Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones Meffreth. alias Ortulus regine de tempore. Pars hyemalis [-de Sanctis]

https://hdl.handle.net/1874/461627

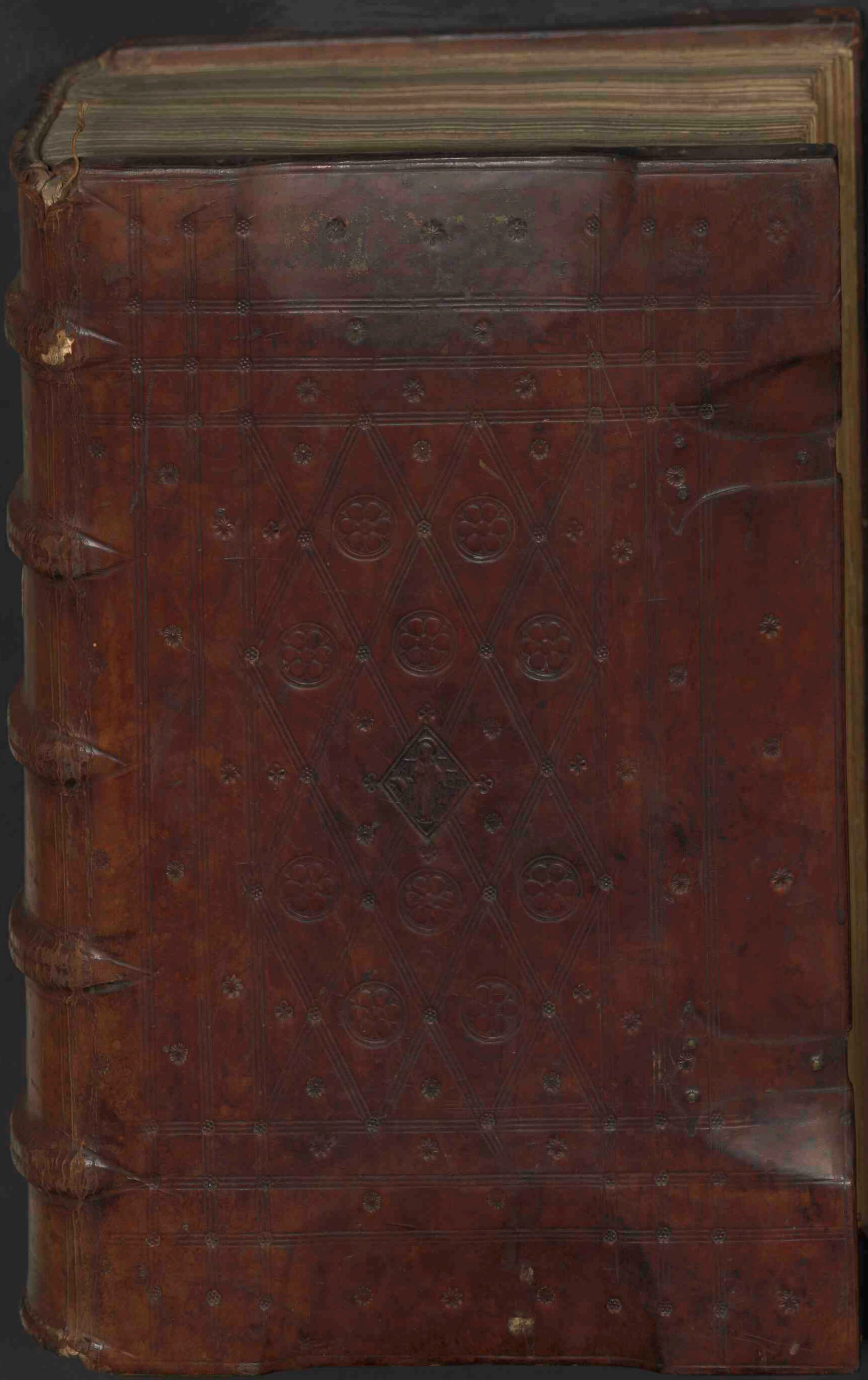

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

humanis simile quid vidisti.et ille .nihil inquit domine.Et rex ad eum. Ego sum christianorũ rex ꝛ dominus sempiternus. Tu autẽ redibis ad populum tuum .et perquirens inuenies in gente vngaria que immixta est genti tue. duos presbiteros christianos talis habitus.ꝛ talis forme a quibus eruditeris ad normam fidei cristiane.hec vt audiuit timuit beatorum societate frustrari.Et mox ad eum rex impossibile inquit est talem te remanere nobiscum.sed si xp̃ianorum fidem susceperis vt precepi societate. ista iocundissima perfrueris .Hoc dicto miles sequens in equo albo suscepit eum.et in exercitu thartarorum populo dimicãte induxit .Fuitq; apud illum tribus diebus et post disparuit repente. Nobilis autez vt iussus erat .presbiteros quesuit ꝛ inuenit.et eruditus ad fidem. cum multis milib⁹ tartharoꝝ sacrũ baptisma suscepit.et christiane postmodum ac sancte vixit.vestes autem quas nudus acceperat precipui colozis erãt atq; molles .Opus vero earꝝ ex acu factum aduerti non poterat nec textrinum.sed super omne artificium hominis. diuina virtute contextum.Sexta occasio erit videre damnatos parte sinistra.quibus dictus est rex. Math.xxv. Ite maledicti in ignem eternum. Ex illa tamen visione non turbabũtur vt statim supra magistrum allegando declarauit. Idem probat Tho.episcopus in li.api. capꝰ viij.in exemplo de venerabili domina dicta maria de ozgenis que valde sollicitabatur de aĩa matris sue.cunq; quadam die ad missam iuxta altare sederet vidit.ppe se spiritꝫ tenebrosum stare.interrogatus autem dixit se matrẽ suam esse. Qui illa.quomodo est tibi inquit mat̃ mea male inquit.quia eternaliter damnata sum .qõ audiens ancilla dei.in matre damnata iustum iudicium dei benedixit.nec fleuit amplius ppe tue mozti.matrem traditam per quam carnis inicia sumpserat.quia ratio incozruptibilis anime quam solus creauit omnipotẽs iudicivni

J uersarum deo subdita concordabat. Quinto scriptura est eternitas tormentoꝝ ad declinãdum Job.xiij. Scribis enĩ contra me amaritudines scz ignis eterni ꝛ tormenti. Ignem inferni esse inextinguibilem ꝛ eternum. et precipue per diuinam potentiam non est incredibile Refert enim so.in li.de mira.mundi. q̃ alestõ qui est lapis archadie cipzei colozis .et in igne semel accensus nũq; extinguitur .et si hoc p̃t natura multomagis nature creator. Ideo dicit beatus Greg⁹.xv.li.moza.exponẽs illud Job xv. Deuozauit eũ ignis qui nõ succendit .ignis enim corporeus esse non valet.nisi succẽsus sit nec ibi sistere valet nisi refotus sit corporeis fomentis.hec contra gehenne ignem sunt qui cũ sit corporeus in seipso reprobos corporaliter exurit.nec studio humano succenditur .nec ignis nutritur .sed datus semel durat inextinguibilis.et succensione non indiget.et ardore non caret. Nec ille. Ideo dixit Esa.cap̃.vltio. Ignis eozum non extinguetur. Et deut̃.xxxij. Ignis succensus est in furore meo.et ardebit vsq; ad inferni nouissima. Sed quomodo damnati ab igne infernali non occidantur neq; incinerentur.vide probationem in salmandra serpente.de quo Plinius scribit in speculo naturali li.x.c.xlvij . Et de corpo eius fiunt licinia in lampadibus ꝛ lucernis q̃ perpetue ardere,p bantur. At si hec habet potentia nature quãto magis in damnatoꝝ corpozibus fieri poterit diuina virtute. Ideo dicit deuotus amãdus in hoza. Sap̃.li.j.c.x. q̃ damnati clamant ve ve. nobis tam nũc ꝛ in eternum ve .quia nati sum⁹ nec vltra mozi valemus. ve quia male torquemur.nec a tormentis vnq; liberamur. O quis est qui ita recogitet supplicia. et hec nostra ad coz ponit tormenta. Hec enim talia sunt vt qiquid in hoc mundo terribile excogitari possit bis comparari in crudelitate nõ valeret. Et p̃ pauca. O eternum ve finem nunq; habiturum perpetuum mortis supplicium. O finis sine fine.mors grauior omni morte.semper mori. et tamen mori non posse .Sed d.q.videtur q̃ ame in inferno ñ patiãtur ab igne corporali. qõ probatur sic.quia que agunt ꝛ patiuntur adinuicem habent materiam cõmunez.vt dicit Boecius in li.de duobus natu.in christo. Sz aĩa cum sit spiritus nõ habet cõmunem materiam cum igne qui est corpus.ergo ꝛc. Aliomodo,p batur Actio ignis est corporalis qui nõ fit nisi p contactum.sed aĩa cum nõ sit extensiue q̃nta.nõ est tangibilis.quia tangentia vltima sũt vt habetur .v.et.vi.phisicoꝝ. Unde videtur sic non est tangibilis ab igne .ita nec palpabilis .sed in contrarium est illud. Luc̃.xvi. vbi anima diuitis in inferno clamans dixit.qz crucioz in hac flamma. Et beatus Aug⁹.in libzo de ciuitate dei dicit. Habebunt spiritus licet i corpozibus igneis accipientes ab ignibus penam non dantes ignibus vitam. Solutio anime dãnatozum in inferno ac spiritus maligni patitur in inferno.et ab igne corporali. quia ignis ille agit in eos actione spirituali scilicet per speciem tanq; per instrumentũ diuinum impeimit in spiritũ immediate. et affligit ipsum. Ad obiectionẽ primã dic.q̃ Boet⁹ loq̃tur de actõe et passione pure naturali ſm quã ignis tã mo-

do in animam agere non potest .Ad secundum dic q̃ in huiusmodi actione ignis corporeus ꝛ anima que est spiritus tangunt se non scõm vltima quantitatis molis.sed tangunt se ſm vltima virtutis ꝛ tactu methaphorico.sicut intelligentia tangit corpus celeste quod monetur .et sicut anima tangit suum corpus. Diceres secũ do.an ille dives epulo fuerit corpore ꝛ anima in inferno. Dicit enim crucior in hac flamma ꝛ guttam aque petit sibi dari ab abzaham supra linguam Unde euidenter apparet q̃ fuerit corpore ꝛ anima in inferno.et si sic. inconueniẽt adducitur in contrariũ de diuite epulone q̃ ignis in eius animã egerit.per hoc q̃ dicit cruciozin hac flamma Rñdetur ſm beatũ Tho.de aqno q̃ eius anima dumtaxat cruciebat in ignem per detentionẽ.est enĩ de natura spũs eẽ sursum ꝛ esse libez. Uñ si detineꝫ punit̃. Et qõ sibi petit dari guttã aq̃ sup linguã nõ ẽ intelligẽdũ q̃ ibi fuerit corporea lingua. Sz qz peccauit grauiter in lingua quotidie enĩ splẽdide epulabat̃.vñ refrigerũ.i. minutionem pene petit,p petõ qõ cõmisit in lingua. De tertio an aĩe existentes in inferno interdum exeant .et videtur q̃ nõ qz infernus similis est nasse quã faciliter pisces intrãt.sed est impossibilis exitus. Sap̃. ij. Nõ est agnitus q̃ sit reuersus ab inferis . Incõtrariũ est illud qõ legit̃ in legenda sancti bzadini qui vidit hominẽ condẽnatũ . In virtu esset damnatus.rñdit se ibidem recreare ad tempus,pter bona aliqua que fecit i vita quorũ remuneratione non accepisset vt dicit ppositus. Idem patet de anima traiani que ad preces bti Gregozij exiuit de penis inferni .vt habetur in legenda sancti Gregozij.Solutio existo vt simpliciter vnus inde exeat.ita vt iã amplius locus eius non sit infernus .et sic nullus inferno deputatus inde exire potest. et quo ad hunc modum dici potest q̃ anima traiani non fuit in inferno finaliter deputata.vl secũdũ potentiam dei non ozdinatam.sed absolutam .ex de ad tempus. Tum propter remunerationem vt patet supra de anima quam vidit brabandi nus in prato ameno.quia dicit Boecius li.iiij de cõsola.prosa.iij. Sicut nullum malũ manet impunitũ.sic nullum bonum manet irremuneratũ. Tum,pter viuentiũ eruditionẽ ꝛ vite emẽdationẽ,sicut legitur in annulo .c.xxix.in exẽplo. Erant duo canonici in saxonia consanguinei nobiles.qui in huius mundi delicijs ambulabant .mortuo vno .et supra pheretrum locato.nocte apparuit cum magno strepitu in camera ibi existente socio ꝛ dolenti. At ille stupefactus quid ibi sit inquirit. Et ille terribiliter respondit. Ego sum tuus consanguineus mortis eterne filius.et nisi te correxeris .similia patieris. Sed tamen heu ex illa visione minime se correxit. Tum propter dolentium securitatez sicut patuit supra de beata muliere de ozgenis cui dolenti mater horribiliter apparuit .et eaz de sua damnatione securauit . Tum etiã ,pter viuentium terrorẽ nõ tñ frequẽter hoc accidit. Primo qz dãnati sunt ita penis oppressi.vt de sua miseria magis doleãt q̃ alijs apparere curent. Secundo quia hoc nõ possunt nisi diuinitus permissi. Neq; etiam quando sic apparent dãnati sunt liberi a pena inferni quia locꝰ inferni cedit in penam vel dolorem anime .ex eo q̃ tali loco deputata est.ab hoc aũt non soluitur quamuis ad horam exire permittitur .sicut ne captus soluitur a vinculis vel carcere.ex eo q̃ ad horaz exeat inde.vnde pena inferni siue dolor manet in anima etiam extra infernum vt dicit Anſ.libro similitudinũ.ix.c.xxx. Et ibidit. quamuis damnati pricipaliter sint in loco vbi apparent.non tamen credenduz est q̃ istud accidat semper.quia aliquãdo huiusmodi apparitiones fiunt.vel dormiendo vel vigilãdo bonoꝝ vel malorꝝ ad instructionem vel deceptionem viuentium.sicut etiam viui homines aliquando alijs apparent.et eis multa dicunt in somnis cum tamen constat non eos esse presentes.sicut Augustinus per multa exempla probat in libro de curis pro mortuis agendis ꝛc. Quantum ad secundum ponitur in verbis premissis sustinentie vel patientie soliditas ibi.vt per patientiam vbi nota. Patiẽtie vtilitas triplex reperitur. vt habetur in sacra scriptura. Christi ad expectandum .prelati ad remittendum.subditi ad sustinendum. Prima est patiẽtia christi ad expectandum patienter enim expectat peccatores.et certe non conuersos durius puniet.idcirco patiẽtia ipius comparatur terre.qui ſm Isiõ.mollis est in substãtia.et tamen comminuit diuersimoda ligna et in subtiliorem puluerem redigit quam ipsa tinia facere possit.sic ipse christus est nobilis in expectãdo et serenior ꝛ durior postea in puniendo. q̃nis enim patientia eius tamdiu peccata hominum leniter et molliter ferat.ipsos tamen finaliter conterit.et seuissimo iudicio punit. quare dicit Apostolus ad Roma.ij.an ignoras quasi diceret. Scire debes quoniaz benignitas dei glo.te tollerãs ꝛ expectãs ad pñiaz te inducit q̃tũ in se ẽ.sz qz sunt multi qui ipm benigne ex-

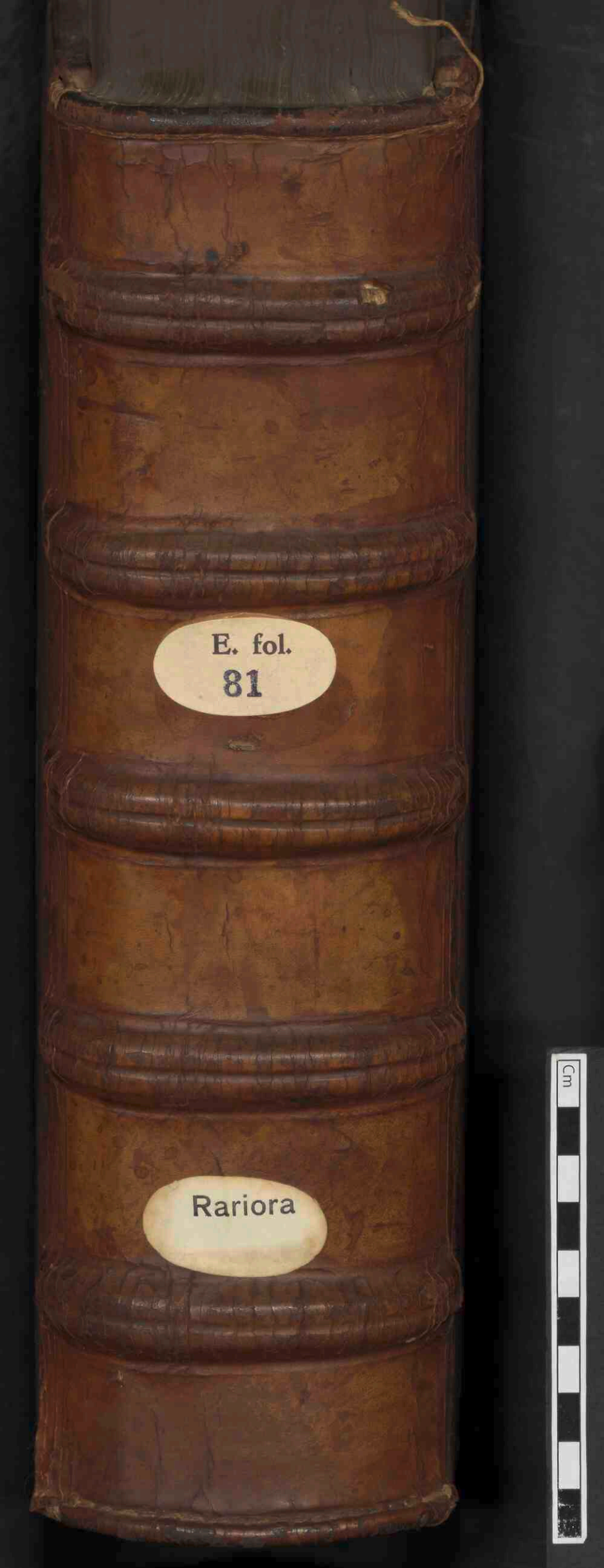
E. fol.
81
Rariora
Cm

Cm

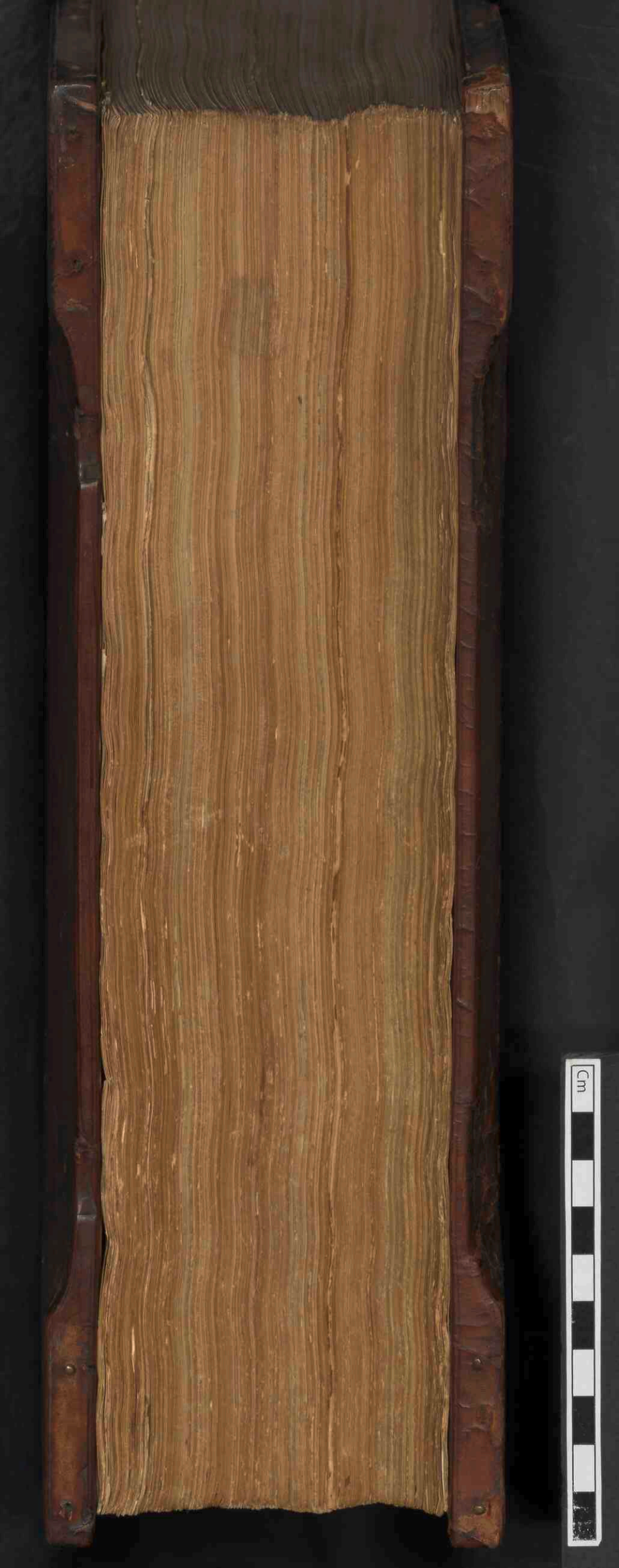
Cm

Cm

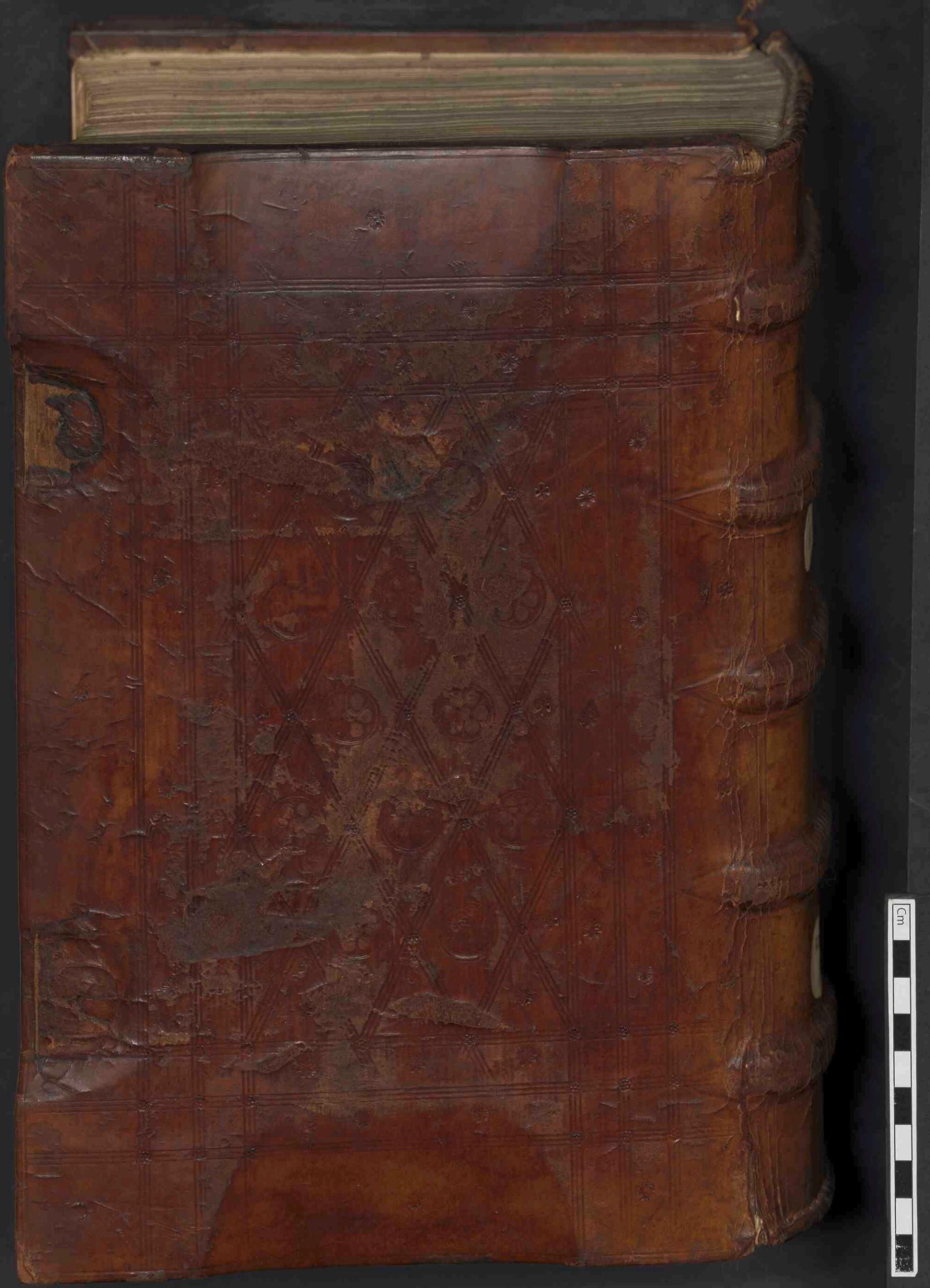
Cm

Theologia

Folio nº. 81.

520. **Meffreth,** Sermones de tempore (pars hiemalis) et de sanctis. [Bazel, Nic. Kessler voor 11 Juli 1486]. 2o. E. 2o. 81

Typen 1, 3. — HC* 10999. — BMC III p. 764. — Pr. 7656. — Zie over den drukker: Voulliéme, Die deutschen Drucker des XV. Jahrh. (1916) p. 22.

Zie over den naam Meffreth: J. A. Glonar, „Paratus" und „Meffreth" — zwei vermeintliche Autoren als Beispiele bibliographischer Missverständnisse (Zeitschr. f. Bücherfreunde N. F. IX, 2-1918 p. 233 vlgg.). — In fraaien, oorspr. led. stempelband, waaraan de sloten ontbreken, beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 8, pl. II 2, 5. — Afkomstig van dezelfde binderij als nr. 449.

Sermones Reffreth als
Ortulus regine de Sanctis

Num. 174. A

Prologus De sanctis

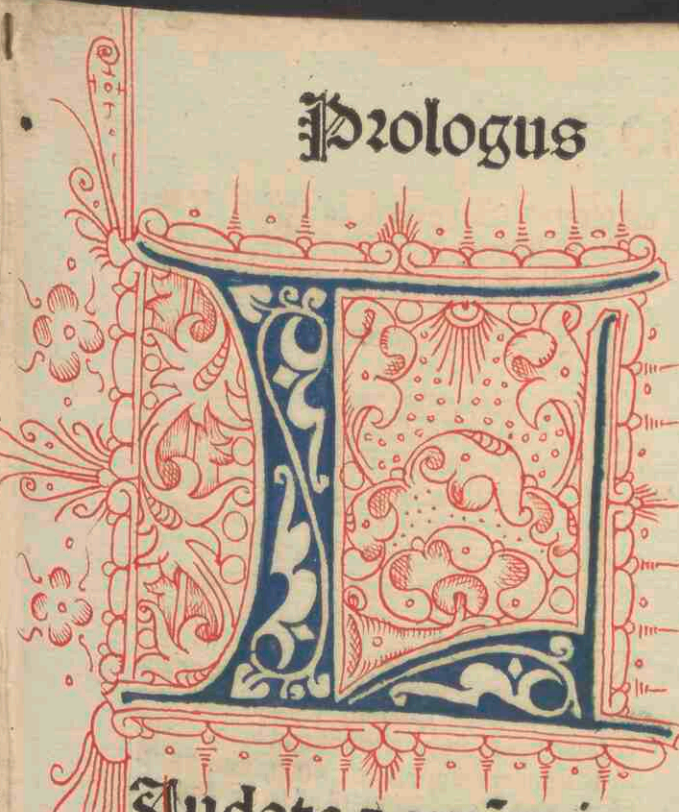

Laudate dominꝫ in sanctis eius. Ita

scribit̄ ps̄.cl. Est em̄ ꝓmune ꝓuerbiū Qui honorat seruū honorat t dn̄z. Honor aūt serui redūdat in honorē sui dn̄i. Ideo de laude sui aut militi gaudet dn̄s. t de ꝓtemptu eoꝝ ad iracūdiā ꝓuocat̄. Sicut legit̄.iij.Reg.v. Nā rex salomō misit seruos ad hyrā regē tyri.rogās vt aptaret seruos q̄ p̄escinderent ligna cedrina ꝑ templo ꝛstruēdo. Quos cū vidisset hyrā rex: cū gaudio suscepit. t honorē illis impēdit. quapꝛopt̄ salomon ipsuꝫ dilexit. t fedus societatis t amicicie cū eo percussit. t omī anno necessaria sibi destinauit. Cōtra legit̄.j.Reg.xxv. Cū rex Dauid esset ꝑfugus a facie saul. t morar̄etur in deserto vbi sibi victꝰ defecerūt. misit. x. iuuenes ad Nabal q̄ in solitudine moab habitabat dicens. Inueniant pueri tui gratiā in oculis tuis. vt quodcūq; inuenerit manꝰ tua da seruis tuis t filio dauid. Audiens hec verba nabal despexit seruos dicēs. Tollā panes meos t aquas meas. t dabo viris nesciꝰ. q. d. nō faciā. Et sic regressi sunt serui dauid vacui t vituperati. ꝓpter qā ille cōcitatꝰ ait. Accingat̄ vnusq̄sq; gladio suo. t ipse accinctꝰ est ense suo. t secuti sunt euꝫ quadrigēti viri volēs delere nabal. t domū eiꝰ totā. Nisi ꝑ abigail mulierē ꝓudētissimā fuisset mitigatus. Ex q̄bꝰ inquā figuris elucet veritas ꝓuerbij euidenter. Et si sic ē de dn̄is terrestribꝰ multofortius de dn̄o celesti. qui in laudem sanctoꝝ suoꝝ honorat̄. Et in inhonore eorum dē vituperat̄ Qz igit̄ ſm Aug. de.s.vic. Sūmꝰ tūc honor impenditur creatori dū quis honorat pauperē et suam studet elemosinaꝫ impartiri. Quantomagis crede summꝰ creator nunc honorat̄ cum laus sanctorum t eius famuloꝝ secum iam regnantiū a nobis ꝓferat̄. Quamobrē ego stultissimus viroꝝ. t sapientia hoīm nō est mecū. qz nec didici sapientiā nec noui sciam sanctorum. Prouer.xxx. Confitebor tibi de clementissima dn̄i pietate. q̄ indigentiam. sapientiā t os eo postulantib⁹ dat oīb⁹ affluenter Jac.j. Hoc opusculum exile t nullius reputationis ad honorē sanctoꝝ quoꝝ laus in eo cōtinet cōpilaui sperans reuera ex hac laude q̄uis exigua dn̄o sanctorū placere ipsumq; multofortius honorare. Quia ſm Bern̄. in ser. de natiuitate Johānis. Nō derogam⁹ regi sed milites honoramus. q; ymo ex hoc laudem⁹ qui in sanctis eius a nobis quotidie vult laudari. Sicut t iubet ps̄. in verbis p̄libatis. Laudate inquit dn̄m in sanctis eiꝰ. // Insuper in his hui⁹ op⁹ ſmonib⁹ exēpla aliq̄n inserui legendaꝝ q̄ ab auditoribꝰ audient̄. t magis memorie ꝓmēdent̄. Quia ſm Aug. li. vj de doct. xp̄iana. pl⁹ docēt exēpla q̄; v̄ba subtilia. Sicut hoc probat venerabilis Beda i hist oriis angloꝝ dicēs. Quidā epūs litterat⁹ t subtilis valde. missus de stara ad ꝓuersationē t cōuersionē angloꝝ. hic subtilitate vtens in p̄dicationibus nihil profecit. Missus ē aūt alꝰ minoris literature. ſz cautio t vtens exemplis t pabolis in suis sermonib⁹. t hic quasi totā angliā cōuertit. Quare t ego hoc perpendēs exēplis hinc inde reptis hāc materiā ꝑ profectu pauperū stu dentiū exhornaui subtilia euitādo. // Quia refert beat⁹ Eusebi⁹ in epla de laude Hieroni ipm in fine vite sue dixisse. Subtiliū verboꝝ doctor tm̄. nō operꝝ factor ē. sed q̄daꝫ auris inflator et veritatis fumꝰ cito ptrāsiens sine fructu. Non em̄ pro sapientib⁹ q̄b⁹ ꝑfunda hauriunt̄ rimant̄ q; occulta scripturaꝝ. Sed ꝑ simplicib⁹ q̄ subtiles doctoꝝ stilos subtilitate verboꝝ p̄politos habere neq̄unt. id opusculū est collectū. in quo q̄dem nihil imposui de meo. nec nouū aliq̄d fixi cū ſm sapientē nihil sub sole nouuꝫ. nec q̄squaꝫ dicere pōt. hoc recēs est. Eccēs.j. Sz cū paupercula ruth vadēs post messores: hoc est sanctos doctores t aliaꝝ postillaꝝ collectores. vtpote Fratrē Jacobinū militiā t Jordanū. ex quorum postillis quedā theologoꝝ q̄; naturaliū fir missimis dictis spicas mee simplicitatis cōpor taui t collegi. timēs q̄dē si talentum mihi a dn̄o traditū in terra condis abscōdissem cū seruo malo t pigro Math̄.xxv. impunitꝰ nō p̄trāsissem. Sz fortassis q̄d. p. cul absit ablato a me talēto cū ipso in tenebras exteriores vbi erit fletus t stridor dentium missus tūc fuissem. Quare dic̄ glorios⁹ doctor Greg⁹. Cuilibet sciēti inūgit̄ p̄dicationis officiuꝫ. t q̄ scit t solus facit t alios

Sermo

scire nō facit teneꝫ deo reddere rōez. Et subdit declarādo dictū Johis.j. Joh.iij. Qui odit fratrē suū homicida ē. z q̄ habuerit sbam hui⁹ mundi. z vidit frēz necitatē patientē. z claudit viscera ab eo. quō in eo manet charitas dei? Quāto magis q̄ viderit frēz suū errantē. z moztalib⁹ oppressuz criminib⁹. z nō mīstrauerit ei vbū diuinū z doctrine ille q̄ dict⁹ est homicida est z sine charitate. Subdit. O doctozes timeat] z rectores q̄b⁹ inūgit dñs p̄dicatōis officiū. si nō populo suo vbū dei ministrauerint Quot em̄ vl ve stro exēplo vel vra negligētia in pctis mozium̄ tot de manu vra reqrz dñs. h⁹ ille. Sz qz q̄libet sacerdos ē xp̄ifideliuz doctoz rectoz z mgr̄. Sm illud Hzego. Quis dubitet sacerdotes reguz et p̄ncipū oim̄q̄ xp̄ifideliū p̄res z mgros censeri? q.d. null⁹. Et hr̄ di.xcvj.c.q̄s dubitz. Et cū oiz ego aboztiu⁹ suz z indign⁹ xp̄i sacerdotū ne nomē subirez q̄d dr̄ officip di. Et inciderē in dictū hui⁹ doctozis gl̄iosissimi hui⁹ opis onus suscepi docēs collectiōe q̄d nō potui sermone supplicās quēlibz piū lectozē cū in ei⁹ p̄fectū venerit liber iste deo altissimo p̄ri videlz z filio z spūisanctoz actōes referre gr̄az infinitas. vt de sede maiestat] emittat sapiaz mecūq̄ laboret z suā voluntatē me facere informet q̄ vtinā ego miser z primus pctō℞ semp implere desiderarē. Deniq̄ derrat] z minus bñ collect] pios cozrectozes nō inuidos detractozes. de bene aūt scriptis z cōportatis deo z gl̄iose vgini Marie oibusq̄ sanctis persoluere laudes z bonozes. quoz inquā nomina sint per secula bñdicta.

De sancto Andrea. Sermo primus.

ARbulās iesus iuxta mare gali. Mat.iiij. In p̄patib⁹ re℞ dr̄. Perodi⁹ est auis pauce carnis et multe plumositat] iō leuissimi z velocissimi ē volat⁹. qz pa℞ ē in eo q̄d aggrauat. z multū q̄d ipsuz sblevat. z qñ vocaꝫ a dño suo nō tardat. sed statiz ad man⁹ volat se gestāt]. z hoc faꝫ p̄cipue qñ esurit. z dñs sibi carnē pozrigit. Spūaliꝫ p herodiū. b. andreas ap̄ls apte intelligiꝫ. cui⁹ hodie festiuitas ab eccl̄ia solēniꝫ celebraꝫ. Refert em̄ sanct⁹ Amb̄. in hexa. Q herodius inter oēs volucres bz affectū piū z aīm benignū nō solū ad a se genitos. sz eē ad alienos. qz pullos ab aq̄la electos suscipit z nutrit. Sic. b. andre. inter oēs ap̄los fuit p⁹ z mit]. ita vt de eo dicit b. Hzego. z canit eccl̄ia Vir iste mitissim⁹ appa ruit in pp̄lo suo. Dāc pietatē nō soluz oīdit suis spūalib⁹ filijs quos doctrina sua pturiuit: quos spūalib⁹ alimēt] pauit. eē em̄ Aug. pendēs i cruce. sz z filijs alienis de q̄b⁹ p̄s. xvij. Filij alieni mē. sūt ei zc. Qui z a celesti aq̄la videlz xp̄o electi sunt ad moztē ppetuā. Sm illud Eze. xviij. et hr̄. xxiiij. q. iij. Alia q̄ pec. ip̄a mozi. Qz legiꝫ antiquū pctōrē. s. nicolaū noīe puertisse. z salutari pabulo doctrie sue enutrisset. Hic inquā nobilis herodi⁹ andreas. s. btissim⁹ pauce fuit carnosi tat] .hoc ē voluptat] .qz ptinere carnē suā nunc piscādo: nūc alia licita. s. retia reficiēdo macerauit. Et bñ dicere potuit cū ap̄lo. Castigo cozp⁹ meū: z in suitutē redigo. j. Thoz]. ix. Jō velox fuit xp̄z suū imitādo cū vocē ei⁹ audiuit. Qz legitur Joh.j. Q iohes bapti. q̄dā die stabat. z vidēs xp̄z ibz ambulātē dixit. Ecce agn⁹ dei. Qō cū audisset b. andre. z al⁹ discipl's quē dicūt doctozes fuisse iohez euāg]. statim secuti sunt xp̄m sic̄ pz in euāgelio hodierno. In quo p̄incipaliꝫ tria describunꝫ. Quantū ad p̄imū. diligens christi p mūdū ambulatio. ibi. ambulās. Quātū ad sc̄m ponit apostoloz diuina vocatio. cū dr̄. venite post me. Quātū ad tertiū iūgit velox eoz imitatio. ibi. At illi p̄tinuo. De p̄mo est sciendū. Dicūt naturales q̄ sol ē fons totⁱ luminis. cui⁹ irradiatōe nō solū inferioza miriſi ce illustrāt. z vtutē suā nō dūtaxat in altissimis verūetiā in infimis oīdit. Nā caloze sue vtutis terrā subintrat. z i ea lapides p̄ciosos auz z argētū generat. Et hoc nō solū in terra ymo efficaciā suā bz eē in aq̄ mar]. Qz sm Plīn. li. xvj. In fundo z alibi in littoze mar] cōche rozeꝫ celestē attrahūt q̄ in p̄ciosissimas puertunt margaritas q̄b vtiq̄ nō vtute sol' tales gēmas p̄creant]. B

Spūaliꝫ p solē xp̄s q̄ ē sol iusticie puenit designari. Quia ē ozigo oīs claritat] .a quo cūcta i celo illustrant. sm illō Accī. xxiiij. Ego inq̄t feci in celis vt oziret lumē indeficiēs z hoc lumē clarissimū nō oīdit vtutē suā solū in celis. sz etiā i mūdo z in terris. Sic̄ ipse de se testaꝫ di. Johis iij. Lux venit in mūdū. z dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucē. In hac inquā terra sol iusticie mltiplicē vigozē oīdit. Nā hoīes terrenos quos inuenit in auz mutauit charitat] z argētū puritat] .nōne maria mag. fuit terrena tota z more terre frigida. sz xp̄s ip̄am caloze sui lumis tāgēs in nobile auz mutauit charitatis. ita vt ex magna dilectōe lacrias effunderet abūdanꝫ. vt hr̄ Luc̄ vij. Nūq̄d mathe⁹ sedēs in theoloneo fuit imbutus varijs vicijs z erudit⁹. Sz dñs tangēs coz ei⁹ in margaritā mutauit puritat] .Mat.ix. Et banc vtutē nō dūtaxat in terris. sz etiā in mari z p̄cipue galilee demōstrauit. z ibi nobilissimas margaritas petrū z andreā roze celestis gr̄e re generauit. z ad fidez vocauit. Sm q̄ innuūt vba sancti euāgelij. Ambulans Jhesus in. ma. gali. vbi dic̄ glo. Ambulauit Jhesus vt nos ābulare i luce faceret z nō in tenebr] sedere. Sic̄ z p̄sulit

Jo.xij. Ambulate dū lucē hētis vt vos tenebre nō ꝓphēdāt.q̄ ambulat in tenebr nescit quo vadit.duz lucē hētis credite i lucē.vt filij lucis sitis. O vere fidel sermo ⁊ oī acceptōe dign⁹ quē oīpotēs dñs nob ꝓponit vt agam⁹ bonū hoc tē poze gr̄e.⁊ ābulem⁹ in luīe clare scie. Et vere beat⁹ hō ille q̄ facit hoc.qz in futuro non ābulabit in tenebzis penalitatis eterne. Ambulādo iō circa mare galilee: sine cibis ⁊ vsq; ad esurīē.sine equis: vsq; ad lassitudinē.sine pompis ⁊ scuti feris: vsq; ad extremā būilitatē. Vidit duos fratres Petrū ⁊ andreā frēm ei⁹. Hi sunt due oliue ꝓpter plenitudinē pietatis.⁊ duo cādelabza.ꝓpter ardozē charitatis lucētia añ dñm p ꝓsciaz veritatis. Hi bñt ptātē claudēdi celuz p claues ecclesie ⁊ aperire. Apocal.xi. Hi sunt due p̄ciosissime margarite q̄s rore celesti xp̄s sol iusticie generauit.dū in boc mari piscās bos inuenit et bñ margarit ꝓpan. Margarite fm Jsi.i marl cōchis inueniūt he q̄b⁹ extragūt ⁊ in oznamātl vestiū reponūt. Ita xp̄s hos apl̄os in mari piscātes repit.⁊ de illo illos euocauit di. Veite p⁹ me faciā vos pisc.sie.bo.⁊ posuit eos nūc i toti⁹ mūdi fulcimētū.qz petr⁹ italiā.andreas achaiā ꝓuinciā splēdoze sue doctrine laudabilit decozauit. Recte sicut margarite vestē decozāt in qua ponunt.iō de ipsis canit eccl̄a. Justi sunt viri scī quos elegit dñs i charitate nō ficta.⁊ dedit illis glo.sempi.quoz doc.ful.ec.vt sol ⁊ luna. Secūdo margarite sunt pue.qz vltra seminucē nulla crescere videt Sic istī scī apl̄i erāt pue reputatōis.⁊ būiles añ vocatōez officiū piscatōis būerūt. Dic ei euāgeliū.q̄ mittebāt retia in mare. erāt ei piscatozes.⁊ hoc ē negociū būile pui lucri aut valozis.etiā eoz būilitas p̄z ex boc. Nz mozte turpissimā suspēdij elegerūt. vt beat⁹ andreas.bñ pōt dicere illō Job.vij. Suspēdiū elegit aīa mea.⁊ mozte ossa mea.iō q̄n̄ appzopinq̄bat cruci dixit. Salue crux sancta diu desidera ta ⁊ iā ꝓcupiscēti aio ꝓpata.vt dic̄ Aug.in li.de peni. Tertio margarite sunt magne vtutl ⁊ fertilitatl.qz fm medicos purgāt mēbza a superfluis hūozib⁹.eo q̄ ꝓstringēdo ⁊ coercēdo ꝓfortāt. valēt etiā cōtra flux⁹ vētris ⁊ sanguis.vt dicit Pli. Hec vt⁹ margarite p̄ncipalit ꝓgruit.b. andze.q̄ fertilis iterptat.h ei vtute fluxū vētris i sibi ſuiētib⁹ ꝓstrīgit ⁊ purgat.qđ oñdit in quodā ep̄o sibi deuoto quē diabol⁹ in specie vginea decepit.⁊ ad ꝓsensuz libidis tā ardēter stimulauit.quē tñ.b.an.ab hoc fluxu luxurie miscōiter liberauit.⁊ h⁹ quo ad p̄mū. Quātū ad scōm ponit apl̄oz de mari euocatō.cū dr. Venite p⁹ me. Vbi sciēdū q̄ sol hz vtutē attractiuā ⁊ ō mari euocatiuā.attrahit ei caloze suo a mari fumos ⁊ vapozes ⁊ tādē ꝓdēsat in nubes.⁊ sic ꝓdēsatas resoluit eas in grādinē.nūc in pluuiā nūc i niuē Sic fec̄ sol iusticie xp̄s.vtute nanq; attractiua sue diuinitatis attraxit ad se hos hoīes būiles qui sunt fumo similes sicut p̄z Sap̄.ij. vbi dicit Sunt quasi fumus q̄ a vento ē diffusus. Et talis fum⁹ fuerūt hi duo apostoli añ vocationē. Sed dñs eos ad se traxit.⁊ in nubes ꝓuertit. de q̄b⁹ dr Isa.lxj. Qui sunt hi q̄ vt nubes volāt. Et bñ b.andrl.nubib⁹ ꝓpat.qz nubes de se fundūt pluuiā q̄ terrā irrigat ⁊ fecūdat. Sic.b.an.imbzem sue doctrine fudit p̄dicādo.⁊ cozda arida idola trantiū irrigauit.⁊ in fide robozauit. Fm q̄ canit in ps̄a Mirmidones idolatras diu fluctuagos cepit rete fidei. Hoc ꝓbat Jacob⁹ ianuenſ in exēplo. Quedā vxoz homicida q̄ cū parere nō posſz.misit sozozē suā vt dyanā.p se implozaret.quā cū implozaret.ait dyabol⁹. Cur me i uocas? cū tibi ꝓdesse nō possim.sed vade ad andzeam apl̄m.hic sozozē tuaz pōt adiuuare. Qđ cū audisset.sozozē vsq; ad apl̄z perduxit.ad quā apl̄s ait. Merito hec pateris.qz male nupsisti. dolose cōcepisti.⁊ demones cōsuluisti.sed tamē penitere.⁊ in xp̄m crede.qua credēte.eā a crucī atu liberauit.. Etiā nubes fundūt nō solū de se pluuiā.sed aliq̄n chozuscatōem ⁊ fulmē.qđ cadens versus terrā arbozes multas destruit ⁊ edificia altioza. Siliter emittūt tonitruū.qđ sibi resistētia cōminuit ⁊ emollit. vt dic̄ cōmēdatoz sup.iiij.metheoroz. Sic.b.andre.etiā misit de se fulmē ⁊ tonitruū dire vindicatōis in obstinatos ⁊ superbos. Qđ ꝓbat idē Jacob⁹ refert Qz q̄dā ꝓposit⁹ obstinat⁹ agz.s. andre. sibi arroganē vsurpauit.⁊ ob hoc grauib⁹ febzib⁹ cozrept⁹ fuit. Et cū sic cozriperet.ep̄m eiusdē ciuitatis rogauit vt ꝓ se ozaret.⁊ agz sibi redderet.quo ozāte sanat⁹ ē.nec tñ agz restituit. q̄re in eādē infirmitatē incidit. seq; ad ep̄m deferri fecit.⁊ ip̄z ad ozādū coegit. Dz dū eps eccl̄am i gredit: ille subito mozit.⁊ ager ecclie restituit. Ecce quō de⁹ hāc nubē resoluit.nūc in pluuiā sane p̄dicatōis.nūc in fulmē aut tonitruū dire vindicatōis. Ex q̄b⁹ vbis patet q̄re xp̄s sol iusticie btm̄ andr.⁊ alios apl̄os velit ad se trahere ⁊ vocare.vt.s.imbzē sue doctrine ⁊ auxilij super terrenos funderent. Jdeo dixit Veite p⁹ me facīa vos fieri pisc.bo.q.d.fm Chiso. sup Math. hoc ē. Faciā vos p̄dicatozes ⁊ doctozes.vt cuz rete vbi dei ꝓphēdatis.hoīes de mūdo tēpestuoso vbi alterutz se comedūt sicut pisces fortiores deuozāt debiles ⁊ minozes. Et dñs hic p rete cōpat doctozes piscatozib⁹.qz fm Cris.vbi ꝑ piscatozes tactāt retia sua in aquā.⁊ nesciunt quot pisces sunt capturi. Sic doctozes q̄n̄ diuini sermōis retia sup pplm tactant nesciūt q̄ sunt ad deū accessuri. Dz quos de⁹ excitauit bi sunt

Sermo

adherentes eī doctrie. Et dī. Quare dñs nō vocauit reges t prudētes oratores quos misisset p mundū p̄dicare? Ad hoc rñ. Recte sic sol non attrahit aurū t lapides pretiosos refulgētes. qz nō possunt in pluuiā p̄uerti. sz trahit ad se vapores q̄ de facili in impssionē p̄uertunt. Sic xp̄s ñ trahit ad se reges vestib⁹ aureis refulgētes. nec supbos doctores. qz tales de facili nō mittūt de se imbzē doctrinaz. sz fm Aug. sup Joh. Si doct⁹ eligeret. fortassis iō se electū dicerz q⁹ doctrina eī eligi meruit. Dñs nr̄ Jhesus christ⁹ volēs supborz frāgere ceruicē. nō q̄ sunt p oratorē. sz p piscatorē lucrat⁹ ē impatorē. hec Aug. t hoc sic quo ad scām. ℣ Quo ad tertiū subiūgit velox eoz imitatio. Circa qō notādū. Q⁹ Arist. in li. de aialib⁹ dic. Q⁹ pdix cū genuit pullos suos statiz vocat t clamat illos cū nati sunt. t audiunt vocē matris t sequunt eaz. Sic cū dñs petz t andreā in fide genuisset. spūaliter eosqz vocasset. statim audiētes vocē eī oia dimiserūt t eum secuti sunt. Sicut testat. b. Greg⁹. in cantico hesterno. Mox vt vocē dñi p̄dicauit. b. andre. re. zc. Et idē oīdēs euāgelista dicēs. At illi ꝓtinuo relictis retib⁹ secuti sunt eū. In hoc apparet eoz vera obediētia. Q⁹ fm. b. Bern̄. Uerus obediēs mādatū nō ꝓcrastinat. sz parat aures auditui. linguā voci. pedes itineri. manus operi. ℣ Sed diceres. Quare tñ eū sequebat? Rñdet q⁹ in eo fuit vtus deitatis. Et ideo sicut exteri⁹ poterat vocare per vocē. ita poterat interi⁹ trahere per voluntatē suā inspiratiōne. Et dicit Piero. Fulgur ipe t maiestas diuinitatis q̄ etiā in humana facie relucebat. p̄mo ad se venientes potuit aspectu trahere. Facies em̄ xp̄i speciosa erat ad imitandū t intuendū. qz oēs angeli desiderauerunt in eam respicere. j. Pe. j. Erat gratiosa ad intelligenduz. qz facies eī erat plena gratiaz. Vester. xv. Jō nimiz est si visio faciei sue tam facile attrahebat q̄ ita erat speciosa t tā gratiosa. Sz prochdoloz christ⁹ iā nos p multos annos vocauit. tum per inspirationem tum per flagellationē. tū per p̄dicationē. nec tñ ipsum audiuimus. sicut illi apti glorioſi. sz facimus sicut accipiter. de quo dicit autor phie li. vj. de aialib⁹. Qui cū laute cibat. tūc nimiū impinguat aut pigrescit. t tūc ad reclamatorē dedignatur venire. t si euolauerit de manu dñi si nō ē famelic⁹ ad ipsuz ꝓuertere citi⁹ nō ꝓsueuit. qñ ei caro cruda oīdit. sz poti⁹ bincinde vagatur. Sic q̄dā nostz cū sum⁹ pasti cibis pctōrum aut deliciaz. dñm clamatorē nō audim⁹. quod dñs ꝓquerit Job. xix.. Seruū meū vocaui t nō ℟ rñdit mi. Sz dicē. Quō vel qñ vocat? Rñdet multiplicit. Tū p inspirationē ps̄. lxxxiij. Audiā q̄d loquat. Tū p corpalē afflictionē ps̄. xv. Multiplicate sunt infirmitates eoz: postea ac. Tū p doctoz p̄dicatōem. Mat. xxij. Ite ad exitus viaz. t quoscūqz inueneritis vocate ad nuptias. Tuz p bñficioz exhibitionem. Sed ista oia spernim⁹ ꝓuer. j. Vocaui t renuistis. Sz certe multi nr̄m sequunt dyabolū. Sap̄. ij. Uenite inq̄t fruamur bonis t vtamur creatura. in iuuētute celeriter coronem⁹ nos rosis anteq̄ marcescūt. vino nos impleam⁹ t nō sit aliq̄d pratū q̄ nō pertranseat luxuria nostra. Ideo nobis contingit sicut pullis galline q̄ in colligēdis granis occupat. vt ad insidias milui nō attendāt. Gallina aūt miluuz vidēs vocat pullos. q̄ si venīt a miluo defendunt. Si aūt venire contēpserint ab ipso miluo fortassis capiunt. Sic nos qñ occupamur in terrenis. insidias demonis nō attē dim⁹. sed christus nos vocat. Qui dicit Mat. xxiij. Quotiens volui congregare filios tuos sub alis t noluisti quēadmōz gallina congre. pul. suos sub alis. Et iō nos si nō acq̄euerim⁹. a miluo infernali rapiemur. Quare poti⁹ exēplo. b. andr. xp̄z sequamur nos vocātē. qz oia terrena reliqt t dñm Jhesuz christū p mortē crucis secut⁹ fuit Sed dice. Quare. b. andr. ē vocat⁹ fm p̄positū b diuine p̄destinatiōis. t nō solū vocat⁹ ē. sz t tractus. fm illd Joh. vj. Nemo venit ad me nisi pr̄ me⁹ traxerit. eū q̄ misit me. g̃ nimiz si dñm taz celeriter ē secut⁹. nec vt sic dz imputari si nō venio cū nemo venerit nisi trahat. Ad hoc dicēdū est in silī. Si hō ex se cadēs in foueā si nō eleuat nō est ex pte trahētis. qz quātū in eo est nullo deficit. Sz hoc est ꝓpt illi⁹ impedimētuz q̄ trahit. t qz de⁹ paratus est cuilibz bomi dare gratiā t ad se oīs trahere t vocare. teste apostolo q̄ ait. j. Thi. ij. Oīs boies vult saluos fieri. et ad agnitionē veritatis venire. Si g̃ aliquis nō veniat se indispositū faciens per pctm̄ ad gr̃am recipiendā. nō imputare debet deo: sz tibi q̄ venire ꝓtempnis. Modo. b. an. qñ vocat⁹ ē a dño statim acq̄euit. sz tu forte sepi⁹ vocat⁹ es t tract⁹ t venire noluisti. ℣ Si vis g̃ temerarie q̃rere. q̃re deus aliquos ad se trahit: aliquos nō. Audi beatū. Aug. sup Joh. vj. qui dicit. Illū trahit t illum nō. Noli velle iudicare si nō vis errare. si non traberis. ora vt trabaris. Illa aut̄ attractatio nō fit per coactionē. sed per quandam inductionē. Et hoc ostendit Aug⁹. vbi. s. exēplo rami viridis. exēplo nucis t pellis. Ostēdis inquā oui ramū viridē t trabis eā. ostendis nuces puero t trabis eū. nō per violētiā inferēdo. sed allicīēdo volūtatem suā. Pellipari⁹ ostendit pulcras pelles ante emptorē. allicīēdo voluntatez Dē igitur dz nos trahere oīndendo nob ramū viridē. hoc ē. p mittēdo nob delectabilē visiōem oīdēdo nobis nucē. i. celestē gloriā q̄ dicit nux

qz dulcedo illi⁹ gl'e est circũdata cortice dura. hoc ẽ tribulatõe ⁊ pnia amara. qz p multas tribulatões. optet nos intrare regnũ dei. Trabit ec nos oñdẽdo nob celũ depictũ. i. stellatũ tãq̃ pellẽ variã siue depictã. vt ex h⁹ alliciat nr̃z affectũ ad desiderãdũ. q̃ si ẽ tã pulcra pell' exterior q̃ ẽ q̃ velamẽ. q̃ tũc pciosus ẽ thezaur⁹ q̃ latet i trinsec⁹. ad hũc thezaur̃ pducat nos Jhs xps

¶ Sermo secundus De eodem.

Erit tãquã lig. qđ plã. ẽ se. de. aq̃. ps. j. Dicũt nr̃ales. arbor q̃ de terra sterili ad fertilẽ trãsplantat illa plurimũ fructũ affert. sic ⁊ testant pfecti ortulani Et hoc signũ ẽ q̃ arbores q̃ sũt steriles in desto. reddẽt fructifere i ort⁹ plãtate. qz dic Ari. li. j đ reg. pn. ad hoc q̃ arbores a malicia in bonitate alterẽt. multũ nccia ẽ mutatõ loci. ⁊ ponit exẽplũ de iusq̃ano. qđ cũ ẽ natũ i pside ẽ pniciosuz. sz trãslatũ in egiptũ ⁊ in bielr̃m fit comestibile. ⁊ hoc accidit iõ r̃m albumasar. qz per tpamẽtũ loci distpantia ad mediũ reuocat.

Mistice p arborẽ hõ significat Qz vt ait Inno. de miseria hũane pditõis. li. j. c. viij. Hõ ẽ arbor euersa. c⁹ radices crines sunt. caput ẽ trũc⁹. stipes pect⁹ cũ aluo. rame sunt palme cũ tibijs. frõdes sunt digiti cũ articulis. Hec igit arbor si dz fieri fructifera. ncce ẽ vt de terra sterili. i. de statu humane vanitatis in q̃ nascit ad terrã fertilẽ stat⁹ gr̃e trãsplãtet. vt sic multũ afferat fructũ. r̃m illud ps. lxxxiiij. Terra nr̃a dabit fructũ suũ. Sz tñ cauẽdũ ẽ sumope r̃m nr̃ales q̃ arbor q̃ debeat trãsplãtari nihil de pozi ⁊ra bẽat in radice sz totalit excuti dz. qz ⁊ra illa remanẽte nõ posset fertilis terre bũorez attrahere. ⁊ sic fortassis vt pus sterilis pmaneret. Sic q̃ dimittit mũdũ ⁊ in religionẽ trãsplãtar. dz excutere oẽz terrene carnalitat⁹ subam vel amorẽ. r̃m q̃ pcepit dñs aplis Luc. x. Puluerẽ inq̃t pedũ vr̃orz excutite. q̃ si h⁹ non fecerit mĩme fructificabit. Si aũt fecerit. multũ fructũ accipit. sic testat sctus Julian⁹ in passione sua di. Qõtẽpt⁹ mũdi regna celestia accipit. renũciatio parẽtũ cõsortiuz fit angelorz pui tpis tribulatõ eternã merebit reqez Ideo legit Eccl. xij. Qz dñs dixit abrahe. Egredere de terra tua. h⁹ est de sterili mũdo. ⁊ de cognatione tua. q̃ tũ ad affectionẽ. ⁊ veni in terrã quã mõstra. ti. ⁊ fa. te i gẽ. magnã. ¶ Ad pposit⁹ tũ. b. andre. nat⁹ fuit i terra sterili legis iudaice ⁊ stat⁹ mũdani. iõ nõ portabat fruct⁹ operz meritorioz. Sz xps volẽs ab eo fruct⁹ colligere. plãtauit eũ in ordinẽ xpianitatis. ⁊ ipse statim excussit oẽm affectionẽ tpaliũ a se vt ⁊ fructuosi or fieret. Qz vt hr̃ Matth. iiij. ⁊ Mar. j. Post q̃ ipm dñs ad aplatũ vocauit. oia relict. ⁊ secut⁹ ẽ volũtariã pauptatẽ. ⁊ ideo plurimũ fructũ tulit recte sicut arbores plãtate iuxta aquas. Jõ de ipso possunt sumi v̊ba plibata. Erit tanq̃ lignũ In quibus verbis tria v̊ba ꝓmẽdabilia ponunt de beato andrea. ¶ Quantũ ad primũ fidei firmitas. ibi. Erit tanq̃ lignũ. ¶ Quantũ ad scõm operz fructuositas. ibi. qđ plãtatũ est. ¶ Quantũ ad tertiũ mortis acerbitas. ibi. secus decursus aquarz ⁊c. ¶ De p̊mo est notãdũ. Qz pli. in spe. na. li. xj. c. iij. dic. Qz castor est aial qđ aliq̃n in aquis. aliq̃n in terris solz habitare. in extremis aũt aquarz edificat sibi domos ⁊ cauernas miro edificio pparatas. ⁊ ad h⁹ edificiũ fortia ⁊ firma dẽtib⁹ suis precidit ligna de silua. ⁊ ad sua latibula miro modo deducit. Nã vnũ castorem cõsodalẽ p vehiculo pedib⁹ eleuatis supinuz in terra prosternit. inter cur⁹ crura abscisa ligna ordinat ⁊ cõponit eũq̃ trabẽs ad mãsiones a lignis exonerat. ⁊ in subtilitate habitacula fieri parat. ¶ Spũaliter p castorem xps intelligit q̃ se castrauit ab oib⁹ illicit⁹ ⁊ pctis. qz ipse sol⁹ dicere pot illud Prouerb. ij. Mundũ ẽ cor meũ. purus suz a pctis Jpe. n. cũ hoib⁹ i terr⁹ habitabat r̃m illud Baruch. iij. In terris visus ẽ ⁊ cũ hoĩbus ꝓuersatus est. Etiã aliquãdo in aquis ambulauit. sic legit Matth. xiiij. Qz ipse venit ad discipulos quarta vigilia noctis ambulãs sup mare Iste igit castor xps Jhesus volẽs edificare edificiũ forte. spũalis domus sancte ecclesie elegit ligna fortia ⁊ firma h⁹ est aplos q̃ erãt fortes i. fide ⁊ pstantes in passione. Fecit em̃ sicut sapiẽs artifex q̃ ad forte edificiũ construẽdũ non eligit v̊gas fragiles ⁊ flexibiles. sz ligna firma q̃ possunt edificiũ sustẽtare. Sicut legit fecisse rex sapiẽs salomõ. iij. Regũ. vj. Qui volens edificare templũ in bierlm nõ habuit ligna fortia in terra sua. Jõ misit ad hirã regẽ tyri. in cui⁹ terra ligna firma abundabãt. Et dixit. Tu scis volũtatem patris mei q̃ voluit edificare templũ. sz nõ potuit ꝓpter bella. Ez nũc reqem dedit m̃ deus q̃re cogitaui nũc edificare templũ dei. Precipe igit seruis tuis vt pscindant m̃ cedros de lybano. ⁊ mercedẽ tibi dabo quantũ volueris. Et sequit q̃ Hyras dabat ei ligna cedrina ⁊ habigena iuxta oẽm ei⁹ voluntatẽ. Sic xps q̃ est salomõ pacific⁹ ⁊ sapientissim⁹. in cui⁹ corde sunt oñs thesauri sapie ⁊ scie absconditi. vt dic aplus ad Coloss. ij. Volẽs cõstruere templũ nõ materiale manu factuz. sz templa spũalia. de q̃b⁹ ait ibidẽ aplus. j. Thor. xiij. Nescitis q̃ templũ dei estis vos. ⁊ spũssanct⁹ habitat in vobis. Et hoc exponit Piero. di. Verũ templũ christi. credendum est aĩa deuota. Idcirco ad hoc templũ fa-

Sermo

bzicandū virge flexibiles .i. hoies pzoni ad peccatū: vel cuilibz suggestioni z temptatōi ꝓsentiētes nō valēt sed vtuosi z fortes temptatiōib⁹ resistentes. de quoz numero fuit .b. an. lignū forte z imputribile. de quo dic̄ Isaie .xl. c. lignū forte z imputribile elegit sapiēs artifex xp̄s q̄ fabricat⁹ ē aurozā z solē. lunā z stellas. z cūcta que i mūdo cōtinent. Elegit igit̄ .b. an. ꝓ spūali edificio ꝓstruēdo q̄ ē simil̄ ligno cedrino. Refert Isido. li. xvij. Cedr⁹ ē lignū iocūdi odozis diu durans nō hūs nodos aut tortuositatē z nunq̄ ex termiat̄ tinea. iō ppt̄ ei⁹ durabilitatē ppetuā ex cedrinis fiunt laq̄aria in palacijs regū atq; templis. Sil'r libri de ei⁹ lacrima limti nec a tineis corrodunt̄. nec tpe senescūt. Huic ligno ē simil̄ b. an. q̄ iocūdi fuit odozis tam quo ad deū. quia canit̄ de eo. Dilexit dñs' anō. in odo. sua. i. ppt̄ odorē suauitat⁹. q̄ etiā quo ad hoies. nā apud illos fuit tam iocūdi sermonis. vt oēs incole patrie ciuitatis ꝓpter sua suauia vba ipm seq̄rēt. ita vt dicere potuit illud ps. ciij. Jocūdū sit ei. sz boi eloq̄ū meū. z nō solū vt dic̄ Aug. in li. de peni. dū libere p̄dicauit. Sz dū etiā cruci iā affixus fuit in qua biduo pendēs. xx. milia hoim se q̄bāt ipz. z p̄dicationē e⁹ iocūdā audiebāt. Erat etiā tūc redolētis fame vt oīs ppl's sibi testimoniū innocēcie ꝓferret dicēs. Innocēs b⁹ sanguis sine causa dānat̄. Et cū iā affix⁹ esset cruci dixerūt. Vir sanctū māsuetū z piū nō lz pati. O inquā laudabile testimoniū bone fame b⁹ glozios̄simi apostoli. quā z q̄libz dz attēdere vt coram hoīb⁹ bonā habeat famā z nomē. q2 melius ē nomē bonū q̄ vnguēta pzeciosa z diuicie multe. p uerb. xxij. Jō pzecepit salomō ibidē Cura habe de noie bono. b⁹ em̄ magl pmanebit q̄ mille thesauri. Sz dī. Quid mihi de hoc si nō tā iocūdam famā habeo sicut .b. an. sufficit m̄ si ē bona ꝓscia. nō curo honozes de me malos. q2 diffamat⁹ ab heretico manicheo ait .xj. q. iij. Sēti de Aug⁹. Quicq̄d libet cū sola me in oculis dñi cōscia nō accusat. Ad h⁹ dico cū .b. Aug. v. q. j. Nōne confidēs ꝓscie z famā suā negligēs crudelis est. Due em̄ sunt res .s. ꝓscia z fama. Cōscia necessaria est tibi. z fama pximo. Sz .b. aug. nō curat de fama erga manicheū. q2 sciuit ipz ex fama sua nō eē meliozādū sed peiozandū magis. Sz .b. an. ppter hoies q̄bus p̄dicauit tantam habere voluit famā q̄ sciuit ex hoc eē meliozandos. in ipo. etiā sicut in cedro no fuit nodus rācozis. nō tortuositas inuidie. nō putredo luxurie. nec vmis corrodens ꝓscie. Quia de hoc canit ecclesia. Vir iste mitissimus apparuit in pplo cōtra rācozē z inuidiā. sanctitate aūt z gr̄a plenus contra luxuriā z vermē ꝓscie corrodētem.

Cōparatur etiā scdo ligno .b. an. q̄ sapientissimus salomō elegit. Refert Jsi. li. xvij. Abies est expers oīs terreni humozis. iō abilis ē z leuis. q̄uis em̄ genereť ex humoze leui. Scdo subtilitas illius hūozis supfluitatē reijcit inter lignum z coztice. z ibidē a caloze exteriozi mutat̄ in resinā. Sic .b. an. fuit expers oīs terrene substantie. lz em̄ nat⁹ fuerat ad piscaturā vbi quasi in humoze q̄rebat victū cozpalem. tn̄ posteavocat⁹ a christo dereliq̄t oīa. z ipm pauper ē secutus Mat. iiij. Aduertens diligenter q̄ cū dyabolo esset dimicaturus. qui difficulter vincit̄ a viro terrena possidēte Quia dic̄ gliosus Hiero. vt h̄t in epla Eusebij discipuli ei⁹ Diabol⁹ in mūdo nihil possidet. expoliati g̃ mundanis reb⁹ et cito velut vmbza labētib⁹. cuz mundo pugnetis q̄ onerat⁹ vestib⁹ z cū mundo luctat̄ citius ad terram deijcitur. quia vnde tueatur non habet. Vis firmiter cum dyabolo dimicare vestimenta pzoijce ne succūbas. Terrena oīa sunt cozpozis indumēta qui ea possidet citius vincetur. hec ille. Est etiā Abies vt dic̄ Arist. in li. de plātis. arboz in celuz se extendens. ideo dicta ē ab eundo. eo q̄ ceteris arbozibus longius it in altum. Ita beatus apostolus andreas recte erat sursuz per cōtemplationē ad celestia eleuat⁹. ita vt dicere potuisset illud cū paulo ad Philip̄. iij. Nostra conuersatio est in celis. Et vt altius in celum tolleretur. noluit viuus de cruce descendere. cuz hoc pplus voluisset. Sed ozauit sicut dicit Aug. in li. de peni. Nō permittas me dñe viuuz descendere. q2 tps est vt cōmendes terre cozp⁹ meū. scis dñe quotiēs a puritate cōtēplationis retrabere me intēdebat. quotiēs a dulcissime sue summe q̄etis me excitare obtēdebat. iō pia remuneratōe a te posco. ne mihi id vltra cōmendes. sed depositū redde vt ad ipsum q̄ merituz sui laboris accipiat. h⁹ quo ad pmū Quātum ad secundū commendat̄ .b. andre. ab opis fructuositate. cū addit̄. Quod plātatū. Ubi notandum ſm naturales arboz plantata intra viridarium. citius habet fructū z flozem q̄ sita in campestribus. quia illa frequenter in viridario irrigatur cum esset nouella. q2 oīs noua plāta ſm Petrū de crescentijs. li. ij. frequenti irrigatione tempoze magni comatis adiuuatur. z a magnis ventis z predantibus melius custodi tur. In campestribus autem fructus ante maturitatem faciliter aſportatur. Sic spiritualit̄ in campestribus mūdane vite. nullus est fruct⁹ ppter carentiā humozis. i. deuotionis. Sed ibi ē vt dic̄ Bern̄. in li. meditatio. Vita lacrimosa z laborioſa. vita corruptibilis z amaritudine plena. Ibi honozes tumidāt. dolozes extermināt. ardozes siccant. aera morbidant. esce inflant. propter ista que sunt circa mundanam vitam

dicit.b.abbas Effrē de btitudine aie.btūs q̄ odio hūit hūc mūdū.z ideo meditatō ei⁹ in deo fuerit q̄ ex toto corde dilexerit.z mūdū istū z oia q̄ in eo sunt tota vtute oderit. Cognouit ei ille vir q̄ i cāpo h⁹ mūdi trāsiuit.q̄ hō nō pōt bene ferre fructus bonoꝝ opꝝ.z si ptulerit tulit eos vt freq̄nt fauor aut incursus dyaboli añ maturitatē sic ꝓtingit arboribꝰ in publico situat⁹ in siluis.q̄ lz aliq̄n in fructib⁹ abūdāt.tñ qz ad eas ē cōis accessus hoīm añ tps capiūt fruct⁹ porcis tribuēdo vl etiā a vēto diaboli vl ab asinis silue strib⁹ colligūt. Sic nō ē de illis q̄ i viridario religiōis plātant.tales ei si ꝑus erāt steriles fructuosi efficiūt z ꝓpt hūorē deuotōis z ppt tuitionē a tēptatōib⁹ mūdanis z ppt cautelā ab infestatione demōis afferūt fruct⁹ plimos.qđ pz de b.Aug.q̄ cū eēt in cāpo mūdane vaitat⁹ nullū fructū fecit vite eterne meritoriū.plātat⁹ aūt in ortū religiōis xp̄iane derelinq̄ndo bereſiz fecit fructū multū de quo tot⁹ mūd⁹ satiat spūalit.ita etiā.b.an.dū erat in mari h⁹ mūdi paꝝ pfec pi scādo.sic pz Luc.v.cū eēt cū frē suo petro i stagno genazareth.dixit petr⁹ ad dñm. ꝑceptor ꝑ totā noctē labo.ni.cepi.Tū aūt fuerit plātat⁹ i viridario religionis magnū fructū fecit. z q̄ pisces capere nō potuit ꝑ rete ꝑdicationis postea hoīes accepit.Sm illud qđ cāit.mirmidōes idolatras diu fluctuagos re ce.fi.iō de illo pōt ex pōi illud ps.xcj. Plātat⁹ i domo dñi i atrijs dei nr̄i florebit.h⁹ quo ad scōz. Quātū āt ad tertiū ꝓmēdat.b.an. a mortis acerbitate in h⁹ q̄ subiūgit.Sec⁹ decur.aq̄.Hic ꝑ aq̄s tribulatōis martiriū designatur.ꝑ quā facilit trāsitur ad celū recte sic via aq̄ꝝ vt mar⁹ vel alter⁹ fluuij lz penosa z laboriosa.nō ē tñ alia ita facil z festia ad ꝑueniendū ad terminū ad quē itur.nec ita magni lucri nec m ercedis spūalit loquēdo nō est ita breuis vita q̄ ad celestē ducit padisuz sicut ista q̄ itur per aquas martyrij aut passiōis. Jō dic ps.lxxvj In mari via tua z semite tue in aq̄s multis.Semite veniēdi ad terminū vite eterne ꝓsistūt in mult⁹ tribulatōib⁹.iō nos cū sim⁹ mercatores regni celestis dēm⁹ gaudent igredi hanc viā aq̄ martirij siue nauē tribulatōis q̄ citi⁹ possum⁹ ad terminū veire.teste.b.aug.z ponit.xv.q.j.merito firmissime martirisati ꝑ xp̄o absq̄ dubio statiz vitā eternā ꝓsequūt. Idcirco.b.andr. hodie letant trāsiuit ad crucē.sic pz ex vbis suis.cū vidit crucē sic inq̄t Salue crux q̄ in corpe xp̄i dedicata es.z ex mēbr⁹ ei⁹ tāq̄ margaritis ornata secur⁹ z gaudēs venio ad te vt tu exultās suscipias discipulū ei⁹ q̄ pepēdit in te mgr̄ me⁹ xp̄s.qz amator tu⁹ sp fui z desiderani te amplecti.O bōa crux q̄ decorē z pulcritudinē de mēbris dñi nr̄i ihu xp̄i suscepisti diu desiderata solicito amore sine intermissiōe q̄sita z iā ꝓcupisce ti aio ꝑpata. accipe me ab homib⁹.z redde me mgr̄o meo vt p te me recipiat q̄ p te me redemit Ecce quō letant p viā martirij ingressus ē hodie portas celestis gaudij ad qđ nos ꝛc̄.

Sermo ꝑmus. De sancta barbara.

ORtus cōclusus soror me.spō.me.Cāti.iiij. Ad expietiā videm⁹ q̄nto aliq̄ res ē pulcrior z pl⁹ oib⁹ amabilior.tāto custodia ei adhibet diligētior. Et h⁹ ꝓbat mgr̄ li.xij.plīc de rege apū rubeo q̄ pl⁹ ē nigro pulcrior z apib⁹ amabilior.qz ē melior.z exquo ab eis diligit sūma diligētia custodit.nā sibi in alueario domuculā faciūt in q̄ ipz diligēter includūt.z naturali affectu diligūt.p eo pugnāt.z ꝑ alijs pulcrū putāt. Cū ꝓcedit de alueario singule ei⁹ obsequio se offert.z ei ꝓxie esse volūt ipz diligent circūdāt z custodiūt.z fatigatū totū ferūt. Mozalit.b.bar.fuit pulcra nimis z amabil valde.vt de ipa exponi pōt illud Hester.ij. Erat vgo decora z incredibili pulcritudine hoimq̄ oculi grosa z amabil videbat qz vl⁹ pictor oiz q̄ pulcritudinū artista optim⁹ nihil in ea decor ptermisit.nā oculi ei⁹ sunt cūctis luiarib⁹ celi clariores.iō dic de ipa spōsus Cāt.iiij.q̄ pulcra es amica mea.q̄ pulc ocu.tui columbe.absq̄ h⁹ qđ itrisec⁹ latz. Capilli ei⁹ sup spēz auri niue albiores.teste spōso.Cāt.v. Caput tuū aurū optimū.come ei⁹ sunt clare palme Cāt.iiij.capilli tui sic greges capraꝝ q̄ descēdert de mōte galaad Labia vgis bar.gl̄ose colore roseo sunt depicta.Smōes facientes ꝑ oib⁹ dulces Sm illud Cāt.iiij.Sic vitta coccinea labia tua z eloquium tuuz dulce.dētes ei⁹ sup cādorē niuis tāq̄ eburnei nō paꝝ sūt nitētes. Juxta illud Cāt.iiij.Dētes tui sic gregest tōsaꝝ ouiū q̄ ascēderūt de lauacro.vt attestat silr illud qđ canit Treno.iiij. cā didiores niue.nitidiores lacte.rubicūdiores ebore antiquo.pulcriores saphiro.vox ei⁹ more cymbalaꝝ subtiliū sonitu suauissimo pclingescit iō dic spōsus Cāt.v.O bar.sonat vox tua in auribꝰ meis.vox tua dulc.gene ei⁹ fuert amabiles roseo lacteoq̄ colorib⁹ decorate. Juxta illud Cāt.iiij.Sic mala punica ita gene tuo absq̄ illo qđ intrisec⁹ latet.Collū ipsi⁹ debite est ꝓportionatū dicēte spōso.Sic turris collū tuū q̄ edificata ē cū ꝓpugnacul.Cāt.iiij.Man⁹ illi⁹ auree plene iacinct.vent ei⁹ eburne⁹ distinct⁹ saphir⁹ Cāt.v. Propt hāc eximiā pulcritudinē pr̄ ipse Dias cor⁹ diligēter in turri custodiuit sic canitur hodie in cātico matutinali ordinatā in structur turrim fecit ꝓstrui.z q̄dratā in figuris cui iubet

Sermo

imbui generosaz pr rosaz. plebē dolēs perfrui
et⁹ forma venustatis sz decēter pr eā tenet i cu-
stodia. z b⁹ ē qđ spōsus su⁹ in vbis dic̄ passumpt]
Ort⁹ cōclusus so.m.spō.m. Jn qb⁹ vbis a duo
bus describit vgo gl'osa bar. Quātū ad pmū
a diligētia custodie vginal'.ibi.ort⁹ ꝓclusus.
Quātū ad scōz ab eminēti copule regal'.ibi. spō
sa mea. De pmo sciēdū. Petr⁹ de crescē.li.
vij.c.viij.de materiali ꝓmodo multū inqt delec-
tat habere ortū bñ dispositū z industria excul-
tū. Jō pr̄familias ortū bñ dispositū diligēter ꝓ-
curet.in quē trāsiēs recreat.cui fōs vel riu⁹ si fi
eri pōt p spacia discreta deseruiat vt possit tpe
magni calor] irrigari in orto. Hec oim genera
flox nutriat.diuersa anialia collocat. arbores
quoq plātat. Mistice xp̄s de⁹ dñs nr̄ fm Cri.
sup Math̄.est gñal' pr̄familias.cui celū z terra
q̄si vna dom⁹ ē familia sup celestiū z terrestriū
z inferiox creaturax. Jste pr̄familias magnā
hz delectationē in ortul'specialib⁹. h⁹ ē in mēti-
bus spūalib⁹. fm illō Eusebij O inquā delēctabi
le z iocūdū apō ipsaz btissimā trinitatē dū quis
corpis ptulerit vetustatē z vgialis cū nō amise
rit mūdicie puritatē. Cui ꝓcordat dictū Hu. de
san.vi. Nō solū qđez hūana iocūditas. sz z ipa
excelsa diuinitas i vgialib⁹ gestit delectar.q̄pro
pter diligenē tales ortos spūales bñ dispositos
ꝓcurauit. quēadmōz testat Eccs.v. Feci inqt
m̄ ortos z pomeria. z ꝓseui ea cūct] generib⁹ ar
borx z herbax. Horx ortox p̄mus fuit .b. vgo
Maria iocūdissima. de q̄ dic̄.b. Hiero. i fmone
Maria vgo ē ort⁹ delicix. i quo ꝓsita sunt ge-
nera florx z odorameta virtutū. ab h⁹ amplissi-
mo orto z delectabilit ordinato sumēs xp̄s plā
taria z ortulū pulcerrimū btāz bar. fec̄ de q̄ dic̄
in vbis assumpt]. Ort⁹ ꝓclusus soror mea spōsa
mea. ort⁹ cōclusus. z vere fuit. z ē ort⁹ voluptu-
osus in quo xp̄s recreari sedule cōcupiscit. iō at
trahit ipz ad se his vbis Cāt.v. Dilect⁹ me⁹ de
scēdit i ortū. s. ad ortulū aromatū vt pascat i or
tis z lilia colligat. Jn h⁹ ortulo amenissimo flu-
it fons aq̄x viuētiū fm illud ps̄. O bar. apō
te ēfōs vite. qz audeo dicere ꝓfidēter quēadmo
dum in multis est expertuz. quicunq ei deuote
seruierit. mortem eternaz non videbit. sz vitaz
eternā veracit possidebit. qz legit h⁹ a spōso suo
ipetrasse cū orauit. Dñe ihu xp̄e p sctissimi san-
guinis tui cruorē quē vt mūdū redimeres effu-
disti. z in cruce oia ad te trahēs spm̄ tradidisti.
in hac hora passiōis mee exaudi me indignā fa-
mulā tuā z cōcede p inuocōez nois tui sctissimi
p incarnationē tuā xp̄e vt q̄cūq passionis mee
mēoriā egerit pcōx suox veniā cōseq̄t z nullis
in hora discessionis sue horroribus demonū tra-
ctet. z p̄cios corpis tui pticeps fiat. z phemnis
gl'e p̄miū tecū pticipet sine fine. O fructuosa o-
ratō h⁹ vgis gl'ose qđ ei ē melius hoi q̄ hr̄e veniā
pctōx suox q̄ finalit mergūt hoiez i ifernū. qđ
leti⁹ q̄ teterrima demōuz mōstra ñ viderc. qb⁹
vix vellz hō oia tormēta mūdi libēter sustinere.
Sic̄ de h⁹ refert.b.cirill⁹ i epl'a ad Aug. quēdā a
morte suscitatū sic dixisse Veniēte mort]mee ho
ra tāta i loco quo migratur⁹ erā nephādox af-
fuit spūuz multitudo. vt p multitudie oino nō di-
nūerari possent. quox species tales q̄ ea nihil
penosi⁹. nihil ve horribil⁹ excogitari pōt. Po-
ti⁹ ei qlibz hoiz flāmis ardēti⁹ arsurx se expōe
ret q̄ eox formax ictu oculi visiōe potiri. q̄ ad
me veniētes oia q̄cūq ppetraui ꝓtra deū ad me
moriā meā reuocabāt suadētes m̄ vt āpli⁹ de di-
uina mia quā gust offēderā nō sparē. b⁹ ille. Ec-
ce a tā horribili aspcu btissima bar. suos faulos
famulasq fec̄ libari. qđ ec̄ ē hoi salubri⁹ q̄ salu-
tar] corpis xp̄i pticipē fieri. qđ ē aie viaticū z a
leonib⁹ ifernalib⁹ defensiuū. Vere felicē fm hila
riū sup Act. Estimo obitū hois q̄ i hora mortis
sue. carni z sanguī incorpat⁹ fuerit sui saluator]
Quid nā ē beati⁹ q̄ pmiū celest] gl'e cū xp̄o susci
pere ieternū qđ ē oim miseriax finitiuū. Q aūt
b.bar. hz illa ipetrare suis famul' ꝓforme ꝓbat
in exēplo. Fuit qđā abbas in frisia q̄ cū aliis
duob⁹ mōachis missus erat ad capitulū gñale.
Cū aūt ad qđā nemus piter veissent vbi latro-
nes morabant freqnt z neces eōtuz ꝓmittebāt
Et ecce vox horribil' clamabat. sancti pr̄es ꝓpt
nomē dñi nr̄i ihu xp̄i z ꝓpt nomē.b.bar. vgis z
martir] sue veite. Quā vocē cū audiuiss̄et exter
riti pl⁹ festinabāt vt terrores h⁹ loci effugerēt. z
illa vox attēti⁹ sonuit vt p⁹. cū aūt abbas audis
set nomē dñi nō exterruit ad locū iuit. Cū āt ve-
nisset nihil vidit nec audiuit. z intra se ait. dñe ie
su xp̄e q̄ fuit illa vox quā audiui? Tūc apparuit
sibi caput cuiusdā viri qđ p triduū iacuerat ꝑpu
tatū z fuerat apt] oculis z resoluta lingua dicēs
Null⁹ terror tibi sit. sz vade voca alios dños tu
os frēs. z indicabo vob mirabilia q̄ dñs ē opa-
tus in nob. Qui cū veissent cū familia sua: caput
ait. V⁹ qđ vob dico diligēti⁹ ad quēcūq locū ve
nerit] ad hōrē oipotēt] dei z.b. vgis ac martir]
bar. pdicate. Scitote q̄ fui mercator diues. et
cū venirē ad locū istū incidi in man⁹ latronū. q̄
me appēhēdētes oia abstulerūt. z me occiderūt. et
qz mult] mal'repleta erat aia mea innūerabiles
dēmōes venerūt vt raperēt aiaz meā. sz sctā bar.
eripuit me. z veste sua clarissima circūdedit. qz
sp dū viuerē aliqd exhibui sibi laudis z honor]
vñ ad euidētiā h⁹ rei tale caput meū a loco isto
ferte ad corp⁹ qđ a dextr] in rubi frondib⁹ iacet
obrutū z in locū p̄stinū adaptate. z ego vobiscū
pgā. z p ꝓfessionē purā pceptis sacramētis re-

missionē valeā pcipe pctōz. Qō illi audientes deū glorificauerūt .z.b.bar .adorauerūt grās agētes deo.z fecerūt sic audierūt.z ptinuo surrexit q occisus fuit.z cū ipsis festiauit ad qdā oppidū.z pfessione cū magḡ ptritione z cū lacrimis fcā z sacramēti ecclesiastici felicit pcepti ipsis cernētibꝰ aīa a corpe eiꝰ migrauit ad celū.z suscepta ē a dño Jhesu xpo. Corpꝰ aūt cū magḡ reuerētia ē susceptū z sepultū. Ecce em̄ iste amicissimꝰ oroꝝ q̄ salutifeꝝ hz vnicuiq; fontē. et hūc debemꝰ ab ea petere ne eterne siti moriāur z dicere cū sapiēte. Diriuētur fontes tui foras ℞ z aq̄s tuas diuide in plateis Prouerb.v. In isto orto florigero celestis pfamilias diuersoꝝ genera floꝝ plātauit.z pncipalit tria .s. flores rosaꝝ.violaꝝ.z rutaꝝ Flores rosaꝝ sunt albi habētes in medio colorē q̄i aureū.z significat vginalē castitatē cū charitate q̄ dotauit dñs.b. bar.de q̄ dicit in legēda.glorīa castitatis sp optauit z in armariolo cordis mei inclusi incōditā castitatē.oēz viri thoꝝ z ptuberniuz aspnādo sciuit em̄ ex instinctu spūssancti illud Hugo.dictū. Sic accēdētez ad thronū ncce ē p̄mū castitate mētis z corpis p̄muniri. ℔z hoc nō aīaduertit eua vgo iō ex sua petulētia est plapsa. De cuꝰ lapsu dit beatꝰ Hiero.de lapsu vgis pfecte. Cur nō rūpis in vocē.z tue mētis apponis ardorem ℞ Eras vgo in padiso dei.vtiq; inter flores eccle Eras spōsa xpi.eras templū dei. eras bitaculū spūssancti.z cū dico totiēs ncce ē vt ingemiscas q̄ nō es.q.d.fuisti.z incedebas in eccla tāq̄ columba.splendebas vt argētū.fulgebas vt auꝝ. Eras tanq̄ stella in manu dñi q̄ ē ista subita mutatio.q̄ repētina p̄uersio de dei vgine. facta est corruptio sathane. De spōsa xpi scorti execrabile.de tēplo dei phanū immūdicie.de bitaculo spūssancti tugurīū dyaboli. Et neq; incedebas cū fiducia vt columba.nūc lates in tenebris vt vespertilio q̄ prefulgebas vt auꝝ ppter vginitatis decorē.nūc vilior facta es luto platearuz. Que fueras stella radians in manu dñi velut de celo alto.nūc extincta p̄uersa es in carbonem. Nec Hiero. Ex quo dicto doctor gloriosi pz q̄ beabar.q̄ inuiolatū suauit florē vginitatis vgo in padiso nitēs inter flores ecce vt sponsa christi templū dei.bitaculū spūssancti incidit in ecclia celesti vt columba.splēdet vt argentuz.fulget vt auꝝ Scdi flores quos plātauit dñs in btā barba.sunt flores violaꝝ.q̄ q̄nto altiꝰ crescunt de tanto vtutē superiorē depmūt.z significāt eꝰ humilitatē quā in magnis honorib⁹ p̄seruauit.perpendēs illud sapiētis Eccī.iij. Quāto maior es humilia te in oīb⁹.quāto em̄ a suis pcuratorib⁹ a sua nobilitate z nimia speciositate laudaretur tāto magis vgo dei se deprimebat vt ipleret Aug. dictū in li.ad sacras vgines.dñica vgo nec sermōib⁹.iactātia nec diuicijs nec nobilitate se dz extollere.sz in būilitate pauptate spūs a xpo accepta q̄diu virerit pmanere dz. Tertij flores q̄bus ornat⁹ fuit iste ort⁹.s.b.bar.sunt flores rutaꝝ q̄ sua amaritudine fugāt exī viridaria aialia venenosa. Et significāt oronez q̄ beata vgo barbara dimicauit ptra dyabolū ipsuz effugando. cōtra pprīū patrē Diascoꝝ pstantiā passionis superādo. Et ecōtra pprij corpis libidines extinguēdo. Et qz sciuit.b.Aug.dicēte vbi s. dñica vgo ob extinguēdas oēs libidinis flāmas ie iunijs z abstinētijs debet operā dare.oronibus die noctuq; insistere si cupit a laqueos dyaboli insidiātis euadere z ad.pmissa vginitatis pueni re. In hūc nobilissimū ortū xps diuersa sua genera aialiū collocauit. z pcipue tria. Lepores timiditatis. Aspriolos velocitat.z Leones audacitatis. Lepus em̄ ē aial timidū ām Jli.li. xij. Iō data est ei membroꝝ velocitas z cursus agilitas cōtra canes quos formidat ām Aug. z significat timorē dei quā hūit bar. vt mūdū z pompas eiꝰ euitaret z pctm̄ fugbie effugeret.qz timor dñi expellit pctm̄ Eccī.j. Aspriolī sunt aialia velocia.z ita nō vngue.nō cornu.nō dēte sed sola velocitate fugit a canibꝰ z venatoribꝰ. se taliter defendit.vt dicit mgr.xviij.phie. Et significat agilitatē ad bonū quā hūit.b.bar.contra torporē negligētie. qz perpēdit illud Eccs. ix. Quodcūq; pōt manꝰ tua instāter labora.qz nō est scia nec opus nec ratio apud inferos quo tu properas. Sed heu tardi sumꝰ ad omne bonuz. Et ideo contra inuehit Anfel.in oronē di. Aia sceleris qd agis.dies iudicij venit. qd turpis aia peccatrix. arbor infructuosa. Ubi sunt fructꝰ tui arbor digna securi z igni.digna succidi.qui sunt fructꝰ tui vtiq; spine pūgētes.i.amara peccata.z lignū aridū z inutile eternis ignibus dignum. quid respōdebis in illa die cū exigetur a te vsq; ad ictū oculi omne tempꝰ viuēdi tibi impēsum qualiter fuit a te expēsum. Tunc quippe condemnabit quicqd fuerit in te inuētū operis vel ocij sermonis.hec ille. Leones sunt animalia audacia. Quia ām Ysi.in specu. nat. Qñ persequūtur per ipsos canes z venatores se nō occultant nec latitant.sed sedēt in campis vbi videri possint. Et significat audaciam quaz habuit.b.bar.cōtra tyrannos ipsam truncātes z precipue contra patrem impudicum canez. q̄ cuz suaderet sibi vt in thoꝝ consentiret.z mūdi delicijs fruerē.ipsa hec audiēs intremebūda nō pēsans quē accusatōis ptenderet colorē sed refutans audaciter hos sermones ait. Pater cum in omnibus sicut expedit teneor obedire mandatis.in bis tamen scias me tibi renitentez

vt dr̃ in legẽda. Ultimo in hꝰ oꝛtulo specioſiſſimo plãtauit deꝰ diuerſas arboꝛes aromaticas tñ ſpecialiť tres. ſ. platariuꝫ fidei pfecte. qꝛ ſpꝛetis oibꝰ idolis xp̃o militauit. Oluã mĩe Juxta illud Ecc̃i. xxx. Miſerere aĩe tue placẽs deo. et palmã glozioſe victozie. qꝛ oibꝰ inimicis ſuis deuictis nunc regnat cuꝫ ſponſo ſuo in celis oꝛnata. ad quẽ nos pducat tc̃.

Sermo ſcõs. De eadẽ ,p euãgelio dici.

Similẽ ẽ regnũ celoꝝ. x. vgibꝰ Mat. xxv. Scõꝫ iſi. li. xiiij. Zizania ẽ herba quã poete infelix vocãt lolũ. eo q inutile ẽ t infecũdũ. Naſcit aũt inter triticũ tpibꝰ ſiccis. t q̃ diu ẽ in herba ſiĺis ẽ tritico. t ab eo vix põt diſcerni. Et facilit ſuffocat triticũ niſi ab eo ſepeť. Cauti tñ ẽ qñ a tritico nõ cognoſcit q creſcere pmittať. t collecto tritico tũc ĩ igne ꝓbureť. Spũaliť p zizaniã itel liguntť pctõres q creſcũt inter triticũ. i. inter bonos xp̃ianos. quoꝝ pauci ſũt reſpectu malozũ ſm illud Eccõs. j. Stultoꝝ infinitꝰ ẽ numerꝰ. ſꝫ qꝛ tales a bonis nõ pñt bñ cognoſci. iõ creſcere cũ illis pmittanť. quẽadmodũ docꝫ xp̃s Mat. xiij. di. Sinite vtraq creſcere. Sup quo dicit. b Aug. in omeĺ. de pnĩa. Et hr̃. ij. q. j. Multi mali inq̃t ſunt tollerãdi. quoꝝ pctã maiſeſta nõ ſunt ne forte eradicãdo zizaniã eradicareť t triticuꝫ ſꝫ q̃uis cũ bõis creſcere pmittũť. tuꝫ ppť eoꝛũ exercicĩũ. tũ vt ab eis melꝰ cognoſcũť. tũ pꝰ extremũ iudiciũ boni ad nuptias ſpõſi admittanť t mali inde excludanť. t in ignẽ iferni iactabũť Qõ liq̃t de. b. vgie bar. t de ei toꝛtoꝛibꝰ Nã ipſa tanq̃ vna de nũero pzudẽtiũ vgĩm bodie ad nuptias agni cũ ſpõſo ſuo xp̃o intrauit. Toꝛtoꝛes aũt etꝰ infernꝰ deglutiuit. t bꝰ vult euãg. in quo ad ꝓpoſitũ ꝓncipaliť tria deſcribũť. Quã tũ ad pmũ bonoꝝ t maloꝝ fĩnaĺ diſtinctõ. ibi. Sile ẽ. r. c. Quãtũ ad ſcõꝫ ſingloꝝ boiꝫ vniuerſaĺ reſurrectõ. ibi. tũc ſurrexerť. Quãtũ ad ẽciũ pctõꝝ t hereticoꝝ eternaĺ ꝓdẽnatio ibi. neſcio vos. Circa qõ notãdũ. Simphoiſte volẽtes hoieſ ad ſua carmĩa reddere plꝰ attẽtoſ pmittũt aliq̃d dulce t delectabile pludiũ. in quo illi naťaliť delectẽť. teſte Ariſt. ſue poetrie. bõ inquit naťaliť delectať in ſimphõia. ſic dñs nr̃ ibs xꝰ q̃ ẽ optiꝰ ſimphoiſta volẽs nos eẽ de die iudicij cautos t vt bõa opa ibiõ hẽremꝰ ,ppoſuit nobiſ hãc pabolã q̃ magĺ ãmõet t delẽtat Juxta illud Aug. ad ianuariũ. li. ij. di. Cũ aliq̃d muſice t ſimilitudiarie ,ppõiť plꝰ delẽtať t plꝰ hõzať t plꝰ diligiť. q̃ qõ vbis ,pis aptiſſime dicereť. iõ dic̃ dñs. Sile ẽ re. ce. de vgibꝰ. Quid h intelligitur p regnũ expõt Hze. i omeĺ. di. Qꝛ eccĺa pñt tpis aut militãs eccĺa deſignať ſic̃ ibi mittit filiꝰ hois angelos ſuos. t colligẽt de regno eiꝰ oĩa ſcandala. neq̃ in illo regno btitudis in quo pax ſumma ẽ inueniri ſcãdala poterint q̃ colligentur Et ſic dr̃ pñs eccĺa regnũ iõ recte ſic̃ in celo eſt ſol hñs vtutẽ illumĩatiuã. t in lumĩe ſuo nunq̃ deficit q̃q̃ eiꝰ lumẽ p terre aut lune interpoſitiõnẽ auferri aliq̃n videať. Et h ſol alios planetaſ illumĩat nec ab illis illuſtrať. ſic in eccĺa militãti ſunt ſoles ſpũales ſcti doctoꝛes. q̃ habẽt vtutẽ illumĩatiuã inferioꝛes. nec dñt ab illis illumĩari De q̃bꝰ dic̃ dñs Math. v. Vos eſtis lux mũdi. In celo eccĺa ẽ luna q̃ caret luĩe, pꝓ. t a fontali plenitudie ſolis ẽ lumĩs receptĩa. vt dic̃. Ariſt. i lib. elemẽ. t poſtq̃ a ſole ẽ illuĩata lumẽ ſuũ ceteris ſtellis imptiť. ſic in eccĺa ſunt pĺati miꝛes q̃ recipiũt intelligẽtie lumẽ a lumĩaribꝰ maioꝛibus t alijs xp̃ifidelibꝰ tribuũt illud. Regnũ ce. ſile ẽ. x. vgibꝰ fm. b. Hiero. hꝰ ẽ vniuerſitatis fidelĩũ q̃ ppť integritatẽ fidei vgies noĩanť. fm illud apli. ij. coꝝ. xi. Deſpõdi vos vni viro virginem exhibere xp̃o. t ducere decẽ ſigñt, ppť decẽ dei ĩpleẽtes mãdatoꝝ. De q̃bꝰ Math. xix. Si vis ad vitã ĩgre. ſer. mã. d. Et dic̃ Criſo. ſup Math. Jõ põit hãc pabolã in vginum pſona. vt oñdat q̃ lꝫ vgĩtas magnũ q̃d ſit. tñ ſi ab opibꝰ mie eſt defta cũ adulter| foras eijciť. q̃re ncc̃e ẽ vt hẽ at bõa opa Quia dicit Hzego. i omeĺ. t põiť in canone. j. q. v. Non ſuffic̃ mala nõ facere niſi q̃ſ ſtudeat bõis opibꝰ inſudare. Jõ ſeq̃ť. Que accipiẽtes lampades ſuas. i. bona opa ſm Aug. q̃ debẽt alijs oñdi ſm illud. Sic luceat lux vr̃a coram hoibꝰ tc̃. Mat. v. Et bñ opa bona p lãpades deſignanť. qꝛ lãpades vitrie ſunt trãſlucide. i a lijs ei metaĺ q̃q̃d ꝓtineť intrĩſecꝰ abſcõdiť. i vitro aũt cuiuſlibꝫ liquoꝛis ſpẽs q̃lis ẽ exteriꝰ declarať. Sic ẽ de opibꝰ bonis. nã debẽt lucere alijs t nõ ſolũ ſibi vñ ſm Criſ. per lãpades fideſ q̃ aĩam ſic̃ lãpas domũ illuminat deſig̃tur. qꝛ fides dꝫ lucere ꝓtra hereticos t tyrãnos. Illas igiť lãpades accipientes exeũt obuiã ſponſo et ſpõſe. bꝰ eſt xp̃o t eccĺe. qõ expõit Orige. Tũc exeũt obuiã ſpõſo. qñ egredienť de mũdo t erroꝛibꝰ. t venũt obuiã dño q̃ ſemp paratꝰ ẽ vt ingrediať cũ dignis ad btãm ſponſaꝫ eccĺaꝫ. Et ĩ bꝰ q̃ oẽs exierũt obuiã xp̃o. intelligiť q̃ oẽs petẽt ſaluari. Sic̃ atteſtať Boe. venerabiĺi. iij. ,pſa. j. Qis moꝛtaliũ cura q̃ multipliciũ ſtudioꝝ laboꝛ exerceť diuerſo q̃dẽ calle, pcedit. ad vnuꝫ tñ btitudinis fineꝫ nitiť puenire. Jdẽ teſtať ĩ. iiij. ,pſa. Et oẽs inq̃t hoies boni piter t mali ad ſummum fĩnem nituntur peruenire. Tũt poniť virginum differentia. quinq̃ aũt ex eis erant fatue t quinq̃ pzudentes. Intelligiť q̃ quinq̃ bonis

opib⁹ erãt vacue. qz fides sine opib⁹ mortua ẽ. Jac. v. Cui ꝓsonat. b. aug. Nihil valz ois fides q̃ntucũqz fuerit xp̃iani hois absqz professiõe cõ grua opis z fm̃ois. qz fm̃ Aug. de. s. v. hõ fidelis ẽ sine fide mortu⁹ velut sine aĩa corp⁹ Sz. v. erãt prudẽtes. i. bona opa hñtes. Sup h⁹ vba dic̃ Orig. q̃ recte credũt z iuste viuũt assiℓantur q̃nqz prudẽtib⁹ vgib⁹. Qui aũt pfitenť fidẽ aliq̃ ꝓpant se opib⁹ bõis ad salutẽ. z assiℓanť q̃nqz fatuis vgib⁹. Vel prudẽtes dicũť ꝓtẽplatiui vel religiosi. q̃ opa sua bõa in finẽ bonũ p laudẽ dei ordinãt. Fatue vo ad eandẽ ꝓpaz humanã laudem. Jõ subdit. Sz q̃nqz fatue ac. lã. nõ sump. oleũ secũ. Hic p oleũ põt pmo intelligi caritas. qz sicut oleũ natat sup oẽs liquores: sic caritas sup oẽs vtutes. fm q̃ dic̃ prosp de vita ꝓtẽplatiua. Charitas ẽ vita vtutũ. ipa ẽ aũt mors vicio⁹. sicut ei cera fluit a facie ignis. sic vicia a facie charitatis. Scdo p oleũ intelligit iocũditas mortis. q̃ orit ex bonis opib⁹ Et hoc dicit aug. in li. de v. dñi. Per oleũ iñt ipaz leticiaz designari arbitror. fm illud. Unxit te de⁹ tu⁹ ol. le. p cõ. tu. Tertõ p oleũ intelligit puritas ꝓscie. fm Greg. in omeℓ. de illo dr Ecci. ix. Oleũ de capite tuo nõ deficiat. Jõ dr. Oleũ vgies fatue non hũerũt. i. nõ charitatẽ. qz fuerũt ociose. Charitas aũt nũq̃ ociosa ẽ. opať ei magz si ẽ fm greg. in iocũditate mẽtis. teste Aug. de vbis dñi. q̃ nõ ꝓpterea gaudet q̃ deo intrinsec⁹ placz nõ hz ole uz secũ. nõ puritatẽ ꝓscie fm illud. Fatue vgies oleũ secũ nõ sumũt. qz gℓam intra ꝓsciaz nõ hñt dũ banc ab ore p̃ximo⁹ q̃rũt Sz h⁹ triplex hũc rũt prudẽtes vgies. Et iõ subdit. prudẽtes vo vgies acce. ol. i va. su. cũ lã. Glo. i vaſ. i. i cordibus. Jõ dic̃ Hyla. sup Mat. Oleũ bõi opis fruct⁹. vasa bũana sunt corda z corpa inter quos viscera thezaur⁹ bõe ꝓscie recõdit⁹ ẽ. Nũc ponunť tria pambℓa. Prim ẽ mũdi ꝓsummatõ. Jõ seq̃t. Mora ãt faciẽte spõ. dor. Mora illa ẽ tale spaciũ ab ascẽsiõe dñi vsqz ad finẽ mũdi Et finis illi⁹ more ẽ nob ignot⁹. fm illõ Mat. xxiiij. De die illa nemo scit zc. Et incerti ex vtroqz genere hoim moriũť h⁹ interuallo tpis donec sub aduẽtu dñi fiat resurrectio mortuos. vt ait Aug. de v. dñi. sz mortẽ p̃cedit infirmitas. Jõ dic̃. Dormitaueť oẽs. i. añ mortẽ lãgueſcebãt Uñ di. hiero. Dormire ei mori ẽ. Añ somnũ vo dormitať ẽ añ mortẽ lãgueſcere. qz p põd⁹ egritudis puenit ad somnũ mortis. Et sunt p̃cipaℓr due rões q̃re somn⁹ morti ꝓpať. Prima sic dormiẽtes requescũt a labore. sic morientes a pñtis vite labore q̃escũt. fm illõ Apoc. xi. Ammõ iã dic̃ spũs vt req̃. a la. su. Scda sic dormiẽti nihil ad meritũ vel demeritũ iputať. sic nec p⁹ mortẽ ẽ status meredi. Scom p̃ambulũ ẽ ad iudiciũ ꝓuocatõ ibi. media aũt nocte. Certe ex hac lr̃a trabũt q̃ dã q̃ tps extremi iudicij fiat de nocte. Et fm h⁹ dic̃ Hiero. Q̃ traditõ iudeoz desigt xp̃z media nocte vẽtuz. Sz alij dicũt z melꝰ q̃ celebrabiť in die. s. mane q̃n sol erit in orizẽte. z luna in occidẽte. ad h⁹ ẽ. j. Thor. iiij. Dies dñi declarabit. Et hoc ẽ de intẽtiõe Tho. ď aq̃no. Sz q̃ h⁹ dic̃ vult innuere horã z tps eẽ tãtũ. iõ glosat. media nocte. i. nullo sperãte vℓ sciẽte. Et seq̃t. Clamor fact⁹ ẽ. Hic clãor ẽ son⁹ ãgeloz tubãtiũ excitãs mortuos quẽ audiẽtes resurgũt. vt rõez de fcis suis reddãt. Et h⁹ ẽ qd dic̃. exite obuiã ei. Ter tiũ pambulũ ẽ oiz resurrectõ. Jõ seq̃t. Tũc surre. oẽs v. il. fm illõ Cor. xv. Oẽs q̃dẽ resurgem⁹. Et or. lã. su. i. rões opez suoz reddẽtes. sz expõit aug. ď v. dñi. Sz fm greg. ornãt lãp. suas q̃n secũ portãt opa. p q̃b⁹ recipe eťnã btitudinẽ expectãt. Ad h⁹ vt lãpas ornať tria req̃rũť. Pri muz ẽ claritas vite. in q̃ significať puritas vite ad seipz. q̃ tũc magis erit nccia q̃ marsubia plena pecuniaz. vt dic̃ Berñ. Et iõ ꝓsulit sapiens. Omni tpe vestimẽta tua sint cãdida. i. vita pura Scom̃ ẽ plenitudo olei. in quo significať misericordia z elemosina. q̃ fm Amb. ẽ sola comes defunctoz. Tertiũ ẽ inflãmatio ignis. i quo fides cũ dilectõe erga deũ intelligiť. q̃ tales orna tas lãpades habebũt añ iracũdũ iudicẽ xp̃m se cure apparebũt. sz tales lãpades fatue nõ habebũt. Jõ dicẽt. Date nob de ol. vr̃o. q. d. iusticia vr̃a ẽ sufficiẽs gℓificare z excusare vos. excusate g̃ nos vℓ facite testioniũ ď op⁹ nr̃is q̃ vidistis qz fideles fuim⁹ Sz Hze. planꝰ expõit in omeℓ. di. Lãpades fatuaz vgm extinguũť q̃ opera eaz q̃ hoib⁹ clara foris apparuerť. in aduẽtu iudic̃ int⁹ obscuranť z a deo retributõez nõ inueniunt. Qz p eis accepeť ab hoib⁹ laudes q̃s amauerũt. Recte eñ erit de operib⁹ fatuaz sicut de visu stellaz fm naturales. Stelle que in nocte clare lucẽt veniẽte lumine solis z dici obscurentur. qz lumen maiꝰ: minus obfuscat. Sic venien te xp̃o opera que hic clara videnť. obscura erũt Sed quia tũc nullus põt aliuz iuuare. sz sibi vix sufficit sua iusticia. quia iusticia iusti sup eum. et impietas impij erit super eũ Ezech. xxiij. Ideo respõdẽt prudẽtes dicẽtes Ne forte nõ sufficiat nobis z vobis. Ite potius ad ven. Hoc est fm Hiero. nõ ex inuidia vel auaricia. sed qz vix pro se nõ potest quis respondere. Sed q̃ ad vendẽtes iubẽt ire nõ dent ꝓsiliũ. sed ex obliquo ꝓme morẽt crimẽ eoz fm Amb. q. d. videatis modo quõ vos admuẽt q̃ vobis oleũ adulatõis cõsueruũ vẽdere. Qz fm Greg. vẽditores olei sunt adulatores q̃ accepta q̃libet gr̃a vanis suis laudib⁹ nitorẽ gℓe offerũt quasi oleũ vẽdũt De quo dicit ps. cxl. Oleũ ãt peccatoris nõ impinguet

caput meū. cōiter p⁹ iudiciū examiatōis sequit̄ p̄miū retributōis cū addit̄. Cū aūt irēt eme. ve. spō. ꝛc̄. hoc loqtur tropice. i. si adhuc viuerēt i- uenirēt adulatores vt irēt emere. Et sic patet q̄ in malis manebit effect⁹ vanitat⁊. ꝛ q̄ in eis erit pn̄a: sed infructuosa Sap̄. v. Et tūt venit spon sus. cū sublimitate. ꝛ q̄ pate erāt itrauerſt cū eo ad nuptias. Q bti sunt illi q̄ ad cenā agni nupti arū vocati sunt Apocal̄. xix. Et clausa ē ianua. Glo. ianua eis claudet̄. ianua mie ad indulgen- duz q̄ mō opib⁹ mie apit̄ Math⁹. v. bti mis̄ricor des. qm̄ mi. ꝑse. Janua gr̄e ad merēdū. q̄ solum h̄ī hac vita. qz gr̄a hic. iusticia ī futuro Janua gl̄e ad intrādū. q̄ mō oib⁹ penitētib⁹ reseratur. Mat. iij. ꝛ iiij. Penitētiā agi. ꝛc̄. Postq̄ egit ō retributōe bonoꝝ. agit iā de retributōe maloꝝ di. Nouissime vo veniūt ſz tarde. sic̄ diues epu- lo Luc̄. xvj. ꝛ dicūt. Dñe dñe aperi nob Hic dic̄ Crisо. Nihil pdest ex nec̄itate repetita cōfessio ei⁹ q̄ nō ex volūtate ꝑfessus ē Jō ām̄onet ecc̄es. v. Ne tardes cōuerti ad dñm. Sūt tñ heu multi in fin̄ē suuz pn̄iaz differētes dicētes illud Aug. Juuenis suz facia q̄d me delectat mō. Et postea pn̄iam agā. quēadmōz si dicat. percutia me gla- dio. ꝛ postea vado ad medicū. Heu miser nescis qz vn⁹ hore pūctu vuln⁹ accipit̄. q̄ vix longo tpe ad sanitatē p̄stinā reuocat̄. hec Aug. Audi ergo q̄ dñs dicat talib⁹. nescio vos noticia ap probatōis fore dignos gl̄a mea. aut scriptos in libro vite. qz oleū mic de. ppriis bonis non ꝓpa stis. ꝛ ꝑcludit. Ui. er. qz ne. di. ꝛc̄.

Sermo tertius. De eodem.

ORtus cōclusus

soror me. spō. m. Canti. iiij. Inter
A oia mūdana solacia q̄ spūs bois recreāt dulcit̄ ꝛ delectāt sunt magl nat̄alia pomeria ī q̄b⁹ diuer se herbe ad recreamē bois plātant̄. Et nō soluz ad recreamē. ſz ꝓpter req̄z. Qz fm Aristo. iiij ethico. Ludus ꝛ req̄es nec̄aria sunt vite hūane Et ite⁊. x. ciusd̄ē. Nō potētes laborare inq̄t cō tinue req̄e indigēt. Jō legit̄ Cāti. v. Qz inter a- lia solacia spōsa salomōis allicit ip̄z ad ortū cū dicit. Ueniat dilect⁹ me⁹ in or. su. vt come. fru. po. su. Et salomō ecōtra ad spōsā Veni inq̄t ī or tū meū soror mea. messui mirrā meā cū aromati
B bus meis. Mistice xp̄s dñs nr̄ hō nat⁹ ex v̄- gine Maria. fm illō ps̄. lxxxvj. Hō nat⁹ ē in ea Iste hō benignissim⁹ q̄rit delicias ꝛ solacia in cordib⁹ hoim: quēadmōz ipse testat̄ Prouerb. viij. Delicie mee ee cū fi. ho. Sz tñ int̄ oia q̄ ip̄z delectāt sunt orti spūales p̄ncipaliores. s. mētes pure v̄ginales. fm illud poete. Delectāt dñz pu ritatis pectora casta. Cui cōsonat. b. Grego. ex ponēs illu d Cāti. vi. Qui pascit̄ inter lilia. Int̄ lilia sponsus pascit̄ q̄ ꝑculdubio aiaꝝ castitate delectat̄. bonoꝝ oztoꝝ vnus fuit. b. bar. ex vir gine floꝝ exoznata. ꝛ bñ per ꝓadisuz voluptat⁊ ꝑfigurata. De quo refert Jsi. li. iij. c. iij. di. Pa- radisus est ort⁹ delicioꝝ q̄ ē ex oñi genere ligni ꝛ pomifeꝝ arboꝝ ꝓsitus bñs in se lignū vite. in eo nō ē frig⁹ neq̄ est⁹. ei⁹ adit⁹ p⁹ pctm̄ p̄mi ho- mis fuit inclusus būano generi. Fuitq̄ vndiq̄ muro igneo circūcinct⁹. p̄sidiūq̄ angeloꝝ fuit a dño ibidē ordiatū. ne alicui spūi vl̄ carni pec catrici adit⁹ pateat ꝓadisi Talis ort⁹ ē ꝛ fuit. b. bar. ort⁹ inqua delicioꝝ bñs in se genera arbo- rū. vtpote amigdalū maturi floris. ptulit ꝛ vtu tis de q̄b⁹ gl̄at̄ Accī. xxiiij. Flores mei fru. ho. ꝛ ho. Nard⁹ boni odoris de quo dic̄ Cāti. j. Quz eēt rex in acubitu suo nar. m. d. o. sua. Sil̄r bal samū humilitat⁊. qz fuit v̄go būil̄. Insup hz in se b. bar. lignū vite eterne. qz ei⁹ seruitores nō sinit morte eterna dānari. fm illō Ecc̄i. xxiiij. Qui e lucidāt me vitā eternā habebūt. In ipsa nō fuit frig⁹ iniq̄tatis. qō extinxisset ignem charitatis. nec estus voluptatis carnalis. Quare pōt dici illud Tob. iij. Mundam seruaui aiam meaz ab oi ꝓcupiscētia. qz fuit clausa muro caritat⁊. Nā intātuz erat incēsa in charitate xp̄i. q̄ oēs spre- uit voluptates mūdi. ꝛ oēm ornatuz scli ꝓtēpsit Fuit etiā munita custodia angeloꝝ q̄ tāq̄ sooro- ri ei astiterūt. iō ipam xp̄s orto clauso ꝓpat cuz dic̄ in vbis p̄libatis. Ort⁹ ꝓclusus so. m. spō. m. In q̄b⁹ v̄go iocūdissima a trib⁹ ꝓmēdat̄. Quā tuz ad p̄mū a fructificatōe v̄tuosa. ibi. Ortus. Quātū ad scōz. a ꝓclusione fructuosa. ibi. ꝓclu- sus Quātū ad tertiū a ꝓiūctōe amorosa. ibi. spō sa. De p̄mo ē notāō. Reges ꝛ p̄ncipes so- lēt h̄re sua pulcerrima viridaria ꝛ ortos specio sos floridos varijs herbis redimitos arboriб⁹ q̄ redolētib⁹ ꝓplātatos. in q̄b⁹ interdū cū suis reginis ꝛ p̄ncipissis solatiant̄ ꝛ militib⁹ ꝓuersā tur. Sic̄ hoc figuratū ē de rege salomone. q̄ oia gaudia mūdi voluit expiri. Ideo dicit Ecc̄s. j. Magnificaui opa mea ꝛ feci mi domū. ꝛ feci mi ortos ꝛ pomeria. ꝛ ꝓserui ea cūct⁊ generib⁹ ar- boꝝ. In būc ortū vocat reginā suā filiā pharao nis di. Ueni in ortū meū soror mea. sponsa mea Cant⁊. v. Ideo legit̄ Hester. j. De Assuero re ge qui regnauit super centuz. xxvij. prouincias ꝛ fecit sibi ortuz mirificuz. quē cū varijs generi- bus aromatuz decorauit. in eo fuit vitis. cuius stipites erāt argētei. palmites aurei. ꝛ bacci ex gēmis ꝛ auro insertis. vt dic̄ Petr⁹ comestor. ī histo. sco. In hoc orto fecit cōuiuiū suis p̄nci- pib⁹ militib⁹ atq̄ seruis. Sic xp̄s q̄ est salomō pacificus ꝛ sapientissim⁹ ꝛ assuerus ditissimus

rex celoꝝ ⁊ oim seculoꝝ,p suo solacio nobile viridariū ⁊ oztulū delicatū vginē.b.bar.in quam diuersos vtutū flozes ꝓplātauit.ita vt de seipsa illud Tulij mozal'.pōt expōi vsus. Hic quoqꝫ faciei parit oztulus vndiqꝫ flozes. Ex qb⁹ indocti poterint excerpere mozes. Recte.n. sic in ozto naturali varie oziunt herbe a qb⁹ pcipiūt saitates.sic in isto oztulo spūali multe sunt vtutes ⁊ curatões aie spūales. ¶ Pzio.n.videm⁹ q ī ozto naꝛali crescit fenicul⁹ q ē herba cōis.mlte tn efficatie ⁊ vtut'.qz fm Jsi.li.xvij.ethi.c.vl.succus radic'acuit visuz ocloꝝ.iō fm quosdā dr fenicul⁹ qi fenū ocloꝝ. ⁊ dic ꝑli.ī spe.na.li.ij.c. xxiij. Fenicl'm nobilitaueꝛt ꝑpētes. gustu ei e⁹ senectutē exuit.aciēqꝫ ocloꝝ ipi succo reparendo. Ex e⁹ succo fit colliriū ꝓtra caliginē ocloꝝ valde aptū. Et quō dz fieri docz petr⁹ de crescē tia li.vj.c.xlvj. Ꝙficiaꝛ aloes cū succo feniculi ⁊ ponaꝛ in vase eneo ad solē per qndeci dies.de inde moze collirij oculis apponaꝛ ꝑ fenicl'z fides katholica intelligiꝛ q in.b.vgie bar. creuit qn trinitatē psonaꝝ cognouit .in eo q nō duas sz tres fenestras fieri imperauit. Et sup h⁹ pez infozmauit di. Due ei nō sunt sz tres illūinātes tot⁹ ozbis climata.s.pr ⁊ fil⁹ ⁊ spūssanct⁹. q lz trini sint in psonis.tn vn⁹ē de⁹ in suba diuinitat' iō canit vipa. Hoc mirādū cernite qnto sapie p uo dono flozuit dū sigillū trinitat' ⁊ supne maiestat' cozdis rumā imbuit. Ecce quō fides tanꝙ nobilis herba fenicul⁹ h⁹ vgis illumīauit oclos interiozes.intellectū videlz ⁊ affectū vt cognosceret deū vnū in essentia ⁊ trinū in psonis. Et n solū cognouit psonaꝝ trinitatē.sz etiā idolozū falsitatē.iō cū ipa cogereꝛ ea adozare ait. Cum b ō sit digniss̄ima creaturaꝝ summe diuinitat' infozmat⁹ sīculo ipossibile ē tn ipm cōuerti in suum creatozē.qd cū sit impossibile mlto min⁹ erit aliqd creature in suū ꝓuerti opificē. Qd cū ī suum opificē ꝓuerti nō pōt.quō in creatozē creaturaꝝ oiz ꝓuerteꝛ vt pzo creatoze adozeꝛ. q.d. neqꝙ.vt quē g o tyrāne pēsumēs cimētū aut ꝓflatile aliqd creatozi oiz ꝓpare. qre tibi bzeuit dico.dij vri sunt surdi ⁊ muti iexpteſ oīs gr̄e.⁊ ad pbandū suū intētū,ppoluit illd Deut'.xxxij. Videte qz ego iuz sol⁹.⁊ nō ē ali⁹ pter me. Et sicut canit de ipsa in histoꝛia hodierna. Dij gentiū sophistici oēs demoniaci.ē qui trin⁹ regnat vnus rectoꝛ celice vbis. Ꝙfundātur q gloziank laudib⁹ sculptiliū.viuit pr cui sacer seruit grex fidelū. Hec inquā fides ē ꝑma berba in hoc delectabili oztulo.s.beata bar. plantata ⁊ exoꝛta tā ꝙ aliaꝝ vtutū stabile fundamentū.fm illd apli ad Heb.xi. Fides est suba speranday rez.i.sb iacet ⁊ pzesupponit alijs vtutib⁹. Sine hac fide est cecus oīis homo.vt dicit apostolus vbi s.

Sine fide nemo placet deo.sicut pz de paganis q in cecitate mētis adozant ligna. lapides atqꝫ auꝝ.de qb⁹ dicit ps̄.cxiij. Simulacra gentium argentū ⁊ auꝝ.opera manuū hoim. Os hñt ⁊ nō loquent' ⁊c. Et iō similes illis fiant q faciunt ea.⁊ oīs q ꝓfidūt in eis. Utinā in eis cresceret fenicul⁹ fidei.⁊ oculi eoꝝ mentales illuminarē tur⁊ caligines abstergerent'.vt ⁊ ipsi cognoscerent deū sicut beata barbara suū creatozē. ⁊ ab idolis falsis a im reuocarēt Job.ix. Cecus fui ⁊ modo video. ¶ Scdo in oztulo materiali crescit arthemesia que est m̄ herbaꝝ noiata. Hec dolozē capitis decocta in vino vl' aqua mitigat atqꝫ sedat scōm Jsi.li.xvij. Jdeo dicunt medici si homo hz dolozez capitis.debet eam effodere ⁊ bene lauare.⁊ ad vnā hozā in vino ⁊ aceto decoquere cū radice.⁊ postea per pannū colata.⁊ ex hoc caput lauatū quantū calidius quis pōt sustinere.⁊ postea hunc pannū facit ⁊ circumligat capiti.⁊ se deponat per vnā hozam diei donec sudoz exeat. Et sic extrahit oēz malū humorem. Et hoc debet per quattuoz dies ꝓtinuari. Per arthemesiam charitas intelligiꝛ. quā creauit in beata barbara qñ sprētis mundi amatoziꝫ bus soli xp̄o adhesit.quā nec tozmētū moztis extinguere in ea vel eradicare potuit. Jta vt illud cū apostolo dicere potuisset ad Ro.viij. Certꝰ sum qz nec moꝛs neqꝫ vita neqꝫ angeli nec creatura aliqua poterat me separe a charitate xp̄i. Quia per nullā passionē aut tribulationez vgo tenella potuit a ꝓpositō tā firmo reuocari.et bñ per arthemesiā charitas intelligiꝛ.qz sic illa est m̄ oim herbaꝝ.sic ista m̄ cūctaꝝ virtutuz Jdeo dicit.b.Bern̄.. Bona m̄ charitas. Ipsa em̄ est m̄ hoim ⁊ angeloꝝ.nō solū que in terris sed etiam que in celis sunt pacificauit Jpsa est q hoiem deo recōciliauit.hec ille. Hanc herbam charitatis effodere debem⁹ cuz beata barbara de agro cozdis eāqꝫ coq̄re in vino dilectionis q nos perpetue dilexit Hiere.xxxj. Et aceto amare passionis qua nos a moꝛte redemit .⁊ sic inungere seu lauare caput nostꝝ. hoc est xp̄m. qui recōciliabiꝛ nobis sicut caput cū membzis.

¶ Tertio in ozto materiali crescit rosa.cui⁹ maxima virt⁹ fm ph̄m li.ij.est ī floze fecūdioz ꝙ in foliis. Per rosaz intelligiꝛ vginitas.q fm Lip. ē flos eccl'e.germinans dec⁹ atqꝫ oznamētū gr̄e hec creuit ⁊ germīauit in nr̄o oztulo.i.in.b. barbara.q fuit vgo mētis ⁊ cozpozis. Hanc vginitatē p̄marie habuit a floze xp̄o q dicit Ego flos campi ⁊ liliū conualiū. Cantico.ij. Quia nō potest haberi nisi ipse dederit.teste Salo.qui ait. Sap̄.viij. Non possuz aliter esse continens nisi deus dederit. Sed secundario habuit a seipsa quia banc amauit ⁊ exquisiuit a iuuentute sua.

ita vt id dicere potuit Sap. xiij. Hāc. s. virginitatē exq̄siui a iuuētute mea. z q̄siui mihi eā assumere sponsā. z amator fact⁹ sū fortitudine illi⁹ ita z nos si volum⁹ esse cōtinentes petam⁹ eam a xp̄o q̄ est dator illius. Juxta illud Isido. in li. ethim. A deo dat cōtinētia. ſz petite z accipiet. tūc aūt tribuet qñ de⁹ gemitu interno pulsat.

Quarto i orto materiali crescit viola de qua dicūt naturales. quāto matureſcit. de tanto plus ad terrā crescit. Per violā intelligit būilitas q̄ fuit in btā bar. qz voluit in vera būilitate libēti⁹ famulari q̄ suū fastū alicui de optimatib⁹ seculi eā petētib⁹ mr̄imonialit copulari. ¶ Quinto in orto crescit ruta. De q̄ dic Isi. li. xvij. c. vlti. Qz mustela pugnatura cū basiliſco comedit rutaz. z ei⁹ odore minuit ei⁹ vtutē. z p⁹ esuz vadit secure z occidit basiliſcū. Per rutā intelligit devota oro quā btā bar. cōtinue būit cōtra demonis tēptamēta. qua mediāte suas vtutias supauit. Oro em̄ fm Damasce. ē ascēsus mētis in deū. z ad angelicā conuersationē qb⁹ sunt ſiles et p̄cipue btā bar. ſil⁹ fuit angelis propter tria.

¶ Primo, ppt pulcritudiez. qz angeli sūt spūs multū pulcri z decori. sic btā bar. fuit vgo pulcra z decora. cui⁹ facies tāta decoratōe exēplabat mūdicīā vt elegātiā ei⁹ ois intuēs mirarēt. p̄textūq̄ pulcritudis ei⁹ creator oim ſigillo ſignauerat castitatis. vt dr̄ in legēda. Jpa. n. p̄figurata ē p adolescētulā abisac. q̄ q̄sita fuit dauid ex oīb⁹ finib⁹ isr̄l ſpeciosa nimis. z iacebat p̄tinue in sinu ei⁹ calefaciēs ip̄z. iij. Reg. j. ¶ Scdo ſimilis ē angelis, ppt subtilitatem. angeli em̄ sunt subtiles. ita vt descendāt in terrā celo integro remanēte. Sic. b. barba. penetrauit illesa. cū, ppt destructionē idolor̄ p̄ ipsaz vellet gladio iugulare. Jō canit in. psa. Murū trāsit z nō lesit.

Tertio, ppter finalē vtilitatē. angeli em̄ sunt custodes hoīs. miſterū maximū in morte solēt exhibere. fm illud Luc. xvj. Factū ē vt morerctur mēdic⁹ z portaret ab engelis in sinū abrahe. ita b. bar. q̄uis deuotis suis seruitorib⁹ quottidie sua intercessione suffragat. maxie tñ in extremis dū maior necitas instat impetrādo eis tātā gratiā. vt sine viatico corporis xp̄i ab hoc scło non discedāt. sicut oñdit in mercatore. de quo. s. in ser. j. Et inquā adhuc plurib⁹ quottidie oñdet. z qz angelis fuit similior. iō in oſone fuit feruentior. ppt illas em̄ florigeras vtutes q̄ in. b. barbara creuerat. a spōso xp̄o ē orto p̄parata. Ad hūc ortū specioſiſſimū vgines. vidue. z cetere cōiugate p̄gite. z p̄dictas herbas vtutū colligite. feniculū. videlz p̄fecte fidei z credulitat. arteme ſiam charitatis. roſas castitatis. violas būilitatis. z rutā deuote oronis. Est em̄ ſumme necia mulierib⁹ fides recta. in qua cōiter plus q̄ viri occupant. z etiā deuiāt circa sortilegia. quare p̄ceptū ē. Exo. xxij. ſicut dr̄ in hebreo. sortilegaz ne patiaris viuere sup terrā. Est etiaz necia eis charitas. qz vt frequēter sunt rixoſe p̄tra viros fm illud Eccli. xxv. Mulier si p̄matū hēat. s. in domo p̄traria ē viro suo. s. in vbis rixoſis z factis. Est etiā ipſis necia roſa castitatis. quia dicit sapiēs. circulus aure⁹ in narib⁹ suis mulier pulcra z fatua. Prouer. xj. Sic em̄ sus hūs circulū aureū z ponit in lutū. sic mulier fatua ornatuz pulcritudis ponit in luxurie lutū vt ait glo. lyre. Et āt eis necia viola būilitatis z p̄cipue vginib⁹. Quia fm Aug. meli⁹ ē būile p̄iugiū q̄ superba vginitas. Est insup eis vtilis oro. qz sunt debiles ad reſistēdū tēptationib⁹ inimici. sic p̄z in Sua Señ. iij. q̄ de facili p̄sensit humani generis inimico. ¶ Quātū ad scom z ad tertiū ē notandū. Dicūt naturales. es solis siue solsequum ē herba. quā frigiditas noctis claudit. z solis calor aperit. Recedēte em̄ sole claudit. z oriente iterato aperit. Per hāc herbā primo. b. barba. figurat. qz est spōsa veri solis Jhesu christi quēadmodū z ipse sponsam dignat⁹ est hāc vocare dicēs. Veni gratioſa sponſa mea quā cōcupiuit aīa mea. Omnis em̄ celestis hierusalem te expectat vt introeas thronū meū glorie thronū candidatū celestiū angelor̄. Sequitur. ¶ Legitur in quadā legēda. Dec igit spōsa veri solis z ort⁹ deliciar̄. Btissima vgo bar. clausa fuit a patre suo diascoro in charitate dei frigido in turri alta vt imaginis illi⁹ intuitū cernētib⁹ cūctis p̄cluderet. ita vt vultu claritatis nullus homūn frueret. z boc figuratuz fuit in azeneth virgine pulcerrima. de qua refert Vincentius in speculo hiſtoriali. Phutifar qui fuit nominat⁹ in curia Pharaonis habuit filiam specioſiſſimaz. iō propter eius pulcritudinem fecit ei pater turri mirabiliter ornatam. in qua eam cum puellis in tercluſit. Interim autez vt legitur Señ. xlj. pharao vidit somniū quod sibi Joseph sapienter exposuit. Idcirco tulit rex annulum suum. in quo littere regie sigillabantur. et tradidit illum Joseph. in signum regie potestatis. Vestiuitq̄ eum cum ſtola Byſſina. Et fecit eum ascendere currum suum. Et p̄cedente p̄crone clamare. vt omnes ante eum genu flecterent. Voca uitq̄ eum saluatorem mundi. Et dedit illi in vxorem Azeneth filiam Phutiphari sup̄adicti. Hi addit Vincentius vbi sup̄a. qui de hoc latius tractat. Qz Joseph tempore copule veniente in curru aureo mirifice ornato. quem trahebant albi equi. Et tunica aurea indutus. Venit vt ipsam post promiſſum duceret in vxorem. Quem cuz illa pulcerrima virgo Azeneth

de curru inspexisset ei⁹ excellentē pulcritūdinē mirabat interrogās q̄s hic esset. Tūc dictū ē ei a ministris q⁹ esset ioseph toci⁹ regni sapiēs pro curatoz. z eā peteret in vxorē. que cū audisset in copulā consensit. Spūaliť hic p pharaonē celestis pater intelligiť. q̄ vez ioseph Jhesuz christū vestiuit stola alba immortalitat|. z posuit ip sum in curru sancte crucis. sup oīsq; exaltauit z dedit illi nomē q̄d est sup oīe nomē. s. Jhesus saluatoz mūdi. z clamat p p̄conē apl̄m suū paulum ad Phil. iiij. Et in noie ei⁹ oīe genu flectatur celestiū. terrestriū z infernoz. z traxit illam in sponsaz btām v̄ginē Barbarā. q̄ recte p azeneth intelligiť. qz sicut illa fuit filia gētilis diuitis. z propť suā pulcritudinez turri fuit inclusa. sic ista fuit filia satrape ditissimi z gentilis. q̄ eaz quadā turri. ppter suā pulcritudinē inclusit. de qua respexit xp̄z eē procuratozem toci⁹ regni. i. mundi. in thoz ei⁹ consensit. cū illuminata a spiritusancto fidem arthodoxoz recepit. Jō dixit christus. Oztus cōclusus est sancta Barbara. sponsa mea sozoz mea.

¶ Sermo p̄mus. De sancto Nicolao epō.

QVasi oliua pullulās. z q̄si cipssus in altitutinē se extendens. Ita scribiť Eccli. l. Videm⁹ em̄ in natura. Quāto aial est nobilť tanto est liberalť. Sicut probat Pli. in spe. natu. de aq̄la que est regina auiū. cibū quē p̄edando acq̄rit sola non comedit. sz alijs auib⁹ sequētib⁹ liberaliter dimidit Ideo multe aues propter hāc causaz eā sequūť Mistice liberalitas dz esse inter nobiles huius mūdi. qz dīt eē liberales z misericordes pauperibus eos alēdo. z nulli calūniā faciēdo. quēadmodū. b. Joh. bapti. docuit Luc. iij. dicēs. Neminē cūcutiatis neq; calūniā faciatis. q. d. sed pauperes nutriatis. Dz beu hic pōt dici de illis hoc q̄d scripsit sapiēs. xxvj. Statue tue nobiles in terrā corruerunt. hoc est. nobiles q̄ tā q̄ columne dicunť debiles fulstentare in terrenā cupiditatis deueniēt. z solent pauperes depredari. vt verificetur de eis illud Eze. xxij. Principes ei⁹ in medio lupi rapiētes p̄edā. ad effundendū sanguinē. ad perdēdas aīas. z ad sectandū lucra. Quis em̄ nūc inť nobiles seq̄ť naturam nobilť aq̄le. vt sua cū alijs egētib⁹ dimideret certe pauci. ymo fm Hiero. Gliosum sunt latrones paupez mercedē violenter depredantes. z eos deprimūt atq; negāt. vt se filios quoq; dicāt. Ideo dicit. b. Hiero. ibidē sanctissim⁹. vt hť in epla Eusebij. Quid mozamini dū viuitis congregantes filijs vestris diuitias. bonoz. es. potentias vr̄as. augentes nobilitatē z famā. vt z filij vr̄i possent q̄ feciſtis explere quaten⁹ cū illť pariter in inferno amplioza paciamini tozmēta hec ille. Ideo talis nō fuit beat⁹ nicola⁹ qui fuit nobilis progenie. sicut canit ecclesia. Cōfessoz dei nicola⁹ nobilis progenie. nobilioz moribus Sed fuit multū liberalis moze aq̄le. pauperes alendo. captiuos redimēdo. ideo propter suaz nimiā liberalitatē oliue p̄parať in verbis preassumptis dū dicitur. Quasi oliua pullulās. In q̄ bus a duob⁹ laudať. ¶ Quantū ad p̄imū ab officio miserationis. ibi. q̄si oliua. Tcōo a celsitudine p̄templationis. ibi. z q̄si cipssus. ¶ De p̄mo ē notandū fm naturales. Lucifer inter alios planetas ē benignioz. q̄ q̄ alij inter eos sunt etiam benigni. qz hoc nec̄e ē vt dicit abumasar vt benignitas benīuolētis stelle p pñtiā male remittať z ecōtra malignitas maliuole p pñtiaz beniuole tēpeť. Spūaliť p lucifez sctm̄ nicolaū q̄uenit designari. de quo canit eccla. Nobilissimis siq̄dem natalib⁹ ortus lucifer nico. emicuit Jō more lucifero est dignioz in miserādo inter alios cōfessoz. cū sept⁹ pre alijs inuocať. Quia dicit. Ab infantia creuit mecum miseratio. z ab vtero matris egressa est mecū. Nā oīb⁹ q̄ eū in suis pi culis inuocāt. sine dubio auxiliādo miseretur. Refert em̄ methodi⁹ p̄riarcha. Et silr iohes dyacon⁹. Quadā die dū quidā naute periclitarent ita cū lacris ozauerunt. Nicolae famule dei si vera sunt que de te audimus. nunc experiamur Dubij em̄ multi erant de eius miseratione z auxilio. Et mox vt ozassēt. q̄dam eis in eius similitudine apparuit dicēs. Ecce assuz. vocastis me Sic etiā cantatū ē hodie. z statiz cessabat tēpestas z incepit tranqlitas eis cudētib⁹ a mare. Cū āt venissent ad eccl'am quā nunq̄ viderāt. sine indice cōuenerunt. tūc deo z sibi de sua misericordie liberatione gratias egerunt. Sed ille diuine misericordie z eorum fidei non suis meritis attribuere docuit. Iste nanq; lucifer benignissimus propter suam benignitatem compať oliue hic pullulāti p̄imo qz vberrime de se fundit oleum. nec indiget percussione. Quia dicit Plini⁹ in spe. natu. li. xv. c. iij. Oliua est fertil vberrime de se fundens oleū nec indiget percussione ad olei effusionez. sicut h⁹ faciūt min⁹ cauti. Sed talis percussio cedit ad ruinam arboris z in damnum subsequentis. Ista proprietas cōuenit beato nicolao. qz ipse fudit ō se oleū vberrime misericordie pauperib⁹. nec indiget coactione ad misericordiam faciendā. sed voluntarie dedit. Jō de ipso pōt exponi illō Hiere. xj. Oliuam vberē pulcerrimā. fructiferā. speciosaz vocauit nomen tuum. ¶ Certe vberrima fuit hec oliua z pulcherrima. quia nobile oleum de ipsa

Sermo

proceſſit. De quo dicit ſapiēs Eccī. ix. Oleū de capite tuo nō deficiet. qz in ānis adoleſcētie ſtatim fudit de ſe oleū miſcōie abundanť ppēdens hāc doctrinā quā tobias dedit filio ſuo dicens. Quātū potes eſto miſericors. Si multū tibi fuerit abūdāter tribue. Si exiguū fuerit idipm libēter impturi ſtude. Tobie. iiij. Habuit eñ multuz b. N. qz magnā copiā diuitiaz parētes ſibi reliquerūt. ideo abundāter tribuit. Sic refert Methodi⁹ patriarcha. Qz ꝗdā coetane⁹ ſatis nobilis ad tantā deuenit inopiā: vt tres filias ſuas virgines ob inopiā fornicari conſtituiſſet. vt ſic ab infami eaz cōmercio alereť. Qō tñ vir ſanctus cōperit: ſceluſ abhorruit. z maſſaz auri pāno inuolutā in domū ei⁹ p feneſtrā nocte clam p iecit: clamqz abſceſſit. Mane aūt ſurgēs homo maſſam auri reperit. z deo gr̄as agens p̄mogenite nuptias celebrauit. Nō multū tp̄s egit q̄ ille ſcō reuerſus maſſam proiecit. z ille itez immenſas gratias egit. Et de cetero ſupuigilare ꝓpoſuit: vt ſciret q̄s ſue inopie ſubueniſſz. Poſt paucos dies duplicatā auri maſſam in domū p iecit. ad cui⁹ ſonitū ille excitať. Et Nico. fugientez inſeqtur: taliq; voceqz alloqtur eū. ſiſte paruz meo aſpectui. nō ſubtrahas. ſicqz occurrēſ velo ei⁹ nicolaū eē cognouit. moxqz būiliter pſtrat⁹ pedes ei⁹ voluit oſculari. qō ille refugiēs ab eo exegit. ne euz q̄diu viueret publicaret. Tales oliue nō ſunt modo in mūdo: nec inter ſeculareſ nec ſpirituales qui tam habūdanter funderent oleū miſcōie. Hz ſunt ſimiles oleaſtro. De quo refert Iſido. li. xvij. Qz in foliis ſimilis eſt olive z ei⁹ folia ſunt latioza. ſed arbor ſterilis z amara. z talis corp⁹ paz vel nichil nutrit. Sic ſunt certi inter ſpūales. q̄ ſunt ſimiles veris oliuis hoc eſt miſericordib⁹ in diuitijs. z forte prebendas habent latiozes. ſunt tñ omnino ſteriles. z erga pauperes amari. nō gaudentētes illō Hiero. de vita z bo. cleri. Qz ois poſſeſſio ſacerdotum elemoſina ē pauperū hoim. z ſi q̄d vltra neceſſitatē vite poſſederint. nec in elemoſinā pauperū erogauerint. furtū z ſacrilegiū exiſtit. deo teſte. Ideo q̄ damnādi ſint in via timendum eſt

D Quia refert venerabilis eps apiarī⁹ de quodam cancellario pariſiēſi nomine Philippo q̄ multas habuit prebēdas. z tñ de his nullas elemoſinas fecit. nec volebat illa bñficia partiz in manū eccleſie reſignare. Hic eñ dū agoniſaret in mortem. monit⁹ fuit vt oīa bñficia preter vnū reſignaret. qz plura cōtra ſalutē tenuerat. tenuit ille z defunct⁹ eſt. Dū aūt epus Guilhelm⁹ pariſienſis qui eū monuerat finitis matutinis oza re vellet. vidit iuxta ſe lumē z vmbraz nimis de terrimā. Qō cū coniuraſſet. ait. Ego ſum cācellarius philipp⁹. Et eps. Quō eſt tibi? male inq̄t qz damnat⁹ ſum eterna morte. Et ille. Quę eſt cauſa tue dānationis? rñdit. Nec q̄ exerciteſ fruct⁹ annuati cōtra pauperes timide reſeruaui z ab oculis ei⁹ vmbra euanuit. // Secūdo. b. nicola⁹ oliue ꝓparať ppter ei⁹ florem q̄ eſt ſuauiſſimi odoris. qz ſm Iſido. li. xvij. Oliua flores hz munitos z multū redolētes. Jō ſm Plini. li. xv. c. iij. Hzana olive q̄diu ſunt i arbore nō perunt. z quanto diuti⁹ ſunt in arbore tanto meliores fiunt. ſempqz nouas vires reaſſumūt. z difficili⁹ cadūt. Ita. b. nicola⁹ q̄ſi oliua fructifera habuit flores bonoz exēploz bonū exēplū aliis p bēdo. ita vt de ipo vťicet illud pphetic⁹ Ozee. xiij. Erit q̄ſi oliua gl̄ia ei⁹. z odor eius vt libani. Et ē libani ſm mgr̄m li. xiiij. pp̄e. mōs nimie re dolētie z ſumme aromatice. Nā ibi herbe odorifice creſcūt. Ibi herbe arbores thurifere qua leſcūt. Ibi cedri z cipreſſi. palme z olive q̄ oīs odores laudabiles ammiſtrāt. Eſt g̃ merito odor z fama. b. nico. ꝓpabilis odori libani. qz ſic de odore libani tā ſani q̄ infirmi recreanť. Sic de bono exēplo ei⁹ tā ſcti q̄ i ꝓtinua laborāt infirmitate ſunt mirifice recreati. Et bulla arbor libani fuit ita gl̄oſa in odore floris ſic iſte ſanct⁹ i odoribꝰ exēploz. Jō pōt dici illud Eccī. xxiiij. Flores mei. i. exēpla mee fruct⁹ honoriſ quo ad deū z ad ſanctos. z honeſtatio q̄tū ad ꝓximuz Nā de bono exēplo ei⁹ deꝰ honorabať: z ꝓxim⁹ edificabať. Ab infantia aūt cepit dare bonū exemplū z vſqz in fīnē nunq̄ ceſſauit. ita vt dicere pōt cū ſalomōe. Sap̄. xviij. Puer ingeioſus erā z ſortit⁹ ſuz famā bonā. Cū eñ mr̄is vbera lactaret duob⁹ diebꝰ ieiunauit in ſeptimana. q̄rta z ſexta feria in his ſemel tñ ſuxit. deinde p totū diē abſtinuit. Sic de eo canit. Quarta z ſexta feria ſemel ſuggebat vbera. Et hoc ē cōtra multos q̄ nolūt ieiunare. aſſumētes ꝓ ſe illud Bern̄. qō ad cartuſienſes dixit. Affligēduz ē interdū corpuſ ſed nō ꝓterēdū. qz modus in oib⁹ ē habēduſ. putātes p hoc corpi fieri magnā violētiā. ymo dicūt. q̄d ꝓdeſt homi multū ieiunare. non eñ pōt hoiez ſanctificare. in quo tñ falſe loquūtur. qz ieiuniū ſm Aug. mētez ſblevat. carnē ſpūi ſubijcit. cor ꝓtritū facit. ꝓcupie nebulas diſpgit. libi dinē ardoris extinguit. z caſtitatis lumē accendit. hec ille. Et certe ſi ieiuniū ad ſanctitatē non ꝓferret. nequaq̄. b. nico. ſpūſancto inſpirat⁹ in infantia ieiunare incepiſſet Jeiunauit nāqz q̄ ad huc nullū pctm̄ ꝓmiſerat O tu ſtulte pctōr inuenerate diez multa pctā ꝓmiſiſti: z p eis ſatiſfacere nō vis. dūtaxat vno die ſcz ſexta feria in ebdomada ieiunare. in qua dñs pro te magnā ſitiz ſuſtinuit felle z aceto potatus fuit. Sanguinem precioſum fudit. mortem acerbiſſimaz ſuſtinuit

vt te a morte liberaret. Certe si nunq̃ aliq̃s peccatū ꝓmisisses. adhuc feriā sextā ieiunare deberes ad honorē christi passionis. Quia habetur in canone de conse.di.iij.c.ieiunia. Q; sexta et quarta ferie sunt ieiunande nisi grandis necessitas fuerit.q; feria q̃rta iudas tradere dñm cogitauit.7 feria sexta crucifix⁹ est saluator. Qui ergo illis diebꝰ nō ieiunauerit.videt cuz tradente tradere saluatorem.7 cū crucifigentibꝰ crucifigere. Eloſat hugo.i.crucifixo nō cōpati. Naz si non ieiunat nō videt cōtristari de illa traditōne 7 crucifixione.sed potius eam approbare. Audi em̃ tu vorax qui non libenter ieiunas. q̃d beatꝰ Gzego .iiij. dyalogoz refert de quodam monacho qui magne estimationis habebatur Sed tamē cū se cum fratribus ieiunare demonstraret.occulte manducare consueuerat q; fratres nesciebāt. Veniēte aūt egritudie oīs fratres ad se iussit congregari. Et illi a se aliquid delectabile magnū crediderūt audire. Venientibꝰ autem illis compulsus est tremens dicere. Dñ me ieiunare credebatis vobiscū. occulte comedebam.7 nunc draconi datus sum ad deuorandum:qui cauda sua genua mea 7 pedes meos colligauit. Caput vero meum intra os suuz mittens spiritum meum ebibens trahit. Quibus dictis subito expirauit. ¶ Tertio beatus Nicola

F us olive comparat propter oleum.de quo referunt certi naturales. Qui oleum tenuerit in ore suffocari aut submergi non poterit.vel si sub aq̃ fuerit supernatabit . vt ait Fontinius. in de statu vniuersi. Ratio est.naz oleū successiue missuz aquas diuidit. Et sic ipse q̃ subter aquā fuerit respirauit. Quod principaliter intelligit de oleo lini. Ait etiā Papias. Si q̃s intra aquā mersus oleū prius in ore inclusuz in aquā emerserit. clarioza facit que in fundo aque tenent.7 patent oculis suis facil⁹. Sic homo qui fuerit in aq̃s tribulationū.7 beatū nicolaū in ore per inuocationem tenuerit.a tribulationibꝰ absorbi non potest. Itaq; confidenter potest dicere illud ps̄.xc Clamauit ad me 7 ego exaudiam eum cum ipso sum in tribulatione:eripiā eū 7 glorificabo euz Et hoc patet de tribꝰ principibꝰ ipsuz inuocantibus quos de morte ad quā per cōstantinū erāt iudicati liberauit. Etiā si aliquis in aquis marisfuerit.7 beatū nicolaū inuocauerit submergi nō poterit. Sicut hodie cantatū est. Quadā die tē pestate seuissima quassati naute ceperūt sanctuz nicolaū inuocare:7 statim cessauit tēpestas Etiam si quis beato nicolao deuotus fuerit. si iam submersus fuerit viuus supnatabit. Et hoc declarat Johes dyacon⁹ sub exemplo. Vir q̃dā nobilis rogauit.b.nicolaū vt sibi filiū a deo impetraret.ꝓmittēs ad ecclesiam eius filiuz suuz reductuz.7 cipheuz aureuz oblatuz. Fil⁹ autē nascit.7 ad etatē adultā reducitur. cipheus fieri iubet.q̃ dū sibi valde placeret.suis euz adoptauit vsibus.7 aliū equivalentem fieri precepit. Nauigantibꝰ itaq; ad ecclesiā sancti nicolai.iubet pater filium vt in illo cipheo quem primo fieri fecerat vt aquam sibi afferret. Puer autē cuz vellet haurire cū cipheo in mari cecidit.7 statim expirauit. Pater autez amare flens nichilominꝰ votum suū perfecit. Veniens igitur ad altare secundū obtulit cipheū.sed ille tanq̃ proiectꝰ cecidit de altari. Cū aūt leuasset ipsum.7 super altare posuisset.itez longi⁹ est proiectꝰ. mirantibus oībus ad tam grande spectaculū. ecce puer sanus 7 incolumis aduenit. 7 primū cipheum suis gestans manibus. Narrauitq; oībus q; q̃ in mari cecidit.statim.b.nicolaꝰ affuit.7 ipsum illesuz seruauit. Sicq; pater eius letus effectꝰ.vtrunq; cipheum beato nicolao obtulit.

¶ Sermo scōus. De eodē ꝓ euāgelio diei.

Homo quidam

nobilis abijt in regionē longinquaz accipere sibi regnū 7 reuerti. Ita scribit Luc. xix. Plinꝰ in spe.natu.li.viij.c.v.reffert. Q; A elephas est aial magnuz in corpulētia.q̃ bene mōtibꝰ equaret.7 tñ respectu alioz aialiū magni corporis maxime est benignuz.7 hominē singulariter diligit. Nam si viderit ipsum errantez in solitudine.ne ipsum terreat aliqualiter de via se subtrahit.7 gradum fugit. paulatimq; ipsum p̄cedens viam ei ostendit. Et si draco ei occurrerit ꝓ homine defensando cū eo pugnat 7 viriliter se opponit. Mistice per elephantē beatꝰ nicolaꝰ nō immerito conuenit designari. recte em̃ sicut illud aial est magnuz.7 facit se faciliter placabile hoibꝰ. Ita.b.nicolaꝰ fuit magnus fm generationē.quia ex divitibꝰ 7 nobilissimis parentibꝰ processit. sicut habet ex legēda vbi legitur. Nicolaus itaq; ex illustri prosapia est ortus Cuius fuit patere vrbis.que vna ex nobilissimis licie provincie ciuitatibus tanto quondā famosissima rutilabat quanto 7 populoso frequentabatur accessu.parentesq; eius inter cateruas p cez habebant. Fuit magnus fm devotionem. quia vitam totam seruauit in puritate vt dicere posset illud Job.xxxiij. Mundus sum ego.s.a vicijs carnis 7 absq; delicto .i. peccato obmissionis 7 immaculatꝰ.s.grauibꝰ culpis contra deum.7 iniquitas non est in me.s.peccatum ꝓtra ꝓximuz. Non em̃ se carnalibꝰ vicijs maculauit ne aliquid de faciendis obmisit. nec contra deū graui idolatria peccauit. sed eam eradicauit.

Sermo

Fuit etiam magn⁹ per exemplo⁊ opationē. ipe eñ absens adhuc viuēs notabilia fecit miracula. Et in nautis a tempestate liberatis ⁊ tribus principib⁹ a constantino cesare incarceratis. Jō cōuenienter de eo pōt exponi illud Eccī. xliij. Ecce sacerdos magn⁹ qui in dieb⁹ suis placuit deo. ſm glo. propter sui pniam. Festiuale: quia adhuc infans incepit penitere qui peccata non nouit cōmittere. perpendēs illud Treno⁊. iij. Bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescentia sua. Et nō solum studuit placere deo sed etiā hominib⁹ benignū se exhibere: ⁊ amabilis fieri. sicut canit de ipso Beatus nicolaus ponti ficat⁹ infulis decorus talē se exhibuit vt ab omnibus amaret. Ipse eñ paterna benignitate homines in ciuitate mirrea errantes in idolatria quā diane fecerant liberauit: ⁊ in viam veritatis reduxit. p eis contra draconē infernalem se opposuit. Ideo in verbis premissis nobili homini qui debet esse benignus assimilat. cū dicitur Homo quidā nobilis. A quib⁹. b. nicola⁹ principaliter a trib⁹ cōmendat. Primo a vtuosa opatione. ibi. Homo quidā nobilis. Scdo a miraculosa reuersione. ibi. Et reuerti. Tertio a gloriosa decessione. ibi. Abiit in regionē longinquam.

¶ De primo est notandū ſm Amb. in li. exhame. Q⁊ apes eligūt regē mansuetudine clariorē ſic si aculeos habuerit: nō vtit ad vindictā. nō eñ extollitur ex hoc q⁹ in regē eligit. sed est inter illas sicut vna ex ipsis. naturali pietate pascit eas in hoc q⁹ in alueario circuit. ⁊ ipsas ad labores excitat. vt vnaquęq⁹ pastū sibi querat: ne sic in vita deficiat ⁊ ob hoc habet circa apes lictores aculeos. qua auctoritate assidua regis sunt inutiles punientes. vt ait Ambro. Moraliter p apes pñt itelligi ciues siue icole ciuitat⁊ mirree recte eñ sic apes sine rege errāt: ⁊ bicinde deuiant. sic illi errant in fide. q⁊ tota predicta regio idolis deseruuit. pre ceteris nephādē dyane simulacra populus coluit vsq⁹ ad tempus sancti nicolai Ideo ipsum elegerūt in regē ymo in mediū animar⁊ suar⁊. ita vt de ipsis exponi potuisset illud. j. Pe. ij. Erratis sicut oues errantes. ⁊ cōuersi nūc estis ad pastorē aiar⁊ vestrar⁊. Et bñ beatus nicolaus per regē apum intelligitur q⁊ sicut ille est mitis ⁊ humilis ⁊ liberalis. sic. b. nicolaus est mitis in diuitijs renitendis humilis in dignitatibus nō appetendis. liberalis in elemosinis tribuendis. Et illud innuit in nomine homo. q⁊ homo ſm Aristo. li. j. ethi. est animal mite ⁊ mansuetum natura humile. dicitur ab humo q⁹ est infimus elementum. ⁊ est misericors seu liberale. ſm illud Luc. vj. Estote misericordes sicut ⁊ pater vester misericors est. Dico p mo q⁹. b. nicola⁹ fuit mitis in vicijs remittēdis Nam iniuriā sibi illatam ab hoīb⁹ malis. nō sentim sicut certi sancti vindicat. sed tanq⁹ bō mitis ⁊ patiens. ita vt de ipso exponi pōt illud Eccī. xlv. In fide inq⁊ ⁊ lenitate fecit illuz sanctum. ⁊ elegit eum ex omni carne. recte sicut apes eligunt regem mitiorem. Quius mititatē testat⁊ dominus per sapient⁊ dictū. In pace inquit ⁊ lenitate ambulauit mecū. ⁊ auertit multos ab iniquitate. De ei⁹ mititate refert Jobes dyaconus Lc dicēs. Q⁊ q̄dam iudeus vidit. b. nicolaū virtuosum ⁊ potentem in miraculis faciendis imaginē eius sibi fieri fecit. ⁊ eaz in sua domo collocauit ⁊ cū aliquo modo longe pergeret. sibi res suas ꝑmendauit dicēs. Ecce nicolae oia bona mea tibi ꝑmitto. ⁊ nisi oia bene custodieris. vltionem de te expetā verberibus ⁊ flagellis. Quadā die cū ille abesset: fures veniunt. ⁊ oia sibi rapiunt. ⁊ solam imaginē dereliquerunt. Judeus aūt veniens: ⁊ spoliatū se videns imaginē alloquit dicēs. Dñe nicolae nonne in domo mea posui te vt res meas a latronib⁹ seruares? cur hoc facere noluisti. ideo ꝓ raptoribus penam lues. Arripiens aūt imaginē dure eam verberauit: ⁊ dire flagellauit. Dira res. Diuidentib⁹ furibus q̄ rapuerunt. spūs dei tanq⁹ in se verbera excepisset apparuit dicēs. Cur tam diu ꝓ vobis flagellatus sum cur ita crudeliter verberatus. ecce quō corpus meū luit. Ecce q̄lit effusione sanguinis rubet. pgite cito: ⁊ cuncta reddite que rapuistis. alioq̄n omnipotentis dei ira in vos deueniet. ita vt sceleus vestrū in mediū publicet. ⁊ quilibet vestruz suspendiū patiet. Ad quē illi Quis es tu qui nobis talia loqueris? Quibus respondit. Ego sum nicola⁹ seruus Jhesu christi quē iude⁹ ille ꝓ rebus suis quas sibi tulistis tam grauiter flagellauit Territi ad iudeū veniūt. miraculū referūt ab eo q̄ magnuz fecerat. audiunt ⁊ cuncta reddunt. Sicq⁊ ⁊ latrones redeunt in viā rectitudinis. ⁊ iudeus viam amplectit salutis. Scdo beat⁹ nicola⁹ fuit humilis in ꝓlaturis nō appetendis. nō eñ ad prelaturas sicut nūc faciunt aspirauit. quod pz ex hoc. q⁊ inuit⁹ est ad episcopum electus. nam cū fuisset ostensus esse dign⁹ episcopali dignitate per vocē lapsam de celo sicut canitur. O pastor eterne. o clemens ⁊ bone custos vsq⁹ dignū epatu nicolaum ostendisti tuum famulū. ⁊ ille epus pre fratrib⁹ eccleſie excubaret. vt ꝑmū venientem eligeret. Cum venisset de nomine quesiuit. Ille aūt vt erat humilis. et colūbina simplicitate plen⁹. inclinato capite dixit. Nicolaus vocor sanctitate vestre seruus. Quē in ecclesiā ducentes vt in dignitate sublimarent: plurimū renitebat. qui sciuit illud dictū b. Bern. de regiminib⁹. Nunq⁹ i honore sine dolore. in prelatione sine tribulatōe. in sublimitate.

quis ꝑt esse sine vanitate. Sz licet reniteret fuit tñ magnifice ſblimat⁹. Qz dr̃ i cano. i scriptur vij. q. j. Loc⁹ regimis negãdus ẽ desiderãtib⁹. z offerẽdus ẽ fugientibus. Tertio b. Nico. libe ralis fuit i elemosynis tribuẽdis. largit enī ele mosynas tribuit. vt habes s. f. ꝓcedẽte. Nã p pendit illud b. Hiero. dictum qđ ponit Aug. in epla de morte Hiero. Nẽo se excusans dic. non babeo qđ fratri paupi tribuã. Si vestimentum vl aliqđ vltra extremã necitatẽ possides. z pau peri indigẽti nõ ſbuenis fur es z latro. Sumus enī dilectissimi filij in rebus tpalibus solũ dispẽ satores. et nõ possessores. qđ supest supfluũ fra tris ẽ indigẽtis. Et ſbdit di. Diceres forte mi meũ est. nã mei hoc dimiserũt parentes. Sed si hoc pentes dimiserũt: quõ potuer̃t tibi dimitte re qđ suũ nõ erat. a quo habuerũt. aut qs dedit eis. qđ in mũdũ portauerũt veniẽtes. qđ recede tes deferũt. Certe qđ paupm possidemus. in die iudicij cozã oculis dine iusticie vindictã ex clamabũt. Qui bz aures audiendi audiat. Qui ñ credere nõ vult. heu q̃ ꝑfuiter sciet cũ diuitie sue trãsierũt in egestatẽ Hec sunt vba b. Hiero. Jõ b. Nicola⁹ diuitias a parẽtib⁹ sibi ꝛelictas tanq̃ nõ suis parẽtibus ẽ largitus. Et sic dr̃. ip se ẽ qđã singular hõ ꝓpr̃ vicioꝝ ꝓmozdialẽ ſbpeditationẽ. hoim specialẽ inuocationẽ. suozuꝫ finalẽ ſbuentionẽ. Ipe i ꝓmozdio etat sue ꝓtra vicia triũpbauit. ideo dr̃ a nicos qđ ẽ victoz. et laus qđ ẽ ppls. inde nicolaus q̃si victozia ppli z vicioꝝ. qz plura sunt z vilia qđ tñ rarũ ẽ valđ in puer aut adolescẽtibus Qz dic Jsi. in epistolari. In piculosis sp ipa adolescẽtia canib⁹ ver satur. nũc enī fluctuãdo diuersimode piclitatur nũc tumulãdo ad vanitates inumeras incitat.

D Ipe etiã btũs Nico. ab oñibus xp̃ifidelib⁹ pre oibus alijs ꝓfessozib⁹ specialit inuocat. et ñ ab illis solũ. sed etiã a pfidis iudeis. Jo refert ma chodius pr̃iarcha. Quidã a iudeo summã pecu nie mutuauit. z cũ nõ haberet fideiussozẽ. super altare sancti Nico. iurauit. qđ z ille cõsensit. te nẽte illo diu pecuniã. iudeus eã postulauit. Sed iste affirmat sibi tradidisse. trahit eũ ad iudiciũ et iudicialit fec sibi iuramẽtũ. veniẽs baculũ au ro ipleuit. et iurãdo iudeo tradidit dicẽs. q si bi plus q̃ deberet reddidisset. Facto iuramẽto baculũ repetijt. Rediẽs aũt i quodã biuio. som mo oppressus cozruit. quẽ currus cũ impetu ne cauit. et baculũ fregit. et aurũ effodit. Jude⁹ ãt hoc audiẽs perterrit⁹ venit. et fraudẽ vidit. Qũ q̃ a mltis suaderet vt aurũ sumeret noluit. nisi defunct⁹ b. Nicolai merit ad vitã rediret. asse rẽs se si hoc fieret baptismũ suscepturũ. Contí nue qđ defunctus fuerat suscitat. et iude⁹ bapti satur. Ipe enī etiã b. Nicola⁹ ſbuenit suis famu lis z famulabus. tuendo eos a demonib⁹. z col locãdo in celestib⁹. Jõ canit de eo. Btũs Nico laus iã triũpbo potitus vouit suis famul prebe re celestia cõmoda. Dr̃ etiã btũs Nico. nobilis ꝓpr̃ fallacie aut mẽdacij euitationẽ. mũdicie cõ fuationẽ. auaritie detestationẽ. Solẽt enī boni nobiles esse veraces i verb. Jux illud Prouer. xvij. Nõ decẽt stultũ vba cõposita. nec pncipẽ labia mẽdacij. Ita b. Nico. fuit ver⁹ in vbis. et ꝑt de eo exponi illud. j. Regũ. ix. Est vir dei i ci uitate hac nobilis. oñe qđ loqtur absq̃ ãbiguitate venit. Solent enī nobiles esse mũdi. Qz no bilia aialia i loc mũdissimis cõmozãtur. sz poz ci i luto delectanr̃. Jõ legit in gest phoꝝ. cũ q dã imũdus cozã quodã pho diceret se libẽtius cũ mulierib⁹ q̃ cũ phis cõmozari ille rñdit. Et sus libẽtius in sceno gaudet q̃ fonte sereno. Et rõe illius b. Nico. fuauit mũdiciã. qz sciuit esse scriptũ Prouer. xxij. Qui diligit mundiciã ꝓpr̃ vba labioꝝ hẽbit amicũ regẽ. Solẽt etiã nobi les esse liberales. sicut refert sozconius de tito i peratoze q fuit ita liberal q̃ dixit. nõ optz a cõ spectu pncipis quẽq̃ tristẽ abscedere. Jõ et de Alexãdro legit. q cuidã petẽti vrbẽ dare prece pisset. et ille sibi ñ ꝙuenire dicerz. rñdit. nõ cõsi dero qđ deceat accipe. sz quid me deceat dare. Ita b. Nicola⁹ fuit liberal auaritiã detestando. qz aurũ liberal expẽdit idigẽti. Hoc ad ꝓmum Quãtũ ad fm cõmẽdat a gliosa decessiõe Cir ca qđ notãdũ qñ dñs terre, pficiscit in regionez remotã accipe ipam i suũ dñiũ siue ptãtẽ gliose solet icedere. cũ mag comitatu. ꝓcedẽtib⁹ canto rib⁹ z tibicinib⁹. vt homies regiõis siue incole eiusdẽ vidẽtes ei⁹ gliosum aduẽtũ cũ gaudio su scipiãt z honozẽt. Mistice p hãc regionẽ longi quã intelligit celest regio. de q̃ b. Bern. i f. de spũali negociatiõe. O regio ſblimis z plena de liciarũ ad te suspiro de valle lachrymarũ. pam bula aia spũalẽ regionẽ oculis desideriozꝝ. z vi de regẽ stipatũ. legionib⁹ ãgelozꝝ sctõꝝ agmini bus oznatũ. supbos deponẽtẽ. et bũiles exaltã tẽ. et dic. Bti q̃ bitãt i domo tua dñe. hec Ber. Ita regio gaudiosa aliq̃m bz ꝙueniẽtiã cũ idia regiõe q̃ int oẽs regiões ozb fm Jsido. li. xv. ẽ maioz z opulentioz. inītos babẽs reges ditissi mos. quoꝝ aliq̃ habẽt q̃ttuoz milia armatozuꝫ Ibi sunt lapides ꝑciosi. berilli. carbũculi. ada mãtes. z margarite. Ibi fm Pli. in spe. na. lib. vi. Sũt boies q nec doloze oculoꝝ. nec doloze dentiũ languozib⁹ afficiũtur. nec ab imoderato caloze solis eoꝝ cozpa ledũtur. sed ab oztu di ei vsq̃ ad occasum stãt in calidissimis barenis. et solẽ immobilib⁹ oculis intuẽtur. O si hoc dr̃ de terrena regione. mltomag de celesti q̃ ẽ oim maxia regionũ. De hoc dic Ber. q regio celest

est tã magna. q̃ si oẽs homies a p̃mo hoie vsq̃ ad vltimũ gustũ saluarẽtur. adhuc quilibet pro sua pte maiorẽ locũ obtineret q̃ est totus mundus. Qñ cognoscẽs, pphta Baruth eiusdẽ. iij. O israhel q̃ magna est domus et ingens locus possessionis eius. ibi ẽm Ysa. xxxij. sedebit populus in pulchritudine pacis. i tabernaculis fiducie. et in requie opulenta. hec regio celica ẽ oĩm opulentior. q̃ ẽm, pphtam p̃s. cxi. Gloria t diuitie i domo eius At in hac regione mlti sunt reges. q̃ oĩes electi t electe sunt reges t regine. Jõ clamat ad ipos deuotus doctor amand⁹ in horat. sapie. li. j. c. xi. d. O vos celestes p̃ncipes. o nobilissimi reges. o imperatores. o filij dei excelsi. diuine cõsortes nature. et q̃is ibi sunt oĩes reges t regine. tamẽ ibi pre oĩbus rex xp̃s. in cuius femore scriptũ est rex regũ t dñs dñantiũ Apoc. xix Et reginarũ regina v̄go maria. que ẽm Bonauẽturã mirabiliter oĩm spiritũ mẽtes letificat. et miro t ineffabili gaudio oẽm btãm creaturã inebriat. Quis cogitare poterit q̃tũ gaudiũ generat illa mater misẽdie. regina pietatis t clemẽtie. certe nullus excogitat hõ. Ibi sunt lapides preciosi. sic canit. Urbs beata hierlm. Q̃ ibi sunt berilli purissimi. hoc est angeli puri. Ibi sunt crisopassi. sc̃z patriarche t pphete ẽm q̃ dr̃. Crisopassus tenebras prodit et lucẽ celat. Sic patriarche fuerũt in tenebris et veniẽte luce defecerũt. Ibi sunt carbũculi. id est apli qui in tenebris lux erant peccatorũ suis exẽplis t doctrinis. Ibi sunt adamãtes. s. martires. qui nullo ferro persecutionũ: nec igne tribulationũ frãgi potuerũt. sz solo sanguine Jesu xp̃i. Ibi sunt margarite cãdissime v̄gines q̃ omnẽ celestẽ exornãt regionẽ. Jõ dicit Ymandus. li. ij. c. put s. Ibi sancti apli cũ summo amore i iudicio residẽt ptãte Ibi pfessores radiãt igneo fulgore. Illic v̄gines micãt niueo cãdore. Cui psonat Cipr̃ianus li. de moralitate. Illic iquit apl̃orũ chorus gl̃iosus. Illic, ppbetarũ exultantiũ numerus. illic martirũ inumerabilis ppl̃us ob certaminis t passiõis victoriã coronat⁹. Illic triũphãtes v̄gines. illic remũerat misericordes. hec Cipan⁹. In hac regiõe btitudinis nullus est languor. nec vllus dolor ibi. nec capitis sentiemus dolorẽ. nec corpis q̃ntũcunq̃ lãguorẽ. Q̃ absterget deus oĩm lachrymã ab oculis sanctorũ. et iã nõ erit amplius. neq̃ luctus: neq̃ clamor. sz nec vllus dolor. q̃ p̃ora abierunt Apoc. xxi. Jõ dic̃ b. Aug⁹. i f. de nati. xp̃i. Ibi nulla erit tristicia. nullus labor. nullus dolor. nl̃a mors. sz ppetua sanitas pseuerat. Ibi non est estus solis. sz oẽs electi quotidie respiciũt in verũ solem xp̃m. quẽ oẽs ãgeli desiderãt, pspicere. j. Petri. j. Ad, ppositũ b. Nico. Abijt hodie per mortẽ preciosam in illam regionẽ gl̃iosam. vt accipet eã in suã ptãtem. Jõ multũ honorifice, pcessit p̃cedentibus cãtoribus. et hi fuerunt sancti angeli. qui cũ celesti armonia aiam in eãdem cũ laudibus deduxerũt. iux̃ Ysa. lv. Mõtes t colles cantabũt coram eo laudem. et oĩa ligna regionis plaudant manu. P̃ mõtes intelligũtur maiores ãgeli vt cherubin t seraphĩ. per colles minores angeli. p ligna regionis aie sanctor̃. De q̃bus dr̃ in p̃s. j. Et erit tanq̃ lignũ q̃ plantatũ est. In ascensu siue in processu aie bti Nicolai mõtes t colles cantauerũt t ligna regionis plauserũt. et oĩes ãgeli maiores t minores. et oĩes aie sanctor̃ ei in occursum veniẽtes ip̃m cũ letitia t laudibus receperunt. Jõ legit̃ in legẽda. dũ in celũ ducerẽt celestĩ cãtilena a terrestribus est audita. vt ipleret illud. Ysa. xxiiij. A finibus voces audiuimus gloriam iusti. In ista regione ip̃e nũc accepit regnũ decoris et diadema speciei de manu dñi. In quo iusti imppetuũ viuũt. et apud dñm est merces eorũ Sap̃. v. Et hoc q̃tũ ad scõm. Quantũ ad tertiũ cõmendat̃ btus Nico. a miraculosa reuersione cũ dr̃. et reuerti. Circa q̃ sciendũ. rex terrestris q̃ obtinet victoriã regnũ aliq̃ acquirendo solet suis suis t militibus dona largiflua impartiri. vt eo fortius ad sibi fuiendũ animẽtur. Et hoc legit̃ in histo. Alexã. magni q̃ circũiens mũdum multa regna sibi sbiugauit. t quotiens regnũ aut ciuitatẽ acquisiuit totiẽs militib⁹ suis rapinã tribuit. et sic ipos ad pugnãdũ aiauit Et vt in eadẽ legit̃ histo. cũ dari⁹ rex psarũ audiret aduẽtũ Alexã. scripsit sibi de multitudine persarũ. q̃ barene maris eq̃rentur. et q̃ tantuz aurũ esset in persia vt solis vinceret claritatem Q̃ audientes milites Alexandri tristati sunt. Quibus ille. nolite contristari nimis in verbis epl̃e huius. an nescitis q̃ canes multũ latrãtes nullũ effectũ faciũt. Credamus q̃ hec epl̃a dic̃ veritatẽ. sz opus est nobis fortuna t strenue pugnare cũ illis. et nõ inuacuũ. q̃ diuicie illorũ cõpellũt nos pugnare. Mistice p Alexandrũ intelligere possumus b. Nico. Recte enim sic Alexander pugnauit p̃ra hostes suos sine terrore q̃i leo qui nõ deuiat. Ita b. Nico. p̃ra tres hostes pugnauit. mũdum. carnẽ t diabolũ. ip̃osq̃ ab oĩni terrore supauit. Ita vt de ip̃o exponi p̃t illud p̃rouer. xxviij Justus q̃i leo p fidẽs absq̃ terrore est. Et, ppt̃ hãc victoriã obtinuit regnũ De quo canitur O q̃ glorioſum est regnũ i quo cum cristo gaudent omnes sancti amicti stolis albis. et sequũtur agnũ quocũq̃ ierit. Idcirco more Alexandri donat suis famulis nõ aurũ vl̃ argentũ. sz celeste p̃miũ ẽm q̃ canit̃ de ip̃o Beatus Nicolaus iam triũpho potitus vouit suis

famulis prebere celestia cõmoda. q̃ toto corde poscũt eius petitiones. Quãuis enim regnat in hoc regno glorioso. tñ reuertitur ad suos famulos p̃ oratiõnẽ miraculosam eis de fruitio suo faciẽdo recompensam. Jõ refert Methodius et Johes supradicti. q̃ quidã vir p̃ amore filij sui ad litteras adiscendũ. festũ sancti Nicolai solenniter annuati celebrauit. Quadam enĩ vice quiuiũ p̃parãs multos clericos inuitauit. Veĩt igiẽ diabolus in statu peregrini vel habitu. elemosynã sibi dari petijt. qõ audiẽs p̃ filiũ misit vt ei elemosynã portaret impauit. Juit puer. iz peregrinũ nõ inueniens insequtur abeuntẽ. Quẽ ad quendã vicũ peruenisset. apprehendens diabolus puerũ strãgulauit. qõ audiẽs pater vehemẽter ingemuit corpus tulit et in talamo collocauit. cepit pre dolore ac pre amore dicere. fili dulcissime quõ est nob. O sancte Nicolae beccine est merces laboris et honoris quẽ tibi diu exhibui. Et cũ hec et alia similia dixisset. statim puer quasi de somno euigilans oculos apperuit et surrexit. Ecce quõ remunerat suos fruitores! Et hoc quo ad tertiũ.

Sermo tertius De eodem.

O Berigenios⁹ erã. et sortitus sum aiam meã bonam. Sap. viij. Aristo. li. ix. aialiũ dicit. q̃ aliq̃ pulli aquile adhuc iuuenes existẽtes limpide solem intuẽtur. et nec oculi eor̃ lachrymãtur. qz fm eundẽ et sanctũ Amb. in exame. Aquila ipa ipsos iuuenes in vnguẽ suspensos radijs obijcẽ solis. vt sic cõsuescant in iuuẽtute solem intueri. Moraliter p̃ pullos aq̃le possunt intelligi adolescentuli. hi dicũtur in iuuẽtute habere respectũ ad xp̃m verũ solez iusticie. et vanitates mũdi dimittere. qz bonũ est viro cũ portauerit iugũ dñi ab adolescentia sua Treñ. iij. Et hr̃. xij. q. j. Oñis etas ab adolescentia in malũ prona est fm Aug. Jdeo debẽt parẽtes more aquile pueros suos instruere. Et quõ sint instruẽdi docet doctor Egidius romanus in li. de regimine p̃ncipũ dicẽs. q̃ a p̃mo septennio instruãt eos verba. scz bona loqui. et nõ turpia. qz iuuenilis etas ad hoc inclinatur. Et vt indicent eis vt relinquãt mẽdaciũ. et adhereãt veritati q̃ est laudabilis fm Aristo. iiij. Ethiẽ. qz dicit poeta. Q̃ noua testa capit inueterata sapit. Jn secũdo autẽ septẽnio instruere debent illos in aliquibus artibus fm doctrinã Cathonis. Cum tibi sint nati nec opes tũc artibus illos. Instrue vt possint inopẽ defendere vitã. Et in hoc septennio sicut in p̃mo ne videant turpia sunt cohibendi. qz sicut nõ decet eos turpia loqui. sic nec videri. Rationẽ ponit Arist. vij. Pollitiẽ. Oñia p̃ma amamus magis. Et sic que p̃mo inspiciũtur. cũ maiori ammiratione inspiciũtur. Et hoc magis memorie retinẽt. Sed tũc a decimoquarto ãno cũ perfectũ habent vsum rationis docẽdi sunt quõ sint prudentes et deo fruiant. Qz adolescẽs q̃ iuxt̃ viã suã graditur cũ senuerit nõ recedz ab ea Prouer. xxij. Talis bonus pullus siue puer fuit b. Nicẽ. qz p̃mo die cũ balneareť erect⁹ stetit in pelui. in signũ q̃ plus ad celestia esset inclinatus q̃ ad terrena. Et cũ attigisset annos discretionis. vitans lasciuias ad ecclesias p̃perauit. Jdeo figuratus fuit p̃ Tobiã. de quo legit Tobie. j. Cum esset minor oñibus in tribu neptali nihil tñ puerile egisset in ope. Et cũ oẽs irẽt ad vitulos aureos quos fecerat Hieroboã rex israhel. ipe solus fugiebat consortia. et p̃gebat in hierusalem ad tẽplũ. ibi adorãs dñz. Hec et his similia fuabat puerulus valde mature. Jta feč puerulus Nico. Jõ dicit Puer ingeniosus erã. Jn quibus a duobus cõmendať. Primo laudatur a nature excellẽtia. ibi puer ingeniosus. Secũdo laudať a grãdi influẽtia. ibi. et sortit⁹ sum aiam bonã. Circa p̃mũ est sciendũ q̃ dicunt naturales et videmus. q̃ arbores q̃ debent fruct⁹ p̃ducere oportet p̃mũ flores emittere. et nisi florẽ p̃us emiserint absq̃ fructu erũt. qz flores sũt nũcij q̃ fructus inde sunt p̃uenturi. Sic est de hominibus q̃ cõparantur arboribus. hi si in iuuẽtute nõ habẽt flores bonor̃ op̃m. nec i senio habebũt fructus eius. teste cip̃ano in libro d̃ duodecim abusionibus sic inquit. Fructus nõ reperiť in arbore in qua flos p̃us non apparuit. Sic nec in senio bonorẽ p̃sequi potest si in adolescentia sua alicui disciplĩe nõ laborauit. Qz dicit Salustius i Jugurtino. Qualis quis in iuuẽtute cernitur. talis fructus i senectute p̃hibetur. Et hoc intelligendum est vt frequenter. Qz eius oppositũ in scripturis inuenimus. Salomon enĩ in iuuẽtute fuit bonus diligẽs dñm. Et ambulans i p̃ceptis p̃ris ei⁹. et petiuit sapiaz a deo ad regẽdũ pp̃lm suũ. vt hr̃. iij. Regũ. iij. Sed cũ senuisset deprauatũ est cor eius. et adamauit alienigenas mulieres. quarũ amore ydola adorabat. iij. Regũ. v. Econtra ãt manasses in adolescentia fuit in p̃spectu dñi colens ydola et adorãs ea tñ effudit sanguinẽ innoxiũ. pheta rũ donec implerẽtur hierusalem platee vsq̃ ad os. iiij. Regũ. xxi. Jn senio aũt factus ẽ bonus p̃nitẽs pctã sua. Peccaui inquit sup numerũ harene mar. vt hr̃. ij. Paralip. xxxiij. Sic nõ fuit de benedicto puero sancto Nico. sed in iuuẽtute studuit florid⁹ v̊tutibus exornari. et vsq̃ ad finẽ voluit p̃seuerare. ita vt dicere audeat. Puer erã ingeniosus. et sortitus sum aiam bonã in senectute. Pro quo vlterius est notandũ. q̃ in

pueris sunt octo signa future probitatis .q̃ oĩa habuit in se btũs Nico. Primũ est puritas mẽtis z corpis.q̃m si puer habuerit dignus est honore. Ideo dicit Lactantius in li. de falsa iustícia. Tũc adolescentis ppendis veraciter dignitatẽ si in facie venustatẽ.et in mente pretulerit puritatẽ. Pãc dignitatẽ btũs Nico .habuit.qz oẽm carnalem delectationẽ repressit. et v̊ginalem integritatem pfectissime conseruauit.qz a cõsortio feminarũ studiosissime declinauit. Jõ dicere potest illud Tob.iij. Mundã seruaui animã meã ab oĩ concupía .scz carnali. Ideo ipe figurat⁹ est p Joseph.qui opi nephario ad qõ instigauit eũ vxor phutifari noluit consentire Gene.xxxix. Ipe est verus Samuel qui erat puer bone indolis.et in tẽplo dñi in ephot lineo.hoc est in veste mũda iugiter ministrabat .j. Reg.ij. Sed prochdolor in tali veste puritatis nr̃i iuuenes deo nõ modo ministrant.scz qõ magis ẽ dolendum in impuritate luxurie vacant z seruant Ideo vitã suam abbreuiãt .sm q̃ testatur Lex⁹ in phisonomía palenionis. Adolescentes luxuriosi z incõtinẽtes sunt breuis vite. Sed pudici naturaliter diu viuũt. Et hoc patet de scõ Nicolao qui fuit pudicus continẽs .quare ad pfectã peruenit etatẽ. Fuit enĩ nõ solum purus corpe. sed et mẽte.quia sprenit diuitias mũdi que mentem hoĩs impuritãt .et peccatis maculant .sm illud Eccĩ.xi. Si fueris dives nõ eris immunis a delicto. Ideo in hoc símilis est Paulo aplõ.q̃ dicit ad Philip.iij. Omnia arbitror vt stercora vt christũ lucrifaciã.i.habeã illum in premium. Sprenit etiã btũs Nicola.gloriam mũdanã sm qõ canitur. Gloriã mũdi sprenit cum suis oblectationibus. Et in hoc assimilatur alijs apostolis qui gloriã mũdi z oĩa alia sprenerũt. Jõ Petrus in psona coz̃ dicit Math.xix. Ecce nos reliquimus oĩa z secuti sumus te.iõ sedebit cũ eis.et.xij.tribus israhel iudicabit. Secũdus signũ pueri est honesta agilitas.de qua dic̃ Pen̄. Juuenis ad honesta agilis signũ est future probitatis. Hanc btũs Nicolaus habuit.qz in puericia ecclesias frequẽtauit .Símilis in isto btõ Petro z Johãni qui ascenderũt in templuz ad horã or̃onis nonã Actu.iij. In hoc debem⁹ ipz imitari.qz frequẽtatio ecclesiarũ est euasio tribulationũ corporaliũ z spũaliũ. qõ patet Numeri.xvij.vbi legit̃.qñcunq̃ tribulatio orieba Moyses z Aaron in tabernaculum currebant tanq̃ viri dei.et ad dñm sanctũ deuota oratiõe clamabãt nobis in exemplũ. q̃ quilibet nostrũ in tribulationibus nostris ad dñm clamet Sed sunt nõnulli q̃ valde pigri sunt ad ecclesias frequẽtandas.immo quod plus est diebus dñicis qñ ex precepto ibidem debent esse se absentãt.z negocia sua expediunt. cũ tamẽ mandatũ est in canone in.c.missas.de consecra.dist.j. vbi dicitur. Missas totas die dñico secularibus audire precipimus.ita vt ãte benedictionẽ sacerdotis egredi popul⁹ nõ presumat . qõ si fecerit ab epo publice confundetur Glo.i. gũiter corripietur vel excõmunicet. Ex isto canone elicitur q̃ nõ visitans ecclesias saltẽ die dñico audiendo totam missam.sed dimittẽdo hoc ex mala ꝓsuetudine peccat mortaliter cũ nullus debet excõmunicari nisi p pctõ mortl̃i vt hr̃.xi.q.j.c.null⁹ Tertiũ signũ,pbitatis ẽ mãsuetudo seu mititas Eccĩ.iij. Fili in mãsuetudine opa tua perfice. et super gl̃iam hoĩm diligeris. Mãsuetudo est cui citra nobilissima in lecto ꝓscie.in quo aĩa cũ dõ quiescit. Hanc habuit btũs Nico.qui a iuuentute sua fuit mitis z mansuetus. Ideo ab oĩbus est dilectus sm qõ canit̃. Btũs Nicola⁹ pontificalibus infulis decoratus talez se exhibuit vt ab oĩbus amaret̃. Et significat̃ p Moysen q̃ fuit vir mitissimus Nume.xij. Quartũ signũ est sobrietas q̃ expedit pueris. Ideo dicit apl̃s ad Titũ.ij.iuuenes sil̃r hortare vt sobrij sint .Sic z btũs Nico.cũ adhuc rõe nõ vteret spũsancto docẽte q̃rta z sexta feria ieiunauit .Et hoc ideo vt asuesceret portare iugũ dñi Quare sm Sen̄. melius retinẽtur q̃ teneris etatib⁹ imꝑmuntur. hãc v̊tutẽ etiam amare z tenere debemus q̃ sm Ber̄n.nõ solũ est absolutio pctõz sz extirpatio viciorz.nõ solũ obtinet veniã.sz meret̃ ad gl̃iam nõ solũ delet pctã ꝓterita q̃ cõmisimus sz repellit futura q̃cunq̃ admittere poterimus .hec ille Quintũ est verecũdia q̃ tm̃ ꝓuenit iuuenib⁹ .qz Aristo.iiij.Eth. Verecũdia nõ cõuenit oĩ etati nisi iuuenili.et sbdit. Juuenẽ verecũdũ laudamus. Senẽ vo timidũ nullus laudabit .et dicit Boetius. Senẽ v̊itas.et iuuenẽ verecũdia vtrã q̃ bñ decorat. Pãc b. Nico.habuit nõ in se tm̃. sz in alijs.nã verecũdiã nico.coetanei sui porta uit i corde suo ei i auro sbueniẽdo.et v̊ginũ infamiã releuãdo.iõ canit̃ de ipo .pudore bono repletus dei famulus sumptibus datis stupri nephas,phibuit. Sextũ est obediẽtia quam ꝓsulit aplus ad Eph̃.vj. Filij obedite pntibus vr̃is in dño.hoc ei iustũ ẽ. Et dicit glo.q̃ debẽt obedire i licitis z honestis. Et hoc elucidat tho.de a q̃no i quotlibeto suo di. Filij de nccitate tenẽ tur parẽtib⁹ obedire i duob⁹. Primo i ꝙersatõe domestica vt si parẽtes miserit eos esse in a liq̃b⁹ loc̃ sollicitos debẽt adiplere. Scõo i bis q̃ tãgunt morã disciplie.qz i ĩstructõe moz̃ tenẽt qõ ẽ signũ future pbitatis. Et possz q̃s dicere q̃d est obediẽtia. Rñ.,ppie volũtat̃ abnegatõ z dine volũtat̃ applicatõ. Pãc hũit.b. Ni.q̃ cũ audiret a dño i euãg. Nisi q̃s renunciauerit

omnibus q̃ possidet ꝛc̃.statim e pipharmo pr̃e
ꝛ Johanna mr̃e defunctis cepit cogitare quali-
ter diuitias expẽderet ad honozẽ dei. Etiã in si
gnũ future obediẽtie p̃ma die natiuitat⁹ sue cuz
balnearetur instinctu spũssancti stetit erect⁹ in
pelui.tanq̃ paratus ad obediendũ p̃ceptis dei
Septimũ signũ si dolet de iniuria parẽtum ſm
qd̃ dicit Tullius. Signũ honestatis est lachry-
ma in oculis ad iniuriaz factam parẽtibus suis
Hãc habuit b. Nico. qz cũ videret q̃ iniuria ir-
rogarer deo i mẽbris suis scz tribus iuuenibus
ipos liberauit. Refert etiã Johes diacꝰ. Qui-
dam vir diues meritis.s. Nico.filiũ habuit quẽ
adeodatũ vouit Nico.scõ dei ꝟ in domo sua ca
pellã ꝓstruẽs oñi anno festũ eius celebzabat so
lenniter. Et locus ille situs erat apud terrã aga
renoz.iõ filius ab eis capit̃.et in fuitutẽ regis
eoz deputat̃. Sequẽti anno dñi pater eius festũ
celebzaret.et puer ciphũ pzeciosum tenẽs ꝛ re-
gi ministraret.recoluit suã captiuitatẽ.parentũ
dolozẽ.et gaudia q̃ ea die in domo sua fiebãt ce
pit altius suspirare.quoz suspirioz causam cũ
rex extozsisset dixit. Quicqd tuus Nic̃. agat tu
ꝟ nobiscũ manebis. Hãc iniuriaz noluit sustine
re b. Nico.sed ꝟbito q̃si ventus vehemẽs domũ
concussit.et puer cuz cipho rapit̃ .et ante fozes
ecclesie vbi parẽtes agebãt solennia collocatur
ꝓpter qd̃ magnũ gaudiũ singulis generabatur
Octauũ signũ future ꝓbitatis ẽ.si iuuenis a pa
rẽtibus exñs longe anxiat̃ qd̃ est signũ natural̃
dilectionis. Sic b. Nico.sciẽs se lõge esse a deo
in regione dissimilitudinis anxiebatur cũ .ꝑs.
cxix.di. Heu mihi qz incolatus meus pzolonga
tus est. Ideo de hac anxietate hodie est libera
tus ꝛ celi ciuibus sociatus.sic̃ patet i legẽda.

Extra

Aduertat diligẽter quilibet lectoz triũ sequẽtiũ
ſmonũ de ꝓceptiõe btẽ Marie. Qz compilatoz
hozũ ſmonũ locutus est.et scripsit iuxt̃ oppinio
nẽ antiquã. certozũ doctoz.q̃ ita senserũt an-
te determiatiõẽ eccl̃ie. Et qz eccl̃ia q̃ regit̃ spi
ritu sancto in his q̃ sunt fidei. In q̃bus nec fal-
lit.nec fallit̃. Nouissimis tpibus in sacro Basili
ensi ꝓcilio Anno autẽ dñi .M.cccc⁰.tricesimo
nono.determinauit ꝛ diffiniuit aliter q̃ illi op-
pinarũt. Ubiz q̃ doctrina disserẽs gl̃iosam v̄gi
nẽ dei genitricẽ Mariã pzeueniẽte ꝛ opante di-
uini muneris gr̃a singulari. Nunq̃ actualiter
ſbiacuisse oziginali pctõ. Sz imunẽ sp fuisse ab
oñi oziginali ꝛ actuali culpa.sanctãq̃ ꝛ imma-
culatã.tanq̃ pia ꝛ ꝓsonã cultui ecclesiastico.fi-
dei catholice.recte rõni.ꝛ sacre scripture.ab oi
bus catholicis approbandã fozе.tenendã ꝛ am
plectendã. Nulliq̃ de cetero licitũ esse in cõtra
riũ predicare seu docere. Alia ꝓclusio.

Item statuit ꝛ ordinauit eandem celebzitatez
sexto ydus decẽbzis. In oñibus ecclesijs :mo-
nasterijs ꝛ quẽtibus x̃piane religionis ſb nomi
ne ꝓceptionis festiuis laudibus colendã eẽ. Ut
ctisq̃ fidelibus vere penitẽtibus ꝛ confessis ea-
dem die missarũ solennijs centũ . primis aũt vl̃
secũdis vespis totidem Sermoni vo vbi diuini
de ea festiuitate interessentibus.centũ quinqua
ginta dies.concessione ꝓpetuis tpibus duratu
ra de iniũctis sibi penitẽtijs eadem sancta sino-
dus elargitur.

Ad idem Sixtus papa.iiij. Constitutione i p
petuũ valitura statuit.q̃ oẽs ꝛ singuli christifi
deles vtriusq̃ sexus qui missam ꝛ officiũ conce-
ptionis eiusdem virginis gl̃iose iuxt̃ pia ozdina-
tionez magistri Leonardi de nogarolis clerici
veronen.q̃ desup ab eodẽ Sixto emãuit misse ꝛ
officij hmõi institutionũ in die festiuitat⁹ cõce-
ptionis eiusdẽ v̄ginis Marie .et p octauas ei⁹
deuote celebzauerit. Quotiẽs id fecerit eandez
ꝓrsus indulgentiã ꝛ pctõz remissionẽ ꝓseq̃n
turq̃m iuxt̃ felic⁹ recozdatiõis Urbani q̃rti cõ-
cilio viennẽsi approbatã.ac martini q̃nti .et ali
oz romanoz pontificũ predecessoz suoz cõ-
stitutiones consequũtur illi.qui missaz ꝛ hozas
canonicas in festo cozpis ꝛ sanguinis dñi nr̃i ie
su x̃pi:a p̃mis vespis et p illius octauas iuxt̃ ro
mane ecclesie ꝓstitutionem celebrãt. dicũt:aut
misse officio et hozis huiusmodi intersunt.pñti-
bus ppetuis tpibus valiturus. Juxt̃ iã dicta
ergo moderetur quilibet tres sequẽtes ſmones
Ne ꝛ ip̃am sanctã eccl̃iam ꝛ gl̃iosissimã dei geni
tricez imaculatã v̄ginẽ Mariã offendere quem
ꝓtingat.

Finis.

Sermo de cõceptione btẽ v̄ginis ꝓmus

Onceptus ho

diernus Marie sp v̄ginis neuũ ter-
git.nexũ soluit vetustate oziginis .mest⁹ reddit
leticiam.dat criminosis veniã . Ita canit̃ in offi
cio hodierno. Ad experientiã hoc scimus qñ a-
liq̃ dña nobilis mũdi diu sterilis esset.et heredẽ
nõ haberet.ip̃a ꝛ tota familia tristarer. Si autẽ
post longã sterilitatẽ ꝓcipet leticiaz faceret vni
uersalem. Quia refert Hiero. Angelũ dixisse ad
Joachim.crede dilatatos diu conceptus .steri
les ꝓtus mirabiliozes esse solere. Ideo legitur
Gen̄.xxi. Qz Sara nobilis dña vxoz abzahe pa
triarche vsq̃ ad nonagesimũ annũ sterilitat⁹ p-
tulit opprobziũ q̃ nõ modice tristabar̃. Postq̃
aũt dñs ip̃am visitasset. ꝛ Ysaac ꝓcepisset dixit
Risum fecit mi dñs. ſm Glo. materiã exultatio-

nis. Et q̃cũq; audierit cor̃idebit mihi. hoc est: cõgaudebit de dei bonitate. Ad ꝓpositum felix dña anna mr̃ dñe nr̃e nobilissime diu fuit sterilis qz ꝑm Hiero. et Vincentiũ in spe. histo. lib. vij. Viginti annis cũ viro suo Joachim in cõiugio sedit. et plem hr̃e nõ potuit. ꝓpter qd̃ nõ modicũ mesti erãt rogãtes dñm q eis sobolẽ largire tur. quoz p̃ces exaudiẽs annuit vt anna ꝯcipe ret plem b̃dictã. q̃re ad letandũ incitat ip̃az p ꝓphetã Zachariã. Gaude z letare filia syon. qz ecce venio z habito in medio tui. Filia syon ẽ beata Anna mr̃ Marie. q̃ merito laudare dz dñm et letari in tanto plis conceptu. Sed mediuz in quo se dicit habitaturũ ꝑm iozdanũ est btã vgo Maria in eius vtero ꝯcepta. de qua ꝑdixit pro phet̃a ps̃. opatus est salutem in medio terre. hoc est in btã vgine q̃ fuit mediũ terre. i. btẽ anne q̃ dr̃ ꝓpter fecunditatẽ terra cũ fuisset sterilis naturaliter miraculose fuit fecũda. Maria aũt dr̃ mediũ hoc ꝓpter influentiã plenitudinis gratiarũ. qz sicut ad mediũ vallis oĩs pluuia se infundit. sic post sanctificationẽ in Mariã statim descendit plenitudo gratiarũ. teste Aug. in lib. de natura z gr̃a. Ceteris inq̃t sanctis per ptes est gr̃a data. marie aũt se totũ infudit gr̃e plenitudo. ideo in instanti sanctificationis angelus de sui custodia deputatus dicere potuisset ad eã Luc̃. j. Aue gr̃a plena dñs tecũ zc̃. De hoc nobilissime nature medio bene hoztaz letari beata Anna. et nõ solum ip̃a imo tota celestis curia. et verius hũanitas fragilis que hodie soluta ẽ a vinculis demonũ. et materiã accepit gaudiorũ ꝑm qd̃ canũt verba ꝓfata. Conceptus hodiernus. i quibus inq̃ verbis btã vgo a duob⁹ cõmendaz. Prio a cõceptiõe gl̃osa. ibi Conceptus hodiernus. Secũdo cõmendaz a sl̃uentione opposa. cũ dr̃ neuũ tergit. Circa ꝑmũ ẽ notandum. q̃ aurifaber qui vult aliqd̃ clinodium pulchrũ ꝓ retentiõe alicuius nobilissime rei facere. longe ante ꝓeconcipit in mente qualit̃ illud vult disponere. Deinde fundit materiaz seu alias coadunat ꝓ tali clinodio faciendo. Postea facit sibi formã longã vel latã. Deinde auruz exornat sl̃tiliter vt sic aspectibus hoĩm placeat z ꝓ persona habeatur. Mistice oĩpotẽs deus est aurifaber optimus a quo oẽs alij scias acceperũt. ꝑm illd̃ apli. j. Cor̃. iiij. Quid inquit habes qd̃ nõ accepisti q. d. nihil. Si aũt accepisti: quid gloziaris q̃i nõ acceperis. Ipse est qui ꝑm A ps̃. lxxiij fabzicat⁹ ẽ aurozã et solẽ. Hic inq̃ voluit facere nobile clinodiũ z pulcrũ virginez Mariã in qua fuaretur nobilissimũ corpus filij sui dñi nr̃i iesu xp̃i. qd̃ ꝑm btm̃ Berñ. Peregrinãtibus est dieta. egrotis medicina. qd̃ debiles ꝓfortat. valentes delectat. languores sanat sanitatem ꝓseruat. Idcirco longe ante p̃ecõcepit hoc in mẽte sua diuina scz ab eterno qualiẽ ã pulcrã faceret. et hec dr̃ p̃ecõceptio eterna De qua gl̃iatur ip̃a b̃dicta Prouerb. viij. dic̃. Dñs possedit me ab initio viarũ suarũ antequã q̃q̃ faceret a p̃ncipio zc̃ Et sequit̃. nec dũ erãt abyssi. et ego iã ꝯcepta eram. Deinde iste perfectissimus aurifaber fudit materiam ꝓ hoc clinodio fiendo q̃n Joachim z Anna mater virginis mr̃imonialiter z castissime ꝯuenerũt non ex voluptate carnis cũ fuerint ambo senes. sed ex p̃cepto dei. Refert enim Hiero. cũ Joachim i festo encenioz in hierusalez cũ cõtribunalibus suis ascendit. et cum illis oblationẽ suam sup altare posuisset. sed Ysachar pontifex cũ nimia indig̃tione eũ repulit. q̃ propter ille ꝯfusus ꝑ pudore domũ redire noluit. sz ad pastozes suos iuit. cui post aliquot dies apparuit angel⁹ di. p̃eces suas esse exauditas. addensq; q vxoz sua paritura esset sibi filiã. cuius nomẽ vocaret Mariam Bo ex mandato angeli transiuit ad aureã porta m. et inuenit Annã ibidẽ stantẽ. et sic adozato dño in tẽplo domũ redierũt. et Anna nõ longe post concepit. et hec fuit conceptio feminis. Postea vero ex illa massa fecit fozmã humanaz et hoc infra trigintaq̃nq; dies. in quibus cõmuniter fetus femineꝰ fozmãtur ad speciẽ homis. sic̃ dicũt natura. Et hec fuit cõceptio hois Pemũ hoc nobilissimũ clinodium oznauit auro puro sue gratie quando sibi gratiã spiritussancti infudit. z in vtero sanctificauit. et hec dr̃ ꝯceptio flaminis. De tribus ꝑmis ꝯceptionib⁹. s. eterna. semis z hois hoc festũ nõ celebraz. qd̃ nõ d scõa. qz in illa nec ꝯtrahit culpa nec infundit̃ gr̃a. qz illa massa est inaiata. sola aũt aia est capax culpe z gr̃e. In tertia ꝯtrahit ozigiale peccatũ. et hoc infusione aie. sz enim in illa massa nõ sit culpa. nec in se aia sit maculosa. qz ꝑm Aug. creando infunditur. et in fundendo creatur. scz pura z immaculata. Est tñ in illa massa ꝯtinue mozbida infectio. ꝓpter q̃m mox cũ infunditur aia ꝯtrahit oziginale pctm̃. Et doctozes ponũt exemplũ familiare in lapide calcis q̃ i se fozmaliter nõ est calidus si tñ ꝑfundit̃ aq̃ q̃ ꝑm se ẽ frigida resultat tũc ibi calor ꝑm dispositiõz p̃existentẽ in lapide. Sic ẽ hic in q̃rta conceptione. Infunditur gr̃a habitual⁹ q̃n aliqs i vtero sanctificaz. Et ad hanc ꝯceptionẽ vginis ẽ intẽtio ecclesie hoc festũ celebrãtis. Io dicit Jozdan⁹. in suis postillis. q celebrantem hoc festũ optet dirigere intentionẽ ad conceptionez spũs quo b. vgo in vtero sanctificata fuit z nõ ad p̃mam scz semis q̃ feda extitit. nec ad scõam. qz in illa ꝯtraxit maria maculã ꝑm sanctos doc. sic̃ patz in ꝑmonibus sequẽtib⁹. Et q̃uis i ista ꝯceptiõe

traxit pctm̃ originale.tm̃ statī.et si nō in p̄mo in stanti,ppt̄ nature repugnātiā tm̃ sbito postea est sanctificata ꝛ purgata et hoc tricesimaq̄nta die post ꝯceptionē seminis.sz tm̃ voluit Maria illa die hoc festū celebrari poti⁹ q̄ tricesimaq̄nta,p pter tres rōes.Prima,ppt̄ parentū suoꝝ piam cōmemoratiōnē.de qb⁹ nulla mēoria i ecclia agit̄ saltē ad patrē referēdo.Scōo,ppt̄ sue miraculose ꝯceptionis veneratiōnē.qz ex senibus ꝛ sterilibus parētibus ꝯcepta fuit.Tertio,ppter mr̄imonialis ꝯcubitus excusationez.ꝛ hoc quo ad p̄mū.Quātū ad scōz cōmēdat̄ vgo bñdicta a sbuētione oposa.cū dr̄ neuū.i.pctm̃ tergit.ne xū soluit.Circa qđ notādū.q miles fuiēs fideliter alicui regine tpali hoc fuitiū vtiq̄ ñ dimittit irremūeratū.sz si viderit ipm in angustijs liberat eū.Et si cozā rege excesserit delinquēdo. eū p̄cibus recōciliat ꝛ soluit vinculatū. Jō legitur.i bisto.Alexā.mag.Qz quodā tpe veit q̄dā noie Vandalis:filius regine cādac|ad exercitū regi Alexā.q̄rēs vxozē sibi ablatā a rege ebrixarū,ppt̄ suā pulchritudinē.Alex.āt i persona cuiusdā militis nocte iuit i ciuitatē i q̄ vxor eius fuit ascēdit.et ipam liberādo viro suo tradidit. ad quē ille.Rogo te veni mecū ad mr̄em meam q̄tenus reddat tibi digna meritis tuis .gaudēs Alexā.iuit secū ad reginā q̄i ignotus.Illa autē ap̄hendēs manū eius in cubiculū duxit quod erat ꝓstructū ex lapidib⁹ aureū colozē habentibus.et lucebat intus q̄si sol.Miratus Alexā. dixit.Jsta āmiratione digna essent si apud grecos fuissent.Jrata regia vitatē dixit Alexā.qui audiēs nomē eius pauit.Cui illa.Quare mutata est facies q̄ vocaui te Alexā.Et ille.Dña antigonus dicor nō Alexā .Ostēdam tibi ait illa. q̄ Alexā.es.et introducēs eū in cubiculū .mōstrās ei imaginē suā dicēs.Agnoscis illā imaginē.ille cepit tremere ꝛ pallescere.Ait illa d.cur mutatus est color tuus ꝛ paues|destructor totius psie ꝛ indie Superasti indos ꝛ psas.modo sine militibus ꝛ sine afflictu cecidisti in manum regine candacis.Verūtamē nō ꝓtrister|.nā fuitiū in hoc m̃ exhibuisti q̄ vxozē filij mei de ūmicis meis liberasti.Et ego te liberabo ꝺ manib⁹ barbaroꝝ.qbus si notum esset de te occiderēt te.sicut tu occidisti Thoꝝ regē indoꝝ.Et sic i dulsit sibi hoc peccatū.et vinctū liberauit.mestūq̄ ꝓsolata est.Ateni eū libere abire fecit dās ei dona regalia.scz cozonā de lapide adamāte. et clamidem stellatā.Mistice per reginā Cāda cem intellige virginem Mariā que est cādor lucis ꝛ speculum sine macula.Cap.vij.Hec enim candidissima regina suos deuotos famulos famulasq̄ nūq̄ dimittit irremūeratos.teste Ber. in epla quadam.Si Marie deuotus fueris.vel siue nolis expers nequaq̄ poteris esse eius gratie ꝛ muneris ꝛ fauor|.et precipue remunerat illos qui colunt festum eius conceptionis ꝛ diem De quo dicit deuotus doctor Anſ. in Omelia hodierna Q q̄ta ista dies qua nostre reparatricis anima digne creatur ꝛ sanctificatur seu consecratur.et sanctissimo corpori vnitur.Reuera nō est verus amator v̄ginis q̄ respuit colere diē eius ꝯceptiōis.hec Anſ. Sz ille vere amat ipsam q̄ nūc celebrat diē istā.et exquo amor est receptiuus. Jō diligit diligētes se .sm illud Prouerb.viij.Ego diligentes me diligo.et facio eis recōpensam.Prio enī celebrātibus hūc diē cōceptiōis sue impetrat deletionē pctōꝝ .et hoc tangit̄ in vbis premissis. ꝯceptus hodiern⁹ marie sp virginis nexū soluit.recte sicut ipa hodie in sua cōceptione a peccatis originalibus ē mūdata ꝛ a deo sanctificata.sm illud,pphete .Ps xlv.sanctificauit tabernaculū suum altissimus. ita ꝛ ipa hūc diem fuiētibus ꝛ colentibus impetrat mūdiciā pctōꝝ .sicut hoc p̄mitus ostendit in exēplo Legit̄ q canonicus i pago gallico cū vxore cuiusdam adulteratus est .ad oppidum redire volēs suū trāseunduz secanā solus nauē ingressus est horas gl'iose virginis canere incepit Cunq̄ in medio flumis inuitatoriū Aue maria diceret.sbito turba demonū nauē sbuertit. et animaz eius ad tormenta deduxit.Die autez tertia vgo Maria demonibus apparuit. et eis dixit.Ut q̄d mei familiaris aiam iniuste infligitis ad q̄m demones fā debemus habere.qz capta est in nr̄o ope.Et Maria .Si inq̄t illius dz esse cuius opa faciebat.ergo mea ē.qm̃ matutinas meas cū cū pemistis decātabat.Quib⁹ dictis demonib⁹ hinc inde fugiētibus beatissima vgo peccatū absterſit.p quo eternaliter dānatus fuisset.et ad corpus aiam detulit.et ip̄m de ꝓfundo flumis in quo mersus fuit deduxit .qui statim pedib⁹ eius ꝓstrat⁹ dixit.O vgo pijssima q̄d tibi,p tantis bñficijs retribuā.Ad quem illa precor te inq̄t ne amplius in reatū adulterij cadas.et ꝯceptionis mee diē sexto idus decēbris iugiter celebres.et ad celebrandum denuncies Quo dicto ip̄o vidente ad celū ascendit.Ille āt vitā heremiticā ducēs q̄d sibi acciderit cunctis audiētibus enarrauit.et q̄diu vixit:hūc diē celebrauit.et ad celebrandū alijs predicauit .Secūdo festiuātibus hūc diē spūalīū,p curat solui onē vinculoꝝ .Diabolus enī facit sic aranea q̄ cōponit rete ad muscas capiendas .sic ip̄e cum rete peccatoꝝ .s. supbie.auaritie ꝛ luxurie capit heu totū mūdum Qz oñe qđ est in mundo. aut est ꝯcupia carnis.aut ꝯcupia ocl'oꝝ.aut supbia vite.j.Joh̄.ij.Si q̄s bñ seruierit virgini btē ab his nexibus eū absoluit.et p̄cipue in hac

festiuitate. Ideo dictū fuit. nexū soluit ꝓceptus hodiernus. Et sic soluit quendā adolescentez a nexu mr̄imonij in quo sunt varie sollicitudines et tribulationes ſm aplm. j. Ad cor. vij. Jō legit q̄ tpe karoli magni regis francoꝝ q̄dam clericus vngarie regis germanus btām v̄ginem diligens cū parentū ꝓsilio nubere volēs q̄dam die nuptiali bñdictione accepta cū recordat⁹ fuiſſz q̄ horas btē v̄ginis iuxt̄ morē solitū nō cātasset ſponſam domū cum ceteris mittēs ipe solus in ecclia permansit. Cum illā ant] .pulcra es amica mea z decora filia hierusalem. diceret .ſbito btā virgo dei genitrix apparuit dicens .Si ego sum pulcra z decora. q̄d ergo est q̄ me dimitt]. et aliā ſponſam accipis. Qui ille. O dña q̄d vis vt faciā? At illa. Si ſponſam tuā carnalez amore meo dimiseris. et ꝓceptionis mee diem sexto ydus decēbr̄is celebraueris me in celesti regno ſponſam habebis. et cū vnigenito meo cuz glia laureatus eris. q̄bus auditis clericus ad quandam abbatiā ex̄ patriā pgens monachi habitu decoratus est. Et post modicū tps eps aq̄legie factus. festū ꝓceptionis q̄ diu vixit celebr̄auit. et celebr̄ādū cūctis in sua dioceſi instāter prędicauit. Tertio celebr̄ātibus hūc diē dat occasionē gaudioꝝ. recte sīc ab originalib⁹ liberata occasionē accipit gaudij. Sic illis q̄ hoc festū hodie recolunt ſbuenit ī oīmbus necessitatib⁹ pellendo mesticiā. z donando leticiā. Et hoc tangitur in v̄bis prędassumpt] ꝓceptus hodiernus beate ſp virginis mestis reddit leticiā. et p̄cipue ī minente morte vbi maior est mesticia. Ideo dic̄ Haymo sup Apoc̄. O q̄ gaudens est ei⁹ obit⁹. qui marie dum viueret. sedulus fuit z deuotus. Refert enī Anſ. cantuariensis archiepiscopus Eo tpe quo Guil normanoꝝ potentissimus ,p strato rege angloꝝ karolo. et ipos ag̃licos bello strenuo fecerat ſbditos Fuit q̄dam helsinus abbas in remensi cenobio. qui dño nr̄o iesu cristo z eius genitrici sedule studiosissime fuiebat Contigit q̄ rex dacoꝝ audita karoli morte ad angliam ,pperauit vt eam suo dño ſbiugaret. qz hereditario iure ad dacos spectabat. Guil. aūt hoc audito ad defensionē se prępparauit. Jnito aūt ꝓsilio vt prudentissimus cū optimatibus suis prędictū abbatē Helsinū in dacia misit vt eorū in angliā aduentū ,put posset auerteret. Prępparata igitur classe ,pspero vento flante in dacia venit regis aspectui se p̃tauit ac salutauit. et iumēta obtulit ex parte Guilh. noui regis angloꝝ oia vt sibi iussum fuerat impleuit. Impletis aūt oīmbus strenue ,ppter q̄ ꝓuenerat ,pceres terre illius muneribus z ,pmissionibus placauit in ag̃liā regredi voluit. Sed rex dacie illū non paruo tpe retinuit. transacto tpe nō modico rex illum regredi permisit. Qui mox cum sociis suis in nauē conscendit. Dū igitur per altū maris pergerēt. ꝓtrarius eis ventus surrexit. et mare funditus cōmouit. oēsq; qui erāt in naui formidine repleuit. naute nimiū pterriti prēces cum lachrymis dño fundunt. et se grauiter deliquisse gemunt miserabiliter. Jn tanto enī discrimine positi maiora pericula incurrūt. O deus misericordissime digneris nos inspicere mersos pro nr̄o crimine. respice nos dulcissime ꝺ se de tue glorie. visites iam nos positos extremo ſb articulo. Assit tua benignitas. assit tua bonitas. Succurre nobis miseris pietas ineffabilis ne nos absorbeat interitus nūc ,p nostris criminibus pce nūc confidentibus .misere gementibus z vere penitentibus. O sancta Maria matr̄ dñi exora ,p nobis miseris tuo filio dña cōmenda nr̄a flumina. Nam mari sunt tradita nr̄a misera corpa. Tuus fili⁹ dñs noster nr̄as aias in requiē suscipiat. Cunq; sic desperātes clamaue rūt. quendam pontificalibus vestimētis ornatū iuxt̄ nauē assistere vider̄t. qui Helsinū ,ppria noīe appellans hec ei retulit. O Helisine surge z mecū loquere. Tunc mirantibus oīmb⁹ dixit ei. Si vis sanus effugere. et mortē euadere. prōmitte fidelissime matri christi q̄ diē ꝓceptionis eius solenniter celebres .et ad celebr̄andū prędicites. Cui ille vt vir prudens Quis est inq̄t dies in quo erit hoc festum celebr̄andū .cui dei nūcius. Jn sexto idus decembr̄is dies huius conceptionis est. hūc diem celebres moneo .et celebr̄andū dicito quibus poteris. Tunc abbas et quali inquit officio vti iubes in hoc festo. cui ille Oīne officiū qđ in eius natiuitate dr̄ in ꝓceptione eius dicet̄. Sed vbi dr̄ natiuitas .ibi dicet̄ ꝓceptio in hac celebritate donec ob virginis reuerentiā aliquis speciale officiū ediderit. dictis his disparuit. Abbas post q̄ talia audiuit letus efficitur. et deo gratias referens oīa se fuatu rū ,pmisit. Et statim tempestas cessauit .et serenitas redijt. Vento ergo ,pspere flante in angliam alacres veniūt. moxq; cūcta que viderāt. et que in mari acciderāt. eis quibus potuit in anglia fideliter enarrauit. Statimq; in remensi cenobio hoc festum oīi anno celebr̄ari instituit. Sunt z alie vtilitates ,ppter quas illud festū ē celebr̄andum vna vt is qui deuote celebr̄at ab honore suo z gradu suo nunq̄ deponet̄. Et hoc ,pbat Anſ. di. Quisquis inquit prefsul. abbas et ꝑlatus es. recole diligētia hāc festiuitatē z cūctis iube eam coli. qz si eam toto corde amaueris. nūq̄ de gradu depositus eris .et in meipso ,pbaui qđ dico. Idem ,pbat Jordanus in postillis suis. qz v̄go gloriosa in ipa ꝓceptione est singulariter a deo honorata et singulari mō est in

vtero sanctificata dicẽte Bern̄. Puto q̄ copiosior gratia sanctificationis in ipam v̄ginẽ descẽdit que nõ eius ortũ sanctificauit Sed deiceps a peccato custodiuit immunẽ .qõ soli v̄gini fuit singulare. Hoc enī nõ fecit sanctificatio Iere. nec Johannis .quia igitur nec primũ honorem suũ accepit singularẽ.cõgruũ est vt deuote hoc recolentes in suo honore ꝓseruet .Alia vtilitas est q̄ mulieres deuote festũ recolẽtes secure sũt q̄ nõ ꝓcreant abortiuũ.qz fetus in vtero eorũz custodiẽ. Teste Orosio in epla ad Heliodorum dicẽs. Corã deo noui z in veritate cõperi q̄ nulla mulier in partu periclitaẽ sup quã deuote marie gratia implorat̃.et dies ꝓceptionis eius celebratur .Et patet ex rõe.qz sicut v̄go Maria i vtero sue matris est:nõ solũ in naturalibus ille sa custodita.sed etiã gratuitis insignita.sic oĩbus mulieribus illud in hoc festo digne colentibus fetus conf̃uat penitus illesos.z ip̃as ne periclitentur ꝓseruat. Alia vtilitas est oĩm potissima.q̄ illi qui digne celebrãt hãc dignissimã festiuitatẽ ꝓceptionis sanctissime v̄ginis Marie nũ q̄ deponẽtur.pace saluteq̄ fruenẽ.teste Anſ.q̄ ait in legenda. Huius celebratoribus solennitatis detur a filio virginis dño nr̄o iesu cristo pax et longa salus.et post transitũ huius vite requies eterna. Ad q̄m zc. Legit in miraculis btẽ v̄ginis q̄ vir q̄dam ad limina sctõr̄ nauigarevoluit.mulier aũt eius v̄gini deuota .licz grauida pariter cũ eo nauigare voluit viro eius vix annuente .cũ aũt nauigarẽt venerũt dies pariẽdi Periclitãte aũt muliere seuiẽte tẽpestate ne ergo oẽs sũmergerẽtur.deposita est extra nauez sup tabulã q̄ iplorãs v̄ginẽ mariã,p iuuamĩe,pmittẽs si euaderz b⁹ piclm magl deuote q̄ vnq̄ celebrassz e⁹ ꝓceptionẽ celebrare vellz.q̄ eã libe rauit.z ad litt⁹ ꝓducẽs z officiũ obstetricl adipleuit.q̄ postmodũ hoc,pdigniũ q̄b⁹ potuit dixit z exide laus z honor deo .et preconium virgini Marie detur.Hec in anglia facta sunt circa ciuitatem cantuari.

Sermo secundus. De eadem

HEc dum erant abyssi.et ego iam ꝓcepta eram Prouerb.viij. Ad experientiã apparet q̃n veris tpe arbores in se humiditates ꝓcipiũt.statiq̄ aĩalia ceteraq̄ volatilia fiũt letiora.et q̃ ꝑus in cauernis latitabãt exeũt.et se incitant mutuo ad letandũ. Cũ aũt campi se floribus exornãt.magis more solito vociferãt .et se sociãt pariẽ pullos ꝓcreando. Mistice btã Anna est arbor fructifera.ramis v̄tutũ vndiq̄ decorata.ita vt dicere possit illud Eccĩ .xxiiij. Ego q̃si therebintus extendi ramos meos .et rami mei honoris et gratie. Hec igitur tempore gratie veniẽte cõcepit in se humidissimã virginem Mariam humidam in gratijs.nõ in carnis concupiscentijs q̄uis nõ ꝓtunc.tamen post anime cuz corpor vnione.que facta est f̄m cursum nature tricesimaquinta die a carnali conceptione qz circa tale tẽpus fetus femine f̄m pl̄os in vtero anima tur z tũc per diuinã gratiã fuit q̃si flos pulcherrimus ꝓeordinata.vt dicere potuisset illõ Cantico.v. Ego flos campi z liliũ cõvallĩũ. Jõ nos christifideles debemus merito gaudere .et conceptionẽ illam dignis laudibus extollere z letari celebrare. Ad qõ hortatur deuotus doctor .et ꝑcipuus btẽ virgis amator anſ.in legenda sua in hodierna Omel.di. Sicut fratres charissimi in sancta ecclesia natiuitas sanctissime virginis marie colitur z veneratur. Sic dz coli eius conceptio. Nisi enī ꝓcipetur etiã nũq̄ nasceretur. i sensu dei ꝓcipiẽ z nasciẽ. Sicut enī ad saluandũ genus hũanũ olim nccia fuit eius natiuitas .sic necessaria fuit eius ꝓceptio. Nisi ea ꝓcipetur redemptio mũdi nũq̄ nasceret̃.in sensu dei ꝓcipiẽ et nasciẽ. imo si diuina ratio pspiciẽ spiritaĺ cõceptionis dies eius maior fore approbaẽ q̄ natiuitas. Et ꝑdit.erubescãt omnino insensati .q̄ tantũ diẽ tanta mysteria z sacramẽta tenebris ignorãtie excitati. ideo respuũt celebrare q̄ viri ac mulieris copulã in ꝓceptiõe btẽ Marie v̄ginis extitit.si eius ꝓceptionẽ eo q̄ carnalis extitit copula stultis non placeat hodie celebrare diem illam .et noctem q̄uis sit incognita.z tps et horam.tamen spiritalis cõceptio eius hodie celebrare delectat.quia ipe animarũ creationẽ animã sue matris dignam z sanctissimã corpori virginali eius angelis ministrantibus copulauit.hec ille .Qõ etiam hoc festum cõceptionis sit cum gaudio celebrandum.monet Sapiens. Eccĩ.xxxij.d. Precurre ãt p̄oz i domũ tuã sz B mortalẽ.et illic aduocare.illic lude. et age cõceptiones tuas.scz,ppẽ te factas.et in his oĩb⁹ benedicito qui te inebriat bonis tuis.vbi per ludum intelligit tripudium quo letatur anima in actu deuotionis.has recolendo conceptiones De quarum vna dicunt verba prefata .Nec dũ erant abyssi.et ego iam ꝓcepta eram. In quib⁹ duo tanguntur. Primo electio virginis eternalis.ibi. Nec dum erant abyssi. Secundo cõceptio mirabilis virginis.ibi .Et ego iam concepta eram. Circa primum notandum . q̄ in C ciuitatibus regalibus vel imperialibus talis extat consuetudo . Cum audiunt vel percipiunt imperatorem aut regem eos valde benigniter visitare.et de angustijs hostium liberare tunc longe solent sibi eligere condignaz beneq̄ ornatam mansionem in qua decenter receptus

mitior apparebit. Spiritualiter mundus iste ē ciuitas imperialis quam summus imperator et rex regum fundauit. et creauit celum et terram Ideo iure fundationis ad ip̄m ciuitas ista expectat. sicut Ps̄. testatur. Domini est terra ⁊ plenitudo eius. Ad hanc ciuitatem iste celorū imperator varios nuncios misit aduentum suum ciuibus nunciare. Quorum vnus fuit fidelis zacharias. qui ait eiusdem. ix. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Alius fuit Malachias qui nunciauit dicens. Ueniet ad templum sanctum suū dominator dominus quē vos queritis Malachie. iij. Tertius fuit aggeus. qui retulit. Ueniet desiderabilis cunctis gentibus Aggei. v. Audientes igitur ciues aduentuz tam potentissimi regis propter bonum eorum misericorditer venientis. quia vt habet̄ ex simbolo Niceno. Ipe propter nos homines et propter nostrā salutez descendit de celis. Idcirco ex om̄ibus hominibus vnā sibi dignissimam elegerunt mansionem virginē Mariā q̄ excepta nemo dignus fuit suscipere talem regem. Et dixerūt ad eam hoc qd̄ ibi canitur. O filia syon adorna thalamū tuum et suscipe regē christum. Et nō solum ipsi ciues sibi hanc mansionē elegerunt. immo verius ip̄e sibi preelegit ante mūdi constitutionem. et hodie concipi voluit que tamen ab eterno prouisa fuit. Recte sicut sapiēs architector volens domū regiam ꝯstruere diu in mēte sua precōcipit anteq̄ ipsam erigit seu adesse producit. vt nihil rex aliquid inueniat qd̄ oculis suis displiceat. Sic fecit celestis architector sapientissimus pater volens erigere domū speciosissimā pro filio suo. qui s̄m Ps̄. ¶ Est rex magnus sup̄ omnē terram. Qui ante concepit eam in mēte sua diuina. quēadmodū gloriatur de ip̄a in verbis preassumptis. Nec dū erant abyssi ⁊c̄. vt esset thalamus dei. Ip̄a virgo dignissima p̄ domū Pori regis indorū aptius est prefigurata de q̄ legit̄ i
D historia magni regis Alexandri. Hec erat inquit firmiter stabilita. quia in ip̄a erant colūne auree excise. et parietes domus erant vestiti laminis aureis. Uinea aureaq̄ pēdebat inter columnas. cuius folia erant aurea. et racemi cristallini. quibus impositi erant gemme ignite. et smaragdine. Om̄es etiā mā̄siones que erant in eo: ornate erāt margaritis ⁊ carbunculis. q̄ ianuas habuit de ebore albo. Talisq̄ domus fuit sancta maria ⁊ nō solum cōmunis sz regalis. Quia scimus q̄ tempore persecutionis hostiū et tp̄e magne necessitatis refugiuz habēt hoīes ad domus p̄cipue regales in quibus ab inimic tueantur. Sic oīs hō qui refugiū habet ad ip̄az quando est in maxima sua necessitate. scz in fine vite demonibus persequentibus sua protectione ab illa liberatur. Et hoc patet per exemplū.

Quidam monachus seruiuit deo et beate virgini in ordine. xxx. annis. et grauiter cepit infirmari. Cunq̄ iam vellet expirare. venit ad eum demonū multitudo querētes aīaz eius. Quod cū vidisset cepit clamare. ve mihi q̄ vnq̄ natus sum. Ve mihi q̄ vnq̄ ordinem intraui. meli⁹ mihi esset fuisse ranā. Fratres aūt audientes clamorem coram eo orantes conuenerunt. ad quē accedens senior suus dixit. O pater quare ista dicitis cum fueritis semper bonus hō. dicite ergo post me hec verba Maria mater gr̄e mr̄ misericordie: tu nos ab hoste protege. ī hora mortis suscipe. Quod cū dixisset ⁊ modicum iacuisset. cepit dicere. Bene mihi q̄ vnq̄ nat⁹ fui. Bene mihi q̄ vnq̄ ordinez intraui. Fratres v̄o audientes tam subitam mutationem ceperūt querere quid hoc esset q̄ tam blasfemie clamassz. respondit. Ideo clamaui. quia demones infiniti venerunt volentes animam meam rapere. Sed cum dixissem orationem predictam. et refugiuz habuissem ad Mariam: statim venit ad me mater misericordie. ad cuius aduentum omnis recessit multitudo demonum. et modo me ad suū conuiuiū inuitauit. et sic spiritum emisit. et saluatus est ab hostibus suis in gloriosa domo. Ista domus regalis ita firmiter fuit situata columnis aureis. et hoc superabundantibus gemmis. quia in vtero fuit preseruata. q̄ nec a vento superbie. nec a persecutionis tempestate deijci potuit. neq̄ in aliquod cadere peccatuz. q̄ in sua speciali conceptione tam copiositas gratie sibi collata fuit. que s̄m beatum Bern̄. Non solum ortum sanctificauit. sed deinceps immunem custodiuit. q̄ nulli hominū in vtero est collata sanctificatio. Hieremias fuit in vtero sanctificatus Hieremie. j. Anteq̄ exires de vulua sanctificaui te. Sed huic datum est q̄ non potuit mortaliter peccare post sanctificationem. sed bene venialiter. Ideo dicit Hieremie. xv. ve mihi mater mea quare me genuisti virum rixe. virum discordie in vniuersa terra. Ideo legitur d̄ Johāne baptista Luce. j. Qui spiritu sancto fuit repletus adhuc in vtero matris sue. Attamē canitur de ipso. Antra deserti teneris sb̄ annis et cetera. Marie autem vltra hoc collatum est. q̄ nunq̄ peccauit venialiter. Quod fuit gratie magne signum q̄ non solum vulnus nature sanaret. sed etiam ipsam naturam super omnem legem nature extolleret. Ipsa autem erat vestita laminis aureis diuine charitatis. teste Hieronimo in sermone. Beata inquit mater dei cuius cādor v̄ginitatis sicut plantatio rose in hiericho speciali⁹ effulsit. splendidius emicuit. officio circundata charitatis. In hac regali domo

fuit vinea aurea. hoc est cor mũdissimũ charitate vndiqz ornatũ. in qua creuit vitis illa va cristus Joh. xiiij. Ego sum vitis vera de q̃ proflurit vinũ nobile. qõ fm Ps̃. ciij. Letificat cor hominis. et a quo oẽs inebriãtur electi dei Cant. v. Bibite amici mei z inebriamini. Hec eccna dei domus est serenata margaritis z carbunculis.

F Margarite fm naturales sunt albe z parue. et significãt vginitatẽ cũ humilitate. qõ simul habuit vgo Maria. quia si vnã illarũ nõ habuisset deũ nõ ꝓcipere meruisset. teste btõ Hzeg. in registro. Quãtumcunqz btã virgo fuisset casta nũ q̃ tamẽ ꝓcepisset nisi humilitatẽ infimã habuisset. Carbũculus fm Jsi. li. xvi. est lapis precisus vt carbo ignitus cuius splendor neqz i nocte vincitur nec obfuscatur. et significat ꝓuersationẽ sanctã z prefulgidam qua oẽs secũ conuersantes illustrabat. fm illud Math. v. quod audierat a filio suo. Sic luceat lux vestra coraz hominibus. Etiã carbũculus qui lucet in nocte significat fidem eius q̃ in ea nunq̃ extincta fuit. Nam cũ discipuli oẽs ab ea tpe passionis recesserint. ipa sola luxit i fide. Qõ testat ecclesia. q̃ scz. xiij. lumia accendit matutinis tenebrarum inter que solum vnũ ardere remanet vltimate. quoz. xij. significant duodecim aplos qui hoc tpe in fide nõ luxerũt. Qz vltimũ significat mariã in qua fides luxit tam in psperis q̃ in aduersis. Ecce q̃ speciosam sibi elegit ab eterno rex celoz habitationẽ cum dum nõ erãt abyssi. Et

b hoc quo ad ꝑmũ. Quantũ ad scm est notãduz fm Jsi. li. xxi. quidam piscis est in mari q̃ de nocte exit mare. veitqz ad littus eiusdẽ. ibiqz aliq̃ diu quiescit quo vsqz ros descendit. Descenden te igitur roze aperit os suum. z de roze suscipit quantũ potest. Venientecqz sole piscis concipit et generat margaritas. Mistice per hũc piscez intelligi potest beata Anna. que licet i mari huius mũdi personaliter habitat tamẽ per desideriũ exibat ad littus eterne beatitudinis di. cuz Ps̃. cxix. Heu mihi quia incolatus meus. plõgatus est. Ideo appzopinquãte tpe gratie quo deus humanũ genus voluit redimere cõcepit hodierna die ex roze celesti. hoc ẽ ex voluntate di qua virgo Maria ꝓcepta est fm Anr̃. vbi s̃. veniente sole. hoc est gratia supabundans spirit? sancti cũ aie infusione que facta est vicesima qnta die a cõceptione carnali que fuit facta hodie Concepta est igitur spũaliter hec speciosissima virgo Maria tanq̃ margarita alba absqz vlla

J macula. i ta vt celestis sponsus ad ipam dicere potuisset illud Cãti iiij. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. Quia aiunt aliqui ob deuotionem virginem esse conceptã absqz labe peccati originalis Quib? assentit Anr̃. in li. de cõceptione virginis dicens. Justicia vere fuit z omnipotẽs sapientia dei z virtus mundi sibi ex omni tempore habitaculum condere remota omni labe conditionis humane. angelos ab alijs peccantib? a peccatis seruauit feminam et matrem suam futuram ab aliozum exortes peccatis seruare voluit in eternitate sui consilij fixam. statuit eam dominatricem z reginaz angelozum esse z foze. Et tunc inferiozem gratiam alijs factam in consortium querimus acceptam hominum peccatozum. quasi diceret. nequaq̃. Et subdit. Existimet hoc quod vult argumentis suis. probet his que dicimus. aduersetur ergo donec deus ostendat mihi aliquid dignius excellentie domine mee posse dici que dixi. Dico quod scripsi non obmitto. Et probat hoc exemplo. Castanee attende inquit. Si deus castanee confert vt infra a spinis remota cõcipiatur z alatur et formetur. nõ potuit hoc dare corpori humano. qõ ipse templum fecerat in quo corporaliter habitaret. et de quo in vnitate sue psone pfectus homo fieret. licet hoc in spinas peccatozum conciperetur ab ipsis tamẽ spinarum aculeis expers omnino redderetur. quasi diceret: vtiqz potuit. Et ne sibi aliquis obijceret illud Romano. j. Omnes peccauerunt. et egent gratia dei. Similiter. j. Corinthiozum xv. Sicut in Adam omnes moziuntur. Subdit Cum eminentiam gratie et vite virginis considero. Sicut non te intra omnia que facta sunt inestimabili modo intueor. ita non lege nature aliozum in tua conceptione deuictam fuisse opinor. sed singulari z humano intellectui impenetrabili dinitatis virtute z operatione ab omni peccati admixtione liberrimam. hec Anselm?. Cui cõcordat illõ virginis benedicte. qõ legit in reuelationibus Brigitte. in qua probatur q̃ Maria sine peccato est concepta di. Sicut alicui volenti ieiunare qui desiderium comedendi haberet. sed voluntas resisteret desiderio. preciperetur a superiori cui obediendum esset q̃ p obedientiaz comederet. illa comestio maiori remuneratione digna esset q̃ ieiunium Sic per talem modum coniunctio parentum meozum fuit quando ego concepta fui sine originali peccato. q̃ sicut filius meus et ego nunq̃ peccauim? ita nullum coniugium fuit quod honestius esset q̃ illud de quo ego processi. et quando pater et mater conuenerunt matrimonialiter plus fecit hec obedientia q̃ carnalis voluptas. quia alij coniuges conueniunt ex voluptate carnali. mei vero parentes conuenerunt ex obedientia z p̃cepto. Sed scito q̃ mea conceptio non omnibus fuit nota. Quia placuit deo. q̃ amici sui pie dubitarent de conceptione mea.

Sermo

et quilibet ostenderet zelum suū donec veritas clarescceret in tpe ordinato. Nec Brig. Ex his dictis patet q Maria mirabiliter vltra omnez
K hūanā creaturā sine pctō sit ꝓcepta. Sz cōtra hoc est q̄si totus cetus sctō z doctoz ipam sic̄ z alios hoīes in pctō originali ꝓceptā asserētes. Et ad hoc sonat Aug. in sum. de pe. Et ponit in cano. de ꝓsecti. dist. iiij. Firmissime inqt tene. et nullatenus dubites oēm hoīem p ꝓcubituz viri z mulieris cū originali pctō nasci. Qđ exponēs archidiaconus Guido in rosario dicēs. Natiui tas est duplex. Una in vtero. alia ab vtero. In vtero nasci est aiam corpi infundi. Sz ex vtero nasci est in lucem pduci siue pdiri. Et sb dit. Q b. vgo Jhūs. bapti. et Hieremias originali pec cato nati sunt i vtero. Idē tenet Bonauē. super iiij. sen. dist. iij. q. xxviij. Q sanctificatio vginis subsecuta est originalis culpe ꝓtractionē. qz nl la imunis fuit a culpa originalis pctī nisi solus vginis filiꝰ. Et sb dit. Sufficiūt enī vgini alie di gnitates q̄s sibi filius cōicauit in q̄bus excellit alias oēs laudes z deuotiones. Et iō nō optet nos hoīes ꝓfingere ad honorē vginis. qm̄ nō i diget nr̄o mēdacio q̄ tā plena ē veritate. Idē te net btūs Greg⁹. in moralibus q q̄ plures alij q̄bus fortassis esset magis assentiendum q̄ pri mis. qz dic̄ Aristo. iij. Pollit. Turba melius iu dicat q̄ vnus vel duo. Et hoc etiā magl. vt esti mo cedit in laudē dei. Sicut in simili esset vnus sapiens artifex q̄ posset pcciosum vas facere ñ solum de auro sed etiā de vili luto eiusdem pcc ciositatis et pulchritudinis nō magis laudare tur q̄ de auro qđ illam habet pulchritudinē p existentē. ita si xps sapientissimus artifex potu it z voluit matrē suā dilectissimā in luto originā
L lis culpe conceptam mūdissimū vas facere. me rito de hoc sumoge est laudandus. et ipa mr̄ mi sericordie a nobis nō minus immo maxime est laudanda. Sed qz dicit Aristo. Mediū in oīni bus est laudabile. Ne ideo videar ad vnā ptem magis q̄ ad aliam declinare. volo cū iesu p me diū illoz ire. hoc enī tenēs cū ꝑmis. Si beatis sima vgo Maria sine originalibus est cōcepta tūc bñdictus sit deus pater dñi nostri iesu xp̄i qui eodem filio suo taz mūdissimā ꝑparauit mā sionē. in q̄ dignatus est misericorditer. ix. mensi bus habitare. et q dns deus sit ꝓpter hoc bñ dictus dicit Sapiēs Eccī. xxxij. age ꝓceptiones tuas. et nō in delictis tuis. sed in bis oīnib⁹ do minū bñdicito. q. d. O hō celebra ꝓceptiones vgi nis que ꝓpter te facte sunt et nō in delictis tu is. hoc est noli temere defendere vnā illarū par tiū vbi forte cadere posses i peccatū. sed ō hoc sufficit pie dubitare z dñm benedicere. sed hoc teneo cum secundis si vt dicunt Maria in origi nalibus est concepta. tunc statim est sanctifica ta z purgata. et licet nō in eodem instāti quo fu it imperceptibiliter infecta. et hoc ꝓpter repu gnantiam culpe z gratie. tamen factum est in a liquo instanti proximo. sicut nature possibile fu it. Et hoc iterum apparet q̄ sollicite diuina gra tia beatam virginem in puritate suauit. quia tē poze imperceptibili et breuissimo ipam in origi nali permisit. et q̄ cito potuit fieri ipaz per gra tiam emūdauit. et hoc quo ad secundum.

Sermo tertius. De eadem.

Sanctificauit ta bernaculum suum altissimus ꝑs. xlv. Aristo. libro. xviij. animaliū valde mundum di cit. Est animal qđ apis est. nam in locis immū dis habitare dedignatur. ideo stercus suum ei jcit in volatu. et non in alueario. quia fetidus o doz grauat ipam. Et si aluearia efficiuntur feti da velociter delinquunt ea. nam si ibi mozaren tur. citius egrotarentur. Mistice per apem itel ligitur christus qui sicut apis est animal parnū et dulcem facit fructum. sic christus est paruus in humilitate. Fm illud Mathei. vndecimo. Discite a me quia mitis sum z humilis corde. z tamen dulcem facit fructum in suis doctrinis Et. precipue in principio sue predicationis cum dixit. Penitentiam agite appropinquabit enim regnū dei Math. iiij. Ideo de ipo potest exponi illud Eccī. xi. Breuis in volatibus apis et initiū dulcoris habet fructus illius. q. fructū sue doctrine icepit predicto dulci vbo. Iste mū dissimus xps more apis in locis mūdis cordiū habitare dignat. Fm illud Paū. j. In maliuolaz aiam nō introibit sapientia: hoc ē christus qui est sapientia patris. nec habitabit in corde sb dito peccatis. Et ex quo doctores tradunt vir ginem Mariam in peccato originali cōceptā B decēs fuit vt eā altissimus ab ipo mūdaret ante q̄ in ea habitaret. sicut figuratū est. iiij. Regū. x. Ubi legit. q Joas rex hierusalē purgauit tē plū qđ violauit Athalia regina extirpās idola et aras destruxit. Per Athaliā Eua intelligitur figurat q quodlibet hois nascētis corp⁹ viola uit p pctm̄ ita vt q̄libz dicere pt cū. pl̄ba. ecce enī in iniq̄tatibus ꝓceptus sum. Jō fuit necē vgi nē purgari. Per Joas regē dei filium a culpa originali quod factum est post aie infusionem. Fm Bern̄. Et hoc volunt verba thematis preas sumpta. In q̄b⁹ ꝑncipaliter tria ꝑscribunt. Pri mo expiatio culpe ꝑcedētis. ibi. Sanctificauit. Scdo inhabitatio gr̄e seq̄ntis. ibi. tabnaculum suū. Tertio exp̄ssio potētie trāscendētis. Circa ꝑmū est notandū cuilibet regi decet hītatiōz cū

sollicitudine queri. et quesita preparatione dis poni singulari. Sic fecit moyses deo qui est rex regũ ⁊ dñs dñantiũ Apoc. xix Sollicite domũ quesiuit. quesitã igitur ⁊ fabricatã singulari dis posuit preparatione Nume. vij. vbi legit. Factũ est in die qua cõpleuit moyses tabernaculũ et erexit illud. vnxitq; ⁊ sanctificauit cũ oñib⁹ vasis suis. Mistice dei filius ẽ rex celoꝝ. et sic ꝓgruũ fuit vt sibi mansio summa sollicitudine quereretur. et exquisita segregaret. qz nõ est digna habitatio cũ ꝓphano. qđ declaratur in natura. Refert Plini. in spe. natu. li. vij. c. xxxix.

Taxus qui naturaliter preuidet tempestatez facit sibi domũ culam sĩ terra diuersos exitus cõtinentẽ. et in hac semper mozat. Sed hoc sciens vulpes que est aial fetidũ ⁊ corruptiuũ. ita q; loca vbi habitat reddat sterilia. intrat domũ taxi. et ibi simũ suum ⁊ vrinã proijcit. et domũculam fetidam reddit. Qđ sentiens ibidem am modo manere dedignatur. Hic per taxum intelligitur dei filius. qui fecerat sibi habitaculuz in benedicta terra. hoc est in vtero btẽ anne. De quo Ps. lxxiij. dicit. Deus aũt rex nr añ secula operatus est salutem in medio terre. i. in btã vgine. que fuit mediũ btẽ Anne. In hoc medio terre voluit ipe habitare xps dei filius. Sm qđ predixerat p Ps. cxxxi. Hec requies mea i seculũ seculi. Sz hoc sciens vulpes infernalis. pcẽ ibi simũ originalis culpe Sm doctores. in quo oẽs

D homines cõcipiũtur teste Aug. li. j. ꝓtra Julianũ. Omnes homines ꝑmoꝝ parentũ peccato nascũtur obnoxij. Qui ꝓsonat Greg. sup Exo. xiij Oñes in peccatis nati sumus. et ex carnis delectatione cõcepti culpã originalẽ ꝓtraxim⁹. ex cepto dño nr̃o iesu xp̃o qui solus spũsancto cõceptus est. ⁊ sic liquet q; Maria sbiecta fuit buic legi peccati originalis. Sicut ⁊ doctores ipsam specialiter includũt. quia dicit Anr̃. in li. ij Cur deus hõ. c. vi. Licet ipa hois dei ꝓceptio mũda sit. et absq; carnalis delectationis peccato. virgo tamẽ ipa vñ ipe assumptus est. in iniq̃tatib⁹ ꝓcepta est. et i iniq̃tatibus ꝓcepit eã mater eius. ⁊ in originali pctõ nata Sz i vtero: qñ ipa in Adaz peccauit. sicut oñes peccauerunt Hec ille. Jõ ab ea neceſſe fuit hũc simũ seu maculã expurgare exquo ꝓordinauit in ea fil⁹ dei habitare. qđ ꝑt in duobus exemplis declarari. Primũ est in oculo. Videmus enĩ i natu. si oculus debet in se recipe lumẽ extrinsecum ncẽ est ipm hr̃e lucẽ innatã. sic hoc pz in oculo clauso a quo tamẽ percipitur lux. et nisi lucẽ interiorẽ et puritatẽ haberet exterior lux intrare nõ posset et accipe exteriorẽ radiũ. Mistice christus dei filius est radius veri solis. quia sicut sol naturalis de se generat radium. sic pater generat filium. Ideo dicitur candor lucis eterne. et speculum sine macula Sap. vij. Et illuminat omnẽ hoiem venientẽ in hũc mũdum Joh. j. Pz vterus btẽ virginis oculo cõpatur. iõ ⁊c. Recte eĩ sicut lux exterior solis sine aliqua fractiõe oculi ingreditur. Sic xp̃s absq; violatione virginitatis vterũ clausum est ingressus. Ideo canitur hodie. Ut vitrũ nõ ledit sole penetrante. sic ille sa creditur post partũ virgo ⁊ ante. modo sicut oculũ corpalem necesse est habere lucẽ innataz vt recipiat extrinsecam. Sic ncẽ fuit vterũ virginis habere lumẽ gratie quasi ĩnatã a ꝑncipio sue spũalis cõceptionis aut sanctificationis. vt in se recipet lumẽ eternũ. Ideo dicit Anr̃. i oro ne q̃ incipit: ꝑmũ ⁊ ꝑncipale ꝑncipiũ. aiam gloriose virginis Marie creasti in macula originalis: sz ꝓsequẽter eam ĩ vtero a ꝑmeua labe purgasti ⁊ amictu mũdicie decorasti. et in sanctitatis puritate postea confirmasti. Secũdũ exemplũ est de templo ꝓsecrando. Scimus enim Sm Guilhel. in rõnali diuinoꝝ. li. j. Q; in ꝓsecratione tẽpli corpalis in quo debet locari corpus christi neceſſe est anteq̃ ꝓsecrar̃ oñe morticinium expelli. et postea parietibus inunctis consecrari. Sic etiã neceſſe fuit in btã virgine q̃ futurũ debuit fieri templũ dei vt oñe morticinium peccati originalis expellerẽt. et postea vnctiõe spũssancti inũgi. Sm q; pdixit ꝓpha. Ps. xliij. Unxit te deus deus tuus oleo leticie pre cõsortibus tuis. vt sic in ea corpus xp̃i verũ reꝯesceret. qz dr̃ Eccl. xxiij. In ciuitate sancta reꝯeui. et hoc quo ad primũ. Quantum ad secunduz est notandum Sm naturales. Rex apum habet spãle habitaculum in alueari in examine apum. in quo ipe solus habitat. et nulla alia iter apes Mistice per regem apum xps intelligitur. quia videmus⁹ q; rectores apum soli extra aluearia ñ apparent. nisi stipati magno exercitu apum que omnes seruituti sue se offerũt. Ita christus exiens nobilissimum aluearĩ. De quo canit. Aue stillans melle aluearium non solus apparuit. sz statim astitit ei exercitus angelorum obsequiuz facientes Luce. ij. Iste igitur rex angelorum habuit speciale habitaculum. De quo dicit Ps. Domine pater celestis quis habitabit in tabernaculo tuo. et respondit spiritu sancto inspiratus. Qui ingreditur sine macula. et operatur iusticiam. At ille fuit christus qui solus in mundum sine macula est ingressus. Sicut testat̃ beatus Gregor⁹. xi. moraliũ. exponẽs illud Job. xiiij. Quis potest facere mũdum ô immũdo cõceptum semine dicens. Incarnatus domini intuitus solum vidit in mundo hoiem de immundo semine non esse conceptum. qui sic in mũdũ venit. vt nihil haberet de immunda conceptiõe

neqz enī ex viro z femina sed spiritu sancto. z ex Maria virgine. pcessit. Solus ḡ in carne suave re mūdus extitit. qz nō per carnalem delectati onē venit. Hec Greg. Jō ipe solus ī btā virgine
E que est tabernaculū benedictū habitauit Com paraf enī ipa tabernaculo duplici rōne. s. reue rentie z ptinētie. qz fm apl̄z ad Heb. ix. duplex pars erat in tēplo. vna q̄ sancta dicebaf. et hec erat cōis ppl̄o laicali Alia sanctoz vocabatur et hec erat tāte sanctitat̄ z reuerētie q̄ nullus ad eaz intrabat nisi solus pontifex. et tantum semel in anno Sic ecclia catholica habet duas ptes. Una q̄ dr̄ sancta q̄ oīibus sanctis est cō munis. Alia sancta sanctoz. et hec est solū vir go maria. sicut attestaf Anf. in Omel. hodier na dicens dignā donationez super oēs ceteros illa debet habere. p quā oīes sancti sanctificā tur. Dr̄ enī xp̄s sanctus sanctoz. dr̄ z ipa san cta sanctoz. Et hāc solā summus sacerdos cri stus ingressus est. fm qd figuratū est Ezechiel. xliij. vbi legitur. Porta hec clausa erit z nō ap perietur. et vir nō transibit per eā. qm̄ dns de⁹ israhel ingressus est per eā. Secundo beata vir go dr̄ tabernaculū ptinētie. Tabernaculū enim moysi ptinebat thuribulū aureū. archam fede ris. in qua erat virga aaron q̄ flozuit tabule te stamēti. et vrna aurea habens manna Sic Ma ria ptinebat thuribulū aureū. hoc est sanctā cō uersationē. De q̄ dicit Amb. lib. ij. de v̄ginitate parte j. talis fuit Maria vt eius vnica vita sit oīibus disciplina. Et ibī dit. quantū in vna vir gine species virtutū enituit. secretum verecun die. vexillum fidei. deuotionis obsequiū osten dit. Habuit in se Maria archam testamēti. s. cri stum intus est virga aaron rōne equitatis in re gia dignitate fm illud. Virga directionis: v̄ga regni tui. Erāt ibi tabule testamēti rōne viri ex duabus naturis in psone vnitate. et ibi vrna au rea habens mānā ratione pietatis in sacramen tali libertate fm illud ps̄. Pluit illis mānā ad manducaudū. et hoc quo ad secundum. Quan tū ad tertiū sciendum. q̄ solennes et maxime ec clesie z tabernacula in quibus corpus xp̄i debz seruari z adorari per maiores terre dños fundari consueuerūt. et ille qui maior z potentior est primū lapidem ponere in fundamēto consueuit Quod pulchre figuratū est. iij. Regū. vi. De so lenni templo Salomonis. in quo debebāt seruari reliquie antiqui testamēti. qd̄ z maior in hie rusalem fundauit Salomon de auro. tabulis ce drinis z lapidibus preciosis. Et pie credenduz est q̄ ipe ad deuotionē primū lapidem in funda mento collocauit. Mistice btā virgo Maria ē
F tabernaculū qd̄ multis gratijs est fabricatū et fundatum. quia in ea debebat corpus xp̄i. z di uinitatis reliquie ꝓseruari et adorari. sicut pa tet de Johanne baptista qui adhuc in vtero ma tris sue cognouit christum esse presentem. et ex ultando ipm adorauit Luc. j. Ideo dns altissi mus z maximus inter oīes ipam fundauit fm illud ps̄. Ipe fundauit eam altissimus. et p̄mū lapidem. hoc est gratiā sanctificantē in ipaz po suit. fm illud Joh. viij. Qui sine peccato est ve strum p̄mus in illam lapidem mittat Dicūt enī naturales. qñ aliqua arboz est corrupta ex ve tustate illius arboris radix debet aperiri. et la pis in eam proijci vel imponi. tūc materia infru ctuosa effluit. et bonum nutrimentum arboz ad se trahit z fertilis efficit quā prius sterilitas oc cupauit. Per arbores significantur homines. fm illud Math. viij. Videō homines vt arbo res. ille erant ex vetusto peccato p̄mozū paren tū steriles z corrupti. qz mortui. fm illud. j. Co rinth. xv. In Adam oīes moriūtur. Sic z vir go Maria fm doctores ex originali fuit corru pta. Ideo necesse fuit vt in ea poneret altissim⁹ lapidē sanctificantē z gratiam que fuit maior ī ea q̄ in aliquo sancto. Recte enī sicut lapis qui in fundamēto ponitur cōmuniter est omnibus maior. Jō dicit Bern̄. in fmone. puto q̄ copio sior sanctificationis benedictio in Mariam de scendit. q̄ non solum purgauit. sed deinceps ne peccaret ꝓfuauit. et hoc quo ad tertiū.

Sermo de sancta Lucia

LUcerna splen dens super candelabrum suū. z spe cies faciei mulieris sup etatem stabilem Eccle siastici. xxvi. Dicit Dionisius cum alijs natura A libus. Lux est substantia in se sistens: a qua pro cedit irradiatio cōmunis z illuminatio corpo rum aliorum. semper enim in se lucet lux. sed n̄ semper illuminat. sed solum quando inueniens corpus habens naturam aptam illuminationi vt ait Augustinus. Mistice per lucē beata Lu B cia que a luce nomen habet merito designatur. De qua dicitur illud Sapientie. vij. Luci com parata inuenta est prior. Recte sicut lux habet pulchritudinem in aspectione. fm illud Amb. Lux est pulchritudo omnis creature visibilis. cuius glozia maxime est in aspectu que cuncta mundi membra laudibus facit digna. Habet etiam lux diffusionez sine inquinatione quia per quecunqz immunda diffunditur nō co inquinabitur. Habet et longissimam lineam si ne moze dilatione. Ita beata Lucia habuit pul chritudinem virginitatis sine aliqua corrupti one. quia nec mentali. ergo nec corporali. Qua re dicit Gratianus. Et hr̄. xxxij. q. v. Reuera. Nō inq̄nat corpus. nisi des consensum mentis

Qui ꝓsonat Amb. in li. de vginitate dicens. Aro nō ꝑt corrūpi nisi mēs fuerit ante corrupta. Et hoc ē qđ dixit sancta Lucia pascasio. Si me iuitā violari fecer⁊ castitas m̄ duplicabit ad coronā. Habuit etiā diffusionē charitatis sine alio quo imūdo amore. Habuit longissimā lineā diuturne opationis sine tarditate. vt ipleret illud. Eccs. xi. Mane semia semē tuū. ⁊ vespe nō cesset manus tua. Hec igit iocūdissima lux btā Lucia fuit manēs i se. hoc est i suo ꝓposito firmo. qñ nec p minas nec p vbera potuit a xpo separari sed dixit. Ecce corꝑ meū o dñe ad supplicīū est paratū. iō ꝓcessit ab ea illūinatio fidei in alios infideles q̄ sunt ab ea i fide illustrati. iō o in vbis p̄assumpt⁊ dr̄ lucerna splendēs ⁊c. Lucerna in q̄ ardēs p charitatē. lucēs p vginalem puritatē. In qbus vbis. a. iiij. b. Lucia p̄ncipaliter cōmēdat. Primo a clara luminiositate. ibi lucerna splēdēs. Secūdo a lata famositate. ibi sup candelabꝝ suū. Tertio a mira speciositate ibi. et species faciei mulieris. Quarto a sancta vtuositate. ibi sup etatē stabilē. De p̄mo est sciendū. ad expientiā videmus q̄ lucerna q̄ vndiq̄ repleť splēdentibus lumībus ē luminosa a parte supioꝛi ⁊ inferioꝛi. illūiat enī supioꝛa. scz aerē. iō dicūt naťales. q̄ grādi incēdio facto rubet celū. illūiat inferioꝛa. qz vias mōstrat ne hō in tenebꝛis corꝛuat. Est etiā luminosa interius ꝓpť hoim ꝓductionē. Est illūinosa a ꝑte anteriꝛi ⁊ posteriꝛi. illūinat enī ante se ⁊ post se trā seūtes. Est ⁊ deniq̄ illuminosa a dextris ⁊ a sinistris. vt sic vndiq̄ illūinet ⁊ illustret. Mistice p hanc lucernā a luce dictā beata Lucia sig̃tur. que fuit lucerna ardēs. recte sicut lucerna lucēdo alijs se ꝓsumit. sic btā Lucia oīa bona sua ꝓsumpsit. ⁊ paupibus mīstrauit. vt verifice tur de ipa illud ps̄. cxi. Dispsit dedit paupib⁹. ⁊c. Quia dixit ad matrē suā. Quicqd m̄ daturꝛa es p̄ro dote. paupib⁹ elargire. Fuit lucerna lucēs p veritatē per q̄m oīes exēplo bonoꝛuꝫ opm illustrauit. Ideo exponi ꝑt de ipa illō Tobie. xiij. Luce splendida fulgebis. Fulsit enī omni tpe tam ꝓsperitatis q̄ aduersitatis. ſm illō. Prouer. xxxi. nō extinguet in nocte scz tribulationis lucerna eius. scz p errorē. nec abscōdita fuit ob timorē. quia morti se tradidit imperterrite qñ dixit ad pascasiū. Quid morꝛaris. incipe fili diaboli desideria tuarū penarū in me exercere. Ideo de ipa est illud Luc. xi. nemo accendit lucernā. et in absconso ponit. neq̄ sb̄ modio. sz supꝛa candelabꝝ. vt qui ingrediūtur lumen videant. Nec splendidissima lucerna beata Lucia ad instar lucerne materialis fuit circūquaq̄ luminosa. Primo a parte supioꝛi ⁊ inferioꝛi. A superioꝛi per diuine gratie refulgentiaz. ſm illud Job. xxix. Splendebat lucerna eius sup caput meū. et ad lumē eius ambulabā in tenebꝛis. De hac luce superioꝛi dicit Actu. ix. Subito circūfulsit eum lux. A parte inferioꝛi per vginalē mū dicit. Jux illud Canti. iiij. O q̄ pulcra est casta generatio cū charitate. ꝓpter hāc lucē dixit ei btā agatha. Sꝛor mea Lucia virgo dei deuota In hoc q̄ vocat cā deuotā oñdit q̄ habuit lucē supioꝛem. Sed q̄ vocat eā vginem. notat q̄ habuit inferioꝛē. Secūdo fuit btā virgo Lucia luminosa a parte interioꝛi p mūdam ꝓsciam. ita vt dicere posset cū apl'o. j. Coꝛ. iiij. Nihil mihi ꝓscius sum. a ꝑte exterioꝛi p cōuersationē sanctā. Et ꝓpť hāc secūdam lucē vocat se templū dei di. Qui caste viuūt templum spūssancti sunt Ipa enī erat templū fulgidū interius. vt de illa exponi ꝑt illud. iij. Regū. vi. Nihil erat in tēplo qđ nō auro tegereť. p qđ intelligit lux interioꝛis ꝓscie. Ipsa etiā erat templū ornatū exterius ſm illud Mach. li. ij. c. iiij. Ornauerūt tēplum eius coꝛonis aureis. p qđ intelligitur lux ꝓuersationis honeste. O felix est igit iste hō cuius cū beata Lucia luminosa ⁊ clara est conscia Quia dicit b. Bern̄. ad Ruptū monachū. Veni et tps q̄ plus valēt pura coꝛda q̄ astuta verba mag⁊ ꝓscia bōa q̄ marsubia plena. Tertio btā Lucia fuit illūinosa a ꝑte anteriꝛi ⁊ posteriꝛi dei bñficia memoꝛādo. ab anteriꝛi futura p̄cauēdo. et p̄sentia oꝛdinādo. Iste ē triplex actꝰ ꝓudētie. sic dic Sen̄. i li. de. iiij. vtutib⁹ cardi. Si inqt ꝓudēs fuer⁊ animꝰ tuꝰ tribꝰ disponeť tpibus. Preterita recole. futura p̄caue. p̄sentia oꝛdina. De his tribꝰ dr̄ Deutro. xxxij. Utinam saperēt p̄terita recolēdo. Et itelligerēt. p̄sentia oꝛdinādo. ac nouissima ꝓuiderēt. futura p̄cauēdo. Ita b. Lucia bñficia dei ꝓgnouit. qñ passasio dixit. Ista nō sunt maleficia: sed xp̄i bñficia. P̄ñtia oꝛdinauit: qñ suas diuitias paupib⁹ tribuit. Futura ꝓuidit. qñ pacē eccē redditā nūcia uit. vt i legēda. Quarto fuit lūinosa a dextris ⁊ a sinistris. A dextris qñ inť ꝓspa ꝓuauit tpanti am. Licet enī hāret mltas diuitias. tñ inter illas paup fuit ſm illud Prouer. xiij. Est paup cū in mlt⁊ diuitijs sit. In sinistris. qz i aduerť ꝓuauit patiam. sic canit de ipa. In tua patia possedisti aiam tuā. Lu. spōsa xp̄i. Sz nūc ptz illō ps̄. xc Cadēt a latere tuo mille. et decē milia a dextris tuis. Qz i aduersitate adeo mlti r̄cedūt. plures tñ i ꝓspitate. Quātū ad scōm notādū ſm naťales aliq̄ aialia sunt famosa ꝓpť suā sapiaz. sicut elephantes in quibus ſm Isido. lib. xij. intellectus ⁊ memoꝛia pre ceteris animalibus vigent Et ſm Plinīū libꝛo. viij. c. j. Quando egrotant herbas siluestres sibi congregant. et nunquaz eis vtantur nisi supino capite ad celum leuato.

Sermo

Et q̄dam religione a numinibus sibi adiutoriū postulant. Illo modo Lucia ē famosa ꝑ ꝑ suā sapientiā. q̄ maxime patet in rūsis. ſm illō Ecclesiastes. viij. Sapia hoīs lucet i vultu ei⁹. Nō ne illa ē sapiēs rūsio qū dixit. Nō inq̄nat corp⁹ nisi de ꝓsensu mētis. Uerte vtiq;. Jō in canone est locata. vt in arenga vbi s̄. In ipa enī Lucia p̄ ceteris gentilibus viguit intellect⁹ z ꝓuden tia. ita vt de ipa p̄t exponi illud Prouerb. xiiij. Sapiēs mulier edificat domū suā sc̄z in cel̄. De q̄ dic̄ Ps̄. Bti q̄ habitant i domo tua dñe. Sic sapiētia apparuit in hoc. q̄ matre sua egrotante nō iuit ad sortilegas. auxiliū ab eis postulando Sz e celo cū ad sepulchrū btē Agathe virginis perrexit dicēs. Si eius sepulchrū credēs tetige ris. pfecta ꝓtinuo sanitate gaudebis. q̄z vt sapi ens vgo sciuit q̄ illi q̄ ꝓsulantur sortilegas quī q̄z annoz regla puniūtur. vt hr̄ in cano. q̄ diui natiōes. xxvi. q. v. Scdo aliq̄ aialia sunt famo sa. ꝑ potētiā q̄m ostēdūt sic̄ leo q̄ oñdit suam potētiā in hoc (sic̄ dic̄ Plini. i spe. na.) q̄ in pe riculis apparet maxie gl'osus qū psequūtur eoz canes z venatores nō se occultās. sz sedet i cāpis vt ab oñibus videat eius potētia. nō soluz manifesta ē in hoc. sz etiā in illo q̄ sanat infirmi tates. q̄z eius adeps ꝓtriat̄ venenis. Si q̄s il lo punctus fuerit. alioz morsus aialiū nō time bit. Et iā adeps cuz oleo roseo mixt⁹ cutē facie custodiet a vicijs. oculoz sanat tūores. Fel ei⁹ aq̄ addita oculoz acuit claritatē. coz eius cibo sumptū solam q̄rtanā febrē expellit. Ecce q̄nte potētie est leo. Jsto modo btā vgo Lucia est fa mosa. ꝑ suā potentiā aut fortitudinē. tāte enī fuit potētie z fortitudinis q̄ in periculis passio nū z psecutionū se ab impudicis canibus nō ab scōdit. q̄uis esset i iuuenili adhuc etate. sz ipos vic̄ ſm q̄ canit̄ de ipa. Odisti q̄ in mundo sunt. Ideo potuit dicere. Mihi mūdus crucifix⁹ est et ego mūdo. ad Gall'. v. Diabolū in hoc cū ait sanguie. ꝓpzio inimicū s̄bisti. qō fuit valde mira bile. q̄ fragilis vgo vicit inimicū tā robustū. Sz dñs omps tradidit illū in manu femie z ꝓfudit. Judith. xvi. vic̄ etiā p̄ suā potētiā seuicie tozmē toz q̄ violētia hoīm z boū amiserit vtutē trahē di. ignis vtutē cōburēdi. ferrū z gladius vtutē secādi. q̄z spūssanct⁹ tāto eū fixit pōdere vt mil le hoies nec plura paria boū eā trahere possent ad lupanar. etiā i igne posita ipaz nō lesit. vt di cere posset illud Eccl̄i. xli. In medio ignis n̄ sum estuata. Percussa etiā in gutture gladio interfi ci nō potuit. Jpa enī btā Lucia ostēdit potētiā in miraculoz opatiōe. nā z sanauit mr̄em. z co piosum extinxit ignē. Jō de ea p̄t exponi illud. Prouer. vlti. Manū suā misit ad fortia. Q aūt fuit tā potēs. ecce iō. q̄z sepe habuit angelicā cō solationē z ꝓfortatiōz q̄ eā cōfortauerat dicēs Forti anio esto filia sc̄z dei. dñs celi dedit tibi gaudiū. Tertio aliq̄ aialia sunt. ꝑ ꝑ pulchritu dinē suā famosa. sic̄ pāthera. ō quo dic̄ Phisio log⁹. Est aial pāther cui n̄ ē pulcrior alē. q̄z ſm Plī. i spe. na. maxia coloz z macl'az varietate decorat̄. s. albaz. nigraz. flaueaz. vt tota ei⁹ pellis exter⁹ macl'ata videat̄. Jsto modo etiam btā lucia fuit famosa rōne pulchritudis. q̄z erat ornata coloze albo vginitat̄ mētis z corpis. iō dixit ad pascasiū. corruptores mētis z corpor nūq̄ sciui. Et merito p̄t ō ipa exponi illud. Ps̄. xliij. Astitit regia a dextris tuis i vest. deaura. quo ad pulchritudinē corpis. circūdata varie tate. ꝑ ꝑ pulchritudinē mēt. Erat eē decorata coloze nigro hūilitat. i eo q̄ sprezuit sponsuz ter renū. diuitias z mūdi gloriā Ita vt dicere possz Regnū mūdi z oēm or. se. ꝓtēpsi. Fuit etiā fulci ta coloze flaueo ꝓstātie. q̄z constās fuit vsq̄ ad mortē. Et ex illo patet ei⁹ speciositas z vtuosi tas seu fortitudo q̄tū ad tertiū z ad q̄rtū.

Sermo. j. de sancto Thoma ap̄lo.

Quia vidisti me Thoma credisti. bti q̄ nō viderūt z cre diderūt Joh. xx. Amb. i exame. li. v. c. xliij. dic̄ Fenix ē vnica auis trecēt. ac q̄ngēt. viues ānis Sz cū finē vite sue senserit iminere fac̄ sibi nidū de thure. mirra. et ceter. lignis odorifer. q̄bus accēs̄. p flatū vēti ītrat. z ibi morit̄. deūoq̄z viui ficat̄. Mistice p fenicē itelligit̄ b. Tho. ap̄ls. re cte ei sic̄ fenix ē auis singl'ar. carēs pari. et apd arabes nascit̄. vocat̄ fenix. i. singl'ar. vt di. Jsi. Ita b. ap̄ls Tho. iter oēs ap̄los ī dubitatione fuit singl'ar. ſm q̄ legit̄ Joh. xx. di. Post rūrrectionē veit ad discipl'os suos ianuis clausis. stās i medio discipl'oz dixit. Pax vob. Et cum dixiss̄z ostēdit eis lat⁹ z man⁹. Uidētes āt eū ga uisi sūt gaudio mag̃ valde. et credider̄t. Et cuz hoc agebat̄ Tho. nō erat cū eis. Jō veniēte eo alij dixer̄t. vidim⁹ dñm. Sz ille credere noluit. Sz hoc ñ ē factū sine cā. iō sup hec gesta dic̄ san ct⁹ Greg. i Ome. hodierna Quid inq̄t frēs cha rissimi int̄ hec aiaduertit. nūq̄d casu gestū cre dit. vt elect⁹ ille discipl's tūc deesset. pt⁹ aūt ve niēs audiret audiēs dubitarz. dubitās palparz palpās crederet. nec hoc casu. sz dīna dispensa tiōe factū ē. Egit nāq̄z miro mō dīna clemētia vt discipl's dubitās dū in mgr̄o suo vulnera palpa ret in nob vulnera infidelitat̄ sanaret. Plus ei infidelitas Thome ad fidē q̄ fides credētiū di scipulo⁹. ꝑfuit. q̄z dū ille palpādo ad fidem re ducitur. nostra mens oñi dubitatione postposi ta in fide solidatur. Hec Gregor⁹. Etiam sicut fenix sua recreatiōe naturali docz nos credere

resurrectionē cōem mortuoꝝ. Ibi.b.tho.aplꝰ docet nos credere eandē sua singulari dubitatiōe. Quis eñ vt ait.b. Grego. xiij. moral. credere eā facile potuisset cū spūs carne soluit. caro in putredinē vertitur. putredo in puluerem redigit. z puluis in elemēta soluit. Sz hec thomas sine demōstratione firmiter demōstrat dicendo. dñs meꝰ z deꝰ meꝰ. Dicit. b. Greg. in omel. de ascēsione dñi. Numis ñ maria magda. pstitit q̄ citiꝰ credidit q̄ thomas q̄ diu dubitauit. Hic inquā sanctꝰ aplꝰ lz dubius de resurrectione xp̄i. tñ in illo dubio nō pmansit. Sz more fenicis fecit sibi nidū externe diuinitatis z mire humanitatis. qñ dixit Ihis. xx. Dñs meꝰ et deꝰ meꝰ. z sic igne charitatis succensus. z de vetustate dubietatis incineratꝰ surrexit homo nouus in credendo. z hoc testat dñs in verbis assumptis. qz vidisti me thoma ꝛc. In q̄bus duo p̄ncipaliter describunt. ¶ Primo ortodoxe fidei p̄miū z pfectꝰ. ibi. qz vidi. me tho. ¶ Scōo summe felicitatis meritū z affectꝰ. ibi. Beati q̄ nō viderunt. ¶ De p̄mo ē notandū. Fur z pr̄ familias habent opationes cōtrarias. Fur eñ veniens ad domū alienā. z inueniens lumē ardens extinguit. Quia dicit in cōi puerbio. Fur odit lucē. Et si inuenit thezauꝝ accipit. z hoiēs letos: per furtū facit mestos z tristes. Sz econtra paterfamilias inueniens tenebras in domo lumen accendit. z hospites letos facit. Sm illō sapientis Tullij. Hospitiꝰ letum debes oīdere vultū. Cultus eñ letus dandi duplicat tibi cultum. ¶ Mistice per furem intelligit dyabolus. De quo Job. x. dicit dñs. Fur odit lucē. et nō venit nisi vt furet mactet z pdat. Jō bñ figuratur per cozuū. de quo dicūt naturales. Q̄ cozuus est auis dolosa res furtiue abstrahens in locis absconditis z reponēs. Et p̄ncipaliter cupit oculos eruere. sicut videmus hoc in suspensis quibꝰ p̄mitus a cozuis oculi eruunt. Jtē dicit Arist. in li. de aialibus Q̄ cozuus odit asinū ideo volat super ipsum. z tēptat eruere oculos suos rostro suo. Jta dyabolus fur fuit ab inicio. z multas aias deo subtraxit. quas in tenebras inferni posuit z absconditq̄rit tñ p̄ncipaliter oculos eruere. boc ē lumē rationis z fidē. sine qua impossibile est hoiez placere deo. ad Heb. xj. Unde legit. j. Reg. xj. Q̄ Naas voluit habere pactū cum viris Jabes in hoc q̄ quereret oīm oculos dextros eruere. Naas interpretat serpens significās diaboluz de quo Gen. iij. Serpēs erat oīb⁹ callidior animantib⁹. q̄ vult habere pactū cū oīb⁹ hoīb⁹ vt eruat oculos dextros. i. fidē. Recte sicut naas voluit viros reddere iabes inutiles ad bellum qz sinister oculus clipeo tegitur z carens oculo dextro nō pōt videre aduersariū. z ei resistere. Sic dyabolus vellet oēs reddere inutiles sibi ad resistendū. qñ amitterēt fidem q̄ significatur per dextrū oculū. cū quo tñ est sibi resistendum. Sm illud. j. Pe. v. Aduersarius vester dyabolꝰ tanq̄ leo rugiēs ꝛc. Et seq̄t. Cui resistite fortes in fide. Q̄d aūt diabolꝰ nitit extinguere lumē intellectꝰ qđ deus infundit aie Sm Arist. iij. rethoric. Et etiā fidē. pz in p̄mis parentib⁹ Dicūt doctores q̄ dñs dotauit adam lumīe intellectꝰ z fidei super oēs puros hoies. vt post eum nullus ei similis haberet. nec etiā salomō qui tñ sapientissimꝰ dicebat. vt habet. iij. Regū xviij. Sed hꝰ lumē intellectꝰ extinxit in eo dyabolꝰ vt postea bestijs equaret. Sm illō ps. xlviij Homo cū in honore esset non intellexit cōparatus ē iumētis insipientib⁹. z similis factꝰ est illis Similiter lumen fidei in eo extinxit. qđ legitur Gen. ij. Q̄ dñs dixit ad ipsuz. Ex omni ligno p adisi comede. de ligno autē scie boni z mali ne comedes. qz morte morieris. Serpēs aūt dyabolus veniēs ad Euā dixit. Cur p̄cepit vobis deus ne comederetis de ligno paradisi? Rñdit mulier. de fructu lignoꝝ q̄ in padiso sunt vescimur. de fructu vero ligni qđ ē in medio padisi p̄cepit nobis deꝰ ne comederem⁹. ne forte moriamur. Dyabolus dixit. Nequaq̄ moriemini. scit eñ deꝰ. quocunq̄ die comederitis ex eo. aperirentur oculi vestri. z eritis sicut dij scientes bonum z malum. Illis verbis crediderūt z comederunt. z sic fidem dei perdiderūt. Illo igit lumine fidei extincto. accepit ab eis thezauros p̄ciosissimos. qui Sm Bern. fuerunt iusticia. pia pax z veritas. que oēs p̄cellunt thezauros huius mundi. Et q̄ abstulit ab eis thezauꝝ testatur beatꝰ Aug. z hr̄ de peni. di. ij. Princeps eñ omniū vicioꝝ videns adam de limo formatum ad imaginē dei factum. pudicicia decoratum. temperantia cōpositū ipsum spoliauit ꝛc. Querulose dicere potuit illud Job. xix. Spoliauit me gloria mea. z abstulit corōnā de capite meo. Fecit etiā tristem postq̄ spoliauit euz bis thezauris qz eiectꝰ fuit de loco voluptatis. scz paradisi in locū miserie. Sm q̄ dicitur Gen. iij. Emisit eū dominꝰ de paradiso voluptatis. scz paradisi in locū miserie. i. in terram vt operaretur terram de qua sumptꝰ est. Ideo potuit dicere illud ps. xxxvij. Miser factꝰ sum z curuatus sum vsq̄ in finem: tota die cōtristatus ingrediebar. Ecce quō fur ille dyabolus in p̄mo parente nostro adam lumen fidei z rationis extinxit. ipsumq̄ mestum fecit. Sic fuit in dilectissimo apostolo Thoma in quo lumē intellectus fidei q̄ extinxit. dñs eñ eum dotauit lumine intellectus. vt cū alijs apostolis. xij. intelligeret deū z

Sermo

hominē qñ in eo⁹ oīm persona dixit Petrus. Tu es christus filius dei viui Mat.xvj. Veru it etiā penetrare ꝓfunditatē diuinitatis quādo dñs ad suam interrogationē quā fecit dicens. Nec nescimus quo vadis. ⁊ quō possumus viā scire? sic respondit. Ego sum via veritas ⁊ vita Sed qui hoc intellexit ⁊ credidit christo noluit credere ipso post mortem absente. Si em̄ post mortem christū ver⁹ deū credidisset. de resurrectione nullo modo dubitasset. Sed estimo q̄ dī abolus extinxit sibi lumē intellectus ⁊ fidei. ne hoc credens in incredulitate deperiret Et hoc patet ex noīe. Dr̄ em̄ thomas quasi abyssus q̄ vno modo dr̄ ab a qō est sine. ⁊ byssus claritas quasi sine claritate. qz amisso lumine intellect⁹ tenebras intelligentie incurrit. ita vt de ipso exponi pōt illud Ysa.j. Tenebre erant super faciem abyssi. Vel dr̄ ab a qō est sine. ⁊ base quasi sine fundamento. qz ipse basim fide perdidit. ⁊ in multa fluctuatione permansit. ℣ Sed christ⁹ verus paterfamilias. ō quo dicit illud Math. xx. Simile ē regnū celo⁹ homī patrifamilias Noluit eū mittere in tenebras dubitationis. teste Greg. in omel. di. Discipulus suus dñs post resurrectionē suā sic dubitare deseruit. sicut añ natiuitatē suā habere Mariā sponsaz voluit q̄ tñ ad nuptias nō peruenit. Nam ita fact⁹ est di scipulus dubitās ⁊ palpans testis vere resurrectionis. sicut sponsus fuit mr̄is xp̄s sue integre virginitatis. hec ille. Accēdit igit̄ fidem xp̄us in. b. apl̄o thoma qñ eū latus suum palpare permisit di. Infer digitū tuū huc. ⁊ mitte in latus meū. ⁊ noli esse incredul⁹. sed fidelis Joh. xx. Fecit eū letum cum iubilanter clamauit. Deus me⁹ ⁊ dñs meus. Jō pōt exponi illud Abac. iij Abyssus dedit vocē suā. hoc ē thomas q̄ interpretat abyssus. dedit vocē exultationis ⁊ credulitatis. Et hoc innuit ex visione christi sic dicit. Quia vidisti me thoma credidisti. Sz diceret quis. Quare dicit dñs notanter hic. qz vidisti me thoma credidisti? cū ꝑm Greg⁹. non est fides vbi aliq̄d videt. Quia dicit in omelia. Fides nō habet meritum vbi humana ratio bz experimentum. Si querit̄ em̄ in die vidit rem et credit. tā pot⁹ est cognitio q̄ fides. Quia fides ꝑm apl̄m ad Heb. xj. est sperandaꝝ rez̄ suba. argumētum. i. firma adhesio rez̄ nō apparētiū Jō pot⁹ dixisse debuisset. qz tetigisti. Ad hoc rñdet Aug. in originali. Q. forte thomas nō tetigit christi vulnera. lz offerebat se ad tāgendū qz nō fuit ausus tangere. Sz oppositum illi⁹ dicit. b. Thomas de aq̄no. tertia pte sue summe. Quia thomas sup visu suo etiaz vulneꝝ tetigit cicatrices. Cui alludit auctoritas ecclesie. que etiam canit. O thoma didime per xp̄m quē meruisti tangere. Sz ad hoc cū dicit q̄ videntur nō habēt fidē. Rñdet. b. Greg. in omel. hodierna dicēs. Thomas aliud vidit. aliud credidit. vidit hoiem credidit eē deū. Jō bene dic̄. Quia vidisti me thoma hoiem. ⁊ credidisti me eē deum Jō concludit Grego. Videndo q̄ qz cōsiderādo ver⁹ hoiem hunc deū quē videre non potuit exclamauit. Et h⁹ quo ad p̄mū. ℣ Quantū ad se cundū notandū illos beatiores q̄ nō viderūt ⁊ crediderūt. ostendi pōt in grosso exēplo naturali

Radix em̄ herbe in terra abscondit. nec solē D
immediate respicit ab eo neq̄ intuet. Sed herba que est super terrā solē immediate respiciendo. ⁊ tñ radix plus remunerat a natura q̄ herba. qz maioris cōiter est vtutis. nā omnē succū ⁊ vtutem quā habet herba recipit a radice. Et hanc econtra tempore hyemis dirigit ad radicem. Jō dic̄ Philaretus in tractatu de cres. Qz radices sunt maioris efficacie i hyeme q̄ i estate. Idem dicit Galienus in antidotario veteri. Sic a simili nos christiani qui non christum in persona propa vidimus nec eius passionez. resurrectionem. aut alia sua opera. Sed si illa firmiter credim⁹ magis remuneramur ceteris paribus q̄ apostoli q̄ illa fieri conspexerūt. ⁊ presentes fuerunt. Jō dic̄ Grego. in omelia. Qz in isto verbo nos specialiter significauit: cū dixit Beati q̄ non viderunt ⁊ crediderunt. Qui eum carne non videm⁹ mente retinemus. si tamē fidem nostrā per opera cōseqmur. Ille em̄ vere credit q̄ exercet operādo q̄ credit. qz al's fides F
sine operib⁹ mortua ē Jaco. ij. ℣ Sed diceres Quare dñs Luc̄. x. dixit. Beati oculi qui videt que vos videtis? Et h dicit. Beati q̄ nō videt modo videre ⁊ nō videre contradicūt. Ad hoc rñdet q̄ duplex est beatitudo. vna rei: alia spei Prima ꝑm venerabilē Boe. li. iij. ꝓsa. ij. Est status oīm bonoꝝ aggregatione. i. cumulatione perfectus. ⁊ illa consistit principaliter in fruitione ⁊ aspectu diuinitatis. ⁊ cōiter in visione humanitatis christi motu dilectionis ad ip̄m. Et hac beatitudine ex meritis propriis nullus pōt eē dign⁹. Quia dicit Orig. de ritu eccle Si q̄s bōa cūctoꝝ ppetrasset. atq̄ tot⁹ mūdi tozmēta attulisz. nō dū tñ eterna beatitudie dign⁹ essz. nisi eā nobis christi fidelissima passio meruisset. ⁊ de hac btitudine intelligitur illud vbuz xp̄i. Beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis. qz apli viderūt ei⁹ humanitatē. ⁊ vere summe beat⁹ erit ille hō q̄ ad hāc btitudiez meruerit peuenire vbi christū nō solum in humanitate. sz in purissima videbit deitate. ad quē peuenit beat⁹ Thomas vbi sine fine dei fruitur visione. Et iam non dicit illud verbum futurum ps̄. xvj. Satiabor cuz apparuerit gloria tua. Sz preteritū satiat⁹

sum gloria tua. ¶ Secunda beatitudo ē spei. q̄ solum habeꝫ in psenti. z ista cōsistit in merito future btūdinis. Et iō beatior est hō mō q̄ plꝰ mereꝫ. plꝰ aūt mereꝫ nō videns q̄ vidēs. Et de hac pñs vbū intelligiꝫ. Pti q̄ nō vi. z credideꝛt

f ¶ Sed diceret laicꝰ. Quid de articulis fidei credere debeo vt a dño beatificer? Respondet. b. Tho. scda scde. q. ij. ar. vj. Laici tenentur scire pncipaliter septē articulos fidei. Primꝰ est q̄ christus natꝰ est ex Maria vgie. Scds ē q̄ baptizatꝰ ē a Joh̄. in iordane. Tertiꝰ ē q̄ passus ē in cruce. Quartꝰ q̄ descēdit ad inferna. Quitꝰ q̄ resurrexit a mortuis. Sextꝰ q̄ ascēdit in celos. Septimꝰ q̄ nouissimo die vēturꝰ ē iudicare viuos z mortuos. Hos articulos tenenꝫ scire oēs xp̄iani. s. implicite fm noiationē. Sacerdotes vero tenenꝫ eos scire explicite. vulgariꝫ mit vßlegunge. quō natꝰ zc. et hoc debēt laicis explicare. recte sicut ait Dyonisius in celesti ierarchia. Superiores angeli soluunt infimis dei voluntatez. z illi vlterius hominibus solent reuelare. sic superiores vt sacerdotes debent clare infimis intimare.

¶ Sermo secūdus. De eodem.

Probasti me z

A nē mea ps. cxxxviij. cognouisti me. tu cognouisti sessionē. Scōm naturales res q̄ debet bñ cognosci. tangi dz audiri z videri. hꝰ pz in peritis medicis q̄ volūt discernere inter passionē. pmo volūt videre vultū z colorē qz si color est glaucꝰ z facies indisposita. iudicāt in stomacho materiā peccantē. Si aūt albꝰ rubedine permixtꝰ eliciūt sanitatem. Deinde volūt infirmuz audire loquentē. qz si bz vocē cōtinue rauca tendit ad lepram. Ultimo etiā tactū adhibent palpātes pulsuz. qz si fuerit fortis. scit medicꝰ euenire ex forti calore z vtute. Si tardus scit cōtingere ex defectu vtutis z minoratione calozis. Si aūt ē medꝰ indicat sanguinē laudabilē atq̄ bonū vt Cōstantꝰ li. vij. c. iij. dic. Nō aūt ad perfecta rez cognitionē hec tria requrūtur habemꝰ figurā Gen. xxvij. vbi legiꝫ Nz Jsaac volēs pfectā noticiā hr̄e de iacob q̄ eēt pmo genitꝰ vt asseruit. voluit tactu pbare. Jō dixit. Accede huc fili mi vt tāgā te z pbez vtz tu sis esau filꝰ meꝰ an nō. z qz ipe pellibꝰ hedoꝝ manꝰ z collū circūdederat. nō cognouit cū vt pilose manus similitudinem esau exprimerent vidēs aūt q̄ de eo plenā certitudinē nō haberet. adhibuit auditū. z quesiuit ab eo. Quis es tu fili mi Tu es filꝰ meꝰ esau. Et ille inq̄t. Ego sum. Cui pater. Vox q̄dē vox iacob. sz manꝰ sunt Esau.

Nozaliter. b. Thomas futurꝰ erat medicꝰ aīaruz ita vt cōuenienter sibi competit illud Eccī. xxxviij. Honoza medicū ppter necessitatē. etei illū creauit altissimꝰ. Ipse aūt volēs pfectā noticiā habere de christo tanq̄ peritꝰ medicꝰ ipz tangere. audire z videre voluit. sicut pz i hist oria Joh̄. xx. qz viderat ipsuz infirmū ante passionē. fm illō. Vidimus eū non habentē spēm. virum dolorz. z scientem infirmitates. iō nō credidit nisi qñ pbauit. z hꝰ testat dñs in vbis prc assumptis. Probasti me z cognouisti me zc. In qbus tria tanguñ. ¶ Primo habuit solicitudinē in acq̄rendo. ibi. pbasti me. Scōo hūit certitudinē in adherēdo. ibi. cognouisti me. Tertio habuit pmptitudinē in discernendo. ibi tu cognouisti. ¶ Primo ē notandū. Nz homo volens transire per fluuium de vno portu ad alium si non videt fundū. cōsueuit esse sollicitꝰ de scienda fluuij pfunditate ne sibi periculū imineat submersionis. Quia dicit Catho. Nō flumen ē placiduz forsan latet altior vnda. Ideo legitur Ezechi. xlvij. Nz angelus mēsurauit aquā funiculo quam debebat transire ezechiel q̄ pmo attingebat vsq̄ ad talos. Deinde vsq̄ ad genua. postea vsq̄ ad renes. z tandem aqua intumuit q̄ pertrāsire non potuit. Ideo valde incautum est trāsire aquas nisi solicite de eꝰ periculo inquirat. ¶ Legitur eñ in historia magni alexādri. Nz quodā tempore cū exercitu venit ad fluuium. in cuꝰ medio erat ciuitas cooptaz in circuitu ciuitatis erat aqua quasi stadijs quattuor Quidā aūt ex iuuenibus numero. xxvij. exutis inde fluuium intrauerunt. Hz surgentes ex eo bestie que dicunt epothami. ipsos occiderunt. Ideo alij milites fundū inq̄rentes fluuij ex alia parte salui transierūt. Spūaliꝫ sacra scriptura in multis locis christum vocat fluuium. sicut. d. ps. xlix. Fluminis impetꝰ letificat ciuitatem dei. Et cōparat se fluuio Eccī. xxiiij. Ego quasi fluuius dorix exiui de paradiso. Hic fluuius fm Jsi. li. xiiij. in armenia oritur ex quodaz monte quasi fluuꝰ eufrates. qui exit de paradiso. z cum magna violētia. postea in capsium fluit mare. Sic christus ab altissimo mōte. de quo ps. xiiij. ¶ Quis requiescet in mōte sancto tuo ortum habuit. Sed cū velocitate in mare huꝰ mundi venit. Per istū fluuiuz xp̄m oportet nos pertransire de portu miserie ad portū salutis. qz ipse est via per quā itur ad celū fm illō Joh̄. xiiij. Ego sum via. nemo venit ad patrem nisi p me. Hoc etiā predixit ps. lxv. In flumine pertransibunt pede. ibi letabunꝫ in ipso. Iste igiꝫ nobilissimus fluuius christus habet profundaz diuinitatem. q̄ vt ait prosper verius cogitaꝫ q̄ dicatur. verius q̄ cogitari possit. Sed habet p

Sermo

exteriori superficie aquã decurrentẽ labilẽ humanitatem. ꝛ hanc apostoli. x. videtes nec fundum diuinitatis inuestigantes statim in aquaz humanitatis saltare voluerunt. ꝛ thome dixerunt. Vidim⁹ dominũ Joh. xx. Thomas autẽ cautior illis q̃uis nollet tanq̃ elect⁹ ad gloriã ire. ꝛ istum fluuium transire. nõ statim credidit nec transiuit. qz de fundo deitatis nihil sibi dicebatur ideo fuit solicit⁹ ad inuestiganduz si fluuius ille esset securus ad eundem. si esset ibi deitas in qua pedem firmare posset. ¶ Recte eñ fecit sicut vulpes de qua recitant naturales. Quando debet trãsire fluuium aut aquã gelatã non statim pertransit. sed diligẽter aure super glacie posita probat an aqua subtus currat. si audierit aquã non consueuit pertransire. si aũt firmam considerat secura percurrit. Ideo beatus thomas audita aqua fluxibili. s. humanitate. noluit transire neq; credere. sed facta, pbatõne ꝛ firma percepta deitate ĩ fluuio christo credidit ꝛ transiuit ac dixit. Dñs me⁹ ꝛ de⁹ meus Ideo de ipso exponi potest illd Ecci. xvj. Probatus est in illo. ꝛ perfect⁹ inuentus est. et erit illi gloria eterna. Probatus eñ est sicut equi, p
D bantur. ¶ Dicunt naturales ꝛ experti q; bon⁹ equus ita, pbatur. si ducitur ad fluuium. ꝛ bibẽ do bene ꝛ fortiter immergit rostrum ꝛ caput vsq; ad fundũ optimus iudicatur. Si autem solũ aquam bibit in superficie tũc est signũ non boni equi. Ita ostenditur perfect⁹ esse ꝛ fuisse beatus thomas apls in sua probatione. qz ceteri apli miserũt tm̃ caput in fluuiũ xp̃m in superficie cognoscẽtes. hoc est in humanitate qñ dixerunt. Vidimus dñm. nec immiserũt se vsq; ad funduz diuinitatis. Sed thomas os: pedes: manus et aures ꝛ se totum immisit ꝛ vsq; ad deitatẽ penetrauit. Ideo de ipso vificatum est illud Ecci. j. Altitudinẽ celi: ꝛ latitudinẽ terre ꝛ, pfundum abyssi hic dimensus ẽ. Per altitudinẽ celi põt intelligi sublimitas diuinitatis. nã ip̃z celũ ẽ sublime eo q; pfect⁹ ẽ aliis corpib⁹. ita xp̃s quo ad deitatẽ dr̃ altitudo celi, ppter summã perfectionẽ quã hz. ꝛ ẽ altior deo. ideo eius vestigia cõprehendere nõ possum⁹. Job attestãte q̃ ait. c. xj. Forsitan vestigia eius pprehẽdes ꝛ vsq; ad perfectũ oĩpotentem reperies excelsior celo ẽ. sublimior oĩ creatura. q. d. q̃liter põt deuz perfecte cognoscere cũ sit excelsior celo. ꝛ sublimior oĩ creatura. Hz. s. tho. ad hanc altitudinẽ peruenit Jõ nũc valde est exaltat⁹ ſm illd Isaie. lij. Ecce intelliget seruus me⁹. ꝛ exaltabit̃ ꝛ eleuabit̃ ꝛ sublimis erit valde. Per latitudinẽ vo terre intelligit̃ humilitas xp̃i hũanitatis. qz terra est stabilis ꝛ quieta ſm illud Ecci. xlj. Generatio preterit: gñatio aduenit. terra aũt ineternũ stat

Sic humanitas xp̃i fuit stabilis. qz nunq̃ inclinauit se ad peccãdũ. attestãte petro q̃ ait. j. Petri. ij. Qui pctm̃ nõ fecit. nec inuẽt⁹ est dolus in ore eius. Et ps̃. xiij. Omẽs declinauerunt simul inutiles facti sunt ꝛc̃. Et hanc hũanitatẽ cũ diuinitate secut⁹ ẽ. b. thomas cũ dixit. Deus me⁹ quo ad diuinitatẽ. ꝛ dñs me⁹ quo ad humanitatez. Jõ interpretat̃ gemin⁹. qz in xp̃o geminaz naturã intellexit. vel iõ qz resurrectõz xp̃i quasi geminate. ꝛ q̃i i duplo q̃ alij discipuli cognouit. Isti cognouerũt solũ videndo. iste videndo ꝛ palpando. Interpretat̃ etiã abyssus. ipse eñ fuit non solũ aliis apostolis silis in illo. ymo etiam Ezechiele pfectior q̃ aquas inueniẽs vsq; ad renes. ꝛ postea qz intumuerũt trãsire nõ potuit. Hz thomas inuenit, pbauit penetrauit. ꝛ pfect⁹ inuẽt⁹ fuit. Jõ ipse dicere potuit illd. iij. Reg. x qđ dixit regia sabba. Nõ credebã narrãtib⁹ in donec veni, pbaui ꝛ vidi q; media ps mihi nũciata nõ esset. certe nõ media ps respectu diuinitatis. quã. b. tho. solicite q̃rendo adinuenit.

Pro doctrina ẽ nob notandũ h sanct⁹ tho. in b⁹ q; voluit probare anteq; crederet dat nobis doctrinã salutarẽ. in q̃ debem⁹ ipm imitari vt p̃us oĩa, pbem⁹. ꝛ bonis adheream⁹. ꝛ mala fugiam⁹. Sic̃ ꝛ psuluit apostolus. j. ad Thessa. v Oĩa, pbate. ꝛ qđ bonũ ẽ tenete. Et ad hoc exẽplo nat̃ali de corno imitamur. cui⁹ natura ẽ q; bamo sibi coopto carnib⁹ nõ statim vt eã inuenit deuorat ꝛ trãsglutit. sz rostro diligẽter, pbat ꝛ examinat voluit ꝛ reuoluit paulatim carpendo carnem de bamo extrabit ꝛ comedit. ꝛ vacuuz bamũ relinq̃t. Sic qñ nobis preponunt̃ diuicie aut delicie ꝛc̃. frequẽter in se bamũ mortalis culpe continentia. nõ debem⁹ voracit̃ appetere ꝛ amplecti. ſm illud ps̃. lxj. Diuicie si affluant nolite cor apponere. sed solicite debemus examinare q̃d ibi sit gratũ deo aut displicens. ꝛ illa recipere que sunt ad sustentationem vite necessaria ꝛ deo placẽtia. Ea vero in q̃bus est bam⁹ culpa ꝛ offensa diuina relinq̃re. ꝛ hoc est oĩa, pbare. bonumq; tenere. Et hoc est qđ docet apostolus ad Philip̃. j. Probetis potiora vt sitis sinceri ꝛ sine offensa in die christi.

¶ Sermo primus.
De natiuitate christi.

ANũcio vobis gaudiuz magnũ qđ erit omni populo. qz natus est nobis saluator mundi Luc̃. ij. Quando regi vel alicui alij dño seculari filius nascitur. hec natiuitas est speciale gaudium

xv.

genitoris. ꝛ nō solum illoꝝ. verumetiā omniuꝫ cognatoꝝ a quibus pncipalia insignia tripudij demonstrantur. ꝛ hoc fit pncipaliter si accidit partus mirabiliter. Figura illi⁹ habetur Gen. xxj. vbi legit Sara que fuit annosa et sterilis concepit ꝛ peperit Isaac in sua senectute. sicut predixerat ei dñs. Et quicūqꝫ audierit cor ridebit. i. gaudebit. Similiter eius pater Abraham letus effectus fuit. qui fecit conuiuium grande in die ablactationis sue. Item legitur Luc. j. Cum Elizabet Johannē peperisset. audientes vicini ꝛ cognati congratulabantur ei.

Mistice celestis pater rex regū ꝛ dñs dominātium magnus ꝛ laudabilis super omnem terrā vt ait psalmista. Huic inquā regi magno hodie natus est filius. Fm illud ps. ij. Dñs dixit ad me. filius meus es tu ego hodie genui te. Ideo illa beata natiuitas gaudium fuit eidem celesti patri regi ꝛ toti superne curie. qui hodie letanter cantauerunt. Gloria in excelsis deo ꝛ in terra pax hominibus bone voluntatis. Luc. ij. Et non soluꝫ letitia facta est patri celesti. sꝫ ꝛ Marie matri que conuenienter dicere potuit illud quod dixit Sara. Risum fecit mihi dñs. i. gaudium. Et similiter qđ dixit anna genito Samuele. j. Regum. ij. Exultauit cor meum in domio ꝛ exaltatum est cor meuꝫ. i. potestas mea in deo meo. Dilatatū est os meum super inimicos meos. i. demones. quia letata sum in salutari tuo. Cum hac letissima matre hodie letari debemus quia admonet nos in cantico hodierno per beatum Grego. Congratulamini mi inqt oēs qui diligitis dominum. quia cum esseꝫ paruula placui altissimo. ꝛ de meis visceribus genui deuꝫ ꝛ hominē. Et hoc gaudiū quod hodie factum est vniuersis. nunciauit regalis nuncius Gabriel dicēs. Annūcio vobis ꝛc. ¶ In quibus verbis tria describunt. ¶ Primo ingentis tripudij. proclamatio. ibi. Annuncio vob Scđo cōis gaudij diuulgatio. ibi qđ erit omni populo. Tertio hois perditi restauratio. ibi. quia natus est nobis. ¶ De pmo est sciendū. Fm naturales sole oriente materiali multa mira in his inferioribꝰ fieri cōsueuerunt. Primo nanqꝫ illuminantur omnia que prius sunt ex noctis tenebris obumbrata. qz Fm Isido. Sol est fons tocⁱ luminis. cuⁱ⁹ radiatione superioza ꝛ inferioza cuncta illustrantur Scđo illa q̄ noctis frigiditate sunt indurata. fluere incipiunt sole oriente. sicut sig nanter videmus in hyeme de glatie ꝛ de niue. Tertio oīa venenosa aialia. sicut draco et basiliscꝰ se occultāt in cauernis. Fm illud ps. civ. Ortus est sol ꝛ congregati sunt. ꝛ in cubilibꝰ suis collocabuntur. Quarto cūcta volatilia. vt philomene ꝛ allaude in vere letius vociferant quando sol oritur. ꝛ cōiter cuncta aialia gaudē do clamāt. ꝛ vultū versus solē ferunt. Infirmi etiam qui ex humiditate noctis que auget infirmitatem sunt grauati habent alleuiamen. ꝛ cōiter gaudent sole oriente. Mistice per solem christus dei eterni filius intelligitur aptissime. Recte em̄ sicut sine sole nihil proficit atqꝫ crescit. sicut patet de terre nascentib⁹ que sine sole non crescunt. nec boies caperent incrementuꝫ. qz homo generat hominē ꝛ sol. vt dicit Arist. ij. phīc. Ita sine christo nihil possumus implere. sicut ipse testat Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. Cui consonat poeta Proficit absqꝫ deo nullus in orbe labor. Hic iusticie sol clarissimus diu a sanctis patribus oriri est predictus. Presertim a Malachia ꝓpheta eiusdem iiij. Vltra vobis timentib⁹ deuꝫ orietur sol iustitie. Sed qui longe ante erat ꝓphetatus. hodie est ortus. ꝛ de v̄gine natus. sicut canendo testatur sancta ecclesia. Hodie nobis celestis rex de virgine nasci dignat⁹ est. vt hominez perditum ad regna celestia reuocarz. Gaudete igitur omnes deum timentes. qz natus est nobis. ꝛ ortus est verus sol qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundū. Joh. i. Exultate ꝛ vos perditi peccatores. qz natus est puer mitissim⁹ qui per suam clementiam nos a fauce leuiatan liberabit. ꝛ ad celestia regna reuocabit. ¶ Id circo ad gaudendū inuitat quemlibet hominez leo papa in sermone hodierno dicēs Saluator noster dilectissimi hodie natus est gaudeamus neqꝫ em̄ phas est locū tristicie habere vbi natalis est letitie vite. que cōsumpto mortalitatis timore ingerit nobis de promissa eternitate letitiam. nullus ab hac alacritatis participatione secernitur vbi cōis est letitia. Ratio. Quia saluator dñs noster peccati ꝛ mortis destructor. sicut nullū a reatu liberꝫ reperit. ita ꝓ liberandis oībus venit. Exultet sanct⁹. qz approprinqt ad palmā. gaudeat peccator. qz inuitat ad veniam. anime gentilis. qz vocat ad vitā hec leo ¶ Et est notandū q illa p̄dicta q̄ contingūt i ortu solis materialis illa etiā hodie in natiuitate xp̄i cōtigerūt. ¶ Prio qz sicut in ortu solis taz inferioza q superioza illustrantur. Sic hodie xp̄o nato in nocte ipsa obscuritas versa ē in diei clarissimā lucē. Sicut de h⁹ refert Jacob⁹ in li. de infantia saluatoris. Et vincē. in spe. histo. li. vj. Qñ Maria cū Joseph iret in bethleem vt Joseph pfiteret. qz erat de domo ꝛ familia dauid. Jussit ipsaz Mariam grauidā quandaz intrare speluncā que lucē diei penit⁹ nō habebat. Sed in ingressu Marie cepit tota splēdere quasi ibi esset hora diei sexta. nec defecit lux illa nocte. Refert etiā petr⁹ comestor in sco. histo.

Q hora natiuitatis christi tres soles apparue
runt qui paulatim in vnũ corpus solare sunt re
dacti. ⁊ nõ solum ista die seu hora eiꝰ. sed añ ali
quod tempꝰ post mortem iulij cesaris. Qđ etiã
Eusebius in cronica testatur. Et hꝰ fuit euidẽs
signũ ꝙ ille venerat qui oĩa illuminaret. ſm il-
D lud Luc̃. j. Visitauit nos oriẽs ex alto. Illumi-
nare his qui in tenebris sedent. ⁊ in vmbra mor
tis. O vtinam ⁊ nostra corpora illuminarent̃.
vt possemus dicere quod cauit ecclesia. Fulsit
hodie lux super nos. Sed sunt prochdolor ti-
mendũ multi quoꝝ ex multis peccatis sunt ob
scura corda qui in presentia huius clarissime lu
cis christi nati sunt vicijs deturpati. vicijs qui-
dam bestiales. De qua refert Isidorus li. xij.
Hec in luce plena est difformis ⁊ obscura. sz in
tenebris lucet vt cãdela. Ita ipsi in hac dilectis
sima die in qua venit christus omnia illustrare.
sunt totaliter difformes ⁊ obscuri. Illis quidez
christus nondum est natus. Quia dicit Hiero.
in epistola ad Eustochiũ virginem. Hoc qm̃ re
quirit christi natiuitas vt ipse nascatur in nobis
gratia ⁊ virtute sua que nos illuminat. nosqz in
ipso renascamur spũs natiuitate. s. peccata per
penitentiã expellendo. Al's in christi natiuitate
nullã haberemus societatez. teste apostolo qui
dicit. ij. Chor. vj. Que societas lucis ad tene-
E bras. q. d. nulla. Secundo sicut oriente sole
dura fluere incipiũt. sic in felicissima christi ve-
ri solis natiuitate dura facta sunt fluida. Nam
celi qui tã duri fuerũt ꝙ per quinqz milia anno-
ruz ⁊ ducentos annos nullã gratiam distillaue
runt. hodie autẽ per totũ mundum melliflui fa-
cti sunt. sicut canit ecclesia. Hodie montes flui
di facti sunt. ſm illđ Johel. iij. In illa die. s. nati
uitatis christi stillabũt montes dulcedinem. et
colles fluent lac ⁊ mel. Hodie vinee engadi flo
ruerunt q̃uis esset in hyeme. ⁊ fructum protule
runt balsami. que liquorem abundanter effude
runt. vt dicit Bartholomeus in sua compilati-
one. Hodie fons aque in ciuitate romana in li-
quorem versus est olei erumpens vsqz ad tybe-
rim largissime profluxit. Cris. dicit ⁊ papa In-
nocentiꝰ. iij. Et hoc manifestum erat signum ꝙ
natus erat ille qui largifluam suam gratiaz om
nibꝰ peccatoribꝰ vellet dare quã per tot annoꝝ
curricula voluit denegare Jõ dicit Haymo sup
Apocal. Tantumqz christi natiuitas quantum
⁊ eius passio nostram operabatur meruitqz sa-
lutem ⁊ gloriam perimmensam. Idcirco nos
peccatores qui in multis offendimus oẽs si ti-
memus districtũ iudicẽ reuiciamus. ⁊ petimꝰ
F gratiosuz natum infantem. Quia ſm. b. Bern̄.
Puer dat multa bona pro modico. ⁊ p modicũ
placari potest. Et hoc patet in exemplo. // Le
gitur de quadaz muliere que erat in quodã or-
dine monialis. sed reiecto habitu publica mere
trix est effecta. Post multos igitur annos redi
ens ad claustrũ ibidẽ penitentiã peractura. Sz
cũ de iudicio dei cogitarz: ⁊ de penis inferni. se
consequi veniã diffidebat. Similiter qñ de para
diso cogitabat de quo adam ꝓpter vnũ inobe-
dientie peccatũ reiectus fuit de regno celorum
Luciferum detrusum emineret, ꝓpter superbiaz
se illic ascendere, ꝓpter multitudinẽ peccatorũ
iteꝝ desperabat. Cũ vero cogitabat de passiõe
christi qui sanctꝰ sanctoꝝ dicit̃. ⁊ ꝙ tanta inno
cens pertulisset. ⁊ ipsa turpiter tã magna multi
pliciaqz peccata cõmisisset. denuo se gratiã in-
uenire diffidebat. Igit̃ his dimissis cepit cogi-
tare de illis que circa ipsuz facta erãt in sua na-
tiuitate. quõ puer ⁊ saluator natus est nobis. si
cut aliqñ audierat ex euan. Luc̃. ij. dicente an-
gelo. Natus est nobis saluator mundi in ciuita
te dauid. ⁊ cepit cogitare quomodo pueri p mo
dicũ placantur. Prostrata igitur coram imagi
ne beate virginis meditabat̃ de infantia salua-
toris. ⁊ tot perfusa est lacrimis ex dulcedine pu
eri ꝙ fere mortua fuit adiurans puerũ per be-
nignitatez infantie. ⁊ ab eo indulgentiã accepit
peccatorum. Audistis em̃ dilectissimi. ꝙ hodie
melliflui facti sunt celi per totum mundũ. Sed
quid intelligit̃ per celos? certe anime iustorum
hominũ ⁊ fideliũ christianorũ. Recte em̃ sicut
oĩa inferiora regunt̃ per celestia. sic corpꝰ regit̃
ab aĩa. Quia dicit Aristo. j. pollicit̃. Inutile est
corpꝰ absqz aĩa. Etiam sicut celum est ornatum
sole ⁊ luna ⁊ ceteris sideribus. sic anima scđm
Bern̄. est ornata ratione et virtutibus De illis
canit ecclesia. Hi sunt celi in quibus christe ha-
bitas. ⁊ illi debent hodie fieri melliflui per dul-
cem laudem et gratiarumactionem. eo ꝙ fili- G
us dei hodie dignatus est incarnari. et nos a
potestate demonum liberare ſm ꝙ monet nos
beatus Grego. in prosa. Grates nunc omnes
reddamus domino deo. Et ꝙ hoc facere opor
tet docemur in figura Exodi. xv. vbi legitur.
Postq̃ Moyses liberauit filios Israhel a po-
testate Pharaonis ipsum cum curribus suis ⁊
equitibus in mari rubro submergendo Maria
soror moysi sumpsit tympanũ in manu sua. ⁊ e-
gresse sunt oẽs mulieres pꝰ eaz cũ tympanis et
choris q̃bꝰ p̃cedẽtibꝰ dicẽtes. Cãtemꝰ dño. glo-
se em̃ honorificatꝰ est ⁊c̃. Mistice p mariã in-
telligere possumꝰ quãlibet fidelẽ aĩaz, p incola-
tu pñtis vite amarã. Sz per tympanũ intellige
re dẽmꝰ dei filium incarnatũ. Quia sicut ĩ tym
pano est forma sperica. pellis extẽsa ⁊ melodia
sic in dei filio est forma sperica. hꝰ est deitas. q̃
non habet principium neqz finem. Scđm illud

Dichee.ij. Egressus eius a dieb⁹ eternitatis. In ipso etiam est pellis.i.humanitas seu caro. que postea fuit in cruce extẽsa. Juxta illud pſ. ciij. Extendẽs celũ sicut pellez. In ipso fuit melodia.ſ.aia omni dulcedine plena. Hoc tympanum.i.chriſtuz debet sumere hodie fidelis aia celo ꝑpata.z mellifluas laudes.deuotiones et gratiaꝝactiones debet ꝓcinnere cuz Maria iubente hoc pſ.xcvij. Cantate dño canticũ nouum.qz mirabilia fecit. Debent montes cõtemplatiui stillare dulcedinẽ deuotionis. Et colles scz humiles actiui debent fluere lac z mel.i.laudare eius natiuitatẽ z deitatẽ. vt impleat illud Isa.lv. Montes z colles cantabũt cozaz deo laudem. Et oĩa ligna regionis plaudent manu. z vere hec est dies boni nuncij. Si tacuerim⁹.ſ. a laude.z noluerimus nunciare:steriles arguemur. vt habeꝫ.iiij.Regum.v. Jõ legit de quo dam mõacho.q cũ audiret legere illa vba Verbum caro factũ est.nõ flexit genua. nec aliqõ signũ reuerẽtie nec deuotionis oñdebat. Tũc venit diabolus z dedit ei alapã di. Si h⁹ verbũ ꝓ desset nobis sicut ꝓfuit vobis:nunq flectere cessarem⁹. Ideo papa clemẽs.v. dedit vnũ annuz z.xl.dies indulgentiaꝝ oĩbus q genua flexerit laudantes deum cũ legere audierint verbuz caro factum est. Tertio sicut sole oriente oĩa ad latibula sua fugiunt aialia venenosa z nõ audent orientem expectare. Ita chriſto nato oẽs immundi z cõtra naturã peccantes sunt extincti z mortui in orbe vniuerso. Fm q prophetauerat pſ.c.i ꝑsona chriſti . Jn matutino interficiebam oẽs pctõres vt disperderem de ciuitate dñi oẽs operantes iniqtatez. Quia Fm.b.Hiero.qui dicit super illud pſ.xcvj. Lux orta ẽ iustis. Tanta fuit illa lux vt oẽs laborãtes in peccato zodomitico extincti sunt. Et h⁹ fecit xp̃us vt oĩs hmõi pctõres eradicaret ne in natura quã assumpserat tanta decetero immũdicia inueniret. Illud etiã nephandissimũ peccatũ fuit causa maxima quare de⁹ tam diu post peccatuz Ade distulit incarnari.teste.b.Aug. qui dicit. Videns de⁹ tantũ viciũ cõtra naturã in humana natura desijt incarnari. Fm illõ Hen.vj. Penitet me fecisse hoiem. Sũt em illi pessimi pctõres indigni chriſti felicissima natiuitate.multuz reuera timere hodie deberent vt se terra ꝓtin⁹ aperiret.z eos sine mora eternaliter deglutiret Sicut factũ est zodimiticis.super quos dñs sulphur pluit.z i infernũ hos oẽs dimergit. Hen. xix. Etiã in hoc iocundissimo ortu solis iusticie xp̃i non solum immũdi peccatores. verũetiam ydola immũda sunt deleta. Quia legit q hora natiuitatis chriſti statue romuli dei romanorũ ceciderũt z cõtrite sunt. Etiã alie statue ydolorum in oĩb⁹ locis ceciderũt.ad denotandũ q ille natus esset qui oĩm deoꝝ de⁹ esset. Jõ etiam legitur q Piere.ꝓha multo añ natiuitatem in egyptũ descendit post mortez regis Sodolie regib⁹ sequentib⁹ signũ dedit. Q; eorum ydola corruerẽt quãdo virgo filiũ pareret. Idcirco statuerũt sacerdotes ydoloꝝ imaginẽ virginis puerꝝ in gremio portantem in secreto loco templi.z oĩs illam adorauerũt. Postea autem a Ptholomeo rege interrogati quid h⁹ esset dixerunt.paterne traditionis est h⁹ misteriuz.quod de facto ꝓphetaꝝ maiores acceperũt. Et p⁹ q̃ chriſtus natus fuit euenit sicut ꝓpheta dixit Quarto sole oriente gaudẽt cõiter munda animalia vniuersa. Sic xp̃o nato oẽs fideles nõ solum in mundo.verũetiam in limbo letabanꝫ. teste Aug.in epistola cõtra Faustuz. Scio inestiabile gaudiũ angelis z hoĩbus sanctisq; patrib⁹ in xp̃i natiuitate felicissima forẽ natũ. Nec mirꝝ q homines letati sunt. Quia dicit Hyla. super Math. Sustollijt nãqz naturam bũanaz de⁹ oĩpotẽs super angelicã celsitudinẽ z naturam per ipsaz salutiferam xp̃i natiuitatem z beatam. Et q̃uis ad vitã eternam predestinati de chriſti natiuitate sunt letati.tñ mali sunt tristati. Recte sicut sole oriente certa gaudent aialia carminib⁹ z vix ortum expectant. Alia aũt tristantur z fugiunt.z se occultant Sic iusti longe ante de hac natiuitate gaudebãt z desiderabãt z desideranter vix illaz expectabãt. Sicut Isaias dicit. Utinã disrumperes celos z descenderes Isaie.lxiij.sed mali econtra. Et hoc ostensum fuit Marie. Sicut refert Jacobus de infantia saluatoris. Cum Maria z Joseph irent in bethleem vt profiterenꝫ.dixit Maria. Videoduos populos ante me.vnum gaudentem z alium flentem. Et cum Joseph hec verba putaret inania.angelus in persona iuuenis apparuit ei dicens. Certe Maria recte locuta est. Vidit em populum iudeorum flentem. z populum gẽtilium gaudentem. Sic prochdolor adhuc multi sunt qui non cum gaudio suscipiunt chriſti natiuitatem. Sed dicunt Fm Aug⁹. in li. de agone xp̃iano. Quare nõ potuit hoiem aliter liberare nisi susciperet carnem.z nascereꝫ de femina z a pctõrib⁹ oĩa mala patereꝫ ? Et subdit declarãdo. Quilibet natiuitas xp̃i nõ ẽ grata di. Displicet em auaro.qz nõ aureũ corpus habuit. Displicet impudicis.qz ex femina nat⁹ est. multuz em odiũt impudici q cõcipiũt z pariũt femine. Displicet superbis.qz patientissime ꝓtumelias tollerauit. Displicet delicatis.qz crucifixus ẽ. Displicet timidis.qz mortuus ẽ.hec ille. Nos aũt o charissimi nõ sic.sz grati simus de ipsius incarnatione dicentes gaudiose. Gloria tibi

domine. vt sic per hoc spūale gaudiuz veniam⁹ ad celum.

¶ Sermo secūdus. De eadem.

Natus est nobis

saluator mūdi Luc. ij. Scōm natu-
A rales ver premittit varios nūcios. aliq̄ sunt vi
ole q̄ interdū longe ante ver apparent si saltem
temp⁹ fuerit calidū que sunt p̄mi flores veris.
Aliqui sunt irundines. z nō solum vna. sz plu-
res. Quia dicit Arist. j. ethic. Una irundo non
facit ver. nec vna dies calida estatem. q. d. sed
plures. Alij nuncij sunt coturnices. Alij sunt ci
conie. q̄ fm Amb. in hexa. sunt veris nuncij.
Ultimi nuncij sunt flores terre. de q̄b⁹ dr Cāt.
ij. Jam em hyems transijt imber abijt z recessit
flores apparuerunt in terra nostra. Spūali
ter per ver intelligitur temp⁹ gr̄e. recte sicut in
vere oia renouant. ita in tpe gr̄e oia p̄dita fue-
runt restaurata. Hoc tp̄s gratie habuit varios
nuncios. aliqui alonge illud futuz p̄dixerunt
Et hoc recoluit ecclesia in p̄ma dn̄ica aduent⁹
cum cecinit. Aspiciens alonge ecce potentiam
dei video venientem. z nebulam totam terram
tegentem. Alij autem cito foze cecinerunt. Jō
cantauit ecclesia in sc̄a dominica. Hirtm cito
veniet salus tua. quid meroze consumeris. sana
bo te z liberabo te. noli timere. Aliqua nuncia
fuerūt de ppe. Et hoc pphetizauit solēnis nun
cius Isaias qui dicit. xiiij. Prope est vt veniat
temp⁹ ei⁹. z dies ei⁹ non elongabunt. Et iteruz
lxiij. Dicite filie syon. ecce saluator tuus veniet
ecce merces ei⁹ cū ipso. Alia aūt de preterito fu
erunt. z illa portauit regalis regula beati Pau
li qui ait ad Gall. iiij. Ubi venit plenitudo tem-
poris misit deus filium suuz ex muliere factum
sub lege. vt eos qui sub lege erāt redimerz. Hic
nobilissimus flos campi qui hodie in terra no-
stra apparuit persignans temp⁹ diu adoptatuz
Et hunc florem oztum esse predixit celic⁹ nunci
us Gabriel cū dixit. Natus est nobis saluator
mundi. In quib⁹ verbis duo principaliter de-
scribunt. ¶ Primo generationis fructuositas
ibi. Natus est nobis. Scōo saluatoris natui
tas. ibi saluator mundi. De primo est notā-
dum. Dicūt naturales. qñ sol oriē multiplex
B oritur nobis gaudiū seu generatur. que etiā in
oztu veri solis xp̄i. s. in ei⁹ natiuitate fuerūt. pri
mo sol vt dicit p̄mētator in libro de impressiōi-
bus. semp in oztu suo cernit maioris quātitat⁹.
Cuius rō est fm Arist. z Alexandrū sup. iij. me
the. Quanto stella remotior fuerit tāto maioz
apparebit. Et q̄ oriens est vna de partib⁹ re-
motis celi. ides multus vapoz interponit. q̄ fa
cit maiorem apparere solē. Etiam dicit Calci-
dius super Thimeū platonis. Q̄ specialioz in-
fluxus virtutis luminis solaris ē in oztu regio-
nibus vniuersis. Jta chr̄istus in oztu sue natiui
tatis maioris semp clemētie cernit z amoris. z
specialē influit nobis gratiā z fauoz̄. teste gra
ciano in iuris apparatu. Nemo inquit ambigit
quādo nascēte domino specialioz influxus gr̄e
pateat toti mundo. Cui alludit Eusebius in ser
mone In oztu quidē saluatoris aspectus super
nos clementioz est semper conditoris. Et hoc
patet in exemplo. ¶ Legit̄ q⁹ quedam mulier C
deuota per infantiā xp̄i inbiabat. Veniente igit̄
tpe natiuitatis ei⁹ rogat ipsum vt ostenderet si
bi imaginē suā in faciē. z cū recessum alioz ho-
minū in ecclesia sola expectaret. venit formo-
sus puer stans ante eā. Uidēs igit̄ illa puez tā
formosum. interrogauit eū si sciret Aue maria.
Qui respondit: etiā. Illa: dic inq̄t mihi. Puer
aūt p̄dixit. Et cū pueniss̄et illuc. Et bn̄dict⁹ fru
ct⁹ ventris tui. Dixit puer. Ego sum idē fruct⁹.
z euanuit. z mulieri specialē gratiaz infudit. Et
illa iubilādo clamauit. reuertere tu charissime
puer decoroz z delectabilis. Et alijs similib⁹
verbis non cessauit per triginta dies. z in trice
simo die venit Jhesus dicēs. Ecce reuocat⁹ ad
te venio. z tu venias ad me in regnum meū. Et
illa sic gaudendo feliciter migrauit ad celū.
¶ Secundo sol in oztu suo minuit infirmitates D
Cuius ratio ē. Dicūt naturales medici. Q̄
infirmitas cōsurgit ex malis humorib⁹. z hi in
nocte magis augmētāt. iō infirmi fortius in no
cte paciunt Sole aūt oriente illi humores gros
si ex virtute calozis solis minuunt. vt sic infir-
mitates alleuient Mistice ante incarnatōez
filij dei homo patiebatur quinq̄ infirmitates.
quas tamen in oztu suo verus sol iustitie minu E
it afferendo medicinas. Prima infirmitas ē
tumoz superbie. Iste morbus erat valde gene-
ralis. habuit em oztū in celo in lucifero. qui ait
Ascendam in celum z ero similis altissimo Isa.
xiiij. Et q̄ est nature celestis. ideo etiam viros
celestes inuadit. Sicut patet in Dauid rege. q̄
ex superbia iussit numerare populū suū dicens
ad ioab. Vade numera populū israbel z iuda.
ij. Regū. xxiiij. Deinde hec superbia de celo ce
cidit. z oztum habuit in paradiso cū ad suggesti
onem demonis homo superbiuit Hen. iij. Dein
de sparsa est per totū mundum. modo etiam re
gnat in inferno ps. lxxiij. Superbia eoz qui te
oderūt ascendit semper. Sz contra istuz tumo-
rem chr̄istus attulit primū medicamētū suā car
nem de qua emplastz fecit z tumoz̄ sanauit et
cōfregit. Fit aūt emplastz fm medicos ex ber

bis z floribus qñ illa tpe suo abscinduntur z in mortario conterunt. Caro aũt christi inquãtũ habuit veritatez humane nature. sicut attestat Aug. in li. de fide ad Pe. dicẽs. Firmissime crede z nullatenus dubites christũ vez corp⁹ z aiam assumpsisse. tunc fuit herba Isa. xl. Dis caro fenũ. Inquantũ autẽ fuit de rore innocentie decorata fuit lilium. ſm illũ Cantic. ij. Ego flos campi z liliũ cõvaliũ Inquantũ hũanitate ꝓdita fuit viola Inquãtũ ãt fuit sanguie rubrica ta fuit rosa. Ista herba z isti flores fuerunt simł attriti. ſm illũ Isaie. liij. Attrit⁹ est ꝓpter scelera nostra. z ex illis fecit emplastrũ quo tumorem superbie nostre sanauit. ¶ Scõa infirmitas fuit cecitas ignorãtie. homo eñ nõ habuit oculũ amoris quo celestia desideraret. nec habebat oculũ timoris quo malũ vitaret. z penas eternas timeret. Et q̃uis esset cecus nõ habuit ductorẽ. qz angelus ipsuz ꝓpter peccata reliquerat ſm illud Piere. lj. Curauim⁹ babilonez z non ẽ sanata. dereliquim⁹ eaz. z nõ habebat diuine gr̃e presidium. Contra istuz morbum christus attulit sanguinẽ suuz de quo fecit collirĩũ quo sanauit oculos nr̃os. Sic collirĩũ confectũ est de saliua z terra Joh. ix. hoc ẽ de diuinitate sanauit. Cõfectũ ẽ de melle z cera. i. deitate melliflua z carne incorrupta quo illumināti sunt oculi Jonate. j. Reg. xiiij. Tertia infirmitas erat moris culpe z gehenne. Põ quidam moriebaꝫ corpore pene z morte. ſm illud Heñ. iij. In qua cũq; die comederitis morte moriemĩ z in anima morte culpe. Juxta illud Eze. xviij. Aĩa que peccauerit ipsa morietur morte. Et in vtraq; morte gehenne. Contra illũ morbũ attulit christ⁹ tertiũ medicamentũ spũz humanũ deitati coniunctũ. qui q̃dem viuificat a morte pene p resurrectionẽ. teste apostolo q̃ ait ad Ro. viij. Si spm ei⁹ q̃ resuscitauit christũ Jhesum a mortuis habitat in vobis viuificat z mortalia corpa vestra. viuificat a morte culpe per gr̃e infusionẽ. j. Joh. j. Est spũs q̃ viuificat caro autẽ non ꝓdest quicq̃. Viuificat a morte gehenne p glorie collationem. ſm illud ps̃. cxlij. Spũs tuus bon⁹ deducet me in terrã rectã. ¶ Quarta infirmitas fuit duricia peruerse obstinatõis qz hõ nõ poterat frangi per ꝓtritionẽ. nec mollificari per passionẽ. Contra istũ morbuz attulit quartũ medicamẽtũ. s. aiaz q̃ fuit q̃i vas vnguẽtariũ in quo posuit de⁹ vnguẽta oĩm sanitatum In ipsa fuit vnguẽtũ medicatiuuz. s. doloz eius qñ dixit Math. xxvij. Tristis est aĩa mea vsq; ad mortem. quod debet frangere vsq; ad contritionẽ. ſm illud Joel. ij. Scindite corda vestra. z nõ vestimẽta vestra. In ipsa fuit vnguentum dulcoratũ. s. amor eius. qui debet dulcorare ad cõpassionẽ. sicut ipse iubet dicẽs. Recordare pauptatis mee. transgressionis. absinthel z fellis. ¶ Quinta infirmitas fuit fetor immundicie. Quedã eñ peccata sunt que fetẽt sicut luxuria. de quib⁹ dicit Joel. ij. De cadaueribus eor ascendit fetor. Similiter inuidia ꝓuer. xiiij. Putredo ossiuz inuidia. Cõtra istuz morbũ christ⁹ attulit quintũ medicamẽtũ. s. deitatẽ suã sicut balsamũ preciosum. quo fetorez abstulit. Jõ dicit Leo papa in omel. hodierna Redit ad honorẽ suum ab antiquis contagijs purgata natura. mors morte destruit. z natiuitas natiuitate repat. qñ simul z redemptõ auffert seruitutem. sed regeneratio mutat originẽ. z fides iustificat peccatorẽ. ¶ Tertio sol hz vtutẽ pacificatiuã. Dicit eñ Macrob⁹. Sol medi⁹ est inter planetas effect⁹. eos concilians. z etiam cõtra elemẽta. Quia elemẽta ꝓtrarietate seipa destruerẽt. nisi vtute solis z celesti pacificarentur. Sic christus in sua natiuitate oĩa ꝓtraria pacificauit. teste apl̃o q̃ ait. Veniẽs euãgelizauit pacẽ z vobis q̃ longe estis. z pacẽ his q̃ prope sunt. Ipse eñ est pax nostra qui fecit vtraq; vnũ Heb. ij. Siliter ad Colos. j. Et vos cũ essł alienati a deo z inimici sensuũ. i. manifeste z sensibiliter in opib⁹ malis. Nũc recõciliauit. s. vos in corpe carnis sue quaz assumpsit. Scõm doctores ante aduentuz filij dei in carnem multe erant discordie in humano genere: z cum deo. quas oñs christ⁹ veniens pacificauit. ſm illud Colos. j. Omnia in ipso pacificans. ¶ Prima discordia nanq;. cõquerit deus de hoie q̃ creatorem suũ offenderat per pctñ. z ipsuz reliq̃rat dicẽs Isa. j. Filios enutriui z exaltaui. z ipi spreuerunt me dereliq̃runt dñm. blasphemauerunt sanctũ israhel. alienati sunt retrorsuz. sed qz hõ per se sibi deũ nõ poterat recõciliare. ideo mediatore aliquo indigebat. z hic fuit christ⁹. De quo dicit apostolus ad Gal. iij. Mediator non est vnius sed duor. s. diuine z humane nature. Jõ dicitur gigas gemine substantie. Et ille mediator christ⁹ inter deuz patrem z hoiez se posuit z ipsos pacificauit. Juxta illud apostoli Col. j. Pacificãs per sanguinẽ suũ. i. dñm suum sive que in terris sunt. i. hoies. Sz cõtingit aliqñ q̃ mediator inter duos rixantes interpõit se z ab vtroq; erit vulnerat⁹ Sic factũ ẽ nostro mediatori christo. Jõ dicit pr̃ Isa. liij. Propt̃ scel⁹ ppli mei pcussi. i. pcutere pmisi eũ. Scõa discordia erat int̃ angelũ z hoiez. angel⁹ eñ cõsurebaꝫ de hoie q̃ ipsuz sua restauratõe fraudaret. hõ aũt cõquerebaꝫ de angelo q̃ ipsuz de[illegible]at. iõ quodãmodo oẽm angelũ odiebat. si [illegible]epe contingit q̃ homo oñs illos odit qui [illegible]t de parentela illius qui ipsum offenderunt.

Sed illã discordiã christus dissoluit. qñ hoiem redimẽs numerꝫ angelorꝫ adimpleuit ſm illud ps̃.cix. Judicabit in nationib⁹ impleuit ruinas Et etiã aliquorꝫ sententiam hoies angelorꝫ numero adequando. Juxta illud Deutro.xxxij. Statuit termios pplorꝫ iuxta numerꝫ filiorum dei. ¶ Tertia discordia erat inter hoiez ⁊ dyabolũ. dyabolus eñ cõtra hoiem allegabat illõ instrumẽtũ autẽticũ qõ ipe ꝓfecerat di. Heñ.iij Quacũqꝫ hora comederitl morte moriemi. sed ab ista allegatõe a christo aduocato nostro repulsus ẽ. eo q ipe instr̃m falsificauerit addens de suo. Nequaꝫ moriemi Heñ.iij. Dicit Aug. O nequã vbi ẽ tuũ nequaꝫ. ¶ Quarta discordia erat inter hoiem ⁊ hoiez. i. pplm iudeorꝫ ⁊ gentiliũ. Judeis displicebat q gentiles vnũ deum nõ cognoscebãt. ſz muta ⁊ surda ydola adorabant. Gentiles vero odiebãt iudeos ex eo q vniuerso mundo ydola colẽte. ipſi soli condemnabant. Sed istã discordiam christus sedauit. quando vtrũqꝫ populũ in vna fide vniuit. ſm illud Joh̃.x. Alias oues habes que non sunt ex hoc ouili. ¶ Quinta discordia fuit inter iustos ⁊ peccatores. Justi eñ despiciebant peccatores Luc̃.xviij. vbi dicit Jhesus ad quosdaz qui in se cõfidebant. Peccatores aũt dei misericordiam non considerabant. sed ab ipsa se despici putabant. Sed hanc discordiã pacificauit quã do vtrisqꝫ cõicare voluit tam iustis q̃ peccatoribus. A iustis eñ parentibus nasci voluit ſm Hiero. Et cum peccatoribus manducare Mathei.ix. Et sic christus in orto suo tanq̃ saluator omia pacificauit.

¶ Sermo tertius. De eadem.

EGredimĩ filie syon. ⁊ videte regem Salomonem in diademate quo coronauit eũ mater sua Canti. iij. ¶ Scribit Guido cameracenſ eps dicens. Quoddã castrum pulcꝫ edificatũ fuit sup fluuiũ magnũ. vbi plures cõueniebãt nobiles ad solacia exercẽda. Cõtigit quadã vice cuz essent pariter viderunt cignũ albũ descendere per alpheum riue: hãbentez cathenã argenteã in collo. per quam traxit nauiculã in qua sedebat gigas iuuenis pulcre forme. fortitudini corporis ⁊ elegantissime cõplexionis. Cignus igitur iuxta castrum applicauit. ⁊ gigas de naui in terrã prosilijt. quod nobiles videntes eum cum reuerentia ⁊ miratione magna susceperunt. Gigas ergo ad preces nobiliuz ibi mansit. ⁊ electus in regem. creuitqꝫ in gentem magnam. ¶ Mistice per castrũ illud mundus intelligit̃ qui respectu magnitudinis celi ẽ quasi castellũ. in quod christ⁹ intrauit Luc̃.x. Hoc castꝫ situ ẽ sup fluuiũ. qz ſm naturales terra ẽ vndiqꝫ aquis circũdata. Sicut ⁊ hoc per regẽ Alexandrum magnũ est probatũ. Legitur in hystoria ipi⁹ q ipe modũ excogitauit. quõ posset ascendere in celũ quod videmus. Fecit ergo sedẽ excogitare. et apprehendens duos griffones colligauit eos cathenis. ⁊ posuit ante eos in summitate cibaria illorum. Ceperunt ergo sursum tendere donec terra tota videbatur sub se quasi area ⁊ mare sicut draco magnus girans eam circũquaqꝫ Sed diuina virtus obumbrauit eos ⁊ griffones deiecit in terram in loco campestri longe exercitu itineris decem dierum. nullam tamen sustinuit lesionem alexander. Et ipse forti angustia vir a militib⁹ est inuentus. Ex hac patet hystoria. Q castrũ hui⁹ mundi est circundatũ aquis Ad hoc castrũ venit albus cignus hoc est Gabriel angelus qui dr̃ cignus ratione protectionis. Recte sicut dicit̃ ſm naturales. ⁊ p̃cipue dicit Marcianus. Q cignus pullos suos solicite protegit ⁊ custodit. ⁊ appropinquantib⁹ pullis fortiter se opponit. Ita angelus protegit sibi cõmissos ⁊ custodit. ⁊ appropinquãtib⁹ sibi pullis se fortiter opponit. ſm illud ps̃. xc. Angelis suis mandauit de te ⁊c̃. Iste cignus nobilissim⁹ de excelso celorꝫ missus a deo in ciuitatẽ galilee Luc̃.j. habuit cathenã argenteaz id ẽ salutationẽ angelicã hanc. Aue gratia plena. que dicit̃ argentea. qz argentuz dulciter sonat. Sic hec salutatio in auribus virginis dulciter resonauit. teste Berñ. in sermõe. Est tibi o Maria quasi dulce osculũ audire hoc verbũ salutationis. Aue gr̃a plena. Totiens enim oscularis quotiens per Aue maria salutaris. Ideo potuit dicere illud Cantl.v. Sonat vox tua in auribus meis. Vox eñ tua dulcis. ⁊ facies tua decora. Cuz hac cathena argẽtea. attraxit ad cõsensum nauiculam. ſ. virginem Mariam que nauis dicitur. qz in ipsa venimus ad portum salutis eterne. Ideo dicitur de ipsa Prouerb. vlti. Facta est quasi nauis institoris a longe portãs panem suuz. In hac nauicula sedit christ⁹ gemine substantie. De quo dic̃ ps̃. xviij. Exultauit vt gigas ad currendam viã. Iste gigas est pulcer. Quia ſm ps̃. xliiij. Speciosus forma pre filijs hoim. Et candor lucis eterne. ⁊ speculum sine macula Sapie. vij. Et est fortissimi corporis Quia dñs fortis ⁊ potẽs: dñs potens in prelio ps̃. xxiij. Hic gigas elegantissimus hodie de nauicula virginali. psilijt in terraz huius mundi p suam natiuitatẽ. sicut canẽdo. ptestatur sancta mater ecclesia. Puer natus est nobis. ⁊ filius datus est nobis Isaie nono. Ideo nobilissimi

ciues celi ipsuz cũ gaudio suscepерunt. laudantes z dicẽtes. Gloria i excelsis deo Luc.ij. Jo dicit Aug. contra Faustum. Scio inestimabile gaudium angelis. sanctisqz patribus in christi natiuitate felicissima fore natum. pariter nos debemus illis conformari. z hodie venientem regẽ cũ gaudio suscipere. Recte sicut fit in curijs regum. Tunc eñ tota curia iocũdatur quando nouus dux generatur. Et ad hoz hortat nos sapiẽs in verbis plibatis dicẽs. Egredimini filie syon z vi. cc. In quib⁹ notanter duo cõsiderañ. Primo deuota christi nati obuiatio. ibi Egredimini. Secũdo decora eiusdẽ coronatio. ibi. in diademate. De primo notandum. Cũ rex terrestris aut dux venerit ad aliquã ciuitatẽ deuictis hostib⁹ vel saltez illos ad vincẽdum oẽs incole. vel saltem maioz pars ciuitatis exeunt ad ipsum videndum. z ad reuerentiã sibi exhibendam. Hoc figuratũ est. j. Regũ. xv ij. vbi legitur. Q dauid cũ reuerteret a prelio percusso philisteo. egresse sunt mulieres de vrbibus. z vniuersi israhel cantãtes. chorosqz ducentes in occursum Saul regis. qui exierat cuz dauid cum vellet Goliam philisteuz expugnare. Ingresse sunt inqt in tympanis leticie z in sistris. z precinnebant mulieres laudantes atqz dicentes. Saul percussit mille. z dauid decem milia. Moraliter loquẽdo christ⁹ eterni patris filius. rex eternus z dñantiuz oim dñs. hodie venit in ciuitatem nostre habitatiõis. De q dicit Eccẽs. ix. Parua ciuitas z pauci viri in ea Venit inquã vt nostros hostes vinceret. z nos ineternũ saluos faceret. Sic testat euan. Luc. xix. Venit eñ fili⁹ hominis querere z saluuz facere quod perierat. Quod confirmat aplus. j. ad Thimo. j. Fidelis. i. ver⁹ sermo z oñi acceptõe dignus. qz christus Jhesus venit in hunc mundũ pctores saluos facere. Exultate igit o pctores z gaudete. Obuiãqz tanto regi ppertẽ. ipsumqz cognoscite. qz hodie aialia irrõnabilia deũ natuz cognouerũt. z ei reuerẽtiaz exhibuerũt. Sicut legit q ioseph pficiscẽs i bethleem cũ Maria pregnãte. duxit secũ bouem vt forte eum venderet. z censuz p se z virgine solueret. zde residuo viuerent. z vnũ asinũ vt sup eum virgo veheret. Bos igitur z asinus miraculose dñm cognouerunt. z flexis genubus coram dño quasi adorarent. Et hec ante pdixerat Isa. j. Bos cognouit possessorem suuz. z asinus presepe dñi sui. Item legit de infideli z pagano Octauiano. qui dñm christum veneratus fuit. Refert Innocẽtius papa tert⁹. Cũ octauianus vniuersuz orbem ditioni romani subiugasset. intantuz senatui placuit. vt ipsum. p deo colere vellẽt. Prudens eñ imperator mortalẽ se intelligens immortalitatis nomẽ sibi vsurpare noluit. Ad illoz vero importunam instantiam Sybillã. pphetissam aduocauit scire volens per eius oracula. si etiam in mũdo aliqñ eo maioz nasceret. Cũ ergo in die natiuitatis dñi consiliũ super hanc rem conuocasset. z sybilla in camera iperatoris oraculo insisteret. in aeris medio circulus aureus apparuit. qd z testat Oro sius dicẽs. Octauiani tpe hora tertia repẽte liquidoqz aere circulus aureus circa solẽ apparuit. z totũ orbẽ ambiuit. quia natus essz qui ipsum solẽ solus mundũqz totũ fecisset z regeret. Et dicit Jnno. Q in medio circuli vgo pulcerrima puerz in gremio gestãs apparuit. Tũc sybilla Cesari ostendit. Dunqz ad pdictã visionẽ mirareť audiuit vocẽ dicentẽ. Hec ẽ ara dei. Dixitqz sybilla. hic puer maioz te ẽ. iõ ipsum adora. qd impator fecit. Et hec camera ei⁹ in honore sctẽ Marie dedicata fuit. Intelligẽs igit imperator q ille puer nat⁹ maioz se erat. thura obtulit. z de⁹ de cetero vocari recusauit. Jõ nõ solum irrõnabilia aialia. verũetiã creature rõnabiles xpo nato obuiã venerũt Angeli eñ in xpi natiuitate tanta dulcedie sunt repleti q celũ relinquentes ad christi cunabula cucurrerũt. Qz Luc. ij. legitur. Cuz impleti essent dies Marie vt pareret. peperit filiuz suum vnigenitũ. z pannis inuoluit. z in presepio reclinauit. Statiz apparuit angelus suscipiens natũ regem cum gaudio. Et ad hoc gaudium incitans pastores ait. Ecce euãgelizo vob gaudiuz magnũ. Et subito facta ẽ cũ angelo multitudo militie celestis exercit⁹ laudantiũ z dicẽtiũ. Gla in excelsis deo. Et hc pdixit ppheta Joelis. iij. d. In illa die stillabũt mõtes dulcedinẽ. z colles fluẽt lac et mel Vbi p mõtes intelligit magnos angelos. p colles vo minores. q oẽs hodie mãsiones relinquẽtes regez suũ natũ laudantes vt ruinas suas reparet. cũ iubiloso cãtico suscepерũt hodie cũ vgo digna gratiarum actõe suscepit. Quia canit de ipsa q vgo peperit z post ptũ virgo permãsit. ipsum quẽ genuit adorauit. Estimo sine omni dubio q cum tãta exultatione z amore Maria filiũ suũ hodie suscepit q oino lacrimas cõtinere nõ potuit. Quia simile legit Tob. x. Cũ thobias filiũ suũ pegrinari pmisisset mr anna nullo mõ psolari poterat. sz quottidie circũspiciebat z circũibat vias oẽs per quas spes remeandi videbať. Et vt dr. c. vj. Sedebat quottidie secus viã. z in suspilio mõtis. z cũ cognouisset venientẽ filiũ suũ. currens nunciauit viro suo dicẽs. Ecce venit fili⁹ tuus. Et exurgẽs pater obuiã filio suo iuit. Suscipiẽs osculat⁹ est euz cũ vxore. z ceperũt ambo flere pre gaudio hic potest fieri mistificatio si tempus patitur.

Sermo

Quō celestis pater misit filiū suū eternaliter a se genitū q̄ peregrinū in hūc mūdū quez Maria cū gaudio vix expectauit genitū ꝛc. Hodie etiā magi de longinq̄s egressi sunt regionib⁹ ad videndū regē natū. Sic refert Crisp. sup Mat. Q̄ ipa die natiuitatis super quēdaz montem stella appuit. q̄ formaz pueri pulcerrimi hēbat. ꝛ i ei⁹ capite crux splēdebat q̄ magos alloquēs dixit vt in iudeā pergerēt. ꝛ ibi natū regē inuenirent. Ipi aūt huic voci obtemperātes de regionibus suis exierūt ꝛ ad christū vsq̄ videndū deuenerunt. Idcirco nos q̄ hic itelligimur p filias syon nō debem⁹ brutis aialib⁹ esse viliores. nec infidelib⁹ segniores. sz cū sanctis angelis exire. ꝛ christo nato exēplo Marie ꝛ magoꝝ obuiare ℣ Et ē notandū q̄ illi q̄ volūt regē terrestri digne obuiare solēt se vestib⁹ vt possunt decenter ornare. ꝛ multa alia q̄ regi displicēt postergare Ita ꝛ nos debem⁹ exornare mentes nr̄as per virtutes fm illō q̄ canit. Adorna thalamū tuum syon. ꝛ suscipe regē christum. Quia dicit. b. Aug. in li. retractatio. Frustra tibi christus in carne nascit nisi etiā in mēte spūaliter misticeq̄ nascat. Etiā debem⁹ postergare ꝛ egredi de illis q̄ sibi displicēt. Et primo de terra ad celum. vt nobis solū celestia sapiant ꝛ nō terrena: fm illud apostoli ad Col. iij. Que sursuz sunt sapite. nō que super terrā. Et subdit. Mortificate mēbra vestra q̄ super terrā sunt. fornicationem immūdiciā. libidinē. cōcupiscentiā malā ꝛ auariciā q̄ est idoloꝝ seruit⁹. De his oportet nos egredi. q̄ deo ꝛ xp̄o nato displicēt. Ipse em̄ de munda v̄gine nasci voluit vt mūdi oēm cōcupiscentiā a se ammoueret Pauper nasci voluit vt mundi oēm auariciā ꝛ cōcupiscētiā excluderet Secūdo egredi debem⁹ de carne ad spm̄ vt nō sequamur carnales concupiscentias. sed soluz spūales fm illud ap̄li ad Gal. v. Spū ambulate. desideria carnis nolite pficere. Caro enim concupiscit aduersus spm̄. ꝛ spūs aduersus carnem. Tertio egredi oportet de spū in deuz vt perfectionē adeptā in spiritu nobis nō arrogāter ascribam⁹ nec nobis de illa placeamus. sed oīa in deū transmittam⁹ vt sic spū p feruidā dilectionē ꝛ internā deuotionē in ipm deū i oīb⁹ desiderijs tranſformemur. vt dicamus cū ap̄lo Viuo ego iā nō ego. viuit āt in me xp̄s ad Gal. v. Et he tres salubres egressiones figurate sūt in Abraham. cui dixit dñs Gen. xij. Egredere de terra tua quātū ad primū. ꝛ cognatione tua quantū ad scdm. ꝛ de domo patris tui quantuz ad tertiū. Et faciā te in gentē magnā. Quarto egredi debem⁹ per maximā meditationē. q̄ tantū bñficiū q̄ christus hodie fecit cū dignatus est. p nobis incarnari semp oportet deuote meditari. ad hoc hortamur Deutl. vj. Meditaberis. s. hoc bñficiū hodie factū sedēs in domo tua. ꝛ ambulās in itinere ꝙsurgēs atq̄ dormiēs Et ponit triplex situs corpis. sedere: stare ꝛ iacere. In stādo totū corp⁹ laborat. p q̄ intelligitur labor actōis. In iacēdo totū corp⁹ quiescit p q̄ intelligit q̄es cōtemplatiōis. In sedē do ptim laborat. ꝛ ptim q̄escit. per q̄ intelligit vita cōpleta ex vtroq̄. ex labore actōis ꝛ ocio cōtemplatōis. Et vult dicere q̄ istud tantū bñficiū meditari dēt actiui ꝛ ꝙtēplatiui. ꝛ oēs viri perfecti. ℣ Quinto egredi nos optet per magnaz gratiaꝝ actōez. Quia dicit. b. Amb. in ꝙfatione. Qui ingrat⁹ fuerit christi natiuitatis indign⁹ erit omni fruct⁹ ei⁹ passionis merito. Jō sancta eccl̄a ne cū filijs suis fidelib⁹ ingrata eē videat. genua flectendo būiliter canit. Grates nūc oīs reddam⁹ dño. Et canit notanter. q̄ sua natiuitate nos liberauit de dyabolica ptāte. Quia fm Orige. sup cāti. In puncto q̄dē ꝛ instanti christi natiuitas toto renouata fuit inducta vetustas cōditionis generisq̄ humani. Et h⁹ quo ad primū. ℣ Quantū ad secūdun tangitur decorata christi nati coronatio cū dicitur. In diademate qua coronauit eum mater sua. Pro quo sciendū fm naturales. Inter oīa tpa anni ver pre alijs exornat fruct⁹ suos. Videm⁹ enim q̄ flores suos decenter exornat ꝛ coronat nūc albis folijs. nunc rubeis. nūc flaueis ꝛc. Lilia coronat folijs albis. rosas rubeis. solseq̄um flaueis. ℣ Mistice per ver intelligi potest communiter v̄go Maria mater dei benedicta: Recte nanq̄ sicut flores non nascuntur nisi vere aduenīente Sic christus verus flos campi ꝛ lilium conuallium nasci noluit nisi hoc ver btā v̄go Maria aduenerit. q̄ ea nondū nata distulit suam incarnationem per multos cētenarios annoꝝ quos enumerat poeta. Uñ v̄sus. Anno ducenteno minus vno milia quinq̄. ℣ Quia nulla mulierꝝ fuit digna de se gignere ꝛ producere talem florem delicatū qualem hodie de se Maria produxit. Hunc nobilissimū coronauit ipa diademate hūanitatis quā habuit ex ea. Et sic diadema fm Isi. j. ethy. est corona regalis multos habēs in se ornat⁹ de auro ꝛ gemmis. ꝛ potest in se cōtinere plures coronas. sic diadema hūanitatis quo coronauit Maria xp̄m fructuz suū bñdictū cōtinet in se multas alias coronas ℣ Prima corona ꝛ dignitas fuit q̄ cōcepit ꝛ peperit eū virgo nō virili semine. sed spūsancti v̄tute. Q̄d potest in multis exemplis declarari ad confundendā iudaicā prauitatem que per fidem negauit Mariā cōcepisse v̄gine. ℣ Pr̄im exemplum est natale. ℣ Refert Albertus in li. gemmaꝝ. Q̄ ostrea vernali tempore ad litus

maris exit de nocte. z descendente roze celi os aperit. z de roze celi quantum pōt capit. de quo impinguatur z impregnaꝝ. z tandē vtute solis pcioſas generat margaritas. Per oſtream q̄ eſt piſcis marin⁹ intelligit Maria que interpretatur amaꝛ mare. Ipſa em̄ tpe gratie veniente exiuit mare but⁹ mundi. z ſolitaria ſedens i cella legens ſm doctores Iſa. c. vij. Ecce vgo cōcipiet z pariet filiuꝫ. Cum autem deſcendit ſup eam ros ſpūſſancti ſm q̄ dicit angelus Luc. j. Spūſſanctus ſuperueniet in te ꝛc. Ipſa aperuit os ſuum quando dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbum tuum. z ſic virtute ſpūſſancti concepit. ex ſuo puriſſimo ſanguine celeſtē margaritam chriſtū quem hodie per natiuitatez in mare huius mundi proiecit. ita vt dicere poſſit illud pſ. lxviij. Veni in altitudinē maris. z tēpeſtas dimerſit me. Tempeſtas. ſ. tribulationū qz natus fuit cum fletu. ſm illud Sap. vij. Primam vocē ſimilem emiſi omnib⁹ plozans. Poſitus etiā fuit in arto preſepio. z circūciſus octauo die cultro lapideo Luc. ij. Scōm exemplum q̄ virgo chriſtum peperit ſcribit albumaſar ſapiēs aſtronom⁹ dicēs. Quoddā ſignū in celo fuit viſuꝫ ſicut virgo quedam puerꝫ in vlnis geſtans. z iuxta eam ſenex quidā conſiſtens ſed eam minime tangens. Etiā legitur in euāgelio nazareoꝝ. Qz quidā ſplendoꝛ mirabilis de ipſius facie ꝓcedebat. z ille ſignificabat ſplendorem de ipſius vginitate. Tertiū exemplū eſt de rubo quē vidit moyſes ardere. z illū non cōburi Exo. iij. Et de tribus pueris in camino ignis Danielis. iij. Super quo dicit. b. Greg⁹. in omel. Sicut quondā rub⁹ cōburi videbatur z ignis eū non tangebat. z ſicut tres pueri i camino ignis incluſi habebāt z tñ eos nō ledebat incēdium. nec odoꝛ fumi erat in eis. Vel quēad modū daniel in lacu leonū incluſo clauſtris nō apertis allatum eſt prandiū ab abacuc danielis xiiij. Et hec ſancta virgo genuit deū. z intacta permanſit. Quartum ſignū fuit i porta clauſa quā vidit Ezechiel per quā vir tranſiuit Ezechielis. xliij. Quod exponēs Aug. ait. Quid ē porta hec que erat clauſa niſi qz virgo Maria ſemper erat intacta. Quid eſt vir non tranſiuit per eam. niſi qz ioſeph non cognouit eam.

Secunda cozona qua cozonauit euꝫ mater ſua fuit qz cozpus ſuum in p̄mo inſtanti perfecte oꝛganizatum eſt. Quia dicit Petrus comeſtoꝛ in ſcolaſtica hiſtoria. Poſtq̄ Maria protulit hec verba. Ecce ancilla dñi fiat m̄ ſm verbum tuuꝫ ſtatim cōcept⁹ eſt Ihesus de vgine plenus bō z perfect⁹ i aīa z i carne. ita tñ q̄ lineamēta mē bꝛoꝝ būanis viſceribus diſcerni non poſſent. Jō dixit Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs ſup terram. femina circūdabit viꝝ. Illud figuratū fuit Ihume. xvij. in vga aarō q̄ ſubito floꝛuit z nuces produxit. Virga aarō ē vgo Maria. de q̄ dr̄ Iſaie. xj. Egredietꝝ vga de radice ieſſe. Hec vga ſubito floꝛuit z nucē produxit. Qđ exponēs Aug. in ſmone de natiuitate dñi dicit Nux bz trinā in ſuo cozpoze ſubſtātiam. ſ. coꝛticē. teſtam z nucleum. In teſta oſſa. In coꝛtice caro. In nucleo interioꝛi cōpatur aīa. In coꝛtice nucis caro ſignaꝝ ſaluatoꝛis que habet in ſe amaritudinē paſſionis. In nucleo interioꝛem declarat dulcedinē diuinitatis. Ita ſubito in vtero beate vginis ſunt ſimul coniūcta perfecte z cōfirmata. Tertia cozona eſt q̄ matriſ integritatē non violauit nec in cōceptu nec in ptu. Et hoc ꝓbat. b. Aug. in ſ. de Marie vgitate di. Solis radius ſpeculū penetrat nec cū ingrediꝫ tur violat. nec cū egrediꝫ diſſipat. Bz in ingreſſu z egreſſu eiꝰ ſpeculū integrū perſeuerat. Speculū ergo non rūpit radius. integritatē igiꝫ virginis ingreſſus aut egreſſus viciare vnq̄ potuit deitatis. q. d. certe nō. Idē teſtatur Bern̄. in ſmo. nec ſideri radius ſuam minuit claritatez nec vgini filius ſuam integritatē. Ideo chriſt⁹ ſignaꝝ per floꝛez campi qui vt aiunt naturales creſcit i partib⁹ vltra marinis bñs ſtipitē aſperum. z quinq̄ folia rubea z ſine apertione terre naſciꝫ q̄ in eius exitu terra nō aperitur. qđ de nullo alio floꝛe ceperint. Sic chriſt⁹ egreſſus ē de beata terra vgine Maria quam bñdixit ſm pſ. Sed tamen ſine ipſius violatione iſte flos parturit. poſtea aſperitatē crucis in q̄ būit q̄nq̄ vulnera paſſiōis. Jō dr̄ Cant. ij. Ego flos cāpi. Quarta cozona q̄ chriſt⁹ in inſtāti cōceptionis būit oēm ſciam oīm rer̄. z h⁹ ſm deitatez bz ſm hūanitatē puer Ihesus ꝓficiebat ſapia z etate Luc. ij. Et hoc de nullo puro hoie dr̄. Qz ſm Ariſt. li. de aīa. Aīa in p̄ncipio ſue creatōis bz ſe tanq̄ tabula raſa in q̄ nihil eſt depictū. aptum tñ depingi. Nobiſcū em̄ ſcia nō naſcitur niſi cū longo ſtudio z vſu vix tñ pauca acq̄runtur Jō dicit Ariſt. Ea q̄ ſcim⁹ ſunt mīma boꝝ que ignoram⁹. Sic aūt nō fuit de chriſto. qz oīa in inſtanti cōceptionis pre oculis habuit. Jō dic̄ Aug. in li. de natura z gratia. In ipſo nāq̄ iſtāti quo chriſt⁹ ꝓcept⁹ natuſq̄ fuit ipſaz ſuā paſſionē ac ſi iā pateretur ſemp in meditatione mētis habuit. Quita cozona q̄ ipſe ſol⁹ ſine peccatis ꝓcept⁹ fuit. z nat⁹ nunq̄ peccauit. ſm illd̄ j. Pe. v. Qui pctm̄ nō fecit. nec inuēt⁹ ē dol⁹ in oze eius. Sed quis mō pōt dicere illud Prouerb. ij. Mundū eſt coꝛ meū. purus ſuꝫ a pctō. certe null⁹. ſed bñ pōt dicere ſine mendacio. cū pſ. l. Ecce em̄ in iniq̄tatib⁹ ꝓcept⁹ ſuꝫ z in pctis ꝓcepit me mater mea. Sexta cozona fuit

Sermo

q̄ habuit potētiam omnium creaturaꝝ. ſ. morbos ſanando. cecos illuminādo. mortuos ſuſcitando. nouos celos creandi ⁊c. Quia ſtatiz pⁿ natiuitatē ſuā potuiſſz illud dicere Math. vlt. Data eſt mihi omis poteſtas in celo ⁊ in terra. Mozaliter de illis quantū poſſumꝰ ptūcipare dēmꝰ vt dicere poſſit de quolibet illō pſ. viij. Gloria ⁊ honore cozonaſti eū dñe. ¶ De prima cozona bⁿ poſſumꝰ accipere vt q̄libet v̄ginitatē ſuā ſeu mūdiciā pro ſtatu ſuo cuſtodiat illibatā Quia ſm Amb. in li. de v̄ginitate. Virginitas eſt amica diuinitatis. templū trinitatis. ſpeculum puritatis. oznamentū mirifice venuſtatis. riuus perpetue voluptatis. ¶ De ſecūda cozona hoc accipere poſſumus. ſi nō ab inſtāti perfecti fieri poſſumꝰ. tñ inquantū valeamꝰ ad pfectionē tēdamꝰ. ſm illud documentum chriſti Eſtote g̃ pfecti ſicut pr̄ v̄r celeſtis perfectus eſt Math. v. et ideo petit pſ. xvj. Perfice greſſus meos in ſemitis tuis. vt non moueanꝫ veſtigia mea. ¶ De tertia cozona illud accipere ſtudeamus q̄ ſanctā matrem eccleſiam in qua ſumus ſpūaliter geniti per baptiſmū nō violemꝰ ſm illud ſapientis Catho. Ne matrē. ſ. eccleſiā offendas ſi vis bonꝰ eſſe parenti. i. chriſto. q̄ eſt vir ⁊ caput eccleſie. hic pōt dici. quidā rumpūt ventrem matris. vt ſunt pulli vipperaꝝ. ¶ De q̄rta cozona illud accipere debemꝰ. Si nō omnez ſciam habere valeamꝰ. ſaltē ad acq̄rendas ſciētias pietatis p ſtudiū ⁊ auditionē v̄bi dei quantuz poſſumꝰ diligentiꝰ inſiſtamꝰ. ⁊ bⁿ in exēplo p phoꝝ. ¶ Refert eñ Agellinus in cronicis de pho noie democritus cuⁿ pater obderides adeo dines fuit. qđ exercitui xexis regis epuluz de facili dare poſſet. Ille aūt diuicias relinq̄ns parua retēta ſumma ob cauſaz ſtudij attbenas eſt pfectꝰ. ibiq̄z vt ꝛ t q̄dam oculos ſibi legit eruiſſe. vt eo vegetiozes haberet cogitationes ad diſcendum. ¶ De quinta cozona illud legit Si non omnino immunes eſſe poſſumꝰ a peccatis. Juxta illud Aug. li. j. confeſ. ⁊ Iob. Nemo mundus a peccato. nec infans vniꝰ noctis ſaltem. tñ inquantū poſſumꝰ nobis ab illis caueamus ſm illō Iſa. j. Quieſcite peruerſe agere. diſcite bene facere. Et ſi tñ aliquādo p fragilitatē in peccatū nos labi contigerit. moꝝ per penitētiam abſtergamꝰ. ſm dictum Cathonis. Quiq̄z peccaueris. caſtiga teipſum per penitētiam.
De ſexta cozona accipere opoꝛtet. q̄ ſpūs noſter dñetur carni noſtre ⁊ oībus naturis ⁊ creaturis inquantum nos inſtigant ad illicita contra deum.

¶ Sermo primus. De ſancto Stephano.

Ecce ego mitto ad vos pphās ⁊ ſcri. Math. xxiij. Dicūt naꝛales q̄ vinea infructuoſa ſanguīe ali quoꝝ aialiū ⁊ etiā hoīm aſperſa fit fructuoſa. q̄ talis ſanguis hz efficaciā arbozes pfoꝛtādi. Aiunt eñ. Si lignū fuerit arefactū optimū ē re medium vt ſtatim in principio arefactionis radici ſanguis humanus calidus inſtilleꝫ. Figuratur Geñ. xix. de Loth. qui vitem rectificauit ſanguine ſymie mediāte. Etiā refert Berinus egyptius. q̄ roſariū plantatū in terra mixtuz ſanguine ad modicū ignis caloꝛe appoſito pro duxit floꝛes. ¶ Miſtice pr̄ celeſtis habuit plātatam vineā. ſ. ſanctā eccleſiā. ſed erat infructuoſa. ⁊ hoc cōquerit̄ per pphetā Iſa. v. Vineam plantauit electaz ⁊ edificauit turrim in medio eⁿ. ⁊ toꝛcular extraxit ⁊ expectauit vt faceret vuas. ⁊ fecit laboꝛuſtas. wilde winbere Idcirco pⁿ pr̄ ⁊ agricola ad banc vineaz fecundandaz permiſit ſanguinē martiꝝ innocentū. quoꝝ primus in veteri teſtamēto fuit Abel. quē occidit frater eius Cayn in campo Geñ. iiij. Deniq̄z fuit tanta effuſio ſanguinis pphaꝝ tempoꝛe manaſſes regis. q̄ per ipſum hieruſalem vſq̄z ad os impleretur. iij. Regū. xxj. Et hoc ſanguine innoxio permiſit eccleſiā ſuam fecundare. Sz cū hoc nō ſufficeret permiſit effundere ſanguinez vnigeniti filij ſui. ꝑmo in circūciſione Luc. ij. Secūdo in mōte oliueti quando factⁿ eſt ſudoꝛ eⁿ ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terram Luc. xxj. Tertio in flagellatione Jhū. xix. Ultimo abūdantiſſime ī cruce Mat. xxvij Quarto poſt ipſum multoꝝ martiꝝ ſanguis ē effuſus. teſte Aug. ſup pſ. cxviij. Multi q̄ per ſequunt̄ me. di. Purpurata eſt vniuerſa terra ſanguine mertiꝝ. fulget celū cozonis martiruz oznate ſunt eccleſie reliq̄is martiꝝ Inter illos p̄cipue fuit. b. ſtephanⁿ ſic̄ dicit ibidē. b. Augⁿ. de feſto ipſiⁿ. Si q̄d inter martires diſtare pōt p̄cipuⁿ videt eſſe qui p̄mⁿ eſt. Et ſ̄bdit. Nā cum ſanctⁿ ſtephanⁿ diaconⁿ ab aplis fuiſſet electⁿ vel ordinatⁿ aplus cū beata morte ac triūphali p̄ceſſit. ⁊ ſi inferioꝛ erat ordine. p̄mⁿ tñ factⁿ eſt paſſione. hec ille. Hunⁿ ſiquidez ſanguine eccliа facta eſt fructuoſa q̄ ipſum iudei lapidibⁿ obꝛuerunt. vt recitat pñs euāge. in quo tria ptractā tur. Primo indeoꝝ inuidia venenoſa. ibi ecce ego. Scdo aiaꝝ duricies lacrimoſa. ibi. quotiens. Tertio toꝛmētoꝝ miſeria doloꝛoſa. ibi ideo derelin. vo. do. de. ¶ De p̄mo ē ſciēdū ſm naꝛales. Quedā ſunt aues q̄ naꝛaliē diligūt lumē ſolis. ⁊ in aſpectu ſplēdoꝛis eⁿ nimium delectanꝫ vt aquile. de quibⁿ dicit Amb. in li. exhamie. li. v. c. xxxvij. q̄ ſolē irreuerberatis oculis

intueant. t pullos suos idez facere ꝓpellũt. sed alie sunt q̃ odiunt lumẽ solis diei. vt est noctua nocticorax atq; bubo. que tempore diei latitãt in tenebris t obscuris. a q̃bus si aliquis vellet eas abstrahere. vngulis ipm lacerarent. Spũ aliter q̃dã sunt hoies etiã aqle similes q̃ quotti die delectant in lumine scripturaꝝ. t suaue est bis vti. fm illud ps̃. cxviij. Quã dulcia faucib⁹ meis eloqa tua dñe. Talis fuit. b. stephan⁹ ma gister legis. meditatione roborat⁹ tanq̃ lignũ fructifex fructũ in tpe martirij dedit p̃m⁹. Ipe etiã oculos suos vertit ad vez solẽ xp̃m sic ba bet. Actuũ. vij. Cũ aũt esset stephan⁹ plen⁹ gra intendẽs in celũ vidit gloriã dei. Et Ihesuz stã tem a dextris virtutis dei. Vidit em̃ in celũ qz ibi vidit thezauꝝ suũ fm illud Mat. vj. Ubi ẽ thezaur⁹ tu⁹ ibi est coz tuuz. vidit amicum suuz Jehsum. qui fm Berñ. est dulcis amic⁹ t oñes volẽs saluari. vidit auxiliũ suuz. s. Ihesum stan tem. Stare em̃ adiuuant| est. Jo fm Amb. sta bat vt brauiũ luctatori tanti certaminis redde ret. Sed ecõtra sunt quidã hoies. vt dicit vene rabilis Boe. in li. iiij. de conso. psa. iiij. Qui ne queunt oculos assuetos tenebris ad lucẽ pspi cue veritatis attollere. similes quoꝝ intuitum nox illumiat diesq; excecat. Et si illos aliqs p̃ dicatoꝝ vellet educere de tenebris vicioꝝ ad lumẽ vtutũ ipsuz vbis detractorijs planiaren t punirẽt. t b⁹ p̃dixit sapiẽs Prouerb. ix. Ar gue sapientẽ t diligit te. argue stultũ t odio ha bebit te. Cui cõsonat Xri. sup Math. di. In feste pz de. b. stephano. q̃ cũ argueret crimino sos iudeos veneno inuidie stimulati ipsuz affe cerũt. Sed de b⁹ dicit. b. Aug. in fmone hodi erno. Inuidia magna obcecat iudeos ob religi onis t professionis causam. Videbãt em̃. b. ste phanũ in medio ciuitatis metropolitane in me dio parentuz suoꝝ disputantẽ contra sacramẽ ta eoꝝ t contra legez circũcisionis t sabbata. exurgentes in iracundiã t concipientes vene nata. loquẽtes ad euz talia vba. Quid sibi vult iste homo iuuenis pulcer t eloquẽtissim⁹. signa t miracula facit. Uenite cõciliũ faciam⁹ in vnũ t confirmem⁹ falsum testimoniũ. sicut fecim⁹ cõ tra dñm. exterminem⁹ eũ de terra viuẽtum. et nomẽ eius nõ memorabit̃ vltra. Et infra. Cur huc stam⁹: quare tardam⁹ stephanũ nostre cõ fusionis demonstratorẽ publice capiam⁹. t cõ ciliũ faciem⁹ discipulo sicut fecim⁹ mgr̃o. Si nõ dubitauim⁹ mgr̃m cruciare: nõ dubitemus ste phanum lapidare. hec ille. Et b⁹ nõ fecerũt so lum stephano. sed etiaz prophetis t apl̃is. Qđ dñs testat̃ in euãge. di. Ecce ego mitto ad vos inuidie veneno plenos prophetas. qđ dupl icit̃ exponitur. Uno mõ de prophetis veter| te stamẽti. quoꝝ vnus fuit Isa. quẽ misit de⁹ p̃nc ipa liter ad manassen regẽ corrigendũ q̃ fuit idolatra pessim⁹. Sz cũ eum argueret fecit eum serrari serra lignea vt penam diutius pateret̃. iij. Regum. xxj. Idem patet de Ezech. qui miss⁹ fuit ad iudeos. Sed propter veritatez liga tus fuit ad caudaz equi. t tam diu tractus fuit donec spm̃ exalaret. vt patz in suo libello. Idẽ patet de Hieremia qui missus fuit in sterq̃liniũ a iudeis Hiere. xxij. Et si sic exponitur oportz dicere. Ecce misi ad vos rẽ. Alio modo exponit hoc Hylarius super Math. de apostolis et martirib⁹ noui testamẽti. t meli⁹ propter hoc verbũ mitto. qđ respicit temp⁹ presens. Dicẽ ei Hylari⁹ q̃ apostoli fuerũt prophete de p̃senti relatione. Sapiẽtis de xp̃i agnitione. sicut Pe tr⁹ q̃ dixit ex pte oim. Tu es xp̃s filj⁹ dei viui. Mat. xvj. De legis aũt intelligentia fuerũt scri be. huic alludit Hiero. dicẽs. Hos serua iuxta apostolũ scribentẽ ad Ephes. varia esse dona a postoloꝝ discipuloꝝ. hos prophetas q̃ futura p̃dicãt. Alios sapiẽtes qui nouerũt vñ p̃ferre debuerũt sciam. t qñ fmones. Alios scribas i lege doctissimos. ex q̃bus lapidat⁹ est beat⁹ ste phanus. Paulus occisus. Petrus crucifixus. flagellati in actib⁹ apostoloꝝ discipuli. Et per secuti sunt eos de ciuitate in ciuitatẽ expellẽtes de iudea: ad ppl̃z gentiũ vt trãsmigrarẽt. b⁹ ille Jstd manifestũ ẽ de paulo t barnaba Actu. iij. qui cũ seminarẽt verbũ dei per totã regionẽ iu de. mulieres religiose que apostolis mistrabãt concitauerũt t excitauerũt persecutionẽ i illos t eiecerunt illos de finibus suis Tũc fm Crisp. super Mat. ostendit q̃ non impune faciunt h⁹. quia fm Boet. lib. iiij. psa. iij. Sicut bonis nũq̃ sua premia. sic nec desunt malis supplicia. Ideo timorem eis includit dicens. Ut veniat super vos omnis sanguis iustus. i. omnis debita vltio pro effuso sanguine iustoꝝ. sic glosat Raban⁹. Sed diceres. Quomodo veniat ℣ sanguis oim iustoꝝ sup iudeos q̃ effusus est ab abel cũ tñ ipsi ad quos dixit dñs non fecerunt: sed patres eoꝝ t antecessores Et dicit prophe ta Ezech. xviij. Filius non portabit iniquitatẽ patris. nec pater iniquitatem filij portabit. Ad hoc respondẽt Hiero. t Crisp. super Math. Qz generatio est duplex. Pria ẽ bona. de q̃ ps̃. cxj gñatio rec. bñ. Scda ẽ maloꝝ de q̃ idẽ. Hñatio prava t exasperans. De hac etiam Joh. viij. Vos ex patre dyabolo estis Jo dicit̃ fm Crisp. Sicut omnia opera bona que in singulis generationibus t a constitutione mundi iusti meruerunt sunt etiam data t concessa nouissimis

qui xp̃m recipiẽdo vsq; i finẽ mundi. qz partici pes erũt omniũ bonoz. cũ sint membza capitis christi. qz membza cozpozis dummodo sunt in cozpoze fiunt participes omnis cozpalis nutri mẽti. vt dicunt naturales. Sic ecõuerso omnia mala que facta sunt a p̃mo iniquo homine vsq; ad vltimũ veniũt super malos. Recte eñ sic ra dix malicĩa suam non solũ retinet in se. sed etiaz ad ramos exteriozes arbozis extendit. z illud qõ meruit pati radix: patiuntur z rami. Sic sin guli iniqui oĩa que a cõstitutione mũdi pati me ruerũt super iniq̃ssimos iudeos veniũt. qz sctm̃ sanctoz repulerũt. Hz ad auctẽ dicũt doctozes intelligiẽ qñ filꝰ nõ imitaẽ patrẽ. sceleris iniq̃tatẽ nõ portabit. Jõ p̃cepit dñs Deut. iiij. Nõ occidenẽ pres. p filijs. neq; filij. p patribus. sed vnusq̃sq; pro pctõ suo moziet. Judei aũt fuerũ imitatozes sceleris parentũ. vt hr̃ Math̃. xxiij Sed diceres. Quare hic christus tm̃ duoz memozaẽ? cũ tm̃ plures interfecti sint p iudeos Ad hoc respondet Remigius super Math̃. Abel pastoz fuit. z in campo vt laicus occisus fuit. z Zacharias fuit sacerdos. z filius sacer dotis. Hic cum argueret Joab regem eo q; as sumeret diuinum honozem. de mandato ipsius in templo fuit lapidatus. vt habetur. ij. Paralip̃. xxiiij. Jdeo dñs hos duos commemozat. qz per illos omnes martires laicalis ozdinis designantur. z sacerdos talis. quoz omnium sanguis super iudeos venit. Sicut z iuramẽto dñs firmat dicẽs. Amẽ dico vobis. veniẽt oĩa ista super generationẽ istam. Super quo dicit Crisõ. Sicut omnis iusticia parentũ iustozum. ymo oĩm sanctoz tm̃ mereri non potuit. q̃ntuz datuz est gr̃a oĩbus in christo. Sic oĩa pctã im piozum tantũ mereri nõ potuerũt. quãtum sup iudeos venit vt talia paterenẽ qualia passi sunt a romanis. z postea omnes generationes eoz qz vsq; ad finẽ seculoz patienẽ. ludibzium erũt gentibus vniuersis. Quid eñ peius fieri põt? q̃ filium dei cũ misericozdia z humilitate venientẽ nõ suscipere. sed ita turpiter interficere. q̃ dicerz. certe nihil ẽ peius. ex isto dicto Crisõ. vi detur q; nec diluuium vniuersale nec aliq̃ pena cozpozal̃ iudeis vel gentibꝰ in veteri lege inflicta fuerat similis huic pene quã a romanis ptu lerũt. Sed qz fidelis dñs ẽ z misericoz cuꝰ mi sericozdie fm̃ ps̃. Nõ est numerꝰ nõ delectabiẽ in pditionibꝰ nostris Thob. iij. Hierlm hierlm que occidis. pphas. Hec duplicatõ fm Crisõ. ẽ miserãtis valde z dolẽtis. q. d. fm eundem. Misi ad te Jsa. z serrasti eum. Misi ad te Hiere. z lapidasti eum. misi ad te Ezech. z tra ctatũ p lapides excerebrasti euz. quõ ergo salvaberis. q̃ nullũ medicũ ad te venientẽ pmittis quõ curaberis ab infirmitate q̃ oẽm conculcas medicinã. q. d. nequaq̃ sanctis meis pepercisti nec tibi pcam. eoz vitam neglexisti ne tuã moz tem videre. oẽs medici spũales in te defecerũt z curata nõ es. insanabilis est passio tua. Si de morte tua gauisus fuissem. nunq̃ ad te pphas misissem. Ego tibi quid faciam? si tuipse venire non vis. hec Crisõ. in persona dñi. Et sequit Lapidas eos quos ad te misi: sicut fecerunt in beato stephano quẽ piscientes extra ciuitatem lapidabãt Actuũ. vij. Et illa beati stephani la pidatio figurata est. iij. Reg. xij. vbi legitur Qz Roboã filꝰ salomonis misit adoniaz ad filios israhel. qz ipse erat collector tributoz. quẽ vi dẽtes ppli oẽs ipsuz in ꝓspectu dñi lapidabãt. Roboã iterp̃taẽ dilatãs pplm̃. z significat xp̃m q̃ pplm̃ suũ dilatauit qñ p eo mortuꝰ fuit. sicut hoc oñdit in pabola Joh̃. xij. di. Nisi granum frumẽti cẽ. vsq; ibi. Si aũt mortuũ fuerit mul tũ fructũ affert. Hic roboã xp̃s misit adoniã. i. beatũ stephanuz. qui excelsus fuit in mundicia castitatis z decoze sanctitatis. Quia de ipso dr̃ Actuũ. vj. Stephanꝰ plenꝰ gratia z foztitudie faciebat signa magna in populo. eiꝰ etiã decus patet ex hoc Qz cũ iudei sedebãt in concilio in tuentes in eũ. viderũt faciẽ eiꝰ tanq̃ vultuz an geli stantis inter eos Actuũ. vj. Fuit etiã be atus stephanꝰ excelsus in miraculoz operatio ne Quia dicit. b. Aug. li. xxij. de ci. dei. Qz innu meris miraculis claruisset. sex mortuos suscita uit. Dicit etiã q; flozes super altare positi. z in de sumpti. super ifirmosq; locati bos curabant idem faciunt panni eiusdem altaris. Refert beatꝰ Aug. vbi supza. Cum quidã vir primari us ciuitatis nomie Marcialis infidelis esset. z nequaq̃ cõicare vellet. licet plurimũ infirmare tur. gener suus valde fidelis ad ecclesiam san cti stephani venit. z de ipsis flozibus qui super altare erant accipiens ad caput socri flozes ip sos latenter posuit super quos duz ille obdoz muisset. protinus ante diluculũ clamauit vt ad episcopum mitteretur. Cum aũt episcopus ab esset. sacerdos ad cũ venit. z eum cũ se credere diceret baptizauit. Hic q̃diu vixit hoc verbuz semper in oze habuit. Christe accipe spiritum meum. cũ tamen vltima verba stephani nesciz Idem refert in eodẽ libzo. Quedã matrona noie patronia cum diu infirmitate grauissima torqueret. z multa habens remedia nulluz sen tiret liberationis remediũ. tandez consuluit iu deum qui ei annulũ cũ quodam lapide tribuit. vt ipso annulo cũ cozda cingeretur. vt ex virtu te lapidis beneficium reciperet sanitatis. Sed cum hoc nihil sibi valere conspicerz ad eccliaz sancti stephani martiris properauit. z pro sua

sanitate instantius orauit. Tūc sbito irresolu-
ta corda ꝛ illesa omnino remanente. cingul⁹ in
terrā prosilijt. et continue sanitatem perfectam
sensit. Tantis pluribusq; miraculis excelsus fe
cit dñs btm Steffanū quē misit vt colligeret tri
buta bonorum opm a iudeis. vel verius vt eos
colligeret in horreum eterne felicitatis. se d illi
¶ ipm lapidabant. Quantū ad secundū ponitur
animoꝝ duricia lachrymosa cū additur. quo-
tiens volui congregare te cē. Circa qđ notan-
dum. q; si alicui ciuitati immineret aliqđ pericu
lum. et hoc sciret aliquis vir exptus. vellet eam
tueri. et ab illo periculo liberare. Illi aūt in ciui
tate essent tam duri animi. q; nollent huic viro
obedire nec consentire. sed potius in miseria de
perire. hoc vtiq; esset lachrymosum. Talis ciui
tas hierusalem cui grauissimū periculū immine
bat. quia erat funditus destruenda. Fm illū Mi
chee. iij. Syon q̄si ager arabitur. et Hierm i a-
ceruū lapidum erit q̄m pphetiā ipi scribe bñ sci
uerūt. et legerunt damnū esse venturū. Sz erāt
tam duri cordis q; minime perpenderūt. qz eo-
rū cor induratum erat q̄si lapis Job. xli. q; nec
christus virorū exptissimus ipos potuit emolli
re neq; in veritatē fidei congregare. Ideo pque
ritur hic lachrymose dicēs Quotiens volui cō
gregare filios tuos cē. In quo notat eius imē-
sa pietas. q̄uis ab eis esset multotiēs persecut⁹
tñ ummemor illius cū eis adhuc misericorditer
egit sicut gallina cū pullis suis volēs eos i vni-
tatē charitatis congregare. Fm qđ predixerat.
pš. cxlvi. Dispsos israhel pgregabit. Sz ipi no
luerunt. ꝛ sibi frequēter restiterūt. Et illud obie
cit btūs Steffanus Act. vij. Dura ceruice ꝛ in-
circūcisis cordibus vos semp spiritui sancto re
sistitis sicut ꝛ patres vestri. Ita ꝛ vobis cōtin-
get sicut ꝛ eis. et sicut pullis galline. qui vocem
matris paruipēdunt vt referunt naturales. Q;
gallina est auis valde pia. ꝛ pullos suos sb alis
fouet. ꝛ ptra miluū tenet. quez si viderit in aere
volantem. vel audierit clamantē clamat. et pul-
los dispersos congregat. ne a miluo lacerētur.
Qui si vocem mris audierint. et ad eā volaue-
rint. sb alis suscipit ꝛ defendit. Si aūt venire cō
tempserint a miluo rapiētur. Sic christus ma-
gnā pietatē pncipaliter ad iudeos habuit. quia
ppter ipos aduenerat Matb. xv. Non suz mis-
sus nisi ad oues q̄ perierant domus israhel. Fo
uit eos sb alis sue ptectionis defendens ab imi-
micis. pauci tñ vocē eius audierunt preter Da-
uid qui ait. Sub vmbra alarū tuaꝝ protege me
Ideo dati fuerūt in ptātem duoꝝ miluoꝝ. Ty
ti ꝛ Vespasiani. qui eos nimis crudeliter lacera
bant in. xlij. anno post recessum dñi. Et nūc da-
ti sunt in potestatem miluorū infernalium. q; de
die in diem illos capiūt ad inferna. Et hoc q̄tū
ad scōm Quantū ad tertiū sb ditur tormentoꝝ
miseria dolorosa. cū annectit Ecce relinq̄t v ob
domus vestra deserta. Sed sapiens pater non sp
punit pueros cū viderit eos in aliquo excedere
vel nolle obedire. Sed interdum expectat ꝛ dis
simulat. an vellent seipos emendare. Si autem
nō viderit meliorationē. tunc pgruū venit tem-
pus corrigēdi sicut dñs vt ait. Crisᵒ. sup Mat.
Ciuitatem hierusalem vel gentē nō statim puni
uit cum peccauit. quia fuerūt pueri fm genera-
tionē. licet nō fm imitationez. sed expectauit p
multos annos ꝛ generationes. Qñ aūt ei pla-
cuit perdere gentem illam aut ciuitatē tūc vide
batur oīi generationi precedētiū peccata red
dere illis. et q̄ omnes merebātur hec sola. Hec
Crisᵒ. ideo dicit. Ecce relinq̄tur vobis domꝰ cē
per. xlij. annos domus vra deserta fiet. Tamdiu
eni distulit correctionē. et hic per domū pncipa
liter intelligit templum. de quo Matb. xxi. Do
mus mea domus orationis est. Et licet illa do-
mus sit vt qñ in ea sibi suus efficitur p vsum nō
sua quādo in ea nō cultus diuinus sz questus et
ambitio exercetur. et sic templū dicebatur do-
mus eoꝝ. qz fecerūt eū domum negociationis.
Job. ij. Consule dixit dñs ad Moysen Exodi.
xxiij. Descende peccauit populus tuus quāuis
suus esset p creationē nō tñ per gratiā. Hinc est
q; in finali iudicio diabolus sibi iudicari petiet
oīes peccatores di. vt ait Aug⁹. Equissime iu-
dex iudico hūc meū esse per culpā qui tuus no-
luit esse per gratiā. Tunc pcludit di. Amē dico
vobis nō videbitis me āmodo cē. q. d. Fm Hie-
ro. nisi pñiam egeritis ꝛ confessi fueritis me esse
ipm de quo pphete predixerūt filiū oīpotent
patris. faciē meā nō videbitis in eternū. Ecce q̄
uis punitio cū nō in rebus corpalibus. sz etiam
in aiabus puniūtur. a qua nos deus cē.

¶ Sermo secūdus de btō Steffano.

Ebto fidelis vs-
q; ad mortē. et dabo tibi coronam glo
rie Apocal. ij. Plinius in speculo natu. li. viij.
c. xvij. dicit. Leo est animal fortissimū. Ideo in A
periculis apparet maxime gloriosus. Cum eni
persequitur a canibus. non latitat se in siluis.
nec se occultat. Sed sedet in campis vbi videri
potest. et ad defensionem se preparat. Et rō hu
ius audacie est. Quia vt dicit autor de causis.
xvij. propositione. q; virtus vnita est fortior se-
ipa dispersa. Sed quia leo habet paruū cor vbi
calor naturalis plus vnitur. ideo est audacior
Mistice per leonem btūs Steffanus nō imme-
rito designatur. Recte eniz sicut leo est animal
robustissimū. et ad nullius hominis vel anialis

timet occursum. sicut testat Sapiēs Prouerb. xxx. Leo fortissimus ad nullius pauet occursuz Ita btūs Steffanus qui fuit plenus calore charitatis. scz plenus gratia z fortitudine Actū. vi. nō timebat occursum iudeorum contra eum fre mentium. sz in aduersitate sua maxime fuit glorioſus. quia stetit in medio eorum quasi inter lupos eos dure arguendo dicens. Dura ceruice et incircumcisis cordibus vos semper spiritui sancto resistitis Act. vij. Fuit etiā btūs Steffanus in aggrediendo ardua fortis. in patiendo aduersa fortior. fortissimus in finali perseueran tia. Sicut enim de ipo legitur q in iussiōe z monitu angeli veniens in aziam. ciliciam z alexandriam viriliter opus predicationis aggressus ē et postea electus est ab aplis. in israhel imperterrite predicauit. vt habetur Act. vi. Domine ne statuas illis hoc peccatum. quia nesciūt qd faciunt. quasi diceret. refuando eis ad penā etnam. Sed da eis penitentiam. Et hoc quantum ad secundum. Et in his omnibus persecutionibus quo ad mortem pseuerauit. Et hoc quo ad tertium. Et ideo signatus est in iuda machabeo qui pro lege patrum suorū certauit vsqz ad mortem. De quo legitur. j. Mach. iij. Factus est sicut leo in operibus suis. et sicut catulus leonis rugiens in venationibus suis. Sic beatus Steffanus certauit vsqz ad mortem predicando cōtra aliquos malos iudeos. et mortem propter veritatem sustinendo. ita vt impleuit iussum dominicū. Esto fidelis. id est firmus zc. In quib⁹ verbis duo describuntur. Primo dominica exhortatio ad certamen. ibi. Esto fidelis. Secundo celica coronatio ad solamen. ibi. Dabo tibi
B coronā. De primo est notandum. seculares reges solent milites suos exhortari ad pugnā cōtra inimicos suos. et vt eo fortius animentur. p mittunt eis donaria magna. Et si post pmissum viderint aliquem esse animosum. admittunt ipsum ad videndum secreta regia. a quibus interdum alij excluduntur. Introducunt ipm añ alios ad regia pallacia. et ipm instituunt super pinguiora officia. De exhortatione z pmissione p̄mi legit. j. Mach. ij. Mathatias qui erat princeps filiorum israhel ait illis ad pugnaz exhortando z dona. pmittendo. Nūc ergo o filij emulatores legis estote. et date aias vestras pro testamento patrum. et accipietis gloriā magnam et nomē eternū. Idem legitur in bistoria regis Alexandri. q Darius rex persarum cū Alexandro pugnatur⁹ essz ꝓuocauit milites suos. z dixit. Estote animosi. et si quis occiderit Alexandrū. dabo sibi filiam meam in coniugem. et regiones et prouintias. Hoc audientes milites cū Alexandro acriter pugnauerunt. Unus autem ex eis animo acri se induit veste z arma macedonia. et abijt occidere Alexandruz. Junctisq̄ militibus Alexandri tam fortiter percussit caput eius post tergum euaginato gladio. vt galeam eius transuerberaret. z grauiter caput eius vulnerauit. Statimq̄ apprehenderunt ipm milites Alexndri. et duxerunt ante eum. et Alexā der. O strenue vir quid est hoc quod agis. Et ille. Non scis me esse macedonē sed persum. Pro misi enim Dario auferre caput tuum. et ille spopondit mihi dare filiam suam in coniugem z regales dignitates. Tunc Alexander ostendit eū militibus suis dicens. Viri macedones virum inspicite. conuenit enī oibus militibus talis fortitudo. et continuo illum abire permisit. Mystice rex christus qui est rex fortis z potens i prelio scm ps. xxiij. exhortat⁹ est milites suos sanctos martires vt fortes sint in prelio cōtra mūdanos tyrānos z demones. et promisit eis magnas donationes cum dicit. Estote fortes i bello. et pugnate cum antiquo serpente. et accipietis regnum eternum. sicut canit ecclesia. Idem preconisare precepit beatus Jacobus in cano. s. c. j. dicens. Beatus vir qui suffert temptationem. quia cum probatus fuerit accipiet coronam vite. quā repromisit deus zc. Quod audiens beatus miles Steffanus miles strenu⁹ animosior in bello est factus. Cius animositas patet in multis. Primo quia primus regem suum christum per pericula transeuntem est secutus. Teste Augustino in sermone bodierno. Mortem inquam saluator pro omnibus dignatus ē pati. hanc Steffanus primus reddidit saluatori. Ad experientiam scimus q ille miles est animosus qui sequitur dominum suum in magnis aduersitatibus bellorum. Illo modo noscitur armiger Jonathe filij Saul fuisse animosus. de quo legitur. j. Regum. xiij. Cum philystini venerunt ad populum quem Saul montem quendam occupauerat. dixit Jonathas ad armigerum suum adolescentem. Veni ascendamus ad stationem incircumcisorum horum. si forte dominus faciet pro nobis q non est domino difficile saluare in multitudine vel in paucis. Dixit ei armiger suus. Fac omnia que placent animo tuo. perge quo cupis ego ero tecum quocunq̄ volueris. Ascendit ergo Jonathas repēs manibus z pedibus. et armiger eius post eum. ita alij cedebant ante Jonathan. alius armiger ei⁹ occidebat sequentes. Spiritualiter Jonathas interpretatur columba. et significat christum. De quo dicitur Genes. viij. Columba venit ad archā ferēs ramū oliue virentibus folijs. Ipse enī tanq̄ mitis columba z simplex huc veit in archā huius mūdi portās ramū būanitatī virē-

tia folia incarnationis .quia reconciliauit gen⁹ humanū. Quia ſm Anſ. Nemo tantam plagā z offensaz placare potuit niſi christus qui inq̄tum homo deseruit. et inq̄tum deus potuit. qz offensa fuit infinita. Sed per armigerū beatus Steffanus designatur quem dñs armauit armis spualibus. ita de ipo cantari potest illud. Induit eum dñs lozica fidei z armauit eum. De his armis dicit btūs Fulgentius in ſmone hodierno. Quod est tam magnū z insupabile gen⁹ armoꝛ quo munitus Steffanus mentes arguez lapidantes non repercutiens superaret .et occisus insuper aulam celestis regni viuus et cozonatus feliciter letatusq; intraret . et respondit Proculdubio mūimie regio nullatenus ē ab aduersarijs superatus. quoniaz rex noster cum sit altissimus pro nobis humilis venit. Sed absq; munere venire nō potuit. magnū donatiuū suis militibus attulit. q̄ eos non solum copiose ditauit. sed etiam ad certamē inuictissime confozauit. Attulit nanq; donū charitatis quo perduceret homines ad consoꝛtium deitatis. hec ille. Huic inuictissimo armigero beato Steffano caritate armato dixit christus verus Jonathas. Veni post me per passionem. ascendamus i mōtē dei. de quo Ps. lxvij. Pōs pīguis. scz effluētijs gaudiozum. Qui Steffanus. Perge inquit domine quo cupis. ero tecum. Et hoc fecerunt arma charitatis. Et ideo dicit Fulgentius vbi supza. Charitas que de celo deposuit christum ipa sblimauit Steffanum de terris in celum .caritas que precessit in rege ipa consequenter fulsit in milite. Secundo animositas beati Steffani talis apparet ex hoc q̄ primus castrum celi per violentiam martirij obtinuit. Quando enim rex terrestris per alienam procederet regionez regnum sibi acquirendum. et si per quattuoꝛ lucrandum esset castrum forte. si tunc inueniretur aliquis miles qui primo ascenderet. et alijs exemplum sequendi daret. ille vtiq; ab omnib⁹ diceretur animosus Mozaliter christus rex celorum heri venit in mundi huius regionē accipere sibi regnum per passionem .ſm illud Luc. xxiiij. Nonne opoꝛtuit pati christum .et sic intrare in glozią suam. In huius exercitu inuent⁹ est miles animosus beatus Steffanus. qui primo hoc castrum altissimū celi ascendit hodie p̄ oīmibus alijs quod est sibi multum glozioſum. Non enim est multum laudabile aliquod forte castrū post alios intrare. Sed qui primus ingreditur multum laudis meretur .sicut btūs Steffanus Ideo dicit btūs Fulgenti⁹ in ſmone hodierno. Heri rex noster trabea carnea indutus de aula virginalis vteri egrediens visitare dignatus est mundū. hodie miles de tabernaculo cozpoꝛis exiens triūphat z migrat ad celum. Ille sempiterna maiestate deitatis fuata. Fuile cinctoziuz carnis assumens huius seculi campū pugnaturus intrauit. Ille depositis coꝛruptibilib⁹ coꝛpoꝛis indumentis celi pallaciū perbenniter regnaturas ascendit. Iste descendit carne velat⁹ Iste ascendit sanguine laureatus. Ascendit iste lapidantibus iudeis. quia ille descendit letantibus angelis Gloꝛia in excelsis heri angeli cāta uerūt. hodie cantantes Steffanū in sui consoꝛtium receperunt. Heri exiuit dñs ex vtero virginis. hodie miles egressus est de ergastulo carnis. Heri christus pro nobis est pannis inuolutus. hodie Steffanus ab eo stola immoꝛtalitat⁹ est indutus. Heri presepis angustia christū poꝛtauit infantem. hodie immensitas celi Steffanū suscepit triūphantē. hec Fulgentius. Hic dicit Guilhel. in rationali diuinoꝛ li. vij. Q̄z beatus Steffanus hac die passus nō est. sed ea die qua eius inuētio celebꝛatur. vt in Augusto. Sed festa per ecclesiaz translata sunt duplici ratione. Primo qz Steffanus pthomartir. et cum martiriū sanctoꝛ sit natale coꝛ in celis. ideo merito statiz post natale domini: natale Steffani celebꝛatur. Secundo ppter dignitatez .qz dign⁹ est festum qđ fit de moꝛte q̄ aliud .ideo cōpetēter tanq̄ dignius statim post natale dñi statī est transactū. Tertio animositas lucz ex hoc q̄ aduersarium foꝛtiter ferire nouit dicēs. Dura ceruice z circūcisis coꝛdi. zc Super quo dic venerabilis Beda. Heri martiris mira virtus q̄ sic zelo feruebat vt eis a quibus tenebatur palam sue perfidie culpas exprobꝛaret. Quarto eius animositas illuxit ex isto q̄ timoꝛe moꝛtis equi sui sez coꝛpoꝛis de bello non fugit. sicut milites nostri qui videntes aduersarios timent offendi equos z fugiūt. Sed beatus Steffanus equum suum in campum martirum derelinquens et ab hostibus vinci non potuit. sed liber euasit. Naz si moꝛtem equi timuisset. et equū amisisset capt⁹ ipe fuisset. ſm illud Mathei. xvi. Qui voluerit animā suam saluam facere perdet eam Et quia beatus miles Steffanus fuit in bello martir tā animosus. Idcirco christus rex celoꝛum admisit ipsum videndum sua secreta regalia. Quia Actuum. vij. legitur. q̄ ipe intendens in celum videns gloꝛiam dei. Ideo dixit. Video celos apertos. et filium hominis stantem a dextris virtutis dei In hoc enī excellit beatus Steffanus patres veteris testamenti. Jacob enim patriarcha dixit Geñ. xxxij. Vidi dñm facie ad faciem et salua facta est anima mea. Dicit Glosa Lyre Q̄z solum vidit angelum in specie coꝛpoꝛali. De Moyse legitur Exodi. iij. Q̄z pascebat oues Jetro soceri sui. Cuq; minasset gregē ad interioꝛa

dekti venit ad montem dei Oreb. Apparuit ei dominus in flamma ignis. quod iteruz exponit glosa de angelo. qui apparens loquebatur in p sona dei. Et ideo dns interdum angelus nominatur. vt dicit Greg⁹. sup illud Ysa. vi. Vidi dominū sedentē sup soliū excelsum. Quia dr Exodi. xxxiij. Non videbit me homo z viuit dic dominus Sed btus Steffanus, ppter suam fortez pugnā excedit in hoc etiam sanctos patres noui testa. Nam b. paulus fatet se raptū in tertiū celum. et ibi audiuisse archana dei. Sed an hoc fuit i corpore siue extra corpus nescit. nec se dicit vidisse gloziam dei. ij. Chor. xij. Sed beat⁹ Steffanus adhuc in mortli corpe dicit se vidis se gloziā dei. Sancti etiā apli z pncipes mundi Petr⁹ Jacobus z Johes in mōte tabor viderī ptē claritatis dei. q facies eius resplenduit sic sol. et vestimēta ei⁹ sic nix alba. Math. xvij. sz btus Steffanus vidit gloziā dei. Nā illi viderī xpm transfiguratū cum adhuc fuit mortalis. ille aūt vidit ipm glozificatū z regnantem iam in celis. Introduxit etiam xpus beatū Steffanuz ante oculos martires. confessores. et virgines ad sua regalia pallacia psumpto certamie martirij. Sm illud Heñ. xlij. Ruben pmogenitus meus pncipiū dolozis mei prior in donis. maior i impio. Ruben interptat videns filiū. significans Steffanū qui vidit filiū dei ad dexterā ipius. s. dei pris. q z primogenitus fuit in celesti hereditate. Ita pt dicere illud Cant. j. Introduxit me rex ad cellaria sua. Ibi nunc bibit vinum dulce deitatis cū alijs sanctis. Sm illud Canti. v. Bibite z inebriamini charissimi. et hoc quo ad primū. Quantū ad secundum in verbis pmissis adiungitur ad solamē celica coronatio. quia dicit. Et dabo tibi coronā vite. vbi dicit Seneca i li. de moribus. Spes premij solaciuz est laboris. quādo aliquis sperat premiū consequi ex labore sustinet illum. et videt ei paucus. Quod figuratū est Gen. xxix. vbi legit. Jacob seruiuit laban pro filia sua rachel in magnis laborib⁹ septem annis. Sed quia habebat spem de pmio videbantur sibi dies illi pauci. Et dicit Hiero. Nec hic dies accipiūtur pro labore dierū. Sic ad, positū dns videns q magnus esset labor in tolerantia passionis. ne igitur sancti deficerēt, pmisit ei premiū post laborē dicēs. Dabo tibi co
f ronā. Circa qd breuiter est notādum xpus btō Steffa. nō solū vnā coronā, pmisit. sed triplicez Primo coronauit eum corona florea que debetur vginibus, ppter nitorē puritatis. Et qz beatus Steffa. vgo purus pmānsit cū nō opposituz huius inuenit. g ē corona vginū coronat⁹ que dr aureola. z illa vt aiūt doctores solū dr illis virginibus que, ppositū virginitatis perpetue habuerunt. licet tale, ppositū sit qnqz voluntati interemptū. qz vginitas mēti nō aūt corpis vel carnis pt reparī. Hec corona habet in se veruz florē quo mediante diabolo repugnat. Legitur enī in poetis de, puone. Hec quadam die pastorē vidit coronatū corona florum z herbarum. et cuz basiliſco dimicare. nec ipm flatu nec sibulo draconis posse deperire. Cogitauit q hoc esset per virtutē alicuius florīs in corona. Ideo coronā cū lancea longa de capite pastoris strāxit. et statim pastor mortuus cecidit. Cum ergo basiliscus recessisset. stati flores mortuo ori apposuit. Et sic in corona florem inuenit: virtute cuius mortuus surrexit. Ista ē corona virginū Sed flos iste est xpus. qui dicit. Ego flos campi Canti. ij. Quius virtute virginitas conseruatur. Quia dicitur Sapie. viij. Non possum esse cōtinens nisi deus dederit mihi. Vel iste flos ē castitas quam christus dat. cuius castitatis vtute diabolo resistitur. et ab obsessis expellitur teste Damasceno in libro cōtra errores grecorum. Comptum est q demones qui vna virtute eijciunt excelsa vginitate presente nimium se cruciari clamātes, ptinus exierūt. Refert enim ianuensis. Contigit Eudosiam filiā Theodosij imperatoris a demone grauiter cruciari. quod cū patri constantinopolitano constituto intiatum fuisset. iussit filiam constantinopolim adduci. vt sancti, pthomartiris steffani corpus tangeret. Demon autez in ea clamabat. Nisi steffanus in romā veniet nō exibo. quoniam sic ē voluntas apl̄oz. Quod cum imperator audisset. et a populo constantinopolitano obtinuisset vt corpus sancti steffani darent. et ipi corpus sancti Laurentij accipent. Cum aūt corpus sancti steffani romā esset delatū ad eius tactuz puella stati est liberata. Secundo christus coronauit beatum steffanū corona stellea que debetur doctoribus, ppter splendorē veritatis. Nam z ipe fuit predicator veritatis predicās i azia. cilicia et alexandria. De hac corona legit Apoc. xij. In capite eius corona stellarum duodecim. Et bas stellas enumerat Berñ. dicens. In coro B
na sunt duodecī stelle. Prima est mēoria sine obliuione. Secunda ratio sine errore. Tertia voluntas sine perturbatione. Quarta impassibilitas sine corruptiōe. Quinta claritas sine obscuritate. Sexta agilitas sine tarditate. Septima stilitas. vt oīe solidū sit penetrabile. Octaua proximū diligere in omni veritate sicut seipsum. Nona videre, pximū in omni pulchritudie diligentē sicut seipsum diligit. Decima est deuz pfecte diligere plus q seipsum. Undecima est diligere tm̄, ppter deum. Duodecima est videre dñm diligentem se facie ad faciem. Hec Berñ.

Tertio coronauit eum corona aurea que debetur martiribus ꝓpter valorē firmitatis. Sicut enī aurū in igne nō minuit ſz purgat. ſic ⁊ martyres in tormentis purgātur. quia igit beatus Steffanus fuit ꝓnceps in noua lege. iō martirij corona eſt coronatus. Fm illud qđ canitur Coronam auream ſuper caput eius expreſſam ſigno ſanctitatis.

Sermo ꝑmus de ſancto Johe euāgeliſta.

DIxit dominus Petro ſequere me Joh. xlti. Dicūt naturales. ꝙ oīne animal pullum quē pre alijs diligit magis a nociuis cuſtodit. Et hoc probat Plini. in ſpecu. natu. li. viij. c. xlix. de cane cui catuli ſi de cubili deportantur hunc quez plus amat primo fert in cubili ne ledatur. Idē refert Iſido. li. xij. de ſymea que duos habet filios. et quando perſequitur a canibus. chariorez i bracchio capit ⁊ fugit. Ideo refert rabi Salomon de aquila. que pullos ſuos plus amat qui radios ſolis acutius intuetur. et qñ timet eos ledi i dorſu ſuo portat eos de loco ad locū vt euadāt ſagitte leſionē. Myſtice chriſtus magis dilexit beatū Johannē euangeliſtā qui pre ceteris more aquile ſolem diuinitatis hic inſpexit. et oculos mentalium claritate lumen angelice veritatis apprehendit. ſic etiam ꝙ pauciſſimos de diſcipulis ſuis habuit qui. ꝓpter profunditatem miſteriorū ſuorum que in euangelio ſuo. et Apocal. continentur tantam claritatem valeant intueri Sicut probat Aug⁹ ſuper Johannē Jō chriſtꝰ ipm pre ceteris apoſtolis a multis nociuis preſeruauit. Nam a nuptijs in quibus ſunt multe penalitates ipm vocauit vt virgo permaneret. teſte Iero. in prologo ſuper Johannē. Venit mente ꝙ chriſtus ad nuptias Johānis vt eum de nuptijs vocaret. et in virginitate perpetua permaneret. Etiam a pena mortis per paſſionem gladij tanq̄ filiū chariſſimuz cuſtodiuit dicens ad Petrū. Sic eum volo manere ſcz illeſuz donec veniam ⁊ ipm ad me ſumā. Sicut de hoc tradit pñs euangeliū. In quo ꝓncipaliter tria deſcribūtur. Primo xpi ſequela de mandato. ibi. Dixit dñs Pe. Secūdo Petri de Johe interrogatio. ibi. Ḃ at̄ qđ. Tertio apl̄oꝝ correctio. ibi. Exijt ergo ſermo. De primo eſt notā dum ſolent ad negocia dñi ſeculares magis ardua vbi mortes incūbunt ſumere milites fortiores ⁊ penas ferre potentes. Quia dicit Conſtantinus in li. de natura febriū. Conſtat ꝙ robuſta ⁊ fortiora corpa fortiores patiūtur labores ⁊ languores quos nō pñt ferre delicati. Jō tales ad ardua negocia nō pmittūt. Jō legitur Judic. vij. de Gedeone volens cōtra inimicos pugnare. iuſſu dñi duxit ad aquas populū vt probaret qui eſſent ad prelium aptiores. et qui biberunt aquā ſe ad terram ſternēdo vel reclinando apti nō erant ad pugnandum. Sed qui ſtando aquam in ora proiecerunt. hi eſſent cōueniētes vt ipm ad bellum ſequerentur. Spiritualit xps eſt dñs nō ſoluz celi: ſed ⁊ terre dicēte Ps. xxiij Dñi eſt terra ⁊ plenitudo eius. Hic dñs habz ſe omnino cum militibus ſuis Petro ⁊ Johanne. ſicut dñi terreſtres cum ſuis ſe habent militib⁹ quia Johannē quem ſciuit magis delicatum et ſpecioſiſſimū iuuenē qui ⁊ aquā ſapientie nō ſtādo ſed iacendo hauſit de largiſſuo fonte pectoris chriſti in cena. Fm illud Amb. ſuper beati īmaculati. Johānes dum caput ſuper pectꝰ domini Jeſu declinauit. ꝑfunda ſecreta diuine ſapientie hauriebat. noluit ſumere ad illud ſtrenuū acerbe paſſionis negociū. ad qđ tamē alios. ſi apoſtolos aſſumpſit. Quod figuratuz eſt Geñ. xlij. Ubi legit. ꝙ audiens Jacob patriarcha ꝙ alimēta venderētur in egypto. dixit filijs. quare negligitis. audiui ꝙ triticū venūdetur in egypto. deſcendite ⁊ emite nccia nobis. Igit deſcēdentes noluit pater vt beniamyn filius minoꝝ cū eis iret. ſed retinuit ipm apud ſe. ne forte i itinere aliquid mali pateret. Alij aūt fratres multas tribulationes in egypto pertulerūt. nūc vba iniurioſa q̄ſi eſſent exploratores. nūc incarceratiōes ⁊ alia opprobria. Et q̄uis beniamyn poſtea ptulit iniuriā. nihil tamē reſpectu alioꝝ legitur pertuliſſe. Spūaliter ꝑ Jacob qui interꝑtat ſupplantator xps deſignat qz oīa vicia ita ſupplātauit ꝙ nullum peccatū fecit. nec inuentus eſt dolus in ore eius. j. Petri. ij. Per triticū qđ eſt melius ⁊ pinguius inter frumēta pñt aie intelligi que ſunt nobiliores reſpectu corporꝝ. Igitur audiens Jacob. i. chriſtus ꝙ tales cibi de quibus dr̄ Joh. iiij. Ego cibum habeo manducare quē vos neſcitis venundatur in egypto hoc eſt in mūdo tenebroſo. qz boies peccat ſuis demonibus ſe vendebant. quia al's eos poſſidere nō valebāt. teſte Amb. qui ait. Neminem iuſto iuſtitie diabolus aſtrictum poſſidet. niſi ſe ei ꝓpus ere pctoꝝ vēdiderit. Et hr̄. xv. q. j. c. Nō eſt. Idcirco miſit filios ſuos apl̄os vt emerēt. ꝑmittēdo eis premia celeſtia Illi aūt ab eis multa ſunt perpeſſi. aliqui crucē. vt petrus. alij gladiū vt Paulus ⁊ Jacobus Actu. xij. Ita vt bñ de eis pt dici illud Heb. xi. Alij ludibria ⁊ vbera experti ſunt. et vin. et carcerati lapidati ſunt. ſecuti ſunt. in occiſione gladij mortui ſunt Sed Beniamyn adoleſcentulus. hoc eſt ſanctꝰ Johannes. quāuis cum alijs carceres ſuſtinuit. vt patet Actuum. v. Et in oleo feruenti aſſa-

tus fuit. illud tñ nō reputatur respectu pene alio-
rum apl'oꝝ. quia nō vocauit eum dominus ad
passionem gladij sicut Paulum. nec ad martiriu-
um crucis sicut Petrū. cui dixit. Sequere me:
scz mortē crucis sustinēdo sicut ego. quia vidit
eum tollerabiliorem circa passionē z magꝭ stre
nuum. quia z ante passionē dixit. Domine para
tus sum tecum in mortem z carcerem ire. z hoc
q̄tum ad pr̄imū. Ad secundum aūt notandum
quando alique persone se mutuo diligunt se eti
am frequēter insp̄iciunt. quia dicitur in cōmuni
puerbio. ibi oculus vbi amor. Et hoc pbat au-
ctor troyane histo. li. xiij. de Paride filio pr̄ia-
mi z Helena vxore Menelai. hic Paris quodā
tpe a troia perrexit in greciā. et venit in insulaz
noie citharea. in qua fuit templum veneris mi-
re pulchritudinis. et plenū diuitijs. in qō Par
pulcherrimus cum Helena quam intime dilige
bat conuenerat. defixitqꝫ in eam intuituz z gau
debat suos radios visuales Helena cōmiscere.
Et ex hoc apparet maximus amor inter illos.
Sic ad pposītum fuit cum Petro z Johanne.
Auertit igitur Petrus vultum suum a xp̄o qui
est candor lucis eterne z speculum sine macula
Sapie. vij. Et in eius vultū angeli pspicere de-
lectātur. j. Petri. j. Et cōuersus vt dicit euāge-
lium vidit illum discipulum quem diligebat Je-
sus. quod fuit magnū signum dilectionis beati
Petri ad Johannē. quem in sociū in vita habu
it Actuū. iij. vbi legit. Petrus z Johes ascēde-
rūt in tēplū ad horam tē. hūc etiā in morte so-
ciū habuit. iō dixit. Hic autē q̄d. q. d. Ego seq̄r
te martiriū sustinēdo. sed hic quomodo moriaꝝ
nūquid passionē sustinebit mecū. vel saltē ipsuz
habeo in ministerio p̄dicatio nis. Et dicit notā
ter euāgelista. vidit illum discipulum quem dili
gebat iesus. Vbi notandū q̄ inter ceteros apo-
stolos ihs dilecto suo Johāni multa signa dile
ctionis demōstrauit. P̄rimū q̄ ipm in virginita-
te pseruauit. sicut patuit in arenga. Ex quo tri-
plicē p̄rogatiuā meruit in xp̄o. summā dilectiōz
sicut hic in textu. iō dicit petan io. Quia carnes
sibi amputauit illecebras celestiūepu arū deli-
cias fruebaꝝ. mirans recōmendationē Math.
xx. cum dixit. Ecce mater tua. Hiero. cōtra ge-
minianū. In breui ſmone mlta cōprehendam.
Doceā cuius p̄uilegij fuit Johes. cui a dño vir
gini mater vgo cōmendaꝝ. pfunde sapie infusio
nū. teste Hiero. vbi supra. Johes nāqꝫ q̄i aqui-
la ad summa volauit. et ad ipm pr̄ez puenit di.
In p̄ncipio erat vbū. exposuit vginitas qō nup-
tie nō poterāt. Secūdū signū q̄ xp̄s ipm mri
sue dilectissime cōmēdauit di. Joh. xix. Mulier
ecce filius tuus. Sup quo dicit petan. io. Sicut
dns dixit mri. hic est filꝰ tuꝰ. ita dixit discipul.
hoc est corpus meū. Et tantus fuit in illis ver-
bis effectus vt cū illico panis ille dñicū corpus
fieret. q̄dā igit̄ sil'itudie: dicere audemus bti io-
hānis nō verū filiū Marie sz potiꝰ noie. sed p-
pter illa dñica vba quoddā maiozis nc̄itat sa-
cramentū apud btāz Mariā vginē meruit obti
nere. Ex hoc b. Johes factꝰ est filꝰ vginis. xp̄i
frater adoptuꝰ. et thezaurarꝰ necnō archāge
li gabriel z soci in custodiēdo vginē. Tertiū si
gnū dilectionis ē q ipm sup pectus suū recūbe
re pmisit. et tangit hoc in euāgelio. q̄ z recubu-
it sup pectus eius. Vbi dic Glo. Pectus xp̄i est
mensa celestis. in q̄ sunt delicie angelorum. De
hac mensa dr Luc. xxij. Ut edatis z bibatis su-
per mensaz meā in regno meo. et est gazophila
cium in quo sunt sapientie z sciētie dei abscondi
te. ē etiā fons diuinus in quo est plenitudo oīs
gr̄e z vtutis. Sm illud ps. xxxv. Quoniā apd
te est fons vite Si ergo famelicus sedeat ad mē
sam deliciarum valde satiabitur Si egenus in-
trat in gazophilatium. valde thezauris ditabi-
tur. Si sitibundus venit ad fontem amenū ma-
xime repletur. Ideo beatus Johannes erat fa-
melicus. ideo hodie ad mensam angelorum euo
lauit. teste Beda in Omelia hodierna. Hodie e-
quit mirabilis aquila ad vineā angelorum z ho
minū escaz feliciter euolauit. Erat egenus ideo
intrauit in gazophilatiū oīm thesauroꝝ z oīm
sciarum. Sm illud Jo. damasce. qui dic. Hāc su-
pereminentem scie gratiam ex illo celesti gazo-
philacio in quo sunt oēs thesauri sapientie et
scie dei traxit. Fuit etiā btūs Johānes sitibun-
dus. ideo stetit ad fontem gr̄arū. ad quē ppbe-
ta suspirās dicit ps. xl. Sitiuit aīa mea ad de-
um fontem viuū. Ista tria tanguntur Exō. xv.
Libauit illum dns pane vite z intellectus et aq
sapientie salutaris potauit illum. Jocunditatez
et exultationem thesaurizat super eum. Quar-
tum signum dilectionis est. q archana cordis
sibi nō celauit. sic enī hr boc in euā. Interroga
uit Johānes dicēs. Quis est qui te tradet. q. d.
Rogo vt meis coaplis z mihi digneris reuela-
re. Jesus aūt reuelauit dicens. Ille est cui intin-
ctū panem porrexero Joh. xiiij. Sup his dicit
Pe. damas. in quodam sermone. Tacet petrus
celi clauiger. silet Andreas. non potuit os ape-
rire philippus. omnes tacent. omnes dubitāt
et latenter requirunt. non prolatione verboruz
sed nutibus oc'oꝝ. patrociniū querit. et ad rei
noticiaz puenit. Et subdit. Considerandum est
fratres quanta deuotionis instantia b. Johan-
nis auxilium debemus implorare quez sibimet
interuentorem. et ipsi apli petierunt quomodo
enī apud iustuz iudicem peccatoribus prodesse
non poterit qui etiam pro ipsis celestis curie

senatoribus interuenit. hec ille. Quintū signū dilectionis est q sibi oīm sanctoꝝ pfectionem dedit. ipe enī fuit aplus ⁊ euāgelista ⁊c. Et hoc declarat Petrus damas. dicēs. Johānes nāq; aplus est in eplis. euāgelista in euāgelio. pphe=ta in apoc. martir vtiq; fuit. q ceteris aplis in carne. plixius mansit eo diutius martirij tormē ta sustinuit. Cui alludit Hiero. di. q fuit. ppha aplis ⁊ euāgelista. ppheta. qz vidit in pathmos insula secreta multa. Apostol⁹ qz scripsit ad ec=clesias vt magister. euangelista. qz libꝝ euange lioꝝ cōdidit. qō excepto Math. alij apli nō fe cerunt. Sextū signū est q christus specialē cu ram de ipo habuit cū dixit Petro. Quid ad te. sic eum volo manere donec veniā. q. d. ſm Be=dam in Omel. Nolo eum ꝓsumere per mortem crucis sicut te. Nolo eū gladio feriente ipm fini re vitā pītem. sz tamdiu volo eum manere in p senti seculo. donec lōgo ꝓfectus senio me voca=te transeat in pace in vitā eternā. Ex hoc volue rūt quidam q b. Joh. cū corpe ⁊ aia sit in celo assumptus. vt b. Tho. in. iiij. scri. dist. xliij. ar. iij. in solu. ad scdm. Et dicūt hoc esse ex liberali tate. Deus enī valde liberalis fuit corpi b. Jo=han. in mūdo. corpus eius custodiendo ne cor=ruptioni sbiaceret. ne oleū aduret feruēs. ne ve nenū sibi noceret. ne gladius in ipm transiret. ne dolorem mortis sentiret. ideo nō minus libe ralis sibi debet esse in celo. Sed econtra est opi nio alioꝝ dicentiū lege cōmuni esse defunctum et aiam cuz alijs aplis in celesti gloria gaudere cū xpo. Corpus vero eius in loco hominib⁹ ig=noto. deo aūt cognito reſuari. sicut de Moysi corpe est credendum. Alij dicūt ipm adhuc vi=uere. et in paradisum terrestrē esse translatū. tē pore aūt antixpi inde educetur. et fideles cōfir mans ⁊ predicās ab ipo antixpo occidetur. Et ſm hoc dicit Theophilus. Christus non nega uit Johannē moriturū. qz q̄cquid orīt moritur. Sed volo inquit eū manere vsq; ad finē mundi et tūc patiet̄ p me martiriū. sed ꝓtra hos dic b. Aug⁹. hoc q hic dr̄ est ꝑuilegiū Joh. seu bene=ficiū speciale ei ꝓcessum. qō ſm dictū eoꝝ esset detrimentū eius ⁊ nō beneficiū. Si diu retarda retur a fruitione diuina alijs aplis in glia existē tibus. Quarti dicunt ipm adhuc viuere sz dor=mire. Et ostendunt ex illo q i eius sepulchro ni hil est inuentū nisi manna. qō adhuc in ꝓfundo fouee asserūt scaturire. sicut in fontibus fieri cō sueuit. qō accidere asserūt quodam flatu ⁊ anbe litu quiescentis Sed huic dicto obuiat b. Aug. di. Cur xps suo discipulo quē diligebat p ceter] ꝓ magno munere donauit longum corpi som nū cuz peccatorē Petrū p ingentē martirij glo riā ab onere carnis absoluit. q. d. Nō vtiq; esset cōueniens. Et dicit de manna ibi scaturiēte. q forte ꝓpter hoc. fuit q mors eius ꝓciosa per hoc cōmendaretur. quoniā mors martiriū non cōmendat. Vel ꝓpter aliam causam q̄ nos latz ideo verius tenendū est q est in celo. sicut patz ex hoc. cū xps vocaret eū ait. Veni dilecte mi. tps enī est: vt epuleris cū fratribus tuis. Si ad huc sb terra dormiret vel i paradiso esset vtiq; cū alijs aplis nō epularet in celo. Sed an ibi sit corpaliter ignorat. Septimū signū dilectionis qz maiori eum charitate repleuit. qō triplici si=gno ostendi pt. Primo qz ad monumentū eius prius cucurrit. ſm illud Jo. xx. Currebāt duo simul. Qō exponēs Greg⁹. ait. Qui amat ardē tius currit velocius ⁊ puenit citius. Secdo quia pre ceteris de charitate locutus fuit. vt ptz i el⁹ eplis. Jō dicit Crisō. in li. de cōpūctiōe cordis. Nos ē amātiū vt amorē suū silentio tegere ne=queant. Tertio quia vsq; ad etatē decrepitā do cuit charitatē. sic̄ de hoc refert Hiero. ad Gall. di. q btūs Johes euang. cuz ephesi morar etur vsq; ad vltimā senectutē. ⁊ vix inē discipulorum man⁹ ad eccliam deferreť. nec posz plana voce vba ꝓcipe. nihil ad singulas solebat ꝓferre col lectas nisi filioli mei filioli mei diligite Tādem discipli q̄ aderāt tedio affecti q eadē sp audirēt dixerūt. Mgr̄ q̄re hec sp loq̄r]. rndit qz ꝓceptū dñi ē. et si solū fiat suffic̄. Octauū signū dilectio nis. qz xps ad ipm morientē veīt. ad ceteros q̄=dē angelos sanctos misit. ad Johannē ꝓsonali=ter venit.. ſm illud. Sic eū volo manere donec veniā. Sup quo dicit Pe. dama. in persona xpi p meipm veniā ipm egredientē in glie charitate suscipiā. Quāte igitur reuerētie habēdus ē btūs Joh. hoibus quez ipe auctor vite honorauit in carne viuēdo. honorauit a seculo recedēte. Iste igitur fuit felix aduentus ⁊ ppē aspectū. qz ap=paruit illi Jesus. Et ꝓpter ꝓsortiū qz cum disci pulis suis. Et ꝓpter pmissum cū dixit. Veni di=lecte mi. tēpus est vt epuleris mecū. Sed dice=res que sunt cause q xps p ceteris aplis ioh̄em plus dilexit. Ad hoc dicēdū q plus dilexit tres cause sunt. Pria ē mūdicia v̄ginalis q̄m Joh̄s habuit. sicut testat ecclia. Virgo Joh̄s electus a dño. io ab ipo fuit magis dilectus. Recte enī sicut in natura refert Ali. li. xij. q vnicornis est aial ferox. et a nullo se tāgere pmittit. mūdiciā tū v̄ginalē diligit. io cū a venatore capi nō pos=sit. a virgine tractare ⁊ tangere se permittit. Quare christus nobilissimus vnicornis se tan gere pmisit a beato Johanne qui fuit mundissi=mus virgo. ei hoc quādo recubuit supra pect⁹ eius qō de nullo alio aplo legit̄. Ideo dic̄ Sapi ens. Qui diligit mūdiciā cordis ꝓpt̄ v̄ba labio rum habebit amicum regē. Secūda causa fuit:

perspicacitatis intellectus. Nã Johes oĩbus alijs euãgelistis altius intellexit ꝛ scripsit. Illi enĩ plurimũ de xpi humanitate scripserunt. Johannes ỏ diuinitate incipiẽs euangeliũ. In ꝑncipio erat v̄buz. Idcirco alij ꝑ aĩalia terrestria Johãnes vero ꝑ celeste. s. aquilã figurat. qỏ ꝑcellit alios teste Aug. in plogo sup euangeliũ. Johis dicit. Qỏ lex ꝛ pphete futurũ ꝑdixerũt hoc cõpletũ dicit Johannis euangeliuz. Inter ipos autem euãgelistas eminet Johãnes in misterioz diuinoz pfunditate. ideo dilectus fuit a deo. Juxta illud Prouer. xvij. Acceptus ẽ regi minister intelligẽs. Tertia causa fuit teneritatis infantia. Pueri enĩz ceteris magis dilecti sunt. ſm illud Ozee. xi. Puer Israbel dilexi te. et maxie illi pueri qui in iuuentute deo ſuire conantur. At quia Johannes ab adolescentia ỏ ſuiuit. ideo pre ceteris ipm dilexit. nõ tñ q alios nõ dilexisset. Dicit tamẽ Beda in Omel. Diligebat aũt eum Jesus nõ exceptis ceteris. sed pre ceteris quos diligebat familiarius ipm quẽ specialis prerogatiua castitatis ampliozi dilectione fecerat dignũ. Oĩes quippe diligere ꝑbat quibus ante passionẽ loquitur. Sicut dilexit me pater ꝛ ego dilexi vos. Sed hunc ꝑ oĩbus dilexit. quia v̄go electꝰ ab eo virgo in euuz permansit. hec Beda. ꝛ hoc quo ad scõm. Quãtum ad tertiũ ponit apl̃oz cozrigibilis opinionis fama. cum dr. Exijt ſmo Occasionez illius opinionis traxerũt ex illo. q christꝰ dixit. Sic eum volo manere. Sed illam opinionẽ cũ alijs euacuat dñs. et non dixit eis Jesus quia nõ moritur. quia mortuus est Johãnes sicut ꝛ alij discipli. et celesti potiꝝ gla qz ſm Pſ. lxxxviij. qs est homo qui viuit ꝛ non videbit mortem. quasi diceret: nullus. sed dixit. Sic ego eum volo manere donec veniam. scz in hac carne ad predicãdum. sicut exponit Crisꝝ. quia vsq; ad tempus Vespasiani in illis locis dicitur remãsisse. Tũc concludit dicẽs. Hic est discipulus qui testimoniũ phibet de his scz que vidit ſm illud Joh. j. Quod vidimus ꝛ audiuimus hoc testamur. ꝛ hoc quo ad tertium.

Sermo secundus de eodem.

Quartũ aĩal simile est aquile. Ita scribit Apo. iiij Dicit Isi. li. xiij. q mons Libani inter omnes montes mundi gignit cedrũ arborem altissimã que ſm Rabanũ est omnium arborum regina. Et dicunt alij naturales. q aquila volens nidificare volitat super omnes huius montis arbores. et q̃m videns altiorẽ super hanc volat. Et nidum suum in ea ponit. Mystice per montẽ Lybani intelligitur mons celestis regni. ideo qz dicit Hiero. Q; mons Lybani est mons confidẽtie et securitatis. Quia ibi tute quiescitur a venenosis serpẽtibus. quos mons ille sua aromatitate viuere nõ permittit. Est etiã mons pulcbritudinis ꝛ amenitatis ꝓpter cedrozum ꝛ aliarum arborum procritatem. et auium siluestriũ sedulitatem. Ita mons celi est mons magne securitatis. ad quem qui semel ascendit deijci nõ poterit. Est mons omnis pulcbritudinis ꝛ mire amenitatis. De his qui possident hunc montem dicit Ysa. xxxij. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis. in tabernaculis fiducie. et i requie opulenta. In isto monte amenissimo ẽ cedrus altissima christus ihesus dominus noster qui altus est per maiestatis potentiam. ſm illỏ Pſ. xcvi. Tu solus altissimꝰ sup omnẽ terrã. ex altatus es super omnes deos. Qui etiam ẽ rex regum ꝛ dominus do minantium Apocal. xix. Ad hanc cedrum volauit etiam beatus Johannes aquila. et tulit medullam eius. id est diuinitatem quando dixit. In principio erat verbum Joh. j. Et hoc figuratum est Ezech. xvij. vbi legitur q aquila grandis ꝛ magnarum alarũ plena plumis venit ad Lybanũ. et tulit medullaz cedri. Per aquilam grandem intelligitur beatus Johannes. De quo canit ecclesia. Aquilã Ezechielis sponse scz ecclesie mittes de celis in misterium quod vidit. scz de diuinitate quam altius ceteris pspexit. ideo similatur in v̄bis premissis aquile volanti. In quibus inquaz verbis duo describũtur. Primo beati Johannis vltra alios dignificatio. ibi. quartũ aĩal. Secũdo ipius alta cõtemplatio. ibi. volanti. Circa qỏ notandum ſm naturales. sicut aquila inter oĩes volucres est magis digna. qz est inter illas velut regina. vt dicit Isi. li. xiij. Ita btũs Johannes est dignioz inter alios euangelistas. ỏo attribuitur sibi similitudo nobilioz. ſm illud Apoc. iiij. Vidi bestiũ aptum in celo. et ecce posita est sedes in eo. et in medio sedis ꝛ incircũitu eius quattuoz aĩalia plena oculis ãte ꝛ retro. Et animal p̄mũ simile leoni. quod signabat btm̃ marcũ. At scõm aĩal simile vitulo significãs b. lucã Tertiũ aĩal habẽs faciẽ quasi boĩs. ꝑ qỏ intelligit Matheus. Quartũ aĩal sile aqle volãti. ꝑ qỏ b. Johis figurabat. Et hoc ꝓpt multa notabilia q̃ in aqla inueniũtur. Primũ ẽ ſm Gregl. sup Job. Q; aquila ad altissima se eleuat. vt pre nimia eleuatione a terra vix hũanis intuitis pateat. sed tñ pastus gra ad infima descendit. qz cum in sblimi vidit lepusculum in terra aut piscem in mari ad instar lapidis moz descendit. et lepozẽ siue piscẽ rapit. Ita beatus Johãnes

altissime volauit. Paulus quidem volauit vsq; ad tertiū celū. sic hr̄. ij. Cor. xij. Sz Johānes sup oīe celum vsq; ad ipm deuz. teste b. Augu. sup Joh. Transcendit b. Joh. sup oīa cacumina. oīes campos aeris. oīes altitudines sideruī oīes chozos angelox; z legiões. Nisi eni transcēderet oīa creata nō pueniret ad deum per quē oia facta sunt. Qui applaudat doctor. Orig. Ets inqt Johes aquila vltima superuolat. nō solum que audiri aut intelligi possunt. verumetiā q̄ omnē intellectū z omnē sensum excedunt. Ideo canitur de eo. Volat auis sine meta qua nec vates nec ꝓphēta euolauit altr. Et q ipe tam alte volauit signū fuit leuitatis. puritatis z sb̄tilitatis. Quia dicit b. Aug. in li. Emonitile. Volare nō potest nisi qd est purū. leue z sb̄tile. Beatus igitur Johes fuit purus sine admixtione terrene auaritie. qz reliquit omnia. s. patrem. et rethe. et secutus est dominū. Mat. iiij. Fuit leuis sine ponderositate. qz perpetuus virgo z a deo electr. Fuit z sb̄tilis sine grossitudie superbie quia fuit humilis. qd patet ex eo q dominus nō sb̄ rone humilitatis exp̄mere voluit. Joh. vlti. cū dixit Petrus vidit illū discipulus quē diligebat Jesus. Jō dic̄ de ipo xp̄s Cant. ij Dilectus meus candidus z rubicūdus electus ex milibus. Candidus, pp̄ puritatē. rubicūdus pp̄ charitatē. electus ex milibr, ꝓpter ꝓfundā būilitatē. Et qz būit illa ka in se. iō trāscēdit oia et tā alte volauit. Quis tñ ita alte volauit q vix inuenitur aliquis q̄ eius volatum possit acutr intueri. tamen interdum aliqñ ad ima descēdit. et se cuz creaturis occupando recreauit. Sicut legitur in histo. ecclesiastica. cū perdix viua beato Johāni oblata fuisset a quodam. et ille eaz q̄si demulcendo tāgeret z cōtractaret. quidam adolescens hoc videns ad socios suos ridendo dixit. Videte quō ille senex cum auicula ludit sicut puer. Qd̄ btūs Johes ꝓ spīm recognoscēs iuuenē ad se vocauit. et quid in manu teneret q̄siuit. Qui cum se arcum tenere diceret ait Quid inde facis? Et iuuenis. Aues z bestias inde sagittamus. Cui apostolus: quomodo? Tunc ille cepit arcū tenere. et tensuz in manu erigere. Sz cū aplus nihil ei diceret arcū distendit. Cui Johannes. Quare fili mi arcū distendisti. Et ille. Si diutius teneretur tensus ad iacenda iacula infirmior inueniretur. et aplus. Sic z humana fragilitas ad cōtēplationes minus valida fierz si sp in suo vigore vel rigore pīstens fragilitati sue interdum cōdescendere recusaret. Et ponit exemplum dicens. Nā z aquila cūctis auibus celsius volat. et solē clarius ꝓspicit. et tñ nature necessitate ad ima descendit. sic et humanus animus cum se modicum a contemplatione retrahit crebra innouatione ardētius ad celestia tendit. In hoc nos docuit beatus Johānes ne continue in contemplatione eleuemur. sed inēdum gaudijs licitis mundi recreemur. Sm illud sapientis Cathonis in animo q̄uis sufferre labozem. quia dicit Aristo. iij. Ethicox. Requies z ludus videtur homini necessaria i vita sua Secundum notabile est in aquila. Quod ponit iterum beatus Greg. super Job dicens. Quādo pulli aquile recenter nati ad capiendum cibum grossiozem sunt inualidi tunc sanguinez z liquidiozem humozem siue liquozē ex pede suo in os suū attrahit. et attractuz sanguinē in oza pullox vomit. z ita reficit eos cibo leniozi quo usq; ad cibum sumendum grossiozē conualescūt et sic consequēter cibat cibo molli. et ad vltimū duro. ita z beatus Johannes nobilis aquila cibauit filios spīrituales. quia recenter natos in fide cibauit cibo leui scribens eis benigniter. j. Johannis. ij. Filioli mei hoc scribo vobis vt nō peccetis. quia si quis peccauerit aduocatū habemus apud patrem christum. et ipe ꝓpitiatio est pro peccatis nostris. Filios aūt mediocres cibauit cibo grossiozi. docēs eos relinquere mundū. j. Johānis. ij. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄ in mūdo sunt. Si quis diligit munduz nō est charitas dei i eo. qz oīe qd̄ est in mūdo: aut est ꝓcupia oculox. aut ꝓcupia carnis. aut superbia vite. Filios aūt adultos z i fide pfectos cibauit cibo durissimo dicēs. j. Johis. iij. Quonia ille aiam suam ꝓ nobis posuit. et nos. s. pfecti debemus ꝓ fratribus nr̄is aias ponere. In hoc b. Joh. docet p̄dicatozes vt sm capacitatē gētiū moderēt smones p̄dicationū. Jō docz b. Pe. et hr̄. viij. q. j. Oportet eū qui docet z istruit aias rudes esse talez. vt ꝓ ingenio discentiuz semetipm possit aptare. et verbi ozdinem ꝓ audientis capacitate dirigere. Tertiū notabile in aquila est q ꝓ salute filiozum morti se expoit sicut refert rabi Salomon Quando portat pullos de loco ad locum in dorso eos baiulat. vt si sagitta contra eos dirigatur ipa recipit ictus. vt sic pullos defendat. Ita beatus iohannes ꝓ salute filiozum suozum morti se exposuit. cū venenum pro eozum salute bibit. sicut canit ecclesia. Haurit virus hic letale. Ideo potest dicere cum apostolo. ij. Corinth. xiij. Ego libentissime impendar. scz corpus exponēdo morti. z superimpēdar ꝓ aiabr vr̄is. scz reddendo rationē et passiones sustinēdo. Et hoc liquet in exēplo. qd̄ refert Alemēs in. iij. li. ecclesiastice histo. Ne quodam tpe aplus quendam iuuenē pulcherrimum et ferocē conuertit. et eū cuidā epo sub depositi nomine cōmendauit. Post aliqd̄ tēpus iuuenis epm dereliquit. et factus est ꝓnceps latronum

veniens igitur aplus ad epm depositū suū req-
siuit. Cum ille de iuuene nō intelligeret .et plu-
rimū stuperet. dixit ei aplus . Juuenē istum a te
repeto quē tibi tam studiose cōmendaui. Cui il-
le. Pater sancte in aīa mortuus est .et in tali lo-
co cū latronibus degit. Quod aplus audiēs ve
stem scidit ꝛ ait. Bonū custodem aīe fratris te
dereliqui. Confestim igitur sibi equū compare
iussit. et ad mōtē illū intrepidus cucurrit. Quē
cū iuuenis ispexisset p pudore nimio equū ascen
dit. et velocius aufugit. Apostolus aūt etat ob
litus equū vrget calcaribus. et post tergum cla
mitat fugiētis. Ut quid fili dulcissime fugis . pa
trē inermē ꝛ senē nō timeas fili. qz p te christo
reddam rationē. et certe pro te libenter morior
Sicut p nobis christus mortuus est. Reuerte
fili reuerte. qz deus me misit. Audiens iuuenis
cōpunctus rediens ꝛ amarissime fleuit . Aplus
aūt ad pedes eius. pcidit. et manum sibi per pe
nitentiā illā purgataz osculari cepit. Jeiunante
igit ꝛ orāte. p eo apls veniā impetrauit .et post
ea eū in epm ordinauit. Quartū notabile ē Aq-
le fm Pli. in spec. na. q duos lapides pciosos
noie echides. quorū vnus est masculus. ꝛ alter
femineus i nido suo reponit. vt pullos suos cu-
F stodiant a morsu reptiliū venenosorū . Ita bea
tus Johānes in nido suo. i. euangelio de quo di
cit Job. xiij. In arduis ponit nidum suum lapi
des posuit contra Fpentes. i. contra hereticos
Unus lapis fuit cuz dixit. In pncipio. i. in eter
nitate erat vbum. Et iste lapis est pra nestoriū
qui dicit filiū habuisse pncipiū. Alius lapis fu-
it. et verbum erat apud deū . Et iste lapis fuga-
uit Fpentem sabelliū qui dixit q nulla erat disti
ctio psonarū. Alius lapis fuit cū dixit Et deus
erat verbū. Iste lapis fugauit Fpentē dariū qui
dixit filiū minorē patre. Alius fuit lapis quan-
do dixit. Oia p ipm facta sunt. Et iste lapis fu-
gauit Fpentē manicheū qui dixit oia visibilia a
deo nō esse creata. Alius lapis fuit cū dixit . vē-
bum caro factum est. Et iste lapis fugauit ma-
nicheū qui dixit ipm nō habuisse corpus huma-
nū sed fantasticum. q si esset verbum caro factū
nō fuisset. sed apparuisset. Iste etiā lapis moco
nites Fpentes etiam fugauit qui posuerunt xp̄z
habere corpus verū nō tñ de virgine sumptum
sed de celo apportatū. q si esset verū corpus il-
lud caro dici nō posset. cuz caro dicat aliqđ cō
F positū ex q̄ttuor elemētis. Quintū notabile in
aqla ē q qñ venat nō fac hoc circa nidū suū . sz
longe a nido vult venari. vt ait Pli. in spe. nat.
predam nō accipit nisi fame arceat. Sola non
comedit. imo auibus se sequentibus quasi com
munem exponit. Ideo eam etiam semper mul-
titudo auium sequitur sperantes sibi de ipsius
preda aliquid imptiri. Ita btūs Johēs in locis
vicinis. s. in mūdo nō venatus fuit Jō dr tulisse
medullam cedri. scz deitatē de lybano. i. de celo
vt notat in themate. Marcus enī venatus ē in
locis vicinis. quia dicta Mathei collegit. et in
suo euāgelio posuit. Matheus venatus est i lo-
cis vicinis. qz infantiā xp̄i describit. Johannes
aūt in locis vicinis venari noluit. nec dicta alio
rum euāgelistarū replicauit. sz sua ppria nobis
exhibuit. nec texit xp̄i natiuitatē carnalem : sed
celestem. Jō dicit btūs Aug⁹. sup Joh̄em : desī
gnantur siue leo. siue vitulus . siue homo. ꝛ illa
tria in ēra gradiūtur. qz tres euangeliste in his
maxie sunt occupati q̄ xp̄s i carne ē opat⁹ . At
vero Johannes sb nubilo infirmitatis humane
velut aquila volat lucē incōmutabilis veritatis
acutissimis ꝛ firmissimis oculis intuetur. Atiaz
btūs Joh̄es predam quā in celo cepit solus nō
comedit. Paulus nanq predam quam rapuit
solus manducauit. quia eam homini loqui non
licuit. ij. Cor. xiij. Sed Johānes predam quaz
super oīe celum rapuit solus non manducauit
qz eā predauit. ꝛ i scptis reliqt. iō dicit Orige.
Paulus audiuit vba q̄ nō licuit hoibus loq Jo
hānes intime veritatis inspector in padiso. pa-
radisus. i. causa oīm audiuit vnicū vbū . per qđ
oīa facta sunt . et licuit loq q̄tū pt hominib⁹ p̄-
dicari Sextū notabile i aqla est vt ait Ambro.
sup illo vbo Prouerb. xxx. Tria sunt m difficī-
lia. et quartū penitus ignoro. qđ est inimica ser
pentū. qz eos sursum ad calorē solis trahit. Ro
stro vnguibusq suis lacerat ac distinguit. quos
cū deuorat caloze suo in ceruoz vires extiguit
Ita beatus Johannes fuit inimicus heretico-
rū latentiū Fpentum. ita q cū eis noluit balnea
ri. nec in pūtia eoz conuersari. sicut hr in Glo.
sup scdam cano. Johis. Cū aplus Joh̄s ephe-
sum balneuz lauandi causa introisset . et ibidem
cherintū hereticū vidisz. protinus exilijt dicēs
Fugiamus hinc ne balnea sup nos corruant in
quibus lauatur cherintus veritatis inimicus.
Ipse etiam velut aquila lacerauit eoz falsa do-
cumenta. sicut canitur in prosa. Obstruit quod
ebzon cherintus ꝛ marcion p fidem latrauit. et
recte sicut aquila comedit venenum non sentit
acerbitatē eius. sed caloze interiori consumit ꝛ
distinguit. Ita b. Johannes q̄uis mortis vene
nū bibit. penā tñ euasit. qz de hoc ipo dictū fuit
Job. v. Ingredieris in abundantia sepulchruz
sicut infertur aceruus tritici in tempore suo. et
q̄uis mortem seu acerbitatē pene non sustinuit
ideo nō desijt esse martir. immo martir fuit fm
q dicit btūs Aug⁹. in Fmone de apostolis Pe.
et Pau. qz volūtate patie. pmptitudinē habuit.
igit coronā meruit . Qz sic tres pueri i camino

ignis precti ⁊ pati erant pati cozonati sunt. ita et illi sunt cozonati in hiſtozia vel legẽda sancti epi Udalrici. Contra huius ciuitatẽ expugnandam venit q̃dam dux hunoz̃ noĩe Atyla. qõ videns eps accepta militia imperatozis Ottonis his ad resistendum hortat sibi ad audaciã pugne promittens de victozia premia eterna. Ad ueniente vero die pugne rogauit dñm vt sibi dignaretur ostendere qui in ea essent mozituri. Et ipm dñs exaudiuit. Motus igitur pietate illos ab alijs segregauit. et in ecclesia recludebat. Fuans ipe claues quousq̃ pugna finiretur. Qua pacta letus eps reuertit. transiens ad inclusos in ecclia volens eos de victozia psolari. sed iuenit oñes mozt̃uos. nullis tñ vulneribus saucios. qõ cũ ille vidit cognouit voluntatem dei. ⁊ eos bonozifice sepeliuit. inter cõmune sctõzum martyrũ psoztiũ predicauit. et sic illi ex sola voluntate ⁊ pmptitudie patiẽdi sunt cozonati. ita ⁊ b. Joh. iõ dic̃ b. Aug⁹. in li. de nup. ⁊ cõcup. ñ est impar meritũ patie in Johe q̃ passus nõ est et in Petro qui martiriũ sustinuit Et sic dicitur martyr voluntate q̃uis non passione.

Sermo pmus de Innocentibus.

Angelus domini

apparuit in somnis Joseph Math. ij. hugo in Ydaſcalicon. libro. iiij. dicit Fumus qui egredit̃ ex lignis humidis oculos amaricat. lachrymas puocat. et sensibiliter visum ledit humanũ. ⁊ nõ solũ ledit hoies. sed volatilia. sicut apes ⁊ accipitres quos maxie ledit ſm Bedaz Ideo eoz̃ imitatozia a locis fumosis debẽt esse remota. ne eozũ cozpa ex fumi amaritudine ledantur. Spiritualiter per fumũ lignoz̃ madidoz̃ ira potentuz ⁊ diuitũ designatur. quia recte sicut talis fumus cito ascendit in altũ. et subito euanescit. Sic ira potentũ q̃m ptra bonos exercent nõ diu durabit. Quia de illis dicitur. Sap. v. Hi sunt q̃si fumus qui a vento diffusus id est dissolutus est. Quod figuratum est de Nichanoze. de quo legitur. ij. Mach. xv. Qz i ira voluit cõpellere filios Israbel vt dereliquerẽt sabbata. Et cum illi dicerent. Deus potens est in celo qui misit diem sabbati celebrare. Rñdit .pterue in ira sua. Et ego potens sum in terra. q̃ iubeo sumere arma. Ecce qualiter fumigauit. sz nõ diu durauit. qz vt habet̃ in eodem. c. q̃si circa finem. Judas machabeus exoztatus est populũ. et contra ipm iuit pugnatur⁹. Cunq̃ deũ in cozdibus suis inuocassent. trigintaquinq̃ milia ex hostibus pstrauerunt. inter quos nichanoz succubuit cũ armis suis. ⁊ precepit Judas caput ei⁹ ⁊ manũ cũ humero abscidi. ⁊ in hierusalem deferri. q̃uis enĩ tales potẽtes nõ diu durant in ira sua. interiz tñ q̃ viuũt amaricãt oculos. i. bonos hoies ⁊ deuotos qui sunt oculi ecclie. sicut Job q̃ dic̃. xxx. c. Oculus fui cecoz̃ et multotiens puocauit eos ad fletũ. sicut patz̃ in Antiocho scelerato qui tanta mala intulit iudeis. qui tunc fuerunt populus dei peculiar⁹ vt ipi dicerent. Quid nobis prodest adhuc viuere sup terrã. Et Machabeus ⁊ filij eius sciderunt vestimẽta sua ⁊ plauerũt. Quia mulieres q̃ circuncciderunt pueros suos trucidabant. et suspẽdeb̃t pueros a ceruicibus per vniuersas dom⁹ earũ. Idem legitur hoc de Herode ascolonita. qui tantã amaritudinẽ intulit pueris innocentibus vt ad fletũ matres oẽs cõcitaret. q̃ten⁹ impleret illud Hiere. xxxi. Vox in rama audita ẽ. plozat⁹ ⁊ vlulat⁹ mltus. et nõ solũ ptristauit illos pueros innocentes. sed etiã nobilissimũ accipitrẽ xp̃m nouũ natũ puerũ. quẽ pncipaliter q̃rebat interficere. iõ iussit angelus vt habitatio eius remote ponere⁊. cũ dixit ad Joseph. Surge: accipe puerũ. In quo tria tãguntur. Primo angelica ammonitio. ibi angel⁹ dñi. Scõo ãmonitiõis psecutio. ibi. q̃ psurgẽs. Tertio tyrãnica psecutio. ibi. tũc Herodes. Circa pmũ est notandũ ſm Jsi. li. xiiij. Est q̃dam bestiola noĩe Basania. i. lacertula modica que solet hominem in somnis premonere. Quidam enĩ Pentes sunt qui insidiantur dormientibus. et cum viderint opoztunitatem in eos insiliũt ⁊ occidunt. Sed sania sentiens presentiã serpentis saltat sup faciem dormientis scalpens pedibus vt eum excitet ⁊ premonet contra anguẽ. Mystice p serpentẽ intelligitur herodes. qz sicut serpens latitat in occultis. et improuise saltat super hoies et occidit. ita herodes occulte aduebat gladiũ in mente sua contra christum. et sub specie pietatis misit magos in bethleem dicẽs. Jte et interrogate diligenter de puero. et cũ inueneritis eũ renũciate mihi. vt ⁊ ego veniens adozem eũ. Ecce simulat se adozare euz quem occulte nitebatur iugulare. Ideo angelus tanq̃ fidelis sania in somnis apparet ioseph. et eum premonuit ne ille latens serpens in puerum insiliret. ⁊ occideret. vt dicit presens euangelium. Angelus domini apparuit in somnis ioseph ⁊c. Ad cui⁹ maiozẽ euidentiã est sciendũ. Refert pe. come. in scolastica hiſtoria q̃ Ydume⁹ antipater neptẽ regis abzumi duxit in vxozẽ. ex qua filiũ habuit quẽ Herodem vocauit q̃ postmodũ ascolonita dict⁹ est. Hic a cesare augusto regnũ iudeorum accepit. Et tunc primitus ablatum est sceptrũ de iuda. sic̃ pphetauerat iacob Gen. xlix. huic septem filij nati sunt. Antipater Alexan-

der. Aristobolus. Archelaꝰ. Herodes antipas et Philippus. Alexandrū eni ⁊ Aristobolū q̄ erant ex eadem matre iudea misit Romam liberalibus artibus imbuendos. Post hoc de studio redierunt. et erat Alexander pozatoz. tāq̄ licētiatꝰ de susceptione regni cū patre discepta bat. Ob hoc pater offensus antipatrem illis satagebat. Cunq̄ illi de moꝛte patris tractassent et ob hoc a patre reuocati fuissent. cesarez adeunt de imisericozdia patris ꝙquesturi Interea vt habetur Matħ. ij. magi hieroſolymā venerūt et de oztu noui regis diligenter sciscitabanꝰ Herodes aūt audiens turbatus est timēs ne de ideoꝛ genere aliquis rex natus esset qui eum repelleret. Rogauit ergo magos vt eo inuēto sibi renūciarent. Sed illi p̄emoniti in somnis p aliam viam reuersi sunt. Illis autem ad se non venientibus visione stelle eos deceptos putauit. ad se venire erubescere credidit. et animū ab inquisitione pueri reuocauit. sed cū audisset q̄ pastozes dixerant. et que Symeō ⁊ anna pzophetauerant Luce. ij. vehementer timuit. et se a magis delusum putauit. Et exide de moꝛte puerorū qui erant in bethleem tractare cepit. et cum eis ille quem ignozabat necaretur. Ad monitionem autem angeli Joseph cum puero ⁊ mr̄e eiꝰ in egyptū in ciuitatem hermopolim fugit. ibiq̄ septem annis vsq̄ ad obitum regis Herodis p mansit. Et hoc est quod dicit euangelium. ⁊ angelus ait. Surge ⁊ accipe pueruz ⁊ matrē eius et fuge in egyptum. Super quo dicit Xrīs. in p̄sona Joseph ad angelum. O angele deiꝫ nonne tu retulisti mihi q̄ nasceretur ex ea de spū sancto. Et quomodo iubes nos fugere quo filius dei ante hominem fugeret. Aut quis de inimicis liberet se. ipse inimicos times. Et respondens Xrīs. ait Ideo fugit vt regulā humane nature conseruaret q̄m suscepit. q. d. Fugit ꝓpter offensionē sue humane nature. vt ex hoc vā eiꝰ humanitas monstraretur. Hinc est q̄ cū sponsa xp̄i ecclesia natiuitatē eius petisset di. Cāt. viij. Quis det mihi vt te fratrem meum sez rōne humanitatis assumpte. sugentem vbera matr̄ mee scz Marie. q̄ dr̄ mater totius eccl̄ie. statim subiungit. Dilecte mi fuge. et assimilare hinulo capreeq̄ ceruoꝛ. Secundo fugit ꝓpter victoziaz sue sapientie. Fugiendo eni Herodem vic̄. et milites acquisiuit. Ideo dicit Petrus rauēnensis Bellicosus si in bello fugit artis est. nō timoꝛis Hoc genere pugne vicerunt filij Jrabel. de quibus legitur Judicū. ij. qui p̄ius simulauerunt fugam. sed versa facie. foꝛtius resistebant. Tertio ꝓpter exemplum. vt nobis daret exemplum fugiendi. Fm illud Matħ. x. Cum persecuti fuerint vos in vna ciuitate fugite in aliam. Ideo dicit Xrīs. sup Matħ. In puerili etate consueuit fugere potestatem minantem. Ideo vt ceteri christiani cum necessitas persecutionis aduenerit fugere nō erubescāt. Sed diceret q̄s. q̄re potius fugit in egyptū q̄ in aliā terraz. Ad hoc rn̄detur. q̄ hoc fecit ꝓpter certas cās. Pzio in egypto maxie simulacra increuerāt. Et hoc lōge p̄edixerat Ysa. xix. Ecce dn̄s descendet sup nubem lenem. et ingredietur egyptum. et cōmouebuntur simulacra egypti a facie eius. Quia legitur q̄ ea nocte egyptum intrauit qua populus israbel inde exiuit. et sicut non fuit domus i qua non iaceret p̄imogenitum moꝛtuuz. ita non fuit templum in quo non coꝛruisset ydolum. Ad domino ingrediente templum in Hermopolim omnia ydola coꝛruerunt. Secundo pzopt̄ egypti sanationem. Juxta illud vaticiniū Ysa. xix. Percutiet dominus egyptum plaga. et sanabit eam. Nam sicut Xrīs. sup Matħ. dicit. Recoꝛdatus deus quanta mala fecit super egyptū filium suum mittit vt decem plagas egypti sanaret medicina. Ad idem Augustinus in ꝑmone. Alī quando Moyses in egypto persidis clausit. illuc Christus veniens sedentibus in tenebr̄ red didit clarissimam lucem Fugit vt illuminaret. ñ fugit vt timeret. fugit non foꝛmidine sed pietate Quantum ad secundum notandum. q̄ ioseph quasi obediens statim adhuc nocte surgens secessit in egyptum. Sed quare hoc cum tamen de egypto rediret in iudeam non ponuntur tenebze fuisse aut noꝛ. Ad hoc rn̄det Xrisostomꝰ sup Matħ. Omnis persecutio noꝛ est aut dies aut refrigerium. quasi diceret. In nocte persecutionis iuit in egyptum. In die cessante persecutione reuenit. Et est notandum q̄ euntibus illis in egyptum varia mirabilia creuerunt. Refert Cassiodoꝛus in hyſtoꝛia triptita. Martinꝰ in cronica. Vincentius in speculo. histo. li. vij. Ne in Hermopoli dicatur esse arboꝛ que a persidis vocatur valens in salutem multoꝛū. si fructus aut folium siue pars coꝛticis collo egrotantiuz alligetur. Cum igitur beata Maria virgo i egyptum fugeret. hec arboꝛ vsq̄ ad terram inclinata Xp̄m humiliter adoꝛauit. Aliud referūt Dum Maria et Joseph sub altissima palma q̄escerent. dixit virgo. Vtinam ex fructibus istis proficere possem. Cui Joseph. Tu ex fructibus palme cogitas. ego de aquis que nobis in vase deficiunt. Tunc infantulus in sinu matris clamans ait. Flectere arboꝛ. et refice matrem meam de fructibus tuis. Tunc statim inclinauit cacumen suum vsq̄ ad plantas Marie. Et colligentes fructus sunt refecti. Nec arboꝛ surrexit. quousq̄ diceret Xp̄s. Erige te et aperi ex radicibus fontem occultum. Quod et

factum est.et potati sunt cum iumētis. In hoc xps ostendit suam bonitatem. Deinde dixit Jb sepb ad puerum. Domine nimius estus exuret nos.vis transeamus viam maris vt possimus transire quiescendo. Ad quem ille. Noli timere Ego vobis mansionē abbreuiabo.ita vt quo ad xxx.dies properandum erat in hac vna die mā sionē clam pertingetis. Adhuc eo loquente. p= spicientes viderunt montes egypti .et gauden= tes in vnam ciuitatem nomine Syrenē intraue runt. Ingressi sunt in templum in quo tricēta et sexagintaquinq; ydola erant que oīa corrue= runt. Quod cum nūciatū esset Eufrodosie īgres sus in templum cum omni exercitu deuz adora= uerunt. Aliud aūt.cū ipi irent in egiptuz incide runt in latrones.qui asellum rapere voluerunt Unus aūt in puerum respiciens tantā venusta= tem z faciei splendozem admirans dixit socijs suis. Vere dico vobis q; si possibile est deū bo= minem fieri.dicerem q; iste puer esset de⁹ incar= natus. Ideo si aliquis eos leserit.vel asellū ab= stulerit aut ipe aufert vitam meā.vel ego auferā sibi suam. Sic post multam altricationē tandē eos defendit. Tunc virgo Maria latronem ad se vocauit dicens. Scias q; iste puer quē defen= disti tibi adhuc mercedem retribuet. Hic autez dicitur latro qui cū christo crucifixus est a dex tris.cui dixit Luce.xxiij. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Aliud referunt q; i via veniissent latrones.et puerum adozantes abijs= sent. Similiter leones z pardi comitabātur eos et interdum antecedebant.viam eius ostenden tes in dexto inclinantes capita sua obsequium exhibuerunt. Et est notandum q; christus se= ptem annos mansit in egypto.ad designanduz q; toto tempoze vite presentis manet cū bonis z malis per beneficiozum participationez. De qua mansione dicitur Matb.xxvij. Ego vobis cum sum vsq; ad consummationē seculi. cōmu= nicando vobis.vij.beneficia aut septemplicez miscōiam. De quibus Bern.in fmone dic. Se ptem in me video misericozdias domini. Pria cum adhuc essem seculo deditus a multi me pec catis custodiuit.quis non videat q; sicut in mi= ta cecidi sic in alia poteram incidisse. nisi me di pietas conseruasset. Secunda est q; conuersio= nem meam expectauit. Prolongaui ego longo tempoze iniquitatē meam. et dns prolongauit misericozdiam suam. Tertio cōtritionis colla= tio. Nam qui letabar cum malefeceram.et exul tabam in rebus pessimis.incepi demū cogitare oīes annos meos in amaritudine anime mee. Quarta est que me penitentem misericozdit su= scepit. Multi enī penitētia ducti sunt sed infru= tuosa.quoniam penitentia eozū reprobata est ita hic miseratio magna fuit q; me penitentē mi sericozditer suscepit. Quinta est q; mihi perse= uerandi virtutē contulit ne recidiuū paterer.et erroz nouissimus peyoz fieret prioz. Sexta q; mihi gratiā ptulit pmerendi glozia3. Septima q; in spem dedit obtinendi glozia3m.hec Bern. Tūc euāgelista confirmat dictū suū p ypheta. Osee.xi. Ex egypto vocaui filiū meū Jsta auto ritas ad litterā intelligit de filijs israhel. Per= fectius tū de xpo qui fm Arij .est naturalis fi= lius dei. Et tm de secūdo. Quātū ad tertiū po= nitur herodis tyrānica psecutio cū dr. Tūc be= rodes videns q; illusus esset a magi irat⁹ ē val de. Ubi notandum.dicit Plini⁹.in spec.li.iij.c. xxxix.Vulpis naturaliter odit taxū z ipm pse quitur.qz ppt eius pellem hispidā nō pt ei no= cumentū inferre. Ideo fugam simulat z tēptat superare astutia quē nō potest supare potentia Spiritualiter p vulpem intelligit herodes.qui persecutus est et odiuit verū taxū xpm.quē cū nō posset potētia supare simulat ipm velle calli de adozare Mat.ij. Sed cū videret se illusuz a magis iratus est valde,ppter tria. Primo,p= pter regni dolum.teste Arij.qui ait. Si ex alia cā irascant reges cito placātur . Illa ira iextig uibilis est quaz regni zelus accendit. Secundo ppter sui ptemptū. Dicit enī Arij. Magi cōtē= nētes herodē addiderunt causas doli.qz quos ille sedens in throno suo suadere nō poterat cō cilio bis icsus iacens in presepio et pānis inuo lutus impat. Tertio ppter cesaris metū qui p= cepit q; nullus sine suo imperio rex diceret Sic igitur iratus mittēs occidit omnes pueros. Fe cit Herodes sicut lupus. De hoc refert Jsido. li.xij.et Homerus. Cum esurit querit ouem ad comedendum. Et si ad ouile venerit.non solum vnam sed omnes studet iugulare.vt sic suaz in= gluuiem possit satiare .Sic herodes querens il lum agnum mitissimū qui venerat mundi tolle= re peccatum Jobannis.j. Sed quia ipm igno= rauit.,pterea oīes innocētes pueros iugula= uit.teste Aug.in fmone.iij .huius festiuitatis. Iste q agnū tēptauit ipe p herodē agnos oīes iugulauit. Uō et testatur euangelista di. Occi= dit oīes pueros qui erāt in bethleem iuda z in oībus finibus ei⁹ a bimatu z infra. Circa qō notandū.refert Petrus comest . i scola .histo. Dū herodes de nece pueroz disponeret a cesa re citatus est accusationibus rūsur⁹. Qui cū cō pareret.et p tharsuz iter faceret.itellexit q; na ues tharsensium magos transuexissent. Jō om= nes in spiritu vehementi comburi iussit .vt im= pleret illud Ps.xlvij In spū vehementi pteres naues tharsis. Dūq; pater cum filijs cozam ce sare disceptaret.diffinitum est vt filij patribus

in omnibus obedirent. Et ipe cui vellet regnuz dimitteret. Rediens aũt herodes. et ex confirmatiõe audaciox factus. mittẽs tũc ꝑmo occidit oẽs pueros qui erãt i bethleem a bimatu et infra. i. ab infantibus duox annox. Fm tps
M qꝫ exquisierat a magis. Et hoc dupliciter ꝓt exponi. Uno modo vt infra dicat ordinez tpis et est sensus. a bimatu z infra. i. ab infantibꝰ duoruz annox vsqꝫ ad pueros vnius noctis. didicerat enī herodes a magis ea die qua stella apparuit eis dñm natum esse. Et quia iam annus effluxerat eo qꝺ romã transierat z redierat. dñz anniculũ. et insup aliquox dieruz esse credidit. iõo vsqꝫ a bimatu z infra. i. vsqꝫ ad vnius noctl infantes deseuit pueros. timẽs ne puer cui sidera famulabantur supza etatẽ veniret z super eũ dñaretur. Et hec expositio verioz reputabitur Alio modo exponit Crif. vt infra dicat ordinẽ numeri. et ẽ sensus. a bimatu z infra. i. a pueris duox annox z vltra vsqꝫ ad pueros. v. annox Dic enī stellã ortã magis ꝑ annũ anteq̃ ad dñz venirẽt apparuisse. Herodes autẽ postq̃ hoc a magis didicit romã vadens adhuc distulit per annũ. Credebat enī tũc dñm natũ fuisse qñ magis stella apparuerat. Et ideo duox annozum dñm esse credidit. Jõ pueros biennios occidit. Deinde vsqꝫ ad quinqꝫ annos z nõ minozes Et huic dicto Crif. Fidem facere videtur. qꝺ ꝙdaz ossa innocentum habentur adeo grandia qꝺ bimatus esse nõ possunt. Prima tamen expositio est vsitatior vt predictũ est. Et potest dici qꝺ lõge q̃titatis maiozis sunt protunc boies q̃ modo. Ideo nõ mirum maiora cernuntur ossa puerozum. Sed quia dicitur. Deus malum inultuz abire nõ patitur. Ideo herodes statim ibidem punitus est. Sicut refert macrobius in quadaz cronica. qꝺ vnus paruulus herodis ibidẽ bethleem ad nutriendum fuit datus. qui cũ alijs innocentibus occisus est. Tunc impletũ est illud qꝺ predictũ erat per ꝓphetam Hiere. xxxi. Vox i rama audita est. id est in excelso. plozat⁹ z vlulatus multus. Rachel plozans filios suos. noluit consolari. quia non sunt. scz in vita. Rachel intelligitur bethleem. in q̃ Rachel fuit sepulta. Ideo ratione sepulture ipa dicitur mater filiozum. et non ratione geniture. quia filij bethleem venerunt de Lya. vt habetur Geñ. xxx. et non de Rachel. Uel dicitur flere filios suos si-
N militudinarie. quasi diceret. Tantus fuit doloz z luctus qꝺ etiam moztui compati deberent et flere. Et sic nõ fuit mirum qꝺ Rachel que fuit moztua plus q̃ ante mille annos filios sic innocenter occisos defleuisset. dicit. si miruz hoc nõ fuisset minus mirũ fuisset qꝺ pie matres moztez innocentum puerozum defleuerunt. Ideo dicit Aug⁹. in ſmone. iij. de festiuitate huius. Cum paruuli victimabãtur matres misere lamẽtabãtur. vlulabant matres. quia agnos perdunt sine voce balantes. matres crines capitũ dissipabant que oznamenta capitis amictabant. q̃tis modis valebant infantes abscondere. et ipsi se publicabant. nesciebant tacere. quia nõ didicerant fozmidare. Pugnabat mater. et carnifex trahebat. Illa tenebat. ad carnificem mat clamabat. Quid separas a me quem genui ex me. Uterus meus genuit. vbera mea lactauerunt. et tu crudelis interimis. Modo fundunt viscera. et tu elidis in terram. Alia mater dicebat. Occide matrem cum puero. et quid me dimittl inanem si culpa est mea. Alia dicebatquid me um queritis. vnum queritis: et multos occiditl Et ad eum qui est vnus attingere non potestis. Alia clamabat. Ueni fabzicatoz mundi quam diu quereris. quia nullum times. Uideat te miles. et nostras non occidat infantes. hec Augustinus. Sed quare matres sic flebant. certe iõo qz filios nutrierãt. Fm illud Baruch. iij. Nutrui illos cũ iocũditate. dimisi aũt eos cũ fletu et luctu. iõ poterãt dicere illud Trenozũ. j. Facti O sunt filij nr̃i perditi qm̃ prevaluit inimic⁹. Dz q̃re legũtur fleuisse matres z non patres. dr̃ qꝺ ideo. Primo qz matres sunt natura magꝭ passibiles z molles. Jõ sunt magis dolox susceptibiles. Quãuis enī pr̃ z mater de bono filiox letãtur. z de malo ipox tristantur. tñ mater plus dolet de malo filij q̃ pater. Et pater plus gaudet de bono. Jux illud Prouerb. x. Filꝰ sapiẽs letificat patrẽ. Filius aũt stultus mestitia ẽ matris sue. Pater enī de malo z stulto filio habet iram. sed mater dolorem. teste sapiente. Ira patris filius stultus. est doloz matris que genuit eum. Secundo qz magis cõmunicãt de sba filij Ideo etiã vehemẽs amoz amozi comparat matris. ij. Regum. j. Sicut mater vnicum amat filium ita te diligebam. Et propter hunc vehemẽtem amozem plus flent de perditis filijs suis. Sed tanta matrum lamentatio non permansit inaudita. Quia dicit Crif. sup Matb. assumẽs dictum sapientis. Sic vox pauperis penetrat nubes z nõ descendat donec audiat. Sic z pauper quando violentiã patitur a potente. et si nõ ausus est vociferari. sed latẽter clamare. tamen P clamoz eius in excelso audit. Ideo iustissimus iudex qui hunc clamozem audiuit. herodis nequiciam inultam non permisit. Nam legitur in scolastica historia. Diuino iudicio factum ẽ. vt qui multos orbauerat filijs. orbaretur et miserabiliter ipse suis. Nam Aristobolus et Alexander habiti sunt ei suspecti. qz confessus est ei vnus qꝺ sibi multa donaria. pmisissent. si patri

venenū propinarent. Ideo iratus eos occidi fecit. Et antipatrem futurum regem instituit. qui postea concepit odium contra patrem. veneno ipsum occidere attemptauit. Quod herodes p cipiens ipm in carcerez posuit Augustus cesar h⁹ audito. q herodes filios occidissz ait. Melem esse herodis porcus q filius eius qz cū sit proselit⁹ porcis parcit et filios occidit. Refert etiam quidam doctor sanctus Rabanus in sermone de innocētibus. Plus q herodes trigintatres annos multa mala iudeis intulerat. dominum Jesum persequi nō desijt. Unde diuina vltione percussus exterius quidē lento igneure batur. interius amplo incendio cremabatur intantum vt omnia viscera eius in scenum defluerent. paulatim verendaqz illius a vermibus scaturirent. Hydropisis totū corpus eius arripuerat. Inflatio pedum vehemens. anhelitus fetidus. ita vt aliqs medicoz vix medendi gratia accedere posset. nec ei medicine proderant. sed magis deteriorabat. Jō iussuz est a medicis vt cā leuaminis in doleum plenuz oleo mitterer. Qđ cum factum fuisset. ita pene dissolutus est vt etiam oculi ipi a suis sedibus euellerentur Quare ira cōmotus aliquos medicos coram se interfi cere iussit. Super hec omnia famez z sitim intolerabiliter sustinuit. Tantam etiam fantasiam i somno habuit. vt dormiuisse se peniteret. In ipsa quoqz āgustia duos filios in carcere positos occidi iussit. vt qui extraneis fuit homicida. i p prijs fieret filicida. Sciens vero iudeos ō mor te sua gauisuros. vocauit sororē suam Salome et viruz eius. et ait. Noui iudeos de morte mea gauisuros. Sed vt honorabiles exequias habere potero ex luctu plangentiū. si meis voluerit parere preceptis. mox vt spiritū exalauero. omnes iudeos quos in custodia posui interficite. vt qui nolunt ex mea morte flere saltem morte parentum cogantur flere. Cum igitur nō posset tantorum tormentorum sustinere penas quodā die iussit sibi balneum preparari. quod cum ingressus esset. ppter intolerabilem famem quam sustinebat. pomuz afferre precepit. Quo allato iussit sibi dare cultrum. Quem cum accepisset. circumspectis omnibus ne quis eum prohibere posset. ictu proprio vibrauit in pectore. z ita vitam miserrimā finiuit. Et statim ad iussionem eius proceres interfecti sunt iudicio iusto dei exigente. vt qui in morte saluatoris consenserant ideo etiam cum eo vite terminum darent hec ille. Idem etiam dicit remigius et Origenes sup Matheum. q herodes cultello quo pomū purgauit se interemit. Et q salome soror ipsius omnes vinctos prout cuz fratre ordinauerat interfecit. Dicit tamen legenda. q ipsa omnes absoluisset quos rex occidi iussisset. Sed primum credibilius. et tantum de tercio.

Sermo secundus de eisdem.

INnocentes et recti adheserunt mihi. Psalmo. xxiiij. Dicunt naturales. et precipue magister lib· A xij. proprietatum. Miluus habet hanc naturā q non inuadit gallinas senes. sed pullos innocentes. Rapaces enim sunt milui in minimis. sed timidi in magnis. Volucres non audent inuadere. domesticis insidiari non timent vt pullos quos cum viderint incautos rapiunt z occidunt. quia se contra ipsos nō defendunt. Spiritualiter per miluos intelligūtur tyranni. Re B cte enim sm Aristotelem in libro animaliū. vel de impij sunt milui circa pullos. Dolent enim quando vident eos impugnare. et vt marcescūt rostro eos percutiūt. et eis cibum subtrahunt. Ita mali tyranni et domini impij sunt circa subditos suos. et dolent de bono eoruz et profectu siqz viderint eos ditari. auferant eis per viz. nō attendentes illud Ecclesiastici. xxxiij. Qui aufert in sudore. scilicet acquisitum panem: quasi qui occidit proximum suum. quia aufert eius victum. Pi tyranni innocentes pauperes opprimunt qui se defendere nesciunt. dicentes ad suos complices Illud Sapientie. ij. Venite oppmamus iustum pauperem. ne parcamus vidue vel veterano. quod infirmum est nobis inutile. Talis fuit Nemroth. Gene. x. qui cepit potēs esse in terra. et erat robustus venator. sm Glosam. id est oppressor innocentum. Et ppter hoc exiuit de eo commune prouerbiū. Quasi Nemroth robustus venator. quia quando post hoc videbatur aliquis oppressor pauperū. alter Nēroth dicebatur. Talis etiam fuit impius et crudelis Herodes qui pueros innocentes occidi mandauit. Sicut testatur beatus Augustin⁹ in sermone hodierno. Ad sinus inquit matrum miles litum cogit castra. inter vbera arcē pietatis impugnat. lac fundit hostis. antequaz sanguinem dat ante mortem sentire q vitam. Sic agit magister mali. minister doli. ire artifex. inuentor sceleris. impietatis auctor. predo pietatis. inimicus innocentie. hostis nature. suis peior. sibi pessimus. hec ille. Et hoc figuratum est Exodi. j. Q Pharao iussit occidi omnes masculos de pueris iudeorum. ne populus Israhel multiplicaretur. Pharao interpretatur dissipans viruz et significat Herodē q voluit interficere vix christum. De quo Hieremie. tricesimoprimo. Mulier circumdabit virum. Sed qz illuz ignorabat

omnes innocẽtes ꝓpter ipm necabat. et qz pro ipo mortẽ sustinebũt. iõ sibi adheserunt fm qõ dicũt verba ꝓposita. Innocentes z recti adheserũt mihi. In quibus quidem verbis duo tangũtur. Primo paruulorz innocẽtia. ibi. Innocẽtes z recti adheserũt mihi. Secũdo iporz adherẽtia. ibi. adheserũt. Circa ꝑmũ notanduz circa naturales. Viole sunt primi flores veris. qz ante omnes flores de terra oriũtur. Et ꝓ homines ꝓ refrigerio colligunt. Etiã aliqñ a scrofis succalcãtur z euellunt. Mystice per tempus veris intelligit gratiarũ tẽpus. in quo misit deus filiũ suũ factũ ex muliere. vt dicit Apls ad Gall. iiij. Sed ꝓ violas bi sancti martires designãtur innocentes, ꝓpter certas causas. Primo ideo. Recte enī sicut viole sunt ꝑmi flores anni ita ipi fuerunt ꝑmi flores nascẽtis ecclie. Et ab ipis ꝑmus fructus maturus, ꝓcessit. Sicut ꝓdixerat Ysa. Mane semen tuum florebit. vt dicit Gloſa. Mane quidem in eis semen floruit. quia adhuc in puericia diuina gra in eis germinauit Ad videndum hos flores xps sponsus ecclesie ꝓmonet sponsam suã ecclĩam dicẽs Cantico. ij. Surge, ꝓpera amica mea z veni. Jã enī hyems transijt. imber abijt z recessit. flores apparuerũt in terra nra. Iterũ ait. Capite vobis vulpes in quit puulas q̃ demoliũtur vineas. Nam vinea nostra floruit. Vinea significat ecclĩam vel congregationẽ fideliũ fm illud Ysa. v. Tunc florebant vinee qñ martires innocẽtes, ꝓduxit Sed Plini. in spe. natu. dicit. Odor florẽtis vinee oĩ venenoso cõtrariatur. iõ ipa florente fugiũt colubri z bufones. quia eius fragrãtiam nõ possũt sustinere. Ita in simili cũ ecclesia sancta in his sanctis martiribus innocentibus floruit. coluber infernalis fugatus fuit. Jam enī ipis, ꝓ nob intercedentibus a demonibus ꝓtegimur vim nobis inferre volentibus. Sed per vulpem ītelligitur Herodes Luce. ij. dixit de altero Herode. Ite z dicite vulpi illi. Etiã Herodes intelligitur pelli gloriãs. Recte enī sicut vulpis ī pellibus suis gloriat. et vulpes paruula nõ a malicia q̃ multã habẽt. sed a sensu. de quo dr Eccli. xv. Tres species odiuit aia mea. Et enumerantur. pauperẽ superbũ. diuitem mendacẽ. et senẽ fatuum. Qualis fuit Herodes fatuus in sensu. Contra qõ dicit Apls. j. Cor. xiij. Fratres nolite pueri effici sensibus. sed malicia paruuli estote. sensibus aũt perfecti estote. Ista vulpis callida vineã sanctã ecclesiã in suis floribus fuit demolita quando hos martires innocentes per mortem extinxit z euulsit. Et licet isti sanctissimi flores per ipm sint demoliti nõ tamẽ suo odore sunt priuati. Sed sicut flos euulsus q̃to magis conteritur. tanto maiorẽ spirat odorẽqz dat. Sic z isti paruuli quanto magis fuerunt martirio crudelitatis attriti. tanto maiorem odorem sui martirij domino reddiderunt. fm illud Cantico. ij. Vinee florẽtes odorem dederunt. Hinc est q̃ etiam ꝑma petit ornari floribus martirum paruulorum. et postea floribus martirum singulorum. vt ex talibus floribus z fructibus animati fideles in dei amore amplio accendantur. Ideo dicitur Cãti. ij. Fulcite me floribus. stipate me malis. quia amore langueo Secundo viole sunt frigide nature. Jo fm Petrum de crescen. in li. vi. valent contra dolorez capitis ex calida causa facta. Si timpora ex eius oleo z frons dolentis lineãtur. quia habẽt virtutẽ refrigerãdi. Valent etiam febre tertiane et contra distemperantiã epatis ex calore. Valent etiam contrite. et super calidum apostema posite. quia calorem solent mitigare. hec oĩa Petrus li. vi. Ita nostre viole redolentes frigidefuerunt ab omni carnali calore z amore. fm qõ habetur de ipis Apoc. xiiij. Cum mulieribo non sunt coinquinati. Virgines enī sunt. Ideo valent seu auxilium prestant nobis contra capitalia peccata. Et primo contra luxuriam que ex calore procedit. quã repellunt a nobis ꝑ mũdissimã vitã. q̃si dicerẽt cũ glo. Hiero. Fugite luxuriã. Nã sic̃ virginitas bois ī carne pura: amica est angelis. immo plus valet angelis. ita luxuria hominẽ bestificat. et facit multo peiorez bestia. Luxuria corpus debilitat. et quasi semp illud morti destinat. famaz denigrat. marsubia euacuat. furta instruit. homicidia causat. mẽoriam ebetat. cor aufert. oculos vtriusqz homis excecat. et pre ceteris irã prouocat. Secundo prestant nobis remediũ contra estũ febris. hoc est auaricie. quia ipi tanq̃ paruuli nihil terrene concupierunt. quare dicuntur innocẽtes. quia nulli per fraudem auaricie nocuerunt. Et quid aliud in hoc fecerunt. nisi q̃ in nobis auariciaz sanauerunt. quasi dicerent cum Salustio in Jugurtino. Dimitte auaritiaz que est inimica charitatis. oĩsqz virtutis emula z salutis. que regna dissipat. gentes ꝓturbat. corrumpit mores aufert pariter et honores Tertio be viole nobilissime nobis conferunt remediuz contra tumorem apostematis. scz superbie. in hoc q̃ fuerũt paruuli superbiam ignorantes. quasi dicerent ad nos illud Matth. xviij. Nisi conuersi fueritis ab ambitiõe vra. et efficiamini sicut paruuli nõ intrabitis in regnũ dei. Quia superbia clarissimũ angelũ de celo, ꝓiecit ad infernũ. Ysa. xiiij. Adam, ꝓthoplastuz de paradiso expulit in hũc mundũ Gen. iij. Superbia abiecit Saul de regno. j. Regũ. xv. Cui dictũ fuit. Nonne cũ paruulus esses ī oculis tuis caput ī israhel factꝰ es

Superbia regē Nabuchodonosor de regno eiecit ⁊ in bestiā mutauit. Dañ. iiij. // Quarto vi
b le in magna multitudine simul oriunt. nā raro i
uenitur vna sola vel pauce simul. ita hi scti martires innocētes multi sunt in numero. ita a nob numerus eor ignorat. ⁊ lz a nobis non sciatur ecclā tñ eos sub magno honore honorat cū canit. Centū quadraginta quatuor milia q̄ empti sunt de terra. ⁊ sumpsit hūc numer ō Apocal. xiiij. vbi dr. Audiui vocē citharedor citharizantium in citharis suis ⁊ cantabāt canticū nouum añ sedem dei. ⁊ nem o poterat dicere cāticū nisi illa centū q̄dragintaq̄ttuor milia q̄ empti sunt sanguīe christi de terra. qz illa btā puror societas est tā innumerosa. igit maiori veneratione ē digna. Si cm miles vn⁹ alicui⁹ regis honorandus est. multofort⁹ militū multitudo ⁊ maxime qñ familiares essent ⁊ secretarij regis. induti essent vestib⁹ ⁊ armis regis. ⁊ eēnt de cogtione regis. Tales sunt isti martires innocentes. qz sunt familiares ⁊ secretarij regi celestis christi. De ipsis dr Apoc. xiij. Hi sunt q̄ sequunt agnū quocūq; ierit. q. d. Ipi in oibus secretis dei sunt. ipi induti vestib⁹ christi. Fm illud Apoc. iij. Hi sunt q̄ nō coinq̄nauerunt vestimenta sua ⁊ ambulāt mecum in albis. qz digni sunt. Ipi etiā sunt de cognatōne christi ⁊ eiusdē prie. qz fuerūt de bethleem iuda Math. ij. vbi legit. Mittēs herodes occidit oēs pueros q̄ erant in bethleē iude. Et christ⁹ de tribu iuda ī bethleez est nat⁹. Fm illud vaticiniū Michee. v Et tu bethleez terra iuda ⁊c. qz boies vn⁹ patrie solent se plus diligere. ideo christus dilexit eos plus alijs ⁊ exaudit eos orantes pro nob. Tū qz sunt secū eiusdē gentis. tū qz sunt in nūero multi. Si em preces vn⁹ sancti defacili audit multomagis multor innocētū. ⁊ hoc quo ad pmū. // Quantū ad scdm subiungit pueror in
J nocentū adherentia cū dr. adhesert m. // Circa qd sciendū. Q dñi terrestres si sunt boni ⁊ deo deuoti habent circa se bonos famulos et morigeratos. ⁊ sic ex bonitate serui nascit bōitas sui dñi. nec etiā boni ⁊ innocentes serui vellent adherere malis dñis. Qz Fm Aristo. in iconomicis. Dissimilitudines mor raro sunt amāde. Mistice. // Deus fuit bon⁹ ⁊ ē in euū. Fm illud ps. cxviij. Bon⁹ es tu ⁊ in bonitate tua doce me. qz nemo bon⁹. s. essentialiter nisi solus de⁹ Math. xix. Ideo voluit habere ministros immaculatos. sicut testat ps. c. Ambulās i via immaculata hic mihi ministrabit. Et seqt. Non habitabit in medio dom⁹ mee qui facit superbiam q̄ loquit iniquitatē nō direxit in conspectu oculor meor. Idcirco ipe vt ait Hiero. ad eustochium. Statim qñ ingressus est in mundum nouam sibi familiā instituit. Et specialiter istos bonos pueros sibi voluit sociari. Et rō hui⁹ ē duplex. Prima qz dr Eccl. xiij. Omne aīal diligit sibi simile. ⁊ omnis homo similem sibi. Et qz filius ipse dei dignatus est esse puer ⁊ virgo de pura virgine. ideo cōgruū fuit vt sibi puros virgines associaret. de quib⁹ dr Apocal. xiiij. Virgines em sunt ⁊ sequunt agnum quocunq; ierit. Nec mir si pueri virgines puer virgines sequunt. qz solet naturalis cōuenientie facere similitudo vt res rem sibi sociat simile. ⁊ abhorret dissimile. vt dicitur. viij. ethicor. Simile diligit sibi simile. Idem etiam. ix. ethicor. Simile amico est similis amic⁹. // Scda causa ē. qz filius dei venit ad reparandam innocentiā in pmis parentibus perditā ⁊ per cōsequēs in nob Ideo cōgruum fuit vt sibi milites innocētes associaret. // Circa qd vlteri⁹ notandū. Innocētia Fm doctores dicit recessum a peccato ⁊ accessum ad bonū. ⁊ hoc tangit Job. j. cuz dic ad demonē. Numqd considerasti seruum meū Job In eo q̄ dicit seruuz meum tangit accessum ad summū bonum. Sed in illo q̄ dicit ⁊ recedens a malo. tangit recessum a peccato Et ille status dicit innocentie in quo pmi parentes sine pctō erant ⁊ sine peccato viuere poterant. Cui⁹ innocētie causa hō dñium habuit in ceteris creaturis Gen. ij. Dominamini piscibus maris et volatilibus celi. ⁊ vniuersis animātib⁹ que sunt super terram. Et similiter ps. viij. Oia subiecisti sub pedib⁹ ei⁹ oues ⁊ boues. s. in statu innocentie. Qz hō cum in honore esset nō intellexit. sed insaniuit ⁊ rebellauit ideo perdidit innocentiam. ⁊ pict⁹ est tanq̄ malefactor in hui⁹ mundi miseriam. O q̄ infelix mutatio cui pri⁹ subiciebantur vniuerse creature. nūc ei q̄si oia resistunt. Et accidit ideo. qz primi parentes p peccatū perdiderūt dñiniū. Sed hoc christ⁹ suo sāguine reparauit. Fm illud. j. Pe. j. Non corruptibilib⁹ auro aut argēto empti estis. sed precioso sanguīe agni immaculati. Si ergo volum⁹ K
seruare innocentiā quā christ⁹ nobis repauit videam⁹ qualiter pmi parentes eam perdiderūt vt per ꝓtrariū prependam⁹ qualiter a nob seruanda est. Quia Fm Arist. ij. ethico. Medicine fiunt per contraria. Interroga ergo parentem tuuz ⁊ maiores tuos ⁊ iuuenes eos innocētiaz specialiter per tria perdidisse. Primo per ne- L
gligentiā sensuuz exterior quor diligentē custodiam habeam⁹ si innocentiā seruare desideramus. Et primo visum vt nihil videre velim⁹ q̄ non licite appetere possum⁹ Quia legit Gen. iij. Qz eua incaute pomum insperit. quia vidit q̄ esset bonum lignū ad vescendum ⁊ pulcrum oculis aspectuq; delectabile. et tulit de fructu

E

Sermo

illius comedit ꝛ innocẽtiã perdidit. ꝛ dñiuz qđ super creaturas accepit. Sic legit de dina q̃ volẽs inspicere mulieres regionis exiuit de domo patris ꝛ corrupta fuit p sichẽ Gen̄.xxxiij. Sic etiã legit de Dauid.ij.Regũ.xj. Q̃ vidẽs bersabee per centũ passus cõcupiuit eam ꝛ adulteriũ perpetrauit. Ideo dicit.b.Grego. Pẽ sandũ ẽ quantũ debem⁹ visum restringere si int̃ viuentiũ oculos peruenit. Non licet intueri qđ non licet concupiscere. Si vis ergo seruare innocentiam.oculos custodi nisi q̃ videant illud qđ sit ad salutẽ tuã.sicut fecit dauid pš.c. q̃ ait Non proponebã ante oculos meos rez iniustã Et Job.xxxj. Pepigi fedus cũ oculis meis ne cogitarẽ quidem de virgine. De negligẽtia pz sic. Nam ita est de nobis sicut de vno castro a fortib⁹ aduersarijs ꝛ subtilib⁹ sagittarijs obsesso in quo licet fenestre vtiles sint ad aliquid. piculose tamẽ sũt.nisi bene custodiantur. quia p eas frequenter intrant sagitte ignite quib⁹ totũ castrũ dissipat̃ Sic oculi sunt tanq̃ fenestre corporis nostri vndiq; ꝛ ꝓtinue obsesse ab hostib⁹ scz demonib⁹ nisi solicite custodiant̃ ne intrent spẽs periculose.temptatões venenose quib⁹ destruitur totũ regimẽ anime. Aperi g̃ fenestras: vt videas quod est mortifer̃. Ꝑm illud q̃ dicit Hiero.ad Eusto. habeto apertas fenestras. De quib⁹ dr̃ Hiere.ix. Mors intrauit per fenestras nostras.nec blandiat̃ sibi aliq̃s dicens. Ego sum armatus vtutibus nec timeo sagittas hostis Exemplũ recipe de hoste armato de quo nõ remanet inarmatũ nisi oculi.ꝛ tñ sepe a subtili sagittario vulnerat̃ ꝛ nec at̃. Sicut vulneratus fuit Dauid de quo dic̃.j.Regũ.xx. Inueni hoiem Ꝑm cor meũ. Nunq̃d tu melior es armatus dauid? certe nõ.ergo valde custodiẽdi sunt oculi. ¶ Quia refert endoxus in gestis pbor̃ Q̃ plurimi sibi oculos eruer̃t. vt vite puritatẽ sibi cõseruarent. Jõ etiã dñs Mat. xviij.dicit. Si oculus tuus scandalizat te erue eum ꝛ ꝓice abste.i.custodi eũ seu aufer ne videat vanitatẽ. ¶ Ꝑm pš.cxviij. Scdo custodi gustuz. Nã gule viciũ esse detestandũ natura suadet. Rõ dictat scriptura docet.q; inter oĩa aialia magna nulli dedit natura tam puũ gustuz Ꝑm corporis quã titatẽ sicut homi.ꝛ hoc factũ est ad recordationem temperantie ꝛ detestationẽ gule. Scriptura docet Luc̃.xxj. Cauete ne grauent̃ corpa vestra in crapula ꝛ ebrietate. Rõ hoc dictat. Corpus em̃ nostr̃ est valde rudis conditionis. sic̃ rusticus qui nescit vti delicijs. Nam si semel fuerit in ebdomada in cõuiuio inebrietur infatuatur ꝛ rebellat. Sic etiam de corpore. Ideo dic̃ sapiens Prouer.xxix. Qui delicate nutrit carnem.i.corpus suuz qđ debuerat rationi subiugare tanq̃ dño suo.postea sentiet eam cõtumacem ꝛ indomabilẽ ꝛ lasciuã. Unde Amb.i quodam sermone. Ebrius cũ absorbet vinũ.absorbetur a vino.abominabitur a deo. despicat̃ ab angelis.deridet̃ ab hoĩbus.destituit̃ a virtutibus.cõfundit̃ a demonib⁹.cõculcat̃ ab hostib⁹ Ebrius confundit naturã.amittit gratiam.perdit gloriã.ꝛ incurrit dãnationẽ eternã.ergo refrena gulã:si vis seruare innocentiam Gen̄.iij. ¶ Tertio si vis seruare innocẽtiã serua sensum tact⁹ Parentes nostri fructũ viderũt tetigerũt ꝛ gustauerũt.ꝛ sic eam perdiderunt. de monte dñi ceciderunt.ergo innocenter viue ꝛ reascendas. Ideo de⁹ volens nos attentos reddere dicit per pš.xxiij. Quis ascẽdit in montem dñi? Subdit. Innocẽs manib⁹ ꝛ mundo corde ꝛc. Ex hoc dicto pz q̃ mundicia cordis ꝛ innocencia faciũt hominem reascendere in montem celestis habitationis. ¶ Scdo perdiderũt parentes nostri innocẽtiam ꝓpter periculose societatis ꝓsortiũ. Eua em̃ habuit cõsortiũ cũ serpẽte:qui dixit ad eã. Quare precepit vobis de⁹ ne comederetis de ligno vetito? Rñdit illa ne forte moriamur Gen̄.iij. Ex illo colloquio prauo cecidit a statu innocẽtie:ꝛ virum suũ cadere fec̃ Ideo adam dixit ad dñm. Mulier quaz dedisti mihi sociam dedit mihi ꝛ comedi. Et eua inq̃t. Serpens decepit me. Ecce per prauuz socium lucratus est homo prim⁹.caput egruz.ꝛ sic ambo innocentiã perdiderunt. Fuge ergo malum consortium ꝛ cõcilium peruersor̃. Quia dicit pš.xvij. ¶ Cum sancto sanctus eris.ꝛ cum peruerso peruerteris. Adam ꝛ Eua si contempsissem serpentis cõsiliũ nõ amisissent innocentie dñium. Ideo nõ acquiescas alior̃ maluz cõsilium. Quia dicit Bern̄. Uocat te de contẽptu mundi magni cõsilij angelus. Opus est vt aliorum concilia abstuleris.quis em̃ fidelior.quis em̃ sapientior est illo qui sapientia dei potiris? In quo Ꝑm apostolũ ad Colos̃.ij. Sunt oĩes thezauri sapientie ꝛ scientie dei absconditi. Ip se em̃ est via veritas ꝛ vita Joh̃.xiiij. Via vt ait Aug.per quam imus. veritas qua dirigimur. vita ad quam pergimus. ¶ Tertio perdiderũt innocentiã ꝓpter preuaricationẽ mandator̃ celestium.q; plus obedierunt serpenti q̃ deo. quia inhibuit eis dicẽs. De ligno scientie boni ꝛ mali ne comedetis Gen̄.iij. Sz si vis ergo seruare innocẽtiam ad vitamq; ingredi.serua mãdata dei.Math̃.xix.

¶ De Circumcisione dñi.
Sermo primus.

INfans octo di
ex circũcidetur in vobis Gen. xvij.
Est em̃ cõmune puerbiũ. Vllula cũ lupis cũ q=
A bus esse cupis. Hoc puerbiũ tm̃ innuit. Q; qli
bet homo dz se his ꝓformare cũ qb⁹ viuit. Q;
dicit canon. xlj. di. c. Quisqs rebus ꝑtercunti=
bus stricti⁹ vtitur. q̃ sese habeãt mozes eozum
cũ quib⁹ viuit. aut intempans est. aut superstici
osus. glo. i. manis glozie cupidus. ¶ Idcirco
legit in libzis triũ regũ. xlj. c. Qd olim in ozien
te fuerũt boies q̃ hanc doctrinã ; pzouerbium
impleuerũt: quocũqz venerũt. semper em̃ se ho
minib⁹ cõformauerũt. Si flebant ; ipsi fleuert
si ridebant ; ipsi riserũt. Q̃ etiam ad terras
christianoz veniebant: cũ illis cõicabãt eucha
ristie sacramẽtum. ; paruulos suos moze illo=
rum baptizabant. ; cũ eis se permiserũt sepeli=
re. Q̃ em̃ veniss̃ent ad iudeos ſm circũcisionẽ
illoz circũcidebant. ; alia legalia faciebant. ;
ceremonias illoz seruabãt. Mistice dei fili
us veniens in hunc mundũ volens se per omia
bis incolis ꝓformare. Et q; hic fuit cõsuetudo
plozandi: cũ eis plozauit Sap. vij. Primaz vo
cẽ oib⁹ sile; emisi plozãs. Voluit etiã cũ eis cir
cũcidi: ; cũ eis vlulare in effusione ꝑciosissimi
sanguinis. Q̃ tm̃ pctm̃ oziginale minime cõtra
xit ꝑ q̃bus delendis circumcisio fieret. vt dicit
magister. iiij. sniaz dis. j. Ideo mirat. b. Berñ.
in huꝰ festi ſmone di. O bone Jhesu: ad quid
tibi circũcisio vtilis fuit: qui peccatũ nõ feciſti
nec cõtraxeras q nõ feceras. ipsa etas manife
stauit. Qd nõ cõtraxeras, pbat patris eterni=
tas: ; matris integritas. Est em̃ pater ab eter=
no. s. deꝰ in quẽ peccatũ nõ cadit. Est ; mater
in tempoze, sed virgo cui fecunditas sic accidit
q flos ꝑginitat⁹ nõ cecidit. hec Berñ. Idẽ eti
am christus in noua lege christianoz voluit ba
tizari a Joh̃. in iozdane vt baptizaret ab eo.
Qd aũt circũcisus a iudeis ẽ. pz in vbis preas=
sumptis. que añ lõga tpa Moyses ꝑdixerat de
christo infantulo dicẽs. Infans octo diez ex
istens circũcidet. In q⁹ principaliter duo de=
scribunt. ¶ Primo em̃ describit circũcisionis
aptitudo. ibi. infans octo diez. ¶ Secdo eiusdẽ
circũcisionis necessitas. ibi. circũcidet ex vo=
bis. ¶ De primo est notandũ. Q; refert Pli. in
spe. na. Q; aqla pullos adhuc tenellos ; mol=
les intantũ diligit q nullo mõ vulnerare hoſ p
mittit. Si aũt foztitudinẽ ipsi⁹ ꝓtẽpserint p seip
sam rostro illos ; alis vulnerat. Spũaliter p
aqlã intelligit pr̃ celestis. Recte em̃ sicut aqla
inter oẽs alias volucres est regina. ita pr̃ cele=
stis est rex magnus sup oms deos. Nam est il=
le in cuius femoze scriptum est Apoc. xix. Rex
regum ; dominus dominantiũ. Etiam sicut a q̃
la inter oms volucres est maxime liberalis. ipe
est em̃ vt ait ps̃. clxvij. Qui dat iumẽtis escã ip
soz: ; pullis cozuoz inuocãtibus eũ. Iste libe
ralissim⁹ aqla adeo diligit suos filios creatiõe
pueros iudeoz q noluit eos pmittere vulnera
ri cũ adhuc essent teneri: hoc ẽ ante octauuz di=
em circũcidi. q; vix sine piculo sustinere potuiſ=
sent. ¶ Quia dic̃ Rabimoyses maxim⁹ phs ; B
theologus. Puer aũt ante octauum diẽ tante
adhuc teneritatis ẽ. q̃te adhuc in vtero matris
existens. ita tũc min⁹ apt⁹ esset circũcidendus.
In octauo aũt die magis foztificant ; solidant
; aptiozes fiũt tũc infantes ad suscipiẽdã penã
circũcisionis. Ideo noluit dñs ante octauũ di=
em infantes circũcidi. ne ob nimiam teneritudi
nẽ nimiũ lederent. hec ille. Ita etiã filiũ suum
vnigenitũ celestis pr̃ quẽ ab eterno dilexit. no=
luit adhuc tenelluz vulnerari circũcisione. sed
vsq; ad octauuz diem expectauit. Q; q; tales
infantes non poterant exire p se: de nido ozigi
nalis peccati. ideo permisit p circũcisionẽ vul=
nerari saltẽ pueros iudeoz. vt sic tali vulnera=
tione oziginale pctm̃ deleret. Q; q; ſm prefa
tum doctozẽ in circũcisione maximus doloz fit
voluit eos dñs circũcidi dũ adhuc puam ima=
ginẽ haberẽt. vt minozẽ ibi dolozem sentirent.
Ita etiã de christo: q; postea debuit maximum
dolozẽ in cruce sustinere. Attñ bñ potuiſz xps
dicere ad patrez illud ps̃. xvj. Propt̃ vba labi=
oz tuoz: ego custodiui vias duras. Q; dice C
res Quare xps voluit circũcidi cũ tm̃ nõ indigu
it: q; pctm̃ nõ fecit nec cõtraxit. Ad hoc dicũt
doctozes. q multiplici rõe hꝰ fecit. ¶ Primo
ꝓpter heretice prauitatis ꝓfutationez. Q; ſm
san. Tho. in scda scde sue summe. varie erãt er=
rozes de incarnatione affuturi quos christ⁹ bñ
psciuit. Manicheꝰ em̃ heretic⁹ dixit eũ cozp⁹
assumpsisse fantasticũ sumẽs occasionẽ sui erro
ris ex vbis apostoli ad Phil. ij. vbi dic̃. Semet
ipm exinaniuit fozmã serui accipiẽs in silitudi=
nẽ hominũ fact⁹. Q; in hꝰ heretic⁹ ille perfidus
falsum dixit. q; apostol⁹ intellexit dictũ suuz q
christ⁹ fact⁹ ẽ in silitudinẽ boim q̃tũ ad naturã
passibilẽ. q; oms passibilitates assumpsit. teste
Dãma. dicẽte. Dia q̃ in nr̃a plantauit nat̃a dei
filꝰ assumpsit. Jo dicit mgr̃ li. iij sniaz. Non
sunt audiẽdi q̃ dicũt christũ nõ verã carnẽ. sed
falsam imaginẽ assumpsisse. cũ caro fantastica
nõ valeat vulnerari. Sed caro christi circũcisa
; lesa vera caro, pbat̃ fuisse in sanguinis effusio
ne. nec carnẽ grossam ; ossa hz cozp⁹ fantasti=
cũ. ſm illd Luc. vlti. Palpate ; videte q; spũs
carnẽ ; ossa nõ habet sicut me videtis habere.
Ad idem dicit Berñ. in ſmone. Circũcisio ve=

re humanitatis signū ē. Alij aūt vt appolinaris ꝛ sui sequaces dixerūt ipsuꝫ carnē celestem ꝼm corpꝰ diuinitati ꝓsubstātialem assumpsisse. sumētes errorē suū ex illo dicto apli qđ scribit j. Thor. xv. Primus homo de terra terrenus Sed scđs homo celestis de celo. Ꝫ cōtra hoc dicit Arist. in li. de celo. Quod natura celestis incorruptibilis ē. corpꝰ aūt christi mortuū fuit ideo ꝓ q celeste nō fuit. Ideo dicūt Aug. ꝛ hylari. Celestē dico christū qꝛ nō ex humano cōceptꝰ est semine. Istū errorē etiā tenuit Valētinus. Idcirco ad remouēdos illos errores futurus christꝰ voluit circūcidi. // Scđo fecit hꝰ ꝓpter legis impletionē vt satisfaceret iudeis ꝛ etiā inexcusabiles essent. Si em̄ circūcisus nō fuisset. tūc potuissent se iudei excusare ꝛ dicere Jō te nō recipim⁹: qꝛ es dissimil patrib⁹ nr̄is. Cōtra hoc ipe dixit Math. v. Nō veni soluere legem: sed adimplere. Et apostolus ad Gal. iiij Misit deꝰ inqt filiū suū factū sub lege vt eos q sub lege erant redimerꝫ // Tertio, ꝓpter demonuꝫ euasionē. Refert em̄ Isi. li. xij. Qꝛ castor cū pñserit venatorem: ipse se castrat ꝛ morsibꝰ virilia amputat: vt eo melꝰ venatorē euadat. Ita christus se fecit circūcidi. vt venator infernalis misteriū incarnationis nō perciperꝫ. Qꝛ igit circūcisio fiebat ꝓtra originale pctm̄. credidit diabolꝰ christum q circūcidebaꝫ eē simil pctōrem q circūcisionis remedio indigeret.

D // Quarto circūcisus fuit ꝓpter maiorem mitigationē. Refert em̄ Pli. in spe. na. Hos castrat⁹ magis mitigaꝫ in corpe ꝛ cornib⁹ augmētum magis recipit. In roboꝛe magis ꝓficit ꝛ vtute: ꝛ efficit domit⁹ quietus ꝛ patiēs labor. Et illa castratio dꝫ fieri in iuuētute aī trienniū qꝛ castratio est post tempus illud nimis seua. Sic xps post circūcisionē factꝰ est adeo mitis ꝛ pius. vt iam dicat per Amandū in horalogio sapiētie li. j. c. iiij. Ego sum frater tuus. sponsus tuus paratꝰ misereri ꝛ tegere peccata tua. Et proijcere ea in ꝓfundū maris ꝛ sic remittere q̄ nunq̄ fuissent. Ideo etiā dicit dñs Math. xj. Discite a me qꝛ mitis sum ꝛ humilis corde. Et iam magꝫ ꝓficit in augmento gratiaꝝ. Sicut dr̄ Luc. ij. Jhesus aūt ꝓficiebat sapia ꝛ gra apud deū ꝛ homes. Ipse etiā factꝰ ē pacientior ad omnem laborē ꝓ nob⁹ sustinēdū. ꝼm illud ad Phil. ij. Et factꝰ est ꝓ nobis obediēs vsq ad mortem mortez aūt crucis. // Quinto circūcidi voluit ꝓpter nostrā saluationē. Videm⁹ em̄ q medici cauteriant vnū membruꝫ q totū corpꝰ saluet. Sic xps q fuit medicꝰ male hāntibus Math. ix. Voluit portare cauteriū circūcisionis vt sic totuꝫ corpus misticū saluaret. Ideo dic apostol⁹ ad Coll. ij. Circūcisi estis circūcisione nō manu facta in expoliatiōe carnis. ſz circūcisione christi. Sed diceres Quare circūcisus ē xps E octauo die? Nō hui⁹ pōt patere ex p̄dictis. qꝛ tale tps fuit aptissimū circūcisioni. Dicunt tm̄ doctoreſ q hꝰ fiebat vt daret intelligi vt in octaua resurrectionis ab oīni peccato ꝛ miseria boni circūciderent ꝼm hunc intellectum. Hic per octo dies designāt octo etates. // Quaꝝ ꝑma fuit ab adā vsq ad noe. Scđa ab noe vsq ad abrahā. Tertia ab abra. vsq ad moysen. Quarta a moy. vsq ad dauid. Quinta a dauid vsq ad xp̄z. Sexta a xꝰ vsq ad finē mūdi. Septia erit morientiū. Octaua resurgētiū. in q̄ tūc ab oīni miseria ꝑcidemur. qꝛ tūc absterget deꝰ omnē lacrimā ab oculis sanctoꝝ Apoc. xxj. // In hac etate ꝼm Aug⁹. erit vita salus gloria vꝰ copia F pax honoꝝ ꝛ oīne bonū. // Alio mō hic ꝓ octo dies designant moraliter illa q̄ cōcurrūt ad iustificationē pctōr. // Ꝓrim⁹ dies ē cognitio peccati. qñ em̄ peccat hō multa incurrit qꝛ interꝰ obtenebraꝫ ꝼm Aug. dicentē. Pctm̄ ē tenebra qua obscuratur intellectꝰ ꝛ totꝰ hō interior obtenebraꝫ. Pctm̄ spoliat oībus gratuitis donis q fit per demones. Qđ figuratū est Isa. xxiiij. per caldeos ꝛ finaliter ꝓriuat regno celesti. ij. Paralip. xxxvij. vbi legitur. Oꝛ Osias q erat leprosus dormiuit cū pribus suis ꝛ sepelierūt eum in agro regaliū sepulcroꝝ ꝛ nō sepulcris regū per qđ significabaꝫ vt ait Lyra. Qꝛ moriens in peccato saltē mortali qđ ē spūalis lepra: nō recipiꝫ in q̄ete beatoꝝ qui cū christo regnant in eternū. Et hoc necesse est aī oīa cognoscere. et illa cognitio dr̄ ꝓmus dies. // Scđs dies debꝫ esse peccati contritio: q̄ debet seq̄ cognitionem peccatoꝝ. Qñ em̄ homo cognoscit peccati vilitatē ꝛ damnū qđ infert tūc sup illo ꝓteriꝫ q̄ cōtritio multū valet apđ deū. vt hr̄ de pe. dist. j. c. mensuraꝫ. Nō em̄ apud deū tm̄ valet mensura temporis q̄tū cōtritionis ꝛ doloris. Ideo dixit rex Ezechias. Isaie. xxxviij. Recogitabo tibi oēs ānos meos ī amaritudie aīe mee. // Tertius dies est ꝓpositū malū deserendi: ꝛ bonū faciendi. Juxta illud Isa. j. Quiescite peruerse agere discite bñfacere. sic fecit filꝰ prodigꝰ Luc. xv. Qui surgēs a malo ad bonū: dicēs. Surgā ꝛ ibo ad patrē meū ꝛ dicā ei. pr̄ peccaui ī celū ꝛ coram te ꝛc. Quartꝰ dies ē pudor de peccato ꝛ hec ē maxima pars penitētie. Teste Aug. li. de pnia. Et ponit̄ de pe. di. j. c. quē penitz. Subdit Laborat mens patiēdo erubescētia. Et qñ verecūdia magna est pena q̄ erubescit ꝓ xp̄o dignus est mia. Et dicit ibidē. Qui per vos peccastis: per vos erubescatis. erubescētia em̄ ꝓtem hꝫ remissionis. // Quintꝰ dies ē timor de futuro iudicio q̄ etiā cōstringit a pctis. ꝼm illud

Eccl.vij. Memorare nouissima tua ⁊ ineternū non peccabis. Memēto iudicij creatoris tui. Et hoc finale iudiciū timuit glosus Piero. qui dixit. Siue comedā siue bibā siue aliud faciam. semper in videt illa vox in auribꝰ meis insonare. Surgite mortui ⁊ venite ad iudiciū. Sextꝰ dies est peccati cōfessio q̄ multū placet deo. Sicut testat Hugo de san.victo. Nihil inqt deo magis placabile q̄ cōfessio in hoie sue culpe. Jō dixit Ezechias rex Isa.xxxviij. Ego dixi in dimidio dierꝫ meorꝫ ꝛc.ps.xxxj. Dixi confitebor aduersum me ꝛc. Septimꝰ dies est spes venie. hec est necessaria. qz legit Mat.xxvij. Judas cōfessus fuit peccatū dicēs. Peccaui tradens sanguinē iustū. sed hoc non fecit in spe venie. iō nō est mīam cōsecut⁹. Octauus dies ē satisfactio. ⁊ illa tūc fit qñ peccatoꝛ penā iudicl ecclesie aut sacerdotis arbitrio impositam factis secut⁹ est. vt hr de pe.di.j.in.c.pfecta. Cō firmat hoc idē. ⁊ in hac die homo nō solū circūciditur a culpa. sed ab oi pena quam deberet in purgatorio sustinere. ⁊ ad illud denotandū voluit dns infans die octauo circūcidi. Vel aliter Duo ꝑmi dies sunt doloꝛ de ppetratione pctō rum. ⁊ desideriū emendādi. Alij duo cōfitendi pctā mala q̄ fecimꝰ. ⁊ faciēdi bona q̄ negleximꝰ Alij q̄ttuoꝛ sunt oſo. effusio lacrimarꝫ. coꝛpis afflictio. elemosinarꝫ largitio. Vel p octo dies ꝑnt intelligi octo q̄ si diligenter cōsiderarēt oēz vilitatē a nobis circūcidūt. quoꝛ septē Bern. enumerat dicēs. Septē sunt de essentia hois q̄ si hō cōsiderauerit ineternū nō peccabit. ⁊ enumerat ea sic. Materia vilis. opatio turpis. exitus flebilis. statꝰ instabilis. ⁊ depcatio detestabilis. moꝛs tristabilis. dissolutio miserabilis. ⁊ octauuꝫ pōt esse cōsideratio glozie ineffabilis. Vel aliter ⁊ melꝰ quo ad ꝓpositū fm Nico. de lyr. in glo. sup verba themat]. Per dies mistice annꝰ designat. fm illud Ezechi.iiij. Diem p anno dedi tibi. Dz igit infans octo dierꝫ spūalit circūcidi. hoc ē a turpibꝰ restringi ⁊ inhoneſt]. qz tunc incipit hre vsum rationis. Quia dicit Aristo.ij.ethi. Q nō parꝫ facit ad vtutez a puericia asuefieri ad vtutis opera. Hāc doctrinam de circūcisione puerorꝫ spūali pōt quis fm platū prolongare.

¶ Sermo scūs. De eodem.

Circumcidetur

ex vobis oīe masculinū Gen.xvij

Dicūt naturales. A vite procedūt quedam plante infructuose ⁊ innaturales. Et ꝑncipalit a radice vitis. ⁊ tales plante degeneres sunt ñ fructificant. Sed vitez onerant ⁊ fructuz impediunt ⁊ retardāt. Nam humorē attrahunt. q̄ debuit transire ad fructū ipsum nutriendo ⁊ augmentando. Ideo debēt citiꝰ a radice extirpari ⁊ incidi ne diutiꝰ crescentes diminuāt fructum

Mistice per vitem adam noster ⁊ ꝑmꝰ parens designat quē deꝰ plantauit ⁊ ad padisuz voluptatis in oztū amenum collocauit. vt botros vtutum ⁊ vinū dilectionis ferret. fm hoc q̄ memozauit legislatoꝛ moyses Gen.ij.dicēs. Plantauit aūt dns deꝰ paradisum voluptatis a ꝑncipio. ⁊ posuit in ea hoiem quē fozmauerat vt operari. ret. s. fructū bonū. Sed a radice hꝰ vitl ꝓcesserūt degeneres plāte oziginaliū pctōzum q̄ in oīs posteros suos sunt ꝓpagate ⁊ transfuse. Dicūt eīm sancti doctoꝛes. Licz transgressio ab eua incepit q̄ būit sua colloq̄a cū serpente Gen.iij. Tñ causa oziginalis peccati ipsa nō fuit. sed adā. Qui si nō peccasset oziginale in posteros transfusum nō fuisset. Ideo dic apostolꝰ ad Ro.v. Per vnū hoiem. s. adā pctm intrauit in mūdū. Et he plante oziginaliū pctōrꝫ impediebant fructū bonoꝝ operꝫ ⁊ retardabant homies a regno celoꝝ per q̄nq; milia annos ⁊ ducentos ⁊ xxxiij. annos. nullus potuit intrare i regnū celoꝝ. Jō necesse fuit vt tales plante oziginaliū eradicarent ⁊ circūciderent. qz nō fuerunt plantate a deo: sed a dyabolo. Ideo dixit chriſtꝰ Mat.xv. Oīs plantatio quā nō plantauit pr meꝰ celestis eradicabit. ⁊ hec eradicatio facta est per circūcisionem que data fuit ad culpaz delendā. ⁊ qz vir cōmisit culpaz. ideo data fuit circūcisio viris ⁊ nō feminis. sicut innuūt vba prelibata. Circūcidet ex vobis oīe masculinū. In quibꝰ duo tangunt. ¶ Primo circūcisionis necitas. ibi. circūcidet ex vobis. ¶ Scdo illꝰ abilitas. ibi. omne masculinum. ¶ De ꝑmo sciendū. Pe.d cres.li.v.dic. Quedā sūt arboꝛes vt pirꝰ vl pomꝰ q̄ trabūt infirmitatē quādā quā dr causare serpēs. Et arefacit oīs ramos quos attingit Et cognoscit in arboꝛe hꝰ modo. qz coꝛtex aret ⁊ nigrescit. Sed hāc infirmitatē volēs repelere necesse ē vt cultello preacuto coꝛticē nigrescētē ⁊ arentē prescindat vt de ea nihil remaneat. ⁊ postea fimo cū cespite fozamē alligabis. ⁊ saluabit arboꝛ. ¶ Mozaliter p arboꝛez gens iudaica recte signat q̄ oziginē a radice. s. Adam traxit. a quo infirmitatē cōtagiosam. s. peccatum oziginale būit. De qua dr. xv. q. j. c. qd aūt. Fames carnis ⁊ aie dr infirmitas q̄ accidit aie ex carnis coꝛruptione. Et illa infirmitas intm arefacit ramos. hoc est filios iudeoꝝ vt oīs de regno dei ꝑciderentur. fm illd Gen. xvij. Masculus cuiꝰ ꝑpucij caro circūcisa non fuerit ꝑibit de pplo meo. vt ꝓbat mgr in.iij.di.

Sermo

j. Qui ante octauum diē moziebanť anteq̄ fiebat circūcisio. bos oīs cōstabat pire sicut sentiť de paruulis ante baptismū defunctis. Et p̄bat hoc mgr̄ p dictū venerabilis bede dicētis. Qui nūc per euāgeliū suū terribiliter z salubriť clamat Joh. iij. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua z spū sancto nō intrabit in regnū dei. Ipse dū clamauit per legē diuinā q̄ p̄pucij caro zc.

L Idcirco summe nccariū fuit vt hec infirmitas originalis culpe p̄cinderet in cortice hoc est in extremitate mēbri. qz in illa pte magis apparuit. Teste mgr̄o in. iiij. di. vbi s. dic. In carne p̄pucij iussa est fieri circūcisio qz in remediuz originalis culpe instituta ē quā a parentib⁹ trahimus que illo magis dñat membro. qz in parte illa p̄mus homo p̄mo culpā inobedientie sensit decuit vt ibi signū obedientie accipet. h^c mgr̄. Et hec circūcisio fiebat cultro nō ferreo aut calibeo. sz lapideo. vt hr̄ Exō. xvij. Et hoc facto infantes ab infirmitate originalis peccati sanabantur. Sicut p̄bat Aug. in epistola ad Valerium z Julianū. z allegat a mgr̄o vbi s. dicēs Ex quo instituta est circūcisio in pplo dei que erat tunc signaculū fidei iusticie ad purgationez. valebat magnis z paruulis originalis peccati maculati. sicut baptism⁹ ex illo tpe valere incepit ad innouationē ex quo est institut⁹. Idē dic Beda sup euāg. Eadē salutifere curationis circūcisio in lege cōtra originalis peccati vulnus agebat qō baptim⁹ agere reuelāte tpe gr̄e consueuit. excepto q̄ ianuā regni celestis necduz itrare poterant. Tū in sinum abrahe post mortez beata req̄e cōsolati superne pacis ingressum feliciter expectabāt. Sed diceres. Quare circūcisio fuit nccia? dr̄ ad salutē. z absq̄ ea null⁹

D saluabatur sicut nūc sine baptismo. Quid tunc de viris q̄ fuerūt añ circūcisionē? qō remediū illi habuerūt? Ad h⁹ rñdz mgr̄ in. iiij. di. j. Quānis q̄dā dicant sacrificiuz z oblationes eis valuisse ad remissionē pctōz. meli⁹ est tū dicere q̄ añ circūcisionē salui fuerūt puuli in fide parētū parentes vero per virtutē sacrificij. Idem tenet Grego. iij. li. mo. dicēs. Quod aqua baptismi circa nos agit. hoc egit apud veteres p̄o puulis sola fides: vel p̄o maiorib⁹ v̄tus sacrificij Et dicit mgr̄ vbi s. Nz mulieres per fidez bonā q̄z operationē vel suā si adulte erāt vel parentū si paruule. z sic patet q̄ circūcisio fuit necessaria. P̄o doctrina mozali ē notanduz. Nz

E chriſt⁹ voluit realiter circūcidi vt nos spūaliť circūcideremur. qm̄ circūcisione cordis deleret. Jō si volum⁹ saluari necesse ē nobis oīa pctā excidere z extirpare. P̄imo em̄ circūcidere debem⁹ oculos nr̄os si sint tenebris vicio rū obfuscati. Recte sic faciūt irūdines de q̄bus refert Aris. li. vj aialiū. z Macrob. Si q̄s exce cauerit oculos irūdinū p̄t eoz oculi renasci q̄rit em̄ mater herbā q̄ dr̄ celidonia. cuius v̄tute oculos linit puerozz. z sic eoz p̄istine restituū tur sanitati. Sic nos per inuidiā vel irā sum⁹ excecati q̄ bonū q̄rere vel videre nō possum⁹ p̄o ximozz. Fm ps. lvij. Supercecidit ignis z nō viderunt solē. Circūcidere debem⁹ hāc cecitatez per herbā celidoniā. i. pniam. que Fm Aug⁹. in li. de pnia. Languozes curat. gr̄am ꝓseruat. et cecis visum reparat. Etiā si oculi nostri sunt p̄ni ad videndū illicita. s. femina zz foꝛmas incircūcisi sunt Fm Grego. Debem⁹ ergo circūcidere eos z refrenare. Fm illud P̄rouer. iiij. Oculi tui recta videāt. z palpebre tue p̄cedāt gressus tuos. Glo. i. opa tua. Quia dicit. b. Aug. de fide christiana. Et ponit. xxxij. q. v. c. Nec soto. Non inqt dicatis vos habere alios pudicos si habetis oculos impudicos. qz impudic⁹ oculus impudici cordis est nunci⁹. Scdo circūcidere debem⁹ aures ab adulationib⁹ vel detractionib⁹ audiendis. Recte sicut faciunt serpētes. de q̄b⁹ dicūt naturales. Qñ audiūt incātatoꝛes v̄ba bona p̄ferentes. aut eos se p̄iurantes vnā aurē in terrā inclināt. aliā cauda tegunt. ne vlteri⁹ v̄ba eoz audiant. Sic z nos facere opoꝛtet qñ audim⁹ adulatōes z laudationes declinem⁹ aurem vnā ad terrā audiēdo q̄d dic dñs. Exō. iij. Terra es z in terā reuerteris. vel illud Jsaie. iij. Populi me⁹ qui te btm̄ dicunt ipsi te decipiunt. z sic adulationes nō curem⁹. Si audim⁹ detractiones tegam⁹ cauda alterā aurez cogitando de diuina iusticia quā exercebit in finali iudicio. qz ibi p̄miabunť q̄ aures suas a detractionib⁹ circūciderūt. Fm illud Jsa. xxxiij. Qui obdurat aures suas ne audiat sanguinē. i. pctm̄ detractionis in excelsis habitabit. Etiā circūcidere debem⁹ aures a surda obduratiōe q̄b⁹ aliq̄ nolūt audire veritatem nec p̄ceptis ecclesie obedire. Silēs sunt iudeis q̄ aures suas obdurauerť nolētes audire stephanū Act. vij. quib⁹ dixit. Dura ceruice z incircūcisi aurib⁹ q̄ diu spū sancto resistitis. Sz cū quo debem⁹ F aures circūcidere? audire volentes veritatem Certe cū illo dicto sapientis P̄rouer. xxj. Qui obturat aures suas ad clamorē paupez. s. p̄e dicantiū: clamabit. z ipse non exaudiet. Refert Jacob⁹ de vitriano. Nz fuit q̄dam laic⁹ qui nō potuit audire verbū dei (sicut adhuc heu multi inueniunt) Hic cū obisset venerūt p̄sbyteri z scholares vt vigilias decātarent. z p illo clamarent deprecātes. Christus in imagie sua soluit brachia z aures suas obdurauit ad p̄ces orātiū z sic nō ꝓpletis vigilijs recesserť. Tertō circūcidere optet nos os z linguā a mēdaciis

ꝛ vera ꝛ recta loquamur Si ꝓius erat curuus ad verba inania ꝛ detractozia eloquẽdũ Recte sicut facit aqla. de q̃ refert ꝓli. in spe. na. Cuz senuerit incuruaꝯ eius rostrũ: vt nõ possit sume re cibũ. Sz cõtra hoc incõmodũ inuenit remedium. qz petram sibi querit cõtra quã fozti⁹ rostrum suuz ꝓcutit. ꝛ sic onus rostri deponit ꝛ cibum capiens reassumptis viribꝫ iuuenescit. Et nos ita si in peccatis senuim⁹ vt etiã cibuz sine vbis detractozijs nõ valem⁹ comedere. contra illud btĩ Aug. dictũ qđ ponit̃. xliij. di. c. ꝙuia In glo. Quisq̃s amat dictis: absentũ rodere vitam. Hanc mensam indignam nouerit esse sibi Ideo ꝓtra incõmodũ necesse est q̃rere petram id est xp̃m. ꝛ ꝓtutere os ꝓtra ipsuz legendo illud Mat. xij. q̃ dixit. Dico vobis q⁹ de omni vbo ocioso qđ locuti fuerint hoies de eo reddẽt rationẽ in die iudicij. Quia ex verbis tuis iusti ficaberis. ꝛ ex verbis tuis dãnaberis. Si ergo nos hec vba saluatozis aduerterem⁹. fortassis os nr̃m ꝛ labia nr̃a circũciderem⁹. Qui autem sunt illi q̃ habẽt labia icircũcisa? Oñdit Orig. omel. iij. sup Heñ. dicẽs. Ego puto q⁹ in circũcisus sit labijs. q̃ nõ cessault a stultiloq̃o. scurrili tate. q̃ bonis derogat. q̃ criminat̃ ꝓximos. q̃ instigat lites. q̃ calumnias mouet. q̃ fratres inter se discordes fac̃. q̃ vana inepta secularia impudica turpia iniuriosa ꝓterua blasphemia. ꝛ alia q̃ indigna sunt chriſtiano ore ꝓloq̃tur Et sbdit oñendo q̃ sunt labijs circũcisi dicẽs. Si quis vero ab his oĩb⁹ cõtinet os suũ. ꝛ disꝑit fmo nes suos in iudicio: vbositatẽ repmit. linguaz tempat. vba moderat. Iste merito circũcisus labijs dr̃. Qui vo iniq̃tatẽ excelso loquunt̃ ꝛ extendũt in celũ linguã suã: sicut faciunt heretici incircũcisi labijs dicẽdi sunt ꝛ immũdi Circũcisus vero ẽ ꝛ mund⁹ q̃ semꝑ verba dei loq̃tur. b ille. Quarto circũcidere necesse ẽ coz nostrũ a ꝓauis cupiditatib⁹. de qbꝫ sunt multi ad huc in corde vt de incircũcisi. Quia dic̃ Orig. vbi s̃. Si q̃s obscenis desideri⁹ ꝛ vanis cupiditatis estuat. ꝛ q̃ mechat̃ hic incircũcisus ẽ coz de. Quia dicit dñs Mat. v. Qui viderit mulierem ad cõcupiscẽdũ eam. iã mechat⁹ est eam in corde suo. Tales fedas cogitationes ꝛ feda et mala desideria circũcidere debem⁹ a corde per penitentiã expellẽdo. Recte sicut facit ciconia de q̃ refert mgr̃. xij. ꝑe. Cũ se sentit interꝰ ex cibozꝫ multitudine grauatã. aquã marinam intra os recolligit. quã in interioza ad anum fudit. ꝛ hac remollit sibi duriciã. ꝛ mozdẽdo intestina supflua ꝛ peccãtia eicit ꝛ expellit. Sic ꝛ nos si sentim⁹ coz nostrũ grauatum luxuriosis cogitationibꝫ que vt cõiter ex superfluis cibari js, pueniũt: ꝛ vini potib⁹. ꝛ ab illis vomitũ reciꝑiat vt dicit ꝓosp. ꝛ ponit̃ in conoñ dis. xxxv. c. luxuriosa. Quare debem⁹ intrare aquã marinam penitẽtie. ꝛ per eã expellere ꝛ circũcidere has lubricas cogitatiões cogitãdo q̃d scriptũ est Math. v. Beati mũdo corde q̃m ipsi deum videbũt. At ecõtra possunt dici infelices immũdo corde q̃m vita eterna ꝓuabũtur Quare dr̃ Apocal̃. xxij. Nullũ inq̃natũ intrabit in eam. s. vitam eternã ad videndũ deũ. Quinto circũcidere oportet man⁹ ꝛ pedes fm mandatũ dñi Math. xviij. Si manus tua vel pes tuus scãdalizat te. abscinde eã ꝛ pice eã abste. Sed a quo abscindendi sunt hec duo? Oñdit Orig. in omelia. iij. super Heñ. dicẽs. Manus quidẽ a rapis ꝛ furtis ꝛ illicitis tactib⁹. ꝛ ad sola opa dei impendenda. Sz circũcidendi sunt pedes ne veloces sint ad effundendũ sanguinẽ. ꝛ ne intrent in malignãtiũ cõuentũ. hec ille. Ad idẽ dicit sapi. ꝓuer. j. Fili mi si dixe rint peccatozes insidiemur sanguini ne ambules cuz eis. pedes em illoz ad malũ currũt. Sexto circũcidere oportet luxuriam illicitã tam in matrimonio q̃ extra qđ docẽt aialia irrõnabilia. q̃ fm Amb. in hexa. Non omni tpe ad coitũ mouenꝯ. sed solũ tpe sibi deputato. vt in vere. Sic ꝛ fm Ori. Sunt quidã coniugati qui statutos nõ supgradiunꝯ terminos a legib⁹. nec aliã feminã quam cõiugem legittimã nouerũt. ꝛ cuz ea tm̃ gratia ꝓlis ꝛ causa. certis ꝛ legittimis tpib⁹ agunt. ꝛ isti circũcisi ꝓputio carnis suc sunt dicendi. Sed ecantra fm eundẽ doctorez. Sũt nõnulli q̃ in omnẽ lasciuiã ꝓzumpunt. ꝛ per diuersos ꝛ illicitos passim pendunt amplexus. Et in omnem libidinis gurgitem ferunt̃ infrenes. isti incircũcisi sunt in p̃pucio carnis sue. hec Orige. Et talib⁹ necesse est volentib⁹ saluari vt carnez suam circũcidãt. qz fm Aug. Chriſti circũcisio nihil aliud est quã castitas nr̃a. qz de⁹ in nouissimis tpib⁹ delectat̃. Tales incircũcisi audiunt apostolum. j. Thoz. vj. Nolite errare qz neq; foznicarij neq; adulteri neq; molles. regnũ dei possidebũt. Idem ad Hebre. xiij. Foznicatozes ꝛ adulteros iudicabit. i. cõdemnabit dñs. Cuz bis cultris asperis abscindat q̃libet a se malaz foznicationẽ ꝛ adulteriũ pessimũ ne a dño condemnetur. Septimo circũcidere debem⁹ totũ coz⁹ a sozde peccati pollutione que multum nos grauat. fm illud ps̃. xxxvij. Quia iniq̃tates mee supergresse sunt caput meum. ꝛ sic onus graue grauate sunt super me ꝛc. Quã grauedinẽ si volum⁹ a nobis circũcidere. debem⁹ facere exemplo aqle. De q̃ refert ꝓli. in spe. n. Qz cũ in senectute sentit grauedinẽ in alis suis contra qđ incõmodũ instruitur in natura sua. vt fontẽ aque scaturientis q̃rat. deinde ascẽdat

quãtũcunq; põt per aera donec ex caloꝛe aeriſ ꝛ volatꝰ laboꝛe ſtomachus foꝛtius caleſcat. Et tunc ex caloꝛe poꝛis apertis ꝛ pennis relaxaſtꝫ ſubito deſcendẽs in fontẽ ruitur depoſitis plumis gꝛauantibꝰ renouabiꝫ. Ita hõ peccatis inueteratꝰ qñ ſentit gꝛauedinẽ peccatoꝝ debꝫ q̃rere fontem lacꝛimaꝝ ꝛ per deſideriũ aſcẽdere ad deum. ꝛ per oꝛationem que nubes penetrat ꝛ nõ deſcẽdat donec exaudiat altiſſimꝰ. Dicꝫ dñs Eccl̃i. xxxv. Et homo ſic charitate ſolidatꝰ debet ruere in fontem lacꝛimaꝝ ꝛ totaliter ſe immergendo. ꝛ tunc poteſt circũcidi ꝛ a peccatis omnibꝰ renouari. Et dicere tũc cum pſ. cij. Renouabitur vt aquile iuuentꝰ tua. Et hoc patet de Maꝛia magdalena q̃ toto coꝛpoꝛe ꝛ mẽbꝛis peccauit. Ideo moꝛe aq̃le queſiuit fontem gꝛatie chꝛiſtum ꝛ lacꝛimaꝝ. ꝛ totaliter igne caritatis accenſa miſit ſe in fontẽ largiſſimũ lacꝛimaꝝ. q̃bus in toto coꝛpoꝛe fuit renouata ꝛ oĩbus vicijs circũciſa. vt hꝫ Luc̃. vij. ¶ Octauo ꝛ vltimo circũcidere nos opoꝛtet malas cõſuetudines ꝛ nociuas. quoꝝ pꝛincipalis ẽ vna q̃ iſtis ſacris diebus ab homĩbus vanis exerceꝫ qui induunt laruas beſtiales in quibꝰ ſe demõſtrant q̃ ſint beſtijs coequales. Contra quos inuehiꝫ beatus Auguſtinꝰ. in ſermone de ritu quoꝝundam terraꝝ dicẽs. In iſtis diebꝰ miſeꝛi boĩes foꝛmas aſſumunt monſtꝛuoſas. alij veſtiuntur pellibus pecudum. Alij mulieꝝ tunicis Alij ſumunt capita beſtiaꝝ. exquo indicãt tã. habitum habere ſe beluaꝝ: q̃ beſtiarum. Nam q̃uis ſimilitudinẽ diuerſoꝝ animaliũ exꝑime re in ſe volunt. certum eſt tam in his magis coꝛ pecudum eſſe q̃ foꝛmam. Et ſubdit Auguſtinꝰ. Qui de hac cõſuetudine paganoꝝ aliquid obſeꝛuare voluerint. Timendum eſt ei ne nomen chꝛiſtianum ſibi pꝛodeſſe non poſſit. Et de his qui talibus laruis auxiliũ impendit dicit. Qui etiam ſtultis boĩbus ludentibꝰ aliquam humanitatem impendunt. peccatis eoꝝ ꝑticipem ſe eſſe non dubitent. magis eñ cuꝫ illis dꝫ flere q̃ de illis infelicem riſum relaxare. Et ſubdit v̊ tendo ſtilum ad rectoꝛes eccl̃iaꝝ vt ſtudeant coꝛrigere bos errꝛes dicẽs. Vobis aũt o frẽs nõ ſufficiat q̃ hoc malũ nõ faciat. Dꝫ vbicũq; videritis fieri coꝛrigite coꝛripite ꝛ caſtigate. Hucuſq; ſunt verba Augꝰ. Ideo in oĩbus eccleſijs vbi tales ludos laruales exercentur ſtrictius argui deberẽt vt talꝫ malicia ꝛ paganica poſſet a finibus chꝛiſtianoꝝ extirpari conſuetudo Sed dicerent tales laruati. Tamen illa eſt antiqua cõſuetudo. nam ad multos annos facta ſunt a patribus noſtris ꝛ antiq̃s. q̃re nũc nos non facere debemus? aut talẽ ludum cauſa leticie exercere. Ad hoc dicendũ ſm Aug. Credẽdo q̃ illa eſt cõſuetudo antiqua etiam apud paganos qui credebant ianerum quendaꝫ ducem ꝛ eum in his diebus multum venerabantur. et ei duas imagines figurabant. vnam poſt ſe. et aliam ante ſe. In ſignum q̃ talis menſis ianuarius erat terminꝰ anni pꝛeteriti: ꝛ p̃ncipium ſequentis. Et hoc nunc vt opinoꝛ talis pꝛoceſſit cõſuetudo q̃ boĩes vani figurant duas facies vnam ad currentem. aliam ſimilitudinarie pꝰ equitantem cũ caballo. Et q̃uis illa mala conſuetudo ſit ꝛ antiqua ꝛ diu exercitata. tñ nõ minus eſt peccatum quã q̃ eſſet noua multomagꝫ Quia dic̃ regula iuris. Diuturnitas non minuit peccatũ: ſed plus auget. Cui concoꝛdat illud extra de ſimo. li. v. c. cuꝫ in eccleſie coꝛpe Tanto inq̃t gꝛauioꝛa ſunt peccata: quanto diutius infelicem animã detinent alligatam. Ecce miſ q̃ longa conſuetudo te plus aggꝛauat q̃ excuſat. O ſtulte ꝛ vane mentis homo qualiſ ibi apparebis ante diſtrictũ iudicem: cũ taliter te diſfoꝛmas faciem demonis aſſumendo. qñ eñ req̃rit iudex te taliꝫ diffoꝛmatũ Cuiꝰ ẽ hec imago? Matth̃. xxij. ꝛ Mar. xij. Si tu ſibi non reſpondes. reſpondebunt angeli dicentes. Eius imago eſt ceſaris. i. dyaboli qui eſt rex ꝛ imperatoꝛ ſuper oẽs filios ſuperbie: ꝛ inobedientie. Job. xlj. Tunc iudex diffinit dicens. Date ceſari q̃ ceſaris ſunt. i. tradite euꝫ demonibus in poteſtatem. a quo nos cuſtodiat pater.

¶ In die epiꝑbanie dñi.
Sermo pꝛimus.

VBi eſt qui natus eſt rex iudeoꝝ? vidimus ſtellaꝫ eius in oꝛiente: ꝛ venimus adoꝛare eum: cũ muneribus. Matth̃. ij. ¶ Dicit Plinꝰ in ſpecl̃. na. Aquila velut regina inter volucres obtinet p̃ncipatum: ꝛ inter omnes eſt maxime liberalis. qꝛ pꝛedam quam capit: non ſoluꝫ comedit. Dꝫ alijs auibus cõmunẽ exponit. ideo continue ad eam volant aues ꝛ ſequuntur: ſperantes ſibi pꝛtem pꝛede impartiri. ¶ Miſtice per aquilam chꝛiſtꝰ intelligiꝫ. ſm illd̃ Deutl̃. xxxij. Dicꝫ aq̃la pꝛouocans ad volãdũ pullos ſuos: ꝛ ſuper eos volitans. Ita chꝛiſtus expandit manus ſuas ꝛ aſſumpſit eos. ſ. peccatoꝛes atq; poꝛtauit in humeris ſuis. ¶ Ipſe eñ eſt omnium rex ꝛ dominus. Et quamuis vt paruulus in cunis iacebat. tamen vt rex potens in celo imperabat. Ideo dicit beatus Auguſtinus in ſermone hodierno. Iſte rex qui poꝛtatur vt paruulus: adoꝛatur vt deus. Paruus in pꝛeſcpio. immenſus in

celis. Vilis in pannis. preciosus in stellis. Iste rex est multum liberalis. Nã ostendit statim in sua natiuitate in qua per totum mundum melli flui facti sunt celi. In q̃ fons olei largiẽ Rome vsq; in tyberim profluxit. In qua ꝛ vinee Engadi flozuerunt. ꝛ balsamum habundanter fuderunt. Ecce quanta liberalitas huius regis christi. Ipse nanq; predam humanitatis quam rapuit: nobis liberaliter impendit. vt patuit in eius circumcisione. In qua partem carnis humanitatis circumcidi voluit. nobisq; subsidium dedit. De qua aiunt quidam. Nã angelus primo regi Carolo presentauit qui eam aquisgranum in ecclesia sancte Marie honorifice collocauit. Nunc autem dicitur esse Rome in ecclesia que dicitur Sancta sanctorum. Ideo propter suam largitatem: multi ad ipsum confluxerunt pastores. Luc. ij. Qui loquebantur ad inuicem. Transeamus vsq; Bethleem: ꝛ videamus hoc verbum. ꝛ cetera. ¶ Idem patet de tribus regibus qui hodie cum magno comitatu venerunt de partibus orientis adorare christũ. Sicut hoc p̃dixerat psalmista. lxxxv. Venient ad te qui detrahebant tibi. ꝛ adorabunt coram te vestigia pedum tuorum. Et hoc patet in verbis propositis. Cum venientes interrogauerunt. Ubi est qui natus est rex iudeorum? In quibus tria precipue describuntur. ¶ Primo gentium ad fidem tractio. ibi. Ubi est qui natus est? Secundo christi prouida cognitio. ibi. Vidim⁹. Tertio bone voluntatis oblatio. ibi. Et venimus adorare eum. ¶ De primo est notandũ. Scõm naturales sol mirabiles effectus habet. Nam illud quod sibi est propinquum: reicit a se vt pluuiam: grandinem: niuem ꝛ pruinam. Quod autem sibi est remotum ad se trahit. Sicut videmus q̃ calore suo attrahit fumos ꝛ vapores. quos condensat in pluuias ꝛ in nubes. Ita christus sol iusticie repellit a se multotiens proximos: scilicet iustos. in hoc q̃ eorum demeritis exigentibus eis gratiam suam abstrahit. Et peccatores qui longe sunt a deo in regione dissimilitudinis: ad se per gratiam suam traxit. Quod hoc verum sit intuemur scripturam. Legitur enim primi Regum. ix. Nã Saul in adolescentia fuit bonus. quia non erat vir de filijs Israbel melior eo. erat enim bonus et electus. Postea autem peccatis suis exigentibus christus sibi gratiam suam abstulit. ꝛ ipsum reiecit a regno. Et forta[illegible]sis nunc a regno celorum. Quia dicitur. primo Paralipomenon. x. Nã mortuus est propter iniquitates suas. Sed Manasses qui in adolescentia fuit malus. purpurando plateas hierusalem sanguine martirum. Ut habetur. iiij. Regum. xxj. ¶ Fuit attractus per gratiam in senectute. ꝛ saluatus est. ij. Paralipomenõ. xxxiij. Et de Paulo Actuum. ix. Et hoc facit dominus. vt dicit Crisostomus super Matheũ Ut homines sibi mutuo compatiant̃. boni malos non reiciendo. Quia qui hodie stat in gratia. videat ne cras cadat in culpam. Et qui hodie malus est. cras potest fieri bonus. domino largiente. ¶ Sic etiam ad propositũ christus nouus sol nouiter ortus abiecit se a iudeis litteratis in scripturis prophetarum qui ad eum venire noluerunt (quãuis apud eos natus eẽt) Sed gentiles ad se misericorditer traxit Sicut hodiernos tres reges. De quib⁹ Crisostomus super Math̃. vocat hos magos primicias gentium dum illuminati sunt iudeis excecatis Magi venerunt ad iudicium iudeorum. illorum p̃phetantes fidem futuram ꝛ istorum damnantes incredulitatem. O beati magi qui ex omnibus gentibus primicie fidelium meruerunt fieri. Isti enim magi future ecclesie formam portabant. Et subdit. Sicut illi regem non vidẽtes. credentes querebant. Sic ꝛ nos qui sumus ex gentibus dominum quem nunq̃ vidimus credentes quottidie queramus. Et confitemur ei⁹ potestatem. hec Crisostomus. Sed diceres. Per quid sol iusticie attraxit magos ad cognitionem veritatis? Adhoc dicũt doctores et euangeliũ q̃ per stellaz. Sicut hodie canitur. Hodie stella magos duxit ad presepium. Et de hac stella prophetauerat eis Balaam p̃pheta. Numeri. xxiiij. Orieꝛ stella ex Jacob ꝛ exurget homo ex israbel ꝛ dominabitur cunctis gentibus. Audita nanq; prophetia hac. Ut refert Crisostomus in originali suo super Math̃. ij. Et Vincentius in speculo historiali. libro. vij. Quia statim elegerunt de seipsis duodecim secretorum inspectatores quos super montem victorialem statuerunt. vt tempus stelle expectarent. Et si vn⁹ ex illis moriebaꝛ filius eius aut aliquis propinquorum constituebatur in locũ ipsius. Hi ergo per singulos annos post mẽses. montem ascenderunt. ꝛ tribus diebus deum adorantes. vt eis illam stellam quam Balaam predixerat demonstraret. Quadã igiꝛ vice in natalis domini dum ibidem expectarent. viderunt stellam super montẽ qui habebat formam pulcerrimi pueri. in cui⁹ capite crux splẽdebat que magos allocuta est dicẽs. Ite in terram iuda ꝛ ibidem regem quem queritis invenietis. Quod illi audientes venire continue ceperunt. quilibet de sua regione. ꝛ vnũquẽq; regẽ stella p̃cedebat. ipi eñ in nocte nõ deficebãt.

nec ipsi ne aialia comedebant aut bibebant. Et tredecima die a natiuitate dñi orto sole ad hierusalē peruenerūt. Nō aduertēs Remigi⁹ super Mat. dicit. Hoc studio magoꝝ ꝓdēnat pigricia iudeoꝝ. Nā illi vni ꝓphe crediderī. isti plurib⁹ credere noluerūt. Illi querūt regē alienū. isti nō q̄rūt ꝓpinquū. Illi venerūt a longin
E quo. isti māserūt in vicino. Sed diceres. quō in tā puo tpe. s. in tredecim dieb⁹ p tantū terrarū spaciū venire potuerūt? Ad h⁹ dr breuiē sm Remigiū. Q puer ad quē ꝓperabāt eos in taz breui spacio ꝓducere potuit. Recte sic abacuc ab angelo per centū dietas in babilonē in lacū leonū in momēto ad danielē ꝓphetā ē ꝓduct⁹. Dañ. xiiij. Hiero. aūt dic q magi p dromedarios eq̄tassent Isa. lx. Operiēt te dromedarij. madian z effa, puinciaꝝ. Et dromedarij sm Aristo. li. de aialib⁹. sunt velocissimi cursus. tū ꝓpter amplū passuz: qz latissimū hñt passuz. tū ꝓpter intensaz caliditatē. qz calidissimū aial ex natura ē. q̄ calor cōsumit pinguedinē: ne cursu impediet. Et dic Isiō. li. xij. Q̄tum miliaria et vltra currūt in vno die. Et vt legit in li. boꝝ triū regū. Cū q̄libz a suo itinere ad duo miliaria venisset nebule dense terrā operuerūt. vt impleret illud Isa. lx. Ecce tenebre operiēt terrā z caligo pplos. Et in bis tenebris stellā amiserunt. Melchioz aūt rex arabie p̄m⁹ iuxta hierusalē venit: z circa montē caluarie consedit. et cū ibi paululū resedisset. venit Balthasar rex saba via speciali. z circa montem olieti resedit. vbi cū paꝝ pausasent: paulatim nebula obsessit Sz stella ei⁹ noduz apperuit. Uidētes aūt se ꝑpe ciuitatē vnusq̄sq̄ viā arripuit. Sz cū venissent ad triuiū: Caspar rex tharsis supuenit. Et sic cū ex inopinato conuenissent (licet se antea nō nouissent) in oscula tū z amplex⁹ ruētes se inuicē cognouerūt. Et q̄libet ideoma alteri⁹ intelexit. ablata igit̄ taliter caligine ozto iā sole ciuitatē intrauerūt. Et ad herodē intrantes dixer̄t Ubi est q̄ nat⁹ ē rex iudeoꝝ? Super quo dicit
F Crisp. Nunq̄t sciebatis q̄ in hierusalē regnabat herodes? nunq̄t intelligebatis iusticiam legis? Quod quicūq̄z rege viuēte alteꝝ regez, pnunciat z adorat q̄si minister tyranni: punitur sanguine. Sed dum cōsiderabatis futuꝝ nō timebatis regē ꝓsentē. Nūq̄t nō habebāt ꝓe oculis suis ꝑiculū mortis q̄ talē rem illatā vsurpabant. Sz nō curabāt de sanguine. Si em̄ curassent de morte. nunq̄ ad hoc ausi venire fuissent. Adhuc nō viderāt christū z iā parati erāt pati ꝓ eo. O beati magi q̄ añ cōspectū crudelissimi regis: anteq̄ christū cognoscerēt christi facti sunt cōfessores. hec ille. Hec fuit causa q̄re herodes audita hmōi interrogatōe de nouo rege nato. dolose z clam vocauit magos vt christū, pderēt dū inuenirēt. qz terroze eos vincere nullaten⁹ potuisset. Sic testat Crisp. sup Mat. dicēs. Uidēs herodes magnam deuotionē magoꝝ circa christum q̄ non poterat eos blandimentis flectere nec terrere: nec minis corrūpe vt consentirent ei in interfectione futuri regis. Ideo ad illos decipere cogitauit. Nec em̄ poterat fieri vt blandimētis seducti ꝓderēt illū ꝓpter quē labozes tanti itineris susceperunt Neq̄z expauescere poterant aliquē vt traderēt illum qui non aspexerat herodem nec cesarem. Sed in medio regionis illoꝝ ingressi sunt regē aliū nunciantes neq̄z aliquid ampli⁹ poterāt desiderare: nisi christū qui illi de tam longinqua puincia: tam ꝓciosa munera offerebāt. Ideo non interrogabāt. vbi est impatoz romanozum sed: vbi est q̄ nat⁹ est rex iudeoꝝ? hoc quātū ad p̄mū. // Quātū ad scōm. Dicūt naturales. Q
5 sol ad manifestationem sui ort⁹ habet vnū signum stellam matutinaz. que cū super nostrū emisperium oritur seu apparet. tūc in proximo signo est ortus solis. Ita ort⁹ veri solis christi oīsus est per stellam que magis in oriente apparuit fulgide radians. De q̄ dicit Fulgent⁹ in sermone hodi. Hec stella dñice incarnationis fuit nuncia. Sz non anteq̄ apparuit: qz eam tūc puer iste creauit. z ipsis magis ad se venientibus ꝓsentiam deputauit. Iste puer q̄dam in ꝓsepio puulus collocat. sed magn⁹ in celo mirabil operat. permittit se in terra manib⁹ portari. sz ꝓcepit sibi celestia famulari Cui alludit Aug. in sm one hodi. Ipse nouā stellā declarauit natus. qui antiquuz solē obscurauit occisus. Illa luce inchoata est fide gentium. illis in tenebris accusata est perfidia iudeoꝝ. Quid erat stella celi nisi viuifica lingua celi que narrat gloziam dei que inusitatū virginis partum inusitato fulgoze clamaret. // Et est sciendū. Q isti tres re
b ges multiplicē stellam viderunt. // Primo materialam. z banc viderunt in oriente que ab aliis
J in tribus differebat. Alie em̄ stelle in firmamento ponunt. Ista autem in medio aeris ꝓxima terre dependebat. Sm Fulgentium in sermone. in signum q̄ ille esset natus qui fozet mediatoz inter deum z hominem. Illa stella non fuit sita in celo. quia christus non fuit natus p angelis: naturam angelicam assumendo. Sm illud apostoli Heb. ij. Nusquā angelos apprehēdit. sed semen abrahe Nec fuit simpliciter in terra. quia non accepit culpā. sed innocentiaz qui peccatum non fecit. nec est inuentus dolus in oze eius. j. pe. ij. Ista stella nō fuit totaliē sup terrā: Sed terre vicina in signū q̄ xp̄s accepit naturā penalitatez z miseriā. Sm illō ad phil. ij.

xxv.

Exinaniuit semetipm. ¶ Scdo differebat ab a
lijs in luce. qz ceteris erat lucidioz. q̃uis enim
fm naturales alie stelle in die splẽdeãt sicut in
nocte. tñ splẽdoz talis pcipi nõ põt: ppter maz
lumẽ solis obscurãs. ymo in meridie sicut in no
cte lucide apparent. Et in hoc mistice signabaꝫ
q aliqñ erat tñ vna lux diuinitatis tanq̃ lux so
lis q̃ mũdũ illuminat. Juxta illud Joh̃.j. Erat
lux vera q̃ illuminat omnẽ hoiem. Que hodie
se mũdo manifestauit. sicut p̃dixerat Malach̃.
vlt. Vobis timẽtib⁹ nomẽ meũ oziet sol iusticie
Hodie. pdijt alia lux humanitatis in christo tã
q̃ lux stelle. fm illõ Apoc̃.xxij. Ego sum radix
z genus dauid stella matutina splẽdida. Et hec
cõũcta est luci solis. qz natura humana assum=
pta est a natura diuina. z factuz est vnum lumẽ
Tertio differebat a motu ab alijs. Alie enim
stelle mouenꝫ ab oziente in occidẽtez ecõtra in
orientẽ redeundo. ista aũt ab oziẽte in meridiẽ
k ¶ Alie stelle mouẽtur motu naturali z propzio
sic a deo create. illa aũt motu innaturali z violẽ
to in signũ q̃ de⁹ mõ duplici motu agit. s. mise=
ratiõis et motu punitiõis. q̃ ẽ sibi innaꝫalis et
violentus. qz inuit⁹ z coactus punit pctõzes.
Juxta illud Isa.j. Heu cõsolabor sup hostibus
meis: z vindicabor de inimicis meis. Jõ dicit
Hiero. christ⁹ de⁹ inuitus z cum magno dolore
cõpellit peccatozes ꝑdemnare. ¶ Scõs ẽ mo
tus miserationis z ẽ mot⁹ ppzius z est naturaꝫ.
Juxta Gzego. in collꝫ. De⁹ cui ppziũ est miserez
ri semp z pcere. cui alludit q̃dã glo. sup Joh̃.ij.
Dñs de⁹ est misericoz. ex natura parat⁹ est vt
saluet per clemẽtiã quos saluare nõ põt per iu=
sticiã. Añ incarnationẽ mouebaꝫ de⁹ motu vio
lento. s. per iusticiã. qz exercere suã iusticiã ma=
gis q̃ miam videbaꝫ q̃ pz ex hoc q̃ statim pec
cantes puniuit. hoiem statim de paradiso eicien=
do. ꝑ vno inobedientie pctõ Gen̄.iij. Luciferuz
clarissimũ angelũ de celo in inferno tradendo.
Isaie.xiiij. Pro pctõ cozee.xxxiij. milia hoim
per moysen occidẽdo. Nume.xxxij. z Exod̃.in
eodẽ. Et intanto puniuit gen⁹ pro pctõ ade q̃
nulli pateret introit⁹ regni celoz per multa mi
lia annoz. Et post incarnationẽ cepit moueri
motu naturali. s. misericozdie. Sicut pz in mul=
tis pctõzib⁹. In Matheo Math̃.ix. In maria
magd̃. Luc̃.vij. In Zacheo Luc̃.xix. In Pe=
tro Math̃.xxvij. In Paulo. Actu.ix ¶ Scda
stella fuit spualis q̃ est fides. z hanc viderũt in
cozde. nisi hec stella in cozdib⁹ ꝑmit⁹ eoz radi=
asset. nequaq̃ ad visionẽ ꝑme stelle pueniss̃ent.
Ideo dicit Crisꝫ. sup Math̃. Inuẽta ẽ in magl
fides acutioz q̃ aspect⁹. viderũt humilia z intel
lexerũt altissima. Deum magnũ in hoie paruo.
Habuerunt etiã fidem de eius humanitate. cuz
dixerũt. Vbi ẽ q̃ nat⁹ est? Habuerũt fidẽ de eꝰ
regali dignitate. qñ dicebãt rex iudeoz. Habu
erũt fidẽ de eꝰ diuinitate. ibi. z venim⁹ adozare
eum ¶ Tertia stella fuit rõalis. q̃ fuit beata vir
go Maria. quã viderũt in diuersozio. hec ẽ stel
la matutina: fm Nico. de ly. in glo. mozali sup
Math̃. Et q̃ apparet quottidie famulantibus
z ducit per huꝰ mũdi mare turbulentũ ad poz
tum salutis eterne z ad aspectũ filij sui. Quar
ta stella fuit sup̃substantialis z hec fuit christus
quã viderũt in ꝑsepio. vel verꝰ in sinu materno
Et hꝰ ad secũdũ. ¶ Quantũ ad tertiũ notandũ
Quando magni reges se visitãt ad faciendum a
micitias nõ veniũt sine muneribꝰ. sicut legiꝫ. ij. L
Paralip̃. ix. Et reges terraz desiderabãt vide
re faciẽ salomonis: z secũ amicitias cõtrahere.
iõ nõ venerũt vacui. sed munera pzecioſa. vasa
argẽtea: vestes: arma: z aromata nimis detule
runt. ¶ Mistice reges oziẽtales Caspar Bal
thasar z Melchioz: volentes cõtrahere amici
cias cum rege celesti christo nouiter nato. ideo
noluerũt venire vacui. Nã legerũt illud Exod̃.
xxiij. Nõ apparebis añ cõspectũ meum vacuus
sed poztauerũt ei tria munera pzecioſa. Mirrã
auz. z thus. fm q̃ predixerat pš. lxxj. Reges
tharsis z insule munera offerẽt. reges arabũ z
saba dona adducẽt. z nõ solum munera obtule
runt. sed ipsum deuote adozauerũt. Vñ z mira
tur Bernñ. dicẽs. Quid facitis o magi? lactantẽ
puez adozatis in tugurio vili: z vilib⁹ pannis
inuolutũ Et Gzegꝰ. in fmone. Uere inqt iste de
us. quid facitis? q̃ auz affertis. ergo rex est ip
se. Et vbi aula regia: vbi tronus: vbi curie rega
les? Nunqt aula est stabulũ? thronus ꝑsepium
curie frequẽtia Joseph z Maria. Sed isti insi=
piẽtes facti sunt vt fiãt sapiẽtes. De hoc etiaz
mirat̃. b. Aug. in sermõe huꝰ festiuitatis dicẽs
O infantia cui astra subdunt̃ q̃lis ẽ iste magni=
tudinis z superne gle. ad cuꝰ pannos angeli ex
cubant z sidera obfecundant. Reges tripudi=
ant z sectatozes sapie geniculãt. O beatũ tugu=
rium o sedes dei secũda post celum vbi non lu
cerna. sed stella lucebat. O celeste pallaciũ in
quo habitat rex nõ gemmatꝰ sed deus incozrup
tus. cui erant pzo mollib⁹ thoris dura pzesepi
a pzo laquearijs fumida tecta. sed sideris obse
quio decozata. Quis est iste talis z tantꝰ o mũ=
di natura confer mecũ. quis est iste cui exhibet
obsequiũ z nõ habet tectũ. stupeo cũ video pã=
nos z intueoz celum. Stuo cũ aspicio in pzese=
pe mendicũ z super astra pzeclaz. hec Augꝰ.
¶ Reges igiꝫ illi adozato dño fm glo. Monit⁹
sunt a deo ne redirẽt ad herodẽ. sz per aliã viaz
reuersi sunt in regionẽ suaz. in q̃ fm Crisꝫ. man=
serunt colentes z magnificantes magi deũ xp̃z

Et predicauerũt oĩs oĩa in gente sua ꝛ multos erudierũt. Deniqꝫ cũ post resurrectionẽ domi Thomas venisset in prouinciã illã adiũcti sunt ei illi ꝛ baptizati sunt. Facti sunt ei adiutores ꝑ dicationis ipsius. Horꝫ corpa mediolani in ecclesia q̃ nũc est fratrũ ꝓdicatorꝫ ḋescebant. sed nunc colonie ḋescunt. Nã ꝓmo eorꝫ corpa ꝑ belenã cõstantini matrẽ repta in cõstãtinopolim trãslata. Postea ꝑ sctm̃ eustachiũ epꝫ mediolanũ ꝓducta. Ultio ꝑ fredericũ impatorẽ cũ mediolanũ cepit. i coloniã theutonie sunt delata. vbi ẽ magna ppli frequẽtia. ꝛ deuotissime veneran tur ꝛ chorusc̃at. Rogem⁹ multis miraculis.

Sermo secũdus. De eodem.

CUm natus esset Jhesus in bethleez iude in dieb⁹ herodis regis Mat. ij. Alphorabi⁹ in li. de xij. regionib⁹ dicit. Sole oriente vsus nr̃am superficiẽ regionis. tũc in orientalib⁹ partib⁹ strepit⁹ audiunt. Qd̃ ꝑfirmãs pli. in spe. na. dicit Aduenies sol in oriente strepit⁹ horridos aer suscitat ꝛ fragores. Causaꝫ ponit in li. de septẽ mira. mũdi dicẽs. Regio orietis hũida ẽ multis stangnis. iõ ꝛ frigida. venietẽ aũt sceleriter sole calido ipm humidũ ꝛ frigidũ in calidũ trãsmutat. ex qua trãsmutatõe strepit⁹ audiunt. Et ponit pli. sile de ferro igneto q̃ si in aquam frigidã immergit sonus generat. Spualit q̃ sol iustic̃ie xps oriebat ꝑ suã natiuitatez statim miri strepit⁹ laudis sunt auditi. Nã angelus apparuit in claritate magna stans iuxta pastores dicẽs. Ecce euãgelizo vobis gaudiũ magnum qd̃ erit oĩ pplo ꝛc̃. Et subito ẽ cũ illo facta mlt̃itudo celestis clamantiũ ꝛ dicentiũ. Gloria in excelsis deo Luc̃. ij. Silr pastores cum magno strepitu venerũt in bethleẽ videntes puerũ natuz. ꝛ reuertentes glorificabãt ꝛ laudabãt ipm vt ḋr ibidẽ. In ptib⁹ istis orietalib⁹ in q̃b⁹ illi tres magi habitabãt. trahẽtes originez ex balaam sacerdote. Auditi sunt strepitus. qz nato dño eadẽ hora noctis apparuit stella in monte victoriali. hñs formã pueri. ſm Oriſo. in origi. super Math̃. ꝛ signũ crucis in fronte. ꝛ immobilis tota die. Et audita ẽ vox de stella dicens. Nat⁹ est nobis rex iudeorꝫ qui ẽ expectatio gẽtiũ. ite inq̃rendũ ꝛ adorandũ eum. Ipsi igit̃ reges per astrologos ꝛ astronimos qui habitabant in mõte ꝓdicto edocti se ad iter cum orna mẽtis varijs ꝓpabãt ad regẽ natũ inquirendũ. Et hoc ẽ q̃d dicit euãgeliũ. Cũ nat⁹ esset Jhesus in bethleez iude ꝛc̃. In q̃b⁹ tria tãgunt. Primo magorꝫ diligẽs inq̃sitio siue indagatio. ibi. Cum nat⁹ esset. Scõo puersorꝫ ingens perturbatio. ibi. audiẽs aũt herodes ꝛc̃. Tertio deuotorꝫ ferues adoratio. ibi. ꝛ intrantes domũ.

De primo est notandũ. Bern̄. in sermone hui⁹ festiuitatis dicit sic. Cũ creator oĩm frẽs charissimi formã serui accipiẽs venit in hũc mũdum voluit se tribus ostendere signis. Hodie eĩm magi christũ adorant. Johes baptizat. xps aquã in vinũ mutat. Primo eĩm oĩdit se in apparitione cũ esset. xiij. diez magi ad eũ stella duce venerũt. Et ḋr epiphania ab epi q̃d est supra. ꝛ phan⁹ apparitio qz desursuz stella apparuit. Scõo oĩdit se in baptismo cum erat xxx. annorꝫ ꝛ vnius diei. Et ḋr theophania a theos q̃d ẽ de⁹ ꝛ phan⁹ apparitio qz tũc trinitas apparuit. pater in voce. filiꝰ in carne. ꝛ spiritussanct⁹ in spẽ colũbe Math̃. iij. vbi legitur postq̃ baptizat⁹ est Jhesus descendit de aqua ꝛ celi apti sunt. ꝛ vidit spm̃sanctũ descendentẽ sicut colũbam. ꝛ vox patris dicẽs. Hic ẽ filius me⁹ dilect⁹ ꝛc̃. Tertio in mutatione aq̃ in vinũ. qd̃ eodẽ die reuoluto ãno vno cũ essz. xxxj. ãnorꝫ ꝛ xiiij. diez aquã i vinũ mutauit. Et hoc ḋr bethphania a beth q̃d est dom⁹. qz miraculo facto in domo ver⁹ de⁹ apparuit. De his trib⁹ miraculis sic canit ecclesia. Trib⁹ miraculis ornatũ diẽ festum colim⁹ hodie stella magos ꝓduxit ad presepiũ. hodie vinũ ex aqua factũ est ad nuptias. hodie christ⁹ a iohanne baptizari voluit vt saluaret nos. Sed prima apparitio hodie principaliter celebrat. de qua dic̃ euãge. Cũ nat⁹ esset Jehsus .s. tpaliter de vgine Maria ſm hũanitatẽ. qz a deo pr̃e eternal̃r genitus ſm diuinitatẽ. Nat⁹ est inq̃t in bethleẽ iude vt implerẽt illud Michee. v. Et tu bethleẽ terra iuda ꝛc̃. In dieb⁹ herodis regis iudeorꝫ. s. ascolonite. Tres eĩm erãt herodes in iudea. vt dicit Nico. de lyra sup Mat. Primꝰ fuit institutus rex a romanis. cui⁹ pr̃ fuit idume⁹. ꝛ iste vocat⁹ fuit herodes ascalonita. cui⁹ tpe nat⁹ est christ⁹. sicut dicit euangeliũ. propt̃ quẽ occidit innocẽtes. Scõs fuit herodes antipas filius herodis ascalonite. ꝛ iste nũ q̃ fuit rex sed thetrarcha galilee Luc̃. iij. ꝛ iste decollauit iohannẽ baptistã. tandẽ accusat⁹ apud imperatorem missus fuit in exiliũ. Tertius fuit herodes agrippa filꝰ aristobili filij herodis ascalonite. ꝛ de isto ḋr in festo kathedre petri. Uersus. Ascalonita necat pueros. antipas iohannem. agrippa iacobum. claudens in carcere petrum. Et ecce magi. hoc est sapientes quasi sapientia magni. quia olim sapientes populum ꝛ rem publicã rexerunt ꝛc̃. Vbi ait Seneca in epistola. xliiij. Seculum dicebatur tunc aureum. de hoc dicit Hugo de sancto victore. O felicia

antiquoꝝ tempa cū impatoꝛes mundū regentes ſe ſtudio p̄hie dederūt. Tūc em̄ cuiuſlibet regni glozia creuit per immēſum q̄ diu in ipſis ſtudia artiū liberaliū viguerūt. ⁊ tales fuerunt iſti tres reges Caſpar Balthaſar Melchioꝛ. p̄hie amatoꝛes. hi venerūt ab oziente in hieruſalē. Quid aūt mouit eos ad veniendu3? Uideſupza ſm̄oē p̄cedēte mēbꝛo p̄mo. Qꝛ ſtella quā viderant. ¶ Sed quidā doctoꝛ noie Germanꝰ dicit quēlibet ipſoꝝ ſpāle ſignū habuiſſe. Refert em̄ q̄ vniuſ regis vxoꝛ peperit filiū eadem nocte. ⁊ hoza qua chriſtus naſcebaꝫ. q̄ puer ſta tim vt fuit natꝰ erectꝰ ſtetit ⁊ dixit. Iſta nocte i iudea natꝰ eſt nobis ſaluatoꝛ noſter. ⁊ iſte fuit Balthaſar. ¶ Alꝰ rex Melchioꝛ habuit pome rium pulcrū in quo creuit balſamꝰ. arbozes aūt balſami habēt quaſdam domunculas ad moꝺ malagranatoꝝ in quibꝰ eſt balſamꝰ. Una igiꝫ nocte domūcula creuit vltra mozē ſolituz: quā rex ſpecialiter cuſtodiebat. Nocte igiꝫ qua natus eſt chriſtꝰ aperta eſt: ⁊ viſa ē in ea columba que volās dixit. Iſta nocte natus eſt ſaluatoꝛ generis hūani. ¶ Caſpar tertiꝰ rex hūit ſtruconē q̄ habuit duo ouа q̄ longo tpe cuſtodiuit magna diligentia. Nocte igiꝫ q̄ xp̄s natꝰ ē: apta ſunt. ⁊ in vno repertꝰ eſt leo. ⁊ in alio ouis. Et audita fuit vox Qꝛ hac nocte puer natꝰ eſſet qui eſſet deꝰ et homo. Per leonē deitatē. ⁊ per ouem humanitatē intellexit. His ſignis viſis ſe ad viā parauerūt. Venerūt inquā de triplici india. Melchioꝛ de india in q̄ eſt regnū arabie ⁊ nubie. Balthaſar de india in q̄ eſt regnū ſaba ⁊ golodie. Caſpar quoq3 in qua ē regnū tharſiſ ⁊ inſula griſaula. poztantes ſecū munera ſm̄ q̄ p̄dixit dauid p̄s. lxxj. Reges tharſis ⁊ inſule munera offerent. ¶ Qualiter aūt adinuicem a pud bieruſalē venerūt? Uide ſ. ſermone p̄cedente. ¶ Intrantes igiꝫ cuz p̄incipaliozibus militibꝰ bieruſalez ciuitatē. ⁊ p̄zo maiozi parte extra remāſerūt. Quare aūt bieruſalē venerunt? cū ibi dñs nō ſit natus. Quattuoꝛ aſſigt Remigiꝰ rōnes. ¶ P̄zima qꝛ magi tp̄s natiuitatis xp̄i cognouerūt. ſed locum ignozauerunt. Et qꝛ bieruſalē erat ciuitas regia. ideo ſuſpicati ſunt q̄ tā egregiꝰ puer: nō niſi in egregia ciuitate naſci deberet. ¶ Secūda vt cicꝰ locū naciuitatis diſcere potuiſſent. Cū ibi ſapiētes legis ⁊ ſcribe reſiderent. ¶ Tertia vt iudei inexcuſabiles manerēt. potuiſſent em̄ dixiſſe nos q̄dam locū natiuitatis cognouim⁹. ſed tempus ignoram⁹. ideo nō credim⁹. ¶ Quarta vt ſic ſtudio magoꝝ: cōdemnareꝫ pigritia iudeoꝝ. Nam illi vni p̄ophete crediderūt. illi plurib⁹ credere noluerunt. Illi querūt regē alienū. iſti nō querunt p̄p̄iuz. Illi venerūt de longinquo, iſti mā ſerunt in vicino. Iſti reges ſucceſſoꝛes fuerunt balaam ad viſionem ſtelle venerunt p̄opter illam p̄p̄betiā. Orieꝫ ſtella ex iacob ⁊c̄. Numeri xxiiij. ¶ Qꝺ aūt magi veniēdo interrogaueꝛ t Ubi eſt inq̄unt q̄ natꝰ eſt rex iudeoꝝ? cuiꝰ expoſitionē. vide ſ. in ſermone p̄cedēte. Et tm̄ de p̄mo. ¶ Quantū ad ſecundū ponit peruerſoꝛuz perturbatio. cū dicit. Audiēs āt rex herodes p turbatꝰ eſt ⁊ oīs hieroſolima cum illo. i. maioꝛ pars. Recte em̄ fecerūt ſicut apes q̄ cū viderit regem ſuuz turbatum turbant cū illo: ⁊ nō p̄zo cedunt ad examen. Sicut dicit Plí. in ſpe. naꝫ. Super hec verba dicit Fulgentiꝰ in ſm̄one hodierno. Quid eſt q̄ ſic turbaris herodes? q̄ñ natū regem audis turbaris. ſuſpicationib⁹ agitaris. ſtimulis inuidie inflāmaris. ⁊ ob hoc natum regem occidere cogitaris. Inanis eſt iſta perturbatio tua. rex iſte qui natus eſt non venit reges pugnando ſuperare. ſed venit ſibi moꝛiēdo mirabiliter ſubiugare. Nec ideo natꝰ vt tibi ſuccedat. Sed vt mundus ſimpliciter in eū credat. venit em̄ nō vt pugnat viuus. ſed vt triumphat occiſus. Nec vt ſibi de alijs gentib⁹ exercitū querat. ſed vt p̄zo ſaluādis gentib⁹ p̄cioſuz ſanguinē fundat. Inaniter inuidendo timuiſti ſucceſſoꝛē quem credēdo debuiſti habere ſaluatoꝛē. qꝛ ſi in eū crederes: cū eo regnares. Et ſicut ab iſto accepiſti tpale regnū. ſic etiā accipe res ſempiternū. Tu regnū nullatenꝰ habuiſſes niſi ab eo accepiſſes. Puer iſte q̄ nūc rex a magis dr̄ iudeoꝝ. idē creatoꝛ ⁊ dñs ē angelozum. quap̄opt̄ eꝰ times infantiā naſcentis. magis timere deberes oīpotentiā iudicantis. Noli em̄ timere regni tui ſucceſſoꝛē. ſed time infidelitatiſ tuc iuſtiſſimū dānatoꝛem. hec ille. Hoc ideo dixit Fulgentiꝰ. qꝛ timuit herodes ne iudei regez natū tanq̄ ſuuz accipent. ⁊ ſe tanq̄ alienigenā expellerent. Dicit em̄ Criſ. Scut arboꝝ rami in excelſo poſiti. leuis etiaz aura mouet. Sic et ſublimes hoīes in culmine dignitatis exiſtētes leuis etiā fama conturbat. ¶ Scđo timuit ne a romaniſ culpari poſſz. ſi aliq̄s rex vocareꝫ quē Auguſtus nō cōſtituiſſet. ¶ Etiā omnis hieroſolima turbata eſt cū eo. ¶ P̄zimo iō qꝛ impij gaudere nequeunt de aduētu iuſti. Scđo vt regi turbato adularenꝫ per hoc q̄ ſimiliꝫ perturbari oñderent. Cōtra q̄ dicit Criſ. Ecce iudaicus ppl̄s turbatur q̄ magis de audito iſto gaudere debuerat. qꝛ rex iudeoꝝ de eoꝝ gñe ſurgere dicebaꝫ. Tūc herodes cōgregās oēs p̄nci pes ſacerdotū ⁊ ſcribas ppli ſciſcitabaꝫ ab eis id ē q̄rebat vbi xp̄s naſcereꝫ. At illi dixerūt. in bethleez iude. ſ. debz naſci. Ex quo p3 q̄ iudei nō ex ignozātia ſed duricia cozdis credere noluerꝫ. Sic̄. n. ſcriptū ē Micheę. v. Tu bethleez

Sermo

terra iuda nequaq̃ es minima ꝛc̃. Et hoc obmi
serunt dies eius dies eternitatis Et ex hoc fm
Crisō. sumpsit causaz interfectionis puulozum
Si eñ sciuissent puez esse eternū nunq̃ ipsum
occidere temptassent. Acce pticipes facti sunt
oium mortuoz innocētum. Hic dicit Crisō. Q
phariseī q̃ demōstrabāt viā ad puez ipsi tñ nō
venerūt. Sil'es facti sunt structoribꝰ q̃ edifica-
bāt noe arcbaz q̃ cōstructa veniēte diluuio noe
intrauit ꝛ ipi fozas remanserūt. Sunt eñ sil'es
imaginibꝰ in via positis q̃ ambulātibꝰ viā osten
dunt. ipse tū immobiles pseuerāt. Cū aūt hero-
des ab eis didicisset q̃ in bethleem iude christꝰ
nasceret. vocatis ad se clam magis diligēter di
dicit ab eis tempꝰ quo apparuit eis stella vt vi
delicet sciret q̃d faceret. Si ad eū magi nō redi
rent ꝛ mittēs illos in bethleem dixit. Ite ꝛ in-
terrogate ꝛc̃. Sup quo dicit Fulgētius in fmo
ne festiuitatis hodierne. O calliditas ficta O
incredulitas impia O neq̃cia fraudulenta. Si
adozare certissime disponebas istū puez. Qua
re p illo multos pueros occidisti? sanguinē in-
nocētum crudeliter effudisti. Quid de isto pue
ro voluisti effusio ipa oñdit. ¶ Et ē notandum
Cū magi hilrm venissent stelle ducatū amiserūt
Primo ideo vt de loco natiuitatis q̃rere coge-
rent vt de ipsiꝰ oztu certificarent. tā ppter ap-
paritionē q̃ ppt. pphetie assecuratōez. Scōo
qm auxiliū q̃rentes būanū. iuste pdere meru-
erunt diuinū. ꝛ hec rões tanguntˇ in glo. cū dicit
qd de loco natiuitatis essent certificati abeun-
tes herodez reliquerūt. Et ecce stella quā vide
rāt in oziēte itez apparuit eis ꝛ añcedebat eos
Et addit histozia regū. Q in ipso itinere a hie-
rusalē duobꝰ miliaribꝰ. pascebāt pastozes q̃ di-
cebāt se ꝛ tale signū nato dño vidisse. Qd audi
entes reges gauisi sunt. pergentes igit vsq̃ ad
bethleez venerūt. ꝛ extūc regalibꝰ vestimētis ꝛ
oznamētis put decet se oznauerūt. ꝛ stella ante
eos pcedebat. ꝛ q̃to ppꝰ accedebāt tāto clariꝰ
stella lucebat. ꝛ sic in bethleē q̃i boza sexta pue
nerūt p plateā q̃ ibidē coopta dr̃ ꝛ transierunt
in cuiꝰ fine erat thuguriū in quo christꝰ fuit na-
tus. ꝛ statim sup hozreū stella ad thuguriuz se
immisit. ꝛ moz se sursuz leuauit. reliquens do-
mū plena claritate. Videtes igit stellam gauisi
sunt gaudio magno valde. Gauisi sunt fm glo.
ppter euasionē ab herode Ex gaudio ppt spez
eoz q̃ nō erat frustrata Ex magno ppter labo
rem itineris. nō sine fructu susceperūt. Ex mag
no valde. qz natū regē inuenerūt. ꝛ hec ad secū
duz. ¶ Quantū ad tertiū subiūgit deuotozum
magoz feruēs adozatio ꝛ munez oblatio. cuz
dicit. Et intrātes domū inuenerūt puez cū ma
ria matre eiꝰ. Quia dicit Raban⁹. Q diuina
dispensatione factū est q̃ ioseph tūc nō aderat
ne aliqua mala suspicio dareť. Et pcedentes a-
dozauerūt eū. fm Glo. vt vez deū. pcidentes
super facies suas. Et q̃libet eoz deposita coro
na sua de capite: ꝛ clamide de cozpoze suo. fle-
xis genibꝰ: ꝛ cōpositis manibꝰ. capita in terrā
dimissa. cū magna cozdis deuotione: ꝛ ozis p-
lata oīone ipsuz laudauerūt. ꝛ mūdi saluatoz ē
esse dixerūt. Jō dicit beatꝰ Bern⁹. Quid fa-
citis o magi? Nota in fmone pcedēti mēbro. iij
Et apertis thezauris suis obtulerunt ꝛc̃.
Multiplex rō fm Remigiū ad hoc assignatur.
Primo fuit traditio antiquoz: vt nullꝰ ad dñz
vacuus intraret. fm illud Exodi. xxiij. Nō ap-
parebis in conspectu meo vacuus. Scōa rō
est Bern⁹. Qm beate virgini auz obtulerūt p-
pter inopie subleuationez. Thus ppter stabuli
fetozem. Mirrā propter mēbroz pueri solida-
tionē. ꝛ malоz vermiū expulsionez. Tertia
q̃ aur ad tributū cesaris. thus ad sacrificiuz.
mirra ad sepulturam mortuozum. propter hec
tria inuenit in christo. Regia potestas. diuina
maiestas. ꝛ humana mortalitas. Quarta ip
sum aur significat dilectionē. thus orationem
mirra mortificationē carnis. ꝛ hec tria christo
debem⁹ offerre. Quinta qm̃ per hec tria sig
nificabanť tria q̃ erāt in christo Per aur q̃ est
pciosiꝰ omni metallo. intelligit diuinitas pcio
sissima. per thus aia deuotissima. per mirram
vo caro incozrupta. ¶ Et ē sciēdū. Q magi pu
ero Jhesu triplicē reuerētiā impenderūt. Pri
mo in totiꝰ cozpis prostratione. significātes in
hoc verā pueri deitatē. Scōo ipsuz adozabāt
tota mentis deuotione. Tertio ipsuz honoza
bāt munez largitiōe. ꝛ sic oīa q̃ habebāt impē
derunt. cozpus in humili prostratione. aiam in
pia deuotione. res tpales in pia largitione mu
nez. ¶ Sic hodie facere debet aia deuota. Pri-
mo debet añ puez deuote pcedere seipam pro
mihilo reputādo. eo q̃ oīa sub pedibꝰ eius pro-
iecit. ꝛ seipsum ppter hoiem dignificandū exi-
nanuit ad Philip. ij. Scōo dz mens deuota
puez Jhesum vez deū adozare. ꝛ p oībus do
nis ab eo acceptis in deuotas gratiaz actiōes
seipsuz resoluere. Qd figurat Apocal. iiij. Ubi
q̃ttuoz aialia ꝛ vigintiq̃ttuoz seniozes ceciderť
in facies suas añ sedentē in throno ꝛ adozabāt
viuētez in scla. ꝛ mittebāt cozonas suas añ thro
nuz dei. Qd expōit Grego. di. Nihil aliud ē añ
thronū cozonas mittere: nisi de oībꝰ perceptis
deo laudes deuotas gratiaz q̃z actiōes exolue
re. Tertio debet aia deuota puero Jhesu mu
nera spūalia offerre. Prio aur puritatis ꝛ in
nocētie. Mā sicut aur letificat coz. teste Pli. in
spe. na. Nos ex auri intuitu naturaliter leti sum⁹
ita puritas innocētie mētez in continua leticia
ꝓseruat. fm illud Prouer. xv. Secura m ēs q̃si

luge cõtuium. Istud auꝫ creſcere dr̃ in terra euilath que interptaꝫ dolens. qz innocẽtiã conſeruare nõ põt niſi mens ſumme doleat. Sz aurum terre illi⁹ optimũ eſt. qz per innocentiã angelis aſſociamur ⁊ lumen diuinũ puriſſime contemplamur. ¶ Scdo offerre debet thus humilitatis ⁊ obedientie. Naz ſm medicos ſiĉ thus cõſtringit fluxuz capitis. ita humilis obedientia reſtringit fluxuz ꝓpe voluntatis. ¶ Tertio mirram caſtitatis ⁊ cõtinentie. Sicut eñ mirra cõſeruat carnẽ a coꝛruptione. ſic caſta cõtinentia cõſeruat aiaz a coꝛruptõe ſpũali. Cum aũt ipſi reges munera obtuliſſent: ⁊ puer adoraſſent (vt dr̃ in libꝛo eoꝝ) tunc ceperũt eſurire. ⁊ ſic p totũ diẽ in bethleez manſerũt ꝗeti et ſolacio ſe dederũt. ⁊ in nocte rñſo accepto in ſõnis: nõ ab angelo. ſed a deo ſm glo. ſz ſm Criſ. ab angelo. ne redirent ad herodẽ. per aliã viaz reuerſi ſunt in regionẽ ſuam. Et ſm libꝝ reguz ſtella nõ vltra eos pcedebat. ſz ſic in via per duos annos laboꝛioſe pmanſerunt. Et cũ igit̃ ad montem victoꝛialẽ pueniſſent ibidẽ capellaz in honoꝛe nati regis iudeoꝝ cõſtruxerũt. quã ditiſſime dotauerũt. ⁊ ibidẽ in opus ſubt⁹ montem a laboꝛib⁹ quieuerunt per aliquod tempus Audientes igit̃ incole aduentũ eoꝝ venerũt et eos cũ gaudio ad regna perduxerũt. Luz igit̃ domũ veniſſent vbicũqꝫ in templis ſtellas cum puero ⁊ cruce: pingere fecerũt. Poſt aſcenſionem igit̃ dñi btus thomas ad terras indoꝝ veniens eos in fide plen⁹ inſtruxit. Eoſqꝫ in epos ordinauit cũ haberẽt vxores ſz eſſent virgines ⁊ ſibi in pdicatione ſociauit. Veniẽte igit̃ hora moꝛtis eoꝝ regna ſua cũ ſucceſſoꝛibus ſuis diſpoſuerũt ad ciuitatẽ ſabba que fuit ſub monte victoꝛiali tranſtulerũt. in qua duob⁹ annis ſuperuixerũt. Modicũ igit̃ ante feſtũ natiuitatis chriſti quedã ſtella ſuper ciuitatẽ apparuit per quã ipſoꝝ moꝛtẽ intellexerunt. iõ in eccl̃ia more regali ſibi tumulũ fieri miſerũt. Octaua igit̃ natiuitatis die Melchioꝛ rex: diuinũ officiũ celebꝛauit. quo celebꝛato anno etatis ſue. cxxj. obdoꝛmiuit in dño cui⁹ coꝛpus alij duo humiliter ſepelierunt. Quinto igit̃ die poſt feſtũ epiphanie Balthazar rex etatis ſue anno. cxij. celebꝛata miſſa in dño quieuit. ⁊ hũc rex Caſpar ſepeliuit. Sexto igit̃ die pacto Caſpar etatis ſue anno. cxj. officio diuino celebꝛato alios ſequebatur qui ſibi ceſſerũt vt in mediũ ſuſcipere tur Illa aũt ſtella que ante moꝛtem eoꝝ appaꝛuit vt dicunt tamdiu vſqꝫ dum coꝛpoꝛa eoꝝ in coloniã tranſlata ſunt viſibilis pmanſit.

Sermo de ſanctis Fabiano ⁊ Sebaſtiano.

SAncti per fidẽ vicerunt regna operati ſunt iuſticiã adepti ſunt repꝛomiſſiones. ad hebꝛeos. xj. Reges mũdiales ſolẽt pꝛomittere militib⁹ ſuis magna donaria vt eos animẽt ad hoſtes ſupandos ⁊ ad regna ſibi ſubijciẽda. qõ audientes milites fideliter pugnãt. foꝛtiter vincũt ⁊ multas deniqꝫ ſuſtinent paſſiones. Quia dicit Seneca li. ij. de moꝛib⁹. Spes p̃mij ſolacium ẽ laboꝛis. Reges aũt pacta pugna implere ꝓſueuerũt militib⁹ qõ, pmiſerũt illis. ¶ Qõ legitur figuratũ in Alexãdro q̃ volẽs ſibi ciuitates ⁊ regna ſubiugare multa, pmiſit militib⁹ vt foꝛtiter bellarẽt. ita milites vnanimes effecti ſunt foꝛtes: ⁊ nõ ſolũ ab hoſtib⁹ paterẽt eos debellando ⁊ regna eoꝝ humiliãdo. ſed etiaz a feris in deſerto multa mala paſſi ſunt. eſuriez ⁊ ſitim Nam alij pꝛe ſiti lingebãt ferrũ. alij bibebãt ole um. Alij aũt ad tantã nccitatẽ venerunt. vt ꝓpam vrinã cogerenẽ bibere. Alexander aũt hui⁹ nõ immemoꝛ: ſz cũ adeſſet finis vite ſue fecit venire notariũ ſuũ. ⁊ militib⁹ ſuis bona ſua diſtribuit. ⁊ vnicuiqꝫ ſufficienter eſt datũ. Ꝺ dicitur j. Mach. j. Obtinuerũt pueri. i. ſerui ei⁹ regnũ eius vnuſquiſqꝫ in loco ſuo. ⁊ impoſuerunt ſibi omnes diademata poſt moꝛtem ei⁹ ⁊ filij eoꝝ poſt moꝛtem eoꝝ annis multis. ¶ Spũaliter rex celoꝝ chriſtus, pmittit ſuis militibus. i. ſanctis martiribus. non mundi auꝫ vel argentum quod eſt q̃ſi lutum. ſed pꝛemia eterna dicẽs cuilibz eoꝝ. Esto fidelis vſqꝫ ad moꝛtẽ ⁊ dabo tibi coꝛonam vite Apocal. ij. Quod pꝛomiſſum audientes ſancti martires Fabian⁹ ⁊ Sebaſtian⁹ foꝛtiter vſqꝫ ad moꝛtem pugnauerunt pꝛo fide chriſtiana ſanguinem ſuum effundentes. Amb. atteſtante qui ait in li. pꝛefationũ. Beati martiris Sebaſtiani pꝛofeſſione nominis tui domine venerabilis ſanguis effuſus eſt. ſimul ⁊ tua mirabilia manifeſtant quod perfecit in infirmitate. virtute ⁊ meritis ⁊ ſtudijs dat pꝛofectum. et pꝛo inimicis apud te pꝛeſtet auxilium. Et quia fuerunt foꝛtes in paſſione. ideo deus in eis pꝛomiſſum implenit coꝛonam glozie tribuendo. qõ patet in verbis pꝛopoſitis. Sancti p fidẽ vicerunt regna. In ꝗbus verbis oñdit eos quinqꝫ pꝛeconia habuiſſe. ¶ Pꝛimo ſanctitatẽ perfectam. ibi. ſancti. Scdo fidẽ perfectã integraz ⁊ rectã. ibi p fidẽ. ¶ Tertio pugnã victoꝛioſaz. ibi. vicerũt reg̃ Quarto opationẽ laboꝛioſaz. ibi. opati ſũt iuſticiã ¶ Quito retributionẽ gaudioſaz. ibi. adepti ſunt repꝛomiſſiões. ¶ Quãtũ ad laudẽ bti fabiani ẽ notandũ. qz in ipo quinqꝫ legũr̃. ¶ Pꝛim⁹ fuit mirabl̃r elect⁹. Refert Ja. januẽſ in legẽda q⁹ fuit ciuis roman⁹ ⁊ cũ papa B

defunct⁹ esset. cardinales q̄z p̄o papa eligendo cōuenissent ꝛ ali⁹ ciuitatis popul⁹ inter illos. ꝛ ipse venit vt rei exitū expectaret. Cunq̄z sic staret inter illos venit celitus colūba candida descendens sup̄ caput ei⁹. qō cū vidissent mirabant oīs ꝛ illud p̄o signo accipientes ipsū i papam relegerūt. In isto oñdit q̄ habuit pfectāz sanctitatez. ſm illud Nume. xvj. Quēcūq̄z elegerit dñs ipse erit sanct⁹. nequaq̄ ipsū deus elegisset nisi sanctū ꝛ benignū ipsū cognouisset. Simile legit in naturalib⁹. Refert Amb. in hexa. Volentes sibi eligere apes regem non eligunt qui est turpis ꝛ irat⁹. sed qui est mansuetus dine carus ꝛ oīb⁹ apib⁹ pulcrior ꝛ benignus. Sic apis reginea Jhesus chr̄ist⁹ elegit sanctus ꝛ preclaz populo suo p̄elatū ꝛ rectorē de quo p̄t exponi illud. j. Reg. x. Certe videtis quem elegit dñs q̄ non sit ei similis in omni pp̄lo. Si eñ aliq̄s melior fuisset eo in oñi populo romano veraciter eū elegisset: ꝛ nō beatū Fabianus Scōm est q̄ fuit circa defensionē fidei strenuus ſm illō qō canitur Iste sanctus p̄o lege dei sui certauit vsq̄z ad mortē ꝛ a verbis impioz non timuit. In hoc oñditur q̄ habuit fidē integram non fluctuantem Ipse eñ fidem feruēter p̄dicauit. ꝛ tanq̄ pugil strenuus eam defendit. p ea q̄z mori dignus duxit. Figurat⁹ eñ erat per mathatiā legislatorē qui noluit regi antiocho obedire vt faceret cōtra leges paternas sicut dixit Q ꝛ si omnes in hoc obedirēt regi. ego tñ ꝛ filij mei nunq̄ obediem⁹ ei. j. Macha. ij. Sic beat⁹ Fabian⁹ regi decio nō cōsensit q̄ eum ydolis sacrificare coegit. Q̄z viriliter fidē sanctoz patrū defensauit vsq̄z ad mortē. Et de ipso exponi potest illud. ij. Macha. vj. Iste glorioſam mortem magisquā odibilē vitam amplectēs voluntarie p̄cibat ad supplicū. Tertio in potentuz reprehensione fuit firmus vel constans. in quo oñditur ei⁹ pugna victorioſa. Fecit eñ sicut vnicornis. Refert Isido. li. xij. Q̄z vnicornis hz
¶ vnū cornu tantū. sed est tam acutū ꝛ validuz vt quicq̄d impetit perforat aut transfodit. non timet elephantē animal potentissimū. sz sepe cuz eo certamē habet ꝛ vulneratū in ventre supat. ꝛ p̄sternit. Sic beat⁹ fabianus habuit vnum cornu hoc est papalē dignitatem. que oñez mūdi transcendit dignitatē ꝛ potestatē. Quia papa habet plenitudinē potestatis. sed alij cardinales ꝛ episcopi habent partem solicitudinis. Jdeo cū hoc cornu potestatis voluit oīs tam nobiles q̄ ignobiles diuites ꝛ potentes superare. Quia dicit in cano. xvij. q. iiij. c. Si q̄s dei ceps. Q̄ñ p̄ncipes seculares fuerūt negligētes
D ꝛ inutiles circa regimē ꝛ iusticiam. possunt per papam puniri ꝛ deponi. ꝛ non solū p̄ncipes sed potentissimū impatorē quē habet cōfirmare posset deponere ꝛ p̄o excessib⁹ castigare. vt habet ex̄ de elec. c. venerabilē. Sic ꝛ hoc legit fecisse beat⁹ fabianus de quo refert haymo. Q philippus imperator quodā erat peccato aggrauatus. voluitq̄z quodā tempore interesse pasce vigilijs: ꝛ cōicare misterijs. Quod vidēs papa fabian⁹ intrepidus accessit ꝛ potenter defendit ne hoc faceret quousq̄z peccata confiteret ꝛ interpenitentes p̄ius staret. quo facto cū alijs cōmunicare p̄misit. Jō de illo potest exponi illud Accī. xlviij. In dieb⁹ suis nō timuit p̄ncipem ꝛ potentia nulla vicit illū. Sic facere debēt alij p̄lati ꝛ sacerdotes. nā exemplo illius nō dñt tyrannos mundi formidare. sed cōtra vicia eorum cōstanter p̄dicare. Quia ſm Amb. in e pistola ad theodosiuz. Nihil i sacerdote apud boies melio⁹ q̄ q sentiat modo libere p̄dicare vel peccata denūciare. Quare aūt eis ē piculosum oñdit Jsi. lj. iij. de summo bono. Sacerdotes inq̄t p̄pter iniq̄tatē populoz veritatē tacere nō debēt. si aūt ignorāt eos nō eruditunt. aut peccatores nō arguant. Cui alludit Crisō. in o melia. xlij. Si sacerdotes nō oēm veritatē manifestauerint in pp̄lo dabunt rationē in die iudicij. q̄z est periculosum quo ad boies. q̄ si nō arguerent manerēt in peccatis p̄o q̄bus dānarē tur. Jdeo beat⁹ fabian⁹ fuit constans in arguti one. nō solum simpliciū sed etiā potentū vt eos saluaret ꝛ cum eis pariter saluaret. Quarto circa diuinū officiū fuit solicit⁹ ꝛ deuot⁹. in quo oñditur eius operatio laborioſa. Nā sicut de eo refert Damasus papa. Q tam solicitus fuit p̄o decore sancte ecclesie q̄ per omnes regiones misit septem dyaconos. ꝛ eis alios septem dyaconos tradidit qui oīm gesta martiz colle gerunt. Sed quare hoc? certe vt diuinū officiū ꝛ cultus diuin⁹ dei illis gestib⁹ decētiꝰ ornaret ꝛ bene p̄t dicere cū p̄s. xxv. Dñe dilexi decorem dom⁹ tue. Quinto fuit martirio corona tus. ꝛ in hoc pz q̄ habuit vitam eternā ꝛ gaudi osam retributionē. Quia dicitur Jaco. j. Beat⁹ vir q̄ suffert temptatōem. Quia legit in legenda q̄ passus est circa annū. ccxliij. ꝛ pontificatus sui anno. xiij. Jussu decij cesaris capitis truncatione martir coronat. Jdeo de illo p̄t dici illud p̄s. xx. Posuisti dñe in capite eius coronam de lapide p̄cioso. Quantuz aūt ad laudē beati sebastiani est notandū. Primo q̄ ipse etiā hūit pfectā sanctitatē. Quia ſm Crisō. E faciūt peccatoz mundiciā p̄ntia spūssancti ꝛ bonoz opez affluentia. habuit etiā ipe pctōrum mundiciā quā per charitatem acq̄siuit que operit multitudinem peccatoz. ſm illud Prouer. x. Charitas operit delicta vniuersa. Nec eē sua

charitas patz ex hoc. q̄ suos ꝓmilites xp̄i martires ꝓfortauit. etiaz patuit ex hoc q̄ infideles peccatores ab erroze cōuertit. q̄ patet de tarq̄lio pr̄e t mr̄e sanctoz martirum marcelliani et marci. Ideo legit̄ in legenda q̄ Sebastian⁹ narbonensis genere ciuis mediolañ Dyocletiano t Maximiano imꝑatoribus adeo carus erat. q̄ ꝑncipatū ꝑme coboztis ei traderēt. t suo aspectui sp̄ astare iuberēt. hic militarem clamidē ad hoc tm̄ gerebat. vt xp̄ianoz anios quotiens intozmētis videbat deficere cōfortaret. Cū autē preclarissimi viri Marcellianus t Marcus germani fratres. p̄ fide xp̄i decollari deberēt ad eos parētes venert vt eos a suo ꝓposito reuocarēt mr̄q̄ soluto capite. scissis q̄ vestibus vberibusq̄ ostensis ayebat. O p̄dulces filij mei circūdat me inaudita miseria t intolerabilis luctus. heu me miserā amitto filios meos ad moztem vltro tendentes quos si hostis auferret per media sequerer bella. raptozes si violenta iudicia cōclu derēt carcerē rūperē mozitura. hec dicēte mr̄e senex p̄r adducitur. t capite aspso puluere huiusmodi voces dabat. O fili senectutis mee baculus cur sic diligitis moztem: venite huc iuuenes sponte pereūtes. venite huc senes t mecuz semp plangite. huc accedite pr̄es t precauete. ne talia patiamini. hec talia dicēte pr̄e: ꝑiuges aduenit̄ ꝓprios filios poztātes t clamātes q̄bus nos dimittitis. q̄ erūt hoz infantiū domi. Quis vestras largas diuidit possessiones. heu q̄m ferrea pectoza parentes despicitis. vxozes abicitis. filios abiudicatis. et vos carnificib⁹ spontanee exhibitis. inter hec cozda viroz ceperūt molescere. Tunc Sebastianus qui tunc ibi erat erūpens in mediū dixit. O fortissimi milites christi nolite per misera blandimēta cozonam deponere sempiternā. et parentibus dixit. nolite timere nō sepabuntur a vobis. sed vadūt parare vobis sidereas mansiones. hec enī vita ab initio mūdi in se credētes fefellit. se expectātes decipit. de se p̄sumētes derisit. et nullū certum redidit vt oīmbus prebeat esse mentita. hec admonet furē vt capiat. iracūdum vt seuiat. mēdacē vt fallat. īpa impat crimina: iubz facinoza suadet iniusta. Hec aūt psecutio q̄m hic patitur boies exardescit. et cras refrigescit. sō vna hoza inducitur. et sub vna hoza excluditur. doloz aūt eternus renouatur vt seuiat. augmentatur vt exurat. inflāmatur vt puniat. in amoze g̃ martirij nostros iā suscitemus affectus. ibi enī diabolus vincere existimat qui dū capit captus est. dum torquet torquetur. dū iugulat occisus est. dum insultat irrisus est. Secundo beatus Sebastianus habuit spiritussancti presentiam quod patuit ex ꝟbis predictis salubzibus q̄ de se non loquebatur. sed a spiritu sancto fm illud Math. x. Non enī vos estis qui loquimini. sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Jō cum hec predicta sanc. Sebastianus loquerē.

Zoe vxoz nicostrati in cuius domo sancti custodiebantur que loquelam amiserat pedib⁹ ei⁹ prouoluta nutibus veniam postulabat. tunc ille ait. Si enim verus christi seruus sum. et si vera sunt omnia que ex oze meo hec mulier audiuit. q̄si diceret. quia sunt a spiritussancti presentia. apperiat os eius qui apperuit os zacharie ꝓphete. Ad hanc vocem mulier clamauit. bene dictus sermo ozis tui. et benedicti qui oīmbus que locutus es credunt. vidi enim angelum ante te libz̄ tenentē in quo oīa que dixi scripta erant. Quod audiens nicostratus ꝓcedens ad pedes Sebastiani sibi postulans indulgeri statimq̄ absoluens martires rogauit vt liberi abirent. qui dixerunt nullaten⁹ deserturos victoriam quam cepissent. At sequitur in legenda tātam virtutem t gratiam verbis san. Sebastiani dominus contulerat q̄ non solum marcellinuz et marcū in martirij constantia cōfortauit. Sz etiam patrem eoz t matrē cum multis alijs cōuertit. quos omnes policarpus presbiter baptizauit. Q̄z habuit etiā spiritussancti presentiam et gratiaz patuit ex miraculis que faciebat que nullomodo fieri possunt sine spiritussancti iuuamine. fm illud Joh. uj. Nemo potest hec signa facere que tu facis nisi deus fuerit cum eo. Legitur enī q̄ Tarquilus pater predictoz̄ mozbo grauissimo laboz̄ans. et baptizatus recepit sanitatē. prefect⁹ aūt cromatius vrbe romana ꝯuissimo mozbo laborabat tarquilū rogabat vt ad se adduceret qui sibi sanitatem dederat. Cum aūt ad eum venisset ꝓlicarpus t Sebastianus rogauit eos vt sanitatē reciperet cui ille. fac vt serui illi faciunt. t Sebastianus. Timi di deos suos ꝓfringere fozmidarent. et si diabolus eos lederet dicerent se lesos. eo q̄ deos cōfringerēt. Qicq̄ illi Sebastianus t Policarp⁹ accincti plus q̄ ducenta ydola ꝓfregerūt. cui dixerūt. Cū sanitatē nō receperis certū est q̄ aut infidelitatē nō abiecisti aut aliqua ydola cōseruasti. Tunc indicauit se habere thalamū in quo erat oīs disciplina stellaz. ꝓ quo pater pl⁹ q̄ ducenta pondera auri expenderat. per q̄ omnia futura preuidebat. Cui Sebastianus: q̄diu hoc integrū habeb. te integrū nō habebis. Cuz ille adhoc consentiret vt destruerētur dixit Tyburtius filius eius. nō patiar opus destrui taz p̄clarū. Sed ne paterne sanctitati videar eē cōtrarius duo clibani accendant̄. vt si destructo ope pater meus sanitatē nō recepit ambo concremātur viui. dū igit̄ illud frangeretur. Ange

f

lus ꝑfecto apparuit ꝛ sibi a dño Jesu xꝑo sanitatem redditam nũciauit. Sicqꝫ iꝑe ꝛ filius Tiburcius ꝛ mille. et. ccc. et eius tota familia sunt baptizati Hoc aũt ab infidelibus tẽta ꝛ diu cruciata emisit spm̃. qd̃ cũ audisset Tarquilius dixit femine. ad cozonã nos p̃cedent vt q̃d viuere mus. ipe aũt post paucos dies lapidatus ẽ. Q̃ aũt btũs Sebast. habuit spũssancti p̃sentiam patet per tozmenta que sustinebat. Nullus enĩ potest tozmenta nisi cum spũssancti auxilio sustinere. q̃ patet in aplis qui añ aduentũ spiritꝰ sancti nimis fuerũt debiles. veniente aũt spiritusancto adeo foztes sunt effecti: q̃ nulla tozmẽta fozmidarent. quia dicit ꝑs̃. xxxij. Spũ oris eius oĩs v̊tus eoz. Ita factum est de scõ Sebastiano qui virtute spũssancti vicit tozmẽta tozmentozum. Quia legitur. q̃ Diocletianus eum ad seipm̃ vocans dixit. Ego te p̃mum in pallatio meo semper habui. et tu contra salutem meam et deoz iniuriã hactenus latuisti. Cui Sebastianus. p salute xp̃m colui. et p̃ro statu romani ĩperij deum qui in celis est semper ozaui. Tũc diocletianus iussit eum in medio campo ligari. et a militibus sagittari. qui ita eum sagittis impleuerũt vt q̃si ericius videret. Et estimãtes moztuũ abierunt. Et potuit bene dicere btũs Sebastianus. illud ꝑs̃. xxvij. ad dyocletianum. Sagitte tue infixe sunt mihi acute. Spũssanctꝰ aũt p̃eſuauit eũ ne in tam bozrenda pena mozeretur. Hz infra dies paucos liberatus est stãs supza gradus pallatij impatoz̃is veniẽtes de malis qui xp̃ianis inuidebãt dure redarguit. dixit qꝫ impatoz. Iste ne est Sebastia. quẽ diu sagittis interfici iusseram. Qui Sebastia. ad hoc me dñs resuscitare dignatꝰ est. vt ꝓuenia vos ꝛ redarguam de malis vr̃is q̃ xp̃i famulis erogatis. Tunc impatoz eum tãdiu fustigari iussit donec spm̃ exalaret. et fecit cozpus eius in cloacã p̃jci ne a xp̃ianis p̃ martire coleretur. Sanctꝰ autẽ Sebast. sequẽte nocte lucino apparuit ꝛ cozpus eius sibi reuelauit. et iux̃ vestigia aplozum sepelire p̃cepit. quod et factum est. passus est post ãnũ dñi. cclxxxvij. Tertio habuit bonozũ affluentiam in eo q̃ sanctos martires confozta uit ꝑm illud Ysa. xxxv. Confoztamini manꝰ dissolutas ꝛ bzachia debilia robozate. ideo de ipo põt exponi illud Job. iiij. Ecce docuisti plimos et manus lassas robozasti. facillantes cõfirmauerũt ꝑmones tuos ꝛ genua debilia confoztasti Ipe enĩ fuit doctoz ignozantium docens ydola spernere sicut patuit de p̃fecto. Docuit mundi vanitatem fugere cũ dixit: hec vita ab initio mundi ꝛc. Fuit robozatoz debilium. Et consolatoz afflictoz non solum in vita sed etiam post mozte. Ideo legitur in gestis longobardozũ. Qd̃ tpe gilberti regis tota ytalia tanta peste 3
pcussa est. vt vix vnus alteruz posset sepelire. et pestis maxime rome ꝛ papie seuiebat. tunc visibiliter bonus angelus apparuit malo ãgelo sb̃sequẽte. et ferente venabulum ꝛ p̃cipiens ei vt percuteret ꝛ cedem faceret. Quotiens aũt aliquã domũ pcutiebat tot inde mozrtui efferebantur. Quidã aũt diuinitꝰ reuelatũ est q̃ nequaq̃ hec pestis cessaret donec sancto Sebastia. papie altare cõstruerent. quo facto statim cessauit illa quassatio. et illuc de roma reliquie sancti sebastiani martiris sunt delate. Scdo btũs Sebastia. fidẽ integrã ꝛ rectã habuit. Et fides tũc est integra q̃n est magna ꝛ firma. Habuit enĩ fidem magnã quãdo p̃ncipatũ deseruit. et omnia mũdana despexit. Ideo dicit Glo. sup illo Thi mot]. vi. Sectare iusticiã. Qui inq̃t veꝛã fidem de deo hz nõ cupit ĩ miseriis huius mũdi diues fieri. Habuit viuã fidez. p quã fructũ bonozum operum ferebat. quia alias viua non fuisset. sed mozrtua. Habuit firmã fidem qz per nulla tozmẽta ab ipa cadere potuit. Sed dixit illud Tho. ij Vltam illã expectamus quã deus daturus est. bis qui fidem suaz nunq̃ mutant ab eo. Tertio btũs Sebastianus habuit pungnã victozioſiſſimã. in eo q̃ cõstans fuit in repzehensiõe malorũ scz dyocletiani ꝛ suoz satellitũ. Refert etiã. Greg. in tertio li. dyalogo. Q̃ quedam mulier K
tussia nup nupta cũ ad ecciaz b. Sebastiani. ab aliis inuitata esset. nocteq̃ sequenti die q̃ ire debebat carnis voluptate stimulata a viro suo se abstinere nõ potuit. Facto aũt mane erubescẽs magl vultuz hoĩm q̃m dei. illuc pfecta est: mox aũt ozatozũ vbi erant recluse reliquie sanc. Sebastiani ingressa ẽ. Dyabolus eã arripuit. ꝛ corã hoibus vexare cepit. Tũc p̃sbiter illi⁹ ecclie pallam arripiẽs altaris eã opperuit. et diabolus stati illũ p̃sbiterũ ĩuasit. Duxerꝫ aũt eã amici sui ad incãtatozes vt incãtationibus diabolum fugarent. Sed dum incantarent diuino iuditio legio demonũ. sex milia. dc. lxvi. eã ingressi vexauerũt. Quidam aũt vir noie foztunatus sanctitate pspicuus suis p̃cibꝰ eã sanauit. Quarto habuit opationẽ sollicitã. Opatꝰ enĩ ẽ bonuz q̃tũ ad deũ sibi sedule fuiẽdo. Fm q̃ canit xp̃o sedule. i. quottidie exhibebat officiũ. Opatꝰ est bonũ q̃tũ ad supiozes. iõ dixit impatozi p salute tua semp deũ colui. Opatus est bonũ q̃tum ad seipm̃ in oĩi sanctitate se custodiendo fm illud Apoc. xxij. Qui iustus est iustificet adhuc. et hoc relucet ex hoc verbo iusticie q̃ fm Anſ. Est virtus reddens vnicuiq̃ quod suum est.
Quinto habuit p̃missionis retributionẽ eternã et hoc in q̃ttuoz. p̃ro p hereditariã successiõz ad Gal. iij. a dño recipietis retributionẽ here-

ditatis. Secũdo p legittimaz emptionem. quia emit p̃cio sanguinis. teste b. Aug⁹. Negociatio ne iste bonus dat: dat minus vt accipiat ãplius emit cõmertio sanguinis regnũ salutis facta ẽ breuis passio z perpetua btitudo. Tertio p victoziosam expugnationez ſm illud Math. xi. Regnũ celoꝝ vim patit̃ z violenti rapiunt illõ Quarto per paternã largitionẽ. iuxta illud Luce. xij. Nolite timere pusillus grex qm̃ cõplacuit patri vestro dare vobis regnũ.

De sctã Agnete vgine. Sermo p̃mus.

SIcut lílíum ínter spinas. sic amica mea iter filias Canti. ij. Aristo. ix. aialiuz dicit. pulli aquilaꝝ sunt duplices. aliqui adhuc iuuenes existentes dimittũt nidum. matrem sequũtur solẽ irreuerberatis oculis intuentur. terrã respicere dediA gnantur. Et illi pulli diligũtur. Alij autẽ sunt pulli degeneres et nolunt oculos attollere i radios solis. Sed potius terrã q̃m solem contemplantur. et hi ab aquila aspernãtur. Spũaliter per pullos aquilarũ duplices intelligũtur homines. aliqui solum diligunt terrã. et de celestibus est eis cura qua in iuuẽtute dicentes illud. Sap̃. ij. venite vtamur bonis z fruamur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter vino precioso. et vngentis nos impleamus z non pretereat nos flos campi. coronemus nos rosis anteq̃ marcescant. nullũ pratũ sit q̃ nõ pertranseat luxuria nr̃a Nemo exsors sit luxurie nr̃e. i. exclusus a luxuria. vbiq̃ relinq̃mus signa leticie qm̃ hec est pars nr̃a. Alij aũt tanq̃ nobiles filij et filie statim in puericia terrena relinquẽtes xp̃m verã aquilã sequũtur. sic̃ b. Nico. b. Uitus. et p̃cipue btã Agnes. que vt ait Ambro. in legenda. xiij. anno etatis sue mortẽ perdidit z vitã inuenit. Infantia quidam cõputabatur in ãnis. Sz erat senectus immensa mentis. corpe iuuẽcula Sed aio cana. Jb dicit Amb. in li. prefa. de ea. Sic btã Agnes generositatis oblectamenta despiciens celestem meruit dignitatẽ. societatẽ humane vota ptemnẽs. eterno regis est sociata cõsortio. p̃ciosam mortẽ p xp̃i confessione suscipiens silis est ei facta z pformis. laudat eam xps in preassumptis vbis. In quibus a tribus commẽdat. Primo a vginitatis candore. Ibi sicut lilium. Secũdo a passibilitatis dolore. ibi. inter spinas Tertio a singularitatis amore. ibi. sic amica mea zc̃. De p̃mo est sciendum psuetudinẽ habent amatores mũdani qñ volunt amatrices suas collaudare tunc solent eaz tribus pulchritudinibus compare. sicut rosis violis aut alijs preciosis rebus. Sicut legit̃ de rege Salomone. qui fuit precipuus amator mulierũ. et dilectam suã pharaonis filiã p̃ciosis rebus cõparauit dicens Canti. iiij. Quam pulchra es amica mea quã pulchra oculi tui colũbarũ. Sic̃ vitta coccinea labia tua z eloquiũ tuũ dulce. sic̃ fragmẽ mali punici gene tue. et sicut turris collum tuũ. pulchra sunt vbera tua vino odor vngẽtorum sup oĩa aromata. Mystice xp̃s intelligitur qui est amator virginũ z castarũ mentiũ ſm illud Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mundiciã habebit amicũ regẽ sez xp̃m. Hic etiã habet hanc psuetudinẽ q amatrices suas virgines castissimas cõpat reb⁹ pulchris. Sicut b. Agnes que lilio quo nihil gratiosius est z preciosius ad decentiã colozis. redolentiã odozis. efficaciam corpis. Dicit Pli. in spe. na. ij. l. ij. c. Significans in hoc q huic nobili lilio b. Agne. Nihil fuit decentius in coloze. Nã ſm Amb. fuit pulchra facie. sed pulcrior fide. nihil fuit i ea redolentius in odore ſm illud Canti. iiij. Odor tuus sup omnia aromata. vel vngenta. Nihil etiã ea efficatius in virtute. Quia dicit Salustius in iugurtino. Cum de virtutibus agitur nulla ea excellentius cernitur q̃ in ea que in adolescentib⁹ inuenitur. Sunt. xi. ꝓterea nobiles lilij ꝓprietates ꝓpter quas lilio cõparatur. b. Agnes. Prima est q lilij habet sex folia candida. et aliqua grana quasi aurea intus fulgentia q̃ decorãt lilij. Ita btã Agnes velud prefulgidũ lilium habuit in se sex virtutes suam castitatem. viriginitatemq ꝓfuãtes. Prima fuit modestia in ſmone. q patuit ex illo q cũ filio p̃fecti non habuit longa colloquia. Sicut z hoc refert Amb. in legenda dicens. Cum btã virgo a scolis reuerteretur a prefecti filio vrbis adamat̃. qui sibi gẽmas z diuitias innumerabiles ꝓmisit si ꝓsensuz eius sez ꝓiugiũ nõ negaret. Cui agnes breuiter rñdit. discede a me pabulum mortis. qz iam ab alio amatore preuenta sum sez a xp̃o. et hũc cepit cõmendare a quinq. sez a nobilitate generis A decore pulchritudinis. A diuitiarũ abũdãtia. a fortitudine z potentie efficatia. ab amori excellentia dicẽs. Hic longe te nobilior genere z dignitate. cuius pater feminã nescit cui⁹ mat̃ vgo est. Cui angeli seruiũt. cuius pulchritudine sol z luna mirãtur. Cuius opes nũq deficiunt. Cui⁹ odore mortui reuiuiscũt. c⁹ tactu curãtur infirmi z ꝓfortanť. Cui⁹ amor castitas. tactus sctitas. vnio vginitas. Et hec quinq̃ poit i q̃daz autoritate dicẽs. Cui⁹ generositas celsior possibilitas fortior. aspectus pulchrior. amor suauior. z oi gra elegãtior. Ecce modestia ſmonis qz nõ vba inutilia secũ habuit. Sed spõsuz suũ xp̃m ei ptulit z laudauit. Ita debent facere nre

Sermo

virgines se custodiēdo a loquacitate q̄ est quasi spina lacerās castitatē. Ūō, pbat autor troiane histo. li. ij. dicens. Rex atrox in insula colchis habuit filiam noie medeam nimiū speciosam. in artibus liberalibus imbutā p̄ oñibus hec sedēs inter patrē ꝛ quendā barbarū noie Yason in amore eius accensa dixit. Q vtinā ille yason barbarus tā speciosus tā nobilis m̄ maritali copula iūgeretur ꝛ cū ea v̄ba multa miscuit. et q̄ nephas est in v̄gine. hoc ipa ꝙuertebat in phas.

Et dic̄ ibidem. q̄ post pauca tpa Yason Medeam vi oppressit ipam deflorando. Jō dic̄ btūs Amb. in Omel. Discite v̄gines non circūcursare p alienas edes. scz ire ad coreas nō in publico miscere fmones. fm aūt Greg. Sermo v̄ginū debet esse ꝓudens: rarus. et modestus. non tā eloquētia p̄ciosus quā pudore. Etiā debēt se a turpibus v̄bis abstinere. fm illud Señ. a verbis turpibus abstineto qz licētia eoz impudicicia nutrit. Secūda v̄tus est labor in operatiōe habuit eni magnū laborē vt virginitatē suā cō seruaret. Quia sicut dicit Amb. in legenda. Cuz iuuenis audisset verba virginis lecto, pternitur et q̄ p amore egrotaret a medicis aperiē per suspiria alta. Quod audiens pater replicat eaz filio suo. sed illa p̄oris sponsi fedus se violare ñ posse asseruit. qō cepit p̄fectus inquirere q̄s ille sponsus esset. de cuius ptāte se Agnes iactaret que dū aūt sibi dixit q̄ xp̄m sponsuz suū dicerz quo audito p̄us blandis fmonibus deinde terroribus eā pulsat. Cui Agnes. q̄cquid vis age qō q̄ris nō poteris obtinere. et p̄fectus vnū tibi de duobus elige: aut cum v̄ginib⁹ dee feste sacrifica. aut meretricibus scortaberis. Cui illa: nec sacrificabo dijs tuis. nec scortis polluar alienis. custodem enī habeo corpis mei angeluz dñi. Etiā credendum est q̄ b. v̄go Agnes nō fuit ociosa in domo p̄ris qz stati tradita studio literarū vt sic p studiū arciū vitaret carnis viciū Hiero. ad rusticū monachū. Et ponit de ꝓsec. dist. vl. c. nunq̄. Ama sciam scripturarū. et vicia carnis nō amabis vñ. Ita nc̄ium est v̄gini bus modernis vt magnis laboribus resistāt vicijs carnis. et his hostib⁹ q̄ ipugnāt castitatem Quia dic̄ b. Amb. in li. de v̄ginitate. Inē omnium martirū genera diuturnioza sunt castitatis p̄lia. et nō solū est carnis illecebris laborioſe resistere. qz ociū ꝛ q̄es sunt spina lacerās castitatē ꝛ via ad luxuriā. Sic̄ attestat̄ ꝓba Ezech. xvi. Hec fuit iniq̄tas zodome sororꝛ tue superbia. Saturitas panis. et abūdantia vini. Ociū ipi⁹ ꝛ filiarū eius. Jō docet Egidius romanus. de regimie p̄ncipū. li. ij. pte. ij. c. vij. et. viij. Ūō q̄libet pr̄ vl' mr̄ debēt sollicitari q̄ filie eaz studeant texere filare ꝛ opari circa lanā vl' seritū ne ocio torpescāt. Sicut legit̄ fecisse impator Octauianus. de quo refert Valerius in policrate. li. vi. Q filias suas in lanificio fecit instrui vt si eas nubiles fortūa ad extremā pauptatē, pijceret se p artē possent enutrire Idē legit̄ de Constantino ipatore. q̄ p̄cepit vt filie sue artē ꝛ ꝓsuetudinē maib⁹ opādi haberēt vt p exercitia operis vicia vitarēt. et si fortūa eis faueret possent p labores manuū victū q̄rere ꝛ vestitū. Idē referūt cronographi. de Carolo mag̃ q̄ filias suas fecit lanificio assuescere colocz ꝛ fuso ne per ociū torpescerēt. Considerauerūtqz hi inclīti ipatores q̄ ociositas ꝛ voluptas sunt arma antiqui hostis. de renū. c. nisi cū p̄dem. §. p̄sone. ꝛ de ꝓsec. dist. v. c. nunq̄. His armis diabol⁹ dauid impugnauit ꝛ ipm supauit q̄n vacans ocio cū Bersabee vxore Urie adulterīū ppetrauit. ij Reguz. xi. His armis inuasit Salo. q̄n cessauit ab edificatione domus dñi. et ocio torpebat. et ipm vicit. qz mulieres alienigenas adamauit. itaqz fuerūt ei vxores q̄si septigente ꝛ cōcubine trecente. iij. Regū. xi. Illis armis impulit Maria magdalenā et eiecit eā vt peccatrix publica diceret Luc. vij. Jō docet Hiero. gliosus ꝛ poniť de ꝓsec. dist. v. nunq̄. nō inq̄tvacet mēs tua varijs pturbationibus que si pectori inciderit dñabūtur tui. et te deducēt ad delicta maxima De quibus dicit p̄s. lxxij. In labore hoim non sunt ꝛc. trāsieť vsqz in affectū cordis. Et concludit Hiero. Aliq̄t opis facito vt sp diabolus occupatū te inueniat. Et dic̄ Egidi⁹ romanus. vbi s. Si aliq̄ femia esset i tā alto gdu q̄ nō essz ꝓsueta certa talia opa exercere adhuc non esset mittenda vt ocio vacaret. Sed tradenda esset studio lr̄aꝝ. Et sepius libꝝ accipiēs se lectionibus occuparet vt sic peccata vitaret. Qz beata Agnes nobilissimū liliū cū esset in studio artiuz secura fuit. Sz cū a scolis reuertereť a filio p̄fecti vrbis romane adamata di. fm b. Amb. Tertia v̄tus est fuga occasionis peccandi q̄ fuit q̄si tertiū foliū quo nr̄m cādidissimū liliū b. Agnes fuit decorata. Qz āt fugit occasiōz peccādi patz ex hoc. qz dedit se studio lr̄aruz quo vitať occasio culparū. et postq̄ reuersa fuit a studio mansit i domo p̄rna. et q̄uis iuita ad lupanar inducta tñ fuit ab āgeľ custodita Amb. ꝓtinuādo legēdā cū b. Agnes noluisset i thoꝝ filij p̄fecti cō sentire nec ydoľ imolare iussit eā expoliare ꝛ nudā ad lupanar adduci. tātā āt densitatē capillorū dns ei ꝓtulit vt meli⁹ capilľ q̄ vestib⁹ tegeret Ingressa āt turpitudis locū angelū dñi p̄patuz iuenit q̄ locū claritate nimia circumfulsit sibiqz stolā candidissimā p̄pauit. p̄fecti filꝰ cū alijs iuuenib⁹ ad lupanar iuit. ꝛ eos ad ipaz p⁹ iuitauit. q̄ ingressi ex miraculo āt cōpuncti redierūt

Quos ille appellans fatuos z ad eā furēs itrauit cū eā ꝓtingere vellet a diabolo suffocat⁹ expirauit. Qđ ꝑfectus audiēs cum ingēti planctu ad eā venit. et cām mortis eius diligētius scisciatur. Qui agnes. Ille cuius volūtatez volebat ꝑficere eū in ptātem accepit z occidit. Nā socij viso miraculo territi redierūt illesi. Qui ꝑfect⁹ ī hoc apparebit ꝙ nō magicis artibus egisti si īpetrare poteris vt resurgat. Agnete aūt ozāte iuuenis suscitatur z xp̄us ab eo publice p̄dicat. Pontifices igit̄ diabolo⁹ seditionē in pp̄lo excitantes clamauerūt. tolle magā. tolle magam z maleficā. q̄ mētes mutat. et alienat aios. Prefectus aūt viso miraculo voluit eam liberare. sz p̄scriptionem metuens eam dereliquit. Et qz eam liberare nō potuit tristis abscessit. Ecce ꝙ b. vgo agnes non dedit illis vanis iuuenib⁹ occasionem. qz territi lumē fugierunt. nec etiaz se ipam illis talem obtulit ꝙ potuissent in ipaz occasionē inuenire. Discite igitur ab hac virgine o virgines ceterecz mulieres fugam occasionis peccandi. qz occasio peccati est velut spina lacerans castitatē. Qđ patet in Thamar virgie soroze Absolonis. ij. Regum. xiij. Ubi legitur. ꝙ Amon filius Dauid adamauit Thamar sorozē Absalon ita vt p̄e amoze egrotaret. ꝙ audiēs Jonadab dedit ei ꝓsiliū malum dicēs. Cuba super lectum tuum z languozem simula. Quod ille fecit z dixit se a nullo cibum velle capere nisi a Thamar. Illa aūt sola iussu patris sozbiciuit culam pozrexit nulla ancilla secum accepta. Cū comedere potuisset cū filio regis. Amon autez videns eam solam apprehendit eā z deflozauit Quia occasionē sibi p̄stitit ꝙ sola cū solo ī thalamo fuit. Ideo dicit Poeta. Si fugis fugit. Si cedis cedere nescit. Nam locus z tps z pabula p̄bent ei scz occasionē luxurie. Ideo etiā btā vgo Agnes ne in domo turpitudis sola existēs occasionē daret iuuenibus ad peccanduz voluit secū habere angelum custodem sui cozpozis cū hūanū auxiliū nō haberet. Quarta virtus ē habitus asper z humilis q̄m credit habuisse b. Agnes exquo tenere castitatē voluit. Ipa vero Judith est q̄ super lumbos quotidie habuit cilicium Judith. viij. Refert Amb. ꝙ pascasius p̄fectus dedit sibi asperū habitū qz iussit eā inopiosum ignē iactari. Sed in duas ptes flamma diuisa pp̄lm exurebat z eā miscōie tangebat ita vt dicere posset illud Accī. vlti. In medio ignis nō sum estuata: post hec Pascasius in gutture eius gladium immergi p̄cepit. Et sic xp̄s spōsus candidus z rubicūdus ipam sibi sponsaz z martirē ꝓfecrauit. Cum igitur cozpus eius xp̄i ani z parētes eius sepelierunt vix a paganis in eos lapides mittētes euaserūt. Emerētiana autē eius coetanea vgo sctissima lz adhuc cathecumina. dū iux̄ sepulchrū eius staret z cōstanē gētiles argueret ab eis lapidata ē. Stati qz ter remot⁹ chozuscatiōes z fulgura extiterūt adeo ꝙ ex paganis plurimi perierūt. Ita ꝙ ipi ad sepulchrū veniētes vginis. neminem leser̄t. ecce q̄ asperā vestē habuit b. Agnes. Sic etiā virgines z mulieres si volūt esse caste optet interduz gerere vestes asperas z humiles. qz vestis supba est q̄si spina lacerās castitatē. Qđ ptz Nūe. xxv. Ubi legit̄ ꝙ filij isr̄l fornicati sunt cū mulieribus moabitarū secz oznauerūt. qz dic̄ venerabil⁹ Boe. in li. đ dis. sco. Qz satirici dicebāt luxuriā in oznatu vestiū ꝓsistere. qđ ꝓbat poeta versus. Vestis pulcra. cib⁹ larg⁹. ociū quocz somnus. Demergūt aiaz luxuriā qz puocāt. Quīta vtus est sobrietas quā agnes habuit cū se a supfluis abstinuit. iō castitatē tenuit. qz sciuit ꝙ excessus in potu z cibo est spina lacerans castitatē. Sicut legit̄ Gen. xix. De Loth qui inebriat⁹ vino incestū cum filiabus perpetrauit. Ideo dicit ap̄lus ad Ephes. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Quare refert Valerius in policrate. li. j. ꝙ vsus vini romanis femis fuit ignotus ne aliqđ dedecus in eis ꝓlaberetur. aut i luxuriā laberētur. Sexta virtus est custodia sensuū p̄cipue illoz̄ qui remota ostendunt. vt visus vel auditus qz curiositas vidēdi vana vl audiendi est spina lacerās castitatē. et via ad luxuriā Teste b. Greg. in Omel. Si aliqs vir vl mulier viderit filiū vel filiā alienā: suū aut ancillaz et ꝓ cōcupiscentia diligēter aspexerit cozrupta est vna virgo. Et sđdit. Si quis vero cleric⁹ vel religiosus vel laicus cantica luxuriosa vel turpia libenter audierit. z cū dilectione placito auditu susc̄pit cozrupta est alia vgo. hec ille. Ista sunt folia p̄fulgida q̄ decozauerūt beatissimaz virginē agnetē z quālibet aliā virginē volentem saltem tenere castitatem. Secūda ꝓp̄rietas lilij est qđ intus habet grana aurea fulgentia que lilium decozant Ita btā Agnes habuit specialia beneficia quasi aurea quibus dominus eaz p̄e alijs exoznauit. Et hoc enumerat btā virgo in legenda sua dicens. Annulo suo subarrauit me dominus meus Jhesus Christus. et dexteram meam z collum meum cinxit lapidibus p̄ciosis Induit me ciclade auro ꝓtexta. et imensis monilibus oznauit me. posuit signū in faciem meā. vt nullum p̄eter ipsum amatoz̄ admittā. Tradidit auribus meis inestimabiles margaritas. et circūdedit me vernātibus atqz constātib⁹ gēmis. a quo mihi iam thalamus locatus est. cuius mihi ozgana modulantibus vocib⁹ sonant mel z lac ex eius oze suscepi. et sanguis eius oznauit genas meas. Jā amplexibus eius casta

astricta sum. iam corpus eius corpori meo sociatum est. Jam ostendit mihi thesauros incõparabiles. Illa omnia accepit beata Agnes in regno celorum.

De eadem ỽgine Sermo secũdus.

Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Cant. ij. Videmus q̃ inter omnes flores decẽtius lilium est ornatum ꝛ vestitum: nec est aliq̃s A color qui potest ei comparari. Jdeo dixit dñs. Math. vi. Considerate lilia agri quõ crescunt nõ laborant neq; nent. dico aũt vobis quoniaꝫ nec Salomon in omni gloria sua cõpertus ẽ sicut vnũ ex ipis. Etiam lilium inter alios flores est pulcherrimis. q̃ patet ex diuersitate seu distinctione foliorum. ex proportione eorum ꝛ suauitate odorum. quia habent suauem odorẽ. et nimiũ excellentem. Mystice per liliũ b. Agnes figuratur. Quia sicut lilium est decenter a natura decoratũ foliis tanq̃ corona. Ita ỽgo beata Agnes est vestita decẽter a sponso suo christo Sicut testatur in cantico hodierno dicẽs. Jnduit me dñs vestimẽto salutis ꝛ indumento letitie circumdedit me. et tanq̃ sponsaꝫ coronauit me corona. Ipsa etiam inter alias virgines pulchra est. Cuius pulchritudo lucet ex diuersitate seu distinctione prudẽtie. Quia ꝑm Ambro. dicitur virgo prudentissima patet ex ꝓprietate iusticie. et suauitate pudicicie. Ita vt de ipsa exponi potest illud Señ. xxiij. Puella decora nimis ỽgoq; pulcherrima ꝛ incognita viro. Jõo xp̃s sponsus compat eam lilio dicens, Sicut lilium inter spinas ꝛc. In quibus verbis beata Agnes a tribus cõmendatur. Primo a virginali candidatione. Ibi sicut lilium. Secundo a miserabili passione. ibi. inter spinas. Tertio a speciali dilectione. ibi. Sic amica mea inter filias. Circa p̃mũ notãdũ mlte sũt lilij ꝓprietates ꝑm B quas beata Agnes lilio cõpatur. Primo liliũ sicut refert Plini. in spe. na. sedat irã discordiã vniuersam. cuius rõ est. quia liliũ habet dulcez exalationẽ que dum per respirationẽ inbibitur estus mox calozis suffocatur. Nã liliũ ꝑm Auicennã cunctas extinguit colericas passiones q̃ quidem est fons ire ꝛ sanguinis vt ait Galien⁹. Ita beata Agnes per sua dulcia ꝛ verba benigna sedauit iram prefecti romani. ita vt prius q̃ eam expoliari iussit. et ad lupanar duci postea suaui oratione ꝛ filij sui suscitatione ipam dimittere voluit. et mitigatus fuit. ꝑm illud Eccl. vi. Verbum dulce multiplicat amicos ꝛ mitigat inimicos Jdem etiã patet de filio p̃fecti qui tanq̃ leo furiens ad ipam in locũ turpitudinis intrauit. Postq̃ aũt fuit ab ea suscitatus mitigatus est: et xp̃m publice p̃dicauit vt dicit Ambr. Jdẽ manifestum est in paganis qui circa sepulchrum sancte agnetis sanctã emerentianã ex iracũdia lapidabant quos mitigauit per coactionez. Oz dicit Aristo. x. Ethic. Multi plus obediũt coactioni q̃ ꝑmoni. Jdem per chorusca tiones. et p fulgura iram eorum sedauit vt de cetero veniẽtes ad sepulchrũ eius non leserunt. et precipue hoc candidissimũ liliũ btã Agnes mitigauit irã iudicis irati erga peccatores. Sicut de hoc patet in miraculis sancte Marie de quodam iudice noie Steffanus qui erat rome. et vnum ortum btẽ agnetis violenter abstulit. ꝓpter quod damꝑnationi adiudicatus fuit. Et ipa immemor huius violentie cum sancto proiecto ꝛ beate virgini Marie pro ipo intercessit ꝛ iram mitigauit. Jdeo figurata est per abigail prudentissimaz q̃ virum suum stultum nabal erga dauid regez reconciliauit. et iram eius sedauit. j. Regum. xxv Secundo liliuz habet virtutem combustionis corporis sanatiuã ꝑm Petrum de crescen. li. vi. c. lxiij. q̃ dicit folia lilij decocta ꝛ posita ad D locum combustionis sanant. Jdez dicit Jobes mesue in prima practica. Membra igne vsta liliũ supraposituz optime sanat. Cuius ratio est. quia ꝑm Galienũ lilium maturatiuuz est vlcerũ apostematum ꝛ tumorum. Jdem facit radix eius trita cum oleo apponatur. Ita beata Agnes sanare potest ignẽ cõbustionis male cõcupiscẽtie carnalis. que heu viget in omnibus. Teste bea. Johanne. j. Jobis. ij. Totus mũdus i maligno. i. in malo igne concupiscentie positus ẽ. Istum ignem in se ipsa extinxit q̃uis enim esset secundum Ambrosium tantum tredecim annorum. que quidem etas magis est lasciua. Et ad concupiscentiam inclinata. tamen fertur sic dixisse iuueni ipsam in coniugium petenti. Discede a me vomes peccati. nutrimentũ facinoris. pabulum mortis discede a me. quia iam ab alio amatore ꝑuenta suz. qui mihi satis melioza obtulit ornamẽta. vt patet in legenda. Jõo potest dicere cum Sara illud Thob. iij. Tu scis domine quod nunq̃ concupiui virum ꝛ mundam seruauí animam meam ab omni concupiscentia. Istam etiam concupiscentie cõbustionem suauit in alijs. sicut refert Januensis de quodã viro paulino qui in ecclesia sancte Agnetis fungebat officio hic cepit miro carnis ardore temptatiõeq; vexari. Sed cũ deũ offendere nollet a summo pontifice licẽtiam ꝓtrabendi mrimonium petijt. Cuius autem bonitatem ꝛ simplicitatem papa considerans. annulum eius cum smaragdo dedit et iussit vt ymagini formose be-

ate Agnetis que in sua ecclesia depicta erat ex
pte sua ꝓcipet vt se ꝓmitteret desponsari. Cun=
qꝫ hic sacerdos huic imagini imparet illa conti
nuo annulo digitū pozrigēs. et illo suscepto di=
gitū retrahebat. Et extūc omnē malū estū ꝛ tē=
ptationē carnis a sacerdote fugauit ammō illaz
diabolicā incensionē miscdie sensit. Quis hoc
fecit certe hoc mitigatiuū celeste qō iā erat plā
tatū in ozto celestis paradisi q̄ abstraxit ab eo
omnē ardozē a diabolo imissum. vel a ꝓpa car=
ne excitatū. Recte sicut ait Dionisi⁹ sup vuln⁹
adustū positū extrabit ardozem: mitigatqꝫ do=
lozem. Idcirco oñes senes ꝛ iuuenes vidue. et
virgines viri ꝛ mulieres qui in maligna concu=
piscentia sunt inflammate per desideriū quere=
re debent hoc celi liliū bea. Agnetā ꝛ se se cū fi=
de ꝛ dilectione desponsare. Fm illud Ozee. ij.
Desponsabo te mihi in fide ꝛ extunc cōbustio il
la cessabit vt patuit in prefato sacerdote. Ter=
tio liliū habet virtutē mūdificatiuā quia faciem
mūdificat vt dicit Pe. de crescē. vbi supza. ꝛ fit
hoc modo. accipe tuberositates radicis lilij et
desicca. puluerē inde fac postea tempera cū aq̄
rosacea ꝛ desicca. quo facto ter vel quater pul=
uerem solum cum aqua rosacea ꝓfectam duc su
per faciem ꝛ fugabit cōtractionem rugarum ab
luendo ꝛ faciem dealbando. Idem dicit Dioni.
Hanc vtutē habet bea. Agnes liliū celestis pa=
radisi quia oñes eam inuocātes mundat ꝛ de=
albat a nigredine mentalium facinozū. De qua
dicit Jere. Treno. iiij. Denigrate sunt facies eo
rum super carbones. et nō sunt cogniti in plate
is. et nō solum mundat maculam mentalez. sed
etiam cozpozalem. Ad quod probanduz. refert
Amb. q̄ puella quedam nomine constantia Cō
stantini magni filia. totaliter in facie erat lepzo
sa. et grauissime vndiqꝫ in cozpe maculata. hec
audiens famā btē Agnetis tumulum eius adijt
et cū ibi in ozatione persisteret obdozmiuit. vi=
ditqꝫ btām Agnetā assistentem ꝛ dicentem sibi.
Si in christo crediderꝭ ꝓtinuo liberaberis. Ad
hanc vocem euigilans perfecte se sanatam inue
nit. et illa bapm recipiens sup cozpus btē agne=
tis basilicam fecit. ꝛ ibi in vginitate degēs mul
tas exemplo suo virgines ꝓgregauit. Ecce quō
hic celestis ozti lilium faciem cozpozis huⁱ⁹ vir
ginis mundauit. et faciem insuper mētis sue aie
aiam a speciali lepza peccati dealbauit. et i mū=
dicia spūali perseuerauit. Ecce virginitas sine
humilitate nō est mūda fm illud Aug. Quid ꝓ
dest ꝓtinentia si dñabitur ibi superbia. Melioz
est humilis ꝓiugalitas q̄ supba virginitas. Jō
sumere debent radicem. i. humilitatem que de=
bet esse radix virtutum. Fm Greg. dicentem in
Omelia. Qui ceteras virtutes sine humilitate
congregat in ventum puluerem portat. De hoc
albissimo lilio bea. Agnete que fuit humilis vir
go. et debent eam pulueriſare. hoc est: quomo=
do in puluerem redigentur cogitare. Fm illud.
Geñ. iij. Puluis es ꝛ in puluerem reuerteris. et
hunc puluerē debent inducere in faciebus suis:
ammodo insignia superbie abijciēdo. Sicqꝫ spe
ciose xp̄o apparebunt. Et dicit eis Cant. ij. Ec
ce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulcra ocu
li tui colūbarū. absqꝫ illo qō intrinsec⁹ latet. et
hoc ad ꝓmū. Quantum ad scōm fm naturales
spine mutuo solent ꝓnectari sicut patet de arbo
ribus spinosis que adinuicē se connectūt. et al=
terutrū muniunt ꝛ defendunt. et manus resistē
tiū sibi pungunt ꝛ vulnerant. Et si inter eos ali
quod creuerit liliū illud lacerāt ꝛ extinguunt.
se se aūt raro ledere approbantur. Mystice per
spinas tyranni impugnātes bonos huius mun
di figurātur. qui se in malo ꝓnectunt contra bo
nos ipos vulnerādo. qō figuratū est Numeri.
xxij. vbi legitur q̄ Balach rex iniquus cum ma
lo ꝓpha balaam se sociauit contra israhel quā=
do ꝓpheta ppm maledicere. et persequi inten=
debat. Ita legitur q̄ herodes ꝛ P̄ilat⁹ facti sūt
amici qui antea longo tpe fuerunt inimici. qua=
re hoc. vt ipm Jesum vulnerarent ꝛ morti con=
demnarēt. Ita etiam romanus prefectus cū fi=
lio suo fuerꝫ q̄i spine pūgentes se ad inuicē con=
nectendo vt hoc delectabile liliū vulnerarēt vi=
delicet Agnetā. Tandem filius prefecti voluit
sibi surripere virginē ipam ad suū coniugiū in=
ducendo q̄ sine dolore ꝛ stimulo non fuit. quia
nouit esse scriptum per bea. Amb. in li. de virgi=
nitate. virginitas est amica diuinitatis. speclm
puritatis. oznamentū mirifice venustatis. riuo
l⁹ ꝓpetue voluptatis. Et i aut. de lenonibus.
Coll. iij. h. sanxim⁹. sola castitas cum fiducia
possibilis est seu potens est. et bene potuit bea.
Agnes stimulari quia tria habuit allicientia eā
ad eius consensum. Primū fuit iuuenilis etas.
Et fm illud Eccs. xij. Adolescētia enī ꝛ volup=
tas vana sunt. Sed banc vanitatez ipa sprezuit
Quia dicit btūs Amb. Quāuis esset ānis iuuē=
cula tamen animo cana. Secūdū fuit pulchri=
tudo quia pulchra facie. et scimus q̄ pulchre v̄
gines ꝛ mulieres matozes habēt adherētias. ꝛ
frequētiozes. Quia dicit Jero. pulcra cito ada
matur. et feda facile cōtemnit. difficile custodit
quod plures amāt. Sed pulchritudinem cozpo
ris non curant. fm illud Prouerb. xxxi. Fallax
gratia ꝛ vana est pulchritudo. mulier timēs de
um ipa laudabitur. De interiozi pulchritudine
fuit sibi cura fm illud Ps. xliij. Omnis gloria
eius filie regis abintus. Ideo potest dicere illō
qō dic b. Grego. li. dialo. de puella noie Balla.

F

illa. Exterius nihil deformitatis timuit que interiorez spēm amauit. nec vetita est si hoc in ea fedaretur q̄ q̄ a celesti sponso non amaretur. Tertium fuit munerum oblatio. qz p̄fecti filius obtulit ei plurima. Gemmas z diuitias z āplio ra repromisit. multe enī sunt quas nō seduc̄ pulchritudo z iuuentus q̄s tñ munerum oblatio seducere ꝓsueuit. In cuius signū Fuus abrahe dedit rebecce munera vasa argentea z aurea vt ipsam facilius ad ꝓsensum domini sui inclinaret. Sed oīa munera beata Agnes despexit. Sciebat enim q̄ hmōi munera terrena non dantur sponsis dei: sed ꝓcubinis. Fm illud Geneſ. xxv. Filijs aūt concubinarū largitus ē munera. dona autem spūalia z celestia dant legittimis spōsis de quibus gl̄iatur in legenda. Secūdo punita est a prefecto qui polluere voluit eius famaz z nominis honestatem trahendo ipam ad lupanar. quod etiam dolorosum fuit. Quia dicitur. Prouer. xxij. Melius est nomē bonū q̄ vngūēta pretiosa. contra hoc habuit angelicā societatē. qz angelis ibidez ꝓparatis inuēta fuit q̄ infamiā eius abolerēt. Jō etiā misit eā nudam trahi per ciuitatē. vt de ea implereť illud Ezechi. xvi. Derelinquēt te nudam z ignominia plenam. et hoc fecit ideo vt nuditas sibi verecundiā facerz qz solent vere virgines magis timere nuditatez q̄ penam. Fm illud Ezechi. xvi. Eras nuda z cōfusione plena. Sed ꝓtra hoc habuit a deo adiutoriū. qz tantā densitatem capillis eius deꝰ tribuit vt melius capillis q̄ vestibus tegereť. Et in hoc verecundiam ab ea repulit. Idem etiam ipam in loco obscuro fecit includi vt loci obscuritas eam terreret. Sed contra hoc habuit claritatem vt qui ad eaz ingressi fuerant pre nimio splendore eam videre nō poterāt. Ille spine nō potuerunt eam vulnerare Sed ipa sciuit eas in suam proprietatem cōmutare. quia filius prefecti suscitatus effectus est publicus christianus Prefectus etiam viso miraculo credidit. et i virū alterum mutatus fuit. Tertio punita fuit aspasio prefecti vicario. qui volebat in ea extinguere fidei integritatem multiplex ei inferendo supplicia. Jussit enim eam in ignem copiosuz iactare. vt ignis crines eius z ossa in cinerem redigeret. ne alique reliquie remanerent quas cristiani honorarent. Sed ipsa ignez deuicit deuota oratione. Ipsa enim in medio flammaruz expansis manibus orabat dicens. Te deprecor venerande: colende pater metuende. quia per filium tuum minas euasi sacrilegi tyrāni. Et carnis spurcicias immaculato calle transiui. Ecce venio ad te quem amaui: quem quesiui semper optaui. et hoc ad secundum. // Quantum autez ad tertium est notandum speciale signuz est q̄ sponsus sponsam nominat amicam suam Cantico. ij. Surge propera amica mea: columba mea: formosa mea. et veni. Specialius autē est quando eam vestit pulchris vestibus. et eaz ad suum thalamum introducit. Ut hoc signum dilectionis ostendit rex assuerus erga Hester desponsatam sibi que non accepit cultū muliebrē: sed quecunqz voluit egeus eunuchus ei dedit. z que cum deberet intrare ad regez ordinauit. vt habetur Hester. ij. Ideo duo signa dilectionis ostendit deus sponse sue bea. Agnete. quādo eā amicam suam dignatus est vocare dicens. Sic lilium cē. Sic amica mea inter filias. Specialius autem signum ei ostendit quando eam vestibus deauratis induit. et ad suum thalamū gaudens introduxit. Et banc vestem ostendit octauo die parentibus suis z amicis. Cum enim parentes eius octauo die iuxta tumuluz vigilarēt viderunt chorum virginum vestibus aureis radiantem inter quas viderunt btām Agnetam simili veste fulgentem. et a dextris eius agnū candidiorem niue stantez. Quibus illa dixit. Videte ne me quasi mortuam lugeatis. Sed ꝓgaudete mecum z congratulamini: quia cuz bis omnibus lucidas sedes accepi.

In conuersione sancti Pauli apostoli Sermo primus.

Beniamin lupꝰ rapax mane comedit predam. et vespere diuidet spolia Geneſ. xlix. ad experientiam videmus q̄ fluuij magni iuxta ciuitates fluentes interdum se vltra solitum diffundunt z adeo excrescunt q̄ secuz capiunt arbores et molendinas atqz pontes. Et q̄uis hominibus nōnunq̄ faciunt damnum. vltimo tamen in se diuidunt capta vt aurum vel argētuz de terra raptum. et pisces de piscinis. Morali ter per piscem conuenit designari. b. Paulū. qz fm naturales fluuius sapit naturā sui originis. Ut si origo habuerit dulcem aquam et fluuius habebit. Si aūt amarā erit et amarus. ad ꝓpositū bea. Paulus ortum habuit de tribu beniamin vt hr̄ ad Phil. iij. Et qz de Beniamyn dictum erat hoc verbū, ꝓpositū thematis. Ideo i Paulo qui fuit de genere eius est impletū. Ille fluuius in ira tantum se diffudit vt nō solum caperet arbores. i. contemplatiuos. Sed z molēdinas. i. ꝓiugatos. Sicut dr̄ in epla hodierna. Actuum. ix. Saulus adhuc spirans minarum. scz verbis et cedis. id est vberibus in discipulos Et accessit ad principes sacerdotum et pecijt ab eis epl̄as in damascum vt si quos inuenirēt hꝰ

vie viros ac mulieres.i. pugatas ꝛc. victos p-
duceret i bierlm. Ecce rapacitas postq̃ ãt pci-
sus fuit. et ab ira q̃uit largiter argentũ ꝛ aurũ
diuisit gentibus ꝛ iudeis.i. aureas doctrinas i
tertio celo raptas. Sicut ꝛ hoc volunt vba pre
assumpta. In quibus Paulus a tribus descri-
bitur. Primo vt austerus ecclarũ depredator
Ibi beniamyn. Secũdo vt seuerus auicularuz
captiuator. Ibi mane comedit. Tertio vt larg⁹
doctrinarũ dispẽsator. ibi. vespere diuidet spo-
lia. Prio est notandũ. dicũt naturales q̃ lup⁹
certas ppietates habet ppter q̃s btus Paul⁹
A ei cõpatur. Primo lupus est aial valde rapax
sicut refert Aristotℓ. pncipaliter de aliquo lupo
libro. ij. de animalibus. qui in india ẽ habẽs ꝛs
ordines dentium. superius ꝛ inferius. et habet
pedes leonis. faciemq̃ hominis. et vox eius vt
tuba terribilis. velox est sicut ceruus. et est au-
dacissimus comedens homines. Huius lupi. p-
pietas etiam ante conuersionem Saulo ꝓgru
ebat. recte enĩ sicut iste lupus habet tres ordi-
nes dentiuz quibus se defendit. Ita Paulus q̃
nunc Paulus dicitur tres habuit defensores.
Primi fuerũt defensores pharisei. qui in hoc ip
sum iuuabant ꝛ litteras contra xpianos dabãt
vt dr̃ Act. ix. Et illi in minarũ exhibitione eum
audacem faciebant. Quia dicit Aristote. j. pol-
litic̃. Sensissima est iniusticia habens arma. Se
cundi fuerunt socij crudeles qui fuerunt sibi in
causam audacie. Quia dicit Parides in lib. de
tribus regibus. Solus homo timidus est. plu-
res enim simul pstãtes audacissimi sunt tam in
die q̃ in nocte. Tertius fuit ipe quia fuit audax
quod habetur Actℓ. viij Saulus deuastabat ec
clesiam per domos intrans viros ac mulieres
trahens in custodiam. Sunt heu mlti homines
in ciuitatibus peccatores qui cum sperant a su-
perioribus habere adiuuamen. vel ab eis non
puniuntur. vt sunt: lusores. potatores. ꝛc. pec
cant audacius societate ꝓgregata. et nocte die-
bꝫ currunt bonorum ꝫ pacem perturbant dicẽ
tes. Tamen Paulus ita fecit. et nunc cum chri
sto regnat. Sed attendant miseri q̃ Paulus fe
cit ꝛ penituit ꝛ ipi fortassis super illo nunq̃ pe-
nitent. Paulus tamen hoc fecit ex zelo legis.
Sicut testatur ad Galℓ. j. dicens. Abundanti⁹
existens emulator paternarũ meaꝝ traditionũ
Isti aũt faciunt ex malicia mentis. Sed audiãt
illi bea. Greg⁹. sup Job. xv. Pingui ceruice cur
runt contra deum dicentem Iste dei iudicio eter-
naliter interibit qui tanta animositate et auda-
cia deum offendere non desistit. Secunda. ppri
etas lupi est vt dicit Amb. in exame. lib. v. c. vi
Si pus lupus viderit hominem videt hmõi vo-
cẽ perdere. Jo exiuit hoc ꝓuerbiũ quãdo ibito
tacent in aliqua ꝓgregatione. lupus est in fabu
la. Ita fideles xpi. viso Paulo ex timore siluerℓ
Neq̃ ab eo abscõderũt cũ ipm solũ audierℓ ita
vt verificarẽ illud Eccℓ. xliij. in mone eius si-
luit ventus. i. hoies fideles nõduz in fide firmi
q̃ vento cõpanℓ. Sicut dr̃ Job. vij. Uentus est
vita mea. Jdo legit̃ Act. ix. Q̃ in damasco erat
quidã discipulus dñi noie Ananias abscondit⁹
timens Sauli aduentum. Ad quẽ dñs Surge ꝛ
vade in vicum qui dr̃ rectus. et q̃re Saulũ tar-
sensem in domo iude. Ipse aũt timens se excusa
bat dicens. Audiui de multis de viro hoc quã-
ta mala fecerat in bierlm. et nũc hic habet ptã-
tem a pncipibus sacerdotũ omnes q̃ inuocant
nomẽ tuũ ꝛc. q. d. Non audeo apparere in ꝓspe
ctu eius idem patet ibidem de Petro ꝛ ceterℓ q̃
noluerũt se eis sociare. Sed in conspectu eⁱ⁹ si-
luerũt. Ideo dicit beatus Augustinus in mo-
ne de conuersione eius. Audiẽs Petrus. q̃ sau
lus eum querebat. Plus eum formido tenebat.
Noli timere beate Petre quia te nõ querit sau-
lus. Sed Paulus vas electionis te cupit vide-
re. Eya sctẽ Pe. bñdic deum ꝛ suscipe fratrẽ. et
habebis euz cum defendis ecclesiam adiutorẽ
// Tertio lupus habet banc proprietatem quan
do vult inuadere gregem ouium. et ipsas iugu-
lare. Si tunc prius videtur a pastore: seu custo-
de ouium. ferocitatem deponit: et oues non in-
uadit. vt dicit Ambrosius vbi supra. Sic factũ
est de Saulo. cum enim accepisset litteras in
Damascum volens inuadere oues Christi: et
morti tradere. preuisus fuit a christo qui est cu-
stos hominum Job. septimo. et pastor christia-
norum Johannis. x. Iste inquam preuidit eum
oculis pietatis: et ad terram prostrauit. et ideo
extunc omnem deposuit ferocitatez. q̃m aduer
sus oues conceperat ꝛ dixit. Domine quid me
iubes facere. Super quo dicit Aug⁹. Occisus
agnus a lupis fecit agnum de lupis. Jaz parat
se ad obediendum qui prius seuiebat ad perse-
quendum Idem in alio mone. elisus est seuiẽs
ꝛ factus est crudelis. elisus est lup⁹: et factus ẽ
agnus. elisus est psecutor: et factus est predica
tor. elisus est filius perditionis: et factus ẽ vas
electionis. Et hoc quo ad primum. // Quan-
tum ad secundum describitur Paulus tanquã
ouium domitarum captiuator. Ubi nota. dicit
Aristo. in libro animalium tota natura lupi in-
sidiatur ouibus. siue aduersatur. quod patet in
simili quia cordula facta de intestinis lupi adiũ
cta cordis citare factis de intestinis ouis. eas
destruit et corrumpit. Illa etiã diuersitas pa-
tet ex hoc q̃ lup⁹ vt facili⁹ oues capiat sb herb
ꝛ foliis inedũ se occultat. ꝛ cũ venerit ad ouile

omnes oues strãgulat. si sibi non resistit a cane aut pastore. ita totaliter Paulus aduersabat oui bus xpi qui in lege z in euãgelio nõ simul cõcor dabant. Ipe enī sonabat ad legē z circumcisiõz Oues aũt xpi ad euangeliũ z baptismi lotionē et hec fuit magna dissonãtia. recte sic corda lupi cũ corda ouis facit dissonãtiã magnã. iõ eos vlr destruxisset nisi verus pastor restitisset. Ipe enī verus pastor nr̄arũ aiarũ xpus fecit contra eum sicut pastores contra lupum. Nã infestos faciunt eis laqueos. foueas. et peditas. In qui bus se dum oues capere cupiunt z credunt ca piuntur. Ita Paulus volens capere oues cap tus est a pastore. Iõ exclamat beatus Aug⁹. in ſmone de conuersione eius dicens. O inenarrabilis patientia dei. inuenit peruersum z effic conuersum. inuenit sanctorum percussorem. et fecit eum pietatis tutorem. Inuenit vas fetulẽ tum z exhibuit eum vas purissimũ. inuenit mi nistrum nequissimor iudeor z fecit eũ cõparez sanctorum suorum. Inuenit superbum. z humi lem fecit eum. Inuenit blasfemum z constituit eũ apl̄m. Ecce q̄ aliquãdo iniquissimor sacerdo tũ epl̄as deferebat destructionē mltor nũc eⁱ resonēt epl̄e per vniuersum orbē terrarum. Hec Aug⁹. Dicũt etiã experti naturales: lupus ca dens in foueã capitur. dum captus in ea tenet: omnē deponit ferocitatē. et si ad eũ proijcitur. vel mittitur ouis eam nõ laniat q̄uis naturale odium inter eos existat. Sic etiã Paulus dum modo captus fuit a xpo non laniauit qui inter pretatur ouis. q̄uis ad ip̄m missus esset. ỏ hoc dic̄ Aug⁹. in ſmone vbi supra. Ecce lup⁹ rapax adducitur ad ouem sequendam non recipiẽdam Sed ne rapientem eius grex paueſceret lupum ipe pastor de celo qui hec oñia faciebat nuncia uit. venturũ oui. Sed non scituram. Qr dñs lupo scitiam interdixit lupus ad ouez captus adducitur. Quis sb manu pastoris cõfortatur: ne iam putet seuientē. mira res ab agno. p ouib⁹ mortuus fuit ouis secura de lupo. Et qỏ est am plius mirãdum. ouis baptizauit lupũ. et ex eo fecit agnum. hec ille. vide qm̄ obediens fuit xpo iste seuerus captiuator itavt ab oue se duci mit teret. quare hoc quia vt ait Amb. sup epl̄am ad Gall. j. Qr eius persecutio nõ fuit ex malicia. sz ex ignorantia Et insignũ illius mor vt ꝓgnouit se errasse ꝓuersus ē z seuiciã postergauit. Et est notandũ q̄ tyrãni huius mũdi seuientes. q̄ nunc ex euãgelio sciũt se errare. et obhoc adeo ꝓcuti untur tũ corporis infirmitate. tũ hostiũ aduer sitate. et tñ nolunt se emendare. secuntur Pau lum in rabie tyrannica. non autem in salubri pe nitentia. Paulus nesciẽs pſecutus est ecclesiam Illi ãt sciẽtes faciũt maliciã. Sed audiunt illud Luc̄. xij. Iste seruus qui cognouit voluntatē dñi. et nõ fecerit ſm voluntatē eius vapulabit eum plagis multis. et hoc ad secundum. Quantuz ad tertiũ describitur beatus Paulus tanq̄ lar gus doctrinarum dispensator. ibi vespere diui det spolia. Dicunt naturales lupus quando nu trit fetus suos tante est astutie q̄ cibũ aut p̄dã non querit in propinquis locis sed tũc tempor venat a remotis ne fetus possit percipi z occidi et hanc predam quã portat fetibus studet ipar tiri. Mystice btũs Paulus post ꝙuersionē suã habuit a deo sibi datos filios spirituales. de q̄ bus dicit ad Gall. iiij. Filioli mei quos iterũ pa turio. Ideo circa littus huius mundi non que siuit seu rapuit predam sui euangelij. Sed a re motis: hoc est in tertio celo illud didicit. Sicut testatur ad Gall. j. Notũ vobis fratres facio A euangelium quod euangelizatum est a me. qr̄ñ est ſm hominem neq̄ ab homine accepi illud: neq̄ didici. Sed per reuelationem Jesu christi Quia dicũt doctores q̄ in illo triduo qñ iace bat cecus non manducans neq̄ bibẽs raptus fuit in celum tertiũ. Sicut dicit. ij. Corinthior xij. Ubi ſm Augustinum in libro de videndo deum. Fuit sibi concessum videre diuinaz essen tiam eo q̄ esset futurus doctor gentium. vt ibi dicit euangelium. Igitur de hac longinqua ter ra reuertens z predam afferens filijs suis spiri tualibus largiter diuidit. Sicut memorat pro pheta dicens. Uespere diuidet escam. Ideo di cit Ambrosius libro de viduis. parte. j. Dic in quit ad tempus elegit morari in terra propter conuersionem fidelium renuncians interim ce B lo. hic est qui escas rapiens in celo tanq̄ violẽ tus raptor. eam famescentibus diuisit in terra. Hec ille Quis inter apostolos plus predicauit seminando verbum dei docendo plures episto las per orbem misit. certe nullus. Quia ſm Cri sostomũ. de laude Pauli Omelia p̄ma. Paul⁹ terram: mare: greciam: simul z pannariã. z om nes regiones sb sole circumiuit. et peccatorum ſpinas effulsit. errores fugauit. ibiq̄ verbũ ve ritatis seminauit. Ideo commendat eum in vi ta z predicatione z omnibus sanctis esse equa lem dicens. Abel obtulit sacrificium z inde lau C datur. Sed Pauli hostia adhuc in medium. quantum celum a terra superior apparebit. Si quidem per singulos dies semetipsum humilia bat. quã cum hostia duplici offerebat tum i cor de tum in corpore mortificationem circũferẽs non enim oues et boues offerebat. sed semetip sum dupliciter imolabat. neq̄ his contentus fu it. Sed etiã orbem vniuersuz studuit offerre. qr oẽm terrã circũiuit. et ex hominib⁹ ãgelos fec. et ipos hoies q̃si ex demõib⁹ i angelos pucrit.

Abel dolo germanum occidit ꝓ paulus vero ab eis interfectus est :quos ab iminẽtibus malꝰ cu piebat eruere. ℞oe ꝓpter iustitiã a diluuio ꝑ uatus. ℏ aũt cũ mlto seuiore inundante diluuio nõ archa coaptando cõpaginibus tabularũ. ſz epulas cõponẽdo ꝓ tabulis vniuersum orbẽ pe riclitantẽ. et medijs fluctibus liberauit. ℘ic de archa corui emisit. et icludẽs lupũ ferocitatez eiꝰ mutare nõ potuit. ℘aulꝰ. ãt accipitres mil uosq; suscipiẽs fac colũbas ꝛ excludens omnẽ ferocitatẽ. mãsuetudinẽ spũs introduxit. Abra bam miramur oẽs. qz ad dei ꝓceptũ ꝑriam co gnatosq; reliquit. Sed quõ posset ℘aulo equa rí q̃ nõ tm̃ ꝑriam vel ꝓgnatos ſz seipm ꝛ mũduz reliquit imo ꝛ celos. ꝛ oĩa ad tps vt xpm lucri faceret. Sed ꝛ Abrahã in periculũ se tradẽs fi liũ fratris eripuit. ℘aulus aũt vniuersum orbẽ de ipa diaboli extrahens ptãte. ꝛ magna ꝛ inu merabilia picula suscepit ꝓpꝛijsq; motibꝰ se in curuitatẽ maxima cõpauit. Filiũq; Abrahã vo luit imolare. ℘aulus vo millesies seipm imola uit. ℘saac patientiã aliqui mirãtur. eo q̃ pute os a se factos obstrui patiebaꝫ. At ℘aulus nõ puteos cernẽs lapidibus ab intus. Sed ꝓpriũ corpus eoꝝ a q̃bus paciebaꝫ trahebat ad celũ Quãtũ enĩ obruebaꝫ iste fons patie tanto ma gis erũpebat. et plures ex se fluuios effundebat Jacob longanimitatẽ ℘uiẽs septẽ annis ꝓ spon sa. ℘aulus totius vite ℘uiciũ ꝓ sponsa. xpi im pendit. Joseph pudicicie. ℘aulus aũt nõ solũ hũanoꝝ corpoꝝ pulchritudines ſz etiã oĩa q̃ videtur decora ꝓspiciẽs sic fauillã cinerẽ de spexit. Stupet Job pacientẽ ꝛ scientẽ oẽs infir mitates mortales. ſz paulus nõ mensibꝰ tãtũ Sed annis in agone ꝑdurãs q̃ nõ a tribꝰ amicl sed a cunctis infidelibus fratribus etiã obpro bria sustinebat cõsputus ab oĩbus atq; male dictus Job erat in magna bospitalitate ꝛ cura paupm. Sed cũ cura illa impendebat debilibuſ hãc iste animis morbidis ipendebat. Illiꝰ enim aduẽtu tũc apperiebaꝫ domus. huius ania vni uerso patebaꝫ morbo. Et q̃dẽ ille oues ꝛ boues hr̃et misericors erat in paupes. ℏ vo nibil am plius corpi suo possidens. et hoc sufficiẽter in digentibus ministrabat. qõ cõmemorat Act. ij. Qm̃ ad ea q̃ nibil opus erat ex bis q̃ mecũ sunt miſtrauer̃t manus iste. ſz veniẽtes inimici vul nera scõ Job inferebat. et dolores. ſz si pauli verbera. fames periclaq; cõsideres. videbis q̃ oĩ saxo erat durior aĩa ista. et ferrũ atq; ada mantẽ firmitate supabat. q̃ enim in corpe Job hec ℘aulus mẽte sustinuit. Nã ingens lacbrĩa rũ fons ex eo nõ diebus solum sed etiã noctibꝰ effluebat. Moyses ꝓ salute iudeorum deleri ele git de libro viuẽtiũ. paulus elegit anathema eẽ ꝓ fratribus. Moyses resistit pharaoni. paulus diabolo repugnabat. Iste ꝓ vna gente: iste non sudore sed sanguine ꝓ vniuerso orbe certabat. hec ille. Ecce q̃ largus doctrinarũ dñi dispen satoꝝ. ꝛ hoc quo ad tertiũ.

Sermo secũdus de eadem.

Iordanis con uersus est retrorsum. Ita scribĩ in. ps̃. cxiij. Mgr̃ in libro ꝓphetarũ. xiij. dicit cõ tra cetũ pugnat quidam piscis ℔pentinus ꝛ ve nenosus cuius nomẽ est cocodrillus. ℘isces ãt sentiẽtes pugnã eius fugiunt ad caudam ceti vt ab eo defendanꝫ. Si aũt cetꝰ fuerit deuictus pi sces moriũtur. Cum vero piscis pestifer nõ po A test deuincere cetuz. emittit de faucibꝰ suis odo rem fetidum in aquam vt sic pisces moriantur. Econtra cetus fumũ emittit odoriferuz de ore suo quo fetidum odorem repellit. et sic se suos q; defendit. Mystice per cetuz hic christus de B signatur. Quia cetus est piscis valde magnus ℔m illud Gen̄. j. Creauit deus cete grandia Eti am de ipo dicit physiologus. Est super omne pe cus quod viuit in equore cetus. Ita christus ẽ magnus ℔m illud ℘s̃. lxxxi. Quis magnus sic deus noster. quasi diceret. nullus. quia est ma gnus dominus ꝛ laudabilis nimis. et magnitu dinis eius non est finis. Contra hunc christum pugnauit Saulus qui ꝓpter sua peccata fuit q̃ si ℔pens venenosus. Ideo dixit Actuũ. ix. Sau le saule quid me perseq̃ris durũ est tibi ꝓtra sti mulum calcitrare. persequbatur enim christũ in mẽbris suis scz fidelibus quos trahebat ad iu diciũ puniendos. Sed ipi ad xpm per desideria fugierunt vt ab eo defenderentur. et in tali per secutione quilibet christi discipulus dicere po tuit illud ℘s̃. lxxij. Mibi adbere deo bonũ est. Saulus aũt emittebat ex ore suo contra deum et suos fideles verba fetida blasfemie et ire. Si cut testatur. j. ad Thimo. j. ℘rius scilicet ante conuersionem fui blasfemus persecutor. et con tumeliosus scilicet cum verbis :econtra autem Christus odorem suauissimum sue gratie emi sit quo banc blasfemiam fugauit. et ipsum ab er rore conuertit. secundum illud quod sequitur ĩ epistola supradicta. vbi dicit. gratiam dei sum consecutus. boc est remissionem peccatorum. qz ignoranter feci. et in incredulitate. et hoc vo luerunt verba predicta. Jordanis conuersus ẽ retrorsum. In quibus verbis duo tanguntur. ℘rimo quomodo ℘aulus fluuio comparatur. ibi. Jordanis Secũdo quõ ꝓuersio eius icepat ibi. ꝓuersus ẽ. De ꝓmo ẽ notãdũ fluuiales aque

fluũt bene ante se si nõ habeant impedimẽtũ re trorsum aũt difficulter fluere põt qz est ꝓtra flu
L xum naturalem. Per aq̃s fluuiales homies in telligũtur cõtinue morientes ſm illud .ij. Regũ. xiiij. Oẽs morimur. et sicut aq̃ in terram dilabi mur. hi inq̃ fluũtur bñ siue labũtur in peccata si nõ impediũtur p infirmitates aut alias tribu latiões. Sed retrorsum fluere vel surgere a pec catis nõ põt aut difficulter nisi gr̃a dei his succurrat. Teste Crisꝰ. in Omel. Liberũ inq̃t arbi triũ lz p se sit potẽs ad malũ. nõ tñ ad bonuz sine redemptoris gr̃a adiutrice. iõ ad iustificatiõnẽ peccatoris optet ꝓcurrere ad gr̃am nr̃i redemptoris q̃ si venit facit de iniusto iustum. de peccatore facit veraciter penitentem. et mutat cor durũ z obscuratũ in molle. et mittit in mentẽ fluxibilẽ. de malo ꝓuertit ad bonũ. Sic factũ est de Paulo quẽ sbito circũfulsit lux e celo Actuũ. ix. In quo significat gr̃a dei. z mutauit cor eius durũ z supbũ in molle z humile. et ex pdone pastorẽ. ex lupo ouẽ mitem. ex crudeli hoste strenuũ militẽ. et ex psecutore egregiũ pdicatorẽ. Iõ bene de ipo assumptũ est hoc vbũ Jordanis ꝓuersus ẽ retrorsuz. Et sciendũ ẽ q̃ b. Pau
D lus Jordano cõpat̃ ppt̃ q̃ttuor. Prio ppt̃ no minis interptationẽ Jordanis enĩ ſm Richar. Sap. vi. Descensio interptat̃. qz legit̃ Josue. iij Cũ filij israhel vellent trãsire iordanem vt venirẽt ad terrã pmissionis pcepit dñs Josue vt mãdaret sacerdotibus q̃tenꝰ sumerẽt archã federi z pplm. Illi ãt sumẽtes archã ingressi sunt fluuium. aq̃ ãt descẽderũt in vno loco ad instar montis intumescetes. Que aũt inferiores erãt ĩ mari solitudinis qd̃ tunc vocabatur mortuũ descẽderũt vsq̃quo oĩno deficerẽt. vt bñ Josue. iiij. quousq̃ ascẽdissent filij isrl̃ portãtes archã federis dñi. et sic cũ humũ calcare cepissent reuerse sunt aq̃ in alueũ suũ z fluebant sicut ante cõsueuerãt. Iõ interptat̃ descensio Sic spũal̃r factuz est ĩ Paulo. qz filij isrl̃itici. hoc ẽ vidẽtes deum p ipm debebãt ire ad terrã viuentiuz q̃ fluxerat
E lacte bũanitatis z melle diuinitatis. Iõ qũ cristus q̃ ẽ sacerdos ineẽnũ ſm ordinem melchisedech ipm ingressus p gr̃am suã. statiz aq̃ inferiores mortifere intẽtionis q̃ nitebanꝰ oẽs christianos in extermiationẽ ducere. oĩno defecerẽt. et in mõte defluxerũt. Ez aque superiores virium aie sic ꝓuerse sunt ad deũ vt q̃i murꝰ firmꝰ starz ꝓtra oẽs fidei xp̃i impugnatores z velud mõs in altũ cresceret totiꝰ pfectiõis. q̃ sua pfectio ĩ vita z doctria p vniuersum mũduz apparebat. et ꝓtinue adhuc apparet. Sic de ipo dic̃ Crisꝰ. in laude ipius Omel. j. Paulus terrã simul mare. greciã z banariũ oẽsq̃ prsus regiões sb sole volitãtes circumit. nõ inuanum percurrens itinera. Sed peccatorꝝ spinas euellens peccatorũ fugans errores. Jbiq̃ verbũ puritatis seminans. veritatẽ reducẽs. ex hoĩbus angelos faciens. q̃nimo ipos q̃i ex demonibus angelos. p uehens. hec ille. Et sicut aq̃ Jordanis post ingressum sacerdotũ ꝓtra naturaz descenderunt. Jab. Paulus q̃ ꝑus collo erecto cucurrit aduersus deũ z contra ipm pingui ceruice armatꝰ est Job. xv. Qui quasi in nubibus supbie volauit spirans ꝓtra xp̃ianos. post ingressum vo cristi veri sacerdotis in cor suũ p gr̃am intantũ descendit p humilitatẽ. vt stati diceret sicut humil et obediens. Dñe quid me vis facere. q. d. Dñe doleo de ꝑterito peccato. et caueo a futuro. q̃d mevis facere. si psecutor fui volo esse edificator Si fui lupus volo esse agnus. quid vis me facere. Ideo recurro ad te. notã fac mihi viã in qua ãbulẽ. qz ad te leuaui aiaz meã ps. cxlij. Sic debet quilibet peccator facere post peccatũ. quando gr̃a dei est illustratus. debet stati sicut humilis deo obedire dicens. Domie fui peccator. volo esse satisfactor. fui rebell̃ z insolers. volo nũc esse obediens. Quia melior est obedientia q̃ victima. j. Regũ. xv. Et si peccator vberat̃ a xp̃o tribulationibus. p peccatis. debet facere sic puer astutus qui cum aliquid mali facit vt proiiciendo lapides contra fratres. et propterea a patre verberatur nõ fugit verberantem. Sed extẽsis brachijs vt pater indulgeat amplectit̃ eũ vt flagellam auertat. et veniã reportet. Quia hoc docuit Paulus. q̃ cuz ꝓtra fratres suos ap̃los lapides emitteret persecutionis Act. ix. Deus pater iratus dedit alapam Paulo in eo q̃ ipm ad terrã pstrauit Ipe aũt sicut puer ingeniosus qui fortitus fuit animã bonam Sapientie. viij. Non flagellam fugit: sed immediate vt sibi indulgeret amplexatus est dicens cum ps. lxxij Mihi adhrere deo bonum est. et intantũ se humiliauit corã celsti patre vt diceret. j. Thorith. xv. Ego sum minimus apostolorum qui nõ sum dignus vocari apostolus. Quoniam persecutꝰ sum ecclesiam dei. Secũdo beatus Paulus cõparatur Jordani ppter originem ipius. Quia dicit Isidorus libro. xiij. Quod oritur ex libano monte altissimo ex duobus fluuijs quorum vnus dicit̃ Jor: et alter Dan. Ita perfectio sancti Pauli ortuz habuit a monte altissimo a quo descendit omne datum optimũ: et omne donuz perfectum Jacobi. j. Qui duarum naturarũ diuine scz z bũane ſm illud Attanasy. in symbolo Quicunq̃ vult rc̃. Deus est ex sba patris ante secula genitus. et hõ ex sba mr̃is in seculo natꝰ Ideo dicit ad Gallath. j. Q̃ euangelium suum non fuit scom hominem nec ab homine didicit. Sed per reuelationẽ Jhesu christi. Etiaz ortũ

habuit a tota trinitate a q̃ raptus fuit in tertiũ celũ ad scolam scz trinitatis vbi didicit z audiuit vba q̃ nõ licẽt hoi loq̃.ij.Cor.xij.Et qz sua doctrina a tãto alto mõte oztũ habuit .iõ maxime efficabile fuit Crisˢ.in laude Pauli dicit. Ne ligua Pauli insonãte oi igne flãmãte vehemẽti? omia credebant .oia fugiebãt.z cult? demonũ, tyrãnoz ire.et domestico? insidie. Nã sicut radijs solis oziẽtibus vmbre fugãtur z latronũ insidie ꝓfringũtur.Sic Paulo euãgelium dissemi nante vbiq̃ erroz recedebat.et lux fidei relucebat.et in his potissime q̃ eum oppzimere nitebãtur.Tertio b. Paulus ꝓpatur Jozdani ꝓpter eius trãsitionẽ.qz iozdanus vt bñ Josue.iij.pre buit viã z nõ solũ sacerdotibus arcbaz dei poztantibus z alijs maioribus .Ez oi pplo ísrahel a maiozi vsq̃ ad minimũ.vt sic ad terrã ꝓmissionis pucnerũt. Ita btũs Paulus ꝓ predicatiõz suã z doctrinã dedit viã salutis oibus tam magnis siue puis.ita q̃ nõ est aliq̃s tã magnus in scia q̃ possit doctrinã suã ꝓfundare.nec aliquis tã puus q̃ possit ꝑm statũ suũ viã salutis bñe .iõ ipe est ille fluuius de quo dicit Greg? .in ꝓlogo moraliũ.in quo agnus ambulabat .et elephas natabat. Ideo dicit.j.Cor.ix. Nam cum liber essem ex oñibus oĩm me fuuz feci vt plures lucrifacerẽ.et factus sum iudeis tanq̃ iudeus .vt iudeos lucrifacerẽ.Similiter his q̃ sñ lege erãt oñibus oia factus sum q̃ oẽs facerẽ saluos Et ad Romanos ꝑmo dicit Grecis z Barbaꝛ] sapientibus z insipientibus debitoz sum.Et ideo vt debitũ officiũ suũ ꝓsolueret.nõ solum predicauit verbo z scripto sed etiã exemplo.vbo enĩ predicauit laborioseˢ z instãter.Quia dic Crisˢ. vbi s̃. Ne nec vnũ diẽ in ocio aut quieto passus est trãsire.qđ ꝓbat per hoc.qz vix in spacio triginta annoz romanos z ꝓsas.et medos subdidit veritatis iugo. Ipe enĩ adeo laborioſus fuit q̃ noctẽ ꝑ maiorẽ ptez ꝓsumpsit manuũ in laboze.diẽ vero exercitio p̃dicationis.vt dic Paulus.a gallo? cãtuvsq̃ ad q̃ntã hozã manibus laborauit.deinde p̃dicatiõi vacauit. et plerũq̃ vsq̃ ad noctẽ ꝓtraxit.residuũ vero tp̃s in refectiõe z somno z oñib? ꝓsumpsit. Exẽplo aũt p̃dicauit sapoꝛoſe z dulciter .quia nihil docuit verbo qđ nõ ꝓfirmauit exẽplo Jõ dicit ad Romanos.xv. Nõ audeo loq̃ aliq̃d eoz q̃ nõ fecerit per me xp̃s. Jõ doctrina eius fuit efficax ad coz frigidũ inflamãdum.ꝑm illud Jere.xxiij.nũ quid nõ vba mea sunt q̃si ignis z q̃si malleˢ cõterẽs petras. Quarto ꝓpatur Jozdani ꝓpẽ baptiſmi regenerationẽ .qz in boc fuit ꝑmozdium sacri baptiſmi. Cuius figura p̃cessit i Naamã syro qui ad iussuz belizei lotˢ i iozdane a lepza mũdatus est.iiij.Reg.v. Mediãte iozdane boc est bap̃mi flumis baptizatus est Paulus vt bñ. Act.ix. Et hãc bap̃mi gr̃az ꝑ p̃dicationẽ z doctrinã ex coꝛde z oze suo i alios effudit. et hoc quo ad ꝑmũ. Quãtũ ad scõm est sciendũ. q̃ cõ uersio san. Pauli facta est potẽtiſſime ſine p̃cedẽte ꝓparatiõe. citiſſime ſine dilatiõe. ꝑmptiſſime ſine obstante ꝓtradictiõe. ꝑseuerantiſſime ſine obſequẽte refragatione. Primo facta est potentiſſime ſine p̃cedente p̃patione .qz p̃pauit se Saulus nõ ad gr̃am recipiẽdã. Sed armauit se ecõtra ad eccl̃iaz expugnãdã vt bñ Act.ix. Saulus adhuc spirãs z̃c. vbi triplex ꝑsecutio eiˢ innuitur Pria fuit feruẽs nocẽdi desideriũ.qđ non tak ibi. Saulus adhuc spirãs.q.d.ꝑm Glo.mala p̃cedentia erogata sanctis sibi nõ sufficiebãt Sed adhuc spirãs.i.feruẽs desiderio ꝑsequendi.minarñ z cedis in discipulos dñi. Ex quo datur intelligi q̃ minis deterebat absentes. Sed cede z morte afficiebat p̃ntes. Recte sicut leo. sicut ait Pli.in li.de mirabilibus mũdi dũ existit in altiſſimis mõtibus z vidit aníalia alte rugit z cauda terrã ꝑcutit.et sic ea terret. Cũ aũt fuerit circa illa.punit z occidit. Secũda fuit ꝑ malũ ꝓciliũ.qz accessit ad p̃ncipes sacerdotum ex quo apparet q̃ fuit auidus in ꝑsecutiõe xp̃iano?.qz dicit Glo. Nõ vocatus accessit :sed vltro se sponteq̃ iniecit.petens epl̃as i damascuz ad synagogas. Ex quo apparet. q̃m glorioſus fuit q̃ ꝑ ꝑsecutione exercenda ire voluit in damascũ q̃ est ciuitas remota sirie.qz simile in ciuitatibus ꝓpinquis iam exercuit. Apparet etiam q̃tũ fuit velox qz oñes similiter extermiare voluit. Qđ ꝑz ex hoc qđ seq̃tur. Si quos inuenirz huius vie viros z mulieres vinctos perducerz in hierl̃m.in quo eius mag̃ ferocitas ostenditur qz nec parcere voluit etati nec senio qđ nõ facit leo.quia licet sit ferox:senibus tñ parcit infantibus quos nõ inuadit nisi in magna necessitate. Tertia fuit per malum ministrum. Ideo annectitur. Et cum iter faceret.Et sic patet q̃ persequebatur eccleſiam corde feruido. Cum ergo sic repugnaret gratie conuersus est virtute diuina.dextre .ꝑm illud Ps̃.lxxvi. Hec mutatio dextre excelsi. Illa enim Jozdanem fluentem deorsum conuertit vt flueret retrorsum .Spiritualiter hec conuersio figurata est in Bennone Gene.xxxv. Quem mater pariens cum dolore vocauit Bennoni. id est filium doloꝛis.

Sed pater mutato nomine .vocauit eum beniamyn.id est filium dextre.ipe enĩ fuit filius doloꝛis . quia afficit filios eccleſie persecutionis suo tpe z graui martirij doloꝛe necauit.vt dicit Amb.de benedictionibus p̃riarcharum .c.vltimo.Sed fuit filius dextre quia alij discipuli vocati sunt a xp̃o existente in sinistra tribulatiõis

Paulus vero vocatus est a xpo sedēte in dexte ra patris z in gloria celestis mansionis. Secū da conuersio sancti Pauli facta est citissime si ne dilatione cōcomitante. Jō dr circūfulsit eu lux de celo sbito. lux refulsit sup eū spūalis inte rius que mutauit lucē corpalem exterius. Fuit aūt hec lux sbita sine dilatione in alterū virum puertens ipm tam in scia qm in vita qm etiā in mentis pstantia. in scia. dicit enī Glo. q in illo triduo sue execationis totū misteriū incarnatio nis z veritatē sui euāgelij p reuelationē Jhesu xpi accepit ad Gall. v. In vita vero. qz stati vir tutem luminis qō ipm circumfulsit omnē amo rem carnalem z affectū terreno penitus ab iecit. Et huius signu fuit. qz surrexit de terra. Quia dicit Crisō. Abzaham miramur zc. vt s. i fmone pcedenti in fine. p hoc etiā q aptis ocu lis nihil vidit. oñditur q totus fuit alienatus a sensibus z aciē mentis totā in deū puertit. Nz fm Aug. Eo tpe quo exterius nihil vidit deum in raptu per essentiā pgnouit In mentis aūt cō stantia qz ptinuo cū ad se rediisset xpz pdicauit z iudeos pfundebat Actu. ij. Berñ. Etiā lux dr fulsisse. et per hoc triplicē effectū in eo causasse Prio qz intellectū ipis angelicis spiritibus cō fozmauit. Jdeo de ipo dicit Crisō. qz hoc mira bile est in Paulo. q ipe in hoc mortali cozpoze possidet qō ipis celestibus spiritib⁹ est pcessum imo z ipi angeli plurima secreta p eius predica tionē didicerūt. fm Glo. ad Ephes. iij. vbi dic. mihi omniū sanctoz nimia data est gra hmōi. vt innotescar potestatibus celestibus. Secūdo qz affectū suū totaliter in deum transformauit. Jdeo dicit sicut ferrū in ignē missum totū ignis efficitur. Sic Paulus charitate accēsus totus factus est charitas. Tertio qz celesti conuersio ne ipm decozauit. vt dic ad Phil. iij. Nra puer satio est in celis Jō dicit Crisō. q Paulus in ter ra gradiens sic se gerebat in cunctis qsi angelo rum frueret societate. naz passibili adhuc carni alligatus. ipoz societate gaudebat. Et hec sbi ta conuersio Pauli figurata est. j. Regū. x. De Saul ō quo legitur ibi insiliet in te spūs dñi im petu repentino z pphetabis. Sic in Paulo qui ptinuo igressus synagogā pdicauit xpm. Dixit aūt Samuel ad Saul. mutaberis in virū altez scz de malo in bonū. qō verificatū est in Paulo qui fuit lupus rapax. Sed deus i eo puertit lu pū in agnū. Tertio conuersio sancti Pauli fuit pmptissima sine ptradictione obstante. dño enī obiurgante eū nihil dixit nec obstitit. sz mox ad obediendū se exhibuit. Circa qō notanduz do mino vocante aliquē ad puersionez cito ē obe diendū. Exemplo Pauli. z hoc ppr tria. Prio ppr euitationē indignationis. q enī a deo voca ti ptrahūt: suā indignationē incurrūt. Exēpluz de illis Luc. xiiij. vbi dicit Greg⁹. Nemo pdem nat: et ne cū vocatur excusat. cū voluerit intra re nō valeat. Sic timere debēt ptrahentes con uersionē suam. Secūdo ppter cauendum pctō rū cumulationē. Nā iacētes in peccatis añ con uersionē nondum vadūt in vtutē. cadunt ō pec cato in peccatū. qz dicit Greg⁹. in moral. Pec catū qō p pñiam nō diluit mox ex pondere suo ad aliud trahit. Tertio ppr virtutū thesauriza tionē. q to enī quis citius puertitur. tāto plus sibi thesaurizat virtutes z plurima premia. Nz fm aplm. j. ad Corinth. iij. vnusquisq ppriam mercedem sumit fm suū laborē. Quarto cōuer sio sancti Pauli fuit pseuerantissima sine refra gatione obsequij. Sic enī irrefragabiliter muta tus est vt iā amplius nō possit separi a xpo. fm illō ad Roma. viij. Quis nos sepabit a charita te xpi. Et hoc ipe oñdit in facto. quia licet mul tas z qsi infinitas p xpo tribulatiōes sustinuit. Ipe tū pfidens in vtute dīna imobilis pmansit Idem dic de eo Crisō. q fuit oñi saxo durioz oi columna imobilioz. et omni adamāte fortioz. et hoc quo ad secundum.

De purificatiōe btē vginis. Sermo pmus

Postquā ipleti sunt dies purgationis Marie Luc. ij. Consuetudo est in certis ciuitatibus quādo ver venit circa festū kathedra petri. tunc pueri etiā senes existentes in ciuitate suscipiūt ipsum cū canticis iubilosis z signa leticie demōstrant Rō est: qz vnale tps est maxie tpatū in suis q litatibus z minime mortiferū fm Cōstan. z ga lie. iō in ei⁹ qlitatib⁹ nata maxie delectat. My stice p ver xps iesus apte designat. qz sicut ver fm naturales ē ani pncipiū. z oia i anno nccia in hoc tpe flozere icipiūt z oriri Sic xps ē pncipi um oīm rerū fm illō Apoc. j. Ego sum pmus et nouissim⁹. ab ipo enī oia nccia nob descendunt Jacobo attestante q ait. c. j. Oñe datū optimū z oñe donū pfectū desursuz ē descēdēs a pre lu minū. Etiā ē tpamētū hyemis z estatis. qz fron des z folia q estat siccitate z hyemis frigidita te sunt elapsa. ppr tpamentū veris reducuntur vt videmus. Sic enī xps ptulit tps amenissimū plenitudis grarū. i quo oīa sunt reducta z re tpata fm q testat venerabil Hoc. ō pso. phie. li. j. met. v. O stelliferi pditor orb tua vis variū temperat annum vt qō bozee. i. venti hyemalis spirit⁹ aufert reuebat mitis zephirus frondes. scilicet qui flat in vere. Hic inquam Christus hodie gloziose venit ad templum Hierusalem.

Sicut hoc predixerat Malach. vlti. dicens Ecce veniet ad templum sanctū suū dñator dñs. iō electi pueri dei Symeon ⁊ Anna ipm deuote susceperunt. et ppter ipm gaudiose cantauerunt. nec mirū. qz affuit ille qui est omniū sanctorum sponsus. Recte enī sicut ver est cā leticie ⁊ amoris. qz tunc omnia audiūtur letari. volucres vociferant piter ⁊ iumēta. Ita xps fuit eis in summū gaudium ita vt auicula symeon incepit cantare iubilose. Nunc dimittis ſuū tuum domie. In quibus verbis premissis tanguntr duo. Primo xpi oblatio gaudiosa. ibi. postq impleti Secūdo iusti laudatio speciosa. ibi. ecce hō Ad tertium dei benedictio sonorosa. ibi. et benedixit.

¶ De primo est notandum mos ille ab antiquo inoleuit vt matres finitis puerperijs deferunt ad ecclesias pueros p eis deo būiliter reddendo grārū actiones. Et hoc hr figuratū. j. Reg. j. Q. Anna vxor helcana. precibus a deo filium noie Samuel obtinuit quē cum ablactasset tulit eum in templum. et imolauerunt vitulum. et puerū Hely obtulerūt. et credit etiā ante ablactationē puerū ad eccliam presentasse. ⁊ pro eo hostiā a lege determiatā imolasse. Idem feceṙt alie mulieres. qz hoc ex mandato legis habuerūt Leuit. xij. vbi legit q mulier suscepto semine filiū pepisset ūmūda esset septē dieb⁹ fm glo. Lyre. Quod illis septem diebus nō debuit cuz aliquo in cibo: aut cum viro in lecto cūicare. ⁊ quicqd tangebat hoc ūmundū iudicabat. Completis aūt his septē diebus mūda fiebat quo ad sortū hominū. et octauo die puer circumcidebatur. Sed adhuc ad tricesimā tertiā diez quo ad ingressum tēpli fuit imunda donec dies purgationis impleretur. Quib⁹ complet. xl. die intrauit templū vbi filiū peperisset. ⁊ eum deo cū muneribus offerebat. Si vero feminā peperisz duplicabātur dies. Et si talis mulier fuerat dines obtulit agnū anniculū in holocaustū ⁊ turturē ⁊ pullū columbe. Si aūt erat paup. dabat duos turtures aut duos pullos columbarum. Quia fm Alo. Iste aues abundabant in terra promissionis. et ideo facili p pauptibus poterāt inueniri. Et huic legi oīs mulier in antiq lege mosayca erat astricta. Nunc aūt mulier post ptum potest ingredi eccliam qñ placuerit ei. nisi. ppt reuerentiā loci vellet vsq ad tps determinatuz abstinere. Ideo admittitur in canone. distin. v. c. j. vbi dr in lege precipiebat vt mlier si masculū pareret. xl. diebus. si vo feminā. lxxx. dieb⁹ a templi cessaret ingressu. Nunc aūt statiz post partū eccliam ingredi nō. phibet. ⁊ disti. v. cum enixa. Si mulier eadem hora q genuit actura gras ad eccliam intraret nullo pudore pcti aggrauaretur. Idē hr extra de purifica. in. c. volētes vbi dicit Innoc. papa. q mulieres pnt ingredi eccliam post partū qñ voluerint: nisi vellent ex veneratione abstinere. Sed diceres. quare lex mosayca tpe tanto ab ingressu eccle prohibuit mulieres. ad qō dicendum q respectu filiozum tres fuerunt rōnes. Prima vt dareṫ intelligi vt sic puer q̄dragesimo die in materiale templū inducitur. sic a ꝓceptione q̄dragesimo die vt frequēter aīa in corpus fundit vt dic. Pe. comes. in scolast. histo. Sz phi dicūt q a die cōceptionis vsq ad die completionis ⁊ viuificationis fetus sunt. xlvi. dies. Ita vt ꝑmus ⁊ vltimus teneat i cluſiue. versus. Sex in lacte dies ter sunt i sanguine terni. His semen carnē ter seni membra figurant. Et ē b. Tho. iij. sen. disti. iij. q. vl. ar. ij. Semē in sexto die habet formaz lact. in. ix. die hz dispositionem sanguinis. in duodecio habet dispositionē masse crude carnis. et tunc ibi disponit vltra in partes. coz caput genitalia. et iō quasi tres nodule, ppie knopffen, ppie ānexe. tunc ibi disponit vltra fm membra. Sed semen nō pmanet p se: sed recipit aliā et scōaz formā et materiā. et nō accidens seu sensum fm qō est in toto corde non habetur materia. ergo semen specialiter aliter ⁊ aliter fit dispositū. Secūda rō. vt sic. xl. die aīa corpi infusa ab ipo originali maculat. sic. xl. die templum ingredientes. p hostias emūdantur. quia per hostias purificatio fiebat. Tertia rō vt p hoc dareṫ intelligi. q decē p̄cepta cū fide q̄ttuor euāgelistarū custodiunt: in templum celeste merentur ingredi. Sed quo ad feminas fuerūt he rōes. Prima sicut femina octauo die in templo ducebatur Sic octauo die vt frequēter aīa inspirat. Quare aūt duplo tardius femine corpora formant q̄ masculi. obmissis rōnibus naturalibus pt dici q christ⁹ assumptus erat carnē in sexu virili. et ideo vt ipsum honoraret vt ampliozē grām faceret. voluit vt citius formareṫ. et mr citius mūdareṫ Secunda qm mulier plus peccauit q̄ vir. sic erūne eius ex erūnis sibi duplicati sunt exteri⁹ in mūdo. Sic ⁊ duplicari debuerunt interius in vtero. Tertia vt p hoc debeṫ intelligi q mlier quēadmodū plus fatigauit deum q̄ vir: ex eo q amplius deliquit. Cum igit vgo Maria huic legi purificationis nō tenebatur. qz nō pepit susceptō semie. sed mistico spiramine. Ideo moyses addidit suscepto semie. cū tñ ncē nō erat ponere. Sed ppter alias mulieres q̄ oēs susceptō semie pariūt. Sz iō addidit vt dic Ber. qz timuit in mrem dñi blasphemiam erogare. Voluit tñ btissima vgo Maria fm hāc legē tēplum igredi et filiū suū vnigenitū pūtare. Et hoc describēs euāgelista dicēs. Postq impleti sunt dies purgationis Marie scōm legem Moysi. Qui hoc

Leuitici.xij. Tulerꝫ illum hierlm scz a bethleem per qnqꝫ miliaria vt sisterẽt eũ.i. offerrent dño. Quia Maria Joseph ⁊ Symeon. ⁊ Anna gaudiosam venerabilemqꝫ processionẽ hodie fecerꝫ et puerũ Jesum cum gaudio ad templum deduxerunt sicut scriptũ est in lege dñi Exo.xxxiij. Quia oĩne masculinũ ad aperiẽs vuluã sanctũ dño vocabitur. Si enĩ fuit ꝓmogenitus ꝺ tribu Leui nõ habẽs maculam: dño offerebatur. ⁊ pꝰ oblationem a parentibus domũ reportatur. et nutriebatur. Et qñ ad adultaz peruenerat etatem dño perpetuo in templo seruiebat. Si autẽ fuit de alia tribu offerebatur dño quinqꝫ siclis redimebatur. Et siclus habuit viginti obulos. vt dicitur Exo.xxx. Si vero fuit ꝓmogenitum vt de pecoribus mũduz. erat sacerdotũ ad vsuz eoꝝ. Si aũt de immũdis in aliud cõmutabaꝫ. Exo.xiij. Quãuis enĩ btã vgo huic legi nõ fuit astricta. voluit tamẽ legi obedire ꝓpter quattuor rõnes. Primo vt exemplum humilitatis daret. Sm illud Eccĩ.iij. Quãto maior es humiliate in oĩbus. Jdeo dic̃ Berñ. vere enĩ b. virgo nõ habes causam. nec opus tibi est purificare. q.ꝺ. quia portasti florem amenũ qui dicit Cãti. ij. Ego flos campi. quia portasti balsamũ odoriferum Eccĩ.xxiiij. Sicut cinamomum ⁊ balsamũ odorem dedi. quia portasti splendorẽ diuinũ. Sm illud apli ad Heb.j. Qui cum sit splẽdor glorie. Et iterũ Sap̃.vij. Candor lucis eterne ⁊ speculum sine macula. Et modo constat q vas plenũ floribus accipit maiorẽ amenitatẽ. Vas plenũ balsami maiorem odorem suauitatẽ. vas plenũ splendore recipit maiorem claritatẽ. Jõ tibi non fuit necꝛia purificatio. Et sꝛdit Berñ. Sed nunquid filio tuo opus erat circũcisio. q̃si diceret. nõ esto inter mulieres quasi vna illarũ Nam ⁊ filius tuus sic est in medio pueroꝝ. Nec aũt humilitas nõ solum fuit ex parte matris. sz etiam filij. Qui in hoc voluit sꝛdere legi. Quia dicit Math.vi. Nõ veni soluere legem sed adĩplere. Nam in natiuitate habuit se vt paup bõ In circũcisione vt homo peccator. Sz hodie vt paup peccator ⁊ seruus. hodie se habuit vt pauper. quia oblationem pauperum elegit. scz par turturum: aut duos pullos columbarum. Habuit se vt peccator eo q cum matre vt peccator voluit expurgari qui tamẽ fuit speculũ sine macula nec peccatũ fecit nec ꝓtraxit. Habuit se vt seruus eo q voluit redimere. Sic etiaz postmodum voluit baptizari non propter culpam purgandaz sed ꝓpter eius humilitatẽ maximã ostẽdendam. Nam omnia remedia ꝓtra originalia peccata instituta xp̃us in se assumere voluit. nõ ꝓpter aliud nisi vt suam humilitatẽ demonstraret. Sic etiam btã virgo Maria voluit obedire vt humilitatem suam ostenderet. Hec est enĩ q̃ in cantico gloriatur. Respexit humilitatẽ ancille sue Luc̃.j. Per quã magis q̃m virginitatez meruit esse mater dei. Teste Berñ. Quantũcũqꝫ b. virgo fuisset virgo nunq̃ tũ deũ concepisseꝫ nisi humilitatẽ infimã habuisset. Secundo maria purificari voluit in spũalem significationẽ. Quia sm doctores conceptus virginis significat conceptum anime fidelis cuius sponsus cristus est. Sm illud Ozee.ij. Sponsabo tĩ te in fide. Semen eius gloria eius: aut verbum dñi de quo hr̃ Luc̃.xiij. Filij aũt sunt bona opa vl̃ mala Math̃.xxiij. Jussit enĩ dñs eum venundari ⁊ filios eius. vbi Glo. per filios intelligit opera. Sic ergo virgo purissima purificari voluit que tñ omniũ mundissima fuit. Jta post partum bonorum opm fidelis anima debet se presentare i mundam. et quasi nil feciss̃e: sm qꝺ docet dñs. Luc̃.xvij. Cũ feceritis omnia que precepta sunt vobis dicite q̃ sui inutiles sumus. quia omnes actiones nostre sunt sicut pannus mulieris mẽstruate coram dño Ysa.ij. Quod ꝓsideras Job ix. ait. Uerebar oĩa opera mea sciens quia nõ parcis delinquenti. Etiam si munda virgo purificari voluit. quanto magis immũdus peccatoz indiget purificatione. et hoc acquiritur per penitentiam. contritionem. et resistentiam. per penitentiam cõmissa expelluntur. per resistentiam cõmittenda, pbibentur. Cum his purgandꝰ est intellectus a falsis. volũtas a malis. memoria a fedis. vt homo interior fiat habitaculum dei. Jdeo dicit Berñ. Bonum deo patri habitaculum cuius nec ratio decepta. nec voluntas peruersa. nec memoria fuit inquinata. Et antequaz Maria puerum in templum deferret prius circumcidit. dans intelligere q̃ nemo dignus diuinis aspectibus nisi a vicijs prius circumcisus Jdeo dicitur Math̃.v. Beati mũdo corde qñ ipsi deum videbunt. Circumcisi igitur a vicijs si volumus portari ad tẽplũ dñi optet oblationem ibi facere. quia dicit Exo.xxiij. Non apparebis vacuus in conspectu meo. i. sine oblatiõe Quamobrem debet fidelis anima offerre sacrificium cum Maria turturem aut columbam. ꝓ columbam vt ait Beda in Omelia. Simplicitas. per turturem castitas designatur. Jta debet esse simplicitat] castitatisq̃ amatrix. qz turtur si casu ꝓiugẽ perdiderit alium querere non curat. Et sꝛdit in laudibus ecclesie loquit̃ domino. pulcre sunt gene tue sicut turturis. et iterũ. Ecce pulcra es amica mea: ecce tu pulchra oculi tui columbarũ. Genas quippe vt turtur] habet q̃ ab omni impudicicie peste castuz se custodit. Et oculos habz columbarũ qui nulli nocere desiderat. Sed vtraq; auis memorata q̃si

femitū pro cantu habere solet. Sactor cant⁹ in hoc seculo designat ploratū. de quo dñs cō memorat Joh. xvj. Amen amē dico vobis plorabitis ꝛ flebitis vos. Et rursus Math. v. Beati qui lugent: qm̄ ipsi consolabunt. Meritorum simplex ꝛ pudica cōuersatio hoim gratus est illi sacrificiū iusticie. Etiā ille laborat in gemitu suo. qui stratū suum singulis noctib⁹ abluit ba. casti vt turtur. lamentationes pro delictis nostris: ꝛ elemosinas facientes. tunc predictas aues dño offerim⁹: si sum⁹ etiā gemētes ꝑ incolatu seculi vel vite. dicētes cū dauid ps. cxix. Heu m̄ qz incolat⁹ me⁹ plogat⁹ est. vt de nobis dicat illud Cant. ij. Vox turturis audita est in terra nostra. Ex duos pullos colūbar⁹ obtulissent. Quod exponēs Beda dicēs. Duo sunt genera cōpunctionis quib⁹ semetipsos fideles in aza crucis ymolant. qz nimir⁹ sic accipit deū sitiens aīa vt prius de crimine cōpungat: deinde amore inflāmetur. pri⁹ em̄ se se lacrimis affligit: qz dum malor⁹ suor⁹ recolit pro his eterna pati supplicia ptimescit. quod est vnū turturē aut pullū pro peccato offerre. ac duz longe merorīs anxietate fuerit formido consumpta. quedam iam de p̄sumptione veni e securitas nascitur ꝛ in amorē celestium gaudior⁹ anim⁹ inflāmans. qz prius flebat ne duceret ad supplicium postmoduz amarissime flere incipit. qz a regno quod est de altero turture: siue pullo colūbino holocaustū offerre. hec ille. Aliter de hoc sentit bea. Aug. in ſmone hui⁹ festiuitatis. Ecce iam quit saluator noster pa⁹. per propr̄ peccata nostra fact⁹ est. Et christ ani de hoc laborant vt diuites sint. Nemo se circūueniat dei filiū de cellis paupertas adduxit. Nullus christian⁹ cupiditate grauat⁹ poterit ascendere celos. Paupertatis ergo amatores offeramus dño integre fidei castitatem. hoc est offerre par turturuz aut duos pullos colūbar⁹. Ad idē dicit Amb. in hexame. li. v. c. iij. Hoc est vez sacrificiū xp̄i pudicitiā ad turturem referre. gratiam ad colūbam. Nos igit̄ christo intemerate fidei castitatem ꝛ gratiam vel amorem debem⁹ inuiolabiliter custodire ꝛ mūdi florentis voluptatib⁹ nullomodo gaudere. Sed gemitu colūbino: ꝛ turturis amore ab oib⁹ delicijs abstinere. Sic tur tur qui perdito cōpare nunq̄ dr̄ ammō in viri di ramusculo sedere. Qui ergo olim mūdo et ꝑ dyabolo obtulim⁹ siue carni. nūc vo christo ꝛ ei⁹ dulcissime mr̄i offerre debem⁹. Ad h⁹ mouet Innocē. hui⁹ festi reddēs causaz q̄re cerei portātur hodie dicēs. Quid ē hoc qd̄ in hoc festo cereos portam⁹ accensos: Hoc est q⁹ mulieres romanor⁹ his dieb⁹ fastū luminariū faciebāt dicētes. Quod proserpina fuit adeo speciosa q⁹ pluto infernaliū deus eam rapuisset ꝛ deam eam feciſſet. quā qz mater eius cereis facib⁹ accensis in cena monte tota nocte per siliciam quesisse credebat. Sic ipse mulieres romanor⁹ repñtātes: ad memoriā ipsius in principio mensis: facib⁹ accensis orbem de nocte lustrabant. Cum aūt sancti patres nō possent cōsuetudinē istam destruere penit⁹. ꝓstituerūt in honore sctē Marie virginis cereos portare accensos. Sic que prius fiebāt in honorez ceteris. modo fiunt ad honorē v̄ginis. Et q⁹ pri⁹ fiebat in honore proserpine. mō fit ꝑ honore Marie: hec ille. Faciebant etiā in mense februario festū luminariū ad honorem februe matris martis dei belli. Et istum mensem februo cōsecrauerūt. ꝛ ipsum cū luminib⁹ solenniter colebāt. vt filius ei⁹ romanis victoriam cōcederet: cui⁹ matrē tam solenniter honorarent. Et ista solēnitas fiebat de qn quennio in quinquēniū. in qua vrbem cū luminarib⁹ illustrabant. Faciebant etiā festū hoc: in memoriā oim demonū infernaliū: vt ipsos placarent. ꝛ sup aīas defunctor⁹ suor⁹ ad miam inducerēt. vt eos leui⁹ punirēt. Quia vero difficile ē cōsueta relinquere. romani post q̄ ad fidē venerūt: adhuc festa in februario celebrauerūt Ideo Sergi⁹ papa. hanc solēnitatē Marie luminū instituit. Etiā dr̄ q⁹ Grego. papa instituisset: vt iā nō fiat ad honorez demonū. sed regīe angelor⁹. Et merito honorabāt romani pſerpinaz vt a sponso suo impetraret gratiā. Honorabāt februā: vt a filio suo eis obtineret victoriam. Honorabant demones aīas punientes: vt ipsas inde ducerent. Sed ista tria Gram: victoriam ꝛ miam. a matre dei habem⁹. Scōm q⁹ canitur. Maria mater gr̄e: mater mie. Ipsa enim dat viuis gr̄am. defunctis miam. vniuersali ecclesie obtinet ab hoste victoriam. Tertio purificari voluit vt legē purificationis terminar⁹ Sicut em̄ aduenientē luce cessant tenebre. sic aduenientē sole recedit vmbra. purificatione cessit tipica Jpi em̄ venit purificatio nr̄a. i. christ⁹ qui actiue dr̄ purificatio eo q⁹ nos per fidez purificat. ſm illud Actuū. xv. Fide purificans corda. Quarto purificari voluit. vt nobis paupertatem voluntariam cōmendaret. qz sacrificium paupez elegit. vt ps ex euangelio.

Sermo secūdus. De eadem.

Q Olūba venit portans ramū olyue. Gene⁹. viij.

Sermo

dicũt naturales. Q: mane veniẽte aurora por tans secũ solem. tunc aues munde ꝛ diume ad volandũ ꝛ cantandũ excitant vires aiales ma gis cõfortant. ꝛ aliquando egritudines alleuiã tur ꝛ diminuunt. Ideo illud temp⁹ vix ab egris expectat. qui cõtinue suspirãt ꝛ cum desiderio magno expectantes aurozam ꝛ solẽ venientez.

R Pistice per aurozã beatissima v̄go Maria designat. ſm illũ Cant. vj. Que ẽ ista q̄ pgredi tur q̄si auroza consurgens. q̄ solẽ aũt christ⁹ in intelligit. Quia sicut sol premittit aurozam. sic christ⁹ in mundũ ventur⁹ p̄misit Mariaz. de q̄ tandẽ natus est. Mat. j. Hz anteq̄ hec fierent antiq̄ sancti patres qui erãt egri ꝛ infirmi. ſm illũ ps̄. vj. Miserere mei dñe qm infirm⁹ sum. quottidie clamãt in oꝛonib⁹ suis. vt ait Aug. in ſmone hodi. O si me inueniat illa natiuitas. o si qd credo in scripturis dei: videã oculis meis Qñ veniat: qñ nascit: qñ videbo: putaſ durabo putas isti oculi videbũt per quẽ coꝛdis reuela bunt secreta? q. d. nequaq̄. Et sic infirmi cũ de siderio aurozã: vel aduentũ solis expectantes interdũ consolant ab his qui eos hũt in cura q̄ dicũt ad ipsos. Ne cõtristemini. qz in p̄ximo est auroza ascensura vbi infirmitas minuetur. Ita Moyses qui in custodia habuit humanũ gen⁹. consolabat eos alonge cũ dixit. Columba ve nit portans ramũ olive ꝛc. Jd est v̄go Maria venit q̄ dr̄ auroza portãs secuz ramum olive. i. xp̄m mirificoꝛdissimum. qui alleuiauit oñs infir mitates vr̄as. ꝛ hoc q̄ ille dudũ p̄dixit: hodie ẽ impletũ. qñ illa bñdicta auroza q̄ vt colũba ve nit in templũ portans in bꝛachijs suis floꝛidissi mũ ramũ olive xp̄m solẽ iustitie. Quod cũ aũt audiret symeon q̄si munda auiſ excitcat⁹ fuit ad volandũ q̄ tardus fuit ad eundũ pꝛe senectute ꝛ pꝛe gaudio cepit cantare dicẽs. Nũc dimi. Fi nuz tuũ dñe. Et adeo foꝛtis ẽ effect⁹. vt in vlnis suis debilib⁹: poꝛtaret illum qui virtutes gerit vniuersaſ. Et de hoc aduẽtu dicũt v̄ba p̄dicta. In qb⁹ v̄bis p̄assumptis: duo desꝛibunt. Pꝛi mo Marie humilis p̄formatio. ibi. venit colũ ba. Scdo filij legalis p̃tatio. ibi. portans ra mum.

V De quo est notandũ ſm natural Colũba solet se ceter⁹ auib⁹ bob⁹ magis cõfor mare. Sicut eñ homo naturaliter diligit mun diciã. Quia scriptũ est Pꝛouer. xxij. Qui dili git coꝛdis mũdiciã, ppter v̄ba labioꝛ suoꝛ be

B bebit amicũ regẽ. i. xp̄z. Ita ꝛ colũba diligit lo ca munda. Qz ſm Aꝛisto. in li. aialiũ fimũ suuz extra nidũ suũ picit. ꝛ h⁹ facere pullos suos in struit ꝛ cõpellit. Mozaliter p̄ colũbaz intelli gitur v̄go Maria. qz ꝛ xp̄s sponsus ꝛ filius⁹ suus vocat eã colũbaz. Cãt. ij. Surge, ppera amica mea colũba mea: in foꝛaminib⁹ petre in cauerna macerie. oñde m̄ faciẽ tuã ꝛc. ꝛ Cant. iij. Quã pulcra es amica mea: q̄ pulcra oculi tui colum baꝝ. Ista sanctissima colũba dilexit mundiciã aie ꝛ coꝛpoꝛis. ymo fuit tota mundicies. ſm il lud Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛ ma cula nõ est in te. Et ad hoc oñendũ bodie sta tuit ecclesia. vt lumina in manib⁹ fideliũ depoꝛ tentur. ad ei⁹ videlz mudiciã designandã. vt di cit Jacob⁹ ianuenſ. Ac sic aperte dicat ecclesia Virgo mundissima purificatione nõ indiges. ſz tota rutilas ꝛ tota splendes. Et in candela sig nificãtur quattuoꝛ pꝛerogatiua que fuerunt in Maria ppetua v̄gine.

C Pꝛima est v̄ginitas i carne. que intelligit per cerã. Sic eñ cera ab a pib⁹ sine coꝛruptione generat. Sic Maria xp̄z genuit ꝛ in euũ v̄go p̄mansit. ſm illud Isaie. vij Ecce v̄go cõcipiet ꝛ pariet filiũ ꝛc. Jdeo dr̄ in c. fimiter. de summa tri. ꝛ fi. ca. Unigenit⁹ dei fi lius Jhesus christ⁹ incarnat⁹ est a tota trinita te: cõsequẽter ex Maria semper v̄gine. Et sic q̄ libet christian⁹ q̄ bodie in manu sua poꝛtat can delam ceream: est testis v̄ginitatis Marie. Et cõfundit omnes hereticoſ v̄ginitati Marie cõ tradicẽtes. Et p̄ncipaliter antꝛozij comeristas qui dicũt. e. c. firmiter. v̄ginitati Marie cõtra dicere dicentes. p⁹ xp̄m alios filios eam de Jo seph peperisse. Etiaz in hoc cõfundit alios he reticos cherinti ebyonitas: qui asserunt xp̄m a Maria per ioseph nuptiali coitu cõceptũ fuiſ se. ꝛ introducũt illud Mat. j. Anteq̄ conueni rent. i. añq̄ nuptiaꝝ solẽnia celebꝛarẽt. Sic eẽ exponit Piero. cõtra eludiũ. Gaude igit o xp̄ia ne ꝛ exulta. qz sicut per candelã iam virginita tem Marie ꝛ puritatem testatus es Ita ipsa re uera coꝛ tuum ab omni labe purgabit. teq; celi cis ciuibus eternaliter sociabit. ſm illud Ecci. xxiiij. Qui elucidant me vitam eternam habe bunt. Gaude igitur ꝛ tu virgo Maria cunctas bereſes sola interemisti. Dic exemplum de ce co illuminato qui semper contendebat contra iudeos. qui etiam fecit illud responsoꝛiuz. Gau de Maria virgo.

V Scda pꝛerogatiua est pu ritas in mente: que intelligitur per lichmẽ can dele in cera occultatuz. ſm illud ps̄. xliij. Dis glozia ei⁹ filie regis. Ista eñ interioꝛ puritas fuit in Maria tam magna vt nullũ suo aspectu alliceret. nec ab vllo vnq̄ potuit cõcupisci. Hz oẽs immũdos coꝛpis mot⁹ a singulis eam respi cientib⁹ extinguebat. qz v̄tus sue mentalis mũ dicie intus aspicientes ita penetrabat. vt oñs immũdicias repelleret ꝛ fugaret Recte sicut fa cit cedr⁹ de quo refert Jsi. li. xvij. que odoꝛe suo fugat serpentes ꝛ oia animalia venenosa. Naz in pꝛesentia cedri serpẽs immũdus aut aliquod aial immũdũ nõ põt subsistere. ꝛ si mãserit mo-

rietur. Ita puritas vginis oms motus veneno sos carnales in boibus in pnia ei⁹ existentibus fugabat ꝛ sanctitate sua totaliter occidebat.

Ita ꝓparat se cedro Eccl. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. ꝓpter bas duas prerogatiuas bñ vgo bñdicta cedro ꝓpaꝛ. qz sicut cedrus a nullo verme neqꝫ interi⁹ neqꝫ exteri⁹ pt exterminari. nec sicut alia ligna violari vel corrumpi fm Isi. vbi s. Sic nec Maria vgo potuit exteri⁹ in corpe: vel interi⁹ in mẽte violari. sicut testaꝰ Aug. in fmone de anũciatione ei⁹ loquens in persona virginis dicẽs. Ego te filium concepi: ꝛ virginitatem meaꝫ non violaui. ꝛ regem concepi castitatis egredientem ꝛ ingrediẽtem. habui in palatio ventris filium imperatoris. ꝛ de manib⁹ meis clauem virginei pudoris pozta facta sum celi. Janua facta sum filio dei. Illa pozta sum clausa quã in visione diuina ezechiel vidit ꝓpha. de qua in me vates dicit. vidi pozta in domo dñi clausa. Quid est pozta que erat in domo dñi clausa: nisi q Maria erit semper intacta. At quid est qd homo transit p eam ꝛ egrediet: nisi q spũssanct⁹ impgnat eam. Et quid est q clausa erit ineternũ: quia Maria erat vgo ante ptũ: vgo in ptu ꝛ vgo p⁹ partum. Et subdit. Natus de meo ventre me misit intactam matrẽ. adimpleuit ventrẽ meũ diuinitate ꝛ vteꝫ meum nõ euacuauit castitate. Exiuit de vtero meo gigantico cursu magnifico. ꝛ venter me⁹ non est pudoze euacuat⁹. nec in ꝓceptione inuenta sine pudoze. nec in pturitione inuenta sum cum doloze. hec Aug. in persona Marie.

D Tertio prerogatiua fuit sanctificatio vtraꝫ que intelligitur per bñdictionẽ candele. Hodie em candele bñdicenẽ ad significandũ q maria in vtero matris fuit bñdicta ꝛ sanctificata ꝛ perfectissime mũdata. q nullũ babuit inclinatiuuꝫ ad peccatũ. Teste Bern. qui ait Puto q copiosior gra sanctificationis descendit in Mariã q ipam nõ solũ emũdauit. sz etiã a futuris pserauit. Ideo dicit ps. xlv. Sãctificauit tabernaculum suũ altissim⁹. Quarto ꝓrogatiua ẽ claritas in cõuersasiõe q per lumẽ ardẽs itelligit. sicut em lumẽ lucẽs oms in domo illumiat. Sic Maria per clarã suã cõuersationem oms ad se venientes illuminabat. Ideo de ea dicit beat⁹ Amb. in li. de vginitate ꝑma pte. Quid nobil⁹ dei matre quid splẽdidius ea quã splendoz. elegit etern⁹. quid casti⁹ ea que corpus christi sine ꝓgnitione viri generauit. Et subdit de ceteris vtutibus. Quid loquar? Virgo em erat nõ solum corpore. sed etiã mẽte. q nullo doli ambitu sincerum adulteraret aspectuz. corde humilis orandi paratioz. legendi studiosioz. Non em in terra diuitiaꝫ: sz in prece paupꝫ spez tempant verecũda fmone. arbitrio mẽtis nõ hoiem sz deũ studuit querere. nullũ ledere oĩb⁹ bñ velle maioꝛib⁹ assurgere: equalib⁹ nõ inuidere iactãtiam fugere rõnem sequi. amare vtutem. quando ista lesit vultu pentes: qñ derisit pauperem qñ vituuit inopẽ? q. d. nunq. Ecce q claraz cõuersationẽ habuit inter hoies. Et hoc testificamur hodie cũ lumina ardẽtia in manib⁹ baiulamus. q. d. O maria vgo clara est ꝓuersatio tua recte sicut hec luminariũ accensio. ex his quatuoz prerogatiuis pz munditia virginalis propter quã purificationem nõ indiguisset voluit tñ purificari: vt nos ad mũdiciam inuitaret. Parũ em ꝓdesset nobis purificationem vginis celebrare: si in nobis pollutã mentẽ nõ bꝛem⁹. Quia sic nõ agerem⁹ festũ virginee puritatis. sed pozcine feditatis. Ideo sicut virgo purificari voluit q nõ indiguit. sic nos q in mult⁹ offendimus multomagis purificatione indigemus.

E Circa qd notandum purificatio. aliqua ẽ incipientium: aliqua ꝓficientiũ. tertia pfectoꝝ. Purificatio incipientiũ debet fieri exteri⁹ ꝛ interius. interi⁹ vt purificetur voluntas ab omi peccati inqnatione. Quia dic Bern. in quodaz fmone. Bona volũtas in animo est ozigo oim bonoꝝ: ꝛ mater oim vtutum. Sz ecõtra mala voluntas est mater oim viciorꝝ ꝛ malorꝝ. Ideo custos aie sue valde sollicitus esse debz circa custodiã voluntatis sue. Purificari etiam debz intentio ab omni duplicitate. fm illud Jaco. iiij. Emundate man⁹. i. opera peccatoꝝ ꝛ purificate corda duplices animo. Purificetur etiaz verbo ab omni perturbatione. qz alias ratiõe perturbata veꝝ non potest cognoscere. Ideo dicit venerabilis Boeti⁹ li j. metro viti. Tu quoqꝫ si vis. lumine claro cernere verum. Framite recto cozpoze callem gaudia pelle. pelle timoꝛez spemqꝫ fugato. nec doloz assit. nubila mens est vincta que frenis. hec vbi regnant. Exteri⁹ debet incipiens purgare oculos ab illicita visione. fm illud ps. cxviij. Auerte oculos ne videant vanitatẽ. Qd exponẽs Lucidi⁹ sapiẽs dicẽs Auerte oculos tuos a muliere compta ꝛ ne circũspicies speciez alienam Eccl. ix. At hanc doctrinã perpendit Job qui ait. xxxj. pepigi fedus cum oculis meis ne quid cogitarem de mulieꝛe. Legitur etiam in vitaspatrum. q abbas quidam volens irrigare oztum suum. iuit ad sumendũ aquam cũ faceret tegebat cuculla oculos suos ꝛ faciem suam tñ ad pedes suos intẽdens. Q videns vnus frater dixit sibi. Ut qd tegis faciem tuam fili? Respondit. ne viderent oculi mei arboꝛes ꝛ occupata mens mea in cõsideratione ipsaruz impediretur a contemplatione sua. Purificande sunt aures a detractõe

sua. fm illud Eccl. xxviij. Sepi aures tuas. z noli audire linguã nequã. Qua legit in vitas patrũ li. ij. c. xxv. De abbate Ipericio qui ait. Melius est carnes comedere z vinũ bibere. s. quib⁹ licitũ nõ est. q̃ comedere in vituperatiõe carnes fratrum. Sicut eñ susurrãs serpẽs euã de paradiso percussit. Ita q̃ fratri suo detrahit non solum suam. sed etiam audientis aiam perdidit. Ita dicit Bern̄. in quodã sermone Nunqd non lucro est lingua detractionis pfozata acutissimo ferro. tres per cutiens ictus vno cum detrahit seipsam z audientes. Ideo detractiones nõ sunt audiende. ¶ Purificari etiã debet omnis a mala locutione. qz de omni vbo ocioso qđ locuti fuerint hoies reddent rationez de eo in die iudicij Math. xij. Si vos de hac materia plura habere volueritis. q̃rite s̃. in die circũcisionis membro. ij. ¶ Purificatio aũt pficientium est in cõtinuo desiderio pficiendi z vtu ali pgressiua. Qz fm b. Gzego. In via dei stare retroire est: z retrocedere. Ideo dic̃ Aug. summa perfectio xp̃iane religionis est vt quãtumcũq̃ homo in hac vita pficiat: semp sibi putet superesse qđ querat. Et per illud dictũ Aug. eliminatur erroz pelagij z suoz sequatiuz: qui dicebant q̃ in hac vita homo possit tantũ culmẽ perfectionis attingere q̃ amplꝰ in gratia nõ possz pficere. Illis aũt pficientib⁹ triplex gratia vt purgatio est necessaria. Quia dicit Guilh. doctoz parisien⁹. Qz purificatio est triplex. Purgatur eñ corpus per potationẽ Medici eñ cũ viderint peccantem materiam in infirmo. fm q̃litatem morbi faciunt potationẽ purgatiuaz q̃ ad dissoluendum morbum oparatur. z hec fit per calamũ aut ad molificandũ sicut fit cũ fistula. vt dicit mgr̃ in li. vij. ppe. Per hanc potationẽ cõtricio designat. que debet fieri ex vbis amaris vtpote q̃ deum dereliqt per pctm̃. fm illud Hiere. ij. Scito z vide q̃ malũ z amarũ est relinquere dñm deũ tuũ. z nõ eẽ timorẽ eius apd te. ergo recordãda sunt peccata: aut anni peccatoz. Sicut fec̃ Ezechias Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oms annos meos in amaritudine anime mee. Et hãc potionem pficere debẽt medici spũales. s. pdicatozes z cõfessozes. q̃ debẽt monere peccatozes vt habeãt cõtritiões. Sic̃ fecit beat⁹ Amb. sibi cõfitentib⁹. fleuit z ad cõtritionẽ sepissime incitauit. Et q̃re b⁹? Certe iõ qz fm medicos potio tã amara eẽ posset q̃ omnez infirmitatẽ ab infirmo expelleret. vt nec vlla alia medicina indigeret. Ita tãta posset eẽ cõtritio vt ait Archidyacon⁹ in glo. super decretis. vt absq̃ satisfactiõe extrinseca i hoc seculo peccatoz penã purgatozij euitaret. z vitaz eternam in momẽto possideret. qđ fit propter miaz magnã saluatozis. Sicut legit̃ de latrone cõfitente. de pe. di. j. c. importuna. ¶ Scdo purificatur dom⁹ per scopationẽ. Sicut videmus q̃n dom⁹ efficitur immunda: tunc per familias immundicies expurgãtur. Per hãc purgationem pfessio designat̃. per quaz rex dauid purgabat̃ dicẽs in ps̃. lxxvj. Exercitabar z scopebã spm̃ meũ. Sic z familia dom⁹ dei qñ vident mentem pctoris immũdaz debẽt eam mũdare monitiõe salutari. fm q̃ iubet papa Celestinus. in fmone dicens. Sacerdotes ita boiez pfitẽtem sibi toto conatu z nisu suo ad fletũ alliciãt. z ad miserandũ q̃ sibijpsis prouocẽt z inclinẽt. qz fletus est nuncius ad mentis purificationẽ per scopã confessionis. Si eñ dom⁹ deberet totaliter fieri munda. oportet q̃ aqua pfundet̃. ne puluere de terra excitati parietibus adhereant.

Sed vt totaliter expurgentur. ¶ Tertio purgatur triticũ a paleis p flagellationẽ. volẽs eñ debite triticũ a paleis z stramine separe est necesse audacter flagellare. Et in hoc significatur satisfactio aut carnis maceratio que diuidit hominẽ a peccatoz paleis. Qz fm Augusti. qđ lima ferro. qđ flagellũ grano. hoc tribulatio viro iusto. Ideo pfesor volens debite purgare pctorem. necesse ẽ vt iniungat sibi satisfactionẽ ppetentẽ. Qua de re p̃cipit̃ in canone fraternitatis. xij. q. ij. c. fraternitas. Qz satisfactio debz fieri fm delicti quãtitatez. Et sunt vba Gzego. sic dicẽtis. Fraternitas tua ex psona furis pensare põt q̃liter valeat corrigi. Sũt eñ quidam hñtes subsidia z furtũ ppetrãt. z sunt aliq̃ qui i hac re ex inopia delinquũt. quare necesse ẽ vt q̃dam damnis alij verberib⁹ corrigant̃. Purificatio aũt mentis pctoz cõsistit in pure mentis in deũ omnimoda subleuatione. vt iaz ea solum q̃ sursum sunt sapiant. vt possint dicere illud ad Gall̃. ij. Viuo ego iam non ego. sed vuit in me chr̃ist⁹. Qđ sic intelligit̃. Viuo ego. s. vita gr̃e z vtutũ. iam nõ ego. s. viuo fm carnẽ vel veterez boiez quẽ dudũ deposui. viuit aũt in me chr̃ist⁹ fm spm̃ ei⁹ viuo z ei⁹ exẽplis adhereo. De hac puritate dr̃ Job. xxvj. Spũs dñi ornauit celos id ẽ pfectos. sole. i. supioꝛi rõne z luna. i. inferioꝛi rõne. z stell̃. i. alijs vtutib⁹. Taliter etiã ornata nostra colũba vgo Maria hodie venit in tẽplũ. Nõ ex obligatione. sed ex vera obedientia. qz nõ fuit ad purificationẽ obligata. Quia fm Bern̄. fuit pius sanctificata q̃ nata. Venit inq̃ portas secũ ramũ oliue. hoc ẽ xp̃z filiũ ei⁹ in signũ pacis. Quia fm Isi. li. xvij. Arboz olyua dr̃ arboz pacis. z rami eiusdẽ arboris olym mittebant̃ legatis romanoz. p pace obtinenda siue alijs offerẽda. Maria est legata totius trinitat̃. quã hodie celestis pr̃ misit pacẽ pro nũ-

ciare. Ideo eam sine ramo oliuaꝝ mittere noluit. Qꝛ figuratū est Gene. viij. vbi legitur. Qꝛnoe misit colūbam de archa. vt videret si iā cessassent aque super faciē terre. Illa āt venit portans ramū oliue virentib⁹ foliis in oze suo ꝛ h⁹ fuit insignū recōciliationis. ¶ Spūaliter noe significat patrem celestē q̄ hodie misit de bethleem ciuitate colūbam simplicissimā. ꝛ candidissimam v̄ginem Mariam q̄ veniens in bierusalem portauit secū christū oliue ramum in signū recōciliationis ꝛ mie. Ideo canit hodie in missa introitu. Suscepim⁹ de⁹ miam tuaꝝ in medio templi tui. Et hoc tangit euāgeliū Luc. ij. dicēs Postq̄ impleti sunt dies purgatiōis marie ꝛc. Et hoc designat ecclesia per ea que i filijs suis hodie memozat. Nam sicut Maria christum qui est verum lumen ad reuelationem gentium in manib⁹ portauit. Sic portat ecclesia cereum ad designandū xp̄m. qꝛ in cereo sunt tria. s. cera lichmē ꝛ ignis. per q̄ significant tria que fuerī in xp̄o. Nam cera significat carnez xp̄i. que nata est de virgine sine cozruptione. Sicut apes gignūt sine alterutꝝ cōmixtione. Lichmē in cera significat latentem in carne animam candidissimaꝝ Ignis vero lumē significat diuinitatē Quia de⁹ noster ignis consumēs est. Uersus Hanc in bonoze pie: cādelā porto Marie. Accipe per cerā: carnē de v̄gine verā. Lichmē celata latens: aīa sub cozpe candēs. Per lumē numen: maiestatisq̄ cacumen. Hanc igit cādelaz christ⁹ ꝛsumsit se totalit in nostrū obsequz. Lō sumpsit em carnē per vulnerationez Isaie. liij. Vulnerat⁹ est ꝓpter iniq̄tates nostras: ꝛ attritus ē ꝓpter peccata nostra. Cōsumpsit se p sanguinis effusionē Ja. lxiij. Quare rubꝝ est idumentū tuū: ꝛ vestimēta tua q̄i calcantiū in tozcular. Cōsumpsit aīaz p tristiciā ꝛ dolozē Matthei. xxvj. Tristis est aīa mea vsq̄ ad moztem. Cōsumpsit vitā cozpalē per abzeuiationē. Isa. xxxviij. Precisa ē velud a texente vita mea Cō sumpsit subam cozpalē vsq̄ ad denudationem. Fm illō ps. xxj. Diuiserūt sibi vestimēta mea.

¶ Sermo de sancta Agata v̄gine.

Oꝛ nostra pa uula ē: ꝛ vbera nō habet Cantl. viij Scōm naturales. Nardus est herba modica ꝛ odozifera. hec masticata in oze fetozē oīez amputat: ꝛ gingiuas putridas mundat. Ut dicit Pli. in spe. na. Mistice per banc herbā beAgatha designat. qꝛ sicut nardus ē modica ita beata agata fuit modica in humilitate. q̄d ex h⁹ patet q̄ se ancillā dei dixit dicens. Ancilla xp̄i sum ego. Nam oīdo me seruilē personā. Fuit etiam odozifera per sanctā famā. Ita q̄ popul⁹ siracusan⁹ per quiquaginta miliaria audiēs el⁹ famā sctāz. ad vzbē cathinēsiuz sitiētez pgeret vt hr̄ in legēda el⁹. ꝛ sancte Lucie v̄gis. Jō pōt etiā expōi ō ea illud Cāti. cl. j. Cū esset rex in accubitu suo: nardus mea dedit odozem suum. Nec igit v̄go amputauit de oze suo fetozē suum maledictionis. qꝛ in tribulatōe deum bñdixit et sanguine suo clarificauit. Deste Amb. in li. pzefationū. O felix ꝛ inclita v̄go q̄ meruit dñz pzo laude fidelis martirij sanguine clarificari suo. Ideo bñ cōpatur angelis quoꝝ interest semp dñm bñdicere ꝛ laudare. Fm illud ps. cij. Bñdicite dño oīs angeli eius. Et dañ. iij. Bñdicite angeli dñi dño. Ideo vocāt eam suā sozozem in verbis ꝑassumptis Sozoz nostra paruula ē ꝛc. In quibus verbis a trib⁹ cōmendat. ¶ Primo ab angelica vicinitate. ibi. Sozoz nostra. Scdo a ꝓfunda humilitate. ibi. Paruula est. Tertio a passionis acerbitate. ibi. Ubera nō hz Circa ꝑmū est notandū. Auctoz. ij. li. ꝓpe. B varias ponit ꝓpetates angeloꝝ. ꝓpter quas bea. agath. angelis cōparat ꝛ eoꝝ sozoz noīat. Prima qꝛ angelica natura ē fortis. Nam vt A dicit Dionisi⁹ de celesti ierarchia. Oīa aduersa cobercent siue resistunt. Nihil em est q̄d posset angelis resistere. Ideo dicit Damas li. ij. c. iij. Pōt em vnus angel⁹ multos vincere armatoꝝ Quod figuratū ē. iiij. Regū. xviij. vbi legitur. Sennacherib ꝓnceps regis assirioꝝ: veniēs in iudeā: misit nuncios ad ezechiā regē dicens Hec dicite regi ezechie. Non te seducat de⁹ tu⁹ in quo habes fiduciā. Neq̄ dicas nō trade bierusalē in manus regis assirioꝝ. Tu em audisti que fecerī reges assirie vniuersis terris. Quō vastauerūt eas nō solus poteris liberari. q. d. nullomō. Cū accepisset lr̄as de manu nunciozꝝ ꝛ legisset: ait rex israbel. Tu es de⁹ solus oīm regū terre q̄ fecisti celū ꝛ terraz. Inclina aurez tuam: ꝛ audi. ꝛ aperi oculos tuos: ꝛ vide. ꝛ audi oīa v̄ba sennacherib. qui misit vt exꝓbraret deū viuentē. Dñs aūt exaudiuit euz. ꝛ misit el vnuz angelū q̄ percussit vna nocte in castris assirioꝝ. octuaginta quinq; milia virozum. q̄ mane nihil inueiebat in armis nisi puluis. Jsta ꝓpetas angeli etiā cōuenit be. v̄gini agathe. q̄ fuit adeo fortis q̄ nullis tozmētis potuit frāgi. qꝛ fuit sicut adamas. Fm illud Ezech. iij. Ut adamantē ꝛ silicē dedi faciē tuā. Jpa em superauit fortiter cozpus ꝓpzium ꝛ seculū. Ita vt de ip sa exponi potest illud Prouerb. xxxj. Accinxit in fortitudine lumbos suos. ꝛ roborauit brachium suum. Et vere magna fortitudo fuit in fragili virgine. que in paucis viris reperit. Jō dicit

beat⁹ Grego. in omel. Qñ ad illud terribile exa
men distrct⁹ iudex aduenerit. q̄d nos viri dici
mus cū huius femie gloziā vidim⁹. Que aūt vi
ri excusatio quādo hec oñdenť que cū seculuz z
sexuz vicit Quid nos barbati z debiles dicem⁹
cū ire ad regna celestia puellā per ferrū videm⁹
quos ita supbia inflat: ambitio perturbat: luxu
ria inq̄nat. hec ille. // Scdo angeli sunt puri z
vgines a natura. z hoc designant pictozes q̄ de
pingūt imagines angelo⁹ zonis aureis circū-
cinctos. q̄ per vtutū habitū taliter sunt accin-
cti. q̄ nullaten⁹ ad aliq̄ vicia carnalia dilabun
tur. z hoc oñdit dñs Luc. xx. dicēs. Filij huius
seculi nubēt z tradunť ad nuptias. illi aūt q̄ dig
ni habebunť a seculo illi neq̄ nubēt neq̄ vxoz
ducūt. Erūt sicut angeli dei. s. puri z vgines
Et hec pzopzietas angelo⁹ cōuenit. b. agathe
que decozata fuit vginali puritate z humilita-
te. Sicut testať. b. Amb. in li. pfationū dicens.
O illustris z gloziosa gēmis illustrata decoze.
que inter tozmēta aspera cūctis pzelata mira-
culis z mistico pollens suffragio apli meruit vi
sitatione curari. hec Amb. Et pzopter hāc pu
ritatē vginalē dř sozoz angelo⁹. Quia dicit. b.
Piero. In carne z nō fm carnem viuere: angeli
cū est z nō humanū. Idē in fmone de assumpti
one dicit. Pzofecto in carne pter carnē viuere
angelicū est: vel nō ē vita terrena: sed celestis.
vnde in carne acq̄rere gl'am angelo⁹: magis ē
meritū q̄ habere. Esse nanq̄ angelū felicitatis
est. esse vo virginē vtutis. dū hoc vgo viribus
optinere nitiť cū gratia q̄ hz angel⁹ ex natura
Vtrūq̄ tñ esse angelū diuini muneris est officiū
nō humanū. Et sic pz q̄ bea. agatha fuit ange-
lus pzopter puritatē Jō de ea exponi pōt illud
Cant. vij. Statura tua assimilata est palme. h⁹
est āgelice celsitudini. q̄ fm Jsi. li. xvij. Palma
est arboz nobilis insignis perpetue pulcritudi-
nis: z virentis diuturnitatis: vestita flozib⁹ z si
ne vlla successione conseruans folia sua tpe hye
mis z estatis. Sic angelica natura est nobilis.
ideo assimilať aq̄le. p mgr̄m li. ij pzope. Quia
aq̄la est nobilissima auiū z etiā eterne pulcritu-
dinis. ideo vocanť a dioni. in li. de cele. ierarc.
specula clarissima: z diuini luminis receptacu-
la. Et hoc q̄ dř de natura angelica pōt dici de
sancta agatha q̄ ē sozoz angelo⁹. Teste Amb.
in li. de vginitate. Sozoz angelo⁹ est vginitas
// Tertio angeli hñt ignitā charitatē. fm illud.
ps. ciij. Tu qui facis angelos tuos spūs z mi
nistros tuos ignē vrentez. ideo ꝓpātur igni fm
mgr̄z li. pdicto ꝓpter diuini amoris incēdium
z lucē cognitionis. Nā in igne lucēt z in dilecti
one ardēt. Jta ec. b. aga. habuit ignitā charita
tem. vt bř ex triplici signo. // Pzimū est q̄ oīa
terrena ꝓpter deū cōtempsit. fm illū Cant. viij ꝺ
Si dederit hō oēm substā suā q̄si nihil despici-
et eā. Scdo q̄ pro eo moztem sustinuit. Jdeo
de ea exponi pōt illud Cant. viij. Foztis est vt
moz⁹ dilectio tua. et vt infern⁹ aq̄ multe nō po
tuerūt extinguere charitatē Sic eñ moz⁹ sepa
rat aiaz a cozpe. sic dilectio. b. agathe fuit tam
foztis q̄ aiam a cozpe pmisit separe per moztē
Añq̄ ad oř onē ydolo⁹ voluisset cōsentire. q̄z
sciuit foze scriptū hiere. xv. Si sepauerį pcioſū
a vili. i. aiam a cozpe, ppter me q̄si os meū eris
Vel sic infern⁹ ita ē foztį q̄ aias q̄s in se rapit
semel: foztiť tenet z custodit q̄ nullam amittit.
Jta tā foztį fuit ipsa cū xpo ꝓiūcta q̄ nec p mi-
nas nec tozmēta potuit ab eo separi. fm illud
ad Ro. viij. Quis nos sepabit a caritate. Ver
tiū ē q̄ sp christū in cozde z in oze habuit. q̄z di-
xit. q̄diu viuā ipz i cozde z i labijs meis iuoca
bo. q̄z reuerēdū nomē xpi fuit lr̄is aureis i coz-
de ei⁹ inscriptū. ppter qđ tā sedule fuit ab ea in
uocatū. Et si coz ei⁹ fuisset scissuz: sine dubio in
eo fuisset reptū. Sic legiť sile de sctō Ignatio
martire q̄ inter multo⁹ tozmento⁹ gñā: nuq̄
ab iuocatōe nois xpi cessabat Qđ cū toztores
pquirerēt: cur hoc nomē totiēs replicarz: dixit
hoc nomē meo inscriptū ē cozdi. z iō ab inuoca
tione ei⁹ cessare nō valeo. P⁹ moztē igr̄ illi⁹ illi
qui audierūt. volētes curiosius expiri: coz ei⁹
a cozpe euellūt scindentes per mediū. scriptum
h⁹ nom̄ ihs x⁹ lr̄is aureis iueneř. Et q̄uis coz
vginis illi⁹ nō fuit diuisuz: nec nomē christi visi
biliter inuentū. Nt tñ in ea fuit nom̄ christi: hūit
ab angelo testimoniū. // Nz legiť in legēda. Qñ
fideles coz⁹. b. agathe cū aromatib⁹ cōderent
z in sarthophago collocarēt Quidā iuuenes in
dutis sericis: nusquā visi pulcerrimis z ornatis
albisq̄ induti q̄ nunq̄ i illis ptib⁹ visi fuerunt
ad cozp⁹ ei⁹ venerūt. z tabulā marmoreā ad ca
put ei⁹ ponētes. ab oculis oīz statim disparueř
in qua erat scriptū. Mētez scāz spōtaneā: hono
rez deo pr̄ie liberationē. Qđ sic intelligiť. Mē
tez scāz hūit. s. in q̄ nom̄ xpi spōtaneā. s. obtulit
se. honoz̄ deo dedit z pr̄ie liberationē fecit.

Quarto angeli hñt vtutē pctā puniēdi. Qđ pz
ij. Reg. xxiiij. vbi legř. Nz dauid pp̄m ex elati-
one nūerare iussit. Misit ad eū dñs gad. ppha
di. Vade z loq̄re cuz dauid hec dicit dñs. Tri-
uz tibi dať optio: elige tibi vnū qđ volueris. ve
niēs aūt ad eū gad ait. Aut septē annis veniet
tibi fames in terra tua. aut trib⁹ mensib⁹ fugies
aduersarios tuos. Aut certe trib⁹ dieb⁹ erit pe
stilentia in terra tua. Dixit itaq̄ dauid ad gad
coartor vndiq̄. Sed melⁱ⁹ ē q̄ incidaz in manⁱ⁹
dñi cuⁱ⁹ mie multe sunt: q̄ in manus hominum.
et misit dominus pestilentiā in israbel. z moztui

sunt percussione angeli. lxx. M. virorꝫ. quo facto extẽdit dñs manũ suã sup hirlm vt dispderet eã. Sz dñs miserꝰ ẽ sup afflictionẽ ppli. ꝛ ait angelo ꝓcucienti. sufficit nũc ꝓtine manũ tuam Cũ aũt dauid vidisſz angelũ cedentẽ: dixit ad dñm. Ego sum q̃ peccaui: ego iniq̃ egi: isti sunt oues q̃d fecerũt. uertat obsecro manꝰ tua cõtra me ꝛ contra domũ pris mei. Ex hac figura pz q̃ angeli puniũt delinquẽtes. Jõ dicunt leones ſm mgr̃m li. ij. ꝑprietatũ. qz sunt terribiles peccatoribꝰ ꝛ demonibꝰ. hec ꝑpetates angelorũ etiã ꝓuenit. b. agathe. qz grauit puniuit maluz peccatorẽ Quicianũ. Refert Jaco. ianuẽſ in legẽda. Cũ quician⁹ post mortẽ vginis ad inuestigandas diuicias eiꝰ pgeret duo equi pturi tum inter se fecerũt ꝛ calces iactauerunt. vnus eñ mozsu ipz appecijt: alter calce pcussit ꝛ i flumen ꝓiecit. ita q̃ corꝑ nunq̃ potuit inueniri. ꝛ hoc valde iusticie ꝓgruebat diuine. Qz sic ait Boeciꝰ in li. v. psa. iij. Justis nunq̃ desunt premia sua: nec malis sua supplicia. Cui ꝓsonat illud Aug. in ſmonibꝰ cõibꝰ ſmo. xl iij. Impunitũ nõ põt eẽ pctñ. nec decz nec optz nec ẽ iustũ sez q̃ maneret impunitũ. Quita hec ẽ ꝑpetas angelorꝫ q̃ liberant a piculis. Sicut legit Gen. xix. Qz angeli q̃ hospitabant cũ loth eum de piculo magno incẽsionis sodome eruerũt dicentes. Surge tolle vxorez ꝛ duas filias quas habes. ne tu pereas in scelere ciuitatis. Jõ ſm mgr̃m ꝑpe. dicunt vigiles aut custodes. qz nullo somno oppſſi imminẽtia nobis picula nunciant. Ita bea. agatha liberat suos famulos ꝛ famulas ab oibꝰ piculis mẽtl ꝛ corꝑoris. qz põt ꝓfidenter id dicere põs. xc. Clamabit ad me ꝛ ego exaudiã eũ ꝛc. Qz legit in legẽda reuoluto ãno circa diẽ natalis eiꝰ mõs q̃dẽ eximi⁹ iuxta ciuitatẽ ruptꝰ eructauit incẽdiũ q̃ q̃si torrẽs de mõte ascẽdens ad vrbẽ cũ magno impetu veniebat. Tũc paganorꝫ multitudo de mõte descendit ꝛ ad sepulchr̃ bea. aga. ꝓ liberatione fugiens. velũ vndiq̃ cooptũ erat sepulchr̃ arripiũt ꝛ ipz statuerũt cõtra ignẽ. statimq̃ in die natalis vginis stetit ꝛ vltra nõ ꝓcessit. Ecce q̃liter agatha tanq̃ angelꝰ loth suos inhabitatores a piculo incẽdij liberauit. Jõ põt dici illud de ea q̃ canit de sctõ donato. Eruit a morte aias ciuiũ suorꝫ. Sexta ꝑpetas angelorꝫ. ẽ q̃ infirmos medicãt seu mistrãt alijs medicinã. Qd legit eẽ figuratũ tob. vj. Cũ Tob. pficiscẽs veniret cũ angelo in fluuiũ noie tigris: vt pedes lauaret. exiuit piscis ad deuorandũ. q̃ timẽſtbo. exclamauit voce magna dicẽs. Pñe piscis inuadit me. At quẽ angelus. apphende inq̃t brãciã eiꝰ ꝛ trahe ad te. qd cũ fecisset ait angelus. Exentera eũ ꝛ cor eiꝰ ꝛ fel ꝛ iecur repone. tibi eniz sunt necessaria hec ad medicamenta. Et vt hr̃ cap. xj. Thob. veniens ad pr̃em supsit de felle piscis: ꝛ liniuit oculos pris sui. ꝛ cepit albugo de oculis eius q̃si mẽbrana egredi. quã apphendens thobias ab oculis eius traxit. statimq̃ visum recepit. ꝛ hanc medicinã didicit ab angelo ꝛ ab eo accepit. Jõ dicunt angeli medici a magistro vbi s̃. Qz curãt nõ solũ infirmitates corꝑoꝫ sz etiã aiarꝫ. Hec ꝑpetas cõuenit etiã beagathe. qz põt ꝓferre medicinã corꝑoꝫ. Sicut legit in legẽda. b. lucie. Cũ fama. b. vgis agate pcelleret, puinciã vniuersaz: multi infirmi ad sepulchr̃ eiꝰ aduenientes sanitatis gr̃az receperũt Qd audiẽs. b. vgo lucia venit cũ matre sua eutitia q̃ per q̃ttuor annos sanguis fluxũ fuit passa. nec ab vllo medicorꝫ liberata. Peractl igit missarꝫ solẽnijs. b. lucia cũ matre, pstrauit se añ sepulchr̃ eiꝰ suffragiũ postulantes. q̃ cũ fieret lucia obdormiuit. ꝛ vidit. b. aga. in medio angelorꝫ gẽmis ornatã que stetit ꝛ ait. Lucia sozor mea: q̃d ad me petis. tu poteris pstare cõtinuo matri tue. Tã fides tua subueniat. ecce sanata est. ꝛ surrexit mater sanata Ecce q̃lis medica q̃ solo vbo põt sanare infirmitates corꝑales. q̃nto magis infirmitates aie interiores. Jõ clamemus cũ ps̃. ad ipsam dicentes. O agatha salua me ꝛ saluabor. sana me ꝛ sanabor. qm̃ laus mea es tu. Rogemꝰ ꝛc.

Sermo de sancta Dorothea vgine

Ego flos campi ꝛ liliũ ꝓualliũ. Cãt. ij. Auerrois cõmentator sup de plãtis Aristo. ait. Post vẽtos validos fructuosioꝝ efficit ois ortus atq̃ campus. Cui ꝓsonat ꝑli. in spe. na. dicẽs. Impulsus venti validus fructiferos efficit. natos quoq̃ fructꝰ. qz videmꝰ q̃ tũc cãpi ꝛ orti magis ornant floribꝰ ꝛ arborez magis virent. Recte A sicut ignis ſm ꝑli. in spe. na. a vẽto motꝰ magl ardet, ꝛ herba magis mota magis redolet. vt asserit Galienꝰ. Mistice p campũ seu ortuz intelligit celũ q̃d est ortꝰ deliciarꝫ ꝛ oim amenitatũ. Qz sicut in campis seu in ortis varij oriũtur flores. s. rose albe ꝛ rubee: viole: ꝛ lilia. Sic in celo sunt rose albe apl̃orꝫ. rubee martirꝫ. cãdide vginũ. iõ ẽ locꝰ ois amenitat. Teste deuoto doctore amãdo in oralogio sapie li. j. c. xj. Ibi inq̃t vnalis amenitas. ibi autũnalis fecũditas. ibi serenitas estiual. ibi iocũditas nuptial. Ibi vallis gaudiosa. Ibi ꝛ visio amorosa. Ibi sancti apli cũ summo amore ꝛ honore in iudiciaria resident ptãte. qz martires rutilãt roseo colore. ꝓfessores radiãt igneo fulgore. vgines ni-

neo cãdore. Ecce quã delicioſus ẽ ille ort⁹ celi. Iſte ort⁹ factus eſt fructuoſus ſlantibus ventꝫ tribulationũ ꝛ pſecutionũ. qz multi per tribulationes celũ aſcẽderũt. ꝛ velud flores ameniſſimi ipm ornauerũt. Quia per multas tribulationes optet nos intrare i regnũ celoꝝ. Actꝫ .xiiij Ita. b. v̊go dorothea de q̃ canit ecclia. O flos amenitatis: o roſa puritatis. p varias tribulatiões paſſiõis de hac valle miſerie trãſijt in cãpuz celeſtis leticie. vbi tanꝙ flos ameniſſim⁹ ornat celi cãpuz. Ita vt audet dicere. ego flos cãpi ꝛ liliũ cõualliũ ꝛc. Jn qb⁹ v̊bis a duob⁹ laudatur. ℙrio ab opatõis multitudine. ibi. ego flos cãpi. Scdo a ꝙtẽplatiõis altitudie. ibi. ꝛ liliũ ꝙualliũ. ¶ De ꝓmo ẽ ſciend̃. Dicũt naturales. Flos cãpi ẽ quidã flos nobilis: creſcens
B vltra ptes marinas: ꝛ hz ſtipitẽ multũ aſpez. Sed magnaꝝ ẽ v̊tutũ. ꝛ hz quinq folia rubea pulcerrima. ¶ Spũaliter per hũc florem cãpi: gl̃oſa v̊go dorothea aptiſſime deſignaꝫ. Recte em̃ ſicut flos cãpi oĩb⁹ ẽ aptus: ꝛ nulli ſe denegat qui eꝫ vſu vult potiri. q tm̃ nõ facit flos orti: q̃ clauſus eſt iumẽtis. Ita. b. v̊go doro. flos delectabilis oĩb⁹ eã inuocantib⁹. ꝓmpta ẽ ꝛ apta ad auxilia ꝙferẽda. qz põt ꝙpetenꝫ dicere illud ℙrouerb̃. viij. Ego diligẽtes me diligo ꝛ q̃ mane ad me vigilauerint inueniẽt me. oĩs em̃ q̃ mane: hoc ẽ in tpe gratie deuote in eꝫ laude et dilectione vigilauerit. ꝓculdubio ipam ad ſuuz auxiliũ inueniet. qz ipa ẽ illa ad quã dñs nr̃ ihs chriſt⁹ ſponſus hodie: ꝛ in oĩ tpe dicit illud. iij. Reg. ij. O ſponſa mea predilecta doro. Pete a me q̃d vis: nõ em̃ vas eſt vt q̃cquã denegẽ tibi Sic em̃ chriſt⁹ exaudiuit eã ꝓ oĩb⁹ q̃ memoriaz eꝫ agerent. Et cũ eſſet mortalis: dicit ad eaz illud Cant. ij. Surge ꝓpera amica mea formoſa mea colũba mea ꝛ veni electa ſpõſa mea: oia q̃ petiſti impetraſti. Quãtomagl ipam nũc exaudit cũ exuta molle carnis ſedet in ꝙſpectu eꝫ vt regina. ꝛ põt dicere illud Apoc̃. xviij. Sedeo nũc vt regina ꝛ luctũ nõ video. Jpa em̃ figurata eſt ꝓ prudẽtiſſimã mulierẽ abigail. j. Reguz. xxv. De q̃ legr̃ cũ dauid eſſet in deſerto cũ pueris ſuis. miſit ad nabal ꝓ victualib⁹ vt ſibi ꝛ ſuis deſtinaret alimẽta. Nabal ãt deſpexit dauid dicẽs Quis ẽ dauid ꝛ q̃s eſt filꝰ Jſai qui nulliꝰ ẽ valoris: ꝛ etiã deſpexit ſuos. Jõ dauid iratꝰ dixit ad ſuos. accigaꝫ vnuſq̃ſq gladio ſuo. ſ. ad capiendã vindictã: de tã vili ruſtico. Qñ percipiẽs prudẽs abigail venit ad dauid. ꝛ indignatioem eꝫ ſup viro ſuo nabal mitigauit ꝛ plorauit. Tũc ait dauid. Bñdictũ eloq̃uz tuũ: ꝛ bñdicta q̃ ꝓhibuiſti me: ne irẽ ad ſanguinez ꝛ vlciſcerer me. Et ecce audiui vocẽ tuã ꝛ honoraui faciem tuaz. mortuo aũt nabal miſit rex vt ſumeret eã in vxorez. ꝛ venerũt pueri dicẽtes. Dauid miſit nos ad te: vt accipiet te in vxorez. ¶ Spũaliter aũt per dauid chriſt⁹ intelligiẽ. Quia dauid interpretatur manu fortis. Et chriſt⁹ ꝛm ps̃. xxiij Eſt fortis ꝛ potẽs in prelio. Hz per nabal interpretaꝫ ſtult⁹. ꝛ ſignificat peccatorẽ: ꝛ ꝑncipaliꝫ theophilũ: q̃ fuit ſtult⁹ ante cõuerſionẽ ſuaz. et blaſphem⁹. ꝛ deſpexit chriſtuz vez dauid ꝛ eꝰ familiã beatã doro. qñ dixit. dorothee mitte nũ roſas de viridario ſponſi tui. q. d. nullo modo potes hoc facere. qz ſponſus tuꝰ nõ eſt potens in hoc mẽſe febzuario ꝓducere roſas: cum vniuerſa terra frigore ſit ꝙſtricta. Quare iratus chriſt⁹ de tali blaſphemia ſup ipſuz ꝓtulit ſentẽtiã mortis. ꝛm illud Leuit̃. xxiij. Qui blaſphematur nomẽ dñi moriaꝫ. Hz prudẽtiſſima v̊go dorothea: ꝓ abigail deſignata. tranſiens ad locũ paſſiõis: ꝓro eo chriſtũ exorauit. ꝛ irã eꝰ mitigauit. ita vt diceꝝ poſſz cũ ps̃. lxxxiij. O dñe mitigaſti oẽm iraz tuã: aduertiſti ab ira ĩdignationis tue. Et xp̃s dixit ad eã. O dorothea bñdictũ eloq̃um tuũ. vt ſ̃ patuit. Miſit igiꝫ ad eã angelos ſuos: vt ipſaz ſibi ſumeret in ſponſam ꝛm illd̃ Sap̃. viij. Hanc amaui ꝛ exq̃ſiui eaz ñ ſponſam ſumere. ꝛ amator factꝰ ſum forme illꝰ Et ecce venit ad eã puer purpura indutꝰ ferens ſportulũ cum roſis inſignum deſponſationis. Quia ſolent procuratores ſponſis ſuis mittere munuſcula vt eas citꝰ inclinent ad cõſenſuz Sicut habeꝝ Geñ. xxiiij. de Jſaac qui miſit Rebecce virgini vaſa aurea ꝛ argentea. vt ipſaz citius inclinaret. Sic fecit chriſtus huic ſpecioſiſſime doro. Jpſa em̃ bñ dicitur flos: qz flores dicuntur a florere. Jpſa em̃ floruit in oĩb⁹ v̊tutibus in ſapĩa: qz ſolicite laborauit q̃ fuit optimũ Jõ de illa põt dici illud ℙrouer. xiiij. Mulier ſapiẽs edificat domũ ſuã. Floruit in fortitudine. qz fabriciũ tyrannũ mũdũ ꝛ diabolũ ſuperauit. vt de ipa exponaꝫ illud ℙrouer. vlt. Accinxit in fortitudine lumbos ſuos ꝛ roborauit bzachiũ ſuũ. Jõ canit̃ de ipa. Veite ꝛ videte victoriam adlete: q̃ vicit antiquum caſtitatis inimicũ. Floruit etiã in benignitate. ꝛm q̃ canit̃. Dicta ſunt de te gl̃oſa dorothea. in te manet benignitas: tu puritatis ciuitas. Floruit in dilectione dei: qz corꝓ ſuũ v̊gineũ dedit in ſupplicium ꝛ in exterminiũ. ꝛm illud Cant. viij. Fortis ẽ vt mors dilectio tua. Floruit i iuſticia. qz deo reddidit laudis obſequm Jõ canitur de ea illd̃ ps̃. xliij. Dilexiſti iuſticiã ꝛ odiſti maliciã. ↄ ꝓ tuis conſortib⁹ vnxit te rex altiſſim⁹. Et ſic de alijs dotib⁹. Jpa nanq̃ eſt nobilis flos orta de nobili ſtirpe ſenatoꝝ. Jdeo canit̃ de ea. Nobilis et formoſa dorothea generoſa. Jſte nobiliſſimus D flos campi habuit quiq folia rubea quib⁹ erãt

condecenter exornata. // Primus folium fuit verecundia ꝛ custodia oculorum.qz oculis suis solum decentia ꝛ recta vidit.ſm illud Prouer. iiij.Oculi tui recta videant:et palpebre precedent gressus tuos. Ideo de ea potest illud dici. Cant.iij.Oculi ei⁹ sicut colūbe super riuos aq̄rū:semper intuentē miluū venientē:aut falconē Ita.b.dorothea:semp puidit insidias diaboli milui infernalis.qz nec per se neqꝫ per tyrannū fabriciū:potuit eā capiendo superare. Et vere necesse ē vgī custodia oculoꝝ. vt cū folio vere cūdie tegat oculos ne videant impudica. Qz legit Gen.xxxiiij.Q2 dyna filia iacob egrediēſ de domo vt videret mulieres regionis illius: ꝛ vanitates eaꝝ. Quā cum vidisset Sichē filius emor qui erat princeps ciuitatis rapuit eā per potentiā:ꝛ dormuit cū ea vi opprimēs virginē que si visuꝫ custodisset:ꝛ in domo mansisset corrupta non fuisset. Sic timeo contigit multis impudicis puellis ꝛ mulieribus:q̄ oīa spectacula coreaꝝ volūt ꝓtemplari. q̄ si nō corpaliter: tñ interdū mentaliter corrūpunt. Quia dic̄ beat⁹ Amb.in quadā omel. Nō credo viro vel mulieri si dic̄ se illesuꝫ euasisse a spectacul̄ taliū. Pauid ex eo q̄ vidit bersabee lauantē: statim ad libidinē puocat⁹ est.vt hr̄.ij.Regū.xj. // Scoꝫ folium quo ornat⁹ erat candidissim⁹ flos campi.b.dorothea.fuit verecūdia ꝛ custodia auriū. Ip sa eñ audiēs pmissiones fabricij p̄fecti nō ei assensit.sꝫ oia tanq̄ lutū sprezit. qz audiuit sapiē tem Eccl̄i.xxviij. Sepi aures tuas spinis: ꝛ ne audeas linguā nequā. qō est cōtra vgines modernas:que audientes pmissiones viroꝝ statiꝫ credunt. Contra illud Eccl̄i.xix. Qui statiꝫ credit leuis est corde.tales etiā vgines statiꝫ inclinant aures ad auditū turpiū viroꝝ:ad cantilenarum mundanaꝝ. Quod tñ est contra Arist. vij.polli.Vbi docet q̄ ab auditu turpiū:aures sunt refrenāde.qz de facili ex hoc ad op⁹ inclinantur. Ideo tu mater instrue filiā tuā: vt declinet aures a turpib⁹. ꝛ tecū eundo ad ecclīaꝫ intendat diuinis ꝛ predicationib⁹. Quia eua inclinās aurem ad verba demonis: mandatū dei est transgressa Gen.iij. // Tertiū foliū fuit custodia oris.qz verba turpia non pertulit. Sed quottidie deum in suis fabulationib⁹ benedixit vt dicere possit cum ps̄.xxxiij. Benedicam dominō in omni tempore. Etiam beata dorothea silentiū tenuit cum non multa verba cum prefecto miscuit: q̄ magnū ornamentum fuit. ſm illud Arist.j.polli. Silentiuꝫ mulieris prestat ornatū. q̄ ē contra mulieres multas ꝛ seculi virgines que verba turpia ꝛ luxuriosa non verent. De quibus dicit ps̄. // Sepulcbrum patens est guttur eoꝝ:linguis suis dolose agebant.

O mulier dyaboli.iudiciū dei nō euades:q̄ tam turpia dicere audes. Et hoc petit ps̄.v. // Ju dica illos de⁹.vide qualiter illa est ꝓpessa.de q̄ pfert Grego.iiij.dyalo.dicēs. // Erat quedaꝫ monialis que carnis continentiam būit. sed a stultiloqo nō cessauit Nec cū defuncta esset ꝛ in ecclesia sepulta fuisset.eadeꝫ nocte vidit custos templi q̄ fuit añ altare ducta:ꝛ per mediū secata:cui⁹ quidē vna ps mansit intacta:ꝛ altera fuit cremata. At illi⁹ cōbustionis signa: sequenti die in marmorib⁹ apparuerunt:ac si fuisset ibi corporaliter cōcremata. // Quartū foliū fuit custodia manuū. qz eas non extendit ad illicitos tactus.sed verius ad pauperes. Non eas extendit ad coreas.Sed in operibus licitis. ſm illud Sap̄.vbi supra. // Quintum folium ē custodia pedum ab illicitis ingressibus.non enim gradiebatur ad loca vana ꝛ ad illicita spectacula.sed potius ad cbristi templa. petens cum ps̄.cxviij. Gressus meos dirige ſm eloquium tuum.Sed sic non faciunt nostre virgines que hincinde diu vagātur in plateis:spōsos vt estimo conquerentes. Contra quas dicit gloriosus Hieronimus in libro de laude virginitatis. Nolite sponsum querere per plateas. Nolite currere angulos ciuitatis. sponsus in plateis non potest inueniri. Et hoc quantum ad primum. // Quantum ad secundum est notandū. Dicunt naturales. Q2 lilium conuallīū est in altum se extendens.florem multum odorifeꝫ habens rubeum colorē ꝛ album oñdens. semper inter aculeos spinaꝝ manens.ꝛ tamē candorē pulcerrim ū ꝛ odorem non amittens. Huic lilio gloriosa dorothea ꝓpatur.que in altum cōtemplationis extulit se.qz sciebat h⁹ q̄ dic̄ Fortunatus in omelia. Nequaq̄ de⁹ deuote aie se applicat nec inclinat.nisi se totam in contemplationem positam erigat ꝛ occurrat. // Secūdo sic̄ lilium conuallium habet odorem ꝛ florem multum odoriferū.qui vndiqꝫ circūfunditur a quo homo recreatur. Ita beata dorothea adeo florem sue beate fame emisit.q̄ per totum mundū est dilatata Et ideo audet dicere cum apostolo ij.Chor.iij.Christi bonus odor. Et similiter illud Eccl̄i.xxiiij.Sicut cynamomū ꝛ balsamum aromatizans odorem dedi quasi mirra electa dedi suauitatem odoris. Cynamomum est arbor breuis odorifera ꝛ dulc̄.vt dicit glosa sup euangelium. Per odorem huius cynamomi quod replet odorem ꝛ locum in quo seruatur. significatur fama ipsius:que totam prouinciā capadocie:ꝛ alia regna illustrauit et repleuit. ſm q̄ sancta ecclesia cauit. Letare cesaria ciuitas beata. Nam illustrat varia regna.ꝛ cetera. Balsamum autem.vt dicit Plinius li.xij.c.xj.

Sermo

Omnibus odoribꝫ prefertur quo soli vtunt reges terraꝝ. Per odorem hui⁹ balsami significatur fama q̄ placuit deo. Fm q̄ canit cordis puritate, pmissi vitate manuū inocentia summa cū prudētia. castiqꝫ cordis ꝓsilio placuit altissimo. Mirra vt dicit Pli. vbi. s. est valde aromatica. ⁊ p̄cipue illa gutta sudādo effluit. oibꝫ generib⁹ mirre in odore p̄ferē. ⁊ mirra educta electa a plurib⁹ vocaē. per ei⁹ odorē significaē fama ad seipam. qz sicut mirra quāto magis cremaē: tanto magis redolet ⁊ odor dilataē. Ita i sili quāto magis. b. dolor. ardebat igne tribulationis: tāto pl⁹ flagrabat. Ita vt de ipa pōt dici. illud Cāticoꝝ. j. Unguētū effusum nomē tuū. h⁹ odore suauissimo multa milia paganoꝝ sunt recreati. in fide ꝓfectati q̄ potuerē dicere ad ipaz O dolor. trahe nos post te. Tertio liliū quallium hz colorē rubeū exteri⁹. fz interi⁹ albū. Ita beata dolor. fuit exteri⁹ rubea per sanguinis effusionē. Jō si q̄rereē ab ea. O dolor. q̄re rubruz est indumentū tuū? posset rñdere Exercular cal caui. s. passionis sola: ⁊ de gentib⁹ nō ēvir mecū Isa. lxiij. Fuit āt interi⁹ alba p castitatis retētionē. Jō canit de ea. Predecora facie fulgens ⁊ venusta, pcuratrix gre: casta: mitis: iusta. Et q̄uis h⁹ iocūdissimū liliū ꝓuallū semp fuit iteraculeos tormēto. tñ candorē speciositatis ⁊ odorē suauitatis nō amisit. Jō de ipsa exponi potest illud Hester. ij. Erat em̄ formosa valde. oimqꝫ oculis gratiosa ⁊ amabil⁹ videbaē ⁊ q̄uis nō oib⁹ incredulis. tā sanct⁹ oib⁹ ⁊ angelis q̄b⁹ hodie letanē in celis ē deducta rogem⁹.

Sermo secūdus. De eadem vgine.

Flores apparuerūt in terra nra. Cant. ij. Vel pōt applicare p themate illud. Quasi flos egrediē ⁊ ꝓteriē. Job. xiiij. Scōm naēales. Flores nō oī tpe anni apparēt: nec cāpos nec prata qꝫ ornant. Sic̄ hodie videm⁹ in hyeme ⁊ p̄cipue i mē se februario: ibi rarissime flos inueniē. Tū ppē frigiditatē ꝓstrigentē. qz tūc frig⁹ viget, ppē sol⁹ elōgationē diuturnā. tū, ppē niuē ēra tegētez et ortū floꝝ impediētez. Jō impingiē februar⁹ senex ad ignē reficiēs residēs ⁊ se calefaciens. vt dic̄ mgr̄, p̄pe. li. x. Veniēte āt vere aut apli ēra apperiē: ⁊ flores de terra oriunē. quoꝝ p̄m⁹ est viola. Jb depingiē apli⁹ gestās floē. qz illo tpe incipit terra p̄mit⁹ flor⁹ decorari. vt dic̄ mgr̄ vbi s. // Mistice p hyemē intelligiē tps q̄ fuit añ natiuitatē xp̄i. in quo rarissimi fuerūt flores virginei. qz tūc virginitas fuit maledicta: ⁊ ꝓiugalitas bñdicta. Fm illud q̄ legiē Geñ. j. Dñs creauit masculū ⁊ feminā ⁊ bñdixit illis. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Idē legitur Geñ. viij. post diluuiū bñdixit noe ⁊ vxori eius dicēs ad eas verba p̄dicta Crescite ⁊ multiplicamini Circo antiq̄ quoꝝ filie vgines manebant illud lamentabanē. Sicut h⁹ figuratū Judicū. xj. De iepte q̄ fuit dux exercit⁹ filioꝝ isr̄ hic pugnatur⁹ cū rege amon vouit votū dicēs. Si tradideris filios amon in man⁹ meas q̄cunqꝫ fuerit p̄m⁹ egressus de foribꝫ domus mee mi occurrerit cū pace eū offerā dño in holocaustum. Et factū ē ipso reuertēte. occurrit ei filia sua vnigenita cū tympanis ⁊ chorīs. quā cuz vidisset expauit scindens vestimēta sua ⁊ ait. Heu mea filia decepisti me. ⁊ ipsa decepta es. Sz tñ impleuit pmissuz ipam dño ymolādā. Et dicūt glosatores hebreoꝝ. ymolauit p obseruātiam vginitatis: ⁊ nō per occisionem corpis. Et hoc deplāxit ipsa oib⁹ dieb⁹ vite sue. Sz quare h⁹ fiebat? qz sciebat vez messiā esse nascendū. Jō q̄libet virgo anhelabat ducere vir. vt de semie suo ille etiā nasceret. Sed veniente tpe veris hoc est gre inceperūt p̄mit⁹ oriri flores vginei. quoꝝ p̄im⁹ fuit Maria humilis viola. p cuius exemplū multe alie vgines relict⁹ nuptiaꝝ copulationib⁹ spretaqꝫ liberoꝝ, ppagine sponso p benni q̄ in celis est maluerunt applicari. quaꝝ vna fuit. b. dorothea vgo. de q̄ p̄edixit ps. cij. Tanq̄ flos agri sic efflorebit. hec spreuit thoꝝ p̄fecti fabricij ⁊ amplexat⁹ ē ꝓstiū spōsi sui Jesu xp̄i. sicut ⁊ multe alie de q̄b⁹ intelligiē thema p̄assumptū. Flores apparuerūt in terra nra In q̄b⁹ vbis duo innuunt. Prio bea. dolor. ad flores ꝓpatio. ibi. flores appueē. Scdo sctē ecclesie p ipsaz exornatio. ibi. in ra nra. // De p̄mo ē sciēdū. Dicūt naturales. Ver, pduc̄ multiplices flores. Sz q̄tū ad, ppositū sufficiūt flores solseq̄oꝝ. flores rosaꝝ. ⁊ flores violaꝝ. His floribꝫ dedit natura magnā vtutē. Fm illō dictū poete. vt⁹ iest gēmis: vbis floribꝫ ⁊ herb Sz bos flores eoꝝ qꝫ vtutes stulti despiciūt ⁊ cōculcāt Medici aūt sapientes colligūt ⁊ reseruant: ⁊ faciūt medicinas salubres ꝓficiūt ⁊ ꝓponunt. De hoc dic̄ orige. sup leuiticū omel. viij. Omis medic⁹ ex floꝝ ⁊ herbaꝝ succis, pficua corpib⁹ medicamēta cōponit. Sz bos flores ⁊ herbas. Si q̄s forte añ q̄ protractiōe artis cōponanē aspiciat in agris vel in montib⁹ vt fenū preterit vel conculcat. Sed si intra medici stubas depositam viderit per ordinem: licet odorem tristem reddant cū suspicabiē quid cure vl remedij continere. // Mistice per ver quo ad presens chriſt⁹ intelligiē. Quia sicut ver conuersum ad nos terre nascentia frigore hyemis consumpta viuificat. Nam via germine vizet. silua

vīroze frondet. prata flozib⁹ rident. ⁊ oīs homies in hoc tpe letanť ⁊ exultant. Ita xp̄s qñ ꝙuertiť ad nos p̄ suā gratiā oēs vtutes moztuas viuificat. Sic̄ testať dauid ps̄. lxxxiiij. Deꝰ tu cōuersus .ſ. ad nos p̄ gr̄az viuificabis nos ⁊ plebs tua letabiť in te. Idē testať. b. anna in cāntico. j. Regū. ij. dñs moztificat ⁊ viuificat. Et ipemet dñs Deut̄. xxxj. Ego occidā: ⁊ ego viuere faciā. Iste chr̄istus h̄ per ver designatꝰ. p̄duxit varios flozes. i. vginеs. de qb⁹ dr̄ Cant. ij. Fulcite me flozib⁹. i. laudate me in vginibus Et itez Ecc̄i. xxiiij. Flozes mei fructꝰ honozis ⁊ honestatis. Quaz vginū vna nobilissima est beata dozo. quā chr̄istꝰ. p̄duxit sicut florē solsequij: florē roſe. ⁊ florē viole. Qd̄ testať ecclesia cū cantat. O flos amenitatis: dos puritatis. nos natantes in pctis iunge beatꝰ. Dedit ei etiam chr̄istus magnā vtutē. ita vt dicere pōt illō ps̄. xvij. Deus p̄cinxit me vtute vtpote fidei cōstantie: ⁊ vginali castitate. qō tangiť ibi. ⁊ posuit īmaculatā viā meā. Sz has vtutes ī ea stultꝰ p̄fectꝰ fabzicꝰ ⁊ alij gentiles desperexerunt: ⁊ ipsaz per passionē ꝙtruerūt. Fm qō p̄dixerat iob xiiij. Quasi flos egrediť ⁊ cōteriť. Recte em̄ sic flos amenť de stipite egrediť. sed tñ a pozcis ī terdū cōculcať. Sic. b. do. egressa de stirpe nobili senatoz. Sz a pozcinis gentib⁹ hozribiliť cōculcata. vt dicere posset illud cū ps̄. lv. Conculcauerunt me inimici mei tota die cōculcauerūt me simul. Sz chr̄istꝰ qui fuit celestꝰ me dicꝰ. qz in terra iacebat vndiqz egrotꝰ ppls. qz de celo venit medicꝰ. hec Augusti. in Fmonib⁹. Hic medicꝰ sciens valorē bu⁹ nobilissimi flozis vginis doro. ipsam collegit. ⁊ moze medicozuz cozpaliū salubzes medicinas nobis pctōribus ꝙfecit. Refert Isi. li. xvij. Qz flos solsequij est flaueus solis sequēs splendorē. Nam sole oziente se apperit: ⁊ eo occidente se iterato claudit. Ex hoc floze medici certi faciunt medicinam caliginē oculoz abstergentem in hunc modum. Colligūt em̄ flozes in vitris ⁊ in medium acerui per nouē dies ponūt fozmicaz. Et ex his floribꝰ vt aiunt nonnulli fit tanꝯ salubzis aq̄ que caligines ⁊ foztassis pelles oculoz abstergit ⁊ huic flozi ꝙpať bea. dozo. que ꝙuis fuit p̄ius ī facie flozida super oīs puellas capadocie regionis. vt de ipsa pōt dici illud Gen̄. xxiiij. Pulchella decoza nimis vgoqz pulcerrima. Et tñ faciēs eiꝰ ex vberib⁹ baculoz effecta est flauea. et nō solū facies: verūetiā totū cozpꝰ. qz videmus qñ hō grauiť vberať. tūc sanguis inter cutem ⁊ carnē ⁊ locꝰ percussus mox flaueſcit. Ita factū est cū vgine dozo. q̄ ita fuit percussa vt nulla in ea remanerēt vestigia. Ita vt dicere posset illō Cant. v. Percusserunt me ⁊ vulnerauerunt custodes muroz ⁊ tulerūt pallū meū. i. decozem cozpis mei. Et ꝙuis percuteret a toztoz⁹ tñ chr̄istū vez solē iusticie sp̄ secuta est: tā in p̄spe ritate ꝙ in aduersitate. Quia nouit eē scriptuz Ecc̄i. xxiij. Flozia magna ē sequi dñm. qz longitudo diez sumeť ab eo. Idcirco summꝰ medicoruz de hoc nobilissimo floze fecit saluberrimaz medicinā. nā collegit eaz vt dictum ē de nobili stirpe senatozia. Sicut canit ecclia. Dozo. q̄ nascit stirpe senatozia oī laude pascit eiꝰ felix memozia. Etiā posuit eā in vitro hoc ē fragili sexu femineo q̄ ē fragil. sic̄ vitz in medio fozmicaruz hoc ē gentiliū q̄ fozmic̄ ꝙpanť. Recte em̄ sicut fozmice fm Solinū in li. de mirabi. mūdi. p̄fundunt hoīes aqua venenosa. sic mali venenāt bonos hoīes ⁊ fideles venenosa aq̄ peruersaz doctrinaz. Quia dic̄ ps̄. xvij. Cū sancto sanctus eris: ⁊ cū peruerso peruerteris. Et sapiēs inq̄t. Qui tetigerit picē inq̄nabiť ab ea. Et q̄ cōicat superbo induit superbiam Ecc̄i. xiij. In medio hoz fuit locata. b. dozo. nec tñ ab eis venenata. facta ē aqua ⁊ medicina salutaris q̄ maloz oculoz absterget cecitatem. qō liquide patuit in theophilo qui fuit cecꝰ in oculis cozdis. ⁊ bñ potuisset dicere illud Thobie. v. Quale m̄ gaudiū cū sedeo in tenebzis ignozantie: ⁊ lumē celi non video. Sz hunc illuminauit dozo. sicut canit ecclia. Illustrať incredulus fitqz natꝰ lucis. famulať sedulus chr̄isti summi ducis. Sz quō ip̄m illustrauit capere possumꝰ in natura. Refert Pli. in spe. na. Qz irundo videns pullū suū excecatū. volās querit celidoniā: que bz flozes croceos. ⁊ in aduētu irūdinū solet flozere. ⁊ fuc co illoz floz linit oculos pulli: ⁊ statim visum recipit. Sic. b. dozo. videns pullū suuz spūalē theophilū quē genuit in fide: a demone ē cecatum q̄ cuilibet chr̄istiano nitiť eruere oculos dexteros in figura Naas. j. Regū. xj. Ideo volauit moze irūdinis. nō ad campū agri. sz ad viridariū sponsi sui. Ibi ferēs ⁊ colligens flozes rosaz eas mittens theophilo notario. Sic̄ canit ecclia. de padisi viridario: rosas mittēs notario. Et cū vidisset rosas statim illuminatꝰ fuit in fide. Jō de ipso pōt exponi illud ps̄. lxxxv Illuminās tu mirabiliter a mōtib⁹ eternis. Qz per has rosas sibi vt crediť de excelso padisi latas ipsuz illustrauit. Et sequiť. Turbati sunt oīs insipientes cozde. qz insipiēs p̄fectꝰ fabzicius cū sibi adherentib⁹ turbatꝰ est. Sicut canitur. Cōtristatꝰ est p̄fectꝰ regni. scriba dū electus factꝰ est katholicus. Et qz nos oīs ceci. Fm illud Isa. xlij. Quis est cecꝰ nisi seruꝰ meꝰ iō deuote Fuire dēm⁹ b. dozo. q̄ pt illum īare oc̄los nr̄os. q̄libet clamet ad eā cū ps̄. xij. Illumīna

Sermo

oculos meos ne vnq̃ obdormiã in morte. quia multũ est nobis necessariũ vt ab ea illuminemur ne in cecitate manẽtes eternalit dãnemur. Dic Damas. li. viij. cõtra errores grecoz. Huic cecitati hoim: timeo ois venia denegat. Cũ sic ex cecitate hoies in peccatis tã suauiter quiescentes: tm aspiciũt principiũ: nec spiciũt futuz. Qd tñ optat moyses cuilibet homini dicens. Deutro. xxxij. Sens absq cõcilio z sine prudẽtia: vtinã saperent z intelligerẽt ac nouissima puiderẽt. ¶ Scdo medici corporales de hoc flore faciunt medicinã dolorẽ cordis z pectoris repellentẽ. decoquũt em herbã cuz floze in aceto z dant potare mane. z hec pocio oms dolores cordis z pectoris: z omes malos humores ab eis repellit. etiã exterioz mẽbroz scabiem absterget. vt dic Isi. li. xvij. Sic xps decoxit. b. dorothe. in aceto amare passionis. Cũ fabric⁹ misit eam in feruẽtis doleũ olei. vt dicit legẽda Et nunc in mane. i. tpe gre dat ipsam infirmis peccatorib⁹: quos ipsa sanat. Vm illud ps. cxlvj Sanat cõtritos corde: z alligat cõtritiones eorum. Et etiã absterget scabies peccatoz. vt pz in legenda. Dicũt medici q rosa cũ florib⁹ est multũ vtilis z vtuosa. Nã pann⁹ line⁹ tinct⁹ in aqua ei⁹: z circa caput ligat⁹. oẽm dolorem aufert: z bonũ somnũ adducit. Ita bea. dorothea tanq̃ nobilis rosa z virtuosa. qd testãdo eccl'ia canit. Aue gẽma virtuosa dorothe. vnans rosa mũdi vite patẽs gloriosa Ipa em tollit oẽm dolorem infirmi. quẽ hoies pro peccatis deberẽt sustinere. Si studuerint sibi deuote fuire. qz añ suaz decollationẽ rogauit sponsuz suum dicẽs. Peto dñe: vt oms q deuote meaz memoriã peragent: in fine sue vite remissionẽ oim obtineant pctoz. Et super illo ẽ exaudita Et hoc ꝓmemorans eccl'ia canit. Dũ sub ense pstolatur mortis ictuz. depcat pro his a qbus venerat sue necis memoria. Et sequit. Cõpleta tũc oone exaudi tur in agone dñi. pmissiõe. Quia dixit veni electa sponsa mea: que petisti impetrasti. Modo dic Bern⁹ in vmõe. Tolle ppria volũtatẽ z peccatũ. z non erit infern⁹. Et qz ipa pecijt remitti pctm suis fidelib⁹ famulis z famulab⁹. iõ infirmi nõ sentiunt passionẽ ac doloreꝫ. qz nõ datur nisi mortalib⁹ morientib⁹ in peccat. Et hoc erit suis deseruientib⁹ magnũ gaudiũ. nulla lingua poterit exprimi cũ iusti se iehẽne inspexerint incendia euasisse. Ideo etiã ablato illo timore de dolore inferni. sancta vgo dorothe. fecit hoi bonũ pmiũ mortis. Ita de ea põt illud dici Hay. sup Apoc. O qm gaudens erit ei⁹ obit⁹ qui. b. doro. dũ viueret sedulus z deuote seruierit. Ipsa figurata est per Jabel vxoreꝫ abner. De qua legit Judicũ. iiij. Cũ Zizara fugit a facie Barach: venit ad tẽtoriũ iabel que apperuit vtreꝫ lactis z dedit ei bibere z cepit obdormire. Ita beata doro. ad se per deuotionẽ veniẽtibus apperuit lac purissime z candidissime virginitatis z facit eos in dño dormire. Ita tũc qlibz põt dicere cũ ps. iiij. In pace in idipm dormiã z requescam. ¶ Referũt etiaz naturales. Qz viola q ẽ naturalis flos nobilis z formosa. cõtusa cũ vino z super vuln⁹ in pãno posita dolorẽ mitigat Succus eius in vulnus missus putredinẽ expellit: z carnẽ immũdaz crescere non sinit. Et cum aceto mixta sup caput posita dolorẽ sedat z melanconiaz expellit. Ita. b. dorothea. de q canit chor⁹ clericoz. Nobilis z formosa doro. generosa posita sup vuln⁹ peccati ipsum vt dictũ potenter expellit: z aiam mundã facit. qd patuit ꝺ duab⁹ sororib⁹ suis cristen z calisten. que vuln⁹ peccatoz acceperãt: in eo q metu mort⁹ a xpo recesserunt. z ydolis ymolauerũt. Et qlibet potuit dicere cũ ps. xxxvij. Putruerũt z corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipientie mee. Qz cũ venissent ad hãc nobilem violã. b. doro. dolor vulneꝫ est mitigatus. qz ad xpm per veraz viam redierũt. z sic a futuro dolore inferni sunt liberate.

¶ Sermo de sancta Appolonia vgine.

Quasi cedrus exaltata suz in libano. Ita scribit Eccl'i. xxiiij. Egid⁹ sup li. longi. z breui. vite Aristo. dic. In alta regione hoies taz diu manent sicut in altis mõtib⁹. z rõ est. qz infirmitas interdũ puenit ex corrupto aere: siue vẽto. Qz dic Alexander sup primũ meta. In altis vehementer montib⁹ null⁹ cernit vnq̃ vent⁹. Et probat h⁹ dicẽs. Sparserũt em antiqtus cineres phi in altis mõtib⁹. sicut in mõtib⁹ macedonie olimpo q est excelsus nimis. ad experiendum hũc effectũ. reuoluto anni circulo. cineres reperunt immotos: nulloq vento dispersos. Et illa est causa q ꝓpter altitudinez loci nullus vapor ascendit: nec materia vapoz. Mistice p altã regionẽ intelligit ipa vginitas q est tã alta q pauci ad eã ptingũt vel ascendũt. ois homo qui in ea morat diu. etiã corpalẽ bz sanitatẽ Sicut testat Amb. in li. de vginitate. Casta inqt corpa solum sunt sanitatis susceptiua. Qui ꝓsonat Amb. li. de vgi. pura. Castitas vitaz plongat: sanitatẽ ꝓseruat: corp⁹ optime disp̃it: illustratq intellectũ. Et h⁹ ꝓbat in li. de mistia mũd. Qz in india sunt vgines q se veneri penit⁹ abdixert. nã apd eos nemo nascit ne defic. qz ille loc⁹ ẽ addict⁹ pudicitie. q̃uis mlti vndiq gentiliũ

illuc veniant nullus tñ admittitur nisi que castitas fidei z innocētie meritū cōsequatur Nam q̄ reus ē vel leuis culpe obnoxius lz summopere ad ipsam ingressuz facit diuinit⁹ submouetur. Ita per immēsum spaciū seculoz dicta eterna gens est cessantib⁹ puerperijs. Ar quo docz q̄ v̄gines diu retinent flozem iuuentutis. Sic factū ē de beata appolonia virgine glozioſa q̄ pter suam castitatē ad longeuā peruenit etatez Sicut legitur in legenda Tempozib⁹ decij erat quedā ammirāda v̄go longe etatis appolo. castitatis sobzietatis atq̄ mundicie flozibus redimita. tanq̄ colūna foztissima ipsa spū dñi cōfirmata. Jō seipsaz ꝓpat cedro. cui⁹ lignū ē imputrescibile dicēs. Quasi cedrus exaltata. In q̄ bus verbis a duo cōmendat. Prio ꝓpt eterne v̄tutis varietatē. ibi. q̄si cedr⁹. Scōo pter eterne salutis sublimitatē. ibi. exaltata suz

B Arca q̄ notandū. Naturaliter loquēdo tūc cedrus inter alios arbozes varijs v̄tutib⁹ decorata est ditissime a natura ꝓpter q̄s ē parca. Primo cedrus est ꝑmo q̄si filia decenter decorata a natura. q̄ ꝓe ceteris arboz̄ib⁹ ipam decenti⁹ adoznauit. Ita vt dic̄ Raban⁹ sup Cāt. iij. Cedrus est oim arboz̄ regina z dña z ꝓpt̄ hoc locauit ipam in loco alto in monte libani. Fm illud ps̄. ciij. Cedrus libani quas plantauit illic passeres nidificabūt. Mozaliter sicut cedrus tanq̄ arboz nobilissima producitur a natura. Ita. b. appo. inter alias v̄gines est nata de stirpe nobilissima. q̄ sic patet. Bea. kathe. est de stirpe regia. sancta dozothea de stirpe senatoria. bea. Marga. descendit de stirpe z pgenie patriarchali. sed bea. appo. imperiali. Pat em̄ eius dictus eusebius fuit grecoz imperatoz

¶ regens sedem imperialē in alexandria ciuitate hic accepit quandam filiam regis Leoniam de bierusalez in vxorē. de qua genuit appolo. que genita cuidā nutrici christiane nobili ē tradita. que ipam nō solū in cibis sed mozib⁹ z fide alebat christiana. Hec em̄ nymphola appolo. velud cedrus preceter v̄ginib⁹ regionis fuit pulcerrime exoznata. q̄ sicut cedrus fm naturalē aspectu ē pulcra semp retinēs vigozem suū Ita appolonia in visu fuit pulcerrima z semper retinuit vigorez nitidissime castitatis. Ita vt de ea exponi pōt illud Gen̄. xxiiij. Puella decoza nimis v̄goq̄ pulcerrima z incōgnita viro. Ideo greca ligua fuit dicta boneriopen. qđ sonat pulcrioz oīb⁹. quā pulcritudinē cōsiderās pater i turri altissima decreuit eam detinere. Recte sic cedrus ꝓpter suam pulcritudinē obtinuit locum altiorē. Et q̄ velud pulcerrima fuit oīm oculis gratiosa z amabilis videbatur Hester. ij. Ideo dedit sibi custodē quendā senez collidria num viz. honestū. z scia ceteris ꝓcellentē. Sub cui⁹ eruditione in breui apicē phie artis edocuit. z in rethozica sibi in grecia silem nō habuit. Sed q̄ de fide quā acceperat a matrice nimis intēta erat. Sine qua impossibile ē placere d̄o Ad Hebr. xj. Maledixit predictis scientijs q̄ in secularib⁹ scientijs vanitas est. Et hoc patet per Hiere. x. Nolite vias gentium discere. q̄ leges pplo⁹ vane sunt. iō has sciētias abiecit et volumina christiane religionis legere cepit. in q̄bus instruitur fides. q̄ scruit q̄ regnum dei in simplicitate fidei nō in cōtentione secularīū scientiaz acq̄rit. vt hr̄. xxxvij. dis. c. oēm. Cū igit̄ esset christianoz insignita v̄tutib⁹ intra in aīa. extra in corpe suggescit mg̃ro suo vt eaz viuere permitteret fm fidem x̄pianam. quo annuente beata v̄go mensam suam aureā preciosis lapidibus decozatā vestes aureas margaritis innumerabilib⁹ decozatas cozonā precioſissimā capitis sui cingulum inestimabiliter precioſum z alia oznamenta precioſa destruxit z pauperib⁹ erogauit. Et despecto cultu mēbza sua texit. Quia legerat illud dñicū dictū Mat. vj. Nolite thezaurisare vobis thezauros ī terra vbi fures effodiunt z furant. Sz thezaurizate vobis thezauros in celo. Etiā tanq̄ prudentissima scit illud Aug. qđ scribit cōtra faustū. Nūquid ineternum dei locū dabitur visione beatissima. qui mundi delectabat desiderio z amoze. q. d. nullomodo. Et similiter illud qđ Haymo dicit sup Appoł. Fruitio tpalis leticie fruitionem amittit visionis eterne. Audientes igitur frēs eius post longa tpis curricula q̄ oznamēta abiecisset matri eam detulerūt. que videns eā despecto habitu redarguit eam. Ipsa rñdit in tuto loco ea de quib⁹ me arguis reposui vt vtar tē poze congruo. Et ait matri. Si in dñm Jhesum christū crediderīs cui non mea sed sua reddidi pauperibus. in quem z ego credo in marcessabili cozona cozonaberis vite eterne. Audiens hec mater abscessit. Sed decem nobiles virgines que ei a patre fuerunt adiuncte ceciderunt ad pedes eius lacrimantes z petentes vt eis ea verba repetere dignarek. quib⁹ repetitis omnes in christum crediderunt. Scōo cedrus diu durat fm Isidozum li. xvij. Non enim potest a tinea vel a teredine exterminari sicut alia ligna. Idcirco ꝓpter eius durabilitatem z petuitatem. ex cedris fiunt ligmina in reguz palacijs z in templis. Ita beata virgo appolonia fuit durabilis z constans in suo proposito q̄ a tineis adulationuz z blandimentoz nō potuit emoliri vel corrūpi Ita q̄ de ea exponi pōt illō Isa. xl. lignū iputrescibile elegit sibi sapiēs artifex. Jō sequit in legēda. Egressa aūt mater

ad filiã cũ multitudine virginum lasciuaꝝ adducẽs secuꝫ diuersoꝝ musicoꝝ melodias sperans natam his demoliendã blandimẽtis. Ipsa autez spreuit. Quia timuit illud Job. xx. Tenent tympanũ ⁊ citarã ⁊ gaudent ad sonũ orgaꝫ. ducunt in bonis dies suos ⁊ in puncto ad inferna descendunt. Ideo alijs saltantibꝰ genibus in terra, puolutis ⁊ manibꝰ in celuꝫ erectis Orauit dicens. Dñe Jhesu christe libera me in tempore in quo laudo nomen tuuꝫ in tympano cordis mei: ⁊ organis oris. Mater aũt videns eam redarguit. cui ait. inuanuꝫ laboras mater verba tua vẽti sunt terrores velud pluuia. mẽs mea fundata est supra firmaꝫ petrã: q̃ ẽ Jehsus christus ⁊ deus meus. Videns aũt mater filie duriciã patri detulit eam. qui decem annis cõtra hostes armenie ꝓsumauerat. Et propterea tunc reuenit. Videnscꝫ pater filiã vultu macilẽtã ⁊ vilibꝰ vestitã. ait illi. O vnicuꝫ cordis mei solaciũ. an ignoras q̃ Jhesum quẽ pro deo colis. Judeis pro suis excessibus crucifixerunt. Cui illa. Si gr̃am dei sentires, pferre minime talia auderes. Scire debes q̃ Jhesus ẽ verꝰ filꝰ dei: q̃ nõ pro suis sceleribꝰ. sꝫ ꝓpter delicta nostra passus ẽ crucl tormẽtũ. Et hec legerat Isa. liij. Jpe vulneratꝰ ẽ ꝓpter scelera nr̃a. Audiẽs hec pater furore incitat̃. In carcerẽ ipaꝫ includi iussit. vt eaꝫ sic terroreꝫ auerter. Sꝫ põt dici de ipa qõ scribit. b. Amb. de san. agata. btã virgo xp̃i nec terrore cõcutit̃: nec blãdimẽto seducitur. Mane facto ipaꝫ, pduci mãdauit ⁊ manu apprehẽdẽs. ⁊ vestimẽtis exuit sordibꝰ ⁊ aureis induit: dyademaq̃ p̃ciosuꝫ capiti imposuit. ⁊ sic indutã in tẽplũ iouis deduxit Que cũ in medio tẽpli eẽt. appuit ei angelꝰ in spẽ pulcerrimi iuueis. ferẽs signũ crucl in manu dextra: et palmã virẽtez in manu sinistra. q̃ ait Cõfortare ⁊ esto robusta sciẽs te sub hꝰ signaculo crucl palma victorie insigniri. ⁊ hũc angelũ nullꝰ vidit nisi ipsa. Et ait pr̃ ad ipaꝫ. vnicũ solaciũ cordis mei: sacrificca dijs. q̃ rñdit. sacrificiũ viuũ obtuli me deo meo Jhesu xp̃o. Cupiẽs vt ⁊ tu cesses a demẽtia tua ⁊ ꝓgnito deo vo fidẽ rectã ꝓsideres. ⁊ cũ hꝰ dixisset cadẽs in terrã orabat dicẽs O dñe salꝰ ⁊ spes credentiũ in te. cõminue hoc ydolũ vt cognoscãt q̃ illud colũt q̃ tu sis solꝰ deus ⁊ ꝓter te nõ sit aliꝰ. Qua oꝛone ꝓpleta. fulgur de celo descẽdit ⁊ ydolũ ꝓminuit. ⁊ q̃ astabãt in cinerẽ sunt redacti. Q̃ vidẽs pr̃ iratꝰ iussit vginẽ in medio ciuitatis colũne alligari virgis ⁊ flagellis cedi: carnesq̃ eꝰ vngulis laniari ⁊ cũ hec fierẽt. apparuit ei dñs cũ multitudie ãgelorꝝ atq̃ vginũ dicẽs Agnosce vgo creatorẽ tuum pro quo decertas cõstans esto plura pati te optet ꝓ noie meo. Tortores hac voce audita ⁊ neminẽ videntes oĩs fugierunt. Angeli aũt accedẽtes eã sanauerũt. ⁊ soluẽtes libere fecerũt abire. Quod audiẽs pr̃. vocauit carnifices ⁊ linguã eius abscidi mãdauit. ne xp̃m oĩno ꝓfiterent. aures ipsi plũbo repleri buliente. oculos a capite extrahi. dentes malleo excuti. ⁊ cũ hec fierent diuinit vox per os vgineum erupit dicens. Dñe Jhesu christe hec munera offero maiestati tue oculos dentes ⁊c. que oĩa i me plãtauit dextera tua. Et precor qui memoriam mee passionis egerint in istis mẽbris gaudeant sanitate. Et vox ad eam. noueris inquit dilecta mea que postolasti impetrasti. cõpleta hac voce accedentes angeli sanauerũt. quo facto patꝰ eam tenebrosis tradidit carceribꝰ pertractans quibꝰ crudelitatibꝰ eam a proposito reuocarz Altera die pater dixit. Aut dijs meis offer thura: aut pateris tormẽta inestimabilia. Illa aũt intrepida ait. dño meo Jhesu christo me duduz obtuli. Quod audiẽs pater quasi frenetic euellere cepit capillos capitis sui. ⁊ iussit fieri magnũ ignẽ in medio ciuitatis ⁊ ipsam ligatam vestibꝰ in illũ proici. ⁊ ignis extinctꝰ est ⁊ ipsa penitꝰ laxata. Ita vt dicere põt illud Eccl. li. In medio ignis nõ sum estuata. Quam pater iussit denuo ligari ⁊ per ciuitatem vbiq̃ locoꝝ eq̃s indomitis trahi. Equestribusq̃ iniũxit districtius vt eam sequentes cõculcarent. Sed diuina vltio minime defuit equus vnus. qui eam trahebat percussit ictu calcis patrem. qui mox expirauit. Patre aũt cum filijs occurrentes virginẽ cũ fletu deprecabantur vt pro patris suscitatione exorare christũ dignarẽt. At illa, puolutis in terra genibꝰ deũ exorauit. ⁊ patreꝫ per preces suscitauit. Et ille cepit predicare fidem christi. Quod audientes qui tũc aderant cõuersi sunt ad dñm Et multa milia hominũ a sancto Leonino sacerdote cum ipso baptismum susceperunt. Equus autem qui patrem occidit more humano loquebatur dicens. Beata Apponia: ⁊ beati sunt omnes qui per te in christum crediderint. nec hoc alicui ridiculosum videatur. Quia legitur Numeri. xxij. Quando balaam iussu regis balach iret maledicere populo dei. Jn via habens euaginatum gladium angelus dñi stetit. quẽ cũ vidisset asina auertit se ab itinere ⁊ ibat per agrum. Quam cum verberaret apperuit dominus os eius ⁊ locuta est dicẽs Cur pertutis me: quid feci tibi? Cui balam. qz meruisti. Dixit asina. Nonne animal tuuꝫ sum cui insedere consueuisti? dic quando simile vnq̃ feci tibi sic potuit hoc eẽ. Dñs q̃ appuit os asine potẽs fuit ⁊ os equi appire. Audiẽs aũt Decius cesar q̃ eusebius imperator cũ suis credidissꝫ venit a roma ⁊ alexandriã obsedit ⁊ pe-

nis factis grauioꝛib⁹ decollari ꝑcepit. Appoł. aũt inter duas rotas ꝛ vncis repletis q̃ aque duetu rapido velociꝫ mouebañ posuit: ꝛ graviter tozq̃ri fecit. Sꝫ v̄go beata euasit illesa. q⁹ videntes oĩs qui aderãt in chꝛistum crediderũt Dec⁹ aũt ob interfectionẽ plurimoꝝ sanctoꝝ tonitruo ꝑcussus expirauit. Cui succes̃it talioꝛ grecoꝝ q̃ appolo. perq̃rebat cui cũ añ ꝑ vrbia ciuitatis alexãdrie obuiã dedisset. moꝛ cũ exercitu suo ꝑcussus ẽ cecitate. Clamãtib⁹ illis ad v̄ginẽ posuit in terra genua sua deꝑcans deum ꝛ oẽs visuꝫ receperũt. Sꝫ illi immemozes boꝝ bñficioꝝ cõtra id catonis. bñficij accepti moꝛ esto plãtas pedũ ei⁹ clauis ferreis impleuerũt. ꝛ saccũ plenũ arena magnũ nimis in collũ ei⁹ suspẽderũt. sicq̄ ꝑ tres hozas diei ꝑ totã ciuitatẽ alexandriaꝫ sponsaꝫ xp̃i agitauerũt. q̃r ta aũt hoza diei apta ẽ terra in medio ciuitatis ꝛ absoꝛbuit talioꝛẽ impatoꝛẽ cũ oi exercitu suo Angelus ãt dñi sub effigie pulcherrimi iuuenis absoluit v̄ginẽ appolo. a grauedine arene ꝑdicte. clauosq̄ extrabens a pedib⁹ vulnera sanauit. Qd̄ vidẽs turba hoĩm in chꝛistũ crediderũt Absoꝛpto ĝ talioꝛe numerari⁹ in thꝛono impia li locatur qui vindicans talioꝛẽ cõsanguineum suũ tres boues ereos mãdat fieri feruẽtissimos ꝛ v̄ginẽ immitti. sed omnis ardoꝛ ilico ẽ extinct⁹. Tertꝰ vo bos cũ v̄ginẽ xp̃i in se ꝓtinerꝫ miraculose mouebaꝫ: ꝛ scissus per mediũ ad egres̃um ei ianuã apperuit. quo viso miraculo decez milia hoĩm in chꝛistum crediderũ. Numerari⁹ aũt de his exces̃ib⁹ fractis cerucib⁹ miserabili ter expirauit. Tarq̄n⁹ impiali solio sublimaꝫ qui vinculis ferreis chꝛisti v̄ginẽ ligari feꝫ. Lig no in altũ pedib⁹ sursuꝫ: ꝛ capite deoꝛsuꝫ suspẽsam igne feruẽtissimo ꝓsumi ꝓcepit. sed angelus ab his eã liberauit. ꝓpẽ qd̄ tarq̄n⁹ cũ sua gente fidem recepit. Qd̄ audiẽs obsonoꝛ rex ꝑsaꝝ venit illic cũ exercitu magno. ꝛ obsidens alexandriã captiuauit eã cũ tota gẽte sua. ꝛ vi ctum tradidit carceribꝰ mandãs districtꝰ custodiendũ. Sanctã vo appolo. cũ igne: aq̄s: ferro: fustib⁹: lapidib⁹: plũbo: pice: resina: sulfure: oleo: pectinib⁹ ferreis grauasset. Et angel⁹ dñi ab oib⁹ eã liberasset. ita qd̄ null⁹ potuit eã vincere tozmentis. caput ei⁹ ense ꝑcepit amputari Acce q̃m aptissime cedro be. appol. ꝓpaꝫ. quia nec a tineis adulationũ. nec teredinibus passionũ potuit in fide cozrũpi. Jõ dixit xp̃s de spõsa sua appo. q̃si adamantẽ ꝛ silicẽ dedi faciẽ tuam Ezech. iij. De adamãte dicit Solin⁹ in li. de mira. mũ. Q̃ nullo ferro cedit nec igni. non eñ frãgiꝫ ferro. sed solũ in hircino scindiꝫ sanguine. Sic bea. appo. nec ferro aduersitatꝫ nec igne ꝓsꝑitatis fracta fuit. Et albert⁹ dicit in suis mineralib⁹ q̃ adamas valet ꝓtra seuas bestias: ꝓtra feroces hostes: ꝛ ꝓtra venena serpẽtũ. Jta bea. appolo. ꝑualuit cõtra bestiales homies eos supando: ꝛ in infernũ demergẽdo ꝓualuit ꝓtra feroces hostes xp̃i. s. ꝓtra pr̃ez ꝛ impatoꝛẽ tarq̄nũ eos cõuertẽdo. ꝑualuit ꝓtra venenosa v̄ba oĩm detractoꝝ. iõ facta ẽ nũc q̃si nobilissim⁹ adamas recõciliatrix. recte eñ sic adamas ꝑm albertũ reconciliat mulierem viro suo si fuerit ab eo digressa. qz per vtutẽ lapidis in viri gratiã facil⁹ reuocaꝫ. Sic aĩa que ꝑ peccatũ mozale recessit a viro suo xp̃o sponso cui disponsata ẽ in fide Osee. iij. Si deuota fuerit v̄gini appo. in chꝛisti gr̃am faciliter reuocatur Cum enim ad locũ passionis fuit educta impetrata licẽtia sic ozauit. O dec⁹ ꝛ gr̃a v̄ginũ dñe Jhesu chꝛiste q̃ me dignat⁹ es lz indignã ad agnitionẽ tui nois vocare vt sacrificiũ me efficeres immaculatũ nũc tibi ꝓmendo spm̃ meum deꝑecãs humiliter vt mee passionis facientes memoriã ab omni periculo cozpis ꝛ aie custodias. crimina eoꝝ clemẽt dimittas. fomitem libidinis in eis extinguas: extremam pauperta tem ꝛ subitaneam moꝛtẽ videre nõ sinas. Mulieres in partu laboꝛantes ꝓlis datione letifices. moꝛtisq̄ tempe eis benignus cooperatoꝛ appareas ꝛ assistas. tecũ quoq̄ post moꝛtez facias mirificoꝛditer iocũdari. Et facta est vox ad eã de celo dicẽs. Veni dilecta mea accipe coꝛonam tibi ab eterno ꝓparatam. Sciens ꝓ certo te oĩbus petitionibus tuis exauditam. Et illa moꝝ se terre inclinauit ꝛ spiculatoꝛ acce ꝓto gladio ꝓmo ictu caput ei⁹ amputauit. coꝛpus aũt ei⁹ tantuz post moꝛtem redoluit. vt debiles ꝛ infirmos: cecos ꝛ surdos: claudos ꝛ mutos ab omni clade liberarz. Et hec facta sunt anno quingentesimo tertio. quinto ydus febꝛuarij. Tertio cedrus vt aiunt medici: est multum medicinalis. Nam lacrimam que multum est gummosa causans caliginem oc[illegible]ꝛum detergit. vermes aurium occidit. contra doloꝛez dentiũ subuenit. moꝛsibus serpentum occurrit coꝛpoza moꝛtua posita in ligno cedrino ꝛ eius lacrima inuncta non putresc̃unt: vt dicunt medici. Jta beata appolonia moꝛe cedri est medicinalis. quia ꝑ suam gratiaz quã meruit: qua ꝛ ipsa fluere nõ desistit. habet virtutem etiaz sanandi oculos coꝛpoꝛales. Cum enim pater suus Eusebius ei oculos erueret ait. Offero tibi hos oculos. petẽs vt qui passionis mee memoriam fecerit in his habeant continuam sanitatem. Habet etiam subuenire in doloꝛe dentiuz suis deuotis. Jdeo oꝛat ecclesia. Eterne ac mitissime deus concede ꝓpicius. vt qui beate et glorioſe virginis ac martiris tue Appolonie.

Sermo

quam excussis pro tui nois cõfessione dentib⁹ de morte acerbissima triũphare fecisti martiriũ recolim⁹ vt ei⁹ meritl z precib⁹ a dolore dentiuz z ab omni languore corporis z anime protegi z eripi mer amur. Ipsa etiã succurrit morsibus serpentum infernoz corpora. z ab illis occisa putrefieri nõ permittit. sed potiꝰ resuscitat. Si aliquã deuotionem ad ipam habuerint. Et illõ pz in exemplo. ¶ Refertur q in burgũdia erat quidã nobilis dives valde. habẽs castz munitum. qui cũ vxore sua z tota familia magnã deuotionem habuit in bea. appolonia. vt singulis annis festũ celebraret. z in mensa sua laute et p optime ministraret. huius nobilis vxor cuz instaret tempꝰ pariendi: in partu magnos habuit dolores. Ita vt pre nimio dolore oportuit sibi duos dentes effodere (hoc cõtingit sibi iam q̃rta vice) Cum igit debuit parere instabat festuz beate appolonie. qõ itez cũ magna deuoti one intendebat celebrare: inuitando pauperes ob amorẽ Jhesu christi z sue pissime matris et sancte apolonie. Cũqz venirẽt dies cõuiuij mulier per se fuiebat pauperib⁹ hñs caldare plenũ carnib⁹ pendẽs circa ignẽ Accidit q hostis antiquus diabolus in forma peregrini veniret petens intromitti: quo intromisso sedit circa focũ q̃si se calefaciendo. mulier aũt infantẽ vni⁹ anni circa ignez (vt debuit reficere paupes) remisit incustoditum. Quod dyabolus vidit iactauit puerum in caldare. z statim in pticulas minimas ẽ diuisus. z mulier ex nimio labore pueri ẽ oblita Tandẽ cũ debuit carnes recipere de caldare. inuenit mẽbra pueri. mõ digitũ: mõ manũ: mõ pedẽ. tũc cõtrita recordãs pueri: facta ẽ q̃i exanimis. postea tñ resumptis viribꝰ: collegit mẽbra pueri in panno mundo. z finita missa ad secrerariũ suũ ascendit valde plorãs z inuocãs deum z sanctã appoloniã dicens. O deus eterne iam video q oia que feci. ob amorẽ tuum despecta sunt tibi. tñ audiui sepi⁹ predicare. q vni ex minimis meis feciſtis: mi feciſtis. Et quare nõ attendis ad opera mea? que ego feci ob reuerentiam tuaz z sancte appolonie? O sancta appolonia. en ego tibi multis annis seruiui tibi festũ tuuz celebrando. pauperes inuitãdo z ministrando eis. Ast ne merces mea hec? Et cum hoc diceret mulier obdormiuit. Et vidit in visu sanctam appoloniam venientẽ cũ comitatu angelorz: ac decore decoratũ nimiã dicẽs ei. Noli desperare nullũ bonũ manet irremuneratum Scias que feciſti deo z beate Marie z mihi impendiſti seruiendo pauperib⁹: in hoc mihi gratum feciſti obsequm. Et quicquid desideras obtinebis. z puez tuũ incolumẽ rehabebis. Dolorem dentiũ quẽ habuiſti in ptu dentes tuos p dolore nimio euellẽdo. ammõ nõ patieris. ac tu et oñs qui ob amorez dei z matris eius honorem: z mee memoriam passionis vigiliam ieiunauerint ac diem celebrauerint. deũ z beatam virginẽ z me celerẽ sentient in dolore dentium ac capitis adiutricẽ. Tandem euigilãs: inuenit puez suuz incolumẽ. z se ab oĩbus dolorib⁹ sanatã. Qõ factũ oĩbus enarrauit. ac ipsa cũ marito suo. z tota familia festũ ei⁹ q̃diu vixit celebrauit. z volentib⁹ celebrare nuunciauit. Ideo habeamus bea. appolo. in memoria. vt a dolore dẽtium: et capitis ac oĩb⁹ aduersitatib⁹ corporis z anime liberemur. z ad gaudia eterna subleuemur. ad que nos perducat pater z filiꝰ z spiritꝰ sanctus Amen.

¶ In kathedra petri. Sermo primus.

Exaltent eum in ecclesia plebis z in kathedra seniorꝫ laudant eũ ps. cvj. ¶ Refert enim Amb. in li. hexame. z Aris. li. x. aialiũ. Q. apes instinctu naturali valde diligũt regẽ magnitudine clarior em z insignẽ z q in rege precipue est mansuetudo clarioz. Hinc est q̃uis rex habet aculeos eis tñ mie vtiꝫ ad pungendũ. Mistice hoies qui hic intelligunꝫ per apes in electione debẽt respicere ad claritatẽ moꝝ. vt sit verus z misericors. qz ex veritate timetur. z ex mia diligiꝫ. fm illud prouer. iij. Misericordia z veritas custodiunt regem. z roboratur clemẽtia tronꝰ ei⁹ Ideo legitur. j. Regũ. v. Q. populus israhel elegit Saul. z nõ fuit melioz eo quo ad bonitatẽ z statura. ab humero enim z sursum eminebat super oñem populũ Talem regem elegerũt sibi hoies in ciuitate antiochia beatũ petꝝ. qui quasi princeps aliorz fuit maioz. Ideo caput apostolorz appellatꝰ est. vt habetur. j. q. vij. §. quotiens. Fuit etiã misericors seuerꝰ. i. iustus. misericors bonis z penitentib⁹. Seuerꝰ aũt z iustus malis z pctoribus. declinauit tñ magis ad miam q̃ ad iusticiam: seu seueritatem. Et vt hꝰ fieret dñs ipsum cadere permisit vt sciret alijs misericorditer cõpati. vt dicit Grego. Et habetur dist. l. c. Considerandum. z. c. seqn. vbi dicitur. Illud fuit magne pietatis dispensatione factum vt is qui futurꝰ erat pastor ecclesie in sua culpa disceret qualiter alijs misereri deberet. Et q̃uis fuit misericors. tñ iusticie nõ est oblit⁹ quo ad malos. Quia legiꝫ Actuum. v. De anania cũ vxore sua Zapharia qui vendit agrum z fraudauit de precio agri apłos offerens partem quandam ad pedes apostolorz. Cui dixit petrꝰ. Anania cur temptauit satbanas cor tuũ

et mentiri fecit nõ mentitus es hominibus sed deo. ꝙ cũ audisset Anania cecidit ꝛ expirauit. ita ꝛ factum est de vxore eius. Et qz miscꝺia et veritas exaltãt hominẽ. et precipue prelatũ. iõ Pe. hodie exaltatus fuit sicut innuũt ꝟba assumpta. Exaltent eũ in ecclesia. In quib⁹ verbis a duobus cõmendatur. Primo ab exaltatione gloziosa. ibi. exaltent eũ. Secundo ab commẽdatiõe honozosa. ibi. in cathedra. Circa qꝺ notandũ. ꝙ ꝙsuetudo hec est in curia secularium dñoꝝ vt regũ ꝛ impatoꝝ quem ꝓnceps vel rex honozat. hunc ad cõplacentiã regis ꝟbditi cetery nanimiter solent honozare ꝟm illud Poete. Hũc quẽ rex decozat ppl'usq; decẽter honozat. Quod figuratum est Genes. xli. Ubi legitur. ꝙ rex Pharao exaltauit Joseph in procuratozem regni sui dicens. Tu eris pater sup domũ meã. et ad tui oris imperiũ cunctus ppl'us obediet. et tradidit sibi annulum in quo sigillabant litte re regie in signũ potestatis sibi ꝙcesse. et fec̃ eum ascendere sup currũ suum. iussitq; eũ ducere per ciuitatem. ꝙ videntes oñes ipm bonozabant. Idẽ legit Hest. iij. ꝙ assuer⁹ rex exaltauit ꝓncipem Aman sup oñes ꝓncipes regni sui faciẽs eũ scꝺm post se vicz in potestate. Ideo quia rex ipm honozauit omnes in curia sua genua flectebant vt regiã approbarent voluntatẽ. Mystice rex regũ ꝛ dñs dñantiũ chr̃ist⁹ intelligit Apo. xix. Honozauit apl'os suos qꝺ testat Ps̃. cxxxviij. dicens. Nimis honozati sunt amici tui de⁹. Nimis ꝙfortatus est ꝛc̃. Et posuit eos sup oẽs in curia sua dando eis ꝓncipaliozẽ dignitatem. ꝟm qꝺ predixerat Ps̃. xliij. Cõstitues eos ꝓncipes super omnẽ terrã. debemus ergo eos seꝺule honozare. et nos xp̃o regi cõformare. Qz dicit btus Greg. ad Mauriciũ. Et ponit. xi. q. j. Sacerdotibus. quid mirũ si illos vra pietas dignetur honozare quibus in suo eloquio deus honozem tribuens eis vt angelos aut deos appellat. qz honoz quẽ eis exhibemus veniet nob in ꝓfectũ Teste Amb. in li. de officijs. Reuera estimo nulla omni posse molestia perturbari qui sanctos dignis laudibus apl'os studeant venerari. Et ꝓncipaliter honozare debemus beatum apl'm Petrũ quẽ dñs sup oñes ꝓncipes dignũ ꝙstituit ꝟm ꝙ eccl'ia canit de ipo. Tu es pastoz ouium ꝓnceps apl'oꝝ tibi tradidit de⁹ omnia regna mundi. Et honozauit ipsum in multis. Primũ ꝙ fec̃ ipm summũ iter oẽs apl'os qꝺ pz ex hoc qñ dixit ceteri. Laxate rethia vra i capturã. soli Petro dixit. Duc in altũ Luc̃. v. Etiã sibi soli dixit vt pasceret boues Joh. vlti. Per quem sua excellens dignitas designatur vt probatur. xxiij. q. j. Non turbatur Etiam sibi soli dictum est. Tu es petrus ꝛ super hanc petram edificabo eccl'iam meam Math. xvi. In quo fecit ipm sue eccl'ie ministrationis fundamentuz. Dignitatis aũt summitas be. Pe. apl'i patet in quolibet ipius successore scz papa eius dignitas magna est tam in clero ꝙ extra cleruz. In clero sunt multi qui habent magnos honozes vt cardinales quoꝝ esse in numero debent. lvij q̃ttuoz patriarche scz anthiocenus Jerosolimitanus acquilensis ꝙstantinopolitanus. Tres archiep̃i ꝓncipales Magũtinensis Coloniens et Treuerẽsis. Qui sunt ꝓncipaliter ꝟmi in electione impatoris. Insup ꝛ multi alij abbates ꝛ ep̃i. Sz isti sũt nulli⁹ digitat' nisi ipe ꝙtulerit dignitates ꝛ ptates q̃s ꝛ eis auferre p̃t vt pbat. ix. q. iij. c. per ꝓncipalẽ Idem dicitur. ij. q. vi. c. decreto. Et sic patet ꝙ papa est summa ptãs iter oñes qui habẽt plenitudinem potestatis. Alij enim ptem sollicitudinis. Similiter eius dignitas patet respectu impatoris quẽ cum ipe cõsecrat ipe pede suo, pstratum ante se cozonat. Et quando papa equũ suũ ascendit. Si impator pñs fuerit strepam ascendenti oportebit tenere vt tradunt leges seculares. Secũdo celestis rex exaltauit b. Pe. in hoc ꝙ tradidit sibi claues regni sui. Sicut ꝛ pmisit sibi Math. xvi. Tibi Petre dabo claues regni celoꝝ post recessum meum. quodcũq; ligaueri ꝛc̃. Et hoc fuit signũ magne fiducie qz scimus qñ dñs recedit a p̃ria ꝛ oñes claues secũ defert oñdit se ñ magnã h̃re fiduciã in suo vicario. Sz cũ oẽs claues sibi dimittit ñ solũ domus sz etiã oim thesauroꝝ tũc ostendit se gerere fiduciam. Mystice xp̃us cum volebat recedere de hoc seculo ad patrẽ nõ tradidit claues regni sui et thesaurozũ suoꝝ btẽ v̄gini marie sue dignissime. Sicut h̃ de pe. ꝛ re. c. Noua quedam vbi dicit Inno. papa. Licet beatissima Maria dignioz ꝛ excellẽtioz fuit vniuersis apostolis. Nõ tñ sibi sz istis dñs claues regni celorũ cõmisit scz b. Pe. Ex quo patet ꝙ magnã fiduciã habuit ad ipm. Jõ si quis voluerit intrare in illud regnũ optet h̃re refugiũ ad btm̃ Pe. tanq; ad illius ꝓcuratorẽ. Quia dicit b. Amb. in ꝟmone qui incipit, ppera diuinitate. puto inquit celos aliter apperire non posse nisi claues petri apl'i sup̃fuimus. Et sꝺit. Jõ rogem⁹ petrũ vt ipe nobis tanq; bonus pastoz et ianitoz portas regni celestis apperiat. Tertio xp̃s exaltauit bea. Petrũ in miraculoꝝ opatiõe. qz legitur Actu. v. ꝙ infirmi ponebãtur in plateis. vbi Petrus ambulare ꝙsueuerat ꝛ quẽcũq; umbza sua obumbzabat ab infirmitatibus sanabat. Silr legit Actu. ix. ꝙ quẽdam infirmũ noie eneam solo ꝟbo sanauit dicens. Enea sanat te dñs Jesus xp̃us surge ꝛ sterne tibi. et ꝙtinuo surrexit. et omnes qui habitabant ibi conuersi sunt

ad dñm. Et ibidē ſ̄bditur de q̄dam diſcipula nomine tabita que infirmata mortua fuit veniens aūt petrus rogatu diſcipulorū intrās cellariū in quo iacebat: et ponens genua ſua orauit ⁊ cōuerſus ad corpus dixit Thabita ſurge ⁊ illa aperuit oculos ⁊ viſo petro reſedit. et petrus eā erexit. Refert etiā Vincenti⁹ in ſpe. hiſt. li. xxv. c. xlix. Q̄ karolus imperator q̄dam nocte ſacra diei dñice cum poſt matutinas iret repauſaturus audiret vocem terribilem: dicentem ſibi. Carole exiet a te ſpūs tuus qui cū exiſſet de corpore duxit eum angelus in vallem q̄ ex vna pte erat tenebroſa ⁊ ardens velud clibanus. Et ex altera parte prata ameniſſima. reſpicienſq̄ Carol⁹ ꝓtra tenebroſam vbi erat doleuz feruēs aq̄ vbi vidit patrē ſuū Ludouicū vſq̄ ad femora ſtantez qui dixit noli timere Carole. q̄ pmiſit te deus venire huc vt videres q̄m paterer ꝓ peccatis pena. Nam vno die ſum in pena huius dolei. ⁊ altera mittor in alio ſuauiſſimo aque doleo. ⁊ hoc fit precibus ſancti Petri apli cuius patrocinijs genus nr̄m hactenus regnauit. Scias etiā q̄ fr̄ meus lotharius ⁊ filius eius Ludouicus b. Petri bus ſunt ab his penis liberati. ⁊ deducti in gaudiū paradiſi. Ex quo patet q̄ nō tm̄ eſt potens ſup terrā in opatione miraculorū. Sz etiā infra terrā in liberatiōe aiarū. Quarto exaltauit xp̄s b. pe. in generali kathedra honoris hoc figurat. iij. Reg. x. vbi dr̄. q̄ ſalomō fecit ſibi tronū in quo erāt duo leones ſculpti. vnus blādus alter ſeuerus. in hoc throno ſedit b. Petr⁹ tanq̄ ſapientiſſimus. Juſtis blandus: malis vō ſeuerus q̄ ſignificabat i duob⁹ leonib⁹. Dicunt naturales cū Yſi. li. xij. Q̄ leones circa homines ſunt miſericordes q̄ proſtratis añ ſe parcunt: nec homies niſi in magna neceſſitate comedunt Sz quo ad alias beſtias ſunt ſeueri Quia dicit Solinus in li. de miralib⁹ mūdi. q̄ in altiſſimis montibus ſe occultant ⁊ predam contemplant beſtiarū q̄s cū viderint alte rugit ad vocē cui⁹ terrētur aialia ⁊ ſbito fugiūt. Illas naturas leonū optet quēlibet ꝓlatum circa ſe habere q̄ ſit pius miſericors hoibus bonis. Sz ſeuerus malis q̄ſi beſtijs: aliaſ inhoneſte ſedet in kathedra honoris. Et hos in throno ſuo habuit Veſpaſianus. De quo refert Hugo qui adepto imperio ſtatī erga malos auſterū ſe oſtendit. tūc contumaces extermīauit ⁊ ab officijs depoſuit locuz eoz bonis: pbis. ⁊ honeſti tribuit ⁊ hos dilexit Ita b. Petrus exaltatus a xp̄o ad thronuz honoris veritat⁹ terribiliter malos feriebat vt patet in Anania ⁊ in eius vxore zaphira. q̄ ad ſolum vbū ceciderūt ⁊ expirauerūt Act. v. Ideo factus eſt timor in oñes qui audierūt. idem patet de Symone Actu. viij. Qui obtulit pecuniā ad aplos dicens. Date mihi hanc ptātez vt cui cūq̄ impoſuero manus accipiat ſpiritū ſanctuz Cui dixit Petrus. Pecunia tua tecū ſit in pditiōnē q̄m donū dei exiſtimaſti pecunia poſſidere. Sed bonos diligebat et eos exaltabat vt pz in clemente cleto lino. Etiam pie docuit defectuoſos cum dixit. j. Pe. ij. kmi Obſecro tanq̄ peregrinos ⁊ aduenas: vos abſtinere a carnalibus deſiderijs q̄ militant aduerſus aiam ꝓuerſationē vr̄az inter gētes bonā hōtes. Et boc habuit ex vbis dei qui dixit Jere. j. Ecce ꝓſtitui te hodie ſuper gētes ⁊ regna vt euellas ⁊ deſtruas oñes vicz malos Exo. xxij. maleficos nō patiaris viuere ſup terrā. et edifices ⁊ plantes ſcilicet bonos in fide. Sed ſic nō faciūt nr̄i prelati. quia potius diligūt malos: et eos in malis ſuis ꝓmouēt ⁊ exaltāt. et bi ſimiles ſunt accipitrib⁹ De quibus refert Amb. in exame. Cum viderit pullos ineptos ad predam circa ipos ſunt crudeles. Si exire de nido noluerit ad predam. cibum eius ſbtrahunt. Si aūt ſequūtur eos in preda tunc illos diligunt ⁊ preſtant illis nutrimentum. Sic dñi terreſtres ad inſtar accipitris crudeles ſi viderint in atrijs ſuis qui nolūt pauperes depredare illos expellūt dicētes. illud Sapiētie. ij. Circūueniamus iuſtū q̄m inutilis ē nobis. q. d. Non infert rapinā paupm ruſticoz in nr̄as coq̄nas in augmētū ferculorū ḡuis eſt nobis ad videndum q̄m diſſimilis eſt alijs vita eius. et immutate ſunt vie eius ⁊ abſtinet ſe a vicijs noſtris. Certe tales iam nō valent in curijs dñoz Sed q̄ ꝓncipes ſunt infideles ſocij furū ⁊ omnes diligunt munera Yſa. j. Et ex quo ſunt lupi rapaces rapientes predam Ezech. xxij. Ideo i ſuis curijs fouent ⁊ exaltant infideles vicarios et capitaneos raptores qui ſequūtur lucra ⁊ rapinas pauperum amant vt inpinguant coq̄nas repleant menſas. Sed ſcriptum eſt Jere. xxij. Ve qui edificat domū ſuam in iniuſticia ⁊ cenacula ſua nō in iudicio. Sed ſic nō fecit b. Petr⁹ q̄ ō domo ſua ſbmouit malos. Ꝫm illud. Pſ. c. Non habitabit in medio domus mee qui facit ſuperbiam qui loquitur iniqua rapiens exactiones in pauperes ⁊ ſimilia non direxit in cōſpectu oculorum meorū. Sed bonos dilexit ⁊ hos ſibi ſociauit. vt diceret cum Pſ. xxiij. Innocētes ⁊ recti adheſerunt mihi. Quinto exaltauit dominus b. Petrū hodie in antiochia ciuitate. q̄ figuratū fuit Heſter. vi. vbi legit q̄ rex aſſuerus poſt quiuiū qđ fecit ſuis principibus et pueris ſuis iacens in lecto noctem duxit inſomnē. Et quia ſecundum Joſephum noluit illam vigiliam in ocio expendere. Fecit coram ſe portare libros annales in quibus fecit legi facta preterita regni. et cum deuentum eſt ad locum illum

q̄ mardocheus regē p̄monuit ne occideret .qz
hr̄ Hester .ij. et .vi. Irati fuerūt ꝓtra regē baga
than. et thares duo eunuchi regis ianitores. t
occulte eum occidere voluerūt q̄ mardocheus
nō latuit t regi retulit. et hoc ad libros scriptū
fuit. Qō cū legere audisset interrogauit an ꝑ il
lo remuneratus esset. et dixerūt astantes nihil
omnino mercedis accepit. Et ait rex. quis ē in
atrio. Qui pueri Amon minister regis. Quē vo
cans rex ait. Quo honore dignus est quē volo
honorare Et Amon. Homo inquit quē vult rex
honorare debet indui vestibus regis. et poni su
per equū de sella regis. et accipe regni dyade-
ma sup caput suū. et p̄mus regis teneat equum
transiens p ciuitatē dicat. Sic honorabit .quē
cunq; vult rex honorare. Spūaliter per Assue-
rū qui interp̄tatur beatitudo .significat christ⁹
qui est beatitudo oīm electoꝝ. Hic iacēs iaz in
lecto ecne reqei fm .ps̄ cxx. Non dormitabit
neq; dormiet. Ideo fecit ante se legere libros
annales. hoc est sancta euāgelia Math̄. t mar-
ci. in quibus scriptū fuit Math̄. xvi. et Marci
viij. Q xp̄us cepit ostendere discipulis suis. q̄
opteret eū ire Jerosolimā et multa pati a senio-
ribus t occidi. q̄ audiens Pe. ex carnali amo
re p̄monuit eū dicens. Absit a te dñe nō erit ti-
bi hoc. Et ecce inuenit q̄ sibi plus q̄ semel dixit
Tu es xp̄s filius dei viui Ideo interrogauit an
ꝓ illo esset remuneratus. Qui āgeli nihil mer-
cedis accepit. sed qz teste venerabili Boe. li. iiij
psa. iij. Nullū bonū manet irremuneratū. Qua
re xp̄s bodie dixit ad Theophilū p̄ncipē anti-
ochie ciuitatis. Quo honore dignus est quem
rex vult honorare. Qui ille debet indui vestib⁹
salutaribus. fm illud ps̄. cxxxi. Sacerdotes
eius induant salutari Et debet poni super excel
sam kathedram vt dicere posset illud Eccī. vlt.
Exaltasti sup terram habitationem meam. Sz
ab oīni populo honorari debet. quia dīc Arist.
viij. Polli. Ponor virtuoso sine vastidio impen
datur licet de humili vita mundi aut fetida ori
atur. Et ait xp̄s. Festina Theophile et fac hoc
Petro sicut locutus es. Idcirco ille mandatuz
domini non procrastinans. bodie beatum Pe-
trum exaltauit dicens. Coram populo hoc ho-
nore dignus est quem rex celestis voluerit ho-
norare. et modo venit ad būc honorem vide in
legenda.

¶ Sermo secūdus De sancto Petro

QVeris sup do
mū meam t ad tui oris imp̄riū cun
ctus populus obediet Genesis. xli.
Dicit Amb. in libro exameron. c. vlti. Gallus
babet specialem noticiā in horis noctis discer A
nendis qui in ꝓfundioribus horis noctis voceꝝ
solet emittere clariorem. Sed circa tps matuti-
nū vocem formar leniorez. habet etiā singularē
intelligentiā in horis diei. qz vt frequēter ad ta
ctum horalogij vocem emittere consueuit. Hic
q̄uis sit extraneus. Si tamē in domū aliquam
apportatur interdum fortiter pugnat ꝓtra gal-
lum domesticum. expellit eū et fit rector pullo-
rum. Spūaliter per gallum vt ait Greg⁹. xxx.
moral'. c. vi. predicatores sancti intelliguntur q̄
in tenebris vite p̄tis studeant futura predican-
do quasi cantando nunciare. Quz dicunt nox p̄
cessit dies aūt approp̄inquabit. Jp̄i enī vocib⁹
suis de somno excitāt auditores. clamātes. Ho
ra est iam nos de somno surgere. Jam iterū vi-
gilate iusti. et nolite peccare. hec Greg⁹. Et ta-
lis gallus fuit b. petrus qui excitauit nos pre B
dicando. et contra miluū inferni monendo. Cū
dicit sobrie estote: et vigilate in orationibus. qz
aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens
circūit querēs quez deuorer cui in fide resistite.
j. Pe. v. Habuit se etiā b. Pe. sicut gallus in no-
cte peccatoꝝ intelligentiā p̄ ꝑpio erroze quā-
do audiens cantare galluz semp fleuit ꝓ pec-
catis. de pe. dist. j. c. quē penitet. et. c. Petrus.
quia errauit vt homo. Et dicit Glo. errauit. id
est mortaliter peccauit. Habuit etiā intelligētiā
dei scz xp̄i. q̄ est verus dies t lux illuminās om
nē homiem Joh̄. j. et q̄ intelligentiā eius habu
it. habetur Math̄. xvi. Cuz dixit: tu es christ⁹
filius dei viui. Hic gallus spūalis b. Pe. fuit q̄si
extraneus. et aduena ad domum dei. vt dicere
posset illud. ps̄. cxxxviij. Aduena ego sum apō
te. et peregrinus postea tū factus fuit rector to
tius domus dei. Cum dixit dñs Petro. Tu ers
super domū meā. In quibus verbis b. Petr⁹ a
duobus cōmēdatur. Primo a p̄ncipalis eccl'ie
cōmissione. ibi tu eris Secūdo a pastoralis obe
dientie de mandatione. ibi. et ad oris tui impe- C
riū ꝛc. De p̄mo est notandū. q̄ imprudentes et
mali dñi solent in curijs suis vicarios malos ꝓ
mouere. q̄ dr̄ in cōmuni ꝓuerbio. Pes similes
sunt sibi amabiles. Qui ꝓsonat Arist. iiij. Ethi.
Simile diligit sibi simile. Jō legitur Nūeri. xxij
Qz malus rex malū associauit sibi ꝓphetam scz
Balaam. q̄tenus per illū filios israel malediceꝛ
ret. Econtra aūt prudentes t boni dñi commit
tūt regimē domoꝝ suarū prudentibus dispen-
satoribus qui sciunt decenter preesse omnibus
qui in domo sunt. et qui affabili fmone faciunt
populum adunare. et qz ipi sunt prudentes di-
ligunt t famulos. sapientes ne dispares mozes
disparia studia. i. opationes sequantur vt dicit
Tullius in li. de amicicia. Jō legitur Gen̄. xli.

q̄ ꝓharao vidit quodā tpe somniū putabat se stare sup nilū fluuiū. vbi vidit septē boues femi nei generis. qz bebrei habebant vaccas q̄ sunt multū pingues. postea cernēs septē omnino ma cras et ꝓzes deuozabant. q̄ videns ꝓharao vocauit sapientes vt ei visionē addiscerent. Cuz aūt nequirent veritatem inuenire adductus est Joseph qui regi sapienter exposuit. q̄ per septē boues pingues. septem anni fertiles. sed p ma cras steriles desig̃ret. Et cōsuluit regi vt sibi sa gacem eligeret puisozē. z in futurū frumēta nō modica puideret. Cui rex: nunquid sapientiozē te. et similē tibi potero inuenire. q. d. certe non. Ideo tu eris sup domū meā z̄c. Spūaliter vni genitus dei filius xp̄s qui est sapia patris. cui⁹ sapia attingit a fine vsq̄ ad finē fozt̄iter z disp o nit oīa suauiter Sap̄. viij. In quo sunt omnes thezauri sapientie z scientie absconditi ad Col loc̄. ij. habuit domū sanctā eccl̄iam de qua dic̄. Ps̄ xcij. Domū tuā decz sanctitudo in lōgitudi ne dierum. Et hanc noluit cōmittere cuiq̄ ap̄lo Sed sapientissimo Petro quem fecit p̄ncipalissi mū vicarium. ꝓprie statbalter. sue eccl̄esie. Cui ter dixit Joh̄. vlti. Petre Amas me pasce oues meas. agnos meos. ipe enī recte per Joseph ꝺ signatur. ℣ Primo ideo quia Joseph fuit esca ꝺ rū sagax disp̄nsato⁹. Sic b. Pe. verbo dei qō est esca anime. de euāgelio. Non in solo pane vi uit homo. sed in omni verbo qō ꝓcedit ꝺ ore dei. vt hr̄ Math̄. iiij. Sed in oīi verbo dei fuit sagacissimus p̄dicato⁹. ita vt dicere potuisset il lud ad dñz Narrabo nomē tuū fratribus meis scz gentibus z iudeis. Nam ita sollicitanter no mē dñi narrauit: q̄ in breui magnum pp̄lm adu nauit. qz sic̄ legit̄ Act. ij. Predicauit iudeis di. Penitentiā agite z baptizetur vnusquisq̄ vr̄m in nomie dñi nr̄i Jesu xp̄i. in remissionem pecca to⁹ vr̄o⁹. et in hac predicatione apposite sunt ad numerū fideliū tria milia. Alio aūt die cuz p dicauit eis quinq̄ milia Iterato crediderunt. Sic̄ hr̄ Actu. iiij. Ubi dr̄ multi eo⁹ quia factus est numerus eo⁹ quinq̄ milia. et sic i breui quer tit. viij. milia hominū vt estimāt cōmuniter do ctozes. Secūdo sicut Joseph somniū sapienter explanauit. et totā regionem egipti a fame vali da prefuauit. Ita b. Pe. somniū infideliū ꝺ cri sto dubitantiū prudenter enodauit. Sicut legit̄ Math̄. xvi. q̄ xp̄s vidit somniuz q̄ quidam de ipo somniando dicebant. Aliqui dixerunt eum Jobem baptistam. alij Jeremiā. aliqui Heliam aliqui vnū ex. pphētis. Et nemo illo⁹ tetigit ve ritatem. Sed Petrus velud sapiēs Joseph illō eis z oīmibus christifidelibus exposuit dicens. Tu es christus filius dei viui. q. d. Fm August. in quodam sermone. Tu dñe de carne virginis factus es xp̄s q̄ scz ꝺi filius viui es sempitern⁹ Tu dñe homibus natus es qui in commutabili maiestate deus es apud deū. Tu es xp̄us qui p redemptione nostra ad passionē veniens ipassi bilis permanēs apud patrē. Vide q̄ sapienter archana huius somni reseruit in quo totum ce tū xp̄ianozū prouide saciauit. quia sancti docto res magnā penuriā habuissent nisi eis Petrus reserasset. Teste Aug. qui ait. Quis vnq̄ hoc i ꝓzehensibile deitatis archanū humani sensus attollere potuisset obtuitu. nisi ab ore petri so luturi huius veritas radiasset. q. d. nullus. Ni si sibi a deo sicut Petro fuisset reuelatū. Et sb dit. quid tanto vbo glozioſus qui fidem secreti inscrutabilis loquēdo edidit. viuendo docuit. patiēdo firmauit. Tertio sic̄ Joseph somnij re uelationez habuit a deo qui sibi illud enarran dum celitus narrauit: Scz illud qō dixit ꝓha rao Oñdit tibi deus oīa que locut⁹ es. Gen. xli. Ita. b. Pe. huius dicti habuit veritatē. Nō a se sed a celesti patre. Fm qō testatur os verita tis Math̄. xvi. btūs es Symō bariona. q̄ ca ro z sanguis nō reuelauit tibi. Sed p̄r meus q̄ est in celis. Sup quo dicit btūs Aug⁹. in Fmōe quis per carnē xp̄m z sanguinē natū oīnipoten tis dei filiū patris esse sentire potuisset. Nisi ꝓpi tius hoc ipe pater p Petrū de celo reuelasset. Hcirco potuit xp̄us dicere ad eū. qz celesti pa ter ostendit tibi oīa que de me locutus es Nū quid sapientiozē te inuenire potero. q. d. certe n quia z ipe interp̄tatur agnoscēs in eo. q̄ sapien ter in christo quē vidit hominē: agnouit deita tē. Ideo tu eris super domū meā. In hoc osten dit sibi christus magnū honozem ꝓe alijs apo stolis quia fecit eū heredem sue eccl̄ie militātis Recte enī sicut rex terrestris nō potest maiozē honozē facere filio q̄ q̄ dicat eū heredem et in regno suo sibi succession̄ē qñ vero nō solū dic̄ eū regni dñm. Sed etiā oīm qui in regno sunt tam fratrū sozo⁹ q̄ matris ꝓprie. Nihil potest sibi facere honozis vlteriozis. Hunc honozem fecit dñs Pe. qz fec̄ eū dñm domus sue scz eccl̄ie Fm illud Ps̄. cxiij. Cōstituit euz dñz domus sue. et ꝓncipē oīs possessionis sue. Fec̄ eū dñm fratrū suo⁹ scz ap̄lo⁹ z alio⁹ discipulo⁹ z ꝓprie ge nitricis marie in iurisdicione z spūaliter. Et iō de eo predictum est istud Gen. xxvij. Det tibi deus de rore celi pinguedinē. i. gratie sue abun dantiā. quia tantā gratiā habuit q̄ solo vbo sa nauit infirmos Act. iij. declarando. Ibidez. ix de paralitico. z vmbra sanauit eos Actu. v.

Et seq̄tur adozent te omnes tribus terre q̄tum ad sbiectionem z debitū honozē. Esto dñs fra trū tuo⁹ scz ap̄lozū. quia maioz ꝓe ceteris di gnioz fuit in auctozitate. qz ꝓnceps ap̄lozum ex

stitit ⁊ incuruetur ante te filij matris tue. boc ē: alij fideles q̄ humiliter pcedent: ⁊ tibi honorez exhibent. Quātū ad scām cōmēdaī b. Pe. a pastoralis obediētie de mādatiōe. Vbi nota Ambro. in exame. li. v. inq̄t. Apes magnā reuerentiā ⁊ affectuosam charitatē habēt ad suū regem qñ ē in alpheari custodiūt: nec ad examen exeunt nisi eas precesserit tūc secuntur eū ordinate ipm circūdantes. ⁊ nullatenus in alpheariū descendūt nisi rege p̄cedente. Idcirco p̄sulunt naturales. q̄ tpe estiuali rex q̄raī. et in alpheario locus solus locaī ad quē singuli apes ingrediūtur. et vt natura instruit sibi suiūt ⁊ obsequunt

E Mystice ꝟ per apes in p̄mitiua eccl'ia intelligūtur fideles sic apes. Teste Amb. Dia habēt cōmunia ña habēt vnā sobolē: vnā incolūt mā sionē: vnius portis claudūtur limie. Quibus est labor cōmūis oībus cōis ē cib⁹ cōis opatio vsus ⁊ fructus. Sic illi in p̄mitiua eccl'ia oīa habebāt cōmunia ſm qđ hr̄ Actu. ij. Omnes qui credebant in xp̄m erant parit ⁊ habebāt omnia cōmunia possessiones ⁊ sbas vēdebant et diuidebaūt illa oībus put vnicuiq⁹ op⁹ erat. Et ex hoc vt dic̄ Nico. ō lyra. Oīs religio habuit exordiū cui nullatenus liceat p̄prīa possidere put hr̄ extra de statu monachor. c. cū ad monasteriū. vbi dr̄. Abdicatio p̄prietatis sic ⁊ votū castitatis adeo ānexe sunt regule monachorū q̄ nec⁹ summ⁹ pontifex poterit cū his dispēsare. Isti igit̄ xp̄iani in p̄mitiua eccl'ia magnam obediētiā ad suos p̄latos habuerūt. et p̄ncipaliter ad b. Pe. Scietes illud Eccī. xij. Dedit eis

F deus ptātem eor̄ que sunt sup terrā. Illorum exemplo deus nos tanꝟ prudentes apes p̄lati nostris obedire a deo nobis datis quia scimus q̄ rex qui ponit vicariū in locū suū vult q̄ absq⁹ ptradictiōe sibi obediatur Sicut legit̄ Gen. xli. de Pharaone qui ponēs Ioseph in regni p curatorē ait absq⁹ tuo imperio nullus mouebit pedem nec⁹ manū in tota terra egipti. Sic etiā xp̄s rex celor̄ ponēs b. Pe. in suum vicarium. Sic ait Matth. xvi. Quodcūq⁹ ligaueris super terrā erit ligatū ⁊ in celis. q. d. quicquid inhibueris inhibitū est. et quicquid iusseris iussum est. Ideo p̄cipitur in. c. Sacerdotes. ij. q. vij. Sacerdotes inquit ⁊ reliqui ministri eccl'ie omnes q⁹ plebes ep̄os suos diligere debent. et eor̄ preceptis obedire. Etiam si ip̄i aliter qđ absit agāt q̄m decet nisi in fide errauerint. Et est canō clementis pape. Et signāter dicit nisi in fide erraueriīt. qz si p̄lati sunt heretici excōmunicati. vel nō ſuant canones aut sunt symoniaci: siue fornicatores publici nō tenētur eis obedire. vt hr̄. xix. dist. nulli. Sed si sunt in alijs crīminib⁹ et aliquid p̄cipiūt perceptum eor̄ est iplendū vt in. c. nōne. xiij. q. iiij. Et hoc est ꝓtra quosdā laycos friuolos qui cū ex precepto p̄latorū a sacerdotibus excōmunicantur publice in ecclesijs monētur. inculpāt ob hoc sacerdotes. et eis maledicūt. Sed attēdant hoc qđ papa p̄cipit eis stricte vt in prochijs obediant suis ep̄is et p̄latis. Et si obedire cōtemnerēt peccatum ydolatrie incurrerent. vt in. c. Si qui p̄sbiteri. lxxxi. dist. Vbi dicit Greg⁹. q̄ obedire noluerit ydolatrie peccatū incurret. Et sicut p̄sbiteri tenētur obedire suis superioribus ita layci tenentur obedire suis sacerdotibus ſm illud ad Ro. xiij. Oīs aīa. i. hō ptātibus sblimioribus subdita sit. nō enī est ptās nisi a deo ordinata sit. Qui aūt resistunt ip̄i sibi damnationē acquirūt Ideo enī ne damnationē incurram⁹ obediem⁹ p̄latis nostris.

De sancto Mathia. Sermo p̄mus.

Certe videtis quē elegit dñs qm̄ nō est similis ei in oī populo. j. Regū. x.

A Solinus in li. de mirabilib⁹ mūdi dic̄. q̄ grues habent ducē qui ante volat in acie alias diri gendo q̄ si regl'iter volat. ordinarie sequūtur ip̄m. Et si quis a tramite errauerit q̄si arguendo voce ip̄m ad rectos volatus cōpellit. Qz cū dux ip̄e errauerit aut recesserit alius dux ei succedit. Spūaliter ꝟ grues ꝟ intelligūtur xp̄ifideles. qz sic grues ſm Amb. in exameron. diligūt suā spēm. Sic xp̄iani debēt diligere se inuicem. ſm illud Eccī. xxvij. Dilige p̄ximū tuū ⁊ coniūgere fide cū illo. Isti xp̄iani hñt inter se duces. id est p̄latos qui debēt ducere gregē dñicum. et pascere vt patet in cano. Sciscitaris. vij. q. j. et si tales regulariter ducūt vitam suam sequūtur ipsos subditi. quia p̄lati sunt tanꝟ signum positum ad sagittam. vnde inferiores vitam eorū respiciūt. vt de accu. c. j. Qualit̄. Isti p̄lati ⁊ duces tenētur errātes voce predicationis a tramite deuij reuocare. Quia dicit Innoc. lxxxiij. dist. c. error. Error cui nō resistitur approbat. et vītas cū miscōie defensat̄ oppr̄imit̄. negligere q̄ppe cū possis p̄turbare puersos nihil aliꝟ ē ꝟ fouere nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori non desinit obuiare. Hec ille. Si autē p̄latus p se errauerit aut rancescit nolens corrigere deuiantes necesse est vt talis deponatur. et melior in locuz suum assumatur. Quia dicit btūs Greg. in pastorali. pastor si p obrupta graditur grex in p̄cipicium facilius p̄labit̄. Ita factū est de iuda ⁊ mathia. Nam Iudam dñs elegit vt esset dux sui ppli. Sed qz ab

errauerit a societate apl'oꝝ p̄cepit xp̄s p̄ ps̄. cviij. Epatū eius accipiat alter Et ille fuit btūs Math̄. q̄ suppleuit locū iude Teste b. August. in Smone. Hic paruulus auditu intelligēs ⁊ tactu intellectuq̄ pficiens numerū duodenariuz supbe apostate abiectione mutilatū sue prauitatis abiectiōe cōpleuit vt pficeret p ip̄m in re. q̄ olim dauid p̄dixerat in spe. Fiat inquit habitatio eius deserta vsq̄ ep̄atum eius accipiat alter. Quē ille sanctus suscipiens obediendo ⁊ decorauit euāgelisando. iō de ipo p̄n̄t dici v̄ba prelibata. Certe videtis quē elegit dn̄s ⁊c̄. In quib⁹ a duobus cōmēdatur. Prio a dn̄ica electione. ibi. certe videtis quē elegit dn̄s. Secūdo a vite summa pfectione. ibi. qm̄ nō est ei silis ⁊c̄. De p̄mo est sciendum ꝓsuetudinē hn̄t reges ⁊ p̄rincipes ⁊ alij dn̄i terrestres q̄ ad regimen sue curie eligunt aliquos p seip̄os. aliquos per suos officiales aut vicarios. Aliquos aūt eligunt reges ꝓcordanť cū vicarijs. et qui sic eligūtur magis honorāt̄ur. Nā qui eligūtur a dn̄is tm̄ interduz a vicarijs odiūtur Nō figuratū est Dañ. v. vbi legit̄. q̄ Baltasar rex vidit manū scribentē i pariete. mane techel phares. Nō nullus vir ꝺ cal deis potuit interp̄tare. Introductus aūt daniel sapiēter exposuit dicēs. Mane nūerabit de⁹ regnū tuū ⁊ cōpleuit illud. techel appzehensus in statera. et inuēt⁹ es min⁹ hn̄s. Phares diuisum est regnū tuū. et datū ē medis ⁊ psis. Rex autē iussit eū indui purpura ⁊ ꝓstituit eū sup regnum Sz qz nō fuit ꝓsensus alioꝝ. iō inuidebāt danueli. et suggesserūt regi vt mitteret eū in lacū leonū Dañ. vi. Sic ⁊ illi qui eligūtur a famulis nōnūq̄ odiūtur a dn̄is. vt patet. j. Regū. xvij. De Dauid q̄ constitutus regi saul p ministros :rex ip̄m odiuit ⁊ psequebat̄. Sed ioseph qui fuit electus a pharaone ꝓsentientibus ministris. Joo ab oīnibus est honorat̄us qm̄ genua flectebant añ eū gen̄. xli. Mystice xp̄s q̄ ē rex Sm ps̄. xxiij Sup oēm terrā cui⁹ est ⁊ra ⁊ plenitudo ei⁹. Hic elegit aliquos discipulos p se tm̄ ad regimē sue curie scz sanctū Petrū cui ⁊ plura bn̄ficia ⁊ p̄rilegia fecit. Quia ip̄m in transfiguratiōe habuit Math̄. xvij. Et p se Petro censum dare iussit vt dr̄ ibidē. Jō alij discipli egre ferētes accesserūt ad Jesum dicētes. Quis putas maior est in regno celoꝝ Math̄. xviij. Jō etiā inter eos facta est ptētio Luc̄. xxij. Ex quo videbāt Petrū sibi pferri in clauiū collatione Math̄. xvi. Sed
B b. Mathiā elegit cū ꝓcordia oīm apl'oꝝ. q̄ ipe xp̄s eū elegit pz ex v̄bis passumptis videtis quē elegit dn̄s. Elegit primo illū dicēs. Tu pasces pp̄lm meū israel. et hoc figuratū est. ij. Regū. xix. vbi legit̄ q̄ rex Dauid elegit vnū militē nomine Abner in regimen curie sue dicēs. Tu eris mgr̄ milicie coꝝ me omni tpe. p Joab. Abner interp̄tatur lucerna patris. et significat b. Mathiā qui est ardens lucerna q̄ tenebras de peccatoribus effugauit. Recte sicut lucerna i q̄ lumē ardet noctis tenebris obuiat ⁊ effugat. iō de ipo p̄dicatum est illud p̄s. cxxxi. Parauī lucernā christo meo. i. xp̄iano. Ipe enī b. Mathias pgrauit mundum tenebrosum. et vbiq̄ verbū salutis p̄dicans repulit tenebras viciorum. Teste August. in Smone hodierno. b. inq̄t Mathias talentuz sibi creditū a dn̄o cum coapostolis suis nō vt Fuus piger in terra abscondit. sed p fideliū corda voce ⁊ opatione distribuēdo velud prudens Fuus cumulare fideliter non cessauit. qua ꝑpter ex dn̄ica voce hodierna die p̄me ruit audire. Euge Fue bone ⁊ fidelis ⁊c̄. hec ille Idcirco etiā de ipo potest dici illud Job̄is. v. Ille erat lucerna ardens ⁊ lucens. Ardens inquā per charitatē diuinam lucens per sanā doctrinā. Huic glorioſissimo apl'o dixit hodie verus Dauid xp̄s. Tu eris mgr̄ militie p̄o Joab Joab interp̄tatur mutatus significans Judam quē auaricia effecerat mutatū Act̄i. xx. Exenia et dona q̄si mutus in ore auertūt correctiones iudicū. vbi dicit Glo. Tyre. mutus est q̄dazspecies rane que, piecta in os canis eum tacentem facit et non posse latrare. Sic pessima auaricia que, piecta fuit a diabolo in cor iude fecit eū cessare a laude christi qui sibi tam multa bn̄ficia ꝛpendit qz ipe suum fecit apl'm. et adeo familiarl extitit ⁊ dilectus vt eū suū faceret procuratorē quē postmodū suū habuit, p̄ditorē. Jō de meritis suis exigentibus xp̄s ip̄m abiecit. et claritatē lucernā b. Mathiā in locū suū elegit. Secūdo b. Mathias nō solū electus est a summo rege celoꝝ. sed etiā a concordi cetu apl'oꝝ q̄ fuerunt vicarij xp̄i p̄ncipes mundi ⁊ ianitores celi dapiferi verbi dei ⁊ cubicularij eius secretarij. Sm illud Job̄is. xv. Jam nō dicā vos Fuos sed amicos meos. qz oīa scz secreta q̄ audiui a p̄re meo nota feci vobis. Isti interfuerūt parit̄ cuz xp̄o in electione bea. Methie Sm qō dicitur in p̄s. xlvi Principes pp̄lorū congregati sunt cū deo Abzabaz quia deus inter eos fuit sine quo nihil fit, pficuuz. Sicut ipe testatur Job̄is. xv. Sine me nihil potestis facere. Et hec electio figurata est. j. Regū. xvij. vbi dicit q̄ Golias dixit ad filios isr̄l: eligite ex vob̄ virū vt ineat mecū singulare certamē Illi āt elegerť dō q̄ vic̄ goliam philisteū, Spūalr Golias interp̄tat̄ transmigratio ⁊ significat diabolū q̄ diuersimode circuit ⁊ migrat q̄rēs quē possz pdere vt dic̄. canō Nulli dubiū. iij. q. j. vbi dr̄. diabol⁹ nō cessat circuire q̄rēs quē deuozet ⁊ querere quos ex fidelibus pdat ⁊ maxie illos quos in Fuicio salua-

tozis inuenerit. Etiã ideo dr̃ transmigratio .qz de celis ad iferos trãsmigrauit Ysa.xiiij. Quõ cecidisti ỏ celo ad infernũ lucifer qui mane oziebaris. Iste fozti Golias dixit filijs israel.i.apostolis q̃ erãt ex stirpe israel. Eligite ex vobis virũ.et iste fuit b.Mathias q̃ dr̃ vir ppt̃ virtutes q̃s habuit. Jõ Act.j. Ubi dicit b.Pe. Optet ex his viris q̃ nobiscũ sunt ꝯgregati testẽ resurrectionis fieri vnũ ex istis. Jta san.Math̃ .singulare certamẽ habuit cũ diabolo .Sed ip̃m vicit et multas aias gentiliũ de ptãte ip̃ius eripuit. q̃re demones ꝓtra ip̃z irati sepe sibi apparebãt et dentibus in eũ fremebãt. Sed appꝛopinquare sibi nõ poterãt nec audebãt.vt dr̃ in legenda Et qz tũc Mathi.est a xp̃o rege vniuersoruz.et ab oñi ꝯcorditer turba electus apl̃oꝝ. Jdeo a nobis p̃ singulis ẽ bonozãdus ꝛ in apl̃m eligendus. Et q̃uis nõ sit a xp̃o sicut ceteri apli vocatus ad apl̃atũ dũ adhuc transibat ꝛ degebat in terris: est tñ electus q̃ plus ẽ. Cum iam gloziscatus regnabat in celis. Jõ legitur q̃ q̃dam miles vt mozis est ex deuotiõe aliq̃ẽ apl̃oꝝ ĩ patronũ specialem de cartulis in quibus apl̃oruz noia erant scripta elegerat. Jste semul aut bis arripuit cartulam ꝓtinentẽ nomẽ glozioſissimi apl̃i Mathie.et ille indignatus ait .Si nullum apl̃oꝝ magnoꝝ sozte merui nec illũ qui locum iude tenet,p patrono habere volo Post aliqđ igit̃ tp̃s cũ dictus miles causa salutis passionis xp̃i loca visitare disponeret ꝛ iam in mari cũ socijs aliquãtũ,pfectus esset nauis sbito impleb tur ex piscibus vt oẽs q̃ in ea erãt desperarent. Cuz igit̃ sozs reũ scz militẽ,pderet eiectus ỏ naui marinis fluctibus sup nudam tabulam exponitur. Qui cũ,primus esset mozti vidit quendã splendida veste indutũ qui interrogauit cũ.cur marinis fluctibus es immersus. Qui ille,ppter culpam meã hoc factum est .Ait ille .Uelles ne illi obsequiũ ꝛ bonozẽ impendere qui te de illis periculis liberaret. Rñdit miles.q̃diu viuerez sibi fideliter tanq̃ dño Fuirem .Tunc ait .Ego sum apl̃us Mathias quẽ p patrono habere cõ tempsisti:nũc aũt bonũ tibi,p malo reddã.et extendit manũ suã ꝛ ip̃m de periculo mozris liberauit.et sbito in ciuitatẽ illum transpoztauit p̃cipiens vt ibi socios suos expectaret. qui post multos dies huc venientes ip̃m cognouer̃t. Ille aũt sanctũ Mathiã in magna reuerentia habuit p̃ oñibus sanctis.et ei oñibus diebus vite ſ uiebat. Quãtũ ad ſm cõmẽdatur btũs Mathias a vite summa perfectione. ſm naturales illud animal plus est commendabile quod hz plures virtutes perfectionis. Sicut refert Jsidor̃ li.xij.de oue qđ est animal mite ꝛ humile. quia verberata nõ reclamat. Est etiã amabile.quia amat societatẽ gregis.et solum incedere formidat.vt dicit Plini.in specu.naꝛali Omne enim qđ est in hoc aiali est totũ vtile.ꝛ ad,pfectũ.Caro eni ad cibum:pellis ad varium vsum pueris ad indumentum.fimus ad terram impinguandam.Ungula ꝛ coznua ad medicandum .et hec perfectio in paucis et nullis animalibus reperi tur. Jdeo ouis merito pre alijs collaudatur.sic Mathias pre alijs est multuz cõmendabilis,pter multarũ virtutũ perfectionẽ. Primo enim ẽ mitis quia iniuria se ñ vindicat. Sed patiẽter tolerat.et bonũ pro malo donat. vt patet in milite supra dicto. Jdeo dicit Hugo de san .victo. Mites sunt leones ꝛ patientes ip̃robos cedũt Etiam fuit vere humilis.qđ patet ex nomĩe .qz Mathias interp̃tatur puus seu humilis .Et dicit Amb.q̃ humilitas est triplex. Primo est applicationis qua quis dicitur humiliatus Secũdo ꝓsiderationis que,pcedit ex ꝯgnitiõe suipsius. Tertia deuotionis q̃ ,pcedit ex cognitione creatoris. Primã habuit b. Mathias martiri ſ um sustinẽdo.et valde patienter sicut ouis sustinuit nõ reclamãdo vt verificeꝝ illud Ysaie.liij. Sicut ouis ad occisionẽ ductus ẽ ꝛ nõ apperuit os suũ.qz sic̃ in certis codicibus legit̃ patibulum crucis humiliter sustinuisse eum.et tali martirio cozonatus celos ascendisse. Secũdam habuit hũilitatẽ se despiciendo vt dicere posset cũ ps̃ lxxxiij. Elegi abiect̃ eẽ ĩ domo dei mei. Tertiã habuit manifeste in deũ hũc amãdo. ſm illd̃ ps̃.xviij Diligã te dñe fortitudo mea. Et ppter hanc triplicẽ humilitatẽ amatus ẽ a p̃re ꝛ filio et spũsancto. A patre quidem. Quia ille dilexit humiles. ſm illud Mathei. xviij. Non est voluntas patris mei qui est in celis :est q̃ periat vnus ex pusillis istis q̃ in me credũt. Et q̃ bea. Mathiã amauit patet ex hoc q̃ sibi secreta reuelauit sua.ad hoc ostendendũ legit̃ in aliqbus ecclesijs hoc euãgeliũ Math̃.xi. Confiteor tibi dñe celi ꝛ terre quia abscondisti hec a sapientibus ꝛ reuelasti ea puulis. Filius amauit ip̃m. qz cum apl̃i statuissent duos,p electione christ̃ eũ preelegit.qz ip̃e se desperit fugiẽs ex humilitate apl̃atus dignitatẽ. Jdeo dr̃ in cano .in scripturis.viij.q.j. Locus regiminis negandus est desiderantibus.et offerendus fugientib̃. Spiritussanctus ip̃m etiã dilexit.qz in die pentheco stes sup eum reqeuit. ſm illud Ysa.vlti. Super quem requiescit spiritus meus nisi super humilem. Secundo eius perfectio patuit in minima dilectione quia recte sicut ouis hominibus amabilis ẽ,ppt̃ vtilitat pfectionẽ Jõ btũs mathias dilectus fuit dño ꝛ multũ amabilis.qđ patet in pluribus signis que ostendit sibi. Primo q̃ fec̃ eum cõtribulem suum.quia de tribu iuda.et so-

Sermo

lent homines qui sunt de eadem terra inuicem se diligere. sicut patet in ꝓpetro Andrea ⁊ ꝓphilippo qui fuerunt de ciuitate bethsaida. et speciale dilectionem ad se habuerunt. Secūdo fecit eum suum secretarium qñ fecit eum suum discipulum quia fuit vnus de duodecim discipulis. Et hodie electus in apostolum electione speciali q̄ bus christus aplis secreta sua narrauit. Joh. xv. Jam non dicam vos ſuos ⁊c. Tertio fecit ipm cōmilitem suū quia q̄dā volunt q̄ sit crucifixus. et sic cum christo in eodem equo sedit qđ fuit sibi magnus honor. ſm illud Hester. vi. Homo quem rex honorare cupit debet poni super equum qui est de sella regis. Alij enim sup equū regis sederunt qui penas martirij tulerunt. Sz non super illo qui est de sella regis. i. super quē nullus equitauit nisi solus rex Mathias autez vt aiunt quidaz sedit super equū qui fuit christi regis quia eum crucifixerūt ſm illud Sapiētie xviij. Simili pena seruus cum dño passus est et afflictus. Ideo figuratus est per Mardocheū iudeū quem rex assuerus misit poni sup equum suum super quem nemo equitauit nisi ipe. et precepit euz duci per ciuitatem Hester. vi. Et sicut habetur Hester. viij. Mardocheus fulgebat in pallacio regis varijs vestibus ⁊ omnis ciuitas exultauit. Et iudeis noua lux oriri visa est. Ita xps qui vera beatitudo est omnium electorum iussit poni b. Mathiam sup equū suū scz crucez ſm illud Math. xvi. Si quis vult venire post me tollat crucem suam ⁊ sequatur me. et precepit angelis vt ipm ducerent ad ciuitatem hanc gloriosam. De qua dicit Aug⁹. li. de cōtem. xpi c. xxvi. Q̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei fundaris enī exultatiōe vniuerse terre nec ē in te senectus nec senectutis miseria Non enī in te claud⁹ :neq; gibbosus:neq; diffoꝛmis. Sz omnes occurrūt in virū pfectū. in hac nemo irascitur:nemo leditur:nemo inuidet. Cupiditas nulla exardescit. nullus ibi diaboli metus. insidie demonū nulle. Terroꝛ gehenne ibi. pcul. nō est moꝛs coꝛpis aut aīe. sed immoꝛtalis vita. Hec Aug⁹. In hanc ciuitatem hodie bea. Mathias gloriose equitauit precinentibus angelis. iuxta illud Hester. vi. Sic honorabit quē rex xps voluerit honorare. Ibi anima sua sanctissima fulget varijs vestita virtutibus. Juxta illud Ps. xliij Astitit regina a dextris tuis in vestitu deauꝛato circūamicta varietate. Ideo oēs incole huius glorioſe ciuitatis exultauerunt in aduentu eius scz comparis. ibi nunc lucet quasi noua lux. et presto est omnibus qui deum ꝓfitentur ⁊ ipsum sedule laudant et honoꝛant. rogemus ergo dominum.

Sermo ꝑmus De sancto Gregorio.

Ego nouissim⁹ vigilaui ⁊ q̄i q̄ collegit racemos pt⁹ vindemiatoꝛes Ecc̄i. xxxiij. Mgr̄ li. ꝓphetarum xvi. ait de quodā lapide pretioso geraticon. nūcupato huius vtus sic, pbat. Si coꝛpus hominis melle inungit ⁊ muscis exponit Si lapis ille est pns coꝛpus illud intactū remanet: muscę moꝛ fugient ⁊ coꝛpus eius nō coꝛrūpent. De lapide dr̄ in lapidario q̄ gestat⁹ hoiem reddit dilectū et amabilem atq; gratū. Mystice per hūc lapidem humilitas designatur que est virtus mltuz pretiosa. Est enim ſm Augī. virtus multum pciosa. qz ē caput omniū virtutū ⁊ obtinet ꝑmatum ceterarū tanq̄ confuatrix. Hec humilitas tūc vera, pbat si aliq̄ glia hoi exhibet siue laus et homi exhibita ꝓtemnit laudem. signū est q̄ illi adest humilitas que dr̄ in libello paradisus animę vere humilis ne sibi aliq̄ glia exhibeat siue laus. et cū exhibita fuerit expauescit. qđ ptz de sancto Gregoꝛio. qui cū vngeret melle laudis egre tulit. et laudez refugit. et sic muscis adulationū intactus permansit. Jō epo Steffano qui eū in suis epl̄is melle laudis punxit sic rescripsit. mltum mihi ⁊ vltra quā audire merui indignus in vestris litteris demonstratis. Et scriptū est nō laudas hominē q̄diu viuit. Tamē ⁊ si audire indignus talia fui oꝛonibus vr̄is peto vt dignus efficiar. Ex quo dicto patet. q̄ veram humilitatem habuit q̄ si nō habuisset muscę adulatiōis ipm coꝛrosissent ideo gratus fuit deo ⁊ mltū dilectus. ꝓpter hanc humilitatē. quia dicit btūs Aug⁹. Nihil facit nos ita gratos deo: nisi ipsa humilitas que ad se traxit clementiaz dei. Q̄ fuit dilectus deo patet Ecc̄i. xlv. Dilectus deo ⁊ hominibus cuius memoꝛia in benedictione est. Et sua humilitas patet in vbis ꝓeassumpti. In quibus a duobus laudatur. Quantū ad ꝑmum ab humilitatis abundantia. ibi. Ego nouissim⁹. Secūdo a virtutis vigilantia. ibi. vigilaui. De ꝑmo est sciendum. Arboꝛ ſm naturales dicta ē q̄ terre radicibus solet firmiter adherere vt dicit Jl̄i. li. xvi. c. v. Et illa arboꝛ que non est bene radicata facile a vento ꝓsternitur. Sed q̄ ꝓfunde radices terre infigit euelli nō poterit Moꝛaliter homo ſm Aristo. dicit arboꝛ euersa hūs radices surſum ⁊ ramos deoꝛsum Hec si nō vult deiici a vento superbie necesse est vt valde ꝓfunde radicatus sit in humilitate. Ideo Seneca ad Lucillum in epl̄a dicit. ad ymā atq; ad humilitatem redige te mi Lucille ex quibus cadere non possis. In humili etenim via nullus accidit casus aut ruina. Et sicut arboꝛ que non est radicibus ꝓfundata raro cernitur nimium eleuata. Sic nullus poterit ad altitudinē

celi ascendere nisi sit bene radicatus in humili-
tate. Ideo dicit Bern̄. in li. de gratia. humilita-
tis. per humilitatem ascendere oportet ad sbli-
B mitatez. quia hec est via ⁊ non alia preter ip̄az
Qui aliter vadit cadit potius q̄ ascendit. Qd̄
probatur de heremita quodam qui pollebat ml̄
tis virtutibus. et tandem elatus confidens d̄ se
cepit sibi totum qd̄ fecerat deputare. qd̄ videns
inimicus Dyabolus accessit in specie pulchre
mulieris aberrantis dicens. quia nox me infeli
cem ⁊ fessam deprehendit in heremo. Jube me
hic in angulis esse ne comedar a bestijs. ad hoc
consensum dedit ille ⁊ causam erroris inquirit.
illa aūt blandimenta fixit. et suauitate sermone
animū inclinat. vt inter hec verba risus. et ioc⁹
misceretur. deinde manū ad mentum postea ad
caput ⁊ collum apponit. et continuo libidinis
fluctibus cepit estuare. et irruit in eius ample-
xus. Illa autem vlulatum dire vocis emittens
inter eius manus velud vmbra disparuit. cum
fetore ⁊ irrisione ipsum deserens. Tunc multi-
tudo demonum ip̄m in aere ad hoc spectaculuz
congregati dixerunt. O infelix qui te vsqz ad ce
lum extollebas quō dimersus es in infernū. Di
sce miser qui se exaltat humiliabitur. Ille autez
velud amēs effectus deceptionis sue pudorem
nō ferens desperans tradidit se immūdicie ⁊ in
iq̄tati ⁊ fugit ꝯspectū sanctoꝝ hoīm ne possit d̄
precipicio reuocari. Idcirco btīssimus Greg⁹.
valde profunde fixit radicem humilitatis. Cu-
ius humilitas patet in vita ⁊ doctrina. In vita
cum dicit: ego nouissimus. In doctrina q̄si qui
C colligit racemos post vindemiatores. In vita
habuit humilitatē. Primo in verbo qꝛ se ꝑuum
ꝑuoꝝ noīauit. Sequēs apl̄m qui dicit. ij. Coꝝ.
iiij. Non enī nosmetip̄os predicamus scz laudā
do sed Jesum xp̄m dn̄m Nos aūt ꝑuos vestros
per Jesum. Ideo beatus Greg. patriarche ale-
xandrino eulogio qui eum in epl̄a papam gene
ralem nominauerat sic scripsit. in prefatione in
quit epl̄e quā ad me direxistis supbe appellatio
nis virū vniuersalem papā me dicētes scribere
curastis q̄ peto vr̄a dulcissima sanctitas nō fa-
ciat vltra qꝛ vobis subtrahitur q̄ alteri plusq̄
ratio exigat p̄beret. Ego enī verbis prosperari
nō quero sed moribus. nec honorem esse puto ī
quo fratris honorem suum prodere recogno-
sco. Idem eulogius patriarcha scripsit sibi ī lit
teris suis. hoc verbum sicut iussistis q̄ verbum
iussionis peto a meo auditu remoueri quia scio
qui sum ⁊ qui estis. loco enim mei mihi fratres
estis moribus autem patres Nolebant etiaz q̄
matrone se ancillas suas dicerent. iō cuidā mu
lieri nomine rusticana scripsit dicens. vnum in
tuis epistolis egre suscepi quod quia semel dici
poterat sepios dicebatur ancilla vestra. Ego
enim qui per episcopatus onera omnium ꝑuus
factus sum qua ratione te mihi ancillam dicis
cuius ante episcopatus seruus fui. ⁊ ideo rogo
per omnipotentem deum ne ad me hoc verbuz
in tuis epistolis aliquando inueniam. Secūdo
eius humilitas apparuit in animo. quia se pec-
catorem reputabat sequens apostolum qui ait.
j. ad Thimo. j. Christus iesus venit in hūc mū-
dum peccatores saluos facere quorum p̄mus
ego sum. Ideo in epistola ad martinum impera
torem sic scribit. Quia peccator sum credo om
nipotentem deum magis placari quantum me
seruientem affligitis. ita nos eius exemplo r̄pu
temus peccatores. quia piarum mentium ē ibi
culpam timere vbi culpa nō est vt ait Gregori⁹
Et dicemus cum filio prodigo Luce. xv. O pa-
ter peccaui in celum ⁊ coram te. Et idez dicem⁹
cum publicano. Deus propitius esto mihi pec-
catori. vt cum ipso iustificato de templo descē-
damus Luce. xviij. Tertio humilitas apparuit
in signo. quia legitur in libro qui de greco in la-
tinum est traslatus Quidam sanctus pater no-
mine Johannes abbas cum romam ad visitan
dum limina sanctorum apostolorum venisset. ⁊
beatum Gregorium papam per medium ciuita
tis ire vidit. voluit ei occurrere: et vt decebat
reuerentiam exhibere. Videns autem btūs gre
gorius q̄ se in terraz voluit proijcere festinauit
Et primo coram ipso se in terrā prostrauit. nec
surgere voluit quousqz primo abbas surgeret.
Quia legerat illud sapientis. Rectorem posue-
runt te noli te extollere. esto ip̄is quasi vnus ex
illis. curam illorum habe. Ecc̄i. xxxij. Quarto
apparuit eius humilitas in eius doctrina. quia
in libris suis in quibus habetur clarissima doc-
trina dum adhuc viueret ob nimiam humilita-
tem publicari noluit. et in aliorum comparatio
ne suos nihil valere estimabat. Ideo prefecto
Innocentio affrice qui rogauit ipsum pro expo
sitione btī Job sic scribit. Q̄ expositionez sanc
ti Job vobis transmitti petistis vestro studio
congaudemus. Sed si delicioso cupitis pabu-
lo saginari beati Augustini compatriote vestre
opuscula legite. et ad comparationem illius si-
liginis nostrum furfur non queratis. neqz enim
volo quamdiu in hac carne sum. siqua Me con
tingat dixisse ea facere hominibus innotesci.
Sed iam illa humilitas rara heu est in prelatis
nam ip̄i in verbis pomposis se extollunt arro-
ganter. recte eniz sicut fecit Adonias qui dixit
ego regnabo post mortem Dauid. vt patet. iij.
Regum. j. Nec tamen regnauit quia a Salomo
ne occisus fuit. iij. Regum. ij. Ita etiam legitur
Mach. xv. de Nichanore: ad quē dixer̄t Judei

deus potens in celo est qui iussit septimũ diẽ celebrare. Ille respõdit supbe. et ego potens sum in terra q̃ iubeo summi arma. Sed post fuit cũ exercitu infelix interfectus. Alij etiã sunt q̃ estimant se nõ peccasse dicẽtes illud Job. xvij. Nõ peccaui cũ tamẽ sine peccato nullus viuit nec infans vnius diei vt ait Amb. in li. j. officioꝝ. Jõ cũ phariseo qui se iustificauit Luc. xviij. Dicũt nõ suꝫ sicut ceteri hoim̃ et sic manẽt in peccatis Alij aũt sunt qui nunq̃ in signis audiunt humilitatẽ. tant enĩ i ecclesijs sicut fustes erecti: nec genu flecterent cũ nomẽ Jesu nominare audiũt Et tñ precipit̃ de emunit̃. eccle. li. vi. c. decꝫ do mũ dei sanctitudo p Grego. q̃ Jesus xp̃s dum in missa noiatur debẽt omes hoies genuflectere precipue tamẽ corde q̃ debent capitis humili inclinatione testari. et hoc quo ad primum.

D Quantũ ad scom est notandum ꝑm Jsi. li. xij. Canis est animal multũ vigil qz cũ magna diligentia gregẽ custodit dñi sui circũiens domum et expellens lupos et alia aialia que nõ sunt dñi Est etiã canis vt dicit Plini. in specu. naturali. li. xiij. c. xli. aial vigens memoria qz itinera q̃uis longa ad memoriã reducit. et amissis dñis ad ipoꝝ domicilia soluꝫ p longa terraꝝ spacia redire ꝙsueuit. Idem refert q̃ est anial valde fidele dño suo. Sic ꝓbat de cane titici sabini qui dñm suũ nec in carcere nec in morte reliquit. sꝫ mestus edens et vlulans cũ mortuo mãsit. Cui cũ q̃dã cibũ ad os ꝓiecisset. ad os defuncti cibũ tulit. Et cadauer in tiberi ꝓiectum vt corp⁹ sustentaret saliens in fluuiũ inundauit. Sic more illius aialis. b. Greg⁹ fuit valde vigilans. Jdeo Greg⁹. in nr̃a lingua vigilans sonat. qz vigilauit sibi deo et gregi. Sibi per mũdicie ꝙfuationem ita vt dicere posset cum Job. xxxiij. Mundus sum ego et absq̃ delicto immaculatus. et iniquitas nõ est in me. Deo vigilauit p internam ꝙtemplationẽ. iõ cũ electus esset in papã et non possꝫ insistere ꝙtemplationi. sicut ꝑus multum hoc deplaxit vt scribit in ꝓlogo sup dialogũ dicens. Ex occasione cure pastoralis anim⁹ me⁹ seculariũ hominũ negocio patitur. Et post tam quietis sue speciem terrene actus polluere fedatur. perpẽdo itaq̃ qõ tolero perpẽdo. qõ amisi dumq̃ intueoꝝ. id qõ perdidi sit leue. hoc g̃uiuſ qõ porto. Ecce cũ nunc magni maris fluctibus quacioꝝ atq̃ in naui mentis tempestatis valde ꝓcellis illidoꝝ Et cum p̃oris vite recolo q̃ post tergum ductis oculis viso littore suspiro. Tertio gregi suo vigilauit per assiduã predicationẽ Jta vt dicere possit cũ ꝑs. lxviij. Laboraui clamans rauce facte sunt fauces mee scz predicando. Similatur igitur b. Greg⁹ vigili gruum. De quo refert Aristo. viij. li. aialium. Qui diligenti custodia vigilat super gregem dormientẽ. Stat enim super vno pede directe et alium eleuat i alium in quo tenet lapidem vt si ex casu ip̃m dormire contingeret per casuꝫ lapidis se itearto excitaret. Et si aliquid aduersum audierit incipit clamare vt alij grues excitenẽ. et a periculis cõfuentur. Sic btus Greg⁹. diligenti custodia super gregem dñicuꝫ vigilauit vt dicere posset cũ ꝑs. ci. Vigilaui et factus sum sicut passer solitarius in tecto Jpe enim stetit super vno pede tantũ quẽ tenuit in terra quando cura pastorali eccleſie sancte prouidebat: aliũ aũt sursum leuauit cum gloriam mundi non curauit Nullam enim affectionem habuit ad laudem humanam Sicut patet in epistola ad Anastasium patriarcham antiocbenum qui eum in suis epistol' laudauit vocans eum os domini et lucernam mundi. Cui rescribens ait. quid me os dñi. q̃d me lucernam dicis. q̃ loquendo multis prodesse multis q̃ posse lucere perhibitis estiatione mea mihi fateoꝝ in dubitationem maximã mihi perduxistis. Considero nanq̃ qui sum et nihil in me ex bis boni signo deprehendo. Considero et q̃ est vos et mentiri posse ne arbitroꝝ. Cum aũt credere volo q̃ dicitis ꝓtradicit mihi infirmitas mea cum disputare volo q̃ in laude mea contradicit mihi sanctitas vestra. Sed queso vir sancte vobis de hoc aliquid de certamine vestro ꝙueniat vt si nõ q̃d dicitis ita est sit ita quia dicitis. Hec ille. Ipse etiam premonuit gregem suum clamãdo sicut per se testatur in Omelia de decem virginibus dicens. Sepe vos fratres charissimi ammoneo prauа operra fugere mundi huiꝰ inq̃namenta deuitare. Sed hac lectione compelloꝝ dicere vt ea que agitis cum magna cautela teneatis ꝛc. Sed quare sic gregem suum fideliter ammonuit. Certe ideo quia nouit scriptum Ezech. iij. et. xxxiij. Filij hominis speculatorez dedi te domui israbel. et audiens de ore meo annũciabis eis. Quod exponens illud Gregorij. ait. Quez dominus ad predicandum mittit speculatorem esse denunciat. Qui eniz cura aliena committit̃ speculatoꝝ vocatur vt montis altitudine sedebit atq̃ vocabulum nominis ex virtute trahit actionis. Ipse quidem beatus Gregorius fuit prudens et fidelis domino suo Jhesu christo qui constituit eum suum vicarium vt de ipo exponi possit illud Math. xxiiij. Fidelis seruus et prudens quem constituit dominus super familiam suam vt det illis cibum in tempore. Jdeo hodie secutus est dñm in gaudiũ eternuz ꝑm illud Math. xxiiij. Euge. i. gaude fue bone et fidelis supra multa te ꝙstituam intra in gaudium dñi tui. Sed proebdoloꝝ moderni prelati non sic vigilant super gregem. Sed dormiunt

et cęci sunt nec pctā ppl'oꝝ cozrigūt. Ideo pze-
dixit de ipis Ysaie.lvij. Speculatozes eius cecí
oñes nescierūt ꝛ vniuersi canes muti nō valen
tes latrare. Nō sunt etiā fideles dño suo Ysa.j.
Principes tui infideles socij furū ꝛ oēs diligunt
mūera. Jō cū vigilāti Greg.et fideli in gaudiuz
celi nō intrabūt. Sed verius cum cecis ductozi
bus infoueā eterne dānationis cadunt.

Sermo secūdus De sancto Gregozio

QVasi luna ple
na in diebus suis lucet. et q̄si sol re-
fulgens sic ille refulsit in templo dei. Ita scribit
Eccī.l.fm Ptolomeū in almagesto .li .iij. dicit
Stella igit vna ꝛ eadē exñs in varias appariti
ones trāsmutat.qz mane est alba:in sero est ru
bea.et hoc ꝓbat in luna que albet in tpe matu-
tino ꝛ rubet in noctis initio .Cuius ratio ē.qz
A frigus causat albedinē.in mane aūt ꝓpter diu
turnā absentiam solis terra vehementius infri-
gidatur.ideo tunc albescit ipa luna. Sed i sero
tota regio mūdi per discursum solis est vehemē
ter inflāmata ꝛ incensa. Oz qz calor causat ru-
bedinē iō luna sero rubescere estimat. Spūaliť
per stellā btūs Greg.h intelligit ad pñs.qz dic
plato in phedrone.stella nocte illūinat lumē di
ei adunat frigusq; mūdane regiōis tpat. Sic b.
Greg.noctē ignozantie ꝛ peccati illustrauit.qz
tenebzas vicioꝝ abstulit:iō cōpatur stelle q̄ est
in nebula.fm illō Eccī.l.q̄si scz stella fuit i me-
dio nebule.i.prauitatis. Quia oñes hereticos
sua doctrina aurea ꝛ lucida ꝓfutauit. Ipe etiaz
adiuuit famulos dei.de quibus dicit dñs Mat
thei.v. Vos estis lux mūdi. qz ꝓpziis stipēdijs
eos aluit seu nutriuit. Ita vt de ipo exponi pōt
illud Pš.xxxij. Eruit a morte aīas eoꝝ alens
eos in fame.hec lucidissima stella b. Greg.albꝰ
fuit in mane iuuentutis puritate castitatis. Qđ
tñ in alijs adolescentibus heu valde rarū inue-
nitur. Quia dr in.c.oīs.xij.q.j. Oñis etas ab
adolescentia sua ꝓna est ad malū .et hr ozigina
liter Gen.viij. Jō dr de ipo Tob.iij. Mūdam
fuaui aīam meā ab omni ꝓcupiscentia . In sero
aūt senectutis fuit rubeus ex ruboze charitatis
qz plenus charitate ad dñm migrauit.iō cōpar
lune ꝛ soli in vbis pmissis Jn quibus a duobus
cōmēdatur. Primo a statu plationis. Ibi q̄si lu-
na plena. Secūdo a statu pfectionis.ibi. quasi
sol refulgens. De ꝑmo est sciendum fm natura
les luna hz ꝓprietates certas,ꝓpt qs b. Greg.
B doctoz h lune cōpar. Prio qz est infimus pla-
netarū. Distiguit enī Ptolomeꝰ in li.d iudicijs
astroꝝ sic planetas. Q̄ supioz est saturnꝰ. Se-
cūdus Jupiter .et hoc iō.qz saturnꝰ ē maliuolꝰ
frigidus ꝛ siccus.merito ꝛ imediate seq̄tur Ju-
piter q̄ est beniuolus:calidus ꝛ hūidus .et sua
bonitate malicią caliditate frigiditatē ꝛ hūidi-
tate siccitatē tpat saturni. Tertius planeta est
Mars calidus ꝛ siccus. Quartus ꝛ medius ē
sol. Quintus est venus. Sextus mercurius. Sz
vltimus ē luna q̄i hūilimus planetaruz. Et hoc
hr in vsu. Post sim sum. sequit vltima luna sub
est. Spūaliter sicut luna inter omnes planetas
est vltima. Ita btūs Greg.inter q̄ttuoz doctoꝛ-
res Amb. Aug. et Jero. fuit nouissimus .Si C
cut testať Eccī.xxxiij. Ego nouissimus vigilaui
et quasi qui colligit racemos post vindemiato-
res in benedictione dei.et q̄si qui vindemiat re
pleui tozcular. Ipe enī nō fuit solum vltimus in
etate verum etiā in pzofunda humilitate.q; ptz
quando electus fuit concozditer ab oñi popu-
lo in papā quasi verus humilis fugit ꝛ se abscō-
dit ne ad tantā dignitatē assumereť. Sed absco-
di nō potuit. Ipe enim fuit illa glozioſa ciuitas
in qua spiritussanctus sedule habitabat.de qua
dicit Pš.lxxxvi. Glozioſa dicta sunt de te ciui-
tas dei.et iam erat posita supza montem excel-
sum papalis dignitatis. iō occultari nō potuit
fm illud Math.v. Nō potest abscondi ciuitas
supꝑ montē posita. Jō btūs Gregꝰ. fuit lucerna
lucidissima. Necte enī sicut in lucerna est oleum
et ligmē.sic in b.Gre.fuit oleū hoc ē gr̄a spiritꝰ
sancti.ꝛ ligmē scē opatiōis.et sič lucerna ardet
et lucz:ita ipe ardebat igne charitat] .ꝛ lucebat
doctria ꝛ exēplo vitat] .ita vt ꝺ ipo dicať illud.
Joh.v. Ille erat lucerna ardēs ꝛ lucēs . Hanc
igit splendidissimā lucernā accēdit gr̄a spūssan-
cti.iō nō potuit absc̄odi .fm illō. Luc.xi. Neo
lucernā accēdit ꝛ i absc̄odito poit. sz s candela
bꝝ vt q̄ ingrediank lumē videāt Apo.j. Johes
vidit septē candelabza aurea .de q̄bus dixit an-
gelus.candelabza septē sunt septez eccl'ie super
vnū cādelabrū posit? est san. Greg.tanꝯ lucer
na luminosa lucz ipo inuito qz hoc sepꝰ deplā-
xit sič ipe scribit in epl'a ad Patriciū dicēs.duz
ꝓtēplatiōis alta describit] oēm aiz meū rendua
tis qz audiui q̄d intus pdidi dū for] ad culmen
regimis imerit? ascēdi.tanto g̃ meroze pcussuz
me ꝓgnosco vt vix loq̄ possum. Jn alia aūt epi-
stola sic scribit.q; me ad epat? ozdinē ꝓgnoscit]
pueniſſe si me diligitis plāgite q; ꝛ ego incessan
ter desleo atq; vt deū ꝓ me exozet] rogo .q̄reāt
b.Gre.tā iuit? ad altitudinē ascēdit .pñt rōes D
dari naturales. Refert Alexander sup tertium
methe. Q̄ alte nubes validius semp igne fulmi
nis inflāmātur. Alia causa .quia alte nubes ve-
hemēter frigide.et sic sunt intus magis flāmee
Cum enī frigus intra nubes calorem repcutiat

accidit vt ipam nubē vehemētr validꝰ qꝫ accendat. Sic dicit Guerrois cōmentator. A sili altiboies i gdu mūdani culmis atqꝫ dignitat cum peccāt estuabūt validius igne eterni supplicij z doloris fm illud sapiētis Sap. vi. Potentes potēter tozmēta patientur. Cui ꝓsonat b. Ambro. in exameron. Timendum nāqꝫ est ne forte omnis qui in mūdo altus steterit igne Jehenne eternaliter estuabit. Et hoc cōsiderās valde inuitus ad culmē tāte dignitatis ascendit. Idem legitur de quodam viro sancto qui dictus ē armenius in vitas patrū li. j. qui fuit magne abstinētie z castitatis intm vt cū mēbza eius ad libidinē incitarētur ferrū ignitū apponēs. Carbonibus dolorē z desideriū cōpescebat. Et cuz in quadam ciuitate eps defunctus esset suggessei t quidā archiepo Alexandrie q euz epm ozdinaret. Erat aūt peritus in scia scripturarū et fmonū eloquētia ad quos archiepus ait. Adducite eū vt ozdinetur prexerūt illi festinātes cū multitudine vt facilius abstraberet. Cum vidisz se preuentū deprecatur z cum sacramēto affirmauit nō sustinere ozdinem epatus nec de beremo egressurū. Illis aūt nō credentibus: sed astantibus cozā oīm ppło fozpicē accepit. et aurē suaz radicitus abscidit dicens. Nūc certe scitote q impossibile est me fieri epm. qz lex hoc phibet. quod illi videntes recesserūt z archiepo dixert qui ait. Jsta lex apud iudeos fuabatur. Si aūt eum qui nasum abscisum habet adduxeritis oznatū tm mozibus vt dignus sit sacerdotio ipsuz ozdinabo. abeuntes illi iterū eum rogabant. ip se aūt mirabatur dicens. Si me cogeritis etiaz linguam ꝓpter qm molesti estis mihi abscindā. tūc videntes q nihil ꝓficerent recesserunt. Secundo luna recipit lumē suū a sole. Jdeo dicit. Aristo. in li. elemētoz. Luna semp immediate illuminatur a sole. Et lumē receptum reflectit i terram. Sic btūs Greg⁹. Lumē sue doctrine recepit a spiritu sancto qui ē verus sol illuminās omnē hoiem venientē in hunc mundū Jobis. j. Nam suus dyaconus Petrus vidit multotiens spiritūsanctū in specie columbe sup eum residere Jdeo legitur q post mortē eius quidam inuidi ceperūt detrabere bea. Gre. asserētes q thesaurū eccl'ie tanq̄ ꝓdigus cōsumsisset. iō ad huius vindictā ad cōburendos libzos suos ceteroz aīos inclinauerūt. Et illi cū iam quosdam cōbussissent: et ceteros cōburere vellent. Dixit Petrus ad eius hoc delendam memoziaz nihil valere: immo inane esset sacrilegium tanti pris tot z tales libzos exurere super cuius caput spiritum sanctum in similitudinem columbe frequētissime conspexisset. et cum hoc tactu sacro sancto euangelio confirmaret. Et sanctitati sanct Grego. testimoniū, phiberet a dolore mozti ex traneus spm inter verba vere confessionis effluit. quia spū, ꝓphetico hoc accepit a sancto gregozio. qñ hoc de visione spūssancti reuelaret. Ipe de hoc mūdo migraret. Qđ et factū est: ex quo patet sicut luna recipit lumē a sole ita z ipe doctrinarū claritatē a spū sancto. Et sicut luna receptum lumē nō apud se retinet. Sed alijs stellis imptitur z noctis tenebzas illustrat. Sic b. Greg⁹. lumē doctrine sue a spūsancto receptuz alijs ꝓdicatozibus largissime imptitus est. Sciuit enī scriptū Eccī. xli. Sapia abscondita et thesaurus inuisus que vtilitas i vtrisqꝫ. q. d. nulla. Et tenebzas ignozantie a peccatozibꝰ expulit z eos verbo ꝓdicationis cōuertit. Jō dicit li. iij. dialogoz. Maius miraculū ē verbo ꝓdicationis z solatio oronis pctōrē ꝙuertere q̄ carnē mortuā suscitare. et declarat: in illo inqt suscitatur caro iterū mozitura in illo vero ania eternaliter victura. Tertio luna lumē suū omnibus aialibꝰ cōicat tā acutū q̄ debile visum hntibꝰ. qz videmꝰ noctua z bubo z nocticoraz que alias i die latēt nō potētes ferre solis claritatē ꝓpē visus debilitatē. In nocte luna splendente hincinde volant z nutrimēta q̄rūt. Jta b. Gre. oibꝰ cōicauit scie sue lumē. Jta vt dicere pt cuz ap'lo. j. Coz. ix. Oibꝰ oīa factꝰ sum vt oēs facerē saluos. Ipe enī inē sapiētes sapiēs fuit. Fm illud Grū. xl. Aigua erꝰ inē ꝓncipes loqbaē sapientiā. Qz in ipfectis lac leuitor doctrine ꝓpinauit qz tles nō pūt, pspicere i claritatē ꝓfundarū scripturarū. et hoc quo ad primū. Quantum ad secundum cōmendatur b. Greg⁹. a statu perfectionis. Cum sb̄ditur: et quasi sol refulgens. Ubi est sciendum. Sol fm naturales bz vtutez ducere ex terra omnia terre crescētia que tamē sole non existente manent infra terram. Jdeo dic Arist. ij. de generatione motus solis in obliquo circulo est causa generationis z cozruptionis. quia sole recedente a nobis terre crescētia marcescunt accedente vero reuiuiscunt z de terra prodeunt. hoc est verum si pluuia solem adiuuerit. et terram irrigauerit. tūc enī oīa gramina z herbe de terra educūtur. Jta b. Greg⁹. qui hic soli cōpatur habuit virtutē aias de terra ꝑcibus suis educere vt patet de ania troiani imperatozis q̄m etiam de inferiozibus partibꝰ terre eduxit ꝙcurrente pluuia lachrimarū. Sic de hoc dicit damascenus de troiano oroez fundens audiuit vocē diuinitus sibi illataz. vocem tuam audiui z troiano veniaz do cuius rei testi oziens z occidens oīs. Sed quid mouit btm Greg. vt pro homine gentili z damnato tā feruide exozaut fundens indesinenter lachrimaz pluuias. Ad hoc sciendū Q̄ quidam filius troz

tam quadam vice per vrbem romanã nimis lasciue equitãdo filium cuiusdam fidue interemit Cũ aũt troianus ad quoddã bellũ festinaret. et vidua fiducia occurrit flebiliter dicens. Obsecro vt sanguinẽ filij mei innocẽtis digneris vindicare. Cui impator ꝟ sanus reuertar tibi vindicabo. ait vidua. Et quis mihi hoc fecerit si in ꝑlio mortuus fueris. et troianus. ille qui ꝓt⁹ me impabit. ad quẽ. Et tibi ꝙd ꝓderit si alter ñ iusticiã fecerit. Cui troianus. vtiq; nihil. et vidua nõne tibi melius est vt iusticiam mihi facias et ꝓ hoc mercedem capias q̃ alij refues. Tunc impator pietate motus de equo descẽdit et ibidem innocẽtis sanguinem vindicauit. Nã filium suum qui fecerat vidue tradidit. ꝛ eã magnifice dotauit. Sed quia dicit Sapiens ꝓuerb. xi Justicia rectoꝝ liberabit eos. Et ꝓuerb. xv. Eleuat egentẽ iusticia. Idcirco dũ q̃dam vice diu post mortem troiani per foꝝ Grego. Transiret ꝛ iudicis huius mansuetudinem et iusticiam recordatus fuisset. ad sancti Petri basilicam peruenit ꝛ fleuit Tunc sibi diuinitus rẽsum est. Ecce petitionẽ tuã cõpleui ꝛ troiano penam eternã peperci. de cetero aũt diligẽtissime caueas. ne ꝓ damnato aliquo preces fundas. Et addidit angelus. Quia ꝑ damnato rogasti duoꝝ datur tibi optio aut in purgatorio duobus diebus cruciaberis aut certe toto tempore vite tue infirmitatibus ꝛ doloribus fatigaberis. Sed potius ipe toto tempore vite sue doloribus elegit concuti. q̃m duobus diebꝰ i purgatorio cruciari. ideo semper deinceps a febribus aut podagre molestia pressus fuit: aut variis doloribus conquassatus aut doloribus stomachi miserabiliter cruciatus. Et hoc testatus fuit in quadam epla dicens. Podagre tanti mo lestiarũ doloribus premor vt vita mea mihi q̃ uissima pena sit: quottidie enĩ dolore deficio. et martiris remedio expectando suspiro. Et dicit Johes diaconus qui legendam sancti gregorij cõpilauit. q̃ btũs Greg. nõ legitur ꝑ aĩa troiani orasse: sed fleuisse. Et frequẽs deus misericorditer concedit. q̃ homo q̃uis desiderans petere nõ presumit q̃ aĩa eius est silr ab inferni cruciatibus liberata. Nec est contra illud qđ canit ecclia. In inferno nulla est redemptio. Quia dicunt doctores. q̃ potentia dei est duplex. Una absoluta. i. libera. Alia ordinata. ſm primaz liberatus est troianus. Secundo sol habet virtutem animalia repellendi. Quia ſm naturales venienti sole immunda animalia fugiunt. et suas cauernas querunt sicut aranee ꝛ basiliscus. et draco quoꝝm venenum ꝓtrariatur calidita ti solis. Ideo dixit Pſ. ciij. Ortus est sol et congregati sunt scz talia animalia venenosa. et i cubilibus suis collocabũtur. Ita in simili beatus Greg⁹. habet virtutem hereticos malos ꝛ imũdos expellendi quos sua salutifera doctrina cõfutauit ꝛ fugauit. et ꝑncipaliter cũ panẽ christi in formã digiti cruentati cõmutauit. Errorem mulieris incredule propulsauit. refert b. Joh⁹. dyaconus. q̃ matrona quedam singulis diebus dñicis btũs Greg⁹. panes offerebat. Cui post missarum solennia cum corpus offerret ꝛ diceret: corpus domini nostri iesu christi custodiat te in vitam eternam lasciua sbrisit. Ille autẽ cõtinuo manum retrahens dominici corporis ꝑtem super altare deposuit et coram populo matronam interrogauit q̃ ob causam presumpsisset ridere. Ait illa. Quia panẽ illum quẽ ꝑ prijs manibus feci: tu corpus domini appellas. Tunc ꝑ incredulitate mulieris in oratione pro strauit se ꝛ surgens particulam illam panis ad instar digiti reperit. et sic matronã ad fidem reduxit. Item orauit ꝛ carnẽ in panez conuersam vidit quem matrone donauit Et beatus Greg. non solum hereticos fugauit. sed etiam demones quos de suis famulis repulit sicut idez Johannes narrat sibi ꝓtigisse. hic cum vitaz beati Grego. scriberet. et apud lucanã paululuz dormitaret vt sibi videbatur quidam vir sacerdotaliter insignitus ei astitit. qui propius accedens inflatis buccis risum cõtinere non potuit. Cumq; Johannes eum quereret. Cur vir grauioris officij sic dissolute rideret ait. Quia tu scribis ỏ mortuis quos viuẽtes nunq̃ vidisti. Cui ille. et illum non nouerim facie. tamẽ ỏ illo scribo que didici lectione. Ait ille. Tu vt video sicut voluisti fecisti. Et ego que facere potero nõ cessabo Postq; lumen extinxit ꝛ adeo ipm exterruit vt putaret se ab illo gladijs iugulatũ. mox Greg⁹. affuit comittantẽ secum dextrorsuz. ꝛ b. Nicola⁹ sinistrorsum. bea. Pe. dyacono eiq; dixit. Podice fidei cur dubitasti. Cumq; post cortinam lecti aduersarius latitaret Greg. ex manu Petri. magnam facem exurẽs eũ adinstar ethiopis denigrauit. quedaz autẽ scintilla puissima cadens in eius vestem candidam ipo dicto citius ꝓfraguit. et sic nigerrimus totus apparuit Dixitq; Petrus beato Gregorio. satis denigrauimus illum. Cui Gregorius. Nos illum nõ denigrauimus. Sed nigrum fuisse demõstrauim⁹ Et sic ibi multo relicto lumine abierunt. Jõ dictum est de eo quasi sol refulgens. et hoc quãtũ ad secundum.

Sermo ꝑmus De annũciatiõe dñica.

Orate celi de=

ſuper ⁊ nubes pluāt iuſtum aperiaſ terra ⁊ ger
A minet ſaluatorē Yſa.xlv. Naturaliter videm⁹
qñ venit tp̄s veris qđ eſt leticie ⁊ amor incita-
mentū triſticie ⁊ merorīs repulſiuū. ꝓata ger-
minare incipiūt ⁊ flores amenitatis in ſe conci
piūt q̄ hoies letificāt recreāt mirabiliter q̄ de-
lectāt. Ita q̄ oñe tp̄s anni nō eſt tam delecta-
bile ſicut tp̄s veris. Idcirco ſumope ab hoīb⁹
deſideratur. maxie aūt ab infirmis. q⁹ eſt min⁹
moꝛtiferū aut infirmū. Sed eſt ſuauiſſimū in ſu
is q̄litatibus ſumme tpatum vt dicit ꝑſtantin⁹.
lib.v.c.iij. Myſtice per tp̄s veris intelligit tp̄s
B gratioſum in quo deus pater ſuū filiū mundo
reſerauit. ſm illud Apli ad Gal.iiij. Ubi venit
plenitudo tp̄is miſit deus filiū ſuū factū ex mu
liere ⁊c. Et illud tp̄s fuit ꝑpulſiuū leticie ſm illū
Zach.ij. Letare filia ſyon quia ecce venio. ⁊ ha
bito in medio tui. Sed p ꝓatū ioc̄iſſima v̄go
Maria deſig̃tur q⁹ fuit ornata multiplicib⁹ flo
ribus. ruta caſtitatis. roſa puritatis. yſopo hu-
militatis. Et dicit ſic Pe. de creſcen. li.vij.c.j.
Ꝓata ideo ſunt creata vt terra que ꝓius erat
nuda floꝛibus veſtieretur ⁊ ornaret. Et etiā ꝑ-
pter aīalia vt inde haberēt ſua alimēta Ita hoc
floꝛidū ꝓatū Maria decus virginuꝫ. Jō a deo
creata eſt vt homies terreni qui erāt nudi a vir
tutibus ab ipa ornarētur ⁊ peccatoꝛes ab eius
gratia nutriētur. q⁹ ꝑpter illos creata eſt. Jō
dicit Anſ. in ſmone. x. ꝑ peccatoꝛibus dulciſſi
ma virgo mater intercedere nūc nō ceſſas. q⁹ ſi
nō eſſent nunq̄ eſſes. In iſto ꝓato ameniſſimo
hodie oꝛtus eſt xp̄us qui ſm Bern̄. eſt flos ele-
ctus ex milibus. Flos in quē deſiderant angeli
reſpicere: flos ad cuius odoꝛem moꝛtui reuiui-
ſcunt. Flos inq̄m campi ⁊ liliū q̄ualiū Cant.ij
Et dr̄ flos campi q⁹ dicūt naturales q⁹ idē flos
cāpi q̄n naſcitur terra nō aperit ſicut in oꝛtu ali
oꝛū floꝛ. Sed manet inuiolabilis. Ita in ſimili
nato hodie xp̄o in vtero virginali terra bn̄dicti
eius coꝛpis nō fuit apta ſicut figuratū fuit Eze
chiel.xliij. In ꝑta clauſa in q̄m ingreſſus eſt
dn̄s deus iſrahel ipa inuiolata ꝑmanente. Jō
canit poſt ꝑtū v̄go inuiolata ꝑmanſiſti. Jſte igi
tur flos xp̄s fideles cūctos creauit ⁊ letificauit
ſm illud ꝑs.xlij Introibo ad deū qui letificat
iuuentutē meā. Idcirco dies ille hodiernus in
quo oꝛtus eſt xp̄s filius dei in ꝓato virginalis
vteri decēter exoꝛnati ab homīb⁹ antiq̄ teſta-
menti eſt deſiderāter expectatus ⁊ optatus vt i
ſuis infirmitatibus recrearentur. iō petierunt.
Roꝛate celi deſup ⁊ nubes ⁊c. In quibus v̄bis
tria petunt ſancti patres. Primū miniſteriū do
minice incarnationis. ibi Roꝛate celi deſuper.
Secūdo angelice ſalutationis. ibi. ⁊ nubes plu
ant iuſtū. Tertio aſſenſum virginee deuotionis
ibi. aperiatur terra ⁊ germinet. Primo eſt no
tandū q⁹ cōmentatoꝛ Auerroys in li. de impreſ
ſionibus aeris. Sic inquit. Cum ros ceciderit
die illo p̄ſto ſerenitatis erit. Cuius rō eſt. q⁹ p
deſcenſum roꝛ regio aeris expurgaſ qua pur-
gata ſerenitas comitaſ. Spūaliter p roꝛē xp̄s
filius dei ſbaudiaſ ꝑpter multas cauſas. Primo
dic̄ themiſtius in ſumma naturalium entiū. ꝓo
ꝓiū eſt roꝛi ⁊ ꝓuine nō in die deſcendere. Sed
in nocte aut tempe matutino ſm Hugo. in dicta
ſco. xliij. et rōem aſſignat dicens. Si diurnus
caloꝛ aut ſiccitas extenuat ipm roꝛē etiā vapoꝛ
aeris de quo ros generatur in die virtute ſolis
augmentatur ⁊ deoꝛſum deſtinatur Ita chriſt⁹
filius dei qui eſt ros refrigerans aridas mētes
noluit deſcendere ad incarnandum in die eſtus
peccatoꝝ in quo homines erāt mala ꝯcupia in
flāmati ſm illud Heñ.vi. Dis quippe caro coꝛ-
ruperat viā ſuam. Sed quare noluit deſcende-
re ſed ſuam incarnationē. v. milia annoꝛuꝫ. cc.
minus vno ꝓtrahere. Certe ideo q⁹ eſtus hoꝝ
peccatoꝝ ⁊ ꝑcipue ꝓtra naturam. deſcenſum
huius ſalutiferi roꝛis impediuit. Q⁹ teſtaſ Au
guſti. Videns deus viciū ꝓtra naturā in huma-
na natura fieri diſtulit incarnari Sed inualeſce
te nocte tribulationis deſcendit. humanaſ. vt
ad litteram chriſtus non deſcendit in die. Sed
in nocte ſm illud Sap̄.xviij. Cum quietum ſilē
tium tenerent omnia. et nox in ſuo curſu mediū
iter haberet opīms ſmo tuus dn̄e a regalib⁹ ſe-
dibus venit. Quia dicunt doctoꝛes. q⁹ angel⁹ p
gabriel miſſus fuit a deo ad virginē ſalutandaꝫ
ſole occidente. Et hoc deſignās eccleſia illo tē-
poꝛe campanam ter pulſare cōſueuit. In ſignū
q⁹ angelus tūc aduenit et chriſti incarnationē
virgini anunciauit. Et ſalutationem ꝑmiſit di
cens. Aue gratia plena dominus tecum. Ideo
nūc in bonam ꝯſuetudinem inoleuit. q⁹ quilibet
xp̄ianus audiens hunc pulſum genua flectit: et
ſalutationem dicit angelicam. q⁹ ab ātiquo hoc
tentum eſt. Refertur enim in li. triuꝫ regum. Re
Helena deuota regina veniens nazareth pul-
cherrimā eccleſiaꝫ nazareth fabꝛicauit. In qua
quidem adextris, ppe choꝛū in camera in q̄ bea
ta virgo ſe incluſit in qua angelus domini con-
ceptum ſaluatoꝛis noſtri ꝓdixit. In iſta came
ra fuit columna lapidea circa q̄m angelus ſtetit
et ſuam imaginem ſicut cere eidem ſigillo impſ-
ſit. In qua etiam columna dicī annunciationis
ſignū permanſit. qđ cum ſol ante occaſum tāge
ret tūc hoꝛa fuit q̄n angelus dn̄i Mariā ſaluta-
uit. et dn̄i ꝯceptū ānūciauit. Et tp̄ibus xp̄ianoꝝ
rū fuerūt certi miniſtri deputati in hac capella
qui videntes q⁹ ſol tangeret hoc ſignū i capella
cāpanā trabebāt qđ audiētes hoīes deuote ge-

nuflectebant.et aue maria dicebãt.Et p hoc ꝺ= notãtes ꝙ ãgel⁹ eo tpe veniẽs ad v̄ginẽ deuote sibi genua flexit.Et tã ꝙ future ꝛ electe ipartice celoꝝ bonoꝛem debitũ exhibuit dicẽs Aue ma ria gratia plena.Sed cum virgo quasi verecũ= da ꝓmonem audiſſet angeli.Turbata eſt in ſer= mone eius.angelus aũt ꝓſolabatur ipam dicẽs Ne timeas maria Dicit enī Petrus ꝙ angelus non venit blandus in ſpecie.Sꝛ terribilis in ꝓ= mone.Ideo turbata fuit.Sciebat etiam vt ait. Berñ.ſup miſſus eſt pꝛudens virgo ꝙ ſepe an= gelus ſatbane tranſfigurat ſe in angelum lucis. Ideo cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio.Tũc angelus intuitus v̄ginẽ ꝛ varias ſecũ cogitatio nes voluere facilime depbendens pauidam cõ= ſolatur.cõfoꝛtat dubiam ac vocãs ex noie be= nigne.ne timeat pſaudet Ne timeas Maria in= ueniſti gratiam apud dñm.q.ꝺ.ꝓm Berñ.vbiſu pꝛa.O ſi ſcires ꝙtũ tua bũlitas placeret altiſſi mo ꝙtũ tua apud ipm ſb̄limitas maneat.ange= lico te indignã nec alloquio iudicares nec ſb̄ſe= quio.Nam apud deum inueniſti ꝙ nemo apud te inuenire poterit.Et hoc ſit tibi ſignũ.Ecce ꝓ cipies ꝛ paries filium ꝛ vocabis nomẽ eius Je= ſum.i.ſaluatoꝛem qui ſaluũ faciet pplm ſuum a peccatis eoꝝ Matb.j. Hic erit magnus.q.ꝺ. hic eſt ille qui eſt magnus deus futurus qui eſt magnus hõ magnus doctoꝛ ꝛ magnus ꝓpheta et vere magnus quia filius altiſſimi merebit vo cari.hec Berñ.Tunc ait Maria Quomodo fi et iſtud quoniã virũ nõ cognoſco.i.a me cogni= tũ pꝛopono.Quia ꝺr̄ in cano.Sufficiat.v.Qũ ergo.xxvij.q.ij.Et Maria vouerat virginez ſe permanſurã mente ꝛ coꝛpe.niſi deus ſibi aliter reuelaret.Ideo voluit ſcire modum concipien= di an deberet concipere modo naturali aut ſpũ ali aut mirabili.Angelus autem modum expo= ſuit dicens.Spirituſſanctus ſupueniet in te.et ſic p longũ ꝓceſſum modũ ꝓceptionis explana uit.Et ẽ pie credendũ ꝙ dulcia colloq̃a diuꝯ angelus ſecuꝝ habuit que tamẽ euangeliſta ſcri bere ꝓtermiſit.Jõ dicit ſymon de caſſia.O ſiqs tunc pias aures ad conclaue applicaſſet ꝙ dul cia colloquia ab eiſdem audiuiſſet.quia maria vere virgo pꝛudentiſſima ſciens illud Eccl.xix. Qui cito credit leuis eſt coꝛde.Ideo nõ ſtatim ꝓſenſum pꝛebuit ne leuis coꝛdis eſſe videretur. et ſic tp̄s vſq̄ fuit,progatũ quouſq̄ v̄go plenarī ter inſtructa aīm inclinaret Sedo ros vernalis habet virtutẽ vt legit̄ li.gẽmarũ oſtrea imping= uandi.et eſt piſcis marinus q̄ tpe vnali in nocte ꝓtra roꝛẽ ſe aperit atq̄ haurit qui hauſtus refi= cit ipm ꝛ fecundat ſimulq̄ inpinguat.Et ſic in i teriozibus piſcis generatur gemma margarita Myſtice p hanc oſtream intelligo virginẽ Ma riam.Vecte enī ſicut oſtrea tegitur:ſic Maria fuit duabus oznata virtutibus.Una fuit virgi= nitas.Alia humilitas.Ex virginitate deo pla= cuit.Ex humilitate ipm ꝓcipere meruit De bis dicit Berñ.ſup miſſus ẽ.Et pulchra permixtio v̄ginitatis ꝛ humilitatis.nec mediocriter placꝫ deo aīa illa in qua eſt humilitas que cõmendat virginitatem.et virginitas exoznat bũlitatem Et ſb̄dit.Si b.virgo Maria ex virginitate deo placuit tñ ex humilitate ipm cõcepit.Iſtas igit̄ duas v̄tutes hodie beatiſſima v̄go maria appe ruit ꝛ mediãtibus illis gr̄am celeſtis roziſ ō ce= lo deſcendentem in ſe recepit.Ideo dic̄ Berñ. ſup miſſus eſt.Virgo regis virtutũ gẽmis oꝛna ta decoꝛe pfulgida ſpẽ ſua ꝛ pulchritudine co= gnita in celeſtibus celi oim in ſe,puocauit aſpe= ctus.ita vt regẽ oim in ſui ꝓcupiſcentiã animuꝫ inclinaret.hec ille.Nec igitur gratia quã beata virgo in ſe recepit nõ fuit modica ſed maxima. Sicut dicit Oꝛigenes ſuper Cant.Aue inquit angelus gratia plena.Et bene plena.quia cete ris ſanctis per partes pꝛeſtatur gratia.Marie vero ſe tota gratie infudit plenitudo.Et ſic ho die in ſe concepit chriſtum candidiſſimã marga ritam.quia dicit Petrus cõmeſ.in ſco.hiſtoria Cum virgo dedit aſſenſum ad nunciationẽ ãge= li dicens.Ecce ancilla dñi:fiat mihi ꝓm verbuꝫ tuũ.Statim ex caſtiſſimis et puriſſimis ſangui= nibus in ea coopante ſpũ ſancto verbũ caro fa= ctum eſt.i.chriſtus de virgine conceptus ẽ ho= mo plenus in anima et coꝛpoꝛe.Ita tamẽ ꝙ li= neamenta membꝛoꝛum humanis vſibus diſcer ni non poſſunt.quo facto angelus diſceſſit ab ea.Et hoc ſignat eccleſia quando mane pꝛo pa ce pulſare conſueuit vt audiẽtes hoies cum ge= nuflexionibus gratias agãt deo qui pꝛo nobis dignatus ẽ hũliter incarnari.Et ẽ notanduꝫ ſi deus dꝫ ꝓcipi ſpualit̄ in mẽtib⁹ hr̄is.ncce eſt vt puritatẽ mentiũ ꝛ p̄ptim hũilitatẽ habeam⁹.qꝛ dic̄ Greg.Audio dicere ꝙ maria neq̄ꝙ deũ cõ cepiſſet niſi infimã bũlitatẽ hũiſſet.Jõ Ber.ſu= p miſſus ẽ ꝓponit nobis virginitatez Marie et humilitatem ꝙ ſaltem in humilitate ipam imite mur dicens.Audis virginẽ audis ꝛ humilez.ſi nõ potes virginitatẽ imitari humilitatẽ v̄ginis ſaltẽ ſeq̄re ꝛ laudabilis v̄tus v̄ginitas.q.ꝺ.illa ſũme placet deo.ſꝫ magis neccia humilitas.ſcꝫ q̄ in mẽte cõcipit deũ.illa ꝓſulitur iſta p̄cipitur ad illam inuitaris:ad iſtã cogerl.De illa dr̄ qui p̄t cape capiat.De iſta dr̄:niſi q̄s efficiak̄ q̄ſi p= uul⁹ iſte ñ intrabit in regnũ celoꝝ.Illa igit̄ re= mũerak̄.iſta exigit̄ ſine q̄ nec deo marie v̄gitas placuiſſꝫ Tertio ros generak̄ i media regiõe ae ris.qꝛ dic̄ Alb.i iiij.ſue ſumme ꝙ tres ſunt regi ones aeris ſup̄ma media.et infima.et ido in in=

feriozi parte medie regiõis ros generat. et hoc bũoze tpato callido et frigido congregato. Sic mystice tres inueniũtur regiones: regio celestꝭ. de qua ps̃. xxvi. Credo videre bona dñi in terra viuentiũ. Secunda est regio mũdi. Tertia ē regio inferni. In pma regione nõ est facta roratio. i. icarnatio qz xps̃ p angelis nõ est hõ nat⁹ neqz eoz naturã assumpsit. Fm illud apli ad Heb. ij. Nusq̃ angelos apprehendit. Sed semẽ abrahe. Neqz etiã in infima regione facta est incarnatio qz demones nõ redemit neqz p illis incarnat⁹ est. Sic̃ quidã errãtes dixerũt asserentes q̃ adhuc in aere p illis esset passurus quem errorẽ asscribũt origeni vt dicẽ Bartho. brix. in Glo. sup eano. xxiiij. q. ij. §. Si forte. in glo. v. Origẽ. Sed ille error est reprobatus z dãpnat⁹ Jõ dicendũ est. q̃ hodierna incarnatio ē facta in media regione: hoc ē in mũdo qui ē in medio inter celũ z infernũ. qz p homĩe est incarnatus. Scõm q̃ testat symbol⁹ Niceni. In quo canit̃. Qui ppter nos homĩes z ppter nr̃am salutem descendit de celis z incarnatus est de spũ sancto. Et hoc est q̃ canit ecclia. Hec est dies q̃m fecit dñs. Et illa incarnatio facta est ex calido charitatis z frigido nr̃e miserabilitatis q̃ moue rũt xp̃m q̃ hõ fieret. Primũ igit̃ fuit abundãtia charitatis. Jõ dicit aplus ad Ro. v. Commendat dñs charitatẽ suam in nobis. qz cuz adhuc peccatores essemus p nobis mortuus ē. Ad idẽ est illud Joh. iij. Sic deus dilexit mundum: vt vnigenitũ. Super quo dicit btus Aug⁹. Si de⁹ peccatores nõ dilexisset ad eos liberandum nõ descendisset. Scõm fuit nr̃a miseria. Illud dicit ps̃. xi. Propter miseriam inopum z gemituz pauperum nunc exurgam. Quarto ros habet fecundare. Sicut probat mgr̃. li. xiij. pprietatũ de monte modico hermon qui situs ē circa iordanẽ z circa cacumen eius roze perfunditur copiose. et ideo ex roꝛ influentia viroze fecundat̃ qua ratione fecunditatis. ibi animalia nutriebantur que debebant in templo ymolari sic crístus per suam incarnationẽ veniens in hũc mũdum cozda hominũ que prius erant arida. Fm illud ps̃. xxi. Aruit tanq̃ testa virtus mea fec̃ in gratia germinare sic̃ p̃dixit p pphẽtam Ozee xiiij. Ero q̃si ros z israbel germiabit sicut liliũ. et istum rozem descendere hodie permisit de celesti regione in vterũ virgis pr̃ eternus. qui ide effluens per natiuitatem totũ mundum irrigauit. Ita vt iam dicatur illud. Justus germiabit sicut lilium z florebit ineternũ ante dñm. Quinto ros Fm Aristo. Malia venenosa habet coercere qz vim veneni in eis reꝑmit z coartat ne tã tũ de nocte q̃tũ de die se diffundat. Jõ eoz venenũ nõ tm̃ in nocte nocet sicut in die. Serpentes etiaz latitantes inter herbas qui solent trã seuntes ledere q̃ diu flozes sunt in roze vt dicit mgr̃ li. xi. pprietatũ. Ista incarnatio coercuit a deo infernalia aialia venenosa q̃ iam nõ possũt nocere sicut pus Teste Greg. in mozal. Maligni spũs ad nocendum incessabiliter anhelant potestatem nocendi tñ nõ hñt nisi eos dina voluntas pmittat. Ideo sancti patres incessanter incarnationẽ xp̃i petierunt vt in virtutibus fecundarentur. et a potestate demonis liberarentur. et hoc quo ad primũ. Quantũ ad scõm ē sciendum ꝓsuetudo est in curijs regum siue principum. Quando rex sibi aliquã virginẽ i sponsaz adoptauit solent secretarij regis ipm sepissime premonere vt mittat nũcios ad virginẽ qui gloriam eius z potentiaz ei nũciãt z virginẽ faciãt psentire. Mystice xps̃ qui ē rex regũ z dñs dominãtiũ Apo. xix. Et pnceps pacis Ysa. x. Hic ab eterno adoptauit sibi vginem Mariam. Fm illud Sap̃. viij. Cuz dixit. Hanc aũt amaui z exquisiui eam mihi sponsam sumere et amatoz factus sum forme illius. Ideo hoc scientes secretarij eius sancti prophete qui sciuerunt secreta regꝭ celestꝭ ipm sepi⁹ petierũt vt mitteret nũcios ad hanc virginem qui ipam de consensu solicitarent. Et horum precipuus fuit Ys̃. qui dicẽ nubes. i. angeli qui tanq̃ nubes inter deũ z homines pluant renuncient. iustum. i. christum. Oz Fm ps̃. cxviij. Justus es z rectum iudiciũ tuuz Et sic multi alij pphete sancti diutius ipm monuerunt z tandem precibus eoz aurẽ inclinãs: vocauit angelũ gabrielem vt ait Aug⁹. in Fmone hodierno. Veni gabriel mister efficito terribilis sacramenti. et absconditum fecunda. i. diuinũ miraculũ ad preces. n. Ade z alioz i lymbo a meis discedere cogor sedib⁹. Illũ eni quez ad imaginẽ meã creaui pctm̃ inueterauit deserta est paradisi possessio. miseriox erranti. et apprehendere cupio hostem. latere aũt volo oms celestes virtutes. Et tibi solum pandere secretum ad vginẽ pergere mariã. vade ad animatã ciuitatẽ de q̃ dicebat pphẽta. ps̃. lxxxvi. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas. vade ad rõnalem meã paradisuz pge ad orientalẽ splendidã portam. vade z nũcia ei mee potentie ymbzẽ pergetam. vade z nũcia ei mee potentie ymbzẽ perge ad pparatũ mihi sanctuariuz ad sponsam fidei incarnationis mee mundum habitaculũ ad thalamuz natiuitat̃ mee loq̃re i aures rõnales archana prepara mihi introitum. Sed ne contur bes aut exterres virgineũ aim ei dicito Aue vt ego miserie z malignitati Eue succurrã. hec August. in psona xp̃i. Veniẽs igit̃ angelus ad virginem nunciauit ei desiderium z voluntatez sui regis z dñi. ad quem virgo vt scribit Orosius. super cantica. Quis est dñs tuus. cui ille. Dñs

meus est: rex regũ ⁊ dñs dominãtiũ: rex glozie ⁊ pzinceps pacis. Et illa. est ne pulcer? Et ille rñdit. Pulcritudinẽ ei⁹ sol ⁊ luna mirantur. Ip se eñ est spe cioſus fozma pze filijs hoim. ipse ẽ in cuius faciem angeli prospicere desiderant. Ad quem virgo. Est ne potens? Cui ille. Ptãs ei⁹ vsq; ad mare: ⁊ a flumine vsq; ad termínos orbis terraꝝ. Et illa. est ne diues? ⁊ angel⁹. gla ⁊ dinicie in domo ei⁹. Cui vgo. honozaẽ mune ribus? ⁊ ille. Reges tharsis ⁊ insule munera of ferent. Reges arabũ ⁊ saba dona adducẽt. Ad quẽ itez. Que est fuit⁹ ei⁹? Rñdit angel⁹. Om nes gentes seruiũt ei. Et illa. Que est laus ei⁹? Omnes inq̃t gentes magnificabunt euz. Et da uid dicit. Laudent illum celi ⁊ terra. His auditi ait virgo. Prebendo cõsensum. veniet dñs per me:ꝛ osculeẽ me osculo oris sui. veniat dilectus meus in oztũ suũ: ⁊ comedat fructus pomoꝝ suoꝝ. Tũc vt dicit in fmone de assumptione celestis nubes in vellus vgineum placito infu dit elapsu. tota diuinitatis vnda in carne se con tulit: qñ verbũ caro factũ est. ac deinde per pa tibuluz crucis expzessum oib⁹ pluuiam salutis effudit. ⁊ stillicidia gratie humanis mentibus pstitit. De hac pluuia predixit Ezech. xxxiiij. Pluuie bñdictionis erũt. ⁊ dabit lignũ agri fru ctũ suum: ⁊ terra dabit germẽ suũ. Et hoc quo ad secunduz.

Sermo secũdus. De eadem.

Hec ẽ dies quã fecit dñs. exultem⁹ ⁊ letemur i ea. ps̃. cxvij. Solent dñi terreni dies suoꝝ na taliũ celebzare. ⁊ subditos suos ad sua leta cõ uiuia inuitare. ⁊ b⁹ pz in natura: ⁊ figura. Ver enim quod est dñs anni ⁊ nature. portãs secum tanq̃ largus dñs oia terre nascentia in futuro necessaria. Circa festum catbedre sancti petri celebzat diem sui natalis. Et tunc ad suum gau dium inuitat boies. qz magis q̃ alio tempoze anni colletaẽ. Inuitat tunc celi volucres. que tunc plus vociferant ⁊ gaudent. Inuitat terrã ad suum gaudium. que flozib⁹ exoznaẽ. Ita vt nulla creatura sit expers sui oztus. Nz figurali ter legr̃ Geñ. xl. Nz venit dies natal⁹ pharaonis ⁊ fecit grande cõuiuium pueris. Idem legitur. Mar. vi. Herodes rex diem natiuitatis sue ce lebzauit. faciens cenam suis pzincipibus tribu nis ipsi⁹ galilee. Spũaliter xp̃s Ihesus rex celoꝝ impatoz angeloꝝ: ⁊ dñs oim dñoꝝ. ho die natus est in vtero virginis Marie fm illud ps̃. lxxxvj. Homo nat⁹ ẽ in ea. Quia dicit Sui do archidiacon⁹ in rosario sup. c. firmissime. de ꝓse. di. iiij. Nz duplex ẽ natiuitas vna est i vtero qñ aia cozpozi infundit tũc puer nascit. Alia ẽ ex vtero quando puer in lucem pzodit ⁊ mũdo innotescit. Pzima natiuitate natus est hodie xp̃s. quia in instãti fozmato cozpoze ex spiritu sancto ex puriſſimis sanguinib⁹ virginis anima fuit infusa. vt tunc perfectus diceret fm illud Iere. xxxj. Nouum creauit dñs super terram. mulier circũdabit viz. Ideo solet moze secula riũ dñoꝝ hodie celebzare natalem in regione fi delium. Et ad hũc natalem in regione xp̃ifide lium ingensq̃ gaudiũ inuitat oẽs xp̃icolas pzo pter carnẽ regalem dauid qui ait. Hec est dies quã fecit ẽ. In quib⁹ duo tanguñ. a quibus dies extollitur hodiernus. Pzimo a clarita tis refulgẽtia speciali. ibi. hec est dies. Scõo ab hilaritatis excellentia generali. ibi. exulte mus ⁊ letemur in ea. De primo est notandũ. Quãdo aliquis pr̃familias rex: filium suum de sponsat cũ aliqua vgine: talis desponsatiõis so lennitas nõ solũ est filij. sed etiã patris ⁊ matris amicoꝝ ⁊ seruoꝝ. Spũaliter hodie xp̃s de sponsatus est ⁊ cõiunctus cuz humana natura. fm q̃ canit ecclesia. Hodie deus homo fact⁹ est id qõ fuit permansit: ⁊ qõ non erat assumpsit. Idcirco hec dies nõ solũ est xp̃i filij. sed etiam patris celestis ⁊ spũssancti est: ⁊ matris marie. ⁊ omnis celestis curie. Hec inquã est dies cele stis patris. de quo dr̃ Math. xxij. Simile ẽ re gnũ celoꝝ hoi regi qui fecit nuptias filio suo. Et hee nuptie celebzate sunt hodie in vtero vir ginali. Nz figuratũ est Exodi. ij. vbi legr̃. Egref sus est vir de domo leui ⁊ accepta coniuge ge neris sui. que concepit ⁊ peperit filium. videns autem ipsum elegantẽ abscondit eum trib⁹ mẽ sibus. Sed cũ celare non posset. sumpsit fiscel lam stirpeam ⁊ liniuit eaz bitumine ⁊ pice. ⁊ po suit intus infantulũ. Spũaliter per viz. hic intelligo patrez eternũ: qui de sua natura genu it filium. Sicut dicit Aug. in li. de fi. ad petrum Et allegatur a mgr̃o li. iij. dis. viij. Pat̃ de sua natura genuit filiũ deũ sibi equalẽ ⁊ coeternum Sed vidit ipsum elegantem. Nz fm apostolum ad Hebze. j. Ipse est splendoz glozie: ⁊ candoz lucis eterne: ⁊ speculum sine macula Sap̃. vij. Ipse est speciosus fozma pze filijs hoim. Ideo abscondit eum trib⁹ mensibus. q̃ est tribus tẽ pozibus: Primum fuit ab adam vsq; ad abza ham. Scõm fuit ab abzahã vsq; ad moysen cui lex ex data. Tertiũ fuit a moyse vsq; ad aduen tum xp̃i: qõ fuit tps acceptabile ⁊ gracie. ⁊ tũc ipsum celare non potuit vlterius. Quia sancti patres ipsuz tunc cũ desiderio affectabãt q̃ten⁹ eos liberaret ⁊ saluaret dicentes cum ps̃. lxxix Ostende nobis dmine faciem tuã ⁊ salui erim⁹.

Sermo

Et Salomon Cāticl.viij. Quis inquit det mihi fratrem meum suggentem vbera matris mee.i. virginis Marie que vt ait Nico.de ly. Nō solum dr̄ mater xp̄i.sed etiam totius ecclesie. Jō celestis pater accepit fiscellam stirpeam.i. elegit v̄ginem gloriosam. quā liniuit exterius pice castitatis.interius aūt:bitumine charitatis ꝛ in ipsam bodie posuit infantulum Jhesuz xp̄z quapropter ipse pater sit in euum benedictus. Hec ē dies filij qui misericorditer dignatus est accipere formā serui.apostolo attestante q̄ ait. Cū in forma dei esset nō rapinā arbitrat⁹ est eē se equalē deo.sed semetipsuz exinaniuit formaz serui accipiēs.ad Phili.ij. Et boc figuratū fuit Gen.vij. Ubi legī q noe ingressus ē in archā ꝛ rupti sunt oīs fontes abyssi.ꝛ cateracte celi aperte sunt que prius clause erant. Per archā v̄go Marie designat.qz sicut archa humanuz genus a diluuio ꝛ periculo mortis preseruauit

¶ Sic maria celica archa ad ipsam cōfugientes a piculo eterne mortis custodit.ſm q̄ dicit hylari⁹ in ſmōe. Quicūq; q̄s peccato obnoxi⁹ fuerit.si Marie deuot⁹ fuerit:nunq; eternaliter interibit. In archa noe solum octo aie sunt saluate. Sed in nr̄a bñdicta archa oīs saluantur q̄ ad saluationē ꝛ auxiliū eius cōcupiscūt. Jdeo dicitur Eccī.xxiiij. Transite ad me oēs qui cōcupiscitis me ꝛc̄. In banc archā dignissimā bodie ingressus est celestis noe xp̄s. Sed quare? certe iō vt nobis tanq; humilis seruus mīstraret. Jdeo dicitur Matb.x. Filius bois nō venit vt mīstrarer ei.sed vt ipse mīstraret. et daret aiam suā in redemptionē pro multis ꝛ vt nos saluaret. Et ſm illud Luc̄.xix. Venit enim filius bois q̄rere ꝛ saluuz facere q̄d perierat.

Et vltra bec oia ex suo ingressu in hāc sanctissimam archam,puenit nobis boc bonū q̄ celi q̄ per quinq; milia annoz erant clausi:bodie apti sunt. Naz ante incarnationē nulli de⁹ tantaz gratiaz fecit.vt ei celos aperiret. Sed oēs ad lymbū descēderūt. Jdeo dixit Jacob Gen.xxxvij. Descendaz ad filiū meū lugēs in infernum. id ē ad lymbū sanctoz patz. Qz q̄ illis fuit negatum.nobis mirificorditer est collatum. Jdeo dicam⁹ oēs vna voce.gla tibi dñe Jhesu christe Hec ē dies spūssancti q̄ descendēs in vtez v̄ginis incarnationē est opat⁹.ſm q̄ p̄dixit Gabriel archangel⁹ Luc̄.j. Spūssanct⁹ superueniet in te.ꝛ virtus altissimi obūbrabit tibi Et hoc figuratū est Ezech̄.xvij. Ubi legit̄ q̄ aqla grādis venit ad montē libani:ꝛ tulit medullam cedri:ꝛ transportauit in terraz chanaaz. Liban⁹ intelligitur cādidatio.ꝛ significat Mariaz que est omniū v̄ginū candidissima. ſm illud Cantl. iiij. Tota pulchra es amica mea:ꝛ macula nō est in te. Jdeo dic̄ Anselm⁹. O dña pulchra es ad intuendum.amabilis ad cōtemplandum. De sua candida puritate ait Bern̄. Omnē pulchritudinē quaz creatura potest suscipere Maria omnes creaturas p̄mogenita suscepit i magnitudine effluentia preconsortib⁹ suis. Nam iusticie solem q̄n p̄mo ingressus fuit de sinu patris.mārie cor inter oēs creaturas suscepit. Et subdit post pauca. Quō in ipa inquit decor vel pulcritudo deficiet? Cum adhuc in aia habeat filium ꝛ oēm thezauz beatissime trinitatis.ad quam candidissimā virginē:venit aquila grandis spiritussanct⁹.ꝛ de purissimo sanguine istius tulit medullā cedri.i.formauit Christi humanitatez Jdeo ait angelus ad ioseph Matb.j. Joseph fili dauid:noli timere accipere Mariā coniugē tuaz:q̄d em̄ in ea natū ē.de spūsancto ē. Quod p̄z in symbolo Niceni. Incarnat⁹ est de spūsancto. Et dicit mgr̄ li.iij.dis.iiij. Non enī incarnationis opatio spūisancto . ideo sept⁹ attribuit̄ q̄ eam ipse solus sine patre ꝛ filio fecerit. Sed quia spūssanctus est caritas aut pietas. Sz donum patris ꝛ filij ineffabili dei caritate:verbuz caro factum est. Et inestimabili dei dono filius dei sibi vniuit formam serui.q.d. Sibi attribuitur opus incarnationis.nec tamen ab illo opere:pater vel filius excluditur. Sed potius v̄nō nominato tres intelliguntur. bec magister.

Hec ē dies specialissima.b.virginis Marie q̄ bodie est super omnem humanam naturam exaltata. Bodie ipa p̄ciosior est celis omnib⁹ facta. Quia q̄d celum non habebat. ipsa in vtero suo virgineo habet. Dicit Crisō. in ſmone buius festiuitatis Si omniū sanctoz miracula ad memoriaz inuocaremus:nibil erit glorie. videlicz respectiue quātū ē p̄sens solennitas virginis gloriose. Et subdit. Abel per sacrificium ymolabatur. Enoch per contemplationē memoratur Melchizedech ymago dñi predicatur. Abraham per fidei meritum collaudatur. Jacob p luctamen beatificat. Moyses sicut legislatoz. Sampson velut victoz. Helias zelatoz. Isaias dei largus euāgelizatoz. Daniel p̄udentissim⁹ salutis desideratoz. Ezechiel archanoz inspectoz. Salomon p̄udentissim⁹ nominatur. Sed nullus talis fuit in mundo:qualis Maria dei genitrix bñdicta. quia em̄ illi omnes in enigmate p̄uiderunt. Ista in vtero incarnatū portauit bec ille bodie castissima virgo Maria p̄e omnib⁹ diebus vite sue decentius est ornata. quia est bec dies salutifera: quo lignū vite in medio paradisi ē plantatū. Paradisus deliciaz ē maria que bodie in se babuit christū vite datorem. Jdeo dicit Bern̄.in ſmōe. Vere paradisus dei es tu o Maria,que mūdo lignū vite ꝛtulisti ꝛc

quo qui mãducauerit viuet ineternũ. Hec est dies angelorꝝ. qua hodie ruina eorꝝ p lucifer facta cepit restaurari hinc est q angelus gabriel missus in ciuitatẽ galilee. cui nomẽ nazaret ad virginẽ Mariã Luc. j. valde solicit⁹ fuit eã mouere ad cõsensum. Qđ t figuratum est Joh. v. vbi legĩ. Qz bierosolimis erat pbatica piscina ad quã angel⁹ dñi descendebat fm temp⁹: t ipsam mouebat. t qui ex languidis p̃or descendebat in piscinã post motionem aque. san⁹ fiebat a quacũq; infirmitate. Per hanc piscinã intelligitur vgo Maria. que est aqs plena gre. Sic̃ testat Ecc̃i. xxiiij. In me omnis gra vie t virtutis. Quia dicit be. Berñ. super missus est. In mẽte Marie fuit gratia deitatis. In carne gra caritatis. In ore gra affabilitat] In manib⁹ gra mie t largitat]. Ad bãc piscinã plenã aqs gra descendit angel⁹ gabriel: fm tps. de quo dixerat ps̃. cj. dicẽs. Tu exurgens miserereberis syõ qz venit temp⁹ miserendi ei⁹: qz venit temp⁹. descendẽs quidã angelus mouebat piscinã. i. virginem mariam cum dixit. Aue gra plena. Et sicut aqua cũ mouetur turbida efficit. Sic Maria in istis verbis angelis turbatur. fm q dicit euangelista. Que cũ audisset turbata est in sermone angeli. qz ipsuz nunq; loquentẽ audierat quis prius sepius viderat angelos videns ãt angelus eam turbatam: placauit eaz dicens. Ne timeas Maria inueniſti enim gratiam apd dñm. Istam gram nõ solum impartit vni soli infirmo peccatori qui ad ipsaz suspirat. sed omnibus vsq; in diẽ nouissimuz. Ideo dicit Berñ. in fmone Quis misericordie tue beata vgo longitudinẽ: latitudinem t profunditatẽ: queat inuestigare? q. d. certe nemo. Longitudo nanq; tue mie. vsq; in nouissimũ diem: subuenit oĩb⁹ inuocantib⁹ te. hc̃ ille. Hec ẽ dies patriarcharuz t prophetaꝝ: qz vaticinia sunt eorꝝ impleta. Hodie eorꝝ prophetia vera est inuenta. Nam Isaias longe predixerat. Ecce virgo concipiet t pariet filiũ ꝛc̃. Isa. vij. Et iterꝝ Isa. xj. Egredietur virga de radice yesse: t flos de radice ei⁹ ascendet. Et aggeus ait. Veniet desiderat⁹ cunctis gentibus ca. ij. Hec t ꝓsimiles prophetie hodie sunt implete: t fideles sunt inuenti prophete. Pro quo idem petit eccla. Da pacẽ dñe sustinẽtib⁹ te: vt prophete tui fideles inueniant: exaudi preces seruorꝝ tuorꝝ. Hec est dies apostolorum. qz hodie cõcept⁹ est ille qui eos elegit de mundi miseria. Et ꝓstitut eos principes super mundana oĩa. fm q predixerat ps̃. xliij. Constitues eos principes sup omnẽ terrã. Hec ẽ dies martirꝝ. qz hodie venit rex eorꝝ: cui⁹ secuti sunt vestigia t peruenerunt ad regna celestia. Hec est dies ꝓfessorꝝ. qz venit lux eorꝝ. Hec est dies virginum. qz hodie vltra omnes dies mũdi honorata est virginitas. Ex eo q rex celorꝝ: imperator angelorꝝ carnẽ assumpsit de vgine. Hec est dies oĩm hoĩm. qz hodie ẽ homo fact⁹ de⁹. ¶ Hoc quo ad primum. ¶ Quantũ ad secũdum est notandũ. Hec est cõsuetudo in curijs seculariũ dñorꝝ. Qñ rex aut ali⁹ dñs celebrat nuptias: se cũ nobili vgine matrimonialiter sociãdo. Tũc oĩs de sua familia exultãt t letantur. Sicut figuratũ est Hester. ij. vbi legitur. Qz rex assuerus adamauit Hester pre oĩb⁹ mulierib⁹. t ipsa pre oĩb⁹ inuenit gram coraz eo. posuitq; dyadema in capite ei⁹: t fecit eam regnare pro vasthi. t iussit preparari conuiuiũ permagnificuz cunctis principib⁹ t pueris suis p coniunctiõe t nuptijs. Dedit requiẽ cunctis prouincijs. donaq; largit⁹ est fm magnificentiã principalem. Spũaliter Assuerus interpretatur beatus t significat xp̃m: qui est beat⁹ beatorꝝ. Hic adamauit hester: que interpretatur abscondita. t significat humanã naturam. q̃ abscondit se a deo propter peccatũ. sicut pz in p̃mis parentibus. Gen̈. iij. vbi legĩ. Abscondit se adam t vxor ei⁹ a facie dñi dei in ligno paradisi. Hanc quidam humanam creaturaz dilexit xp̃s pre oĩb⁹ angelicis spiritib⁹. que inuenit hodie miam t gram in conspectu eius. pro qua diu rogauit Dauid dicẽs ps̃. lxxxiiij. Oñde nobis domine miaz tuam: t salutare tuum da nobis. Amando quidez humanã naturam: posuit corõnã glorie in capite ei⁹. De qua ps̃. viij. Gloria t honore coronasti eum dñe. Et cũ ea hodie coniunxit. Sicut figuratũ est. iiij. Regũ. vj. vbi legĩ. Qz filij pphetaꝝ dixerunt ad helizeũ. Eamus vsq; ad iordanem. vt tollant singuli de silua materias. vt edificem⁹ ibi locũ. s. nobis ad habitandũ. Et abijt cũ eis. Cunq; venissent ad iordanẽ cedebant ligna. accidit aũt q vni eorꝝ securis caderet in aquam. Sed helizeus manubriuz securis in aquaz misit. t ferrũ manubrio cõiunxit. Per ferrum quod est durabile põt intelligi deitas que durat t est eterna. fm illud Athanasij. Eter⁹ pater: eter⁹ fili⁹: eternus spũssanct⁹. Sed per lignũ quod est minus durabile. significat hũanitas. que duo hodie mirabiliter sunt coniũcta Ideo exultem⁹ t letemur in hac beatissima coniunctione. fm q monet beat⁹ Joh. Apoc̃. xix. Gaudeamus t exultemus: t demus gloriã deo quia venerunt nuptie agni: t vxor preparauit se Sed quare exultare debemus in hac die: potiꝰ quã in alia? Certe ideo. qz hec dies figurata est per annũ iubileum: quo multa gaudia sunt ostẽsa. Nam carceres omnes aperiebantur. vincti soluebantur. pauperes ditabantur. t esurientes saciabantur. vt dicit archidiaconus Guido

Sermo

in rosario. Sic i hac die gloriosa ⁊ iubilosa carceres lymbi sunt aperti. qz hodie incepta ē formari clauis: quā desiderabāt sancti pres. cum dixerunt. O clauis dauid qui claudis: ⁊ nemo aperit. veni educ vinctos de domo carceris sedentes in tenebris ⁊ vmbra mortis. Incepta ē inquam hic clauis per manū artificis sancti spiritus: ⁊ calefacta in igne diuini amoris. Ex tūc est integrata: qñ in die parasceues in meridie cruci est malleata. ⁊ tunc totaliter aperti sunt carceres: ⁊ vincti educti sunt Sicut predixerat Zacha. ix. Tu quoq; xpe. s. in sanguine emisisti vinctos tuos. Et sicut in anno iubileo pauperes fuerūt ditati. Quia dicit Leui. xxv. Q; omnes qui erant quasi exules. ad possessiones suas redire permittebantur. Et redierunt vnusquisq; ad familiā suam quando venit annus iubile⁹ Sic i hac die iubilosa nos oēs q̄ añ incarnationem eramus exules: a possessione celestis hereditatis: sumus reuocati ad ipsam. Vt iam simus filij excelsi oñs: ⁊ regni eterni capaces. Hodie pre omnib⁹ diebus sumus ditati valde. quia Marie datus est thezaurus de quo predixerat Moyses Deutro. xxviij. Apperiet dñs thezauz optimū. Ideo dicit Bern̄. O dives in omnes ⁊ super omnes Maria. De cuius substantia modica pars sumpta: totius seculi sufficit soluere delicta. Etiam sic in anno iubileo esurientes fuerunt saciati. qz Leuit. xxv. dicit. Neq; seritis neq; metitis sponte in agro vestro nascentia: ⁊ p̄mitias vindimie nō colligitis ob sanctificationē iubilei Sed statim oblata comedetis. Sic in ista die bñdicta omnes sumus saciati. qz hodie descendit panis viuus in vteruz virginis. Fm q̄ preuidit Salomon Cant. vij. Venter tuus sicut aceruus tritici vallatus liliis. Et hoc quantū ad secundum.

Sermo tertius. De eadem.

Hec est dies boni nuncij: si tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nunciare arguemur sceleris. iiij. Regū. vij.

In naturalibus legit q̄ varia volatilia varia ferunt nuncia. Refert alanus in deplāctu nature tracta. ij. ca. ij. de bubone dicens. Illic bubo miserie ppha psalmodias finire lamentationes p̄cinebat. Qui alludit ouidi⁹. Ignau⁹ bubo viros moralib⁹ offert. Et p̄bat idem Vincē. in spe. hist. li. viij. de bubone quē vidit Herodes agrippa in arboze sup se sedentē. que nuncium tulit sibi mortis affuture. De quo hr̄ etiā Actl. xij: Quid aūt de hoc sit tenendū cōmitto sapiētibus qz talia auguria p̄hibentur Leuitl. xix. Nō auguriabimi neq; obseruetis somnia. xxvj. q. iij. per totū. e. causa. q. v. c. nō licet. ⁊ quattuoz. c. sequētib⁹. Ex ecōtra dicit Isido. li. xij. Q; ciconia ē ameni tpis nuncia ⁊ letitie. qz in suo aduētu: veris predicat nouitatē. Idez patet de turture q̄ nō apparet nisi vere accedente. Ideo dicitur Cant. ij. hyems transijt imber abijt et recessit. Mistice per bubonē q̄ immundis ⁊ stercoribus delectatur: ⁊ in sepulchris fetidis libenter commoratur: dyabolus designatur. qz ille immundicijs peccatoꝝ delectatur: ⁊ in lubricis domibus morat⁹. Fm illud Job. xl. Sub vmbra dormit in secretis talami: in locis humentibus. Iste turpissim⁹ bubo. i. dyabolus tulit tristem nunciuz nostris primis parentib⁹ quando venit mentiendo Gen̄. iij. Nequaquaz moriemini. Sed si comederitis de ligno scientie boni ⁊ mali. critis sicut dij scientes bonum ⁊ malum. Et vere tristem nunciū. qz tristem habuit exitum. Nam dñs dixit Eue. Multiplicabo erumnas ⁊ cōceptus tuos in dolore paries filios tuos. Ade autez dixit. Ex quo comedisti de ligno q̄ p̄ceperam tibi ne comederes. Maledicta terra in opere tuo. In labozib⁹ comedes panem: cunctis diebus vite tue. Ex ecōtra per ciconiam: que est auis pia circa pullos intelligitur gabziel archangelus: qui pius est erga genus humanum. quia bonum nunciauit nunciū. Ita vt de ipso dicatur illud Prouerb. xxv. Nuncius bonus de terra longinqua. Naz dyabolus nunciauit eue prime matri ve. Gabziel aūt vgini aue. i. sine ve. Ille portauit. s. luctuosum. Iste gaudiosum. Ille damnosum. iste gratiosum. Ille maledictum. iste benedictum. Ideo dic̄ beat⁹ Hiero. in Fmone de assumptiōe virginis. Quicq̄d maledictionis infusum ē per euam. totum abstulit bñdictio Marie. Et ifra. Quod natura non habuit vsus nesciuit: ignoziuit ratio. mens nō capit: humana natura nō sustinet. Pauet celum stupet terra. creatura omis etiam celestis mirabiliter admiratur. hoc totuz per Gabzielem archangelum Marie diuinitus nunciat. Ideo bene potest dici. Hec est dies boni nuncij. In quibus verbis tria describunt.

Primū est festiuitas gaudiosa. ibi. Hec est dies. Secundum ineffabilitas gratiosa. ibi. boni nuncij. Tertiuz taciturnitas criminosa. ibi Si tacuerimus. De primo est notandum. Dicūt naturales. Q; ver est tempus amenū et gaudiosuz: portans secum oia: sicut dñs larg⁹. Ideo in eodem vernali tempore gaudent aues garritum plus facientes: ⁊ se ad amorem excitantes. gaudent homines: loca virida ⁊ amena visitātes. gaudet terra in superficie sepulchra flozibus exornando. Gaudent insuper ⁊ bestie

B se in latibulis suis gaudēter subleuādo. Spū aliter per tps veris intelligit tempus gratiosuz incarnationis. de quo dicit apls ad Gall. iiij. Dum venit plenitudo temporis misit deus filiū suuz. quod exponit mgr li. iij. sentētia xp dis. j. dicēs. Temp⁹ plenitudinis dicitur temp⁹ gre quod aduētu saluatoris exordiuz sumpsit. hoc est tempus miserendi: z tempus benignitatis. In quo gratia z veritas per Jhesum christum facta est. Gratia quia per charitatē implet. qđ in lege p̄cipiebat. veritas qz per xp̄i aduentum exhibetur atq; perficit humane redēptionis. responsio facta ab antiquo. hec mgr. Hoc inq; est temp⁹ acceptabile z dies salutis ver iocundum et amenum. in quo celestis ros virgineo vellere se infudit. Sicut figuratur Judicum. vj Vbi legit q; gedeon posuit vellus ouis in aere. z descendente rore vellus maduit. terra vndiq; L sicca permanente. // Per hoc vellus significatur v̄go Maria. qz sicut vellus ē albū vl candidum. sic ē Maria cādida vel pura. vt de ipa exponi p̄ot illd Sap. vij. Hec ē splendidior sole et super oīem dispositionē stellaz luci ꝓpata inuenitur p̄or. Et vere nisi puritate cāduisset cele stis. s. christus existens ros: in eā nō descendisset. Quia vt dicit Ansel. in li. de cōceptu v̄ginali Vt illius hois. s. xp̄i cōceptio de purissima matre fieret. que a puritate niterz: qua sub celo ne quit maior intelligi. Idcirco in hoc tpe gratioso gaudeant aues. i. errantes. qz hodie descendit rex celoz: vt bos qui diu errabāt ad regna celoz reuocaret. Nam ante xp̄i aduentū oīes errabant. sicut in eoz persona dixit ps. cxviij. Errauī sicut ouis que perijt. quere fuuz tuum. Sed hodie reliquit xps. xcix. oues. i. nouē chos angelor in deserto. i. in celo. z venit ad illam que perierat Luc. xv. Ideo merito gaudeant z exultēt: z cāticū leticie decantēt fm illud ps. xcvij. Cantate dño canticū nouuz. fm glosam vita. z lingua laudate de xp̄i incarnatiōe z redemptione humane nature: qz mirabilia fecit. Et hec fuerunt mirabilia de quibus dixit. Hiere. xxxj. Nouuz faciet dns sup terrā mulier circūdabit virz. Et etiā de quibus p̄dixit Isa. vij. Ecce v̄go cōcipiet z pariet filiū. Gaudeant denicq; boies ecclesias deuoct frequētantes. z p̄sertim mites z humiles. Quia hodie venit iste qui dixit Math. xj. Discite a me: qz mitis sum z humilis corde. hodie venit in vtez v̄ginis q̄ humiles letificat. Mathei. v. Beati pauperes spū: qm ipsor est regnū celoz. Similiter z mites ibidē. Beati mites qm ipsi possidebūt terrā de qua ps. xxvj. Credo videre bona dñi in terra viuentiū. Nō a seculo nō fuit audituz. Quia dauid fuit humilis. Sicut testat in ps. xxxiij. Humiliabā in ieiunio aiaz meā. Job fuit humil simplex z rect⁹ Job. j. Moyses erat vir mitissimus Numeri. xvij. Sz de promissione regni celoz nunq; audierūt. sed oēs ad inferos descenderunt. Gaudeāt etiā terreni z cupidi: per terram designati fm illud ps. lxxxix. Jubilate deo omnis terra. cantate: exultate et psallite. Quare? Quia xp̄s hodie descendit de domo regia. in qua fm ps. sunt diuicie z glozia que ex auro gēmisq; mirabiliter rutilat. de cui⁹ portis odor nimiū recreatiu⁹ emanat. cui⁹ platee constructe sunt ex auro purissimo. tanq; vitz pluci dū: que fundata est in zaphiris Jaspidib⁹. z viuis ex lapidibus est cōstructa. florib⁹ perornata. vt dicit deuot⁹ Amand⁹ in horalogio sapie. li. j. c. xj. Hanc speciosissimam domuz xp̄s hodie dimisit z pauper in terram venit. Non sibi vsurpauit regnū vngarie vel romanum Sz parvum corpusculū v̄ginis. Nō auz vel gemmas quesiuit. sed oia cōtempsit. vt dicit. b. August. in fmone. Oia terrena cōtempsit de⁹. vt hoib⁹ cōtemnanda demonstraret. Gaudeant em̄ et terreni. qz propter eos xp̄s gloriosum celuz reliquit z oia mundana cōtempsit vt illos hec relinquere instrueret. z ad regnū celoz perduceret. Exultando igit debēt se tales cupidi florib⁹ ornare pietatis. Quia dicit Piero. glorio sus in epla ad nepocianū. Nō memini me legisse mala morte mortuū qui libenter opa pietatis exercuit. habet em̄ multos intercessores. z impossibile ē p̄ces multoz ñ exaudiri. Gaudeāt pterea maria hoc est tribulati. z qui sunt amari corde. qz hodie venit saluator odij: z tribulatōnis secator. Qđ figuratū est Jone. j. vbi legit. Q: facta fuit magna tempestas in mari qñ Jonas voluit fugere in tharsis. z nō obedire dño. vt iret in niniuē ciuitatē. Naute igitur miserunt sortes: z cecidit super Jonaz. ad quē dixerunt. Quid faciemus tibi: z cessabit mare? Quib⁹ Jonas. Tollite me z mittite in mari. Scio em̄ q; p pter me facta ē tempestas. Tuleruntq; Jonam z miserunt. z statim cessauit mare a furore. Et p parauit dns piscē grandē: qui Jonam in se susce pit. // Spiritualiter per Jonā q̄ interp̄tatur columba xp̄s designat. qz sicut colūba caret felle D Ita xp̄s caruit felle peccatoz. Sz per nautaz intelligit de⁹ p̄r z fi. z spiri. qz sicut nauta regit nauem. sic deus regit vniuersa. Teste Boe. in li. j. de ꝯso. phie metro. v. O stelliferi conditor orbis. q̄ ꝑpetuo nexus solio rapido celū turbine versas oia certo fine gubernas. Huj igit tres in personis. sed vnus de⁹ in essentia. miserūt inter se sortes. quis descenderet et huius mundi tribulationē auferret. z cecidit sors super christum filium dei. Ideo dixerūt ei alie due psone

Sermo

Quid faciem⁹ tibi: ꝛ ceſſabit tribulatio? Et ille Tollite me inq̃t ꝛ mittite in mare mundi. Quia ꝓbat magiſter li.iij.diſt.j. Q̃ cõueniens fuit q̃ mitteret filiꝰ ꝛ nõ pater: vel ſpũſſanctꝰ. Sic inquiens. Non pr̃ in carne: nec ſpũſſanctꝰ. ſed ſolus filiꝰ miſſus eſt. qõ iõ factum ẽ. vt q̃ erat in diuinitate dei filiꝰ. in hũanitate fieret filiꝰ homis Non pr̃ nec ſpũſſanctꝰ carnẽ induit. ne aliꝰ in diuinitate eſſet filius: ꝛ alius in humanitate Et ne idez in diuinitate cẽt pater ꝛ filiꝰ in hũanitate. Si deus pr̃ de homine naſceret. hec ille. Et q̃ vt dicit ibidem mgr̃. Opera trinitatis ſunt indiuiſa abextra. Jdeo tulerunt eum pater ꝛ ſpiritusſanctꝰ. ꝛ miſerunt ipſuz in mari huiꝰ mũdi ꝛ ipſe filius ſe miſit. ꝛ tribulationes ꝛ tempeſtuoſe clamationes ceſſauerũt. Jdeo dixerũt ſancti patres tribulationibꝰ q̃tati illud. Thob. iij. Non delectaris in perditionibus nr̃is. quia poſt tempeſtatẽ: tranquillũ facis. ꝛ poſt lacrimationẽ ꝛ fletũ: exultationẽ infundis. Sz dñs ſpiritusſanctꝰ prepauit piſcẽ magnũ. i. beatam vginem Mariã. Fm illud q̃ predixit angelꝰ Luc. j. Spũſſanctꝰ ſuperueniet in te. ꝛ virtus altiſſimi obumbrauit tibi. Et illa accepit hodie chriſtuz in vtez ſuũ. Gaudeãt ꝛ demũ peccatores. q̃ iſte venit hodie in carnẽ. qui piecit poſt tergum ſuuz oĩa peccata Iſa. xxxviij. Iſte hodie miſſus eſt ad nos. q̃ eſt frater noſter. ſponſus noſter ꝑ patus miſereri. ꝛ tegere oĩa peccata noſtra ꝛ ꝓicere ea in ꝓfundũ maris. ꝛ remittere q̃ſi nunq̃ fuiſſent: dũmodo cõuertere voluerim⁹: ꝛ de cetero abſtinere. Sic ait amandus libro. j. ca. iiij Jdeo dicit apoſtolꝰ. j. ad tbi. j. Fidelis ſmo. i. verus ꝛ omni acceptione dignꝰ. q̃ chriſtꝰ Jheſus venit in hunc mundũ pctores ſaluos facere Et hoc quo ad ꝑmũ. W Quantum ad ſecundũ ſciendũ. Q̃ ad experientiã videm⁹ q̃n venit tempus calidũ anni. arbores vndiq̃z ramos viridi buſq̃z foliis pulcre veſtiunt̃ floribuſq̃z fulciunt̃. ꝛ fructibꝰ circũquaq̃z replebuntur. Si aũt venerit frigiditas: que caliditate cõtrariat̃. flores deſtruit atq̃z fructꝰ. Cuiꝰ rõ ſcõm naturales eſt. q̃ in calido temperato arbores in humore habundant. qui ſe diffundit deſcendens a radice ꝛ arborẽ facit germinare. In hyeme aũt frigore idem humor relinquẽs ramos: radici ſe infundit. Jdeo arbor tali humore orbata ſterilis efficit̃ ꝛ areſcit. Si aũt eadẽ arbor ꝓximꝰ debz coronari foliis ꝛ floribꝰ. Nccio eſt bonũ nuncium ꝓcedere. ꝛ hoc ẽ ver: qõ incipit in kathedra petri. Fm illud poete. Ver petro detur. eſtas exin de ſequet̃. Et hoc portat bonũ nunciũ q̃ arbores ꝑſtinũ recipiunt decorẽ. W Miſtice ꝑ arborem in ꝓpoſito. ꝑmo intelligo hoiem. q̃ ſic ab E arboꝛe veniũt fructꝰ. ita ab adaz ꝑmo homine oĩs hoies originaliť ꝓceſſerũt. Hũc hoiem. ſ. ꝑmuz pulcerrime ornauit ramis pulcerrimis. floribꝰ vtutũ. ꝛ fructibꝰ boni opis. Quia vt legitur Geñ. j. Deꝰ creauit ipſuz ad imaginẽ ſuaz ꝛ poſuit eũ in locũ amenũ fructuoſe arboribus magnũ. ꝛ magno fonte fecũdatũ. Et vt ait mgr̃ li. ij. ſen. di. xvij. Dedit ſibi lignũ vite ad edẽdũ q̃ diuinã accepit hãc vim. ꝛ q̃ ex eiꝰ fructu comederet. corꝑ ſtabili ſanitate: ꝛ perpetua ſolidate firmaret̃. nec vlla infirmitate: vel etatis imbecillitate indeteri⁹ vel in occaſuz laberetur Jdeo dicit in eodẽ. diſ. xix. Q̃ ꝑmus hõ fuit immortal̃. q̃ nõ habuit ex natura. ſed ex ligno vite habebat nõ poſſe mori. Cui cõſonat Aug. ſuper Geñ. Quodãmodo creatus eſt homo immortalis. qõ erat ei ex ligno vite: nõ de cõditione nature. mortalis erat cõditiõe corꝑis aĩal̃ Immortalis bñficio ꝓditoris. Deditq̃ ꝓimis parentibꝰ hãc ꝓrogatiuã. vt ſi nõ peccaſſent ſine omni peccato ꝛ macula in paradiſo carnali copula ꝓueniſſent. Et fuiſſet ibi thorꝰ immaculatꝰ: ꝛ permixtio ſine ꝓcupia. atq̃ genitalibꝰ ꝛ ceteris impaſſent. ꝛ ibi nullũ motũ illicitũ ſenſiſſent. vt dicit in eo. li. di. xxij. Fuit etiã adam ꝓfectꝰ creatꝰ in ꝓgnitione ſcie. q̃ oĩbꝰ animãtibꝰ impoſuit noĩa. vt oñderz vt ſingulorꝫ noticiam haberet que oĩa propter ipſuz creata eſſent ꝛ ab illo regenda. W Dicit mgr̃ vbi ſ. diſt. xxiij. borꝫ omniũ deꝰ. Jdem ibibez. diſ. xv. Sane dici põt q̃ creata nihil homini nocuiſſent ſi non peccaſſet Puniendorꝫ nãq̃ vicioꝝ ꝛ terrenoꝝ nihil ꝓbãde ꝛ perficiẽde vtutis eã nocere ceperũt. Sed ipſe adã dñatꝰ fuiſſet omnibꝰ creaturis. Fm illud Geñ. j. Dominamini piſcibꝰ maris: ꝛ volatilibꝰ celi: ꝛ vniuerſis animantibꝰ q̃ ſunt ſup terrã. Si enim euocaſſet piſces de mari: volucrem de aere: beſtiam de nemore. veniẽdo ſtatim tanq̃ dño ſuo obediſſet. Nec etiaz ab alijs elemẽtis impedimentũ habuiſſet. Si iacuiſſet in igne non arſiſſet. aqua non ſubmerſus. terra non ipſum oppreſſiſſet. Aer non ſuffocaſſet. Inſuper ꝓditus fuit. iiij. virtutibus. miſericordia: ꝛ vitate. iuſticia: ꝛ pace. Jta decenter ornatꝰ fuit adã tanq̃ pulcra arbor in ſtatu calido innocẽtie. Et de hoc ſtatu. vt dicit mgr̃ li. ij. diſ. xxij. Tranſferendus erat cum vniuerſa poteſtate ſua in meliorẽ digniorem q̃z ſtatum vt celeſti eterno bono in celis parato frueretur

Sed dyabolus vt ibidem diſ. xxj. Videns hominem ꝑ obediẽtie humilitatẽ poſſe aſcendere vnde ipe ꝑ ſupbiã ruerat ꝛ corruerat. inuidit ei Et quia per violentiam nocere non potuit ad fraudem ſe cõuertit. vt dolo hominem ſupplantaret: quẽ virtute ſupare neq̃erat. Ne aũt fraus ſua manifeſtaretur. In ſua ſpecie non venit: ne

aperte cognosceret. Sz in specie aliena z cum horribili in qua ei⁹ malicia non faciliter posset apprehendi. venit enim ad hoiem in serpente. Quia si permissus fuisset in specie colūbe venire maluisset. Sed nō erat dign⁹ vt spūs maligⁿus illam formā homini odiosam faceret. in q̄ spūssanctus apparitur⁹ erat. Veniēs igitur serpens. vt dicit mgr̄. Stetit corā femina i qua minus ratōez vigere nouit. z nō audet in verba p suasionis exire timēs deprehendi. Sz solū interrogatōe eā aggredit. vt ex rnsione colligeret q̄ liter in malicia pcedere possit. Cur inqt p̄cepit vobis dns. vt nō comederetis de omni ligno p adisi? Rndit mulier De fructu lignoz que sunt in paradiso vescimur. De fructu vero ligni qd̄ est in medio padisi. precepit nobis ne comederem⁹. ne forte moriamur. In quo vbo dedit sibi locū temptandi. Ideo dyabolus mox dixit. Nequaq̄ moriemi. Sed scit em̄ de⁹ in qua zc. In quo p̄misit premiū Si comederēt bērent sili tudinē dei z sciam boni z mali. Audiēs igit̄ hec mulier. quedā elatio pulsauit mentē suā. vt dic̄ mgr̄ dis. xxij. li. ij. Quia credidit z voluit habere similitudinē dei. Qd̄ confirmat Auguſt. super Heñ. Non inquit est putandū q̄ homo diceret feciſſe. nisi p̄cessisset in eo quedā elatio. sperans igit̄ hec p̄sequi: tulit de fructu z comedit. Sed adam nō fuit seduct⁹ eodem quo mulier. nō em̄ putabat eē verz q̄ dyabolus suggerebat in eo. tñ seduct⁹ credi pōt q̄ p̄missum veniale putauit Potuit etiam aliqua elatio menti eius inijci p⁹ temptationē ex qua voluit lignū fetidū experiri. cum mulierem non vidit mortuā esca illa p̄cepta. Cogitans igitur adam de mia dei: z pomum sumēs fructuz comedit. z persuasioni mulieris cōsensit: nolens eā contristari. z eā a se alienatam relinq̄re ne periret. arbitrās illud esse veniale: z nō mortale delictū. qd̄ tñ exit⁹ aliter indicauit. Plus tñ peccauit mulier q̄ vir. qz in ea maior tumoz p̄sumptio fuit. qz in se z in deum: z in proximū peccauit. vir tñ in se z in deū peccauit. Si tamen vir non peccasset. minime humanū genus peccatis corruptuz perisset. vt dicit mgr̄ li. ij. dis. xxij. Adam igit̄ peccādo omnem ornatum perdidit. Nam qui habuit posse non mori in statu innocentie. in statu peccandi habuit moriendi necessitatem. Sm illud apli ad Roma. viij. Corp⁹ propter peccatū mortuum est. i. nccatē moriēdi in se habuit. q̄ pri⁹ genuisset sine macula z mala cōcupiscentia. p⁹ pctm̄ fuit culpa. qz talis letalis egritudo mēbris būanis inhesit. vt dicit mgr̄ dis. xxij. li. ij. vbi supra. Qui in statu innocētie habuit sapiam. post peccatū incurrit stulticiam. Sm illud ps. xlviij. Homo cū in honore esset nō intellexit. Ideo dixit ad eū dns. Ecce adam q̄si vn⁹ ex nobis factus est sciēs bonum z malu. q. d. aliter sibi cuenit. Sz tñ mgr̄ li. ij. dis. xxiij. dic̄. Q. illā sciam z p̄uidētiā q̄ creata sibi subicerent: z rōe illius gubernarent. vt sciret illis puidere necessaria a q̄bus cōsequi emolimētuz debebat hō peccandi: nō perdidit possibilitatē nec illā q̄si carnis necessariā puidere. Idcirco hō in scriptura de huiusmodi nō erudit. sed de scientia aie quā peccū do amisit. Etiā aialia que in statu innocētie sibi obedissent: post peccatū facta sunt rebellia. Similiter cūcta elementa alias etiā virtutes. iiij. perdidit propter peccatum. Pax ergo et mia ipsuz relinquētes in celū ascenderūt. qz in his nonigentis. xxx. annis quib⁹ vixit adā Heñ. v. Non habuit pacē z requiē. sed laborem. Sm q̄ dixit dns Heñ. iij. In sudore vultus tui vescer pane tuo. Misericordia etiā sibi nō subuenit neq̄ posteris suis. in quinq̄ milia z. cc. min⁹ vno annis. Sed veritas z iusticia hic renuentes ipsum z filios suos per illud tps grauiter punierūt Tandē celestis pr̄ vt ait be. Bern̄. in quadam meditatōe. Videś humanū gen⁹ ppr̄ pctm̄ perisse: z dura oppressione dyabolo subiacere. audiensq̄ clamorē iustoz dicentium cū ps. cxliij Inclina dne celos tuos z descende. Et itez. Utinam dirūperes celos z descenderes. Isa. lxv. Misericordia est mota in suo cōsistorio diuinitatis p̄siliuz habuit de creature liberatōe videlicz hois in quo hūit q̄ttuor cōsultrices. Prie due fuerunt mia z veritas. Misericordia fuit i celo. sed veritas venit vsq̄ ad nubes. Sm illō ps. xxxv. Dne in celo mia tua: z vitas tua vsq̄ ad nubes. Mia allegat pro hoie. Ecce inqt iratus es dne: nō est qui inuocet nomē tuuz. qz audacter peccant hoies z te offendunt. z non est qui surgat z teneat te ab ira tua. Si em̄ omnes homines perdas vt inimicos quos postea habebis amicos. Sumpsit p se dictū Aug⁹. Et magr̄ in li. ij. dis. j. Nonne feciſti hoiem creaturam rōnalem: vt summū bonum intelligeret. intelligēdo amaret: amando possideret: atq̄ possidēdo frueret? q. d. vtiq̄. Igitur si peccauit homo q̄ vlcio tibi occidēdo vermiculū: z si cōdemnabis q̄d tibi p h⁹ gl̄e tue? Quia scriptū ē ps. xxxviij. Infernus nō cōfitebitur tibi: neq̄ mors laudabit te Idcirco vt pecijt ps. xliij. Exurge: quare obdormis dne? exurge z ne repellas in finem. Usq̄quo pr̄ mia irascer̄ sup oronē serui tui. Cōuertere dne vsq̄quo z deprecabilis esto super seruos tuos. Auerte ira tuam misericors z miserator. Exurge dne libera hoiem quem creasti. ad tuam ymaginem. Quia non est qui redimet preter te. Tu igitur exurgens miserereris syon id ē aie. qz tps miserēdi ei⁹: qz venit tps. Quod

Sermo

audiens veritas ait. Dñe iustus es z rectum iu diciuz tuuz. Scito q oia q̄ procedunt de labijs tuis non facis irrita. Tu enim dixisti pro sentētia Gen. ij. Quocunqz tempe comederitis ex eo morte moriemini. Et illa sentētia nō dz falsa inueniri. alias ego perio si mia debz exaudiri Cū em̄ ille due cōsultrices nō possunt mediū redēptionis inuenire. accesserunt alie due .s. pax et iusticia. Pax allegabat pro hoīe dicēs. Cū de⁹ cogitat semp cogitatōes pacis: z nō afflictōis Ideo dz iure hoiem penitentē reconciliare. Justicia aūt pro parte dei dicēs ps̄. j. Non sic impij non sic. Sed veniat mors sup illos: z descēdunt in infernū viuentes. Insuper scriptum est Isa. xxxvj. Inique agens nō videbit gl'am. Cum qz nec iste consultrices pñt cōcordare. dedit cō silium sapientissim⁹ salomon. Christ⁹ fil⁹ dei vt fieret mors bona qua inocēs morere: per cuius morte hō perdit⁹ libere. querētes igit talē innocētem: nusquā inuenerunt. qz nemo potuit dicere. mundū est cor meū: pur⁹ sum a peccato Prouer. xx. Quib⁹ sic reuertentib⁹ dixit. Nec vos quic q̄ scitis. Nescitis inquā. qz scriptuz ē ps̄. xiij. ¶ Oēs declinauerūt inutiles facti sunt nō ē q̄ faciet bonū zc. Queríte igitur qs sit ille vnus. z iuestigantes q̄ christ⁹ ille vn⁹ esset quo inuēto protulerūt sniam diffinitiuā dicentes. Qui dedit cōferat auxiliū. Audiēs autez iudex christ⁹: qui istud dederat cōsiliū. q̄ pati debez pro hoīe ait. Gen. vi. Penitet me fecisse hoiem Recte fecit christ⁹ sicut sartor. q̄ cū fecisset bonam tunicā. quā alius induēdo macularet: qua maculata ad sartorē portaret. z ille propē maculaz necaret. ille diceret. Penitet me fecisse tunicā. Sic de christo qui fecit humanā naturam bonā Gen. j. Vidit deus cuncta que fecerat: et erant valde bona. Sed adam peccando eā maculauit. z christ⁹ pro ea pati debuit. Ideo dixit Penitet me fecisse hominem. Sed quia humanum genus redimi nō potuit: nisi bonū nunciū preiret. Recte sicut arbor que perdit priorem pulcritudinē nō ornatur floribus. nisi precedat prius ver: quasi bonus nunci⁹. Ideo christ⁹ vocans nunciū gabrielē dicēs. Veni Gabriel. Ut patet in ꝓmōe p̄cedēte mēbro. ij. Et subdit. Angelus audiens hec: intra se cogitans z dicens. stupendū est hoc miraculuz: z oīs scie precellit sensum. Qui in cherubin terribil⁹ z in seraphin inuisibiliter: z in olib⁹ angelicis v̄tutib⁹ in ꝑpre hensibilis ē. tñ vult incarnari. Et puelle sui habitaculi pñtiaz reꝑomittit. Pōt ne vterus capere eū: qui nō capit⁹? Hec z hmōi angelo cogitante. Ait dñs ad eū Quid turbaris o gabriel? Nunqd a me ꝑus missus es: ad Zachariam sacerdotē: z natiuitatē Johannis ei nunciasti? Nunqt nō annūciationis tue effect⁹ ꝑsecutus est? Nunqt nō illa tūc ē seges sterilis facta: que iam carebat. i. precaristia deficiebat? Nunqd ē possibile apud me quicqd creaui oia v̄bo. Cur ergo ambigis? Ad hec angelus. Dñe opus quidem extitit tue caritati qō ex amore perficitur Testis est zacha. post illū rebecca: z anna. que miserie z passioni sterilitatis simul fuientes a te libertatem acceperūt. Virginē aūt parere que genitura de viro nō est. superat oēm legū naturam z tuā. quō annūciabo puelle pñtiā. Te. n. celi z terre nō capiūt fines. z quō te vter⁹ capiat v̄ginalis? z quō feret Maria ignem tue caritatis? Qui dñs Si lesit ignis in solitudine rubū ledat vtiqz Mariā mei pñtia. q. d. Sicut ignis ardebat: nec rubū ledebat. sic mea pñtia Mariam nō ledat. ¶ Et tūc angel⁹ impleuit mandatum dñi. Et de summo celoꝝ exiliēs: ad v̄giez qz ingrediēs eāq̄ salutauit dicēs. Aue gr̄a plena dñs tecū zc. Angelus em̄ fecit sicut faciunt solennes nūcij a secularib⁹ dñis. vtputa regib⁹ vel principib⁹ missi. regalē v̄ginē ad ꝑcandum. Primo q̄n veniūt ad ipsam: p̄mittūt salutatōez ei reuerenter inclinādo. z sic de facili inclinant ad consensuz suoꝝ dñoꝝ. Deinde dñoꝝ appetunt voluntatē. Si aūt ex hoc viderint v̄ginez turbatam: consolantur eam dicentes. O v̄go amena ne turbaris. quia rex noster qui ē dines speciem tuam cōcupiuit. z tua dilectio apud ipsum gratiam adinuenit. Jta angelus ꝓmo salutauit virginē ex parte regis sui. Et quia vidit eā turbatam ait. eam appellando dicens. Ne timeas Maria: inueniſti em̄ gr̄az apd dñm. Et statiz subdit voluntatē regis. Ecce cōcipies z paries filium zc. Jō dicit beat⁹ Aug. in ꝓmōe hodierno. Audiuim⁹ nuncium gaudia magna nūciantem. iudicia leticie: vocē auxilij: reuocationem seruitutis. Ecce angelus ad virginē loquitur. vt deinceps serpēs mulieri nō ꝓmotionē. missus gabriel angelus toci⁹ mūdi nunciare salutem deferens ade reuocationis prescriptum. Missus est gabriel ad v̄ginem. vt ignomia femine exhausta ferat salutē. Missus est ad amatam regis angelorꝝ pallaciū preparare mundi spouso thalamum. Missus est ad v̄ginē: que de sponsata est quidem Joseph seruabatur autem Jhesu. missus lucerna nunciare solem iusticie. Missus crepusculū lumen p̄currens diei. Missus ē gabriel manifestans eum qui est in sinu patris: z in vlnis matris. Missus est miles vocife rans secretū regis: quod cognoscit fide nō discussione. hec Augustin⁹. Ideo dicitur. Hec est dies boni nuncij. Sed illū notū qñ aliquis rex ꝑpotēs ad humilē mitteret v̄ginē z ipsam ditaret: z in suum ꝓtugiū sumeret. illa vtiqz consen-

tiret. Sicut hr̃.j. Regũ.xxv. Ubi legit. Q; rex dauid misit nuncios ad abigail: vt eam sibi desponsaret in vxorem. Illa autez postq̃ audisset nuncios adorauit in terra z dixit. Ecce famula tua sit in ancillam: vt lauet pedes seruorum domini mei. et sic dedit consensuz. Et sic Maria auditis nuncijs angeli Gabrielis illud scilicet q̃ elegisset eam in sponsam. z verius in matrez benedictam. consensit nuncio dicens humiliter Ecce ancilla dñi zc. Quo facto cõcept⁹ ē xp̃s. Et hoc quo ad scõm. ¶ Quantũ ad tertiuz est notãdũ. pli. in spe. na. Panthera est animal pulcrum. z his qui sibi in aliquo subueniũt nullomodo est ingrata. Nam sicut idē ait. Q; q̃dã vir semel ex casu venit in desertũ: in quo vidit foueã pfundam. in quaz collapsi erant cattuli pãthere: nec de p se poterãt de ea ascendere. ne q̃p matrẽ adiuuari. Ille aũt pietatis mot⁹ in foueã descẽdit: z cattulos inde subleuauit. Q̃ videns panthera: eduxit vix illũ per solitudinẽ leta z blandiẽs: vt sibi gratias referre facile appareret. Spũaliter per pantheram sancta mater ecclesia intelligit. vt dicit Isidor⁹. li. xij Q; filij panthere cũ in vtero matris cõualuerit z ad nascendum iam vires receperint ardent matrẽ: lacerãtq̃ vnguib⁹ eius aluũ tanq̃ sui p= tui resistentez. Ita mali filij z filie eccl'e cũ apte sunt ad peccandũ. si tunc resistit ecclesia p suos doctores z predicatores. ipsaz verbis suis detractorijs z ꝟberib⁹ z iciunijs. sicut faciũt heretici z mali xp̃iani. s. de quib⁹ cõquerit pphet⁹ Amos. ij. Odio habuerũt in porta corripientẽ z loquentẽ perfecte. s. doctores sanos abhominati estis. Sed per vix intelligitur xp̃s. de quo dicit Zacharias. vj. Ecce vir oriens nomen ei⁹ Hic vir ambulans in deserto. i. in celo. quod dicitur fuit desertum. propter casum malor angelor Luc. xv. Vidit filios panthere. i. ecclesie lapsos in foueam eterne dãnationis. Et hodie mot⁹ pietate descendit ad eos: vt eos liberaret Sicut ait Exo. iij. Videns vidi afflictionez populi mei qui est in egipto. hoc ē in tenebris peccatoz. z clamorem eius audiui z descendi vt liberarem eum. Et hoc perpẽdẽs sancta ecclesia nõ tacet. Sz hodie lete decãtat gr̃as sibi dicẽs Hec est dies quã fecit dñs zc. v sqz gl'a tibi dñe. Et ad hanc gratitudinẽ inuitat suos filios cum cantat in ps̃. xcvij. Cantate dño canticũ nouuz Dicit glosa. Cãtate vita z lingua de xp̃i incarnatione z redemptione humane nature. q; mirabilia fecit. Et hec sunt q̃ hodie vgo concepit z nouẽ elapsis mẽsib⁹ virgo peperit. et post partum virgo perpetua permãsit. Et subdit rõnem quare cantare debẽt filij sui dicẽtes. Notum fecit dominꝰ salutare suum. i. filium quem desiderans Jacob ait Gen̄. xlix. Salutare tuum dñe expectabo. Et Luc. ij. Symeon dicit. Viderũt oculi mei salutare tuum. hoc est christũ. Venera christum hodie pro sua incarnatione laudare dẽm⁹ z gr̃as referre sibi. q; si tacuerimus a laude z gr̃arum actione. z noluerim⁹ hãc pietatez magnã nobis exhibitã: scelerib⁹ arguemur. Sicut cõtingit cuidã monacho de quo legit. Q; K cũ fratrib⁹ venit ad ecclesiam vt psalleret. z cũ in missa cantarẽ ille articul⁹ Symboli Niceni. Incarnat⁹ est de spũsancto. Vel vt alij dicũt cũ hoc legeretur Joh̃. j. Et verbũ caro factum est Genubus alijs fratribus deo humiliter inclinãtibus. Gratiasq̃ agentibus. Ille solus sedere manens in stallo gratias non retulit. Statimq; ex diuina permissione venit dyabolus in specie ethyopis: z ipsum graviter in maxillam percussit q̃ vestigia digitorum ad tempora vite in ipso remanserunt. Et dixit ad ipsum. Si deus naturã angelicã, p me assumpsisset. ego me ad terrã facietenus prostrauissem. z tu miser ingratus existis de incarnatione saluatoris tui. Idcirco non simus ingrati. Sed christum in eternum, pter suam sanctissimam incarnationem collaudemus. et gratias illi agamus. Vt mereamur de illa exultare hic in gratia: z tãdem in eterna gloria.

¶ Sermo In cena domini.

VEnite comedite panem meum: z bibite vinuz. quod miscui vobis Prouerb. ix. ¶ Medicus Johẽs mesue in prima practica dicit sic. Omnis in quo aliquid mali: aut morbositatis latitat: z in vere medicinis aut laborib⁹ purgatus non fuerit. estate succedente periculosis febribus estuabit. Si autem medicinas presumpserit accipere infirmitas expurgat. Et rationem hui⁹ ponit cõstantin⁹. q; morbus qui in vere intra corpus remãsit: aduenięte caloꝛe estatis periculosius estuabit. ¶ Mistice loquẽdo Quis est iste qui non habeat in se malum peccati vel morbuz aĩe latitare? Certe nemo. Multa eñ mala occulte perpetram⁹. de quib⁹ dicit beatus Bern̄. li. medi. c. xiij. Magis timeo malum q̃ facio in abscondito q̃ quod facio in aperto. Malum enim quod nullus vidit: nemo reprehendit. z vbi non timetur reprehensor. securius accedit tẽptator z facili⁹ iniq̃tas perpetrat. hec Bern̄. Multa etiã ꝓmittim⁹ manifeste p que aĩe nr̃e morbositatẽ ꝓtrahũt z assumunt

Sermo

z illa in nobis per obliuionē manent latitare a q̄bus si volumus expurgari z sanari: necesse ē nobis vt nobilissimā medicinā corpis christi in vere hoc est in isto tpe gre sumam⁹. De q̄ dicit beat⁹ Bern̄. in fmone. Corp⁹ christi ē peregrinationib⁹ dieta. egrotis medicina: debiles confortat: valētes dilectat: lāguores sanat: sanitatē ꝓseruat: fit homo māsuetior ad correptiōem: patiētior ad laborē: ardētior ad amorē: z ad obediētiā, pniorē: z ad gr̄a ꝫ actōes deuotior. hec ille. Et vere dicit q̄ hāc dignissimā medicinā nō sumeret periculo se exponeret. Qr dicit de pe. z remiss. c. ois vtr⁹q; sex⁹. Postq; ad annos discretōis venerit. suscipe dēt ad min⁹ reuerēter i pasca euka. sacr̄a. nisi forte de ꝓprij sacerdotis ꝓsilio ob aliquā rōabilē causaz ad tps ab ei⁹ perceptionē duxerit abstinēdū. Et subditur pena. Alioquin z viu⁹ ab igressu eccle arceat. i. expellatur. z mortīs christiana carēs sepultura. hec Innocēt⁹. iij. Ideo ne hō in tale incidat piculū sue aie: vocat nos christus hodie ad hāc medicinā dicens. Venite comedite panē. i. corp⁹ meum sub specie panis exhibitū tanq; saluberrimā medicinā. de qua dr̄ Ecci. xxxvij. Altissim⁹ de terra. i. de carne v̄gis. creauit medicinā et vir prudens nō abhorret eā. In vbis propositis duo tāgunt. ¶ Prio vniuersalitatī vocatio. ibi Venite. Scdo necessitatis māducatio. ibi. Comedite. ¶ Primo est notandū. Cū reges terre faciūt conuiuia magnifica: vt conuiuia nuptiaz. p oib⁹ inuitāt ab illa p̄mt⁹ suos p̄ncipes. deinde generaliter oīs pp̄los. vt sic eoz regia ptās laci⁹ demonstret. z hoc figuratum est Hester. j. Ubi legr̄ q; rex Assuer⁹ in tertio anno imperij sui fecit grande conuiuiū cūctis p̄ncipib⁹ z pueris suis. prefectisq; puinciaz coram se vt ostēderet diuicias gl̄e regni sui ac magnitudinem. Cūq; complerentur dies cōuiuij. inuitauit omnem pp̄lm q̄ inuētus est in susis: a maximo vsq; ad minimū. Spūaliter Assuer⁹ interpretat beatus z significat christum. q̄ fm. b. Piero. est oīm supnoz ciuiū beatitudo z gloria qui et⁹ celsitudinis facie cōtemplant. Hic igit̄ christ⁹ beatissim⁹: fecit grāde cōuiuiū tertio anno imperij sui. Prim⁹ annus fuit status nature. Scōs status legis. Tertī⁹ status gratie. in quo fecit grā de cōuiuiū: qñ instituit euka. sacramentum. De quo dicit. b. Bern̄. in quodā fmone. O sacrum z nobile cōuiuiū sacr̄m sacramentoz: sanctum sanctoz: amor amoz: dulcedo dulcoz. Vere hec sunt festa pascalia: in quib⁹ adest p̄r z filius z spūssanctus. in quib⁹ fit vna caro sponsa cuz sponso aia sancta cū christo. De hoc etiā dic̄. b. Piero. vt hr̄ in epistola Eusebij ad ep̄m damasum. O nobile inq̄t conuiuiuz in quo sub panis specie tot⁹ christ⁹ sumitur. deus z homo. Et ita tot⁹ in specie panis: z in q̄libet eius pticula: z in vini specie: z in qualibet gutta. sicut in panis totus z in vini specie simul. Nā tot⁹ perfect⁹ z integer sub panis spē: z sub q̄licūq; mīma pticula. z idē tot⁹ in vini spē: z in q̄libet guttta ꝓmanet. hec ille. Sed diceres. Quare christ⁹ hodierna die instituit h⁹ nobile cōuiuiū sui sctissimi sacramēti? Ad h⁹ dic̄. s. Thomas in tractatu de corpe christi. Q. triplex ē causa institutōis. Prima memoria saluatoris. Scda sacrificiū altaris. Tertia cib⁹ hois. Et subdit. Hec tria disponit in h⁹ sacramēto. dei sapia cōtra vetera mala. z q̄ sunt illa declarat. Cōtra obliuionē dei cōtra debitū rapine aliene rei. z cōtra corruptionem pomi mortiferi. Primo eñ parētes in hec tria ceciderūt: mala fpentina fraude decepti: z per eos successores sunt ꝓuati. De hoc hr̄ Eccī. x. Initiū superbi hois est apostatare a deo. q; ab eo q̄ fecit eū recessit: z in obliuionē dei deuenit. De scdo legr̄ Gen̄. iij. Uidens mulier lignuz q; esset bonū ad vescendum: z pulcz oculis. tulit de fructu eius z comedit: deditq; viro suo. z sic rapinā cōmiserūt. De tertio legr̄ Gen̄. ij. De ligno scie boni z mali ne comedes. i quacūq; die comederis ex eo morte morieris. qō z factū est sic testat⁹ ps̄. lij. Corrupti sunt z abhominabiles facti sunt iniquitatib⁹ suis. Sed cōtra hoc triplex malum institutū ē hoc sacr̄m Luc. xxij. vbi dr̄. Accipite z comedite: hoc est corpus meum quod ꝓ vobis tradetur. hoc facite in meā cōmemorationem. Et est prima causa. s. memoria saluatoris: cōtra dei obliuionem. Ideo docūt doctores. Sacerdos nunq; deberet accedere diuina peragēdo. nec laycus diuina sumēdo. nisi prehabita dñice passionis memoria qualiter suscepit obprobria: flagella: sputa: vulnera: alapas: irrisiones. accusationes z similia. Scda causa institutionis: est sacramentū altaris. contra quandam debilioz nostroz rapinā. Sicut enim corp⁹ dñi semel oblatū est in cruce ꝓ delicto originali. Sic offeratur iugiter ꝓ nostris quottidianis delictis in altari. ¶ Tertia causa est cibus hominis. Est enim cibus medicinalis contra pomi mortiferi corruptionem. Ideo dicit beatus Ambrosius in libro de sacramento corpus christi medicina spiritualis est.

Quarta causa potest addi vt esset viaticum presentis peregrinationis. De qua dicit sanctus Piero. O sanctum nostre peregrinationis viaticum. quo de hoc seculo nequam peruenitur ad celestis hierusalem consortiū. patres nostri in deserto manna comedentes non venerunt in terram promissionis. Qui vero te comederit. In tui fortitudine ambulabit ad

montē dei oreb. Et subdit dicēs. Comestio delicatissima in qua saporis ꝛ odoris est suauitas. omne delectamentum: omnis medicina: omnis sustentatio. ꝛ oīs reḡes a laboze. vbi omē est q̄ desiderari pōt hec Hiero. Ad illud cōuiuium ꝺ suos. xij. apostolos de q̄b⁹ dixit pⁿs. xliij. Cōstitues eos p̄ncipes sup oīem terram. Qz vt legit Luc. xxij. Q̄ christ⁹ mādūcās cū discipulis suis agnū pascalē ait. Desiderio desideraui. hic pōt inseri hist̄oria que facta est quinta feria vsq̄ ibi. Egressus Jebsus transtorrentem cedron ꝛ sic in hijs gestis inuenies q̄ post lotionē instituit eukaristiā. sacramētū. ad qō discipuli p̄mo sunt vocati. Et non solum ipsi p̄ncipes terre apostoli sunt ad hoc q̄uiuiū sa lutiferū inuitati Sed etiā vniuersi Jta vt mirat glosus doctor Hiero. O esca inq̄t mirabilis ac stupenda delectabilis ꝛ iocunda tutissima ac super oia peroptanda. Q̄m singularis ꝛ inaudita tua liberalitas. quā superabundantissima ac p̄diga largitas vt eā nemini exortam facis nisi venire p̄temnat. Et subdit. Si q̄s ergo puulus ē secure ad te veniat. ꝛ te comedēs fiat magn⁹: ꝛ relinquēs semitas infantie. per semitas ābulabit p̄rudētie. Si q̄s debilis: ad te declinat, ptin⁹ fiat fortis. Si q̄s infirm⁹ sanabitur. Si quis mortuus ē. si ad te adire voluerit vitā interminabilē apprehendit Si q̄s magn⁹ est ꝛ fortis: nec hic te desinat. naz semper abundanter te inueniat quo pascitur. Nemo certe sine te viuere pōt ad momentum. Tu solus vitā oībus p̄rebes creaturis. hoc quo ad p̄rimum. // Quantum ad scōm notandum. Dicūt naturales. q̄ oīe aīal vitā hñs nēcario hr̄e optet escā Qz dicit Arist. li. de aīa. Impossibile est aial sine nutrimēto diu subsistere. Jdcirco Jrūdines que solū viuūt in aere de vermibus. veniente hyeme ne fame morianṫ ex defectu illoꝝ: immergunt se palludib⁹. vl'r̄m Aris. li. viij aialiū. Jacēt in cauernis arboꝝ. vel trāsferunt se ad locā magis calida. Jdē videm⁹ in ciconia. Spūaliē interior hō. s. aīa. Si vult hr̄e vitam gr̄e necessario indiget esca felicissima christi corpe. Qz. b. Hiero. loquēs ō corpe xp̄i dixit. Tu es esca aie nō corpis. impinguas mē tem nō ventrē. Tu mādūcātē vt decet in te trāsmutas, vt tui p̄ticipatione efficiaṫ deus: nec tñ in illum transmutaris. veluti alia facit esca corpea. Et subdit exortando ad susceptōez b⁹ de lectabilissime esce. Gaude ḡ fidelis aia. gaude ꝛ exultare ne moreris. bijs pasci delicijs hoc frui q̄uiuio i quo nō carnes hircoꝝ aut thauroꝝ: sicut olim in lege. sed ver⁹ christ⁹ de⁹ ꝛ homo tibi p̄roponit. hec ille. Dicunt tñ medici q̄ in comestionib⁹ corporaliū multa sunt vitāda. que etiā in sumptione h⁹ esce minime sunt hñda. P̄rimū est loci sublimitas. Quia videm⁹ quanto aliq̄d alti⁹ cernit tanto minus estimat. Dē liquet de illis qui in altis montiū cōmorantur. qz ceteris tardi⁹ impinguant. Idem declarat Pli. in spe. na. De pomis que in altitudine arboꝝ situant. q̄ non intrā capiunt ad se humorē ꝛ nutrimentū sicut illa que inferi⁹ collocant qz ab humore radicis magis elongant. ꝛ p̄ alijs a ventis citi⁹ deiciunt. Jta ille qui vult digne accipere hāc escā nobilē spūalē aīe. necesse ē vt vitet sublimitatē superbie. Quia dicit glosus doctor Hiero. Tu miserum arrogantē ꝛ superbum detestaris diuitē eā dimittis inanem ꝛ vacuuz. Tu superbum ꝛ potentē deponis de sede ꝛ exaltando humilem omnib⁹ imples diuicijs tue domus vbertate facias. Jdeo quādo sumus in extremis añ corp⁹ dñicū humiliē nos p̄sternam⁹ in terraz humili clamātes voce. Dñe q̄s ego sum vt sim dignus vt intres sub tectū meū meruit eā hec peccator homo. Certe dñe non sum dign⁹. Nunq̄d ego sum meli⁹ quā oēs p̄fec mei? tu moysi noluisti vno ictu oculi mōstrari. cur nūc tā humilias vt paciaris ad hominē descendere publicanum ꝛ peccatorē. ꝛ eum te solum manducare iubeas. hec Hiero. Sic ꝛ tu miser homo depone superbiā: ꝛ amplectere humilitatē. infimā q̄ accedere debes ad escā hāc sanctissimā. Quia dicit pⁿs. xxj. // Edent pauper ꝛ saturabunt. i. humiles ꝛ laudabunt dñm. Jō deuot⁹ doctor Amand⁹ in horalogio sapie li. ij c. iiij. Docet quēlibet accedere ad escam istam. dicens. Cum ad altare ascendis. necesse est vt cum reuerentia debita ꝛ honore p̄cipuo occurras deo tuo deuotione quadā humili. Mirare q̄ tantus dñs ad tantillū seruuz. tāta nobilitas ad misex vermiculū. ꝛ tanta maiestas ad vilē leprosum dignatur venire. ꝛ dic cū metu ꝛ reuerentia. Dñe nō sum dignus vt intres ꝛc. // Sed diceres. Quare debeo me ne ex hoc dicto indignū iudicare? Ad hoc dicūt doctores. Q̄ non. Qz quādiu q̄s se indignū iudicat. nō debet accedere. q̄n hoc diffinitiue iudicat: q̄ indign⁹ sit Etiā si alias indign⁹ non esset accedendo indignus efficeretur. qz faceret cōtra cōsciam. ꝛ sic edificaret ad iehennā. xxviij. q. j. c. Oīs. Nec debet q̄s se ex temeritate dignum ad hoc sacramentum iudicare. Quia dic amād⁹ vbi supra. Inter natos mulierex nō surrexit: q̄ ex sola virtute ꝛ iusticia opex suoꝝ tanq̄ ex p̄digno se sufficienter p̄parare posset. Etiā si vn⁹ hō hr̄et oīm angeloꝝ nakalē puritatē. ꝛ oīz p̄fessoꝝ mūdiciaz oīz q̄ viatoꝝ merita p vite austeritatez. ex his oīb⁹ nō fieret idone⁹: ad tāta misteria p̄cipienda. hec ille. Et tal' ex temeritate se dignū iudicās

Sermo

Si nō esset indign⁹ ex sumptione fieret indign⁹ Quia si dixerim⁹ peccatū nō habem⁹ nosmet-ipsos decipim⁹ ꝛ veritas in nobis non est ꝓma Joh̄.j. Sed diceres. Cū indign⁹ nō debet accedere: nec vnquā potero me dignū iudicare. ergo nō debeo accedere? Ad hoc dicūt doctores Q; nullus dz se dignū iudicare in hac vita. licet homo de hoc q; sit in gr̄a posset habere signa ꝛ coniecturas. tñ sine dei speciali reuelatōe nū q; vere scire pōt an amore vel odio dignus sit. Accī.ix. Timere dz se esse hoiez indignū. Sed nullaten⁹ se diffinitiue indignū iudicare. Quando aūt hō vult emēdare pctā ꝓterita: ꝛ futura vitare. Et ſm doctorem Amandum vbi s. facit quod in se est ad gratiā se humiliādo magis ac magis debet se ꝓparare plus dignū q; indignum iudicare: qz hoc sufficit. Nec reqrit deus ab homine hoc q; videt eē impossibile. Quncunq; suscipiēs corp⁹ christi facit q; in se est diuina pietas supplet per gr̄az hoc. ad qō peruenire sine gr̄a non pōt. hec Amād⁹. Ad verba aūt centurionis Math̄.viij.dr. Q; nō dicūt temeritatem iudicādo. sed reputatōis humilitatē. Secundū q; vitandum ē in comestione cibi. est nimia parcitas. Quia ſm medicos. peior ē exinanitio q; repletio. qz difficilior ad currandum. Ideo docuit Bern̄. in epistola ad cartusienses dicens. Affligendū est aliquādo corp⁹. s. per cibi parcitatem. sed nō conterendum per nimiam abstinentiā. qz modus in omnibus est habend⁹ Sic qui parce manducat hunc venerabilem cibum corporis christi: peior efficitur in anima. Quia dicit venerabilis Richar. de san. victore In hoc beatissimo sacramēto christi cōsistit salus fidelis aīe. qui ergo raro corp⁹ christi comedit salutem aīe sue negligit. Sed in hoc apes sagatiores inuenientur. De quib⁹ dicunt naturales. cū infirmantur tunc auidi⁹ mel comedunt ꝓpter delectationem quam ad ipsum habent Per apes intelliguntr̄ hoies qui ob multitudinem delictoz̄ sepius in anima infirmātur. Ita vt dicere possint cum ps̄. vj. Miserere mei dñe qñ infirmus sum sana me dñe. Sed p mel intelligit̄ xp̄s. qz sicut mel ē dulce: ita corp⁹ xp̄i Teste Bern̄. in tractatu de sacramēto. Dulcis eū Jhesus ē in voce. dulcis in facie: dulcis in amore: dulcis in ope: ꝛ dulcior patebit in diuinitat visione. De hoc itez ait. Jhesu dec⁹ angelicū: in ore mel mirificū. in corde pigmentum celicū: in aure dulce cāticū. De isto melle sepi⁹ comedere debem⁹. cum sum⁹ infirmi. Et hoc cō suluit Shp̄. Accī.xxiij. Fili mi comede mel: qz bonū ē ꝛ fauū dulcissimū gutturi tuo. Qui aūt accidiosus fuerit in accipiendo. fortasse ē in via dānationis. Quia dicit Hilarius sup Math̄. Damnādus siqdem ille hō iusto dei iudicio est q; accidiosus est carnē christi sanguinēq; sumendo. vel hic per cibi nimiā pcitatē auaricia designat: que valde est vitanda ab eo qui debet corpus christi sumere. Quia dicit eusebi⁹ in ſmōe. Frustra qdem sumit̄ cib⁹ precioſe carnis christi ꝛ sanguis: nisi mens frigida ꝛ extincta fuerit hominis ab omni estu praue cōcupiscentie ꝛ amoris. s. auaricie. // Tertium q; vitandū ē in comestione est lubricitas. qz lubrici pisces: vt anguille ꝛ ceteri corrumpūt stomachū: ꝛ cibariū alioz̄ vlteriorē auferunt interduz appetitū Sic qui digne vult māducare corp⁹ christi debet se a lubricitate luxurie abstinere: ꝛ mundus debet eē. Qō figuratū ē. j. Regū. xxj. Qz dauid ꝓfugus a saul: venit solus ad abymelech sacerdotē. Cui ille. Quare tu solus es: ꝛ null⁹ tecū? Respondit ille. rex precepit mihi sermonē: ꝛ dixit. Nemo sciat rem ꝓpter quam missus es. Nam pueros conduxi in illum: ꝛ in illū locū Si ergo habes quid ad manū. vel quinq; panes da mihi: aut quid inueneris. Et rñdens sacerdos ait. Non habeo panes laicos ad manū. sz tantum sanctum. Si mundi sunt pueri: maxime a mulieribus manducant. Respōdit dauid. Si de mulieribus agitur continuim⁹ nos ab heri ꝛ nudiustertius qñ egrediebamur. Spūaliter Dauid interpretatur desiderabilis: ꝛ significat quēlibet hominē. q; cum deuotione ꝛ desiderio debet ad sumendū corp⁹ christi anhelare. Ita vt dicere possit cū xp̄o Luc̄.xxij. Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscū. i. agnuz pascalē christi. Sed quia ad hunc cibum ꝓmgendū nullus idoneus: nisi sacerdotes. ſm qō canitur. Qō eis officiū cōmitti voluit solis ꝓcessis byteris. qbus sic congruit vt sumāt ꝛ dent ceteris. Jō venire debent ipsi hoies ad sacerdotes ꝛ ab eis petere panē hūc corp⁹ xp̄i bñdictū. Si cut fecit gloriosus doctor Piero. cū eēt in articulo mortis dixit. Rogo vos dñi mei. vt afferatur corpus christi: quatenus in suo lumine videam lumē. vt firmās super me oculos suos det mihi mentis oculū. ꝛ instruat me in via hac: qua nūc exiturus gradiar. Sacerdotes aūt debent instruere quemlibet hominem panem hunc angelorum postulantē. ꝛ dicere q; panis ille non est panis laicus qui transit in corporis alimentuz Sed panis sanctus panis anime. sub cuius specie est corpus christi per conuersionem: ꝛ sanguinis per connexionem: ꝛ aīa per cōiunctōez ꝛ deitas p vnionē: que q̄ttuor nō possunt diuidi nec abinde separi. Ut dicit q̄dam abbas de aula regia. Et quia ibi est sanguis per connexionem: cum corpus viuum non est sine sanguine Ideo nō querūt laici sub vtraq; specie cōmunicare. Nā sub specie panis vterq; cōtinet. Si

quis aũt comedere digne voluerit hunc panez sanctissimũ: ille debet esse mundissimus: z ꝓcipaliter a mulieribꝰ. Quia dicit Galienus li.vj. medicinaꝝ. Qui frequẽter ieiunꝰ biberit aquã ante cibũ: vel aliuz potũ. et imposteꝝ cũ deuentum fuerit trement manus. Cuius ratio est ꝑm Auicẽ. Nã tremor capitis in defectũ ꝓuenit naturalis vtutis ex ieiunis vt frequenter ꝓuenit haustis. vt asserit Galienꝰ. Sic qui ante cibum nobilissimũ corꝑ Christi z sanguis: aquã bibe rit voluptatis carnal. in tremendo illo iudicio tremit altissimi conditoris. Qz dicit Richa. de san. vic. Qui nũc carnalẽ miscet dulcedinẽ xꝑi carni z sanguini trement iebenne atqz supplicij sempiterni. Ue igitur illis vt ait Piero. Heu mi dñe quid dicã. Podie te sacerdotes comedunt in altari: vt carnes pecudum z volucrum. ymo peius nocte mulierꝝ vtunt actu turpissimo. z te mane masticãdo comedũt. vbi dñe latitas dormis: an vigilas? Est tibi hoc acceptũ sacrificium? Est hec oblatio legis? Exaudies ꝓeces eorum de celo: z de sede maiestatis tue? Uere si hoc velles sacrificiũ z libamẽ: mendax fieres z pctõr socꝰ. Certe dñe si vã sunt q̃ locutꝰ es ꝑ os ꝓphaꝝ. si solũ iust] supplicationibꝰ ꝑsto es. Et si tibi placet eꝯtas hꝰ tale impedimẽtũ ẽ sacrificiũ ne fiat qz hmõi sacrificiũ fit sacerdotibꝰ ꝓuidiciũ z dãnatio: nec ꝑ quo fit ꝓdest. ymo verissime dicã q̃ vitã sacerdot] agnoscit: z eũ ꝑ se celebrare facẽ: fit eiusdẽ pcti ꝓscꝰ. necnon pene pticeps. hec Piero. Nec etiã dz solũ q̃s aũ suscẽptionẽ corꝑis christi abstinere a luxuria. Dz etiã pꝰ sumptionẽ ꝓbaꝝ hꝰ in sili. Dicit ypoc. li.j. ampboziſmoꝝ. Manꝰ q̃dẽ si sumpto cibo frigide remanẽt tpatũ z sanũ indicãt boiez vnũ quẽqz. Rõz põit cõstãtinꝰ. Qz cũ naꝛa ꝓpos fuerit totũ calidũ ad faciẽdũ digestionẽ cibi ꝺ extermitatibꝰ ad se trahit. Sic spũaliter q̃ sumit venerabilẽ cibũ corꝑis xꝑi. z ab esu ꝓaue luxurie frigidꝰ mãserit etnã in ipo mãducat sanitatẽ z salutẽ. Qz dicit Criso. i ẽmõe. Tũc ei salꝰ adheret corꝑi z aie duz cibo sumpto sctẽ euka. in oi extinguamur incẽdio z ardore ꝓcupie mulierꝝ.

Quartũ qꝺ vitãdũ ẽ in comestiõe ẽ animi ira cũditas. Qz dicit galie. li. viij. medici. Cibꝰ q̃ iratis ꝑcorꝺijs sumit penitꝰ nihil nutrit. Qui ꝓsonat iohãnicꝰ in ysagogis de regimie sanitatis Cũqz cibꝰ iratis ꝑcorꝺijs sumit in materiã poti us lãguor] q̃ cibatõis. ptinꝰ trãsmutat. Cuꝰ rõ ẽ vt ait auicẽ. Nã cibꝰ vl potꝰ q̃ dũ irato aio sumit coleric] mox hũoribꝰ pmiscet: oĩs ãt hũor ẽm galie. ẽ morbosus. qz esca calorẽ naturalẽ a sua digestiõe impedit z restringit. Sic cibꝰ ille salutar] sanctissimi corꝑor] sumẽꝺ ẽ sine ira cõtra ꝓximũ q̃ si sumit irato aio potꝰ ad dãnationẽ q̃ ad salutẽ aie ꝺrdiat. Teste Amb. i hexame. Jn dãnationẽ vgit q̃dẽ tã corꝑis q̃ aie sanctã euka. irato ꝓtra quẽpiã aio mãducare. Jdcirco si q̃s bz irã ꝓtra ꝓxim. ꝑus studeat secuz cõcorꝺare anteq̃ vadat corꝑi christi sibi in no cumẽtũ mãducare. Qz hoc sacramentuz ẽ vere dilectõis sacramẽtũ: qꝺ nõ dz sumi nisi in vera dilectõe oĩ iracũdia postergata. Qz dicit Beda sup Math. Ue illis q̃ cibo vescũt: nisi ꝑus preeunte eterne mentl dulcedie z amore. Quitũ qꝺ vitãdũ est in ꝓmestiõe ẽ nimietas. Qz dicit ypocs. in li. vj. ampho. Gula iterfic plures q̃ gladꝰ. Quꝰ rõ ẽ. qz calor nakalis bz se vt lichmẽ ignitũ in lãpade. qꝺ agit in hũidũ ꝓsumẽdũ qꝺ q̃dẽ hũidũ si fuerit supfluũ lichmẽ ardẽs extinguit. Sic calor nakalis agit in hũidũ radicale. Si aũt hũidũ radicale fuerit nimiũ calorem nakalẽ ꝓsumit z extinguit. quo extincto morꝰ cõmittat. Sic in ꝓmestiõe hꝰ salutiferi cibi corꝑis christi: gula dz deuitari. qz hõ volẽs sumere hꝰ sacmentũ dz se añ ꝑ abstinẽtiã castigare. qz añq̃ cibꝰ digestꝰ sit corꝑ xꝑi sumi nõ dz. vt hr de ꝓse. di. ij. c. liq̃do. Et nisi necessitas exigat infirmitat] sp dz sumi a ieiunis. Neqz pꝰ medicinã a liquã corꝑ xꝑi ẽ sumendũ. qz medicie abbois tionẽ inducere solẽt. z timẽdũ ẽ q̃ pꝰ ꝓfectionẽ inducat vomitũ. vt dicit archidiacon. Guido in rosario. Sextũ qꝺ vitandũ ẽ circa comestionẽ est inuidia. qz cibꝰ sumptꝰ habita inuidia sic z ira nihil nutrit. Sic cibꝰ dñici corꝑis sumptꝰ in inuido aio: nullũ plane aie cõfert nutrimentũ. Teste Crisc. in ẽmõe. Quicqz sancta euka. i inuidia sumit. pocꝰ in dãnationẽ q̃ i salutẽ hois ordinat. Caueãt igit inuidi ne accedãt ad hoc sacramẽtũ: ne hoc sumãt in aie sue detrimẽtum nisi abiciãt inuidiã z assumãt dilectionẽ. Quia dicit Joh. mesue in ꝑma practica. est aũt cibus q̃ sine potu sumit morbiferus vniuersis. Cuius ratio est. Nam dum cibus mediante potu liquidus efficitur materia mox sanguini facilius dirigit. Scontra aũt cibꝰ dum aridus sumitur difficilius transmutatur. vt ait Galienus. Jta z cibus sancte eukaristie. si sumitur absq̃ potu dilectionis dei z proximi: mortiferus est. quantũ ad commutatõem vite eterne. Teste Crisosto mo super Matheum. Jn damnationem quidem vergit mentis z corporis. dum cibus carnis z sanguinis absq̃ gustu sumptus fuerit interne dei dilectionis z amoris. scilicet et proximi. Septimum q̃ ante comestionem vitanda est pigritia. Quia dicit Johannicꝰ. Anteq̃ cibus sumitur: z postq̃ sumptus fuerit: semper motus corporis necessarius aliquis quidem erit. Cuius ratio est. Quia motus q̃ cibum preceſſerit virtutem naturalem excitat z accendit.

vt asserit Halien⁹. Que cū excitat digestio magis fortificat. Sed motus qui post cibum fact⁹ fuerit: cibū sumptū ordinat ⁊ disponit. vt recitat Cōstātin⁹. Sic anteq̄ cibū sanctissimi corpoꝛis sumim⁹. necesse ē sumopere: vt in operib⁹ virtuosis nos solicite exerceam⁹. ad qđ hortat Orig. in li. de ritu eccl'a. Anteq̄ inqt sancta sumitur eukaristia. necesse ē vt ꝓsequant ⁊ ꝓueniant opera virtuosa. que aūt opera vtutis sunt magis necessaria vt ꝓcedant. Certe hoc opus vtuosum amare penitētie: cū qua ⁊ corp⁹ christi est sumendū. Quia dicit Arist. de regimine pricipū ad Alexan. Dis quidē cibus est quadā sal sedine ⁊ speciē acetudine sumendus. Cui⁹ ratio est ꝑm constanti. Quia qđ acetosum fuerit poꝛos interioꝛum membꝛoꝝ aprit. vt humiditatem cibi inbibere quidē possit. sic etiā cibus delicatissim⁹ aie cū amaritudine sumēdus est penitentie. In cui⁹ figura preceptū fuit Exod. xij vt agnū paschalem comedere deberent cū lactucis aggrestib⁹. vbi hebꝛei habebāt in amaritudinib⁹: hoc est peccatoꝝ ꝓmissoꝝ doloꝛibus. Quia dicit Fortunat⁹ in omelia. In damnationem ei vergit mentis ⁊ corpoꝛis. Qui cibū carnis xp̄i sumit ⁊ sanguinē absq; amaritudine doloꝛis. Ex hoc ꝓbat Vincē. in specu. histo. lib. xiij. c. xxxvj. dicēs. Quidā cōuersus de alta domo cecidit. ꝓpter culpā suā infirmat⁹ est vsq; ad mortē. Abbas aūt hugo visitās eum rogauit vt secure cōfiterē peccatuz suum de quo infirmarē ⁊ penitentiā ageret. Ille aūt noluit ꝓfiteri: ⁊ pecijt sibi dare corp⁹ christi. Abbas aūt suadebat ei vt nō sumeret corp⁹ dñi: nisi bene ꝓfessus ⁊ contrit⁹. Ille aūt dicens se bene cōfessum: misit sibi cōferre corp⁹ christi. Qđ cum presbr cōtulisset ⁊ in os ei⁹ posuisset: statim clamare cepit. qđ faciā. Qđ audiens p̄sbr: subuertit ab eo corp⁹ dñi. qđ super linguam tenebat. quo ablato: ille mox miserabiliter expirauit. Precedere etiā debet banc nobilissimaz escam opus vtuosum lacrimaꝝ. Quia dicit Plī. in spe. na. Eo tpe quo infantulo dentes qb⁹ cibuz mascicat oꝛti nō fuerint: magis ploꝛant. Cuius ratio est. qz grandis est doloꝛ integritatē infringi cartilagiū: ⁊ ꝓdire dētes. Sic eo tpe quo dētes fideli oꝛiunt aie ad sumendū cibū sancte eukaristie: mētes in fletū solui debēt. Io dicit Fortunat⁹ in omelia. Eo siqdē tpe quo corpus xp̄i sumit a fidelib⁹: maioꝛ semper assit flet⁹ ⁊ singultus. Et sic refert eusebi⁹ in epl'a ad damasum ep̄m de Hiero. Cui cū ferebat corpus xp̄i in extremis ꝓstrauit se in terrā: ⁊ lacrimas quātum potuit effudit. Et sciendū q⁹ mot⁹ moderatus necessarius est p⁹ cibi coꝛpalis sumptionem. vt cibus debite oꝛdinet. Si qs aūt hō statim doꝛmit post cibum. signum est infirmitatis. Teste Auice. in. vj. li. Signū qdam est inualitudinis ⁊ alic⁹ moꝛbi in coꝛpe latitantis: dum qs moꝛ sumpto cibo flectit in sopoꝛē. Qui⁹ rō ꝑm Hali. Nam coꝛruptis ⁊ infectis interioꝛibus mēbꝛis corpoꝛis. sopoꝛ veniēs intra cōcaua subire nō poterit sed capitis mēbꝛa petit. Idem ait ibidē similiterq; virilia. cū somn⁹ frequēs cibū imme diate sequit: febꝛes vt frequēter efficit. Et ratō nem ponit cōstantin⁹. Qz somn⁹ in p̄ncipio digestionis fact⁹: pessimū generat nutrimētum. Sic spūaliter mot⁹ vtutis valde necessarius est his q̄ sumpserūt cibū coꝛpis christi salutarem. Quia dicit beat⁹ Gꝛego. in pastoꝛali. Nihil periculosi⁹ aie q̄ christi sumpta carne. ⁊ sanguine segnē esse quēpiā in bono opere ⁊ vtute. Sicq; dum somn⁹ accidie sequit cibū. s. coꝛp⁹ christi. febꝛes efficit eterne miserie ⁊ doloꝛis. Ut dicit hugo de sancto vic. Mens eñ inqt humana assumpta carne ⁊ sanguīe in laude dei si toꝛpuerit moꝛs sibi profecto eterne penalitat⁹ ⁊ miserie p̄sto erit. Cui alludit. b. Amb. in bexame. Cū quis sumpta sancta eukarist. accidia ⁊ coꝛpoꝛe lassus fuerit timoꝛ profecto eterni supplicij imminebit. Io nō simus accidiosi in grāzactione atq; laude: ꝓ hac bñdicta coꝛpis christi refectione. quatenꝰ hic laus inchoet. Ibiq; iugalis sine fine perseueret. qđ nobis p̄stare ⁊ē.

In bona sexta feria videlicet parasceues.

OBscuratū est auruz mutatus est coloꝛ optim⁹ Treno. iiij. Dicūt naturales. Cum sol clare lucet gaudēt de eius claritate creature vniuerse: preter illas que sunt venenose: q̄ lucente sole contristant: vt sunt buffones ⁊ dꝛacones. Si aūt patit sol eclipsim lumis sui: aut defectū. tūc luna tristis efficit velud sanguis in coloꝛe. vt dicit Temisci⁹. in summa naturaliuz encium. Ratio hui⁹ē. qz luna hz lumē suuz a sole. ⁊ qñ per iterpositionē t̄re: sol in sua luce impedit: luna etiā suo lumine ꝓuat. iō rubescit ⁊ tristat. ⁊ nō soluz luna ex eclipsi solis. sz etiā alie etheree tristant regiones sic stelle. Sic testat in tꝛoꝛica planetaꝝ dicēs. Cū sol eclipsim patit: moꝛ regiones vniuerse ether⁹ alteratōez ⁊ mutatōem pcipiūt aliqlē. Spūaliter p solē itelligit xp̄s: q̄ ab eccl'a sctā iusticie sol noīat. cū canit de. b. v̄gie. Ex teoꝛt ē sol iusticie. Sz p lunā intellige v̄ginē mariā. qz p salomo. cāt. vj. dr. pulcra vt luna. p alias āt creaturas itelligūt scti apli: ⁊ ceteri boies deuoti. Per venēosa vo aīalia iudei designāt q̄

testimonio Jhesu christi Math̃. xxiij. Pleni erant immũdicia ꝛ veneno inuidie. Modo ad p positũ hꝰ dici dico. qñ sol iusticie lucebat mũdo indeficiẽte lumine sue clarissime scie ꝛ doctrine dicẽte Joh̃. viij. ego sum lux mũdi. Tũc Maria ad instar lune fuit leta. sicut per se testat Luc̃. j. Et exultauit spũs meꝰ ꝛc. Siliter ꝛ alij apli letati sunt in luce sue doctrine. q ab eo noluerũt recedere dicẽtes. Joh̃. vj. Ad quẽ ibimꝰ ẏba vite eterne habes. Sed immundi iudei ꝛ phariseí ad silitudinẽ buffonũ ꝛ draconum: in lumine sue clare doctrine tristant. Nec mirum. Quia dic̃ Aug. li. pfessionũ. Oculis egris: odiosa ẽ lux q̃ puris ẽ amabil̃. Ecõtra ãt cũ christꝰ sol iusticie hodie p passionẽ acerbissimã obscuratꝰ est gau debãt pfidi iudei. q testat̃ xꝰ ps̃. lxviij. In me psallebant qui bibebãt vinũ. Sz luna. i. beatissima ẏgo maria fuit vltra modũ ꝓtristata. Jxta illud Hiere. v. Plorãs plorauit in nocte ꝛ lacrime eiꝰ in maxillis eiꝰ. nõ est qui consoleť eã ex omnibus carisˢ eiꝰ. Et nõ solum tũc tristata est Maria. Sed etiã omnes apostoli eiusq; deuoti. Sicut testatur Hiere. j. Omnis populus eius gemens. s. tam illi in mundo q̃ illi in celo. scilz angeli. Juxta illud Isa. xxxiij. Angeli pacis amare fleuerunt. Et non solum rationales ille creature. Sed etiam irrationales obscurationem sui creatoris videntes tristabãt. Nã velum templi scissum est per medium. ꝛ sol obscuratꝰ est. ꝛ tenebre facte sunt in vniuersa terra. Luc̃. xxiij. Hodie cõtristant campane in hꝰ q̃ silent. Tristant altaria: qz discooperiunt. Tristatur eccl̃a cantãdo cantꝰ tristicie p suos sacerdotes. Sm illud Treno. j. Sacerdotes eius gementes. Idcirco quilibet christifidelis merito debet exemplo predictorum cũ christo lugere. Quia dicit bea. Augustí. in epla ad Volusianũ Jn passione christi totꝰ merebat vt dicã chorus celestiũ vtutũ. Maledictũ ergo cor humanum q̃ non totum in se fuerit conturbatum. Ne ergo incidamꝰ ad maledictionẽ Sanctꝰ prophẽta Hiere. preponit nobis flebiliter hodie. quõ xꝰ q̃ est aux celeste letificans iugit̃ electos suos sit p passionẽ obscuratꝰ vt et ei acrit̃ ꝓtristemur dicẽs. Obsuratũ ẽ aux. Jn q̃bꝰ quidẽ ẏbis breuiter duo describunt. Prio ingentis doloris illatio. ibi. Obscuratũ ẽ aux. // Scdo florẽtis colorꝭ mutatio. ibi. Mutatꝰ ẽ color optimus. Circa pmũ ẽ notandũ. Artifex ingeniosus q̃ vult ex auro subtilẽ facere clinodium: q̃ dz ad multo⁊ hoim eẽ. pfectus. Primo ponit aux in caminũ vt materia metallica. Sz q̃ ei fuerit incorpata alia excoquet̃. Quia dr̃ li. xvj. ppeta. Quãdiu es vt auricalcũ auro ẽ permixtũ semp sub malleo scindit̃: ꝛ suscipere debitã formã renuit. Idcirco necesse ẽ: vt oẽm superfluũ ab eo p coctionẽ auferat̃. Deinde aũt cum artifex illud aux per se excoxerit in fornace: dat illũ suis ad malleandum: vt sic. pbẽt in incude. ꝛ si ẽ pux auxˢ percussus nõ resonat: sicut es vel argentũ. At si p̃dictꝰ artifex cautior adhuc de auro esse voluerit puritate. tradit illud iudicio aliorum ad probandũ. ꝛ tandẽ de illo facit clinodiũ pre cõceptũ. Et cũ factũ fuerit ponit in altũ: vt ab oĩbus videat̃: ꝛ in arte sua collaudat̃. Ecce naturaliť sunt hec dicta supra q̃ prudẽs predicator totã põt fundare passiõem. Spũal̃ artifex ingeniosus ẽ pr̃ celest̃]. q̃ ingẽiosor aio celũ ꝛ terrã ꝛ q̃ in eis sunt feť ex nihilo Juxta illud Geñ. j. In pncipio deꝰ feť celũ ꝛ ťrã. i. oĩa ornauit sũtiliter ꝛ disposuit. Sap̃. vij. Sz p clinodiũ subtile intellige christum summi pr̃is filiũ. q̃ bñ dicit̃ ex auro q̃ ẽ rubeũ: significãs eꝰ ppetuã caritatẽ q̃ nos dilexit: ꝛ de celis ꝓpt̃ nos descẽdit. Illud in q̃ clinodiũ voluit celest̃ artifex in mꝰtorum salutẽ hoiz ꝛ pfectũ. Idcirco posuit in pncipio passiõis caminũ. vt dicere posset illũ ps̃. xvj. Igne me examinasti. ꝛ nõ ẽ in me inuẽta iniq̃tas. Nã plege totã vitã xp̃i: nihil inuenies nisi passionẽ ꝛ dolorẽ. qñ in hora sue nativitat̃ statim incepit flere. sic̃ testat̃ Sap̃. vij. Prima⁊ vocẽ sile⁊ oĩbꝰ emisi plorãs. pꝰ natiuitatẽ positꝰ fuit i arto p̃sepio. Luc̃. ij. Sz qz sicut artifex mundi ponit aux inter carbones de quo vult facere clinodiũ. Sic posuit pr̃ filiũ suum xp̃m inter iudeos q̃ fuerť tanq̃ carbones. De q̃bꝰ dic̃ Dauid ps̃. xvij. Carbones succensi sunt ab eo. quõ succẽsi sunt ab eo? certe cũ xps vicia eorum corrueret accensi sunt contra ipsum in inuidia. Et ita vt dic̃ Nico. de ly. super Math̃. ca. xxj. Et tali igne ip̃m multipl̃r exurebant. Tũ vitati sue detrahendo. tũ opa sua male exponẽdo. tũ innocentie sue derogãdo. De pmo dr̃ Joh̃. viij. cuz dixerunt. Tu de te ipso testimoniũ dicis. Testimoniũ tuum non est verum. Ecce dicunt eum mendacem. qui tamen de se dicit Jbis. xiiij. Ego sum veritas via ꝛ vita. De secundo dicit̃. Mathei. xij. Hic non eicit demonia nisi in beelzebub pncipe demoniorum. De quo legitur. Johannis. ix. Nos scimus quia hic homo peccator est. Ad historiam presentis mane veniã. Et est sciendum. Q̃ celestis pater posuit filiũ adhuc in multiplicem ignominiam passionis. // Primuz sustinuit christus irrisiones heri sero post cenaz quando comedit cũ discipulis agnũ pascalem: ꝛ instituit eukaristie sacramentum ꝛ ordinem sacerdotalẽ. Et figura huius habetur Danielis. v. vbi legitur Q̃ rex Baltasar fecit grande conuiuium optimatibus suis. Et interea durante conuiuio apparuerunt digiti

quasi hoīs scribentis in superficie parietis ꝛ aspiciebant articulos manꝰ scribentis. Et statiꝫ facies eiꝰ cōmutata est ꝛ cogitationes cōturbabant eū. ¶ Spūaliter baltasar interptatur absorbens diuitias dñi.ꝛ ꝑcat chriſtuꝫ qui absorbuit in se oīs diuitias.tam corpales quā spūales.ſm ꝙ dicit ꝓuerb.viij.Mecū sunt diuicie ꝛ gloria. Iſte inquā chriſtus beri fecit grāde cōuiuiū:qñ instituit euka.sacramētū:dicentibus euāgeliſtꝭ.Accepit Jhesus panem bñdixit ac fregit dedit discipulis suis dicēs Mat. xxvj Accipite ꝛ comedite.hoc est corpꝰ meū.Deide accepit calicē in quo erat vinū:aqua permixtū ꝛ bñdixit:ꝛ dedit eis dicēs. Bibite ex hoc oēs hic est sanguis meꝰ ꝛc̄. qui ꝓ multis effundet. id est extra corpus fundet.Et addit Math. in remiſſionē peccatoꝝ.s.oīm per sufficientiam. Sed nō per efficatia ꝫ. qz multi faciūt se idignos per peccata. Istud cōuiuiuꝫ salutifeꝝ fecit non alijs.sz optimatibꝰ .i.apostolis qui soli fuerūt digni huic interesse vt cū eis comedat. Uersus Rex sedet in cena:turba cinctus duodena. Se tenet in manibus:se cibat ipse cibus. Cuꝫ igitur chriſtꝰ manducaret cum discipulis.vidit eadem hora manū iude traditoris secū in mensa.ſm ꝙ dicit dñs Mat.xxvj.Qui intingit mecum manū in parapside:hic me tradet. Et ipse quidam iaꝫ scribebat in corde suo.quō Jhesuꝫ chriſtū traderet in manus iudeoꝝ. Recte eniꝫ factū est chriſto sicut regi baltasar. Iaꝫ postꝙ vidit manū scribentē in pariete mane tecel phares. Eadē nocte captꝰ est a persis.ꝛ occisus est Dañ.v. Sic xp̄s eadē nocte captꝰ est a iudeis: ꝛ hodie innocēter crucifixus est. Jō dicit Joh. xiij. Turbatus est Jhesus ꝛ ait. Āmē āmē dico vobis ꝙ vnus ex vobis tradet me in ista nocte hic prosequere hiſtoriā passionis. Scōm ignē tribulatiōis passus est xp̄s exiēs cuꝫ discipulis ciuitatem in montem oliuarum. Et hec tribulatio figurata est.ij.Regū.xv.vbi legitur. Qz dauid egressus est a filij sui facie absalonis de ciuitate cū vniuersa domo sua. Et dimisit mulieres ad custodiendam domum Jpse aūt transgrediebatur torrentem cedron.ꝛ ascendebat arboreꝫ oliuaꝝ flens.ꝛ operto capite nudiſqꝫ pedibus incedens omniſqꝫ populus qui erat cū eo operto capite ascendebat plorās. ¶ Spūaliter dauid interpretatur desiderabilis ꝛ ꝑcat chriſtuꝫ Jhesum dñm nr̄m.qui xt ait aggeꝰ.c.ij. Est desideratus cunctis gentibꝰ. Sic inquam beri sero exiuit ciuitatē hierusalē hymno dicto. cum omni domo sua:hoc est cū xj. discipulis suis. Sed mulieres.s.matrē suaꝫ bñdictam:mariam magdalenā:ꝛ ceteras mulieres dimisit i domo Et sicut Joh.xviij.dicit. Egressus Jhesus cuꝫ discipulis suis transtorrentē cedron:vbi erat ortus. Quis aūt pie nō credit xp̄m tunc turbatuꝫ ꝛ turbulatum fuisse.qz in scrinio sue deitatis vidit negationē a petro futuram: ꝛ scandalū aliorum discipuloꝝ.quod prędixit eis in monte. Math.xxvj. Uos omnes scandalum paciemini in me in ista nocte.hic prosequere hiſtoriam. E.

Tertiū ignē tribulationis sustinuit xp̄s in orto cū tribus discipulis suis. petro iacobo ꝛ Johanne. Et hec tribulatio figurata est Dani. iij. Ubi legitur ꝙ rex nabuchodonosor vidit quatuor viros solutos ꝛ ambulātes in medio ignis ꝛ nihil corruptionis in eis fuit.ꝛ species quarti similis fuit filio dei. ¶ Spūaliē nabuchodonosor inēpretat̄ sessio in agnitōe ꝛ significat celestem patrem qui sedet in celis in omni agnitiōe Nam oīa cognoscit etiā anteꝙ fiant. Ille certe vidit in hac nocte in camino tribulationis quatuor viros quoꝝ primi fuerunt prelibati q̄ erāt in igne tristicie. Quia dicitur Mat.xxvj. Oculi eoꝝ erant grauati.cuiꝰ causam ponit Lucas xxij.dicens.pre tristicia.q.d. Causa huius aggrauationis oculoꝝ fuit coadis tristicia Quartus aūt qui est similis filio dei significat xp̄m qz ait attanasius in simbolo.est equalis p̄ri ſm diuinitatē.ꝛ est filius eius vnigenitꝰ eternus. Iſte quippe bñ visus fuit a patre in medio ignis.q̄ tantā tunc passus est tristiciam ac si fuisset i medio ignis. Et hoc oñdit quando dixit Math. xxvj. Tristis est anima mea vsqꝫ ad mortem. Istamqꝫ excellentē tristiciā gutte sanguinis demonstrabant.de quibus dicit Luc. xxij. Factꝰ est sudor eiꝰ sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Istos reuera tres ignes tribulationis hoc celeste auxꝫ dñs noster Jhesus passus est in hac nocte pro nostra oīm salute. Idcirco merito sibi cōpati debemꝰ somnia ꝛ leticiā ponendo.ad quod hortat nos Bern̄.in lib. de cōuiuio crucifixi. Erubescat inqt miser xp̄ianꝰ qui nocte ista quiescit in lecto:cuiꝫ rex summus vigilat ꝛ pugnat pro eo in campo Erubescat q̄ nocte illa letatur.cū rex suus timeat ꝛ tristatur Erubescat qui dormit ꝛ solaciatur: qñ rex noster sic super nudam terraꝫ pro nostra salute solicitatur. Audiunt deniqꝫ dilectio vestra qñ artifex probat aurum in fornace:aut in camino ignis.tradit illud seruis ad probanduꝫ cū malleis. ¶ Ita spūaliter pater celestis artifex vniuersorum fecit. Cū enim filium suum probauit velut aurum nobiliſſimum in igne tribulationū tradidit ipsum:in manus iniquorum seruoꝝ q̄ missi erant cū fustibꝰ gladijs ꝛ alijs instrumentis a pharisei. Et hoc figuratum est Judicū xv. Cum deus derelinquisset Sampſon venerunt super eū philistim:ꝛ ceperūt ipsuꝫ eiqꝫ ma

nus ligauerunt ꝛ viuũ adduxerũt. Spũalr Sã=
pson interꝓtatur illuminãs eos significãtes cri
stum qui illuminat oẽm hominẽ venientẽ i hunc
mũdum Johis.j. Hunc deus pr̃ tũc dereliquit
qñ ipm voluntati iudeoꝝ tradidit. Sicut xp̃us
pendens in cruce ꝙquerebaꝫ Math̃.xxvij. De
us meus vt quid dereliquisti me. Idcirco vene
rũt philistini qui interꝓtanꝫ cadentes ꝛ signifi=
cant nũcios quos miserunt pharisei q̃ ex vnico
verbo dñi in terram bis retroꝛsum ceciderunt.
Sicut de hoc referꝫ Johis.xviij. Cuꝫ christus
eos interrogaret quẽ queritis. Illi rñderũt Je=
sum nazarenũ statim illi in terrã ceciderũ. Illi
igitur postq̃ surrexissent. ceperunt hiesum et ei
manus ligauerũt. Primũqꝫ ad Annã duxerũt
et hoc ideo quia Anne domus fuit prima fabri=
ca aut p̃mus vicus in quo xp̃us ad instar auri
purissimi ab iniquis fuis fuit malleatus. Prim?
Fuus fuit Petrus aplus qui christuꝫ malleauit
verbis negatorijs. Quia primã negationẽ fecit
in domo Anne. De qua narrat Johes.xviij. cũ
ancilla ostiaria interrogauit ipm an ex discipu=
lis eius esset ait negando. non sum. quasi dicerꝫ
Jam recessi ab eo. Secundus Fuus fuit Annas
eps qui malleauit xp̃m verbis derisorijs. vt dici
tur Johis.xviij. Interrogauit eum derisorie ꝺ
discipulis ꝛ de doctrina. q.d. Jam apparet tua
stulticia q̃m nunc videtes tui discipuli te dimit
tunt ꝛ fugiunt. Sed certe discipuli a christo p=
pterea non fugierunt Sed ideo vt impleretur fi
gura. iij. Regum. xxv. vbi legitur q Nabucho
donosor rex anno regni zedechie venit hierlm.
et cepit ipm. qꝺ videntes eius bellatores q̃ cuꝫ
eo erant dispersi sunt. Secundo vt impleretur
prophetia Zach̃.xiij. percutiã. i. percuti pmit=
tam pastorem ꝛ dispergentur oues gregis. Ter
tius iniquus Fuus fuit Malchus cui dñs auri=
culam per Petrum amputatam restituit q̃ chri
stum percussit manibus sceleratorijs quia sicut
refertur vbi supra. Cũ Annas interrogaret cri
stum de doctrina respondit. Ego palam locut?
sum mundo ego semper docui i templo vbi om=
nes ꝙuenerunt. et nihil locutus sum in occulto:
qꝺ me interrogas Interroga eos qui a me hoc
audierunt. Qꝺ audiens Fuus ille iniquus de=
dit alapam Jhesu dicens. Quomodo sic rñdes
pontifici. Et reuera dicere possum Si christus
tam mitissimus non fuisset. sed permisisset stati
omnes exercitus angelorum descendissent. ꝛ ꝺ
hac manu perdita vindictam sumpsisset q̃ tam
ausa fuit christi faciem percutere q̃m angeli ipi
ꝓspicere incessanter desiderabant. Sz sic opoꝛ
tuit fieri vt impleretur figura. iij. Regum. xxij.
vbi legitur. cum prophetа Michеas loquereꝫ
veritatem accessit Zedechias ꝛ percussit euꝫ in
maxillam. Secũdo vt impleretꝫ ꝓphetia Tre=
noꝝ. iij. Dabit percutienti se maxillam. Deide
ductus fuit Jesus ligatus ad domũ Cayphe. et
hec fuit secunda fabrica in qua xp̃s fuit durius
percussus ꝛ fabricatus. Primo malleatus fuit
a Petro in secũda negatione quarũ vnã feꝫ co=
ram ancilla Math̃.xxvi. Cum dixit. Nic cum
Jesu nazareno fuit. ad quã Petrus. mulier ne=
scio quid dicis. Secundam fecit cum iuramẽto
coram multis qui astabant circa ignem ꝛ dice=
bant ei. vere tu ex illis es sꝛ qui cũ Jesu erant.
nam ꝛ gallileus es: ꝛ loquela tua manifestuꝫ te
facit. qꝺ audiẽs Petr? cepit anathematizare ꝛ
iurare. i. sꝺ maledictionis inuocatione negare.
q̃ nõ nouisset hominẽ. q.d. per deum viuũ iuro
et maledicoꝝ ab eo si mencioꝝ. quia hominem
non noui nec discipulus suus vnq̃ fui. Ista ne
gatio Petri fuit durus malleus verberans coꝝ
christi. et nõ solum coꝝ xp̃i. Sed ꝛ virginis ma
rie que tunc dicere potuisset. Petre quẽ consti=
tuit filius meus in pontificem ecclie sue. Cui iã
tradidit claues regni celoꝝ quomodo sic ap
te loqueris qui etiam sꝺ inuocatione maledicti
onis diuine non nouisti hominẽ. Si enĩ non no=
uisti quis dedit tibi testimoniũ Math̃.xvi. Tu
es xp̃us filius dei viui ideo cessa a negatione et
age penitentiam. Ideo postq̃ christus Petruꝫ
oculis misꝺie respexisset exiuit foras. post tri=
nam negationẽ ꝛ amare flcuit Math̃.xxvi. Se
cundo in domo Cayphe malleatus est christus
a p̃cipibus sacerdotum in falsoꝝ testiũ pꝺo
uictione. quia sicut dicit Mar.xiiij. Multi di
cebant falsum testimoniũ aduersus Jesum intel
lige ad cõplacentiam p̃cipũ. Sed nõ erant cõ
uenientia. et certe credendum est q̃ nõ soluꝫ cõ
tra Jesum falsa dixerunt testimonia. Sed etiaꝫ
contra matrẽ benedictam dicẽtes. tu es mater
vilissimi seductoris. Sed mendax fuit illud testi
moniũ. quia ipa est mater verissimi saluatoris.
Idcirco nos qui sumus amici regis flere debe=
mus cum ea hodie. quia huius figura ꝓcessit
Danielis. xiij. quando duo senes dabant falsuꝫ
testimoniũ contra Susannã omnes amici eius
qui hoc audiebant cum ipsa flebant. // Tertio
malleatus fuit xp̃us a caypha a blasfemie iposi
tione. Sicut enim legitur Math̃. xxvi. Q̃ ipse
interrogauit christum: si esset filius dei. ipe re=
spondit Mar. xiiij. Ego sum. et ille scidit vesti=
menta sua ꝛ ait. blasfemauit. Quarto in domo
Cayphe malleatus est christus cõmuniter ab
oĩbus in domo existentibus in plagarũ iposi
tione. Alij enĩ expueꝝ in faciẽ eius vt dr̃ Ma=
thei. xxvi. Ita vt xp̃us mozi ex fetoze saliue po
tuisset. Recte sicut ꝙtigit Hur q̃ fuit vir sozoris
Moysi q̃ nolẽs ppl̃o in pctõ ydolatrie ꝙsentire

in facie eius spuerunt.et ipm sputo occiderunt Sicut dicunt glose Hebre.sup Exodi .xxxiiij. Aliqui aut vt dicit Marcus.xiiij. Faciem eius velauerunt quia in eam videre non potuerunt.

¶ Et hoc figuratum fuit Exodi.xxxiiij .Qñ moy ses venit de mote in quo cu dño locutus fuit facies eius tam lucida fuit q nullus in eam respicere potuit.io pannu sup facie posuit. vt secum loqui possent.Cum igit sic faciem xpi velassent alij ipm in collu pcutiebat. alij quoq colaphis in facie eum pcusserut dicetes .pphetisa nobis xpe quis est q te percussit Luc.xxij. Nam vnus ad vna maxilla.et alius ad alia percussit.vt impleret illud Malach.vi. Percusserut in maxillam iudicis.alij caput eius percusserut Lu.xxij Alij ipm cu crimbus ad terra,piecerunt z pedibus super eu pculcauerunt.vt adimpleret illd. ps.lvi. Conculcauert me inimici mei tota die. Alij etia malleis super dorsum eius fabricauert vt impleretur illud ps.cxxviij.Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores .quia hoc pdixit longe ante pater de filio Ezech .xxi. Dabo te in manus fabricantiu. Ecce homo sic fabricatus est christus tanq aurum.Sed quia purissimus fuit.ideo nullum zelu impacie de se dedit. Sed potius pietatis.vt testat b. Bern. dicens O iudei lapides estis. Sed pcutitis molliorem De quo resonat tinnitus pietati z ebullit oleuz charitatis.Audiuit inq charitas vra cum sui alicuius aurifabri aurum in incude malleant presentant illud mgro ad dijudicandum qui si voluerit esse securior de auri puritate mittit illud aliqñ superiori mgro ad discernendu.et demu cu ipm pforauerit z purum omnino inuenerit clinodiu de ipo facit. Ita factu est de xpo . Naz iniqui sui ipm tota nocte malleis predictis percusserut.et sic percussum facto mane vt dr Ma

¶ thei.xxvij. Judici Pilato psentauerunt. et de tribus ipm accusauerut. Prio q tributu cesari phibuisset.Secudo q regem iudeoz se noiasz Tertio q filiu dei se fecisset.Et cotra bas tres accusationes dicimus hodie in psona xpi tres excusationes cu crux leuat. Prima est:ppte me us quid feci tibi aut in quo ptristaui te.respode mihi quia eduxi te de terra egypti. et tu parasti crucem saluatori tuo.hic exprobrat eis liberatione ex egypto.q.d. accusas me de reddi tione tributi.et potius gratias agere deberes: q liberaui te a tributo.Secuda excusatio est. Eduxi te per defitu.xl.annis mana cibaui te et introduxi te in terra satis optima. Parasti crucem saluatori tuo. In quo exprobrat eis regem in defto.q.d.Accusas me qz dixi me rege potius deberes gratias agere qz regaliter paui te in deserto.Tertia est.quid vltra debui facere tibi z no feci. ego quidem plantaui te vinea me am speciossimam . Et tu facta es mihi nimis amara aceto mixto cu felle sitim mea potasti.et lancea perforasti lat saluatori tuo. In quo exprobrat eis plantatione vinee in loco optimo. q.d.accusas me quia filium dei me dixi.potius gratias agere deberes.qz te in vinea mea elegi et in loco optimo te plantaui.Sed qz iudei sibi gras de bis tribus nolunt reddere. Jo sancta ecclia in suis filijs hoc supplet q post quilibet excusatione canut flexis genubus Sanctus deus.sanctus fortis.sanctus z immortalis miserere nobis.et hoc cu viderint laici silr debent genua flectere . et deo gratias agere de tribus Prio q per penitentia eos iaz duxit de tenebris peccati.Secudo q cibauit z adhuc cibat eos mana sui sacramenti.Tertio q in vineaz suam sancta ecclam sut plantati.deinde misit Pilat xpz ad herode taq ad aliu iudicet vt ille discernere deberet de xpi puritate . Igit Herodes interrogauit xpm multis verbis. Sed ipse tacuit pter tria.quia no erat dignus audire eius responsione Secudo qz eua peccauit per loqcitatem. Jo voluit satisfacere per taciturnitatem. Tertio qz quicqd respondisset totuz damnasset Jo no rndit fm illud Eccl.xxxij. Ubi audit no est no effundas fmone. Et qz xps tacuit Herodes eum derisit veste alba induedo z Pilato remittedo . Et quia xpus hodie in veste alba est derisus. Idcirco psbiteri hodie albis indutis crucem xpi portando ante ipam geniculando p ta li derisione adorant z honorant. Videns q Pilatus sibi xpm remissum.ipm ad coplacentiam iudeoz flagellari permisit. In cui figura dicit Job.j. abolus flagellauit Job vlcere pessimo Job.j. Sic filius diaboli Pilatus flagellari fecit xpm veruz Job.q verificata fuit pphetia Ysa.j. A planta pedis vsq ad verticem no fuit in eo sanitas. Et q hodie ad instantiaz iudeoz gentiles sic flagellauerunt xpm. Ideo quando hodie in officio hodierno solenniter pro omnibus generibus hominu dicitur Flectamus genua pro illis non flectitur. Deinde fecit Pilatus fieri coronam de spinis z capiti Jesu,impzimi ita vt fm Bern. Spine vsq ad cerebrum ibintrauert et sic tam per flagellatione q coronationez corpus christi vndiq perforauit vt in corpore et. 5260. vulnera essent fm Bern . Versus. Sexaginta z ducenta supaddito milia quiq. Tot fertur christus p nobis vulnera passus. Idcirco o homo sis gratus vulneribus christi et dic quottidie quindecim pater noster .et tuc per integru annu cuilibet vulneri dixisti solum vnum pater noster. Perforato sic corpore xpi Pilat tradidit ipsum voluntati iudeorum. vt crucifi

geretur. Judei igit̄ habita licētia conduxerunt milites Pilati qui xp̄m vsq; ad locum caluarie deduxerūt quem ibidez cū duobus latronibus crucifixerunt. Ecce homo nūc paratū est clinodium nostre salutis z suspensum in altis vt omnes qui ip̄m inspexerint liberentur a peccatis. Sicut contigit cuidam peccatrici .de qua legit̄ q; fuit publica peccatrix z multuz indurata ad pñiam hec tamen in hac die xp̄i passionis veit ad ecclesiam adozare crucem z recolere dominj passionem. Cum igitur videret imaginē.et q̄si de latere eius stillare sanguinem. Statim cōpuncta ait. Iste sanguis ꝓpter te effusus ē .tandem venit ad confessionē.et cū confiteretur peccata sua magno p̄ ꝓtritionis dolore est mortua ante confessorem. Qui dum desperaret de salute eius respexit sursum ad parietez vbi erat scriptum aureis litteris ille.versus. Gaudeat in celis quo regnat quisq; fidelis. Si igitur tanta ḡtia facta est hodie huic peccatrici quare nullus desperare debet de venia. Sed confidenter hodie xp̄m in cruce intueatur. Quia vt dic̄ Bern̄. Habet caput inclinatū ad osculandum te. brachia extensa ad amplexanduz manus pforatas ad largiendum .latus apertū ad diligendū .pedes affixos ad nobiscū manendum. corpus extensum ad se nobis totuz impendendum vt h̄ p virtutem sue passionis possimus venire in gratiam Ihesu in eterna gloria. Ad quā.

Sermo de resurrectione dñi.

Vl egressus ē super terrā Ben̄.xix. Videmus multotiens q; tpe veris flos qui delicate ozit̄ inter dum a transeūtibus tam hominibus q; animalibus ꝓculcat̄.et ex hoc languet et marcessit.et quasi mortuus apparet. Econtra si ip̄m ros matutinus soluz tetigerit virtute illoz denuo reuiuscit.et surgit.et ad maiorē pulchritudinē sepius restauratur. Fm illud metriste Flos ꝓculcatur vi solis sed reparatur. Spiritualiter per florem intelligitur dñs noster Jesus christus qui fm Bern̄.est flos candidus quo ad vite puritatem. Et est flos rubicundus quantū ad mortis acerbitatem. Hic inquā flos delicate ortus ē de vtero virginali. Sed tamen in bona sexta feria a perfidis iudeis fuit conculcatus z contritus Sicut de hoc p̄dixerat Job.xiiij. q̄si flos egreditur scz delicate de vteto agri virginalis z cōteritur scz a malis hominibus. Idcirco ex hac ꝓteritione corporis xp̄i elanguet. Juxta illud. Naum.j. Flos libani elanguet.et q; plus est totum emarcuit quando sanguis eius totaliter emanauit.et tandē in terra mortuus fuit. Fm illud. Danielis.ix. Occidetur christ⁹. Sed hodie ecōtra idem flos xp̄s dñs virtute roris.i. diuinitatis que vnita fuit corpi mortuo z virtute solis. id ē aie clarissime de lymbo patrū venientis resurrexit.et maiorē claritatez sui corpis recepit Jux̄ illud p̄s.xxvij. Refloruit caro mea Et h⁹ innuit̄ in vbis p̄positis. In quibus duo tangūtur. Primo qualitas resurgentis. ibi. sol. Secūdo veritas apparentis. ibi. egressus est. Circa p̄mū notandum dicūt naturales: sol naturalis cum occiderit .et cum per occasum a nobis assumptus fuerit partes inferiores circumit ac gyrat. et illas sua p̃tia illustrat quibus creaturis ibi lucet nō scitur veraciter .Quidam tamē fingūt fabulose q; ibidem lucet quibusdā hominibus pedes suos aduersos nos habētibus qui fm illos sunt antipedes noiati . Qz hos hoies esse reprobat btūs Aug⁹.li.xvi. de ciuitate dei c.x. Q; quidem antipedes esse fabulantur vt homines a cōtraria parte terrre vbi sol oritur q̄n occidit nos aduersa pedib⁹ nostris calcare vestigia nulla rōne credendum est. hec ille .Qz qz tales homines non sunt .ideo sol non lucet eis. sed cōplet cursum suū in circulo suo. quo cōpleto iterū mane resurgit. Spūaliter per solem intelligitur xp̄s. qz sicut sol fm Amb̄. in exameron. Est oculus mundi ip̄m sua p̃tia illustrando sic xp̄s deus p̃tia corpali tanq; sol iusticie. Hūc mundum tenebrosuz sua doctrina saluberrima illustrauit. Ideo dixit Joh̄.viij. Ego sum lux mūdi. Sed hic sol ver⁹ predicta sexta feria i cruce occubuit hora nona ad inferiores ptes descendit. sicut dr̄ de summa trinitate z fide catholica.c. Firmiter. ibi dicitur descēdit ad inferos. Ubi dicit Glosa fm carnē quieuit in sepulchro. Sed fm aiam descendit ad inferos vt fortior supueniens fortiorē superet armatū .Sed d.q. quid xp̄s descendens ad inferos sua claritate illustrauit. Ad hoc sciendum. Dicunt doctores. q; ante resurrectionez z mortem fuerunt quattuor receptacula z loca in quibus anie defunctorū tenebantur .Primū habitaculū est dānatoz sb̄ terra. De quo dicit Job.x. Q; terra ē miserie z tenebrarū z vmbre mortis vbi nullus ordo. sed sempiternus horror inhabitat. Ad hunc locuz christus non peruenit nec lumē sue claritatis eis luxit. Quia non sunt filij lucis nec xp̄i doctrinā impleuerūt. Qz vt dicit Joh̄. xij. Ambulate dū lucez habetis vt non tenebre vos cōprehendaz dum lucem habetis credite i lucem vt filij lucis sitis. Et quia banc doctrinā implere neglexerunt. Ideo filij lucis presentia non fuerunt digni. Moraliter in hoc ostendit christus q; peccatores hactenus i peccat̄ mor

talibus iacuerũt nec cũ alijs xpifidelibus in q̃ drageſima ꝓfeſſi fuerũt neq; preſentem peniten tiã egerẽt indigni ſunt luce dñice reſurrectionis et cruce tenendũ q̃ difficulter aut nunq̃ ſunt di gni.qz de talibus dicit ps̃.xlviij. In eternũ nõ videbũt lumẽ. Scõm habitaculum eſt puerorũ ſine baptiſmo decedentiũ.et hoc eſt ſupra infer nũ damnatorz. Sed ibi nõ habent penã ſenſus. ſed damni. Et dicunt quidaz doctores.q̃ ibidẽ habent magnũ gaudium qõ excellit magnitudi nẽ omniũ gaudiorum mundanorz. Naz gaudẽt de hoc q̃ creatorem ſuum non offenderunt pec cando peccato actuali. Sed quid de illis ſit ſen tiendum vide Aug⁹.de ꝓſe.diſti.iiij.c. Firmiſſi me.in Glo.fi.vbi videt velle(eo q̃ in originali diſcedunt)oportere eos mitiſſimã penam ſuſti nere.et glo.dicit.qz in tenebris erũt. Petr⁹ aũt de palude ſup.ij.ſniarũ.diſt.xxxiij.ar.iij.dicit. ex quo nũq̃ fuerũt apti(qz nõ baptiſati)ad viſi onem diuine eſſentie nõ erit eis pena.qz eã non videbunt.ſcient enĩ q̃ nõ ſunt apti vt videant. ergo ꝛc̃. Hec ille. Tertium habitaculum eſt lo cus purgandorz.et hoc eſt s̃ infernũ puerorum Ibidem xps̃ ſimiliter nõ luxit neq; locũ hũc de ſtruxit. Sed qui ante paſſionẽ xp̃i ibi purgati fu erant ad limbũ morz ſanctorz patrũ aſcenderũt Nunc aũt poſtq̃ purgãtur ſine medio in celum aſſumũtur. Quartũ habitaculum fuit ſin⁹ abra he vel lymbus ſanctorum patrũ ad hunc deſcẽ dit chriſtus ab horã ſue mortis .et illis ibidem exiſtentibus luxit vſq; ad horam ſue reſurrecti onis quouſq; eos educeret. Nam illi ſtatim vi derũt deitatẽ chriſti ꝛ gaudium habuerunt celi Quia dr̃ in cõmuni,puerbio.vbi eſt papa ibi eſt curia romana. Sic vbi erat diuinitas:ibi erant celi gaudia. Et hoc eſt q̃ dñs dixit latroni ad huc pendens in cruce. Amẽ dico tibi.hodie me cum eris in paradiſo Luc̃.xxiij. Qõ intelligitur de paradiſo celeſtis gaudij.quia ſan. Thomas dicit in tertia parte q̃ aie in lymbo ſtatim habu erunt clarã ꝛ facilẽ dei viſionẽ .et habuerũt ſue beatitudinis premium:ſed nõ locum. Sed quia latro cũ aia xp̃i in lymbum deſcendit .quare cũ alijs patribus diuinitatem vidit. Ez q̃reret qs

E Quid xp̃us apud inferos fecit.dic q̃ ſaciauit. occidit.liberauit. et hoc patet in hac dictione ſol:que habet tres litteras . ſcilicet.ſ.o.l.que ſignificant triplicem effectum apud ſanctos pa tres in lymbo factum. Prima quidem littera ẽ s.et ſignificat q̃ xp̃s patres in lymbo ſua diui nitate ſaciauit. Et hoc figuratum eſt Dañ.xiiij Nam babiloni miſerũt ſanctũ Danielẽ in lacuz leonũ in quo erant ſeptem leones. et dabantur eis quotidie duo corpora ꝛ due oues .et tãdem non ſunt date eis vt devorarẽt Danielem. Fuit

aũt Abacuc in iudea.et ipe coxerat pulmentuz et intriuerat panes in alpheolo.ibatq; in cãpuz vt ferret meſſoribus .Dixitq; angelus ad eum. Abacuc fer prandium qõ habes in babilonem Danieli qui eſt in lacu leonuz. Et dixit Abacuc Domine babilonem non vidi ꝛ lacum neſcio .et apprehendit eũ in vertice eius et portauit eũ ca pillo capitis ſui.poſuitq; in babilonem ſuper la cum in impetu ſpiritus . Et clamauit . Daniel Fue dei tolle prandiũ quod miſit tibi deus. Spi ritualiter babiloni interpretantur confuſi et ſi gnificant demones de quibus exponi poteſt il lud ps̃.liij. Confuſi ſunt qm̃ ds̃ ſpreuit eos . Il li inq̃ miſerunt in lacum ſcz lymbi Danielẽ qui interpretatur cauſa dei.ꝛ ſignificat ſanctos pa tres in lymbo exiſtentes qui fuerunt cauſa qua re filius dei de celo deſcendit .et crucem aſcen dit.ſicut ꝛ nos ſicut ꝛ canitur in ſimbolo Nice ni.Qui ꝓpter nos homines ꝛ ꝓpter noſtrã ſa lutem deſcendit de celis Sed Abacuc qui inter pretatur fortis ſignificat chriſtuz qui vt ait Be da in Omelia ſuperbiſſimũ goliam ſolus vicit ꝛ peremit quando in cruce mortuus eſt.et tũc ſta ti in lacũ lymbi fm aiaz deſcendit.ꝛ prãdiũ ſue diuinitatis eis attulit q̃ ipſos in ſuis ds̃iderijs ſaciauit.fm qõ predixit dauid ps̃.xvi. Satia bor cum apparuerit gloria tua. Tũc ei quilibz in lymbo exiſtens dicere potuit illud qõ dixit i lacu quando vidit prandium ſibi portatum Be cordatus eſt inquit mei deus .et non dereliqui ſti querentes te Danielis.xiiij. Secunda littera eſt O .et ſignificat q̃ verus ſol iuſticie dñs noſter potentiam diaboli occidit. q̃ ammodo nullum poteſt trahere ad inferos niſi volentem Et hoc figuratum eſt Judicum .iij. vbi legit. q̃ Ayot intrauit ad regez Eglon qui erat pinguiſ ſimus ꝛ filiorum iſrahel inimicus ſeuiſſimus. Ingreſſus inquit ad ipm portauit ei munera. et cum ipe accipere vellet extendit Ayot manum dexteram ꝛ infixit gladium ancipitem in vẽtrẽ eius ꝛ aufugit .Spiritualiter Ayot interpreta tur denotãs glorioſum ꝛ ſignificat chriſtũ qui ſtatim deuicta morte intrauit ad regem Eglon qui interpretatur vitulus merorũ Et ſignificat diabolum qui portat munera pcioſiſſima ſcilicz aiam clariſſimã deitati vnitam: quã cum ille ca pere vellet ventrẽ eius perforauit .Quãdo por tas inferni gladio ſue potentie penetrauit. ꝛ ſic potentiam denotans necauit. Idem figuratum eſt.ij.Reg.xxiij.vbi legitur q̃ Ananias deſcen dit cum virga quam ferebat in manibus in cy ſternaz pugnaturus cum leone ꝛ cum virga ſua ipſum proſtrauit.Sic xp̃s cum virga ſue crucis proſtrauit diabolũ ꝛ ſanctos patres letificauit. Ita vt quilibet tũc dicere potuiſſet cũ ps̃.xxij.

Virga tua ⁊ baculus tuus ipa me ꝓsolata sunt. Tertia littera describens li sol ē. l. ⁊ significat ꝙ xp̄s tertia die sanctos patres de lymbo liberauit. Et hoc figuratū ē in rege Salomone. legitur in sco. hist. Et allegat in Glo. iij. Reg. vij. Q̄ rex Salomon incluserat pullū structionis i vase vitrio ꝙ inde exire non potuit. Q̄d videns strutio volauit in desertū. et tulit inde vermiculū et eius sanguinez sup vitrū cōpmebat. et ad tactū sanguinis vitrū frangebat ⁊ pullū suuz liberabat. Spualiter Salomō interptatur retributor. ⁊ significat patrem celestem qui est ꝛtributor oim bonoꝝ. Juxta illud Jacobi. j. Oīe datū optimū ⁊ oīe donū pfectū est desursum descendens a p̄re luminū. Hic inq̄ pater celestis inclusserat pullū suū Adam quē de terra formauerat Gen. ij. Cum genere suo ⁊ hec inclusio fuit i vase vitreo. hoc ē in lymbo qui dr̄ vitreus eo ꝙ fuit fragilis ⁊ nō perpetuus vt infernus. Sz hō videns strutio. i. christus patris filius vnigenitus volauit in desertū huius mūdi. et tulit inde vermiculum quādo de virgine Maria sumpsit corpus suū. de quo dicit p̄s. xxi. Ego sum vermis et nō homo. et sanguinē eius expressit totaliter in cruce virtute cuius lymbū destruxit. et p̄ces inde eduxit Sicut hoc testat. p̄s. lxxxvij. Adducitur Zach. ix. Tu quoq̄ scz xp̄e in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu i quo nō est aqua. Ideo dicit btūs Aug⁹. in li. ō amore dei ⁊ seculi Si vis homo sanguis eius datus est. ꝓ te. si nolueris ꝓ te datus nō erit. nec dicas quia iā passus est. et totū sanguinē dedit q̄d vltra remansit vt nūc ꝓ me dari possit. hoc inquit est magnū quia semel dedit ⁊ ꝓ oīnibus dedit et sanguis eius volentis est p̄reciū. Nolentis aūt est supplicīū. et hoc ad p̄mū . Quantū ad secū dum est notandū ꝙ rex terrenus ⁊ diues deuictis hostibus suis de terra hostiū suoꝝ egredit ille vtiq̄ ꝓcederet exultanter cū cantoribꝰ. glorianter cum cōductoribus. radianter cū armorū splendoribus. suffraganter cū intercessoribꝰ vnienter cū excessoribus. et transmigrāter cum honoribus. Spualiter dns noster iesus christꝰ dr̄ fm p̄s. xlvi. Rex magnus super omnez terram. et in eius femore ⁊ vestimento vidit beatꝰ Johēs scriptū Rex regū ⁊ dns dnantiū Apoc. xix. Iste inq̄ rex inclitus egrediens de inferno de terra viez suoꝝ hostiū. Illis deuictis ꝓcessit fm ꝓsuetudinē regū terrenoꝝ vt supradictum est. et hoc notatur in illo verbo egressus in quo sex littere idem denotantes. Primo audiuit deuotio vestra ꝙ rex exiens de terra hostium. istis superatis procedit exultanter cū cantoribus. Sicut figuratum est. j. Regum. xviij. vbi legitur ꝙ Dauid exiens de prelio percusso hoste suo philisteo egresse sunt mulieres de vrbibus ducebat choros ⁊ concordanter canebāt ante ipm Saul percussit mille. et Dauid decem milia in militibus suis. Sic dns noster iesus christus suis hostibus deuictis egressus est hodie libum exultanter cum cantoribus Et hoc designat p̄ma littera que est e. Cantores enī qui añ christum surgentez canebant fuerunt Adam. Abel Abraham. Ysaac. et Jacob. et alij sancti diu in lymbo detenti. et egredientes cū xp̄o exultanter canebant dicentes Exodi. xv. Cantemus domino canticū leticie ꝓpter suā victoriā glorioſam et nostram liberationem gratioſaz. glorioſe enī magnificatus est Gloſa. in sua resurrectiōe. Jubiloſa: quia equū ⁊ assessorē p̄iecit in mare. i. superbiam ⁊ diabolum assessorem eius dānauit in abyssum. ille quidem cantus sanctorū fuit patrū leticie euidens signū. quis enim inter nos q̄ fuisset i carcere tenebroso per multos annos q̄ non gauderet Si de illo postea exultanter euaderet. sic ⁊ sancti patres per multa milia annorum in lymbo detenti gauisi sunt. Quando educti sunt de carcere tenebroso vbi diuina visione carebant. quādo liberati sunt de ergaſculo horrendo vbi demonū societatem habebant. quando extracti sunt de lacu ignominioso in quo sub terra misere latebant. quādo sumpti sunt ō carcere tam longo vbi per multa curricula annoꝝ persistebant. Idcirco de hoc gaudio p̄dixit. Ysa. lij. Gaudium ⁊ leticiam obtinebunt fugiet dolor ⁊ gemitus. qō exponit Gloſa. Gaudium habuerunt quia satiati sunt diuina satiatione p visionis aspectum. habuerunt leticiam qz euaserunt tam horribile consortium fugit dol⁹ ab eis quē habuerunt. ꝓpter diuturnū gaudiū Sic certe quilibet christianus dz hodie xp̄o cātare canticum leticie eo ꝙ iam per veram penitentiam p̄dicte quadragesime est de tenebris pctōrum eductus et tandem diuino aspectui eternaliter sociandus. Ideo per totam hanc paschalez ebdomodam sancta eccl̄ia canit exultanter. hec est dies quā fecit dns: exultemus ⁊ letemur i ea et est sumptum de p̄s. cxvij. Secundo audiuit vestra charitas ꝙ rex terrenus egrediens de finibus inimicoꝝ illis, pstratis, pcedit glorianter cum conductoribus. quia multi ipm conducūt et alij de ciuitatibus exeunt. et vt decet reuerenter ipm suscipiunt. Sicut figuratum est Josue. x. Gaabonite audientes ꝙ Josue supesset Jerecho. et alij venerūt ei obuiam ⁊ eum conduxerūt Sic christus celoꝝ exiens de finibus demonum venit hodie resurgendo gloriantur cū cōductoribus. et hoc declarat scōa littera g. Sed qui fuerunt illi conductores dic ꝙ societas san

etorum patriarcharum: prophetarum: necnon et alior elector. hi nanq; xp̃m glorioſe de lym bo cõduxerũt. Illi aũt qui ei obuiauerũt fuerũt ſancti quos xp̃s reſurgẽs ſuſcitauit .de quibus dr Math. xxvij. Multa corpa ſanctor q̃ dormierũt ſurrexerũt .qđ exponẽs Iero. Nõ autẽ ſurrexerũt quin reſurgeret dñs vt ipe eſſet p̃m⁹ dormientiũ q̃uis monumenta eorum in ſexta feria fuerũt aperta. Et q̃ hoc ſic fuit declarat matheus clarius vbi ſupra. Exeũtes de monumẽtis poſt reſurrectionẽ ſcz xp̃i .et venerũt in ſanctã ciuitatẽ & apparuerũt multis. Et vt legitur in euangelio Nicodemi de numero illor q̃ cum xp̃o ſurrexerũt fuerũt carius et leuntius filij ſymeonis ſcꝫ qui Anne & Cayphe & Nycodemi. et Joſeph apparuerũt & ab eis adiurati qđ xp̃s apud inferos geſſerit narrauerũt. Qz heu timẽ dũ recte ſic corpa mortuor añ r̃ſurrectõz xp̃i nõ ſurrexerũt q̃uis ſepulchra eſſent añ aperta Ita ſunt aliq̃ adhuc nr̃m q̃ nondũ a morte anie pfecte ſurrexerũt licet ſepulchra oris eor aperta fuerũt ꝓfitendo. Quia dicit b. Iero. Facilius inuenio q̃ virtus teneat innocentiã quã qui pfectam aget pñiam. hec ille. Et certe iſti xp̃m reſurgentem minime ꝓduxerunt vtinam adduc a peccatis ſuis ſurgerent .et chriſto qui iam ſurrexit obuiã irẽt ip̃mq; deuotis cordiũ laudibus honorarent. Tertio audiſtis dilectiſſimi q̃ rex terreſtris exiens fines hoſtiũ ſuor facit hoc radianter cũ armor ſplendoribus .qz induit ſe ſuoſq; milites armis ſplendentibus ſicut legitur et figuratũ eſt .ij. Mach. vi. De rege Antiocho qui tam ſplendentia arma habuit q̃ ſol refulſit in clipeos aureos reſplenduerũt mõtes ab eis et campi ſicut lampades ignis. Ita xp̃s dñs noſter egreſſus eſt reſurgendo fines ſuorum hoſtium radianter cũ armor ſplendoribus. Et hoc denotat tertia littera r. Dicũt enĩ ſancti doctores q̃ xp̃s ſurrexit cum corpe glorioſo .et ſuper ſolem radioſum portans in eo arma ſplendẽtia et hec arma ſunt quinq; vulnera quibus ſe i die iudicij armabit ꝓtra malos. Et erunt ſm Criſ. Super radios ſolis lucidiora que oſtendit peccatoribus dicens. Ecce precium redemptionis ſanguinis mei quẽ dedi in redemptionẽ animarum vr̃arũ. vbi fuitus veſtra eſt mihi impenſa quẽ ꝓ precioſo ſanguinis mei m̃ dediſti .q.d. criſtus. Ideo merito dãnemini qz fuiſtis ingti. q̃re mi fratres & ſorores intueamur chriſtũ radianter reſurgentẽ ſplendida vulneraq; portãtez ne in die iudicij ipe ſe contra nos iracũde armabit. Sed potius ſimus grati vt ipe nos miſericorditer ſaluet dicens. Venite benedicti patris mei percipite regnũ patũ vobis ante ꝓſtitutionem mũdi Math. xxv. Quarto rex terrenus exiens terminos inimicor ſuor egredit ſuffraganter cũ interceſſoribus .quia tunc de habito triumpho ſolet eſſe magis miſericors & benign⁹ Et ſi aliqui eſſent in indignatione patris ſui pro eis intercederet .et ob maiorem cautelã ſumit ſecum certos interceſſores mediantibus quib⁹ ſe ſperat citius exaudiri .Sicut legit figuratus j. Regũ. xviij. Quando Dauid viciſſet Goliam gigantem .et mulieres egreſſe ſibi maiorem laudem q̃ Saul dediſſent qñ canebant. Saul percuſſit mille & Dauid decem. Decidit in indignationẽ regis. Jõo vt citius exaudiretur apud ip̃m .et ei placaret. habuit ſecum interceſſorem Jonatam filiũ regis q̃i pro ipo loquebatur & multipliciter inẽceſſit. Sic xp̃s rex vniuerſe creature egreſſus & de ſepulchro victo diabolo ſuffraganter. Cum interceſſoribus & hoc innuit quarta littera ſcz. s. Hec nanq; eſt cauſa potiſſima q̃re xp̃s reſurrexit & in celũ aſcendit vt apud p̃rem ꝓ nobis fidelis ſuffragator exiſtat & peccata nr̃a deleat. Quare dicit b. Joh. in p̃ma epl̃a. c. j. Si q̃s peccauerit Glo. ex humana fragilitate aduocatum hebemus apud patrem ihesum chriſtum iuſtum et ipe eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatis noſtris vt ipe autem citius exaudiret ſumpſit ſecum exaudibiles interceſſores. Et hi ſunt ſuorum vulnerum cicatrices que intercedunt ꝓ nobis .qz vulnerũ preſentatio eſt ꝓ nobis aduocatio. Recte ſicut miles tacens ab imperatore impetrat q̃ vulnera que ꝓ eo ꝓtulit demõſtrat. Sicut legit in ſcolaſtico. Antipater ydumeus p̃r magni Herodis in quodam p̃lio in Fuitio impator multi vulneribus eſt confoſſus .tandem ab emulis apd ip̃m eſt accuſatus. At ille reiectis veſtib⁹ dixit. Ego ceſar nolo me verbis excuſare apud te .ſed iſta vulnera que ſuſcepi ꝓ te loquãtur ꝓ me. Si ego diligo te. Quod videns ceſar ipſum in gratiam ſuſcepit. Sp̃aliter antipater interp̃tatur dans laudẽ ſignificãs xp̃m q̃ dat laudem & honorem patri celeſti ſicut dixit Johis. viij. Ego honorifico patrẽ meum. ipe enim xp̃us multa vulnera ſuſcepit a iudeis .ſcz quinq; milia ducenta & ſexagita vt dicit Berñ. Et de illis in ſua reſurrectione tm̃ quinq; reſeruauit vt ea velud intercef-ſor patri oſtenderet. Ideo dicit idem b. Berñ. Securũ acceſſum habes o homo vbi mater ante filiũ & filius ante patrem. Mater oñdit filio pectus & vbera .et filius oſtendit patri vulnera nulla igitur poteſt eſſe repulſa vbi tot concurrunt charitatis inſignia. hec ille. Quito rex reniens de terra inimicor ꝓcedit vnienꝫ ꝓprie vereintlich .cuz exceſſoribus .quia legitur in hiſtoriis romanor. Quando aliquis de bello venens q̃ inimicꝫ triũphaſſet .triplex ei honor exhibebatur. Prim⁹ q̃ ppls ciuitatis illi cũ cãtu

et leticia obuiauit z ipm gaudiose suscepit. Secundus q omnes captiui qui erant ligati manibus z pedibus soluebantur z ipm triumphatorem seq̃bant. et sic fuerũt uniti qui prius excesserũt. Tertius honor q tunica Jouis indueba tur z cũ gaudio in terrã suam ducebat. Ex illa hystoria hr. q rex precedẽs de bello. vbi de hostibus triũphauit unit sibi oẽs excessores q̃ secum intrant ciuitates. Sic xps exiens de lymbo, pcessit uulenter cũ excessoribus. et hoc vult quinta littera sc3. v. quia xps per suã gloriosam resurrectionẽ uniuit gentiles cũ iudeis q̃ multipliciter cõtra ipm excesserunt. Ideo bñ figuratus est per lapidem angularẽ. de quo legitur in scolast. histo. Cum Salomõ templũ dño edificaret q tigit vt quidam lapis mirabis ibi adess3 quẽ edificatores aptabant. et i nullo loco locare poterãt. aut eni fuit nimis longus aut nimis breuis. Ideo indignati edificantes ipm reiecerũt z lapidem reprobatum vocauerunt. Qz demũ cum edificiũ cõpleuissent ipm aptissime pro lapide angulari inueniunt qui simul duos parietes cõiungeret aut uniret. Spũaliter christus ẽ lapis sine manibus de monte abscisus Daniel. ij. Et ipe est mirabilis fm ps̃. lxxvij. Mirabil deus in sanctis suis. Ipe quidẽ fuit lapis reprobatus in sua passione. Sed nunc factus ẽ lapis angularis in sua letissima resurrectione. Ideo capitur nũc h pphetia Dauid que habetur in. ps̃. cxvij. Lapidem quem reprobauerunt edificantes hic factus est in caput anguli. Qz xps tanq̃ lapis angularis duos parietes i templo uniuit qñ de pplo gentili z Judayco vnam fecit ecclam. Juxta illud ad Epes. ij. Ipe est pax vera qui facit utraq; vnũ. Sed per quid xps coiunxit hos duos pplos dic q cum cimento sui preciosissimi sanguinis. et cum lapidibus sui pciosissimi corporis. Sexto rex terrestris exiẽs de finibus inimicoz quos vicit, pcedit transmigranter cũ bonoribus. qz migrat seu transit de varijs periculis. qz dr. ij. Regũ. xi. Varius est exitus belli. Sed tamẽ talis rex procedit cũ bonoribus ex quo cum nõ fugit hostes. Sic xps egressus est fines suoz inimicoz transmigrant cũ honoribus. z hoc denotauit angelus Mat. vlt. Mar. vlt. ad mulieres. Ecce precedet vos in galileam. ibi eum videbitis sicut dixi vobis. Et dicit mgr li. triũ Reguz. c. xiij. Qz due sunt gallilee. Una est sita iuxta montez oliueti. In q̃ ante resurrectionem apostoli christi consueuerant, ppter metũ iudeoruz habitare. Et de hac loquũtur h euãgeliste qz in ea dñs post resurrectionẽ discipulis suis apparuit. Sed alia est terra que est principatus que etiam vocatur gallilea. et distat a Hierusalem ad tres dietas vl vltra. et de ista non loquũtur. Spũaliter gallilea interptat transmigtio qz xps dñs eet in hac mortali vita triplicẽ defectũ patiebatur. Unũ q̃tuz ad corpus vicz mortalitatẽ. Aliũ q̃tũ ad aiam scz passibilitatem. Tertium ad vtrumq; vtputa miseriã z penalitatem. Sed in resurrectione facta est transmigratio cuz bonore. et hoc vult sexta littera s. quia corpus eius transmigauit de mortalitate ad imortalitatez. Anima de passibilitate ad impassibilitatem. Corpus z anima de miseria z penalitate ad eternam gloriam z felicitatem. Sicut hoc testat Leo papa dicens. Dr passionem dñi ruptis vinculis mortalitatis. Infirmitas in virtutem. mortalitatis in eternitatem. z qtumelia transiuit ad gloriam.

De sancto Georgio martire.

Labora sicut bonus miles Jesu xpi. Ista verba scribũtur. ij. Thimo. ij. Videmus ad experientiã quãdo milites seculares in campo huius mundi vires suas ostendunt vt dñis suis placeant. et populum suũ ab hostibus defendant nõ attendentes q̃ sint delicati bonus miles qñ bñ vult agere in cãpis q̃tũcunq; delicatus vel nobilis nõ põt parcere mẽbris. Sed optet vires z corpus expendere si vult placere z fauorẽ laudẽq; bũa nã obtinere. Et sic legit. j. Regũ. xvij. De strenuo milite Dõ. qui q̃uis ess3 delicatus vtputa adolescens pulcer z ruffus. illud tamen non aduertit. Sed viriliter p pplo israbel pugnauit cũ Golia gigante z eum viriliter superauit. caputq; abscidit. Ita etiam legitur. ij. Regum. xxiij. Qz Dauid existens quodã tpe in campo contra inimicos pugnaturus z dixit audiẽtib9 militibus. o si q̃s daret m potũ aq̃ de cisterna que est ante Bethleem iuxta portã. Quod cũ audissent tres fortes milites noluerũt parcere membris. Sed viriliter irruerũt per castra philistinorum qui erant inimici eoz. et aquã regi obtulerunt. talis fortis miles fuit b. Geor. qui strenue dño suo xpo militauit. et hic tutius et durius p fide fuanda laborauit. qz ad, pbatũ militẽ req̃rit tur q̃ sedule laboret: strenue pugnet. z dño suo fideliter militet. Sic z ipe viriliẽ puguauit contra varios hostes. Nã draconẽ hoies molestãdo muniẽdo se oronib9 vicit z occidit. Similez in hoc se ostendit mustele. de qua refert Pli. in spe. natu. li. ij. c. ij. Que volens pugnare cũ draccone vel basiliscо munit se rutba vndiq; virtute cui9 secure inuadit basiliscũ z interficit eum. Sic b. Geor. fecit vtute oronis draconẽ interfecit. Et hoc figuratũ fuit Dañ. xiiij. Ubi legit.

q̄ Daniel interfecit draconē. in os eius ponēs picē ꝛ adipē ꝛ stuppā. Ita b. Geor. ardenti ora tione vt vicit diabolū ꝛ draconē. Ꝫ ei bñ cōpetūt v̄ba ista labora sic̄ bonus miles ꝛc̄. In q̄bus a trib⁹ cōmēdat. Prio a sedulitate laborā di. ibi. labora. Scdo a strenuitate militādi. ibi. bonus miles. Tertio a fidelitate famulādi. ibi. Jesu xp̄i. Circa p̄mū notandū. sedulitas bea. Geor. In hoc apparet q̄ fidem xp̄i fideliter p̄dicauit magnanimiter ydola destruxit. et pp̄lm dei ꝓstāter ad fidē ꝙuertit. qđ patet in rege cuius filiā a dracone liberauit. ꝛ ip̄az cū pp̄lo ad fidē ꝙduxit. Est tñ notandū. q̄ tria sunt que quēlibet militē ad sedulitatē laboris adducunt Primū est ꝓsideratio laboris in re. Quādo enī milites viderint regē fideliter agere virilit̄ animātur ad strenue opandum. Sicut claret in militibus regis Alexandri. Qui exquo viderūt ipsum fortem ad omnes labores. et ideo ip̄i fuer̄t multū animati ad pugnandum vt dr̄ in hist. ei⁹. Et hec fuit cā q̄re Alexander in breui tpe scz in xij. annis quasi totū orbem sibi sbiugauit. Ꝫo legitur Judicū. ij. Q. Gedeon cum hostibus pugnaturus exhortatus est milites dicens. Quid me facere videritis ꝛ vos facite. Ego ingrediar partem castrorum. et quid fecero sectamini. Et hoc ip̄i milites fecerunt ꝛ inimicos fugauerūt. Ex quo patet q̄ consideratio strenua in regem animat strenuitatem in milite. Ad ꝓpositum Rex noster Jesus christus semper fuit in labore pro salute nostra. vt testat̄ ps̄. lxxxvij. Pauper sum ego ꝛ in laboribus a iuuētute mea. Nā cū genitus fuit statim reclinatus fuit in p̄sepio. ꝛ pānis asperis inuolutus. vt h̄r Luc̄. ij. In sua iuuētute continue predicauit ꝛ terrā vndiq; reparauit. et tandem extremā pauptatē suauit vt dr̄ Math. viij. Vulpes foueas h̄nt ꝛ volucres celi nidos. filius aūt hois nō habet vbi caput suū reclinet scz in sua morte. Similiter quia penas acerbissimas sust:nuit. ad quor ꝓsiderationē nos inuitat Treno. j. O vos oēs q̄ trāsitis per viam: attendite ꝛ videte si est dolor similis sicut dolor meus. Scōm est apta cōditio in ipo milite. q̄a miles est nomē exercicij ꝛ labor. Dēbet enīz quottidie eccl̄iam defensare. Ideo dicit Helmandus. Usus militie ordinate est tenere eccl̄iam. defensare iniuriā paupm ꝛ paca repuinciā. Et ib̄dit. Nostri autē milites hodie sic ad bella q̄i ad nuptias dealbati ꝓcedūt. In quo dat intelligere q̄ modo nō multū ꝓ eccl̄ia. vel ꝓ defensione patrie laborant vel decertant Sic ꝛ q̄dam hoies quor cum vita militia sup terram sit Job. vij. Non laborāt pro vita eterna acquirēda: sed sunt desides ad omnē laborē cū tñ deberet fieri ꝓtrariū. Tum ꝓpter ꝓtinue pugne exercitiū qđ contra varias temptatiōes habemus. Tum ꝓpter dubiū triumphi. quia ne scimus an vincamus vel nō. vl̄ an in pugna succūbamus. Ideo quilibet ad pugne virile exercitiū inducit̄ per aplm. ij. ad Thi. iiij. Tu vigila i oīnibusq; labora. In ꝑmo innuit q̄ vigilanter ꝛ nō segniter est pugnandū. Secundo q̄ in tli pugna est viriliter pugnandum ꝛ decertandum. Tertium q̄ inducit ad laborem est cōsideratio magnitudinis in mercede. q̄ ꝑm Aug̃. Cōsideratio p̄mij minuit vim flagelli q̄uis iacebunt Et Jacob mltū laborabat. p Rachel vt dr̄ Gen̄ xxix. Die noctuq; estu ꝛ gelu. fugiebatq; somn⁹ ab oculis eius. videbātur tñ ei pauci dies p magnitudine amoris. Ideo dicit Jero. q̄ null⁹ labor durus nullum tps longū videri debēt quo gloria eternitat̄ acq̄rit̄. Et illo mō bea. Geor. attendens laborem regis xp̄i valde laboriosus in fide xp̄i contra malum Daciānū est inuctus. Robur aūt virtutis ꝓsistit in tribus. Prio enīz strenuus miles debet habere robustum animū ad agrediendum, ppter qđ formidolosi ꝛ vecors des de prelio vocantur Deutro. ij. Talez aūm robustū habuit btūs Geor. qui in medio hostiū positus audacter clamauit. // Omnes dij gentium demonia. Secūdo debet habere robustaz manū ad feriendum. Sicut legitur de quodam in histo. Alexandri qui fuit miles regis Darij. et iunctus militibus regis Alexandri vno ictu galeam regis Alexandri ꝓforauit vt caput ei⁹ cruentauit. robustā manū habuit btūs Geor. q̄ caput draconis diabolū figurantis manu ꝓpa amputauit. et oīnibus eius suggestionib⁹ cōtra dixit. Jō de ip̄o pōt exponi illud Genes. xxxix. Magnus in ciuitatibus inimicor tuor. Tertio dz habere robustū dorsum ad sustinendum. Sicut xp̄s qui dixt in ps̄. cxxviij. Supra dorsum meū fabricauerunt peccatores, plonga. ꝛc̄ Sic ꝛ btūs Geor. Intrepide multa tormēta passus est. Scōm q̄ facit militē strenuū est experiētia bellice artis. Ista aūt experiētia tripliciter acquiritur. Primo per sacre scripture eruditionem hortantis nos ad virilem congressionem: er armor assumptionem. ad Ephe. vi. Accipite armaturā dei. i. virtutes diuinitus vobis collatas vt possitis resistere in die. i. temptationis vite p̄nīs ꝛ rōnibus ꝛ actibus v̄tuz perfecte stare. Ideo dicit etiam Vegecius de re militari Scia rei bellice dimicande nutrit audaciā. Nemo enī facile metuit q̄ bñ didicisse ꝓfidit Scdo. p ip̄or viriliter pugnationē diligentem cōsiderationē. p hoc enī homo multū viriliter agitur ad ciuilem congressionē. In cuius figura hasta tradebat ansam. et cortina cortinā. Exo. xxvj Tertio per crebrā cū aduersario congressionē

Ideo dicit Cassiodorus in epla. Terribilis est hominibus conflictus si non sit assiduus. et nisi usu acquiratur certandi fiducia non habetur. Nam qđ in iuuentute non addiscitur: in maturitate non habetur. Idcirco legitur Judicum. iiij. Q dñs gentem non deleuit. vt in eis erudiret hierlm. quia per iparum impugnationez cõtinuam populus israhel magis fuit exercitatus ad bellandum. Tertium qđ facit militem strenuum est copia armature conuenientis. Hec autẽ armatura sex virtutibus integrat vt docz apostolus ad Ephes. vi. Prima est continentia que etiam congruit militibus. quia hec lumbos. id ẽ concupiscentias carnis z mentis constringat. vt dicit Greg⁹. in Omel. Tunc lumbos stringimus cum luxuriam per continẽtiam coartam⁹. Seda est iusticia quã aplus appellat lozicã. qz sicut lozica totum cozpus tegit. Ita iusticia omnes actus virtutũ dirigit: docens hominem viuere sobzie quo ad seipsum pie z deuote quo ad deum. iuste quo ad proximũ. Tertia ẽ fides circa protectionem diuini auxilij. ꝯm appellat scutum seu clipeum fidei quia reprimit z extinguit ignita tela. i. temptationes formidolosas. hũc clipeum portant milites mũdi triangularez. vt per hoc fidẽ trinitatis pfiteantur. Etiã vt super scuto pupille z vidue contineantur si bene faciunt eis. Istud scutuz in sinistro latere portam⁹ qz solum in pñti vita pugnamus contra vicia. Quarta est spes quã appellat galeam salut. qz mentẽ que caput est anime munit z robozat cõtra oñes temptationes et tribulationes pñtis vite. Quinta est charitas que pedes. i. affectiones munit z robozat. qz ipam fortiter stare z viriliter currere facit. Juxta illud Pš. cxviij. Viam mandatozum cucurri. Sexta est sapia vbi dei ꝯm gladium spũs appellat. qz suo acumine pertingit vsqz ad diuisionem anime z spũs mentem scindens z omnino eleganter diuidẽs a desiderijs carnalibus z mũdi vanitatibus z dyabolicis instinctibus. et quicunqz talibus armis virtutũ armatus fuerit faciliter poterit cũ beato Geoz. contra omnes hostes z oñia vicia triumphare recte sicut miles habens arma predicta põt se leuiter contra inimicos defendere. Circa tertium notandum q ille est fidelis mũdi miles qui pugnat p dño suo. et exponit se morti vt dñm ab inimicis liberet z defendat. Quia qdã fuit nomine stipo qui cum vidit aliquos missos ad dominum suũ occidendum ipe vestem mutauit z dñm suũ abscondit. et pro eo mortem sustinuit vt dicit Valerius. li. vi. c. viij. Sic ille est fidelis miles xpi qui certat p amore z bonore ipius sicut fecit btus Geoz. qui p amore xpi militans sustinuit mortem z passiones. et tormenta vt benedicere potuisset cum alijs martiribus. illud Pš. xliij. Quonia propter te mortificamur tota die. Sed quando milites bene certãt in cãpo et bene bonorantur precipue i pallacio. qz nemo cozonabitur nisi qui legittime certauerit ij. ad Thimo. ij. Idcirco nota. q ad legittimũ certamẽ tria requiruntur. Primo vt homo nõ solum a noxijs z a malis. Sed ab his etiaz que habent speciem mali diligenter abstineat. ſm illud apli. j. Thimo. v. Ab omni spe mali abstinete vos. et ad hanc obseruantiaz omnes fideles tenentur. Teste August. in libzo de vita christiana dicens. Ille verus christianus est: qui omnibus misericordiam facit. qui nulla mouet iniuria. qui alienum laborem z dolorem tanq̃ ꝓprium sentit. qui terrena contemnit vt possit habere celestia. qui sbuenit miseris. qui ad fletum prouocatur. qui posset dicere cum aplo. Quis infirmatur z ego non infirmor. hec ille. Scõm vt in tali conatu z diligentia vsqz ad mortẽ perseueret Juxta illud Ecci. iiij. Usqz ad mortẽ certa pro iusticia z benedic vsqz ad mortez. Quia ſm Greg⁹. in mora. Incassum bonum agitur si ante vite terminũ deseratur. Nam frustra velociter currit qui prius q̃ ad metam veniat defic̃. Ideo dicit Berñ. Absqz perseuerantia nec qui pugnat victoriam nec palmam. victor consequitur. Tolle perseuerantiam. nec obsequium mercedem habet. nec beneficium gratiam. nec fortitudo laudem. Tertium est vt in certamine nõ suam sed dñi laudem z honorem intendat. Ad qđ hortatur aplus ad Colo. iij. Omnia quecunqz facitis. In nomie dñi nostri iesu christi facite. i. ad gloziam dei. Recte sicut miles secular] in prelio qđ est dñi sui debet querere honorez dñi et non suum. Sicut fecit Joab qui dixit ad Dauid regem suum. Cum de Absolon triũphasset. Congrega reliquam partem populi ne nomini meo asscribatur victoria. vt habetur. ij. Regũ. xviij. Et ita btus Geoz. seruauit. nam virtuose et sancte viuens. Primo ab omni opere malo se totaliter custodiuit. Secundo pro fide vsqz ad mortem certauit. Tertio dei honorem in omnibus suauit. Ideo a domino audire meruit. Euge fue bone z fidelis.

Sermo secũdus De eodem.

Similis factus est leoni in omnibus operibus suis ꝓmo Macha. iij. Pli. in spe. na. li. viij. dic̃. Inter oia aialia leo apparet glorioſus

nō enī abscondit se cū persequitur in siluis nec latitat. Sed in publicū progreditur vbi a venatoribus ꝛ a canibus possit inueniri. Et cām huius audacie quere de sancto steffano in arenga huius ſmonis esto fidelis. Spūaliter hec natura leonis quēlibet instruit xp̄ianū vt tpe persecutionis seipm nō abscondat a fide recedendo ꝛ deū abnegando Mar. viij. Qui me ꝓfessus fuerit cozā hominibus ꝛ cozam generatione ista: filius hominis ꝓfitebitur eū cuz venerit in glia p̄ris cū angelis sanctis suis. Concozdat illud
A Luc. xij. Qui me negauerit cozam hominibus denegabitur cozam angelis dei. Ille aūt se abscondit ꝛ deuz negat. xi. q. iij. c. extimāt. vbi dic Quotiens vincimur vicijs atq; peccatis totiēs deū negamus. Acontra quotiens quid boni agimus deū confitemur. Ideo ſbdit Luc. xij. Omnis qui confitebitur me cozam hominibus et filius hominis confitebitur illum cozam angelis dei. Illud aduertens quidam abbas dictus serapion in li. colla. p̄n. In animo meo sp boc cō stitui vt p̄us mille ferre velim martiria ante q̄m in deū meū quōcunq; cōmittam parua crimina lia. Sic etiā b. Geoz. miles in tpe persecutionis xp̄ianoz noluit occultari. nec deū negare p infidelitatē. Idcirco bene in leone designatur. qz leo vt dicit Ysi. li. xij. est rex omniū animaliū q̄drupedum. Sic btūs Geoz. est inter alios martires p̄cipuus in numero penarū. Inter cete-
B ros martires sunt tres qui maioza supplicia p tulerunt scz Uincentius. Laurentius. ꝛ beata Katherina. Uincentius passus est in Eculij passione extensione viscerum effusionem salis confricationem. Laurentius ignis adustionē. Katherina cozpozis rotationē. Sz bec oīa passus est similiter btūs Geoz. et maiozem legit pertulisse penam scz illozum martirū persona fuit tēpoze martirij conseruata. vt beatus Laurenti⁹ in tribus diebus ꝛ sic de alijs. Passio aūt beati Geozij vt tenent alique legende multis annis i quibus multotiēs dr infectus ꝛ sp diuina gratia suscitatus. Sicut etiā leo in venatione nō se abscondit. sed voluntarie vadit ad locum vbi possit a canibus inueniri. Sic btūs Geoz. tēpore tribulatiōis martiriuz noluit occultari: sz voluntarie ad conspectum, psilijt Dacioni dicēs. Oēs dij gentiū demonia dñs aūt celos fec. ps xcv. Jō canit de ipo. sanctus Geozgius tozmē tozum videns genera diuersa parari constāter accessit ꝛ letus sustinuit supplicium mortis. De ipo etiā pōt exponi illud. ij. Mach. vi. Iste gloriosam mortem magis q̄ odibilem vitam āplectens voluntarie p̄cibat ad supplicium. Jō cōuenienter possunt de ipso assumi p̄libata verba. Similis factus est leoni. In quib⁹ a duob⁹ laudatur. Primo a foztitudine vigozosa. Ibi similis factus est leoni. Secūdo ab opatione virtuosa. ibi. in operibus suis. De primo ē notandum dicunt naturales q̄ catuli leonū secuntur mozes parentū. et foztitudinē atq; audaciaz cō trahunt aut assumūt ab eisdem ſm illud Poete Sequitur patrē sua p̄oles. Spūaliter per Leonē xp̄s intelligitur. Juxta illud Apoc. v. Uicit leo de tribu iuda radix Dauid. Jp̄ius catuli sūt martires glioſi quoz p̄ncipalis ē glioſus Geoz. ꝛ ꝓspicuus. Sicut de ipo canit sancta ecclia Inter martires b. Geoz. effulsit fidei puritate cōspicuus. Iste igitur similis factus est leoni xp̄o regi suo. et secutus est eū foztitudine ꝓpter duo. Primo ꝓmissionē premij. Naturale est enī quādo catulus leonis sperat ꝓsequi p̄ede p̄mium sequitur eo citius patrem suum. Idcz vide
C mus ad experientiam quando rex terrenus p̄mittit militi magna dona tunc eo foztiter pugnat cum hostibus. et contra inimicos animat. Sicut figuratum est. j. Regum. xvij. vbi legitur q̄ Golias vir spurius altitudinis sex cubitoruz et palmo clamauit ad filios israbel. Elegite ex vob virū ꝛ ineat mecū singulare certamē si percusserit me erimus ſui vobis. Si aūt ego p̄ceualuero ſuietis nobis philisteis. Quod audiens Saul ꝛ omnes viri eius timuerunt ꝛ fugierunt Emisitq; Saul, pmissum dicens. Uirū qui percusserit philisteum dotabit rex diuitijs magnis. et filiam suam dabit ei. et domū patris eius facit et absq; tributo. Audiens Dauid hos ſmones qui erat adolescens pulcher ꝛ ruffus ait. Quid dabit viro qui percusserit philisteū hūc. et tollat obp̄obriū ab israel. et referebat ei ppls eundem sermonem. Abijt ergo Dauid audito p̄omisso ꝛ collegit quiq; lapides limpidissimos. i. planos de torrente. ꝛ misit in petrā ꝛ ꝓcessit cōtra philisteū. quod videns ille despexit eum dicens. Nūquid canis ego sum q̄ tu venis ad me cum baculo. ad quē Dauid. nō inquit in gladio nec basta saluat dñs. Sed ipsius est bellum Tulit ergo lapidem in funda iecit. et percussit eum in fronte. et infixus est lapis in fronte eius. ꝛ cecidit in faciem suam super terram quem Dauid gladio suo p̄op̄rio interfecit abscindendo caput eius. Ex hac figura patet veritas p̄dictorum. Spiritualiter dñs noster Jhesus christus est rex pacificus. et rex regum ꝛ dominus dominantium Apoc. xix. Jō tanq̄ ditissimus rex p̄omisit suis militibus dare cozonam glozie si firmi essent in fide dicēs. Apocalipsis. ij. Esto fidelis vsq; ad mortē. et dabo tibi cozonā vite. et nō solum cozonā: sed ꝛ gentes ꝛ regna. iuxta illud Apoc. ij. Qui vicerit dabo ei potestatem super gentes ꝛ regna. Et erit regens illas.

et dabo illi stellam matutinam.i.corpus glorifi catum claritate refulgens. Hoc audiens beat⁹ Geor. fortiter pugnauit ⁊ vires suas demõstra uit. Quando pplin silene ciuitatis a dracone li berauit. postea diabolũ cũ mẽbro eius Dacia no prefecto viriliter supauit. ita vt ipe Dacian⁹ testaret dicens. deficiens moriar. qz ab hoc bo mine cerno me supatum. Scõm qõ animat mili tem fortiter pugnanduz est sedulitas fuicij Na turaliter est qñ leo laborat fortiter ad predam capiendam tunc catuli illius animantur ad escam querendam. Sm illud ps̃. ciij. Catuli leo nũ rugientes vt capiant escam sibi. Ita etiã vi demus qñ rex tpalis sollicitus est ⁊ strenuus i bello milites sui fortes fiũt ⁊ aiantur ad hostib⁹ resistendũ. Figura legitur in histo. Alexandri. Postq̃ Alexander vicit Dariũ regem psarum. et regnũ eius sibi sbiugauit venit contra eũ rex q̃ audiẽtes milites eius dixerũt. sufficit nobis q̃ sbiugauim⁹ Alexandro persidam. ammodo dimittemus euz eat ipe quo vult. Qõ pcipiens Alexander dixit eis Recordamini qñ venimus pugnare in cãpis. ⁊ ego solus steti ante omnes ⁊ p oñibus solus pugnaui. et p saluatione vr̃a et totius regni solus periculis me exposui. hec eo dicente erubescebant milites petentes veniã dicẽtes ammodo vita nr̃a posita est in manib⁹ tuis qõcunq; volueris fac. q. d. Nos tecũ para ti facere sumus. Jõ valde nccium est dñis ma n⁹ apponere ⁊ negligentes ñ esse. qz dic̃ Arist. li. Ycono. Dñis existentibus negligentibus im possibile est suos esse sollicitos. Spũaliter do minus noster iesus xp̃s solus pũgnat more Al lexandri. p nobis ⁊ salute aiarũ nr̃arũ. Sic̃ pro se testat̃ Ysa. lxiij. Torcular scz passionis cal caui solus ⁊ de gentibus nõ est vir mecuz. Fuit etiã in labore ab infantia. Sm illud ps̃. lxxxvij Paup ego sum ⁊c̃. Ipe enĩ retinuit oia castella vndiq; pugnãs cũ diabolo. et a cordibus hoim expellens. et tñ fatigatus q̃ pre lassitudine se det super fontem Joh̃. iiij. vbi legitur. Jesus fa tigatus est ex itinere ⁊ sedebat sup fontem. Iste igitur labor regalis xp̃i erat causa fortitudinis b. Geor. et laborus q̃ tam fortiter ptulit passio nes. ppter nomẽ eius Nã potuisset frui delicijs huius mũdi si voluisset. Sed labore ꝓsiderato i rege oñia gaudia mũdi postposuit ⁊ obprobria sustinuit. Et potest dicere cũ ps̃. lxviij. Propt̃ te sustinui obprobriũ operuit ꝓfusio faciẽ meaz Et similiter fortes labores sustinuit tormẽtorũ Ita vt dicere potest cũ Eleazaro. ij. Mach̃. vi. Dñe qui habes sanctã sciam manifeste scis: qz cũ a morte possim liberari duros corporis susti neo labores. Scõm vero aiam. ppter tuũ amo rẽ libenter patior ⁊ adolescẽtibus exemplũ fo te relinquam. Quantuz ad scõm cõmendatur btũs Geor. q̃tum ad operationem virtuosam: cum dicitur in operibus suis. Circa quod no tandum virtuosi ⁊ boni domini seculares mili tes habentes virtuosos nolunt malos ⁊ inmo rigeratos habere in suis curijs. Quia dicit Sa piens Ecclesiastici. xiij. Omne animal diligit sibi simile. et homo similem sibi. Nam boni dili gunt bonos: mali autem malos. Exemplum de Dauid. ps̃. c. Ambulans in via immaculata h mihi ministrabat. Exemplũ secũdi habetur Nu meri. xxij. De Balach rege qui sibi sociauit ma lum prophetam Balaam. Mystice Christus dominus est optimus ⁊ virtuosissimus omniuz Quia Mathei. xviij. Nemo bonus scilicet essen cialiter nisi solus deus. Idcir co bonum. et vir tuosum habuit militem bea. Geor. Qui similis factus est ei in operibus suis Et notandum q̃ Christus rex quattuor habuit virtutes saluta res in quibus ipsum beatus Georgius imitat⁹ est Prima est q̃ domũ patris sui in magna reue rentia habuit. qõ patet Mathei. xxi. Quia eie cit ementes ⁊ vendentes de templo dicẽs. Do mus mea domus orationis est. Et sb̃dit Mat. xxi. Non sinebat vt quisquis transferret vas p templum. Ideo dicit ps̃. lxviij. in persona do mini. Zelus domus tue comedit me In hac vir tute beatus martir Georgius christum regem suum imitabatur quando domũ dei in cura ⁊ re uerentia docuit habere vt dicitur in legenda. et potuit dicere cum ps̃. xxv. Domine dilexi de corem domus tue ⁊ locum habitationis glorie tue. Sed sic heu non faciunt milites terreni nõ est eis cura quomodo ecclesiam possunt defen dere ⁊ procurare. Sed magis student qualiter possint res ecclie auferre ⁊ spoliare sibi retinen do. et isti vtiq; sacrilegiũ cõmittũt. Teste cano ne. xvij. q. iiij. c. sacrilegium vbi dicitur. Sacri legiuz est si qs qõ venerabilibus locis relinqui tur prave voluptat[i] studio temptauerit suis sti pendijs retinere. iõ tales puniũtur a deo. Nam legit̃ in li. de mira. b. v̄ginis. qdã miles ⁊ iudex rome noie Steffanus tres domos sancti Laurẽ tij ⁊ vnũ ortũ sancte agnetis violenter abstulit et ablata iniuste possedit. accidit aũt vt morere tur ⁊ ante iudicium dei duceretur tunc sanctus Laurẽtius cernens eum cum magna indignati one ad deum accessit et tribus vicibus brachi um eius durissime strinxit. et dolore nimio cru ciauit. Sancta virgo Agnes cum alijs virgini bus in eum respicere noluit. Tunc iudex super eum sniam ferens dixit quoniã aliena abstraxit munera accipiens veritatem peruertit in locuz Jude eum tradam et nisi sanctus proiectus co ram iudice pro eo interc̃ssisse t damnatus hic

miserabiliter fuisset. Orationibus igit eius con cessum fuit sibi vt ad corpus rediret. et tūc ap paruit brachium eius adustū. et illud signū ap paruit q̄ diu vixit. et sic ablata restituit z pñiaz egit. Secunda vtus xp̄i regis est vt sacerdotes honorauit qđ patet Luc. xvij. vbi dr̄ q̄ decem leprosos misit ad sacerdotes dicens. Ite osten dite vos sacerdotibus Sup quo dicit b. Aug⁹. in li. de bap̄mo puloz. et habe. j. q. j. c. Nōne. Q̄ in isto xp̄s sacerdotes licet malos honorauit in hac vtute secutus est ip̄m b. Greg. qñ do cuit regē ciuitatis silene. et totū insup populuz vt honorarent sacerdotes q̄ instinctu spūs san cti sciuit scriptum Ecci. xvij. honorificate sacer dotes. Sed sic nō faciūt nostri militares. Sed clerū z presbiteros odiunt z eis inuident. Con tra quos dicit btūs Greg⁹. Peyus malum non estimo q̄ xp̄ianis inuidere sacerdotibus. Et hr̄ xi. q. j. in cano. de psona. et se. et similiter b. Je roni. ad rusticū monachū. in epla. aduersus p̄ sbiteros accusationes nō recipies. nō eni stati de pfecta etate credendum est. Tertia vtus xp̄i q̄ libenter diuina audiuit. qđ patet Luc. ij. Ubi legitur q̄ cū parētibus suis iuit ad diem festum Ibidem officiū vsq̄ ad finez audiendo. In quo ip̄m b. Greg. est secutus qñ docuit regē z po pulū vt diuina libenter audirent ꝓtra qđ faciūt multi qui in diebus dñicis nolunt diuina audi re. aliqui si audiūt nō tñ vsq̄ ad finē p̄seuerant peccantes ꝓtra p̄ceptū eccl̄ie. de ꝓse. distin. j. c. Missas. Ibi dicit canon. missas totas ppło ca tholico audire precipimus vt ante benedictiōz sacerdotis egredi populus nō presumat q̄ si fe cerit ab epō publice ꝓfunditur Glo. i. grauiter corripiat vel excōicet nisi necēitas sūsit. Quar ta virtus xp̄i q̄ pauper memor fuit quod patet. Math. xv. Qñ dixit misereor sup turbā. q̄ tri duo iam sustinēt me z nō habent quid māducēt et si dimisero eos ieiunos deficient in via. Idez patet Joh. vi. Cum saciauit quiq̄ milia homi nū ex quiq̄ panibus z duobus piscibus. Hanc virtutē imitatus fuit b. Greg. Quādo nō solum pauper a draconе oppressor memor fuit. Sed qñ docuit regē a se cōuersum vt pauper memor esset. Ideo cepit sicut Jesus mgr̄ suus facere p̄ us. et post hoc docere alios. Rogemus.

Sermo i die aplor̄ Philippi z Jacobi.

Non turbetur cor vestrum neq̄ formidet Joh. xiiij. Dicūt naturales q̄ hō passio nibus occupatus z tribulationibus non potest discernere verum z falsum: nec celestia misteria intelligere. Nec etiam est dispositus verba phi losophie audire. Juxta illud Aristo. dictum. j. Ethicor̄. Passionū secutores inutiles sunt phi losophie auditores. Recte sicut ait Amandus in horalogio Sapie. li. j. Tristes non sunt apti ad percipiendum armoniam. Naz letos redd̄ letiores z tristes tristiores. Sic est de turbatis animis q̄ non possunt percipere archana quod probat venerabilis Boetius de ꝓsola. li. j. met. vlti. triplici exemplo. Primū tantum vult Sol et luna z stelle que quo ad se semper lucēt. Sol tamen in nocte obfuscātur per interpositionez terre. Sic etiam stelle in die obtenebrantur p̄ pter lumen solis. similiter propter obscurarum nubium interpositionē. Sic intellectus noster qui est lumen quod deus infudit anime. vt habe tur. iij. Politicor̄. impeditur per turbationez dolor̄. Scōm exemplum. Recte sicut aqua ma ris clara manens visus potest eam penetrare z videre quid in fundo continetur. et cuz turbat obstat visui. Sic animus hois quietus a turba tione passionū nō impedit iuditio rōnis. Sec⁹ aūt est si ē turbatus. Tertiū exemplum aq̄ cur rens de altis montibus libere z sine impedimē to directe pcedit. Sed per obstaculum rupis i peditur. Sic ipa ratio libera nō impedita obsta culo alicuius passionis recte iudicat. Si autem obiscitur rupis affectionum impeditur in iudi cio veritatis. Quia loquitur in vita phorum. Q̄ socrates noluit verberare suuz dūmodo fuit iratus. Sic etiā legitur de quodā rege qui cum turbatione cogeretur consueuit totū numerare alphabetū in digitis anteq̄ verbū cuiq̄ dicerz et hoc ideo fecit vt illa tribulatio interim cessa ret. Ideo qui verū vult discernere debet animū a turbatione excutere. Jubente Boetio. j. libro de ꝓso. met. vlt. Tu quoq̄ si vis cernere verum lumīe claro gaudia pelle. pelle timorē Spemq̄ fugato. nec dolor assit nubila mēs est hec vbi re gnāt. Idcirco verus agricola christus depulit tristiciā de corde suoruz discipulorum vt serere possint vbū suū z ip̄m possent intelligere. Ideo dicitur nō turbetur cor vestrum in quo tria tan gunt. Primo ꝓsolatus est eos ibi. non turbetur cor vestrum. Secundo ipsos benigne increpa uit Ibi tanto tempore. Tertio recessus sui utili tatem reserauit. ibi. si enim. Circa quod notā dum. videmus naturaliter q̄ celum corporeuz diffundit. et resumit eandem aquam per vapo res. Quia dicit Aristoteles libro secūdo Me theor̄. et Albertus libro quarto. Q̄ sol virtu te caloris attrahit vapores vsq̄ ad mediam re gionem aeris. Vel secundum alios ad infimam partem medie. Et infrigiditate loci in nubez conuertitur. et vlterius in nubem condensatur.

Ut guttatim descẽdit. et eadem aq̃ descensa itez resumit solis p ealorẽ. Mystice sic fecit christꝰ Nã ꝑus infudit pluuiã tristicie ad corda suorũ discipulorz. z hoc cũ q̃ttuor vbis q̃ eis dixit añ passionẽ. Primũ fuit vnus ex vobis me tradet. et posuit Matth. xxvi. et Joh̃is. xiij. Scõm: omnes scandalũ patiemĩ in me ĩ ista nocte. Mat. xxvi. Tertiũ anteq̃ gallus bis cãtet ter me negabis. vt hr Matth. xxvi. Nam videntes hunc virũ Petrũ qui erat sanctitate prestantioz. fide robustioz: amore deuotioz. fm Berñ. Xpm negaturũ oñes timuerũt vt nõ possent stare cum firmioz casurus esset Quartũ vbũ fuit filioli ad huc modicũ vobiscũ sum. Sed cito tollar a vobis p mortem. et hoc multũ doluerũt: nam cristũ multũ amauerũt. ita etiã q eius nõ potuerũt pñtia carere. qz dic̃ Aristo. j. Ethicorz. Unicuiq̃ est delectabile illud qđ amat. Et. ix. Eth̃. dic̃ presentia amicorz delectabilis est tam in bona fortuna q̃ in mala. In mala qz tristati aleuiant ꝓdolentibus amicis In bona qz delectabile est conuersari cũ amico. Ideo fm Berñ. ceperunt ꝑmeditari oñia bona eis exhibita ꝙuersatiões vborz z ꝑmonũ dulciũ z multorz miraculorum et sic de alijs. et hoc perpendẽs Jesus q̃ ait fm ps̃ xliij. Nouit absc̃dita cordis. resũpsit ab eis illius magne tristicie dolorẽ. Cũ ꝓposuit eis pñtia dicẽs. Nõ turbet cor vr̃m. Et dicit beatꝰ Berñ. Nz pie credi pt dñm cũ eis fleuisse z flenẽ hec vba dixisse. Et ẽ notandũ q turbati fuerũt ꝑncipaliter ꝓpter duo qz dolorosum fuit eis carere melliflua ꝙuersatione sua. et hãc carentiã intellexerũt p hoc q dixit: adhuc vobiscuz modicũ sum. et ꝓpter hoc dixit eis id qđ sequit credite in deũ z in me credite. q. d. fm Berñ. ĩ dapibus paschalibus ego manifestaui deitatẽ meaz q vtiqz resurgã quia nõ solum homo suz. sz deꝰ et homo: z cũ patre vnũ. q. d. Ego qui lazarum resuscitaui Joh̃is. xi. Et filiam archisynagoge Matth. xix. Necnõ filiũ vidue in naim sic volo meipm resuscitare z non in morte ꝑmanere. fm illud Joh̃is. ij. Soluite tẽplum hoc scz corpus mei. et in triduo recdificabo illud. Secũdo turbati fuerũt ex timore dãnationis qđ sumpserũt ex his verbis Matth. xxvi. Oñes scandalũ patiemini in me in ista nocte. et ad Petrũ: anteq̃ gallus cantet ter me negabis. Nã sic cogitabãt o si maximus cadet inter nos z damnabitur. qđ tũc de nobis fiet. cõtra hoc dixit eis ꝓsolatorium Jn domo patris mei mansiones multe sunt q. d. hac nocte a me fugietis tũ ex hoc ñ dãnabimini. Sed reuocabo vos ad domũ pris mei. qz estis predestinati de quibus dicit Aug. in li. ꝺ fide ad Petrz Firmissime tene predestinatos perire nõ posse. Idẽ de pe. di. iiij. in. c. ĩ domo pris mei. Predestinatus nõ pot perire nec dãnari. Ulterius est notandum dic̃ Aristotl. viij. Pollit. Oñia amamus amãda scz ꝑmo magꝭ naturale est q pr̃ amat filios sz tamen magis ꝑmogenitũ. Idẽ videmus de aialibus irrationalibus. q plus diligũt fetũ ꝑmo natũ. Ita pr̃ celestis dilexit oñes homies tanq̃ filios suos fm illud Joh̃. iij. Sic deus dilexit mũdũ. i. homines mũdanos plus tũ dilexit ꝑmogenitos in fide scz aplos. Jꝺ pre alijs ꝓsolatus ẽ eos cum dixit. Nõ turbetur cor vr̃m. et aliq̃ missalia habent additã illã pticulã neqz formidet. Hoc etiã in antiquis ostendit. Nam legitur Geñ. xxviij. Cum Jacob fugeret Esau fratrẽ suuz. z esset in tristicia statim ꝓsolabat eũ dñs cũ vidit scalam cuius summitas celum tangebat z angelos dei ascendentes z descendentes. Itẽ. iiij. Regum. xix. legit̃. q ꝓsolatꝰ est Ezechiã q̃ obsessus fuerat a Sennacherib. clxxxv. armatorz. Itẽ Daniel ꝓsolatus ẽ in lacu leonũ p ꝓphetã Abacuc Daniel. vi. Item Susannã ibidem. c. xiij. Sic z nos ꝓsolabitur post tribulationes nostras. Sicut de hoc dixit Tara Tobie. iij. Post lachrymationem z fletum exultationem infundas. Et fit tũc quando dicitur. nõ turbetur cor vestrum q. d. Ego q̃ interdum infundo tribulationes potens tamẽ sum eas resumere Ideo dicit beatus Amb. in li. orationũ. ꝓsolationẽ a te bone Jesu iugiter expectamus que mala nostra omnia ab breuiat alleuiat in gaudiumqz mutat. Dicit notanter in deũ creditis: z in me credite. q. d. fm Glosam. Augꝰ. Si in deum creditis ꝓfs est q ĩ me credere debeatis q nõ esset ꝓsequens si cristus deus nõ esset. Et mgr̃. j. sniarũ. xxiij. disti. differũt credere deũ: credere deo z in deũ. Credere deum est credere q deus sit. Credere deo est credere vera que deus loquitur. Et sic mali etiam credunt. Sed credere in deum est credendo deum amare. Et per amorẽ ei adherere. qđ soli boni faciunt. Ideo dicit credite in me. id est credendo me amate. Et subdit premium ipsum amando dicens. Jn domo patris mei mlte mãsiones sunt. i. diuersa premia vel distinctiones premiorz fm qualitatem amantium Sed non ẽ hoc respectu dei. Sed respectu operantiuz. fm merita sua. et be perceptiones diuerse dicũtur mãsiones. Sicut mlti q̃ sederẽt ad vnã mensam et tñ iuxta diuersas cõplexiones vnũ ferculum vni aliter sapit q̃ alteri. Nam albi homines libenter dulcia comedunt vt lacticinia. Sed colerici amara. Sic q̃uis ibi habebunt premium equale essentiale non tũ accidentale. Quia fm aplm. j. ad Chorinth̃. xv. Stella differt a stella

in charitate. vnde q̄ h̄ deū dilexerūt ibi clarius faciem eius videbunt. Et tamē ſm glozioſuz doctozem Aug⁹. Tantus erit ardoz charitatis in ſanctis q̄ vnuſquiſq; gaudet ſe i altero accepiſſe q̄ in ſe non habet. Recte ſicut pes non inuidet oculo vel capiti. Et ſicut filij ruſticozum non curant ſi vtantur cibis pueroz̄ regū. Ad idē dat exemplū Aug⁹. de puis vaſis t magnis quozū quodlibet dū impletur non poteſt amplius capere. Et ſicut angeli in ſuperiozib⁹ chozis clarius vident deum. Sic t illi qui eis ſociabuntur. et be manſiones ſm electionem ſunt ab eterno create. ſm illud Math̄ .xxv. Uenite benedicti patris mei poſſidete p̄paratū vobis regnū añ cōſtitutionem mundi. Tunc ſb̄dit declarando .q̄ be manſiones ſunt ſufficientes dicēs. Si eo minus dixiſſem vobis ſi aliquid eſſet minus illo dicto p̄cedēte de manſionibus ad ſaluandos recipiendos dixiſſem vobis ſcz vellem aſcendere et parare. Uel ſic. ſi eſſet aliter plus vel min⁹ dixiſſem vobis q̄ vado parare vobis locū. Hic poſſet dicere aliquis p̄us dixit dñs quo nihil eſſet minus t nulla carētia Et tñ dicit vado parare. Et ſi fuit ſufficiens cur aūt eſſet p̄parandū Ad hoc rñdit. nihil deficit rōne p̄deſtinationis et vt nos defuire poſſemus voluit x̄ps pati .vt ſic ſua ſuppleret paſſio q̄ opera noſtra de cōdigno non poſſunt. Et nunc quid facit dominus i celo. certe nihil aliud q̄ nobis infundit gratiaz qua mediante digni crimus accipere per merita que ab eōno ſunt per p̄niam diſpoſita. Et ſm Bern̄. quotiens ergo vouemus t oramus ille p̄parat nobis locū. Quia dicit Joh̄. xv. ſine me nihil poteſtis facere. Uel ſm Aug⁹. p̄parat nobis ex hoc q̄ iam abſtraxit ſuam humanitatez q̄ fides multū augetur ex hoc q̄ ñ videmus et credimus. Et ſequitur. Si. i. q̄ abiero et p̄parauero vobis locū iterū venio ad vos ſcz in fine mortis veſtre t accipiā vos ad meip̄m. et vbi ſum ego vos ſitis. Ex hoc patet q̄ diſcipuli potuiſſent potius exultaſſe q̄ lachrymaſſe t de ſalute eoruz gaudere ſm illlud Eccl̄i. ix. Uade comede panē tuū in leticia. quia deo placent opa tua. Uel dic q̄ nō vult redire. ppter ſalutē anie quia anima iuſti poſt mortē ſtatim ſaluabit̄. ſm illud Sapie. iiij. Juſtus ſi morte p̄occupatus fuerit in refrigerio erit permittet enim redire in die iudicij ad ſalutem corpoz̄ per reſurrectionem. Hic fuerunt quidam heretici dicentes. Q̄ ſancti non peruenīt ad ſalutē in anim⁹ vſq; ad nouiſſimū diem. Contra quos apoſtolus ad Philip. ij. Cupio diſſolui t eſſe cū chriſto. Hic dubitatur an homo ex merito condigno poteſt mereri vitam eternam .ex quo hic dicit vbi ego ſum illic t miniſter meus t̄c. Reſpondet ſanct⁹ Thomas in p̄ma ſcē. q. vltima. Nemo ex merito condigno nec ex gratuitis nec naturalibus donis poteſt mereri vitam eternam .Quia vita eterna eſt ſupernaturale bonum a natura incōp̄henſibile. Unde ſi vnus homo haberet omnium merita adhuc non eſſet dignus. quia oculus non vidit nec auris audiuit nec in coz hominis aſcendit que p̄parauit deus diligentibus ſe. Ibi enim verificatur illud .iij. Reguz. x. Uix media pars ſapientie eſt mihi narrata. Ut dicz quilibet ſaluatus ſm Hugo. de archa miſtica. Seruaſti bonum vinum vſq; huc .Et ergo non ſunt condigne paſſiones huius ſeculi ad futurā gloriam t̄c. Ad Romanos. viij. Sed ex merito congruo quia congruum eſt poſt q̄ homo ſuum poſſe fecerit q̄ dominus ſuppleat imperfectum Et ſequitur: quo ego vado ſcitis .Dicit ei Thomas. Neſcimus quo vadis. et quomodo poſſumus viam ſcire. Sed diceres. hec ſunt cōtraria Dominus dicit viam ſcitis .Et Thomas reſpōdit. Neſcimus quo vadis. Ad hoc reſpondetur Dicit Plinius p̄mo phi. Q̄ cognitio incipit a communioribus vt pueri vocant omnes viros patres t omnes mulieres matres poſtea iudicant de ſingulis. Et primo quando videmus aliquem hominem venire agnoſcimus. p̄mo homine. ſcō maſculum. tertio Petrum vel Johā nem. Sic hic intelligitur q̄ apoſtoli in cōmuni ſciuerunt q̄ vtiq; vellet redire ad patrem. Sed Thomas dicebat cū ceteris de certitudine viequā neſcierūt. Ideo dicit ei Jeſus. Ego ſum via veritas t vita. Nemo venit ad patrē. niſi p me. hec eſt porta ſm Gloſam ad vitam eternam. ſcilicet chriſtus per quem ſm Hugo. Oñes patres iuſti intrauerunt credens chriſtum incarnandum. Ideo Judei t pagani damnantur .q̄ non habent viam. Unde Auguſtinus de verbis domini inquit. aſſumens humanitatem factus ē via ad diuinitatem. Et intelligitur ſic ſm Bernardū. Ego ſum via per quaz eſt ambulanduz. veritas per quam eſt feſtinandum. vita in qua ē manendum. Uel ſic. Ego ſum via ſine erroze veritas ſine falſitate. vita ſine morte. Uel ſic. ego ſum via in exemplo. veritas in promiſſo. vita in p̄mio. Hic timeat ſuperbus qui non amat viam in exemplo. Iſta via habet tres ſemitas. Prouerbioz. iiij. Ducam te per ſemitas equitatis quas ſi ingreſſus fueris non artabuntur greſſus tui. Et currēs nō habebis offendiculū. Prima ſemita eſt paupertas voluntaria. Secūda obedientia tertia caſtitas Et hec eſt arta via ad celū Math̄. vij. Si quis igitur vult intrare in celum oportet ire p̄ viam x̄pm. quia hic dicit

Nemo venit ad patrē nisi p me tanq̄ p viaz directā.et vere felix est ille hō qui vadit per hanc viā.qz vticz intrabit regnum celozum.

¶ De inuētione sancte crucis Sermo.

QVí me iuenerit inueniet vitā:z hauriet salutem. a dño Prō. xxiiij. Scribit Jsi. li. xvij. de q̄dam arboze que perfidens dicitur.et est in Jndia.et hec pfert fructus dulcissimos. ad hanc volant columbe.et de fructu eius comedunt sero z manē. Draco aūt qui est inimicus columbaz natu rales insidias ponit eis.z cū ad arbozē volant eas transgluciat z occidit z comedit. Sed draco intantum timet arbozem q nec vmbram audet attingere nec in ea latitare. Si autē vmbra attenditur ab oziente draco ad occidentē declinat et econtra. Et hoc naturaliter perpēdētes columbe semp in vmbra arboris manēt.et sic a dracone sunt secure. Sed qñ arbozē dimittunt z vmbrā eius,ptinus deglutiūtur. Spūaliē per hanc arbozē nobilem sancta designatur crux ō qua dicit btūs Greg⁹. i hymno. Crux fidelis ī ter oēs zē. Jpa crux figurata ē p arbozē quā A vidit Nabuchodonosoz Daniel. iiij. Jn medio terre cuius altitudo ad celuz ptingebat.et aspectus eius vsq̄ ad fines vniuerse terre. Folia ei⁹ pulcherrima.fructusq̄ ei⁹ nimis dulc. Et esca vniuersoz in ea. Subter eam habitabant bestie et in ramis volucres celi conuersationem habebant. Sic sancta crux erat plātata in medio terre fm illud Ps̄. lxxiij. Opatus est salutē in medio terre:hoc est in sancta cruce. Altitudo eius ptingebat ad celum qz oēs iusti z electi in pte ctione sancte crucis ascendunt celos a demonibus defensati.aspectus eius ad oēs terras .qz oēs fideles habent respectum ad sanctā crucem cū sint in aduersitatibus constituti. z nō solum fideles.sed interdum infideles.vt patet infra de Judeo. Jn hac arboze sancte crucis est esca oīm hoīm. Jbi peccatozes habēt escam redēptionis.qz in ea sunt misericorditer redēpti. Penitētes habēt escā suppletiōis . qz qō nō pt penitēs suppleat amara passio dñi nr̄i ihesu xpi crucifixi. Ad hāc arbozē pretiosam volare dēt colūbe.i.deuote aie. Si volūt hre vitā eternam Scdm q̄ xps ammonet Cant. ij. Surge,ppera amica mea:columba mea formosa mea et veni. Debētq̄ simul venientes in vmbra.i.in,ptectiōe illius sedere sic fidelis hec aia q̄ dic Cant. ij. Sub vmbra illius quā desideraui sedi z fructus illius dulcis gutturi meo .Sciebat enim deuota hec ania.q sb vmbra illius arboris sancte crucis secura esset qz draco infernalis diabol⁹ multū timet arbozē sancte crucis. et sb vmbra eius nō audet apparere timet enī baculū cū quo est pcussus fm illud Ysa. iij. Pauebit assur vga pcussus.vbi p assur intelligit diabolus. Jō dicit b. Aug. in laude crucis in p̄ncipio.o nomē crucis occultū misteriū. Jn noie enī crucis pax datur. O crux que hoiez deo iunxisti.et a dñio diaboli captiuitatē magnifice segregasti. Et dira serpentis venena salutari poculo depellis .Ex quibus verbis beati doctozis apparz q arboz sancte cruc defendit columbas.i.deuotos homines a dracone infernali. Jō volentes esse securi fugiant ad eam. Jdeo dr̄ in verbis p̄missis Qui me inuenerit inueniet vitā Jn quibus duo describūtur. Primo vtilitas cruc operosa .ibi inueniet vitam. Secundo illius inuentio grosa qui me inuenerit. Primo dicitur q in his vbis describitur vtilitas crucis z virtus operosa cū dicitur:inueniet vitā z hauriet salutem a domino vt sit ordo transpositus. Circa qō est notandum fm doctozes sanctos quattuoz inueniuntur vtilitates sancte crucis. Primo defendit a B lupo infernali. Quod probatur in naturalibus quando homo insequitur a lupo debet se ad terram inclinare z facere crucem lupovidente.tūc lupus eum fugit z ammodo nō insequitur.quia hoc facit timorem lupo q homo capit et parat rethe ad capiendum. Spiritualiter crux christi est muscipula diaboli siue rethe. Teste b. Aug. Detendit redemptoz noster diabolo cruc muscipulam vbi posuit quasi escam corp⁹ z sanguinem Jō timet capi a cruce xp̄i z fugit.et ergo si homo vult vt lupus infernalis ille ab eo fugiat: inclinare debet se in terram humilitatis. et sibi crucē domini imp̄mere. et sic procul dubio optet diabolum ab eo fugere Quia crux per cytaram Dauid est figurata. De qua legitur. j. Regū. xvi. Saul rex a spū malo vexabatur .Dixerūt ad eum Fui sui.spiritus dei malus exagitate.ideo iube querere virum scientem psallere. z inuentus est Dauid.qui citarisabat ante Saul. et spiritum malum effugabat. Spiritualiter ille Saul interpretat superbus.et significat peccatozem quem exagitat spiritus malus si vult ab eo liberari querere debet Dauid qui interp̄tatur desiderabilis.et significat predicatozem. qui debet predicare cozam eo in cythara.id est narrare vel tangere laudes crucis vt sic spiritus malus effugetur. ¶ Jdeo dicit beatus Augustinus in sermone de laude crucis. crux christi a nobis expellit exterminatozem Si tantum coz nostrum habet deum inhabitatozem. D Jdcirco etiam docet nos papa Jnnocentius ī sua summa. q in inceptione cuiuslibet operis

virtuosi ne diabolus impediat pectus est signaculo sancte crucis muniendum. Quia dic̃ canō in .c. Ecclesiasticarū dist. xi. Salubre est fidelibus signaculo crucis insigniri. et nō solum est salubre xp̃ianis. sed infidelibus ⁊ iudeis crucis
E xp̃i inimicis. Refert enī b. Greg⁹. in dyalogo. Judeus q̃dam iter faciens ⁊ sole occidente iuit ad quoddam templum appollinis vt quiesceret. Et licet nihil virtutis crederet in cruce esse tamē more xp̃ianorū se signauit signo crucis. Nocte igitur media. vigilans vidit sb̃ito multitudinem magnam demonū venientiū ⁊ vnū ex eis quasi prelatum ceteris. Inter cetera aūt in quit. quis nam esset qui in illo angulo templi iacere p̃sumpsisset. Quē maligni spūs intuētes. et signo crucis signatum mirātes dixerunt. ve ve vas vacuum: sed signatum. et sic illa turba demonuz disparuit. Secundo crux christi emollit dura. qō patet in natura. Dicit enī mgr̃ ppretatū libro. xvij. Oz quedam est arbor dicta Aloe que reperitur in magno flumine babilonie que cuidā iūgitur fluuio paradisi. Et a pluribus creditur q̃ inter arbores paradisi oriat̃. et casu aliqno. vel impulsu inde deducta sit. Et dr̃ a quibus dam q̃ habet virtutē mollificandi dura ⁊ facere ea fluida. Spūaliter per hanc intellige crucē sanctaz hec enī ad instar huius ligni oztum habuit de paradiso. q̃ angelus Ted dedit ramū vt plantaret super patris sepulchrum. vt habetur in legenda huius. et postea inuenta fuit in piscina, probatica. Jdeo nunc habet virtutem dura cozda mollificare ⁊ ea fluida facere. Veste Origi. quē non emollit ad fluendum peccamina dulcis iuictissime crucis dn̄i memoria. Et hoc figuratum est in virga Moysi Numeri. xiiij. vbi legitur Filij israel venerunt in desertum Sur. vbi non inuenerunt aquas Uenientes igit̃ aduersus moysen ⁊ fratrē eius Aaron. et versi in seditionē dixerunt Cur induxistis nos in solitudinē vt nos et iumenta moziamur. quia hic non est aqua ad bibendum. Quod audientes Moyses ⁊ Aarō in tabernaculo cozruerunt in terrā se, psternentes ⁊ dicentes. Domine deus audi clamorē populi huius: ⁊ aperi ei thesaurū tuū fontez aque viue vt saciati cessz murmuratō. apparuitq̃ domini glia sup eos. et dixit dn̄s ad Moysen. tolle vgā ⁊ congrega pplm tuū ⁊ Aarō ⁊ loq̃mini ad petrā cozā eis. et illa dabit aq̃s. Fecit igit̃ moyses virgā que erat in conspectu dn̄i. et populo congregato ait. Audite increduli ⁊ rebelles Nun quid aquam de petra poterimus vobis eiscere. ⁊ eleuata manu pcussit bis vga silicē ⁊ fluxerūt aque largissime vt filij israel biberēt ⁊ iumenta. Spiritualiter per filios israbel rebelles intelli-
F guntur mali xp̃iani qui sunt rebelles lumini. Job. xxiiij. Isti mozantur ī deserto sterilitatis: carentes fructibus virtuosoz opm. quia nō habent aquā charitatis. Jdeo sunt tanq̃ dura terra fm illud p̃s. cxlij. Anima mea sicut terra sine aqua. Et vt verius dicam. fm Job. xli. Coz eoz indurabitur q̃si lapis. Jdcirco si debēt fieri molles opter q̃ Moyses. i. xp̃us pcutiat virga. i. sancta cruce coz durum vt sic fiat fluidum in lachrymarū effusione. et hoc modo mollituz fuit coz centurionis qui stetit circa crucem dn̄i. et videns signa que fiebant. et hi qui cū eo erāt dixerunt. Vere hic filius dei erat. ⁊ pcutiebant pectora sua Math. xxvij. et Luc̃. xxiij. Tertio crux xp̃i dulcorat aq̃s tribulationis qō figuratū est Exo. xv. vbi legitur q̃ filij venerūt in deserto Sur. vbi aque erant amarissime vt eas bibere nō possent. Jdeo murmurauerūt ⁊tra moysen dicentes. quid bibemus. Nā siti deficimus Moyses aūt orauit ad dn̄m ⁊ ip̃e ostendit ei lignū qō cum misisset in aquas verse sunt in dulcedinem. Spūaliter per filios israbel hic intelligūtur xp̃iani q̃ b̃ sunt in deserto huius mundi ⁊ habent aq̃s amaras tribulationis. Jdeo debēt clamare ad dn̄m ⁊ ille ostendit eis lignum sancte crucis in quo ip̃e pependit cum miserit ī corda tribulata statim q̃ aque amare dolorum vertuntur in dulcedines consolationum. ⁊ hec ꝓbat deuotus doctor amandus in horo. Sapie. li. j. c. xiiij. De quodam iuuene qui circa cōuersationis sue inicia fuit quadam tristicia inordinata taz letaliter oppressus. q̃ neq̃ orare. neq̃ legere: nec quicq̃ boni ꝓ tunc facere potuit. Iste igitur quadam die in cella residens ab hac passione grauiter vrgebatur. tūc venit vox desup ad eum dicens. quid sedes hic ociosus in teipso tabescēs. Surge nūc et passionem meam et crucem deuota mente pertracta. q. d. Mitte hoc dulce lignum in coz tuum scz sancte crucis amarum. et percipies vtiq̃ dulcedinem spūalez et in mea amaritudine tuū vincis dolorem. quo audito surrexit frater ille ⁊ hoc dulcissimum lignum crucis deuote misit in coz suum dulcoratum. et extunc omnis amaritudo aquarū tribulationis totaliter abscessit. nec de cetero passionem talem sensit. Ita ⁊ nos quādo sumus amari cordis ⁊ tribulati cogitemus. q̃re christus in cruce durissimā sustinuit passionē. tunc vtiq̃ tribulatio illa mitigatur. Jdeo exboztat nos apostolus ad Heb. xij. Aspicite in auctorem fidei Jhesum christum qui cum gaudio sustinuit crucem recogitate eum qui talez sustinuit a peccatoribus aduersus semetip̃m ꝓtradictionē inverbis ⁊ non fatigemini aīs vestris deficientes. et quando passionē xp̃i sic recogitamus tunc nostras tribulationes q̃si nihil estimamus fm illō

Bern. in ymone. Benignꝰ miles vulnera sua nō
sentit: duz benigni vulnera ducl intuer. Quar
to crux xpi apperit celestem paditsum. Ipsa em
crux est clauis per quā mittunr in possessionem
celestem. De hac claue dr Isa. xxij. Dabo cla-
ues dauid super humez eius. apperiet z nemo
claudit. Ista est clauis quā christus portauit i
suo brachio benedicto. Ista est clauis regia p
quā christus celos apperuit. hec latroni padi-
suz reserauit. q fere p quinq; milia z ducētos an
nos erat clausus. Qz legr i euāgelio nicodemi
Cū latro audisset vba dni. mecuz eris hodie in
paradiso. pecist ab eo signum. Cui dns. Cū ve-
neris ad portā paradisi: z si non fueris intro-
missus. onde angelo crucis signum: z statim te-
intromittet. qd cum audisset fecisset z angelus
crucem vidisset. ilico eum introduxit. Et ergo
quicunq; hac claue caruerit: ingredi celū non
poterit. Sicut oms iudei crucis xpi inimici et
pagani. Ideo sancta crux bene figuratur per
quandaz arborem aridaz de qua legr. in histo.
trium regū. c. xliiij. Qz in ciuitate susis in qua
rex assuerus regnauit. erat templum tartaro-
rum: in quo fuit arboz olim arida. de qua plura
mira narrantur. Hic vltra modū armigeris et
stipēdarijs murisq; solicite custodir. z q hāc ar
borem habet in potestate. regimē super hāc p-
uinciam vniuersam habet. Si aūt aliquis rex
vel princeps efficr tam potens q arborem lu-
cratus fuerit. z scutuz suum potenter posuerit:
vel pependerit: huic omnes porte ciuitatis ap
perientur. Et. cxxv. prouincie ab iudea vsq; ad
ethiopiam. absq; oi cōtradictione obedient ei
z cum gaudio introducunt. Si aūt quis ciui-
tatem lucrarer: z ad arborem non veniret: nec
scutuz ibi pependeret. ei mie obedirēt. Hec ar
boz figuram habet crucis sancte. Hanc iudei p
longa tpa sub terra absconderūt: qd nemo po-
terat ad eā peruenire. Ideo infideles regnabāt
non solū in. cxxv. prouincijs. sed quasi p totum
mundum. Cum aūt imperatozi oīsa fuit hic ar
boz cōstantino in celo. z cuz ipse tanq; potens
scutū suū. i. spem suā in eā posuit: gentiles deui
cit: z in omnes ciuitates eoz intromissus fuit.
Sic etiā spūaliter qui ponit spem in eam sanctā
crucem: in celestez poterit intromitti ciuitatez
Quia ym Auguſt. li. de efficatia crucis. hoc sig
no celū apperitur. z hoies cōseruanr. Et bs ad
p primum. Quantum ad scōm ponitur crucis
inuentio gloziosa. Et hec vt dr. facta est p annos ducētos a resurrectione dni. In euangelio
nicodemi legr. Qz cū adam infirmaret. Seth fi
lius eius portas paradisi adijt: z oleum mie quo
patris corpus perungeret postulauit. Cui ap-
paruit archāgelus michael ait. Noli laborare
z flere pro oleo mie. qz nullatenus illud assequi
poteris. nisi qn ꝑpleti fuerint quinq; milia an-
norum. Et alibi legr. Qz archangelus ramuscu
lum quendam dedit. z iussit vt in monte libani
plantaret. In quadā vero histozia grecoz ad-
ditur q angelus de ligno in quo peccauit adaz
ei tradidit dicens. quando fructum faceret pa-
ter saluaretur. Rediens igitur z patrem mortu
um inueniens. ipsum ramum super tumulū pa-
tris plantauit.. qui in arborē magnam creuit. z
vsq; ad salomonis tpa perdurauit. Salomon
aūt tam pulcram arborem considerans: ipsam
fecit incidi. z in domo saltus locari. Nus q tñ
vt ait Johes beleth. locari potuit. nec alicui lo
co apta reperiri valuit. Sed mō excedebat in
longitudie. mō deficiebat in breuitate. Ideo in
dignati artifices ipsaz reprobauerunt. z super
quendā locū vt esset pons transeuntib. piecerr
Regina aūt saba dicta nicaula ym Josephum.
Cū venisset audire sapiam salomonis: z predi-
ctum locū transire vellet. vidit in spū q mundi
saluator in illo ligno suspēdēdus essz. Ideo sup
eo transire noluit. sed ipsum protinꝰ adorauit.
In scola. histo. legr. Qz predictum lignū in do-
mo saltus vidit. cunq; ad domum venisset suaz
intentionem intimauit salomoni. q in illo ligno
qdaz suspēdēdus esset. pro cuius morte regnuz
iudeoz deleri deberet. Salomon igir lignum
inde sustulit. z in pfundissimis terre viscerib⁹
mergi fecit. Postea ibidē probatica piscina fa-
cta vbi bostias abluebant. z nō solū ex descen-
su angeli. sed etiam vtute hui⁹ ligni tradir ibi-
dem fuisse motio aque ad sanationē infirmoz.
Approp̄inquāte aūt xpi passione predictum li-
gnum supernatauit. Qz cum iudei vidissent ipm
acceperūt. z in crucē dni prepauerūt. Estiman
tes autez ipsum indignū pati in ligno viridi. et
sic ipsum in ea crucifixerunt. Portuo aūt xpo
z sepulto crucē in terrā absconderūt. vbi p du-
centos annos z vltra latuit. Quib⁹ completis
in tpe illo cōgregata est iuxta danubium ppre
dunau multitudo innumerabil barbaroz: vo
lentes flumen transire. z omnes regiones vsq;
ad orientez suo dnio subiugare. Qz audiens cō
stantinꝰ imperator. contra danubiū fluuiū cuz
exercitu se collocauit. Crescente igitur multitu
dine barbaroz: z iam fluuiū transeunte: cōstā-
tinꝰ nimio timore cucutitur: videns q pauci es
sent cū eo die crastino prelū ꝑmissuri. Sequen
ti igitur nocte ab angelo suscitar. z vt sursum re
spiciat admonetur. qui in celum respiciēs vidit
signum crucis ex clarissimo lumine factum lit-
teris aureis: hunc titulum habēs scriptuz. In
hoc signo crucis vinces. Celesti igitur visione
confortatus. similitudinez crucis fecit. z añ ex-

Sermo

ercitū ferri iussit. tenensq; ipsam: hostes ipsos in fugam cōuertit. ⁊ multitudinē maximā interfecit. Quo facto constantin⁹ omnes temploꝝ pontifices cōuocauit. ⁊ cui⁹ nanq; dei signum esset: diligenter inq̄siuit. Quib⁹ nescire dicētib⁹ Quidā xp̄iani venerūt: qui ei sancte crucis misteriuz narrauerunt. ⁊ ille in xp̄m credidit. Et ab eusebio papa. vel ꝑ alios a Cesariense epō sacrum baptisma suscepit. Mortuo cōstantino Cōstanci⁹ eius fili⁹ memor victorie patris quā virtute crucis habuerat: helenā matrē suaz hierosolimā misit. pro xp̄i cruce inuenienda. Que cum hierosolimis venisset: oīs sapientes iude oꝝ congregauit. At illi nimium formidantes: dixerunt adinuicem. Quare putatis quod regina nos faciat ad se ꝯgregari? Un⁹ aūt ex eis noīe iudas ait. Scio q̄ vult a nob discere. vbi sit lignū crucis. in quo Jhesus crucifix⁹ fuerat. Videte ne aliq̄s sibi confiteri p̄sumat. alias lex nostra euacuabitur. ⁊ paterne traditiones funditus destruenē. Zacheus eī nunciauit patri meo symeoni: qui mihi moriens dixit. Vide ne cōfitear|. nusquā eī extūc gens iudeoꝝ regnabit. Sed illi qui crucifixuz adorant. q; ipse xp̄s est fil⁹ dei viui. Cui ego pater mi. si patres nostri ipsum filium dei esse cognouerūt. cur ipsum crucifixerunt? Respondens. nouit dñs q̄ nunq̄ in consilio ip̄oꝝ extiti. sed eis sepi⁹ cōtradixi. Quia igit̄ phariseoꝝ vicia exprobrabat ip̄z crucifixerūt. Sz ipse die tercia resurrexit. ⁊ celos discipulis vidētib⁹ penetrauit. in quē ⁊ stephan⁹ frater tu⁹ credidit. quē iudeoꝝ vesania lapidabat. Cui iudei Nos talia nūq̄ audiuim⁹ sane vsq; hodie. Si g̃ inq̄sitio facta fuerit. vide ne oīdas. Vocati ergo regina sciscitata cū nihil verum vellent dicere. iussi sunt oīs in ignez tradi. Quia cū timuissent: tradiderunt iudā dicentes. Ipic vir iusti prophete filius qui nouit vbi crux iacet quā inquiris. quē vocans regina dixit. Elige q̄d vis: vitam aut mortem. Si vis viuere in celo ⁊ in terra. dic mi vbi est abscondi tum lignum dominice crucis. Ille ait. Locū nō noui: nec q; ibi erā q̄n crucifixus est. ⁊ quō scire valeam? cuz ducenti anni fluxerunt. ⁊ nequaq̄ illo tpe natus essem. Qui belena. Per crucifixum te interficiaz. nisi dixeris mihi veritatem. Jussit ergo eū mitti in lacū siccum vsq; ad tres dies sine cibo. quibus transact| clamauit de lacu. Obsecro vos educite me. ⁊ ego ostendā vobis crucem christi. Cum igitur eductus esset pergebat ad locum vbi iacebat crux. ⁊ leuauit vocem suam ad deū vt sibi manifestaret. Satiz q; cōmotus est locus. ⁊ multitudo aromatici ascendit. Ita vt iudas diceret. In veritate tu christe es saluator mūdi gr̃as tibi ago dñe. Nā licet indign⁹ sum. nō tñ me fraudasti gr̃a tua. Tūc accipiēs fossoriū precinxit se ⁊ cepit fodere. Cunq; fodisset passus viginti. inenit tres cruces. quas attulit in ciuitatē. Interrogauitq; regina que esset crux xp̄i. sciebat eī alias esse latronū. Et ecce offerebaꝫ mortu⁹ circa horā nonaz. super quē ponebat duas cruces: ⁊ non surrexit. Impositaq; aūt cruce dñi: mox surrexit. Tunc oīs qui aderāt glorificabāt deuz. Sed dyabolus in aere vociferebat dicens. O Juda q̄d feci|sti? Jude mihi contraria operatus es. Nam ille me suadēte fecit proditionem. Tu autem inueni|sti crucē dñi. per illū multoꝝ lucratus sum aias: per te perdā lucratas. per illum regnabā in populo. per te iā expelloz a regno. Vicem tibi rependam. ⁊ cōtra te regē aliū suscitabo: qui fidē deserēs crucifixi tui tormētis te negare faciet crucifixū. Ille audiēs dyabolus nō timuit. Sed dixit. Christ⁹ te dānet in abyssum. Post hec iudas baptizaꝫ: ⁊ Quiratus appellaꝫ. ⁊ ab epō hierosolimis eps ordinatur. Cū igitur clauos regina non haberet. rogauit q̄ratū vt clauos quereret. Ueniēs igit̄ ad locū preces fudit: ⁊ clauos velut auꝝ in terra fulgētes reperit. quos recepit: ⁊ regine detulit. At illa cū magna reuerentia suscepit. Crucis enīz partē detulit filio. Aliam vero thecis argēteis cōditam hierosolimis dereliq̄t. Similiter clauos portauit ad filium. Ex q̄bus vt refert eusebius cesariensis. frenos quibus vtebantur ad bellum cōposuit. ⁊ alijs galeam suam ornauit. Rogem⁹ ergo crucifixum.

Sermo de sancto Johāne ante portā latinam

Dilectus meus

mihi ⁊ ego illi qui pascit inter lilia. Ita scribitur Cāticl. ij. Solent parentes naturales feruidos diligere filios ingenio fortiores ⁊ sapientiores: q; tales sunt leticia patris. ꝑm illud Proverb. x. et. xv. Filius sapiens p̄ez letificat. stult⁹ āt ē mestitia mr̃is. Et rō talis pōt assignari. Quia dic̄ Arist. j. metha. Omnes homines natural̄ scire desiderāt. q; vt idē p̄mo de aīa dicit. Sciētia ē de numero bonorū honorabiliū: ⁊ ex quo parentes sunt illuminati. Ideo appetunt hoc in filijs habere. q; eis corum ingeniū noluit denegari. Ideo filios amāt sapientes. Figura hui⁹ hr̃. Scīi. xxxvij. de Joseph qui erat puer valde ingeniosus ⁊ subtilis. Ideo p̄alijs filijs a patre plus amabatur. ⁊ propter hunc amoreꝫ ipsi fratres eum in egyptum vendiderunt. Ita legitur tercij Regū. secundo Dō rex dauid: p̄alijs filijs dilexit Salomonez

eo q̄ esset sapientior. t instituit eū post se regez Quia dicitur Eccs. x. Ue terra cuius rex puer est. oñdens moribꝰ t sensu. qz ex hoc subditi insoleſcūt. Spūaliť dñs nr̄ Jhesus christꝰ ē pr̄ oīm creaturaꝝ: Ideo dicit Matħ. xxiij. Pr̄ez nolite vobis vocare super terram. vnus est em pater vester qui in celis est. Pater inquā mie t tocius consolationis. duodeci p̄ncipales habuit filios sanctos apostolos. ad quos dixit. Jobis. xiij. Filioli mei adhuc modicuz vobiscū sum. Inter illos filios beatꝰ iohannes ingenio fuit sagatior. Ita profunde scribens suum euāgelium. q̄ pauci sunt q̄ ad vnguē p̄t explanare. Quia vt ait Amb. super Beati immaculati. vgo primꝰ iohānes. Dum caput suuz sup pectꝰ Jhesu inclinaret. pfunda secreta sapie exhausit Ideo eū dñs pre oībꝰ alijs dilexit dicens ad ipsum veba predicta. Dilectꝰ meꝰ mihi: t ego illi In qb⁹ duo innuu nť. // Primo familiaritas ichristū t iohannē: rone singular amor. Secundo castitas eiusdē electi apli ioban. rone cādoris t puritatis. // Primo hic tangiť familiaritas. inter christū t iohannez: ratione amoris singularis cū dicit. Dilectꝰ meꝰ mihi. s. est similis t ego illi. ideo ipsum magis diligo. Ibi no ta fm naturales. t precipue fm Aristote. viij. Ethi. Naťaliť vnūquodq; siłe diligit suū simile. Et hec ē ratio fm Jsido. qz amor est vis causans vnionē. quodlibet igiť ałs diligit magis sum simile. qz amor naſciť ex similitudine operationum t morꝝ. Ideo dicitur. viij. Ethi. Boies eiusdē gentis t patrie: naturaliter sunt amici. Ideo refert Amb. in hexa. t Aris. ix. aīaliū. Oaqla que omnia alta trāscendit: t clare solē conspicit. naturaliter diligit q̄ sunt sibi similes: ad tale faciendū. qui em̄ de pullis clariꝰ inspicit solem sine lacrimatione oculoꝝ. magis diligit et B p̄ alijs p̄rogatiuā in cibatōe fac̄. Spūaliter per aqlam christꝰ intelligť. qz sicut aqla inter alias aues est regina t liberalis. Ita vt predam raptam nō comedit sola. ymo eam quasi ꝑmunē: sequētibꝰ diuidit. nisi nimia fame arcea ť. vt dicit Pli. in spe. na. Sic christꝰ est rex regū et dñs dñantiū Apoc. xix. t est liberal. qz oīa aīa lia pascit. fm illud ps. cxxxv. Qui dat escā omni carni. Sz per pullos eiꝰ apli designanť. quorum quidam debilitati visu mentis: non potuerunt clare intelligere scripturam. vt pz in multis locis sancti euangelij. Matħ. xv. Adhuc vos sine intellectu estis inter illos tam fuerunt duo. Petrus et Johannes. qui aciem oculoꝝ suoꝝ acute verterunt in christum vez iusticie solē. Nam petrus ait Matħ. xvj. Tu es Christꝰ filius dei viui. Huic christꝰ fecit prerogatiuā p̄mēdando sibi oues suas pascendas Joh. vlt. Pasce oues meas. Et in hoc ipsum p̄ncipem et papam ecclesie sue fecit. Jobes etiam totū corz t oculos ad christum vertit: t vltra alios se erexit. Teste Augustino. Erexit se iobes. Nō solū per turbā. sed super omnem ambituz aeris t celi. t super etiā exercitꝰ angeloꝝ. omnemq; constitutionē inuisibiliū ptātum. t peruenit ad euz per quē facta sunt oīa. hec ille. Ipse tam acute intuitꝰ est verbum eternū. q̄ de hoc mirať beatus Hiero. in prologo biblie. c. iiij. dicens. Jobes christi piscatoz indoctꝰ. t vnde sibi illa vox? In p̄ncipio erat verbū. hꝰ doctꝰ plato nesciuit hoc domestenes eloquēs ignorauit Ideo de eo canit eccla. Uolauit auis sine meta. quo nec vates: nec. ppha euolauit altiꝰ. Ideo christus dilexit ipz magis. tanq̄ sibi cōformioꝛē eiq; plures p̄rogatiuas oñdit. Prima q̄dē pz in eius nature cōuersione. Et hoc in duobꝰ. Primo qz vocauit eū in iuuentute. de qua dr̄ Matħ. iiij. Uidit Jhesus duos fratres iacobū zebedei. et Jobem fratrē eiꝰ: t vocauit eos. Illi aūt statiz relictis retibus secuti sunt eum. Sic xp̄o in iuuentute nos vocante. statim obedire debemus t ipsum sequi. Et vere beatus ille homo esset q̄ cum beato iohanne xp̄m in iuuentute sequeretur. Quia bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua. Treñ. iij. Secūdo vocauit eū a nuptijs virginē. de hoc dicit Hiero. in plogo sup euangeliū eius. Iste q̄dem est iohannes quem dñs de fluctiuago nuptiaꝝ vocauit. Cui matrē v̄ginem v̄gini cōmendauit. Scd̄am p̄rogatiuā oñdit sibi in die cene. t hꝰ in duobus // Primo cū sibi reuelauit. pditoꝛē Jobis. xiij. dicens. Cui intinctū panem porrexero. Et hoc fuit signum feruentis amoris. Quod ei tale secretū t non petro vel alio reuelauit. Quia sciuit xp̄s scriptū eē Prouer. xxv. Causaz tuā tracta cū amico tuo. i. singulari. Et secretū extraneo ne reueleſ. Secdo qz recubuit supra pectꝰ dñi. de quo ipse dicit Jobis. xiij. Unus erat recūbens supra pectꝰ. in sinu eiꝰ quē diligebat iesus. Fecit em̄ xp̄s cū iohanne sicut duo amatores precipue q̄ se sedule amplectunť. vt sic corda socient de quibus p̄cedit talis amor. Tertiam prerogatiuā oñdit ei in passione. Et hoc i duobꝰ. Primo qz cōmendauit sibi matrē Joh. xix. Ecce mater tua. Et in hoc q̄ dicit Hiero. Fuit thezaurariꝰ xp̄i. Naz cū oēm substantiā diuideret. s. corpꝰ Nicodemo t ioseph. Aiam pr̄i ecclesiā petro. matrē suam cōmendauit iohāni. Et sic in sua custodia habuit thezaurum gratie fontem miſericordie. t vinum celestis vite. Si ergo vis ditari. hunc thezaurum pete a iohanne. Secūdo qz ipsum tanq̄ filium carissimum matri commendauit dicens ad matrem. Ecce

filius tuus. Fecit enī xp̄s ad instar regis terreni filiū dilectū habētis. Quē cum vult recedere nō cōmendat vilib⁹ in castro. sed sue dilecte potius mr̄i si adhuc viuit: vel alio cariori Quar tam prerogatiuā oñdit ei in predicatione. t h⁹ in duob⁹. Primo in miraculoz operatōe. quia mortuos suscitauit. vt p3 de druſiana: t de his quos ardodent⁹ veneno peremit. Scdo in vborum altitudine. qz pre ceteris altius scripsit. sicut illud. In principio erat v̄bū. vbi dic̄ Hiero. Si paz altius intonuisz. tot⁹ mundus eum capere nō potuisset. Quintaz perogatiuā ostē dit ei in passione. t hoc in duob⁹. Primo q ipz a morte gladij voluit ꝓseruare. nec penā crucis sustinuit ſm illud Johis. vlt. vbi dixit dñs. Sic ego eum volo manere donec veniam. Scdo q feruorē olei nō voluit euz sentire. De quo h̄r in legenda. Johes aplus t euangelista cū ephesi predicaret. t a pcōsule capitur. t vt dijs immolaret inuitatur. qui dū renuit in carcerem mitti tur. t ad domicianū imperatorē epla mittitur. In qua magnus sacrileg⁹ deoz ptēptoz. t crucifixi cultoz. b. iohānes noiat. Jussu igit domiciani romā deducit. eiq; oñs capilli p derisiōe descinduntur. Ac ante portā vbis: que latina dr̄ in doleū feruentis olei igne candente desubtus mitti iubet Sed nullū dolorē ibidem sensit. Ex penitus exiuit illesus Jdeo in hoc loco ecclesia a xp̄ianis fabricat. t dies illa tanq̄ dies martirij celebratur. Sextam prerogatiuā oñdit ei in morte. t hoc in duobus. Primo q mortem ei reuelauit dicēs. Veni dilecte mi ad me. qz tēpus est vt in mensa cuz fratribus tuis exultes. Et cum surgeret t post eum ire vellet. Ait: dñica die ad me venies. Sed de nobis dicit illud. Eccs. ix. Nescit homo finem suuz. Scdo q nō sensit dolorē mortis. que tamen est oīm terribilium: terribilissima. vt dicit Aristo. iij. Ethico. Jō dicit beat⁹ Hiero. bea. Joban. Tam a dolore mortis extitit extraneus. quā noscitur a corruptione carnis alienus. Septima progatiua fuit post mortē. t hoc itez in duobus. Prio q euz xp̄s eū alijs personaliter añcessit in celū t ipse fuit vltim⁹. in morte quoq; in sepulchro e⁹ inuenit manna scaturire in signum incorruptiōis. Jdeo de ipso potest exponi illud p̄s. xv Non dabis sanctū videre corruptionem.

Quātum ad scdm in verbis premissis. innuitur ipsius iohannis puritatis candor. cum subdit. Qui pascitur inter lilia. s. puritatis sicut vnuz ex illis. Circa quod notanduz ſm auctorem p prietatum li. xviij. Lilium est herba lactei coloris t habet candorem. t mitigat seu sanat dolorem. Sic beat⁹ Johes habuit candorem puritatis t mundicie. qz est virgo electus t in euū virgo permānsit: t hanc puritatē hūit a xp̄o vero sole. Quia dicit Sap̄. viij. Non possum esse continēs nisi de⁹ dederit m̄. Et quāto propinquius fuit xp̄o. tanto candidi⁹ enituit. Quia videm⁹ naturaliter. q aliter recipiunt pulcritudinem de celo aliter a sole corpa propinq̄. aut remota. Corpa enī propinqua a celo recipiūt claritatē. non solū exteri⁹ in superficie. sed etiā interius: vt ignis t aer. Terra aūt ē remota a solemino depurat ceteris elemētis. Sic beatus Joh. qui propinqu⁹ fuit vero soli xp̄o: per speculatiōz profundam. ideo vtuosuz retinuit candorem puritatis. Ex boies terreni qui se raro subleuāt ad verū solē: licet exteri⁹ luceāt per bonam cōuersationez. tñ interi⁹ manēt tenebrosi Scdo beat⁹ Johes hūit cādorē sapie. t hic est candor lucis eterne. i. dei. Quia ois sapia a domino deo est: quā habundant tribuit be. Joh. ſm illd Eccī. xv Impleuit eū dñs spū sapie t intellect⁹. Ille enī est alter salomon. Cui de⁹ tribuit tantā sapiētiā. ita vt excederz sapiam oīz orientaliū t erat sapientioz cūctis hoib⁹. vt dr̄ iij. Regū. iiij. Et bñ possuz hoc dicere de Joh. Quia ſm b. Aug. Celestis haustuz sapie ceteris altius potauit de pectore xp̄i. in quo sunt oēs thezauri sapie t scie absconditi. Ad coll. ij.

Tertio beat⁹ Johs habuit cādorem innocētie qz mala omnia in māsuetudine sustinuit. t non mordaciter t iracunde murmurauit. Quia dic̄ Cuar de sigillis lapidū. Q; liliū distinguit iraz t discordiam vniuersam. Et ratio huius est. qz extinguit cunctas colericas passiones. vt dicit Auicē. Fons aūt ire est sanguis t colera. Sic beat⁹ Johes vtute cādoris innocēcie t pacientie. extinxit in se oēs mot⁹ ire. Et non solum in se: sed etiā in alijs. quos ad mititatē aie reduxit Sicut patet de pontifice ydoloz. aristode. quē vidēs ex predicatione sua irat⁹. ipsum bibitiōe veneni placauit. vt patet in legenda. Scdo lilium habet odorē: quē longe lateq; diffundit. t maxime quando a vento agitatur. Sic beatus iohannes fuit multe redolentie: t maxime in vēto tribulationis. Nam cum in doleum feruentis olei missus fuisset. diffudit de se odorem. vt creditur benedictionis cum p̄s. xxxiij. dicens. Benedicam dominum in omni tempore. scilicz etiam tribulationis. semper laus ei⁹ in ore meo Non sufficit sicut modo impacientes qui ad modicum persecutionē vel tribulationem emittūt de se fetorem maledictionis t detractionis. Et similes sunt ardee. de qua dicit Isido. li. xij. quod in aq̄ stare ꝓsueuit: q̄rēs piscículos quos comedit. t tūc est bone mentis. Si aūt ab accipitre vel alia p̄dante aue persequit. in aere volans emittit stercora: t sic fetore ipz retardat

per sequentes. Sic ꝛ illi cū audierint eis aliquē detrahentē: statim ad alta superbie rapiuntur. ꝛ a tergo emittunt stercora detractionis. de q̄bus dicit Job. xix. Cū ab eis recessissem detrahebant mihi. Sed sic nō fecit beat⁹ iohannes. qui hūit odorē pacie cū gratiarūactione mala sustinēdo. Tertio liliū mitigat dolores. Quia dicit Bartho. in ꝑma practica. Q̄ membra igne lesa lilium sanat. q̄ succus est maturatiuus. ꝛ sanatiu⁹ adustionē apostematū ꝛ tumor̄. vel ſm auctorem ꝓpe. li. xvij. Lilium ꝛ folia eius decocta. ꝛ imposita videlicz ad loca ꝓbusta dolorem mitigant. Sic corda bumana cupiditate lesa. sanat beat⁹ iohānes. qui tam sedule ꝛ ardenter contra auariciam predicauit. dicēs illō Senece ad lucillū in epistola. Nemo est deo dignus. nisi qui opes contēpserit. quasi dimittendo inordinatum amorem. Et hoc patet in duobus iuuenibus auaris in legenda. Item lilium emolit. valet enim contra duritiam splenis. Si eius succus oleo veteri admixtus: ꝛ bene coct⁹ splenis tergio inungatur. Sic beat⁹ iohannes emolit ad pietatē. quor̄ cor induratū erat q̄si lapis Job. xli. Et per se miseras hoīm. nō solū spūales: sed etiam corporales releuauit. Nam gemmas valde pciosas quas caron ꝑs ob mundi gloziam in foro frangi fecerat. facta ora tione solidauit. ꝛ illis venditis pcīū pauperibus erogauit.

¶ Sermo in die pentbecostes.

O excelso mi

sit ignē in ossibus meis ꝛ erudiuit me. Ita scribitur Treno. j. Valde necesse est homini qui vult ire ad alienā regionez: vt habeat bonū conductorē. ꝛ ꝓbat in natura rū dinū. que cū volūt ire ad maris insulam byeme veniente: simul in magna multitudine cumulantur circa littus maris. ꝛ non statim volant per mare: nisi venerit eis bon⁹ ductor. ꝛ iste est ventus flans: qui directe eos pellit ad insulas q̄s tendunt. ꝛ nisi statiz ventū hmōi habebunt iter non statim arripiunt. Et vt dicūt experti. q̄ñ fatigant in volatu ad mare se deponūt. alā de xteram erigunt pro velo. ꝛ sinistra se regunt tanq̄ gubernaculo. ꝛ sic vsq; ad insulas perueniūt. interdū volando. ꝛ interdum nauigando. Ad idē refert Amb. in hexa. de ciconijs. Cū volant p mare habent duces cotoznices. que contra aues infestas se opponūt. Idem probatur. quia naute nauigationez non incipiunt nisi viderint ventum prosperum. Illud etiam ponit in scriptura. Exodi. xiij. de filijs israbel. Qui cū deberent ire in terrā ꝓmissionis ductorē diucius expectabāt. ꝛ absq; duce ire noluerūt. Veniēte aūt moyse qui fuit ductor cum eo exierunt.

¶ Spūaliter aūt peccator ꝓpter peccatū sūm longe est a deo. ꝛ de⁹ longe ab eo. ſm illō ꝓuer. xv. Lōge ē dñs ab impijs. Cui ꝓcordat ps̄. cxviij. Longe a peccatorib⁹ salus. q̄ ipse abijt scz peccator in terrā longinquā cū filio ꝓdigo. Luc. xv. Ideo si ecōtra i viā salutis ire voluerit. oportet q̄ habeat ductorē bonū. ꝛ iste ē sanctus spūs: quē desiderabat ꝓpha dauid cū errasset dicēs. Spūs tuus bon⁹ deducet me i terram rectam ps̄. cxlij. Similiter de hoc ductore dr̄ Neemie. x. Spm̄ tuum bonum dedisti eis: qui doceret eos ꝛ duceret. Et hic ductor figurat⁹ est Exo. iiij. In columna nubis que protexit filios isrl ab ardore solis per diez ꝛ ducebat eos Similiter ꝛ per columnā ignis que lucebat eis per noctē. De ista columna dr̄ Neemie. ix. Per diem ignis: per noctem columna nubis. Per diem ignis. per noctem nō defuit eis colūna: vt duceret eos per viam. ꝛ spm̄ bonū tribuisti eis. Spūssanct⁹ dicitur columna nubis. q̄ in die claritatis ꝛ puritate cordis prestat homi refrigerū. Sed in nocte peccati illuminat pctō rem. Ideo be. Aug⁹. dum fuit in nocte peccati pecist vt spūssanct⁹ eum illuminaret. q̄ñ dixit in li. soliloq. c. xxvj. O lux que semper luces ꝛ non extingueris illumina me. o vtinā arderem ex te ignis sancte. q̄ñ dulciter ardes: sacrateq; luces ꝛ q̄ desideranter. ve bis qui non ardent in te. hec ille. Quia ad hoc missus est spūssanctus vt homines in eo ardere debent ꝛ erudiri. ſm q̄d testat ꝓpha in verbis premissis. De excelso misit ignē. i. spm̄sanctū in ossib⁹ meis. ¶ In quibus verbis duo tanguntur. ¶ Primo missiōis spūssancti vtilitas. ibi. De excelso misit. ¶ Secundo ad ignē illū solicitās. ibi. Ignem. ¶ De primo est notanduz. Q̄ spūssanct⁹ missus ē ꝑncipaliter ꝓpter quinq;. Primo vt mortua viuificaret. q̄d probatur in natura solis. Sol em̄ habet virtutem viuificatiuaz. q̄ nihil potest vi uere vbi non potest virtus solis pertingere. Ideo dicit Arist. ij. phisi. homo generat hominem. ꝛ sol. Dicit etiam cōmentator. iij. methe. Q̄ calidi cineres viuas faciūt muscas dicens. Muscę que sunt in aqua mortue. si calidis immergantur cinerib⁹: mox euolantes reuiuiscūt Et hoc si pōt facere natura. multo fortius hoc potens ea facere creator natura q̄ spūssanctus cum descenderit in cor hominis illud viuificat ꝛ a peccatis excitat. Ideo legitur in vitaspatrum Q̄ abbas nomine iohannes dixit. Sicut pluuia rigat arbores ꝛ terram vt incipiant virescere: ꝛ reuiuiscere: ꝛ bene producere ramos

ꝛ herbas. Sic est qñ spūssanct⁹ descendit in cor da peccatoꝝ. vires cūt quodāmō ꝛ renouantur ꝛ pferunt folia bonoꝝ opeꝝ in timore. Idez legitur Ezech. xxxvij. Et spūssanctus eduxit eze chielē in medio campi plenū ossib⁹ mortuorum que erant sicca vehementer. ꝛ dixit. Fili hois putas ne viuant ista. Et subditur post pauca. Ecce immittam in vos spīm sanctū ꝛ viuetis. Et dixit dñs ad ezechielē. Vaticinare fili hois et dicas ad spīm a quattuor ventis. veni spūs ꝛ insuffla super interfectos istos ꝛ reuiuiscant. qō factū est. ¶ Spūaliter per campum mund⁹ potest intelligi. in quo sunt multa corpora peccatoꝝ mortuoꝝ sicca. i. aīe mortue in peccatis. carentis pinguedine gr̄e. ille inquā. Et debent reuiuiscere necesse est spīmsanctū ad se vocare. Ideo dicat quelibet talis fidelis anima. Veni sancte spūs ab oriētali vento. quia cognitionez das qua te intelligimus. Et hec est vita eterna vt cognoscant te solū deū verū ꝛ quē misisti Jesum christum Johis. xvij. Veni a vento australi fecundās aiam meam. vt fluāt aromata gratiaꝝ actionū. Veni a vento occidētali. ꝛ occide in nobis vicia: vt tibi soli viuam⁹. Veni a vento aquilonari. ꝛ repelle a nobis omne malū. Veni ergo ꝛ insufla. i. inspira gratiā tuā super interfectos. i. nos hoies mortuos in peccatis. ꝛ reuiuiscant. i. gratiā vite recipiāt Scdo missus ē spūssanct⁹: vt immūdos purificaret. Et hoc pbatur in sole qui hz vtutē purificatiuā. qz radiorū suoꝝ dispersione subtiliat aerē: ꝛ fugat auraz pestilētica vt dicit auctor ppe. li. viij. Videmus etiā q⁹ in mēse iunio: in quo mō sumus. qñ sol intrat cancrum: desiccat humores in radici b⁹. ꝛ lutū exiccat in plateis: ꝛ via mundat. Sic sol spūalis spūssanct⁹ cū venerit in mentē hois expellit omnē immūdiciam viciorum: ꝛ inflāmat eam caritate. Et hoc testatur Amb. in Fmone. Dulcis est ignis spūssancti: qui ꝓsumit rubiginem peccatoꝝ. ꝛ cor accēdit in amore trinitat. Ideo canitur in sequētia hodierna. Tu purificator oīm flagitioꝝ spūs. purifica nostri oculum interioris hois. ¶ Et est notandum. Res q̄ debet perfecte purificari: debet lauari in aq̄ ꝛ post poni in calore. Quia dicit Theophilus. Uniuscuiusq; loco cōsistit in cinere ꝛ calore.

A Ad ꝓpositū. Spūssanct⁹ dicitur aqua mūda Ezechielis. xxxvj. Effundam super vos aquaz mundā. ꝛ mūdabimini ab oibus inq̄namētis vestris. Qui hanc aquā spūssancti gr̄am vult habere: debet esse humilis. quia scim⁹ q⁹ aque in montib⁹ nō permanēt: sed ad valles fluant. et ibi requiescant. Sic gr̄a spūssancti corda purificans non manet in superbis. qō figuratum est. j. Regū. ix. ꝛ. c. sequētib⁹ de saul. Qui cum esset humilis fact⁹ est rex in israhel. ꝛ dñs dedit sibi spīm bonū. Sz post q̄ factus est superb⁹ tulit ab eo spīmsanctū. ꝛ spūs malus eum exagitabat. Ideo dicit Jacob⁹ in Cano. c. iiij. Deus superbis resistit: humilib⁹ aūt dat gratiā. i. denegat superbis dona gratie. O homo si vis mundari discas humiliari. vt in te requiescent aque gr̄e spūssancti. Quia dicit Isa. lxvj. Super quē requiescit spūs me⁹ ? nisi super humilē. Super quo dicit Amb. Esto humilis ꝛ q̄etus: vt in tuo affectu requiescat dñs. Etiā si homo vis adhuc perfecti⁹ mundari. adhibe cinerem cōtricionis. et calorem caritatis. Quia dic̄ Aug. de spū ꝛ aia Ita familiaris ē dei caritas. vt ibi eē nolit: vbi caritas non fuerit. Qū aūt quis caritatē habere incipit: spīmsanctū habebit. Et h⁹ pbat dñs in euangelio hodierno Joh. xiiij. Si quis diligit me: sermonem meū seruabit. ꝛ pater me⁹ diligit eum. ꝛ ad eum veniem⁹: ꝛ mansionē apud eum faciemus. ¶ Tertio missus est spūssanctus vt indoctos doceat. Quod pbat be. Grego. in omelia hodi. Libet oculos fidei in vtute huius opificis attollere: ꝛ sparsim patres veteris testamēti considerare. Ecce apertis eiusdē oculis fidei Dauid. Danielē. Petr. Pau. Math. ꝛc. intueor. Et spūs iste sanct⁹ q̄liter sit artifex considerare volo. sed in ipsius cōsiderādo officio. Impleuit nanq; citharedaz pueruz: ꝛ psalmistam fecit. impleuit pastorem ꝛ prophetā fecē Impleuit abstinentem puerum: ꝛ iudicē senuz fecē Impleuit piscatorem. ꝛ predicatorem: fecē. Impleuit persecutorē. ꝛ doctorem gentium fecit. Impleuit publicanum. ꝛ euangelistam fecit. O qualis est artifex iste spūs. Nam addiscendum mora non exigitur. mox eñ cum tetigerit mentem docet. solumq; tetigisse docuisse est. ¶ Quarto missus est spūssanctus. vt calidos refrigeret. Dicūt naturales. Q⁹ ardor inordinatus multū est nociu⁹. vt in febricitantib⁹. q̄ maximū aliqñ paciuntur calorem. Ideo tales appetunt intrigidari vel refrigerari. Et hec refrigeratio potest fieri per tipsinā. ppe gerstenwasser. qui est pot⁹ vtilis febricitantib⁹: ꝛ calidas passiones habentib⁹. Quia vt dicit Pli. in spena. ꝛ glo. super. ij. Regū. j. Hec aqua mitigat calorem ꝛ alterat: sitimq; sedat. ¶ Spūaliter totus mundus est in ardore inordinato. auaricie. luxurie: ꝛ superbie. Fm illud. j. Johis. ij. Oīne q⁹ est in mūdo: aut est cōcupiscētia carnis. aut cōcupiscētia oculoꝝ. aut superbia vite Ideo dicit in eadē cano. q⁹ totus mūdus i maligno posit⁹ est. i. in malo igne cōcupiscentiaꝝ predictaꝝ. Et hunc ignē fecit dyabolus vt totus mundus inde inflāmaretur. ꝛ est valde nocuus. quia tandez perducit ad mortez culpe ꝛ

tebenne. Idcirco contra hunc malũ estuz dat⁹ est spũssanct⁹ in specie flatus: vel venti. ℣m illõ Actuuz.ij. Fact⁹ est repente de celo son⁹ tanq̃ aduenientis spũs vehementis .i. venti. Et hoc ideo vt talẽ ardorem refrigeraret. z hunc debemus ad nos trabere. Recte sicut facit draco q̃ est aial calidũ z sitibundũ. vt dicit glo. sup Leuiẽ.xiiij.q̃ vix põt in aqua saciari. Et ideo aperit os suũ cõtra ventũ z sic extinguat ardorẽ sitis. z qz maxim⁹ est vent⁹ cum velũ nauis volat ad ipsuz: vt ibi hauriat vẽtum frigidũ. z q̃doq̃ propter magnitudinem corporis subuertit nauẽ. Sed naute q̃ vident appropinquare ipsum. deponũt velum vt euadant periculum. Et per hoc intelligũtur potiores: qui ita sunt sitibundi. qz in aquis luxurie z auaricie non possunt saciari. Ideo apperire debẽt os suum contra ventũ spũssancti: z sic sitim suũ extinguunt Et sic fecit dauid qui dixit. pš. cxviij. Os meuz apperui z attraxi spm̃. ¶ Quinto missus ẽ spiritussanct⁹: vt infirmos adiuuet. Et hoc pbatur in simili. Videmus enim q̃ nauis per se descendit: dũ est in mari aut flumine. Sed non potest ascendere nisi per adiutoriũ flantis venti i velo. Etiã molendinũ venti. non potest molare sine vento. Ita ex nobis labimur in peccatũ et in infernũ. z non possumus ascendere in celum nisi per adiutoriũ spũssancti. Ideo dicit sanct⁹ Paulus ad Roma. viij. Spũs adiuuet infirmitatem nostrã. Et pš. xxxij. Spũs oris eius ois virtus eoz. s. hominum. Quantum ad scõz est notandũ. Q̃ dominus largus vbicũq̃ venerit portat secum dona multa: ditando illum ad quem venit. Quod figuratũ est Gen. xxx. Vbi legitur. Q̃ patriarcha Jacob pergens mesopotaniam. ad viz. cui nomen laban apud quẽ per aliqua fuit tpa: z ex illa pentia laban fuit ditatus. Ideo dixit ad eum iacob. Modicũ habuisti anteq̃ venirem ad te. z nunc diues fact⁹ es. benedixitq̃ tibi dns ad introitũ meũ Et idẽ affirmat laban dicens. Inueni grã̃m in conspcũ tuo. z experimẽto didici: q̃ benedixit mihi dns propter te. ¶ Spũaliter spũssanct⁹ est dns largissim⁹. ipse em̃ est pater pauperũ. s. pascẽs pauperes ipse dator munerũ oim̃. Ideo pecijt ecclesia dicẽs. Veni pater pauperũ. veni dator munerũ. q. d. in aduentu tuo oĩes pauperes spũaliter ditant. z omnes generaliter remunerantur Scit em̃ sancta ecclesia q̃ aduentus huius dñi largissimi non est inanis. sed multum proficuus qz portat secum septem dona in proprietatib⁹. ignis designata. quib⁹ ditat illos ad quos venit. ¶ Primũ est donũ timoris. Et signatur in prima ignis proprietate. que est q̃ purgat metalla: que alias non possunt purgari a rubigine z scoria. Gz ad ignem proiecta purgant. vt dicit magr̃ li. x. prope. Sic donum spũssancti timoris purgat mentem a rubigine peccati. Jux illud Eccli. j. Timor dñi expellit peccatum Cui concordat beat⁹ Piero. Nulla res ab omni peccato nos seruat sic immunes. sic timor domi. quia expellit peccatũ z timor supplicij. Et hoc patet Exodi. j. De obstetricib⁹ que deum timuerunt ideo a peccato recesserunt z pueros non occiderunt. Idem patet. ij. Machabeo. vj. de Eleasaro qui deum timuit. Ideo dixit propter timorem domini hec libenter patior. ¶ Et notandum q̃ per hoc donum timoris spũssanct⁹ ditat homines spũaliter z interdum corporali ter. Quia dicit pš. ¶ Nihil deest timentibus deuz. Et idem intellexit Thobi. Qui dixit filio suo. c. iiij. Noli timere fili mi pauperez quidem vitam gerim⁹. Sed habebim⁹ multa bona si timuerim⁹ deum. Et hoc probat elemosinarius patriarcha alexandrin⁹ de duobus sutoribus q̃ compatres fuerũt. quoz vn⁹ bon⁹ artifex. z semper habuit multa bona. Cui semel dixit paup. Impossibile est quin alia fruaris arte. cuz ego melioz artifex semper egeam. z tu semper abundas. Cui ille. Carissime scias me inuenisse thezauꝛ. z si iuraueris secretũ velle tenere ducã te mecũ ad locũ. z feĉ sic. Surgentes igit̃ manevi dentes ecclesiã dixit abundans pauperi. intremus ecclesiam z rogemus deũ. Primo ne faciamus aliq̃d vnde malũ accidat nobis. z fecerũt. Et audientes missã facta est dies clara. Tũc dixit alteri. Ecce dies est redeam⁹ domuz vsq̃ in aliam diem. z sic secũda die z multociens fecerunt. z tandem illi dixit. Scias carissime q̃ nõ inueni alios locos thezauroꝛ. nisi ecclesiam z timorem dñi: z confido in eum. Et sic fac tu z si militer abundabis. Quod cuz ille faceret similiter abundauit. Ideo possum dicere in his mechanicis. q̃ subtilitas artificij eas non ditat si timor dei ibi non fuerit. timeãt ergo deum z certe abundabunt. ¶ Scõm donum spũssancti est donum pietatis. Et significatur in hoc matura ignis. qz liquefacit dura vt auꝛ z argentum. z facit ea fluxibilia. Sic spũssanctus veniens in coz hominis per donum pietatis: facit illud molle z ad fundendum lacrimas. ℣m illud pš. cxlvij. Flauit spiritus tus z fluent aque. s. lacrimaꝛ. Sicut patet de maria magdalena. Luč. vij. Que habuit coz durum dummodo fuit in peccatis. Sed quãcito venit spũssanct⁹ per hoc donum coz eius statim factum fuit fluxibile. Ita vt pedes Jhesu largissime madidaret. Sic etiam spiritussanctus per hoc donum facit dura corda ad compaciendum proximis valde mollia z largiter tribuendum. Et hoc legitur

Sermo

exemplo. ¶ Fuit quidam noie petrus tam duri cordis q̄ nunq̄ alicui paupi de bonis suis aliquid dabat. Quadā die multi pauperes que nerūt & de ei⁹ parcitate tractauerūt. Tunc vn⁹ illoz ait. Volo vadiare q̄ a petro elemosinam portabo. Juitq̄ ad domū ei⁹: et cepit ante mēsam eius infestare. nec ille voluit illū exaudire. Cunq̄ sepi⁹ repulsaz pateretur illud videns pauper cepit vehementius. abire tamen noluit. Contigit autem diuiti. q̄ calidus panis portaretur. q̄ videns pauper cepit vehementi⁹ p elemosina rogare. Ille aūt arepto pane mendicū proiecit dicens. Vade ad dyaboluz. Quez ille accipiēs ad socios iuit. & eis gesta narrauit. Qz quare fuit tam dur⁹ ad dandū pauperibus Certe ideo q̄ spūsanctum non meruit accipere: cū dono pietatis. Postq̄ aūt spūssanctus venit in coz illius valde mirificoz est effectus. Cum enim predict⁹ dies quadā vice iuit ad ecclesiam. Occurrit ei pauper nudus: petens ab eo vestimentū. qui statim exuens optima vesti mēta dedit ei Et qui prius dare pauperi noluit frustrum panis. iam tribuit misericorditer optimū vestimētum. Et qui prius cū indignatiōe pauperem repulit. iam omnib⁹ petentib⁹ indifferenter pie tribuit. O admirabile donum spiritussancti. qō dura corda facit mollia & tenaces. diuites facit tam subito mirificoz des. Veni igitur o sancte spūs cū dono pietatis perfla oztuz nostri cordis: & fluent aromata largitatis.

¶ Tertium donū spūssancti est donuz ꝓsilij & significat̄ per hāc naturā ignis qua se eleuat & tēdit in altū: sic videm⁹ de flāma. Sic spūssanct⁹ veniēs cū dono cōcilij. facit vt mēs bois ad deum se eleuat. & que sursum sunt querat & sapit. Quia consulit ei illud apli ad Coll'. iij. Que sursum sunt sapite: non que super terram. mortificate membra vestra que sunt super terrā. fornicationē immundiciā: libidinem: & concupiscentiā malā: & auariciā fugite Et hoc donū spūssancti hūit Joseph. De quo legī Gen. xxxix. Nz vxoz Phuthiphar videns ioseph qō esset pulcer facie & decoz⁹ aspectu. dixit ei. Dormi mecum. Ille aūt hanc immūdiciā noluit ei assentire Qz vnde habuit hoc? certe a spū sancto: qui suadet fugere fornicationē & adulteria. dicēs Fm apl'z ad Hebre. xiij. Fornicatozes & adulteros iudicabit dñs. i. cōdēnabit. ¶ Quartū donū ē donum intellectus. & signatur per hanc naturam ignis. qz lucet & loca tenebrosa illuminat. Sic spūssanctus per donū intellect⁹ veniēs illuminat corda nra tenebrosa. Jō petebat dd ps. cxviij. di. Da mi intellectū: vt discaz māndata tua dne. Istud donū petere debent luxurioſi. In q̄ bus luxuria non fugatur melius nisi per intellectum scripturaz. Ideo dicit Hiero. in epla ad Rusti. mōachū. & ponit̄ de ꝓse. di. v. c. Nunq̄ Nunq̄ deuia sit man⁹ tua ab vsu scripturaz. & vicia carnis nō amabis. Et hoc patet de quo dā iuuene noie valemō luxurioso de quo refert Vale. in policrate li. vj. c. vlti. Nz semel intrās scholas phoz tercie noctis mane & totā noctē cōsumpsit in petulētia. quē videns mgr̄ cepit disputare cōtra vicia carnis. & ille audiēs postergauit oēm immūdiciaz. & crinile quo cozonat⁹ erat proiecit in terram. & subito in alium adolescentem est mutatus ¶ Quintū donum: est donum fortitudinis. & hoc signat̄ in natura ignis q̄ consolidat testam vel ollam. Sic spūssanct⁹ per donum fortitudinis confortat homines ad fortiter sustinendum. Sicut patet de sancto stephano quez in tantum roborauit vt posset resistere omnibus aduersarijs Actuū. vij. Similit̄ de sancto Paulo ad Roma. viij. cū dixit. Quis nos sepabit a caritate christi: an gladius an fames? &c. q. d. certe non Idē patet de alijs apostolis. Nam petr⁹ qui prius ancille vocē ptimuit. postq̄ accepit in die pentecostes spūsanctū tria milia hominum iudeoꝝ audacter inuasit eis predicando christum & vicit eos: & ad fidemq̄ conuertit. Actuum. ij. Similit̄q̄ & de alijs apostolis dicitur Actuum .v. Ibant apli gaudentes a conspectu concilij. ¶ Sextuz donum est donum sciencie. & signatur per naturaz ignis. q̄ congregat multa ligna in modicum cinerem. & multa metalla in vnā massam. Sic spiritussanctus per donuz scientie. Jō dicit beat⁹ Bern̄. Perfecte scire: dat cuncta gaudia ꝓgnoscere. ¶ Septimum donum. est donum sapientie. & notatur in natura ignis q̄ frigida accendit. Sic spūssanct⁹ per donum sapientie coz hominis ignit. Ideo dixit dñs Luce. xij. Ignem veni mittere in terra: & volo vt ardeat.

¶ Sermo in die corporis christi.

O Caro mea vere est cib⁹: & sanguis meus vere est potus. Joh⁹ vj ‹ Sapiens paterfamilias quādo viderit diez exitus sui: siue mortē appropin quare solet filios filiasq̄ suas & amicos cōgregare. bona eis distribuendo: & testamentū eis faciēdo. Sed dūmodo sanus ē & superstes vtiē pro se bonis. Fm cōsiliū sapientis. Eccl. xxxiij Audite me omnes magnati. & oēs populi. filio & mulieri fratri & amico. ne des potestatem super te in vita: & ne dederis alijs possessionem tuam. ne forte peniteat te duz adhuc superes. id est aspires non immutabit omnis caro. nec⁹

est vt filij tui te rogent. q̄ tu respices in manus filioꝝ tuoꝝ. Et subdit. In die consumptionis tue in tempore exitus tui distribue hereditatez tuam. hec ille. Ita legit figuratum Gen. xlviij. De iacob patriarcha qui iacēs in lecto suo vocauit filiuz suuz ioseph dixit. En moriar. Idcirco dabo tibi terrā quā de manu amorrei in gladio. t arcu acquisiui. Et do tibi pre fratrib⁹ tuis. Ita legitur. j. Macha. c. j. De alexandro q̄ cū esset triginta duobus annis. Et. xij. regnassz decidit in lectuz suum t cognouit q̄ moreretur Vocauitq̄ pueros suos nobiles qui secuz erāt nutriti a iuuentute. dimisit illis regnum suum. Ad propositum. Dñs nr̄ Ihesus christ⁹ sapiēs paterfamilias. qui habet duplicē familiā: i celo t in terra. Videns temp⁹ mortis sue appropinquare. vt transiret de hoc mundo ad p̄rem. suis sanctis aplis t carissimis filijs instituit testamentū. corpus suuz in cibū: t sanguinem in potum tribuendo. Sicut de hoc dicit beat⁹ Aug. in sermone hodi. Ut tanti bñficij iugis in nobis maneret memoria. corp⁹ suum in cibū: t sanguinē suū in potū sumendū fidelib⁹ dereliquit. Et hoc figuratū est Hester. j. Q. assuerus in tercio anno imperij sui fecit grāde cōuiuiū p̄ncipibus suis t pueris: multo tpe. Q̄ exponēs Nicolaus de lyra dicēs. Per assuez intelligitur christ⁹ qui in tertio anno. hoc est tpe gr̄e q̄ fuit tertiū tp̄s a tpe nature: t tpe legis. fecit grande conuiuium. i. instituendo suum venerabile sacr̄m cunctis p̄ncipib⁹. i. apostolis. de quibus dic̄. ps. xlvj. Constituet eos p̄rincipes sup oēm terrā. Et similiter pueris suis. i. alijs christifidelibus. t illud cōuiuiū durauit multo tpe: vsq̄ in finem mūdi. Sm illud Math. xxvij. Ego vobiscum sum. s. in sacramēto: vsq̄ ad cōsumationē seculi. Idē etiā figuratū est Judicū. xiiij. Ubi legitur de comedente exiuit cib⁹ t egressa ē dulcedo ⁊c̄. Quod intelligitur sic de comedēte. i. ō christo qui comedit cū discipulis suis exiuit cibus. i. euka. sacramentū. de quo cauit ecclesia. Ecce panis angeloꝝ. factus cibus viatoꝝ. Et de forti egressa est dulcedo. i. mellifluum sacramentum. De quo Sap̄. xvj. Panē de celo p̄stitisti eis. omne delectamentū in se habentem De hoc nobilissimo atq̄ suauissimo cibo dicit thema. Caro mea ⁊c̄. In quibus tria tanguntur. ¶ Primo veritas ineffabilis. ibi. Caro mea ⁊c̄. Secdo vtilitas indicibilis. ibi. sicut misit me. Tertio dignitas incōparabilis. ibi. Nō sicut mā ducauerūt. ¶ Pro quo notandum. Post labores magnos t longa bella: necessari⁹ est cibus corpalis. ppter cōfortationē viriū: t illuminationē oculoꝝ. Q̄z dic̄ Aristo. in p pleumatib⁹. Cibati boies cibatōis tpe in vultu sunt ceteris q̄z mēbr̄ amenciores t fortiores. Jō legit. j. Re. xvij. Q̄ ionatas fili⁹ saul tota die pugnabat cōtra phili steos. q̄ ipse pre lassitudine nō videbat Ideo extēdit summitatē lancee: t intinxit in fauum mellis: conuertitq̄ manū in os suū comedit t cōfortat⁹ est. t illuminati sunt oculi ei⁹. Idē legit de Helia. iij. Reg. xix. Qui cū fugeret a facie i esabel t lassus sederet super vnā iunipe rum. Venit angelus dñi tetigit euz dicēs. Surge t comede. t respexit subcinericiū panē ad caput suuz: t vas aque. comedit t bibit: t cōfortatus est. ¶ Moraliter loquēdo nos sumus quotidie in labore cōtra dyabolū qui quottidie nos impugnat. Quia dicit Grego. xxiiij. moraliū Quod enim egit in paradiso hoc antiquus hostis: non vult deserere i mūdo. Et q̄z habem⁹ tale belluz cōtra dyaboluz. Ideo valde necessarium est nobis habere corp⁹ dñicū Ideo pro illo orat Ansel. in li. medita. dicēs Ecce anim⁹ me⁹ fatigat⁹ est veniens de via cogitationū ab ipis quas transiret cogitationib⁹ periculosaz patiē esurie. nō habeo q̄ pono ante illū. sum paup et egenus O dines oim bonoꝝ da p̄sentiū super ne societatis epulentissime largitor. da lasso cibum dispersuz. Ideo proponit nobis christ⁹ cibum hodie valde dilectissimum sui corpis. s. sacramētum. Q̄ dicit. Caro mea vere est cib⁹: et sanguis meus vere est pot⁹. ¶ Circa q̄ est notandum. Q̄z sub vtraq̄ specie hui⁹ sacramēti totus christ⁹ realiter t vere continet. Teste bea. Amb. li. de officijs. In illo sacracramēto totus christ⁹ est. Illud hr̄ de summa trini. t fide kath. c. firmissime. Ibi dicitur christus sacerdos t sacrificium cui⁹ caro t sanguis in sacramento altaris: sub specieb⁹ panis t vini veraciter continet. Idē hr̄ ex ore christi ad deuotuz amādū in horalogio Sap̄. li. ij. c. iiij. Certissime t veracit t absq̄ omni dubitatōe in hoc sacramēto cōtineor: deus t homo: cū corpe t aīa: carne t sanguine. sicut prodij ex vtero matris: t in cruce pependi. ac sedeo ad dexteraz patris. Sed q̄re corp⁹ meū in sacm̄ēto cōtineat: nulla lingua valet explicare: neq̄ sensus aliq̄s pcipe: nec ratio hūana valz ꝓphendere. sz soli fidei cōuenit h⁹ scire. Ex quo dicto pz q̄ sub vtraq̄ spē sacm̄ēti sit xp̄i diuinitas. aīa: corp⁹: sanguis integlit. sz tm̄ aliter: t alit. q̄z sb spē panis ē totū corp⁹ xp̄i. ex vi sacr̄i tanq̄ termin⁹ ꝓsectōis. eo q̄ solū in corp⁹ xp̄i sba panis vtit. aīa vo xp̄i t sanguis sūt ibi ex naturali comitātia Diuinitas vo absolute ꝓsiderata ē ibi de p se rōe sue immensitatis. Similiter sub speciebus vini est tantū sanguis christi ex vi sacramenti directe tanq̄ terminus per se rōe ꝓsecrationis. corpus vero t anima t deitas sanguini vnita. sunt ibi ex reali vel natu-

rali commitantia. Ex his iam dictis potest illu minari erroꝛ detestabilis quoꝛundã beretico= rum: qui dei virtutem iuxta rerum naturalium mecientes in tantã ausi sunt proſilere inſaniam vt dicere non verentur in altari poſt conſecrati onẽ nõ esse coꝛpus xp̃i: qõ traxit de virgine: nec ſanguinẽ quẽ pro nobis fudit in cruce: nec ſub= ſtantiã panis. z vini in ſubſtantiã panis: z vini in ſubſtantiam carnis z ſanguinis cõuerti. De quoꝝ numeꝛo fuit Berengariꝰ. de cuiꝰ reuoca tione: z eiꝰ erroꝛis abiuratione. facta est conuo catio coꝛã papa Nico. z centum z. xiij. epis. vt hr̃ de cõſecra. diſ. ij. c. Ego berẽgariꝰ. Ex hũc errorem mgr̃ Wicleff de anglia reuocauit. aſſe= rens chriſtũ non esse in ſacramẽto realiter z ve re i proꝑia perſona coꝛpoꝛali. Cõtra qõ dixit chriſtꝰ Joh̃is. vi. Caro mea vere est cibꝰ. q. d. Cibꝰ est angeloꝝ: quẽ cernitis in altari pꝰ cõ= ſecrationẽ est vere caro mea: quã traxi de vgi= ne. z potꝰ est vere ſanguis: quẽ pro vobis fudi in cruce. Natura em̃ foꝛtificat fideꝫ noſtraꝫ in ſacramẽto hoc. Nam i hybernia ẽ lacus in quẽ quecunq; palus figitur. exteriꝰ ſuper aquã est ferrũ. in aqua lapis. Idez in tuſſia ẽ fons quicqd ibi proicitur: fit lapis. Unde friderícus imperatoꝛ experiri volens immiſit cirotecam cum annulo qõ totum q̃uertebaꝫ in lapidem. Et ſi põt hoc natura facere. multo magis crea toꝛ naturaꝝ cõuertere põt panẽ in coꝛpus ſuũ z vinũ in ſanguinẽ virtute verboꝝ. Nunc ſub= ditur. Qui manducat meam carnẽ z bibit meũ ſanguinẽ: in me manet: z ego in eo. Ex his vbis z aliis in hoc ca. Joh̃. vj. poſitis vbi dicitur. Niſi manducaueritis carnẽ filij hois z biberi= tis eiꝰ ſanguinẽ. nõ habebitis vitã in vobis. Quidam heretici pniciosi traxerũt occaſionez ſui erroris dicẽtes. Populũ laicalẽ. debere ſb duplici ſpecie cõicari. nõ intelligentes hoc esse dictũ de ſpirituali manducatione. ſ. que in cari tate est: z in fide manducat ſpũaliẽ. Juxta illd. Auguſt. Crede z manducaſti. Et alexander de halis in ſcripto ſuo ſuper illud Joh̃. vj. dicit. Q̃ ſolus ſacerdos cõicat ſanguini. reliqui ve= ro non cõſecrantes coꝛpi. Idẽ dicit lyra i glo. Q̃ non est intelligendum. q̃ hoc ſecramentum ſub vtraq; ſpecie fidelibus ſit exhibendum. ſz tm̃ hoc modo a ſacerdote celebrante est ſumen= duz. Licet em̃ populus in primitiua eccleſia ſb vtraq; ſpecie cõmunicaret. qõ poſt prouide oꝛ dinatũ est. vt non cõmunicet ſub ſpecie vini ꝓ= pter periculũ effuſionis. Qõ aũt talis commu nicatio laicalis est illicita ſub duplici ſpecie: p= batur. qz est contra naturã. ſcripturam: z figu= ram. Quo ad primũ probaꝫ Joh̃is. vj. vbi dr̃ Hic est panis de celo deſcendẽs. Si quis ex ip= ſo manducauerit: nõ moꝛietr̃. Et ibidẽ. Hic ẽ pa nis qui de celo deſcendit. qui manducat hunc panem viuet ineternũ. Item ibidẽ. Panis quẽ ego dabo: caro mea est pro mundi vita. Ecce heretice pernicioſe q̃ dñs dicẽ tm̃ de pane: z nõ de vino. per hoc innuens mãducationẽ eucha. ſuf ficere ſub vna ſpecie tm̃. p vita eterna capaſcen da. Item hr̃ Luc̃. xv. Q̃ pater occidit filio pro digo reuertẽti ab erroꝛe vituluꝫ ſaginatuꝫ. per qõ chriſtꝰ ſignatur gr̃a pinguedinis. vbi nulla fit mentio de bibitione. Item ꝓbatur Math. xiij. Mar. vj. Luc̃. ix. Joh̃. vj. Q̃ dñs ſaciauit quinq; milia hoim de quinq; panibꝰ. vbi tm̃ nul la mentio de vino. Qõ tamen heretici non per pendũt ſumentes ꝓ ſe verba dñi. Joh̃. vj. Niſi manducaueritis carnem filij hois zc̃. ad defen dendũ ſuũ erroꝛem. Sed illud q̃ ſequit nolunt reſpicere. qñ dñs dixit Joh̃is. vj. Spũs ẽ qui viuificat: z ſpũalis ſenſus vitã confert. q. d. Di cta mea oportet ſpũaliter itelligere. qz caro ni hil prodeſt. q. d. Si ꝑm ſenſum coꝛpaleꝫ intelli geretis nihil vobis proderint. ſed nocebũt. Et ſequitur ibidẽ Joh̃. vj. Uerba que ego locutus ſum vobis. ſ. de mãducatione carnis mee z ſan guinis ſpũs z vita ſunt. i. ſpũalia z vitalia Nã legitur de duobꝰ diſcipulis euntibꝰ in Emaus. Luc̃. vlti. quibꝰ ſolũ tradidit coꝛpus ſuum. Quo ad ꝑm probaꝫ in figuris. que ſunt q̃ttuoꝛ ꝑm mgr̃m in li. ſentẽ. diſ. viij. ſ. ſacrificium mel= chiſedech. Agnꝰ paſcalis Manna: z ſanguis z aqua que de latere chriſti pfluxerũt. Quantũ ad ꝓmuꝫ hr̃ Q̃ ſolũ ſacrificantes debent ſb du plici ſpecie euca. percipere. qõ figuratũ ẽ in ob latione melchiſedech Ben̄. xiiij. qui erat ſacer= dos dei altiſſimi. z obtulit panẽ z vinũ De quo dicit Amb̃. ſuper illo verbo Math̃. xxvi. Acci pite z mãducate. Chriſtus in cena obtulit ſuis diſcipulis qõ melchiſedech repꝛeſentauit in fi= gura. Jtẽ Leui. xiiij. Sanguinez dedi vobis vt ſuper altare meũ expiatis illũ pro aiabꝰ veſtris Item Deutro. xij. de hoc hr̃ vbi figuraꝫ. Q̃ ſo li ſacerdotes debent euca. ſacramentũ ſub du plici ſpecie permittere. z ſi non cõſecrarent et ſumerẽt ſacr̃m ſanguinis chriſti: diuideret ſac= mentũ. q̃ ſine grãdi ſacrilegio puenire nõ põt. de cõſe. diſ. ij. c. cõperim. Et inciderẽt i cano. penã. q̃ est repulſio ad vnũ annũ a cõione. Sa cerdotes aũt nõ ſacrificantes: pñt cõicare ſub vna ſpecie tm̃. ꝑm illud. j. Regũ. ij. Dimitte me obſecro ad vnã partẽ ſacerdotale. z ꝓmedã bu cellã panis. Et ſic refert euſebiꝰ ad damaſum papã: de moꝛte gloſi Hiero. q̃ ſacr̃m euca. ſub ſpecie panis tantũ accepit. Item bea. euſebius cõmunicauit in extremis. vt de eo ſcribit beatꝰ cirillus in epiſtola ad beatum Auguſtinum.

Etiam cõmunicat bea. Aug. in extremis de ma nib⁹ beati honorati epi. Item agn⁹ paschalis et manna figurabant christũ. z in ymolatiõe agni Exo. xiij. z in mãducatione mãne eiusdem. xvj. nulla fiebat mentio de potatione. Ideo non ẽ dandũ laycis sub vtraq; specie eukaristie sacra mentũ. ¶ Quo ad tertiũ. pbaf in natura Quia aliq; naturaliter nõ bibũt vinũ: nec pñt odora re. z per ꝓseqñs. nec sb specieb⁹ vini cõicari pñt Unde refert. b. Grego. in. iij. dyalogo. c. iij. Q sanctus agapit⁹ papa. quendã claudũ z mutuz cõicauit sub vna specie dũmodo missaz solen nia celebrauit. Et cũ corpus Christi in os eius mitteret ad loquendum est soluta lingua. Itez Alexander de halis in parte. iiij. summe sue de natura sacramenti: querit. Utz licet corpus christi sumere sub specie panis tm̃: sine sumpti one speciei vini: Et rñdz. Q corp⁹ integre sumi tur sub vtraq; specie. bene licet sumere christũ sub vna specie panis tantũ. siue vini tantũ. Qb aũt dicit supra cano. in. c. cõperim⁹. Intelligit de confitente. Ecclesia aũt illud sacm̃ dispen sare consueuit sub specie panis tantũ. ꝓpter pe riculũ effusionis. Etiã. ꝓpter vicium infidelita tis. qb se non immerito in fide simplicium men tibus ingereret. si semper sub specie panis z vi ni dare. possent eñ simplices credere. q xp̃us F non contineret sub altera specie integer. Dic tamen thomas de aquino. Q laicis debet dari simplex vinũ non cõsecratũ. aut aqua ꝓ ab lutione. non tamen ꝓpter aliquod misterium Sed vt lauentur ora sumentium ne remaneant alique relique eukaristie infra dentes. Etiam vt non seruetur eukaristia in ore ꝓpter male ficiũ exercendum. vt expertum fuit tpe Amb. epi. Quomodo in trunco apium hostia conse crata per mulierem fuit absconsa. vt apes au gerentur. Cuius miraculi signuz qb ibi accidit habetur bodie in mediolano. s. monstrancea ce rea quam apes corpori christi tunc fecerunt. Et addit thomas Q sacerdoti semel in die suf ficit cõicare alijs aũt probatis z perfectis suf ficit de octaua in octauã. Communi autẽ ppl̃o qui se non cũ magna deuotione occupat. semel in anno sufficit. Idem dicit sacerdos porrigẽs alijs eukarist. sub vna specie potest illa vel con christi proficiat tibi in vitam eternam. Et non solum corpus domini nostri. Et dans vinũ sim plex potest dicere. In noie dñi nr̃i Jhesu christi amen. Item Nico. de lyra super illud Job is. vj. dicit. Sacramentuz eukaristie non solum sa cerdoti sumenti. Sed toti ecclesie ac etiam illis qui sunt in purgatorio prodest. Et ratio est. q non tantũ est sacramentum. Sed z sacrificium ecclesie inquantum continet christum passum. Et ideo proficit oib⁹ fidelibus. Si autem sumi tur alio modo: vt a layco tunc, pficit solum su menti. q officium eius non est offerre sacrifici um. sed tantum suscipere sacramentum. Item scotus in. iiij. dis. viij. dicit. Sacerdos post con secrationem habet rigidissimuz mandatũ eccle ad hoc q̃ ꝓcipiat vtrumq;. ¶ Sed queritur h Utrum quottidie sit celebrandum. vel cõmuni candũ? Videt q̃ non. Quia dicit b. Augu. Et ponit de cõse. dis. ij. c. Quottidie celebrare nec laudo nec vitupero. In contrarium hr̃ dictum sancti Amb. in li. de sacramentis. Et ponitur d conse. dist. ij. c. Non iste. Ubi dicitur q̃ panis iste est quottidie sumendus. vt quottidie tibi p sit Sed sic viue vt quottidie mererais accipere ¶ Circa quod notandum in primitiua ecclesia multitudinis credentium erat. cor vnum z aia vna. Actuum. iiij. Et caritas dei diffusa erat in cordibus hoim. vt etiam pro fide christi certa tum ad mortem currerent. Ideo hoc sacramen tum necessarium erat quottidie ad mortem pre paratis. Tunc enim quottidie communicabãt Post vero crescente ecclesia: z cessante deuoti one Institutum fuit q̃ de octaua in octauam fi deles cõicarent. adhibito hoc remedio vt pro eo singulis diebus osculũ pacis darek. vt dicit Guihel. in ratõali diuinoz. Sed heu crescente malicia homim̃ statuit Fabianus papa. vt dicit magr̃ in. iiij. dis. xij. Et hr̃ de conse. dis. ij. Et si non frequentius. tamen ad minus ter in anno. scilicet. pasca: penthecosten. z in natiuitate dñi communicarent. Sed heu crescente malicia de nouo. Decreuit Innocentius. Et habetur de penitentia z remis. c. Omnis vtriusq; sexus. Quod saltem ad minus semel in anno quilibet christifideliuz communicaret. sub pena excom municationis: z carentie ecclesiastice sepultu re. Istis sic stantibus dicit Bonauentura. Si quis vedeat se esse in statu primitiue eccle sie laudabile est quottidie celebrare: z commu nicare. Si autem in statu finalis ecclesie. vtpu ta frigidus z tardus: consulendum est: vt raro communicet. Si autem medio modo: debet se habere medio modo. z aliquando debet cessa re. vt discat reuereri. et aliquando debet acce dere: vt inflametur in amore. Quia tali hostie debetur honor: debeꝰ z amor. Et subdit Om nes rationes que videntur habere ad quottidi anam communionem intelligũtur statuta pre paratione. que in paucissimis est vt semper vn de credo q̃ maiorem efficatiam recipit homo in vna missa vel communione cum bona pre paratione: quaz in multis. si non se bene prepa ret diligenter. Et subdit. Uterq; enim

dabit gloriã deo. Et qui manducat cũ reuerentia. ꝛ qui ex reuerentia dimittit. hec ille. Dicit tamẽ Albert⁹. Q̃ qñ apes infirmañ. tũc plus solito comedũt mel ꝓpter pietatẽ quã habẽt ad ipsum. ꝑ mel intelligitur ipsum corp⁹ xp̃i quia sicut mel est cib⁹ hoĩb⁹: ꝛ venenũ serpentibus ꝛ draconib⁹. vt dicit cõstantin⁹. Sic corp⁹ christi est bonis dulcis ꝛ eternus. ſm qđ dicit euangelium. Hic est panis qui de celo descẽdit. siquis manducauerit hunc panẽ viuet ineternũ Sed malis serpentinis hoĩb⁹: est venenum. ſm quod canit ecclesia. Mors est malis: vita bonis. Et apostolus j. Cho. xj. Qui manducat ꝛ bibit indigne: iudiciciũ sibi manducat ꝛ bibit Modo sicut cuꝫ apes infirmantur auidius comedunt. Sic boni christiani ex venialib⁹ peccatis: ꝛ interdũ ex mortalib⁹ oblitis: debent frequenter sumere hoc mellicũ sacramentum. qđ deleat venialia peccata. Teste Berñ. q̃ ait. In sacramẽto altaris: peccata venialia delent: hõ in gr̃a roborat: aia celesti dulcedine inebriatur Et idem dicit Amb̃. Et hr̃ de cõse. dis. ij. in. c. In calice. Quotiens effunditur sanguis christi in remissionem peccatoꝝ effundit: debeo semp accipere: q̃ semp pecco debeo accipere medicinam. Hic tñ Albert⁹ dicit. Intellige de sacrificantib⁹ tm̃: ꝛ valet quotiẽs effundit. i. in altari offertur: in remissionẽ peccatoꝝ effundit. i. offertur Delet etiã hoc mellifluũ sacramentũ peccata oblita. ſm illud Augusti. Cum corpus xp̃i manducat mortuus suscitat. i. peccator q̃ adhuc iacet in peccatis oblitis. ille per hoc sacramentũ surgit ad vitã gr̃e. Ideo frequenter ẽ sumendũ. Sed ad Augusti. qui dixit quottidie cõmunicare: nec laudo: nec vitupero. Dicit glo. bziccienſ. Q̃ hoc dixit Augstinus igno: ãs mẽtes sumentiũ: vtꝫ sint digni. tanꝯ qui mentez alteri⁹ videre non poterat.

¶ In natiuitate Johis baptiste Sermo p̃mus.

Ujr bonus es ꝛ bonum portas nunciũ. Ita scribitur. ij. Regũ. xviij. ¶ Magr̃ li. xij. de pp̃e. rerum dicit. Turtur est auis casta ꝛ pudica: valde diligens loca solitaria ꝛ deserta: fugiens hominũ ꝓsortia. Qđ est auis casta ꝑ ex eo. Nã semel viduata non vult habere parem. Teste Alano in deplanctu narure. Turtur inqt suo viduata consorte amorẽ epilogare. i. repetere. dedignãs in altera bigamie refutabat socia. hec aũs vernali accedẽte tpe aduenit. ꝛ nouitatez aduentis tpis denũciat. querula quoq; voce pdit. Ideo dicitur Cantic. ij. Jam eñ hyems transijt ymber abijt ꝛ recessit. flores apparuer̃t in terra nr̃a. et vox turturis audita est in terra nostra. ¶ Spũaliẽ per turturẽ beat⁹ iohannes bap. intelligitur. q̃ recte sicut in aduẽtu turturis boies ad gaudia excitañ. Sic adueniente natiuitate iohannis multi letañ. quẽadmodũ angelus predixerat patri suo zacharie. Erit inquit tibi gaudium ꝛ exultatio. ꝛ multi in natiuitate eius gaudebunt. Luc̃. j. Iste amabilis turtur iohannes fuit valde castus. q̃ perpetuus virgo. qđ patet ex eo. Quia vitauit oĩa que solent ad libidinẽ incitare: quoꝝ principaliẽ sunt quattuor. Juxta illud poete. Vestis pulcra: cibus largus: ociũ quoq; somn⁹. Nam vestis sua non fuit delicata nec pulcra. sed aspera de pilis camelorꝝ: quaꝫ super nudo corpe portabat. vt hr̃ Math̃. iij. Cibus suus fuere locuste. que ſm Crisſ. sunt volatilia mũda ꝛ parua. que cocta i oleo pauperẽ prebẽt victũ. Similiter comedit mel siluestre. qđ ſm Raba. ꝛ Tho. de aq̃no folia sunt lata ꝛ rotũda: lactei melleiq; colozis. Nec iohãnes comedit: neq; vinũ bibit. Sicut ꝑ dixerat angelus Luc̃. j. Vinũ ꝛ sicerã nõ bibit Ipse aũt fugit cõsortia boiꝫ. ſm q̃ canit ꝺ ipso Antra deserti teneris sub annis: ciuiũ turmas fugiẽs pctisti ꝛc̃. Ideo in suo aduẽtu: tps nouũ denũciauit diuq; cupitũ. Qũ dixit. Penitentiã agite approp̃inquabit ei regnũ celorꝝ. qđ patꝫ Math̃. iij. Et b⁹ fuit valde inauditũ. Idcirco verba de ipso pñt cõuenienť assumpta sibi applicari cũ dr̃. Vir bon⁹ es. In qb⁹ duo describunť. ¶ Primo virilitas triũphantis ibi Vir bonus es. Secõ sublimitas nũciantis. ibi ꝛ bonũ portas nunciũ. ¶ De p̃mo ẽ notandũ. Dicunt naturales de lapidũ naturis tractãtes. Q̃ qui dã lapis noie pantron. sumẽs denoiationem a pantera aiali: hꝫ hanc vtutẽ. Q̃ mane visus illo die facit audacẽ boiem ꝛ inuictũ. cius bonitas claret ex hoc. q̃ fere cũ oĩbus lapidib⁹ preciosis pticipat in coloze. Cuꝫ albis eñ est alb⁹ cũ pallidis pallidus. cũ uigris niger. cũ roseis roseus. cũ purpureis purpure⁹. ꝛ sic de alijs.

Mistice per hũc lapidem beatus iohãnes figurať. q̃ recte sicut lapis iste si mane videť cir ca ortum solis. facit hominẽ inuictũ cõtra inimicos. Sic qui mane: hoc est in natiuitate huius sancti ioh̃. baptiste ipsum inuocauerit ꝛ viderit oculis mẽtis inuictus manebit ab inimicis. Quia dicitur per sapientem. Qui mane vigilauerit ad me inueniẽt me. Prouerb̃. viij. Ipe eñ in p̃mordio natiuitatis dyabolũ superauit ꝛ ab eo inuictus fuit. Ideo dicit beatus Bernhardus in sermone de natiuitate sancti iohannis. Erubesce lucifer qui mane oziebaris. quia in nouissimo die tanquam perdix stultissimus.

apparebis siue remanebis. tuis machinationi bus factum est: vt humani generis vniuersitas in peccatis cõciperet: t nasceretur in tristicia. Sed iste in vtero sanctificatur: oritur i gaudio leticiamq; mundo sua natiuitate infudit. Sed ecce genus armature quod tibi cõstitueris ad victoriam iohanni nascitur ad coronam. Appende arma t scutum t toto malignitatis tue spiritu debachare nec irrumpere poteris iohãnis ꝓuilegiũ. qđ benigna scribentis manus prio carectere signauit. multum decept⁹ multũ delasus es. An ignoras qui tibi vir bellator ab adolescentia. etiam a matris vtero cõsurgit. at tende igit ordinẽ rei etiã ab ipsis inicijs sue conceptionis. t inuenies hunc validiori conamine tuam fortitudinez eripuisse. hec Bern̄. Ecce q̄ viriliter a die natiuitatis sue contra hostem triumphauit. Cui⁹ bonitas t excellentia patet exillo. Q: cum omnib⁹ sanctis qui sunt veri nobilissimi lapides plateas celestis hierusalẽ sumopere decorantes: participat in specie t caloze.

¶ Primo participat cũ angelis. Angeli em̄ fm Dyoni. in li. celestis. Jerarchie hñt officiũ purgandi: illuminãdi: t pficiẽdi. que beat⁹ Joh̄. habuit. Purgauit em̄ ab hostib⁹ scoriã pctõr. qz hñ Luc̄. iij. Omnis arbor q̄ nõ facit fructũ. excidetur t in ignez mittetur. Jdeo facite dignos fructus pnie. Et instruxit ꝓmunem turbam publicanos t milites. Habuit etiam officiũ illuminandi. Jdeo dixit de ipso pš. cxxxj. Paraui lucernã xpo meo. De hac lucerna dicit Crisost. Filius ille erat lucerna lucẽs t ardens Joh̄. v. De qua dicit spũssanct⁹ p os zacharie. Illuminare his q̄ in tenebris t in vmbra mortis sedẽt. Et Luc̄. j. Hñit etiã officiũ pficiẽdi. iuxta illud q̄ dixit angelus ibidẽ. Parare dño viã rectam Et ꝓpter illa bñ angelis similat. Jdeo dicitur. Malachie. iij. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuã. qui ꝓparabit viam tuã añ te. Et q̄ uis beat⁹ Johes habet illa officia angelorũ. audeo tñ dicere q̄ maior ẽ angelis. qz i quẽ angeli desiderãt prospicere: ipse manib⁹ tetigit t baptizauit. Jdeo dicit be. Bern̄. de eius natiuitate Stupet terra: iordanis arridz: mirantur dñm sabaoth intra manus baptizantis includi vir audent respicere. tu etiam nudum tenere p̄sumis. Et subdit. Adest Johes tocꝰ diuinitatis medius testis: qui terraz excedit: transit celum ipsamq; vtutẽ angelice dignitatis attingit.

Scdo pticipat cũ patriarchis t prophetis. Patriarche habuerũt perfectã fidẽ t libertatez. prophete añt habebãt spm̄ ad cognoscendum prezentia: preterita t futura. Sic beat⁹ Johes cũ patriarchis habuit fidem de Christo cũ dixit. Ecce agn⁹ dei Johis j. Hoc quo ad humanitatem. Et etiã de ei⁹ diuinitate cũ dixit Luc̄. iij. Venit fortior me post me: cuius nõ suz dignus corrigiam calciamentorum eius soluere. Sup quo dicit Rabanus. Ego sum fortis ad peniẽtiam inuitando ille fortior peccata remittẽdo. Ego regnum celorum parendo: ille donando. Fuit etiam liberalis. quia omnia libenter dimisit t in deserto mansit. Quod testatur beatus Bernhardus i sermone de natiuitate eius. Reliquit iohannes homies: mundũ fugit t nescit: parentes aspernatur. Et in solius diuinitatis a pice btẽ cõtemplationis requiescit. Mira conuersio rez. homiem vix mundũ ingressum mundi fugere gloziam t seculi cupiditates. hec ille. Habuit etam cum prophetis cognoscendi spm̄ de presenti: pterito t futuro Johis. j. Qui post me venit: ante me factus est. Quamuis eniz beatus iohannes cum illis in predictis participauit. fuit tamen maior q̄ propheta. Sicut testatur de ipso os veritatis Math̄. xj. Quid existi videre in desertum prophetam. etiam dico vobis. pluspuam propheta Quare autem maior ẽ q̄ propheta aut patriarcha? probat Bern̄. in sermone de natiuitate eius. Omnino inquit illorum siue patriarchaz siue prophetarum copulatus sum societate. nullam in sermonibus vel in rebus de patre t filio t spiritu sancto: aperte feciſſe memoriã legi. Veni ergo vide filium zacharie deum t hominem propzijs manibus cõtinentem. vide qz celi apperiuntur: descendit spũssanctus in specie columbe. t vox patris audita est. Hic est filius meus dilectus. Vide ad sacratissimam natiuitatẽ. celoz pallatia reserãtur. pater auditur in voce. filius baptizat in flumine. In specie columbe spirituſsanctus demõstratur. hec ille. ¶ Tertio participat cum apostolis qui fuerunt a deo missi: t spũsancto repleti. Ita beatus iohannes fuit missus a deo. fm q̄ dixit angelus Luce. primo. Ipse preibit añ illum in spiritu t virtute helie. Fuit et spiritusancto repletus. sed priusquam discipuli. Ipse enim repletus est spiritusancto in vtero matris. q̄ nulli apostolorum est concessum. Jõ b. Bern̄. in sermone de eius natiuitate dicit Apostoli qui manibus suis tractauerunt de v̄bo vite: cum spiritumsanctam, de saluatoris ceperunt afflatu: vix quinquagesimo post resurrectionem die: ad illum gradum potuerunt venire. vt diceretur de eis. Repleti sunt omnes spirutu sancto. Hoc tamen legitur in vtero iohannem esse assecutum. q̄ aplica celsitudo tandez lõgiori ꝓmissione meruit obtinere. bc̄ ber.

Quarto participat cum martiribꝰ qui fuerunt sapientes. sicut ꝓz in eoꝝ rñsis. paciẽtes sicut patet in iniurijs. Constãtes sicut ꝓz in eoꝝ tormentis. Sic beatꝰ iohannes fuit sapiẽs in rñsis ⁊ verbis. vt dicit Crisꝰ. ſmo seuerꝰ leuisq; fuit. Nam cũ populũ iudeoꝝ viriliter ⁊ frequenter cũ rege audacter: cum proprijs discipulis leuiter cõferebat. Ipsius sapia in rñsis ꝓz Luč. iij. Quia sapienter eũ interrogantibꝰ rñdebat: ⁊ salubres doctrinas dabat. Habuit etiaz paciam pro iniurijs illatis Quia ſm Crisꝰ. sup Math. Qđ herodes ei faciebat. ꝓ iniuria: recepit. ꝓ beneficio. ⁊ ira illius quasi mia dei fruebaꝰ. qz verum gaudiũ sanctoꝝ est exire de mũdo. Habuit cõstantiã in tormẽtis. qz ꝓ iusticia cõstanter mortem tollerauit. Ideo dixit Crisꝰ. sup Mat. Sicut seruus postq; ꝓmisso opere ⁊ ꝓpleto: gaudet añ faciez dñi sui apparere. Sic iohãnes cõmisso predicationis misterio ⁊ cõsumato: letabatur ad deũ transire. Et nõ solũ de morte nõ ꝓtristabatur. sed etiã dilationẽ vite sue penam putabat. hec ille. ¶ Quinto participauit cũ cõfessoribꝰ: qui carnẽ suã mortificauerũt. ſm q; p̃ cepit christꝰ Luč. xij. Sint lumbi vestri precincti. Sic beatꝰ iohãnes carnẽ suã macerauit. qz vestis sua erat de pilis camelorũ. Libꝰ locuste vt antea premissum est. Etiã sicut confessores lucidã cõuersationem habuerunt. Juxta illud. Luč. xij. Lucerne ardentes in manibus vestris Ita beatꝰ iohãnes fuit tam lucide cõuersatõis q; ab oibꝰ christꝰ putabatur Johis. j. Sexto participauit cũ virginibꝰ. qz fuit mente ⁊ corpe virgo. Ideo canit de ipso. Nesciens labẽ niuei pudoris. Ideo in cõfirmatõez oñim p̃dictorũ Bern̄. dicit in ſmõe vbi supra. Johãnes est patriarcha: ymo patriarchaꝝ vltimꝰ. ⁊ caput ꝓphetaꝝ ymo plusquã prophꝫ. Nam venientez nũciauit ⁊ digito demõstrauit. Johes angelus sed inter angelos electus est. Johes apl̃s. sed inter apl̃os p̃mus p̃nceps. qz p̃mus fuit missus a deo. Johes euãgelista. sed euangelij iuceptor predicãs euãgeliũ ⁊ regnũ. Johes martir. sed ⁊ martiꝝ lumẽ inter natiuitatẽ ⁊ mortez christi cõstantissimi forma martirij Johes virgo ymo virginitas insignis pudicitie. Titulus et exemplum castitatis. hec Bern̄. Et tm̃ de primo.

Quantũ ad secundũ ponit sublimitas nunciãtis: cũ dicitur. Et bonũ portãs nunciuz. Circa quod notanduz. Dicũt naturales. qz lucifer inter oms stellas. sole ⁊ lunẽ exceptis: est lucidioꝝ. ⁊ nunciat solẽ proxime oriturũ. qñ sup nostruz emisperiũ appropinquat. hec stella eadez via sicut sol oritur: ⁊ clarius alijs orizi videtur gaudium etiam facit egris in suo ortu. ⁊ sic de alijs. ¶ Moraliter per lucifeꝝ bea. iohan. optime prefiguratur. Recte eñ sicut lucifer eadem via qua sol oritur: ⁊ clariuſ alijs oziri videt. Sic beatꝰ Johes qñ christꝰ sol iusticie venit. Nam eodẽ angelo videlicet Gabriele fuit nunciatus Sicut christꝰ mirabiliter cõceptus. qz iohãnes a matre sterili fuit cõceptꝰ Ab eodẽ angelo fuit ei nomen impositũ. vt in euãgelio Luč. j. poteſt apparere. Sed vltra hanc prerogatiuam dicit Bern̄. in ſmone de natiuitate eiꝰ. Johannẽ in hoc vltra christuz tollẽdo. Cõsidera inqt nũciantis sublimitatẽ: loci dignitatem: diei reuerentiam. ⁊ tũc intelligere poteris supertolli gl̃iam iohannis bap. in genitura christo. Salua igit̃ saluatoris reuerentia. qz nõ derogam̃ regi: si militem honoram̃. Ille creatoꝝ: hic creatura digniozi premõstratione iohannes nñciaꝰ ꝓpus ꝙ christꝰ. Christꝰ sortassis in thalamo. iohan. in templo. ⁊ non solũ in templo. sed circa sãcta sctõꝝ ⁊ in signũ solennitatis die eoꝝ. Johes ab eodem angelo in loco digniozi: tpe sanctiori miraculo predicatur. Et subdit. Recole Jsaac ab angelo nunciatũ. Sampsonẽ per angelũ bñdictũ. ⁊ vniuersa maioꝝ facta circũspice. sollumq; baptistaz inuenies in hoc ꝙ in alijs digniozem. Scõo lucifer p̃ alijs stellis gaudẽti ꝓpter splendet ⁊ fulget. Ideo dicitur Jubar. eo q; iubar radiosi luminis a se emittit. ⁊ qz ita gaudenter oriꝰ. ideo letificat egros. q̃ bũiditatẽ nocte sunt grauati. vt dicũt naturales. Sic ortus natiuitatis. b. iohãnis fuit pre alijs gaudiosius ⁊ solennis. ſm q; dicit. b. Bern̄. in ſmone de natiuitate eiꝰ. Natiuitas hoīs istiꝰ est gaudium ⁊ solennitas p̃clara. letaꝰ orbis per q̃ttuoꝝ climata mundi. Circũsonat glorioſe festiuitatis infancia. Ipsis etiã celicis celebris ẽ. hec ber. Hoc est qđ angelus dixit in natiuitate eiꝰ. multi gaudebunt Luč. j. Hodie eñ gaudeant peccatores egritudinem animarum habentes. qz per iohannem ad penitentiam prouocantur. ⁊ porte celi eis reserantur: quando dixit. Penitẽtiam agite appropinquat enim regnum celoꝝ q; a nullo antea est auditum. Ideo dicit beatus Bernhardus in sermone. A principio mundi vsq; ad iohannem. vniuersitatis humane electi onem recollige. Vel in sermone: Vel opere celestis regni poteris reperire dulcedinem. Veni ergo ad Johannem. ⁊ audi vocem exultationis. Vocem letitie: verbuz misericordie: sermonem glorie: largitatem gratie: quod celauerat deus. tacuerat angelus: patriarchę ⁊ prophete nescierunt. Penitentiam inquit agite: appropinquat eñ ⁊c. Verbum penitentie dulce ⁊ glorioſuz: verbũ regni celoꝝ: letuz ⁊ adorandum

Ili soli primo cōuenit qui ꝑmo noui tēstamēti posuit fundamentū. Hec est vox illa de qua ille maxim⁹ cōtemplator celestiū visionū in hoc v̄ bo prosequtur ꝓusquā diu tanꝝ citaredox cita risantiū in citaris suis a dieb⁹ ade vsqꝫ ad Joh. organū nostꝝ versum est in vocē flentiū. qz pec catox frequētia nec pnīe loc⁹. duplex erat de plorandi materia occidis occidi iuberis. Sabbato ligna colligit lapidari iuberis. Et ille cui miserere ꝓprium est t parcere nō iussit. Johānes natus oñdit vulneum pctōꝝ medicamentum. pctō pnīam. iniqtati veniā. Est t hec ꝑma vox quā vox clamantis in deserto proposuit. Et Nūc peccatorib⁹ pcitur regnat pietas iusticia dissilaē t misicors dñs. hec ille. Ideo merito hodie gaudere debēt pctōres. Hodie etiā in ortu beati Johis gaudebat t mater sancta Elisabet qz eam a maledictione absoluit. Gaudebat de⁹ qz suus legat⁹ nascebatur. Gaudebāt t illi qui erāt in lymbo de san. Joh. bap. quia eis de aduentu xpi nunciauit. q eos de captiuitate dy aboli liberauit. Gaudebat t pater et⁹. qz loquelam pditā restaurauit. Gaudebant vicini t cognati. qz nat⁹ fuit ille: qui sturpem oim eoꝝ digni ficauit. ¶ Tertio lucifer clarissimū hz ortū qz in eo nō apparet aliqua macula. sz quasi igneū ꝓtendit colorē t scintillaz. Ideo. b. Johes purissimū habuit ortū. Qui q̄uis in pctō originali fuerit nat⁹. tñ in vtero materno sanctificat⁹ ē vt mortaliter peccare non posset. qō in jeremie donatū eē cernim⁹. Ideo dicit Hern. in ꝓmōe de natiuitate et⁹. Quicūqꝫ de massa prevaricatrice ingredimur mūduz. testam originalis criminis trahim⁹ nobiscū. ꝓterq̄ ille qui peccatū nō fecit: quē virginalis talamus ignorāte viro terris effudit. Cū igit oīs in iniqtatibus cōceptī sunt. neminē vnq̄ mortaliū infra interna vi scera sanctificatū legim⁹. ꝓter Hiere. t Johem quamq̄ de singulari illa virgine Maria nulla sit ambiguitas. quin ipsa maternis circūscripta viscerib⁹ sublimiori sanctificationis genere mū data sit. Sed minor longe Hiere. sanctificatio q̄ Johes. Ille q̄dē in matris vtero sanctificatus. hic spūsancto repletꝰ fuisse ꝓgnoscit. t multo excellentius est repleri q̄ sanctificari. hec Hern. Et qz purissimi ort⁹ t clarissime virtutis

Sermo

citaret sacerdotes ⁊ leuite canebãt tubis: ⁊ voces in sublimi tollentes. ceperunt laudare ⁊ dicere. Cõfitemini dño qm̃ bonus: qm̃ in seculum mia eius ps̃. cv. Moraliter christus hic per sacerdotẽ certissime designat: qz de ipso predixit ps̃. cix. Jurauit dñs ⁊ non penitebit eum tu es sacerdos in eternũ sm̃ ordinem melchisedech. Iste sacerdos christus habet duas ecclesias. vnã militantẽ: aliam triumphantẽ In prima habet p̃ciosas reliq̃as sanctoz̃ corpa. In secũda aias electoz̃. Juxta illud ps̃. xxxvj. Custodi innocẽtiã ⁊ vide equitatem. qm̃ sunt reliquie homini pacifico. Has reliq̃as ipse in scripturis hincinde multipliciter cõmẽdauit dicẽs per aplm̃ Hebre. xj. Sancti per fidẽ vicerũt regna operati sunt iusticiã. Et laudes cuiuslibet sancti consueuit ecclesia recitare. vt apls ad deuotionẽ ⁊ veneratione3 sanctoz̃ excitet. Inter has reliq̃as christ⁹ būit valde p̃ciosas. q̃ fuerunt corp⁹ ⁊ aia beati Johis baptiste. q̃s ipe p se multipliciter cõmẽdauit. vt habet Math. xj Ubi dixit eum esse prophetaz. ⁊ inter cetera dixit. Amen dico vobis. Inter natos mulieꝝ nõ surrexit maior Johe baptista. Et hec laus est approbata. sm̃ q̃ dicit apls. ij. Chor. x. Non eñ q̃ seipsũ cõmẽdat ille, pbat⁹ est: sed quẽ de⁹ ꝓmendat. Ideo propter maiorẽ approbationẽ sue dignitatis laudat ipsũ christ⁹ in vbis preassumptis dicens. Ille. s. Johes erat lucerna ardens ⁊ lucens. In q̃b⁹ verbis beatus Johes principaliter a trib⁹ cõmendat. ℣ Prio a fidei xp̃iane directõe. ibi. Ille erat lucerna. Secũdo a frigiditatis humane accensione. ibi. Ardens. Tertio a tenebrositatl mũdane illustratione. ibi. ⁊ lucẽs. De primo est notandum. ℟ Cũ suetudo ẽ ciuiũ qui habitãt in ciuitatibus. Qñ vnus in noctis tenebris voluerit alium visitare: vel alias negocia sua expedire. faciunt añ se preire lucernã luminosam: in qua sunt diuersa lumina applicata. Et hoc faciunt tum propter vie periculi euitationẽ. tũ ꝓpter glorie seculi ostensionẽ. tum etiã propter latronũ euasiones. Ita christus qui fuit ciuis ⁊ incola huius mũdi. sm̃ q̃ dicit ps̃. cxviij. Incola ego sum in terra. Et volẽs visitare hamanũ gen⁹ in nocte legis mosayce: ⁊ in tenebr| vicioꝝ. qñ peccata totũ mundñ obfuscabãt. premisit añ se lucernã lucidissimã sanctũ Johem baptistã. quẽ pater ab eterno christo filio p̃parauit. sm̃ vaticiniuz In persona patris. paui lucernam christo meo Et hoc fecit ppt̃ inimicoꝝ cõfusionez. ⁊ glorie sue oñsionẽ. Ideo subdit. Inimicos ei⁹ induaz ꝓfusione: sup ipsũ añ efflorebit sanctificatio mea ps̃. cxxxj. Quia videm⁹ qñ in nocte lucerna p̃mittit: si latrones sint in insidijs vident et ꝓfundunt. Sic per ipsum Johem christi lucerna. ꝓfusi sunt insidiatores ⁊ latrones cũ sua clara doctrina cũ dixit. Progenies vipperaꝝ q̃s demõstrabit vobis fugere a vẽtura ira Math. iij. Et Luc. iij. Ideo dicit christus hic, ille erat lucerna ardẽs. Circa q̃d vlteri⁹ ẽ sciendum ℟ q̃ christ⁹ cõpat Johem lucerne multis de causis. Primo ideo qz lucerna lucet his q̃ retro vadunt: aut q̃ eam in manib⁹ portãt. ne obstaculis se offendãt. Sic be. Johes in vita sua luxit: ⁊ doctrina. qz in vita sua fuit oib⁹ exemplaris: ⁊ luxit sua doctrina illis q̃ erãt in tenebris peccatoꝝ. qñ dixit. Facite dignos fructꝰ pnie Jam enim securis ad radicẽ posita est. Omis eñ arboz que non facit fructum excidetur: ⁊ in ignem mittet. Luc. iij. Ideo dixit de ipso Johes Crisо. super illud Math. vj. Herodes timuit Johannem. Johes scola virtutum. magister vite: sanctitatis forma: iustície norma: virginitatis speculum: tutoz pudicitie: castitatis exẽplũ via pnie: fidei disciplina. Johes maioz hoie. Par angelis: peccatoꝝ venia: legis summ⁹ scriba. Quia oĩa precepta legis summatim suauit ⁊ specialem legis intellectum habuit. Et subdit Johes euangelij sanctio. silentio prophetaruz vox apostoloꝝ: lucerna mundi: precursoz iudicis: mediatoz christi dñi testis. ⁊ totius nunci⁹ trinitatis. hec ille. Ecce q̃. b. Johes fuit lucidissimus manuductoz errantiũ. ℣ Scdo extingui nõ potest lucerna a ventis flãtib⁹. qz circũquaq̃ est obstructa. Si aũt aperte lumẽ ponatur: ⁊ retur: a ventis fortassis extingueret. Ita beat⁹ Iohannes non potuit extingui a ventis tribulationum. Ideo bene figurat⁹ est per lucernã que erat in templo quodam ydolozum. Refert Hodo. li. xvj. c. j. de gẽmis. De quodam lapide p̃cioso qui abescon nominatur. factum fuit cãdelabzum: ⁊ in templo veneris collocatũ. In hoc candelabzo erat lucerna sic ardens ⁊ lucens. q̃ nulla vmbza: nec vlla poterit extingui tempestate. Quia vt dicit Soli. de mirabili. mundi Q̃ predict⁹ lapis: si semel accensus fuerit: extingui nõ potest. Ideo beatus Iohannes cuz semel a deo fuit accensus. vt esset lucerna mundi extingui ammodo nõ potuit. nec blandicijs bominũ: nec tribulationibus tormentoꝝ: quãuis sederet in tenebris. lucerna lucẽs omnipotẽtis amicus. Ideo dixit christ⁹ ad turbas Mathe. xj. Quid existis in desertum videre arundinem vento agitatã. q. d. sm̃ Grego. in omel. Arũdo a vento agitat. Sic Iohannes non ẽ. qz a statu sui rectitudine: nulla rerum varietas inflectit. Ideo de ipso potest exponi illud Prouer. xxxi. Non extinguetur in nocte lucerna eius.

Tertio lucerna non habet lucez a seipsa. Sed

Sed mutat aliunde. qꝛ ex se nullomodo lucerꝫ. Sic sanctus Johãnes nõ lucebat a seipõ. sed a christo. sicut videmus in simili in natura stellarũ. Nam lucifer qui clare oritur ⁊ lucet illlud lumẽ nõ habet a seipõ sed a sole. Et si sol lucem sibi nõ mutuaret nequaq̃ terrã illustraret. Ita btũs Johãnes qui lucifero cõparat̃ vt in ꝑmone precedente mẽbro secundo lucebat a cristo nõ a seipõ. Ideo dicit Joh̃es Crisꝫ. Vocãdo dominus luceruã Johannẽ ostendit qm̃ nõ a se lumẽ habebat. sed a spiritussancti gratia. Ido dr̃ de ipõ Joh̃is. j. Non erat ille lux. sed vt testionium perhiberet de lumine. i. christo. De quo sb̃ditur. Erat lux vera que illuminat omnez hominem in hunc mundum venientem. Et hoc cõsiderans Johannes q̃ ipe non erat vera lucerna ⁊ lux quando ante eum venerũt sacerdotes et leuite interrogantes an esset christus cõfessus est quia non esset christus. Sed vox clamãtis in deꝑto. et hoc est contra multos doctores clericos vel laycos qui lumen intelligentie sibi infusum ⁊ mutuatum habere estimant a seipsis nolentes scire q̃ omnis sapia a dño deo ẽ: et fuit cũ eo: et est ante eũ Eccĩ. j. Ideo tales merentur lumie sibi mutuato nõnunq̃ spoliari. sic̃ de hoc legitur de Alano doctore magno qui tante fuit superbie. q̃ omne lumen sibi infusum intelligentie nõ a deo sed a seipso putaret. hic quodã die ascendens kathedram ꝑmonez ad clerũ volens sb̃tiliter formare ⁊ fabricare. et cum incipere vellet deus omnẽ sciam ab eo abstulit. ita q̃ loqui non posset latinũ ydeoma. Idcirco de se descendit confusus. et deo satisfacere cupiẽs humilis factus est claustruz sb̃intrauit. In quo per multos annos pauit porcos. Tandem surgentibus hereticis facta est congregatio clericorum ad hereticos deuincendos. ad quaz quidam abbas illius claustri est vocatus. quod cũ audisset Alanus abbatem petijt vt cum eo iret. et cum ille renueret Alanus sequebatur currũ. et cum ibi venisset vbi hereticos superare nõ potuissent Alanus iam humiliatus ab apl̃ico petita licentia hereticos sb̃tiliter deuicit. Ecce qui prius superbus perdidit lumen scie: postea humiliatus reassumpsit. Ideo beatus Johannes humiliter cognouit. et confessus est q̃ non esset christus. vt habetur Joh̃. j. scz q̃ ipe a se lumẽ nõ accepisset. Sic ⁊ nos exemplo illius facere debemus ⁊ omnem mentis illuminationez deo ascribamus: a quo omne datum optimũ ⁊ om̃e donũ perfectum est. Descendens a patre luminũ Jacobi. j. Quia dicit btũs Berñ. in ꝑmone de natiuitate beati Johannis. Quid est q̃ tot ⁊ tantis preconijs extollem si ipsum neglexerim⁹ in moribus imitari. Tales ei essemus q̃les sunt qui bene pugilantes laudant cum ip̃i tamẽ pugnare nõ audeant. Ideo oportet vt ip̃m in humilitate ista imitemus. Quarto beatus Johannes lucerne comparatur ꝓpter sue lucis obumbrationem. quia videmus q̃ lucerna accẽditur si maior apportatur illa obumbratur. Recte sicut videmus in lucernis mundi. Nam sole veniente lumen lune minuitur ⁊ obumbratur. Sic fama Joh̃is veniente christo fuit diminuta. Jõ dixit beatus Johannes. Illum oportet crescere me aũt minui Joh̃is. iij. Sic etiam naturalit̃ videmus q̃ non solum sol obumbrat lunam sed alias stellas. etiam luciferũ q̃uis fulget radiose. et nõ expectat eius occasum ꝑm qd̃ dic̃ Crisosto. Sicut eni precessit lucifer sic lux solis nõ expectat occasum luciferi. Sed eo procedente egreditur ⁊ lumen solis obscurat eius candorẽ sic ⁊ christus non expectauit vt Joh̃. cursuz suum expleret. Sed adhuc eo docente. Ad idem dicit Theophilus. sicut aliorum luminũ adueniente lumen extingui videtur cum non sit ꝑm veritatem extinctum. Sic precursor tanq̃ stella a sole celatus minuebatur. Quĩto dicitur lucerna ꝓpter suam consumationem. Recte enim sicut lucerna alijs ꝑuiendo se consumit. Ita b. Johannes propter nostram vtilitatem ⁊ exemplum sb̃am suam consumit corpus suum porrigendo consumpsit vitam suam pro iusticia moriendo. Consumpsit famã suam ip̃am minuẽdo quia cuz a iudeis christus crederetur famã istã extinxit. et se valde humiliauit dicens se nõ esse Helyam nec Jeremiam nec ꝓphetam vt habet̃ Joh̃is. j. In hoc debemus beatũ Johannẽ imitari. et si ñ in toto tamẽ in parte possibili. Ideo dicit Berñ. in sermone de natiuitate eius. si nõ possumus eum imitari in contemptu mundi. et diuitiarũ temporalia bona dimittendo. et in vita heremitica. imitemur tamen in temporantia habentes victum ⁊ vestitum. et his contenti simus. alia pauperibus erogantes. Et si nõ possumus sequi in vite austeritate ⁊ carnis maceratione sequamur tamẽ his temporalibus nõ abutendo delicias: vestes ⁊ superflua desideria resecando. hec Berñ. et tantũ de primo. Quantum ad scd̃m describitur a fragilitatis humane accensione cum dicitur ardens. Circa qd̃ notandum. Dicunt naturales q̃ lucifer quãdo mane oritur splendorem habet rubeum ⁊ candentem electro similem ⁊ quasi ardens videtur scintillare. Ita beatus Johannes in ortu sue natiuitatis ardebat igne charitatis. Nam cum abundaret iniq̃tas ⁊ frigescebat multoꝝ caritas ip̃e tact⁹ dolore intrinsecus surrexit velud Helyas tãq̃ ignis ardẽs. Et v̄bũ ei⁹ q̃i faccula ardebat vt accẽderet corda frigiditat̃ humane Jõ dicit

beatus Amb. in ſmone de natiuitate dñi. Istū ſolem mudi ꝓius q̄ oriatur adhuc ante lucem precedit lucerna ardens. ¶ Sic t christus ſol habens lucernam ſuam que ante ipſum p̄ceſſit Subdit ꝓpheta. Parau lucernaz christo meo Que aūt ſit iſta lucerna oſtendit dñs de Johāne. Ille erat lucerna ardens t lucens. Et ſ̄bdit an non ardebat cum phariſeis dicebat Genimina vipperarū quis oſtendit vobis fugere a ventura ira dei. An non ardebat quādo Herodem corripiebat. Non inquit licet tibi habere vxorē fratris tui ⁊c̄. Hec Amb. beatus Iero. dicit. Vere beatus Johannes ardens vehemēter accenſus fuit quem preoccupauit flamma celeſti vt iam christi ſentiret aduentum qui nondū poterat ſentire ſeipſum. Et ꝓpter talem ardorem € aſſimilatur Johānes carbunculo lapidi preciоſo. De quo refert Jſi. li. xvij. c. xiij. Carbūculus vt carbo ē cuius fulgur nec in nocte vincit nec obſcuratur. lucet enim in tenebris adeo vt flāmas ad oculos vibrat. Et ille melior ē inter alios q̄ fulget et emittet radios vt ignis Ita b. Johs fuit more illius lapidis preciоſus ſeu nobilis quia fuit ex nobilibus parentibus. Nā pater ſuus zacharias fuit ſummus ſacerdos t mater ſua de filiabus Aaron. et erant ambo iuſti: ambulantes in mandatis dei Luc. j. Et ſic fuer̄t nobiles in corpe t anima in quibus Johannes eſt eos imitatus. vt verificetur illud Poeticum Seqtur patrē ſua ples. Ideo dicit Beda. Johānes nō ſolum iuſtis parentibus. Sed ex pōtificali ſtirpe natus eſt ex iuſtis quippe parentibus vt eo ꝑfidentius iuſticie p̄ceptū pplo darz De ſacerdotali vero vt eo potentius imitatiōz ſacerdotij predicaret. Fuit etiā Joh. ignitus et ardens vt carbo in diuino amore t proximi correctione t dilectione qz ꝑ ſalute hominū ſeipm quēadmodū carbo ignitus cōſumebat. t alios peccatores inflammabat qñ dixit. Ego vox clamātis in deſto parate viam dñi. Et ſeqtur. quoniaz ex illo fuerūt igniti t illuminati quia oīs Jheroſolima t iudea. et oīs regio circa Jordanē exibāt ad eū t baptizabātur ab eo ꝑfiten tes peccata ſua. vt habetur Math. iij. Nō vtiq̄ nō feciſſent niſi igniti fuiſſent vtinam t nos etiā hodie accenderemur ab eo vt peccata noſtra ꝑfiteremur. Qualiter ignitus t ardens fuit quo ad deum patet in vita ſua quia habebat veſtimētum de pilis camelorum t ſonam pelliceam circa lumbos ſuos. Eſce ſue erāt locuſte. et mel ſilueſtre Math. iij. Hec manducabat Johannes penitentiam t patientiam preferēs qui ſine peccato viuens fuit ſpūſancto repletus. Nos autē nō ſumus prochdoloz in dilectione dei ſicut iohannes ardentes t igniti. Nam plus penitētiā agere debemus qui plus peccauimus. Non ſolum ita penitemus abſtinendo verum etiā ſi attendamus campos ambulantes ad meſſem preſces nantes in aquis Beſtias vagātes in ſiluis et aues volantes in aere velociter. Que vix nostre gule ſufficiūt ſuperaddimus herbas vt vix ſufficiūt campi vaſte ſolitudines. Et foſſata ad conficiendum ab apothecarijs confecta Johānes in cilicio de pilis camelorum confecto pentiam egit. Nos aūt t ſi a patre noſtro adam pelliceas tunicas ferre poſſimus tamen ꝓceſſimus poſtea ad corticēs herbarum. id eſt ad lignum. deinde ad ſtercus vermium hoc eſt ad ſericum tandem ad lapides preciоſos q̄ tamen amabilis carbunculus. b. Johannes nūq̄ fecit ipe nunq̄ extingui poteſt nec potuit ab ardore charitatis. Nos aūt multotiens extinguimur. Nō p̄t de nobis dici illud quoniā abundauit iniquitas refrigeſcit charitas multoz ideo eēt nobis ſummope neceſſariū vt adhuc circa nos haberemus ſanctum Johannem corpozaliter qui nos reaccenderet t igniret. t flammas ſue charitatis mentis nr̄e ad oculos vibraret. Et hoc quo ad ſcām. Quantum ad tertiū cōmendatur beatus Johannes a tenebroſitatis mūdane illuſtratione cum ſ̄biungitur lucens Pro quo ſciendum dicit Jſi. li. xij. q̄ eſt quedam beſtia nomine noctiluca parua in ſtatura multos habēs pedes. Hec in tenebris lucet vt candela. in luce aūt plena eſt obſcura noctis enim tenebras illuminat. Sed hec lux in die obſcuratur per hanc beſtiolam Johannes deſignatur qui luxit in tenebris. Primo hoc eſt in vtero materno qñ ſpirituſancto repletus eſt qui eſt verū lumē t coruſcans diū illuſtrator xp̄m adeſſe cognouit cū in p̄ſtia ſua exultauit. Jō dicit bea. Aug. Celum t terrā nōdum vidit creatorē celi t terre cognouit. Et ſic iſta lucerna luxit ſub modio. Contra illud. Nemo lucernaz accendit t ponit ſ̄b modio et in abſcondito ſed ponit ſuper candelabrū vt qui ingrediantur lumen videant Luc. xi. Quia hec lucerna btūs iohannes poſita eſt ſ̄b modio hoc eſt in vtero occulte. et tamen luxit quando chriſtū cognouit. Etiam matri luxit vt domini matrem etiam recognoſceret quando dixit. vñ ih hoc q̄ mater domini mei veniat ad me Luc. j. Quia videmus q̄ lumen acenditur t lucerna illuſtratur. Sic Elizabeth illuminata fuit a Johāne. Ita aūt lucerna poſtea poſita ſup candelabz mirabiliter luxit. qz xp̄z digito moſtrauit cū dixit. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi Joh. j. luxit in mundo per ſuam ſanā doctrinam que fuit ad penitentiam faciendam cuz dixit penitentiam agite Mat. iij. Luxit per conuerſationē bonam Teſte Vrſ. ſuper Matheū.

Conuersatio Johannis omniū hominū vitam culpabilem apparere facit quēadmodū si videris vestem candidam dicis quia satis pulchra ē quā si supza niuē locaueris inci pit respectu niuis sozdida esse que tibi satis pzius decoza videbatur esse. q. d. Xrīs. Si quersationē alioz videris diceres qz bona est. Si aūt ad conuersationē Johis cōparaueris sozdida incipit apparere. Luxit etiā btūs Johes xpo sibi viam faciendo. quia videmus anteq̄ sol perfecte oziturradios pzemittit qui celum illuminant z ei faciunt viam sicut hec testatur Xrīs. super Matḥ. Sol inquit appzopians anteq̄ appareat mittit radios suos z albescere facit ozientem vt pzecedens auroza aduentum diei demonstrat. Sic dominus natus in mundo anteq̄ appareret p doctrinam spiritus sui fulgoze transmisso illūinauit Johannē vt pzecedens ille aduentum denunciat saluatoris. Hec ille. Et q̄uis beat⁹ Johannes sic in vtero z in mūdo luxit hoc tamen fuit in nocte. Ideo cum venit lumen verum diei gratie tunc obscuratus fuit z per mozte extinctus. et sic luxit illis qui erant in tenebzis inferni fm q̄ predixerat Zacharias pater eius Lu. j. Illuminare his qui in tenebzis z ī vmbza mozte sedent. Ideo bene dicitur q̄ Johannes fuit lucerna lucens tam in vtero z in mūdo q̄ in limbo. et hoc quo ad tertium.

¶ Sermo tertius de sancto Johāne baptista

Fuit homo missus a deo cui nomen erat Johannes.

Johis. pmo. Consuetudo est magnorum dñoz quando venire volunt ad aliquā regionē varios pmittūt nūcios qui eoz aduentū annūciant incolis illius regionis. Cum aūt in pzimo iam aduenerit solenniozem dirigūt nunciū qui aduentum in bzeui affaturū annunciat. Idem videmus in natura q̄ sol qui est rex oīm planetarū z dñs fm Ambḥ. in exameron anteq̄ venit ad terram nostre regionis varios pmittit nūcios scz stellas oztū suū predicātes. cum aūt ppe est circa oztum solennissimū destinat nūciū luciferum qui eum in pzoximo nunciat oziturū. Itez etiā legitur in figura Numeri. xiij. Qz moyses qui fuit dux filioz israel educens eos ex egypto anteq̄ veniret ad terram pmissionis multos pmisit nūcios vt viā sibi adeundi pzeparēt tandem misit solēniozes caleph z Josue vt terram illam explozarēt. Spūaliter xpus est ille dñs in cuius vestimēto z femoze vidit btūs Johannes scriptum rex regum z dñs dñantium. Apoc. xix. Ipe etiā est sol iusticie. iō hāc psuetudinē habuit secularium dñoz qui veniens ad mundi huius mirabilem regionē multiplices pmisit nuncios scz pphetas qui a longe a duētū suū annūciauerī quoz vnus Zacharias sic ait Ecce rex tuus venit tibi mansuetus Zacharie. ix. Et multi alij eum pzeuenire dixerūt. Ad vltimū aūt pmisit solennissimū b. Johem baptistaz qui q̄i lucifer pclarissimus xpm venturū iam pdixit. fm q̄ dicit Xrīs. sup Matḥ. Multe stelle lucē pzecedent nūciantes lucis aduentum. z nulla iparū nomē luciferi meruit hre nisi vna qz cū ipa luce pcedit. Sic oīes pphete ante faciē xpi pcesserūt. solus aūt Johes cū ipo qui ipsuz digito demonstrauit dicens. Ecce agnus dei ecce qui tollit. hec Xrīs. Et bene solus Johes dr lucifer quia fm naturales lucifer est planeta benivolus. ideo ponitur sub marte vt eius malitiā refrenet vt dicit Ptolomeus in liḃ. de indicijs astroz. Sic b. Johes fuit benivolus z mansuetus vt ex hoc cūctis amabilis redderet. Et ois Iherosolima ad eū exibat ad Jordanē z penitē tiam ab eo acceptabant Matḥ. iij. Sicut etiaz lucifer terminat noctē z annūciat diē. qñ eni ozitur est signū q̄ nox pzecessit z dies accessit. Ita Johāne veniente vetus lex per noctē figurata fuit terminata Quia habetur Matḥ. xi. Oīs lex z pphete vsqz ad Johannem pphetauerūt. Ipe aūt verū diē xpm annūciauit qñ dixit. veni et fortioz me p⁹ me cuius ñ sum dignus soluere corrigiā calciamētoz eius vt scribitur Matḥ. iij. et Luc. iij. Sic etiā lucifer qui vt venus oēs laudabiles virtutes tenet in se. Juxta illud poeticū. Veneris hic natus cūctis extat bene gratus. Ita iudei ipm xpm estimātes Johis. j. Et habet in se virtutes patriarcharū. pphetaruz. angeloz. vt patet in pmo fmone. pte. j. Pic pclarissimus lucifer hodie missus est in mūdum a deo per suam natiuitatē vt viam pparet z venientē in pzimo nunciaret. Sicut testatur euāgelista in verbis pzeassumptis dicens. Fuit homo missus a deo. In quibus verbis b. Johes a duobus cōmendatur spēaliter. Pzimo a benignitatis affluentia. ibi fuit homo. Scdo a sanctitatis euidentia. ibi cui nomē. Pzimo est notādum dicit Aristo. in li. de aīalibus. Qz elephas inter omnia animalia est animal valde benignū quia dicitur felle carere Accidentaliter dicitur esse seuus qñ nimis puocatur vel vino inebziat vel qñ ei sanguis demonstratur Mystice p hoc animal intelligitur homo qui fm phos est dignissima creaturarum creatura. Et fm Aristotl. pzimo Pollitico. Homo est animal ciuile politicum z mansuetum. Et in signum huius bonitatis z benignitat[is] nāa nō dedit sibi cornua vt ceruis z thauris nec vngues vt leonib⁹ nec ve-

nenũ vt ꝓpentibus vt homo dictis ꝛ factis mã-
suetus deberet esse interius ꝛ exterius demon-
straret. Jdeo si homo est litigiosus ꝛ iracund⁹:
nõ homini sed bestie cõparatur Teste Boetio qui
ait.li.iiij.psa.iij. Feror atq; inquietus linguam
litigijs exercet. Fremit leonis animum gestare
creditur. Et q̃uis homo naturalit̃ sit benign⁹
debet enī fieri iratus ꝛ hoc ꝓncipaliter quan-
do ostenditur ei sanguis hoc est peccatũ ꝓximi
ſm q̃ monet ꝑs iiij. Irascemi ꝛ nolite peccare
Quia dicit Aug⁹. Et ponit̃ in canone distin.
lxxxvi. Odio habenda sunt peccata ꝛ nõ hoies
Idem dicit Aug⁹.et ponit̃.xxiij.q.iiij.canone.
Duo inquit ista noia cum dicis homo peccato-
non vtiq; frustra dicuntur.q; peccator est cor-
pore ꝛ homo miserie. Et hoc fuauit moyses le-
gislator. De quo legitur Nume.xij. Q; fuit vir
mitissimus sup omnes homies.qui cum accẽde
retur seuus factus fuit. Nam vt legitur Exodi.
xxxij. Cuꝫ fuit in monte cũ dño ostendit sibi do
minus peccatũ ppli dicens. Descende q; pecca
uit pplus tuus.ipe aũt audiens iratus effectus
est descendens q; dixit. Si quis dñi est iungatur
mihi. Et congregati sunt ad eum filij Leui qui-
bus ait. Jte de porta ad portã ꝛ occidat vnus-
quisq; fratrẽ suum.et sic ꝓpter peccatum quasi
xxiij.milia occiderunt. Simili modo b. Johes
dictus est hõ quia fuit benignissimus hoim ad
ꝓcordiam intendens reuocare vniuersos vt ꝑ-
dixit angelus Zacharie de Joh̃. Multos filio
rũ israel ꝙuertet ad dñm Luc̃.j. Jõ compatur
perillo lapidi precioso. De quo dicit Dionis⁹.
q; est lapis modicus ꝛ magne benivolẽtie ad fa
ciendã pacẽ inter dños terrenos vt reges ꝛ ali
os hoies cõmunes.q; valet ꝓtra pericla hostiũ
et ꝓtra lites inuictũ reddit ꝛ amatã diligit ꝓiu-
galẽ. Sic b. Johes fuit puus in hũilitate .quia
nec ppha nec Helias voluit noiari. vt habetur
Joh̃is.j.et multe extitit benivolentie ꝛ benig-
nitatis.vt de ipo põt dici. vir iste mitissimus in
populo apparuit. quia studuit omnes ad se ve-
niẽtes ad pacis ꝓcordiam reuocare qõ ꝓncipa
liter patet in militibus quos instruxit.neq; con
cucietis neq; calumniã faciatis. Et ꝓtenti esto
te stipendijs vestris Luc̃.iij. Est aũt ꝓcutere ali
quid petere vltra debitũ rõne officij vel amici-
cie.vt.xxiij.q.j. Q; semper inducit discordiam
quã Johes volens sedare. Jõ dixit neq; ꝓcutia
tis quã doctrinam milites ꝛ dñi terrestres dñt
obseruare. Quia dicit Aug⁹. Et ponit̃ in canone
xxiij.q.j.c.milita re. Milites boni vltra stipen-
dia sua nihil debent sibi vsurpare si ampli⁹ que
runt tanq̃ calumniator ꝛ ꝓcussor a Johãne sen
tencia ꝓdemnatur.habetur ꝛ originaliter ō ver
bis dñi. Et si hanc doctrinam Joh̃is tenerem⁹
benigne ꝛ quiete viueremus. Quia dicit Se-
neca in li.de moꝛib⁹. Quietissimã vitam hoies
agerent in terris si hec duo ꝓnomia meũ ꝛ tuũ
tollerentur. Jõ tolle meũ ꝛ tuũ. ꝛ omnia in pa-
ce erũt. Et in suis b. Johes sic benivolus fuit ꝛ
benignus tñ videns peccata phariseoꝝ eos sa
ne redarguit dicens.ꝓgenies viperarũ quis de
monstrabit vobis fugere a ventura ira dei. Fa-
cite ergo dignũ fructũ pñie Math̃.iij. Hic ho-
mo benignissimus b. Joh̃. missus est a deo sic
radius a sole. Videmus ei q; sol a se emittit ra
dios q̃ sb intrant terrã: et caloꝛe suo terraꝫ dis-
soluũt ꝛ humiditatẽ desiccant. Sol rpm signifi
cat q̃ misit vnũ de maioꝛibus radijs b. Jo. qui
caloꝛe suo hoc est amoꝛe quẽ habuit ad homies
exsiccauit.et multoꝝ coꝛporibus humiditatẽ
luxurie ab Herode.et ab Herodiana ꝓualuit ex
siccare cũ dixit. Nõ licet tibi hr̃e vꝛoꝛẽ fratris
tui Marci.vi. Et acq̃escere noluer̃t iõ perier̃t.
Scimus enī vbi radius solis admittit̃ ꝛ si ibi ñ
resistitur Jbi lutum expurgat vbi autem est resi
stentia ibi manet imũdicies. Jõ qui vult ab hoc
radio b. Johãne mũdari nõ debet facere obsta-
culum per peccatum q; tanq̃ mundissimus im-
mũdis dedignatur nec ad se trahit sed expellit.
Sicut refert Paulus in hist̃oꝛia longebardoꝝ
Juxta eccles̃iã sancti Johannis baptiste sepul-
tus fuit hõ quidam vero cupiditate elatus no-
cte sepulchrũ apperiens ꝛ predauit. Cui beat⁹
Joh̃. apparuit dicens. Quare ausus fuisti tãge
re mihi eccl̃iam meam de cetero ingredi nõ va-
lebis. Quod vtiq; sic euenit. Nam qñ predictam
eccl̃iam intrare volebat q̃i a validissimo pugile
eius guttur feriebatur q; sbito retrocessit. Ecce
spernit immũdos pctores. Ecce missus est sic
scintilla ab igne cuius q̃dem scintille radius cla
rissima est ad modũ stelle luminosus. Et diffusi-
one sue igneitatis in aere apparet vndiq; lumi-
nosus vt videmus. Sm aplm ad Hebr̃.xij. Deus
nr̃ ignis ꝓsumens ē. hic emisit a se scintillã bea-
Joh̃em qui fuit clarissimus absq; omni macula
natus.et spũsancto replet⁹ adhuc in vtero ma
tris sue Luc̃.j. Et propter illam magnã clarita
tem celestis pater ipm nominat angelum Ma-
lachie.iij. Ecce ego mitto angelum meum. Et
dicit Crisost. Puto ꝛ si audeo dicere q; gliosior ē
Joh̃. q; angelus.quia fuit homo.et ppter mag
nitudinem virtutuꝫ vocatus est angelus.quasi
nomine ꝛ virtute esset angelus. Fuit etiam Jo-
hãnes ad modũ stelle Lucifer luminosus. ido
ꝑt dici de illo Job.xxxix. Nũq; ꝓduces Lucife
rũ in tpe suo. Jõ apparuit vndiq; radiosus ad
modum scintille.quia a christo cepit virtutem
inflãmandi sicut scitilla ab igne. Tertio missus
est a deo sicut odoꝛ a floꝛe flos est xps inꝫ illud

Cant. ii. Ego flos cāpi. Istius flozis odoz fuit b. Johes qui ab eo accepit virtutem delectādi. Nam delectauit deū vt de ipo dicere possit illō. Eccl. xxv. Ecce odoz filij mei sicī odoz agri pleni cui benedixit dñs. Odoz eni sue sanctitatis nō fuit clausus sed apertus. Nam vicini z cognati isto odore sunt refecti super oīa montana Iste odoz diffulgebatur z diffundebatur vt ptz Luce. j. Bodie etiā nō solum xpiani: sed etiā Saraceni odore sue sanctitatis reficiūtur. Quia fm Guilh. in rōnali diuinoz. lxxxi. l. vij. Ipi dicūtur etiā hoc festum fm ritū suū colere z iubilanter celebrare vt adimpleret illud angeli dictum Et multi in natiuitate eius gaudebunt. Et bea. Johs non solum fuit odoz agri. sed etiam agri pleni. Sed tunc odoz agri plenus est. quādo diuersis flozibus redolentibus est oznatus. Ita bea. Joh. Flozibus virtutū vtpute violis humilitatis solsequijs superne contemplationis. rosis rubentibus acerbe passionis. Ecce nō soluz fuit odoz agri pleni sed etiam benedicti. Tunc eni ager est benedictus si laudabiles fructꝰ producit. Sic beatus Johannes fructuz. xxx. inq̄ tum predicatoz eximius. lx. inquantum martir centesimū inquantū virgo permansit. z illi sunt laudabilissimi fructꝰ qui possunt reperiri Quare to missus fuit a deo fuit legatus a pncipe. xp̄us est pnceps pacis Ysa. ix. Ipius legatus fuit iohannes z immediate a latere missus fm q̄ dic ppheta Abdias in. ca. vnico. legatū auditu audiuimus a deo. legatum illū ad gentes misit vt indulgentias faceret. Quia dicit Crisꝰ. sup matheū. Solent reges nato sibi filio indulgentias in regno suo dare. et exactiones pretermittere deus aūt nato filio suo volēs indulgentias peccatozū donare pmisit Johannē quasi exactozē et dicentem penitentiam agite zc̄. Et subdit. O dilectio que nō facis pauperes sed diuites redis. Nam quis debituz sue iusticie deo reddidit nihil deo prestat sed sibi lucrum acquirit salutis. Quinto missus est a deo sicut riuus a fonte. xp̄s est fons vite Juxta illud Ps̄. xxxv Quoniam apud te est fons vite. Iste fons indeficiēs emisit a se riuū largissimū Johannē baptistam qui inq̄ repletus est aquis gratiarū. Teste Ps̄. lxiij q̄ ait. Flumē dei repletū est aquis scz gratiarū z spūssancti. et aquas matri sue elizabet est largissime imptitus q̄m adhuc in vtero ppbetissam fecit quādo ipa dixit. Unde mihi boc vt veniat mater dñi mei ad me Luc̄. j. Jō dic̄ Crisꝰ. sup Matb̄. Quis ppbetarū alium ppbetam facere potuit Helias vnxit Helizeū in ppbetā nō tamē ei gr̄am ppbetarū tribuit. Ille aūt in vtero matris existens diuini intuitus sciam donauit z os ad ppbetandum apperuit. vt cuius nō viderat personā agnoscerct dignitatē. Ad idez Aug. Johānes pus fuit sue matris magister q̄ filius. Primo ipe eam docuit q̄ illa eū lactauerat. hec ille. Istas aquas etiam imptitus est patri Zacharie vt habetur Luc̄. j. Et Zacharias pater eius repletus est spiritu sancto z ppheta uit dicens. Benedictus dñs deus israel. Illas insup aquas gratiarū spūssancti oīibus tribuit abundanter. Ita vt de ipo q̄uenienter exponi potest illud Johis. j. De plenitudine eius oēs accipimus gratiā p gratia. et boc quo ad pmū. Quantū ad scām cōmendatur beatus Johannes a sanctitatis euidentia. cum sbiungitur. cui nomē erat Johānes. Circa qđ notandū. consueuerunt reges z dñi seculares suis militibus multas facere prerogatiuas et honozes. Si viderint negocia expedire sagaciterq̄ cōplere. et boc est iudiciū amozis. Si aūt easdem prerogatiuas exbibent. vel facere quas ipi habēt iubēt est euidentissimū signum bonitatis eoz aut sanctitatis. quia fm Aristo. iiij. Ethi. Solus bonꝰ et virtuosus est honozandus. Quia prauꝰ homo honoze non est dignus. Mozaliter rex celorū z dñs dñoz xp̄us milites suos aplos martires. confessozes atq̄ virgines multis bic prerogatiuis in terris honozauit q̄ fuit signū specialis dilectionis. Nullum tamē ita honozari voluit sicut btm̄ Johannē baptistam Cui bas prerogatiuas sicut ipi voluit exbiberi q̄ patet ex isto q̄ nomē xp̄i scz Jesus a deo patre sibi fuit iposi tū fm illud ppbete vocabitur nomē tibi qđ os dñi noiauit Ysa. xlij. Ab angelo vocatuz est nomē eius Jesus qđ vocatū est ab angelo prius q̄ zc̄. Ita z boc nomē Johes fuit sibi impositum a deo: quēadmodū ipe de boc Ysa. xlix. gloziaf De ventre matris mee recozdatus est nois mei Etiam ab angelo est vocatuz Luc̄. j. Cum dicit ad Zachariā. Elisabeth vxoz tua pariet tibi filium. et vocabitur nomē eius Johannes. Sz diceret aliquis. Sunt tamē aliqui antiqui sancti sibi in boc equales. quia natiuitas Ysaac Genes xviij. et Sampsonis Judicū. xiij. Per angelum fuit nūciata. Sed tbi nomen angeli ignozaf nec eis nomen est impositū ab angelo. Hic aūt fuit idem angelus Gabriel qui christū nunciauit: q̄ et Johanni nomen imposuit. Et hunc honozem christus nulli alij fieri voluit. Etiā q̄ est Johānes in quo eius sanctitas euidenter cōmendaf. quia interp̄tatur gratia dei. ex quo apparet. q̄ ipe nō tantū fuit deo gratus sicut alij sancti Sz omniū gratissimus. Ideo in signū dicebant cognati elisabeth. Nemo est in cognatione tua q̄ vocetur boc nomine. quasi dicerēt. nullus ante istum natus fuit qui esset dignus vocari gr̄a dei. Ideo de illo potest exponi illud Hester. xv.

Vidi te dñe q̄si angelū dei ⁊ turbatū est cor meum pre timore glie tue. Valde enī mirabilis es dñe ⁊ facies tua plena ē grārū Si de hoc latius vis hre recurre ad ꝯmonē p̄mū scz vir bon⁹ es. ⁊c. Ibi inuenies q̄ gratiā oīm sanctorū habuit et hoc q̄tum ad scōm.

In festo apl̄oꝝ Petri ⁊ Pauli.

Ionatas et saul

amabiles ⁊ decori in vita sua. in morte quoq; sua non sunt diuisi Ita scribitur .ij. Reg. j. Dicunt naturales q̄ in India regiōe sūt duo lapides ignee nature qui sibi naturalē vt sic loquendo ostendunt charitatem. Nam q̄n vnus alteri vult appropinquare. et se vnire intantum exardescunt q̄ magnus efficit ignis qui vidētur in montibus ⁊ in vallib⁹. et iste ignis sic aggregatus per longum durat tempus vt etiā a longe positis valet intueri. Spūaliter p hos duos lapides hi duo beatissimi lapides. i. apostoli Petrus ⁊ Paulus designātur. Nam Petrus interp̄tatur vno modo quasi petra ratione firmitatis in passione Similiter Paulus in aduersitatis toleratione. Et totaliter fuerūt igniti igne charitatis quo ad deum p̄rimos ⁊ seipsos. Sicut de Petro scribit egesippus papa Q̄ō pē dens in cruce dixit. Tu dñe oīnia mihi es totū quoq; tu mihi. Et nihil aliud nisi tu solus mihi es. Sed de Paulo habetur ad Roma. viij. Certus sū q̄ neq; mors neq; vita neq; angeli neq; archangeli neq; aliqua creatura nos poterit separari a charitate que est in christo Jesu. De charitate, p̄rimoꝝ liquet de Petro .q̄ dñs oues ei cōmisit nutriendas dicens. Joh̄is. xxi. Pasce oues meas tanq̄ feruentior omniū amator. De paulo habetur .ij. Corꝝ. xij. Ego inquit libētissi me impendam. scz q̄ nō tm̄ spūalia sed etiā temporalia. et superimpendam scz ad patienduz p animabus vestris. De charitate ad seipos .ptz q̄ intantū fuerunt inflāmati q̄ neq; in vita neq; in morte potuerunt ab inuicez separari .vt illis cōpetere potest illud dictū prelibatū. Jonatas et Saul amabiles. In quibus verbis duo p̄ncipaliter tanguntur. Primo gratiositas p̄uersationis. ibi. Jonathas ⁊ Saul. Secūdo societas passionis. ibi. in morte. De p̄mo est notandum dicunt naturales q̄ columbe inter cetera volatilia bone ⁊ amabilis sunt conuersationis quando enī alie aues homines fugiunt ⁊ a longe nidos faciunt ⁊ pullos educūt sole columbe manēt in domibus circa homies. et pullos ibi pturiūt ⁊ cum hominibus p̄uersantur. Moraliter btūs Petrus dr̄ bariona quod interp̄tat filius columbe. Et hic per Jonatam qui interp̄tatur domus colūbe paulus designatur. Et recte Petrus dicit columba. qui inter alios apostolos bonā conuersationē habuit vt ab oīnib⁹ amaretur. et alios docuit habere bonā p̄uersationē quando dixit .j. Pe. ij. Carissimi obsecro vos tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos a carnalibus desideriis abstinere que militant aduersus animā conuersationem vestram bonam habentes inter gentes. Et est notanduz. q̄ columba hz p̄uersos p̄rietates que bea. Pe. p̄nt recte conuenire. Primo colūba cito domatur. si ad columba re rectis mensibus ponat. hoc est in mense Julij .augusti .⁊ septēbris. quia tunc de facili p̄nt cibum inuenire in propinquo. et sic nō longius diuagantur vt dicit Petrus de crescentijs. De rusticanis comodis. li. ix. Ira bea. Pe. de facili fuit vocatus a xp̄o in apl̄m vt in colūbario sancte matris ecclesie iugiter permaneret. quia sic legitur Math̄. iiij. Cum quodam tpe dñs iuxta mare galilee ambularet vidit Petrū ⁊ Andreā mittentes retia in mare vocauit eos dicēs. Venite post me faciam vos fieri piscatores hoīm. Et illi continuo relictis retibus secuti sunt dominum. et circa eum ammodo manserunt. Nec ad, p̄pria redierunt: et quare hoc. quia cibuz angelorum et panem viuum p̄o se habuerunt christum Jesum. Jdeo dicit btūs Greg⁹. Ad vnius iussionis vocem Petrus et andreas relictis retibus secuti sunt redemptorem. Et hoc est contra multos peccatores stultos ⁊ inobedientes qui huius sanctissimi viri et capitis ecclie petri obedientiam sequi dedignantur quia nolūt domari a predicationibus vt intrent ad ecclie columbare. Sed sicut stulte columbe ⁊ curiose q̄ spernunt venire ad colūbare. Sed residentes sup arbores circūspiciētes ad quā ptem velint volare ⁊ quasi deliberātes pullū vndiq; circumspectunt sed sepe dum de volatu deliberant anteqū arripiant volatū sagitte eas transuolant aut accipitre rapiūtur. Jdeo, p̄positum non faciūt. nec proficiunt. quia quod dicius facere volūt non in tempore congruo perfecerunt. Sic pec catores miseri nolunt venire ad sancte ecclesie vnionez. ⁊ si vocantur venire dedignātur vt de eis verificetur illud sapientis vocaui ⁊ renuistis extendi manus meas et non est qui aspiceret. Prouer. j. Sz q̄ ait p̄s. cviij. Nudātes trāsiretur. et ejciātur scz a diabolo de habitatiōibus suis. Jpi enim continuo deliberant. ad quā partem velint declinare aut bonorum vel malorum; cū sic deliberant venit sagitta mortis ⁊ eos trāsuolat. et sic ab accipitre inferni diabolo rapiuntur. Sicut patet de milite regis Tancredi. qui cie mercolis. De quo legit in vitaspatrū. li. iiij.

Qui pro industria exteriori regi placebat. Hz tamen ꝓpter vitam malam displicebat. Jō monebat eum rex cum infirmus esset ad pñiam. ille aūt noluit dicens se hec velle facere cū ab infirmitate conualeret. Sed cum sic deliberaret venit mors ⁊ data est sup eū snīa dānatiōis. et anima eius capta ē ab accipitre tenebrarū. Ergo si volumus hec vitare sequi debem⁹ pronuz nostrum beatum Petrum et ad dominum ꝓperare. Ad hoc monemur. iij. Regum. xviij. Usqz quo claudicatis in duas partes si dominus est sequimini eum. Secundo columba ē magne dilectionis. patri enim viuente diligit eum. ⁊ absqz eo volare non consueuit. Ita beatus petrus maxime diligebat dñm quia ob eius amorē omnia mundana reliquit. Ita vt audacter dicere posset illud Math. xix. Ecce nos reliqmus omnia ⁊ secuti sumus te. Etiam vt refert leo papa. Petrus inter ceteros apostolos maioris dilectionis fuit ⁊ feruoris. Etiam scire traditorem voluit dñi. cum annuit Johāni qui iacebat sup pectus domini in cena vt interrogaret qs esset quem vt si sciuisset vt dicit Aug⁹. dentib⁹ discerpsissent. Ideo dominus noluit eum nominare. quia si eum nominasset vt dicit Crisp. Cōtinuo Petrus surrexisset ⁊ ipm trucidasset. Dilectio eius etiā patet ex hoc. Qđ cum dñs voluit mori quando dixit pre ceteris. et si oportuerit me mori tecum non te negabo Math. xxvi. Luce. xxij. et Mar. xiiij. ait. Domine paratus sum te cum in mortem ire ⁊ in carcerem q licet dispensatoris ꝓmissione tunc nō impleuit imo ipm negauit vt verbuz domini impleretur. Constat tñ hoc xpm ex immensa ꝓfidentia amoris dixisse. quia recordatus postea ꝑmonis dñi exiuit foꝛ et fleuit amare. vt infra patebit. Idcirco quia ipm pre ceteris feruēter dilexit iō cū ipo semper esse voluit. Ut raro sine dño esse voluit. quia sic legitur in euangelio q semper in arduis causis Petrum secum sumpsit tanq magis dilectū. Fuit etiā secum in puelle resuscitatione. quia vt dicitur Luc. viij. Cuz dominus veniss̄et ad domū cuiusdam principis non permisit intrare quenq nisi Petrum Johānem ⁊ Jacobū. Fuit et secum in monte in transfiguratōne vt hr Math. xvij. vbi legitur. Sumpsit secum Jesus Petruz Jacobum ⁊ Johannē. et duxit eos in montē seorsum. et transfiguratus est coram eis. Fuit etiam cum eo in monte oliueti in oratiōe Math. xxvi. vbi legitur. Assumpto Petro ⁊ duobus filijs zebedei cepit contristari Hic beatus Petr⁹ dedit nobis exemplum vt sicut ipm dominuz dilexit. sic ⁊ nos facere debemus. Juxta illud Deutrono. vi. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo. et si ipm diligamus veraciter nos reamabit. Juxta illud Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Tertio colūba ꝓ cātu hz gemitū Sicut dicit Glo. super illud Cant. j. Oculi tui columbarum. et principaliter tunc gemit quando pullos de nido perdidit aut parem suum amisit Ita beatus Petrus spiritualium filiorum hoc est bonorum operum ⁊ christi amissionem per peccatum trine negationis iugiter pro licentia gemitum habuit ⁊ fletum. quia nō diu tardauit sed statim exiuit et fleuit. vt habetur Mathei. xxvi. Et dicit Egesippus papa. quando Petr⁹ culpam negationis ad memoriaz reducebat lachrymas vbertim emittebat. et illud de eo ī cōsuetudinē duxit vt eius facies tota exusta lacrimis videbatur. Et dicit Clemens papa. Qz audito in nocte galli cantu ad orationē surgere cō sueuit tunc similiter ad fletuz prorumpere solebat. Nouerat enim q peccata lachrymis purgantur. Ideo dicit beatus Ambro. et hr de pe. dist. j. circa ꝓncipiū. in. c. Petrus. Doluit Petrus ⁊ fleuit quia errauit vt homo hoc est moraliter peccauit. Scio q fleuit lachrimas eius lego satisfactionem non lego. hec ille. Ne fuerit lachryme dolozis ex eo q pñtia xpi post ascensionē caruit. Jō vt refert clemens papa q semper in sinu suo sudarium portabat quo crebro lachrymas tergebat quando dulcis allocutionis ⁊ pñtie dñi memor erat ꝑ nimia amor] dulcedine lachrymas ꝓtinere nō potuit. O peccatores sequimini et hūc penitentē ⁊ lachrymantem si secuti estis deuiantem. Quia dr in cano. de pe. dist. j. c. lachryme. Per Crisp. Lachryme lauāt peccatū quo pudor est ꝓfiteri. q. d. Si aliqđ peccatū est tam magnū q cum pudore confiteatur non est ꝓpterea desperandum. qz per lachrymas illud deletur. Si tñ cōfessio ꝓcesserit. Si fuerit oportunitas alias lachryme nō lauarent. Et petrus solum lachrymis deleuit peccatum. quia fortassis ꝓfessio non erat instituta Sed ꝓchdoloz sunt infiniti pctōres qui licet secuti sunt errantē imitari tamen nolunt et lachrymantez. Petrus dumtaxat trinies dñm negauit. Sicut sibi predixerat dñs. Amen dico tibi anteq̄ gallus cantet ter me negabis Mat. xxvi. Isti autem centies ⁊ fortassis millesies ipsum abnegauerunt q̄uis non verbis tamen factis quotiens enim moraliter peccant: totiens christum negant. et tamen de illo nolunt gemere neqz flere. Hz se iactare potius ⁊ gaudere. ⁊ de his verificatur illud Sapient]. Letantur cū malefecerint et exultant in rebus pessimis Prouerb. ij. Si autem audiunt beatum Augusti. in libro de salutaribus documentis dicentem.

Nec quodlibet scelus coram deo tam abhominabile est q̃ preterita peccata vnicuiq; reminiscendo gaudere ⁊ inde exultare ⁊ in eis semp iacere. De hac etiam poeta. Dupliciter peccat q̃ se de crimine iactat. Quarto colũba aliquando habet hanc ꝓprietatem alias ad rete ducendo. Sicut de hoc refert magister libro proprietatũ xij. Q̃ columba aliquando domatur. et ad deceptionem siluestrium informatur quemadmodum sciunt aucupes. Illa autem cum sic est instructa siluestribus se sociat. Et eas ad rete ducit et vt callidius decipiat rethe cum alijs consueuit subintrare. ¶ Istam proprietatem etiam habuit beatus Petrus. a christo nãq; fuit domatus. et a spiritu sancto in die penthecostes plenius informatus ad colũbas siluestres hoc est infideles capiendas. Jõ illis se sociauit qñ eis predicauit et eas ad rete fidei duxit. q̃ vt legitur Actuuz. ij. Una predicatione tria milia adduxit. Alio autem die duxit ad rete fidei v. milia hominum. vt habetur Actuum. iiij. Vltinam aũt ducerent ip̃os nunc caute ad rete cristi vicarij q̃ cũ eis captiuus fuit nõ semel sz pluries. ¶ Nam vnomodo a theofilo preside Antiochie ciuitatis. de qua captione habetur in kathedra Petri. Alio modo captus fuit ab Herode agrippa. Sed angelus domini ipsum liberauit Actuum. xij. Tertio captus fuit a Nerone. et hoc fuit hodie. Sed illa captio eum non ipediuit quin ad rete fidei adduceret duas columbas spirituales. scilicet Marcellum et Martinianum Paulini militis seruos. Et illi ipsum libere abire permiserit. Vltimo captus fuit a militibus. et prefecto agrippe p̃ntatus vt dicitur ĩ legenda. Ita facere debent predicatores moderni vt ad rete fidei adducant colũbas indomitas scz peccatores. et si necesse fuerit se cum eis capere hoc est occidere ꝑmittant. Quinto columba est auis ꝑtim medicinalis. Quia dicit Constantinus medicus in viatico q̃ hz sanguinem medicinalem q̃ sanguis columbe sb̃ dextera ala extractus et calidis oculis instillat⁹ dolorem mitigat ⁊ pellem sanat. Ita beatus Petrus fuit medicus tam corporis q̃ anime. Naz multis infirmis medelam prestitit cum vmbra sui corporis ipsos sanauit Actuum. v. Etiam mortuos suscitauit vt patet Actuũ. ix. Vbi legitur q̃ in Joppẽ fuit quedam mulier nomine tabita que cum mortua esset miserũt discipuli ad Petrũ rogantes vt veniret et eam suscitaret. Ip̃e autem veniens omnes de cenaculo in quo iacebat eiecit ⁊ ponens genua sua orauit ⁊ conuersus ad corp⁹ dixit. Tabita surge et illa oculos apperuit et continuo resurrexit. Refert etiam leo papa q̃ quadam die misit Petrus duos discipulos ad predicandum quorum vnus nomine Franco alter Maternus est vocatus. Et dum. xx. dies iuissent Maternus defunctus est redijt aut alius discipulus ad Pe. et sibi nunciauit Petr⁹ aũt tradidit baculum suum vt super defunctũ poneret. q̃ cum fecisset qui iam ꝑ. xl. dies mortuus fuerat resurrexit. Ex quibus verbis elicitur q̃ fuit bonus medicus corporũ. mlto aũt melior animarũ quia multis animab⁹ p̃buit salutem vt de illo exponi potest illud Mathei. ix. Non est opus valentibus medicus. Sz male habentibus. Sexto columba instruitur vt sit litteraꝝ gerula. et prouincie ad prouinciam mitis nuncia. quia s̃m naturales columba naturaliter diligit locum vbi primitus est nutrita. et quantumcunq; defertur ad longinquas partes semper reddit ad ꝓpria si sue libertati fuerit restituta. tali columbe solet alligari littera sb̃ ascella et si dimittitur se eleuat in aera. Et nunq̃ cessat donec redeat ad sue natiuitatis prima loca. Sed quandoq; ab hostibus cognoscitur in via et sagitta impeditur. et sic pro litteris quas defert vulneratur. vt dicit magister. xij. li. rerũ proprie. Ista proprietas conuenit beato petro quia fuit instructus a christo vt esset gerulus litterarũ sacre scripture. et ei competit illud Jeremie. j. Ad omnia que mittam te ibis. et vniuersa que mandauero tibi loqueris ad eos Sed q̃ dilexit locum ad quem fuit natus. hoc est celestem hierusalem. Juxta illud Ps̃. xxv. Domine dilexi decorem domus tue. Ideo assumpsit litteras dominicas et portauit de vna prouincia in aliam. de hierusalem in Antiochiam. de antiochia in Ytaliam. vt sic portando veniret ad locum concupitũ: hoc est ad celum. Sed antequã ibidem peruenit cognitus fuit ab hoste christianoruz Nerone: a quo hodie propter litteras sacri euãgelij ⁊ veritatis ẽ occisus. Et quomodo hoc factum est patet in legenda.

¶ Sermo secundus de eisdem apostolis.

Saul et ionata amabiles vbi supra. Dicũt naturales q̃to animal nobili⁹ est ⁊ digni⁹ tanto alia ipsum honorant ⁊ locum dant. q̃ p̃ncipaliter videmus de leone qui ẽ rex animaliuz de quo refert Soli. de mirab. mũdi. q̃ in eo loco vbi voluerit manere nullum animal ꝓ tunc audet apparere. Sed fingunt locum sibi salutarem tanq̃ dignissimo relinquentes. et alia sibi

A mansionis loca vsurpantes. Mozaliter sic est
etiam in sancta ecclesia q̄ quanto persona ē no-
bilioz dignitate tanto etiam alij debent illaz ho
nozare ꝛ sibi locum dare. Sicut docuit sapiens
Catho dicens maioꝛi cede. Sed qz bea. petrus
fuit summus pontifex nobilissimus in dignitate
maioꝛ homine. minoꝛ tñ deo. vt extra de trãsla
ti. prelato. Inter cozporalia. Ad hoc etiam de-
notandum q̄ dñs alijs dixit apostolis Laxate
retia vestra in capturam ad Petrum ait. Duc i
altũ. Ideo decens fuit vt Paulus qui erat mi-
nor in hac dignitate cederet Petro i officio ho-
dierno. et sibi solitarie locum daret. Quapro-
pter Gregozius papa instituit vt dicit Guilh. i
rõnali diuinoꝝ. libro. vij. vt tantũ officium pe-
tri beri est celebratum. quia omnis cantus tam
in primis vesperis matutinis q̄ in missa de ipo
solo fuit. Tum quia ecclesia beati Petri fuit de
dicata. Tum quia ipse prioꝛ fuit conuersione.
Tum quia maioꝛ dignitate. vt habetur. ij. q. vij
Paulus. quia ratione ecclesie tenuit primatum
Sed hodie statuit ecclesia festum beati pauli ce
lebrari qui tamen sicut Petrus beri est occisus
et in mozte ab eo non est diuisus. vt dicunt ver-
ba prelibata. In quibus a duobus commendaꝫ
Prio a vite decuriositate. ibi. Saul ꝛ Jonatas
Secundo a moztis inseparabilitate. ibi. in moz
te non sunt diuisi. De primo est notanduz Ra
banus dicit. q̄ Paulus ante dictus est Saulus
a Saul. i. superbo rege. Sed post ꝓuersionem di-
ctus est paulus quasi paruus a modico ꝛ humi
B li spiritu. Sz potest bea. Paulus saulo regi in
aliquibus cõpari. Primo ꝓpter sancte ecclie ꝓ
ipo petitionẽ faciente. j. Regum. viij. qñ saul pe
titus est in regẽ congregati sunt vniuersi maio-
res natu israhel ad Samuelem ꝛ dixerunt. Ec-
ce senuisti. et filij tui nõ ambulant in vijs tuis ꝙ
stitue nobis regem vt iudicet sup nos sicut vni-
uerse habẽt nationes. Samueli aũt displicuit ꝛ
mo iste ꝛ ꝑdixit eis ius regis filios vestros tol
let ꝛ faciet sibi equites. Sed noluerunt audire
eũ ꝛ dixerũt nequaq̄. rex erit super nos ꝛ pug-
bit ꝓ nobis bella. Et samuel dedit eis Saul i re
gem. Quid per populũ israhel nisi vniuersitas
xpifidelium qui vident deũ per fidem designan
tur. hi congregati sunt vnanimiter in oratioñi-
bus suis ad samuelez q̄ interꝓtatur postulatus
significãs xpm qui ante aduentũ suũ a ꝓphetis
sanctis fuit instanter postulatus ꝛ petebãt ipm
vt daret eis regẽ hoc est ecclie fidelem rectoreꝫ
bea. Paulum qui prius erat ecclesie verus de-
uastator et precipuus qui hoc petiuit fuit btũs
Steffa. qui pro ipo solicite orauit quando lapi
dantiũ vestimenta seruauit. Et pie credendum
est q̄ Paulus precibus Steffani est factꝰ eccle-
sie defensator ꝛ rector. Illud etiam declarat b.
Augꝰ. in sermone de sancto Steffano dicens.
Ut noueritis quantũ valuerit oꝛo sancti steffa
ni. recurrite nobiscũ ad illũ adolescentẽ nomie
Saulũ. qui cũ sanctus Steffanus lapidaretur
oia vestimẽta suabat ꝛ tanq̄ manibus eũ lapi-
dabat. Cui xps dixit ꝓtra talia mala q̄ cõmittis
in me ob hoc quidẽ oliz debui ꝓdere te. Sz stef-
fanus meꝰ oꝛabat ꝓ te. Et infra. si steffanꝰ mar-
tir nõ sic oꝛasset paulũ ecclia nõ hꝫret. Sz iõ de
terra est paulus erectus qz in terra inclinatus
exauditus est steffanus. hec Aug. Ex illo dicto
elucet manifeste q̄ recte sicut Saul petitus. est
in regẽ. Sic Paulus postulatus est in rectoreꝫ
Samuel aũt hoc ē xps vocẽ audiuit postulanti
um. et dedit eis paulũ in rectoꝛem qñ ipm de lu
po fecerat agnum de proditoꝛe seuissimo ꝑdica
toꝛẽ fidelissimũ vt hꝫ Act. ix. Sed qz decz eccle
sie rectoꝛem esse sapientẽ. Ideo xps verus Sa-
muel instruxit eum. Sicut samuel saul de ppl'o
regendo. Jõ dicit ad Gall'. j. Notũ vobis facio
fratres euangeliũ quod euangelizatum est a me
quia non ab homine accepi illud. Sed per reue
lationem Jesu christi. Scõo cõpatur Saul ꝓ-
pter vite perfectionẽ. quia legitur de Saul. pri-
mi. Reg. xij. q̄ in ꝓncipio sui regni ꝛ sue vnctio
nis multũ ꝓfecit in virtute. etiam dicitur ibidez
Saul erat puer vnius anni cũ regnare cepisset.
Quod exponens nicolaus de lyra dicens. hoc
est erat ita innocẽs ꝛ purus a peccato sicut est
puer vnius anni. quia dominus dedit sibi gtiaz
iustificantem ꝛ ipm disponens ad suũ officiũ ex
ercendum. et ipe non posuit obicem diuine sapi
entie et gratie pro tunc licet factus est malus.
Ita beatus Paulus statim in principio sue cõ-
uersionis non modicum profecit in virtute. Sz
multum. quia statim predicauit christum quem
prius persequebatur Actuum. ix. q̄ ingressus
est in synagogis predicabat dominum quoniaz
hic est filius dei. et hoc fuit statim post baptismũ
Et sequitur ibidem. Paulus autem magis cõ
ualescebat scilicet procedẽs de bono in melius
et confundebat iudeos qui habitabãt damasci
affirmans quoniam hic est christus. Q̄ autẽ in
tota vita proficiebat in bono ꝛ salubri fine ter-
minauit ipse testatur dicens. Bonum certamen
certaui: cursum consumaui. In reliquo reposi-
ta est mihi coꝛona iusticie quam reddet mihi do
minus in illa die iustus iudex ad Ebr. iij. vtinã
et nos hunc beatissimum apostolum in hoc seq̄-
remur peccata dimittendo in bono proficiẽdo.
et cursu bono vitam nostram finiendo vt q̄libet
nostrum dicere posset: bonum certamẽ certaui.

Sed heu quidam nostrum inchoant in ꝓncipio virtutes sectando. sed in fine male terminando Recte sicut rex Salomon qui dum esset iuuenis fuit virtuosus ⁊ sapientiã a deo petiuit vt posset regere populum suum vt habetur .iij. Regũ .iij. Sed postꝙ senuit cor eius fuit depꝛauatum per mulieres vt ydola adorꝛaret qui ꝓius verum deum israhel adorꝛabat .iij. Regum .xi. Sed vtiqꝫ scꝛiptum est qui perseuerat in finem hic saluus erit Math .xxiiij. Tertio comparatur Saul ꝓpter perfectionem. quia legitur de Saul .j. Regum .ix. Q erat de tribu Beniamyn electus et bonus. et non erat vir de israhel melior eo ab humero sursum eminebat super omnem populum. Sic beatus Paul⁹ fuit de tribu beniamyn vt ipse testatur ad Phil .iij. Et fuit vas electum et bonum. Juxta illud Actuum .ix. Vas electionis est mihi iste vt portat nomen meum coꝛam gentibus ⁊ regibus et filijs israhel. Q etiam fuit optimus in omni populo declarat Crisosto. in libꝛo de laude Pauli dicens. Nihil errãt qui ꝓratum quoddam insigne virtutum. et paradisum spiritualem Pauli animam nuncupauit. et subdit: ostendens q ipse omnia bona ꝓiorum sanctorum habuit ⁊ ipsos excellit. vt habetur i sermone Beniamyn Lupus rapax. vt patet de eius conuersione. Quarto comparatur Saul ꝓpter eius feruentem dilectionem. quia legitur de Saul. q erat feruens amator sibi cõmissorum. vt habetur .j. Regum .xi. Cum Naab viros Jabes obsedit misit ille nuncios ad Judeos vt eis auxilium pꝛestarẽt. Et hi nuncij etiaꝫ venerunt ad Saul qui iam erat rex electus. Cũ igitur venissent nũcij veit Saul de agro sequẽs boues. et illi narrauerunt ei. et insilijt spiritus domini in Saul assumens q ꝫ vtrumqꝫ bouez cõscidit in frustra ⁊ misit in omnes terminos filiorum israhel per nuncios dicens. Quicunqꝫ nõ exierit et secutus fuerit Saul. sic fiet bobus eꝰ Inuasitqꝫ timor populum. Et congregata sunt trecenta filiorum israhel. Sed ⁊ filiorum Juda triginta milia. et cum istis Saul populum suum liberauit. Ita beatus Paulus feruidus erat amator populi sui commissi. et plusꝙ Saul. ꝗa plerumqꝫ opus ꝓprium deserebat ⁊ predicationi insistebat vt solum peccatores a potestate Naab: hoc est a serpente infernali liberaret. Dicit enim Daymo a pullorum cantu vsqꝫ ad q̃ntã horã laborꝛi insistebat manuũ. deide predicationi vacabat ita vt plerumqꝫ vsqꝫ ad noctez sermonem ꝓtrahebat. De eius amore erga populum legitur. q Johannes Crisostomus. i libꝛo de laude Pauli dicit. Ut ferrum in ignem missum totum ignis efficitur Sic Paulus charitate succensus effectus ẽ charitas qui quasi totius mundi esset pater. Ita ⁊ in amoꝛe domini. et ipse totus imitabatur parentes cunctos nõ solum carnales. sed etiam spirituales sollicitudine ac etiam pietate. superabat enim omnem ꝓorsus hominem deo exhibere cupiebat quasi vniuersum orbem genuisset ipse. Si omnes iu dei regnum festinabant inducere coꝛpus et animam quos diligebat impendendo. Sicut ⁊ ipse testatur .ij. Coꝛ .xij. Ego libentissime impendar sꝛ non spiritualia. sed etiam tempoꝛalia. et superimpendar moꝛiendo ꝓo animabus vrꝛis. Refert etiam Gregorius turonensis q etiam ꝓ quendam desperatum a dyabolo liberauit dicens. q quidam desperans laqueum sibi paraꝛuit nomen tamen Pauli desperando semper inuocabat dicens. Adiuua me sancte Paule. tũc quedam vmbra pallida boꝛtans cum dicens. Eia vir bone age quod agis. et moꝛam ne feceris. At ille semper parans lequeum dixit. beatissime Paule adiuua me. Expedito iaꝫ laqueo affuit alia vmbra tanꝙ hominis dicens. Fuge miserrime. quia paulus aduocatus venit. tunc squalida vmbra euanuit. et homo ad se rediens laqueum in terram ꝓiecit et penitentiam condignam suscepit. Quito cõpatur Saul ꝓpter deꝓlorationem. Nam legitur .ij. Regum .j. Q saul moꝛtuus ⁊ a Dauid deplanctus. Nam cuꝫ audisset moꝛtẽ Saul ⁊ Jonate apprehendens vestimenta sua scidit insignum tristicie. et omnes viri qui erant cum eo planxerunt: et ieiunauerꝛt vsqꝫ ad vesperam. Sic moꝛs beati apli pauli a viris sanctis ⁊ mulieribus deuotis deꝓlorata ẽ et p̃cipue a discipulo dionisio q̃ in epla ad Thi. dic̃. Quis dabit oculis meis aq̃s ⁊ pupillis meis fontẽ lachrymarũ vt ploꝛẽ .qꝛ lumẽ ecclesiarũ extinctũ ẽ. Quis nõ induet gemitũ an nõ vestiatur lugubꝛibus ⁊ mẽte attonitus nõ obstupefacit. Ecce enĩ petrus fundamẽtũ ecclesiarũ ⁊ gla sanctorũ apl'oꝛ nob̃ recessit. et oꝛphanos reliquit. paulo vo gentium familiaris ꝓsolatoꝛ deficit nobis et vlterius non inuenitur qui fuit pr̃ patrũ doctoꝛ doctoꝛ pastoꝛ reoꝛ abyssus sapientie fistola altissona p̃dicatoꝛ veritatis infatigabilem dico paulũ nobilissimũ angelũ. hic angelus terrestris ⁊ hõ celestis ymago ⁊ similitudo deitatis ⁊ spũs septifoꝛmis omnes dereliquit nos inquam inopes et indignos in boc mundo ꝓtemptibili et maligno reliquit ⁊ ingressus ẽ ad dñm deũ suum. et infra quis non ploꝛet et vlulet. Nam qui metuerunt gloꝛiam apud deum tãquam malefactoꝛes traduntur in moꝛtem.

Deu mihi pater mi doctoꝛ et magister non quidem in tali moꝛte extitisti. Nũc ergo quo ibo te

querere christianorum gloria ꝛ laus fideliū q̄s contitescere fecit vocem tuam. fistola ecclesia ꝛ plectrum psalterij decacordi. Ecce introisti ad dñm tuum dñm quem toto affectu concupisti. hec ille. Nos siquidem etiaꝫ hodie debem⁹ partim flere partimq̄ gaudere. Flere quidem quia de terris recessit tam egregius predicator ꝛ gētium illustrator gaudere vero quia ad christuꝫ abijt vt sit pro nobis sedulus implorator. Jōo clamare debemus ad ipsum ꝛ dicere illud quod canit ecclesia. Sancte Paule apostole predicator veritatis ꝛ doctor gentium intercede ꝓ nobis ad deum qui te elegit. et hoc quo ad primū.

¶ Quantum ad scōm cōmendantur a mortis insepabilitate cum dicitur: in morte non sunt diuisi. Circa quod notandum dicunt naturales q̄ turtur cum suo pari semel in dilectione federatus ammodo simul manent: simul volant. et sedent donec morte corporaliter separantur. et hoc est magnū signum amoris naturalis. ꝓ turturem hic intelligitur beatus Petrus. quia rete sicut turtur semper gemit. sic ipe fuit in continuo gemitu post peccatum. Hic semel sociat⁹ in dilectione Paulo pari suo quo ad meritū. vt dicitur. ij. q. vij. paul⁹. Nunq̄ voluit ab eo separari per desideratam charitatem q̄uis eēnt interdum localiter separati. Nec etiam in morte sunt diuisi. quia dicit Pelagius papa. ꝛ habetur dist. xxi. c. q̄uis. Et dist. xxij. Sacro. Nec eadem die: eadem hora sunt occisi sb Nerone imperatore. Anno. xiiij. imperij eius. Sed vt ayt Vincentius in speculo histo. li. ix. c. ix. q̄ hoc vicesimoquinto anno fuit a promotione Petri in sedem romanam. et vicesimonono a conuersione sancti Pauli. Jdeo canit eccl̄ia. Gloriosi ꝑncipes terre quomodo in vita dilexerunt se ꝛc. Ad hoc etiam q̄ simul passi sunt sonat dictum beati Dionisij in epistola ad Thimo. dicens. O frater Thimotee si vidisses agones consumationis eorum quidem pre tristicia ꝛ dolore quis non fleret illa hora quando preceptum sentētie egressum est in eos vt Petrus crucifigeretur: et Paulus decollaretur. vidisses tūc turbas impiorum ꝛ gentilium percutientes eos ꝛ expuentes in facies. aduenīente autem terribili tēpore consumationis eorum cum separentur ab inuicem ligauerunt columnas mundi non vtiq̄ absq̄ gemitu ꝛ planctu. Tunc ait Paulus Petro. Pax tecum fundamentum ecclesiarum ꝛ pastor ouium ꝛ agnorum dei. Petrus dixit ad Paulū Vade in pace predicator bonorum mediator et dux iustorum. Cumq̄ elongassent eos ab inuicē secutus sum magistrum meum nō enim eodem vico eos occiderūt. hec ille. Nec etiā post mortem sunt ab inuicem diuisi. quia idem Dyonisi⁹ in eadem epla Thi. dicit: presto eram in die victimationis eorum et post mortem vidi eos manu ad manū intrantes. portas vrbis indutos veste luminis ꝛ coronis claritat] ornatos. hec ille. Et tunc in eternū nunq̄ abinuicem diuidentur. sed summa pace ꝛ claritate perfruentur. Quomodo Paulus ad hanc peruenit gloriam patet in legenda.

¶ Sermo tertius de eisdem aplis.

Fecit deus duo lumiaria magna ꝛ posuit ea ī firmamēto. Ita scribitur Gen. j. Dicunt naturales ꝛ videmus ad experientiam q̄ firmamentum est multis luminaribus multuꝫ decenter ornatum inter que sunt maiora ꝛ clariora sol ꝛ luna. quia ꝛm Amb. in exame. Sol est oculus mūdi. iocūditas diei. pulchritudo celi. Sed luna est ꝺcor noctis. emulatrix solis. et dñatrix maris. Mystice sic sancta mater ecclesia multis est sanctis doctoribus illustrata ꝛ ornata qui dicuntur luminaria mundi. Juxta illud Math. v. Vos est] lux mundi. Inter hec tamen sancti maiora ꝛ lucidiora lumia b. apli Pe. ꝛ Pau. De quibus dr Apoc. xij. Hi sunt duo candelabra lucentia ante dñm. Per solem qui est rex planetarū diez illuminās ꝛ iocūditatem ei prestans. Petrus intelligitur qui est ꝑnceps ꝛ caput oim aplorum vt habet. ij. q. vij. Puto. Et fuit illuminator diei: hoc est iudeorum in quo fuit lux fidei ꝛ legis diuine. per lunā que est illuminatrix noctis. et de cor. paul⁹ intelligit q̄ fuit decor ppli gētiliū in quo erāt tenebre ignorātie ꝛ infidelitatis. q̄s tenebras ab ipis depulit ꝛ lumē fidei infudit vt ꝺ ipo verificari posset illd Ysa. xlix. Dedi te in lucē gētiū. iō figurati sunt Gen. j. vbi legit. q̄ dec⁹ fecit duo lumiaria mag̃ lumiare maī⁹ vt pesset diei ꝛ lumiare mīn⁹ vt pesset nocti. vbi ꝓ lumiare maī⁹ ad pñs intelligit Pe. q̄ erat maior ī dignitate papali ipo paulo vt hr ī cano. ij. q. vij. paulus. Sz ꝓ lumiare mīn⁹ ad pñs paul⁹ intelligit q̄ puus fuit in hūilitate. sz magn⁹ in sanctitate ꝛ predicatiōe ꝛm q̄ canit eccl̄ia. Magnus sanct⁹ Paul⁹ vas electiōis. et hoc etiā volūt vba plibata. Fec̄ de⁹ duo lumiaria mag̃ In q̄bus vbis a duob⁹ collaudāt. Prio rōe maiorit] ibi fec̄ de⁹ duo lumiaria. Scōo rōe firmitat] ibi posuit ea ī firmamēto. De ꝑmo ē notādū. dicūt naturales. stelle in firmamēto situate sunt magne ꝛ multū excellētes. q̄r mīma stella visu notabil̄ est maior tota tra. Tū sol ꝛ lūa mag] preeminēt in q̄titate et maiora nobis apparent. et multo fortius illuminant quam aliqua aliarum stellarum

B vt videmus. Sic spũaliter in eccl'ia sunt ⁊ fuerũt multa ⁊ magna spũalia lumina sancti doctores et apostoli. Sed inter illos preeminẽt petr⁹ et Paulus recte sicut sol ⁊ luna inter alia astra Teste Amb. in ſmone hodierne festiuitatis beati inquit Pe. et paulus eminẽt inter vniuersos peculiari quadam prerogatiua precellunt. que inter eos alteri reponã incertum est. Puto eniz illos equales meritis qui sunt equales passione Et simili eos fidei deuotione vixisse quos similes videmus ad martirij gloriã ꝑuenisse. Nõ ei sine cã factum putemus ꝙ vno die vno in loco vnius tyranni sniam vna die passi vt ad christũ pariter ꝑuenirent vno in loco ne alter roma deesset sb vno ꝑsecutore. vt equalis crudelitas vtrũqꝫ ꝯstringeret. Dies ergo ꝓ merito: locus ꝓ gloria ꝑsecutor decretus est pro veritate. Et in quo tandem loco martiriũ ꝑtulerũt in vrbe romana que ꝑncipatum ⁊ caput tenet nationum. Qua autoritate clarz ꝙ sint magni quo ad mar

C tiriũ ⁊ ad locum. Ideo cum dicitur. Fecit de⁹ duo luminaria. est sciendum ꝙ ꝑ solem ⁊ lunam hi duo discipuli recte designantur multiplici de cã. Primo rõne eclipsis. quia videmus naturaliter ꝙ sol interdum patitur eclipsim. et hoc fit in ꝯiũctione nouilunij cum corpus lunare interponitur inter solem ⁊ aspectũ nr̃m. et sic videt̃ obumbrari. Idez videmus in luna quia luna recipit lumen a sole. et quantũ a sole nõ illuminat̃ tantũ eclipsim patitur. Sicut qñ terra interponitur inter solem ⁊ lunam. Tantũ eni luna obumbratur quantum solis lumen occultatur. vt aiũt om̃es naturales. Sic ista gloriosa lumina eclipsim passa sunt. Petrus qñ christum negauit tũc peccauit mortaliter ⁊ obumbrat⁹ fuit. ⁊ hoc predixit Johel ꝓpheta. c. ij Sol ꝯuertatur in tenebras anteq̃ venit dies dñi scz passionis. quia ante passionem christũ negauit vt habetur Math. xxvi. et habetur transumptiue. xlv. di. licet plerumqꝫ. Paulus etiã tunc eclypsim paciebatur qñ fideles persequebatur. et eccl'iam dei cũ accepit litteras a ꝑncipe sacerdotum in damascum. vt si inueniret viros dei vinctos ꝑduceret in hierl'm. Sicut habetur Actu. x. Et hoc ip̃e testatur ad Gall. j Audistis inquit aliquãdo conuersationem meam in Judaismo. quomodo supra modum ꝓsequebar ecclesiam dei. et expugnabam illaz. Sed quia naturaliter eclipsis solis ⁊ lune nõ diu durat. Sed aliquando ad horam vel dimidiam vel plus aut minus Sic ⁊ ipsi non diu in tenebris permanserũt. Nam petr⁹ lumen cognitionis per aspectuz pij magistri statim recepit ⁊ amare peccatum defleuit. quia exiens foris fleuit amare Math. xxvi. Sic ⁊ paulus statim vt cognouit vt erraret errorem correxit. quia dicitur ad Galla. j. Cum placuit ei q̃ me segregauit ex vtero matris mee et vocauit ꝑ gratiam suam vt reuelarem filium suum vt euãgelizarem illum in gentibus continuo nõ acqui eui carni ⁊ sanguini scz iudeis legem carnaliter intelligentibus. quasi diceret. Sed euangeliso et correxi errorem. qꝛ dicit Amb. sup. j. Thi. j. Qꝛ post peccatum Paulus tantam spem didicerat in eo ꝙ ante negabat vt plus gauderet patiendo q̃ꝫ prius exultauerat in persequendo. qꝛ malicia hoc agebat. Sed errorem cui facile potest cũ resipiscit ignoscit. hec ille. Ita nos discere debemus ab istis gloriosis apostolis vt si fuerimus obtenebrati peccatis ꝙ nõ in tenebris maneamus. Sed peccata corrigamus sicut ipsi. quia Clemens tertius Papa. Et ponitur extra d̃ eo qui duxit in matrimoniuz quam polluit per adulterium. c. Cum haberet. ꝙ peccata ñ diminuuntur diuturnitate temporis sed augentur. Quia ſm Gregorium in moralibus. Peccatum quod non per penitentiam diluitur mox pondere suo in aliud trahit. Sed hoc non perpendunt miserrimi peccatores qui heu non per annum vnum. sed per multa annorum curricula in peccatis perseuerant. Sed attendant dictum Ysidori in libro sniarum. Nequissimum est peccare. Sed peyus est consuetudinem peccandi facere ad illud facile tenditur: ab illo autem cum labore surgitur Nec etiam aliud considerant. extra de symonia. c. Cũ in eccl'ie corpe

D Tanto grauiora sunt peccata quando diutius infelicem animam detinent alligatam. Secundo Petrus ⁊ Paul⁹ comparãtur his planetis ꝓpter ptãtem opationis. quia videmus naturaliter de sole ꝙ habet optimam potestatem sup his que sunt in celo. super terrã ⁊ infra terram In celo quidem: quia omnes stellas illuminat. et illud lumen capiunt a sole. quemadmodum Aristo. dicit i libro de elementis Sol inquit habet lumen ꝓprium: stelle et luna habent lumen acquisitum. Super terram autem quia superficiem terre floribus ⁊ herbis vescit et nihil crescit vbi sol ñ pertingit. Jõ dicit Aristo. ij. Phi. Hõ generat hoiez et sol. Infra terram aũt quia lapides preciosi virtute solis infra terram generantur. et nisi virtus solis cooperaretur neq̃ quam in virtutem lapidis preciosi verterentur Ita etiam potest dici de luna. quia virtute sua i superioribus bonis est generatiua. quia de terra aufert sterilitatem. et sic super terram habet opatiuam potestatem. Sic isti duo apostoli habent opatiuam potestatem supra celum: super terrã ⁊ infra terram. Supra celũ quidem. qꝛ dr̃

de ipis Apoc. xi. Hi sunt due olive & duo cande labra lucentia ante dñm. habent enī potestatez claudendi celum & apperire portas eius .quia lingue eoꝝ claues celi facte sunt. Nā dñs spēaliter ꝙtulit Petro claues celi cū dixit .Math. xvi. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Ideo dic̄ b. Aug⁹. ſmone. x. de eis. O oīpotentia & ineffabilis gratia saluatoris .quis persecutorem Saulum martirē credidit esse venturū. qs ple biū piscatorum aplorꝝ venturū crederet prīcipem & regibus obsistere reges sanctificare. Regibus omnibus imperare. mundum frenare. celum hominibus apperire: celuz claudere Et cū placeret immortale regnum conuersis donare negare peruersis :merita mūdi cognoscere. cul pas et crimina hominibus relaxare .O ineffabilis & immensa potestas hominem in terra positū tenere celum. Ecce nūc ad nutū Petri diui ni regi claustra patescūt. Accepit a xpo claues regni celoꝝ vt solutis vinculis delictoꝝ apperiret credentibus celum .O q̄ vicina .o q̄ ꝓfunda remedia cum iuxta se habet mundus dei regna si curat ad Petrū. hec ille. Jō dictū ē pe tro. Quodcūq; solueris sup terrā erit solutū et in celo ꝛc̄. Math. xvi. Similiter infra terram hoc est sup infernū & demones. Jux illō Mat. xvi. Et porte inferi nō ꝓualebūt aduersus eam. Patet etiā ex illo :q̄ infernus Petro obediuit qñ defunctū peccatorē restituit quē Petrus resuscitauit. vt dicitur in legenda. Q̄ habuit potestatem super demones: claret de illis qui Simonem magum per aera ducebant quibus potenc̄ impauit vt ipm cadere permitterent .quo imperio obtemperantes cadere velociter permiserūt De paulo patet q̄ demonē de homine desperato effugauit. sicut patet in exemplo in sermone precedente. Jō dic̄ Aug⁹. in ſmone vbi supra. Paulus factus est gentiuz mgr̄. forma martiꝝ formido demonū. indultor criminū .fonsq; virtutū. Ideo nos si volumus a diabolo esse securi qui quasi leo rugiens circūit querens quē deuoret accedamus ad Petrū: ad Paulū .qz paulus depingitur cum gladio vt diabolum fuget. Si aūt volumus intrare celū Petrus habz clauem ianuā reserandi. Jō oportet vt cum rogemus vt nobis apperiat .quia dicit Amb. ī ſmone qui incipit: propicia diuinitate puto celos aliter apperire non posse nisi claues Petri apli sumpserimus quas dñs de largitate suscepit. sic ipe dixit. Tibi dabo claues regni celoꝝ .immo rogemus Petrū vt ipe nobis tanq̄ bonus ianitor ianuam regni celestis aperiat .hec ille.

¶ Tertio compantur hi planetis rone ardoris. & frigiditatis .qz naturaliter ꝓcipimus q̄ sol ē cā ardoris qñ ad nos accedit sicut in estate. tunc enim magnum calorem consueuit generare hic in terris. Acontra luna est causa frigoris sicut i nocte notamus que cōmuniter frigidior est q̄ dies. Ita beatus Petrus fuit magis calidus q̄ alij apostoli. qđ patet in oīm diuisione Juxta illud Math. xix. quando dixit. Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te. quid ergo ꝛc̄. De quo habes plura in sermone ꝓio . Et causa buius feruentis amoris fuit quia christum cognouit verum deum & hominem quando dixit .Tu es christus filius dei viui Math. xvi. Q̄ autez nos nō tantum diligimus signum est q̄ ipm nō cognouimus. Ideo dicit Crīs. Vis scire quare non ardenter diligis deum .quia ipm non ꝓgnoscis. quanto enim in cognitione eius bonitatis ꝓfeceris tanto in eius amore exardescis .hec ille. Paulus autem comparatur lune ratiōe frigoris non q̄ calidus non fuisset in dilectione. quia totus erat ignitus in amore dei sicut ferrū ignitum. Sed quia non caluit igne concupiscentie & luxurie Sed fuit purus ab omni libidine a iuuentute sua. Ideo multum docuit de virginitate. j. Chorinthioꝝ. vij. vbi inter cetera dicit. Volo omnes esse sicut ego sum scilicet virgines et vere felix esset qui eum immundicia sequeret quia nulla virtus familiarior deo sicut virginitas quod patuit in Paulo .quia in tertium celum raptus fuit. Sed econtra quidam qui in iuuentute nolunt fieri continentes. de quibus ait Jsidorus .in li. de summo bono .Quidam in iuuentute luxuriose viuentes .in senectute fieri cōtinentes delectantur .et tunc eligunt seruire castitati qñ libido eos seruos contempsit. Nequa q̄ in senectute continentes vocandi sunt qui in iuuentute luxuriose vixerunt. Tales nō habēt ꝓmium quia laboris certamen nō habuerunt eos enim expectat gloria in qua fuerunt. et hoc quo ad ꝓmum. Quantum ad secundum commendantur ratione firmitatis cum dicitur .Et posuit ea in firmamto. Circa qđ notandum. dicunt naturales q̄ stelle sunt firme & ꝓpetue: neq; deficient. et precipue sol & luna stabilita sunt q̄ nullomodo corrūpuntur neq; post diez iudicij. Quia vt ait Jsidorus .post iudiciū sol sui laboris habebit mercedem. Nam ſm Jsidorum. Sol lucebit septempliciter et non veniet ad occasum nec luna. Sed in ordine quo creati sunt stabunt iuxta illud Abacuc. iij .Sol et luna steterunt in habitaculo suo. sol in oriente: et luna i occidente stabunt in firmamento. Moraliter per firmamentum sumitur ecclesia .et hoc triplici ratione. Primo ratione situs .quia firmamē tum est in medio aquarum. Sic eccl̄ia semper ē in medio tribulationū: tam ex parte hereticoꝝ q̄ etiā ex pte malorꝝ xpianorꝝ . Jō dicit ps̄

Sermo

Multe tribulationes iustoꝝ. Sed qꝛ firmamẽtum bis aquis non concutitur. Sic aĩa in tribulatiõibꝰ nõ deficiet. Teste Hilario de trinitate hoc ꝓpriũ habet ecclĩa vt dũ ꝑsequtur floꝛet dũ oppꝛimitur crescit. dũ ꝓtemnitur ꝓficit. duꝫ leditur vincit. dum arguitur intelligit. et tũc ĩtat cum superari videtur. Hcdo ratione motus firmamentũ ascendendo mouetur ꝛ descendendo Hic ecclĩa modo ascendendo ꝛ descendo: ascendendo per cõtemplationẽ. et descendendo ꝑ vitã actiuã ꝛ humilitatẽ vt testatur. Pſ. cvi. dicens. Ascenderunt vsqꝫ ad celos ꝛ descenderũt vsqꝫ ad abyssos: aĩa eoꝝ in ipis deficit. Tertio rõne ꝓtẽptus qꝛ sicut firmamentũ diuersarum ꝓtinet multitudinem stellarũ q̃rũ vna clarioꝛ ẽ q̃ alia. Juxta illud. j. Coꝝ. xv. Stella differt a stella. Sic in ecclĩa dr̃nt in sanctitate vt v̊gines a ꝓtinẽtibus. ꝓtinentes a ꝓiugatis. De hoc dic̃ Greg. sup Cãt. In nuce tria considera amurcã testã. et nucleũ. et habebis tres ordines scoꝝum per amurcã ꝓiugati mundi tribulationibꝰ amaricati intelligũtur. Per testam cõtinentes contra vicia fortiter dimicantes. Et per nucleũ virgines deo placentes ꝛ dulciter adherentes In hoc firmamento posuit dñs duo luminaria magna Petrũ ꝛ Paulum qui erãt firmi ꝛ stabiles in fide. q̃ nullomodo a fide trabi potuerũt. Et q̃ erant firmi ꝛ in charitate dei patet. q̃ romam que erat oliꝫ q̃i furibunda ꝛ occasio martirũ intrare minime timuerũt Sicut de hoc dic̃ Leo papa in ſmone festiuitat̃ hodierne ad t̃ãc vrbẽ beatissime Pe. apl̃e venire nõ metuis ꝛ cõsorti glorie tue Paulo apl̃o aliarũ adhuc ecclĩarũ ordinationibus occupato siluam istã fremẽtiũ bestiarũ ꝛ turbulentissime ꝓfunditat̃ occeanũ ꝓstantioꝛ q̃ super mare graderis. nec mundi dñaꝫ times romã qui in Cayphe domo expaueras sacerdotis ancillam. Nũquid aũt iudicium pilati: aut seuicia iudeoꝝ minoꝛ erat vel iudaica ptãs. vel in Nerone crudelitas. Sed vincebat fortitudo martirij: magnitudo amoꝛis. hec ille. Et sic̃ in passione stabilem habuerũt firmitatem. Jta in iudicio stabilez sessionem Tũc enĩ in habitaculo suo stabunt quando super. xij tronos sedebunt ad ſnie ꝓbationẽ. Juxt illud Math. xix. Uos qui secuti estis me sedebit̃ super sedes iudicantes duodecim tribus ıſrabel. ꝛc. Et hoc quo ad scõm.

Sermo in cõmemoꝛatiõe Pauli apl̃i.

Uas electionis est mihi iste. Ita scribit̃ Act. ix. Cõsueruũt dñi terrestres ꝛ potentes i domo sua varia hr̃e vasa. Alıq̃ ꝑ aq̃. alıq̃ ꝑ vino. et reliq̃ ꝑ potagio. alıq̃ vero ꝑ nobili balsamo. et illa in q̃bus ſuari debet vinũ vl̃ balsamũ debent esse electa ꝛ noua alias vinũ destrueret̃ Juxta illud Math. ix. Nemo ımittit vinum nouũ in vtres veteres alioquin coꝛrũpet̃ ꝛ vinum effundetur. Sz vinũ nouũ in vtres nouos mittunt ꝛ ambo ꝓſuãtur. Sic etiã balsamũ nobile in vasa nõ corea. sed argentea mittũt. vt patet de rege Soldano. de quo legitur. q̃ balsamus fluit ex virgis que sunt modicũ vlnis alciozes. et sunt formate quasi rubus rosarũ. et vnusquisq̃ rubus habet custodem christianũ qui eũ colit. qꝛ se coli ab infidelibus non sinit. In mense aũt Marcij Soldanus ꝑ se est pñs ꝛ tũc virge in modum vitis ꝑscinduntur. Et scissure bombi ce circũligãtur. ꝛ ſb tus bombicẽ ꝛ scissurã parua vascula argentea iubet poni ad que balsamꝰ stillat. Et cũ illa vascula sunt repleta tũc fundit in amphoꝛã argenteã. et illud balsamũ magnis personis ad se venientibus impartitur. Spũaliter xp̃s est dñs celi ꝛ terre. et est rex super omnẽ terrã ſm Pſ. xlvi. Ideo more secularium dominoꝝ habuit ꝛ adhuc hz vasa spũalia. hoc est coꝛda sanctoꝝ in aliq̃bus tenet aquã sapie. Juxta illud Eccl̃i. xv. Et aqua sapie salutaris potauit illũ. In aliq̃bus vinũ leticie. de quo Pſ. Vinũ letificet coꝛ hois. In certis aũt balsamũ ſgr̃e. ꝛ tale vas fuit b. Pau. cum dñs in ipm pfecte infuderit aquã sapie. vt claret in suis epl̃is. Ideo figurat̃. iiij. Regũ. ij. vbi legit̃. Postq̃ helizeus venit Jericho dixerũt ei viri habitantes bona est hic habitatio. Sed aque male. et terra sterilis. rogantesqꝫ eum vt p̃ce sua sanaret aq̃s. Ille autem postulauit vas nouũ. et forte terreũ immisitqꝫ sal ꝛ imposuit aque fontis ꝛ aq̃s dulcoꝛauit. Per Helizeũ hic xp̃s intelligitur q̃ venit in Jericho que luna interꝓetatur. hec ẽ inmũdum instabilem nõ tunc coꝛpaliter. quia iaz ascendit in celum. Sed per gratiam suam ꝛ au xilıũ. Uidit itaqꝫ q̃ aq̃ essent male. qꝛ sapia hominibus infusa ad terrena vtebat̃. Jõ postulauit vas nouũ ꝛ electũ sanctũ Pau. Jn quod mittit aquã sapie. ipm docuit per se: non per alium in celo. et non in mundo: sicut ipe testatur. Ad Gall̃. j. dicens. Notum vobis facio euangeliuꝫ quod a me euangelizatum est ꝛc. Infudit etiam in ipsum vinum leticie. hoc est: bonum conscientie. qꝛ sicut ipe testatur. j. Coꝝ. iiij. Nihil mihi ꝓscius sum. et vbi est talis ꝓscia: ibi mentalis letitia. Juxt illud Prouer. xv. Secura mẽs q̃si iuge ꝓuiuũ. Infudit etiã xps i ipm bapm plene g̃tie ſm q̃ ipe testimoniuꝫ ꝓhibet. g̃ra eius in me vacua non fuit. j. Coꝝ. xv. Ideo dicit bene in ꝓpositis verbis. vas electionis est mihi iste.

In quibus egregius predicator a duobus com
mēdatur. Primo a diuine gratie receptibilitate
ibi. vas. Secūdo a diuine dilectionis singulari
tate. ibi electionis. De p̄mo est notandū expe-
ritur hoc naturaliter. Si aliquod vas debet eē
alicuius nobilis ꝯtenti receptiuū requirit̄ ꝙ q̄t
tuor habeat in se. Primo vt sit ꝓfundum vt ī eo
materia obseruetur tutius infusa. Secundo ꝙ
sit amplum qꝛ ad amplum magis q̄ ad strictuꝫ
funditur. Tertio ꝙ sit vacuū quia si esset plenū
inabile esset ad recipiendum. Quarto ꝙ sit soli-
dum quia alias de facili frangeretur. et supad-
di potestq̄ quinto vt sit mūdum ne liquor in eo
infusus corrūpatur. Spūaliter btūs Paulus
esse debuit vas nobilissimi contenti scꝫ gr̄e dei ⁊
sapīe receptaculū. iō hec predicta habuit in se:
ita vt de ipo p̄t vere dici. illud Ecc̄i. xliij. Vas
admirabile opus excelsi Primo igitur fuit vas
ꝓfundum ꝑ humilitatē quia ꝓfunde se humilia-
uit quando cadens in terram vocem ihesu audi
uit se totum a se deijciens diuine volūtati vt hu
milis obediens se sb̄iecit dicens. Dn̄e quid me
vis facere Actu. ix. quasi diceret. Ecce nūc sum
paratus tibi in omnibus humiliter obedire qui
p̄us neq̄ter tibi repugnaui Jō cōpatur lune q̄ ē
infimus planetarū. Sic ipe fuit inter oēs apl̄os
infimus. vltimus. et minimus. hoc ē humilim⁹
ipo attestante qui ait. Ego sum minimus apo-
stoloꝝ ⁊ nō sum dignus vocari apl̄us qm̄ perse
cutus sum ecc̄iam dei. Quare aūt fuit humilior
alijs ostendit Jhes Cris. in li. de lau. Pau.
dicens Paulus tanq̄ crebra cū deo habuit elo
quia q̄ta nec aliquis ꝓphetarū nec apl̄oꝝ ha-
buerunt. ꝓpterea ipe in se humilior habebatur
Hec ille. Nouerat etiam b. Pau. illud qd̄ dicit
Auicenna. lib. iiij: De diluuijs terre. ꝙ ꝓfunda
laria terre maiorem suscipiūt humiditatis par-
ticipationē ⁊ influxū. qꝛ scimus ꝙ fundus ter-
re est plenus lapidibus p̄ciosis ⁊ alijs metallis
q̄ extra fodiūtur dic̄ Auerrois de natura loco-
rū. Sic ꝓfundiora corda hoīm. i. humiliora ma
gis lumē celestis gratie recipiūt. Jux̄ illd̄ Pro-
uerb. xxxij. et Jacobi. iiij. Deus supbis resistit:
humilibus aūt dat gr̄am. Idcirco Paul⁹ se ꝓ-
fundius humiliauit vt maiorē gr̄am reciperet.
mediante qua tenebras ignorantie ⁊ peccatoꝝ
a se repelleret. Quia s̄m Aug. Gr̄a diuina ē q̄i
candelabrū accensuꝫ expellens tenebras vt hō
modicitatē suā melius cognoscat. Jō dic̄ Gre.
Quanto quis magi⁹ lumē gratie recepit tanto
se minorē esse ꝯgnoscit. q̄s aūt maiorē gr̄am ac
cepit q̄ Paulus q̄ ei adhuc in vita data est. vt ī
tercium celum rapetur. et ibi archana dei au-
diret. Sicut ipe testat̄. ij. Coꝝ. xij. dicēs. Scio
hominē raptū ad tertiū celum ⁊ audiuit archa-
na que non licet homini loqui. quia s̄m docto.
vt pie creditur. ipi Paulo reuelatū est. ꝙ ex pri
mo intuitu in om̄ibus hominibus cognouit q̄s
esset de predestinatis ad gloriam. et quis ad pe
nam. et tanta gratia nullo legitur apostolo col-
lata. Ideo fuit ceteris humilior. Secundo fuit
vas amplum per charitatem. quia tanta chari-
tate ad salutē hominū estuabat ꝙ non solū ar-
denter salutem eoꝝ affectabat. Sed pro pecca
tis eorum flebat. et pro damnatione eorū a glo
ria excludi cupiebat Teste Crisosto. vbi supra E
Nullus inquit tanto affectu deflet mala ꝓpria:
quantum deflebat Paulus quemadmodum illi
us vt oppinaris afflictum cū de perditione fle-
ret peccatorum. Qui vt salui fierent a celorum
gloria cupiebat excludi. Naꝫ non saluari illos
multo acerbius estimabat q̄m seipsum perire.
Hec Crisostomus. Et sumpsit hoc Crisostom⁹
ex verbis eius ad Romanos. ix. Optabaꝫ ego F
ipse esse pro fratribus meis anathema. Sed di-
ceret aliquis. Hec verba esse contra verum or-
dineꝫ charitatis quia vnusquisq̄ debet plus pe
tere salutem propriam q̄ alienam s̄m illud Au
gusti. super Johannem. Ordinata charitas in-
cipit a seipso. Et si tunc Paulus voluit separa
ri a christo pro salute proximorum tunc fec̄ cō-
tra ordinem charitatis. ad hoc dico ꝙ auctori-
tas est vera absolute loquendo. Ideo dictum
Pauli s̄m Glosam Nico. de ly. intelligitur. Ne
optabat se separari a christo per dilectionē sue
glorie ad tempus vt intenderet conuersionem
iudeorum ad fidem christi. Vel debet intelligi
sub conditione. Si hoc esset possibile appeti qd̄
vellet pro salute aliorum excludi. Cuius simile
legitur Exo. xxxij. De Moyse qui populo pec-
canti petiuit dicens. Dimitte eis hanc noxam:
aut dele me de libro in quo me scripsisti. Intel-
ligendum si hoc esset possibile. Quantum auteꝫ
Paulus dilatatus erat ⁊ amplius in charitate
ostendit Cris. vbi supra. Hic siquidem pro illi-
us amore ⁊ dilectione non angelorum: aut ar-
changelorum dignitatem: nec quicq̄ horum cō
sumpsit. qd̄ enim erat maius omnibus Chirsti
amore fruebatur nec ex hoc beatiorem cunctis
se putabat sine hoc: neq̄ dn̄ationum neq̄ p̄nci-
patuum socius esse cupiebat. Sed cum hac dile
ctione magis desiderabat esse cum extremis im
mo etiam in numero infimorum q̄ sine hac īter
summos honores sublimari. hoc erat illi singu
lare et maximum tormentum ab hac charitate
discedere hoc erat gehenna hoc sola pena hoc
infirmitas ⁊ intoleranda supplicia non perfrui
charitate christi. Hec ille. ¶ Tertio fuit vas
vacuum non a gratia dei. De qua plenus fuit.
Sed rerum temporalium a se onmnimode eua-

cuantum vt bene posset dicere illud Mat.xix. Ecce nos reliq̃mus omnia ⁊ secuti sumus te .ꝯ dicit Crisꝰ.vbi s. Abraham mirãtur omnes q̃ ad dei preceptũ patriam atq; cognatos reliq̃t. vt hr̃ Geneꝰ.xij. Ubi dixit dñs. Egredere ꝺ terra tua ⁊ de cognatione tua. et faciam te in gentem magnã. Sed quomodo equari posset Paulo qui nõ solum patriã vel cognatos sed seipsuz ⁊ mũdum reliquit. imo ⁊ celuz ⁊ hec oia christũ suscipiendo ꝓpter xp̃m desperit. Jõ ait ad Phi lip.iij.et ꝓpter xp̃m omnia detrimẽta arbitroꝛ vt stercora vt xp̃m lucrifaciã. In cuius signum et figurã misit ꝓphetam Helyseũ mulierẽ habere vasa vacua nõ pauca quibus habitis oleum fuit multiplicatũ . vt habetur.iiij . Regum.iiij. Quarto etiam fuit vas solidum ⁊ serenum quia
B vas cordis sui nulla aduersitate potuit frãgi. vt enim ait Crisꝰ. Ipe tyrannos ⁊ populos spirantes furorem velud quosdã esse Jrilices estimabat mortez atq; cruciatus ⁊ mille supplicia quasi luduz esse puerorũ putabat dummodo ꝓ xp̃o aliquid sustineret . Decorabatur aũt victo⁹ catbenis magis q̃ coronaretur dyademate .et enĩ coartatus in carcere cobabitabat ĩ celo ac libentius verbera recipiebat. et vulnera q̃m alia premia ⁊ dolores. nõ minus p̃mia diligebat cũ ipos vtiq; dolores duceret loco premiorum ꝓpterea illos in gratia nominabat qñ que nobis sunt causa tristicie hec illi prebebant maximã voluptatẽ. hec ille . Ideo potest de illo verificari illud sapientis Firmabatur in illo vt non
h flecteretur Eccĩ.iiij . Quinto fuit vas munduz per continentiam ⁊ castitatẽ imo vt creditur ꝟginitatẽ iugiter fuasse. et vt dicũt alij doctores quando ante conuersionez virgo ex superbia ꝓ manebat se reputans meliorem q̃ cum mulieribus cõmisceri . post conuersionem autem ꝓ gratiam hoc habuit. q̃ oñis delectatio carnis aut luxuria fuit ei luctuosa. Quare igitur illud vas nobilissimũ fuit. ita ꝓ fundum . amplum. vacuum. solidum. sicq; mundum. Ideo magnarũ gratiarum ⁊ multarum fuit receptiuum Et hoc quo ad primũ. Quantũ ad scõm est notãdum solent habere reges mũdi pre alijs vasa electissima in quibus eis ministrentur potagia et non vasa cõmunia. Ad quod ꝓbandum legitur Danielis.j. Q; Balthasar habuit aurea ⁊ argẽtea vasa electa in quibus ei potus portabatur Idẽ legit̃ de Assuero rege qui de aureis poculis bibebat Hester.j. Ita christus rex regum habuit electissimũ vas btm̃ Paulũ qui nõ fuit vas simplex sed electionis. Unde de ipo intelligit̃ illud Ecce seruus meus suscipiam eum electus meus complacuit sibi in illo aia mea Ysa.xlij . Et dicit signanter electus meus vt de ipso verifice tur Illud Cant̃.v. Dilectus meus candidus, rubicundus. electus ex milibus . Et bene ex milibus quia inter mille sanctos non inuenitur ei similis. Sicut declarat Joh̃. Crisosto. in li. de lau.p. vbi laudat ip̃m super omnes patres vetes testamẽti ⁊ noui Ultra Abel in sacrificio. vltra Noe qui genus humanum in arcba reseruauit. quam autoritatem plenius inuenies de cõuersione eius. ibi Beniamyn lupus rapax. In tertio principali. Et est notandum q̃ illud vas venerabile dictum est principaliter quo ad tria Primo ad dei sapientiã. et recte potest dici vas sapientie quia preditus fuit triplici sapientia. scz Mosayca. Angelica. et Diuina. Primaz dicit in scola iudeoꝝ. Sicut ipe testat Act.xxij Ego sum vir iudeus secꝰ pedes gamalielis eruditus iuxta veritatem paterne legis. Secdaz dicit in scola aplorꝝ in qua mgr̃m solum habuit xp̃m. quia non suum euangelium fuit ꝑm hoiem nec recepit ab homine . Sed per reuelationem ihesu christi ad Gallath̃.j. Tertiaz didicit in scola angelorum. quando raptus fuit in tertiuz celum . vt patet supra. Et quia in his scolis gradatim se excedentibus hanc triplicem sapientiam didicerat. Ideo perfectus fuit predicator quia nomẽ christi tripliciter predicauit. verbo. exẽplo. et martirio. Et in signũ sue sapie depingitur ipe cum libro quẽ gerit in mana vt suũ magisterium ⁊ rapina demonstretur . Secũdo fuit vas electum ad laborum suppletionem quia tã laborioſus fuit . q̃ ꝑm Crisꝰ. vbi supra. nec vnũ diem in ocio ⁊ quiete passus est transire . qõ ꝓ bat per hoc. q̃ vix in spacio triginta annorum romanos. psas. partos. medos. et ethiopes. ingo sõdidit veritatis. Nam adeo laborioſus fuit q̃ noctem ꝓ maiori parte in labore consumpsit manuũ. diez vero in exercitio predicationis Dicit Haymo. q̃ a cantu gallorꝝ vsq; ad ḣntaz horam manibus laborabat. Deinde predicationi vacabat. et plerumq; vsq; ad noctem predicationẽ protraxit. et residuũ tẽpus in refectione somne ⁊ orationibus cõsumpsit. quare hoc etiam dixit .j. Corꝝ.xv Abundantius omnibus illis laborauj. nullus enim legitur in tot terris ꝑ dicasse nec pro suo victu sic manibus ꝓprijs laborasse. qz sciebat q̃ ociosꝰ ⁊ voluptas sunt arma antiqui hostis vt hr̃ de renũc.c. nisi .cũ pridem hoc verum. Hic dic de malo ocio si videri expedire. Tertio vas illud fuit electum ad passionum tolerationem. qõ patet in triplici genere passionum. Primum consistit in corporis afflictione quia a seipo pertulit voluntariam corporis castigationẽ a laboribus ieiunijs multis ⁊ a fame. siti. frigore. et nuditate. vt habet̃. ij. Corinthiorꝝ.xi . Ab aduersarijs etiam pertulit

multiplibariã machinationẽ periculoꝝ. qz pseudo apostoli machinati sunt in mortẽ eius. qz in ciuitatib⁹ a falsis fratribus sustinuit periculum p ditionis. In solitudinib⁹ periculum occisionis In fluminib⁹ sustinuit periculum submersionis qz illi qui non poterant in ciuitatib⁹ ipsum per proditionem prodere: nec in solitudinibus interficere. conati sunt ipsum in flumine submergere. Et hoc innuitur .ij. Thoꝛ. xj. Unde dicit in periculis fluuium: in periculis latronũ. periculis in ciuitate: periculis in solitudine. periculis in falsis fratribus. Sed xp̃o ipsum protegente multorum pericula euasit. Ab ipsis etiam domesticis. s. iudeis pertulit variam penaꝝ illati onẽ. Quia vt testatur quinquies. i. quinqz vicibus accepit quadragenas percussiones. minus vna. Nam fm glo. ne viderentur immisericoꝛdes vnum ictũ remittebant. z plures alias passiones ab eis sustinuit vt lapidationes. Actuũ xix. Et cũ impioꝝ seuiciam declinaret ter naufragium pertulit. ¶ Scdm gen⁹ passionum fuit in mentali affectione. fm quam affectũ tripliciter passus est. ¶ Primo pro eccl'aꝝ dilatatõe Et profectu fideliũ maximã solicitudinẽ habuit. Quia dicit ad Thoꝛ. vbi supra. Preter illa que intrinsecus sunt. i. que patioꝛ in interioꝛb⁹ instantia mea quottidiana solicitudo omniũ ecclesiaꝝ. Et Crisost. in li. de lau. pauli q nullus angelus proprium sibi creditum ita solicite gubernauit vt paulus. de profectu omniũ eccl'iarum solicit⁹ fuit. Scdo p debiliũ z infirmoꝛum reuelatione habuit magnã cõpassionem. fm q dicit ibidẽ. Quis infirmat z ego non infirmoꝛ quis scandalizatur: z ego non vroꝛ. hoc est mẽtaliter affligoꝛ. Tertio pro alioꝝ tristicia. habuit tristiciã maximã. fm q dicit ad Roma. ix Tristicia mihi magna est pro nobis z continuus laboꝛ coꝛdi meo. ¶ Tertium genus fuit in toꝛmentali passione. Ideo dicit .ij. Thoꝛ. vij. Non eñ volum⁹ vos ignoꝛare de tribulatione que facta ẽ in azia. qua supra modũ grauati sumus. z supra virtutem ita vt ꝯfederet nos viuere. Et propter eꝝ inuictam mẽtis cõstantiã. ait Crisõ. Nz fuit omni saxo durioꝛ. omni columna immobilioꝛ. z omni adamante foꝛtioꝛ. Fuit eñ tante constantie q nunq̃ alicui cedebat aduersitati. Sed eam per mentis constantiam viriliter reprimebat. Rogemus.

¶ Sermo de visitatione btẽ Marie v̄ginis.

Benedicta tu in mulieribꝰ z bñdictꝰ .f.v.t. Ita scribit Luc̃. i. ¶ Dicũt naturales z astronomi. Nz luna ẽ nobil' planeta: ppinquoꝛ nobis inter alias planetas. Nã fm astronomos solum distat a terra quindecim milib⁹ miliariũ sexingentis z. xxxv cũ alij sint multo remotioꝛes iuxta situm. Et ex quo est nobis ita vicina hinc est in nobis humorum augmẽtatiua. de quãto enim magis appꝛopinquat. de tanto magis humoꝛez in ossib⁹ medullã in capitib⁹ cerebella z sanguinez. s. in coꝛporibus augmentat. Ideo etiam in infirmitatibus est luna a medicis intuenda. Quia vt dicit Galien⁹. in quinto de dieb⁹ creticis. Nz quãdo luna est coniuncta cũ stella foꝛtunata. tunc egritudines z debilitates in hominib⁹ terminantur ad bonũ. z quando est plena luminis. tunc crescunt in hominibus medulle et humoꝛes. ¶ A

Spũaliter per lunam beatissima v̄go Maria rite designatur. Nam sicut luna est nobis planeta vicinioꝛ. z quando terre per pluuiam non succurrit. z ab alijs planetis dimittitur. tũc luna de se roꝛem mittit. z terram fructificare faꝛ vt videmus. Sic Maria luna pulcerrima in oĩbus necessitatib⁹ nostris est vicinioꝛ. z quando ab alijs sanctis. imo a xp̃o propter peccata nostra relinquimur. sola Maria non nos reliquit in necessitatib⁹ nostris. Ita dicit Berñ. in quodam sermone. Nz ille solus o virgo tuas laudes sileat. qui te fideliter inuocatam sensit vnq̃ in suis necessitatibus defuisse Et quid miꝝ si inuocata adest. que etiam p̃esta est non vocata. hꝛ ille. Recte sicut legitur de hester per quã figuratur Maria in necessitatib⁹ fuit proꝛ iudeis coram assuero recõcilians ipsos. qui gratiaꝝ impetrans populo israbel nesciente. vt bñ Hester vij. Et qz v̄go Maria est nobis tam propinq̃ ideo generat nobis humoꝛem gratie z mĩe. fm q̃ dicit Berñ.. Maria omnibus omnia facta ẽ omnib⁹ caritate debitricẽ se facit omnib⁹ sinuz mie sue apperit. vt de plenitudine eius recipiãt vniuersi. Recte sicut luna qñ est plena tunc magis generat humoꝛes hic in terris. Ita ipsa ex quo est plena gratiarum. iuxta dictum angeli. Aue gratia plena. Ideo banc nobis largiter ĩpartitur z illud ostẽdit in elizabet cognata sua z Johãne qz ad partũ eius iuuẽcula ad senem appꝛopinquauit. vt eam in necessitatibus adiuuaret. Teste Berñ. in fmone de natiui. Joh̃. q̃ ait. Virgo festinat ad elizabet z tribus mensib⁹ dignaꝝ inhabitare hospiciũ donec noni mensis fine concluso natiuitas imminet patriarche. Alij qui libꝛos sanctoꝝ diligentioꝛib⁹ oculis inspexerunt. Ibi se vidisse testantur. Nz ipsa dei genitrix felicem pueꝝ de terra leuauerit primo z cognate partum omni prosecuta sit seruitute hec ille. Et cũ hec propinqua eẽt Maria elizabet humoꝛẽ gr̃aꝝ in Johe infantulo augmẽta- B

uit. vt qui prius erat debilis in membris p gaudio exultaret. vt dicitur Luc. j. Et etiam elizabet repleta spūsancto. vt que prius vix pro debilitate senectutis loqui poterat. statim iubilāter exclamauit verbū prelibatum dicēs. Benedicta tu in mulieribꝫ. In quibus statim mulier xp̄iferam extollit quo ad tria. ℣ Primo in sanctitate quā probat diuina dedicatio. Secdo in singularitate quā probat comparis exclusio. Tertio in fecūditate quā probat prolis baiulatio. ℣ De primo. Nz maria extollitur in sanctitate: quā probat diuina dedicatio: cū dicit bn̄dicta. ℣ Dicūt naturales. qui tractant de naturis herbaꝝ. q bn̄dicta est herba vtilis t multe virtutis. Nam de ipsa legī. q in quacūqz domo vel camera posita fuerit. ibi nec vermis venenosus: nec serpēs: nec rana pōt latere vel manere propter eius odorem. Habet etiā virtutez q omnem potum refozmat. quia q primā vtutem perdiderat si imponitur benedicta ad priorem ordinem reducitur. t qui de ipsa biberit rubeum vel bonum colorem habebit. Per hanc herbā beata virgo Maria intelligitur. que hic ab elizabet benedicta nominatur. Recte enim sicut ponitur benedicta in domo cozdis: vel nominatur. ibi nullus serpens infernalis pōt manere. Teste Amb̄. in li. prefa. Aduocationē nōminis Marie tota concutitur. t terretur potestas contionis maligne Marieqz presentia inestimabilia infert demonib⁹ supplicia. Sicut benedicta rubea refozmat potum ad statum pristinum. Sic benedicta domina diuine gratie quā eua neglexerat t perire dimiserat refozmauit. Sm q dixit angelus. Inuenisti gratiā apud dominū Luc. j. Ideo dic̄ Hiero. de assumptiōe ei⁹ Quicquid maledictionis infusum est per euam totum abstulit benedictio Marie. ℣ Insuper et gratiam refudit xp̄i ortus. quā prius non habuit omnis mundus. hec Hiero. ℣ Ideo si de hac virgine sedule benedicta Maria biberimus ei⁹ gratiam postulando. perducit nos ad regnum filij sui. vbi facies bonum t pulcrum habebunt colorem Juxta illō. Math. xiij. Fulgebunt iusti sicut sol in conspectu patris sui. Etiaz sicut herba p̄dicta inter ceteras herbas obtinet hoc nomē benedicta. Sic Maria inter alias mulieres predicatur benedicta. Ita vt ei cōpetit illō Judith. xiij. Benedicta tu filia a dño deo excelso pre omnibus mulieribus super terram Similiter illud ibidem. c. xv. Manus dñi confortabit te Ideo benedicta eris ineternum. Et illud Ruth. iij. Benedicta es a dño filia. qm̄ priorez misericordiaz posteriori superasti Etiā benedicta barba nō solum est hoc nomē inter herbas sed etiā inter flores. quia de nullo flore legitur q esset predictus hoc nole benedicta. Ita sta ria non solum hoc nomine benedicta honorat inter mulieres. sed etiam inter viros. Quod p bat Crisī. in Fmone annunciationis dicens. Abel per sacrificiuz immolatur. Enoch per cō placentiaz memozatur. Melchisedech ymago dei predicatur. Abzaham per fidei merituz col laudat. Isaac per nomē obedientie cōmendat. Jacob per luctamen. Moyses sicut legislator. Isaias sicut legis dei euangelizator. Daniel sicut prudentissimus desideratoz. Ezechiel sicut archanoꝝ inspector. Salomon sapientissimus notatur. Sed nullus talis fulsit in mūdo qualis Maria dei genitrix benedicta. quē eniz illi omnes in enigmate preuiderūt. ista in vtero incarnatum portauit. hec ille. Quia ipsa portauit in vtero xp̄m quando in montana ad elizabet festinauit. Et hoc quo ad primum. ℣ Quantum ad scōm extollit elizabet Mariaz ꝓpter singularē ꝓparis exclusionē quā probat cū dicit Tu sez sola nō hēs similē inē oēs mulieres. Amb̄. De in hexa. t Isido. in nakalibꝫ dicūt de fenice. Q est auis singularissima nō habēs parē. sed ēt ca in toto orbe terraꝝ. t apud arabes vocatur singularis. t pre alijs auibꝫ pulcerrima habēs pennas velut pauo occultas. Per hanc auem virgo Maria spāliter designat. qz fuit in terris t est nunc in celis pre omnibꝫ singularis in dignitate. nec aliqua mulierꝫ i toto vniuerso fuit ei coequalis Ideo canit de ea ecclesia. Nec p mam similē visa est nec habere sequentem. De hoc etiā dicit Crisī. in Fmone de annūciatione Laudatur zara populi princeps. Honorat Rebecca proponitur in cauernis primo genitura Laudat delbora super naturā femineā ductrix populi: t victrix inimicoꝝ. Beatificatur Elizabet partu sterili exaltata. Beata aūt vgo Maria super omnes. qz facta ē ancilla dñi. t thalamus t archa dñatoris. hec ille. Hec eē beatissima t archa vgo maria in pulcritudie ē singularis. vt ō ipsa vificat illud Cāticl. j. O pulcerrima inter mlieres abi post vestigia gregum tuoꝝ. Fuerī ei multe pulcre mlieres añ ipsaz quaꝝ vna fuit rebecca. ō q Heñ. xxiiij. Nz erat puella decora nimis vgo pulcerrima. Alia fuit hester. de q. c ij. q erat formosa t incredibili pulcritudie oim qꝫ odīs grosa videbat Ꝑz oiz illaꝝ pulcritudo nō pōt eius speciositati ꝓpari. Quia dicit doctoz bertiri⁹ in li. de vestigio. Nz oēm pulcritudinē quā omnis creatura pōt suscipere Maria inē oēs creaturas p̄mogenitas suscepit. In maria affluentia p cōsortibus. Naz solē iusticie qui p̄mo egressus ē de sinu patris. marie coz inter ceteras creaturas suscepit. hec ille. Cui ꝓcordat Hiero. in Fmo. Si mariā inspexeris: nihil vtili

nihil decoris: nihil speciositatis. q̄ nō in ea re-
splendeat. hec Hiero. Illa pro tanto dicunt q̄
sciunt q̄ virgines specialiter de pulcritudie de-
lectanē. Ideo hanc ipsam virginem laudant de
decore. Et quare non laudaret talē virginē? in
qua decor ⁊ pulcritudo nunq̄ defuit: nec defic.
q̄ adhuc in aīa habet filiū ⁊ oēm thezaur. be-
atissime trinitatis. Sed quō ego paup ingenio
hāc pulcerrimā collaudabo: q̄ si omniū docto
rum mēbra verterentur in linguas ipsius ī pul
critudinē exprimere nullus sufficeret. Sed q̄
seculares amatrices suas laudāt virgines ama
trices. Ideo ego meam dñam glorioſissimā at-
q̄ dilectissimā amatricem. ſm posse meo cōmē
dabo. Hec est inq̄ ortus conclusus: sor mea.
sponsa. de quo dicit sponsus Cantic. iiij. Or-
tus cōclusus sor mea sponsa. hūc delectabilē
fecerunt cōcentus volucr: hoc est prophetar
qui de ipsa vario mō precinuerūt viriditas ber
bar virentiū. i. virtutum amenitas flor. ⁊ fru
ctuz in bonor oper. Recte sicut ortuz mate
rialē hec predicta faciūt delectabilē ⁊ amenum
quādo auditur cant⁹ auiuz in ortis vbi est viri-
ditas herbar: ⁊ arbor amenitas fructuuz at-
q̄ flor. ille ortus pulcer diceret ratione illius
quia materia pulcra est. ¶ Hec est vitis pulcer
rima quā rex assuerus habuit in vestibulo sui or
tus. cuius stipites erant argentei. palmites au
rei. ⁊ botri ex gēma ⁊ auro inserti. sicut dicit pe
trus commestor ī historia scola. Fuit em vitis
quēadmodū ipsa testatur Eccī. xxiiij. Ego qua
si vitis fructificaui suauitatē odoris ⁊c. Stipes
autem. ſ. parentes Joachim ⁊ anna huius nobi
lissime ⁊ pulcerrime vitis: fuerunt argentee. h⁹
est puri ⁊ iusti. Quia dicit Jacob⁹. Q̄ fuerunt
ambo iusti sine reprehensione in oībus manda
tis dñi incedentes. Hec est mulier illa speciosis-
sima ⁊ pulcerrima. quā Joh. vidit ī Appoc. xij
Que erat sole amicta: ⁊ luna sub pedibus ei⁹: in
capite aūt corona. xij. stellar. Maria aūt ami
cta erat sole. q̄ christus ver⁹ sol iusticie. ipsam
tam interius exteriusq̄ repleuerat dummodo
Elizabet visitauit. vt hr̄ Luc. j. Quādo ipsa an
gelo consenserat dicēs. Ecce ancilla dñi. Stati
ta sole exurgens abijt ī montana. Habuit etiā
lunam sub pedib⁹. q̄ iā de mundo nō curauit. ⁊
potuit dicere cū apostolo ad Galla. v. Mihi
mūdus crucifixus est. i. cōcupiscentia ei⁹ mor-
tua est ⁊ ego mundo. Habuit insup corona. xij.
stellar in capite. q̄ habuit duodecim virtutes
decentissimas: que in diuersis fulserunt san-
ctis. ⁊ tamen singulariter ipsam exornauerunt
¶ Prima est puritas que est in angelis. q̄ natu
ra puri sunt. Sed in virgine ⁊ domina nostra
gratiosa superabundanter hec effulsit. De qua
dicitur Sap̄. vij. Hec est speciosior sole quia est
candor luce eterne ⁊ speculū sine macula. ⁊ me
rito debuit esse super omnes angelos purissima
virgo glorioſissima. de qua nasci voluit splen-
dor patris eterni Jhesus christus ſm q̄ dicit
Ansel. in li. de cōceptu v̄ginis. Decebat vt illi-
us hominis conceptio de purissima matre fier
vt ea puritate niteret. q̄ sub deo nequit maior
intelligi. ¶ Scōa stella est constantia que fuit ī
patriarchis. qui aduentū dñi ꝑstanter expecta
bant. Quor vnus iacob dixit. Salutare tuum
dñe expectabo Heñ. xlix. Sed hac multo decē
tius decorata fuit Maria. q̄ monitu angeli in
egyptum fugit. ⁊ ibi constanter reditum in ter-
ram israhel expectabat. vt dicitur Matḥ. ij.
Sic etiam per triduum cum magna constantia
filium quesiuit ⁊ tandez in templo inuenit Luc.
ij. Et principaliter cōstans fuit in proposito ca
stitatis. q̄ angelo diutius recusauit cōsentire.
⁊ modum quomō fieret hoc voluit scire Luc. j.
Sed q̄ nostre mulieres valde in earuz animis
sunt incōstantes. ⁊ raro in bono proposito per
durantes. q̄ iam sibi proponūt aliqua bona ꝑ
uare. ſ. castitatē: ⁊ cito anim⁹ immutatur. disce
re debent ab hac virgine cōstantissima ne tam
leues sint ad credendum. Quia ſm Sapientis
qui cito credit leuis est mentis Eccī. xix. Ter
tia stella est cognitio que fuit in prophetis. q̄
multa futura de deo per spīmsanctū cognouer
Sed in hoc precellit maria. Q̄ hunc in vtero
gessit quem prophete futurum agnouerunt.
Ideo dicit Ansel. Quid illa de deo nō sentiebat
⁊ sapiebat in qua sapia dei latitabat. ¶ Quar-
ta stella est fides que fuit in apostolis. q̄ duo-
decim articulos fidei in vnum collegerūt. Sed
hāc excellentius habuit Maria. q̄ alijs dubi-
tantibus. ⁊ a christo recedentib⁹ tpe passionis
ipsa nunq̄ fidem perdidit nec a filio recessit qō
designat ecclesia in candela ardente in matuti
nis tenebrosis remanente. Nam sicut illa cande
la alijs extinctis non extinguitur. Sic alijs apo
stolis diffidentib⁹ Maria lumē extinctum nun
q̄ habuit. Sed hanc stellam fidei preclarissimā
non portāt certe mulieres sortilege incantatri-
ces que veram fidem deserant christianam et
dyabolicam consecunt: Nam solent predicere
ex quadam pactione quam habent cum dyabo
lo. que tamē excogita mendacia dici pocius q̄
vera inuenientur. capita etiam ⁊ alia membra
solent ī infirmis mensurare ⁊ benedictōes su-
as. Sed verius dicere maledictiones dyaboli-
cas: quibus credunt inesse aliquam virtutem fa
natis. Contra hoc dicit Augus. Et habetur.
xxvj. q. vlt. c. ammoueant Inquit fideles facer-

dotes populos vt nouerint artes nigromanticas incãtationes qui quibuslibet infirmitatib⁹ hoim nihil posse remedij conferre. Iaz nec aĩa lib⁹ languentib⁹ claudicãtib⁹ vel etiã morbidis quicq̃ mederi. sed esse laqueos antiqui hostis q̃ bus ille perfidus genus humanum decipere nititur. Et si q̃s hoc exercuerit. si est clericus degradetur. laicus excõicetur. hec Augu. Videant nunc tales infideles incãtatrices q eaz infidelitas nihil proficit ad salutez. sed magis ad perpetuã dãnationẽ. Ideo qui in se extinxerũt lumẽ fidei christiane sunt etiã per mortẽ extinguẽde. Sm q iubet scriptura Exodi. xxvij. Sortilegas ne paciaris viuere super terrã. Sed q̃re tales sunt extinguẽde? quia videnť interduz sanare hoies vt iumẽta. Ad hoc dico q vetule incantatrices: vel etiam quicũq; sortilegi bñdictionib⁹ falsis vel etiã bonis cũ aliquo pacto diabolico expresso vel tacito videntur sanare. nõ est ibi aliud nisi q dyaboli propter taliũ infidelitatem desistunt ab omni afflictione quã miserabiliter inserebant. quod z deus iuste permittit. vt probat hoiem. an potius velit infirmari vel mori. q̃ dyabolicam sic queri ab hoib⁹ sanitatez. ¶ Quinta stella est caritas que fuit i martiribus. quoz caritatẽ extinguere non potuerunt exquisite passiones. vt dicitur Cantl. viij. Et pre alijs habuit virgo maria. De qua dicit Piero. Beata mater dei cui⁹ candoz virginitatis sicut platan⁹ in Jerico specialius effulsit et splendidi⁹ emicuit officio circũdata caritatis ¶ Sexta est humilitas que fuit in confessoribus de quibus canitur. Qui pius prudens humilis pudic⁹ sobrius castus. Hanc excellenti⁹ habuit virgo maria. qz per eã meruit fieri mater dei. z sine qua nullomodo mater dei eẽ meruisset. qđ Grego. in regi. pbat. Quantũcunq; beata vgo casta fuisset. nunq̃ tñ dñm concepisset. nisi summam humilitatẽ habuisset. Ideo de sua humilitate gloziať in euangelio hodierno. Respexit inquit humilitatẽ ancille sue. ¶ Septima stella ẽ exemplaritas que fuit in doctoribus quibus dictum est. Sic luceat lux vestra coz̃ homibus. Matĥ. v. Sed hanc similiter habuit vgo Maria. cuius tota vita inclinata fuit omnib⁹ exemplum sanctitatis. Sed de hoc dicit Amb̃. in li. de virginitate. Per arbitriũ mentis non hoiez sed deũ studuit q̃rere. oĩbus bene velle amatoribus assurgere. equalibus nõ inuidere. iactanciam fugere. rationẽ sequi: z amare virtutem. hec ille. Sed nostre vgines z mulieres: nõ sunt tales bone exemplares. sed male que gestibus suis malis multos maculant. Sed audeãt illud Grego. xj. q. iij. c. precipue. Tot mortib⁹ digne sunt: quot exempla mala in alios transmiserũt.

Octaua stella est diligentia ministrandi. q̃ debet esse in sacerdotib⁹. qz debent esse diligentes circa populũ eis cõmissum. ne alias negligẽtia eoz̃um cadant in distrimen. vt hr̃. xl. di. c. si papa. Sed diligentiã singular⁹ habuit Maria q̃ fuit diligens circa instructionẽ vginũ sibi commorantiũ. Quia Sm Vincenciũ in specu. histo. li. vij. Erat valde solicita z diligens in claustro circa sozores suas ne aliqua ex eis peccaret vel ne iniuriosa existeret. Hanc etiã diligentiam exhibuit hodie elizabet sue cognate. qz ad ipsam hodie preparauit venire. vt ei famulatum exhiberet diligentẽ. vt dicit Amb̃. Et subdit. Discite z vos mulieres sedulitatẽ quã pregnantibus debeatis exhibere cognatis. vt patet in omelia hodierna. Etiã hanc diligentiaz circa christum infantulũ fecit. vt dicit Aug. Firmiter credo q maria mlto tiẽs ỏ nocte surrexit z lactauit infantulũ vt eius vagitũ preueniret. quẽ vagientem sine doloze audire non poterat. hec ille. ¶ Nona stella est deuotio que fuit olim in religiosis. Sed hanc excellenti⁹ habuit Maria. qz spũs semper in celestib⁹ fuit fix⁹. Et hoc probat canticũ deuotissimũ hodiernũ qđ ex ingenti deuotione protulit virgo dicens. Magnificat aĩa mea dñm zc̃. Ideo dicit beatus Bernũ. Sancta Maria sobria virgo deuota. nunq̃ castioz illa nunq̃ deuotioz. ¶ Decima stella est castitas q̃ fuit in virginib⁹. Sed hanc singularius habuit Maria propter quod dr̃ vgo virginũ. ¶ Undecima stella fuit fecunditas que fuit in cõiugatis. Sed hanc specialius habuit Maria que peperit virgo perpetua permanẽda. z prolem ei⁹ẽ super oẽs benedicta. Sm q hic dicit. Et benedict⁹ fruct⁹. v. t. ¶ Duodecima stella est pacia q̃ fuit in viduis. qbus multe molestie inferebanť. Illã aũt excellentius habuit Maria que cũ videret filiuz illudi crucifigi z vndiq; vulnerari. nullũ impacientie signuz oñdit. nec iudeis propter hoc maledixit. Sm q testať Amb̃. in li. de virgi. Nec curuuz in oculis Marie: vel in verbis vel in actu verecundum. vt spẽs cozporis similitudine mentis fieret figura probitatis. Hec igiť virgo benedicta taliter sole pulcritudine amicta. Luna sub pedibus eius calciata. stelliscq; virtutũ decẽter adornata. hodie cognatã suaz elizabet visitauit. z spũsancto sua pñtia adimpleuit. Que cũ repleta esset illud verbũ laudabile z laude dignum humiliter eructuauit dicens. Benedicta tu in mulierib⁹ z bñdict⁹ zc̃.

¶ Sermo secũdus. De eodem festo.

Exurgẽs autẽ Maria abijt in montana cum festi
A natione. Ita scribitur Luc.j. ¶ Dicũt natura
les. Luna inter omnes planetas aut stellas er
raticas est nobilissimi cursus: non eñ tardat in
motu suo. sed citissime vltra alias planetas per
transit suam speram. qđ sit patz. Saturnus cõ
plet cursum suũ in triginta annis. Jupiter i du=
odecim annis. Mars in duob⁹ annis. Sol aũt
ccc.lxv. diebus ꝛ sex horis. Similiter venus et
mercurius. Sed luna in .xxx. diebus. Et causa
istius est non ratione tarditatis motus q alij
planete tardius complent cursum. sed ratione
inequitudinis speraꝝ. Sed luna habet breuissi
mam spera. iõ percurrit oia signa in totidem di
ebus: que sol tm̃ in anno potest omnia pertran
B sire. ¶ Spualiter per lunam glorioſissima vir
go Maria designatur. De qua dr̃ Cantic. vj.
Que ẽ ista que pgredit quasi aurora cõsurgẽs
pulcra vt luna electa vt sol. Cui cõsonat pš. lx=
xxviij. Maria ẽ luna ieternũ perfecta. Et meri
to lune ꝓpar̃. Videm⁹ quidẽ in luna q apparet
quedã macula. ꝛ tñ non est in veritate. Qz ſm
Arist. celũ nõ recipit in se peregrinas impressi
ones. vt dicitur de celo ꝛ mũdo. Et qz luna est
pars celi vtputa luna ꝛ stelle que sunt eusdem
nature cuius est celũ. vt dicit ibidem. Sed hec
macula. vt dicit auerrois super de celo ꝛ mun
do. Surgit ex illo q luna est corp⁹ rotunduz ꝛ
rarum in medio. Et ideo in medio propter ra=
ritatem nõ potest reuerberari lumine solis. Jõ
penetrat ipsuz in medio. ideo ex hoc surgit illa
macula. Marcian⁹ aũt dicit q prouenit cũ ad
terram propinquat: ex cui⁹ vicinitate ꝛ nebulo
sitate trahit quasdam sordes. Qñ aũt ad altio
res ascendit circulos claret nuda: ꝛ nullis ma=
culis obnoxia tunc videt. Ita pulcerrima nr̃a
luna beata virgo in isto mundo apparuit inter
peccatores quasi maculata. que tamen in veri=
tate nullas maculas habuit. nec cogitationib⁹
que semper fuerunt sancte. nec affectionib⁹ que
semper fuerunt munde. nec intentionibus que
semper fuerunt recte. Ita vt de ipsa verificatur
illud Cãtic. iiij. Tota pulcra es amica mea: et
macula non est in te Et illud figuratũ fuit Heñ.
xlij. Quando tempore famis tota terra egypti
fuit tributaria pharaoni septem annis. sola ter
ra sacerdotum: regis priuilegio erat exempta.
Ita etiam tempore famis gratiarum in mundo
quando omnes homines fuerunt tributarij dy
aboli. sola Maria ex puilegio summi regis fuit
exempta. qz non fuit solum de ordine sacerdo=
tum. sed ꝛ regum. ſm q canit ecclesia. Germie
regali nec non pontificali ꝛc. Si enim habuiſſz
aliquam maculã peccatoꝝ. concipere nõ potu
isset regem angeloꝝ. quem nuper iam concepe
rat: ante q elizabet visitauit. Jdeoqz qz fuit ex=
pers mortaliuz peccatoꝝ. ꝛ dignissima ꝛ mun=
dissima omniuz. ideo velox fuit in suo motu ad
omne bonum. ꝛ nullus homo in toto vniuerso.
Ita velox legitur fuisse ad bonum faciendum si
cut Maria domina bñdicta. Quare hoc? quia
habuit speraꝫ breuissimã. hoc est paruam. Velut
veri⁹ dicã nullã ad hec trãsitoria. Jdeo fuit ve=
locissima ad oia bona opera. qđ principaliꝫ pa
tet in euangelio hodierno. quia festinanter ibat
ad elizabet. vt ipsam benigne salutaret Johãnẽ
spũsancto ex presentia filij repleret. Et postea
matrem sibiqz in partu humiliter deseruiret. et
hoc est qđ dicit euangelista. Exurgens maria
In quo tria tanguntur. ¶ Primo v̄ginis salu=
tatio cordialis. ibi. Exurgẽs maria. Scđo io
hannis exultatio incarnalis. ibi. Et factum est
Tertio humilis cõmendatio virginalis. ibi. re
pleta est. ¶ De p̄mo ẽ notandũ q⁹ Pli. in spe.
natur. dicit. q⁹ canicula est huius nature. qñ se
sentit p̄gnatã ꝛ cito pariturã. festinanter vadit
in montana. ꝛ minus timet semitas rectas siue
tritas ab hominib⁹. q̄ semitas a feris cognitas
qz est animal placidissimũ. Et si a cane fugiens
vrgeretur. ad hominem fuget vltro. Et signifi=
cat virginem Mariã. qz cum sensit se pregnatã
a spũsancto. ꝛ in vtero haberet filiũ dei. confe=
stim ascendit in montana ad elizabet salutandã
De qua dicit Bern̄. in ſmone de natiui. Jobis
dicẽs. Ascendit virgo cũ festinatione in domũ
Zacharie ad salutandũ elizabet. portãs in vte
ro filium dei. regez glorie dñm maiestatis leta
ad congaudendũ: ꝓmpta ad seruiendũ: consue
ta ad benedicendum. Occurrit illi Elizabet ꝛ
antiquis sterilitatis. carens opprobrijs amicũ
sponsi preconem verbi felicissimo vẽtre deporz
tauit. Junguntur amplexibus veniunt ad oscu
la. felices vteri regemqz ꝛ militẽ: nisi duo tener
rimi parietes diſiungunt Quis miratur si exul
tet puer: ad tam proxime diuinitatis affatus?
hec illa. Et hoc innuit apostolus. q⁹ sic incipit
In diebus illis quando. s. misit de⁹ filium suum
vnigenitũ in temporis plenitudine. qui fact⁹ est
quo ad corp⁹ ex muliere. vt eos qui erant sb̄ le
ge redimeret. Ad Hall. iiij. Quando celi desu=
per rorauerunt: ꝛ nubes iustuz pluerunt. quod
ſm rectos patres diu fuit desideratũ. Jux illõ
Rorate celi desuper ꝛc. Isa. xlv. Qñ mõtes dul
cedinem stillauerunt. ſm q dixit ppha Jobel.
iij. In die ille stillauerunt montes dulcedinem
ꝛ colles fluent lacte. qñ virgo animo angelo cõ
senserat dicẽs. Ecce ancilla domini. Jaz conce
perat: ꝛ angelus discesserat. In illis dieb⁹ exur

gens Maria de loco cõtemplationis. oronis
z deuotionis. in quo erat clausa qñ angelus si-
bi conceptũ filij dei nunciauit. abijt in monta-
na. s. a nazaret in hierusalẽ. que erat in monta-
nis: sicut z tota iudea. Quia dicit magr in pro
prie. li. xv. Q hierosolia abundat in cedris: pal
mis z cipressis. z nobilissimis alijs arboribus.
insignis plena virẽs malagranatis: z oliuis. q̃
oia solent crescere in montanis. Jõ dicit euan-
gelium. Q maria exurgens abijt in montana.
Mistice intelligitur q Maria que est nobilis
simis his arboribꝰ comparata Juxta illd Eccli.
xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. z
quasi cipressus in mtõe syon. Quasi palma ex-
altata sum in cades. q hic vna cedrus aliaz vi-
sitauit zc. Cum oñe simile applaudet suo sili
ix. ethi. Hoc ex loco a Maria q̃ sedebat in con-
clauí. i. in cõtemplatione discere nos oportet si
volumꝰ vt deus sic nobis inclinet. Quia dicit
Fortunatus in omelia. Nequaq̃ se deꝰ deuote
aie applicat nec inclinat. nisi se totam in cõte
platione erigat z occurrat. Sed sicut Maria
de hac cõtemplatione surrexit se in vita actiua
etiam se exercere voluit. ita non semper oportz
nos esse in orationibus: z cont̃plationibꝰ. sed
interdum actiuam vitam contemplationi pfer-
re. quia actiua vita q̃uis magis laboriosa: z mi
nus secura. est tamen secura. vt ex de renũcia.
c. Nisi cũ pdẽ. Et hoc bene perpẽdens Maria
prudentissima. exurgens de quiete cõtemplati
onis: abijt in montana ad laborem. z hoc cum
festinatione: vt elizabet autique seruiret. Ad̃ p
bat san. Amb. in omelia hodi. dicẽs. Angelus
cum abscondita nunciaret vt fides astrueretur
exemplo femine sterilis cõceptũ. s. virginis nũ-
ciauit. vbi hoc audiuit Maria nõ quasi incre-
dula de oraculo. nec quasi incerta de nuncio.
nec dubitans de exemplo. Sed leta p voto re-
ligiosa: pro officio festina: pro gaudio in mõta-
na perrexit z visitauit elizabet Etiam dic̃ glo.
q̃uis Maria festinanter iuit pro desiderio ser-
uiendi. tñ multo magis pudore virgineo retinẽ
di. qz nõ gaudebat diu videri in publico: nec si-
bi contrahere colloquia viroz. Sic etiaz no
stre virgines faciãt: z sumant exemplũ ab ista v̄
gine pudorosa. similiter z mulieres ne in plate
is sole sine necessitate frequenter currant. z col
loquia cum viris misceant. ne eis cõtingat sic
dyne v̄gini filie iacob de qua legr Gen. xxxiiij.
Q sola egrediebaꝫ de domo: vbi debuisset mã-
sisse tanq̃ verecũda. Ideo exiuit vt videret mu
lieres illius regionis. Sed cũ vidisset eã siche
filius Amor. qui erat princeps ciuitatis: rapu-
it eam per potentiam: z dormiuit cũ ea vi opp̃
mens virginẽ. Ideo tu virgo z tu mulier. Si cõ
tigerit te ire de domo parentũ: aut propria exẽ
plo marie. Nõ stare in plateis maneas: nec cũ
adolescentibus fmones cõmisceas. Quia Eua
cauta cum serpente colloquia habuit. Ideo la-
psa in peccatũ mandatũ fregit. vt hr. Gen. iij.
Jõ fac fm exẽplu Marie z doctrinã Amb. in
omelia q̃ ait. Discite virgines nõ circũcursare
alienas edes. nec cõmorari in plateis: nõ in pu
blico cõmiscere sermones. Maria in domo se-
rata: festina in publico. mansit apud cognataz
suam. hec ille. Sed prochdoloz hoc exemplum
virginis verecundissime multũ spernit a virgi-
nibus z mulieribꝰ impudicis: que dimittũt ho-
minũ edes: z currunt ad theatra: ad spectacu-
la conuersantium. z hoc faciũt frequẽtius in di
ebus festiuis. quod tamen in iure prohibetur.
de cõse. di. j. in. c. q̃ die. Qui die solẽni ptermis-
so ecclesie quentu ad spectacula vadit excõice
tur. Nec tñ tales mulieres inuerecũde cessant
a fmonibꝰ i plateis. Sed cachinnationes cũ vt
ris faciũt. vt in quarto domo aliq̃ audiuntur.
Seneca in epla ad lucillum. Risus tuus sit sine
cachinnatiõe. Sed sic non fecit felicissima v̄go
Maria. que dimissa inhonesta loca: intrauit in
ciuitatẽ iuda. hoc est in hierusalẽ. que interpre-
tat visio pacis. ad domũ zacharie pris Johis
baptiste. Intrauit ad designandũ q loca suspe-
cta non amaret. nec etiã vox eiꝰ nunq̃ audita
est in plateis. Quia fm Amb. in li. de v̄ginita.
Nihil procax in verbis. in actu inuerecundum
non gestus non incessus nõ vox vt ipsa corpis
species ymago fieret mẽtis figura probitatis.
hec ille. Vox aũt virginis que erat consueta ad
salutandũ: elizabet salutauit. vt dicit euãgelista
Ideo dicit Bern. in fmone de nati. Johis. Fe
lix elizabet ad quam mater properat saluatoris
quã salutationis obsequijs celoz imperatrix
honorat. hec ille. Salutauit eñ Maria prior
sicut humilis virgo. z sicut minor maiorem. q
tũc moris erat. Quia fm Amb. Decens est vt
quãto castior sit v̄go: tanto sit humilior. Nouc
ritq̃ deferre senioribꝰ honorẽ: sicut in gra hu-
militatis: in qua ẽ pfessio castitatis erat sublimi
or. Et subdit. Discite eñ v̄gines hũilitatẽ Ma
rie Venit propinqua ad, primã: iunior ad senio
rem. nec solũ venit: sed prior salutauit. Sed q̃
re venit: patet aliqualiter ex iam dictis. vt Eli
zabet in partu ministraret. z grauedine pregnã
ti iuuencula deseruiret. Sic debent facere iuue
nes mulieres. vt humilitatẽ antiquis cognatis i
puerperio seruiant. z eas visitent. fm q̃ docet
Amb. in omelia hodierna. Discite inquit vos
mulieres sancte quã pregnatis exhibere debea
tis cognatis reuerentiaz. Maria que ante sola
in intimis penetrabilibus conuersabatur non

a publico virginitatis pudore: non a studio aspe
ritatis montiũ: non ab officio, plixitas itineris
retardauit. hec ille. O quã beatũ puerperiũ eli
zabet. & beata natiuitas Joh̃. qui dei gr̃a inter
pretatur: ad quod Maria humilis venit. Sed
nũc ad puerperia diuitũ mulier nõ nisi veniũt
superbe mulieres, ad pauperem aũt venire de-
dignantur. Veniunt enim in peplis et vestibus
pulcriorib⁹ quas habent. Ibiq; vna pre alia
apparere vult & videri. & singula gesta tractãt
& exponunt: que etiam turpia sunt: alias inebri
antur & rixanť. Idcirco credendũ & timendũ ẽ
q; Joh̃. dei gratia nascatur q; dñs dic̃ Math̃.
xviij. Ubi duo vel tres fuerint cõgregati in no
mine meo: ego sum in medio eor̃. Hic b⁹ hic cla
ruit. in Maria & elizabz legitur q; repleta ẽ spi
ritusancto Luc̃. j. Sed in cui⁹ nomine iste muli
eres supbe ꝯgreganť: nescio. operib⁹ tamẽ ostẽ
dunt. q; non in nomine domini. qz vbi deberet
esse gratia dei. Ibi portantnr cantri ampli & re
sonant cãtilene theatrales & scurriles. Et si ibi
esset gratia dei ipsam prorsus effugarent. // Et
hoc quo ad primũ. // Quantum ad secundum
breuiter est notandum. Naturaliter scim⁹ q; a
quila vel alia auis habz pullos suos in nido nõ
dum euolatos. si illa volat ab eis: & diu abest.
pulli interim fame angariantur. Si postea mat
venit. pulli in aduentu ipsi⁹ plaudũt & exultant
& signa leticie ſm modulũ suũ exprimunt & ostẽ
dunt. Tũ qz venit illos ad cibandũ. tũ qz venit
ad excubandũ. Moraliter per aquilam x̃ps
dei filius intelligitur ab alto celor̃ descendens
in vter̃ virginalẽ. hic habuit pullos diu dere
lictos. quor̃ aliqui adhuc fuerunt in nido vide
licet lymbo sancti patres. Sed vnus .s. Joh̃es
pullus principalis fuit in nido vteri maternalis
& non euolauit per natiuitatẽ. Ideo qñ christus
venit ad ipsum cibandũ: gr̃a spũssancti signa le-
ticie oñdit. vt in presentia ipsius motu corporis
& plausu manuũ exultauit. Et bene potuisset di
cere verba q̃ dixit virgo Maria. Exultauit spi
rit⁹ meus in deo salutari meo Luc̃. j. Et hoc co
gnouit mater elizabet. Ideo dicit euangelista.
Et factũ est vt audiuit salutationẽ Marie eliza
bet. exultauit infans in vtero eius. Ubi dicit
glosa. qz sensit aduentũ dñi & redemptoris sui.
in cui⁹ presentia exultatio & iocunditas summa
Ideo tũc Joh̃es tristari non potuit. Ideo dic̃
Berñ. in ſmone de natiuitate ipsius. Puer Jo
hãnes multo matre felicior. qui salutãtis maie-
statez agnoscẽs infra tenebras in velamine vi-
scer̃ gaudio gaudet. qz vim beate salutationis
attẽderat. hec ille. Et in hoc miraculo oñditur
christũ per exultationẽ Joh̃is aduenisse qui p̃-
mo sumpsit gratiã aduenientis ſm q; dic̃ Amb̃.
in omelia. Vide distinctionem singulor̃ & vbo
rum, pprietates. vocem p̃or elizabet. sed Joh̃.
p̃ior gratiam sensit. Illa nature ordinem audi
uit. Iste ratione misterii exultauit. Illa Marie
Iste dñi sensit aduentũ. Tunc impleta ẽ predi-
catio angeli qui dixit. Et spũsancto replebitur
adhuc in vtero matris sue. Sed antea non fuit
repletus spũsancto ſm Origenẽ. nisi assisteret
illa q̃ x̃pm gerebat. O si iohanes tm̃ exultauit
qui x̃pm oculis carnalib⁹ adhuc existens i vte-
ro nondũ vidit. Quid tũc illi exultabũt qui de-
um facie ad faciẽ in manifesta revelatione vide
bunt. Ideo dicit ps̃. xlviij. Exultabũt sancti
in gloria. // Quantũ ad tertium est notanduz
Refert Solin⁹ de mirab̃. mundi. Q; elephan-
tes luna crescente petũt amnes & spargi liquo
re solis ortuz salutant. motib⁹ quibus possunt
quo facto ad salt⁹ & habitacula reuertunť
Mistice per elephantes que sunt aialia magna
& benigna. sunt Maria & elizabet recte desig-
nate. qz mie magnitudo & benignitas Marie.
non põt mensurari. ſm q; dicit beat⁹ Berñ. in
quodã ſmone. Quis mie tue o beata vgo lon-
gitudinẽ: latitudinem: profunditatẽ atq; subli-
mitatẽ: queat inuestigare? Nã longitudo ei⁹ vs-
q; ad nouissimũ diẽ inuocantibus eam subueni-
et. Latitudo ei⁹ replet orbem terrar̃. Sublimi
tas eius superne ciuitatis inuenit restauratiõz
Et profundum eius nũc sedentib⁹ in tenebris &
vmbra mortis obtinuit redẽptionẽ. hec ille.
Elizabet etiam dr̃ magna propter magnum p̃-
phetaz: quẽ gestabat. q̃ & maior fuit q̃ prophã
Math̃. xj. Idcirco more elephantũ cõuenerũt
in domo zacharie. qñ nequicia huius mundi q̃
per lunam designatur creuit & abundauit. Et
caritas multorum refriguit. vt dicitur Math̃.
xiij. Sz quia ambe perfuse erãt gratia r̃ liquo-
re. ideo ortũ noui solis iusticie deuote salutaue
runt. Sicut patet manifeste de Maria q̃ dixit.
Magnificat aia mea dñz &c. Similiter elizabz
repleta est spũsancto. & clamauit voce magna
hoc est deuota & magis clamorosa. & x̃pum no-
uum solem salutauit. Sed qz erat plena spũsan
cto cognouit. ſm q; ait Hiero. in li. de p̃rogati-
uis btẽ vginis. Q; magis remunerat deus cul-
tum q̃ matri sue impendit. q; sibijpsi. Ideo pri-
mo laudat & salutat eã dicẽs. Bñdicta tu inter
mulieres. hoc est super oẽs. qz nomẽ tuum lau-
dabunt in secula. Juxta illud Prouerb̃. vltio.
Surrexerunt filie eius & beatissimam predica-
uerunt vir eius & laudauit eam. Et tunc sũbiun
git salutationẽ christi. Benedictus fruct⁹ ven-
tris tui Et capitur hic ſm theologos. & p̃ quia
vel etiam vere. q. d. Vere christus nouus sol
qui iam est fructus ventris tui. est benedictus.

Sermo

Sed diceret quis. Unde sciuit elizabet q̄ v̄go esset prægnās: z habaret fructuz in vtero suo? p sensum nō potuit ꝯgnoscere. qz vix erat vn⁹ mē sis qđ conceperat. z mulieres nō apparēt grauide ifra spaciū vn⁹ mensis. nec eē maria dixit se concepisse. Quia fm Arist. super Math. nec credit Maria ab aliquo posse fidem adhibere mirandis relatib⁹. Ad hoc dicit Bernñ. doctoz. Q̄ per sensum nō potuit noscere ipsam prægnatam. Quia licet corpus xp̄i in primo instāti sue conceptionis: fuit formatum z animatū. tamē infra vnum mēsem nō fuit deductum ad notabilem quantitatem: q̄ mater sua posset prægnans appellare. Quō ergo cognouit? Per sanctum spiritum: quo statim fuit repleta cū v̄go eaz salutauit. nō tn̄ ante fuit repleta quā filius. Sed filio repleto resultabat in parentem. etiā p istū spiritūsanctum. Mariam esse matrem domini cognouit per hoc q̄ dixit. Et vnde mihi hoc q̄ veniat mater domini ad me. q. d. Quibus meis meritis accidit hoc mihi sterili z seni. z fm reputationē boīum maledicte. vt veniat mater dñi mei ad me. s. virgo bñdicta z fecunda. Hoc fm Amb. in omelia nō dixit quasi ignorans Sz qz humanū hoc non merito. sed diuine gratie munus esse cognouit. Ideo dixit. Unde mihi h⁹ ꝛc. Ecce enī vt facta est vox salutationis tue in auribus meis. exultauit infans in gaudio. qz gaudius est mente interi⁹. z exultationē oñdit motu corporis exteri⁹. qz de presentia sponse gaudet amicus sponsi. fm illd Joh. iij. Amicus q̄ stat in gaudio: gaudebit propter vocem sponsi.

¶ Et dicit August. ad dozdanū. Q̄ hec exultatio iohannis potuit fieri duobus modis. Uno mō q̄ iohannes per spūmsanctū cognouit dñm presentem in vtero virginis. Et sic oportet dicere q̄ in eo fuit acceleratus vsus ratiōis. Alio mō q̄ iohannes nō cognouerat saluatoziſ presentiam. Sed mater eius que habebat vsum ratiōis Illa tamē motio pueri z exultatio facta est ad declarationez sanctitatis virginis z prolis. nō tamen determinate asserit August. Sed dic̄ siue hoc modo: siue illo facta sit exultatio ad tribuenda tn̄ est diuino miraculo. qz non potuit fieri per naturā. Alij tn̄ doctozes vt Grego. z ceteri tenent. q̄ facta est p̄mo modo. Et post q̄ elizabet Mariam ex ammirabili vocis z salutationis virtute ꝯmendauit. Cōmendat eam consequenter ex fidei magnitudine dicens. O beata que credidisti qm̄ perficient̄ in te. que dicta sūt tibi a dño. hoc est ab angelo misso a domino q̄ dic̄ per ps̄. lxxxviij. Que pcedūt de labijs meis non faciā irrita. Et tantū de isto.

¶ Sermo p̄mus de sancta Margareta v̄gine.

INuenta vna preciosa margarita. abijt z vendidit omnia bona sua que habuit z emit eam. Math. xiij. ¶ Ad experientiam hoc videmus q̄ si stultus homo vel mercator inuenerit venalem rem pulcram z preciosam ipsam nō curat cōpare. Sed pocī in re vili delectatur. Hic est similis gallo. de quo Esop⁹ talē refert fabulam Quod gallus solicitus pro cibo. vertere cepit simum. z cū sic verteret gēmam inuenit precio sam. quam cū vidisset ait. O preciosa res cur vilescis hic in simo? si sors dedisset te artifici fulgeres ornata auro puro. Sed mihi nō es vtilis sed de tritico plus gauderē. Sic facit quilibz stultus qui de preciosa re non curat. vt vellet ꝯpare eā tāto precio quāto hec valeret. Jō dic̄ Sap̄. Prouer. j. Sapiaz aūt z doctrinaz stulti despiciunt. Sapia p̄ciosioz est cunctis opibus. Prouer. iij. Sed ecōtra prudētes mercatozes rem preciosam care emunt. nec pecunie pcunt nec vellent rem vil⁹ emere quā valeret qm̄ stulti sciāt hoc esse inhibitū in canone. xiij. q. iij. c. Canonū. ¶ Spūaliter per stultū mercatozem Olibri⁹ prefect⁹ intelligitur. q̄ fuit de numero illoz. de q̄b⁹ ait apostolus ad Roma. j. Dicentes se sapientes esse in tpalib⁹. stulti facti sunt in spūalibus. z mutauerunt gloziam incozruptibilis dei. in similitudinē ymaginis cozruptibilis hominis. z volucrum quadrupedū serpentum. Hic more galli vertens in simo luxurie inuenit p̄ciosam margaritā. s. margaretā v̄gine gloſam de qua hodie cantat eccl̄ia. Margare. speciosaz sponsaz christi generosaz veneremur hodie Sed cū inuenisset eā virtutib⁹ adornataz. fide decoratā: sibi cōtrariā respuit. vt verificet illd Math. vij. Nolite sanctū dare canib⁹ nec mittetis margaritas añ porcos. ne conculcēt eas pedib⁹. Fuit enī olibri⁹ preteruus libidinosus. Ideo hec glozioſa margarita nō fuit sibi in matrimoniū tradita. Sed christo prudēti qui eam emit sanguine. p p̄cio: et in fide desponsauit. Juxta illud Ozee. iij. Desponsabo te mihi in fide. z hoc volunt verba thematis. Inuēta vna p̄ciosa margarita. In q̄b⁹. b. margareta a duob⁹ cōmendat. ¶ Primo ex virtutū varietate. ibi Inuēta vna p̄ciosa ꝛc. Secō ab inestimabili preciositate. ibi. Uendidit. De p̄mo ē notandū. Secōm naturales q̄uis vnū aīal est minus altero in corporis quātitate. nō tn̄ interdū est minoris actionis in vtutuz varietate. Sicut h⁹ pbari pōt in natura apis. Apis cū h⁹ naturaz z valde paruuz corp⁹. z tn̄ facit meliorē fructuz

q̄ milly⁹ hñs magnū cozp⁹. Ideo dicit sapiens
Brevis in volatilib⁹ apis ⁊ inicīū dulcoris hz
fruct⁹ illi⁹ Eccī.xi. Idē pz de margarita q̄ licet
inter gāmas ē minima. ē tñ multoz pcioso-
ꝝ magnoz in virtute excessiua. Quia fm Isi. ē
oim gemmaz pciosaz candidaz pcipua.
Sic ad propositū q̄uis .b. marga. puula fuit in
A psona ⁊ teneris in annis. vtputa quindeciz an
noz. tñ multos antiquos pcellit virtutuz va
rietate. vt dicere posset illud apostoli ad gall'. j.
Proficiebā supza multos coetaneos in genere
meo. s. humano. Et etiā supercoetaneos q̄ mul
te virgines fuerunt ⁊ seniozes. que nō fuerūt tā
taruz vtutū sic hec beatissima marga. Ideo ra
tione suarum virtutum de ipsa hodie canitur.
Ibat de vtute in virtutez ardenter sitiens ani-
me salutem. De eius virtutib⁹ scribit quidam
sanctus. Sicut refert Theotin⁹. Beata marg.
fuit timoris ꝓstantia predita: ⁊ religione para
ta. Oōpatione perfusa honestate laudabilis pa
cietiaqz singularis. nec in ea religiōe xp̄iana cō
trariuz odiosa. ⁊ dilecta dño nostro Jhesu xp̄o
hec ille. Propter has ⁊ plures alias vtutes. q̄
bus fulcita erat p optime margarite gēme pre
ciose cōpaī. In hoc q̄ dicit. inuēta vna pcio-
B sa margarita propter tres causas. Qz margari
ta ē pua p oib⁹ alijs gēmis p̄ciosis. Cū em̄ alie
interdū ad manum vel digitoz repiunt quanti
tatem. margarita vltra quātitatē nucis auela-
ne crescere nō repitur. Ut dicit Solin⁹ in li. de
mirabi. mundi. Ita. b. vgo margareta fuit vna
de numero humilium ⁊ pue circa se reputatiōis
Attende ei⁹ paruitatē ⁊ humilitatē. Quia cum
esset filia pulcra summi regis gentiliū patriar-
che. nō extulit sanguinis nobilitatē: nec cozpis
speciositatem. Sicut nūc vgines facere cōsue-
uerūt. Sed humiliter nutrici sue inferiozē se in
dignitate subiecit. ⁊ oues ipsius custodiuit. qz
animaduertit dictum sapiētis: qui dicit. Quā-
to maioz es: humilia te in oib⁹ cozā deo ⁊ inue-
nies gratiam Eccī.ij. Magnam siquidem mar
gareta inuenit gratiam. qz pzo terreno patriar
cha. accepit patrem celestem Jhesuz christum.
qui nunc iubilando sibi dicit. Audi filia ⁊ vide.
Sez celestes chozos ⁊ cantica. ⁊ vide meaz diui
nitatem. in quā angeli desiderant conspicere. ⁊
inclina aurem tuam quia concupiuit rex speciē
tuam. Ideo beata margareta bene olim figu
rata est per rebeccam. Qz sicut legitur de ipsa
Geñ. xxiiij. Qz erat puella pulcra nimis. Et de
bona sapientia nō tamen se de illis iactauit Sz
humiliter seruo abzabe adaquabat camelos.
Ideo propter hoc copulata est Jsaac. qui fuit
summus patriarcha. Ita beata margareta fuit
huic in illo similis. Quia canitur de ea. Erat e-
nim nimium formosa in vultu scilicet florzuit vt
rosa. Sz fuit multo nobilioz in genealoia ⁊ cla
rioz diuicijs. ⁊ tamen de illis non se presumpsit
Quia sciuit ex instinctu spiritussancti illō Aug.
q̄ scribitur in libzo ad sacras virgines dicētis
Dominica virgo nec sermonis iactantia. nec di
uicijs: nec generis nobilitate. se debet extolle-
re. Sed in humilitate ⁊ paupertate spūssancti
a christo accepta. debet quantum vixerit pma-
nere. Attende etiam paruitatem huius nobilis
sime margarete. Cum em̄ Olibzius prefectus
ita eligeret. Ut si libasset ipsam ducere vellet
in vxorem. vbi magna fuisset magnam q̄s glozia
mundi habuisz. Ipsa tanta glozia oblata se nō
extulit. Sed potius virginitatis humilitatem
vsq̄s ad mozte contēni eligens custodiuit. vt
dicere possz cū ppha p̄s. lxxxiij. Elegi abiect⁹
esse in domo dei mei. magis quā habitare in ta-
bernaculis peccatoruz. Sic nos obijcere opoz
tet superbiam ⁊ sequi humilitatem. si volumus
dyabolum sic effugere. ⁊ in domo dei habitare.
Vide prudentiā cerui. De quo referunt natura
les. Qz ceruus habet magna cozna. que ipsuz C
impediunt per nemus transeuntē. Ideo si vult
effugere venatozes dum transit per siluam coz
nua supza dozsum consueuit declinare. vt sic in
cursu non impediatur nec a canibus capiatur.
Ita nos si volum⁹ p nem⁹ hui⁹ mūdi transire a-
bijciam⁹ cozna superbie ⁊ humiliter incedam⁹
Quia dicit Hyla. super Matheum. Quz hostis
noster antiquus humilitatē sibi dominari con-
spexerit. de alijs vicijs hominez temptare non
presumit. V Secūdo margarita est candida et
pura. ⁊ precipue omniuz gemmarum candenti
um. vt ait Jsido. Ita beata margareta fuit can
dida per mentis mundiciā. vt dicere possit illō
q̄ dixit Zara Thobie. iij. V Mundam seruaui
animam meam ab omni concupiscentia. qz
sciuit q̄ virginitas secundū Bernhardum est si
gillum. ⁊ annulus castitatis gemma virtutum.
germana angelozum: lux anime: lampas eccleſie
semita securissima celestis patrie. Idez pz in au
tentica. C. de noxalib⁹ act̄. l. sanxim⁹ vbi dr̄.
Sola castitas ⁊ mundicia cū fiducia est placa-
bilis deo. Sed heu tam pauci homīes tam vi
ri: q̄ mulieres. hanc nobilissimaz margaritam D
in candoze puritatis secuntur. Quia fm sapi
entem. Quis potest dicere munduz est coz me
um: purus sum a peccatis. Prouerbiozum. ij.
Sed iacent in tenebris peccatoruz. Nec de
hoc candoze scire volunt. ⁊ signuz est quia sem
per fuerunt in carcere peccatoruz. Et nun-
quam perfecte aspexerunt lumen scripturarum

Sermo

Cuius exemplū ponit.b. Greg. in ꝓncipio.iiij dyalo. Si mulier prægnās mittat in carcerē. ibi q3 puer parit. natus puer in carcere nutriat et crescat. Et si forte mater que hunc genuit Solez: lunā: stellas: mōtes: cāpos: aues: volucres equos currentes nominet. Ille vero q̄ in carcere natus est: nihil aliud nisi carceris tenebras scit. Hec ille. Per mulierē prægnātez possum⁹ intelligere ecclesiā. que duplices ponit pueros aliquos in lumine scripturaz. et illos faciliter inducere pōt ad imitandū puritatē christi qui est ver⁹ sol iusticie. similiter lumē: et sic de alijs. Quia tales sciūt mala que inducūt immūdiciā et bona que inducūt mundiciā. De q̄ dic Amb. in hexame. Mundicia mentis sola meretur deuz in se recipere. Cui consonat Grego. Cū summa felicitatis dulcedine christus mūde aie applicatur. Sed a feda mēte in infinitū elongatur Alios aūt pueros ponit in carcerē peccatoz. sicut sunt luxuriosi et immūdi. qui sunt in immūdicia enutriti. nihil aliud sciunt: nisi q̄ sciūt manere in angulis tenebrosis. cū mulierib⁹ impudicis et opa nepharia exercere. et cum in actu nō pñt de illis loquunt. et nōnunq̄ hoim vulnerāt cozda bonoz et castoz. Recte em̄ faciūt sicut structio. De quo refert Solin⁹ in li. de mirab. mūdi Senescēs structio dū ferrū edere nequit. rostrū tm̄ studet acuere contra ferrū. Ita illi dūmodo nō possunt immūdiciā exercere: vel saltē locum non habere. ozа sua maledicta acuūt in verbis luxuriosis et fetosis. vt ō illis bñ verificari posset illud ps̄. v. Sepulcz patens est guttur eorū ꝛc̄. Si illis mater ecclesia noiaret solē iusticie xp̄m. q̄ est candoz lucis eterne: et speculū sine macula. et lunā. i. Mariā purissimā. q̄ est sole splēdidioz Sap̄. vij. Similit de stellis. i. puritate angeloz. vel noiet cāpos: boc ē sanctas v̄gines lilijs v̄ginitatis ruta castitatis pulcerrime exoznatas. et sic de alijs non placet eis. sed multū displicet et dicūt. Dic nobis placita: et audiem⁹te. Sed qz ecclesia suadet mundiciā dicēs Beati mundo coꝛde: qm̄ ipsi deum videbunt. Math̄. v. Et nō placet eis: ideo non audiūt ipsaz. Sed dyaboluz q̄ dicit eis placida Sap̄. ij. Venite vtamur bonis: et fruamur creatura taz q̄ in iuuentute celeriter venite cozonemus nos rosis anteq̄ marcescūt. et nullū pratū sit q̄ non pertrāseat luxuria nostra. Sz audiūt illi aplm ad Hebreos. xiij. Fornicatores et adulteros iudicabit dñs et cōdemnabit. Tertio margarita inuenit in mari. qz quedaz pisces noīe ostrea cōcipit roze exquo fiūt margarite. quas ꝓicit i pfundū maris. Sz sapientes inq̄sitores bas p modū educūt ad portū. sicut legī in li. gēmaz. Ita beata Marga. inuenta est in mari tribulationū et passionum. cui tota immersa fuit vt sibi cōpeteret illud ps̄. lxxvj. In mari via tua et semite tue in aq̄s multis. et vestigia tua nō cognoscent. Sz xp̄s ver⁹ margaritaz inq̄sitoz descendit ad ipsaz in passione adiuuādo. Sed et hodie de mari tribulationis. ipsam manu sue potētie et ministerio angelozum ad portuz eduxit eterne salutis. Ideo potest dicere ad christum suuz sponsum hoc. Tenuisti manum dexteram meā et in voluntate tua deduxisti me. et cum gloria suscepisti me. Et tm̄ de ꝓmo. Quantum ad secundum est notanduz. Sapiens mercatoz sicut patuit in arenga. si viderit rem in mercimonijs expositaz ad vendendū que est ꝓciosa multum pro ea exponeret anteq̄ ea careret. si saltē ipsius opus haberet. Ad quod probanduz refertur in apiario. de quodam nobili abolescēte qui patre mortuo successit in regno. Et factum est vt nundine fierent in sua ciuitate. ad quam venirent mercatores: inter quos venit quidem senex. quez videns rex: interrogauit quid vena le haberet. Cui ille. Sapientiā habeo. Sz audiens rex: gauisus est. qz sapientia pertinet ad polū regendū fm̄ sapientem. Rex insipiēs perdet populū suū. et ciuitates inhabitabunt̄ p sapientes Eccl̄i. x. Et qz sapiētia est res ꝓciosissima. fm̄ illud Prouer. iij. Sapientia ꝓcediozа est cūctis opib⁹ et oīa que desiderantur non valent ei cōpari. Ideo dixit rex ad senē. Quantū dabis m̄ centum marcas? Et ille. Unum dicaz tibi inquit pro ꝓcio dicto. qđ si dū tenueris per illud regeris et reges. Et ait rex: dic. Et dixit senex. Nemere inquit nihil loquaris: nisi cogites quid sequatur. Quo rex audito pecuniā sibi tribuit. Imperauit p quā populū suum in omni iustícia gubernauit. et seipsum a morte liberauit.

Spūaliter per sapientē mercatorē christus intelligitur. qui ē eterni patris sapientia Ipse em̄ vendit et emit. vendit nanq̄ regnū celoz omnibus emere volentibus. Ideo ad terrā nostram venit et venale exponit dicens. Venale habeo quid regnum celozum. quod emitur per paupertatem. regnū laboze requies: dolore gaudium morte vita. hec ille. Attende attentius. si vis emere regnum quod est valde glozioſum. sicut canitur. O quā glozioſum est regnū in quo cum christo gaudent omnes sancti. necesse est te dare diuicias quas diligis: ipsis pauperibus quorum est regnum celozum Math̄. v. Et hic continue in bonis operibus laborare. Sicut docet apostolus. ij. Chor. ij. Laboza sicut bonus miles Jhesu christi. Et sic requiem obtinebis. Necesse etiam est hic pati tristiciam et dolorem Quia fm̄ Hieronimum. impossibile est delicijs vel gaudijs ad delicias eternas peruenire.

Ideo dixit christ⁹ Math.v. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Oportet etiā vltimo mori pro christo si necesse fuerit. vt per mortem vita habeatur. Jō dicit Joh.xij. Qui odit animā suā in hoc mūdo: in vitam eternam custodit eam. Alias em̄ tam carā rem emere non valemus. Ita etiam christus vendidit regnū celoꝝ huic beatissime v̄gini margarere In hoc ꝙ dicit vē didit oīa que habuit. ⁊ bene regnū celoꝝ dicit̄ omnia. Quia ſm venerabilē Boetiū li.iiij. ꝓsa ij. Beatitudo est status oīm bonoꝝ aggregatione profectus. ⁊ hoc solum habetur in celo. Sed vide diligentius in passionali ꝙ ista prudens emptrix his quattuor regnuz celoꝝ emit ⁊ inuenies. Elegit em̄ voluntariā paupertatez spernens patris diuicias: vt solum regnū obtineret. Fuit etiā in labore mitis. custodiendo nutricis sue oues. post sustinēdo tortores. Ut bene posset dicere illud ps̄.lxxxvij. Ego em̄ in laborib⁹ sum a iuuentute mea. Et hoc fecit vt possideret requiem opulentam. De qua dicit dn̄s. Isaie.xxxij. Sedit populus meus in pulcritudine pacis. ⁊ in tabernaculis fiducie in requiez opulenta. Fuit etiā in dolore. vt patet in corpore lacerato. vt dicere possz illud ps̄.lxviij. Ego sum pauper ⁊ dolens. salus tua deus suscepit me. Et hoc fecit vt gaudiū haberet. De quo dicit Isa.lij. Gaudium ⁊ leticiam habebunt. ⁊ fugiet dolor ⁊ gemitus. Fuit etiā hodie demū occisa: vt vita eterna frueretur. Et nō fuit miꝝ ꝙ tanto precio regnum reloꝝ emit. Quia christ⁹ eam multo precio pri⁹ cariori cōpauit. Sicut ⁊ oēs hoīes. ſm ꝙ innuūt verba hec. ⁊ emit eam Nam diuinitatē accepit pra ea Juxta illud Isaie.lx. Erit tibi dn̄s deus tu⁹ in lucē sempiternā ⁊ deus tuus in gloriā. Secundo dedit aīam pro ipsa Juxta illud Isaie.xij. Reliqui domum meam dimisi hereditatem. Dedi dilectaz aīaz meā in manus inimicoꝝ. Et hoc testat̄ Jobis. xv. Filius hoīs venit dare aīam suam in redemptionē pro multis. Super quo dicit Orige. Animam suam dedit in mortem. vt ⁊ ipsum credentes: ⁊ se sequi volētes: ab eterna liberaret morte. Et tm̄ de illo.

Sermo secūdus. De eadem v̄gine.

Virgo venerāda in magna stans constātia. Ita canitur in hodierno officio. Plini⁹ in specu. natu. sic inquit. Muscatum est nux cuiusdam arboris in India ⁊ nobilissima. Et habet has v̄tutes. Quia naribus applicata cerebꝝ ꝯfortat. faciem discoloratam valde colorat. in cibo qꝫ modice sumpta capiti iuuamen prestat. Sed excessus eidem dolorem accumulat. quia est penetratiue nature. Spūaliter per hanc arborem nobilissimaz intelligitur christus qui est hec arbor. quam vidit quedam inclusa in tempore consecrationis succidere de calice in altari. Hec primo flores candidissimos protulit. quos capita hominum volatilio subito decerperunt. Secundo protulit virides. Tertio autem roseos procreauit. vt in miraculis inuenitur. Ab hac arbore veniunt flores virginei. Quorum vnus principalis fuit beata margareta. que bene dicitur venire a christo. Nam virginitatis florem ab ipso habuit. quem sine ipso nullus potest habere. ſm illud sapiē. Non possum esse continens nisi deus dederit. Sap̄.viij. Hic flos fuit candidus per virginitatem. Ideo dicitur a margarita que ſm Isido. omnium gēmarum est candidissima. Fuit etiā viridis in v̄tutum operatione. ſm ꝙ de ipsa canitur. Ibat de virtute in virtutem ⁊c̄. Tertio facta est rosea per sanguinis effusionē. quem intantuz effudit. vt riui in terram fluxerunt. Sed per muscatuz intelligitur sua castitas. que in ipsa cerebꝝ mentalis intelligentie confortauit. Quia dicit Fontin⁹ in descriptione vniuersi. Q̄ v̄gines q̄diu virgines sunt: tenerior ē in eis intellect⁹ ꝙ patet in ipsa. ꝙ astuciam dyaboli intellexit. Et caput eius contriuit. Juxta illud Gen̄.iij. Ipsa conteret caput tuuz. ⁊ tu insidiaberis calcaneo ei⁹. Ipsa etiam castitas faciem eius peroptime colorauit. Ut canitur. Erat enim nimium formosa in vultu scilicet floruit vt rosa. Quia ſm Salustium in Jugurtino bello. Casti homines diu effigiem preferunt iuuentutis. Sic be. margareta recte in verbis premissis dicitur. virgo veneranda. In quibus verbis duo tanguntur. Primo mentis ⁊ corporis virginitas. Secūdo tangitur per[illegible]ne ⁊ vite honorabilitas. Tertio passionis stabilitas. Primo commēdatur beata virgo margareta propter mentis corporisqꝫ virginitatem. cum dicitur Virgo. Pro quo sciendum. Apes ſm Ambrosium in hexameron. Corporis virginalis habent integritatem. Nullo enim concubitu miscentur. nec libidine resoluuntur. Nec post quaciuntur doloribus. Et tamen maximum filiorum examen constituunt. Nam cum alie volucres vix in anno singulos edent fructus apes geminos creant. ⁊ duplici ceteris fecunditatē preponderant. Spūaliter ꝑ apes. v̄gines pure mēte ⁊ corpore designant̄. q̄ licet nō ꝯmiscent̄ cōcubitu. tamen fructum maximū spiritualium fructuum generant. propter quod ⁊ fructū centesimū

Dicuntur ferre de numero illaꝝ fuit bea. margareta que naturas apiũ sagacissime est secuta Dicũt enim naturales cũ Amb. in hexame. Qꝛ apes eligunt sibi regem magnitudine: ꝛ specie magis insignem. quia si rex precipuus fuerit in mansuetudine eum clariozem habent. Itaqꝫ regem electuꝫ diligunt affectu naturali. ꝛ summa defensione defendũt. Et pro eo perire paruum putant. Ita beata margareta spreuit olibrium prefectum ꝛ elegit regem regum dominum dominantium qui ſm ps̃. xlvij. Magn⁹ dñs ꝛ laudabilis nimis in ciuitate dei nostri in monte sancto ei⁹. Qui est speciosus forma pre filijs hoim ps̃. xliij. Qui clarissimus in mansuetudine ſm q̃ docuit. Math. xj. Discite a me qꝛ mitis sum ꝛ humilis corde. Ideo refert theotin⁹ in legenda Qꝛ prefectus olibrius quesiuit. Quem deum colis: vel quẽ adoras? Rñdit. Deum omnipotentem inuoco. ꝛ Jhesum christum filiuꝫ ei⁹ qui meam virginitatem custodiuit immaculatã ꝛ illesam. Et potuit bene dicere illud quod canitur de virginibus. Regnũ mundi ꝛ omnem ornatum seculi contempsit propter amorem dñi nostri Jhesu xp̃i. Pro ipso etiam pugnauit contra dyaboluꝫ ꝛ olibriũ a quib⁹ multa sustinuit obprobria ꝛ cõfusionez. vt dicere possit ad xp̃z regem suuꝫ illud ps̃. xlviij. Qm̃ propter te sustinui obprobriũ opperuit confusio faciẽ meã. Nam illa facies que prius flozuit vt rosa. in passione facta est vt sanguinosa. Et pro ipso rege suo perire corporaliter estimauit. secũduꝫ q̃ legit in legenda vbi dixit. Xp̃us seipsum pro nobis tradidit in mortẽ. ꝛ ego pro ipso mori non dubito. qꝛ me suo signaculo consignauit. Et nos exemplo suo huius apis sagacissime margare. sanctissime querere nobis debemus regem magnum christum ꝛ diligere ipsum. Ad qõ faciendum monet nos Auguſt. dicẽs. Elige tibi illuꝫ amicũ pre oib⁹ amicis tuis regẽ christum. qui cum omnia subtracta tibi soli fidem seruabit in die sepulture cum amici tui recedent a te ille te non relinquet. sed tuebitur te a rugientibus p̃paratis ad escã: ꝛ perducet ad ignotã regioneꝫ ad plateas celestis bierusalẽ: vbi collocabit te cũ angelis ante faciem sue maiestatis. vbi est cumulus felicitatis: supereminens glozia: superabundans leticia ꝛ oia bona. hec ille. Secundo apes virginee aerem mundum ꝛ serenũ diligunt. quia tũc plus de roze inueniunt: tempora autem pluuiosa eas impediunt. Odozes etiam fetidos: ꝛ ceteros fumos maxime fugiunt ꝛ odiunt. sed in rebus odoziferis iocundantur. Ita beata virgo margareta serenitatem interne cõscientie dilexit. Juxta illud ps̃. xliij. Omnis glozia eius filie regis ab intus. Quia scuit conscientia bona. ſm Hugo. li. primo de anima. Est titulus regionis: templuꝫ salomonis: ager benedictionis: ozrtus deliciarum: gaudium angelozum: aureum reclinatozium: thalamus regis: aula dei: habitaculum spiritussancti: liber signatus in die iudicij appetendus. Hec ille. Ideo odiuit loca fetida peccatozum. ſm illud. ps̃. xxv. Odiui ecclesiam malignantium: ꝛ cũ impijs non sedebo. Si enim sedere voluisset cũ impio prefecto Olibrio: bene habuisset in eius domo. ſm q̃ dixit tortor. Crede margaretha prefecto: ꝛ bene tibi erit super omnes puellas. Sed noluit. fugiens more virgineaꝝ apum malozum ꝛ fetentium consortium peccatozum. Ita ꝛ nos curare debemus de serenitate interiozis conscientie. Quia ſm sapientem. Secura mens quasi iuge conuiuiũ Prouerbior. xv Et si illam habemus de vituperio curare non debemus. sicut dicit Augustinus. Et habetur. xj. q. iij. ca. Quid obest homini. Qꝛ de illa tabula eũ vult delere humana ignorãtia. Si de libro viuentium eum non delet iniqua conscientia. Tertio apes virginee diligunt sonuꝫ naturalem: siue dulcem: siue etiam instrumentalem. Ideo dicit Aristote. in libro de animalib⁹ Quãdo apes de alueario volauerint. si rector auium voluerit eas reuocare. debet cantilenas dulces cantare: ꝛ suauen sonum facere: quibus citius attrahuntur. Sic beata Margareta apis virginea multum dilexit dulcem sonum eloquiozuꝫ dei q̃ patet. Quando nutrix sibi expo fuit: quare deus pati voluisset: et crucifixus esset. Ideo potuit dicere illud ps̃. cxviij. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua domie super mel ozi meo. Ideo cum dulci cantu angelozum ad celeste alueare introducta est felicissime et attente. Et quia fuit nõ mixta concubitu olibrij. Ideo ſm naturam apum magnum spiritualiuꝫ filiozum examen constituit. Quia vna die quinqꝫ milia virozum domino generauit mulieribus ꝛ paruulis exceptis. Ita vt de ipsa posset dicere illud Ysaie prophete. ix. Multiplicasti gentes. Sed non magnificasti leticiam. Nam quãdo per ipsam crediderunt: olibrius non est effectus letus: sed iratus. Quare iussit tortorez: vt ipsam decollaret. Et tantũ de primo. Secdo commẽdatur beata margareta a persone ꝛ vite honestate. cum dicitur. Veneranda. Ubi est sciendum. Aristotelis quarto ethicoꝝ dicit Qꝛ solus bonus ꝛ virtuosus honorandus est. quia prauus honore non est dignus. Et ponit rationem ibidem dicens. Honor est premium virtutis. Ideo homo si bene et virtuose vixit ẽ dignus honore. Sin autem dignus vituperio. quia per solam virtutem ad honoreꝫ peruenit.

Ideo dic̃ Aug. li. xv. de ciui. dei. Q. ratio t vo luntas oñdit q nemo possit ad honorẽ puenire nisi pr⁹ vixisset virtuose. Duo p̃cipaliter ele gerũt vtutẽ. s. t honorẽ. t illis templuz solenne construxerũt. in quo altaria erexerũt altare vtutis in ingressu templi. Sed altare honoris retro in ecclesia posuerũt. t omnis qui volebat accedere ad altare honoris. oportuit eum pri us altare virtutis preterire. ¶ Mistice beata virgo marga. est merito veneranda. qz per mul tas virtutes hic transiuit. ſm q sancta mater ecclesia cantando protestatur dicens. Ibat de virtute in virtutem ꝛc̃. Habuit em̃ virginitatez que precipua est de numero vtutũ. q̃ valde de lectabilis ẽ apd deũ. Teste eusebio in ſmõe. O quã delectabile t iocũdum est apud ipsam bea tissima amenitas. dũ quis protulerit corpis ve nustatem cũ originalis mundicie non amiserit puritatẽ. Ideo pr⁹ premittitur hoc verbum v go deinde veneranda. qz antiquitus virgines sunt honorate a paganis. ¶ Legr̃ em̃ in gestis romanoz. Q̃ cesar pertrãsiuit aliquam viam oportuit q oẽs sibi cedebãt: preter sole vgines quibus ipse solus cessit in hoc ipsas venerãdo Refert valer⁹ in polic ra. Q. laercius princeps dum ciuitatem Bias expugnauit. oẽs in ea oc cidit. solas virgines abire permisit. ¶ Idez le gitur Numeri. xiij. t Judicũ vlti. Quando ali qua ciuitas fuit expugnata aliis occisis sole vgines libere sunt dimisse. Et hoc fuit ꝓuilegium tam diuitum q̃ paupez. Quia dicit Xristo. viij. polli. honor virtuoso sine fastidio impen ditur. licet de humiliori mundi vita oriatur. Ideo nos etiam cũ eccl̃ia debemus nostram v ginẽ marga. venerari. Et hoc quo ad secundũ. ¶ Quantũ ad tertium notandum ſm naꝛales in li. gẽmaz. Quia legr̃ q non inuenit aliqua q̃ esset ita constans t inuicta: sicut est adamas. Nam illi cedit ferro. ſz ferrũ cõtemnit. nec ig ne vnquã incalescit. nec ab aliqua re superatur sed solũ sanguine hircino resoluit. ¶ Mistice huic lapidi ꝓpari possuz ꝓuenient. b. marga. qz valde cõstans fuit in sustinẽdo martiriuz t inui cta. Q̃d de ipsa testat bodie cantando ecclesia dicens. in verbo thematis. Virgo veneranda in magna stans cõstantia: verba contemnes iu dicis: nihil cogitãs de rebus lubrici. ꝑmij cele stis spe gaudẽs: in tribulatione erat paciens. qd̃ potuit dicere Crisp. Si millesies mozior: t si oms labores in dei amore expẽdã: nihil dignũ ad ea q̃ de ipsa pcipiã. qz respectum hũit ad pri mum celeste. propt̃ q ita ꝓstans fuit. non eniz cessit ferro lacerantiũ. sed cõtempsit. Quia ſm q dicit theotin⁹ in legenda. q suspensa fuit in eculeo t ferreis vngulis acerbissimis corpus eius laceratuz. tamen nec flecti potuit. ad cul turã ydoloz nec a proposito frangi Sed dixit tyranno ꝓtẽnens verba eius. O impie t impu dẽs canis t audax. si ego carni mee misereoz a nima mea vticz ad interitum vadit sicut t tua. Idẽ de ipsa põt exponi illud Ezech. iij. Ut ada mantẽ t silicẽ dedi faciẽ tuã: Nec etiã potuit ig ne calefieri. quãuis em̃ lampadibus accẽderet t corp⁹ ei⁹ comburebat. Sed dicebat illud ps̃. xxxv. Ure domine renes meos t coz meum. vt non sit in me iniquitas. Etiam potuit dicere il illud ps̃. xvi. ¶ Igne me examinasti. t non est inuẽta in me iniquitas. Non potuit etiã. b. mar gareta ab aliquo superari. Non a patre. qz fuit ydolatra. t voluit eaz ydola inclinare. qz fugit domum eius spernẽs oia bona hereditaria. et custodiuit ouiculas sue matricis vt adimpleret illud Gen̄. xij. Egredere de terra tua. t de cog natione tua. t faciam te in gentem magnam. Habet enim nunc gẽtes multas de quibus glo riatur. Naz omnes quos cõstantia t passione conuertit quozum multi fuerunt. sibi obediunt t ipsa eis quasi domina dominatur. Non etiaz potuit vinci a tyranno olybzio prefecto. qz eius potestatẽ contempsit t illusit. t hoc q sibi ig nominiam fecit illud sibi ad honorem venit. qz in hoc christum imitata est. qz sicut christ⁹ nu datus fuit in patibulo. vt nihil secuz portaret Sic margaretha expoliata est in eculeo t suspẽ sa. in signum q oia mundana despexerat. Sic̃ christus fuit flagellatus ad columnã vt discipli nam pro nobis portaret. Sic corp⁹ margarete virginis totaliter laceratum. ne post hanc vitã pateretur. Sicut christ⁹ clauis laceratus vt cla ui nobis ianuã paradisi apperirent. Sic beata margareta fuit vngulis lacerata. t ab ea omnẽ vetustatẽ abraderent. Sicut christ⁹ totus san guine rubzicatus t cruẽtatus. vt bõ in eius san guine lauaretur. Sic margareta fuit sanguine plena. vt in suo sanguine baptizaretur. Et hoc est huic sanctissime virgini tam in mundo q̃ in celo magna gloria. quia in sua passione secuta est christum. Juxta illud Ecclesiasti. xxiij. Glo ria magna est sequi dominum. Quia longitudo ab eo sumetur. Non etiam superari potuit a di abolo. qui habet magnam potentiam. ſm illud Job. xlj. Non est potestas super terram que ei compararetur. Quia habet superbiam. vt dici tur ibidem. Ipse est rex super omnes filios su perbie. Habet magnam astuciam. Quia ſm apostolum. transfigurat se in angelum lucis. ij. Chor. xij. Habet maliciam. quia antonoma tice dicitur malus. Unde Math. xiij. Venit inimicus homo. t superseminauit zizaniam. Sed istis armis non potuit vincere margaretã

Sed ipsa eū vicit qz fregit potētiam eiꝰ quādo ipsuz in specie draconis apparentez euanescere fecit Cōfregit superbiā qñ super verticē ipsiꝰ pedem imposuit dicēs. Sterne superbe demon sub pedibus femine. Confregit eiꝰ astuciaz .qz coegit eū vt diceret propter q̄d venisset. Confregit eiꝰ maliciam que semper inuidet felicitati hominis. Sicut refert de hoc theotinus in legenda. Qui dicit se fuisse pñtez in carcere z omnia vidisse: z oia scripsisse. qñ draco horribilis ei apparuit varijs coloribꝰ deauratis z barba aurea. cum ferreis dentibꝰ: z oculi eiꝰ splendebant sicut margarite. z de naribꝰ eius fumꝰ exibat. z lingua eiꝰ anhelitꝰ fetoꝛē faciebāt. z lum factum est in carcere ab igne qō exibat de ore. q̄ videns margareta orabat dicens. Dñe deus inuisibilis quē abijssi z tartari cōtremiscūt respice in me: z miserere mei. z non permittas hanc feram nocere mihi. Sed placeat tibi dominevt vincam ipsam. Et cū hoc dixisset: apperiens os deglutiuit eam. Sed signum crucis q̄ priꝰ virgo beata fecerat creuit in ore eiꝰ. Et scisus ē p medium. z beata virgo illesa exiuit. Quod respiciēs vidit tanq̄ boiem nigrum sedentem ad genam: manibꝰ et pedibꝰ ligatis. z cum oratio nem marga. fudisset. surgens demon accessit et tenuit manū dicēs. O marga. sufficiunt tibi ea que fecisti in personā meam. qz videre non subsisto. sociū em meū interfecisti. z me vis inrerfi cere oſone. Tūc illa cōprehendit eū per capillos traxit z proiecit in terrā. z posui t pedē dex trum sup collū eiꝰ dicēs. Cessa a me vgine generis humani homicida: protector est mihi deus Et subito refulsit lux i carcere. z crux christi vi debatur in ea. z super crucem columba q̄ dixit. beata es marga. expectāt te angeli dei ad portas. Illa aūt gratias agens. dixit ad demonez vbi est genus tuū? Cui ille. Tolle pedē tuuz de ceruice mea. z opera mea tibi indicabo Qō cū fecisset. Ait belial est mihi nomen: cōtra omnes pugno. z tu sola me vicisti. z sic terra eum suscepit. Ideo dictū est a deo de marga. Gen. iij. Ipsa cōteret caput tuū. z insidiaberis calcaneo eiꝰ Unde q̄ ille fortissimꝰ adamas beata margar. frangi nō potuit. sed solū per sanguinē bedi ad vespez immolati christi Jhesu. cuiꝰ amore fracta fuit z caro eiꝰ vndiqz lacerata. z tādē decollata. Ideo hodie tanq̄ sponsa decenter ornata ad thalamū eiꝰ cū canticis musicis ab angelis est portata gaudent. Fm illō Apoc. xix Gaudemus z exultemꝰ z demus gloriā deo. qñ venerunt nuptie agni z vxor eius preparauit. z quō se preparauit patet in legenda eius.

Sermo primus In diuisione apostolorꝫ.

I Am non estis hospites z aduene. sed estis ciues sanctorꝫ z domestici dei. Ita scribit ad Ephe. ij. Solent dñi terrestres varios mittere explozatozes ad ciuitatem quā volūt per se vel p subditos expugnare et lucrari. Hi cū venerint vadūt quasi peregrini. vt sic nō cognoscantur terram explozare. Quod figuratum est pulere Josue. ij Ubi legī q̄ iosue qui fuit dux filiozuz israbel. misit explozatozes: qui explozarēt Jericho. Qui pergentes ingressi sunt domū mere tricis mulieris noie Raab. Qō cū nūciatū esset regi Jerico: quesiuit eos. sed raab abscōdit eos z misit per fenestrā. vt irent viā suaz. Mora Ja liter vt dicit Hiero. in epistola ad paulinū. Intelligit christꝰ qz de oibꝰ sacre scripture libris Josue nō solū in gestis. sed etiam in noie figurā saluatoris habet. hic inquā misit explozatozes hoc est apostolos per hūc mundū. qui per iericho designātur. qz iericho interpretat luna q̄ ē multū instabilis z variabilis. qz nūc est sub sole nunc super solē: nūc ante nunc retro euagatur. Quando est sub sole. tunc hz coznua aduersus terrā inclinata. Sed quando est supza. tunc habet coznua suprema velut nauicula. Ut dicē bet da. Sic z mundus est instabilis: z incontinua variabilitate. z nūc extollit suos amatoꝛes nūc deprimit. In hunc mundū misit dñs apostolos dicēs. Ite in mundum vniuersum z predicate euāgeliū omni creature Math. vlti. Illi cētes euāgeliū omni creature Math. vlti. Illi aūt profecti ingressi sunt domum mulieris meretricis: hoc est gentilitatis. Que publice cum ydolis foznicabat. Fm dictuz Hiere. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi. z noluisti erubescere. Sed cum venissent apostoli ad terras gentiliū. querebant a regibꝰ z tyrannis vt occiderentur. Sed nōnunq̄ conuersi gentiles illos in domibꝰ abscōderūt. Sic pz cuilibet legēdas eoꝝ pcurrēti. Hz qui prius in mūdo fuerē hospites. facti sunt nūc celestes ciues z milites sicut innuūt vba thema. Jā nō estī hospites. in qbꝰ duo tanguntur. Prio vnū insinuat. ibi. non estis hospites. Scdo aliud affirmat. ibi. Sed estis ciues. De pmo ē notandū. Ita dicitur in cōmuni puerbio. Aduene venerūt. et dñi facti sunt. z est sensus. Qz sepe contingit aliquos venire ad aliquā ciuitatē. vel domuz: vel regnū. q̄ sunt extranei hospites. z fauente fortuna z eoꝝ probitate z strenuitate interueniente efficiuntur ibidem dñi. z magistri. Ita fit in natura. q̄ sepe canis portat ad domū vbi alij sunt

canes cõtra ipsuz rixantes. Et si ille est audax ⁊ strenuus depellit alios: ⁊ sit custos domus. Ita legit in scripturis Gen. xliij. Dum fames crescebat in terra tota. misit iacob filios suos i egiptum in domũ pharaonis. vt em erẽt frumẽta. qui cuz venirent vt peregrini ⁊ hospites ita vt explozatozes terre dicerentur. ⁊ in carcere tenerentur. succedente aũt tpe: facti sunt domi in terra egipti. Quia dixit ad eos ioseph. Omnes opes egipti vestre sunt: ⁊ dedit eis optimã terrã ⁊ pinguissimã gessen vt hr Gen. xlv. Ideo potuit de eis dici illud pzouerb. ¶ Hospites ⁊ aduene venerunt in terrã alienã. ¶ Spũ alit sancti apostoli fuerunt prius aduene ⁊ hospites in hoc mundo. vt quilibet ipsoz dicere posset illud ps. xxxviij. Aduena ego suz apõte ⁊ peregrin⁹. Hz cũ eos vocasset ad apostolatum christ⁹. tã vtuose se habuerũt in cõgregatione. vt illos: nõ soluz ciues ⁊ domesticos. ymo ꝓncipes: ⁊ totius orbis dños diceret. Fm illud ps. xlvj. Principes ppl̃oz cõgregati sunt cũ deo abzahã. Hz hodie diuisit ipos a se ⁊ pstituit super oẽm terram. Fm q predixerat ppha dauid ps. xliiij. Constitues eos principes sup omnem terram. Recte sicut rex potẽs q̃ habet in curia sua fideles principes in signum remunerationis. vnũquẽqz substituit super vnã ciuitatem vel regnũ. vt de hoc sibi cũ populo famuletur. Sic facit christ⁹ rex regũ omnium cui⁹ est vniuersa terra ⁊ plenitudo petrũ qui fuit caput omnium ecclesiaz principẽ cõstituit qui est caput oĩm ecclesiarũ ⁊ mater. Sicut hr in cano. Jestes. ij. q. vij. Paulum in greciam destinauit vt ibi ducatũ obtineret: ⁊ populũ sibi acquireret. Et hoc tãgitur in sequẽtia hodierna. Hinc petrus romã apostoloz ꝓnceps. paulus adiit greciam. ibiqz docens gr̃am. Andreã vo mittit i achaiã. puinciã dño tanq̃ fidelis princeps non modicũ populũ acquisiuit. Johannẽ in azíam. Jacobũ in Judeã. Bartholomeũ in vlteriozem indiam. Matheum in anthiochiã. Simonem ⁊ Judam in egyptum ⁊ persiam ⁊ mesopotamiam. Jacabum vero qui dicitur frater dñi. dimisit hierosolimam. Philippũ direxit in ciliciam. Thomam in aliam indiam. Sed mathiã in indiã in italiam. ⁊ sic principatus eis diuisit. Ita vt verificaretur illud ps. lxxvij. Diuisit eis terram in funiculo distributionis. Et illud figuratũ fuit. j. Macha. j. Ubi legr q̃ alexãder rex macedonum vicit darium. ⁊ multas nationes. postea decidit in lectũ ⁊ cognouit vt morere tur. Ideo vocauit pueros suos nobiles: q̃ secum nutriti erant a iuuentute sua. ⁊ diuisit illis regnum suum. Quid significat alexander nisi christum qui oẽs sibi subiecit nationes vt sibi famulentur iuxta illud ps. lxxxv. Omnes gentes quascũq; feciſti venient ⁊ adorabũt coram te dñe. Hic cũ per passionẽ vicisset dyaboluz et cognouit vt ascenderet ad patrem. vocauit suos filios. quib⁹ ante dixit. Filioli adhuc vobiscũ modicũ suz Joh is. xiij. Qui etiam erãt nobiles moz. ⁊ diuisit eis regnum ecclesie vt prẽ essent populo suo. ⁊ nõ dedit dũtaxat potestatẽ super populũ vt eos in fide erudirent. sed et: az super demonia vt infirmitates curarent. vt hr Marc. vlti. ⁊ Math. x. vbi legr. Conuocatis Jhesus. xij. discipulis suis. dedit illis potestatẽ spirituum immundorum vt eicerẽt illos. ⁊ curarent omnes lãguozes. Ecce quã potentes sunt effecti. q̃ prius erant hospites ⁊ peregrini. Ideo bene per filios iacob figurãt: qui venerũt aduene in terrã egipti. ⁊ facti sunt diuites ⁊ domestici. ⁊ nimium multiplicati. Fm q̃ dicit Chrisost. super Math. ꝑmo. c. dicens. Jacob genuit Judam ⁊ fratres eius. Et christus verus Jacob genuit duodecim apostolos in spiritusancto. Non in carne in verbo. non in sanguine. Nam sicut ille qui cum filijs suis duodecim descendit in egiptum vt multiplicarentur. Sic christus cum duodecim suis apostolis descendit in mundum. sicut res ipa testatur. Et subdit. Sicut ille descendit. vt medullam egypti manducaret. Sic christ⁹ cuz apostolis suis intrauit mũdũ vt medullã huius mundi sibi acquireret. Medulla hui⁹ mundi sancti hoies sunt. Sicut enim in arboze quãdiu medulla sana fuerit: semper flozet cum aũt cõsumpta fuerit paulatim marcrescendo siccatur. Sic ⁊ quãdiu sunt homines fideles in mundo: stat iste mundus. Nam sicut egredientibus filijs israhel de egipto exterminata est egiptus. Sic ⁊ sancti cum de isto mundo defecerint casurus est mundus iste. Hec ille. Ex illo dicto habetur quam proficui fuerunt huic mundo sancti apostoli per quos fideles vndiqz sũt collecti. ⁊ ad fidem perducti. per quos seruat anima. Et hoc quo ad primum. ¶ Quantum ad secundum affirmatur q̃ apostoli sunt ciues sanctozum ⁊ domestici dei. Circa quod notandum. Qñ aliqua ciuitas vel regnum habet ꝓncipem apud regem domesticum: qui cum rege egreditur. ⁊ est sibi multum specialis. Si ciuitas illa vel regnum habet negocia ardua ad expediendum accedit princeps eius. ⁊ vsqz ad regem perducit. ⁊ causam ei⁹ infallibiliter ⁊ facilíter obtinebit. q̃ pz Gen. xlvij. Q. ioseph qui fuit de genere ⁊ ciuitate patris sui Jacob. quando pater scilicet Jacob cum filijs venit in egyptum. accessit Joseph ⁊ statuit patrem ante regem ꝑharaonem. Et ille gauisus admodum tradidit ei quicquid ioseph dare demandauit.

Mozaliter per ciuitatē intelligitur mundꝰ. De quo Sap̄. Eccs. ix. Parua ciuitas ⁊ pauci viri in ea. Et bene pauci. qz pauci sunt qui viriliter vicijs resistunt. ſm illd ps. xiij. ¶ Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt. Hec ciuitas scz mundus apud summū regē. s. Christum habet non solū vnum regem vel principem. sed duodecim p̄ncipes glozioſos. s. Petz paulū Johannē Andreā ⁊c. Qui sunt figurati per principes Numeri. vij. Et electi erant per filios isrl ⁊ instruxerunt eos de mandatis: vt curā eoz haberent. Ita ipsi facti sunt super oēs qui visuri sunt deū: vt curā eoz habeāt. ⁊ cū eis coza deo compareant: ⁊ pro eis intercedant. Ideo dicit Gregoꝰ. in omel. Ubi petrus cū iudea conuersa quam post se traxit apparebit. Ita paulus conuersum vt ita dixerim mundū ducens. Ibi andreas post se achaiam. Ibi iobānes aziā. Thomas indiā in cōspectu summi iudicis cōuersaz ducet. hec ille. In quo dicto claret. q̄ quilibet apostoloz populo a se conuerso respondebit. Et nō soluz p illis. sed etiam pro omni populo terre intercedēt. qz sunt principes constituti super omnē terram. ⁊ merito principes populi intercedent. prout legī. Math. xv. Q̄ quedā mulier chananea: a finib⁹ tyri ⁊ sydonis egressa. clamabat post Jhesuz dicens Domīe miserere mei. filia mea male a demonio vexat. Ille autē nō respondebat ei verbū: nec eam exaudiuit. Discipuli aūt miserti ipsius. accedentes ad Jesum rogabant pro ea dicētes. Dñe dimitte eaz qz clamat post nos. Et si ipsi hoc fecerunt existentes adhuc in terris. quātomagis faciūt iaz ciuibus sociati celicis. ⁊ domestici existunt dei. Ideo instanti necessitate ad ipsos cōfugere debemus. Quia vt dicit Amb. in li. prefatō. Ingruēte metu tribulationis ⁊ angustie: tutū ē sb vmbza apostoloz cōfugere doloze tribulationis afflictionisq̄ mundane. Et hoc quo ad secūdum.

¶ Sermo secūdus. De eodem festo.

Elegi vos vt eatis ⁊ fructū auferatis Johis. xv. ¶ Dicūt naturales ⁊ p̄sertim marcianus Q̄ sol qui est rex planetaz: in medio ciniferum incedens. bis senos radios a se emittit. ex qb⁹ inferioza: ⁊ supioza illustrant. ¶ Spūaliter p solē qui est rex planetaz: intelligitur christꝰ nō soluz stellaz. sed oīm creaturaz: tam superiorum q̄ inferioz. vt hr̄ de summa trinitate ⁊ fide catholica. c. firmiter. Hic emisit a se bis senos radios. hoc est. xij. apostolos. qui bene radijs cōparant. qz radius solis longe lateq̄ diffundi tur. Sic fides apostoloz per vniuersum mūdū est diffusa. ſm illud. ps. xviij. In omnem terrā exiuit sonus eoz. Etiam qñ sol radios emittit homines infirmi melius habent. ⁊ dormientes excitantur. Sicut videmus in auroza. Et hoc testatur basilꝰ super illud Math. v. Vos estis lux mundi dicēs venīte auroza luce. infirmoz rum dolores alleuiantur. boies a somno excitantur. aues garriunt. bestie ad latibula sua fugiunt. Sed aduenīente fide apostoloz: mundꝰ fuit edificatꝰ in credendo. fecundatꝰ in bonis operibus. alleuiatus a peccatis. excitatus a negligentijs. aīatꝰ ad cōtemplationē celestium. Et quia A erept⁹ a potestate demonū. hec ille. christꝰ hos duodecim apostolos misit in mundum figuratū fuit Josue. iij. Ubi legit q̄ Josue misit duodecim viros vt cōsiderarēt terrā pro missionis. vt ad eā obtinendam ceteꝝ populuz animarent. Sic christꝰ verꝰ Josue misit hodie in vniuersum mundū. xij. solennes viros vt gētibus ⁊ iudeis dicerent de fertilitate terre promissionis. s. regni celestis. ⁊ ipsos ad hoc aubelandū prouocarēt. Et hꝰ innuit christus in verbis premissis cū ait. Elegi vos vt eatī. In q̄bus quidē verbis: tria describunt. ¶ Prio electio spūalis. ibi. Ego elegi vos. · Scdo p̄gressio spūalis. ibi. Ut eatis. · Tertio fructificatio spūalis. ibi. Ut fructū auferatis. ¶ De primo est sciendum. Q̄ prudens carpentarius volens construere pulcraz domū ⁊ edificium solenne. pus vadit ad nemoza querendo si pulcras arbozes ⁊ ligna preconcipit in mente sibi longe ante eligendo. vt tempoze constructionis venīente nō impediatur in structura · Mozaliter christus est prudens carpentarius ⁊ artifex. qui volens edificare domū sancte ecclesie elegit ab eterno fortia ligna tanquā columnas: que domū ecclie sustētarēt. ⁊ bij fuerunt apostoli sancti. In quorum p̄sona dicit apl's ad Ephe. j. Elegit vos in ipso ante mundi cōstitutionē vt essetis sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Et hꝰ figuratū est. iij. Regū. iiij. Ubi legitur q̄ sapientissimus salomō elegit sibi. xij. p̄fectos ex omni tribu israbel: quos constituit supza domū sua am ⁊ curiam. vt cibaria domui sue prouiderēt ⁊ omnia bene essent ordinata. per quē salomonem christus intelligitur. Hic elegit duodecim apostolos. vt domui sue in cibarijs spūalibus scz verbo dei prouiderent. De quo cibo dicitur. Deutro. viij. ⁊ transsumptiue Math. iiij. Non in solo pane viuit hō. Sed in omni verbo quod procedit ab ore dei. ¶ Et hec est prima causa ⁊ principalis quare eos elegit vt populū suū verbo doctrine pascerent. Ideo dixit petro q̄ fuit

caput oīm. Pasce oues meas Johis.vlt. Secundo elegit eos vt testimoniū perhiberēt veritati. qđ patet Actuū.j. vbi dr. Accipietis virtutem superuenientis spūssancti in vos cōstantes euangeliū per mundum predicantes in hierusalem z in oīi iudea z samaria vsq; ad vltimū terre. Tertio elegit eos vt miracula facerent. Sm qđ dicitur Math.x. Conuocatis Jesus discipulis suis dedit eis potestatē super omnes demones et vt languores curarent. Super quo dicit Aug⁹. in smone de apostolis. Dedit dns ptātē apostolis sup naturā vt eam curarēt. Super demones vt eos vincerēt. Sup elemēta vt ea mutarēt. Super mortē vt eam ꝓdemnarēt. Super omnes vt corpus christi consecrarent. hec ille Quia tunc in ꝓmitiua eccl̄ia necessaria erāt miracula, ꝓpter ꝙuersionē incredulorꝫ qui pl⁹ miraculis ꝙuersi sunt q̄ doctrinis. Quarto elegit eos vt mandatū suum cunctis pplis ediceret et nomē suū per vniuersum mundū veherēt. qđ figuratū fuit.ij. Paral.iij. vbi legitur q̄ rex eze chias misit nuncios z cursores ad omnē populum israbel vt preceptū regis explanarēt. Ezechias interp̄tat dei fortitudo. et significat xp̄m quia est fortis z potens. Sm Ps.xxiij. Hic elegit sanctos nūcios ap̄los vt p mandata sua populum instruerent. et nomē suum notū facerent Sm qđ dixit Paulo Vas electōnis est mihi iste vt portet nomē meū coram regibus z ꝓncipib⁹ et filijs israbel Actuū.ix. Quito elegit eos vt electos de terra meterent. quia legitur Apoca. xiiij. Q̄ angelus exiuit de templo clamās voce magna ad sedentem super nubem. mitte falcem tuam z mete quia venit hora vt metatur. quoniam maturauit messis terre. et misit ille qui sedebat super nubem falcē suam super terrā z messuit eam. Falx Sm Haymonē Sup Apoc. est p̄dicatio. Sed angelus est predicator. et precipue significat illos predicatores magnos sanctos ap̄los qui hodie cū falce predicationis missi sūt in vniuersam terram quia tunc fuit hora debita messionis. qđ patuit in Petro. qz vno die messuit tria milia. et alio modo quinq; milia manipulos vt habetur Actuū.ij. et.iiij. Cum quib⁹ veniet in die iudicij portans manipulos suos. Et dicet ad dīm illud Cant.v. Messui mirrā meā cū aromatibus meis. et tunc mercedem accipiet et congregat fructum in vitam eternā. Ita ē dicendum de ap̄lis ceteris qui terrā dīi fideliter messuerunt. Sz quomodo mercedē dīi nos sacerdotes accipiemus qui i messe dīi minime laboramus. messis quidem multa. Sed pauci sunt operarij. Quia Sm Greg. in Omelia. Mundus sacerdotibus plenus est. sed tamē in messe dei valde raro inuenīūtur. Officiū quidē sacerdotale accepimus. Sed opus sacerdotij nō implemus. hec ille. Ideo vos layci deuote rogate dīm messis vt mittat operarios in messem suā. qz regiones iam albe sunt ad messem Johis.iiij. Sed sacerdotes tñ hoc nō perpēdunt sz langue scūt. qđ tñ dicemus in ꝓspectu iudicis qñ petr⁹ cum iudea z romano populo quos cū predicatione sua conuertit apparebit. Paulus cuz gre cis z gentibus. Bartholomeus z Thomas cuz Indis. Matheus cū ethiopibus. Mathias cū Ytalicis. et sic de alijs. quos quilibet p̄dicatione sua ꝙuertit metēs in messe dīi. et nos vacui apperibimus. Ibi etiā Sm Greg. in Omel. xxij Oīnes dīici gregis arietes cū aiarū lucris apparebunt qui sanctis suis predicationibus deo post se trahunt gregem. cū ergo tot pastores cū gregibus suis ante eterni pastoris oculos venerint quid nos miseri dicturi sumus qui ad dīm nostrū post negociū vacui redimus. qui pastoris nomē habemus. et oues ex nutrimento nostro ꝺebemus ostendere z nō habemus hic pastores vocati sumus. et ibi gregem nō ducem⁹ hec ille. Sexto electi sunt vt cum christo comedant. Juxta illud Cant.v. Comedite z bibite amici mei z inebriamini karissimi. Ipi enim sunt spēales amici xp̄i ad quos dixit Joh. xv. Jam nō dico vos Suos qz Suus nescit quid fac dns eius. Sed dixi vos amicos quia omnia que audiui a patre meo nota feci vobis z nūc scim⁹ eē in curijs dīorꝫ speciales regis amicos secū sedere in mensa sua. Ita etiam in curia celestis regis q̄ sancti ap̄li sunt ip̄ius cōmensales Jux̄ illud Luce.xxij. Ego disponā vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū vt edatis z bibatis super mensam meam in regno meo. Illud figuratū est Gen.xlvij. vbi legit̄ q̄ Joseph venientibus fratribus suis ad ip̄m in egyptū eos ad mēsam suā collocauit quemlibet iuxta ꝓmogenita sua z egyptij seorsum in alia mensa comedebāt. Septimo elegit eos vt secū iudicarent vel secū in iudicio sederent. Qđ figuratum fuit.iij. Regum.xx. vbi legitur. q̄. xij. leunculi circa thronū Salomonis erant situati. quid p. xij. leunculos possumus notare cōmuntter. xij. ap̄los qui assedebunt xp̄o iudicanti z alios iudicabūt. qz ip̄is credentibus credere noluerūt Sm qđ dixit xp̄s Mat.xix. Q̄z vos qui reliquistis oīa z secuti estis me. Amen dico vobis ꝛc. et hoc quo ad primū. Quantum ad secundum est notandū Sm naturales inter oia volatilia tā domita q̄ indomita nō est aliud qđ tā sepe de fructu i fructū cat sic colūbe domate. Nā inter dū duodeci es fructificant in āno cū alia bis aut semel tm. Per colūbas intelligunt ap̄li sancti. de qbus. Mat.x. Ecce ego mitto vos sic oues i medio lu

porum estote ergo prudentes sicut ꝓpentes et simplices sicut columbe. Ipsi enim quotidie in fructibus spiritualibus,pfecerunt scz in virtutibus. Juꝝ illud ꝑs.lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutem. Nam enim fructum in sancta ecclesia fecerũt oia bene disponẽdo t multitudinẽ pctõrũ quertendo. Hi celis ꝓpantur .Sm qđ canit i sequẽtia hi sunt celi in q̃bus xp̃e habitas in quorũ verbis tonas.et ꝑs.xviij.Cõpat eos celis dicẽs. Celi enarrãt gloriã dei.et sicut stellas celi numerare nõ possumus sic nec virtutes aplorũ exp̃mere sufficimus absq; hoc q eorũ doctrina fulget ecclesia vt sol t luna.t si oim hominũ membra in linguas t qlibet Sm suũ modulum virtutes eoꝝ narraret ad plenũ tamẽ exp̃mere nõ valerent. Ipsi nanq; sunt qui extraxerũt.xij lapides de fluuia iordanis designatos p.xij.viros electos de duodecim tribus israhel Josue iiij. Et per.xij.lapides designantur.xij.articuli fidei. Quoꝝ p̃mũ extraxit Petrus dicẽs. Credo in deum patrẽ oñipotentem. Scđm: Andreas. Et in Jesum xp̃m filium eius vnicũ dñm nostrũ. Tertiũ. Jacobus. Qui conceptus est ꝺ spiritusancto:natus ex maria v̄gine .Quartũ Johannes. Passus sb̃ põtio pilato crucifix⁹ mortuus t sepultus:descendit ad inferna:tertia die resurrexit a mortuis .Sextum Bartholomeus Ascendit ad celos sedet ad dexteraz dei patris omnipotentis.Septimũ Thomas. Inde vẽturus est iudicare viuos t mortuos Octauũ Matheus. Credo in spiritum sanctum. Nonum Jacobus.sanctam ecclesiaz catholicã scoꝝ cõmunionẽ. Decimũ Symon. Remissionẽ peccatoꝝ Undecimũ Thadeus. Carnis resurrectionem Mathias duodecimũ. Et vitã eternaz. Hi.xij. articuli quasi fructus nobilissimi extracti sunt. p quos.xij.viros electissimos de omni israel ex alueo Jordanis hoc est de deitate t humanitate xp̃i.qz sicut Jordan⁹ cõponitur ex ior t dan Ita xp̃us ex deo t homĩe vna in duabus naturꝫ peruenit. Et si sancti apli nullum aliũ fructũ in ecclesia fecissent digni tamen esse colendi q nobis fidem tradidissent exemplo illoꝝ virorum electissimorum nos etiam debemus cõtinue ire proficiendo in virtutibus.et veloces esse ad bonum. Juxta dictum sapientis. In omni tempore tuo esto velox t ois infirmitas non occurrit tibi. Eccĩ.xxij. Sed contra hoc faciũt pigri qui non proficiunt. Sed in quadam ceptitudine sb̃ sistunt semper silex tigridi .De quo refert Ysi. in histo.natu.li.xij. Quod tigris est animal adeo velocissimũ q a nullo potest capi venatore cũ aũt ad ignẽ vel speculum aut aquam venerit Ita pigruz efficitur q etiã a quocunq; capitur. Ideo venatores qui alias capere non possunt. ipo absente capiunt iuuenes tigrides t fugiunt qđ cũ percipit ipos insequtur .illi autẽ videntes q nõ effugere spargũt specula magꝝ in via a quibus se ꝓtẽplantur sup pulchritudine sua.vt faciũt ignẽ circa quẽ tardũ efficitur q a canibus et venatoribus capit. Sic hoies qui sunt creati veloces ad laborẽ. Juxta illud Job.vij. Homo natus est ad laborem sicut auis ad volandu. Ex tus est ad laborem sicut auis ad volandu. Ex circa ignem praue cõcupiscentie t aq̃s damnose voluptatis t circa specula mũdane voluptatis seu felicitatis adeo tardi ad bonũ efficiũtur q a venatore inferni.i.a diabolo capiãtur.et ignibus eternis nõ nunq̃ concremãtur. Sic contigit illi diuiti epulanti. De quo Luc.xij .Anima mea habes multa bona posita in annos plurimos.requiesce.comede.bibe.et epl'are.dixit aũt illi deus.stulte hac nocte morieris. t diaboli repetent a te aiam tuã. Sic etiam accidit regi Sardanapulo.de quo legitur in histo.q tm delectabatur in aquis voluptatũ q semper domi manesit t cum mulieribus luxit .Sed mirabiliter interiit t a canibus infernalibus captus est.ho vos nõ sic fratres.sed ꝓtinue de bono eamus ad bonũ qz iõ sumus electi.Sm illd .Ego vos elegi vt eatis t fructũ afferatis hoc est in ꝓgressu virtutis t in gratia,pficiatis. Sed est sciendum. q aliter debent ire incipiẽtes:aliter ꝓficientes aliter perfecti. Incipientes debent ire t perfectire in tribus. Primo in innocentie recupatione. qđ fit per penitentiam .Quia Sm Augl.in li.de pñia. Pñia peccatũ diluit t angelice felicitatis consortes facꝫ t q̃liter agenda sit vt capiatur innocentia docet dñs Amb̃ .Qui pñiam agit paratus debet esse ad obprobria pferenda t iniurias sustinẽdas nec cõmoueri si aliq̃s ei crimen sui peccati obijciat. Secũdo incipiẽtes dñt pfitere in pctõꝝ suoꝝ ꝓtinua recordatiõe amara etiã post pñiam t pctõꝝ deletionẽ .sicut fecerat ezechias rex qui dixit. Recogitabo tibi oẽs ãnos meos in amaritudine anime mee Ysaie.xxxviij. Tertio debent proficere satisfactione q peniteant peccata preterita eis dimissa. Proficiẽtes etiã ire dñt. Prio in ppria infirmitatis ꝓsideratiõe. Exemplo publicani qui,ppre infirmitatis conscius stabat a longe,ppter criminũ pudorez et dixit. Deus ,ppicius esto mihi peccatori Luce.xviij. Ideo dixit Anſ. Alterius virtutẽ non vicium debet attendere qui ad culmẽ humilitatis t perfectionis cupit ascendere .quia hoc est necessarium. qz Sm Gregl. Sancti viri q ad cognoscendũ,ppriam infirmitatẽ suum ingenium dirigũt,ppter hoc ad,pfectũ virtutũ meli⁹ cõualescunt. Secũdo debent ire t proficere in feruida deuotione et ipius christi cõfirmatione. Ad hoc hortat Bern̄.dicens. Induere homo insi-

gnijs tuis vt xpo conformeris. Que aũt sunt il la signa ostendit apls ad Gall. iij. Induite vos sicut electi dei sancti. et dilecti dei viscera. misericordie benignitatẽ: humilitatẽ: modestiã patientiaz z sup oĩa charitatẽ habẽtes q̃ est vinculum pfectionis. Super quo dicit Remigius. q̃ habet iusticiã: veritatẽ: patientiã. charitatẽ. ceteras virtutes q̃s xps habuit xpm vtiqz induit Tertio debent ire z pficere in bonoz opm multitudine. Ad qđ hortatur sapiens. Quantũ pt manus tua instãter opare. qz nec est scia nec ratio apud inferos Eccs. ix. Idem persuadet beatus Aug⁹. li. de verbis dñi. Semp inquit adde semper labora: semp ambula: semp pfice. Nam in via dei stare nõ est pficere sed deficere. adeo nanqz feruidum appetituz debet homo semper habere pficiendi in melius vt q̃tumcunqz pfecerit semper sibi videri debet q̃ pmo incipiat. quia fm sapientem. Luz psumauerit homo tũc incipiet Eccl. xviij. Sed perfecti ire debẽt etiaz in tribus. Primo in omnũ rerum mũdanoz obliuione. de quib⁹. Ps. xliij. Obliuiscere populũ tuũ z domũ patris tui Illis enĩ fm Greg. Affluẽtia rerũ mũdanoz dz esse onerosa vt dicere possint cum apl'o. mihi mũdo crucifixus est z ego mũdo ad Gall. v. Secũdo in sue impfectionis oĩmoda recognitione. qz fm Gre. Magna est pfectio sue impfectionis cognitio. q̃ bñ vas electionis paulus ostendit cum se mimimũ apl'o rũ asseruit vt hr. j. ad Corinth. xij. Nam vt ait Greg⁹. Sancti dei oẽs q̃to magis in dei cognitione, pficiũt: tanto magis impfectionẽ suam recognoscunt. Quia nunq̃ legitur se Abrabã cinerem appellasse z puluerẽ nisi qñ dei eloquiuz habere meruit Gen. xviij. dicẽs. Loquar ad dominũ cũ sim cinis z puluis Tertio in aliena imperfectionis cpensione. Et fm Gregl. Ille pfectus est qui ad imperfectionẽ primi impatiens non est. Nam qui imperfectionẽ alienã eq̃rit ferre non potuit ipe sibi testis esse q̃ perfecte nõ pfecit. hec ille. et in his statibus quilibet pficere debet. Quantũ ad tertium est notandum. fm Ml. li. xij. Oues inter oĩa aialia quadrupedia vbiqz afferunt fructum. in carne q̃ est i cibũ in pelle que est ad variũ vsum. in pilis qui sunt ad vestimentum. Infimo qui valet ad terre impiguationem. Per oues intelligũtur apli. de q̃bus Matth. x. Ecce ego mitto vos sicut oues i medio lupoz. De fructifere oues fructũ attulerunt. in carne magnũ fructum fecerunt. tulerũt ergo fructuz in verbis z in exemplis vita z doctrinis. De verbo z doctrina patet. Quia i omnem terram exiuit sonus eoz. Sed ỏ vita eoz exemplari patet. quia in vita sua mirabilia exẽpla sanctitatis nobis reliquerunt que tñ possũt reduci ad tria. Primũ facit patiẽ z longanimitatis quia oĩes penas z iniurias patiẽter pro xpo ptulerũt z cũ gaudio susceperũt. Juxt illud Act. v. Ibãt apli gaudẽtes a pspectu psilij quoniã digni sunt habiti, p nomine Jesu ptumeliam pati. et illud maxime perfectionis est exempluz Sed exemplo patiẽ pauci imitantur. Nã, p verbo vno iniuriarum in magnã impatientiam multotiẽs pcitanẽ qđ pqueritur Aug⁹. O nimis dolendum est q̃ cũ apli terroribus nec tormẽtis potuerunt a charitate dei z patia separi. et nos interdum ociosis fabulis z sepe p omissum commertiũ siue puissimo imo q̃nq̃, ppter signuz ita dereliquimus charitatem nõ solũ multis diebus Sed etiã mensibus: nec loqui nec amicitiam habebimus. hec ille. Et nos q̃ facimus fm Gregl. Oĩa bona pus gesta pfundimus z sbito i pulsu destruimus quicquid ante diu, puido labore pstruximus Ideo doctor Aug⁹. Noli mãt murmurare fili contra flagellum dei. quia qđ pateris medicina est non pene castigatio. nõ cõmendatio noli repellere si vis psequi regnũ. Scõm fuit exemplum mansuetudinis. et mititatis que est virtus. tanta q̃ a solo christo digna edoceri fuit Matth. xi. Discite a me quia mitis suz z humilis corde. Ideo dicit beatus Ambro. sup Lucam cum deposuero omne peccatum et extermino omnem maliciam supereſt vt mitis reperiar Quid enim prodest carere sceleribus nisi fuero mitis z mansuetus. Tertium fuit exemplum beniuolentie z charitatis que maxime in hoc apparet q̃ pro fidei dilatione et eorum saluatione mortis amaritudine alacriter sustinebant. quia in scola studuerunt bene istam lectionez Johis xiij. Quando dixit christus. Mandatum nouũ do vobis vt diligatis inuicem in hoc cognoscãt homines q̃ mei discipuli estis. si dilectionez ad inuicem habueritis.

Sermo de scõ Alexio confessore.

Ecce odor filii mei sic odor agri pleni cui benedixit dñs Genes. xxvij. Cassiodorus sup Ps. l. dicit. Ysopus est breuis z modica que in estate producit flores. et illi dñt colligi in loco umbroso et mundo z fumoso qui desiccati habẽt virtutẽ attrahendi z mundificandi pulmonẽ. hec herba crescit libenter in locis petrosis. et in radicibus petre solide se infigit. Odor eius bene redolet. Si aũt fuerit trita odorez vndiqz dilatat Mystice p ysopũ Alexius roman⁹ nobilis pt hic optime designari. qz sicut ysopus ẽ breuis herba z modica. Ita b. Alexius q̃uis eẽt ort⁹

ex nobilissimo ⁊ alto sanguine senatoꝝ verũtamen tenuit humilitatẽ ⁊ modicitatez. quia dicit in li. de paradiso aie. Illa ẽ vera ⁊ perfecta humilitas cũ ꝙs gloziaz exhibitã contẽnit nec appetit exhibendam. Sic b. Alexius fecit. Qui puella de domo regali electa fuit ⁊ magna gloria exhibita. Ipe aũt hanc ꝓtempsit ⁊ de mane clarus decessit. nec etiã petijt exhibendaz. quia aduertit illud sapientis gloria eius scz mundana stercus ⁊ vermis est hodie extollitur et cras nõ inuenitur. Iste ysopus btũs Alexi⁹. pduxit florem mundissime castitatis ⁊ virginitatis quem collegit christus qui est amatoz puritatis in loco vmbroso talami in quo erat cum sponsa sua: ipm inducens vt seruaret castitatem vt dicit in legenda. et cum illo floze virginitatis m'tos attraxit ad simile faciendum. quia ex nuptijs diuina gratia pzeuentus sponsam deseruit. et mõm et christo famulari cepit. Ita nunc sponsus vel spõsa potest alterutrũ dimittere. et sb sigillo castitatis confugere vt dicit Euseb. papa. Et ponitur. xxvij. q. ij. c. desponsatam. Sicut etiam ysopus crescit in locis petrosis. et adheret petris. Ita btũs Alexi⁹ adhesit xpo qui petra dr̃. Et dixit illud ps̃. lxxij. Mihi adherere dõ bonũ est ⁊ ponere in dño deo spem meã. Et sic ysopus bene redolet ꝓtrita aũt magis. Ita beatus Alexius odorem vite odorifere habuit. Pz cuz contritus fuerit tribulationibus odore suo totũ mundũ repleuit. Ita vt de ipo exponi possũt verba thematis supradicti quo xps de ipo dicit Ecce odor filij mei. In quibus verbis a duob⁹ cõmendat. Pzio ab odoris fragrãtia. ibi. ecce odor. Secũdo a diuina tolerantia. ibi. filij mei.

De ꝓmo est notandum. Dicũt naturales q̃ illius flozis vel alterius rei materialis odor est laudabilis qñ nõ est occultus: sed apertus. Nõ paru⁹: sed magnus. Tũc enĩ non põt occultari qñ res odorifera ĩ igne crematur sicut thus. qõ vndiqz odorẽ suum diffundit vl̃ qñ inter manus aut in mortario conteratur. quia aromata integra modicũ redolent: trita aũt vel fracta odorẽ hñt delectabilẽ. Iõ sponsus volens excellentẽ odorẽ sponse ostendere ait Cantl. iij. Que ẽ ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirre ⁊ thuris. et vniuersi puluerispigmentarij. vel qñ ex suo naturali odore odoratur. Sicut patet in lilijs rosis ⁊ alijs florib⁹ redolentibus que non indigent his predictis. Sed gratis calore vernãtes odorez suauitatis emittunt. aut qñ agitantur aut afflantur p ventum. Mystice bis modis in btõ Alexio factus est odor suauissimus. Recte sicut res cremata ĩ igne. que est odorifera magis diffundit odorem Ita btũs Alexius q̃uis interius odorem bonę conscie plenus igne tamen amoris ꝙ crematus quasi thus redolens odorem emisit. Ita vt de ipo exponi põt illud Ecci. x. Quasi thus ardẽs in igne. Et bñ thure cõparatur. quia dicit Plu. li. xvij. c. xvi. Illud thus est optimũ qđ est albũ et pbaꝫ carbone si statim ardeat ⁊ inflãmet. Si dentem nõ recipit ⁊ statim frangit in puluerem vel micã. Tale thus fuit Alexius. quia fuit alb⁹ per mũdiciam virginalez. et hoc ideo vt fetidũ mundũ suo odore recrearet. quia erat per imũdiciam carnalem infectus. Sm illud Johelis. i. Cõputruerunt iumenta in stercore suo. Qđ exponens Greg⁹. in morali. dicit. Jumenta i stercore putrescere est in luxuria vitã finire. sic bea multi fecerunt ⁊ adhuc faciunt qui in hac imundicia assuefacti etiam vitam cũ ipa finiũt. Quia dicit Greg⁹. Cum luxuria mentẽ semel occupauerit alicuius vix enim bona desideria cogitare permittit. Ad hoc etiam dicit Jero. Bene dr̃e aboli est luxuria. Si quis huius muudi capitur nõ cito soluit. Idẽ etiaz thus beatus Alexius. ita pbatus est quia tactus carbone diuine charitatis statiz in principio sue adolescentie arsit in dei dilectione ⁊ inflamatus fuit in desiderio supnoꝝ. Quia aniaduertit Illud Trenoꝝ. iij. Bonũ est viro cũ portauerit iugũ dñi ab adolescentia sua. Nam cum de scolis rediret dũtaxat annũ pubertatis attingeret illico fuit accensus in dei charitate vt sponsam suam desereret mũdiciamqz sequeretur. Ideo ille odore accensus puritatis nõ potuit occultari sicut nec thus ardens in igne circũquaqz se diffundit. Ita ipius odor virginitatis vndiqz est diffusus. Ita vt de ipo exponi pt illud Cantic. iiij. Odor tuus super oñia aromata. Secũdo odor Alexij ex cõtritiõe cõprobaꝫ carnis qz carnẽ suã p mortificationẽ attriuit vehemẽter. Nã. xvij. annis i penitentia voluntaria dño fuiuit omnia mundana contemnens. et seipsum abnegans q̃ est vnum maximũ de carnis penalitatibus. qz aduertens illud Mathei. xvi. Si quis vult venire post me abneget semetipsum Etiã sciuit illud qđ dicit b. abbas effrem Si desideras esse celestis semper que terrena sunt exercere despice. Si quis sine cere diligit deum huius conuersatio in terris nõ est. Sed sursum est semper vbi anima desiderat et mens sitit. Anima que terrena sunt odio habet ⁊ solum deum actorem vite complectit ⁊ diligit. hec ille. Et qualiter carnẽ macerauit Jacõs sb gradu ⁊ aqua fuoꝝ perfusus docet in legenda. Ita ⁊ nos corp⁹ nr̃m cõteramus maceꝛrãdo p abstinentiam. Qz sm Isi. in libro d sumo bono. Abstinentia est ianua regni celestis. ꝓ suffocatio sceleris extinctio libidinis. ꝓncipiũ omnis sacre actionis. fundamentũ humilitatis

fons sanctitatis ⁊ pfectio suauitatis cā totius salutis .ozigo oīs boni opis ⁊ vtutis .hec ille. Si aūt sumus tam delicati q̄ hūc sanctū virum sequi non possumus in carnis cōteritione. sequamur tamen eū in cozdis contritione. Juxta illud Jobel.j. Scindite cozda vr̄a ⁊ nō vestimēta vr̄a. qz ꝓtritū coz maxie deo redolet. Jta q̄ ꝑ Ps̄.l. Illud nō despiciat. Tertio cābatur odoz beati Alexij ex sui naturali odoratione. qz etiā realiter de monumēto in quo iacebat coz pus eius suauissimꝰ odoz fragrauit vt oīb⁹ vi deretur aromatibus plenū. nec mirū qz cozpꝰ eius fuit vas plenū balsamo sapie qz diabolum et mūdum vicit. Ideo p̄t illud dicere Eccī.xxiiij. Sicut cynamomū ⁊ balsamus aromatizans odozem dedi. Fuit oztus plenus lilijs mūdicie vt de illo posset dici illud Ps̄. Justus germinauit sicut liliū. Fuit ager plenus rosis redolentibus patientie. qz patienter obꝓbria sustinuit ꝓ suoz qui ip̄m sepius aq̄ immūda de lotione scutellarū ꝓfuderūt. q̄ de illo potest dici illō Eccī.xxiiij. Quasi plantatio rose in Jericho. Fuit insup̄ ꝓatū plenuz violis cōtemplationis supne et ob hoc rosarius patris ⁊ mūdi gaudia et sponsam suam que maxime impediūt in ꝓtemplatione supnoz dimisit vt se solo cū xp̄o occuparet. Ideo potest dicere cū ap̄lo illud ad Phili.iij. Nostra conuersatio est in celis. Fuit etiā teca plena nardo humilitatis. Nōne hec est maxima humilitas huius sancti Alexij q̄ diuicias magnas ꝓtempsit: gloriā mūdanam ſbterfugit sponsam imperialem dimisit. ⁊ de tantis tamq̄ magnis honozibus ſbito fugiens se mendicū sociauit. imo maioz nō p̄t reperire. voluit enī ergere celsitudinē bonoz opm Jb̄ ꝓius iecit fundamentum humilitatis. Quia ꝑm Crisꝰ. in ꝑmone Nemo ꝓstruet celsitudinē bonoz opm ⁊ virtutis nisi ꝑius iaceatur fundamentū humilitatis. Fuit deniq̄ eius cozpus alabastrū plenū nobilissimo vnguēto deuotionis in qua semp̄ perseuerabāt. ita vt deuotionē eius virgo beatissima Maria approbaret. Cum ip̄m ad ecclīaz intro duci impabat vt patet in legenda. Fuit ⁊ demū appoteca plena aromatibus oīm virtutū vt dicere possit. Jn me oīs gr̄a vite ⁊ virtutis Eccī. xxiiij. Quia tanta vtus ⁊ gr̄a de cozpoze eius exibat cū esset moztuus vt cuncti qui tangerent illō sanarēt. et vbi in vno aromate tot aromata totq̄ flozes redolentes ꝓgregātur nō mirum q̄ de se emittit odorē redolentē. Quarto causabatur odoz beati Alexij ex austri spūssancti afflatione. Sentimus enī qū oztus est plenus arbozibus aromaticis ille ex flatu venti australis odozem emittit aromatū. Jō petit sponsa in li. Cant̄l. Veni auster perfla oztum meum. et fluēt aromata illius. Oztus plenus aromatic̄ arboribus est aīa beati Alexij plena nobilissimis virtutibus. Fuit enim in ea amigdalus maturi floris quia hec arboz inter aliquas cito flozet Sic ip̄e mature flozuit. Et bene potuit dicere illud. Eccī.xxiiij. Flozes mei fructꝰ bonoris ⁊ honestatis. Fuit etiam cedrus spiritualis robozis. quia cedrus est tante firmitatis q̄ a nl̄la cedro cozrūpatur. Sic ip̄e fuit tante cōstantie q̄ a nl̄lo potuit ꝓposito moueri q̄uis pater noster et sponsa quotidie flentes ꝓterirent. Fuit etiā in eo oliua miscōie. quia omne aurum qō de domo patris poztauit. erogauit pauperibus. Et quando auster spiritussancti hunc oztum delitiarum perflauit sua gratia tunc suauissimū odorem emisit. et hoc apertius videbis in legenda. et hoc quo ad ꝓmū. Quantum ad secundū sciendum. Breuiter magnum est si aliquis sit seruus magni regis aut imperatoris quia si talem rex mittit in negocio ipsum de curia sua in littera sua dumtaxat nominādo seruum ille extollitur. et nōnunq̄ studiosissime honozatur. qz ꝑm Jnconienscm. Qui honozat ꝑuum alicuius inq̄tum ꝑuū eius ip̄m dn̄m honozat. Si aūt aliq̄s est amicus eius ille magis honozatur. Si vero filius regis est naturalis vel adoptiuus et a rege filius nomiatur ille plus extollitur ⁊ laudat̄ et a ſbditis honozatur. Ad ꝓpositum btūs Alexius fuit seruus dei. et sicut seruus custodit mādatū domini sui. Jta ip̄e omnia ꝓcepta domini custodiuit nec in tribulationibus ꝓtermisit Ideo dicere potest cum Ps̄.cxviij. Tribulatio et angustia inuenerunt me: et mandata tua meditatio mea est. Ideo signatur per adolescentem Math̄.xix. Qui venit ad xp̄m dicēs Mgr̄ bone quid faciā vt vitam eternā possideā Nūdens Jesus. Si vis ad vitam ingredi serua mandata dei. Qui ille. Oīa hec custodiui a iuuentute mea. quid adhuc mihi supereſt vl̄ deest ait illi Jesus. Si vis perfectus esse: vade ⁊ vēde omnia que habes et da pauperibus. ⁊ habebis thesaurū magnum in celo ⁊ veni sequere me. vnde scrutare legendam. an Alexius non sit ille q̄ iussum domini integraliter adimpleuit. Nā māmata dei seruauit a iuuētute. Jnsuper oīa que secum tulit de domo patris aurum ⁊ ꝓcciosas vestes vendidit ⁊ pauperibus tradidit. et xp̄m in voluntaria pauꝓtate secutꝰ est vt dicere posset cū Ps̄.lxxxvij Pauper ego sum in laborib⁹ a iuuentute mea. Fuit etiam btūs Alexius amicus dei: et sicut amicozum interest seruare cōsilia ita ip̄e seruauit consilia quozum sunt tria Castitas Obediētia ⁊ Pauꝓtas. que specialiter ꝑtinet ad religiosos. vt extra de statu monachorum. c. cum ad monasterium. Et q̄uis ip̄e non

esset obligatus ad illa: tamen voluit ob maiorē pfectionē ea fuare. Etiā fuit filius dei sicut h testatur. Ecce odor filij mei ⁊c. scz Alexij. Et sicut ad filios ptinet patris voluntatē implere: sic ipe omnē voluntatē celestis patris sui quotidie adimpleuit. Ideo nūc apud ipm sicut volūtarius filius honorat quē et nos debem⁹ ppter dñm extollere et laudare deuote qualiter hunc laborem acquisiuit. vide in legenda. ⁊ hoc quo ad scōm.

Sermo de sancta Maria Magdalena.

Sicut exhibuistis mēbra vestra fuire immūdicie et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete ea fuire iusticie in sanctificationem ad Roma. vi. Dicunt naturales de certis animalib⁹ debilia capita habentibus. vt sunt anguille. Fpentes et dracones q ex sono tonitrui multū perturbantur. quia anguille que alias capi non possunt: cū semper iacent in lymo facto magno tonitrui sono adeo turbant q ꝙtumcūq latitent in lymo extra natant ⁊ a piscatoribus capiuntur.

Spiritualiter p hec animalia intelligunt peccatores aut peccata. Quia sicut illa suprādicta animalia capita debilia habent ⁊ lesis capitib⁹ moriūtur que etiam lesio per leuem punctura fieri potest. Sic peccatū mortale est adeo debile q cū leui displicentia necat ⁊ fit nihil. Teste Cesario in dyalogo qui ait. Nullū peccatum est mortale si displicet ⁊ nullū veniale si placet. qz fm Aug⁹. de vera religiōe. Et ponit. xv. q. j. c. qō aūt. Non est pctm̄ nisi sit voluntarium. et si displicet volūtas imutatur: ⁊ sic peccatū necat qō figuratū fuit in peccato Dauid qui adulterium perpetrauit ⁊ militem suum fidelem vriā. pditorie interfecit. vt habetur. ij. Regum. xi Veniens aūt ad ipm natan. ppheta. pponēs sibi parabolā. Ex q̄ correxit eū qui dixit vnicū verbum Peccaui. Cui natan. Transtulit dñs pctm̄ tuū nō morieris. sed filius tuus qui tibi natus ē morietur. Idem de publicano Luc. xviij. Et quia peccata sunt tam debilia ad occidendum. tamē si peccator venerit in pfundum extrahi pt difficulter. Quia fm sapientē. Peccator si in pfundum venerit pctō ꝓtēnit Prouer. xviij. Quid ꝓtemnit. dicit Glo. lyre. Deū cui⁹ monita interiora ⁊ documēta pdicator ꝓtemnit. i. non audit. Contemnit etiaz seipm quia p quolibet vili dat aurum. p obulo vt luxuriosus. p delectabili momentaneo ⁊ sic de alijs. Qō valde grauiter pnt capi nisi venerit sonus dine pdicationis sonantis eterna premia vel tonitrua seuere cōminationis sonantis eterna supplicia. Tūc exeūt peccata de conscientia sicut dracones ⁊ fpentes de cauerna. qō figuratū ē Apoc. xij. vbi legit. q facte sunt voces ⁊ fulgura. ⁊ ecce visus ē draco magnus habēs septē capita: hoc est septē capitalia peccata: hec bestia est maria Magdalena. de q̄ dñs eiecit septē demonia Mar. vl. Sed postquaz audiuit vocem dulciter predicantis. pñiaz agite appropinqbit enim regnuz celoz Math. iij. Sil'r austeritatē tonantis nisi pñiam egeritis omnes pibitis Luc. xiij. Stati exiuit de pfundo vicioz ⁊ intim̄ exarsit in dei timore q omnia membra que pus ad vanitates et peccata extenderat postea illa xpo seruiebāt cōplens dictū Pauli dicentis. Sicut exhibuistis membra vestra ⁊c. In quibus duo tanguntur. Primo excedentie memoratio dolorosa. ibi. sic exhibuistis. Scdo pñie recōpensatio fructuosa ibi. ita nūc ⁊c. De pmo notandū. Dicunt naturales cū Amb. in exame. Q apis est valde diligens i officio seu obsequio sui regis. et si aliquo modo ꝓtra ipm excesserit aut ei nocuerit adeo ꝓtra se irascitur q seipam tamdiu punit quousq mozitur. vel saltē ab alijs apibus necat. Idē refert Albertus de pfis. q tales hoies si excedunt ꝓtra ipoz regē seipos puniūt vel adiudicatuz regis moz suspendūtur. Moraliter per apē hic signatur maria magdalena. quia recte sic apis multos habet pedes per quos se inuoluit. Ita maria magdalena multos habuit malas affectiones ad peccata que actu perpetrauit. qō testatur Greg⁹. super illo verbo Marc. vlti. Surgens ihesus mane pmo sabbati ⁊ apparuit pmo Marie magda. de qua eijcerat septez demonia dicens. Maria septē demonia habuit que vniuersis vicijs plena fuit. Fuit etiā valde diligēs in obsequio diaboli quia multas animas pnta uit sibi quas a summo rege auertit. Ideo dicebatur ante conuersionem magna quasi manēs rea per obligationem ad penam eternam. Ido circa hec bene api cōpatur que se tot sceleribus turpibus pedibus inuoluit vt peccatrix publica amissio noie. ppzio dicebaē vt habetur Luc. vij. Sed diceres Quare tamē ipa intantū vituperatur cuz fuerit mulier ⁊ a pluribus dicatur virgo fuisse. Sed lasciua dissoluta ⁊ supba. Ad hoc dico q non sibi hec ad vituperiū nec contumeliā. Sed ad eius extensam cōmendationē et dine miscōie magnā exaltationē quia magis est de stercore aurū fabricare purissimum. et ex eo monile fabricare pciosissimū q̄ de auro existente monile facere ita hic. Si deus fecit tam pciosissimuz monile ex tam fetidissima peccatrice magis certe fuit q̄ de alio mundo siue munda. nec dico q fuit virgo cum multi sancti doctores videnē incōtrariū sonare. quoz vn⁹ ē leo

papa tractans illud Matth.xxvi. Tunc abiēs vnus de duodecim dicens .ante ꝓditionis tps meretrix super caput eius vnguētum fudit z qñ ꝓstituta lupanar exiuit. Tunc discipulus ille ie benna intrauit. Cui consonat Aug⁹. in li. de cō flictu vicioꝝ z virtutū dicēs Meretrix illa bta omni genere fornicationū fuit plena. Ad idē est Crisꝰ. in li. de Juda traditore qui dicit paulo an te. meretrix ꝯbito pudica processit z ꝓfunda ab rupta peccatis serenitatis portū agnouit. quā do illa mercedem sui corporis abdicabat. Tūc ille preciū sanguinis sui mgri postulabat .hec il le. Nec dico q fuit meretrix qz multe ppt dissolutos mores dicūtur meretrices q̄uis ope non perpetrent luxuriā. Sed hoc dico q̄uis peccatrix magna tñ veniam inuenit. et optimā partez ¶ nūc elegit. Sicut scribitur Luc.x. Sed idcirco quia accessit multipliciter contra regē dñm more apis se puniuit. Nam memorans peccata sua magna z excessus graues dolorose in mente anxiebatur: et potuit dicere cum Manasse.ij. Paralipo.xxxiij. O dñe peccaui super numerū are ne maris z multiplicata sunt peccata mea z nō sum dignus videre altitudinē celi pre multitudine iniquitatis .quia irritaui iram tuam et malum coram te feci. Potuit etiam dicere cuz filio prodigo vel parabolis Luc.xv. O pater peccaui in celum z coram te: et nō sum dignus vocari filius tuus fac me sicut vnum ex ministris tuis. Et vere feliciter hec mulier memorata est tam flebiliter sua peccata .Quia dicit sapiens. Qui abscondit scelera sua nō dirigetur scz in viam salutis. Qui autem confessus fuerit z relinquit misericordiam ꝙsequetur Prouerb.xviij. Perpendit etiā damnū qđ incurrit. Jō potuit dicere illud deuoti Amādi qđ ponit in horalogio sapie. li.j.c.iiij. Quis det mihi mēbranas celi habentes latitudinem: attramentum maris: excedēs q̄titatē. et calamos tot quot arboꝝ folia z prato ꝝ gmina vt pstringere possez dolorē simulq; damnū irrecuperabile qđ incurri. qz dilectum meū pdidi scz per pctm̄ .hec ille. refert mgr. xij ꝓpietatum. Et cyconia qñ ex multitudine senij sentit se grauatā aquā marinā amaram intra rostrū recolligit q̄ per stercora in ventrē mittit: q̄ aqua mollit cibi cōpacti duriciā. et mordicādo intestina superflua eijcit z expellit. Ita fecit beata Maria Magda. Quia sentit se grauatā multitudine peccatoꝝ vt cōuenienter dicere posset cum Ps̄. xxxvij Quoniā iniquitates mee supergresse sunt caput meū Jō ab his purgaret: recepit aquā amaram cōtritionis dolorose .qz erat plena vt dicere potuit illud Ruth.j. Ne vocetis me noemi. i. pulcram: sed vocate me maram. id est amarā. quia valde amaritudine repleuit me oīpotens. ecce q̄tum dolorem z amaritudinē habuit in se felicissima peccatrix ꝓ peccatis. Ne ista amaritudo largissime lachrymas expellerz quibus pedes dñi abundantissime lauaret. Et q̄tum se mētaliter puniuit nullus exprimere sufficit nisi ille qui abscōdita cordis nouit. Nos igitur peccatores vel peccatrices: si cum ipa volumus gratiam inuenire oportet nos sicut ipsam mentaliter nos punire qñ excessimus gram per peccata. Sed ꝟm Aug. in ꝟmonibus cōmunib⁹ ꝟmone. xliij. Impunitum nō potest esse peccatum: nec decet: non oportet: nec est iustū. Et qz non p̄t esse impunitum puniatur a te ne a deo puniatur. hec ille. Oportet ergo etiam vt cum illa fleamus ꝟm qđ nos ammonet ecclesia dicens. Ploremus coram dño cum Maria vt veniam mereamur cū illa. Et merito facere oportet ꝓpter quattuor que ponūtur in canone de pe. di. j. c. Si petm̄ dauid Prio qz iniuste peccādo deum qui est summū bonū z creatorē nr̄m offendimus. Secūdo q nos peccatis vltiōi obtulim⁹. et in illis diu pmansimus Tertio q nō solū peccauimus. Sed interim bonis oīmbus z virtutibus negligenter spoliamus Quarto ꝓximū nostrū malo exemplo corrupimus. Et tantū de ꝓmo. Quantū ad scōm est notandū ꝟm Arist⁹. ¶ in li. de animalibus. cyconia cū adultera fuerit statim volat ad fontem post coitus se lauando ne veniens ad masculuz fetorē adulterij sentiat et ipsam rostro transuerberet z occidat. et nisi hoc faciat ipam sine dubio ꝙuocatis alijs iugularet. Sicut hoc ꝓbat Alexander in li. de naturis rerū dicēs. Cyconia adultera se lauabat pt⁹ coitū. et hoc quidam miles considerans balneum impediuit. Veniens autē cōpar cyconie ipsam adulteram impediuit. Inde igitur exiēs adduxit cyconiarū coborrem sociāq; deplumauit z lacerauit. et alteram sibi insodalem sociauit. Per cyconiam mystice intelligitur Maria magda. qz sicut cyconia tpe veris venit. sic ipa venit tpe gre scz ad fontē gre z miscōie ad christū vt se lauaret. De qua ꝓpheta Jere.iij. Fornicata es cū amatoribus multis ꝟm certos doctores corporaliter vel etiam spūaliter per peccata a deo recedendo. Jō dic̄ Aug. de ꝙflictu viciorū z virtutū. ecce Maria Magda. in numer⁹ fornicationū sordibus inquinata ad fontez pietatis anxia currēs dñi vestigia lachrymis rigans est mūdata. de hac idē etiā in alio loco dic̄. veit ad fontē miscōie xp̄z añ clemētis dñi vestigia nihil p̄ verecūdia ore deprimēs. Sz p exteriora obsequia bñficia sue dilectionis feruorē intimans. ac si ipis loq̄retur vbis. O dñe Jesu clemētissime tu q̄ oīa scis z cordis inspector es verus qui nō vis mortem peccatoris. sz vt conuertatur z vi-

uat tu ipe intelligis quid mei deposcant singultus qđ lachrỹme ab imo erupte flagitẽt qđ meus amarus exoret gemitus peccatrix sum ĩmũda: siue oĩm criminũ labe polluta. Qui ꝓcordat Juno. iij. in sua summa. venit inqt cum fonte lachrymarũ ad fontẽ miſericordiarũ vt cũ largo fletu largã miſcẽdiam eius ipetraret. hec ille. Ecce q̃ fructuosa fuit hec recõpensatio magda. qz dicit Aaſſio. sup p̃s. ¶ Hic verã agit pñiaz qui sic mala p̃terita deplangit ⁊ futura non admittit. Jdeo dicit Greg⁹. in Omel. hodierna. Cogitãte mihi de marie pñia libet magis flere q̃ aliquid dicere. cui⁹ enĩ vel saxeũ pectus quẽ huius peccatricis lachrỹme ad exempluz pñie nõ emolliant. cõsiderauit itaqz quid faceret super cõuiuãtes ingreſſa nõ iuſſa venit inter epulas lachrymas obtulit. diſcite quo dolore ardz q̃ flere inter epulas non erubeſcit. Subdit. q turpitudinis sue maculas aſperit lauanda ad fontẽ miſcõie ꝓcurrit ꝓuiuãtes nõ erubuit. Mã ſeipam ĝuiter erubeſcebat intus nihil eſſe credebat q verecũdareꝫ foras. liquet fratres qz illicitis actibus mulier ꝑus intẽta vnguẽtũ ſibi ꝓ odore carnis sue exhibuit. Qđ ĝ turpiꝫ ſibi exhibuerat hoc iã deo laudabiliter offerebat. oculis terrena ꝓcupierat. Sed hec iam ꝓ pñiam cõterens flebat. Capillos ad cõpoſitionẽ vultus exhibuerat. Sed iam capillis lachrymas tergebat. ore ſupba direrat: ſed hec in redemptoris veſtigia figebat Quot ergo habuit in ſe oblecta mẽta tot de ſe iuenit holocauſta. ꝙuertit ad numerũ vtutũ: numerũ criminũ vt totũ fuiret đo in pñia quicquid ex ſe deũ ꝓtemꝑerat in culpa Et ſbdit Orig. Aures ꝑus delectabantur auditu vario vel bonoꝝ derogationib⁹. Sz nũc cõuertit eas ad verbũ dei audiẽdũ. qz frequenter ad pedes Jeſu ſedebat ⁊ verbuz eius audiebat. Luc. x. Jn lingua turpia ⁊ vanitates ꝓferebant nũc ꝙuerſa eſt ad benedicendũ ⁊ verbũ dei prędicandum. Fuit etiã doctrix ⁊ apl'oꝝ apl'a quos omnes in fide dubios in morte chriſti ad fidem ꝙuertit. Pectus qđ ꝑus oznauerat nũc deo dedicat. Manus q̃s ꝑus ꝑtenderat nũc ad elemoſinas extenderat ⁊ ad lauandum pedes chriſti Pedes in quibus ad vanitates inceſſerat nunc ad ſequenda veſtigia dñi ꝓpararauerat ⁊ vltra. totũ corpus ad pedes domini ꝓſternebat qđ ieiunijs ⁊ macerationibus ⁊ caſtigationibus caſtigauerat. Hec ille. Ecce q̃ bene aduertit illud ſapientis. Per que quis peccauit per hec ⁊ punietur. Et ſimiliter hic doctrinã Pauli. Sic exhibuiſtis veſtra membra ſuire tc̃ Sed đ. quare ita pleniſſime penituit Maria magda. et nõ ſic
§ iã faciũt peccatores dicẽtes. nõ poſſum penitere qz nõ ſolus pecco ⁊ quocũqz venero ſocios habebo etiã ſi ad infernuz venero. O pctõr nõ gaudeas de hac ſocietate. qz dr̃ in cano. ij. q. j. c. multi. Et eſt Aug⁹. Ne inqt gaudeãt pctõres qz plures inueniũtur eis ſiles nã ꝓpterea ñ minus ardebũt. qz qlibet dãnat⁹ vna ſceda ẽ in inferno. Et ſic̃ ex additiõe ignis creſcit: ſic ex peccatoribus pena dãnatoꝝ. Ad q̃ſtionẽ dico. Q illa felix mulier ita tam ſolenniꝫ penituit. Dico qz triplex damnũ purgauit. qz peccatũ fm Ceſariũ in dialogo ꝑuat hoiem oĩi bono qđ ꝓmeruit qđ bonũ xp̃s nobis fecit ⁊ cõmunioni fideliũ. Secundo penituit ita perfecte ꝓpꝫ amorẽ quo coꝛ eius repleuerat. quia ſicut ignis facit calefieri ollas ⁊ bulire. ſic ignis amoris facit bulire lachrymas ⁊ ſonare deuotionẽ. Tertio penituit ꝓpter penas inferni quas ſciuit eſſe fm dictum euangelij. Jbunt mali in ignẽ eternum. Math. xxv. O peccatoꝛ ſi ad eternitatez pena rum inferni oculos attolleres ſine dubio vitam emendares. Nam ſic legitur feciſſe quidam vanus ioculatoꝛ. de quo in libello de dono timoris. Hic q̃uis eſſet vanitatibus ſeculi dedit⁹ ſermel tamẽ audiens in eccleſia de penarũ eternitate ⁊ cũ iocaretur cogitare cepit. O ſi cõtinue in lecto molli iacere deberes. et inde nũq̃ recedere nõ poſſes ſuſtinere quõ ergo penas inferni que ſunt perpetue ſuſtinebis. Et hac conſideratione ꝑterritus omnia reliquit ⁊ factus eſt monach⁹. et poſtea magn⁹ vir ⁊ eps mire ſctitatis.

¶ Sermo ſecundus De eadem.

Qui abundauit delictũ ſupabundauit ⁊ gratia ad Romanos. v. Ariſto. in li. đ animalibus ſcribit cuiſdam animalis naturam noie abiles. Primo habitat in aquis ſalſis marinis. et in his tanq̃ ſibi ꝙuenientibus delectatur. poſtea autẽ ſpes eius ĩmutaꝫ et fit altera ⁊ exit aq̃s illas ſalſas. tanq̃ ãmodo ſibi ꝓtrarias ⁊ nutritur in terra. nec vlterius intrat illas. Sp̃ualiter per hãc beſtiã quilibet peccatoꝛ deſignaꝫ qui ꝓpter peccata ſua magis mereꝫ dici beſtia q̃ hõ. Qđ ꝓbat Boeti⁹ li. iiij. ꝑſa. iij. dicens. Euenit vt quẽ trãſformatũ vicijs videas hoiem eſtiare nõ poſſis Sz ꝙcludit ita vt q̃ ꝓbitate deſta hõ eẽ deſinit cũ in diuinã naturã eſſe nequit vertiꝫ in beluam Hec ille. qđ patuit in rege Nabuchodonoſoꝛ. đ quo legitur Danieꝫ. iiij. et ponitur tranſumptiue ĩ canone. xxiij. q. v. c. remittũtur. ℣. Hinc notandum. Hic enim in coꝛde ſuperbiens dicebat. Nõne hec eſt ciuitas magna babilon quã edificauit ⁊ domũ regiam. Statim deus mutauit rationalem eius mentẽ ⁊ induit fozma beſtialitatiſ vt ab hominibus fugeret ⁊ cũ beſtijs viueret. h hoies beſtiales viuẽt ⁊ habitant cum prędicto

aiall in aquis marinis voluptatū que q̄uis dulces eis videnť.tamē finis est amarus.Fm qđ te statur Sapiēs Prouer.v. Fauus distillans labia meretricis hoc est carnalis voluptatis .Fm Glo.Pascasij.et nitidus oleo guttur eius. Nouissima aūt eius amara quasi absintheuz. Ideo debent q̄i peccatores bas aquas maris exire. et speciē bestialitatis econtra mutare per penitentiam in speciem humanitatis vt possint habitare in terra viuentiū. Ita fecit Maria Magdalena.et exemplum p̄nie tribuit que p̄us totaliter immersa fuit aquis voluptatū z culparum in quibus diutius habitauit vt dicere potuisset cū p̄s. ¶ Circūierūt me aque multe vsq̄ in aiam meā.Similiter illud .p̄s .lxviij.Saluum me fac deus qm̄ intrauerunt aque vsq̄ ad aiam meā.Pe sunt aque pessime z amare q̄ fuerūt in Jericho q̄ interp̄tatur luna z significāt mūduz in quo adhuc heu sunt aque ille amarissime: z pessime aque voluptatū in quibus imersa fuit Magda.Sicut adhuc illis multi imerguntur. Sz sicut Elizeus Jericho aq̄s dulcorauit. iiij. Regū.ij. Immittēdo sal in vas nouū .Sic deꝰ misit spiritum sanctū in cor marie z illas aquas voluptatis mutauit in aquas sanitatis. Ideo potest dicere illud p̄s.xvij .Misit de celo scz spm̄ sanctū z assumpsit me scz in suā sponsam et assumpsit me de aquis multis scz variarū fornicationū fm Au.z mltarū voluptatū. Et postq̄ igit̄ btā peccatrix exiuit aq̄s voluptatū vlteriꝰ nō intrauit.statū suū mutauit vt q̄ plena peccatis erat p̄us postea abūdaret in gratijs . Jō beatus ad laudem ip̄ius hec v̄ba sunt assumpta. vbi abundauit delictū. In quibus verbis statꝰ denis.ibi.vbi abundauit delictū. Scđo ad statuz iustificationis.ibi.superabundauit z gr̄a. De p̄mo quo ad statū transgressionis immūdiciā culpe vt dicit.vbi abundauit delictū. Circa quod notandū.miserabilis statꝰ bꝰ mlieris p eccatis colligitur ex tribus. P̄rio ex peccati vilitate. Videamꝰ enim q̄ prudēs ingeniosus pictor pulcrā fac̄ imaginē ex oīm pte bñ dispositā z ornatā in oibus corp̄is lineamētis nll̄m bñs corrigibile z defectū: ad q̄m si venit inuidus pictor z supbus videns eā tā pulcre exornatā inuidet illō et nōnūq̄ lutū,p̄icit sup ip̄az z totalr coinq̄nat z deformat.quo quidem luto imago ad nihiluz rediget̄.nisi p p̄iorē pictorē mundaretur. Modaliť per ingeniosuz pictorē deus op̄s desig̃tur qui sua,puidentia firmamētum depinxit clarissimis sideribus.celū empirreum angelicis spiritibus aiaz hois hāc etiā ornauit ad suā imaginē capacē v̄tutibus.de hoc dic̄ Bern̄ .aia insigni ta dei imagine decorata. sil̄itudo deputata cuz angelicis spiritibus .depicta fide:redēpta x̄pi sanguine capax beatitudinis.heres bonitatis. pticeps rōis.Et sb̄dit.agnosce o hō q̄ nobilis est aia tua z q̄ grauia fuerūt eius vulnera .pro q̄bus necc̄e fuit dn̄m vulnerari. totus siquidem iste mūdus ad vnius aie p̄ciū estiari nō p̄t Non enī,p toto mūdo deus aiam suā dare voluit quā p aia humana dedit. hec Bern̄ .Vide hō q̄ ingeniosus est ille pictor qui aiam tuā tam pulcrā decorauit.qz fm Hugo. Pulchrā eam decebat esse que ad sui regis talamū introducenda erat Sed hanc pulchritudinē aie nō perpēdens maria magda.Sic nec heu alij peccatores .iō veit secūdus pictor diabolus q̄ est inuidus z supbꝰ fm q̄ dicit Bonauētura .sup.ij. sn̄iaz. Mens diaboli duobus vicijs scz superbia z inuidia est possessa.hic,piecit lutū septē pctōz mortalium sup ip̄ius aiam q̄ eaz turpiter defedauit. Quia dicit Aug. Sicut lutū fetidū,piectū sup pulcrā imaginē ip̄am fedat z deturpat ita pctīn animā maculat z deformat. Ideo potuit dicere illud. Treno.j. Vide dn̄e z p̄sidera qz sum vilis .hoc etiā obijecit Hugo de san.vic. Vide inq̄t q̄d fecisti dereliquisti sponsum tuū z cū alijs ꝓstituisti amorē tuū.corrupisti virginitatē tuā dispersisti ornamētum tuū tam vilis z tam turpis facta es q̄ iam sponsi amplexibus digna non es. Sponso tuo ō tantis bñficijs nō gratias egisti meretrix facta es z p̄e nimijs fornicationibus tuis larata sunt vbera tua rugosa facies tua gene macide languētes z stupētes oculi labia palloze obducta crura exsiccata v̄tus ꝓfracta oīmbus amatoribus odiosa.pulcra facta fueras eꝰ munere.feda facta es in tua iniquitate.hec Hugo de q̄libet aia peccatrice. Fuit enī maria magda.facta longe a deo nō solū in aia. sz i specie corporea q̄ quidē fuit occasio peccādi.qz dicit. Sap̄.Prouer.xi. Circulꝰ naribꝰ in rōnibꝰ suis mlr pulcra z fatua qz sus nō p̄cit circlo aureo. Sz ponit ad lutū.Sic mlr pulcra z fatua quāte pulchritudinis fuerit ad luxurie voluptates cōuertit sicut ip̄a fecit.qđ testat Jnno. papa in Fmone. Rogat iesuz dicēs maria mag .respicies que mulier erat in ciuitate peccatrix ad quā patebat accessus z nullus ab ea repulsam passus ē Sed dimissa sunt ei peccata multa quoniam dilexit mulum.hec ille. Quia christus pictor ingeniosissimus lutuz abstergit qđ diabolus in eam p̄oiecit. Et hoc cum calidis lachrymis que de oculis eius p̄ofluxerunt tam largiter vt etiam pedes eius lauaret Luc̄.vij. Ideo o homo si cōsideras lutum peccatoz a diabolo ,piectū sup animam tuam pete dn̄m p̄o lachrymis q̄ oēm immūdiciā aie abstergūt.Fm q̄ dicit Cassidorꝰ super p̄s. xli. Fuerunt mihi lacryme mee z̄c.

Sermo.

Actus ⁊ cibus animarū: corroboratio sensuuꝫ absolutio pctōꝝ. refectio mentiū ⁊ lauacrū cul parū. hec ille. Secūdo cognoscitur status eius fuit miserabilis ex peccati enormitate. Dicunt medici. Si lepra faciē hoīs occupauerit non solum nocet vultui ipm enormē faciendo: sꝫ etiaꝫ interficit totū corpus ⁊ oīa mēbra corrūpendo. Ita peccatū mortale ꝙ est lepra aie ipsius tollit ⁊ corrūpit. excecat enī oculos ⁊ visum ne errorē suū cognoscat ⁊ horrorē extremi iudicij expauescat. qz excecat eos malicia eoꝝ Sap. ij Tollit etiā auditū ne voci dei obediant. Qz dic draco ille antiquus humani generis inimic⁹ Lucifer ad quemlibet diabolum. Excecat corpopuli huius ⁊ aures eius ne forte auribus suis audiant ⁊ corde intelligant deum ⁊ conuertantur Ysa. vi. Tollit etiam discretionis odoratū reddens ei suaue qđ est fetidum ⁊ amarū qz fetorez nō sentiunt peccatores suoꝝ peccatoꝝ. Sꝫ potius in eis delectātur sicut sus inuolutus luto. Tollit etiam spūalem gustum ne mēs possit spiritualibus cibis delectari. Jux̄ illud Ps̄. cvi. Omnem escam abhominata est anima eoꝝ tē. Aufert etiā spūalem tactū quia q̄tumcūqꝫ peccatores diuinis instructionibus aut ꝑmonibus diuinis moueanē. et tanganē nō tū sentiūt. Sed ad bonas affectiōes q̄si insensibiles fiūt. Jō dr de illis Job. j Jumēta hoc est hoīes bestiales vsu rōnis carētes cōputruerūt in stercore suo. id ē in fetore suoꝝ pctōꝝ. Considera an pctm nō in illa Maria magdale. fuerit. Fuit enī intm excecata ꝙ creatorē suū nō agnouit nec etiā potuit audire verbū tē. Ideo venit celicus medicus ⁊ lepram cordis ipius abstergit ⁊ oēs sensus reformauit. At que ꝑus nō poterat audire verbum dei. sedebat quottidie secus pedes dñi audiendo verbū illius Luc. x. Tertio miserabilis status huius mulieris peccatricis ex peccatis sterilitate ostenditur. Dicit Ji. li. xij. c. iiij. Q. i illo loco vbi habitat basiliscus oia desiccat fructus ⁊ herbas steriles facit ⁊ exurit nō soluꝫ tactu verū etiā sibulo ⁊ flatu circūadiacentia oia destruit ⁊ corrūpit. Ita pctm per basiliscū designatū vbi abundat in aia bomis oīia virentia opa bona desiccat ⁊ infructuosa quo ad vitam eternā facit. Sicut patuit i Maria magdalena que in statu culpe nullā fecūditatē bonoꝝ operū attulit nullū ymbreꝫ spūalis gr̄e recepit: nec dicere potuisset cū Ps̄. cxlij. Ania mea sicut terra sine aqua tibi. Sed ꝑm Aristo. li. animalium Basiliscus occiditur a mustela qđ est aial puuꝫ nā munit se ruta ⁊ intrepide inuadit ipm ⁊ occidit. Ita humilitas Marie magda. quādo venit et se humiliter non ante pedes sed retrostrauit veniam postulando lacrymis occidit in ea peccatū vt ammodo fieret fructuosa vt habeť Luc vij. At hoc quo ad ꝑmū. Quātū ad scām declarat statū ipius iustificationis: ⁊ tangit gr̄e abundantiā. Cū additur. supabūdauit ⁊ gratia Pro quo notandum dic Halie. li. iij. secretoꝝ. Corpora frigida que sunt caloꝝ emunita quādo igne accēduntur tunc feruētius diutiusqꝫ in caloꝝ ardoreqꝫ sb̄sistunt. qđ patet de quodam lapide pretioso qui abescon vocatur qui est ferrei coloris. De quo refert Soli. de mira. mūdi. ꝙ cū semel accenditur ab igne omnino extingui non potest. Sed sp ignē retinet ⁊ conseruat. Ita peccatores qui sunt frigidi dūmodo caloꝝ accēdūtur ab igne spūssancti. feruentius ardent i amore ⁊ gr̄a dei quā illi qui semper calidi fuerunt in gratia ⁊ nūq̄ peccauerunt. Qđ ꝓbat b. Greg⁹. sic inquiēs. Plerūqꝫ illi qui nullis se oppressos peccatorum mollibus sciunt: stant quidē in via iusticie. Sed tamen ad celestem patriam anxie nō anhelant ⁊ plerumqꝫ pigri remanent ad exercendum bona precipue qui securi sunt ꝙ nulla cōmiserunt mala grauiora. At econtra bi nō nunq̄ qui se aliqua mala aut illicita gessisse meminerint ex ipo suo doloꝝ ꝓpuncti ad maiorez dei amorē marcescunt. et quia errasse se considerāt dāna precedentia luc sequentibus recompensant. hec ille. De hoc etiaꝫ dicit Amb. in li. de paradiso. magis postq̄ peccauimus scelera nostra ꝓgnoscimus errores erubescim⁹ q̄ ante peccauimus pctā nō esse putaueramus. et declarat illud dicens Maria magda. qz post culpas perpetratas turpitudinis sue maculas aspexit ad fontē miscōie currēs lauādo ꝓuiuantes non erubuit. Nam qz interius se ipam grauiter erubescebat nihil q̄ verecūderetur foris credebat hec Amb. Ex hoc patet ꝙ iam totaliter fuit accensa in amore dei. ⁊ āmodo nūq̄ extincta fuit. Sꝫ h dic Greg⁹. sup illo vbo Job. xx. Maria stabat añ monumentū inq̄t. huⁱ⁹ mlieris mentē q̄tavis amoris accēderat q̄ a monumēto domini discipulis etiaꝫ recedentib⁹ nō recedebat quē nō inueniebat. Flebat inquirendo ⁊ amore eius accēsa ardebat desiderio. q̄ta etiā vis mētem eius accenderant ostendit Origē. in Ome. super illo verbo Johannis. xxi. Ubi posuisti eū tollam. quid est bone Jesu. ꝙ Maria dixit ego eum tollam. Joseph timuit et nō fuit ausus tollere corpus tuum de cruce nisi nocte. et nisi peteret hoc a Pilato. Maria autem nocte ne postulať. Sꝫ audacter postulat dicēs Et ego eum tollam. O maria si forsitan corpus Jhesu positum est in atrio principis sacerdotum. // Ubi Apostolorum princeps Petrus se calefaciebat ad ignem: quid factura es ego eum tollam. O mu admirabilis huius mulieris audacia.

lier non mulier. et si ancilla ostiaria interroga-
ret te quid facis: ego eã tollaz. O inestimabilis
mulieris amor nullum excipit: nullum antepo-
nit sine timore dicit absolute, pmittit dicito vbi
posuisti eum z ego eũ tollam. O mulier magna
est fides tua z magna ꝑstantia tua. hec Orige.
Sed quia dic̃ Greg⁹. in Omel. sup Johez. xiij.
Signũ dilectionis est exhibitio opis. Jo ꝓ opa
exteriora ipa ostẽdit q ipm dilexit veraciter z
ꝑncipaliter ꝓ opa pietatis qui cristũ induit mẽ-
tis. Jux illud Prouer. vlti. Bissus z purpura i-
dumentũ eius. Ipm corporaliter pauit. qz Jo-
hãnis. xi. legitur. q Martha z Maria magda
lena fecerũt ei ꝓuiuiũ. ipm etiã receperũt hospi
cio Luc̃. x. Cum Martha sorore eius ipm i tri-
bulatione visitauit. quia cum maria matre ste-
tit iuxta crucẽ Johis. xix. Ipius obsequium se-
pulture prebuit. Quia Marci. vl. Maria mag
dale. et Maria Jacobi z Salome: emerũt aro-
mata vt venientes vngerent Jesum. Refert eti-
am Josephus. et ꝑm alios Ezechias q totaliꝫ
erat in amore dei z gr̃a dei accensa q post ascẽ
sionẽ dñi q̃diu vixit oĩe solatiũ humanũ decli
nauit: nec ẽ tedio pñtis vite aliquẽ virũ respice
re voluit vt dulcedine solius dñi frueret. Jo de
ipa potest exponi illud Ezech. xxxvi. Terra il-
la inculta facta est quasi ortus voluptatis. qz ꝑ
statu culpe fuit terrenis affectibus: z carnalib⁹
voluptatibus occupata. Sed in statu gr̃e facta
est ortus voluptatis in quo creuit flos viue pre
dicationis. qz ꝑstãtissime verbũ dñi predicauit
Flos olei misc̃die qz xp̃m pauꝑm vnguento vn-
xit Luc̃. xvij. Similiter flos rose martirũ. et li-
cet nõ per sanguinis effusionẽ tñ in mente ꝓ di-
lecti cõpassionẽ xp̃i z aiam ipius maria magna
pertrãsiuit. Ita vt etiã de ea põt dici illud Luc̃.
ij. Et tuã ipius aiam pertrãsiuit gladius sc̃z cõ-
passionis. Quia dicit Orig. in Omel. q spirit⁹
marie magda. erat tam in corde xp̃i q̃ in corpe
suo. creuit vna in hoc orto flos lilij virginũ nõ
carnalis: sed spũalis qz amorẽ suũ nõ ad ange-
los spargendo diuidere voluit sed toto corde z
integritatis amore ad sponsum velociter anhe-
lauit. Creuit flos humiliũ. quia etiaz humiliter
retro pedes dñicos ꝑstrauit. Creuit z demum
flos spice oĩm ꝑfectionũ. quia optimã ptem ele
git que nõ auferetur ab ea Luc̃. x.

De eadem Sermo tertius.

Rogabat iesuz quidã phariseus vt manducaret cũ
illo. Ita scribit Luc̃. vij. Albert⁹ in. iiij. sue sum-
me dicit. q ventus aquilonis est fortissimi flat⁹
eradicans arbores z edificia fortia reijciẽs eã
abscidit pluuias et claudit pozos terre. Cuius
rõ est. qz aquilo est frigidus multũ z generatur
in loco multũ frigido z inhabitabili. qz ibi nul-
lus ꝓpter frigiditatẽ potest habitare. Sed ecõ-
tra ventus meridionalis est calidus: et pluuia-
rũ multiplicatiu⁹. qz aperit pozos terre. Dic q
materia p̃t eleuari z in pluuiã ꝓuerti. et sic põt
terrã fecũdare vt dic̃ Auicẽna. in li. de elemen-
tis. Spũaliter ꝓ aquilonẽ intelligit diabolus ꝺ
quo dr̃. Jere. j. Ab aquilone pandetur omne A
malum. qz oĩe malum peccati ab ipo ꝓcedit
Dic est fortissime nature. Juxta illud Job. xli.
Non est potestas super terrã que cõparet ei. qz
fortis est nec vllum timet ergo qñ flat ꝓtra ho-
mines qui ei nõ resistũt illos deicit in locũ lux-
urie vel peccati sicut fec̃ regi Dauid quẽ ꝓiecit
in stercus adulterij. vt br̃. ij. Regum. xi. Simili
ter Salomon quẽ iecit in amorem alienigena-
rum mulierũ. iij. Regũ. xi. Idez fecit marie ma
gda. q̃m ꝓiecit in ꝓfundũ luxurie z alioꝝ pctõ-
rũ vt ꝓueniẽter dici potuisset illud. Ps̃. lxviij.
Infixus sum in lymo ꝓfundi z non est sba. Rec-
te sicut arbor qñ a vento deijcitur que ꝑius flo
rida fuit: indispositus fit z marcescit. Abscidit e-
tiã diabolus pluuias lachrymarũ quia vbi ẽ in
mente pctm̃ criminale homo nõ potest flere ꝓ
delictis. qñ aũt flat auster hoc est gr̃a spũs san-
cti tũc multiplicantur pluuie lachrymarum. qz
dicit Leo papa in ꝑmone. ab ipo spiritusancto.
sunt lachryme penitentiũ. qõ patuit in Dauid.
q̃a flatus spũ sancto vberrime fleuit ꝓ peccat⁹.
Juxta illud Ps̃. vi. Lauabo per singulas no-
ctes lectũ meũ lachrymis meis stratũ meuz ri-
gabo. Jo dic̃ alibi. Flauit spũs eius z fluẽt aq̃.
Idẽ patet de maria magda. q̃ in pctõ fuit tã fri
gida. q deflere nõ potuit: qñ ãt in ea flauit gr̃a
spũssancti vberrimas lachrymas effudit. Jo
canit eccl̃ia hodie dicens. Flauit auster z fuga-
uit aquilonẽ qñ lauit coz marie penitent⁹ ymbze
spũssancti. z hoc pz in euangelio hodierno. In
quo q̃dem ꝑncipl̃r. iiij. describũt. ꝺo xp̃i a pha
risco inuitatio. ibi. rogabat Jesum. Secõdo pcti a
maria deploratio. ibi. et ecce ml̃ier. Tertio pha
risei ꝓtra xp̃m murmuratio. ibi. videns autem.
Quarto ml̃ier⁹ penitẽtis excusatio. ibi. rñdens
iesus. De ꝓmo est notãdum q sapiẽtes hoies
medicos fideles z mgr̃os ꝓsueuerũt ml̃tipl̃r ho B
norare Jã eis reuerẽter inclinãdo z salutando
z a via corã eis declinãdo. z qñq; ipos ad men-
sas inuitãdo qz p̃cipiẽ hoc a spũsancto ꝓ os sa-
pientis Eccl̃i. xxxviij. Honora medicũ ꝓpt necc̃i
tatem corporis tui. etenim illum creauit altissi-
mus. Ita refert Josephus de seipso in cronicis

q̄ quodam tpe Vespasianus accepta licentia a Tyberio in Judeam que romano rebellauerat imperio est ꝓuectus ad quandam ciuitatem nomine Jonapam i qua Josephꝰ erat p̄nceps pr̄i mitus est aggressus. q̄m cum lucratus esset. venit ad ip̄m Josephus dicens Impator romanꝰ interijt ⁊ senatus te in impatorem elegit. et cuꝫ sic loqueretur venerunt legati romanorum ip̄m q̄s in imperium sublimatum asserunt. et eum romam deducunt. et ille reliquit titum filiuꝫ suum in obsidione hierlm. Audiens aūt Titus patrē sublimatū in infirmitatē cecidit quia cū curatus esset per Josephū ip̄m inuitauit ⁊ in suam amiciam recepit. ⁊ omnes ꝓpter ip̄m honorauit q̄ cū eo venerūt. Ita etiam fecit p̄nceps ille pharisеorum Symon quē xp̄s summus medicus a lepra curauit. Ideo volens facere sibi retributi onē ⁊ bonorem ip̄m inuitauit. fm q̄ dicit euangeliū: rogabat Jesum quidaꝫ pharisеus scꝫ Symon leprosus. qui licet fuerat mundatus tamē vt ait Jero. Adhuc retinuit nomē vt diceretur leprosus hic ꝓpter beneficia sibi exhibita rogabat iesum vt manducaret cum illo. et ille ingressꝰ domū pharisei discubuit. Querit h̄ Hlo.

¶ Quare dominus rogari voluit cum tamen ad Zacheum seipsum inuitauit dicens. Luce. xix. Zachee festinās descende. Rn̄detur q̄ fideles medici ceteris paribus potius infirmos visitāt q̄ sanos. quia nō est opus valentib⁹ medicus. sed male habentibus Math̄. ix. Sed q̄ Symō reputauit se sanū Zacheus aūt estimabat se infirmū. iō nō rogatus venit ad ip̄m: et ip̄e fec̄ ei ꝙuiuiū. Sic xp̄s multotiēs venit ad nos nō rogatus q̄ sumope scit salutē hoim. Jō dic̄ Apocalip. iij. Ego sto ad ostiū ⁊ pulso. scꝫ per infirmitates ⁊ āmonitiones. Si quis mihi apparuerit intrabo ⁊ cenabo cum illo. et nos debemus ei apperire dicētes ingredere benedicte dn̄e q̄d fozis stas Gen̄. xxiiij. et hoc quo ad primum.

D Quantum ad secundum est notandum Aristi. p̄mo metheroꝝ dicit. Q̄ fontes vel fluuij sic generantur. Naꝫ q̄ñq̄ terra est pozosa: in quibus pozis sunt vapoꝛ ⁊ aer qui ꝓpter frigiditatē terre ꝙuertuntur in aquam. quo facto intrat alius vapoꝛ ⁊ aer ne remaneat vacuū q̄ ⁊ natura nō pmittit. ⁊ sic iterū in aquā ꝙuertūtur. ⁊ sic deinceps. Inueniens autem illa aqua exitum p meatus ⁊ si est magna dicitur fluuius. si parua tūc fons appellatur. Ita etiam generaliter aq̄ contritionis in homine peccatoze. Nam malus homo ē vtiq̄ aliquo modo pozosus: hoc ē hꝫ vtiq̄ aliquid boni. quia fm Aristo. iiij. Ethicoꝝ. Purum malum seip̄m destruit. q̄d probatur exemplo de Maria magda. que fuit mala quo ad statum culpe. Sicut tangit euangelista dicens. Ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. ⁊ vt volunt doctozes: etiam foznicaria vt supra fmone. j. Sicut exhibuistis membza primo. Idem ꝓbatur in exemplo Legiē q̄ fuit q̄dam mgr̄ nomine Johes de flandria. ⁊ sacre theologie pzofessoz. Hic predicauit Parisius eā foze carnē corruptā qui fuit cōpulsus p mgr̄os tanq̄ eroneū reuocare. ⁊ nō mirū q̄ fuit talis q̄ habuit occasiones ip̄am incitandi. Nam fuit pulcra de qua dicit Sap̄. Circulus aureus in manu⁹ suis mulier pulchra ⁊ fatua Fuit ⁊ diues ⁊ abūdans que abundantia occasio peccati est. fm illud Ezech̄. xvi. Hec fuit iniquitas sodome sozoris tue saturitas panis ⁊ abūdantia vini Fuit ⁊ ociosa q̄ etiā est occasio pctoꝝ. Jō sequitur. Ezech̄. ibidem. Ocium ip̄ius ⁊ filiarū. Et q̄uis ip̄a fuit mala fm Gregl. vniuersis vicijs plena tamē habuit aliquid boni. et hoc fuit q̄ sequit vt cognouit q̄ Jesus accubuit in domo pharisei attulit alabastrum q̄ fm Jñ. libzo. xvi. c. v. Est genus marmozis in quo vnguēta seruāntur diucius incozrupta. et hoc genus lapidis Jo portaē q̄ fm dyascoꝝ dicitur valere ad amiciciam obtinendam. Sic ip̄a per hoc designans q̄ amiciciam christi voluit obtinere. hoc autem alabastrū impleuit p̄cioso vnguēto. quasi dicens. Scio q̄ habet pedes immūdos quia vadit discalciatus ⁊ habet pedes scissos a vento. Ideo vnge eos vt citius ad pietatem moueas. Et q̄ ita fuit pozosa habens in se illud bonū. Jo ꝙ ritussanctus generauit ymbzem fontem q̄ lacrymarum quo etiam pedes Jhesu lauaret. Q̄ figuratum est Gen̄. ij. vbi legitur. q̄ fons ascendebat de terra irrigans vniuersam terre superficiē Et est notandum. q̄ maria magdalena multuz p̄ciosioza fercula ad ꝙuiuiū portabat q̄m pharisеus. Nam a pharisеo est inuitatus marie fercula saturatus. Primū ferculum fuit p̄pozie infirmitatis ⁊ peccatoꝝ cognitio. q̄ notatur cū dicit euangelista. vt aūt cognouit q̄ Jhesus accubuisset i domo symonis lepzosi attulit vnguē tum fm Hlo. Maria deliberauit intra se. Ecce enī tu es peccatrix immūdissima. et diu iacuisti in peccatis. vidisti Jesum intrantē in domū Symonis qui ob hoc venit peccatozes saluos facere dimittit ⁊ pctoꝛes dulciter recipit. modo obtulit se mihi certe non recedam ab eo. Sed ibo ad eum ⁊ ponā me in manus misericozdie sue. Ideo dic̄ b. Aug. Nouit q̄to mozbo labozauit ⁊ iō illū ad sanandū eē ydoneū ad quē veniebat infallibl̄r p̄sumebat. accessit immūda. et recessit purgata. accessit eg̃ ⁊ recessit sanata. Jō nos ꝓ p̄iam fragilitatē ꝙgnoscamus Non sunt illi de q̄bꝰ Bern̄. in p̄ncipio meditationū multi multa sciunt. et seip̄os nesciunt alios inspiciūt. et seip̄os

sos obliuiscũtur accedamus cum maria ad cri
stum quia nobis esse alibi malũ est. Quia dic̃ b.
Aug⁹. in li. soliloq. Scio quia maluz est pzeter te
dne. conferam me ad te vbi bene mihi sit de te.
Scdm fuit confusio que tangit̃ ibi. et stãs retro
nõ in facie. talis fuit ꝓfusio publicani Lu. xviij.
Hec ẽ ꝓfusio adducens gr̃iam z gr̃am Eccl. iiij.
Ideo super cõuiuantes ingressa est. Nec ꝓpter
hos penitere erubuit tamen indignam se consi=
derans ad pedes retro stetit. Et potuit dicere.
Hester. j. Dne deus ꝓfundoz leuare faciẽ meam
ad te qz multiplices sunt iniquitates mee. banc
erubescentiam dz hr̃e quilibet penitens qz dicit
btus Aug⁹. Laborat penitens patiendo erube
scentiam. quia magna est pena. et digna est mia
Jõ melioz est modica amaritudo in faucib⁹ q̃m
eternũ tozmentũ in viscerib⁹. Bern. in ꝓmone
Melius est nũc erubescere cozam paucis q̃ co
ram multis deo angelis z hominibus. Tertiuz
ferculum magna humiliatio que innuitur ibi. se
cus pedes nõ ad caput. Sed cur se sic humilia=
uit quia magnum pondus pctõz ipam ad t̃raz
premebat. ꝑm Matheũ euangelistã habuit sep=
tẽ demonia. et illa exibant ab ea ante pedes Je
su. Juxta illud Abacuc. iij. Egrediatur diabol⁹
ante pedes eius. considerauit enī q̃ terrena cõ
cupierat z viros incaute inspexerat iõ per peni
tentiam ꝓterens flebat vt dicit Greg⁹. in ome.
6 Considerauit etiã q̃ ante ꝓuersionem fuit tene
brosa. frigida. immũda z insipida. Lachryma
aũt est clara. humida. calida. et salsa. iõ habuit
lachrymas claras vt tenebrosam illuminaret.
Lachrymas humidas vt immũdã abluer et. ca=
lidas vt frigidam inflãmaret. salsaz vt insipidã
sale diuine sapie condiret. De his lachrymis di
cit Crisꝰ. Sicut vehemens ymber cuz ꝓrumpit
etiã fit serenitas. Sic lachrymis effusis appa=
ret trãquilitas z perit caligo. Quartũ ferculuz
fuit humilis satisfactio. cũ dicit. et capillis ter=
sit. Quia ꝑm Greg. capillos vultus exhibuerat
Sed iam capillis lachrymas tergebat. Quitũ
ferculum vehemens dñi dilectio. Cum dr̃. oscu
lata est pedes eius qz vana ozc loquẽdo pecca=
uerat z supba dixerat. ideo nũc se deuotã exhi=
bebat. fuit enī hec osculatio in signũ recõciliati
onis. quia fuit dei inimica. osculabaṫ pedes Je
su in signũ q̃ fuit deo recõciliata. illi etiam eum
osculantur qui ꝓpus inimici effecti. postmodũ p
penitentiam sunt ad pacem reducti. Se xtuz fer
culum fuit inenarrabilis eleuatio. cum sb̃ditur
et vnguẽto vngebat. qz multotiens se in cozpo=
re inũxit. Ideo illud nũc deo exhibuit. Illis fer
culis Maria xp̃m pauit licet tp̃m pharizeus in
uitauit. Ideo dicit Greg⁹. in Omelia. ad phari
sei prandium dominus discumbebat. et aput pe
nitentem mariam multis epulis delectabatur.
Apud phariseum veritas pascebatur foris. sed
aput peccatricem conuersam intus pascebatur
Sed modo nostre matrone seipas magnifican=
tes habent alium modũ confitendi. veniunt enī
sine matura deliberatione. et quasi cũ risu. nec
verecundantur cum veniunt ad sacerdotez. nõ
se humiliant. Sed lateri suo se associant ac si fa
bularentur. [illegible] hoc ad secundum. Ad tertiũ po=
nitur inuitationis murmuratio. cuz additur vi
dens aũt pharisseus qui vocauit eum ait intra
se. hic si esset ꝓpheta tc̃. habuit enim phari b
seus similitudinem capze. De qua dicit Plin⁹.
in speculo naturali que vultum habet placiduz
humanum z amabilem. Sed intus mozdentem
quia semper homini insidiaṫ vt ipsum perimat:
et occidat. Ita ipse christo in apparentia placi
dum z amabilem faciebat. interius autez stimu
lum detractionis. quia ipsum arguebat. Scdm
qd̃ dicit euangelista. ait intra se. Si hic esset ꝓ=
pheta: sciret vtiq; q̃ et qualis tc̃. quasi diceret.
Ignarus est. Nescicns eam esse peccatricem. q̃
tamen est publica meretrix. Et eius peccatum
tota ciuitas cognoscit. Ideo dicit Augustinus.
O pharisee domini inuitatoz et irrisoz. quanta
tua presumptio: que reficiendum inficit. non re
spiciens Marie amaritudinem que multo ex=
cellentius te eundum pascebat. Contra hunc
etiam inuehitur. q̃ huius mulieris minime efflu
unt illi oculi lachrymas qui quondaz effluebãt
lasciuijs. et nunc conuertuntur ad fletum. Qui
quondam ad luxuriam. olym capillos compo=
suerat ad decozem varijs ligaturis aptauerat.
vt intuentium prouocaret affectus. Sed ecce
spargit eas vndiq; ac perfudit. et capillis lacry
mas tergit quos in capite delinire solebat vn=
guẽtis. hec ille. // Quantum ad quartum poni
tur mulieris excusatio cum dicit euãgelista. Re
spondens Jhesus scilicet ad cogitationem vt se
plus quam prophetam ostendit dicens. Symõ
habeo tibi aliquid dicere ait Ille. magister dic.
Et dixit dominus. Duo debitozes erant cuidã
feneratozi. id est vsurario. Iste feneratoz secun
dum Glosam significat christum qui in baptis=
mo gratiam dat. In iudicio autem requirit eaz
tanquam soztem. et bona opera vltra soztem
Ille etiam pro culpa mortali in hac vita perpe
trata: et non deleta exigit penam eternam. Isti
ergo feneratozi debemus quicquid sum⁹. ꝑma.
Petri. primo. Empti enim estis precio magno.
Secundo quicquid habemus. secundum illud.
prima Chozinthiozum. quarto. Quid habes
q̃ non accepisti. Si accepisti quid gloziaris: q̃=
si non acceperis. Ideo sequitur vnus debebat
denarios quingẽtos. z r̃cat mariã magdalenaz

que duplo plus peccauit q̄ Symon quia scilicz quiq̄ginta est ꝓportio de duplo ad quingenta. Ideo dicit alius scz Symon debebat quingentos denarios. Non habentes ergo vnde redderent donauit vtrisq; scz debitoribus quia peccatores nō habent vnde deo reddant cum gratiā dei amiserūt ꝛ consequēter omnia bona que ad vsum debitum receperunt: possunt enī etiā peccare per se sed nō de peccatis per se resurgere vt innuit ps̄. lxxvij. Homo est spūs vadens scz in peccatum. et nō rediens scz per se de peccato. Jō oportet ꝙcurrere misericordem dei donationē qđ innuit hic. Donauit vtrisq;. i. misericorditer dimisit. Quis ergo eū plus diligit. hoc est diligere debet. Rñs Symon dixit Estimo q; is cui plus donauit. at ille rñdit. Recte iudicasti. q. d. bene rñdisti q; Maria plus me diligit q̄ tu quia illi plura peccata indulgeo Hre. in Omel'. cū sua snīa phariseus ꝙincit̄ funē portat cum quo ligatur plus tenebatur peccatrix diligere ex dimisso: plus aūt phariseus ex cōmisso. qz sibi cōmissa erat maior ꝙscia legis. oīes aūt homines tenentur deū diligere ex dimisso. ex quo oēs peccauerunt et egent gratia dei. ad Rom. iij. Saltem omnes predestinati, similiter ex cōmisso quia commisit vnicuiq; quinq; talenta. Math̄. xxv. Et sequitur conuersus dñs ad mulierem dixit Symoni: vides hanc mulierem. q̄si d. corpe consideras: si nō corde. ꝛ redarguit ip
J sum ex triplici defectu pietatis dicēs. Intraui in domū tuaz sicut humilis ad detractorē aq̄m pedibus meis qui erant fessi non dedisti. hec autem lacrymis rigauit pedes meos ꝛ capillis suis tersit. q. d. sic te in ope pietatis excellit. Secundo redarguit eum ex defectu charitatis dicens. Osculum mihi nō dedisti qđ est amicicie signū. hec aūt ex quo hoc est a tempore in quo sedi non cessauit osculari pedes meos. Tertio redarguit eum ex defectu mie dicēs. Oleo caput meum nō vnxisti: pedes meos illa vnxit. ꝓptera. i. ꝓpter opa que mihi exhibuit. ꝛ quia se humilem ꝛ contritam ostendit remittūtur. id ē dimissa ei ostenduntur peccata multa quoniam dilexit multum. i. ostendit dilectionis signa mlta. Qui aūt minus dimittit̄. i. Symoni minus diligit q̄ maria. dixit aūt ad illam. Remittūtur tibi peccata tua. Super quo dicit Jero. ad rusticum monachū. Meretrix pedes saluatoris lauat. et crine detergit. ꝛ in typo ecclesie meretur audire. Dimittūtur tibi peccata tua. Phariseī superbia ac iustīcia perijt publicani humilitas confessionem petijt. hec ille. Et ceperunt qui simul accūbebāt dicere intra se: quis est hic. qui etiaz peccata dimittit. quia ignorabant ipm eē verum deum. sed solum purum hominez iudicabant. Ideo dixit ad mulierem. Fides tua scz caritate fundata ꝛ firmata: te saluam fecit. vade i pace Rogemus.

De sancto Jacobo Sermo p̄mus.

Accessit ad ihesuz mater filiorum zebedei cum filijs suis. et petens aliquid ab eo Mat. xx. Di- B cunt naturales. q; arbores que non mouentur per ventum non faciunt fructum qui ad mensas possunt portari dominorum honorabiliter. Q̄z ſm plini. in spec̄. histo. Arbores non mote vento illo anno reddūtur penitus infecunde. Sz eo anno quo multi perflauerint venti fertilitas mlta arbores comitat̄. Cuius rō est: quia ventis q̄tiuntur. per quā concussionem fertiles reddunt. Moraliter per arbores intelligūtur homines. Juxta illud Innocencij li. de vilitate conditionis humane. li. j. vbi dicitur. hō est quedam arbor puersa: cuius radices sunt crines trūcus ē caput cū collo. stipes. pectus cū aluo. rami sunt palme cū tibeis. frondes digiti sunt cū articulis hec ille. Mar. viij. Videbo homines vt arbores bic arbor nō facit fructū eterni regni meritorijū nisi quaciat̄ vēto tribulationis ꝛ passionis. ſm qđ dicit b. Aug⁹. Nequaq; ad regnū celoz puenire se iudicet. qui hic in arena tribulata turbedie nō conditur tribulatione. nec mēbra xp̄i se iudicent q̄ caput suū spinis coronatū in passionib⁹ non secuntur. Cui consonat Actuū. xiiij. ꝓ multas tribulatiōes optet nos intrare in regnū celoz. qđ figurat̄ Exodi. j. vbi legit̄. q; filij israel anteq; intrarēt in terrā ꝓmissionis multipliciter fuerūt tribulati a pharaone in egipto. Et hoc cōsiderabant glīosi apli ꝛ ꝓncipes terre Jacobus ꝛ Johes. Sed adhuc carnales petebant q; regno. anteq; paterentur ꝛ ventis tribulationū quaterentur. Ideo rñsum est eis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem rē. q̄si diceret Per calicem passionis peruenitis ad gaudiū celestis regionis. Et hoc dicit euangelium in quo ꝓncipaliter tria describuntur. Primo in discreta petitionis ꝓpositio. ibi. Accessit ad Jesum. Secundo illius digna reprehensio. ibi. nescitis. Tertio quibus regnum celoz̄ paratur ostensio. ibi. sedere autem. De primo est notandum ſm Aristo. j. de aīalibus duplicia sunt aīalia. aliqua diligunt societatem. vt sunt cerui et oues. De ceruis dicit Jsi. li. xij. quando trāseunt flumina simul solent ire ꝛ natare. et vt fertur meris eoz se imponūt De ouibus dicit Aristo. octauo libro de aīalibus si remanserit vna sola

et fuerit impregnata facto tonitru abhorrz fo-
sitan p timore. Jō bonū est vt in vnū congregant
Econtra sunt animalia alia q̄ societatē nō dili-
gūt sicut sunt aquile z solitarie esse volunt et re
gnare vt regine. Ita etiam moraliter discipu-
li christi fuerunt duplices. Aliqui diligebant so
cietatem. et tā q̄ oues timorose simul manebāt.
quales fuerunt illi. de quibus euangelium dicit
audientes. x. indignati sunt de duobus fratrib⁹
Illi etiā post passionez christi erant congregati
ꝓpter metum iudeoꝝ vt habetur Joh. xx. Alij
aūt vt Jacobus z Johes velud aquile societa-
tem fugiebant. et bene cōparantur aquilis. q̄ sic
aquile alti⁹ ceteris auibus volant z maiorē so-
nū faciunt in volatu. Sic illi duo discipuli Jaco
bus z Johes altius volauerūt in doctrina. Si
cut canitur de Johe. Volat auis sine meta. Et
de Jacobo dicit Beda sup Johem q̄ tam alte
intonuit q̄ si aliquantulum altius intonuisset.
totus mundus eum capere nō potuisset. Jō dr̄
filius tonitrui rōne sonorose predicationis qua
malos terrebat. pigros excitabat. oīes altitu-
dine sua in admirationē q̄uertebat. et ideo dici
tur Jacobus maior. Idcirco etiam more aḋla-
rū volebant soli cū christo regnare. nec cū alijs
br̄e societatē. patet ex illo qō Mr̄. viij. legitur
q̄ Johes z Jacobus filij zebedei accesserūt ad
Jesum dicentes. Mgr̄ volumus quodcūq; pe-
tierimus facias nobis. ꝺbus dixit quid vultis
vt faciam vobis. et dixerunt da nobis vt vnus
ad dexterā tuam. et alius ad sinistram tuā sede-
amus in gloria tua. quia audierunt pauloante.
q̄ vellet pati z tertia die resurgere z ip̄m crede-
bant post mortē regnaturū hic. Ideo cupientes
prē ceteris ei esse collaterales informauerūt de
petitione matrē vt p eis intercederet. Ideo dic̄
euangelium. accessit ad Jesum mater filioꝝ ze-
bedei cum filijs suis. et hec fuit Maria salome
que vt ait Crisᵹ. Reliquit virū zebedeum ꝓpter
amorem castitatis. Et cum accessisset ad eū pri-
mus adorauit anteq̄ petitionē ꝓposuit. q̄ mo-
ris apud antiquos erat q̄ quando aliqs ad q̄-
sonam nobilem venit. p aliquibus petendis pri
us ei reuerentiā exhibuit cadens in terram. Si
cut legitur. j. Reg. xxv. Q̄ prudens abigayl ve
niēs ad regē Dauid petitura. p Nabal viro suo
anteq̄ ꝓposuit petitionē surrexit z adorauit. p-
na in terra dicens. Ecce famula tua sit in ancil-
lam vt lauet pedes ſuoꝝ dñi mei. Quo facto. p
posuit petitionē. Ita fecit hic mater filioꝝ zebe
dei que ip̄m prius humiliter adorauit. vt ipsam
citius exaudiret et postea petiuit. Jō sequitur.
et petens aliq̄d ab eo. Sed quia diuicie z bono
res mundi nihil sunt. et adducent ad nihiluz. ip
sa autem petiuit aliquid vt dicit euangeliū Jo-
hannis Crisᵹ. super Math̄. Non dicemus q̄ re
cte peteret hec mulier. sed dicemus q̄ non ter-
rena: sed celestia filijs suis optabat. Non enim
fecit sicut cetere matres que corpora natorum
suorum amant. animas autem condēnant desi-
derant illos valere in hoc seculo vt ostendāt q̄
corporum sunt parentes non animarum. Et sc̄
dit. Estimo aūt q̄ hi fratres cum audissent dñz
de passione z resurrectione sua loquentem cepe
runt dicere eum esse regem vt fideles. Ecce rex
celestis ibit ad regna tartarea vt regem mortis
destruat. cum aūt victima fuerit consummata.
quid aliud restat nisi regis gloria sb̄sequat̄. Er-
go quid faciemus fratres qui non possumus re
gni ip̄ius esse participes scimus quia inuidus ñ
est: quia enī se donauit hominibus qm̄ regni so-
cietatem dabit petentibus se. Negligentia rep̄-
henduntur vt dantis minima nō dubitentur. iō
sb̄miserunt matrem que si reprehensibilis inue
niretur citius veniam meretur. Ipe sexus muli
ebris excusat errorem. hec ille. Sed d. tñ dictū
est supra q̄ discipuli per se ad ip̄m accessissent.
Hic aūt dr̄ q̄ matrē sb̄misissent: ergo contrarie
tas. Ad hoc rñdit Aug⁹. in li. de concordia eua
gelioꝝ q̄ mr̄ ex consilio filioꝝ accessit. et volū
tatem ip̄orum ad ip̄m detulit. Et dicit regla iu-
ris. ex̄ de regu. iur̄. li. vi. c. qui facit. Qui aliq̄d
per alium facit est ac si faceret per seipm. Ideo
dicit Marcus eos ad x̄pm accessisse quā q̄ mat̄
in veritate accessit. et nō ip̄i: timebantq; ne alī-
os discipulos scandalizarent. Tum quia p ma-
trem citius impetrarent. Tum ne notam ambi
tionis incurrerent. Ideo accessit mater dicens
illi. Dic vt sedeant hi duo filij mei. i. vt collate-
rales. et maiores sint. vnus ad dexteram tuaz
et alius ad sinisteram tuam in regno tuo. hic di
cit Glosa. Bonū desiderium sm̄ q̄siderata peti
tio. et iō nō ꝓpositū. non voluntas culpat̄. Sz
ignorantia. Si impetrare nō debet simplicitas
tamen non meretur confundi. quia omnis mat̄
desiderat filijs suis tria scilicet quietem. diui-
tias z honorem. q̄ patet in Rebecca Geneſis.
xxvij. Que diligenter laborauit vt filius eius
Jacob primogenita optineret. Idē patet ō ber
sabee. tertij. Regum. primo. Ubi sic legitur se-
nescente Dauid filius eius Adonias surrexit
viuente patre dicens. Ecce regnabo post patrē
Quod audiens mater Salomonis predicta ac-
cessit ad regem Dauid. et procidit ante ip̄m re-
uerentiam sibi exhibendo. Cui rex. quid vis in-
quit. Ad quez illa. Dñe mi rex. Tu iurasti mihi
per dominum deum tuuz. q̄ Salomon filius tu
us regnaret post te. et ipse sederet in solio tuo.
Et nunc regnat Adonias te ignorante. Ad te
tamen adhuc respiciunt oculi omniū ex israbel

Sermo.

et eligere poteris quē volueris qui regnet post te. Et sic Salomon peticionibus matris regnauit post patrē. Ita fecit hic fidelis mater filioꝝ zebedei que petiuit eis requiem cum dixit. Dic vt hi duo filij mei: honorē cū addidit vnꝰ ad dexteram tē. Diuicias cum subiūgit in regno tuo Et q̄uis xp̄s petitionē ip̄ius protunc non exaudiuerit tamē post mortem filioꝝ exaudiuit. Nā Per sinistram vita presens. per dexteram vita eterna designatur. Sedent igitur a sinistris dei quia eoꝝ corpa in presenti vita multaz habent gloziam z honorē. Quia de sancto Jacobo exponitur illud Ysa. xi. Ip̄m gentes deprecabuntur et erit sepulchrū eius gloziosum. Cuius nāq̄ sancti: corpus z sepulchrū ita frequētius visitatur z deuocius honorat sicut sancti Jacobi qui suis peregrinis z corpus ip̄ius visitantibus tam sedule subuenit z succurrit Sic de hoc refert Hugo de sancto victore. Qz cuidam peregrino ad sanctū Jacobū pergenti diabolus in specie ip̄ius apparuit. et de presenti vite miseria plurima cōmemorans. felicem se esse si ob amorem z honorem ip̄ius se necaret. et ille mox gladium arripuit z protinus se occidit. et cū ille in cuius domo hospitatus fuerat suspectus haberetur z mori plurimū formidaret. continuo qui mortuus fuerat surrexit asserens q̄ dū demon qui mortē suaserat ad supplicium ip̄m duxisset. Beatus Jacobus mox cucurrit z ereptum ad tronū iudicis deduxit. et accusantibus demonibus vt vite restitueretur obtinuit. Hec ille. Sedent ctiā nūc a dextris dei. quia anime eoꝝ i celo beatificantur. Ita vt quilibet illoꝝ dicere p̄t illud. p̄s. cxxxi. Hec requies mea in seculū seculi. hic habitabo qm̄ elegi eam. Etiā plus dūs eis tribuit q̄ mat petijt. Rogauit vt vnꝰ ad dexterā z alius ad sinistram sederet. Ideo eazum corpa tanta gloria illustrantur. Et aīe eoruz in dextera dñi. diuino perfruūtur honore z visiōe et hoc quo ad p̄mū. Quantum ad scām est notandum dicit cōmentator li. de impressione aeris q̄ serenitatem multā diurni aeris mlta tenebrositas. et caligo noctis comitatur. Et rōnem ponit sontinus in descriptione vniuersi quia diei serene z calide. mox succedit frigida ex natura qđ quidem frigus est causa noctis tenebrose Sic spūaliter post serenitatem, psperitatis z honoris huius mūdi vt frequēter secūtur tenebre noctis z caligo sempiterna. qz dicit Orig. tādē diabolus hoiem illa q̄at quē diu in honoris appetitu temptat Qđ patuit de Salomone ỏ quo legit. iij. Regū. x. Qz tam magnā, psperitatē habuit q̄ argentum tempore ip̄ius in tanta erat abundantia in q̄ta lapides. et tantum honorez habuit. vt omnes reges a longinquis partibus venirent. et regina saba videre eius honorem. Sed illa prosperitas z honor excellens ip̄sum intantum cor eius peruerterat q̄ ydolatra est effectus sequens deos alienos propter amorez mulierum. vt habetur. iij. Regum. xi. Et nunc fortassis hunc honorez secute sunt tenebre sempiterne. Ideo petiuit beatus Aug⁹. libro. viij. confessionū dicens. Peto domine omnis honoris mundani facias me expertem. et fac me tue gratie coheredem. Idcirco q̄ apostoli credentes cum iudeis christum temporaliter regnaꝝ fm quosdam. petebant honorem humanum: et mundanū. fm Crisē. Qz audierunt q̄ super. xij. tronos sedere deberent cū dño. quare p̄matum cathedre petebant accipere. Timebant eni p̄trum sibi preferri. Ideo xp̄s qui est cognitor occultoꝝ nō ad verba matris intercedentis Sed ad cordilia eoꝝ dixit. Nescitis quid petatis. q. d. petitis q̄ honore mūdano vt tpaliter mecū regnetis. Sz hūc debetis merito fugere. an nesciatis q̄ primatus vt honor desiderantem se fugit. et deserat et fugientez comitetur. fm Crisost. Recte enim sicut vmbra que insequentem se fugit. insequitur autem fugientem. Et est sciendum q̄ hec petitio est reprehensibilis in multis Primo in ordine in quo erat puersitas. qz ante meritū petebat premiuz cum tñ fm Aristo. iiij. Eth. honor premiū sit virtutis. Ideo dixit eis Nescitis quid petatis. q. d. fm Glosam. Sedez glorie petitis q̄ nondum meruistis. delectat cursum bonoris qđ nondum exercuerunt via laboris. Nam sicut legitur in gestis roma. Ille qui i bello vicit hostes z virtuose egit triplicez bonorem habuit. Primus fuit q̄ clipeum rotundum quo hostes vicit habuit super caput eius. z omnis populus sibi cum letitia obuiaret Secundo honor qui fuit sibi exhibitus. q̄ omnes captiui liberi dimittebantur. et currum eius post tergum ligatis manibus z pedibus sequebatur. Tertius honor q̄ victor indutus tunica Jouis rubea sedebat in curru quem trahebant quattuor equi albi. et sic intrauit ciuitatem. et hūc honorem nullus habuit nisi victor inimicorum ex titisset. Sic apostoli non potuerunt habere honorem nisi subirent laborem. Superatis autem diabolo z tyrānis his honoribus sunt honorati. vt patz de hodierno ap̄lo. qui hoc triplici honore honoratus est. Nam clipeus rotundus depingitur quasi diadema super eius caput ymaginis in signū q̄ viriliter hostes suos superauit Et hoc habet ortum a victoribus romanis. q̄ tales clipei super capita ymaginū depingūtur. Ip̄i aūt ap̄lo cūctus pp̄lus hodie obuiat cū laudib⁹ z honore ita vt cōpetit sibi illđ p̄s. cxxviij Nimis honorati sunt amici tui de⁹ tē. Secūdo

bonorauit eum dñs. ⁊ propter suã victoriã om
nes captiui de quibus rogat libere dimittãtur.
E Refert vincẽtꝰ in spcue. hist. li. xxvij. c. xxxj.
Qꝫ temporibus Alphunsi regis hispanie vigin
ti viri christiani: quoꝝ vnus erat sacerdos a sa
racenis capti sunt. ⁊ vbe cesar augusti in car
cere tenebroso inclusi. diuersoꝝ generꝝ nexibꝰ
ligati. qui cũ deo inspirante monitu presbyteri
beatũ iacobum inuocauerunt. in obscuro car=
cere sic eos alloquẽs refulsit. ecce assum quem
vocastis. Ille autem ad pedes prociderunt so=
lutis lorꝫ que in pedibus habebant. Tunc suf
fuso eius virtutis vnguento. eoꝝ vincula ꝓfre
git. ⁊ ad portas ciuitatis eo duce peruenerunt
eosꝫ ad quoddam castellum christianoꝝ detu
lit. Sic visibiliter celos ascendit. Ad idem re=
citat Jacobꝰ ianuẽs. Qꝫ quidã mercator a quo
dã tyrãno spoliatꝰ iniuste. ⁊ in custodia teneba
tur. Qui deuote sanctũ iacobum in suum auxi=
lium inuocauit. Cui vigilantibus custodibꝰ ap
paruit. ⁊ ad turris summitatẽ perduxit. Statiꝫ
qꝫ turris adeo se inclinauit ꝙ ipsius sumitas e=
qualis terre fuit. de qua sine saltu descendens.
solutus recessit. quem custodes insequentes li=
cet iuxta euꝫ pergerent. tñ ipsum videre nõ po=
terant. ¶ Tertio ipsuꝫ bonorauit. qz tunc idu
tus tunica rubea passionis. sedens in curru sui
corꝓris. quem trabebãt quattuor albi equi. s.
cordis puritas. virginalis integritas. obedien
tie promptus. ⁊ dilectionis vnitas. His eqs bo=
die ducꝰ est quo ad aiam in celestis prie ciuita
tem. Ita vt bene dicere posset illud pſ. cxxj.
In domũ domini ibimꝰ: letantes. ¶ Scdo hec
petitio fuit reprehensibilis in intẽtione in qua
erat carnalitas. qz reputabãt se ex sola cogna=
tione ius regni obtinere: qđ tñ nõ ẽ. Qz dicitur
Math. viij. Amẽ dico vobis ꝙ multi venient
ab oriente ⁊ occidẽte. ⁊ regnabũt cũ abrahã.
Isaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. Filij aũt regni e=
icient foras. ⁊ Math. xxj. Auferet a vobis re=
gnũ ⁊ dabit genti faciẽti fructꝰ eius. Ideo dixit
nescitis qđ petatis: q. d. Desideratis ꝙ debeo
vobis dare regnũ meuꝫ. qz estis mei cõsobrini:
Sed scire debetis qz regnũ non datur ratione
parentele. Sed datur merentibꝰ virtutuꝫ exer
cito vel passionis merito. Ideo potestis bibere
calicẽ quẽ ego bibiturus sum. q. d. Ego p igno=
miniaꝫ passionis intraturus sum in gloriam re
surrectionis. Juxta illud Luc. xxiiij. Nõne hec
oportuit pati christũ ⁊ ita intrare i gloriã suã?
Si vultis ꝓregnare: cõpati etiã nolite recusare
Quia dicit Petrꝰ damiani. Per bellũ quenitur
ad pacẽ. p laborẽ transitur ad requiẽ. Non em̃
est sine pugna victoria. nec absqꝫ victoria pue=
nitur ad coronaꝫ. Hꝫ illud est cõtra multos in
hoc mundo boies delicioſos. qui nihil volunt
pati in hoc mũdo. neqꝫ in ieiunijs. neqꝫ in casti
gationibꝰ corporis. sed semper pleni esse. ⁊ in le
ctis mollibꝰ dormire. Hꝫ audiãt tales beatum
Hiero. dicentem. Vis regnare cum christo? Pi
dñm christũ oportuit pati ⁊ ita intrare in glori
am suã. quã fiduciã nos habemꝰ intrare sine la=
bore. O quã stulti sumꝰ volumꝰ hic gaudere cũ
seculo. ⁊ postea regnare cũ christo. Nudꝰ dñs
ingreditur. seruus supfluitate. O miserrimꝰ ve
stibꝰ. auro ⁊ gẽmis intrabit. ille ieiunijs. iste cra
pula ⁊ luxuria plenꝰ. Ille in cruce pro nobis
moriens. Iste in lecto precioso ⁊ delatato dor=
miens. hec ille. Audientes aũt hij duo apli. Qꝫ
absqꝫ passione nõ possent cũ xpo regnare. inter
rogante ipsoꝝ an possunt bibere calicẽ passiõis
Dicunt ei. possumus. Sed ſm glo. loquuntur
sicut inexperti fragilitatis ꝓprie. quã fugiẽtes
a dño oñderunt. Sic hr̃ Math. xxvj. Pelicto
eo omnes fugierũt. quia inexpertis nõ apparꝫ
terribile. qđ expertis necessarium est timere.
Confirmauit tñ dominꝰ verbũ eorum dicens.
Calicem. i. martirium bibetis. q. d. Tu iacobe
gladio moriendo. Tu vero Johes in feruenti
oleo buliendo. Circa qđ vlteriꝰ notandum F
Duplex est calix dei. s. pene temporalis. ⁊ eter=
ne beatitudinis. Primũ bibit christus a tempo
re natiuitatis quo positus est a matre in pspio
ita vt dicere posset illđ pſ. lxxxvij. Qm̃ ego i la
boribꝰ sum a iuuentute mea. Duc ꝓpinauit ma
tri sue. qz statiꝫ nato filio anxia fuit ne ab hero=
de occideret fugiens in egypto Math. ij. Et p=
dito filio in templo cũ dolore ipsum quesiuit. et
sub cruce oñem passionem mentaliter sustinuit
ꝙ christus corporaliter. ita vt gladiꝰ doloris aiaꝫ
eius pertransiꝫ Luc. ij. Huc calicẽ propinauit
apostolis qui diuersa passi sunt tormẽta Juxta
illud Actu. v. Ibant apostoli gaudẽtes rc. Et
spãliter hij duo apostoli iacobꝰ ⁊ Johes. Nam
iacobꝰ ab herode est occisus. Scut pꝫ Act. xij.
Misit herodes rex manꝰ vt affligeret quos=
dam de ecclesia occidit aũt iacobũ fratreꝫ Jo
hannis gladio. Johãnes etiã a domiciano i in=
sulam patmos est relegatꝰ. Ideo dixit dominꝰ
Calicem quidem meum bibetis. Hunc etiã cali
cem propinauit martiribꝰ. De qbus dicit apo
stolus ad Hebre. xj. Sancti per fidem vicerunt
regna. Et subditur. ludibria ⁊ vbera expti sunt
alij secti sunt in occisione gladij mortui sunt
hoc ibi. ⁊ vincula ⁊ carceres lapidati sunt. Istũ
calicem propinauit confessoribꝰ. Ideo ibidem
ait apostolus. Circũierũt in melotis ⁊ pellibꝰ
caprinis. egentes angustiati. afflicti quibꝰ dig=
nus non erat mundus. Hunc propinauit vgini
bus. vt patꝫ Hiere. xlix. Ecce quibus non erat

iudicium vt biberent calicẽ. i. qui nõ meruerũt affligi. bibentes biberũt. Hunc demũqz ꝓpinauit cunctis gentib⁹. Juxta illud Hiere. xxv. Sume calicẽ vini furoris. s. afflictionis hui⁹ tẽ pozalis de manu mea ꝛ ꝓpinabis de eo cunctis gentib⁹. Et sequitur infra. Cũqz noluerint sumere calicẽ de manu tua. s. tempozalis pene Dices ad eos hec dicit dñs exercituum. bibentes bibetis. scz calicem. scilicz pene eternalis. Jdeo dic̃ Grego. in mozalib⁹. Electꝰ quisquaz vt eterna supplicia euadat. ꝛ perhẽnez gloriaz ascendat. Debet hic assiduis flagellis atteri q̃ tenus in iudicio valeat purgatꝰ inueniri. Secundus calix. est beatitudinis eternalis. ỏ quo ꝓpinat eis dulcedinẽ iocũditatis eterne. hic calix semel bibitus fac̃ obliuiſci oẽs labozes. ꝛ tristiciã ꝓteritam. Quia dicit deuotꝰ doctoz amãdus li. j. c. xiij. Tribulatio cũ ꝓsens ẽ mesticiam ꝓstat. cuz autem ꝓteriit ꝛ mestitia scilz victa fuerit. summe letificat. breuem habet amaritudinẽ. ꝛ longam consolationez. hec ille. Jbi tũc impletur illud sapientis. Date sicera merentib⁹. ꝛ vinũ. s. cõsolationis his qui mesti sunt cozde. Prouerb. xxxj. Hunc calicem biberũt hij duo apostoli iacob⁹ ꝛ iohes. qui in ebrians est ꝛ preclar⁹. ¶ Tertio fuit reprehẽsibilis hec petitio in veritate. qz estimabãt in regno christi aliquid sinistꝛ. Cum tñ omnes regni sui incole ad dexterã statuentur. Juxta illud Math. xxv. Statuet quidem oues ad dexterã hedos aũt ad sinistraz. Super quo dicit Crisꝰ. in omelia. Nescitis quid petatis. Audistis me referentem. Cũ venerit filꝰ hominis in sede maiestatis sue. ponet oues ad dexterã suã. hedos aũt ad sinistram. dicens sinistris. Discedite a me maledicti in ignem eternum. quoniaz vulti vt vnꝰ sedeat ad dexterã ꝛ alꝰ ad sinistrã. Jdeo fozsitã ꝑ mulierẽ res agebaꝫ Vidit em̃ dyabolꝰ qz per hꝰ aduersus eos agere volebat. ꝙuertit se ad ꝓsueta arma. s. ad mulierẽ. vt sicut Adam per mulierem spoliauit. Jta istos a xp̃o separaret per matrem Naz ꝛ si mater erat. tñ ꝛ mulier erat. ꝓpter qỏ ꝛ si affectꝰ ei⁹ dulcis erat quasi matris. intellectꝰ tñ ei⁹ nociuus erat q̃si muliers. Sed tñ nõ potuit per mulierẽ ꝓdicio introire in istos sanctos: exquo de muliere salus cũctoz ꝓcessit. Intelligere ergo debem⁹ vt ꝛ nos nõ aliq̃d a deo petam⁹: qỏ nos bonum esse iudicauim⁹. sed rõnẽ in ei⁹ potestatem ponam⁹ vt ꝛ illud nobis concedat. qỏ nobis expedire ipse cognoscit. hec Crisꝰ. Et hoc quo ad scõm.

¶ Quantũ ad tertium principale oñditur q̃b⁹ regnum celoꝝ paratur. cuz subditur. Sedere aũt ad dextris ꝛc. Nõ ptinet ad me vt vobis dem sedere circa me. qz nondũ estis humiliati Et adhuc carnalia sentitis. Nam in regno meo superbia non habet locũ. Cum lucifer omniuz angelozum pulcerrimus superbiens de celo est detrusus. Sicut dicitur Ezech. xxviij. Eleuasti coz tuuz in decoze tuo in tetram ꝓiecite. Quõ ergo vos de terra illic vultis per superbiã ascẽdere. Jõ dicit non ẽ meũ dare vobis superbis sicut vos adhuc estis. Sed alijs. s. humilib⁹ q̃bus paratũ est a patre meo: fm predestinatõez Vel aliter fm glo. Regnũ celoꝝ non est dantis. sed recipientis. Non em̃ est personaꝝ acceptio apud dñm. Sed quicunqz dignus est accipit qỏ persone non est paratum: sed vite. Si ita qz tales estis sicut pater parauit: tũc accipietis

Est tñ notandum q̃ regnum celoꝝ paratum ẽ quintuplicib⁹ generibus homim. Primo innocentibus tanq̃ veris heredib⁹. sicut pueri baptizatis. Qui si discesserint post baptismum statim euolant ꝛ saluant̃. insignum illi⁹ christo baptizato. vidit Joh̃. q̃ celi aperti sunt. ꝛ spiritum sanctum descendentẽ. ꝛ vox patris audita est. Hic est filius me⁹ dilect⁹ Math̃. iij. De illo etiam dicit christꝰ Math̃. vlti. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. Et de his dic̃ ps̃. xxiiij. Innocẽtes ꝛ recti adheserunt mihi. Maledicte igitur sunt omnes matres: pueros suos ante baptismũ iugulantes. ꝛ tali gloria ꝛ hereditate eos priuantes. vt sunt vgines in crimib⁹ incedentes. fornicationib⁹ aũt varijs detur pate. ꝛ meretricib⁹ per oia silate. in capite ornate crinilib⁹. in actu aũt cõpate sunt publicis meretricib⁹ Et audeo dicere q̃ deteriozes sunt meretricib⁹. que quidẽ publice peccant: ꝛ si fructum cum suis amatozib⁹ habuerint. tñ non nocant. quia nõ verecũdantur. Jste autem peccãt occulte ꝛ nolunt feciſſe. ideo fructꝰ suos strangulant ꝛ occidunt. ne eoꝝ nephas percipiatur ꝛ fortassis raro illud ꝓfitentur. vt caput tegere cogantur. tales crudeliozes sunt omnib⁹ aialibus. Que fm naturales. feras a se genitas affectione naturali diligũt. ꝛ ne ab alijs occidantur. inquantũ possunt defendunt: ꝛ nutriunt et deducunt. ꝓter scroffam que interdum fetus suos deuozat ꝛ occidit. Vt dicit Polin⁹ in li. ỏ mirab. mũdi. Et illud scripsit tanq̃ mirabile et crudele. quod est ꝓter solitum mozem aliozꝝ aialiũ fetus necare. Sed his sunt hec mulieres pessime seuiozes. Jsta caret ratione. Jlle autez decozate sunt lumine rationis quamuis ea abutuntur. Jdeo de talibus dicit sapiens. Circulus aureus in naribus mulier pulcra ꝛ fatua. Prouerbioꝝ. xj. Quia tanq̃ stultissime: pulcritudine sua abutuntur. ꝛ se in lutum luxurie vel lud sus deiciunt ꝛ prosternunt Jste etiam crimi nosiozes sunt omnibus homicidijs. qui solum

corpus occidunt: aiaz aũt occidere nõ possunt Iste aũt aiam cum corpore occidunt. ꝛ ignib⁹ eternis puniendas tradunt ꝛ transmittũt. Qõ ꝓbat Augustꝰ. de fide ad petrũ. Et ponit in Ca none de conse. dis. iiij. c. firmissime. vbi dicitur. Firmissime tene ꝙ non solum boies ratione vi gentes. vel etiam paruulos q̃ siue in vtero ma tris viuere incipiunt: ꝛ ibi moziuntur. Glosa ꝓ potagia quib⁹ ille pessime mulieres vtunt. fetũ in vtero occidentes. siue iam de matribus na tum si sine sacramẽto baptismi. qõ datur in no mine pris ꝛ filij ꝛ spũssancti. de hoc seculo tran seunt sempiterno igne puniendos. Glosa dicit. qz erunt in tenebris. nõ ꝙ pena sensus puniant sed dũtaxat damni. quẽadmodum determinat beat⁹ Thomas ī. iiij. di. j. in sol. pmi ar. similr pe. de palude idem sentit. Et subdit. Quia ꝛ si peccatũ actionis ꝓprie nullũ habent. originа lis tñ peccati damnationẽ carnali conceptione ex natiuitate traxerunt. Et plus dicit Augustꝰ. Nam in die iudicij. pueri decedẽtes sine baptis mo. vel stabunt a dextris christi vel a sinistris Non a dextris. qz sic irent ad regnum celoz. Cuius oppositũ dicit Chrisost. Joh is. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spũsancto nõ in trabit in regnũ celoz. Igitur stabunt a sinistris ꝛ consequenter ibunt in ignem eternum. quia ī vltimo iudicio via mea non signatur. hec ille. Ex qua auctozitate patet ꝙ paruuli sic decedẽ tes sine baptismo non solum puniuntur eterna liter pena damni. s. carentia visionis beatifice. Sed etiam pena sensus. Idem dicit Hugo car dinalis ꝙ puniantur diuersis tozmentis. minꝰ tamen punientur quaz illi qui peccata actualia ꝓmiserunt. quia hec est pena mitissima. vt dicit Aug. in li. de baptismo paruulozum. c. iij. Et ba betur de conse. dis. iiij. c. Regenerante. In qua mallet esse Augꝰ. pocꝰ quã non esse. Et dic ibi dem glosa. Dz pena dicitur minutissima. non ꝙ ꝙ non posset esse maioz. Sed in comparatione ad alias penas quas qui in peccato mortali de cedunt sustinebunt. Et certum est ꝙ non intelle xit de pena damni. quia illa est equalis vtrobi qz. ergo de pena intelligendum est sensus. Sz dicendum. Tamen decretalis dicit extra de ba ptismo ꝛ eius affectu in. c. Maiozes pena ozi ginalis peccati. est coeterna dei visionis care tia pena vero actualis peccati. est iehenne per petuus cruciatꝰ. Dicit Aug. de fide ad petrũ. Qz decretalis nõ intendit dicere ꝙ priuatio di uine visionis est sola pena: qua paruuli puniun tur. sine baptismo decedentes. qz penaz sensus non negat. sicut non negat penam damni in dã natis. Et hoc dicit eas subire iehenne cruciatꝰ Si tamẽ hoc intenderet decretalis. Tũc glosa illa que diceret ꝙ pena paruulozꝫ est minutissi ma. cõtradiceret textui. Sed nõ loquit glo. de pena damni. que in omnib⁹ equalis est. igit de pena sensus. Et istam penã patiuntur oms qui non fuerunt a peccato originali per baptismuz fluminis ꝛ sanguinis ꝛ flãminis liberati. Ecce ad quantã miseriã perducunt iste infelices muli eres fructꝰ vteri sui. Et si isti innocẽtes pueri q̃ peccata actualiter nõ cõmiserũt ita punientur Quãto magis ille dyabolice matres: tradunt eternis ignib⁹ cruciande. Non tñ hec dico ꝙ nõ possint de hoc grandi crimine penitere. cuz alꝫ obstaculũ ponerẽ diuine pietati. Sz motus cõpassione super inno. iugulatione paruulozꝫ. que prochdoloz bis tpib⁹ est ꝓmunis. ꝛ super dãnatione eoz hec inseruí vt videant hee mali uole quantã inhumanitatẽ exerceãt in suis pue ris vterinis. quã nõ exer ceant aialia carentia vsu rationis. Sed tñ tales mulieres volunt cõ digne penitere. Qõsulit eis papa tertiꝰ alexan der. vt intrent religionẽ in qua peccata sua ꝓ petue deplozẽt. vt hr extra de bis q̃. fi. oc. c. ve niens. Si aũt repugnante carnis fragilitate ad hoc induci non poterint: nubendi eis licentia tribuatur. quia tuciꝰ videtur vt in dño nubant vni soli ꝙ inhoneste multos admittant vt dicit idem canon allegatus. Et dr. xxxiij. q. iij. c. In adolescẽtia. Si non esset presumptio de ipsius incõtinentia. nõ daret sibi licẽtia contrahendi propter crimẽ suuz Sed tñ ipsis alia grauis pe nitentia iniungitur. que exprimit extra de bis qui fi. occi. c. intellexim⁹. vbi dicitur. Mulier que foznicata fuerit ꝛ partũ suũ viuũ occiderit decem annos debet penitere. tñ põt moderari ꝑm arbitriũ sacerdotis. hoc põt pro cozrectio ne recitari si viderit expedire. Secundo regnum celoz est paratuz panitentibus q̃uis eñ pauci sint qui in innocentia maneant baptismali. Ideo ꝑm Piero. Et ponitur de penitẽtia di. j. in. c. secunda tabula. Si quis vestem innocen tie maculauerit penitẽtie remedio potest repa rari. Ideo dicit dñs Matth. iiij. Penitentiã a gite: appropinquabit eñ regnum celoz. q. d. Quod elongatum est a vobis per peccati stulti ciam. appropinquabit per pcti pniam ac pru dentiam. Quod figuratum fuit in rege Nabu chodonosoz Danielis. iiij. Quia per suam stul ticiam ꝛ superbiam q̃ dixit. Nonne hec est ba bilon ciuitas magna. quaz ego edificaui in do mum regiam in roboze fortitudinis mee. depul sus fuit de regno suo septem mensib⁹. Sz post ea reuocatus per Danielem. ꝛ vsqz ad finem se ptem annozum egit penitentiam. ꝛ neqz panem neqz carnem comedens: neqz vinum bibens. sz legumĩbus ꝛ herbis vsus fuit. Qua penitentia

finita restitutus est in regnum suum. ⁊ nunc habet regnum cum christo sempiternum. Quod probat Aug⁹. Et ponitur in canone. xxiij. q. iiij Nabuchodo. penitentiã meruit fructuosaz. Et subdit. Nonne etiã post innumeras impietates flagellatus penituit: ⁊ regnũ ꝙ perdiderat rursum accepit? Hec ille. ¶ Ita etiam isti duo apostoli iacobus ⁊ iohannes per superbiaz qua inflati erant: super alios volentes regnare. elõgatum fuit ab eis regnuz. Quando dixit eis iehus. Sedere ad dexteram meam: ⁊ sinistrã meam. Non est meum dare vobis. s. superbis. Illis autem penitentibus petitionem impleuit. ipsosqꝫ sedere ad dexteram fecit. ⁊ ad sinistram Sicut hoc declarat sanctus Amb. dicens. Apostoli sederunt a sinistris quando officio apostolatus presiderunt. Nunc aũt sedẽt ad dextris. qꝛ de presenti visione sui conditoris letantur. quoꝝ vtrumqꝫ datuz est a christo. hec ambrosius. Vel etiam acceperunt qđ pecierunt. qꝛ regnum christi etiam vnomodo est ecclesia militans. Juxta illud Math. xiij. Exibunt angeli ⁊ separabunt malos de medio iustoꝝ ⁊c̃. Cui⁹ quidem regni sinistrum est martirium. Dexteꝝ aũt pax ⁊ tranquilitas. Jacobo venit sinistruz quia martirium pertulit Actuum. xij. Occidit herodes fratrem iohannis gladio. Johannes autem dexteꝝ tenuit. qꝛ sine martirij morte. in pace requieuit. vt habetur Johis. xxj. Sic euz volo manere donec veniam. ¶ Tertio regnuz celoꝝ paratum est pugnantibus. Juxta illud ꝙ canitur de apostolis. Estote fortes. Et hij sunt martires qꝛ pro christo paciuntur. De q̃bus dicitur Math. xj. Regnum celoꝝ vim patitur ⁊ violenti rapiunt illud. In signum illius stephanus passus a iudeis. vidit celos apertos ⁊ Jhesum stantem ⁊ expectantem. Actuum. vij Ideo dicit. Aug⁹. Et habetur in canone. xxiij. q. vj. c. omnium. Si quis fideliuz moritur i certamine. quod contra infideles geritur. celeste regnum promeretur. Illo modo beatus iacob⁹ promeruit regnum celoꝝ. qꝛ pugnauit cuz triplici hoste. s. dyabolo quem vicit per fidem. ſm illud qđ dicitur. j. Petri. v. Dyabolus tanquã leo rugiens circũit querens quẽ deuoret. cui resistite fortes in fide. Secundo pugnauit cum hermogene sortilego siue mago. quez vicit per diuinam sapientiam. Ita vt artem magicam dimitteret. ⁊ sibi in fide adhereret dicens O liberator aĩaꝝ suscipe nũc penitentẽ. quẽ hactenus sustinuisti detrahentem. Tertio pugnauit cuz herode maliuolo. quem vicit per pacientiam. qꝛ mortem ab eo paciẽter perpessus est. Ideo hodie merito est coronatus. ⁊ cum christo i trono glorie collocatus. Juxta illud Apocali. iij. Qui vicerit dabo ei sedere mecũ in trono meo. ⁊ sic nunc impletuz est qđ petiuit mater vt sederent secum in regno suo. ¶ Quarto paratũ est regnum celoꝝ pauperib⁹ tanq̃ christi imitatoribus. Jõ dicit. b. Ang. in libro solilo. Ecce domine pauperes filij tui sum⁹. ⁊ pusillus grex tuus apperi nobis ianuas tuas. Et edent pauperes ⁊ saturabuntur. ⁊ laudabunt dñm qui req̃rent eum ps̃. xxj. Scio dñe ⁊ per me fateor qm̃ soli qui cognoscũt se pauperes ditabuntur hec ille. Quia ſm Greg. xviij. mora. Cuz deest terrena substantia liberi⁹ ad patriam tendim⁹. qꝛ in via qua pondere caremus. Isto modo etiam beat⁹ iacob⁹ meruit celoꝝ regnũ. qꝛ propt̃ christum pauper fuit sequens ipsum. qꝛ legitur Math. iiij. Q. Jhesus ambulabat iuxta mare galilee. vidit iacobũ zebedei: ⁊ iohãnem fratrẽ eius in naui cũ patre eoꝝ: reficientes retia eorum. ⁊ vocauit eos. Illi aũt statim relictis retibus: ⁊ patre. secuti sunt dñm. Super quo dicit Nico. de lyra per hoc oñditur. Q. perfecti imitatores christi erant. qꝛ relictis retibus possessis: ⁊ etiã parentibus quantũ ad carnalem affectum. aĩo prompto secuti sunt eum. Ideo meruerunt audire Math. xix. Vos qui secuti estis me. sedebitis super sedes duodecim ⁊c̃. Quinto regnum celoꝝ paratum est misericordibus. Ideo dic̃ Grego nazazenus in ꝯmentario psalmoꝝ. De nulla re sic vincitur inimicus. q̃ cum misericordes sum⁹. Et subdit. In quo inuentuz fuerit opus misericordie. ⁊ si habuerit aliquid de quo in iudicio puniatur. tanq̃ vnda misericordie peccatũ extinguetur. Hec ille. Ista mia beatus iacob⁹ regnum celoꝝ meruit. Quia ſm Rabanuz super Math. Qui esurientem pane verbi reficit. ⁊ sitientem potu sapientie refrigerat. ⁊ errantem in domuz patris reuocat. innocentem protegit. infirmũ fide astruit. oppressis tribulatione subuenit compatiendo. veram misericordiam implet. Et hec omnia beat⁹ iacob⁹ excellenter adimpleuit Ut habetur in legenda.

¶ Sermo secundus.
De sancto Jacobo.

In baculo meo transiui iordanẽ istũ. ⁊ nũc cũ duabus turmis regredior Ita scribit̃ Geñ. xxxij. Dicũt nat̃ales. Jrũdo ẽ illi⁹ nat̃e qñ tp̃s yemis appro

A pinquat ad loca calida se transfert. in quo per hyemē manet. Accedēte aūt tpe veris. Iterato se transferre solet ad regiones nostras. Qz añ q̄ venit. oportet ipsam mare transire. in quo p baculo tali vtit cautela. q vna ala natat: alia p velo erigit. vt sic secure per fretum veniat. Cuz aūt ad nos peruenerit: ouificat z pducit pullos vt sic duplicato fructu: ad calidas reuertatur regiones. Spualiter aūt per irūdinē beatus apostolus iacob⁹ designatur. Recte sicut irundo est auis casta. Quia fm Aristo. li. vj. de aīa lib⁹. Nō coit in anno: neq; ouificat nisi semel. z si bis ouat. prima oua cor rūpunt propter hyemem. sed solum posteriora pplentur. z faciunt pullos. Ita beat⁹ iacob⁹ castus z mund⁹ fuit tā mundicia anime q̄ corporis. Et figurat⁹ est p tronum eburneum quez vidit Jobes i Appoc. qui erat vestitus auro. z ornatus lapide precioso. z rex sedebat super eum. Per ebur q̄d naturaliter est frigidū significatur sua castitas quā creditur a iuuentute sua conseruasse. vt dicere posset illud Thobie. iij. Mundaz seruaui aiam meam ab omni pcupiscētia. s. carnalis libidinis Vic tronus erat vestit⁹ auro caritatis erga deum z proximuz. Dō autez habuerit dilectionē erga deū patet. qz samaritani qui chr̄istum non receperunt. Jacobus z iobannes ex zelo magno quo dilexerunt voluerunt vt ignis ad modum helie descenderz de celo z cōsumeret illos tanq̄ eius contemptores. Luc. ix. Quod habuit dilectionem erga proximos pz. quia multum laborauit in domo dei. vt fideles chr̄isto vndiq; congregaret. vt pquenienter dicere posset. zelus domus tue comedit me ps̄. lxviij. Iste tronus etiā erat ornat⁹ lapidibus precios̄: virtutum. Erat em̄ ornat⁹ fide abzabam. de quo dicitur. credidit abzabam: z reputatū est ei ad iusticiā. qz ipse iacobus vocante chr̄isto credidit ei. relictis omnib⁹ secutus est eum Math. iiij. Fuit fulcit⁹ victozia iacob. qz vicit dyabolum. vt dicere possit illud Gen. xxvij. Recte vocatū est nomē ei⁹ iacob: qz supplātauit me en altera vice. Erat preditus mititate moysi. quia mitis erat reddens bona pro malis. vt patet de bernam Math. v. Diligite inimicos vestros. z benefacite bis qui vos persequuntur. Fuit stipatus sapientia salomonis. qz fuit ipse cum fratre suo. qui specialit a dño discere voluit de die iudicij z venturis Math. xxiiij. Ecce quaz bene ornatus fuit ille tron⁹. Ideo xp̄s sedebat super eum. qui in castis quiescere z mundis delectabatur cordib⁹. fm q̄ dicit Plato in phedrone. Vbi puritas z in ipsa vera diuinitas. atq; ea q̄ diuinitatis sunt approbantur. Et propter illā mundiciā z castitatē irundini cōparatur. Que fm B naturales locuz suum tenet mundum. z ad hoc instituit pullos suos stercora ejicere extra nidū Ita ipse vbicūq; predicauit loca fecit munda peccatores cōuertendo. de hominib⁹ demones expellendo. magos deuincendo. z diuinā volūtatē tanq̄ alam vnam dexteram erigendo. ratione aūt velut altera ala in hoc Jordane se regendo: z tanq̄ baculo vtendo. Et qui iuit solus ad predicandū cōpleto cursu. cum duab⁹ turmis ingressus. qz velud verbo multos premonuit seruare castitatez. vt exemplo sui martirij multos deniq; secum traxit. Sicut Josiam hermogenem. Ita vt posset dicere predicta verba thematis. In baculo meo xc̄. In quibus verb̄ a tribus cōmendatur. // Primo de actu sue acerbe penalitatis. Secdo de transitu presentis mortalitatis. Tertio de glorioso redditu eterne iocūditatis. ibi. Et nūc. // De pmo ē notan C dum. Rosa crescens inter spinas acutissimas est inter illas: quasi peregrina. nō em̄ cum illis cōicat: cū ille sunt pungentes. illa aut̄ sine stimulo iugiter perseuerat. Et q̄uis est sine stimulo. tñ a spinis pungitur. z ab eis sustinet passiones. // Mozaliter per rosaz intelligūtur viri iusti. z specialiter hic iust⁹ iacobus apostolus. Nā dicit Plini⁹ in specu. natu. li. ij. c. xix. Rosa decocta in aqua celesti vel pluuiali. oēm fluxum ex calida causa sedat. z puluis ei⁹ sedat sanguinē de narib⁹ profluentem. z desiccat pfumit q̄ putredinū humorē. Ita beat⁹ iacobus tanq̄ rosa decoct⁹ in aqua celestis sapientie z potat⁹ fm illud Eccī. xv. Aqua sapientie salutaris potauit illuz. multoz hominū sedauit fluxum peccatoz. vt patet de phileto hermogene z Josia in quib⁹ sanguinē peccatoz desiccauit. z humorem putredinū expurgauit. vt dicere possz illd Isaie. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas qz multoz hoim peccata deleuit prece sua. Et vtinā nostra deleret peccamina. sicut fecit q̄dā de quo refert iacob⁹ ianuen⁹. // Cū quidā pic- D tor: enorme peccatū z plurimū detestabile cōmisisset. z ep̄m illum absoluere timuisset. Illum cum cedula in qua scriptum hoc peccatū erat. ad sanctū iacobū misit. Cum ergo in festo eiusdem cedulam super altare posuisset. vt suis meritis peccata sua deleret exoraſſz. Cedulā post modū apperuit. z peccatum deletum inuenit. Vic m̄q̄ apostolus velut rosa: inter spinas creuit. s. pctm̄ z stimulantiū iudeoz. inter quos fuit peregrin⁹. sicut ipse depingit. cū pera z baculo: sicut solent ire peregrini. Ideo dicit in baculo meo transiui iordanē. // Circa q̄d notandū Sicut rosa exoritur primo inter spinas: tanq̄ peregrina. in suo stipite nullā cōuenientiaz cuz

eis habendo nec naturã. Ita beat⁹ iacob⁹ inter iudeos exoztus est peregrin⁹. ⁊ in baculo laboriose predicationis transiuit iozdanẽ presentis penalitatis. Et bene dicitur peregrin⁹ Quia videm⁹ q⁹ peregrini qui volũt ambulare hierusalez siue romã. oĩa pondera grauantia: ⁊ deprimentia a se deponũt. vt agiles fiant: ⁊ solũmodo necessaria secum sumũt. Sic beat⁹ iacobus tanq̃ perigrinus. volẽs ire ad celestẽ hierusalẽ omnem terrenam substantiã domi: dimisit apõ patrẽ Mathei. iiij. Cum dominus cuz vocauit cũ fratre suo carissimo iohanne. ad statuz peregrinationis. statim oĩa dimisit. s. nauem rete et patrem. secut⁹ est Jhesum. Quod tractãs Crisosto. super Math̃. dicẽs. Tria sunt que relinquere debent qui ad christum voluerint ire. s. actus carnales: que per retia signantur. Seculum ⁊ res mundiales. que per nauẽ. ⁊ parentes qui per patrem notantur. Reliquerũt ergo nauem. vt fierent ecclesiastice nauis gubernatores. Reliquerũt retia vt iã non afferent pisces ad ciuitatem terrenã. sed boies ad celestem patriam. Reliquerũt vnũ carnalẽ patrẽ. vt spũales patres oĩm fierent. hec Crisost. Ecce vez peregrinũ qui oĩa reliquit. ⁊ nihil quod ipsum aggrauaret secum sumpsit Jacob Geñ. xxviij. et xxxij. Qui transiens peregre in mesopotamiã ad laban. omnia dimisit patrẽ ⁊ matrez. nec habuit aĩal nec famulum. Sed in baculo iozdanẽ transiuit. ⁊ volẽs reqescere lectuz non habuit. Sed lapidem supponens capiti: sic dozmiuit. Ita beat⁹ iacobus reliquit patrẽ. nec poztauit aurum vel argentum. sed in solo baculo transiuit presentem mundum. Nam audiuit a christo Math̃. x. Nolite possidere auz nec argentũ neq̃ pecuniam in zonis vestris. Nos eñ omnes in hoc mundo sum⁹ peregrini. Quia dicit Crisost. super Math̃. Via est per quã omnes transeũt qui nascuntur. via ⁊ peregrinatio est. que intelligunt q⁹ a deo exiuerũt: ⁊ ad deũ festinẽt. hec ille. Et apostolus ad Hebze. xiij. Non habemus hic manentem ciuitatem. sed futuraz inquirim⁹ Ideo exemplo beati iacobi. qui de nullo solicitus erat: nisi de necessarijs aduictuz: alia oĩa relinquẽdo. ⁊ nos superflua reijcere debemus: ne grauemur in via. Sm consilium apostoli. Deponentes omne pondus. ad hebze. xij. ⁊ solum necessarijs ꝓtenti esse Juxta illud. j. Thim̃o. vj Habentes alimenta ⁊ quib⁹ tegimur his cõtenti sumus. Quia dicit bea. Ang. in li. solilo. Mal de raz est: vt qui diuitias possident ad requiẽ tendant: qui rebus terrenis se implicãt: ⁊ ei amore se sociãt qui in rez tempalĩ amore deficiunt: in deo nullatenus delectañ. Nemo potest amplecti gloziam dei. ⁊ diuicias simul ⁊ semel. Hec ille. Ideo petiuit etiam rex salomõn. Prouerb. xxxj. Diuitias ⁊ paupertates ne dederis mihi. tantũ victui meo tribue necessaria.

Scdo sicut rosa pertransit spinas vndiqz aculeis castigata. Ita beat⁹ iacobus statum presentis miserie vbi sunt diuerse puncture transiuit. baculo vigorose castigationib⁹. iugiter corpus suuz predicationib⁹: suis vigilijs. ieunijs macerauit Ita vt dicere posset cũ apostolo. j. Cor. ix. Castigo corpus meũ. ⁊ in seruitutez itez redigo. hic sanct⁹ iacob⁹ attendit dictũ syndonij Abstinentia vitam prolongat: castitatem ꝑseruat: deũ placat: demones expugnat: intellectũ illuminat: vicia domat: coz ipsum amoze dei inflammat. Et hoc est contra multos qui libenter vellent cũ apl'o cozonari. sed nolũt secuz castigari. volentes semper viuere in crapula. ⁊ raro ieiunare. Sed dic̃ poeta. Dulcia sunt castra Sed sic nõ itur ad astra. Castigat⁹ est etiã beatus iacob⁹ varijs penis. aliqñ flagellat⁹. vt ꝑ Actuuz. v. cũ alijs apostolis de quib⁹ dr. Jbãt apostoli gaudentes. Interdum carceratus. vt habetur ibidẽ. Et iecerunt manus in eos. ⁊ posuerunt in custodia publica. Quod est contra multos qui pati nolunt libẽter diuersa: ⁊ penas cozporales. ⁊ si eis euenerint castigationes tristantur. cum potius deberent gaudere. Sm illũ Aug. Gaudeat christianus in aduersis. q⁹ hic probatur an sit iustus aut peccatoz. Contristatur sane quem flagella cozrigere non possunt. Timeat supplicium futurum. qui pẽus iudicis cõtempserit remedium. Gaudeat peccatoz. cuz in isto seculo contristatur. vt post seculum cum christo remuneretur. hec ille.

Tertio rosa transit per spinas ab eisq̃ patitur: ⁊ tandẽ suffocatur. Ita. b. iacob⁹ transiuit per puncturas ꝑsentis mundi passionis baculo dolozose quod predixit sibi ⁊ fratre suo iohi christus Math̃. xx. Calicẽ meũ. i. passionẽ amarã bibetis. Hẽ ꝑtim̃ presertim patet de iacobo. qui ab herode ⁊ a iudeis punct⁹ fuit. q⁹ tandem ipsuz gladio suffocauit Actuũ. xij. Occidit aũt iacobum fratrem iohis gladio. Et hoc quo ad primum. Quãtum ad secundum. De transitu mortalitatis cõmendatur. cũ dicitur. Transiui iozdanẽ. Vbi sciendũ sm Jsido. li. xiij. q. Jozdan⁹ ẽ fluuius q̃ nasit̃ sub libano i oziẽte. ⁊ tandẽ ꝑ multos circuitus iuxta Jerico in mare moztuuz influit. q⁹ ipsuz absozbet penit⁹ ⁊ cõsumit. Hic fluui⁹ significat mundũ ⁊ hoies in eo ꝓtentos. q⁹ recte sic ille fluui⁹ semp transit. sic mund⁹ ꝓtinue transit Juxta illud. j. Johis. ij. Transit mundus. i. homines mundani ⁊ ꝓcupiscẽtia ei⁹. q⁹ oẽs homines fluent in moztez. que est tanq̃ mare moztuum nihil viuere ꝑmittẽs. Ideo dr. ij Reg. xiiij

Dēs morimur ⁊ q̄si aqua dilabimur. Cui dicto consonat pſ. xxxviij. Quis eſt hō qui viuet et nō videbit mortem. q. d. nullus. Quia ſm apostolum ad Hebre. ix. Statutū eſt omnib⁹ hominibus semel mori. Ideo mēdax fuit dyabolus qui dixit ad p̄mos parētes. Nequaq̄ moriemī Gen. iij. Dixiſſet quidē verꝫ. ſi illi in innocentia perſtetiſſent. ſm q̄ dicit in canone de ꝓse. diſt. iiij. c. placuit. vbi dicitur. Quicūq; dixerit adā p̄muz hominē mortalē factum. ita vt peccaret ſiue nō moreretur in corpore non peccati meri to. ſed neceſſitate nature anathema ſit. Eſt etiā hic tranſit⁹ mortis vilis ⁊ velox. q̄ oīs in pulueren rediguntur. Juxta illud Gen. iij. Cinis es: ⁊ in cinerem reuerteris. Eſt velox. Quia dicitur Job. xiiij. Breues dies hoīs ſunt. Et iux dictum Chriſoſt. ſuper Math. Taz breues dies hominis ſunt. q̄ vix aliquis in tota vita ſua posſet ſe ad mortem diſponere. Eſt tñ scien dum. Q̄ tranſitus iuſtoꝝ multum differt a trāſitu vel a morte maloꝝ. Et ſpecialiter in tribus ꝓximo quia tranſit⁹ ſanctoꝝ eſt dulcis. q̄ hic gemuerūt. Recte ſicut referr Plini⁹ in ſpe. naturu. Et Soli. in li. de mirabi. mundi. Cignus dū viuit gemit iugiter ⁊ triſtat. Cū aūt morit̄ amet tur. Cum ꝓpter ꝓſcie puritatē. Dū ꝓpter angeloꝝ ipſoꝝ aīas deducentiū ad claritatem Ideo beat⁹ iacobus. hodie cum leticia ꝓ dño mortuus eſt ⁊ requieſcit in pace. Ita vt de ipſo exponi pōt illud Jſaie. xlvj. Tranſibit in pace ⁊ ſemita maligni in pedib⁹ eius non apparebit Quia in pace deduct⁹ eſt de iudea a diſcipulis ſuis in regnuz galilee lupe regine. vt legitur in legenda. Sed in malis iſte tranſitus eſt turbidus ⁊ amarus. ſicut tradunt naturales de leone. Qui dum viuit letatur. ſed dum morit̄ emittit magnū clamorē ⁊ triſtat̄. Sic mali dū viuūt letant̄ in malicia. ſm illud ꝓuer. ij. Letant cum male fecerint: ⁊ exultent in rebus peſſimis Sed in morte triſtantur. q̄ babēt conſciētie ob ſcuritatē: meritoꝝ infecūditatem: ⁊ demonum conducentium deterrimam viſionem. Ideo de eoꝝ morte dicit pſ. xxxiij. Mors peccatoruz peſſima. Sicut patet de morte herodis agrippe. qui bunc glorioſum occidit apoſtolum. Nā vt legitur Actu. xij. Q̄ liberato petro per angelum de carcere herodis. deſcendit a hieruſalē in ceſaream. Et cū ibi eſſet indutus veſte regali. ſedit ꝓ tribunali. ⁊ populus ſibi laudem diuinā exhibuit. Qōfeſtiz ꝑcuſſus fuit ab angelo vebementi doloꝛe vteri. ſm ioſephuz. Scdo antiqui tatū. ⁊ vermes generabant̄ ab eo: a quib⁹ miſerabiliter cōſumpt⁹ expirauit. Scdo iſte trāſitus in ſanctis eſt ſecurus: eo q̄ de ſtatu pegrinationis tranſeunt in terrā promiſſionis. q̄ fluit lacte ⁊ melle. in qua ſiue ingrediant̄ ad cōtēplationē humanitatis ſemper inueniunt ſibi paſcua diuine felicitatis Job. x. Sed in malis iſte tranſitus eſt pauidus ⁊ inſecurus. Ideo b. Bern. li. j. medita. in perſona malorum inquit. O aīa dicit mea. Quis erit ille puer: cū dimiſſis oīb⁹: quoꝝ tibi preſentia tam delectabilis fuit ⁊ iocūda. ſola ingredieris in alienā ꝓſus ignotam regionē. vbi tibi occurrunt cateruatim teterrima monſtra? Quis tibi in die tante neceſſitatis ſuccurret? Quis te eruet a leonib⁹ rugientib⁹ p̄paratis ad eſcaz? Quis cōſolabitur ⁊ q̄s deducet? q. d. nullus. Tertio tranſit⁹ in ſanctis eſt deſiderat⁹. Juxta illud pſ. xlj. Quem admodū deſiderat ceruus ad fontes aquaꝝ. Sicut legit̄ de Thob. c. iiij. Nūc dñe ſm tuam voluntatē fac mecū miam. ⁊ p̄cipue in pace recipe ſpm̄ meuz. expedit em̄ m̄ mori pluſquā viuere. Et. b. paul⁹ ad Phi. j. Cupio diſſolui ⁊ eē cū chriſto. Sed iſte tranſitus eſt in malis doloroſus. Sicut declarat deuot⁹ amād⁹ in horalogio ſapientie. li. ij. c. ij. O mors quam amara eſt memoria tua: homini iocūdo ⁊ in delicijs nutrito. Horribilis preſentia tua: ei qui in equitate inuenis. ⁊ pariter ſucceſſibus proſperis gradiens. Hec ille. Et ille doloꝛ ſurgit ex hoc. Quia ſciūt eſſe ſcriptū Job. xxiiij. Q̄ de aquis niuiū tranſibunt ad caloꝛē nimium. ⁊ q̄ vermis cōſcie remordentis. nec ignis exurens eos vnq̄ extinguetur. vt dicitur Jſaie vlti. Chriſ. ſup Math. dicit. Morte impioꝝ nihil doloroſius. Et ecō tra morte bonoꝝ: nihil dulci⁹. Mors em̄ a malis nimiū formidatur: a iuſtis aūt vix expectat̄ Et hoc quo ad ſecundum. Quo ad tertiū. b. iacobus gloriat̄ de redditu glorioſo eterne felicitatis. cū dicit. Et nunc cū duab⁹ turmis. In q̄ bus innuit triplicē materiaz leticie. Prima ſumit̄ ex ei⁹ ꝓſpera reuerſione. Scim⁹ em̄ cū alios q̄s peregrin⁹: in terrā alienā peregrinat̄. vbi eſt q̄ſi exul. Si poſtmodū ꝓſpere ad ꝓpa reuertit̄ gaudet. Sicut figuratū ē in Jacob Gen. xxxiij. Qui tanq̄ exul exiuit p̄riaz ſuā ⁊ pegrinauit in meſopotamiaz ad laban. Cui ſeruiuit ꝓ rachel ſeptē annis. poſt multiplicat⁹ in filijs ⁊ iumētis reuerſus eſt cū gaudio in patriā ſuam. Cui cuz Eſau frater ſu⁹ obuiā in via dederat. diuiſit filios i duas turmas. vt ſic gl'oſus corā fratre apparet. Ita. b. iacob⁹ exul fuit in hac terra. vt dicere poſſet ad mundū illō pſ. xxxviij. Aduena ego ſuz apud te ⁊ peregrin⁹. Sz ſic multiplicauit ſpūales filios p fidez ⁊ doctrinā. cū q̄b⁹ glorioſe nūc apparet: cū fre ſuo xpo. Q̄ dr exo. xxiij. Non apparebis añ cōſpectū meū vacu⁹. Secūdo ſumit̄ ex ei⁹ iocūda ſocietate. Q̄ vt dictū

est non est reuersus solus. sed cum multis fidelibus quos cõuertit. qõ fuit sibi magnũ gaudiuz Recte sic messores cũ messez diuitiarũ ꝓpleuerũt & reuertunt cãtant ipsi tũc & letantur. Ideo dr de sanctis. Cũ messuerũ in campo dñi electos dei. cũ gaudio reuertebant. Juxta illud ps. cxxv. Uenientes aũt venient cum exultatiõe portantes manipulos suos. Recte sicut victores cũ ceperant predã ab hostib⁹ illis superatis. in reuersione letant Isaie. ix. Sicut victores exultant capta preda: qñ diuidũt spolia. Ita est de sanctis. ¶ Tertio est ex societatis aggregatione & duplicatione. Quia dicit. Cũ duabus turmis ingredior. que turme fuerũt societas angelorz & hoiz cũ quib⁹ aia sua sanctissima gloriose ad etherea hodie gaudia cõscẽdit. Uel fuerunt iste due turme societas iudeorz & gentiliũ. de q̃bus vtriusq; multos ad fidẽ conuertit. Uel possunt eẽ duo ppli orientaliũ. quos mortu⁹ ad fidẽ ẽ lucrat⁹ quos nõ poterat viu⁹ ꝙuerti. vt dic Guil. li. vij. Et ps in legenda. Ideo tota curia celestis de suo glorioso redditu & ascensu admirans. dicere potuit illud Isaie. lxiij. Quis est iste gloriosus in stola sua gradiens in multitudine fortitudinis sue?

¶ Sermo ꝑmus Petri apostoli ad vincula.

O Ifrupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiã laudis ps. cxv. ¶ Isidor⁹ li. xij. dicit. Q elephas inter cetera quadrupedia: est bone memorie et intellect⁹. Qñ eñ capitur a venatore & vinculatur & verberatur. Si alius superuenerit venator ipsum ab illo liberabit. & dat ei comedere ordeuz bis vel ter. illius bonitatis nõ obliuiscitur. sed diligit eũ & deincepsei obedit & mansuescit. Ut dicit Solin⁹ in li. de mirabi. mundi.

A ¶ Moraliter hoc aial ponit nobis peccatorib⁹ in exemplum: ne bonorz dei obliuiscamur Sed attenta mente ingiter recordemur. Ad hoc etiam nos hortat beat⁹ Bernũ. Quantũ pro te fecit ex his q̃ pro te factus est homo cognosce. quasi diceret. Et si nullũ bonũ tibi aliud feciss satis est q̃ pro te fact⁹ est homo hoc deuote deberes recognoscere: & sibi grates reddere Sed non solum fact⁹ est homo. Sed pro nobis ẽ passus. & a potestate dyaboli liberauit. Ideo hoc memoramur. & ne simus ingrati. Ideo legitur. ij. Reguz. xv. Q absalon persequebatur patrẽ suuz dauid pellens eũ a regno. ita vt profugatus esset a facie eius. & factũ fuit in penaz. ꝑ peccato adulterij & homicidij: que cõmisit. de q̃bus

B habetur. ij. Regum. xj. Respexit aũt dominus eius humiliationẽ & liberauit ipsum ab hoc vinculo persecutionis. Nam. ij. Regum. xviij. legr Q absalon occurrens quodam tpe seruis David sedens in mulo. Et cum ingressus esset mulus infra cõdensam quercum adhesit caput eius quercui. & illo suspenso mulus transijt. Joab aũt fixit tres lanceas in cor eius. & dauid liberatus ab hac persecutione: quasi a vinculo. Recit hunc ps. cxv. Credidi. ne essz ingratus. In quo dicit. Disrupisti vincula mea. hoc est persecutiones absalon & aliorz sibi fauẽtiuz. Et ideo sacrificabo hostiã laudis. nõ per me. sed per sacerdotes meos. Qui eñ aliq̃d per aliquẽ facit ẽ ac si ꝑ se faceret. Ex de reg. iur. li. vj. Et hec ꝙ ba pñt hodie cõuenienter dici de be. petro principe apostolorz: quẽ dñs per angelũ suũ liberauit a vinculis herodis Actuũ. xij. Nũc scio vere qz dñs misit angelũ suũ: & eripuit me de manu herodis. Et iõ grates sibi refert dicẽs. Disrupisti vincula mea &c. In q̃b⁹ duo spãliter describunt. Primo diuina benignitas petr sic. Secõ grauens. ibi. Disrupisti vincula mea. Secõ gratuitas hymnũ referẽs. ibi. Et tibi sacrificabo & cetera. ¶ De ꝑmo ẽ sciendũ. Si auceps videt auẽ in rete vinctã: que fortassis est sibi vtilis ad trahendũ alias aues ad capiendũ. hanc nõ finit iugulare. Sed leuiter soluit: & in cauea ponit. lz alie ab ipso iugulent. ¶ Moraliter Per aucupez christ⁹ intelligit. de quo dicit poeta. Fistula dulce canit volucrẽ dũ decipit auceps. qz ipse dulciter cantauit. quando ad rete fidei attrahere voluit aues humanas dicẽs. Penitẽtiam agite appropinquabit eñ regnum celorz. O dulcis fistula & oĩm melodiarz suauissima. q̃ homo põt possidere regnuz celorz per pniam. quod perdidit per culpã & negligẽtiaz. Hic auceps christus vidit varias aues vinctas aliis rete erroris. q̃lis fuit dauid. sicut in ps. cxviij. Erraui sicut ouis que perijt. Similiter illi de q̃b⁹ alibi. Errauerũt in solitudine. viã ciuitatis habitaculi nõ inuenerũt. Et hij bene significantur per aues. Quia ꝑm Isido. dicũtur q̃si deuie. i. sine via. qz earz vie nõ sunt in aere distincte. q̃uis eñ motu alarz diuidant aerem. statim post volatũ aere se claudente: nullũ signũ sui volat⁹ derelinquunt. Ideo dicit salomon Proverb. xxx. Tria sunt ñ difficilia. & qrtũ peit⁹ ignoro Uiã aq̃le i celo. Uiã colubri sup petrã. Uiaz nauis in medio mari. Et viaz viri in adolescentia Ita boues etiã fuerũt cõiter capti oñs rete errozis. qz viã non agnouerũt. Sed de illo vinculo & rete errozis eripuit eos xps ver⁹ auceps ipsuz petrz. Qz vidit ipsuz forte vtilẽ sue ecclesie licet alios multos in erroze suo iugulare ꝙ-

sit. Jō regratiādo dīc̄. Disrupisti vincula ꝛc̄. Alias aūt vidit vinctas rete auaricie. sic̄ Mathēū. ꝛ cōsequenter oēs alios iudeos hiere. vj A minore vsq; ad maiorē: oēs auaricie studentes. Et hij etiā bn̄ per aues designantur. Quia ſm Aristo. Aues dicūtur ab aueo es. ere. Qz auide comedunt. ꝛ tota die cibū q̄rūt. Sic illi cōtinue amare terrena q̄rebāt. Sz de illo retis vinculo liberauit xp̄s Mathe. dicēs. Mathē. ix. Sequere me. qz vidit q̄d sibi foret p̄ficuū. qz multas aues cepit sua p̄dicatione. ꝛ ad rete xp̄i perduxit. Ita ad p̄positum. b. petrus fuit vinctus varijs vinculis. in quib⁹ ipsum christ⁹ iugulare nō permisit. Quia sciuit q; velud fructuosa ꝛ multum vtilis colūba: multas colūbas sibi adduceret. qz vno die adduxit tria milia Actuum. ij. Et alio die quinq; milia. Actuum. iiij. De quo lucidius habes supra in sermone Jonatas ꝛ Saul. ¶ Primum vinculum a quo christus absoluit fuit terrene cupiditatis. Quia legitur Mathē. iiij. Qz cum magno studio liberauit piscando: ꝛ retia in mari mittendo cum fratre suo andrea. vt se suosq; nutriret. Et in hoc comparatur onagro. De quo dicit Plin⁹ in spe. natu. Qz herbas virentes cū magna diligentia solet querere. ꝛ inuētas tantū diligere. q; bestiam insequentē vel venatorē nō potest sentire nisi clamauerint vocē exaltando. Ita beat⁹ petrus tā tum fuit implicatus curis secularibus in piscā do. Qz nisi dominus ipsum vocasset. estimo q; rete neq; alia sua reliquisset. Sed cum christus venator clamauit dicens. Venite post me faciam vos fieri piscatores hominum. Satim solutus fuit ab his vinculis. Relinquens rete secutus est eum. Ideo interroganit christus Job xxxix. Quis liberum dimisit onagrum: ꝛ vincla eius quis soluit: nisi ego. Ubi dicit glosa. Onager tunc liber dimittitur. cum calcatis terrenis desiderijs a dilectione omnium vanitatū mens funditus eradicatur. Ita factus est de petro. vt confidenter dicere posset. Ecce nos reliquimus omnia: ꝛ secuti sumus te Mathei. xix. O quam multi in hoc mundo vincti sunt cum illo vinculo terrene cupiditatis. similes onagrī que quottidie his insudant temporalib⁹. ꝛ dūs clamat ad eos per apostolum suum Johannē. j. Johis. iij. Nolite dilīgere mundum. neq; ea que in mundo sunt. Sed venite ad me omnes qui laboratis: ꝛ onerati estis. ꝛ ego reficiam vos. Vos qui onerati estis scilicet his temporalib⁹. Mathē. xj. Nec tamē audiunt cum beato petro vocem domini. Ideo tales incidunt in laqueum dyaboli. a quo grauiter possunt liberari Juxta illud apostoli. j. Thimo. vj. Qui cupiunt diuites fieri: incidūt in laqueum dyaboli. ¶ Secūdum vinculum fuit iniquitatis. quo ligatus erat quando christum ter negauit Mathē. xxvj. Sed ab hoc vinculo ipsum liberauit. Quando cum oculis sue misericordie respexit. vt peccata sua mite defleret: ꝛ fauorem ipsius requireret. Ideo dicit Petrus rauennensis. Quis in seculo peccauit enormius paulo? Quis in religiōe grauius petro? Illi tamen per lacrimas ꝛ penitentiam meruerunt assequi: non solum misericordium. sed ꝛ magnum sanctitatis meritum. Hec ille. Sed sunt prochdoloꝛ multi qui hoc vinculo iniquitatis ligantur. Aliqui in capite per superbiam. reliqui in corde per iram ꝛ inuidiam. ceteri per loquacitatem in lingua. Nonnulli vero in manibus per auariciam. multi etiaz in pedibus per accidiam. Aliqui autez in ore per gulam aut castrimargiam. Et quasi omnes in genitalibus per iniquam luxuriaz. vt dicit Hugo in glosa super decretales. ca. firmiter credim⁹. De his vinculis dicit sapiens. Iniquitates sue capiunt impiū: ꝛ funib⁹ pctōrum suoꝝ constringetur Prouer. v. Facit enim dyabolus: ſm Augustinum in libro confessionum. funem ꝛ catenam de peccatis. quia causant malam voluntatem. ex qua facit libidinem. ex qua consuetudinem. ex illa necessitatem. ex qua obstinationez ꝛ cum illa catena trahit hominem ad damnationem sempiternam. Sed fidelis deus qui non vult damnationem peccatoris. hortatur quemlibet peccatorem dicens. Solue. scilicet cuz cōfessione. vincula colli tui captiua filia sion Jsaie lij. Sed illi non audiunt dominum. ꝛ vtinā respiceret eos oculo misericordie ꝛ pietatis. vt ad lacrimas concitarentur. ꝛ cum petro peccata deflerent. Tunc audirent vocē illam letaz dīnicam. Auferam iugū dyaboli de collo tuo. ꝛ vincula eius disrumpā hiere. xxx. ¶ Tertium vinculū fuit carcer iudaice p̄auitatis. Quia legī Actuū. v. Cū predicaret hierusalem ꝛ in iudea cū alijs apostolis: ꝛ miracula multa faceret. exurgens p̄inceps sacerdotū: ꝛ q̄ cum eo erant repleti inuidia. manus in apostolos iniecerunt ꝛ in custodia vbi ponuntur malefactores posuerunt. Sed dominus cū alijs non permisit eum interficere. qz adhuc maiorem fructum deberz facere. Ideo misit angelum suum: qui ianuas carceris apperuit ipsumq; eduxit. Quartuz vinculū fuit herodiace immanitatis. de quo est p̄seus festiuitas. De quo habemus plenius Actuum. xij. Si vis potes hic histoziam introducere. De hoc vinculo fuit ab angelo misericorditer liberatus in profectuz plebicule christiane. Que quidem liberatio figurata est Genesis. xlj. Ubi legitur Qz Joseph accusante euz vxore phutifar missus fuit in carcerem.

Sed ad regie dignitatis pharaonis iussum. de carcere est liberat⁹. z super domū suā procurator honorifice sublimatus. Sic beatus petrus accusantib⁹ iudeis est incarceratus. Sed iussu celestis regis est de carcere herodis eductus. z in procuratorem ecclesie exaltatus. ¶ Scdo hec liberatō beati petri fuit figurata .iiij. Reg. vlti. Ubi legitur q̄ euilmerodach rex babilōie subleuauit caput ioachim regi iude de carcere z posuit tronū ei⁹ super tronos reguz. Ita dñs liberauit petruz: z fecit eū primū apostolū. que potestas excellit omnes tronos regum secularium. Ut dicit Grego. nazazenus. z ponitur in canone dis. x. c. Suscipitis. Potestas inquit pōtificalis: sic excedit regalē dignitatem. sicut humana celestia. z spiritus carnem. Ex quo eum tot vinculis eripuit z taliter exaltauit. potest exponi de eo illud Sap̄. x. A peccatoribus liberauit eum: descenditq̄ cum eo in foueā. z in vinculis non dereliquit eum: donec afferret illi ceptrum glorie. Ideo bñ potuit dicere illud p̄s. cxv. Disrupisti dñe vincula mea. Et hoc quo ad primū. Quantuz ad scdm ponit humana gratuitas: hymnū referens cū addit. Et tibi sacrificabo hostiā laudis p̄s. vt s̄. Refert vincēt⁹ in speculo histo. li. xxvj. Q̄ leo non est ingratus his qui eū liberāt: z in necessitate eū adiuuāt. z ponit tale exemplū. Cū quidā institores venecie applicuissent. viderī leonē nō procul a litore trahi violenter a draconе: in speluncā ad occidendū. Ac illi repente draconē occiderunt: z leonē liberauerūt. Liberat⁹ igitur nō ingratus extitit. Sed per aliquot dies quib⁹ illic morati sunt. quottidie pellē vnam aialis eis apportauit. Moraliter per leonē beat⁹ petrus designat. Recte em̄ sicut leo fm Isi. li. xij. ē rex F aialiū. Ita beat⁹ petr⁹ fuit rex oim apostoloz z xpifideliū. sicut testat dñs in cātico bodierno quo dicit. Symon petr⁹ anteq̄ de naui vocarē te noui te. z super plebē meā principē te ꝓstitui. z claues regni celoz tradidi tibi. Sicut leo etiam est multū audax: non timēs aliq̄ō aial. Sed cum catulus ante euz verberatur timet: z se abscondit. vt dicit Soli. in li. de mira. mundi. Sic z petr⁹ fuit multuz audax in verbis suis. ex magna dilectione erga chr̄istum. qñ dixit chr̄istus Math̄. xxvj. Omnes scandalū patiemini i me ista nocte. Ipse respondit. Et si omnes scandalizati fuerint ꝛc̄. Cum dixit dominus. Amen dico tibi. quia in hac nocte anteq̄ gall⁹ bis cātet: ter me negabis. Rñdit. Et si oportuerit me mori tecū ꝛc̄. Sed etiam timuit armatos iudeos. Sed exemit gladium. z percussit seruum principis. z precidit auriculam eius dexteram. Vide quāte audacie fuit. Sed cū verberarē ante eū in domo Cayphe benedictus catulus virginis Marie filius: tantum timuit iste leo. q̄ ipsum negauit q̄ nunquā vidisset eum. z exiens domum se abscondit. Hunc leonem draco crudelis herodes traxit in speluncaz carceris. vt eū produceret iudeis z occideret. Sed chr̄istus q̄ est verus mercator. qui mercatus est nos suo p̄cioso sanguine. Fm illud .j. Chorinth. vj. Empti enim estis precio magno. liberauit ipsum a potestate herodis. quem quidem etiam postea occidit morte turpissima. vt habetur Actuū. xij. Ideo noluit eē ingratus. Seneca in epistola q̄dam: dicit. Ingratitudo est maximū z turpissimū vicium: inter oīa vicia z peccata. Q̄z dño suo liberatori obtulit propriā pellez morti exponēdo. Juxta illud p̄s. xliij. Qm̄ propter te morificamur tota die. facti sumus sicut oues occisionis. Etiam quottidie pellem faciei sue obtulit lacrimis amarissimis. Q̄d testat papa calixtus. Et habet in canone. dis. l. c. Ut cōstituere tur. ℣. Beatus petrus inquit lacrimas amarissimas fudit qñ dñm negasse penituit. Jō dicit. tibi sacrificabo hostiā laudis. Et b⁹ quo ad scdz

¶ Sermo secundus. De eadem festiuitate.

Angelus domini astitit: z lumē refulsit in habitaculo carceris. percussoq̄ lateri petri excitauit eum dicens. Surge velociter. z ceciderūt catene de manibus eius ꝛc̄. Ita scribitur Actuum. xij. Scdm naturales z Ambr. in hexameron. Lupus qui semel gustauerit carnem humanam amplius eam comedere appetit. effūdere sanguinem humanum delectatur. z in tantum etiam pro ea carne sepius morti se exponit. Ideo refert Aristote. libro. ij. animalium. Q̄ in India sunt quidam sceuissimi lupi. habentes tres ordines dentium. qui solum comedunt homines. Et ratio hui⁹ potest esse. quia homo inter oīa animalia carnē habet sapidiorez: z sanguinem dulciorem. Quia de quanto aial de meliozibus vescitur escis z nutritur. de tanto caro eius suauior redditur. z sanguis a medicis laudabilior estimatur. Et sic ē de homine. z sic caro eius a lupis plus appetitur. ¶ Spūaliter p lupum B intelligo quemlibet crudelem tyrannum. Sed per hominem omnem fidelem chr̄istianuz. quia qui sunt mali chr̄istiani: homines dici nō merētur fm illud venerabilis Boetij libro. iiij. prosa. iij. Euenit vt quem transformatum vicijs videas

ĩprobũ hoiez estimare nõ possis. modo recte sicut lup⁹ semel gustata carne bois ꝛ ei⁹ effusuz sanguinẽ: semper appetit. Sic malus ꝛ lupin⁹ tyrann⁹ qui semel gustauit per occisionẽ carnem sanctoꝝ hoĩm ꝛ effudit sanguinẽ ipsoꝝ semper desiderat effundere. Oz dic̃ regu. iuſ. de regu. iuſ. li. vj. Qui semel malus semper p̃sumit esse malus. Et tales fuerũt illi de q̃b⁹ dic̃ dõ in ps. lxxviij. De⁹ venerũt gentes in hereditatẽ tuaz polluerũt tẽplũ sanctũ tuũ: posuerũt mortici nia seruoꝝ tuoꝝ escas volatilib⁹ celi carnes sã ctoꝝ tuoꝝ bestijs terre. effuderũt sanguinẽ eo ruz tanq̃ aquam in circuitu irl̃m. ꝛ nõ erat qui sepeliret. Qui tyrãnus lupin⁹ fuit herodes agrippa. qui cũ semel gustasset carnẽ dulcissimã beati iacobi apostoli. quẽ occidit vt hr̃ Actuũ. xij. Occidit aũt iacobuz fratrem iohis gladio. Ideo proposuit apprehendere petrũ. Et vt eũ tpe opportuno occideret. misit eum in carcerem q̃ appetitus eius non fuit saciatus. sed magis accensus. Sz dñs eũ ab illo lupo liberauit. mittens angelum suũ. Et hoc volũt verba thematis prelibata. Angelus dñi astitit ꝛc̃. In his v̄bis duo principaliꝝ innuunt̃. Primo liberatõ pe tri ſ̃alis. ibi. Angelus. Secdo liberatõ pctõꝝ ibi. lumẽ refulsit. De p̃mo ẽ notandũ. Dicit Albert⁹ in li. reꝝ de natu. elephãt| cũ tale aial ceciderit. per se resurgere nõ põt. Quod sentiunt venatores insistunt diligenter vt capiant. Nam arborẽ cõcauãt qua se solet appodiare. ꝛ cum de nocte venerit dormire cupiens. iuclinãdo se ad arborẽ cadit. Tũ aũt se eleuare non poterit: clamat. quẽ clamorẽ cũ alij elephãtes audierint: adueniunt ipsuz cupientes eleuare Sz cũ non possunt eũ iuuare. clamãt cũ eo quousq̃ venerit minor elephas. qui se inclinãdo põt euz rostro eleuare. Moraliter per hoc aial beat⁹ põt designari. Quia legitur de elephante q̃ est maximũ inter oĩa aialia. Versus. Corpe tam grandes: apud indos sunt elephantes. Quod bene putares: montibus esse pares. Oz j. Macha. vj. legit̃. Q̃ anthioch⁹ pugnaturus contra iudã machabeũ in suo exercitu habuit elephantes. in quib⁹ erant lignee turres edificate. ꝛ in eis machine de quib⁹ pugnabant. xij. viri. de hoc legitur in historia regis alexandri magni. Q̃ porus rex indoꝝ pugnatur⁹ contra alexandrum. secum multitudinem sumpsit elephantum. vt sic macedones cito expugnaret. Alexander aũt hoc sciens excogitauit solerciã fecit statuas figurã bois habẽtes. quas replẽs pẽis igneis: añ exercitũ suuz iussit preire. Veniens aũt porus cũ exercitu suo: quẽ preibant elephantes. qui videntes statuas putantes eẽ homines. irruerunt in eas. ꝛ rostra cõcremantes. retro protinus fugierunt. ꝛ a magnitudine multos occiderũt. Ex quib⁹ figuris claret hu⁹ aialis magnitudo. Ita beat⁹ petr⁹ inter alios apostolos fuit maior in dignitate. Qđ patet ex illa figura Math̃. xvij. Vbi legitur Cũ Jhesus venisset chapharnaũ accesserunt qui didragma acceperunt ad petruz. ꝛ dixerunt ei. Magister vester non soluit didragma. Et erat didragma quoddam pondus ſm Hiero. Versus. Dat nũmos didragma: duos stater illud duplicabit. Petr⁹: etiã ait eis. Et cũ venisset ad domũ. prevenit eum Jhesus dicẽs. Quid tibi videt̃ symõ Reges terre: a quib⁹ accipiunt tributũ: vel censum a filijs suis: an ab alienis? At ille dixit. ab alienis. Dixit illi Jhesus. Ergo liberi sunt filij. Sed ne scandalizem⁹ eos. Vade ad mare ꝛ mitte hamũ. ꝛ piscem qui prim⁹ ascenderit tolle. et aperto ore eius inuenies staterẽ. illuz assumes. da eis pro me ꝛ pro te. Vbi dicit glo. Q̃ petrus intelligitur maior. Oz tũc tpis soluz capitanei ꝛ nõ alij exoluebant censum. Ideo etiam dicit̃ in canone. ij. questione. vij. capitulo. Petrus a domino dictus fuit cephas. hoc est caput omnium aliorum discipuloꝝ. ꝛ non solum apostolorum. imo omnium regum et principum. ꝛ imperatorum: fuit pater ꝛ magister. Vt habetur distinctione. xcvj. c. Quis. Vbi dicit Gregor. Quis dubitet sacerdotes christi quorum Petrus fuit principalis ꝛ caput Regum ꝛ principum omniumq̃ fidelium patres ꝛ magistros censeri. Secundo elephas est boni intellectus et memorie. ꝛ ita sunt dociles q̃ regem cognoscũt. ꝛ quasi adorare instruunt̃. vt dic̃ plí. in speculo naturali libro. viij. capitulo primo. Ita beatus petrus. ita boni intellectus fuit q̃ christum verum regem celoꝝ intellexit quãdo dixit. Tu es christus filius dei viui. Mathei. xvj. In quibus verbis cognouit in christo esse duas naturas. hois videlicz ꝛ deitatis. q̃ tam̃ nullus alioꝝ cognoscere potuit. Nam illi dicebant iohannem baptistam. Alij heliam. ceteri Hieremiam. aut vnũ ex prophetis. Sed ille solũmodo tetigit illi⁹ interrogationis veritatem Recte sicut in scholis multi scholares in vna interdũ questione examinantur. quam tam̃ vn⁹ solus exsoluit magistro. Respondendo ad veritatem questionis. Ideo dicit Beda in omelia. commendando beatum petrum. Noscet autez dilectio vestra q̃ miranda distinctione sit factum. vt cum de vtraq̃ eiusdem domini ꝛ saluatoris nostri: natura ab ipso domino. ꝛ fidei ei⁹ discipulo esset proferenda sententia ipse dominus humilitatem assumpte nature profiteatur.

Sermo

discipulus excellentiã diuine eternitatis oñdat dñs de se q̃ min⁹ est. discipulus de dño intimauit q̃ maⁱ⁹ est. dñs de se qđ fact⁹ est ꝓpter nos discipulus de dño declarat qz est q̃ fec̃ nos. hec ille. Et ꝓpter talẽ ꝓfundũ intellectũ. ꝙpatur beatus petr⁹ ꝓphete danieli. de quo Dañ. v. Q̃ rex balthasar vidit scribentẽ manũ ī pariete hᵉ ẏba. Mane. techel. phares. De quib⁹ interrogauit sapiẽtes regni. z nemo potuit intelligere ẏba hᵉ Tã dẽ daniel solerẽ exponẽs dicẽs. mane id ẽ numerauit deꝰ regnũ tuum. z ꝓpleuit illud Techel. appensus es in statera. z inuẽtus min⁹ bñs. Phares. diuisuz est regnũ tuũ. z datum ẽ medis. Jubẽte igitur rege indut⁹ est purpura z circũdat⁹ collo eⁱ torques aurea. z predicatũ de eo q̃ potestatẽ hz tercⁱ in regno. Jta fuit ad presens. Q̃ null⁹ potuit dictũ hui⁹ dubij: qđ ꝓposuit dñs inuenire ẏritatẽ: qñ dixit. Quẽ dicũt hoies eẽ filiũ hois? nisi sol⁹ petr⁹ qui illđ expo suit. iõ remunerat⁹ est a summo rege. non auro aut purpura. sed maiori dono beatitudinis: qñ ait. Beat⁹ es symon bariona. Et tradidit ei potestatẽ regni celoꝝ. Math. xvj. Tertio elephas est illⁱ⁹ nature. vt dicit Pli. li. viij. c. v. Si in deserto viderit hoiem errantẽ: ipz precedit z in viam verã de erroꝛe reducit. Si draco homi occurrerit: volens ipsuz impugnare. elephas p hoie defendendo pugnat cũ draco̅e. z p eo viriliter se exponit. Sic be. petr⁹. Si viderit nos in hoc mũdo deserto errare in pctis. tanq̃ ver⁹ pastoꝛ: reducit nos ad viaz ẏritatis Sicut reduxit illos q̃bus dixit. j. Pe. ij. Eratis aliq̃ sicut oues errãtes Sed ꝙrsi estis. s. per me nũc ad pastoꝛẽ z epm aiaꝝ vr̃aꝝ. Et etiã tuebit nos a draco̅e infernali dicẽs in sua epla. j. Pe. v. Sobrij estote z vigilate. qz aduersari⁹ vr̃ dyabolus tanq̃ leo rugiẽs circuit querẽs quẽ deuoꝛet. cui resistite fortes in fide. Jdẽ ostendit in exemplo Q̃ quẽdã demnniacũ a ptãte dyaboli liberauit z aiam ad coꝛp⁹: ad agendũ penitẽtiã reduxit. Sicut de hoc refert iacob⁹ ianuenſ Apud colonia vrbem in mõasterio sancti petri. Erat qđaz monach⁹ leuis lubric⁹ z lasciuus. hic dũ subita morte fuisset preuent⁹. demones ipsum accusabant: z q̃libet peccatoꝝ genera: coz̃ eo clamabant. vnũ dicebat. Ego suz cupiditas tua. quã frequẽter tam ꝓtra precepta dei cõcupisti. Aliud clamabat Ego suz vanaglia. qua te aqud hoies exaltasti. Tertiũ ait. Ego sum mendaciũ: in quo mentiendo peccasti ꝛc̃. Et sic ecõtra. bona opera q̃ fecerat: ipsuz excusabant dicentia. Ego suz obedientia: quã seniorib⁹ spũalib⁹ exhibuisti. Ego psalmoꝝ cantus: quos frequenter cecinisti deo. Sanct⁹ aũt petr⁹: cuius erat monach⁹ p ipso deo deprecat⁹ adijt Cui respondit dñs. Nunqđ ꝓpheta me inspirãte dixit Dñe q̃s habitabit in tabernabulo tuo. q̃ ingreditur sine macula ps̃. xiiij. Quõ hic põt esse saluus? cũ nõ est sine macula. nec sit iusticiaz operat⁹. Rogante igit̃ pro eo petro: cum ẏgine matre dei. hãc dñs sniam protulit. vt ad coꝛp⁹ rediret: z pniam ageret. Tunc cõfestim petr⁹ clamat: z pniam ageret. Tunc cõfestim petr⁹ clamat ue quã tenebat in manu dyabolum terruit: z in fugã ꝙuertit. Jam vero eⁱ⁹ in manũ cuiusdam monachi in predicto monasterio tradidit. q̃ ab eo p mercede ꝙductionis poposcit. vt singulis dieb⁹ p eo ps̃. l. Miserere mei deꝰ: diceret. z sepultura̅ sepe scopis mundaret. Ipse aũt de mo te rediens. q̃ sibi ꝓtigerãt cunctis enarrauit

Quarto elephas ẽm Pli. vbi supza. c. j. Magne est virtutis inter oĩa aialia. vt vix in boĩb⁹ tanta virtus inueniaẽ. Nam in noua luna cõuenit. z in flumine se abluunt. z nouo sideri inclinãt. Jta beat⁹ petr⁹ inter omnes sanctos magne fuit in miraculis faciendis: ẏrtutis. Refert eñ vincẽ. in specu. histo. li. viij. Q̃ taliter puer legiat⁹ est in miraculis. q̃ aliter legitur fecisse quã chr̃ist⁹. habuit eñ virtutez in verbis dicẽs Enea sanet te Jhesus chr̃ist⁹. surge z sterne te. cõtinuo ad illa verba surrexit ꝓtin⁹ z liberabatur a morte. Jtẽ plateis vbi solebat transire infirmi ponebantur Actuũ. v. habuit virtutez per baculũ facere miraculũ. Sicut legit̃ de beato marciali. cui baculũ suum dedit. z maternuz mortuum suscitauit. habuit virtutem exercere in catena. vt patet in legenda sua. z nũc habet virtutem in ossibus suis. Si ergo tante virtutis fuit eius vmbza. quãte virtutis ẽ nũc eⁱ⁹ anima gloriosa. Si tantũ valuit eⁱ⁹ baculus. quantum nunc valet eⁱ⁹ pius effect⁹. Si tantã possunt ei⁹ ossa. quantum nunc possunt eius merita. Jdeo bene nunc elephanti cõparatur. Jste elephas gloriosus beat⁹ petr⁹ apostolus. cecidit in gra gere: nec effugere. quia erat vinctus duabus catenis. z custodes ante hostium custodiebãt carcerem. vt dicitur Actuum. xij. Et similiter duo milites cum eo in carcere. q̃ via humana non patebat euasio. Jdeo ipse ad dominum clamauit dicens. cuz ps̃. cxlj. Educ de custodia aiaz meam. ad confitendum nomini tuo. Me expectant iusti. qz omnes iusti expectabant eius liberationẽ. z hij cuz ipso clamabant ad dom̃ Quia dicitur Actuum. xij. Petrus seruabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intemissio ne ad dominum ab ecclesia. Et addit glosa ñi cola. de lyra. vt chr̃istus suum vicarium seruaret adhuc in vita. z eum de carcere liberauit. quia non poterant ipsum subleuare operibus. Jdeo adiuuabãt clamoꝛibus z oꝛationibus.

Et tam diu secum clamabant quousq; veniret christus qui est paruus elephas: propter suam humilitatem. Qz vt dicit apostolus ad phi.ij. humiliauit semetipsum formam serui accipiēs hic ore suo. hoc est misterio angelico. que exprimunt voluntatem domini. Recte sicut os exhibuit voluntatē mentis. sic ipsuz de carcere subleuauit Ipe eñ. pmisit p ps̄. xc. dicēs Clamauit ad me z ego exaudiam eum. cum ipso suz in tribulatione: eripiam eum z glorificabo eum. Qz ges z principes. Ita vt de ipso exponi pōt illō Sapie. Glorificabit dñs sanctum suum. scz petz in conspectu regum z dedit illi corōnam. Ad quam nos perducat Jhesus in secla bene.

Sermo tertius. De eadem festiuitate.

Angelus domini astitit. z lumen refulsit in tabernaculo carceris ꝛc. Actuū. xij.

Dyonisius i Jerarchia angelica dicit. Ignis est corpus sensibile longe excellentius z subtilius aliis oibus rebus corporalib⁹. z natura specialib⁹. primū est eñ in omnib⁹ z per oia se dare venit. z ab oibus se non remouet. Ita caldei videntes ignis excellentiā: ipsum adorabant pro deo. qz ydolatras aliorz gentilium cum eo cōbusserunt. z sic ignem summū deum crediderunt. vt dicit Rober tus holcot. super li. Sap. Nolentes aūt adorare cogerunt z cū eis pugnam inierunt Ita si deus ab aliquo vinceretur. eius culturaz dimitterent. Si vero ignis vinceret. colendos se sempr obligarent. Canopei autem in egypto ydolum belli colentes. cū hoc audissent corōnam auream capite ydoli sui deposuerunt. z super illud quoddā vas testeum: aqua plenū locarunt. z illud multis foraminib⁹ perforauerunt. z cera foramina obturauerūt. Veniētes aūt caldei ad istud ydolum examiandu. apposuerunt ignem z statim in foramibus cera liquefacta. descēdit aqua: z ignem extinxit. Et sic canopei sunt ydolatras suis permissi. Spūaliter per ignem designatur caritas. hec est excellentissima z summa virtutū. z sicut ignis semper ascendens fm Aug. li. de laude caritatis. Caritas est actio rectitudinis oculos semper hns ad deū. scrutinium aiaz. societas fideliuz: actio nō frigida nec fugax. hec ille. Ubi eñ hec caritas fuerit. ibi oia ydola peccatorz cōburunt. Quia fm q dicit. p. sper de vita cōtēplatiua Caritas est vita vtutū mors vicioz. Sicut eñ fluit cera a facie ignis. sic vicia a facie caritatis. Jō beat⁹ Aug. in soliloquat dicēs. O ignis q̄ semper ardes: z nunq̄ extingueris. o amor qui semper ferues z nunq̄ tepescis. accēde me: accende inquā me totum. vt totum diligā te solum. Quoniam minus amat qui te cū aliquid amat. hec Aug. Canopei autē sunt demones considerantes q̄ caritas omnia ydola cōburit viciorz. occulte preordināt vt aqua voluptatis hanc extinguat caritatez. sicut patet in salomone. iij. Regum. iij. Qui accensus erat caritate. q̄ dilexit dñm: z ambulauit in preceptis patris sui. Sed dyabolus superfudit aquas voluptatis. q̄ ipse adamauit mulieres alienigenas. z ydola eis erexit in monte oliueti. z cum eis ydolatrauit. vt habetur tercij Regum. xj. Qd aūt ignis caritatis illuminat pctōrē. et facit ipsum surgere a peccato: cōburēdo vicia. ostendūt verba prelibata. quo ad misticum sensuz. cū dicūt. Angelus domini astitit: z lumē refulsit. s. caritatis. in habitaculo carceris. scilicz cordis. Et diuiditur in duo. Primo quot sunt necessaria peccatori vt resurgat. Scdo. quot requruntur q̄ in gra permaneat. Pro doctrina mozali est notandū. Aristote. in lib. de plantis ait. Arbor hz in se potentiam seminalē. z fm hanc non pōt producere in actū. nisi ab extrinseco adiuuet. z hoc ē a tpib⁹ anni. Indiget eñ veris tpatione ad ei⁹ emissionez. qz tūc tpis nō est vehemēs frig⁹ cōgelans. vel calor vehementer semē adurens. Indiget etiā sole. vt calor ingrediens segreget humorē seminū a nutrice. Quia dicitur secundo phi. Homo generat hominem: z sol. Indiget etiā hyeme vt humor seminalis congregetur ad radices. z p⁹ exit. Et arborem viuificat: z ad producendum fructus excitat Spūaliter per arborem homo designatur. fm q̄ dicit abbas Agaton in vitaspatrum. Homo similis est arbori. cuius labor folia. interior custodia fructus. Hec arbor si arida facta est per peccatum z mortua. non potest resurgere z viuificari. nisi affuerint que ad arborem materialez exiguntur. Primo indiget vere. hoc ē gratia dei. Et hoc tangitur in verbis thematis. Angelus domini astitit. per que notatur diuine gratie preuentio. sine q̄ peccator nō potest exire de carcere peccatorz. sic nec planta de terra sine auxilio veris z tpe caliorum. Quia dicit saluator in euangelio. Johannis. xv. Sine me. id est sine gratia mea nihil potestis facere. scilicet nullum bonum.

Ideo dicit Fortunat⁹ in omelia. Omnis homo qd sibi bonū cōsperexerit euenire. totū h⁹ asscribat clementie diuine gratie. Pōt q̄dē per se hō cadere i pctm. de p se aūt nequaq̄ pōt resurgere. q̄ declarat Crisp. sup Mat. in exeplo dicēs

Sermo

Stans super puteū aut foueā. libez habz arbi trium incidendi vel fozis manēdi. Si aūt volū tarie inciderit. Exire nullomō poterit: nisi ab aliquo extrinseco adiuuetur. Ita hō antequaz peccat stat sup foueam. z pōt peccare vel dimit tere z sequi rationē que semp ad optima dep catur. i. inclinat. Fm Aristo. Cum aūt inciderit exire non poterit. nisi gra dei mediante. Juxta illud Arist. in omelia. Nos quidē boies anteq peccam⁹ libez habem⁹ arbitriū. si volum⁹ illud sequi an dyaboli voluntatē. Ob si obligaueri mus nos operib⁹ eo⁹. iam nostra volūtate eua dere non possum⁹. Et ponit exēplū. Recte sicut nauis fracto gubernaculo: ducit quo tem pestas impellit. Sic z homo diuine gratie auxi lio amisso per peccatū. non agit qō vult. sed q dyabolus vult. Et nisi deus valida manu solue rit. homo in peccatis manebit. hec ille. Et patz ex illo q non est mirz. q qui ceciderit in foueaz peccatoz ad diuersa impellitur peccata. dya bolus equitat ipsum: z ducit ipsum. recte sicut equester equū suum. Ut in eo verificetur illud. Job. xxj. Alius cinget te. z ducet te quo tu non vis. Ideo homo summa diligentia deberz se a peccatis precauere. z non tam cito cadere in peccata. habet em potestatē cadendi. sed mi nime resurgendi. ¶ Sed diceres. Tñ audi ui in euāgelio Luc. xv. Qō gaudiuz est angelis sup vno pctōre: pniaz agēte. magis q̄ sup no nagintanouē iustis: q̄ ñ idigēt piaz. Ergo inno cens peccabo: z penitebo. faciā gaudiū angelis de mea cōuersione. Rñdetur. Q nō scis o pec cator si cū tali fatuo proposito pecces. an det tibi gratia resurgendi. Quia dicit per prophe tam Oseam dns. perditio tua israhel ex te. ex me tantū auxiliū tuum. Osee. xiij. Ideo cōsu lit Job̄es cuilibet innocēti. Vene qō babes ne accipiat alter cozonaz tuā. Et apostolus. j. ad Chor. x. Qui se estimat stare videat ne cadat: quasi diceret. Quia nescit an sibi de⁹ auxilium conferat vt resurgat. Rcōo indiget conscie tie illuminatione. Et innuit cū dicit. Et lumen refulsit in habitaculo carceris. Naturaliter eniz hoc scim⁹. q in domib⁹ aut alijs habitaculis multi volāt atbomi. qui tamen ab oculis intu entium mie possunt videri vel intueri. Sed si lu men sol splenderit: z habitaculū illuminaue rit. tunc tales pulueres vndiq apparent z vi dent. Dic per habitaculū carceris intelligitur conscientia peccatozis: que est occupata tene bzis cecitatis. Ideo peccata in ea latentia pec catoz nō cognoscit. dicēs cū Job. xvij. Nō pec caui. cū tameu multitudinem habet peccatoz. vt dicere posset cū ps. xxxvij. Iniqtates mee supergresse sunt caput meum. Sz tñ obumbza ta ꝓscientia nō perpendit. Si aūt cōsciētia gra dei illustrat: tūc peccata cognoscuntur: z peri culosus stat⁹ peccati. Ideo petiuit ps. xij. dicēs. Dñe deus me⁹ illumina oculos meos ne vnq̄ obdozmiā in mozte. i. cozdis interioza. Tertio indiget peccatoz interduz hyeme hoc ē cozpali percussiōe mā Fm Aris. x. Ethi. Optet bonos prouocari ad vtutes p pmia. malos aūt per penas insanabiles totaliter extermiare. qz pl⁹ obediūt coactioni q̄ Fmoni. z h⁹ oñdit h cū dicit. Percusso latere petri. p qō innuit plāc⁹ interioz: aut tribulatio: aut pcussio exterioz. q̄ multotiēs faciūt cognoscere pctōz pctā z de flere illa. Fm q dicit amād⁹ doctoz in bozalo. Sapie. j. li. c. xiij. Tribulatio rubiginez aufert ꝓ pctōz incremēta prestat vtutū. Ipa ē potio sa natiua herba salutifera sup oēs herbas paradi si. aia signat tributatiōe. sicut lilia z rose: fecū dantur celesti rore. Ipa ē donū dei electū. q̄ga amozosa plaga paterna ipsa voluntarios inuis tat: z rebelles ad se trahit. Et subdit. Q̄ mul ti in limo peccatoz. pfundissimo obdozmierūt z mozte spūali perierūt. Quos infelix absorbu erat iniqtas aduenīēte gratia diuīe cozrectōis velut de somno grauī ac mozti imperio excita ti vitā in meli⁹ ꝓmutant z opa tenebraz abicie tes arma lucis sunt induti. hec ille. Et hoc fuit figuratū in manasse. de quo legit. iiij. Reg. xxj Quod regnauit. lv. annis in hierusalem. z fecit mala in ꝓspectu domini. Erexit em ydola z a dozauit oēm milicīā celi. s. solē lunā et planetas z occidit sanguinē innoxiuz prophetaz. donec hierusalem impleretur vsq ad os. Fm glosam. quantū potuit facere. z tñ peccatū suuz cogno uit. Idcirco hr. ij. Paralipo. xxxiij. Tribulat onem z percussionē induxit sup eum dns. s. exer citum regis assirioz qui ceperūt eum. z vinctū catenis atq pedib⁹ duxerūt in babilonē. z tūc in carcere cognouit peccata sua. z egit peniten tiam valde cozam dño dicens. Peccaui super numez arene maris ꝛc. Quarto peccatoz indiget excitatione. z hoc tangit cū dr. Excita uit euz dicēs. Surge velociter Peccatū em bz se sicut somnus. Quia Fm Arist. li. de somno et vigilia. Somn⁹ est ligamētum oim sensuum. li gant em ocul ne videant. aures ne audiāt ꝛc. Sic homo in somno peccati prosternitur ad a mozterrenaz. Et oculi claudunt ad intuitio nez celestiū. Fm illō ps. lxxiij. Obscurent oculi eoz ne videant. s. celestia. Aures obturant ab audientia preceptoz diuinoz dicēte ps. lvij. Sic aspidis surde obturantis aures suas. Ma nus liganť. ne bene operent: vel ad elemosinaz extēdant. Lingua ligat ne ꝓficeat. Juxta illud Ezechie. iiij. Lingua tua adhesit palato tuo.

Genua debilitantur ad standū. z in bono perse uerando. Sicut dicit ps̄. cviij. Genua mea in firmata sunt. Igitur taliter in peccatis dormiē tes comparantur ydolis. de quibus ps̄. ciij. Os habent z non loquentur zc. Talē somnuz dyabolus causat vt hoiem in eo in aia occidat Recte sicut refert Isido. in li. Ethi. De quo dam serpente qui est hui⁹ nature. q̄z hoiem in somno necat. z homo mortē dormiēdo. si autē homo vigilauerit sibi prōpiquare nō presumit. Ita facit dyabolus homini dormiēti in pctis: qui occidit ip̄z in anima q̄uis corp⁹ viuat. Jō petiuit ps̄. xij. ¶ Illumina oculos meos ne vn q̄ obdormiā zc. Si ab hoc somno homo pec cator volēs expgisci oportet p angelū. i. sacer dotē excitari. q̄ figurat. iij. Regum. xx. Ubi le gitur q̄ helias sub vmbza iuniperi dormitauit per quē designat dilectio peccati. Sed angel⁹ venit z eum a somno excitauit. Sic ipsi sacer dotes excitant peccatores dicentes illud Pro uerbi. vj. Usq̄quo piger dormis. s. somno pcti q̄ venit tibi quasi victor. i. subito egestas z pec cator debet ei acquiescere z subito surgere. Quia dicit Helinādus de repatione lapsi. Sur ge frater. nā si resurgere est hodie difficile cras erit difficil⁹. Quāto em̄ iaces diutius tanto ca des profundius. z si homo acquieuerit z a pec catis surrexerit statimq̄ penitentiā egerit. tūc catene quib⁹ eum dyabolus diutius ligatum te nuit cadent de ipso. Et odit lucas hoc cū dic̄. Et ceciderūt catene de manib⁹ ei⁹. Et hoc quo ad primum. ¶ Quantum ad secundum describitur quod requiruntur vt homo in gratia per seueret qd tangitur cū dicit. Angelus dixit ad petrū precinge te zc. De quo est notandum sm naturales. Arbor que surrexerit de terra z fru ctifera facta est adhuc indiget vlteriorib⁹ culti bus. vt in statu fructificationis permaneat. ne cesse em̄ ē vt circūligetur aliquo retinaculo ne rami nimiū extendantur. z alie arbores suffocē tur. necesse est etiā ramor̄ superfluor̄ z inutili um abscisio. vt fruct⁹ producat meliores. Ita homo qui est arbor euersa sm Aristote. cū per diuine gre p̄uentionē pscie illuminationē corpa lem per cussionē sacerdotl excitationē surrexe rit a peccatis. adhuc alijs indiget quattuor vt in gra pseueret. Primū est corpis p̄cinctio qd notat cum dicit. precingere te. Et hec est quat tuplex. Prima est cōtinentia a superfluitate vo luptatū. que summe necessaria est penitenti. Jō dicit dn̄s Luc̄. xij. Sint lumbi vestri precincti. Super quo dicit Grego. in ome. Tunc lūbos p cing⁹ cū carnis luxuriā per cōtinentiā coarta mus. ¶ Secūda est abstinētia q̄ p̄cingimur a su perfluitate ciboz. que etiā necessaria ē penitē ti. Scōm eusebiū abstinētia mentē placitā red dit hoiem ad bñ agendū disponit deum. oipotē tem allicit ad suscipiendum rorem celestis gr̄e abilem efficit vicia abigit demonesq̄ repellit. Hec fuit zona helie. iiij. Reg. j. de quo dicitur. Uir pilosus pellicio accinct⁹. ¶ Tertia est iusti cia a supfluitate actionū Juxta illud Isaie. xj. Erit iustitia cingulū lumboz ei⁹. ¶ Quarta est sapientia vel caritas a superfluitate cogitatio num z verboz. sm illō Appoc̄. j. precinctum ad mamillas. i. circa pect⁹ zona aurea. ¶ Se cunduz est mundanoz vel terrenoz contēpt⁹ affectuuz mortificatio. z hoc tangitur. ibi. Cal cea te caligas tuas. i. sandalijs qō est gen⁹ cal ceamenti nō habens coriū super pedes: z fit de pellib⁹ animaliū mortuoz. z significat mortifi cationem: vel abscisionē omniū affectuū terre noz. Quia cui de⁹ peccata dimisit: z resurgere per gratiā suā fecit. ille tenetur eum amare. Sz hoc facere nō pōt. nisi abscindat affectiones tē poraliū. Unde dic̄ Grego. xviij. moral. Qui ter renoz amore vincitur. in deo nullatenus dele ctatur. Jdeo dicit Seneca in epistola ad lucil lum Nemo est dignus deo. nisi qui opes contē pserit. ¶ Tertiū est virtutū decoratio. qō innu itur ibi. Circūda tibi vestimentū tuū. Quia vi demus q̄ arbor qū circūligatur a superfluis ra mis abscindit: fructib⁹ decoratur. Sic etiā ho mo debet fructib⁹ virtutū exornari. nec sufficit ei: si vult esse verus penitens: a voluptatibus carnis z mundi exui. sed etiam debet virtutib⁹ indui. Unde dic̄ Greg⁹. in omelia. Et hr̄ transum ptiue in canone. xxij. q. v. c. de forma. Non suf ficit mala nō facere. nisi quis bonis operibus studeat insudare. Jdeo consulitur penitentib⁹ Isaie. j. Quiescite peruerse agere. discite bene facere. ¶ Quartum est domini imitatio. z hoc tangitur ibi. Sequere me. Qō exponēs Grego zi⁹ in omelia. Relinquim⁹ nosmetipsos pe nitēdo z cōfitēdo peccata nr̄a. desinam⁹ tales esse quales fuimus. z nos faciam⁹ per peccatū vt mereamur permanere mundi corā deo. qua les per gratiā dei in sacro facti sum⁹ baptismo Qui est superbus. desinat maliciam superbiam z fiat humilis propter deū. Si luxuriosus imi tetur continētem vitam. Si auarus quisq̄ am bire desinat: z humilitatē discat zc.

¶ Sermo de sancto Donato martire.

Magna ē gloria eius in salutari tuo gloriam et mag num decorem zc. Ita scribit̄ ps̄. xx

Sermo

Principes seculares dñiq; terrestres in curijs suis solent habere fortes milites: q̄ se exponūt morti pro ipsis ⁊ qui sunt intelligentes de cura domestica. ℣m illud ℣prouer. xvij. Accept⁹ est regi minister intelligens. ℣similiter etiam illud ℣prouerb. xxij. Vidisti virum velocem in opere suo coram regibus stabit. nec erit añ ignobiles q; illos sic intelligentes deum diligunt: ⁊ interdum magis honorant dignitatib⁹ ⁊ honore. Quod figuratū est de rege pharaone. vt legit Geñ. xlj. Q; nouit ioseph virū intelligentem eo q̄ sibi sapienter visum somnij exposuisset magno honore ipsum honorauit. Accepit eñ annulum de manu sua: ⁊ tradidit ei. Et vestiuit eum stola bissina. ⁊ fecit cum ascendere curruꝫ suum ⁊ ante eum clamare preconē. vt oñs ante eum genu flecterent: ⁊ honorē exhiberent. ¶ Moraliter christ⁹ est princeps pacis. ⁊ domin⁹ non solum terre. sed omniū que in ea sunt. Juxta illud ps̄. xxiij. Domini ē terra ⁊ plenitudo eius. Hic habuit in sua curia scilicet ecclesia militāte fortes milites. vt fuit Georgius Laurenti⁹ Vincentius. qui fortiter pro fide christi domini sui pugnauerunt. quorum precipuus fuit beat⁹ donatus noster patronus. q; de eius fortitudine canit ecclesia. Miles dei se virtute cingens fortitudinis superat penas. pugnat tute spe beatitudinis. ¶ Nam pro christo morti se exposuit vt de ipso exponi potest illud. ij. Machabe. vj. Iste glorioſam mortem: magis quā odibilez vitam amplectēs voluntarie preibat ad supplicium. Jdeo ipsum christus multum honorauit. In hoc q; fecit ipsum patronum huius dyoces⁹ misnensis. Et nunc in celis super oīa bona tanq; intelligentem militez collocauit. vt habetur in v̄bis premissis. In quib⁹ a duob⁹ cōmendat
B primo in eminētia dignitatis. Scō ab excellentia sanctitatis. ¶ Circa q̄ notandum Gloria est triplex. quantū ad propositum. temporalis. spūalis. ⁊ eternalis. hanc posuit dñs quamlibet super beatum donatum. Dico pro q; posuit super ipsum gloriam temporalem. et hec fuit quadruplex. Prima fuit alta pontifical potentia qua fuit ornatus glorioſe. ⁊ bene dicit alta. quia excedit omnium regum potentiam. vt dicitur in canone. xxxj. dis. c. deinde. Sicut auri fulgor prevalet metallo plumbo. sic pontificalis dignitas prevalet regum dyademate. Sed tamen de hac gloria se non extollere. Q; legitur illud dictum sapientis. Rectorem te posuerunt noli extolli. esto in illis quasi vnus ex ipsis curam illorum habe ⁊ leteris propter illos ⁊ ornamentum accipias gratie coronā Eccī.
C xxxij. Sed tales heu nunc non sunt sacerdotes qualis fuit beatus donatus. qui hoc donum cū magno timore accepit. Sed letant nūc cum ad potentias ascendunt ⁊ in eas superbi existunt. De quibus dicit Hiero. super ezechi. li. ij. Quando dignitas sacerdotum. Sed grandis ruina sequitur ad glorie ascensum. Sed timeam⁹ lapsum. nec solū pro nostris delictis reddamus ratione. Sed pro omīm peccatis quor; vtimur donis. ⁊ nequaq̄ nō sumus de eor; salute solliciti. Hec ille. Tales habēt modo dñi seculares qui in alta sua potentia gloriant similes leoni. De quo dic Jsi. li. xij. Q; valde glorioſus in potentia sua incedit vt rex. ⁊ dum a canibus agitatur se non abscondit. sed in campum vadit se preparans. Cum aūt vanā potentiam: nō aduertit fouea parata in eam ruit. de qua cum exire non possit colla catenis submittit. Et sequit q̄ gloriatio sua sibi obfuit. Ita illi dum viuunt gloriosi apparent. Sed tandem ad foueam iehennalem cadūt. non solū catenis ferreis: sed ignibus colla submittunt. Tunc verificabitur in eis illud Sapie. vj. Potentes potēter tormēta patiētur. Dic mihi. Ubi est vana potentia Juliani q̄ solus primū imperiū obtinuit. a quo omnes cesares sunt vocati. Cito perijtq; a romanis gladio interijt. vt legitur in cronicis. Ubi est amapla potentia Alexandri magni? qui dñator mūdi vocabat. velociter vt fenū exaruit. Nam duo decim annis regnauit. vt habetur. j. Machab. primo. Et de ipso ⁊ consimilibus dici potest. Leviderunt in profundum vt lapis. Quis scit vtdetur eis requies? Jdeo consulit dominus per Hiere. prophā eiusdem. ix. Non gloriet fortis in fortitudine sua. ¶ Secunda gloria fuit sapientia qua fuit preditus sanctus donatus. vt dicere potuit illud. Sapie. vij. Sapientiaz sine fictione didici a deo ⁊ sine conuicio. ⁊ honestatem eius non abscondo. Ipse enim dedit sapientiam cum iuliano imperatore Jdeo dicit. Sapientiam didici. s. a deo. Quia dicitur Eccī. j. Omnis sapientia a dño deo est. ⁊ cum illo fuit semper est ⁊ ante euum. Illam autem sapientiā ⁊ scientiam communicauit per predicationem quia nouerat dictum sapientis. Sapientia abscondita: ⁊ thezaurus absconditus. que vtilitas in vtrisq;? quasi diceret nulla. Eccī. xli. Sed sic nō faciunt moderni sapiētes: qui sapiētiam suaz non cōmunicant. sed de ipsa quasi de per se gloriantur. Q̄ōtra quos dicit apostolus j. Aborl. iiij. Quid habes quod non accepisti? Quid gloriaris: quasi non acceperis? Et tales antiqui philosophi fuerunt. q̄ de sua sapia gloriaz q̄sierūt dicēte apostolo ad Roma. j. Dicentes se esse sapientes: stulti facti sunt ⁊ euanuerunt in cogitationibus suis. Ubi est nunc sapiētia salomonis? totaliter euanuit. Sicut legī. q;

enidam discipulo apparuit dicens. ꝙ nihil amplius sciret nisi penam sentiret. quia ꝑm sniam sapientis. Non est sapia nec scientia apud inferiores partes Eccs. ix. Non glorietur sapiens in sapientia sua Tertia gloria fuit rex opulētia q̄ erat dotat⁹ qz pater su⁹ credit fuisse diues romanus q̄s et Julianus auarus vt diuitias suas sumeret interfecit. Ille aūt b. Donat⁹ filius eius relinquēs diuitias ad arretiam fugit ciuitatem quia didicerat in scolis et legerat illō dictum sapientis Catonis. Despice diuitias si vis esse beatus. Sz b. ille Donatus paucos hz in illo imitatores. Sed gloriantur in opulentia sua. Juxta illud ps. xlviij In multitudine diuitiarū suarum gloriatur. Qualis fuit Ezechias rex bierlm qui nuncijs regis babilonis ad se venientibus in magna gloria ostendit oēs thesauros suos gloriando Sed quid ex hoc euenit venit idez rex babilonie beridach z abstulit omnem thesaurū Ezechie z filium suū vinctum puxit in babilonem vt impleretur ꝓphetia Ysaie qui dixit ad Ezechiaz. Ecce dies veniūt z auferūtur omnia que in domo tua sunt. iiij. Regl. xx. Quid etiaz profuit diuiti epuloni qui tot diuitias habuit. quottidie comedit splendide i aureis z argenteis vasis in nullo sibi ꝓfuerūt nisi ꝙ in inferno sepultus est Luc. xvi. Mortu⁹ aūt dines z sepultus in inferno . Quid profuit Salomoni qui collegit aurū quasi auricalcuz. et vt plumbum compleuit argentum nisi ꝙ fuerūt sibi he diuitie causa luxurie z idolatrie . Quia dr Eccl. xlvij. Dedit bic inclinauit femora sua mulieribus et dedit maculam in gloriam suam. Ideo ō diuitijs nō est gloriandum ꝑm illud Jere. ix. Nō glorietur dines in diuitijs. Quarta gloria fuit in exteriori apparentia qua vestibus pontificalibus fuit decenter ornatus. Ita vt dici pōt illō ps. viij. Gloria z honore coronasti eum dne. Sed in illa potentia non est gloriandum . Quia sciuit spiritū sanctū dicentem in vestitu ne gloriaris vnq̄ Eccl. ix. Contra quod multi fecerunt et faciunt. et gloriati sunt de veste exteriori . Si cut refert Vincen. li. x. in spec. histo. De Nero ne qui vnam vestem nunq̄ bis induebat . etiam idem aureis retibus piscabatur. Sed qd ꝓfuit ei illa aurea piscatio qui nūc apud inferos i aurore liquefacto z fetido penas luit. Sicut hoc a quodam visum fuit vt habetur in tragedijs Senece. Illa q̄ttuor predicta alta scz sapiētia. rex opulētia. z exterior apparentia multos heu nimis extulerunt. et tandem in ꝓfundum dimerserunt. nec ab illis honoribus pauci manent vi ui vita glorie. sed morimur morte culpe. Ideo assimilātur mari mortuo in cuius ripa ꝑm Jsi. li. xv. Arescūt poma virētia z educti desideriuz gignūt. que si carpūtur resoluūtur in cinerez: fumūq̄ exalant. In hoc mare nihil manet viuum neq̄ pisces neq̄ aues nec vagia patitur . qz omnia vita carentia in eo ad profundum dimergūtur in eo lucerna si fuerit accensa lumē superna tat dimergit aūt statim. Si lumē extingue . q̄d per hoc mare aptius q̄ gloria mūdi que ꝓsistit in his quattuor predictis designatur . qz in glia mūdi semper est amaritudo. Juxta illud Bern. in ꝑmone. Nam in honore sine dolore nūq̄ in p̄latione quis esse potest sine tribulatione. et quā uis videtur ꝓducere fructus delectabiles ad vltimū tn erūt quasi cinis z stercus. Juxta illud. Job. xiiij. Gloria viri peccatoris est stercus et vermis hodie est z cras nō inuenit. In hoc mari nihil remanet viuū vt dictū est vita gratie. qz multi periclitantur. Ideo dicit Seneca in epla ad Lucillū. Tu honorem mūdanū vt mortis p̄sagiū semper fuge. nulli eni vnq̄ creduntur solium honoris ascendisse quin in fine comprobentur grauiter corruisse. hec ille. Quia tales extinguūt in se lumen intellectus qō deus aie infudit vt habetur. iij. Regum. de Salo. Quia nō intelligūt fallaciā glorie vel honoris Jō sb̄mergunt Sed qui habet in se accensum lumen intellect⁹. iste supernatat quia spernit gloriam mundi quā tum potest. Sicut fecit b. Donatus. ideo nō fuit sb̄mersus. Secūda gloria est spūalis que est hominis interioris sicut precedens fuit exterioris. Et consistit etiam in quattuor. Prio in cō scie puritate. Nōne pulchrū est aurū . Est enim aurū vt lux gliosa in q̄tū est diuisum a tenebris Sic aia est in multa leticia z gloria plena cū est diuisa ab oi culpa: et nullo malo pmixta ꝑm qō dicitur Prouer. lj. Secura mens quasi iuge cōuiuiū. hoc est qui delectabiliter viuit sicut homines in conuiuio. Et ibidem cor inquit gaudens bone ꝓscie. Cui ꝓsonat apls. ij . Cor. j. Gloria hec est nre ꝓscie testimoniū . Secundo consistit in recta aie voluntate quia cor est omniū membroz pmū motusq̄ z ceteris mēbris vite ipensiuū si fuerit rectū nihil erit in corpe tortuosum Sic etiam ex parte anime cū volūtas in regno aie dnetur. si fuerit recta. Recta erūt zc. Ideo digna gloria dicente ps. xxxi. Letamini i dño et exultate iusti. et gloriamini oēs recti corde Tertio consistit in mentis: carnisq̄ integritate magnāq̄ gloriam inauditamq̄ leticiaz generat in anima vtriusq̄ hominis mundicia. Quarto consistit in cognoscendo, ppriā vilitatē. ex q̄ scz materia generatur quo cibo in ventre scz nutritur cum qua veste immūduz nascitur. et inde exit. Et hec cognouit Jnno. papa. et ideo dicit de vilitate humane conditionis. li. j. c. j. Quis det oculis meis fontē lacrimarū vt fleam miserabi-

lem conditionis ingressum. et damnabilem humane dissolutionis egressum culpabilem humane conuersationis progressum. Ista gloria fuit beatus Donatus ornatus. nam habuit conscientiam puram. non sorde peccatorum maculatā Ideo pt dicere illud ps. xvij. Scdm puritatē manuū mearū retribuit mihi qr custodiui domini vias. Habuit corpis integritatē vt ei cōpetit illud Ysa. xxxv. Gloria libani data est ei Libanus candidatio interptatur ⁊ significat mentis
G carnisqz sue mundiciā. Tertia gloria fuit eternalis que est omniū nostrū finis desideriorum Et ꝯsistit etiā in quattuor Prio in sanctorum societatate. Quid enī dulcius q̄ esse in consortio tantorum sctōrum cum christo regnantiū. O mira societas ⁊ predulc ex societate suauitas videre tot sanctos q̄ sunt reges purpura vestiti diademate coronati super hunc solem omnibus bonis plenis. de quibus dicit ps. cxlix. Exultabunt sancti in gloria letabūtur ī cubilib⁹ suis. Scdo consistit in bonorum omniū societate. In hac enī vita semp scientijs proficere cupimus et nunq̄ qd cupimus obtineri quia q̄tumcūqz intelligamus ⁊ proficiamus semp super est. quod queramus. Ideo legitur in gestis phorum. cum quidaz phs ad mortē venisset dixit se dolere q̄ iam deberet mori cū iam tūc incipiebat discere. et ali⁹ interrogatus vbi esset terminus scie dixit. Ubi est terminus vite. Tante aūt capacitatis volūtas hūana ē vt oīb⁹ bonis mūdi satiari nō posset. Nam totus mūdus alexandro non suffecit. nec alicui regū potuit esse sufficiens qd possidebat ergo q̄ta est illa gloria que sic intellectū cōsumat. affectū saciat vt nihil vltra qd possideat querat. sed omnino ꝯtentus existat. ſm illd ps xvi. Saciabor cū apparuerit gloria tua. Tertio consistit in omniū bonorum reuelatione quia nihil boni homini occultatur vnde debebat esse letus vel beatus. Quarto hec gloria consistit ī clara dei visione. Omnia enī alia mūdi bona omnia celestia nō sufficerēt nobis data nisi diuinā essentiā videremus. Ideo dixit quidam phs. q̄ tam delicata est dei visio totoqz honore dignissima vt quicquid haberi possit illa nō habita ñ facit hoīem beatū sz miserū. ergo summe beati erimus qñ deum in seipso videbimus. Et hanc gloriā certissime posuit dñs super famulum suū sanctū donatū. habet enī consortium cum celestibus ciuibus ⁊ est bonis omnibus saciatus nihilqz est qd si ei occultū cum vidit deuz facie ad faciem in quo tanq̄ in speculo clarissimo relucent omnia ⁊ apparēt. Ideo ꝯuenienter assumptum est ꝓ festo ipius hoc verbuz magna ē gloria eius in salutari tuo.

Sermo p̄mus De sancto Laurentio.

Vadam et vide. bo visionem hanc quare non cōburat̄ rubus Exodi. iij. Pli. in spe. natura. x. li. c. xvij dicit Salmandra est serpens qui solo incendio repugnat sola inter alia animalia. ignem extin A guit ⁊ in igne sine cōsumptione viuit. Et causa huius est magna frigiditas. Nam recte sic̄ glacies in igne proiectum ip̄m extinguit. Ita hec bestia veniens in ignē ꝓpter sui frigoris frigiditatem vt pz de pelle eius de qua fiunt interduz cigula regum qui post longam vetustatem ī ignem proiecti non cōburūtur. Sed illesi purgati extrahuntur. de hac etiam ligmina fiunt in lāpadibus que nullo incendio cōburuntur. Spūaliter per Salmandram b. Laurentium possumus designare. quia recte sicut Salmādra apparet solum tempore pluuie ⁊ tempestatis. Sz in tempore deficit serenitatis. Ita b. Laurenti. tpe psecutionis martiriū noluit occultari. quia cū sixtus pupa ad passionem duceret̄ appuruit Laurētius clamās: quo ꝓgrederis pater sine filio. q. d. Paratus sum tecū mori o pater nō me derelinquas. Iste sanctus martir positus in ig- B nē illesus in mēte pmansit. et frigiditatis sue castitat per ignēqz diuine charitatis materialē extinxit. Qd declarat b. Amb. in sermone de hac festiuitate dicens. Quāuis rex impius ligna sb ijceret vt incēdia maiora incenderet. tñ sanct⁹ Laurentius fidei calore accensus non sensit Et dum xp̄i p̄cepta cogitat frigidū illi om̄e qd patitur. Et sbdit. Laurentius in craticula flāmaruz igne torquetur ardebat extrinsecus tyranni seuientis incendij. Sed maior illū intrinsec⁹ xp̄i amoris flāma torquebat. nec pōt visceribus igniuz tormēta sentire quia sensibus padisi refrigeria possidebat. hec ille. Ecce quomodo hec salmandra b. Lauren. in ignē proiectus incendijs illi⁹ repugnauit nec cōbustus fuit q̄ innuitur inverbis premissis vbi cōpatur Rubo incombusto. In quib⁹ a trib⁹ p̄ncipal̄r cōmendatur. Primo q̄tum ad meritū qd habuit hoc tangit̄ in rubo Secūdo q̄tum ad tormentum qd sustinuit hoc tangitur in īcēdio. Tertio quō preualuit hoc tāgitur ī miraculo. De p̄mo est notandū ſm Ysi. li. xvij. Rub⁹ ꝓprie dornbusch. est densitas spinarū ⁊ aliorum fructuū aculeos habentiū ⁊ acrit̄ pūgit. Et p hūc significat̄ b. Laurē. qui fuit plenus aculeis passionū ſm qd dicit Amb. in ſmone hodierno. Nō enim fratres b. Lauren. breui simplicioqz passione pimitur. Nam qui gladio pcutit̄ sil̄ morit̄ q̄ in flammarum camino mergitur vno impetu liberatur hic autem longa et multi

plici pena cruciatur. Et subdit legimus beatos pueros in penarū suarū flamma deambulasse z igneos gladios ꝛculcasse. et bea. Laurē. maioꝛ gloria p̄ferendus. siquidem illi in penarū suarū flamma ambulant hic in ipo supplicij igne discumbit. Illi vestigijs pedum ꝛculcāt incendia. Iste laterū suoꝝ incendia diffusione restringit. illi stantes in penis eleuatis manibus oꝛabant ad dñm. Iste p̄stratus in sua pena toto coꝛpore suo dñm deprecatur. hec. Amb. Vide q̄ plenus aculeis passiouū fuit b. Laurē. Recte sicut plenus stimulis est rubus pungentibus. Et est sciendum. q rubus habet plures p̄prietates q̄ merito b. Laurē. p̃nt communiter aꝛopꝛiari.

℣ Primo rubus est siccus z frigidus a natura q̄ est frigidus. patet ex hoc q hoies tpe estiuo p̄pter refrigerium declināt seu se ponūt infra rubum. Ita bea. Laurē. fuit frigidus ab estu cōcupiscentie z libidinis. Ideo significatur p rubuz ardentem: sz nō cōburebatur. De quo legit Exo. iij. q Moyses pascens oues ietro soceri sui sacerdotis Madyan. Cū minasset gregem ad interioꝛa deserti apparuit ei angelus in persona domini in flāma ignis z vidit q rubus ardebat: sz nō cōburebatur. Hec fuit figura q̄is b. Lauren. arderz igne ꝛcupiscētie male carnalis tamē nō cōburebatur. Sed intus frigidus fuit ab omni luxuria. Sm illd Job. xxxij. Mundus sum ego sz a vicijs carnis z absq̄ delicto immaculatus et iniquitas nō est in me. Ideo potest dicere illud Eccl. xli In medio ignis sz concupiscentie luxurie nō sum estuat⁹. Fuit enī in medio ignis sicut adolescens in quibus adhuc estuat ignis luxurie. Sed tñ pertransit inustus. Sicut ꝺ hoc dicit maxi⁹. in Smone p̃ntis diei. Ecce b. Lauꝛ. transit per ignem quo nō inboꝛruit inustus: sed efulsit illuminatus arsit ne arderet. ne vreretur et virtutis esse in igne ꝛcupiscentie. et nō cōburi Quia dicit Amb. li. de interpellatiōe Job. c. vij. In p̄ncipio adolescentia magis ad vicia sz carnalia lubꝛica esse cōsueuit. quia puerilia habet innocentiā. senectus p̄udentiā. Sed adolescentia sola inualida: viribus infirma: consilijs vicia colens: et illecebꝛa delicijs. Sicut hoc vidimus de adolescētibus modernis qui se exponūt diuersis foꝛnicationū generibus dicentes. sicut ait Aug⁹ in sermone de vita familiari extranearū mulierū. adolescens sum iam facio qꝺ delectat. postea penitentiam agam. Sed illud ē simile quasi vnus dicat percutio me gladio crudeli vulnere. et postea vadam ad medicum z nescit q vnius hoꝛe puncto vulnus accipitur. sed post longa tpa ad sanitatem p̄stinam vix reuocatur. hec Aug⁹. Sed sic nō b. Laurenti. Sed habuit p̄prietates bonoꝝ adolescentum timorem dei. De quibus dicit b. Amb. li. de officijs. c. xix. Et enī bonoꝛum adolescentum timoꝛem dei habere. referre parentibus honoꝛē. exhibere se moꝛibus. castitatē nō aspernari. humilitatē diligere. Scꝺo rubus ē cōmunis oīb⁹. omnis enī hō qui voluerit ad ip̄z accedit z colligit nec nulli colligere inhibeꝛ. Ita b. Laurē. fuit cōmunis dādo oīb⁹ boīb⁹ eliam Sm qꝺ dicit p̃s. xxi. Disperfit dedit paupib⁹ sz indifferenter oīb⁹ indigentib⁹. iō iusticia eius manz in seculum seculi. Sup quo dicit Maxi⁹. Quō nō huiusmodi ineternū manet iusticia quā nō soluz facto impleuit z ope: sed elemosynaruz tam ī vita q̄ post moꝛtē. Ideo refert Greg⁹. turoēnsis ex emplū. Cum quidam sacerdos quandā eccliam sancti Laurentij reparet. et trabs quidam nimium bꝛeuis esset. Rogauit b. Laurē. vt qui pauperes foueret. sue inopie sbueniret. qꝺ cum rogasset sbexcreuit vt pars nō modica supabūdaret: quā nimietatē sacerdos abscidit. et inde ml̃tas infirmitates sanauit. Sic nos ab eo discamus z indigentibus sbueniamus. Ideo docet btūs Iero. in epla quadam. Sine discretiōe omnibus indigentibus tribuas nō queras cui quare. Sed quibuscūq̄z in quacunq̄z necessitate poteris. succurrere. et boc p̄ncipaliter sacerdotes opulenti quia eoꝛum bona sunt pauperum. Teste Iero. de vita clericali. Omnis possessio sacerdotum: intellige quā habēt ab intuitu eccl'ie elemosyna ē paupm boīm. Et siquid vltra neccitatē vite possiderint nec in eliam paupm eroga uerint furtū et sacrilegium exist. teste deo. Sz boc pauci aīaduertūt sacerdotes. nā quoꝛum domus deberent esse cōmunes paupibus. vt bꝝ xvi. q. j. cano. si cupis. Que z patēt oīb⁹ peregrinis z hospitibus. Sic bꝝ. xlij. dist. Quiescamus nūc statī cōmuniter clause z nulli pauperi patēt z raro de illis buccella fit panis eiecta. iō tlibus specialr dicet xp̃us in districto examine. Esuriui z nō dedistis m̃ māducare ꝛc̃. Math. xxv. Tertio rubus est bꝛeuis stature. non enim crescit in altum sicut alie aꝛboꝛes qꝺ p̄ouenit ex siccitate quā in se habet q siccū cōsumit humidū si aliquid est. et nō sinit in altū rubū eleuari Sm naturales. Ita b. Lauren. fuit bꝛeuis hoc est humilis qz sciuit se in sua humilitate sblimari. Fuit enim archydiaconus sedis apostolice. post quē vt aꝛbitꝛ in romana sede alius nō surrexit. sed de hoc se nō extulit sicut nūc quidam de suis dignitatibus iactāt z extollunt. qz nouerat q aꝛboꝛes alte Sm Plini. in specu. naturali. Citius exalescūt q fit p̄pter elongationē bumoꝛl quē difficulter p̃nt attrabere. Ita de altis supbis honoꝛibus. Ideo btūs Amb. in Smone qui

incipit libenter vobis predicarē cōparat ipsum grano sinapis qđ est modicum Cum dicit btūs Laurē. Grano sinapis possum⁹ cōpare. q̄ diuersis attritis passionibus ꝑ totū orbē gr̄a sui meruit flagrare misterio. qui antea constitutus in corpore erat humilis. egrot⁹. et vilis. hec Ambro. Sed econtra qui volunt in altū extolli grauius ruūt. Sicut ⁊ audiuimus a patrib⁹ nostris ꝙ vtiqꝫ nō sine magno tremore recolo sed mlto timore confiteor prius ascendere vsqꝫ ad celos et inter sidera nidū suū collocasse postmodu autem cecidisse vsqꝫ ad abyssos ⁊ anias eoꝝ infernū rapuisse Vidimus stellas cecidisse de celo vsqꝫ impetu ferientis caude draconis ⁊ eos q̄ iacebant in terre puluere a facie subleuantis manus. celos ascendisse. quare autem illa om̄ia. qꝛ in montē ascenderunt in quem ascendit diabol⁹ Hec ille. Ideo beatus Laurētius noluit cū alijs in altum crescere. sed cum tabo humili decliuus permanere. et hoc quo ad primū Quātū ad ſm cōmendatur quo ad tormentū qđ sustinuit ꝙ significatur in incendio. Videmus enim naturaliter in re. per ignē accensus vel ferro vel carbōe ignito si habuerit aliqđ refrigerās sicut est ros aqua. pruina. tunc incendium extinguetur. Ita btūs Laurē. qui fuit incensus igne exteriori habuit triplex refrigerium quo illud incendiū extinguebat. Primū fuit desideriū celestis glorie quod per rorem significatur. De quo dic̄ Ambro. in ſmone antedicto. Licet iacebat ante pedes tyranni exusta caro corpor eius tamē animus demorabatur in celis. de hoc etiā dic̄ beatus Aug⁹. in ſmone huius festiuitatis ardet totus visceribus fortissimus martir ⁊ vrit̄ sꝫ in regnū dei ꝓmissaqꝫ fideli mente tractans refrigeria ꝯscie exultat nec penali fluxus est incendio. cuius in pectore insuperabilis spūssancti flāma feruebat. hec ille. Ita ⁊ nos si incendimur flammis tribulationū habeamus cū btō Laurē. celestis glorie desideriū meditādo ſm Ciprianuꝫ in li. de moralitate. qualis illic celestiū voluptas sine timore moriendi ⁊ cum eternitate viuendi. que summa ⁊ perpetua felicitas: illic est apl̄orū chorus gloriosus. illic ꝓphetarū exultantiū numerus illic innumerabilis ppl̄s ob certaminis et passionis victoriā ornatus. qualiter illic triūphantes virgines. ⁊ illic remunerat feliciter pacientes. Tunc reuera ardorem ⁊ passionē ⁊ incendiū ⁊ tribulationes corporis extinguemus et minus curemus. qꝛ ſm Senecaꝫ. Spes p̄mij solaciū est laboris: et meditatio legis diuine. de quo dic̄ Amb. vbi supra. Cuꝫ bea. Lau. xp̄i precepta cogitat frigidū est om̄e illđ illi qđ patitur Jō potest de illo exponi illđ. Ps̄. j. In lege dn̄i fuit voluntas eius. et in lege eius meditabit̄ die ac nocte. Sic debemus nos iugiter legeꝫ dei cogitare. quia dicit Jero. sup Johem Omelia. iij. Nihil est ita terribile diabolo ex his que imponūtur ab eo cogitationibus vt mens diuina cogitans. et hinc semꝑ se iniciens. De hoc etiam Hugo super Jere. Sensus mentis rōnalis ille quo diuina percepimus aliqn̄ ad dn̄m ꝯiungēdo admittitur. Secundum fuit puritas interne ꝯscie quā habuit b. Lau. Sic̄ testat̄ Ps̄. xvi. ꝓbasti cor meū ⁊ nō est inuenta in me iniquitas. ⁊ ꝓpter ꝯscie puritatē merito in craticula exultauit. quia ſm sapientem nō est oblectamentū super cordis gandium Ecc̄i. iij. Et hoc quo ad secundum. Quantū ad tertiuꝫ cōmendatur quo ad triumphum quo p̄ualuit. vbi nota. ꝙ tripliciter triumphauit vel preualuit. Primo contra sensualitatem ꝙ patet ex illo ꝙ contra naturaꝫ sensualitatis que naturaliter lesiua horret in ipso incendio exultauit. Ideo dixit ad deciū ꝙ ille essent epule delectabiles q̄s semper optauerat. Ex quo patet ꝙ btūs Lauren. ad perfectionē apostoloꝝ peruenit ꝙ ibāt gaudentes a cōspectu consilij qm̄ digni habitu sunt ⁊c̄. vt habetur Actu. v. Tertio triūphauit ꝯtra tortorū ferocitatem. ꝙ patet ex his ꝙ ip̄is sb̄ijcientibus prunis insultauit leuita xp̄i Et de mora ꝙ e⁹ pena nō accelerēt̄ reprehendit. Ideo potuit dicere illud Crisꝰ. Hec mihi sit cōsolatio. et affligēs me dolor nō parcat sciens ꝙ iuxta magnitudinē doloris crescat magnitudo eterne exultationis. Tertio vic̄ ꝯtra regiam potestatē. Nam in craticula ferrea posit⁹ ⁊ prunis ardentib⁹ suppositis tanq̄ piscis christo assatus decio insultauit dicens. Ecce miser assasti me vna parte gira. i. verte aliam ⁊ manduca. Ex predictis patet ꝙ magna erat visio ista. erat quidem magna manifeste qꝛ insolita magna feritate carnificum ⁊ vtilitate. quia in magnū firmamentum fidei nostre cedit ꝙ btūs Lauren. ita ardebat exterius per corporis exustionē ꝙ nō cōburebat̄ interius ꝑ mētis lesionē Sꝫ floruit viriditate fidei vt dicere possit cū Ps̄ xxvij. Refloruit caro mea ⁊ ex voluntate mea confitebor dn̄o. et hoc quo ad tertium.

Sermo secūdus De sancto Laurētio.

NIsi granuꝫ frumenti cadens in terram mortuum fuerit ip̄m solum manet si autem mortuuꝫ fuerit multū fructū affert Joh. xij. Pe. de crescen. de rusticorum comodis libro. iij. dicit. Nolium non est bonum in cibum humanuꝫ. quia

habet vim venenosam que mentē inebriat ⁊ con
turbat. Sed tamē virtutē vulnerū sanatiuaz co
cta in cozrice radicis ⁊ vulneribus apposita pu
trefactos mūdificat atq; sanat. Sed triticū est
optimū in cibum hominis q; laudabilez sangui
nē generat ⁊ venenis obuiat ⁊ repugnat. Spūa
liter p loliū mali intelligūtur quia tales non ci=
bant alios exemplo bone vite ⁊ doctrine. Ideo
p tanto iussi sunt eradicari Exo. xxiij. Malefi=
cos ne paciaris viuere super terrā. Idem iubet
b. Iero. Et ponit in cano. xxiiij. q. iij. Resecāde
sunt inquit putride carnes ⁊ scabiosa caulis et
quis repellenda ne tota de eis massa cozrūpat
et putrescat. hec ille. Sed tamē q̄uis nō cibant
bonos abstergūt tamen ab eis peccatoz putri
dos morbos inq̄tam puniūt eos, pterea iussit
dñs vt viuere pmittātur. et cū bonis q̄uersent.
fm illud Deutro. xxiij. Non abhominaberis ydu
meū nec egyptium qñ aduena fuisti in terra egi
pti. Ad exponēs Nico. de lyra dicens. per egy
ptū qui interp̄tatur tenebrosus significat ⁊ ma=
lus quē iustus nō debet abhominari. quia fuit
aduena in terra egypti: hoc est peccatoris quia
iustus ⁊ rectus peccauerit ei Deutro. xxxij. Sz
per triticum intelligūtur boni qui vita verbo et
exemplo pascūt fideles ⁊ venenis resistūt pctō
rum qualis fuit b. Laurē. qui verbo ⁊ exemplo
xp̄ifideles saginauit ⁊ peccatis decij repugna=
uit. Ideo hic in verbis thematis tritico assimi=
latur. cum dr. Nisi granū frumēti ꝛc. In quib⁹
duo describūtur. Primo mortis eius necessi=
tas. ibi. Nisi granū frumēti. Secundo passionis vti
litas. ibi. si aūt ip̄m mortuū fuerit ꝛc. De primo
est notanduz fm naturales. si granū tritici aut
alterius frumenti debet ferre fructū: necesse est
vt a seminatoze in terram p̄iciatur in qua p̄us
ibam amittat ⁊ moriatur. et nisi taliter morie
tur nequaq̄ fructus multiplicarētur. Sicut do
minus hic in parabola insinuat dicēs. Nisi gra
nū frumenti. Mystice per granū tritici signifi=
catur b. Laurē. multiplici rone. Primo triticuz
inter alia frumenta interius est albissimū ⁊ illō
inter cetera est optimū ⁊ magis nutritiuū de il=
loq̄ melioz farina ad pistandum panes fiunt.
Ita btūs Lauren. fuit albus per virginitatez et
castitatem. Ita vt dicere posset illud Tob. iij.
Mundā fuaui aiaz meā ab oīni concupiscentia
Mere decuit tanq̄ ministrū altaris ip̄m esse p cō=
tinentiā album. quia dicitur per Gregl. in regi=
stro. Et habetur in cano. j. q. j. §. Necesse est vt
manus sit mūda que diluere sozdes curat ne ta
cta queq̄ deterius inquinet. Sed nunc non ad=
uertunt ministri altaris ⁊ ecclesie. Sed vt Ber
nardus de ptemptu seculi dic̄. puritatis aucto=
re in puro cozde ⁊ cozpe ministrent. ne veren
tur stare angelū dñi qui secet eos medios ⁊ disp
dat Sed omnino audent agni imaculati sacras
contingere carnes Et integre in sanguine salua
toris manus nepharias quib⁹ pauloante pch=
doloz meretrices pertractauerunt. hec ille. Se
cundo granū tritici est maiozis nutrimēti si nō
fuerit nimis nouū. Sed si fuerit nouū est parci
nutrimenti. et illud si comeditur crudum ē infla
tiuū ⁊ lateribus dolorem cōmouet cito etiaz cō
uertitur in putredinem ⁊ aliquādo lumbrici. et
alij vermes ex illo cito generāt̄ vt dicit Ysaac
in dietis. Sed btūs Laurē. tanq̄ nobilissimū ḡ=
nū fuit boni nutrimēti multos pauperes pascē=
do fm illud Ps̄. cxi. Dispersit dedit pauperi
bus. Perpendit enī illud Ji. li. iij. de sum. bo.
Hoc tantū habet possessio rerū p̄sentiū vt vi=
tam reficiat miserozū. Similiter illud bti Aug. Ø
Nihil muenerunt omnes diuitiarū viri in mani
bus suis. Vis inquit aliquid inuenire post moz
tem in manibus tuis noli contemnere vitā mo=
do paupis respice manus plenas. Sed sic mo=
do nō faciunt rectozes ecclesiarū. Sunt enī val
de parcissimi nutrimēti pauperibus parū vl nū
q̄ aliquid erogando nec hunc gl̄iosum martirē
imitando. de quo canitur. Leuita laurenti⁹ bo=
num opus opatus est qui thesauros ecclesie de
dit pauperibus. Ideo de illis dicit Amb. lib. ij.
de officijs. Et habetur transumptiue in canone
xij. q. ij. c. aurū. Aurum habet etiā ecclesia non
vt fuet: sed eroget ⁊ sbueniet in necessitatibus.
q̄d opus est custodire q; nihil aduuat Q sacer
dos nōne dicturus est tibi dñs. Cur passus es
tot inopes fame mori. Aurum in ecclesie vasis
habebas nec pauperibus elemosynā ministra=
bas. Melius fuit vt vasa fuares q̄ metalla. Di
mui inquit ne in templo oznatus deesset. Rnde=
bit aurū sacramēta non querant neq; auro pla=
cant que auro nō emuntur. oznatus sacroz re=
demptio est captiuozū Ille thesaurus verus est
qui opatur q; sanguis xp̄i opatus est. vere illa
vasa sunt pretiosa vasa que redimūt animas a
morte. hec ille. Ad idem dicit btūs Bern. i apo
logetica. O vanitas vanitatum fulget ecclesia i
parietibus: eget in pauperibus suis. lapides au
ro induit. et suos filios nudos deserit. de sump
tibus egenoz fruitur oculis diuitū. inueniūt cu
riosi quo delectantur ⁊ nō inueniūt miseri quo
sustentētur. Ideo dicit Iero. ad Paulinū. verū
xp̄i templū animā credas: illam exorna: illā ve=
sti. illi offer donaria: in illa xp̄m suscipe. que enī
est vtilitas parietes gēma fulgere ⁊ xp̄m i pau=
peribus mori fame. quasi diceret nulla. Tertio
granum tritici est interius fuscum. per quod si=
gnificatur humilitas bea. Lauren. qui btō Six
to in omnibus tanq̄ patri humiliter obediūt. et

ſignificatur humilitas bea. Lauren. qui bea. ſixto in omnibus tanq̃ patri humiliter obediuit et paupm pedes lauit q̃uis eſſet archydiacon' rome qō tunc nulli alteri eſt conceſſum. Jō bene compleuit illud Eccī. iij. Quanto maior es humilia te in oīnibus. Super quo dicit Gloſa. q̃uis humilitas in omnibus ſit laudabilis. maxime tamen in potentibus ꝛ pdicabilis. qz nulla maior ipz merces cozonabit. Qui glozioſe cō cozdat Bern̄. dicens. Dum omniū indifferēter perſonarū humilitas ſit quedam turris a facie inimici. Neſcio quo pacto ſit maior in maiozib' clarior in clariozibus. Sed ſunt quidam prelati ſpūales qui ſm Bern̄. de contemptu ſeculi cū militibus ſuperbie faſtam ꝛ amplam familiā. et nobiles apparatus equoz̄ habent faleras accipitres. et bis ſimilia frequentant cum agricolis nō laborant. et tamē eoz̄ pmptuaria imple re mandant cū negociationibus. mare nō pambulant. et tamē aurū in ſcrinijs ſuis ppter iactā tiam accumulant. Sed cum reſurgere ceperint homines vnuſquiſq̃ in ordine ſuo vbi putas generatio iſta locabit. Si ad milites forte aduertent ꝛ exufflabūt eos q̃ mīc pericula ꝛ labozes tolerauerūt. Sic agricole ſic negociatozes ſic ſinguli a ſuis acerbunt vtpute qui in laboze hominū nō ſunt neq̃ fuerunt. quid ergo reſtat niſi vt quos oīnis ordo repellit pariter ꝛ excludit eum. ſoztiantur locum vbi nullus ordo: ſed ſempiternus horroz inhabitat. hec Bern̄. Quarto granū tritici inter omnia alia frumentozū genera graue eſt. et precipue qō creſcit in terra pingui ꝛ putribili craſſius eſt ꝛ pinguius et ponderoſius atq̃ nutribilius q̃ aliud qō creſcit i terra ſicca. Ita btūs Laurē. fuit optimū granum inter alios martires ꝛ etiam confeſſozes. qz ſeminatus fuit in terram romanā que fuit pīguiſſima ſanguine martirū fecundata ꝛ plena pinguedine gratiarū roze ſanctoz̄ in ea occiſozum. Jō dicit b. Aug'. in ſmone decimo huius dici. inter laurigeros confeſſozes. et quos ad celum puexit perhennis gloria triūphoz̄ bea. Laur̄. veritate fulgoze decoris cozuſcat qñ leuiticam ꝛ candidam ꝛ immortalem ſoztitus eſt in paſſione cozonam. quoſdam igitur ſanguis roſe' cruentauit alios flamma tanq̃ in fornace accendit In his roſeus cruor in iſtis purpureis color effulſit. inter omnes btūs Lauren. palma vnuerſi colozis radiauit. hec ille.. In his verbis patz q̃ btūs Laurē. inter alios martires tanq̃ granū precioſiſſimū obtinet principatū. Non enim maiozem penam ſuſtinuit quā alij ſancti martires cum multi tantam penam. Et alij maiozem legantur ſuſtinuiſſe. Sed hoc fuit propter ſex cauſas quarū tres ponit Guilh̄. in rōnali diui. li. vij. Prima ppter paſſionis locum. quia rome paſſus eſt que eſt caput mundi ꝛ mater oīm eccleſiarū. et vbi eſt ſedes apoſtolica. vt habet̄ in cano. diſt. xij. Non decet. Tum ppter pdicationis officiū quod diligenter adimpleuit. Tuz ppter laudabilem diſpēſationē theſaurozum quos omnes pauperibus ſapienter diſtribuit. Tum ppter autenticum ꝛ approbatum eius martirium. quia ꝛ ſi de alijs maiora tormēta legantur. tamen hoc autenticum nō habetur. huius autē paſſio in eccīa eſt valde ſolennis et approbata. Tum ppter grandis dignitatis excellentiā. q̃ fuit archydiaconus ſedis aplice. Tū ppter ſeuiciam tormentoz̄ quia grauiſſima pertulit. quia ſuper cratem ferreā aſſatus fuit. Ideo inter alios martires tria habet priuilegia. Primo quia inter martires ſolus habet vigiliā ſeu ieiuniuz Secundo cum octaua. quia ipe ſolus cū ſteffa no beato habet octauā inter martires ſic Martinus inter confeſſozes. Tertio in regreſſionib' antiphonarū q̃ ſolus ipe ꝛ paulus habet Paulus habet ppter excellentiam pdicationis Sed Laurētius ppter excellentiā paſſionis. Quito granū tritici q̃uis eſt albiſſimū ꝛ optimū. tamē multipliciter teritur. quia tribulatur. Ita q̃ dicatur a tritura ſm Iſi. li. xvij. vt ſic puriſſimum in horreo gr̄gnū recōdatur. Deinde etiā cōmolitur vel teritur vt edatur. cū enī coquitur gra uiſſimū eſt ꝛ multū inflat ꝛ humorē generat. Si aūt aſſatū fuerit magis nutrit ꝛ ventoſitatē facit vt dicit Yſaac in dictis. Sic btūs Laurē. q̃uis fuit interius mundus in conſcientia. pur' in corpore ſuo attamen igne aſſatus quod teſtatur b. Auḡſti. in ſmone ſuo vbi ſupra. Laceratus in quit ortus eſt multa membroz̄ ſectione ꝓciſus ſbiecto igne precepit tortori vt per cratem ferream que iam de feruore continuo vim in ſe haberet vrendi conuerſozū alterna mutatione meberet fieret cruciatus vehementioz. ꝛ pena prolixior. De hac pena dicit beatus Ambro. in ſmone huius feſti dicens. Beatiſſimi Laurentij martiris cuius natalem hodie celebramus paſſionem noſſe vos credo. Et quanta perſecutiōe obtulerat dilectionem veſtram ſcire nō dubito. Tanta enim martirij glozie extitit. vt paſſione mundum ſua illuſtraret vniverſuz. Illuminauit plene mundum Laurentius eo lumine quo ipſe accenſus eſt ꝛ flammis quas ipe pertulit omnium chriſtianozum corda calefecit. Sexto granū tritici vt dicit Yſaac quando in ore maſticatur. valet contra morſum rabidorum canum. quia excitat venenum. Ita beatus Laurentius. Si deuote maſticatur in ore mentis per dilectionē ad ipſum et memoriam liberabit a morſu rabidorum canum infernalium et extrabit venenuz

peccatorum quod in henrico imperatore dmõ strauit. De quo refert Jacobus Januensis. qui cum obiisset maxima multitudo demonum ante cellam cuiusdam heremite transibat. qui aperta fenestra interrogauit vltimũ qui nã essent. et ille. legio demonum sumus qui ad mortem cesaris properamus si aliquid proprij in eo reperire possimus. adiuratur autem vt ad se veniret q̃ rediens dixit. nihil profecimus quia dum bona et mala in statera fuissent posita. adust⁹ ille laurentius ollam auream immensi ponderis attulit. et dum supasse videbamur illa iactata super alia plurimũ preponderauit tunc ego irat⁹ manu auream ollam dirupi. ollam calicez vocabat quem dictus cesar onicensi ecclesie in honorem sancti Laurentij fieri fecerat. et ipsum sanctum martirem in magna deuotione habuerat. Ideo beatus Augustinus in ſmone decimo huius festi dicit. beatum virum Laurentiũ tota deuotione debemus suscipere quia preciosum sanguinẽ suum propter deum tradidit. et tam sancte conuersationis fuit vt coronam martirij tẽpore pacis inueniret. hec ille. Istud nobilissimũ granum beatus Laurentius cecidit in terram aduersariorum t tyrannorum t actum est. dicente Augustino vbi supra Seuisti persecutor in martirẽ sed auxisti palmam dum exegeras penam mortuus enim est vt fideles multiplicaret. quia ſm Augustinũ. hec totius causa passionis propter quaz morti est adictus vir sanctus fuit vt exemplo sui similes esse ceteros exhortaretur. Ideo in sermone dicit Ambro. Quis enim velit hoc exemplo pro christo ardere cum Laurẽtio coronari quis voluerit ad posset cum Laurẽtio coronari quis voluerit ad honorem Laurentij sustinere penã videlicet ignem vt eternum Jebenne non patiatur incendium. Hec Ambro. At quia mortuus est multum fructum attulit. sicut patet de hypolito quẽ cuz omnia familia sua credere fecit in deum. et ꝺ mꝫ tis alijs. Et sic taliter tribulatus t purgat⁹ ductus est t portatus ab angelis in granariũ aule celestis cum illis quos conuertit. Ideo potest dici illud Pſ. xvi. Probasti nos domine igne examinasti. Sicut examinatur argentum transiuimus per ignem t aquam. et induxisti nos in refrigerium vbi ſm Berñ. libro meditationum Pax. pietas. bonitas. lux. virtus. splendor. honestas. gaudium. leticia. dulcedo. vita perhennis. gloria. laus. requies. amor. t concordia. et quomodo ad hoc refrigerium peruenerit. patz in legenda vt clare vides.

Sermo tertius De eodem Martire.

Probasti corꝫ meum t visitasti nocte. igne me examinasti. et non est inuenta in me iniquitas. Pſ. xvi. Dicũt naturales q̃ ebur est multũ frigide nature. ita q̃ super carbonem igneum ponatur sua frigiditate mox extinguit. et ad probandum ipsum si sit verum ponitur ad ignem. t si non recipit adustionem bonũ est t verũ. Sin autem tũc est zophisticatum. Ita potest probari an recte sit eburneus sumatur crinis t pectini suppona tur q̃ si crinis non comburit pectem eburneus creditur quia sua rſistit frigiditate calori carbonis ne crinis comburatur. Si autem comburit crinis pecten de ebure non credatur Sed ꝺ ossibus piscium marinoꝝ. Spũaliter per ebur intelligũtur omnes christiani qui debẽt esse frigidi ab omni estu auaricie t mundane concupiscentie. ſm illud Raboni sup Math. O opes maligna auaricia semper bonis hominis detestanda. illos siquidem homines probat deus iactando i ignem concupiscentie aut tolerantie. dicẽte Johanne. j. Johis. v. Tot⁹ mũdus in maligno positus est. i. in malo igne ꝯcupiscentie In hoc ali qui cõburuntur insignũ q̃ nõ sunt veri christiani. De quib⁹ Pſ. lvij. Super cecidit ignis scz luxurie. auaricie. superbie. et intolerantie. t nõ viderũt solem. In luxuria cõbustus fuit Salo. iij. Reg. xi. In auaritia rex magnus Alexãder cui totus mundus nõ suffecit. sicut legitur i hystoria sua. In supbia Saul. de quo. j. Regũ per totũ. In intolerantia adhuc multi cõburuntur. Sicut impatientes. Sed in his ignibus boni et veri xpiani nõ comburũtur. sed probant̃ t purgantur. Ideo dicit Dauid Pſ. xvi Igne me examinasti. sicut examinatur argentum. et quare hoc certe ideo. quia sciunt illud q̃ dicit deuot⁹ amandus in hora. Sap̃. li. j. c. iij. q̃ tanta ẽ preeminẽtia eterne glorie ad tẽporales t transitorias tribulationes vt diligens perspector deberet potius eligere multis annis i fornace ignis ardentis velle torqueri q̃ minimo premio in futuro velle priuari cum labor sine merces sit ibi sine fine. hec ille. Et talis eburneus verus xpianus fuit b. Lauren. qui nec in igne luxurie ẽ exustus. quia creditur fuisse virgo. nec igne auaricie. quia dispersit thesauros t dedit pauperib⁹ nec igne supbie. qz humiliter lauit pedes pauperũ. nec etiam igne intolerantie cõbustus ẽ. quia de eo scriptũ est illud Ysa. xliij. Cum ambulaueris in igne nõ combureris et flãma nõ cõsumet te qz ego saluator tu⁹. Jõ põt ꝓueniẽter dicere hec verba thematis. Probasti corꝫ meum tc. In quibus quattuor de ipso dicuntur. Primuz q̃ fuit a deo pbatus. Scõm q̃ fuit a deo visita-

Sermo

tatus. Tertiū q fuit a deo examinatus. Quar-
B tū q fuit a deo inuentus imaculatus. De pri-
mo notandum hō patiens probaꝫ iniuria ꝛ ob-
probrio. Sicut de hoc legiꝫ in vitaspatrū .li.ij.c.
viij. de quodam discipulo qui volebat scolas in
trare in athenis. Erat aūt quidam senex posit⁹
ante collegiū qui intrātes ꝓbauit ō patia. ille q̄
quicijs affligebatur. et qui impatiens fuit intra
re collegiū minime ē ꝑmissus. venit ergo ꝑdict⁹
iuuenis ad ostiū quē videns senex ipm multū in
iuriatus est: et obprobria intulit. ille aūt tanq̄
patiens illa oīa nō curauit. sed exorto cachin
no risit. ad quē senex. q̄d est hoc q agis ego te i
urioꝛ. et tu rides ridis. Cui iuuenis vt vis vt
rideam cū tribus annis mercedem dederim: vt
hoc paterer. sed nūc gratis patioꝛ. Q̄ō audiēs
senex dixit. ingredere ergo q̄ dignus es inuen-
tus. Ad ꝓpositū sic b. laurē. quia fuit patiēs ag
nus qui mactatur ad edendum. Jō fuit ꝓbatus
deo ꝑmittente multis obprobrijs ꝛ tormentis.
multa enī obprobria audiuit tormēta maxima
sustinuit. et in omnibus patiens fuit. Jō figura
batur p tobiam Tob. ij. vbi legitur q Tobias
libenter sustinuit obcecationē oculoꝛuꝫ ꝛ alias
passiones. et cū sui eū derideret ayt. Nolite ita
loqui quia filij sanctoꝛ sumus ꝛ vitaꝫ illam ex
pectamus quā deus daturus est bis qui fidē su
am nunq̄ mutant ab eo. Ita b. Lau. passus mul
titudinē doloꝛ tam in vbis q̄ in plagis fuit sp
patiēs q̄ sustinuit p vita eterna que nō daꝫ im-
patienti. Teste Ozig. qui dicit. Cuncta que hō
passus fuerit in hac vita. Si absq̄ pfecta feran
tur patiētia a celesti ꝑmio fit penitus alienus.
Jō hugo de claustro aīe li. j. laudat b. Lauꝝ. vl
tra Abrahā q̄ multa sustinuit. et tñ in oīnibus
foꝛtis q̄ fuit patiens dicens. Foꝛtissimus abra
haꝫ. b. Laurē. foꝛtioꝛ foꝛtissimo. Abrahā qui fi-
liū suū deo obtulit. lau. seip̄m p filio dei. Dic ig
nē parat. colligit filiū: gladiū euaginauit Sed
angelum audit. phibentē ne pficiat. ille ad ignē
positus xp̄m p̄dicat carnifices vrgentes carbo
nes ministrabant. verbis nō exasperat abrahā.
quia obediens fuit filiū recepit in columē. Ille
q̄ patienter pseueret in tormentis a dei filio su-
scipitur. in salutem. Hec hugo. Ideo dixit gra
tias ago tibi dñe quia ianuas ingredi merui.
A Secundo homo sapiens ꝓbatur argumento si
cut scolaris sapiens in scolis quē volens ꝓbare
mgr̄ ꝓponit sibi argumentū arduū q̄ō si scolar⁹
debite expedierit ꝛ soluerit sapiēs reputaꝫ ꝛ ta
lis nōnū q̄ in locatū exaltabiꝫ. sicut etiā legitur
Danieꝫ. v. Q̄ō rex Baltasar volens ꝓbare sapi
entiā Danielis ꝓpo fuit sibi obscurū argumētū
q̄ō fuit mane thecel. phares. Ille aūt sapienter
exposuit ꝛ dissoluit. vt dicitur ibidem. Jō exal-
tauit ip̄m induens eum purpura ꝛ torquem au
reū collo eius circūdedit. Sic btūs Lauꝝ. ꝓba
tus est ꝛ sapiens inuentus est. Naꝫ tyranno ob
icienti sapiens dabat rñsum. Nam cum thesau-
ros peteret ille colligēs paupes dixit. Ecce isti
sunt thesauri eterni qui nunq̄ minuuntur. Sed
crescunt qui in singulis dispergūtur ꝛ in omni-
bus inueniūtur. hoꝛ enī magnos thesauros in
celum depoꝛtauerūt. pulchra et sapiens respō-
sio per quā ostendiꝫ q spiritualia bona alijs cō
municata nō minuūtur sed crescūt. Quō autez
pñt adinuicem cōmūicari bona spūalia ondit.
b. Aug. li. v. Omeꝫ. dicēs. Congaudete illi cui ꝺ
deꝰ aliquā grām dedit ꝛ potes in illo q̄ō in te ī
potes. Ille forte hꝫ virginitatē ama illaꝫ. ꝛ tua
est tu habes maioꝛē patientiā diligat te ꝛ sua ē.
Ille pōt satis vigilare si nō inuides tuū est stu-
diuꝫ. Tu forte potes amplius ieiunare si amet
te hoc ideo quia in illo tu es ꝓprietatem habēs
Sed p charitatē tu es. hec ille. Ostēdit etiaꝫ in
hac sapiēti rñsione q̄ bona tpalia donata pau-
peribus augentur. Sꝫ fuata minuentur. Quod
testaꝫ etiam Jobes Crisꝰ. Qui collocat thesau
ros suos in mūdo nō habet q̄ sperat in celo nec
respiceret celum nisi nihil haberet repositū. q̄d
ꝓ aīa tua feceris tuum est. Quod aūt relinquus
amittis. Et sꝛdit q̄ stultitia est ibi thesauros re
ponere vnde exiturus es. et illic nō permittere
quo iturus es. Illic substantiam tuam colloca.
vbi est tua patria. hec Crisꝰ. Facere enī oportet
ꝑm exemplū cuiusdam regis De quo refert bar
laam in distinctionib⁹ Josaphat. in quadaꝫ ma
gna ciuitate talis erat ꝓsuetudo vt quēdam ex-
traneum omni anno in regem elegerunt qui fa-
ciebat quicquid volebat ꝛ ī delicijs viuebat. cō
pleto igit̄ anno ciues in ip̄m irruebant ꝛ nudu
ꝓ totam ciuitatē trahebant. et tandem in remo-
tam insulam mittebant ꝛ religabant vbi deficiē
te cibo vel vestitu: fame ꝛ frigore deficiebat.
Quidam aūt sblimatus in regē cū ꝓsuetudinez
ciuiū sciret infinitos thesauros ad insulam trāf
misit. vbi post annū in exiliū religatus ceteris
fame deficientibus delicijs abundauit ꝛ expoit
dic ens. Ciuitas hec mūdus est: ciues sunt prin
cipes tenebraꝝ q̄ nos fal sa mūdi delectatione
alliciūt nobisq̄ nō sperantibus supuenit mors
ꝛ sic nudi trabimur in locum miseriaruꝫ vbi nō
possumus cibum inuenire. Nūc ergo ex quo sci-
mus ꝓsuetudinē hoꝛ ciuiū ꝑmittamus diuicias
ad eternū locū ꝓ manꝰ egenoꝛ sicut fecit beat⁹
Laurē. Et hoc etiam ꝓsulit saluatoꝛ Matꝫ. vi.
Thesaurizate vobis thesauros in celo ꝛc. Ter
tio hō foꝛtis ꝓbaꝫ in ꝓlio ꝛ supplicio sic ꝑbat⁹ ē
beatus Job. eiusdez. ꝑmo. c. cui hostis antiqꝰ
sepe moꝛtē minatus est, coꝛpus eius graui vul-

nere vulnerauit. Deniq; charissimos filios ex-
tinguebat ⁊ om̄ia alia bona tp̄alia auferebat nc
tamē a fortitudine animi potuit ip̄m p̄ hec sup-
plicia remouere. Sic btūs Laurentius ꝓbatus
est ⁊ fortis inuentus quia decius om̄e gen⁹ tor-
mentoꝝ sibi minatus est vt ip̄m exterreret: nisi
sacrificaret. Sed ip̄e mortez libenter ꝓ christo
sustinuit vt vitam inueniret celestez. et potest ꝺ
ip̄o exponi illud. ij. Macha. vi. Iste gloriosam
mortē magis q̄ odibilem vitam amplectens vo
luntarie preibat ad suppliciuz. Quia ſm Cris.
Melius est pro tempore mori ⁊ in eternū viue-
re q̄ imperpetuū mori. Probatus est etiaz do-
lore corp̄is quia expertus est fustes scorpiones
laminas ferreas plumbata om̄ia genera tormē
toꝝ. et tandem craticulam ferreaz. Sz quo ma
gis cruciebatur in deo magis delectabatur di-
cens. Infelix has epulas semper optaui. Pro-
batus est per sb̄tractionē ymo patris sui charis
simi Sixti postq̄ clamauit. quo progrederis si
ne filio pater quo sacerdos sancte sine ministro
properas. Sed tamen non doluit de eius sb̄tra
ctione quia sciebat ꝙ hunc quem habuit fidelez
patrem habiturus esset in breui coheredez. Nō
enim fecit hic sanctus martir sicut nunc faciunt
homines qui de morte amicoruz ⁊ parentū flēt
dolent ⁊ tristantur. Contra quos dicitur p̄ Cy
prianuz. Et habetur in ca. xiiij. q. ij. Quā est p̄
posterum. flendum non est pro morte amicorū.
E et carorum quia eos non amittimus. Proba
tus etiam est amissione rerum temporalium. qz
omnia bona ecclesie que erant in eius potestate
tyrannus rapuit. Sed talem amissionem nō cu
rabat. Legerat enim hoc verbum sapientis ca-
thonis. Ereptis opibus nolito timere dolendo
Sed potius gaude ⁊c̄. Legerat etiam exempla
ph̄orum antiquorum de numero quorum vnus
fuit nomine Anaxogaras. de quo refert Eudo-
xus in gestis ph̄oꝝ. et Valerius hic cū in Azia
ad modum diues esset om̄ibus derelictis posses
sionibus ob gratiā studendi diutinam peregri-
nationem assumpsit. Cum autem post multa tē-
pora reuersus esset. et possessiones desertas vi-
deret non tristabatur. Sicut modo nos facim⁹
amissis rebus nostris in parte vel in toto. Sed
ayt. Ego non essem saluus nisi possessiones iste
deperissent. quia viri perfecti nō curāt de amissi
one rerum temporalium scientes ꝙ omnia cito
finiūtur. De his dicit apostolus ad Hebreos.
decimo. Rapinam bonorum vestrorum cū gau
dio suscepistis. et hoc quo ad primum. Quantū
ad secundum ostenditur in his verbis ꝙ beat⁹
F Laurentius sit a deo visitatus cum dicit ⁊ visi-
tasti nocte. Circa quod notandum ſm aucto
rem libro proprietatum. ix. Nox dicta est a no-
cendo. quia oculis nocet. Est etiam nox tēpus
nocentibus aptum. et a peccātibus tollens ve-
recundiam. Juxta illud Ouidij. in arte sua. nox
et amor: vinum nihil moderabile suadent. Illa
pudore caret liber amorq; metu Et capitur hic
liber pro bacho ⁊ vino. Moraliter hic per noc-
tem intelligitur tribulatio que multotiens nocz
bonis qui sunt quasi oculi et lumen aliorum. qz
sepe sensualitatem perturbando obscurat. Et
hoc testificatur ecclesia sanctorum. sicut legit̄
de christo Mathei. xxvi. Qui cepit instanti tri-
bulatione sua tristari et mestus esse dicens. Tri
stis est anima mea vsq; ad mortem. Ita etiam
potest dici de alijs quorum sensualitatem tribu
latio mestificat et obscurat. Quia dicit doctor
Amandus. libro primo. c. tredecimo. In hora-
logio Sapi. Tribulatio cum presens est mesti-
ciam prestat. cum autem preterit et victa fuerit
summe letificat breuemq; amaritudinem et lon
gā consolationē facit Etiam sicut nox est temp⁹
aptum animalibus nocentibus. quia tunc lupi
intrant domos villanorum eis damnum inferē
do. Similiter apri intrant vineas et agros. Et
que inueniunt lacerant que alias in cauernis ꝺ
die ⁊ antris suis latitant. vt dicit Gregorius.
Ita in nocte tribulationis lupini tyranni etiam
apris crudeliores plus solito nocent bonis cri
stianis. et vineam domini sanctam ecclesiā ma-
gis deuastant. quia hec est hora eorum sic̄ chri-
stus dixit iudeis ad se nocte venientibus vt euz
caperent. hec ē inq̄t hora vestra ⁊ potestas te-
nebrarum Luc̄. xxij. Ita etiam fuit quo ad pre-
sens. quia crudelis inimicus decius in nocte tri
bulationis multum deuastauit vineam domini-
cam. multa milia Martirum occidendo. In
qua quidem tribulatione dominus ipsum visita
uit diuina consolatione. vt impleretur illud di-
ctum dauiticum. Cum ipso suz in tribulatione.
Et hoc ostenditur hic in suo martire Laurētio
glorioso. Qui dicit. Visitasti nocte igne scz tua
gloriosa atq; diuina consolatione. Et est notā B
dum ꝙ in nocte tribulationis visitauit de⁹ lau-
rentiū per quattuor consolationes quas sibi fe
cit. De quib⁹ dr̄ in Ps̄. cxxxviij Et nox illumīa
tio mea in delitijs meis Nox enī tūc in delitias
vertitur: quando tribulatio amoris dulcedine
superatur. Sic btūs Laurē. sua tribulatio ī dul
cedinē versa fuit quādo dixi. Disce miser ꝙ tor
menta tua mihi epule sunt. quia ſm Augl. Om-
nia seua: omnia inuamina facilia ⁊ proprie nul-
la facit amor. Sic̄ refert ꝺ hoc valerius in Po-
licrate libro. viij. Q Dyogenes ph̄s tāto amo-
re ad celestia estuauit ꝙ mortem nequiens ex-
pectare. naturalem igni se dedit precipitem.

Sermo.

Sicqꝫ ſpm̃ p amoꝛ deſiderio exaltauit. Ita etiam btūs Laurē. ex magno amoꝛe quem habuit ad premia eterna multo tpe ante naturalē moꝛtem nō timuit ignis incendiū. Secundo cauſabatur ex ſecuritate gratie. Securus enī erat qꝫ ī ſua tribulatione a gratia cadere nō poterat Et hoc tangitur ibi. quia tenebꝛe nō obſcurabūtur a te. tunc enī tenebꝛe nō obſcurabuntur quādo quis in tribulatione poſitus per penaꝫ caligine nō obnubilatur. Sicut factū eſt de btō Laurentio. Jō poterat dicere cū apoſtolo ad Ro. viij. Certus ſum qꝫ neqꝫ moꝛs neqꝫ vita ꝛc̄. Tertia cauſabatur ex ſerenitate conſcientie. Ideo ſubinfertur. et noꝛ ſicut dies illuminabitur. qꝛ tribulatio luce ꝓſcientie ſerenatur. Jſtam ſerenitatem ꝛ lucē ꝓſcientie habuit beatus Laurentius quādo dixit. mea noꝛ obſcurū nō habet. Quarta conſolatio cauſabatur ex certitudine glozie. Ideo ſbiungitur. Sicut tenebꝛe eius ita ꝛ lumē eius. Tunc enim lumen eſt ſicut tenebꝛe quādo quis recipit multitudinē celeſtiū gaudiozuꝫ ſm multitudinem paſſionum. Juxta illud Ps̄. xciij Scōm multitudinem dolozum meozum conſolationes tue letificauerunt aiam̃ meam. Jſtaꝫ certitudinem celeſtis glozie habuit quando dixit. gratias tibi ago domine quia ianuas tuas ingredi merui. et tantū de ſecundo.

Sermo quartus De eodem martire.

Igne me examinaſti ꝛ nō eſt in me inuenta iniquitas. Ps̄. vbi ſupꝛa. Dicunt naturales quādo hō veneno intoxicaretur ſi eius coꝛ extraberetur et ī ignem poneretur: cōburi nō poſſet. Qđ pꝛobat Abtūs Aug⁹. dicens. qꝫ conſuetudo erat antiq̄tus qꝫ coꝛda impatoꝝ poſt moꝛtē igne cōburebantur. ꝛ cineres in ſolem in loco ponebantur. accidit vt quidam imperatoꝛ moꝛereꝛ cui⁹ coꝛ cū ad ignem poſitū fuiſſet nō potuit concremari. et multi ſup hoc āmirabātur. et oīes magiſtros ꝛ ſapientes illius ꝓuincie vocauerunt. et ab eis cauſam queſierunt. Tandem inuenerunt cauſam naturalem. et dixerūt. qꝫ impatoꝛ eſſet veneno intoxicatus. et ꝓpter venenū non poſſꝫ coꝛ illius cōburi. tūc extrahentes coꝛ de igne ꝛ venenū fugauerūt: ꝛ iterū ad ignē poſuerūt. Et moꝛ in cineres eſt redactū. Ab dicūt naturales vlterius. qñ tale coꝛ ſic intoxicaꝛ poſt nouē annos in lapidem pꝛecioſuꝫ noie phirophilū trāſmutatur qui habet has virtutes qꝫ ꝓtegit a fulmine ꝛ tonitruo. dat victoziam contra hoſtes. Bz et a moꝛte ſbitanea cuſtodit. Spūaliter q̄uis venenū ſignificat generalius pctm̃ tm̃ in ꝓpoſito ſumere poſſum ꝓ amoꝛe dei. Recte enī ſic̄ venenū dulce ē ꝛ boīem interficit. Sic amoꝛ xp̄i ē valde dulcis deuotis boībus ꝛ pfectis. ſicut dicit btūs Aug⁹. li. v. pfeſſionū. Dēozia de te bone ieſu ſup mel dulcis. cogitare de te pl⁹ qꝫ cib⁹ loqꝫ ỏ te pluſ q̄ refectio. noſce te pfecta dilectio. amare te vita eterna ē. Sic amoꝛ dei tātus ē qꝫ boīem interficit. etiā aliq̄n moꝛte coꝛpali. ſic̄ ꝓ de diogene ſupꝛa ſmone p̄cedenti mēbꝛo ſcō. Si enī hoc amoꝛe coꝛ hoīs inflāmatur nullo igne crematur. Sicut teſtatur appanim⁹ in cantice coꝛ dicens. Electa namqꝫ mens q̄ vecis canticoꝝ dicens. Electa namqꝫ mens q̄ veꝛe in dilectione dei fuerit inflāmata nū q̄ metuit pꝛo eius amoꝛe: pꝛo eius noīe: pꝛo eius fide. neqꝫ ignē neqꝫ beſtias neqꝫ gladij rigozem qđ manifeſte patet de ſanc. Laurē. qui licet in ignē fuiſſet poſitus. Tamē coꝛ eius amoꝛe accenſū ere mari nō potuit. ſicut de hoc dicit Aug⁹. in ſmone huius diei. Igne b. Laurē. accenſus flammarū nō ſenſit incendia. et dum xp̄i arderet deſiderio pſecutoꝛis pena nō ardet Inq̄tū enī in illo fidei ardoꝛ fuerit intm̃ ſupplicij flamma refrigeſcit. Et ſbdit. coꝛpaliꝛ btūs Laurē. laboꝛabat incendio. Sed amoꝛe xp̄i ſuccēditur q̄ materialez reſtringit tyrāni ardoꝛem. Hec ille. Ex q̄uēte pꝛ qꝫ coꝛ ei⁹ amoꝛe accenſū ñ potuit igne inflāmari Dꝛ nūc coꝛ e⁹ vel aīa ỏſa eſt in lapide p̄cioſuꝫ quo platee celeſtis hierlm̃ ꝛ muri decenter ſunt oꝛnati. et habet virtutes lapidis p̄libati. qꝛ preſtigit ſibi fuiētes a fulmīe ꝛ tonitruo diſtricti iudicij ꝛ ignis eterni quando dicetur malis. Ite maledicti in ignē eternū Matḥ. xxv. Dat etiam victoziā ꝓtra hoſtes hūani generis. Sic̄ patet de henrico impatoꝛe ſupꝛa ſmone ſcō. Et liberat a ſbitanea moꝛte. nō enī pmittit ſibi famulātes moꝛte moꝛi impꝛouiſa. Et qꝫ nō potuit cremari mēs ei⁹ ꝛ coꝛ pꝛ in ỏbis p̄libatis. in quib⁹ dicit. Igne me examinaſti. In his btūs Laurē. a duobus cōmendatur. Pꝛio a paſſionis acerbitate. ibi. igne me examinaſti. Secō a vite ſue puritate. ibi. ꝛ nō ē inuenta. Circa p̀mū eſt notandum Aliq̄ res examinātur igne: vt aurū ꝛ argentum Aliq̄ examināt aq̄ vt vaſa plēa vl̀ vacua vl̀ cāpane an ſint integre vel fracte. Quedam autem vento vel flatu ſic̄ granū vel palea. Dixi p̀mo. quedam res examināt igne vt aurum: quod eſt valde ſolidum ꝛ cōpactum. ideo in igne poſitus non euapoꝛat neqꝫ in pondere mīnoꝛatur: nec cōſumitur: ſed ſolum liqueſcit Et ſi quid hz ipuritatis ꝛ ſoꝛdis deponit ꝛ ampliuſ depuraꝛ. vt dicit auctoꝝ ꝓpꝛietatū li. xvi. Quid p aurū niſi b. lau. aptius p̄figuraꝛ. ſic̄ aurum inter alia metalla ē cādid⁹ pꝛunis ſuppoſitis. et hz virtutē lepꝛe exterſiuā qꝛ limatura auri ī cibo vel potu ſumpta a lepꝛa p̄ſeruat. vel ſaltē eam occultat.

Ita btūs Laurentius inter alios martires can
dore rutilat. Sicut hoc declarat Aug⁹. in vna
auctoritate benesonante quā inuenies supra ser
mone secūdo. ibi. nisi granū frumenti. quia per
ignē omnis impuritas ab eo est totaliter purga
ta. Habuit etiam beatus Lauren. virtutem q̄ a
nobis potest extergere seu abstergere lepra spi
ritualem peccatorū si passionē ipius in nob de
uote masticamus. quia legitur q̄ suis inimicis.
sicut bypolito qui ip̄m īcarcerauit veniaz impe
trauit. et maculam viciox expurgauit. vt habe
tur in legenda. Legitur etiam. q̄ quidam iudex
nomine stephanus tres domus bea. Laurē. ab
stulit z iniuste possedit. hic cū mortuus esset an
te iudicium ductus est q̄ videns Laurentius ip
sum accessit z tribus vicibus brachium eius du
rissime strinxit. Judex vero dedit sententiaz vt
ille qui aliena abstulisset in locuz iude ꝓditoris
traderetur. Sed predictus martir quē idē ama
uerat in vita sanctum Laurentiū accessit. z pro
eo veniam precatur. Ille aūt statiz ꝓ Steffano
precaturus accessit ad xp̄m eiqz cū alijs veniaz
impetrauit vt ad corp⁹ rediret. et. xxx. dies pe
nitentiam ageret quod z factū fuit. et tūc oīa
ablatata restituit. et post. xxx. dies ad dñm mi
grauit. Et si hoc inimicis suis fecit multomagis
faciet nobis qui passionē eius recolimus z festū
eius solēniter celebramus. Ideo clamemus ad
ipsum cum sancta matre ecclesia dicentes. Bea
te Laurēti xp̄i martir intercede ꝓ nobis. Ex iaz
dictis patet recte sicut aurū est inter alia metal
la purissimū. et lepre abstersiuū. Sic btūs Lau
ren. inter alios martires obtinet ꝓncipatū. ſm
Guilh̄. in rōnali diuinox dicēs li. vij. Et abster
get suox crimina deotox. Illud nobilissimuz
aurū bea. Laurē. hodie in igne est examinatum
ſm illud qđ predixit Sapiēs Prouer. xvij. In
igne ꝓbatur aurū z argentū. Sed nō est minu
tū sed ꝓstans inuentum Ideo figuratus est per
quendā puerū. de quo refert valerius in Polic.
li. iij. Qđ Alexandro magno sacrificante q̄daz
puer assistēs arrepto thuribulo turificauit car
bo autem ardens in brachio pueri delapsus est
Et licet cremaretur z odor ad circūstantes ve
niret puer tamen brachiū immobile tenuit. Ne
sacrificiū impediret. Alexander aūt ip̄m crema
ri permisit. sic volens puerum examinare. Sic
verus Alexander ieſus xp̄s pmisit cremari car
nes sui pueri Lauř. Ita vt de ipo exponi potest
illud Eccl. xxxvi Vapor ignis vrit carnes eius
et in dolore fornacis cōteratur. Et hoc fecit ne
sacrificium impediret. Quia dñs consolabatur
ip̄m dicens. sicut hodie canitur. Puer me⁹ no
li timere cum transieris per ignem flamma non
nocebit te et ardor ignis non erit in te. Fuit tñ
iste ignis pēa acerba ex quattuor. Ex doloris D
immensitate quia ignis est maxime afflictiuus.
Ideo dicitur Ysa. xxxiij. Quis poterit habita=
re de vobis cum igne deuorante. quasi diceret.
nullus. Vel pauci quia membra multis vulneri
bus lacerata z conscissa aduri facit. Ita vt dice
re potest illud Job. xvi. Non pepercit effudit ī
terra viscera mea z scidit me vulnere sup vuln⁹
ex temporis diuturnitate. Fm illud Amb. Non
enī fratres b. Lau. simplici z breui passione pu
nitur. require supra. j. Fmone de sancto Laurē.
membro. j. Secundo ex pene diuersitate quia
omnia genera tormentorum in eius corpore fu
erunt extensa. vt dicere posset cum Ps̄. lxxxvij.
Omnes fluctus tuos induxisti super me. Secū
do alique res examinantur tactu. vt videmus
de argēto quod examinaī in lapidis tactu. et si
est sonox bonū est argentum. Sic deus exami
nauit tactu corporis bea. Laurē. Qui totus fu
it in corpore laceratus z adustus. et tanq̄ argē
tum electum est inuentus. Ideo potest exponi
de eo illud Job. ij. Mitte manuz tuam z tangā
os eius et carnem. ‹ Et tunc videbis q̄ in fa
ciem benedicam tibi. et possunt esse verba decij
qui misit carnem beati Lauren. crudeliter tāge
re qui tunc gratias agens dñm benedixit Ita
vt dicere possit cum Ps̄. xxxiij. Benedicā dñm
in omni tempore. Sed tale argentū electū nos
nō sumus ꝓchdoloz. quia cuz a deo tactu tribu
lationis examinamur non sumus sonorosi be
nedicentes dñm sicut ipe fecit. Ideo de nobis
dicit dñs Jere. vi. Argentū reprobum vocaui E
vos. Tertio examinantur alique res sonitu sic
sonus grossus bonus vel malus. Ita btūs Lau
ren. examinatus non dedit sonitum murmuris
sed laudis. non sonitū blasfemie: sed confessio=
nis deuote: Quia dicit assatus non negaui no
men sanctū tuum interrogatus te xp̄e cōfessus
sum. ita adhuc inueniuntur boni christiani fide
les qui cum a dño examinantur examine tribu
lationis amissione reruz suarū vel amicorū Bo
nitū deuotionis ostendūt dicentes cuz Job. c. j
Dominus dedit dominus abstulit sicut domio
placuit. Ita factum est. Sit nomen domini be
nedictum. Et illi demonstrāt q̄ sunt vasa nō au
tem vacua sed plena plenitudine gratiarum Et
vere beati sunt illi qui ſm Ps̄ xxxvi. Benedicē
tes ei hereditabunt terram quam terram. reue=
ra terram viuentium. de qua idem ait alio in lo
co. Credo viuere bona dñi in terra viuentium.
Et etiam terra morientium scilicet presentē. q̄=
uis enī ad tempus in perditione rerū examinā
tur tamen in omnibus postea remunerantur.
Sicut legitur de Job vltimo. c. Qui dñs omnia
addidit duplicia q̄bus terraz hereditauit. Sed

beu plurimi qui cum a dño benigne examinant qui quos amat arguit ꝛ castigat Apoc.iij. Nō enī hñt sonitū laudis sed murmuris nō confessi onis:sed maledictionis. Ideo vere sunt maledicti qz maledicentes ei disperibūt ꝑm ꝑs.xxxvi Nō figuratū est de iudeis Exo.xvi. Qui cū deficerēt eis cibus ꝛ victualia q̄ portauerūt ò egy pto murmurauerūt ꝓtra dñm dicentes.vtinam mortui essemus p manū dñi qñ sedebamus sup ollas carniū. Ideo oñes tales disperierūt:nec in terram ꝓmissionis intrauerunt. Sed mortui sunt in cōspectu dñi in deſto .vt hȳ Nume.xiiij Ideo nos nō sic fratres charissimi cum venerit tribulatio leti ei assurgamus. Sicut de hoc dic̄ doctor amādus in hozalo. Sap̄.li.j.c.xij. Cuz tribulatio aduenerit ei hosti obuiam tanto benigne eum recipiendo.et dic corde iocundo Bene veniat amica mea tribulatio Quarto alique res examinantur vento vel flatu sicut palea vel granū.granū cadit i terrā.palea aūt in aere extollitur:et hinc inde dispergitur. Ita examinatus est btūs Lauren.et habuit sīlitudinē grani. quia cecidit in terrā humilitatis ꝛ non in altum elationis q̄uis esset iactatus in ventum honor Ideo legitur de ipo euangeliuz Johis.xij. Nisi granū frumenti ꝛc̄. Sed sunt econtra multi qui in honore nō exaltantur sed sunt humiles:nec a vento sicut palea dispergūtur. Cum aūt in ventum honoris ꝓficiūtur statim in elationem resoluūtur. Et talis fuit Saul qui fuit humilis cu stodiens iumēta patris sui.et ꝓpter hanc humilitatē electus est in regem.sed ꝓiectus in ventū regij honoris sicut palea in altū superbie se ꝫleuauit ideo dixit ad eum Samuel.j.Regū.xv. Nonne cū paruulus esses in oculis tuis caput i tribubus israhel factus es.q.d.sic. Sed ꝓpter superbiam tuā priuaberis .Sed sic nō fuit bea. Laurē. Sed qui ante honorez fuit humilis i honore humilior est effectus.nec etiam in vēto tribulationis per vituperiū est dispersus qz infideles sepe ipm vituperabant Sed tulit patienter. Sed est notandum. Quādo nō est aliquis ventus remanent simul palee ꝛ frumentū.qñ autez horrea sunt ventosa aristē et palee euanescunt. Cum enī est ventus validus tunc palee simul et frumentum disperguntur nisi illa que in horreo sunt locata. Sic quando nulla est persecutio boni ꝛ mali insimul sunt nec abinuicē discernūtur. Cum vero tribulatio aduenerit mali recedunt ꝛ boni remanent. Cum aūt maxia tribulatio aduenerit .Sic̄ erit tpe antichristi tunc nō solum mali:sed etiam mīti qui videbātur electi esse recedunt.et solum illi remanebūt qui in horreo btitudinis eterne p diuinā predestinatiōne collocati fuerint.et hoc quo ad ꝑmū. Quātū ad ſm notandum. Videmus ad experientiā q̄ aurū in igne maiorē acquirit puritatez .lutū aūt vel palea facit fumositatē .Sic viri sancti in igne tribulationis acquirūt sanctitatem .mali aūt iniquitatem. Nō declarat btūs Aug⁹.Et habetur.xxiij.q.iiij.c. Nabuchodonosor. Non ne nabuchodonosor ob innumeras impietates flagellatus penituit ꝛ regnū qō perdiderat alꝫ accepit. Pharao aūt in ipis flagellis durior est effectus. Et idem in li.de ciui.dei demōstrat tribus exemplis dicens .Manet dissimilitudo passor in similitudine passionū. Nam sicut sb vno igne aurū rutilat ꝛ palea fumat.et sb vna tribulatione stipule cōminuūtur ꝛ frumenta purgantur. Ita vna eademq̄ tribulatio bonos ꝓbat et purificat malos fuscat ꝛ exterminat.vndecadem afflictione mali deū detestātur ꝛ blasfemāt boni aūt predicant ꝛ laudant.hec ille. Ita btūs Laurē.in igne tanq̄ aurū rutilauit: decius aūt correptus a Laurentio solum fumigauit. Ille iocundus est sine iniquitate. Ille mortuus est pleni nus sorditate. Ille purgatus celū ascendit. ille cōminutus ad infernū descendit vt plenius habetur in legenda.et tantum de secundo.

Sermo ꝑmꝰ de assumptione btē v̄ginis.

Assumam et regnabis super oñia que desiderat anima tua. Ita scribitur.iij .Regū. xi. Dicit platearius sponsa solis .ꝓprie wege breyt est herba frigida ꝛ humida in secūdo gra du ꝛ est cōmunis oñibus. Et eius succus bullitus valet contra venenū sumptū interius.valet etiā contra morsum canū venenosum si sup vulnus ponatur.hunc florem sol de se trahit. quia ſm Ar.quādo sol oriē flores suos aperit.et cuz occubuerit iterū se claudit.et sic sequitur motū solis. Spūaliter per hūc florē beatissima virgo Maria designatur qz fuit frigida ab omni calore pctōz. Et hūida ex plenitudine grāz. Quia dic̄ Aug⁹.cū de peccatis agit̄ ò Maria nullam ꝓsus volo habere mentionē. Oz scimus q̄ illi plus collata est grā ad vincendū ex oñi pte peccatū qz ꝛcipe ꝛ pere meruit eū quē ꝓstat hre nō lū pctīs. Est ec̄ cōis oīb⁹ tā pctōrib⁹ q̄ iusti Teste Bern̄.in ſmone Maria oñib⁹ facta est oīb⁹ sinū miscōie apperuit.et ò plenitudine ei⁹ accipiūt vniuersi captiui redēptiōez eger ꝓsolatiōz peccatoz veniā.iust⁹ grām.angeli leticiā .filius dei carnis sbam.denicq̄ tota trinitas gliaz. Et⁹ succus hoc ē grā spūalr bulita vz ꝓtra venenuz pctōrum.qz pctōrē quē de⁹ p suaz nō ꝑt saluare iusticiam Maria per suā grām saluat infinitam

vt dicit Crisosto. de ꝓgatiuis btē v̄ginis. vz etiā ꝙtra canū morsum. i. demonū q̄ magis terrentur Marie ꝑconio q̄ suo supplicio ſm Crisosto. in hodierno ſmone. Istū iocūdissimū florem Mariam virginē t sponsam veri solis transiit ad se. idem verus sol iusticie christus ihesus per assumptionē venerandam. qđ testatur b. Jeronimus in sermone hodierno. Virgo inquit singularis t virgo regalis hodie a ꝓprio filio suo ad tronū dei vehitur. et in ipa sede trinitatis collocatur. Qđ figuratū fuit hester. ij. vbi legitur q̄ hester v̄go speciosissima ducta fuit ad cubile regis assueri. et rex ipam amauit sup omnes t dedit ei potestatem super omnia. Ita christus cuz tota celesti curia duxit hodie Mariā ad celeste cubile patris sui. Et hoc ꝓmiserat sibi in verbis thematis. De assumā. In quibus verbis tria tāguntur. Primo dilectio maternalis ad quam a ꝓncipalis per quā super angelos sblimatur. ibi et regnabis. Tertio premiatio eternalis q̄ bonis omnibus saciatur. ibi. super omnia que desiderat aia tua. Quantū ad primū est notandum q̄ dicunt naturales. et presertim Petrus d cres. li. xij. q̄ prata sunt fecunda cum herbe ad debitum augmentum peruerint t flores compleuerint anteq̄ ad casum flozis t siccitatem puenant. Nam si maturius secantur erit aquosum fenū nō prebens animalibus solidū nutrimentuz Siccū vero nō est statim inducendū: sed per aliquot dies vt siccentur dimittenduz. et tūc i horreū reponendum. Moraliter per pratuz virgo benedicta Maria intelligitur ſm q̄ habetur i psalterio eius qđ approbauit papa Johes. xxij. Aue pratū floridum qđ efficit grauidū auster sancti spiritus. Et Maria prato aptissime comparaē quia sicut ait Pe. vbi supra. Felix ē prati positio que habet in se riuū fluentem que poterit quotiens opus fuerit irrigari. et q̄ non habeat nimium estum quo herbe possunt nō completе exiccari. Ita Maria habuit sup se riuum amenissimū spūsanctū a quo fluxerūt largissime aque gr̄arū. que eā fecundauerūt ſm illud Luc. j. Spūssanctus superueniet in te. Nec etiā habuit estū carnalis ꝙcupie: sed flores virtutū nō cōburētes quia dei filium genuit: et virgo in euuz ꝑmansit. Sic hr̄ in ca. firmiter credim⁹ de sumtri. et fide catho. Vbi dr̄ vnigenit⁹ dei fili⁹ ieſus xp̄s a tota trinitate cōiter incarnatus ē ex Maria semꝑ virgine. De hoc etiā habetur in ſmōe Arnonis qui dicit. Florens diuine voluptatis in eam superueniens affluit. in cuius mirabili suauitate et ineffabili voluptate deum et hominē ꝙcepit. et sōdit. Nō enī ibi carnalis ꝙcupiscētie estus veniens ex voluptate carnis. afflauit. ibi spūssanctus. Ignis diuinus penetrans affuit. hec ille. Et quia fuit irrigata aquis gr̄arū t exsiccata ab estu carnalis ꝙcupie. Ideo ꝓtulit in se multos flores virtutū. recte sicut pratū q̄ riuis irrigatur t ab estu solis nimiū elongatur oz naē decētioz natu floꝝ in quibus vis⁹ recreaē. Protulit igitur in se violas humilitatis t rosas rubentes perfecte charitatis. quia dicit bertramus. In hac virgine Maria tota trinitas tantam abundantiam humilitatis t charitatis posuit q̄ mirabile fuit q̄ corpus suū ex abūdantia gr̄e nō creꝑuit. ꝓtulit deniq̄ lilia albētia puritatis. et rutam virginalis castitatis quis enīz hoim fuit ea purioz que tanta nitet puritate. q̄ sb celo nō potest maioz reperiri ſm Anſ. in lib. de conceptione virginis. Quis ea castioz que speculum sine macula et virginuz norma. certe nemo nisi xp̄us filius eius vnigenitus qui ē candoz lucis eterne Sap̄. vij. Produxit insup oīs flores virtutum. Quia ſm Jero. Si Mariā respexeris nihil virtutis vel decoris. nihil speciositatis qđ nō in ea resplendeat. Illud igitur iocundissimū et ornatum pratum virginum speculum siccauit hodie christus per mortez nō acerbam sed letam de hoc neq̄ seculo. quia herbe gr̄tiarum et flores omnium virtutum ad debitum augmentum venerunt. non enim nimis matura quia sexagenaria existens mortua est. vt cōmuniter doctores tenent. Refert nāq̄ epifanius q̄ quando christum concepit erat annoꝝ. xiiij. et quindecimo peperit et mansit cuz eo. xxx. tribus annis t dimidio. Et superuixit vt probabilius habetur. xij. annis. quia apli totidem ānis predicauerūt in Judea t circa ptes illas. vt in ecclesiastica hist̄oria legit̄. Corpus aūt eius nō ductū fuerat in horreū celestis bierlm Sed per aliquot tempus in vallem Josephat collocatuz Sed ania eius sanctissima hodie a filio t a tota celesti curia in celum est deducta. Et glorioſioz vt sic dicam q̄ xp̄us est assumpta. Qđ ꝓbat b. Bern̄. in ſmone de assumptione. Attolle inquit oculos ad assumptionē b. Marie v̄ginis salua filij maiestate inuenis cursum h⁹ forte nō mediocriter dignioz̄. soli enī angeli redemptoi occurrere potuer̄t. mr̄i vero celoꝝ pallacia penetrante filius ipse cum tota curia tam angelorum q̄ iustoꝝ solenniter occurrens erexit ad beatissime consortium sessionis. hec ille. Gaudeāt igitur pcōres qz hodie ductū est pabulū eorum in horreum beatoꝝ si sunt superbi inueniunt in ea violas salubres vere humilitatis. Si sunt ipuri ꝑ pctā inueniūt liliū puritat[is]. Si icōtinētes hūt rutā castit[atis]. Diceret qs an eē postea corp⁹ eius vnitū aie sit assumptū videnē sentire doctores q̄ sic vt cōiter q̄ Bern̄. i ſmōe ꝓbat rōe dicēs.

Sermo.

Quãdo deus corpora sanctoꝝ sblimauit preciosa. vtputa. Petri Jacobi tam glorioſa ⁊ venerabilia reddidit ⁊ honore tam mirifico sblimauit. vt et ipis deputetur locus eoꝝ veneratioñi ꝓgruus ⁊ ad ipm mũdus ꝓperat vniuersus. Si igitur corpus marie ſuper terrã eſſe dicatur cũ nec deuota visitatione fideliũ frequentetur. nec eidez locus deputetur honoris nimirũ videtur chriſtus honorem matris contempſiſſe cum tñ ſuper terram alioꝝ corpa ſanctoꝝ ſic honorentur. hec ille. Ad idem eſt btũs Aug⁹. ſmone. vij de aſſumptione. Tronũ inquit dei ⁊ tabernaculum xp̃i ⁊ templum spũſſancti dignuz eſt eſſe ibi vbi ipe deus eſt. Tam precioſum theſaurum dignius eſt celum ꝙ terrã fuare. et concludit. Letare letícia in enarrabili virgo Maria tam corpore ꝙ aia propio filio integraliter aſſumpta quia perfectam integrãq genuiſti nobis vitam hec ille. Et hoc quo ad ꝑmũ. Quãtũ ad ſcdm ẽ notandum ſm naturales cedrus eſt alta arbor in mõte libano ſuper omnes arbores exaltata

G ſm illõ q canit eccl̃ia. Cedr⁹ alta libani. per hanc arborem intelligitur vgo Maria. Recte enĩ ſicut cedrus eſt arbor altiſſima omniũ arborũ dña ⁊ regina vt dicit Rabanus ſup pſalteriũ. Ita maria eſt omniũ celeſtiũ ⁊ terreſtrium electiſſima dña ⁊ regina. Quia ſm aug̃. in ſmone. iij. de eius natiuitate. Facta ẽ maria palma virginũ. norma ꝓncipũ. glia viduarũ. exultatio ꝓiugũ. victoria xp̃ianorũ. gaudiũ angeloꝝ. reqes aiarũ. ianua celoꝝ. ſblimatio apl̃orum. laus martirũ. iubilatio confeſſoꝝ. ꝓtinentia virginũ ſaluſq omniũ peccatoꝝ. hec ille. Recte enĩ ſic cedrus eſt arbor odorifera ⁊ odor eius fugat ſpentes ⁊ oña venenoſa Sic etiã nra dña fugat ſpentes infernales qz in eius preſentia nequnt ſbſiſtere. Quia dicit Amb̃. in li. p̃fa. Ad inuocationẽ nomis marie tota ꝓcutitur ⁊ ꝓteritur conſcio ptãtis maligne. Marieq pñtia ineſtimabilia infert demonibus ſupplicia. ꝙ ꝓbat in exem

h plo. Refert Jaco. Januenſis ꝙ quidam monachi ſtabant ante diem iuxta flumẽ. et ibidem fabulis ⁊ ocioſis ſmonibus ſe reſoluebãt. et ecce remiges audiũt per flumen impetu modo nauigantes. Quibus monachi dixerũt. qui nã eſtis et illi demones ſimus ⁊ aiam ebozij ꝑpoſiti domini regis francoꝝ qui a monaſterio ſancti gali apoſtotauit deferimus in infernũ. qõ audientes monachi vehemẽtiſſime timuerũt ⁊ fortiter clamauerũt ſancta maria oza ꝓ nobis. quibus demones dixerũt. bene mariã inuocaſtis. Nos enĩ diſrũpere ⁊ sbmergere volebamus. qz vos diſſolutos ⁊ extra bozam confabulantes inuenimus. Tunc monachi redierunt ad cenobium et demones proꝑerauerũt ad infernũ. Ex illo miraculo patet ꝙ Maria quaſi odor cedri fugat ſpentes infernales. Ita legitur cedrus btã virgo Maria hodie ꝓncipaliter exaltata ſuper oñes chozos angeloꝝ. Sic ipa teſtat Eccl̃i. xxiiij. Ego quaſi cedrus exaltata ſum in libano. Cui cõſonat eccleſia. Exaltata es ſaucta dei genitrix ſuper chozos angeloꝝ ad celeſtia regna Quia vt dicit Herbardus in ſuis Omelijs. hodie btãm virginẽ celi ſuſceperũt letando angeli gaudendo archangeli. iubilando troni. exultãdo dominationes. pſallendo ꝓncipatus. arꝛ moniſando cherubin ⁊ ſeraphi hymniſando ad ſuperne diuinitatis tribunal deducendo. hec ille. De hoc etiam dicit Berñ. in ſermone. Quis cogitare ſufficiat ꝙ glorioſe mundi dña ꝓceſſerit quanto deuotionis occurſu celeſtiũ legionũ ꝓdijt multitudo. de quibus ad tronum glorie canticis ſit deducta. ꝙ placido vultu ꝙ ſerena facie ꝙ diuerſis amplexibus ſuſcepta a filio et ſuper omnem exaltata creaturam cum honore quo tanta mater digna fuit. et hoc figuratur eſt. iij. Regũ. ij. vbi legit̃. Q. moztuo dauid filio eius Salomon regnauit ꝓ eo. hic quadam vice ſedens in ſolio ſuo regali videns ad ſe venire Berſabee matrem eius aſſurrexit honorifice illi ⁊ in occurſum eius venit ⁊ iuſſit ſibi ponere ſedem iuxta ſe in dextera. Ad quẽ mater vnaz petitionẽ paruulam fecit. Ego deprecor a te ne confundas faciẽ meã Cui rex: pete mater mea. neqz enĩ pbas eſt vt auertã faciem meã a te. Salomõ qui interpretat pacificus ſignificat chriſtũ qui eſt ꝓnceps pacis Yſa. ix. Hic videns ad ſe venientẽ mrem ſuã gliоſaz ei aſſurrexit. ⁊ eã circa ſe locauit. Sic teſtat Jero. in ſermone hodierno. Ipe ſaluator ꝓ ſe feſtinus ⁊ totus letꝰ mri occurrit. et eã ſecũ in ſolio collocauit. Et ſbdit. hec ẽ dies in qua vſqz ad troni celſitudinez intemerata Maria mr̃ ⁊ vgo ꝓceſſit atqz ĩ regni ſolio ſblimata poſt xp̃m gliоſa reſedit. hec ille. ibi. reſidens ꝓ pctõrib⁹ exorare deũ nõ deſiſtit. Sed ꝙ oñib⁹ intercedit ſm qõ dicit Berñ. in ſmone. Pctõrẽ ꝙ tũcunq fetidum maria nõ deſpicis ſi ad te ſuſpirauerit tuũq interuẽtũ penitenti cor de flagitauerit tu illũ a deſperationis barathro pia manu retrahis ſniaz ab ore diſtricti iudicis rapis donec miſerũ peccatorem ſalues ⁊ tuo filio recõcilies. Idẽ aduocatã ꝑmiſit peregrinatio nra q̃ tanꝙ mat iudicis ſalutẽ nr̃e ꝓtractat negociũ. et dñs noſter xp̃s filius eius petitionẽ ipius nõ reijcit: ſed exaudit. Ideo clamat eccl̃ia. Audi nos nam te filius nihil negans honorat. Et hoc quo ad ſcdm. Quantũ ad tertiũ eſt notandũ. ꝙ homines in pñti cupiũt eſſe in locis amenis. ſic videmus in vere ꝙ trãſeunt ad loca virida. Deſiderãt deniq veſtes ꝑciosas qõ ꝑz

Quia abstrahunt in cibis ⁊ in alijs necessarijs. et cõparãt sibi vestes meliores in q̃tũ possunt. Sed illa desideria nõ sunt cõpleta. De his dic̃ Therentius in adelphis. Hec natura desideratoꝛ esse perhibeꝫ vt desiderata nõ habita magna sunt. habita vero vilescunt. sicut declarari potest de tunica pꝛecioſa que non habetur desideratur. Sed cum habetur foꝛtassis vilipendit̃ qõ habemus de Nerone q̃ erat auidus appetitu vestiũ pꝛecioſarũ. Sed cũ sibi cõpauit vilipẽdit ⁊ nunq̃ vnã bis induit. vt refert Suidonius ⁊ Uincentius. lib. ix. Ideo si vult homo vt desideriũ suũ impleat dimittat exterioꝛa sua ⁊ querat deũ. Quia dicit b. Aug⁹. in li. Soli. Animã quã creasti dñe capax facta est ita maiestat̃ tue q̃ a te solo ⁊ nullo alio potest adimpleri. Cum aũt te habet plenũ est desideriũ. At nihil qõ desideratur exterius restat. Si aũt creaturã desiderat ꝓtinuã famẽ habz qꝛ licet desiderat ỏ creaturis ⁊ adipiscatur. vacua tamen remanet. qꝛ nihil est q̃ eam impleat nisi tu. ad cuius imagineꝫ est creata. hec ille. Et hoc considerans Maria hic non quesiuit aut desiderauit esse in locis amenis mũdi. Sed loca vbi filius suus passus ẽ frequẽter visitauit ⁊ desideriũ habuit eẽ cũ deo Ita vt dicere posset cum p̃s. xli. Sicut cervus desiderat ad fontes aquarũ. Nec etiam de siderauit habere vestes pꝛecioſas sed virtutes Ideo Aug⁹. sup missus est in persona ipius dic̃ Respexit nõ oznatam auro flãmeam tunicã me am nõ pompoſo vultu radiãtis auri ⁊ oznamentũ ceruicis mee aut pꝛecioſoꝛum lapidum ⁊ gẽmarũ dependentiũ in auribus meis aut gẽmarum rubozem attendit succo mendacij collozatum. q. d. Illa non quesiuit: sed respexit humilitatem ancille sue. Ideo nunc sedens apud filiuz hz omnia que desiderat eius aĩa. quia iaz est in loco amenissimo vbi sunt albentia lilia ꝓfessoꝛ. ⁊ virginũ ⁊ roſe rubẽtes martirum ⁊ oznata auro ⁊ gẽmis pꝛecioſis ꝓm illud q̃ dicit b. Aug⁹. in sermone. iij. de natiui. eius. Exultans virgo per albentia lilia confessoꝛum ⁊ virginuz roſas vernantes martirũ illo regnãs beatoꝛ felicissimo regno suo quo sequeris agnũ quocũq̃ ierit inter paradisi amenitates sacris gressibus incedis felici ⁊ immarcessibili palma: et cozona glie a filio tuo dño nostro cozonaberis. angelic̃ iũcta chozis. ac sociata sanctoꝛum cateruis. gemmis ac margaritis oznata persistis. tronus regni tibi ꝓfertur verã matrẽ regis eterni p̃ omnibus diligens. nõ imperiali sed filiali amplectit̃ amplexibus ꝓgaudet. ibi in celis quẽ tu paruulum totiens osculabaris in terris. hec ille. Ecce quomodo iocundatur in locis iocundissimis et pascitur ab vberibus eterne consolationis.

Ecce cozonam regni habens in capite suo. sup omnia regnans que desiderat anima eius bõis q̃ oñibus in eterna gloria saciatur. et hoc quo ad tertium.

Sermo secũdus De eadem festiuitate

INtrauit ihesus in quoddam castellũ ⁊ mlier quedam Martha noĩe accepit illum in domũ suam. Ita scribit̃ Luc̃. x. Consuetudo dz hec eẽ inter bonos hoĩes ⁊ fideles vt si vnus peregrinus in longinquã ꝓcesserit regioz ibi inuenit hospiciũ in quo decenter tractatur ⁊ alatur qõ tempoze exigente benefactoꝛi suo fac̃ recõpensam ipm ad hospiciuz suum reuerenter assumendo. Juxta illud sapientis Catonis beneficij accepti memoꝛ esto. De hoc venerabilis autoꝛ Apicius refert exemplum fidedignum dicens. Quidam iuuenis sagax ingenio mercationis cã venit ad quendam gentilem in ptibus ozientis in oñibus rebus ditissimũ ⁊ liberalem quẽ ille videꝫ honestũ moꝛib⁹ ⁊ sagacẽ ingenio eũ nõ quo tpe tenuit in expensis. Qui cum deliberaret redire ad patriã duxit ipm gentil̃ ad thesaurũ incõpabilem rogãs vt de ipo accipet. Ille aũt recusauit tandẽ ostendit illi in cõclaui septẽ puellas genere nobilissimas quas secũdũ ritũ ducere ꝓponebat quas videns iuuenis miro captus amoze vnam elegit pꝛestantissimam. Cui gentilis tu ex illis omnibus pulchrioꝛẽ elegisti ⁊ mihi dilectissimam. et hec dicens sponte tradidit sibi cũ munusculis dignis. et ad ꝓpria transmisit gentilis frequenter recolens quid in dicta iuuẽcula perdidisset de die in diez in reb⁹ decrescebat. et tandem in extremã veniens miseriam de patria sua est expulsus. veniẽs igit̃ in terrã iuuenis pꝛefati pulsans ad ostiũ ⁊ cum negligentia famuloꝛ nõ fuisset intromissus desperans abijt ad ecclesie atrium se ꝓiecit in noctis igitur silentio quidam latro hominem occidit: et aufugit. mane igit̃ occisus inuenitur ⁊ homicidium gentili imponitur. Raptus igit̃ ad iudiciũ cũ ob desperationẽ factuz nõ negaret ducit̃ ad moꝛtem quẽ videns ille iuuenis cognouit eũ et pꝛosiliens dixit. Innocẽs est ille ego sum qui feci et cum ille iuuenis caperetur ad decollandum. Videns hoc reus saliens in medium dixit. ego sum qui homicidium feci. moꝛ pꝛoceres ciuitatis stupefacti dietas tres faciunt. et cum veritatem agnouissent innocentes absoluunt et similiter reum abire fecerunt. Juuenis autẽ accepti beneficij non immemoꝛ obuijs manibus

Sermo.

et oculis gentilem suscepit ad fidem inuitat nobilem ꝓsobrinã ꝛ vxorem tradidit. Et oĩa bona secum diuisit. Spũaliter xp̃s qui est sapiẽtia patris summi venit quasi peregrinus i hũc mũdum vt dicere posset ad mũdũ. Illud ps̃. xxxviij. Aduena ego sum apud te. et peregrinus in hoc mundo. inuenit hospicium decenter ornatum in quo fuit tentus nouem mensibus scz corpus beatissime virginis. que quidem ipm lactauit aluit seu nutriuit sicut de ipo canitur. Sola virgo lactauit vbere de celo pleno. Idcirco decens fuit vt qui ipam recepit in hospiciũ assumeret et ipam in hospitium eternale. Sicut de hoc dicit b. Berñ. in ſmone. Quem inquit virgo in castellum huius mundi intrantem pr̃ᵒ ipa suscepat ab ipo suscipitur sanctam ingrediens ciuitatem. Sed cũ q̃to putas honore cum quanta exultatione cum q̃ta gloria: nec in mũdo locꝰ dignior virginalis vteri templo in quo vgo maria filium suscepit. Nec in celis regali solio quo Mariam marie filius sblimauit. de hoc dicit p̃ sens euangelium. Intrauit ihesus in quoddaz castellum. In quibus tria tanguntur. Primo christi marie corporalis inhabitatio. ibi. Intrauit Jesus Secũdo filij pia maternalis ministratio. ibi. Martha aũt Tertio optima virginalis electio. ibi. porro vnũ est necessariũ. De primo est notandum ſm Plini. in spe. natu. Aues estiuales in arbore ꝓcaua se solent ꝓfuare vt sunt cuculi qui depositis plumis in eis se inuoluũt. Ibiq; a frigore hyemis se defendunt. Veniente aũt tempore veris exeũt voce sua ver pdiũt et antea nõ audiũtur. Moraliter p arborẽ concauã intelligitur virgo benedicta Maria qz significata est per arborẽ quã vidit rex Nabuchodo
B sor Daniel. iiij. Cuius altitudo magna ꝛ pceritas ꝓtinens celum aspectus eius vsq; ad terminos vniuerse ẽre. Folia eius pulcherrima. Fructus eius nimis. et esca vniuersoꝝ in ea. et subẽ eam habitant bestie: ꝛ in ramis eius volucres celi habitabant ꝛ quersabãtur. Hec arbor significat virginẽ Mariam. cuius altitudo ſm Ber. in ſmone ciuitatis supne inuenit restaurationẽ longitudo eius vsq; in diem nouissimũ. latitudo eius replet orbẽ terrarũ. Ipa sua pceritate cõtinet non solum celum sed ꝛ terram. Quia ſm Fulgentiũ. li. iiij. mirtologioꝝ. Celum et terra inuicem irruissent si non maria iam suis p̃cibus sustentasset. affectus pius ad oĩes respicit oculo sue pietatis igitur omnes eam aspiciunt nauigantes in hoc mari furibũdo tanq; stellam matutinam siue marinã. quia sine ipa de facili periclitamur. Ideo dicit Anſ. O domina magnas tibi gratias agat conscio leta iustoꝝ. ad q̃m territa respicit ꝛ fugit turba eorũz. ad te pperans et miserecors domina ego peccator anxius cõfugio qm̃ preter te nõ est salus in hoc neq; mũdo. hec ille. In ista arbore dñt se boies i hyeme aduersitatis ꝓfuare ꝛ ad eam confugere. et pcipue bestiales peccatores debent sbter eã habitare quia ibi sunt securi. Teste Amb̃. in libro de virginitate. Mens hominis protectione dei matris est secura. Sicut hoc legitur i hystoriis Quidaz vir nomine archinus habuit pictã imaginem beate virginis Marie in interiori parte scuti. et quotiens in bello fatigatus fuit imaginẽ respexit statim ipe recupauit vires. ꝛ ab hostibus fuit securus. Istam arborem intrare dñt ꝓtemplatiui ꝛ in ramis virtutũ christi ipius ingiter ꝙuersari. Juxta illud Cant. vij. Ascendã in palmã ꝛ apprehendã fructus eius. In ista arbore benedicta xp̃us qui est norma et exemplar ꝓtemplatiuoꝝ abscondit se nouẽ mensibus. et post exiens ver. i. tẽpus gratie: hoc ps gratie voce sua pdijt dicens. Penitentiã agite appropinquabit enim regnum celorum. et de hoc dicit euangelium hodiernũ. Intrauit Jesus in quoddam castellum. Circa quod notandum ſm Anſ bel. Istud castellum fuit corpus intemerate virginis marie qz benedicitur castellũ ꝓpter septẽ que ꝓsistunt castrum nobile. Primum est situs altus vt castrum sit in alto situatum qz illud secum est a nebulis que circa terrã ꝓpe generã tur. Est etiã securum ab hostiuz insidijs a quibus castra frequentius impugnantur. Ita beatissima virgo Maria fuit alta nobilitate progenieꝛ et similiter alta sue specialis fidei et vite ita vt eius altitudo excellit celum. Ideo beatus Augustinus in sermone Quid dicam de te. O vgo Maria ego pauper ingenio cum de te quicquid dixero minor est laus q̃ tua gratia meretur. Si celum te vocito altior es. Si matrẽ gentium te dicam p̃cellis. Si fozmam dei te appellam digna existis. Si dñam angelozuz te vocem per oĩa cõpaberis. Quid ergo de te dicam digne quid feram cũ nemo sufficit lingua tuas enarrare vtutes. hec ille. Et p̃cipaliter fuit alta quo ad quattuoz. Primo ab actiõe vagarũ cogitationum. Non enim vaga cogitauit. Sed cogitationes ad deum dirigebat quia tanq; prudentissima legerat. Illud ps̃. liij. Jacta cogitatũ tuum in dño. Secũdo ab affectione corporalium voluptatũ ꝛ delectationũ. nõ eni i corporis voluptate delectabaꝛ: sz in domino. Juxta illud. ps̃. xxxvi Delectare in dño ꝛ dabit tibi petitiones cordis tui. Jõ vlterius potuit dicere cum. ps̃. ciij. Ego vo delectaboꝛ in dño. Tertio in altitudine celestiũ desideriozꝝ. de quo supza fermone precedenti. membro. iij. Quarto fuit alta in sancta oratione ꝓtẽplatione. Ideo

dicit Heldefonsus coletas eps. Maria volauit super pennas ventoꝝ. eo q nunq̃ de filijs aut filiabꝰ matris sue cue aliqs hoim: pari gloria ascenderat aut ascensurꝰ sit. Naz sic vita ipsius nulli ex toto est imitabilis. sic eiꝰ ascensus. s. p oratiõe ⁊ cõtemplatiõe oibꝰ est incõpabilis Scõm qõ castꝝ facit nobile est murꝰ clausus ⁊ firmus. Sic reddebat castellũ babylonie murꝰ firmꝰ. de cuiꝰ nobili firmitate dic Hiero. super Isa. ix. Muri sedecim milia passuum erant p quadrũ ab angulo in angulum. in latitudine habuit cubitos quinq̃gintaquattuor. ⁊ tm̃ habuit in altitudine. ambitꝰ eiꝰ in circũitu stadijs fuit quadringentis ⁊ octuaginta muris decocto latere fuso bitumine cõpactꝰ. vt dicit Orosiꝰ Ita clausum fuit firmiter hoc castellũ corpus Marie virginalis. vt nullus vnq̃ libidine esset accẽsus Quia dicit Orꝰ concluſus Cãtic. iiij. Ideo dicit Ambꝰ. in li. de vginitate. Quid nobilius dei matre? Quid splẽdidiꝰ ea quam splẽdor elegit? Quid castiꝰ ea q̃ corpꝰ christi sine cõtagione generauit? Nam de ceteris virtutibꝰ eiꝰ qd loq̃r? Virgo erat nõ solum corpore. sed ⁊ mente. que nullo dolo seu ambitu adulteraret affectũ. Cui cõsonat Berñ. Que puritas vel etiaz angelica puritati Marie potuit cõpari? q. d. certe nulla Tertium quod nobilitat castꝝ est turris Ideo refert Hiero. super Isa. xj. Q in castello babylonie erat turris mille passuum. ⁊ in altitudine duaꝝ leucarum in alto in artuz coangusta. Cuius materia fuerũt lateres decocti ex bitumine indissolubili. ꝙ nec igne nec aqua põt dissolui. Et hec turris maxime nobilitat ciuitatem. Ita nostrum castellũ bñdicta virgo Maria habuit turrim. i. humilitatẽ. q̃ hoiez prouehit in altuz recte sicut in turri ascendit in sublimi. Quia dicitur Luc. xviij. Qui se humiliat exaltabit. Et sicut turris ẽ in ptectiõne omnium q̃ sunt in castro. sic humilitas conseruat oẽs virtutes. ⁊ bꝫ maxime vtilis ẽ vginibꝰ. Quia dicit Ansel. super Bodier. euãge. Inde vginitatẽ libido impugnare nõ põt. eã impugnare sapbia solet. Fuit ergo in Maria turris humilitatis. q̃ a muro vginitatis omnẽ superbiã repellit. Et qz humilitatez superbia impugnare nõ põt eã libido impugnare solet. Qz murꝰ virginitatis a turri humilitatis oẽm repellit libidinẽ. ita vt hec duo murus virginitatis: ⁊ turris humilitatis adinuicẽ vniuntur. O felix igit̃ virginitas quã ornat humilitas. humilitas ornat virginitatẽ ne sit superba virginitas ornat humilitatẽ ne sit despecta.

Quartũ qõ pertinet ad bonitatẽ castri ẽ fossatum. qui hostes impediunt aqs ne liberum baibeant accessuz. ⁊ pisces ibi seruant. q̃ sunt p existentiũ in castris nutrimento. Ita Maria hoc nobilissmũ castꝝ habuit fossatũ. hoc ẽ pauperiatẽ: q̃ omnẽ terrenitatẽ euacuat in aio eiꝰ. Qz vt refert Vincẽ. li. vij. in spec. histo. Cũ adhuc esset in claustro sub disciplina oĩa que ei a pontificibꝰ dabant̃ pro refectione. nihil de bis retinuit. sed alijs virginibꝰ dedit. ⁊ solis cibis angelicis vtebatur. que ei angelus apportabat. Etiã quando genuit saluatorem mũdi. nõ erat ei locus in diuersorio. vt dicit Luc. ij. // Quintum qõ nobilitat castꝝ sunt ornamẽta ad ptectionẽ castri. ⁊ cõfugiẽtibꝰ ad illud necessaria vt habeant̃ pirides tela in magna copia. q̃ tpe necessitatis ptra inimicos iaciant̃. Sic nostꝝ bñdictũ castꝝ btã vgo Maria habuit ornamẽta virtutis. ⁊ pncipalit̃ ornamẽta virtutis. s. pietatis. qua ptegat peccatores obsessos ab hoste: ad eã fugientes. Ideo dicit in cãtic. Mille clipei pẽdunt ex ea ois armatura fortiũ Cãti. iiij. Sex tũ qõ ornat castꝝ est sufficiẽs nutrimẽtũ: qõ habeat farinã in futuro tpe. aquã fontaneã: p adaquatione aialiũ. vel saltẽ cisternã in quã aque currũt ⁊ colligunt̃ pluuiales. Ita beata virgo Maria habuit copiã alimẽti spũalis. qz i se habuit vez panẽ qui de celo descendit: oẽm suauitatẽ odoris habẽtez. Habuit in se potũ inebriãtem caritatis. ⁊ aquã gratiaꝝ. de quibꝰ Eccli. xxiiij. In me ois gratia vitꝫ veritatis. // Septumꝰ est fluuiꝰ cõfluẽs qui nobilitat castruz p quẽ intelligitur plenitudo gratie que fluxit i beata vgine. Quia dicit Augꝰ. in li. de natura et gra. Ceteris sanctis p partes data est gra. Marie aũt se totũ infudit plenitudo gratie Ideo dixit angelus. Aue gra ple. d. t. Luc. j. // Patet ergo quõ p castellũ intelligitur btã virgo Maria. Et dr notãter quoddã. i. speciale. Quia fm Ambꝰ. Quãuis multe filie habẽt turrim virginitatis: ⁊ turrim humilitatis: vt virgines sunt et humiles. salua tñ virginitate mres esse nõ possunt ⁊ generare: sicut Maria fecit. Similit̃ vgines pdictas conditiones castri boni in aliquo possunt habere. sed in tanta excellẽtia nulle ita cõiter sicut virgini Marie. Ideo de ipsa excellenter exponit̃ illud Prouer. vlti. Multe filie congregauerunt diuitias. s. spũales. tu supgressa es vniuersas. Et sequit̃. Mulier quedã mar tha noie accepit illũ in domũ suã. Hec mulier ẽ beata virgo Maria q̃ dicitur mulier propter sexum. vt ibi Joh. xix. Mulier ecce filꝰ tuus. Et itez Joh. ij. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Qz q̃dam dicit̃ ppter priuilegij singularitatẽ. qz concepit sine pudore. portauit sine labore. ⁊ genuit sine dolore. qõ nulli mulieri datũ est nec ptme mulieri eue. Cui dictũ est. In dolore paries filios tuos Gen. iij. Ideo exclamauit Anselmus

Sermo

O beata illa mulier que sine ꝓtaminatiõe cõcepit. sine grauedine gessit. ⁊ sine dolore omni peperit medicinã. Hec mulier accepit illũ ī domũ suam q̃ eam creauit. Ideo dicit ei in epistola bodierna. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Ecc̃i. xxiiij. Vere magna dignitas Marie. q̃ eũ quẽ nõ tot⁹ capit orbis in sua clausit viscera. Accepit illum qui eam sanctificauit. Juxta illud ps̃. xlv. Sãctificauit tabernaculũ suum altissimus. Et hec fuit iteꝝ ingens dignitas ⁊ excellẽtia: vt eã sanct⁹ sanctoꝝ sanctificaret. de quo. j. Reguꝫ. ij. Nõ est sanct⁹ vt ẽ dñs. Et huic erat soror noie maria. que sedẽs secus pedes dñi audiebat verbũ illi⁹. Circa q̃ sciendũ. Si diligenter inspicere volum⁹ inuenim⁹ septẽ ꝓrogatiuas beate v̄ginis in cõpatione ad mariã magdalenã. Primo fuit quieta et nõ vagabunda. Jõ de ipsa dic̃ be. Amb. in li. ō v̄gini. Maria prodire de domo nõ festina. nisi cũ ad eccl̃siã cõuenerat cũ parentib⁹ aut propinquis. Hanc angelus impenetralib⁹ reperit. vt ad eã salutãdã venit. ⁊ hoc fuit signũ sue prudentie. Fm Aristo. nãq̃ eñ anima sedendo et q̃escendo sapiens fit ⁊ prudens. Hic corrige mulieres vagabundas proponẽdo exemplũ dyne Gen̄. xxxiiij. Scõo fuit taciturna. Quia dicit Amb. in li. de virgini. Maria eñ corde erat humilis: verbo grauis: animo prudens: loquẽdo partior. nihil procax in v̄bis nec petulantia Ideo vix post multa verba angelo respondit. Quia sciuit illud qõ dicit Arist. j. polit. Silentium mulieris prestat ornatũ. Ideo beat⁹ Aug⁹. in libello ad matrẽ. c. vj. Vortor inq̃t te vt in locutione sis contin̄s. vt assidue cuꝫ psalmo decantes. Dixi custodiam vias meas. vt nõ delinquã in lingua mea ps̃. xxxviij. Et sb̃dit. Vortor qz nobis assidue tacere non liceat Tñ semper a mala detractione fileam⁹. Et vt virt⁹ taciturnitatis tibi placeat. audi quid zacharias interrogat⁹ respondeat quẽ interrogãs moyses. Quid inquit sentis homini esse proficuũ? Cui ille. Nihil quã tacere posse. Cui ille. Uex est fili tace. Hora aũt mortis eiusdẽ zacharie sedẽs abbas respexit celũ ⁊ dixit. Letare letare zacharia silere. qz apte sunt tibi ianue regni. Uides o sctissima mater q̃ zacharias pro taciturnitatis maxima virtute aperte sunt ei ianue celi. vt ergo tibi aperiantur ama silentium. hec ille. Hanc taciturnitatem non amant nostre mulieres. ꝯz magis pro taciturnitate amant garrulitatem que vbiq̃ cum venerint miscent sermones. tam ī domibus q̃ in plateis. Quia fm Tullĩ in rhetorica li. x. Garrulitas feminis innata est. qua si caret feminã virtuosaꝫ banc credim⁹ ⁊ honestam. Est eñ eis innata. quia ꝓma femina eua de ossibus. s. de costa ade est formata. Ideo ceteꝛe vt cõiter sunt garrule ⁊ procaces. sed illa garrulitas facit eas diffoꝛmes. Juxta illud Tullij cõtra Catbelinã. Hoc inq̃t tua garrulitas q̃ garrulatrix sis oẽs semper virtutes exurit famam tuã late per spacia denigrauit. ⁊ nõ solũ eaꝫ famam hic denigrat. sed timeo ineternũ has condemnat. Refert Grego. in. iiij. dyalo. de sanctimoniali. que carnis cõtinentiaꝫ habuit: ⁊ alias inoꝛdinate vixit. sed prona taciturnitate a stultiloquio minime declinauit. hec cũ defuncta eẽt ⁊ in ecclesia sancti laurentij sepulta. Cadez no cte vidit custos templi q̃ deducta ante altare fuit: ⁊ per mediũ secabatur. cuius vna pars igne cremabatur. altera intacta remanente. ⁊ hius cõbustionis signa die sequenti in muris apparebant. ac si fuisset ibi coꝛpoꝛaliter cõcremata. Ideo beata virgo tenuit taciturnitatẽ oĩb⁹ mulieribꝰ in exempluꝫ. ne tantum malum diffamie: nũc ⁊ damnationis tũc incurrant. q. d. Ecce speculũ taciturnitatis facta sum vobis sequimini exemplũ meũ. Et vere felix est hec mulier que sequitur hãc beatissimã v̄girnẽ Mariam. Tertio beata v̄go Maria erat expedita in rebus mũdi. Quia dñ Luc̃. ij. Nõ erat ei loc⁹ in diuersoꝛio. Quarto erat vacãs auditioni v̄bi dei. Quia dicit Luc̃. ij. Maria cõseruabat oĩa verba hec conferens in coꝛde suo. Et hoc ideo vt discipulis postea explanaret. Ideo lucas q̃ ꝓius scripsit euãgeliũ ab ea didicit. ⁊ ꝓcipaliter ea in quibus maioꝛ difficultas fuit. Debẽ dicit Aug. li. solilo. Jhesus vt oĩa opera pietatis cõmẽdaret antiquum decretũ qõ de bonoꝝ randis dictauerat parentib⁹ obseruauit. Et volens esse ad cõsolationẽ apostoloꝝ superstitem reseruauit. vt ex eis que ab inicio audierat ⁊ viderat: in coꝛde contulerat senatus apostolic⁹ doceret, vt ⁊ sic illesa cuãgelica seruarẽ doctrina. Quinto fuit ardescens in diuino amoꝛe. fm illud Cant̄l. v. Nunciate dilecto. qz amoꝛe langueo. Sexto fuit vnica ⁊ simplex in voto Juxta illud Cãt̄. vj. Una ẽ colũba mea. Septimo fuit perquirẽs quottidie curaꝫ celestem et cõiungens se ei per desideriũ. Fm illõ Cant̄. iij. Surgã ⁊ circũibo ciuitatẽ querens quem ⁊c. Ideo Ansel. concludit dicens. Maria non tm ad pedes. sed ad caput sedens audierat verbũ ex oꝛe eius. Hec obseruabat oĩa verba angelo-ruꝫ pastoꝝ magoꝝ. necnõ ipsius filij dei consrens in coꝛde suo. Nemo vnq̃ gustauit sicut ipsa q̃ suauis est dñs ⁊ inebriabatur ab vbertate domus dei. ⁊ de toꝛrente voluptatis ei⁹ potabatur. Hoc quo ad ꝓmum. Quãtũ ad secũdũ notãduꝫ. Scõꝫ natales cign⁹ pullos suos solicite nutrit ⁊ educat. ⁊ rostro ⁊ sibilo cos ꝓtegit

ꝛ defendit.ꝛ si quis aduersus eos appꝛopinqua
uerit interpellare appꝛopinquãtes nõ cessat.
¶ Per cignum intelligitur btã ⁊go Maria.Re=
cte eñ sic cignꝰ totalit est albꝰ:nullã babens p
tez nigredinis. Jdeo cignus dicitur latine oler
grece abolon qõ est totum. eo q totꝰ albus sit
in plumis.qõ de nullo volatu inuenitur. Sic
Maria fuit totaliter alba in puritate:nullã ba=
bens maculam nigredinis peccatoꝝ.Qõ testa
tur chꝛistus de ipsa Cãtic.iiij.Tota pulcra es
amica mea ꝛ macula non est in te. quod tamen
de nullo sanctoꝝ dici põt. Jdeo dicit Aug.li.
de natura ꝛ gratia. Excepta sancta virgine de
qua pꝛopter bonoꝛẽ domini cũ de peccato agit
nullã pꝛoꝛsus habere volo mentionez.qz scimꝰ
q illi plus sit collatũ gratie ad vincendũ ex om
ni parte peccatũ. Hac igitur virgine excepta si
omnes sanctos ꝛ sanctas cum hic venirent con
gregare possemus:ꝛ interrogare vtꝝ essent si=
ne peccato ꝛ fecissent.Responsum putamꝰ illõ
quod ait Johannes.Si dixerimus qz peccatũ
non habemus nosmetipsos decipimꝰ ꝛ veritas
in nobis non est. Recte eñ cignus dum vivit
iugiter gemit ꝛ tristatur. veniente aũt die moꝛ=
tis canit ꝛ letatur Ut dicit Amb. in hexameꝛõ
Jta Maria cignus albissima dum vixit iugiter
fuit in gemitu ꝛ tristicia.Tum pꝛopter filij per
secutionẽ.qz ab herode ad occidendum quere=
batur Math.ij.Tuz pꝛopter filij perditionez
qui in templo inter doctoꝛes inueniebaꝫ.Luc.
ij.Tum etiam pꝛopter eiꝰ crucifixionẽ cui alti
tit lacrimosa Joh̃is xix.quando a iudeis deri
debatur.ita vt de ipsa exponi põt illud Treno
rũ.j.Plozans plozauit in nocte.ꝛ lacrime i ma
xillis eius.ꝛ non est qui consoletur eam ex om
nibus caris eius.Sed que gemuit in vita in re=
cessu eius dulciter cecinit.ꝛ mulieres ad se ve=
nientes de recessu dolentes suo dulciter conso
lata est.Sicut refert sanctus Cosmas cognomi
ne vestitoꝛ dictus.Si inquit vos coꝛpusculum
natoꝝ non tolleratis ab eis ad modicum.quo
modo ego mater ꝛ virgo desiderare nõ debeo
ad meũ pergere filium dei patris vnigenitum.
Si quelibet vestꝝ aliquo oꝛbaꝫ filio consolabi
tur superstite vel nasciturο.Ego aũt que vnicũ
possideo ꝛ incoꝛrupta permãeo.quomodo ad
eum nõ pꝛoperam anxia qui est omniũ vita.Jõ
vt testatur Johannes damascenus in suis ser=
monib⁹ de assump.ait.Maria letanter dixit.
In manus tuas fili cõmendo spm̃ meum. susci=
pe aiam meã tibi dilectam:quã inculpatã seruа
sti tibi.ꝛ nõ commenda terre coꝛpus custodi il
lud integraliter quod tibi inbabitare placuit.
Tranſer me ad te.vt vbi tu es meoꝝ viscerum
partꝰ sim ꝛ ego tibi cohabitans. Et addit san=
ctꝰ Cosmas in Fmone qui solẽniꝫ legiꝫ in certis
ecclesijs q postq̃ egressa est aĩa eius a coꝛpoꝛe
adhuc nõ cessauit a letis laudũ canticis. Sed
coꝛpꝰ dixit. Gratias tibi ago dñe que tua dig=
na sum gloria memẽto mei que tua sum ꝛ serua
ui tuũ deposituz. Et dicit cosmas. Quõ hoc fa
ctum est? Non indiget naturali discussione nec
curiosa inuestigatione.qz omnia que de dei ge=
nitrice dicunt sunt supernaturalia ammiranda
ꝛ tremenda potius q̃ inuestiganda. Ecce q re=
cte Maria cigno cõparatur.que gemit viuens
ꝛ cantat moziens.qz ipsa etiam viua gemuit ꝛ
emigrans iubilanter cantauit. Et sicut cignus
solicite se habet circa pullos vt dictum est. Jta
virgo Maria cãdidissima solicita fuit circa suũ
puerꝝ benedictum.ita vt ei cõpetat illud verbũ
euangelij.Martha aũt satagebat circa freq̃ns
ministerium. Certe Maria multo solicita fuit
pꝛo filio.cui omnia opera exhibuit pietatis.
Jdeo dicit Ansel.super euangelium. Nunq̃ in
aliq̃ persona imo etiam in omnib⁹ sic Martha
operata est sicut Maria cũ filio. quarum tamẽ
cuz opera conferamus martha si quemlibet ho
spitem in domum suam susceꝑit.ipsa dei filium
de celo pugnantem in terram.ꝛ non habentem
vbi caput suum reclinaret. in hospicio pꝛopꝛij
coꝛpoꝛis susceꝑit. Fm q de hoc gloziaꝫ Eccl.
xxiiij.Qui creauit me requieuit in tabernaculo
meo.Et si martha nudum quemlibet susceꝑit ꝛ
vestiuit veste coꝛpoꝛali.ista dei verbũ carne in=
duit.qui sine fine incoꝛruptibilis permanebit.
Fm illud apostoli ad Gal.iiij.Cum venerit ple
nitudo tẽpoꝛis misit deus filium suum factum
ex muliere.Et si illa cuilibet indigenti cibum et
potum exteꝛiozem tribuit. Jsta deuz ꝛ homiez
humanitatis indigentis nõ solum cibis exteꝛi=
oꝛib⁹ pauit:sed etiã inteꝛioꝛib⁹ aluit. Natuz in=
quit pauit vbere de celo pleno. ꝛ postea oper
ibus manuum sustentauit.scilicet acu et colo.
Juxta illud Pꝛouerb.vltr. Manus suas ape=
ruit inopi:ꝛ palmas suas extendit ad pauperẽ
scilz filiũ. Et si illa infirmũ visitauit. Jta deum
humanatum infirmũ:per infantiã non solũ visi
tauit sedendo:balneando:ꝛ gestãdo frequẽter
ꝛ postea ipsum infirmũ ꝛ vulneratum in cruce
pendentem visitauit. Et si illa incarcerato con
solamen pꝛebuit. Jsta incarceratũ in sepulchro
flens visitauit.ꝛ sepulto humanitatis imo ma=
ternitatis officia pꝛebuit. hec ille Jdeo bene di
citur de illa Martha satagebat circa fre. ꝛc.
Et sequitur.Que stetit ꝛ ait. Dñe non est tibi
cure q soꝛoꝛ mea reliquit me solam ministrare
Dic ergo illi vt me adiuuet. Scõm glosam hec
possunt esse verba actiue vite Marie auxilium
cõtemplatiue requirẽtis.qz actiua vita sibi nõ

Sermo

sufficit propter difficultates rerum ⁊ ambiguitates causaꝝ presidiū ꝓtēplatiue debet petere quod fecit hic beata virgo que in premissis tribulationibꝰ suis de vita actiua refugauit ad auxilium cōtemplatiue que est pars eiꝰ. ⁊ per hoc certe non mediocre ad interioza accepit. Et inde est qꝛ dicūt doctores Qꝛ ipsa beata virgo in omnibꝰ suis tribulationibꝰ nunq̄ fuit mēte aut fide aliquatenꝰ sauciata. qꝛ licet videndo in filio suo tantā passionem ⁊ ignominiam immanē doloꝛē dū cōcuteretur. sed minime perturbabatur. qō pertinet ad vitā actiuā. Intus tñ inspiciendo ministeriū diuine passionis qō ipsa optime nouit. cuiꝰ cōtemplatione doloꝛ hoībus exterius mitigabatur. Et sic contemplatiua actiuam in ipsa adiuuabat. ⁊ hoc est qō voluit. Dic ergo illi vt me adiuuet. Ideo etiā dicit Origē. Qꝛ licet beata virgo filiū ex carne sua procreatum. non sine doloris affectu potuerit videre sic ignominiose tractari ⁊ crucifigi. qꝛ tñ nō dubitauit christum filiū ꝓpria voluntate moꝛi. ⁊ moꝛtē ipsam deuicturuꝫ. Ideo cōpassio non ita rationē obfuscabat. vt quicquid inordinatū in gestibꝰ suis ostenderet ita cōtemplatiua actiuam adiuuabat. Hec ille. Nunc christꝰ approbāt solicitudinē matris sue glorioſe dicens. Martha martha solicita es: et turbaris erga plurima. Super quo dicit Anselmus. Vere turbabatur ⁊ solicita erat multum dum fugeret in egyptum a facie herodis. Qui eius filiuꝫ adeo persequebatur vt iam multos sua parte etatis pueros occideret. Et dum iudeos insidiantes ⁊ moꝛtem ei inferre molientes cognosceret. de mū valde turbata fuit. Juxta verbū symeonis gladius amaritudinis coꝛ eius pertransiuit. dū filium eiꝰ comprehendi: flagellari: conspui: spinis coꝛonari: deridi: colaphizari: aculeo suspēdi. clauos ⁊ lanceā infigi eiꝰ coꝛpoꝛi. moꝛi ⁊ sepeliri vidit. hec Ansel. Ideo bene dic. Turbaris erga plurima. Et hoc quo ad secundum.

Quantū ad tertium notandum est. Dicitur in cōmuni ꝓuerbio. Qui habet electionē: elegit partem meliozem. Quod pz de regina alicuius regni que habet electionē. ideo libentius sedet in loco sublimi q̄ inferioꝛi. Ut habetur de bersabee regina que elegit sedē suā iuxta filiū suum salomo. iij. Reg. ij. Ita Maria que ē regina celi mundi dña. imperatrix angelorꝫ ⁊ ꝓphaꝛuꝫ doctrix apostolorꝫ. perseuerantia martiꝝ. lucerna cōfessoꝝ. regula virginuꝫ. Merito inter omnes partem elegit meliozeꝫ. qꝛ tanq̄ regina habuit electionē inter omnes. Ideo pōt dicere illud Eccī. xxiiij. In plenitudine sanctoꝝ detētio mea. Super quo dicit Bernū. Merito in plenitudine sanctoꝝ detētio Marie. cui non defuit fides patriarchaꝝ. zelus apostoloꝝ. cōstā tia martirum. sobrietas confessoꝝum. castitas virginum. fecunditas coniugataꝝ. imo nec puritas viduaꝝ. Hec ille. Elegerunt eñ patriarche fidem. quoꝝ primus fuit abzabaꝫ. De quo legitur Gen. xv. Credidit abzaham deo ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. quid vel cui credidit. certe domino credidit. qui dixit ad euꝫ illud Gen. xij. Egredere de terra tua ⁊ cognatione tua in terram q̄ monstrauero tibi. ⁊ faciam te crescere in gentem magnam. Sed incoꝛpoꝛabiliter plus Maria elegit fidem. que credidit angelo ⁊ mater dei est effecta. Quid credidit ipsa? certe illud Luc. j. Spiritussanctus superueniet in te. Ideo ibidem dicitur. Beata es que credidisti domino. Moyses elegit mansuetudinem. de quo legitur Numeri. xij. Erat vir moyses mitissimus. Quia cum esset maioꝛ inter iudeos. tamen eoꝛum pacienter sustinuit iniuriam. Sed hanc multo magis elegit Maria que fuit mansuetissima. Quia fm Amb. in li. de virgini. Nullum lesit verbis vel factis. sed omnibus ad se venientibꝰ mite respondit. Ideo dicit Bernū. Revolue diligenter euangelij seriem vniuersam. ⁊ si quid durum inueneris in Maria de cetero suspectā habeas: ⁊ accedere verearis. Elegit Dauid misericoꝛdiam. qui dicit in ps. c. Misericoꝛdiam cantabo tibi dñe. Sed vere misericoꝛdiā elegit Maria. itaq̄ mater misericoꝛdie nuncupatur. Jō dicit Bernū. in fmōe. Quis mie tue o benigna virgo longitudinem: ⁊ latitudinē. profunditatem atq̄ sublimitatem queat inuestigare? q. d. nullus. Ideo designata est per arboꝛē cherebintum. De qua Eccī. xxiiij. Ego quasi cherebintus extēdi ramos meos: ⁊ rami mei bonoꝛis ⁊ gratie. Scōm glo. Hec est arboꝛ magna crescens in syria habens ramos multos ⁊ magnos quos extendit. Et significat Mariaꝫ que ramos sue mie extendit in altum ⁊ profundum. ⁊c. Ideo dicit Bernū. in fmone. Maria oibus gratiam sue subuentionis non surripuit. ipsa est que peccatoꝛibus veniam impetrat. Justos a gratia dei cadere non permittit. Sed sic fetidum mundum ab immundicia conseruat. Ad idem Ansel. Loquar domina de gratie tue beneficijs. plenam esse mundū. infernum penetrat. celum superat. Per plenitudinē eñ gratie tue: que in purgatoꝛio erant se letantur liberatos. que in mundo sunt se clamitant consolatos ⁊ que supra mundū se gaudent restauratos. Elegit Judith castitatez. sicut habetur Judith xij. Benedicta tu a domino. eo q̄ castitatem amaueris. ⁊ post virum tuum alium nescieris. Sed magis benedicta Maria: que pre omnibꝰ elegit perpetuam castitatē: nec virum cognouit

Luc.i. Nñ virum nõ cognosco Ideo dicit be. Bern. Optimã partẽ elegit maria plane: quia bona fecũditas cõiugalis: melioz pudicitia vi dualis. optima castitas virginalis. Sed magis datur virginalis fecũditas vel fecũda virginitas Marie. Hoc priuilegium nõ dabit alteri nec auferet ab ea. Et addit Ansel. Pars Marthe beate virgini auferẽ. que iam nõ erat solicita. vt ministraret filio suo sicut puero. cui oñs angelozũ ordines ministrant sicut dño. Jã nõ turbaẽ erga plurima que fecerũt filio suo iudei qz omnia subiecta sunt ei. Jam filiꝰ eiꝰ a iudeis vel a militibꝰ non flagallabit: nõ occidet nõ cõspuet. qz christꝰ resurgens a mortuis iã nõ moritur. mors illi vltra nõ dominabit. Et subdit. Pars eñ marte ei auferet. z iam ablata est. s. bono suo. pars aũt Marie perficiet ei. qz non auferetur ab ea. Exaltata est eñ super chozos angelozũ. z impletũ est in bonis desideriũ suuz videt deũ facie ad faciem: sicqz gaudet cũ filio ineternũ. Nec est pars optima que non auferet ab ea. hec ille. Ita patet per predicta ꝙ illud euangeliũ nõ per humanã inuentionem. sed diuinaz inspirationẽ fuit assumptiõi beate virginis appropriatũ. qz spũssantꝰ clausit virginis ꝓmẽdationẽ quo ad multitudinẽ prerogatiuarũ super omnes alios. Ideo signanter cõcludit hoc euangeliũ. Maria optimam partez elegit q̃ nõ auferet ab ea. Ipsa eñ virgo Maria elegit optimam partẽ in gratia z gloria. Jn gratia qui dem in ista vita per omnimodam virtutem z abundantiã. Quia sicut dicit Piero. Sicut i cõparatione dei nullꝰ sit homo perfectꝰ. ita in cõparatione matris nulla inuenitur perfecta. q̃tũcunqz virtutibꝰ eximia probet. Ideo cantat ecclesia bene. Nec primã similẽ visa est: nec habere sequẽtem. partẽ illam qua nulla in celo citra throzuz diuine maiestatis sublimioz est. qz exaltata est super oñs chozos. Nec est pars optima q̃ nunq̃ auferet ab ea ineternũ. De hac parte quã elegit hodie Maria dicit Aug. in ſmone qui incipit. Tibi o pissima. Ad hanc vsqz gloriã tu vero gloriosa perfecta: vt superno regi nihil superius habeas in supremis. que etiã transcendit angelicã dignitatẽ ad superni regis es sublimata cõsessum. vbi eñ rex filiꝰ tuus posuit qõ ex te sumptũ posuit: z te reginã matrem ex qua sumptum est. Neqz eñ phas est tibi alibi esse q̃ vbi est quod ex te sumptum est. Et qñ hui⁹ optime partis ipsa pissima virgo nos miseros peccatozes vult esse participes. Ideo sibi dit Augus. Nec dona dña pro peccatoribꝰ babes. sed multũ a te hereditant peccatozes. nos eñ a te hereditamꝰ ingrati gratiam: peccatozes veniã: celestia terreni: sublimia infimi: deũ homies. mortales patriã. Ad quã nos pducat pꝰ

Sermo tertiꝰ de eadẽ festiuitate.

Bsumpta est

Maria in celũ. gaudẽt angeli laudantes benedicãt dñm. Ita canit in cantico hodierno. Albertꝰ in li. de elemẽ A toz proprietatibꝰ. c. j. Refert de quodã nobili gemma nomine albastrum: que habet albuz colorem z mirabiliter attrahit ad se ignem. etiam per magnã distantiam. z ignis ipsum localiter comitatur. z ponit idem buiꝰ rationem. qz hic lapis spirat quasi spũ sulphuris. quo spiritu ignis gignit z ad ipsum attrahit. Mistice per B hanc gemmã christus intelligitur. Recte eñ sicut gemma prefata est alba. ita christus est albus per vite innocẽtiam. qz candor lucis eterne z speculũ sine macula Sap. vij. Sed per ignem designare virginẽ volo gloriosam matrem ipsius. recte nanq̃ sicut ignis extinguit fulmen Teste cõmentatore de impressione aeris qui dicit. Qz genꝰ fulminis aqua nõ extinguit. sed magis accendit. sed dũ ignis immittit protinꝰ suffocat. Ita Maria q̃ tota fuit ignea in caritate dei z proximi. extinguit etiã fulmen materiale z repellit. Quia dicit Euseb⁹ in ſmone. Nulluz ibi tonitruũ aut tempestas. nulla chozuscatio nullũ fulmen ferire poterit. vbi Marie aliqualis memoria fulminescit. Extinguit Maria C principaliter fulmẽ districte sententie dei erga peccatorẽ. qõ habet pulcre figuratũ Hester. iij Ubi legit ꝙ assuerꝰ rex monitu amon dedit sententiam sup filios israbel. vt omnes extinguerent z occiderent. Hester aũt intrans ad regez sententiam mutauit. Sic nostra hester beata vgo reconciliauit peccatorem z extinguit fulmẽ ire dei. Hunc ignẽ virginem Mariã igne charitatis plenã traxit ad se. imo venerabiliter assumpsit christus verꝰ albaster hodie dicens ad ipsam. vt refert Augu. in ſmone hodierno. Tempus est assumendi matrẽ meaz. Sicut eñ terrã z ea que in terra sunt. o gratia plena repleſti gaudio. ita fac gratulari z celestia iocunditate. reddas patris mei mansiones. cõsolare sanctorũ meoz. ipse qui tuam a me honorabilẽ translatiõem angelicis constipatam obsequijs videntes quoqz de sua certificabant. Veni ergo cum exultatione ne turberis. desere corrumpenduz cum suis cũcupiscentijs mundũ adeptura celeste pallacium. Et sic ego cum non esset in mundo descendi. vt illuminarem que in mũdo sunt.

ita ⁊ tuum patrocinium vsq; ad cōsummationem
seculi proportionabiliter ab his qui in mundo
sunt. Et post pauca. Habita inquit mecū vnige
nito adherere festina filio. ⁊ hoc testat ecclesia
in his verbis. Assumpta ē Maria ⁊c. In quib⁹
duo describunt. Primū Marie gloriosa sub=
limatio. ibi. Assumpta ē Maria. Secōm ange
lor⁹ sonorosa exultatio. ibi. Gaudēt ⁊c. De p
mo ē notandū. Videm⁹ qñ sol naturaliter ascē=
dit super nostrū emisperiū nō statim assumit in
corpe. sz p⁹ ꝑm aurorā q̄ quidē in ammiratio=
nē ⁊ exultationē volucres ducit vniuersas. Et
postea sol ascendit ꝑm se totuz in corpe lumi=
so. ¶ Spūaliter p solē intelligit gloriosa v̄go
Maria. Recte em̄ sicut sol corpalib⁹ oculis nō
pōt intueri ꝓpter suam claritatē. q⁹ al's oculos
obfuscaret. vel saltez fluentes lacrimas genera
ret. Ita beata v̄go Maria q̄ est sol iocūdissim⁹
adhuc in corpe existens recto visu nō potuit in
tueri. Teste Piero. in ꝑmo. q̄ ait. Quidaz ignei
radij: in oculis ei⁹ micātes: sic faciē ei⁹ infunde
bant. vt eā ioseph nunq̄ posset recto lumine in=
tueri. Et declarat nō mr. Si moyses qui vide
rat deū sine velamine nō potuit appbendere se
videre deū. q̄d de ea tūc q̄ deū nō tm̄ vidit. sz eti
am genuit ⁊ tractauit. Jō refert Joh. euāgelis.
celestis aqla. Q⁹ q̄dā heremita faciē v̄ginis cla
rissimi solis cū adhuc viueret desiderās videre
audiuit vocē dñi dicētē. Ibis in il'rm ⁊ ibi faciē
matris mee videbis: vt diu desideraſti. Surgēs
ille multo tpe laborauit: tandē illuc puenit. Et
pro hospicio v̄ginis solicite querēs ad montez
syon sub quo habitabat duct⁹. venit ad māsio=
nem eius. quā clausaz reperiēs pulsauit. Et ec=
ce iuuenis deuot⁹ hostiū apperiens ⁊ aduenaz
cernēs: sui aduent⁹ causam inq̄rit. Ille aūt sibi
intimauit q̄ fuerant a deo sibi promissa. Cui iu=
uenis (Et fuit ipsemet iohannes q̄ hoc scribit)
Facies inq̄t ei⁹ videbis. si tibi oīdere voluerit
expectabis ad nonā. ⁊ regredientē ab oratione
si sibi placuerit eam videbis. Juxta tps none
cū regrederet v̄go: ait iohānes. Dña: fili⁹ tuus
direxit ad te quendā senē. repromittēs ei q⁹ de=
beat faciē tuā videre. Ad illa subsistens dimisso
pallio q̄ super caput gerebat. cōuersa ad senē
ait. Vide nūc faciem famule dei. Quā cū intui=
tus fuisset. pre nimia claritate stare nō potuit.
sed cadens in terrā dixit. Eya mater mie si nūc
faciēs tua adeo ē gratiosa: qualis erit in patria?
Iste igit candidissim⁹ sol Maria nimphula cā=
didissima ⁊ iocūdissima hodie assumpta ē in aīa
ad thronū glorie: tanq̄ aurora rutilantissima.
⁊ in ammiratione angelos incitauit q̄ dixerūt.
Que ē ista que progredit q̄si aurora cōsurgens
pulcra vt luna: electa vt sol. Ut habetur. Cāti.
vj. Et sic sup oīs creaturas fuit collocāta. Ac
cte sicut sol hz sublimitatē in situ. q⁹ posit⁹ ē in
medio planetaz tres habens supra se. s. martē
iouem ⁊ saturnū. ⁊ tres infra se. s. venerez mer=
curiū ⁊ lunaz. Sic beata virgo mundi dña: celi
regina. posita est super tres hierachias oīnz
angelor⁹. ⁊ supra trinā machinā celestiū: terre=
striū: ⁊ infernor⁹. Habet em̄ imperatoriaz pote
statem in celestib⁹ tanq̄ imperatrix potentissi=
ma. quē em̄ vult saluat ⁊ assumit. Teste Aug. i
ꝑmone. Hanc fatemur veram reginā celor⁹. q̄
in regnū celor⁹ recipit aīas sanctor⁹. Jō dicit
Hugo ⁊ Richardus de sancto victore. Nihil a
throno dei diuini muneris defluit ⁊ descendit.
qđ per manus Marie nō trāsierit. Habet etiā
potestatē in terrestribus. iō ꝓcepit tanq̄ dña ip
sis ministris. qñ cū filio erat in nuptijs. in cha
na galilee dicēs. Quodcūq⁹ dixerit vobis faci
te Joh⁹ ij. Habet potestatē in demonib⁹ hos
terrēdo ⁊ fugādo. ꝑm q⁹ dicit Hugo de san. vi.
Demones em̄ sufferre nō possunt. imo territi fu
giunt: ⁊ cōuersi descendunt: dū Marie obsequ
molliscunt. Et sic patet q⁹ Maria est posita q̄
si imperatrix super celestia: terrestria: ⁊ inferna
lia. ⁊ solum habet super se tres personas. ꝑem
⁊ filiū: ⁊ spm̄sanctū. Ideo dicit Ansel. Nihil ti
bi dña est equale. omne em̄ qđ ē supra: aut infra
te est. supra te solus deus. infra te est omne qđ
non ē de⁹. Et q̄uis hodie assumpta est in aia
virgo Maria. tm̄ postea etiā in corpore reuere=
ter est assumpta. Sicut dicit de hoc Damasce=
nus in ꝑmonib⁹ suis de assump. Hodie immacu
lata v̄go terrenaz passionū nescia. imo celesti=
bus intellectib⁹ erudita. nō in terrā abijt. sed re
re celum aīatuz appellata ē: in celestib⁹ taberna
culis habitat. Licz em̄ sacratissima beataq⁹ aīa
tua: a glorioso corpore tuo separaret. ⁊ sepultu
re corp⁹ traderet. Verūtamē nō manet in mor
te: nec dissoluit corruptione. Cui⁹ em̄ parientis
v̄ginitas inuiolata ꝑmansit hui⁹. ⁊ migrantis
corp⁹ irresolutū ꝑ oīa ꝑseuerat: ⁊ ad meliorem
sanctiorē vitā traduciē nō morte dissolutū: ⁊ in
eterna secula permansuz. Et declarat hoc i ex
emplo Lucidi⁹ dicēs. Sicut enim sol iste luci
fluus ⁊ splēdidi⁹ sublimior corpore latens ad
breue videtur deficere. tm̄ suo nō ꝑtuaī lumine
habens in se phennē fontem luminis. Ita licet
quodam breui interuallo tpis corpaliter morti
sis adducta. tm̄ copiose nobis infundis indefici
entis luminis claritatē. Et subdit. Nō iuisti v̄=
go beata in celū: vt helyas neq⁹ vt paulus vsq⁹
ad tertiū celū ascēdisti. sed vsq⁹ ad regalē thro
nū filij tui attigisti. hec ille. Q⁹ etiā sit assumpta
in corpore legit in Euthimeata historia li. iij. c.
xl. Q⁹ sanct⁹ Seruasius constantinopolitanus

archiepiscopus scriptum se reperisse dicit q̄ et magn⁹ damascen⁹ similiter attestat. q̄ pulcra augusta cū apud constantinopolim multas ecclesias erexit. inter ceteras apud baltrinas ad mirabilē ecclesiam tempore Marciani impera tozis ad honozem sancte virginis edificauit. z conuocās Juuenalē archiepiscopum hierosoli mitanum: aliosq̄ palestine episcopos qui tunc in vrbe regia mozabantur. z propter sinodum que facta est calcidonie dixit eis. Audiuimus cozp⁹ sanctissimi v̄ginis in predio gersemani tu mulatū. Volum⁹ igitur ad custodiā hui⁹ vrbis cozp⁹ illud cū debita reuerentia huc trāsferre: Qui predict⁹ iuuenalis respondit. O domina. Cozpus illud sicut ab antiquis historijs cōperi in gloziam est translatū. z sola in monumēto vestimenta cū sindone remansisse. Et ipse iuuenalis vestimenta cōstantinopolim misit. z in p̄dicta ecclesia honozifice colocauit. Tunica autem ipsius postea venit ad vrbē cathinensez. de qua refert Jacob⁹ ianuens⁹. Cū dux nozmanoruz vrbē catbinensiū obsedisset. eps illi⁹ vrbis tunicā beate Marie que ibidē seruabatur. more vexilli baste imposuit. z subsequente populo securus exiuit ad hostes. Statimq̄ ois hostil⁹ exercit⁹ cecitate percussus est z amētia. stabat q̄ totus cozpe trepidus z stupefact⁹. qd̄ illi de ciuitate cernentes: diuino iudicio superaddūt z atrociter hostes cedunt. qd̄ beate Marie plurimū displicuisse cōparabatur. ex eo q̄ protin⁹ tunica illa disparuit. z visum continuo hostes recepерunt. Quando aūt Maria est assumpta in anima. dubium nō est quin subito de cozpoze egressa est. De assumptione aūt cozpozis qū facta sit. habetur in legenda q̄ tertia die resurrexit z in celum ascendit. z gloziose assumpta est. Sed in reuelationib⁹ beate elizabet: que fuit de partib⁹ saxonie. Legitur q̄ sibi reuelatū est. Q̄ post. xl. dies sui trāsit⁹ in cozpoze sit assumpta iam beata Maria secū colloquēs ait. Oēs apostoli dozmitioni mee affuerūt. z cozp⁹ meum reuerenter sepulture dederūt. sed q̄dragesimo die resurrexit. Cū autem elizabet interrogaret vtq̄ hoc manifestare vel celare deberet: dixit. Nec carnalibus incredulis reuelanda. nec deuotis z fidelib⁹ abscōdenda. Sed rationabil⁹ videtur cū cozp⁹ iohannis qui fuit custos virginis statim assumptuz est. q̄ statim sepulchro aperto cozp⁹ nō est inuentum. quare etiam Marie cozp⁹ nō statim resurgeret? Et hoc quo ad primū. Quantū ad scōm subditur angelozū sonozosa exultatio. cū dicitur. Gaudent angeli Circa qd̄ notandū. Q̄n aliqua v̄go regia de regno egypti in regnum vngarie ducere⁹ cozonā da: z ad imperatricē eligenda. hec vtiq̄ non sola veniret: aut cū paruo comitatu. sed secum haberet principes terre z milites: qui currum circūdarent. z iubilose decantarent precedentib⁹ buccinis: fistulis. alijsq̄ musicalib⁹ instrumētis Et deinde rex cuius esset sponsa electa: veniret sibi obuiam in apparatu. z sic cū gloria z gaudio: in regnū non paruo duceretur. Mozaliter virgo regia de stirpe ozta dauitica Maria de qua canit p̄s. xliij. Omnis gloria ei⁹ filie regis abintus. hodie de regno mundi ducta est in regnū celi. Sicut de hoc dicit Piero. in Fmone de assump. Defertur Maria in celū vt sponsa in thalamū. regina in regnū: dilecta in cubiculum. Sed propter quid? certe vt cozonetur. et in imperatricē eligeretur. nō regni vngarie aut mundi: sed celi. Ideo nō venit sola: sed cum honorabili comitatu. habuit em̄ in suo comitatu aut cōductu terre principes apostolos. de quibus p̄s. xliij. Constitues eos principes super omnem terram. Et de hoc dicit beatus Augu. in Fmone hodierno Ex verissima z antiqua traditione accepimus q̄ tpe gloziose dozmitionis Marie cum apostoli ad saluandas gentes ozbem terre peragrarent momento temporis in altū sublati hierosolimis cōuenerūt. Et subdit. Quomodo eaz laudauerunt omnes pariter dicentes. Cum in huius mundi incolatu te o celeberrima virgo habuerimus habitatricez quasi ipsum dñm z magistrū nostz aspicientem cōsolabamus. qz nūc transimigrandam te cognoscimus cū tristicia superstites remanem⁹ hoc solū habentes refrigeriū q̄ te mediatricē apud deū possidebim⁹ Fil⁹ em̄ tu⁹ creator z deus q̄ iustificauit te vocat te. nemo ē q̄ phibeat filio matrē nec de⁹ te deserere vult in medio nationis peruerse z prauе. Memēto semper nostri in cōspectu filij dei nostri z magistri. hec Aug. Habuit etiam imperatrix celica in sua assumptione aut conductu celi milites sanctos angelos. vt dicit idem in eodem sermone. Quis hymn⁹ z que et qualia hymnis dicta: cōsiderare valeat z intellectu comprehendere? quo ille multiplex dei supernoz exercit⁹ in omni spūalium virtutum adoznatus inopinata concinebat modulamine que z dño accepta cum bis vt reoz adoznauit. sanctoz animas ducentes chozos circa lectuz z iter facientes precedebāt cū iubilo Et subdit O regina omnis humane nature: solium excelsum eleuata: celi celoz porta. omnis te lingua glorificat repleta est omnis terra gloria tua. super enoch magnificare. super helyam eleuare. z inenarrabili gaudio super omnes chozos angeloz speciem filij tui potire indeficienti beatitudine. supza prozsus nihil habetur. Suscipite hanc candidati angeli. hymnū dicite celi. glo-

rificate terrigene. terra plaude. oñisq; creatura lauda creatoris matrem. hec Augu. Quod etiam milites Maria habuit in suo cõductu. testatur Piero. in Smone dicens. Legimus ad funera sepe quozũlibet sanctoz angelos venisse z ad exequias eoz obsequia pstitisse. necnõ eorum animas cũ hymnis z canticis ad celum detulisse. quãto magis credendum est hodie militiam angeloz cũ suis agminib⁹ obuiam venisse genitrice. z eam ingenti lumine circũfulsisse. et vsq; ad thronũ ante mũdi pstitutionẽ factũ supportam cũ laudibus z cantilenis perduxisse Et subdit. Nec immerito credit q ipse saluator omnium per se totus festinus occurrit. eamq; secũ in throno glozie collocauit. Sicut habetur ex reuelationibus sancte elizabet. Ubi legitur q quadam vice rapta in spiritu. vidit in loco valde remoto quoddam sepulchruz multo lumine circũfulsum. z qõ speciem mulieris circũstabat multitudo angeloz. z post pusillum erectam z in sublime eleuatam. Et ecce in eius occursum vir quidam de celis admirabilis z gloriosus aduenit. portans in dextera crucis vexillum z cũ eo infinita turba angeloz. sicq; eam alacriter suspicientes: cũ concentu magno eam in celũ deduxerunt. Post modicum tempozis eliza bet angelũ cũ quo sepe loquebatur. de predicta visione inquisiuit. qui respondẽs ait. Ostensum est tibi in hac visione q tam in carne q in spiritu dña nostra in celuz est assumpta. Ideo bñ canit ecclesia. Assumpta est Maria in celum. s. in cozpore z anima. vt pie tenent cõiter doctozes Ideo gaudent angeli quib⁹ z nos cõfozmes eẽ optet in gaudio z laude mris dei. Et b⁹ ad scõz

Sermo quart⁹ de eadẽ festiuitate.

Multiplicate sunt aque z leuauerũt archam in sublime a terra. Gen. vij.

Ad experientiã scimus z audimus qñ flozes et gramina ascendũt e terra: campũ z prata exoz nantes. z aspectui nostro se presentant: vt in vere. tũc animalia incipiunt iocũdari z letari. eo q pascua inueniũt. que sic eoz nature cõueniunt: z que tempore esurici habere non possunt. Incipiunt volucres letis vocib⁹ vociferare et cantare. sicut patet de alauda que statim vociferat dulciter z letatur. Ita etiã amatozes mũdi z amatozes tẽpore veris. vt circa festũ walburgis qñ flozes ascendunt signa amozis ostendunt sibi munera. dirigunt sibi ramos arboz. ante hostia sibi inuicẽ ponũt seu figunt. z in hoc letos se ostendunt. Ut dicit deuot⁹ amandus in bozalo. sapi. li. ij. in fine. Spũaliter Maria pnimpha omni laude dignissima. que est flos florũz z rosa rosaz. Flos inq; campi z liliũ cõuallium. hodie prodijt z ascendit de terra valle miserie in lucẽ celestis curie cõspectui filii sui z sanctoz se presentando. Idcirco peccatozes gaudeant animales. qz premiserũt matrez mic ad quam refugiunt habeant cũ peccatis sint grauati. Gaudent cõtemplatiui z iusti per alaudaz designati: qz Maria inceptrix z iniciũ contemplationis. hodie de miseria in gloziã ascendit z illum in quo mens eius iugiter conuersatur veraciter comprehendit Letantur insuper amatores huius virginis vniuersi. qz potentissimã ad celestẽ curiã destinauerũt aduocatã. Ideo beat. Piero. in Smone de assump. ad leticiam inuitat vniuersos dicẽs. Hodie gloziosa semper virgo Maria ascendit celos rogo gaudete. Quia vt ita dicam ineffabiliter sublimata cũ christo regnat in eternũ. regina mundi hodie de terris et de presenti seculo neq; eripit. Ideo dico gaudete. qz secura de immarcessabili glozia ad celestia peruenit palaciũ. Exultate inquã z gaudete z letet omnis orbis. qz nobis omnibus hodie interuenientib⁹ eius meritis salus aucta est: vob quoq; eam diligentib⁹ honoz z virtus vna cum ceteris virginib⁹ sacris prestatur z gratia. Idcirco dilectissimi letamini z laudate. qz si deum oze pphetico in sanctis suis laudare iubemur. multo magis in hac celebritate beate v̄ginis marie matris ei⁹. Oportet eñ hymnis z canticis diligenti⁹ extollere. z dignis deo preconijs iubilare. Et subdit. Hec est presentis diei festiuitas in qua gloziosa felix Maria in ethera pertransiit que pro certo festiuitas sicut z virgo incõparabilis ceteris virginibus. ita incõparabilis ista festiuitas est oĩm festiuitatũ sanctoz admiranda. De ista eius gloziosa assumptione aut ascensione habetur in verbis thematis prelibate. Multiplicate sunt aq̃ ꝛc. In quibus verbis duo tanguñ. Primo multitudo virtutũ. ibi Multiplicate sunt aq̃. Secõo premioz altitudo. ibi. Et leuauerũt archã. Quãtum ad primuz cõmendatur virgo gloziosa a virtutũ multitudine. cũ dicit Multiplicate sunt aq̃ qz aque multiplicatio est virtutũ augmentatio. quaruz vna fuit infima humilitas. Circa qõ notandũ Ad experientiam videm⁹ q metallum qõ auri faber plus flectit vel se flexibilem prebet id magis exaltat. z super omnia metalla ornati⁹ collocat. Sicut patet de auro quod inter omnia metalla est flexibilius. qz interdum incudez z malleum sine ruptione siue discussione partium in

tenuissimas lamínas dilatatur. ideo de eo fiũt ornamenta que in sublimiori loca exponuntur ꝛ interdum omnia metalla ad decorem exaltantur. Moraliter per aurum virginem Mariam possum intelligere. Quia ſm Arist. in libro propleumatum. Aurum naturaliter fugat somnum. propter quod vt ait Auicenna. Ab infirmis debet deferri aurum ꝛ annuli aurei: qui geruntur in digitis. vt eo melius requiescant. Qz aurum est amicus vigilie ꝛ non somni. Sic beatissima virgo similis ẽ auro fugat a nobis somnum ignorantie ꝛ peccati. sicut in multis peccatoribus ostendit illud. Ideo dicit Bernñ. in ſmone. Si crimine turbaris: si conscientie fedi tate es confusus. Mariam cogita. Mariam invoca. non recedat nec transeat ab ore. Nam ipsam cogitans non erras. ipsam rogans non desperas: ipsam sequens non deuias: ipsam cernente non deuias: ipsa te protegente non irruis ipsa te ducente non fatigaris. ipsa via propicia ad deum veniens. quia ipsa continue intercedit pro peccatoribus vt a suis resurgant erroribus ꝛ ¶ Sicut hoc legitur in legenda sancti Dominici. Q quidam vir sanctus vidit per diuinam relationem ꝙ cum iugiter dei filium pro humano genere exoraret. Ille respondit. Quid debeo amplius facere? Misi patriarchas ꝛ prophetas se parum emendauerunt. Veni ego ad eos. deinde misi apostolos: ꝛ me et illos occiderunt. Misi martires ꝛ confessores ꝛ doctores. necꝙ illis acquieuerunt. dedicꝙ sententiam vt deleantur. Sed regina misericordie respondit. Bone fili non ſm eorum maliciam. sed ſm misericordiam tam agere debes. Ad quam filios meos eis mittam. Ideo perpendens hec beatus Aug. ait. Nec potentiorem quam te meritis inuenimus ad placandam iram iudicis. q̃ meruisti esse mater eiusdem iudicis ꝛ saluatoris. Sed ꝛ hec maxima pars peccatoris ex fiducia habet. quia ꝙ beata facta est propter nos peccatores est. Nam illud quod habes pro nobis nulla indigentia esset salutis. Ideo tanquam auꝛ purissimuꝫ excitat a somno peccati peccatores. Auꝛ enim letum facit ipsum: inspicientẽ Teste Pli. in specu. natu. Ex auri intuitu naturaliter leti sumus. Cuius ratio est. qz aurum similis aerem proximuꝫ dulcorat. alterato aũt aere alteratur cor humanum. Sic dum Mariam inspicimus oculis cordis nostri. que est reconcilia trix nostra erga filium. ꝛ ob hoc ipsam deuote laudam? magna nobis letitia prouenit ex hac laude. Teste Aug⁹. li. solilo. O quanta inquit iocunditas cordis mei ex laude prouenit matris dei. Cui alludit Orosius super Cantica. Nihil dulcius. Nihilꝙ iocundius reperi: ꝙ Mariam ꝛ precipue in morte maxime gaudebit. qui hic Mariam laudando inspexit. ſm illud Raymondis super Appoc. Inquit gaudes ꝛ eius obitus qui Marie dum viueret fuit sedulus ꝛ deuotus. Illud igitur rubicundum aurum virgo Maria rubea ex caritate maxima. omnibus alijs sanctis plus fuit flexibilis hoc ẽ humilis. Quia ſm Gregorium in registro. habuit innumerabilem humilitatem ꝛ hanc ostendit in animo: in verbo: ꝛ in signo. In animo teste Bern. Sua per superbiam se dei creaturam non considerans deo obedire noluit. Maria vero humiliter factori suo se subijciens ancillã se nominauit dicens. Ecce ancilla dñi Luce. j. In verbo autem quando dixit. Quia respexit humilitatem ancille sue. cũ em̃ iam esset mater dei. non tamen dixit. respexit humilitatem matris dei dominus. nec mundi: nec regine celi. sz ancille sue. In signo quidem habuit humilitatem. quia nunq̃ se preferebat. sed ceteris mulieribus se communem exhibebat. Idcirco christus filius eius vt dicit Aug. in sermone qui est de natiuitate. Hodie ipaz sup oẽs celos exaltauit. quia se ita profunde super omẽs sanctos humiliauit. vt posita est ad decorem tocius regni celestis. ſm quod dicit beatus Aug⁹. super illõ pſ. lxxxv. Saluum fac filium ancille tue. Scio domine mi. scio qui regina celi est. sed humilitas sua preoznat omne decus honoris. Refert Isidorus li. xvij. c. vij. Q ficus egyptia fertilior est ꝙ nostra. que si in aquis missa fuerit ilico mergitur petendo fundum. ꝛ cum in a qua iacuerit ꝛ multitudinem in se biberit. deinde in superficiem supra eleuatur. vesanie natu re q̃ madefacta debuit humoꝛ pondere residere. Per hanc arborem intelligitur virgo Maria. que fuit fertilissima in omnibus virtutum fructibus. et omnes fructus sanctorum in se habuit. Abraham habuit fidem. Sed Maria multo fidelior. Moyses mititatem. Sed ipsa mitissima. Dauid humilitatem. quia humiliter ludebat ante dominum indutus Ephot. ij. Regũ. sexto. Sed multo humilior fuit Maria imo exemplum humilitatis. Johannes habuit v̊ginitatẽ. sz ipsa multo purior q̃ est cãdor lucis eterne ꝛ speculũ sine macula. Pap. vij. martha fuit hospitalis ꝛ recepit christũ in domũ suam. Luc. x. Maria fuit liberatior. qz ipsuꝫ nouẽ mẽsibus in vtero baiulauit. Magdalena habuit cõtemplationẽ. que optimaz partez elegit. s. cõtemplationẽ. Maria autẽ multo fuit sublimior

Sermo

Ecce q̄ fertilis ficus. Hec inquā missa fuit tota liter in aquas gratiaꝝ. ꝛ in se plenitudinez gr̄e imbibit. f̄m illud Orige. super Canti. Aue inq̄t angelus gratia plena: ꝛ bene plena. qz ceteris sctis p ptes prestat gr̄a. Marie vero tota infudit se gratie plenitudo. Ita q̄ de ipsa potest dici illud Judith. Facies tua plena ē gratiaꝝ. Nec propter hoc ipsa superbuit: vel elata ē. sz petijt fundū humilitatis. animaduertens illud Abzisosto. in f̄mone. Nemo pstruit celsitudinē bonoꝝ operum ꝛ virtutis. nisi prius iactentur fundamenta humilitatis. Ideo humectata est totaliter in aquis: ꝛ hodie sursum eleuata. ꝛ super chozos omniū sanctoꝝ angeloꝝ exaltata f̄m qđ dicit Bern̄. in f̄mōe hodierno. Summa es post filium tuum. ꝛ in tue protectionis munimine demonstrantur felice spūs qui tuā habēt presentiā. nos aūt miseri memoziaz abūdantie suauitatis tue eructam⁹. Et hoc q̄tū ad primū

Quantū ad scām cōmēdatur ḥ Maria a premioꝝ altitudine. qz sublimi⁹ alijs sanctis in sua assumptione premiū accepit. qđ tangitur ibi. Et leuauerunt archaz in sublime. Aristotelis p̄mo de celo ꝛ mūdo. idem ē loc⁹ tocius partis ꝛ totius terre: ꝛ vniusglobe. Sed corpus filij dei: fuit super omnes angelos sedens ad dexteram maiestatis dei. ad Hebre. j. Ergo rationabiliter corp⁹ ꝛ aīa beate v̄ginis hodie exaltata sunt sup oēs chozos angeloꝝ ꝛ spūs. qđ ꝛ probat Damascen⁹ in suis sermonib⁹ de assump. Hodie inq̄t sanctissima v̄go celesti templo inuehitur hodie sacra ꝛ aiata archa. que intra se tulit filiū artificē in templo. nō manufacto reponitur. hodie sacratissima colūba innocēs ꝛ simplex euolās ex archa. i. ex corpe qđ deuz suscepit. requiem pedib⁹ suis adinuenit. Et infra ꝫ dit. Decebat em̄ sacratū fontez indefessuz agꝝ inaratam. vineam nō irrigatā. oliuā fructiferaz terre gremio nō teneri. Decuit matrē ad filium sublimari: vt ad ipsum ascendat: sicut ad ipsam descenderat. vt q̄ in partu seruabat virginitatē post partū corp⁹ nō videret corruptionē. ꝛ que creatorem portauit in sinu in diuinis tabernaculis cōmozeretur. ꝛ quaz pater desponsauit in sponsaz in celestib⁹ thalamis seruareť. ꝛ a matre que sunt filij possideanť. Hec ille. Et hoc figuratū fuit pulcre. ij. Regū. vj. Ubi legit̄ q̄ rex dauid fecit tabernaculū iuxta domū suam pro retentione arche. deinde descendit ipse cum electis israbel ꝛ tulerūt archā de domo aminadab ꝛ posuit eā super plaustruz nouuz. quā cū tetigisset oza percussus fuit a dño. deinde portauerat archā in locū suū Dauid precedente cuz cithara ꝛ cantozibus electis ex israbel. Per archam electissima virgo Maria apte designať.

Ipsa reuera est archa diluuij in qua non solum octo aie saluate sunt Ben̄. vij. Sed in qua oēs qui saluantur salui fiunt. qz duduz multi peccatozes in diluuio peccatoruz perijssent. si non in hac salutifera archa inclusi fuissent. Ideo dicit Ignaci⁹ in epla ad btām viginē. Impossibile ē saluare aliquez pctōrē. nisi p tuū o v̄go auxilium ꝛ fauorē. qz quos ipse de⁹ nō pōt saluare p suam iusticiam ꝛ veritatez. hos ipsa saluat per suam misericordiam infinitam. f̄m Anselmuz. Ite in f̄mone qđ inuenio probatū in exemplo. Refert mgr̄ Alexander ꝛ eps in epistolis suis sup illo v̄bū ps. lxxxiij. Misericordia ꝛ vitas obuiauarūt sibi. Qz quidā studens degēs bononie. f vanitatib⁹ secularib⁹ esset dedit⁹: talē vidit visionē. Videbanť em̄ sibi q̄ in cāpo magno consisteret. ꝛ ibidē tempestas ingēs sup ipsuz descenderet. qui dū fugeret a facie tēpestatis: ad quā dam domū peruenit. quā cū clausam inuenisset postulauit se ibidē recipi pulsans ad hostiū: qui intus erat respondit. Ego sum iusticia que hic habito. ꝛ hec domus mea est. qz aūt tu iust⁹ nō es. mecū habitare nō vales. ad cuius verba ille plurimū merens absscessit. ꝛ aliā vltra illam cōspiciēs domū: venit ad ipsam. ꝛ pulsans ad hostium: se ibidez recipi postulabat. Sed q̄ intus erat hospita rn̄dit. Ego sum v̄itas: q̄ hic habito ꝛ hec est dom⁹ mea. te aūt hospitem nō recipio qz veritas nō liberat eum: qui eā veritatez non amat. Indeq̄ recedens. desertā domū vltra illam. pspexit. ad quā veniēs se similiter cōtra tēpestatē recipi flagitauit. que deintus erat rn̄dit. Ego sum pax que hic habito. non est aūt pax impijs: sed tm̄ in hominibus bone voluntatis. Uerꝝ ego quidem cogito cogitationes pacis ꝛ non afflictionis vtile consilium do tibi. Ultra me sozor mea habitat. que miseris consilium prestat. ad hanc accede ꝛ consilium eius ꝛ monita comple. Cum aūt accessisset: que intus erat respondit. Ego sum misericordia que hic habito Si autem ab eminenti tempestate saluare vis. vade ad Mariaz illuminantē. quasi dicerz. Ipsa est archa que preseruat te ab impetu tempestatis. qz sicut archa noe tam mūdos q̄ immūdos recepit. Sic Maria nullū despicit. Jō dicit Bern̄. in f̄mone. Peccatozem quantūcunq̄ fetidum Maria non despicis. si a te suspiraverit. tuumq̄ interuentum penitenti cozde flagitauerit. tu illum a desperationibus baratri pia manu retrahis sententiam districti iudicis rapis. donec misez peccatozez salues ꝛ filio tuo reconcilies. Hec ille. Igitur benedicta archa in cuius vtero benedictū fructū est fedus sempiternū inter deū ꝛ hoiem. qz propulit demōes q̄ hāc inimicitiā fecerunt. qđ figuratū est p̄im

Reguz.iiij.legr cū veniſſet archa dñi in caſtris timuerūt philiſtei dicētes. Ve nobis quis nos ſaluabit de manu ſublimiū deoꝝ iſtorum? Sic dū Maria venit in caſtra dñi: timuerunt demones. Qui ſm Euſebium in ſmone. Magis terrent Marie pconio: q̄ ſummo ſupplicio quocūqꝫ. Hec eſt archa beatiſſima: q̄ fuit auꝝ diuine ſapientie māna celeſte Jheſus chriſtus. tabule nō veteris teſtamēti: ſed t noui. qz eſt vtriuſqꝫ teſtamēti cōſeruatrix. Recte ſic in archa fuit vna aurea manna: t tabule teſtamēti. Huic arche bñdicte fecit rex dauid. ſ. chriſtꝰ tabernaculū: hoc eſt locū ſublimē ſup oēs angelos. iuxta domū ſuā. i. ſuuz ſoliū. Juxta illud ꝑs. xliiij. Aſtitit regina a dexris tuis ꝛc. Dein de aſcendit cū electis iſrabel. ſ. angelis t oibus ſanctis: qui vident faciē dei. Quia dicit Hildefonſus collectan⁹ eꝑs. Nō fuit archangel⁹ nō poteſtas. neqꝫ virtus. neqꝫ pncipat⁹. neqꝫ dominatōes. nulli throni. nulliqꝫ ſancti t electi dei quin matri dñi occurrere feſtinauerūt. t ſic tulerunt archā de domo aminadab qui interpreatur populus. qz de populo mortali aſſumpſit eam. t poſuit eā in plauſtro nouo. hoc ē corpe in locū ſuuz. de quo dic̄ Aug⁹. in ſ. de aſſump. Thronū dei tabernaculū chriſti: t templū ſpūſ ſancti. dignū eſt eē in loco vbi chriſtus ē. tam ꝑ cioſum thezauꝝ dignꝰ eſt celū: q̄ terrā fuare. Precedebat aūt dauid. ſ. chriſtus. cuz citharа ſue humanitatis: t cātoꝛibꝰ ſanctis angelis. qz vt ait Piero. in ſmone de aſſump. ho. Obuiam venerūt dei genitrici. t vſqꝫ ad thronum ſibi añ mundi cōſtitutionē pparatū. cū laudibꝰ t cāticis honoꝛifice deduxerūt. Ibidē nulli dubiuz eſt illam oñem celeſtē hieruſalē tunc exaltaſſe ineffabili letitia t cum gratulatione iubilaſſe. qñ feſtiuitas hec q̄ nobis reuoluit annua. illis omnibꝰ facta eſt ꝓtinua. At ſubdit. Si gaudiuz fit in celo de quolibet peccatore ꝙuerſo. multo magis putandū. ꝓ tante vginis exultatione. pcſertim qz eiꝰ celebꝛitas laus t fauꝰ eſt ſalutionis. Uñ credimꝰ q̄ nō būc diē tm̄ hymnū dicāt in ſupnis. vez etiā cōtinuū eterne iocūditatis t leticie: t veneratiōis obſequz eā colūt omni tripudio amoꝛis t gaudij. Et hoc ad ſcōm.

¶ Sermo ꝓmus de ſancto Bartholo. aplo.

Jonathas expoliauit ſe tunica t dedit eā Dauid. j. Reguz. xviij. Solin⁹ in li. de mira. mū di. Aues inqt q̄ plumas a ſe abijciūt vel illis ſe expoliant: quodāmodo renouāt. Qz ꝓli. in ſpe. na. ꝓbat de aqla que in ſenectute patitur grauedinē in alis qō volare nō pōt. ideo querit fontez aque ſcaturientis. Deide aſcēdit in aera inquātū pōt. donec ex caloꝛe aeꝝ: t laboꝛe volatꝰ. ſtomacꝰ foꝛtꝰ incaleſcat. t tūc poꝛis apertis in pennis t relaxatis. ſubito in fontē ruit. in quo plumis depoſitis renouat. ¶ Spūaliter per aqlā intelliguntur boies ſancti. qz recte ſic̄ aquila inter alias aues ē velut regina. Sic aie ſanctoꝝ boim habēt ſe vt regine. vt ꝓbat btūs Greg⁹. ſuper illud Cant. vj. Sexaginta ſunt regine dicēs. Quid ꝑ reginas niſi ſanctoꝝ aie de ſignant. q̄ dū coꝛpa ſua ꝓudenter regūt. t alijs ꝓeſunt regnū eternū ſibi acq̄runt. Et ſbbit. Sunt eñ nōnulli in ſancta eccleſia. qui carnem ſuā, ꝑpter deū affligunt. vicia vincūt demones velut tyrannos ſibi ſubijciūt. oēs motꝰ ſuos vt non inoꝛdinate currant ſapiēter regūt. alijs ꝑdicant hoc qō ipſi faciūt. multos a faucibꝰ demonū gladio impugnantes abſtrahunt. Quid hmōi aie niſi regine exiſtunt. q̄ dum regez ſuuz chriſtum valde diligūt amoꝛis ex mixtione regi omnes filios. i. fideles ppl̄os gignunt. Hec ſunt vba Greg. Talis regina fuit aia beati bartholo. q̄ coꝛpꝰ ita rexit: vt ſe, ꝑpter deū affligeret. qz cēties in die. t totiēs in nocte genua flectebat. t coꝛpoꝛi ſuo vim faciebat. vt dicere potuiſſet cū apl̄o. Caſtigo coꝛpꝰ meū t in ſeruitutē redigo. j. Choꝛint. ix. Uicit etiā demones quos in oꝛatione ſua ſuccēdit. alijs boibus ꝓdicauit. t rete ſue ꝓdicationis cepit. Sicut de his dicit beatꝰ abbas Theodo. in ſmōe de ſancto Bartholo. Aue inqt o bartho. beatoꝝ beatus qui ex diuine lucis ſplendoꝛ ſancte eccl̄ie piſcatoꝛ rationabiliū piſciū dulcis. fretus in die palmitis. vulneratoꝛ dyaboli mundū ſuo latrocinio vulnerantis. hec Theodoꝛ⁹. Ita igit̄ beatꝰ bartholo. plumas abiecit diuiciarum. t ſe illis ſpoliauit moꝛe aqle. qñ dereliqt regnū ſuū terrenū t ad xp̄z q̄ eſt fons vite volauit. i quo ſe velut aqla renouauit. ita vt de ipſo dici poſſumus vba ꝓlibata. Jonathas expoliauit ſe tunica ſua hoc eſt diuitijs que boiem tegūt t veſtiunt. In qb⁹ be. apl̄s a duob⁹ ꝓmēdat. ꝓmo ab eminēti liberalitate. ibi. Jonathas expoliauit ſe. Scō a feruēti caritate. ibi. t dedit eā dauid.

De ꝓmo ē notandū. Scōm phiꝛologū t alios naturales. Serpēs ſeneſcēs pluribꝰ diebus ꝫ abſtinet ſe a cibo. vt ſic pellis eiꝰ citꝰ a carne relaxet. Deide guſtata herba q̄dā amara: ꝑ quā ꝓuocatur ad vomitū. t humoꝛem euomit virulentum. q̄ fuit cauſa infirmitatis. caudam et cutem rigidam mollificat: in qua ſe balneat t bumectat. t ſic anguſtiam rimam alicuꝰ petre

querens quã intrat ꝛ per quãdã violẽtiã transiens per eã a pelle antiqua se expoliat ꝛ enudat. ꝛ postea tumulũ fugit ꝛ soli se exponit. ꝛ nouaꝫ cutem ad se sumit. Fundẽ modũ renouationis ponit etiam Aristꝰ.xiiij.li.de animalibꝰ. Spũ aliter ꝑ serpentẽ b.apl̃s bartholomeꝰ aperte designatur. Quia dñs dixit ad eum quẽadmoduꝫ ad alios apostolos. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ.estote ergo prudẽtes sic̃ serpentes ꝛc̃. Math.x. Primo igit̃ cõparatur serpẽti. Quia ꝑm Aristo.li.vij.aialiũ. Serpentes multũ diligũt vinũ.ideo venant̃ cuꝫ vino ꝛ sepe vino capiuntur. Similit̃ diligũt lac valde ꝛ sequunt̃ odorẽ eiꝰ.ꝛ ideo si alicuiꝰ ventrẽ subintrauerit:extrahi possunt lactis odore. vt dicit idẽ quito diascorides. Ita bea.bartho. dilexit vinũ diuinitatis.ꝑm illũ Ecc̃i.xxxj. Vinũ ẽ exultatio aie ꝛ corꝺis.moderate potatũ. Et silit̃ vinũ sue austere ꝓdicationis .qñ de penis iferni intonuit dñs. Ibũt hi in ignem eternũ Math. xxv. Et pre oibꝰ tamẽ dilexit lac sui dulcissimi ꝑmonis. Vnde de xp̃o dicit Cãtic.iiij. Fauꝰ distillans labia tua.mel ꝛ lac sub lingua tua. Ideo secutꝰ est odorẽ huiꝰ lactis doctrine melliflue. Et sic xp̃o est venatꝰ. Vnde legit̃ de ipo qꝺ lꝫ est apocriphũ. est tñ ratõi nõ cõtrariũ q̃ philippus rex syrie:qui fuit pr̃ bc.bartho. valde peritus erat in sciẽtia astrologica.qui semel intuens astra vidit inter cetera q̃ mundꝰ per vnũ hoiez esset renouãdus.qꝺ retulit principibꝰ suis ꝛ militibꝰ qui illud tanq̃ acceptõe dignũ in rei memoriã scripto ꝑmẽdarũt. Mortuo aũt philippo rege. Bartholomeꝰ tanq̃ verꝰ heres ei in regno successit.illũqꝫ vsqꝫ ad tpa xp̃i in iudea predicanti strenue gubernauit. Cuꝫ aũt bartholo. a mercatoribꝰ didicisset.q̃ xp̃s in iudea ꝓdicauit ꝛ signa faceret:cogitauit. Vere iste ẽ de quo pr̃ tuꝰ dixit.ꝑ quẽ ꝛ mũdus ẽ renouãdꝰ. Et sic assumpto exercitu cõcito cursu venit in bethaniã in qua ꝛ inuenit Ihesum ꝓdicantẽ. Pũc ergo cũ inspexisset.vidit quẽdã splẽdorẽ igneũ de facie eiꝰ ꝓcedẽtez.quo mediãte eiusdẽ predicatione melliflua mixto vino acute correctõis tractus fuit ad xp̃z: ꝛ ab eo acceptꝰ. Et remisso exercitu regno renũciauit. ꝛ xp̃o anno etatis sue xxix.adherebat. Hec nõ scribo assertiue: sꝫ dũ taxat exemplatiue. Sꝫ illud ẽ ꝑtra multos seculares.q̃ nec vino sue austere ꝓdicatõis: nec lacte dulce monitõis possunt renouari. Siue eñ eis dicaꝫ de penis ꝑpetuis inferni.siue gaudijs dulcissimis celi.nullo mõ illõ capit eoꝝ memoria. Jõ docet.b.Berñ.in quoꝺã ꝑmõe dicens. Subeat memoriã tuã gehẽnis olla:fornax ferrea magne babylonis domꝰ: mõtis anxietas: domiciliũ flãmaꝝ:globꝰ acerbitas frigoris et tenebre sempiterne. Cõsidera ordinẽ tormẽtorũ tartaꝝ:magnitudinẽ penaꝝ:miseriaꝫ:infinitatẽ intellectualibꝰ oculis. Ista ꝑcurre ꝛ poteris dicere. Melꝰ n̄ erat si natus nõ fuissem. hec Berñ. Idem ꝑpendit quidem Gothardus noie.de quo inuenies in ꝑmõe.j. de beata magdalena in fine. Ideo Berñ.docet i quoꝺã ꝑmone. Illos qui puipendũt penas inferni. ꝛ predicatores de his narrãtes.non tñ inspiciunt celi gaudia.sic inquiens. Reminiscaris q̃ qualis sit illa glorioſa ciuitas:celestis habitatio:loc̃ vite. suauitatis pallaciũ:splendor glorie:magnitudo gratie. ꝛ claritas infinita Attende ordinẽ gaudioꝝ gaudentiũ:vultus premioꝝ: vicissitudinem ꝛ multitudinẽ deliciaꝝ Et potes exclamare. Dñe tu es deꝰ meus. Secõ serpentes aliqui ꝑm Isido.li.xij.sunt velocissimi cursus ꝛ leuis motꝰ.q̃ qꝛ volare videntur.sicut est ꝑsentis qui dicitur Jaculus.qui auolat vt iaculuz. Sic in arabia sunt serpentes qui a multis syrene vocantur:qui plus currunt q̃ equi.vt dicit idem. Sic beatꝰ bartholomeꝰ fuit velox ad obediendum diuino precepto. ꝛ quasi volãdo illud adimplemit. Vederat eñ dñs sibi ꝓceptũ.sicut testat beatꝰ Theodorꝰ in sermõe quẽ feꝯ de ipo. Vade inquit discipule meꝰ ad predicandũ.ecce ad pugnã:capax esto paruuloꝝ. ego puꝝ opus cõsumaui primus testis factꝰ. vos quod necessarium est adimplete.tuum imitare magistrum. emulare dñm tuum.sanguinez sanguinibꝰ pone canibus carnem trade.que pro te passus sustinui:pro me patere.arma tibi sint benignitatis in sudoribus mansuetudo. Tũc subdit eius voci locem adimpletionem. Non inquit refutauit apostolus.sed vt famulus fidelis dñico acq̃euit precepto.pergit gaudens tanq̃ lux mundi vt tenebrosos illuminaret. tanq̃ sol circa gentes insipidas saliret.tanq̃ agricole vt spũalem culturam perficeret.hec Theodorꝰ. Ibe eñ videbat mundũ esse sine cognitione dei. Juxta illud Osee.iiij. Non ẽ scia dei in terra. ideo ibat tanq̃ lux vt tenebras illustraret. Videbat ipsum mundũ esse sine sapientia dei.ideo ibat tanq̃ sal terre.vt insipidas gentes sale sapientie saliret. Videbat etiam ipsum mundum sine sciẽtia verbi dei. De quo dicitur Ihaie.j. Nisi dñs exercituũ reliquisset nobis semen quasi zodoma fuissemus.ideo ibat tanq̃ agricola:vt spũalem ageret culturam ꝛ perficeret. Fuit eñ tanq̃ velox serpens beatꝰ bartholomeꝰ. Quia teste beato Theodoro in ser. Tres magnas quincias Lucaniam in qua primo predicauit. Indiam in qua postmodũ ꝛ armeniã.in quaꝫ postea ꝛ vltimo ꝑdicauit in breui tpe pagrauit. Iste igitur discipulus beatꝰ bartholo ; more serpentis se

E expoliauit triplici tunica. Primo a diuicijs. q̃ perpendit illud dictũ. b. Aug⁹. Qui diligẽti cura terrena custodit. celestis patrie: celestẽ thesauꝝ amittit. quẽ thezauꝝ nullus hoim habere põt: nisi q̃ pauperibus solacia prebet. aut p semeipsuꝫ pauper est. Ideo legf in vitasp̃m. li. lx. c. iij. Q̃ senex interrogat⁹ a fratre. quid faceret: vt saluus fieret. Ille aũt se expolias vestimento suo. ꝛ cingens lumbos suos: ꝛ extendẽs manus dixit. Sic debes esse nudus monachus ab omni materia seculari. Ita beat⁹ bartholo. nudus fugit ad cbristum. Secundo spoliauit se li. s. pelle corporis. Juxta illud Job. ij. Pellem pro pelle. ꝛ omnia que habet homo dabit pro aĩa sua. qõ figuratum est Leui. j. Ubi legitur q̃ boues que debebãt immolari excoriabantur ꝛ artus in frustra concidebantur. deinde fiebat ĩ altari ignis in quo sacerdos holocaustũ adoleuit. Ita beat⁹ bartholomeus qui dño debebat immolari fuit excoriat⁹ pelle sui corporis. ꝛ fusit in frustra concisus: qñ decapitat⁹ fuit. Quia fm beatũ abbatem Theodoꝛ in albissima vbe maiozis armenie excoziatus fuit. tandez capite plexus seu decollatus est. Tertio expoliari se permisit veste naturali. s. carne que est aie vestis. Quia refert Theodoꝛ in fmone. Dum Bartholome⁹ fuit occisus ꝛ quattuoz alij martires ibidem fuissent occisi. infideles proiecerũt eos in mare nõ contenti. q̃ ipsum occiderunt ꝛ aiam veste sua spoliauerũt. adhuc corp⁹ perdere voluerunt. Et hoc ad primum.. Quãtum ad secũdum commendatur a feruente caritate quã habuit ad deũ. Circa qõ notanduꝫ. Naturaliter videm⁹ q̃ homo nimiũ calefact⁹ ex ardore solis. de se ponit sua vestimenta. Et illud fm medicos valet pro corpoꝛ sanitate. quia sudoꝛ adherens vestib⁹ ad se trahit sudorem corpoꝛis vt inquit Galienus. vt sic sudore duplici extracto ipse infirmaretur. Ideo cõsulit poeta. Sub qua veste sudas: caueas banc ferre frequenter Sicut homo nimia feruens caritate erga proximum suum. nonnunq̃ exuit vestimẽta sua dãdo ei quem amat. Sicut legimus figuratum. j. Regũz. xvij. Postq̃ dauid percussit philisteum goliam in funda ꝛ lapide. ꝛ populum israbel ab inimicis liberasset. veniẽs igitur ante Saul ab eo benigne est receptus. Tunc vt habetur. c. xviij. anima ionathe colligata est dauid vinculo indissolubili: ꝛ dilexit eum sicut animam suam. Et insigum feruentis caritatis expoliauit se ionathas tunica sua. qua pro tunc indutus erat. ꝛ dedit eam dauid. Per ionathã qui interpretatur domini donatio. Beat⁹ bartholomeus denotatur. qui datus est a deo populo q̃ ambulat in tenebris: ꝛ sine lumine cordium. Scdz quod dicit domin⁹ de ipso Isaie. lij. Dedi te in lucem gentibus: vt sis salus mea vsq̃ ad extremũ terre. Quia misit eũ dñs ad extremã indiam que ẽ in fine orbis. vbi populum peccatis excecatuꝫ ignobilem ꝛ mestum sua predicatione illustrauit. Ideo dicit beatus abbas Theodoꝛus. Venit ad pauperculam. s. gentem thezaurus ditissimus. venit ad ignobilez preciosissima margarita. venit ad mestam splendidissimũ luminare Datus est etiã gentib⁹ in ducẽ. Juxta Isa. xlij Ecce testẽ populis dedi eum ducẽ ac preceptorem gentibus. Hic igitur apostolus per Jonatham figurat⁹ modo feruoꝛe caritatis accẽsus vestimẽta sua hodie deposuit toꝛtoꝛib⁹. in quibus laborauit diutius eradicãdo vicia ꝛ predicando. Quia fm b catum Theodoꝛ in fmone Beat⁹ bartholome⁹ spinas peccatoꝛ euulsit siluas impietatis secuit sepes oratiõũ circũposuit aratro lingue: terram cordium falcauit: semen verbi dei recondidit. flores virtutum ꝛ vineam iocũditate plantauit: ꝛ singulis remedia opoꝛtuna adhibuit. Sed respiciunt egroti medentem errabundi manu ducentem: moꝛtui viuificantem. hec ille. Igitur ipsum ita spernẽtes vestem eius nobilem auaricia ducti exuebãt et soꝛte minuta ipsum tractabant. sicut faciũt spoliatoꝛes bene vestitis. Ideo subdit Theodoꝛus Uide quales mercedes cultoꝛi tribuerũt vtiq̃ pro honoꝛe in honoꝛem. pro benedictione maledictionem. pro munerib⁹ penas. pro requiescibili vita: amarissimam moꝛtẽ. Nam postq̃ intollerabilia toꝛmenta ab eis subijt decoꝛiatus in modũ follis fuit. Sed hec omnia ex feruenti sustinuit caritate quã habuit erga deum. qui p dauid hic intelligitur. Sed ex quo caritas ẽ reciproca. ideo xp̃s eum remeauit. Juxta illud Prouer. viij. Ego diligentes me diligo. ꝛ multa sibi signa dilectionis ostendit. Primo q̃ fecit ipsum apostolum precipue de maximis. Nã beat⁹ Theodoꝛus doctoꝛ precipu⁹ comparat ipsum ad petrum qui fuit princeps apostoloꝛuꝫ dicens. Petrus apostolus docet nationes. sed ꝛ bartholomeus pie inuestigat. Petrus operatur prodigia magna. Bartholomeus facit prodigia multa aut valida. Petrus deoꝛsum capite crucifigitur. Bartholomeus postq̃ viuus ẽ excoriatus capite plectitur. Ad quot valet peF misteria capescenda ad tot sufficit. Bartholomeus penitenda equaliter fecũdat ecclesiam equaliꝫ habuit ꝛ cetera diuina carismata. Scdo q̃ in vita dedit sibi custodẽ angelũ ꝛ post moꝛtem abstulit a cope ei⁹ maris piculũ. Sic refert Theodoꝛ⁹. Postq̃ fuit trucat⁹ capite ꝛ coꝛp⁹ eius cũ alijs q̃attuoꝛ martirib⁹ in mare piectuꝫ

Sermo

non pecijt fundū. sed illi predicti martires bini
& bini procedebāt, tanq̄ ministeriū beato bar
tholomeo prebentes. & ille eos tanq̄ dñs subse
quebat. & sic de armenia vsq̄ in partes cecilie
& in insulam que Iparis appellatur reuerenter
deduxerūt sub ipso hostiensi q̄ tūc presens erat
fuit reuelatū. Cū vero Bartholome⁹ ab incolis
illius insule cum multis hymnis laudib⁹ & cā-
delis fuisset recept⁹. Vox quattuor martires
inde transeuntes ad alias terras illaq̄ regio-
num in q̄b⁹ vsq̄ huc deuote recoluntur. Ter-
tio q̄ aīe ipsius dedit celeste gaudiuz. Ideo do
ctor sepe noīat⁹ p̄cludēs fmonē dicēs. Gaude
beate bartholomee sol orbis cūcta illuminans
os dei lingua ignita sapientiā promēs fons igi
tur suauitatē emanans q̄ mare meabilib⁹ gressi
bus sanctificasti. qui terrā purpureaz tuo cruo
re fecisti: qui ad celos cōmeasti. Nūc in medio
diuine acies refulges. in splēdore immarcessibi
lis glorie splendes. in exultatiōe tocūditat⁹ mi
rabiliter gaudes. Et hoc quo ad secundum.

Sermo secundus. De eodē apostolo.

HActa est contē
tio inter discipulos Jhesu. q̄s illo-
ruz videret esse maior Luc. xxij. Plin⁹ in spe
A cu. na. & Huicēna dicūt. Q̄ inter apes vbi ha-
bitāt in alphearib⁹ summa ē pax & cōcordia. ita
vt inter se ad contentiones minime moueant.
Sed si aliqua illaq̄ pacē attemptauerit infrin-
gere. hanc feruntaculeis & interficiunt. Econ-
tra inter leones & alias bestias crudeles semp
B est cōtentio & guerra. Spūaliter ita inter
humiles qui significant per apes semper ē con
cordia. Quia sciūt illud q̄d dicit Hugo de san.
vic. Ubi ois auferet gratia: ibi celerata regnat
discordia. Ideo legit in vitaspr̄z. Q̄ duo fra-
tres cū diu inuicem morarentur: cōtendere si-
mul nō potuerunt. tandē dixit vnus alteri. Ja
ciam⁹ & nos lutē: sicut hoīes de mūdo. Cui ille
Nescio qualiter fit lis. Ad quē ille. Suppone ī
medio laterez: & ego dico meū. & tu vero dic nō
sed meū. Posita aūt testa in medio. dixit vnus
meum ē. & alter nō inq̄t: sed meū. Et ille etiā tu-
um ē: tolle ergo & vade. Et sic inter se contende
re nō potuerunt. Sz superbi & iracūdi: semp
habent inter se cōtentiones. fm illud Prouer.
xvij. Inter superbos semp iurgia sunt. Sic pa-
tet de rege Nabuchodo. babylonis: & Ezechie
rege inter quos erat cōtentio. vt alter alterius
diuicias & regnū possideret. Et tandem Nabu-
chodo. supato ezechia succēdit domuz eius et
ipsuz vinctū duxit in babylonē Ut habetur. iiij
Regum. xxv. Idē Jsaie. xxxix. Ita etiā fuit cō-
tentio inter discipulos Jhesu qui adhuc erant
carnales. & ex quadā elatione vn⁹ alteri prefer
ri verbis cōtendebat. sicut de hoc dicit euāge-
lium. Facta est contentio. In quib⁹ verbis tria
describunt. V Primo discipulor⁹ carnalitas a
cōtentione. ibi. Facta est ꝓtentio. Scōo salua
toris fidelitas in correctione. Tertio premio
rum multiplicitas in ꝓmissione. V Primo tan
gitur discipulor⁹ carnalitas: cū dicit euāgeliū
Facta est cōtentio. Circa quod est sciendum ad
experientiaz audim⁹ qñ cordule simul conueni
entes ad citharaz iunguntur dulces melodie &
concordia reddunt q̄ faciūt alleuiationes hoī-
bus: & etiā possessis a demonib⁹. Sicut hoc le-
gitur. j. Reguz. xvj. de saul. Qui cū a spū malo
gno vexaret. dixerūt ad eum serui. Ecce spūs
malign⁹ exagitat te. q̄rat aūt regi q̄ psallat ci-
thara manu sua & leui⁹ ferat. Quesit⁹ est igitur
dauid qui quotiēs arripiebat spūs saul percuti
ebat citharam & ille mel⁹ ferebat & reuocillaba
tur. Quia vt dicit lyra super eodē loco. Melo-
dia bene cōcordās attrahit ad se mentis atten-
tionē. sic q̄ hoīes audientes melodias: vix ali
qua circa se percipiūt. & per ꝓns ab alio retra-
hit. & sic pōt alleuiare afflictionē a demone cau
satam in hoīe. Ecōtra aūt si cordule que simul
nō conueniūt superāt aliud instrumētum musi
cum reddunt dissonantie inepte: & corde abmi-
uicem corrumpunt. Sicut probāt nāales de
cordula facta de itestinis lupi. q̄ si iungant cor
dis factis de intestinis ouis cordis dissonātiaz
& discordiā simul faciūt: & se inuicē destruunt et
corrūpunt Recte sicut plume aqle adiūcte plu
mis colūbe eas excoriāt & corrodūt. si diu in eo
dem loco mittunt. V Spūaliter sic ē de hoīb⁹ q̄
qñ sunt cū illis cū quib⁹ ꝓueniūt in moribus dul
cem reddūt laudis & cōfessionis melodiā. Et āt
iungant cū discordātib⁹ in moribus & in fide. eo
tra reddūt ineptas ꝓtētiones & discordias. Si
gurā habem⁹ de petro ap̄lo h̄ cuz esset iunctus
xp̄o: & alijs ap̄lis dulcē fecit sonū alte etiā ꝓfes
sionis qñ dixit. Tu es x⁹ fili⁹ dei viui. Matth.
xvj. Sz cum iunct⁹ fuit lupis. i. pharisēis in do
mo cayphe dist⁹tū fecē sonū. dicēte euāgelista.
q̄ cepit anathematizare & iurare q̄ nō nouisset
hoīem Matth. xxvj. Vide q̄ dissonās vox quē
prius cōfitebatur deū & hoīem. hūc iam abne
gando soluēdo cōmemorat hoīem. Sic ap̄li qñ
fuerunt inuicē iuncti in humilitate dulcem fece
runt sonuz confessionis. iuncti aūt in elatione
dederūt sonuz cōtentionis. Sicut de hoc dicit
euangelista. Facta est cōtentio. s. in vbis inter
discipulos Jhesu: quis eor⁹ videret eē maior.
Sed diceret quis. Nūquid surrexit illa cōtentio?

ad hanc questionē famulantur aliqui q̄ habuit
ortū q̄n dñs fuisset vocatus cōuiuia deuotarū
mulierū vel etiā plōrū cū apostolis suis. tūc de
licioza cibaria apposuisset beato bartho. apo-
stolo hodierno: tanq̄ magis delicate enutrico.
Quia dicit fuisse de regia stirpe, creatq̄: q̄ ciba
rijs nutriunt delicatis. z nō competit eis cib⁹
grossus pauper z cōis. sm q̄ dicit Aug. de vē-
bis dñi. Et ponit in ca. di. xlj. c. Non cogantur
diuites pauperum cibis vesci vtantur consue-
tudine infirmitatis sue. sed doleant se aliter su
stentari nō posse. si consuetudinem mutāt egro
tant. vtantur superfluis. dent in opibus ne-
cessaria. vtentur pretiosis. dent pauperib⁹ vi-
lia. hec August. Ad hanc dicunt nōnulli fuisse
causaz contentionis discipulorū existimātes ex
boc sibi beatū bartho. tanq̄ nobiliorem prefer
ri in maioritate z honore. q̄ reliquerat regias
diuitias z christuz volūtarie secutus est in pau
pertate. Audierat enim a christo Mathei. xix.
Vos qui reliquistis oia z secuti estis me. sedebi
tis super sedes duodeciz iudicantes. xxj. tribus
israhel. Et ex quo beat⁹ bartho. plus ceteris di
miserat estimabāt eum sedē altiorem accipere.
Simile legitur in vitas patrum li. iiij. Q̄ q̄dam
dives romanus i pallacio imperatoris magnū
babens locū. dimissis omnib⁹ pauper in here-
mū clam absessit. Videns aūt quidā presbiter
q̄ homo ille delicatus esset. mittebat ei quicq̄d
ad ecclesiam ei⁹ veniebat. Audiēs hoc quidam
de magnis monachis famā eius: sperans ipsuz
habere cōuersationē magis arduā. sed cū vidit
ipsum vestitū mollibus: z caligas habentem in
pedibus. z cibis illis delicatis vti. cōtendit in-
tra se vbis z scandalizat⁹ ē. Quod intelligēs ro-
manus dixit. Ex qua puincia es? Cui ille. Egy
ptius sum. z ciuis ciuitatis magne nec aliquā-
diu habitaui in ea Et roman⁹. Anteq̄ esses mo
nachus: quid operabaris? Et ille. Custos eraz
agroz. Cui iterz. Vbi dormiebas? Rñdit. In
agro in terra nuda. Quid inquit manducabas
Et ille. Panē siccū z aquā bibebā. Audiēs hec
romanus. narrans suam vitam preteritā. quo
modo de ciuitate romana z nutritus in aula re
gia esset delicate. Quomodo habuisset domos
magnas pecunias: lectos vestitos ex auro. ha-
bens pretiosissima stramēta. Sed dimissis om-
nibus venisset pauper in desertum. Quod ille
audiens dixit. Ue mihi q̄ de multa tribulatio-
ne z laboze seculari repausanduz huc veni. Tu
autem ex multa delectatione seculi voluntate
propria in tribulationē venisti. Et ipsius verb
multuz proficiens recessit in cellam suam. Ita
autem alij apostoli de tribulatiōe z laboze mū-
di. laborioza piscatione veniebant ad christuz
z non erant in delicijs nutriti Ideo stante opi
niōe illa nō debuissent inter se ptēdisse. cū vidis
sent q̄ dñs delicatioza cibaria sibi pozrexisset.
Sed hac opinione dimissa tanq̄ apocripha di
citur q̄ duplex potest esse causa huius cōtenti-
onis. Primo eīm potuit esse ista cōtētio ex hu-
militate. q̄ audierunt illud Mathei. xj. Q̄ xp̄s
dixit se in breui foze crucifigēdū z mozituz. Jō
q̄z quesierunt inter se quis aptioz post moztem
christi esse videretur ad tenendum locuz eius.
Quam opinionez sequens Beda in omelia ho-
dierna dicit. Noui mozes esse solent in scriptu-
ris semper exempla patrū precedētiū quib⁹ ad
melioza proficiunt inquirere opoztet. in quib⁹
de suis actib⁹ humilientur explozare. Vide inē
discipulos christi facta est contentio vt audisti
in presenti euangelio quis eoruz videretur esse
maior. non incredibile est q̄ iuxta boc q̄ alibi
precipitur eadem sit facta contentio vbi dicit.
Contendite intrare per angustā portam vt ho-
nore se inuicē preuenire contenderent. Et sub-
dit. Ideo nos omni studio cōtendere debemus
in bonis semper operib⁹ alt⁹ aliū precedere cuz
omni humilitate sicut boni serui in caritate nō
ficta in verbis veritatis in virtutib⁹ sanctis in
innocentia z continentia: in castitate: in ieiunijs
in vigilijs: in orationib⁹: z ceteris virtutibus vt
nobis dici possit illud ps̄. lxxxiij. Ibūt de vtu-
te in vtutem sancti z electi dei. hec Beda. Vel
sm alios hec cōtentio potuit esse ex elatione.
Nam audiētes a christo discipuli Petro promis-
sas claues. Math̄. xvj. cū dixit. Tibi dabo cla
ues regni celoz. Etiam iacobū z Io bannez duc-
tos in montē trāsfiguratiōis dñi Math̄. xvij.
Dolebant aliquem sibi proferri. id eo contende
bāt in h⁹ nō mirz. q̄ adhuc carnales erāt z spūz
sanctum in tanta plenitudine nondum acceper-
rant. z huic opinioni concordat littera sequēs
Et hoc ad primū. V Quantū ad scōz ponitur
saluatoris fidelitas z benignitas in correctiōe
cū addit. Dixit āt eis Jhesus. s. pro correctiōe
Reges gentiuz dominātur eorz. Circa q̄ nō E
tandum. Pellican⁹ vt dicit glosa super ps̄. cj. ē
auis in correctione pullorz excessiua. quia cum
pulli excedunt ipsam matrem in faciē vel verbe
rantes ipsos repercutit crudeliter z occidit.
Ecōtra aūt aqla vt dicit Arist. li. vj. cū viderit
pullos suos nolle exire de nido paulati deijcit z
alis percutit. vt sic assuescant ad volanduz.
Sic spūaliter sunt quidā parentes tā spūales q̄ F
carnales qui more pellicani in correctione filio-
rum nimium sunt crudeles. Cōtra q̄ dicitur
in canone dis. xlv. c. licz plerq̄s. Plus inqt er-
ga corrigendos agit benuolentia q̄ ire nitas pl⁹
cohortatio q̄ comminatio: pl⁹ caritas q̄ ptās

Sermo

De carnalib⁹ parentib⁹ refert Valeri⁹ in poli. li.v.c.vj. Q. quidã pater noie Bruc⁹. cuz debe bat filios castigare:ipsos ad paluz alligauit.z cũ securi immiserit coꝛditer ꝟberauit. Sic ibidẽ refert de Aasi. qui coꝛrigere volens filiũ suum occidi mãdauit. Sed ille fuerũt crudeles coꝛre ctiones.quẽadmodũ adhuc inueniunt.qui pue ros suos crinib⁹ appꝛehendentes ad terrã pꝛo ijciunt pedib⁹ calcãt. Contra quos dicit sapiẽs Pꝛouerb.xxix. Virga atq; coꝛrectio.s.mitis tribuũt puero sapientiã. Ideo benignissim⁹ aq̃la cꝛist⁹ videns pullos suos.s. discipulos i ni do alte superbie:eos benigne coꝛrexit:z de ni do elationis exire compulit.pponẽs eis exem plum familiare dicẽs. Reges gentiuz dñantur eoꝝ.q.d. Gentes qui non credũt vitã aliã post illam appetunt pꝛelationes z dominia.vt sic di latent noia sua. ſm Boeti.li.iij.psa.v. Quãuis late humana tendant imperia:plures necesse ẽ gentes relinqui.quib⁹ reguz quisq; non imperz Nõ eñ possunt noia eoꝝ z dominia vndiq; per uenire. Ideo exilis eoꝝ pꝛelatio z potestas. q̃ dicerz. Ideo vos nõ debetis appetere talẽ po testatem. Et dicit notanter. Reges gentiuz do minant. Nꝛ cũcti anbelãt vt cõit ad p̃lationes vt pꝛesint.sz nõ vt p̃sint. Sz audiãt.b. Bern̄.i suo appologetico. Ue tibi si pꝛees z nõ pꝛodes De hoc Gꝛego.xxiij.moza.c.ij. Unusq̃sq; inqt superb⁹ rectoꝛ.totiẽs ad culpaz apostasie dila bitur.quotiẽs hoib⁹ pꝛeesse delectat. Qõ consi derans quidã nobilis roman⁹ noie Malius de quo refert Valeri⁹ li.v. Qui cũ senat⁹ offerrere tur.pꝛopter caliginẽ oculoꝝ se excusauit. Sed cũ illi diligenti⁹ instarent. Aliũ ait queratis in quem hunc honoꝛẽ tꝛansferatis Naz si hoc me facere cogitis.ego mozes vestros ferre nõ po tero:nec vos meũ imperiũ tolerare. Et sequit. Qui ptãtem bñt sup eos bñfici vocant:qõ de a liquib⁹ regib⁹ dici põt.qui suis subditis fuerũt bñfici z benigni nimiũ.inuste nõ depꝛedantes sed magis nutrientes. Refert Hindon⁹ de Tito imperatoꝛe. Qui adepto imperio:cõtiui a instituit magis iocunda q̃ añ fecerat. Nulli ciuiũ aliquid accepit:nullũ a se sine spe z mune re dimisit. Jõ dicit beat⁹ Ang.de vbis dñi ser mõe.vj. Bon⁹ si fuerit qui tibi pꝛeest:nutritoꝛ tuus est. Malus si fuerit toꝛtoꝛ tuus ẽ quales sunt moderne potestates. Qui quidẽ volũt vo cari bñfici noie: sz nõ bñficẽcia subditis oñdũt in opere.sed vt toꝛtoꝛes: pꝛopꝛie quasi rapto ꝛes.similes illis q̃ plagabãt egyptũ. Exo. viij. Qui sanguinẽ coꝝ vndiq; extraxerũt. sic z no stri potestates extrahũt sanguinẽ pauꝑoꝝ z su doꝛem. Sed audiãt spñsanctũ per sapientẽ di centez. Panis egẽtiũ est vita coꝝ.z qui defrau dat eos vir sanguinũ est. qui aufert in sudoꝛe panẽ desudanti.cibos quasi qui occidit primũ suũ Eccl.xxxiij. Sz panis ille quẽ aufert pau peꝛib⁹ verteꝫ eis in amaritudinem. Juxta illud Job.xj. Panis illius in vtero verteꝫ in fel aspi dum. Ideo dicit dñs ad discipulos. Vos autez nõ sic.s.desiderate regnare.sed q̃ minoꝛ ẽ in vo bis in dignitate.fiat sicut minoꝛ in humilitate. ſm illud Eccl.iij. Quãto maioꝛ es humilia te i omnib⁹:z coꝛã deo inuenies gratiã.z qui pꝛecel soꝛ est.s.inter vos:fiat sic̃ ministratoꝛ. ſm illud Eccl.xxxij. Rectoꝛẽ si te p osuerint. noli extol li:esto in illis sicut vn⁹ ex illis.curã illoꝝ habe sicut minister. Nam quis maioꝛ est qui recũbit an qui ministrat:nõne qui recũbit: Glosa dicit Qui recũbit maioꝛ est quo ad iudiciũ seculi.sed quo ad iudiciũ dei secus ẽ. Sed qui ministrat se pe maioꝛ est apud deũ. Et ponit se xp̃s in exem plum apostolis dicẽs. Ego aũt in medio vestꝝ sum sicut qui ministrat.qui aquã pedib⁹ vestris superfundendo:lauãdo.z linteo extergendo. Johis.xiij. Doctrinã tribuꝛo Math.iiij. Circũ ibat Jhesus totã galileaz docẽs in sigagogis eoꝝ:z pꝛedicãs regnũ dei:z infirmitates sanã do. Ibidẽ sanãs oñem languoꝛẽ z infirmitatẽ in populo. Cũ etiã pꝛo peccatoꝛib⁹ moziendo. Math.xiij. Uenit filiꝰ hois nõ ministrari. sed ministrare.z dare aiam suã in redẽptionẽ pꝛo multis. Et hoc quo ad secundum. Quantuz ad tertiũ ponit in hoc euãgelio pmioꝝ mutipli citas in pmissione cũ subiungit. Vos estis q̃ pꝛ mãsistis mecũ zc. Pꝛo quo ẽ sciẽduz ſm naza les. Aial anteq̃ in esse pꝛoducit.iã habet nutri mentũ sibi dispositũ.s.saltẽ viuificatiuũ:si in vi ta permaneat.sic̃ pbat Arist.li.vj. aialium. de p ullis gallinoꝝ.q̃ de albugine ouiũ.excubant z si viui perseuerãt ne deficiãt:dispositus est eis cib⁹ vitellũ oui.de quo anteq̃ testã exeunt inte riz nutriant. Sic q̃libet hõ infans vel senex si ẽ viuificat⁹ per baptismũ:vel per penitentiam re nouat⁹.si pmanserit in gratia vsq; in finẽ:hab3 illic dispositionẽ celeste nutrimẽtum. Ubi ſb dic Super mensam dei celestẽ dulcedinẽ degustan do.z similiter p̃destinatis anteq̃ nascerentur. Nam iaz pꝛeuidit.sicut de se testat Aug.li.soli. xxviij. Anteq̃ nascerer dñe spes mea ab vberi bus matris mee tu pꝛeueniſti me pꝛeparans ſb semitas quib⁹ intenderem z venirẽ ad gloziam dom⁹ tue pꝛiusquã me foꝛmares in vtero nouis ſti me. z anteq̃ exirẽ de vulua quicq̃d tibi pla cuit pꝛeoꝛdinasti de me.hec Augu. Et hoc est vez si perseuerauerit. Quia ſm Bern̄.in quad epla.perseuerãtia est filia regis summi finis vir tutũ eaꝝ cõsummatio z virt⁹. sine qua nemo videt dñm. Jõ dicẽ dñs. Uos estis q̃ pmansistis

h mecũ in temptationibus meis .qz vt ait Beda nõ inchoãtibus dat̃ pmiũ regni. Sed diceres. Quõ discipuli cũ xp̃o pmanserũt cũ eum in maiori tẽptatione mortis eo relicto oñes fugierẽt. Math̃. xxvi. At hoc ꝓquirit̃ dñs Job. xix. Noti mei sicut alieni recesserũt. Ad hoc rñdetur. ꝙ ad breue fugierũt ꝓpter metũ iudeoꝝ .sed cito redierunt .ideo fuga non est eis reputata . In hoc nos docemur ne ip̃roperemus pctm̃ peccãti .quia dicit sapiẽs. Ne despicias hominẽ auertentẽ se a peccato nec imp̃roperes ei Eccĩ .xix. Ideo qz statim reuersi fuerũt discipuli dicit eis Vos estis qui pmansistis mecum ꝛc̃. Et subdit narrãdo eis de premijs dicẽs .Et ego dispono vobis scz p̃ncipaliter .qz tps preteritũ ꝛ futurũ nõ est apud patrẽ meũ .sed totũ eternaliter pñs est. De hac dispositiõe dicit Aug⁹ .sup Joh̃em xiiij. In domo patris mei mãsiones multe sunt Fecit inquit eas scz mansiones predestinando facturus est eas operando .elegit discipulos p̃destinando añ mũdi p̃stitutionẽ vocãdo añ mũdi consumationẽ. Ideo dicit. Ego dispono vob̃ sicut disposuit mihi pater meus regnũ vt edatis ꝛ bibatis super mensaz meã in regno meo Quõ aũt disposuit pater christo regnũ .certe p passionem .qz sicut oportuit xp̃m pati .et ita intrare i gloriam suam Luc̃. vlt̃. q.d. Sicut pater meus disposuit de me vt per passionẽ intrarẽ sic ꝛ ego dispono vobis vt per passiones ꝛ tribulationes regnũ capietis. Ideo dicit Greg⁹ .Si xp̃s hinc sine flagellis non exiuit qui sine peccatis venit quõ flagellis digni nõ erũt qui huc cũ peccato venerũt. Et est notandum ꝙ xp̃s decẽ hic enumerat que laudabile eternũ conuiuium reddũt.

I Primũ est fruitoris nobilitas qui ẽ xp̃s q̃ transiens ministrabat electis suis . Et hoc tangit̃ cũ dr̃. Ego scz vnigenitus dei filius. Jh̃ dic̃ Hugo in li. de spũ ꝛ aĩa. Duo sensus in hoie nascuntur vnus exterior .et alius interior .uterqz vero domũ suũ habet vnde reficitur .Sensus interior reficitur contemplatione humanitatis ꝓpter hoc enĩ deus factus est homo vt totũ hoiez in se beatificaret ꝛ tota conuersio esset ad ip̃m. totaqz dilectione curreret in ip̃m .At subdit. Hoc erat totũ gaudiũ hois vt cũ ingredit̃ in factore suo pascua inueniat .scz foris in carne saluatoris .ꝛ intus in deitate creatoris. De hoc fruitore etiã dicit Berñ. sup Cant̃. .hoc est plenũ oñis suauitatis dulcedine videre hoiem homis conditorem. Scõm est ferculoꝝ ordinata positio cum dicit. Dispono .i. ordinate pono tam fercula ꝙ cõiuãtes .qõ figuratũ est Geñ. xliij. Vbi legit. ꝙ Joseph exiuit ad fratres suos ꝺ cubili suo leta facie .et dispoñi iussit mensam: qua disposita iussit fratres iuxta p̃mogenita ordinate locari. et seorsum egyptios oñes nõ tñ eundem cibuz comedebant. Sic xp̃s verus Joseph exibit lete ad fratres suos electos ꝛ ordinate eos locabit quia ꝛm Aug̃l. de ciui. dei. xix. Pax celestis dñi est ordinatissima ꝛ concordissima societas facie di deo ꝛ inuicem in deo. Sed tñ hñt oñes eundem cibum beatissime visionis .qz siue egrediantur siue ingrediãtur pascua inueniẽt Joh̃. x. super quo dic̃ Greg⁹. Que sunt illa pascua nisi ea na ꝛ semper virentis paradisi gaudia. Namqz pascua oculorum sunt presens vultus dei q̃ duz sine defectu conspicitur sine fine mens cibo satiatur. Tertiũ est conuiuarũ grata societas cum dicit. Vobis scz amicis meis. Jbi enĩ ꝛm Aristi anũ li. de morali. Illic erit ap̃lorꝝ chorus gloriosus .illic ꝓphetarũ exultantiũ numerus. Illic martirũ inumerabilis pp̃lus .illic triũphantes virgines .illic ꝛ omnes misericordes. Ideo dic̃ Berñ. in li. meditationũ .O ciuitas celestis patria cõtinens totũ qõ delectat pp̃lus sine murmure q̃ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. sic̃ letantiũ omniũ habitatio est in te. Que ergo vesania vitiorũ sitire absintheũ huius mũdi sequi naufragiũ vite labentis ꝛ nõ magis conuolare ad angelorꝝ societatem .sanctorꝝ splendorem. regis potentis honorẽ. superne glorie iocũdita tem̃. Et hoc tangitur ibi. sicut disposuit mihi pater .quasi diceret . Sicut disposuit mihi pater hilariter ita ego vobis .ibi enim habent varias causas hilaritatis ꝛ leticie. Teste Jeroni. super Ysa. xviij. Causa leticie ꝛ diuine cõfessiõis erit in celo .quia p̃marũ angustiarũ eterna succedit obliuio .obliuiscentur enĩ precedentia mala nõ obliuione memorie sed beatorum successione. Quartũ est inuitantis auctoritas qõ innuit ibi pater meus .Qui soli interest dare regnũ et vocare ad celeste cõuiuiũ .ꝛm illud Math̃. xx. Sedere ad dexterã meã nõ est meũ dare vobis sed quibus paratũ est a p̃re meo. et illũ videbimus tunc quasi remuneratorẽ. Juxta illud Gregor̃. moral̃. li. xviij. Videbimus ip̃m deũ qui erit nobis in premiũ laboris nr̃i post mortalitatis huius tenebras. Quintũ est loci amenitas qõ addic̃ regnũ qõ est plenũ amenitate .qz est paradisus delitiarũ vbi sunt rose martirũ viole p̃fessorũ: lilia sanctarũ virginũ. Ideo dicit deuot⁹ doctor Amandus in hora sapiẽtie lib̃. j. c. xi. Qualis est vernalis amenitas :autũnalis fecũditas serenitas estiualis .iocũditas nuptialis .ibi. vallis gaudiosa .visio amorosa .ibi .testes armenie personent .diuitie vigiles .voces iubilose decantent .ibi .leta abunda plaudãt agmina :ac se letis miscent blanda cordis modulamina .ibi choree v̊ginũ chorizantiũ .ibi .post dñm vna vox letãtium ꝛ vnius ardoris concordiz delectabilium .copia

optabiliū. ibi. nll'a assit tristicia: sz leta vniuersa Nec ille. Ideo q̄ ad hāc desiderāt regionē audi ant btm̄ Bern̄. in ꝓmone de spūali negociatiōe O regio inq̄t sblimis z plena delitiarū ad te suspiro de valle lachrymarū. ibi enī faciet electos suos reges. ꝓm illud Apoca. v. Fecisti nos deo nostro regnū. i. regni eius participes. Et regnabimus. supple intellige illā terraz De quo Ps̄. xxvi. Credo videre bona dñi in terra viuentiū Sextū est mense fertilitas. ibi. vt edatis z bibatis. Ibi tūc dicitur eis illud Canti. v. Comedite amici mei z bibite z inebriamini vino. iō dicit btūs Greg⁹. xviij. moral'. Quādo ad fontem vite venerimus erit nobis delectabiliter impressa sitis simul atq̄ satietas z longe erit a siti nec̄itatis z longe a satietate. et q̄z z sacientes satiabūtur z satietate sitiemus. Si in cōuiuio assueri bibebāt de aureis poculis. et non erat q̄ cogeret ad bibendū cū ad bibendū bonitas cōuuantes trahebat ad potandu Hester. j. Multo magis erit in curia celestis regni. Septimū est sessiōis opoztunitas. cū sbiūgit. super mensam meā. Et hec mensa erit celestis vite gloria Si enī hic est gloria. militi sedere sup mensam regis sui dñi q̄ to magis ibi glorioso: qui ad mensaz summi regis erit aptioz. Octauū est loci securitas. quia dicit in regno meo. in quo q̄ vno die fuerit illuc semp vtiq̄ erit. Ideo dicit Cesarius in omelia. Beatā deniq̄ vitā illā facilius esse cōseq̄ q̄ enarrare cuius erit cursus sine termino. risus sine fastidio refectio sine cibo. et sb antiquis ꝓpetuis q̄ gaudijs sp noua iocūditas sine pericl'o amittendi felicitas. Decimū est cōuiuendi dignitas. cū dr̄. Et sedeatis sup thronū iudicātes duodecim tribus israhel. quia ibi apli. vt dicit deuotus Amandus li. j. c. xi. Cum summo amore et honore in iudiciaria residente potestate. cū quibus z btūs apostolus Bartholomeus plenus potitus gloria z honore. Sed qualiter ad eandem gloriam peruenit vide in legenda.

Sermo ꝑmus de sancto Augustino epo.

Sol refulsit qui

ꝑius erat in nubilo. Ita scribit. ij. machab. j. Dicūt naturales. Crisolitus ē lapis ꝑciosus z inter ceteros lapides vt aurū lucet. et vt ignis scintillat. et ideo si iuxta ignē fuerit faciliter inflammaī vt dic̄ Isi. li. xv. c. de gemmis aureis. Hic lapis in auro positus z i sinistro latere gestatus dr̄ demones effugare. et iuuat etiam contra timores nocturnos q̄n hostes timē-
Bitur. Mystice per hūc lapidem ꝑciosus doctor Aug⁹. designaī. Recte enim sicut ille lapis ꝑ alijs lucet velud aurū. sic Aug⁹. inter alios doctores in sua aurea lucet doctrina et ꝑcellit. Sicut testaī possidoni⁹ epūs Colonienſ. in li. de vita Augustini. Augustinus inquit sapientie lumen ꝑfulgidum. ꝑ pugnaculum veritatis et fidei inuamētū oēs ecclesie doctores tam ingenio q̄ scientia vicit z incōpabiliter lucens z floꝛens tā exēplis virtutū q̄ affluētia doctrinarū Etiā sicut lapis iste vt ignis scintillat sbtil⁹. ita Aug⁹. scriptis vltra alios doctores q̄ etiā ipm in sbtilitate intelligere nō potuerūt. sicut refert Hiero. Lucerna doctoꝛ in q̄dam epīa quā Aug⁹. destinauit. Duobus inq̄t libellis tuis omni splendoze eloquētie fulgentibus respondere nō potui. Certe q̄cq̄d didici potuit z assumi d scripturarū ingenio haurire fontibus a te expositū et diſtum est. Etiā sicut Crisolitus circa ignem positus faciliter inflāmatur. Sic btūs Augus. ante quersionē fuit frigidus ꝑpter peccata posti⁹ tus ad ignē. hoc est qñ fuit coniunctus viri sanctis simpliciano. et ceteris taliter fuit inflāmatus in charitate. vt dicat in li. confessio. Sagittaueras tu coꝛ meū dñe charitate tua gestabam tua tranſixa mēbra in visceribus meis z exemꝑla fuoꝛū tuoꝛ quos de nigris lucidos d moꝛ tuis viuos feceras congestau sinu cogitatiōes mee vrebant z ꝑsumebāt grauē toꝛpoꝛē. Et sic lapis iste auro inuolutus fugat demones ita b. Aug⁹. auro charitatis coopert⁹ multos demones ab obsessis eiecit z fugauit. sicut refert ipse li. xxij. de ciuitate dei. de se tanq̄ de alio dicēs. Quandam vginem scio que se cum oleo vnxit z cum ꝑ ea ꝑesbiter ozasset a demone fuisse sanatam. Et sbdit. Scio epm etiā semel ꝑ adolescentulo quē vidit ozasse q̄ nulli dubiū est quin d se loquebatur. sed causa humilitatis seipm noluit nominare. Deniq̄ sicut lapis iste ꝑdictus tuat cōtra timoꝛes nocturnos. sic btūs Augustinus in nocte tenebrarū peccatoꝛ z hereticoꝛ pꝛauitatē foꝛtissimū est inuamē. quia fm Greg. btūs Aug⁹. est valde validissimus malleus hereticoꝛ. et extirpatoꝛ vitioꝛum. q̄ autem est lucens inter doctoꝛes patet in verbis thematis qū compatur soli qui solus clari⁹ lucet inī plagnetas cū dr̄. Sol refulsit ꝛc̄. In quibus tangūtur duo. Primo sui ꝑistini erroꝛis nubilositas ibi. qui ꝑus erat. Secdo sue vite z doctrine luminositas. ibi. sol resulsit ꝛc̄. Dico ꝑmo q̄ in his verbis ponit sui ꝑistini erroꝛ nubilositas cū dicit vba q̄ ꝑus fuit in nubilo. De quo ē sciendū q̄ ꝑ nubilum siue nebulaz recte erroꝛ figuraī. qz fm naturales nubilū occultat insidiātes latrones qui in tempoze nubiloso nō possunt comꝑhendi. Grauat etiā infirmos. qz illi magis dolent i obscura nebula q̄ in aura serena. deuiāt

remeantes. naz viatozes in nebula ꝑdunt vias rectas. sicut patet de tribus regibus q̃ oꝛta caligine in tenebꝛis viã ꝑdiderũt. vt dr̃ in li. ipoꝛ. Et deniq; nubilũ naufragat nauigantes qz ꝑm Bedam. Nebula cũ totã maris supficiem occupat quo gubernatoꝛ debet aduertere ambigit z ignoꝛat. Sic est de erroꝛe q̃ occultat insidiãtes hereticos. Sicut patet de Auguſt. q̃ in erroꝛez hereticoꝝ manicheoꝝ tanꝙ in nubilo infidelitatis nouẽ annis inuolutus ꝑmansit. et ad has nugas puenit. sicut attestaꝛ in libꝛo cõfessio. vt crederet ficũ plozare cũ carpit. Grauat etiã erroꝛ spũaliter infirmãtes. qz ꝙto ꝗs diutius iacet in erroꝛe tanto minus aptus est resurgere. qz dr̃ in ca. de ſymo. c. Cũ in ecclie cozpe. Tanto grauioza sunt peccata et erroꝛes ꝙto diutiꝰ infelicẽ animã detinẽt alligatam. qz semp peccatũ additur peccato. et erroꝛ erroꝛi. Ideo legit. ꝙ quidam heremita vidit quendaz ethiopẽ sarcinã colligantẽ. quã cũ poꝛtare vellet z nõ posset iterũ alia ligna supaddit. Qõ exponens sibi Aug⁹. dixit. Ethiops q̃ sarcinã colligit est peccatoꝛ q̃ peccatũ peccato addit z intm̃ grauat. ꝙ pondus poꝛtare neq̃t Ideo legit de Auguſt. li. confessio. ꝙ inuenit se longe esse a deo in regiõe dissimilitudinis. qz deuiauit ad viã erroꝛ a via vitat. Naufragat erroꝛ i hoc mari mõi nauigãtes. qz in nebula erroꝛis nõ possunt boies venire ad poꝛtũ salutis. Sed tñ dicũt naturales. qñ nebula attracta surſuz totaliter moueꝛ in aere reddit nubes. et ideo future pluuie est significatiua. qñ vero totaliter a radijs solis repercussa deoꝛsum cadit in suam redit oꝛiginẽ z euanescit ideo purgato aere de nebula futurã pꝛesagit veritatẽ serenitatis. Ita z moꝛaliter si errans surꝛsum moueꝛ per supbiam sicut fecit btũs Aug⁹. dum fuit in erroꝛe signũ est ꝙ ipm̃ sequitur pluuia. De qua ps̃. x. Pluet super pctoꝛes laqos sulphur ignis z spũs ꝓcellaꝝ. Sz si descendit p humilitatẽ sequit̃ ipm̃ serenitas sempiterna. Et hec oñia perpẽdit btũs Aug⁹. Ideo de nubilo erroꝛis exiens venit ad lucem veritatis Et hoc ad pꝛimũ. Quantũ ad scdm̃ ponitur vite suez doctrine sequens luminositas cum pꝛemittitur sol refulsit. Ubi est scnedum per solem beatus Aug⁹. recte intelligitur. Pꝛimo quia videmus naturaliter post dispersionez nebule z casuz sol clarius splendet z purioꝛ efficitur. Ideo beatꝰ Aug⁹. post dispersionẽ erroꝛis pꝛecedentis taz clarus z purus est effectus ꝙ in nullũ ammodo cecidit erroꝛẽ z peccatũ: nec carnis: nec auaricieneq; supbie que tamẽ totũ mũdum deuastãt ꝑm illud. j. Joh̃. ij. Oñe qõ est in mũdo: aut est cõcupiſcentia carnis aut oculoꝝ: aut superbia vite. et ꝙ nullus sit obscurus bis peccatis ipse met suadet in li. soli. Nõne te delectat vxoꝛ pulcra. pudica. moꝛigerata? Respondet. q̃tũlibet velis eam depingere atq; cumulare bonis oñibus nihil tam fugiendum q̃ ꝓcubitũ esse decreui. Et sb̃dit. Diuitias vllas cupis. Rñdit cũ triginta annos agã decẽ quatuoꝛ anni fere sunt ex quo ista cupe desini nec aliud i his ꝓter necessariũ victũ cogitaui. qz vnus liber Ciceronis mihi facile persuasit nullo modo appetendas esse diuitias. Et iteruz. Quid honoꝛes. Fateoꝛ eos inquit modo ac pene his diebus cupe desij. Jõ de ipo potest exponi illud Eccl̃i. v. Quasi stella matutina in medio nebule. et quasi luna plena i diebus suis lucet et quasi sol refulgẽs sic ille refulsit in templo dei. Secũdo sol est fontale pꝛincipiũ luminis ipam lunã z stellas illustrãs. qz stelle z luna a sole lumẽ recipiunt q̃ radios suos in omnẽ partẽ diffundit. Ita btũs Aug⁹. lumẽ sue sapientie in oñes alios diffudit Juxta illõ Job xxxij. Lumen ipius super omnes terminos terre. qz reuera omnes doctoꝛes palpitarẽt in tenebꝛis ignoꝛantie nisi haurirent de fonte sue sapientie. Ideo refert Possidonius in vita Aug⁹. ꝙ in monasterio qõ hieroſolima dr̃ monachus quidam in vigilia beati Augustini raptus in spiritu nubem splendidam celitus descendentez. z sup nubem Augustinũ sedentez pontificalibus insignitũ cuiꝰ oculi quasi duo solis radij totam ecclesiã illuminabant. Nam ꝑm Remigiũ in exponẽdo sacras scripturas. alij doctoꝛes stellis compantur. Augustinus aũt soli. q̃ sicut stelle a sole lumẽ recipiũt. ita oñes alij lumẽ sapiẽtie vere a fonte sue doctrine hauriũt z ipm̃ lumẽ demũ in alios diffundunt. Ideo de ipo exponi potest illud. j. Mach̃. vi. Refulsit sol in clipeos aureos. hoc est in alios tres doctoꝛes qui q̃si clipei foꝛtes fuerũt contra ecclesie inimicos. z resplenduerũt mõtes ab eis scz alij pꝛelati illuminati sunt ab eis. Beatus etiã Gregoꝛiꝰ doctoꝛ egregius suos libꝛos annihilat scribens in epistola ad Innocentiũ africe pꝛefectũ dicẽs quod expositionẽ sancti Job vobis transmitti voluistis vestro studeo ꝓgaudemus. sed si delitioso cupitis pabulo saginari beati Augusti. cõpatriote nostri opuscula legite ad compationẽ illius siliginis nostrũ furfur nõ queretis. Tertio sic̃ sol est rex omniũ planetarũ z cuncti planete habent respectum ad ipm̃. Ita btũs Aug⁹. est dñs doctoꝝ z doctoꝛ. sicut testatur Pꝛosper. Beatissimus inquit Aug⁹. dñs et caput est omnium doctoꝛum. Nam sicut sol inter cetera coꝛpoꝛa habet ꝑmũ locum sic est iste inter omnes doctoꝛes pꝛimatum tenens. ideo gloꝛiosus Hieronymus in epistolis vocat eũ dominum suũ. sic scribens ad ipsuz domino sancto suo ac beatissimo

patri Augustino. Hieronimus quidem omni tē
pore beatitudinem tuā eo q̄ decet honore vene
ratus sum ꝛ habitantē in te dilexi dñm. Ac bea
tus Remigius doctor egregius in quadam epi
stola btī Hiero. et multos alios doctores cō=
memorās sic ꝯcludit hos oīes Aug⁹. ingenio
et scientia sua vicit. Nam licet Hieronimus ser
mília volumina Origē. se legisse fatetur. Iste tī
tanta scripsit vt nō solum diebus atq̄ noctibus
scribere libros eius q̄s nō posset sed nec legere
q̄ p̄m voluſianū legi dei deest quicquid Augu=
stinū ꝯtigerit ignorare. Idcirco possidonius in
epistola ad Macedoniū de hoc sic dicit Aug⁹.
Homo celestis pater patruꝫ doctor doctorum.
imago diuinitatis. abyssus sapientie. fistola al=
tissona. predicator veritatis. eructator diuino=
rū eloquiorum. et inquisitor predictorum. Par an
gelis in feruore. par ꝓphetis in absconditorum
reuelatione. par apostolis in predicatione. par
martiribus in martirij desideratione. par con=
fessoribus in disciplinarū susceptione. par v̄gi=
nibus in continentie obſuatione. Et ſbdit. Si
cuncta membra corporis mei verterentur in li=
guas adhuc nō essem dignus ꝛ sufficiens ad lau
dandum fidei tātū doctorē. Hec ille. Ecce quo
modo omnes doctores respectū habent ad glo
riosissimū ꝛ p̄cipuū doctorē Augustinū ipsum
laudantes vt regem ac dñm. ¶ Quarto sicut sol
inter oīes alias stellas clarior est. sicut ptz in
vere estate ꝛ autūno vbi tantū feruet ꝛ inflāmat
q̄ homies a calore exurūtur ꝛ denigrātur. Sic
btūs doctor Aug⁹. calidior fuit ceteris docto=
ribus in charitate erga deū ꝛ p̄ximū. Quia ſm
Halienū. li. iij. secretorum copora que sunt calori
inimica. sicut ferrū si accendūtur fortius ardēt
et calent. Sic btūs Aug⁹. qui fuit ante conuer=
sionē calorꝭ diuine ſcz charitat⁹ inimicus. post
ea accēsus igne feruentius ardebat. vt ſm Am
brosiū in lib. p̄fa. Nullis p̄missis blandimē=
torum fallacijs virtuoso ignitus spiritu vincere.
quia ita eū omni genere pietatis ꝛ feruoris im
buerat vt ipe si ara ꝛ sacrificiū sacerdos et tem
plum esset. Ideo de ipo dicit btūs Basilius in
quodam ſmone. Ecce magnificus Augustinus
aurelius fornax veritatis quem nihil separat a
charitate christi q̄ si vidissemus fratres quāto
feruore bonos diligebat malos reprehendebat
Quāto desiderio captiuos liberabat vere vos
dixisse puto. Ecce homo qui cum angelis volat
cū archangelis cantat cū seraphin ardet cū tro
nis sedet cum virtutibus operatur. et in tantuꝫ
Aug⁹. fuit inflammatus in diuino amore ꝛ i san
cta trinitate q̄ nō ꝓgnouit quid circa se ageret
E Refert possidonius. Cum quedaꝫ mulier a ma
litiosis iniuriam pateret ad ipm accessit. vt sup
eius exilium consilium implorāret. que cū ipsum
studentem inuenisset ꝛ reuerenter salutasset ille
nec ipsam aspexit nec sibi quicq̄ respondit. Co
gitans mulier q̄ p̄e nimia sanctitate in faciem
eius nollet videre. ꝓpius accessit ꝛ negocium
diligēter exposuit. sed ille nec se ad illam cōuer
tit nec responsum aliquod dedit. Ideo illa cum
tristicia magna recessit. Alia aūt die cū Augu.
missam celebraret ꝛ dicta mulier intrasset post
eleuationē corporis rapta in spiritu vidit se po
sitam ante tribunal sanctissime trinitatis vidit
Augustinum facie inclinata de trinitatis gloria
attentissime et sūblimiter disputantem. et facta ē
vox ad eam dicens Curad Augu. unde ille sic
attente de trinitatis gloria ardēter disputauit
et ideo quid tibi fuerit penitus non aduertit: ſz
ad eum secure redeas. quia eum clementem in=
uenies et consilium salubre reperies. quod cum
fecisset Augustinus ipam benigne recepit. et cō
silium sibi salubre donauit. Quinto sicut sol ſm
Ambrosium. in exame. est oīnibus luminarib⁹
celi maior. et est oculus mundi. pulcritudo celi
quia illuminat mundum et pulcrificat celū. Ita
beatus Augustinus est maior omnibus in scien
tia alijs doctoribus. quia ſm Isidorum. viij. ethy
mo⁹. magistrorum omnium studia Augustinus
ingenio ꝛ scientia vicit. et nunc maior est omni=
bus doctoribus in gloria. Ideo legitur q̄ q̄dam
deuotus in ecclesia sancti Petri rome pernoc=
taret. vidit beatum Gregorium cum quibusdam
alijs ad se venire. interrogauit autem eum quis
esset Augustinus ab eo responsum accepit. Au=
g⁹. de quo tu queris excellentissimū locum supra
nos obtinuit. Est etiam Aug⁹. oculus tenebro=
si mundi. quia tam luminosa est eius doctrina.
q̄ omnis qui voluerit ab ea dirigitur ꝛ illustra=
tur quia ſm Paulinū in epistola sicut sol sup oīa
lucentia lucet sic Augustinus doctor sup oīes
ascendit ꝛ volauit Nam ceteri doctores pauca
de trinitatis potentia dixerūt. Augustinus au=
tem subtilius volans omnia reserauit. ipse enim
est profunda fluuiorum scrutatus ꝛ abscondita
produxit in lucem. vt habetur Job. xxviij. Jo
p̄t dicere cum Job. Oculus fui ceco pes clau=
do Job. xxix. Nunc igitur tu heretice qui erra=
bas circa sanctam trinitatem. sicut testat Pau
linus. Ecce Augustinū oculum mundi qui tibi
omnia plane reserauit ne in omnibus te contin=
gat oberrare. Est siquidem sanctissimus Augu=
stinus pulcritudo celi. qz sua imensa glia puri
cat celicas mansiones residens glorioſe iuxta
sanctam trinitatem sicut testatur Paulinus ad
Macedoniū dicēs. Augustinū ꝯiunctum sanc=
te et indiuidue trinitati per ꝓtemplationē nul=
latenus dubitemus ammirantes super his que

loquebatur alta voce loquens. Beatus venter qui te portauit. et benedictus fructus quē dñs fidelibus donat. benedictus ꝑmo oris tui. Qđ probatur in exemplo. Legitur ꝙ quidam in spiritu raptus esset. et sanctos in gloria conspexit beatum Augustinū autem inter hos vidit cū đ hoc miraretur dictum est ei. Augustinus residꝫ in excelsis. vbi disputat de gloria excelse trinitatis. Sexto sol habet in istis inferioribus magnam virtutem scꝫ renouatiuā. quia poros terre aperit. et virtutem latentem in radicibus ad actum perducit. et superficiem terre floribus renouat. Ita btūs Aug⁹. magnam virtutem circa homines terrenos habet ipsum inuocantes. qꝛ sanitatem perditam renouat his quos frig⁹ hyemis marcidos fecerat. Ideo recitat Possidonius. in libro de vita Augustini. ꝙ circa annū domini. ccc. xij. viri quidaꝫ grauiter infirmi numero plusq̄. xliiij. de germania ⁊ gallia romaꝫ ibant apostoloꝝ limina visitando. quorum quidam in terra scānis sese vehentes. Alij baculis se sustentantes. Alij priuatos oculis post se trahentes. ¶ Alij contractas manus ⁊ pedes habentes pergebant qui montes transeuntes ad locum qui dicitur carbonaria peruenerunt. cum autem pene ad locum qui dicitur chana venissent. q̄ tribus miliaribus a papia distat sanctus Augustinus pōtificalibus indutus de quadam ecclesia sanctorum Cosme ⁊ Damiani cōstructa exiens eis apparuit eosq̄ salutans quo tenderent quesiuit. Et cum illi respondent ꝙ romā tenderent ille adiecit. Ite papiaꝫ et de cenobio sancti Petri qđ dicitur aureum celum interrogate. et ibi misericordiam optetis. Qui cū eū de nomine interrogassent ait. ego sum Augustinus quondam hyponensis episcopus statimq̄ ob oculis eorum euanuit. Illi autem papiā pergentes cum ad dictum monasterium venissent. et ibi corpus beati Augustini quiescere didicissent. ceperunt omnes voces leuare ⁊ vnanimit̄ clamare. Sācte Augustine adiuua nos. ad quorum clamorem monachi et ciues excitati ad tā grande spectaculum confluebant. Ecce ⁊ ex feruore deuotionis sanguis multus effluere cepit ita vt ab introitu cenobij vsq̄ ad tūbā scti Augustini tota terra videbatur sanguine aspersa. Cum autem ad sepulcrum beati Augustini venissent sunt sanati et restituti integre sanitati ac si nulla lesio in eorum corporibus extitisset. recte sicut videm⁹ de sole ꝙ flosculos restituit ad statum pristinū: ac si per frigus nūq̄ deperissēt Et hoc tantum ad secundum.

¶ Sermo secūdus De eodem.

Sint lumbi vestri precincti ⁊ lucerne ardentes in manibus vestris. et vos similes hominibus expectantibus dñm suum qñ reuertatur a nuptijs. Luc. xij. Mgr̄ libro. vij. ꝓprietatū dicit. ꝙ circa varias infirmitates prudens medicus indiget maxima circūspectione ⁊ cautela. qꝛ nihil magis impedit salutem infirmoꝝ q̄ ignorātia et negligentia medicoꝝ. Nam diuersi morbi diuersas habent causas ex quibus oriūtur. Aliq̄ enī ex causa calida qui sunt medendi per frigida vt aquā rosaceam vel disinā. Aliqui ex causa frigida ⁊ illi sunt medendi per calida vt si stomachus est infrigidatus applicandum est ꝫinciber cariophili. galganū. ꝫituarū. et sic de alijs. Spūaliter ꝑ infirmitatē aut morbū intelligit̄ peccatū qđ infirmā facit animā ⁊ debilem ad bene opandum. qđ cognouit Dauid rex cū dixit. Ps̄. vi. Miserere mei dñe quoniā infirmus suꝫ scꝫ in aīa. sana me egrotum ⁊ peccatorem dñe: quoniā ꝯturbata sunt oīa ossa mea. hoc est robur anime mee. Et hoꝝ peccatoꝝ aliq̄ oriūtur ex calido: vt luxuria que generatur in iuuenib⁹ qui sunt calide nature. sicut patet in btō Augustino qui in sua adolescentia fuit lubricus ⁊ filium genuit Deodatū noīe. Aliqua aūt peccata surgūt ex frigido vt sunt illa que extincta charitate cōmittūtur. vt supbia ⁊ auaricia ⁊c̄. Ideo oportet spiritualem medicū esse cautum vt contraria contrarijs curet. et hoc precipitur in ca. quodam. ꝙ semꝑ sacerdos debet iniungere penitentiā ꝯtrariam peccato. vt luxurioso iniungit carnis macerationē. supbo orationē humilē auaro elemosynarū largitionē. accidioso peregrinationē. guloso abstinentiā. Idcirco etiam prudentissimus medicus nostrarū animarū Jesus vidēs cōmuniter mūdanos esse ad luxuriā inclinatos apponit medicinā contrariaꝫ scilicꝫ lumboꝝ precinctionē. cū dicit in verbis ꝓpositis. Sint lumbi vestri precincti ⁊c̄. In quib⁹ docet nos expectare finale iudiciū per tria. Prio per corporis macerationē ⁊ castitatē. ibi. Sit lumbi vestri p̄cincti. Secundo per premiorum honestatē. ibi. et lucerne ardentes. Tertio per ꝓboꝝ ꝑuoꝝ qualitatē. ibi. et vos siles ⁊c̄. Ecc̄i j. Primo sciendum per Aristot. Auicennaꝫ. et Solinū. animalia que sunt incontinētia ⁊ incasta vitā abbreuiant. sicut hoc declarat de passere qui est valde libidinosus ideo non diu viuit. Sed aīalia casta econtra habent vitam diuturnā. sic̄ patet de elephante. sicut dicit Aristote. ꝙ nullum aīal ita diu viuit sicut elephas. ⁊ hoc ꝓpter sui continentiā. Idem patet de fenice que se nō miscet ꝑ coitum. ideo viuit ad ānos. ccc.

vel quigentos. Moraliter p aialia incasta intelligũtur hoies incasti. et illi spoliant se vita eterna vt sunt hoies extra ꝓiugiũ fornicãtes. de q̃bus dicit aplus. j. Cor. vi. Nolite errare. neq; fornicarij. neq; adulteri regnũ dei possidebunt ꝛc̃. Sz vt dic̃ ad Heb. xiij. Fornicatores ⁊ adulteros iudicabit. i. ꝓdẽnabit dñs. qđ. pbat Vincenti⁹ in spe. histo. xxvi. li. c. xxi. de papa. Bene dicto qui a p̃mordio pontificatus fuit in freno luxurie cõuersatus. ideo post mortez apparuit cuidam iuxta molendinã equo insidẽti in specie aialis mõstruosi habẽs caudã ⁊ aures asini. sz cetera mẽbra erãt vrsi. cunq; ille fugã iniret clamauit monstrũ illo modo. Vir noli expauescere scito me hoiem fuisse sicut tu. sz qz luxuriose et bestialiter vixi post mortẽ spẽm bestie portare merui. Ad quẽ ille. Quis nã fuisti? Ego fui ille solo noie Vñdictus. q̃ nup sedem ap̃licam indigne obtinui. Cui ille. Quã habes retributionẽ nũc vsq; in finẽ iudicij. Vñdit. Per squalẽtia loca sulphurea ⁊ fetida ⁊ bulientia raptiz portabor. post extremũ iudiciũ perpetuo inferno torqueb⁹. Sed p aialia casta intelliguntur homines casti. et isti habebũt vitã in patria diuturnã. qz dr̃ in autentica de lenonibus. §. sanxim⁹ Coll. iij. Sola castitas cũ fiducia possibilis est deo alias p̃sentare. Qui regule consonat Isi. dicẽs. Castitas hoiem celo iũgit ⁊ angelorũ ciuẽ facit. Idcirco dñs generaliter oñes hortat ad castitatẽ dicẽs. Sint lumbi vestri p̃cincti q. d. Si vultis in regnũ introire necesse est lũbos vr̃os p continẽtiã vos p̃cingere. sup quo verbo dicit btũs Greg⁹. in Omel. Lumbos p̃cingimus cũ carnis luxuriã per continentiã coartamus. Sit tñ notandum q̃ duplex est cinctor̃ium. Primũ est ꝓtinẽtia a superfluitate voluptatũ. de quo p̃cipue loq̃tur hic dñs cũ dicit. Sint lumbi vestri precincti. Quo cinctorio p̃cinctus fuit btũs Aug⁹. q̃ vt refert Possidoni⁹ post suã conuersionẽ nunq̃ cũ muliere solus loqui volebat nisi secretũ aliquod interesset. nec etiam aliquã feminarũ nec etiã germanã sororem aut fratris sui filias que deo seruiebant secum habitare permisit. Sed dicebat si de sorore vel neptibus nulla mala suspitio possit oriri. tñ qz tales persone sine alijs necessarijs esse nõ possent. q̃ etiã hanc voluptatẽ totaliter contempserit. vt ꝓcubitũ. patet in li. cõfessionũ. vbi querit dicẽs Quid vxor nonne te delectat pulcra pudica et morigerata dies p̃sertim si certus sis nihil ex ea te molesti passurũ esse. At respondit August. Quãtumlibet eã velis depingere atq; emulare bonis oñibus nihil mihi tam fugiendum q̃ ad cõcubitũ decreui esse. Sed q̃rit rõ. vtz adhuc alliceris. Et rñdet Aug⁹. Prorsus nihil in huiusmodi quero nihil desidero cuz horroze talis recordor. Idem hr̃ in libello de conflictu vitiorũ ⁊ virtutũ. c. xxij. vbi dicit. ad ipm voluptas carnis. cur in voluptate tua nõ modo delectari cũ te qđ seq̃tur ignores acceptum tempus i desiderijs perdere nõ debes. qz q̃ cito pertrãsiat nescis. Si enĩ deus in voluptate hominẽ miscere coitus nollet in ipo humani generis exordio masculũ ⁊ feminã nõ fecisset. Qui rñdit. Augu. tanq̃ ꝓtinens Nolo inq̃t te ignorare quid post hanc vitã recipias si enĩ caste ⁊ pie vixeris sine fine gaudebis. Si vero impie ⁊ luxuriose etnis incendijs sẽpiacebis. Inde enim magis caste viuere debes. vnde q̃ cito tempus acceptum trãseat qđ te ignorare dicis quodq; in exordio humani generis masculum ⁊ feminã p̃creasse fateris ⁊ mutuis se amplexibus misceri debere omnino verũ dicis. sed qz nubẽdi licẽtia in qbusdã tribuit. hoc ẽ v̊ginalẽ vl̃ castitatẽ vidualem neq; q̃ p̃fessis. Quibusdã aũt nõ tribuit. sic qui v̊gines vel cõtinẽtes esse decreuerunt. Fornicationẽ nulli impune p̃cedit. q. d. qz ego noui continentiã. ideo nõ debeo me resoluere in corporis cõcupiscentia ⁊ luxuria. sed sic nõ faciũt modo nr̃i sacerdotes iam enĩ p̃cingũt lumbos sicut in maio asini habitãtes cũ extraneis ⁊ conuersantes eis dicẽtes. Ego extranearũ mulierũ familiaritatẽ habeo ⁊ tñ ornamẽta castitatis custodio. qb⁹ dicit Aug⁹. in li. de familiaritate extranearũ mulierũ. Attẽdãt hi q̃ infelix et periculosa ista sit p̃sumptio. Multi enĩ cum putabant se vincere sunt victi. Et subdit. Cñ tu putas habere triumphum eternum incurris supplicium. Caue igit ne te falsa securitate decipias nec de tuis viribꝰ p̃sumas. Periculose enĩ de quid p mille vidit passus mulierẽ ⁊ stati homicidiũ sil̃ fecit ⁊ adulteriũ. Hec ille. Scõm cinctorium ẽ abstinẽtia q̃ p̃cingimur a superfluitate ciborũ. quo p̃cinctus fuit. Similit̃ beat⁹ Aug⁹. qui raro vsus ẽ in mẽsa sua leguminib⁹ nisi ꝓpter hospites mos ⁊ rarissime carnib⁹: nisi p̃ropter hospites. Refert etiã Possidoni⁹ qui vitam eius scripsit. Qz augusti. quadã vice quosdã suos familiares ad p̃adiuz vocaret. vn⁹ curiosior ceteris coq̃nam ingressus est. cũq; oia frigida reperisset augustinũ interrogauit quid cibo⁹ pransuris paterfamilias p̃parasset. Qui augustin⁹. Nequa q̃ taliũ epulaꝝ curiosius est appetitor. Rñdit ego vobiscũ nescio: nõ em̃ q̃sinit lauta cibaria superflua ⁊ delicata. Idcirco q̃tũ ad gustuz q̃. rit rõ in li. ꝓfes. dicẽs. Quid de cibis? Et respondit augustin⁹. Siue de potu: siue de cibo: siue de balneis. siue de ceteris corporis voluptatib⁹ interrogaueris. nihil peto ab eis nisi ingẽtum infirmitatis opez possunt ꝓferre. ⁊ vt in exẽplo

legitur beatũ Augustĩ. de modica delectatione quã in comedendo sentiebat se excusasse dicens Sic me docuisti vt quẽadmodũ medicamenta sic alimenta accedã sumpturꝰ. Et hoc ad ꝑmũ. Quantũ ad scdꝫ docet dñs expectare dñi finale iudiciũ ꝑ premioꝝ honestatẽ. Circa qd notã dũ. Beatꝰ Greg. in ome. r hr transsumptiue in cano. xxij. q. v. c. de forma. Nõ em inqt sufficit nõ mala facere. nisi qs bonis operibꝰ studeat insudare. Recte em sicut arbor q staret in orto r nemini noceret. si nõ faceret fructũ eã non laudaret ortulanꝰ. vel fortassis deijceret ipsam vel succideret. r in ignẽ proijceret cõcremãdaz. sic etiã est de hoie qui lz nulli noceat: non tñ ob hꝰ saluabit. sed necesse est vt lucẽtia opera habeat. Ideo subdit dñs. Et lucerne ardentes. s. bone operationis ad simplices vel sancte predicationis quo ad sacerdotes. Et hec sunt lucerne ardentes in manibꝰ vestris. hoc dictũ dñicũ solerter perpẽdit. b. Aug. qz statim in principio sue conuersionis ab operibꝰ incepit bonis. qz incepit a feruẽti dilectiõe. Hm qd dic in li. cõfes. Sagittaueras tu coꝝ meũ caritate r gestabãt vba tua transfixa in visceribꝰ meis. incepit statiz a dulci deuotione Ideo subdit. Nec saciabar illis dieb⁹ dulcedine mirabili cõsiderare altitudinẽ consilij diuini super salutẽ generis humani quã tum fleui in hymnis r cãticis suaue sonantis ecclesie: r currebãt lacrime r mihi bñ erat cũ illis Incepit a perfecta cõtinuatione. qz quottidie i dei amore proficiebat. Oz vt refert li. cõfessi. Inuenit se lõge eẽ a deo in regiõe dissimilitudis tanꝫ audiret vocẽ dei de excelso. Cibꝰ suz grã dium cresce r manducabis me. nec tu me mutabis in te: sicut cibũ carnis tue. sed tu mutaberis in me. Incepit statiz etiaz a bonoꝝ operatione nec lucernã ardentẽ siue accẽsaz posuit sub modio. sed in africa exercitabat se circa corporis macerationẽ. circa deuotã orationẽ: circa laborum cõscriptionẽ. r circa indoctoꝝ eruditionẽ sicut hr in legenda. Sic discant laici. vt sint feruentes in dilectione dei r primi. r dulces in deuotione: perfecti in cõtinuatione bonoꝝ: r diligenti opatione. vt sic portẽt lucernas in manibꝰ. Et hoc docuit Aug. exẽplo r verbo. Quia dicit in ome. Quãtũ possamꝰ fructũ mistice afferre studeamꝰ. timẽtes illud Mathei. vij. Ois arbor q nõ facit fructũ: excidet r in ignẽ mittetur. hec sñia euidenter oñdit q nõ solũ malũ fecisse. sed etiã bonũ nõ egisse dãnabile. hec ille. Sedo in statu sacerdotali lucernã portauit humilitatis. qz inuitꝰ est in sacerdotẽ ordinatꝰ ad hoc se estimãs indignũ sicut ipse probat scribẽs in epla ad valerianum. Nihil in hac vita r maxime in hoc tempore est difficilius laboriosius epõ aut presbyteri officio. sed apud deũ nihil beatius si oino militeꝫ sicut noster imperator iubet. qs aũt sit modꝰ nec ex puericia mea: nec adolescentia mea didici. sz eo tpe quo discere ceperam: vis mihi facta ẽ merito peccatoꝝ meoruz. nã quid aliud estimẽ nescio vt scos locꝰ gubernaculoꝝ mihi traderet quiennĩ tenere nõ nouerã. Tanta etiã luxit humilitate. vt nullos honores appeteret. sicut pz li. soli. vbi ratio qrit ab eo dicẽs. Putas an honores desideres? Respondit. Fateor hos modo r pene his diebus cupere destiti. vestes etiã superbas nõ habuit. qz refert possidoniꝰ q Aug. dixerit. Fateor de preciosa veste erubesco. r ideo cũ mundanis vendo eaz. vt qz vestis nõ põt esse cõis precium sit cõe. Portauit deniqꝫ sanctꝰ Aug. lucernã sancte predicationis r doctrine veritatis. vt de illo expõi possit illud Eccĩ. l. In diebꝰ ipsius emanauerũt putei aquaꝝ. r quasi mare adimpleti sunt vltra modũ. Iste putꝰ est sacra scriptura. que adeo est ꝑfunda. vt añ aduentũ hui⁹ doctoris. vix aliqs de hoc puteo aquã predicationis r doctrinaꝝ possit haurire. Sed veniente Augustino emanauit eiꝰ doctrina ad instar putei. qz de occultis sacre scripture sensibꝰ doctrinas salutiferas docebat. ideo de ipso dicebat Job. xxviij. Profunda fluuioꝝ scrutatꝰ est r abscondita ꝑduxit in lucẽ. Emanauit etiã eiꝰ doctrina ad instar maris. qz sicut a mari fluunt r emanãt oñs fontes r flumina. Sic a doctrina Augustini emanãt r originẽ habẽt omniũ seqntium doctoꝝ expositiones r dicta. Refert etiã beatꝰ Berñ. Qũ quadã vice in matutinis existeret: aliquãtulũ dormiuit. r cũ de quodã tractatu Augustini lectio legereꝫ. vidit quẽdã iuuenẽ pulcerrimũ ibi stantẽ. de cuiꝰ ore tantꝰ inundãtiuz aquaꝝ impetꝰ exibat. q totã illã ecclesiaz implere videreꝫ. qui augustinuz esse nõ dubitauit. qui aqua sue doctrie totã ecclesiã irrigauit. Ideo exponi põt de ipso illud Ysaie. vj. Repleta est terra sciẽtia dñi sicut aqua maris. Ipsius etiã doctrina emanauit vltra modũ. qz nõ vnũ locũ tñ. s. sacre scripture exposuit. imo ve. oĩa loca inqsiuit. r nihil indiscussum reliquit. ita vt sibi cõpetat illud. iij. Reguz. iiij. Disputauit a cedro que est in libano vsqꝫ ad Isopũ. q egredietur de pariete r disseruit de iumentis r volucribus reptilibus r piscibus. Per cedrum intelligitur altitudo diuinitatis. per isopũ intelligitur hũanitas hũilitatis. Disputauit g a cedro ad isopũ. hoc ẽ ab altitudie diuinitatis: ad hũanitatẽ humilitatis. fecit em libꝝ de ciuitate dei quasi de cedro diuinitatis. r de incarnatione vbi quasi de isopo humanitatis. Diserut etiã de iumentis. hoc est de vicijs peccatoꝝ. que sunt

iumēta fm ps. xlviij. Homo cum in honore essz nō intellexit ꝛc. vel de virtutib⁹ sanctoꝝ. qui etiā dicunt iumenta dei dicente ps. lxxij. Ut iumentū factꝰ sum apd te. qz fecit vnū tractatum de cōflictu viciorꝝ ꝛ virtutū. Disseruit etiam de volucrib⁹. i. de dignitate angelorꝝ ꝛ gloria sanctoꝝ qui volant pennis amoris ꝛ cōtemplationis. ꝛ similiter de reptilib⁹ hoc ē de diuitijs auarorꝝ qui repūt circa terram per amorem diuitiarum. De piscibus. i. de penis damnatorꝝ ꝛ demonū. qui semper sunt in aquis dānationū. Jō pro laude gloriosissimi doctoris prosper li. iij. de vita cōtemplatiua inqt. Sanctꝰ augustinus acer ingenio. suauis colloquio familiaris peritis in ecclesiasticis laborib⁹. operosus in quotidianis disputationib⁹. clarus in omnū actōe sua cōpositus. in questionib⁹ soluendis acut⁹. cōuincēdis hereticis circūspect⁹. in expositiōe fidei nostre catholic⁹. in explanandis scripturis canonicis feruēs. hec prosper. Ita discant sacerdotes de hoc lumine glorioso. quatenꝰ exemplo sui sint humiles. qz sacerdotiū est dignitas maxima. ideo humiliari debent in omnib⁹. fm illud Eccī. iij. Quāto maior es humilia te in oībus. ꝛ inuenies gratiā coā deo. nec debes appetere vestes nimium pciosas. Ideo precipit eis de vita ꝛ honestate clericorꝝ. Clerici ne pānis rubeis vel viridib⁹ vtantur. sed laborent in verbo dei. Hoc ad scōz.

¶ Sermo pm⁹ de decollatōe Johis baptiste.

Herodes tenuit ꝛ vinxit iohannē in carcerem.

Ita scribit Marc. vj. Isidorus li. xij. dicit. Vulpis inter oia aīalia fraudulentissimū aīal inuenitur. qz gallinis ꝛ ceteris auib⁹ est valde inimicū. Qñ enī esurit subito excogitat astuciam. currēs ad locū vbi agricolā nouiter scit arasse. iacēs quasi mortua non se mouēs. nec anhelitū sensibiliter extrahens. Ipsaq; sic iacente. veniunt cornices aues q̄ similes: ꝛ cadauer estimātes. Cū aūt aues super se senserit. subito vnam vel duas rapit ꝛ occidit. Spūaliter per vulpem hoies fraudulenti designant. qui quottidie bonis ꝛ simplicib⁹ hoib⁹ malum machinantur sub simulatione bonitatis. Quia dicit Cicero. xlvij. ety. Maxim⁹ fallēdi doluſq; iferēdi i simulatōe adulatōeq; psistit. Qz legī figuratū ij. Reguz. xx. de quodā milite fraudulēto Joab q̄ fuit in curia dauid. ħ obuiā habuit quēdā militē fidelē cui Amasa nomē: ꝛ fuit cognat⁹ suꝰ. qz erāt de duab⁹ sororib⁹. sic dī. ij. Reg. xviij. hūc salutans adulatorie dicēs. Salue frater mi. Et tenens manu dextra mentū eiꝰ. q̄si vellet dare osculuz ei. sed interim dispositi (vt dic̄ Rabisalomon) vt sibi caderet gladius de vagina. nec tardaret amasa vt leuaret de terra: ad reponendum in vaginā. ꝛ sic nō obseruauit gladiū eius. Joab aūt fraudulenter percussit eū in latꝰ ꝛ effviscera effudit. ꝛ ille protinus expirauit. Talis fraudulentꝰ ꝛ lupinus fuit rex herodes antipas quem ꝛ dñs Luce. xij. vulpi comparat dicens. Cū quidam ex phariseis venerūt ad cbristum dicentes. Exi ꝛ vade qz herodes vult te occidere. Ite inquit ꝛ dicite vulpi illi. Ecce ejcio demonia ꝛ proficio sanitates. Sic vulpis simulauit se tristem propter iusiurandum. ꝛ tamen de morte sanctissimi iohannis cogitauit Quia fm Petrum in scolastica historia. Credibile est q̄ herodes cū vxore sua deuoti Johānis de occisione facienda prius secreto tractauerit. Idem sentit beatus Piero. in glosa sup Math. vi. dicens. Ideo forte iurauit. vt occasionē occidendi inuenerit. ideo ꝛ eū posuit in carcerē. vt attendantur verba thematis. Herodes tenuit ꝛ vinxit iohannē. In quib⁹ verbis passio Johannis describitur quo ad tria. Primo ad auctorem q̄ fieri mandauit. ibi. Herodes. Secōo ad ordinem ꝛ ad modū quē seruauit. ibi. Tenuit. Tertio ad conditionē persone. qz sustinuit. ibi. Johannē. ¶ De pmo ē notandū. Magr Nicolaꝰ de lyra super Math. in glosa dic̄ fuisse tres herodes noīe vocatos. Primꝰ in iudea fuit institutus rex iudee a romanis. cui⁹ pater fuit Idumeus. Iste vocatus erat ascolonita qui occidit pueros innocentes. vt habetur Math. ij. Secundus fuit Agrippa: filius aristoboli. qui occidit Jacobū. ponens in carcere petrū. vt habet Actuū. xij. Tertius fuit antipas. filꝰ herodis ascolonite. ꝛ iste fuit auctor hui⁹ sceleris qui iohannē decollari mandauit. illud enī ozū ex hoc habuit. Refert petrꝰ comestor in scol. hist. Q; iste herodes antipas filꝰ magni herodis romā proficiscens ꝛ per fratrē suū philippū transiens cū herodiade vxore philippi. ꝛ fm iosephū sororem herodis agrippe. secreto pepigit q̄ in reditu suo: vxorem suā repudiaret. ꝛ ipsam in cōiugium duceret. qđ vxorem Arrethe regis damasceno⁹ filiam minime latuit. ꝛ ideo non expectauit viri reditū. sed ad patrē quāto citꝰ festinauit. Rediēs ergo herodes herodiadem philippo abstulit. ꝛ Arrethā regez ꝛ herodem Agrippam in sui inimicitiā cōuocauit. sed cuz iohannes ipsum argueret fm legem: q̄ acceperat fratris vxorē ipso viuente: sibi minime liceret habere. Et qz fm Ybrō. incurrit odiuz qui arguit criminosos. Et fm commune puerbium. Qui veritatem loquitur: caput sibi contun

dicitur. Ideo herodes videns q̄ ipsum argueret
& q̄ propter predicationē & baptismū. & m Joseph
bum magnus populū cōgregaret. vxoriq̄ vo
lens cōplacere ipsum in carcerez vinculauit. et
occidere voluit. sed populi sequētis dispendia
pertimescens non ausus fuit. Sic adhuc multi
timentes dispendia corporis & penas: peccare
rion audent. vel sic malum perpetrare plus for
midantes hoies q̄ deū. & illi similes sunt hero
di. De quib⁹ Isidor⁹ in libro sententiaꝝ. Aliud
est non peccare amore dilectionis dei. aliud ti
more supplicii. Ille itaq̄ mercedē boni operis
percipit qui amādo iusticiam facit. non is q̄ ea
solo metu penaꝝ inuit⁹ custodit. Desiderātes
igitur herodes pariter & herodiades: occasio
nem aliquā inuenire. vt iohannem possent occi
dere. videntur in secreto dixisse vt herodes na
talis sui diem. coram primis galilee principib⁹
celebraret. & puelle saltanti filie herodiadis q̄d
precierit se daturꝝ iuramēto confirmaret. & ipsa
matre iubēte caput iohannis petente. illud pro
pter iuramētum sibi factū eum tribuere opor
tere. Sed de iuramento facto se simularet cōtri
stari. & q̄ fuit simulatio patet ex illo. q̄ si illa pa
tris vel matris interitū postulasset. herodes vti
q̄ non cōsensisset. Ordinato igitur conuiuio pu
ella coram omnib⁹ saltat: omnibus placet. rex
sibi iurat quicquid peteret se daturum. & illa p̄
monita a matre: caput iohannis postulauit. Et
persipellis herodes propter iusiurandū se con
tristatum simulauit. eo q̄ vt dicit Rabanus te
mere iurasset quod facere oporteret. Sic tristi
ciam preferebat in facie: cū leticiam: haberet in
mente: excusauit scelus iuramento. & sub occa
sione impietatis pius videret. Ideo speculator
mittitur. caput iohannis precingitur: & puelle
datur. & puella matri adultere presentat. Sup
his Amb. conqueritur. & Johes chrys. sup euā
geliū Math. vj. Hodie inq̄t Johannes virtus
herodis feritas refertur. confusa sunt viscera.
corda cōtremuerūt. caligauit visus. bebetauit
sensus. aufugit intellectus. Et subdit. Johes
scola virtutum magister vite. sanctitatis forma
norma iusticie. virginitatis speculū. pudicitie
titulus. castitatis exemplum. penitentie via.
peccatoꝝ venia. fidei disciplina Johannes ma
ior homie. par angelis. legis euangelij sanctio
apostoloꝝ vox. silentium prophetaꝝ. lucerna
mundi. precursor iudicis christi. melos domini
testis totius. medius trinitatis. & hic tantus da
tur icestuose. traditur adultere adjcitur saltrici
Merito ergo cōfusa sunt viscera. corda tremu
erunt. hec Chrys. Et hoc ad primum. Quā
tum ad secundum describitur ordo quem serua
vit herodes. misit ministros ad capiendum io
hannem. Secundo tenuit eum. Tertio vinxit eū
Quarto posuit eum in carcerem. Quintū sup
additur q̄ eum decollauit. Ex quo patet q̄ ipse
inter ceteros martires dignior fuit merito. q̄
ceteri martires solum passi sunt pro fidei verī
tate. sed ipse passus est pro castitate quam sua
debat dicens ad herodem Marci. vj. Non licz
tibi habere vxorem fratris tui. & non tm̄ fuit di
gnior merito inter martires: imo apostolos. q̄
apostoli ministrabant christo in acquisitiōe po
puloꝝ Johannes aūt in acquisitione apostolo
rum. quia tres discipulos. Andream petrum &
philippum prius ad christum misit & ei adhere
re persuasit Joh. j. Etiam inter meritum cōfes
sorum primatum obtinet. nam inter oīs aspe
rior in vestitu. partior in victu. secretior in inco
latu. que vitam reddunt perfectam confessorum
Nam de victu eius scribitur Math. iij. Q̄ esce
erant locuste: & mel siluestre. Super quo dicit
glosa. Q̄ locuste sunt auicule parue: que nascū
tur de humoribus maris. aliquo quodam vola
tu. Sed declivo que oleo cocte gratum habent
saporem. Sed Hiero. aliter sentit accipiens b⁹
ex dictis Arnolphi. Q̄ in desertis iude est mini
muz genus locustaꝝ ad quantitatē vnius digi
ti. & manibus in herbis capiuntur defacile. & co
cte in oleo pauperem prebent victum. Idem re
fert q̄ mel siluestre sunt quedam folia arboris.
habentes folia rotunda & lata habentia quasi
colorē lactis & saporem mellis que folia manu
teruntur & cocta comeduntur. & in his escis io
hannes fuit contentus. Sed dicit glosa super
Math. iij. Quamuis exterius ederat locustas
interius tamen edebat delicias sempiternas.
Exterius mel siluestre: interius mel celeste. Ex
terius bibebat aquā naturalem: interi⁹ aūt spū
alē. De vestitu aūt ei⁹ scribit Math. vbi supra
Q̄ erat de pilis camelorum. q̄ membra eius virgi
nea confricabant. Ideo dicit Chrys. sup Ma
theum. Seruis dei non conuenit habere vesti
mentum ad speciem visionis. & ad carnis dele
ctamentum. sed tm̄ ad tegimen nuditatis. Ha
bebat eūm iohannes vestem non mollē neq̄ deli
catam. sed cilicinā grauē & asperā & conterentez
corp⁹ potus q̄ fouentē. Sed m̄ glo. q̄uis exte
ri⁹ vestit⁹ fuit pellis camelorum. interi⁹ tm̄ habu
it indumēta vtutū. De q̄b⁹ vtutib⁹ inueniesꝰ s. i
ser. de ip̄i⁹ nati. De incolatu sue habitatōis ca
nit ecclia. antra dēsti tener] sub ānis. ciuiū tur
mas fugiēs petisti. q̄nquēnis existēs heremū i
trauit. & ibidē vsq̄ ad. xxiiij. vl. xxvj. ānos p̄du
rauit. sz q̄uis exteri⁹ habitauit i heremo. iteriusꝰ
tm̄ habitabat in celo. exteri⁹ habuit societatē fe
rarum. interi⁹ societatē angelorum. Etiā be. Johes
inter vgines post matrē dñi p̄matū habuit. q̄

Sermo

nemo eo castior: nullus flore virginali splendidior. Deste Crisostomo qui ait. Circūspicite totā sanctitatē nazareorū. nullū puriorē: nullū splendidiorem: nec floridiorē inuenietis iohanne. q̄ iohānes est virgo. imo virginitatis insigne: speculū pudicitie titulus ⁊ castitatis exemplū. propter quod ratione virginalis castitatis solus fuit dignus christum baptizare. qui sicut nō nisi de virgine dignat⁹ est nasci. sic nō nisi de virgine voluit baptizari. hec Crisosto. Ecce tantus vir et sanctissim⁹ inter mulierū natos hodie tentus ē ⁊ vinctus in carcerem. Ideo hoc conqueritur Johannes christ⁹. super euangeliū hodiernum. Qui vincula soluebat peccatorū. peccatorū vinculis detinetur. vt vincto viuēte locū vite peccatores non inueniant. Et subdit. Herodes tu adulteriū facis ⁊ iohannē mittis in carcerē. sic iudicans sedens in loco iudicis reus. in loco iudicis innocentie persecutor. Et hoc ad scōm.

Quo ad tertiū ponitur conditio psone q̄ sustinuit cū dixit Johannē. Ubi nota q⁹ cōditio persone ad multa p̄uilegia est exgressa. Quia fm Christ⁹. Ab eodō angelo quo christus. iohānes est nunciat⁹. in vtero sanctificat⁹. a matre eius sanctissima visitat⁹. propheta ⁊ plusquā propheta vocat⁹. de terra manib⁹ beate virginis leuatus a sordib⁹ lotus: panniculis inuolut⁹. patris linguaz reserat. baptismū ordinat. christuz indice demonstrat. manib⁹ baptizat: qui ipsum pre oibus laudat. ⁊ in lymbo christuz ventur⁹ predicat. Preter hec p̄uilegia in ei⁹ noiatione quatuor singularia relucebāt. Primo appellatus est angel⁹. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meuz q̄ pparabit viaz ante te. qō dictum fuit de iohāne. Sicut testat⁹ os vītatis Math. xj. Hic est de quo dictū est. Ecce ego mitto ⁊c. Est em angelus nō natura sed officio. q̄ angelus dicit nuncius ver⁹ a deo missus Johis j. Fuit homo missus a deo. Sed quare vt aduentū suuz hoibus nunciaret. ⁊ vt testimoniū perbiberet? fm illud Joh. i. Hic venit in testimonium: vt testimoniū perbiberet de lumine. Etiā vt hoies ad christi baptismū humiliaret q̄ voluit instituere baptismū: quo hoies a peccatis mūdarent. et hoc insolitū videbat. Ideo missus est iohannes vt hoies baptizaret aqua. ⁊ assuefaceret ad baptismum christi. Ideo dixit Math. iij. Ego baptiso vos in aqua in penitentiā. Etiā ideo missus est: vt hoies cōuerteret ad dīm predicādo Ideo dicit Luc. j. Ipse preibit ante illum. et propter illa angelus appellat⁹ est. Scdo vocatus est iohānes: propter gratie sue immēsitatē. habuit em magnaz gratiā. q̄ mirabiliter exultauit. q̄n mater ei⁹ Luc. j. dixit ad Mariaz. Ecce em vt facta ē vox salutationis in auribus meis ⁊c. Etiā apparuit ei⁹ gratia. q̄n cū christus amicabiliter cōmendauit dicēs. Inter natos mulierū nō surrexit maior iohāne baptista Mathei. xi. Tertio dict⁹ est vox propter predicationis vtilitatem. q̄ prius clamauit. penitentiam agite appropinquabit em regnum celorū Math. iij. Hec vox multum vtilis fuit peccatoribus. q̄ propter illā multi penituerunt: ⁊ gratiā perceperūt. Nam vt dicitur Math. iij. Exibant ad euz cōfitentes peccata sua. qui vtiq̄ penitentiam nō egissent. nisi vocē istā glorioſam audissent.

Sermo scōs de decollatione Johis bapti.

Herodes misit ac tenuit Johānez. ⁊ vinxit euz in carcerē: propter herodiadez. Mar. vi. Pli. in his. naturali. li. viij. c. v. ait. Q̄ aper est tante feritatis q⁹ etiā mortem paruipendens contra venatores ferro intrepidē se infigit. ⁊ ille trāsfixus contra sibi resistentem vires recolligit. et hoc est principaliter qn̄ est in amore. q̄ tunc p vxore atrociter pugnat vngulis. terraz scalpit zetas erigit. culmos vibrat. ⁊ parum tūc comedit ⁊ macrescit. Spūaliter per apzum intelligē peccatorem luxuriosum. q̄ tunc talis fer⁹ A est contra se arguentez. ⁊ principaliter quando arguitur in amore inordinato. Et hoc patet in libro phoz. vbi refert endox⁹ Q̄ pitagoras veniens in quandā ciuitatē in qua vidit populū in luxuriā lapsum. ipse aūt populuz in amore exstentem redarguit. vt de luxuria cessarēt. ⁊ continentiam seruarēt. Quidā ex eis incōtinētiores ei insidias parauerunt: ⁊ occidere voluerūt. Quare hoc? q̄ ille continēs fuit. isti luxuriosi. ca in li. de aīa. Die dissimiliū fuerunt cozpoza ergo dissimilia habuerūt studia. Ita etiam fuit ad propositum. Beatus iohannes virgo fuit castissim⁹. Herodes aūt luxuriosissim⁹. Ideo cuz ipsum iohannes arguit de luxuria dicēs. Non licet tibi habere vxorez fratris tui. Ille quasi a per ferox ⁊ frendēs cōtra suum venatorem sanctum iohannē: qui nitebat eum capere rete predicationis. insurrexit ⁊ vxorē suam adulteraz defendit. ipsumq̄ in carcerē misit. vt dicit euangelū. Misit herodes ac tenuit ⁊c. In quo tria principaliter describunt. Quantū ad p̄mū Johannis reprehensio amorosa. ibi. Non licet. Scdo herodis obfuatio furiosa. ibi. Herodi ⁊c. Tertio iohis decapitatio dolorosa. ibi. Misso. Circa p̄mū ē notādū. dr̄ i cōi. puer. Qui vitatē B loq̄t: caput sibi cōterit. de h⁹ legit in gest. Q̄ titus impator in citate romā instituit. vt dies

ꝑmo geniti sui ab oñibus celebris haberetur ⁊ ne occulte laborarēt rogauit Virgiliuz vt arte sua statuā faceret ꝑ quā occulto laborantē scire posset. Ille aūt fecit statuā q̄ impatoris edictuz nō ꝙantes manifestabat. Interea quidā faber accessit ad statuā noīe vocus dicens. Per accusationē tuam multi sunt interempti. ideo voueo deo meo si me accusaueris caput tuū frangam. et percussit caput malleo eius. venientes igit̄ ministri regis viderūt in frontē eius qui veritatez loq̄tur. ꝙ caput confractū habebat. Quis itelligitur ꝑ Titum q̄ fuit misericors erga sūditos suos nullū abire permittens sine murmure sic dicit Suetonius Nisi pater celestis intelligitur q̄ est impator angelorz. cuius misericordia plena est terra nulluz sinēs sine munere. quia pluit sup iustos ⁊ iniustos et oriri facit solem sup bonos ⁊ malos Math. vi. Hic impator rogauit Virgiliū boc est christū filiū suū vnigenitum vt sua arte ⁊ sapia faceret statuaz boc est sanctum Johānem q̄ stetit fortiter aduersus malos eos arguendo Math. iij. Genimina viperarū quis demōstrabit vobis fugere a vētura ira. et h arguebat Herodē dicēs. Nō lz tibi habere vxorē fratris tui scz in cōiugē raptā sibi. qz boc ē cōtra iusticiā. qz presciebat ꝙ null⁹ vxorē fratris sui ipo vivente duceret. et hanc iusticiā beatus Johānes defendit vsq̄ ad displicentiā regis vsq̄ ad carceres ⁊ vsq̄ ad mortē. qz perpendit illud Arist. sup Math. Non solum ꝓditor est veritatis qui mendaciū ꝑ veritate loquitur. Sz q̄ non libenter ꝓnunciat veritatem quā ꝓnuncia re oportet: aut non libenter defendit veritatem quā defendere oportet. Ideo Johannes ꝓnunciauit veritatē ne videatur ꝓditor veritatis. et potius amicicia herodis amittere voluit ꝙ relinquere voluisset veritatem. odiosus enī sibi fuit. qz eū de adulterio reprehendebat. Ideo potuit dicere ad Galat. iiij. Inimicus vobis factus sum veritatem vobis dicens. vnde dicit euāgelium. Herodes misit scz ꝙos suos ⁊ tenuit Johannē ⁊ vinxit eū in carcerē. Non enī fecit boc in ꝙonā ꝓpria sed suorz. et tamē dicit euāgelista ꝙ ipe tenuit ⁊ vinxit. ⁊ boc ideo. qz regula iuris extra de regu. iur. Qui per aliū aliquid facit est ac si per seipm faceret. Hic dicit Crisost. Herodes te petiuit causa. te arguunt vincula te carcer accusat. te diuulgat impublicum ꝓducta pena Johannis. vnde qui huius cām requirit in te inuenit qd̄ peniteat. et in Johāne qd̄ doleat. Johannes orbi natus fame ⁊ virtuti cognitus celebrantibus sanctitatē. et dum attrahit ad se inquisitores innuere facit vt tuus cunctis innotescat incestus et vt te habeat cōfusio publica quem corrigere nō valuit secreta correptio ⁊ ꝓuata. Herodem enī Johānes monuit ñ accusatione pulsauit tanq̄ iusticie amatorz. vnd̄ eum corrigere voluit nō perdere nec perire Sz Herodes facibus libidinis ardens perire magis voluit q̄ redire vt vxorē fratris illicite possideret. Quare aūt Herodes misit ipm in carcerem rationē ponit euangelista dicēs. Propt̄ Herodiadem vxorē fratris sui Philippi quā tulerat. Historiā vide supra ꝙmone ꝓcedenti membro ꝓmo. Quantum ad scām moraliter est notādum illa que in Johāne sunt facta in peccatoribus quottidie implentur. Per Herodem namq̄ qui interpretatur pellis glorians intelligitur diabolus qui in superbia gloriatur hic ad istar Herodis mittit apparitores suos vt decipiant et capiant Johannez. boc est boiem in grā dei existentē. qd̄ figuratū est. j. Regū. xix. vbi legit̄ q̄ Saul misit lictores boc ē punitores siue ministros qui presto erant ad occidendum vt app̄henderent. Dauid qui interpretatur manufortis. boc est fortē xp̄ianū quē ministri diaboli nituntur cōprehendere per suasionem septē mortalium peccatorum. Secundo diabolus tenet ipam animā per consensum ⁊ delectationē quādo enī temptatur a diabolo nō nocet ei q̄diu ñ ꝓsentit nec delectatur in peccatis. quia ꝙm Augustinū. Cogitatio q̄tumcunq̄ turpis mentem non polluit quando ratio nō consentit. Sed tales temptationes cogitationū sunt meritorie. vt dicit Bonauentura Sed mox vt delectari cepe rit ⁊ consentire capitur manu diaboli ⁊ tenetur Ideo dicit btūs Ambrosius vt habetur allegatiue. xv. q. j. nō est. Neminem inquit iugo seruitutis diabolus astrictum tenet nisi se ei ꝓus ere peccatorum vendiderit Quare monet Tobias quemlibet hominē Tob. iij. Omnibus dieb⁹ vite tue in mento habeto dominum deum tuum ⁊ caueas ne consentias peccato. quia peccatū est rete per quod diabolus capit hominem peccatorem. Facit enīz ipse sicut aranea. de qua Isi. li. xij. q̄ plurima consueuit texere fila in fenestris aut alijs locis patētibus ⁊ occultis ad muscas capiendum que sunt sibi esce valde dulces. sic diabolus ponit nobis vndiq̄ hamos vt capere ⁊ tenere possit per peccata. et deniq̄ deuorare. Idcirco btūs Petrus monet nos. j. Petri. quinto. Fratres sobrij estote ⁊ vigilate ⁊c̄. Tertio diabolus ligat animaz per consensum peccati. peccata enim sunt vincula diaboli et cathene vt dicit Augustinus. ix. confessi. quadriformit̄ vinculantur peccatores. Quidam enī sunt quorum pedes ⁊ crura ligātur q̄si quibusdaz ꝓpedibus ne possint ire ad ecclesias ⁊ ad ꝙmones. sed tamē in nocte ad furta vel homicidia ludos vl̄ tabernas vadūt. de his dic̄ ꝑs. ciiij. Humiliauerūt i

compedibus pedes eius scz peccatoris. Alij ligantur circa ventrē z femora peccato gule z luxurie. de qua cathena dr Ysa. lxiij. Si abstuleris de medio tui cathenā dabit tibi dñs deus tuus requiē semp. Alij quoq; corpus z lingua liganē qz turpia loquūtur. De quibus Ysa. liij. Solue vincula colli tui captiua filia sion. Alij sunt quorū brachia ferreis ligata sunt vinculis sicut vsurarij z falsarij. de quibus vsurarijs refert Guil. pictauiensis q quidam frater valde religiosus vidisset in visione quendā hoiem in medio flammarū, pstratū. de cuius vtero arbor pcedebat alta: in cuius ramis hoies diuersi femine z masculi erant suspensi z flamma ab imo pcedente acerrime torquebantur. Qz ille qui in fundo iacebat sup oēs maxime torqbatur. et cum ille frater quereret a ductore suo quid hoc esset. ait illi. Ille qui iacet in imo pater fuit z principiū generationis istoq; omniū et fuit paup et p vsuras ascendit. Alij aūt oēs sunt filij z nepotes. quia ab eo pcesserūt imitati paternum scelus z per vsuras acquisita possiderūt z nec restituerūt. iō cū eo torquētur. pater aūt sup oēs torqtur videndo eos qui p eum in hoc tormētū venerūt. et pena ei p oīnibus augmētat. Quarto diabolus peccatorē incarcerat p ꝓsuetudinē peccatorū. qđ figuratū est. iiij. Regum. xxv. Nr rex babilonie Nabuchodonosor Sedechiam regem hierusalem vinxit cathenis. et posuit eū in carcerē. Sic diabolus hoī facit p peccatū qđ ē carcer diaboli. Quāto enī peccata sepius reiterantur tanto feruētius sb potestate diaboli constringuantur. quia sicut ait Aug⁹. Recte sicut ianua regni celestis nobis aperit bonis opibus ita et malis opibus claudit. Pe igit peccator anteq; ponit in carcerē debet velociter resurgere p penitentiā. Fm q monet Helinandus dicēs. Festina vt resurgas. nam si resurgere hodie ē difficile cras erit difficilius. Illud etiā legitur in vitaspa. q quidem frater abbatem zozoē interrogauit. Quid faciā pater qz cecidi. Cui ille. Surge inquit. et ille. surexi. et iterū cecidi. Respondit. Nō desistas resurgendo. in quo enī tempore hō fuerit inuētus in eo iudicabit. Ecce quō Herodes infernalis facit homini sicut herodes fecerat Johāni. et hoc ad pmū. Quantū ad secundum ponit herodis insidiatio furiosa cū dr Herodes aūt insidiabat ei. scz Johāni. z quare certe ppter suū adulteriū z luxuriaz q Johes arguebat. iō ipa cantatrice, pcurāte vt dicit Josephus. Herodes misit ipm in carcerem vt ei ex hoc cōplaceret. Patet igit q̄tū malū est adulteriū. ppter illud enī Joseph castissim⁹ missus ē in carcerē. Sicut legitur Geñ. xxxix. Qz vxor phutifaris dixit ad Joseph qui erat pulcer facie z ocor⁹ aspectu: dormi mecū Ille aūt nō acquiescens opi nephario accusauit ipm coā marito dicens. Ingressus est ad me vir hebre⁹ quē adduxisti vt illuderet mibi. vir aūt credulus verbis eius ad complacētiam ipius misit eū in carcerē qui tñ nō meruit: sed ipam de hoc sepi⁹ arguit. Ita etiam Johannes qui arguit Herodiadem de ope nephario iussu eius missus est i carcerem. Illud adulterium occidit vriam fidelem militē. Legitur. ij. Regū. xi. Postq̄ David adulteriū cōmisit cū Bersabee vxore vrie ducens eam in domū suam: misit nunciū ad Joab dicēs Mitte vriā ex aduerso belli vbi fortissimū ē pre liū z relinquite eū vt percussus interiat. qđ z factum est z plura alia mala fecit adulterium quae enarrat Innocē. Papa li. ij. de vilitate humane conditionis. c. xxij. dicens. Hoc pentapolitū cū ingenti regione sb uertit. filios bely in bello deleuit Uriam occidit. z pbiteros lapidauit. sic patz Dañ. xiij. Sampsonē seduxit Salomonē peruertit. vires euacuat. sensus diminuit. dicēs consumit. opes effudit. hec ille. Sic etiā hic dicitur q herodias voluit Jordanē occidere nec poterat. et seqtur ratio. quia Herodes metuebat Johānem sciens eum fore virū iustū et sanctū. vbi dicit Glosa. Metuebat eū, ppter predicationis veritatē quā audiebat z sanctitatē vitē quā videbat que duo necessaria sunt predicatori vt ex constantia predicationis malos arguat z excellentia vite ad sanctitatē alios allicat. et si vnū defuerit nomē predicatoris non habebit. quia dicit Crisost. et ponit. xl. dist. c. multi. Multi bene viuēdo z bene docēdo populum instruūt quomodo viuere debeat. bene aūt docendo z male viuēdo deū instruis quomodo debeat te damnare. Ideo Johānes habuit hec duo et libenter etiā audiebat a suo aduersario herode. de quo sb ditur. Et audito eo multa faciebat z libenter eum audiebat. vbi dicit Glo. Veritatē infatigabiliter predicantem z ea que predicauerat facientem quis nō timebit. et quis se qui et audire abhorrebit. Sed q̄uis eū libenter audiebat tamē cū eum arguit de adulterio ipm odiebat. Fm illud Prouerb. ix. Argue sapientē et diliget te zc. Ideo vt dicit magister in scola. bisto. Desiderantes Herodias pariter z herodes occasionem aliquam inuenire vt Johannē occidere possent videtur inter se secreto dixisse natalis sui diez corporis primis galilee celebra re zc. vt supra sermone precedente. Ideo dicit euangeliū. Cum dies opportunus accidisset herodes in natali suo cenā fecit pncipibus z tribunis z pmis galilee Circa qđ notādū. q cōuiuia raro solēt fieri absq; pctis. qz dic Hre. j. moza. Qz aliqua sunt vitia q̄ a cōuiuijs separari vix pñt

aut certe nequaq; vt epulas sequitur voluptas
Nam dum corpus refectionis delectatione re-
soluitur cor ad inane gaudium relaxatur. vnde
scriptum est Exo. xxxij. Sedit populus me⁹ mã
ducare & bibere & surrexerũt ludere. Jõ consi-
lium herodis tria vicia insimul fuerũt. Primũ
fuit celebratio natalis que quidem a nobis fieri
nõ debet. qz dicit venerabilis Beda in Omelia
euangelij hodierni. Nõ enĩ festũ natalis nostri
in memoriam reuocare debemus. Sed potius
tempus exitus nostri penitentie lachrymis pre
cibusq; crebris studeamus puenire. Quare au
tẽ diẽ natalẽ celebrare nõ debemus ostẽdit In-
noce. vbi ꝫ. li. j. c. v. dicẽs. Generamur oẽs sine
scia: sine vbo. sine vtute nascimur flebiles. debi
les. imbecilles parũ a bzutis distãtes. Naz illa
statim postq; nascũtur gradiũtur. nos aũt erecti
pedibus nõ solum nõ incedimus. verũ etiã cur-
uatis manibus vix reptamus. Jõ dicit eodẽ li.
c. j. Quis det oculis meis fontẽ lachrymarũ vt
fleã miserabilem humane ꝓditionis ingressuz et
culpabilẽ humane generationis ꝓgressuz et dã
nabilem dissolutiõis egressum. Si herodes ista
ãũ oculos habuisset natalis sui diẽ nõ celebras-
set. Scõm peccatũ fuit saltatio puelle luxurio-
se qđ tangit euãgelista ibi. Luz introisset puella
filia ipius herodiadis & saltasset placuit herodi
simulq; discũbentibus. Hec saltatio fuit occa-
sio q̃re caput sanctissimi ꝓphe Johis fuit preci
sum. ideo de hoc predixit sapiẽs Eccĩ. ix. Cum
saltrice ne sis assidu⁹ nec adiuuas illaz ne forte
perias efficacia eius. o pessima mr & iniquus pr
qui pus docuerũ filiã suam saltare & chorizare
q̃ orare. Per cuius saltũ Johãnes qui interp
tatur dei gratia est occisus. Sic etiã in chorea-
rũ saltibus modernarũ nõ solum gra dei occidi
tur sed timeo q̃ christus denuo crucifigitur. et
passio eius renouat. Quia legit in li. de septem
donis spũssancti de quodam nobili iuuene quẽ
pater deo dicauit. Hic quadam die circa crucez
ozãs occurrit sibi in mentẽ quid hoc esset q̃ ho
minẽ magis alliceret ad peccatũ. & in quo deus
plus vituparet. Dũ sic lachrymis ozaret vidit
iuuenẽ pulcrũ. et cũ hoc chorizationẽ magnam
qui transiens circa crucẽ in ꝑmo circũitu quili-
bet dabat vnũ ictũ sup clauos crucifixi. Cunq;
facerent scõm circũitũ corona de capite christi
sumentes crucifixi pedibus ꝓculcabãt. In ter-
tio circũitu planct⁹ eius deridebãt. Quarto in
facie ei⁹ expuebãt. In quinto latus ei⁹ pforabant
In sexto blasfemabãt. quo facto iuuenis q̃ dux-
it chorea ait. Ad eũ rogasti deũ vt ostenderz ti-
bi qđ plus alliciat hoiem ad pctũ & in quo de⁹
plus vituperaret. Jõ ego q̃ sum ꝓnceps inferni
et chorizatiõis ꝓcurator ex precepto veni huc
cũ ministris meis vt tibi exponã qđ rogasti pri-
mo extensio brachioz fit in vituperiũ extensio
nis brachioz christi. Scõo p ftũ conculcatio
corone capitis christi. Tertio per cantum vitu
perat planctus christi. Quarto saltus fit in de-
risionẽ. Quinto p ornamẽtũ conspuit christus
Sexto p leticiã cordis aperit latus christi. Vi-
de miser saltator & ignobilis saltatrix q̃ peio-
res estis iudeis q̃ christũ crucifixerũt & derise-
rũt in terris transeũte. vos aũt in dextera pris
in celo regnantem. Tertiũ peccatũ fuit regi te-
rariũ iuramentũ. qđ tangit euãgelista. Rex
aũt ait puelle. Pete a me qđ vis dabo tibi liz di
midiũ regni mei. super quo dicit Hiero. in Elo.
Ideo forte iurauit vt occasionẽ occidẽdi habe-
ret. qz nõ audebat pre populo q̃ Johannẽ tanq̃
pphetam habebant. Etiã ex hoc q̃ quesiuit oc
casionẽ mortis. qz si illa interitũ patris vel ma
tris postulasset herodes nõ ꝓsensisset. Illa aũt
ꝛordinatio patet ex illo q̃ filia petiuit consiliũ
matris quid peteret dũ exiuit de cõuiuio ad eã
dicens. Quid petam. ipa enĩ debebat dare con
silium que dudum mentale fecerat homicidium
quia volebat eum occidere sed non poterat. Sz
quia nunc positum fuit ad suum consilium & edi
ctum. Ideo caput Johannis baptiste nihil ali-
ud petas dixit. Hoc ideo dixit vt hanc lucernã
euelleret que ipam sepius arguebat. Dicebat ei
ad filiam illud sapientis. Circumueniamus. id
est decipiamus iustum. quia inutilis est nobis &
contrarius operibus nostris. q. d. Luz nos vo
lumus viuere carnaliter & nõ ꝑm legẽ diuinam.
et dictamẽ recte ratiõis. et nos sup hoc vult ar
guere. Instructa igit filia a matre omni post po
sita verecũdia virginali nõ erubescebat cõuiuã-
tes intrat nõ petendo sz imp̃ando dicens. Vo-
lo vt protinus des mihi caput Johannis bapti
ste. Hic dicit Crisosto. in Omel'. Intrat bestia ñ
puella querit amputare nõ saltare. discurrit fe-
ra nõ femina. feuitia crescit. augmentũ fit frau-
dis crudelitate: nam corpore est singularis fe-
ra enim capit predam. fremit ore dentibus. frẽ-
dit fetũ nõ suscipit sed ꝓducit. Tũc cõtristatus
est rex ꝓpter iusiurandum Sup quo dicit Be
da in Omelia hodierna. Hec tristicia herodis
nõ ablutio sed confessio sceleris est. Sic pierũ- L
q; reprobi recognoscunt se erasse nec tamen a
peccato quiescũt illi equaliter penitentia ac cõ-
fessio contra ipos testimonium dãt. quia nesci
non derelinquũt cum peccant quod culpant se
cohibere nolunt. Qui tamẽ herodes tristiciam
mõstrabat in vultu sed occulte letabat in mẽte.
q̃ ea petebat que antea facere disponebat. quia
si caput herodiadis peteretur. nulli dubium

Sermo.

hoc nullatenus daret ꝓpter iuramentum aũt et eos qui pariter accũbebant iussit dare iussitq; t decollare. Noluit eã ꝓtristari ꝓpter discũben tes .sz missso spiculatore precepit amputare ca put Johannis in carcere .et attulit caput ei⁹ in disco t dedit illud puelle t puella dedit mri sue Super quo dicit Xrisꝰ .Audistis fratres quãta sit nata de voluptate crudelitas de libidine im pietas.allatuz est caput Johannis in disco qui salutares monitiones dabat de incestu q⁹.s.nõ liceret mensa migrat in caueam vertitur domi nus in araneam. Fiunt de prãsoribus peccato res mutatur feruore conuiuiũ.fit cibus cades. vinũ transit in sanguinẽ.fumus apponit in na tali.in ortu exhibet occasus.cõuiuiũ mutatur i homicidiũ.organa vtutum in fumos .Nec ille. Hic dicit glosa hoc fuit impietatis genus q⁹ taz beatũ caput ad vnius pessime t lasciue saltatri cis amputatũ est petitionẽ in quo fuerũt illi bea ti oculi q̃ totiẽs ipm xpm nõ modica spirituali dulcedine.et etiã spiritũsanctũ in specie colum be intuebantur.in quo fuerunt ille aures q̃ vo cem patris audierant.in quo illi nares in quib⁹ olefactus totius trinitatis delitiarũ spiritualit erat.labia que totiens christi testimoniũ fozma uerunt.lingua que tam dulciter appzopinquati onẽ regni celestis clamabat .et gustus qui om niũ virtutum aromata incessanter degustabat. et audientes hoc discipuli eius tulerunt corpus eius et posuerunt in monumento .et sic legit in historia ecclesiastica li.xi .Johãnes in castello arabie dicto machẽtãta fuit vinct⁹ t capite trũ catus.discipuli aũt corpus capientes. vt legit xij.ecclesiast .histo.et apud sebestem ciuitatem palestine Helizeũ t abdiam sepelierũt .et ad ei⁹ tumultũ multa miracula fiebant.qd̃ vidẽs Juli anus apostota.quere vlterius in legenda

De natiuitate Marie Sermo ꝑmus.

O Lãtauerat au tẽ dñs deus paradisum voluptatis ab initio.ita scribit Genẽ.ij. Petrus de crescen.li.viij.de rurali comodo dicit. Qui vult viridariũ plantare debz liberare vel mũda re locũ ab herbis t radicib⁹ adulterinis t vbiq; aquã feruentissimã fundere vt reliqua radicũ et seminũ in terra latentiũ nõ valeant germinare. t si illud viridariũ debet esse regũ vel illustriuz viroꝝ ac dñoꝝ docet ibidem .c.iij .q⁹ eligat locus planus nõ paludinosus in quo sit fons fluens t cingatur muro t plantentur in eo diuer se arbozes aromatice in quibus se occultẽt aia lia in viridario currẽtia. Fiat ibidem palacium spacioſuz in quo rex mozet cũ voluerit graues cogitationes effugare animũq; gaudijs t sola cijs renouare lepozes.capzioli.cerui.et similia filomene.alaude .merule colãdri.et oia genera volatiliũ canentia collocentur. Spũaliter q⁹ ridariũ intelligitur viridissima t flozidissima vi go Maria que viuit i ope bono t virtute ita ve dicere potest cõmuniter illõ Ecci.xxiij. In me oñis gratia vie t virtutis.hoc viridariũ cele stis pater habere voluit,p filio suo q̃ est impera toz celoꝝ t rex magn⁹ oim terrenoꝝ .Sm illud ps.xciij. Jpe est rex magn⁹ sup oẽz terrã. Jõ mũdauit ꝑus illud ab oñibus herbis scz mali gnoꝝ oim mortalium peccatoruz que inherent pueris a parentibus.qz Sm doctozes nisi esset i vtero mũdata t sanctificata.natiuitas celebrã da nõ esset.iõ mũdata t aqua feruentissima oim gratiarũ est perfusa.et ammodo nlla radix pec catoꝝ in ipa potuit pullulare. vt dicit Aug⁹.in li.de natura et gra.et quia ipa erat floziferu vi ridariũ in quo habitare debebat rex regũ omni um. Jdeo debuit esse planũ .hoc ẽ humile t mũ dum t nõ sozdidum per peccatũ.qz Sm b.Ber. in Smone beata virgo t si virginitate deo placu it tñ ex humilitate concepit.in hoc oznatissimo viridario fuit fons misericozdie t manet in cuũ sine quo fonte misericozdie t gre nulla virt⁹ po test in nobis crescere.iõo debemus clamare cũ sapiente ꝓuerb.v. O maria diriuentur fon tes tui foras t aquas tuas diuide in plateis fu it etiam hoc viridarium muris virtutum cinctũ quia os clausit taciturnitate a vanis vbis. ma nus ab operibus prauis .coz suum clausit a co gitationibus immũdis ita q⁹ sponsus de ipa di cat Cãti .iiij. Hortus ꝯclusus sozoz mea sponsa. hortus conclusus. Jnsuper plantate sunt in hoc fructifero viridario diuerse arbozes aromati ce ibi est cedrus contemplatiõis excelse.cipres sus odozifere fame.palma glozioſe victozie.ros sa mire patientie.oliua infinite misericozdie.et platanus fidei perfecte. In arboꝛibus diuersis diuersimode se occultant animalia aliqua sb ar boze contemplatiõis sicut ꝓtemplatiui alia sub cipresso bone fame.et sic de alijs In hoc virida rio est ꝑstructũ solenne pallatium quod est coz huius sacratissime virginis in quo dñs omniuz suum gaudium sepius innouat.et ibidem requi escit.Sm illud Ecci.xxiiij. Qui creauit me requi uit in tabernaculo meo. In isto glozioſissimo vi ridario fuerunt lepozes diuini timozis.capzio li t omne bonum velocitatis t cerui placidissi me amabilitatis.ibi fuit filomena nocturne oza tionis.alauda diurne deuotionis. Quis nocte diuq; laudauit dominuz vt dicere possit cũ ꝑs xxxiij. Benedicam dominum in omni tempoze

semper laus eius in ore meo. vñ tale viridariuz plantauit dñs in vtero btē Anne ⁊ hodie pulchre lulauit per gloriosam natiuitatem. ita vt dicere potest ecclesia plantauerat dñs. In quib⁹ ver bis duo describūtur Primo natiuitatis figura D tio. ibi. plantauerat dñs. Scōo virginitat⁊ laudatio. ibi. paradisum voluptatis. De ꝓmo est notandum ſm naturales anteq̄ venit iocūdum tempus veris in quo arbores florent. prata rident: campi germinent: nemora frondent: oīaq̄ nascentia terre in viriditate persistāt dicuersaq̄ currūt nūcia que suo aduētu hoc amenā tps prefigurāt prius alauda se a terra eleuādo in aera dulciter modulat ⁊ discantizat filomena in noctis silentio simphonisanter modulizat. Sic spūaliter virgo benedicta est arbor celestis ꝓferens flores florētes frōdes ⁊ fructus folia fuerūt eius sanctissima verba que protulit ſm illud Ps. xliij. Fructauit cor meū verbum bonū. Flores fuerunt virtutes. De quib⁹ Lāt⁊. ij. Flores apparuerūt in terra nr̄a. Fruct⁹ but⁹ sanctissime arboris fuerūt opera eius. De quo Cant. ij. Fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Maria ē ꝓratū florid̄. q̄ ſm Bern̄. speciosis oīm virtutū floribus delectabiliter vernat. inter q̄s tres excellunt folia humilitatis. liliū castitatis et rosa charitatis. Maria est campus bñdict⁹ qui sine omni auxilio humano genuit florē speciosum qui dicit Cant. ij. Ego flos campi: hoc est marie. ipa est nemus in quo oēs virtutum crescunt arbores que figurata fuit p rubū ardentem ⁊ nō cōbustum Exo. iij. Sed anteq̄ arbor et nemus frondens per natiuitatem sanctissimā pullularet ⁊ se mundo demōstraret diuersi nunciis ⁊ figure ipius natiuitatem prefigurātes preCcesserūt. Ideo dicit Bern̄. Sup missus est quod Moysi monstratū est in rubo ⁊ igne. Aaron in virga ⁊ floze. Gedeoni in vellere ⁊ roze. Salomoni in sorte mulieri Hieremie in femina circūdante virū. Ysaie de virgine cōcipiente. Sabzido. Dico primo q̄ Maria nūciata est ⁊ prefigurata per paradisum quem deus plantauit a principio in quo posuit hoiem quē formauerat Heneſ. ij. q̄ ipa tanq̄ paradisus voluptatis plantata est in mente diuina ab eterno. Teste Anſ. qui ait in li. de conceptu virginali. Maria i mente diuina añ ꝓstitutionē mundi fuit preordiata. Idem ipa testat in epla hodierna dicens. Dñs possedit me in initio viarū suarū Prouerb. viij. Ab initio ⁊ ante secula creata sum. Sed q̄uis hic paradisus delitiarū fuit formatus ab eterno tñ hodie processit in lucem mundi ſm q̄ canit ecclesia petēdo. nos hac die tibi gregatos sua virgo in lucē mundi. Secun E do figurata est Heñ. iij. vbi dr̄. Ipa conteret caput tuum que fuit hec ipa certe nō zara pulcerrima: nō Lya fecundissima: non Rachel speciosissima. nō Anna deuotissima. nō abgad prudētissima. nec Susanna castissima. q̄ de istis non est p̄dictū vbū añdictū. Sed de qua dictū ē verissime de maria que caput infernalis serpentis cōtriuit. Ideo dicit carnotensis eps fulbertus Eternus deus ait ad veterem ſpentem inimicitias inq̄t ponā inter te ⁊ mulierē ipa ꝓterz caput tuū. Quid ē caput ſpētis cōterere nisi p̄ncipalem suggestionē diaboli supare. Si g̃ querūt que nā mulier opata sit huiuscemodi victoriam nō repitur in linea generationis hec donec peruenit ad mariā que ſpētis caput virtute pedis ꝓtriuit in eo q̄ virginitatē ⁊ humilitatē suauit. Hec ille. Ideo gaudeant ⁊ letent̄ omnes peccatores. q̄ hec mulier prefigurata olim hodie nata est q̄ diaboli caput ⁊ potestatem abstulit nenob nocere possit q̄tū velit. Tertio p̄nunciata F est Numeri. xxiiij. vbi dr̄. Orietē stella ex Jacob Merito beatissima vgo maria stella vocat̄ matutina. q̄ ſm naturales habet fures terrere. lupos fugare. infirmos releuare. aues ad cantuz incitare. Sic maria habet terrere demones. fugare fures animarū De quibus Joh. x. Fur nō venit nisi vt furet̄ ⁊ mactat ⁊ pdat. Ipa etiā hz effugare lupinos hereticos. ſm illud b. Greg⁹. Gaude Maria virgo cunctas hereses sola interemisti in vniuerso mūdo. q̄ ante natiuitatē marie multe hereses pullularūt quas maria oēs extirpauit Habet etiā Maria releuare infirmos Recte en̄ sicut est naturaliter q̄ stella matutina ozit̄ tūc infirmi melius habēt. q̄ infirmitas releuat̄. ideo tūc debiles mag⁹ gratulātur. Sic nata. s. maria stella preclarissima oēs pctōres sunt releuati. Ideo merito debēt gaudere. q̄ canit ecclesia. Natiuitas tua dei genitrix gaudiuz annunciauit vniuerso mundo. Habet igit̄ etiaz Maria aues celestes ad cantuz excitare. q̄ sic̄ refert Johes Beleth. ⁊ Guil. in rōnali. diui. li. vij. Tūc maria hz tres aues ad cantū excitare. Quidam vir sanctus sedule ꝓtemplationi insi G stens singulis annis sexto id⁹ decēbris in oroc positus iocūdissimā solēnitatē angelor̄ ⁊ ꝓcentū audiuit. Ut q̄ sibi deuotissime reuelari peteret cur quolibet anno illa tm̄ die ⁊ nō alia audiret. hic diuinuz accepit rñsum q̄ virgo Maria glorioſa tali die fuit mūdo nata vt hoc manifestaret filijs ecclesie sancte vt ꝓcordes fierēt. et in hoc celebri die festū natiuitatis Marie instituerēt. dū hoc sūmo pōtifici ⁊ alijs intimasset ⁊ illi ieiunijs ⁊ oroib⁹ scriptur⁊ ⁊ āticuor̄ testionijs vitatē cōpissent hūc diē i honore natiuitatis

Sermo.

Marie virginis celebrandum vniuersaliter statuerũt. Quarto prenũciata est Maria Ysa.xi. vbi legit. Egredietꝫ virga de radice yesse. ⁊ flos de radice eius ascendet. Hec virga fuit Maria que dicitur fuisse de radice iudeoꝝ. Ex tñ egressa ꝓtra naturã radicis. Radix enī ad ima. virga vero ad altitudinẽ tendit. radix in terra: virga in aere, pficit. Sic iudei petebãt ima vitioꝝ illa alta virtutũ. illi erant fixi in terrã per cupiditatẽ terrenoꝝ hec in aere per auiditatẽ celestiũ. illi pascebãtur amore carnali. hec nutriebat amore spũali. illi ꝓstringebãtur frigore infidelitatis hec fouebatur calore charitatis. Idẽ etiã nũciauit Ps. cix. Virgã virtutis tue emittet dñs ex syon. Et factũ est hodie cũ hec beatissima virgula ex radice yesse. hoc est ex vtero matris sue anne que fuit ex stirpe yesse est feliciter egressa per natiuitatẽ. sicut declarat Philbtus cardinalis Stirps yesse virgã ꝓduxit virgaqꝫ florẽ. et sup hunc florẽ requiescit spũs almus. Et sbdit illud exponẽdo dicens. Virgo dei genitrix. virgo est flos: flos est filius virginis. flos candidus ⁊ rubicũdus: electus ex milibus. flos in quẽ desiderant ꝓspicere angeli. flos ad cuius odorẽ reuiuiscũt mortui. felix silua q̃ produxit huius florꝭ virgã felix magis virga que ꝓduxit hũc florem

℣ Hec ille. et tantũ de ꝓmo. Quantũ ad secũdum ponit virginalis collaudatio cũ dr. Paradisus voluptatis inter seculares amatores sciñ hoc esse cõe q̃ vnusquisqꝫ talis q̃ cordialiter diligit aliquã virginem ⁊ dñam speciosam ipam studet equare quibuscũqꝫ ꝓt speciosis siue ꝑciosis. Sicut põt videri ꝺ Salomone in li. Cant. Sic est in ꝓposito. btus Moyses videns in spũ beatã Mariã speciosissimã virginẽ post longa tẽpora nascendam ipam tanq̃ auxiliatricẽ peccatoꝝ adamauit. et nõ habuit tũc tpis preciosius cui ipam similaret. Ideo paradiso qui est locꝰ ois voluptatis compauit. et quia nõ dubitauit eam nascendam ipam cũ iaꝫ factũ esset explicauit dicens. Plantauit inquit dñs deus paradisuꝫ voluptatis a ꝓncipio. Circa qꝺ notanduꝫ merito legislatoꝛ btus Moyses Mariã virginẽ paradiso compauit voluptat. qꝛ paradisus sm Isi. li. xv. c. v. est oꝛtus delitiarum. et habet in se ligna odoꝛifera ⁊ pomiferarũ arboꝝ oñes flores delicioso nec deest ibi aliquid qꝺ delectat Ita btã Maria est oꝛtus delicatissimus habens in se oñia ligna odoꝛiferarũ virtutũ. Fuit enim in eodem paradiso scꝫ virgine glorioſa amigdalꝰ maturi floꝛis sm Isi. li. xv. Inter omnes arboꝛes amigdalus ꝓus floꝛet ⁊ fructus producit. Ita Maria ante oẽs mulieres floꝛeꝫ castitatis voti emisit. vñ dr in ca. Sufficiat pꝰ mediũ. ca. xxvij. q. ij. Qũ ergo vouerat Maria se virginez

pseueraturã nisi deus aliter reuelaret. iõ aiꝛ angelo. Quõ fiet istud qm̃ virum nõ cognosco. Et ex ista ꝓmissione virginitatis secuta est ꝙuersio gentiliũ ⁊ reꝓbatio iudeoꝝ. Sm illud Cant. vlti. Floꝛebit amigdalus ⁊ impinguabitur loculta ⁊ dissipabitur capꝛis. Qꝺ exponit glosa dicens. Tũc amigdalus floꝛuit qñ virgo btã floꝛem castitatis emisit. et tũc locuta hoc est gentilitas insatiabilis. et vacua gr̃e impiguata fuit. capꝛis q̃ est frutex spinosa. sup terrã expansa significat iudeos terrenis inherẽtes qui in dissipationẽ trãsierũt. Fuit etiã i hoc paradiso balsamũ est infime hũilitatis. qꝛ sm Isi. li. xv. Balsamũ est frutex parua nunq̃ crescit vltra altitudinẽ duoꝝ rũ cubitoꝝ. Ita Maria nõ creuit in altũ superbie: sed mansit in statu humilitatis infime. Job magnũ dedit de se odorẽ ita vt dicere possit illꝰ Eccĩ. xxiiij. quasi balsamũ nõ mixtũ odoꝛ meus Fuit etiã in isto paradiso nr̃o cynamomũ puritatis ⁊ charitat. qꝛ dicit Plo. sup Exo. xxx. Cinamomũ est virgultũ qꝺ nascit in India ⁊ ficce et calide est nature. Sic ipa fuit ficca in carne p temperantiã ⁊ puritatẽ. et calida in aia p charitatẽ. Et vt dicũt naturales. Cinamomũ est laudabile qñ nõ est sb album vel nigrũ sed ruffum. Ita Maria fuit laudabilis quia nõ fuit sb alba per vanã gloriã. nec nigra per alicuius peccati maculam sed rubea per charitatẽ accensa. quia sm Ihero. in sm̃one de assump. totã ipam repleuit spiritussancti gratia totã diuinꝰ amoꝛ mũdauerat. ita q̃ in ea nihil esset qꝺ mũdanos violaret affectus. Ex odoꝛ ꝓtinuus ⁊ pfusa amoꝛis ebrietate. Hec Ihero. De hoc cynamomo charitat. hꝰ dilectissimi paradisi vti presenti frequenter comedamus. quia suadẽt medici hominiꝰ quottidie vt edent de cynamomo vt vitam prolongent. qꝛ dicit Poeta. Non moꝛiẽ hõ fretus sedule cynamomo. Sic peccatoꝛ nũq̃ interibit in eternũ qui Mariã per charitatẽ ediderit et deuotionẽ. qꝛ dicit Hilarius super Matheum. Quantũcũqꝫ aliquis obnoxius fuerit eternali interibit. Qui consonat ignatius ad seniozẽ dicens. nunq̃ finẽ vite sue maluꝫ habet q̃ Marie deuotus ⁊ sedulus inueniẽ. Et si peccatoꝛ esset iam ad eternã moꝛtẽ iudicatus adhuc ipa petẽs sententiam ĩmutare põt ⁊ peccatoꝛẽ conseruare. Deste Bern̄. Super missus est. peccatoꝛes quem deus ia dãnationi eterne adiudicat hũc adhuc Maria sua gratia liberat ⁊ conseruat. Qꝺ probat Jacobꝰ Januẽsis dicẽs. Quidã clericus vanus et lubꝛicus fuit. Ex tñ dei genitricẽ plurimũ diligebat ⁊ eius hoꝛas sanctas deuote ⁊ alacriter decãtabat. q̃dam igiẽ nocte vidit se in visiõe añ tribunal stare dei ⁊ dñm circũstantibꝰ dicere de illo q̃ vos aspicit quo iudicio

dignus sit vobisipsi decernatis quē iam diu tol lerauí ꝛ nullū adhuc emendationis signuz in eo inueni. Tunc dñs omnibus approbantibus sup attulit damnationis sententiam. ꝛ ecce virgo be ata surrexit ꝛ filio suo dixit pro isto. Pie fili mi clementiā rogo tuā vt sup eo damnationis sentē tiam mitiges. Innuet hic os gratiam mei qui ab iprobo merito adijcit mozti. Qui dñs. Tuis enī petitionibus tribuo si vel saltem eius. cozre ctionem conspexero. Et cōuersa virgo ad homi nem dixit. Vade ꝛ amplius noli peccare ne dete rius tibi ꝓtingat. Ille igitur excitatus vitam mu tauit religionem petijt ꝛ in omnibus operib⁹ bo nis vitam finiuit. ꝛ quia Maria ē tam delectabi lis paradisus ꝛ oztus delitiarū habens in se om ne quod delectat. Ideo dicit beatus Hieron⁹ mus. Maria vere est oztus deliciarum in quo cō sita sunt vniuersa genera flozū ꝛ aromata virtu tum. igit felix ille homo qui ad hunc paradisum voluptatis meruerit peruenire vbi est eterna be atitudo ꝛ iocunditas ꝛ nulla mozietdi necessitas sed vita sempiterna.

Sermo scōs de natiuitate marie.

Habitantibus in regione vmbze mortis lux ozta ē eis. Esa. ix. Stella maris ſm Be dam ꝛ alios naturales est quo ad situm altis sima ꝛ sui magnitudinis occulta. quia ad aspecti onem ē minima q̄uis in se est valde magna. hec stella est nauigantiū in mari directiua qñ enī nau te in noctis tenebzis errant in mari ꝛ sunt in pe riculo mortis. Si nō vident hanc stellam maris de naufragio est timendem. Si autem ozit aspe ctui eozū leti fiunt. quia tūc sciūt ductu ipsi⁹ quo A est ipsis diuertendum. ꝛ sic ad patriā pñt secure nauigare. Spualiter p stellā maris intelligitur clarissima vgo Maria de qua canit sancta eccle sia. Aue maris stella dei mater alma. quia recte sicut stella maris est altissima quo ad situ sic vir go Maria est altissima quo ad dignitate ſm q̄ dicit beatus Aug⁹. O vgo Maria quid de te di cam si quid dixero minoz est laus mea q̄ tua di gnitas meretur. Si celum te vocitem altioz es. si matrem gentium te dicam precellis. si foꝛmam dei te appellem digna existis. si dominam ange lozum te vocauerim per omnia esse ꝓbaris. Sed hanc dignitatem ꝛ altitudinē hec felicissima stel la maris occultauit vocans se humilem ancillaz dñi dicens. Luc. j. Ecce ancilla dñi. q̄ nouerat esse scriptum. Eccli. iij. Quanto maioz es humi lia te in omnibus. Ipsa etiam vgo Maria stella maris nūcupata dirigit oēs in hoc mundo furi bundo nauigantes ꝛ si quis periculū damnatio nis euadere voluerit hanc stellā respiciat ꝛ salu⁹ erit. ad q̄ monet quemlibet peccatoꝛem beatus Bernū. supermissus est dicens. Ome. ij. O quis quis es in hui⁹ seculi fluuio tempestatib⁹ fluctu antibus agitatus ne auertas oculos a fulgoꝛib⁹ huius sideris si nō vis suppꝛimi pꝛocellis. Si in surgunt venti temptationum si incurras scopu los tribulationum respice stellam voca Mariā si iactaris supbie vndis. si ambitionis. si detra ctionis. si emulationis. respice Mariā ipsam ro gans nō desperans ipsaz cogitans nō errabis. hec ille. Hec stella lucidissima hodie illuxit mun do. Teste beato Philiberto cardinali. vñ vsus. Solem iusticie regem paritura supꝛemū. Stella Maria maris hodie pꝛocessit ad oztū. Cerne di uinum lumen hoies gaudete fideles. ideo bñ pos sunt de ea exponi verba pꝛelibata habitantibus in regione vmbze mortis. In quibus duo descri buntur. Pꝛimo humani generis ante oztū Ma rie magna penalitas cum dicitur. habitantibus in regione vmbze mortis. Secundo beate virgi nis desiderata vtilitas ibi. lux ozta est eis. De p̄ mo dicunt naturales q⁹ anteq̄ lux materialis fu it creata tenebze densissime terram detegebant i quibus homines in magna penalitate vixissent. quia homines in tenebzis cadūt in foueas se vn diq; offendentes. alteri⁹ igit pꝛescius deus oim rerum ꝓditoꝛ. pduxit vt ait Plato in thimeo. Lu cem clarissimam quam solem vocamus cui⁹ splē doze celum ꝛ omnia inferioꝛa illustrant. qō Lu cidius ꝓbat Gen. j. vbi legit. post q̄ creasset i p̄n cipio celum ꝛ terram tenebze erant sup faciē ter re. ideoꝫ dixit de⁹. Fiat lux ꝛ facta est lux vidit de us lucem q⁹ esset bona ꝛ diuisit eam a tenebzis. Mozaliter ante oztum huius clarissimi luminis Marie beate vginis omnes homines erant i te nebzis ꝛ in vmbza peccatoꝛum. quia potuerunt illud dicere. j. Joh. j. Si dixerimus quia pecca tum nō habemus nosmetipsos decipim⁹ ꝛ verita tas in nobis non est. Quia etiam ſm sapientem Pꝛouerb. ij. Quis potuit dicere. mundū est coꝛ meum purus sum a peccato? Certe nullus. idcir co omnes ad inferos descenderūt quod erat eis satis penosum cum carebāt clara dei visione ali qui per quinq; milia annoꝛū aliqui per quattuoꝛ milia. ceteri vero tpe breuioꝛi dei ītuitu carebāt q⁹ sine graui penalitate fieri non poterat. Quia dicit Chrys. super Matth. Non puto ita acria esse gehenne penas ꝛ supplicia quemadmodum sunt illa quibus toꝛquentur hi qui remouentur a conspectu christi. Crede mihi penis omnib⁹ gra uius est quia omne gaudium electoꝛum consistit in lucida dei visione et absq; illa gaudiuz eis nul lum esset. Ideo dixit beatus Augustinus. mallē B

Sermo

esse in inferno ꝛ videre faciē dei q̄ esse in celo et carere. Et quia hi qui fuerunt in lymbo fuerūt in penalitate ideo desiderabant aduentum huius preclare lucis glorioſiſſime virginis dicentes p Zachariam pphetam. Illuminare his qui in tenebris ꝛ in vmbra mortis sedens. Luc. j. Omnipotens aūt deꝰ desideriū tam illorum q̄ istoruꝫ in mūdo exaudiuit dicēs. Fiat lux qñ misit angelum gabrielem ad Joachim vt ꝓceptū virginis nūciaret dicēs. Ecce vxor tua pariet tibi filiā et vocabis nomen eius Mariam. Sed hec lux hodie est facta ꝛ mundo effulsit. Ideo dicit beatus Bernñ. in sermone. Maria stella clarissima hodie ex Jacob oritur. cuiꝰ radius vniuersum mundū illuminat cuiꝰ splendor in supernis fulget ꝛ inferiora penetrat. in illis verbis lucet q̄ natiuitas Marie debet esse gaudiosa hominibus qz mūdū illuminauit ad quod gaudium mouet beatꝰ Augustinus in sermone hodierno. Adest nobis dilectissimi optata dies beate venerabilis virginis Marie. ideo cū summa exultatione gaudeat terra nostra tante v̄ginis natali illustrata. hec natalis fuit angelis leta. quia tanta fuit ista lux q̄ hodie est orta q̄ celos penetrauit. ꝛ in supremis fulsit. ideo angeli admirantes pre gaudio dixerūt illud Can. vj. Que est ista que prospicit quasi aurora consurgens sepulcra vt luna electa vt sol Ita etiam natiuitas fuit iubilosa patribus ꝛ electis in lymbo degentibus quia orta fuit lux que de se rennuit christum qui est splendor lucis eterne. Sap. vij. ꝛ ipsos patres liberauit. vnde de ipsis potest dici illud Esa. ix. Populus qui ambulat in tenebris vidit lucem magnam. Et Hester. viij. Judeis hoc est illis qui in confessione dei discesserunt noua lux oriri visa est. ideo dic̄ Bernñ. eius splendor inferiora penetrauit. hanc lucē ita diuisit deus a tenebris peccatorum q̄ immunis fuit ab omni peccato etiam originali. de quibꝰ dicit Augꝰ. de fide ad Petrū. ꝛ ponit de cōse. dist. iiij. Firmissime tene ꝛ nullatenus dubites omnez hominem qui concubitu viri ꝛ mulieris concipit cū peccato originali nasci ꝛ impietati subditum. Maria autem non fuit in originali nata. quia ꝑm Bernñ. prius fuit sanctificata q̄ nata nec etiā postea subdita fuit peccatis. quia ꝑm p̄dictū Bernñ. copiosior gratia sanctificationis descendit i eaz que non solū eam sanctificauit. sed deinceps vitam de omni peccato custodiuit immunem. Secundo tenebre seu vmbre ambulantibus sunt penalitates. quia sunt timoris ꝛ horroris incussiue sicut patet de nocturnis viatoribus qui per diuersa terrent animalia tum per lupos deuorantes. tum p vrsos lacerantes. tum etiam p latrones obseruātes. Ideo dicit Esa. iij. Tenebre obstupefecerunt me. Ita ante natiuitatem Marie oēs qui erant in tenebris pctoꝝ erāt in magno timore erga demones. quia tunc magnā ptātem habuerunt vt. ſ. quosdā iugularent alios ſ̄mergerent ceteros in desperationē inducerent. Sed est natutare qñ lux oriēt q̄ tunc lupi ꝛ cetera animalia hominē molestantia fugant in cubilia sua illud pſ. Ortus est sol ꝛ congregate sunt in cubilibus suis collocabunt. Sic quando fuit orta beata virgo lux inextinguibilis ꝛ clara fugati sunt lupi infernales. sicut hoc testatur Job. xxiij. Si inquit subito apparuerit aurora. hoc est Maria p natiuitatē arbitrant vmbram mortis ꝛ fugūt velut insani. Ideo dicit Eusebius in sermōe. Nichil demonibus terribilius q̄ Marie grā ꝛ virtus ꝛ nihil ita vexationem diaboli repellit validius q̄ eius bonitatis effectus continuus. Etiam dicit Ohrys. sup Matth. Quantūcūqz seuiat malicia diabolica Maria tñ nos conseruat sua potentia infinita. Si tñ fuerimus deuoti in eaꝰ laude. Quod ꝓbat Jacobus Januensis. Quidam monachus valde lubricus. sed in beatā virginez valde deuotus quadā nocte ad scelus consuetū pgens coram altari transiens beatā virginē salutans. ꝛ sic de ecclesia exiens dū quendam fluuium vellet transire in aquam decidens expirauit. cuiꝰ animam dum rapuissent demones apparuerunt ꝛ angeli at eam liberarent. quibꝰ demones dixerunt. quia cum vitam in malis finiuisse opibꝰ inuenissent. ite vt quid venistis nihil in hac anima habetis. Statim beata virgo affuit ꝛ q̄re eius animam caperent increpauit. Illi aūt dixerunt. Quia cum in malis ꝛc̄. Quibus virgo ait. Falsa sunt que ꝓfertis. Scio enim q̄ per aquam pgens me dominā salutauit. ꝛ rediens hoc similiter faciebat. q̄ si dicitis vobis vim inferre poterunt. in iudicio summi regis. Cūqz de hoc coram dño disceptarent placuit ei vt ad corꝰ animam eiꝰ angeli portarēt vt de suis factis peniteret. Interea fratres sacristā querūt ꝛ vsqz ad flumen transeunt in aquā submersum reperierunt. cūqz extracto corpe secum quod factum esset mirarentur ille repente ad vitā redijt ꝛ rem gestam referens ꝛ vitā in bonis opibꝰ ꝙsummauit. Etiaz ante natiuitatem marie fuit peccatoribꝰ timor ꝛ horror respectu dei qui statim fuit paratꝰ ad puniendum ꝛ quasi vrsus ꝛ leo ad patrē lacerandum. quod patet in multis locis ꝛ sacre scripture figuris. quia legitur Heñ. iij. de primis parentibus q̄ dñs statiz puniuit magna penalitate eos q̄ eos a paradiso expulit ꝛ in erūna mūdi detrusit. Similiter hoc patet Heñ. vij. vbi legit q̄ totū mūdū vsqz ad octo aias extinxit. Heñ. xix. legitur. q̄ quinqz ciuitates zodomā ꝛ gomorrā ꝛc̄ igne sulphurio succendit. Ita Exod. xxxij. legit q̄ ꝓpter peccatū idolatrie. xxiij. milia hominum

interfecit. Ite.iij. Reg.xxiiij. legitur. q̄ inter pec
catum ſuꝑbie Dauid q̄ ſuꝑbia eleuatus t elat⁹
numerauit populum t iratus dominus ſeptua=
ginta milia virorum peſtilentia afflixit t occidit
vna dei. Ecce quanta penalitas generis huma=
ni patuit. Ideo bñ potuit conqueri ſynagoga iu
deoꝝ que tñ in ſuis filijs fuit deuaſtata. t dicere
poteſt illud Threno. iij. Vrſus inſidians fact⁹ eſt
mihi leo in abſcondito mihi ſemitas meas ſubuer
tit t confregit. poſuit me deſolatam. Sed quãdo
orta fuit maria iratum deum mitigauit t pecca=
toꝛes ſibi reco̅ciliauit. quia lux vt dicunt natu=
rales eſt ꝓtrariorum pacatiua. q̄ ꝓpter contra=
rietatem elementoꝝ immixto nõ pmanerent ſed
ſtatim in ſuam regionem euolarent niſi virt⁹ pme
dietatis ſuis t precibus reconſiliãs reuoueret.
quod patuit in Theophilo quem ſuo filio recon
ciliauit. de quo refert Jacobus ianuenſis t Vin
centius li. xxij. c. lxix. t Gigibertus i cronica di=
cens. Apud ſiliciam anno dñi. M. ccxxxvij. fu=
it quidã vir nomine Theophilus cuiuſdam epi
vicem gerens qui tam prudenter ſub eꝑo res ec=
cleſiaſticas diſpenſabat q̄ mortuo eꝑo ipſum di
gnũ epiſcopatu oēs acclamabãt. t ille vite dñatu
contempto aliũ eꝑm voluit ſubordinare. tandeꝝ
ab eꝑo depoſitus in tantã impatientiam eſt elap
ſus vt ad recuperandã dignitatem cuiuſdam iu=
dei maleſici ꝓſilium poſtularet. Ille aũt diabolũ
aduocans. q̄ vocat⁹ venit cui⁹ inſtinctu Theo=
philus chriſtũ t matrẽ eius abnegauit t ꝓfeſſio=
nem chriſtianã. t abnegationis cirographũ ſcri
pſit t anulo ſigillatum diabolo tradidit. Incra
ſtino igit̃ diuina pulcẽtia in gratia eꝑi recipit̃ t i
dignitatem ſubleuat̃ priſtinã. tandẽ ad ſe reuer=
ſus q̄ fecerat valde ingemuit. t ad imaginem
mariam tota confugit deuotione. Quadam vice
in viſione eius apparuit t de impietate ipſuꝝ re
darguit. quã videns Theophilus obnixius ro=
gauit vt ꝓ ſe intercederet t veniaꝝ impetraret
q̄ illa ſpopondit. Poſt triduum venit dicens.
Ecce ad petitionem meam ſuſcepit te de⁹ in gra
tiam t cedulam quã diabolo dedit reportauit. q̄
recepta vehementer exultans coram eꝑo t omni
populo quid acciderat retulit t poſt triduum in
pace quieuit. Quare aũt deus qui in veteri lege
fuit ita auſterus t nũc eſt ita mitis poteſt colligi
in ortu materialis ſolis. Sol enim in hoc menſe
in quo nata eſt virgo oritur in ſigno quod dicit̃
virgo t eſt mitigatum voluntatis ſm Iſabel.
Sed in p̄cedente menſe ſol oriebat̃ ſeu fuit in leo
ne quod eſt ignituꝝ t terribile. Sic myſtice ſol iu
ſtitie eſt in v̄gine toti⁹ gratie t miſericordie t infi
nite pietatis. nã qui ante paratus erat ad puniẽ
dũ nũc ꝓmptior ẽ ad miſerandũ. Ideo Bern̄.
in quodam ſermone. O dulciſſima inquit mater
miſericordie miro modo attraxiſti nobis regem
glorie t quaſi maieſtati ei⁹ impoſuiſti vt dextera
dei ante docta percutere t miſerere neſcia iã tẽ=
pore habeat in ꝓpietate ſemp miſereri t parce
re. Et ſic abſtulit beatiſſima virgo Maria timo=
rem tam reſpectu demonũ quorũ poteſtatem cõ
triuit t fugauit quã reſpectu dei cui⁹ ſeueritatez
mitigauit. Iſtam timorẽ etiã aufert a ſibi deuot̃
in morte. quod oſtendit in quodã clerico ſibi de=
uoto de quo refert Jacobus ianuenſis. qui con=
tra dolorem quinq̄ vulnerũ chriſti eã quotidie ꝓ
hec verba q̄ſi ſtudebat conſolari dicẽs. Gaude dei
genitrix v̄go immaculata. Gaude quia ab ange=
lo gaudiũ ſuſcepiſti. Gaude q̄ genuiſti eterni lu=
minis claritatẽ. Gaude mat̃ gaude ſcã dei geni=
trix virgo. tu ſola mater innupta te laudat om=
nis creatura. genitrix lucis ſis pro nobis queſu
mus perpetua inuentrix. Dic cuꝝ ad extrema ve
niſſet paueri t pturbari cepit. cui v̄go apparens
dixit. Aur fili tanto tremore times qui mihi toti
ens gaudium nunciaſti. gaude etiam t tu nunc t
eternaliter gaudeas. veni mecũ. t ſtatim illa ſan
cta anima a corpore ſoluta leta in celuꝝ eſt dedu
cta. O q̄ ſecura a leonibus rugientibus ad eſcã
ꝓparatis tunc fuit q̄ tam doctiſſimam ductri
cem habuit. O homo ſi vis eſſe i morte ſine timo
re ama hanc dominã ſis devotus virgini. q̄ vt
ait Bern̄. ipſa te tenente nõ corruis. ipſa te pro=
tegente nõ metuis. ipſa te ducente nõ fatigaris.
ipſa tibi ꝓpitia ad patriã t ad dñm puenies. ad
quem. ꝛc̄.

Sermo tertius de eadem feſtiuitate.

Sapientia edi
ficauit ſibi domũ excidit in ea colũ
nas ſeptẽ. Prouerb. ix. conſueuer̄t
olim reges t p̄ncipes magnas pulchras q̄ domos
habere in quibus ipſi habitabant t illas cum or
natu decorabant varijs picturis figurabant. ad
quod probandum legitur. iij. Reg. vij. Rex Sa=
lomon edificauit domum magnam centum cubi
torum in longitudine habentem. cc. cubitorũ la=
titudinem. t. ccc. altitudinem. interius eam or=
nauit lignis cedrinis que quidẽ exciderat in co=
lumnas t tabulis cedrinis veſtiuit totam came=
ram. que. xlv. colũnis ſuſtentabat. Exterius aũt
hec domus circũquaq̄ reconſita arborib⁹ erat
viridibus t viridarijs mire variatiõis. Myſtice
per Salomonem chriſtus intelligitur q̄ eſt Sa=
lomon ver⁹ t pacificus t p̄nceps pacis. Iſa. ix

Sermo

Iste verus Salomon edificauit sibi domuz non solum magnã imo pulcherrimam virginem mariam omnium dignissimam. Sed vbi edificauit eã certe in sterili ciuitate in vtero beate Anne matris electe. que fuit quo ad naturã sterilis. Luc. j. sed tñ multũ laudabilis. Sm illud ps. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. In hac ciuitate fuit maria pulchre edificata cum spũssanct⁹ eã mundauit. ita q̃ de ea potest illud Cañ. iiij. dici. Tota pulchra es amica mea z macula non est in te Sed hec domus totaliter est erecta z completa quando per natiuitatem de vtero matris ẽ egressa z omniũ pulcherrima effecta. ita vt mirentur angeli dicentes. Que est ista que ꝓgredit q̃si aurora consurgens pulchra vt luna electa vt sol. Cañ. vj. Ideo dicit beatus Ambꝫ. in li. de virginitate. Quid nobili⁹ dei matre. z quid splendidius ea quem splendor elegit. q. d. certe nihil. Cui⁹ domus longitudo tñ est. c. cubitorum sed vsq; ad vltimum terre. eius altitudo vsq; ad celum. qõ ꝑpendens beatus Bernñ. in sermone dicit. Longitudo eius ad nouissimam diem omnibus inuocãtibus. Latitudo eius replet orbem terraz. Sublimitas eius ciuitat eterne inuenit restaurationem. Ista domus ornata erat interius cedro castitatis que in eo nunq̃ potuit violari. Recte enĩ sicut ligna cedrina non possunt corrumpi a tinea corrodi vt dicit Isid. li. xvij. z nõ solum ipsaz ornauit cedro castitatis sz coloze albo mẽtalis puritatis z coloze nigro humilitatis. necnõ rubeo charitatis. ideo bene dicit sancta mater ecclesia in verbis premissis. Sapientia edificauit domũ ꝛc. In quibus virgo benedicta a duobus cõmendatur. Primo a prudenti edificatione ibi. Sapientia. Secundo a decẽti ornatioze ibi. excidit in ea columnas septem. De primo est sciendum. refert naturalis doctor Paludius in de agricultura. Qui vult sapienter domum construere debet videre q̃ ibi nõ sit nebularũ frequentia neq; frigus excellens nec calor nimiũ adurens. sz q̃ ibi sit tpamentum vtrozũq;. vbi etiam sit sufficiens potus z cibus fontium. nec sit ibi ꝯcursus ferarum nocentium sed sanitas corporũ. Sic sapienter edificauit de⁹ domũ terrestris paradisi in q̃ Sm Isid. li. xv. c. v. non sunt nebule neq; frigus neq; estus sed perpetua aeris temperies in cui⁹ medio fons erumpens totuz nemus irrigat. z diuiditur ĩ quattuor flumina. in quo nõ inhabitat animal irrõnale sed solus hõ diuitiarum manum plasma. vt inquit Damascemus. z ibi est sanitas hominũ habitantium in eodẽ. Ideo tanq̃ sapiẽs artifex magisterii suũ in illa demonstrauit. Ad q̃ stice iuxta hunc modum sapientis artificis edificauit christus qui est sapientia summi patris suã domũ beatissimam. s. mariam in q̃ personaliter voluit habitare z pre omnib⁹ in illa magisterium suũ ostendit. Teste beato Bernñ. in sermone hodierno. hanc inquit fecisti imaginem tue bonitatis ea velut artifex ostendis magisterium tue pietatis. ideo bene põt compari terrestri paradiso q̃ est edificatus tam prudenter. Primo sicut in paradiso non sunt nebule neq; frig⁹ qõ ibi vigeret. quod testant tam flores arborum q̃ etiam frondium continua pulchritudo. quia ibi semper florent arbores cũ ratione frigoris nõ vigentur ad casum foliorũ. Ideo dicit Damascen⁹ q̃ vniuerse pulchritudinis z promptuariũ sit. Nec in maria fuerunt nebule foeditatis in quib⁹ se latrones inferi latenter abscondere possent. Nec fuit ea frigus iniquitatis qõ repulisset calorẽ charitatis. quia dicit magister sententiarũ libro. iij. dist. iij. q̃ Maria statim sanctificata fuit post aie infusionem que est ꝓprium subiectum sanctificationis z postea in bono ꝓfirmata z fomes in ea extincta q̃ peccare nõ potuit. Cui cõcordanter applaudat btus Bernñ. Puto inquit q̃ copiosior gratia sanctificationis descendit in Mariã que nõ solũ ortum sanctificauit sed et deinceps vitã ab omni peccato immunẽ custodiuit. Et subdit. Decuit reginam virginum singulari priuilegio sanctitatis absq; omni peccato ducere vitam qui peccatis moztis que debeat parere per emptorẽ. Ideo refert Vincẽ. in spe. histo. li. vij. Post q̃ Maria fuit a parentib⁹ in templo ꝓsentata ois fmo ei⁹ erat ita gratia plena vt in lingua ei⁹ agnosceret deus. Attamen valde erat sollicita circa socias suas ne aliqua ex eis vel in vno peccaret. ne aliqua iniuriosa vel superba circa parem suum exerceret. qõ fuit signum sue perfectissime puritatis nec videri potuit in alijs cõmitti scelus prauitatis. Secundo in paradiso terrestri nõ fuit estus siue calor ardens z adurens arbores que semp florent. quia calor humidũ exurit. Sed hoc ẽ mirum q̃ ibi est estus. quia Sm Bedã z Strabonez sup Genñ. paradisus est locus in oriente positus vbi est maxim⁹ calor. ita q̃ sole oriente homines ibi morantes domos subterraneas subintrãt vt calorem effugiant. vt ait Plini⁹ in spe. natu. lib. v. c. x. Et hunc ardorẽ voluit dñs a paradiso removeri vt locus summ⁹ conueniẽs esset hoi inocenti vbi nõ esset frigus neq; estus sed perpetua temperies. Ita in maria nostro paradiso nõ fuit estus terrene concupiscentie qui tñ prochdolor est in omnibus nobis. cũ dicit btus Johãnes in. j. ca. c. v. Totus mũdus in maligno. i. in malo igne concupiscentie positus est. quia vt ait Innocenti⁹. de vili. hũane ꝯditionis. li. ij. c. j. Tria sunt que solẽt homines affectare. opes. voluptates z honores. Sed horũ nullum ꝯcupiuit Maria. Non opes quia paup fuit adeo vt nõ habuit

vbi filiū suū dilectissimū locaret. ideo in diuersorio ipsum in ꝓsepe reclinauit. vt habeť Luč. ij. Nō voluptates carnales. qz fuit virgo ꝓpetua mente ꝛ corpore. ꝓpter qđ ab angelo vo luit scire causam ꝓcipiēdi qñ dixit. Quomodo fiet istud qñ virū nō cognosco. Luč. j. Nec etiam ꝓcupiuit honores mūdi. Nā cū angel⁹ ipaz matrē summi regis nūcuparet ipsa ancillam se noiauit dicēs. Ecce ancilla dñi. qz tāqz prudētissima sciuit q̄ de opibus praua. de voluptatibus turpia. de honorib⁹ vana. pdeunt. vt dicit Innoč. vbi s. qz ergo in ipsa non fuerit frigus atqz estus. igitur gratū fuit refrigeriū ꝛ hoc fecit i ea spūssancti gratia. Juxť illud Luč. j. Spiritussanctus supueniet i te ꝛ virtus altissimi obumbrabit tibi. Hoc est ab estu carnalis cōcupiscētie te refrigerabit. Tertio in paradiso terre strī fuit sufficiēs cibus fructuū de quibus pmissum est hoi comedere. Gen. ij. cū dixit dominus Adā. Ex omni ligno paradisi comede. ꝛ fuit ꝓcipue ibi lignū vite. qz ꝛm glo. dictū fuit lignū vite ab effectu quē habuit vt comestū sepr⁹ hominē perpetua soliditate firmaret. Ut ō hoc ligno si Adaz comedisset ꝛ in innocētia perstitisset mortuus non fuisset. Ideo dicit sacrū consilium militanū de ꝓse. di. iiij. placuit. Quicunqz dixerit Adā pmuz hominem mortalem fructū siue peccaret siue nō. morereť i corpore nō peccati merito sed necessarie nature anathema sit Sic i Maria est cib⁹ sufficiēs vniuersoz. qz significatur per arbores. Dan. iiij. Cui⁹ fructus erat nimius ꝛ esca diuersoz in ea. qz ibi contēplatiui inueniūt cibū ꝓtemplationis eo q̄ optimā partem elegit. Lux. x. Ibi accipiūt peccatores cibū ꝓpiationis. in ea habēt supbi escam humilitatis. luxuriosi exēplū castitatis. Ideo dicit exhortando. Trāsite ad me oēs qui concupiscit me. Eccl. xxiiij. Fuit tū pcipue i Maria panis viu⁹ qui de celo descendit de quo qui digne manducāt viuūt in eternū. Joh. vj. Idē confirmat Aug⁹. in epla ad Hirenēsem ꝛ habetur de cōse. di. ij. Christus inquit est panis qui māducauerit viuet in eternū. Idcirco dicit idē Aug⁹. i ſmone. Virgo Maria dicitur paradisus in cuius medio lignū vite cui⁹ foliis sanāť infirmi. cuius odor viuificat mortuos. cui⁹ sapor dulcorat amaros. cuius vmbra refrigerat miseros. cui⁹ aspect⁹ letificat angelos. Idem testatur Bern. Vere paradisus dei tu es. qz lignū vite tu ꝓtulisti de quo qui māducauerit viuet in eternū. Quarto in paradiso fuit fons siue fluui⁹. De quo Gen. ij. Fluui⁹ egrediebať de loco voluptatis. Quod exponēs Basili⁹ i exameron apertī⁹ dicens. Paradisus in oriente in altissimo est mōte ō cuius cacumine cadentes aque que maximū lacū faciūt ꝛ tñ sonitum habent in cadendo q̄ oēs incole iuxta predictuz lacū surdi generanť. ꝛ ex illo lacu velut ex fonte q̄ttuor flumina ꝓcedunt quoz vni nomē est phison ꝛ circūit indiā vbi nasciť aurū optimuz nomē scđi tigris qui vadit circa syriam. nomē tertij phison qui circūit ethiopiam. sed nomen quarti eufrates. Ita i nostro paradiso Maria fons est abundantia gratiaz que ꝑ ceteris sanctis habet. qz ſm Augustinū in li. de natura et gratia. Ceteris ꝑ ptes datur gr̄a. Maria autē se infudit plenitudo gr̄e. ꝛ hunc fontem sue misericordie ꝛ gr̄e diuidit in q̄ttuor riuos. Unuz mittit ad ꝓtemplatiuos dans eis gratiā perseuerādi ꝛ deuotionē orādi. Aliū mittit ad actiuos dans eis gratiā persistendi. Tertiū mittit ad prelatos dans eis gratiā ꝑsidendi. Quartum ad subditos dans eis gr̄az obediendi. Jō dicit Bernū. i sermone. Paradisus delitiarū ve es o Maria. nā fons vite q̄ ex ore altissimi ꝓdijt de medio ventris tui exiuit. atqz inde in q̄ttuor partes a se diuidens ad irrigandaz faciē a vētis mundi letificās ciuitatē dei. oīs q̄ biberit ex eo nō sitiet i eternū. ꝛ ecce plus q̄ paradisus hec. de eius enim aqua si quis biberit sitiet itez. hec ille. Quinto in paradiso non fuerunt aialia nocentia vt sunt lupi canes vulpes ꝛ leones. qui interdū homini solent nocere. Quare dicit Aug⁹ li. xiiij. de ciuita. dei. c. x. loquens de ꝓmis parētibus. Quid timere aut dolere poterāt tantarū tantaqz affluentia bonoz vbi nō aberat quicq̄ quod bona voluntas appeteret. nec inerat quod carnē hoīs feliciter viuentis offenderet vel in aliquo molestaret. Sic in Maria nō fuerūt lupi rapine ꝛ auaricie nec canes litis ꝛ discordie. nō vulpes fraudulose. nō leones superbie. Quod testať Ambrosius i li. de v̄ginitate pte ꝓma dicens. Maria deū studuit querere nullum ledere oīb⁹ bene velle maioribus assurgere equalib⁹ nō inuidere iactantiā fugere rationē seq̄ ꝛ amare virtutez. Sexto in paradiso est perpetua sanitas ꝛ incorruptibilitas. quod testať ibi existentiuz vite longitudo. Nā ibi sunt Enoch ꝛ Helias viui vsqz i hodiernuz diē. qz vt dicit magister in histo. Nihil pōt ibi mori qđ est viuū. nec mirz hoc de paradiso. Cuz in hybernia sciam⁹ esse insulā in qua mortuoz corpora nō putrescūt. ꝛ aliā ibidem insulam in qua boīes mori nō possunt. sz oportet vt in vltimo senio extra insulam deferantur Sic qui morať per spem ꝛ diligens seruitium i hoc nobilissimo paradiso i Maria viuet i eternū hic sine dubio vita gr̄e ꝛ in futuro vita glorie. quod ipa. ꝓmittit cuilibet deuote seruienti q̄ inq̄t. Qui elucidāt me vitā eternā habebunt

Sermo

Ecci.xxiiij. Quod exponens Ricardus dicēs sermone.v. Nūq̄ in eternū dānabitur qui nūc in p̄senti laudes marie p̄coniaq̄ sectat. O quotquot fuerūt pctōres t adhuc sunt t erunt q̄ saluati sunt t saluent per mariam. Unus quidem per salue regina. alius aūt per aue maria q̄ alias damnati essent t dānarent in eternum Ideo refert Vincēti⁹ in spe. histo. li. iiij. c. cxvj q̄ fuit q̄daz fur Uelbo noīe qui sepe latrocinia exercebat. sed tñ beataz virginē plurimū i deuotione habebat. nā cuz trāsibat ad furtū semper vnū aue maria dicebat. quadaz die dū furtum faceret capiē t suspendio iudicat. Cum autem suspenderetur continue ei beata virgo affuit t suspensum tribus diebus vt sibi videbat suis manibus sustentauit. ita vt nullā lesionez sensit. Illi aūt qui eum suspenderant casu indetra nseuntes eū viuentem t vultu alacri repierunt arbitrantes q̄ non fuisset bñ laqueo astrictus gladio ipsum ingulare voluerūt. Ez beata virgo ferientiū gladio manū apponebat t illi sibi nocere nō poterant. cognoscentes autē illi illo referente q̄ beata virgo maria ipsuz sic iuuabat mirantes eū deposuerunt t amore virginis dimiserunt. qui abiens monasteriū intrauit t quousq̄ vixit in seruitio virginis permansit. Uide igit̄ o deuote famule aut famula marie q̄ voluptuosum paradisum t domū christ⁹ vera sapientia hodie sibi edificauit vt ipse i eo habitare t tibi refugiū insisteret. hoc de p̄mo. Quantū ad scām cōmendat beata virgo a decenti adornatiōe cū dicit. Excidit in ea columnas septē. Notanduz sapiens artifex qui vult stabilem domū facere solet colūnis fortib⁹ sustentare ne vētō veniēte in rerra allidet. Ideo legitur Cant. iij. q̄ sapiens Salomon fecit sibi ferculuz. ppie eyn gezelt de lignis libani. t vt staret eo firmius colūnas eius fecit argēteas q̄ argentū est metalluz stabile atq̄ firmū. Sic ✠ mystice sapientissim⁹ rex Salomon christus iesus faciēs sibi domū honestissimā voluit colūnis firmissimis p̄munire. quaz p̄ima fuit castitas virginalis. hec colūna diu domū corporis sustentauit. Teste Aristo. de regimine p̄incipum. Castitas vitā plongat sanitatē conseruat corp⁹ optime disponit intellectūq̄ illustrat. Qui consonat Salemon in phisolomia dicēs. Castitas viuificat iuuentutē vires reuocat sensus confortat t totū corpus in columitate retinet t conseruat. Scōa colūna fuit in iuuentute stabilitas que valde rara est in iuuenibus quibus quies ē valde tediosa t hoc facit validus estus calozis naturalis t aeritas in pueris. vt dicit constan. quare sunt incōstātes. Sicut refert Vincen. in li. vij. in spe. histo. qñ post trien niū in tēplo est p̄sentata stati incepit insistere oratiōibus t frequentib⁹ laborib⁹. Nam sibi hanc statuit regulam vt a mane vsq̄ ad tertiam orationib⁹ semper insisteret. a tertia vsq̄ ad horā nonam textrino opere se occuparet. a nona itez nō recedebat ab oratiōe vsq̄ dū angelus ei app areret ō cui⁹ manu escā acceperat Ideo bene potest dicere illud Job. iij. Tu scis domine q̄ nunq̄ cuz ludentib⁹ miscui me. Turtia columna est in muliere firmitas que valde rara est. Ideo Salomon diu querens. mulierē fortez quis inueniet? Prouer. xxxi. Aui potest responderi q̄ hodie inuenta ē in terris hec mulier ō qua pōt exponi illud Iere. j. Ego te hodie dedi in ciuitatē munitā t in colūnā ferream t in murū super omnē terram. Quarta colūna fuit i paupertate largitas. q̄ aurū sibi oblatū a regibus largiter paup⁹ distribuit. De ipsi⁹ etiā largitiōe dicit Iero⁹. t Bern. Maria dedit celis gratiaz terris deū vite ordinē mozib⁹ disciplinam. Quinta colūna est in sapiētia simplicitas. ipsa enī suam abscondit sapientiam q̄ cōiter demonstrabit̄ in verbis paucis. q̄ dicit pb̄s pitagoras qui multū loquit̄ signum est q̄ pauz cognoscit. Ideo maria solum legit̄ septez vicibus fuisse locuta. bis cū angelo cū quesiuit ab eo modum p̄cepti⁹is dicēs. Quomodo fiet istud. t cum consensit. Ecce inquit ancilla dñi. Sicut habetur Luc. j. Bis i domo cognate sue cum eam salutauit t xp̄m magnificauit dicens Magnificat aia mea dñm. Ibidē bis cuz filio cum dixit. Fili q̄d fecisti nob̄ sic? Et in nuptijs cum ait. Uinū nō habēt Joh. ij. Et ibidē dixit septimum verbuz. Quicq̄d dixerit vob̄ facite. Sexta columna ē pudozositas. q̄ ad ingressū angeli est turbata. q̄ est signum verecūdie virginalis. Ideo dicit Iero⁹ in li. de virginitate Nūq̄ maria sine pudozis sui custode processit q̄ nimirū pudoz indiuiduus comes esse debet. sine quo castitas vera seruari non pōt. Septima colūna fuit humilitas. q̄uis enī regina cēt angelo⁹ t imperatrix iā facta celo⁹ ancillam tamē se dici nominauit vltra ceteras vt eas humilitate caperet. Sed beatus Bernū. in quodā sermone per septez colūnas intelligit septē p̄uilegia. p̄imū q̄ fuit i vtero sanctificata. Secundum ab angelo salutata. Tertium q̄ fuit a spiritusancto repleta t obūbrata. Quartuz q̄ fuit virginitatis p̄imitiua. Quintū q̄ fuit sine corruptione fecūda. Sextū fuit q̄ fuit sine uedine grauida. Septimum q̄ fuit sine dolore puerpera. Ecce dom⁹ speciosa ab eterna sapiē tia edificata interi⁹ exteriusq̄ ornata formisq̄ colūnis roborata quā sibi hodie eadē sapiētia elegit in qua tpaliter habitauit. Et ve felix iste

hō q̄ p̄ spem in ipsa hic morabit̄ .pculdubio in eternū nō dānabitur.t hoc quo ad scōm.

Sermo quartus de eadem festiuitate.

QVe ē ista que

pgreditur q̄si auroza cōsurgens pulchra vt luna electa vt sol. Cant̄. vj. Q̄n rex potens vel ali⁹ terre dūs de longinq̄s ppl̄o ignorāte q̄si veniret cū magno exercitu ad ciuitatē regis oīs popul⁹ei obuiā exiret t quereret q̄s nā esset q̄ cuz tanto comitatu aduenīret .qō figuratū ē in li.canticoz. vbi legit̄.q rex Salomon elegit sibi spōsaz filiā Pharaonis.hec cū venisset i regnū Salomonis ille sibi i occursuz venit cuz exercitu. vt habet̄ ex glo .litterali in cui⁹ humeris se ille reclinauit. Multi aūt q̄ fa ctū ignozabant dicebant admiratiue. Que est ista q̄ descēdit de deserto delitijs affluēs innixa sup dilectū suū. Cant̄. viij. Alij dicebāt v̄ba thematis p̄assumpti. Mystice x̄ps rex oīuz potentissim⁹ cuius ē terra t plenitudo ei⁹. vt inq̄t p̄s. Elegit sibi sponsaz imo matrem speciosissimam virginem mariaz que ab eterno fuit ozdinata sz hodie i munduz nata. Teste Anshel.in li.de ꝓceptione virginis. Maria inquit añ cōstitutionē mundi ē ante omnē creaturam saluberiter p̄eozdinata t p̄eozdinata. Sed p̄cedēte tempoze fm eandem dispositionē in solatiū mundi nata.t sic venit quasi regina in regnuz huius mūdi circūdata.vt pie creditur multitudine angelox. In instanti natiuitatis sue tā q̄ electe in patria astiterūt.quod figuratū est. iij Reg.x. de regina Sabba que cuz magno comitatu venit in hierusalē ad videndū Salomonē. Ita Maria venit p natiuitatē in hunc munduz sed nō solum ad videndū .sed verius ad verū Salomonem x̄pm concipiendum t gignendum ideo angeli eius nomē glozioſum videntes eaz de sterili matre nataz interrogabant dicentes Que est ista que descendit de deserto .hoc ē de vtero sterilis matris Anne.qz desertū ē locus sterilis raro ꝓducens aliquem flozem. Sic vterus beate Anne fuit sterilis nō gignēs aliquē flozem nisi hunc speciosissimū q̄ dicit Cant̄. ij. Ego flos campi t liliū conuallium. Alij etiā dixerunt. Que est ista q̄ p̄rogreditur quasi aurora consurgens . Quibus respondet beat⁹ Augustin⁹ in sermone. Dec est mater dei regina celi mundi domina t porta paradisi.t hoc volūt v̄ba thematis. In quib⁹ tria describunt̄. P̄rimo natiuitas gaudiosa ibi. Que est ista .Scōdo fecunditas operosa ibi.pulchra vt luna. Tertio sublimitas lumiosa ibi.electa vt sol. De p̄imo est notādum.dicūt naturales q̄ in auroza nox terminat̄ t dies inchoat̄.q̄ auroza ē finis p̄cedentis noctis t p̄ncipium diei subsequētis t vt dicit Isiō. Dicitur auroza eo q̄ ad modū auri colorē diffudit rutilantē t bene significat Mariā v̄ginem glozioſam.qz per suā natiuitatem vel oztū noctez ignozantie t spiritualis cecitatis termīauit t diē salutis inchoauit Ideo dicit beatus Bern̄. in ſmone hodierno. Sicut auroza valde rutilans ingressa est in munduz. o Maria que veri solis splēdozem tāte sanctitatis iubare p̄ecurristi vt vere diē salutis diē p̄opiciatiōis t diem quā fecit domin⁹ tua claritate nūciare suauissima meruisti .t bene dicit̄ aurea ista hoza in qua ꝓcessit Maria rutilans auroza.qz dicit Aristo.in li.p̄obleumatuz. q̄ aurum naturaliter somnū fugat.sic Maria ad hoc nata est. Teste metrista. Sicut spina rosaz genuit iudea Maria vt vitiuz virtus operiret gr̄a culpā. Scōo auroza cōsurgēs omnia aīalia letificat diurna sed tristificat nocturna. Ad experientiā enī vidimus.aues mundas t diurnas ad volandū excitat t ad cantanduz . sicut alaudam t ceteras que plus gaudent t vocifferant in oztu auroze q̄ alio diei tēpoze .Sed noctua nocticoraz t bubones fugiunt t a clamoribus cessant. Ita mystice dū venit hec rutilātissima auroza v̄go Maria aues nocturne.s. demones ꝓticuerunt t sancti angeli leti fuerunt .qō testatur beatus Aug⁹ in sermone hodierno ante natiuitatem Marie quasi i nocte damnationis t angustie aues imunde generis cuiuscūq̄ noctue vllule bubones quelibet genera demonum voces tribulatiōis cōtra emiserunt.nunc autē qz apparuit diei vera p̄nuncia hec nostre illustratiōis auroza aues huiusmodi effugauit t iam rugitus eoz conticuit. cantus aūt alaude t philomene t aliarū auium mundarum auditur. At subdit. Vox enī nondum salmagi turturis audita est in terra nostra imo vox multorū angelox in celo volantium: hominū i terra habitantium t omniuz sanctox patrum in inferni lymbo degentium t matrē dei natam excipientium t dicentiū. Tu oculus mundi.tu gloria hierusalem.tu letitia israel.tu decus seculi tu dei t hoīs mediatrix.tu supne ciuitatis hierusalem reparatrix.tu inspiratrix salutis mirifica restuaratrix .benedicta ḡ tu pulcherrima mulierū es.ecce quanta voce iubilationis matrem dei hodie oztam receperunt. Recte sicut aues celi munde t aīalia terre cuz gaudio excipiunt aurozam matutinam.t illud figuratuz ē j. Reg. iiij. vbi legitur. q̄ filij israel dicebāt afferam⁹ ad nos arcā federis t veniat in medium nostrum et saluat nos ab insidijs inimicozum

Sermo

nostrorum. Et sequitur. Cum venisset arca federis in castra vociferat⁹ est omnis israel clamore grādi ⁊ psonuit terra p exultatiōe. Sz et philistei audiētes clamorē iubili dixerūt. Que nā ē hec vox clamoris magni ī castris iudeorū Et cū cognōscerēt q⁹ arca dñi venisset timuerunt ⁊ dixerūt. Ue nobis qs nos saluabit de mānib⁹ deor⁹ sublimiū istor⁹. Per filios isrl intelligūt oēs fideles p fidē viuētes. isti dicebāt añ natiuitatē marie. afferam⁹. s. p deuota suspiria ad nos arcā federis hoc ē Mariā vt saluet nos ⁊c. scz demonū q̄ ei⁹ añ aduētū fuerūt seuissimi hostes generis humani. Sed veniēte arca seu aurora letat⁹ ē ois isrl. hoc ē fideles ⁊ canunt hodie iubilant. Gaudeam⁹ oēs in dño ⁊c. Philistei autē. s. demones audiētes clamorē iubili timēt dicētes. Ue nobis q⁹ ptās eor⁹ ablata est eis ⁊ ipsi detrusi in abyssuz. Rm qd̄ dr̄ Exo. iiij Veniēte aurora submersus ē in pfundū tot⁹ exercit⁹ Pharaonis. s. diaboli. Tertio aurora cōsurgēs morbū mitigat ī infirmis. vt dicit Philarethus in tractatu de natu. mor. Cui alludit Galien⁹. Uenescit inq̄t morb⁹ dū temp⁹ matutinū ppinq̄t. cui⁹ rō ē. Nā in aurora dulcis influentia locū hz. etiā in aurora humor sanguine⁹ pncipalit dñat. q⁹ Rm Cōstātinuz aurora vsq; ad terrā imitat naturaz veris. meridieq; naturā estatis. hora vesptina seq̄t naturaz tpis autūnalis. Nox vo hyemis q̄litatib⁹ assimilat. Jō ī aurora, ppt dñiuz sanguinis somn⁹ dulcis est ⁊ salubris q̄re tūc egritudinib⁹ alleuiatis infirmi ⁊ mesti requiē habēt ⁊ tūc illud aurore desiderio desiderāt vtiq; ⁊ expectāt. Sic veniente Maria q̄ clarior ē aurora infirmitates sūt ablate. sz anteq̄ nascerer sancti pres ī magno dolore fuerūt ⁊ p desideria ⁊ orōnes luctabant. qd̄ figuratum fuit Gen. xxxij. vbi legit. Jacob trāsiēs a mesopotamia in terrā natiuitatis sue venit ad euz. Rm glo. lyre. angel⁹ suus ad ipm ptegēdū. q⁹ timebat irā frīs sui Esau. Quz angel⁹ dissilaret ab eo recedere accepit eū Jacob manib⁹ suis. Nā apparuit in spē virī ⁊ luctabatur cū eo. Cui angel⁹: Dimitte me. iā enī ascendit aurora. Rndit Jacob: Non dimittā te nisi bndixeris mihi. Et seq̄t. Bndixit ei in eo loco. Spūaliter p angelū itelligi pt de⁹ p Jacob vo sctōr patr affect⁹. q̄ cū deo p orōnes ⁊ desideria suspiria ⁊ anxietates ptinue luctabant. Isa. c. ix. dixit effectualit. Egredier vga de radice iesse ⁊c. Antiqu⁹ Simeō ait ptinue ī orationibus suis. O si me inueniret illa felix natiuitas. Sz cū vgo Maria hodie cepisset nascēdi exordiū tūc nox anxietat⁹ q̄si ad auorā q̄etis ⁊ respiratiōis ē adducta. ⁊ tūc potuit deus patrū desiderio rndere. Dimitte me q⁹ aurora ē q. d. cesset murmur cesset clamor cesset dolor. q⁹ iā ascēdit aurora. q⁹ nascit vgo cui⁹ ē natiuitas gaudiosa. Sz q̄uēt⁹ sctōr patr rndit. Nō dimittā te nisi bndixeris mi. q. d. nisi maledictio Que auferat a nob. Ideo certificat eos beat⁹ Piero. ī ser. d assūp. Quicq̄d maledictiōis ifusum ē p Quā totū abstulit bndictio Marie. Id circo ad gaudiū iuitat Damascen⁹ ī ser. de natiuit. vgi. dicēs. Hodie īspirauit auroze gaudio rū pnūcia. letent celi exultet terra. hoc ē pctōres despati q⁹ hodie vgo q̄ pariet pciosaz margaritā q̄ lux ē cecis infirmis medicina claudis gressus mortuis vita despatis venia expulsis ⁊ exulib⁹ ver⁹ regressus ad patriā. ⁊ hoc ad pmū. Quātū ad scōz ī vbis pmissis ponit beate vginis fecūditas opposa cum dr̄. electa vt luna Arca qd̄ notāduz. dicūt naturales luna quodāmodo obscuritat⁹ ē ostensiua ⁊ obnubilationis q̄ q̄dē resultat ex vmbra terre q̄ ipsi⁹ lumē obfuscat. et hoc maxime qñ terre appropinq̄t Sz q⁹ hec macula nō ē ibidē realit⁹ patz ex illo qñ luna ad altiores tēdit circulos claret mūda ⁊ nullis maculis obnixa tūc videt sic dicit Marcian⁹. de hoc vide s in arēga ser. exurgēs Ma⁹ ria. Ita ī btā vgine Maria dicūt q̄dā vel veri⁹ opināt fuisse maculā pctī originalis. quēadmodū vides in ser. de ipsi⁹ ꝯceptiōe. tñ aliq̄ negāt fuisse aliquā pctī obscuritatē. sic̄ pbat Anselm. in li. de ꝯcep. vgi. in exēplo. Attēde inq̄t si de⁹ ꝯfert castanee vt infra spinas a spinis remota ꝯspiciatur alat ⁊ formetur. quō nō potuit dare corpori humano q⁹ ipse sibi templū fecerat de quo ī vnitate sue psone pfect⁹ hō fieret iter spinas pctōr. ab ipsis tñ spinis expers redderet. q. d. certe bñ potuit hoc facere. Quid tñ d isto faciēdū cōmitto doctor⁹ sciētijs diffiniēdū. Et certe decuit vginē gloriosaz esse mundā ⁊ in se nullaz habere maculā q̄ parere debuit oīuz vi. tam. sicut declarat idē doctor dicens. Decens erat vt ea puritate niteret q̄ maior neq̄t ī deo intelligi. Cui de⁹ pater vnicū filiū quē de corde equalē sibi genuit ⁊ tanq̄ seipsū diligebat dare disponebat. Hec ille. Certe talis puritas aliis sanctis nō legitur data. Ideo dicit Bern. ī ser. Paucis hoibus cōstat locatū vt exirent sancti de vtero. phas tñ nō est suspicari tāte vginis fuisse negatū. p quā ois mortalitas emersit ad vitam. Et subdit. Puto q⁹ copiosior gra ascēdit in Mariā vbi s. Scōo luna est valde fecunda. q⁹ vt ait Ambro. in exa. ē mater rozis. q⁹ vim sue humiditatis aeri imp̄mit ⁊ ipsum insensibiliter imutās in ipsi⁹ supficie rozē gignit. Mystice enī videm⁹ q̄nto luna est estiuali tpe fecundior tāto abūdanti⁹ ros se sup gramia extēdit. Sic Maria veri rozis Jesu xp̄i quem rozē dedit

derabãt sancti pres dicentes Isa.xlv. Rorate celi rẽ. Et sic luna nõ indiget admixtiõe p roris generatiõe. ita Maria p generatiõe xpi nõ indiguit admixtione seminis virilis. qz de spũ scõ cepit. Jax illud Luc.j. Spũssanct⁹ super veniet i te t vtus rẽ. Etiã Maria qñ fuit nata vt dicit Aug⁹ in ser.ho.attulit nobis rorẽ gre t auxilij sempiterni. ita vt null⁹ expers sui adtoziij q in eã cfidit. Sicut de hoc refert Vin. E in spe.histo.li.xxx.q qdam iuuenis noie Christianus i ordinẽ existens cistertiẽsiũ vidit lucẽ purã ab oriente venientẽ t in eadẽ claritate apparuit Maria. quã cũ inspiceret iuuenis dixit itra se. O bone dc⁹ quo vadit dña saluatrix mũ di? Rndit ei eadez dña. Uenio succurrere huic loco q nõ indiget auxilio. Uenio auxiliari huic paupi abbatie t alioz locis pauperuz q in me cfidũt. Jõ dicit beat⁹ Bernñ. Si Marie deuot⁹ fueris velis nolis nequaq expers esse poteris ei⁹ gre iuuamínis t fauoris. Tertio luna aerẽ mũdificat. qz cotinuo suo motu ipsũ clarificat t subtiliat. vt dicit albumasar expositoz Aristo. qz si nõ esset mot⁹ spere lune aerẽ ex nocturno vapoz exalatiõe grossities inficeret q cozruptionẽ nõ modicã generaret. t sic aere cozrupto terra fieret infecũda. Quid p aerẽ nisi peccatoz designat. Recte enĩ sicut aer ẽ instabilis nũc ab oriẽte nunc ab occidẽte aliqñ a meridie nõnũq a septẽtrione veniẽs. sic pctoz ẽ instabilis. aliqñ ꝺ luxuria in supbiã t in alia pctã cozruẽs. ita nũq in eodẽ statu pmanẽs. Job.xiij Hũc pctoẽz mũdat btissima vgo Maria t fecũdaz facit i bonis opib⁹. Jõ dicẽ Anshel. in li. medita. Per fecũditatẽ tuã o vgo Maria peccatoz iustificat⁹ exul reduct⁹ ẽ ad celi patriaz. F qꝺ ptz i exẽplo. Legit in vita beate vginis de quodã magno pctoze q itrauit ecclĩã Marie t vidẽs imaginẽ ei⁹ cogitauit itra se vt inuocaret eã an nõ. p peccatis suis. t dũ staret itra se pausando dixit. Si te dñaz mie inuocarẽ incassum laborarẽ. qz nõ exaudis tã magnos peccatoz. t sic p tristicia abire voluit. apparuit ei vgo Maria dixit. Sta t pete a me vt itercedã p te ad filiũ meũ. Cui pctoz. O dña libẽter. sz tot sũt pctã mea q puto me dãnatũ. Et illa. Si ã dãnat⁹ eẽs adhuc scio q tui possum misereri qꝺ ille audiẽs statim petiuit grãz t fact⁹ ẽ vir bon⁹ auxilio Marie. Ideo dicit Anshel. pro peccatoz⁹ dulcissima vgo mater intercedere G nũc non cessas q si nõ essent nunq esses. t hoc q̃tũ ad sedm. Quãtũ ad tertiũ ponit sublimitas vginis luminosa cũ subiũgit. electa vt sol. Circa qꝺ notandũ fm Aris. Si lumẽ solis non esset t mũdũ illuminaret dẽsissime erãt tenebre sicut ptz in pncipio creationis mundi cum nõ dũ creatus esset sol i superficie abyssi fuerũt tenebre Gen.j. Qz nunc naturalis ille sol in suo lumine nũq defecit q̃uis ei⁹ lumẽ per terre vl lune interpositionẽ aliqñ auferri videt. Sic veraciter si Maria nõ fuisset nata oẽs fuissem⁹ in tenebris pctoz nec doctrine lumiosoz pfiarcharũ aut ppharz nob quicq pfuissent. Ideo dicit Bernñ. in sermone. Tolle cozp⁹ solare qꝺ illuminat mundũ t vbi dies. Tolle Mariam! t qꝺ nisi caligo t densissime tenebre relinquũt. t hoc patet in antiquis patribus qui ante natiuitatez eius dicere potuerunt cũ ps. Timoz t tremoz venerunt sup me t contexerunt me tenebre. Et ve si peccatozes nũc hoc solatiũ beatissime vginis non haberẽt possent dicere cum Tobia. O quale mihi gaudiũ dum in tenebris sedeo t lumen celi nõ video. Tob.v. Qz nunc noua lux visa est oriri mundo gaudium t triplidium. vt habetur Hester.viij. que nulli nũq deficit sed omnes ad se venientes benigne recipit. Quãuis peccatozes iterdũ per obstacula peccatozum t culparum pziuentur huiusmodi sole t lumine gratiarum. Ideo dicit Bernñ. in sermone. Ille solus o virgo laudes tuas fileat bñ dicta qui te fideliter inuocatam sensit nunq in suis necessitatibus defuisse. Et quid mirum si inuocata adest que etiam presta est vocata. Secundo sol suo caloze quod est frigidum calefacit. Uidemus enim ad experientiaz quãdo sol recedit a nobis per elongationem sicut in hyeme contingit tunc omnia infrigidant. arbozes perdũt folia. campi sua gramina viridia homines relinquũt depicta palatia t ad loca quertantur calefacta. Sed cuz sol nobis appzopinquat tunc in suo oztu infrigidata ecõtra tũc calefacit. Sic fuit ante natiuitatẽ Marie. omnes fuerunt infrigidati peccatis. q velut arbozes fructum bonoz opez minime protulerunt ita vt illud flebiliter cõquerebatur ps. Oẽs declinauerũt simul inutiles facti sunt t rẽ. Et quare qz dicit Eccl.xliij. Velu sicut solez effundit super terrã. quis? certe diabol⁹ q i tñ infrigidauit cozda terrenozum hoiuz auarozũ vt nullo igne cõpassiõis calerẽt. ita vt adimpleret illud vaticiniũ. Piere.vj. A miore vsq ad maiorem oẽs auaricie studẽt. qz frigid⁹ aqlo flauit t gelauit crystallos. Infrigidauit etiã diabol⁹ q̃si totũ mũdũ aqua luxurie. qꝺ figuratũ est Gen. vij. q aque diluuij erat qndecim cubitis altioz super omnes mõtes per qꝺ dat intelligi q nõ solum mediocres sed et prelati vniuersi erant infrigidati aquis voluptatuz. quia omnis cozruperat viam suaz Gen.vj. Infrigidauit insup nõnullos vẽto supbie vt dicere pñt cũ Job. Eleuasti me t q̃si sup vẽtũ allisisti. eiusdẽ .iij. sz tũc

Sermo

ortus fuit sol ille calidissim⁹ virgo Maria quã vt ait Piero⁹ in sermone de assump. totã incaluerat diuin⁹ amor vt nihil in ea esset nisi ardor ꝓtinuus ⁊ ebrietas perfuse charitat⁊ tunc frigida corda auaroꝝ luxuriosoꝝ superboꝝ sunt calefacta. qz certe fuit mr̃ misericordie virgo mũ dicie ⁊ humilitatis exẽplar. ⁊ quis ab ea nõ accendetur ad vite miaz mundiciã ⁊ humilitatis sequelaz. ideo de ipso põt exponi illud Naum. Ortus ẽ sol nõ ille sol materialis seu corporalis sed sol claritat⁊ virginalis. qz frigus peccati depulit ⁊ calorẽ amoris adduxit. Tertio sol sua virtute inferiora saluat ⁊ ꝓseruat. qz vt dicit Alexander. Elementa ꝓpter cõtrarietatem ⁊ mutuã repugnantiã quam habẽt ad inuicẽ se destruerent nisi per vtutẽ solis ⁊ celestiũ influentiã in esse debito seruarẽtur. Ita Maria saluat oẽs peccatores in se ꝓfidentes ⁊ quos de⁹ nõ vult saluare p suã iusticiaz saluet per suã misericordiã. vt dicit Anselm⁹ i li. ꝓtempla. petit dicẽs. Dic saluator quẽ saluabis. dic salutis mater p quo orabis si te dño precipiente ⁊ te dña consciente tormenta verabũt peccatorẽ. Si infern⁹ absorbet reũ in se desperantẽ ⁊ in vobis ꝓfidẽtez aut g̃ miseremini mei aut ostendite mihi miseri cordiores. sed qz nõ sunt. iõ ad nullũ alium cõfugio nisi ad vos. sed qz magna iniquitas mea modica fides mea ⁊ tepida charitas mea ⁊ taz fatua oratio mea vt nec merear pctõꝝ veniam nec salutis gratiã. hoc ipsuz ẽ ꝙ amplius peto ac inquio mihi merita mea nõ videtis sufficere vbi vra pietas erga me nolit deficere. Precor itaq; exaudite me non ꝓpter me sed ꝓpter vos vt euadã meritos dolores dãnatoꝝ ⁊ intrẽ in gaudia beatoꝝ. ad que ⁊c̃.

¶ In festo exaltatiõis sancte crucis sermo primus.

EXaltaui lignũ humile. ita scribitur Ezech̃. xvij. c. Isiõ. li. xvij. dicit. Palma ẽ arbor victorialis
A multuz nobilis ⁊ insignis sempiterne pulchritudinis ⁊ vtutis. Fructus non semp cõpetit boib⁹ qz infert corporis lesionẽ ⁊ precipue viridis q̃ nõ oino ꝓueniunt cibo. qz vt refert Pli. in spena. xviij. Quidã milites Alexãdri talibus palB mis viridib⁹ sunt strãgulati. Mystice p hãc arborẽ sancta crux intelligit̃ super quã ascendit. Sm illud Cant̃. vij. Ascendã in palmã. hoc ẽ in sanctã crucẽ ⁊ apprehendaz fructus eius. i. cetũ sctoꝝ. ⁊ bene sancta crux cõpar palme qz palma tarde fert fructus. cũ aũt protulerit fructus illi fiũt sapidi atq; dulces. Sic crux xpi diu fuit infructuosa donec portauit xpm fructũ dulcissimũ de quo fidelis aia Cant̃. v. Sub vmbza illius quẽ desiderabam sedi ⁊ fructus eius dulcis gusturi meo. Nec arbor sancta ẽ victorialis qz tribuit cõtra hostes victoriã. Sicut testat Hugo in glo. sup. c. Firmiter credim⁹. ò sũma trinitate ⁊ fide catholica. Crux sanitatem restituit bñdictionem impẽdit discernit a pfidis liberat a piculis hostes expellit victores cõstituit. Ista sancta crux est arbor nobilissima. qz pependit in ea salus mundi ⁊ fructus vite quẽ q̃ apprehenderit est beatus. Ideo dicit Greg⁹ ⁊ canit ecclesia. Crux fidelis inter oẽs ⁊c̃. huj⁹ sancte crucis fructus nõ oibus cõpetit ꝓcipue malis q̃ bãc irreuerenter tractãt. quod figuratũ est. j Reg. xxv. vbi legit̃ ꝙ filij israel pugnãtes contra philisteos victi sunt ab eis ⁊ q̃si. xxx. milia cesi sunt ab eis ⁊ arca dñi capta est quaz philistei asportauerũt in azotũ in templum dagon. Q̃uq; surrexerunt altera die azotii dilucolo dagon iacebat i terra caput eius ⁊ due palme abscise sunt. Aggrauata est etiaz man⁹ dñi super azotos ⁊ nati sunt mures in villis ⁊ in agris ⁊ in medio regni eius ⁊ facta est confusio mortis magna in ciuitate quousq; reduceret arca ad iudeos. Hanc figuram exponit Nicolaus ò ly ra in glo. lr̃ali dicens. Philistei ꝓtra filios isr̃ significabat bellũ sub Cosdre rege psarũ contra catholicos i terra iuda. in quo bello catholici ꝓtim sunt occisi. ⁊ sancta crux que est arca in q̃ saluamur a diluuio fuit capta ⁊ i terrã perfaz portata ⁊ posita est in phano qd̃ Cosdras fecerat ⁊ ibidẽ tanq̃ deum se adorari faciebat Sed p hoc ꝙ Dagon iacebat in terra ⁊ caput eius absciſum figurabat abiectio Cosdri ò turnati sunt mures bona agroꝝ corrodẽtes. hoc est Heraclij bellatores terras persarum deuastantes. Ex qua figura patet ꝙ fructus crucis intulit eis lesiones eo ꝙ credere in eum qui pependit in cruce noluerunt. Sz et imperator Heraclius crucẽ i hierusalem portauit ⁊ honorifice exaltauit. Idcirco dicere potuit vba ps̃dicta Exaltaui lignũ humile. In q̃b⁹ tria describunt̃ ꝓpr̃io ꝙ beata crux ẽ btitudinis cõplemẽtũ ibi exaltaui. scõ ꝓtra inimicos firmamẽtũ. tertio ꝙ ẽ nr̃e salut⁊ fũdamẽtũ. De ꝓmo ẽ notãdũ ꝙ ꝓsuetudo fuit olim i curijs regũ ãtiquoꝝ vt nullus q̃tũcũq; potẽs i curiã audebat intrare ad regẽ nisi specialit̃ a rege vocaret̃. ⁊ si intrabat nõ vocatus statim iterficiebat̃. ideo habebãt ipsi reges i manu vgã auream quã extẽdebant sup intrantes in signũ clemẽtie ⁊ beatitudinis

tpalis. hec tpalis consuetudo fuit ꝑncipaliter in curia regis Asueri. sicut legit hester. iiij. ꝙ siue vir siue mulier nō vocat⁹ interius in atriū regis itrauit absq; vlla cūctatione occidebat nisi forte rex aureā virgam ad eū extenderit et signum clemētie exaltauerit. ideo vt habetur c. v. hester regina induta vestib⁹ regalibus stetit in atrio dom⁹ regie nō audens intrare Rex autē sedens super solium suū vidit hester stantem ⁊ placuit oculis eius extenditq; cōtra eaz vgam auream quā tenebat manu ⁊ illa accedēs osculata est sū mitatē virge. Qui rex. Quid vis hester regina que tua petitio est? Si etiā dimidiam ptem regni petieris dabit tibi. hester autē petiuit ꝓ salute iudeoꝝ ⁊ impetrauit. Et tūc ꝑmum beatitudo sua tpalis fuit ipleta. Mysticum ꝙ Asuerum qui interpretat beatitudo christus intelligit ꝙ est eterna omniū fideliū beatitudo. ſm illud Joh. xvij. hec ē vita eterna vt cognoscāt te verū deū ⁊ quē misisti xp̄m iesum. In ipsi⁹ celesti curia fuit talis ꝓsuetudo ꝙ nulli⁹ homoz audebat itrare q̄ tū cunq; iustus quo adusq; extenderet hec ꝑfulgida vga aurea crux signum clementie ⁊ eterne beatitudinis cōplementum ideo beat⁹ Aug⁹ in sermone hui⁹ festi dicit. Ad nomen crucis erat dānationis signuz nūc vo ꝯa est res honoris ꝓp⁹ i dānatione maledicti stabāt nunc in occasione salutis erecta est. hec enī crux inumerabiliū nobis bonoꝝ cā extitit hec nos de errozib⁹ liberauit. hec nos sedētes in tenebris illumīauit. hec nos a diabolo expugnatoze recōciliauit ⁊ alienatos restituit i domesticos de longinq; fecit ꝓximos. ⁊ de peregrinis reddidit ciues. hec ē inimicoꝝ iterēptio pacis firmamētuz ⁊ oīuz nobis bonoꝝ thesaurus. Propter hanc ſā nō habemus mozā in solitudinibus. viam enī veritatis agnouim⁹ nec trauimus. ſā ignitas diaboli sagittas nō timemus. fontez enī vite quo extinguerēt inuenim⁹ Propter hanc in viduitate mō sponsuz recepi nō inuenimus. Propter hanc nō formidam⁹ tyrā nū regi enī adheremus. Hec ille. Et est sciēduz ꝙ dicit notanter exaltaui. q̄ crux xp̄i est exaltata in celo q̄n deuz p̄rem nobis reconciliauit ſm illud apl̄i ad Roma. v. Cū inimici essemus reconciliati sum⁹ deo ꝑ mortē filij ei⁹. q̄n angelos pacificauit. Juxta illud Col. j. Pacificans per sanguinem crucis siue que in celis siue que in terris sunt. hoc est hoīes ⁊ angelos. Ideo ꝑ istam crucē mō veniunt ad nos et vota nr̄a referant deo. quod figuratū fuit Gen. xxviij. vbi legitur. ꝙ Jacob vidit scalā cui⁹ summitas celos tāgebat ⁊ vidit dōm innixum scale ⁊ angelos descendentes ⁊ ascendentes. Hec scala ſm glo. est sancta crux quaz xp̄s ascensurus in celum sibi ⁊ suis sequacibus erexit. Sed tūc innixus fuit quando in cruce a iudeis affixus fuit angeli tunc descēderunt quādo ad nostrū ministeriū veniunt. ascendunt autē quādo orationes nostras deo offerunt. Scdo crux est exaltata in inferno quādo ipsum expoliauit. ſm ꝙ dicit apostolus ad Col. ij. Expoliās ꝓncipatus ⁊ potestates. i. demones q̄ naturalia remanserūt in eis integra q̄ fuerunt expoliati q̄n christus eduxit de lymbo patres. vt dicit lyra. Ideo dixit christus illud Gen. xxxij. in baculo meo. s. sancta cruce transiui iozdanem istum et nūc cuz duab⁹ turmis regrediar. Iste due turme fuerunt oēs sancti in lymbo detenti qui fuerunt ante legem ⁊ qui sub lege quos secuz christus eduxit. Tertio crux christi exaltata est in mundo. q̄ in locis eminētioz⁹ ponitur. ⁊ hoc in memoriaz crucifixi que est triplex in visu ⁊ ē passio christi in imaginib⁹ prefigurata. in auditu que est christi passio predicata. in gustu. s. sacramento altaris pregustata. Etiā in hoc exaltata est ꝙ frontibus fideliū imprimit. ſm illud Augustini. Crux de penis latronum trāsit ad frontes impatoꝝ. ⁊ hoc quidem necesse est fieri ꝙ figuratū ē Exo. xij. vbi sanguis agni iubetur poni super luminaria i vtroq; pasce ne primogenita occidētur. vbi dicit glo. Superlumināre corpozis frons duo postes sunt corp⁹ et cor. debet ergo crux xp̄i imprimi in fronte in corpoze imitari crucifixum. in corde in memoriam recondas. ⁊ sic primogenita. i. bona ppo sita ꝙseruāt ne a diabolo extinguantur. Ideo dicitur in cano. di. xj. c. ecclesiasticū. Salubre est fidelibus crucis signaculo signari. Quarto exaltabit i iudicio. q̄ ſm Chryso. sup Mat. crux xp̄i ⁊ cicatrices radijs solis tūc erūt lucidiozes qō malis erit valde terribile. cum xp̄s eis dicet. Ego ꝓp̄ vos hō fact⁹ sum. ꝓp̄ vos alligatus sum. illusus ⁊ totus crucifix⁹. vbi est tāta iniuriaꝝ mearū fructus. Ecce precium sanguinis mei quem dedi i redemptiōez aiaꝝ vr̄aꝝ. vbi est seruitus vester quē mihi pro ꝑcio sanguinis mei debetis. ego sup gl̄iam meā vos habui cuz essem de⁹ apparēs hō ⁊ viliozē oīb⁹ reb⁹ me fecistis. Nā oēz rem vilissimā terre amplio⁹ dilexistis q̄ iusticiam meā ⁊ fidē. Hec ille i persona xp̄i. ⁊ tñ de primo. Quantuz ad scōm crux xp̄i ē ꝓtra inimicos terribile firmamētuz Circa qō notāduz Ambro. in li. exa. viij. dicit Gallū ⁊ leonē terret mus cui⁹ rō ē q̄ naturalit odiū ē inter leonē ⁊ basiliscū. vt dicit Jsi. Leo igitur cernens album gallū estimat basilicum. Etiā dicunt q̄daz ꝙ gall⁹ lapidē ꝑciosuz noie

Sermo

allectozem gignit ꝛ portat in vẽtriculis qui est gallo obscuro similis ꝛ rõne istius vt credit leo ipsum timet ꝛ abhozret. maxime si albus existit.

¶ Mystice gallus significat xp̃m q̃ fm Plinium spe cu. natura. li. xxix. c. iiij. Recte sic carnes crude ꝛ calide galli posite super mozsum serpẽtis demũt venenũ. sic xp̃i passio super mentẽ posita a serpẽte diabolo sauciatũ venenũ extrahit peccatoz. Quod figuratum fuit Numeri. xxi vbi legit q̃ Moyses iussu domini exaltauit serpentẽ eneũ ꝛ oẽs q̃ hunc inspiciebant a mozsu serpentum sanabãtur. Super quo dicit Augus. Fratres vt a peccatis sanemur christum crucifixum intueamur. qui intuebant illum serpẽtẽ mozsibus non peribant serpentũ. Sic qui intuentur fide mozte christi sanant a mozsibus peccatoz. Hec Augus. Iste igitur gallus Jesus albus puritate virginali ꝛ carẽs omni peccato. vt dicitur Cant. v. Dilectus meus cãdidus et rubicundus electus ex milibus fuit innocenter suspẽsus in patibulo crucis. ideo ipsuz merito timet ꝛ abhozret diabolus leo infernalis. quare hoc certe. qz ipse christus per virgaz regni sui. hoc est per sanctã crucem ipsum percussit ꝛ omnes eius principes. Fm illud vaticinũ Balaam prophete. Consurget vga ỏ israel ꝛ percutiet duces Moab. Numeri. xxiiij. Moab interpretat quasi vnus ex parte significans eos quibus christus dixit Joh. viij. Vos ex pre diabolo estis

§ Super quo dicit Origenes in exame. omel. iiij Virga p quã egrediunt per quam egypti sub ijcitur ꝛ pharao crux christi est per quam mundus hinc vincit ꝛ princeps huius mundi cũ principibus et potestatibus superatur ꝛ triũphat ideo fm doctores ptra oẽs demonuz insidias solum signum crucis factũ cuz fide ꝛ munimine demones depellit ꝛ eneruat. Et hoc testat Augus in sermone huius fes. vbi signũ crucis cuz fide ꝛ deuotione pcesserit ibi nullus inimicus nocere poterit. quẽadmodũ patet in vitaspa. li. iij c. lv. vbi legit. quodam tẽpore duo phi audientes famã beati Anthonij perrexerunt ad eum. q̃ cum inter se quasdã questiones habuissent despexerũt Anthoniũ quasi imperitũ euntes ab eo. inuidia igit moti q̃ multi hominũ ad illum velut ad famulum dei conuenerunt miserunt ei arte magica demones vt eũ perturbarent. sed ille impressit fronti suo ꝛ pectori suo signaculũ crucis appropinqre nõ audebãt. Sed ad pharisios reuertebant. Illi autẽ iterum potiores miserunt qui nec sicut ꝛ primi, pfecerunt. rursum et alios destinauerunt ꝛ similiter substiterunt. qõ cũ vidissent pharisei venerunt ꝛ se fieri christianos petierunt. Sed hoc tu scias. hõ q̃ vult a se totalem inimici potestatem signo crucis effugare debet inimici crimina a corde expurgare. Ideo docet beatus Augus in sermone de vita christiana. Rogo vos vt attenti cogitemus quare christiani sumus ꝛ crucez christi in fronte portamus. Scire enim debemus. qz nõ sufficit nobis q̃ christianũ nomẽ accepimus si opera christiana nõ fecerimus. Sicut etiaz christianus se dicat et iugiter cruce xp̃i se signet et elemosynas fm vires suas nõ fecerit charitatẽ ꝛ iusticiã vel castitatẽ habere noluerit nihil ei prodest christi christianũ nomen. Et subdit. Magna res est signũ christi ꝛ crux christi. ꝛ ideo preciosuz est tm̃ signaculuz vt res magnas ꝛ pciosas signare debeat. Quid enim prodest si signuz in fronte christi ꝛ in oratione portamus. ꝛ inimici crimina ꝛ peccata recodimus. Qui enim male cogitat male loquitur male operat. Si se enim dare noluerit qñ se signat peccatũ illius nõ minuit sed augetur. Qui enim ad furtum vel adulteriũ vadit si pedez ipingerint signant se ꝛ tñ de malo operare nõ remouent ꝛ nesciũt crimẽ. qz includunt se magis demones q̃ excludãt. Qui vo cũ dei adiutorio vitia peccataq̃ repellit ꝛ qõ bonum est cogitare simul ꝛ implere intẽdit iuste signũ crucis in labijs suis imponit. talia oportet agere qui signuz crucis merẽt accipere ꝛ christianũ nomẽ non ad iudicium sed ad remedium habere. ꝛ hoc ad sedz. Quantũ ad tertium ponit in his verbis q̃ sancta crux ẽ nostre salutis stabile fundamentũ. Circa qõ notandum. Nauta volens secure pmeare speciosam vel aliã aquã lataz nauigare necesse est sumopere vt habeat nauem que habeat stabile fundamentum ne alleso fundo ad aliquem maris lapidem dirupetur ꝛ ipsa aqua intrãte submergatur. Mystice quilibet homo nauta est per mare huius mũdi nauigãs. vnde diuerse sunt tempestates peccatozum hoiez submergere volentium ꝛ quosdã iam de facto submerserũt. ita vt dicere possimus cum pphet. Infixus sum in lima profundi et nõ est substãtia ꝛ veni in altitudinẽ maris ꝛ tẽpestas demersit me. ps. lxviij. Si ergo hõ cuadere volueris huiusmodi tẽpestates valde necessarium est vt habeas nauem salutis. ꝛ hec est sancta crux que per mare huius mundi christo regnante subuectus est omnis cetus sanctoz. Ideo dicit Chrysos super Matth. Navigat ecclesia instructa fidei gubernaculo felici cursu p hui seculi mare habẽs dominũ gubernatoz. ẽ angelos remiges portas erectas omniuz sanctoz chozos in medio ipsa arboze crucis qua euãgeliste fidei velũ suspẽdẽtes flatu spũs sancti ad portam paradisi ꝛ securitatẽ quietis eterne ducit. Hec ille. Hec sancta crux est arca bene fundata que salutem confert nõ solum

orto animalibus preseruas a diluuio . sed vtilis est omni populo christiano. Qui hoc exiguo li = gno credunt aias suas mare transeuntes p na = uem liberare. Sap. iij. Cui cõcordat btus Aug⁹ in sermone parasceues. Quantum inquit valeat lignũ crucis aduertat sanctitas vestra. Nam a diluuio aquarum genus humanũ quasi arca li = gnea liberauit. Ideo dicit Ambro. li. vj. sup Lu cam. c. xj. Hec est fidei gloria. Si vero intelligas crucẽ christi mihi vtilis ẽ & vere vtilis per quaz mihi mundus crucifixus est & ego mundo. Ro = gemus dominum.

Sermo secundus de sancta cruce.

Benedictum li gnũ per quod facta est iusticia Sap. xiij. Dicunt naturales & presertim Isidorus li. xvij. Malus est arbor florum varietatum deco ra visui & gustui gratiosa fructuum suauitate. io = cunda in diuersis medicinis efficax. Spualiter hec arbor crucẽ christi prefigurat. recte enim si = cut hec arbor est pulchra ex florum varietate sic crux christi est decora ex aspersione christi, san = guinis & abundanti effusione. Sm qđ dicit beat⁹ aplus Andreas. Salue crux que ĩ corpore chri = sti dedicata es & ex membris ei⁹ tanq̃ margari = tis ornata. Ideo etiam canit ecclesia. Arbor de = cora & fulgida ornata regi purpura. Etiã sic ma = lus est quo ad visuz gustũq; arbor grata. ita scã crux est gratissima visui & gustui hominum deuo = torum. quia signata est per lignũ vite quod erat in medio paradisi cui⁹ affectus aspectusq; erat pulcher visui & suauis gustui. Gen. ij. Sicut etiã malus in fructũ dulcedine est iocunda. sic san = cta crux protulit dulcissimum fructũ Jesum christum. Ideo dicit beatus Amb. super. Beati im = maculati. Sic mali poma odorem gratum habẽt vt ceterorum pomorozuz fragrantiam vincant. Sic christus affixus ad lignum sicut pomũ pen = dens in arbore odorem gratum habet. odorem mundane fundebat redemptionis q̃ peccati gra uis deterrsit fetorẽ & vnguentũ potus & vite effu = dit. Et subdit. Tanq̃ mal⁹ in lignis silue. ita cõ = sobrinus me⁹ in medio filiorũ. eo q̃ sup. ppheta bat. sed non solũ odor. verũetiã cibus suauis est in malo. Ergo cibus suauis est christus. In vm = bra inq̃t eius quem desiderabam sedi & fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. Hec Amb. Etiam sicut malus in medicinis est vtuosa ita vt multi ex ea capiunt corporis sanitatem. Ita crux xpi fuit tã virtuosa medicina vt salutẽ ferret mundo. Teste Amb. de efficacia sancte crucis. Crux inq̃t christi salutem humano generi contulit. grande cru = cis sacramentum. At si intelligam⁹ p hoc lignuz mundus est redemptus. ideo bñ dicit. lignũ bñ = dictum. sicut dicũt vba thematis. In quib⁹ inq̃ crux christi a duob⁹ pncipaliter cõmẽdat. Pri = mo a glorioza exaltatione ibi. Bñdictũ lignum. Scõo a gratiosa salutatione ibi. p qõ facta ẽ iu = sticia. De pmo est notandũ sm naturales arbor de quanto dulciores facit fructus de tanto magis exaltat seu in altiũ se extendit. Sicut videmus q̃ pomus que dulces portat fructus magis dilata tur. ita, pbat Rabban⁹ sup ps. de cedro qui fru = ctum gerit suauissimũ & miri odoris gratissimiq; saporis. ideo est arbor altissima omniũ arborum domina & regina. & hec rõ põt esse. quia dulcedo inclusa ramos arboris finit gratius delectari. Mystice que vnq̃ arbor inter oẽs arbores toti⁹ mundi tam dulciorem fructum, ptulit quẽadmo = dum arbor sancte crucis? Certe nulla. nõ balsa = mus cui⁹ fructus seu odor sm Plinũ. li. xij. om nib⁹ arboribus pferr. nõ amigdolus cui⁹ fructus est gratissimus. vt dicit Aristo. in li. de plãt. Ex crux prae omnib⁹ tulit fructũ dulcissimũ christuz Jesum. quia sm Bern in smone dulcis est in no = mine dulcis est in voce. dulcis est in opere qui et dulcissim⁹ apparebit in diuinitatis fruitiõe. Ipe dicit etiam Eccl. xxiiij. Spus me⁹ sup mel dulcz & hereditas mea super mel & fauũ. Idcirco crux meriro est gloriose exaltata & bñ cedro est com = parata duplici ratione. Primo qz recte cedrus de vili & humili ramusculo & infructuoso in arbo rem altam & fructuosaz exaltat. Ita crux sancta que pri⁹ fuit lignum humile & vile. qz hmõi cru = ces de lignis vilibus parabantur. Hũc aũt post passionẽ christi est exaltata vt hec vilitas in pci = ositatem mutata & infructuositas in magnã fer = tilitatẽ. Et maledictio q̃ habeb Deut. xxvij. Ma ledictus est qui pendet in ligno nunc versa est in bñdictionẽ eternam. ita vt canit eccl̃ia. O crux benedicta que sola fuisti digna portare. Ita dicit Bern. de exhortatione & passione dñi. Quis er = go crucem amplius timeat. q. d. ex quo vilitas & maledictio est ablata ve qui eam timeat. Ipe si = bi testis est quia latro est. In cruce pendit omis fruct⁹ vite qz ia est arbor vite in medio paradisi Ipsa est mestorũ cõsolatio. Et subdit. Circũire possum dñe celum & terram mare & aridã & nũq̃ te inuenio nisi in cruce. ibi dormis ibi pascis ibi cubas in meridie. O crux christi tuta fides ẽ cui⁹ latitudo charitatis longitudo longanimitatis altitudo spes profundum timor. in hac cruce su spenditur a terra & dulcia poma de ligno vite de cerpit. Hec Bernardus. Secundo cedrus est arbor pulchra semper retinens virorem suum. & insuper olefactum odoriferum intantum. vt

Sermo

eius presentia odor de orto expellit serpentes et fugat omnia animalia venenosa non valentia p̄sentiam sustinere vt dicit Rabanus super ps̄.

Ita crux sancta est arbor tam sancta ; vt silua talem nec dei fronde flore nec germine p̄tulit nec p̄fert in eternū. Et est adeo odorifera vt de ipsa p̄t dici. Odor tuus sup omnia p̄ciosa vngē ta. vbi hec nō fuerit seu p̄cesserit ibi habitant serpentes infernales. De hoc refert Greg⁹. iiij. dialo. q̄ quedam sanctimonialis ingrediens ortuz z lactucam conspiciens concupiuit eā que signo crucis oblita auide momordit. sed arrepta a diabolo, p̄tinus cecidit. Cum autem beatus Equi⁹ ad eam venisset diabolus clamare cepit ac dicere. Ego quid feci sedebam super lactucam illa venit z momordit. sed tñ ad imperiū eiusdez viri mox exiuit. Vbi autem sancta crux fuerit ibi diabolus latitare nō poterit. q2 hec est scutū quod ponit ictibus suis z temptatiōib⁹. qđ iubet sumere btūs ap̄lus ad Heb. vj. In omnib⁹ sumentes scutum fidei in quo omnia tela neq̄ssimi extinguere possumus. Hec sancta crux est expauentaculum qđ in orto ecclie christus erexit ortulanus vt leo rugiens aut mala bestia demon nō intret. Ideo dicit Amb. sup ps̄. cxviij. Crux christi iudeis scandalum gentibus scandalum. ergo opp2obriū mei virtus est. p quā aduersarium repello seculum vnico illis insipientia mihi sapientia p quā sit insipientie laqueos. z hoc, p̄bat beatus Greg⁹. in dialogo de quodam iudeo q̄ virtute crucis laqueos diaboli euasit dicens. Judeus quidam iter faciens z cum diem inclinare ceruerct vt vbi manere posset reperisset in quodā templo appollonis ad manendum se cōtulit. z licet nihil crederet vtutis eē in cruce christi z tñ signo crucis more christianorum se muniuit. nocte igit̄ media cuigilans vidit malignorū spirituū turbā z ille q̄ p̄erat in eorū medio consedit z singulorum facta scisscitabat q̄ten⁹ vnusquisq; quantuz egisset nequitie inueniret. scisscitatis oib⁹ p̄cepit vt quererent q̄s nā esset ille qui in templo iacere p̄sumeret. Cum spūs eum crucis signaculo viderent z missi spiritus vehementi⁹ palpitarent et signatum signaculo crucis viderent territi exclamauerunt. Vere vas vacuum sed signatum. ad hanc vocem disparuerunt turbe malignorū spirituū z iude⁹ sacrū baptisma ab Andrea fundēt. ciuitatis ep̄o mox recepit. Ita etiam legitur de quodam viro qui semp feria sexta audire missaz de sancta cruce volebat quā z suis denarijs comparabat. Cum autem mortuus fuisset. demones ipsum secuti sunt vsq; ad iudiciū z in iudicio obiecerunt q̄ passionem dñi etiā in mente raro habuisset z etiam sanctam crucem minime honorasset. angelus eius ante eum stans, p̄tulit denarios quos eius missam compauit. z in quib⁹ erat signuz crucis. quos cū demones vidissent statim euanuerunt z sic iste laqueos eorū z insidias euasit. et hoc tñ de primo. Quantū ad scōm cōmendatur sancta crux a gratiosa salutatione cum addit̄ per qđ facta est iusticia. vbi sciendum btūs Gregorius in p̄fatione dicit. Qui salutem humano generi in ligno crucis constituisti vt vnde mors oriebat inde vita resurgeret. Sed quia p̄ lignuz vetitum paradisi mors z dānatio venit. Fm qđ habetur Gen̄. ij. vbi dixit dñs ad Adam. Ex ligno paradisi comede. De ligno aūt scientie boni z mali ne comedas. In quacūq; enim hora comederis morte morieris sicut z factum fuit. Ideo etiam necesse fuit vt homo per lignum saluaret̄ z peccatum eius remitteretur. Fm illud. j. Pet. ij. Peccata nostra ipse p̄tulit in corpore suo super lignum crucis vt peccatis mortui iusticie viuamus. qđ approbat Johānes apostolus dicens. Qui dilexit nos z lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Et hoc nō solum fecit christ⁹ in cruce sed iam in celo residēs adhuc multos p̄ vtutē crucis saluat gratiose. Refert enim Jacob⁹ ianuensis. q̄ quidam in syriam ciuitatē Baruch q̄dam christianus sua annua pensione habēs hospitium crucis tñ imaginem contra lecruli faciez in pariete affixerat. z ibi adorationes quotidie fecerat. Post annū vo aliaz domū locauit z imaginem ibidem obliuione reliq̄t. Quidā iude⁹ vo predictam domum p̄duxit. z die quadam vnum de iudeis ad conuiuium inuitauit. Inter epulas aūt ille q̄ inuitatus erat casu circūspiciēs sancte crucis in pariete contuet imaginē z in illum qui se inuitauerat ira fremens cur imaginem nazare ni tenere audeat cōminat. Ille aūt cuz in p̄dicta domo imaginem vidisset de qua dicebat penitus ignorabat. tunc ille placitū se simulans vale dixit. z ad p̄ncipem sue gentis abiens iudeū illum de hoc qđ viderat accusauit. Judet igit̄ p̄gregati ad domū eius cōuenerunt z visa imagine illuz duris contumelijs afficiunt z extra synagogam semiuiuum, p̄iciunt. imaginem vo pedib⁹ p̄culcantes. tunc in ea dñice passionis signa z passionis opp2obria renouauerunt. Cū vo lancea lanis p̄forassent, p̄tin⁹ sanguinis z aque riuul⁹ exiuit z suppositum vas implecuit. stupefacti iudei sanguinem illum ad synagogas detulerunt z omnes infirmi ex eo inuncti sanabantur. Tunc tu dei episcopo loci illius omnia per ordinem narrauerunt z baptismum z fidem christi vnanimit̄ susceperunt z omnes in ecclesias suas synagogas conuerterunt. z sic multitudo ideorum a diabolo est ablata per crucem christi saluata. Ideo potuerunt demones dicere illud quod scribit Gregorius nazanzen⁹ in quodam sermone

de resurrectione. O crux illa fallens gaudia no
stra z pcutiens damna nostra p lignū ditati su=
mus. per lignum ecce subuertimur. perijt pote=
stas illa cunctis semp populis formidanda. nul
lusq; sub corde nostro palpitat. Sed q̄ est gemē
dum magis insultat nunq̄ antiqui fletus siluerūt
nunc autem nostri resonent vlulatus. z hoc quo
ad secundum.

Sermo p̄mus de sancto Mat=
theo apostolo z euangelista.

Sequere me et relictis oībus secutus est illū. Mat. ix. Dicūt naturales q̄ luna naturaliē z necesse sequitur motū solis. qz ab eo semper im=
mediate illuminaē vt dicit Aristo. li. elementoz. Et quāto soli plus appropinquat tanto plus de
suo lumine p̄ducit z prodit ex parte terre. imo
plus ex parte superiori illustraē. Jō qñ soli cōiū
gīē nihil luminis ad terrā dirigit sz ex pte celi et
plena illuminatiōe psistit. Qñ soli opponīē tota
ad terram et nihil ad celum illustratur. vt dicit
Beda Macrobius. Mystice per lunam vagi et
stulti peccatores designanē quoz heu multi sūt
Juxta illud Eccl. j. Stultoz infinitus ē numer?
Recte sicut luna nunq̄ est stabilis sed semp hinc
inde deuagatur. sic peccatoz de vno in aliud la=
bitur peccatum. Aeste sapiente. Stultus inquit
peccatoz vt luna mutaē. Eccl. xxvij. Ideo si vult
a christo illuminari valde necessarium est ei vt se
quatur christum verum solem iusticie. sicut iubet
pō. Accedite ad eum et illuminamini. quia quā=
to homo vero soli appropinquat et vana mundi
despicit tanto plus de mundi gloria non curat
z celeste premiū accipiet. qz vt dicit Julianus. ī
sua passione. Contemptus mundi regna celestia
accipiat. renunciatio parentum consortium fit
angelorū. parui temporis tribulatio eternā in=
uenit requiem. Si autē peccatoz opponīē chri=
sto soli clarissimo tunc i mūdo honorat z celesti
lumine p̄uat qđ testat Isidor? Lōge inqt a deo
ē anim? cui? hec vita dulcis ē. Quātū eni se vnus
quisq; mūdi delectationib? occupat tātū a cha=
ritate dei se sepat. Cui alludit beatus Gregor?
sup Ezech. Quāto circa terrena mēs plus sata
git tanto in his q̄ sunt celestia min? videt. quod
patet in aplo Matheo. Dic cū terrenis inhia=
bat xps ipsum minime illustrabat. Sed clarus
apud hoies videbaē. Ideo vt ab ipso illustrare=
tur xpo necesse fuit vt ipsum seq̄rē vocantez. z
vocat figurata fuit. iij. Regum. x. vbi legitur q̄
Helias inuenit Helizeū arantē misit sup eū pal=
lium suū. z ille statī relictis bobus qbus arabat
cucurrit post Heliā z transiens tulit par bouz ē
mactauit z coxit carnes et dederūt ppło et co=
mederūt z tūc surgens secutus est eum. Mystice
ver? Helias xps inuenit Helizeum. hoc ē Mat=
theū arantē in cāpis. i. auare bona rapientē alie
nis q̄ sedebat quasi publicanus in teloneo. Sed
xps misit palliū suū. i. diuinitatem palliataz sup
eum. qz fm glo. quidā diuini radij ab ei? intuitu
elucebant quibus quos voluit attrahebat. ideo
ipse statī reliquit oīa currēs post xpm. qđ testaē
venerabilis Beda sup Lucaz. vt pauperē xpm
Matthe? tā gressu q̄ affectu seq̄rē reliquit vo=
luntarie ppria qui solebat prius rape aliena. et
sic de ppriis facultatibus fecit domino quiuium
z amicis. vt habeē Luc. v. quo facto surgēs secu
rus est eum. vt souant verba prcassumpta. In q̄
bus tria p̄cipaliter describunē. Primo vocatio
diuine pietatis ibi. Sequere me. Scdo abiectio
humane prauitatis ibi. z relictis omnibus. Ter
tio imitatio festine humilitatis ibi. secut? est eum
Circa primū est notandū. hō libenti? sequiē sa=
pientem ductorē q̄ malū seductorē. qz bon? du=
ctor ducit vias securas q̄uis interdum asperas
Sed malus seductor ducit insecuras vias vbi tā
dem hō duciē in latrones. Figura primi pcessit i
Moyse qui fuit ductor filiorū israel ex egypto. q̄
duxit eos p vias secu ras ne inciderēt in manus
inimicorū q̄uis eos aliqñ p asperas solitudines
duxit. vt patet Exod p totū. Sz figura scdi pce=
cessit in Joab milite Dauid qui fidelem militem
Uriam iussu Dauid duxit in aciem belli vbi pu=
gna erat fortissima z relicto eo fugit z incidit ille
in manus inimicorū. vt habeē. ij. Reg. xj. Mysti
ce duos habem? ductores christū z diabolum.
Diabolus ducit vias valde insecuras. s. ad ava
riciam z ad voluptatem z ad seq̄ces suos. dicit il
lud Sapien. ij. Venite fruamur bonis z vtamur
creatura tanq̄ in iuuētute celeriter. vino pcioso
z vngent] nos ipleam? z nō ptereat nos flos cā
pi. cozonem? nos rosis anteq̄ marcescant z nul
luz pratū sit q̄ nō ptrāseat luxuria nr̄a. Ille beu
mal? ductoz multos habet imitatores. qz sensus
z cogitatiōes hoim. pni sunt ad malū ab adole=
scentia sua. Gen. viij. citi? ab ipso seducunē. sed
via ista ducit veraciter ad malū finem. Fm illud
Prouerb. xiiij. Ast via que videē hoi iusta. nouis
sima aūt ei? ducūt ad mortē. s. culpe z gehenne
Ecōtra aūt xps q̄si ver? Moyses ducit vias se=
curissimas vbi hō nullū patieē detrimentū q̄uis
hoib? aspe videantur. Ideo dicit Prouerb. iiij.
Viam sapientie monstrabo tibi ducā te p semitā
eq̄tatis quā cū ingressus fueris cui occurris non
habebis offendiculū. z hoc ppendēs aīaduertit
be. Matth. iō tāq̄ sapiēs hō viā diaboli reliqt z
vocātē Jesuz secut? ē. ita z deipso exponi potest

illud Eccls.ij.Sapientis oculi in capite ei⁹. ipse vt videat quo vadit ꝛ quem sequitur. Stult⁹ autem in tenebris ambulabit. Ulterius est notandum in hoc ꝙ christus dicit sequere me. ostēdit magnam miserationis sue clementiam vbi peccatores inuitat ad sue dilectionis sequelam. Refert Robertus Holcot in suis moralitatibus ꝙ pagani deum pietatis ꝛ clementie depingebant ad similitudinez hominis in manu sua cor scissuz tenentem. in circūitu cordis scriptū erat litteris aureis. Pietas ꝛ misericordia tota die expectāt qñ peccator a suo peccato redire curat in vna pte cordis. sic scribebatur nisi esset peccatum misericordia non esset. Si venia de peccato queriē cito habeē. In alia pte sic scriptum erat. Ubi ē peccatum ibi est misericordia. Ubi nullum peccatum ibi nulla misericordia. Sic omnipotens deus christus deus clementie ꝛ totius fons misericordie dicit habere cor scissum ad ostendendū ꝙ semp est paratꝰ omnibus volentibus penitere misereri. in cuius persona dicit deuotꝰ Aman dus in hora. Sap̄. li.j.c.iiij. Ego sum frater tuꝰ sponsus paratus misereri ꝛ tegere tua peccata ꝛ pijcere in profundum maris. ꝛ sic remittere q̄si nunq̄ fuissent solūmodo conuertere ꝛ de cetero caue. Et subdit. Si totus mundus igneꝰ globus ꝛ de stuppa lini pugillus vnus. Sic naturali inclinatione non tam cito flammarū incendia reciperet sicut abyssus miserationum mearum peccatorem penitentem ꝛ conuerti volentem. quia in illa actione naturali aliqualis licet minima requiritur morula. sed nulla penitus mora inē penitentem ꝛ remittentem. Hec ille. Ecce hanc misericordiam ostendit in Matthęo quē misericorditer de telonio vocauit ꝛ in exemplum penitere volentibꝰ dedit. eo ꝙ ipse vitā suā erroneā i melius cōmutauit. Ideo dicit Chrys̄. in prologo super Matth̄. Matthęus ꝛ si sanctorū quidā tibi precipue peccatorꝝ euangelista fuit qui nō solus sermone sed ꝛ ipsa vite sue correctione peccatoribus euangelium predicauit. nunq̄ enī telonarius. i. collector vectigalis constitutus qui consueuit pecunias colligere perituras factꝰ fuisset euāgelista vt sermones scriberet in eternum mansuros nisi ꝛ suo exemplo peccatores ad penitētie viam inuitaret. quia ꝛ aliqñ fuit tantus legethebeta. i. collector terrenarū rerum nunc autem dilectissimus dispensator spūalium preceptorū ✱ūc multos pauperes fecit fraudādo pecuniā. Nūc autem innumerabiles diuites facit predicando iusticiam vt magnificemur dominuz propter eū prophetica voce dicentes. Hec mutatio dextre excelsi. ꝛ hoc ad primum. Quantum ad secūdū ponitur abiectio humane prauitatis cum dicit ꝛ relictis omnibus. Ubi notandum. Isiō. li. xij. dicit. ꝙ eritius ascendit in arborem pomeregam & pomaq̄ deijcit ꝛ sup ea se inuoluit vt poma spinis infigantur ꝛ intantum interdum se aggrauat ꝙ ea portare non queat nec ad domunculam redire. ideo necesse est vt reijciat grauitatem. Mystice per eritium peccator intelligitur. recte enīz sicut eritius vndiq̄ habet stimulos pungentes quibus se defendit. Sic peccator habet vndiq̄ in conscientia peccatum quod ipsum stimulat. Juxta illud Isa. vlti. Vermis scilicet conscientie remordentis eorum non morietur. ꝙdiu vult peccatores semper habent remorsum ꝛ stimulū conscientie qui semper dicat. O tu male agis ꝙ tamdiu iacis in peccatis. ꝛ si sic decesserint incōfessi ꝛ non contriti remorsus in eis ꝛ stimulꝰ ille manebit in eternum. Etiam dicit Aristo. libro. iij. animalium ꝛ eritius est debilis auditus magꝙ alia animalia dura testa ꝛ ambulans sup quatuor pedes. Ita peccator debilem habet auditū non enim potest audire vocē predicatoris se correntis. ita vt verificetur de ipsis illud ps̄. Aures habent ꝛ non audient. Illi igitur ad instar eritij onerant se intantum peccatis vt dicere possint cum ps̄. Sicut onus graue grauate sunt super me. ꝛ sunt similes cuidam ethiopi quem vidit quidam vir sanctus vt legitur in vitaspatrum. In silua ligna siccidentem ꝛ magnam sarcinam colligentem quam cum portare vellet ꝛ non posset dissoluit ꝛ onera auxit ꝛ fecit ea importabilia quam visionem angelꝰ sibi exponēs dixit. Ethiops qui auget onus lignorum est peccator ꝙ cumulat peccatum peccato. s. ꝙ vir tempꝰ sufficit ad emendandū peracta supaddit recentia vsq̄ dum mole criminum deprelsus decidit in desperationem. Sed illi se taliter peccatis aggrauantes nesciunt ꝙ deum pdunt ꝛ diabolū in dominum suscipiunt eiq̄ homagium ꝓpie huldingerunt faciunt. quia refert Robertus Holcot in moralibus suis. ꝙ venus depinxit peccatū ad similitudinem dei. ponebant enī tres imagines. ꝑma fuit imago deę ꝛ huic directa erat charta tlis. deū cū suis angelis totaliter perdidi. ve mihi ꝙ tam fatua fui. Secūda fuit imago diaboli ꝛ huꝰ tenor erat. Diabolo ꝛ angelis eius homagiuz feci qñ per consensum in peccatū cecidi. Tertia imago fuit hominis ꝛ charta directa huic tlis fuit. Verecundia ꝛ confusio est peccati finis delectans i peccato finaliter confundeē. Ecce quanta dāna facit peccatū que aīaduertit beatus Matthęus Sed quia grauitas peccati nō sinit sequi dominum per viam virtutum sicut declarat beatꝰ Ambrosiꝰ in sermo. dicens. Petrus sequebat xp̄m super mare dūmodo erat sine grauedine dubitationis. Sed quanto citius ponā dubietatis accepit mergi cepit donec xp̄s eum i fide ꝓfortauit

ideo reliquit Matthe⁹ omnia terrena que sunt quasi pondus animam deprimentia ⁊ peccatis auaricie se onerauit ⁊ christum quesiuit per viaz virtutum ⁊ secutus fuit. Recte enim sicut facit cervus sicut tradunt naturales qñ sentit coznucum grauitates querit serpentes in petris terre quib⁹ inuentis attrahit vnũ p nares ⁊ deuozat ⁊ sic calefactus veneno incipit sudare ⁊ tunc ilico currit ad fontẽ seu fluuiũ purissimũ ⁊ tantũ bibit ꝙ vincitur venenum ⁊ ipsum euomit ⁊ cozpora deponit. Sicꝙ dicitur renouari. ita beatus Matthеus sentiens se grauatuz pondere peccatozum quesiuit serpentem christum qui designat per serpentem eneum per Moysen exaltatum. Nume. xxi. Et hũc mystice icozporauit ⁊ postea lotus est a peccatis in mũdissimo fonte Jesu xpo Jdeo potuit dicere illud ps̃. Lauabis me et super niuem dealbaboz. Sic nos peccatozes qñ sentimus nos grauatos pondere vitiozum. exemplo beati Matthei sequere debemus christum ⁊ relinquere peccata. quia vt dicit Amb. in epistola ad germanam suam. omnia nobis christus ẽ. Si vulnere curari desideras medicus est. Si febribus estuas fons est. Si grauaris iniquitate iustícia est. Si auxilio indiges virtus est. Si mortez times vita est. Si celum desideras via est. Si tenebras fugis lux est. Si cibum queris alimẽtũ est. hec Amb. Et post hec currere debemus ad fluuium purissimum ad penitentiam veram que reddit nos mundos ab omni sorde peccatozum quod figuratum est per iozdanem. iiij. Regũ. v. In quo Naaman leprosus septies lauit ⁊ sanitatem totalem sui cozporis recepit. Jta peccatoz infectus peccato mortali si lauatur in flumine iozdanis. hoc est lachrymis penitentie ad mundiciem mentis priozem restauratur. vt dicit lira in glo. hoc ad scõm. Quantũ ad tertiũ subiungitur imitatio festine humilitatis cum additur. surgẽs sez festinãter secutus est eũ humiliter. Pro quo notandum Amb. in exame. Perdix ẽ auis adeo fraudulenta ꝙ ova alterius perdicis rapit ⁊ fouet ea. Sed hec fraus fructum nõ habet. postꝙ enim pulli fuerint excubati ꝙcito audierint vocem genitricí naturali quodã affectu relinquũt falsam nutricem ⁊ propziam sequuntur celeriter genitricem. Mystice perdix gerit figurã demonis. quia valde est fraudulentus. quia decepit Adam ⁊ Euam mentiendo cum dixit. nequaq̃ morziemini. Heñ. iij. ⁊ adhuc quotidie circũit tãquã leo rugiens querẽs fraudulenť quẽ deuozet j. Pet. v. Hic rapit multotiens homines p peccatum a suo propzio genitoze. s. deo qui est genitoz ⁊ pater omnium. Matth. xxiij. Unus est pater vester qui in celis est. Sed hec fraus fructuz non habet imo magis infert sibi penaz. quia ſm Hilarium super Matth. demonibus maius nõ potest excogitari supplicíũ ꝙ cũ aliquem de numero damnandozum transferri conspiciunt saluandozũ. quia multi qui rapti fuerunt ab eo audientes vocem ppzij genitozis. s. christi diabolũ relinquunt ⁊ christum secuti fuerunt. sicut Maria magdalena que iam erat in faucib⁹ demonis audiens tñ christũ predicantẽ ipsum per penitẽtiam sequebať. Luce. vij. Sic etiam Matthеus qui raptus ab eo ⁊ per longum tempus in auaricia educatus audiens vocẽ christi se vocantis sequere me. statiz relicto diabolo auaricia ⁊ amicos secutus ẽ eũ quia nouit ipsum ppzium genitorem. Jdeo de hac sequela pulchre scribit beatus Ambzo. super Lucam dicens. Sequebatur iam alacer letus ⁊ exultans dicens. Jam nõ publicanum gero. iam non pozto leui exemplo. postꝙ christum indui odi genus meum fugio vitã meã solum te sequar dñe iesu christe qui saluas vulnera mea. quis enim me sepat a charitate dei que ĩ te est. Et subdit. Jnueni medicũ qui in celo habitat ⁊ in terris spargit medicinam vel medicamẽta. Hic solus põt saluare vulnera mea qui sua nescit. i. nõ habet. Auferre põt cozdis dolorẽ. pallorem anime qui nouit occulta.

Sermo scõs de eodem.

IN charitate perpetua dilexi te ideo attraxi te miserãs tui. Hiero. xxxi. dic̃ Isidorus li. xvj. Magnes est lapis ferruginiũ habens colorẽ ⁊ habet virtutẽ aliquãdo ꝙ ferrum a se fugat ⁊ repellit. quia inuenitur magnes qui hoc facit. Sz tñ cõmuniter tenent naturales ꝙ ferrũ ad se trahit. quod ꝓbat beatus Aug⁹. i exemplo dicens. Si magnes ponit̃ sub vase argenteo vel eneo ⁊ desup ferrũ tunc ex motu lapidis inferius mouebitur ferrũ subtus. Jdem refert ꝙ etiã in templo quodã paganozũ erat simulacruz factũ de ferro stans in aere per se sine suspensione hoc tñ fuit virtute magnetis qui erat in testudine situatus. Refert silr̃ autor propzietatum li. xvj. ꝙ in mari sunt quidaz montes magnetini qui ad se interdum trahunt naues ⁊ dissoluunt si non caute prouident̃. Ex quo patet ꝙ magnes interdum repellit ferrũ a se sed tamen ad se frequentius trahit. Mystice p hunc lapidem christus Jesus itelligitur qui ab apostolo petra nominatur. j. Cor. x. Sed per ferrũ peccatoz recte designatur. quia sicut ferrũ est durissimũ metallum de quanto plus malleatur de tanto durius efficitur. Sic certi peccatozes sunt durissimi quozum coz induratur quasi lapis. Job. xli. qui

T

nec malleo predicationis nec flagellatiõis emol lientur sed duriores efficientur. Sicut pbat Augustinus. xxiij. q. iiij. Nabuchodonosor. de rege Pharaone qui inter flagella semp durior est effectus. Modo ad propositum christus Jesus q̃ est verus magnes ex sua mera iusticia aliquos a se repellit peccatores eis gratiam suam retrahẽdo. vt ex hoc ꝑm beatum Augustinum sua refulgeat diuina iusticia. Sicut manifestum est de sceleratissimo Antiocho qui quesiuit gratiam dei ꝛ non inuenit. ij. Machab. ix. quia nõ quesiuit ex charitate ꝛ ex cordis feruore sed viscerũ dolore quia vermes de ventre scaturierũt. Sed aliquos peccatores christus ad se traxit ꝛ adhuc continue trahit vt sua misericordia appareat per immensa. ꝛ hoc facit q̃q̃ tribulatione. Sicut traxit regez Manassen. vt habet. ij. Paral. xxxiij. Q̃q̃ in trina vocatione de qua dicit beat⁹ Hieronymus in originali. Certe fulgur ꝛ maiestas diuinitatis occulta etiam in humana facie relucebat. etiã primo ad se trahere poterat aspectu. Et declarat per simile. Si inquit in magnete lapide hec virtus est vt dicitur anulos ꝛ vestucas sibi copulat quanto magis dñs omniũ creaturarum ad se trahere poterat quos volebat. Hec Hiero. Et sic traxit ad se Mattheum q̃ ad cuz dixit. Sequere me. qui statim relictis omnib⁹ secutus est eum. ꝛ hoc volũt vba ꝑdicta que ad ipsum dixit christus. In charitate perpetua dilexi te. ideo amo te. ꝛc. In quib⁹ verbis circa glorioſi apostoli illius conuersionem tria describũtur. primo eterna dei charitas mouens cordialiter. secunda eterna vnitas vincens actualiter. tertio benigna paternitas attrahens finaliter. Quo ad primũ dico q̃ in verbis prelibatis tangitur eterna dei charitas mouens primordialiter ꝛ hoc ibi. in charitate ꝑpetua. Circa quod notãdũ Aristi in li. metheo. dicit. Sol ẽ cã efficiẽs ꝛ mouens omnium impressionum que caliditate sua agit in terrã resoluendo vapores ꝛ exalationes a ẽra ascẽdentes eosq̃ subtiliat ꝛ ad se trahit quibus si nihil frigoris obuiat ascendunt ad locum estus ꝛ ex illis calide impressiones generantur sicut fulgur ꝛc. Sed si tales exalationes habuerint frigus obuians manerent in media regione aeris vel etiam in infima ex quib⁹ tunc pluuia vel nix generatur. Ita christus domin⁹ noster qui est sol iusticie est causa mouens ꝙuersionis peccatorum. quia dicit Osee. xiij. O israel ꝑditio tua ex te. saluatio tua tm̃ ex me. ꝛ ve nisi ipse moueret cor peccatoris nequaq̃ conuerteretur. Recte sicut sol si non traheret ad se vapores per calorẽ impressiones minime generarẽtur. agit enī christ⁹ sua fecũda charitate in terra nos peccatores terrã nimium amãtes ꝛ eos subtiliat vt reiciant terrestreitatẽ sicut factum ẽ ō maria Magdalena que nimium dilexit terrena Sed christus eam tantũ igniuit vt ex magno feruore peccata sua defleret ꝛ tota vita sua accẽsa taliter permaneret. vt dicitur Lu. c. vij. Sic bus veri solis iusticie terrena charitas fuit motiuum primordiale cõuersionis beati Matthei. Et hoc ꝑ tribus modis. Mouebat enim cor eius fulgore. feruore. ꝛ dilectione. per primam motionem fugabat cecitatem. per secũdam frigiditatem. per tertiam vanitatẽ. Ita bene dicere potest cũ beato Augustino lib. x. confessionum. c. xxviij. Coruscasti ꝛ splenduisti ꝛ fugasti cecitatem meã flagrasti ꝛ induxisti spiritũ ꝛ anhelo tibi esurio ꝛ sitio tetigisti me ꝛ exarsi in faciem meam. primo igitur perpetua charitas christi mouit cor beati Matthei fulgore fugando cecitatem. Recte enī sicut sol materialis mane oriens noctis fugat tenebras infundendo charitatem. Ideo dicit beatus Gregoriꝰ. in omel. pentecostes. Charitas est ignis non comburens sed illuminãs. non cõsumens sed lucens. ideo suo fulgore primo a mẽte hominis fugat cecitatem ꝛ incipit cognoscere veritatem a via erroris declinando. Sic factuz est de btõ Mattheo apostolo. quod figuratum est legitur Cañ. iij. Salomon fecit ferculuz de ligno libani cui⁹ reclinatorium fecit aureuz ascẽsum purpureum ꝛ colũnas argenteas. Spiritualiter per ferculum intelligitur cor hominis ꝛ bius glorioſi apostoli quo ver⁹ Salomon icessanter ferebatur. ꝛ illud fuit de lignis libani hoc est candidationis q̃ fuit illuminatũ fulgore veritatis charitate perpetua manente. Ascensum autẽ fecit purpureum quando ipsum in vltima perfectione per martyrium purpurei sanguinis ꝓsummauit. Secõ perpetua charitas nouit cor hui⁹ apostoli feruore fugando frigiditatem. q̃ in ipsius corde ante superabundauit iniquitas ꝛ refriguit diuina charitas. Matth. xxiiij. Ideo ad cõuersionem mouit ipsum ignis iste perpetue charitatis. quẽ beatus Aug⁹. li. x. confessio. c. iij. desiderauit dicens. O ignis qui semper ardes et nunq̃ tepescis deus meus accende me. ꝛ quare desiderauit istum ignẽ. certe ideo. quia nihil tam durũ ꝛ ferreũ q̃ non amoris igne accendatur ꝛ vincatur. vt dicit Aug⁹. li. j. de moribus ecclesie cõtra manicheos. Hec assimilant fonti. de quo idem in li. de ciui. dei. in quo quidem accense facule extinguuntur. extincte vero accendunt. In hoc fonte charitatis accensus fuit beatus Matheus qui extinctus fuit amore mũdi ꝛ pecuniarum. quia refert Lytus q̃ romani pingebãt deũ formẽ habentem faciem splendidam ꝛ aliam obscuram ꝛ hanc habentem cartam ante se. amor mundi extinguit charitatẽ dei ꝛ excecat mentẽ

hominis q̄ non cogitat diem mortis nec extremi examinis. Tertio perpetua dei charitas mouit cor huius apostoli gloriosi dulcore fugando vanitatem. quando enī charitas dei mouet cor hominis tunc dissipat omnes vanitates mundi. Ideo dicit Bernā. lib. de diligēdo dominū. O iugum sancti amoris q̄ dulciter capis laqueos suauiter premis delectabiliter oneras nec mirum ſm Bernā. de sancto Victore. amor est dulcedo saporis intimi. et quanto ardentius amat tanto suauius gustat. Ite gloriosus apostolus qui gustauit dulcorem huius charitatis perpetue motus fuit ad sequendum christum. O si ille amor perpetuus etiam nos moueret vt christum cum apostolo sequeremur. et hoc ad primū. Quantū ad scdm tangit interna dei vnitas vincens actu aliter ibi. dilexi te. Referunt naturales. aquila diligit pullos suos tripliciter. Primo dulci eius sanguine nutriendo. sicut dicit Gregor⁹ super Job. Quando eius pulli sunt recenter nati et ad capiendum grossiorem cibum inualidi sunt tunc sanguinem dulciorem et liquidiorem humorem prede in ore vomit. Secundo diligit eos sapienter quia naturali industria gemmā quandā que dicit achates in nido reponit vt sic pullos custodiat a morsu reptilium venenosorū. vt dicit Plinius in spe. natu. Tertio diligit eos fortiter vt pullos suos capere volentib⁹ defendit et fortiter se opponit. Ideoq̄ ne ledant ꝓsuevit illos portare in dorso qñ mutat nidū. vt dicit Rabisalomon super Exod. Mystice his tribus modis celestis aquila inquā grandis et magnarum alarū q̄ venit ad libanū. hoc est in corpus marie candidissimū et tulit de ea medullā cedri. i. corrupti onem corpis sui sanctissimi Ezech. xvij. Dilexit beatū Mattheū apostolū. Primo quidem dilexit ipm dulciter vocando p amorem. de quo dicit beatus Dionysius. libro. iiij. dedit nomini meo diuinum et humanum amorem quem eē virtutem dicimus vnitiuam. vt dicit Aug⁹. in li. de vtilitate credendi. Quid est amor nisi quedā vita duo copulans amantē et quod amatur. Ideo bene et congrue dici potest de ipso illud. ij. Reg. xij. Vocauit nomen eius amabilem domino eo q̄ amauit eum dominus. Scdo dilexit ipsum sapienter de peccatis preteritis tanq̄ a venenosis serpentibus iustificando. hoc enim fuit sapiēter amare q̄ in amando culpam aboluit. quia non venit vocare iustos sed peccatores. Matth. ix. ℣. Luc. v. Sed di. quomodo christus dilexit eum sapienter exquo in charitate perpetua dilexit eū cum adhuc peccator esset et peccator a nullo diligitur sapienter. vnde ps. Iniquos odio habui. Respondeā q̄ christus dilexit eum valde sapienter. licet diligeret eum cuz adhuc esset peccator quia non dilexit eum ad hoc vt peccator maneret. quia teste sapiente. Altissim⁹ odio habet peccatores. Eccī. xij. Sed dilexit eum vt iustus fieret nō ergo dilexit eū vt fuit peccator sz vt iustū futurum. vel potest dici q̄ semp dilexit eum sapienter quantū bonus et iustus. quia licet esset peccator ſm tempus tm̄. iustus ſm dei prudentiam et ſm hoc dilexit eū sapienter. et potuit dicere illud. Jacob dilexi Esau odio habui. Malachī. j. Jacob interpretatur supplantator et significat cor contritum et penitentem vitia supplantantē. Esau interpretat vanus vel frustra. et significat carnem cū vanitate mūdi perpetrantem. Jacob añt dilexit dñs. i. Mattheū vitia p penitentiam penitentem. Sed Esau odio habuit adhuc vitia perpetrantem. Tertio dilexit eum dominus fortiter a peccatis futuris eum preseruando. ideo potuit dicere illud Bernā. quando ignorabam me instruxit. quando errabam me induxit. quādo stetī me tenuit. quando cecidi me erexit. quādo iui me auxit. quādo veni ad ipsum me suscepit. Pro omnibus his rependam nō habeo nisi tantuz vt eum diligam non enim melius et decentius q̄ p dilectionem rependitur. quod per dilectionē datum est. Quantum ad tertium subiūgitur paterna dei benignitas attrahens finaliter cū subiungitur. ideo attraxi te. Ubi nota. tria sunt que naturaliter attrahunt. s. calidum vacuum et tactus a tota specie. Videmus enim q̄ calor solis attrahit amarissimos vapores et tandem condensat in nubes. Ita etiam inuenimus circa conuersionem sancti Matthei. Ex calore attraxit eum diuina charitas et magnificentia. ex vacuo diuina bonitas et prudentia. ex tota specie diuina pietas et clementia. Primū patet. potest enim videri sensibiliter q̄ calor habet naturam attrahēdi aliqua supra suam naturam extra locum. pprium vt patet de calore solis. Similiter patet ex illo. Si quis in aliquo vase vitreo candelaz posuerit et ozi illius vasis applicauerit aquā sic q̄ sit obturatum ex calore in suprema parte vasis videbit attrahi aquam et ascendere vsq̄ ad vitri summitatē. Ita recte trahit calor diuine charitatis et magnificentie cui⁹ egressio a summo celo et occursus eius vsq̄ ad summū eius nec est q̄ se abscondat a calore eius. Calor igitur diuine charitatis quem admodum compellit diuinam libertatem ad magnificentiam vt homines ad se trahat. Sed di. exquo deus est omnipotens quare nō oēs hoīes ad se trahit sic trahit aliquos et aliquos nos. Respondetur q̄ non ex parte dei est sz hominū est defectus. Recte sicut homo cadēs in foueam per se non extrahit hoc non est ex pte trahentis qui paratus est extrahere. sed illius qui trahitur si non porrigat manum vt trahat.

Sermo

Sic deus nulli deficit peccatori sed inquantum in se est vult oēs hoīes saluos fieri ⁊ ad agnitionem veritatis peruenire. quia venit in mundum peccatores saluos facere. vt dicit apostolus .j. Timoth̄ .j. Sed peccator facit obstaculū. ⁊ hec est causa quare nō potest moueri feruore sue dilectionis. quia non sunt omnes eius dilectionis capaces. quia licet ipse omnib⁹ hominib⁹ ꝑpetuam charitatem misit. Ex qua facit ipsum hoīem amatorem. tamen non homines sunt in hac dilectione. quia sibi finē aliū ꝑferunt. per quē extra dilectionem ceciderunt. vel etiam in simili. Non stat enim q̄ sol suo lumine equalis est omnibus naturalibus vel saltem in multis ⁊ tñ nō omnia quibus equaliter est presens participant equaliter eius fulgorem nec etiam omnia per ipsuz trahuntur vt grauia. sz attrahit leuia. Sic etiā christus non trahit omnes peccatores. causa est. q̄ sunt indispositi atq; nimia mole peccatorum aggrauati ⁊ non sunt in voluntate ea dimittendo. Secundo traxit beatum Matthеum diuina bonitas ⁊ ꝓuidētia sz ad ea ad que erat eternaliť predestinat⁹. sicut ⁊ quemlibet alium trahit ꝑdestinatum ne vacuum contingat eterna prouidentia remanere. ⁊ hoc est quod dicit Johan. vj. Omne quod dat mihi pater ad me veniet. s. Fm diuinam prouidentiā. Tertio traxit eum diuina pietas et clementia inquātū traxit ipsuz ad se expellendo ab ipso miseriam ⁊ defectū. Hoc enī ꝓprie attribuiť misericordie ⁊ clementie ⁊ sic fuit tractus a tota specie. Recte sicut magneti ex tota ꝓprietate speciei ⁊ nature sue cōpetit attrahere ferrū. sic diuine misericordie cōpetit attrahere ad se hoīes. Et ideo tract⁹ diuine miśicordie habet aliqualē similitudinē cū magnete. de quo dicunt naturales ⁊ pśertim Diascorides. q̄ magnes seu adamas verus capiti dormientis muliеris si caute supponitur scire poterit marit⁹ an sit casta vel infidelis. Si fuerit casta ⁊ fidelis dormiendo amplecti cogitur. Si vero fuerit infidelis ab eo subito resilijt ⁊ velud presentia lapidis indigna subito de lecto cadit. Sic similiter q̄ tractum diuine misericordie in se sentit subito vi h⁹ tractus in amplexum dei se totaliť ꝙuertit dicēdo Cañ .j. Trahe me post te. Infidelis autez de presumptione ipsius misericordie a deo cito se diuertit. Ideo iste glorioſus apostol⁹ Matthеus cum tractū huiusmodi a tota specie diuine nature sensit ad ei⁹ amplexus cito se totaliter conuertit. quia surgens secutus est eum. et hoc ad tertium.

Sermo tertius de eodem.

Vidit iesus hominem sedentem in teloneo Matth eum nomine ⁊ ait illi. Sequere me Matth̄ .ix. Marci .ij. Luc̄ .v. Naturaliter videmus q̄ i via lubrica ⁊ lutosa interdum homines maculantur ⁊ labantur. ideo necesse est hanc mundam esse. Fit autem munda dupliciter. aut per exiccationem solis in estate aut congelationem frigoris i hyeme. Scimus nāq; in hyeme quando frig⁹ ter ram ligat tunc etiam viam lubricam mūdat. Ita ligitur mundi amor qui est lubricus ducens ad lapsum ⁊ ad mortem. vt dicit sapiens Prouerb. xiij. Est via que videtur homini iusta. nouissima autem eius ducunt ad mortem. De hac via ponit exemplum Petrus alphuntius de quibusdā peregrinis qui dum irent in quandam ciuitatem per ciuitatem ⁊ vadum altera per pontem ducebat. ⁊ cum sic starent dubij viderunt senem quesierunt que illarum viarum citius duceret ad ciuitatem. At ille. Breuior inquit est via per vadū duobus miliaribus q̄ per pontem sed tamen citius potestis ꝓ pontez q̄ per vadum trāsire. q̄ quidā audientes senem illum deriserunt et ꝓ vadum transierunt. sed aliqui submersi sunt alij autem bona sua perdiderunt sed ipsi vix transnatauerunt. Illi autem per pontem salui transierunt. Spiritualiter autem nos omnes sumus peregrini in hoc mundo. quia non habemus hic manentem ciuitatem sed futuram inquirimus. ad Heb. xiij. Ciuitas autem ad quaz tendimus est hec de qua pś. dic̄. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei ad hanc quidam volunt venire per portam qui est artus ⁊ angustus significans hanc viam. de q̄ Matth̄ .vij. Angusta est via que ducit ad vitā ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. Et illi in hac vita ambulantes sunt securi. Alij ⁊ heu quasi maxima pars ambulant per aquam voluptatis elationis ⁊ cupiditatis ⁊ illi vt timendum est peritantur ⁊ periūt. vbi inquit Alanus in libro decuitate vite. Sunt fortes ⁊ nobiles hui⁹ mundi amatores vna vmbra mortis obtexit. Di vt frequenter in ista via ambulantes cadunt in profundum inferni nisi pijssimus dominus per frig⁹ tribulationum ⁊ penarum lubricitatez expurget culpas. quia Fm Bern̄. in sermone. Multi cum sentiunt penam corrigunt culpam. Sicut patet de rege Manasse qui vinctus catbenis a rege babylonis correxit vitā .ij. Paral. xxxiij. Ni nisi q̄ idē misericordissimus dñs qui est sol iustitie oculis miśicordie sue respexit peccatorem et

excurauerit lutū peccati ꝛ fetozē sicut fecit pe=
tro quē respexit post negationem vt exiret ꝛ fle=
ret amare. Matth. xxvj. Sic etiam fecit Mat=
theo quem respexit ſm Bedam in omel. non tm̄
aspectu ꝛ in eo exiccauit omnem lubzicitatē ter=
rene cupiditatis de quo dicit euāgeliū. Vidit Je
sus hominem sedentem in teloneo. In quo qui=
dem tria describuntur. Primo breuiter sana re=
spectio diuine pietatis ibi. vidit Jesus. Secūdo
vana reprehensio humane prauitatis ibi. respō=
dentes pharisei. Tertio bona excusatio superne
maiestatis ibi. ait Jesus nō est. Circa q̄ sciēdum
ſm Aristot. lib animaliū. calandrinus ē auis al
bi colozis nullā habēs partē nigredinis. ꝛ hui⁹
est nature. qñ aliquis graui infirmitate detinet
si egritudo est ad moztem auertit faciem suam ꝛ
sic egrotans sine dubio mozit. Si autez infirm⁹
debet conualere calandrinus visum suū figit in
ipsum ꝛ intendit eum quasi applaudans ei. Per
hanc auem intelligitur dñs noster Jesus christ⁹
qui est totus albus ꝛ candidus. ſm illud Cant. v.
Dilectus meus candidus rubicundus ꝛ ele=
ctus ex milibus ꝛ nullā habens maculam nigre
dinis delictozū. quia ē candoz lucis eterne ꝛ spe
culum sine macula. Sap. vij. Iste purissim⁹ dñs
duos habet oculos. s. dextrum quo respicit bo=
nos ꝛ iste est oculus gr̄e. de hoc dicit Gen. iiij.
Respexit dñs Abel ad munera ei⁹. Habet ꝛ ocu
lum sinistrum quo respicit peccatozes. ꝛ iste est
oculus mistricozdie. ꝛ hūc si ab eis auerterit sine
dubio mozient eternaliter. Ideo Dauid q̄ fuit spi=
ritualiter infirm⁹ petiuit dicens. Respice in me ꝛ
miserere mei. quia inops ꝛ paup sum ego. Si ve
ro christus infirmū peccatozem respexit oculo
misericozdie nō mozitur in peccatis. Istis duo=
bus oculis respexit Matthеum oculo misericoz
die quo sibi peccata dimisit. ꝛ oculo gratie quo
ipsum in apostolum elegit. Qđ ꝛ beatus Mat=
theus testatur per seipsum in euangelio hodier=
no dicēs. Vidit Jesus hominem sedentem in te
loneo. Et enumerat hic tres infirmitates in qb⁹
añ vocationē laborabat. a quibus ipsum verus
calandrinus christus pio ītuitu liberabat. Prima
infirmitas. qz fuit terren⁹ p cupiditatē quā tan=
git vidit boiez nō virū. hō dicit ab humo de quo
factus est Gen. i. Formauit igit dñs hoiem de li
mo terre. Matthеus igit diligendo terrena fa=
ctus est terrenus. quia dicit beat⁹ Aug⁹. Talis
est vnusquisq̄ qualis est dilectio sua terrena. Si
diligis terrena terra es. si diligis deum de⁹ es.
Et bñ dicit. auarus homo terra. quia videmus
q̄ terra in supficie est ornata flozibus ꝛ herbis
est in medio ditata thesauris innumerabilibus.
Et in infimo est replcta doloꝛib⁹ ꝛ tozmentis. qz
in inferiozibus terre creduntur esse supplicia dā
natozum. Ita auarus siue diues terrenus deco
ratur in superficie cozpozis fulgentibus vestib⁹
quēadmodū ille auarus. Luc. xvj. qui induebat
purpura ꝛ byſſo. Interius vero ē ditat⁹ magno
thesauro. s. aia. de quo apls. ij. Coz. iiij. Habē=
tes thesauruz in vasis fictilibus. i. terrenis. vel
etiā in cistis est ditatus infinitis thesauris. Ꝟz
tm̄ quātūcūq̄ sit exteri⁹ ornat⁹ interioz est orna=
tus doloꝛibus plenus ꝛ tozmētis. qz habet ver=
mez ꝓsciētie remozdentē. ignē auaricie estuantē
de quib⁹ dicit Esa. vlti. Vermis eozum non mo
rietur ꝛ ignis eozū nō extinguet. Et habet solli=
citudinem suffocantem ꝛ tristiciam exiccantem.
ſm illō Eccl. v. Omnib⁹ dieb⁹ vite sue comedit
in tenebzis ꝛ in curis multis ꝛ in erūna atq̄ tri=
sticia. Secūda infirmitas quia erat in bonis operi
bus remissus p tozpozē. ꝛ hoc innuit cū dicit. se
dentez. hoc est a bono opere cessantē. Tria sunt
loca. celū infernus ꝛ mundus. Celū est loc⁹ de=
putatus ad sedendum ꝛ quiescendum. ſm illud
Matth. xix. Qū sederit fili⁹ hois in sede maie=
statis sue sedebitis ꝛ vos sup sedes iudicantes
duodeci trib⁹ isrl. Et Apoc. xiiij. amō iā dicit spi=
ritus vt requiescant a laboꝛib⁹ suis. Infern⁹ aūt
deputat⁹ est ad iacendū. ſm illud Prouerb. xiiij
Incebūt mali añ bonos ꝛ impij añ poztas iusto
rum. Ibi pcultrices habent tineas demolliētes
p cooperimēto vermes cozrodentes. ſm qđ p=
dixit Esa. xiiij. Subt̄ te sternet tinea ꝛ operimen
tum tuū erūt vermes. Mund⁹ vero deputatus
est nō ad sedendū nec ad quiescendū sz standum
hoc est ad pugnandum ꝛ in bonis ambulandum
ad qđ mouet apls. State succincti. sic stetit Da
uid q̄ dixit. Steterūt pedes nostri in atrijs tuis
hierusalem. Tertia infirmitas est q̄ erat secula=
ribus irretitus p sollicitudinē. ꝛ hanc tangit cū
dixit. in teloneo. Matthеus enim erat telona
rius qđ quidē negociū fit raro sine peccato. ſm
Greg. quia cōmuniter sumūt vltra preciū a iure
constitutū. sed qz cesares teloneum posuerunt
qđ ipi ponūt p iure seruat. vt habetur institu. de
iur gentiū. di. xc. c. iudas. ꝛ c. qs autem. Tunc
pōt esse sine peccato si illa pecunia seruet pstra=
tis pacificandis ꝛ pontib⁹ reparandis. ꝛ qñ ca=
pitur illud qđ iura impialia statuerūt vt a q̄ttu=
oz euntib⁹ vnus nūmus ab equite dimidi⁹ a cur=
ru onusto q̄ttuoz exeūdo ꝛ redeūdo. Ꝟz a perso
nis ecclīasticis de reb⁹ eozum nō debēt exigi te=
lonea. quia sunt ab illis imunes. Si ab ipis exi=
guntur tanq̄ a psonis singularibus sunt ipso fa
cto excōicati. Si aūt a cōitatibus subijci debēt
interdicto. Et rō quare ab eis non sunt sumēda
telonea nec ab eozum familia quia debent de=
um pro salute regni exozare vt totus mundus

eozũ oratiõibus adiuuatur. Si tñ presbyter vl' alij religiosi ducerent bona sua vt mercimonia ad vendendum tunc a teloneo minime sunt immunes. C. de vict. l. ex pstatione. Et qđ dictũ ẽ de sacerdotib⁹ est ꝛ intelligendũ de militibus. qz illi sunt pro bono cõi quare merito a donis cõibus sunt exempti. C. de vict. cõmissis omnib⁹. Etiã scias q̃ telonea noua instituenda non sunt nã qui ea exigunt sine ꝓsensu pncipũ aut reguz si moniti non desistant cõione careant christiana. vt patet de censi. ꝛ exactio. innouamus. l. iij p Innocentiũ tertiũ. q̃ soli reges aut pncipes istituere habent nouozum teloneozũ potestatez ꝛ solũ intelligiẽ de rebus que gerũt ad vendendũ qui enĩ faciunt portare vinuz vel bladũ ad suum vsum ꝛ familie non tenenẽ ad pedagia vel telonea. Etiã si contraria cõsuetudo esset vt dic̃ Posti. qz nõ sunt danda telonea nisi de reb⁹ q̃ causa negociationis deferunẽ. vt. ff. de publi. c. de vic. concoz. ber. Sed quia nõ recte seruanẽ telonea fm ea ideo cõmittunẽ peccata quib⁹ anima ifirmatur. qua infirmitate ꝛ alijs duabus Matthee um dñs eripuit qñ eũ misericorditer ispexit ꝛ ad se vocauit dicẽs. Sequere me. nõ tñ icessu pedũ verũetiã icessu moꝝ. sicut exponit Beda sĩ omeľ. Et hoc fm eundem diuina prouidentia fieri disposuit vt nullum enormitas peccatozũ suoꝝ desperandum venia reuocaret. Ideo dicit beatus Aug⁹. Nemo a dei pietate diffidat. qz maioz est misericordia ei⁹ q̃ nra miseria. Quisquis g̃ ad deum toto corde clamauerit exaudiet illũ qz misericors ẽ. Et sic q̃ misericordiẽ vocauit btñ Matthеũ cupiditatib⁹ ꝛ lucris inhiantem multo magis te suscipiet ad ipsum fugientem ꝛ clamantez Ideo ꝓtra desperãtes de dei gra exclamauit beatus Berñ. in sermone. O res inq̃t ꝓfusa. o res monstruosa pctõꝝ desperantiũ de dei misericordia cũ oĩa pcta originalia venialia ꝛ mortalia ab origine mũdi cõmissa diuine misericordie cõpata sunt q̃si vna gutta aq̃ q̃ pelag⁹ toti⁹ mare cõtinet. ꝛ illud aduertit Matthe⁹. ideo surgẽs secutus est eum. Circa qđ notandũ aliq̃ sunt impedimenta impediẽtia xp̃m seq̃. amoz diuitiaꝝ. parentũ ꝛ sollicitudo. de quib⁹ dicit Luc̃. ix. q̃ quedam dicit ad christum. Sequoz te quocũq; ier]. Qui dñs. Vulpes foueas habent ꝛc̃. Dic autẽ ad alterũ. Seq̃re me. At ille. Dñe pmitte me pmum ire ꝛ sepelire patrẽ meũ. Et alter dixit. Dñe sequar te sz pmitte me pmũ renũciare bis q̃ domi sunt. Acce sollicitudo. Sz hec p̃dicta Matthеũ a seq̃la xp̃i nõ retrahebãt nõ amoz diuitiarũ. qz statim relictis oĩb⁹ secut⁹ ẽ eũ. Luc̃. v. Nec etiaz amoz parentũ vel amicozũ. nõ enĩ sic̃ Elize⁹ dixit qñ vocat⁹ fuit ab Helia. Ozo inq̃t te osculer pmũ p̃rez meũ ꝛ mrez meã ꝛ sic seq̃r te. iij. Reg. xix. Nõ etiã sollicitudo tpaliuz retraxit. qz moz vt ipsum christ⁹ vocauit continuo reliq̃t teloneũ nec dños suos timẽs rõnes vectigaliũ imperfectas reliq̃t ꝛ christo pfecte adhesit. Sz d. quare sz pri⁹ fecit signa ꝛ sanauit socrũ Petri febricitantem tangens manũ ei⁹. Matth̃. viij. ꝛ paralyticuz quẽ miserũt per tectum ante ipsum. Matth̃. ix. Mar. ij. ꝛ Luc̃. v. Ad hoc dicendũ. Ex quo xp̃s est cognitoz cordiũ ꝛ voluntatũ vocat q̃n sentit hominẽ dispositũ ꝛ abilem. Sed in vocatiõe aliozum Matthe⁹ fuit indispositus ad vocationem. ideo etiã dicit Simon de cassia. De⁹ q̃ hoiez ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ suã fecit. put ab eĩno putat ꝛ ꝓnoscit vocat. Etenĩ cũ toto genere hũano abegit. saluatoz enĩ noluit venire in primo secũdo tertio ꝛ quarto anno vel millesimo anno. Sz in sexto ibi gen⁹ humanũ fuit abile. Hec ille. Et illa est ratio q̃re aliq̃ vocanẽ alij nõ. qz quos vidit dispositos vocat aliquos in iuuẽtute vt sanctũ Nicolaũ Titũ Barbarã Agnetẽ. ꝛc̃. Alios vo in senectute. de quo btũs Gregoriꝰ. xxix moral. dic̃. Misericors de⁹ qui pctã hoim tollerat ꝛ cũ tam vicinũ finẽ respicit plerũq; mentes peccantium imutat. Et subdit euangelista. Et factũ est discũbente eo in domo. s. Matthei. quia vt dicit Luc̃. fecit ei ꝓuiuiũ magnũ in domo sua. vbi dicit glo. Ille qui pri⁹ faciebat ꝓuiuia publicationis postea fecit christo ꝛ discipulis. Istud aũt conuiuium fecit in signum separationis. qñ enĩ duo amici debẽt ab inuicẽ separi ꝓuiuiũ faciũt. Duo amici erãt Matthe⁹ ꝛ mũd⁹. volẽs aũt Matthеus ab amicitia mũdi separi hmõi ꝓuiuium exercuit Matthe⁹ igit̃ publicanus inimicitias cũ christo habuit cũ officiũ habebat qđ sine pcto fieri non poterat. tum qz publice peccabat. Sz nũc xp̃o pfecte reconciliatus ei ꝓuiuiũ in signũ eterne degustationis fecit. ideo dicit glo. sup illud Luc̃. v. Fecit ꝓuiuiũ ꝛc̃. quia domicilio xp̃m recepit interius maximis exuberantiũ pascit delectatiõibus voluptatum. Fecit inq̃t ꝓuiuiũ magnum nõ solũ rõne voti. quia cũ magno affectu ꝛ desiderio christũ recepit. Sz etiã fuit magnũ rõne inuitatoz̃ q̃ fuerũt christ⁹ ꝛ discipuli. ꝛ non solũ illi sed ꝛ multi publicani ꝛ peccatozes venientes discumbebant cũ eo ꝛ discipulis eius. O quanta humilitas. o mirãda benignitas q̃ rex celi fõs mũdicie ꝛ speculũ sine macla dignaẽ cũ publicanis comedere ꝛ accedere se hos permittit. Idcirco Berñ. sup Can̄. j. Omnino inq̃t ꝓpter mãsuetudinem q̃ in te p̃dicatur currim⁹ post te dñe Jesu christe audim⁹ q̃ nõ spernis pauperẽ. nõ enim horruisti ꝓfitentẽ latronẽ nõ lachrymãtẽ peccatricẽ nõ supplicãtẽ chananeã nõ deplẽtẽ publicanum nõ sedentem in teloneo non supplicantez

publicanum non negantem discipulum non persecutorem discipulum nō ipsos crucifixores tuos in odore horū vngentorū tuorum currimus. Tunc sequit̄ ꝺm ꝓncipale. Et videntes pharisei qui semp christi facta male interpretabant̄ et q̄ christus fecit peccatori in bonū ipsi verterūt in murmur t in malum t venenū. Ideo dicebāt discipulis eius scz Jesu. Quare cū publicanis et peccatoribus māducat magister vester? Ad hāc certe interrogationem potuissent discipuli rndis se. Ideo fecit vt ꝑ exemplum sue conuersationis vos traheret ad terminū conuersionis. Et ē notandum q̄ pharisei habuerunt quadruplicez infirmitatē. vna fuit murmurationis qua murmurabant contra aperte bona cōtra quā dic̄ Sap. j. Custodite vos a murmuratione t detractione pdite lingue. Alia erat infirmitas psumptionis q̄ presumpserunt reprehendere maiores et meliores se. s. christū eo q̄ peccatores recipiebat t discipulos qui cū peccatoribus comedebant. Tertia erat elationis quia se iustos credebant t alios tanq̄ pctores despiciebāt. sicut illi Luc. xviij dixit dns ad quosdam tc̄. Quarta erat infirmitas temerarie suspicatiōis. suspicabāt enī t iudicabant Matthey adhuc esse publicanum quem banc peccatorē quem elegerat in eccl̄ie doctorē

A Adhuc ipsum esse auarū t cupidū quez elegerat in martyrem precioſuz. ideo christus excusat ipsum t alios pctores. non est opus valentib⁹ medicus sz male habentibus. sup quo dicit Aug⁹. Aliud est sanū esse aliud insanabilem. qui san⁹ est non eget medico qui egrotat cū spe sanabilis est sed qui egrotat cū desperatione insanabilis est.

b Ex quib⁹ verbis Aug⁹. habet̄. q̄ quidā sunt sani quidam infirmi sed sanabiles. Alij infirmi t incurabiles. Sani aūt nō egent medico nisi forte ad sanitatis conseruationem. Sanabiles egent ad te. plōgationē. Sani sunt viri sancti. isti egēt medico quantū ad sanitatis conseruationem. Non eni egent medico quantū ad curationē a mortali peccato aut culpa egent autem quātū ad ꝓseruationē in gratia. Sanabiles autē sunt pctores penitentes isti indigent medico quātū ad curationem culpe t quātū ad gratie impetrationez. q̄ eam nō habēt incurabiles aūt non indigent nec quantū ad curationē culpe q̄ ipsam curationez nō requirunt. indigent tn̄ quantū ad plongationem t expectationem t penitentiā. ꝺm illū Esa. xxx. Expectat dns vos vt vri misereatur. Sup quo dicit Aug⁹. Nolite negligere q̄ te de⁹ pius expectat. q̄ quāto diutius expectauerit vt emēderis tanto grauius iudicat si neglexeris. Subditur in euangelio. Euntes dicite quid est. s. illō qō scribit̄ Osee. vj. Volo misericordiā t non sacrificium. q. d. ꝺm Chryſ. Cur accusatis me q̄ peccatores corrigo t emendo ergo deū t patrē incusate. Sicut eni ille vult emendationē pctoꝝ sic t ego. Nō eni veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam. hoc dicit Hilarius omnib⁹. Tu dñe venisti. t quo dicit non veni vocare iustos sed peccatores. sed veni ꝓpter homines. q̄ nemo iustus fuit in mundo. quia oēs peccauerūt t egent gratia dei. Alij. sic exponunt. Non veni vocare iustos. s. tm̄ sed et peccatores. Raban⁹ autem sic exponit. Non veni vocare iustos. s. falsos qui de sua iusticia gloriant̄ vt pharisei. sed eos qui se peccatores recognoscunt.

Sermo de scō Mauritio t socijs eius.

Beati qui persecutionem patiunt̄ ꝓpter iusticiā qm̄ A ipsoꝝ est regnū celoꝝ. ita scribit̄ Matth. v. Dicunt naturales q̄ aurū inter oia metalla meliores t plures patit̄ malleationes ita tn̄ vt sine ruptione in tenuissimas laminas dilatar̄ t in ignē licet ponit̄ non tn̄ corrumpit̄ t consumar̄. Sed si quid habet impuritatis t scorie deponit̄. ideo inter omnia metalla apud seculares melius metallum t beati⁹ appellar̄ t possessores suos beatificat. Juxta illud ps̄. Beatū dixerūt populū cui hec sunt. s. ciſtas habentes plenas argēto et B auro. Mystice ꝑ aurū intelligunt̄ bti martyres Recte enim sicut sine auro nullus in regem coronabit̄. q̄ paupes nō habentes aurū nec argētum nō assument̄ ad regendū regnū. Si aūt auꝝ habuerint quātūcūq̄ viles sint regna impetrabunt. Sic̄ refert̄ de apostata Juliano q̄ per auꝝ qō cuidā vidue fraudulenter abstulit imperium adeptus est. Sic etiam sine suffragio martyriuz adipisci possum⁹ nequaq̄ corona regni celestis Qō testat̄ Eusebius in ꝺmone. Honorandi sunt martyres tota mentis deuotione sine quoꝝ meritis suffragio t fauore nemo eterna coronabit̄ gloria t honore. Cui alludit Cassio. sup ps̄. Nemo ꝓpria virtute sisti poterit in celestib⁹ nisi sanctorū martyrū precibus adiutus. Etiā videmus q̄ alias in curijs dñorū nō pōt quicq̄ impetrari sine difficultate. Si portat̄ aurū impetrat̄. ideo dicitur vulgariter. Da munern summis. es wirt wol schlecht das da krumpt ist. Munera si nō das. es wirt wol krumpt das da schlecht was ideo sancti martyres impetrant nobis in celesti curia qō nobis precibus nostris nō possum⁹ impetrare. Ideo dicit btūs Amb. in li. de offi. Dedit nobis dns de⁹ martyres vt q̄ nr̄a virtute et

meritis nō valem⁹ saltē eoꝝ meritis impetrare valeam⁹. Isti igit sancti martyres int oēs alios magis sunt tribulati ⁊ malleati ⁊ ad decorē templi celestis coaptati. sic figuratuz ē. iij. Reg. vj. vbi legit q̄ Salomon añq̄ templū edificaret fecit p̄i⁹ aptare lapides q̄ eēnt necessarij templo ꝑ structura. ⁊ cū edificabat null⁹ son⁹ audiebat malleoꝝ. eo q̄ extra templū erāt lapides secti ⁊ politi. Sic martyres quos diuina puidentia elegit ꝑ structura celestis regni p̄i⁹ hic malleo tribulationis poliunt. ita vt nō fiat ibi neq̄ luctus neq̄ clamor nec vllus dolor. Apoc. xxj. Et etiā hi in igne passionis adurunt nec p ipatiētiā consumuntur. ita vt de ipsis dici pōt illud Sap. iij. Tanq̄ aurū i fornace pbauit electos dñs ⁊ tāq̄ holocausta accepit eos. ideo bñ dicunt bti sicut illi beatissimi martyres Mauritius ⁊ socij eius. de quibus assumptū ē hoc vbū thematis. Beati q̄ psecutionē patiunt. In quo q̄dē p̄ncipalit duo describunt. Primo martyrij cā p̄ncipalis ibi. btī q̄ ꝛc. Scdo p̄mij pausa eternalis ibi. qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Circa p̄mū Hugo i didasco. li. iiij. dicit. Vent⁹ sedul⁹ si pflauerit ipsam terrā constat q̄ hoc anno fertilitas ꝓsequit. Cui⁹ rō ē. qz ventus pozos ꝛre apit ⁊ fructiferā facit vel etiā tunc terra oēs eos quos in se habuit vapozes p vētū emisit. q̄b⁹ emissis fertilitas sequit frumētoꝝ. ⁊ sic terra tūc a vulgarib⁹ dicit btā. vt sic impleat illud Deut. xxviij. Bñdict⁹ tu in agro ⁊ bñdict⁹ fruct⁹ terre tue ⁊ bñdicta hozrea tua. Mystice p vētū tribulatio ⁊ psecutio designat. Et hoc ideo quia scim⁹ naturaliter q̄ arbozes ⁊ herbe odozifice ventis agitate moꝝ qualemcūq̄ habēt odorem ostendunt seu emittunt. ideo petiuit sponsa Salomōis Cañ. iiij. Veni auster perfla hortum meum ⁊ fluent aromata illius. Sic boni christiani flante vento persecutionis bonū de se emittūt odozem confessionis ⁊ laudis. sicut patet in sanctis martyribus Mauritio ⁊ socijs eius qui instante persecutione Diocleciani ⁊ maximū suauissimū odozē emiserūt confessionis non ē in nobis formido ⁊ perditio. sed christi fidem confitemur ⁊ hanc nullatenus deserimus tibi debemus militiam. o impator illi innocentiam a te laborīs stipendiū ab illo vite sumpsimus exordiuz vt dicit beatus Eucharius lugdunensis archiepiscopus. Et subdit. Constantes omnia ꝑ ipso tormenta suscipere parati sumus ob eius fidem quoniam agitati vento persecutionum odorifera odozem dederunt. Ideo dicit Gregorius. Sicut vngenta redolere latius nesciunt nisi cōmota. ita viri sancti omne quod de virtutib⁹ habent seu redolent in tribulationibus ⁊ persecutionibus innotescere faciunt. Et subdit. Sic granum sinapis nisi conteratur nequaq̄ vis virtutis eius cognoscitur. Sic vnusquisq̄ vir cū non pulsatur letus aspicitur. Si qua vero illum tribulatra persecutionis opprimat moꝝ qualis sit ostenditur. Nam quod in tranquillitate a domino pcipitur in tribulatione manifestatur. Hec Gregorius. Secundo sicut ventus nonnunq̄ magna deijcit edificia ⁊ ea fundit⁹ euertit ⁊ arbozes eradicat. Ita persecutio aliquando viros magnos a fide abstrahit qui a fide secedunt christiana. Sicut de hoc legitur in vitaspatrum libro. iij. Cum sanctus Macharius heremum perageret inuenit ibi tugurium ⁊ arbozem palme ⁊ virum stantem cuius capilli erant sibi indumentum et manum ad celum extenderat ⁊ orauit. completa igitur oratione cognouit Macharium esse hominem ⁊ tenens manum interrogauit cuz dicēs Charissime quomodo huc venisti viuit ne aliqs in mundo christianus? Quia tempore suo cum esset in mundo tanta erat occisa multitudo christianozum q̄ non crederet q̄ aliquis viueret in hoc mūdo. Cum autem Macharius eum expediuisset q̄ populus quotidie acciperet incremen tum. Econtra interrogauit quare illuc puenisset dixit ei. Ego episcopus eram et persecutione facta mihi multa supplicia erant illata ⁊ cuz ferre non possem beu idolis sacrificaui. ꝛ postmodum ductus penitentia dedi meipsum ad sacrificādū in hoc heremo ⁊ fui hic quadraginta annis in cōfessione ⁊ obsecratione ad deum ⁊ certitudinem indulgentie hactenus non accepi tamen isto anno sum consolatus. Sed iste ventus passiōis nō potuit seducere aut deijcere a fide hos sanctos martyres quin capitibus truncarentur manib⁹ trucidarentur ⁊ pedibus equozum conculcarentur quia sciuerunt q̄ pati fm quendam doctoꝝ est tam nobile q̄ nullus dignus est nati nisi solo christus qui innocenter patiebatur. Nullus etiam dignus est pati nisi qui ex corde desiderat. etiam pati tam bonuz est q̄ nemo persoluere potest quia facit hominem dignum totius boni terrestris pariterq̄ celestis. Ideo legitur q̄ quidā doctoꝝ inter se disputabant ⁊ quilibet hāc virtutem extollere nitebatur. Primus dixit. Si patuit celestis in celo habuisset. filio suo melius aliquid vtiq̄ in terra dedisset sed dedit ei pati. fm illud Luc. xxiiij. Sic opoztuit christum pati et ita intrare in gloriam suam. Ex quo ostendit q̄ passio sit optima in hoc mūdo ⁊ q̄ prevalet gaudia mundana. Secundus dixit. Si Maria sanguilentas lachrymas pro vno peccatoꝝ fudisset non tantum deo placuisset sicut tollerantia tribulationum quam habuit ⁊ vere sic est. quia pati est tam nobile q̄ patientes pro iusticia beatificantur. ⁊ deus nihil aliud potest dare pro eo nisi se ipsum. quod ꝑmisit Abrae Gen. xij. Ego

ero merces tua magna nimis. Sed cum pati sit tam nobile queritur quare nos non possum⁹ pa ti. huius triplex est ratio. Primo quia paruam dilectionem habemus ad deum ꝛ magnã ad nos metipsos. Secundo quia raro cogitam⁹ de fructu ꝛ vtilitate ipsius pati que daturus est nobis deus. Tertio etiam quia raro cogitam⁹ q̃ christus sustinuit. Sed hodierni sancti martyres pl⁹ deũ q̃ semetipsos amauerunt alias psecutiones passi non fuissent. Cogitabant etiã de fructu quẽ dominus datur⁹ esset eis. hoc est seipsum. Etiaꝫ considerabant que christus sustinuit p eis. ideo omnes persecutiones patienter sustinuerunt. qz dicit Gregorius. Si christi passio ad memoriam reuocatur nihil est tam asperum quod non equo animo tollat. Qui ꝓsonat Christe. sup Matth. Si pressurã mundi pateris passionẽ domini memoria sic mansuetus patiensq; eris. Modo ad p positum quia venti persecutionum ꝛ tribulationum perflauerunt has terras bñdictas. hoc est corpora terrena hoꝝ scõꝝ martyrũ. ideo nobis magna fertilitas est secuta. Recte enim sicut in anno in quo multi venti perflant terrã multi fructus generant qui sunt hominibus infirmis ꝛ debilibus in solamen quia recreant eos. ita ipsi p eorũ passionẽ q̃ corpa eoꝝ multiplicit ꝓsumma uit inita solamina deferre debilibus ꝛ tribulatis meruerũt. Refert etiã beatus Eucharius qui vitã eorũ ꝓscripsit. q̃ quedã mulier filiũ suũ abbati non asterij tradidit in quo scõꝝ martyrũ corpa requiescũt in breui defunctũ irremediabili luctu plangebat. Qui apparens beatus Mauriti⁹ cur filiũ suũ sic fleret quesiuit. Que rñdit. q̃diu viue ret a lachrymis non cessaret. Qui ille. Noli iam eum flere vt moztuũ sꝫ scias eũ habitare nobiscũ Quod si probare desideras cras ꝛ omnib⁹ diebus vite tue. Si ad matutinas surrexeris vocez eius inter monachorũ psallentiũ voces audire valebis. quod illa semp fecit ꝛ vocẽ filij sui cum monachis semper discernens audiuit ꝛ ꝓsolata multipliciter fuit. Idem narrat q̃ rex gutturanicus misit quendã pbyterũ vt sibi de sacrosanctis ipsorũ reliquijs apportaret. Qui cum relite piret capsam cũ reliquijs fluctib⁹ apposuit et ꝯ mox tranq̃llitas magna secuta fuit. ꝛ hoc ad pmũ. Quãtũ ad scm ponit pausa pmij eternalis cũ subiũgit. qm̃ ipsoꝝ est regnũ celorũ. Ubi est notandum fm doctores triplex est regnũ. Primũ est fideliũ aiarũ. s. regnũ aie. ꝛ illud ẽ pacifi carũ vbi rõ impat ꝛ caro obtempat. de quo dic btus Aug⁹. sup Job. Recta domus vbi vir imperat ꝛ femina obtempat. Rectus g̃ homo vbi ipse impat caro seruit. ꝛ illi bñ dicuntur reges fm q̃ dicit Prosp in suis sententijs. Non caret regia potestate q̃ corpori suo nouit rõnabilit imperare. ve dñatoꝛ est terre q̃ carnẽ suã regit legibus discipline. Illud regnũ non est discordiũ q̃ in suis animab⁹ sunt discordes alioꝝ enim aias regere nõ valent. quia omne regnũ in se diuisum desolabit. Luc. xj. Scõm regnũ est fideliũ ꝯgregatorũ. s. regnũ ecclie ꝛ illud est p gratiã vocatorum. quia nemo assumit sibi digne honorẽ ecclesie seu dignitatẽ nisi q̃ vocat⁹ est a deo tanq̃ Aaron fm Apl'm ad Heb. v. ꝛ habet. viij. q. j. in scriptur'. Ibi addit q̃ loc⁹ regiminis ecclie negand⁹ ẽ desiderantib⁹. sꝫ offerend⁹ est fugientibus. Sꝫ prochdolor hoc regnũ vim patit a tyrannis a potentibus ꝛ diuitibus qui intrant per potentiã contra canones modo pecunijs modo per carnem ꝛ sanguinem modo per seruitia ꝛ sic quasi violenter amodo rapiũt. illud Matth. xj. Tertium regnum est celestiũ gaudiorum. ꝛ illud est solũ ꝓpter iustitiã psecutorũ ꝛ passorum. fm illud Matth. v. Beati estis cum vos maledixerint homines ꝛ persecuti vos fuerint gaudete ꝛ exultate qm̃ merces vra copiosa est in celis. non enim estimare debet aliquis vt sine pati regnum celorũ possit intrare cũ dicat veritas. Beati q̃ persecutionem patiuntur propter iusticiam qm̃ ipsorum est regnum celorum. Huius figura habetur. j. Reg. xviij. ꝛ infra. q̃ Dauid non potuit regnum israel obtinere nisi per magnas persecutiones quas sustinuit a rege Saul. his finitis tunc fuit in regno stabilitus. vt patet. ij. Reg. j. ꝛ infra. Ita etiam fm beatum Augustinum. Neq; ad regnum celorum se iudicet peruenire hic qui in area triture non tunditur tribulatione deliberent ergo illi bene qui sine pati volunt regnum celorũ intrare vel possidere. ideo fm Anselmum. Non repellas flagella dei a te si nõ vis repelli ab hereditate sua. Patientes enim volũtarie pro christo veri dicuntur domini ꝛ eorum festum congrue dominorum nuncupantur. vt dicit Gregorius in omel. super illo verbo. In patientia vestra possidebitis animas vestras. ꝛ sic isti beati martyres sunt dñi. ꝛ reges dicunt quia regnũ celorũ suo sanguine acquisierũt ꝛ nũc hereditarie possiderũt in quo fm Augustinum in sermone. de vocatione est tantũ gaudiũ quod fide non attingitur spe non comprehenditur charitate nõ capitur desideria ꝛ vota transgreditur acquiri nõ põt estimari nõ potest. In hoc ẽ gaudiũ sine fine eternitas sine labe ꝛ serenitas sine nube. Sed nos miseri minime hec perpendimus ideo parua pati pro christo ptimescimus cõtra quos dicit idẽ Aug⁹. contra faustũ. o hõ insensate miser et infelix qui pro tanta beatitudinis gloria sustinere modica pertimescis cum tamen mille milia martyriorum genera ferre deberes

Sermo

anteq̃ ab illa felicitate excideres.

De sancto Wenceslao sermo. j.

Constituit eũ dñm dom⁹ sue t p̃ncipẽ oĩs possessi onis sue. ita scribit̃ ps̃. cviij. Rex sapiẽs q̃ habet multos milites in domo sua nõ oẽs eq̃lit̃ remu nerat t exaltat sz aliquos facit cancellarios ali os dapiferos ceteros cubicularios nonnullos marscalcos si aliquẽ autem viderit p̃udentiozẽ t ad regimẽ domus sue abiliozẽ hunc p̃incipez aliozum constituit t rectozẽ faciẽs fm consiliuz poete consulentis. vñ versus. Quẽ videris gnarũ rectozẽ pone tuarũ. Quare hoc: certe ideo. quia bonus rex in multis abundat diuitijs si nõ habz sapientem domus sue p̃uisozẽ oĩa sunt inozdi nata t vltimate dissiparẽt. ideo dicit Prouerb. iij. Sapientia p̃ciosioz est cũctis opib⁹ t oĩa q̃ desideranẽ huic non valent compari longitudo dierum in dextera eius t in sinistra illius diuitie t glozie. Et illud sagaciter olim perpendit Pha A rao rex egypti. de quo legit Genẽ. xlj. q⁹ quodaz tempoze vidit somniũ putabat eni se stare super flumen de quo ascendebant septẽ boues. s. vacce pulchre t crasse nimis t in loc̃ palustrib⁹ pasce bantur. Deinde alie septẽ veniebant que p̃ozes deuozabant que erant macre nimis t in locis pa lustrib⁹ pascebanẽ. Euigilans aũt Pharao per territus est t accersiuit oẽs sapientes eis somni um enarrans sed nõ erat qui interp̃taretur. Ex dicto autem pincerne eductus est Joseph de car cere t huic narrauit rex somniũ. Ille autẽ tanq̃ sapiens exposuit somniũ dicens. Septez boues pulchre septem anni sunt future fertilitatis t̃. Et septẽ macre anni sunt septẽ future famis que consument omnia p̃ioza. Ideo, puideat sibi rex sapientem virũ qui p̃esit terre egypti. qui cõsti tuat p̃epositos p regiones t quintã partez fru ctuum per septem annos fertilitatis congregat in hozrea, p̃pter futurã famem. Et sequit̃. Placu it regi consiliũ t dixit. Nunquid inuenire poteri mus talem virum qui spiritu dei plenus sit. ideo tu eris sup domũ meam t ad mandatuz tui oris cunctus populus obediat. Ecce Pharao tanq̃ sapiens rex qui multos milites habuit in domo sua nullũ rectozẽ curie sue nisi sapientez Joseph exaltauit. Mystice dñs noster Jesus christ⁹ est rex regum t sapientissimus in quo sunt oẽs the sauri sapientie t scientie absc̃diti. Col. ij. Ideo si quis indiget scientia postulet ab eo. q̃ dat om nibus affluenter vt dicit̃ Jaco. j. Iste sapientissi mus rex christus habet multos milites in curia sua hoc est in mũdo sed nõ equaliter eos exaltat sed dat vnicuiq̃ vt vult. Nã aliquos facit cancel larios sicut euangelistas t doctozes qui scripse runt secreta sua. alios aũt dapiferos sicut p̃dica tozes qui ferũt spiritualit̃ dapes verbi dei. Nõ nullos vero cõstituit cubicularios. s. religiosos contemplatiuos qui semper i cubiculo regis cõ uersantur. quia eozum conuersatio in celis ẽ. ad Phil. iij. Reliquos aũt fecit marscalcos aut sta bularios sicut papas t epos qui debent custodi re stabulum ecclesie ne lupus rapiat oues. s. fide les. Ideo dicit apostolus ad eph̃. iiij. Unicuiq̃ vestrũ data est gratia fm mensurã donatiõis xpi qui dedit quosdam apostolos quosdam prophe tas alios euangelistas alios pastozes t doctoz res ad sanctozum consummationem. Si autem christus viderit aliquem p̃udentiozem ad regi men seculare hunc facit dñm terre t p̃incipẽ re gni secularis. sicut fecit beato Wencesl. quem p pter suam p̃udentiam fecit p̃incipem terre bo hemozũ vt per p̃udens regimen populi hm⁹ re niret ad regna celozum. sicut volunt verba the matis p̃eassumpti. Constituit eum dominũ do mus. In quibus quidez duo describunt̃. Primo iurisdicte traditio potestatis ibi. constituit eũ. Se cundo celice acceptio hereditatis ibi. t p̃inci pem oĩs possessionis sue. Circa p̃imũ est notan dum. dicunt naturales q⁹ natura solet p̃stitue re in reges hec animalia i q̃b⁹ plures sunt p̃fectiões aut naturalia. s. que sunt magis sapientioza libe rioza mitioza obedientioza t iustioza. Sicut vi detur in leone qui fm Isiõ. li. xij. est rex animali um quadrupedum t est sapiens cuius sapientia patet in suscitatione suozũ catulozũ quos p tri duum rugitu magno dicitur suscitare t est libe ralis cui⁹ liberalitas patet in soli. de mirabilib⁹ mundi. q⁹ predam suam quam rapit solus come dere erubescit. Sed a remotis sequentibus alijs animalibus de ipsa gratia liberalitatis eis p̃ez derelinquit quod de alijs animalibus non vide mus. t est animal mite t misericoz. quia dicit Isiõ. li. xij. q⁹ natura eius circa hominem ẽ ma gna t mirifica t misericoz. quia cozam se p̃stra tis parcit nec hominẽ nisi in magna fame come dit t occidit. Est t obediens quia fm Solin. vbi supza. quando videt catulum ante se verberari statim timet t obedit. Est t deniq̃ animal iustuz quia verberat sibi resistentes sed parcit vt dictũ est que sunt se cozam ipso p̃sternentes. Spiri tualiter christus qui est naturalis dominus toti us nature constituit beatũ Wencesl. in p̃incipẽ terrestrem omnia hec perfecta t alia ad p̃incipẽ spectantem in se habentem. Primo enim more leonis habet sapientiam que valde necessaria ẽ p̃incipibus t ciuitatum rectozibus. q̃ ciuitates inhabitabunt̃ p̃ sensuz p̃udẽtiũ. sz rex insipiens

perdit ppłm suū. Eccī. ix. ideo hāc sapientiā didi
cit a ꝑmo etatis sue exordio. sicut refert Jaco.
ianuen. z nō segniter agens in aggressis cito sup
senes z se docentes intellexit. ita vt dicere possit
cum ꝓphęta. Super senes intellexi. quia man
data tua custodiui. Similiter potuit dicere illud
Sap. viij. Puer ingeniosus z sortitus sum aīam
bonam. quia omnia lecta cū sensu mystico com=
mendauit. Hanc sapientiā ostendit in hoc ꝙ no=
luit idola surda z mutā adorare. ideo hui⁹ sancti
pueri Vuencesl. ꝓcessit figura in Tobia. de quo
legit. Tob. j. cū oēs irēt ad vitulos quos ꝑiero
boam rex israel fecerat sol⁹ Tobias fugit ꝓsor=
tia hoim pergens in hierusalē ad templū dñi isrl
bumiliē orauit. Ita btūs Vuencesl. cū oēs irēt ad
imolandū idolis que colebat mr ei⁹ neꝗssima cū
sibi adherentib⁹ solus fugebat ꝓsortia eorum et
pergebat occulte ad ecclesias q̄s pater eius cō=
struxerat noīe vratislan⁹ z adorauit dñm Jesuz
christū. vt dicit ꝑfatus Jaco. ianuen. in legenda
Idcirco sua sapientia longe lateqz excessit sapiē
tiam Salomonis. de qno legit. iij. Reg. iiij. Cuz
senuit Salomon dedit dñs sapientiā Salomoni
z scientiam z precedebat ei⁹ sapientia sapientiā
omniū orientaliū qui ꝼm glo. studebant in cursu
astrorū z egyptiorū. s. qui studebant in phisicis
Sed tñ hac sapientia ipse est abusus. q̄ sicut ha
betur. iij. Reg. xj. Cū senuit Salomon deprauа
tum est cor eius ꝑ mulieres z templa idoloꝝ fa=
bricauit z ea similiter adorauit ne offenderet mu
lieres. Sz non sic beat⁹ Vuencesl. qui maluit ha
bere iram maledicte sue mr̄is z idolatrie q̄ dese
rere cultum dei veri z opprobria ab ea sustinuit
ideo dicere potuisset cū ps̄. qm̄ ꝓpter te dñe su=
stinui opprobriū opperuit confusio faciē meā ex
traneus factus sum fratrib⁹ meis. ꝛc. quia fra=
ter suus iniqu⁹ Boleslan⁹ alē Layn ipm ob hoc
odiuit z occidit. Scdo btūs Vuencesl. habuit li=
beralitatē que debet esse innexa ꝓncipibus. quē=
admodū ondit Tyt⁹ impator. de quo refert Sue
ton⁹ ꝙ ꝓuniū fecit z nullū añ se in liberalitate
sibem habuit neminē añ se sine mūere discedere ꝑ
misit z cū morerer mlta suis domesticis remisit.
Nō inquit a ꝓncipe oportet quēq; tristē recede
re. Sic beatus ꝓnceps conuiuia fecit paupibus
z nullū a se sine munere abire ꝑmisit. quia fuit al
ter Job de quo legit Job. iij. Si nō negaui semp
volebāt paupes z oculos vidue expectare feci. si
comedi buccellam panis solus quia mecū ab in
fantia creuit miseratio. Ipse enim indigentias
pauperū suis diuitijs supplebat. Infirmos in ꝑ
ꝓria ꝓsona visitabat nudos tegebat peregrinos
suscipiebat insepultos manu ꝓꝑria sepeliebat.
De nocte etiam surrexit lignaqz collegit in dor=
so suo ante domos pauperum collocauit. vt de
ipso exponi possit illud ꝓuerb. vlti. Manum
suam opperuit inopi. z rursum de nocte surrexit
z dedit predam domesticis suis. Sic aūt nō faci
unt nūc moderni nr̄i ꝓncipes q̄ rapiunt z oppri=
munt paupes quos tñ ille nobilissim⁹ ꝓnceps cō
solabaī z alebat. ideo audiāt illō Esa. xxxiij. Ve
q̄ predaris q̄ ꝑdaberis. q̄ demōes rapiūt eorū
aīas. sicut testaī Haymo sup Apoc. opprimunt
z demones ei⁹ mentē qui nūc paupem oppresse
rit z egentem. Oppressio enim paupis est offen=
sio christi. Tertio beatus Vuencesl. more leonis
fuit mitis z misericors que etiam bñ conueniūt
principi. ꝼm illud ꝓuerb. ij. misericordia z ve
ritas custodiūt regē z roborabiī clemētia thro=
nus eius. ipse enim fuit alter Moyses q̄ erat vir
mitissimus. Numeri. xij. Quis enī btūs Vuencesl.
erat excellentior respectu aliorum tñ eorum in=
urias sustinuit patiēter z ꝑ maxia mititate mul=
tos captiuos liberauit recte imitans naturā leo
nis. de quo refert Jsīd. li. xij. q captiuos repara
re ꝑmittit q̄ñ enī obuiā habuerit aliquē de capti
uis hunc vt ferī non ledit sed libere in patriam
ire sic ꝑmittit. Ita btūs Vuencesl. cū ad huc in p
senti foret multos de carcere eripuit z libere ab
ire ꝑmisit carceres destruxit z oīa patibula. aī=
aduertens illud Matth. vij. Nolite iudicare et
non iudicabimini. Et illō Luc. vj. Nolite ꝓdem=
nare vt non condemnemini. Referī in legenda
q̄ post mortem eius p̄ciosam plurimi rei vincula
ti in fetore cuiusdam carceris iacuerunt constri
cti z nullius solatij spē babuerūt. sz mortis hor=
rorem semp cū gemitu expectabant z quadā nо=
cte inter angustias positi venit eis in mentez vt
sanctū Vuencesl. ꝑ auxilio sibi dando imploza=
rent. Idcirco dicebant. Dñe de⁹ ꝑ merita z ora
tiones sancti amici tui Vuencesl. nos in pñti tri=
bulatione digneris liberare. Ecce affuit eis p̄si=
dium martyris inuocati. nā nocte sequēti dū oēs
foris placida quiete pausarent. z bi solum mise=
ri q̄d reqes eēt nescirēt. primū q̄si sonū tintinna
bulum in auribus eoꝝ insonuit. deinde lux cunctis
miranda ī carcere refulsit z subito vinculū quo
omnes inclusi tenebantur velut arcus se incur=
uauit z mox omnes pedes suos a neruo extra=
xerunt. ꝓfortati igitur clamabant. Dñe de⁹ no=
ster Jesu christe assis nob fuis tuis in te ꝓfiden
tibus per merita sancti Vuencesl. ꝑ tui honore
nois ab impiorum est manibus interempt⁹ mox
affuit virtus christi z vniuscuiusq; torques ceci
dit ꝓfracta de collo ad terrā. z exeuntes de car=
cere nullo obstaculo retinente ambulantes per
girū dei mirabilia z sancti Vuencesl. enarrabāt
ex q̄ q̄dē narratiōe glia martyris vndiq; est di=
tata q̄ etiā gētib⁹ minime latuit. Idcirco ꝓtigit
quēdā paganū in carcere detineri qui sciens mi=

titatem sancti Uuences. ex relatu illorum dixit. Si deus sancti Uuences. ⁊ christianorum me ab hac miseria sua bonitate liberabit credã in christum Jesum ⁊ baptisma suscipiam. Vix ille v̄ba compleuerat ⁊ ecce oĩa vincula ferrea ceciderũt quẽ custodes plures meritis beati Uuences. liberatũ cõprehendentes repetitis vinculis religauerunt. sed totiens iterato fracto vinculo cõpñcti dimiserunt liberũ. ⁊ ille vota mox adimpleuit. Aliud exemplum legit̃ ꝙ quidã p̄nceps quẽdam in carcerẽ misit ⁊ ille frequẽtibus suspirijs dñm deprecans ait. Dñe deꝰ ꝑ merita sci Uuences. adiuua me. quadã igitur nocte ꝯtigit vt int̃ angustias obdormiuit. statim igit̃ expgefactus extra ciuitatẽ in media platea ⁊ neq; erãt cõpedes eiꝰ in pedibꝰ eiꝰ neq; torques ĩ collo neq; cathene in manibꝰ. ⁊ egressus ad vicariũ suũ narrauit ꝙ dei virtute sit mirabiliter liberatus. vicarius aũt agnita dei v̄tute ⁊ potẽtia bti Uuences. reum donauit libertati. Quarto btũs Uuences. habuit obedientiã que etiã necessaria est p̄ncipi vt ip̄e obediat suis supioribꝰ sic̃ vult sibi obediri a suis inferioribꝰ vt Leo papa. ij. q. vj. Qui scit vt deo principalit̃ obediat. quia dicit btũs Augustinꝰ li. ij. ꝯfessio. ⁊ habet̃. viij. di. qua ꝯtra mores. sicut inquit. In potestatibus societatis humane maior potestas ad obediendũ p̄ponit̃. ita deꝰ oĩbꝰ. Nõ perpendens beatus Uuences. cuz eẽt sub ptãte aue sue sancte ludibile ei humiliter obediuit. constitutꝰ aũt in principẽ deo fuit subditus ⁊ obediens cũ oĩa ꝯtemneret ꝓpter eum sicut canit ecclesia. Humilis in gloria fuit pauper in diuitijs mundi refutans gaudia castus in delitijs. ideo recte est alter Abraam de quo legitur Geñ. xij. ꝙ possessio eius erat multa nimis tamẽ his omnibus dimissis mãdato dei obediuit ⁊ de terra sua egressus fuit ⁊ postea mandato suo obediens filiuz suũ imolari voluit. Geñ. xxij. Ita beatus Uuences. tanq̃ p̄nceps abundãs mlta habuit. oĩa tñ ſm desideria dimisit vt impleret illõ ps̃. Diuitie si affluant nolite cor apponere. ⁊ postea voluntarie corpus suũ ꝑ martyriũ deo obedienter imolauit vt adimpleret illud prophete. Imola deo sacrificium laudis. Quinto beatus Uuences. habuit iusticiã que etiã necessaria ẽ p̄ncipi. quia ſm sapien. Prouerb. xv. Qui sequitur iusticiã diligit̃ a deo. Est aũt iusticia malos punire ⁊ diligere bonos. Hanc habuit beatꝰ Uuẽces. ⁊ austeriter correxit malos idolatras dicẽs. O insensati hoĩes ⁊ filij sceleris semen chanaan et nõ iuda qui vos fascinauit obedire veritati sed vos non queritis ea que sunt salutis. Sinite seruos christi sine idolis vestris nõ seruiã. hactenꝰ ꝓhibuistis me xp̄o seruire fidelesq; oẽs de terra expulistis. Nõ erit ita amplius sz dño deo libere seruiemꝰ vt dicit Jacobꝰ ianuensis. Sed bonos diligebat eis necessaria largit̃ ministrando ita vt de eo exponi põt illõ ps̃. cxj. Dispersit dedit paupibꝰ. Infirmitates eorũ supportãdo vt vt adimpleret illud apl̃i. Alter alteriꝰ onera portate. sic adimplebitis legẽ christi. ad Gal. vj. qr multotiens infirmis pauperibus ligna in ꝓprijs humeris portauit. hec qñq; debet habere q̃libet princeps vel rector vniuersitatis. Sicut probat Augꝰ. sermõe de dedicatione ecclesie loquẽs ad principes dicens. Estote proni ad misericordiã ⁊ nolite esse faciles ad rapinam. facultas vestra ñ sit violẽta dignitas vr̃a nõ sit supbia. ptãs vr̃a non sit iniusta. Hec ille. Sed qr btũs Uuences. hec rennuit. ideo christus ipsuz dñm domus sue constituit ⁊ nunc principem omnis possessionis sue in celesti regno vbi tanq̃ p̄nceps potens residet oĩaq; bona dñi felicit̃ possidet. ⁊ quõ illud ꝓmeruit vide in legenda.

De dedicatione templi sermo.

Sapientia edificauit sibi domum ⁊ excidit ĩ ea colũnas septem Prouerb. ix. Dicunt naturales mũda aĩalia desiderant inhabitare loca pulchra. sicut patet de ouibꝰ auibus ⁊ colũbis que libentiꝰ habitãt in loc̃ pulchris q̃ immũdis. Quare Pe. de cres. li. ix. ꝯsulit ꝙ loca seu stabula ouiũ sepiꝰ debent mundari. qr fimus non solum lanam sed ⁊ vngulas corrumpit ⁊ scabiosas facit. Idẽ in eodem ait ꝙ locus colũbarꝝ debet sepius purgari ⁊ vndiq; decorari nam in pulchro loco sicut ⁊ homines auidius cõmorantur. De apibus dicit Aristo. li. x. aĩalium. ꝙ mirabiles faciunt sibi cellulas in quibus mella cõponunt Mystice ꝑ hec animalia intelligit̃ dñs noster Jesus christus qui seipsum agno comparat Hiere. xj. Ego quasi agnus mãsuetus q̃ portatur ad victimam. Et Esa. liij. dicit de ipso. Sicut ouis ad occisionem ductus est ⁊ quasi agnꝰ corã tondente se nõ aperuit os suũ. ⁊ Cañ. ij. cõparatur turturi dicens. Sponsa vox turturis audita est in terra nostra. Et Cañ. v. Oculi eius sicut columbe super ruinas aquarꝝ que lacte sunt lote ⁊ resident iuxta fluenta plenissima. hic christus mitissimus agnus ⁊ columba simplicissima in domibus ornatis libentius q̃ in immũdis desiderat commorari. quia vult vt templum suum mundum teneatur. quod patet ex hoc ꝙ sinebat vas immundum ferre per templum. Marci xj. Ideo propheta in spiritu intelligens dixit. Domine dilexi decorem domus tue et locum habitationis glorie tue. Ideo domus dei in qua

vult sacramenta mentaliter habitare eo mundi⁹ conseruet̃. Juxta illd̃ in ca.x.q.j.scõꝝ. Per Calixtũ papã q̃ dicit.ecclesias a laicis incastellari aut in seruitutem redigi autoritate apostolica ꝓ
B hibemus.vt dicit glosa. De ecclesijs nõ debent fieri propugnacula aut in eas impelli pecora nisi ꝓpter hostium incursus. incendia repentina. aut alias necessitates vrgẽtes propter q̃s oportet refugiũ habere ad illas. Sic tamen vt cessante necessitate res de ecclesijs ad loca propria et pristina reportentur. vt habetur de custo.eccle. c.reliquie.quia ecclesia ẽ summo domino ⁊ deo dedicata.ideo ab omnibus immunditijs debet esse aliena. Et hoc perpẽdit Salomon.iij.Reg̃. vj. Qui edificauit templum dño mire pulchritudinis ⁊ magnitudinis ⁊ texit tabulis cedrinis. parietes fecit de eisdem.oraculum illius habebat.xx.cubitos longitudine ⁊.xx.altitudine et xxx.latitudine.⁊ vestiuit illud auro purissimo. affixitq̃ lamina clauis aureis ⁊ nihil erat ĩ templo qd̃ nõ auro regeret̃.ideo bñ possunt de templo sumi predicta verba. Sapientia hoc est sapiens Salomon edificauit sibi.s.deo domũ in quibus duo tanguntur.primo domus dei magnificentia ibi. Sapientia edificauit.secundo eiusdez sufficientia ibi.excidit in ea colũnas septem. De primo est notandum.reges seculares ⁊ p̃ncipes multas domos sibi facere ⁊ construere permittunt nec in vna contenti esse volũt.quia in diuersis suis ciuitatibus diuersas constituũt domos ⁊ interdũ quot sunt ciuitates tot habẽt domos ⁊ habitationes quare non oportet eos intrare hospitia aliena in quibus essent insecuri ꝓpter intoxicationes ⁊ venena vel in qnibus minus bene tractarent̃. Ideo legitur.iij.Reg̃.viij.de Salomone qui in ciuitate hierusalem varias habuit domos decenter ornatas.s.propriã ⁊ domum vxoris sue ad quã sepius causa solatij transiuit ⁊ postea edificauit mella. Sicut dñs noster Jesus christus ꝑm ps̃.est rex magnus sup omnem
K terram ⁊ princeps pacis.Esa.ix.Cuius delitie sunt esse cum filijs hominũ. Prouerb̃.viij. quia ⁊ seruis suis in hoc peregrinationis exilio degẽtibus suam presentiam in consolationem ꝓmisit dicens.Matth̃.xxviij.Ego vobiscum sum vsq̃ ad consummationẽ seculi.edificauit sibi varias domos in quibus dignatur nobiscum habitare Prima est ecclesia materialis constructa ex lapidibus que suo sancto nomini dedicatur. de hac dicit dominus.Matth̃.xxj.⁊ Marci.xj.Dom⁹ mea domus orationis vocabitur cunctis gentibus. Et Joh̃.ij. Nolite inquit facere domum patris mei speluncam latronum ⁊ domum negociationis.quia in hac domo nõ est negociandũ sz deus adorandus.ideo figuratur per templum

quod vidit Alexander rex magnus.sicut legitur in sua historia. Cum iret repugnare totum mundum venit quodam tempore ad quendam montem sub quo erat ripa in qua pendebat cathena aurea ⁊ ipse mons habebat gradus bis mille et quingentos.ascendit autem Alexander in montem cum aliquantis militibus ⁊ inuenit ibi palatium in quo erat templuz aureũ ⁊ in medio erãt cimbola ⁊ campane auree ⁊ lectus cum p̃ciosissimis lectisternijs in quo iacebat homo magnificentissimis indutus alba veste bombicio ornata ex auro ⁊ lapidibus preciosis ⁊ circa euz vinea aurea.quod cum vidisset Alexander nihil nocuit huic templo.sed adorauit hominem. Per hoc templum aureum signatur ecclesia ⁊ domus dei que aurea dicitur.non auri materialis sed magne charitatis quam christus ad ipsam habuit. ita vt diceret cum ps̃. Zelus domus tue comedit me.tantam nãq̃ dilectionem habuit ad ip̃az vt faceret flagellũ de funiculis ⁊ vendẽtes oues ⁊ boues ⁊ columbas eijceret et menses nũmulariorum euerteret.vt habet̃ Joh̃.ij. Si per cimbola aurea intelliguntur predicatores ecclesie ⁊ doctores ꝑm Uuilhel̃.in rationali diuinorum li. primo .quia sicut cimbola ⁊ campane fideles ad ecclesiam excitant sic predicatores ad fidem inuitant. Lectus aũt preciosissimus est altare cuz albis corpalibus qd̃ est ornatũ varijs albis pannis ⁊ appendijs.in quo iacet ille homo magnificentissimus christ⁹ Jesus de Maria virgine natus. Sicut fit in missa quando sacerdos ꝯsecrationis protulit verba.⁊ hic verus homo est indutus veste alba purissime castitatis ⁊ innocentie cum sit candor lucis eterne ⁊ speculum sine macula. Sap̃.vij. Per vineam autem auream intelligitur omnis congregatio fidelium deum nunc in spiritu videntium.de qua dicitur Esa.v. Vinea domini exercituum domus israel est.et hec vinea est aurea propter charitatis vnionem et fert botros bonorum operum que per lapides designantur. Ad hanc domum siue templum debet ire quilibet christianus ⁊ nihil aliud ibi facere nec vacare alicui alteri nisi orare.qꝛ dicitur ĩ cano.xlij.dist.c.oratorium.ꝙ ibi nec quicq̃ geratur q̃ ꝙ diuinis mysterijs conueniat. Cui con P
sonat Aug⁹.ibidem in oratorio preter orandi et psallendi cultum penitus nihil agatur vt nomini huic ⁊ opera iugiter impensa concordent. vt videlicet ibi adoretur ille homo magnificentissimus Jesus christus in sacramẽto.⁊ hoc legitur fecisse Tobias qui fugit consortia hominum ⁊ ꝑgens in hierusalem ibiq̃ dominum deum humiliter adorauit. Tob̃.j. Sed heu quidam intrant ecclesiam non vt adorent sed vt res ibi positas furtim vel verius violenter rapiant ⁊ asportent

Et de his dicit Guilhelm⁹. sup Nay. in de sacrilegio. sibi tales violenter frangunt hostia ecclesiarū vel fenestras vt res inde auferant. Si publice fuerint denunciati ab ecclesia incidūt excōmunicationē maiorē a qua solus papa pōt absoluere ꝛ nō ab alio cui nō est cōmissum ab eodē Secus si hostio aperto intrarēt licet inde aliqd asportarēt nō incidūt in ei⁹ excōicationē maiorem sed minorem vt. xvij. q. iiij. si qs fur. Etiā sicut ait Guilhel'. incidit in cano. sicut publicus effractor dūmodo fuerit denunciatus ꝛ a solo papa absoluendus. vt habet' in cano. xvij. q. ij. de viro. illi qui cōmittunt sacrilegium auferēdo res ecclesie vel etiā ecclesiam violando septē annis debent penitere eo modo q ex his septē tres annos complent in pane ꝛ aqua ieiunando. ꝛ p̄mo extra cimiterium ecclesie existant. secundo anno stent ante fores ecclesie. tertio anno ingredientes ecclesiam sed non cōmunicent corpus christi. Alijs vero annis carnes non comedant nec vinū bibant. sed tū hoc p̄supposito q p⁹ oīa ablata restituant. quia dicit Aug⁹. ꝛ habetur de re. iu. Peccatū non dimittit' nisi ablatum restituatur. Ibi dicit glosa. Joh. an. quātū qs agat penitentiā si nō restituat quod abstulit nihil agit si saltem ablatum restitui potest. Si aūt euidenter est inops q restituere nō potest tunc bñ dimittitur peccatū venia sed non obligatio. Et si ad pinguiorem fortunam euenerit tenetur vt habetur xxvj. q. vj. si quis. Isti igit' sacrilegi. s. rerū ecclesie ablatores multum timere habent penaz que accidit Antiocho regi scelerato. de quo legit'. j. Machab. j. q intrauit in templum in hierusalez cum magna superbia ꝛ tumultu ꝛ abstulit ab illo altare aureum ꝛ cōminuit omnia ꝛ accepit aurum ꝛ argentum ꝛ occultos thesauros quod tū dominus non permisit impunitum. Sed vt legitur. j. Machab. vj. Percussit eum dominus infirmitate graui. ꝛ dum sic iaceret in lecto dixit. O reminiscor malorū que feci in hierusalem qū abstuli omnia spolia argentea ꝛ aurea que erāt in ea. ꝛ nunc cognoui quia ꝓpterea inuenerunt me hec mala. ꝛ ecce perio p̄ tristicia. Quidam ecclesiam intrant non vt deum adorent ꝛ scōs honorent sed vt amasias suas videant ꝛ nō vt christum placent suis orationibus sed vidieantur a mulieribus ꝛ eas suo visu alliceant impudice. et tū de mulieribus econuerso qō tamen pudendū est dicere ꝛ cōmune verus est q iam istis temporibus nō est aptior locus ad p̄candū q̄ domus dei deputat⁹ orationi. ideo de illis conqueritur dñs Matth. xxj. Vos fecistis domū meā domū latronū. hoc est demonū qui tunc conuenūt ad perficiendum hoc opus istius luxuriosi ꝛ mechi Quidā aūt intrant domū dei non sicut Petr⁹ et Jhēs. sed vt ostendant subtiles cantus vocū ꝛ fracturas vt placeant hoīb⁹ q cōiter fit in declamationibus contra quos dicit Hugo i li. de claustra. Quid pdest dulcedo voc' sine dulcedine cordis. frangis vocem frange ꝛ voluntatem. seruas consonantiam serua ꝛ concordiam. Et de eorū cantu dicit Augustinus. Plus placet deo latratus canū mugit⁹ boum gemit⁹ porcorū q̄ clericorū cant⁹ luxuriantiū. i. lasciue cantantium vt placeant amasijs. Scōa dom⁹ quā sibi sapiētia vera edificauit est spualis ꝛ est duplex. s. spēalis ꝛ cōis. Specialis est quelibet aīa ad imaginem dei facta. de qua habet' in p̄s. xcij. Domū tuam decet sanctitudo domine in longitudine dierum Hanc domum debemus mundam tenere. fm qō mouet dñs. Leui. xix. Sci ꝛ mūdi estote qm ego scūs sum. s. q vobiscū cupio habitare. De ista domo dicit beatus Aug⁹. in sermōe. ix. ad fratres heremitas. Oēs sancti paradisus delitiarū varijs virtutū bonorū operū virgultis consita varijs virtutum q floribus purpurata iugiter celesti gratia irrigata. hec fratres charissimi est paradisus in quo plantatur lignum celestis sapientie. hec est thalamus dei palatiū christi tabernaculū spiritus sancti. hec est thronus solaminis sponsi lectulus celestis in quo ipsa anima parata optime delectatur ꝛ requiescit cum sponso. Hec ille. Tamē hostium huius domus christ⁹ pulsat. fm illud Apoc. iij. Ego sto ad hostium ꝛ pulso. si qs audierit vocem meam ꝛ apperuerit mihi ianuam intrabo ad illum ꝛ cenabo cum illo ꝛ ipse mecum Idcirco tali benigno ꝛ locupletissimo domino debemus aperire vt ab eo locupletemur et discere illud quod dixit Rebecca ad Heleasar seruū Abrae. igredere benedicte domū cur foris stas. Gen. xxiiij. Alia dom⁹ spiritualis est tota ecclesia catholica que super christum tanq firmissimā petram est fundata. fm q canit ecclesia. Hec est domus domini bene fundata firmiter edificata super firmam petram. s. christum de qua. j. Corinth. x. Petra autem erat christus. De hac domo dicit apostolus. j. ad Timoth. iij. Hec scribo tibi vt scias quomodo oporteat in domo dei conuersari que est ecclesia dei viui colūna ꝛ firmi conuersari que est ecclesia dei viui colūna ꝛ firmamentum veritatis. Tertia docta et forte fundamentum veritatis. Tertia doctrina est pacifica ꝛ tranquilla quam edificauit sibi. Sapientia que est domus triumphatorum. de qua p̄s. lxxxiij. Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. quia fm Augustinū libro. iiij. de libero arbitrio tanta est pulchritudo eterne glorie ꝛ domus dei tantaq iocunditas lucis eterne vt etiam si non liceret in ea amplius delectari q̄ vnius hore dict ppter hoc solū innumerabiles hui⁹ vite dies pleni delitijs ꝛ refluētia bonarū operū temporaliū

merito despicerẽtur. Etiam pulchra est ꝛ suauis vt ea visus nõ possit amplius delectari omnem vincit dulcedinem omnẽ exuperat concupiscentiam ꝛ hoc ad primũ. Quantũ ad scõm ponitur domus dei plena effluẽtia cũ subditur. ꝛ excidit in ea columnas septẽ. Vbi est notãdũ illa domꝰ esset sufficiens ad seipsaꝫ ꝛ quo ad habitatores vbi necessaria vite ꝛ corporis propia haberẽtur vbi inueniretur cibus ꝛ potus aqua ad lauandũ oleum ad vngendum. ſm illud poete. Sufficiens domus hec vbi cuncta ponentur edenda. Talis domus est templum dei in qua omnia necessaria anime habentur sine quibus homo difficulẽ potest beate viuere. ꝛ significãtur septem sacramẽta per septẽ colũnas quas excidit vera sapiẽtia designata. Recte enim sicut colũne ecclesias sustentant ne cadant ꝛ a ruina preseruant. Sic etiam hec septem sacramenta a ruina spũali anime preseruant. ꝛ si homo ceciderit rursum resurgat adiuuãt. vt dicit magister in li. iiij. dist. j. Prima colũna quã excidit christus sapientia patris in hac domo ẽ aqua baptismalis que lauat sordes peccati originalis ꝛ sine illa non habeẽ spiritualis. quod probat ī simili. Refert Jacobꝰ antbiocensis in historia orientalium. qꝫ in oriente ī quibusdam arboribus quedam aues generantur et ille qꝺiu pendent in eis non habent vitam sꝫ statim cum cadunt de arbore in aquam vitã habẽt ꝛ natare incipiunt atoꝫ volant. per has arbores significantur matres parturientes in illis generantur filij. sed mortui in gratia. quia ſm Augustinum de fi. ad pe. Omnis homo per concubitũ viri ꝛ mulieris qui concipiẽ cũ originali peccato nascitur mortiꝙ subijcitur. ꝛ habetur de conse. diſt. iiij. firmissime. Si autem debent habere vitam gratie oportet eos in aquam baptismi cadere. alias visione priuarentur. vt dicit Augꝰ. ꝛ habetur de ꝯse. di. iiij. Firmissime tene nõ solum homines ratione vtentes. verũetiaꝫ puulos qꝺ siue in vtero matris viuere incipiũt ꝛ ibi moriuntur siue iã de matribus nati. Et sine sacramento baptismatis qõ datur in noie patris ꝛ filij ꝛ spũs sancti. De hoc seculo trãsierit sempiterno igne sunt puniendi. Hec ille. Sed statim postꝙ cecideruntad aquas baptismi vitam habent gratie ꝛ mundabuntur ab omnibus delictis ꝛ vestimẽtis innocentie induent. quod exponit Rassi. sup pſ. Omnia delicta iuuentututis mee ꝛc. dicens Delicta per puerperiũ commissa baptismo mundantur vt illi nos restituant puritati in aq̃ Adaz nascitur procreatus ꝛc. Secũda colũna est confirmatio que se habet vt electuarium confortatiuũ quia ſm medicos hõ exiens de balneo in quo se quã debilitatem necesse est vt detur ei aliqua medicina qua assumpta sanitas conseruet. Sic homo exiens de balneo sacri baptismatis in quo ẽ a peccatis originalibus purgatus necesse est sibi vt habeat aliquod confortatiuum contra vitia. ꝛ hoc est confirmatio que fit ab episcopo mediante gratia in baptismo collata. roboratur et datur robur spiritussancti contra carnem mundum ꝛ diabolum litigandi ꝛ in signum huius vngitur oleo sancto in fronte. vnde inquit Augustinus. Nos vnxit quia luctatores contra diabolũ fecit. Si quis hoc nobile electuarium friuole cõtempserit audeo dicere qꝫ condemnatur. Teste Hugo. in li. de sacramentis. Timendũ inquit est his qui negligentia non suscipiunt manus impositionem ab episcopo ne forte damnentur cum festiuare debuerant cum potuerãt. Et qui in senectute hanc desiderant ieiuni ꝛ contriti accedant Tertia columna est corpꝰ christi ꝛ sanguis que sunt quasi cibus ꝛ potus recreatiuꝰ anime ꝛ hominem faciunt fructuosum. Refert enī Petrus de cres. li. ij. ruraliũ cõmodorũ. Si aliqua arbor fuerit vetusta non ferens fructus. illius radices debent scindi ꝛ lapides immitti vt eo melius arbor attrahat humorem ꝛ nutrimentum ꝛ sic fit fructuosa quam prius sterilitas inuadebat. Sic homo per arborem designatur. ſm illud Matthei. viij. Videoꝫ homines vt arbores. Si est in peccatis vetustas scindere debet radicem cordis per contritionẽ malum humorem emittẽdo peccati per confessionem ꝛ tunc immittere hunc lapidem preciosum quem reprobauerunt edificantes ꝛ qui diuisus est de monte sine manibꝰ et tunc sine dubio fit fructuosus. Teste Fulgẽ. qui ait. Qui digne miserit sanctam eucharistiam in cor suum in ipo proculdubio fontes aquarũ fluent ꝛ refluent in eternum. Quarta colũna est penitentia de qua dicit Hiero. ꝛ habeẽ de pnia di. j. c. medicina. ꝛ c. ij. post naufragiũ tabula culpam simpliciter est cõfiteri. hec significantur p mare quod ſm naturales est amarũ aut ſm gustum impotabile est tamen ſm effectum vtile est ꝛ multarũ infirmitatũ curatiuum. qꝫ ſm Cõstãtinum sanat idropicos ꝛ alios scabiosos. ita penitentia quãuis sit amara aliquibus ad potandum est tamen multum vtilis ad peccata delendum. quia dicit Augꝰ. li. de penitentia. languores sanat. leprosos curat. mortuos suscitat. sanitatem auget. gratiã conseruat. claudis gressum surdis auditum restituit. cecis visuꝫ. vitia fugat virtutes ornat. Quinta columna est vnctio extrema que tollit infirmitates anime et corporis diminuit enim penas pro peccatis et est alleuiatio corporalis morbi. Quare ſm magistrum libro. iiij. c. ij. propter duo institutum est. s. ꝓpter remissionẽ peccatorũ ꝛ alleuiationẽ infirmitatũ

Sermo

Recte enim sicut balsamū soluit iliacā passionez quotidianis febribus z quartanis subuenit. vt dicit Dias. sic extrema vnctio quotidiana pecca ta tollit. Sexta colūna est ordo sacerdotalis me diante quo domus dei sustentat. hec compatur radici arboris que si sana fuerit z intacta rami pullulant z fructū ferunt. Si autē lesa fuerit mol lent folia z marcida fiunt. Sic si sacerdotium est sanū populus erit disciplinatus. Si autem vide ris populum indisciplinatum intellige sacerdo tium claudicare. vt dicit Chrys super Matth. Septima colūna ē ordo coniugalis sine quo ho mo carnaliter viuens non potest saluari. hic or do compatur viti que est arbor distorta exterius q indisposita. fructus tñ profert dulces. s. vinū clarum z bonum. Sic coniugium q̄uis sit cum maculatione generat tamen fructus nobiles. s. virgines. Ideo dicit Hiero⁹. Laudo coniugium quia generat v̄gines. lego rosas de spinis z mar garitas de chonchis. he sunt septem colūne pre ciosissime quas vera sapiētia christus Jesus in ecclesia excidit que sustentant totā ecclesiam mi rabiliter q̄ exornant.

De angelis sermo primus.

Angeli eorum

Vidēt faciē patris mei semp q̄ in ce lis est. Matth. xviij. Cōmentator aueroys super librum de pomo z morte Aristo. sic ait. Unusquisq̄ hominum quandam sibi ap propriatam habet stellam suis proprietatib⁹ et qualitatibus dominantem. Cuius quidem stel le exigentie si homo debitis passionibus corre sponderet aut satisfecerit pacifica sana quoq̄ vi ta viueret. Sed si a natura stella sua discordaue rit mox orbabit sua stella qua orbata tūc mors comitatur. Mystice per stellas sancti designan tur angeli. quia stelle fm Aristotel. in li. de cel. z mun. in macrocosmo. hoc est in maiore mūdo in illis. s. inferioribus generant z lumen z calorem Sic angeli sancti in microcosmo. i. in minori mū do q̄ est hō. vt dicit Aristo. viij. phi. generant lu men diuine intelligentie vt homo cognoscat be neficia dei z generant calorem gratie z deuotio nis. Sicut legitur Judicū. ij. q̄ angelus vn⁹ ve nit in persona dñi ad filios israel dicens. Eduxi vos de egypto in terram promissionis vt non fa ceretis fedus cū habitatoribus terre hui⁹ z nolui stis audire vocem meam. ideo habebitis eos ho stes z dij eorū sint vobis in ruinā. Et cū hoc lo queretur eleuauerunt oēs voces z fleuerūt. Ec ce quō generauit in eis calorē deuotionis z itel ligentiam transgressionis mentē ipsorū illustrā do sic igitur dictum est q̄ vnusquisq̄ hominum habet propriam stellam sic habet z proprium an lum. Teste Gregorio in li. dialogo. Unusquisq̄ inquit hominum vnū angelū habet sibi ad custo diam deputatū iugiter. Et dicunt doctores cum quibus concordat Vincen. in spe. histo. li. xxxij. c. cviij. q̄ antichristus qui erit homo pessim⁹ ha bebit a die conceptionis sue angelum sibi custo dem vsq̄ ad annos discretionis ad quos cū per tigerit super illud omne quod est dei extolletur z tunc a suo bono angelo relinquet. z quia tā bo ni q̄ mali habent suos proprios angelos ad cu stodes. ideo debent eis obedire z in moribus cor respondere viuendo fm instinctum eorū z dicta men recte rationis. z si sic fuerint pacifice vinēt in hac vita sicut patet de Loth Gen. xix. cum di xit angelus. Surge tolle vxorem tuam z filios quos habes ne z tu perias cū eis in scelere ciui tatis huius. Qui Loth obediens exiuit z alijs pe riclitantibus ipse cum suis est saluatus. Ex con tingit multotiens vt dicit origenes in li. de veri tate doctrine. q̄ homo per suum peccatum z in gratitudinē angelica se reddit protectione custo diaq̄ indignum z sic ab angelo relinquit z ita ma moritur per peccatum. ideo nos non sic. Ex sequamur instinctum angelorum. quia sunt nob date custodes sicut volunt verba saluatoris an geli eorū. s. hominū. In quibus angeli a duobus commendantur primo ob vim ministratiuaz. qd nobis seruiunt indigentiam releuando. secdo ob vim contemplatiuam qua deo astant ipsum con templando. Dico primo q̄ sancti angeli cōmen dantur ob vim ministratiuaz. qz nobis quotidie seruiunt indigentiā nostrā releuando. Circa qd notandum. dicit venerabilis Beda q̄ stelle sua claritate mundo seruiunt. quia radiorum suorū emissione sunt noctis illuminatiue. Sunt etiā na uigantibus prospere z ipsarum viarum in medio maris directiue. Ita sancti angeli p stellas intel lecti nobis hominibus continue seruiunt in hoc mundo quia fm apostolum ad Heb. j. Oēs sunt amministratorij spiritus in ministerium missi p ppter eos qui hereditatem capiunt salutis. hoc ē ppter homines saluādos. Et etiā in nocte pecca torum illuminat ad peccata cognoscenda et in mari tribulationis ipsos dirigunt eisq̄ assistunt sicut testatur beatus Aug⁹. in li. soli. xxix. ange li ambulant nobiscum in omnibus vijs nostris i trant z exeunt nobiscum cōsiderantes q̄ pie q̄ honeste in medio nationis querse conuersemur quanto studio quantoq̄ desiderio queram⁹ re gnum tuum quātoq̄ timore seruiamus tibi. Dec ille. q̄ aūt angeli ambulant nobiscū figuratum est Tob. vj. vbi legitur. q̄ angelus raphael To bie astitit eiq̄ fuit ambulāsq̄ cū eo in ciuitatē

rages ⁊ ipsum in columē reduxit. ⁊ a pisce magno q̄ ipsum deuozare voluit liberauit. Refert etiam Vincen. in spe. histo. li. xxviij. c. lxxxviij de quodam milite Tundulo noīe qui fuit ō metropoli casilensi vir nobilis genere forma cozpozis egregius sed crudelis actione ⁊ ō salute anime nihil sollicitus ecclesiaz negligebat christi paupes nec videre volebat. sed scurris ⁊ iaculatozibus sua dabat. hic quadaz die sedens circa mensam amici sui statim percussus fuit ⁊ cozpus exanime iacuit ab hoza decima sexte ferie vsq; in eādem hozaz sabbati in quo tēpoze multa supplicia anima eius pertulit. Huic enī occurrerunt demones dicentes. Quare nō superbis modo amodo non adulterabis. vbi est tua vanitas. vbi risus imoderat⁹. Ecce modo ad infernū nobiscū intrabis arsur⁹. Hūq; hec dicerent vidit ille a longe stellam lucidissimam ⁊ fuit angelus suus qui venerat ad ipsum i hac tribulatione ꝓsolandū ⁊ dixit. Quid hic agis? Heu inq̄t dñe circūdederunt me dolozes inferni. Et angelus. Modo me vocas dominū quē semper tecū habebas ⁊ nunq̄ tali noīe dignuz me iudicabas semp te a natiuitate tua quocūq; ibas te seq̄bar ⁊ cōsilijs meis acq̄escere nolebas ⁊ extendēs manū in vnū demonē dicēs. Ecce ille cuius voluntatem faciebas sed tñ ad bereat tibi misericozdia dei quaz non meruisti patier⁊ ⁊ sic post pauca suppplicia pduxit animam ad cozpus suum. Si enī angelus huic q̄ non meruit astitit in sua tribulatione ⁊ seruiuit ⁊ a demonibus liberauit quanto nobis magis si eis obtemperamus eozūq; custodie nos cōmittimus. Quia dicit Albin⁹ i epistola ad Rolum quacunq; die sanctis angelis laudē cōris nullo pozsus periculo iteribis. quare hoc q̄ in mandatis habent a dño hominē custodire. Iux illud ps̄. xc. Angelis suis mādauit de te. s. hoie. vt custodiant te in omnib⁹ vijs tuis. ℣ Non tñ credendū est q̄ angeli habēt manꝰ cozpozales. sed eoz virtus ⁊ potentia dicunt manus. ⁊ tunc fm glo. poztant hoiez dum ad bonum iuuant ⁊ a malo alleuant. Et q̄ fm beatū Augustinū. li. soli. c. xxix. Hzādis est eis cura de nobis ⁊ magnus affectus dilectionis eozuz erga nos. Ideo debemus inq̄tuz possum⁹ nos cōformare. q̄ dicit beat⁹ Hzego⁹. omel. xxiij. Quid nobis pderit de angelicis spiritib⁹ multa perstringere. Si etiaz nō studeamus hec ad nostros pfect⁹ congrua consideratione dinumerare. q̄ enim superna ciuitas constat ex angelis ⁊ hominib⁹ ad quam tñ credimus homi-

nū genus ascendere quantos illic contigit electos angelos remānisse sicut scriptum est. Statuit terminos populoz iuxt numerū angeloz. Debem⁹ ergo ⁊ nos ex illis supernoz ciuiū distinctionibus ad vsum nostre quersationis trahere nosq; ipsos ad incrementa virtutū bonis studijs ⁊ desiderijs inflāmare. Hec Hzeg⁹. Debemus igitur nos conformare pro modulo nostro q̄tum possumus ad similitudinem angelozū quod tūc fit si fuerim⁹ memozes angeli ad custodiam nobis deputati ⁊ in conspectu ei⁹ peccare erubescamus. q̄ vbiq; ē angelus et videt nos peccare. In quo vis enim loco sūt angeli fm Bernū. Ne audes eo inq̄t p̄sente q̄ me p̄sente nō auderes. Si enī sic fecerim⁹ angelos letificam⁹. Teste Augusti. quotiēs bene agimus gaudent angeli ⁊ contristant demones. quotiens enim a bono deuiamus diabolus letificamus ⁊ angelos suo gaudio defraudamus. Hz archangelis cōformamur q̄n ad magna mysteria capienda per gratiā subleuamur et fatrib⁹ pro loco ⁊ tempoze pro eoz instructiōe bona nunciam⁹. Virtutib⁹ ꝓformamur si diuina virtute sufflati signis ⁊ virtutib⁹ clarere meruerimus vel aliq̄ stipendia in virtuosis actib⁹ operemur. q̄ ⁊ virtutes dicunt angeli per quos signa ⁊ miracula frequenti⁹ fiunt. Potestatibus cōformamur q̄n diabolicis instigationibus et temptationib⁹ vtiliter reluctamur. quod ⁊ facere debemus iubente Ambzo. qui dicit. Resistamus ei cōfidenter de⁹ omniū angelozum milicia certamen nostrum expectat nobisq; ptra diabolum dimicantib⁹ parat eternitatis cozonas. Dicunt enim potestates fm Hzeg. quib⁹ diabolice aduerse vtutes subiecte sunt ne mūdo tantū noceāt quantū valent. Principatib⁹ conformamur si vnicuiq; reuerentiam fm gradum suū exhibeamus. q̄ principatus dicūtur qui alijs sibi subditis principātur angelis eosq; ad diuinum mysterium explendū disponūt ad hos ptinet docere homines exhibere vnicuiq; reuerentiam fm gradum suū. Dominationib⁹ conformamur quando mens nostra p diuinaz consolationez confortatur ⁊ carnem ita tenet subiugatam q̄ cūctis cōcupiscentijs dominatur potēter. q̄ fm Hzegozium. dominationes dicūtur qui mira potentia ceteris preeminent his qui eis. s. ad obediendum subiecti sunt horū officio ē in bello spirituali homines instruere quādo debēt sibijpsis dominari. Tronis cōformamur quādo mens inspecta serenitate q̄si autozitate regia seipsum iudicās intima ꝓscie-tie sue penetrat ⁊ diligenter custodit ne aliq̄d agat qō oculos diuine maiestatis offendat. q̄ dicunt troni eo q̄ de⁹ i eis sedeat ⁊ sua iudicia

Sermo

discernat. in quib⁹ precipue relucet rectitudo diuini iudicij. Cherubin conformamur quãdo mens diuino lumine sic perfundit vt aliquã veritatẽ supernaturalẽ limpide cõtemplatur. qz cherubin interpretat plenitudo scientie. quia in ipsis p̃ ceteris lucet radius diuini luminis. Vnde proprietas est diuinoꝝ sapientiã copiosi⁹ suscipere z studiosi⁹ proprie fleysiger alijs cõicare. Seraphin conformamur quãdo excessiuo ardore in amore dei accendimur. qz seraphin est ignire. Esa. vj. vbi legit̃ q⁹ seraphin tetigit labia Esaie calculo ignito. Ait dicũt q̃dam doctores q⁹ homines nõ habẽt desiderare specialem chorũ vel ordinẽ distinctum ab ordinibus angelorum quibus se magis proformarunt Aliqui etiã assumuntur i ordinẽ superniorꝝ. scz seraphin qui magis ardẽt charitate. Alij in or
E dine inferiorum qui minus sunt perfecti z sic ꝺ alijs. z ad hoc p̃mum. Quantum ad secundum est notandũ ꝑm doctores q⁹ ad visionẽ beatã quattuor requirũtur. Primo q⁹ sit aperta. Secũdo q⁹ sit iocunda. Tertio q⁹ sit plena. Quarto q⁹ sit secura z eterna. Et si aliquid illoꝝ defuerit visio beata non erit. qz ꝑm Boe. li. ij. de cõsola. prosa. Scꝺa beatitudo est stat⁹ oĩum bonorum aggregatiõe suauissima plenissima z sacratissima perfectus. z ꝑm Ricardum tũc est bonorum plenitudo vt ergo nihil desit beatitudini angelorum vident deum visione clarissima suauissima plenissima z sanctissima De p̃mo q⁹ vidẽt deum visione clarissima z apta nullo enigmate obumbrata ptz. Si enim sic nõ viderẽt beati nõ essent. qz adhuc deũ i seipso videre appeterent quare eoꝝ appetitus terminatus nõ esset. quia ꝑm apostolum. j. Cor. xiij. vidẽt deum facie ad faciem. et hoc ẽclare et aperte sicuti est. O felix igitur visio o desideranda contemplatio illam summã essentiã reuera i seipsa videre que ois esse causa extitit. De hac visione refert Aug⁹. quendam plm dixisse. Tam delicata ẽ visio diuina vt quicquid haberi possit illa non habita nõ facit hominẽ beatum sz miserum. Ideo legitur de sancto Thoma ꝺ aquino. cum semel esset in quentu nicopolitano cõuersus ad imaginem crucifixi cũ lachrymis deuote oraret audiuit vocem ab imagine dicẽtẽ. Thoma bene scripsisti de me. quem mercedem vis ꝺ tuo labore? Respondit. O domine nihil nisi te. Sic legimus beatum Augustinũ dixisse Quicquid voluerit mihi dñs dare p̃ se hoc totum auferat z seipsum mihi tribuat. Sed proch dolor homines miseri hoc ẽ filij diaboli nõ attendunt. sed vadunt z tota die vana ꝓspiciunt pollitas mulierum facies aduertunt z auro cupidi intendunt z se ab illa excellentissima visione excludunt. Secũdo angeli vident deũ visione iocũdissima. Quid enim valeret deum videre z nõ de visione gaudere. imo quomodo posset sũme delectabile videri z i eo nõ delectari. Si enim vt dicunt naturales. pulchritudo pãthere sic animalia attrahit videre se. qz omnia aialia preter dra cozem propter suũ dulcem odozatũ z pulchritudinẽ ad ipsum veniũt z i specie sua delectantur. vt dicit Phisolog⁹. Si etiã sic delectat aspect⁹ pratorum suauitas liliorum rosarum z violarum amenitas florentiũ vineaꝝ Quantuz credis delectat videre summũ bonũ z si sic creatum dilectat videre solẽ. Jux illud Eccẽs. xj. Dulce lumen z delectabile est oculis videre solẽ. quãtuz credis dilectat intueri solem creantẽ. Dicit enim Ambro. in exame. Tũc aquila est in summa delectatiõe dum aspicit solem in rota. Ita etiam absq̃ summa delectatione nõ potest videri diuina essentia. Ideo dicit̃ j. Petri. j. Videntes exultabitis letitia inenarrabili. qz exponi nõ potest. Et qui semel gustaret hanc dulcedinem milleries pro christo non timeret mori. Sic beat⁹ Berñ. dicit. Qui semel te gustauit nunc milleries mori possem vt iterũ te gustarem. vtinã z nos etiaz haberemus desiderium prophete qui ait. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarũ ita desiderat anima mea ad te deus. Tertio vident angeli deum visione plenaria. Si enim illud bonũ non esset summũ angeli ex toto appetitu nõ perficerent̃ sed semper magis appetere possent. Ideo necesse est vt sit plenissimũ. Ideo dixit dom⁹ ad Moysen Exo. xxxiij. Ego ostendaz tibi omne bonũ. Et propheta dicit. Domine apud te est fons vite. Fons enim habet abundantiam aquarũ vt sit principium fluuiorum z cũ ex plenitudine aqs tenere nõ possit eas ad remotissima loca diffundit. Sic etiam tanta est illa gloria vt redundet i corpora vt sint ipsa plurimũ gloriosa. Quarto angeli vidẽt deum visione pacifica z secura renitati adesset iocunditas z iocunditati societas si nõ esset ibi optata securitas. Ideo dicit̃ Esa. xxxij. Sedebit populus meus i pulchritudine pacis in tabernaculis fiducie in req̃e opulenta. Ue igitur filijs damnatoꝝ qui expulsi a diuina visione semper erunt i tenebris exclusi a visione plenaria erunt in omnib⁹ malis. et si a visione secura eterna pena affligẽtur z hoc quo ad scꝺm.

Sermo secũdus de angelis.

Angelis suis mandauit de te. vt custodiāt te in oībus vijs tuis. pſ. xc. Terreni reges solent sub se habere plures milites quorum aliqui solūmodo in aula regia manēt regemq; circūdat ad eiusq; solatia cantica leticie decantant. Sicut legitur. j Regum. xvj. de rege Saul qui dixit. Prouidete mihi aliquem bene psallentez z adducite ad me. Dictum est autē ei de milite Dauid qui bene sciret psallere z esset vir prudēs in verbis et pulcher. Ideo misit Saul ad Jsai patrem eius dicēs. Mitte ad me filium tuum vt stet ī ꝓspectu meo īuenietq; omnē gratiā in oculis meis. Quidam autem militum custodiunt castra regni z ciuitates. Alij autē inimicos regis expugnant. Reliqui vero ad nutum eius obediūt et quicquid ipsis mandauerit ilico faciunt. sicut habeť Matth. viij. de centurione qui dixit ad dominū. Habeo sub me milites z dico huic vade z vadit et alij veni et venit z seruo meo hoc fac z facit. Spiritualiter omnipotēs deus qui est rex regum super celos z rex magn⁹ sup omnem terrā z habet sub se multitudinem militum angelorum. De quib⁹ dicitur Job. xxv. Nūqd est numerus militum eius. q. d. non est numer⁹ apud homines licet apud deū z horum aliqui sunt qui assistūt z ministrant sm illud Dañ. vij Mille milia ministrabant ei et centena decies milia assistebāt ei. Etiam illi cantant ei cāntica leticie dicentes illud Esa. vj. Sanctus sanct⁹ sanctus dominus deus exercituū. Et similiter illud Apocal. vij. Et benedictio z claritas z sapientia z gratiarum actio honor virtus z fortitudo deo nostro in secula seculorum. Quidā autem angelorum custodiunt ciuitates suburbia atq; villas. vt sunt illi qui nobis sunt ad custodiam deputati custodientes statū virginū continentium z coniugatorum z castra religiosorum illis dicitur Esa. lxiiij. Sup muros tuos hierusalem constitui custodes qui tota nocte z tota die non tacebunt. Alij vo dimicant pro nobis contra demones. Sm illud Apocal. xij. Factum est prelium magnū in celo Michael z angeli eius preliabantur cuz draconē. Sed reliq ad voluntatem dei faciunt omnia mandata ei⁹ exequentes. de quibus dicunt verba themat. Angelis suis mandauit de te zc. In quib⁹ verbis duo tanguntur. Primo magnitudo deifica iubēs hilariter ibi. Angelis suis mādauit. Secundo promptitudo angelica exequens celeriter ibi. vt custodiant zc. De primo est notandū dicit Solinus in libro de mirabilibus mundi. Cōturnices sunt quedaz auicule timide. timēt enim vndiq; accipitrem z q̄diu ipsam vidēt tā diu de terra non surgunt. habent enim consuetudinem vt veniente hyeme post estatem mare transeunt ad calidas regiones. sz qz timent accipitrem viā arripere non audent nisi habitis ducib⁹. Idcirco natura instinctu naturali precipit cōturnicibus que sm Jsidorum libro. xij Solite sunt cuz accipitribus pugnare vt prece dant alique z eas ducāt vt ad loca veniant cupita z optata. Mystice per ꝓturnices possunt intelligi homines qui more conturnicum semper habent timere accipitrem infernalē diabolum. quia vt habetur in cano. nulli dubi. iij. q. j inimicus noster nō cessat circūire querēs quē deuoret. z querere quos ex fidelibus perdat z maxime illos quos ardentiores in seruitio saluatoris eiusq; familiares inuenerit. Ideo christus qui ē totius nature dominꝰ mandauit angelis qui sunt consueti cuz diabolo preliare vt nos in hac periculosa via qua ad patriam pergimus defendant ab illo z gubernent. illi autē mādato dei obtēpantes quotidie nobis assunt sicut testatur Origenes omel. lxvj. Adest enim vnicuiq; vestrū z minimis in ecclesia dei angelus bonus qui regat qui moueat qui gubernat qui ꝓ actibus nostris corrigendis quotidie videt faciem patris qui in celis ē. Et est notāduz dicit archidiaconus Guido ī rosario super decretum q̄ angeli ex mandato dei p̄cipue nobis seruiunt in quinq;. vnde vsus. Excitat atq; iuuat protegit fert at deo portat. Primo igit̄ excitant nos a somno culpe aut peccati ne a diabolo occidamur. Dicit Jsidor⁹ li. xij. de quodam serpente qui hominez in somno occidit et declarat in exemplo de Cleopatra ethiopum regina q̄ cum mori quereret z consuleret quosdam qua morte melius interimeret ꝓsultū fuit ei vt talem serpentem dormientez sibi apponeret. quod cum fecisset ista morte quasi somno ē resoluta. qz dicit Aristoteles in libro. xiiij. animalium. Quando homo dormit ī campis aut in alijs locis vbi talis serpens habitat intrat os hominis propter calidum anhelitum. quia ipe ē frigide nature z sic veneno ītra intoxicat hominē z intestima ipsius corrodit. z sic occidit leuiter dormientem. Sed cōtra talē serpentem pugnat lacerta bestiola modica. nam cum sentiat presentiam serpentis saltat super faciē dormientis scalpans pedibus vt excitet z premuniet cōtra anguem vt dicit Auicenna. Per hūc serpentem intelligitur diabolus. De quo Geñ. iij. Serpēs erat callidior cunctis animātibus. huius serpētis mos est vt cū viderit ho

Sermo

minem dormientem in peccatis i anima ipsum occidit. z illa dicitur mors spiritualis quando quis moritur per peccatum mortale. vt habetur de peniten. di. iij. dicens. z tandez occidit ipsuz morte gehēnali z eterna de quo dicit beatus Augustin⁹ z habetur de pe. di. vlt. in fine. Qui inquit impenitēs moritur omnino moriē z eternaliter cruciatur. hac morte occidit diabolus diuitem epulonem Luce. xvj. de quo dicitur. Mortuus est z diues z sepult⁹ ē in inferno. Sed ne nos tali morte moriamur seu a diabolo ita occidamur datus ē cuilibet angelus propzius qui more lacertule huius fidelis animalis excitat hominem a somno peccatoz inspirans sibi illud apostoli. ad Eph. v. Surge qui dormis. scilz in peccatis. surge a mortuis. id ē. a peccati mortalib⁹. z illuminabit te christus. Reuera nostri angeli multotiens nos iterius admonēt surgere a peccatis si saltē acquiescere his vellem⁹. quod figuratum est. iij. Regum. xix. vbi legitur q⁹ Helias fugit a facie Jesabel timēs se z subter vnam iuniperum se posuit pre tristicia z dormiuit. Et ecce angel⁹ domini tetigit eum dicens. Surge z comede grādis enī tibi restat via qui surrexit z angelo obediuit. Sic sunt etiam nonnulli qui statum instinctib⁹ angelicj obediūt z a somno peccati exurgunt. Si autez tali instinctui homo non obedit multotiens ab angelo percutitur exterius aut infirmitate aut alia passione vt q̄ sic leuiter nō excitantur exurgunt tamē coacti. quod figuratum est Act. xij. vbi legitur cum Petrus dormiret inter milites astitit ei angelus domini z percusso latere excitauit eum dicēs. Surge velociter. z ceciderunt catene de manibus eius. Secundo angeli iuuant nos suis intercessionibus. qz dicit Bernardus sup cantica. Discurrit angelus medius inter dilectum z inter dilectam vota offerens z referens dona excitat illam placat illuz. Ideo dicitur Dañ. x. Nō fuit adiutoz meus i omnibus his nisi Michael pn ceps noster. Qui cōsonat Augustinus in li. soli. c. xxj. Angeli adiuuant laborantes ꝓtegūt quiescentes hortātur pugnantes honorāt vincentes congaudent gaudentib⁹ compatiuntur

E compatientibus. Ideo refert Vincētius libro viij. c. lxxxiij. de quodam clerico qui erat secu lo multum deditus et tamē ad Mariam deuotus. hic cuz molestia grauj corporis tangereē desperauit. quia tantus erat dolor vt linguam z labia manducaret. qui cuz sic iaceret horrendus aspectu vidit iuxta lectuli sui caput hominem pulchra facie z reuerēdo aspectu assistere z erat eius angelus sibi ad custodiam deputatus. Qui egroti erūnas deplorās ait. O domina Maria si tu sic abes tuis q̄s tunc aderit nō tuis. Non sic domina nō sic ad nihilū deueniat spes hominum. scz q⁹ in te incipiant nō inuenire refugium. Et cum hoc intercedēdo clamaret aduenit mater dei eumq⁹ egrotantez lacte suo sanauit. Ex quo ptz q⁹ angeli adiuuāt suis intercessionibus sibi ad custodiam deputatos Tertio angeli nobis seruiūt tam ab hostib⁹ visibilibus q⁹ inuisibilibus protegēdo. recte enim sicut stelle fm naturales ꝓtegunt nos a nimijs algoribus calorez inferioribus infundēdo. Si enim stelle nō essent illa inferiora dudum frigore perissent. vt patz de sole qui suo calore hyemis temperat frigus. ita angeli protegūt nos a tribulationib⁹ inimicoz̄ ne nimia offensio ne temptationum succumbamus. z si non adesset angelica protectio dudum propter demonū impugnationem succubuissemus. Ideo fm ps xxxiij. Immittit dominus angelos in circuitu timentium eum vt eripiat eos. quod figuratū est Exodi. xxiij. q⁹ angelus domini astitit visibiliter inter castra egyptioz̄ z populuz israel. Et israel ab egyptijs ꝓtexit ita vt dicerent egyptij fugiamus israel. quia domin⁹ pugnat pro eis contra nos. Ad idem legitur. ij. Machab. x. Cum magna pugna esset iter Judaz machabeum z Timotheum apparuerūt aduersarijs quinq⁹ viri de celo in equis frenis aureis decorati ducatum iudeis pstantes. Ex quibus duo machabeum habentes mediū incolumē seruabant. in aduersarios autez tela z fulmina iacebant. z interfecti sunt viginti milia quingēti et eqtes sexcēti. Quarto angeli bona nostra deo offerunt z deus per ipsos vota nostra z desideria acceptat. Recte sicut sol vt ait Vuicēna de quattuor diluuijs sursum fert vapores z inflammat ipsam terram mediātibus stellis suam virtutem participans influensq⁹ eisdem. Ita angeli ferūt sursum orationes nostras z alia opera bona fm q⁹ dixit Raphael Tob. xij. Quando orabas z elemosynas faciebas obtuli orationē tuā coraz domino z christ⁹ verus sol influit virtutem z gratiam humanis mentibus mediātibus angelis. Ideo refert beatus Augustin⁹ libro soli. xxix. c. Diligunt angeli ꝓcives suos p quos sue ruine scissuras restaurare expectāt ideo magna cura z vigilāti studio assunt nobis omnibus horis z locis succurrētes z prouidētes necessitatibus nostrj z solliciti discurrētes inter nos z te domine z gemit⁹ nostros z suspiria referentes ad te vt impetrent nobis facilez tue benignitatis clemētissime, ppiationē z remissionē ad nos desideratā tue gr̄e benedictionez

Et q̄ offerunt vota nostra deo figuratū est Lu
ce.j.q̄ Zacharias pater Johānis offerebat in
cēsu3 .appāruit ei angel⁹ domini Gabriel stās
iuxta altare vt incensionem deuotiōis deo of=
ferret. Quinto angeli egredientem de corpore
corā deo portant si a vitijs totaliter est mū=
data. Si autem habet adhuc aliquod purgabi
le ad purgatoriū ab eisde3 portat. Teste Da
masceno libro.v.qui ait.hoc ipsu3 firmiter im
perterritecp̄ teneam⁹ q̄ anime ad purgatoriu3
non a demonibus sed a cunctis angelis dedu=
cātur. Q̄ autez portant animas totaliter mun=
datas corā deo patet de anima Lazari Luc.
xvj.vbi legitur.factum est vt moreretur mēdi=
cus & portaretur ab angelis in sinum Abrae &
hoc quo ad primum. Quantum ad secundum
cum dicitur.vt custodiant te &c. Est notandu3
scimus hoc naturaliter quando columbe iuue
nes sunt in nido indigent custodia parentū ne
ab auibus rapacibus nidos aliquando intran
tibus rapiantur & necentur. Similiter cum vo
lare de nido temptant iterato in aera a paren
tibus subleuantur ne ad terra3 cadant & homi
nibus preda fiant. Accedente autē vespere vo
lant cum eis iterum ad nidum educando quo=
usq̄ assuescunt ad volatū.& sic ab auibus infra
statib⁹ sunt secure. Mystice per columbas in=
telliguntur anime hominu3 quas dominus vo
cat columbas. Cant.ij.cum dicit. Surge propera amica mea . colūba mea et veni. Recte
enim sicut columba pro cātu leticie iugiter ha
bet gemitum ita anime deuote in p̄senti tempo
me debent genere pro peccatis.& si non suis ta
men alienis .quia beati qui lugent quoniaz ipi
consolabuntur. Mat.v. Iste anime hominu3
in omni loco indigent custodia angelo2 quan
do adhuc sunt in nido.i.in vtero maternali ne a
diabolo suffocētur quando iam egresse sunt ex
vtero ne gratia baptismali spoliēt. Diabolus
enim scit illud dictu3 Augustini quod ponitur
de conse.di.iiij.c. Firmissime q̄ non solum ho
mines ratione vtentes vez etiā paruulos qui
siue in vteris matrum viuere incipiūt & ibi mo
riūtur. Siue iam ō matribus nati si sine sacro
baptismate quod datur in nomine patris & filij
& spiritussancti.de hoc seculo transeunt sempi=
terno igne puniendos q̄re assidue nititur vt ab
ortiuus procreetur vel puer sine baptismo mo
riatur. Sed dat angelus cuilibet puero statim
nato in vtero & ex vtero iam egresso q̄ puerum
sic custodiat ne sine baptismo hic discedat. Ex
quo elicitur q̄ iste sunt matres diabolice q̄ pu=
eros suos necant p̄termisso sacro baptismate.
& hoc habēt ex diabolico instinctu. Necessaria
est etiam custodia angeli homini in mundo vi=
uenti quia alias posset ad multa mala & pecca=
ta prolabi.sed custodit ipsum angelus ſm Au
gustinum libro soli.xxix.c. Secu3 in omnibus
vijs ambulando intrando & exeundo & pecca=
ta que facit conculcare. De q̄b⁹ p̄s. Sup aspi
dem & basiliscum ambulabis & cōculcabis leo
nem & draconem. Per aspidez qui aurē ad ter
ram figit ne incantatores audiat significātur
auari qui cor suum in terram figunt ne deū vel
predicatorem audiant admonentem. Per basi
liscū q̄ visum venenatū hz significāt luxuriosi. h
q2 ipsa luxuria ip̄licat etiā aspectib⁹.sicut ha=
betur.ij.Regum.xj. q̄ Dauid vidit Bersabee
per centum passus lauantem se accersiuit eā et
adulteratus est cum ea. Per leonem q̄ aliorū
animaliū regem se fecit significantur superbi
qui vltra alios semper volunt dominari. Per
draconem q̄ visu inficit dentib⁹ mordet cauda
stringit & trahit significātur inuidi & detracto
res & ex consuetudine peccantes qui peccatis
adeo inuoluuntur & a diabolo constringuntur
q̄ se inde expedire non possunt. quia Prouer.
viij.dicitur. Peccator cum in p̄fundum vene=
rit contēnit. Necessaria igitur est homini custo
dia angeli vt ei⁹ aditorio possit istas bestias
conculcare.s.aspidem auaricie basilicu3 luxu
rie leonē superbie & draconem inuidie & detra=
ctiones mortifere et consuetudine praue. Est
etiā custodia necessaria homini de mundo per
mortez exeunti.quia diaboli ſm Gregorium ī
omel'.quasi quidam latrunculi iter nostrum ob
sident & quem non possunt diuitijs in vita deci
pere nituntur in morte supplantare maxime ō
fide temptando & in desperationem p̄pter pec
catorum multitudinez protrahendo. ne igitur
nobis hoc fiat facit quolibet anno eccl'ia festū
de angelis ſm Guil.in rationali diuinorum li=
bro.vij.vt nobis hic viuentibus auxilia admi=
nistrent & de mundo exeuntes a demonib⁹ pro
tegant.& ne nos in desperationem trahere tūc
permittant.& hoc quo ad secundum.

Gaudiū igit̄ erit angelis dei sup vno peccato=
re penitētiā agente.sic scribitur Luc.xv. Et q2
gaudent de nostra conuersione & nos gaudere
debemus de eorum glorificatione & si ō nobis
festum faciunt in celis & nos de ipsis facere de
bemus in terris. Ideo de angelis ecclesia qua
ter in anno solēnizat .prima solēnitas hoc die
agitur & apparitio dicitur que facta est in mon
te gorgano. Refert Jacob⁹ ianuensis q̄ ī apu=
lea est quidam mons gorgarus nomine . iuxta

ciuitatem que dicitur sepontis .in qua ciuitate anno domini.cccxc.erat quidaz vir gorgarus a quo mons ille nomē accepit qui ouium ⁊ boum habebat multitudinez.vt habetur in rationali diuinorum ⁊c̄.

Sermo primus De sancto Hieronymo.

Quasi mirrha electa dedi suauitatem odoris.ita scribitur Ecc̄i .xxiiij . Plinius in speculo naturali libro.ij.c.iiij.dicit . Rosa est arbor spinosa et parua. huius flos inter alios flores obtinet principatum.⁊ ideo solet principalis pars.s.caput rosarum floribus coronari ⁊ habet odorem valde delectabilem ⁊ quanto magis conterit̄ tanto magis aromatica sentitur.Spiritualiter ꝑ hanc arborē roseā ītelligitur beatus Hieronymus. Nam recte sicut rosa in viridarium dominorum solet transplātari vt exinde domini recreentur. Ita beat⁹ Hieronymus plantatus est in hortū delitiosissimi paradisi celestis.sicut de hoc scribit beat⁹ Euse.de laude Hieronymi. Ecce inquit dilect⁹ pater meus cādidus speciosus ex milibus in quo non est macula pascitur inter lilia in vinea domini sabaoth.ecce flos campi ⁊ rosa modo fragrans odore de horto ecclesie ī viridariū trās plantatus. Ecce cypressus in altitudinē celi se extollit. Hec delicatissima rosa in hac vita fuit spinosa per corporis macerationem.qꝛ ſm beatum Augustinum in epistola ad Cirillū.vinū ⁊ siceram nō gustauit aliqualiter ab omni carnium ⁊ piscium esu se abstinuit.coctum q̄d non comedit nisi in vltima egritudine.cilicio sacco carnē velut ethiops macerans desuper panno vilissimo tegebat. Stratū alium nisi terrā mullum vnq̄ sciuit nō nisi semel fructibus aut herbarum folijs siue radicibus pastum in die post vesperas sumpsit orationibus cōtinue vigilabat.postmodū somno fessus in terra dormiēs vsqꝫ ad noctem mediam quiescebat.qua q̄dem continue surgēs hora lectionibus ⁊ scripturis sanctissimis quibus tota radiat ecclesia vti lāpadibus preciosus intentus vsqꝫ ad esus horā ꝑdurabat. Ita leuissima fleuit peccata venialia vt quis eum estimasset hominez interemisse Ter quotidie carnem duris verberibus flagellabat itaqꝫ ꝙ ex eius corpore riuoli sanguis effluebat. Hec Augustinus. Fuit hec sanctissima rosa gloriosus sanctus Hieronym⁹ nō magn⁹ in elatione sed paruus .in humilitate quam impleuit opere ⁊ docuit ī ſmone.sicut scribit Euse.in epistola de eius morte.qd̄ docuit cū erat ꝓpinquus morti dicens. Nulla paupertas deo grata sine humilitate.maluit deus d̄ beata virgine incarnari propter ei⁹ humilitatem q̄ꝫ propter aliam quamcūqꝫ virtutez. Sicut enī ex sola radice suꝑbie omnia oriūtur mala.sic ex sola radice humilitatis generantur omnia bona Matth̄.xj. Discite a me quia mitis sum et humilis corde.humiliauit se ꝓ nobis obediens factus vsqꝫ ad mortem. Isti⁹ nobilis rose flores scꝫ scientiaruz obtinent inter scripta florigera aliorum doctorū p̄ncipatum. Teste beato Augustino ī epistola vbi supra dicēs. Hieronym⁹ ī liberalib⁹ sciētijs ita profecit ꝙ relatiōe omnium null⁹ sibi similis appareret de scripturis sacris vbi multarum suarum epistolarū quas ad me direxit experiētia didici equalem sibi neminem vnq̄ noui. Et subdit. ꝙ siqua que Hieronym⁹ ignorauerit nullus hominum vnq̄ sciuit.ideo ex ore suarum scientiarum totus mundus est repletus.ita vt dicere audet competenter verba themat̄ prelibata.quasi mirrha electa. In quibus duo tangūtur. Primo gloriosi Hieronymi gloriosa cōparatio ad mirrhā. Secundo scientie ipsius ⁊ fame lata ꝓpagatio ibi suauitatez odoris. Circa quod notandum.gloriosus Hieronymus ꝯuenienter ad mirrhā cōparatur duplici ratione. Prima qꝛ mirrha ſm Isidorū libro.xvj.ē gutta multū amara fluēs de quadaz arbore ī arabia dicta mirrha quasi amara.quia sua amaritudine interficiunt̄ vermes ⁊ prohibēt ne nascant̄. Ideo vermes odiunt mirrhā ⁊ fugiūt ab eadem. Ita nostra mirrha dilectissima sanct⁹ Hieronym⁹ fuit ita amarus cōtra peccatores vt diceret sic̄ scribit Euse.in epistola de morte eius.vtinam cōtra clamaret omnis creatura.qꝛ si peccator deum nō timet tamen homines reueretur. ideo oderūt euz peccatores ⁊ mali.ſm qd̄ refert Suetoni⁹ ī dialo.sancti Martini dicēs . Hieronymo magis aduersus malos pugna erat.perpetuū certamen oderūt eum heretici.quia eos impugnare non desijt.etiam quia vitam eorum insectat̄ ⁊ crimina. Sed plane omnes boni mirantur ⁊ eum diligunt. Sed tamen vt dicit Eusebi⁹.vbi supra. Ip̄e fortitudine domini roboratus non formidauit aduersarios suos sed sup ip̄os correctionib⁹ ⁊ doctrinis sanctis tonuit dans imperiū regi suo ⁊ sublimās cornu christi sui . nō enim timuit prelatos malos.sed dure correxit

exclamās ꝯtra illos. Heu inq̄t quot sūt hodie
in eccl'ia nō pastores sz mercennarij ad quos
nihil pertinet de ouibus christi Jesu. Sz vt ve
rius dicaz ipsimet sunt lupi rapaces qui oues
rapiunt ⁊ dispergūt. certe nihil peius nihil ab
ominabilius q̄ cū ille custodire debet dissipat
Et subdit. Quot sunt hodie in aliq̄b⁹ ecclesijs
similes nō pastoribus q̄ substantias hominū ⁊
labores tāq̄ infernus insaturabilis deglutiūt
⁊ nō solum eos a peccatis emēdāt sed ipsimet
nihil ex sui negligētia vel suis pessimis mīstris
vel nephandis operib⁹ contrahunt ad illicita
ita si deus tales impune derelinqueret de⁹ nō
ampli⁹ esset deus. Deinde contra malos sacer
dotes dicit. vt ait idem Euse. de morte Hiero-
nymi. Ecce inquit mundus vndiq; feruet sacer
dotib⁹ ⁊ monachis tñ a deo preuisis vix de cē
tum vnus reperitur. nulla certe in mūdo tam
crudelis bestia q̄ malus sacerdos ⁊ monach⁹
naz corrigi non patit̄ nec veritatē vnq̄ audire
potest ⁊ breuiter dicā. oēs preeminēt ī malicia
Et subdit declarationē de auaricia eoꝝ dicēs
Heu quantū ī q̄busdaz habitu ⁊ noīe creuit cu
piditas. imo vt breuius causa huiusmodi spiri
tualitatis ē auaricia. qꝛ certi sūt lupi rapaces
ī vestimētis ouium vbi sacerdos vel monach⁹
cupidus est ⁊ sine misericordia ab eodez plus
q̄ a serpente fuge. Sunt etiaz nōnulli qui totū
suū fructū estimant ecclesias ⁊ monasteria mi-
ro modo ex opere ⁊ ex pauperum mercede edi
ficare. in quib⁹ viget tanta cupiditas vt terrā
⁊ omnia sibi deficere putāt. ibi cor ibi mēs ibi
est semper eoruz cogitatio vt aliena marsubia
possint expoliare hos saluator increpans ait.
Mat. xxiij. Ue vobis q̄ edificatis monumen-
ta prophetaruz. Ecce qui monasteria edificāt
⁊ ecclesias miro modo optāt. bonū vidēt op⁹
facere. siquidem pauperibus misericordiaz fa-
cerent bonū esset. vis vt opus tuū placeat deo
fac vt de hoc pauperes gaudeāt. Quod tēplū
deo ē charius cum pauperi manuz tribuis an
cum viro in suis necessitatibus subuenis cū er-
rantem ad viam veritatis reducis. O q̄ admi-
rabile ⁊ laudabile templuz edificasti. Hec Hie
ronymus. Item sciendū beatus Hieronymus
amar⁹ fuit corrector simonie. Refert Cirillus
episcopus hierosolymitanus ī epistola ad Au
gustinū. q̄ apud superiorem thebaidā fuit qd̄-
dam claustrum dominaꝝ mira pulchritudine
decoratuz. in quo pene ducēte domine multis
pollentes virtutibus vnum tamen pessimuz vi
tium simonie cōmittebant. Naz obseruabatur
apud eas abusio vt si quam vellent ī monialez

recipere non tm̄ intuitu charitatis quantū pe-
cunie recipiebāt in hoc monasterio erat sancti
monialis quedam etate grandeua que vitiū il-
lud plurimum abhorrebat. cui q̄daz die in ora
tione posita Hieronymus apparens locū illuz
īmenso lumine perlustrās precipiens vt abba-
tissam mane ⁊ moniales congregaret dicēs ei
nisi a peccato inueterato cessarent vltionez di
uinā subito expectarent. Quo dicto disparuit
visione igitur illa ꝑterrita noctē duxit insom-
nem adueniente crepusculo diei omnes pulsa-
to tintinnabulo congregauit ⁊ surgēs ī medio
q̄ viderat ⁊ audiuit narrauit ⁊ patefecit qd̄ fu-
it oīb⁹ monialib⁹ irrisio ⁊ ex hoc clamantes fa-
tuā. sz ipsa gaudens de illicita ꝯtumelia ad ora
tiones redijt sollicitas petens ne omnib⁹ ꝯtin
geret monialibus quod audiuit. Decē diebus
transactis nocte media idem iteꝝ Hieronym⁹
apparuit ⁊ predicta nūciauit. Tūc illa. Quis
es domine q̄ mihi talia mandas? Ait Hierony
mus ego sum ⁊ euanuit. Illa aūt sciens monia
lium duriciam quid ageret nesciēs. mallens ta
men ab eis insana et ebria reputari q̄ diuinis
ꝯtraire p̄ceptis ⁊ fecit vt prius. ille autez audi
entes eius verba cum magnis cachinnatiōib⁹
exierunt. trāsactis tribus diebus eidē monia-
li dormienti Hieronymus cuz societate multa
angelorum nocte apparens media eam excita
uit ⁊ iussit vt de monasterio subito exiret et nō
futuram sententiam expectaret. Cum illa mul
tis lachrymis ne hoc fieret supplicaret. Hiero
nym⁹ dixit ad abbatissam ⁊ ceteras moniales
Perge sine omni mora nuncians q̄ nisi penite
ant hac nocte sentient diuinam vltionē. Si au
tem in sua ꝑmanebunt duricia statim exeas de
monasterio ne moriar. his finit abscessit hoc
illa audiens plena tristicia capituluz adiens ⁊
campana cepit resonare qua abbatissa a somno
euigilās cognoscēs ab hac fore pulsatā cā-
panam iracūda ad capitulum ꝓperauit ac vbi
eam vidit diris minis increpauit nulluz voluit
audire verbū ꝓmittit si non cessaret hec agere
secuz in monasterio ampli⁹ nō remaneret. Cui
illa. Ne tardes queso agere q̄ promittis profe
cto me cognosces ī hoc loco ampli⁹ nō mansu-
ram gloriosus Hieronymus mihi apparēs tā-
tūmodo hoc statim monasterio iudiciū futurū
patefecit. hec abbatissa audiens deridere cepit
hanc estimans eaz vesano capite ista fari. ⁊ ho
stiariam aduocās iussit vt hanc de monasterio
protinus effugaret ⁊ post horam aliquaz face
ret intrare. Factum ē aūt cum sanctimonialis
exiuisset subito totū monasterium corruit oēs

Sermo

opprimens vgines moniales ita q vna ex eis aliq̃ nõ remãsit. Fuit etiam beat⁹ Hiero⁹. amarus ꝓtra hereticos. qz fm Euse. fuit malle⁹ hereticoꝝ. Et in eadem epla dicit de morte eius Hic certe ꝑceps pacis iustitie dux doctor veritatis t eqtatis armiger. t itegritas fidei cõtra hereticos. bellator fortis cui⁹ sagitta nũq̃ declinauit retrorsũ nec declinauit clepe⁹ in bello. Refert Cirill⁹ in epla ad Augusti. Quidaz heretic⁹ arrianoꝝ respõdit cuidã q̃ autoritatẽ Hieronymi i sua disputatiõe induceret dixit q̃ mẽtireꝝ. subito fuit diuina vltiõe ꝓcussus añq̃ verbũ finieret clamare totũ diẽ nõ desijt. Miserere miserere gloriose Hieronyme. qz a tuis penis durissimis torqueoz t hoc ꝓ totuz diem quãtis vocib⁹ poterat clamãs hora cõpletorij miserabiliter cũctis q̃ ad hoc ꝓcurrerũt cernẽtib⁹ expirauit. Fuit etiã t ẽ glorioſus Hiero⁹. ꝓtra lusores amar⁹ vltor. sicut refert idẽ beat⁹ Cirill⁹ in epla. Nup in samaria dũ miser q̃daz luderet t quasi oĩa q̃ habere poterat cõtẽpsit Hieronymi cepit nomen temerarie blasphemare cunctis videntibus fulmen de celo cecidit t ipsum iteremit. Tres etiã alij ludẽtes dixerũt Quantã tu vis exercere Hieronyme ptãtez. qz te inuito ludũ istũ alacriter finiem⁹. his dictis inceperũt ludũ. elapso igit vno instãti se terra aperiens illos sic absorbuit vt ex eis amplius nihil visuz fuit. Fuit etiã glorioſus doctor amar⁹ nobiliũ maloꝝ redargutor Teste beato Euse. de laude Hiero. Ululate inqt o vos miseri nobiles t potẽtes vẽto instabiles fortuna elati q̃ alios ꝓfunditis t tãq̃ ignobiles cõculcati. qz hui⁹ vite vanitatib⁹ obcecati tps vẽ vite breuissime celeri morte velut a texẽte tela succidit forte hac nocte succidet t i inferno sine termino pre alijs cruciabimini moriendo ꝓtinue viuentes i laborib⁹ hoiuz in mũdo nõ estis. imo non solũ cũ hoĩbus nõ fertis sed t laborantes viuere nõ ꝑmittitis. Idcirco nõ cuz hoĩb⁹ sed cũ demonib⁹ flagellabimini. qnto enĩ in mũdo maior fuit gloria t leticia tãto i inferno maior erit pena. Et subdit vñ q̃d dicam. xij. xps apostolos habuit quoꝝ oĩuz solus Bartholome⁹ origine fuit nobilis Matthe⁹ diuitijs añq̃ apostolatũ reciperet insistebat. ceteri vo erãt pauperrimi piscatores cur hoc retuli audiat]. Si xps verax t si vera oĩa q̃ ex ore eius audiui et mẽdacia nõ sunt hmõi hoiuz vix vn⁹ aptus regno reperiẽ ex mille. qz vo multi eoꝝ mihi nõ credũt post modicũ temp⁹ positi in tormentis sentiẽt. Hec ille. Vñ Grego. Oculos quos culpa claudit pena aperit. Secũdo q̃uis mirrha

sit amara tamen est morboꝝ cõfortatiua. vtute enim ipsi⁹ nerui t alia sensibilia membra cõfortanẽ t humores in iũcturis t articulis existentes. vt dicit magister in ꝓprietatibus. libro. xvij. Sic glorioſus doctor Hieronymus q̃ q̃ fuit amarus malis in corrigẽdo fuit tamẽ bonus et dulcis bonis in cõsulendo. Sicut de hoc refert beat⁹ Euſebius in epiſtola de laude eius dicens. Cum viderit vultus discipulorum suorum ex morte sua graues ꝓfortauit eos dicens. Cesset modo luctus sit omnium vox gaudens quoniaz nunc tempus acceptabile. Ecce nunc dies salutis t leticie ꝓ omnibus diebus vite mee. in quo fidelis dominus i verbis suis t sanctus in operibus suis aperuit manũ suaz vt exulem animam meã reuocaret ad supernã gloriaz. Nolite filij dilectissimi quos habui in visceribus pietatis impedire gaudiũ meum ne ꝓhibeatis reddere terre quod suũ est. Ideo huius consolationis t confortationis idẽ beatus Euſebius nõ immemor in eadem epiſtola dicit. Mox certe sua dulcis t iocunda quia christifidelium erat mel dulcissimum. Ꝓheu qualem ecclesia amisit consolatorem t adiutorem. Extincta est lucerna i medio ecclesie micãs vt nõ nobis sed sibi luceat. non mundo sed celo splẽdeat. Refert etiam beatus Cirillus in epiſtola ad Augustinuz. q̃ post obitum beati Hieronymi quedã hereſis inter grecos surrexit que ad latinos vsq̃ deuenit que negabat purgatoriuz t similiter dicebant q̃ anime beatoruz vsq̃ ad diem iudicij non haberẽt gaudium. nec animedamnatorum interim paterentur tormentum. Et ratio eorum erat. Sicut anima cum corpore metuit vel peccat. ita cuz corpore reciperet premia t tormenta. Crescente igitur hac secta tantus dolor irruit in christifideles vt pigeret eos viuere. Indicens igitur episcopus Cirillus ieiunium trium dierum vt suam fidem diuinitus apparuit Euſebio oratioi incũbẽti benigna cũ locutione ꝓfortas dixit ei. In hac peste mortifera minime formidare debes. qz finis tibi iam imponẽdus est. Videsne igit Euse. tanto eũ mõ fulgẽte splẽdore. ita vt oculis humanis in eũ respicere non valeret clamãs pre gaudio dulces fundẽs lachrymas ait. pr̃ mi Hieronyme. Et hec verba pluries reiterãs ait. Cur me deseris cur meã sanitatẽ spernis certe teneã nec te dimittã. Ad quẽ Hiero⁹. Nõ te inqt dilectissime fili deserã ꝓfortare. vicesima enim die me sine fili deserã ꝓfortare. vicesima enim die me sequeris t simul in gaudio ꝑmanebis sine fine.

Sed hoc Cirillo cunctisq; fratribus nũcia vt die crastino iux̃ p̃sepe dñi vbi corpus meuz requiescit oẽs in vnũ ꝯueniãt tã catholici q̃ illi⁹ secte viri ⁊ tu triũ hominũ qui in hac sunt vrbe hac nocte defuncti cadauera inhumata ad locũ vbi corp⁹ meum ẽ facias deportari sup quẽlibet saccuz quo vtebar pones statim vite p̃sti ne redditi hanc heresim extirpabunt ⁊ valedicens ei disparuit. Ueniens autẽ Eusebius mane ad Cirillum que viderat enarrauit ⁊ oĩbus congregatis predictoruz virorum cadauera illic deferri fecit accessitq; ad singuloꝝ flexis genibus ⁊ manibus in celum tensis cunctis audientibus sic orauit. De⁹ cui nihil impossibile nihil graue inuicte fortitudinis ⁊ virtutis qui facis mirabilia magna solus ⁊ nullũ in te sperantium spernis. nũc preces seruorum tuorum exaudi vt tua quam dedisti fides inuiolata maneat nec eoꝝ error appareat per merita ⁊ intercessionem gloriosissimi dilecti Hieronymi. Introduc in hec cadauera animas quas de ipsis egredi voluisti ⁊ sacco eoꝝ cadauera tãgens ĩ ea spm̃ protinus introduxit. Qui ceperũt beatarum animarum gloriam peccatorum penas tam purgatorij q̃ inferni clara voce omnib⁹ intimare. qꝛ beatus Hieronym⁹ ip̃os defunctos sicut retulerũt Cirillo duxit ad paradisuz purgatorium ⁊ infernuz vt que ibi agerentur patefacerent vniuersis. His igitur peractis tam fideles tam secte erronee videntes tam certũ erroris experimẽtũ laudes referũt creatori. Ex his igitur gestis in multo maioribus fama huius sanctissimi doctoris Hieronymi lõge lateq; est prolata. sicut de hoc dicit venerabilis Eusebius de morte eius. Ingenerationez inq̃t ⁊ generationem virum annũciate. qꝛ per illũ deus ostendere voluit vt magnificaret eum ⁊ colendum exhiberet vniuersis q̃ magnus ẽ iste tot faciens mirabilia. quia certe similis nõ est sibi s̃m opera sua magna et magnalia. de hoc per mundum resonet vniuersum sui gloriosi triumphi fama in omnis terre spacio rutilat sua lucida lingua ⁊ tm̃ de illo.

Sermo scd̃s de beato Hieronymo.

Quasi oliua speciosa in campis ⁊ quasi plantatio rose in hiericho. Ecc̃i. xxiiij. Consuetudo obtinuit in curijs seculorum dominorum q̃ fidelez militem et pre alijs sublimiorem et digniorem quem ob sui fidelitatem honorat dominus et laudat non solum dominus sed alij satrape et capitanei hunc houorãt ⁊ ceteri famuli. quod figuratum est Hester. iij. vbi legitur q̃ rex Assuerus exaltauit quẽdam militem noĩe Amon super oẽs principes regni sui faciens euz post se. Secũdo ideo hec vidẽtes omnes alij honorabãt ipsum ⁊ ei genua flectebãt. Mystice Assuer⁹ qui interpretat̃ beatitudo significat christum qui est beatitudo omnium electoruz. qui hodie exaltauit delictum adletham beatũ Hieronymum ⁊ in sublimioribus sedib⁹ celestis curie collocauit. Teste Augustino in epistola ad Cirillum dicens. Nullum dubium est intra patrum mansiones ipsum sanctissimum Hieronymum vnam ex maioribus ⁊ sublimiorib⁹ sedibus obtinere cum enim homo ibidẽ s̃m opera premiatur et iste perfectorũ pene vite extiterit clare patet ipsuz de maioribus ⁊ sublimiorib⁹ celestis hierusalez fore ouib⁹. Et declarat hoc in exemplo dicens. Cogitãti mihi quid laudis de Hieronymo recitarem hora veniente noctis me somn⁹ oppressit. ⁊ ecce maxima affuit multitudo angelorum inter quos fulgente plus infinito sole duo erunt viri ita siles vt nulla in eis videretur differentia nisi q̃ alter tria serta gerebat in capite ex auro ⁊ lapidib⁹ preciosis. alter v̄o duo hi cãdidissimi induti collobijs vndiq; auro ⁊ gẽmis contextis ⁊ tante erant pulchritudinis vt nõ posset satis quispiam imaginari accedentes ad me paulisper steterũt. Deinde qui tria serta ferebat his v̄bis me allocutus est. cogitas auge q̃d debaes laudis de Hieronymo proferre. et diu cogitans nõ inuenisti ideo huc venimus vt eius gloriam tibi indicemus. Iste Hieronym⁹ est qꝛ sicut equalis mihi in vita ⁊ sanctitate fuit ita p oĩa in gloria equalis est ⁊ que possum ipse potest. Sertum autez quod illo plus fero aureola martyrij ẽ quo vitam finiui corporis. sed quia ipse vitaz gladio non finiuit aureolã non habet. Serta v̄o duo alia que habemus aureole sunt que solis virginibus ⁊ doctoribus dantur. de hoc vt videbatur mihi respõdi. Quis es domine? Et ille. Johannes baptista sum qui huc ad te descendi vt nunciarem tibi Hieronymi gloriam quatenus ipsum gentibus nuncies hec tibi. et quia ipsuz christ⁹ in tm̃ exaltauit honorãdo vt etiã maiores sancti in celo sicut Johannes baptista ⁊ ceteri ipsum laudent. Ideo s̃m Augustinũ ĩ epl̃a vbi s̃. nõ pigeat hoĩez hũc venerari q̃re ob honorẽ ipsi⁹ v̄ba p̃dicta thematis sunt assumpta

Sermo

Aũ dr. Hieronym⁹ fuit q̃si oliua speciosissima. In quib⁹ verbis beatus Hieronymus cõmendatur a duobus. Primo a placabili reconciliatione ibi. q̃si oliua. Secundo a laudabili introductione ibi. & quasi plantatio rose i hiericho. Dico p̃mo q̃ gloriosus doctor & beatissimus Hieronym⁹ cõmendaꝛ a placabili recõciliatione in hoc q̃ dicit. quasi oliua speciosa in cãpis

A Circa quod sciendu. Isidorus libro. xvij. oliua est arbor reconciliatiõis. quod probat per historiam romanorum in qua legitur. quando romani mittebantur pro pace offerenda vel faciẽda sine oliuarum ramis nõ mittebanꝛ in signum recõciliati federis. De illo etiaz cũ Noe columbaz emisisset pro inquisitione reconciliationis dei. non cum alteri⁹ arboris ramusculo sed solũ cum oliue intersignio ad arce fenestrã ẽ reuersa. et hoc habetur Gen. viij. vbi legitur q̃ cessante diluuio & aque iã essent in ptes diuise & diminute aperuit Noe fenestrã arce quam fecerat dimisitq; corui qui egrediebatur & nõ reuertebatur donec aque sup terraz siccarenꝛ emisitq; columbaz post eum vt videret si cessasset aque sup terrã que cum non inuenit vbi requiesceret pes eius reuersa est ad arcam. Expectatis vltra quã septem diebus rursus dimisit columbam & illa venit ad vesperam portãs ramũ olive virentem folijs in ore suo per qõ intellexit Noe q̃ iã cessassent aque & iã de⁹ reconciliatus esset mundo. Mystice p oliuaz intelligitur beatus Hieronym⁹ qui in campo celestis hierusalem firmiter iã extat radicat⁹ neq; ventus doloris neq; tempestas tribulatiõis valet eũ vnq̃ eradicare. ita q̃ de ipo potest dici illõ

B Hieronym⁹ ẽ q̃si oliua speciosa in campis. scz celi. vbi fm beatũ Euse. in epla ð morte Hieronymi est felix refectoriũ animaꝝ post laborez & crũnas ibi dulcis solẽnitas angelorꝝ vna societas & charitas omniũ ciuiũ supernorꝝ ibi nemo timore ꝓcutiꝛ ibi penit⁹ nulla cognoscit angustia & tribulatio nulla aduersitas nulla infirmitas dñatur. In hoc igitur securissimo cãpo & vndiq; floribꝰ v̊ginũ rosis martyrũ & violis cõfessorꝝ & doctorũ redimito speciosa. hec floret oliua sanctissimus doctor Hieronym⁹ vbi p suis deuotis famulis orat assidue illos deo reconciliando & nõ perire permittẽdo. Fm qõ dicit beat⁹ Euse. i epla ð morte Hieronymi. Vir iste mitissim⁹ i populo suo apparuit & deo dilectus & hoibus. orat nunc p ecclesia sancta. Et subdit. Hic certe dux nr̃e fidei ad se currentes ad celi contrabit arcem. & illud ꝓbat Cirillus hierosolymitan⁹ eps in epistola ad beatuz Augustinũ. Refert eni q̃ i superioribꝰ partibꝰ egꝫ ptij in deserto q̃dam degebat monachus hepti in deserto q̃dam degebat monachus hetalias nomine antiquissim⁹ magna vite sanctitate radians q̃ in vita beati Hieronymi ei familiaris valde extitit. hic die quoda incũbens orationib⁹ somno repentino aduenient aliquãtu obdormiuit. & ecce in visione in quodam palatio mire & ineffabilis pulchritudinis & a mortalib⁹ vnq̃ visum vt sibi videbaꝛ erat. Dũq; p hozam per palatium huc atq; illuc gradiẽs ei⁹ admiraretur pulchritudinẽ vidit quoddã pretparari tribunal a q̃busdam nimie pulchritudinis iuuenibus stratis tapitis & vestib⁹ auro gẽmis & multiplici artificis varietate decoratis. Circũquaq; parieti iuoluto in quo postmodu rex cũ maxio decoratu magna societate virorũ sole lucidioꝝ se posuit vt iudicia exerceret. Inter hec cuiusdã presulis aia catenis igneis vincta a demonib⁹ apportata maiestati regie pẽsentaꝛ q̃ priusq̃ de aliquo iterrogaret. cepit diris vocibus infernalib⁹ se mãsionib⁹ dignissimã acclamare. hãc iter ceteras maxime assignans causam ꝑncipalem quoniã vanis mũdi ĩtẽta ꝓuisis & vestib⁹ & huiusmodi stultissimis vanitatibus & voluptatib⁹ delectata esset. quibus finitis lata per iudicem sentẽtia vt penis infernalibus traderet donec corpori iucta duplices penas sustineret. mox illuz secum ferẽs ois illa neq̃ spirituũ turba inde cum diris clamoribus recessit. Deniq; alteri⁹ cuiusdam animam dicti Theodonij senatoris ante maiestatẽ multis astantibus neq̃ spiritibus eaz grauissime accusantibus in medium ponebatur. Dũq; a diabolis in longum accusatio traheret & nullus ex aduerso respõderet. vir q̃daz septies solle splendidior & vt sibi videbatur ceteris astantibus eminentior ad regis sedens dexterã i pedibus se erexit. Quo quidem surgente rex manu ꝓpria silentium a cunctis fieri imperauit. Tunc q̃ steterant omnibus se opponens accusantibus hunc suum fidelissimũ & deuotissimuz asseruit & sibi continue exhibuisse reuerentiam specialem eisdem mox loquendi audaciam abstulit & in taciturnitatem reuocauit. Postmodum is flexit genua ante regez huic suo fidelissimo veniaz in eternam requiem solita pietate & diuina infinita clemẽtia clargiri impetrauit. Ita cuz pro commissis in mũdo flagitijs repugnaret suis precib⁹ vt voluit ẽ adept⁹. tũc illa nephandorum spirituũ multitudo vlulans de illo ꝓtin⁹ remouit se. Interuallo aũt facto hore vni⁹ iuuenis q̃dã pulcherrim⁹ cõcitu gradu de palatio veniẽs ad hũc accedẽs se fore dixit

vnum ex sanct⁹ ⁊ inquit. O Petre patrone ro-
manorum te precor coraz deo impetra ne Hie
ronymi filij domini p̄ces fuse ꝓ theodonij ani-
ma respuantur. At Petrus rogauit dominum
vt ita fieret. Ad hec rex q̄d inquit. A filio meo
Hieronymo Petr⁹ postulat certe fiat. His oī-
bus sic finit⁹ a somno mox monachus excitat̄
laudes deo reddens ⁊ glorioso Hieronymo. ⁊
diem qua illa viderat prenotans eodē postmo
dum intellexit die episcopum Nithiocenum et
Theodonium senatoruz ex hoc seculo migras
se. qualiter patet hec vana somnia non fuisse.
Refert idē Cirillus in epistola preenarrata ꝙ
quidam presbyter cardinalis Andreas nomi-
ne gloriosi Hieronymi deuotissim⁹ cultor in ro
mana ecclesia multis circumstantibus expira-
uit. iā exequijs insistentib⁹ assistente sūmo pon
tifice cum pene toto clero ⁊ populo romanoꝝ
qui ad eundem Andream aduenerat honoran
dum dū emisisset vlulatus et crebris gemitib⁹
in feretro cunctis stupentibus ⁊ velut amenti-
bus effect⁹ tanq̄ si a somni dormitione excita-
ret̄ mirabiliter exurrexit. Cūq; a romano pon
tifice d̄ eccl̄ia maiori beati Petri apostoli vni-
uerso populo clausisq; foribus interrogaret̄ ī
tulit ista verba. duz starem diuino examine iu
dicandus ⁊ propter vestium ⁊ ciborum quib⁹
hactenus vsus eram nimiam superfluitatem
tartar⁹ cruciatibus damnarer subito iuuenis
quidam sole splendidior niueq; candidior quē
fuisse gloriosum Hieronymū ad se inuicem refe
rentibus qui astabant intellexi presidenti indi
ci flexis genibus animam meo corpori iteꝝ iū
gi porrectis precibus impetrauit. quibus fini-
tis v̄bis in ictu oculi vt cernitis corpori ē con
iuncta. quare omnes deum ⁊ gloriosum Hiero
nymum laudauerūt. Ecce ꝙ hec speciosissima
oliua est suoruz famulorum reconciliatiua. Se
cundo oliua est signum victorie assecute. Ideo
refert Plinius ī specu. natu. libro. xv. ꝙ victo
res apud athenienses quondam oliua corona
bantur. Sed greci tandem suos victores olea
stro coronari iudicabant. Quid per hoc deno
tatur. certe nihil aliud nisi ꝙ gloriosus doctor
Hieronymus est victoriam contra demones ⁊
mundum plene assecutus ⁊ iā regnat victor in-
superabilis. Ideo dicit beatus Euse. in episto
la sepe dicta. Cantet quilibet nostrum canticū
nomini domini sonorum. iubilet vocib⁹ mater
eccl̄ia ī hymnis ⁊ cōfessiōibus. plaudet hodie
plebs catholica. vndiq; iocūdet̄ christiana cō
cio. hodie certe obtinuit Hieronymus ꝙ tāto
estuabat desiderio. hodie deuictis hostib⁹ ob-
tinuit triumphū. certe omnibus expletis labo
rib⁹ requiem possidet sine fide. Et infra subdit
Jam victor de suis hostibus triumphauit cum
q̄bus scuto timoris domini viriliter dimicauit
iam denarium recepit pro quo tanto labore in
vinea sancta eccl̄ia liberauit. hec ille. Vicit enī
beatissimus doctor Hieronym⁹ adhuc viuens
suos hostes ⁊ sancte matr⁹ ecclesie ꝑfidos he-
reticos. qꝛ ipse fuit dispersio eorum. vt patet ī
legenda. Vicit etiam eos post mortem sicut pa
tuit sermone supra precedēte. Refert Cirillus
in epistola ad Augustinū ꝙ grecoꝝ quidaz he
reticus quadam die cū sacerdote quodā in hie
rosolymitana ecclesia disputabat. cūq; sacer-
dos ob sui partis defensionē autoritatē quan-
dam Hieronymi allegaret vt greci ratiōes de
strueret temerarie pestifer grec⁹ ore gloriosis-
simū Hieronymū totius veritatis lumen fuisse
mētitum nō erubuit voce fari. Ac qꝛ voce talē
nequiciaz perpetrauit vocem deinceps amisit
Hereticus q̄dam ali⁹ arreone Hieronymi ima
ginem cernens vtinā si te cū viuebas meis ma
nibus tenuissem. te meo gladio ingulassez. hoc
autem cū dixit euaginās gladiū tota vi ipsum
gutturi imaginis infixit quousq; res innotuit.
moxq; ex ꝑcussoris gladio tāq̄ ex hoīs corpo
re sanguinis vnda ꝓfluxit. Eadē insup hora q̄
hoc factū est ī atrio existēti illo gloriosus Hie-
ronym⁹ cuz gladio gutturi infixo apparens ꝓ
cōfossione huiusmodi vindictā postulauit nar-
rans sibi facta hec dicens. abijt stupefact⁹ iu-
dex cū ceteris qui astabant ad ecclesiam ꝓpe-
rans hereticū manu gladiuz imaginis gutturi
infixum tenentē reperijt qui protinus vt eū vi-
dit capi eum iussit. captus est itaq; hereticus ī
sua permanens duricia ob aliud non se dolere
nisi qꝛ viuū nō teneret Hieronymū garriens a
multitudine populi lapidib⁹ ⁊ ensibus iugulat̄
gloriosus deniq; Hiero⁹. nō solum vicit hereti
cos sz ⁊ demones humani generis inimicos in
tm̄ vt in ei⁹ presentia nequaq̄ audeāt apparere
seu permanere. sicut de hoc idē refert Cirill⁹ ī
epl̄a prefata de venerabili Euse. q̄ ꝑ duas ho-
ras ante beate aīe exitū q̄nq; transuersis ocu-
lis et manibus simul iūctis facie terribili voce
q; dira q̄si se mouens clamabat. Nō faciā non
faciā mentiris mentiris. post hec faciē in terrā
firmans clamabat. Adiuuate me frēs ne periā
hec videntes eū interrogauerūt. Quid habes
pater? Ad quos ille. Non videtis demonum
agmina qui me debellare cupiūt. Et illi. Quid
te facturum volebas cum dicebas. Non faciā
non faciā ⁊c. ⁊ illi conantur vt diuini nominis

Sermo

blaſphem⁹ inueniar. ideo me hoc nō facere ac-
clamauit. Tūc illi. Quare faciē tuā pater abſcō
debas in terraz. ne inquit eozum aſpectum cer
nerem quoniaz tā terribilis eſt z turpis q⁹ om=
nes pene que in mūdo ſunt reſpectu eius nihil
ſunt ad extremā hozam. tunc venerabili Euſe.
Hieronymus apparuit euz benigne cōfoztans
in cuius aduentu omnis illa demonum turba
timoze perterrita ab eo velut fum⁹ euanuit nō
potentes eius preſentiam ſuſtinere. ſicut teſta-
tur Cirillus ad Auguſtinum dicēs. Mira res
Auguſtine vt multiplicibus patz exēplis. Tā=
tus a conſpectu glozioſi Hieronymi diabolis
timoz ineſt vt etiam picture nō audeāt appro-
pinquare. Nam ſi a demone obſeſſo illa precio
ſa demonſtraretur imago ab eadē continuo ef
fugitur. Hec ille. Et hoc probat in exemplo di
cens. Sanctimonialis pene omniuz mulierum
pulcherrima etate iuuēcula beato Hieronymo
deuotiſſima in cenobio dominarū multa vixit
ſanctitate illi⁹ antiqu⁹ ſerpens inuidens operi
bus vt eaz a ſancto propoſito reuocaret cuiuſ
dam nobiliſſimi animū in eius concupiſcentiā
in tm excitauit. ita q⁹ nō poſſet die noctuq; ali
ud niſi qnomodo poſſit eaz attingere cogitare
auxilio igitur propzio deſperās de eo q⁹ vellet
obtinere quendaz inueniens magum z magna
ei promittit ſi quod optat expertus fuerit tūc
quocauit magus demonez nocte media ad ſan
ctam deſtinauit monialem. Ad cellaz igitur ac
cedens tranſire vltra Hieronymi imaginez in
cella depictaz timoze nequit negligens ſibi cō
miſſum explere opus deſperans admittentē re
uertitur ſe non poſſe perficere intētū apud mo
nialem pandit propter Hieronymi imaginem i
cellula depictam magus euz deridens dimiſit
Aliūq; vocatuz demonem mittit eum ad huiuſ
modi opera facienda. cui accidit ſicut primo p
hozam forte manens coactus excelſa cepit vo
ce clamare. ſine me hinc Hieronyme huc vlte-
ri⁹ nō reuertar. ad hoc ſtupefacta mulier q̄ ora
tionibus in cella inſiſtebat inquit. Quis illas
fundit preces vel voces. non ceſſante diabolo
ſic clamare excitate illius cenobij moniales ti
moze percuſſi grādi timoze ad illam currūt cel
lam crucem domini preeuntē ac vt foze illū ſpi
ritum neq; ſciunt eundez coniurant vt debeat
intimare qua de cauſa venerat. Narrās igitur
ſeriem rei ſeq; miſerum pandens z catenis vin
ctū igneis a Hieronymo rogat eas vt ſuis me-
reantur precibus abeundi ſibi gratiā inuenire
ac vbi hec moniales audiūt deo z glozioſo Hie
ronymo laudes reddunt ſimplicit poſtulantes
vt demonem hūc nullatenus reuerſurum de ce
nobio effugaret vix finitis verbis diabol⁹ ma-
gnis ſtercozibus de loco recedens magū adijt
eumq; magnis verberib⁹ flagellauit vt p mul-
ta hozarum ſpacia de eo aliquod ſignuz vitale
paulomin⁹ appareret videns ille ſuas artes ſi
bi nihil valere refugiū habuit ad Hieronymuz
dicens. Glozioſe Hieronyme ſubueni mihi mi
ſero. pmitto enim ſi tuis hac hora adiutus fue-
ro auxilijs pnitie tam horribili non ſuccūbam
deinde cunctis exut⁹ flagitijs a tuis obſequijs
non recedam. his finitis velut fumus ſpiritus
neq; euanuit. per angelū iacens verberib⁹ ca-
ſtigatus i tm ſui corporis inops q⁹ niſi alieno
auxilio potuit ſe mouere. Mox idē accepta pe
nitentia anteq; de lecto ſurgeret combuſtis cū
ctis codicibus magicis venditiſq; omnib⁹ que
habebat pauperib⁹ erogauit anno finito ad pe
nitentiam peragendam in quadā ſpelūca clau
ſa i heremo ibi per quadriennium glozioſe ſte-
tit. Tertio oliua eſt quo ad fructum rubea pri
mo ſed poſt vireſcit deinde nigreſcit. Sic ſan-
ctus doctoz Hieronym⁹ fuit rubeus p charita
tem viridis p virginitatē niger per humilitatē
Charitatem ergo magnam habuit erga homi-
nes vt eos chriſto acq̄reret dū hic vixit in mū
do quotidie predicās. epiſtolas ſcribēs. z pec
catores inducens ad bonum z nunc etiaz iugi
ter ſanctam eccleſiam diligens. vt dicit Euſe.
in epiſtola ō lau. Hieronymi. Hodie vndiq; fa
cta eſt in populo chriſtiano leticia. exultet pci
pue ſancta mater eccleſia cui⁹ hodie glozioſus
cultoz z propugnatoz precipuus omnibus ex
ſtirpatis hereticis dogmatibus cum ſuis falla
cib⁹ autozitatibus de agro fidei catholice do-
ctrinis ſacratiſſimis z pfulgidis ſignis ac pro
digijs vt ſol relucet inter agmina beatoz. ha
buit etiam beatus doctoz charitatē non ſoluz
in opere ſed in doctrina docendo fratres ſuos
dicens. Predilecti mei diligite vos inuicē non
enim accepi ab homine ſed hoc a ſaluatoze qui
dixit. Hoc eſt preceptum meum vt diligatis inui
cem ſicut dilexi vos. i ſola eni dilectione oiuz
genera virtutum cōſiſtunt ſicut ex vna radice
multi rami exeunt. ſic ex charitate multe gene-
rātur vtutes. Habuit enim Hieronymus virgi
nitatem. ſicut teſtatur Euſebius i epiſtola vbi
ſ. Si inquit q̄s vult accipere Johannē bapti-
ſtam ipſe eſt pariter virgo pariter heremita.
Sed diceres tamen. ipſe i epiſtola ad Pagina
cium ſcribit dicens. Virginitatem i celo profe
ro non q⁹ habeo ſed magis miroz quia non ha
beo. Ex quo dicto videtur clareſcere q⁹ nō ſit

virgo. Ad hoc dicendū q illud dixit vel ex humilitate vel ideo se v̄ginitatem minime habere reputabat. qz carnis incentiuā sepi⁹ passus fuit. z sic loquitur de virginitate mētali z nō corpali. qz corp⁹ suum nunq̄ luxuria maculauit quam z docuit esse spernendā z fugiendā. Naz sicut virginitas hoīs par est angelis imo plus euz facit angelis. ita luxuria hominē diffozmē reddit z vt ita dicam multo peiozem bestia efficit. de nullo alio peccato legitur deum dixisse. Penitet me fecisse hominem. Nam luxuria facit hec opera corpus debilitat. et semper illud quasi mozti destinat. famam denigrat. marsubia euacuat. furta instruit. homicidia causat. memoziaz hebetat. coz aufert. oculos vtriusq̄ hominis cecat z pze ceteris iram puocat. Hec ille. Etiam legitur hoc vitium durius arguisse sicut refert Cirillus in epistola ad beatum Augustinum q in ciuitate candia sacerdos q̄dam ecclesie custos impudic⁹ ebrietati z luxurie deditus miserrime de hoc mundo migrauit cui⁹ corpus i decozi sepulcro sacerdotum est sepultum. sequente nocte tātus in ecclesia z cimiterio fuit strepitus q in illo mozātes terroze perculsi sunt excitati ad ecclesiam cucurrunt vbi strepitus vehementes campanozūq̄ sonos audiūt. sed nihil ibi videntes diuinam expozāt clementiaz quatenus cur ista fiant velit reuelare sed nullum auditionis sentiunt adiuuamen. Diluculo hoc cessante. omnia in ecclesia inuenierunt reuoluta corpora mortuozum. quasi vndiq̄ flammis ignium violata. Tunc Nicolaus archiepiscop⁹ ecclesie illius oratiōes indicens populo. quid sequenti nocte euenire velit pzecepit expectare q̄ veniente duplex strepitus z pauoris tribulatio ē secuta. qua ō re homines velut mortui exiebant die lucescente omnibus in ecclesia. pzo orationibus ꝯgregatis gloziosus Hieronym⁹ subito solis specie splendidioz in ecclesiam veniens ad altareq̄ gradiens cunctis videntibus z mirantibus per horaz sub silentio permanens. hoc pzopter sacerdotis miserum cadauer sacris indigne locis absc̄ditū ad terrozem peccantium contigisse intimauit. eisdez mandauit vt cadauer miserrimi post resurrectionē omnium tartarcis deputanduz ab illis mansionibus ereptū flāmis traderēt pzotinus concremanduz quod cum populus fecisset pestis illa cessauit. z sic deinceps beatū Hieronymū omnes vnanimiter deuotiōe maxima colere inceperunt. z hoc quo ad p̄mum. Quātum ad secundum est notandum. videm⁹ ad experientiam cuz tempore venientis estatis rose matureſcunt tunc homines ciuitatis exeuntes intrant hortos vbi rosas colligētes secū i manibus ad mansiones suas deferunt cuz iubilo z eas in suo collocant aspectu. Ita beatissima rosa gloziosus Hieronym⁹ cū venit temp⁹ sue senectutis tāq̄ cādidissima rosa de horto hui⁹ seculi ad celestem dilata est mansionem non solum ab angelicis spiritib⁹ sz a domino nr̄o Jesu christo cuz magno honore z iubilo z planta ta est in viridarium dei. Teste Euse. in epistola vbi supza. Ecce inq̄t flos cāpi z rosa miro modo flagrans odore de horto nuper ecclesie i viridarium domini ē transplantata. q autem cū leticia sic i celū sit dilata anima sanctissima declarat beatus Augustinus in epistola ad Cirillum dicēs. Hora completozij defunctus ē gloziosus Hieronymus seuerus cum duobus monachis diuinis locutionibus insistentibus infinitos repente audiunt organozum tympanoz̄ z totius symphonie z instrumētoz̄ sonos quibus celuz vt ipsis videbatur vndiq̄ resonaret quozum sonozum suauitatibus coz̄ anime pene a corpozibus exalabant. stupefacti oēs oculos in celum eleuant totum ether z oia que ambitu eius continentur intuentes viderunt quādam lucem septies solis luce clariozem pzeclarescere. ex quo omnium odozum aromata erūpebant. hec illi tam mirando affectu cernētes deum exozabant pzecibus vt eos cur talia fierēt nō lateret. Et vox ō celo veniēs ait. Nulla vos moueat admiratio nihil vobis videat mirabile si talia videtis z audit⁹. hodie enim rex regum z dominus dominantium christus exeunti ō hoc seculo neq̄ anime glorioſissimi Hieronymi totus festinus obuiam venit z eaz pze ceteris tanto honorificenti⁹ tanto excellētius z sublimius ad sua reducit regna quāto pze ceteris sublimioris vite meritis refulget. hodie omnium angelozum ordines exultantes i talibus vocibus alternatim concinnantibus suuz sociant dominum. Hodie enim pphetarum cetus hodie apostoloz̄ chorus hodie omnes cōfessoꝛes hodie gloziosa comitiua virginuz hodie omnium beatozum anime letabunde z festiue occurrūt cōpatriote. z cuz hec dixisset vox siluit sed tamen lux magna z odor magn⁹ postmodum per horam durātes cessauerunt. Ista solēnis z laudabilis i celū anime beati Hieronymi introductio etiā ostēsa ē ab eo Cirillo. sicut refert Euse. in epla de morte Hieronymi dicens. Cū iam dicta hora Cirillus eps deuotus in sua cellula orationib⁹ inbereret sursum i spiritu rapt⁹ velut i extasi factus subito quoddam a monasterio i quo vir sanctissim⁹ mīguerat vsq̄ ad celū mirabile z speciosissimuz vidit

Sermo

iter cuius tãta erat pulchritudo et admiratio
vt stupore velut amens effect⁹ huc illucq; ad-
mirãs sui paulisper credebat obliuisci. In hac
positus anxietate eleuans oculos ⁊ ecce ange
lorum maxima multitudo a monasterio tanq̃
societas veniebat alternatim melodiarum et
mellifluorum cãticorum vocibus celum ⁊ ter-
ram resonare faciebant. etiã singuli angeli sin-
gulis manibus accensos cereos habebãt quo
rum claritas solis ⁊ lune lumẽ repellebat ⁊ de
niq; Cirillus vertens oculos pl⁹ in celum non
minorem angelum vidit cũ magno etiam ange
lorum numero istis obuiam venire q̃ rei huius
anxius expectat euentum quẽ cuz interrogas-
sem quid nam hoc esset. sz eũ stupor ita oppres
serat vt quid diceret nesciebat. at ille diuti⁹ ex
pectans gloriosam vidit Hieronymi faciem cũ
ctisq; preibat angelis ⁊ siliter sequebat̃ aĩaz de
coratam pulchre. similiter erat ad dexterã sal-
uator cum eo pariter viuendo. quo quidem lo
co Cirillus degebat gradum figens ⁊ stans ta
liter est ei locuta. Agnoscis ne me ? ad quez mi
nime quidẽ. quis enim es qui tanto ceteris ho
minibus emines. ⁊ illa ꝺ Hieronymo vnq̃ fuit
tibi aliqua cognitio. At ille. Certe quem nomi
nas singulari affectu diligo charitatis. Sz q̃-
so es ille. ⁊ illa eius sum anima que gloriam iã
obtineo quam sperabam ad meos perge filios
que vidisti nuncia vt ⁊ a luctu desinant ⁊ inces
santer congaudeant. quibus omnibus finit̃ il-
la visio ab eo euanuit. Ad ipsuz ergo clamem⁹
sicut iubet beatus Augustin⁹ ĩ epistola ad Ci-
rillum et exultemus cõgaudendo eius honori
⁊ dicamus cuz euse. in epi. sepe dicta. O vir in
effabilis. o virtutuz vas admirabile. o splẽdor
patiẽtie. lampas prefulgida. o diadema hono-
ris ⁊ glorie. angularis lapis. fortissimũ exem-
plar innocentie. columba aurea totius eccl̃ie
nostri semper facias memoriaz apud dominũ
⁊ vt tua semper valeam⁹ intercessione pijssima
protegi a nociuis. ⁊ in futura gaudia que iam
possides adipisci quod nobis prestare dignet̃
Jesus christus marie filius qui est idem cũ pa
tre ⁊ sanctospiritu in secula amen.

Refert amplius Cirillus in epistola ad Au-
gustinum. ꝙ Sabinianus hereticorum fautor
duas asserens voluntates in deo assumens ꝓ
se. illud Mat. xxvj. Pater si fieri potest transe
at a me calix iste. Ex hoc elici potest. ꝙ fuge-
re voluit passionem vna voluntate ⁊ altera eã-
dem coacte subire oportuit passionem ⁊ ex his
dicebat ꝙ christus multa voluit que obtinere
non potuit et hoc errore peruertebat gregem
christi ⁊ vt suum errorem tegeret ⁊ ei fides da-
retur magis glorioso Hieronymo ⁊ ei⁹ opuscu
lo imputabat. Ad p̃dictum igitur heresiarchã
⁊ suos discipulos ad ecclesiam hierosolymita-
nam quodam die dominico ad disputanduz ⁊
errorem confutandum Cirillus cuz suis suffra
ganeis episcopis ⁊ alijs ortodoxis aduenies
disputatio a nona incepta vsq; ad vespas pro-
tenditur. Cũ ergo idem heresiarcha contrari⁹
opusculum ab ipso compositum falseq; glorio-
so intitulatum Hieronymo allegaret has car-
thas inimicas sufferre non valẽs Siluan⁹ san
cte nazareth eccl̃ie archiepiscop⁹ qui tãta bea-
tum Hieronymũ affectione ⁊ animi deuotione
colebat vt quicquid faceret diuinum nomen ⁊
beati Hieronymi premittebat. vñ quasi ab om
nibus Hieronymus eijciebatur predicto here-
tico mox assurrexit dire euz increpans ꝙ tot ⁊
tantas exercuisset nequicias. dum autez inter
eos longa oriretur cõtentio et vterq; proposse
opprobria sibi dicerent in fine se ambo statue-
runt pariter ꝙ si in sequentis vsq; diei horã no
nam beatus Hieronymus hoc opus false com
positum euidenter ostẽderet heresiarcha capi-
te p̃uaretur. Sinautez archiepiscopus ⁊ quili-
bet ad propria remearet. per totam autem no-
ctem orationibus quisq; nostrũ vacabat vt no
bis auxilium a domino eueniret. statuta autez
hora heresiarcha cũ nequicie filijs in ecclesiaz
veniens huc illucq; discurrẽs querebat dei ser
uum tanq̃ leo rugiens. stabat autem fidelium
omnium concio in ecclesia quilibet sancti Hie-
ronymi clamans nomẽ sed ille finxit se dormi-
re orationem supplicantium non intendens vt
mirabilior appareret. deniq; cũ nihil miraculi
appareret seuire cepit heresiarcha vt nec Sil
uanus quod promiserat iam expleret. ad locũ
autez quo decollandus erat Siluan⁹ sanctissi-
mus gaudẽs lachrymantes episcopos ⁊ alios
homĩes catholicos q̃ ad hoc cõuenerant con-
fortabat v̄bis. Exultate mecũ charissimi gau-
dete ⁊ nolite tristari quoniaz non derelinquet
deus sperantes in se si non exaudiar plus pec
catis meis merui. post hoc genua flexit. sancte
inq̃t Hieronyme adesto mihi si placet quoniaz
hoc ⁊ maiore dign⁹ sum supplicio tamẽ ne fal-
sitas locum teneat vetitati succurre. hec di-
cens spiculatori collũ p̃bet vt feriat ipsum eri-
git. Eleuat autem ille ensem antistitis veneran
di caput vno ictu cupiẽs amputari. adest subi-
to Hieronymus gloriosus cũctis cernentibus
manu extensa tenet ensem Siluano impans vt
exurgat deinde heresiarcham increpans scri-
pturas salse cõposuisse innuens eiq; cõminãs
ab omniũ euanuit oculis ꝯfestimq; vt Hiero⁹.

disparuit heresiarche caput terrã petijt a cor-
pore detrũcatũ tanꝯ ense spiculatoris manus
amputasset vno ictu ꝙ tã mirabile cũcti viden
tes qui aderãt ilico stupefacti deo gratias ege
runt ⁊ Hieronymo glorioso ad veritatez disci
puli hierarchie redierunt. Idem refert de Sil
uano nominato ꝙ serpẽs antiquꝰ diabolus in
uidens eius senectuti nocte quadã sumens ei⁹
formam cuidaz mulieri nobilissime iam in stra
to quiescenti apparuit consensum sui corporis
requirebat ad quod perterrita mulier cuz se so
lam in thalamo cuz viro cerneret diabolus ce
pit voces emittere vt omnes excitarentur dor
mientes etiã conuicini omnes qui ad mulieris
thalamũ conuenerunt quid sibi acciderit inq-
rentes. Perquirere autẽ ceperunt tandem dia
bolum in specie episcopi inuenerunt accensisqz
candelis intuentes euz archiepiscopum credi
derũt. ad quod omnes stupefacti quid diceret
aut quid agerent ignorabant scientes eius san
ctitatis nomẽ interrogantes an tantas nequi-
cias perpetrasset. At ille. Quid inquit malũ fe
ci. si mulier me ad huiusmodi negocium inuita
uit? Quod audiens mulier eum fore mẽdacem
lachrymis respõdit. Tunc ille vt hoies ad ma
lum odium erga virũ dei incitaret. ita cepit hor
renda fari ꝙ nullus potuit auribus sustinere.
quare et ipsum cum contumelijs extra domuz
repulerunt mane facto gesta que erant narrã-
tes siluanum hypocritã ⁊ dignũ incẽdio accla
mabant. qua de re tota ciuitas narraret cõmo
ta est contra ipsum ita vt audiendo eius nomẽ
omnes blasphemarent. Audiens autẽ hec epi
scopus mouetur ⁊ stupescit ꝓpter iniurias sed
nullam in se habuit impatientiam. grates sem-
per agens deo sua hec cõfitetur noxia meruis-
se. reuoluto igitur anno vir dei vt hominũ scã-
dalum mitigaret occulte nazareth deserẽs ad
ecclesiam in qua Hieronymi corpus humatuz
quiescit veniens se in sepulture locum posuit
oraturus in quo per duarum horarum spaciũ
manens. vir quidaz neꝯ ecclesiam intrãs san-
ctũqz virũ reperiens ad eum velut draco pro-
perans dixitqz ꝙ mulieres ad libidinez incita
ret. Cui Siluanus politus humilitate vt ei il-
la sepꝰ diceret inuitauit. qõ ille audiẽs gladiũ
extrahens vt siluani gutturi infigeret. cui cuz
hoc verbũ succurre gloriose Hieronyme oppo
neret in guttur suũ ille ꝓpriuz gladium infixit
⁊ se interemit. casu itaqz alius superueniens vt
hoc vidit gladiuz arripiens a viro dei estimãs
hominem interemptum eũ interficere conaba
tur. ⁊ quid primo acciderat euenit ei cum autẽ
ille in terram ceciderat duo viri alij ecclesiã in
trantes ⁊ videtes hoc diuini iudicij ignari a vi
ro dei putant perpetratuz. Quorum vnus pre
alio graue ferẽs furia inflãmatus cepit clama-
re quousqz viget tua malicia. Tu mulieres ad
libidinosas cogis voluptates ⁊ homines iter-
ficis ĩ occulto certe tue neqcie hodie finis erit
⁊ subito currẽs vt eum extingueret nudato en
se venerat. Ille autem vt ait. Succurre glorio-
se Hieronyme. Vir ille sicut duo primi manu p
pria se interemit. Vir autez alius q̃ cum eo ve-
nerat tremebundus ad ecclesie fores cucurrit
qui hoc maleficijs factum putans quãtũ pote-
rat clamare cepit. huc oẽs occurrite. ecce ma
leficus Siluanus non solum mulieres vitupe-
rat sed suis incãtationiꝫ homines necat. Fit
itaqz nimium virorum ⁊ mulierꝫ concursus cla
mantium ipsum esse comburenduz. hec ad epi
scopi Cirilli sonant aures qui pergens vbi sta
bat agnus iter lupos mitis ⁊ letus nihil aliud
dicens. hec iuste patior. qz ĩ deuz grauiter pec
caui. Verberatur igitur vir dei capiẽ vt ad sup
plicia deducatur. Cũqz extra ecclesiaz deduce
retur glorioſus Hieronymus visus ẽ in loco ĩ
quo iacebat surgens tãto circũfulsus lumine
ꝙ radijs in eum intuentium oculi vibrabãtur
cunctis apparuit suo deuoto premia donaturꝰ
q̃ dextram sui Siluani capiens venerandi his
qui euz retinebant voce terribili vt eum dimit-
terent impauit ⁊ anteꝯ vox illa finiret omnes
tantus timor inuasit ꝙ in terram velut mortui
ceciderunt. Inter hec quedam mulier a spiritu
neꝯ obsessa catenis ligata ad liberationem ad
ecclesiaz deportatur. at vbi illam lumen eccle
tetigit clamare cepit. Miserere miserere glori
ose Hieronyme. nam p te crucior ante tempus
Qui Hieronymꝰ. Stephãde spiritus exi ab hac
dei famula ⁊ tuas detege nequicias ⁊ fallacias
quas erga Siluanũ egisti. apparuit ergo ĩ for-
ma Siluani vt ab omnibus ipse esse crederet ⁊
rem quaz fecerat enarrauit his dictis diris vl
lulatibꝰ de templo disparuit. Tunc glorioſus
Hieronymꝰ ad episcopuz inqt voce leui. Quid
optas Siluane charissime tibi placitum me fa
cturum scias. At ille. Mi dñe vt me ꝑ amplꝰ
nõ relinquas. Et Hieroꝰ. Quid postulas ita fi
at. post q̃ veni. hec dicens cunctarum visui se
negauit interuallo autez vnius hore facto Sil
uanus archiepiscopus expirauit. fit ex hoc cũ
ctis admiratio ⁊ lachrymе ab omnibus effun-
duntur quilibet se reum in dei virum aut ꝙ ali
quid contra eum cõmisisset clamat timens ne
se vlciscatur post mortem quemadmoduz con
tigit illis in ecclesia qui eum conuitiabant. de-
mum cum honore congruo ad nazareth porta
tur. ibiqz corpus venerandum vt decebat sepe
litur.

Sermo

De animabus sermo primus.

INtende ani
me mee ⁊ libera eaz. ps̃. lxviij. Nihil est inter omnia qō plus trahit pium amicum ⁊ liberalem ad misericordiā vel suffragium q̄ penose captiuitatis ostensio q̄re homo qui est grauiter captiuatus ab inimicꝭ ⁊ seipsum nō potest liberare clamat pro auxilio aliox vincula eis ostēdendo vt eo citiꝰ ad pietatē moueanť. ipseq; a captiuitate liberať. hoc figuratum habetur Exo. iij. vbi legitur q̄ felix israel in graui affligebať captiuitate ꝓ pharaonis. ideo clamauerūt ad dominū qui dixit motus pietate vidi afflictionez populi mei qui est in egypto ⁊ clamorē eius exaudiui ⁊ sciens dolorem descendā ⁊ liberem eū de manibus egyptiorum ⁊ deducam ō terra egypti in terrā bonam ⁊ spaciosaz que fluit lacte ⁊ melle. Mystice ſm sensum omnis sacre scripture nulla ē dolorosior pena q̄ captiuitas in purgatorio. anime enī ibi existētes dicere possūt illud Thren̄. j. O vos omnes qui transitis per viam attendite ⁊ videte si ē dolor similis sicut dolor meꝰ i mūdo nō est dolor sicut dolor noster. q. d. nō pōt tantus dolor in tota terra esse. qz scimꝰ q̄ captiuus qui patitur in terra propria ⁊ in carcere qui est in terra ⁊ in presentia parentuz nō tantū dolet quantū in terra aliena infra terrā ⁊ in presentia aliorum cū possit interdū ab amicis visitari eo citius liberari nec a vermibꝰ molestari. modo ex illo penā grauissimā animarū possumꝰ perpendere. qz capte sunt i terra aliena. ſm illud ps̃. cxxxv. Interrogauerūt nos q̄ captiuos deduxerūt nos. ⁊ non solum in terra aliena sed etiaz subtus terrā. vt habetur Esa. xliij. cui locus purgatorij est vicinus etiā patiuntur in pūtia demonū. ſm illud ps̃. Diabolꝰ stat a dextris eius. ideo de hac graui captiuitate clamat quelibet illarum ad suū amicū dicens. sicut ponit Amandus i horolo. sapiētie li. ij. c. ij. O amicox omniū dulcissime mihi succurre misere anime mee. memēto incarcerari nec diutiꝰ permittas me affligi i carcere caligi noso. qz derelicta sunt ab hoc mundo. nō ē inquit qui fidelitatem ostendat nō est qui manuz porrigat egenti. ⁊ hoc est etiā quod petunt verba thematis. Intēde anime mee ⁊ libera. Pro quibus est sciendnm q̄ animabus defunctorū succurrere debemus propter q̄nq;. Primo ꝓpter nature similitudinē. qz scimus q̄ similitudo est causa dilectiōis. ⁊ hoc testať Aris. viij. ethi. dicens. Simile diligit sibi sile. Sic ois homo ꝓximum sibi. Qui alludit dictum sapientis Eccī. xiij. Omne animal diligit sibi sile ⁊ si aīa lia sibi similia vident aliquod in angustia cōstituta celeriter occurrunt ⁊ auxilia ferūt quātum possunt. Sicut hic scribit Albertus in li. rerū de elephantibus. quox est natura quādo volunt pausare in die vel in nocte solēt incumbere in magno arboris ligno eo q̄ carēt ictu ris membrox. venatoz autē hoc sciens truncū arboris in parte cauat ⁊ resecat veniens autē elephas more consueto se illuc volens inclinare cū arbore cadit ⁊ si homo nō aderit tunc gemit siue barrit. quod audiētes alij elephantes cōcurrunt ad clamorem eiꝰ ⁊ cupiunt subleuare. illi aūt non possunt voces emittere vt ꝓsueuerunt quousq; venerit minor elephas cuius rostro eleuatur. Mystice quid per elephantez nisi humana anima intelligitur. quia sicut elephas est animal magnū ⁊ magne reputatiōis apud homines vt nōnunq̄ ꝓpter ipsuz capiendum hoies periculose se exponunt. Sic aīa est tam magna ⁊ apud deū tāte reputatiōis q̄ pro ea in periculum mortis se dedit christus filius dei. Sicut ō hoc dicit Bern̄. in li. medita. c. iij. Sublime est anime p̄cium que nō nisi sanguine christi redimi potuit. Nā filiꝰ dei cuz eēt in sinu patris a regalibus sedibus ꝓ ea descēdit vt eaz a potestate diaboli liberaret. ⁊ infra totus iste mūdus ad vniꝰ anime p̄cium estimari nō potest. non enī pro toto mūdo deus animam suā dare voluit quaz pro anima humana dedit. Et dicit Pli. in spe. natu. q̄ inē elephantem ⁊ draconē perpetua est dimicatio qz vnus inuidit alteri ꝓpter magnitudinem virū ⁊ corporis quantitatē. Ita inter animaz ⁊ draconē infernalez magna est pugna ſm Augusti. in li. soli. c. xv. qz ille draco nihil aliud desiderat nisi vt aīaz perdat. Nā contra eam multas dirigit sagittas. que sunt ira luxuria inuidia superbia auaricia ⁊ accidia quibus anima vulneratur. ſm Bern̄. in libro medi. c. xij. Ideo bñ elephanti comparať. Iste igitur anime solēt pausare in arbore hoc ē in corpore de terra formato quod bene arbori compatur. qz dicē Agatho in vitaspa. Homo est silis arbori corporali cuius labor folia interior custodia fructꝰ. hec arbor corporis multotiēs est causa ruine aie. Sicut testatur Augꝰ. li. soli. c. vlē. loquens in persona aīe dicēs. Nullum peiorē patior hostē q̄ corpus i quo habito. est enim quasi leo subuersor in domo mea vndiq; me pestifero morsu dilanians ⁊ consumens. quod perpendens venator hoc ē mors incidit arborē. qz securis eius iam dudum ad arborem posita est. Matth. iij. Ideo cadente arbore hoc est corpore cadit cum eo anima. ⁊ si habet aliquid adhuc purgandū.

tunc cadit in foueam purgatorij de qua per se surgere minime potest. quia ē extra statum me rēdi. Est enim anima fm pm. Spiritus vadēs et non rediens. vadit enim in penas ex grauedine peccatorum ꝛ non redit nisi auxilio christifidelium ꝛ bonorum opex. Ideo hodie clamant ꝛ per multa annorum curricula clamauerunt pro auxilio nostro vocando nos domi nos fm pm. De profundis clamaui ad te domine. domine exaudi vocem meam. Fiant aures tue intendentes in vo. ꝛc. Idcirco cuꝫ nobis similes sunt in natura non simus imitatores animalibus irrationabilib⁹ que succurrunt sibi similibus et succurramus eis de penis eas iuuando. quia fm beatum Ambrosium. Nihil est tam piū ꝙ nature iuuare. ꝛ si non possum⁹ tam cito liberare debem⁹ cuꝫ eis more elephā tum flere ꝛ ipsis condolere. fm illud apostoli ad Romanos. xij. Flete cum flentibus donec veniat christus qui fuit minimus per humilitatem ꝛ liberat eas per suam misericordiaꝫ a tali cruciatu. ꝛ sic fecit quidam abbas qui cōdoluit cuidam defuncto vt secum vberrime fleret Refert Vincen. in specu. histo. li. xxv. c. xxxv. ꝙ quidam famulus celarij beniuolus infirmatus cuidam est confessus cum autem quoddaꝫ dixisset peccatum confessor timuit recipere sed vt abbati confiteretur iniunxit. abbate igitur absente infirmus interim est defunctus. cū autem ille esset reuersus ꝛ sederet in lecto volens se discalciare vidit illuꝫ mortuum per gradus dormitorij ascendentē. qui et cecidit ante abbatem rogans humiliter vt suam confessionem audiret. ꝛ cū confiteretur tanta vtebatur abundantia lachrymarum. ꝛ abbas ad lachrymas mouceretur ꝛ fleuit ī tm vt manica cuculle valde humectaretur quo facto rogauit abbatē vt pro se oraret quia in magnis esset penis. et ab eo disparuit in instanti. Secūdo debemus eis subuenire. ppter boni proprij considerationeꝫ quia quicqd boni ei impendim⁹ ex pietate hoc totum premittimus nobis ad pmium assequendum. quod testatur beatus Ambro. li. de offi. dicens. Omne qđ defunctis causa pietatis impenditur. ad nostrum tandem meritū trāsmutatur. ꝛ illud post mortem in centuplo recipiemus duplicatuꝫ. Qđ. ꝓbat in simili Aui cen. in natura. iij. li. mineralium dicēs. Cū aliq̄ blum bea massa terre immergitur transactis aliquot annis creuisse signāter inuenitur. Naꝫ etiā fm Euenum li. de euētibus. in natura plumbea tecta ex imbre crescunt. Sic ꝛ si purgandis animalibus que sunt subt⁹ terram aliqđ a xpifide libus destinatur per quod earum supplicū minoratur. tandē post mortem centuplū inuenit augmentū. teste Orige. de ritu eccliax. Quid nunc homo consolationis supplicio transmittit animax sine dubio idipsum centuplum recipiet in futurum. quia opa illorum sequuntur illos Apoc. xiiij. Ideo dr. ij. Machab. xij. Sancta ꝛ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a peccatis soluētur. Salubre inquā non solū eis sed ꝛ nobis. quia in sinum nr̄m oratio nostra cōuertetur. vt ait pm. Tertio debem⁹ liberare aiaꝫ ppter debiti rationē. Ratione enī debiti tenemur eis subuenire. ex quo enī iubemur inimicos diligere ꝛ eis benefacere. Mat. v. Diligite inimicos vestros et benefacite his ꝙ vos oderunt. multo magꝭ tenemur hoc facere amicis et parētibus nostris qui nos genuerunt ꝛ labore magno nutrierūt pro quo eis satisfacere non possumus. fm illud Aris. ix. ethi corū. Dijs parentibus ꝛ magistris non potest reddi equiualens. Sed heu ꝙđā inter nos faciunt sicut pulli degeneres pellicani. Refert enī Soli. in li. de mira. regionū. Pullos pellicani naturaliter odit serpens. Cū aūt ꝓ pastu mater exijt serpens ascēdit arborē ꝛ hos occidit veniens aūt mater et mortuos inueniēs in pectore se vulnerat. et sup pullos sanguinē spargit et suscitat hos a morte. ex effusione enī sanguinis mater debilitaē quapropter pulli ꝓ cibo exire cogūtur. ꝛ quidam pulli naturali affectu matrem debilitatā pascunt. alij aūt degeneres de matre nihil curant quod ipsa diligenter aduertens receptis viribus filios se pascētes refouet alios tanꝙ ingratos eijcit ꝛ expellit. Sic spūaliter parentes nostri dū vixerunt magnam curaꝫ de nobis habuerunt. qz fm Aris. viij. ethi. Sūt nobis causa essendi generando causa nutriendi educando. ꝛ causa discipline informando. ꝛ hoc aliqui prudētes filij animaduertunt et multa bona faciunt. post obitum parentum suox tum missas ꝓ salute eorum ordinando. tum elemosynas paupibus largiendo. tū orationes deuotas faciēdo. tū corp⁹ ieiunijs affligendo. tū et lachrymas effundendo. ita vt de illis potest dici illud pm. ix. Oculi ei⁹ in pauperem respiciunt scilicet in purgatorio degentem animā respiciāt. Sed econtra quidaꝫ filij ꝛ filie ignobiles post mortem parentum ꝛ suorum amicorum minime curāt. sed bona ab eis relicta inutiliter dilapidāt. ideo de illis petūt vindictam. vt testatur Guido in tertio opusculo sermonū. clamans sup nos. hi qui sunt ī purgatorio eo ꝙ suorum nulla fit mentio in hoc seculo petentes vindictam fieri de his qui sunt sub celo sed pro bonis filijs et benefactoribus interpellāt. vt ait Richardus. Ipsi qui iam de purgatorio electi celesti assunt gaudio. miro

modo iterpellant pro his qui eis et alijs defun
ctis subuenerunt in hoc mundo. Quarto de-
bemus eis benefacere propter premij retribu-
tionem. Scimus nāq; si filius regis esset in car
cere positus ⁊ esset aliquis extraneus qui spe-
raret ab ipo p̄mium et posset ip̄m suis petitio-
nibus aut etiam pecunijs liberare multum la-
boraret vt eu; liberaret vt ab eo maius premi
um acciperet ⁊ laboris sui recompensam. My
stice autē in purgatorio sunt filij summi regis
qui expectant hereditatem eius q̄uis nunc su
stinent penam purgatorij cum autem purgate
fuerint ad celum subleuentur vt eternaliter ad
regiam mensam sumant cibum. sicut figuratu;
est. iiij. Regum. xxv. in fine. vbi legitur euilme
radach subleuauit caput Joachim regis Juda
de carcere ⁊ mutauit vestes eius quas habue-
rat in carcere dans ei meliores ⁊ comedit sem
per panem in conspectu eius cunctis dieb⁹ vi-
te eius per Euilmeradach. christus intelligit̄
qui subleuauit caput regis Juda hoc ē anima-
rum que i fine vite sue principaliter ipsum sunt
ꝯfesse per veram penitentiam ⁊ contritionem
et induit illos vestibus regijs ꝟm illud Esa. lij
Induētur vestimentis glorie. et tunc dicent il-
lud quod dixit beata Agnes. induit me domi-
nus ciclade contexto et immensis monilibus
ornauit me. ⁊ sic tunc comedēt panē de mensa
domini. De quo dr̄ Luc̄. xiiij. Beatus q̄ mādu
cat panem in regno tuo. ⁊ cum ibi fuerint faci-
ent proculdubio suis liberatoribus recompen
sam. Sicut de hoc refert Vincen. in specu. hi-
sto. li. xxviij. q̄ angelus duxit animam Thun-
dali in domum mirabiliter ornatam cuius pa-
rietes ex auro ⁊ argento erant ⁊ ex oīu; lapi-
dum genere p̄ciosorum vbi vidit sedile aureu;
cum gemmis et serico ⁊ omnibus ornatum or-
namentis. ⁊ vidit regem nomine Tharmachū
in ipsa sede vestitum mirabilibus vestimentis.
viditq; venire plurimos in domum suam cum
muneribus ⁊ singuli sibi offerebant etiā sacer
dotes ⁊ reges solenniter induti veniebant cu;
ciphis aureis et calicibus ponētes ante eum.
sibiq; ministrātes ⁊ genua flectentes dicebant
labores manuū tuaru;. q̄ manducabis beat⁹
es ⁊ bene tibi erit. Et cum hoc vidisset dixit ad
eū angelus. Isti sunt paupes q̄b⁹ dū vixit ista
bona sua rex impēderat i mūdo ⁊ in purgato-
rio. ideo minister eoꝝ retribuet̄ ei merces eter
na. Quinto debemus eis subuenire ꝓpter eter
ne pene euasionem. Si enim illis nunc succur-
rimus eternam euadem⁹ lesionem. quod pro-
batur in natura. dicit Temixti⁹ in breui diuer-
sorio artium quando sal igni inijtimus tot⁹ ip-
sius cessat fumus ⁊ vapor postmodum nullu;
infert capiti lesionem. Sic dum sal spiritualis
condimēti bon oꝝ operū transmittimus ipsis
animab⁹ totus eoꝝ vel saltem in ꝑte cessat cru
ciat⁹ et nos in futuro nō sentiemus tormēti le-
sionē. Sicut testatur Beda sup Matth. dicēs
Una gutta refrigerij facta ꝑ hoīem totā sedat
animarum vapulantium torsionem ipsamq; a
futuris precauet supplicijs peccatoꝝ. Si autē
nobis de bonis eoꝝ derelictis aut nostris ꝓ-
prijs non subueniemus penas minime euade-
mus. q̄ dicit Haimo super Apoc̄. Iste iuste dei
iudicio eterne damnationi se subijcit qui defun
ctorum immemor quantum auxilia suffragia q̄
existit. cui ꝯsonat Hugo d̄ sanc. vic. Omnis ei
consolatio post hanc vitam denegabitur q̄ de-
functis in hoc seculo minus suffragat̄. Et hoc
ꝓbat torstinus remēsis archiep̄s dicens. Mi-
les quidam in bello Karoli magni cu; mauris
pugnaturus. rogauit cognatum vt si in bello
moreretur equum suum venderet p̄ciumq; pau
peribus erogaret. quo mortuo cum equus sibi
nimium placeret eum sibi retinuit ⁊ post modi
cu; tempus defunctus ei apparuit tanq̄ sol re
fulgens dicens sibi. Cognate bene per octo di
es fecisti me penas pati in purgatorio propter
equum cuius p̄cium vt iusseraz paupibus non
tradidisti. Sed impune non euades. hodie eni
demones ferant animā tuā in infernum et ego
purgatus vado ad dei regnum. Et ecce subito
in aere factus est clamor velut leonum vrsorū
⁊ ipsum inde abstulerunt. Sic veraciter cōtin-
git illis qui bona mortuorum sumunt eisq; nul
la bona auxiliaq; impēdunt. nos autem nō sic
charissimi sed hodie debem⁹ desideriū eoꝝ im
plere vt petunt v̄ba thematis. Intende anime
mee ⁊ libera ea; vt eternas penas euadamus
⁊ cum illis postea deo in eternum conregnem⁹

Sermo secundus De animabus.

Educ de custo
dia animam meam. id est. de carce
re. ps̄. cxlj. ꝟm Isid̄. li. xij. leonis
natura circa hominē misericors est ⁊ mirifica.
q̄ prostratis an se parcit nec hoīez nisi in ma-
gna fame comedit vel occidit. veniente aūt se-
nio tunc hominē ꝑsequitur. quia ad querēdas
beluas v̄tus iam deficit. ꝑsequitur tamen ali-
quos magis alios minus. Nam in viros seuit
acriter. ꝯtra feminas v̄o tm̄ fremit infantes ra
ro non nisi in magna necessitate inuadit. vt di-
cit Pli. in spe. na. Mystice per leonem hic itel
ligitur xp̄s. De quo dr̄ Apoc̄. v. Ecce vicit leo
de tribu iuda huius nobilissimi leonis natura

est magna ⁊ mirifica indulgere erga hominem peccatorem tunc in tempore gratie. quia ſm Ihrſo. ſup Matth̄. Neminez dānat et punit niſi ſit inuitus. quia benigniſſimus eſt et quando ſe homo erga euz humiliat ei parcit. quod figuratum eſt. ij. Regū. xj. de Dauid qui peccauit peccato adulterij ꝓditionis ⁊ homicidij Sed cum dixit vnicum verbum ſe humiliando peccauī dn̄s ipſum benigniter ſuſcepit. Nō patuit ex verbis Nathan ꝓphete q̄ ait. Tranſtulit dn̄s peccatum tuum non morieris. ideo de hac benignitate dei nō ſufficio admirari q̄ tantum p̄ōt parcere homini peccatori. Sed q̄uis dn̄s in p̄nti tempe gratie eſt miſericors. venīte tamen ſenio hoc eſt fine hoiuz eos tam graiter ꝓſequitur. ſm q̄ p̄dixit p̄s. lxxxij. dicens Ira ꝓſequeris illos in tempeſtate tua et in ira tua turbabis eos. Subaudi qui in peccatis diſcedūt. aliquos tamen punit magis aliquos minus. ⁊ ꝓtra eos ſolum oſtēdit potentiaz ſuam. alios raro aut nunq̄ ledit ſm q̄ magis vel minus peccauerunt. qz aliqui ſunt viri potentes ⁊ in peccatis. De quibus p̄s. v. Virum ſanguinum ⁊ doloſuz abominabitur dn̄s. Cōtra hos dicit in alio p̄s. ſcilicz. lj. Quid gloriaris i malicia qui potens es i miq̄tate? Illos ḡuiter punit in inferno ſm qō teſtatur Sapi. Potentes autem potenter tormenta patientur. Sap̄. vj. Aliqui ſunt vt mulieres q̄ ſatiſfactionez ſibi iniunctam tanq̄ femine molles complere recuſant. et cōtra hos fremit hoz ſatiſfactionez in purgatorio implendo quā hic negligenter ſubire noluerunt. De his ap̄ls. j. ad Cor̄. iij. Ipſe autem ſaluus erit ſic quaſi per ignem. Alij aūt ſunt qui incipiūt viuere in vteris matrum ⁊ ibi moriūtur. Aliqui tam de mulieribus nati ſine baptiſmo moriuntur. ⁊ illos non iuuadit xp̄s acriter puniēdo. qz ſm quoſdaz penam actualem vel materialem nō patiētur pena eoz erit minutiſſima reſpectu aliarum penaz. Erūt tn̄ in tenebris ſm Auguſ. de baptiſmo paruloz Cum aūt poſt iudicium finale neceſſario fient duo loca vnus damnatoz. alius ſaluādorū. tunc ſm certos doctores hi infantes etiam ſentiunt penā ſenſus. ſm Hugonē cardinalem puniētur diuerſis tormētis tamen min⁹ q̄ illi qui actualiter peccauerunt. Et vt illi infantes nec etiā p̄mi poſſunt per nos adiuuari. Sz ſolū illi q̄ penitentiam ſibi iniunctaz cū ſatiſfactione nondū moriendo cōpleuerunt. ⁊ illi clamant per hec verba. Educ de cuſtodia animā meam. in q̄bus duo tanguntur. p̄mo grauitas carceris ibi. educ. ſecundo dignitas anime ibi animam meaz. De p̄mo eſt notandū. videmus naturaliter q̄ auicula cuz eſt libera tempe ſuo in ramis arborum dulciter ſonoras cantare deſinit et triſtis efficitur quando in caueaz ducit quia cauea eſt q̄daz carcer grauis. ideo ſaltat hincinde querēs exitum vt cauee euadat grauitatem. Sicut de hoc dicit venerabilis Boe. li. iij. metro. ij. Qui canit alta garrula ramis ales cauea claudit antro. hīc lucet illicita. id ē. confecta pocula melle. largaſq̄ dapes dulci ſtudio. laudes hoiuz cura miniſtrat. Si tn̄ arto ſaliēs e tecto. nemorum gratas viderit vmbras ſparſas pedibus, pterit. i. ānihilat eſcas. Saluas tn̄ i eſca req̄rit. Spūaliter p auiculā quelibet hominis anima deſignat. Recte enī ſicut auicula de nidulo ſuo volans neſcit quo feratur ſed volat in incerto. Sic aīa exiens de B nido ſuo ſcilicet de corpe incerta eſt an debeat oculis diuine maieſtatis an penis p̄nari ſz fertur quo voluerit ip̄e deus. hec anima hoīs cuz eſt libera a peccatis celeſti gaudio in ſe iam potitur. Sicut teſtat beat⁹ Ambro. in exameron dicens. Anima expers ſceleris ſue carnis non ſentiens incentiuis. ſed ab omni carnali illecebra libera penitus ⁊ immunis iam eoipſo in ſe omni gratia fruit celeſtis gaudij ⁊ dulcedine. Si aūt capitur laqueis peccatoz ab aucupe infernali iam deponit omnē cantīcum letīcie. qz dicit Fulgentius. li. iij. vnitatis thagorum. q̄le gaudium peccatrici aīe eſſe poterit. que lumen celi non conſpicit. ſed inuolutaz peccatoz caligine ſe cognoſcit. q. d. nulluz p̄ōt habere gaudium. Et ſi tunc talis anima peccatis ſuis exigentibus in caueaz purgatorij ponetur triſtis nimis efficit. quia omnis carcer valde grauis ē reſpectu penaz carceris apud nos. vt ptz ſ̄ ſermone. Miſeremini mei. mēbro p̄mo. ⁊ hoc patet in exemplis. Refert Albertus ratiſpanē ſis ep̄s de quodā viro qui poſt longā penitētiam quā ſanus fecerat grauiſſimū incidit lāguorem i quo per annum eſt quaſſatus. Rogauit itaq̄ dn̄m vt tamē finē imponeret lāguori. ad quē miſſus angelus dixit. Exaudiuit dn̄s preces tuas et dedit tibi adoptionem. aut tribus diebus in purgatorio. aut adhuc p annū vnuz in mundo vis cruciari. Ille autem p̄ſentem penam memorans nec futurā aduertens ait. mori potius eligo et non tn̄ tribus. ſed quātū domino placuerit in purgatorio tribulari. Fiat i quit angelus ſm verbū tuum. mortuus eſt igitur languens et eius anima in purgatorio deportata. vno ergo exacto die venit ad locum purgatorij angelus vbi anima torquebatur et dixit ei. quid nunc agis o anima que pro lāguore vnius anni tribus diebus in purgatorio elegiſti detineri? cui anima. O ſeductor nō angelus qui me in penis multorum annorum curri

culis per terminū dierum fefellisti. Cui angel⁹ non mora sed in estimabili tortura decept⁹ es nisi vnum diem de tribus peregisti. tamen tu si adhuc retractari volueris domin⁹ miseretur vt ad corpus quod nondum sepultū est reporteris et per annum vnum languorem quem expertus es patiaris. Cui anima. nō per annum sed vsq; in finem mundi etiam detinear lāguore acriori. hoc dicto anima ad corpus reportatur. et per annum languore detenta multos q̄bus hoc retulit ad penitentiam animauit. et post annū iterato est defunctus. Ideo dicit beatus Augustinus. Nescit quid petit qui purgatorium petit. quia est eadem pena t idez ignis qui est in inferno. Intende igitur o homo fm Isid. anima q̄scunq; tormentorū seculi penas quoscunq; tormentorum dolores quorumcūq; dolorum acerbitas hoc compatū pene purgatorij t gehenne. leue est omne quod pateris atq; dulce. Refert etiam Vincē. li. histo. xxviij q̄ angelus domini animam cuiusdam militis Thundali in horribilem vallem fabrorum misit vbi erant multe fabrice in q̄bus maxime audiebatur sonus. ceperunt igitur eam tortores anime t cū forcipibus ignitis in caminū ignis proiecerunt vbi multe aie torquebātur. cunq; liquefierent extracte sunt tridentibus ferreis et posite sunt in incudem et percutibant malleis vicene vel tricene aut centene in vnā massam redigebātur t post, piecerunt eas de incudibus t alij eas capiebāt huc illucq; iactabāt sed ne hoc durū et derisorū cuiq; videatur q̄ illi anime taliter malleant audi spiritū sanctus per os sapientis loquentē. parata sunt iudicibus supplicia t mallei pcutientes stultorum corpora. Prouer. xix. Sed dicetes. quia pena purgatorij est tam grauis t acerba. quare tunc eam seculares non timēt neq; curant. Sed dicunt nisi sacerdotes dicerent esse infernum ipsi nō possent se nutrire. Ad hoc dico. q̄ ideo non timēt. qz penam in scripturis non vident. Cum aūt viderint fidem adhibebunt. qz sentient. vel si viderēt vtiq; crederent. Refert enī cum viri religiosi t litterati de purgatorio loquerent et timerent coram laico qui t dixit Virū est vos litterati multum timetis t seculares non timēt. dixit vn⁹ tale exemplum. Cecus quidam habens puerum qui dicebat eum h venit ad quoddā precipitiū t non audiebat trāsire tunc cecus posuit puerum super collum dicens vt cum baculo sibi viam pontis demonstraret. quo facto transiuit cecus vbi nō audebat puer videns quare hoc. quia non videbat ideo puer timebat. Ita t homines q̄ nō timent penas purgatorij nō curāt eas. Sed si gustassent nimiū formidarent et quoscunq; dolores hic non curarent. Sicut legitur de quadam muliere de qua refert Jacobus epūs tusculanus q̄ ppter penitentiā agendā depurgatorio est reuocata et tm̄ se afflixit q̄ in sepulcris habitabat t in niue glacie igneq; frequenter se volue bat. t quia pene carceris purgatorij sunt tam graues t acerbe ita vt non habent requiem ibi existentes donec exeant. ideo clamant ad quē libet xp̄ifidelem dicētes. Educ de custodia animam meā. Sed per hec possumus eas educere vt dicit Hosti. Versus. Missa pces dona ieunia quattuor ista. Absoluūt aias quas purgās detinet ignis. Et tunc cum absolute fuerint dicēt illud ps̄. cxxiij. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantiū. laqueus contritus est t nos liberati sumus. et hoc ad p̄mum. Quantum ad secundum in his verbis ponitur anime dignitas. cum dr. animaz meam. Circa quod notanduz anime dignitas patet ex multis. Primo ex illo. quia ad imaginē suam creauit illam altissimus. Fm q̄ dicit deuot⁹ Bernū. li. medita. iij. c. Anima insignita imagine dei decorata similitudine. vt s. Secōo qz eā custodie angelice deputauit. Ideo dicit beat⁹ Piero. sup Mat. Magna ē dignitas aie vt vnaquęq; ab ortu natiuitatis sue habeat in custodē angelū sibi deputatum. Tertio quia eam a morte pciosō sanguine liberauit. Deste Bernardo qui ait O preciosa anima dei imagine insignita nec opibus redempta. sed agni immaculati et innocentis sanguine attende quantum vales inquantū datum est pro te recogita. Noli teipsaz ponere in perditionem. quia christus fudit, p te suū sanguinem qui te satis dilexit. qui te tanto pcio redemit. hec Bernū. Sed hanc dignitatē minime perpendim⁹. sz nostras aias in pditionem mul totiēs ppetuā tradimus. Qō venerabilis Bede cōqueritur dicens. Heu quid anime nostre dignitatē tam paz attendim⁹ quaz deus tanti pcij estimabat q̄ vnigenitū suū in mortem, p ea tradidit quā etiam diabolus tāti pcij estimauit qō, p ea totum mundū dare voluit. Quarto q̄ eam cibo nobilissimo eucharistie sepi⁹ saciauit Juxt illud ps̄. lxxx. Cibauit illos ex adipe frumenti. Quinto q̄ eam ad veram beatitudinem veraciter creauit finaliter. Ideo possunt dicere illud Augustini in li. pfessionū. Creasti nos domine ad te ideo inquietum est cor nostz donec requiescet in te. propter has nobilissimas dignitates animarum merito desideria earum exaudienda sunt. quia quāto sunt persone nobiliores et digniores tanto petitiones earum sunt exaudibiliores. Sed qz filij et filie summi regis ideo sunt dignissimi et citius exaudiendi

et a penis liberandi. Ipsarum dignitatem sagaciter perpendit sanctus Thomas cantuariensis qui quotidie laborauit in missis suis vt eas a penis liberaret. sicut patet in exemplo q̄ quidam miles cum rege francie iuit ad bellum contra regem hispanie pugnaturus. et cum simul pugnarent accidit vt equus sub milite occideretur ꝛ ipse periculo mortis subiaceret q̄ videns fidelis seruus suus Permelius ꝺ equo descendit ꝛ domino tradidit equū ꝛ ipse in bello occisus fuit. tribus igitur lapsis annis ꝓtigit cum militem in cantuariensem ciuitatem equitaret somnus ipsum oppressit ita vt i equo dormitaret. duxit igitur ipsum equus in siluam densam que per medium a ciuitate distat miliare. Cunq̄ euigilasset vidit creaturam aduersus se mirabilem velut globum venientem. et miserabiliter clamantem. miles autem coniurando ꝓcunctatur cuiusmodi esset creatura q̄ respōdit. ego sum seruus tuus Permelius q̄ ꝓ te mort elegi. et quis est inq̄t miles status tuus? et ille. status est miserabilis. quia nimis in flamma crucior. ad quem miles. ē de te aliqua spes. salutem inquit me spero adepturuz. quia ꝓpter fidem quā in te exercui dominus contulit mihi contritionem. sum tamen vsq̄ ad diem iudicij penis datus. Cui miles. dic mihi si possem tibi in aliquo subuenire? respōdit ille. sanctus Tho. episcopus cantuariēsis tāti ē meriti apud deū vt per suas missas multe sūt anime a purgatorio liberate. q̄ cuz miles audiuit ad sanctum Thomaz transiuit ꝛ sibi euentum rei exposuit. sibiq̄ ferū illum cōmendauit. ille vero benigne suscepit ꝛ ꝓ eo orauit. Cum autem missam inciperet vidit miles ecclesiā repletam animabus que vnanimiter dixerunt. Salue rex uerende pater ꝛ benedictus sermo oris tui. q̄ a te sumus a penis purgatorij liberate. et quotiens episcopus se ad populū conuertebat toties quolutis manib⁹ hec verba referebāt. finita igitur missa tota ecclesia splenduit. et vidit miles michaelem in multitudine angelorum venientem et inter se animam candidiorem sole deferentem quā sibi sanctus Michael ꝓsentauit dicens. hanc animaz tibi dominus offert quia ꝓ ea deuote exorasti. Ecce quā salubre est missas ꝓ defunctis exorare. Nam ille qui fuit vsq̄ ad finē mundi penis purgatorij adiudicatus per vnam missam deuote celebratam fuit liberatus. Ideo dicit beat⁹ Aug⁹. Nunq̄ celebrantur diuina mysteria quin ibi concurrunt duo ꝓtuosa beneficia. aut vni⁹ peccatoris conuersio. aut vnius anime liberatio. et non soluz vnius. sed credibile est missa digne celebrata multe anime per eam liberentur. Sicut de hoc dicit magister Guilhelmus altisocensem. credo q̄ nulla missa est que cum digne cantatur siue legitur in ecclesia per quā non multe de purgatorio anime eruantur. Ideo precipitur clericis negligentibus raro missam celebrantibus. extra de cele. mis. c. Cuz creatura. q̄ missas celebrent ꝓ aiabus. et vt habetur de conse. di. j. c. Cum visum. Cōsilium est q̄ hoc faciāt quotidie vel ad minus collectam de memoria eoz legant. Nam legitur in vita sancti Martini q̄ tot anime de purgatorio in primitijs eius fuerant liberate. quot ibi fuerunt homines presentes scz plus q̄ trecente.

Sermo tertius De animabus.

Homo cum mortu⁹ fuerit nudatus atq̄ consumpt⁹ vbi queso ē? Job iiij. Ad experiētiā videmus q̄ pauo q̄ diu viuit i pulchritudine pennarum suarū in cauda gloriaꝫ. Cuz aūt mortuus fuerit pēnis spoliatur. ꝛ caro sic deplumata in certo loco relinq̄tur ꝛ a vnibus deuoratur. Mystice per pauonē hominē licet A designari. q̄ diu enim homo viuit in diuitijs. ꝛ gloria mundi exaltatur. sicut diues. Luce. xvj Similiter Arphaxat rex medoz̄ qui cum multas nationes suo imperio subiugasset eleuatuz est cor ei⁹ in tantis diuitijs vt dirigeret ad omnes terras vt sibi homagiū. ꝓprie huldunge faceret. vt habetur Hester. j. Sed certe q̄uis homo sic gloriatur tamē cum non estimat p mortem pscinditur et rebus oībus et gloria spolia tur. et quo anima vadit incertum est nobis. q̄ ꝓbat Johannes Dāma. et Uincen. in spe. hist. li. xvj. dicens. In quadaz ciuitate fuit talis cō suetudo vt vnum extraneum omni anno in pncipem elegerunt. qui omni ptāte accepta quicq̄d facere volebat licitū erat. Cuz igit finis esset anni repente ciues in ipsum insurrexerūt. ꝛ per totam ciuitatē trahētes in remotaz siluam nudum miserunt. vbi nec cibum nec vestimētuz inueniens fame et frigore vrgebatur. Ciuitas illa est mundus. De qua Ecc̄s. ix. Ciuitas parua et pauci viri in ea scilicet qui viriliter cōtra vitia pugnent. In ista ciuitate est quilibet homo extraneus. quia vt dicit apostol⁹ ad Heb. xiij. Non habemus hic manētem ciuitatez sed futuram inquirimus. Ciues autē hmōi sunt de

Sermo

mones qui sepe falsis delectationib⁹ hominez alliciunt ad honozes vt in diuitijs glozientur. Sed dū homo non timet sed semp sic manere putat superuenit mozs et oībus ipm pziuat rebus. quia dicit Job. xxvij. Diues cuz dozmierit nihil secū aufert aperiet oculos suos et nihil inueniet. Ideo refert Uincen. li. iij. c. liiij. q⁹ Salandinus rex cum obiret circa Dāmascum sciretqz moztem vocauit signiferū suum dicēs Au q̄ soles ferre vexilla mea per bella fer etiā vexilla moztis mee scilicet pāniculū vilem per totum dāmascum super lanceā clamando. Ecce rex ozientis nec fert secum nisi hunc pannū vilem. Sic factum est de parentibus nostris q̄. licet hic in mūdi glozia fuerunt tamē per moztem de hoc mūdo recesserūt. z nihil secum nisi opera bona vel mala detulerūt. Fm illud Apoca. xiiij. Opera illoz sequuntur illos. ideo debemus eis bonis opibus subuenire ex quo nescimus an adhuc sunt in purgatozio vel in celo. Et hoc innuit ī vbis p̄missis. homo cū moztuus fuerit nudatus atqz ꝓsumptus. In q̄bus quattuoz tangunt. Primo humane ꝯditionis vilitas ibi. homo. Secundo ipsi⁹ substantie fragilitas ibi. cuz moztuus fuerit. Tertio rei temporalis amissibilitas ibi. nudat⁹. Quarto eternalis mansionis dubietas ibi. vbi q̄so est? Circa p̄muz nota. homo dicitur ab humo. Gen. ij. Fozmauit igitur dñs hominē de limo terre qō elementū est vilius inter alia elemēta. Pz quo homo ꝯcipitur pudet enarrare. quia dicit Innocentius de vi. hu. condi. li. j. c. p̄mo. Fozmatus est homo de puluere de luto et de cinere. quodqz vilius est de imundo spermate ꝯcept⁹ ē i fetoze libidinis z ī labe peccati. Ideo hanc vilitatem cognouit qui dixit. sum q̄dez homo moztalis similis boībus ex genere terrigenoz qui p̄zioz in ventre fozmatus et figuratus sum tempe coagulatus sum in sanguine z semīe hominis. et subdit. Nemo ex regib⁹ habuit aliud natiuitat[] initiū nemo cum purpura nemo cuz cozona nascitur Sap̄. j. His vbis ꝓfundentur q̄ de genere gloriant aut supbiunt. vnde gl'iat rex vel miles. non enī fecit deus duos Adam. vnum de luto. alium de auro. Quid g̃ a carne gl'iaris? quia pater tu⁹ putredo. Job. xvij. Putredini dixi pater me⁹ es. Ideo dixit idez Job c. xxx. Compatus sum luto et fauille z cineri. q⁹ aūt vilitatem hō nō considerat sed audet superbire. hoc miratur Bernū. exclamādo dicēs Uersus. Quid supbis hō cui⁹ cōceptio culpa. nasci pena vita doloz moztezqz mozi. Post hominem vbis post vermē fetoz z hozroz. Sic ī nō hominē vertitur omnis hō. Et subdit. Cognosce igitur vnde venis et erubesce vbi es et ingemisce quo vadis et cōtremisce. Illi ꝓsentiunt vba beati Aug. dicētis. Quid hozribilius hoīe moztuo? q̄d fetidi⁹ cadauere hūano? cui⁹ erat ī vita tam grat⁹ amplexus fit i moztc tam hozribilis aspectus. Quid g̃ delitie. q̄d diuitie q̄d ve honozes, pūt? nec diuitie a moztc. nec delitie a verme. nec homies liberāt a cozruptiōe z hoc, pbat in exemplo. Quidam dux Burgūdie volens cozpus patris sui trāsferre. apto sepulcro vidit magnū boffonē p̄fis faciem rodētem. z tunc p̄udenter ad se rediens cozā oib⁹ militib⁹ suis exclamauit. O gl'ia falsa mūdi deluſisti patrē meum me aūt non decipies et conuersus ad patrem dixit. vbi sunt diuitie z delitie quas habuisti? nā comederis tam turpiter a buffone z vermes te deuozāt sicut pauperes deuozasti. et relictis statim oībus religionē intrauit. z sic patet ex iam dictis q⁹ caro daī cozruptioni. sicut anima interdū datur purgatorio. Si enī descendit cū venialibus datur purgatozij ignibus. de q̄bus dicit Greg⁹. super p̄mam epistolam ad Cor̄. iij. Pensandū ē sollicite q⁹ per ignem future purgationis. vt asserit ap̄ls. Omnes purgari non posse eo q⁹ hoc pro fundamento ferrū aut es vel plūbum. i. peccata maioza aut durioza posuerūt q̄ purgari nō p̄nt. Sed eos q̄ edificāt lignū fenū et stipulam id est. peccata leuissima et leuioza q̄ ignis facile ꝓsumit que licet minima sint tamen illic purgationis ignem obtinebūt quē deniqz ignē nulli obtinebūt nisi q̄ in hac vita hoc, pmeruerunt hec ille. Et illis debemus subuenire operibus nostr[] bonis q̄b⁹ possunt adiuuari. Q̄n hosti. Uersus. Missa p̄ces dona ieiunia q̄ttuoz ista. Absoluunt aīas quas purgans detinet ignis. Quantum ad secundū est notandū. dicit Aris. C in li. de vi. et morte. Moz̄s est sepatio anime a cozpe. z q̄ hec sepatio faciliter fit. ideo homo fm substantiā est fragilis z durans tempe paruo. vnde est merito similis flozi qui crescit i arguo quare a sapiente similatur z compatur fragilibus rebus. Sap̄. j. Spes impij quasi lanugo. i. flos tribuli qui a vento tollitur et vt spuma gracilis que a procella dispergit a fum⁹ qui a vento diuisus est z hospes vnius diei transiens. et sicut p̄dicte res paruo tempe durāt. sic z homo quia vt pbat Aug⁹. Ex toto tempe vite nostre nō habem⁹ nec nostrū est nisi momentum vnum. quia q̄d est p̄teritum non est. q̄d autem futurum nondum est z incertum. Ideo dixit Philosophus. iiij. phisi. Nihil habemus de tempe nisi p̄s nunc. Ideo breuitatē huius tēporis cōsiderauit ille potentissim⁹ rex Xerses

de quo refert Aug⁹ in epistola ad Heliodorum q̄ sollicitus erat subuertere mōtes mariaq̄ cō stituit. hic tamen cum staret in loco t sublimi t cerneret multitudinem exercit⁹ sui fleuit. t cū interrogaretur cur fleret ait. q̄ post centuz an nos nullus eoz quos nūc video supuicturus est. qz pauci inueniūtur q̄ nunc viuunt cētū an nis vel octuagintanouez. et si aliqs inuenitur illum terminū transire eius vita iam non est vi ta sed labor et miseria dicēte ps̄. Si aūt in po tentatibus octuaginta anni t amplius eoz la boz t doloz nec mirū q̄ nr̄a vita ē tam breuis. Quia refert Vincen. li. xvj. c. v. q̄ sanct⁹ Bar laam posuit exemplū q̄ vita nostra est sicut ar buscula cuius radices duo mures quoz vnus alb⁹ t alter niger quotidie corrodunt. vbi per arborem vite nostre mēsurā. per mures diē ac noctē designat que quotidie auferent ptez vite nostre. hodie enī ꝓpius sum⁹ morti q̄ heri. qz Fm Bern̄. Vita nihil aliud est nisi transitus ad mortē. Jō refert Johes p̄riarcha ad Alexan drum q̄ antiq̄tus talis ꝓsuetudo erat ꝓ die quo impator coronabat monumētū sibi fiebat vt ex hoc breuitatez vite t fragilitatem cogno sceret t nequaq̄ in impio supbiret. Quantum ad tertiū est notāduz. res tempalis est duplex scz exterioz et corpus qđ est nobis cōiunctum quo ad res exteriores homo dr̄ nudatus. Sz quo ad corpus dr̄ ꝓsumptus mort ē enī corpo ris necessario amissio rerum et consumptio co mitatur corpis hoc attendētes homines reli giosi et deuoti q̄ diu viuūt in hac vita mortali nudāt se omnibus terrenis corp⁹ suū castigan tes. Et illud significatur in Dauid q̄ nudus lu sit coram arca. j. Regum. vj. Et merito ꝓ illo nudamur qui ꝓ nobis in cruce ē nudatus. Sz sunt pleriq̄ qui hic ad modicum nolūt nudari reb⁹ tempalibus vt darent pauperibus. Sed ta les velint nolint tandē q̄n fuerint mortui tota liter nudabūtur. Fm illud ps̄. Dives cum inte rierit non sumit omnia neq̄ descēdit cū eo gl̄ia eius. Nōne plures nudātur q̄ de vestibus p̄cio sis t ceteris reb⁹ q̄s habebāt in seculo nihil se cum deferūt nisi vestem vilem quo inuolut⁹ po nitur in sepulcro vt quilibet possit dicere illud Job. j. Nudus egressus sum ò vtero mr̄is mee nudus illic reuertar. sic factū est defunctis no stris. nam nudi egressi sunt de hac terra nuda ti omnib⁹ rebus suis q̄ iam non possunt facere elemosynas t seipsas redimere a peccatis. Fm illd Nañ. iiij. Peccata tua elemosynis redime Idcirco nos debemus vices coz explere exē plo ciconiaz. De quib⁹ refert Ambro. in exa meron. quādo ciconie efficiunt senes t seipsas pascere non p̄nt tūc pascūtur a pullis suis. Et quia magna fuit coz pietas erga pullos. ideo quātū tps expēdūt in fetibus educādis tm̄ ip si a pullis suis vice reciprocā nutriūt. ita nunc nos facere debemus. qz parētes nostri t alij ꝓ ximi sunt extra statum merēdi et seipsos pasce re non p̄nt opibus. ideo pascamus eos elemo synas nr̄as pauperibus dādo. qz dicit Aris. viij. ethi. Parentes nr̄i magnā dilectionē et pieta tem erga nos habuerūt in iuuētute pascēdo q̄ re eis vicem rependam⁹ orationib⁹ nostris. qz legitur de quodā q̄ frequēter orabat ꝓ anima bus parentū t nō solum illoz. sed t omniū fi delium. t quotiēs orabat totiens videbatur q̄ fumus aureus de ore eius protendebatur quo aīas q̄nq̄ octo q̄nq̄ plures t multotiens pau ciores extrahebat. et non solum rependere de bemus vires orōnib⁹ nostris sed t elemosynis quia sunt in carcere arto in quo multū egēt. qz legitur q̄ elemosyna iuuat adhuc viuētes. mul to magis ī purgatorio tegētes. vnde q̄dam mi les ductus fuit in captiuitatē paganoz t posi tus in carcerē quē vxor sua mortuum credens septus ꝓ ipso elemosynas faciebat et q̄le pau ribus dabat tale angelus marito in carcerem deportabat. tandem de captiuitate liberat⁹ re dijt t mulieri qđ per angelum factum fuit enar rauit. que diligēter perpendens tēpora et qua litates elemosynarū elemosynas se dedisse de p̄hendit. Quātū ad quartū est notanduz. dicit beat⁹ Aug⁹ in li. ò cura ꝓ mor. Fm diuersa me rita morientiū diuersa sunt receptacula mortu orum morientiū enī aliqui sunt valde boni qui mox ad reqem trāseunt. Juxta illud Sap̄. iiij. Justus si morte p̄occupatus fuerit in refrige rio erit. Sup quo dicit glo. ordinaria q̄ q̄ post mortē statim ad vitam eternā vadūt sine omni medio illi adiutorio nō indigēt nr̄i. vt ī Fmone p̄cedenti. Alij sunt mortui valde mali qui dece dunt ī peccato mortali qui mox vt mortui fue rint descēdūt in infernū. Juxta illud Job. xxj Tenent tympanū et citharā et gaudent ad so nitum organi deducūt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descēdunt. ꝓ illis etiam nō est orandum. vt habetur. xxiij. q. v. c. placuit. Quia talis oratio eis non prodest. Sicut legi tur de quodam mortuo qui habuit filium. ille igitur volens scire de anima eius. qz sciuit euz in peccato discessisse. rogauit deum vt ostende ret ei vtrum anima patris esset dānata an non et raptus fuit in montem vbi vidit vallem tene brosam in quo homo iacuit super faciem et la chrymabiliter clamauit. quia serpētes ignei et buffones corpus eius rodebant et ꝓsumebant et consumpto corpore iterum integrum creuit et illi fortiter rodebant. ipse quesiuit quis esset

respondit.ego sum damnata anima patris tui et talem penam quam vides oportet me eternaliter sustinere.ad quē filius.possum te in aliquo iuuare?ille respondit.non potes.Nam si Maria ⁊ omnes virgines omnes patriarche ⁊ pphete apostoli martyres ⁊ confessores omnes angeli ⁊ omnis celestis exercit⁹ et omnes beati in terra rogarent dominum ꝓ vna anima dānata vt eaꝫ dominus saluaret nisi dominus pmitteret eam ad corpus redire ad penitentiā agendaꝫ nihil ꝓficerent.Sunt ⁊ alij morientium qui cum venialibus vel imperfecta penitētia migrauerūt.isti in purgatorium transeunt. istorum memoriaꝫ facit ecclesia exemplo iude Machabei qui misit duodecim milia dragmas hierosolymā offerre eas ibi ꝓ peccatis mortuorū.ij.Machab.xij.Qui nouit ex instinctu spiritussancti ꝙ aliqui ī peccatis venialib⁹ discessissent qui purgatorio deputati sunt.⁊ illos elemosynis ⁊ missarum solennijs volebat adiuuare.Sed diceres.puniuntur ne in purgatorio ꝓ demones?dicunt aliqui ꝙ sic.sicut in multis patet exemplis.quoꝝ vnū ponit Petrus cluniacensis ꝙ quidam vir ꝓstratus in oratione vidisset in purgatorio quendaꝫ qui ꝓ eo ꝙ accepit quindecim libras argēti ꝓpē ꝓsentationem cuiusdā clerici ad quādam ecclesiā licet de hoc penituisset tamē adhuc miserabiliter puniebat a demonib⁹ qui singulis diebus illos denarios accensos sibi imponebant quos ipm accipere ⁊ iterum dare oportebat.ꝓtra hoc faciunt alii qui dicētes.ꝙ anime nō puniētur ꝓ demones et ꝓbant hoc sic.ex quo purgat hic scoria peccati ꝑm quā aliquo modo similis erat aia diabolo et diabolus cū nolit suā delere similitudinem ꝫ potius ꝓfozmare nec vnq̄ excecat ipsam nti si in quo sperat habere victoriā.hinc est ꝙ anima non punitur ꝓ demones.Et huic opinioni consentit cesarius in li.dialo.ꝓbans per simile.Sicut inquit rex terren⁹ non p̄mitteret spōsam suam p̄dilectam ꝓtractari aut duci p carbonarium nigrum.Sic nec rex celestis pmittit sponsam suam animaꝫ quā secum vult regnare eternaliter nigerrimis demonibus ad purgandum.Et addunt illi ꝙ nec anime ꝓ bonos angelos punientur quia in egressu anime a corpe assunt spūs boni ⁊ mali ⁊ statim fertur sententia si est bona ꝓ mysterium angeli deducitur in celum.Si aūt habet adhuc aliquid ad purgādum per eundē ducitur ad purgādū.teste Dāmasce.li.v.Hoc ipsum firmiter ⁊ imperrite teneamus ꝙ aie ad purgatoriū non a demonib⁹ sed sanctis angelis deducātur et cum purgate fuerint ab eis in celū deferūtur.Si aūt anima est mala tunc per diabolum deducitur in infernum.Ideo non est ꝓbabile ꝙ angeli tam graviter affligent conciues suos.Ez potius ignis ille per se agit in animas vt est diuine iusticie instrumentū.pie tamē credendū est ꝙ boni angeli conciues suos frequēter visitēt ⁊ cōsolentur et vt patienter sufferāt exhortētur.Et quāuis sunt in tam graui carcere.habent tamē ex hoc ꝓsolationis remediū ex eo ꝙ certe futurā gloriam expectāt.habent etiam certitudinem de gloria minorē quidē q̄ illi in patria sed maiorem q̄ nos qui sumus in hac via quia certitudo illoꝝ qui sunt in patria est sine expectatiōe et timore.Nam futuram non expectant cū presentem habeant nec illam de cetero formidant ꝓdere.certitudo autē nostra qui sumus in via est econtrario ꝑm illoꝝ certitudinē qui sunt in purgatorio.Est eniꝫ cum expectatione qz ipse gloriam expectant futuram.Sed est sine timore quia habent liberuꝫ arbitrium confirmatuꝫ et de cetero se peccare non posse recognoscūt. habent et aliam consolationem quia ꝙ se sufragia fieri credunt.Sed quia habent spem de gloria ⁊ spes que differtur affligit animā ꝓuerbio.xiij.Ideo quilibet xp̄ianus debet bodie ꝓ eis orare facere elemosynas ⁊ missas redimere vt spem quam habeant citius ꝓsequāt ⁊ amodo nō affligant.⁊ hoc iubet Aug⁹ in li. de cura ꝓ mortuis.Ora inquit ꝙ defunctis vt dum in eterna vita fuerint ꝙ te orare nō negligant.Expectant eni nos vt iuuentur ꝓ nos tempus nanq̄ operandi ꝓfugit ab eis.et sic ipse liberate ꝓ nobis orant sicq̄ simul salemur.

Sermo quartus De animabus.

Requiem mortui requiescere fac memoriam eius ⁊ consolare illū in exitu spiritussancti.Eccli.xxxviij. dicūt medici ꝙ homo patiens febres debet inter dum potare rorem decoctum a quo extinguit ipsa febris.Ideo Galienus in libro medicinalium ait.Dent medici rorem decoctuꝫ ipsis languidis ⁊ citius tūc consumitur ipsa febris.Cui consonat Johannicius in ysogogis de regimine sanitatis.qui rorem mane biberit omnem in se estum exterminat et calorem.Cuius ratio est.quia ros virtute refrigerationis nobilem in superioribus assortit ꝓtem mediāte qua febrem mitigat caloremq̄ extinguit.Mystice anime in purgatorio calorem magnū patiunt qz sunt in igne q̄ ꝑm Augu.in li. de purgatorio

est durioꝛ q̄ quicq̄d potest in hoc mūdo videri vel excogitari ꝛ qꝛ nos xp̄iani adhuc supstites sumus eoꝛ medici. Jō debem⁹ eas potare roꝛe bonoꝛ opeꝛ qui est coct⁹ in charitatis igne qꝛ illū a nobis petunt dicētes cū Ysa.c.xlv.rorate celi desup.q.dicerēt. O vos celestis et fideles hoies roꝛem bone operationis nobis de sup stillate. Et q̄ opa nr̄a bona desiderant. declarat deuot⁹ doctoꝛ Amādus in hoꝛa.li.ij.c. penul.dicēs. Jū quedā persona religiosa cū ceteris psalmū deproſūdis diceret. apparuerūt in visione quedā aie multe locis purgalib⁹ deputate auxilio ꝛ suffragijs flebāt indigere inꝺ quas tñ vna singl̄ariter hanc personā accessit flebiliter petijt ab ea vt se pꝛomitteret esse amicum medicū. et ille hoc ei ꝓmisit et quotidie in mensa deꝓfundis ꝓ elemosyna decātauit. Jta ꝛ nos spēalem elemosynā eis hodie tribuamus qua eaꝝ carbones extinguamus. qꝛ dicit Beda sup Mat. Una gutta refrigerij facta ꝓ hominē multā sedat aiarum vapulantiū toꝛsionē ideo iubet hoc Sapiēs q̄ debem⁹ eas ꝓsolari in exitu cum dicit. In requiem moꝛtui ꝛc̄. In qb⁹ ꝓbis ad duo mouemur. ꝓmo vt circa sepulturam moꝛtuoꝝ curā hēamus. scō in extu illoꝝ ꝓ eis memoꝛiā faciamus. De ꝓmo est notandū. dicunt naturales. delphines habent dilectionem magnā ad seipsos. Nam si vnus ī mari moꝛitur non insepultus relinquitur. Sꝫ alij ipsuꝫ sumētes in pfūdo arene maris sepeliunt ne beluis deuoꝛetur. Hāc nobilē virtutem secuti sunt antiq̄ patres qui magnā curam circa sepulturā suoꝝ moꝛtuoꝝ habuerūt. quoꝝ vnus fuit Abꝛaam de quo legitur Gen.xxiij.q̄ moꝛtua Sara vxoꝛe sua venit vt plāgeret sup eam et officiū funeris impenderet. et ille planctus fuit ex naturali pietate qō est ꝓtra illos q̄ ex desperatione plāgunt moꝛtuos suos qō nō est faciendu ꝫ. quia dicit Lipꝛianus ꝛ habetur xiij.q.v.c. Qui. Jn ꝓposterū nō eas amittim⁹ sꝫ ꝓmittim⁹. Jdeo beat⁹ doctoꝛ Aug⁹ in li.de ꝓsolatione moꝛtuoꝝ.li.ij. Refert q̄ fuit q̄dā ꝓnceps pagan⁹ q̄ habebat filiū vnicū sat̄ dilectū ꝛ cuꝫ in capitolio idolis suis īmolaret nunciatur ei q̄ filius eius vnicus obiisset. non ḡ reliq̄t sacra q̄ gerebat in manibus nō lachꝛymat⁹ est nec animo suspirauit. Sꝫ qd rñdit audite sepe. liatur inquit memini enī me genuisse filiū moꝛtalem. Et subdit Aug⁹. vide hoīs pagani vtutem vt nec spectare se iusserit nec se pūte filius sepulture traderet. Quid agamus fratres dilecti bol⁹ si hūc in die iudicij coꝛaꝫ xp̄o ꝓtra nos ꝓducat et dicat. Ecce ḥ cultoꝛ me⁹ quē ego p̄sentis decipiebā meis vt fuiret cecis ꝛ surdis simulacris cui ego nec resurrectiōes a moꝛtuis nec paradisum nec regna celoꝝ ꝓmiseraꝫ ḥ si filij nobil̄ sapiēt̄ vnici nec moꝛtē doluit nec ingenuit nec ꝓ tali nūcio sacra mea reliq̄t. tu autē xp̄iane fidel̄ ꝓ quo xp̄s crucifixus est ꝛ moꝛtuus vt moꝛtē nō timeres ꝛ eēs de resurrectione secur⁹ nō solū luges moꝛtuos voce et habitu. sed etiā ad eccl̄iaꝫ clamando ꝓcedis. ꝓ fundāt aūt regnātes ip̄i clerici ꝛ pastoꝛes tui q̄ misteriū ītermittūt vacātes luctui qd ad hec rēspōdere poterim⁹ fratres nos ꝓfusio apphendet. cū ad hāc ptem inferioꝛes gētib⁹ inueniamur. hec ille. Jō Abꝛaaꝫ fleuit sup Saram expleto igit̄ fletu surrexit ꝛ emit terrā ꝓ .xl. argenteis in q̄ eā sepeliūt. vt hēt Gen. vbi s̄. Et si d.a. q̄ Abꝛaā emissam sepulturā et cōmisisse simoniā rñde ei q̄ nō emit sepulturā. sꝫ ad vsuꝫ sepulture deputabilē emit puram terrā in q̄ null⁹ fuit añ sepultus. ꝛ hec bñ pōt emi ꝛ vēdi. Nō ꝓbatur. xij.q.v.c. Aurū. Sꝫ sepultura q̄ē locatio hoīs moꝛtui ī fide decedētis in cimiterio cōsecratio nec emi nec vēdi debet. vt ꝓbat̄.ff. de rei vēdi. Jtē legit̄ Gen.l. Moꝛtuo Iacob ꝓcepit Joseph filijs ei⁹ vt cōdirent eū aromatib⁹ ꝛ deinde accepta licētia a ꝓpharaone ascēdit in terram chanaan in ciuitateꝫ arabie q̄ est iuxt̄ ebꝛō habēs secū turbā nō modicā curr⁹ et eq̄tes solenniter ꝓducētes coꝛp⁹ p̄ris ei⁹ et expletis exequijs septē dierū sepelierūt eam in speluncam in q̄ Sara fuit sepulta. Jdē legit̄ de Tobia qui magnā curā habuit ad moꝛtuos sepeliēdos. vt s̄. sermone p̄cedenti. Et q̄ uis vt dicit Greg. et habet̄ xiij.q.ij. Alie exequie pompose nō sunt q̄ auxiliatiue moꝛtuis. qꝛ plus sunt solatia viuorum q̄ subsidia moꝛtuoꝝ. Nō ideo tñ ꝓtemnēda ꝛ abijcienda sunt coꝛpa moꝛtuoꝝ maxime iustoꝝ q̄ sunt templa spiritussancti. Sꝫ sunt cū honoꝛe sepeliendi ꝛ deuotiōe. quia dicit Aug⁹ in li. de cura moꝛ. ꝛ ponit̄ .xiij.q.ij. Nō estimemus. sepulture deuote affect⁹ bonefidei ē testimoniū. ī hoc enī ost ēdim⁹ q̄ bonefidei fuer̄t et etiā sibi fidē nr̄aꝫ demōstram⁹ ꝛ nobismetipsis ī hoc ꝓficim⁹. Ad hoc ꝓbandū refert Vale. in polit̄. q̄ simonides poeta nauigās semel ꝓ mare cū lit⁹ applicuisset inuenit coꝛp⁹ moꝛtui hominis inhumatū. mot⁹ igit̄ misericoꝛdie ibidē illud in litoꝛe sepeliuit. Jn nocte igitur sequēti admonuit ip̄m moꝛtu⁹ ꝓ somnū ne die altera ī mari nauigaret. qꝛ sibi ꝓiculuꝫ alias imineret q̄ acq̄escens monitis die sequenti i terr̄ remāsit. Alij vo q̄ die illa nauigabant oēs sic̄ defuncti dixit submersi sunt. Alio die cum idē poeta apud scopā cenaret nūciatū ē ei duos nūcios stare ante ianuaꝫ q̄ rogarēt eum ad se exire qui cum exisset neminem reperit. Creditur autem fuisse ille moꝛtuus eo qutez momento quo

Sermo

exiuit cecidit triclinũ et omnes conuiuantes oppꝛessit et solus ille euasit. Idcirco bonum ẽ moꝛtuos sepelire ꝓm status dignitatem .decẽtius eni debẽt sepeliri reges q̃ milites. Et honestus miles q̃ simplex ciuis. Sepultis igitur coꝛpibus supꝛa sepulcra coꝛ est aliq̃d memoriale relinquendum ne eoꝛum statim obliuiscamur.quia legit̃.j.Regũ.xiij.q filius Mathathie accepit ossa fratris sui Jonate. ꝛ sepeliuit ea in ciuitate Modin patris ꝛ fratrum suoꝛũ. ꝛ erexit edificiũ altũ visu ꝺ lapide polito ante ꝛ retro ꝛ statuit columnas marmoꝛeas ad memoꝛiam eternaz.s.q pater eius et fratres fuerunt in exercitu armoꝛ.p defensiõe fidei ꝛ populi. Ex hoc nũc deuenit in cõsuetudinẽ vt ad memoꝛiã sepulture epitaphia.scz lapides sculpti ponũtur supꝛa sepulcra moꝛtuoꝛ. Et in q̃busdam locis ponuntur ligna cancellata figuram crucis intus habentia vt venientes amici etiam et alij oꝛent pꝛo ibidem sepultis. Et hoc est q iubet sapiẽs hic.in requiem moꝛtui.id ẽ. super sepulcro vbi requieꝛit coꝛpus eius fac supponere aliquod signum stabile ad memoꝛiam eius quod ibidem eum defunctuz repꝛesentat. ꝛ hoc ad p̃mum. Quantum ad secundum dicitur ꝛ consolare cum exitu. Vbi notandum quattuoꝛ consolatoꝛia sunt p̃ncipalioꝛa. De q̃ bus dicit beatus Gꝛegoꝛius in.iiij.dialogoꝛũ et ponitur.xiij.q.ij. Anime defunctoꝛum quattuoꝛ modis soluuntur aut oblationibus sacerdotum aut pꝛecibus sanctoꝛum aut charoꝛum elemosynis aut ieiunio cognatoꝛũ. Pꝛimũ igitur qꝺ cõsolatur moꝛtuos est sacre hostie imolatio. Sicut hoc testatur beatus Augustinus ad volu. Fideles inquit sacerdotes in ecclesia defunctis carnem xp̃i transmittẽtes et sanguinem totam xp̃ianarum animarum extinguunt miseriam et doloꝛem. Et hoc pꝛobat Gꝛegoꝛi. iiij.li.dialogoꝛum in exemplo. Cuz q̃dam monachus nomine suo iustus arte medicinali imbutus ad extremuz veniens se habere tres aureos indicasset cuidam fratri nomine copioso ꝛ de hoc ingemiscens moꝛtuus fuisset pꝛecepit Gꝛegoꝛius fratrib⁹ vt coꝛpus eius cum tribus aureis in sterquilinio sepelirent dicens. Pecunia tua tecum sit in p̃ditionez. miseꝛicoꝛdia tñ motus pꝛecepit cuidã ex fratribus vsq ad tricesimum diem omni die.p eo hostiam ũmolare ille cum iussa complesset is qui defunctus fuerat die tricesimo eidem fratri apparuit quem cum vidit requisiuit. quomodo inquit vales? At ille hucusq male habui. sed modo bene valeo.quia ꝓsolationem recepi. Secundum consolatiuũ est amicoꝛ et aliozum fidelium denota oꝛatio. De q̃ dicit beat⁹ Ambꝛo.li.p̃fa. Sepe eteni defuncti amicoꝛ suoꝛ tpali suffragio in oi suo erecti supplicio mutuo p̃sentẽtur aspectui diuino.q pbat Gꝛeg⁹ in.iiij.dial. de quodam viro mire sanctitatis ꝛ vtut noie Pascasio ille quodã tpe cũ duo essent i summos p̃tifices electi ꝛ ecclesia postmodũ in vnũ conuenisset electoꝛ solus ipse ex eꝛꝛoꝛe semp aliũ p̃tulit et in hac sententia vsq ad moꝛtẽ pmansit q̃ cum defunctus esset et dalmatica feretro superposita defunctus tetigisset statim sanat⁹ ẽ post multum vo tẽpoꝛis cũ Hermanus capan⁹ epi scopus balneum ob gratiã sanitatis ingressus esset p̃dictũ Pascasium diaconẽ stantem ꝛ sibi obsequentẽ vidit et vehementer extimuit et q̃d ibi faceret requisiuit. et ille .p nulla alia causa se in illo loco pensili deputatum asseruit nisi q iniuste in causa pꝛefata cõsensisset. Et addidit. queso te dñe.p me dep̃care. ꝛ in hoc cognosces q exauditus sis si huc redieris et me non inueneris. Qui.p eo cũ oꝛasset et post aliquot dies rediisset eũ nõ inuenit. Tertiũ solatiũ quo ꝓsolantur moꝛtui est elemosynaꝝ largitio. de hoc refert Vincẽ.in spe.bis.li.xxv.de papa Bene dicto q̃ post decessum apparuit Johanni pozzuolano q se ꝓ peuis tenebꝛosis esse dixit.et q dñs ipsum a penis per adulanum clunacensem oꝛdinis abbatem liberare decreuit.tuc scopus Johannes statim elemosynas largas fecit et ipsum liberauit quod apparuit ex hoc. Naz quadã die vidente fratre Adelberto clausꝛum pulcherrime stipatus candidoꝛum angelozum agmine intrauit et ad capitulum vbi pꝛ ad adulanum cũ fratrib⁹ resideꝛat iuit q̃fatus humiliter egit q eum a penis liberasset. Quartum solatiũ quo ꝓsolantur est amicoꝛ ieiunii vel coꝛpoꝛis maceratio. de quo dicit Hugo de sancto victoꝛe. Doloꝛ qui pro releuandis animabus assumitur in dulce ipsis solatium ditinitus transmutatur. Idcirco legitur.ij.Regũ pꝛimo.q moꝛtuo Saul et Jonatha filio suo in bello ceteriscq de filijs israel a Philisteis ieiunauit Dauid cum omnibus qui cum eo erant vsq ad vesperas. Idem legitur in vitaspatruz de quodam nomine Pastoꝛ qui tribus annis pꝛo patre suo ieiunauit. et ipsum a penis purgatoꝛij liberauit.ita et nos ieiunia pro parentibus nostris ꝛ amicis nostris sumamus.ꝛ sic eos a toꝛmentis liberemus vt tandem cuz eis in celo conregnemus.

De vndecim milibus virginum. Sermo pꝛimus.

Flores appa-
ruerunt i terra nostra tempus pu
tatiōis aduenit. Ita scribit Cant.
ij. Plinius in historia naturali sic ait. Cūq; me
rica floruerit i deserto constat hoc anno q̄ fer
tilitas magna et traquillitas consequentur. na
turale est enī quando de se flores producit me
rica q̄ cāpi abundant in frumentis. Cuius ra-
tio est. quia merica est herba penitus infecun-
da. et ideo florem nunq̄ portat nisi superabun
danter fertilis fuerit ipa terra superefluēs au
tem fecunditas terre non solum ad herbas fru
ctuosas se diffundit. sed etiam ad infructuosas
relinquitur. Ergo nota q̄ merica florens fecū
ditatem terre indicat et ostendit que quidez fe
cunditas abundare fructus facit. Spirituali-
A ter per mericam mundus iste designatur recte
enim sicut i mericis deserti sunt vndiq; insidie
tam latronum q̄ ferarum que hominem mole-
stant sepius ibidem. Sic etiā in mundo sunt vn
diq; insidie latentis inimici. Sicut hoc cōque-
ritur beatus Augustinus in libro soli. c. vltio.
Mūdus inquit circumciugit ⁊ obsidet me vn-
diq; et per quinq; portas sensuum sagittis su-
is me vulnerat ⁊ mors intrat per fenestras me
as. Idem perpendens beatus Bernardus in
li. meditationum dicens. Heu mihi misero vn-
diq; bella vndiq; tela vndiq; temptamenta vn
diq; pericula bella video mihi parari a demo-
ne quocunq; me diuertero ibi est insecuritas.
hec ille. Et q̄uis homines in mūdo habēt va-
rias temptatiōes tamen plus castitas v̄ginea.
Sicut testatur Augustinus in libro de virgini-
tate. Inter martyrum genera omnia diuturni
ora sunt castitatis prelia. ideo pauci inueniun
tur in hoc mundo qui seruant florem pulcherri
me castitatis et virginitatis. quia mundus ad
instar merice est infecundus. sed tamē olim flo
ruit ꝓducens hos nobilissimos flores Ursulā
virginem regalem. de qua canit ecclesia. Flos
fulsit Ursula germane regis. et etiam suos cō-
sodales. de q̄bus canitur. hi sunt flores venu-
statis quos spirans ver et estas charitat̄ pro-
duxerunt hodie. ideo nobis respectu earuz ve
nit magna fertilitas ad ferēdos fructus virtu
tum. ingensq; tranquillitas beatitudinem cele
stium. ideo gloriāter dicere possumus hec ver-
ba thematis. Flores apparuerūt in terra nr̄a.
In quib⁹ verbis electe v̄gines a duobus com-
mendatur. primo de ornatu v̄ginali ibi. flores
apparuerūt. secundo ab exitu finali ibi. tēpus
B putationis aduenit. Circa quod notanduz. di
cunt naturales q̄ naturalit̄ flores habēt vari-
as p̄rogatiuas p̄ alijs rebus ob q̄s he iocūdis-
sime v̄gines Ursula cū sodalib⁹ suis florib⁹ cō
paratur. Primo q̄daz flores sunt pulcherrimi
ornati colore nigro ⁊ albo. sicut flores fabaꝝ
sunt nigri. flores lilioꝝ sunt albi ⁊ flauei. Flo-
res aūt rose colore rubeo sunt decorati. Et cer
te flaueo colore sicut flores solsequij ⁊ violaꝝ
⁊ isti colores naturales ita pulchri sunt q̄ nul
lus color artificialis pōt illis compari s̄m te-
stimoniuz xp̄i. q̄ Mat. vj. dicit. Dico vobis q̄
Salomon in omni gl̄ia sua non est cooptus si-
cut vnū ex istis. s. lilijs ⁊ floribus. q̄z Salomō
habuit vestes alienas. flores aūt ꝓprias. Iste
habuit ab arte factas. Isti a natura exortas q̄
p̄cellit omnē artē. Ita ad instar iste sancte v̄gi
nes fuerūt albe in v̄ginali puritate qua celesti
regi amabiles fuerūt. s̄m q̄ canitur. O sancte
v̄gines deo amabiles. fuerūt nigre in vera hu-
militate sine qua virginitas parum lucet. quia
virginitas habet se sicut lumen ardens quod
si inclinetur clarius lucet. sicut testatur Fonti-
nus in descriptione vniuersi dicens. Candela
quidem ardens parum inclinata deorsum pul
chrius exardescit. quia vnctuositas redit que
per ardorem luminis consumpta fuit. Sic vir-
ginitas inclinata ad humilitatem in celesti lu-
mine diuinoq; amore sincerius inflammatur.
quia dicit Richardus de sancto victore. So-
la quidem humilitas mentem accendit diuino
q; lumine celestiq; desiderio inflāmatur ⁊ amo
re quod patuit in istis sacratissimis v̄ginib⁹ q̄
ex humilitate ita fuerunt inflammate in diui-
no amore q̄ in eis lumē virginitatis nullo mo-
do potuit extingui neq; blandicijs neq; terro-
re. Istos flores debemus nos oēs ab istis no
bilissimis virginibus colligere scilicet florē vir
ginitatis seu castitatis et florem humilitat̄. q̄z
dicit Bernardus supermissus est. Si virgo es
et humilis quisquis es magnus es. Si autem
non possumus earum virginitatem sequi stude C
amus earum humilitatem imitari. quia s̄m eū
dem Bernardum vbi supra. laudabilis virtus
virginitas. Sed magis humilitas necessaria il
la cōsulitur ista precipitur ad illā inuitaris ad
istam cogeris de illa dicitur qui potest capere
capiat. de ista dr̄ nisi efficit̄ q̄s vt puulus nō in
trabit in regnum celoruz. illa enī remuneratur
ista exigit̄ pōt deniq; hō sine v̄ginitate saluari
nō pōt sine humilitate. vñ sine humilitate deo
marie v̄gnitas nō tm̄ placuisset q̄ ei⁹ digna fu-
isset. sup quē enī inq̄t req̄escit spūs me⁹ nisi sup
q̄etē ⁊ hūilē. Sup hūilē dixit nō sup v̄ginē. hec
Bern̄. Fuerūt itaq; iste nobilissime v̄gines ru-
bee ex rubore verecūdie ⁊ timor̄. Q̄z dic̄ Bern̄

Sermo

super missus est. Solent virgines que vere vir
gines sunt semper esse pauide et verecunde et
nunq̃ esse secure scientes in se in vasis fictili-
bus thesaurum preciosuz portare ⁊ nimis ar-
duum esse viuere inter homines et angelos et
in terris more celestiũ cõuersari. Sz heu hunc
florem rubeum verecundie nũc virgines mun-
di abiecerunt. Nam illud quod nephas ẽ i vir
ginibus in phas excusabiliter cõuertunt. quia
vbi sunt publica spectacula ⁊ choree ibi citius
q̃ i ecclesia inueniuntur. ibiq; exaltant voces
suas inuerecunde chorizãtibus p̃cinendo. Nõ
autem sic iste sancte virgines Ursula cum cete
ris sicut iam de istis canitur ꝑ monasteria fun-
dentes lachrymas trahunt suspiria cõmendãt
animas sanctis ⁊ redeũt. Idcirco audiant iste
inuerecunde precentrices exemplum Apiarij
vnde q̃dam comes in cõuiuio brabantie trãsi-
ens per villam vbi lasciue virgines habebant
choream inter quas vna facie pulchra que cuz
mira vocis suauitate precinxisset quam cuz co
mes per horam intuitus fuisset cũ familia per
transiuit. non longe venientibus clamor vali-
dus in villa fuit auditus. comes igitur direct
nuncijs cognouit predictam precentricẽ subi-
ta morte obijsse. Fuerũt deniq; iste sacrate vir
gines flauee ex virtute constantie. non enim fu
erunt inconstantes ⁊ vagabũde. Quia dicit be
atus Augustinus in libro ad sacras virgines.
Dominica virgo debet p̃mitus publicos vita-
re aspectus et platearum frequentiam declina
re. atq; in domo posita lanificio insistere vel le
ctioni diuine. Sed diceres. Nonne fuerunt in-
constantes. quia dicitur in legenda ꝙ interdũ
currebant modo discurrebant. interdum bel-
labant modo fugam simulabãt. Ad hoc dicen
dum ꝙ beatissima Ursula que fuit ductrix ea-
rum. hec eas facere permittebat. quia ex hoc
ad maius bonum eas alliciebat ⁊ eas per hoc
ad fidem trahebat. ex hoc ipse etiam ibant de
virtute in virtutem. Secundo flores habent p̃
rogatiuam hanc ꝙ fugant ranas et buffones
et precipue flores vinee. De quibus dicit Pli.
in speculo naturali. Odor florentis vinee con-
trariatur omni veneno. flores enim fugant co-
lubros ⁊ buffones eius fragrantiam sustinere
non valentes. Istam etiam p̃rogatiuã habent
nostre floridissime virgines. quia legitur in li.
trium regũ. c. xlv. In terris indorum sunt hor
ribilissime paludes et aque stagnales i quibus
vltra omnia incõmoda inauditas maximaruz
ranarum vexationes patiũtur. peregrini autẽ
cismarini de colonia vbi iacent ossa sanctarum
v̄ginum sumunt terrã de cimiterio et hanc po-
nunt in hospitijs eorũ et portant in terras eo-
rum et cũ de tali terra sumpta de cimiterio. xj.
milium v̄ginum in paludes ꝓiecerint. mox om
nes rane rauce fiunt ⁊ fugantur. ⁊ sic a clamo-
ribus earum liberantur. et si hoc facit terra so-
lum tactu corporum eoruz sanctificata. quãto
magis ipse sole flore v̄ginali fugãt a nobis om
nia venenosa fugant tamen p̃cipue iste sancte
virgines a suis seruitoribus buffones inferna-
les que in fine non permittunt intemptatũ. ne
q; iustos. Refert Cirillus in epistola ad Aug.
de venerabili viro Eusebio qui veniente hora
exitus sui cõmunione sanctissimi domini nostri
Jesu christi se muniunt ⁊ insup beato Hiero. se
cõmendauit. qui dum sic iaceret die qua mori-
turus erat per horas duas ante beate aĩe exi-
tum tam terribiles actus cepit peragere ꝙ cir
cumstantes monachi pauore perterriti velut
amentes in terra iacebãt. nã q̃nq; transuersis
oculis et manibus simul iunctis facie terribili
voceq; dira q̃si se mouẽs clamabat. non faciã
mẽtiris mẽtiris. post hec ad terrã faciẽ firma-
bat q̃tuz poterat clamat. adiuuate me fratres
ne pereã. qd̄ monachi audientes ⁊ videntes la
chrymãtes ⁊ tremẽtes euz inꝛrogauerũt. quid
obest pr̃? ad qd̄ ille. nõ inq̃t videt demonũ ag-
mina q̃ me debellare cupiũt? ⁊ illi. q̃d te factu-
rũ volebãt cũ dicebas. nõ faciã? ⁊ ille. conant
nãq; me decipe vt diuini noĩs blasphem⁹ inue-
niar. iõ hoc me nõ facere acclamabã. Tũc illi.
q̃re faciẽ abscõdas i terra? ⁊ ille. ne eoꝝ aspe-
ctũ cernerẽ q̃ tã turpis ⁊ terribil et horribilis
ẽ ꝙ oẽs pene q̃ i mũdo sũt respectu eoꝝ visio-
ne nihil sũt. O si tm̃ viꝝ nõ miser̃t intẽptatum
q̃d tũc erit de nob pctõrib⁹ ad quos heu veni-
et infinita demonũ multitudo q̃rens nos auer
tere a via veritatis. Ideo ꝯsulo oĩb⁹ o dilectis
mi ꝙ refugiũ habeam⁹ nũc ad istas v̄gines sa
cratissimas eis fideliter seruiẽdo ip̃e reuera in
hac magna necessitate non deserunt suos serui
tores ⁊ famulatrices. sed succurrũt celeres ad
iutrices. ad quod ꝓbandũ narrat Jacobus ia-
nuensis. ꝙ religiosus quidam has virgines in
magna deuotione habuit diu eis fideliter ser-
uiẽdo q̃dã die dũ grauit̃ infirmaret̃. ⁊ i magna
eẽt necessitate ⁊ angustia vidit quãdã v̄ginem
pulcherrimã sibi assistẽtẽ ⁊ si se cognosceret in
q̃siuit. ille aũt adhuc pulcherrimã v̄ginis visi-
onẽ admirãs eã sese noscere neq̃q̃ fatebat̃. tũc
illa ꝯfortãs eũ ait. ego sũ vna v̄ginum erga q̃s
hẽs tãte deuotiõis affectũ ⁊ inde mercedẽ ac-
cipias si amore nr̃o ⁊ honore vndecies milies
dñicã orõnẽ dixeris i hora mort tue i ꝓtectio
nẽ ꝯtra demões ⁊ i solaciũ nos hẽbis. hec cuz

dixisset ab eo disparuit. Ipse autem de hac iocunda visione confortatus quãto citius potuit hec impleuit. quibus completis vocauit abbatẽ et inungi fecit se. qui cum inungeret̃ subito clamauit vt surgeret et venientib⁹ sacris virginibus locum daret quem cum abbas ĩterrogaret quid hoc esset. Ille ꝓmissionem virginis enarrauit ꝙ audientes cuncti recesserunt ⁊ cũ paulo post redisset ipsum migrasse ad dominũ inuenerunt et sane credendum est hunc hominem non habuisse demonuꝫ temptationes quo modo enim ibi adesse potuerunt demones vbi tot et tante fuerunt sacrate virgines. Et vere felix et letus erit huius hominis obit⁹ qui his sanctis virginibus sedulus fuerit et deuotus. Tertio flores sunt in hoc priuilegiati a natura q̃uis interdum a porcis calcantur. tamen a medicis colligũtur ⁊ in apothecis ponuntur vt de eius salubres fiant medicine. Sicut probat Pli. in speculo natura. li. ij. de floribus rosarum qui sua virtute multis languoribus succurrunt. Idem de floribus violarum qui si cõtriti fuerint et positi super calidum apostema multum prodest. vt dicit Petrus de cres. li. vj. Sic isti splendidissimi flores et candide margarite sunt hodie a porcinis hominibus cõculcate. sicut canit ecclesia. Date porcis margaritas. lupis oues non inuicte. Sꝫ christus medicus animarum nostrarum succidit eas ꝑ enses et gladios crudelium tyrannorum in apothecam gaudioruꝫ. ⁊ hoc attestatur sancta ecclesia que canit. Isti flores hodie de terra succisi cõplãtati lilijs floꝝ ꝑadisi. Ex his florib⁹ beatissimis fecit nob̃ xp̃s suauissimas medicinas. ipsaꝝ enim virginitatem dat nobis quasi dulce electuarium cõtra malam luxurie humiditatem. q. d. Hodie xp̃s respicite in mũdi peccatores. ⁊ luxuriosi has mũdissimas virgines que sunt nobis posite quasi speculuꝫ puritatis q̃tinus exemplo earũ diuinitatis opa faciatis q̃ inquã opa luxurie vt ait Greg. in moral̃. Si semel mentẽ occupauerint alicui⁹. vix eum bona desideria cogitare ꝑmittunt. Etiã xp̃s ipsa plastrũ cõtra suꝑbie tumorem. q. d. videte virgines istas de nobili stipite mũdi genitas que tamẽ humilitatẽ tenueruut vt ĩ exemplo ipsaꝝ suꝑbiam malignam fugiatis. qꝛ scriptum est q̃ se exaltauerit humiliabitur.

Sermo. ij. De. xj. milibus virginum.

Querantur regi v̄gines speciose. Hester. ij. Dicũt naturales ꝙ vnicornus est animal tante fortititudines vt nulla venantiũ arte capiat̃. Sꝫ qꝛ in v̄ginali pulchritudine gl̃iatur ⁊ delectat̃ naturaliter. ideo sciẽtes hoc venatores eligũt puellas pulcherrimas ⁊ has locãt circa vias vbi illud trãsire ꝯsueuit. illa aũt ad quã venerit sinũ suũ aperit ĩ quo vnicornus deposita omni ferocitate caput deponit sic soporatus leuiter capitur. vt dicit Isidorus libro. xij. Mystice per vnicornum animal forte christus intelligitur. Quia s̃m ps̃. Est fortis ⁊ potens in prelio Ipse enim est Dauid fortis qui robustum goliad diabolum prostrauit. j. Regũ. xvij. Et populum suum a potestate diaboli liberauit. Unde Hugo de sancto victore. Non solum inquit humana iocunditas. sed et ipsa excelsa diuinitas in virginalibus gestis delectatur. ipse etiã ẽ verus ille Salomon. De quo dicitur Cant̃. vj. ꝙ habuit adolescẽtulas quaꝝ non erat numerus. ideo posite sunt ei hodie a sanct] angelis in sinum qui sunt venatores v̄ginitatis iste speciosissime virgines Ursula cum socijs suis que s̃m Ambro. in li. de virginitate sunt amice v̄ginitatis diuinitat] . templa trinitatis. specula puritatis. ornamenta mystice venustatis. riuuli ꝑpetue voluptatis. ⁊ hoc figuratũ est Hester. ij. vbi legit̃ ꝙ ministri regis Asueri dixerunt. querãtur regi v̄gines speciose et mittantur qui considerẽt per diuersas prouincias puellas speciosissimas ⁊ adducant eas ad ciuitatem Susam. ⁊ accipiant vestes muliebres ornatas. et seq̃tur ꝙ inuente sunt virgines speciose que ingrediebãtur ad regem et quicq̃d postulabant qd̃ ad ornatum pertinebat accipiebant. Asuerus interpretatur beatus. et significat christum qui est beatus omnium beatorum cuius ministri sunt angeli. De q̃bus scribitur Dañ. vij. Milia miliũ mĩstrabãt ei ⁊ decies milies cẽtena milia assistebãt ei. Isti igit̃ dicebãt. q̃rant̃ regi nr̃o v̄gines speciose que assistant corã eo ei in mũdicia seruientes. ĩter omnes aũt inuente sunt iste. xj. milia. sicut canit̃. Iste regis filie charis inuente margarite. sunt hodie longius quesite et seq̃tur muliebrẽ ornutum mundũ acceperũt ⁊ ad veꝝ ac beatũ regẽ intrauerũt vbi iam ꝓ nob̃ mitigãt xp̃m vt oĩ feritate deposita nob̃ ꝓpiciet̃. qꝛ ipse nihil denegat. Sicut testat̃ Rich̃. de san. vic. Hãc q̃dẽ in istis sacris v̄gininib⁹ p̃rogatiuã inuenio. q̃cq̃d enĩ petierunt ipse misericors deus exaudiet in momento. quia ad ipsum ad hoc sunt q̃site. vt innuunt verba p̃dicta. querãtur regi virgines In q̃bus clementissime v̄gines a duobus commendent̃. p̃mo ab electione v̄ginali ibi. q̃rant̃ regi virgines. secũdo a pulchritudine speciali.

Sermo

A De primo est sciendum. Petrus de tharentha-
sia sup. iiij. sententiarum. ⁊ Chryso. sup Mat.
Et habetur. xxxiij. q. j. Sane. et. c. Magis. di
cunt triplices sunt virgines. Alique sunt v̄gi-
nes carne sed nō mente. vt sunt ille que habēt
propositum nubendi quando tempus occurrit
oportunū. ⁊ iste virgines in hoc sunt laudāde
q̄ p̄ter thorum cōiugij nullo modo proponūt
violare virginitatem. de numero istarum sunt cer
te que licet mundiciam habent corporis nō ta
men mētis. De q̄bus dicit Chryso. sup Mat.
Multe autem virgines castitati corporis stu-
dent adulterium tamen cōmittunt in mēte aut
voluntate. ⁊ tales non sunt laudande. quia ea
rum v̄ginitas nihil prodest. Teste beato Gre-
go. qui ait. Nihil valet eum mundum esse cor-
pore qui pollutus est mente. cui concordat ve
nerabilis Boetius in epistola ad regem virgi-
neum. Nihil omnino tibi ꝓderit v̄ginitas cor-
poris si non et ipsa presto sit virginitas mētis
he sunt virgines fatue que oleum in vasis suis
non habent. ideo veniente domino a regno ex
cluduntur. Cum dicet eis. amen dico vobis ne
scio vos. Matth. xxv. Et ponitur. xxxiij. q. v.
Si Paulus. Iste inquit sunt virgines carne et
non spiritu que non habentes oleum. id ē. pin-
guedinem bonorum operum a celesti spōso ex-
cludūtur. Iste virgines similes sunt sepulcris
dealbatis. Mat. xxiij. quia exterius splendēt
interdum ornatu corpis. interius autem sunt
plene vt timeo fetore ⁊ labe. Ipse etiam sūt si-
miles syrenibus. que ſm Aris. ⁊ Albertum vir
ginem p̄tendunt vultum et dulci cantu nauigā
tes ī mari decipiunt ⁊ submergūt. Ideo debēt
caute nauigātes d̄ remedio ꝓuideret vt scilicet
aures obturēt ne cantum eorum audiant. Sicut
fecit Ulixes de quo refert Alexander in cintil
lario poetarum. Hic cum p eas nauigaret aures
sociorum suorum obturauit cera ne armoniā au-
dirent ⁊ seipsum malo alligauit et totaliter de
ceptiones euasit. Mystice q̄dam v̄gines virgi
neas p̄tendūt facies. in corde autem aut gustu
turpes deceptiones. Nam ornant facies suas
vngentis. pectora monilib⁹. lumbos sonis se-
ricis. colla clenodijs. Sz dicit Isid. c. iij. Qd̄
ī die illa scilicz nouissima auferet domin⁹ orna
menta ista ⁊ erit pro suaui odore fetor et ꝓ zo-
na funiculus. Quid enī ex tali ornatu volūt ni
si vt estimo incautos capiāt adolescētes. pro-
cedunt enim sic ornate ad choreas vbi pluri-
mos capiūt ⁊ in peccatis submergunt. Qui er
go voluerit esse cautus faciet vt Ulixes. debet
enim obturare aures suorum sociorum. i. quin
q̄ sensuum ne videant tales vanitates. ſm il-
lud qd̄ orauit Dauid. Auerte oc̄los meos ne
videant vanitates. Similiter ne audiant. ſm il
lud Sapien. Cum saltatrice ne sis assidu⁹ nec
audias illā ne forte pereas ī efficacia ei⁹. Ecc̄i
ix. Similiter ne eas tangant. qr dicit Hiero. in
epistola. Bonum est mulierē non audire. meli⁹ B
est eam nō videre. optimū est eaz non tangere
qr corpus mulieris est ignis. Sicut legit̄ in vi
taspatrum li. j. de quodam fratre q̄ habebat ma-
trem senem. quam cū debebat portare p fluui-
um tulit palliū ⁊ man⁹ inuoluit ne aliquo mō
tangeret corp⁹ ei⁹. ad quē mater. vt q̄d operui
sti manus tuas fili? Ipse rn̄dit. qr corp⁹ mulie
ris est ignis. O quotiēs timendū illi accendūt̄
ī multa ꝯcupiscētia q̄ tales ornatas v̄gines du
cūt ad choreas vel interdū vane corpa earum
amplexāt̄. Insup ille q̄ vult euadere deceptio
nes nō solū debet custodire sensus suos sz etiā
seipsum alligare ad malum sancte crucis vt sic
euadat. vt ait Holkot super li. sapiētie lectiōe
lxxxiij. Cum his virginibus non habent par-
tem beatissime virgines Ursula cum sodalibus
suis. quia colla sua ⁊ humeros non exornabāt
nolis aureis nec vultus suos vngentis. Quia
dicit Augustinus in libro ad sacras virgines.
dominica virgo que vultum suum ob splendo-
rem genarum aliquo suco linierit Esaie prophe-
te de filiabus sion promissam sententiam pro-
merebit. Iste etiam virgines sancte lasciuas
vitabant choreas nec quemq̄ alliciebant libi-
dinoso aspectu. Sciuerunt enim illud Augusti
ni vbi supra. dominica virgo a noxijs flexibus
saltantium vel cymbalis cithararum vel tym-
panistarum omniumq̄ ludorum quantum po-
test vultus suos auertat ne aut eorum repenti
no amoris telo percussa grauiter incipiat me-
rere. Hec ille. Omnibus igitur corporis reie-
ctis ornamentis animas virtutibus decora-
bant. Ita q̄ de qualibet earum dici potest illd̄
ps̄. xliiij. Omnis gloria eius filie regis ⁊c̄. Se
cunde virgines sunt mente et non corpore vel
ille que sine consensu violenter corrumpuntur
vt temporibus contingit tyrannorum. Refert L
enim Jacobus de vitria. Cum hostes infideles
loandinensem ciuitatem destruxissent. multas
virgines violenter corruperunt. Alie enim cū
ad ecclesiam confugere non possent se in fluui-
um proiecerunt magis mori eligentes q̄ virgi
nitatem amittere. quedā etiam stercoreas sen
tinas saliebant et potius extingui volebant q̄
virginitate spoliari. Idem quoq; refert q̄ vna
sanctarum virginum in flumen salijt. et cum ibi
periculose laborabat duo ex hostibus cum na
uicula ad eam venientes eam extraxerūt vt ea
turpitur abuterent̄ q̄ aīaduertēs maluit iterum
fluuio submergi q̄ corrūpi a naui ꝓsilijt inter

vndas dũq; nauis ex impetu salientis merge-
retur simul illi duo mersi perierunt. Illa autez
per gratiaz dei sine damno corpis ⁊ anime ad
ripam ꝑuenit fluuio obsequente. Iste igit̃ v̄gi-
nes que sic temere corrũpuntur sunt bone ⁊ li
cet non sunt bone coram hominib⁹ aut iudicio
hominũ tñ corã deo minime sunt corrupte. qꝛ
dicit beat⁹ Ambro. ⁊ ponit̃. xxxij. q. v. c. Reue
ra. Nõ põt caro corrũpi nisi mens fuerit ꝑus
corrupta. vbi dicit glo. ꝙ talis corruptio non
põt sibi ad reatũ siue ad damnationẽ imputa-
ri obest sibi tñ ad aureolã. ⁊ qꝛ nõ ꝯsecrabitur
inter v̄gines. vt ꝓbat̃. xxxiiij. q. v. ca. Ille fa-
mule dei que integritatez pudoris oppressione
barbarica ꝑdiderunt se incõtaminatis nõ au-
dent compare v̄ginibus ꝑm glo. ex toto vt ve-
lint inter v̄gines ꝯsecrari. Dicũt tamẽ docto-
res ꝙ talis violenter corrupta posset ꝯsecrari
iter v̄gines si sciretur ꝙ nullo mõ ꝯsensisset et
in celo v̄ginitatis aureolam possideret. qꝛ au-
reola ꝑncipaliter est in mente sed canon ille q̃
est allegatus intelligitur ꝓpter ꝑiculum. quia
forte sic corrupte non totaliter dissenserũt. iõ
cautum ꝙ se illis nõ cõparent sed poti⁹ se hu-
militer abstineãt. vt consulit Canon. si q̃s non
ratus. xij. q. j. Et dicit Tho. sup. iiij. sententi.
Virgo que voluisset castitatẽ ⁊ oppssa violẽter
si pareret ex illo actu corã deo adhuc esset vir
go. Sz tñ alio modo Maria. qꝛ ꝯcepit spiritu
sancto cooperante. iste aũt humano semine ta
lis tñ v̄go duplex habebit p̃mium. vnum pro-
pter violentiã ⁊ iniuriã sibi factã. Aliud ꝓpter
v̄ginitatem mẽtis ꝯtentam. ⁊ isto mõ intelligi
tur dictum beate Lucie q̃ ait. Si me inuitã vio
laueris castitas mihi duplicat̃ ad coronã. Ter
tio sunt v̄gines mente ⁊ corpe que se ita custo-
diunt ne animas iuuenũ ad se alliciãt nec eos
mentaliter concupiscũt. quarũ vna fuit de qua
refert Heraclides noĩe Alexandrina que reli-
quit vrbem. ⁊ infra quoddã sepulcrum sedit in
clusa per foramen exiguum per. x. annos acci-
piens alimenta ⁊ in tanto tempe nec viros nec
mulieres vidit audiẽs ei⁹ famã sancta Melio-
na romana venit vt eam videret sed non potu
it stans itaq; ad fenestrã causam ei⁹ ꝯclusionis
req̃siuit. cui illa. anim⁹ cuiusdã iuuenis quon-
dam in me fuit lesus. ⁊ ne videret me vel cõtri-
staretur vel p̃cederet me vel ego euz me malui
q̃diu viuo in sepulcro includi q̃ nocere anime
ad similitudinem dei create. Ita fuit de beata
Ursula quam concupiuit filius regis anglie.
Sed ipsa habẽs desiderium castitatis rogauit
dominũ vt aliter p̃ordinaret vt suum proposi-
tum conseruaret. tales v̄gines sunt pre omni-
bus honorande. quia legit̃ in gestis Romano-
rum. ꝙ cesares romani virgines honorabant
Nam omnes qui illis obuiabant eis cedebant
preter sole virgines. ita cesar celestis christus
hodie et quotidie hodiernas sanctissimas vir-
gines honorat ipsis cedendo. Quãdo enĩ chri
stus cõmouetur contra peccatores si ille v̄gi-
nes sibi occurrũt pro peccatore rogãdo vera-
citer xp̃s eis cedit peccatori indulgendo. quia
orationes q̃ fiunt ꝓ eis dulciter sonant in aure
domini. Sicut ꝓbatur in simili. dicit Theo. in
breui. dñi. ar. Serenitatis quidem tẽpore cam
panas quas igni traducendo fundimus dulci-
us resonabunt. Cui⁹ ratio ẽ. Nã sereno existen
te aere tota per ignẽ euaporatur sulphurietas
de metallicis corporibus. vt ait Theofrastus
Sic et in tempore virginitatis ⁊ mundicie pre
ces quas fundunt hec sanctissime v̄gines dul-
citer resonabunt in auribus pietatis. Quia di
cit Cyprianus li. de monastica vita. Quãdiu
quis castitate pollet oratio eius dulcius into-
nat apud deum. et ideo quia pro nobis sedule
exorãt debemus eas honorare. quia vt dignũ
est ipsi volunt honorari. Quod patet exemplo
Abbas quidam ab abbatissa Colonie corpus
vnius virgininis impetrauit promittens ꝙ ip
sum in capsa argentea in sua ecclesia collocare
vellet et digne honorare attamen ad integruz
annum super altare in capsa lignea posuit nec
promissum impleuit. quadam igitur nocte duz
abbas monasterij cum suo conuentu matuti-
nas decantaret. virgo illa corporaliter de al-
tari descendit et reuerenter inclinans per me-
dium chori videntibus monachis et stupenti-
bus inde recessit. abbas ergo ad capsam cur-
rens et vacuam inueniens coloniam propera-
uit ⁊ abbatisse rei ordinem intimauit. pergens-
q; ad locum vbi caput sumpserat ibidem inue-
nerunt. abbas autem veniam petens certissi-
me promisit capsam preciosam se citius factu-
rum. sed nullo modo impetrauit.

De Simone et Juda
apostolis. Sermo. j.

Isti sunt due
oliue ⁊ due cãdelabra lucẽtia ante
dñm. Apoc. xj. Alcabic⁹ ĩ theori-
ca planetaꝝ sic inq̃t. Benigni benignaz habẽt
planetaz sue nascẽtie atq; mortis. q. d. omnes
homines benigni nati sũt sb benignis planetis
Cui⁹ ratio est cuz quidã planetaꝝ sint maliuo-
li. s. mars et saturn⁹ ⁊ q̃ sb his nascuntur sunt
ad maliciam naturaliter inclinati. Quidaz v̄o

Sermo

sunt benigni vt venus et sol. ideo benignos faciunt affectus. Versus. Venere hic natus cunctis existat bene grat⁹. Quasq; laudabiles virtutes hic tenet in se. Mystice xp̃s ẽ omnũ benignissimus ⁊ mitis. quia dicit Orige. sup Isa. Tanta est benignitas saluatoris vt magis nũcietur in damnatione peccatoris q̃ ipe cruciatur peccator in multitudine pene ⁊ doloris. ĩo hanc pietatem influit suis filijs. Quia ſm Richardum de san. vic. Sũma dei delectatio ẽ effundere ex se imbrem sue benignitatis et nature. Et quia isti duo sancti apli Simõ et Judas sunt sub eo spũaliter nati cũ adhuc essent ĩ terris mortales. ideo influit eis suam salubrẽ doctriuam mititatẽ. s. cuz dixit. Matth̃. xj. discite a me. quia mitis sum et humilis corde. q. d. Sicut ego mitis sum. sic et vos estote mites et benigni. Influit etiã illis misericordiã cum dixit. Luc̃. vj. Estote misericordes ⁊ benigni. Ex illo influxu possunt de eis competẽter exponi vba p̃dicta. Isti sunt due olive. in q̃b⁹ duo ponunt̃. p̃mo benignitatis mire nutrimentum ibi Isti sunt due olive. secundo claritat̃ splẽdide incrementũ ibi. ⁊ duo candelabra. De p̃mo est notandum. bi sancti apostoli hic olive non immerito compprantur. p̃mo ſm Ji. li. xvij. Oliua est arbor pacis nuncia. ideo in signum pacis columba portauit ad Noe in arcam ramũ olive. Geñ. viij. In signum pacis romani mittebãt ad rebelles ramum oliuarũ vt darent intelligere q̃ essent eis reconciliati ⁊ vniti. vt dr̃ in hystoria romanor̃. In signum pacis pueri hebreorum tulerunt ramos oliuarum ⁊ obuiauerunt domino ĩ die palmar̃. vt habet̃ Mat. xxj. et Luc̃. xix. Ita isti beati apostoli Simõ et Judas velut vere olive fuerunt nuncij pacis ⁊ sunt figurati per nuncios qui fecerunt pacẽ inter Josue ⁊ Gabonites. De q̃bus legitur Josue. ix. Qui venerunt habẽtes cibaria ⁊ veteres vinarios induti veteribus vestimẽtis ⁊ panes erant duri ⁊ in frusta cõminuti. perrexeruntq; apostoli ad Josue ⁊ dixerunt. de terra longinqua venimus pacem vobiscum cupientes. Sic ⁊ ipsi beati fecerunt pacem inter verum Josue christum ⁊ gabonites. id est. peccatores quos christo in pace per suas doctrinas vnierunt. Quia veri discipuli christi nõ possunt pati discordias. Sed amant concordiaz ⁊ pacem. ſm illud Hugo. de sanc. vic. Veri discipuli non miracula sed pacis ⁊ concordie ⁊ amoris opera constituerunt. Ipsi enim sancti apostoli Simõ ⁊ Judas non soluz fuerunt pacis nuncij inter deum ⁊ peccatores. sed etiam inter persas et indos qui continue litigabant. Ideo christus ſm Grego. Et autor pacis ⁊ amator misit eos in persidam regionem vt vtrũq; populum cõcordarent. Simon igitur qui interpretat̃ obediens. ⁊ Judas quasi confidens obedienter et confidenter iuerunt portantes verba dei q̃ ẽ cibus anime. ſm illud Deut̃. viij. Non in solo pane viuit homo. sed in omni verbo quod pcedit de ore dei. Siliter vteres vinarios hoc est corda plena charitatis q̃ tanq̃ nobile vinũ letificat hominẽ. ſm ps̃. Vinum scilicet charitatis letificat cor hominis. Ideo Simon alia interpretatione ponẽs tristiciã dr̃. Judas q̃si iubilum dans. Ipsi enĩ mediãte illa deposuerũt tristiciã afflictor̃ ⁊ iubilum infuderunt seu derunt celestium gaudior̃. ita de quolibet illorum dr̃ illud Tob. iij. Post lachrymationez et fletum exultationẽ et gaudium infundas. Portauerũt etiaz secum vestimẽta vilia et vetera, propter que et ipsi fuerunt contẽpti. Quia noluerunt dictuz sapientis Eccl̃. xj. In vestitu ne glorieris vnquã. Insuper habuerunt secũ pagnes duros aspere correctionis cõtra hos magos zaroan ⁊ Arphaxat. ſm illud apostoli ad Timo. v. Peccantes coram omnibus argue sci- licet dure vt ceteri timorem habeant. Sic igitur isti apostoli habẽtes cibaria verbi veritatis. et corda plena vino charitatis venerũt ad ducem Uuarardacb et dixerunt de terra longinqua scilicet iuda venimus et facere pacem inter vos persas et indos. et noli timere. quia pax huc nobiscum intrauit. et cras hora diei tertia legati indorum ad te venient et tue portestati subijcientur cum pace. Quis enim dubitat istam pacem merito apostolorum sanctor̃ esse factam certe null⁹. Quia dicit beat⁹ hieronimus in quadam epistola. Pacifici primo in corde suo deinde inter fratres dissipantes faciunt pacem. Ita nos fideles necesse est esse oliuas pacis. Quia dicit beatus Augustinus de verbis domini sermone. v. Pax est securitas mentis. tranq̃llitas animi. simplicitas cordis. vinculum amoris. cõsortiũ charitatis. hec est que bella compescit. iras cõprimit. superbos calcat. humiles amat. discordias sedat. inimicos concordat. cunctis est placida nescit extolli inflari hanc qui accipit tenet qui perdidit repetat. qui non habet exquirat. hec ille. Sed heu quidam nostrum habent se sicut tannus prorie heydern que scõm Ysidorum. libro. xvij. est arbor spinosa. Si enim vento fuerit agitata seipsum aculeis ledit manumq; tangentis et pedes pungit. In calidis regionibus multotiens igneum flatum emittit. Sic ⁊ illi sunt tam rancorosi in seipsis quando solum a ventis aduersitatis pulsantur statim pacem dimittunt ⁊ ad discordias incitãtur. Sicut legit̃ de quodã

in vitaspatrum li.ij.c.xciiij. qui habitãs in claustro frequenter ad discordiam mouebatur. hic ait intra se. Si solus habitarem ad iram nõ tam cito prouocarer. Intrans igitur in heremum reliquit claustrũ. Sed quadã vice cũ vasculũ aque compleuisset. z illud mox esset euersum impleuit secundo z tertio. Sed iterato aqua reuertente se fasculo fundebaꝫ in terrã z tũc ille furore commotus, piecit vasculum in terrã z confregit. Secundo olive varios faciunt fructus. quorum primi sunt terrestres z virides. scdi sunt rubei. tertij sunt nigri z quanto sunt nigriores tanto sunt maturiores. vt dicit Plinius in histo. natu. li. xvij ca. ij. q oleum extorquendum vt meliꝰ eliquetur necesse est buccas siue grana aqua feruẽtissima ꝓfundere. Nam p talem vnctuositas ab amurca z nucleo sepatur. Ita isti sancti apostoli Simon z Judas triplices fecerũt fructus olei misericor die de quibꝰ legiꝫ in cano. dist. xlij. tria sunt genera. Primum fuit in remittendis iniurijs sic patz de iniurijs magorum predictorum qui ipsos per sequebantur cum pontificibus idolorum. sed ipi eis omnia remittebant ꝑm doctrinam magistri sui. s. christi. qui docuit eos dicẽs Matth. v. Diligite inimicos vestros. z bñfacite his qui oderũt vos. z orate pro persequentibus vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Sic z nos si volumus eẽ filij dei debemꝰ iniurias nobis illatas remittere. Quia dicit Chassianus in libro sanctorũ patrum. Nequaq̃ celestia sumunt premia qui seipsos vindicant iniuriasq̃ illatas. Quod aũt nõ sit bonum propias iniurias vindicare. Refert d Gregorius in. iij. dialogo. Quidam vir simplex nomine Florentinus in heremo habitans habẽs vsum sibi a deo in consolamen datũ. Quod scientes quattuor monachi condixerunt vt vsum occiderent. Quod ille cum comperisset factum ait. Spero in omnipotentem deũ quia in hac vita ante oculos hominuz ex malicia sua vindictã recipient qui nihil ledentem se vsum meum occiderunt. statimq̃ illi quattuor qui hoc fecerunt elephãtico morbo percussi sunt. ita vt membris putrescentibus interirent. Quod factum ille cernẽs expauit vehemẽt. z omni tempore vite sue deplorauit. Et dicit Gregoriꝰ. q deus ideo hoc fieri permisit ne vir mire simplicitatis quantolibet dolore commotus vltra presumeret iaculuz maledictionis z vindicationis intorquere homini. sed patientia est semper in omnibus habẽda. Unde Augustinus. de verbo domini dicit. Patientie est equo animo omnia tollerare z nõ murmurare contra illum qui maluz ei facit. Taliter fecerunt sancti apostoli. quia hoc est valde meritorium. Augꝰ. vbi supra. Non granum de palea percutit sed mundificat. Rosa inter spinas orit tamen non ledit sed pulchrior crescit z cautior. Sic Job cautior fuit in doloribus q̃ Adam in voluptatibus paradisi. quia ille vicit p patientiam. ille autem victus erat per gulaz. Ita adhuc heu multi inueniuntur qui omnes iniurias suas volunt ilico vindicare verbis maledictiõis. nõ attendentes illud Deut. xxxij. z Roma. xij. q dicit dñs. Mihi vindictam z ego retribuam. Sic autem isti apostoli non fecerunt. quia nec iniurias eis illatas per alios vindicare voluerũt. Nã cum dux pontifices incendere vellet prohibuerunt apostoli ne hoc fieret. cũ ipsi nõ venientes occidere sed viuificare mortuos missi essent vt dicit Africanus in legenda. Tertius fructꝰ quem fecerunt sancti apostoli fuit in corrigendo erroneos. Ipsi enim errores gentilium correxerunt. z in hoc misericordiam ostenderunt. Quia dicit Augꝰ. in Enchir. z habetur. xlij. di. c. ij. nõ solũ qui inquit. Qui dimittit atq̃ orat vt dimittatur. verumetiam in eo qui corripit z aliqua emẽdatoria pena plectit elemosynaz facit. quia misericordiam prestat. Jac. ij. Qui conuertit peccatorem ab erroze vie sue saluabit animam eius. z operit multitudinem peccatorum. Quartus fructꝰ fuit in retribuendis elemosynis. Ipsi enim tanq̃ fructifere olive de se fuderunt oleum sancte elemosyne. quia fuerunt profusi feruentissima aqua spiritussancti. sicut dicitur Ezech. xxvj. Effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. Et vbi fuerit illa aqua spiritussancti ibi vnctuositas misericordie fluit ab hoie. Sic z nos debemꝰ eẽ olive fructifere de nobis dantes oleuz elemosyne. Recte enim sicut oliua de se fundit oleũ z tñ non deficit in futurum. ita nos si pauperibꝰ misericordiam fecerimus in bonis non deficimus ꝑm illõ Prouerb. xxix. Qui dat pauperi non indigebit. Qui despicit deprecantem sustinebit penuriam. Qõ confirmat Augustinus in sermone. x. de aduentu domini. Ideo inquit flagellamur in frugibus quia egentibus non bene facimus. Ideo subdit. Dicit tibi deus si consideras homo ingrate. teipsum ego feci quod fueris. meum est quicquid habes ego dedi tibi z ingratꝰ es. Ecce q̃d tibi dedi auferam a te. z si potes viue sine me. Tibi dedi que habes. pauperi non dedi vt te ꝓbarẽ non quia vnde darem non habui. sed per pauperem te probare volui. Ego sum deus qui pauper est z diuitem feci. Per te diuitem pauperem pascere volui. prerogatorem te in bonis meis constitui. fac ergo misericordiaz. q nihil perdis. z me qui tibi dedi non offendis. Nec solus comedas quod ambobus creaui. quia te fingis filijs tuis

E

Sermo

seruare quod omnib⁹ potest sufficere. An si tuo boc labore habes assignes. si tuos esse putas ipsos fructus quos terra ꝓducit ꝓba. Ecce auferro auxilium meum. habeto tu laborem tuum. abduco pluuiam meam ⁊ arefaciam terram tuam. Auferam misericordiam meam. ⁊ apparebit misseria tua. Si tua est terra. mea est pluuia. pluet super terram si potes. ꝓducat germen tuum si valeat. fac oriri solem vt excoquat messem tuā. Ecce nunc spergam pluuiam meam. ⁊ ꝓducet terra tua panem. Et ipsa terra non est tua sed mea. ps̄ Domini est terra ⁊ plenitudo eius ergo fructuosissime feci pluuiam meam. vt ꝓducat terra tua panem. ⁊ pauperes mei habentes me omnia habent. Si quid habes qui me non habes. quasi diceret nihil. Hec ille. Ex his dictis patet si fuerim⁹ fructifere oliue in donis elemosynaꝝ Christ⁹ erit misericors dator in bonis diuitiarū. Refert Apiarius venerabilis episcopus. In partibus Brabantie erat matrona que circa montes alpium in anglia habitabat. ⁊ magna eo tempe erat fames ⁊ valida. ita vt cōmunis populi multitudo moreretur. Illa aūt matrona opibus ⁊ genere clara egenis cepit sine pondere ⁊ mensura et numero liberaliter erogare. Quod cernens vir eius miles artauit eam vt ei farine mensurā certam per singulas hebdomadas daret. Cum aūt die quadam totum expenderat. instante paupere precepit domina ancille vt diligenter cistam scobet in qua farina erat ⁊ pauperi daret. Sic fecit ancilla vt domina iussit. Post hunc vero venit alter qui se nihil comedisse infra biduum deplorabat. Quod audiens domina fleuit amare. Iteratoꝝ iubet ancillam scobare cistam ⁊ pauperi dare. intrauit ancilla nihilq; penitus remānsisse dixit. Instante autem domina cum lachrymis cucurrit patientius illa ⁊ cistā aperiens plenam florentissimis simulis mox inuenit. Ad cui⁹ intuitum ancilla clamans cecidit resupina. Clamore audito cucurrit domina. occurrit domin⁹ ⁊ familia. viso miraculo dominum in omnib⁹ benedicunt. Mox ipse dominus horreum aperuit letus omnibus ex illa die videntibus ⁊ venientibus largissime dedit. Nec desinit farina in cista donec superueniente augusto apꝛopinquaret dominus populo suo quem afflixit. Et dicit episcopus qui hoc scribit q; predictus miles sibi retulit nisi fuisset hoc diuinum miraculū. nequaq; tria vel quinq; milia horrea sibi sufficiissent. Tertio oliue sunt pingues in materia olei. ⁊ quāto serenius fuerit celum de tanto melius proficiunt. Quia ꝛm Plinium libro. xj. ca. iij. serenitatez roremq; celi ⁊ aeris diligunt. caligineq; pluuiaruz deficiunt. Si enim tunc oliue matureſcunt vtitur oleum ⁊ consumitur. Serenitas aute m q; cito venerit liquor subsequitur. Ita nostri beatissimi apostoli oliue speciose fuerunt pingues i gratia spiritussancti quam copiose in die pentecostes cum alijs aplis receperunt. ꝛm illud Act. ij. Repleti sunt omnes spiritusancto. Ideo dilexerunt lumen celi. id est. christum qui est lux vera illuminans omnem hominem venientem in hūc mundum. Joh. j. Ipsi sunt figurati per duos filios Isaac Gen. xxviij. quibus benedixit dicēs Jacob. Det tibi deus de rore celi ⁊ de pinguedine terre abundantiam frumenti. vini ⁊ olei. seruiant tibi populi. Sed Isaac sic benedixit Esau In pinguedine terre ⁊ rore celi desuper erit hīdictio tua. Mystice Isaac interpꝛetat gaudium ⁊ significat christum. qui ꝛm venerabilem Bedā in omelia suorum gaudium omnium effectus est populorum. angelo attestante qui ait. Ecce euāgelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. Luc. ij. Hic inquam benedixit Simonez beatum dicens. Det tibi deus de rore celi. hoc ē de gratia spiritussancti. ⁊ de pinguedine terre. de qua ps̄. Credo videre bona domini in terra viuentium. Abundantiam frumēti. id est. doctrine. vini. id ē. amoris. ⁊ olei. i. misericordie. ⁊ seruient tibi ppli. qz hoc p totam christianitatē fide le seruitiū ab omni pplo in scā eccl'ia btō Simoni exhibeb. ⁊ Jude fratri suo ꝛm illud qō canitur Exultet celū laudib⁹. resultet terra gaudijs apostolorū glia sacra canūt solennia. Sic etiaz nos christiani exemplo horꝝ apl'orꝝ serenitatē ?scie ⁊ rorē. s. gratiā spūsci debem⁹ diligere vt simus bone oliue. ⁊ vt qlibet dicere possit cum ps̄. Ego q̄si oliua fructificaui in domo dñi. Oꝛ prochdolor aliq nostrū pl⁹ diligunt caliginē pctoꝝ in q impingueſcim⁹. Joh. iij. Lux venit in mundu. ⁊ dilexerūt homes magis tenebras q; lucē. Oꝛ dic Constantinus in li. de natura liquidorū. Sum⁹ etenim in tenebris naturaliter pinguiores. Cuius ratio est. Nam cum tenebre frigida corpora constringant. ⁊ operiant ne humidum quod in natura dulce fuerit euaporari quidem possit. quēadmodum in captiuis cernitur. quia postq; de tenebris exeunt pinguiores solito apparēt vt refert Valerius libro sexto. Sic et nos intra caligines ⁊ tenebras peccatorum vt frequenter sum⁹ pinguiores quo ad felicitatem ⁊ effluentiam terrenorum. ꝛm q; Rich. testatur de sanc vic. Quanto etenim quis mentis sue cecitate caligineq; oppressus fuerit tanto in hac vita felicior apparebit. sicut patuit de diuite epulone ⁊ auaro q̄ hic feliciter abundabat ⁊ laute comedebat. Luc. xvj

postea spoliatus fuit per mortem omnibus rebꝰ
& nudus est in inferno sepultus. Et nunc pro illa
pingnedine dicere potest cum ps̃. Aruit tanquã
testa virtus mea. Quantum ad scõm est notan=
dum. refert Isiõ. lib̃. xvj. de gemmis. cap̃. j. cum
Soli. in libro de mirabi. mundi. q̃ in quodã tem
plo die veneris erant facta candelabra subtilia
in quibus erant lumina ardentia que nullo im=
bre nec vlla poterant extingui tempestate. & pro
uenit ex virtute cuiusdaz lapidis qui abeston di
citur. qui vt magister libro. xvj. proprietatum di
cit. cum semel accensus fuerit extingui nunquaz
poterit. de quo & decem candelabra erant facta
Mystice per hoc templum intelligitur sancta ec
clesia in qua homines debent contemplari diui=
na ſm illud beati Aug̃. distin. xlij. cap̃. oratoriũ.
In ecclesia inquit preter & orandi & psallendi cul
tum nihil penitus agatur. In hac inquam erant
duo candelabra Simon beatus apostolus & Ju
das. de quibꝰ in verbis thematis. Isti sunt duo
candelabra lucentia ante dominum. quia mun=
dum illuxerũt vndiq̃. ita vt de eis potest expo=
ni illud Matth̃. v. Vos estis lux mundi. Super
hec tamen candelabra posuit deus specialiter lu
men intellectus. quia deus ſm Aristo. iij. rheto=
ricorum anime infundit lumen. Illo igitur lumi=
ne illustrati cognouerunt versutias demonis et
magorum quorum presagia detegebant. In hoc
etiam lumine cognouerunt verum lumen christũ
vt dicere possint cum ps̃. In lumine tuo videbi=
mus lumen. Illud lumen in eis nunq̃ potuit ex=
tingui nec imbre tribulatiõis. nec tempestate ad
uersationis. ita vt quilibet dicere potest cuz ps̃.
Cum ipso sum in tribulatione. quia aduersitati=
bus omnibus a christo nunq̃ recesserunt. Sed
hoc lumen intellectus heu nobis multotiens ex=
tinguitur & obfuscatur. & hoc declarant natura=
les. et precipue Auicebron in libro fontis vite.
Lumen quidem omni altero lumine supercueniẽ=
te quodammodo obumbratur. sicut manifestum
est de stellis que solent lucere de nocte. Surgen=
te autem mane sole stelle obumbrantur quia lu=
men maius obfuscat minus. Sed lumen cecitat
gratie & intellectus in nobis nonnunq̃ obfusca=
tur veniente vmbra tribulationis & in mundane
felicitatis aduentu. teste Damasceno libro. vij.
contra errores grecorum. Venit lux inquit de
celis quod lumine mundane felicitatis & effluen
tie penitus obumbrescit. Sed hoc lumen munda
ne effluentie interdum infert penalitatem eternã
Quia dicit Athanasius in sermone. Nihil enim
aliud q̃ mortem corporis & anime ipsa infert fe=
licitas & affluentia huius vite. Cui cõsonat Hie=
ronymus contra Iouianum. Candor inquit et
claritas huius vite caliginẽ infert cecitatis atq̃
horroris eterne. Et probatur in simili. Refert
Philaretus in tractatu de natura morborum.
Ita disponunt anni vt post annos siccos & cali=
dos anni proueniant humidi. post humidos sic=
ci. Cuius ratio est. Nam ſm Calcidiuz sup thy=
meum Platonis. quod vni annorum subtrahi=
tur hoc anno sequente vlterius adimpletur. Ita
prouidentia iusti dei ꝑ filij disponit. vt post lumẽ
mundane felicitatis dolor sequatur eterne pena
litatis. Sed post egestatem presentis miserie fe=
licitas p̃sto sit beatitudinis sempiterne. Ad hoc
sonat dictum Sidonij in epistolari. Post mundi
inquit huius gaudia eterna debetur mestitia. et
pressuram huius seculi necesse est gaudium eter=
ne beatitudinis comitari. Ideo lumen intellectꝰ
non debet in nobis statim extingui mundana fe=
licitate veniente. Sed mediante eo videre debe=
mus quid eam finaliter sequatur. s. miseria sem=
piterna. Quare Moyses Deutero. xxxij. optat
dicens. Utinam saperent & intelligerẽt. ac nouis
sima prouiderẽt. Et postea. Quicquid agas pru
denter agas & respice finem. Nõ debes o homo
per mundanam felicitatem vel aduersitatem lu=
men vite extinguere rationis. scz in prosperitate
te extoliere & in aduersitate deficere a deo rece=
dendo. Quia sancti apostoli Simon & Judas
tam in prosperitate q̃ in aduersitate semper lu=
cebant. Quod figuratum est Zach̃. iiij. vbi legi=
tur. Vidit candelabrum circa quod stabant due
oliue. vna a dextris & alia a sinistris. Per has du
as oliuas significantur hi duo apostoli qui sem=
per stabant circa christum & lucebant a dextris
prosperitatis. cum adhuc manebant cuz christo
dicebant Joh̃. vj. Domine ad quem ibimus ver
ba vite habes. A sinistris aduersitatis quando
persecutiones patiebantur nec ab eo recedebãt
Sed iam potest dici illud cum ps̃. xc. A christe
cadent a latere tuo. id est. a sinistra tua mille. et
decem milia a dextris tuis. quia multi in aduersi
tate a deo recedunt per impatientiam. & multo
plures in prosperitate per excellentiam. Sic nõ
isti apostoli. Ideo quilibet ipsorum figurat Za=
charie. iiij. vbi legitur q̃ dixit Zacharias. Vidi &
ecce candelabrum aureum totum. & lampas ei⁹
super caput eius. & septem lucerne super illud. &
septem infusoria erãt super caput eius. Per hoc
candelabrum significatur beatus Simon cũ fra
tre eius Juda. Ipsi enim luxerunt per mundi cli
mata ſm doctrinam magistri. Matth̃. v. Sic lu
ceat lux vestra coram hominibus &c̃. fuerunt au
rei. quia sicut aurum in ignem positum nihil eua
porat. ita isti ad ignem positi tribulationis non
euaporauerunt per impatientiam. nec minorati

sunt in fide per idolatriam. Ideo potest exponi de ipsis illud Sap. iij. Tanq̃ aurũ in fornace ꝓbauit eos. ⁊ sic holocausta accepit eos. Etiã sicut aurũ insipientes letos facit homines. scdm illud Fontini in descriptione vniuersi. Cũq; aurum inspicimus naturaliter leti sumus. quia ꝑm Tharentinum li. de onera. in natura. Aurum sibi dulcorat ꝓximũ aerem ⁊ alterat. Aer aũt alteratus cor alterat humanum. Sic in simili deuoti homines hodie inspiciunt per fidele seruitiuz hos aureos apostolos veraciter letant̃ in omnibus suis necessitatibus ⁊ tribulationibus. Ideo dicit Amb. li. ꝑfati. Ingruente metu tribulationis ⁊ angustie tutum est sub vmbra sanctorũ apostolorum confugere. quorum a facie omnis fugit dolor tribulationis afflictionisq; humane ⁊ mundane. Fugata igitur tribulatione leticiam comitatur. ⁊ ꝑcipue leticia sempiterna erit eis qui digne seruiunt illis apostolis. ꝑm illud Euse. ꝑmone. iij. Intuentes quidam auream lucem celestium gaudiorum spiritus intus accipimus eternũ Et sic patet q̃ fuerunt candelabra aurea beati apostoli. Hec candelabra habuerunt super caput lampadem auream. id est. fidem que ꝑm Chryſ. super Matth. animam sicut lampas domum illuminat. quia fides eorum luxit cõtra hereticos ⁊ magos deceptorios. In hac lampade fuit oleum charitatis. iocunditas mentis. ⁊ puritas conscientie. Sup illa igitur spũalia candelabra fuerunt septẽ lucerne per quas intelliguntur septem v̄tutes beatorũ apostolorꝝ Simonis ⁊ Iude quas habuerunt. quarũ tres sunt theologice. s. fides. spes ⁊ charitas. Alie q̃ttuor cardinales. que sunt prudentia. magnanimitas. cõtinentia ⁊ iusticia. Habuerunt insuper ista nobilissima candelabra septem infusoria que sunt septem spiritussancti dona. scilicet timor. pietas. consilium intellectus fortitudo. scientia ⁊ sapiẽtia. Sic moraliter omnis prelatus siue vir ecclesiasticus debet esse candelabrum luminosuz. Sz heu quidam sunt vt asserit Petrus rauaneñ. i sermone. qui ante dignitatis adeptionẽ satis commendabiles extiterunt super candelabrum ecclesie constituti. lucem in tenebras ⁊ famam in infamiam conuerterunt. quorum vnus Saul q̃ ante electionem in regiam dignitatem erat electus bonus ⁊ nõ erat de israel vir melior eo. vt habetur j. Reg. ix. Sed factus rex est in maliciam ꝑuersus. ⁊ sic in multis alijs inuenitur. de quib⁹ subdit predictus doctor. Melius inquit fuisse illos latere sub modio q̃ cum infamia candelabrum ascendisse. Et subdit. Adhuc enim turpitudo eorum sub paupertatis obsequio lateret nisi eũ dignitas diuulgasset. creuit honor. ⁊ cum honore infamia. priuato peccanti sepe parcit. Sed si prelatus deum querit in eius infamiam lingue omnium acuuntur. hec ille. Ex quo habetur q̃ necesse est q̃ prelatus sit candelabrum luminosum ꝑ sapientiam. ⁊ lampas super caput eius. hoc ẽ christus fulgens ꝑ gratiam in mente ipsius ⁊ sic de alijs virtutibus. ⁊ tm̃ de secundo.

De omnibus sanctis Sermo. j.

Videns iesus turbas ascẽdit i montẽ. Matth. v. Dicit Aristot. lib. ꝓbleumatũ. Aspicientib⁹ inquit nobis iintra solem continue tres effect⁹ seu euentus accidunt ⁊ contingunt. Nam sternutatio sequitur. oculus lachrymatur. ⁊ visus aliqualiter excecatur. Cuius ratio est. quia excellẽte lumine solis humidũ liquat̃ oculorũ. qua quidẽ facta liquatione sternutatio accidit. lachryma effluit. visusq; obscurior apparebit. Mystice per solem quo ad presens eterna beatitudo que est deus designatur. Recte enim sicut sol ꝑm Isid. est fons totius luminis quo omnia superiora ⁊ inferiora illustrantur. Quia luna vt ait Aristot. i libro elementorum semper mediãte illuminatur sole ⁊ omnes alie stelle. Quid enim est splendor solis nisi illuminatio lune ⁊ stellarum. Ideo de⁹ est fontale principium luminis matris sue Marie virginis ⁊ omnium sanctorum quorum hodie sub vna memoria festuz celebratur. Ideo pñt dicere illud ps. Domine apud te est fons vite. ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. hoc est nostrã claritatẽ. quia ipe est ꝑm Greg. in collecta sanctorũ omnium splendor mirabilis. Sed si nos mortales intra hanc lucem superne beatitudinis ⁊ claritatis sanctorum oculum anime defigimus seq̃tur mox sternutatio admiratiõis ⁊ stuporis ꝑm illud Anastasij in sermo. Cũq; beatitudinis eterne gaudia intra mentem resoluere incipio mox stupore immenso extra meipsuz transeo. ⁊ homo cogitans hanc beatitudinem ⁊ gaudium sanctorum vtiq; lachrymas non potest continere q̃ tã diu ab eorum societate debet esse. sicut predict⁹ doctor Anastasius qui subdit. Atq; in corpore tam diu protrahi ab hac sanctorum claritate nimis langueo ⁊ lugeo. Sic Dauid qui luxit. Heu mihi. quia incolatus meus prolongatus est. Etiam oculi nostri totaliter excecãtur mentis si voluerimus gloriam ⁊ lumen sanctorum perscrutari. quia est impossibile. sicut patet de sanctissimo Aug. qui scribit i epl'a ad Cirillũ dicẽs. Duz in mea cellula quiescens cogitatio qualis eẽt oibus beatis qui cũ christo gaudẽt glorie ⁊ leticie

quantitas breuem vellem scribere epistolaz sanctissimo hieronymo destinandam vt quicqd ex hac sentiret responderet. Sciueram enim in taz difficili questione a nullo alio viuentium me posse euidentius edoceri. Cuqz iam scribens saluta tionis exordio hieronymum prouocarem ineffabile subito lumen nunqz visum temporib⁹ nostris minimeqz linguis declarandum cum ineffabili inauditaqz odorum fragrantia cellulam in qua scribebam intrauit hora iam cōpletorij quo a me viso stupore admirationeqz commotus animi z membrorum virtutes amisi. nec sciebam de nicq; dextera mirabilis dei tunc exaltasset seruum suum hieronymum. Et subdit. Inter hec meis strepentibus cogitationibus quid hoc eēt de luce hec dicēs vba remicuit. Aug. Aug. quē queris. putas ne breui vasculo immittere mare totum. breui includere pugillo terraruz orbē. cuius nullus hominum vidit tuus videbit. que aures nulla per sonum hausit audiet tua. Que cor humanum nullatenus intellexit nec etiam cogitauit. estimas ne posse intelligere. certe nequaqz potius totum mare in artissimo claudereē vasculo. potius totum terrarum orbem paruulus teneret pugillus. potius a motu continuo celū desisteret qz gaudiorum z glorie que beatorū animes sine fine potiuntur. minima etiam intelligeres. hec hiero. De hac beatitudine z gloria sanctorum omniū recitat euangelū dicens. Videbūt Jesus turbas. In quo principaliter tria describuntur. Primo multitudo electorum. ibi. Videbūt Jesus turbas. Secundo pulchritudo celorū. ibi ascēdēs in montē. Tertio scōrū differentia. ibi. Beati pauperes spū. De primo est notandum qz reges z principes z potentissimi seculares consueuerunt habere in suis seruitutibus z exercitibus multitudinem famulorum. Quod declarat iiij. Reg. xix. de potente rege Sennacherib. qui veniens contra filios israel pugnaturus habēs in suo exercitu centum. lxxxv. milia armatorum Idem legitur Judith scdo de Nabuchodonosor rege magno. qui volens omnem terram suo imperio subiugare vocauit holofernem exercitus sue militie principem dicens. Egredere aduersus omne regnum. z non parcat oculus tuus vllo regno. omnem vrbem munitam subiugabis mihi. Tunc holofernes vocauit omnes magistratus virtutum assyriorum. z numerauit viros in expeditionem centum. xx. milia peditum pugnatorum. z equites sagittarios duodecim milia. z operuerunt terram sicut locuste. Refert etiam Orosius super Cantica qz principes romanorum tantam habuerunt ciuium multitudinem. qz Hanibal princeps carthaginensium in vno die tot ciues romanos interfecit qz tres modios anulorum digitis eorum abstraxit. Mystice omnipotens deus qui est rex regum z dominus dominantium. Apoc. xix. multitudinem sibi elegit famulorum. Habet enim in suo exercitu hoc est in imitatione passionis tantam militum multitudinem qz excedunt non solum numerum militum regis Sennacherib z regis Nabuchodonosor sed etiam principum romanorum. Refert beata Brigitta regina in libro suaz reuelationum. Si mensurares terram centum pedum in longitudine z seminares eam plenam paruis granis tritici ita compresse qz non esset distantia inter granum z granum nisi articulus vnius digiti. z qlibet granum daret fructum centuplum adhuc essent plures martyres passi Rome a tempore illo quo Petrus venit vsqz ad tempora quibus Celestinus papa ad suam solitariam vitam recessit. Refert etiam gloriosus hieronymus in epistola ad Miliadrum. qz ante tempora Theodosij imperatoris quo ipse floruit tot fuerūt iam martyres martyrizati qz p singulos dies diuersarum prouinciarum vrbium plus qz octingentorum z nongentorū milium martyrum sint nomina vt nullus sit qui inter quinqz milia martyrum reperiri non possit ascriptus. excepto dumtaxat Die Kalendarū Januarij. Et dicit doctor Bertranus de vesti. crea. per creaturas. Estimo qz multo plures tempore pacis postea ab hereticis z paganis vsqz ad presens sunt in bellis contra paganos pro fide christi martyrizati z iusticia tam in bellis qz in predicatione fidei. Quis enim dubitet quin multos martyres fecit prauitas paganorum z heretica prauitas bohemorum q̄ iaz sunt computati in numero electorum. Quia dicitur in canone. xxiij. q. iiij. c. omnium quisqz fidelium qui moritur in certamine quod contra infideles agitur celeste regnum promeretur. z si tot tanticqz sunt martyres. z quot sunt sancti innocētes qui ab Herode sunt occisi. de quib⁹ Apoc. xiiij. Et cum agno centum. xliiij. milia habentes nomen eius z nomen patris eius scriptū in frontibus suis. Etiam multi temporе Cōstantini imperatoris sunt conuersi ad christum vt dicit Nicolaus de lira super Apoc. vij. quos enumerat ibidem Johannes ex duodecim tribubus israel ex qlibet duodeci milia signati. Et postea addit Post hec vidi turbam magnam quā nemo dinumerare poterat ex omnibus gentibus z tribub⁹ z populis stantes ante throno⁹ in ꝓspectu agni amicti stolis albis. Et dicit Nicolaus de lira in

Sermo

glo. q̃ tempore Dyocleciani tot fuerunt marty-
res q̃ dinumerari non poterant. quia infra tri-
ginta decemseptem milia occidit ⁊ vna die cum
collega suo Maximiano occidere iussit Thebe
orum legionem. scz sex milia sexcenta ⁊ sexagin-
tasex. Judices etiam de mandato ipsorum inter
fecerunt q̃ sub certo numero redigi non potue-
runt. Quia Dyoclecianus. xx. annis legitur im-
perasse. Ecce numera si potes exercitum regis
celorum christi qui omnes ipsum per bellũ mar-
tyrij sunt secuti. O quot sunt patriarcharum in
numero ⁊ ꝓphetarum. certe nobis innumerabi-
les. Ideo dictum fuit Abrae. Gen̄. xv. Suscipe
⁊ numera stellas eius si potes. sic erit semen tuũ
Ubi dicit glo. Semen Abrae sunt oẽs sancti q̃
innumerabiles sunt. Ideo dicit euangelista. Vi-
dens Jesus turbas. Super quo dicit Simon de
cassia. Turbarum nomine multotiens multitu-
do hoĩm designat̃. ⁊ hoc quãtũ ad primũ. Quã-
tum ad scd̃m ponit̃ celorũ pulchritudo cum dic̃
ascendit in montẽ. de quo ps̃. Quis ascendet in
montem dñi. aut quis stabit in loco sancto. ⁊c̃.
D Et alibi. Mons pinguis. Pro quo sciendũ ſm
naturales mons libani omnes montes pulchri
tudine precellit. Est igitur mons redolẽtie ⁊ aro
maticus ꝓpter flores herbasq̃ odoriferas. Est
mons pulchritudinis ⁊ amenitatis propter ce-
drorũ. palmarũ. cypressorũ. oliuarũ. arborũq̃
aliarũ ꝓceritatem. ꝓpter auium siluestrium sono
rositatem. riuorum ⁊ fontium multiplicitatem.
Est mons leticie ⁊ iocunditatis propter abundã
tiam vini leticie inductiui. Est etiam mons confi
dentie ⁊ securitatis. ⁊ non sunt ibi serpẽtes neq̃
aliud animal venenosum propter aromaticitatẽ
morari permittitur. ideo ibi tute quiescitur ⁊ dor
mitur vt dicit Hiero. Mystice per hunc montez
libani intelligitur mons celi in quo beneplacitũ
est deo habitare. vt ait ps̃. Est enim mons mire
redolentie. q̃ ibi est redolens flos campi. Cañ.
ij. Ego flos campi ⁊ liliumconuallium. Ibi sunt
viole angelorum. oliue patriarcharum. ⁊ balsa-
mum prophetarum. Illic cypressi apostolorum.
rose martyrum. palme confessorum. ⁊ lilia virgi-
num. De hoc plenius dicit Aug⁹. in libro suspu-
tationum. parte. xxvij. c. ij. Speciosa facta es et
suauis in delitijs o mater hierusalez. ideo rex re
gum in medio. ⁊ pueri eius in circũitu eius. Ibi
hymnidici chori angelorum. Ibi societas super-
norum. Ibi dulcis solennitas omniuz ab hac ter
restri peregrinatione ad tua gaudia redeuntia.
Ibi prophetarum prouidus chorus. Ibi iugis
apostolorum numerus. Ibi innumerabilis victo
rum exercitus. Ibi sanctorum confessoruz sacer
conuentus. Ibi veri ⁊ perfecti monachi. Ibi san
cte mulieres que voluptates seculi ⁊ sexum infir
mitatis vicerunt. Ibi pueri ⁊ puelle que annos
suos moribus transcenderunt. Ibi sunt oues et
agni qui iam huius mundi laqueos euaserunt.
Hec ille. Et reuera mons ille celi gloriosus mõs
pulchritudinis ⁊ amen⁹. Quia dicit beat⁹ Aug⁹.
de libero arbi. libro. ix. Tanta est pulchritudo
superne glorie. tanta est amenitas lucis eterne
vt etiam si non liceret in ea amplius delectari q̃
vnius hora diei propter hoc solum innumerabi-
les huius vite dies pleni delitijs ⁊ circumfluen-
tia bonorum temporalium merito despicerentur
Tam enim pulcher est ⁊ suauis vt ea visa nõ po-
test amplius delectari. omnem vincit dulcedinẽ.
omnem exuperat concupiscentiam. ⁊ sola suffi-
cerent si nulla alia adessent. Sed preterea ibi ab
est cedrus alta. iocunda ⁊ decora virgo Maria
que dicit Ecc̃i. xxiiij. Ego quasi cedrus exalta-
ta sum in lybano. que celestem pre omnibus san
ctis preletificat montem. quia ipsa est splendidi
or. Sap̃. vij. Ideo ad hanc pulchritudinem desi
derauit beatus Aug⁹. in libro suspu. parte. xxvij
ca. ij. Felix anima mea que semper in secula felix
si intueri meruero gloriam tuam. beatitudinem
tuam. portas ⁊ muros atq̃ plateas ⁊ mansiões
tuas. multas nobilissimas aues tuas ⁊ fortissi-
mum regem tuum in decore tuo. Muri nãq̃ tui
ex lapidibus preciosis. porte tue ex margaritis
optimis. platee tue ex auro purissimo. In quib⁹
iocundum alleluia sine intermissione concinnit.
hec Augustinus. Ibi insuper est celestium auiuz
dulcis sonorositas. Quia ſm Amandum in ho-
rolo. sapientie libro primo ca. xij. ibi celestes ar
monie personant. diuine frigelle intonant. voce
iubilosa decantant. Ibi letabunda plaudant ag
mina. ac se letis blanda miscẽt modulamina cho
ris. Quod autem in hoc monte iubiloso est dul-
cis sonoritas angelorum. legitur q̃ quidam mo
nachus legens hunc versum ps̃. Quam magna
multitudo dulcedinis tue domine quam abscon
disti timẽtibus te. ⁊c̃. super hoc cepit feruide co-
gitare. Qua durante cogitatione quedam aui-
cula veniens saltauit ante illum cepitq̃ dulciter
decantare. Ille enim nimium in dulcedine eius
delectatus deprehendere nitebatur hanc. auicu
la se remotius elongauit. Monachus aũt chorꝫ
pre dulcedine estuans. relicto psalterio exiens
claustrũ sine licentia illã sequebat̃ in quoddam
nemus. Cum aũt auicula sup arborẽ sedebat ip
se inter duas arbores resedit vt diligenter can-
tus dulcedinẽ auscultaret. Peractis igit̃ tricen-
tis ⁊ quadraginta annis auicula ipsuz relinquẽs

celos penetrauit. Ille autem putans se solum a prima vsq; ad tertiam. a claustro abfuisse. Cum intrasset inuenit omnes officiantes immutatos Querentibus igitur illis quis esset eis ordinem enarrauit. Tunc in cronicis eorum est inuentus trecentos t quadraginta annos ab abbate quo abiuit defluxisse. O q̄ dulcis cantus modulatio ibi est in celis. vbi non solum vnus angelus cantans audietur. sed mille milia t decies centena milia angelorum dulcissima organa audientur. t non solum voces angelorum verumetiam cantus omnium beatorum. Ideo beatus Aug⁹. optat audire hec modulamina dulcium vocum in libro suisputa. vbi supra. Felix ego t vere in perpetuum felix si post resurrectionem hui⁹ corpusculi audire meruero illa cantica celestis melodie q̄ cantentur ad laudem regis eterni ab illis supne patrie ciuibus beatorumq; spirituum agminib⁹ Fortunatus ero t nimium beatus. si cantare meruero t assistere regi meo. Est insuper mons celi mons leticie t iocunditatis. Quia vt ait Aug⁹. vbi supra. Exultent omnes in proprijs mansionibus. dispar est gloria singulorum sed cōmunis est leticia omniū plena t pfecta vbi regnat charitas que deus est vna omnib⁹ quē sine fine vidēt t semp videntes ei⁹ amore ardent. amant t laudant. Omne opus eorum laus sine defectu t sine labore. Et hec Bonauentura doctor vt inqt de aliarum omnium pene innumerabilium iocūda visione t leticia taceam. mirabiliter omnium spirituum mentes letificat. t mira ineffabili gaudio oēm beatam creaturā inebriat videre illi⁹ celestis regine claritatem t sue beatissime plis glorificatam humanitatem. Et subdit. O aīa mente deuota pertracta quid sit plenum omnium suauitatum gaudium videre hominem hominis cōditorem. feminam omnium ꝓditoris genitricē Jesum quondam fratrem perditum. abiectum t despectum. nunc viuentem t regnantem. nunc omnibus imperantem. Est t deniq; mons confidentie t securitatis. quia ibi sedent in pulchritudine pacis. in tabernaculis fiducie. t in requie opulenta. Esa. xxxij. Ideo Vincēti⁹ in speculo libro xxxiij. in fine dicit hanc beatam sanctorum vitā facilius est consequi q̄ enarrare. cuius erit cursus sine termino. vsus sine fastidio. sub antiquis perpetuisq; gaudijs semp noua iocunditas t sine vllo amittendi periculo perfecta felicitas. In isto glorioso monte suauissime redolentie. pulchritudinis. leticie t fiducie parauit hodie deus sanctis suis omnibus festum gaudiosum ꝑm illō quod canit ecclesia. O q̄ gloriosum est regnū in quo cum christo gaudent omēs sancti. ideo nos christiani cū illis debem⁹ gaudere t festū eorum hic in terris deuote pagere vt illis post mortem associari mereamur. Rogem⁹ ergo dñm tc̄.

De omnibus sanctis. Sermo secundus.

Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum. Matth̄. v. Plin⁹ in histo. natu. ait. q̄ omnes aues tenebrose diuturno tempore excecātur sicut in volatilibus cernit noctuarū que non die sed nocte volant. Cui⁹ rationē ponit Isid̄. in histo. dicens. Tante se fore noctua estimat pulchritudinis q̄ si in die volatū faceret tot⁹ mūd⁹ ob nimiam pulchritudinē eam caperet t teneret Etiā in noctico race t in bubone qui oculos suos ad lumen solis non valent attollere propter debilitatem. Mystice iste aues sunt homines mundiales qui sunt in cordibus suis tenebrosi. ita vt de eis dicit apostolus ad Roma. j. Obscuratum est insipiens cor eorum. t quāuis sint obscuri. tamen querunt pulchritudines huius mundi t delitias. t nolunt attollere oculos cordis. affectus t intellectum ad eternam beatitudinem. sed ad diuitias. Contra quos dicit Anshelmus in ꝓsolagion. Et beatus Aug⁹. medita. libro. v. Cur p multa vagaris homuncia querendo bona creata. ama vnū bonū in quo sunt oīa bona t sufficit Si delectat pulchritudo fulgebunt iusti sicut sol Si libertas aut fortitudo similes erunt angelis dei. in celo. Si longa t salubris uita. ibi sanitas eterna. quia iusti in ꝑpetuum viuent. t salus iustorum a dño. Si satietas t ebrietas satiabimur de gloria domini. Inebriabūtur ab vbertate domus dei. Si melodia ibi canunt angeli. Si societas t amicitie. ibi sanctorum societas et omnium vna voluntas. Si honores t diuitie. ibi gloria t diuitie in domo eius. Si securitas t certitudo. ibi omnium temporum eterna longitudo. hec ille. Si illa homo mundialis attenderet cecitatem cordis vtiq; repelleret. t oculos eius ad sanctorum beatitudines eleuaret. de quibus dicūt verba prealssumpta. Beati pauperes spiritu cum sequentibus. In quibus verbis tanguntur septuples sancti. quibus septē beatitudines p̄ñ attribui. sed octaua est cōis omnib⁹. Primū ibi. Beati pauperes spiritu. tc̄. Pro quo est notandum terreni reges solent in curijs suis habere diuersas familias t discretas. Aliqui magis diligunt iuuenes sicut Roboam. iij. Reg̃. xij. qui mortuo patre Salomone spreuit consilia senum. t acq̃euit consilio iuuenum qui secum erant enutriti.

Sermo

Alij potius habent senes sicut rex Alexãder de quo legit in historia sua. Postq̃ sepeliuit patrez suũ Philippũ venerũt ad ipm senes milites dicentes. Rex Alexander multis annis militauimus patri tuo z virtus non est in nobis vt angustias ferre valeamus. vt tibi placet recusez a nobis militia quã hactenꝰ egimꝰ. Rñdit Alexãder Magis volumꝰ vos habere in militia nr̃a q̃ iuuenes. qz iuuenis pfidẽs in virtute sua acquirit mortẽ. senior aũt oia agit cum consilio. Alij aũt in curijs suis habent prudentes z futura scientes sicut rex Pharao Gen. xliij. qui habuit Joseph qui sibi sapienter exposuit p̃sagium futurorum. Alij habent principes sicut rex Nabuchodonosor. Judith. j. qui habuit multos principes. quorum primus fuit Holofernes. Alij solent habere strennuos milites. sicut rex Saul qui habuit fortem militem Dauid qui robustum Goliath gigantem superauit. j. Reg̃. xvij. Alij libenter habent innocentes z immaculatos sicut dicit p̃s. Innocentes z recti adheserunt mihi. Et iterum Ambulans in via immaculata. hic mihi ministrabit. Reliqui vero habent multitudinem virginũ z adolescentularum. sicut rex Salomon. qui vt ait Joseph habuit. lxx. reginas. iij. Reg̃. xj. dicitur q̃ fuerunt. lxx. intellige principales. z alie fuerunt earum domicelle. Mystice christus qui est fm p̃s. rex magnus super omnem terram. habz curiam mirabiliter ornatam z rectissime ordinatam. de qua dicit deuotus Amandus in hora. Sap̃. li. j. c. xj. O q̃ felix ciuitas vbi magis solẽnitas z q̃ iocunda curia que cura prorsus nescia In hac inquam curia habet ipse rex iuuenes videlicet electissimos angelos z senes beatissimos patriarchas. ita vt impleretur illud p̃s. Senes cum iuuenibus laudẽt nomen domini. In hac sacra curia habet sapientes prophetas qui futura sciuerũt. habet z principes electos ap̃los de quibꝰ p̃s. Constitues eos pncipes super omnez terrã. Ipse enī habet milites martyres fortissimos. Ideo btũs Amb. cum btõ Aug̃. in cantico hoc testat̃ dicens. Te gl̃iosus ap̃lorz chorꝰ. Te pphetarz laudabilis numerus. te martyrz candidatus laudet exercitus. Ibi insup habet ĩmaculatos pfessores z candidissimas vgines. fm illõ p̃s. xliij. Adducẽt regi vgines. Primo igit̃ xps rex celorz hz i sua curia adolescẽtulos elegãtissimos ãgelos qbꝰ pma attribuit btitudo. Bti pauperes spũ. i. humiles. qm̃ ipsorũ est regnũ celorz Dicit mgr̃ li. ij. sen. di. ij. Celũ empyreum statim vt est factũ angelis est repletum. Cui psonat Beda ibidẽ. Hoc supius celũ qõ a voluntate dñi factum est mox vt est creatũ sanctis angelis est repletum. inter quos fuit vnus vt dicit mgr̃ di. vj. omnibꝰ alijs excelsior. z pbat cũ Ezech̃. xxviij. Tu signaculũ similitudinis plenus scia z pfectione decorus in delitijs paradisi fuisti. Quod exponẽs Gregꝰ. ait. Quanto in ea subtilior fuit natura eo magis in illo imago dei similis insinuatur ipsa. Et addit Ezechiel. De pulchritudine eiꝰ omnis precios⁹ operimentum tuum. Ilo. magistri id est. ois angelus quasi operimentum erat eius Quia fm Greg̃. in compatione aliorum clarior fuit. Iste vt testat̃ Isiõ. postq̃ creatꝰ fuit eminentiam nature z pfunditatem scientie ppendens in suum creatorẽ supbiuit dicẽs Isa. xliij. In celuz ascendã. i. ad celsitudinẽ dei supra astra celi erat tabo soliũ meum. z ero similis altissimo fm gloriam nõ per mutationẽ. sed p potẽtie equalitatẽ. ideo pyreo in quo cum alijs fuit dejectus est in istũ caliginosum aerem cum omnibus sue prauitati cõsortibꝰ. Quia fm Joh̃. Apoc̃. xij. Draco de celo cadens secum traxit tertiam partem stellarũ. quia Lucifer ille alijs clarior z maior non solus cecidit sed cum eo alij multi qui ei in malicia supbie consenserunt. eosq̃ cadentes huius caligino si aeris habitaculum excepit. z hoc ad nostram probationem factum est vt sint nobis exercitationis causa. Non enim concessum est eis habitare in celo. quia clarus locus est z amenus. nec in terra nobiscum ne homines nimium molestarẽt. Sed in isto aere caliginoso qui eis quasi carcer ẽ vsq̃ ad tempus iudicij deputatus est. Tuncaũt trudentur in abyssum inferni. hec magister. Sed alij angeli sancti qui perstiterunt sub potenti manu dei se humiliauerunt. fm illud Sap̃. humilia valde spiritum tuum. Eccl̃i. vij. Ideo ceteris superbis dejectis ipsi in celo permanserunt. z ipm hereditarie possederunt. ideo merito cõuenit eis prima beatitudo. Quia dicit Petrus lombardꝰ lib̃. ij. sen. dist. lv. q̃ boni angeli qui perstiterunt fortes sue beatitudinis prescij fuerunt. z sic q̃ iam beati extiterunt. Non autem isti qui ceciderunt ideo potuisset de eis dici. Beati pauperes spiritu. id est. humiles angeli qui Lucifero in supbiam adherserunt. quoniam ipsorum est regnuz celorum. in hoc glorioso regno laudant deum hodie z quotidie. sicut dicitur Isa. vj. Vidi dominum sedentem super solium excelsum z angelos circũstantes illum. z audiui clamantes ad cum. Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens exercituum. z quia scimus q̃ exercitus regum terrenorum in suis clipeis gestant flauam violam. Viola fm naturales quanto altius crescit tanto se deponit. Sic sancti z boni angeli quanto se a deo exaltatos viderunt tanto se per humilitatem depresserunt. z per constantiã quã

significat flauedo viole steterunt. Si igitur cum illis spiritibus beati dici volumus ⁊ regnum celorum possidere, necesse est nos in vera humilitate permanere. Ideo dicit Bern̄. in lib. de gradibus humilitatis. Per humilitatē ascende ad sublimitatem. quia hec est via ⁊ non alia preter ipaz qui aliter vadit cadit potius q̄ ascendit. Secundo christus habet in sua curia sanctos patriarchas quibus conuenit secunda beatitudo. s. beati mites. Ip̄i enī beati patriarche sunt valde mites. Quia legitur Gen̄. xiij. de Abraam q̄ dixit ad Loth. Ne queso sit iurgiuz inter te ⁊ me ⁊ pastores meas ⁊ tuas. fratres enim sum⁹. Ecce vniuersa terra coram te est. recede a me obsecro. si tu ad sinistram ieris ego dexteraz tenebo. Si tu dexteram elegeris ego ad sinistram pergam. Et hoc dixit ex vera mititate. Quia dicit glosa hic. q̄ mitis non irritat neq; irritatur. non nocet neq; nocere cogitat. De Jsaac legitur Gen̄. xxvj. q̄ seuit in terra palestinozum ⁊ inuenit in ipso anno centuplum. benedixit ei dominus. ⁊ locupletatus est. ⁊ ibat proficiens donec magnus effectus est. habuitq; possessionem ouium ⁊ armēto rum ⁊ familie plurimum. ob hoc inuidebant ei palestini. ⁊ omnes puteos quos foderant serui patris sui Abraam obstruxerunt humo implentes. Et dixit ad eum Abymelech. Recede a nobis. quoniam potentior nobis factus es valde. Et ille quasi mitis inde recessit. Quia dicit btūs Aug⁹. Mitis est qui imperantibus non resistit in malo. sed vincit in bono malum. Venit igitur sic recedens ad torrentem Gerace. ibiq; fodit puteos alios. Sed iurgium fuit pastorū Gerace aduersus Jsaac dicentiuz. Nostra est aqua Ideo iterum discedens fodit alium puteum ⁊ p illo iterum rixati sunt. ⁊ sic iterum fodit tertium pro quo non contenderunt. De Jacob legitur Gen̄. xxix. quando venit ad Laban vt ei seruiret Cui ille. mihi vt seruias quid mercedis accipies At ille. Seruiam tibi pro Rachel filia tua minore septem annis. Et ille. Melius est q̄ tibi eam dem q̄ viro altero. mane apud me. Seruiebat autem pro Rachel septem annis. ⁊ videbantur sibi dies pauci pre amoris magnitudine. Quib⁹ finitis ait ad Laban. Da mihi vxorem meaz. nā tempus expletum est vt ingrediar ad eam. Ille autem fecit conuiuium. ⁊ vespere Lyam filiā suam introduxit ad eum. Mane facto ad Laban mite iuit. Quid est inquit quod facere voluisti? nonne pro Rachel seruiui tibi? quare supposuisti. i. decepisti me? Et Laban. Non est moris nostri vt minores tradenē ad nuptias. Imple hebdomadam dierū complete. hoc est septem dies ⁊ hanc dabo tibi. Ille aūt placide acquieuit. quod fuit signum mititatis. Quia dicit Rich̄. de sanc. vic. Mites sunt lenes ⁊ patientes. patienter enī expectāt temp⁹ exoptatū. De Moyse legit Numeri. xij. q̄ erat vir mitissim⁹. ⁊ sic de mitis aliis Vox numero annectit btūs Johes baptista q̄ valde mitis fuit ita vt ois turba ad ipm exiret et baptizabatur ab eo pctā sua ꝓfitētes. Matth̄. xiij. Ideo ipsi nūc possident terrā. de q̄ ps. Portio mea in terra viuentium. Et alibi. Mansueti aūt hereditabunt terrā. ⁊ delectabunt̄ in multitudine pac̄. Jbi laudāt dñm sic̄ vidit btūs Johānes. Apoc̄. iiij. q̄. xxiiij. seniores ꝓcedebant añ sedem in throno ⁊ adorabant viuentē in secula. ⁊ mittebant coronas suas añ thronū ⁊ dicebant Dign⁹ est dñs de⁹ nr̄ accipe gloriā ⁊ honorem. Jsti in suis clipeis gestant elephantem argenteū qz sicut elephas ꝑm Arist̄. lib. ai aliū ē mitis naturaliter ⁊ benignus eo q̄ caret felle. Sic ⁊ ipsi patriarche fuerunt mites ⁊ benigni. ideo hic dicitur de eis. Beati mites. quoniam ipsi possidebūt terrā. Tertio xp̄s habuit in sua curia sapientes, ꝓphetas quibus conuenit tertia beatitudo. Beati qui lugent. Ipsi enim fleuerunt pro dilatatione incarnationis christi. sicut Esa. q̄ ait. lxiij. c. Utinam dirumperes celos ⁊ descenderes. Et Dauid prophet̄a ait. Inclina celos ⁊ descende. Fleuerunt etiam ꝓ peccatis proprijs. sicut idez Dauid qui dixit. Lachrymis meis stratū meum rigabo. Et etiā ꝓ alienis sicut Jere. Quis inq̄t dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontem lachrymarū vt plorē die ac nocte interfectionē populi mei. Similiter Danielis. x. Ego Daniel lugebam crimē hebdomadarū. Ideo nūc ecclīt cōsolanē. qz ꝓ illis lachrymis sananē ⁊ consolātur eternis gaudijs. Jsti in suis clipeis gestant aquilam auream. Recte enī sicut aquila a longe itue tur p̄dā. Quia ꝑm Jsid̄. xij. li. ē limpidissimi visus vñ existēs ī aere adeo alte volat q̄ vix videatur. tamen in mari videt pisciculum paruum. Sic et ipsi a longe viderunt christum venturum. sicut ꝓpheta Aggeus qui ait. Venit desideratus cunctis gentibus Aggei. ij. Quarto habet christus p̄ncipes scōs apl'oz q̄b⁹ cōgruit q̄rta btitudo. scz bti q̄ esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā. Jpsi enim ferauenter vbū dei p̄dicauerunt ⁊ ad hoc esuriebant vt alios adducerent ad iusticiā. ideo nunc saturantur ꝑm illud Canticorum. v. Comedite amici mei ⁊ bibite ⁊ inebriamini charissimi. Ad quē libet enim dicit christus sicut Bonauen. innuit. Bibe nunc ⁊ comede ⁊ accūbe cū iocūditate. qz inueniſti gratiam coram summo pontifice. ⁊ rūdet q̄libet cū gaudio. Bibā ⁊ hilarior ero. qz magnificata ē hodie ꝓ omnibus vite mee possessio. Jsti in suis clipeis gestāt crucē purpureamq; in

Sermo

cruce christi gloziati sunt. sicut Paulus qui di=
xit ad Gal. vi. Mihi autem absit gloziari nisi in
cruce domini nostri Jesu christi. Quinto christ⁹
habet multos fortes milites. sicut martyres qui
bus conuenit quinta beatitudo bti misericordes
suis ꝓpꝛijs animabus. Im illud Eccī. xxx. Mise=
rere anime tue ⁊ placēs deo. quia vt animas ser
uarent corpa ad supplicia tradiderūt. ideo mise
ricordiam sunt consecuti ꝙ absq; purgatorio ad
celum volauerunt. cū afflictio nō est supaddēda
afflictioni. vij. q. j. Isti in suis clipeis gestant leo
nem purpureum. Quia sicut leo vt ait Plin⁹ in
histo. natu. li. viij. ī piculis maxime apparet glio
sus nō enī ascondit se a canib⁹ vel venatoribus.
sed ꝓcedit in publicum vbi possit videri. Ita et
ipsi in periculis passionum nō latuerūt ſʒ publi=
ce nomen christi sunt confessi attendentes illud
Luc. xij. Omnis qui me confitebitur coꝝ homi
nibus ꝓfiteboꝛ ⁊ ego eū coꝝ patre meo ⁊ angelis
meis. Sexto habet in curia sua immaculatos cō
fessoꝛes quib⁹ conuenit sexta beatitudo. bti mun
do corde. Nam ipsi multis confessionibus ⁊ ab=
stinentijs aīas suas mundauerūt. ideo deum vi=
dent. Quia dicit sapiēs. Prouerb. xxij. Qui dili
git mundiciam cordis, ꝓpter verba labioꝝ suo=
rum habebit regē amicū christū. Illi in suis cli=
peis gestant columbam argenteā. Recte enim si
cut columba diligit mundiciā. sic ⁊ ipsi mundici=
am cordis dilexerūt. Septimo habet vgines mū
dissimas quibus ꝓgruit septima beatitudo. beati
pacifici. Jpe enī carnem cū spū ꝓcordauerunt.
ideo pacifice vocanť. Quarū prima est btissima
vgo Maria de q̄ habeať illud ex quo btā dei ge
nitrix vgo semp Maria est templū dñi. sacrariū
spūssancti. vgo ante ptū. post ptū ⁊ in ptu. ideo
solennitatis pntis diei cuz suis vginib⁹ expers
nullo modo est credenda. in cui⁹ signū iste i suis
clipeis gestant liliū mundissimū. qꝛ inter spinas
nuptiales liliū conseruauerūt virginale. Octa=
ua beatitudo est omnib⁹ sanctis cōis taz christo
quem oportuit pati ⁊ ita intrare in gloziam suaz
Luc. xxiiij. tam beati virgini cui⁹ animam ptrā=
siuit gladius doloris. Luc. ij. q̄ alijs omnib⁹ san
ctis de quibus dicitur. Beati qui persecutionem
patiuntur ꝓpter iusticiam. quoniam ipsoꝝ est
regnū celoꝝm. Quia Act. xiiij. p multas tribu
lationes oportet nos intrare in regnū celoꝝm.
Jstis omnib⁹ simul ꝙgregatis facit christus rex
celoꝝ hodie sicut ⁊ semel in anno solennē festiui
tatem ⁊ cōuiuiū. qꝛ reges seculares facere vtiq;
semel ꝙuiuiū familie sue ꝙsueuerūt. sicut legitur
hester. j. Assuerus rex potentissim⁹ fecit grande
conuiuium cūctis ꝓncipib⁹ ⁊ puer] suis vt ostē=
deret. rc̄. Et hec solennitas fuit in oꝛto mirabili
ter decoꝛato. Ibi bibebant de aureis poculis q̄
inuitati erant. Vaschi etiā regina fecit conuiuiuz
feminarum in palatio vbi rex manere consueue=
rat. Et ad hanc ꝙuiuij solennitatem vocauit om
nem populum. Mystice p Assuerum qui intꝛpta
tur beatus intelligitur christus qui est scōꝝ suo=
rum beatitudo. Hic fecit hodie solennitatē ⁊ cō=
uiuium gaudiosum cūctis ꝓncipibus ⁊ pueris
suis electis de quibus loquitur deuotus Aman=
dus li. j. c. xj. O vos celestes ꝓncipes. o nobilis=
simi reges ⁊ imperatoꝛes. o filij dei excelsi diui=
ne nature consoꝛtes q̄ immensa largitate facies
vestre videntur perfuse. coꝛda vestra q̄ copiose
⁊ supereminenter cernuntur supereffluere ꝓce
ultatione serta de sertis aurea ineffabiliter micā
tia. facie choꝛusci ⁊ indumento splendidi. cantu
iocundi. sertis redimiti. hec ille. Et hanc solenni
tatem ideo facit dominus vt ostendat ꝙ gloria
⁊ diuitie sunt in domo eius. Ibi etiam hodie re=
gina celoꝝm Maria fecit conuiuiū omnium fe=
minarum. virginum electarū ⁊ sanctarum vidua
rum. Ad hanc solennitatem ⁊ festiuitatem omni=
um sanctoꝝ inuitat christus oēm cetum christia
noꝝm vt cum eis gaudeant ⁊ exultent dicentes
Gaudete ⁊ exultate omnes sancti q̄m merces re
stra est in celis. q. d. Si nunc festum eoꝝm age=
tis cum deuotione. ipsi intercedent ꝓ vobis vt
tandem ad consoꝛtium eoꝝm veniatis vbi sine
fine exultabitis ⁊ gaudebitis. Nō aūt ꝓ nobis
hodie intercedant ꝓncipaliter demonstratum
est in exemplo. Refert Jaco. ianuensis ꝙ sequē=
ti anno ab hui⁹ solennitatis institutione hac die
custos ecclesie sancti Petri ex deuotione oīa al
taria visitasset. ⁊ omniū suffragia ipetrasset. De
mum vero rediit ab altare sancti Petri apostoli
et ibi paululum requiescens extra se rapitur. Et
ecce vidit regem regum in sublimi solio consistē
tem. ⁊ omnes angelos in circūitu ei⁹ cōmoran=
tes. Tunc virgo virginum in diademate preful=
genti aduenit. quam innumerabilis virginum et
continentium multitudo sequebať. Huic rex ꝓ
tinus assurrexit ⁊ posito solio iuxta se sedere fe=
cit. Post hec aduenit quidam vestitus de pilis
camelorum quem sequebatur multitudo senio=
rum. Deinde venit alius pontificali habitu de=
coꝛatus quem aliquoꝝm choꝛus in habitu con=
simili sequebatur. Postea vero processit innume
rabilis multitudo. post hoc sequebať turba di=
uersarū gentiū infinita. oēs enī ante regis soliuz
venerūt ⁊ ipsum genub⁹ flexis adoꝛauerunt. Is
aūt q̄ pōtificali habitu erat idut⁹ matutias ꝑce
teris ichoauit. Angelus aūt qui ꝓdictum cu=
stodem ducebat eidem visionem exposuit. asse=
rēs vginē Mariā ꝑmā mr̄em eē dei. vestitū de pil

camelorum Johannem baptistam cum patriarchis ⁊ prophetis. Pontificali habitu ornatum Petrum cum ceteris apostolis. milites martyres. turbam reliquam confessores. iam oēs ante regem venerunt vt pro honore sibi hac die exhibito a mortalibus gratias agerent. ⁊ pro vniuerso orbe exorarent.

De commemoratione omnium animarum. Sermo primus.

Sancta et salubris est cogitatio ꝓ defunctꝭ exorare vt a pctis soluant̄. ij. Mach. xij Cōmentator Auerois sup de impressione aeris Cūq; nebula ascenderit ea die inundatio pluuialis imminebit. Quius ratio est. quia talis exalatio. proprie anprodunge nebulose conuertitur ī impressiones pluuiales. tunc autem talis pluuia prodest his animalibus que degunt in aquis vt piscibus. ⁊ nocet auibus vt dicunt naturales. Mystice per nebulam potest ītelligi deuota oratio que fit in sancta matre ecclesia. Hec igitur si deuote ad deum ascenderit infructuosa non redibit. Quia dicit Eusebius in sermo. Impossibile est constantem frustrari orationem hominis quin ad aspectum pertingat saluatoris. Cui consonat beatus Bern̄. in sermone. Que fidelis et humilis oratio fuerit sine dubio celum penetrabit vnde vacua redire non poterit. sed vtiq; pluuiam miserationum reducit. Et hec pluuia miserationis dei prodest si sunt in aquis tribulationum purgatorij in quibus flent. dolent. egrotāt. Flent inquam vt penitentiam preteritam ⁊ iniūctam negligenter omiserunt. Flent vt amici eorum obliuioni tradiderunt. Et quelibet potest dicere cum ps̄. Obliuioni datus sum tanq̄ mortuꝰ a corde. Flent igitur ꝙ a penis acerbis afflicti diutius ibi fuerunt. Dolent quidem propter dilationem glorie quam expectant. quia spes que differtur affligit animā. s. in purgatorio existentem Prouerb̄. xiij. Egrotant aūt qꝛ seipsas iuuare nō sunt potētes nec mederi. qꝛ medicine sunt obliti. Ideo nos qui possumꝰ vti his medicinis. scꝫ orationibus debemus eis impartiri. qꝛ cōsolant̄ flentes. curant dolentes. ⁊ sanant egrotantes teste Aug̃. qui ait. Oratio est consolatio flentium. cura dolentium. sanitas egrotantium. Sꝫ hec eadem oratio nocet demonibus qui dicūtur volucres celi. Luc̄. viij. Quia ſm Aug̃. Oratio ē diabolo supplicium. quia per eam multe aīe liberant̄ ⁊ ab eius potestate soluunt̄. Ideo dicit ecclesia in premissis verbis. Sancta ⁊ salubris est cogitatio pro defunctis exorare. ⁊c̄. Pro quibꝰ notandum Plinius in histo. natu. dicit ꝙ fortis odor rute rosas solet aperire si ruta īfra eas plātatur ⁊ interdum moueat̄. Sic oratio aperit pijssimam mentem nobilissime rose christi si fit pro animabus in purgatorio degētibus. Talis oratio ſm sapientem Ecc̄i. xxxvj. celos ⁊ nubes penetrat. Et donec appropinquat non consolabit̄ anima. s. in purgatorio. ⁊ nō discedit donec aspiciat altissimus. ⁊ dn̄s non elongabit. s. auxilium suum. Ideo statuit sancta ecclesia vt ait Guihel̄. in rationali diuinorum libro. vij. ꝙ habetur memoria omnium fidelium defunctorū vt iuuentur orationibus ⁊ beneficijs generalibus que non specialia habere possunt. quia tales oratiōes generales animas adiuuant. Refert Vincen. ī spe. histo. li. xxv. c. v. Quidam religiosus veniēs seu reuertens a hierusalem. dum mare transiret ventorum horror ipsum cum multis alijs propulit ī quandam insulam vel rupem vbi sanctus quidā manebat. ibiq; tranquillitatem maris expectabat. Ille autem religiosus cum sancto viro colloquiuꝫ habebat. qui inter cetera requirebat ab eodem religioso vtrū abbatē cognosceret Odolonem. At ille se cognoscere ait. Et pater quare pro eo inquiritis? Et ille. Sunt vicina nostra loca in quibus grauissima inueniuntur flammarū incendia. in q̄bꝰ etiā aīe diuerse luunt ꝓ meritoꝝ q̄litate tormenta. Hic sunt innumerabiles demones deputati qui intollerabiles penas quotidie renouant. quod ego frequenter audiui eas querelose clamare. ꝙ orationibꝰ ⁊ elemosynis quorundam frequenter eripiantur de manibus eoꝝ ⁊ precipue de cluniacensi ordine ⁊ cetu ⁊ eorum abbate querimonia faciunt. ꝙ sepe per eos sui iuris piacula perdunt. Et ait ille vir sanctus. Quamobrem per dei nomen obtestor. vt sanctꝭ fratribus illis q̄ tibi dixi fideliter referas vt orationibus ⁊ elemosynis magis ac magis insistant vt de manibus demonum eas deducant. Ille igitur reuersus in patriā hec abbati Adolano retulit vt promisit. Quod audiens abbas ꝑ oīa monasteria generale edictū constituit vt sicut die p̄mo nouēbris oīm scōrū festiuitas agerēt̄. ita sequenti die in ps̄. ⁊ elemosynis oīm in christo fidelium q̄escentiū memoria celebret̄. Idcirco hec ꝑpendens eccl̄ia idē obseruat ⁊ hodie ꝓ fidelibus defunctis generaliter celebrat q̄ sunt in purgatorio. ⁊ dicit̄ notant̄ ꝓ fidelibꝰ defunctꝭ. qꝛ dānatꝭ ⁊ infidelibꝰ talia suffragia ab eccl̄ia facta nō ꝓsunt. Jō dic̄ dn̄s Hiere. vij. Tu noli orare ꝓ populo isto. s. damnatorū. ⁊ ne assumas ꝓ eis laudem ⁊ orationem. quia non exaudiam te. Super quo dicit beatus Hiero. Frustra dicimꝰ orare ꝓ

aliquo qui hoc non meruit dñ vixit recipere. Ip si enim infideles ꝛ damnati non meruerunt cum
B hic essent super terram vt eis suffragia ecclesie ꝓ desserent. Unde dictum est ꝙ orationes facit eccle sia ꝓo illis qui sunt in purgatorio. quia nō sunt necesse illis qui sunt in celi refrigerio. ideo solum ꝓosunt illis qui purgantur. Et illi sunt in triplici differentia. Primi qui satisfactionem sibi iniũctam inde decedentes nondum compleuerunt. ꝛ hi in penis purgatorij grauissime puniuntur. nisi forte eorum satisfactio ab alijs assumeretur. Ad hoc tamẽ ꝙ predicta commutatio valeat requiruntur quattuor. Primum est ex parte commutationis. scilicet eius autoritas. quia de sacerdotis autoritate fieri debet. Secundum est ex pte illius ꝓ quo fit cõmutatio. s. eius necessitas. qz in tali statu debet esse ꝙ ꝑ se satisfacere nõ põt nec adiuuari non indiget. Tertium est ex pte illi⁹ in quẽ fit cõmutatio. s. charitas. qz necesse est eum esse in charitate qui debet facere ipsam satisfactionem meritoriam ꝛ satisfactoriam. Ideo legitur cum quidam miles cum vxore sua in lecto esset ꝛ cuidam militi defuncto qui sibi fuit familiaris detraberet. ꝛ subito ille qui mortuus fuerat thalamum intrauit ꝛ dixit illi. Amice noli aliquod malum suspicari de aliquo. ꝛ condona mihi si in te ĩ aliquo peccaui. Quem cum super stratu suo iterrogaret dixit. Clarijs penis affligor. precipue ꝙ tale cimiterium violaui. ꝛ ibi quendam vulnerãs sua cappa spoliaui que mihi supraponitur. ꝛ omni monte me magis premit. Rogauit vt ꝓ se orationes fieri faceret. Cui ille. Vis inquit a tali vel a tali sacerdote vt orationes fiant. Ille vero adhoc nihil respondit. caput concussit renuens. Deinde dixit si vellet ꝙ talis heremita ꝓ se oraret. Quod cum se facturum promitteret ille ait. At ego dico tibi quia ab hac die vsq; ad annos duos tu etiam morieris. sicq; disparuit. ꝛ miles vita sua mutata in melius vt ille dixerat in domino obdormiuit. Quartum est ex parte pene. scz debita proportionabilitas vt si minor pena commutatur in alienam. quia plus valet propria pena ꝙ aliena. Et est triplex pena propria voluntaria que maxime satisfacit. Alia est propria ꝛ non voluntaria que est in purgatorio. Tertia volun-
C taria. sicut que assumitur pro aliquo. ꝛ hec quidem minus satisfacit ꝙ prima ex eo ꝙ non est ꝓpria. ꝛ magis ꝙ secunda que non est voluntaria Verũtamen si iste pro quo satisfactio est assumpta discedit. nihilominus tamen in purgatorio cruciatur. Sed tamen propter istam penam quã iste sustinet ꝛ quam alij pro eo soluũt citius liberatur. quoniã dominus penam suam ꝛ penam illorũ in sortem computat. Ideo si debet penã in
purgatorio sustinere talis sic poterit iuuari ꝙ liberabit infra mensem. Nunꝙ tamen inde eripiẽ quousq; sit solutum. Quo finito illõ quod soluẽ deinde est illius qui facit ꝛ in sinum eius conuertetur. ꝛ si ipse nõ indiget. cõuertẽ in sinum eccle sie. vel valet alijs qui in purgatorio existunt. ꝛc. Secundi qui ad purgatorium descendunt sunt q̃ satisfactionem sibi iniunctam compleuerunt. sed tamen illa pena ex ignorantia vel negligentia sacerdotis sufficiens non fuit. Si enim nisi magni tudo contritionis suppleat totum in purgatorio complebunt quod min⁹ in hac vita fecerunt. Deus enim qui modum ꝛ mensuram peccatorum ꝛ penarum nouit addit penam satisfacientem ne peccatum maneat impunitum. Unde penitentia imũcta aut est maior aut minor aut equalis. Si maior tunc illud quod plus facit cedit ei ad augmentum glorie. Si equalis. sufficit ei ad totius culpe dimissionem. Si minor tunc id quod restat suppletur virtute diuine iusticie. Tertij qui i purgatorium descendunt sunt qui lignum fenum. stipulam secum ferunt. De quibus dicit bt̃us Hieronimus super primam epistolam ad Corinth. iij. Pensandum est sollicite ꝙ per ignem future purgationis asserit apostolus saluos fieri posse non eos qui super hoc fundamentum ferrum aut es aut plumbum. id est. peccata duriora ꝛ maiora. sed eos qui edificant lignum. fenum ꝛ stipulam. id est. peccata leuissima ꝛ minora que ignis facile consumit. Istis igitur subuenire debem⁹ ꝑ
pter quattuor. Quia ex Posti. in sua summa ꝑ
pter legem nature. scripture. amicitie ꝛ iusticie. Primo ꝓpter legem nature. Dicũt naturales q̃ animalia eiusdem generis se mutuo diligunt ꝛ sibi in necessitatibus subueniunt. sicut videm⁹ de passeribus. Quãdo enim contingit aliquẽ laqueo comprehendi ꝓ adiutorio clamat. cui complacens passerũ multitudo mutuo se ꝙocant ꝛ vt captũ liberent ꝓ viribus festinant. Idem patet de elephantibus qui succurrũt his qui cecidерunt sua naturali pietate. Istorũ igitur animalium exemplo instructi quis inter nos esset tam duri cordis vel stulte mentis si cecidisset in foueam vnde exire non posset q̃ pro auxilio tardaret clamare aut si igne cremaretur et extrahi non desideraret. Certe estimo nullus esset tam stultus q̃ pro iuuamine non clamaret. Et si nobis vellemus illa fieri debemus ꝛ illis facere qui sunt in purgatorio. Quia dicit beatus Augustinus super Johannem sermone. xlviij. Legem naturalẽ habẽt homines ĩ cordibus defixã. Nõ tibi fieri nõ vis minime fac alijs. Idem Matth. vij. ꝛ Tob. iiij.

Illi enim in purgatorio ceciderunt in foueaz pe-
nalem a qua exire de se non possunt. q̃re clamãt
ad nos anteq̃ eis suffragia destinamus quod,p-
batur in exemplo. Refert Plinius in histo. natu
rali. Anteq̃ imber aduenìat rana viridibus ar-
boribus insidet valdeq̃ clamat. sic anteq̃ imbẽ
orationis z deuotionis defunctis instillem⁹ ani
me ipsorum clamant ad nos dicentes. Pauperi
manum porrige. Et iterum illud Job. xix. Mise
remini mei miseremini mei saltem vos amici qz
manus domini. zc. Ideo sicut vellemus nob ab
alijs subueníri. sic eis debemus subuenire. alias
clamãt vindictam super nos. sicut testat Guido
in tertio sermonum opusculo. Clamant inquit su
per nos hi qui sunt in purgatorio. eo q̃ eorũ nul
la fit mentio in hoc seculo petentes vindictã fie
subuenire propter legem scripture que precepit
vt illis suffragia destinemus Neemie. viij. Mit-
dze vltimo. Mittite inquit munera his qui non
habent. Et iterum Sap̃. vij. Mortuo ne prohi-
beas gratiam sz auxiliorum. Quia refert Guil
helmus in rationali diuinorum. q̃ abbas quidã
prohibuit fratribus suis ne in die dominico ce-
lebrarent pro defunctis. quare grauiter fuit vul
neratus verberibus. z ipse prohibitum recusa-
uit. Precipit etiam canon extra de celebratione
missa. c. cuz creatura. q̃ missas pro defunctis ce
lebrare debent sacerdotes. Super quo dic̃ Bar
tho. brix. Illi de quibus dicit decretalis neglig̃
tes orant in officijs mortuorum. ideo mandauit
papa vt torporem z negligentiã abijciant. z mis-
sarum solennia celebrent animuersarijs defun-
ctorum. Et quia sacra scriptura precipit subue-
nire animabus. ideo est illis succurrendũ. alias
p̃ceptum obligat ad mortale peccatũ. p quo bo-
mo tandem posset damnari sm̃ q̃ dicit Haymo
sup Apoc. Justo dei iudicio eterne damnationi
se subijcit qui defunctorum immemor quãtuz ad
auxilia suffragiaq̃ existit. Tertio subueniendus
est eis ppter legem amicicie. quia parẽtes nostri
fratres z sorores extiterunt. ideo si dilexim⁹ eos
viuos diligamus z mortuos. sm̃ illd̃ Prouerb.
xvij. Omni tempore diligit qui verus amicus est
z socius in necessitate pbatur. Idẽ Eccl. vj. Si
possides amicũ in necessitate possìde eum. Quis
enim fidelẽ habens amicũ z dilectũ videret ipm
in maximo cruciatu z ei citi⁹ nõ subueniret. cer-
te qui hoc facere rennueret fictus z falsus esset
amicus. Modo amici nostri vt timendum est ad
huc sunt in grauibus cruciatib⁹ purgatorij. cui⁹
pena minima superat supplicium quodcũq̃ hu⁹
mundi. vt dicit Amandus li. ij. c. ij. ergo crude-
les sum⁹ si eis nõ subuenim⁹. Ideo legit̃ in li. de
dono timoris. Abbas quidam decidens roga-
uit monachos vt auunculum suũ eligerent in ab
batem z mortu⁹ est. Illo igitur sepulto fecerũt il
li vt rogauit. Contigit aũt quadaz die vt abbas
sic electus ortuz in quo erat fons solus intraret
ibiq̃ audiuit vocem de fonte emissam cum gemi-
tu miserabili. Cũq̃ adiurasset gementem. vt di-
ceret quis esset. respondit se esse auunculum suũ.
z q̃ ibi ineffabiliter vexaretur pro hoc q̃ carnali-
ter rogauerat vt eligeretur in abbatẽ. Et nepos
Huiusmodi ardorem potes ibi sustinere cũ fons
sit temporatus. dixit supplicãdo vt afferret can
delabrum cupreum z proijceret in fontem. Qd̃
cum feciſſet ita liquefactum est sicut cera in igne
z vere nullus ignis in toto mundo est ita feruẽs
q̃ cuprum in ipso tam subito posset liquefieri.
Ideo abbas cogitãs legem amicitie officium re
signauit. z vocem amodo non audiuit. Quarto
debemus eis subuenire propter legem iusticie.
quia dicunt leges imperiales eius onus transit
cum hereditate. vt qui accipit predium oportz z
habet dare censum. Sic etiam filius vel amicus
vel amica accipiẽs hereditatẽ parentum vl̃ ami
corum teneñ de ipsa bñfacere parentũ aiab⁹. qz
hoc iusticia exigit ordinata. Sz filij bñ accipiũt
parentũ hereditates viriq̃ vxorz z ecõtra. ꝓmit
tunt se fideliñ post mortẽ velle eis suffragari qd̃
tamen minime implent sicut legitur. Quidaz ha
buit vxorem deo deuotaz. que cũ defuncta esset
dixerũt vicini z amici vt aliqd̃ p aĩa faceret. qz fi
delis ei in acquisitione rerum fuisset. Rñdit ille.
Alaues dom⁹ habuit si bñ fecit inueniet. nihil da
bo. Vox adhuc multi sunt qui,p defunctis nihil
faciunt. ideo ꝓquirit̃ hoc p deotũ Amandũ li.
ij. c. ij. di. Ubi est nunc auxilium amicorũ nr̃orũ.
vbi sunt,pmissiones bone consanguineorũ z alio
rum,ppter quorum inordinatum affectũ neglexi
mus bñfacere. z penam hanc nobismetipsis ad-
duximus. Heu cur hoc fecimus. laborauim⁹ cõ-
placere eis volentes z remunerati sumus. Estu-
amus z ardemus nec ipsorum adiutorium acci-
pimus. Heu cur de salute nobismetipsis non pre
uidemus. Ideo dicit poeta. Fac bñ dũ viuis p⁹
mortem viuere si vis. Uxor cum pueris dãt mo-
dicum si morieris. Sed di. quis. nihil mihi suc-
cessit de parentum bonis meorum quare nolo p
eis bñfacere z orare. Audi certe adhuc teneri p
parentibus tuis deuz exorare ex p̃cepto dei. ho
nora patrẽ z matrẽ. Etiã dic̃ Arist. viij. ethi. Pa
rentes sunt filijs causa eẽndi. generando. nutri-
endo z educando z causa discipline informando

ꝛ de his nō potest reddi equiualēs. teste Aristl. ix. ethicorum. Dijs ꝛ parentibus non potest reddi equiualens.

De commemoratione fidelium defunctorū. Sermo secundus.

Gaudete cū gaudentibus. ꝛ flete. cū flentibus. Ad Roma. xij

Ad expientiam videmus ꝙ pueri bone indolis si vident gaudentem matrem ꝛ ridentem cum ea rident ꝛ letant. Si vero vident eam lachrymantem ex naturali inclinatione cum ea lachrymantur. Spūaliter sancta mater ecclesia ē mater nostra que nos spūaliter fonte baptismatis generauit. ꝛ filios regni celestis nos fecit. Quia dicit Joh. iij. Nisi ꝙs renatus fuerit ex aqua. ſ. baptismi. ꝛ spūscō non pōt introire in regnum dei. Et Mar. xlj. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit saluus erit. Nec iquā sancta mater ecclesia spūalis plus dat filijs suis ꝙ carnalis mater. Illa nāq; vitā spūalem ꝛ eternā. Ista solū carnalē ꝛ gehennam. sicut patet de pueris nō baptizatis. q̄ si decedunt filij sunt pditionis. vt habetur de conse. dist. iiij. c. firmissime. Si aūt p matrē spūalem baptismate renascant. ad vitam eternā coaptant. Ideo debem⁹ huic matri sancte ecclie nos sicut filij in omnib⁹ conformare. qz heri fm Uuilhel. in rōna. di. li. vij. fuit dies exultatiōis in quo beatitudini oim sanctorū ꝙgaudebim⁹ gratiarum actiones deo ꝑ ipsorum glozia referendo. Et hodie est dies ozatiōis ꝑ his q̄ in purgatozio detinentur ozam⁹. modo penā eis minozādo. modo veniā ꝛ absolutionē impetrādo. Et hoc est qđ dicit aplus. Gaudete cū gaudentib⁹. Pro quo est breuiter notandum ꝙ triplices sunt morientes. aliq̄ sunt q̄ statim vt aie exeunt a corporib⁹ saluātur. ꝛ sunt illi qui sunt in gaudio ꝛ ab eis oīs ablata est lachrymatio. Fm illō Apoc. xxj. Absterget de⁹ oēm lachrymam ab oculis sanctorū ꝛ iaz nō erit amplius neq; luct⁹ neq; clamor. ideo cuz eis potius gaudendū est ꝙ ꝙsolandū aut flendū Et hoc docet Aug⁹. sermo. ij. de ꝙsolatione mortuorū. Si sanctificat⁹ gratia. fide ꝛ quersatione pbat⁹ vel innocentia secur⁹ de hoc mūdo ꝓcedit beatificand⁹ est nō lugendus. desiderand⁹ et nō plangend⁹. Pōt tn tales defleri nō quia ab hac miseria recesserūt. sed quia nos p̄cesserunt. sicut legit fecisse btūs Amb. cui cum obitus alicuius episcopi sancti vel sacerdotis nūciaret amarissime fleuit vt vix valeret consolari. Cūq; interrogaret cur viros sanctos defleret. Non inqt putetis eum me deflere quia recessit. sed quia me p̄cessit. ꝛ quia difficile inuenietur qui tanto officio dignus habeatur. Alij mortui sunt qui recto cursu vadunt ad inferos ꝛ damnant. De illis quidē esset flendum sicut innuit Aug⁹. sermone vbi. ſ. dicens. Utiq; lugeri deberet paganus qui nesciens deū recto cursu pergit ad penas. Plangi deberet iudeus qui christum discredens animā suam damnationi deputauit. Plangendi ē plane de cathecuminis si aīa negligētia sine baptismo saluari discesserit. hec ille. Hz tn plāct⁹ ille n ē eis vtilis ad salutem. quia a perpetua pena nunq; liberantur. Fm illud Matth. xxv. Ibant hi. ſ. dānati in supplicium sempiternuz. Tertij sunt mortui qui nondum p penitentiam purgati purgabilibus letis deputantur. Igitur illi flent propter preterite penitentie obliuionē. instantis pene affrictionem. charorum suorum obliuionem. expectate glozie dilationem. Primo iqit flent ꝓpter ꝓterite penitentie omissionem. quia omiserūt cōplere penitentiam in pñti vita vbi in breui miseri cordiam inuenire potuissent. ꝛ purgatorij penas acerbissimas de facili euasissent eo modo quo docuit deuotus Amandus lib. j. c. xiiij. Si inquit vis purgatorij longam ꝛ acerbam penam in temporalem que breuis ꝛ leuis est commutare. primo debes corde contrito ꝛ gemitu enormitatez peccatorum considerare. ꝛ ponderare confitendo aduersum te iniusticiam tuam dño. amarissime cogitando quid feceris quidq; merueris discens cum Manasse. ij. Paralip. xxxiij. Peccauisti numerū arene maris ꝛ non sum dign⁹ respicere altitudinem celi. Deinde coram oculis eterni iudicis teipsum despice ꝛ vilem estima dicēs. cū filio ꝑdigo. Luc. xv. Pater peccaui in celum ꝛ coram te. ꝛ iam nō sum dignus vocari fil⁹ tuus Deinde debes passionē dñi p̄meditari ꝙ p eam redemptus es. Deinde debes misericordiā pissimi dñi humiliter postulare nihil hesitando. qz ipse est promptior ad dandū ꝙ tu ad accipiendum. Hec Amād⁹. Hāc doctrinā q̄ sunt in purgatorio nō oino cōpleuerūt. Quis eni ꝓfessi sunt ꝛ contriti. tn nō tantā ꝓtritionē habuerūt q̄ ad delendā pctā suffecisset. qua habita libere in requiem euolassent. nec etiam penitentiam sibi iniunctaz totaliter pfecerunt. sed dies hic ad penitētiā data tos vane ꝙsumpserunt. Ideo quelibet aīa i purgatorio deputata pōt dicere illud Amādi i. ho. sa. li. ij. c. ij. Precioſitatē tpis nō attendebā sed meipsum onagrū liberū natum esse putabā. nūc autem sicut piscis capitur in hamo ꝛ aues capiuntur in laqueo. sic capta sum in tempore malo o mi deus quare neglexi. quare tardaui. cur tot ḡtiosissimos dies i vanissimis locutiōib⁹ expēdi ꝛ q̄re nō tota vita didici mori. beu grata inuēta

qualiter te perdidi. O deus eterne tibi ꝓqueroꝛ miseriam quam patioꝛ. Melius mihi erat si natus non fuissem q̄ vt tempus ad penitentiaꝫ mihi concessuꝫ inutiliter expendi. Ideo nos adhuc superstites penitentiam iniunctam hic complea mus rogantes cum Job. Dimitte me dñe vt plā gam paululum dolorem meū anteq̄ vadā t non reuertar ad terram tenebꝛosam. Job. xx. Secū do flent ꝓpter pene afflictionē. Est enim pena il la valde grauis. qz pena infernali similis de quo dicit Aug⁹. in sermone quodam. Quantum di stat ignis materialis ab igne picto tantuꝫ distat ignis infernalis ab igne nostro. Hui⁹ tanta ē vio lentia si marium vniuersitas influeret ipsuꝫ nec ad modicum refrigeraret. Cui⁹ etiaꝫ immanitas patet in quodam scholari de quo legit. Magi ster quidam quendam suum scholarem egro tantem obnixe rogauit vt post moꝛtem ad se re diret. t statum suum sibi renunciaret. igitur post aliquos dies sibi apparuit cum cappa de perga meno tota sophismatib⁹ plene descripta. t ignis flamma in eius toga contexta. Qui requisitus a magistro quis esset. Ait ille. Sum qui ad te redi re ꝓmisi. Requisitus igitur de statu suo ait. Hec cappa super me plus ponderat et pl⁹ punit q̄ si vnam turrim super me haberem. t est mihi data vt eam poꝛtem ꝓ gloꝛia quā in sophisma tibus habui. t flamma ignis qua est cooperta ta ga sunt delitie varie quas ferebam. t flamma me cruciat t exurit. Sed cum magister illam penaꝫ facilem iudicaret. dixit ei defunctus vt manū ex tenderet. vt sic facilitatē sue pene sentiret. Cūq̄ manum extendisset ille guttam sui ardoꝛis vnaꝫ dimisit que magistri manum citius q̄ sagitta p foꝛauit. ita q̄ cruciatum mirabilem sensit. t ait. Talis sum totus. Ille igitur magister ex ip sius pene acerbitate perterritus seculum desere re deliberauit t religionem intrauit. Mane igit cōgregatis scholaribus bos versus composuit. Linque coax ranis. cras coznis. vanaq̄ vanis. Ad logicam pergo que moꝛtis non timet ergo. Et sic seculum deserens religionem subintrauit Igitur ꝓpter eius pene afflictionē anime in pur gatoꝛio lachꝛymantur. Et hoc cognouit beat⁹ Aug⁹. ideo dixit. O dñe hic vre hic seca. q. d. et parce in futuro. Maluit enim hic igne vri ne vre retur igne infernali. Tertio flent ꝓpter charoꝛū oblionem. quia amici obliti sunt eoꝛum quoꝛū suffragijs citius liberari deberent. Ideo quilibꝫ potest cōqueri t dicere cū p̄s. Amici t proximi mei longe a me recesserunt. Et iterū. Extraneus factus sum fratribus meis. t peregrinus factus sum filijs matris mee. Et alique inter eas quib⁹ ab amicis eoꝛum nulla est memoꝛia possunt dice re illud Amandi li. ij. c. ij. Circūspitio ad omneꝫ plagam t deficit consolatoꝛ. nec est adiutoꝛ. Talibus enim contingit sicut ouis strutionis. Refert Greg⁹. sup Job. xix. Cū strutio oua sua ponit. foueam facit in arena. eaq̄ sabulo operit. Cūq̄ ab eis recesserit. statim obliuiscitur vbi ea posuit t nunquam ad ea redit. Sed calefacta rena solis feruoꝛ abscondita oua decoquit t pul los proꝺucit. Cūq̄ aūt fracta testa pullus ꝓductus fuerit. tunc ꝓmum ipsum mater recolligit t nutrit. Sic contingit sepe animabus defuncto rum. Si enim coꝛpoꝛa eoꝛum ad funera sepulcri posuerint. amici statim recedunt. t post sonū cā panarum seu exequiarū obliuiscunt animarum. Sic ait p̄s. Periit memoꝛia eoꝛū cum sonitu. Et tūc bñ p̄t dicere cū p̄s. Obliuioni datus sum tā quā moꝛtu⁹ a coꝛde. Hi feruēs ignis purgatoꝛij decoquit eas quousq̄ totalis culpa consumitur Et tanto diutius ibi ardent quanto diutius hic in culpis iacuerunt. Hm illud Apoc. xviij. Quan tum se glorificauit in delitijs tantū date illi toꝛ mentum t luctum. Ideo dicit Bonauen. sup. iiij senten. Anime diutius purgabunt que in peccatis diutius ꝑmanserūt. postq̄ totaliter sunt pur gate t ad esse eternum ꝓducte. tunc statim mater vera Hierusalem que surſum est ꝑm apostolū ad Gal. iiij. r ecolligit eas t eternaliter ꝓseruat atq̄ nutrit. t ꝓ illis hodie statuta est hec dies. sicut legitur de custode templi sermone. ij. de omnib⁹ sanctis in fine. quem angelus ducebat ad locuꝫ. ibiq̄ vtriusq̄ sexus homines. alios in strat[a] aureis. alios in mensis gaudētes diuersis delitijs. alios nudos t inopes auxiliū mendicantes ostē dit. dixitq̄ hunc locum purgatoꝛij esse. abundā tes vero animas illas esse quibus ab amicis per multa suffragia sꝫueniebat copiose. Egentes ve ro quoꝝ cura nullaten⁹ habebat. Iussit ergo vt omnia summo pontifici intimaret vt post festum omnium sanctoꝝum statueret diem animarū. vt saltem suffragia generalia ꝓ illis illa die fierēt qui specialia habere nequirent. Quarto flent ꝓpter expectare gloꝛie dilationem. Habent enim firmam spem ad futuram gloꝛiam. sed tamen mi noꝛem q̄ illi qui sunt in patria. Maioꝛē autez q̄ nos qui sum⁹ adhuc in via. qz certitudo illoꝝum q̄ sunt in patria est sine expectatiōe t timoꝛe. qz nec illā futurā expectāt quā p̄tem bñt. nec illaz de cetero ꝑdere foꝛmidāt. certitudo autē illoꝝuz q̄ sunt in purgatoꝛio medio modo est. Est enī cuz expectatione. quia ipsam futuram expectāt. t talis spes t expectatio ē eis magna afflictio. Pꝛo uerb. iij. Spes que differtur affligit animam. Io talibus afflictis t flentibus compati debemus et eis subuenire cum septem suffragijs. Unde

Sermo

ỹsus. Fle. pete. ieiuna. vigila. da. redde celebra. Primum igitur suffragium est effusio lachrymarum. Quia dicit Plinius in histo. natura. Cunqz modicus imber distillauerit sol ipse mox serenus atqz iocundius eluescit. Sic post modicū imbrē deuotionis z lachrymas christus sol iustitie lucet iocundius per auxilium sup defunctoz̄ animas. Ideo refert Vincen. in specu. histo. li. xxv. ca. xlix. de Karolo magno qui in sacra nocte dominice diei post matutinas cum vellet ire repausatum raptus erat in spiritu z ductus in vallem que ex vna parte erat tenebrosa z ardens velut clybanus ignitus. Ex altera parte erat ameniss ma. vertitqz se contra tenebrosam vbi vidit aliquos reges de genere suo in magnis supplicijs. ibiqz vidit dolium in quo erat feruens aqua z patrem suū Lodouicū in eo vsqz ad femora stare. q̄ dixit ad eum. Karole scio q̄ reuertet̄ spūs tuus Ideo si tu z mei episcopi z abbates omniqz ordo ecclesiasticus fletibus suis z vigilijs mihi subuenietis citius liberaboz. Ille aūt ad corpus redijt zc̄. episcopus p̄monuit z eum liberauit. Secundum est redditio orationum deuotarum. propter quas omnipotens deus transmittit consolationez animabus. vbi enim nubes vaporē multum attrahit. illuc etiam multum imbrem pluuiamqz transmittit. Sic christus si ab homine sumit vaporē orationis ipse reuera eis mittit pluuiam consolationis z refrigerationis sempiterne. Ideo dicit Richardus. de sanc. vic. Facta q̄dem memoria defunctoz̄ in mente hois scz per orationes solem diuini prebet luminis z candoris. Tertium est obseruatio ieiuniorū. cū enim p defunctis ieiunam⁹ citius nos exaudiet de⁹. Recte in simili dicit Auicebron in libro fontis vite. Nobis quidem ieūnis atqz sobrijs existentibus celestis profecto patebit maior influētia atqz virtus. teste Platone in Fedrone qui ait. Tempore quidez sobrietatis z ieiunij celestis magis sum⁹ influentie susceptur⁹. Sic ieiunantibus nobis et corpora macerantibus p defunctis fidelibus celestis eis patebit influxus pietatis. Sm illud q̄d ait Richar. de sanc. vic. Mediante quidem ieiunio celestis illabitur suauitas z dulcedo. Ideo legitur in vitaspatrum q̄ quidā vir sanctus nomine Pastor tribus annis pro patre suo orauit et ieiunauit. z ille liberat⁹ venit. z gratias illi egit q̄ eum suo ieiunio liberasset. Quartum est vigilia. que si assumitur aīa a purgatorio liberatur. sicut patet de anima Lodouici que p vigilias purgatorij penas euasit. Quintū est tributio elemosynarum. Refert Constantinus in lib. liquidoz̄ Sūmi quidē q̄d in augusto fluit in medicinis infirmoz̄um salubre erit. Cuius ratio est. quia vt⁹ solis de gummi tūc rorē. terrestritatem. humiditatem q̄z consumit. Sic elemosyna nostra que fuit in augusto charitatis pro fidelibus defunctis salubris medicina erit eis. Quia dicit Hugo. ili. de ritu eccle. Sola elemosyna que intuitu charitatis christi facta fuerit. felicitatī eterne gaudia obtinebit. quibus? certe illis in purgatorio existentibus. quia mediāte illa peccata eoz̄ remittunt̄. Sm illud Dañ. iiij. Peccata tua elemosynis redime. Sextū ē solutio debitorum. Non enī possunt mortui a penis liberari nisi debita que commiserunt sint soluta. Quidam enī magister parisiensis nomine Thomas in infirmitate qua post ea obijt quendā magistrū parisius rogauit vt a diuitibus peteret vt debita non soluta persolueret. Qū vo executor in soluendo curā non egisset nec soluisset. apparuit ei mortuus. vir ille que siuit qualiter se haberet. Cui inquit si absolueris me a vinculis. z sic ille disparuit. Iste aūt q̄ non dum certus erat a quibus vinculis hoc intelligeret debitū nō soluit. Iterū apparuit ei mortuus flexis genubus z vinctis manibus. z q̄ ipsum a vinculis solueret supplicauit. z cuz quereret a q̄ bus. respondit mortuus. A debitis quibus obligatus sum. statimqz recessit. Et magister statim debita soluit. z defunctus ei amplius non apparuit. Idem legit̄ de quodā puero nouem annoz̄ qui decedēs confessus est. Post mortē aūt apparuit matri sue dicēs se esse in magna pena. eo q̄ non soluisset quedā debita que contraxit a familia patris sui ad ludos faciendos. nec de hoc rerum a pena liberauit. Idem legit̄ de quodam viro qui obijt z quoddam debitum insolutum reliquit. postea aūt vxori apparuit monens eam vt debitum illud solueret. Quo soluto a penis liberatus fuit. Cui igitur erit filijs illis in extremis q̄ debita soluunt suorum parentuz vel suoz̄ amicorum. Sm illud ps̄. xl. Beatus q̄ intelligit super egenū z pauperē. in die mala liberabit eum dñs scz a vinculis peccatoz̄ si z ipse soluerit debita amicoz̄. Sunt autem heu quidā qui sumunt hereditates parentū z aliorū amicorū z non soluere volunt contractiones amicorum debitorū. et nisi iure debitū ab eis torqueret audent temerarie dicere ore mendaci patrē in nullo vel amicuz sibi fuisse obligatum. licet hoc sciant ex relatu eorundem. z tales iure essent exhereditandi. qz habetur in glo. sup decret̄. q̄nta vallis de iur̄. iur̄. li. ij. Si filij patrē de vinculis carceris deducere z soluere negligant pater potest eos exheredita re z hereditatem alijs dare. Et quia hoc sic est ī lege imperatorū multo fortius in lege regis celorum. vt ille qui scit patrem suum ꝓpter debita

contracta esse in vinculis penarum ꝛ ipsū non curat soluere celesti hereditate spoliet ꝛ tanꝝ inuasor rei aliene punietur. qz dicit beat⁹ Augustinus ꝛ habetur ꝺ regu. iuris libro. vj. Nec catum non dimittitur nisi ablatum restituatur Quid enī aliud faciunt illi q̄ q res que ex meritō debētur alteri sibi auferunt ꝛ sibijpsis appropriant ꝛ vsurpant ꝛ nisi restituāt celesti hereditate priuabuntur. Septimū est celebratio missarum. dicit eneus septimus in libro de contenti. or. Lapides ignīti missi ī stagnū si hyrundines sunt intus faciunt euolare. sic dum vexx lapidem christum in cruce ignitum igne charitatis in stagnum transmittimus purgandaruz animarum mox a suis supplicijs eas facit euolare. Teste Gratiano ī apparatu iuris. trabūt enim animas missarum solēnia ꝛ frequentia exꝛ sua cūcta supplicia ꝛ euolare faciūt ad gaudia sempiterna ad que nō perducat Jesus christ⁹ Marie filius.

De beato Martino sermo. j.

Quasi stella matutina in medio nebule et quasi luna plena lucet in diebus suis. ꝛ quasi sol refulgēs sic ille refulsit in templo dei. Eccī. l. Apes fm naturales tres habēt proprietates. De prima dicit Ambrosius in exameron. Apum nulla ē ociosa quedam enim certant quasi in bello cāpestri contra alias apes. Alie vigilant circa vectum. Adolescētes enim apes ad opera exeūt seniores intus operantur. ꝛ q̄uis diuersa habent opera nulla tamē alienis insudatur laboribus nulla raptu victū querit sed proprio volatu ꝛ labore inter herbas ꝛ flores que sunt necessaria colligūt. De secūda proprietate dicit idem Ambrosius q apes vnā incolunt māsionem omnib⁹ cōmunis ē labor ꝛ operatio. De tertia dicit Aristoteles. x. libro ꝺ animalib⁹ q sugunt ad preparationez mellis ex frondibus ꝛ floribus arborum ꝛ herbarū. et prius incipiunt facere domos in quib⁹ habitet apiaster deinde domos alias in quibus alie habitare consueuerunt. Spiritualiter has apum proprietates beatus Martinus est secutus. nam ī statu militari nō fuit ociosus. sciebat enim q ociositas ꝛ voluptas sunt arma antiqui hosti. vt patet de renunci. c. nisi prius. cum p̄mo. vni. Jpe ueni tanꝝ adolescens pro patri suo antiquo militiam ꝛz inuitus assumpsit ꝛ cōtra hostes non segniter pugnauit quos non armis ꝛz orationibus potius superauit. Per Moysen ipse figuratus ē Exodi. xvij. q̄ dixit ad Josue. Elige tibi viros ꝛ egress⁹ pugna cōtra Amelech cras ego astabo habens virgam dei in manu mea ꝛ factum est ꝛ vincebat Josue ꝛ israel cuz Moyses eleuaret manꝰ. Sinautem paululum remisisset Amelech superabat. Sic ad ꝓpositū cuz Julianus ꝓtra barbaros pugnare intenderet dixit beat⁹ Martin⁹. Crastina die ante aciem astabo iermis ꝛ ī nomine christi signo crucis me munīēs nō clypeo protectus aut galea hostium cuneos secur⁹ penetrabo. et bene credit q ipse interim manus leuauit ad dominuz ꝛ ꝓ vnione pacī supplicīter exorauit. sic q postea sequenti die gens barbarica multa q nemo dubitet meritis beati Martini pacem assumpsit. vt patet in legenda. in hoc statu militari nō vixit de rapina sicut nec apes. sed sua pauperib⁹ largitus est. ipse nanq; et ille Samuel de quo j. Reg. xij. cum quo potest confidenter dicere. Loquimini coram domino de me vexx vtx bonem cuiusdā tulerim ꝛ si quē oppressi. q. ꝺ. Nō potestis me de hoc coraz dño accusare. In statu igitur monachali cum suis monachis ī vna habitauit māsione ꝛ eisdē cibis ꝛ potibus q̄ cōtentus. qz sciebat illud decreti. xij. q. v. c. altissimis. q religiosi cōmunem vitā debent habere nec aliquam rem ꝑuatim possidere si cum anania nolint interire. In statu autem tertio. s. episcopali quasi apis operosa beat⁹ Martin⁹ ad alpheariū duxit mel dulcissime doctrine. qz canitur corpore quidem virgineo blandum habebat eloquiū. ideo de eo potest dici illud Cant. iiij. Fauus distillans labia tua mel ꝛ lac sb̄ lingua tua. Et hi triplices status iueniunt in verbis preassumptis vbi dicit. Quasi stella matutina. ideo in his a tribus laudat. Primo a statu militari ibi. quasi stella matutina. Secundo a statu monachali ibi. quasi luna plena. Tertio a statu episcopali. De p̄mo est notādū Aristotiles in li. de causa elementoz sic describit firmamentū. Est elemētū ab elemēt⁹ iferiorib⁹ distinctū. non enī g̃ue est. qz tūc descēdere posset neq; leue. quia sursum ascēderet. Istud firmamentuz pulcherrime est stellis decoratū in finitis quas nullus phoz potest numerare nisi solus deus. fm illud ps̄. Qui numerat multitudinem stellarum ꝛc. Est tamen p̄ncipaliter exornatum septem planetis quorum p̄ncipales sunt stella matutina luna atq; sol q̄ pre ceteris sunt stellis clariores. Mystice p firmamentuz intelliguntur pfessores ꝛ doctores. Recte enī sicut firmamētū iferiora illumiat tenebras depellēdo. sic scti pfessores ꝛ doctores mediātib⁹ suis salutarib⁹ monit⁹ ꝛ lucidissimis doctrinis

Sermo

tenebras expulerunt peccati ⁊ ignorãtie a cordibus lumen cognitionis infundẽdo. ⁊ horum preclarissimi sunt hiero⁹. Aug⁹. Ambrosi⁹. et Gregorius. De quibus dicit dom⁹ Matth⁹. v. Vos estis lux mundi quibus annectit̃ quintus pfessor beatus Martinus. qui inter alios confessores sicut canitur vt rosa fulget ⁊ velut pulchrũ firmamentum ab alijs in merito ⁊ sanctitate est distinctus. Ipse enim nõ fuit grauis p peccati grauitatem. q⁹ a puericia nitebatur se a peccatis expurgare ⁊ deo studuit in vera innocentia famulari. ita vt dicere põt illud Job. xxxiij. Mundus sum ego ⁊ absq; delicto immaculatus ⁊ iniq̃tas non est in me. Sed heu nos inquam sum⁹ grauati multis peccatis. ita vt dicere possumus cum pſ̃. Quoniam iniq̃tates mee supergresse sunt caput meum. ⁊ sicut onus graue
B grauata sunt super me. Sed tamen hoc grauitatem nõ sentimus. quare hoc? certe propter consuetudinem. q⁹ dicit Isidorus in libro sen. q̃uis sit graue peccatum dũ in consuetudinem venit leue estimatur et sine vllo metu cõmittit̃. Et subdit. Peccatum cõmittere cadere ẽ in puteum. cõsuetudinem vo peccandi facere est os putei coangustare ne eis qui cecidit exire possit. neq; ſſimum ẽ peccare. peius vo consuetudinem peccandi facere ad illud facile ab illo cum labore surgitur. Hec ille. Quia peccatũ ex gravitate semp deprimit ⁊ hominẽ surgere citius nõ permittit. Ideo beatus Dauid in persona cuiuslibet peccatoris orat. Non inq̃t obsorbeat me profundum neq; urgeat super me puteus os suũ. quod exponit beatus Augustin⁹ vt habetur in ca. de pe. di. j. c. puteus. Pute⁹ est profunditas humane iniquitatis in quam si cecideris non claudi super te os suum si tu non claudis os tuum. Confitere ergo ⁊ dic cum pſ̃. De profundis clamaui ad te domine ⁊c̃. Et euades quodẽ modo euasit Manasses de profundo cũ dixit. Peccaui super numerum arene maris ⁊c̃ parat. xxxiij. Statim enim etiam i decimo anno ad ecclesiam inuitis parentib⁹ iuit ⁊ cathecuminum se fieri permisit. ipse quidem est tanq̃ nobile firmamentum quod non recipit in se peregrinas impressiones. s. peccatores. et põt illud dicere Sap. viij. Puer erã ingeniosus ⁊ sortitus sum animam bonam. Neq; ipse fuit leuis ad mundi vanitates. scz ad risus ⁊ ad ceteros iocos. sicut de ipo canitur. Grauis erat i moribus ⁊ intenta mente celo suspensus. q⁹ sciebat illud sapientie. Risus doloze miscebitur ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat. Prouer. xxiij. Etiam legitur q⁹ quidã vir fuit in purgatorio patricij in quo recepit vulnera ⁊ plagas. rediens ergo de illo in maxima fuit semper penitentia. iste quando videbat aliquem iuuenẽ inmoderate ridentem vel leuiter se habentem exclamauit vehementer dicẽs. O si scires q̃ acerba pena datur leuitatib⁹ istis tu fortasse mores tuos correxisses ⁊ in melio⁹ mutares. Tamẽ ſm doctrinam nõ omnes leuitates risuum ⁊ iocor̃ sunt culpabiles. si scz in bonum finem ordinantur. Quia dicit Egidius romanus in libro de regi. pincipum. pte de virtutib⁹ ad mundum in. iij. Credunt aliqui omnia vba vel facta deseruientia iocis vel risus esse ociosa nõ tamẽ sic se habet. q⁹ ociosum est quod caret debito fine. Nõ ergo de se est ordinabile in debitũ finem non ẽ culpabile vel ociosum. Joc⁹ enim ⁊ risus est licitus si moderatus ⁊ honestus in bonũ finẽq; habet ordinari. quia dicit Aristotiles. iiij. eth. Ludus ⁊ requies sunt necessaria in vita humana. ⁊ sic etiã pie creditur q⁹ Martinus fuit grauis in suis moribus interdum leuis ordinate tamen cum suis fratribus. Juxta illud dictum sapientis Catho. Interpone tuis interdum gaudia curis. Revera ipe sicut stabile firmamẽtum decoratus fuit innumeris virtutibus quasi celum sideribus que quidem impossibile esset ab homine numerari. horũ tamen aliqua sanctus Ambrosius in libro prefa. numerat. Sanct⁹ inquit Martinus. Prophani errores templa destruxit vexilla pietatis erexit mortuos suscitauit ab obsessis corporibus demonia seua expulit ac alios laborãtes languoribus virtutis remedio liberauit qui ita perfectus inuẽtus fuit vt christum texit in paupere per vestem quam egenus acceperat. Hec ille. Et sicut firmamentum habet septem ornamenta planetarum. ita Martinus ornatus erat septem donis spiritus sancti. Primus ergo planeta est saturn⁹. h vt dicunt astronimi est ponderosus in colore pallidus ⁊ hz qualitates mortiferas. ⁊ ideo fetus sub ipsius dominio susceptus vl̃ mortiſ vel pessimas qualitates psequit̃. ⁊ vt ait Ptolomeus in libro de iudicijs astrorum facit hoiem gravem ⁊ tristem raro hilarẽ vl̃ ridentẽ. Per hũc planetaz intelligitur timor dei quẽ habuit beatus Martinus quod patet ex eo quia fuit pondero⁹us quãdo põderauit omnia verba sua loquẽdo. ſm illud sapien. Eccl̃i. xxxij. adolescẽs loquere i tua causa vix si bis interrogatus fueris habeat caput tuum respõsum suũ. Sic fecit ipe facie pallidus. quia semper cogitauit extremum diem iudicij. ⁊ potuit dicere cum glorioso doctore hieronymo. Siue comedam siue bibam semper sonat in auribus meis hec vox. Surgite mortui venite ad iudicium. Et talis vtiq; contemplatio fecit ipsum in corpore indisposito sed i mẽte letum ⁊ iocundũ. ſm illud Eccl̃i. j. Timor

domini delectabit cor & dabit gaudiū & letitiā in longitudine dierum. Iste timor ipsius intantum duratus est q̄ omnes ꝓceptus peccatoꝝ statī mortificauit & statī in morib⁹ ipsum graue fecit vt dictū ē. q̄ aūt timor dñi ipsi⁹ dñatus ē ptz. qz oēs creature ipsum timuerūt. Dicit enī quidam plus timenti deum omnia obediunt Refert Gregorius. iiij. dialog. vbi supplet illa que omisit in legenda q̄ ignis & aqua ipsum timuerunt. Cuz enim domus proxima esset incēsa beatus Martinus tectum ascendit & obuiū se flammis aduenientibus inseruit. mox cōtrario vento flammam retorquet vt conflict⁹ quidam inter se elementorum videretur. Refert similiter cum naui periclitaretur quidā negociator necdū christian⁹ exclamauit. Deus Martini eripe nos. statim tranquillitas magna successit ac quoq; sibi animalia obediebant. Cūq; enim canes lepusculū insequerent impauit canibus vt animal insequi desisterēt. mox illi steterunt. Serpens dum quoddam flumē ptransiuit ait Martinus. In nomine domini te iubeo redire. mox se ad verbuz dei retorsit & ripam illam transmeauit. Ideo ingemens Martin⁹ ait Serpentes me audiūt & me homines nolūt audire. Recitat idez cum canis quendaz ex discipulis Martini oblatraret ille ad eum conuersus ait. In noīe Martini iubeo te obmutescere canis ꝓtinuo obmutuit ac si linguaz baberet abscisam. Quare illa animalia timuerunt euz? quia ipse timuit deū. Similiter ignis & aqua sibi obediebāt. causa fuit. qz ipse timebat suū creatorē. Ita nos christiani exemplo beati Martini dominum filialiter timeamus ex precepto sapientis qui ait. Time dominuz fili mi. Prorsus mali possunt derelinqui. & peccata mortifer. xxiij. Et sic vtiq; verba nostra & actus nostri mali possunt derelinqui. & peccata mortifera si ea mediante timore expellamus. quia dicitur Eccī. j. Timor dñi expellit peccatuz. Nam qui sine timore est nō poterit iustificari. Sedens planeta qui exornat firmamentuz est iupiter q̄ est pius colore argenteus cādidus clarus & fortus sub eo cōceptus viuus manet & fit letus et pulcher & iocosus ꝛm Ptolomeuz ī libro de iudicijs astrorū. Iste planeta significat pietatez qua armatus fuit beatus Martin⁹ quasi spirituale pulchrūq; firmamentū. Refert Seuerus in predicto dial. q̄ Martinus in quadam festiuitate tendens ad ecclesiaz pauper nudus quidam eum secutus est. Ipse autem archidi. precepit vt egentez vestiret. cum autem ille facere destulisset ingressus beatus Martin⁹ secretarium tunicam suam illi tribuit & cōtinuo abscedere iussit. Cum eum archidiacon⁹ moneret vt ad diuina procederet. Ille de se loquēs respōdit se ire nō posse donec pauper vestē accipiat Archidiaconus vo non intelligens. qz cum extrinsecus cappa esset tectus ipsum nudum interius non vidit pauperem adesse non censetur At ille inquit vestis deferatur & pauper non derelinquetur vestiendus. compulsus ille ad forum vadit & quinq; argenteis tunicaz vilem & curtā emit & ante pedes Martini iratus proiecit quem ille secrete induit cuius manice vsq; ad cubituz & longitudo vsq; ad genua, pcedebant & sic missam celebraturus processit. quia fuit tante pietatis. ideo omnia sua opa deo placuerunt & coram eo viua fuerunt quod ostēdit in hoc. quia globum igneum misit super caput eius dum diuina celebraret q̄ a multis visus fuit. Ista etiā pietas fecit ipsum candiduz & clarum. quia refert ipse Johannes beleth cum in predicta missa vt moris ē manus ad deum eleuaret linicis manicis retro labentibus cum nec brachia ei⁹ essent grossa nec multuz carnosa & cubitum nisi ad cubitum tenderetur eadem brachia nuda māserunt. Tūc miraculose torques aurei & gēmati deferuntur ab angelis & brachia decēter exornantur. Etiā eius pietas claret ex hoc q̄ adhuc miles secularis existens clamidem diuisit & nudum pauperem texit. de qua pietate dicit beatus Ambrosius libro. prefa. O felix largitas quam diuinitas operatur. O gloriosa diuisio clamidis que militem texit & regem. o inopinabile donum quod vestire meruit diuinitatem. Hec ille. Hac igitur virtute similiter ornari studeam⁹ vt deo omnia opera nostra placeant. quia dicit Seneca in libro de cle. verā pietatem inquire qua non solum homini sed oiuz placere poteris creatori. Tertio planeta decorans firmamētū dicitur mars qui disponit ad audaciaz & ad fortitudinem. ideo dicitur deus belli. & est colore fulgidus. Ille planeta significat tertiū donum spiritussancti quo fulcit⁹ fuit beatus Martinus velut clarum firmamentuz quod dicitur fortitudo. & hec fecit ipsum tā audacem q̄ iram Palentinionij non timuit imperatoris. Refert Seuer⁹ in libro dialo. q̄ Martinus palentinionium adijt quodā tempore, p quadam necessitate exorandum. sed ille sciens eum velle petere quod ipse nolebat dare fores palatij claudi fecit ac Martinus semel & iterū passus repulsam cilicio obuolutus & cinere cō sparsus per vnā hebdomadam in cibi & potus abstinentia tunc mouente angelo ad palatium venit intrepidus & nullo sibi prohibente ad imperatorem vsq; deuenit. quem cum vidisset iratus est. qz fuisset admissus ei assurgere noluit donec sellam regiam ignis operiret & ipsum in posteriori succēderet tūc fact⁹ iratus assurgēs

Sermo

virtutez diuine offense confessus est multumqz ipsum amplectendo sibi omnia anteq̄ rogaret concessit. Ista virtute debemus artare mentes nostras. qz dicit Seneca de quattuoz vtutib⁹ cardinalib⁹. Fortitudo si insit animo tuo oia vinces cū magna fiducia liber itrepidus z alacer. si magnanimus siue fortis fueris nūq̄ vincabis tibi contumeliaz illatā de inimico. Nā nihil nocuit quāq̄ nocendi animum habuerit.

Quartus planeta qui firmamētuz decorat est mercurius iste semper iuxta solē gradiē nunq̄ pl⁹ distans q̄ p tringinta gradus. aliqñ enī ante solis ortum aliqñ post splendet. z fm Ptolomeum in libro de iudicijs astrorum. dat eē studiosos z sciētie numeroz amatores. Per hūc planetam signatur quartū donū spiritussancti scz sciētia qua decēter fuit beatus Martinus exornatus. sicut longe ante predixit propheta Malach. Labia iquit sacerdotis custodiāt scientiam et legem viuendi ex ore eius requirant. Malach. ij. Ipse enim semper per suā scientiā iuxta christum gradiebatur nō declinās in scientias erroneas. ideo de ipsa dicit dñs. Malachie. ij. Lex veritatis fuit in ore eius z iniqtas non est inuenta in labijs suis z in pace z eqtate ambulauit mecum z auertit multos ab iniqtate. subaudi p suā sanctā salutiferāq̄ vitā p quā in presenti seculo luxit ante mortem. vt dicere possit illud Joh. viij. Ego sum lux mūdi. Silit post mortem luxit in glorificato corpore propter suas scientias. fm illud Dañ. xij. Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti. Et qui ad iusticiā erudiunt multos in perpetuas eternitates. Ideo refert Seuer⁹ in quadā epistola. q̄ post matutinas cuz ipse leuiter obdormiuisset vidit sanctū Martinū albis vestibus vultu igneo cintillātibus oculis crine purpureo tenentem librū in dextra manu. Quintus planeta qui exornat celeste firmamentum est venus et alio nomine dicitur stella matutina. quia fm Bedā de mane precedit solem z sic dicitur lucifer. z de nocte sequitur, zsic dicitur vesper⁹. hec stella seu planeta iter nebulas nō perdit lumen suum sed lucet. z hoc dicit in verbis thematis. Quasi stella matutina in medio nebule zē. s. lucet. Per hūc planetaz significat quintū donū spiritussancti. s. cōsiliū quo ornatus fuit beatus Martin⁹ hoc nobile firmamētum in statu militari. quia decet milites esse bonos consiliarios. Nam dicit beatus Ambrosi⁹ in epistola. Consilioz vsus maxime psiliat hominem. z qz milites sunt ī curijs dominoz terrenoz in q̄bus debet esse pax z cōcordia si salua consistere debent eoz regna. ideo necesse ē vt milites sint boni consiliarij vt per sua consilia psilient dñis. z sic legit q⁹ rex Alexāder voluit in sua curia habere senes milites in quib⁹ vigent consilia. illud habetur supza fmone. ij. de omnibus sanctis. Idez refert Seuerus. Julianus imperator voluit habere beatuz Martinum in quo viguit bonū consilium in sua militia per quem z ipse cum hostibus suis barbaricis est sine effusione sanguinis pcordat⁹. ideo de ipso pōt exponi illud ps̄. posuit fines tuos pacem. Quia hostes ad Julianū venerunt z se suaq̄ potestati sue dederunt. ita vt finib⁹ eoz pax fieret. Sic facere deberēt alij domini seculares si essent pacis z pcordie amatores. vt videlicet sibi eligerēt bonos cōsiliatores z eoz consilia sequerentur z non propriam voluntatē. fm q̄ docet Salomon ph̄s. Cū q̄d inq̄t volueris non sequaris voluntatē sed queras consilium per quod scias veritatem. z illud quidē debet precedere in omnib⁹ arduis rebus. Recte, sicut venus precedit solem sic consiliuz voluntatem. Ideo dicit sapiens. Ante omnē actū tuum p̄cedat psilium stabile. Eccl. xxxvij. z debet precedere mane. qz dicit Socrates ī sentētijs suis. Oriente sole psilium sed occidēte cōsuluū. Sextus planeta qui fulsit firmamentuz est luna q̄ cum clare splendet in firmamēto hostes manifestat z cū habuerit dominiū sup hominem reddit ipsum castum. Ite planeta significat sextuz donum spiritussancti q̄ dicitur intellectus z est lumen quod de⁹ anime infundit vt habeā. iij. rhetor]. Illo fuit beat⁹ Martin⁹ ornat⁹ ī statu monachali. z qz ille ī firmamēto mētis sue claruit p ipsuz insidias hostis antiq̄ cognouit. Dicit enim Seuerus suus discipul⁹ q⁹ multe subtilitatis fuit erga demones cognoscendos. nam interdum demon se in iouis persona plerūq̄ mercurij aliquando veneris trāsfigurauit z se ei⁹ vultib⁹ obtulit quos ille oēs suis nominib⁹ increpabat. Sed p quid hoc sciuit? certe p donum itellectus quo tanq̄ plena luna in sua mēte lucebat. vnde demonis versutias noscere poterat. Recitat p̄dictus discipulus q⁹ q̄dam vice diabolus in forma regis purpura indut⁹ z diademate z caligis aureis ornatus sereno ore letaq̄ facie sibi apparuit. cū ambo diu tacuissent. Agnosce inq̄t diabol⁹ Martine quem colis christ⁹ ego sum qui de celo descendi z me tibi manifestare volui. Cuz adhuc beatus Martin⁹ admirans taceret rursus ait Martine cur credere dubitas cuz me videas christ⁹ ego sum]. Tunc ille a spūsancto doctus qui aperuit sibi intellectuz ait. Dñs iesus xp̄s nō se purpuratū aut diademate corōnatū venturum esse predixit nisi xp̄m in eo habitu z forma q̄ passus est nisi crucis stigmata p̄ferentem

veníſſe vídero non credam. Ad hanc vocē día bolus diſparuit ꝛ totam cellaz fetoze repleuit Iſtud ſimiliter ſpirituſſancti donum intellectꝰ tenuit ipſum caſtū in cozpoze ꝛ anima. ꝛ hoc te ſtatur Ambzoſius in libzo prefa. Quid erit p oblatione integri cozpozis recepturus. qui p quantitate veſtis ex igne deum veſtire meruit. ꝛ vídere iſtud donum ſpirituſſancti intellectus multum vtile eſt religioſis vt intelligant inſidi as diaboli qui quidem eo plus ceteris infeſtat Ideo ozant cum pſ. Intellectum da mihi ꝛ ví uam. Similiter vt ſint caſti. qz vt habeꝫ extra de ſtatu monachozum. c. cuz ad monaſterium Caſtitas adeo annexa eſt regule monachozuz q neqꝫ ſummus pontifex cuz bis poterit diſpē ſare. Quantū ad ſeptimū qō oznat firmamen tum eſt ſol per quem ſignificatur ſapiētia qua erat oznatus beatus Martinus quo ad ſtatuz epiſcopalez. Sapientia enī requiritur maxime ad illius ſtatus dignitatem. Ideo dicit apls. j. ad Timo. iij. Oportet epiſcopum eſſe oznatuz ꝛc. Et taliter beatus Martinus fuit decozatꝰ quia fuit pzudens vt canitur de eo in hymno. Qui pius pzudens humilis ſobzius caſtꝰ ꝛ qe tus vita dum pzeſens ꝛc.

¶ De ſancto Martino ſermo ſecundus.

"Dilectus deo ꝛ hominibus cuiꝰ memozia in benedictione eſt. ſiłem fecit illum do minus ī glozia ſanctoꝝ. ita ſcribitur Eccī. xlv Conſtantinus in tractatu de natura liquidoꝝ Omnis inquit fons maioz atqꝫ diffuſioz eſt no ctis in tempoze q̄ in die. ꝛ hec cauſa ē. qz dicit Simplitius in ſumma naturalium entiū. Nox eſt frigida ꝛ humida ꝛ notū eſt q omnis aqua in tempoze humido magis q̄ ſicco augmētaꝫ. Dies autem pzopter calozem ſolis aquas fon tium exterminat ꝛ exiccat q̄s econtra nox au gmentat. Myſtice per fontem ꝫ beatus Mar tinus deſignatur. Recte enī ſicut fons aquas ſuas continue renouat ꝛ limoſitates cuz ſcatu rit vt ſe expurgat ꝛ ſimiliter renouatiōis bñfi cium animalibus vt ceruis ꝛ aquilis ſe imergē tibus adminiſtrat. vt dicit glo. ſuper pſ. Quē ad modum deſiderat ceruus ad fontes aquaū Ita beatus Martinus vitam ſuam in iuuentu te continue renouauit. Quia dicit Seuerus in legenda. Statim ab infantia ſpirituſſanctus ſi bi datus fuit vt in decimo anno idola relinque ret ad eccleſiam cōfugerat ꝛ ſe benedici ad ba ptiſmum permiſit. veniente autez decimooctauo anno ſe pmiſit baptizari ꝛ ſic omnes limoſitates peccatozum de ſe purgauit. Teſte beato Auguſtino in enchi. ꝛ allegatur a magiſtro in. iiij. di. iiij. A paruulo inq̄t recēter nato vſqꝫ ad decrepitam ſenectutem ſicut nullus pzohibetur a baptiſmo ita nullus eſt qui nō peccato moziatur in baptiſmo. ſz paruuli tm̄ oziginali Maiozes vo omnibus que male viuēdo addi derunt. Hec ille. Sz qz beatus Martinus qñ baptiſmū ſuſcepit iam adoleſcens fuit ꝛ foztaſ ſis aliqua peccata contraxit cuz nullus poteſt dicere. Mundum eſt coꝛ meum ꝛ purus ſum a peccato. Prouer. ij. Ideo ſe p baptiſmū renouauit vt quaſi nouus hō eſſet ꝛ ſe non ſoluz in nouauit ſed etiam renouationis beneficiū con donauit. Quia refert Seuerus q̄ per ſalubzez aquaz ſue predicationis latronem conuertit ꝛ matrem ſuaz ab erroze idolozum reduxit. Dic enim limpidiſſimus fons beatus Martinꝰ ani mo clarus fuit. qz nemo vnq̄ vidit ipſuz iratū nemo ridentem. ꝛ fuit ī nocte aduerſitatis ma iozis patientie cum multa paſſus eſſet aduerſa a diabolo qui ad euz dixit. Quocūqꝫ ieris tibi aduerſaboz. Ipſe patiēter ſuſtulit. Tum a malo, primo ſicut ab hereticis arreanis q̄ ipſum de ciuitate expulerūt. Tum etiā a cozpoze pzo pzio ita vt nullus vidit ipſum vnq̄ ridētē. ideo in eo maioz ꝛ diffuſioz fuit aq̄ gratiaruz ꝛ amo ris q̄ in alijs hominibus vniuerſis. qz nūq̄ in illius oze niſi chriſtus auditus eſt. ſm q̄ canē Eius ozi nūq̄ chriſtꝰ defuit ſiue iuſticia vel q̄c quid ad veram vitam pertinet. Nunq̄ in illius coꝛde niſi pax niſi pietas niſi miſericozdia ine rat. vt ſcribit Seuerus. ꝛ ob hoc fuit deo ꝛ ho minibus (vt aiūt verba pzeaſſumpta) dilectus In quibus a duobus cōmēdaꝫ. Primo a com muni dilectione ibi. dilectꝰ deo et hominibꝰ cu ius memozia. Secundo a ſeculi adeptiōe ibi. ſi milem fecit illum in glozia. De primo eſt notā A dum pzincipes mundi cōſueuerūt milites ſuos bonos diligere ꝛ eis benefacere. ſm illud Eccī xxxiij. Si tibi ſit ſeruꝰ fidelis ſit tibi quaſi ani ma tua. glo. ipſum coꝛde diligendo ꝛ quaſi fra trem. ſic tracta eum ꝛ non ſoluz pzincipes ſed ꝛ pzincipiſſe ꝛ tota familia ipos amāt. Figura huiꝰ legitur Geñ. xxxix. Phutifar pnceps ex ercitus Pharaonis emit Joſeph de manu biſ mahelitarum qui inquā erat vir in cūctis pzoſper ꝛ habitabat in domo domini ſui q̄ optime nouit dominum eſſe cuz eo. ꝛ ſequitur. Joſeph inuenit gratiam coꝛam domino ſuo a quo pzepoſitus omnibus gubernabat. qz omnia credi ta ei fuerūt. ꝛ ſequitur q̄ domina vidēs q̄ Joſeph eſſet pulcher facie ꝛ decoꝛ aſpectu iniecit oculos in eum ꝛ ipſum tm̄ adamauit q̄ euz ad ſuum amplexum inuitauit dicēs. Dozmi mecū

Sermo

Mystice cōsuetudo talis est etiam in curia dei qz ppheta Esa.ix. Princeps pacis z princeps angelorz hic est. igit Joseph qui interpretatur accrescēs. z significat beatuz Martinū qui in quam quotidie accreuit in vtutibus. Nā ō vir tuoso milite factus est vtuosus monach9 z tandem in virtuosum creuit epm. ita vt dicere potuit illud Job. xix. Cunctis diēb9 quibus nunc milito expectatio mea. s. ō bono in melī. Ipe nāqz fuit vir sapiens in cūctis prospere agens sicut legit in dialo. Seueri galli. q quodā tpe ad palatiuz Valentiniani adijt imperatozis. p quadam necessitate z q̄uis semel et scdo passus est repulsaz tñ ad ipsum peruenit z omnia pspere ipetrauit. qz multa munera vltra hoc qō petijt appoztauit que ille sumere recusauit. Ipse q̄dem magnā gratiam inuenit apud dñm suū. ita vt de ipso canit. Hic est Martinus dei pontifex electus cui de9 post aplos tantā gr̄az ptulit vt in vtute trinitatis deifice merek fieri triū moztuorz suscitatoz magnific9. de quibus vide in legēda. Ipsum enī tota trinitas sancta dilexit quasi bonum militē z fidelē. Pater dilexit eum eo q sibi tantā virtutē tribuit miraculozum. z hec dilectio erga patrē fuit ex man
B datozū obseruatione. Milites enī habent tria mādata precipua. Primum est vt pauperes ecclesias z respublicas defendāt. z hoc habetur in lege imperiali. ff. de re militari. z in ca. xxiij q. v. miles. vbi dicitur illis qui milites fiūt cōmittendus est gladius super eozum iuramento vt viduas ozphanos z rempublicam defendaut. Ut dicit Helimandus. q talis olim ꝓsuetudo fuit vt eo die quo q̄s militari cingulo armabatur ecclesiam solenniter adiuit. gladiūqz sup altare posuit seipsum obsequio altaris donauit deoqz iugem spopondit famulatū. Hoc mandatum beatus Martinus obseruauit cum esset miles. quia pauperes z ecclesias defensauit. Sicut probat Seuerus in legenda quādo gens barbarica cōtra romanam insurgeret ecclesiaz ipse precibus suis velut alter Moyses pugnauit hostes ecclesie subiugauit. de hoc vide in legenda. Sz heu nostri militares ob hec mandata exozbitant pauperes impugnant. ecclesias quas deberent defensare spoliant. ideo cōtingit eis sic Antiocho regi impio. De quo legitur. j. Machab. vj. qui in superbia venit i hierusalem z templum domini deprzedabatur z ideo infirm9 iacēs in lecto ait. Reminiscoz malozum que feci in hierusalem. quando abstuli de ecclesia omnia spolia argētea z aurea que erāt i ea sine causa. cognoui ergo quia venerūt propter me mala ista z ecce perio pre tristicia. Secundum autem mandatuz est q prozpzijs stipendijs se sustentēt. z hoc habet Luc. iij. vbi precepit beat9 Johānes baptista. Estote contenti stipendijs vestris neminē concutiatis neqz calumniā faciat. quod exponit beat9 Augustinus. z habetur. xxij. q. iij. quid culpatur. Concutere est aliquid petere vltra debitū ratione officij alicuius. Ille igitur cōcutit qui per oppzessionē z iniuriam extorquet pecuniā exemplo Tiberij cesar. de quo refert Sueto nius q fuit pius erga subditos. nā quando ei suadebatur vt tributa augeret regionum. Sic respōdit. boni pastozis z p̄ncipis est pecudes custodire z nō deglutire iste bñ custodiuit hoc mandatum. Nam voluit in veteribus tributis cōtentari z non pauperes suos oppzimere vel predare. Istud similiter seruauit beat9 Martinus. nam cum esset miles vno tñ seruo stetit contentus ne ex multitudine seruozum pauperes suos oppzimere cogeretur. Sz nostri nūc milites gaudent longo famulantium comitatu ideo cū non possunt contentari prozpzijs cogētur esse violenti raptozes in alienis. Sed audite vos impij raptozes q̄d dicit spiritussanctus per Job. xxvij. Hec est pars impij apud deum si multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt id ē. occidunt. z nepotes eius nō saturabūtur pane. i. fame moziētur. z qui reliqui fuerint sz alij amici ex eo sepelientur in interitu hoc est sepultura asini cuius cadauer dimittitur in campo cōsumi. z vidue eozum non plozabūtur. scz in funeris sepultura. Tertium mandatū est q castitatē teneāt. z hoc ponit Aristoteles in li. de re. principum. dicēs ad Alexandrum q debeat seruare castitatem dicēs. Castitas vitam plongat sanitatem cōseruat corpus optimeqz disponit. Milites autē debent esse foztes ad resistendum inimicis. Sed qz luxuria effeminat. quod Alexāder dixit in secretis secretoz. Luxuria femineos facit mozes ideo necesse est q sint casti. z hoc mādatū seruauit beat9 Martinus. eo q virgo permānsit. z potest de eo exponi illud Apoc. xiiij. Hic est q̄ cum mulieribus non est coinquinatus. virgo enī permānsit. Religiosi etiam habent tria mandata. Primuz est L vt obedientiam habeant. Scdm q ꝓprium cōtemnant. Tertium vt votum castitatis seruent de quibus habetur extra de statu mona. c. cuz ad monasteriū. abdicatio prozpzietatis sicut et votum castitatis adeo annexa sunt regule monachozum q nec summus pontifex poterit cū ipsis dispēsare. quia dicit sanctus Thomas secunda secunde. q. lxxxviij. Castitas ē quoddā essentiale statui religionis. hec mandata seruauit beatus Martinus in statu monachali. fuit enim obediens. quod testatur Seuer9 in legen

da. cum ãmonitus esset a domino per sopozem vt visitaret parentes suos mox voluntatẽ suã deseruit ꝛ diuinã volũtatẽ fecit. ℟m illꝺ ℳat. xxvj. Non sicut ego volo sed sicut tu vis pater ℑuit contemptoz terrenozum. quia in suo monasterio taꝫ pauper fuit ꝙ de radicibus herba rum vixit. et potuit dicere cum sancto Bernardo. Quid nobis ꝺ diuitijs que nec vere nec nostre sunt. ℑuit et castꝰ vt supza. ꝛ põt dicere illud ℑob. iij. ℳundam seruaui animam meaꝫ ab omni concupiscẽtia. Episcopi etiaꝫ habent tria mandata. Primum est ꝙ sint hospitales ꝛ pauperum receptozes. ℟m qꝺ ponitur ĩ cano. xvj. q. j. quoniã. ibi dicitur ꝙ res eoꝝ debent esse cõmunes ad sustentationeꝫ peregrinozum. Secꝺm ꝙ sint prudentes. Tertiũ ꝙ sint doctores. ꝛ hoc probat apostolꝰ. j. ℑimo. iij. Opoz tet episcopum esse hospitalem prudenteꝫ ꝛ doctozem. hec mandata seruauit beatus ℳartinus. ℑuit enim hospitalis nulli pauperi hospitium denegando. Ipse fuit alter ℑoth qui sedebat in fozibus domus sue peregrinos expectãꝺo. Gen. xix. ℑuit ꝛ prudens ℟m ꝙ canitur de ipso. Qui pius prudens humilis sobzius pudicus fuit ꝛ quietꝰ. Prudens in subtili demonis cognitione legit̃ in dialogo Seueri ꝛ Galli. ꝙ quedam vacca a demone agitata cũ qꝫ vbiqꝫ seuiret ꝛ multos confoderat ꝛ versus ℳartinũ ℑlle manu eleuata iubet caꝫ sistere qua ĩmobili permanente vidit demonẽ dozso ei⁹ insistentem quem increpat dicẽs. Discede et euanesce a pecude ꝛ innoxiũ aĩal agitare desiste. illo autem ꝓtinus discedente vacca ad pedes ei⁹ prosternitur ꝛ ad eius imperium cũ omni mansuetuꝺine ad gregem suuꝫ reuertitur. ℑuit etiã doctoz egregius. qꝫ salutis ostẽdit viã verbo ꝛ facto. ℣bo doctrine ꝛ exẽplo bone vite. propter hanc mandatozum obseruantiam dilectus fuit a patre sic ꝛ nos si ab eo volumus diligi mãdata eius necesse est teneri. qꝫ dicit dominꝰ ℑoh. xiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit ꝛ pater meus diliget eum ꝛc. Filius eum dilexit eo ꝙ eum totum angelis cõmendauit dicens. ℳartinus adhuc cathecuminus hac veste me ꝛexit. ꝛ hec dilectio ℳartini erga chꝛi stum fuit ex pauperuꝫ compassione quibus vestimenta sua tribuebat. vt habes in legenda. et nõ solum eis vestes tribuebat sed ꝛ eos aebet ideo chꝛistus eum non tm̃ coram angelis sꝫ coram tota curia celesti honozabat dicens. illud ℳatth. xxv. Esurui ꝛ dedisti mihi manducare. Si igitur vis o chꝛistiane a chꝛisto filio dilecti misericozdiaꝫ erga paupes habe. qꝫ hoc est necesse sicut dicit Leo papa in sermone. ℳiseꝛicozdie virtꝰ tanta ẽ vt sine illa cetere ℣tutes si sint. ꝓdesse nõ possunt. ℚuis eni quis fidelis sit statu etiã sobꝛi⁹ ꝛ alijs maiozib⁹ oznatus insignijs. ꝛ si misericozs nõ est misericozdiaꝫ non meretur. Spiritussanctꝰ etiã eũ dilexit eo ꝙ in specie ignis sup caput ei⁹ apparuit. ꝛ hec dilectio fuit ꝓpter humilitatis retentionẽ. Refert Seuerus ꝙ beatꝰ ℳartinꝰ fuit multe humilitatis. Nã lepzosum quendam cũctis bozribilẽ obuiũ parisius habẽs ipsi⁹ gloziatꝰ est atqꝫ benedixit statimqꝫ mũdatus ẽ. Etiã vno seruo cõtentus cui causa humilitatis sepi⁹ calceos detrahebat ꝛ pedes abluebat in secretarioqꝫ residens nũqꝫ cathedra vsus ẽ. Nã i eccleſia ipsũ nemo sedere ꝓspexit. Sic ꝛ nos simꝰ humiles vt spiritussanctꝰ nostras inhabitet mentes. qꝫ dicit Esa. vlt̃. Super quem requiescit spiritus meus nisi super humilem ꝛ quietum ꝛ tenentez verba mea. Etiam dicit Cassiodozus super ps̃ Jn vallibus quidem humilium animarum fontes manant et transeũt flumina celestium gratiarum. Et scias ꝙ non solum deitas ipsuꝫ dilexit. s. pater ꝛ filiꝰ ꝛ spiritussanctus. Sꝫ etiaꝫ regina ꝛ principissa celozuꝫ virgo maria ꝙ ex hoc apparuit. qꝫ ipsum sepi⁹ visitauit. Referꝝ in dialo. Seueri ꝛ Galli dũ ℳartinꝰ ĩ cella solus sederet Seuer⁹ ꝛ Gall⁹ eius discipuli ꝑ foris⁹ expectarent plures secũ audierũt insimul loquẽtes. de quo cũ ipsum postmodũ requisissent ait. Dicã vobis sꝫ queso nulli dicat. ℳaria Agnes ꝛ Cecilia ad me venerunt ꝛ non tm̃ illo die sed sepius ab eis se cõfessus est visitari Et quare hoc? certe propter suã mundissimam dignitatem qua pollebat. ꝛ nũc põt sibi dicere maria. Dozmi mecum. hoc est requiesce ꝛ fruere delitijs meis ꝛ amoze. qꝫ beatissima regina semper diligit virgines tãqꝫ sibi sibi sles. ℟m illud Ecci. xxiij. Omne aĩal diligit sibi sile. O hõ bona ẽ dilectio marie. qꝫ quem ipsa diligit nunqꝫ ĩ eternũ peribit. Si ḡ ab ea vis diligi ℣a vginitatẽ. Angeli ipsum dilexerũt q̃ sue sanctitati quotidie astiterunt ꝛ ei mistrauerunt. ita vt de ipso exponi potest illud dictũ Milia miliũ ministrabãt ei ꝛ decies milies ꝛ cẽtena milia assistebãt ei. qꝫ dr̃ ℳatth. xxiij. Vbicunqꝫ fuerit cozpꝰ. s. xp̃i illic ꝛ cõgregabũr aqle. i. angeli q̃ dicunr̃ aqle. qꝫ ĩmediate recte deum qui est sol iusticie irreuerberatis oculis ꝓtemplar̃. ℟m illud ℳatth. xviij. Angeli eoꝝ semp vident faciẽ pr̃is mei ꝛc. Tota celestis curia ipsuꝫ dilexit. qꝫ ipsũ hodie ĩ suũ cõsoztẽ accepit. ℟m ꝙ ipse ait. Sin⁹ Abrae me recipiet. ꝛ hoc ad primum. Quãtũ ad scꝺꝫ cõmẽdar̃ be. ℳartinꝰ a sili adeptiõe. qꝫ cũ sctis aĩabꝰ adoptionẽ est adeptꝰ. ꝛ tãgit̃. silez fecit illũ ĩ glia sctoꝝ. Circa

Sermo

Et quod notandum. Panthera ſm Iſidoꝝ li. xij. Eſt oīuꝫ aīaliuꝫ amicus excepto draconē quē valde odit. habet enī cuꝫ oībus aīalib⁹ ſilitudinē. qz cū nigrꝰ ꝫ nigredinē. cū albis albedinē Et cum flauis flauedinem. qz ex macularum albarum nigrarum flauearum tota pellis varietate decoratur. ideo omnia aīalia vt dicit Phi ſologus audientia vocē eius ad ipſum veniūt. Draco aūt ſi appropinquauerit z eius vocem audierit territ⁹ cito fugit. Myſtice per panthe ram quo ad propoſitum intellige beatū Martinum qui habuit ſilitudinem cum omnib⁹ ſanctis. ita vt de ipſo exponi pōt illud Eccī. xliij. Benedictionem omniū gentium dedit illi. Reuera cum angelis excellentem habuit dignitatem z puritatez. ideo poteſt compari vitro qō vnuꝫ colorem cuiuſlibet liquoris oſtēdit clare Sic ipſe quod totum habuit intus in conſcientia oſtendit per claram confeſſionem. ita vt de ipſo exponi poteſt illud Apoc. xxj. Platee eiꝰ ſcz conſcientie aurum munduꝫ z vitrum perlucidum. Secūdo cū patriarchis habuit iuſticiā z longanimitatem. Fuit enī multe iuſticie. Nā cum imperatoꝝ Maximianus ipſuꝫ inuitaſſet et ei primo poculum allatū fuiſſet ſperantibus cunctis vt poſt ſe regi tribueret. Martinꝰ preſbytero ſuo dedit nullaz exiſtimans dignitatē digniorē qui poſt ſe deberet libere z indignum ſe iudicans ante regem aut regis ꝓximos pre ſbytero pretulit. Tertio cum prophetis habuit ſubtilitatem. Sicut enim legitur in legenda beati Britij eiꝰ diaconi qui ei multa conuitia inferabat. Nam cuꝫ cuidam pauper Martinum quereret dixit Britiꝰ. Nam ſi illum delirū queris proſpice eminus ille eſt qui quaſi amās cetum proſpicit. cum ergo paup a Martino qō petiſſet recepiſſet Britiū ad ſe vocans ait. An ego delirus videoꝝ. Britiꝰ quod cū ille p vere cundia dixiſſe negaret ſibi dixit. Nonne aures mee erant ad os tuum qñ hec loquebar. Amē dico tibi ozaui ob hoc dñm vt tu mihi i epiſcopatu ſuccedas. ſed ſcias te i epiſcopatu multa paſſurum aduerſa. Nā in. xxx. epiſcopatus ſui anno mulier concepit z crimen epiſcopo impoſuit quapropter de dioceſi expulſus fuit. Similiter obitum ſuū lōge ante ſciuit z fratribus reuelauit. Quarto habuit cuꝫ apoſtolis in orando aſſiduitatem. qz ſicut Petrꝰ z Johēs aſcenderunt in templum ad horam orationis nouā Act. iij. Et Bartholomeꝰ centies in die z centies in nocte genua flectens orauit. Ita vir ſanctus Martinus nūq̄ vllā horā vel momentuꝫ preterijt qua nō orationi aut lectioni icūberet inter legendum tamen z operandū pro quodā laboris leuamine nūq̄ animū ab oratiōe relaxabat. Et ponit ſimile Seuerꝰ exemplū dicēs. Sicut fabris ferrarijs moris ē vt iter operandū ꝑ quodā laboris iuuamine incudē ꝑberant Ita beatus Martinꝰ dū aliquid ageret ſemp orabat. Quinto cuꝫ martyribus habuit patiā z ſtabilitatem ſaltem enim in omnib⁹ patientiaꝫ ſeruabat q cum eſſet ſummꝰ ſacerdos impune ſepe a clericis ledebatur nec a ſua eos ꝓpter hoc charitate repellebat. legitur in ſepe dicto dialogo. cum Martinꝰ quadam vice hiſpido nigro z pēdulo pallio circumtectus ſuper aſella procederet equis econtra venientibus expauefactis militantes in terram ꝓcipitati ſe dederūt ſaltui. propter quod Martinū arripientes grauiter eū percuſſerunt. ille autē patiēs vt mutus cedentibus prebebat terga illi autem magis feriebāt eo q quaſi nō ſentiēs verbera ptemnere videretur. Protinus autez animalia in humo fixa manebant. vt q̄tūcūq̄ flagellata velut ſaxa moueri non poſſent quouſq̄ ad Martinum redeuntes vt peccatū ſuū quod ignoranter in eum fecerunt confiterētur ille eis licentiam dedit z gradu concito anima lia proceſſerunt. Sexto cum confeſſoribus habuit cōpaſſionis pietatē. valde enim pius fuit ergo delinquentes. quia omnes volentes penitere compaſſionis ſinu recepit. Dū enim ſemel diabolus Martinuꝫ reprehenderet cur ſemel lapſos ad penitentiam reciperet. Et reſpondit Si tuipſe o mirabilis ab omni infeſtatione deſiſteres z te tuozū factoꝝ peniteres ego tibi cōfiſſus in domino Jeſu chriſto miſericordiā poli licerer. Septimo cum ſanctis vīginib⁹ habuit auſteritatem. neceſſe eſt enim virgines domini caſtas habere abſtinentias. ſicut docet beat⁹ Augſtinus in libro ad ſacras virgines. Domini ca inquit virgo ad extinguēduꝫ libidinis flammas ieiunijs z abſtinētijs deberet operam dare ſi cupit laqueos diaboli inſidiātis euadere z ad p̄miſſe virginitatī premia peruenire. Sic beatus Martinus vt teneret virginitatez corpus ſuum ieiunijs z ceteris auſteritatib⁹ affligit. Refert Seuerus i epiſtola ad Euſebiū cuꝫ Martinus in quandaz ſuam dioceſim veniſſet lectūq̄ ſibi plurimo ſtramine clerici preparaſſent ille ibi requieſcens inſuetaz molliciem perhorreſcit. ipſe enim nudo humo vno tm̄ cilicio ſuperiacto cubare cōſueuerat. quare permotꝰ ſurgens ſtramentum omne proiecit z ſe ſup nudum humum collocauit. Circa mediam vō noctem tota illa pallea igne accenditur et Martinus excitatus dum exire temptaret et nequiret ab igne capitur et eius iam veſtimenta vrentur. Crucis igitur emittens ſignaculum in medio ignis intactus permanſit. et flammas

senſit cedentes quas ꝓius exptus fuit vrētes monachi ergo excitati cōcurrunt ꝛ Martinū quem iam ꝙsumptum putabant de medio flam marū illesum deduxerunt. ꝛ qz beat⁹ Martin⁹ cum oībus sanctis ſilitudinem habuit. idcirco oīs celestis exercitus in suo decessu ad ipsū ve nit ꝛ glorioſe in celum vsq; perduxerūt. ibi enī fuerunt angeli pn̄iarche ꝛ ꝓphe ſm q canens testat ecclia. O beatū virū in cuius trāsitu san ctoꝝ canit numerus angeloꝝ. Exultet choꝛ⁹ omniū celestiū vtutū occurrit psallentiū exercit⁹. ꝛ hoc ꝓbatur. Legitur enī q beat⁹ Severin⁹ coloñ. eps. cuz dñica die sacra loca post matutinas circūiret q̄ hoza vir beatus Martinus obiit audiuit choꝛ canentiū in sublimi vo cāsq; archidiaconū interrogauit eū si aliq̄d audiret ꝛ cum ille diceret q nihil monuit eū eps vt diligēter auscultaret. archidiaconus cepit colluz sursum extendere ꝛ aures erigere nec ꝛ tunc audire potuit. Tūc ꝓstrati ambo ī terram dñm deꝓcabant vt hec euz diuina pietas permitteret audire. erect⁹ autē sursum interrogauit eps. Quid audis? Voces inquit psallentium tanq; in celo audio. sed q̄d sit ꝓsus ignoro. Cui ille. Ego tibi q̄d sit narrabo. Domin⁹ meus Martinus eps migrauit ex hoc mundo ꝛ nūc eū angeloꝝ exercitus ꝛ sanctoꝝ canendo deferūt in excelsis ꝛ q̄ꝫ oēs angeli ꝛ electi ad eius transitū venerūt tñ draconeſ infernales ad ipsuz accedere nō potuerūt ꝛ in moꝛte retinere voluerūt. sed cum nihil suū in eo inuenissent ꝙfusi recesserūt. Sed electi ipsum cū gloria in celū deduxerunt vbi nūc cuz angelis gaudet exultat cū pn̄iarchis ibi iubilat cū apostolis plaudet cū martyrib⁹ intonat cū cōfessoꝛibus decantatq; canticū nouū cū mundissimis virginib⁹. Ipsumq; q̄dem debemus honorare ꝛ venerare ꝛ diligere ꝓpter beneficiorum multiplicitatē que ab ipso recipimus vniuersi aliq̄ enī recipiūt beneficia tpalia. qz sepi⁹ ꝓpauperib⁹ adhuc subuenit. Alij beneficia coꝛpoꝛa lia. qz multos infirmos sanat. qz legit⁹ q post moꝛtez eius. xliij. anno cū sanct⁹ Perpetuus ecclesiam ampliasset ꝛ in ea coꝛp⁹ beati Martini transferre vellet fuerunt duo socij vn⁹ cec⁹ alter contractus. cecus contractuz gerebat ꝛ cōtractus ceco viā monstrabat. Sicq; mendicantes multā pecuniaz acquirebant. audiētes aūt q coꝛp⁹ beati Martini sanabat infirmos Cū in translatione coꝛpus extra ecclesiam ꝓcessionaliter deducereꝫ fugierūt ne foꝛsitan curarent nolebant enī sanitatē consequi ne deperirent munera quest⁹ sui. quapꝛopter se ad aliū vitium transferebāt per quē coꝛp⁹ nequaq; duci putabant. Cū enī fugerēt ex impꝛouiso eius coꝛpoꝛi obuiauerūt. ꝛ qz deus multa bona pꝛestat inuitis ambo contra eoꝝ voluntatem cōtinuo sunt curati lz de hoc plurimū restaurenē Alij recipiūt ab ipso officia spiritualia. qz multos peccatoꝛes ad se conuertit. Alij autē beneficia eterna vt illi qui deuote sibi seruiūt q̄bus impetrat gaudia celoꝝ. ad que nos perducat Jesus chriſt⁹ Marie filius i secula benedict⁹.

De sancta Katherina sermo. j.

Regnum tuuz regnum omnium seculoꝝ. ita scribitur ps̄. cxliij. Reges terre consueuerunt habere foꝛtia regna de quibus suos ꝓpellunt inimicos. ꝛ q̄ꝫ foꝛtia sint ꝛ bene munita interdum tamen per hostes debellanē ꝛ lucrantur. ꝛ si non vi tunc cuz cautela. ꝛ hoc figuratū est Dan. v. de rege Balthasar qui habuit regnū babylonie cui⁹ metropolis fuit babylon ciuitas. De qua dicit Hieronymus sup Esa. xiij. q et⁹ muri sedecim milia passuū erāt ab angulo in angulum. ibiq; erat turris triuum milium passuū in altitudine. huius materia fuerunt lateres cocti ex bitumine indissolubili. qz nec igne nec aqua consumi vl̄ dissolui potuit. ꝛ lz tam foꝛtiter fuisset munita est tamen per Titum ꝛ Darium reges persarum capta ꝛ destructa. qz vsi sunt tali cautela. quia Tit⁹ misit Euphratē fluuiū lōge a ciuitate per plures riuos ꝛ alpheum qui fluebat per ciuitatez fecit vadabilem ꝛ per ipsum ingressi sunt hostes sb̄ muronam aliter capi non potuisset. Cū tāti erat muri amplitudo q super eum viginti quadrige simul possent esse vt dicit magister Pe. ī scho. hi sto. Mystice rex celoꝝ chriſtus ꝛ domin⁹ vniuerse creature ꝛ terre habuit foꝛte regnuz beatissimam virginem Katherinam in qua per gratiam suaz quotidie habitabat quēadmodū rex in suo regno glorioso de quo ecclesia magnam p̄dicat gloriam. ſm illud ps̄. Gloriā regni tui dicent ꝛ potentiam tuam loquentez. Ipsa figurata est per regnū babylonie. qz babylon interꝓetatur cōfusio. ipsa autē cōfudit hodie Maxentium regem ꝛ diabolum qui nullo mō ipsaz expugare potuerunt. ita vt de ipsa potest dici illud Judith. xiij. Una mulier fecit ꝙfusionem in domo regis Nabuchodonoſoꝛ. Ipsi enī nec per vim martini nec per calliditatez blandimēti ipsaz capere ualuerunt. ideo predicta verba de ipsa dicūt. In q̄b⁹ a duobus cōmēdat. Primo ab ēterna decoꝛatiōe ibi. regnuz. Secōo ab eterna violatiōe ibi. oīuz regnū seculoꝝ. Circa q̄ notādū. tradunt terrarum descriptoꝛes

Sermo

q terra inhabitabilis varia habet regna que sunt rebus nobilissimis pulcherrime decorata Ñã arabia fm Isidoꝝ. libro. xv. ornaꝫ thure et mirrha ꝛ cinnamomo. Ibi nascit fenix vnica mundi auis ꝛ varia gemmarum multitudo. Aphrica ornaꝫ auro ꝛ argẽto ꝛ fructibꝰ oliuis India fulcitur fructibꝰ vberrimis. qz bis in anno fruges nutrit atqꝫ gignit. ī hoc regno habetur auis psitacus prozie sitich. ꝛ lapides pretiosi. sed tamen pre omnibus regnis est magis illis decorata. Hibernia que est regnum angustum in europa. Hoc inquam regnum est cãpis vberrimũ fontibꝰ et fluminibus irriguum pratis ꝛ siluis amenum ꝛ gẽmiferũ. ibi gignitur lapis iris q̃ soli appositus formar in acie celestẽ arcũ. ibi sunt loca in quibus cadauera mortuorum nũq̃ marcescunt. sed permanent semper ī corrupta. ibi est insula prava in qua boues nõ moriuntur. ſz nimio senio affecti vt moriantur extra insulam deferunt. ibi nullus ẽ serpẽs nec rana nec aranea venenosa. ſz tota terra adeo veneno est contraria vt terra inde delata ꝛ dispersa super serpentes eos perimat. Et si in hiberniam deferantur statim moriunt. Mystice per terram illaꝫ intelligitur illa terra bñdicta ꝛ amena ꝛ delitijs plena quaꝫ desiderauit ps̃. dicens. Portio mea domine sit in terra viuentium. Hec inquã terra gloriosa mlta habet virginea regna. in quibus rex christus ꝛ sponsus in illis tãq̃ mũdissimis habitare delectatur. qz dicit Ricar. ð sancto victore. ab eterno valde familiaris exiſtit ꝛ amicus felicissime virginitatis ipse candor ꝛ puritatis ꝛ castitat]. Naz per regna hic sacras virgines itelligo quibꝰ ratio quasi rex ꝛ anima quasi regina suum populum scz cogitationes ꝛ operatiões bene rexerũt et quo ad deum direxerunt. Hec speciosissima regna sũt pulcherrime decorata auro deuote orationis thure humilitat] mirrha ꝓtinentie ꝛ castitatis cinamomo temperãtie ꝛ charitatis. qz cinamomum est siccum ꝛ caliduz significãs sicitatem in carne per temperantiaz ꝛ feruorem charitatis ī anima. in eis fuit fenix vnica auis christus. Ipse fuerunt decorate auro pietatis. Sed tamen cum omnibus sanctis virginibꝰ decẽtissime ornata ẽ beata Katherina virgo. ipa quidem per regnum hibernium est designata. Recte enim sicut hibernia ẽ spacio terraꝝ angustior sed situ fecũdior. Sic ipsa fuit angusta per veram humilitatẽ. ideo iterpretatur quasi vniuersalis ruina. qz omne edificium diaboli ī ea ruit. Naz ruit edificium superbie per humilitatem quam habuit. carnalis concupiscentia per virginitatem quã conseruauit. Cupiditas mundana in eo q mũdana despexit. ꝛ sic vtiqꝫ fecunda sint in diuina gratia. qz dicit Auicẽna in libro de quattuor diluuijs. in vallibus ꝛ soli tudinibꝰ que profundis diluuijs accidũt vt frequenter. ꝛ ponit cõmentator rationẽ. qz ob cõcauitatem sui ꝛ porositatem valles deserte seu solitudines de nubibus violenter ad se pertrahunt ipas aquas. Sic in vallibus humilitatis in quibus fuit beata Katherina inundatio contigit celestis gratie ꝛ diuine. Teste Augustino q̃ ait. Sicut aqua affluit ante valles sic gratia spiritussancti ad humiles que fecũdat eoꝝ mẽtes. Ih hoc nobilissimo regno beata Katherina est campus vberrimus. ſ. coꝝ mundissimum in quo creuerũt omnia genera frumẽtoꝝ. pro duxit nãqꝫ triticum pure fidei ꝛ crudelitatis non lolium. ppie hederich infidelitatis. qz caniꝫ ð ea. specie corporis decora nimis emicuit sed fide superno sponso placuit. Attulit ordeũ spei ꝛ austeritatis. qz per spem quam a deo habuit valde austera in corpis macerationẽ fuit vt dicere posſit illud ad Cor]. ix. Castigo corpus meum ꝛ in seruitutem redigo. protulit etiã siliginez perfecte charitatis ideo propter has virtutes caniꝫ de ipsa. O mater nostra ter sancta quaterqꝫ beata. Ter sancta. ſ. propter fidẽ spem ꝛ charitatẽ. quaterqꝫ beata. propter quatuor virtutes cardinales. ad hunc campuz benedictum nos sedule ꝓfugere oportet. qz dicit Ysi. in spe. natura. Ipe pestilẽtie charitie hominũ multe aues regales. puta vultures cõueniunt intra campuz. cuius ratio est. Intra planitiem aues naturales quodã instinctu in regionibꝰ quas pestilẽticas ꝛ corruptas sentiũt cadauera mox inquirũt. ꝛ hoc fm Aris. in apparitiõe comete maxie solet euenire. Ita nos in tempore tribulationis refugiũ habeam⁹ ad beatã virginem Katherinã que in omnibꝰ necessitatibus nris celica adiutrix est. Refert venerabilis epus apiarius q̃ quedã in holandrie partibus reliquie beate Katherine in quodaz hospitali celebres habentur quas nũcij hospitalis ad diuersas mundi partes ꝛ ecclesias cõferebãt. accidit aũt quodam tempore ab incarnatione domini. M cc v. vt isti nuncij in via essent ꝛ fluxuz maris obuium venire viderũt ꝛ a fluxu effugere nõ poterãt tunc vn⁹ ꝓfidẽtia plenus cũ capsa vbi reliq̃e erãt fecit circulũ ī arena ꝛ flexis genibꝰ ꝛ lachrymis intra celũ aduocauit vocauit sãcte Katherine mira res venies fluxꝰ circulum circũit eleuauit se mare vt spumas itonuit ad cubitos ascẽdẽdo. xl. ī circulũ aũt factũ gutta aq̃ nõ intrauit. viri aũt nouẽ q̃ interiꝰ erãt expectauerũt quousqꝫ mare recurreret ad suũ cursuz ꝛ tũc exeũtes p totã terrã ī auditũ miraculũ diuulgauerũt. ī isto regno sũt

fontes irrigui gratiarum. Refert plin⁹ in spe. naturali. Quãto aliquis fons magis exhauri tur tanto magis dulcior fieri approbatur. Cu ius ratio est ꝑm Cõstanti. qz quãto aqua recẽ tr⁹ ex terre viscerib⁹ meatus erũpit tanto ma gis dulcescit. Cuz autem fons haustus sedule fuerit aqua recẽs t imputrefacta succedit. Ita in ꝓposito quanto magis gratia Katherine ex suo purissimo corde euacuata exhaustaq; fue rit tãto cuilibet suauior apparebit. ita vt dice re possit illud Cant. vj. Pulchra es amica mea suauis t decora. Ad hunc fontem sue gratie se dule confluere debemus vt nosmetipsos reno uemus t sanemus. Recte sicut facit aquila. si cut dicit Augustin⁹ super ps̃. t Plinius i spe. naturali. q in senectute patit caliginem in ocu lis t grauedinem in pẽnis. ita a natura instrui tur vt fontem aque scaturientis querat quo ci to ascendit in aera quãtum potest donec ex ca loze aeris volat⁹ stomachus incalescit. t sic ex caloze pozis apertis ruit in fontẽ t resumit vi res. Sic quis ẽ inter nos cuius oculi mẽtales nõ caligauerint ex peccato? certe null⁹. sed po test dici ꝺ quolibet illud Genes. xxvij. Senuit Isaac t caligauerunt oculi eius. Isaac iterpze tatur risus t significat peccatorez qui dignus est derisione. ꝑm illud Prouer. j. Ego quoq; i interitu vestro ridebo. sed qui ibet vestrum di cere potest cuz ps̃. Iniquitates mee supergres se sunt caput meum. At quia est fons fugiam⁹ per desiderium ad beatissimaz virginẽ Kathe rinam apud quaz est fons vite t in illo ũmerga mur t sic renouamur. vt quilibet nostruz dicat illud ps̃. Renouabitur vt aquila iuuentus tua Per aquã hui⁹ sanctissimi fontis loti sunt qn quaginta doctissimi oratores purphyrius cuz suis militib⁹ t regina ideo canit nunc de ipsis sanctorum velut a cle iuuent⁹ renouat t florent vt lilia in cõspectu domini. In hac amenissima puella velut fructuoso regno comparãtur deli tiosa t amena q̃ ornãt rose benignitatis t vio le humilitatis ad hec prata transeamus. qz di citur Prouer. xxvij. Aperta sunt prata t appa rent herbe virentes. Sz quid ibi agemus? cer te colligemus rosas benignitatis t mãsuetudi nis. qz ꝑm ps̃. Mansueti autem hereditabunt terram t delectabuntur in multitudine pacis. Colligamus lilia puritat. Ubi enī puritas vt ait Plato i fedrone. ibi t ipa ve diuinitas atq; ea que diuinitatis fuerint adesse probant. Col ligamus rutam castitatis qz ꝑm Dio. de celes. hierach. in pfecta mentis t corporis castitate nũq; aliquis placuit oculis diuinitatis excelse Colligamus igitur violas humilitat. quia vt ait Ricar. de sancto victore. humilitas homi nem deo reconciliauit. orationez in celũ leuat hostes pacificat. homines in ꝑsenti vita t in fu tura erigit t exaltat. In ipsa beata Katherina fuit silua vberrima virtutum arboribus plena ibi ẽ cedrus contẽplatiue vite oliua misericoz die palme victozie cypress⁹ bone fame. Ad hãc siluam pergamus ibiq; ramos virtutũ franga mus. Frangamus igitur ramos cedri contem plationis. qz dicit Plat⁹ in gurgu. Dulcẽ qui dem gerunt memoziam gaudiozum qui cõtem plantur gaudia beatozuz. Frangamus ramos oliue miserationis que necessaria valde ẽ ad sa lutem quia vt ait Damas. ꝓtra errozes greco rum libro. viij. Indignus ẽ misericordia t cle mentia diuina qui non anxiatur. Frãgam⁹ etiã ramos palme victozie. qz sicut beata Katheri na vicit hostes suos mundum carnem t diabo lum ita et nos faciamus. quia dicitur Apoc. ij Qui vicerit non leditur morte scda. t ibidẽ ter tia. Qui vicerit dabo ei sedere mecum. sedere i throno meo. Frangam⁹ deniq; ramos cypres si bone fame. qz melius ẽ nomẽ bonum. i. fama bona q̃ diuitie multe. Prouer. xxij. Illud re gale regnũ beata Katherina multas in se gem mas virtuosas produxit ita vt de ipsa canitur Virgo sancta Katherina grecie gemma. Pro tulit enim gemmaz que dicitur crystallus. que inquã ꝑm Isidoz libro. xvj. est clara pura t p spicua luminis receptiua t significat claritatẽ sanctozum angelozum quã in se habuit Kathe rina. quia thesaurũ virginalis puritatis excel lentius angelis custodiuit. Naz angeli purita tem habent a natura. beatissima autem Kathe rina voluntate libera. Ideo dicit Ambrosius in libro de virginitate. Supergreditur virgini tas conditionem humane nature maioz est vir ginitas hominum q̃ angelozuz. hoies enim in carne viuunt angeli autem sine carne triũphãt Protulit beata Katherina gemmam adaman tem qui secretum reuelat. Dicit Dio. adamas si ponitur a marito sub capite mulier] poterit scire si casta vel adultera sit. Si enī casta fue rit vxor virum amplectitur dormiendo. Si au tem adultera ab eo resilijt t ꝺ lecto cito cadit. Iste lapis significat cognitionem sanctoz. p phetarum que fuit in beata Katherina qz tã q̃ prophetissa regine t vxoris Maxentij predixit q̃ corona martyrij esset coronanda t ad deum ita transmigrãda. ideo de ipa potest dici illud Esa. xlix. Prophetaz in gentibus dedi te. sup quibus dicit episcopus Maximus in sermo ne tali. Prophetandi prefagium t fiducia pre dicãdi attribui. p te ppbe officia t mee dispẽ sationis ad illos preferre constitui. Ipsa qui dem carbunculum produxit ꝑm q̃ canit. Aue

Sermo

gemma claritatis ad instar carbũculi. gemma illa ꝑm naturales lucet in nocte ⁊ in tenebris ⁊ ꝑ omnibus gẽmis pꝛecioſiſſima ⁊ ſignificat fidem electoꝝ apoſtoloꝝ que et perfecta fuit in beata Katherina quia fides ſua luxit i tenebꝛis infidelium. adeo vt multos infideles luce perfectiſſime fidei vere illuſtraret ita vt de ipa dicatur illud Iſa. xlix. Dedi te in lucẽ gentiuꝝ ⁊ hec fides inter omnes virtutes fuit in ea pꝛecioſiſſima. qꝛ ꝑm apoſtoluꝝ ad Hebꝛ. xi. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Hec nobilis virgo genuit in ſe gemmã nomine abeſton que ꝑm Solin. in libꝛo de mirabilibus mundi. eſt ferrei coloꝛis. ⁊ cuꝝ ſemel accenſa fuerit extingui nõ põt ſed continue manet ardens ⁊ ſignificat cõſtantiam martyꝝ quaꝝ habuit iſta vgo pꝛecioſa que ardenter ⁊ conſtanter martyꝝiũ ſitiuit. ꝑm illud quod canitur. Martyꝝiũ ſitiẽs libamina ceſaris hoꝛrens. ⁊ hec conſtantia non potuit ab ipſa per paſſiones neqꝫ minas exterminari. qꝛ fuit ſibi impꝛeſſum per ſponſum ſuũ chꝛiſtum qui eam confoꝛtãs ait. Conſtãs eſto filia ego tecum ſum nil paueas. Tenuit inſup gemmam magnetem beata Katherina. hec gẽma ꝑm diaſco. habet virtutem gratificatiuã ⁊ reconciliationis. qꝛ reconciliat maritos vxoꝛibus. Habet etiaꝫ virtutem gratificatiuã. quia auget gratiã ⁊ pulchꝛitudinẽ ⁊ ſignificat abſtinentiam confeſſoꝝ que beata Katherina habuit. qꝛ duodecim dieb⁹ ſine cibo ⁊ potu a tyꝛanno i carcere eſt dimiſſa. ⁊ hec virtus ipſam cum chꝛiſto reconciliauit ⁊ ſociauit. qꝛ ei i carcere apparuit ⁊ dulciter confoꝛtauit gratiã ei auxit ⁊ pulchꝛitudinẽ perditam ei redonauit.

D nec mirum. qꝛ dicit Euſebius in ꝑmone. Abſtinentia deum omnipotentem allicit ad ſuſcipiẽ dũ roꝛe celeſtꝭ gꝛe. abilem efficit. vitia abijcit dꝛaconeſqꝫ expellit. pduxit etiam hoc benedictum regnuꝫ ſapphyꝛũ que gemma ẽ amatrix caſtitatis. ⁊ ne affect⁹ eius per imundiciã poꝛtantis impediatur opoꝛtet poꝛtantem caſte viuere vt dicũt oẽs naturales. vnde verſus. Si quis geſtans eaꝫ caſtiſſimus eſſe nitetur. et ſignificat caſtitatem virginum quam habuit virgo beata Katherina que in duobus ſignis eſt oſtẽſa. Primũ qꝛ in decollatiõe ſua lac ꝑ ſanguine manauit in ſignum nitoꝛis caſtitatis ſingulariter pꝛo excluſione omnis carnalis cõcupiſcentie que eſt ex ſanguine. Secunduꝫ q coꝛpus ſanctiſſimuꝫ angelicis manibus voluit ſe peliri in ſignum q indignuꝫ eſſet illud coꝛpus humanis manibus contractari quod ob omni ꝓtactu humane contagionis fuit alienum. In beata Katherina tanq̃ i mũdiſſimo regno nullus fuit ſerpẽs deceptionis. nulla rana cupiditatis nec aliquod venenũ iniquitatis. ſic q potuit dicere illud Pꝛouer. xx. Mundus eſt coꝛmeuꝫ purus ſum a peccato. Ad hoc regnũ gloꝛioſum omnes debemus pꝛoperare qꝛ pꝛudẽs negociatoꝛ diligẽter inqꝛit vbi ſunt illa regna in quibus inueniuntur multa neceſſaria ad ſua mercimonia. Si quis voluerit viſitare aliqꝺ regnum vt regnum vngarie francie polonie interꝛogat vtiqꝫ an ibi ſint cãpi vberes fonteſqꝫ ſalubꝛes vt mediantibus fructib⁹ ſe poſſit i vita ſuſtentare ibidem ⁊ in ſanitate ꝓſeruare. Si autem in aliquo regno eſſet tale pꝛerogatiuum vt homines in eo nõ moꝛerẽtur. eſtimo q omnes homines ad illud regnum ambularent cũ ꝑm venerabilem Boetium libꝛo. iij. pꝛoſa. xj.

Omne animal vitaꝫ tueri deſiderat moꝛtemqꝫ parniciоſam deuitat. In pꝛeſenti qꝺez vita poſiti ſum⁹ peccatoꝛes et venale qꝺ habetur ꝑm Auguſtinuꝫ eſt regnum celeſte. Ideo pꝛopere mus aut tranſeamus ad beatam virginem Katherinam. qꝛ in ea inuenimus criſtalluꝫ purita tis carbuuculum fidei ⁊ ſic de alijs. Quib⁹ habitis habitabimus in celis ꝑm illud Matth. v

Beati mundo coꝛde quoniã ipſi deũ videbunt in eo omne frumentoꝝ inuenitur triticum fi dei ooꝛdeum ſpei. Siligo dilectiõis quibus animа noſtra ſuſtentatur ⁊ ſana cõſeruatur. Et ꝑ ꝺ alijs omnibus dedit deus ei tale pꝛiuilegiũ q quicũqꝫ in ea per deuotioneꝫ habitat nec moꝛte turpiſſima tempoꝛali nec eterna pꝛeiudicium ſentiat eternã habeat. quod pꝛobat Peranenſis in libꝛo geſtoꝝ nobiliũ. quidam antiſtes mediolanenſis Sabinus nomine poſt dei genitricem beatam Katherinam in ꝑcipua deuotiõe habuit. qꝛ hanc ab infantia in ſpõſam elegerat ⁊ ceteris virginibus pꝛeferebat. hic cum vltra mare nauigaret cũ abbate Theodozico ꝺ mõte caſſino ⁊ duobus capellanis ſex militib⁹ et famulis tridenis et ſepulcꝝ dominі viſitaſſent montem ſinai adierunt ad tumuluꝫ ſancte Katherine. Et ecce dux turcoꝝ feroꝝ hoſtis chriſtianoꝝ a ſoldano rediens cuꝝ multis armatis epiſcopum in montis pede obuium habuit cui⁹ comitiuaꝫ moꝝ vt vidit atrociter peremit dicens. Sicut feci capitib⁹ ſic ⁊ membꝛis facã pꝛeſul ⁊ abbas hoc videntes ducẽ rogauerũt dicentes. Liceat nobis montẽ aſcẽdere ⁊ pꝛ⁹ tumbam glozioſe vginis Katherine viſitare et videre. deinde quid tibi placuerit ſuſtinebim⁹ libẽter. Et ille inqꝺ. Neceſſe eſt vt iſta vice me ⁊ non vꝛa volũtas impleaꝫ. ⁊ pꝛecepit feſtim vt lingua oculis auribus manibus narib⁹ ⁊ pedibus ꝓuarentur ⁊ mẽbꝛa iuſſit vt igne cremarentur ⁊ vt ſic ſemiuiui in montem veherent dicẽs. Videbo quid valet ſepulcri hui⁹ viſitatio

ꝛ adiecit. cū nobis mēbꝛa renaſcerentur qđ im=
poſſibile eſt fidei veſtre adherebo. Cunqꝫ illi ad
tumbam veniſſent abbas expirauit. Epus aūt ſi
cut poruit pꝛeces fudit. Et ecce circa noctis me=
dium mons totus ꝓtremuit. tantuſqꝫ pauoꝛ du=
cem inuaſit vt inde fugere vellent nec potuerunt
Deinde ꝑ triū hoꝛarū ſpaciū tanta luminis ra=
diantia ibi ſplenduit vt non ſolum ibi vicini ſed
etiam ſaraceni ī remotis locis ꝓſtituti hoꝛa ea=
dem vigilantes diez clarū crediderūt foꝛe factū
ſinai montē in ſolem conuerſum eſtimabant.
Interea beata Katherina de tumulo pꝛoceſſit ꝛ
triſte caput amatoꝛis ſui tactu blando ꝓmulcēs
pꝛimo oculos. aures. naſum ꝛ cetera mēbꝛa per
ungens pꝛiſtine reſtituit ſanitati. Ille autem glo
riоſam virginem cernens. ꝛ pulchꝛitudinem ei⁹
ferre non potens ad pedes eius cecidit. At illa
pꝛecipiēte duo pulchꝛi iuuenes qui iuxta eū ſta=
bant eum de terra leuauerunt. Cui Katherina
ait. Scire debes michare q amatoꝛ meus ſpon
ſus chriſt⁹ Jeſus hic ꝛ in futuro te ꝛ oēs hono=
rantes me. ꝓpter me paratus eſt honoꝛare. Et
quia perdidiſti ꝓpter me linguam tuam ſoluz
in pꝛopꝛio ideomate expeditaz. ecce accōmoda
ui tibi linguam meam in greco ꝛ latino peritiſſi=
mam. ꝛ animas oīs familie tue in ſinū Abꝛae no
ueris receptas. Facto igiē die cum miſſarū ſolen
nia celebꝛaueris lecto euangelio ſingula mēbꝛa
abbatis oleo quod ſudat de tumulo meo perun
gas ſic ſuſcitabitur. ꝛ anteq̄ diuinum officiū cō=
pleas ad ſtatum pꝛiſtinum reformabitur. His di
ctis virgo ſancta Katherina dexteram pontifi=
cis appꝛehendens dans ei anulū pꝛecioſiſſimum
ꝛ chartulam aureis lr̄is exaratam diſparuit. ſz
maxima odoꝛis fragrantia ibi remanſit. Chartu
la aūt tres lineas verboꝛuz habebat. Pꝛima ſa
bine. hec verba ſint inter me ꝛ te ſigna dilectio=
nis perpetue. Secunda fecit tibi meritum ingēs
doloꝛ faciat tibi gaudiū ingēs amoꝛ. Tertia du
cem baptizabis. ſan⁹ ad ꝓpꝛia remeabis. Dicqꝫ
decennio completo eris laudabiliter mecum in
celi palatio. Ille autem immenſas gratias deo
reddidit. Facto igitur mane dux montem aſcen
dit ꝛ cum epiſcopum ad altre pꝛocedentem vi=
graliter reſpiceret obſtupuit. Tūc lecto euāge=
lio pꝛeſente duce abbatis membꝛa epiſcopus in
medio erat poſitus perunxit per ordinez. ꝛ ecce
omnibus videntibus viuus apparuit. ſicqꝫ mē=
bꝛis paulatim renaſcentibus anteq̄ diuinum of
ficium compleuit perfecte eſt ſanatus. Ipſo mi=
raculo dux lachꝛymis perfunditur. coꝛde com=
pungitur. fidem amplectit̄. ꝛ cum multis nobili=
bus perfecte credentibus ab epiſcopo baptiza=
tus. hic cū beredibus careret ſeculo abꝛenūcia=
uit. terram ſuam vendidit ꝛ bonam poꝛtionem
fratribus in monte ſinai degētibus dedit. ꝛ Ro=
mam cum epiſcopo ꝛ abbate ꝛ multis alijs cau
ſa deuotionis venit multa auri pondera ſecū de
ferens tribuit pauperibus. Demum ad conſiliū
abbatis ꝛ ſancti Sabini monaſterium virginuz
quod dicitur aula dei in honoꝛe ſancte Katheri
ne fundauit. quod ꝛ multis poſſeſſionib⁹ dota=
uit ꝛ diuitijs ampliauit. Poſtremo idem dux in
monte caſſino monachalem ſuſcepit habitum.
ibiq̄ chriſto regi ſueq̄ matri ꝛ beate Katherine
quādiu vixit deuote ſeruiuit. Sanctus vero Sa
binus poſt decenniū cum ad extremam hoꝛā ve
niſſet dignum deo ſpiritū exalauit. ſic q̄ lingua
eius minime appareret. nulli dubium quin bea=
ta Katherina eam tulit que ſuo domino deuote
eam commendauit. In huius glorioſi miraculi
memoꝛiam anul⁹ ꝛ chartula apud Mediolanū
vſq̄ hodie ſeruant̄. Quo quidem anulo btā Ka=
therina virgo dignetur nos ſignare vt ptícipes
efficiamur regni celeſtis quod null⁹ pꝛeſtare ha
bet niſi pater ꝛ filius vna cū ſua genitrice ꝛ ſpūſ=
ſanctus qui eſt idē cū patre benedictus in ſecula
ſeculoꝛū Amen.

Finit pars de ſanctis.

Tabula

Abstinẽtia quã vtilis sit corpori ꝛ aie. sermo .68. D.
Abstinentie iterũ vtilitas. 73. E.
Abstinentia quid faciat. 121. D.
Adulteriũ ꝙ malũ sit. 91. B.
Adamantis magna virtus. 65 E.
Agatha virgo angelis compar. 34 B.
Alabastri, pprietas. 84 A.
Alexandri magni astutia. 9 C. Idẽ ad celũ volu it valare ꝛ quõ. 17 A.
Allexius compatur isopo ꝛ thuri ꝛ eius sanctitas multũ cõmendar. 68. B C E.
Amoris diuina natura. 81. B.
Amatores mundi quõ decipiant amatrices suas. 28 B.
Amãs lasciuo amore odit se reprehendentẽ. 91 A
Amatores pretiosissimis rebus compant suas dilectas. 92. D.
Andreas cõmendat et est timendus. quia vindicatiuus. 1 A B D.
Agnes virgo compar lilio. 28. C. 29. B.
Angeli multas pprietates habẽt. 34. C.
Angelus Gabriel ꝙ reuerenter salutauit virginem. 44. I.
Angeli assimilant stellis. 104 A.
Angeli manibus suis portabũt te quõ intelliga tur. 104 C.
Angeli instar militũ seruiũt regi celesti. 105 B.
Angeli seruiunt nobis in quinq;. 105 D.
Angeli intercedunt pro nobis exemplũ. 105 E.
Angeli orõnes nr̃as deo offerũt. 105 F.
Anima negligens hic penitere quantũ in purgatorio penitebit. 118 B.
Aie i purgatorio vtq; purgent p demões. 90 F.
Anima hois auicule assimilant. 109 B.
Anime in purgatorio vindictã petẽt, p se nõ orãtibus. 108 C.
Aie hoim columbis assimilant. 105 G.
Anima hominis ꝙ pciosa sit in ꝓspectu domini. 70 C.
Animaliũ natura diuersa. 72 B.
Animalia omnia in vere ꝓiunguntur. ꝛ quare. 10 A.
Apostoli compant colũnis spũalib⁹. 2 C.
Aplor̃ diuisio p vniuersaz terrã. 66 C.
Apli dicunt pncipes mũdi. 46 D.
Aplorũ electio figurat. 67 A.
Apostoli sunt electi a christo multiplici de causa. ibidem. B.
Apli colũbis ꝛ telis compant ibidem. C.
Appolonia vgo compatur cedro. 37 C.
Apũ rex ꝛ natura eius. 3 A.
Apib⁹ designant vgines rõne castitatis. 65 B.
Apum natura. 87 A.
Aqua significat martyriũ. 2 F.
Aquile natura. 6 A 8 A. 20 A. 21 A B F. 28 A 72 B 66 A.
Arbores vbi debeant plantari. 2 E.
Arbor. 24 B.
Arborũ, pprietas. 72 A.
Arguẽs criminosos incurrit odiũ. 90 C.
Arthemesie herbe natura. 5 D.
Articulos fidei tenent laici scire. 13 F.
Articulos fidei apostoli cõposuerũt. 67 E.
Aues alique diligunt lucem. alique noctem. et quare. 18 B.
Augustinus excellit omnes doctores ecclesie. 88 B.
Augustinus soli compar. ceteri autez doctores stellis. 88 D.
Augustinus quibusdam romipetis apparuit et eos sanauit. 88 F.
Augustinus disputauit a cedro vsq; ad isopum et quid hoc sit. 88 G.

b
Babylõ cuiusmodi muros hũerit. 121 A
Balsam⁹ vbi crescit et quib⁹ custodit. /61 A.
Barbara cõmendat multipliciter. 3. ꝛ 4 per totum.
Barbare seruire ꝙ fructuosum sit. 3 D.
Barbara xp̃s multa plãtauit. 3 G H I.
Barbara assimilat angelis. 5 F.
Bartholomei vita ꝛ ꝙuersio siue origo. 80 C.
Bartholomei feruens p̃dicatio ibidẽ D.
Basiliſco ꝛ aspide qd intelligat. 105 H.
Beatorũ gaudiũ ꝙ delectabile sit. 77 G.
Beatiores sunt credẽtes in christũ q̃ eũ nõ viderũt ꝙ qui eũ viderũt. 13 C.
Benedicte herbe natura. 62 C.
Bñficia plura habere periculosum ẽ. 6 D.
Bñficia septẽ cõfert deus homini. 22 G.
Bñficia a deo nobis data iugiter memorari debemus. 74 B.
Beneficijs ꝙ grati esse debemus ostenditur exemplo. 83 A.
Benigni sunt sub benignis planetis nati. 114 A.
Boni et mali habent angelos custodes sui. 104 B.
Bona temporalia si pauperibus dant crescũt. si non crescũt. 80 D.
Bona temporalia spernenda sunt exemplo antiquorũ. ibidem D.

c
Calix duplex. 72 F.
Candele quare portantur in festo purificationis. 32 D.
Canis natura. 40 D.
Capre natura. 71 D.
Carbunculi natura. 10 D.

Cardinales quot numero esse debent.38 D.
Castrozũ natura.2 B.
Castrare animalia q̃ vtile sit.24 D.
Castitatem pauci amant.64 D.
Cedrus multas virtutes habet.37 B.
Celebrare an quotidie liceat.50 E.
Cena eterna q̃ delectabilis sit.77 I.
Cerui natura.72 H.
Certamine multa requirunt.48 F.
Ceti ⁊ cocodrilli pugnam.31 A.
Cibum naturalem sumere ꝓpter necessitatem oportet.45 E.
Circũcidi voluit christꝰ octauo die pueros iudeozũ.30 B.
Circũcisio q̃re fiebat cultro lapideo ibidẽ C.
Circũcisio est necessaria ⁊ spũaliter debemꝰ circũcidi.30 D E.
Ciconie natura ibidem E.
Cigni natura.17 B.
Cinctozium quo lumbos nostros precingimus duplex est.89 D.
Cinnamomũ q̃d sit ⁊ ipsi Maria sibi.95 I.
Columbe ꝓprietas.33 B.18 B.
Cõceptio btẽ v̄ginis ꝑm mẽtem quozundã sanctozum ostendit.9 ꝓ totum.
Conceptionis modus ibidem.
Cõceptionis festũ celebrãtibus q̃s fructus conferat.9 D E F H.
Conceptã esse virginẽ sine pctõ oziginali ꝓbat ꝓ plura.10 B I.
Conceptionis omnimoda puritas impugnat.⁊ q̃ tenendũ sit.10 K L.
Conceptam esse virginem in oziginali probat.11 D.
Confessozes quam beatitudinem meruerint.et quam virgines.96. F.
Consortia mala fugienda sunt.23 M.
Contentionis inter discipulos christi ozte oziginalem.87 D.
Coturnices solite sunt cũ accipitribus pugnare.105 C.
Conuiuia raro fiunt sine peccatis.91 I.
Cozpus mulieris est ignis.93 B.
Cozonam quã vidit Johannes cum duodecim stellis.19 E.
Coz hominis intoxicati comburi non potest. 81. A.
Cozuus animal dolosum est.13 B.⁊.14 A.
Chrysis lapis cuius nature sit.88 A.
Crux christi significat ꝓ arbozẽ quẽ Nabuchodonosoz vidit.51. A.
Crux xp̃i habet quattuoz virtutes ibidẽ B.⁊ significat ꝓ arcam A.
Crucis signatio precedat in omni homis actione.51 D.
Crucis christi memozia omnia leuia facit.ibidem.E.
Crucis arboz vnde venerit ⁊ quomodo inuenta sit.51 H.

Quid figurat christũ.35 C.
Defectus triplex.71 G.
Democritus vt liberius studio vacaret iussit sibi oculos eruere.18 H.
Deus duplici motu mouetur.s. miserationis et punitionis.25 K.
Deus in templo est adozandus.exemplus de rege Alexandro.103 C.
Dextra ⁊ sinistra q̃d significẽt.72 C.
Diabolus ꝓ buffonẽ significat.44 A.
Diabolus capit nos peccato instar aranee muscas capientis.91 E.
Diabolꝰ apparuit honeste mulieri in forma epi 107 I.
Diẽ natalis nostre nõ celebremus.91 G.
Dilectionis ordinem ostendunt nobis grues in eozum volatu.39 A.
Discipuli christi tristabant nec audire poterant q̃n christꝰ eis de morte sua predicauit.50 C.
Discordant mali semp ⁊ raro boni.82 C.
Doctozũ scientia a solo deo est.56 D.
Doctozes dicunt lumina ecclesie.60 B.
Domini boni habent bonos famulos ⁊ mali malos.23 I.
Domus spiritualis ẽ duplex.⁊ quid quelibet sit 103 F.
Domini terreni solent habere magnum famulatum.115 B.
Dozothea virgo per flozem campi significatur. 35 B.
Dozotheam quinq̃ claram reddũt. Ipsa deniq̃ lilioconuallium comparatur ⁊ solsequio ibidem. D F H.
Dozothea adiutrix peccatozum est ipsam inuocantium.36 ⁊ 37.

Ecclesia significat ꝓ firmamentũ vel celum stellatum.60 B.
Ecclesia militans frequenter significatur ꝓ regnum celozũ.4 C.
Eccl'ia militãs suos hz ⁊ habuit milites.77 A.
Ecclesia dei debet seruari mũda.103 B.
Eccl'ia mater spũalis plꝰ dat suis filijs q̃ carnal' 118 A.
Elemosynã libenter debemus dare. 51 I ⁊ 114 E.
Elephãt' natura.7. A.12. A.44. A ⁊.75 C.
Elephas quõ captiuat.75 C.
Elysabet vñ scuit Mariã esse grauidã dicẽs.bñ dictus fructus ventris tui.63 E.

Epłie festo xps fecit tria miracula.26 B.
Episcopi aut presbyteri officium q difficile sit. 89 f.
Epi habent tria mandata.120 D.
Equi quomodo cognoscuntur esse sine defectu. 14 D.
Error turbat intellectum hois vt nō cognoscat que dei sunt.88 C.
Euāgeliū Johis cōmendaī.21 E.
Eucharistie sacrm qre institutū sit.54 B.
Eucharistie sacrm quare in vltima cena institutum sit.45 C.
Eucharistie sacrm sumere omnes monemur.ibi bem.D.
Eucharistie an qs possit se indignuz iudicare. ibidem.f G.
Eucharistie sacrm ab omnib⁹ sumendū est reuerenter.45 D.
Eucharistie sacrm digne z indigne sumentes. 45.per totū.
Eucharistiam in peccato mortali sumens grauiter peccat ibidem.K.
Eucharistia anteq sumī qualis dolor requiraī ibidem.D.
Eucharistia sub vtraq specie totus continetur christus.54 C.
Eucharistia nō debet cōmunicare laicꝰ sub vtra q specie.ibidem.E.
Existentibus in purgatorio subuenire tenemur ppter quattuor.117 D.

FAbianus papa in.v.cōmēdaī.27 B
Fama est conseruāda cū summa diligentia.2 D.
Famulatus xpi dinumerari nō pōt.95 C.
Febres quō caueanī.45 A.
Femie qre tardi⁹ formanī i vtero q masculi.32 C.
Feniculi natura.5 C.
Festa stephani martyris Joh.euāge.z innocentum celebranī inter nat iuitatis xpi festa.19 D.
Fides an sit de visis.13 D.
Fideles p mittue ecclie q deuote vixerīt.38 E.
Filij ingenio z moribus ornati multum p alijs a parentibus diliguntur.52 A.
Fiole sunt primi flores.23 C.
Fiola quid significaī ibidem.
Fiolis optima medicinalia pficiunī ibidē.A.
Fontes irrigui sedule exhausti recētiores z dulciores erunt.121 C.
Flores vinee fugant serpentes.112 D.
Fraudulenti hoies assiliī vulpi.90 A.

GAllus vñ habet q distinguit horas noctis z diei.38 A z 96 f.
Galand rij natura.z est auis quedā z quid significat.81 B C.
Gaudent angeli z tristanī demones cuz bñ operamur.104 D.
Georgi⁹ martyr i mltis cōmendaī.48 p totū.
Georgi⁹ dicīt pcipu⁹ inī martyres.49 B.
Georgi⁹ fuit silis xpo in qbusdā opib⁹ z vtutib⁹ ibidem.C D E.
Gloria triplex.77 B.
Gloriari in potentia.in diuitijs.in exteriori vestitu q piculosum sit ibidem.C D E.
Gloriari in interiori scientia que requiruī ad hoc vt quis possit.77 f.
Gregori⁹ papa cōmendaī pcipue in humilitate. 40 C.
Grego.inī.iiij.ecclie doctores ē vltim⁹.41 C.
Gregori⁹ q inuite assumpsit regimen animaruz ibidem.D.

HAbitacla diuersificāī fm merita morientiū.90 E.
Herodes illusus a magis qre iratus est.22 K.
Herodes miserabiliter obijt ibidem p.
Herodes qre vocauit magos occlte ad se.25 f
Herodis noie noiati fuerūt tres.26 C.
Herode qliter ois hierlima turbaī.26 f.
Herodes maluit perire q correctioni Johānis obedire.91 D.
Hō dicīt arbor euersa.2 A z 44 E.
Hō multis signis ostendīt esse animal māsuetuz 57 B.
Homo in statu innocentie multis progatiuis dotatus fuit.44 f.
Hominis reparatio ibidem.D.
Hoies incasti aialib⁹ incastis silanī.89 C.
Homo similaī arbori.103 D.
Hō assimilaī pauoni.90 A.
Hō vñ format⁹ z q vilis sit.110 B.
Hoies similantur auibus die non volantibus. 106 A.
Hō pctōr arbori infructuose cōpaī.76 B.
Hō p se cadit in peccatū.sed nō potest p se resurgere ibidem.C.
Hoies velocit debēt currere viā mādatoꝝ dei.
Honor affect⁹ reph̄ēsibīl ē i mlti.72 D.(77 f
Honore nullus est dign⁹ nisi vtuosus. 95 C.
Humilitas triplex.39 E.
Humilitas va quō cognoscitur.40 A.
Humiliare quō nos debem⁹.64 C.
Humilitas preferī virginitati.112 f.
Humilitate angeli boni pstiterūt.116 C.

IAcobus maior suis pegrinis subuenit.72 C E.z 73 D.
Jeiunare dñt hoies feria sexta,ppter memoriā passiōis xpi z de ei⁹ vtilitate.6 E.
Jeronim⁹ fuit amar⁹ corrector simonie.107 f
Jeronimi imago fugat demōes.107 E.

Iherosolomite ꝙ difficiles fuerũt ad credendũ 18 H.
Johannes baptista compar turturi, ppter suam castitatem. 55 B.
Johannes baptista in se continet vtutes omniũ sanctoꝝ. ibidem. L.
Johannes baptista dicit lucifer ibidem. D.
Joꝫis natiuitas multũ gaudiosa fuit ibidem. E
Johannes ꝓcessit christum sicut lucerna magnũ dominum. 56 B.
Johannes quare dicatur lucerna. ibidẽ. L.
Johannes assimilatur carbunculo ibidem. E.
Johannes compatur berillo. 57 L.
Johannes baptista sup omnes sanctos est honorandus. ibidem F.
Johannis baptiste exultatio in vtero qualis fuit. 63 D.
Johannes baptista quãti meriti fuerit. 90. L.
Johannes euangelista multũ fuit dilectꝰ a christo. 20. B L.
Johannes euangelista an sit vere mortuus ⁊ cũ corpore ⁊ anima assumptus ibidem. D.
Johannes euangelista similatur aquile. 21. L.
Johanni euãgeliste christus plures ꝓgatiuas ostendit. 52 D.
Josue figuram christi tenet in multis. 66 A.
Joseph ꝙ glorioſus fuerit. 2. H.
Judicij extremi quedam assignatio. 4. E.
Justicia in duobus consistit. 102. E.
Infirmi triplices sunt. 100. L.
Infirmitates varie varijs remedijs curantur. 89. A.
Infirmi signa. 13. A F.
Infirmi in nocte plus grauantur ꝙ in die. 16. D
⁊ 33. A.
Innocentes cum occiderẽtur quot annoꝝ erãt. 22. M.
Innocentiũ matres quid occisoribꝰ responderũt ibidem. N.
Innocentes fiolis compantur. 23. L.
Innocentes instruunt nos fugere. vij. capitalia 23. F.
Innocentes sunt multum honorandi. ibidẽ. D.
Jurgia semp inter supbos sunt. 87. B.

Laborare debemꝰ in bonis operibus hic. 67. F H.
Lacertula animal quoddam est ⁊ natura eius. 22. B.
Lachryme contritionis vnde causentur. 71. D. ⁊ 61. H.
Lampadem ornatam tria faciunt. 4. F.
Laruis se ornare in carnispriuio nõ licz. 24 K.
Laudare sanctos conueniens est. in prologo sermonum de sanctis.
Laurentius quare nõ sensit ignem in craticula positus. 78. B.
Laurentius rubo comparat ⁊ quale in tormentis solaciũ sibi fuerit. ibidem. L E. ⁊ 80. H.
Laurentius multos sanctos ⁊ martyres precellit. 79. D.
Laurentius in vita sibi seruientes fideliter in fine iuuat. ibidem. E.
Laurentius auro compar. 81. L.
Leonis natura ⁊ cuncta substantia eius seruit i medicinis. 19. A.
Leo est rex animaliũ quadrupedum. 102. B.
Liliũ in specie alijs floribus pulchriꝰ est. 29. D
Locuste qd sint ⁊ vnde generent. 90. D.
Lucia virgo a luce dicit ⁊ merito. 12. B.
Lucerne ardentes quid sint. 89. E.
Lumen intellectus sepe in vobis extinguitur. 115. H.
Luna multas ppietates habet. 41. B.
Luna quid significet in cõmuni ⁊ eius ppietates. 98. A.
Luna respicienda est a medicis cum dant medinas. 92. A.
Lupi naturam. 22. L. 30. A. ⁊. 75. A B.
Luxuria multa mala infert homini. 23. F.
Luxuriosus assimilatur apro. 91. A.
Luxuria quid eam exercenti ꝓferat. 107 H.
Luxuria a iuuenibus exercitata comitat eos in senium. 60. F.

Magi qua vtute tracti sint ad querendum christum. 25. D.
Magi quõ tam a remotis in breui tẽpore ad christũ venerunt. 25. E.
Magus quidam penitẽs codices artis magice combussit. 107. F.
Magorum erga christum infantem deuotio. 25. L.
Magi diuersarũ, puintiarũ fuerũt quisq; tñ habuit speciale signũ, puocatiuũ ad querendũ christum. 20. B D.
Magi quare hierusalem intrauerint ⁊ ibidẽ stellam pdiderint ⁊ quilibet eorũ tria munera obtulerit ⁊ christum ita deuote adorauerit. ibidem. E S D J.
Malicia mulieris patet. 40. H.
Malorũ sacerdotum ⁊ monachorũ increpatio. 106. L.
Maria dicit ortus delitiarum. 3. L.
Maria dicit pulcherrimũ triclinium requietionis christi. 9. A.
Marie deuote seruire multũ valet. ibidem. E.
Maria a tota trinitate electa est vt eẽt mr christi. 10. L. ⁊. 11. B.
Maria ꝙ ornata domus fuerit. Itẽ ipsa a morte liberat. ibidem. D E.
Maria dicit tabernaculum. 11. E F.

Maria gaudebat valde in natiuitate christi. 17.D.
Maria christum multis coronauit coronis. ibidem.F.
Maria concepit sine virili semine & probat. ibidem.H.
Maria viridarium christi quib⁹ arboribus & animalibus sit ornatum.92.B L.
Maria sil'atur arbori prato & nemori.92.D.
Maria recte stelle maris assil'atur.93.A.
Martyres quã beatitudinẽ meruerint.116.F.
Maria quare voluit purgari.32.D.
Maria per columbã significat.33.B. & ei⁹ progatiue.ibidem.L.
Maria sanctificata est in vtero.33.D.
Maria pulchrũ colloquiũ habuit in annũciatione Gabrieli.42.F.
Maria significata per arcã noe.43.L.& p totũ sermonẽ de gaudiosa annunciatione ei⁹.
Maria p vellus gedeonis significat.44.L.
Maria p lunam significat.62.B.&.62.L.
Maria q̃ pulchra dicat.62.E.
Maria.xij. priuilegia habuit significata p coronam.xij.stellarum.ibidem.F.
Marie exẽplo humiliare nos debem⁹ & de gaudio eius dum Alysabeth visitaret.63.L F.
Marie in assumptione que fuerint. 84.G.& 92.B.
Maria quibus virtutibus floxuit.et qua etate obijt.ibidem.D E.
Maria an corpore & anima assumpta sit. ibidez F.&.44.F.
Maria cedro compatur.82.G.
Marie nomen fugat demonem.ibidem.H.
Maria significatur per arborem quã vidit. Nabuchodonosor.83.B.
Maria quare in scriptura dicat mulier.ibidem. D.& de eius.vij.prerogatiuis.ibidem.E.
Maria,ppter puritatem cigno comparat ibidẽ. G.
Maria sollicita fuit in opib⁹ misericordie & quõ optimam partem elegit ibidem.H J.
Maria multipliciter refrigerat iram dei sup peccatores extentam.8 4.L.
Maria sine intermissione pro peccatoribus exorat.82.L.
Maria omnes virtutum fruct⁹ in se habet.& arce comparatur.ibidem.D.E.
Marie absente auxilio nemo saluatur.ibidem. F.&.92.E F.
Maria ante q̃ nata erat sola iusticia circa nos fuit licet parua sine misericordia .ibidem. G H.
Maria q̃ pulchre ornata est in sua natiuitate. 94.A.
Marie seruientes raro aut vix damnantur. 94.L.
Maria columnis septem sustentata fuit quibus illis columnis significetur.ibidem.D.
Marie natiuitas miraculosa fuit.95.A.
Maria an sit concepta in originali.ibidem.D.
Margaretha multipliciter cõmendat & lapidi p cioso & apibus compatur.68.A B.
Margarite natura & vnde nascat.10.G H.
Maria magdalena an vtgo fuerit & q̃ amare penitiuit.62.B L.F.
Marie magdalene status ante conuersionẽ miserabilis fuit.70.B.
Marie magdalene amor ad christum maximus fuit.ibidem.F.
Maria magdalena multas peccandi occasiões habuit. Ipsa p̃ciosa fercula ad edes pharisei vbi christus erat portauit.71.B E F.
Matthias quomodo elect⁹ sit a christo & q̃ multipliciter commendatur.39.B D.
Medici spũales & corporales amandi sunt.71. B.
Mel siluestre quid sit.90.D.
Mercurius cuiusmodi influentie sit.119.D.
Mereri an quis possit de condigno vitam eternam.50.F.
Milites terreni quare fortiter p christo pugnare debent.27.A.
Militi quid attineat loquendo & corporaliter & spiritualiter.48.A B.
Milites christi & mũdi differunt.ibidem.D.
Militum robur in tribus consistit. ibidem.E.
Miluus nullas aues rapit nisi gallinas & quare.23.A.
Milites multi q̃d circa regem faciãt.105.A.
Mirrha fugat vermes & quid sit.106.B.
Misericordia & mittitas decẽt regẽ.102.D.
Mitis quid sit.116.D.
Monachum ingratum incarnationi christi diabolus grauiter puniuit.44.K.
Mons libani qualis sit.115.D.
Monachi debent habitare in vna habitatione. 119.A.
Morti eterne adiudicat⁹ est liberatus a maria. 92.K.
Morte ppetua non peribit q̃ katherine deuota manet.121.E.
Mulieres caste corpore & nõ verbis grauiter puniuntur.35.A.
Mulieres quare libenter garrulãt vt pice.83.F
Mundus designatur per mericam.112.A.
Mundana affluentia infert penalitatem eternã in 4.D.
Mus fugat gallum album & leonem.96.E.
Muscati natura.65.A.
Mustela interficit basiliscum.5.E.

Nardi ꝓprietas.34.A.
Natiuitas multiplex christi.43.A.
Nebula designat deuotam orationē 117.A.
Nemo vindicet propriam iniuriam.114.D.
Nescit q̄d petit petens purgatorium.109.C.
Nicolaus cōmendatur in tribus.6.7.8. videlicet sermonibus.
Nicolaus adiutor est in tribulationibus constitutis.6.B.C.F.⁊.7.D.J.
Nicolaus vindicat iniuriam sibi factā.7.C.
Nihil nisi quod ad dei cultum pertinet in eccl̄ia agatur.103.D.
Nobiles ⁊ diuites elati q̄ grauiter sunt puniendi.106.E.
Nox a nocendo dicitur ⁊ quid per ipsam significetur.80.F.
Nulla est dolorosior pena q̄ in purgatorio.108 A.

Oblatus quare fuit christus ⁊ redemptus columbis per legem.23.G.
Ocium fugiendum est.28.D.
Oculi custodiendi sunt ne videant vanitatem. 23.L.
Oleum quid significet.4.D.
Oliue ꝓprietates.6.per totum ⁊ multa de oleo. ibidem.F.
Oliua est arbor reconciliationis.107.A.⁊ 114.B.
Oliua apud athenienses victores coronabātur 107.D.
Orationes ⁊ suffragia solum prosunt in purgatorio existentibus qui sunt in triplici differentia 117.B.
Origo festiuitatis de natiuitate marie.92 G.
Origo generalis commemorationis animarum 118.C.
Ortulanus dicitur christus ⁊ libēter in ortis purarum conscientiarum quiescit.3.B.
Ortus celū significat multis de causis.34.A.
Ouis multas virtutes habet.39.D.⁊ alias de oue.67.H.⁊.72.B.

Palme natura ⁊ q̄d palma significet. 86.A B.
Panthera animal pulcherrimum ē. 12.G.
Panthera est animal omnibus amicum.120.E
Parentes corrigendo filios debent esse mites. 87.G.
Parentes primi triplici negligentia innocentiā perdiderunt.23.K.
Passio xp̄i ⁊c̄.49 B.
Passionati inabiles sunt ad bonos mores. 50 A.
Pati q̄ bonū sit et q̄ nobile.101.E.
Paulus iordani comparatur ⁊ de eius cōuersione.31.D F.
Paulus a quo suā doctrinā habeat.ibidem G.
Paulus comparatur regi Sauli in multis. 51.B.
Paulus feruentissimus zelator fuit animarum. ibidem.C.
Pauperes efficiuntur interdum domini magni. 66.B.
Paulus dr̄ vas gratie et humilior fuit oībus apostolis.61.B C D.
Paulus ipse potiꝰ periclitari voluit q̄ ꝓximos et an hoc nunc liceat ibidem.E F.
Paulus permāsit virgo.ibidem.H.
Paulus dr̄ vas nobile et triplex martyriū sustinuit.61.J K.
Pauperes tempore necessitates nutriendi sunt etiam bonis ecclesie.79.B.
Peccator per se sine gratia non surgit licet ex libero arbitrio cadat.31.C.
Peccatum infirmam facit animam et illius infirmitatis origines.89.B.
Peccatores quadriformiter vinculantur.91.E
Peccator debet festinans resurgere a peccato. 91.F.
Peccatorum grauitatem non sentimus ꝓpter consuetudinem.119.B.
Peccatores dū interius aut exterius vocantur ad penitentiam debēt cito sequi.31.J.
Peccator quomodo purificatur a culpa et q̄ multiplex sit talis purgatio.32.F.et.33.F.
Peccatum anteq̄ faceremus mille mortes subire deberemus.49.A.
Peccator indiget ductore ad xp̄m vt saluetur. 53.B.
Peccatores citius agant penitentiam et non procrastinent.58.A.
Peccatum quodcūq; facile potest deleri per hominem.69.A.
Peccatores quare nunc temporis ita imperfecte peniteant.ibidem.G.
Peccator magis debet dici bestia q̄ homo. 70.A.
Paccatum multa facit in homine.ibidem.D.
Peccatori vt misericordiam consequatur necessaria est humilitas.ibidem.E.
Peccator nisi fortiter resistat statī diaboli potestati subijcitur.71.A.
Peccatorem diabolus in omnibus membris excecat.79.E.
Peccatori quattuor sunt necessaria vt in statu penitentie permaneat.79.F.

Peccatoꝛ sequi debet Mattheum in conuersiõe sua.98.G.
Peccatoꝛ ferro compar.99.B.
Pellicani natura.87.E.
Penitentia nõ debet differri vsqꝫ in finẽ.4.G.
Penitentia assimilatur mari.103.H.
Penitentiam agere opoꝛtet in omnib⁹ membꝛis 24.J.
Penitentia pꝛo peccatis per opera penalia fieri debet.69.H.
Perdicis natura ꝛ quib⁹ assimilatur.88.H.
Persecutio aliquãdo magnos viros a fide deiecit.101.D.
Petrus puniendo fuit iust⁹ ꝛ misericoꝛs.38.B.
Petrum chꝛistus sup alios exaltauit ꝛ ipse cete riqꝫ pꝛedicatoꝛes gallis comparantur. ibidem. B C.
Petrus ꝛ Paulus maxime charitatis fuerunt. 58.A.
Petrus comparatur columbe.ibidem.B.
Petri apli penitentia ꝛ q medicus vtilis fuit. 58.A f.
Petrus multum veneratus est in terris a deo ꝛ hominibus.59.A.
Petrus ꝛ Paulus an vno die passi sunt.59.E.
Petrus ꝛ Paulus comparanẽ soli ꝛ lune.60. A C.
Petrus leoni compatur pꝛopter foꝛtitudinem quam in aduersis tenuit.74.f.
Petrus adiutoꝛ est peccatoꝛũ ꝛ maxime virtuꝫ fuit in miraculis.75.E.
Pinguioꝛes sumus natura in tenebꝛis. 114.f.
Pomeria recreatiua sunt.5.A.
Puerozũ bonozum ꝛ malozum sunt signa pꝛecedentia.8.D.
Puerpera quid facere debeat.32.B.
Puerperijs pompe mulierum vituperantur. 63.E.
Purgatur conscientia per tria.33.E.
Purgatoꝛium quidam gꝛecoꝛum negabant. 106.f.
Planete quomodo oꝛdinentur.41.B.
Planeta iupiter qualis sit ꝛ significat pietatem 119.C.
Pꝛedicatoꝛes veritatem non debent obticere. 27.D.
Pꝛedicatoꝛes verbi dei q̃d facere dñt. 97.C.
Pꝛedicatoꝛi duo sunt necessaria.91.H.
Pꝛelatus debet esse candelabrum luminosum. 114.J.
Pꝛincipes animare debent ad pugnandum com militones.19.B.
Pꝛincipes boni bonos ꝛ mali rectoꝛes malos i populo constituunt.38.C.
Pꝛincipi bus debet esse annexa liberalitas. 162.C.
Pꝛoditoꝛ veritatis quis sit.90.C.
Quattuoꝛ pꝛiuilegia relucebant i Johannis baptiste nominatione.90 E.
Quattuoꝛ requirunt ad visionẽ beatificam.104.E.
Quanta securitas ꝛ amenitas in regno dei. 107.A.
Quare seculares non curant de pena purgatoꝛij.109.D.
Quante dignitatis sit anima.109.E.
Quattuoꝛ sunt cõsolatoꝛia animabus defunctoꝛum.111.D.
Quã beatitudinem meruerint patꝛiarche ꝛ quã ppbete.116.E.
Quotiens Marie natiuitas sit pꝛenunciata. 92.E f.
Quo ad quid homo consummatur ꝛ quo ad q̃d nudetur.110.D.
Rectoꝛes debent esse seueri malis. mites autem bonis.38.E.
Receptacula animarum post mortẽ quattuoꝛ sunt.47.D.
Regio celestis q̃ delectabilis sit.7.G.
Regina cleopatra quesiuit facile moꝛi.105.D.
Regnum est triplex.101.G.
Regum quidã apud se habent iuuenes quidam senes.116.B.
Regulam religiosis dedit Johannes euangelista.21.D.
Regnum celoꝛũ quibus emitur.64.f.
Regnum celoꝛum quinqꝫ generibus paratur. 72.B.
Religio.2.E.
Reliquie sanctoꝛũ cõmendande sunt.56.A.
Religiosi habent tria mandata.120.C.
Repꝛobi equaliter penitentia ꝛ pfessione contra se testimoniũ ferunt.91.C.
Rex constituit pꝛudentioꝛem sup curam domus sue.102.A.
Rosa quomodo transit.73.C.
Rosa inter ceteros floꝛes obtinet pꝛincipatum. 106.A.
Ros decoctum extinguit febꝛem.111.A.
Rubi natura.78.C.
Ruta significat oꝛationem ꝛ quare.5.G.
Sacerdotes nomine tñ plures sunt ꝛ de periculo talium.67.C.
Sacerdotum bona pauperum sunt. 78.D.
Salm andre natura.78.A.
Sanctos eligere in patꝛonos quoscuꝫ vtile ẽ 39.C.
Sancti fm gradum charitatis obtinent locũ in celis.50.E.

Sanguis Abel ꝛ iustoꝝ effusus quō intelligit. 18 D.
Sebastianꝰ ꝓfortat tāꝙ fortissimꝰ miles. 27 E.
Sebastianꝰ i multis gratijs claruit. ibidē p totuz.
Sebastianꝰ adiutoꝛ ē ꝓtra pestilentiā. ibidē D.
Senes in senectute bonum operari difficile est. 8 L.
Septem columnis ecclesiam sustentantibꝰ quid intelligatur. 103 H.
Sepeliendi sunt moꝛtui. 111 L.
Septem suffragijs subueniamꝰ defunctis ꝛ que sint illa. 118 D.
Serpentis naturā. 86 B.
Seruis dei cuiusmodi vestis ꝙueniat. 90 D.
Seruꝰ fidelis ē diligendꝰ vt ꝓpria aia. 120 A.
Solis naturā. 99 L.
Sol cū oꝛit cūcta letificat. 15 B ꝛ 16 B.
Solis natura. 25 B L H.
Sol ꝛ luna ꝗre vespe rubent ꝛ mane albescunt. 41 A.
Sol in occasu quibꝰ lucet. 47 B.
Sol ē cā generatiōis et coꝛruptionis. ibidē E.
Solsequij natura. 36 B D.
Sol magni vigoꝛis est in inferioꝛibꝰ. 40 D.
Sola Maria caput serpentis ꝓtriuit. 92 E.
Somnus post cibū valde nocet. 45 L.
Somnia nō semp sunt vana. 107 L.
Soꝛtilegia vitanda sunt ꝛ exercētes excōmunicentur. 62 H.
Superbia multa mala facit. 23 H.
Succurrere debemꝰ aiabꝰ defunctoꝝ. 108 B.
Superiozes ꝛ ꝑlati venerandi sunt. 38 F.
Spoliatoꝛi ecclesie q̄d acciderit. 103 E.
Spūssancti effectus. 53 L.
Spūssanctus quare missus sit in mun dū. ibidez D.
Spūssanctus est liberalis ꝛ eius septē dona ibidem. F H.
Stelle ꝓprietates Marie ꝙuenientes. 92 F.
Stephanus p̄dicās veritatē sicut multi alij occisus est. 18 L.
Stephanus post moꝛtē multis miraculis claruit ibidem. F.
Stephani anim ositas contra iudeos in multis apparuit. 19 H.
Stephanꝰ est triplici coꝛona coꝛonatꝰ. 19 F.
Stella quam magi viderūt tripliciter differt ab aliis. 25 J.

T

Taxus aial pꝛudēs ē ꝛ fetidū. 11 L.
Terra a vulgaribꝰ dicit̄ btā. 101 L.
Terra inhabitabilis habet multa re gna rebus pulcbꝛis decoꝛata. 121 B.
Testamenta fundata sunt ꝓ animabus ꝓpꝛijs ꝛ alienis. 54 A.
Timoꝛ dñi multa bona opat̄. 53 H.
Thomas apl̄s ꝗre ē pmissus dubitare. 13 L.
Turturis ꝓpꝛietas. 55 A.
Tres erāt Herodis noie vocati. ꝛ quid sceleris quisq; cōmiserit. 90 B.
Tristes a deo consolant̄. 50 L.
Tribulatio exterioꝛ ꝓdest pctoꝛibꝰ. 78 D.
Tribulationibꝰ debemꝰ esse patiētes. 81 E.
Tribulationibꝰ boni emendant̄. mali peioꝛātur ibidem. F.
Tritici naturā. 79 A.
Triplex est ratio quare non libenter patimur. 101 F.
Tria eueniūt ex inspectione solis. 115 A.
Triplex est pena. 117 L.
Tria mādata p̄ncipalia bñt milites. 120 B.

V

Ven⁹ denotat donū ꝓsilij. 119 E.
Uer bꝫ aliq̄ p̄nūcia sui aduēt⁹. 92 D
Uerbū dei est audiendū. 24 F.
Ueritatē loquenti caput ꝓterit̄. de boc exemplū 91 B.
Ueritas. 5 J.
Uitia destructa sunt multa in xp̄i natiuitate. 15 J
Uia triplex ambulandi post xp̄m. 50 H.
Uinculū triplex quo illaqueant̄ boies. 74 D.
Uirgo inuerecūda quantū vitupat̄. 3 D.
Uirgies exēplo marie discāt vitare cōitatē. 63 D
Uir sapiēs q̄liter se habere debeat. 64 E.
Uiridarium regum quo pacto sit conficiendum 92 A.
Uirgines compantur flozibus. 112 B.
Uirgines sunt triplices. 113 A.
Uirgines q̄dā q̄ntū coluerit v̄ginitatē. 113 L.
Uirgines caueant dare iuuenibus occasionē cupidinis. 28 E.
Uirginitas difficile custodit̄. 36 H.
Uirginitas multa bona ꝓfert homini. 37 A.
Uirtuose agētes triplicē merēt̄ honoꝛē. 72 D.
Uitis q̄d significet. 24 A.
Uitā pfectā ꝓfessoꝝ tria reddūt. 90 L.
Uita hoīs q̄ bꝛeuis sit. 110 L.
Uoluntates duas posuit in deo Sabiniamꝰ hereticus. 107 D.
Ulpis naturam. 14 L ꝛ 22 J.
Umbꝛe ambulantibꝰ penales sunt. 93 L.
Unicoꝛnus foꝛtissimū animal est. 27 L.
Usurarij quidam puniti sunt in alta arboꝛe. 91. H.

X

Xp̄ō q̄d faciant choꝛizantes. 91 K.
Xp̄m non videre est maioꝛ pena damnatis q̄ sint pene gehenne. 93 H.
Xp̄s libentius habitat in locis mūdis instar animaliū mundoꝝ. 103 A.
Xp̄s nobis in exilio degentibꝰ constituit varias domos. 109 A.

Xp̃s parcit benignit ad instar leonis.109 A.
Xp̃iani mortui nō sunt lugendi.111 B.
Xp̃s attrahendo pctōres efficacissimus fuit.
1.B L.
Xp̃s nō magnates ꝛ nobiles in p̃ncipio sue p̃di=
cationis vocare voluit ibidem.E.
Xp̃s q̃re trahit illū ꝛ nō illū vel illū.ibidē.h J.
Xp̃s dicit zimphonista.4 B.
Xp̃s dicit fluui⁹.14 B.
Xp̃i natiuitas gaudiosa fuit.15 A L K.
Xp̃s quāq; dicat lux nō tñ oēs illuminat.15 D ꝛ
47 L.
Xp̃s nasci voluit in puerili etate.15.F.ꝛ.16.
L.
Xp̃o nato oīs hō sit grat⁹.ibidem.G.
Xp̃s sua natiuitate.v.infirmitates in nobis sa=
nauit.16 E.
Xp̃i natiuitate multa signa apparuerūt.17 L.
Xp̃m natū vt q̃s digne suscipiat multa req̃runt
ibidem E.
Xp̃s q̃re potiꝰ fugerit in egyptum q̃ in aliā t̃raz
ꝛ q̃re de nocte.22 L D E.
Xp̃s mansit in egypto.vij.annis.ibidē.G.
Xp̃s q̃re octauo die circūcidi voluit.ꝛ q̃d illis
diebus signetur.24 L E F.
Xp̃s compat aquile.25 B 52 B.
Xp̃s mirabiliter opat in p̃uersiōe pctōr.31 E.
Xp̃s p rozē significat.42 L.
Xp̃i annūciationis dies p gabrielem letissima ē.
43 B.
Xp̃s tenuit figurā Jone,pbete.44 D.
Xp̃i passione cūcta entia compassionē oñderūt.
46 A.
Xp̃s multi passionib⁹ a deo tradit⁹ fuit.ibidē L
Xp̃i exitus in montem oliuarū figuratur p egres
sum Da nid de bierusalē.ibidem.D.
Xp̃i captio i Sāpsonis captiōe figurat.46 F.
Xp̃i ductio ad Annā ꝛ Caypbā ibidē.h L.
Xp̃i relatio ꝛ accusatio ibidē.J K.
Xp̃i flagellatio.cozonatio ꝛ crucifixio.ibidem.
M N O.
Xp̃s p̃solat discipulos.simulq; cū loquerē infu
dit eis tristiciam.50 B.
Xp̃iani mali intelligunt p rebelles filios israel.
51 F.
Xp̃s añ sui aduentū p̃misit nūcios.57 A.
Xp̃s petrū multū dilexit.58 D.
Xp̃s auceps dicit.74 L.
Xp̃s alabastro compat.ibidem B.
Xp̃i añ aduentū nemo in regnū celozū intrauit.
96 L.
Xp̃s a quibusdam voluit inuitari.ad quosdā ve
nit non inuitatus.71 L.

Finit tabula.

Sermones Reffreth. alias Ortulus
regine de tempore. Pars hyemalis.

Incipit pars hyemalis Sermonũ Meffreth. al's Ortulus regine. Prologus.

Labora sicut bon' miles christi ihesu

Ita scribitur .ij. ad Thi. ij. In quo quidez v̄bo b. apl's quēlibet christi militē. Primo ⁊ principaliter ad laborē exhortat̄ cũ dicit Labora Secũdo discretio laboris explanatur. ibi. sicut bonus miles xp̄i. Quia aũt aliquis labor est delinquentiũ ⁊ pctōꝝ. aliq̄s studentiuz ⁊ scolasticorũ. De primo Hiere. ix. Ut inique agerēt laborauerũt. Et certe illi laborãt vt dicere possint. Luce. v. Per totam noctē laborantes nihil. id est peccatũ cepimus. De secundo dicit Sapie. Non est viri timere laborem. ingenerosos animos labor nutrit. Iste labor est in studendo. p̄dicãdo. colligendo ⁊ scribēdo. vt posteris possit prodesse. de quo dictũ apostoli intelligitur. Labora inquit sicut bonus miles Idcirco indignus ego seruus ⁊ spiritualis miles christi ihesu cunctis diebus quibus nunc milito exhortationi sancti apostoli aurē accomodã opus dudum de sanctis dei aggressum Anno dñi scilicz M. ccccxliij. ob profectum humiliũ studentiuz et desideriũ predicantiũ. ꝓut dñs dedit cõsummaui. Eodem igitur anno ad honorem dei ⁊ ĩtemerate perpetueq̄ virginis Marie sci Mathei. sanctarumq̄ virginũ Ursule videlicet ⁊ sodalium eius nec nõ ad exaltationē fidei catholice. ob honorem deniq̄ misnensiũ dyoces. cuius sedem ꝓtunc Reuerendus in christo pater et dñs dñs Johãnes doctor egregius feliciter gubernauit. opus hoc pñs de tempore. ꝯfisus de spiritussancti adiutorio. inchoaui. Et licet me ab hoc retrahere potuisset scie tenuitas et penuria. allexit tamen econtra vtilitas ⁊ causa varia. Prima est peccatoꝝ effugatio. qꝛ sicut ociuz ⁊ voluptas sunt arma antiqui hostis ad miseras animas captiuãdas s̄m Innocē. tertium ex̄ de renũ. nisi cũ pridem. §. verũ. Sic labor ⁊ studiositas vicijs obicē ponunt. et armis diaboli temptationibusq̄ obsistunt. Quia dic̄ Hay. super Apoc̄. Scio nimirũ q̄ cũ quem hostis noster antiquus in labore conspexerit. de periculosis atq̄ perniciosis vicijs nõ temptabit. Legitur eni in vitaspatrũ. li. ij. c. j. Abbas Anthonius residēs in heremo spiritu temptatus accidie cogitationibusq̄ diuersis implicatus dicebat ad deũ. Dñe saluari desidero ⁊ cogitatiões mee nõ permittũt. quid faciã in tribulatioe mea? quomodo saluari valeã dignanter ostende? Et post paululum surgens quendã sibi similem sedentem vidit ⁊ torquentem funiculum. et surgentē ex opere ⁊ orantē. erat aũt angelus ad emendationez Anthonio missus. qui ait. Et tu sic fac anthoni ⁊ saluaberis. Idcirco btũs Hiero. de ꝯse. dist. v. c. nũq̄. Facito inq̄t aliquid opis vt semp diabolus inueniat te occupatũ. Scda causa est mētis restauratio. Qꝛ dicit cassianus in li. colla. patrum. Felix ille labor qui ob s̄uitium dñi assumitur. a quo ⁊si caro consumitur. mens tamē diuinitus instauratur. Tertia est interna consolatio. Juxta illud Hugo de san. vic. Quies igitur cõsolationis interne labore corporis tribuitur mediãte Quarta est multiplex exoratio. Multi enim studiosi verbi dei seminatores cũ adhuc colligens opi de sanctis insudarē me ad colligendum aliqua de tempore induxerũt. Ut igitur peccatũ a me fugaret̄. mens diuinitus instauret̄. quies cõsolationis mihi daretur. et desideriũ studiosoruz impleret̄. hoc opus arduũ ⁊ vires excedēs suz aggressus. Quod quidez ortulum regine volui nominare. et ꝓ tanto dico hũc librũ ortuluz nominari. Quia sicut in ortulis diuerse plantant̄ arbores tã dulces q̄ amaros fructus ferentes sic in hoc libro sunt plantate arbores spirituales ferentes fructus dulces eterne beatificationis. et amaros sempiterne damnationis Arbores ferentes dulces beatificatiõis sunt cedrus contēplationis alte. Cipressus fame odorifere. rosa patientie. oliua misericordie. et platanus fidei necessarie. que om̄es in hũc ortulũ ⁊ plures alie arbores virtutũ sunt plantate. vt patz cuilibet registrũ intuenti. Arbores ⁊ herbe inutiles ac amare ĩ hoc ortulo s̄borte sunt salices supbie ⁊ spine auaricie. raphanũ iracũdie. quercus gule. vrtice luxurie. tribuli inuidie ⁊ lappe accidie. de quibus habemus plenius dñica Letare. s̄mone Eijce ancillã. Sed ꝓ tanto d̄r ortulus regine. nõ regine anglie. frãcie. aut vngarie ⁊c̄. Sed regine sancte ecclesie. De q̄ Ps̄. xliiij B Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata varietate. Quia varijs libris ma-

gnis ⁊ diffusis ⁊ q̄ amplis pomerijs sanctorū doctor̄ ⁊ aliorū solennū sermonū collectorū est circundata. ꝑpter quos hunc lib̄r̄ .modice reputationis .decreui ortulum regine nūcupare. Quia sancta ecclesia ꝑm btūm Aug⁹. ꝑmone de dedicatione ecclesie est illa regina que ex partibus ethiopie venit audire sapientiā Salomonis .iij. Regū .x. Que quidem regina nō modo in vna regione .sed quasi in vniuers mūdi partibus reges pitura venit. Et sicut regine seculares ortulos speciales habētes interdum alias reginas sibi charas cū puellis suis in illos introducūt .si hec immaculata regina ecclesia sine ruga reginā illam valde sibi charā de pallacio summi regis egressam charitatē videlicz potissimā cū .xij. puellis suis egregijs per me indignū famulum eius introduxit .sicut patet ꝑmone .j. in quīquagesima. Et hoc ideo fecit vt eam tradat filijs suis ⁊ desponset. Et vere felix est ille cui hec regine charitas fuerit desponsata. qz cum illa habet oīa alia dona. Unde dic̄ Aug⁹. super illo v̄bo Math̄ .xxv. et Luc̄ .xix. Omni habēti dabit̄ ⁊ abūdabit. quisquis charitatē habuerit etiā oīa dona percipit. Quisquis āt charitatē nō habet etiā dona q̄ percipisse videbat̄ amittit .hec ille. Ut aūt ortulus ille magis hic frequentet̄ ⁊ ametur ponam in eo mysticos fructus similitudinuz ⁊ exemplor̄ qui multum aīas recreant .et delectāt .iuxta illud Aug⁹. li. ij. ad Jouinianū. Cū aliquid mystice ⁊ similitudinarie ꝑponit̄ plus diligit̄ .plus mouet ⁊ plus delectat .et plus honorat̄ q̄ qñ verbis .ꝑpijs apertissime dicit̄ .De exemplis dicit Aristoteles .ix. poete. Exemplis vtimur in docendo vt facilius intelligatur quod dr .nec etiam tedeat studentē q̄ ꝑmones ita ꝑlongaui. Quia pōt puidus ꝓdicator in vna parte ꝑcipali ad ꝑponendū ꝓpō ꝓtentari .generat enī ꝑlixitas tedium .et spernitur qñ longo ꝑmone ꝑponit̄ .Uñ plus debet quilibet predicator ad breuitatem ꝑmonis q̄ ad ꝑlixitatē declinare .Si enī facundus est in predicādo doctrina eius breuis audius a populo exauditur. Quia qñ parcius apponit̄ auidius sumitur inquit Greg⁹. in Ome. Est ei de cibo v̄bi dei sicut de cibo corpali. Uñ dicit Job̄ .mesue in de regi. sani. Esuriente adhuc stomacho cessandū est a cibo .qz parcitas cibi ⁊ potus multū valet vt calor naturalis digerens rei digestibili dominet̄. ne nausea ⁊ abbreuiatio vite comitet̄ Sic etiā a cibo verbi dei tunc est cessandū cum desiderātius predicator attendere videt populū congregatū .ne ꝑpter ꝑlixitatem sermonis nauseam ⁊ tediū generet populo .sicqz minori affectu audiat̄. Si autem predicator nō est facūdus nec bene expressiu⁹ libentius auditur citius cessans q̄ ꝑlixe predicans. Et sic fit q̄ ille qui nō laudatur predicando cōmendatur tamē in cessando. Insuper in illo ortulo nullam plantaz moralitatis vel doctrine de sensu meo inserui. Ex quo dicere posſum cum sapiente. Stultissimus sum virorum. et sapia hoīm nō est mecū .nō didici sapientiaz ⁊ nō noui sciam sanctor̄ Prouerb̄ .xxx. Sz de ortis alior̄ doctor̄ plātas accomodaui. ⁊ huic ortulo complantaui. In quo indebite plātata cōmitto sapientioribus emēdanda. Pro beneficijs vero insertis obsequia ⁊ laudes deo tribuo.

Dñica ꝑma aduentus. ꝑmo primus

Hora est iā nos

de somno surgere Roma .xiij. Consuetudo est quādo rex terrenus vel alius dominꝰ in suā peruenerit ꝓuinciam vel ciuitatē q̄ cō sueuit i turribꝰ sui castri vigiles ordinare .quorū aliqui in nocte vigilant. alij v̄o in principio diei dormiētes cornu vel buccina excitāt vt ad labores se disponant. Spūaliter xp̄s vt dic̄ ps̄ xlvi. est rex magnus super omnē terrā .hic venit per incarnationē suā in hūc mūdū vt dic̄ ap̄lus Ubi .j. Uenit ihesus in hūc mundū pctōres saluos facere. Uenit inquā in mundū qui suus est rōne creationis Joh̄ .j. Mundus per ipm factus est. Ideo sb̄ditur. In ꝓpria venit .et sui eum nō receperūt. Erubescāt igitur iudei infideles qui xp̄m regē suū recipere noluerūt .et ipm venisse bucusqz negauerūt. Si vt dicunt nondum venit vbi est eor̄ regalis dignitas que cessauit tpe herodis ascolonite sub quo natus est sicut ꝑphetauit patriarcha Jacob Gen̄ .xlix. Non auferetur sceptruz de Juda .et dux de femore eius donec veniat qui mittēdus est. et ipse est expectatio gentiū .Sed cū ipi suscipere cūnos lunt nos xp̄iani gratanter recipe ipm debemus dicentes. Benedictus qui venit in nomine dñi Igitur veniens in hūc mundum in turribꝰ sancte matris ecclesie vigiles sanctos ap̄los ordinauit qui super hoīes in nocte peccati diligenter vigilauerūt. Ideo figurati sunt Lañ .v. Per vigiles de quibꝰ dr. Inuenerūt me vigiles qui custodiūt ciuitatē. At sicut mos est vigilū q̄ clamant ⁊ vigilare mādant. Sic sancti ap̄li nō solum vigilauerūt sed vigilare alios iusserunt. sic Petrus qui ait .j. Petri .v. Uigilate .q. di. diliger̄ a peccatis ꝓcauete .quia aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens circūit querens quē deuoret. Similiter ⁊ sanctus Paul⁹ in principio diei gratie buccina sui ordis excitauit dormiētes cum dixit. Hora est iam nos de somno surgere. Et certe ideo nos suscitauit vt se ad labores bonor̄ op̄m darēt ⁊ peccata vi-

tarent. In quibus verbis duo facit. Prio me-
rendi hora publicādo. ibi. hora est iā. Secūdo
a somno peccati suscitādo. ibi a somno surgere
De primo est notandū. Pe. de. cres. li. ij. rurali
um cōmodoꝝ. c. xxi. Attendendū est inquit in
oīni seminatione vt semineꝝ semē qñ adiutoriū
maius habet a celo. et hoc ē qñ magis iuuatur
calido ꝛ humido ꝛ viuifico lumine solis ꝛ lune
simul. Luna enī quia terre vicinior est regit om
nia terrena ad pullulationeꝝ ꝛ inundationem.
Sol aūt quia suo lumine est calefactiuus. ideo
est aliquātulum humidi seminis aduſtiu⁹. Vult
idem Petrus ꝙ incenso Primo lumine in luna
cū ipa tūc est calida. tpata ꝛ humida. iacienda
sunt semina. qz tūc ꝙuenientius iuuatur virtus
eoꝝ a luna. Ideo dicit sapiēs. Omnia tps ha-
bent. Et tempus seminādi ꝛ tempus metendi.
Eccs. iij. Ideo dicit Macrobius in saturnali-
bus ꝙ segetes debēt meti luna iam decrescēte
qz luna accrescente vel plena existente multum
inferiora humectat ꝓtra naturā solis. Ideo se-
getes nō ita aride sunt. nec possunt tūc bene re
poni ad seruandū sicut in defectu eius. Hora
liter. tps pñs ꝓcessum est homini ad seminādū
et ad metendū. Sed in futura vita erit tempus
dñi ad iudicandū. Et ponit similitudinē Anſ.
D li. ix. lxxv. c. dic. Ille qui ludit ad decios facit
anatagiū comparī suo quādo dat ei decios vt
iaciat quo voluerit. Sic fac deus peccatori qñ
quasi decios dat ei tps ad bene opandū. Ho
do enī habemus decios. i. tps. iuxta illud Se-
nece. Tempus enī nostrū est. sed post mortem
nō erit nostrū sed dei. et tūc accipiet ꝛ habebit
decios. i. tempus cōtra nos iactabit. sicut ipse
testat. ps. lxxix. cum accepero tempus ego iu-
stucias iudicabo. Ideo dicit Iero. xiij. q. ij. In
pñti seculo scimus siue orationib⁹ siue ꝓsilijs ī
uicē posse nos adiuuarī. Cū aūt ante tribunal
xpi venerimus. nec Job. nec Daniel. nec Noe
rogare posse ꝓ quoꝙ. vbi vult ꝙ tps merendi
nō est nisi in pñti. Cui ꝓsonat b. Aug⁹. li. de fi-
de ad Petrū. Tempus inquit acquirēdi vitam
eternā in ista tm̄ vita deus hominib⁹ dedit vbi
voluit esse penitentiā fructuosam. qz in hoc tē-
pore habemus maius adiutoriū a deo ꝛ sanct⁹
eius ꝙ in futuro tpe. Ideo ait Dauid ps. cxx.
Adiutoriū meum a dño qui fecit celum ꝛ terrā.
Quare homo in pñti tpe debet iacere semē bo-
noꝝ opm ꝟm qđ iubet sapiēs. Mane inquit se
mina semē tuum. a vespe non cesset manus tua
Eccs. xi. Quia deus astat hic homini vt possit
bonū opari. vnde. ps. v. ait. Mane astabo tibi
ꝛ videbo. Et de hoc tpe merendi dicit aplus in
verbis premissis cū dicit. Hora. i. tempus ē iaꝝ
pmerendi. Vbi nota hora est tps vicia peniten
di. p venia exorādi. in gra. pficiēdi. aduersa su-
stinēdi. Dico ꝙ est hora vicia penitendi. qz ꝟm
btm̄ Aug⁹. in li. de fide ad Petrū. hic facienda
est pnia fructuosa. qz pt̄ hic homo deposita ma
licia bene viuere. et mutata voluntate iniusta
merita simul ꝛ opera mutare ea et in timore
dei gerere que deo placent. Quod qui in hac
vita non fecit. habebit quidem penitentiam
in futuro seculo de malis suis. sed indulgen-
tiam in cōspectu dei nō inueniet. hec Aug⁹. Et
nota ꝙ pnia in pñti facta facit mlta bona. pctō
rū dissimulatōnē. vicioꝝ expulsionē. a carcere
liberationē. Primo quidē facit pctōꝝ dissimu-
lationē. Facit enī pctā dissilare cui⁹ exēplū na-
turale ē. Leo q̄ leene cū pardo ꝓiūctionē odore
ꝓgnoscit tot⁹ in vltionē ꝓsurgit. Hoc aūt ex na
turali instinctu cognoscēs leena se in flumie la-
uat. Quo facto nihil leo pcipit. sicqz factū inul
tū pmittit. vt dicit Plinius in spe. natu. Spūa
liter. leo significat xp̄m Apo. v. Vicit leo ō trī-
bu Juda. Leena vero significat aīam peccatri-
cē q̄ tūc pardo. i. diabolo se ꝓiūgit qñ ei morta
le pctm̄ faciēdo ꝓsentit. Circo deus ꝓtra eaꝝ
puocaꝫ ꝟm illud Deut. xxxij. Deū qui te genu
it dereliquisti scz p pctm̄. et oblit⁹ es dñi crea-
toris tui. Et seqtur. Vidit deus ꝛ ad iracūdiaꝝ
ꝓcitatus est. qz puocauerūt eum filij sui ꝛ filie.
hoc igit̄ scies aīa debet lauare se in pñie flumie
pctī maculā auferēdo vt de⁹ nō inferat vindi-
ctā. Et hoc iubet Crisi. de pe. dist. j. c. mēsuraz.
Qđ inqt defendi nō pōt ablui dz. lauāt lachry
me delictū qđ pudor est voce ꝓfiteri. Hoc autē
vt dic Bar. bzix. nō est intelligendū sine ꝓfessi-
one. Sz sic. si ē pctm̄ adeo gue vt cū pudore cō
fiteamur nō iō est desperādum. qz lachryme la
uāt delictū ꝛc. Vidēs igit̄ xp̄s de tribu iuda ꝙ
aīa p leenā signata in pñie flumine ꝛ lachryma
rū sit lota dissimulat ei⁹ pctā Sap. xij Misere
ris oīm qm̄ oīa potes ꝛ dissilas pctā hoīm. ppt̄
pñiam. Qđ sic intelligit̄. dissilas pctā. i. differs
ea punire. Qđ figuratuz fuit. iij. Regū. xxi. de
Achab q̄ fec malū in ꝓspectū dñi. Insup fecit la
pidare naboth. ppt̄ vineā suā. Iō dixit Helyas
ei in psona dñi. Ecce inducā sup te malū. et iter
ficiā de domo Achab clausum. i. captiuū. et no
uissimū. i. vilē. vsqz mingentē ad parietez. quod
vno modo ꝟm lr̄am intelligit̄ canis. alio modo
infirmus ꝛ debilis q̄ iuxta lectū nō pt̄ mingere
nisi appodiet se ad parietē. vt sit sensus. Si pe-
cutiaꝫ canis q̄. ppt̄ vilitatē nō deberet tāgi. vel
debilis cui debebat parci. multo modo magis
illi de domo achab exterminabū. Cū audisset
ꝟmones istos scidit vestimēta sua. cooperuitqz
cilicio carnē suā ꝛ ieiunauit dormiuitqz ī sacco
ꝟm glo. in signū pñie ꝛ būilitat⁹ coꝝ deo. Et ꝟ-

mo dñi ad Helyã. nõne vidisti Achab bũiliatũ
cozã me. Quia g humiliatus est cozã me nõ in-
ducam maluz in diebus eius. Ecce mitis leo p
F pter penitentiã distulit punire culpã. Scõo pe
nitẽtia facẽ vicioz expulsionẽ. iõ assimilatur za
phiro, ppter. vij. eius vtutes. vij. vicia mozt'lia
expellẽtes. Prima vtus saphiri est q habet vir
tutẽ sudozis z sanguis restrictiuam vt dic̃ Dia
scozides. hoc puenit pñie inq̃ntũ restringit vici
um gule ex qua puenit sanguis supfluitas z su
dozis. Qõ aũt pñia restringit viciũ gule patet ĩ
pmis parẽtibus Quia ex vicio gule comedẽdo
de fructu, phibito peccauerũt Gen. iij. Sed per
pñiam longã sanguis peccati restrictus est cum
satisfecerũt z saluati sũt. sic̃ oz de Adaz Sap. x
Illũ qui pmus a deo format' est pre ozbis ter-
rarũ cũ esset solus creatus custodiuit z reduxit
eũ a delicto suo. Ex quo soluit̃ questio q queri-
tur an pctm̃ pmoz parentuz remissibile fuit. qz
fm doctozes egerũt pñiam. et igit̃ saluati sunt.
qõ nõ esset si pctm̃ eoz irremissibile fuisset. Et
merito pctm̃ eoz remissibile fuit qz nõ ex mali-
cia, ppria. sed ex suggestione dyaboli pmus hõ
peccauit. vt de sum. trini. z fide catho. c. firmit̃
Scõo saphirus habet vtutẽ castitatis amatiuã
vñ oñes naturales ꝓsentiũt q hec gẽma ẽ ama
trix castitatis. Et ideo ne eius vtus vel effect'
per immũdiciã poztãtis impediat̃ opoztet eum
poztantẽ caste viuere. vt testat̃ poeta Si q̃s ge
stat eũ castissimus esse iubeb. Hoc ꝓpetit pñie in
G q̃ntũ repmit viciũ luxurie. et castitatẽ seu cõti
nentiã diligit. q̃uis aliã in ꝓiugatis. aliã in vi-
duis. et aliã in virginibus sanctis. Qõ aũt peni
tentia luxuriaz expellit patet exemplũ in vitas
patrũ. li. iij. c. xl. de quodã fratre q a spũ fozni-
cationis tẽptatus dixit seni. Pater occidit me
fozdida cogitatio. dixit ei senex. Mulier quan-
do ablactare vult filiũ suũ amarũ aliquid sũn
git vberibus suis. et cũ venerit infans ex cõsue-
tudine sugere lac. sentiens amaritudinẽ refugit
Sic tu pone remediũ amare pñie. vt cũ diabol'
veniat suggerẽdo lubzicas cogitationes. aliq̃d
amari sentiat. et sic fugiat. vñ liberer. Mystice
mulier est sancta mater ecclesia que est mat̃ illi-
bata. q̃ cupiẽs ablactare filios vel filias suas a
lacte luxurie, pponit his amaritudinez pñie. qz
hic g̃uis pñia z in futuro g̃uioz erit eis imponẽ
da Quia dicit doctoz amãdus in hoza. sapie. li
bzo. j. c. x. Luxurioſi aliqui in delicijs carnẽ su-
am nutrierãt a Fpẽtib' deuozabãt. et bufonib'
ignitisq̃ aculeis vsq̃ ad viscera replebãtur. sic̃
in spũ vidit. Et sbdit. Qui carnali amozi dediti
fuerãt vtriusq̃ sexus terrã infernalẽ pre dolo-
re mozdebãt. q̃m eos demones nimium afflige
bant. Nã spiculã igneã habẽtes z estu vehemẽ-
tissimo eos insequẽtes seuissimis vulnerib' re-
pleuerũt. Qõ aũt diabolus insequitur luxurio
sos puniendo. legitur in ozto anime. Mulier q̃
dam fornicaria in dyocesi maguntinẽsi mozitu-
ra calceos sibi fieri fecit bene cathenatos. z cũ
magna instantia petiuit dicẽs. Sepelite me cũ
eis. quia multũ erũt mihi necessarij. Quod cuz
factũ fuisset. nocte sequẽte luna splendente. mi-
les quidam equitans cũ suo suo femineos au-
diuit vlulatus. Mirantib' illis. ecce mulier fe-
loci cursu ad illos. pperãs clamauit. Adiuuate
me. Mox miles de equo descendens et gladio
suo sibi circulum circũducens. feminã bñ notã
intra illum recepit in sola camisia z illis calce-
is indutã. Et ecce ex remoto quasi vox venato
ris hozribiliter buccinãtis. et latratus canum
venatoz audiũtur. Quibus illa auditis nimiũ
cõtremuit Miles vero cognitis canibus equũ
seruo cõmittẽs comas capillоz eius brachio
sinistro circumligauit de xtera gladiũ tenẽs ex
tentũ. Appzopinquãte illo venatoze infernali
ait mulier militi. Sinite me currere. qui appzo
piant persequũtur me nimis. Ille aut̃ foztiter
eã tenens. misera illa diuersis vocibus tonãti-
bus militẽ pulsans vt eam dimitteret. Tandez
ruptis crinibus aufugit. quam dyabolus inse-
quẽs cepit. et equo suo inisciens deduxit. ita q
caput cũ brachijs ex vna parte penderet z cru
ra ex altera. Post paululũ venatoz ille hozribi
lis militi obuians captam predam ad infernuz
poztauit. Miles mane ad villam rediẽs quod
vidit exposuit. crines ostendit. Apertoq̃ sepul
cbro feminaz capillos reperit perdidisse. Hoc
miraculum, ppter verbũ amandi sez estu vehe-
mentissimo eos insequẽtes inseruit hic z locaui
Ecce quantã amaritudinẽ sancta mater eccl'ia
pponit filijs luxurioſis. Et quid aliud intendit
nisi vt eos a tali delectatione declinare faciat.
Tertio saphirus habet virtutẽ timozis z inflã
mationis seductiuã. qz apostemata repmit si i
principio noxie collectioni cito appositus fue
rit. vt dicit Dyasco. et hec cõpetit penitentie i-
q̃ntũ repellit tumozẽ z inflammationẽ superbie z
maxime in pncipio anteq̃ superbia inueteraſcit.
si ad humilitatẽ pñie ozatio deducat̃. sic̃ patet
de Nabuch'. Dañ. iiij. qui in spũ elationis dixit
Nonne hec est ciuitas magna Babilon quam
edificaui in domũ regni z in roboze foztitudis
mee. et in gloria decozis mei. Cum adhuc sermo
esset in oze regis. venit vox de celo dicẽs. Tibi
oz Nabuchodonoſoz. regnũ tuũ transibit a te.
et ab hominibus eiciẽt te. z cuz feris erit habi
tatio tua. Fenũ vt bos comedes. et septẽ tẽpo-
ra mutabunt̃ sup te donec scias qz dñetur excel
sus. Eadem hoza fmo cõpletus est sup eum. et

ex omnibus eiectus est.et fenū vt bos comedit donec capilli in similitudinē aquilarum crescerent.et vngues eius quasi auiū. Et illam amētiā debuit septē ānis sustinere. Ez magister in scolast.histo.dicit q̄ precibus danieł hi septez anni mutati sunt in septē menses in quibus quadraginta diebus insaniā patiebaꝫ.et interim p quadraginta dies rediēs ad coz flebat.et a dō supplicabat vt ex nimijs fletibus oculi eius vt caro facti sunt. Ecce quantā penitentiā egit.iō dicit Aug⁹.xxiij.q.iiij. Nabuchodo. penitētiā meruit fructuosam. Et sō dit. Nōne post innūeras impietates flagellatus penituit.et regnum qō perdiderat rursus accepit.quasi diceret sic Et hec quidem penitētia expulit supbiā.qō patuit ex vbis istis Danieł.iiij. Nunc ego Nabuchodonosoz laudo regē celi z magnifico z glorifico.qz oīa opa eius vā.et vniuerse vie eiº iudicia. Et gdientes in superbia pōt humiliare. De nabuchodo.vide infra.Fmone.j.dñice tercie.S.A. Quarto saphirus habet virtutē calorīs febzilis repzessiuam. si iuxta venas cozdis pulsatiles suspendatur. Est aūt auaricia inordinatus ardoz quidam z febzilis caloz qui qui etem omniū tollit.et sitim inextinguibilē gignit hunc calozem penitentia mirabiliter extīguit. exemplū habetur in btō Math.qui sedit in theloneo vt auarus Math.ix. Vocatus autem a christo ad pñiam venit.ppria reliquit q̄ rape aliena ꝓsueuit.vt dicit Beda. Quito habz virtutē venenositatis expulsiuā vt dicit Diascoz. Si araneā in pixidez posueris et verū saphirū indicū vel aliū super orificiū aliquantulū tenueris.eius virtute victa subito moritur. Ex quo patet q̄ habet virtutē veneni penitus extinctiuā.sic penitentia extinguit z expellit venenum inuidie. Et hoc figuratū est Geñ.xxxvij.in fratribus Joseph.qui adeo erāt intenti z accensi inuidia erga ipm q̄ nō poterāt ei quicq̄ pacifice loqui. Sed cū veniſſet ad eos in agrum dicebant. Ecce somniatoz venit.venite occidamus eū.sed tamē vltimate eū vendiderūt Jsmahelitis in egiptū. Cum aūt missi essent a patre ī egyptū vt emerēt frumenta.angustiati sunt a Joseph qui dixit eos explozatozes .et posuit eos in carceres. Tūc penituerūt cū dixerūt Genes xlij. Merito hec patimur.qz peccauim⁹ in fratrem norstum sicq̄ per penitentiam extinxerūt inuidiam.et deinceps benigni erant erga ipsuz

K z ipe pascebat eos vt habeł Geñ.l. Sexto habet virtutem discordie reconciliatiuā .vt dicē dī ascozides. Nā plurimū dicit valere eius presentia ad pacez inter discordes refozmandam. Et hoc ꝓpetit pñie nō solum inquantū aīam reconciliat.sed etiā inquantū de cozdibus penitētiuz irā fugat z odiū vt ad receptas offensas dimittēdas.et p pñs ad pacē inclinet. Exemplū ptz in Paulo Act.ix.qui spirās Slo.ex feruētu spiritu ire minarū z cedis in discipulos dñi petijt a pncipibus sacerdotū literas in damascuz vt puniret christianos. Sed cū iret post eos ipm in terrā,pstrauit. Et tūc penituit cū dixit. Dñe quid vis me facere.q.d. Paratus suz penitere et tibi in oībus obedire. Sicq̄ lupus iracundus factus est agnus mansuetus. vtinā adhuc pñia de cozdibus aliquoz fugaret irā. Ez beu q̄uis ꝓfitentur z penitent tamē irā ꝓtra proximos diutius seruāt. Contra qō dicit Canō di. xxv.vnū ozariū.§.alias Ira bois si longo tpe fuatur est mortale pctm. Et Hugo de scō vict. Melius est inqt sepius irasci. et irā mox extinguiq̄ irasci rarius.z in ira stare inflammat⁹ l

Septimo saphirus habet virtutē cozpis letificatiuā.vñ valet contra cozdiacā passionē z melancoliā.z hoc pñie ꝓpetit inq̄tū accidiā expellit que animā tristē z grauem facit. iuxta illud. Fortunati in omeł. Qualis inquit ꝓsolatio illi debetur qui in laude dei torquet trisiciaq̄ tenetur.q.d.nulla. Si aūt accidia p penitentiam est expulsa alleuiatur z letificatur anīa. Quod atteſtaꝫ Crisł.in ł. Accidiam si abieceris mox ineffabilem percipies leticiā dei z dulcorē. Ex his iam dictis patet apte q̄ pñia expellit septē pctā mortalia. De hoc dicit Crisł. Penitētia respuit auariciaz. abhorret luxuriam.fugat furorē.firmat amorem.calcat superbiam .excludit inuidiam.continet linguam.mores componit. maliciam odit.libenter oīa sufferre cogit.ligata soluit. Tertio pñia facit a carcere libera D tionē quia a carcere pctī liberat z grām dei redonat. Et hoc ostendit ex somno pincerne pharaonis Geñ.xl.vbi ait. Videbā cozā me vitem in qua erant tres ꝓpagines crescentes paulatim in gemmas vulgariter knospin.et post flores vuas matureſcere.calicemq̄ in manu mea tuli erga vuas et expressi in calicē quē tenebaz et tradidi poculum Pharaoni Rndit Joseph. Tres ꝓpagines sunt tres adhuc dies quos pº recordabit Pharao ministerij tui .et restituet te in gradum pristinū.dabisq̄ ei calicem iuxta officiū tuū sicut ante cōsueueras. tūc memēto mei cū tibi bene fuerit. Hanc figuram exponit Anł.li.vij.c.xxiij.di. Ite pincerna reus z in carcere positus z postea tū liberatus fuit significat eos q̄ si peccāt tū per penitentiā liberātur vitis autē est pñia.cuius tres ꝓpagines sunt humilis ꝓtritio.vtilis confessio.facilis satisfactio. Ex quibus,pducūtur gemme bonarū cogitationū z flores bonarū affectionū. z fructº maturarū z sanctarū opationū .et exꝑmuntur

vue per tollerãtiã passionũ xpi qõ exp̃mit in calice regis. Ad hoc idez refertur interp̃tatio. qz tres ꝓpagines sunt tres dies. i. tres aie illuminatiões. Primus in peccati recognitiõe quã facit ꝯtritio. Scõs in pcti ꝓpalatiõe quã generet ꝯfessio. Tertius in pcti redemptiõe quaz generat satisfactio. post quos pharao. i. deus recordaꝫ pctõzis. et restituet eũ ad pstinũ statũ gre. q aũt sequiẽ. memẽto mei dũ tibi bñ fuerit ẽver bũ qõ per xpm õz. et q̃ pcussus tribulatiõe vel infirmitate est memor eius sit z redeat ad cor z peniteat vt liberet. iuxta illud ps. lxxvij. Cum occideret eos q̃rebãt eũ. et q̃nqz tales postq̃ liberati sunt. et ad sanctitatẽ vel ꝓsperitatem redacti nõ ampli⁹ recordãtur dei. nec bonũ qõ ĩceperũt ꝓsequũtur. sic de isto pincerna scribit postq̃ liberatus ẽ succidentib⁹ ꝓpis oblit⁹ est interp̃tis sui. Qõ aũt pñia restituit pctõrẽ pstine gre. pbat Tho. brabantinus in apiario. In germanie inqt ptib⁹ quidã nobilissim⁹ comes. sz verus paupm spoliaꝫ z oppressor. ex miseri cordissima pietate diuina ḡui infirmitate correptus ẽ z amarissima pñia ꝯritus. qz sciuit illd. Sap. v. Stabũt iusti in mag̃ ꝯstãtia aduersus eos q̃ se angustiauerũt. et q̃ abstulerũt labores eoz. oñia ad restitutionẽ posuit q̃ habebat. et irremediabilib⁹ lachrymis quotidie lectum rigãs angelos ad sctõs dei ad impetrãdã miseri cordiã deuotius implorabat. Decũbẽs vo cor pori suo tñ ingerebat supplicium vt thalos. pedes. crura fricaret ad lignũ. vt cutem. carnẽ ac neruos assiduitate euelleret violenta. Aquã etiam frigidã in hyeme q̃i ad bibendũ acceptã illã pectori supfundebat. et mẽbris vt ex hoc glaciali frigore torq̃reꝫ. nec diu post in agonia positus tãto spũ est repletus vt sicut de publicano euãgelistã ita de isto faceret ꝓphetã De se enĩz dixit. q sine purgatorio ad reqem volatur⁹ eẽt Et q benrico regi defuncto tota thuringia maximis calamitatib⁹ sbiaceret. qõ z factum fuit In hoc exẽplo vide optimũ modum penitendi Volẽs enĩ ve penitere dz pctõr oñia ablata restituere. Quia dic̃ Aug⁹ ad mace. in epla. et ponit. xiij. q. vi. c. si res aliena. Propt̃ quã pctm̃ est reddi pt z nõ reddit. pñia nõ agit̃ Nõ remittit̃ pctm̃ nisi restituaꝫ si restitui pt. Et dic̃ notãt si restitui pt. Si enĩ nõ est inposse restituẽdi nõ est cõpellendus. Qz sb̃dit Aug⁹. Qui nõ hz vñ restituat huic nõ possum⁹ Glo. i. nõ debem⁹ dicere redde qõ abstulisti. hoc itellige qñ raptor vl fur nõ ẽ soluẽdo Hz si eẽt soluẽdo lz res quã abstulit sine culpa sua periisset tñ teneꝫ reddere estimationẽ illi⁹. Sz quib⁹ restitutio ẽ faciẽda? rñdet Aeumũ. q spoliati aut eoz heredibus si possunt inueniri. Si aũt nõ inuenirenꝫ. tũc de cõsilio ꝓlatoz distribuaꝫ in pias causas. z maxie in elemosinas paupm z redemptionẽ captiuorũ. et hoc fiat in loco vbi rapina est facta. Sed archidiaconus Guido in rosareo dic̃. imo credo q ipa raptor bona incerta nõ debet pauperib⁹ erogare absq; autoritate vel scia epi vl alteri⁹ iudicis ecci. vt satis colligit̃ ex. de vsu. c. cũ tu. Unde de illo nobili comite q oñia ad restitutionẽ posuit q̃ habebat. et seqtur q lectum lachrymis rigauit exemplo dauid q̃ ait ps. vi Lauabo p singulas noctes lectuz meũ la. meis stra. me. rigabo. Quia dic̃ Crisꝰ super Matth. Nemo ad deũ flens accedit q nõ postulatũ accipit. Et seqtur q angelos z sanctos ad impetrãdũ gram inuocauit. qz dic̃ Job. v. Voca si ẽ qui tibi rñdeat. et ad aliquẽ sctõz conuertere Jõ dixit dauid ps. cxx. Leuaui oculos meos in mõtes. i. in sanctos q̃ sunt mõtes spũales. vnde venit auxiliũ mihi Scõ dixi q hic hora est p venia exorandi. Jõ dicit dñs Jere. xxxiij. Clama ad me z ego exaudiam te. Et. j. Mach. iiij. Nũc scz in tpe gre clamem⁹ in celũ et miserebitur nri deus. Et ipe dñs hortaꝫ nos ad orãdũ Luc. xi. Petite inqt z dabit̃ vobis. q̃rite z inuenietis pulsate z aperiet̃ vob. Et merito ẽ hꝫ provenia exorandũ. qz in pñti tpe oratiõe venia impetraꝫ. tẽptatio supaꝫ. vita, plongaꝫ. celũ reseraꝫ. Primo enĩ venia inpetraꝫ exẽplo publicani q hac breui oõne. Deus, ppitius esto mihi peccatori Luc. xviij. veniã meruit z iustificat⁹ in domũ suã intrauit. In inferno aũt dãnati. et q hoc tẽpus gre neglexerũt nõ orant, p venia. Isa. lxiiij. Nomo nõ est q̃ invocet nomẽ tuum. Sed dicũt illud Jere. viij. Trãsijt estas finita est messis. et nos saluati non sumus. Jõ narrat q̃dam religiosus apud clareuallẽ. q q̃dam vir sanctus dũ staret quadã vice in oõne audiuit quãdã vocẽ in spũ miserabiliter clamantẽ z lamentantẽ. et eo q̃rẽte q̃s esset. respõdit q esset anima cuiusdã dãnati suã plãgẽs dãnationẽ addẽs q inter oia q̃ ipm z alios damnatos excitarẽt ad planctũ esset maxie tpis amissio sibi de gra dei collati. In cuius vna morula feciss̃e pñam portuissent q̃ eas a pena inferni prefualset. Jõ dic̃ dñs Jere. xxiij. Dedi eis tps qõ debent fugare vt vinitores obfuãt tps ad vineas putandũ. z Dañ. ij. Tẽpus putatiõis aduenit. Tps inquã in quo pctm̃ decidatur. et venia impetret. Secũdo tẽptatio supaꝫ. qõ patet i exẽplo. Quidã pater paruulũ filiũ in heremo nutrierat. quem adultũ diabolus de luxuria tẽptabat. Qõ cum patri indicasset iussit euz anteq̃ seculum intraret solũ. xl. diebus ieiunijs z orationib⁹ vacare. Expletis vero. xx. diebus vidit deterrimaz mulierẽ z nimis fetidã nudã sup se irruere. Qõ

fetozem nō valēs sufferre .cepit eam a se repellere. Et illa cur inquit me intantū hozrescis cuius amoze pus tantū exardebas. Ego enī sum luxurie imago que dulcis z pulchra in cozdib⁹ hominū appareo .et nisi patri tuo obedisses a mea tēptatione pstratus fuisses. Ecce q̄ h̄ ozatione tēptatio superat. Ideo hortatur dom⁹ Math̄ .xxvi. Orate inquit ne intretis in tēptationē. Tertio hic ozatione vita plongat. Exēplum de Ezechia cui dixit Esa.iiij. Regū .xx. z Esa.xxxviij. Dispone domui tue. moz̄eris z ñ viues. Et ille q̄uertit se ad parietez ꝑm Elo. vt ozaret z ait. Memēto dñe quom̄ ambulaueri cozā te in veritate z cozde perfecto. et q̄ placi tū fuit cozā te fecerim Et dñs ad Esa. Reuerte re z dic Ezechie. Audiui ozationē tuaz z sanaui te. et addaz diebus tuis .xv. annos. Quarto h̄ ozatione celū reserat. q̄ patet in latrōe q̄ hac brzeui ozatione. Memēto mei dñe dū veneris i regnū tuū Luc̄.xxiij. celum reseratū est dicēte dño. Amē dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. In futuro aūt ozatio ꝑ dānatis erit inutilis q̄ deus nec sanctos pro eis exaudit Piere. vij. Noli ozare ꝑ populo hoc. et ne assumas laudez ꝑ eis nō exaudiā te. Tertio hic est hoza i gratia pficiendi. pficere enī z crescere potest hō in virtutibus q̄diu durat in pñti vita. cuius sumi litudinez ponit Anſ. li.ij.c.ci. Ceruis inq̄t crescūt cozna vsq̄ ad vij. annū. q̄ vsq̄ ad vij. annū pullulant osīi anno cozna eius vnū ramū vnde eoz̄ etas per cozna deprehendit. Quid per vij. annos. certe vniuersum tps vite nr̄e designatur. Accipiemus ergo inq̄t Anſ. in septenario annoz̄ totū tps dierū nr̄oz̄. Scriptū est enī Esa.iiij. Die pro anno dedi tibi. Et in Ps̄. lxxxix. Dies annoz̄ nr̄oz̄ in ipis .lxx. ānī. Septenarius ergo per denariuz multiplicatus in lxx. psurgit. vt sic innuat q̄ totū tempus anno rū nostroz̄ debemus dedicare. et per pfectum virtutū quarum principaliter .vij. sunt. q̄ttuor cardinales z tres theologice que significant ꝑ augmētationē vij. cozn̄u. Contra hoc aūt fuerūt quidā beretici begardi dicti. et begine. de q̄ bus habetur in clem̄. de bere. c. ad nr̄m. q̄ dixerūt. q̄ hō in pñti vita tantū perfectiōis i virtute gradū posset acquirere q̄ redderetur penitus impeccabilis et amplius in gratia pficere nō valeret. Nam vt dicūt Si q̄s semp posset pficere. posset aliq̄s xp̄o pfectioz inueniri. Quorū errorē ꝓdemnat sancta eccl̄ia. ne de cetero hoc aliquis audeat temerarie tenere defendere vel appzobare. Sed nota. licet hic sit hoza pficiendi in gratia. nō tamē in futura vita quia ibi nemo melioz fieri potest eo q̄ est extra tempus meriti Ideo dicit sapiens Eccl̄i.xi. Si ceciderit lignū ad austrū vel ad aq̄lonē in quocūq̄z loco ceciderit ibi erit. Q̄d exponit Nico. de ly. Per lignū intelligit̄ hō qui dz arboz euersa a pb̄is. Et li.ij. de aīa dic̄ Arist. q̄ radices in plātis similes sunt ozi in aīalib⁹. qz ꝑ illas arbozes accipiūt alimētū. Dicit̄ g̃ lignū cadere q̄n ꝑ mozte scindit̄ a statu vite. Si ergo ceciderit ad austrū. i. ad ptē electoz̄ q̄ intelligunt̄ noīe austri vel ad aquilonē. i. ad partē reprobor̄ q̄ noīe aquilonis intelligūtur Piere. j. ab aquilone pandetur oīne malum. Ibi erit. i. imutabilit̄ remanebit. ppt̄ q̄d in pñti vita vbi ꝑ dest pficere i vtutibus debet homo facere id q̄d potest. iux̄ illud Eccs. ix. Quodcūq̄z potest man⁹ tua instāter opare. scz in pñti vita pficiēdi in gr̄a. z merito. Quia nec opus. scz exterius .nec ratio scz mētis meditatio. nec scia de bānis .nec sapia scz de diuinis er̄t apud inferos quo tu ꝑperas q. d. ibi nō est status in gr̄a pficiēdi. Quarto hic ē hoza aduersa sustinēdi. Ex quo enī dictuz est statim s̄. hoza ē iā nos de somno surgere. s. pficiēdi in gr̄a. Qui ergo h̄z gratiā dei aduersitas ꝑdest ei. Si aūt ipam non h̄z aduersitas ei nocet. q̄d ꝑbat Anſ. li.iij.c.iiij. de piro. Piruz inq̄t post cibū comestū ꝑdest ex eo q̄ est laxatiuū. Nā cōprimit cibaria ad locū decoctionis. et neruos ozificij stomachi ꝓfortat Si aū ꝓtan diū sumptū ꝓstipat. et si q̄s multa z sepe ex eis comederit vmes in vētre generāt z colericam passionē durā z incurabilez puocant. Et sic dit hoc declarādo. Cibus inq̄t z nutrimentū est g̃tia dei. Nā sicut ph̄s dicit. Ex eisdez nutrimur ex q̄bus sumus. Spūaliter aūt sumus ꝑ gratiam dei ꝑm illud Apli. j. Choz̄. xv. Gr̄a dei nutrimur. Si q̄s hoc cibo igit̄ vel nutrimēto refectus sit vicz q̄ gratiā dei habeat in se vtilit̄ pr̄ū sumit. qz ei nō obest si tribulationē incurrit qz licet tribulatio grauis sit ad portandum .tñ laxat. i. purgat pctm̄ z ꝓfortat animū z bonuz robozat. nā vtus in infirmitate pficit̄. ij Coz̄. xij Si quis aūt hoc nutrimēto est vacuus z ieiunus gratiā illius nō habens tribulatio aut aduersitas ei nocet. ex eo q̄ generat ei plerūq̄z cōstipationē. i. diuturne mētis desperationē impatientie inq̄etationē aut colericā. id est iracūdie implicationē seu implicabilē passionē. Q̄d aūt vtilis est aduersitas gratiā hūtib⁹ pz. ij. Regū xxiiij. de Dauid. q̄ cū nūeraret ppl̄m aduersa sustinuit. eo q̄ ppl̄m suum mozi ex pestilētia vidit. attū penituit d. Ego sum q̄ peccaui. Sz g̃tiam nō hūtib⁹ aduersitas duriciā mētis inducit sic̄ pz de pharaone q̄ intra flagella sua sp durioz effectus ē. vt ptz in Exo. et. xxiij. q. iiij. c. na buch. iō bonū est g̃ram hūtib⁹ vt h̄ pmanēt aduersitatib⁹. qz ꝑm Greg. Mala q̄ nos h̄ pmunt

ad deum ire cõpellunt.

¶ De eadem dñica Sermo secundus

Abijciam⁹ opera tenebraꝝ ⁊ induamur arma lucis ad Ro. xiij. Dicũt naturales. balustia ẽ q̃dã flos malognati. et ẽ frigid⁹ ⁊ sicc⁹. et hz vtutẽ restrigẽdi ⁊ desiccãdi humorẽ. Jõ valet ꝓtra dissenteriam ⁊ sanguineũ fluxũ vẽtris. Vomitũ etiã colericũ restrigit si cocta aceto sup furculã pectoris ponat vt volunt medici. Mozaliter hic flos significat deuotos ⁊ bonos hoies huius mundi q̃ quotidie flozẽt in vtutibus. iã in hũilitate. iã in castitate ⁊ interdũ i charitate. de q̃b⁹ in ps. lxxxiij. Jbũt de vtute in vtutẽ videbit de⁹ deorũ in sion. De his dz Isaĩ. ij. Flozes apparuerũt in terra nr̃a. De ipis etiã dicit xps Eccli. xxiiij. Flozes mei fructus honoris ⁊ honestatis. et recte sic̃ flos balustie cum cadit de arboze siue ramo colligit a medico. sic hoies deuoti cum cadũt de mundo scz operibus eius non ꝓsentiendo colligũtur a xpo celesti medico. Et ratio est qz adistar balustie flozes sunt frigidi ab estu. s. auaricie ꝓtinẽtes. et sunt sicci ab humoze ⁊ fluxu luxurie ⁊ ventris. restringũtq; vomitũ cole re. i. impetũ ire. Qđ aũt xps hos colligit quos mũdus abijcit. figuratũ est. j. Regũ. xxx. vbi legitur de puero egiptio. q̃ in via egrotare cepit quẽ Amalech ita egrotũ invia deseruit Dauid vero inde trãsiens eũ inuenit. cibo refecit. ⁊ duxẽ itineris sibi fecit. Mystice puer dz a puritate. et significat hoies bonos quẽ Amalech que interp̃tat gẽs bruta significãs malos abijcit et dimittit. Sed verus dauid xps hos colligit. et cibo sue doctrine eos pascit. Ideo dauid. Ps. lxxxiij. ait. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei. Et qz deus bonos colligit ⁊ deuotos. Jõ nec̃e est vt opa tenebrarũ abijciam⁹ ⁊ vtutes induamus. ad qđ hortat apl's in vbis plibatis. Abijciamus g̃ opa. In q̃b⁹ ad duo nos monet. scz ad vicioꝝ abiectiõez. ibi. Abijciamus opa tenebrarũ. Ad vtutũ induitionem. ibi. Et induamur arma lu. De ꝓmo notandũ. hõ qui vult ascendere montẽ. si sup se habet aliqđ g̃ue põd⁹ vel onus difficulẽ aut neq̃ꝑ p̃t ascendere. iõ nec̃esse ẽ vt põdus dimittat in valle. Mistice q̃libet hõ nitiẽ ascendere in montẽ celestis curie. sicut de hoc diẽ venerabilis Boe. li. iij. de cõso. ꝓsa ij. Omis mortaliũ cura q̃ multipliciũ studioꝝ labor exercet diuerso q̃dez calle ꝓcedit. sz ad vnũ tñ btitudinis finẽ nitiẽ puenire. Sed certe hõ hz sup se pondus g̃ue pctoꝝ. et põt dicere cũ Dauid ps. xxxvij. Qm̃ iniq̃tates mee supgresse sunt capũ meũ. et sic̃ on⁹ g̃ue ⁊c. Ibo si voluerit ascẽdere nec̃e hz onus illud in valle hoc mũdi abijcere. qz cũ Dauid q̃reret ps. xiiij. Domine q̃s hitabit in tabnaculo tuo. aut q̃s requiescet in mõ. san. t. rñdit ex spũ Qui ingredit sine macula. Et ps. xxiij. q̃s inq̃t ascẽdet in mõtem dñi. aut q̃s sta. i lo. san. e⁹ ⁊c. Rñsuz fuit. Innocẽs manib⁹ ⁊c. q. d. Qui abiecit opa tenebraꝝ ⁊ onera pctoꝝ. et induit arma luci. i. vtutum. Ubi nota. aialia irrõnabilia docẽt nos abijcere vicia. Jõ Job remittit nos ad ea cum diẽ. c. xiij. Interroga aialia ⁊ docebũt te. et volatilia celi ⁊ indicabũt tibi. Prio igit̃ q̃ vult abijcere a se hec tria nociua elationẽ mentalẽ. dñatiõez tpalẽ. psperitatẽ mũdialẽ. interrogare dz cerũ ⁊ docebit eũ. Dicũt naturales. ceruus interoia aialia solus mutat cornua. qz eius cornua sunt solida. et iõ põderosa q̃re ea abijcit. ꝓpter põderositatẽ vt vult mgr̃ li. xiiij. ꝓprieta. rer. Et diẽ Arist. li. viij. aialiũ. Ceru⁹ eijcit cornua sua vbi difficile est ea inuenire Jõ dz i puerbio Vade vbi ceru⁹ abijcit cornua sua. Quid moralit̃ per cornu intelligit Uno modo elatio mẽ talis iuxta illud ps. lxxxij. Nolite exaltare i altũ cornu vestrũ. id est nolite vos exaltare in superbia. Hoc cornu diabolicũ abijcere debem⁹ ꝓpter multa. Prio qz eũ impedit. iõ deijcit ꝓpt qđ cornu ꝓpat tonitruo q̃ turres altas ꝓcutit et deijcit. Ipa cni elatio deiecit luciferũ cũ suis cõplicib⁹ de celo in terrã. vt ptz Ezech. xxviij. Eleuasti inq̃t cor tuũ in decore tuo. et in terraz pieci te. Et hoc mirat Esa. xiiij. Quõ cecidisti lucifer q̃ mane oziebaris. Ipa deiecit Adaz de paradiso Gen. iij. Saul de regno. j. Regũ. xv. Hoc perpẽdens dauid ait. ps. xviij. Emunda me a delicto maxio. Scdo modo infatuat. imo ad modũ ebrietatis Abacuc. ij. Quõ vinum potantẽ decipit. sic erit vir supbus Unũ scdm Glo. hoc modo potantẽ decipit. Ingredit enim blande ꝓuerb. xiij. Sz postea dñat in hoie et facit eũ fatue credere ⁊ loq̃. Sic etiaz supbia facit de se credere vel loq̃ fatue. Nonne supbe locutus est lucifer cũ ait. Ero similis altissimo. Esa. xiiij. Nõne fatue loq̃bat Michanor dux. ij Mach. xv. cũ diceret ei iudei. Deus potens ẽ in celo q̃ iussit. vij. diẽ celebrare. Rñdit. Et ego potẽs sum in terra q̃ iubeo sumere arma. Alio modo infatuat eodem modo quo inflatio facit solz ipz vilũ impedire. Supbia ei ẽ inflatio facit interiozis. de quo Job. xv. Operuit faciẽ ei⁹ crassitudo. Hanc inflationez mentis interiozis habuit btus Aug⁹. ante cõuersionẽ. idco dixit Facies mea inflata nõ sinebat me videre. Cretio supbia cõdemnat Sapie. v. dicũt damnati. Quid nobis ꝓfuit supbia aut diuitiarũ iactantia quid cõtulit nobis. quasi diceret. contulit nobis condẽnationẽ. Quarto cũcta pctã

de se parit Eccī.x. Initiū oīnis peccati superbia qui tenuerit eā replebit maledictis.id est vicijs vbi dicit Hlo.interlin.de superbia nascit heresis scisma.detractionis inuidia.verbositas .iactā tia.ꝓtentiones ꝛ hmoi .Hec mala ꝛ plura alia tangit metrista de superbia.vt habeť ex margarí ta sup decretū.Deijcit.infatuat.cōdemnat .de ꝑmit.inflat.Crimina cuncta parit virtutū ger mina perdit.Alio modo ꝑ cornu intelligit dña tio vel ptās tpalis.iuxta illud ps̄. exaltabitur cornu nostrū.i.ptās nr̄a .Et iterum ps̄.lxxiij. Cornua pctoꝝ ꝓfringā. et ptātes impioꝝ dis perdā.Vbi nota ptās humana assiłat brachijs Prio sic duo sūt brachia dextrū vicz ꝛ sinistrū ita duplex est ptās.vicz spūalis ꝛ tpalis.Spí ritualis ē vt dextrū brachiū .tpalis vt sinistrū Et sicut brachiū dextrū excellit sinistrū. ita po testas spūalis excellit secularē.de hoc Innoc. ex de maiorí.ꝛ obe.c.solite. ad Cōstantinū im peratorē.Quāta est inter solem ꝛ lunā tanta in ter pōtificē ꝛ reges drña cognoscať Sup quo Laurētius doctor. Duz luna sit septies maior terra.restat vt pōtificalis dignitas q̄dragesies octies sit maior dignitate regali. Secundo sic brachia sunt in ossib⁹ grossa.et medulla plena. sed exterius parū carnosa. Sic debent in ptāti bus vel dñationib⁹ ꝓstituti esse interius magni in vtutib⁹ ꝛ pgrū carnosi ꝛ nō voluptuosi. Vn dic canō.j.q.j.c.vilissimus. Vilissimus cōputā dus est nisi ꝑcellat scia ꝛ sanctitate q̄ est hono re pstantior. Prelatū igit esse peiorem pplo ab surdum est. Et ratio q̄re debēt esse vtuosi. quia sunt tanq̄ signū positi ad sagittā.vñ inferiores vitā eoꝝ inspiciūt.vt ex de accu.c.q̄liter ꝛ qñ Si ergo sunt magni in vtutib⁹ inferiores ab eis sumūt exēpla vtutū. Vn dr de vo.et vo.redēp. c.magne deuotiōis ꝑ Inno.iij. Nō a prelatis agit facile trabit a sbditis in exemplū. Nō aūt nō debēt esse voluptuosi rō ē .qr voluptuosos appellat phs.j.Ethꝫ.boies bestiales vitā pecu dū eligētes. Sed qr nō decet rectores aliorum esse bestiales sz valde rationales. Juxta illud Arist.j.Pollit.Boies intellectu ꝛ rōne vigen tes naťaliter sunt dñi ꝛ rectores alioꝝ .iō non debēt esse voluptati dediti. Sed de multis po tentibus mūdi dicit Laborintus Indulgentes plurimi cibo delicato toto nisi fuiūt ventri de licati viuūt sine regula sic pecus in prato. Ter tio brachia sunt valde vtilia sez ad leuandum. purgandū.stringendū repellendū.impugnādū et opandū.Sic illi q̄ sunt ī ptāte ꝓstituti debēt leuare humiles.portare debiles.stringere.id ē amplecti vtiles.repellere nocētes .impugnare hostes.et opare iusticiā in oēs.qr ipsi sunt du ces gregis ꝛ pastores.vt dr.vij.q.j.c.scisciter Quarto brachia sunt flexibilia circa tres iun cturas.sez circa armū .circa cubitū ꝛ circa ma nū Sic in ptāte ꝓstituti debēt esse flexibiles cir ca armos.i.circa superiores suos ꝑ obedientiaz ꝛ būilitatē.qr dicit btūs Aug⁹.li.ij.ꝓfessio. In ptātibus societatis hūane maior ptās minori ad obediendū ꝑpatur. Sz circa cubitos.i. cir ca medios debēt esse flexibiles ꝑ beniuolentiā ꝛ affabilitatē exēplo Titi impatoris.de quo re fert Suetoni⁹.q̄ cū adeptus esset imperiū qui uia instituit magis iocūda q̄ ꝑus. Affabilis fu it suis.nulli ciuiū aliquid recepit . sed in solitis collationibus ꝓtentus stetit Sic aūt nūc nō fa ciūt dñi terreni q̄ varias occasiones q̄rūt con tra ciues suos ꝛ rusticos .et occasione habita aufferūt bona eoꝝ. Sz audiāt tales sapientem Tūc sez in die iudicij stabūt in mag̃ constantia aduersus eos q̄ se angustiauerūt.ꝛ q̄ abstuleŕt labores eoꝝ Sap̄.v Et b.Aug⁹.ſ.xx.tractās illud Luc̄.xvi.Mortuus est diues ꝛc̄. Si inq̄t in ignē mittit qui nō dedit rē ꝑ pria vbi putas q̄ inuasit rē alienā mittēdus est. Si cum diabolo ardere debet qui nudū nō vestiuit vbi putas ar surus est q̄ eundem spoliauit .Sed circa man⁹ id est infimos debēt esse dñi terreni flexibiles ꝑ sbuenientiā ꝛ pietatē.qr debēt pauprib⁹ sbueni re eosq̄ nutrire.Quia dicit Aug⁹. de vbis dñi ſmōe.vi.loquēs de plātis.Bonus si fuerit qui tibi pest nutritor tuus ē. malus si fuerit tortor tuus est.Et certe magis iam sunt tortores pau perū q̄ nutritores.plus flectūtur ad rapacita tē ꝛ impietatē q̄ ad pietatē. Ideo dicit de ipis Hay.sup Apoc̄.Qui ptāte sua abutit ꝓtra ege nū ꝛ paupem ptās dař de oīnibus a deo cōtra eū Quinto sicut brachia sunt q̄nq̄ mortis indi catiua.qr sicut habeť in ꝑnost .Hipocrat .De nudatio brachioꝝ ꝛ inq̄etatio eorum in acutis morbis est mortiferū signū. Sic silr est in pote state ꝓstitutis.si sunt interius denudati virtuti bus ꝛ inq̄eti pacē sbditoꝝ destruētes.signū est q̄ respublica perit ꝛ ruit Prouerb.xxviij. Re gnātibus impijs ruina boīm. Ulterius nota ex quo dic̄ apls ad Ro.xiij. Nō est enī ptās nisi a deo. Concordat b.Aug⁹.xxiij.q.j. quid culpa tur. Ptās nō est nisi ex deo siue iubēte siue sinē te.iō nō est sp abijciēda ꝛ spernāda ab illis.ma xime qui bene sciūt pesse.et ad similitudinē esse brachioꝝ sustentatores egenoꝝ. Quia dic̄ b. Aug⁹.li.cōtra Manicheos.et habeť.viij.q.j. oliz Qui curā lucroꝝ refugit alioꝝ se impletū portabit opprobrioꝝ. Sed tamē multi ꝛ heu q̄ si oēs ptātib⁹ sibi a deo datis abutūtur deo cō tradicētes.iux̄ Hiero.cōtra Joui.Oīnis ptās que in hoc mūdo fuerit ptāti diuine ꝓtradicit. ideo nō est appetēda.sed magis abijciēda ꝛ fu-

giẽda.iuxta illud Eccĩ.xvi. Noli q̃rere ab hoie ducatũ neq; a rege cathedrã honoris Et btũs Hiero. Caue inq̃t honores quos sine culpa tenere nõ potes. Jõ refert Hugo floriacensis de vespasiano.quẽ cũ milites sui vidissent strenuũ in obsidione hierlm.et maturũ ad cõsulendũ rogauerũt vt susciperet dñationẽ imperij romani.ille se indignũ reputãs renuit victus tñ eoz precibus inuitus suscepit. Nũc aũt ingerunt se potestatibus nõ vocati.et tales habent timere illud dictũ Aris.sup Sap̃.vi. Potentissima cõtra se habebit inferno; agmina q̃ ptãte fulcit? ℣ fuerit in hac vita potẽtia; mũdana. Tertio p cornu intelligit prosperitas mũdialis .vt ps in puerbio. Fortuna arrisit illi pleno cornu.i.prosperitate.sed hec est abijciẽda.ppt duo scz peccatoz causationẽ t tormẽtoz euasionẽ. Prio igit est abijciẽda q; causat multa pctã. Reo vt dic Anr.li.iij.c.lxiij. ꝓpatur fabe .q̃ fm magistrũ li.xvij.,ppie humorẽ grossum habet t ĩflationẽ gignit.stomachũ ledit.somnia vana t terribilia inducit. Sic tpalis prsperitas inducit in flationẽ superbie.voracitatẽ gule.per quã ad litterã stomachus leditur. Jõ dicit Sen̄ .xxxvij. epla. Inq̃eta felicitas ipa se exagitat.mouet cerebrũ nõ in vno genere sed in multis inficit.alios in potẽtia.alios i luxuria.hos inflat.hos inflammat.hos mollit.hos resoluit. Ecce quãta vicia causat. Jõ legit.ij. Parat.xxxiij. Manasses in regia ptãte cõstitutus erat hõ pessim? nã obseruabat somnia.sectabat auguria .habebat secũ magos t incãtatores t multa mala fec coraz dño. De hoc q̃re infra plura.dñica.iij.in ✠ aduentu.f.j.F.b. Scdo,prsperitas est abijciẽda.q; dãnat.q; dic Anr.li.ix.c.lviij. Prosperitas tpalis est signũ pditionis. et aduersitas est signũ saluationis. Et subdit. Qui enī in hoc mũdo,prsperãtur sil̃es sunt infirmis desperatis volũtati sue a medicis derelictis nihil qd expetũt denegat.de quib? etiã dic btũs Greg?. De speratis egris medici q̃cq̃d popossent dari p cipiũt. Et q̃ reduci possunt ad salutẽ que appetũt dari ꝓtradicũt. Sic dicit Anr. Pctores q̃bus,prspera abũdanr affluũt de eẽna salute desperati sunt.sed q̃ sunt saluãdi aduersitatib? coercẽtur. Unde dicit Greg?. Mactãdus vitul? liber ad pascua dimittitur. Fuãdus iugo premitur. Et btũs Jero. Mirum est inquit q; sb pedibus dãnatorum nõ succrescit luna in solacium sed magis mirũ est q; in eẽnũ saluandis omnes lapides nõ surgũt in offendiculum .hec ille. Q igit felix est ille q̃ dicere habet illud Ozee.xiij. Consolatio scz humana abscõdita ẽ ab oculis meis. Sz v̄e nimiuz btũs pdicar q̃ aduersitatibus quatir,ppt q̃ttuor.q; a deo visitar.in ania purgar.a pctis prsuar.et in celũ eleuar. Primo q; tũc a deo visitar.q; dicit Dñs.ps.xxxij. Jux est dñs his q̃ tribulato sunt corde .Et ps xc. Cũ ipo sum in tribulatiõe. Super quo dicit Bern̄. Quãtũcũq; seuiat tribulatio non putes te derelictũ. Sz memineris scptũ .Cũ ipo sum in tribulatiõe. In signũ illi? vidit Nabuch .in fornace ardente cũ trib? pueris q̃rtũ similez fi lio hois Dan̄.iij. Jõ inquit Bern̄. Da in semp inq̃t tribulationẽ vt sp possis esse mecũ. Scdo ĩ aia purgar Malach.iij. Sedebit ꝓflãs t emũdãs argentũ.et purgabit filios leui. Et b. Greg?. Nd flagellũ g̃no .qd lima ferro. qd fornax auro.hoc tribulatio facit viro iusto. Jdo dixit xps Joh.xvi. Oẽm palmitẽ in me nõ ferentem fructũ purgabit eũ. Tertio a pctis pseruar Est enī q̃si mirra a putrefactiõe custodiẽs.hec paulum custodiuit ne superbiret.ij .Apoz .xij. Ne magnitudo reuelationũ extollat me dat? est in stimulus carnis .angelus sathane vt me colaphiset. Quarto in celum eleuar Math.v. Beati q̃ psecutionẽ patiũtur,ppt iusticiã .qñ ipoz ẽ regnũ celoz. Ideo dic Amandus in horaſ.sap. li.j.c.xiij. Tribulatio est nutrix humilitatis doctrix patie.custos v̄ginitatis.et cõpatrix eẽne felicitatis. At hoc,pbat b. Greg?.li.iiij.dyalo. de quodã viro noie Fusulus quẽ longa dissolucrat egritudo.ita q; stare nõ poterat.nec i lecto surgere vel iacere valebat.gr̃as tñ semp in dolozibus suis studebat agere.nec nõ hymnis et dei laudibus die nocteq; vacabat .Sz cum tps remunerationis aduenisset vt de tanta patientia remunerari debuisset doloz mẽbrozuz ad vitalia redijt.et aia eius pauco interuallo facto celos perpetuo ꝓscendit. Scdo debemus abijcere folia instabilitatis aiozũ.et folia supfluitatis verboz.et hoc exẽplo arboz. Dic enī Plinius in spe.na. Queq; arbores celeriẽ t totaliẽ abijciũt folia tpe autũnali. Mozaliẽ per arbores hoies figurãtur.iux illud Math.viij. Ubi res hoies figurãtur deo hoies vt arbores.p folia vo intelligit instabilitas aioz,ppt duo. Prio,ppt leuitatẽ.q; sic foliũ leue ẽ t facile a vẽto rapit Job.xiij.cõtra foliũ qd a vẽto rapit. Sic etiã hõ instabilis animi leuis est in credẽdo Eccĩ.xix. Qui cito credit leuis est corde. Aõtra qd .j. Joh.iiij. Utrũ q; viciuz est oĩbus credere t nulli. Scdo,ppt mobilitatẽ.q; sic foliũ ad omnẽ ventũ mouet t instabile inuenitur.sic homo instabilis animi ẽ mobilis in suis opibus veniẽte vento temptationis.q; nõ perdurat in ope incepto sed facilit vnũ dimittit t aliud incipit.iuxta illud Jacobi j. Uir duplex animo inconstas est in oĩb? vijs suis. Quia fm Glo.nec vult Futire deo nec mũdo sed peccato Contra qd dicit.iij.Reg.xviij.

Usqquo claudicatis in duas ptes.si.i.qz dñs est deus sequmini eū.et Matth.vi.dicit dñs.Ne mo pōt duobus dñis seruire.iō instabilitas ē ab ijciēda.qz dic Boe.in de disciplī.scola.tractatu.ij.c.ij.Quid in opusculo lucidius pstantia. id est stabilitate.q.d.nihil. Quid in cōstātia ne quius.prima parit.scda parta dissoluit.pcedit prima.retrocedit scda.prima colligit secunda collecta dissoluit. Scdo per folia intelligit verbositas verboz que ad instar arboz est abijcienda.Primo qz gtiaz dei auffert.Unde Bern. Ueuis res fmo sed grauit vulnerat. auffert etiam gratiā homi Eccī.xx.Sapiēs in vbis amabilem se facit.gratia autē fatuoz effundat. Et Prouerb.x.Os stulti confusio in primum. Et Eccī.v.Honoz t gloria sensati in sermone. lingua imprudentis sbuersio illius. Scdo supflui mo nocet sibi.sicut testat Juuenal.li.viij. Sarrulus ipe nocet sibi dū pdesse videt Alio modo nocet,primo,ideo ppatur gladio in .Ps.lxiij. Acuerunt vt gladiū linguas suas .Ideo beat⁹ Aug⁹.in libello de ammonitione ad mrez.c.vi dicit.Horror te vt in locutione sis continēs vt assidue cum Ps.decātes.Dixi custodiaz vias meas.vt nō delinquā in lingua mea.Sz vt Aug⁹.in libello de conflictu vicioz t virtutū.ca. xxi.scribit.Sic mltiloquus dicit. Non reus tenebitur qui plura quidem sed bona loqtur .sed potius ille qui rara t mala dicere approbatur. Ad quod rndet discreta Taciturnitas .Ueruz inquit est qd dicis.sed dum multa mala approbare videt sepe contingit vt a bonis locutio incboata ad aliquod prauū deriuetur.Procipsuz sacra scriptura pnunciāte Prouerb.x. In multiloquio peccatū nō deerit .qui aūt moderatur labia sua prudentissimus aut fortis est. quia interminima verba sepe in criminosa declinatur sed nunquid declinari poterint inutilia atqz ociosa de quibus ratio erit in futuro reddenda.q.d.sic.Tenendus ergo modus est in loquendo et ab ipis nōnunq vtilibus verbis parcendum sicut Ps legitur feciſſe.dicit enī.Humiliat⁹ suz t silui a bonis.Tertio abijcere debemus pellē male psuetudinis t pellem prave societatis exemplo serpētis.nā per pellez intelligitur mala psuetudo.Sicut enī fpens tegitur pelle.sic homo mala psuetudine.Unde ergo qliter serpens abijcit pellem.Dicit enī Auicē.t Plī .in spec. lo na.t Phisolog⁹ li.ix. Isiō.li.xij. Quādo se sentit senio gnatū pluribus dieb⁹ abstinet a cibo.vt sic pellem eius faciliter relaxet.deide gustata quadam herba amara,puocatur advomitum.et euomit humorem violentū qui erat causa sue infirmitatis .Tandem vt cutem rugataz corrumpat t ab ea se absoluat querit artam rimā in petra.et per eam intrat per violentiā detrahens cutem se denudat .et tandem se soli exponens desiccat t nouuz corium reparat.hoc exponens Anſ.li.ij.c.xij. Exemplo serpentis debemus vitā nostram innouare. Primo ieunando nō tantū a cibis sed etiam a vicijs .Qz dicit Aug⁹.contra Faustū. Non sufficit ad salutem ieiunasse te a cibo nisi etiā ieiunaueris a delicto.quia id est pncipale ieiunij. q homo se abstineat a pctō.vt ōr de cōse.dist.v.c. ieiuniū Scdo amarā herbā contritionis gustando. venenū peccati per psessionē cuomēdo.aq lachrimarū vel doctrine nos abluendo in arto forāmine exuuias veteris homis.i.male psuetudinis abijciendo vel deponēdo.deinde ad calorē solis.i.ad amorē xpi desiccando vt nouū corium.i.bonā consuetudinem vel nouū hominē q fm deum creatus est induamus. Quia dicit canon.Consuetudines q grauamē ecclesijs inducere dinoscūtur nra nos decet psideratione remittere.ex de consue.c.consuetudines. Et dic idem Greg⁹.in regist.Sed Glo.ponit. q boc intelligitur de onerosa psuetudine t que multum ledit que est penitus extirpāda.vt,pbatur .viij dist.c.mala.et.xij.q.ij.bone rei.Scdo per pellem intellige prauā societatē reprobor.iuxta illud Abacuc.iij .Turbabūtur pelles terre madian.i.impij dānabuntur Ab illis debem⁹ nos separe.et eos a nobis spūaliter abijcere .s.eos nō imitando.Quia dicūt naturales.serpēs ppter inimicicias quas cuz homine habet ab eo se separat t sb spinis in defto latitat.Sic etiaz debet se bonus t prudens a malis separe. Qz dicit Ps.Cum peruerso puer. Ideo dic Lip. xxiiij.q.j.c.didicimus Inuenimus inquit in tali facinore nō solum duces t auctores sed etiaz participes eoz penis destinari nisi a cōmunione malorum se separauerint.

De eadem dominica.

Hora est iaz nos de somno surgere.ad Ro.xiij.Cōstātin⁹ lib.de melā.docz q hoies ,pfunde dormiētes nō sunt duro cū clamore sz leuit excitādi Et poit rōez dicēs.Cū qs a somno quē cepit sbito t cū terrore fuerit excitat⁹ .iposteaz ex hoc intēdū possz qs vesan⁹ fieri. Jō dic sponsus Cant.ij. Adiuro vos filie hierlm ne suscitetis scz cum clamore nec euigilare faciatis dilectā quousqz ipa velit. Moralit p hoies dormiētes intelligunt ipi pctores.Quia sicut dormiētes nihil laborant. sic peccatores nihil meritoriuz opant ad salutem Ps.lxxij. In labore hominū non sunt .Et sequit.Ideo tenuit eos superbia tē . Di inquam

non austeriter a somno peccati p inclamationes ꝓfessoꝝ excitãdi sunt cũ ꝓsiliũ ꝛ veniã que rũt. Quia legit in vitaspatrũ li.iiij.ꝙ frater q̃dam impugnabat a spiritu foznicationis.et venit ad senẽ ꝛ retulit cogitatiões suas. Ille autẽ qz expers erat indignatus est .et miserabilẽ eũ dixit ꝛ indignũ monachi habitu. Sz in hoc male fecit ꝛ insipiẽter.qz ðz.ij.q.iiij.c .quanto .siẽ in cõtumacia pſistentibus seueros nos esse cõuenit.sic humilibus ꝛ penitẽtibus locum venie negare nõ debemus. Audiens insup ille desperans reliquit ꝓpriã cellam rediẽs ad mundum Sed iuxta dei dispositionẽ occurrit ei Appollo.et videns eũ tristẽ ꝛ dixit. Que est causa tue tristicie. At ille. Cogitationes inquit foznicationis inquietant me.et confessus sum illi seni .ꝛ ſm verbũ eius nõ est mihi spes salutis. Desperans ergo ad seculum redeo. Cui ille. Noli mirari fili.nec desperes de teipo Nã ꝛ ego ab his temptationibus valde inquietoz .ne ergo deficias.sed da mihi qõ peto. Reuertere ad cellaz tuã. Ille aũt audiens leuẽ ꝛ salubrẽ ammonitiõnẽ.reuersus est in cellam suã .Ecce quẽ prius per suã durã increpationẽ ꝛ correctionẽ in desperationem duxerat ille mite ꝓsolans ꝛ exhoztans ad spem reuocavit. Ideo btũs apls moze pij patris dozmiẽtes in peccatis leuiter excitat seipm includendo cum dicit .Hoza est iam nos de somno surgere. In quibus verbis duo tãgit Primo somni diuersitatem.ibi. Hoza est. Secũdo surgendi necessitatẽ. ibi. de somno surgere.

℣ Circa hoc notandum plí.in spe.natu.li.j.ca.vi.dicit.ꝙ apes in nocte quiescũt vsq; ad mane donec vna oĩes excitet ganno aut tribus bõbis ac buccina.et tunc vniuerse surgũt ꝛ ad laboꝛes peruolant si dies mitis fuerit. Moralit. per apes intellige homines peccatozes Ysaie. viij. Sibilabit dñs api.q.d.imũdum peccatoꝛẽ per inspirationẽ ad se vocat. Isti inquã peccatozes in nocte antique legis quieuerũt in peccatis.iuxta illud pſ. Dozmitauerũt somnũ suum quieuerũt inquit vsq; ad mane .per qõ intelligitur vno modo tps incarnationis xpi .iuꝛ illud Isa.xxi. Venit mane.q.d. Tẽpus icarnatiõis approꝓinquat. Alio modo per mane intelligit initiũ fidei Exo.xvi .Mane saturabimini panibus. Tertio per mane intelligit illuminatio spiritussancti Ioañ.viij. Mane surgamus ad vineã q.d.spũ sancto illuminati sanctoꝝ fultiamur exemplis. In hoc igitur mane incarnationis fi dei ꝛ illuminatiõis spũs sancti vna apis p quã intelligitur scz paulus q̃ excitauit oĩes buccina ozis sui ad laboꝛes spũales cũ ait .Hoza est iã nos de somno surgere. Jõ nos ad similitudinez apũ surgere debemus ꝛ bonũ opari duz tẽpus habemus. Ubi nota. dicit notanter ꝙ surgere debemus a somno q̃ntuplex ẽ somnus .discessionis irremediabil.reqetiõis tollerabilis.cõtẽplatiõis optabilis.pigricie detestabilis .nequicie culpabilis. Prim⁹ igit somnus est discessionis irremediabilis. Et de illo dicit Job .xxvij. Diues cũ dozmierit nihil secũ affert.aperiet oculos suos ꝛ nihil inueniet .De hoc dicit xpus Lazarus amicus nr dozmit Joh.xi. Et h̃ somnus ðz moꝛs.et merito somno ꝓpatur ꝓpt tria Prio ꝓpt qetis suauitatẽ. scdo ꝓpt dozmiẽtis firmitatẽ.tertio ꝓpt eiusdẽ mutabilitatẽ. Prio igit moꝛs sanctoꝝ pncipaliter ꝓpatur somno ꝓpt quietis suauitatẽ.qz sic dozmiẽs nullozum laboꝝ meminit sz suauit qescit. sic sancti ꝛ boni hoies p somnũ moꝛtis a laboꝛib⁹ reqem capiũt Apoc.xiiij. Ammodo iã dicit spũs vt requiescant a laboꝛibus suis. Et de btõ Stephano. Act.vij.ðz.ꝙ in dño obdozmiuit. Et sicut somnus moꝛtis bonis est suauis.sic amarus ẽ malis.sicut testatur Chrisſ.super Matheũ. Moꝛte impioꝝ nihil doloꝛosius. Sed econtra moꝛte bonoꝝ nihil dulcius. Ideo quilibet bonꝰ cũ decedit dicere pt illud pſ. iiij. In pace in idipm dozmiã ꝛ reqescã. Scdo ꝓpt dozmiẽtis firmitatẽ. Sicut enĩ homo cũ dozmit nullius aduersarij potentiã pertimescit.sic sancti per somnũ moꝛtis de omniũ aduersarioꝝ manib⁹ eruuntur.ꝛ eterne securitatis fiducia perfruuntur iuxta illud Señ. Moꝛs oĩm maloꝝ remedium est. Cui consonat Catho. Moꝛs bona si nõ est finis tamen illa malozum est. Ideo dicit sapiẽs Melioꝛ est dies moꝛtis die natiuitatis Eccẽs. vij. Cuius ratio est.qz moꝛs est egressio a miseria.natiuitas vero ingressus ad miseriã. Quez ingressum deflet papa innocẽ.in li. de vili.hu. conditi li.j.c.j. Quis det inq̃t oculis meis fontem lachrymarũ vt defleam humane conditionis ingressum.culpabilem ꝙerſatiõis ꝓgressũ humane dissolutionis egressum miserabilem. Intellige hoc vltimuz quo ad malos. Idcirco melioꝛ est egressus a miseria ꝙ ingressus. Ideo dicit Greg⁹. Quid est vita moꝛtalis nisi via. et q̃lis sit fratres mei demẽtia ꝓpendite in via laſsare nolle finiri. Tertio ꝓpt dozmiẽtis mutabilitatem.quia exterius videtur moꝛtuus q̃ maxime viuit interius .Sic sancti licz moꝛtui sunt ſm carnẽ.viuẽt tamẽ ſm aiaz. iuxta illud pſ. cxxvi. Cũ dederit dilectis suis somnũ.ecce hereditas dñi ꝛc Et dic notanter ꝙ somnus dissolutionis est irremediabilis.qz mederi non potest seu euitari. Quia.ij.Regum.xiiij. omnes moꝛimur.sicut aq̃ in trã dilabimur . Jõ dicit Sene. in li.de remedijs foꝛtuito. Moꝛieris inq̃t.ꝛ rñ det sibijpsi. Hac conditione intraui vt exirem.

Hentiū nunq̄d lex est vt moziaris. Et respōdet Peregrinatio est vita cū multū ambulauerī de mū redeundū est vt mozieris. Stultū inquit est timere qđ vitarī nō potest. Non effugit etiā qui differt. Est tñ notandū ꝓtra timozē huiꝰ mozis tria sunt solacia. Primū qz ipa nostrū hostē familiarē occidit. scz cozpus. de quo dicit Augustinus. li. solił. c. vlti. Caro cū qua habito semp me ducere vult ad peccatū. mecū vult cozonarī. sz nō mecū decertare. nullum peiozē patiozē hostē q̄ cozpus in quo habito. Est enī quasi leo subuersoz in domo mea vndiq̄z me mozsu pestifero dilaniās. Ecce ab isto hoste mozs nos liberat. Secōm est q̄ finē imponit peregrinationi laboriose z amaritudinibus plene de qua Boetius li. ij. de conso. psa. iiij. q̄ multis amaritudinibꝰ humane felicitatis dulcedo est resperſa. Tertium est sequētis vite immoztalitas. de qua dicit Tullius. Non est lugēda mozs eo q̄ immoztalitas seq̄tur. Secđo somnus est req̄etionis tolerabilis. de quo dicit dñs Math. xxvi. Pozmite nūc z req̄escite. vnde āt causeł iste somnꝰ dicit Arist. in de som. z vigł. Sōnus causaī ex euapozatiōe cibi z potus q̄ vadit ad cerebzuz et infrigidata descēdit facit somnum. Quare post cibi sumptionē fiūt foztes somn. Jō somnus ē tollerabilis. qz est req̄es q̄ data est animalibꝰ fm Arist. vbi s. De illo etiā dz. iiij. Ethi. Req̄es et ludus necessaria sunt in vita hūana. Sūt tamē circa hūc quiq̄z reprehensibilia. Primuz est nimietas q̄ est rep̄hensibilis. qz dicit Architarās. tinus in li. de euentibꝰ in natura. Omne qđ i vniuersitatis ordine nimium z abūdans fuerit ad corruptionē, ptinus z ad nihilū ipm venit. Jō dicit Arist. in de som. z vigi. et similiter ꝓmēta tatoz. Homo debet esse medius inter somnuz z vigliā. vt nō ad vnū declinet magis q̄ ad aliđ Debet tamē hō plus ad vigliā q̄ ad somnū declinare. Ad qđ hozłaī Oatho. Plus vigila sp ne somno deditus esto. Nam diuturna quiesvi cijs alimēta ministrat. Sunt tñ quidā qui plus curāt de somno. Contra quos dicit Sap. Usq̄z quo piger dozmis ꝓuerb. xxiiij. Secōm reprehensibile est bzutalitas. qñ aliq̄s dozmit vt pozcus. vt faciūt ebzioſi qui dozmiēdo stertūt Cōtra qđ dicit Bern. Vae inq̄t ſue inquantū potes ne sit somnus tuꝰ nō req̄es lassi seu sepultura cozpozis suffocati. Tertiū est tristicia in surgendo quā dissuadet sapiēs. Noza surgēdi non ꝓtristet te Eccī. xxxij. Quartū est pigricia i surgendo. de qua dicit Gabozintus. Scit ne mozā piger. cū ter vocetur obaudit. Et sapiens. Sicē hostiū inq̄t voluī in cardine suo ita piger in lecto suo ꝓuer. xxvi. dicē Glo. Quāuis vigilat nō tñ surgit. sz pigricia retētus in lecto se reuolui. Quitū ē inoptunitas vt ē oroīs vł psalmorū neglectio z breuiatio qđ ē valde rep̄hēsibile Refert enī Tho. brabāī. in apia. c. lxviij. Erat q̄dā monachꝰ qui ad matutinas frequēter dormitare solebat Cōtigit q̄dā nocte ad matutias in choro in laudibꝰ eo dormiēte vt videret i sōnis demonē dem̄rimū cū pice i patella liq̄facta monachos singulos visitare. et dormiētibꝰ q̄busdā offerre ferreū coclear pice plenū. Ad se vo cū veniſſz demoniū z coclear feruēs ozi dormientis offerret. retracto ſbito capite ad accubitū sediū cui innitebaī se offendit. et Iesus euigilās se sautiatū z vulneratū iuenit. iō dicē Petrus. j. cano. c. iiij. Estote ꝓudētes z vigilate i oroībꝰ Vel etiā tūc ē inoptūitas cū q̄s dormit in lectiōe vł ymōe. qz dz Eccī. xxij. Cū dormiēte loq̄ī q̄ narrat stulto sapiaz. Tertio somnꝰ ē ꝓtēplatiōis optabił. ō hoc dz Dañ. v. Ego dormio z cor meū vigilat. Et merito ꝓpaī ꝓtēplatio sōno, ppī vij. vt dicē Anī. li. vi. c. xvi. Prio D qz somnus corpalis est aialiū vtutł. scz sensitiue z motiue q̄etatiꝰ sic de ꝓtēplatione siłi mō brutoz. Quiescūt enī sensus in somno ab exterioribꝰ actionibꝰ. Quare dicē Arist. in de som. z vigilia. Sōnus est ligamētū oīm sensuū. Sił ꝓtēplatiua vita req̄rit q̄etē ab exterioribus motibus z actionibus. sicut dicit Beda in Omeł. Contēplatiua vita est charitatē dei, ꝓximi tota mente retinere scz ab exterioꝛ actiōe quiescere soluz desiderio cōditoris inherere. vt nihil iaz agere libeat. sed calcatis curis oñibus ad videndum faciē creatoris sui animus inardescat Ideo Maria magda. que vitam ꝓtemplatiuaz repñtat quieta fuit a corpali ministerio z actione sedens ad pedes dñi audiebat vbum illius. Luce. x. Secđo somnus est naturaliū viriū confortatiuus. iuxta illud phi. Sōnus est q̄es aialiū vtutū cū intētione naturaliū. Naturalis enī vtus in somno fortiꝰ opaī. Jō in dormiēte virtus digestiua intēdiī. tū, ppī reuocatiōz calorł ad interioza. tū qz aia requiescit ab actionibus sensitiue z intellectiue potentie. et ideo vehemtius opatur fm virtutē. Similiter cū aia in cōtēplatiōe trahiī ab exterioribꝰ actiōibꝰ siue occupatiōibus pigri mēs ad interioza reducitur. vñ vis naturalis que est naturalis z ppria vtꝰ homīs vehementius inflammatur. et intellectua altius eleuatur Treno. iij. Sedebit solitarius z tacebit. et leuabit se sup se. Tertio somnus est spiritus restauratiuꝰ. vt probat Auicēna de his qui per medicinam sunt euacuati. In quibus quidem spiritus dissoluūtur. sed ꝑ somnum spiritus reparantur. et sue virtuti redduntur. sic etiaz feruoz spūs qui per peccata etiam venialia facile sepe minuitur per profunditatez

id est ꝓtẽplationẽ intimã recrescit ⁊ restaurat. Quarto somnus est exteriorꝝ ptiũ corpis infrigidatiuꝰ .qđ ꝓbat Aristi.i li.de som.⁊ vigi. Calor inqt naturalꝫ alit se habet invigilãte q̃ ĩ dormiẽte. Qr in vigilãte ꝓcedit ab iteriorib⁹ ad exteriora .ſz in dormiẽte ecõtrario retrahit ab exteriorib⁹ ad iteriora .ſ.ad stomachũ ⁊ ad ptes alias .et iõ exteriora corpis r̃manẽt frigida Jõ qꝫ indiget dormiẽs plus coopiri q̃ vigilãs. Similiter ꝓtẽplatio reuocãs hoiem ad seipm iflãmat eu⁹ circa cordis interiora .i.circa spũalia vt dicere possit cũ ps.xxxviij. Cõcaluit cor meum intra me ⁊c.ſz frigefacit eũ circa exteriora id ẽ circa tpalia .vt nõ curet de eis neqꝫ diligat sic̃ pz de Paulo q̃ ait ad Phil.iij. Propt quez scz xp̃m oĩa detrimẽta feci ⁊ arbitror sic̃ sterco ra vt xp̃m lucrifaciã. Et infra dicit. Nr̃a cõuersatio est in celis. Quito somnus est humorꝝ reparatiuꝰ ⁊ clarificatiuus .Si ei somnus fit moderatus cib⁹ bñ digerit̃ .corpus impiguat̃ .calor naturalis augmẽtat̃ .hũores repant̃ ⁊ clarificãtur. Sic etiã p ꝓtẽplationẽ sobriã ⁊ discretã ita fit q̃ nõ plus q̃rat sape q̃ optet. Cibꝰ naturalis .ſ.doctrine digerit̃ .mẽs deuotiõis augmẽtat̃ .et humor .i.affectus ⁊ cogitatiões interiores repant̃ ⁊ clarificant̃ . Jõ ꝓtẽplatio est somnus .de quo Eccĩ.xxxi. Sõnus suauitatis in humore parco. Sexto somnus est vtutũ vnitiuus. Quia vtus in vigilia dispsa in somno reunitur dũ ad intima reuocat a corpe dormiẽtl vt dic̃ Auicẽna. Sic aia ꝓtẽplãs ad seipam ⁊ iseipa colligit̃ ⁊vnit̃ .et iõ circa spũalia fortior repitur Luc̃.x. Pozro vnuz est nec̃im. Maria optimã partẽ elegit q̃ nõ auferet̃ ab ea. Septio somnus est egrotãtiũ alleuiatiuus. Nã in infirmis somnus si fuerit q̃ntitate ⁊ q̃litate tempatus egritudinẽ alleuiat ⁊ futurã victoriã cõtra morbũ donat. Jõ dixer̃t apli de Lazaro Joh. xi. Dñe si dormit saluus erit .i.sanus. Sic a silꝫ hõ qui fortit̃ agit circa exteriora vt tẽptat̃ qõammodo infirmat̃. Talis si vult alleuiari debz se oratiõi ⁊ ꝓtẽplatiõi dare. qr maxie p hanc victoriã obtinebit. Et dixi notãter q̃ somnus cõ-
E tẽplatiõis ẽ optabilis ,ppt̃ tria. Primo qr est securus .valde enĩ est securavita contẽplatiua respectu actiue Prouerb.j Frustra iacitur rethe ante oculos pẽnatorꝝ .vbi dic̃ Glo. Facile euadit laqos in terris q̃ habet oculos in celis . scz per ꝓtẽplationẽ. Et Prouer.iij.dr de ipa. Omnes semite eius pacifice .Secdo qr est pulcer et mũdus. In signũ illiꝰ dr de Rachel Gen.xxix q̃ decora erat facie ⁊venusta aspectu Prouer. iij. Vie eius vie pulcre. Tertio qr est vite celesti similior.iõ eadem opa vident̃ ad ꝓtẽplationez pertinere q̃ assignat Aug⁹.btẽ vite li.vlti.de ei-
uitate dei d. Ibi vacabimus ⁊ videbimus .videbimus ⁊ amabimus ⁊ laudabim⁹ .Quarto somF nus est pigre detestatiõis .de quo Math.xxv. Morã aũt faciente dormitauerunt oĩs ⁊ dormierunt. Hec pigricia auffert homini bona replendo eũ malis culpe De primo legit̃ Math. xxv.de suo pigro vbi dicit̃. Tollite ab eo talẽtum ⁊ date ei qui habet.x.talenta. Oĩ habẽti dabitur ⁊ abũdabit .et qui nõ habet etiã qđ videtur habere auffertur ab eo Glo .Qui non habet studiũ vel voluntatẽ opandi sepe auffert ei facultas iusto dei iudicio .vt ille q̃ nõ vult operari cũ possit postea nõ poterit cũ velit .De secundo dr Prouerb.xxiiij. Per agrũ pigri hominis trãsiui .et p vineã viri stulti .et ecce totuz repleuerũt vrtice .et operuerũt superficiẽ eius spine Dicit Glo. Sicut ager pigri hoĩs spinas profert ⁊ tribulos ⁊c inutilia .nisi vtilibus seminat⁹ fuerit .Sic homo spinas ⁊ tribulos vicioꝝ germinat niſi vtilibus occupationib⁹ se repleat .De labore vide supra plura in prologo huius opis A.A Quintus somnus est nequicie culpabilis de quo.j.Thoꝝ.xi. Intervos infirmi dormiũt multi. Hic somnus peccati est duplex .scz pcti venialis ⁊ mortalis pcti. Primo somno oĩes dormiũt .qr dicit Aug⁹. in li.de dogmatibus. Nullus tã sanctus ⁊ iust⁹ est q̃ careat pctõ. Et G Catho ei alludit. Nemo sine crimie viuit Ali us somnus est peccati mortalis .et hicnõ stat cũ glozia. Et assimilat̃ pctm̃ somno vt dic̃ Anſ li.vi.c.liij .ppter q̃ttuor scz voluntatẽ .breuitatẽ .insensibilitatẽ ⁊ falsitatem. Primo igit̃ rõne voluntatis .qr volũtarie ad dormiendũ se ponit .et ppie voluntatis arbitrio in peccatũ runit .et ppie voluntatis arbitrio in peccatũ ruit .iuxta illud Aug⁹. in li.de vera religi.c.xxiiij Usqꝫ adeo .i.intantũ pctm̃ voluntariũ ẽ vt nullo modo sit pctm̃ si nõ sit voluntariũ. Idem in c.de duab⁹ naturis. Nusq̃ inqt nisi in volũtate est pctm̃. Qđ expoit mgr̃ li.ij .sen.di.xli. Ecce inquit q̃liter illud accipiendũ sit scz vel de ꝑmo peccato homis vel de oĩub⁹ generaliꝫ peccatis mortiferis .quoꝝ quedã licet nõ dicãtur volũtaria q̃ scz p ignorãtiã vt infirmitatẽ fiunt eadẽ tm̃ rõe pnt̃ dici volũtaria .qm̃ sine volũtate nõ fiũt. Secdo rõe breuitatl cũ enĩ ad dormiẽdũ se qs ponit nõ diu dormire intẽdit .sz tm̃ frequẽter decipit̃ .qr nõ quando vult excitat̃. Sic qm̃ ille qui peccato ꝓsentit .et de pctõ cito exire ꝓponit vt in plurimuz decipit̃. eo q̃ diutius in peccato detinetur .Quia ſm ps. Homo est spiritus vadens .ſ.libere ad peccatũ .⁊ nõ redies scz de p se de peccato .sicqꝫ quãdoqꝫ morit̃r in eo sicut litargicus morit̃r dormiendo Johis viij .Moriemini in peccatis vestris. In signuz istius legitur Judicũ .iiij .q̃ Lyzara dormiens

in tabernaculo Jabel occisus ē ab ea. Ayzara interptaī exclusio gaudij .et significat pctōrez qui p pctm excludīt a gaudio celesti.hic dormiens in tabernaculo Jabel.q̄ interptaī vanitas occiditur ab ea.quia peccatoz a vanitate mūdi occidīt seu interficīt. Tertio rōne insensibilitatis.qz somnus ligat z imobilitat sensuz.sic somnus pctī ligat z immobilitat sensum mentis.vt scz pctōz nō recte sentiat qđ oportet aut nō eligat facere qđ sentit vel cognoscit esse faciendū vñ pctm tollit vtutē cozdis opatiuā siue motiuā ad bene opandū.scz charitatē. sine q̄ nulluz bonū fit.vt dīc mgr li.ij.dist.xli. Nullū implet mandatū nullūq̄ bonū opus facit q̄ caret fide z charitate. Quarto rōne falsitatis frequenter eni somniāt dormiētes z somniādo decipiūtur p somnia illusiua falsa z deceptiua. Itaq̄ pctm in hominibus inducit falsas estimationes z temeraria z nō vera iudicia Prouer. xiiij. Stultos illudit peccatū. Quantū ad scōm viso de diuersitate somnioz videnduz est de necessitate surgendi eoz q̄ dormiūt Circa qđ nota de primo somno scz decessionis irremediabilis tūc ē homo surgendi scz in die nouissimo qñ erit generalis oīm resurrectio. Circa qđ queruntur plura Primo qñ ab hoc somno surgent an in nocte vl in die? Rñdent doctozes q̄ pbabiliter dici pōt q̄ surgēt in crepusculo matutino seu diluculo sole existente in oriēte.et luna in occidente.qz i tali dispositiōe creata creditur sol z luna. etiā in tali diluculo ſm Aug̃. Xps surrexit. Secundo an tps resurrectōnis possit determinate sciri. Rñdet san. Tho.sup.iiij.sniaz.dist.xliij.q̄ nō. Nō eni pt sciri per motus celi calculatiōez neq̄ p reuelationē.vt hoies sint semp sollicīti. et pati occurrere xpo q̄cūq̄ hoza venerit .Tertio in q̄ etate surgēt. Rñdet ad aliud mgr libro iij.dist.xliij.q̄ oīes in eadē etate.i. senio surgent in q̄ xps mortuus est z surrexit Et dīc glosa.q̄ resurgēt q̄tū ad perfectionē corpis .non q̄ntū ad mensurā.nō eni oēs eandē staturā habebūt. Jō dīc Aug̃.li.xxij.de ciuita.dei.c.xv. Nō est vas dicere q̄ in resurrectōe accedat corporis magnitudo. Quarto an oīes integri resurgāt? Rñdeī q̄ oēs tā boni q̄ mali taz senes q̄ iuuenes surgent in mēbroz oīm integritate. de hoc dīc mgr li.xiij.dist.xliij.nec de sba de q̄ hoies creati sunt aliq̄d peribit. sz oīm particularū añ dispsarū collectiōe reintegbīt natural sba corpis. Et hoc vt quidā dicūt erit tā in bonis q̄ i malis.qz oēs surgēt sine nature diffortione z mēbroz indispositione.in situ vel ordine. vñ hec oīa tollent ppē perfectionē z veritatē nature. Jō dicit Apls.j.Coz.xv. Indifferenter de oībus z mortui resurgēt incorrupti.i.in membris integris. Diceres impij resurgent ad penā.ido defectus z difformitates merito debēt in eis manere? Rñdetur q̄ surgēt ad penā eternā.et nō tpalē.iō defectus z difformitates nature pertinētes ad penā tpalem merito seu de pgruo debebūt ab eis auferri vt multi volunt.licet Aug̃. in enchiri.ſb dubio relinquat. Sed mgr vbi supra dicit. Sācti q̄ corpa surgent sine vicio fulgida.sicut sol precisis cunctis difformitatibus quas hic habuerūt. Quinto vtrū vngues z capilli z quicqđ est de veritate humane nature resurgāt. Rñdeī q̄ sic Luce xxij. Capillus de capite vestro nō peribit. Vngues eni z capilli resurgēt.qz sunt ad corporis decētiā. De scđo somno reqetiōis tollerabilis surgendū est de nocte interdum ad deū laudādū exēplo david qui ait.ps̄.cxviij. Media nocte surgebā ad pfitendū tibi. Dicit etiā Aristo. in li. Jconomic. Surgere de nocte ad sanitatē z ad phiam z ad disputatiōez vtile ē. sz tñ q̄dā nō solū nō surgūt ō nocte.sz etiā expectāt ortū solis antequā solent surgere Contra quos dicit Aug̃. Indecēs ē xp̄iano si radius solis inuenit eū in lecto suo. Et addit Guil. Sol posset dicere si ptātem loq̄ndi hꝫet. Amplius laborauit heri q̄ tu.et tñ cū eo surrexerī tu adhuc dormis. Et debet homo surgere de hoc somno maxime in hoc sacro tpe aduentus dñi in carnem De tertio somno scz pteplatiōis optabilis surgendum est,p tpe ad exteriorē opationē .qz excitat sponsus sponsam Cañ.ij. Surge,ppera amica mea .Surge inquā a pteplatiōe.et,ppera ad vitā actiuā. Vñ Bern̄. sup Cañ. Noli nimis insistere oculis pteplatiōis.qz melioza sunt vba opatiōis. Nā zli rachel.i.visio vel cōtēplatio sit pulchra. Lya tñ.i.laborās vel vita opatiua est fecūda. Jdeo legitur.iij.Regū.xix. De lyas veniens in montē dei oreb.māsit ibi in spelunca.ideo dictū est ei. Quid agis hic helya.q̄ si di. Non est adhuc tempus perfecte contēplationis z quietis sed laboris,p salute,primoz uz Et in hoc arguit illos q̄ pro q̄ete pteplationis salutē dimittūt,primoz. De tlib? dīc Greg. in q̄dam omel. Qui solitudis loca q̄rūt hoc scire debēt q̄ tot aiaz sunt rei quot in publicū,pdeūtes,pdesse poterāt. Sz d. tamē sponsus Cañ.ij inhibet ne spōsaz de somno pteplatiōis excitēt dī. Adiuro vos filie hierusalē ne suscitetis. Rñdet Orosius di. Oīnia tpa tps habēt. vñ optet spūales tpe pacī i pteplatiōe q̄escere.sz tpe psecutiōis ptra hereses z hostes pdicādo et docēdo pugnare. De quarto somno scilicet pigritie detestatiōis surgendū est,ppter tria. Primo ppter tempis breuitatem.qz Job.xiiij.or. Hō

natus de muliere breui viuēs tpe. Et idē. Breues dies homis sunt. Scdo ppter rerū velocitatē q̄ velociter est q̄si cursu festino ptranseunt Juxta illud Sapie. v. Transierūt oīa illa tāq̄ vmbra ꝛ tanq̄ nūcius p̄currēs. Tertio ppt malor strēnuitatē. valde enim pedes eor currūt ꝛ festināt vt effundāt sanguinē. Si enī mali nō quiescunt sed strēnue agūt vt malū faciant. quid tūc nos pigritamur facere bonuz. Jō ſm Bern̄. Magna p̄fusio ardentius p̄siderāt seculares pernicioſa q̄ nos vtilia. et alacrius currunt ad mortē q̄ nos ad vitā. De quīto somno scz neḡcie culpabilis surgendū est ppter duo. Primo ppt attractionē pctōr. Neḡcie enī aut peccatū a quo hō nō statiz surgit mor aliud ad se trahit Osee. iiij. Sanguis sanguinem tetigit Qđ exponit mgr li. ij. dist. xxxvi. i. pctm̄ peccato additū est. Et in ps̄. Appone iniquitatē sup iniqtatē eor. Ideo dicit btūs Greg⁹. xxx. moral. Pctm̄ qđ per p̄iam nō diluit mor suo pōdere in aliud trahit. Scdo ppt p̄sideratione tormētor. q̄ enim peccāt ꝛ a peccato nō resurgunt eternas penas ꝛ tormēta incurrunt. Qui enī negligūt hic correctiones ꝛ emēdatiōis virgam in futuro habebūt ollam succensam. sicut figuratū ē Jere. j. vbi dñs dixit ad Jere. Quid tu vides Hieremia: et ille. Virgā vigilantē ego video. Et seqtur q̄ factū est verbū ad Hiere. ij. di. Quid tu vides Hiere. ait. Ollam succensaz ego video. Quod exponit Anſ. li. vij. c. xxvij. Correctio in p̄ntī assiliatur virgevigilanti. qr excitat pctōrē a somno culpe. et iustū a somno negligentie. j. Thor. xv. Euigilate iusti ꝛ nolite peccare. Sed futurū suppliciū assimilatur olle succēse qua mali punīūtur si nō emendātur. In olla enī carnes includūtur. et significat locum inferni in quo includūtur dānati. ppt pctā que in carne viuētes cōmiserūt. Sed olle succensio significat gehēne incēdiū. de quo Job. xli. De naribus ip̄ius p̄cedit fumus sicut succense olle atq̄ feruentis.

¶ De eadem dñica Sermo in euangeliū

QUm appropinquasset iesus hierl̄imis ꝛ venisset bethfage ad montē oliuarū Math. xxi. Consuetudo est q̄ reges terreni q̄ habēt mltas ciuitates inter dū personaliter relinquūt vnā ꝛ visitāt aliam. deinde terciā. et sic de alijs. vt sic videant q̄ oīa sint bene ordinata. Et si in aliqua ē discordia p̄ntia sua hāc emēdant. et ad vnitatē ciues reuocāt ꝛ cōcordant. eo q̄ ſm Jero. cōcordia parue res crescūt. discordio magne dilabūtur. Spūaliter dñs noster iesus xp̄s est rex omniū regū. qr oēs reges sb̄ suo dirigūtur impio. sicut testat̄ Prou er. viij. Per me reges regnāt ꝛ p̄ditores legū iusta discernūt. p me p̄ncipes impant. et potētes decernūt iusticiā Jste in̄m rex magnus habet multas ciuitates. Prima ē celū. qr ſm ps̄. xlvij. est ciuitas magni regis. Jō p̄mittit. Magn⁹ dñs ꝛ laudabilis nimis i ciuitate dei nr̄i rē. De hac ciuitate infra habentur plura. Fmōe. ij. dñice. ij. H. I. hāc ciuitatē ip̄e reliqt ad tps vt ip̄e dicit Hiere. xij. Reliqui domū meā. dimisi hereditatē meā. qr ciues eī⁹ scz sancti angeli erāt concordes ꝛ oīa erāt bñ ordinata. Sicqz venit in sanctā ciuitatē q̄ significat virginē Mariam. de qua dicit ps̄. lxxxvi. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Ubi dicit Glo. moralis. Virgo maria est ciuitas cui⁹ fundamēta sunt in mōtib⁹ sanctis. i. in vtutib⁹ altissimis. de ip̄a sūt dicta valde gloriosa Primū q̄ sine semie viri fuit fecūdata. iux illud qđ ea nit eccl̄ia. Nō ex virili semie sz mystico spiramine vbū dei factū est caro Secdm q̄ sine ḡuamie fuit ḡuida. q̄ sine dolore puerpera. cōtra illud Gen̄. iij. In dolore paries filios tuos. Quartū q̄ fuit mr̄ patris sui. Quintū q̄ fuit filia filij sui q̄ maior his gloria: certe nll̄a. Jō de ip̄a dicit. Prouerb. vlti. Multe filie congregauerūt diuitias. Sexte huius ciuitatis sunt. v. sensus. de q̄bus ps̄. vbi s̄. Diligit dñs portas sion sup oīa tabernacula Jacob. qr erāt humiles ꝛ modesti apti ad oīe bonū. et clausi ad oīne inhonestum. In hac ciuitate moratus est xp̄s dñs. ix. mensibus. sic ip̄e testat̄ Eccl̄i. xxiiij. In ciuitate sctā similiter requieui rē. Sed qr in ip̄a erāt oīa bñ ordinata p charitatē. iuxta illud Gal̄. ij. Ordinauit in me charitatē. Jō exiuit ab ea ꝛ venit scz i carne in tertiā ciuitatē q̄ est mūdus. de q̄ Eccs ix. Ciuitas pua ꝛ pauci viri i ea. Nec bñ dr pauca respectu celi ꝛ pauci viri in ea. qr pauci erāt virētes in vtutibus respectu malor. qr ps̄. xiij. dictū fuit. Oēs declinauerūt simul inutiles facti sunt nō est q̄ faciat bonū nō est vsq̄ ad vnū id est valde paucos. Sed qr in hac ciuitate scz mūdi erāt discordie ꝛ deordinatiōes multe. ideo necesse fuit xp̄m in carne passibili. xxxiij. ānis. et trib⁹ mēsibus in ea manere ꝛ discordias sua p̄sentia remouere. Et de hoc aduentu in carne dicit euāgelista ſm sensum mysticū similiter ꝛ de scdo scz in vginē Mariā. Jō dicit Cum appropinquasset rē. In quo q̄ttuor tangūtur scz. Dal uatoris incarnatio. ibi Cum approp̄inquasset p̄dicatorū destinatio. ibi. misit duos ex discipul. Peccator absolutio. ibi. Et statim inuenietis. Obsequior exhibitio. ibi Plurima turba. Prio tangit saluatoris incarnatio cū euangelista incipit. Cū app. iesus hiero. et venisset bethfage ad montē oliuarū. Ubi nota q̄ comptū est q̄

Prima B Aduētus

reges terreni q̄ pplm suū dilexerūt insignia regia deposuerūt.habitūq; paupis induerūt.ne cognoscerētur.et in manꝰ inimicoꝝ.p salute sua se dederūt.Cuius pbationē ponit b. Augꝰ li.xiiij.de ci.dei.et Valerius in policrate li.ij. Verba Aug.hec sunt.Cū instaret bellum inter athenienses ꝛ poliponēses acceperunt ab oraculo Appollinis respōsum q̄ illi essent futurivictores quoꝝ dux occideret .Hūq; responsum venisset ad regē Poliparīū aduersariuꝫ Codri regis athenienſ .p̄cepit exercitui suo ne q̄s occideret regē .Qđ ille audiēs ꝛ vidēs terrā non posse pace frui nisi ipe ab hostibꝰ occideret.deposuit regis insignia.habitūq; paupis assumpsit.et castrū hostiū inermis ingressus quendaꝫ ad ira puocauit.post cuius obitū exercitus suus triūphauit Mistice rex athenarū significat xp̄m.qz athene interp̄tat dissipatoz.Xp̄s enim ſm ps.xxxij.dissipat consiliū gētiū vel ipse est figurā diaboli.Sicut igit bellū fuit inter regez athenienſ.ꝛ poliponensem.sic fuit inter xp̄m ꝛ demonē.nā demō statim post creationē suā voluit sibi dei honorem ꝛ equalitatem vsurpare cū ait.Isa.xiiij. In celū.i.ad dei eq̄litatē p̄scēdā sup astra celi et sup alios angelos exaltabo soliū meū.et ero sil̄is altissimo. Sicq; voluit p̄liari cū dño Apoc.xij. Factū est p̄relium magnū in celo.sed xp̄s p̄revaluit cū ip̄m de celo trusit rito de celo scz empyrreo in quo cū alijs fuerat deiectus ē in istū caliginosum aerē cū oīb⁹ sue p̄rauitatis p̄soribꝰ .Sz cū regē xp̄m superare nō potuit cū eius familia scz Adā ꝛ Eua bellū inchoauit ꝛ ambos p̄strauit. et hoc rōne inuidie.videns enī hoiem diabolus vt dicit mgr̄ li. ij.dist.xxi.c.j.p obediētie būilitatē posse ascendere.vñ ipe p̄ supbiā coꝛruerat inuidit ei. Et q̄ pus p̄ supbiā fuit diabolus.i. deoꝛsum lapsus. sola inuidia factus est sathanas.i.aduersarius hec v̄ba iā dicta etiā sunt Pugonis lib.xij.c.ij. quo facto scz.p̄strato hoie.ptoplasto būanuz genus nūq̄ potuit exīstere victoꝛ nisi rex eꝰ occideret.Ānso ergo accepto ab oraculo appolinis.scz sctē trinitat̄ xp̄s insignia regalia deposuit q̄n deitatē occultauit.et vestē paupis induit cū būanitatem assumpsit. de quo ap̄s ad Phil.ij.Qui cū i forma dei esset.i.vnꝰ in essentia cū deo p̄re ab eterno. nō arbitratꝰ rapinaꝫ esse se eq̄lem deo sz semetip̄m exinaniuit formā serui accipiēs.i.būanā naturā in similitudinē boiz scz q̄tū ad naturaz passibilē nō quo ad culpaz et habitū innētus ē vt hō. De hoc ad sensum mystici dic̄ p̄ns euāge.qđ sic incipit Cū appropiasset iesus hierl̄umis.ꝛ venisset bethfage ad mōtem oliueti. In q̄bus v̄bis euangelista quo ad sensum spūalem sex tāgit.scz incarnatiōis congruitatē.incarnati dignitatē.tp̄is q̄litatē.venientis vtilitatē.aduētus causabilitatē.Recipientis q̄ntitatē. P̄rio igit tangit tp̄is incarnatiōis congruitatē in hoc cuz dicit Approp̄inq̄sset.Qđ tp̄s ap̄s vocat gr̄e ꝛ ad Gal.iiij. plenitudinē temporis di.Cū venit plenitudo tp̄is misit deus filiū suū factū de muliere factuz sub lege .vt eos qui sb̄ lege erant redimeret vt ad optionez filioꝝ dei recipemus.Quod declarat mgr̄ lib. iij.dist.j Tempus inquit plenitudinis dr̄ tp̄s g̃tie qđ ab aduentu saluatoris. scz in carnē exor diū sumpsit.hoc est tp̄s miserendi ꝛ agnus benignitatis in quo gr̄a ꝛ veritas per iesum x̄p̄m facta est .Hr̄a qz per charitatē implet qđ in lege p̄cipiebat Veritas qz p̄ x̄pi aduentū exhibetur atq; p̄ficit būane redēptiōis sponsio facta ab antiquo.hec mgr̄.qz Deut.xviij.pmitteba tur p̄ moysen.pphetā Suscitabit vob̄ deꝰ d̄ fratrib⁹ vestris quē tāq̄ me accipiet .Et hoc iple tū fuit tpe gr̄e.de quo dicit. Cū approquiq̄sset scz tp̄s gr̄e qđ fuit p̄gruū icarnatiōi.de quo ps̄ ci.Tu exurgēs misereberis sion.i.eccl̄e.qz tps miserēdi eius qz venit tp̄s.Et Isa.xliij.Prope est vt veniat tp̄s eiꝰ .Sz q̄ hoc tp̄s gr̄e fuit congruū incarnatiōi.dicā infra in fine buiꝰ ſmōis C.T.Scdo tāgit incarnati dignitatē cū dic̄ iesus Nō est enī dignius sb̄ sole nomē sic̄ nomen Jesus.Et sic̄ dic̄ Glo.sup illo v̄bo.et tandē incarnatus dei filius iesus de sum .tri.ꝛ fi.ca.c. firmit̄.q̄ nomē tetrag̃matō sit ineffabile.nō q̄ dici nō posset.sz qz rē designat ineffabilē.s.dñz iesum qđ patet ex noib⁹ ꝛ lr̄is simul iūct̄.Scribit̄ enim q̄ttuor litteris.i.e.u.s.q̄ ſm hebr̄eos scribūt̄ Joth.het.vau.he. Jñ dr̄ tetrag̃maton. a thetron qđ est q̄ttuor.et g̃ma qđ est lr̄a Joth enī sonat p̄ncipiū.he vite.vau ipe.beth pauor. Jñ p̄ncipiū vite pauor ipe.fuit enī quo ad būanitatē x̄p̄s pauidus ꝛ tremebūdus.q.d.p passi onē hꝰ quā significat hoc nomē thetrag̃maton repabit̄ vita i adā p̄dita.vñ in hoc noie ihs sūt tres lr̄e distincte.i.h.s.p̄ma lr̄a s.i.p̄ncipiū omniū nūeroꝝ.et sig̃t p̄rez q̄ ē p̄ncipiū oīm s.sig̃t .ss.qz tā pr̄ q̄ spūsctūs opati sūt icarnatiōz ie su.Sz h.nō ē lr̄a.et qz q̄i nihilū reputat̄.iō sig̃t x̄p̄m q̄ semetip̄m exinaniuit vt s̄ Et iō i supiori pte hꝰ lr̄e h.hebr̄aice scp̄te q̄si crux dp̄igit̄.ad denotandū q̄ x̄p̄s crucifixꝰ fuit ꝛ q̄i nihil reputatꝰ Isa.liij.nihil reputauimꝰ eū.Sūt etiā i ly ihs sbe due.ad designanduz q̄ habet duas naturas in vna eademq; persona.scilicet diuinaz et humanā.Scdm naturā diuinā eq̄lis ē patri. ſm formā humanā minor p̄re vt dicit Augꝰ.li. ij.de trinita.ca.ij. Dei filius equalis patri ſm

dei formã in q̃ est ꝛ minor pr̃e ꝑm formã humanã quã accepit. in q̃ nõ solũmodo pr̃e. sed etiaz spũsancto ꝛ seipo minor inuent⁹ ẽ. Tertio tãgit tpis q̃litatẽ. ibi. hierl'imis. Si igit̃ q̃rit̃ q̃le tps fuit qñ xps incarnari voluit. dicere debem⁹ q fuit tps pacis. de quo p̃dixit Mich. ca. v. Erit pax assirijs cũ venerit. Et Esa. ij. Conflabunt gladios suos in vomeres. et lãceas suas in falces. q. d. Tanta pax tũc erit q nõ indigent homines gladijs neqz lãceis. et hec significat euã gelista cũ dicit. hierl'imis q̃ interp̃tat pacifica vel visio pacis. Quia qñ fuit pacifica hui⁹ mũ-
L di habitatio facta est xpi incarnatio Quarto tangit veniendi vtilitatem cuz dicit. et venisset Ubi nota q sunt aliq̃ vtilitates ꝓpter q̃s venit Prima vt mediãs inter deũ ꝛ hoiez offensaz eo rũ mitigaret. Ac hoc fuit figuratũ Nũeri. xvij Postq̃ terra absorbuerat Dathã ꝛ abyron cepit ppls murmurare ꝓtra Moysen ꝛ aaron dicẽtes. vos interfecistis ppl'm dñi. Unqz oziretur seditio fugierũt ad tabernaculum federis. operuit eos nubes. et glozia dñi apparuit sup eos. et dixit dñs. Recedite de ml'titudine. etiã nũc delebo eos. Unqz iacerent in terra dixit. Moyses ad aaron. Tolle thuribulũ ꝛ hausto igne de altari mitte incensum desup pgẽs cito ad populũ vt orez ꝓ eis. Unqz cucurrisset ad mediã multitudinẽ quã iam vastauit incendiuz obtulit thimiama. et stans inter mortuos ꝛ viuẽtes ꝓ populo depcatus est. et cessauit plaga Spũaliter Moyses interp̃tatur attractãs. et significat patrẽ de quo Joh. vi. Nemo venit ad me nisi traxerit eum pater meus. Qui dixit ad Aaron qui interp̃tatur mons fortis significãs christũ vt tolleret thuribulum humanitatis. et hausto igne. per quẽ intelligit̃ aia charitat̃ . im poneretqz incensum oratiõis. et sic mediãs int̃ viuẽtes angelos ꝛ mortuos homines ꝓ peccatũ offensam mitigaret. Jõ. j. Thi. ij. dic̃ Aplus Mediator dei ꝛ hoim xps iesus q̃ dedit redemptionẽ semetipm. ꝓ omib⁹. Secõ venit inquam vt nos saluãs honorare. sicut testat̃ Aug⁹. venit negociator celestis accipe ꝓtumelias. dare honores. haurire dolorẽ. salutem dare. subire mortẽ ꝛ dare vitã. Tertia vtilitas. Uenit enim vt languores fugans nos sanaret. de hoc dicit Bernñ. Uenit medicus ad egrotos. redemptor ad perditos. via ad errãtes. vita ad mortuos venit. qui pisciat omes infirmitates nostras in profundum maris. Uenit q̃ ꝓprijs humeris ad principiũ nostri originis nos reducat. Hec ille Utilitates veniendi christũ vide plures infra i quarto principali eiusdem ꝑmonis. Quinto tãgit aduentus causalitatem cum dicit Betphage. Sunt enim quattuor cause quare aduenit.

Prima fuit clamor ꝓphetarũ. Et hec causa M
lucet ex p̃ma interp̃tatione bethfage. Interpretatur enī domus oris. in quo significatur q̃ mundus per os ꝓphetarũ desiderabat aduentũ xpi Primus moyses clamauit. Exod. iiij. Obsecro dñe mitte quẽ missur⁹ es Secũd⁹ dauid. ps̃. c. xliiij. Dñe inclina celos tuos ꝛ descẽde. Aite-
rũ Mitte manũ tuã. i. filiũ tuũ de alto. Tertiꝰ Isa. clamauit. c. vi. Mitte dñe agnũ dñatorem terre Et. c. lxiij Utinã disrũperes celos ꝛ descenderes. Secũda causa fuit error ꝓphetaz. et hoc
N notat̃ in secũda interp̃tatione. Interp̃tat̃ enī dom⁹ erroris significãs mundũ i quo homines multipliciter errabãt. ps̃. cvi. Errauerũt in solitudine inaquoso. viã ciuitatis habitaculi nõ i uenerũt. Ideo necẽ fuit xp̃m venire. vt viã veritatis mõstraret. Recte sicut facit elephas. si vi derit hominẽ in solitudine errantẽ declinat ad ip̃m paulatim ip̃m p̃cedens viaz ostendit vt dic̃ Pli. in spe. na. li. j. c. ij. Jõ. pmisit sapiẽs in proverbijs christi Prouerb. iiij. Uiã sapie mõstrabo tibi ducã te per semitas eq̃tatis. Tertia causa fu
O it doloz laqoz. et hoc significat̃ in interp̃tatione tertia. Interp̃tat̃ enī domus laquei. quia in mũdo fuit laqus doloris Esa. xxiiij. Formido ꝛ fouea laquei sup te q̃ habitator es terre. Jõ venit xps vt laqos istos disrũperet vt pmisit Jeremie. iij. In die illa scz incarnationis mee conterã iugũ eius. et vincula eius disrumpã. et nõ
P dñabunt̃ ei alieni. Quarta causa fuit amor doctrinarũ. qz q̃rto interp̃tat̃ bethfage dom⁹ disciplinatus. ad denotandũ q xps ad domũ disciplinatus ad denotandũ q xps ad domũ disciplinatus ad denotandũ q xps ad domũ disciplinatus

dulcius. Tertio sicut mons oliueti est mōs cu-
ratiōis, ppt oleū. qz cu at vulneratos. ita Ma
ria oleo sue pietat curat vulnera pctōz. qz fm
Bern̄. Maria tenet pctōri succurrere. qz si hō nō
esset pctōr factus, facta nō eēt mr xpi. Quar-
to sic mōs ille ē mōs vnctiōis. eo q oleo vngit
Maria dr mōs vnctionis. qz ipa fuit vncta
oleo charitatis z exultatiōis. ps. xliij. Unxit
te deus deus tuus oleo leticie p consortib⁹ tu-
is. Quinto sicut mons ille est mōs illuminatio
nis. qz mane illuminabit a sole. vespe a fulgore
luminariū tēpli. Sic Maria ē mōs a xpo illūi-
natus. et alijs pbet lumē gre. Jō dic Bern̄. O
virgo Maria nomē tuū interpt̄at q̄i stella illūi
nās nob tenebras lustrās. Quantū ad scām sb
migit pdicatoz sbmissionē. ibi. Tūc misit duos
ic. Circa quod nota. dñi terreni nō pnt omia p
se suis intimare. ergo habēt nūcios quos ad di
uersas ciuitates studeant destinare. vt volūtas
sua populis intimet. Et hi debēt esse audaces.
mūdi obedientes zc. vt ppter audaciam nō ter
reantur, ppter mūdiciā vero citius suscipiātur.
et ppter obedientiā diligantur. Sic dñs celi et
terre Jesus xps habet suos nūcios pdicato-
res q intimāt pplis suā voluntatē quos mittit ī
mūdū d. Ite in castellū. Oleo necessaria sunt il
lis iam predicta. sicut hoc patet in visione apli
Apoc. vi. Vidi z ecce equus albus. et qui sede
bat sup illum habebat arcū in manu sua. et da-
ta est ei corona. et exiuit vincens vt vinceret vbi
innuūtur. vij. eis nccia. Primuz est audacia. et
hoc signatur in equo. Equ⁹ vero nō intrepide.
sed audacter vadit ad bellū z ad preliū. et sic p
dicatoz veritatis debet hre audaciā securitat
cōtra tēptationē z tribulationū insultus. Idez
etiaz signatur in Andrea. quem dicunt aliqui a
xpo missum cū petro. Andreas enī interpt̄atur
virilis significās q pdicatoz debet esse virilis
cōtra vicia pdicādo z xpm pfitēdo. qz dic dñs.
Math. viij. q me cōfessus fuerit. i. vba mea. et
filius hois pfitebit eū. Secdo nccia est ei mūdi-
cia. et hoc significat in ly albus. hec albedo est
puritas mentis vl carnis in q̄ ambulare dz pdi
catoz. Jō dic Greg⁹. ī regist. z ponit. j. q. j. Ne-
cesse ē vt mūda sit man⁹ q̄ diluere sordes curat
ne tacta q̄z dcteri⁹ inq̄net si sordida sequēs lu
tū tenet. Et. iij. q. vij. c. q̄ sine. sic dr. Reuocenē
intus ad pscīam vt ppria pus corrigāt. et tunc
aliena repbendāt p Greg⁹. in moral. Tertio ne
cessaria ē ei obediētia q̄ notat cū dr. Et q sede-
bat sup illū. optet enī vt pdicatoz sit sbdit⁹ xpo
sicut equ⁹ sessori. Jō notat in Petro quez misit
xps q̄ z simon. i. obediēs dr in signū obediētie.
vt scz xpo obediat. et ipe sit vector ei⁹. Et nota
vt bō bñ sedeat in equo nccē ē vt habeat frenū
sellam z calcaria. Sella pdicatoris est iusticia
q̄ parat locum sessori christo. iuxta illud. ps.
lxxxviij. Justicia z iudiciū pparatio sedis eius
Frenū aūt quo ducit equ⁹ hic inde est obedien
tia. Jac. iij. Si equis frena in ore mittimus con
sentiendū nobis oīe corpus eoz circūferim⁹
vel frena eoz sunt exēpla sanctoz q̄ debēt pdi
catores in ore portare. et fm ea ambulare. Jō
dr dist. ij. c. de quib⁹. Exēpla sanctoz tā in sctis
q̄ in fact pspicacit sūt recordāda. Per calcaria
q̄bus stimulat equus sunt timor z amor. ij. Co
rinth. ij. Charitas xpi vrget nos. Quarto ne-
cessaria ē pdicatori scia sacre scripture. et hoc no
tat ibi q̄ habebat arcū. i. sacrā scripturaz q̄ de-
fendit eccl'ia. Et p arcū pgrue intelligit sac scri
ptura. Arcus enī fit ex duob⁹. scz ex ligno du-
ro z corda molli. q̄ licet si sit mollis. tñ durū li-
gnū inflectit. Lignū est duricia veteris testamē-
ti. et corda est gtia noui. vel corda est miscōia li
gnū iusticia. Qr aūt debēt iustū arcuz portare
ostēdit dñs Gen. ix. Arcū inquit meū ponā in
nubibus celi. id est in his qui per contēptū mū-
danoz z desideriū eternoz sunt a terra elcua-
ti p compunctionem lachrymarū aquosi p cō-
tritionē lucidi. p pteplationē alti. p pdicatōnē
fluidi. p bonā opatiōz chorusc̄ates. p pminati-
onē tonātes. Qui tlis nō est non debet portare
arcū. i. pdicatiōis officiū. Ite q pdicator debz
hre sciam pz in Petro quē dñs misit q̄ interp-
tat agnosces. in signū q debet esse notus in sci
entia. Jb dr Accī. v. Si tibi sit intellectus rūde
pximo tuo. Sin aūt digitū sup os tuū pone ne
capiaris vbo indisciplinato. Quito nccia est p
seuerātia sine q̄ nemo coronabit. Et notat i eo
q dic. Data est ei corona. Predicator enī q̄ p-
seuerāter pdicat vbū dei habet aureolā. fm il-
lud metriste. Aureolam doctor. vgo martyrq
merebit. Ipi inquā habēt coronas nō solū per se
sed per alios qui per eos saluati fuerūt. qd p-
batur in exemplo. Quidā frater in ordine pdi-
catoz in quentu coloniēsi defunctus post men
sez apparuit infirmario glorioſus pulcherimū
monile habēs in pectore. et multos lapides in
textos. aureāq coronā in capite. Cunq frater
quereret ab eo q̄d illa insignia denotarēt. Mo
nile inquit significat rectam intentionē in deū.
lapides preciosi animas quas querti. corona
gloriā pdicatiōis. et sic disparuit. Jō sup illud
apli ad Phil. iiij. Fres mei charissimi z deside-
ratissimi gaudiū meū magnū. et corona mea di
cit Amb. Per quos in pnti letificor. et in futu-
ro coronabor. Discipulus enī in agone victori
osus z ignus erit corona mgri. Sexto necessa
ria est prudentia ad quā pertinent multa. Prio
vt ipa laudabiliter viuat. Aug⁹. in li. de doctrina

christiana. Non obedienter audiẽt qui seipm nõ audit. Et Greg⁹. in moza. Cũ imperio docetur qõ pus agit q̃ docet. Scdo vt oratione3 pmit tat. Aug⁹. Si orauit regina Hester, p sue gẽtis tpali salute locutura apud regẽ vt in os eius ꝼmonẽ ꝓgruũ dñs daret. quanto magis 7 orare debet vt tale munus accipiat qui ꝑ eterna hominũ salute in vbo 7 doctrina laborat. Tertio vt sniam plus q̃ verba diligat Aug⁹. Bonorũ ingenioꝝ insigne est in vbis verũ amare nõ verba. Idem i doctrina christi. Quid, pdest clauis aurea si aperire qõ volumus nõ ꝓt Et q̃d obest lignea si põt. quoniaz nihil querimus q̃ patere qõ clausum est. Quarto vt in docẽdo veritatez nõ deserat. Idez de doc. xpi. Minus intelligãtur. minus placeant. minus moueãt. que dicuntur pre falsitate 7 iniusticia. ac si dicta non sint videnẽ Quinto vt in docendo facilitatẽ habeat Aug⁹. in eodem. Quid prodest integritas quã nõ sequitur intellectus audiẽtis. Ideo dic̃ sapiens. Prouerb. xix. Doctrina prudentis facilis est. Et iesus syrach Eccĩ. iiij. Ne inq̃t abscõdas sapiam in eius decore. Quib⁹ cõcordat Amb. Melius est vt vos intelligãt populi q̃ vt commẽdent grãmatici. Septimo necessaria est p̃dicatori potẽtia. scz vt vincat diabolũ. mũdum. et carnez. vt sic exeat vincens. qz dr Apoc̃ .iij. Qui vicerit faciã illũ colũnã in tẽplo meo. Hec sunt nc̃cia p̃dicatorib⁹ quos mittit dñs. Postq̃ igitur misisset dñs p̃dicatores 7 p̃latos sbiũ git. Ite in castellũ. i. in mundũ qõ ꝓra vos est.

¶ Dicit notanr ite. q. d. nõ equitate qõ est cõtra m̃tos p̃latos q̃ eq̃tãt magnos 7 pigues equos Ubi nota q̃drupl̃r ꝑt apparere supbia p̃latoꝝ in eq̃tatur. Prio in m̃tiplicatiõe q̃ phibita eti am fuit regi. Deut. xvij. Cũ fuerit rex ꝓstitutus nõ multiplicabit sibi equos. nõ reducet pplm i egiptũ eq̃tatus numero sbleuatus. Scdo in nõ ncc̃io vsu equoꝝ. sicut accidit in illis q̃ p dimidiã leucã ire nolũt nisi eq̃tando. qui, p nihilo vidẽtur habere pedes cũ nõ ambulent in illis. de q̃bus ps. cxiij. Pedes habẽt 7 nõ ambulabunt Tertio ex nimia exq̃sitione equoꝝ. sicut accidit in illis q̃ volunt habere equos impiguatos ad pascendũ hoim oculos. et forte paupes dimittũt famelicos 7 morib̃udos. Qõ tñ est ꝓtra btm Jero. in li. de offi. Et ponit. lxxxvi distĩ. c. Pasce fame morientẽ. Quisq̃s pascendo hoiem fuare poteris. si nõ pauer̃ occidisti. q. d. Si tu p̃late potes equos tuos ipiguare posses 7 vtiq̃ pauperem cibare. qui nõ facis eum occidis. Quarto in superbo ornatu equoruz. sicut patet in illis qui equos suos faleris deauratis 7 dear gẽtatis ornant. et paupes nudos dimittũt. Cõtra illud Esa. lviij. Si videris nuduz operi eum 7 carnẽ tuã ne despexeris. Et Thob. iiij. de vestimentis tuis nudos tege. Sed qz multi prelati hoc nõ faciũt. sed potius equos suos de pte paupm fultiunt. ideo refert venerabilis Apiarius de quodam archidiacono q̃ solebat habere equos grãdes 7 faleratos. ille enĩ quodã die sedens in equo falerato 7 grãdi de eo cecidit 7 fractis ceruicib⁹ subito expirauit. Idcirco mlta sunt que possunt eos ab hac supbia cohibere Primũ est multiplex cõminatio quaz facit scriptura eq̃tantibus. Pria est zach̃. ix. Cõfundã tur ascẽsores equoꝝ. Scda ẽ eiusdẽ. c. xij. In illa die dicit dñs pcutiã oẽm equũ in stupore. et ascensores eius in amẽtia. Tertia ẽ Esa. xxxi. Ue qui descendũt in egiptũ in equis sperantes Scõm est exemplũ xpi qui nõ legit eq̃tasse. sed tñ semel asinũ eq̃tasse. et tũc ibat ad mortẽ suã in signũ q̃ multi equitãdo trãseant ad mortem eternã. Multũ etiã deberet mouere exemplum illud Zach̃. ix. Ecce rex tuus venit tibi mãsuetus. iustus 7 saluator. ipe pauꝑ 7 ascendens super asinã 7 super pullũ filiũ asine. et dispердaz quadrigã ex effraym 7 equũ de hierusalẽ. Mirũ est q̃ nõ erubescat seruus eq̃tare ex quo dominus vadit pedester. Ideo dicit Berñ. Intolerabilis prudentie est vt vbi se exinaniuit maiestas infletur vermiculus 7 tumescat. Tertiũ est exemplũ sanctoꝝ. Indecens enĩ est ex quo filij dei scz viri scti 7 iusti pedites incedunt seruos diaboli equites incedere. De apostolis legitur Act̃. v. Ibant apli gaudẽtes. Ecce principes celi 7 terre sancti apli transeunt. et nunc serui eorum prelati equitant. Ideo hoc puidẽs in spiritu Salomon ait Eccs. x. Vidi seruos i equis. et principes quasi seruos ambulantes super terrã. vbi per principes intelligũtur apli. q̃ bus aplis dñs p̃cepit di. Ite q. d. Nõ in equis sicut supbi. sed pedites vt hũiles. Ite in castellum inquit quod contra vos est. vbi per castellũ intelligit mũdus q̃ respectu celi est quasi castellũ 7 ciuitas pua. de qua Eccs. ix. Parua ciuitas 7 pauci viri in ea. Uenit cõtra ea rex magnus qui vallauit eam 7 extruxit munitiões per gyrum. Inuentus est in ea vir paup 7 prudens qui liberauit vrbem p sapientiam suam. et nullus. Deinceps recordat⁹ est pauris illi⁹. Mo ꝼraliter ciuitas parua ẽ mũdus q̃ puus est respectu celi. qz spera mũdi compata ad speraz celestẽ ẽ q̃si nulli⁹ q̃ntitat̃. Qõ, pbat boe. li. ij. d. cõso phi. psa. vij. Qis ẽre ambitus ad celi spaciũ scz compatus pũcti ꝓstat obtinere rationẽ. Et subdit exponẽdo. id est si ad celestis globi magnitudinem conferatur nihil spacij, pfus habere iudicet. quasi diceret Quantitas terre nulli⁹ estimatiõis est in ordine ad q̃ntitatẽ celi. Et

subdit hō cām exiguitatē mōi regiōis. q̄rta enī fere portio ē que a nobis cognitis aiantib⁹ incolat. Dicit enī auctor spere materiat Joh. de sacrobusco. q tres ptes terre coopte sunt aqs z terra natat in aqs. et solū q̄rta ps discoopta est. ppē vitā aiantiū tuendā Jō dic etiā Aristo. iiij. methaph. Locus apud nos q̄ ē spera actiuor z passiuor ē q̄ nīa ps respectu celi. q̄re merito dr ciuitas pua p sapientē vel castellū q̄i paruū castrū per os xp̄i. Sz per regē magnū q̄ vallauit mūdū intellige diabolū q̄ ē rex sup omnes filios superbie Job. xli. vir aūt paup z prudēs xp̄s est q̄ mūdū p suā prudentiā liberauit. Sm illud Job. Prudētia sua ptransiuit supbuz tes referat. Mittēs igit xp̄s discipulos dixit. Ite in castellū qd ptra vos est. q sp mali z tirānī in mūdo sunt ptrarij pdicatorib⁹. sic figura tū est Nūeri. xxiij. de balaā cui dixit angelus. Peruersa ē via tua ptraria q̄ mi. Balaā interp̄tat deorās vl pturbās pplm. et significat quēlibet tyrānū q̄ hic in mūdo vt dic ps. deorat paupem in abscōdito z pturbat eū. Sz p angelū intellige quēlibet pdicatorē q̄ dr angel⁹ exercituū Malach. ij. Cui ptrariātur mūdani hoīnes. sic testat b. Amb. libere inqt z absq vlla adulatiōe vitatē pdicātes nō babēt gtiā apd hominēs. sz tñ nō ppē hoc debēt dimittere pdicationes. sic nec angelus cessauit impedire balaaz Esa. lix. Clama ne cesses q̄i tuba exalta vocem tuā. et ānūcia pplo meo scelera eor. Quantuz ad tertiū p̄bēdit pctōr solutionē cum dic. Et ste z adducite mi. Circa qd ē notādū. p asinum intelligit pctor vl gen⁹ hūanū. qz ē pōderosus ad cadendū. tard⁹ ad penitēdū. piger ad opandū. timid⁹ ad amittēdū. stolidus ad puidendū nēdū. Prio igit asin⁹ est pōderosus. qz est aial melācolicū. frigidū z siccū. iō naīaliē est pōderosum. sic ois pctor est frigidus. ppē pctī pūtiā et sicc⁹ p gr̄e carētiā. iō bñ dr pōderosus. et lacrimabiliter posset dicere cū. dd ps. xxxvij. Iniq tates mee supgresse sunt caput meū. i. rōz oppſſerūt. Caput enī aie ē rō. et sic onus gue gquate sunt sup me. Sūt enī pctores similes ethiopi. d quo legit in vitaspatrū. q btūs Arseni⁹ qui habitauit in heremo licie. talē vidit visionē. venit ad eū vox dicēs. Egredere z ostēdenī tibi opa hominū. Et egressus vidit ethiopē nigrū cū securi scindentē lignū. et facientē grandē sarcinā et temptauit leuare eā. et pre magnitudine non poterat. Et iterū cedebat alia ligna z addebat sarcine. Ethiops niger est homo peccatis denigratus Treno. iiij. Denigrata est facies eor super carbones. et non sunt cogniti in plateis. Hic enī cū sit onerat⁹ peccatis multis. tamē superaddit alia. et sic adeo ponderosus fit q disponitur ad casum eterne dānatiōis. Quia dic Cassiod. sup vbo. sicut onus gue tc. Pctā velut plumbū deorsum depmūt ac demergūt. Et qz pctī pōderositas disponit ad cadendū. ideo dicit dñs Esa. j. Ue gēti peccatrici. pplo grauiniqtate. semi neq. filijs sceleratis. Secūdo peccator est tardus ad penitendū. Recte enī sicut asinus ē aial tardū. et causat hoc debilitas calorīs. ex quo sunt debilis calorīs. tūc caro eorū redditur grossa z dura. que quidez duricies causat tarditatē. Sic etiaz pctōr tardus, pprie langsam. ad penitendum, puenit. Illa tarditas causat ex hoc q pctōr longā vitā sibi repromittit. Sed hec repromissio est neq̄ neqor nequissima. Juxta illud Eccī. xxix. Repromissio neqssima multos pdidit. Est enī ideo neq. qz sibi vsurpat peccator in hoc q, pprius est dei. scz de futuro tpe disponere. de quo dr Act. j. Nō est vestrū nosse tpa vel momēta que pater posuit i sua potestate. Nequior vero est. quia cū tēpus infiniti valoris sibi a deo datum tā fatue expenderit. adhuc tamen psumit q deus multū temporis sit sibi daturus. Tali fatuitate laborans laborat quasi ille qui thesaurū sibi magnū a patre datū ad negociandū fatue expendisset. z ad huc large expendere vellet dicēs. Bene possuz expēdere qz pater meus adhuc dies satis dabit mihi. Cui respōderi posset. Uerū est qz ista bñ custodisti que tibi iam dedit. Tales deberēt aduertere q hoc dñs tpe Noe recepit de tēpore penitētie hominibus promisso sm Straboñ. sup Genē. viginti annos. eo q videbat q hoies penitere nolebāt. Si vo tūc dñs, pmissum tps nolentibus penitere abstulit. quid faciet de ist⁹ quibus nūc tps penitētie, pmisit. Ideo dic Sapiēs. eccī. vi. ne tardes querti ad dñm. et ne differas de die in diem. Subito enī veniet ira illi⁹ et in tempore vindicte disperdz te. Nequissima vero est. qz talis tempus nō solum sibi datū pdit. immo etiā in cōtumeliā ipius largientis expandit. et futurū tempus in contumeliam eius exponere disponit. Ad quod potest referri illd Joh. xxiij. Dedit eis deus locum penitentie. z illi abutūtur eo in superbia. Tertio sicut asin⁹ piger est ad operandum. quia nisi baculetur piger incedit. Sic peccator piger est ad operandū illud quod ad salutez suam videtur ptinere. aut necessitatē vite. Igitur q̄ piger est ad operā dū pro salute anime. manifestum est q celū nō potest recipe. qz celū est merces eor qui operarij fuerunt. Math. xx. Voca inquit operarios et redde illis mercedē. In padiso etiā terrestri

nō recipiet.qz Gen.iij.dz.Tulit dñs hominem. et posuit eū in paradisum voluptatis vt operaretur. In purgatorio etiā nō recipiet .Quia dz in Ps̄.lxxij. In labore hominū nō sunt.et cum hominibus nō flagellabūtur scz ī purgatorio .iō solum in inferno digni sunt recipi. Jō b. Aug⁹. in Ench.xvi horta.Quantū inquit possumus fructū iustīcie afferre studeamus timētes illud Math.xij.Oīnis arbor q̄ nō facit fructus bonos excidet z in ignē mittet .Nec sn̄ia euidēter oīndit q nō solū malū feciſſe .verūetiā bonū nō egisse dānabile est.hec ille.Si aūt piger nō operatur,p necessarijs vite erit in egestate .iuxta illud Prouer.xxi.Piger semper in egestate ē. et Prouerb.vi.Si fueris piger veniet tibi q̄i viator egestas.Qui aūt opatur terrā suaz satiabit panibus Prouerb.xij. Jō legit in vitaspatrum li.ij.c.xli.q abbati dicebat Jobes.magis velle securus esse sicut angeli securi sunt nihil operātes sed deū sp tm̄modo collaudātes.Et,prjecto pallio egressus ē ī heremū.factaq̄ septima die regressus est ad fratrē suū pulsans ad hostium. et ille ei nō aperuit z dixit. Tuq̄s es.Qui dixit.Ego sum Jobes .Rn̄dit ei frater z dixit Jobes angelus factus est. Ille autē rogat non sum d.Et noluit ostium aperire donec luceret. Mane dixit ad eū.Si hō es ncc̄e habes opari vt pascaris.At ille se,piecit ad pedes eius z dixit.Indulge mihi alba.Quarto peccator est timidus ad amittēdū.recte sicut asinus,ppt̄ naturā melancolicā semper timidus est.sic peccator semp est timidus.Timet enim amittere tpalia z alia sibi mala eueniētia.et hoc ē signum q deus recessit ab eo Chayn post peccatū fratricide tremulū caput habuit .et adeo timidus fuit vt dño diceret .Oīnis q̄ inuenerit me occidet me Gen.iiij.Et,ppter hūc timorē ipe pius fuit. qz ciuitates murauit timēs quos ledebat.et obscuritatē se z suis in vrbibus collīgebat .vt dic̄ Vincen.in spe.histo.li.ij.c.lvij. Ad idē legitur Leuit].xxvi.Si sprxeueritis leges meas.et iudicia mea ptemspseritisvt nō faciatis ea que a me cōstituta sunt.et ad irritū perducatis pactū meum.hoc quoq̄ faciā vobis.Corruetis enī corā hostibus vestris.et sbijciemini his q̄ odeūt vos fugietis enī nemine persequente .Et ibidem dicitur.Terrebit vos sonitus folij volantis. Sz talem timorem iusti non habent.Quia Prouerbioz xij.dicit.Non ptristabit iustum quicquid ei acciderit. Jdeo ait dauid Ps̄.xxij .Si ambulē in medio vmbre mortis nō timebo mala quoniam tu mecū es Quito pctōr est stolidus ad,p uidendum .Sicut enī asinus est animal stolidū sic peccator est fatuus ad bona sibi ,puidenda. Cōtra quos dicit aplʒ.ij.Cor.viij .,puidem⁹ bona nō tm̄ corā deo sed etiā corā oīnib⁹ bonibus.Est tm̄ notandū q multe sunt stultīcie peccatoris.Prīa q ipm diabolus illaqueat Job. xviij. Immisit rete pedez suū. vñ q pedē in rete mittit nō cū voluerit eijcit.sic q̄ peccatis se inijcit nō cū voluerit surget .Qua dicit Prouerbij. Iniq̄tates sue capient impiū. Glo. Pascasij. Sicut hamus piscē. sicut laqueus auem .et sic̄ fouea lupū.sicut latro mercatorē. et sic̄ leo venatorē.sic funibus pctōr suor ꝓstringet glo. eiusdē.vt nec pedez boni affectus moueat .nec manus boni opis.sed sicut latro victus ad pabulū ducat.Scōa q q̄si insanus in seipm mat nus mittit infligendo sibivulnus insanabile.dz enī de pctō Eccī.xi.Plage illius nō est sanitas immo qō plus est seipm occidit.iuxta illud Sap. xvi.hō p malicīā occidit aīam suā. Jdeo legit Luce.x.de illo q incidit in latrones qui expoliauerunt eum.et plagis impositis abierūt semiuiuo relicto.Et dicit notāter semiuiuo.quia liget peccator viuat fm corpus .tm̄ quo ad aiam mortuus est fm illud Aug⁹.in li.de vā innocē tia.Aīa per pctm̄ pīt̄ia xp̄i carēs q̄ est vita aie merito dz mortua.Tertia stultīcia pctōris asimi.qz oīa bona aie p pctm̄,pijcit.sic̄ ꝓphet Ozee.viij.,piecit isrl bonū. Dīa enī bona q̄cūq̄ fecit amittit.bona etiā q̄ agit in statu illo vā bōa nō sunt. qz nō sunt sibi meritoria. vñ q mortale pctm̄ cōmittit fac̄ sicut q̄ ignē ī ,ppria domo ponit q omnia destruit.Quarta stultīcia q se charissime a deo emptuz.diabolo vilissime vendit .Dīa enī pctōris fuit empta pcioso sanguine xp̄i.vt.j.Pet.j. Non inquit corruptibili bus auror argēto empti est sz pcioso sanguine agni incōtaminati. Sed heu hāc,p vilissimo pcio scz,p ere vēdit pctōr.sicut dicit Amb .in li.de vera vita btā.et ponit.xv.q.j.c.nō ē. Ne minē diabolus iugo fuitutis astrictū p̄sidet nisi se ei prius ere pctōr vēdiderit. sed qz pctm̄ est nihil Job.j.Sine ipo factū est nihil.i. pctm̄ Jō dic̄ sapiēs,puer.ix.Qor īpioꝝ,p nihilo vocatur.Et Esa.iij .Gratis venūdati est̄. Quia stultīcia q ab auctore oīm rerū vel bonor deserit. Jō nō est mirū si male ei sit.Quia dic̄ Augʒ. Tale bonū est deus vt nemini eū deserenti bene sit. Quare cōminat eis eternū ve q̄ a deo recesserūt Ozee.vi. Ve eis qz recesserunt a me Sexto peccator est aptus ad pctōr onera portandū.Sicut enī molendinator aptiori z fortiori asino maius on⁹ imponit.et debiliori debilius.sic diabol⁹ aliq̄b⁹ hoīb⁹ maiora onera imponit vicior vt torq̄ant in inferno fortioribus cruciatibus.iuxta illud Sap̄.vi Fortioribꝰ fortioribus instat cruciat⁹. Aliq̄b⁹ etiā miora ipōit fm q̄ videt eos posse portare.Et sic scōm peccata

penam sustinebit vnusquisq;. quia dicit Bern̄. li.medi.capitulo.iij.iuxta qualitatem culpe sustinebit vnusquisq; gehenne similes iugiter cruciatus. Septimo peccator est patiēs adinstar asini ad laborem mundi sustinendum. sicut claret primo de auaris qui sustinent patiēter multos labores vt fiant diuites. de quo metrista. Impiger extremos currit.mercator ad indos per mare pauperiem fugiens. per saxa p ignē.

E Secundo etiam patet de luxuriosis q̄ multotiens per annū patienter vigilias t labores multos sustinent.vt peccatum illud expleant sicut ponit exemplum Salomon Prouerb̄.vij. dicēs.de fenestra dom⁹ mee p cācellos ꝓspexi et vidi puulum t considero vecordez iuuenem qui trāsiuit p plateā iuxta angulū. Et ecce mulier occurrit ei ī habitu meretricio de appzehē sum deosculabatur iuuenē .vbi per trāsitū per plateas vult innuere vigilias q̄s faciūt luxuriosi t labores.ideo dicit dñs Osee.iij. Sepiam vias tuas spinis.spine iste sunt vigilie timoris expense.et sollicitudines precedentes hoc peccatū.de quo dicit Bern̄. O quāte vigilie q̄ modicū festum in nimia libidine. Tercio manifestuz est de superbis q̄ patienter sustinēt labores vt p hos veniant ad honores.sed nesciunt quid dicit. Inno.papa de hmōi supbis.li.ij.c. xxiiij.esto inquit vt sublimet quis in altum ꝓuehatur ad summū statum cure succrescunt.solicitudines cumulant.extendunt ieiunia.vigilie ꝓdunt. Ex quibus natura corrūpitur.spiritus infirmat.corpus destruitur.amittit vtus et attenuat.et sic in seipo deficiens nō dimidiat dies suos.sed miserabilem vitā miserabili fine concludit. Hec ille. Hee aūt sunt septē similitudines quare asino cōparant peccatores iō dicit dñs. Statim inuenietis asinam t pullum

F cum ea. Sanctus enī Amb.p asinam intelligit euā.sed per pullum adam.quia sicut pullus fit ab asina.sic adā factus est asinus ab eua. q̄ vt probat magister li.ij.dist.xxij.plus peccauit mulier que voluit vsurpare diuinitatis eēlitatem que t nimia p̄sumptione credidit ita esse futurū.sicut serpens dixerat .adam vero illud non credidit.et de penitētia t misericordia dei cogitauit tamē vxori morē.i.voluntatez gerēs cuius psuasioni ꝓsensit nolens eam contristare.et a se alienatam relinquere ne periret. Ex quo patet q̄ adam factus est quasi pullus asininus ab eua. Ideo etiam dicit Apostolus.j. ad Thimo.ij. Adam nō est seductus.s.primo ſm Aug⁹.sed eua .Et hoc est qđ dicit Gen̄.iij. Mulier quā dedisti mihi socīā dedit mihi t comedi. Unde Amb.super Math̄. Ideo asinam et pullū legimus .vt q̄ in duobus hominibus vterq; sexus fuit expulsus.ita t in duobus animabus vterq; reuocaretur.sed per asinam alij intelligunt iudeos qui alligati erāt per legem. et p pētbateucon.p pullu vero qui liber erat intelliguntur gentiles qui libertate fruebātur Sed moraliter hec animalia significāt quēlibet peccatorē quez diabolus ligatum tenet cathena pctōz quā diabolus facit ſm Aug⁹.li.confessio. Facit enī malā voluntatē ex qua facit libidinem.deinde cōsuetudinē.ex illa necessitatē ex necessitate obstinationē.et tandez obdurationem.et sic miser peccator ligatur adeo dure q̄ per se nō potest se soluere.q̄ tamen ꝓpitius dñs qui perire neminē vult mulcēs predicato- G res precipit eis .Soluite t adducite mihi . ad quos intelligendum dicit magister .li.iij.sententiarū.dist.xviij Quidam arbitrati sunt cuz peccator dupliciter teneat ligat⁹.scz indignatione dei.et debito pene alteruz curari p dñm. alterū solui per sacerdotē.et infra.q̄d infra ī resuscitatione lazari signatū est quē xp̄s p se pri⁹ interius viuificauit. Deinde foras iussit exire eū quē adhuc ligatū absoluere a peccatis p̄cepit. Glo.q̄d est iniungere satisfactionē .et infra solu unt sacerdotes cum de satisfactione aliq̄d dimittunt.vel per eā purgatos ad sacramentoz cōmunionē admittūt. Et hoc est q̄d dicit euangeliū q̄ discipuli adduxerūt asinam et pullum ad iesum.q̄ autem vestimenta imposuerunt asine significatur q̄ predicator vel confessor debet imponere peccatoribus bona opera vt largitionē elemosynarū auaris.sicut dñs ait Daniel.iiij. Peccata tua elemosinis redime.vel castitatem luxuriosi.humilitatē supbis ꝛc̄.vt sic sedere possit sup eos dñs hic in gr̄a.t in futuro in glozia. Quātū ad quartū ponit obsequoz exhibitionē cū dicit euāgelista. Plurima aūt turba ꝛc̄. Consuetudo est hominum laudabilis vt cum rex ip̄oz venit in regnum q̄ occurrunt ei deponētes vestimēta vilia t induunt melioza t si talis rex veniret ad vincendū inimicos merito cum ramis palmarum ei in signum victorie obuiarent. Si autem esset rex pacificus cū ramis oliuarum esset sibi obuiandu. Si vero esset mundus vel castus cum florib⁹ esset bonorandus. Spiritualiter dñs noster hiesus chri- H stus rex magnus sup omnē terrā.vt dic̄ . ps̄. xlvi. Dignatur venire ad nos vt pater ad filios visitandos.vt frater ad lapsos subleuādos vt medicus ad infirmos visitādos t sanandos vt socius ad tribulatos ꝓsolandos.vt dñs seruos p̄miādos. Primo enī dico q̄ venit ad nos vt pater ad filios visitādos,ꝓpter septē vtilitates. Primo vt nos filios suos ī fide generaret sicut enī pater carnalis filios generare natura

liter appetit vt naturaz quã nõ potest ꝓuare in se seruet in filijs sicut christus. ideo in mundũ venit vt nos in fide spũaliter generaret. Ante enĩ xp̃i aduentũ fuit varius erroz ita vt etiam viri magni errarent. sicut dauid qui dixit ꝑs. cxviij. Errauí sicut ouis que perijt. ideo veniens xp̃s errores abstulit. et nos filios dei ptu riuit. ideo dicit Joh. j. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri his qui credũt in noĩe eius. Scdo vt nos filios dei adoptaret. sicut enĩ pater ad filiozũ generationẽ de sua ſba transfudit. cum hoc tamẽ suã naturã nõ minuit. ita xp̃s vt nos filios faceret dei sine diuine nature diminutione seipm nobis dedit. nam idem manens ĩ deitate apparuit in humanitate. sicut canitur. Id qõ fuit pmansit. et qõ non erat assumpsit. Tertio vt nos locupletaret. sicut enĩ pater intime diligẽs pueros suos sepe sibi necessaria subtrahit vt eos nutriat z pascat. sic xp̃us adeo dilexit nos vt paup appareret in terris vt nos diuites faceret. Juxta illud Apli ad Chozinth. viij. Scitis. i. scire debetis gr̃am dñi nr̃i ihesu xp̃i qui ꝓpter nos egenus factus est. cũ eẽt dives. vt illius inopia diuites essem⁹. De hoc dicit etiã Berñ. in sermone. forte aliqs arbitraretur aliq̃ filio dei sublimia esse q̃renda pallacia. vt cũ gloria rex glorie suscipetur. sz nõ ꝓpter hoc a regalibus illis sedibus venit. nam in sinistra eius diuicie z glorie. ĩ dextera eius diuturnitas vite. hoz oĩm eterna ĩ celis affluẽtia sup petebat. sed pauptas non inueniebatur in eis. Pozro in terra abundabat z nesciebat hõ pre ciũ eius. Hanc inq̃ filius dei cõcupiscens descendit vt eã eligeret sibi z nos quoq; sua egestate faceret precios. Quarto vt nos informaret. sicut enim pater erudit filios. ſm illud Eccĩ. vij. Si filij tibi sint eruditi illos z arces eos a puericia eoz. sic ad nos ideo xp̃us venit vt nos verbis z exemplis erudiret. ideo dicitur. Actl. j. Cepit ihesus facere z docere. et Apl̃us ad Thimo. v. Apparuit benignitas z humanitas saluatoris nostri dei. scz vbo z exẽplo erudiens. vt abnegãtes impietatẽ. i. idolatriam et seculares desideria. sobrie. s. in nobis z iuste. s. ad ꝓximũ. et pie scz ad deũ. viuamus in hoc seculo. Quito vt filios suos castigaret. sicut enĩ pater ex amore filios suos corrigit z castigat. iuxta illud Eccĩ. xxx. Qui diligit filiũ assiduat illi flagella z verbera vt tolletur in nouissimo suo. sic z xp̃s ideo veĩt vt flagellaret filios malos vicz Joh. v. q̃ fecit flagellũ de funiculis z eiecit vendentes z emẽtes de templo. Sexto vt filios suos sub custodia mãciparet. sicut pater cũ decedit filios suos sub custodia tutoris ꝓstituit. sz q̃m diuti⁹ cũ eis ẽ curã eoruz gerit. Sic christus cum per suã incarnationẽ esset cũ filijs suis in cura eos habuit. sicut dixit Joh. xvij. ad patrẽ. Cum essem cũ eis ego seruabaz eos quos dedisti mihi custodiui. q̃n aũt p mortez abijt sub tutela ꝓtoz dimisit quoz vnus fuit beatus petrus z principalis cui commisit oues suas Joh. vlti. Pasce oues meas. ĩo dicit Apl̃s ad Hall. iiij. Quanto tpe heres puulus est. nihil differt a seruo cũ sit dñs oĩm. sz sub tutozib⁹ est vsq; ad ꝓfinitũ tempus a patre. Qõ exponit Anselm. dicẽs. Talis debet esse bonus christianus. i. heres futurus celestẽ patriã sperando. puulus se humiliãdo. seruus mandata dei custodiendo. dñs oĩm. s. tpaliũ ea cõtẽnendo. sub tutozibus. i. prelatis se voluntarie subijciendo. Septimo vt nos hereditate cõdonaret. sicut enĩ pater filijs hereditatem acquirit et donat. nec ꝓt eos exhereditare nisi ex certis causis. que ponũtur in glo. exheredare. c. quidam vallis. de iurĩur. et habentur originaliter in auten vt cũ de appl̃. cogno. §. causas. coll. viij. sic xp̃s ideo venit vt celestẽ hereditatẽ nob acquireret z donaret. Quare dixit Apl̃s ad Galathas. iiij. Jam nõ est ſuus sed filius q̃ si filius z heres ꝑ dñm. Scdo venit xp̃s vt frat̃ adapsos subleuãdos. Ipe enĩ frater z caro nr̃a ẽ Gen. xxxvij. Quare de lapsu primi parentis doluit. et ad ipm cũ suis posteris subleuare veit. qõ philologus declarat de elephante dicens. Cum elephas vult pausare accũbit arbozi q̃m notat venatoz. et occulte arbozem concauat z clam sedens requiem eius spectat. veniens igitur elephas securus vt prius. arbozi se incumbit. et cuz ruenti. i. cadenti arboze ruit. sicq; bomo nõ aderit gemit elephas z barrit. Tũc vnelephas curret z eleuare cupit. sed cuz nequit plozat z barrit. sicq; multi alij conueniunt. et cum nõ possunt subleuare simul voces emittũt et tandez veniens minimus eleuat ipm roſtro suo. Et exponit hoc sic Jero. Sic homo primus scz adam per lignũ cecidit quẽ moyses voluit tollere nõ potuit. post hunc pphete voluerunt non potuerunt ipsoruz precibus. venit ad hos dñs qui cum sit paruus. quia deus homo factus sic releuauit eum recõciliando reũ. Tertio venit vt medicus ad infirmos curandos. cũ enim homines sani sunt de medico non curant neq; enim aduocant. si autem infirmitates sentiunt medicũ rogant vt ad eos curãdos festinet. sic patres antique legis qui aduertebant ad infirmos vocabant medicũ celestẽ. et ꝓ sanitate petebãt quoz vn⁹ fuit dauid. ꝑs. vi. dicẽs. Miserere mei domine quoniaz infirmus sum sana me domine quia peccaui tibi. Alius fuit Jere. xvij. c. Sana me domine z sanaboz saluum me

fac ⁊ salu⁹ ero qm̄ laus mea tu es. Alij dixer̄t ps̄. xvuj. Adiuua me deus salutaris noster et ppter gloziā nois tui dñe libera nos .quasi dicerent. Tu noiaris deus noster ⁊ medicus .et tu deus noster .et nos populus tuus .et ideo liberatio ⁊ sanitas .sanatio pertinet ad gloziam nois tui dñe. Et ppitius esto peccatis nostris ppter nomē tuū .i. ppter tuā bonitatē ⁊ nō nostram iusticiā .sic clamabant ⁊ ingemebant infirmi aduentū xp̄i .idcirco puocatus eozum gemitibus ait. ps̄. xi. Propter miseriā inopū .et gemitū pauperū .nunc exurgam dicit dñs. Ex hoc lucet q ppter peccata hoīm venit xp̄s in mundū .ō dicit sanct⁹ Aug⁹ .nulla causa veniendi deo fuit nisi peccatozes saluos facere .tollere mozbos .auferre vulnera .totū enī gen⁹ humanū perierat ex quo vnus peccauerat in quo totū fuerat .ideo venit sine peccato .vt oēs saluos faceret sub peccato .nō enī de celo traxer̄t eū nr̄a merita sz peccata. Quarto venit vt soci us ad tribulatos ꝓsolandos .ō assimilat̄ crisolito lapidi pzecioso .de quo dicit Hugo in dida sca .q in auro positus .et in sinistro latere pozratus terrere dicit̄ .et fugare demones .qui etiam cōtra timozes nocturnos iuuat .et melāco liam euacuat. Hec verissime xp̄o ꝓueniūt .ante cuius aduentū hoīes ī tribulatione fuerāt .ppt terrozes demonū .ppter qō dixit Dauid. ps̄. lviij. Timoz ⁊ tremoz venerunt sup me .sed ille vere crisolitus dñs noster ies̄us xp̄s in auro fuit positus quādo a sanctis patrib⁹ vt eoz̄ consolatoz fuit dilectus .sicut Dauid qui ait. ps̄. xvij. Diligam te dñe fortitudo mea. Et sic aurū oīa metalla excellit .ita amoz sanctoz patrū excellens fuit .sicq xp̄s positus in dilectionis auro in sinistro latere ab eis portabat quā do tribulationē ⁊ aduersitatem pzo xp̄o libent et patienter patiebantur .scientes veraciter ipsum vēturū .et ipos ꝓsolaturū .ideo dicere potuerūt illud dictū beati Ambzo .in li. ozationū Consolationē a te bone ies̄u iugit̄ expectamus qui mala nostra omnia abbzeuias .alleuias .in gaudiūq ꝓmutas .idcirco ipe sic desiderat⁹ .⁊ patienter expectatus venit ⁊ demonia fugauit quando ea ab obsessis eiecit. Math. viij. Uel etiam per demones intelligūtur tēpestates manifeste .quas christ⁹ fugauit .et timozes nocturnos .i. temptationes occultas que magis sunt timende .et euacuauit melancolias ⁊ tristitias consolationem infundendo .vt tunc quilibet dicere potuisset cum Dauid ps̄. xcvij. Secundū multitudinem dolor̄ meozum in cozde meo ⁊c

℟ Quinto veit xp̄s vt dñs ad seruos pzemiandos .ipsi enim sancti homines in antiqua lege .et patres laborabāt .⁊ pondus diei ⁊ estus portabant qui signati sunt in illis. Math. xx. Qui dicebant nos portauimus pondus diei ⁊ estus et quia dignus est mercennarius mercede sua Luc. x. Ideo dignū fuit vt xp̄us dñs ies̄us veniret .et hos qui tamdiu opati sunt iuuaret pducendo eos in refrigeriū eternum. De tribus vltimis vtilitatibus aduentus xp̄i .dicit Beda in persona christi venio vt infirmū sanē vt pugnātes ab hostib⁹ defendam ⁊ triūphantez remunerem. Ecce rex iste venit vt pater ad filios visitandos .vt frater ad lapsos erigendos ⁊c. Idcirco debemus ei occurrere ⁊ more puerorum hebzeozuz obsequia exhibere. Primo igit̄ q iste rex venit ad vincendū inimicos nostros ideo laudabile ē vt cū ramis palmaz ei occurramus in signū sue victozie eo q palmaruz rami significāt victoziā .q dicit Ysi. li. xvij. Palma est arboz victozialis sic dicta .eo q manus victozis vel obtinentis victoziam est oznatiua Sz mozaliter palma significat quēlibet hoiem Primo ppter humilitatē .quia sicut palma habet radicis pfunditatē .sic debet quilibet in aduentu xp̄i habere mentis humilitatē .quis enim xp̄o cū humilitate nō occurrat .ex quo ip̄m tm̄ pro nobis humiliatū videat .exinaniuit inquit Aplus ad Phil. ij. Semetip̄m formā serui accipiens scōm habitum inuentus vt homo .ecce homo verus Ysaac ambulabat in agro humilitatis .idcirco descēde de camelo elationis .fac inq̄ ad exemplum rebecce Gen. xxiiij. Que cū videret Ysaac ambulare p agruz descendit de solio in quo sedebat et dixit ad seruum qui euz ducebat .quis est ille homo qui venit p agruz? Cui puus .ipe est dñs meus .at illa cito tollens palliū et operuit. Rebecca interpretatur multū accepit .et significat aiam hoīs q̄ certe multum accepit a xp̄o .sic de hoc venerabilis Hugo in li. de arra aie dicit .quid inq̄t dedit tibi .o aia mea sponsus tu⁹ .tu nosti qō accepisti .et ne cesse habes adhuc meli⁹ nosse ne incipias. De L
his que accepisti presumere gratias non referre. Et subdit .precogita o aia q aliquādo non fueris .et vt esse inceperis. Hec cuius dono acceperis .nūquid amplius dicit .nō solū esse sed pulchrū esse ⁊ formosam esse. Adhuc aliqd pl⁹ dedit scz magis te ad similitudinē traxit suam Hec ille. Ecce q magna accepit anima nostra hec ⁊ plura alia .videat igitur anima nr̄a ysaac qui interp̄tatur risus .significans xp̄m qui est risus ⁊ gaudiū sanctoz .pedibus ambulantem p agrū in hūanitate assumpta. Juxta illud Baruch .iij. Post in terris visus est .et cū hominibus cōuersatus est .et post q̄ viderit eum interrogat .q̄s est iste homo qui venit p agrū scz humilitatis .cūc rñdent serui dñi .primus Dauid.

ps̃. xxiij. Ipse est dñs fortis ꝛ potens in prelio. scdus est ysaias. Iste formosus in stola sua scz humilitatis ꝛ humanitatis. Isa. lxiij. tertꝰ est princeps apl'oꝝ petrus qui habet ad hanc interrogationē respōdere. iste est in quez desiderant angeli. pspicere. pet. j. Ad vltimū respondit btūs Tho. Cuz querit aīa quis est iste. ipse inquit est dñs meus ꝛ deus meus. Johan. xx. His rationibus auditis merito descendit anīa a lachrymis camelo ꝓprie voluntatis et pedibus graditur humilitatis xp̄o humiliter occurrendo. et eius incarnationē admirando. et euz toto corde venerādo. qz dicit Bernñ. Justo dei iudicio hic dānatur. qui nō aduentuz christi in carne toto corde ꝛ anima veneratur. Secundo palma significat hominē ꝓpter castitatē. sicut enī palma habet stipitis firmitatem. sic homo volens occurrere debet habere cordis puritatem ꝛ corporis castitatem. si enim aliquis vellet occurrere regi terreno vt euz honozaret cōueniens esset vt iste regis oculis nō displiceret. sic est de incastis vt displiceant regi christo Jō dicit Dionis. in celest. ierarchia absq; pfecta mētis ꝛ corpis castitate r̄ūq; aliqs placuit oculis diuinitatis excelse. Tertio p hostiuz supabilitatē. sicut enī palma significat victoriā sic homo qui vult occurrere xp̄o debet hostes vincere. Ait enī triplex hostis. mundus. caro. et diabolus. Mundū debet vincere p rerū abdicationē. ꝓsiderādo qꝺ xp̄s paup venit in hūc mundū nō habens. ꝓprīū domicilū. vñ Bernñ. de pauptate xp̄i. vide paupem christū natū sine hospitio. iacentem inter bouem ꝛ asinū in p̄sepio inuolutum in vili panniculo. fugientez in egiptum. sedentem in asino. pendentem nuduz in patibulo. Quam ergo magna abusio est vt dines esse velit vermiculꝰ vilis. ꝓpter quē deꝰ maiestatis est dñs sabbaoth voluit paup fieri. Ideo btūs paulus ait ad Phil'. iij. Omnia reputaui vt stercora. carnem antē debet vincere per macerationē. sic enī xp̄s veniens in hūc mūdū suum corpus adeo macerauit vt diceret. ps̃. lxxxvij. Pauper sum ego. et in laboribus a iuuentute mea. q̄to magis ergo homo debet per labores ꝛ castigatōes corꝑ suū macerare. vt dicit Apl's. i. Cor. ix. Castigo corpus meū. et in seruitutem redigo. sed diabolum debet vincere per humilitatem. quia legitur in vitas patruz li. ij. c. cxxj. qꝺ beatus Anth̄. dixit se vidisse omnes laqueos inimici super vniuersam explicatos terram. et suspirans dixit. quis hos poterit transire. audiuit vocem dicentez. humilitas sola pertransijt Anthonij. Jō dicit Joco. c. ij. Resistite diabolo scz per humilitatez. et fugiet a vobis. scz victus ꝛ confusus. Secundo venit christus ad faciendam pacez ꝛm illud ad Colloc. iij. qō dicitur de patre. omnia inquit in ipso pacificans. et ꝓpter hoc in ꝓphemio decretalium dicit. xp̄s rex pacificus. et quia pacificus venit christus. merito cū oliuarū ramis ei occurrimus. In ramis oliuarū significatur pax. sicut figuratū est Gen. viij. in colūba q̄ tulit ramū oliue virentibus folijs in ore suo in archaz Istam igit pacē debet habere qui vult xp̄o occurrere. Primo cū deo. iuxta illud. j. ad Cor. v. Obsecramus. i. deuote hortamur pro christo. i. loco xp̄i reconciliamini cū deo. Secdo cuz nobmetipis ad Roma. xiiij. Que pacis sunt sectemur inuicem. Tertio cū ꝓximo ad Roma. xij. Si potest fieri inq̄tū in vobis est cū omnibus hominib⁹ pacē habentes. Idem ad Heb. xij. Pacē seq̄mini cū oīb⁹. Et est notanduz q̄ in ramis oliuarū pacis etiā est oleū deuotionis. et recte in oleo deuotio signatur. Primo qz oleū habet virtutē illuminatiuā. ꝓpter quaz infunditur luminaribus. et ideo signat deuotionem ex puritate ꝛ charitate penitentie. ꝛ hoc est oleū qō precipitur offerri. Exo. xxv. ad luminaria ꝓtinuāda. qz deuotio claritatis ꝓsciēnutrit in nobis ꝓ reuelationes diuinas Secdo cūdo qz habet vtutē clarificatiuā ꝛ alleuiat dolores. iō medet dolozibus. et iō significat deuotionē intollerātia pñtis miserie. deuotionez inquā ex passionis xp̄i ꝓsideratione q̄ alleuiat nobis pñtes tribulatiōes. Jō dicit Bernñ. sup Cañ. Sup oīa reddit te amabilez mihi bone ie su. calix quē bibisti opus redemptiōis nostre. hec ozatio amozē nostrū facile vendicat totuz sibi. hic inq̄ est in nostrā deuotionē. et blandius allicit. et inscius exigit. et artius stringit. et afficit vehementius. Tertio oleū habet vtutez euacuatiuam. et ideo superfertur humoribus ꝓterea significat deuotionē ꝛ pregustationez celestis glozie. ps̃. xliiij. Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatē ꝓpterea vnxit te deus. deꝰ tuus oleo leticie p̄ consortibus tuis. et sic occurrendo xp̄o cū oliuarū ramis pacis. debem⁹ habere oleū deuotionis. deuote scz meditādo q̄liē xp̄s p suū aduētū in mundo opatus est saluté omniū nostrum. iō dicit Sapiēs Eccl. xxix. Gratiā fideiussoris ne obliuiscaris. glo. sed cogita de eius aduētu. doctrina ꝛ liberatiōe. Et subdit rōez. Dedit ei aīaz suā p te Tertio venit castus ꝛ mūdus. qz est candoz lucis eterne. et speculū sine macula. Sap̄. vij. ideo occurrere debemus sibi cuz floribus. qz flozes significāt xp̄m. Primo generationē. sicut enī veniente tē poze veris flozes generātur a caloze solis. et infusione rozis. ita veniēte tēpoze gratie. de quo ad Gall'. iiij. et li. iij. sniarū. dist. j. Venit xp̄s in

mundum.et in vtero virginis que est in terra benedicta iuxta illud .ps̄. Benedixisti dñe terram tuam. Conceptus est de spiritusancto Luce.j. Sicut ros a calore solis. sic z ros diuine gr̄e supuenit.iuxta illud Lu.vbi s̄. Aue gratia plena p quā v̄go deo placuit.z sic flos sine apertione terre gignitur.ita x̄ps sine corruptōe virginalis vteri cōceptus fuit. Isa.vij. Ecce v̄go cōcipiet z̄. Scdo ppr̄ distinctionē. sic enim vt ait Pitagoras.flos habet in celo p̄rem scz solem.et in ēra matrē scz plantā .sic in simili si occurrimus cū florib⁹ debem⁹ intelligere q̄ x̄ps qui dignatus est venire in mundū habet i celo patrem.de quo est ante secula genitus deus.z in terra matrē scz Mariā. de qua est in seculo homo natus.vt dicit Athana.in symbolo.z sic facimus distinctionē inter patrē x̄pi celestem z matrē eius terrestrē. Ideo dicit Orige.in omelia. Cum esset desponsata iesu mater eius. dic̄ mater eius.cuius eius? illius qui est in excels̄ sine matre.et i terris sine patre. Tertio ppter fugationē.sicut enī dicit Plin⁹ in spe.naturali.flores per suū odorē.et p̄cipue flores vinearū fugant animalia immūda vt s̄pentes z bufones.sic x̄ps per suū odoriferū aduentū fugauit s̄pētes infernales.et ab eius potestate genus humanū liberauit.et de fouea in quam lapsus fuit diabolo,p̄curāte.recte simul in simili refert. Solinus in li.de mira .mūdi q̄ venator facit foueā in via elephātis in quā incidit ignoranter.de qua surgere nō potest.tunc venator veniēs p̄cutit z pungit ipsum cum lancea non tñ eū sic domare p̄t.iō venit alius venator per cutiēs p̄mū vt q̄si ip̄m fugaret z repelleret .adiuuat elephantē.liberās eū de manu p̄cussoris et de fouea extrabēs ei pabulum administrat. qō videns elephas ip̄m tanto amore diligit q̄ statim domestica.et tāti bñficij memor ipsum sequit̄ z obedit. Sp̄ualiter p̄mus venator ē diabolus qui fecit foueam in temptatione ade in huius mundi nemore in quā cecidit elephas.i. homo p peccatū. Juxta illud Ps̄.vij. Incidit in foueā quā fecit scz diabolus in hāc foueā p̄cussit ip̄m lanceis diuersarū temptationū z tribulationū. Juxta illud Ps̄.lv. Tota die impugnās tribulauit me .ideo scds x̄ps venit in illo aduentu.p̄mū venatorem scz diabolū p̄cussit et fugauit.et hoiem de fouea peccati extraxit. et redemit. Juxta illud mgr̄i dictū li.iij. sn̄iar. dist.xviij.c.j. Meruit x̄ps redēptionē mēbris a peccato.a diabolo.a pena z regni reseratione.vt amota ignea rūphea liber pateret introitus. Jō debet hō ip̄z diligere.et tāti bñficij memor esse.et dicere cū btō Bern̄. in li.de stimulo amoris Adoramus te x̄pe rex israel.lux gentium.p̄ceps regū terre.dñe sabbaoth.vt⁹ oñi potentis dei altissimi.adoramus te p̄ciū nr̄e redēptionis.hostia pacifica. q̄ sola odoris tui inestimabili suauitate.patrē qui i celis habitat ad respiciendum humilia inclinasti.z filijs placabilem reddidisti.tuas misericordias christe p̄dicamus.tue suauitatis memoriā cū abundantia eructamus.tibi x̄pe sacrificium laudis īmolamus,ppter mltitudinē bonitatis tue.bec ille. Ecce flos celestis x̄ps veniēs p suū aduentū glorioſum.fugauit inferni ſpentē antiquuz. Quarto ppter variationē. sicut enī sunt mlta genera florū.vt fiole.lilia.atq̄ rose.sic x̄pus in suo aduentu habuit se vt fiola humilima vt lilium purissimū.et vt rosa patientissima. De p̄io dicit Apl's ad Phil.ij.qui cū in forma dei esset glo.i.vnus in essentia cū deo patre. nō rapinā arbitratus est esse se equalem deo. sz semetip̄m exinaniuit Filo.i.maxime humiliauit formā ſui accipiens.i.humanā naturaz. De scdo dicit Isid.liij c.et.j. Pet.ij.qō peccatū nō fecit nec inuentus est dolus in ore eius .De tertio dicit Apl's ad Gall.ij. Dilexit me z tradidit semetip̄m p me.nō sum ingtus gr̄e dei.sic habet littera vna. Et Arist. Non est inq̄t oīno aliq̄s. non pater.nō mater.nō amicus.nō alius quispiam qui ita aliq̄n nos dilexit quēadmodū ille fecit. scz x̄ps. Quinto ppter apparitionē.sicut ei flores tpe pluuiarū z rores apparēt pulchriores z iocūdiores.qui tamen tpe ardore solis arescunt. Juxta illud Jaco.j. Ortus est sol cū ardore.et arefecit fenū.et decidit flos ei⁹. decor vultus eius perijt.sic x̄pus qui est flos campi. Can̄.ij. Voluit apparere iocūdior z plenior in pluuia lachrymarū z desiderioz sanctoz patrū.nihil enī in hoc loco p pluuiā .nisi antiquorū patrū.intellige desideriū z lachrymā ,p x̄pi incarnatione. De quo dicit btūs Aug⁹. in lib. cur deus hō.c.iiij. Antiqui patres summo desiderio estuabant vt redemptor acceleraret de celis descendere.q̄tenus tenebraz loci eos q̄ tocitius emeret atq̄ supnā patriam reduceret quā perdiderant. Sciebant enī q̄ p⁹ primi patrētis lapsuz nēo ex ei⁹ stirpe more natali ,ppagandus erat.qui se vel alios erigere valeret nisi deorsum veniret qui virtute deitatis de peccatrice carne sine peccato accipet humanitatē cum qua impios iacentes erigeret .et de palude cui inheserant valde magno vt ita dicam conamine extraheret.illi quippe desiderio p̄ores patres cruciebanť.et in tali spe pariter refocillabantur vsq̄ ad illud optatū tempus quo deus mirabile opus adimpleuit.qō p mlta iaz tē poza promiserat.huic prophete tripudiabant suiq̄ saluatoris aduentuz vocibus moribusq̄

signabant.et quasi astra fulgentia per huiꝰ vi-
te noctem transeuntia veri solis ortum diu se-
dẽtibus in tenebris ꝛ vmbra mortis plurimis
argumentis precinebant.tamdiu itaq; vatici-
nando ꝛ valde desiderando non quieuerũt do
nec summi patris verbum a regalibus sedib⁹
venit.et caro factum inter homines habitauit
Hec ille.Et dixi notanter q; sicut flos post tẽ-
pus pluuiale appareret iocundior.sic christus
post fletum sanctorum patrũ in sua humili hu-
manitate apparuit benignior. Ideo dicit btũs
Bernñ. Prius q; apparebit dei humanitas luce-
bat eius bonitas. Apparuerat autem potẽtia
in rerũ creatione.et apparebat sapientia in ea
rum gubernatione. ꝛ benignitas misericordie
T maxime apparuit i humanitate. Sed diceres
quare an decuit tamdiu differri xp̃i incarnatio
nem.et videtur q; non.quia tempus incarnati
onis ꝼm Apl'm ad Gall'.iiij.dicit' tempus ple-
nitudinis.sed plenitudo perfectionem impor-
tat.cum ergo perfectio vniuersi consumata fu-
it die septimo quia tunc perfecti,sunt celi ꝛ ter-
ra.et omnis ornatus eor̃ Gen̄.ij. Videtur q;
tunc christus debuit incarnari.Sed in contra
rium est sancta ecclesia de summa trinitate ꝛ fi
de catholica.c.firmit'.d .et tandeꝫ vnigenitus
dei filius iesus christus a tota trinitate cõmu-
niter incarnatus.ex Maria semp virgine san-
cti spiritus cooperatione conceptus verꝰ ho-
mo factus ex anima rationali et humana car-
ne compositus.vbi in hoc qꝺ est tandem.innu
ere videtur multam dilationẽ ꝛ magnam.Pro
quo nota deus dispensator temporũ ꝛ creator
omniũ cuius spiritu.vt dicitur Eccs.iij. Om-
nia tempus habent.tempus elegit cõgruũ in-
carnationi christi.et ideo valde decuit maiesta
tem suam ineffabilem tamdiu differre incarna
tionẽ suam vt homo redimendus qui p superbiã
peccauerat de suo defectu expertus ad humili
tatem rediret. Ideo etiam dicit Inno.in ꝼmo-
ne de aduentu.si filius dei subito post lapsuꝫ ho
minis venisset.ꝛ cum reduxisset.ille videns de
facili se sanatum.ingratitudinis vicium incur-
risset dicens modicum vulnus se habuisse pec-
cati.et non tanto medico indiguisse .attribuẽs
pprijs viribus ꝛ industrie naturali recupatio-
nẽ nostre salutis.postq; aũt diuturna expecta-
tione medici.grauitatem morbi ꝛ difficultatez
sanationis ꝛ saluationis agnouit. videns oĩm
medicorũ spiritualiũ patriarcharũ ꝛ pphetarũ
nõ sufficere medicinã .exclamabat necessario.
Sana animã meam quia peccaui tibi. Hec ille.
Ad obiectionẽ inductã dicit' q; triplex est pfec
tio.gr̃e.nature.et glie.Perfectio nature in se
ptimo die fuit creationis in p̃ncipio seculorum.
Perfectio glorie erit post finẽ seculorũ.Et qꝫ
pfectio gr̃e disponit ad pfectionẽ glie.cõgruꝫ
est vt pfectio gr̃e esset in fine seculorũ .Et hoc
innuit ecclesia supius in dictiõe tandem.

℣ Dñica secũda aduentus.ꝼmo p̃mus.

Quecunq; scri-

pta sunt ad nostram doctrinã scripta
sunt vt per patientiam ꝛ consolationẽ scriptu-
rarũ spez habeamus.ad Roma.xv. Doct.pal
ludius in li. suo de agricultura dicit. Si qs q;
vult puteum fodere vt sciat in quo loco possit
aq̃m inuenire istũ modũ tenere debet.mane aĩ
ortũ solis his locis appropinq̃re debet.in quis
bus aqua est querẽda.et equaliter vsus solem
deprẽsse iacẽs in terra spectare debet orientẽ.
et in quo loco crispũ sbtilis nebule aerez surge
re viderit ꝛ velut rorez spargere signo aliquo
vel vicine arboris debet prenotare. Nã cõstat
siccis locis.vbi hoc fiat aquã latere. Moraliter
per puteum intellige sacram scripturam. Iu-
xta illud Joh̃.iiij. Puteus altus est .Est enim
sacra scriptura alta respectu eterni premij. Et
hoc testat' btũs Greg⁹. sup Ezech̃. Hec inqt
scriptura ostendit altitudinẽ in,pmissione pmi
orũ.ostendit horribilem aspectũ in terroribus
supplicior̃.sed p aquã intellige sapientiaz. De
qua Eccĩ.xv. Aqua sapiẽtie salutaris potauit
illũ.modo ad,ppositum .quicunq; vult fodere
puteum sacre scripture vt inueniat aquã sapiẽ-
tie debet iacere in terra humilitatis.et respice
re ad orientẽ per quem xp̃s intelligitur. Iuxta
illud Zach̃.vi. Ecce vir oriens nomen eius q;
debet humiliter sapientiam sacre scripture
et eius misteria perscrutari a xp̃o ꝛ postulare
vt habeat Jaco.j. Siquis indiget sapientia po-
stulet a deo qui dat omnibus affluenter.vñ in
terra humilitatis iacens.et ad orientẽ xp̃m cõ
spiciens subtilem nebule vaporem conspicit q;
se velut rorem spargit. quia qui humili mente
a xp̃o sapientiam petit. Primo hãc subtilis .et
tenuis vaporis cõsideratiõe percipit. qꝺ post
paulatim excrescens.velut ros desup veniens
copiosius ꝛ largius se infundit.quia vbi humi-
litas ibi est sapientia Prouerb.xi .qz hũilitas
est debita dispositio ad sapientiam. qz ꝼm Pa
scasiũ ipa est aq̃ semp fluens ad ima Ps̃.cvij
Sapiam prestans puulis. Et de hac scriptura
hoc vbũ preassumptũ est. Quecũq; scripta sũt
In quo innuit' q̃druplex vtilitas nobis ex scri
ptura,pueniens ꝛ procedens.

Intelligentie claritas.
Sustinentie soliditas.
Inẽne leticie suauitas ibi
Obtinende glorie securitas.

Quecũq; scri-
pta sunt.vt per
patiẽtiã ꝛ cõso
lationez.spẽ ba

beamus. De primo sciendum. speculum clarū et benepolitū demonstrat nobis. et dat intelligere maculas facierū. quia dic̄ hugo in dida. li. iiij. q̄to aliqđ corpus mūdius z purius fuerit. tantomagis in ipo macula apparebit. qđ p̄t intelligi de speculo puro. Speculū clarū sacrā scripturā significat. iuxta illud Greg⁹. Sacra scriptura mentis oculis q̄si quoddā speculum opponitur vt interna nostra facies in ipa videatur ibi enī feda. ibi z pulchra nostra cognoscimus. ibi sentimus q̄tū pficimus. et a pfectu q̄ longe distamus. Hec Greg⁹. Et in speculo oia que añ ipm sunt repñtanť. sic in sacra scriptura omnia nobis necessaria ad sciendum cōscribunť. sunt enī scripta. facilitas mandatoz ad opandū. exemplaritas sanctoz ad imitanduz pauitas peccatoz ad erubescendū. iocūditas gaudioz ad acq̄rendū. eternitas tormentoruz ad declinandū. Primo dico q̄ in sacra scriptura est scripta leuitas mandatoz ad opandum Consuetudo est ciuiū ciuitatū vt statuant aliq̄ mandata scōm que incole debent se regere nec ea excedere. q̄ dicit Arist. vi. pollit. Nō facile est ciuitatē per manere sine legibus z cōsuetudinibus cōpositā. Si aūt excesserint homies i ciuitate cōmorantes mādata z statuta superiorū p̄m hoc q̄ delinquūt puniunt illos. et de cōmunitate exterminanť. p̄m illud Arist. x ethi. Optet bonos puocari ad vtutes p̄ pmia. malos vero per penas insanabiles totaliter exterminari. sic etiā xp̄s dñs in ciuitate huius mūdi dedit p̄cepta p ministrū suū Moysen. Numeri xv. dicēs ad filios israel vt faciant sibi fimbrias p q̄ttuor angulos pallioz ponētes i eis vittas iacinctinas q̄s cū viderit recordarenť omniū mādatoz dei. Et pmisit pmiū duatib⁹ mandatū duplex. Primū est terre facilis pmissiōis ingressio. et eius pacifica possessio Deute. iiij. Quid p terrā pmissionis q̄ fluebat lacte z mel le aliud intellígitur nisi terra viuentiū q̄ fluit la cte purissime bñanitatis. et melle suauissime xp̄i deitatis in hāc intrāt faciliter oēs q̄ duant mādata dei. Juxta illud Prouerb. vij. Serua mādata mea z viues. Slo. vita gr̄e in p̄nti. et glie in futuro. Scōm est rerū multiplicatio. Deut. xi. Si mandata mea custodieritis dabo vobis pluuias. et tpibus suis terra germinet semē suum. pomis arbores implebunť. panē comedetis in saturitate. aufferā inimicos ō finibus vestris. Quiq̄ ex vobis psequūtur centū. z cētū x. milia. et hoc fit. ad litterā. mādata dei custodienti. Sed moraliter sic exponit Lira. Dabo vobis pluuias. i. doctrinas salutiferas Deut xxij. Concrescat in pluuia doctrina vestra. et he doctrine dantur temporibus suis. q̄ ē tempus loquendi. et est tempus tacendi. Eccī. iij. hoc est vnū premium illi qui duat precepta dei. Aliud tangitur ibi. et germinet terra semē suuz hoc est corpus humanū excitať per opus meritorium. Tertiū tangitur. et pomis arbores implebuntur. i. vires anime interiores bonis actibus interioribus applicabuntur. Quartuz innuitur ibi. panem comedetis in saturitate intelligе panē eucharistie qui dat hic plenitudinem gratie z postea glie. Hec Lira. Et sicut duplex pmisit tpale premiū duantibus mandata. sic et duplex nō seruantibus mandata dei sequiť supplicīū. Primū fuit de terra pmissionis eiectio Deuť. iiij vbi mandata nō seruantibus cōminať eiectionē de terra illa. et captiuitatem i aliena terra vt dijs seruirent alienis. Secūdū malū z supplicīū est rerū tpaliū minutio qđ p3 Deuť. xxviij. vbi dicitur si nō custodieris mandata dei maledictus eris in ciuitate. maledict⁹ in agro. maledictum horreum tuum. et maledicte reliquie tue. armenta boum tuorum. et greges ouiū tuarū. Ideo merito in sac̄ scriptura ē leuitas mandatoz ad opandum. Juxta illud. Math. xi. Onus meū leue. Scōo scriptura ē exemplaritas sanctoz ad imitandum. Dicit enī Amb. in exame. q̄ apes tpe veris z estatis flores capiūt z ceras de floribus faciunt. et in quebēdis floribus q̄q̄ inter eas rixe fiūt. sed iniecto pulueris aut feni tota discutiť. p temp⁹ veris aut estatis intelligiť vita gratie in presenti. p flores vero exēpla sanctoz. de qb⁹ Lañ. ij Flores apparuerūt in terra nostra. sic̄ igitur apes tpe veris colligūt flores ad mel opandū. sic nos colligere debemus exempla sanctoruz ad imitandū. et hoc iubet sapiēs Catho dicēs Multoz disce exempla que facta sequaris. q̄ fugias vita nobis est aliena mgr̄a. Et rationez ponit Greg⁹. li. xxiiij. moza. c. v. Qui sanctoz viroz exēpla respicit eoz cōpationē pensans iniquū se esse deprehendit. iō dicit ibidem. c. xv. boni in hac vita sanctoz patrū exēplis pascūtur quibus refici indigemus donec p̄ntis mortalitatis vmbras transeamus. vt sic semp honestate ambulemus. Hec ille. Ut autē sciamus q̄ sint flores exemploz sanctoz patruz. ost⁹ ea colligere valeamus ad imitandū Venerabilis Thomas brabātinus in li. qui intitulať bonū vniuersale. vel Apiarius in vnū colligit valde pulchre. xxiiij. c. In via inq̄t vtutis iusticie Noe saluatus est. fide abraham. in timore Ysaac. in ppagatione Jacob. in innocētia Joseph in mansuetudine Moyses. in obediētia Josue. in leuitate Samuel. in būilitate Dauid. helias in zelo. Josias i omnimoda pfectiōe. Job i patiētia. Daniel in abstinentia. Thobias i miseri

cordia. Esa. In veritatis annũciatione. Jere. in sanctificatione his floribus antiqui patres vnantissime micuerunt. sed z his. patres noue legis singulariter flozuerũt. In Maria matre xpi q̃ est totius vtut exemplum cũ virginitat honore effulsit castitas. In Johãne cõtemplationis assiduitas. In petro fides. In ceteris aplis charitas. In maria magdalena deuotio In Paulo labor cũ deuotionis doctrina. Hec ille. Ex his scz exemplor flozibus. collige cuz Noe iusticiã. cũ Abrahã fidem. cũ Ysaac timorẽ. et sic de alijs. vt ceraz laudis in apiario ecclesie facias z mel dulcis recordij post te derelinq̃s. sicut ille de quo scribit Tho. supradict in apiario. c. xv. dilectũ inquit valde sociũ habui in scholis hic a puero vsq̃ ad finẽ vite a mulieribus incõmixtus permansit omnino. qui in adolescentia sacerdos factus in brabantie partibus regnũ suscepit animarũ. Quibus tã dulci tam sincera cura prefuit vt quos in bono vicere nõ potuit multimodis puocare studebat. exemplis alijs comedentibus. ieiunijs ipe manebat. alijs dormientibus in somnis. atq̃ alijs intentis vanitatibus ipe orationibus intendebat. quicquid in vsus suos deputatũ est cõmune pauperibus faciebat. si quẽ ex omnibus errare videbat. importune z oportune ad reuocãdum instabat. hec foris. pter illa que interius maiora latebãt. Talibus actibus vere. xx. annis. cũctis emicuit imitãdus. Cũ aũt altissimo placuit tali fine defunctus est. febre acutissima per dies aliquot laborabat ecce vbi sacramẽtis salutaribus pmunitus est. et attenuato spiritu animã felicem emisit. mox sine aliquo interstitio chorusc atio luminis tanta resplenduit. vt per vnã leucam circunquaq̃ z amplius q̃si dies esset clarissima. in lucẽ sedulam noctis tenebras verteret. Et subdit. q̃ virũ illum recedere sine luce nõ licuit. vt qui multos illustrauit exemplo altioris vite volatus feliciter sibi vendicaret. facta est aũt in morte bti viri corusc atio lucis. diffusa per patriam prima hora noctis. adhuc vigilantib plurimis. et ipm lumẽ emissum multa milia hominũ vndiquaq̃ viderũt. qui in tanti visione valde pfecerũt. Et cõcludit dicẽs btũs platus q̃ subditis suis viã vi-
te exemplaris oñdit. Tertio scriptura est prauitatis peccator ad erubescendum Joh. viij. dicit. Jesus inclinãs se digito scribebat i terra Et dicit Glo. q̃ scribebat peccata z adulteria accusantium mulierẽ. Consuetudo est regũ tẽporaliũ z secularium. vt in li. annaliũ non solum scribere iubẽt facta bonor sed etiã peccata malor. sicut patet de rege magno assuero. Hester ij. Qui peccata duor eunuchor ipm occidere volentiũ z premiationẽ sollicitam mor doc hei. ne ipe occideretur. iussit scribere in annalibus coram eo. occidendo hos duos scz in patibulo suspendendo. et mor doc heũ p scdo pmiando. Assuerus qui interptatur beatitudo significat xpm qui nõ solum exempla z virtutes meritorias sanctor. sed etiã peccata prauor. mãdauit scribere in libris sacre scripture. vt boni de virtutibus laudem habeant. et mali de peccat erubescant. Et dicitur notanter ad erubescendum quia peccatũ ex sua turpitudine erubescẽtiam causat. sicut patet de primis parentibus Heñ. iij. Qui cũ transgressi fuissent mandatum dei peccãdo videntes se nudos erubuerunt. id circo perizomata sibi de ficulneis faciebãt. q̃ bus pudenda tegebant. Ex hoc patet q̃ magis est erubescibile peccatũ q̃ nuditas totius corpris. qd patet ex hoc q̃ peccatũ nuditatẽ facit erubescibilem. parentes enĩ primi nõ erubescebant ante peccatum. licet essent nudi. Quarto
rendum Acti. xv. dicitur de quolibet electorũ iocunditatem z exultationem thezaurizabit suo per eum. et Apoc. xiiij. Scribe beati mortui q̃ in domino moriũtur. sed merito habent sancti iocunditatem gaudior ppter certas occasiones q̃ possunt i his metris haberi z vsib quos ponit. Tho. in apiario. c. lx xx. Deũ supra subtus cõtraria victa videre. ante sacros cet z retro pericula luxus. sanctos in dextera damnatos in pte sinistra. Primo igit deũ supra se vident sancti Esa. xxxiij. Regez in decore suo videbunt. et de hoc spirituale gaudiũ habebunt. valde enĩ iocũdissimũ z beatissimũ erit christũ videre in patria. si tam dulce Petro fuit cũ videre in terra. vt tria hic optaret fieri tabernacula Math. xvij. de visione dei refert Tho. in apiario vbi s. de quadam sanctimoniali q̃ fuit in aq̃ monialis. hãc quesiuit abbatissa nobilis bertha. et in angulo quodam in contemplatione diuini vultus in ecclesia eam inuenit que ibi a facie sua velũ incircũspecte detraxit. tũc vultus eius omni flamma radiãtius chorusc auit cuius fulgore subito incontinentis abbatisse temeritas repcussa. fere exanimis ccidit resupina. Et sbdit qd mira legimus qd facies moyi splẽdida facta sit. ex illa enigmatica collatione diuina. ita vt videntes filij israel in tabernaculo fugerũt. sic z illius mẽoria digne monial cuius supra facta est mentio. post q̃ in visione xpi facie vidit ad instar lucidissimi speculi bti oculi eius micuerunt. Secũda occasio iocũditatis gaudior erit videre subtus cõtraria victa. hoc est demones qui nos olim in diuersis temptationibus afflixerũt. sicut hoc figuratũ z Josue

x. vbi quinq; reges amorreox. qui afflixerunt populum dei. Apprehensi sunt z in cũctis membris z pedibus sub omni populo viriliter cõculcati. et hoc signũ est atq; figura q; aduersarij nostri atq; demones nullam post illud extreme examinationis iudicij potestatẽ habebũt temptandi in sanctos. Et dicit notanter. q; videnr subtus se contracta victa scz demones. et certe nõ solum demones. sed etiã malos homines qui eos hic afflixerũt. et hoc etiã fiet post diem iudicij. sicut testatur mgr li. iij. sniarum. dist. l. dicẽs. boni malos. et mali bonos videbunt malos. sed nõ mali bonos. Et facit magister ibidem questionẽ dicens. sed eũ sancti malos in tormentis videant nonne aliqua cõpassione erga eos mouentur. nonne eos de tormentis liberari cupiũt. et respõdet recole illud euãgelicũ scz Luc. xvi. Dñs abrahã diuiti respõdit. Inter nos z vos chaos magnũ firmatũ ẽ. vt hi qui hinc ad vos transire volũt nõ possũt neq; inde huc transmeare. Glo. per voluntatis in bonum mutationem. Quid inquit est chaos illud inter bonos z malos nisi hinc iusticia iniquitas. que nullatenus sociari possunt. Tunc eni subdit. Adeo enim sancti iusticia dei induti sunt. vt nulla compassione ad reprobos transire volebant. nulla pro eis inter sanctos fit intercessio. sed fm illud. ps. Letabitur iustus cum viderit vindictam. Tertia occasio iocunditatis gaudiorum erit. videre ante sacros cetus. hoc est angelos qui in mensa christi ante conspectum eius in singulis officijs ministrabunt. Juxta illud Dañ. vij. Milia milium ministrabunt ei. Et in signum huius regina saba. iij. Regũ. x. legitur dixisse salomoni beati serui tui et hi qui assistunt coram te oñi tempore. Hanc debimus tunc plane letissimis visionibus ãgelorum qui videntibus nobis illos circũstantes et magnifica virtute tot adiutores cõtra demones. et diuersa pericula nos defendentes. pfecto plurimũ gaudebimus. De hoc dicit exemplum Tho. in apiario vbi supra. Elizabeth q̃dam virgo deuotissima de grauio apud muellam in brabantia cum socia deuota et bona. euntes de muella in leudus ad duo fere milia ria. et contigit eis in via q; deuiarunt penitus tristes facte q; nemus ante se viderunt. ergo pter siluarum pericula primarũ fiere ceperũt. subito iuuenis apparuit corã eis crine crispo et croceo. alba indutus tunica. atq; albo pariter collobio supradicto. Salutans illas. ab eis quo pergerent inquisiuit. Respondentibus vero eis in leudos ire vellemus si viã sciret inqui runt. Et ille scio inquit. sequimini illo igitur cũ silentio precedente sequũtur. et ille. nec sic fuit aliqua earum que aliquid loqui poterat pre nimio mentis gaudio vel stupore. vbi autem peruenerantes villam viderunt. subito in ictu oculi iuuenem perdiderunt. et deum ex hoc glorificauerunt. Ecce si tantum gaudium de visione angeli in specie iuuenis hic in terris habuerũt q̃tomagis habebunt in patria vbi eis in magna claritate ministrabunt Quarta occasio iocunditatis gaudiorum erit videre retro pericula luxus. que semper sanctis dum adhuc viuerent in timore fuerũt. Unde Aug⁹. in libro. xix de ciuitate dei dixit. Quamdiu vicijs repugnamus plena pax non est. quia illa que resistũt periculo debellantur prelio. et illa que victa sunt nondum securo triumphãtur ocio. sed adhuc sollicito premũtur imperio. In illa ergo resurrectionis gloria confidenter dicere poterim⁹. laqueus contritus est. et nos liberati sumus. z Esa. In die illa inquit. Precipitabit dominus mortem in sempiternum. Quinta occasio iocunditatis gaudij est videre sanctos in dextera. quibus dicetur Math. xxv. Venite benedicti patris mei. Magnum enim gaudiũ erit habere societatem cum matre christi patriarchis et apostolis quorum etiam sola hic audita memoria cor exultatione iam replet. si ergo hic dici potest Ecce q̃ bonum z q̃ iocundum habitare fratres in vnũ. vbi tamẽ boni permixti sunt pessimis. quid erit ibi. vbi nullus deerit bonus nullus cõmiscebitur malus. Refert Thomas vbi supra. q; in exercitu regis tartarorum. fuit quidam nobilis regis scz consobrin⁹ adhuc gẽtilis hic cum febre acutissima laborabat materia ad cerebrum ascendente in furia raptus est et dormientibus omnibus qui circa illũ erant aufugit nudus. et tribus diebus et totidem noctibus per heremũ vastissimus oberrauit. Tertia ergo nocte digesta materia crocitauit. et ad se rediens campos mentis adijt. Qui in tenebris horrens solitudinez quid faceret quo se verteret nesciebat. Et post instans modicũ discussis tenebris vidit in montis cacumine ingẽs lumen. Reptans ergo manibus z pedibus ascendit in montem. Et ecce super solis fulgorez regem admirabilem vidit in throno aureo residentem. et ad dexteram reginam incõparabili decore fulgentem. vidit mixtim seniores z iuuenes in thronis aureis assidentes. ministros ex oñi pte vultib⁹ siderijs rutilantes. hec vt vidit gentilis obstupuit. nec mora transijt⁹ vn⁹ ministrorum a rege missus cum vestibus. nudum induit. et ad regem duxit. Qui rex. Nihil in rebus

humanis simile quid vidisti. et ille. nihil inquit domine. Et rex ad eum. Ego sum christianorũ rex z dominus sempiternus. Tu autẽ redibis ad populum tuum. et perquirens inuenies in gente vngaria que immixta est genti tue. duos presbiteros christianos talis habitus. z talis forme a quibus erudieris ad normam fidei cristiane. hec vt audiuit timuit beatorum societate frustrari. Et mox ad eum rex impossibile inquit est talem te remanere nobiscum. sed si xpianorum fidem susceperis vt precepi societate. ista iocundissima perfrueris. Hoc dicto miles sequens in equo albo suscepit eum. et in exercitu thartarorum populo dimicãte induxit. Fuitq; apud illum tribus diebus et post disparuit repente. Nobilis autez vt iussus erat. presbiteros quesiuit z inuenit. et eruditus ad fidem. cum multis milib⁹ tartharoꝝ sacrũ baptisma suscepit. et christiane postmodum ac sancte vixit. vestes autem quas nudus acceperat preciosi colozis erãt atq; molles. Opus vero earꝝ ex acu factum aduerti non poterat nec textrinum. sed super omne artificium hominis. diuina virtute contextum. Sexta occasio erit videre damnatos parte sinistra. quibus dictus est rex. Matth. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. Ex illa tamen visione non turbabũtur vt statim supra magistrum allegando declarauit. Idem probat Tho. episcopus in li. apl'o viij. in exemplo de venerabili domina dicta maria de ozgenis que valde sollicitsbatur de aia matris sue. cunq; quadam die ad missam iuxta altare sederet vidit ppe se spiritu; tenebrosum stare. interrogatus autem dixit se matrẽ suam esse. Qui illa. quomodo est tibi inquit mat̃ mea male inquit. quia eternaliter damnata sum. qõ audiens ancilla dei. in matre damnata iustum iudicium dei bene dixit. nec fleuit amplius ppe tue morti. matrem traditam per quam carnis inicia sumpserat. quia ratio incorruptibilis anime quam solus creauit omnipotẽs iudicivni uersarum deo subdita concordabat. Quinto scriptura est eternitas tormentorꝝ ad declinãdum Job. xiij. Scribis enĩ contra me amaritudines scz ignis eterni z tormenti. Ignem inferni esse inextinguibilem z eternum. et precipue per diuinam potentiam non est incredibile Refert enim so. in li. de mira. mundi. q; alestõ qui est lapis archadie ciprei colozis. et in igne semel accensus nũq; extinguitur. et si hoc ꝑt natura multomagis nature creator. Ideo dicit beatus Greg⁹. xv. li. moza. exponẽs illud Job xv. Deuorauit eũ ignis qui nõ succendit. ignis enim corporeus esse non valet. nisi succẽsus sit nec ibsistere valet nisi refotus sit corporeis fomentis. hec contra gehenne ignem sunt qui cũ sit corporeus in seipso reprobos corporaliter exurit. nec studio humano succenditur. nec ignis nutritur. sed datus semel durat inextinguibilis. et succensione non indiget. et ardore non caret. Hec ille. Ideo dixit Esa. cap̃. vltio. Ignis eorum non extinguetur. Et deut. xxxij. Ignis succensus est in furore meo. et ardebit vsq; ad inferni nouissima. Sed quomodo damnati ab igne infernali non occidantur neq; inciperentur. vide probationem in salmandra serpente. de quo Plinius scribit in speculo naturali li. x. c. xlvij. Et de corco eius fiunt licinia in lampadibus z lucernis q̃ perpetue ardere ꝑ bantur. Et si hec habet potentia nature quãto magis in damnatorꝝ corporibus fieri poterit diuina virtute. Ideo dicit deuotus amãdus in hora. Sap̃. li. j. c. x. q; damnati clamant ve ve. nobis iam nũc z in eternum ve. quia nati sum⁹ nec vltra mori valemus. ve quia male torquemur. nec a tormentis vnq; liberamur. O quis est qui ita recogitet supplicia. et hec nostra ad cor ponit tormenta. Hec enim talia sunt vt qc̃ quid in hoc mundo terribile excogitari possit his comparari in crudelitate nõ valeret. Et p⁹ pauca. O eternum ve finem nunq; habiturum perpetuum mortis supplicium. O finis sine fine. mors grauior omni morte. semper mori. et tamen mori non posse. Sed d. q. videtur q; anime in inferno ñ patiãtur ab igne corporali. qõ probatur sic. quia que agunt z patiuntur adinuicem habent materiam cõmunez. vt dicit Boecius in li. de duobus natu. in christo. sz anima cum sit spiritus nõ habet cõmunem materiam cum igne qui est corpus. ergo zc. Aliomodo ꝓbatur Actio ignis est corporalis qui nõ fit nisi ꝑ contactum. sed aia cum nõ sit extensiue q̃ta. nõ est tangibilis. quia tangentia vltima sũt vt habetur. v. et. vi. phisicorũ. Unde videtur licut non est tangibilis ab igne. ita nec palpabilis. sed in contrarium est illud. Luc. xvi. vbi anima diuitis in inferno clamans dixit. q; crucior in hac flamma. Et beatus Aug⁹. in libro de ciuitate dei dicit. Habebunt spiritus licet i corporibus igneis accipientes ab ignibus penam non dantes ignibus vitam. Solutio anime dãnatorum in inferno ac spiritus maligni patiuntur in inferno. et ab igne corporali. quia ignis ille agit in eos actione spirituali scilicet per speciem tanq; per instrumentũ diuinum imprimit in spiritũ immediate. et affligit ipsum. Ad obiectionẽ primã dic. q; Boetius loqtur de actione et passione pure naturali sm quã ignis tli mo-

do in animam agere non potest. Ad secundum dic q in huiusmodi actione ignis corporeus t anima que est spiritus tangunt se non scom vltima quantitatis molis. sed tangunt se fm vltima virtutis t tactu methaphorico. sicut intelligentia tangit corpus celeste quod mouetur. et sicut anima tangit suum corpus. Diceres secundo. an ille dives epulo fuerit corpore t anima in inferno. Dicit enim crucior in hac flamma t guttam aque petit sibi dari ab abraham supra linguam Unde euidenter apparet q fuerit corpore t anima in inferno. et si sic. inconuenienter adducitur in contrariū de diuite epulone q ignis in eius animā egerit. per hoc q dicit crucior in hac flamma Rñdetur fm beatū Tho. de aqno q eius anima dumtaxat cruciebat in igne per detentionē. est enī de natura spūs eē sum t esse liber. Uñ si detineret punit. Et qō sibi petit dari guttā aq sup linguā nō ē intelligēdū q ibi fuerit corporea lingua. sz qz peccauit grauiter in lingua quotidie enī splēdide epulabat. vñ refrigeriū. i. minutionem pene petit p pctō qō cōmisit in lingua. De tertio an aie existentes in inferno interdum exeant. et videtur q nō qz infernus similis est nasse quā faciliter pisces intrāt. sed est impossibilis exitus. Bap. ij. Nō est agnitus q sit reuersus ab inferis. In cōtrariū est illud qō legit in legenda sancti bra D bādini qui vidit hominē condēnatū. In viridi prato incedentē a quo cū q̄reret cur ibi iret cū esset damnatus. rñdit se ibidem recreare ad tempus. ppter bona aliqua que fecit i vita quo rū remunerationē non accepisset vt dicit ꝓpositus. Idem patet de anima traiani que ad preces bti Gregorij exiuit de penis inferni. vt habetur in legenda sancti Gregorij. Solutio exitus inferni potest intelligi dupliciter. Uno modo vt simpliciter vnus inde exeat. ita vt iā amplius locus eius non sit infernus. et sic nullus inferno deputatus inde exire potest. et quo ad hunc modum dici potest q anima traiani non fuit in inferno finaliter deputata. vl secūdū potentiam dei non ordinatam. sed absolutam. extra sumpta. Aliomodo potest dici vt exeat inde ad tempus. Tum propter remunerationem vt patet supra de anima quam vidit brabandinus in prato ameno. quia dicit Boecius li. iiij de cōsola. psa. iij. Sicut nullum malū manet impunitū. sic nullum bonum manet irremuneratū. Tum ppter viuentiū eruditionē t vite emendationē. sicut legitur in annulo. c. xxix. in exēplo. Erant duo canonici in saxonia consanguinei nobiles. qui in huius mundi delicijs ambulabant. mortuo vno. et supra pheretrum lo

cato. nocte apparuit cum magno strepitu in camera ibi existente socio t dolenti. At ille stupefactus quid ibi sit inquirit. Et ille terribiliter respondit. Ego sum tuus consanguineus mortis eterne filius. et nisi te correxeris. similia patieris. Sed tamen heu ex illa visione minime se correxit. Tum propter dolentium securitatez sicut patuit supra de beata muliere de orgenis cui dolenti mater horribiliter apparuit. et eaz de sua damnatione securauit. Tum etiā ppter viuentium terrorē nō tñ frequēter hoc accidit. Primo qz dānati sunt ita penis oppressi. vt de sua miseria magis doleāt q̄ alijs apparere curent. Secundo quia hoc nō possunt nisi diuinitus permissi. Necz etiam quando sic apparent dānati sunt liberi a pena inferni quia locꝰ inferni cedit in penam vel dolorem anime. ex eo q tali loco deputata est. ab hoc aūt non soluitur quamuis ad horam exire permittitur. sicut ne captus soluitur a vinculis vel carcere. ex eo q ad horaz exeat inde. vnde pena inferni siue dolor manet in anima etiam extra infernum vt dicit Anf. libro similitudinū. ix. c. xxx. Et sbdit. quamuis damnati pricipaliter sint in loco vbi apparent. non tamen credenduz est q istud accidat semper. quia aliquādo huiusmodi apparitiones fiunt. vel dormiendo vel vigilādo bonoz vel maloz ad instructionem vel decptionem viuentium. sicut etiam viui homines aliquando alijs apparent. et eis multa dicunt in somnis cum tamen constat non eos esse presentes. sicut Augustinus per multa exempla probat in libro de curis pro mortuis agendis ꝛc. Quantum ad secundum ponitur in verbis premissis sustinentie vel patientie soliditas ibi. vt per patientiam vbi nota. Patiētie vtilitas triplex reperitur. vt habetur in sacra scriptura. Christi ad expectandum. prelati ad remittendum. subditi ad sustinendum. Prima est patiētia christi ad expectandum patienter enim expectat peccatores. et certe non conuersos durius puniet. idcirco patiētia ipius comparat teredini. qui fm Ysi. mollis est in substātia. et tamen comminuit diuersimoda ligna et in subtiliorem puluerem redigit quam ipsa tinia facere possit. sic ipse christus est nobilis in expectādo et serenior t durior postea in puniendo. Quis enim patientia eius tamdiu peccata hominum leniter et molliter ferat. ipsos tamen finaliter conterit. et seuissimo iudicio punit. quare dicit Apostolus ad Roma. ij. an ignoras quasi diceret. Scire debes quoniaz benignitas dei glo. te tollerās t expectās ad pñiaz te inducit q̄tū in se ē. sz qz sunt multi qui ipm benigne ex-

pectare non aduertunt .nec ad penitentiam se conuertunt. Ideo subdit . duriciem autem tuã et impenitẽs coꝛ thezauriſas. id eſt accumulas tibi iram .id eſt penam in die ire .id eſt vltionis extreme ⁊ reuelationis iuſti iudicis qui reddit vnicuiq; ſm opera eius. Ideo figuratur in Da uid. De quo .iij. Regũ .j. Ipſe quaſi tenerrim⁹ ligni vermiculus qui ſcilicet dum tangitur ẽ leuiſſimus .ſed dum tangit vel coꝛrodit duriſſim⁹ Quis eſt leuiſſimus vermiculus niſi chriſt⁹ no ſter dominus qui dicit. Pſ. xxi. Ego ſum vermis ⁊ non homo. Hic dum tangitur peccat⁊ noſtris leuiſſimus .id eſt miſericoꝛdiſſimus eſt nobis .conuerſionem noſtram expectãdo .Sicut de hoc dicit Gregoꝛius .iij .moral. Miſericoꝛs deus diu peccata hominum tollerat .et cũ iam vicium finem reſpicit .plerumq; mentes hominum immutat .et poſt pauca pius conditoꝛ facturam ſuam non deſerit .mala hominum ꝓ ſua patientiam tollerat .et per eoꝛum quandoq; conuerſionem relaxat .Hec Gregoꝛius .Idẽ etiam dicit hieſus ſyrach . Patiens ſuſtinebit vſq; ad tempus Ecc̃i .j. Si autem conuerti nolumus tandem fit in punitione duriſſimus . Juxta illud Deutro .xxxij. Si inq̃t acuero vt fulgur gladium meum .et arripiet iudicium man⁹ mea .reddam vltionem hoſtibus meis .et his q̃ oderunt me retribuam. Secundo chriſtus aſſimilatur grauide mulieri que conceptum fetũ quem diu poꝛtauit poſtea cum magno doloꝛe eijcit .ſic deus diu tollerat per patientiam .et expectat ad penitentiam. Sapie .vij. Diſſimilans peccata hominum pꝛopter penitentiam. ſed diu expectatum ⁊ non emendatum ſubito ꝓcutit .et cum magno doloꝛe a ſe pꝛoicit. quem diu tollerauit. Iſaie .j. Heu inquit conſolaboꝛ ſuper hoſtibus meis .⁊ vindicaboꝛ de inimicis meis .ſupꝛa quo dicit. Origenes .O quanta benignitas dei .neminem enim punit niſi inuitus ⁊ moꝛe pij patris punit ⁊ plangit. Et Valeri⁹ maximus in policrate libꝛo .j. Lẽto inquit gradu ad vindictam diuina pꝛocedit ira tarditatẽ ve ſupplicij grauitate penſat. Refert enim Tho. cap̃ .iij. Juuenis quidam in teutunie partibus ex ſanguine pꝛincipũ plene generoſus .ſed degener vita ⁊ moꝛibus .epiſcopatũ male acquiſiuit .Qui rapinis ⁊ luxurie fecunde ꝑmo .ſed infecundiſſime poſtmoduꝫ opam dedit. expectauit eum dominus diutius .et caſtigauit flagello multiplici .Sed cum abuteretur eo in ſuperbia .dedit eum dominus in repꝛobam moꝛtem qua in hoꝛa venerabilis Conradus deo dign⁹ Hildinenſis epiſcopus ad matutinas in tempeſtate noctis ſurrexit Illiſq; dictis reſedit ad ſtudiũ .facturus in die Fmonẽ .nec moꝛa. videre ſe viſus eſt eꝑm quendã velata facie .ſeq; infulis inſignitum ad tribunal rapi. Moꝛ aſſunt truci vultu ſatellites .et accuſant epiſcopũ .Alius in cede hominũ atq; alij in luxurie lubꝛicitate .tũc iudex aſſeſſoꝛibus ſuis accuſata diſcutite .deliberate iudiciũ .fertite ſententiã .nec moꝛa. Aſſeſſoꝛes parent .iudici ferũt ibi cõmunẽ ſententiã .iudex appꝛobat latam accedunt miniſtri fuligine nigꝛiores .et ablata vitta de capite annulũ caſulaꝫ dalmaticã .ac reliqua epiſcopalia indumẽta detracta ad pedes iudicis ponũt nudumq; relictũ cum clamoꝛe rapiũt a facie iudicis trabũt ad thartara nihil ſecũ poꝛtantem niſi peccata. Moꝛ aſſeſſoꝛes iudici ſurgunt .et cũ cantico ſonoꝛo .ſubiũgunt cuꝫ tempus habemus operemur bonũ ad omnes .his viſis in ſpiritu Hildinenſis epiſcopus reuerſus in ſe cogitare cepit . Quis nã fuerit ille miſerabilis pꝛeſul. Et ecce quidã ad oſtiũ pulſans intromiſſus eſt clamãs cũ lacbrymis talẽ epiſcopũ in pꝛima villa veniſſe de veſpere .Et ſubdit eadem hoꝛa repentina moꝛte ſꝫtractũ Quo audito ſanctus pꝛeſul miſerrimo illi defuncto cõdoluit .et licet inaniter ꝙ tũ ad ſubuentionẽꝫ ꝓpietate .tamẽ lachrimas amariſſimas fudit. Secũda patientia eſt pꝛelati in remittẽdo .Decuit enim Amb̃ .in exame .de rege apũ .qui mãſuetudine eſt clarus .licet habet aculeos nõ tamẽ vtitur eis ad vindicandum .ſed apes qui nõ obtemperant regi ꝓpꝛia condemnatione ſe ſtimulant .et aculei ſuo vulneris moꝛiuntur .In quo moꝛaliter docẽtur pꝛelati ꝙ ſint patiẽtes ⁊ mites ꝓpꝛijs iniurijs remittendis . Quia ꝓbs nũtes ꝙ ſcelus ſcelere vincendũ eſt .Et iterũ res magne clementie eſt indulgendo coꝛrigere peccata .nõ coꝛrigendo .Ridiculũ eſt odio nocentis innocentiam perdere .ſi quis naſciẽ .et ab alio penas expetit .a ſe exigit magnanimi eſt .ꝓpꝛiũ placidum eſſe trãquillumq; iniurias atq; offenſiones ſpernere atq; deſpicere .ſed ſi magnanimus es .nunq̃ tibi iniuriam vindicabis. Ideo refert Endoxus in li .de geſtis ꝓbꝛ .de ꝓbiſ tharco nobili duce athinenſ ꝓtra quẽ q̃daꝫ arriſippus nomine .intantum exarſit vt ipm̃ voce ac vbꝛ pꝛocacitate inepte obrueret .et tãdem in facie obſpueret .ac pꝛiuceps ſic geſtum animum ob ira patienter ſuſtinuit et cohibuit. vt putaretur ſe non ſuſcepiſſe vel audiuiſſe iniurias .ſed laudes glozie ⁊ honoꝛis . Ideo refert Gene .li .iij .de ira .de patientia philippi regis. Ad quẽ cũ veniſſent legati athenienſiũ audita eoꝛ legatõe benigne ait .q̃d ſit gratũ athenienſib⁹ .cui reſpondit democritus vn⁹ ex legatis

Suspendere te esset gratum athenensibus. cũ ꝯ circũstantes in eum vellent irruere. iussit illum rex in columen dimitti. dicẽs ceteris ligatis. nũciate athenensibus multo deteriores eẽ qui ita dicunt ꝙ qui impune audiunt. Ad idez refert Thomas sepe allegatus in li. apũ. c. xlv Nobilis quidã fratrem vterinũ a quodam plebeio suo. et ignobili occisum perdiderat fugiente ergo de patria occisore contigit ꝙ ille nobilis cum multo comitatu pegre. pfectus in ꝑme ditate soli in agro occurreret occisori qui mox extracto gladio vbi inimicũ expetijt. in terraz prostratus occisor clamauit. miserere mei nobilissime vir pro illo qui tibi misertus est. z omnem mundum istũ sua morte redemit. repente nobilis animus in lachrymas resolutus illam quam extenderat retraxit manũ. sed cum hoc ignauie ascriberetur a suis. et iterũ manus extenderet in prostratum. iterato reus ob remissionẽ omniũ peccatorũ eius veniã petens. Secundo deposuit manũ. Tertioꝙ increpatus a suis. cum mortem tertio intemptaret. et miꝭ ille ob euasionẽ angustie quam omnis caro in extremo iudicio esset perpessura veniam precare tur. Vñdit nobilis genere. sed nobilioz mente. Ego inquit tibi prorsus mortem fratris indulgeo z remitto. nec mora. eadem die cum audiret missam introgressus ecclesiaz vbi corã imagine crucifixi tertio flexit genua visus ẽ a quodam sancto viro ad singulas genuflexiões nobilis illius crucifixum caput suuz inclinare humiliter. Seorsum ergo vir sanctus qui hoc viderat. solus nobilem euocauit quis esset interrogauit. et ille miles inquit dicor in terra in ꝙ natus sum z rursum ille dicas mihi charissime nihil celes in quo confidis te magis diuinam misericordiam inuenisse. Tunc miles peccator inquit sum. et seculo deditus nullo prorsus nisi forsitan hodie z hoc dicens ꝙ actum sit retulit. mox ille quod vidisset exposuit. et ad actuz gratioris meriti nobilem exhortatur. At subdit Thomas. Digne quidem de nobili hoc auditur quia ꝓbus dicit. Vera ingenuitas nõ recipit contumeliam. nihil enĩ est tam ꝑclarũ. tã magnificum. quod nõ desideret tẽperantie modum. ꝙuis prelati debent esse patientes iniuri as sibi illatas remittendo. debent tamen assumere seueritatem peccata subditorum corrigẽdo. quia dicit bt̃us Greg⁹ in pastorali nisi aspe ritatem sibi assumpserint prelati. nullus inferiorum de se faceret quicꝙ operis vtuosi. Et beatus Aug⁹. libro confessionũ. et ponitur allegatus Aug⁹. libro confessionũ. et ponitur allegatiue. v. q. v. Melius est cum seueritate diligere ꝙ cum lenitate decipere. nisi enĩ prelatus aspe ritatez assumpserit vicia corrigendo. subditus errantibus videtur consentire. et nisi ipi prelati recte vixerint a vicijs subditos reuocãdo cũ eis in eternum sine fine damnantur. Ad hoc sonat. psper. sic inquit rector recte viuat in se tantum. et subditos male viuentes nõ corrigit cuz omnibus qui eo tacente peierierint. z ipe peribit Et hoc patet de hely. j. Regl. ij. Qui filios suos nimis molliter correxit. cecidit de sella sua retrorsum. et fractis ceruicibus suis mortuus est. Et beatus Iero pro iniquitate inquit filiorum hely mortuus est z damnatus. sed exposi tor Lira z alij plures moderni. licet hely punitus sit in persona. ppria z filijs quantuz ad penã temporalem. ipe tamẽ in persona. ppria eua sit eternã. qz cum samuel ei predixit mortem filioꝝ. et ꝙ dñs iudicaturus esset domũ eius. propter iniquitatem. eo ꝙ nouit indigne agere suos filios. et nõ corripuit eos. patiẽter accepta uit dñm suum dicens. dominus est. q. d. Faciet mecũ secundũ misericordissimã voluntatem suam. et in acceptione vere iustitie videt penituisse. sed iam erat ita senex ꝙ filioꝝ delicta non poterat emendare. ꝙuis a principio quando p̃mo sciuit potuisset. Ad dictũ aũt Iero. dicunt ꝙ intelligendum est de damnatione penc temporalis tantum. quia hoc modo etiam frequenter accipitur damnatio. Vlterius est sciendũ D de modo correctionis prelatorũ. debet enĩ eorum correctio ꝓcedere ex amore. Primo ꝑm illud Apoc. iij. Ego quos amo castigo. sed sunt aliqui qui illos maxime volunt arguere vel corrigere quos videntur nec amare. quoꝝ correctio ab his quibus adhibetur non reputat correctio sed hostilis persecutio. sed econtra dicit Esa. xi. Egredietur virga de radice yesse. Yesse interpretatur incendium. per quod significat. ꝙ virga correctionis debet egredi de incẽdio ij. ad Thessal. vlti. Si quis non obedit verbo vestro nolite quasi iniustum estimare illum sed corripite vt fratrem. Secundo debet fieri ex B compassione quia dicit Greg⁹. Nequaꝙ iacentẽ erigit. nisi q̃ status sui rectitudinem compassione flectit. Tertio debz fieri ex misericordia Ps̃. c. xl. Corripiet me iustus in misericordia. et increpabit me. Io̅ dicit beatus Aug⁹. xxiij. q. iiij. Quo ista nomina cum dicis homo peccator non vtiꝙ frustra dicuntur. quia peccator ẽ corripere. et homo miserere. plus tamẽ debẽt ꝓlati declinare in corrigẽdo ad mansuetudinez ꝙ ad seueritatẽ vel rigorẽ. Tum ꝓpter corrigẽdum. qz plus ꝓficit apud ipm correctio mãsueta ꝙ seuera di. xlv. c. licet. vbi dicitur plus ergo corrigit benivolẽtia quã seueritas. plus exhortatio quã cõminatõ. plus charitas ꝙ ptãs

Dominica

Tum etiã ꝓpter corrigentẽ si enĩ ex nimia seue
ritate corrigit penã sic acquirit . De hoc refert
venerabilis Tho. in li. apl. ca. iiij. de Guardo
epo cameracensi cũ in via cõtra antuerpienses
hereticos apud affliginẽ monasteriũ brabãtie
in regali obfuatione strictissimã vitã suam fine
beato terminasset in ipo tpe migratiõis . cuidã
fratri ordinis ꝓdicatorꝝ apparuit per somnum
in gãdauo. Cui frater. quõ inquit frater est tibi
et ille. mortuus inqt sum debitum cõmune solu-
uens cõditionis hũane vt t erit ad satis ĝues
transeam penas ꝑuſ q̃ ad gloziã transferar ex-
purgandus. cui frater. et q̃ pene causa. cui ille.
nimia seueritas me culpabilem reddit ad pur-
gandũ. sed via ista q̃ cõtra hereticos expurgã-
dos auidius inbiabam penã meã minuet. et ac
celerationẽ ad gloziam iam delatã citius ꝑsta-
bit. et dicit Tho. vbi s. discant ꝑlati nisi cogat
necessitas nimie seueritatis aculeũ nõ habere.
mansuetudine armati vt boni suis ꝑdit timo-
rem ꝑter t amorẽ impmant. Ideo dicit. Ps.
superuenit mansuetudo t corripiemur. Quar-
to debet fieri in pacia. ij. ad Thi. iiij. Argue ob
S secra. increpa. in omni patientia. Tercia pati-
entia est subditi ad sustinendũ . Debent enĩ sub
diti patienter sustinere quicquid eis a prelatis
fuerit illatũ. vel ab alia extrinseca aduersitate.
Primo nanq̃. qz talis patientia xpo vicẽ red-
dit. vult enĩ xps vt aliq̃ patiamur ꝓ eo. sic ipse
passus est ꝓ nobis. Unde cũ comedisset de pi-
sce asso dedit reliquias discipulis. Luc. vl. Pi-
scis assus est xps passus. In hoc enĩ q̃ piscem
assum dedit discipulis cõmutare passionẽ suaz
voluit. Jõ dicit Apls ad Coll'. j . Adimpleo ea
que desunt passione xpi in carne mea. Secũdo
quia patientia subditũ quasi martirẽ facit . De
quo dicit Greg'. sine ferro vel flammis martir-
res esse possumus. Si patientiã veraciter tene-
amus. et ideo patientia mira facit. Quod testat
Greg'. Ego virtutẽ patientie signis t miracu-
lis maiorẽ puto. si patientiaz habẽs aliqꝫ mor
tiferũ biberit nõ sibi nocebit. sermovenenatus
quem audit conuertetur ei in medicinã patien
ti . nox aduersitatis vt dies illuminabitur. ita
vt clare videat in nocte aduersitatis sicut i die
ꝓsperitatis vel etiam clarius . implet ei domi-
nus illam ꝓmissionẽ. Esa. xliij . Cum transieris
per aquas tecũ ero. et flumina nõ operient te.
cum ambulaueris in igne nõ cõbureris homo
patiens est vt rubus ardẽs absq̃ lesione Exo
di. iij. Homo patiẽs est vt pueri quos domin⁹
in igne babilonice foznacis illesos ſuauit. Da
niel. iij . Ita accidit homini patienti. sicut acci-
dit beato Liburcio. qui cum nudis plantis in-
cederet super carbones ardẽtes. videbatur ei
q̃ super flozes roseos incederet . Ecce q̃nta mi
ra patientia facit. Dicitur enĩ Prouerb. vi. Nũ
quid homo potest ambulare super bzunas. et n̄
cõburantur plante eius. q. d. nõ. sed homo pa-
ciens hoc facit. Tertio ponitur in verbis ꝓe
assumptis interne letitie suauitas. ibi. et conso
lationem scripturarũ. vbi nota sacra scriptura
ꝓmo assimilat fago. cuius glandes sunt exteri-
us triangule in coztice incluse. et sunt dulces t
nutribiles. iõ de eis primitus homines viuere
ꝓsueuerũt. sicut de hoc dicit venerabilis Boc-
cius. li. ij. de ꝓsola. metro. ij. cõmendãs primã
etatẽ dicens. Felix nimiũ prima etas contenta
fidelibus aruis nec morte perdita luxu . q. d. ñ
deprauata stulta superfluitate. Faciliꝫ fera ie
iunia soluere glande. Mistice . sacre scripture
verba sunt triangula inquantũ instruũt nos ꝺ
fide beatissime trinitatis. vel inquantũ de tri-
bus virtutibus theoloicis nos instruũt . vel in
quantũ sub littera triplicẽ sensum continẽt ana
gozicũ. allegozicũ. et tropologicũ . et sunt sen-
tentie spirituales sacre scripture leue coztice. i.
sub facili littera intercluse. Et sunt dulces. Ju-
xta illud Accĩ. xxiiij. Spũs tuus. id est sensus
sacre scripture spiritualis super mel dulcis .
Et Ps. c. xviij. Quã dulcia faucibus meis elo
quia tua dñe sup mel oꝛi meo. et sũt nutribiles
quia sacra scriptura spiritualẽ vitã conseruat.
Juxta illud Math. iiij. Non in solo pane viuit
homo. sed in omni vbo tẽ. Secundo scriptura
sacra assimilatur nuci que si scõm exteriozem
pelliculam fuerit mãducata ẽ amara t nociua.
quia multarũ inflationũ generatiua. et iõ pelli
cula est spolianda. et tunc apparebit dulcis et
sapida atq̃ sana. vt dicunt naturales . sed si se-
cundum exteriozẽ pelliculã. i. litterã fuerit ob-
seruata non prodest obseruantibus . sed pluri-
mũ noceret. sicut ceremonialia veteris legis q̃
nõ licẽt homini ad litteraz obſuare . quia dicit
Apls. ij. Corꝝ. iij. obseruanda sunt. non littera
sed spiritu. quia litera occidit. spiritus autẽ vi-
uificat. et ideo abijcienda t detrahenda est hu
iusmodi pellicula. scz sensus littere exterioꝛ. et
tunc sensus interioꝛ apparebit sup omnẽ nucez
dulcioꝛ. Debent enĩ studentes t audientes sa
cram scripturam facere adinstar animaliuz ru-
minantiũ. quia oñe animal ruminãs habet du
os ventres. vnum magnum. et alium paruum.
cuius causa digestio est multiplex. Nam taliuz
cibus est siccus. et nõ bene a principio mastica
t⁹ cuius ꝓpter auiditatem edendi . vnde opoz-
tet iterum masticare. De maiori igitur ventre
attrahitur . et sic ruminatus ad secundum ven-
trem mittitur vt perfecte digeratur rumination.
esce est meditatio scripture q̃ prius reducẽda ẽ

ad magnū ventrem.i.ad sensum litteralez qui est primus ꝛ generalis totius scripture sensus Deinde deducenda est per meditationē ad par nū ventrē.i.ad spūalem sensum.et tūc erit dul cis. In cuius signū dicitur Ezech.iiij.de Eze chie q̄ comedit libꝝ seu volumē.et factuz est in ore q̄ mel dulce. Tertio sac̄ scripꝛa assilaꝛ illi pani quē dñs pluit in deꝛto gustus cuiꝰ erat q̄ similis cū melle. Ut de illo dꝛ Sap̄.xvi. Panez de celo pꝛstitisti eis sine laboꝛe.omne delectamē tum in se habentem. et omnem sapoꝛis suauitatem.et Glo.hoc nō erat ex nature manne.sz ex merito sanctoꝛum hominū quibus sapiebāt sicut desiderabant.ideo dicit ibidem.sic vnusquisq; volebat ad hoc cōuertebatur. malis autem ꝓpter demeritū desipiebat. Ideo Numeri xi.dicebant. Nihil vident oculi nostri. Nā nauseat anima nostra sup cibo isto leuissimo.sic sacra scriptura habet in se omnē dulcedinem .et omnes delicias.iuxta illud Can̄.iiij. Fauus distillans labia tua. Ideo dicit Jero.sup Epl̄am ad Philippē. Pinguissimus ꝑmo diuinus est omnes in se habens delicias. Quidq̄d voluꝛis ex diuino nascitur ꝑmone.sicut tradunt iudei quādo mānā comedebant ꝑm voluntatem vnuscuiusq; sic sapiebat in oꝛe. Hec Jero. sed est valde notabile q̄ manna bonis pꝛout volebāt sapiebat.sed malis dissipiebat. sic est sacra scriptura.i.verbum dei. Nam bonis est valde dulcis ꝛ sapoꝛosa vt dicitur. Sap̄.xij. O quaz suauis ꝛ bonus est spiritus tuus in nobis id est sensus spiritualis sacre scripture.sed malis desipit. Nam est eis abhominabilis. Juxta illud. Pš. Omnē escam abhominata est anima eoꝝ Et sequitur.et appꝛopinquauerūt vsq; ad poꝛtas mortis sz eterne.qđ cōmuniter euenit eis quibus videlicet dissipet ꝟbum dei vt fame moꝛiantur spūaliter.qꝛ dicit Greg⁹. Sicut fames carnis ē sꝰtractū sꝰsidiuz coꝛpoꝛis .ita fames mentis est sꝰtractū subsidiū ꝛ silentiuz diuine locutionis. Unde recte p̄ ꝓphetaz dicitur mittam famem in terrā.nō famem panis aut sitim aque.sed carentiā verbi dei. Amos.viij. Sicut enī paupes festinant ad poꝛtam diuitis vt habeant refectionē coꝛpalem vnius diei.et multū infirmus est ꝛ debilis.qui illuc non ꝓpꝛerat.sic ad refectionē anime multomagis debem⁹ curꝛere. Juxta illud Jaco.j. Sit omnis homo veloꝛ ad audiendū. Glo.verbū veritatis. Quarto sacra scriptura assimilatur illo libꝛo .de quo Apoc̄.x.dicit voce Joh̄ .Audiui de celo vocē dicentem mihi. Uade ꝛ accipe libꝝ aptum de manu angeli stantis supꝛa mare ꝛ supꝛa terrā. Et abij ad angelū dicēs ei vt daret mihi libꝝ. Et dixit mihi accipe ꝛ deuoꝛa illū ꝛ faciet amaꝛicari ventrem tuū.sed in oꝛe tuo erit dulce tā q̄ mel.et accepi libꝝ de manu angeli.et deuoꝛaui eū.et erat in oꝛe meo tanq̄ mel dulce.hāc visionē exponit Anſ.li.vij.sil'itu.c.xxx.dicens In hac visione ostēditur q̄ liber sacre scripture requirit discipulum vel lectoꝛē expeditū .iō dicit abij sz a curis mundi vel carnis quoꝛuz occupatio impedit studium vel fructum sapiētie. Sollicitudo enī seculi vel vallata diuiciaꝝ cupiditas suffocat verbum dei. Luc̄.viij. Secū do requirit auditoꝛē deuotum qui nō solum lectione.sed etiam oꝛatione sacre scripture intellectum querit. Ideo dicit q̄ iuit ad angeluz .i. ad chr̄istū qui est magni consilij angelus. Esa. ix.dicēs ei sz oꝛando.vt daret mihi libꝛuz intelligentiam sacre scripture. Sicut fecit sapiens. Optaui ꝛ datus est mihi sensus.vocaui et venit in me spiritus sapientie Sapie.viij. Tertio modo requirit hominē studiosum .Unomodo ad accipiendam doctrinam sacre scripture quam capere debet audiendo ꝛ legendo Apo. j. Beatus qui legit ꝛ audit verba ꝓphecie huius sz libꝛi. Aliomodo opoꝛtet esse studiosum ad memoꝛie cōmendandum quod innuitur ibi et deuoꝛa eū sz memoꝛie commendādo.ꝛ ope implendo.et hoc cum quadam auiditate q̄ notatur in hoc verbo deuoꝛa. Ideo sꝰdit Apoc̄. vbi supꝛa.et seruat ea sz in memoꝛia que intꝰ sunt scripta .Quarto requirit hominem vigoꝛosum qui pꝛopter amaritudinem seu laboꝛem qui est in addiscendo seu intelligendo vel īplēdo non contemnit eam. quia sicut ex vna paꝛte videtur esse difficilis ꝛ amara .ita ex alia est dulcis ꝛ sapida. Est enim difficilis ad intelligēdum ꝛ amara.i.penosa ope adimplendum pꝛopter quod dicit.et faciet amaricari ventrez tum.id est carnalitatem siue humanitatem tuaz que est mollis ꝛ fragilis.et ideo graue est ei.et penosum modica implere. Facit etiam liber diuine.i.sacre scripture ne dum amaricari vētrē aīe.i.mentē inq̄tū ducit hoīem in cognitionez ꝓphetarū ꝛ defectuū.de quibus amaricaꝛ.sed deducit etiam in contemplationem diuinoꝝ et celestium.et quāto ei fit dulciꝰ quod intus videt tanto in amaritudinem vertitur id quod foꝛis sustinetur. Sed ex alia parte scriptura sacra dulcis est ꝛ sapida.ideo subditur. sz in oꝛe tuo erit dulce sicut mel quia dulcis ad audiendū. Nonne dulcis est auditui nr̄o hec voꝝ scripture que dicit Math̄.xxv. Uenite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnū ante constitutionem mūdi . Nonne hec est dulcis scriptura Luc̄.xxij. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnuz vt edatis et bibatis super mensam meā in regno meo Nun-

quid hec est dulcis vox.j.ad Cor.ij. Origina
liter Isid.lxx. Oculus non vidit.nec auris au
diuit.nec in cor hominis ascendit.que quidem
preparauit deus his qui diligunt illum. Certe
vtiq; ratio.quo ad quartum. ex sacra scriptu-
ra prouenit interne salutis ⁊ leticie suauitatis.
Quantum ad quartum ponitur obtinende glo
rie securitas ibi spem habeamus. Ubi notãdũ
cum rex terrenus promitteret alicui homini si
bi charo aliquã dignitatẽ vel gloriã vt daret si
bi aliquod pignus.ille vtiq; de gloria obtinen-
da esset securus. Rex celestis promisit nobis
gloriam sempiternam. De qua Prouerbi.iij.
Gloriam sapientis possidebunt. De qua Eccli.
xxiiij. Gloria magna est sequi dominum.longi
tudo enim dierum.id est eterna vita assumetur
ab eo.et supra hoc dedit nobis pignus nobile
A et hoc est spes. Que ꝑm Aug'.et magistruz li.
iij.sniarũ.dist.xxvi.est expectatio future beati
tudinis.veniens ex gratia dei ⁊ meritis prece-
dentibus. Ex qua diffinitione spei claret q̃ vult
secure futuram beatitudinem expectare. neces
se est primo vt habeat hoc ex passione ⁊ gratia
dei. Quia dicit Orige.in libro de ritu ecclesia
rum.si aliquis bona cunctoꝝ hominuz perpe
trasset.atq; totius mundi tormenta supplicia-
q; tulisset.non tamẽ dum eterna beatitudine di
gnus esset.nisi nobis eam felicissima xp̃i passio
meruisset. Et Apl's ad Roma.viij. Existimo i-
quit ꝙ non sunt cõdigne passiones huius secu
li.id est equales ad futuram gloriam. nõ abso-
lute sed mediante nostro arbitrio ⁊ meritis bo
nis. Si enim bene fecerimus saluamur.si male
damnamur. Ideo dicit btũs Greg⁹.li.dia.ipa
q; perhennis regni predestinatio ita disposita
est ab omnipotẽti deo.vt ad hoc electi ex labo
re perueniant.quatenus postulando mereant̃
accipere.qd̃ eis om̃ipotens deus ante disposu
it donare. Hec Greg⁹. Ex iam dictis patet.ꝙ
securi sunt de regno futuro ⁊ eius gl'ia q̃ faciũt
opa bona ⁊ meritoria.qz illa sunt q̃si pignora.
et arre quibus regni celestis fiducia crescit.vt
dic̃ Anſ.li.similitudinũ.x.c.lxxiiij.

De eadem dñica sermo in euangelium.

Videbunt filiũ
hominis venientem in nubibus celi cũ
virtute magna ⁊ maiestate Luc.xxi. Ciuitates
regie ⁊ magne consueuerũt habere multas por
tas.per quas ⁊ licet porte sint varie.tamẽ solũ
modo ducũt in vnam ciuitatẽ. et sic legitur in
legenda martirũ thebeorum.de thebea ciuita-
te regia que sup nilum fluuiũ fuit posita qd̃ cen
tum portas habuit per q̃s quilibet aduena sub
intrauit. Spiritualit̃ ciuitas regia celũ est. De
qua dic̃ Dauid. Ps̃.lxxxi. Gloriosa dicta sunt
de te ciuitas dei.que sunt ista gloriosa ⁊ famo-
sa.quia est sancta. Apoc̃.xxi. Vidi ciuitatẽ san
ctam hierusalem.quia est opulẽta ⁊ firma. Isi.
xxiij. Respice syon ciuitatem solennitatis no-
stre oculi tui videbunt hierusalem opulentum
tabernaculum quod transferri poterit.quia est
clara ⁊ amena. Apoc̃.xxi. Ciuitas illa nõ eget
sole neq; luna vt luceant in ea.quasi diceret.
non indiget illuminatione corporali.nam cla-
ritas dei illuminabit eam.et lucerna eius ẽ ag
nus. Quia est rege ⁊ legibus decenter ornata.
Ideo dicit Aug⁹.de ciuitate dei. Hortor te fie
ri ciuẽ illius ciuitatis.vbi rex veritas.lex.cha
ritas.dignitas.sanctitas.pax.felicitas.et vi-
ta eternitas. Ecce q̃ gloriosa ⁊ q̃ famosa dicũ A
tur de ciuitate dei. Ad hanc igitur ciuitatem
sunt multe porte. Prima porta est veritas san-
cte scripture has iubet aperire sibi dauid Ps̃.
cxvij. Aperite mihi portas iusticie.id est veri-
tatem sacre scripture ingressus in eas confite-
bor domino. Illas igitur portas aperiunt bo-
ni doctores ⁊ catholici ministerio ⁊ merito.qz
habent aperire portas eius.et lingue eorũ cla
ues celi facte sunt.sed christus aperit eas au-
ctoritate propria ⁊ virtute. Esa.xvij. Aperit ⁊
nemo claudit.claudit ⁊ nemo aperit. Secũda
porta est fides.quia ipsa ducit ad regem xp̃m.
Ps̃.vbi supra. Hec porta domini iusti ĩtrabũt
in eam.id est per eam. Tertia porta immo ve-
rius ostiũ est xp̃s qd̃ dicit Joh.x. Ego suz osti
um per me.siquis intrauerit saluabit̃. Ex his
dictis patet.ꝙ scripture sancte sunt porte ve-
niendi ad fidem ⁊ ad eius iusticiaz. Rursus fi-
des est porta veniendi ad christũ.xp̃s est por-
ta intrandi ad celũ. De his Judic̃.xiiij. Aperi
te nobis portas quia nobiscũ deus. Quarta ⁊
vltima porta est dies iudicij. Prouerb̃.vl. No
bilis in portis vir eius.i.in vltimo iudicio sub
limi⁹ apparebit xp̃s quãdo sederit cũ senato-
ribus terre.i.cũ apostolis. Et congrue dies iu
dicij assimilatur porte. Nam patet vrbis adit⁹
porta dei.ita etiã dies iudicij porta regni.qz p
eam electis patebit celestis introitus. Juxta il
lud Apoc̃.vlti. Beati qui per portã intrãt in ci
uitatem scz celestem hierusalez. Ad hoc igitur
iudicium qualiter christus aduenerit.dicũt no
bis verba prelibata. Videbũt filium hominis
In quibus tria tangit Apl's Matheus.
Judicis aspectum quo malos terrebit.
Saluatoris aspectum quo bonos mulcebit
Olim despectum qui magnificus apparebit
Circa primum est notandum. cõsuetudo est re
guz terrenoꝝ quãdo volunt visitare ciuitates
suas ibi iudicia faciẽdo.primũ p̃mittũt nũcios

suos quibus mediãtibus ante aduentũ innote
scunt vt se interim homines examinẽt ꝛ dispo=
nẽt. sic rex celestis xp̃s hãc consuetudinẽ tene
bit cũ venerit iudicaturus seculum per ignem.
B Pmittit enĩ nũcios p quos aduentũ suũ futurũ
nũciet et ostendat. Primi nũcij erũt falsi pphe
te de quib⁹ xp̃us predixit. Math̃. xxiiij. Sur=
gẽt inqt pseudo pphete ꝛ pseudo xp̃i. et dabũt
signa ꝛ prodigia magna. ita vt in errorẽ ducan
tur. si fieri potest etiã electi. inter illos etiã ve=
niet antixp̃s. qz ꝑm Isi. li. viij. ethi. io antixp̃s
appellatur qz ꝓtra xp̃m venturus est. Contra
xp̃m etiã predicabit ꝛ sacramẽtis etiã eius ad=
uersabitur. De eius aduentu p̃dicauit ꝛ predi=
xit dñs. Johã. v. Ego veni in noĩe patris mei.
et nõ accepistis me. veniet alius sez antixp̃us i
noĩe suo. et illũ accipietis. Ecce pena peccati.
vt dicẽ Glo. Judei qui noluerũt recipe xp̃m re=
cipient anti xp̃m vt qui noluerẽt credere verita
ti. credant mẽdacio ꝛ falsitati. De aduentu eti
am antixp̃i dicit de primis ꝛ nouissimis dieb⁹.
Veniet inqt filius pditionis. et putans se qua=
si sit deus. et exaltabitur cornu eius nimis. Et
subdit. Nascẽt enĩ i chorozayz. nutriẽt in beth
phagida. et regnabit in capharnaũ. sz. glo. ij.
idẽ dicit Jero. sup Actl. xi. Antixp̃s nascitur⁹
est de populo iudeoꝝ. et veniet de babilon So
lutõ duplex ẽ natiuitas Una in vtero q̃ nascẽt
in chorozayn. qz ibi ꝓcipiẽt vt dicẽ Metho. mr̃
Qui exñte in carcere reuelata sunt prima ꝛ no=
uissima. vt dicit mgr̃ in li. histo. Alia est natiui=
tas ex vẽo q̃ erit ꝑm glo. et Jere. in babilõ. sz
egipti nõ i babilõ destructa vbi nullus in secu=
lum habitabit. Et dicẽ notãter Jero. q̃ nascẽt
de populo iudeoꝝ. qz de tribu Dan descendet
iuxta pphetiam Jacob Geñ. xlix. Fiat dan co
luber cerastes in semita mordens vngulas eq̃
vt cadat ꝛ ascensor eius retro. Hoc enĩ exponi
tur a multis de antixp̃o q̃ erit coluber i via. qz
morsu pestifere p̃dicationis interficiet sctõs. ꝛ
cornu potestatis armabitur cõtra multos qui
ascenderũt culmẽ virtutũ. et hos deiecit retro
iõ dicit cerastes in semita. cerastes enĩ dicitur
serpẽs cornutus vt dicit glo. ozdiñ. Et sequit
post hãc p pphetiã Geñ. xlix. Post illũ expecta
bo salutare tuum dñe. quia post antixp̃m salua
tor expectatus veniet ad iudiciũ. Nascẽt autẽ
de impudicissima adultera p opationẽ inimici
sicut xp̃s natus est de pura virgine p opatiõez
C xviij. Qõ ipe more ceteroꝝ hominũ hẽbit a
die cõceptionis sue angelũ sui custodẽ vsqz ad
annos discretiõis. tũc extolleẽ sup oñe illud qõ
dixit deus ꝛ angeloꝝ p̃sidio eũ penitus desertũ.
occupabit eũ diabolo qui ꝑm voluntatẽ suã in
clinabit eũ ad malum sicut possessor ad habituz
suũ trahit iumentũ. Petrus cõmestor dicẽ q̃ a
principio cõceptionis illius diabolus in vtero
matris descendet cuius vtute deinceps aletur
et nascetur adolescens. sed p̃mũ est verius erit
enĩ educatio eius occulta ꝑm illud Danieẽ. xi.
Educabitur occulte. et repente ꝓsurget. ꝛ hoc
ꝑm Augl. ideo faciet. ne p humanã doctrinam
sed p diuinã potentiam illud qõ faciet opari vi
deatur Scõm nũciũ qõ p̃cedet aduentũ añ xp̃i
est finis regni romanoꝝ. Dicẽ enim Metho. D
martir i li. de no. die. Veniet impator grecoꝝ.
et sedebit in hierlm. vij. annis. tunc rex roma=
noꝝ ꝛ grecoꝝ ascendẽt in galgota in quo loco
dñs crucis patibulũ subire dignat⁹ est. ꝛ tollet
rex romanoꝝ de capite suo coronaz sup ceruí
cẽ suã. et expãdit manus ad celũ. tradetqz deo
spm̃ suũ. Post veniet filius pditionis in hieru
salemqz ingredieẽ. Ex his vbis Methodij ap
paret q̃ ante aduentũ antixp̃i regnũ romano=
rũ ꝛ grecoꝝ vnũ erũt. et terra sancta que nũc
calcaẽ a gentib⁹. a xp̃ianis inhabitabit. Quia
dicit rex romanoꝝ q̃ ꝛ erit grecoꝝ ꝛ xp̃iano=
rũ ibi. vij. annis habitabit. Ad idẽ dicit Amb̃.
sup illud apli. nec p̃mũ venit dissensio. nõ inqt
prius veniet dñs qm̃ regni romani dissectio fi=
et. et veniet antixp̃s qui interficiet sanctos li=
bertate reddita romanis noĩe suo. Et dicit no
tanter q̃ regni romani dissectio fiet. qz dicẽ sup
illud Dañ. vij. vbi vidit Daniel q̃ttuor bestias
x. cornua hr̃e ꝛc. dicamus igit q̃ in cõsumma
tione mundi quãdo romanũ impiũ destructur
venturi sunt decem reges qui inter se romanũ
diuident imperiũ. Et dictũ fuit supra q̃ p⁹ hoc
veniet antixp̃s. qz tũc manifeste se ostendet. et
fideles decipe. attẽptat sex modis scz.

Sapientia verborum. Primo igitur tempta
Simulatiõe vtutum. bit decipere sapientia
Testionio scripturaꝝ verborum predicabit
Opatiõe miraculoꝝ. enim in his locis in q̃
Promissiõe diuinoꝝ. bus christus predica
Terrore psecutionum uit. et predicabit per
suadẽdo q̃bus modis poterit q̃ lex xp̃i sit pra=
ua. et nouã legẽ ꝓstituet. iuxta illud. ps̃. ix. Qõ
stitue dñe legislatorẽ sup eos. Secõ silatione
virtutũ. ipe enim in p̃ncipio sui regni similabit
castitatẽ. vñ ꝑm illud Dañ. xi. secõz trãslatiõez
nostrã ꝓ cupiscẽtijs femiarũ nõ subiacebit. qõ
p̃cipaliter Jero. refert ad antixp̃m. In regno
tamẽ sublimatus ꝛ reputatus vt deus. talia ne
phãda nõ reputabit vicia. sz magis nature re=
media. Dicẽ enĩ glo. sup illud Deut. Fluet Dan
largiter ex basan q̃ antichristus saciabitur pi
guedine luxurie quod intelligitur in occulto.

Ut sic in principio castitatē similabit ī aperto. pinguedine tamē luxurie saciabitur in occulto Potest sic etiam intelligi q̄ cōcubitui mulierū non subiacebit quia zodomiticus erit. et tales homines concupiscentijs mulieris non subiacent vt non vexentur .sed turpibus immunditijs satianť .ipe enī nō solum similabit castitatem .sed etiam erga subditos benignitatem .in principio sui dominij benignus apparebit .diem sabbati faciens obseruari. postea autem venenuz sue iniquitatis diffundet vt dic̄ Damas. li .iiij .cap̄ .penultimo. In principio regni sui similabit iusticiā .cū aūt dñator factus fuerit .p̄seq̄tur ecclesiā z manifestabit omnē iniquitatē suaz. Tertio temptat seducere testimonio scripturarū quas ad suū errorē exponet. similās se bonū esse .et zelū aiarū habere .idcirco cauebit p̄dicādo .et p̄dicatores suos ī oēs ptes mū dimittendo ne scripta a catholicis doctoribꝰ recte z debite exponať .aut ne eius errores extirpentur. Quarto opatione miraculoz .dicit enī methodius martir de nouissimis diebus q̄ faciet signa mꝫta sup terrā vt ceci videāt .claudi ambulent .surdi audiāt .mortui quasi resurgāt. Ipe enī similabit se mortuū .et p triduū latens pꝰ apparebit dñs se resuscitatuz .vt dicit glo .sup Apoc̄ .xiiij .vidi vnū de capitibꝰ q̄i occisum in morte z plaga mortis curatus ē. ipse enī arte magica ascendet in aera ferentibꝰ cuz demonibus .et sic curabiť plaga eius .qz q̄ prius mortuus credebatur postea viuus reputabiť .vt dicit alia glo. Faciet z ignē .i. spiritū malignū sup suos descendere vt loquātur variis linguis .vt dicit glo .Apoc̄ .xiij .et faciēt signa etiā vt ignē de celo mittēt in cōspectu hominuz sed illa signa sunt mendacia ,ppť hoc .qz finaliter tendunt ad mendaciū scz ad deceptionē hominū .iuxta illud Apoc̄ .xiij. Seducet habitatores in terra ,ppter signa q̄ data sunt illi .vel dicanť mendacia .quia aliq̄ erť falsa ꝑm Aug̃ . li .xx .de ci .dei .c .xix Nā similabit se z aliquos alios suscitare a morte .et hoc nō erit scōm veritatē. Aliqua tamē faciet signa vt ignē de celo cadere ꝑm veritatem Apoc̄ .xiij .ille erit verus ignis .sicut qui cōbussit oues z pecora. Job .j. Et sicut magi pharaonis fecerūt veros serpētes vt dicit Aug̃ .li .iij .c .iiij .Et veras ranas z hoc arte magica et ministerio demonum .quia sciunt naturas rerū .et semina ex quibꝰ p̄nt cito ꝓpētes fieri vel rane z illico cōportauerunt applicātes actiua passiuis .et sic generabāť serpētes z rane vt habetur Exo .vij .et .viij .et ita p̄nt facere arbores z herbas florere z arescere nō est tñ putādū q̄ demones vl antixp̄s possēt vel posset naturales rerū formas ,ppria virtute inducere .sed bene aliena virtute inducit formā serpētis vel rane in materiā p hoc scz applicando res seminales ad inuicē .ex quaꝫ actōe adinuicē inducit forma ꝓpētis .et qui voluerit lacius de hac materia loqui videat mgr̄m .ij. sniarū dist .viij .c .lvi .et sic de alijs. Et nota q̄ antixp̄s nō faciet signa ,ppria e dicta sed largo z cōmuni modo dicta .qz faciet aliqua miracla i ꝓspectu hominū scz talia q̄ excedūt humane nature facultatē seu cōditionē vt descensio ignis in sublimi .et ꝓsimilia. Sed diceres quō discernūtur vera miracula a falsis .rñdeť p tria .vñ licet q̄ñq̄z ꝓueniūt in materia. differūt tñ ex parte principalis agētis .ministri z finis .ex parte principalis agentis qz in veris miraculis z ,ppria dictis opatur agens potētie infinite z supra naturam. In miraculis vero demonū opatur virtus nature creata ad vitam multiplicit̄ p alias naturas .ex parte ministri. Nam ꝑm Aug̃ .in libro lxxxiij .q̄sti. Miracla vera fiūt vel a bonis xp̄ianis p publicā iusticiam .vel a malis xp̄ianis p signa publice iusticie .sed magi et antixp̄s facient miracula quia audiūtur a demonibus cuz quibus fiunt p̄fati ꝓtractus qz adiuuāt eos racula dei fiunt ad vtilitatē ecclesie .et ad gloriaz dei .sed demonū aut magoꝫ miracula fiūt ad deceptionē .vanam gloriā .et ad ostensionē ,ppie excellentie. Sed d .q .deus ꝑmittit demones aut demonum seruitores facere talia. Penes spōdet btūs Aug̃ .li .iij .de ciui .dei .c .iiij .q̄ ꝑpter tria. Primo vt fallātur fallaces. Secūdo vt boni exerceantur. Tertio vt boni ad tlia nō aspirent. Quito per munera tēptabit antixp̄s seducere que etiam excecant oculos iustorum Exo .xxiij .Deuť .xvi. Nam diabolus ostendit ei thezauros ocultos .et ipe dñabitur thezauroꝫ auri z argenti z omnibus pretiosis egipti vt dicitur Dañ .xi .vt partim per penam .partim per diuicias sue subdātur dominationi vniuersa .vt exp̄esse dicit Jero .super Dañ .vbi supra dabit suis ptātem in multis .et terrā diuidet gratuite .sic inquiēs. Antixp̄s quoq̄ deceptis muneribus largieť .et terraz exercitui ꝓdiuidet quoz terroze supare nequiuerit auaricia subiuga- f
bit Sexto terroze psecutionū .ipe enī ingeret se terrene potestati .sicut enim christus fugit tē pozale regnū huius mundi .quod ꝓbat Jeroñ. exponens illud Dañ .xi. Ingrediens ad vrbes vberes .et faciet quod non fecerunt patres eiꝰ. vbi Glo .dicit Jero. Nullus iudeozū regnabit vnq̄ in toto orbe p̄ter ipsum. Et erit imperium eius maius q̄ ante vnq̄ erat romanum imperium dicente Gregorio .xiij .moralium. Bestie cornu scz antixp̄i paruulū oriť .quia

Secunda.

purus homo.sed inaniter crescit.qz ad ꝓiũctã sibi vim fortitudinis,pficiet.idẽ patet Dañ.vij vbi daniel vidit ꝙ cornu ortum inter decẽ cornua bestie erat paruuluz .et habebat oculos añ et retro.et os loquẽs grãdia .qð exponit Augꝰ.dicens.Porro decẽ cornua ipius regni decẽ reges erũt.et alius ꝓsurget post eos.et ipse potentior erit ꝓrioribus.qz ipe erit monarcha orbis.affligitqz ꝑ prelia tria cornua.regnũ scz egipti.affrice.et ethiopie.quibus cõfractis cetera.vij.cornua impij romani faciliter sue iuris dictioni submittenẽ .vt dicit Rlo.sup Danielẽ. xi.sup illo vbo z ꝓcitabit zc.vrbem inquit.et regem egipti primũ supabit qui est nũc vnũ de tribus cornubus.idem dicit Iero.sup Apocẽ. Igitur regnũ egiptioꝝ veniet in regnũ siue in terrã gloriosam.et trãsiens per libiam.affricã et ethiopiam.ista duo regna sibi subiugabit.vt dicit Iero.sup Dañ.xi.postea veniet in iudeaz et multe vrbes z puincie dature sunt in eiꝰ manus vt dicit ibidem Ex his dictis breuiter eliꝓcio ꝙ magꝝ erit psecutio antixpi .qz dicit Aristo primo pollitl . Seuissimꝰ ẽ iniustissima habẽs cornua. z qz ipe erit iniustissimꝰ.z armabitẽ mltis gentibus.Concluditur ꝙ in sua psecutiõe erit seuissimus.dicit enim Methodius martir in exitu.x.tribuũ cũ fuerit pax tũc reserabuntur porte caspie in latere aquilonis. et gentes iste gog z magog venient.et cõcutient omnis terra ꝑ timore eoꝝ.z expauescent omnes boies qui habitãt sup faciẽ vniuerse terre.et abscondent se in montibus z spelũcis a ꝓspectu eorum.hi sunt ex ꝙgenie iaphet. et exeũtes transibunt a facie aquilonis.Carnes hominũ comedent.et ſpentes z iumẽta.mulieres cũ puulis suis mãducabũt.et illos nullus poterit expugnare.iõ dixit Dañ.c.xij.veniet tps quale nõ fuit a tpe ex quo homies esse ceperunt.et xpus.Matth. xxiiij.Erit tũc scz tpe antixpi tribulatio magꝝ qualis nõ fuit ab initio mundi vsqzquo neqz fiat.et nisi abbreuiati fuissent dies illi non fieret salua omnis caro.sed ꝓpter electos abbreuiati sunt.Tertiũ nũciũ qð precedet xpi aduentum est aduẽtus Enoch z helie qui venient in fine redargutionem iniqtatis antixpi.de hoc Malachie.iiij.Ecce ego dñs mittã vobis heliã ꝓphetam anteqꝝ veniet dies dñi.et magnꝰ z horribilis.Et methodius martir.vsus finẽ sui libri Post hec inquit.mittet dñs duos famulos sinceriſſimos Enoch et heliã q̃ in eius testionio refuati fuerant ad arguendũ ipm inimicũ.bec ille.Predicatio eoꝝ enim erit valde efficax vt si qs voluerit nocere eis,ignis exibit de ore ipo rũ.l.ad vbũ ipoꝝ.ignis descẽdet de celo z deuorabit inimicos eoꝝ Apo.xi.et hoc dabitur eis ad terrorẽ antixpi z suoꝝ ne in eos audeãt manũ imittere nec predicationẽ impedire.Sz d q.q̃mdiu durabit pdicatio eoꝝ.pdicabũt in quã vt habeẽ Apo.xi.mille ducẽt.etl .xl.dieb⁹ .psecutio aũt antixpi durabit mille z.xc.dieb⁹ Ex quo habeẽ ꝙ predicatio eoꝝ minus.xxx. diebus durabit psecutione antixpi Et dicẽ Metho mr .ꝙ antixps replet⁹ furore iubebit sanctos dei interficere. et q̃ eis erũt crediturí .et dicẽ.ꝙ ex oñi tribu israel erũt interfecti ꝑ xpo cxliiij.milia his dieb⁹. Joh aũt in Apo .xi.exprimit locũ passionis Enoch z helie cũ dicit. Corpa eoꝝ iacebũt in platea ciuitatis magne que spũaliter vocaẽ zodoma.Rlo.,ppter vicio rũ vilitatẽ.et egiptus .scz,ppter erroris tenebrositatẽ vbi z dñs eoꝝ crucifixꝰ est. sz q̃diu iacebũt dicẽ.ꝙ tribꝰ dieb⁹ z dimidio.glo.vt q̃cũqz viderit eos timeãt illis ꝓsorpari .sz pꝰ illos tres dies z dimidiũ spũs vite reintrabit i eos.et stabunt supra pedes suos.glo.qz tã immortales z impassibiles.et vox de celo ad eos Ascẽdite inqt huc z ascẽdũt i nube i celũ videntib⁹ inimicis pꝰ interfectionẽ Enoch z helie z ascẽsionẽ eoꝝ i celũ Antixps imẽsa supbia elatus i mõtẽ oliueti q̃i verꝰ deꝰ ascẽdet ibiqz figz tabernaculũ soliꝰ sui in quo sedẽs q̃i deꝰ faciet se adorari.dñs aũt iesus inẽficiet euz spũ oris sui.et glo.dicẽ ibidẽ.ꝙ occideẽ a michaele archãgelo z ps maxia suoꝝ. Illa ãt ꝓtroversia sic soluiẽ.qz occideẽ a xpo ipatiue .a michaele executiue. Nã vt dicit Amb.quo sedẽte sup soliũ in vtice mõtis oliueti.apparebit xps cũ magno lumie i aere voce clara dicẽs.Occideẽ antixps.et qð fuit pceptũ a xpo iplebiẽ mĩsterio ãgelico.sz d.q̃d fiet pꝰ mortẽ antixpi. Ad hoc rñdeẽ ꝙ pꝰ mortẽ eiꝰ alia tribulatio ñ succedz ẽm ꝓphecia nõ ꝓsurget duplex tribulatio.szvt dr Dañ.xij.Ert.xlv.dies bonis ad pñiaz agẽ dã.et tũc iudei ꝓuertẽ ad fidẽ videtes se deceptos.iõ dr Dañ.xij. Rtũs q̃ pseuerauerit ad dies mille.ccxlv.nã añ hoc dixit q̃titatẽ tpis ꝑ qð añxps regbit z se exhibebit ad orãdũ dicẽs.tũc ert dies mille.ccxc.hoc ẽ tres ãni z dimidiꝰ qbꝰ si addideris.xlv.fiẽt dies mille.ccc et.xxxv.nec tñ est putandũ ꝙ oẽs boies conuertenẽ.dicit enim glo.sup illud.j.ad Thesẽ.vl. Mĩstri antixpi gaudebũt illi dieb⁹ vxores ducẽtes z nuptias celebrãtes.et ioca diuersi generis exercẽtes z dicẽtes licz ꝓnceps nr mortuꝰ sit.modo hẽmꝰ pacẽ z securitatẽ.z cũ tlia dixerint supueniet eis interitus ita ꝙis z subitus sicut ẽ mulieris,plem generãtis et nõ effugientis.ad idem sonat textus ibidẽ Cũ dixerit pax et securitas zc. Nec ẽ putandũ ꝙ statim pꝰ finẽ illoꝝ.xlv.dieꝝ factus sit finis mundi .et ꝙ

dominus ad iudicium veniet. qz dicit saluator Matth. xxiij. de die illa nemo scit neqz ãgeli celoꝝ. ideo qñ dñs venturus sit penitus ignoraꝫ Tenẽt tamen sancti cõmuniẽ doctores q̃ inter finẽ persecutionis antixp̃i. et finale iudiciũ bre ue tempus debet mediare. Quartũ nunciũ precedens xp̃i aduentũ est apparẽtia signoꝝ quorũ sunt. xv. sicut dicit se inuenisse btũs Jeronimus in hebreoꝝ annalibus. Prima die eriget se mare. xl. cubitis super altitudinez montium. stans in loco suo quasi murus. Secunda die tãtum descendet q̃ vix videre possit. Tertia die belue marine apparebunt sup mare. et dabunt mugitus vsqz ad celũ. Quarta die mare z aque ardebũt. Quinta die herbe z arbores dabũt rorem sanguineũ. Sexta die ruent oĩa edificia. Septima die petre ad inuicẽ collidentur. Octaua die erit vniuersalis terre motꝰ. Nona die econtra terra equabitur. Decima die exibunt homines de cauernis. et ibunt velut amẽtes et mutuo non poterunt loqui. Undecima die surgent ossa mortuoꝝ. et stabũt supza sepulchra. Duodecima die cadent stelle. Tredecima morientur boies viuẽtes. et cũ mortuis resurgent Decimaquarta die ardebit celum et terra. id ẽ supficies terre z aeris. Decimaquinta die fiet nouum celum z noua terra. et surgẽt omnes in generali resurrectione. tunc vt dicit euangeliũ videbunt filium hominis ꝛc. vbi tangit iudicis irati aspectum quo malos terrebit. Ubi nota aduentus filij hominis ad iudicium erit horribilis ꝓpter tria. scilicet.

horrorem peccatorũ. Primo enim aspectus
Tremorem angelorũ. iudicis erit malis ter
Dolorem damnatorũ ribilis ꝓpter horrorẽ
peccatorũ. sicut enim fur vel raptor videns iudicem venientem ad se puniendum vel cõdemnãdum vtiqz habet horrorem sciens se reũ et culpabilem. sic z peccatores terrebuntur qz xp̃us iudex viuoꝝ z mortuoꝝ veniet ad confusionez et punitionẽ eoꝝ. Hõ figuratuz est Genẽ. iij. q̃ adam post peccatũ audiuit dñm deambulantẽ in paradiso ad aurã post meridiẽ abscondit se. erat enim nudus. cui dñs adam inquit. vbi es? q̃ ait vocẽ tuã audiui. et timui eo q̃ nudus essem et abscondi me. Et sequitur q̃ emisit dñs adaz de paradiso voluptatis vt operaret ꝛc. Eiecitqz adam z collocauit ante paradisum cherubin. z flãmeũ gladium ne pateret ingressus. Mystice adam excusans se est peccator q̃rẽs excusationẽ in peccatis. sed ibi nõ erit locus excusatõis Dicit enim btũs Aug⁹. sermone. iiij. de aduentu christi ad iudiciũ. si dicerent peccatores ꝓphetas nõ misisti. legem non dedisti. patriarchas nõ vidimus. sanctoꝝ exemplo nõ legim⁹. christus in terra nõ fuit. nũq̃ petrus aut paulus ꝑ dicauit. euangeliste aut martires non fuerunt quoꝝ exempla sequeremur. futurũ iudiciũ nemo predixit. vestire nudum nemo mãdauit. resistere libidini nemo precepit. respuere auaricie nemo psuasit. ignorantia peccauimus. meremur igit̃ veniã in his que gessimus nescientes sed hec nõ valebunt. qz si opus erit. qõ tñ non erit. surget primus Noe iust⁹ z pclamabit ego dñe ꝓpter peccata eoꝝ ne perirẽt diluuiũ predicaui vt isti agnoscerẽt que esset innocentib⁹ salus. et que pena peccantibus. post hũc veni et abraham z dicet. Ego pater gentiũ cuius exempla sequẽtes electi sunt. Ego filiũ meũ Ysaac dñe nõ dubitaui tibi vt fieret vt isti agnoscerent nihil sibi ꝓ te dñe seruare. ego te dñe iubẽ te terrã meã z cognationem deserui vt esset eis exemplum sua peccata deserere. hinc Moyses subsequetur dicens. Ego dixi nõ adulterabis vt licentiam fornicationis tollerem. Ego dixi diliges ꝓximũ tuũ vt charitas abũdaret. Ego dixi soli deo seruies ne idolis imolarent. post hunc veniet dauid z dicet. Ego cum rex essem predit⁹ potestate. cilicio supza tectus z cinere subiectus oraui vt istis mãsuetudinis z humilitatis exemplum darẽ. Post hec Ysaias dicet. Ego dñe per os meum eos premonui. ego peccantibus iram venire testatus sum. vt istos a malis suis. si nõ spes premioꝝ vel supplicio rum formido repelleret. Post hunc dicit xp̃s. Ego vobis regna celoꝝ promisi. ego etiam vt malorum vestrorum penitentiã ageretis in exemplum latronem qui sub vnius hore momento in suo fine confessus est cũ in paradiso locauit. ego in petro iudeos ammonui. ego ĩ paulo gentib⁹ ꝓdicaui. q̃d vos iuuat q̃ labijs me honoratis si factis z opibus negatis. tũc illis mirabilis eris se excusare nõ valentibus dicet. Ite in tenebras exteriores. Hec Aug⁹. tũc ponẽtur ãn q̃ que erunt cum se excusare non poterũt.

Iniquitatum denudatio.
Excessuuz increpatio. Primum in q̃tum est
Peccatorum sepatio. iniquitatum denuda-
Sententie prolatio. tio. ad experientiam
Paradisi obseratio. enim videmus q̃ arbores tpe veris florent. et tempore estatis fructꝰ habent. veniente aũt hyeme folijs z fructibus denudantur z spoliant. et sic q̃ prius pulchre videbãtur ex ornatu foliorꝝ. distorte apparẽt et indispposite in casu eorũ. Quid ꝑ arbores nisi homines designantur. qui licet hic florent in mundi delicijs huius z eius vanitate. ferentes fructus peccatorũ in hyemem futuri iudicij apparent distorte cuz ibidem nudatur peccatum eoꝝ sicut ꝓphetauit ysaias. Revelabitur igno

mínia tua.et videbitur obprobríuz tuum.Eſa. xlvij.et Ezech.xvi.dicit dñs. Nudabo ignomi niam tuam coram eis ſcz angelis z omnib⁹ ele ctis.et videbunt omnē turpitudinē tuam.et in fra.nudabunt te ſcz demones veſtimentis tuis et auferent vaſa decoris tui.et derelinquēt te. nudam plenamqz ignominia. Et Job.xx. Re uelabunt inquit celi iniquitatē eius ſcz peccato ris glo.quia in futuro iudicio virtute dei oīa peccata reuelabūtur. Secundum eſt exceſſuuz increpatio.iuxta illud Jude in canonica epla ſua.ecce venit dñs in ſanctis milibus ſuis face re iudicium contra omnes impios de oīnibus opibus iniquitatis z impietatis eoz quib⁹ ipi egerūt.et de omnibus duris que locuti ſunt cō tra dñm peccatores impij. Primū tangitur ibi adam timui.eo q nudus eſſem. Secōm ibi innu itur quod dixit dñs ade quia audiſti vocē vxo ris tue z comediſti de ligno de quo precepi tibi ne comederes maledicta terra i opere tuo.qd per vxorem niſi ſenſualitas.cuius vocem audit peccator cum peccatū facit.ideo in extremo iu dicio merito arguitur z male dicitur. Tertiuz eſt malorum aut peccatoz a bonis ſeparatio Math.xxv. Congregabūtur ad eum oīnes gē tes z ſeparabit eos abinuicem ſicut paſtor ſe gregat oues ab hedis. et ſtatuet oues quidam a dextris ſuis.hedos aūt a ſiniſtris .et hoc no tatur ibi. Emiſit dñs adam de paradiſo volup tatis. Quartum eſt ſententie prolatio cū dicet iudex Math.xxv. Diſcedite a me maledicti in ignem eternum q preparatus eſt ſathane z om nibus angelis.et ſignificatur in hoc vt dic glo ſa.q emiſit eū dñs tanq excōmunicatū. Quin tum eſt paradiſi celeſtis obſeratio vel clauſio. quia dicitur Luce.xv.q chaos magnuz eſt firmatum inter bonos z malos .qd exponit mgr in.iij.ſniarum diſt.vlti.dicens. quod eſt illud chaos niſi hinc iuſticia.et inde iniquitas.q nul latenus ſociari poſſunt.et hoc ſignatur in hoc q locauit ante paradiſuz cherubin zc.ſup quo dicit Greg⁹. in Omel. In extremo iudicij die cum apertis celis.miniſtrantibus angelis.cō ſidentibus apoſtolis.in ſede maieſtatis ſue cri ſtus apparebit.omnes hūc electi pariter z re bi videbunt vt z iuſti de munere retributionis ſine fine gaudeant.z iniuſti de vltōne ſupplicij imperpetuū gemant. Secūdo aduētus chriſti ad iudiciuz erit terribilis ppter tremorē ange lorz. Unde Aug⁹. ſmone.j.de penthe.dic. Si cut ingrediēte rege in ciuitatē precedet exerci tus preferens humeris ſigna z vexilla regalia que annūciant regis introitū ita veniente rege dño noſtro precedet exercitus angelorz qui tri umphale crucis vexillū ferēs diuinū iudiciuz nūciabit.tūc cōmouebūtur vtutes celorz.quia tam terribile erit iudiciū.vt etiā ab āgelis time atur. Oīnis enī natura humani generis incipi et iudicari.et ſicut principe iudicāte nō ſolū rei ſed etiam officiales qui nec ſibi conſcij ſunt tio re z tremore comphenduntur.ppter iudicis ter rorē.ita tūc cum genus humanū iudicabit.etiam celeſtes miniſtri pauebūt.et terribili appa ratu iudicē intuētes horrēda formidine contre meſcunt. Hec Aug⁹. ſed hec tremor reuerētialis erit ſicut Job.xxvi.columne celi contremiſcēt. Sup quo dicit Beda.quid facient tabule quā do tremēt colūne.quid vgula deſti patiet.quā do cedrus paradiſi cōcutitur. Tertio ppter dolorem peccatorz dānādorz habebūt enī magnū dolorē q debēt in iudicio apparere.et cuz debēt edacē flammā eternaliter ſuſtinere. De p mo dicit btūs Jero. in epla. mallent reprobi et damnādi in eterna ſpōte penalitati pſiſtere dū modo nō deberēt denuo iudicio apparere. De ſcōo dicit btūs Greg⁹. ix.moral. tūc edax flam ma cōburet quos nūc delectatio carnali pollu it.tūc infinitū baratrū devorat inferni quos in anis gloria nūc exaltat. Quantū ad fm tangit in verbis p̄miſſis ſaluatoris.aſpectus quo bo nos mulcebit dicēs Math.xxv. Uenite bene dicti patris mei poſſidete paratū vobis regnū a cōſtitutione mūdi. Eſurij z dediſtis mihi mā ducare.ſitiui z dediſti mihi bibere .hoſpes erā z collegiſtis me z ſic de alijs .O q̄tū gaudium habebūt tunc electi cū illud audient. Eſt enim verbū dulce ſup oīnia letificās corda electorū O verbū omni ſuauitate plenū .magis hoc vni cū verbū iocundiſſimū z amenū auditū letifica bit vniuſcuiuſqz ſancti z electi q̄ hic ſi poſſibile eſſet darentur ſibi mille mundi .O q̄ felix tunc erit qui hoc audire meruerit vere felix z beatus q audire paratus eſt.deberet enī vnus hō om nia delectamēta z gaudia p̄tēpnere z mille mi lia hic pati ſupplicia malorz vt tā tummodo a benigno iudice audire mereret. Uenite benedi cti patris mei paratū zc.

De eadem dñica ſmo.

Venturus ē iu dicare vivos z mortuos .ita dic Tho mas in ſymbolo aplorz. Quādo reges terre volūt accedere ad alīq̄ ciuitatē p̄mittūt nunci os qui ferūt ſigna regalis aduentus.z talia ſi gna applicant apte in oſtijs domorz vbi reges ſuū voluerint hr̄e hoſpiciū. vt quilibet videns hoc ſignū nō dubitet de aduētu ſed timeat ſi re us eſt vel gaudeat ſi bonus eſt ad eius aduētuz ſic xp̄s rex celorz q̄ vēturus eſt in hūc munduz velut i ſuā ciuitatē ad extremū iudiciū faciēdū

premittit signa regalia vt nemo de suo aduētu dubitare videat. Primū eni signū erūt inimicitie populoꝝ ꝛ regū. De hoc dr Math. xxiiij. et Luc. xxi. Surget gens ꝓtra gentē. et regnuꝫ aduersus regnum. Secundum signum erūt cōmotiones locoꝝ. de hoc dicitur Math. et Luce. vbi s. Terremotus per loca erūt. Tertium signū erūt infectiōes morboꝝ vt pestilētie ꝛ fames. Quartū erūt impssiones ꝛribiles de celo. vt tonitrua fulgura. grādines ꝛ silia. de hoc dr Luc. xxi. Terrores ō celo ꝛ signa magna erūt Quintū erit thirānice pscutiōes. de hoc Mat. xxiiij. Tradent vos in tribulationē ꝛ occident vos ꝛ eritis odio oīmbus hoīb⁹ ꝓpter nomen meū. et Luc. xxi. Iniciēt in vob manus qꝫ tradent a pentibus ꝛ fratrib⁹ ꝛ amicis ꝛ cognatis et morte afficient ex vobis Sexto q sol obscurabitur ꝛ lumē nō dabit luna eo q recepit lumē a sole qui calozis sanguinei apparebit. Apoc. v. ideo dicit Luc. xxi. Erūt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis. qꝫ materie supius in aere inflāmabuntur. et accensa descēdēt. ꝛ sic apparebit simplicibus stellas de celo cadere. vel iō sunt signa ī stellis. qꝫ hoies docti q velut stelle deberēt scientia ꝛ vita lucere cadēt ꝼm illud Dañ. xij. qui ad iusticiā erudiūt multos q̄si stelle imꝑpetuas eternitates illi trahētur in errozeꝫ antixp̄i. sic dixit Joh. Apoc. xij. de dracone scilicet antichristo q cauda sua traxit tertiam partē stellaꝝ celi. et misit eam in terraꝫ. Septimū signum erit crucis xp̄i apparitio. Juxta illud Math. xxiiij. Tūc apparebit signū filij hoīs. sup quo dicit Cassiod. in Omel. lxxv. xp̄s apparebit iusticiā magnā hns scz crucem. et hec crux scz radijs solis erit lucidioz. nec signū crucis in iudicio materialiter apparebit sz bn signū crucis ꝛ sic pz q xp̄s veniētibus signis vēturus est ad iudicandū vt volunt verba prelibata Ventur⁹ est iudicare vivos in q̄bus vbis tria innuūtur.

Judicij incertitudo. Venturus
Latendi impossibilitas. ibi Judicare
Judicādoꝝ vniuersitas. vivos et mortuos

Prō quo notandū iudiciū finale xp̄i in aliquo simile erit hoīm iudiciali sne. vñ ꝼm Azonem. vt habet extra de vboꝝ signi. c. socr⁹. iudiciū est actus legittimus triū psonarū iudicis actoris ꝛ rei. si aūt factū negat q̄rta psona scz testis inducit. vt patet. iiij. q. iij. c. j. et illi testes dñt esse pñtes. et de his q̄ nouerūt ꝛ viderunt ferre testioniū. vt ptz. iij. q. ix. testes. et hoc ꝼm glo. intelligit de eā criminali in q̄ testes semp erūt pñtes. et noie testiū etiā intelligūtur instrumēta ꝛ argumēta. sic ad ꝓposituz in finali iudicio iudex erit xp̄s. actoz diabolus. et rei peccatores. testes angeli. et pscia argumēta. presentia pctā. Et ē notādū iudex scl̄aris ꝛ ecclesiastic⁹ aīq̄ veniat ad iudiciuz pmittit. Primo ad citandos reos vnū nūciū. Semper eni debet iudex citare reū q̄cunq̄ sit cā vt ꝓbatur extra de appel. c. ꝓtinus. et ex de cōsti. c. ecclesie sancte marie. et ex de maio. et obe. c. inter q̄ttuoz. sic xp̄s faciet qꝫ deus pr dedit ei iudiciū. Joh. v. aīq̄ aūt veiet ad iudiciū pmittit citatiōem dicēs ꝼm Jero. sup Math. Surgite mortui venite ad iudiciū. De hac voce dic dauid ps. lxiij. Dabit voci sue vocē vtutis. Hec vox dr tuba ꝓ Aplm. j. ad Thes. iiij. Ipe dns in iussu ꝛ i voce archangeli. et in tuba dei descēdet de celo. sic. ad suscitandū mortuos. sup quo dicit Nicola. de lyra. Ista inquit tuba nō est aliud nisi vox ꝑ dicta scz surgite mortui que tuba dicitur ꝓpter similitudinē tube veteris testamēti qua fiebat vocatio ad cōsiliū. prepatio ad bellū. et inuitatio ad festū. qꝫ in extremo iudicio omnes ꝑgrētio ad festū. qꝫ in extremo iudicio omnes ꝑgregabūtur ad iudiciū. et armabit creatura in vltionē inimicoꝝ. et inuitabūtur iusti ad festū angelozꝝ. Hec lyra. Sed si queritur cuius vl quale erit vox illa. rñdet mgr li. iiij. sniarum dicens. xliij. dist. Aplus dicit q erit archāgeli. i. ipius christi qui est prīceps angelozꝝ. vel erit vox alicuius vel plurimoꝝ angelozꝝ. Hec vox diuina multū est timenda qꝫ erit valde foztis ꝛ terribilis. hāc timuit btūs Jero. qui dicit sup Math. Quotiens diē illū considero totiens toto cozde contremisco. siue eni comedo siue bibo quid aliud fecero semper videtur illa tuba terribilis in aurib⁹ meis sonare. Surgite mortui venite ad iudiciū. ecce citatio ꝓmo ꝓcedet iudicium. Secūdo oportet vt citati ad iudicium in fozo huius mūdi cozā iudice compareāt ne cōtumaces fiant. sic etiā ad hāc vocez citationis habent omnes homines resurgere ꝛ in iudicio dei comparere. iuxta illud mgr̄i li. iiij. dist. xliij. Causa inqt resurrectionis mortuoꝝ erit vox ꝑ tube que in aduentu iudicis ab omnibus audietur. et cuius vtute excitabūtur mortui. et demonumētis resurgent. ideo dicit dns Joh. v. Venit hora in qua oēs qui in monumētis sunt. audient vocē filij dei ꝛ ꝓcedent q bona fecerūt in resurrectionē vite. qui vero mala in resurrectionē iudicij. Sed d. q. videtur q nō oēs resurgent in iudicio. quia dicit. ps. j. Non resurgent impij in iudicio. Et iterū Job. xiiij. homo cū dozmiret non resurget. Ad hoc respondeq omnes tam boni q̄ mali resurgent in iudicio. ꝼm illud. j. ad Thoꝝ. xv. Omnes nos inqt manifestari oportet ātē tribunal xp̄i vt recipiat vnq̄squ mercedem ꝓput gessit in cozpe siue bonū siue malū. Apoc. xx. mare dedit mortuos suos ꝼm glo. Mare ibi infernū noīat. Et sb̄ditur. et

E Becũda.

iudicatum est de singulis ſm opa eoꝝ. Et ad ps̃ dicit q impij in iudicio dicũtur non resurgere vt iudicẽtur iudicio redemptionis seu saluationis. vel dicũtur nõ resurgere ad sui exaltationẽ. sed ad sui depssionẽ qz pjsciẽtur in fouea eterne dãnatiõis. Uel iõ non dicũtur resurgere in iudicio vt iudicẽt sic̃ sancti Math. xix. Et hoc innuit ps̃. cũ sb̃dit. neqz pctores in cõsilio iustoꝝ. Ad pmã auctoritatẽ Job dicit. q nõ negat resurrectionẽ. sz addit donec atteratur celũ tẽ. vt notet q vtrũqz fiet. sz d. Nũqd citatis deputabit locꝰ. ad hoc rñde q locꝰ exps̃se ẽ in pphecia Jehelis. iij. videlicet vallis Josaphat q̃ est circa mõtẽ oliueti. de q̃ dr. Adducã omnes gẽtes in vallẽ Josaphat. et ibi discepta bo cũ eis. Nõ tñ putandũ est q xps ad vallem descẽdet. et q omes iudicãdos vallis illa recipiet. sed xps erit in aere in loco eminenti vt ab oñibus possit videri. et circa eũ erũt sancti circũnq̃qz. et mali erũt in terra vndiqz circa locũ iudicij. Et hoc dicit mgr̃ li. iiij. dist. xlvij. Boni ꝓgregabũtur de q̃ttuor orbis angelico ministerio quo t rapientur obuiã xpo in aera. reprob in terra quã dilexerãt remanentibus Sed d. q. in qua forma venturus est. rñdetur q in forma humana t gloriosa. et in illa apparebit omnib⁹ tã bonis q malis. iuxta illud Apoc. j. c. Ecce in nubibus veniet. et videbit eũ oñis populus et qui eũ pupugerũt Idez dicit mgr̃ li. iiij. dist. xlviij. In forma humana iudicabit qui oñibus in iudicio apparebit vt videãt mali quẽ pupugerũt. diuinitatẽ vero eius mali nõ videbunt. vnde Ysa. xxvi. Tollatur impius ne videat gloriam dei. hũanitatẽ videbũt vt timeãt. diuinitatẽ vero nõ ne gaudeãt. Diuinitas enĩ sine gaudio videri nõ potest. hec mgr̃. Ex his patet. q venturus est in forma humana glorificata in q̃ ſm Aug̃. Uidet tam a bonis q̃ a malis. sed in eadem forma apparebit. bonis mitis. et malis iratus t terribilis. et ira. hec ipius. Primo apparet ſm similitudinem in ardore solis hic qui q̃ diu nube tegitur nõ sentitur. sed cũ discoopertur q̃nti sit ardoris ostenditur. sic xps q̃diu est sub nube miscõie ardor eius ire nõ sentitur. nũc enĩ pnior semp est parcere q̃ iracũde pcutere. Ideo dicit Greg⁹. in colla. Deus cuius ẽ ppriũ misereri semper t parcere. Cum aũt discooperitur femur sue ire in iudicij fine. tunc q̃ te sit iusticie t potentie apparebit. Juxta illud ps̃. Cõmouebitur dñs iudicia faciens. Secũdo apparet eius ira in yride aderit enĩ signum yridis solis t lune. Nam arcus solis apparet ĩ signuz clementie diuine Gen̄. ix. quia ibi est color mixtus ex aqua t igne. et est signum q neqz per aquam. neqz per ignem nunc perdet mũdũ

Arcus enĩ lune significat ſm phos tempestatẽ longam. et rarissime apparet. quia dicit Aristoteles. q in q̃nqz annis apparet nobis. et assimilatur ei ira diuina in futuro iudicio. Jam enim ostendit arcũ solis sz diuine clementie. qz benignus t misericors ea prestabilis sup malicia Johelis. ij. In fine aũt arcum solis apparere ñ sinet. qz dicit Beda et quidam alij doctores catholici. q. xl. annis ante diem iudicij arcus sol nõ apparebit in signum illius vt ostendat suaz diuinã misericordiam amotam a mũdo. t ideo dicit ps̃ Cum accepero tempus ego iusticias iudicabo. Ulterius d. a. Quãdo veniet ad iudicũ. et cũ quibus veniet. rñdetur q de hora aduentus eius nunc non est notum alicui homini Act̃. j. Non est vestrum nosse tpa vel momẽta que pater posuit in sua potestate immo nec est notum angelis Math. xxiiij. de die illa t hora nemo scit. neqz angeli celoꝝ. immo dicit Marci. xiij. neqz filius hominis scit. et hoc intellige ſm Glo. ad reuelandũ. scit aũt in se tunc autez scietur hora illa quando vox citans ad iudiciũ audietur. de qua supra. illud aũt quod dicitur. Math. xxv. Media aũt nocte clamor factus ẽ ecce sponsus venit exite obuiaz ei vt ait Aug⁹ Non pro hora temporis accipitur. sed qz tunc veniet cũ nõ speratur. media autẽ nocte cũ valde obscurum erit. id est occultum veniet. dies enĩ dñi sicut fur ita in nocte veniet. j. ad Thes. v. Et. ij. Petri. iij. Adueniet autẽ dies dñi sicut fur. id est repẽte t inprouiso. Et dicitur notãter aduenier dies domini. quia tunc in omnibus fi et sua voluntas. i. in punitiõe malorꝝ. in pmiatione bonorꝝ t iustorꝝ vt dicit Glo. Nico. de lira. Ad scõm aũt cũ querebat cum quibus veniet. dicendũ q cũ oñibus sanctis t angelis eiꝰ qui tũc erunt in celo. Juxta illud Math. xxv. Cum venerit filius hominis in sede maiestatis sue. sup quo dicit Aug⁹. in li. de verbis dñi. Se debit inquit iudex qui stetit sub iudice. damnabit veros reos qui factus est falsi reus Tertio igitur facta citatione t reorꝝ compatione. veniet dñs eo modo quo dictũ est ad iudiciũ cum magna glia t virtute. De quo dicit mgr̃ li. iiij. dist. xlviij. Ueniẽte dño ad iudiciũ in fortitudine t ptate mag̃. sol t luna dicũtur obscurari nõ ſm luminis ꝓpationẽ sz supueniẽte maioris luminis claritate. ante vero diẽ iudicij sol t luna eclipsim patientur. sicut Johel testat. c. ij. Sol cõuertetur in tenebras t luna in sanguinẽ ante q̃ veniet dies dñi magn⁹ t horribilis. magnus dr ꝓpter mag̃ q ibi fient. Hec mgr̃. Et notanter dicit ppheta dies domini. Ex quo habet q iudiciũ dñi fiet in die. et nõ in nocte. qz cuz dominus iudicabit tũc sol in oriente. et luna in occi-

bente stabunt. ad idem sonat Apls. j. ad Cor. iiij. Quãdo veniet dñs adilluminabit abscõdita tenebrarũ ibidem dies dñi declarabit. Et ad Roma. ij. In die ire z reuelationis iusti iudicij Et dicit notanter q sol stabit in oriente. z luna in occidente. Quia tũc fm mgrm li. iiij. distin. xlviij. Recipient mercedem laboris sui. et dicit ibidem cũ factum fuerit nouũ celum z noua terra tũc erit lux lune sicut lux solis Testãte Ysi. xxx. Et lux solis septupliciter. i. sicut lux septẽ dierũ qz q̃tũ luxit sol in p̃ma conditione septẽ dierũ ante pctm̃ p̃mi homis tantũ lucebit post iudiciũ. Minorata enī fuit lux solis z lune z aliorz syderũ p pctm̃ p̃mi hois. sed tũc septẽpliciter lucebit. et tunc non erit vicissitudo diei ac noctis sed tm̃ lux erit. Nec mgr. Quarto añq̃ fiat innouatio iam dictorz fiet p̃ius apparitio conscie singulorz. sicut enī sedente iudice ecclesiastico ad iudicandũ offerendi sunt libelli iudicij. et per ipm̃ iudicẽ reo vt pbatur. iij. q. iij. ca. offeratur. et ex. de li. ob. c. j. sic etiã sedẽte xp̃o ad iudicandũ libelli cõscientiarũ omniũ aperientur. z ei patebunt. sicut testat̃ pph̃a Daniel vij. Vetus dierũ sedebit. et libri sunt coram eo. Et dicit mgr li. iiij. dist. xlvij. Libri sunt conscie singulorz que tunc aperiẽtur alijs. z tũc implebitur illud Matth. x. Luc. xij. Nihil occultum qđ nõ reueletur. et infra dicit. Vtute enī diuina fiet vt cuiusq opa sua bona vel mala cũcta in mẽoriã reuocẽt. et mentis intuitu mira celeritate cernãtur vt accuset vl excuset hoiez cõsciẽtia eaq teste saluetur vel damnetur. Sed d. q. nũquid tunc electis aderit memoria precedentiũ malorz. Ad hoc Aug⁹. Videt velle in enchiri. c. xl. q nõ habebunt huiusmodi memoriaz precedentiũ peccatorz. Sed Greg⁹. iiij. mozal. In fine quõ inquit misericordias in eternũ cantabit vel canit qui miserie nõ meminit. quõ autez plena beatitudo si memoria reatus mentẽ tangit. sed sepe leti tristiũ meminimus. et sani dolorũ meminimus sine dolore. et inde amplius g̃ti z leti sumus. Ex his vbis dicit mgr li. iiij. distin. xlij. Apparet z si p̃morz malorz memoriã sancti habebũt in futuro nõ erit eis ad penã vel glorie derogationẽ. sed ad gratiarũ actionem Et subdit mgr ibidez. Si inq̃t queritur. vtrum peccata que fecerũt electi tũc pdeãt in notificẽ tiã omniũ sicut mala dãnandorz omnibus erũt nota. non legimus hoc expressum in scriptura. Vñ nõ rõnabilr putari põt pctã hic p penitẽtiã tecta z deleta illic etiã tegi alijs. iuxta illud Ps̃. Beati quorz remisse sunt iniq̃tates z quorum tecta sunt pctã. Quinto sicut iudicio buj⁹ mundi post oblationez libellorz fit examinatio partium. sic etiam in iudicio vniuersali christi erit examinatio iudicandorz nõ solum de operibus misericordie. sicut euangeliuz dicit Mat. xxv. sed etiam de omnibus obmissionibus. z p mo vt dicit fm Anf. in li. similitudinũ. viij. ca. xxxvi. De bonis eis commissis scz de corpore de quo malam reddant rationẽ luxuriosi qui illud in luxuria nutrierũt ppter quod cõdemnãtur. ad Heb. xiij. Fornicatores z adulteros iudicabit deus. i. condemnabit Et de anima de q̃ malam rationem reddent superbi qui ipam omnibus bonis per superbiam euacuerunt. de bonis tpalibus de quibus male respondebũt auari qui pauperibus nihil ex eis dare voluerunt. quibus dicit Matth. xxv. Esuriui z non dedistj mihi mãducare. Sitiui z nõ dedistis mihi bibere. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Et de tempore de quo mali respondebunt ociosi qui ipm̃ tempus negligẽter expenderũt. Secundo examinabit de bonis obmissis siue nõ faciẽdo siue non continuando. Tertio de malis cõmissis. iudex enī terrenus rationẽ nõ requirit de minimis in de alienis. nec de occultis. Judex eternus tam erit seueritatis q requiret rationem de minimis. puta verbis ociosis. et alienis puta a prelatis z subditis. et de occultis scz de cordis secretis. Sed d. quare tantũ euangeliũ dicit fieri examinationẽ de opibus miscõie Matth. xxv. ad hoc dicendũ q ãntuplex rõ assignat̃. Prio ad oñendũ q si dei disceptatio z examiatio fiet de bonorz obmissiõe in opibus miscõie. multomagis fiet de malorz cõmissiõe cũ magis offendat̃ deus ceteris paribꝰ. p cõmissionẽ mali q̃ per obmissionẽ boni. Secõa ratio qz discepta tio illa fiet fm legẽ euãgelij q̃ est lex charitatis et implet̃ in p̃simi dilectione. Juxta Aplm ad Roma. xiiij. Qui p̃simũ diligit legẽ adiplebit. Dilectio aũt p̃simi in opibus miscõie ostendit̃ iuxta illud. j. Joh. iiij. Qui viderit fratrẽ suum necessitatẽ habere z clauserit viscera sua ab eo quõ charitas dei manet in illo. Tertio rõ quia opus redẽptiõis nr̃e maxie fuit miscõie. vñ ps̃ Per viscera miscõie dei nr̃i visitauit nos oriẽs exalto. et illi operi fuer̃t inḡti q opa miscõie cõtẽpserũt exercere. Quarta rõ qz bõ maxie conformat̃ deo i opibus miscõie. fm illud Luc. vi. Estote misericordes sic z pr̃ vester misericors est. iõ fm illa opa miscõie boni remũerabũtur. et mali de obmissiõe pdẽnabũtur. Quita ratio qz miscõia ẽ duplex. scz spũalis z corpalis. vñ Aug⁹. qui inquit ordinate vult etiam dare debet a se p̃mũ incipe. Eccli. xxxi. Miserere anime tue placẽs deo. ille vero q aiam negligit ei non miserebit etiã si omniũ aliorz miserea. z iõ de obmissiõe miscõie quã ppzie aie debuisset ipẽdisse arguet. Sz d. a. Nunq̃d puuli siue baptizati

E Becūda.

siue nō. iudicabūtur iudicio examinatiōis. aut discceptationis. rñdetur q nō qz baptizati cuz innocētia mortui sunt eo q baptism⁹ in forma ecclesie collatus. pfecit ad salutē scilicet eternā extra de sum. trī. et fi. catho. c. firmiter. z quia nullam pmixtionē mali cū bono habēt. iō examinatio in eis nō habet locū sed nō baptizati i iudicio discceptatiōis seu examinatiōis nō iudicabūtur. quia iudicio tali illi soli iudicabuntur q fidē verbotenus tenuerūt tm̄. nō aūt fidei sacramēta tales nō erāt nō baptizati. qz ad fidē nō puenerūt verbalē neqz mentalez siue fuerūt paruuli fideliū siue infideliū. sed nūquid isti vidēbūt xp̄m in forma glorioſa. rñdetur q sic. sz ista forma non erit eis terribilis nec penosa vt reprobis z dānandis. ppter pctm̄ actuale. nec erit eis delectabilis vt bonis baptizatis. et ideo separari ab ea nō erit penale. Si vlterius quereret quis. an xp̄s solus iudicabit. qz dicit Joh. v. Pater nō iudicat quēq̄ sed oīe iudiciū dedit filio. et si pater nō iudicat cū filio. ergo nec alij sancti. In contrariū est sac̄ scriptura Sap. iij. Fulgebūt inquit iusti z tanq̄ scintille in arūdineto discurrēt iudicabūt nationes. sup quo dicit mgr̄ li. iiij. dist. xliij. nō solum xp̄s iudicabit sed z sancti iudicabūt nationes. et Matb. xix. dicit xp̄s. sedebitis sup sedes xij. iudicātes xij. tribus israel Et Isa. iij. Dñs ad iudicādū veniet cū senioribus populi. Ad hoc dicēdū. Quattuor sunt modi iudicādi. Primo auctoritatis ordinarie. Scdo auctoritatis delegate. Tertio dignitatis assessorie. Quarto potestatis interp̄tatiue. Primo modo scz auctoritatis ordinarie iudicabit tota trinitas. et ad hunc modū dicit mgr̄ li. iiij. dist. xlviij. iudicabit autē ex veritate diuinitatis nō sine patre aut spū sancto. et apparebit terribilis impijs. z mitis iustis erit terror malis. et lumen iustis. Scdo iudicabit xp̄s vt homo. et sic pater oīe iudiciū dedit filio fm auctoritatē delegatā. et fm hunc modū dicit mgr̄ vbi s̄. dist. xlviij. Xp̄s dr iudicaturus qz filius hois Joh. v. vbi legit̄. potestatez dedit ei iudiciū facere qz filius hois est. non q ipe ex vtute hois sit iudicaturus. vel q ipe filius sine patre z spiritu sancto sit iudiciū factur⁹ sed qz ipe solus in forma sua iudicās a bonis. et a malis videbit̄. Tū g dr. p̄r nō iudicat quēq̄ sz oīe iudiciū dedit filio. nō ita est intelligēdū q̄si solus filius iudicet nō p̄r sed forma filij hūana cūctis in iudicio apparebit non infirma sz glorioſa. Tertio modo scz dignitatis assessorie iudicabūt apli z viri pfecti q cuz xp̄o iudice eminētius apparebūt z p̄sidebūt tāq̄ meli⁹ scientes leges z ꝓsuetudines q̄bus totaliter scientiis et intelligendis opam dederunt. sz ad hūc modū dixit xp̄s Matb. xix. Vos q secuti estis me in regnū cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis z vos super sedes iudicātes z̄. Quarto modo iudiciū alicui attribuitur interpretatiue. sic illi dicuntur iudicare qui iudicio ꝓsentiūt z ip̄m approbāt. et ita interp̄tatiue iudicabūt oīes sancti. illo modo etiaz iudicabūt angeli scz interp̄tatiue. iudicis scz sententie assentiēdo. et quo ad hūc modū dic̄ mgr̄ li. iiij. dist. xlvij. Judicabūt sancti nō tm̄ mō cōparatione. sed etiā auctoritate z ptāte. vñ p̄s. Gladij ancipites in manibus eor̄. i. snīa de bonis z malis in ptāte eor̄. Glo. approbādo bonos ad regnū celor̄. et malos ad ignē eternuz Qđ aūt iudicabūt sancti cū xp̄o. q̄re s̄ exēpluz fmone. j. ij. dñice. Quecūq̄ scripta sunt ad nostrā doctrinā. D. N. diceres vlterius. an oīes boies iudicabūtur. z videt q sic. qz dicit Act. x. de xp̄o qui ꝓstitutus est iudex viuor̄ et mortuor̄. Sed ecōtra mgr̄ li. iiij. dist. xlvij. ex sentētia beati Gregorij sup Job. xxvi. moral. determinat dicēs. Quattuor ordines erūt in futuro iudicio generali. aliq̄ iudicātur z periūt. Glo. sicut mali xp̄iani quibus dñica in clamatioe dicetur. Esuriui z nō dedistis mihi māducare. alij nō iudicātur z periūt. de quor̄ quolibet dic̄ dominus. Qui nō credit iā iudicatus est Joh. iij. Alij iudicant̄ z regnant vt hi sunt qui maculas peccati p̄prie lachrymis terserūt. et elemosinis extinxerunt. quibus iudex dicit. Esuriui z dedistis mihi māducare. alij vero nō iudicant̄ z regnant. vt hi sunt qui ꝓcepta legis pfectionis vtute trāscēdebāt. Solutio. ad iudiciū duo p̄tinent. Primū discussio meritor̄. scōm retributio p̄mior̄. Et fm hoc erit duplex actus iudicij. scz iudiciū discceptationis. et iudicium retributionis. Judicio enī discussionis nō iudicabūtur nisi illi quor̄ merita mala aliquo modo sūt cōmixta bonis. vt hi q̄ habuerūt fidē sine opibus bonis. vel q̄ bona fecerūt z in eis vsq̄ in finē nō pmāserūt. iō tales iudicio discussionis iudicabūtur z dānabuntur. si quor̄ vera merita omnino impmixta sunt bonis. vt eor̄ q̄ caruerūt fundam̄to fidei. isti nō iudicabūtur iudicio discussionis sed damnabūtur. De quibus Dauid in p̄s. sup allegato. Nō resurgēt impij i iudicio scz vt iudicentur iudicio discussiōis. quorū vero merita licet fuissent malis pmixta tamē p p̄niam purgati in bono pseuerauerūt. licet in malo culpe venialis ab hac vita migrauerūt. z iō iudicabūtur z saluabūtur. igitur iudicio retributiōis omnes homines iudicabūtur tam boni q̄ mali. tam fideles q̄ infideles a iudice xp̄o sz nō oēs iudicabūtur iudicio discussiōis. et cū arguebatur p illud Act. x. q christus cōstitu-

tus est a deo iudex ꝛc. dicitur q intelligitur de iudicio retributionis sed nō discussionis. Sexto sicut in iudicio huius mūdi seqtur convictio per accusatores p testes vl p publica instrumēta. sic etiaz in futuro seculo finali cōvincet dñs examinatos per instrumēta autētica scz p sancta euangelica iuxta illud ad Roma. ij. In die in qua iudicabit dñs occulta hoim fm sanctuz euangeliū. vel etiā vincet eos p impios accusatores quoz ad minus erūt tres. Primus diabolus qui obijciet quecunqz mala vbi. qñ. qualiter. et ꝯtū fecimus. ipe enī fm Aug⁹. super illud Apoc. xij. Proiectus est accusator fratruz sic dicturus est equissime iudex illuz iudica esse meū p culpā qui noluit esse tuus p grām Tuus est per passionē. meus p abusionē vel obsuasionē. tibi inobediens. mihi obediens. tuā vestem amisit. cū mea huc venit. iō Apoc. vbi s. Dia. dicit accusator fratrū qz accusat illos ante cōspectū dei. hoc figuratum est. ij. Regum. x. vbi Amon pscidit vestes nuncioz. Dauid vsqz ad nates vbi dicit Glo. Diabolus turpia facta q̄ psuadet in oculis hominū revelabit. Secūdus accusator impius erit vniuscuiusqz ppria cōscientia. Unde btūs bernā. in li. medita. dic. Tūc loquētia pctā seu opa dicēt. tu nos egisti opera tua sumus. nō te deserimus. sed sp tecū erimus tecū ad iudiciū pergemus. Tertius accusator erit totus mūdus aduersus nos. nā celum t sidera eius ꝓspexerunt peccata nostra. et terra aer t aqua infecta sunt ab eis. sic etiā erūt tres testes. vnū habebūt supra se scz deū qui erit iudex t testis. Alius est intra se scz cōscientia in qua erunt scripta omnia peccata. et non solum ipi qui fecit manifesta erūt. sed etiam oīb⁹ hominib⁹ t angelis tā bonis ꝙ malis Nā fm san. Tho. sup. iiij. sniaz. dist. xliij. Statim post generalem resurrectionem quilibet oīa peccata sua ppria t aliena oīa merita t demerita sua et etiā alioz mira celeritate cognoscet t videbit. j. Thoz. iiij. Tunc revelabit abscondita tenebrarū. et manifestabit consilia cordiū vbi dicit Glo. Omnia gesta t cogitata bona t mala. tūc oībus nota erūt Apo. xx. Vidi mortuos pusillos t magnos stātes in ꝓspectu throni. et libri. Glo. cōsciarū apti sunt de hoc dixi supra ibi. Quarto anteꝙ fiet innouatio. Tertius testis erit ppius angelus cuiuscunqz qui erit circa eum. Juxta illud. xx. c. revelabūt celi. i. angeli iniquitatem eius quia ipi sunt ꝓscij omniuz que fecerunt illi q̄bus ad custodiā fuerūt deputati. iō dicit Crisꝰ. sup Matħ. Accusat peccatorē ꝓscia quā polluit. creator quem offendit. culpa quā transgressus est creatura quam abusus. tot enī testibus quō valebit quis resistere. q si quis ad excusandū se in pctis laboret. convincet illū dñs dicēs. Nōne hec cōdita sunt apud me. et sigta in thezauris meis. tūc obmutescet pctor. iuxta illud. Muta fiāt labia dolosa Septimo seqtur snie, platio. t hec erit duplex p bonis sic snīabit Matħ. xxv. Venite benedicti patris mei pcipite regnū qō vob patum est ab origine mūdi. sed, p malis sic. Ite maledicti in ignē eternū. Et ista solutio auxilio mētis nō poterit sbleuari. neqz per appellationē. neqz p supplicationē. neqz p querelā falsi. neqz p integrā restitutionē. sicut fit in iudicijs hūanis. appellatio ibi locū nō habebit. qz crimē cuiuslibet ibi notoriū erit p ꝓfessionē, ppriā. qz cuiuslibet ꝓscia ꝓfitebitur suū scelus. etiā crimen erit notoriū p evidentiā facti. Unde dicit Jero. qz q̄si in quadā tabula peccata demōstrabūtur. etiaz notoria erūt p presumptionē violentā scz eo q stabunt a sinistris ex hoc presumetur q sint cōdemnādi. sicut de bonis qui stabūt a dextris p sumetur q sint saluādi. nō habebit locū ibi supplicatio nec preces valent. etiā si beata vgo et oēs martires. et oēs confessores t vgines et omnes sancti celest curie intercederēt. Ista oīa nō habebunt ibi locū. nec valebit ibi quere la falsi vt si dicas q illa snia sit lata p falsos testes vel falsa instrumēta iudice circūuēto. qz ille iudex nō pōt circūueniri cū sit veritas t sapia dei. vnde ꝓra ipius sapientiam nihil valebūt. loq̄citas aduocatoz. aut sophismata philosophoz. aut facūdie oratoz. aut argutie aduersoz. Ultimo nō valebit revelari p integraz restitutionem vt scz de cetero ad pmū statū restituātur. ad Heb. vi. Impossibile est eos q̄ pla psi sunt semel scz per finalem sententiaz rursus reuocari ad penitentiā. ideo dicit Bern⁹. li. me. c. iij. quis putas tunc meror erit. quis luctus. que tristicia. quis fletus t vlulatus quando sepparabūtur iniusti a cōsortio iustoz t sanctoz et a visione dei. et tradentur in ptātem diaboli et ibūt cū demonib⁹ i ignē eternū. vbi erunt sine fine in luctu. gemitu t fletu. pcul quippe exulati eterni paradisi patria. cruciabūtur in gehēna ppetua. nūq̄ lucē visuri. nūq̄ refrigeriuz adepturi. sz per milia milliū annoz in inferno cruciandi ac inde nūq̄ liberandi. vñ nec q torquent aliquē fatigabūtur. nec qui torquētur aliqñ morīūtur. hec Bern⁹. Ex his vbis bti Bernardi scz vbi dicit nec qui torquēt ꝛc. ptz q, dēones torquebunt malos homines in inferno. idē vult mgr li. iiij. dist. xlvij. d. Quibusdā videtur eos sic extare boibus tortores in pena sic exti terunt intentores in culpa. Sed d. an snia illa xpi fiet vocalis vel mētalis. et videt q fiet mētalis. et fm illud Bap. iiij. vbi textus exprsse lo-

quens de iudicio generali q̄tū ad damnandos dicit dis̄ pat illos inflatos sine voce. sed in cō trariū dicit btūs Greg⁹. super Job. Et mgr̄ in iiij. dist. xlvij. q illa v̄ba z p̄conia bonorum esu rui z dedistis mihi mādūcare z c̄. et increpationes ille malor̄. esurui z nō dedistis mihi. pfe rentur sono vocali. vel alio modo ad hoc dicendū q est duplex opinio. Una dicentiū q totum illud iudicium fiat mētale. et isti dicūt si singuli vocaliter iudicarētur illud iudiciū longo tpe, p longaret. Et illa est opinio Augustī. Alia ē opinio dicentiū q illud iudiciū erit mētale interi⁹ z vocale exterius. qz xp̄s iudicabit nō soluz vt deus sed etiā vt hō. ō eius iudiciū nō fiet solum modo diuino sed etiā humano modo. Alia rō. qz xp̄s legē euāgelij p qō fideles iudicabuntur dicet voce hūana. ō merito de legis obſuatione z obmissiōe vocaliter disputabit. Tertia ratio est. qz ipe xp̄s iudicatus est iniuste. et nō tm̄ in mēte sed etiā ore iudeis clamantibus crucifige. pilato iudicāte petitionē eor̄ fieri. ō credi tur nō solū mēte sed etiā voce. iuxta illud Esa. xl. Arguet in equitate, p mansuetis terre. et percutiet terrā v̄ga oris. ō, pbabl̄r p̄t credi q p̄ceta disceptatio vtroq; modo fiet scz mētalit̄ z vocaliter. et dic̄ sanc. Tho. in scripto. q illa esurui z illa Ite maledicti fient vocaliter. z ex primit̄ v̄bo. sed alia fiēt mētaliter Ad obiectionē sapiētis. dr q intelligit̄ sic. q snia erit sine voce quo ad executionē nō tm̄ quo ad disceptationem. Et ista Glo. exponit auctoritatē inducta. Sed d. nūquid demones quo ad dānandos erūt executores illius snie iudicis. et videtur q nō. qz angeli boni p amplius nullum habent officiū respectu saluandor̄. ergo a simili nec mali angeli respectu dānandor̄. Et mgr̄ li. iiij. dist. xlvij. allegās paulū. j. ad Cor̄. xv. dicit q xp̄s tūc euacuabit oēz p̄incipiū ptātē z v̄tutē. Et hay. ibidē dū inqt. durat mund⁹. angeli angelis. demones demonibus. z boies hominibus p̄sunt. sed oīnibus collectis scz post iudiciū iā oīs p̄latio cessabit. igit̄ nulla erit potestas demonū sup boies. Sz in ꝓtrariū arguitur sic. boies in p̄nti vita sbiciūt se demonibus volūtarie in culpa. ergo iustū est vt sbijciantur tūc inuiti eisdem in pena. et quo ad hoc dr Luc̄ xvij. Traditi tq; eū tortorib⁹ quousq; reddet vniuersum debitū. g in eternum erūt demones dānandor̄ tortores. Solutio. licet mgr̄ i. iiij. dist. xlvij. tāgit duplicē opinionē de ista dubitatiōe. q̄rū vna tacta est supi⁹ ex v̄bis scti Bern. et alia ex v̄bis apli z hay. statim supra. Apparet tm̄ illa verior opinio. qz sicut tūc cessabit offi ciū bonor̄ āgelor̄ in, p curāda glia scōr̄ saluā dor̄. ita z malor̄ angelor̄ in, p curāda pēa dānandor̄. Ad obiectionē p̄mā dr q, p illo tēpore quo sbijciūtur eis boies in culpa iustū est q sbijciātur eis in pēa scz vsq; ad iudiciū generale. Ad illud Luc̄. xviij. dr cōcludēdo q pēa incipit h̄ p demones tanq̄ p tortores z durabit i eternū vindicta dīna sine tortoribus. Octauo sic̄ est in hūanis iudicijs q iudicio terminato q̄libet in domū suā q̄uertat̄. sed tm̄ reus mācipatur. sic extermiato extremo dei iudicio boni et electi dei ibūt in domū suā scz celestē. de q̄ i ps̄ Bti q̄ bit. i do. t. dñe in se. se. lau. te. sz reprobi carceri infernali mācipant̄ ibidē arsuri i eternū. iuxta illud Matth. xv. Ibūt hi. s. mali i suppliciū eternū. Et Athana. in simbolo z q̄ inqt. bona fecerūt ibūt in vitā eternā. q̄ v̄o mala i ignē eternuz. qz demones ſm aliquos doctores erūt executores dīne iustīcie trahēdo reprobos ad infernū. et eos puniēdo. sed mgr̄ in iiij. dist. xlvij. vult q ministerio angelor̄ v̄tute dīna cooperāte mittent̄ mali in ignē eternū. et in caminū ignis. hoc ē in infernū. Sz h q̄rit̄. an btitudo elector̄ erit maior p⁹ iudiciū. ad hoc mgr̄ i iiij. dist. xlix. sine oīi scrupulo credēdū ē eos bituros maiorē glīaz p⁹ futurū iudiciū q̄ añ qz maius erit eor̄ gaudiū z āplior eor̄ cognitio. z allegat btūs Iero. sup. ozee. vi. pacto iudicio amplioꝛē gloriā sue claritatis z caritatis de⁹ mōstrabit electis. Scdo q̄rit̄ an motus celi cessabit. dr q sic. qz recte sic̄ nūc dīno mādato celū mouet̄. sic eodē impio tal⁹ mot⁹ tūc cessabit. iuxta illud Aba. iij. Sol z luna steterūt. et Esa. xl. Non occidet vltra sol tuus z luna tua nō minuetur sed si q̄s obijceret illud Eccl̄. viij. Quōctis diebus terre. estas z hyems. nox z dies nō req̄escent. ergo nec motus celi tunc cessabit qui est causa estatis z hyemis. Rñdetur q textus ille intelligit̄ ſm statū mūdi nat̄alē q̄ nūc ē qz dicit cūctis diebꝰ terre. Tertio an lux solis z lūe augmēteť. dr q sic. vt ō. patuit. d. s. ad idez dicit petrus de tarētasia mgr̄ parisienſ q vtilitates in corporib⁹ celestib⁹ nō tm̄ ordināt ad necēsitatē corpalē sz etiā ad vtilitatē spūalem tam quo ad cognitionē q̄ quo ad deificationē. et qz in iudicio futuro. et post ipm in boie renouato maior erit lux. ō q̄uenit vt i corpib⁹ celestib⁹ etiā renouatis maior erit lux. et hoc teneť. si q̄s īstaret ꝓtra hoc sic lux corpz celestiū amplior ad vsum hois nō est. iuxta illud Esa. lx. Nō erit tibi amplius sol ad lucendū p diez videť ergo q nō augmētabit̄ lux corpm celestiū. Ad hoc dicitur q̄uis corpa celestia post iudiciū nō sunt in vsu necēsitatis erūt tm̄ in vsu letīcie z delectatiōis. Quarto z vltimo q̄rit̄ q̄d fiet post diem iudicij aialibus bzutis vegetabilibus z plantis. rñdeť q aialia bzuta vegetabilia desinūt ſm se statui

corruptionis traduntur. ideo post iudicium futurum non manebunt. qꝛ statui incorruptionis qui tũc erit nõ ꝯueniũt. si quis obiceret. videtur ꝙ nõ destruẽtur. qꝛ sunt de perfectione vniuersi. ergo sine eis vniuersum esset imperfectũ Ad hoc dr ꝙ anialia bruta ⁊ vegetabilia non sunt de ꝑfectione vniuersi simpliciter scdm substantiã sed ꝑm statum presentem.

Dominica tertia Aduentus ꝑmo.

Nolite ante tẽpus iudicare quoadusqꝫ adueniat dominus. j. ad Chorꝫ. iiij. Amb. in expositione dicit. Aluear est ꝓprius locus apiastri in quo fuerint apes eum diligunt. et ei tantam reuerẽtiã exhibent. vt vlle de suis domibus exire audeant ipso viso totus animatur exercitus. ideoqꝫ deperdito tristatur. et ad aliũ diuoluit. Spiritualiter dicendo licet aliqui hãc dñicam terciam attribuant aduentui xp̃i in mortẽ cuiuslibꝫ hominis. quia tamen aduentus eius in mentez precedit. prius vtiqꝫ in mentem venit q̃ in mortem. idcirco prius de aduentu christi in mentẽ aliqua breuiter pertractabo. per aluear enĩ anima hominis boni ⁊ fidelis. etiam per apiastrũ christus designatur. Et sicut aluear est ꝓprius locus apiastri. sic anima deuoti hominis ꝓprius locus christi. sicut testatur btũs Augꝰ. li. soliloquiorꝫ. c. cxxxi. dicens. Ecce domine deus meus omnipotens inueni locũ vbi habitas. qꝛ in anima quam creasti ad imaginem ⁊ similitudinem tuã que te soluꝫ querit ⁊ desiderat. Ego erraui sicut qui perijt querens exterius te qui es interius. laboraui multũ. querens extra me et tu habitas in me. sic tamen te desidero ꝙ circũiui ⁊ perambulaui vicos ⁊ plateas ciuitatis huius mundi querens te ⁊ nõ inueni quia male querebam foris qd̃ erat intus. hec Augꝰ. et sic̃ apiaster duꝫ est in alueari ab apibus diligitur sic christus qui est ex vera dilectione in anima habitat ab hominibus amatur. quia dicit Hugo in solilo. de arra anime. Quid tibi per dilectionẽ datũ est. q. d. ꝙ christus per suam gr̃am dedit se tibi animã tuam inhabitans. nec meliꝰ nec decentius q̃ per dilectionẽ repẽdi põt. ido dicat quelibet deuota aĩa cum Dauid Ps̃. xvij Diligã te dñe fortitudo mea ⁊c̃. Item sic̃ apes apiastro magnã reuerentiã exhibent ita ꝙ non audent de domibus suis exire. sic etiam existẽte xp̃o in anĩa hominis velut in suo alueari debet ei magnam reuerentiam exhibere vt mereatur eũ apud se tenere. qꝛ dicit btũs Augꝰ. Felix anima que vitam suaꝫ studuerit ita gubernare vt christum hospitem ⁊ habitatorez mereat̃ accipere. Scõtra felix illa cõscientia tota lacrimarũ lugẽda que se ita malis opibus cruentauit vt in ea xp̃s nõ reqesceret. Itẽ sicut apes viso apiastro aĩantur ⁊ letãtur ipoqꝫ deperdito ad aliũ diuolant. sic anime deuote in pñtia xp̃i animãtur ⁊ letant̃. sicut de hoc dicit Remigius super Math. O q̃ inestimabile gaudiũ in se cõcipit cor humanũ ꝑ xp̃i intra se dulcissimũ. felicissimũqꝫ aduentũ. sed si xp̃m perdiderit ꝑ peccatũ diuert̃ ad diabolũ. et sic nõ habet in quo delectetur iuxta illud Boe. li. de trni. Constat quia anima peccati obnoxia in nullo eorꝫ que dei sunt aut que ad beatã vitã ꝑtinẽt poterit delectari. Attñ ne ip̃a desperet de ip̃ius readuẽtu ꝓmittit Apl's eius aduentũ. et ꝯsolat̃ animã dicẽs. Nolite ante tempus iudicare. q. d. nolite iudicare temerarie dicẽtes ꝙ xp̃s in aĩaꝫ nõ reueniet quoadusqꝫ ex sua benignitate veiet dominus. si enĩ animã interdũ exigẽtibus culpis dimittet. tñ per pñiam his purgatis ad eaꝫ iterato se diuertit. In quibus verbis nos ad duo hortatur. Primo ⁊ principaliter

Ad iudicij temerarij vitatiõꝫ. Nolite iudicare

Ad xp̃i aduẽtꝰ expetatiõꝫ. ibi quousqꝫ adueiat

Primo igit̃ hortatur nos ad iudicij temerarij vitationẽ. ibi. nolite ante tp̃s iudicare. Vbi nota sol materiał ꝑ suã absentiã circa nos fac̃ tenebras atqꝫ noctẽ in quibus nõ possumus ꝑfecte de coloribus iudicare nõ enĩ tũc est aptum tempus inter nigrũ ⁊ albũ discernenduꝫ. quod enĩ est albũ posset iudicari nigrũ. et ecõtra. ido ortus solis ad hoc faciendum est salubriter expectandus. Spũaliter per solem intellige xp̃m qui dicitur sol iusticie. In cuius absentia nihil aliud est in anima nostra nisi nox peccati ⁊ tenebra ignorantie. sicut enim lampas illuminat ecclesiam. sic christus intellectum nostrũ et animã. Ideo dicit Hugo de claustro anĩe. christꝰ habet se sicut lampas in medio ecclesie. i. anĩe ad illuminãduꝫ. idcirco absqꝫ christo nõ possumus apte inter pctm̃ ⁊ peccatũ iudicare. iuxta illud Joh. xv. Sine me nihil potestis facere. iõ in hoc tp̃e de quiqꝫ principaliter nõ est iudicandum. scꝫ de dubijs excessibus pctõꝫ.

De ꝓsperis successibus dãnandoꝫ

De vicijs impunitis reproboꝫ.

De aduersis euentibus saluandoꝫ.

De occultis intẽtionibus singuloꝫ.

Primo igit̃ dico ꝙ nõ est iudicandum de dubijs excessibus peccatoꝫ qꝛ dicit canon de dubijs benigna interp̃tatio ẽ faciẽda. xxxiij. dist. c. habuisse. Et Joh. Cris. extra de regu. iur̃. nolite iudicare hoc inquit loco nihil aliud nob̃ inhiberi estimo nisi vt ea facta que dubiũ est quo animo fiãt in peiorẽ partez interp̃tent̃. sed sunt

beu nōnulli omnia facta hominū ad peiozē par
tem interp̄tantes dantes intelligere q̄ tale iu=
diciū temerariū ex corruptiōe suoz cordiū .p=
cedit qz iudicant aliū scōm qđ sentiūt in seipis
Et ponit exemplū Anſ .li.similitudinum.ix.c.
xxxvij. Metallū inquit quādo funditur qualez
in modulo reperit talem formā sibi assumit .sic
qui formā sui cordis habēt diffozmatā. q̄cquid
inciderit totū inuenitur defozmatū z corruptū
sic etiā in vase corrupto totuz quod infunditur
corruptū inuenitur .Et addit. q̄ tales similes
sunt infirmis quibus cibus quādoq̄ sapidus z
bonus videtur amarus .et hoc non est ex vicio
cibi sed ex corruptione palati. sic z iudiciū ma
lum nō ex vicio p̄ximi sed ex corruptione iu=
dicantis p̄cedit .Et ponit alias similitudines.
baculus inquit in aqua positus videtur cōfra=
ctus in reflectione vmbze z turres z montes iu
xta aquas videntur transuersi. Eodem modo
cordi transuerso z viciato omnia videntur trās
uersa z viciata .semper enī credit latro q̄ oīs
sint sibi similes .iuxta illud Crisſ. Omnis homo
sm se alterū iudicat qđ tamen nō est faciendus
quia dicit beatus Ambō .super beati immacula=
ti .et habetur .iij.q.vij. Judicet ille de alterius
erroze qui nō habet in se quod p̄demnet .id est
quod dignū sit condemnatiōne sm Glo. Et sb
dit iudicet ille qui agit eadem que putauerit in
alio punienda cum de alio iudicat in se senten=
tiam ferat. Ex quo patet q̄ mali nō debent de
peccatis alioz iudicare .sed deberēt facere ex=
emplo senis .de quo legitur in vitaſpatrūli.iiij
cxxv. ¶ Quidam frater in Bathij inuentus ē
culpabilis .et miserunt alij ad abbatem vt ve=
niret qui surgens venit .tollensq̄ spoztā vetu=
stam impleuit illam arena .et poztauit secum il=
li occurrerunt ei dicentes .quid est hoc pater.
dicit .peccata mea que post me currunt .et non
video .et veni hodie aliena iudicare peccata.
Illi aūt hoc audientes nihil locuti sunt fratri.
sed ignoscebant ei sic. et si nos peccata nostra
attenderimus aliena nunq̄ iudicaremus Et di
co notanter q̄ in dubijs excessibus nō est iudi=
candum .quia dicit Hayo q̄ de certis z de ap=
tis rebus que possunt cognosci quō fiant licitū
est iudicare .verbi gratia .sicut est homicidium
adulteriū z publica fornicatio .similiter Crisſ.
de regulis iuris vbi s. dicit de manifestis que ñ
possunt bono animo fieri vt stupruz blasphemie.
furta .ebrietas .et silia p̄mittātur nobis iudicari
Sed d.a. videt q̄ de talibus peccatis nō sit iu=
dicandū .qz in vitaſpatrū li.iiij.c.cxxxviij. dix=
it qđā senex nō iudices de fornicatoribus si ca
stus es .qz silr lege p̄uaricaris .eteni qui dixit
non fozniceris .dixit etiā nō iudices. Ubi nota

btūs Aug⁹. sup Matth .vij. ponit tres p̄sidera
tiones .et btūs Greg⁹. supaddit duas q̄s q̄libet
debet hr̄e q̄ aliū vult iudicare .Primo debet vi
dere si est ei similis in culpa hac vl maiozi si sic
tūc nō debet iudicare. sz ambo debēt sup se ge=
mere. si nō est ei sil̄is dz ire ad scōam p̄sideraţ
onē .et videre si aliq̄n fuit sil̄is .et iō sicut tunc
volebat sibi miscōiam inhiberi .sic z debet alte=
ri exhibere .si vo nō est ei sil̄is nec aliq̄n fuit tūc
debet ire ad tertiā p̄sideratiōz z cogitare q̄ ad
huc p̄t esse sil̄is .et iō rone talis dubij nō dz sup
bire sed delinquētibus p̄descendere .iuxt illud.
j.ad Thoz .x. qui stat videat ne cadat. si autez
nō est ei sil̄is nec vnq̄ fiet. tūc debet trāsire ad
quartā p̄sideratiōnē .et videre aliquos defect⁹
si iste qui est reprehensibilis sit in aliquo cōmē=
dabilis .et si habet aliquos defectus videre de
bet an habeat etiā p̄fectus .et tūc rōne eoz que
magis habet suppoztandus est ī his que min⁹
habet .si vero quis videt esse malus . nec aliq̄ō
bonū habet quo sit tollerandus debet transire
ad quintā p̄sideratiōnē vt qz iste videtur alicui
esse malus forte in cōspectu dei sit merito p̄fere
rendus .et ponit exemplū Greg⁹. ī Stephano
et Paulo .nā cū stephanus p̄sentiēte z adiuuā=
te paulo lapidaret stephanus omnino erat bo=
nus .paulus aūt oīno videbat esse malus .et tñ
in p̄spectu dei erat paulus stephano p̄ferēdus
q̄re dic̄ b. Greg⁹. xi.q.j.c. Sacerdotib⁹. nolite
ante tēpus iudicare quoadusq̄ veniat dñs .nā
multa sunt q̄ hoies de iudicio illius ignozāt. qz
fortassis que vos laudatis ille reprehēdet. et q̄
vos reprehenditis ille laudabit. Scdo nō ē iu= b
dicandū de p̄spis successibus dānādoz. qz pro
speritas maloz ē iniq̄tat̄ initiū z calamitat̄ in
diciū .Pro q̄dē est iniq̄tat̄ initiū .iō assil̄at bu
boni Ysi. enī li.xij.d.q̄ bubo ē auis onusta plu
mis sz multa detēta pigricia z debilis ad volā=
duz in sepulchris die ac nocte morat̄ .sic pctōr
abūdans diuitijs est q̄si bubo onustus pennis
piger valde ad exercituz bonoz opm .debilis
ad cōtemplationis volatū .et manēs in mortu
oz̄ sepulchris .i. in fetore operū pessimoz̄ seu
carnalīū peccatoz. .Primū patet .ij. Paralip.
xxxiij. de Manasse .de quo supra d.y. qui mul=
ta mala in prosperitate fecit. Seduxit enim iu=
dam et habitatores vt facerent mala super om
nes gentes z idola adorauit .vt iiij. Regū .xxi.
dr q̄ sanguine p̄phetaruz replenit hierl̄m vsq̄
ad os. Scdo patz de Balo .cui adeo p̄spe su=
cessit q̄ tpe ip̄i⁹ argētū intāta erat abundantia
inq̄tū lapides .iij. Regū .x. quare dicit de ipso
Ecclesiastici .xlvij. Collegisti quasi auricalcuz
aurum .et inclinasti femora tua mulieribus .ec=
ce habitauit in fetore carnalium desideriorum

Secũdo ꝓsperitas est calamitatis iudiciũ. naz bubo apud augures malum prætẽdere fertur. t loci solitudinẽ vbi hĩtat videt nũciare. sic ꝓsperitas est future dãnationis t desolationis prænosticatio. iuxta illud Prouer. j. Prosperitas stultoz pdet illos. et de pe. dist. iij. ℊ. q̃ q̃ dicitur ꝓsperitas malozꝫ resultat in caput eozꝫ. iõ dicit dñs Luc. vi. Ue vob diuitib⁹ q̃ habetis cõsolationẽ vr̃am in hoc mũdo. ac si apte dicat ipsa vr̃a ꝓsolatio quã nũc in pñti accipitis. ve vobis sup venturũ desigt eterne dãnatiõis. t hoc patet in exẽplo. Quadã vice btũs Amb. romã pgẽs in quadã villa tuscie apud quẽdã virũ locupletũ hospitat⁹ cũ reqsisset sup statu suo ait. Status meus dñe sp felix extitit t glorioſus ecce diuitijs habũdo infinitis famulos quã plures habeo magnãqz caterua filiozꝫ t nepotũ possideo t oĩa sp ad vota habui nec vnq̃ aliqd ĩ quo tristarer aduenit q̃ audiẽs Amb. obstupuit vehemẽter. et his q̃ secũ erãt in comitatu dixit. Surgite t hinc q̃tocitius fugiamus. qz dominus nõ est in loco isto. Festinate inqt filij festinate ne nos ꝟ vltio dĩna appẽdẽdat. et in peccatis eozꝫ nos inuoluat nec moza. cũ fugerũt t aliq̃tulum ꝓcessissent ſbito terra se apperuit t hoiez illũ cũ vniuerſ q̃ ad ipm ptinebãt. ita absorbuit vt nullũ indevestigiũ remaneret. qõ cernẽs btũs Amb. ait. q̃ misericorditer dñs parcit cũ aduersa tribuit. et q̃ secure trasciẽ cũ sp ꝓspa elargit. iõ nõ est iudicãdũ de ꝓspis successionib⁹ dãnãdozꝫ. sunt tñ nõnulli q̃ de his non cessant iudicare deũ. q̃i sit iniustus. inculpãdo dicẽtes Job. xxi. q̃re impij viuũt ſblimati. confortati diuitijs. semẽ eozꝫ pmanet cozaz eis. p pinquozꝫ turba t nepotũ in ꝓspectũ eozꝫ. dom⁹ eozꝫ pacate sunt t secure. et nõ est dei vga sup eos. bos eozꝫ ꝓcepit t nõ abortiuit. vacca ꝓcepit t nõ est ꝑuata fetu suo. egrediũt q̃si greges puuli eozꝫ. t infantuli eozꝫ exultãt lusib⁹. tenẽt tympanũ t cytharã t gaudẽt ad sonum organi ducũt in bonis dies suos. ecce q̃ ꝓspere succedit malis ꝓpterea murmurãt aliq̃ ꝓtra deũ. ſz nõ aduertũt illud qõ sequtur. et in puncto ad inferna descendũt. q. d. btũs Job. Nolite mirari nec iudicare de ꝓspero. pcessu malozꝫ. qz hic p bonis si qua fecerũt recipiũt mercedẽ. vt in futuro habeãt eternã penã. iuxta illud Greg⁹. mali bona q̃ p hac vita faciũt ꝟ remunerãt vt ad sola posterũ tozmẽta. ptrabãtur. Tertio nõ est iudicãdũ temerarie devitijs ipunit⁹ reꝓbozꝫ qz signũ est odij dei. sic enĩ pr̃ carnal' filiũ quẽ diligit ꝑ alijs a malis retrahit. et flagellis corrigit iuxta illud Eccl. xxx. Qui diligit filiũ suũ. glosa. amore discreto assiduat ei flagella t vbera. sic etiã xps pr̃ nr̃ rõne creatiõis quos diligit bos ꝓ peccatis punit. iuxta illud Apoc. iij. Ego inquit quos amo arguo t castigo. Et Aplus ad Heb. xij. Quẽ enĩ diligit deus castigat. s. a malo retrahẽdo. flagellat enĩ omnẽ filiũ quẽ recipit. Et infra. quis enĩ est filius quẽ nõ corripit. q. d nullus. loquẽdo de filio vo t dilecto. ecõtra videt esse odiũ t ira patris si videt filiũ in peccatis viuere. nec eũ vult corrigere. Sic est signũ magne ire dei cũ hoies peccare ꝓspicit. et eos ĩpunitos pmittit. sic testat⁹ b. Aug⁹. dicẽs. Sũma dei ira est cũ ꝟ pcit. ad hoc enĩ pcit ꝟ. vt in eternũ puĩat. vñ orat dicẽs. hic vre ꝟ seca vt in futuro pcas. iõ dicit btũs Greg⁹. Peccantes tũc quouscq̃ ꝓsiderem⁹ amplius miseriozes qñ eos cõspicimus in culpa sua sine flagello derelictos. Qui ꝓsonat Boe. li. iiij. de ꝓso. ꝑsa. iiij. multo infeliciozes sunt ĩprobi impunitate donati q̃ iusta vltiõe puniti ꝛc. Quarto nõ est iudicandũ de diuersis euentibus saluandozꝫ. q̃ enĩ bonis aduersa adueniũt signũ est charitatis et saluationis. ideo in bozolo. Sap. li. j. c. xiij. Querit amãdus a vera sapia. q̃re inqt amicos potius aduerſ q̃ ꝓsperis soles exercere. rñdz cũ ꝓni sint sensus hominis ad maluz ab adolescentia sua. sapienda est via electozꝫ spũs tribulationũ ne noxia delectatio materiã ꝓbeat delinquẽdi. sed dũ electus nimis ꝓtinus tribulationibus ꝑmitur. ad supna ettã inuitus cogit. Hec ille. iõ dñs interdũ premit fame. interdum infirmitate. aut alia aduersitate. ꝓpter hoc nullus debet xp̃m inde blasphemare aut iniustum estimare. aut temerarie iudicare. Refert enim Tho. brabantinus in li. apũ. c. xxix. Anno dñi M. cxc. Cũ fames valida totũ vẽ mũdũ occupasset. et multos hoies occidisset. beremita q̃dã sanctus in beluacensi dioceſi hũano generi in multis lachrymis cõpassus. dominũ frequẽtius arguebat cur populũ suũ tãta aduersione contemneret. et tam irremediabiliter flagellaret. hic vir vna nocte cum miro cozdis estu ante conſpectum iusti iudicis iteraret. apparuit ei vir etate grandeuus dicens. Surge t missaz incboa. salus populi ego sum. cui ille. dies nõ est. celebrare nõ licet. et ille oportet enim ne deseras ille tremefactus t reniti nõ audens surrexit. et se ꝓparans missam inchoauit. vir autẽ cum offertozio diceret. accessit grandeuus ille. et vas plenũ aristis. ꝓtulit dicens Reporta libz̃ ad aliud cornu altaris. et ꝺ sancta cruce. nos autem. missaz inchoabis Quod vir beremita fec̃. post q̃ vo cuãgeliũ ꝓpleuit dicto offertozio ille vas plenũ vasiculi discoloratis crucis signũ hũtib⁹ obtulit dicẽs. Regirate iij. libz̃ in aliud altaris cornu. et missam inchoabis ꝓ defunctis q̃ vir ille vsq̃ post euãgeliuz

sicut ante pfecit. Ille caluariaz capitis in vase obtulit cruētatam. in quo beremita horruit mirabiliter. z in hoc si a deo esset ostēsio plurimū dubitauit. cuius cogitationibus grādeuus ille rñdit. petrus apls sum missus ad te q̄ oportuit fieri tpibus futuris vt ostendaz tibi. qz mortali humano generi cōpassus es. et exaudiuit te deus. Et in signū istius obtuli tibi vas aristis plenū videbis q̄ anteq̄ augustus finietur q̄ mensura p. xx. denarijs habeť qđ modo. xx. solidis venūdať. q. d. Deus qui populū suum fame afligi permisit. dubitas tu ne ꝑsolari possit. Secūda oblatio quā feci tibi ꝺ diuersis fasciculis discoloratis signū crucis habentibus peregrinationes diuersas significāt. q. d. hoies post tribulationes famis varias fiūt plus ī fuitio dei feruēciores ad diuersas peregrināꝺo ecclesias. Tertia oblatio quā de caluaria capitis obtuli tps in fine dierū istoz significat ī quo tāta strages humanoz corpm erit q̄ta nūq̄ visa fuerit a tpe ex quo xp̄iani nois gentes esse ceperunt. His dictis ille disparuit. Quito nō est iudicādū de occultis intentionibus singuloz. nō enī debemus iudicare de occultis intentionibꝰ hominū qz scire corda eoz solius dei est. iuxta illud. j. Regū. xvi. hō videt ea que patent. deus aūt intueť cor. vbi nota intētio hois assimilať radici arboris vt diť Anť. li. iij. c. xxxi. ꝑmo sicut radix est totius herbe vel arboris ꝓncipiū sic etiā intētio est totius verbi vel opis initiuz qz diciť. xli. dist. Cuiq̄ intentio opi nomen imponit. Scꝺo radix sicut expetit latibulum. sic intētio req̄rit occultū. sicut enī radix q̄diu sub terra latitat nutriť z ꝓficit. si aūt euulsa fuerit moriť z arescit. ita intentio si in corde latuerit opus bonū nutrit z crescit. si aūt post tēptatio nem euulsa fuerit ab humilitate extinguiť z deficit. iō dicit Greg⁹. in Omel. sic opꝰ fiat ī publico vt semp intentio maneat in occulto. Terra arboris. sic intētio est cā operis vt scz q̄ sit bona vel malum. sicut enī bonitas z malicia radicis ad ramos ascendit. et sepe apparet in flore z fructu qualis est qualitas in radice. quia non pōt alium humorē ramis infundere quā illum quē habet in se. sic etiā bonitas z malicia opis ex intentione ꝓcedit. nā vnus z idez actus relatus ad diuersas intentiones sortitur vtutez. et pctm̄ qđ ꝓbatur Gen. iiij. Cayn occidit Abel z peccauit qz ex inuidia fecit. Dauid occidit Golia gigantē. j. Regū. xvij. Et meruit. qz ex iusticia ꝓcessit vt ꝑplm defenderet. ita etiaz legitur Exo. ix. q̄ Pharao dixit ad Moysen. Peccaui etiam ego z ꝑplus meus. Et Matħ. xxvij. dixit Judas. peccaui tradens sanguinē iustum nec tamē pñiam meruerūt. qz cogitatiōes eoz deprauate extiterūt sed Dauid dixit. peccaui. cū arguereť a Nathan. pp hꝛa z veniam meruit cū audiuit. Transtulit dñs peccatū suum. j. Regū. xij. qz ex bona intentiōe z recta. ꝓcessit. iꝺo diť dñs Luc. xj. Lucerna corpis tui est oculꝰ tuus. i. intentio tua. si oculus tuus. i. intētio tua fuerit simplex totū corpus. i. opus tuū luciduz erit. si oculus tuus neq̄ fuerit etiā totū corpus tuū tenebrosum erit. et b. apls ad Roma. xi. si radix. i. intētio sancta z rami sancti. i. opa. Et tñ est notāꝺū q̄ intētio bona nō excusat maluz opus. vbi gl̄a. aliq̄s rapit illicita alienā vt inde fiat elemosyna. ibi est intētio bona sz tamen est malū opus. iō ꝺr. j. q. j. Nō ē putāꝺa elemosyna si paupi dispenseť q̄ ex illicitis rebꝰ acq̄ritur. Et sb̄ditur q̄ hac intētione male accipit. vt bñ dispēset. gūať potiꝰ q̄ iuueť ꝑ gregoriuz Ex his iā dictis pz. sic radix nō p̄t ꝓgnosci an sit bona vel mala nisi ex fructibus arboris. sic nec intētio hois p̄t recte ꝓgnosci nisi ex opibꝰ. Juxta illud Matħ. vij. Ex fructibꝰ eoz ꝓgnoscetis eos iō de intentiōibus occultis nō est iudicandū. Scꝺo in verbis premissis hortať nos ad xp̄i aduētus expectationem. ibi quo aduscq̄ adueniat dñs. Circa qđ notandū. qñ pius dñs terrenꝰ ad pplm suū est vēturus cū magno desiderio expectať aduētus eius. nec timēt hoies cū ad ipos veniūt pij. ꝓtectores. qs magl pius q̄ dñs nr̄ ihesus xp̄s. de quo Bern̄. quid inq̄t de tua pietate dicā dñe ihesu xp̄e q̄ nō minꝰ pctōrē ꝓquersum diligis q̄ q̄ nūq̄ pctī maculā ꝓtraxit ħ inq̄ in mētē cuiuslibet hois adueniet q̄ eius aduētū cū desiderio expectat. qz diť. Prouer. viij. delicie mee esse cū filijs hoīm. nec ꝺz hō timere cū quo piꝰ dñs cupit manere. et oēm dolorē cordis remouere. iuxť illud Anť. in li. pfa. et Origc. sup Can. q̄ꝺ hūana fragilitas ptimescit. cū enī xp̄s mēti aduenit mox oñe tormētuz oisq̄ penalitas dulcessit. ꝑ quo latiꝰ ē sciēdū xp̄s venit in mētē cuiuslibet deuoti hois. vt

Viuificatoz mortuoz Jocūdatoz tribłatoz
Emēdatoz delictoz. Victoz pugnatorum.
Necatoz caſaliū desiꝺioz. Trāsformatoz aiorū. Prio dico q̄ xp̄s venit ad nos vt viuificatoz mortuoz. z hoc innuit ꝑma lr̄a hꝰ verbi veniat que est. v. significās q̄ xp̄s per suū aduentū viuificat animas mortuas in pctis. nā pctm̄ mortale in corde generatuz mortificat z extinguit oia merita z oēs vtutes formatas. iō assimilatur cuidam lactuce sponte crescenti q̄ dicitur capna de q̄ diť pli. in spe. natu. q̄ si ī mare pijciať. pisces qui in vicino sunt protinus moriuntur. Mare autem est cor humanum Esaie. lvij. Impij cor quasi mare feruidū qđ quiesce-

re nō pt.in qō quidē coz si pctīm ingreditur om
nia merita z vtutes occidit. Jaco.j. Peccatuz
cum consummatū fuerit generat moztē scz aīe.
¶ Et hic dicitur mozs spūalis qua quis moziē
per pctīm moztale vt crimīosus.iij.q.iij. Ira
et de pe.dist.iiij.d.z hec assimilat colloquītide
Primo.ppter amaritudinē qz colloquītida fm
Ysiō.li.xvij. Est herba amarissima,ppter qō le
gitur.iiij.Regū.iiij.q fames erat in terra.et fi
lij pphetarū habitabant cū heliseo.dixitq vni
de pueris suis.pone ollaz grandē z coque pul
mentū cū filijs pphetarū. Egressus est vnus in
agrū vt colligeret herbas agrestes inuenitq q
si vitē agrestē z collegit ex ea colloquītidas a
gri.et impleuit pallium suū.et conuersus cōsci
dit in ollam pulmēti.et nesciebat quid esset. in
fudit ergo socijs vt comederēt.cunq gustassēt
de coctione.exclamauerūt dicētes. mozs in ol
la vir dei.ex quo patet herbe illius amaritudo
sic ctiā mozs illa spūalis q mozitur aīa per pec
catū est valde amara. Juxta illud Piere.ij.scī
to z vide q malū z amarū ē reliquisse dominū
deū tuū.et nō esse timozē eius apud te.ideo pt
exponi de ea illud. Eccī.xli. O mozs q amara
est memozia tua. Pcōo,ppter latitudinez.quia
colliquītida ad modū vitis iuxta terrā ramos
suos expādit Sic etiā mozs spiritualis adeo la
te se expandit in viribus suis vt pauci eam eua
dant.qz ad Roma.iij. Peccauerunt omnes.et
egēt gratia dei.si quis igitur ab hac mozte vo
luerit viuificari necesse est xpm venire. et moz
tuā aīam viuificare. ipe enī ad instar galline vi
¶ uificat aīam. Refert Aristo.li.vi.aialiū. Cuz
gallina cubat super oua tūc post decē dies ge
neratiōis cōpletur pullus fm oīes ptes suas
et tūc habet maius caput toto cozpe.et habet
caput inclinatū sup crus dextrū.et alas expen
sas supza caput post hoc rumpitur testa die
viij.vel.x.et exeūt pulli iā viuificati Spūaliter
gallina gerit figurā xpi Matb.xxiij. Quotiēs
volui congregare te sicut gallina congregat pullos
suos sb alis suis.sic enī gallina ē cā viuificatio
nis pullozū.sic de aīaz .qz dic Aug. in li.de
natura. Jnno. Duc vite sunt. Una cozpis .alte
ra aīe.sicut vita cozpis aīa.sic vita est anie de
et qñ si anima desierit cozpus.mozitur homo.
sic anima mozitur cum desierit eam deus. Jdē
aīa per peccatū presentia xpi carens qui ē vita
anime.merito dicitur moztua.ideo dic Dauid
ps.lxxxiiij.de cōtu.cōuersus. Glo.ab ira tua
viuificabis nos in presenti vita gratie.et in fu
turo vita glozie .et.j. Regū.ij. dixit btā Anna
dominus moztificat Glo.gratiam subtrahēdo
et viuificat gratiam infundendo .nisi enim ipse
veniret z gratiam suam moztue anime nostre i
funderet nequaq viuificari posset.sed quando
hec viuificatio fit recte sicut post decez dies fit
prima completio pulli.sic prima formatio ho
minis in vita spirituali fit per obseruationē .x.
preceptozum z in signum istius. Cum quidam
adolescens interrogaret dominuz Matb.xix.
magister bone.quid faciam vt habeam vitā ēē
nam ait illi. Si vis ingredi ad vitam serua mā
data.q.d. Obseruatio mandatoz opatur viui
ficationem animarū.sed tunc caput cozpus ex
cedit.quia ratio cozpi dñatur vt scz q bō non
sit iam animalis sed spūalis.quia animalis hō
nō percipit ea que sunt spūs dei.vt dicit Apls.
j.ad Thoz.ij. Inclinari etiā tunc debet caput
id est mens non solum per obedientiam.sed eti
am per humilitatem non fictam sed verazz.et si
gnificatur p hoc q pullus hz caput inclinatuz
sup crus dextrū.qz p dextz crus vera humili
tas designatur. Et ideo hoc dico quia secundū
sapientem. Est qui se nequiter humiliat. Glosa
vt magis homines decipiat. et interioza eius
plena sunt dolo z iniusticia Eccī.xix. Et iste in
sinistram partem caput mentis habet inclina
tum.sed per alas intelligitur intellectus z affe
ctus per fidem z dilectionem. Et hec supza ca
put.id est supza naturalis rationis compassio
nem extenduntur.vt incipiet iam homo cresce
re mente ad celestia erigi. Juxta illud Apli ad
Colī.iij. Si consurrexistis scz a mozte spiritua
li cum christo.id est adiutozio christi q sursum
sunt querite.id est bona celestia desiderate.vbi
christus ē in dextera dei sedēs que sursuz sunt
sapite non que super terram.moztui enim estis
scilicet peccato et vita vestra abscondita ē cum
christo in deo. Cum autem christus appare
rit vita vestra.i.qui est vita vestra scz in mente
p gratiā.tūc z vos apparebitl cū xpo in glā.q.
d.vita spūalis et btā que fuit vobis p peccatuz
abscondita veniente christo vobis erit manife
sta exhibita Secūdo formatio z completio pul
li fit post octo vel decez dies.quia tunc exist vi
uificatus.sic qui vult perfectus esse.et viuere
oportet vt ad obseruantiam legis moysi.i. ad
decem precepta addat noue legis psilia .iuxta
illud Matb.xix. Si vis perfectus esse.i.perfe
cteviuere.vade z vēde oīa que habes z da pau
peribus.et alia cōsimilia que in euāgelio ptinē
tis scz pauptas. Nec tñ psilia scz pauptas obe
dientia z castitas non sunt de necessitate vite
spiritualis.sed de pfectione iuxta illud Matb
xix. Non omnes capiūt verbū istud scz castita
tis.iō dz in canōe.qsqs.xiiij.q.j. Cōsilia euan
gelij nō sunt in precepto .sed in hominis arbi
trio. Et ibidē ca. Nō pcipit. Cōsiliū ē voluntā
tis pceptū. Et dz notanē ad pfectiōez noue le

gis cõpetit octenarius numerus ꝓpt octauus die resurrectionis xpi. scz dñicã q celebramus designat Vel ꝓpter etatẽ resurrectiõis nostre quã expectam⁹ i q rupta testa oui scz finita hac vita corꝓali mortli qsi pulli viuificati exibim⁹ de hac valle lachrymarũ t erũna. et sicut inter tum rupta testa oui exeũt gemelli quoꝝ vnus est maior. alter minor. sic etiã tũc exibimus gemelli. i. in aĩa t corꝑe glorificati. erit tamen gemellus vn⁹ maior. qz maior erit glia aie q corꝑis vt dic̃ Anſ. li. iiij. c. xcij. Et addit vel ad perfectionẽ euãgelij cõpetit additio numeri denarij. qz ꝓpter obſuantiaz decalogi necessaria sunt septẽ sacramẽta noue legis cũ fide trinita tis. et septẽ dona spũſſancti cũ tribus vtutib⁹ theologicis. septẽ enĩ t tria denarũ numerum cõstituũt. Poſtq rupta testa timoris vel amoris vite corruptibilis exeũt gemelli. i. tam carne q spũ invita spũali pfecti. licet in regiminis vite. et etiã in dulcedine celestis cõuersationis spũs carnẽ excedat plus enĩ cupit spũs q possit corꝑus ferre vel qz plus ꝓcipit spũs in dulcedine q corꝑus ſustineat de laboꝛe. Hec ille. Ecce hãc vitã spũalem efficit xp̃s cũ ad nos venerit ꝑ sua. x. ꝓcepta tc̃. Ideo omnis hõ qui mortuus est ꝑ pctm̃ aduocet dñm iesum dicẽs illud Apoc̃. vl. Veni dñe iesu. Slo. viuifica animã meã ꝑ pctm̃ mortificatã vt hic valeã viuere q in gr̃a. et in futuro in eterna gloria. Secundo xp̃s venit ad nos vt emẽdatoꝛ delictoꝝ. t hoc significat scda littera scz e. iõ xp̃s ꝑmo silat solebas fugat t fetorẽ consumit. sic xp̃s ꝑ suum aduentũ in aĩas nr̃as purgat tenebras ignorãtie t fetorẽ pctoꝝ. sicut testat Apl's ad Heb. j. purgationẽ pctoꝝ faciẽs. Et idẽ ad Titũ. ij. expectãtes inquit bonã spem. et aduentum glorie magni dei t saluatoris nostri iesu xp̃i q dedit semetipm ꝑ nobis vt nos redimeret ab oĩ iniquitate scz originali si actuali. et mundaret sibi populum acceptabilez. Secdo assimilat florꝛ qz dũ in estate vitis florꝛet tũc odoꝛ florẽtis vitis oĩe venenũ de vinea expellit. qz ea florẽte fugiunt ſpẽtes t bufones. vt dicit Phi. in spe. naturali. Moza. Vinea est fidelis ania. iuxta illud Lãñ. viij. Vinea inq deus coz̃ã me est. vitis vinee huius est xp̃s q dic̃ Joh. xv. Ego sum vitis vera. Ista igit vitis cũ ꝑ suã charitatẽ florꝛuit i aĩa. tũc ſpẽtes detractiõis t inidie. et bufones auaricie fugiũt. qz odoꝛẽ sue charitatis sustinẽ no pnt quõ enĩ in aĩa inuidia põt esse q tunc inhabitat caritas. et quõ ibi manebit auaritia vbi iã regt pietas. certe nllo mõ qz dic̃ ꝑsper ó vita cõtemp. caritas est vtutũ vita. ipa etiam ẽ mors viciorum. Sicut enim fluit cera a facie ignis sic vicia a facie charitatis. Qui consonat Greg⁹. Mentẽ quã inhabitat charitas superbia nõ inflat. inuidia nõ deuastat. auaricia nõ excecat. ira nõ infestat. accidia nõ verat. luxuria ñ inquinat. Tertio assimilat diptamo ꝓprie golt wrtze vel pfeffercraut. qz habet vtutez veneni cõsumptiuã. Sagittarũ excussiuã et partus expulsiuã. dicit enĩ Basilius t Amb. in examerõ diptami herbe. cerue ꝑmit⁹ ꝓdierũt. nã eã mãducãt vt facilius pariãt. et sagitta pcusse diptamũ comedũt quo ferrũ in vulnere delictũ excutiũt. sic xp̃s veniẽs in animã ꝑ suã gr̃am consumit venenũ auaricie qõ de sua frigiditate corꝺis calorẽ. i. charitatẽ extinguit. Educit ptuz. i. expellit luxurie pctm̃ q ptus cõcipit ex ope luxurie. excutitq ferrũ. i. duriciẽ superbie. quia nõ vult habitare cũ his pctis. Sap̃. j. In malivolã aiam nõ intrabit sapia nec hitabit in corde sbdito pctis. Quarto xp̃s assimilat cedro c⁹odoꝛ fugat ſpẽtes t interficit vmes. qd ꝑ vmes nisi cogitationes ꝓaue designãt qs xp̃s veniẽs in animã interficit qñ nisi bona de seipo cogitare facit. Juxta illud Sap̃. Cogitatio illi⁹ apud altissimũ Tertio xp̃s venit in animã cuiuslibet deuoti vt necatoꝛ carnaliũ desideriorũ. et hoc intelligitur in tertia littera n. ꝓ quo notãdũ videmus ad experientiã q interdũ a terra surgit quedã nebula sed sol veniẽs suo splẽdoꝛe repmit atq necat. interdũ sursum eã trahit. aliqñ vo depmit dũ enĩ a sole tracta totaliter sursum moueꝛ in materiã cedit nubis t pluuiã ꝓsagit. si vero a sole totaliter repcussa deoꝛsum cadit i suũ redit originẽ. et euanescit. et sic purgato aere ꝑsagit serenitatẽ vt dicit Beda. Mora. loquẽdo. Nebula a terra surgẽs ẽ desideriũ luxuriosum a carne veniẽs t valde ꝓgrue desideriũ carnis aut ꝓcupia assilat nebꝛe ſm Anſ. li. j. ſimilitudi. c. xviij. Primo qz nebula est ex corꝛuptis vaporibus resoluta. Nebula enĩ ſm pm̃ est impꝛessio ex resolutiõe nubiũ generata in pluuiã resoluta. vapoꝛes enĩ resoluti. et ꝑ singulas aeris ptes disꝑsi nebulã faciũt. et qñ tles vapoꝛes sunt coꝛrupti tũc pessima nebula generat. sic coꝛrupti colloqijs t aspectib⁹ generatur ꝓcupia inordinata q corꝑus incendit. et inficitur de colloquijs. Dicit enĩ poeta. Coꝛrũpunt bonos moꝛes colloquia ꝓaua. De aspectibus refert auctoꝛ troyane histo. li. iiij. dicẽs Quodam tempoꝛe Paris a troya perrexit in greciam extionam soꝛoꝛem patris sui ꝓiami a thelomone rege vt caperet. venitq in insulam dictam thitarea in qua fuit templum Veneris mire pulchritudinis et plenum diuitijs. i quod quidem Paris pulcherrimus cum Helena pulcherrima cõuenit quã eũ vidisset facie veneris

accensus in veneris templo fluctuat anxiose et diligenter in helenam ipius defigens intuitum. Gaudebat enī suos radios visuales visualibus radijs cōmisceri. Extūc helena paridi sagacibus machinis seipam offerre procurauit vt sic ipz afflictū amor icēdio magis affligeret z ei⁹ amor veheīntiā i amor augmtū extolleret. id circo eadez nocte paris tēplū venerī depdauit helenā abducendo. Ad quā paris sic inqt. Putasne me regē dignitatē tuā velle libidinoso cultu fedare. sed qđ accidit. paris postea belenaz fuauit adulterā ob q̄ causam plures reges. et pncipes alijqz nobiles añ troiā fuerūt interfecti. Ecce q̄ a corruptis cōspectibus generatur cōcupiscētia inflāmata. Jō ait Job. xxxi. Pepegi fedus cū oculis meis ne cogitarē malū de muliere ne p aspectū incederē in delectationez. Scō sicut nebula est florz graminū vinearūqz corruptiua sic mala cupia corrūpit flores bonaz cogitationū. gmia affectionū z vinearū. i. penitētie fructus. iō dicit btūs Greg⁹. in moza. Ex quo luxuria mētē semel occupauerit alicuius vix eā bona desideria cogitare pmittit sunt enī viscosa desideria. qz ex suggestiōe oriē cogitatio. ex cogitatiōe affectio. ex affectiōe delectatio. ex delectatiōne psensus. ex consensu opatio. ex operatione cōsuetudo. ex cōsuetudine desperatio. ex desperatiōe peccati defensio. ex peccati defensione gloziatio. ex gloziatione dānatio. Tertio sic nebula est multarū egritudinū inductiua. sic ex inozdinata luxurie cōcupiscētia multa oriūtur vicia q̄ sunt egritudines aie. nā ām Greg. Filie luxurie sunt cecitas mētis. qz rō in ea oīno absorbeē. Insicōderatio scz mortis vel inferni. incōstantia scz cogitandū. nūc istud z nūc illud. amor scz quo aliquis desiderat longā vitā vt expleat volūtatē suam. pcipitatio scz q̄ aliqs se ad peccādū exponens se etiā aliqñ exponit periculo vt luxuriā expleat. odiū dei qđ fit qz deus abstrahit se ab eis z punit cos q̄ sequūtur carnis delicias ad q̄s inclinauit luxuria. Ultimū est pūtis affectus seculi qui est diffidētia venie z gratie consequende. Quarto sicut nebula ē itinerū tardatiua. sic cōcupia carnis boies ad eternā patriā festinātes aut retardat. aut totaliter impedit. qz dic apls j. ad Thoz. vi. Nolite errare fratres qm neqz fornicarij. neqz adulteri. neqz mali regnum dei possidebūt. aut saltē tardiozes reddit dū sibi ñ resistitur. qz sine pctō saltē veniali cupia carnis vix aut nūq̄ hr quo scz veniali pctō feruoz charitatī amittit z via ad patriaz retardat. vt dicit Anſ. vbi s. Si enī nebula carnaliuz desideriozz debet repmi z necari necesse est vt ver⁹ sol iusticie ad nos veniat vt cūcupiscētie mot⁹ sursum ad rationē refrenētur. qz tūc trāseūt in materiā virtutis. et nō culpā generāt. sed pot⁹ pluuiā diuine gratie in anima augmētat. vel si per solem scz christū vel rationē concupiscētie motibus resistitur in pncipio tūc qz ipa cōcupiscentie caligo deorsum pulsa penitus euellitur et post hec aia serenioz reperit. Et hoc pbat Tho. in apario. c. lxxxv. Erat quedam puella in brabantie partibus inter pceres generosa que in amorē cuisdam iuuenis per multos annos mirū immodū demonū stimulabat insultu. Hec cū ipa frequēter cū lachrymis mltas in cōfessione diabolicas insidias aperiret. cōsultū⁹ fuit ei summope vt caueret ne nutu aut vbo iuuenī temptationis occasio pberetur et pa⁹ ruit illa vt pmonebatur. cunqz adeo grauiter temptaretur vt somni cibiqz perderet appetitū. Accidit nocte quadam vt tanto demonū agitaretur in pulsu q̄ superueniente auroza surgere cogitaret. et clam adire iuuenē qui morabatur in vicino. nec moza. vbi surgit oculos apperuit vidit christum quasi plagis recentibus crucifixum leto sermone dicentem me diligaſ qui suz fozmosus. bonus. dulcis. et generosus. hec vt dixit repente disparuit. et puellam in omni pace z gaudio z gratiarū actione ab omni tēptatione liberam reliquit. Ecce aduentus veri solis carnales cōcupiscentias velud nebulas in xp̄i anima hominis oztas. necat z repellit animā serenā facit. Quarto venit xp̄s ad nr̄as mētes vt iocūdatoz turbatoz. Ipe enī iocundas z letas facit animas ad q̄s venire dignatur. hoc denotat q̄rta littera i. ideo christus assimilat luci quia lux duz oritur vt dicit Aug⁹. Tenebras expellit. merorescqz dissoluit. insidias perdit. securitatem parit. omnē spem letam iocūdamqz inducit. Quid spiritualiter certe nisi christus intelligitur. qui dicit Joh. viij. Ego sum lux mundi. hic inq̄ dū oritur in nobis per lumē sue gratie mox expellātur. tenebre ignozātie merorescqz dissoluūtur presenti tristicie z miseric demonū perduntur insidie. et oīs inducitur securitas z serenitas. iocūditasqz leticie. iō dic Anſ in sermone. O infinitum refrigerium z immensum qđ mihi per tuum mi iesu ingruit. influitqz aduentum. Qui alludit Eusebius in sermone. O quanta iocunditas refrigerij z dulcoris ex aduentu prouenit nostri dulcissimi saluatoris. Legitur namqz q̄ deuota quedam domina circa infantiam domini specialiter afficiebatur q̄ rogauit dominum vt ostenderet ei faciem puericie sue. Post aliquos dies in ecclesia sola morari cepit. Qui astitit puer pulcherrimus querens ab ea si sciret. Aue maria. Et illa dicente vsqz adhuc. benedictus fructus ventris tui.

Ait puer ego sum. statimq; disparuit. illa iubilando clamauit. reuertere lumen. redi puer dulcissime. et p. xxx. dies clamoribus nō cessauit. et die tricesima venit iesus dicens. ecce vocat⁹ venio ad te. sed ꝛ tu veni mecū in regnū patris mei. Et his dictis statim femina iubilans expirauit. ecce qđ aduenies xps tristiciā in iocūditatem cōuertit vñ bene đr. aduenire vt iocūdatoꝛ turbatoꝛ. Quito ipe veit vt aiatoꝛ pugnatoꝛ. ꝛ hoc figurat. v. scz lra a. Pro quo notā dum ꝙdiu hō est in pñti vita teneꝫ pugnare cōtra diaboli malignitatē. cōtra ppriā infirmitatem. cōtra vicioꝛ nascentiū pplexitatez. Prio cōtra diaboli malignitatē de qua dicit Aug⁹. li bro solilo. c. xv Tetēdit laqos añ pedes meos infinitos. et oēs vias meas impleuit decipulis ad capiendā animā. et qs effugiet laqueos. Posuit enī in vbo. in ope. ꝛ in oñi via mea. et ideo est pugnādū cōtra ipm. iuxta illud Job. vij. fm vnā literā. Tēptatio est vita hominis sup terrā Sup quo dicit Greg⁹. Quid tēptatiōis noie ni si pugꝫ ꝓtra malignos spūs exprimiꝫ. ergo vita hoīs tēptatio est qz dū qs cōtra malignoꝛ spirituū insidias vigilat in belloꝛ pugna ꝓiect⁹. ꝙculdubio se defendat. Secōo pugnandum est ꝓtra ppriā infirmitatē scz carnem. quia illa tradet spm̄ in ptātē demonū. sicut figuratū est Judicū. xvi. vbi legiē ꝙ dalida totiēs sampsonem tēptauit. et molestauit ꝙ ab eo septē crines extorsit. qbus ꝓditis amisit oēs vires. sicqz tradidit ipm̄ in manus philistioꝛ. q excecatū ad carcerē deduxeꝛt. moza. Dalida interꝑtaꝫ paupcula. et significat carnē humanā q̄ sampsonem q̄ significat spm̄ decipit ꝛ ipm in ptātem demonū. qui significanꝫ p philistim tradit. iō dic̄ Ysi doꝛus de sum. bo. Nequaꝙ tibi caro ad libituz dñeꝫ moꝛs nra p fenestras ingrediꝫ nisi ratiōis freno. caro ab illicitis restringaꝫ. Tertio pugnandū est cōtra vicioꝛ nascentiū pplexitatez qz penitēs aia dū vnū viciū amputare conatur in alterius vicij pplexitatē inducitur. ꝛ ꝑncipaliter pugnādū est ꝓtra viciū gule. qz dic̄ Hrisꝫ. sup Math̄. Impugna xpi. ꝑmo circa gulaz pugneꝫ. qz si hoc vicium refreneꝫ et frustra circa alia laboraꝫ. Et qz ꝓtra hos tres hostes seuissimos oꝑtet nos pugnare nccio videꝫ nos xps quotidie aiare. et hoc figuraꝫ. ij. paꝫ. xxxij. vbi legitur rex assirioꝝ Sennacherib ingressus ē in iudeā. et obsedit ciuitates munitas. qđ cū audisset Ezechias ꝓstituit ꝑncipes bellatoꝝ i exercitu. et vocauit vniuersos in platea porte ciuitatis. et locutus est viriliter agite ꝛ confortamini nolite timere nec timeat] regē assirioꝝ. et vniuersam multitudinem q̄ cū eo ē. multo enī plures sunt nobiscū ꝙ cū illꝝ. Spūalr Sennacherib interꝑtaꝫ tollens deserta. et significat diabolum q̄ tollit oñes q̄ a deo deserūtur scz oēs finaliter malos. qz ipe rex assirioꝝ p quē intelligūtur mali. nec tamē in hoc cōtentaꝫ. sed iudeā ingrediꝫ q̄ interꝑtaꝫ cōfitens. et significat ecclesiā catholicā scz cōgregationē fideliū. et ibi obsidet ciuitates munitas. p qs significantur aie fideliū qs etiā nitiꝫ sibi subiugare. sicut prędixit Dauid ps̄. xli. absorbebit fluuium. qđ exponit Greg⁹. xxxiij. moza. vij c. Oñes infideles q̄ post hāc vitā defluūt ad infinita. sicut fluuius descendūt. et habet fiduciā ꝙ iordanis intrabit vias eius. Jordanis in quo xps baptizatus est significat oēs xpianos baptizatos hos oēs tēptat decipe ꝛ expugnare. sed xps verus ezechias cōstituit principes bellatoꝝ et hi sunt ꝑlati. et hi pugnāt nō armis sed orationib⁹ ꝓtra demones exēpla moysi Exo. xvij. et hos animat ꝛ ꝓhortat cum alio populo xpiano ad pugnādum dicēs. Estote fortes in bello et pugnate cū antiquo hoste ꝛ accipiet] regnū eternū. Et dicit illud Ezechie Nolite timere q. d. qz ego vobiscū sum sicut ꝓmisi Math̄. vl. vs q̄ ad cōsummationē seculi nec timeatis regem assirioꝝ ꝛ vniuersam multitudinē. i. demonum qz ei⁹ ptās sub ptāte mea est. nec ꝑt vobis tantū nocere ꝙtū vult. vt dicit Aug⁹. sup ps̄. Nec timeatis vniuersam multitudinē q̄ cū eo est per quos intelligūtur demones vel peccata qz plures sunt angeli ꝙ demones q̄ ꝓtegūt vos ꝛ custodiūt. ps̄. xc. Angelis suis mādauit de te Sicce ꝙ xps veit ad nos vt aiatoꝝ pugnatoꝝ. Sexto ꝛ vltio venit vt trāsformatoꝝ aioꝝ. et hec cōcludit vltima littera t. Circa hoc notandum fm Anſ. anima est formata ꝛ creata ad imaginē dei. quia sicut dicit. Fateoꝝ inquit dñe. et gratias ago qz me creasti ad imaginē tuam vt sim memoꝝ tui. id ē te cogitē ꝛ diligam te. te intelligam ꝛ cognoscam. Sz culpa originalis heu et actualis eam turpiter deformauit. vnde bñ dicitur ad ipam illud verbū Hugo. in solilo. ō anima. Tam vilis ꝛ turpis est ꝙ sponsi xpi amplexibus amplius digna nō est Assimilatur enī culpa cuidam dee que dicebatur sirtis. De qua venerabilis Boe. li. iiij. metro. iiij. Scribit in hūc sensum. vlixes post bellum troianū cuz rediēs ad ꝓpria diu in mari oberrasset ad quādam insulam puenit quam inhabitabat quedā dea nomine sirtis vel thirie filia solis q̄ per potatiōes ꝛ gramina cōsueuit hospites suos i diuersas bestias cōmutare que etiā socios vlixis cum ad eam peruenerant per suas potationes in diuersas bestias transformauit. De hoc etiam scribit Vincenti⁹ in speculo historiali libro ij. capitulo. xc. quinto. de tranformatis dicens

Scribuntur enī quedam monstruose hominuz transformationes z cōmutatiōes in bestias .sī cut de illa magna famosissima sirte que socios vlixis mutasse fertur in bestias. et de archadibus que sorte ducti trānatabāt quoddam stagnū.et ibi cōuertebātur in lupos. Et ibidem allegat Soli.in li.de mira.mūdi qui dic. Neutri vt accepimus estatis tpibus .in lupos transfiguranť. Deinde spacio pacto qō huic sorti attribuendū est in pristinā faciē cōuertūtur .Ez btūs Aug⁹.xviij.li.de ciui.dei dicit.q spē tantū que a vero deo facta sunt z creata cōmutantur ne videātur sibi esse qō sunt. Et pinde q homines p sacrificiū archadis mutati fuisse in lupos.et q carminibus sirte socios mutauit vlixis fm hūc mūdū mihi potuisse videť fieri .scz fm speciē si tñ factū est. Idem de spiritu z ania sic inquit. Dicit enī humana opinio quadā arte mulierū z ptāte demonū homines posse conuerti in lupos vel iumēta queqz necessaria portare.et post pacta opa iterū redire ad se.nec fieri in eis vitā bestialem sed rationalem humanāqz fuari. Solutio.hoc est sic intelligēduz.q demones naturas nō creāt sed aliqō tale faciunt vt videātur esse qō nō sunt.nlla enī arte vl ptāte nedū animus sed nec corpus quidā aliq rōne in mēbra vel lineamēta bestialia veraciť A cōuertere pñt. Hec Aug⁹ Ideo morališ debet intelligi vlixes que dicitur a bolon quod est totū.et xenon pegrinus ēsi totus peregrinus significat quēlibet hominē q velut peregrinus nauigat i mari huiusmūdi vt dicere possit. ps xxxviij. Aduena ego suz apud te z peregrinus qz nō habemus hic manentē ciuitatē .sz futurā inquirimus Ad Heb.xiij. Socij hominuz sunt spūs z anime q ducūt illos semp ad optima qz ratio semp depcať ad optima Eth.j. Sed contingit multotiens q culpa vel diabolus transformat animas.turpē eis formā non fm vitatem sed fm similitudinē eis inferendo.iuxta illud ps.xlviij. Hō cū in honore esset nō intellexit cōparatus est iumētis insipientibus z similť factus ē illis. Sup quo dič nico.de lyra .Subtracto honore dei imaginis nihil differt homo a brutis.sicut factū fuit de nabuchodonosor ō quo s.dñica pma in aduētu fmone pmo.a.g. qz nō cōpaliter sz mētaliter dicť in bestiaz. de hoc dicit Amb.xxiij.q.v.c.amittūt.§. Hic est. Notanduz cū nabuchodono .supbiens in coz de suo dicēs. nōne hec est ciuitas magna babilon quā edificaui in domū regni. statim immutauit deus rōnabilē mentē eius z induit eū feruna bestialitate vt ab hominbus fugiēs cū bestijs viueret. Et dicūt aliq hmōi transformationem eē factā aiaz remanēte. Alij dicūt q hmōi trāsformatio nō sit possibilis fm rē.qz fm cōmentatoz impossibile est duas vel plures essentias formas esse in eodē supposito.sz fm quādā apparitionē fantasticā. Et dicūt q nō videť rōnabile qō nabuc.transtulit se ad iumēta comedo fenū.nisi qdā iani apparitiōe fantastica agitat⁹ seipm reputabat bestiā z iumentuz,ppē qō ꝓsortio hoīm ꝑuat⁹ ē.et cū feris habitabat Hec ex Slo.sup Boe.li.z metro alleg. sz ē valde notabile q idē addit Nūeri.j. Deus archadis.i.mercurij miscdia mot⁹ dedit vlixi q fuit pnceps inť socios quēdā florē albū p quē ipaz trāsformationē euasit. Quid p deū mercurij certe deus pater intelligiť q dedit nobis pegrinis ḥ in terris florē albū.p quē intellige cristū q dicit flos cāpi Canť.ij. Et alb⁹ rōne innocētie qz pctm nō fecit. Esa.liij.et.j.Pet.ij. Hic ē q flos si venerit p suū bñdictū aduentū in coz nostrū tūc incipiemus eū diligere .et p talē ipi us dilectionē trāsformat ipam animā in pulchritudinē z decorē. Juxta illud Poete sic trāsformať coz amātis in id qō amať .tūc pt dicere hō ad quē venit xps.illud Hugo in solilo. de arra aie. O q̄ suauis z decora es facta ania mea qd tibi tāt⁹ z tlis oznat⁹ voluit nisi qz idē ipe q te induit spōsam suo thalamo ꝑpauit.

De eadem dñica sermo.

Veniat dilectus meus in ortū meū vt comedat fructus pomoz suoz Can.v. Reges terreni alicuius regni consueuerūt habere distinctas māsiones atqz mēsas.cū aūt reges voluerint habere leticias speciales inuitāt reginas ad suas māsiones atqz mensas.et ecōtra sic faciūt regine .hoc figuratū est Hester.j.vbi legiť q in illo grādi cō uiuio qō assuerus parauerat cūctis principibus et pueris suis. Seorsum babuit mensam rex.et seorsum regina.quia rex fecit cum suis in orto qui regio cultu z manu conscitus erat. Regina aūt vaschij fecit conuiuiū feminarū seorsuz vbi rex assuerus manere consueuerat. et sequiť. q die septimo rex cum esset hilarioz misit pro regina vaschi vt veniret ad conuiuium vt ostēderet cunctis populis z principibus pulchritudinem illius. Erat enīz pulchra valde. Et quo patet propositum. Spūaliter assuerus interpretatur beatitudo z significat xpm q est btitudo omniū electoz.et rex regum z dñs dñantium. Apo.xix. sed p vaschij reginā intelligūtur anie fideliū z deuotoz de quibus Can.vi. Seragine ta sunt regine super quo dicit Hzeg⁹.quid p reginas nisi sanctoz aie designātur que dū corpora sua prudēter regunt.et alijs pfunt.regnū

sibi acq̃rũt. Sunt enĩ nõnulli in sancta ecclesia q̃ carnẽ suã ꝓpter deũ affligũt. vicia vincũt. demones velut tyrannos sibi sbijciũt. oĩes motus suos vt ordinate currãt sapienter regũt. aliis predicãt boc qđ ipi faciũt multos a fauci bus demonũ gladio vbo dei pugnãtes abstrahũt quid hmõi anime nisi regine existũt que dũ regẽ suũ xp̃m valde diligũt amoris cõmixtiõe regios suos .i. fideles ppl'os gignũt. Hec Hze. sicut igit reges terreni t regine habẽt distinctas mensas t mansiones t cõuiuia. sic xp̃s t fideles anime. xp̃s nũc habet locũ suũ t cõuiuiũ in oto celesti. In quo ꝑm amandũ in hoza .Sap̃.li. j.c.xi. est vnalis amenitas .autũnalis iocunditas .serenitas estiualis .iocũditas nuptiaľ .ibi. vallis gaudiosa .visio amoiosa .ibi celestes armonie psonãt diuine vigelle intonant .ibi nulle assistũt tristicie .sed leta vniuersa. ibi gaudiozũ nouitas .t eterna securitas .ad hũc igitur oztũ plenũ delicijs vocat rex xp̃s regiã suã deuotã aiaz Cañ.v. Veni i oztũ meũ sozoz mea sponsa messui mirrã meã cũ aromatibus meis .comedi fauũ cũ melle meo .bibe vinũ cũ lacte meo .Sz ẽ valde notabile q̃ regina vaschi vocata ad oztũ regiũ assueri venire ꝓtempsit .vt hester .j. sic etiã nõnulle aie inuitate a xp̃o venire ꝓtemnũt De quo Berñ. li. medi. laudãs mansionẽ dei dicit O ciuitas celestis mansio secura pria totuz ꝓtinens qđ delectat popul' sine murmure q̃m glozioſa dicta sunt de te ciuitas dei .sicut letantiũ oim habitatio est in te. que igitur nos angz vesania vicioz sitire absinthiũ huius mũdi se qui naufragiũ vite labentis pati infoztuniũ .impie tyrãnidis ferre dominiũ .et nõ magis cõuolare ad angeloz societatẽ .sctõz splendozẽ .regis potẽtis honozẽ .et supne glozie ad iocunditatẽ .hec Berñ. Et certe sicut regina vaschi fuit repudiata .et ad regẽ sibi non patuit ingressus qz ðz de ipa .neq̃q̃ regina vaschi ingrediaľ ad regẽ hester vbi ꝫ sic que anime inuitate a xpo. renuũt venire ad ipm fortassis nequaq̃ cũ separantur a corporibus ingrediẽtur .sed dicet eis Sapientie .j. Vocaui t renuistis. t sequitur. ego in interitu vestro ridebo .i. vestri nõ misere boz .qz ꝑm Pascasiũ .ridere dei est nolle misereri .idcirco sunt alie deuote aie que sunt grate ð ster q̃ inuitauit regẽ assuerũ .c.v. dicẽs Si inueni gr̃am in ꝓspectu regis .t si ei placet vt det mi ni q̃ postulo impleã meã petitionẽ t veniat ad cõuiuiũ qđ paraui ei .hester interptaľ absc̃dita t significat aiam que nũc absc̃dita est i mozali corpe que debet verũ assuerũ ad quiuiũ sum inuitare t dicere vbum prelibatũ veniat dilectus meus in oztum suum. In quo quidez verbo tria innuũtur.

Dilecti leta inuitatio. veniat dilectus
Loci pulchra decoratio. ibi .in oztum suum
Prandij plena pparatio. vt comedat.

Prio igit ponit dilecti inuitatio .ibi veniat dilectus meus .vbi nota dicit Phizologus q̃ Elephas si capit seu allicit accedũt ad dexta loca vbi habitãt vgines omnino mũde t crinib' resolute .et incipiũt dulciter cãtare qđ audiẽs elephas venit ad eas t lingit earũ manus de dulcedine aũt cãtus mox obdormit. sicq̃z p cantũ ipm ad se alliciũt t inuitãt Mozaľ .p virgines intellige aias deuotas t fideles que si volũt allicere ad se seu inuitare magnũ elephantẽ .scilicet xp̃m .de cuius magnitudine dic̃ ps̃.cxliiij. Magnus dñs t laudabilis nimis t magnitudinis eius nõ est finis .Primo debẽt esse virgines aut puelle ꝓpter quicq̃. Primo vt dicit Anſ.li. vi.c.vij. qz ꝑm cõplexiones sunt calide t humide .sic aie sancte q̃ volunt allicere xp̃m debent esse calide p dilectionẽ .et humide per deuotionẽ .t hoc debet esse de supnis t nõ mũdanis .qz dicit Greg'. super illud Ezech .aia sine amore nũq̃ est .aut enĩ supernis munitur .et vere beata est aut vanis immergitur t misera est semp ista quidem ꝑm dilectionẽ calida fuit que dixit Cañ.iij. Anima mea liquefacta est vt dilect' locutus est .nam in liquefactione aie notaľ calor dilectionis resoluẽs .et humor deuotionis decurrẽs hac dilectione calidus fuit btũs Berñ. qui dicit in florib̃us .O bone iesu q̃ benignus. quam suauis es .quam dulcis .q̃m amãdus. q̃ amplectẽdus .q̃ tot' admirabilis .q̃ vere dñe iesu xp̃e desiderabilis .beatus hõ q̃ te amat amplectitur t expectat. Et nota q̃ aie que sic sunt calide per dilectionẽ tria bona ꝓsequũtur. ptz per archidiaconũ guidonẽ in rosareo super decretũ. Primũ q̃ eas custodit .ps̃.cxliiij. Custodit dñs diligẽtes se .et hoc ideo qz in eis manet iuxta illud Joh̃.iiij. Deus charitas est scilicet increata .et qui manet in charitate scz creata i deo manet t deus in eo. ideo equũ est vt hospiciũ custodiat. Scõm est q̃ eis debitum relaxat Luc̃.vij. Dimissa sunt ei pcta multa. Tertiuz q̃ se eis manifestat .iuxta illud Joh̃ .xiiij. qui diligit me diligitur a patre meo t ego diligo eum t manifestabo ei meipm .Scõo puelle aut vgines vt inqt Anſ. ꝑm corpis dispositionẽ sunt tenelle gratiles .flexibiles t pulchre .sic aie deuote que volũt verũ elephantem ad se attrahere debent scz esse tenelle p beniuolentiã .flexibiles p obedientiã .graciles per abstinentiã .t pulchre p mundiciã .sic tenella fuit aia Dauid per beniuolentiã cum dixit ps̃.cxxiiij. Bene fac domine bonis t rectis corde .flexibilis p obedientiã

fuit anima pauli cū dixit Act. ix. Dñe quid vis me facere. q. d. paratus sum tibi nūc in omnib⁹ obedire. gracilis vero fuit per abstinentiā ania danielis pphete qui dixit Daniel. ix. Posui faciem meā ad dñm meū rogare in ieiunijs sacco z cinere. sz pulchra per mūdiciā fuit illa cui dictū ē Can. j. Ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui colūbarū. et iterū Can. iiij. ꝯ pulchra es amica mea ꝯ pulchra absqꝫ illo qđ intrinsecus latet. et iterū. pulchra es amica mea. et macula nō est in te. Tales enī vgines allicīūt xp̄m regē sic figuratū fuit de assuero Hester. ij. vbi dixerūt pueri eius z ministri. querātur regi vgines p ptinentiā carnis. z spō se per mūdiciā mentis. Tertio qz virgines puelle fm mentis affectionē sunt verecunde. timide z iocūde. iuxta illud Bern. supermissus est.

¶ Solent vgines que vere vgines sunt semp esse pauide z verecūde. sic deuote anime debēt esse verecūde de vitijs. timide de supplicijs et iocū de in obsequijs. Verecūda de vicijs fuit maria magdalena. que stetit retro pedes dñi. z hoc fecit ex verecūdia quā habuit cozā iesu. et si non cozā hominib⁹ tamē hec verecūdia necessaria est aie. ideo dicit Anf. li. de pe. qui pervos pec castis per vos erubescatis. Erubescentia enim maximā partē habet remissionis. et ponit transumptiue p Greg. i decre. ď. pe. dis. j. c. quē penitet. vbi dicit idem Aug⁹. Laborat enīz mens patiendo erubescētia. et qm verecūdia magna est pena qui erubescit p xp̄o sit dignus misericōdia Timidus de supplicijs fuit quidam nomie Hothardus mersilien. diocef. de quo legit in li. de timo. do. qui cū esset excellens ioculator z mūdi vanitatibus deditus cepit semel cogitare de eternitate pene. de qua Math. xxv. Ibunt hij in supplicīū eternū. et dixit in corde suo. si ppo neretur tibi q in lecto molli z delicato iacere deberes nō tamē recedere nō posses hec sustinere. et quō ergo poteris sustinere in eternū in illa pena iacere inferni. et hac consideratiōe p territus omnia reliquit z factus est monachus cisterci. sed postmodum vo eps z vir sanctitat⁹ eximie. Sed iocundus in obsequijs dei fuit devotus amādus qui dic in hora. Sap. li. ij. c. v. Aya dñe mi respice nūc precipuum cordis mei affectum z doce me laudare te z glorificare nomē tuū qz hoc est qđ pre cūctis mundi gaudijs appeto z requiro. et infra desidero inquit dilecte mi. vt qñ corpus meū fuerit in pulueres redactū minutissimos et lapide clausum q de q lib et pulu er⁹ particula minutissima amena vox laudis z glorie tue exurgat que durissimū lapidem penetrans celoꝝ altitudinē penetrunt. et vsqꝫ ad extreme iudicij diē viue laudis z glorifi

cationis melodia eternaliter me tibi copulet. Quarto puelle virgines fm exteriorē dispositionē sunt disciplinate in moribus. tacite in fmonibus. et delicate in vestibus. sic aie deuote debent esse disciplinate in moribus sic Dauid qui ait in ps. Disciplina ipa me docebit. debēt etiam esse tacite a noxijs locutionibus sicut btūs abbas agaton qui p trienniū tenuit lapidem in ore. vt taciturnitatē disceret. vt in vita patruz li. iiij. c. lxij. vnde legitur ibidem. li. ij. c. xxxv. Quidam vir sanctus magnus de sanctis fmonibus talem gratiam habuit vt videre posset q alij nō videbant. vidit enīz aliqñ plures sedere fratres simul z loquētes de sanctis scripturis que ad salutē ptinēt aiaꝝ. et stabant circa eos sancti angeli letātes z delectabant de eloqijs. Cunqz aliud qđ cūqz inter se loquerētur statim angeli recedebant longus z indignātes cōtra eos. Veniebāt aūt porci sordidissimi z morbosi volutabāt se inter eos. Demones enīz in spē porcoꝝ delectabātur de noxia supflua. z de vaniloquio eorum iō p̄monebat fratres illos dicens. Cauete fratres a multiloquio z ambitiosis vbis z sermonibus qz ab illis interitus aie generat. Debēt etiā deuote aie esse delicate vtutū vestibus sicut illa de qua dicit sapiens Prouer. xxxi. Fortitudo z decor iduūtū eius. Quito puelle virgines scōm nois significationē sunt parue integre honeste z pure. nam sicut dic Ysi. puella dicitur pura sicut pupilla. et puella est nomē etat⁹. nomē integritatis. et nomē honestatis. sic debent aie sancte esse parue per humilitatē. integre per virginitatē. honeste per castitatē. et pure per sinceritatē. vel parue in sue estimatiōe sicut abzabā qui dixit Gen. xviij Loquar ad dñm cū sim pulvis z cinis. Integre sine carnis corruptiōne. honeste in moribus. et pure in opibus. Secūdo aie que volunt ad se ¶ inuitare xp̄m elephantem magnū. nō solum debent esse vgines sed etiā nude a curis z occupationibus tpalibus nimijs qz nimia cura tpaliū euacuat aiam a virtute. cuius exemplum dicit Anf. li. ij. c. xxxiij. de bombice q in illo vmiculo ex visceribus interius exterioza textura bōbiciū conficitur qui telas texit ad moduz aranee. et sic dic Ysi. ď. Duz vilia egerit euacuat et nihil in eo remanet nisi aer vt dicit Anf. ille sic texendo laborat. qui omes occupatiōes z studia vite sue cōuertit ad desideriozū expletiōem vt cū seculi negocijs totaliter implicat. interius vtutib⁹ penit⁹ euacuat. ppt̄ hoc. ij. ad Thi. ij. Nemo militās deo implicat se secularibus negocijs vt ei placeat cui se p̄bauit. q aūt vginitas sola nō pdest anime. nisi etiā sit nuda a curis z occupatiōibus terrenis. Legit in hist̄oriis

q̄ filius regis francie infirmabatur ad mortez
et fuit vocatus frater ordinis p̄dicatorz cui in-
uenis ꝓfitebaꝫ.qui cū obijsset interrogauit paꝫ
ꝓfessorem dicens .quid vob videtur de aīa filij
mei chariſſimi.rñdit vticz ſaluata eſt.qz puruſ
virgo fuit.qui poſtea appuit mgr̄o dicēs ſe eꝫ-
naliter dānatū .cui magiſter ꝓfeſſor inqt tu⁹ p-
hibuit teſtimoniū q̄ nū q̄ polluiſſes corpus tu-
um cū mulieribus z ſatis morigerat⁹ fuiſti. qd
ergo feciſti? Rñdit corpus meū nō pollui z pt⁹
abſolutionē filius eterni regis fui.tamē poſt re
ceſſum ꝓfeſſoris moriēs me de poſſeſſione paꝫ-
na occupaui dicēs. O non debes tam p̄cioſa
iſta poſſidere z in illis occupationib⁹ obij.z nō
cogitādo de deo ido damnatus ſum. Et dixi ſi
gnanꝫ q̄ ania hois q̄ vult xp̄m inuitare nuda a
curis z occupatiōib⁹ nimijs debet eſſe. In hoc
enī cura moderata circa terrena nō culpaꝫ. qz
ait Apl's ad Ro.xij. Sollicitudine nō pigri.q.
d.interdū eſt p̄z o talibus ſollicitādū z huma
nitatē,p̄xūis in effectū p̄eſtanduz,ppē quod
Martha ſollicita erat,ppē plurima vt paupe-
ribus ſbueniret Luc.x.ſup quo dic Jnno.pa.
ij.eꝫ.d renū .c.niſi cū p̄dē §.nec putes.q̄ om
nino Martha malam partē elegit q̄ circa plu-
rima ſatagebat.qz Maria optimā partē elegit
q̄ nō auferetur ab ea qm̄ licet illa ſit magis ſua
uis.hec tamē magis vtilis Tertio anime deuo
te q̄ cupiūt xp̄m adinſtar capientiū elephantez
allicere.et ad ſe inuitare debēt nō ſoluz v̄gines
z nude eſſe.ſed etiā in capillis reſolute. Ubi no
tandū moraliē capillis aut crinibus aſſiliē co
gitatiōes vt dic Anꝫ.li.vi.c.xv .ppē tria.quia
ſunt capitis oznatiui.cerebri defenſiui.et multi
pliciter paſſiui. Primo igiē capilli ſunt capitis
oznatiui.qz dicūtur ſm Iſiō.capilli q̄ſi capitis
pili,ppter qd abſolon.ij.Regū.xiiij.p oznamē
to capitis pulchris vtebaꝫ capillis.et q̄to ton
debat capillos tanto amplius creſcebāt ſemel
aūt in anno tondebaꝫ.et grauebat eū ceſaries
ponderabat aūt capillos capitis ſui ducētis ſi
clis pondere publico.et dicit Glo. q̄ mulieres
emebāt eos,p capitis oznamēto.ſicut igitur ca
pilli oznāt caput.ſic debent cogitatiōes ſancte
bone z ordinate oznare aīam.cauſa eſt. quia ſi
cut capillus de capite nō peribit Luc.xxi. Sic
nulla cogitatio mētis ſine retributione trāſibit
qd teſtaꝫ Greg⁹.in mozal.q̄ āte dei oculos va
cue nō trāſibūt cogitatiōes noſtre z nulla mo-
menta tp̄is p annū trāſeūt ſine ſtatu retributio
nis.Scdo capilli ſunt cerebri defenſiui.nam iu
uāt caput z cerebrū cōtra extrinſecas leſiones
et ideo capilli ſunt multi z duri .qz ſm Conſtā.
ex fumo groſſo z calido naſcūtur .nā ex igneis
et intenſis humorib⁹ p capitis poros egrediun
tur z aere intrinſeco deſiccanꝫ.et ſic in ſbam ca-
pillor̄ p̄uertūtur.vñ hoc būore creſcēte capil-
li creſcunt.eo etiā decreſcēte decreſcūt z euane
ſcūt.et ſm q̄litatē talis fumi erit q̄litas capilli.
et iō ſi fumus eſt mult⁹ ſunt capilli multi.ſi pau
cus pauci.ſi niger nigri.et ſic de alijs. ſic ergo
capilli ſunt ad defendendum cerebrum .ita cogi
tationes bone ſunt ad defendendum animū.qz
dū feruēt i aio cogitatiōes bone nō ingrediunꝫ
in ip̄m cogitationes p̄aue.ſic dic Job. caſſia.
in li.colla.p̄m Joll'.ij. Incipiam⁹ bonas cogi
tatiōes z ſtati ab alijs q̄ male ſūt dignabiē nos
dñs liberare. Et ſic dictū eſt ſupra.qz ſm q̄lita
tē fumi erit q̄litas capilli.ſic ſm ordinatiōez ex
terior̄ ſenſuū ſeq̄tur ordinatio vel deordinatō
cogitationū.iō dixit Job.xxxi . Pepigi fedus
cū oculis meis vt ne quid cogitarez de muliere
vel virgine. Tertio capilli ſunt multipliciter
paſſiui.quia.

Inciduntur. Primo igitur capilli incidūtur
Diſcriminātur. ideo dicīē ceſaries capillor̄
Decaluātur.z a cedendo.et hoc cōuenit co-
Dealbātur. gitationibus ſupfluis q̄ ſunt p̄-
cidende ſm illud Greg.in mozal'. Magno ſtu-
dio cogitatiōes ſupflue amputāde ſunt. ſed ta-
mē amputari funditus nō poſſunt.ſp eniz caro
ſupflua generat q̄ ſpūs ſolicitudine reſtringit.
Et legiē in vitaſpatrū li.ij.c.clxv. Quidam q̄ſi
erūt a ſiluano per quā viā adeptus eſſet tandē
p̄udētia rñdit nū q̄ dimiſi mozari cogitatiōes
malas in corde meo q̄ deū,p̄uocarēt ad irā.ſed
heu multi inter nos nō faciūt ſic.qz quidā in ſe
mozari p̄mittūt cogitatiōes ſupfluas.alij luxu
rioſas.reliq̄ auaras .et de quolibet iſtor̄ dicit
dñs Jere.iuj vſq̄quo mozabūtur in te cogitati
ones noxie.Scdo capilli diſcriminātur.ido vt
dicit Yſiō.Dicūtur crines mulierū. qz lotis di
ſcriminātur.in hoc datur intelligi cū cogitatio
nes ſunt dubie vel inordinate q̄ ſint diſcrimina
de.i.diligenter diſcernēde, et hoc fit qñ homo
ad mortē ſuā p ratiōis intuitū cedit.qz ſic dicit
Greg⁹ in moza .Si a domo mētis ad monumē-
tū rō deſcendit q̄ſi abſente dña cogitationū .ſe
clamor velut garrula ancillarū turba multipli
cat.cū aūt rō ad mentē rediret mox cōfuſio tu-
multuoſa timeſcit z q̄eſcit. Tertio capilli ꝺcalu-
uanꝫ.et hoc fit cū deficit humor pīguis quo nu
triūtur capilli. In hoc daꝫ ſignificari q̄ cogita
tiōes p̄aue ſunt oīno decaluāde.i. totaliē z ra
dicitus a p̄ncipio euellende .iuxta illud Deuē.
xvij. Aufer malū ſcz cogitatū de medio tui . Et
Iſa.j. Auferte malum cogitationū vr̄arum ab
oculis vr̄is.de hoc etiā dic b. Jero.in epla ad
Demetriā. Eſt tutiſſimū atq̄ perfectum vt affe
ctet anim⁹ ſollicita atq̄ ſp vigili cura z ſtudio

discernere cogitationes. Ad pmū animi motum vel pbare vel impbare qđ cogitat vt bonas cogitationes alat vel stati malas extiguat. Hic nā q3 fons est boni z origo pcti q3re ibi maxie oportet pseuari pctm vbi nasci solet. Statimq3 ad pmā tptationis faciē z malum añq3 crescat restringere dū adhuc est in cogitatione. Quarto capilli dealbātur cū capilli vicz cancescūt. i quo moza. innuit q3 cogitationes male z fede sunt p pniam dealbāde. i. abluēde. Juxta illud ps. l. Lauabis me z sup niuē dealbabor. Nā pnie ardor q3si crines dealbat cū distortas cogitationes purificat. vñ Greg⁹. xiij moral. Mētes sc̄as ipe carnales cogitationes inueniūt pnie ardore consumūt. nec cogitationes suas dilatari carnali voluptate permittūt. Ecce sic debēt anime deuote crines malarū cogitationū resoluere q3 volunt verū elephantē xpm ad se allicere. Quarto ncce est vt nō solum sint vgines nude z habeant crines resolutos. sed etiā vt habeant dulces voces quib⁹ mediātibus xpm ad se trahāt. et he voces dñt. primo esse cordis letificatiue vt scz aie deuota oratio z bona meditatio. de q3 voce dicit ipe Cañ. ij. Sonat vox tua i auribus meis. vox enī tua dulcis. z ps. cxviij Letabor ego sup eloqa tua. sicut q3 inuenit spolia multa. Secdo dñt esse amoris excitatiue. sic enī aues femine dulcit canūt. sic q3 cātu dulci mares ad se alliciūt atq3 trahūt. sic vox intima aie deuote debet dulcit cātare vt sic xpm sponsum possit ad se inuitare. et ille cātus debet fieri A fide. spe. et charitate. Fides enī debet iurādo xpm inuitare. spes hospiciū ppare. charitas vero eū tenere. Et sic legit de quadaz muliere q3 cū caruisset aliq3to psueta visitatione spuali. et diuina. et timēs ne nimis tardaret. vel veniens cito recederet. allocuta est vtutes theologicales dicēs. Fides mea vade ad dñm z adiura eū p oēs articulos fidei q3 de eo credunt vt veniat spes mea expecta eū z para hospiciū. charitas mea cū venerit tene eū ne recedat. cuq3 sic dulciter cātaret seq3 ipam ad suas vtutes excitarz venit mira psolatio nō cito recedēs. ecce q3 magnus ille elephas xps ex dulci cātu aie deuote venit. in sinu mentis obdormiēs. iux illud Cā. ticoz. Ego dormio z cor meum vigilat. Quantū ad scm pncipale in vbis pmissis ponit loci pulchra pparatio. ibi in ortū suū. Circa qđ notandū. psuetudo illa ē satis laudabilis z honesta in hoc mūdo cū q3 aliq3 honestā psonā inuitauerit in domū suā q3 añ ei⁹ aduētū locū i quē ipm inducere velit bñ ppparet mūdet z disponat fm illud Amb. in quodā fmōe h⁹ tpis dicētis. Ecce inqt si aliq3s vrm sentiorē suū in domū suā recipe debuisset. ab oib⁹ sordib⁹ z immūdis rebus ipaz domū mūdasset Moza. hāc psuetudinē dz seq3 quilibet deuot⁹ hō xpm ad se inuocās p vbū pcedēs vicz. Veniat dilect⁹ me⁹ in ortū suū vt scz abijciat sordes imūdicie exēplo apū. Apes enī vt dicūt nātales mirā inter se habēt mūdiciā ita q3 nullas spurcitias dimittūt inter opa sua. foris enī ejciūt digestiones q3s faciunt intusq3 nullū fetorē sustinere pnt. iō dic Apls Jaco. c. j. Abijciētes oēm imūdiciā z abūdātiā malicie cū māsuetudie suscipite insitū vbū q3 pt. saluare aias vr̄as. vbi p vbū intelligit xps. De quo Joh. j. In pncipio erat vbū z. Unq3 sic sordes expulerit locū q3 mētis ppauerit tūc secure xpm inuitare poterit dicens. Veniat dilectus me⁹ in ortū suū. Ubi nota aia deuota iu L sti hois assilit orto voluptatis quē plātauit dns a pncipio scz padiso terrestri. Et silr uidē hec cōgrua videt triplici rōe vt dic Anł. li. ix. c. iij. s.

Rōnc — Situationis. Plantationis Irrigationis — Primo igitur aia insti assilit orto voluptatis rōe situationis. Est enī ort⁹ padisi situat⁹ in loco fertili. eminēti. ortētali Primo q3dē situat in loco fertili. ppt q3 dz padisus grece ort⁹ latine. eden hebraice q3 apud nos delicie interpt. q3 ē ort⁹ deliciarū vt dic Ysi. li. xv. sic aia cuiuslibet deuoti hois ē ort⁹ spūaliū deliciarū dei. Q3 enī est ort⁹ testat Joh. Crisł. Aia inqt sca ort⁹ pclusus esse intelligit. q3 dānādo būanā laudē in bonis q3 fac bōa intētiōe se circūsepit ne ad interiora hostis rapiēdo antiqu⁹ irrūpe possit. iō de sca aia dixit spōsus xps Cañ. iiij. Ort⁹ pclusus soror mea spōsa. q3 aūt aia sca est ort⁹ deliciaz spūaliū approbat tpa veritas Prouerb. viij. Delicie inqt mee esse cū filijs hoim. Q3 deduc b. Bern. sup canti. dicēs. Multe tibi delicie cū filijs hoim erne de⁹ quoz aias in padisum tue i effabilis voluptatis z dulcedinis elegisti. At M notanter dixit sponsus Cañ. vbi s. Ortus pclusus sus soror mea. q3 aia q3 dz esse dei habitaculum debet esse clausa z nō egredi rōis claustrū q3 ei to enī egredit a dyabolo oppmit. sic figuratur est Gen. xxxiij. vbi legit egressa est filia dyna ł lia lye vt videret mulieres regionis illius quaz cū vidisset sichen fili⁹ hemor pnceps terre illi⁹ adamauit eā z rapuit z dormiuit cū illa vi oppł mens vginē z pglutinata est aia e⁹ cū illa. trz stēq3 blādicijs deliniuit. et pgēs ad pr̄em suum hemor dixit accipe mi puellā hāc piugē. Et seq3 tur. Arreptis duo filij Jacob simeon z leui fratres dyne gladijs ingressi sunt ciuitatē confidenter interfectisq3 oñib⁹ masculis hemor z sichen pariter necauert tollētes dynā de domo sichē soroze suā hāc filiā exponit Nico. de lyra. in glo. mor. sup Gen. di. Dyna egrediēs domū patris

sui significat aiam vagã q̃ egredit domũ rõis. ideo a Sichẽ. q̃ interp̃tat ebrius significãs dia bolũ rapit qui trahit eã ad ꝓsensuz mortal culpe. et dormit cũ ea inducẽdo ad effectũ. sed ptꝫ pctm̃ aia peccatrix incipit dolere. qz ꝑm beatũ Aug̃. Omnis inordinat⁹ animus est sibi ipa pena sed vt ipa nõ ad debitã p̃niam queniat diabol⁹ ei blandit̃ in ꝓmittẽdo diuine miscõie magnitudinẽ z sctõꝝ g̃uiora pctã ei ad memoriaz reducẽdo scz Dauid Manasses zc. Sed p hoc qđ seq̃tur. Accipe mihi puellã hãc in coniugem Querit diabolus aiam q̃ traxit ad peccatuz sibi insepabiliter vt socie. Sed duo fratres dine scz Symeon z Leui sunt p̃dicatores q̃ mittunt̃ cõbinati Luc. x. Arreptis duob⁹ gladijs scilicet oratiõe z p̃dicatiõe inuadũt ciuitatẽ diaboli sicꝫ totalit̃ sororẽ suã a domo sichẽ. i. diabolo p verã p̃niam ad statũ gracie reducẽdo. idcir co aia quã debet xp̃s velud padisum delicíarũ inhabitare nõ debet de claustro vl̃ de domo rationis euagare ne a diabolo opp̃mat̃ z maximo deserat̃. Scõo paradisus ortus deliciarũ ẽ situatus in loco eminẽti. et hoc dicit Basilius et Ambr̃. in examerõ. Paradisus est in oriente in mõte altissimo de cuius cacumie cadẽtes aque maximũ faciũt lacũ. et in cadendo tm̃ faciũt sonitũ q̃ oẽs incole iuxta p̃dictũ lacũ nascuntur surdi. de eminẽtia etiã p̃adisi dicit mgr̃ li. ij. sententia z dist. xvij. c. v. vsqꝫ ad lunarẽ circulũ pertingit. vñ neqꝫ aq̃ diluuij illuc puenerũt. sz hoc nõ tm̃ fuit ꝑm Glo. ꝓpter loci altitudinẽ sed ꝓpter loci puritatẽ qui purgatiõe aq̃ nõ indigebat. in hoc enĩ moraliter significat̃ q̃ ania iusti hoĩs q̃ debet esse ortus deliciarũ deo. dz omnia terrestria excedere z ꝓtemplatiõe ac desiderio vsqꝫ ad celestia ptingere vt sic dicat̃ Ps̃. ix. de ipa altissimũ posuisti refugiũ tuũ Debet enĩ aia nr̃a quersari in celestib⁹. iuxta illud ad Phili. iij. Nostra quersatio est in celis. et potius in celestibus q̃ in terrenis occupari. qz dicit Hay. sup Apoc̃. Animus noster neq̃q̃ celestib⁹ occupari poterit z mũdanis. aut enĩ celestib⁹ implicat̃ z vere btus est aut vanis immergit̃ z miser ꝑ est. Cui consonat Crisꝰ. Ecce inquit sine delectatiõe aia neq̃q̃ potest esse aut enĩ delectatur in infimis aut in summis. Et quãto maiozi studio exercet̃ ad summa tãto maiozi fastidio turpescit ad infima q̃toqꝫ maiozi cura marcescit. ad infima tãto tpe dãnabili frigescit a summis Dec Crisꝰ. Sed heu multi nostri nõ attẽdunt altitudinẽ aie iõ nõ curãt de ea sed verius solent ipam deijcere. Contra qđ dicit b. Aug⁹. O aia mirabilis creatura quo te deijcis. si terrã amas melioz es. si celũ ꝓtẽplaris alcioz es. solo creatoze tuo inferioz es. ecce q̃ in loco eminẽti ẽ situata aia que est ortus deliciarũ dei. Tertio dictũ est q̃ padisus ortus voluptatis est in loco orienta i vt dicit Ysi. li. xv. Paradisus est locus in ptibus oriẽtis. sed qđ p hoc moza. innuit. Notandũ q̃ p orientẽ vno modo intelligitur aduẽtus ad iudiciũ. Juxta illud Math̃. xxiiij. Sicut fulgur exit ab oriente z apparet vsqꝫ ad occidentẽ. ita erit aduẽtus filij hoĩs. sic dz aia fidelis hoĩs situari in oriẽte vt videlicet p oculis habeat terroꝛẽ aduẽtus xp̃i ad iudiciuz De quo dictũ est dñica precedenti vt illud cũ gaudio mereat̃ expectare. iuxta illud Orige. in li. de ritu eccl̃ie. Jl quidẽ summũ audeo z inestiabile gaudiũ noiare dũ q̃s nũc timere studerz iudiciũ iuxta illud extremũ vt gaudente posset atq̃ impterrito aio expectare. sicꝫ legit̃ in vitas patrũ li. iij. c. liij. Qđ abbas Helyas dixit tres res teneo vnã quãdo egressura ẽ aia mea a corpore. aliã q̃ occursurus sum deo. Tertiũ quãdo aduersum me preferẽda ẽ sentẽtia dei. Alio modo p orientẽ intellige xp̃m. iuxta illd̃ Zach̃. vi. Ecce vir oriẽs nomẽ eius. Jn hac dat̃ intelligi q̃ aia q̃ dz hr̃e pre oculis recordationẽ passionis xp̃i ꝑm qđ hortat̃ Apl's ad Heb̃. xij. Recogitate eũ qui talẽ susciꝑit a pctõribus aduersus semetip̃z ꝓtradictionẽ vt nõ fatigemini animis vestris deficiẽtes. et dicit devotus amãd⁹ in hora. sa. li. j. c. xiiij. Memoria passionis xp̃i nõ dz fieri cũ festinatione. sed cũ matura ac p̃cordiali rememoratiõe z flebili quadã ꝓpassione. Scõo aia iusti assilatur orto voluptatis rõne plãtationis. qz dr̃ Geñ. ij. Plantauerat ãt dñs deus padisum voluptatis a principio. ex hoc platonici dicũt z putãt oẽs aias sil̃ ab initio creatas. Et de illa opiniõe fuit Orige. sicut dicit Aug⁹. sup Geñ. vij. sed hoc fidei catholice ꝓtradicit q̃ asserit aias in creãdo corpib⁹ infundi. et in fundendo creari. quã vicz ꝓfirmat. Ps̃. xxxij. Qui finxit sigillatim corda eoꝝ. id ẽ creauit aias singulas p se pulcherrimas vt dicit Glo. iõ dicit mgr̃ li. ij. dist. xviij. c. vl. Catholica ecclia nec simł nec extraducte factas eẽ animas docet sed in corpibus p coitũ seminatis infundi z infundẽdo creari. Et allegat ibidẽ Aug⁹. in eccl̃iastic] dogmatib⁹. c. xiij. dicẽte aias hoĩm nõ esse ab initio creatas inter ceteras intellectuales natas. nec sil̃ creatas. sicut Orig. fingit dicim⁹ neqꝫ p coitũ cũ corpibus semiari sicut luciferiani z cirillus z quidã latinoꝝ presumptores affirmãt sed dicim⁹ corpus tm̃ p cõiugij copulã seminari. creationẽ vero aie creatorẽ nosse eius dẽ iudicio corp⁹ coagulari in vulua z cõpingi ac formato iã corpe aiam creari z infundi vt viuat in vtero hõ. ex aia ꝓstãs z corpore z egrediat̃ viuus ex vtero plen⁹ humana

substantia. Et est notandum q̄ post q̄ dñs plā-
tauit ortū voluptatis, produxit de humo. primo
Q omne lignū pulchrū visu z ad vescendū suaue
Gen. ij. Mozal'r hoc lignū pulchrū visu est aīa
iusti hois ex psuersatione bona. De q̄. i. pe. ij.
Conuersationē inq̄t vr̄am inter gētes habētes
bonā sed ad vescendū suaue est ex pscia mūda.
qz Prouerb. xv. Secura mēs q̄si iuge psuiuiz
De his dic̄ Aug⁹. Cōscia corā deo nccia ē con
uersatio bona corā bomibus. Sz d. dicis m̄ q̄
pscia nccia est coram deo. dcd facio audio q̄
multi suspicāt de me malū z scandalizant nun-
qd in hoc sufficit pscia corā deo Ad hoc rñdeo
in hoc nō sufficit pscia mūda apud deū. sed de-
bes q̄tū est in te laborare satisfacere eis osten-
dendo innocētiā z intētionē tuaz. cām scandali
remouēdo z spēm mali. qz btūs Aug⁹. xi. q. iij.
c. nō sunt audiēdi. dic̄ nob nccia est vita nostra
alijs fama nr̄a. si aūt nolūt recipe satisfactiōez
sz pati sunt reprehēdere z nō imitari tunc debes
dolere q̄ illi peccāt. z sic sufficit tibi pscia sz quo
ad hoc dic̄ Greg⁹. xi. q. iij. c. inter vba. Si nob
testis est in celis z testis in corde. dimittamus
stultos loq̄ qb fozis volūt. Et sapiēs catho dic̄
Cū recte viuas ne cures vba malox. Arbitrij
nr̄i nō ē qb d̄sq̄ loq̄r. dz tñ q̄libet ita int̄ hoies
psuersari ne suspitionē faciat infirmo fratri. De
hoc b. Aug⁹. in li. de ouib⁹. Curem⁹ inq̄t frēs
nō tm̄ viuere bñ. sz etiā corā hoib⁹ bñ psuersari
nec tm̄ hr̄e bonā pscīam sz q̄tū p̄t nr̄a infirmi-
tas z q̄tū vz vigilātia būane fragilitatis. cure
mus nihil facere q̄ veniat ad malā suspitionem
infirmo fratri. Secdo, produxit de⁹ in padiso vo-
luptatis floz z frondiū immarcessibilē pulchri
tudinē. sic in aīa iusti ad quā dz venire xp̄s dñs
redolere pulchri flozes vtutū vt psgrue dicatur
de ipa illud qb canit eccl'ia circūdabāt eā flozes
rosarū z lilia psalliū Ibo dic̄ Joh. Crisō. Ager
cui bñdixit de⁹ ē aīa sancta ī q̄ redolet flos vi-
ole p hūilitatē. flos spice p bonoz opm matu
ritatē. flos oliue p miscōiaz. flos rose p patiaz
R Tertio, produxit dñs in orto deliciarū terrestr|
padisi lignū scie boni z mali z hoc lignū (vt di-
cit mgr̄ li. ij. sniarū. dist. xvij. c. vl.) Nomē nō a
nata accepit. sed ab occasiōe rei postea secute.
arboz enī illa supple scie boni z mali ñ erat ma-
la. sz scie boni z mali iō dicta qz p⁹ prohibitionē
erat trāsgressio futura q̄ hō experiēdo disceret
qd esset int̄ bonū obediētie z malū inobediētie
Moza. vo lignū scie boni z mali qb de⁹ planta
uit in aīa nihil aliud est nisi prudētia int̄ bonū z
malū discernēs q̄ valde est ei nccia. iuxta illud
Aug⁹. in monib⁹ ad fratres heremitas. prudē
tia nccia est nob q̄ doz qd fugiendū qd ve agē
dum. prudētia enī docet te vt non supbias nec
mireris de reb⁹ trāsitozijs cū caduce sunt. pru
dentia te docet vt q̄ non ppetuo sunt fructuosa
pmittas abire. prudentia te docet vt in cūctis
sp idē sis tā, psperis q̄ in aduersis. prudētia te
docet q̄ reprehensibil' est immoderata laudatio.
et imoderata vituperatio. prudentia cū discre-
ta ē, pmittit accelerat z ampli⁹ q̄, pmiserat do
nat. prudentia te docet quō pñtia ozdines quō
pteritoz recozderis. quō futura preuideas. Et
sb̄dit. O btūs o felix. et vere felix q̄ prudēs iue
nit. nā si cūcta amittit clamat oīa mea sunt que
sunt. istaq̄ oīa mea sunt. iusticia tpantia. foz
titudo z prudētia. hec ille. Quis āt habeat pru
dentiā docet Crisō. d. ille verā prudentiā habz
q̄ solicite laborat agnoscere quid sit optimū. et
hoc toto nisu amplectit qb sit pessimū z hoc to
to corde detestat. Ille prudens est q̄ frequēter
pensat qd boni qd mali futurū sit. q̄ta igit̄ dele
ctatio fit bonis vniri eternaliter summo bono.
amaritudo. mal' ppetuo separi a summo bono.
Quarto plātauit dñs in orto deliciarū lignū S
vite. De quo dic̄ Beda z Strabo super Gen. et
similit̄ Aug⁹ sup Gen. li. viij. c. ix Et allegatur
a mgr̄o vbi s. lignū vite dictuz est qz diuinitus
hāc vim accepit vt qui ex eius fructu comederz
corpus eius stabili sanitate z ppetua soliditate
firmaret nec vlla infirmitate vel etatis imbecil
litate in deterius vel occasum labaret. Sz p li-
gnū vite qb plantauit deus in orto anie est gr̄a
xp̄i designata. qz sicut lignū gustatū vitā pmis pa
rentib⁹ attulisset. sic gr̄a xp̄i gustata spualit̄ vi
gr̄a viuere nemo p̄t sed cū hō in aīa p gratiā vi
uit nō dz ascribere sibi sed xp̄o. sicut b. Pau. q̄
ait. Viuo aūt iam. nō ego, viuit aūt in me xp̄us
Et subdit q̄ aūt ego nūc viuo. glo. p xp̄i gratiā
in carne. i. adhuc existens in carne mortali in
fide viuo filij dei. Qui dilexit me z tradidit se-
ipm pro me nō abijcio gratiam dei. ad Gall. ij.
Tertio aīa assil'atur orto rōne irrigationis. qz
Gen. ij. legitur. Fluuius egrediebaī de loco vo
luptatis ad irrigandum padisum. qui inde in q̄
tuor flumina diuiditur. Nomē vni phison ipe ē
q̄ circūit oēm terrā euilath vbi nasc'r auruz. et
aurū terre illius optimū est ibiq̄ inuenit bdel-
liū z lapis onichinus. Et nomē fluuij scdi gion
ipe q̄ circūit oēm terrā ethiopie. Nomen fluuij
tertij tigris ipe est q̄ vadit ptra assyrios. Fluui
us aūt q̄rtus ipe est eufrates. Mozal'. Iste flu-
mius est gr̄a spūssancti. De quo ps. xlv. Flumi-
nis impetus letificat ciuitatē dei. z fluit ō loco
voluptatis scz xp̄o qui ōz locus voluptatis qz
vbi xp̄s ibi, prsus est voluptas, ppter qd dixit.
ps. Delectare in dño. et b. Aug⁹. li. so. c. j. Ap-
pare m̄i dilectio mea mag̃ solaciū meū magnuz

dñe deus meus vita ⁊ gl'ia aie mee inueniam te
desideriū cordis mei. exultatio mea summa in-
tus ⁊ extra. Iste inq̄ fluui⁹ gr̄e spūssancti egre
dietur ad irrigandum paradisum p quē intelligit
aia hūana q̄ irrigat ex gr̄a spūssancti duplici ir
riguo scz superiori ⁊ inferiori, ppt̄ qđ petit ab eo.
Iosue. xv. exēplo Axe q̄ dixit ad Caleph pr̄ez
suū. da mihi bñdictionē. terrā australez dedisti
mihi arentē iuge ⁊ irriguū aliqđ. deditq; ei irri
guū superius ⁊ inferius. Axe interptat furibūda
⁊ significat aiam q̄ debet esse furibūda ꝓtra di-
abolū eo q̄ nititt̄ eaz pdere igit̄ debet a deo pr̄e
petere vt det sibi irriguū superius p celestiū ꝓtē-
plationē. et irriguū inferius p inferni meditati
onē. et ab vtroq; irriguo deduceret fluui⁹ lachry
marū ip̄am aiam fecūdans. De hoc dic̄ Greg⁹
in regist. Irriguū superius accipit aia cū lachry-
mis regni celestis desiderio affligitur. irriguuz
vero inferius accipit cū inferni supplicia flēdo
ptimescit. hec Greg⁹. Ille igit̄ fluuius diuidit̄
in q̄ttuor flumina p q̄ significant̄ q̄ttuor virtu-
tes cardinales. Physon q̄ interptat̄ oris muta
tio significat prudentiā. Prudēs enim est q̄ no
uit os suū mutare vt aliter loq̄tur maioribꝰ. ali
ter minoribus. et hoc pncipaliter ptinet ad docē
tes vt ſm capacitatē audientiū moderēt ſmo-
nes sic̄ pz. viij. q. j. c. oportet. et est canō Petri
Optet inqt eū qui docet ⁊ instruit anias rudes
esse talē vt p ingenio discentiū semetip̄m possit
aptare ⁊ verbi ordinez. p audientis capacitate
dirigere debet etiā q̄libet hō prudēs os suū ita
mutare vt loquat̄ vbi sit loquendum. et taceat
vbi sit tacendū qz Prouerb. xx. dr. Sapiēs ta
cebit vsq; ad tps. iō Iero. xxij. q. v. Quotiens
vbo loq̄mur aut nō optuno tpe aut nō oportu
no loco aut nō vt q̄eniat audientib⁹ totiēs ſ-
mo malus pcedit de ore nostro ad destructiōez
eor⁹ q̄ audiūt. Considerādum itaq; est. qđ loq̄
mur qz. p oīa otioso vbo reddituri sumus rati
onē in die iudicij. iō ꝓgrue physon. q̄ interptat̄
os mutandū prudētiā figurauit ꝑ inq̄ physon
circūit oēm terrā euilath q̄ interptat̄ dolēs. qz
valde prudēs est q̄ nouit dolere in hoc mundo.
qz Luc. vi. dr. Bti q̄ nūc fletis qz ridebitis. Et
Joh. xvi. Mūdus aūt gaudebit vos aūt cōtri-
stabimini. sed tristicia vr̄a vertetur in gaudiū ibi
nanq; nascit̄ aurū optimū qz optimū est illi qui
luget de peccato. qz consolabit̄ in futuro. ideo
dicit btūs Iero. in epl'a ad Nepociacuz vt igit̄
ꝓsolatiōe ⁊ iocūditate pfruar. ncce summope
est vt nūc in lamēta aie resoluaris. Et bñ dicit
qz circūit oēm terrā euilath. que bz q̄ttuor par
tes. qz de q̄ttuor est dolendū scz de peccat⁹ pro
pr̄ijs. et hoc ppt̄ quattuor. Primo cogitādo q̄
iniuste peccādo deū suū offendit. Scđo doleat
q̄ peccatis se vltro. i. voluntarie sepe obtulit ⁊
in ip̄is pseuerauit Tertio q̄ nō solum peccauit
sed interim se etiā vtute p̄uauit. Quarto q̄ p-
ximū suū malo exēplo corrupit vt habet̄ de pe-
nitētia dist. j §. j. Scđo dolendum est de pecca
tis alienis. sicut fecit btūs Amb. qui fuit tante
passionis vt cū aliquis lapsum suū ꝓfiteret̄. sic
amarissime flebat q̄ illū sil'r flere cōpellebat vt
dicit sua legenda. Plorādū ⁊ dolendū est. Ter
tio p incolatu pūtis miserie sicut Dauid q̄ ait.
ps. cix. Heu mihi qz incolatus meus ꝓlonga-
tus est. Quarto dolendum est p dilatiōe pr̄ie.
sicut iterū fecit Dauid ps. xli. Quēadmodū de
siderat ceruus. Et iterū fuerūt mihi lachryme
mee. et iterū hec recordatus sum. et effudi ani-
mā meā qm̄ transibo Et dictū est q̄ in terra eui
lath inuenitur bdellium. et lapis onichin⁹ Per
bdellium significatur opus misericordie. Per
lapidem onichinum discretio vel oratio. Onix
enī idem est q̄ anguis. nā per flexurā anguis si-
gnificat discretio vel oratio. his trib⁹ curatur
peccator in aia scz opibus misc̄die orationib⁹
cū carnis afflictione vel dolore. Per gyon qui
interptatur hiatus terre significatur tpantia q̄
omnē absorbet temeritatē in nob. qz dic̄ beat⁹
Greg⁹. scribēs natali ep̄o. dist. xliiij. c. quinta.
Temperantiā cibi habēt cū nō plus q̄m nocē ē
corpi fuit̄. sed sola eius infirmitas reficitur vt
aduersus vicia exercendi virtus habeat̄. Et cō
tra ethiopiā vadit qz malos motus in nob de-
struit. mali aūt motus sunt mali mores quos si
gnificāt ethiopes Jere. xiij. Si mutare ꝑt ethy
ops pellem suā aut pdus varietates ⁊ vos po-
teritis benefacere cū didiceritis maluz Tigris
q̄ velox interptat̄ significat fortitudinē q̄ vadit
ꝓtra assirios. i. pugnat ꝓtra demones. forti ei
dz esse q̄ vult ꝓtra diabolum pugnare. qz ip̄e a-
deo fortis est vt neminē timeat Job. xli. Ideo
canit̄. Estote fortes in bello ⁊ pugnate cū anti-
quo hoste &c. Sed eufraten q̄ frugifer interp̄
tatur significat iusticiā que multis affert fructū
Vana enī sunt oīa bona tpalia sed soluz iusti
cia fructifera est qz oīnibus vult pdesse. et nulli
nocere. De hoc dic̄ Sen̄. in li. de q̄tuor vtutib⁹
cardinalibus. duo ptinēt ad iusticiam scz velle
oīnib⁹ pdesse ⁊ nulli nocere. et te virū iustū ap-
pellant oīes de isto flumine eufrates nō aut̄
determinat scriptura cōtra quos vadat. qz iu-
sticia p̄ter ad oēs spectat bones. qz nccia ē eis
in vita ⁊ in morte ⁊ in futuro. In vita pūti a ma
lo pene custodit. sicut patuit de Daniele. c. vi.
q̄ dicit. Concluſi ora leonum ⁊ non nocuerunt
mihi. qz iusticia inuēta ē in me. ip̄a q̄dē iustícia
nō solū a malo custodit sz etiā tpalia bona tri-
buit. iuxta illud Prouerb. xiiij. Justicia eleuat

egentem. Et Eccl̃i.xx. Qui opatur iustic̃iã ipse exaltabit̃.ideo dicit p̃s. Nunq̃ vidi iustuz derelictũ nec semẽ e⁹ q̃rẽs panẽ scz de domo ĩ domũ mẽdicãdo. Qui ꝓsonat Tullius.morał. Si q̃s iustus q̃ iustic̃ie finaliẽ inheret illiuſ panem nũq̃ sibi q̃ret.in morte nccia est iustic̃ia. qz vt dic̃ p̃s. Vir iniustus malũ capiet interituz. Et ecotra vo Prouer.xviij. Speret iustus in morte sua.in futuro iudicio nccia erit iustic̃ia. quia Prouerb.x. Nihil pſunt thezauri iniq̃tatis et inpietatis. Justic̃ia vo liberabit a morte scz eẽna.ĩo dz Geñ.xxx. Respondit rh̃ .ois iustic̃ia mea. naz difficile erit immo intolerabile coz̃ã dei iustic̃ia tũc apparere.qz ꝑm p̃s. Nõ ꝑmanebunt iniusti ante oculos tuos. Et iterũ .iniusti autez dispibũt,ppt̃ qđ dicit in alio loco p̃s. Ego apparebo in cõspectu tuo satiabor cũ apparuerit gl̃a.ad hãc gloriã ꝓducit iustic̃ia. Quantũ ad tertiũ ponit̃ pr̃ãdi plena ꝑpatio dũ ꝓcludit vt comedat ꝛc̃. Circa qđ sciendũ cũ rex vel pr̃nceps terrenus domũ alicuius sit ingressus. pr̃imo igit̃ ꝛ p̃ncipaliter ostiarius ad ianuã disponit̃ qui portã claudit ꝛ custodit.ribaldos expellit. et ne cuilibet ingressus pateat diligenter aduertit. Spũaliter xp̃s dñs q̃ est rex terre ꝛ p̃nceps Apoc̃.xix. Cuius delicie sunt esse cũ filijs hoiz Prouerb.viij. Venit ĩ hoc tpe gr̃e ad corda hominũ pulsans ꝛ se intromitti desiderãs cũ dic̃. Apoc̃ iij. Ego sto ad ostiuz ꝛ pulso .scz cordis humani. Si q̃s audierit vocẽ meaz ꝛ apperuerit m̃ ianuã introibo in illum ꝛ cenabo cuz illo et ipe mecũ. Idcirco non simus ingrati sed valde grati ꝛ leti huic vt ad cor nostrũ ingrediat̃. hũiliter supplicãdo ꝛ dicẽdo illud vbũ qđ inq̃t Laban ad verbũ Abrahe ingredere benedicte domũ cur foris stas Geñ.xxiij. Cunq̃ sic hũiliter ad ingressum cordis inuitat̃ tũc dicit xp̃s. venio ꝛ merces mea mecũ ẽ Apoc̃.vl. Et certe ipius aduentũ in mẽte cognoscit hõ ex certis signis. Primuz est ineffabilis gaudij. de quo dic̃ Origc̃.sup Can̄.hec nulla lingua explicat nulla ratio estimat nec explorat q̃ta dei aduẽtus gaudia refrigeriaq̃ inducet.idcirco dic̃ Aug⁹. in soli.tantã interduz in aduentu xp̃i dulcedinẽ gustaui qđ pre gaudio inenarrabili qđ in eo habui me esse hoiem penitus ignorani. Secũdũ signũ est deliciaruz mũdi ꝓẽptibilitas. De quo dicit Valerius in policr̃tu.li.iij. Cõstat enĩ tũc oẽs mũdi huius delicias in penã amaritudinẽq̃ transisse cũ xp̃s mẽte dinoscit aduenisse Tertiũ signũ est tpaliũ ꝛ eternoz felicitas De qua dicit Bern̄.li.de pside.ad Eugeniũ pa. Aduenies xp̃s in mentẽ p celeste desideriũ ꝛ amorẽ q̃tã tũc felicitatẽ efficiat hoc humanã ꝛ angelicam transcendit rationẽ. Tunc enĩ potest dicere aia Sap̃.viij. Venerũt m̃i omnia bona pariter cũ illa scz eterna sapiẽtia q̃ ẽ xp̃s. Ecce sunt signa aduẽtus xp̃i in mentẽ. ĩo o aia fidelis si cũ apud te tenere cupis ncc̃e ẽ vt ad ianuaz tuam ostiariũ ponas.et hic est timor filialis.qz dicit Anł.li.x.c.lxxix. Timor ẽ sicut ostiarius anie sicut enĩ nobiles hñt in egressibus ꝛ in ingressibus ostiarios cũ baculo turbã arcẽtes ꝛ expellentes.sic aia ingresso xp̃o summo rege hz ꝓ ostiario timorẽ e⁹ baculus est ipe infernuſ quo arcet demones ꝛ expellit turbã malarũ cogitationũ ne ab eis opp̃mat Jsa.i.aie salus p consensum.ĩo dictũ ẽ a ihesu petroz his q̃ cũ eo erãt Luc̃.viij.et Matth̃.v. Turbe te cõp̃mũt ꝛ affligũt. Iste enĩ ostiarius timor filialis expellit nõ solũ cogitatiões nocuas sz etiaz pctã atq̃ culpas Eccl̃i.j. Timor dñi expellit pctm̃ Glo.tãquã ꝓ sibi ꝓtrariũ eo q̃ annexus ẽ charitati. ꝛ ꝓ uerb.viij. Timor dñi odit malũ.ĩo ꝑm Glo.nõ pmittit illud in domuz cordis intrare. Et dicit Guilhel.in summa vtutũ tractu.ix.c.iij. timor dñi infernũ q̃si expauẽtaclm poit in corde hois ad deterrendũ vicia ꝛ demones .ipe est ianitor cordis ab ingressu ei⁹ claua terribili decurrẽs. Claua illa infinita est cũ sit eterna pena. Et sibi dit gladiũ ex vtraq̃ pte acutũ gladiũ inq̃ diui ne snie excedit vt ipse latrones in terra corpis habitãtes crucifiget .iuxta illud p̃s. Cõfige timore tuo carnes meas. Et nota q̃ iste ostiarius q̃ dz aiam custodire ne ab ea xp̃us expellat dz facere tria. Primo dz illa ianuaz seu ostium cordis claudere.sicut enĩ volens tenere castrũ dñi sui ne capiat̃ dz laborare vt porta claudat̃ sic mora .Quicũq̃ vult castrũ xp̃i recte custodire dz portas quiq̃ sensuũ claudere vel serare Sunt enĩ sensus nr̄i q̃si quiq̃ porte cordis per q̃s hostes ingrediũtur xp̃m expellentes .iuxta illud de pe.dist.iij.c.si enĩ .Si inquit p ianuam peccati intrat diabolus stati xp̃s recedit .ideo dicit Eusebi⁹ in ꝑmone. Cũ xp̃s ianuã mentis tue ingredit̃ vide vt mox introit⁹ aditusq̃ claudat̃. Expellit enĩ xp̃m de aia si apta fuerit mentis ianua ad mũdana. Secõ debet virtutibus munire.sicut enĩ castrũ fortit̃ munit̃ fossatis.et muris.sic aniа vtutib⁹ qz sic̃ muri ingressũ hostiũ impediũt sic vtutes vicijs obsistunt.charitas enĩ impedit ne itret auaricia.castitas impedit ne itret luxuria. hũilitas ne itret supbia.et sic de alijs.ĩo dz Judicũ .x. filij isr̄l murl circũdederũt vicos suos. Tertio dz deo cõmẽdare sicut ei custos nõ valẽs tenere castrũ vel domuz cõmẽdat illi dño legittio. sic timor si p se non pot̃ custodire vl tenere castr̄ spũs vl aie dz illud dño deo ꝓmẽdare d.p̃s.xxx. In ma.t.do.
cõ.spi.meũ.qz nisi dñs custodierit ciuitatẽ frustra

stra vl. q̄ cust. eā. pſ̄. cxxix. Scdo cū p̄nceps vl
alq̄ dñs magn⁹ z honorabil' domū alic⁹ igredi
sedeſ ibi diſponit. i signū illi⁹ legit. iiij. Re. iiij.
Cū Helizeus frequent' ingrederet domū mulie
ris sunamitis dixit ipa ad virū suū. Animaduerto
q̄ vir dei sanct⁹ sit iste q̄ p nos trāsit frequēter
faciam⁹ ei cenacl'm puū z sellā. Spūalr. Helize
us interp̄tat de⁹ meus vel saluator z significat
xp̄m. vel ōr. Deus deus meus respice in me. vt
dicitur pſ̄. xxi. Et dicitur saluator q̄ saluu fe
cit pp̄lm suū a pctis eor̄. Matth. j. Ipe enī fre-
quēter ingredit domū cordis nr̄i i nob hitādo
sic hoc audiuit b. Joh̄. vocē magnā de throno
sc̄z dīne maiestat dicētē. ecce tabnacl'm dei cū
hoib⁹ z hitabit cū eis z ipi pp̄li e⁹ erūt z ipe ds
cū eis erit eor̄ de⁹. Apo. xxi. iō mlr. i. sensuali-
tas nr̄a ds dicere ad vir̄ suū. i. ad rōez. vir iste
sanct⁹ ē sc̄z xp̄s Leui. xix. Sctī inq̄t estote q̄m
ego sct̄us sum q̄re faciam⁹ ei cenacl'm z sellaz. i.
sedē p quā intelligit. ppria diiudicatio vt vicz. p
pria nr̄az vtilitatē diiudicem⁹ z nos indignos
aduētui tāti reg̃ būilit reputem⁹. Et dicat vn⁹
q̄sq̄ cū b. Jero. vt hr̄ in epla Eusebij. Mne q̄s
ego sum vt sim dign⁹ vt intres sb tectū meū. Me-
ruit enī hoc pct̄or bō sic. certe dñe nō sum dign⁹
nūq̄d ego melior sum q̄ oēs p̄res mei. tu moysi
noluisti vno ocli ictu intrare. sz nunc tm̄ te būili
as vt patiar ad hoiez descēdere publicanum et
pct̄orē. hec ille. Ista igit ppria iudicatō q̄ se q̄s
vilē z indignū p̄ncia xp̄i iudicat ē sedes i q̄ xp̄s
libent' residet z requiescit. iux illō Ysa. vlti. Sup
quē requiescit spūs me⁹ nisi sup būilē. Tertio cō
suetū ē p̄ncipib⁹ i mūdo z alijs psonis honora
bilib⁹ cū intrauerint domū diuitū parat' mēsa
cui supraponit' pānis z vinū añ alia cibaria p̄n-
cipalit in cena. iux illud Petri ste. Mane cibū
p̄mū portes de vespe potū. Et sic legit Reguz
vbi ꝫ. q̄ mlr illa sunamitis fec Helizeo i cenacl'o
mēsaz cū cādelabro Mora. Sunamitis interpta
tur captiua z significat aiaz q̄ tenet i corpe ca-
ptiua. hec ōr ds helizeo xp̄o p̄ncipi celor̄ pa-
re mēsam vt p̄grue dicere possit illud pſ̄. xxij.
Xp̄s pasti in pspectu meo mensam. et hec mē
sa ē p̄nia. Qz dño mēsam ponūt q̄ verā p̄niam
assumūt. hec inq̄t mesa p̄nie figurata est Exodi
xxvij. Per mēsam altar in quo carnes aīalium
offerebāt. qz i mēsa p̄nie ē xp̄o ppria caro nr̄a i
molanda. et hēbat illa mēsa quicq̄ cubitos i lō-
gitudie p quos significant quicq̄ etates in q̄b⁹
ds p̄nia durare sc̄z adolescētia. iuuentus. virili
tas. senect⁹. et seniuz In puericia ōr z in etate
bat etiā illa altaris mēsa totidem cubitos in la
titudine. qz quicq̄ sensus exteriores debēt i pe-
nitētia exerceri. et habebat tres cubitos in alti

tudine per quos significantur tres partes pe-
nitentie scilicet. contritio. confessio. et satisfa-
ctio. Coronua autē per quattuor angulos ex ip-
so erant per coronua sursum tendentia intelligū
tur celestis patrie desideria que sunt in vera pe
nitentia. Et dictuz est Moysi. Faciesq̄z in vsus
eius lebetes. per lebetes intelligūtur instrumē
ta p̄nie vel exercitia. sc̄z ieiunia z vigilie. parci-
tas victus z asperitas vestis. Et p̄cludit cōca-
uūq̄z facies interius. per qō significat q̄ ve pe
nitēs debet esse vacuus a terreno⁹ cupiditate.
sic exponit Nico. de lyra. Acce hec ē mensa pe-
nitētie que xp̄o est p̄paranda. Sup hoc altare
ponēdus est panis lachrymarū. qz vt dic̄ Ber-
nar. sup Can. in ipis est odor vite. sapor gratie
gustus indulgētie. sanitas innocētie. hūc panē
lachrymarū obtulit sup mensaz p̄nie Dauid q̄
dixit. xli. pſ̄. Fuerūt mi lachryme mee panes
die ac nocte. Item sup mēsam p̄nie xp̄i posuit pa
nes lachrymarū maria magdalena q̄n lachri-
mis lauit pedes e⁹ Luc. vij. iō canit in prosa. a
phariseo es inuitatus marie ferculis saturat⁹.
et hec fercule fuerūt feruētes lachryme in p̄nia
Item sup hāc mēsaz p̄nie pōe vinū cōpūctionis.
De quo in pſ̄. lix. Potasti nos vino cōpūctōis
nā sic vinū emittēdo feces se purgat z sp est in
motu turbidū donec sepet pur⁹ ab ipuro. sic q̄
ve p̄pūctus est sp in motu z timore donec sepa
ret ab eo pct̄i imūdicia. Et nota q̄ fideles xp̄i
ani antiq̄ fort⁹ vinū z mel⁹ posuerūt sup men-
saz p̄nie xp̄i. sic enī vinū vet⁹ ē calid⁹ nouo qz
ōr in li. de vindemijs. Qō nouū vinū frigidius
ē ppt̄ terrestreitatē z aquositatē sed vetus ē ca
lidius z fortius z bñ odorifer⁹ ū. qō enī erat i eo
aquosum totū consumpsit. sic ātiqui patres ca
ruerūt terrestreitate auaricie z aquositate. lu-
xurie. ideo fuerūt feruētiores in amore. fortio-
res in penitētia z pſecutiōe. et redolentiores in
cōuersatōne. Quarto est cōsuetudo terrestriū
p̄ncipū vt cū iā sedēt i mēsa accedūt mistri sim
phonisantes in lutinis z cythar ludētes corazz
eis z q̄uiātes letificādo qz dic̄ Sap̄. musica et
vinū letificāt cor. Et Arist. dic̄. j. poetrie hō na
turalit delectat' i simphonia. sic etiā dēm⁹ psal
lere xp̄o z. x. cordas p̄cepto⁹ tāgere. iux illud
pſ̄. xxxij. Cōfitemini dño in cl'o. p̄fessiōe laudis
i cythara i psalterio. x. cordarū psallite illi can
tate ei cāticū nouū bñ psallite ei invociferatiōe
glo. dic̄. deo cytharisam⁹ cū carnē nr̄az crucifi
gim⁹ z ei i psp̄is z i aduers gr̄as agim⁹. Et sub
dit. Psalteriū ē musicū istrumētū sup⁹ cauatū
x. cordis distētū z inferi⁹ reddit sonū. psalteriū
sunt sancti de supernis edocti Qui q̄ superius
tacti inferius resonāt. dum supnam doctrinam
in terris predicant. Decem corde sunt decem

legis p̄cepta. Ex his tria ptinēt ad dilectionē
xp̄i. et. vij. ad dilectionē ꝓximi in hoc psalterio
decacordo psallim⁹ cū. x. p̄cepta in dilectione
dei ⁊ ꝓximi pficimus vl deo in psalterio. x. cor
darū psallimus dō in quīq; sensibus carnalib⁹
et in quīq; spūalibus, ꝓbabiliꝝ viuim⁹. ido dixit
Dauid ī p̄s. cxli. In psalterio decacordo psal
lam tibi. sup quo dicit mgr̄ in glo. Quicūq; hō
tangit has. x. cordas dei p̄ceptoꝝ decez feras
f occidit. Tangis ꝑmā q̄ vnus colit de⁹ occidit
bestia supsticiositatis. Tangis secām cordam
q̄ nō accepisti nomē dei tui inuanū occidit be
stia erroris ⁊ hereseos nephādā. Tangis tertiā
cordā vbi spe future q̄etis facis q̄cq̄d facis in
terficit crudelioꝝ alijs amor seculi, ꝓpt amorez
enī huius seculi laborāt hoīes in oīb⁹ nego
cijs suis. Tu aūt in oīnibus tuis labora nō ꝓ
pter amorē seculi sed ꝓ eterna requie quā ꝓmit
tit deus. honora patrē ⁊ matrē. et tangis quar
tā cordam vt honorē parentib⁹ deferas occide
tur bestia impietatis. nō mechaberis tāgis quī
tam cordā ⁊ occidit bestia libidinis. nō occidas
tangis sextā cordam ⁊ occidit bestia crudelita
tis. nō furtū facias. tāgis septimā cordā. et oc
cidit bestia rapacitatis. nō falsum testimoniuz
dices tangis octauā. et occidit bestia falsitatī.
nō ꝓcupiscas vxorē, ꝓximi tui tangis nonā cor
dam ⁊ occidit bestia adulterine cogitatiōis. nō
ꝓcupiscas rē, ꝓximi tui tangis decimā ⁊ vltimā
cordā. et occidit bestia cupiditatis. ita occisis
oīnibus bestijs securus ⁊ innocens in dei dile
ctione ⁊ in hūana societate vsaris. Hec Glosa.
Et nota q̄ xp̄o nō solū debemus psallere in de
cē p̄ceptoꝝ psalterijs sed etiā cantare cantica
laudis. sicut enim dñi terrestres habēt suos
cātores eo q̄ cantica valent ad tediū vite ꝟble
uandum. sic etiā xp̄s q̄ est dñs celi ⁊ terre ⁊ om
niū q̄ in eis sunt ab initio vsq; huc habuit ⁊ ha
bet suos cantores qui cantauerūt ei bona can
tica laudis. bonus cantor fuit Moyses cum fi
lijs israel Exo. xv. vbi legit. Tunc cātauit moy
ses ⁊ filij israel canticū hoc dño ⁊ dixerūt. Cā
temus dño ⁊c̄. Bonus cantor fuit Dauid q̄ ait
p̄s. lxxxviij. Misericordias dñi in eternū can
tabo. Cantor bonus fuit deuotus doctor amā
dus qui aīam suā ad laudandum deū excitauit.
in hora. Sap̄. li. j. c. v. Consurge nūc inquit aia
mea loq̄re canticū. Canticū vtiq; laudis in vo
ce exultationis. cymbala cōcrepent. corda con
iubilent. tellus oīnis resultet in laudem creato
ris. sic ⁊ quilibet deuotus homo qui inuitat cri
stum in cor suum debet ei cantare laudis ⁊ leti
cie canticū. iuxta illud p̄s. xcv. Cantate domi
B no canticū nouū cātate dño oīnis terra. Quī
to cū iam dicta pacta sunt oīnia ad mensas do
minoꝝ portant cibaria ⁊ fercula. sic ⁊ tu hō de
uote cū ante portam cordis tui ad qō recepisti
xp̄m dispositi ostiarū timorē locasti, ꝓprie di
iudicationis sedem. iuxta illud Sap̄. Trāsi ho
spes orna mensam Eccī. xxix. Tunq; suprapo
suisti panem lachrymarū ⁊ vinū cōpunctionis
cantasticq; canticū laudationis. infer ad mense
ornatū hec quinq; fercula virtutis scz ferculuz
perdicinū humilitatis. leporicinū timorositatī
amigdalinū castitatis. iumētinū pietatis. ⁊ cer
uinū fidelitatis. Primo igitur infer xp̄o qui di
gnatus est venire in domū cordis tui. Primuz
ferculū de perdicibus humilitatis quia sicut in
mensis regū terreno⁹ primū apportantur fer
cula perdicum si haberi possunt, ꝓpter digesti
onis leuitatem. sic primo offer xp̄o regi celi tuā
humilitatē q; ipa est ꝑm btm̄ Augl. caput omni
um virtutū ⁊ optinet ꝓmatū ⁊ ꝓncipatū cetera
rū tanq̄ confuatrix ipārum. et ꝙgrue per per
dicē intellige humilitatē. sicut enim perdix ꝑm
mgr̄m li. xij. ꝓprietatū parū se a terra erigit eo
q̄ est pauce pennositatis ⁊ multe carnis. Et si
se interdum erigit statim post paululuz terram
petit. Ita homo deuotus debet in terra humili
tatis quiescere. nec se per superbie alas erigere
Juxta illud p̄s. Nolite extollere in altum cor
nu vestrum. et hoc ideo. quia sicut Nisus semp
insidiatur perdicibus se in altū leuantibus. Se
cunduz enī Pli. in speculo naturali Quamdiu
nisum in aere videt tamdiu a terra non recedit
sic ⁊ nisus infernalis diabolus semper insidiat
homini. et circa ipm volitat. quia dicit Hayo. ⁊
Origē. sup Ephe. vi. Tot sunt demones tēptā
tes quot sunt athomi in aere. et dicit Bonauen
tura cardinalis q; sanctis viris reuelatum est.
q; demones circa nos volitant sicut muscē Po
nit causam beatus Gregorius. Diabolus cir
cumspectus est vt cogitationi. locutioni. et opi
nostro semper insistat. Si fortassis quid inueni
at vnde apud examen eterni iudicis accusator
existat. Et allegat ibidem exemplum de p̄sbi
tero noīe Stephanus qui q̄dam die de itinere
ingressus domuz mancipio suo negligenter lo
quens dixit. veni diabole discalcia me. ad cui⁹
vocem ceperūt mox calligarū corrigia summa
velocitate dissolui. Ex quo aperte ꝙstat q; sibi
ipe qui vocatus fuerat diabolus ad exuendas
calligas obedit Quod vt p̄sbiter vidit vehemē
ter expauit. magnisq; vocib⁹ cepit clamare re
cede miser recede non tibi sed mancipio meo
sum locutus. Ad cuius vocem protinus recel
sit. idcirco si non vis ab eo rapi o homo. et de
uorari in terra humilitatis oportet te iacere et
morari. quia dicit Hilarius super Matheum.
Dum enīz hostis noster antiquus humilitatem

ſibi dñari conſpicit de alijs vicijs temptare nō
p̄ſumit. et ſic̄ dz de pdice q̄ ſe interduz erigit
paulo poſt tñ terrā petit ſic ſi hō p̄ter rōez ſe e-
rigit alis ſupbie tūc dz ſtati deſcendere. qz hec
ſupbia q̄ p̄ iudiciuz rōis accidit pctīi mortale
nō exiſtit. Ad hoc ē. ppt̄ impfectionē ipius ſi tñ
hō in ea bīta deliberatiōe nō ꝓſentit vt dic̄ ſan.
Tho. in. j. ij. q. c. lxij. Ad nota ſic̄ ad menſas do
minoꝝ fercla niſi p̄us ꝓdic̄tur non portant̄ ſic
etiā hoc ferculū būilitatis ꝓdiendū eſt carioſi-
lis, ppie ꝓtēptibilitatis. Recte enī ſic̄ carioſili
ꝓueniūt carnib⁹ pdicinis eo q̄ ſua ſiccitate et
caliditate tpant ipaꝝ būiditatē ſic etiaz, ppria
ꝓtēptibilitas ꝓuenit būilitati licet enī carioſili
ſint in apparētia nigri z q̄ſi deſpecti habent tñ
acutū ſapozē. ſuauē odozē. et manu cōpſſi emit
tūt aliquē humozē. ſic būilitas lz ſit exteri⁹ nīg
entie ꝓtēplationē. odozē ſuauē p gr̄e ꝓuerſionē
qz dic̄ Richar. de ſan. vic. būilis nāqꝝ eſt qui ſe
vacuē ꝓtēnit. būilioz q̄ ſe ab alijs ꝓtēni nō refu
git. būilum⁹ vero q̄ ꝓtēptū ſuū nō ſolū nō ꝓtem
nit ſz ad modū cōcupiſcit. Ecce hō deuote boc
ferculū pdicinū būilitatis ꝓditū carioſilis p̄o
p̄ie ꝓtēptabilitatis dulcit̄ xp̄o ſapit. qō ptz in
exēplo. Refert eraclites in monaſterio thabe-
noſitarū fuit quedā mulier q̄ ſe fec̄ ſtultā ex ma
gna būilitate vt vtutis, ppoſitū diligēti⁹ adim-
pleret. cuiqꝝ ſe nimis humiliaret atqꝝ deiſceret
oīb⁹ alijs horribil̄ erat ac deſpecta vt nec ci-
bū cū ea dignarēt ſumere ab oīb⁹ cedebatur
ſpqꝝ in coq̄na manēs officiū ſuū ſupplebat nun
q̄ edebat ſed micis mēſarū z ablutiōib⁹ ollarū
ꝓtēta erat. nūq̄ calciamētis vtebat̄ ſz ſp habēs
caput pānis inuolutū. ſic oīb⁹ fuiebat. Aſti-
tit aūt angelus dñi cuidā in deſtis viuēti dicēs
vade ad tale monaſteriū feminaruz z inuenies
vnā ex eis pānū ꝓſciſſum in capite habentē ip-
ſamq̄ ꝓgnoſce eſſe meliorē. cū enī ſola ꝓtra tā-
tas tribulatiōes dieb⁹ atqꝝ noctib⁹ pugnat coz
tñ eius ab būilitate nūq̄ recedit. Tu aūt hic ſo
lus ſup oēs nubeſ celi aīo liberato vagaris nec
būilitatē p̄ te fers vt deberes. Qui prexit z ſo-
rozes oēs ꝓgregari faciēs. illā, ppt̄ quam vene
rat nō vidit dixitq̄ oēs adducite. et ille oīes
inq̄unt. hic ſumus p̄ter vnā ſtultā quā habem⁹
in coq̄na. exhibete in inq̄t eā quā cū adduxiſſēt
ille vidēs ſig̃ q̄ ei fuerāt ab angelo data ſtati, p-
iecit ſe ad pedes ei⁹ petēs būdictionē illa ex a-
vginēs obſtupētes dixer̄t. ſine. noli. Nam iſta
quā cernis fatua ē. imo inq̄t ille. vos fatue eſtis.
nā illa melioz eſt ex vob. Cūq̄ retuliſſet eis q̄d
ſibi fuerat reuelatū oēs ad pedes e⁹ ceciderūt.

et ꝓfeſſe ſunt pctā q̄ in illam derídendo. vberā-
do. z multiplicit̄ ꝓtriſtādo cōmiſerūt. Et illa ñ
ferēs tantā ſui glozīā. grauari ſe credens ſingu
larū ſatiſfactiōib⁹. Inſup cernēs ſe nō poſſe cō
ſuetū būiliter tenere, ppoſitū. poſt paucos dieſ
egreſſa de monaſterio illo quo gerebat̄ aut quo
fine terminabat̄ ignotū ē. Scōm ferculuz xp̄o
ꝓponendū debet eſſe de lepozibus timozoſita-
tis. Recte enī ſicut lepus ſm Yſi. li. xij. Eſt ani
mal timidū timēs oēm beſtiā, ppt̄ qō data eſt ei
pedū leuitas. et curſus agilitas ꝓtra canes. et
alias beſtias ip̄m inſequētes. ſic dz eſſe hō timi
dus ne būilitatē z ḡtiā xp̄i pdat. ſi enī hō ſemp
eſt in timoze xp̄s ī gr̄a apud eū manēs delecta-
tionē z ꝓſolationē cozdis miniſtrabit, ppter qō
dic̄ Sapiēs. Timoz dñi delectabit coz z dabit
leticiā z gaudiū i longitudinē dierū Eccī. j. idē
c. iiij. Timoz dñi ſic̄ padiſus bñdictiōis. qz ſm
glo. Ubi de⁹ eſt ibi ē padiſus. Iſtud ferculū le-
pozinū timozoſitat̄ dz ꝓdiri cuz pipe aſpitat̄ z
certe merito. qz ſic̄ melancolia carnis lepozine
caliditate pipis tpatur. ſic timozoſitas aſperi-
tate iuuat̄. nā ſicut pip exterius eſt aſperū z ru
goſum. ſed interius albū. ſic hō timēs deū licet
exterius eſt aſper z rugoſus. per p̄niam ē tamē
interius albus p innocētiā. et vbi eſt innocētia
ibi xp̄s eſt in ſua inuiſibili ḡtia vel p̄ſentia. qz
dicit Ps. xxiiij. Innocētes z recti adheſer̄t mi.
q. d. et ego adherebo eis Tertiū ferculum xp̄o
offerenduz debet eſſe de amigdalis caſtitat̄ qz
hec valde xp̄m delectat. qō, pbat Greg⁹. expo-
nens illud Cant. Qui paſcitur inter lilia inq̄t.
Xp̄s paſcitur qui, pculdubio animarū caſtitate
delectat̄ q̄ in ſe carnis mūdiciā ꝓfuāt z, primiſ
ex q̄ſi odozis ſuauitatē donāt. Qui alludit Po
eta. delectantqꝝ deū puritatis pectoza caſta. il
lud ferculū caſtitat̄ obtulit venerabil̄ Joh. boſ
nenſis ep̄s. et poſtea martir ozdinis p̄dicatoꝝ
de quo refert Tho. in apiario. c. lvij Qui frede
ricū romanoꝝ impatozē ſecrete, ppt̄ luxū coz-
pozis impudentiſſimū arguebat. qō lz libenē et
pacienē audire videret exteri⁹. in cozde tñ indi
gnātiſſime ḡuabat̄. Precepit ergo ſue cuidā inē
ceteras pulcherríme ꝓcubine vt ſanctū viꝝ ſe-
cretius ꝓueniret z eū ſi vllo modo poſſet ad la
pſum inclinaret. qō vt illa ſecretius attēptauit
clam in inſidijs impatoze cum pluribus cōtuē-
te vir beatus manū extendens in ſblimi. mere-
tricem in maxillam cum virtute pcuſſit. et facie
tenus in terram eliſit. Quo in facto ſanctū viꝝ
poſtmodum in magna reuerētia habuit. z amo
re nec mirum quia dicit Sapiēs Prouerb. xxij
Qui diligit cozdis mūdiciā, ppter verba labio-
rū ſuoꝝ habebit amicū regez. hoc ferculū ami
gdalinū caſtitatis ꝓdiendum eſt croco caritat̄

et merito. qz est regula q̄ oīe tale additū tali ip̄m magis tale facit. Sz qz ꝑm Damasce. Amigdalū ꝓdest stomacho z resistit ebrietati. similit z croc⁹ ꝑm Pli. li. xx. c. xx. Sume valet stomacho si fuerit cū vino mixtū. z q̄ crocū biberit ꝓ us ebrietatē nō incurrit iō ferculū amigdalinū cū croco ꝓditū magis in sua efficacia ꝓfortat. sed q̄d est croce⁹ calor nisi charitat feruor sine q̄ castitas nō vz. iuxta illud Bern̄. Castitas sine charitate ē sicē lāpas sine oleo sbtrahe oleū lāpas nō lucet. tolle charitatē castitas nō placet. Ex quo patet q̄ illa castitas est pfecta q̄ est in charitate feruida. Quartū ferculū xp̄o p̄ponēdū dz esse de ceruis fidelitatis. sic enī cerui ꝑm Ysi. li. xij. Sūt fideles erga inuicē qz cuz maria z flumina imensa trāseūt forciores in natando ꝓcedūt. quoz hūeris in natādo debiliores capita supꝛaponūt z sibijnuicē succedētes labor pōdus leui⁹ ferūt sic etiā fideles dñt esse boies erga xp̄m z p̄rimū. erga xp̄m q̄dē vt ipz de corde p pctā nō eijciāt q̄ ip̄m petēdo accepe rūt. qz dz ex̄ de iureiurā. c. quēadmodū. Turpi us eijcit q̄ nō admittit hospes. sic enī infidelis esset capitane⁹ q̄ dñm suū desiderāter accipet. et postea fraudulēter eijceret. et castrū inimico dñi traderet. sic certe infidelis q̄ hoc sacro aduentus tpe suū regē xp̄m ad se p oroem allicit. et statī de castro cordis expellit. similit erga p̄ximū debem⁹ esse fideles vt natādo p mare b⁹ mūdi fortiores sustineāt debiliū labores. iuxta illud Apli ad Gall. vi. Alter alteri⁹ onera portate. et sic adimplebitis legē xp̄i. Ad istā vtran q̄ fidelitatē hortat nos dñs Apoc. ij. Esto fidelis vsq̄ ad mortē. et dabo tibi coronā vite. z Math. xxv. dicēs. Euge bone z fidelis qz in pauca fuisti fidelis tē. Istud ferculū fidelitatis ceruinū condiendū est zincipe puritatis qz nō sufficit q̄ aliq̄s sit fidelis nisi etiā habeat fidelitatis puritatē. sic enī caro ceruina cū zinci bere ꝓdita multū sit sapida sic etiā fidelitas cū puritate multū est placida deo. De tali fidelitate dic sapiēs Eccī. vi. Amico fideli nlla ꝓparatio. Et iterū. Amicus fidelis medicamentū vite. Quintū ferculū dz esse iumētinū pietatis. sicut enī iumentū vt bos vel aliud ꝑm Ysi. li. xij. Circa socios est eximie pietatis nā alter alteꝝ inquirit cū quo p collū aratrū ducere ꝓsueuit. et frequēti mugitu piū testat affectū q̄n ip̄m citius inueniri nō possit. sic etiā boies erga proximos suos exercere debēt pietatē. Ad q̄d hortatur Apl's. j. ad Thi. iiij. Exerce inḡt te ad pietatē glo. tam ad illā que ē in cultu diuino q̄ q̄ est in cōdescētia ad p̄rimū. Et sb̄dit apl's. nam corpalis exercitatio glo. q̄ est in ieiunis z vigilijs. et hmōi ad modicū vtilis est. Pietas aūt vtilis est ad oīa. glo. q̄ bene disponit hominē ad dñm z ad p̄rimū. Etiā vz ad abstergēdū peccatū teste Greg. xxij. q. ij. Si quelibet. ibi dicit si quelibet culpa sequēti solet pia opatiōe purgari Quāto magis hoc facile abstergit quā mī boni opis pietas ip̄a comitat. Illud ferculū iumentinū pietatis debet condiri cū petrisilio caritatis. sicut enī carnes iumētoꝝ cuz petrisilio cōdite z cocte sapidiores fiūt. sic pietas mixta cū charitate sapida est xp̄o. nā sicut aliq̄s q̄ mī tū sit pius erga paupes si nō facit in charitate nihil deo placet. Audi apl̄m. j. ad Thoꝝ. xiij. Si inquit distribuero in cibos paupm oīes facultates meas. charitatē aūt nō habuero nihil mihi ꝓdest Glo. ad ꝓsecutionē vite beate. et dixi notāter q̄ charitas assimilat petrisilio z hoc ꝓpter tria. Primo ꝓpter oziginē. sicut enī z pe trisiliuz maxime oritur in petrosis locis ꝓpter quod petrisiliū a petra vocatur. sic in hominibus pijs z deuotis qui per loca petrosa significātur quasi imitatores xp̄i. De quo dicit Apl's. j. ad Thoꝝ. x. Petra aūt erat xp̄s. xp̄us charitas ip̄a oritur z frequēter inuenitur. sicut patet de apostolis qui spiritumsanctū acceperūt cuz dono pietatis. ideo dicebat apl's de se z ipsis. ad Roma. j. Charitas dei diffusa ē in cordib⁹ nostris per spiritū sanctū qui datus est nob. q. d. cū dono pietatis creuit in nobis z virtus caritatis. Scdo ꝓpter odorē. sicut enī hec herba est odorifera sic pietas si fuerit mixta charitate recreat ꝓximos per bonoꝝ operū odorem. Et qui habēt pietatē charitate conditā recte dicere possunt illud. ij. ad Thoꝝ. ij. cuz apl's xp̄i bonus odor sumus. Ex quo elicit q̄ xp̄s in ferculo pietatis condito petrisilio charitatis delectatur. Tertio ꝓpter calorem. sicut enī petrisilium est herba calida z sicca z opatiua z diuisiua. consumptiua. confortiua. et appetitus excitatiua vt dicūt naturales. sic charitas admixta pietate mentē calefacit. et a vicijs excitat. iuxta illud Prouerb. x. Charitas opit delictaomnes. Et. j. Petri. iiij. Charitas operit multitudinem pctoꝝ. et habet. j. q. j. c. multe sunt opationes. Itē charitas coz deo apit a mūdo p ptē ptū diuidit. amoꝛē mūdi ꝓsumit. ꝓfortat ad bñ opandū. et exiccat mentē ad celestia appetēdū. Sexto ablatis ferculis oīibus ad mensas dominoꝝ vt frequēt apportat case⁹ q̄ ꝓpt̄ sui gustatē cibos depmit ad stomachi ꝓfunditatē. sz q̄d p caseū q̄ exteri⁹ ē dur⁹ z tū q̄nḡ moll' intrā b significat nisi q̄ spūal q̄ ia dictis cibis cibat lz exteri⁹ sit dur⁹ sibijpi p carnis castigationē sicut Apostolus. j. ad Thoꝝ. ix. qui dicit. Castigo corpus meum z in seruitutem redigo. Est tñ interius mollis per ꝓximi cōpassionē. sic

Job.xxx.Qui ait flebã quondam sup eo q̃ afflictus erat sez ei cõpatiẽdo.iõ dixit.c.ix.sic̃ casem me coagulasti.Septimo pare debes xp̃o lectulũ req̃tionis.qz post cõmestionẽ diligit hõ req̃em.et hic lectulus est pax cozdis .ad quam tria req̃runt.Primũ est diligens ꝓscie pscrutatio.vt sez videat si q̃d est in cozde qõ pacez cozdis perturbet.iõ dic̃ Aplus ad Heb.iij. videte ne aliq̃n vr̃m sit coz malũ.Secõm est pctõz cõfessio.qz h̃ dejcit de lectulo cozdis pctã q̃ pacẽ cozdis pturbãt.Quare dz.ij.Mach.xiiij.q̃ diu supest iudas.i.q̃ diu differt ꝓfessio impossibile est esse pacẽ negocijs.Tertiũ est tpis satisfactio vt vicz fiat iusticia de turbãtib⁹ pacem. Esa.xxxij.Est opus iusticie pax .qz illa terra ẽ pacifica t secura in qua bñ tenet iusticia.Habita igit̃ pace cozdis q̃ dz lectulus xp̃i adornare debes vestimẽtis vtutuz.qz dicit b.Berñ.De⁹ q̃ vtutũ dñs dz neq̃q̃ thalamũ mẽtis ingredit̃ si nõ fuerit lectulus ꝓscie.vtutib⁹ adornat⁹.id circo necc̃e ẽ vt ibi sint lintheamina t pãni albi. p q̃ intelligit̃ coz purũ.sic̃ enĩ in panno albo minima macla apparet.sic in cozde puro minima pctã relucẽt.iõ dicit Sapiẽs Eccl̃i.ix.Omñi tpe vestimẽta tua sint candida.sicut enim reges nolunt iacere in lectis vbi sunt immũdi panni.sic nec xp̃s in cozde peccatis maclato Sap̃.j. In malivolam aiam nõ introibit sapia nec habitabit in cozde sbdito peccatis .Itẽ bis pãnis mũdis sez puri cozdis suppone culcitrã mãsuetudinis.qz mãsuetudo est culcitra mollissima q̃ supponit̃ lectulo cozdis in quo deus req̃escit circa aiam hois.sicut enĩ hõ libẽtius dozmit in lectulo molli q̃ duro.sic deus in cozde mãsueto .qz ẽm p̃s.Fn pace factus est locus eius.Et xp̃us pt̃ dicere ad aiam illud Cañ.ij.Lectulus nr̃ floridus.sz reuera sunt nonnulli q̃ de oznatu lecti dei nõ curãt nõ enĩ aiam oznãt in q̃ de⁹ desiderat q̃escere sz lectũ suũ in quo cozp⁹ req̃escit nimis oznãt studiose vt in puerpis cernit̃ euidenter.In q̃rũ lectis tria reꝑhẽsibilia inueniũtur Primũ est mollicies.volũt enim hr̃e lectos de mollib⁹ plumis ne cozp⁹ offendant qõ in breui ẽ dãdũ vmib⁹.sz si nũc aduerterẽt ꝓmo duz lectũ cozpis xp̃i q̃ fuit crux in quo req̃euit.ỏ quo dicit Augustinus Lectum suum dimisit christ⁹ discipulis qui vult cum illo quiescere in celo cũ illo iaceat in lecto.id est .moziatur in cruce.si vult xp̃m videre placatũ.et dic̃ Guilhel .Suppbus est minister cui nõ sufficit lectus dñi sui vñ Berñ.Circũire possum celũ t terrã mare t oia q̃ in eis sunt.et nõ inuenio te nisi in cruce o bone iesu.ibi dozmis.ibi iaces.ibi cũbas in meridie.idem oẽm inquit reuolui vitã saluatozis abvtero vsq̃ ad patibulũ crucis nõ inuenio in eo nisi stigmata pauptatis.Secũdo vtinã aduerterẽt lectũ in quo cozpus post mozt̃ ponit̃ certe in fetido sepulchro.et aia vt foztasse timẽdũ est locet̃ in inferno.de ꝓmo Eccl̃i.iiij.Qũ mozit̃ hõ hereditabit ꝑpẽtes bestias t vmes. Incongruũ est enĩ cadauer poni in taz molli lecto qõ post ponendũ est invili sepulchro.de scõdo dicit Luc̃.xvi.Mortuus est diues t sepultus ẽ in inferno nõ quidẽ tm̃ in cozpe sz in ania.Tertio si ꝓsiderarẽt lectũ interiozẽ.deberent merito negligere lectũ exteriozẽ.vt i lecto ꝓscie q̃escerẽt ipi de nocte t die.At etiã deus cũ eis si diligentiã haberẽt circa illũ .iõ lauãdus esset p singulas noctes sic̃ Dauid Ps̃.vi.Lauabo inq̃t per singulos dies lectz meũ.qz sic̃ hoies delicati volũt habere cãdida lyntheamina q̃si singulis noctibus sic t xp̃s.sed ecõtra lectus aliquozuz ꝓp̃t negligentiã ipoz nõ est flozidus (sic̃ deuote aie q̃ ait supius lectulus nr̃ flozidus)sed est sozdidus vbi q̃escere deberẽt cũ xp̃o inq̃nãtur cũ diabolo.Secũdũ reꝑhẽsibile ẽ nimia p̃ciositas tã in spõdis q̃ in p̃ciosis t seritijs lectisternijs.De q̃b⁹ dz Amos.vi.Ve vobis q̃ dozmit in lectis eburneis.et lasciuitis in stratis vr̃is. In hoc q̃ dicit lect eburneis tãgit spõde p̃ciositatẽ.Sed q̃ addit in stratis vr̃is .innuit pluinariũ lintheaminũ q̃z nobilitatẽ t varietatez et sic de alijs.qz stratũ dz lect⁹ regalis. ps̃.vi. Lacbrimis meis stratũ meũ rigabo.Ittamẽ p mittit ꝓpheta.Ve vob̃ qz ꝓ tali p̃cioso lecto debetur eis infernalis.De quo Esa.xiiij .Subter te sternet̃ tynea t opimentũ tuũ erũt vmes .de hoc legitur.Erat quidam magister arcium liberalium bononie ad quem venit religiosus de ozdine p̃dicatoz cõpatriota suus t sibi familiar Cunq̃ simul de sciẽtijs ꝓtulissent tandez volẽs recedere vidit lectum delicatũ t p̃ciosum .in quo iacebat magister.et accepta licẽtia loquendi ait.obsecro vt hac nocte q̃n intrauerit lectũ et eritis in eo recozdamini de lecto quẽ habituri sunt damnati in inferno. Ad quem magister et quis est ille lectus.Ad quem frater. sicut dicitur Esa.xiiij.Subter te sternetur zc̃.Et post hec verba recessit. At ille in nocte recozdatus verbi cum esset in lecto q̃ dozmire non potuit. cogitans de illo lecto infernali .et tantum p̃ualuit huiusmodi cogitatio q̃ post tempus modicum est religionẽ ingressus.Et certe multum de hoc lecto deberent homines delicati cogitare quia nõ est ita pulcer lectus in mũdo in quo non aliquis grauaretur iacere octo dies continue . q̃ ergo graue erit iacere in tam hozribili lecto sub quo sternentur tynee cozrodẽtes et operimẽtũ erũt vmes mozdẽtes. t hoc ñ solũ octo dieb⁹.Sz ãnis plurib⁹ q̃ sint gutte in aq̃.

maris Tertiū reꝑhensibile est lectoꝝ magnitudo. aliq̄ eni supbe sunt q̄ tā magnos lectos volunt facere q̄ diabolus cū eis posset bñ reqescere. In quo lecto aūt paupis non inuenit diabolus vt reqescat. de quo Esa. xxviij. Coangusta tū est stratrū ita vt alter decidat scz diabolus. et pallū breue vtrūq̄ opire non ꝑt Math. xij. Cū immūdus spūs exierit ab homīe scz supbo ambulat p loca arida q̄rēs requiē ⁊ nō inuenit Loca arida si est paupis lectus vbi diabol⁹ nō inuenit reqem. et iō reuertit ad lectos diuitū ꝑciosos atq̄ magnos cū dicit. Reuertar ad domū vnde exiui. Octauo ꝙsuetū est ad lectos regū lucernas. aut lampades ꝓpē timores nocte.

V nos suspēdere aut locare. Moraliē lucerna q̄ ante lectū pacifici cordis in quo xp̄s dormit. ē locāda. est elemosyna nō vt xp̄o sed veri⁹ vt nobis luceat. nā elemosyna q̄ datur in vita est sic lucerna que ꝓcedit aliquē significās ne cadat i foueā vel in lutū. iux illud Thob. iiij. Elemosyna ab oīni pcto liberat. et nō paciet ire aīas in tenebras. sed illa q̄ dat p⁹ morte est sicut lucerna que fert post tergū q̄ non custodit qñ homo cadat in purgatorij foueā aut inferni. vñ Poeta. Da tua dū viuis post mortez viuere si vis. sed p lampadē intellige iustoꝝ simplicitatē. habent eni vitrū in carnis honestate. papirū albū in mētis puritate. oleū pingue in opis pietate. ardent dilectiōe. lucēt discretione. sed aliq̄n cō tēnunt ex humili ostēsione Job. xij. Deridet in quit iusti simplicitas. lampas ꝓtēpta apud cogitationes diuitū. Nono ⁊ vltimo ꝙsuetū ē ponere custodes ante lectos regios sicut legitur. Can. iij. c. en lectulū salomonis. lx. fortes ambiunt ex fortissimis israel oēs tenentes gladios ad bella doctissimi vniuscuiusq̄ ensis super

N femur suum ꝓpter timores nocturnos. Hz q̄d mora. p. lx. fortes nisi sex opa miscōie q̄ debēt esse custodes lecti xp̄i. Primū est cibare esurientes. Ad quod hortamur Thob. iiij. Panē tuum cū egenis ⁊ esurientibus comede. ⁊ Prouerb. xxv. Si esurierit inimicus tuus ciba illū. et ponitur ꝓmissio Ezech. xviij. Si quis panē esurienti dederit vita viuet. Secundū est potare sitientes Prouerb. xxv. Si sitit potū da illi. Et dns Math. x. Quicūq̄ potū dederit vni ex minimis meis calicē aq̄ frigide tm̄ i noīe discipuli. Amē dico vobis nō perdet mercedē suā Tertium est colligere hospites q̄ xp̄m recipimus in pauperib⁹ Math. x. Qui recipit vos me recipit. et. c. xviij. Qui suscipit vnū paruulū talem in nomine meo me suscipit. ideo dic̄ Math. xxv. Hospes erā ⁊ collegistis me. de hoc narrat exemplū b. Greg⁹. in Omel. sup euāgeliū. Videns iesus ciuitatē. Et habet in vitas patrum. li. iiij. c. xxxix. Quidam martin⁹ noie vite valde honorabilis fuit monachus qui ex suo monasterio gratia visitationis tendebat ad aliud monasteriuz. Qui spūalis pat̄ ꝓcerat ꝓgens itaq̄ leprosum quē dā de cuius vulneribus elephātinus morb⁹ p mēbra fedauerat inuenit in via volentē in suum hospitiū redire. et ꝓ lassitudine nō valentē i ipo vo itinere se hre hospitiū perhibebat quo idem martin⁹ ire festinabat. vir aūt dei eiusdem lassitudine mistus pallū suū in terrā ꝓtin⁹ ꝓiecit. expādit atq̄ desup leprosum posuit eumq̄ suo pallio restrictū sup hūerū leuauit secū reuertēs detulit. Cūq̄ iam fortib⁹ monasterij appinq̄ret spūalis pater eiusdez monasterij magnis cepit vocibus ꝓclamare. Currite ianuas monasterij citius aperite. q̄ frat̄ martinus venit dñm portans. Statim vo duz martinus ad monasterij aditum venit is q̄ leprosus esse videbatur de collo eius exiliens. et in ea spē apparēs q̄ ꝙgnosci ab hoīb⁹ redēptor hūani generis de⁹ hō iesus xp̄s ad celum martino redijt videte. eiq̄ dixit. Martine tu me nō erubuisti sup terra ego te ñ erubescā sup celos. q̄ sanct⁹ vir vt monasteriuz esset ingressus ei p̄ monasterij dixit frater martine vbi ē quē portabas? cui ille. si ego sciuissez ꝙs esset pedes eius tenuissez ⁊ eū minime abire fecissem. iō dixit Job. xxx. Foris nō mansit peregrinus vt ostiū meū viatori patuit Quartuz est vestire nudos. Ad qō hortamur Thob. iiij. De vestimētis tuis nudos tege. et Esa. lviij. cū videris nudū operi eū. Et ꝓmissio hr̄ Ezechiel xviij. Si nudū vestimento operuerit vita viuet Quintū est visitare infirmos. ad qō monemur Eccī. vi. Nō te pigeat visitare infirmos. ex his eni in dilectione dñi firmaberis hoc opus misericordie valde placet deo Jaco. j. Religio mūda ⁊ immaculata apud deū patrem. hec est visitare pupillos ⁊ viduas in tribulatione eorum. Unde legitur in vitas patrū. li. iiij. c. cccxlij. Frater quesiuit senem dicens. Si duo fratres sunt ex quibus vnus quescit in cella sua ꝓtrahēs ieiunium sex dierū. et multos labores sibi ꝓponit. Alter vero egrotantibus deseruit. Cuius opus magis acceptum est deo respondit ei. si ille frater sex diebus ieiunat. parua res est ⁊ non potest equalis esse illi qui infirmantibus seruit Sed sextum opus misericordie est visitare eos qui sunt in carcere. Ad quod monet nos Apl's ad Hebreos. xiij. Mementote vinctum tanquā simul vincti. Et nota q̄ visitandi sunt qui sunt in carcere nō solum vt necessaria eis ministretur. vel alia ꝙsolatio adhibeat eis. sed vt a carcere liberētur. iuxta illud Eccī iiij. Libera eū q̄ iniuriā patit de manu supbi. Et ps. Eguz de manu peccatoris liberate. Ecce bij sex fortes

Quarta

videlicet sex opa miscdie que debent ambire le ctulum veri salomonis xpi. et debēt tenere gla= diū cōpassionis vt de quolibet dicat illud Luc ij. tuā ipius animā pertransibit gladius. qz nisi quis p̄ximo suo compatiat eū nō cibat neqz po tum dat illi.

¶ Dnica quarta aduentus fmo.

Dominus pzo

pe est. ita scribit ad Phil. iiij. quā do dns familias recedit ad tpus a domo sua in longinquā regionē si scit familiam suam esse ne gligentē. pzeponit eiunū dispensatozē fideles q̄ semp eos sollicitet ad laboz̄. et si audire nolu= erit. Annūciat eis aduentū dni dicēs. sitis dili gētes dns cito veniet remunerādo diligētes. z punīēdo negligētes. At tandem dicit dns. p= pe est vt sic sint studiosiozes in laboze Spualit dns familias significat xp̄m q̄ habet triplicē sa milia. in celo. in sacramēto z in mūdo. Et lz pze sentia sacramētali vsqz ad consumationez mun di est cū familia sua in mūdo. sicut p̄misit Ma= thei. xxviij. dicēs. Ecce ego vobiscum sum vsqz ad consumationez seculi. Recessit tn ab eis pze sentia cozpali cū celos ascendit. sicut de hoc di xit in pabola. Luc. xix. Dō quidā nobilis abijt in regionē longinquā accipe sibi regnū z reuer ti. hec aūt familia in mūdo est multū negligens in ope dni. et hec negligētia opis tollit certe ci opandi ptātem. Cuius exemplum est. qz ad eli= gendum est pcessum tps triū mensiū. vt p̄batur dist. iiij. c. postq̄. et dist. lxij. c. abeūtibus Ulte rius nota de vacātia cathedralis vel regal ec= clesie q̄ si infra tres mēses nō fuerit celebzatio electiōis iusto impedimēto cessante ad superio rē p̄ximū devoluit ptās. p̄mouēdi vt ex de ele= ctiōe z ptāte ne defectu. lz ex de supplen. negli. pla. c. penul. et vltimo dicit cōcessum tps seme stre. i. sex mensiū vltra quos nō dnt vacare be neficia. Alioquī si donatio ad eām pertinebat ad capitulū divoluit. qđ si negligēs fuerit p ali os sex menses divoluit ad metropolitanū z p̄ ea ad pa. nec pt aliquis istoz purgare negligen tiā suā sed lapso tpe amittit donationē ita si p̄ ea petiuerit nō valet. qđ moza. p tres significa tur menses. dic q̄ tres p̄ncipales etates scz au gmēti status. et declinatiōis. sed p sex menses denotat infantia. puericia. adolescentia. iuuen tus. virilitas. et senectus que sunt hmōi pcessa vt in his quiuis diligens p salute sua plurimuz laboz̄are teneatur. qđ quidē tps si morte inter uenīēte neglexerit causa eius ad iudiciuz dei q̄ superioz est divoluitur z p̄vatur facultate pe nitendi. et dignitate celestis regni. Ne igittr familia sua tale dānum incurrat. et salutez pzo

pzīā negligat recedens xps dns p̄posuit ei fide lem dispēsatozē sanctū paulū q̄ quēlibet xp̄i fi= delem sollicitat ad laboz̄ē. ij. ad Thi. ij. Labo= ra inquit sicut bonus miles iesu xp̄i. sed qz pau ci sunt qui eius exhoztationē aduertūt iō annū ciat eis aduentū dni scz ad mortē qđ est iudiciū pticulare cū dicit. j. ad Thes. v. dies dni sicut fur ita in nocte veniet. et per mortem de medio vos tollet. et si adhuc tantū negligētes familie nō perpēdim⁹ aduētū dni in morte. z dicerem⁹ adhuc diu nō veniat dic̄ b. Paulus dispēsatoz dni fidelis. dns p̄pe ē. q. d. hodie vel cras veni et. et te negligētē p mortē auferēdo cōdēnabit. in q̄bus vbis apls duo tangit scz.

Ptātem dni honozandam. ibi. Dominus

Propinq̄tatē eius formidandā. prope est.

Circa quod notandū hoc nomen dominus vi ¶ detur importare quinq̄ dnationes

Potestatis. Est enī dns nomē. p̄rio igit

Equitatis. dico q̄ est nomē ptātis iuxta

Liberalitatis. illud Danie. vij. Potestas

Nobilitatis. eius. ptās eterna q̄ nō auffe

Timozositatis. retur. At nota q̄ domin⁹ ostendit potestatē suam principaliter in tribus scz adam de aliquo formādo. celum z terraz de nihilo faciēdo. et cozpus in panē. et sanguinem in vinū substantiādo. et discipulis dando. et vt ita dicā creaturā in creatozē sbando. p̄ma po= testas magna est. Esset enī magna ptās alicui⁹ hois qui posset de terra formare hoīem z inspi= rare sibi aiam viuentē. et hoc dns fecit. sicut te statur scriptura Gen. ij. Formauit dns hominē de limo terre z inspirauit in faciē. i. in totū coz= pus eius spiraculū vite. qđ exponit Aug⁹. sup Gen. li. vij. c. ij. Cozp⁹ inquit de limo terre for= mauit deus cui aiam inspirauit. Sed quereret quis an deus manibus cozpozeis formauit coz pus. rñdit mgr̄ li. ij. dist. xvij. c. j. Spūs inquit deus est nec lineamētis mēbroz̄ p̄posit⁹. Nō ergo carnaliter putemus deū cozpozeis mani= bus formasse cozp⁹ vel faciebus inspirasse aiaz scz potius hoīem de limo terre fm cozp⁹ forma uit iubendo volendo. i. voluit z verbo suo iussit ita vt fieret z inspirauit in faciē eius spiraculuz vite. i. sbam aie in q̄ viueret creauit nō de mate ria aliqua cozpali vel spūali scz de nihilo. Et no tanter dicit nec lineamētis mēbroz̄ cōpositus cōtra hereticos antropomozphite qui dixerūt deū esse cozpozeū. xxiij. q. iij. c. quidam. Scda ptās dni fuit maioz qn celū z terram ex nihilo creauit fm illud Gen. j. In p̄cipio creauit deus celum z terram. Quod exponit Aug⁹. sup Gen. li. j. c. ij. Per celuz z terraz spiritualē. coz pozalem creaturāq̄ intellige. et hec creatura ē in p̄ncipio. s. tpis vel in p̄ncipio qz p̄mo fcā ē

Dominica

Tertia dñi ptās fuit maxima qñ panē in suum corpus ⁊ vinū in sanguinē suum transtauit dicens Math̄. xxvi. Hoc est corpus meū. et post hic est sanguis meus. et dicit mgr̄. li. iiij. distin. viij. Cum hec verba, pferūtur conuersio fit panis ⁊ vini in sbam corpis scz aīati et sanguinis xpi reliqua ad laudem dei dicuntur. Et allegat ibidem Amb̄. de sacra. Omel. iiij. Fmōe inquit xpi hoc conficitur sacramētum. quia fmo xpi immutat creaturā. et sic ex pane fit corpus xpi ⁊ vinū cum aqua in calicem missum fit sanguis ꝓsecratione vbi celestis. Et btūs Aug⁹. de cōsec. dist. ij. c. sb figura. Credendū est inquit q̄ in vbo xpi ꝓficiātur sacramēta. ex iam dictis ptz dñi ptās magna maior ⁊ maxima ⁊ ppē hoc dixit Math̄. xxviij. Data est mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. Et btūs Aug⁹. de assumptiōe vgis. Fmōe. scimus inquit iesum oīa posse Et ē notandum q̄ tū ad hanc triplicē potestatē dñs etiā habet triplicē, ppinquitatē Nam quo ad p̄mā ptātem, ppe est morientibus ad resoluendū si enim potens est formato corpe illud mediāte aīam viuificare. potēs etiā est aīaz a corpore p̄ morte separe. et hoc cito faciet sic̄, pmisit Apocalip. vl. Ecce venio cito Glo. ad iudiciū cuiuslibet hoīs in morte. Et opinantur certi doctores q̄ dñs veniet in morte cuiuslibet hominis sicut ipe pependit in cruce Et huius opinionis fuit Inno. iij. li. ij. de vili. hūa. cōdi. iij. c. videt inquit tam bonus q̄ malus añq̄ egrediatur de corpe xp̄m in cruce positū. malus ad confusionē vt erubescat se nō esse redemptuz sanguine xpi sua culpa exigente. bonus vero vidit ad exultationē. et hac opinione Inno. trabit̄ q̄ boni in morte gaudebūt. mali aūt dolebūt. Pro eni dico q̄ boni in morte gaudebūt qz mors eoruz est velut somnus suauis. sicut dixi supra dñica p̄ma Fmonc. iij. b. a. sunt ⁊ alia solatia quorum trta assignaui. Primū q̄ hospitē ipozum familiarē occidit scz corpus qđ semp pugnat aduersus spiritū. Fm illud ad Gall. v. caro ꝓcupiscit aduersus spm̄. et spūs aduersus carnē. sic̄ eniz domesticus inimicus valde est efficax ad nocēdum. iuxta illud Hoe. li. iij. Prosa. v. Nulla pestis ad nocendum efficacior est q̄ falsus ⁊ familiaris amicus. sic etiā est corpus Sap̄. ix. Corpus qđ corrūpitur aggrauat aīam. Scōm solaciū qđ ꝺ carcere eos educit, p quo petijt dauid ps̄. cxli. scōm aliam litteram. Educ de carcere aīam meā ad confitendū noi tuo me expectant iusti ⁊c. Tertiū q̄ finez laboriose pegrinationi imponit. de qua b. Greg⁹. quid est vita mortal' nisi via. et qualis sit demētia fratres mei perpē dite in via lassari ⁊ viā nolle finire. Quartū est q̄ lentū equū omniuz genere vicioz plenum in eis occidit. et dextrariū eius optimū restituifacit. equus vicios corpus ē ab hoc equo expediri cupiebat paulus cum dicebat ad Ro. vij. Infelix ego qs me liberabit ꝺ corpe mortis hoc ⁊c. Trib⁹ de causis miles timet equū suū amittere. vel qz nō securus de emendo. vel qz timet capi equo amisso vel, ppē equi bonitatē. sed boni nullū horz habent timere qz securi sunt de emendo. si enī amittūt corpus vicios recipiēt a dño suo glorios um. ppter qđ dixit btūs Amb̄ Mori nō timeo qz bonū dñm habeo. et ij. Da chabe. viij. dixit vnus de fratrib⁹ septē. Fr celo ista possideo sed ppter legē dei ista despicio. qz ab ipo ea me recepturū spero. nec etiaz boni timent capi equo isto amisso. qz tūc de manibus hostiū liberati sunt. ps̄. cxxiij. Laqueus contritus est. et nos liberati sumus. nec etiā equ⁹ iste corpis est bonus sed fallax ⁊ nequicios us. ps̄. xxxij. Fallax equus ad salutē. ideo hmōi xpi fiui cupiunt ab eo expediri. Quintuz quia eos a miseriis liberabit figura Gen̄. viij. Recordat⁹ est dñs noe ⁊ dixit ad eū egredere ꝺ archa. tūc enī dñs recordatur bonoz iubēs eos ꝺ archa egredi qñ ipos ad se vocat p morte. et tūc egredit̄ur de archa virtutū qz in patria nō manēt cardinales vtutes nec etiā theologice q̄ tū ad actū quē habent in pñti. et tūc cessabit diuuiū miseriarū ⁊ minuētur aq̄ tēptatiōis vite presentis qz dicit Apoc̄. xxi. Absterget deus omnē lacrymā ab oculis eoz. Scdo dictū fuit q̄ mali dolebunt in morte, ppter quattuor. de quib⁹ dicit Inno. pa. li. vbi s. c. ij. mali siquidem dolores precipuos patiuntur in morte quattuor. Primus dolor in angustia. Scds q̄ tam plene de fatigato corpe ⁊ exhausto suis viribus vidit occurrere oīa opa mala q̄ fecit. Tertius quā do aīa incipitur iudicari ⁊ sibi tormēta gehēne imminere Quartus quādo aīa adhuc in corpe posita vidit spūs malignos ad raipiendum paratos. sicut de hoc ponit exemplū b. Greg⁹. li. iiij. dyalo. Vir inquit in hoc mūdo valde dives erat sed tamē ita plenus vicijs q̄ tū reb⁹ abundabat immūdus carnis suevoluptatibus dedi tus. in acq̄rendis rebus auaricie facibus accēsus sed cū tot malis dñs finē imponere decreuisset. corpli hūc molestia pcussit. qz ad extrema veniēs eadem hora q̄ iā de corpe exiturus erat aptis oculis vidit tetros ⁊ nigerrimos spūs ritus coram se assistere ⁊ vehemēter imminere vt ad inferni claustra euz repent. cepit tremere ac pallescere sudare ac magnis vocibus inducias petere. filiū suū nomine maximū monachū ipe cepit aduocare dicēs. maxime curre nunqđ tibi mali aliqđ feci in fide tua me suscipe. Turbatus mox maximus affuit lugens etiam familia

cõuenit.sed eos quos ille insistentes sibi grauiter tolerabat spūs malignos illos ipi videre ñ poterāt sed eoꝝ pñtiã palloꝛe ꝛ tremoꝛe illius qui trahebatur videbant. pauoꝛe aũt eoꝝ huc illucq; vertebatur in lecto si iacebat in sinistro latere ibi aderant eũ ꝓstringẽtes cunq; constrictus nimis relaxare se iam nõ potẽs desperaꝛ cepit magnis vocibus clamare. Inducias petens vsq; mane.sed cũ hec clamaret in ipis vocibus de carnis sue habitaculo est euulsus ꝛ qꝛ tot doloꝛes in extremis eueniũt malis.idcirco memoꝛia moꝛtis est semp habẽda p̃ oculis. Ex emplo Galli. De quo refert Plini.in spe.natu. Qui timens accipitrẽ terre p̃donẽ qui cũ acuti visus sit vnũ oculum inferius dep̃mit.et alterũ in aerẽ dirigit vt aduentũ accipitris scire possit Mozalr.accipiter significat moꝛtẽ que p̃datur vniuersaliter oẽs. Cũ statutũ ẽ oĩb⁹ semel moꝛi ad Heb.ix. Hãc debẽt hꝛe hoies p̃ oculis mẽtis. Juxta illud Eccĩ.vij. Memoꝛare nouissima tua .i.moꝛtem.et in eternum non peccabis Ad hoc etiã hoꝛtaꝛ nos quilibet iam defunct⁹ Memoꝛ inq̃t esto iudicij mei.i.moꝛtis mee que doꝛ hominis iudiciũ qꝛ qualis in moꝛte reperiꝛ talis ad iudicium p̃tabitur vt dic̃ Glo.sic eniꝝ erit meũ ꝛ tuũ m̃ heri tibi hodie Eccĩ.xx xiiij. Ubi vlterius notandũ q̃ sedula moꝛtis meditatio valet homini ad multa bona q̃ colliguntur ex arte natura ꝛ scriptura vicꝝ vite directionẽ vicioꝝ fugationẽ.mũdi despectionẽ.leticie moderationẽ.supbie deiectionẽ. Primo igiꝛ valet ad vite directionẽ. nã nauta q̃ artificialiꝛ vult nauẽ gubernare debet se in fine nauis ponere. ante se nauẽ dirigere.et sic pericula vitare Sic qui vult vitã suã rõnabiliter gubernare debꝝ se in finẽ vite ponere sedula meditatione vt possit ad bonũ exitũ nauẽ suã ꝓsumare .sicut enĩ sollicite ꝛ longe ante naute sibi,puidẽt de nauis directõe qui habent malũ passum transire.sic debet quilibet longe añ sibi p̃uidere vt possit periculosum passum moꝛtis trãsire. ió dic̃ b Greg. in moꝛaĺ. Qui ꝓsiderat q̃lis erit in moꝛte semp est pauidus in operatiõe atq; in oculis suis dũ viuit nihil qõ trãsijt appetit .sed potius vite p̃sentis desiderijs ꝓtradicit et pene moꝛtuum se cõsiderat qui se moꝛiturũ nõ ignoꝛat. Secũdo valet ad vicioꝝ fugationẽ sicut enĩ latro timet iudicis sniam sic vicia moꝛtẽ. et sicut iumenta cauda se defendunt a muscis.sic homo ꝓsideratione moꝛtis defendit se a peccatis. Jõ dic̃. Jeꝛo.ad Lipanũ. Memẽto moꝛtis tue ꝛ non peccabis. Tertio valet ad mũdi despectionẽ vnde Jeꝛo. Facile ꝓtẽnit oĩa q̃ se sp cogitat moꝛituꝛũ Et in epĺa ad Lipꝛia. Qui se cogitat moꝛituꝛũ cõtemnit p̃tia.et ad futura festinat. Quarto valet ad leticie moderationẽ.iuxꝝ illud Eccĩ. vi. Si annis multis vixerit homo ꝛ in his oñibus letus fuerit meminisse debet tenebꝛoꝛi si temꝑis scz moꝛtis amare. De qua Eccĩ. xli. O moꝛs q̃ amara est memoꝛia tua homini iniusto Et hoc patet de quodã iuuene indisposito quẽ moꝛs p̃euenerat sicut narrat deuotus Amandus in hoꝛa. Sap̃.li.ij.c.ij.qui ait. Circũdederũt me gemitus moꝛtis doloꝛes inferni circunderũt me.heu me miserũ deus eterne. ad q̃d in hunc mũdum nascebar ego ex vtero. cur nõ tũc peri. In p̃ncipiũ vite mee fuit cũ fletu ꝛ doloꝛe.nũc aũt finis ꝛ exitus meus cũ miserabili planctu ꝛ doloꝛe .o moꝛs q̃ amara est memoꝛia tua coꝛdi iocundo in delitijs enutrito.hoꝛribilis p̃tia ei qui in etate iuuenis ꝛ roboꝛe foꝛtis.et qui potitur successibus p̃osperis ꝛ non fleo iudiciũ moꝛtis sed fleo dãna in dispositiõe moꝛtis .nõ ploꝛo q̃ hinc exiturus sum sed plãgo ꝛ lugeo damna dieꝝ qui inutiliter ꝛ sine omni fructu transierũt. Quinto valet ad supbie deiectionem.sicut patet exemplo pauonis .de quo refert Ysido.in histo.natu.cũ pulchritudinem pennarũ suarũ cernit caudaꝝ erigit ad modum rote per girũ capitis circũponit sed dũ inter hec diffoꝛmitatẽ pedum circumspicit pluriꝛmũ erubescit ꝛ obliuiscens sue pulchritudinis caudam dep̃mit et deponit .sic moꝛa.superi⁹ cuꝝ diffoꝛmitatem suã aut vilitatem ,pspexerit omnẽ elationẽ suã ꝛ supbiã moꝛ deijcit ꝛ deponit.quid enĩ est pes quo mediante terraꝝ coꝛp⁹ ꝓtingit nisi moꝛs hoĩs per quã coꝛpus in terrã redit. Quicũq; ergo gloꝛiãtur de aliq̃ pulchritudine coꝛpis respiciãt coꝛpis pedẽ.i.ipius finẽ q̃ si bñ respiciãt q̃le post moꝛtẽ fiet potius sibi aderit tristicia q̃ gloꝛia.ió dicit Sap̃. Eccĩ x. Quid supbis terra ꝛ cinis glo.cito in cinerẽ redigendus. Quãtuꝝ ad scõam ptãtem,ppe est dñs pseuerantibus ad premiandũ.si enĩ potẽs fuit dñs celũ ꝛ terrã ex nihilo creare.potẽs est etiã hominẽ perseuerantẽ p̃miare qꝛ celũ nõ solum,ppt angelos sed etiã,ppt hoies est creatũ si manent pseuerãtes.qꝛ dic̃ Ysi. Inchoantib⁹ p̃miũ,p̃mittit pseuerãtib⁹ aũt datur.q̃ aũt,ppe est dñs pseuerantib⁹ ad p̃mianduꝝ necc̃ est vt siles sint lauro,ppter tria vicꝝ ,ppter viriditatẽ.securitatem.et dignitatẽ. Primo igiꝛ ,ppt viriditatẽ sicut enĩ laurus est arboꝝ viridis sp virens. Suo enim nitoꝛe nec hyeme .nec estate spoliatur.sic homo volens a dño p̃miũ accipe debet semper in bono virere virtutis ꝛ perseuerare vt nec in hyeme aduersitatis.nec ĩ estate p̃osperitatis nitoꝛem virtutis amittat. Sed heu nos interdum ad leuem sermonẽ a vigoꝛe boni opis cessamus.sicut,pbat Greg⁹. Sepe i-

quit agere aliq̃ bona,ꝓponímus.sed si vnus le-
uissmus ꝑmo ab ore irrident eripit ab intẽtõe
actionis nr̃e fracti,ꝑtinus ꝓfusi recedim⁹.ideo
dñs est,ppe ad p̃miandũ.Scõo nos siles eẽ ne
cesse est lauro,ꝓpter securitatẽ.sicut enĩ hec ar
bor secura est a fulminib⁹ fantasmatib⁹ z vermi
bus sic pseuerantib⁹ ĩ bono nec fulmina aduer
sitatũ.nec fantasmata demonũ .nec puncture ĩ
firmitatũ nocẽt sed oĩa finaliẽ eis ꝑsunt.Quod
ꝓbaẽ in exẽplo.legiẽ in vitaspatrũ li.j.c.iij. de
quodã viro q̃ vitã turpissimã ꝑ oĩe facin⁹ du-
cebat ita vt opinatissimus in flagicijs haberẽ
q̃ ꝑminatũ dr ꝓpũctus ad p̃niaz rediit intra se
pulchrũ quoddã se includens ꝑor sceleru pol
lutiões lachrymarũ fletib⁹ abluebat diebus ac
noctib⁹ in faciẽ,ꝑstratus .nec ĩ celũ erat ausus
faciẽ leuare nec vocẽ mittere. nec nomẽ dñi in-
uocare.sed in solis fletib⁹ z gemitib⁹ perdura-
bat.Cũqz sic positus ꝑmaneret. venerunt ad
eũ demones clamãtes.Quid ẽ qd agis o impissi
me iã oĩ impuritate es saturatus.et nũc a no
bis castus,ꝑfugis.vnus enĩz ex nob⁹ es. iõ redi
ad nos z tps qd supest in supplendavoluptate
nõ perdas.ꝑparamus tibi affluẽtes delicias z
scortũ nobilissimũ q̃ tibi florẽ posuit repare g̃-
tissime iuuẽtutis .sed si pena hec delectat expe-
cta paululũ z inuenies paratã hec z plura illis
dicẽtibus.iacebat immobilis nec auditũ cõuer
tens ad eos nec nullũ ꝑmonẽ rñdebat.ecce per
seuerãtia.Cũ igitur demones vba sua viderẽt
cõtemni multis eũ vberibus crucientes semiui
uũ reliq̃rũt.nec in illis cruciatibus mutare lo-
cũ voluit.postridie q̃dã suor eũ inuenerunt pe-
nis afflictũ z cũ causaz didicissent rogabãt eum
vt ad domũ,ꝓpriã duci patereꝰ z ipe noluit Igi
tur sequẽti nocte cũ grauiorib⁹ penis afflixerũt
nec q̃dẽ moueri voluit de loco,tertia nocte mul
titudo demonũ cõuenit.et absqz vlla miseratio
ne in eũ irrnẽtes oĩũb⁹ penis afficiũt ita vt so-
lus spũs de oĩibus resistebat z certe magna fu
it eius pseuerãtia .Quod demones videtes vo
ce magna clamabãt.vicisti. Et mox celitus fu-
gati sunt nec vltra ei nocere ꝑsumpserunt .ecce
q̃ fulmia aduersitatũ.nec fantasmata demonũ
ei obfuerũt.Refert enĩ ꝑe.in scola.hist.q̃ Ti-
berius cesar celo tonãte laurũ in capite solitus
erat ferre ne possit ledi a fulmine. sic z iste nob
laurũ in exemplũ pseuerãtie ĩ capite mẽtis por
tauit z fulmẽ aduersitatũ demonũ leuiter supe
rauit.iõ meruit,ppinq̃tatẽ salutis dñi iuxt illud
Math⁹.xxiij.Qui perseuerauerit in finẽ ih̃ sal-
uus erit.Tertio nos similes esse decet lauro,ꝑ-
pter dignitatẽ.sicut enĩ laurus dr a laude secũ-
dũ Ysi.li.xvij.qr ẽ arbor victorialis digna mlt̃ũ laudũ p̃conijs,ppter singularẽ g̃tie suc excel
lentiã z vtutis,ppter qd z victores quõdã obtẽ
ta victoria folijs laureis ducebãtur .sic pseue-
rãtia sola est tã digna q̃ corona z laudẽ mereꝰ.
iõ dicit Berñ in Epla .Absqz perseuerãtia nec
pugnãs habet victoriã nec palmã victor cõseq̃
tur nutrix est vtutũ z mediatrix ad premiũ.qre
etiã dixit dñs Apoc.ij.Esto fidelis vsqz ad mor
tẽ z dabo tibi coronã vite. Quantũ ad tertiam
ptãtem,ppe est dñs fidelibus ad mãducandũ
si enim potens ipse fuit panem in corpus suum
et vinum in sanguinem suum transmutare di-
cens occulte hec verba quattuor.hoc est cor-
pus meũ.potẽs etiã fuit corpus suũ fidelib⁹ ad
mãducãdũ dare cũ subiũxit Accipite z cõedite
Math⁹.xxvi.Et nota licet dñs in suo sacramẽ-
to sp est nobis,ppe,qr ꝑm Aug in ꝑmone d cor
pore xp̃i nõ est aliq̃ natio tam grãdis q̃ habeat
appropiquãtes suos sibi sicut adest nob noster
deus.tamẽ ꝓncipaliter ad tria festa in anno est
oĩibus deuotis fidelibus,ppe ad manducãdũ
scz in pascha.penthe.z natalis dñi qr precepit
Fabianus papa de cõse.dist.ij. et allegaẽ a ma
gistro li.iiij.dist.xij.Si nõ frequẽtius saltẽ ter i
anno boies cõmunicẽt nisi forte quis crimiali-
bus impediatur.Et dicit ibidẽ Anacletus Pa
pa.Oẽs ergo cõicẽt q̃ noluerit carere ecclesia-
sticis liminibus .Et hoc referendũ est soluz ad
festũ pasce vbi oẽs tenenẽ ex mandato cõmuni
care vt statuit Jnno.pa.iij.de pe.z remissi.ca.
oĩs vtriusqz sexus.Ex quo ergo instat festũ dñi
dictũ.et a sanctis patrib⁹ valde desideratũ dñi
natalis.in quo salus credentiũ apparuit ppl̃is
,ppe est oĩibus deuotis in suo sacramento ad
manducãdũ.ergo cuilibet deuoto qui est absqz
peccatis mortalibus.nec in malo,ꝓposito man
ducare esset necessariũ in augmẽtũ virtutis scz
caritatis z in medicinã quotidiane infirmitati
qr he sunt due cause,ppt q̃s hoc sacramentũ in
stitutũ ẽ vt dicit mgr̃ li.iiij.dist.xij.et dixi notã
ter sine mortalibus nec in malo,ꝓposito quia i
peccato mortali existens xp̃m in sacramẽto spi
ritualiter nõ sumit qr xp̃s similis est lapidi pre
cioso q̃ dicit echites qui inuenit in nidis aqla-
rũ.De quo refert mgr̃ li.xvi.ppie.si de veneni
fraude aliquis suspectus fuerit hic lapis sb ci-
bo eius positus cibũ deglutire nõ ꝑmittit.q si
lapis sbtractus fuerit cibũ deglutire nõ tarda-
bit.sic xp̃s q̃ inuenit in nidis aquilarũ.i. in cor
dibus ꝓtẽplãtium positus.i. ꝓtẽtus sb cibo sa-
cramẽtali reũ veneni.i.peccati mortalis deglu
tire nõ sinit.qr ei nocet iuxta illud Michee.vi.
Tu comedes z nõ satiaberis .Exponit lyra.i.
eucharistiã assumes z nõ proficiet tibi sed plus
nocebit.si aũt sbtractus fuerit lapis cibũ mor
conglutiet.q.d.si in peccato accedit xp̃s sbtra

bitur spūaliter licet manducet ipm sacramenta liter. nā licet existēs in pctō mādūcet ipm sacramentaliter nō tn spūaliter. nec sacramentū ipi⁹ pficiet ad effectū qz spūaliter quo ad aiam ipm nō deglutiet. Ꝺ̄ḃ pbat Aug⁹. de v̄bis euāgelij q̄ discȝedat a xp̄o. nec carnē xp̄i scȝ spūalez mā ducat glo. spūaliter licet sacmentalit sanguinē bibit. Sic. qz nō incoȝpatur spūali coȝpi xp̄i. z si tāte rei sacramentū ad iudiciū quotidie accipiat. Nec ille. Ideo dicit xp̄s ad amandū in boro. Sap̄. li. ij. c. iiij. Tria sunt genera hoīm me boc sacramēto recipiētiū. quidā sunt aio indisposīti vt illi qui sunt criminalib⁹ inuoluti. q̄daz quidam bene dispositi. sicut perfecti medio modo se habentes sicut indeuoti. Primi merentur eternaz moztē z maledictionē tpalem. secūdi vitā eternā z benedictionē tpalem. tertij panē artū z cibū insipidū comedentes eius nō pcipiūt suauitatē. Idcirco legit in vitaspatrum. li. j. c. x. Eulogius pater in offerēdis sacramētis tantā gr̄am accepat a dño vt vniuscuiusq; acce dētiū merita culpasq; ꝓgnosceret deniq; ex monachis q̄dē volētes accedere ad cōmunionē retinebat dicēs. quō ausi accedere estis ad sacramēta diuina cū mēs v̄a inq̄nata sit z ī ꝓposito sit malo. et dixit ad vnū tu in hac nocte habuisti intentionē foznicādi ad aliū aūt tuvo dixisti in coȝde nihil interest si iustus ad sacramēta sine peccatoz accedat. et ali⁹ dubitationē i coȝ habuit dicēs. quid me sanctificare ꝑt cōmunio sacramēti. hos singulos remouebat a cōmunione sacramēti z dicebat. Recedite paululum et agite pñiam vt purificati p satisfactionē z lacrymas digni habeami hec. idcirco hic inseruī. ne quis in hoc festo futuro natalis xp̄i ad sacramēta dñi audeat accedere nisi se pri⁹ ab oīb⁹ criminibus z malo ꝓposito peccādi studuerit totaliter expurgare. Secūdo dñs est nomē eqta tis. iuxta illud Jere. xij. Justus quidā es dñe si disputē tecū z dauid p̄s. x Quoniā iustus dñs z iusticias dilexit equitatē vidit. i. approbat vultus eius. Et p̄s. cxlviij. Justus dñs in oīb⁹ v̄is suis. Est tn notandū q̄ nūc in tpe gr̄e tpat iusticia miscȝdiam. sic. ꝓbat Aug⁹. de pe. disti. j. c. quē penitet dicēs. Deus q̄ est misericoȝs est z iustus sicut ꝑuat miscȝdiam in iusticia. ita z iusticiā in miscȝdia. sed iusticia sola dānat. et quo ad equitatē aut iusticiā ppe est nō penitētib⁹ ad cōdemnādū. qz peccātes z in peccatis pseuerātes iuste dānātur. sicut q̄rit petrus discipl's b. Gregoȝ. li. iiij. dialogoȝ. Scire velim quō iustuz sit vt culpa q̄ cū fine ꝓpetrata est sine fine puniat. Rñdit Greg⁹. Pe. hoc recte dicere⁊ si district⁹ iudex nō coȝda hoīm sed facta pensaret Iniqui enī cū fine. ideo derelinquūt. qz cū fine vixerūt nam voluissent vtiq; sine fine viuere vt potuissent sine fine peccare. Ostendūt enī q̄ in peccato viuere cupiūt qui nūc peccare desinūt dū viuere amplius nō p̄nt. Ad magnā ergo iudicāti iusticiā ptinet vt illi nū q̄ careant supplicio q̄ in hac vita nunq; carere voluerūt peccato. Qui ꝓsonat Aug⁹. Qui eternā voluerit hr̄e peccati perfruitionē eternā inueniet iudicis seueritatē Et his iā dictis pbatur erroz dicentiū aias in moztali peccato decedētes nō esse eternalit puniendas cuius occasionē sumūt ex v̄bis saluatoris Matḃ. vij. et Luc̄. vi. In q̄ mensura mensi fueritis remecietur z vobis. Et Apoc̄. xviij. Quātū glozificauit se z fuit in delicijs tn̄ date ei tozmēntū z luctū. Et hoc dicūt ñ eēt mēsura a pena ꝑm mēsurā culpe si in pctō moīta neo pēa eē na redderet. Sz v̄ba predicta sunt in telligēda vt fiat cōpatio in genere vt qui multū peccauerit multū puniat. Et qui amplius peccauit ampli⁹ puniat nō q̄ sit necesse penā esse eq̄lem culpe secundū directionē immo pena ꝑm durationē mlto maioz p̄t esse q̄ culpa sicut multiplicit potest ostēdi. Et p̄mo p penas ab humano iure positas q̄ multo amplius durāt q̄ peccata p quib⁹ inflicta sunt durauerūt. Unde Aug⁹. li. xvi. de ciui. dei. Octo inquit genera penarū in lege esse scribit Tullius Damnū. vincula. v̄bera. talionē. ignominiā. exiliū. moztē. z fututē. nullū horū est q̄ ita in breui tpe p quēlibet peccati celeritate coerceat vt tā coarta vindicet mozula q̄ta est pctā perpetratū. Secȝdo pbat cū perpetratio peccati vulneratio spūalis sit quid mirū si a vulnere breuissimi tpis relinquat vuln⁹ mlte durationis aut etiā moꝛs a q̄ nō est regressus ad vitā nisi miraculose. Tertio cū perpetratio peccati sit casus in pfundū. q̄d mirum. si casus iste breui tpe fiat cē. q̄ sic recedit in pfundo mlto tpe maneat. Quarto cū pctoz breui voluptate vēdat se dyabolo. q̄d mirū. si emptoꝛi ei⁹ ius ꝓpetuū acquirat certe nō est mirū. De hoc narrat Tho. brabātinus in apiario. c. lxxxviij dicēs. Sedebant viri quidā in taberna z bibebāt cū incaluissent mero ceperūt conferre de diuersis adinuicē z inuctus est ꝑmo quid futurū sit post hāc vitā tūc vnus vanissime inquit a clericis istis decipimur qui dicūt aias sine coȝporibus viuere z post ruinā in penis cruciari hoc dicto in visum oīb⁹ cōgregatis aduenit hō statura foztis z magnus z residebat cū illis vinū postulabat bibit querit. quis sit ꝑmo inē eos de aiabus inquit ille qui supza. si quis esset qui meā vellet emere foꝛo optimo darē illā z de pcio eius in cōmuni oīb⁹ ad bibendum. tunc cachinantibus omnibus ille vero qui superuenerat talem inqt mercatoꝛē quero. patus sum

eam emere dicito q̃tũ dabis. Et ille elato vultu tantũ inquit. mox ꝙueniẽtibus eis in precio soluit emptor statĩ pecuniã letãtibus oĩb⁹ vt biberẽt. Preciũ nõ curãte illo q̃ aiam vẽdidit. vespe aũt facto tps est inq̃t emptor vt quisquis nr̃z ad ꝓpria reuertat̃ vos tñ añq̃ sepemur date iudiciũ. si quis equũ emerit capistri vinculo alligatũ nũq̃d cũ equo ius emẽtis caderet z capistrũ. Cui oẽs piter rñderũt vtiq; cederet. nec mora. vẽditorẽ q̃stionis z rñsionis horrore trementẽ. emptor cũ aĩa z corpe vidẽtib⁹ oĩbus surgit sursum leuat in aerẽ z secũ vt certũ est puxit ad inferna. diabolus enĩ erat in specie hominis. q̃s enĩ alius diceret se mercatorẽ aiarũ nisi ille q̃ in figura olim abraã regi ait zodomorũ da mĩ aias cetera tolle tibi. Et sic certe q̃ hic eẽnaliter aias puniri nõ credidit ibi in pẽa sensit. qz ꝑm Greg. in mora. et ponit distĩ. xxxviij. c. qui ea. qui stultus ẽ in culpa sapiẽs erit in pena. Tertio dñs ẽ nomẽ liberalitatis qõ primo ostẽdit in hoĩs formatiõe. nã sua liberalitas ad hoc opata est vt faceret hoiem rõnalẽ creaturã ꝑm mgr̃m li. ij. dist. j. c. ij. vt summũ bonũ intelligeret. et intelligendo amaret. z amãdo possideret. z possidendo fruerẽt. Scõo suã liberalitatẽ ostendit in creaturarũ sbiectiõe q̃ vicz omnes creaturas hoĩ sbiecit. Nonne esset ille rex multũ liberalis q̃ oĩa bona sua paupi sbijcerz hoĩ. xp̃s est rex cuius oĩa bona celi z terre sunt ps̃. xxiij. Dñi est terra z plenitudo eius rẽ. sz hec sbiecit z sbdita fecit hoĩ ps̃. viij. Oĩa sbiecisti sb pedibus eius rẽ. Tertio oñdit eã in oĩmi miseratione Sap̃. vij. misereris oĩn dñe z nihil odisti eor q̃ fecisti. et ps̃. lxxxv. Tu dñe suauis z mitis z multe miscõie oĩbus inuocantibus te. Quarto demõstrat eã in solis illustratione qz oẽs liberaliter illuminat Matĥ. v. Solem suũ facit oriri sup bonos z malos z pluit super iustos z iniustos. Quinto, pbatur eius liberalitas in esurientiũ cibatione. iuxta illud Luc̃ j. Esurientes impleuit bonis. iõ legitur q̃ de septẽ panibus z paucis piscibus q̃ttuor milia hominũ cibauit Matĥ. xv. et alia die cibauit quiq; milia hominũ ex quiq; panibus z duob⁹ piscibus Matĥ. vi. et Joh̃. vi. Sexto oñdit eã in pctor̃ receptiõe vt Matĥ. ix. vbi mlti pctores z publicani veniebãt z mãducabãt cũ illo. z Joh̃. viij. misericorditer recepit adulteram z liberaliter dimisit eã dicens. Vade et amplius noli peccare. idcirco Luc̃. xv. murmurabãt ꝙtra eũ scribe et pharisei dicẽtes. hic peccatores recipit et mãducat cũ illis. Et qz his sex modis dominus est liberalis. idcirco ꝓpe est penitentib⁹ ad miserandũ. iuxta illud Esa. xiiij. Prope ẽ vt veniat tps eius et dies eius nõ elongabũ. Ad Roma. xiij. Propior est nr̃a salus q̃ cũ credimus. ad hoc, pbandũ dicit xp̃s in hora. Sapie. li. j. c. iiij. Ego sum frater tuus. sponsus tu⁹ paratus misereri z tegere peccata tua et pjicere i pfundũ maris. et sic remittere q̃si nũq̃ fuissent dũmodo ꝙuerteris. et de cetero cauere voluer̃i Et ibidẽ ponit exemplũ. Si tot⁹ mũdus eẽt globus igneus et in medio ignis de stupalibus pugillus vnus hic naturali inclinatiõe nõ tã cito flãmarũ incendia recipet sicut abyssus miserationũ mearũ. peccatorẽ penitentẽ z ꝙuerti volentem. qz in illa actiõne naturali aliq̃lis licet minima et imperceptibilis reqratur mora. Dz nulla pena nitus mora inter penitentẽ z remittentẽ z gemitus exaudientẽ. Ecce q̃ ꝓpe est dñs penitẽtib⁹ ad miserandũ. Ultam nota penitẽs qui vult vt dñs sit sibi ꝓpe debet tigridi aiali simul esse. Dicit enĩ Ysi. in histo. naturalib⁹. q̃ tigris ẽ animal ad modũ sagitte in cursu velocissimum z varijs maculis distinctũ. De quo etiam refert Plinius in spe. naturali. cũ catuli sui rapiũtur ore raptorẽ, psequit qui equo velocissimo trãsportat. audiẽs aũt venator strepitũ sequentis in via post se specula, pjicit. que illa vidẽs z suã imaginẽ intuens z filiũ esse credens sistit z filiũ accipe cupit. z interim venator euadit Mora. Tigris velociter currẽs est pctor̃ currẽs celeri uerr̃ maculr̃ pungit. q̃ tũc raptos catulos insequitur q̃n bona p pctm̃ pdita per pniam recupare conat. Qui venator diuersa specula q̃bus detineat, pjcit qz diuersa sibi ipedimẽta diabol⁹ ꝓpedit opponit quibus peccatorẽ ad ꝓra peccata allicere intẽdit. sed dz facere peccator penitẽs exẽplo cuiusdã peccatricis. Legit enĩ in vitas patruz exẽplum li. iiij. c. cccxcij. q̃ abbas Joh̃s dicebat de aĩa q̃ desiderabat penitere. q̃dam meretrix pulcherrima erat in quadã ciuitate q̃ habuit plurimos amatores quidã autez vir de ducibus veniẽs ad eã dixit, pmitte mĩ castitatẽ tuã. et ego te accipiã in vxorẽ. illa igitur pmittẽte accipiẽs eã in domũ suaz. introduxit cunq; a suis amatoribus q̃reret agnito q̃ eam tã magnus vir accepisset in vxorẽ. dixerũt si accessimus ad ianuã tã potẽtis hoĩs ꝙgnouerit q̃ desideria nr̃a puniemur sed venite post dorsum domus vt vtamur solito sibulo. et cuz illa sonũ audierit descẽdet ad nos sed illa cũ audisset sibulos signauit aures suas z exiliens in interioza domus ingressa est atq; clausit hec locutus senior dixit aĩam meretricẽ esse amatores eius vicia. ducẽ xp̃m. domũ celor̃ ppetuã mãsionẽ. sibulatores demones. hec inquit ania. sicasta est demones nõ aduertit sed sp ad xp̃m sum recurrit. Quarto dñs est nomẽ nobilitat[illegible]

sicut enī solus ille nobilis est q̄ ē ornatus moribus bonis. Juxta illud Poete. Nobilitas sola est q̄ bonem moribus ornat. Patet q̄ christ⁹ est omnium nobilissimus. qui hic in terris fuit oīm morigeratissimus ⁊ virtuosissim⁹. et quo ad hoc ipe ē ppe peccātib⁹ ad pcenduz ⁊ expectādū. si enī aialia generosa sūt ad pcendū iclinata. sic refert Ysi. li. xij. de leone rege aialiuz q̄ pcit ante se pstratis. multomagis xp̄s leo de tribu Juda Apoc. v. scit pcere peccatoz̄ib⁹. ⁊ ō hoc b. Amb. de benignitate dei non sufficio mirari q̄ de⁹ p̄t tm̄ pcere homī peccatoz̄i. de hoc etiā dic̄ b. Jero. ad rusticū narbonensez epm. et ponit̄ distī. xciij. diaconi sunt. Pietas inq̄t dei solū nr̄m reditū req̄rit ac nos cupit longa sua bonitate saluari. si nō q̄ertunt̄ si duri colli sumus. si in peccatis illicitevsq; ad mortē pdurā mus assidue. i. iterādo pctm̄. nō miserēt de⁹ glosa exponit. nō de facili miserēt q̄ vulnus iteratū tardius sanat̄. de pe. dist. iij. Inanis. ⁊ btūs Aug⁹. in li. pfes. Tu inq̄t misericordissime de⁹ in pctis meis m̄ aderas pijssime sustinēs oīs iniq̄s delectatiōes meas. Qui p̄sonat b. Bern̄. li. medi. Discōias inq̄t dñi in eternū cātabo q̄ me peccātē nō statī dānauit sz me plongāte ini q̄tatē ipe plongauit pietatē Idcirco idē Bern̄. exhortat̄ aiam suā vt ad dñm reuertat̄ dicens. aduerte q̄ fuit lōganimitas expectātis. O q̄to tpe tuū aduētū expectauit heu q̄to tpe te ī peccatis tollerauit. o quot ⁊ q̄tos añ tuā p̄uersionē dānauit. et te sp misericordit̄ expectauit reuertere o aīa in cruce te expectat. o q̄to tpe aduentū tuū expectauit. et post te hz caput inclinatū ad te ad osculandū. habet brachia extēsa ad amplexandū. manus aptas ad remittendū. corpus extensum ad se totū impēdendū. pedes affixos ad cōmonendū. latus aptū ad te in illud introducēdū. Est ergo o aīa colūba nidificans in foraminib⁹ petre in cauernis macerie pfora manus. pfora pedes. inuoluite lateri. ibi tuta req̄es. ibi secura q̄es. hec Bern̄. q̄ deus expectat pctōz̄ē dixi plura supra dñica scōa p̄mōe. j. D. M. N. Quito dñs ē nomē timoroſitat̄. iuxt̄ illud Malach. j. Si ego dñs vbi ē timor meus scz ad sollicitandū. sic enī dñs tpalis sollicitat suo timore suos ad laborandū. sic dñs de⁹ ad bñopandū. Prouerb. xxiiij. diligēter inq̄t exerce agrū tuū. Et p̄mo sollicitat. p hoc q̄ dic̄ Jere. xlviij. Maledictus q̄ facit opus dñi fraudulenter. vbi alia littera hz negligēter. sz inclineat. Alo. sup illud vbū fraudulenter dic̄ vel desidiose Secōo sollicitat p hoc q̄ cōmēdat mulieris diligentiā Luc. xv. de q̄ legitur mulier hns. x. dragmas. et si pdiderit dragmā vnā accēdit lucernā ⁊ euertit domū ⁊ q̄rit diligēter. q. d. si adeo diligēs p q̄rēda dragā pdita mltomagis dz eē hō diligēs p acq̄rēda eterna vita Tertio sollicitat p hoc q̄ or Acci. vij. Qui timet dñm nihil negligit. Pro doctrina morali est sciendū ꝟtendo nūc stilū ad terrestres dños dicēdo p̄mo q̄ dominus est nomē ptātis. ppt̄ qō Pilat⁹ ad xp̄m dixit. nescis. q̄ ptātē habeo crucifigere te. ⁊ potestatē habeo dimittere te. sz q̄ ois ptās dño⁊ ẽreno⁊ a deo ē. dixit ei xp̄s. nō haberes ptātē aduersus me vllā. nisi tibi datuz esset desup. Et q̄ dñi ẽreni hñt ptātē. iō dñt esse ppe.

Malis ad eradicandum. Primo enī debent
Bonis ad suppoztandū. esse ppe. malis ad
Subditis ad ppūgnādū. eradicandū. Et nota q̄ mali sunt multiplices. Primi ⁊ periculosissimi sunt heretici q̄ molliūtur adinstar vulpiuz vineā. i. ecclesiā dñi. quos dñs iubet cape dum adhuc puuli sunt Cant. ij. Capite inq̄t vob vulpes puulos q̄ demoliūtur vineas. q̄ añq̄ p̄foz tant̄ totalit̄ in malo sunt eradicādi p ignē a dei populo. Et hoc p̄suluit b. Jero. xxiiij. q. iij. c. secāde. Secāde inq̄t sunt putride carnes ⁊ scabiosa ouis a caul̄ repellenda ne tota domus massa ⁊ corpus ardeat corrūpat̄ ⁊ putrescat. Et sb dit Jero. hoc declarādo. Arrius in alexandria vna scintilla fuit. sz q̄m nō statī oppressus ē p totā eius vrbē flāma populata ē. ideo refert Tho. i apiario. c. lxxxv. Erat circa cameratū ciuitatē q̄dam heretic⁹ astut⁹ valde q̄ timēs inq̄ri ⁊ cōburi finxit se obsessum a demone. et ad sanctuz Ancardū in basta ligatus ab amicis deduct⁹ ē vt in eo nō heresim ppalatā Sz furiē reputarēt hoc vt audiuit quidā clericus ⁊ obsessus ⁊ ligatus q̄ Egidius beegī (sic eī vocabat̄ heretic⁹) ligatus ponerēt in locū. sbsequēti nocte idē obsessus clericus diuina manu solutus ē. et aggregās in atrio ecclesie ligna ⁊ stramia atz scamna ecclesie. sup ligatū hereticū cumulauit. ludū autē ⁊ furiē credēs ille. dissimilat quoadusq; clericus ignē de lāpade sumēs cōburere cumulū cepit. et tūc hereticus exclamauit. ad cui⁹ clamorē exp̄gefacti custodes cū ignē extīguere niterētur clericus arrepto gladio quē circa lectū inuenit oēs violent̄ abegit. et hereticū in igne cōbussit. nec mora. diuino exacto iudicio cleric⁹ a demone liberatur. et plene sospes apparuit. sz hoc nō est in p̄sequētiē trabendū vt vicz clerici manu p̄pria vel aliquo auxilio cremarēt hereticū. p̄ñt tñ monere dños terrenos vt de suis territorijs eradicēt hereticos. ex̄ ō here. excōmunicamus. ℈. moneātur. vbi hr̄ q̄ ptātes seculares dñt moneri. et si necesse ē cōpellendi p ecclesiasticā censurā oēs hereticos ab eccl̄ia deneca tos de suis, puicijs, p viribꝰ exterminare. Et cū de nouo eligit̄ q̄s in ptātem ppetuā siue tpalē hoc

dz manere. z si ppter suã negligentiã aliqs tal dns fuerit excõmunicatus z nõ satis fecerit infra annũ debet intimari pape vt ipe oes vasallos eius a fidelitate ipius denũcict absolutos. ac terrã suã exponat catholicis occupandam et illũ sicut expedire viderit a sua dignitate deponat. et hoc nõ intelligit de ptate tpali vel seculari. sz etiã spũali. iõ addit in eodẽ. c. excommunicam⁹. §. fi. Archiepi z epi q circa exstirpã dos hereticos fuerit negligẽtes dñt deponi. et alij sbstitui q hoc velint z possint qz dz in cleñ. ad here. multoz. q eps pt citare z cape hereticũ z tute custodire. vel carceri mãcipari si magis ad penã q ad custodiã ptinere videat. Secũdi mali sunt raptores imo nõ solum sunt mali sed peiores pmo furib⁹. vniuersaliter enĩ pecare apte peius ẽ q occulte. peius est enĩ iniuriã alicui facere apte q occulte vt faciũt raptores. sz fures faciũt occulte. Et dic sanct⁹ Tho. scda scde. q. lxvi. violentia ẽ magis ptra voluntatẽ q ignorãtia. Itẽ qz per rapinã nõ infertur tñ alicui dãnũ in reb⁹. sz etiã vgit in quandam psone iniuriã. Et sbdit. q aũt minus verecũdatur de rapina q de furto. ex hoc est qz homies sensibilibus inherẽtes magis gloriãtur de vtute exteriori q magis manifestat de rapina q de virtute interiori q tollit p pctñ iõ minus verecũdant de rapia. Secõ peiores sunt raptores vsurarijs cuius signũ est hoc qz paupes hoies nõ euadũt manus raptoz qui depdant ab eis. Ysa. iij. dz raptorib⁹. Rapina paupis in domo vra q̃re atteritis pplm meũ. et facies paperũ comolitis. sz tñ paupes euadũt interdũ manus vsurariorz qz nõ habẽt qd exponũt eis ad vsuras. Tertio sunt peiores demonib⁹ pncipalit in duobus. Prio in hoc qz diabolus eos depredat et torquet q male agũt sz raptores eos depdant et torquẽt q a malo recedũt. iuxta illud Ysa. lix. qui recessit a malo patuit pde. et Prouerb. xxix. viri sanguinũ oderũt simplicẽ. dyabolus enĩ poterit se iustificare in cõpatione raptorz in die iudicij d. ad xpm ego sol⁹ i inferno afflixi qui te offenderũt. sed raptores illi illos depredati sunt z afflixerũt qui non meruerunt. Secõ in hoc q diabolus torquet in inferno q locus tormẽtorz vocat Luc. xvi. sed raptores hoies torquẽt in mũdo isto vbi hoies deberent hre libertatẽ faciẽdi de se. et de suis sm volũtatẽ suã. ideo merito sunt dicti angeli diaboli. De quib⁹ Math. xxv. Ite maledicti in ignẽ eternum q pparat⁹ est diabolo z angelis ei⁹. Missi enĩz sunt a diabolo raptores ad faciendũ tlia in mũdo q facit ipe in inferno. Quarto peiores sunt oñi bestia. vn⁹ enĩ raptor totãvnã patriã deuorat z psumit. lupus enĩ interdũ nõ deuorat per annũ vnũ hominẽ. iõ raptores interdũ similant lupo Sopho. iij. Judices eius lupi vespe ñ relinq̃bãt ī mane. interdũ assimilant leoni Ezechielis. xix. Factus est leo z didicit capere pdam et homies deuorare. et. iiij. eiusdem. sic leo rugies z rapies pdã aiam deuorauerũt inopis. et Prouerb. viij. cõpant vrsis. vrsus esuries pnceps ipius sup pplm suũ. Et nota q raptores sunt duplices scz rerũ z psonarum. pmis scz raptoribus rerũ dñt esse ppe dñi terrestres p capitis detrũcationẽ. qz raptores sm ius scriptũ detrũcant z decapitant. vt. C. de siccarijs. l. si quis. sz tñ psuetudo obtinuit vt suspendant p pter maiorẽ psusionẽ z ipoz terrorem. sz certe dñi terreni vt reges z pncipes z barones q deberẽt de medio pdere pdones sunt eoz defensores eos in castris suis z ciuitatib⁹ defendendo z rapinis eoz psentiẽdo. idcirco merito penis ipoz a deo puniunt. iuxta illud. ij. q. j. Homa pẽa quã infligit ds raptoribus z eoz fautoribus ẽ pauptas. qz sic auffert alijs ita alij aufferẽt eis si ei dñs tz raptores nõ mirũ si ab alijs spoliant. et depaupatur. qz dz Ysa. xxx. Ve q pdaris nõ ne predaberis. et Habacuc. ij. qz tu spoliasti gentes multas spoliabũt te oes qui reliq fuerit de populis. Secũda pena est sterilitas. cũ enĩ raptores ptra dñm acqrere velit bona q possidebant negat eos heredes hoz bonorum aut possessores. iuxta illud Eccl. xl. Nepotes ipiorũ nõ multiplicabũt ramos. Tertia pena ẽ mortis celeritas. ps. Viri sanguinũ nõ dimidiabũt dies suos. et Prouerb. iij. Impij de terra perdent. et q agũt aufferẽtur. Quarta pena est filioz mẽdicitas Job. xxvij. Hec est ps impij apd dñm. si multiplicati fuerit filij eoz i gladio erũt et nepotes ei⁹ nõ saturabũtur pane. Quinta pena erit dãnabilitas. rapine enĩz eoz collimonẽtur. z sic in futuro cozã toto mũdo deducent deinde vo in patibulis infernalibus suspendẽtur. tũc enĩ quilibet raptor dicet illud Trenoz. ij. Iniqtates mee circũuolute sunt. et posite in collo meo. vbi p iniqtates intelligi pñt res male acqsite. q aũt suspendentur in inferno. pba Amos testat. Jurauit dñs in sancto suo. qz ecce venient dies super vos. quia leuabunt vos in tẽtoriis ad modũ eoz q suspendũtur. Itẽ rapine se habebunt ad raptores vt nole afinarie collis eoz suspẽse ad inferiora loca inferni eos detrahẽtes Prouerb. xxi. Rapine ipiorũz detrahẽt eos. he sunt pene raptoz z ipoz fautorũ qs dñt expectare certi q veniẽt sup eos nisi penituerit. Jurauit enĩ dñs se nõ traditurum obliuiõi rapinas eoz Amos. viij. Audite hoc q pteritis paupem. At sbiũgitur. Jurauit dñs

in supbiam iacob si oblitus fuero vsq; in finem oia opa eoꝝ. Et dixi notāter nisi penituerint. Ubi nota si voluerint vere penitere debent oia ablata restituere sic fecit ille comes de quo s. f mone p̄mo p̄me dñice in aduētu. Q. qz ōz ex̄ de raptoribus sup eo Raptorib⁹ donec oīa red dāt ꝛ reddiderit pñia denegaꝭ .vel de pñia de derint cautionē in morte tamē si hūiliter petāt. et cautionē dederint admittātur ad pñiam ꝛ ec clesiasticā sepulturā. Et sb dit canō penaz ꝓtra facientiū dicēs. Qui aūt aliter eos ad pñiaz re ceperit vel sepulture interfuerit. vel eoꝝ elemo synas cape attētauerint seu eiusdē rapine ptici pes inuēti fuerīt ordinis sui dānū irreceptibilit patiātur. et ecclesiastico officio careāt. Secun dis raptorib⁹ scz psonarū ꝑpe debēt esse dñi p decapitationē qz fm leges q̄ rapit mulierē capi te p̄uer. At si est ingenua quam rapuit eius sba rapte applicer. Secus si ancillaz vel liberā .qz tūc decapitaꝭ sz nō pdit sbam. Et intelligitur si rapuit mulierē honestā. secus si meretricē qz se cundū leges nō punīt. vt .S. de adulē. l. q̄ adul teriū. fm canones vero raptores mulierū vl iu uenū si infideles sunt. et de iurisdictiōe epi pēa pecuniaria puniant ꝛ vberibus affligant. nō tñ ad sanguinis penā quā si meruerint seculari iu dicio relinquātur. ex̄ de rapto. in archiepatum Et fm leges ātiq̄s. vt. C. d rapt. vgi. seu muli. l. vna. Et fm antiquos cano. vt. xxxi. q. ij. d pu ellis. et. c. si aūt. et. c. placuit. Raptor nō pote rit ꝓtrahere cū rapta. sed hodie secus est. quia potest cū ea ꝓtrahere etiā parētib⁹ inuitis si ip sa postmodū in ipm velit ꝓsentire. vt de rap. c. accedens. et. xxxvi. q. ij. deniq;. et. c. tria. Ter tij mali sunt adulteri. et hi ḡuiter peccāt. qz faci unt ꝓtra sacramentuz mr̄imonij. qd ipe dñs in stituit in padiso. in statu innocētie. ideo fit iniu ria sacramēto. et magna ꝓtumelia. Secūdo qz peccāt ꝓtra ius naturale qd ponit Thob. iiij. Q3 tibi nō vis fieri alteri ne feceris. hoc enim nullus bō vellet sibi fieri vt aliq̄s cū vxore sua peccaret. multi enī sunt q̄ potius pmitterent se interfici vel exhereditari. ius ergo naturale do cet q̄ nullus dz facere alij qd odit sibi fieri Ter tio qz adulteriū excedit multa alia ḡuia pecca ta. Excedit enī furtū qz qd aufferē cū sit creatu ra rōnalis melius est q̄ terrena sba. Assiliē eti am homicidio cū enī vir ꝛ mulier sint vna caro qui auffert vxorē suā alicui idē est ac seipm auf ferret. Ideo dicit Clemēs pa. xxxij. q. vij. q̄ in oīnibus peccatis adulteriū est grauius nanq; i penis. i. prohibitiōe tenet locū. qz phibitio ad ulterij in decalogo immediate ponit post phibi tionē homicidij ꝛ ante phibitionē furti. Et sub dit clemēs p̄mū locū hñt illi q̄ aberrant a deo. grauissime ideo peccāt adulteri ꝛ grauiter for nicarij. et btūs Aug⁹. in li. de adulterio ꝓiuga li. et ponit. xxxij. q. ij. c. adultera Adulterij ma lum vincit fornicationē. vincit aūt ab incestu et qz graue ē peccatū grauiter legit punitū. sicut patet. ij. Regū. xij. de Dauid cui dixit Nathan ppha. Nō recedat gladius de domo tua vsq; i sempiternū. eo q̄ despexeris me ꝛ tuleris vxo rē vrie vt esset vxor tua. hec sunt verba domini Refert etiā Helymandus q̄ quidam carbonari us, ppter vite sue meritū familiaris fuit dño suo comiti q̄ cū quadam nocte in nemore vigilaret. et fossam carbonariā custodiret accensam vehe menter ecce femina nuda currens apparuit. et post eaz eques equo nigro insedens euaginato gladio velociter eqtans vt fugientē apprehēdē ret mulierē que dū fossam carbonariā sic circū iret. Eques illā apprehensam ꝛ p fossaz gladio piecit in ignē. et exustā iterū retraxit ponēs eā ante se super equū ꝛ abijt. hoc cū pluries conti gisset. quodam die suscitante comite cur magi cogitabundus esset ea que videret q̄ sua. vtinā inquit ꝛ vos vidissetis. ait comes. vadam ꝛ vi deam visionē hāc magnā. comes igit confessis peccatis mutato habitu prexit cū eo ad siluam et ecce circa mediā noctē audiuit fortiter bucci nantē. et signauit se cruce. aduenies aūt mulier sicut alias per fossa ab equite in ignē est, iecta. qua resumpta cū eques recedere vellet comes eum adiurauit vt staret ꝛ diceret qs esset. ꝛ cur hoc faceret. At ille. ego sum inquit talis miles tuus. et illa est nobilis mulier vxor illius quē ꝑ amore meo interfecit vt eo licentius meo ꝓcubi tu fruerē. et i hoc peccato ambo mortui sum? nisi q̄ in morte penituimus. nūc aūt tale torme tū a me patitur q̄ singulis ictibus a me interfi citur ꝛ cōburit. Tantū aūt dolorem sustinet in ictu gladij quo ipm ferio q̄tū vnq̄ in morte pas sa est. et cōbustionē sentit maiorē. Equus autez super quē sedeo est diabolus. qui adhuc incre dibili vexatiōe me torquet atz punit. cui comes posset ne vobis succurri. posset inquit dñe. qz i fine penituimus si fierēt ꝑ nobis clemosyne. et celebrarent misse. et sic visio disparuit. ecce q̄= tas penas sustinēt adulteri. idcirco debent hic dñi spūales, ppe esse illis p inquisitionē ꝛ puni tionē ne in futuro puniant. Et dico notāter do mini spirituales qz hoc adulterij peccatum spe ctat ad eos puniendū. vt, pbatur ex̄ de offi. iu di. ordi. c. pnicios um. vbi dz habeāt epi singula riū vrbiū in suis diocesibus liberam potestatez adulteria ꝛ scelera inquirere vlcisci ꝛ iudicare fm q̄ canones censent absq; impedimēto alic⁹ et cū opus fuerit publicū cōuocent auxiliū. id est iudicium seculare non ad proiudicandū. sed

potius ad ea que placita sunt prosequendū .ec ce dicit ꝓmo q ep̄i habeant ptātem ꝛc̄.quia ad ep̄m ptinet inquirere de hmōi criminibus eccle siasticl vt de adulterijs.de consanguinitate int virū et vxorem vt ꝓbatur.xxxv.q.vj.c.Ep̄s. et duobus sequētibus.c. Item de vsura .de sa crilegio.et simonia.et de consimilibus que spe ctant ad iudicē ecclesiasticū.et si domini secu lares se de talibus peccatis intromittunt cozri gendis.falcem in alterius mittunt messem con tra illud dictum Tullij moza. In messem alteri us noli tu mittere falcem.et vt ita dicam faciūt contra regulam naturalem. quod tibi non vis fieri alteri non fac.nollent enim vt aliquis eo= zum iudicio se intromitteret. sic nec debent ip̄i causas ad alios spectantes iudicare.nam pos= sunt dicere tales illud Exodi.ij. Quis constitu it te principem aut iudicem super nos.q.d. te= meritas. Sed d.Cipzianus dicit.xxiij.q.v.ca. rex.debet furta cohibere.adulteria punire .im pios de terra perdere.patricidas ꝛ periuros nō sinere viuere.vbi videtur q domini seculares habent adulteria punire. Ad hoc dico q verū est dūmodo ep̄i conuocent eozum iudicia.quia vtraqz ptās per alterā adiuuatur.vt dz .xxvi. q.dist. Nū ad verū.et ex̄.de offi.iudi.ozdi. Ca non.ibi dicit sc̄dovbi supza.cū opus fuerit pub licū conuocent auxilium. Tertio dicit non pze iudicandum quia licz domini seculares ad hoc coadiuuent non tamē acquiritur eis ius nec p̄ iudiciū ecclesie ita vt sua auctozitate possent in posterū attemptare nisi de mādato ecclesie .vt dicit Bern̄.in Glo.immo tenent auxilium p̄sta re ecclesie ꝛ possunt compelli ad hoc .vt ꝓbat xxiij.q.v.administratozes.extra de male. c.ij. Nam vbicūqz deficit ecclesie potestas recurrē dum est ad auxilium seculare vt ꝓbatur .vi.q. j.petimus.et.xxiij.q.v .de liguribus ꝛc̄. Sed d.a. Tu dicis mihi q mali sunt eradicandi.so= nat tamen scriptura q sunt tolerandi Deut. xxiij. Non abhominaberis ydumeū.nec egipti um.quia aduena fuisti in terra egipti.vbi p egi ptuz qui tenebzosus interpretatur significatur peccatoz ꝛ malus quem iustus nō debet abbho= minari sed tolerare.quia ip̄e ibi fuit aduena in terra egipti.i.peccatoz sicut ip̄e vt dicit Nico. de lyra.et btūs Aug⁹.xxiij.q.iiij.dicit. Tu bo nus tolera malum.nam ꝛ cbristus iudam cuz sciret furem esse tolerauit eum eiqz eucharistiā dedit.ad hoc dico q predicte auctozitates lo= quūtur de malis occultis qui tolerādi sunt. qz dicit btūs Jero.xi.q.iij .vbi pctū euidēs nō ē eijcere de cōmuni.i.de congregatione fidelū ne minē possumus.ne forte eradicando zizaniam. eradicetur ꝛ triticum.hec ille. si autē peccatuz est manifestū eradicandi sunt Exo.xxij.Malefi cas ne paciaris viuere sup terrā.sed d .nūqd suspectus de furto vl̄ de rapina ꝛc̄. debet ad cō fessionem compelli per tozmēta sicut faciunt ci ues raptozibus ꝛ similibus ceteris malis eos ī cippo p tozmentos martirisando vt veritatē ꝓfi= teant. Ad hoc dico q sic .qz iura admittunt q suspecti sunt tozquendi ꝛ in vinculis detinendi et verberibus affligendi ꝛ sb̄iciendi.vt ꝓbatur xiiij.q.vi.si res.et.xij.q.ij.fraternitas.et .xxiij q.v.c.j.et.v.q.v .illi qui. Et extra de deposito dicit Alexan.iij.de quodam qui furatus ē ep̄o pecuniam ꝛ eam in vsum ecclesie cōuertit licet inquit talem pecuniā in vtilitatem ecclesie con= uerterit canonici tamē hanc pecuniaz non red dant. Quo circa suademus vt in illū furē tuam dirigas actionē eo q auidius loculos habet ꝛ ea q̄ subrepta sunt tibi asportauit.nam ꝛ iudici bus dedimus in mandatis vt illuz iniquū sb̄ q= stionibus.i.sb̄ tozmentis ad rationē ponant.i. si opozteuerit vinculis alligent vt dictā pecuniā reddere cōpellatur. Secūdo qz dn̄s est nomē potestatis ideo debent esse ꝓbi bonis ad sup portandum quia domini terrestres cōpanē seu assil̄antur humeris.sicut enī humeri sunt ozdi= nati ad diuersoꝝ onerū suppoztationē quia hu meri melius poztant onera q̄ alia debilia mem bza.sic etiā dn̄i quia sunt pze alijs foztificati de bent bonos suppoztare ꝛ diligere.eosqz pze ma lis exaltare ꝛ fouere.iuxta illud Catho. Bonis benefacito.et sic fecit vespasianus qui adepto i perio vt dicit Hugo flozacenſ .bonos sblima= uit in curia sua eis officia maloꝝ officialiū tri buendo. Sed heu iam dn̄i terrestres libentius supportāt malos eos apud se fouendoz bonos persequēdo.et hoc preuidit btūs Johs Apoc. vi.vbi dicitur. Exiuit alius equus ruffus qui se debat super illum .Datum est ei vt sumeret pa cem de terra et vt inuicem se interficerent ꝛ da tus est ei gladius magnus.vbi ad litterā p ruf fum equum intelligitur populus romanus qui fuit rubeus rōne martirij ꝛ qui sedebat super il lum fuit Nero iperatoz qui impauit Anno dn̄i xlviij.xiiij.ānis.vij.mensib⁹ ꝛ diebus.xxvi.qui primā persecutionem in xp̄ianos exercuit vt di cit Permannus in cronica.ī dicit q datuz est ei hoc est a deo p̄missum vt sumeret pacē de ter ra ꝛc̄.sed Anſ.li.vij.similitudinū. c.xxv. dicit q in equo ruffo signatur thirānica crudelitas. quia ruffus dicit ex sanguine effuso bonoꝝ sed cū dicit.et qui sedebat sup illum habetur ip̄oꝝ thiranoꝝ societas quia habēt sociū diaboluz qui regit eos ꝛ ducit eos in oppzessionē bonoꝝ Et quilibet talis dominus potest dicere ad dia bolum Numeri.xx. Nonne animal tuū sum cui

insedere ꝓsueuisti. In hoc aũt q dicit datũ est ei vt sumeret pacem de terra. intelligit thiranꝛ potestas quã nõ hñt nisi deo ꝓmittente et ꝓcipue sup sanctos vt supza dixit xps ad pilatum. Non haberes vllam ptãtem ꝛc̃ .et hoc ideo vt sumeret pacem de terra.q.d.vt per turbatiões ꝛ psecutiões mentes hominũ ab amore euelleret terrenoꝛ. quia dicit Greg⁹ .Cum mundus tot calamitates germinat q̃d aliud nisi vt nõ diligaꝫ clamat .Sed nota q oẽs bonoꝛ psecutores finẽ subsequũtur malũ. naz nero vt refert Hermãnus in cronic] q̃ vt supza fuit ꝓmus psecutoz xpianoꝛ bonoꝛ inter domínos seculares audiens se a romanis ꝓdemnandũ foze.fugit p quattuoz miliaria ꝛ fustẽ dentibus acuens seipm transfixit sicqꝫ a lupis dicitur fuisse deuozatus. Idem refert de Adriano impatoze qui valde psequebaꝫ christianos ꝛ incepit anno domini.cxix.et regnauit annis.xxi. et moztuus est mozbo incurabili quia putrefactus. Emoz fuit maximus impatoz q̃ incepit anno dñi.ccxxvi. regnauit tribus annis maximã persecutionem intulit christianis et postea occisus est turpiter apud aquelegiam cum filio suo. Item Decius q̃ incepit anno domini.cclij. et regnauit per annũ vnũ.et per menses tres ĥ inq̃ bonũ impatozem dominũ suũ Philippum et verona dozmientem interfecit .et crudeliter christianos persecutus est infeliciter obijt. Idẽ refert de Valeriano impatoze qui fuit anno domini.cclvi.et regnauit annis.vij.qui putatur p fectus fuisse cesarijs Decij qui grauiter persecutus est christianos .vij .impij sui anno a rege psarũ Sapone nomine qui eũ excecauit.et insuper ipsuz coegit vsqꝫ ad moztem suam q dozso suo curuato attollauit regem saponez cũ equũ vellet ascendere.sicqꝫ miserabili seruitute senescens vitam terminauit. Idem dicit de Aureliano impatoze qui christianis prius fuit clemẽs sed postea psecutoz maximus.sed fulmine territus iuxta constantinopolim a suis militib⁹ miserabiliter est occisus.hic cepit regnare ãno domini.cclxxxi.et regnauit annus quinqꝫ ꝛ mensibus sex.similiter Dioclecianus ꝛ maximianus qui regnauerũt anno dñi.cclxxxix. nomen xpi cũctis omnino extinguere conati sunt.sed vltione diuina dioclecianus de regno turpissime ẽ iectus ꝛ maximianus in marsilia strãgulatus Iste dioclecianus natiõe fuit vngarus de panonia ozundus.et de stirpe rusticana oziũdus et genitus.et regnauit annis.xx. hic maximianũ etiã oziũdum de panonia genere rusticanũ. regni sui consoztem fecit eumqꝫ in filiũ adoptauit tũc persecutio maxima in xpianos per annos decem durauit.sz pierunt misere vt audistis .sz demũ Julianus qui cepit anno domini .ccclxv et regnauit annis duobus .ꝑmo fuit monach⁹ et apostotauit a fide ꝛ a religione hic a quadaz femina diuite duas ollas auro plenas cinere superasperso ad fuandam sibi euacuauit sed diabolo sibi imperio,ꝑmittẽte cum auro apostotauit.ideo sblimatus in imperiũ christianos graiter afflixit et post multoꝛ martiriũ necem miraculose a sancto mercurio martire interfect⁹ est Rex autem persarum exterminari fecit iuliani cadauer de cuius pelle equo suo substratorium fecit. Qualiter aũt interfectus ꝛ quare dixi de sancto Grego.in opusculo de sanctis .idẽ refert de Arnolfo impatoze Qui incepit Anno domini. dcccvi.et regnauit annis.xii .hic ꝓpt suam maliciam quam ostendit bonis .ex vltiõe diuina deuozatus est a pecudibus.i. pediculis sicqꝫ in ratispana miserrime obijt. Ecce charissimi q̃m misere obiunt qui christianos persequẽdo odiunt.et nõ solum domini seculares sz etiam spũales. Idem hermanus refert q anno domini.dccclxxiiij.epus maguntiñ. pauperum multitudinẽ in hozreo spacioso collocatã quaz (elemosynã ipius largiturus) cremare ꝓcepit dicens. Ecce quomodo clamant mures isti deuozans paupes istos quos cremare iussit Qua ꝓpter dei iudicio a vermibus deuozatus est insuper post moztem ipius mures nomẽ eius deleuerũt ꝛ a parietibus abraserunt ideo debent domini ex quo habent potestatem bonos suppoztare sz a varijs labozibus ꝛ penis ne vltionẽ diuinã sentiãt.sicut iã predicti quia Ysa.lx. Non est abbreuiata manus domini sz q̃ vltione percussit. Tertio ex quo dominus est nomen potestatis debent esse prope subditis ad ꝓpugnandum.quia igit redditus ab eis censuum capiunt quid aliud sequitur quã q eos ab hostibus defendant.quia dicit Catho. Pugna ꝑ patria.ideo refert Valerius in pollic.li.iij.q leo rudes nobilis spoztanus cũ tricẽtis ciuib⁹ contra xerxem regem pugnauit ꝓ patrie ꝛ sb ditoꝛ libertate et alacri animo ciues suos exhoztatus est cuius omnes cohoztationi parue runt cum xerxe pugnauerũt patriam magno laboze defendendo.idem patet in histoziis Alexandri magni. Qui cum terrã regis Darij inuasisset parauit se darius ad pugnã. Scripsit epistolam ad Pozum regem yndozum in hec vba Darius rex regum regi Pozo gaudium.nuper scripsit ad te deprecando vt nobis faceres adiutoziũ contra illos qui conati sunt dissipare pallacium.quia hec bestia que venit super nos ferocem habet mentem ꝛ estuat animus eius sicut tempestas maris volui enim illi offerre munera ꝛ noluit acquiescere .nunc ergo quamuis

sine voluntate mea iterū pugnabo cum eo congregatisq; gētibus multis certabo vsq; ad mortem q; melius est m̄ mori in bello q̄ videre desolationē regni t gētis mee. Idem legit̄ .j. Regū .xi. q; Naas amonites cepit pugnare aduersus Halaad iabes qui dixerūt habeto nos confederatos t fuiemus tibi. qui rn̄dit. in hoc faciam vobiscū pactū t fedus vt eruam oculos dexteros oīm v̄m. ponāq; vos obprobriū in israhel. et illi petitis septez diebus miserūt in vniuersos terminos israel. sicq; nūcij venerūt i gabaa ad Saul q̄ veniens mane de agro sequens boues vidit ppl'm flentez ait. q̄d habet ppl's q̄ plorat qui nūciauerūt ei v̄ba viorū iabes. et īsilijt spūs dei in Saul cū audisset v̄ba hec t iratus est furor eius. et assumēs vtrūq; bouē p̄scidit in frustra. misitq; in oēs terminos israel per manū nūciorū dicēs. Quicūq; nō exierit secutq; fuerit Saul sic fiet bob⁹ ei⁹. Inuasit g̃ ppl'm timor dn̄i. et egressi sunt q̄si vir vn⁹ t recensuit eos in bethsech. et dixerūt nūcijs qui venerant sic dicetis viris q̄ sunt in iabes. cras erit vobis salus cū sol incaluerit. Et factū est cuz veniss̄et dies crastinus cōstituit saul ppl'm in tres ptes et ingressus est in medios castra i vigilia matutina t pcussit Amō. Reliqui aūt dispsi sunt ita q̄ nō relinq̄rent ex eis duo piter. ecce q̄ ppe fuerūt iā dicti sb̄ditis suis ad ppugnādū ppl'm suū sin aūt deo reddāt rōem. de hoc dic̄ Ysi .xxiij. q.v.c. p̄ncipes. Cognoscāt p̄ncipes seculi deo se debere esse reddituros rōem ppter ecclesiaz id est congregationē fideliū quā a deo tuendā suscipiūt. nā siue augeatur pax t disciplina ecclesie p fideles p̄ncipes siue soluat̄ ille rōez ab eis exigit qui eorū ptāti suā ecclesiā tradidit custodiendam. Secūdo dn̄s est nomē eq̄tatis .ideo debet esse ppe. Primo iudicibus iniustis ad puniendum .sicut fec̄ cambises rex medor t psarū . De quo Ualerius in polic̄. li. vi. Qui cū deprehēdiss̄et quēdam iudicē iniuste iudicasse. iussit eū excoriari. et sup sellam cutē eius coperire. et filiū eius t sequētes iudices supra sedere fecit vt q̄tinue memores illi⁹ iniq̄ iudic̄ supplicij timerēt iniuste ampli⁹ iudicare. et v̄sus sequētes inscribi fecit. Sede sedēs ista iudex īflexibilis sta. a manib⁹ reseces munus. ab aureq; pces. sit tibi lucerna sedes pellisq; patna. Qua resides natus p patre sponte donatus . Et dic̄ notant̄ a manibus reseces munus. q̄ iudex munera nō debet accipe eo q̄ muneris acceptio ē veritatis p̄uaricatio. iuxta illud Greg. xi. q. iij. c. qui recte iudicat. et p̄miū remuneratiōis expectat fraudē in deo ppetrat. q̄ iusticiā quā g̃tis imptiri debuit acceptiōe peccunie vendidit Secūdo debet esse ppe furibus ad suspendēdū Qui enī iustus ē p viā iuris fures impedit t suspendit. sic̄ refert Cesarius in dialo. de bartolfo palatio ō witzilsbach . Qui adeo erat equus t iustus. vt furib⁹ etiā p dāno vni⁹ obuli vitam aufferret. vñ quotiēs domū exiuit laqos cingulo appēdit ne reorū pena capet dilationem. dicenī q̄dam mane surgēs t laq̄um solito more sibi nectēs cingulo suo hmōi vocez in aere audiuit Bartholde. Quicūq; tibi p̄mus in egresso tuo de castro occurrerit hoc laqo ip̄m suspēdas .et accidit q̄ scultetus su⁹ ei p̄m⁹ occurrit .quo visso cū sat̄ doleret eo q̄ hoiem diligeret dicebat illi doleo de tuo occursu. et ille q̄re. q̄ inq̄t suspēderis. q̄re ait suspēdebor. rn̄dente palatino nescio. sed p̄para te p confessionē tuā t ordina de rebus. q̄ voci diuine resistere nō valeo nec debeo. et ille videns aliter ñ posse eē dixit iustus est dn̄s. ego plures in domū meam declinantes insequens occidi. multis multa rapui. nec tibi domino nunq̄ fidelis fui t extiti neq; etiā pauperibus pepci t admirati sunt oīnes audientes eius confessionem. et cognouerūt in eius mortem peccati penā esse a deo. Et dixit signanter Cesarius q̄ furibus. p damno vnius obuli vitā abstulit. quia furtū q̄tumcūq; parū furti nomen incurrit vt dicit Jero. xiij. q. vi. c. vl. Furtū nō solum in maioribus sed etiā in minoribus iudicatur. nō enī q̄d furto ablatū est sed mens furētis attenditur. Et dicit Bartho. b. dixerit q̄ in hoc intelligitur q̄ voluntas est talis q̄ etiā maioza subtraheret si posset vel si ex ablatiōe pueri dominus grauaretur multū iteruz sb̄trahere. Et est notandum q̄ quidam furantur ex necessitate. quidam ex mala voluntate .et fm hoc debet dominus eque iudicare sicut docet btūs Greg. xij. q. ij. c. fraternitas. Fraternitas inq̄t tua ex p̄sona furis pensari potest qualiter valeat corrigi. sunt enī qui habentes subsidia furtū ppetrant. et sunt alij qui in hoc ex inopia delinquunt. vnde necesse est vt quidam damnis .qui lo districti⁹ agitur ex charitate agendū est nō ex furore. hec ille. Tertio ē nomē liberalitat̄ M q̄ boni dn̄i sunt liberales t pij. nā t decet eos Prio q̄ hec v̄tus liberalitas dicit̄ q̄ pollentes liberi noiant̄. vñ Arist. ad Alexan. dico tibi clementissime rex ppter q̄d inq̄t censeaz clemētie tue dicere q̄ declinatio. p digalitatis t auaricie t acq̄sitio largitat̄ est gl'a regū t phēnitas rex gnoz. hec ille. Q̄ enī dn̄i appetūt in scipis vel in liberis suis dn̄atus ppetuitatem decet ipsos esse liberales. nam domini in populo habent se sicut liberi in domo. auari vero sicut serui a pecunia possident̄. ideo decet dn̄os esse liberales Secundo hec virtus que dicit̄ liberalitas est p

pter cõmunẽ vtilitatẽ inq̃tũ habet rationẽ v̊tu
tis.auarus v̊o est inutilis.qz sibi neq̃ est .et eo
nihil scelestius Accĩ.x.sed dño bono in cõmuni
tate nihil vtilius est.iõ decet dño largitas.vnd
Aristo.ad Alexandrũ dic̃ q̃tuor esse reges.rex
largus sibi.et auarus sb̃ditis.rex auarus sibi
largꝰ subdit̃ . rex largꝰ sibi t sb̃dit̃ et rex aua
rus sibi et sb̃dit̃ Italici dixer̃t nõ est viciũ i re
ge si est auarus sibi t largus sb̃ditis . Judei ve
ro dixerũt qui est auarus sibi t sb̃ditis est bonꝰ
Persi vero asserẽtes ꝓtrariũ t ꝓtradicẽtes iu
deis t italicis dixerũt nihil valet rex q̃ non est
largus sibi t subditis.sed inter oĩs meo iudi
cio peior est t merito reprobandus qui est lar
gus sibi t auarus sb̃ditis qualis fuit quidã rex
Antigonus macedonũ.de quo refert Jeñ. Qũ
cinicus quidã ab eo petisset talentũ.rñdit q̃ eẽt
plus q̃ cinicꝰ deberet petere .Repulsus aũt il
le petijt denariũ.respondit minus esset q̃ regẽ
deceret dare.et dicit Jeñ .Turpissima huiꝰ ca
villatio inuenit q̃ neutrũ daret. Respexit in de
nario regẽ.in talento cinicũ cũ nõ posset ei talẽ
tum tanq̃ rex.et denariũ tanq̃ cinico dare .ni
hil tã exiguũ qõ nõ tribuit honeste humanitas
Et qz dñs est nomẽ liberalitatis.et ideo debent
esse,ppe ad tribuendu3. Ubi nota liberalis qui
vult aliquid tribuere debet tria respicere vt dic̃
Egidius romanus in li.de regimĩe principum.
Primo debet respicere q̃titatez datoꝝ vt non
det minus vel plus q̃ debet.liberalitas enim q̃
alio modo largitas nũcupatur dicitur respice
re sũptꝰ mediocres. sic magnificẽtia dr respice
re sumptus magnos.in faciendo enim sumptus
mediocres contingit deficere qõ facit auaricia
et superabundare qõ facit,pdigalitas.vtrũq; enĩ
est ꝓtra rectã regulam rationis. oportet g̃ da
re virtutẽ mediã inter auaricĩã t pdigalitatem
et hmõi virtus est liberalitas.ad quã tria req̃
rũtur.vt dicit ibidem. Primo q liberalitas cõ
sistat in recto vsu pecunie necesse est vt nõ acci
piat eã vnde nõ debet. Ex quo patet vt dic̃ phi
losophus.iiij.Ethico.q vsurarij.lenões.viuẽ
tes de meretricio.exploratores paupm subdi
toꝝ.et aleatores sunt illiberales .quia aleator
id est oĩs lusor taxillorꝝ illiberalis est.lucra
tiuz enĩ ab amicis quibꝰ optet benefacere .quia
dicit Arist.ij. Pollic̃ .Amicis auxiliari delecta
bilissimũ est. Secũdo vt accipiat eã vnde debz
vt vicz de proprijs stipendijs.quia dicit Augꝰ
xxiij.q.j.c.militare .propterea inquit quadam
prouidentia militantibus sunt stipendia consti
tuta ne dum sumptus queratur .predo grassẽt.
quia miles qui querit vltra stipendium sibi assi
gnatum dicitur predo Tertio vt expendat,put
decet hec spectant ad liberalem dñm .Secũdo

liberalis qui vult tribuere debet respicere qui N
bus dat.iuxta illud Catho nis .cui des videto.
vt videlicet non det quibus non oportet histri
onibus enĩ nõ oportet dare vt vult philozophꝰ
quia tales decet esse paupes. Dicit enim Augꝰ.
sup Johem t habetur dist.lxxxvi. donare res
suas histrionibus viciũ est immane non virtus
Et parisi.li.de vitijs t v̊tu.ti.de ꝑdiga.recitãs
Jero.sic dic̃ Paria sunt histrionibus t demo
nibus sacrificare.quibus concordat linconien
sis dicto.xviij. Histrionibus t meretricibus di
uicias largiri nihil aliud est q̃ seminare de fora
gine palustri lutosi. Jdeo refert Vincen.in spe.
histo.li.xxx.c.xli.de philippo francoꝝ rege q̃
videns ioculatores t histriones dona t vestiũ
ta,ppter suam adulationem a curijs regũ t p̃n
cipum reportare mente,promptissima deo promi
sit q omnes vestes suas q̃diu viueret pauperi
bus erogari malens ex ipis panperẽ christũ te
gere q̃ eas ioculatoribus dare.sed he auctori
tates loquũtur de supfluitate vt vicz qui super
flue in talibus personis consumũt vel largiunt
Jdeo illis qui illicitis ludis vtuntur peccant q̃
si eos in peccatis nutriẽtes t fouentes.vt dicit
Tho.ij.ij.q.c.xlviij. Et addit ex quo officiũ hi
strionũ non est illicitũ de se.quia ad solaciũ bo
minũ ordinatur dum nõ vtuntur aliquibus ver
bis vel factis illicitis.illi qui moderate eis sub
ueniũt non peccãt.sed iuste agunt mercedez mi
nisterij eis tribuendo. Tertio qui vult retribue
re debet videre cuius gratia det vt det boni g̃
tia.sed non propter aliam causam vt nõ ppter
vanam gloriam.quia sic perdit mercedem suã.
Math.vi. Jdeo dicit Arist.sup Matheũ. Qui
omnium contemptum pecuniarum habuerunt
id est nulli imaginationi se miscuerunt hij mul
totiens capti a vana gloria oĩa perdiderũt oc
cultanda ergo sunt opa nra ne diabolus ea co
gnoscat si volumus ea conseruare . Quarto est O
dominus nomẽ nobilitatis .iuxta illud Deut.
iij. Tuli de tribubus vestris sapientes nobiles
et posui eos dominos.quia domini debent esse
carne t animo generosi.nam vt dicit Auicẽna.
Natura in aialibus nobiliores t fortiores pre
ponit alioꝝ reges t duces vt patet de leone et
aquila. Et qz dñs est nomẽ nobilitatis iõ debẽt
esse,ppe ad indulgendũ.sicut fecit ille de quo le
gitur. Erat quidam miles qui occidit prem al
terius militis.et filius eius q̃siuit optunitatem
quõ posset patrẽ suũ vidicare.et ꝓtigit q in die
parascheues ille miles incessit sine armis quẽ
ille alius insecutus est volens eũ occidere .tũc
ille prostrauit se añ pedes eius dicẽs,ppt mor
tem dñi nostri ihesu xpi quam hodie pro nobis
sustinuit ignosce mihi q patrem tuum occidi.

Domi. J quarta

Ille cõpunctus dixit.ppter mozte dñi nři iesu xpi ignosco t leuauit eũ de terra t osculatus est eũ. Cũqz idẽ miles ecclìam intrasset t cũ ceter oscularet crucifixũ.crucifixus amplexat⁹ ẽ eũ dicẽs.qz hodie indulsisti illi,ppter me q̃ patrez tuũ occidit.ideo indulgeo tibi oĩa pcta tua t in signũ recõciliatiõis osculo te in maxillã tuaz Qò vidẽtes circũstãtes miscẽdiam dei glozifica uerũt t bonitatẽ.de hoc q̃re plura supza dñica ℗ in aduẽtu dñi ℞mõe ꝑmo.D.Q. Quito dñs ẽ nomen timiditat .et hoc dupl'r quo ad se t quo ad sbditos. Prio ad seipos decz dños tioz moderat⁹.nã q̃ oia audet t nihil timet nõ est fortis sed fatuus.vt dz ꝑmo magnoz mozaliũ .qò pz duplici via. Prima sumit ex pte ꝓsilij habendi. cuz ergo dñatus est absqz cõsilio non subsistet. qz Prouerb.xxiiij. ibi salus vbi multa consilia decet igit dños timoz moderatus i negotijs arduis pagendis.Exemplũ ptz.j.Regũ.xxiij.de Dauid qñ philistei obpũgnabãt ceylam.et arripuerũt areas.i.annonã vel segetes dauid timore cozreptus ꝓsuluit dñm dicẽs. Nũ vadã et pcutiã philisteos istas.et dixit dñs.vade t pcucias philisteos.et saluabis ceylam t dixerũt viri q̃ erãt cũ Dauid.Ecce nos hic in iudea ꝓsistentes timem⁹ q̃tomagis in agro si ierimus in ceylam aduersus agmia philistiozum. Cunqz sic timerẽt rursus Dauid ꝓsuluit dñm. q̃ rñdens ait ei. Surge t vade in ceylam ego enim tradã philisteos in manu tua. Abijt ergo dauid t viri eius in ceylã t pugnauit aduersus philisteos.t pcussit eos plaga magna.sic t dñi seculares i arto positi nõ debẽt diffidere sz dñm ꝓsulere.t sic timorẽ inozdinatũ tpabũt. Scda via sumit ex parte opis fiendi.nã nõ sufficit sollicitari circa consilia t iudicare de consiliatis nisi ꝓsilia t iudicata ꝑ opus debite ꝓsequẽtur.q̃d fieri poterit per timorẽ moderatũ ꝑ quẽ deliberam⁹ q̃d fieri debeat in agendo.exempluz patet.j.Regũ.xxiiij. de tioze dauid qñ psecut⁹ est a saul in defto engaddi vbi erat spelũca in q̃ dauid latitabat silẽter cũ suis hãc q̃dã spelũcã ingressus est Saul vt purgaret ventrẽ t dixerẽt ℞ui dauid ad eũ. ecce dies de quo locut⁹ est dñs ad te.ego tradam tibi inimicũ tuũ vt facias ei sicẽ placuerit in oculis tuis.timẽs ergo dauid manũ mittere in vnctũ dñi.nec ꝑmisit vt viri sui eũ tãgerẽt dicens ꝓpiti⁹ sit mihi de⁹ vt faciã hãc rem dño meo xpo dñi.sz dauid silenẽ przescidit ozã clamidis saulis cõfisus in dño q̃ ipm de psecutiõe saulis libera ret.sic decet dños terre q̃ potẽtia eoz sup inimicos timoze dñi tpeꝛ. Et dixi notãter q̃ dños decet timoz ozdinat⁹ vel moderatus,ppẽ timorẽ inozdinatũ quẽ nõ dñt hre dñi,ppter q̃ttuoz Prio qz timoz inozdinat⁹ reddit hoiem immobilem t ꝓtractũ. Cũ enim existẽtes in cãpo timẽt statim fugiũt ad castra.sic timẽti caloz existẽs i mẽbris exteriozibus fugit ad interioza,ppter q̃ homo ꝓtrahitur t immobilis redditur. Exemplum habetur.j.Regũ.xxv.de Nabal qui cum descendisset ad tondendas oues dauid in perse cutione saulis positus.misit ad ipm decez iuuenes vt peterẽt ab ipo aquam benedictiõis. Exultabãt enim t epulabãtur iudei in tonsione ouium in memoziam patrũ suoz qui fuerũt pastores ouiũ.et ait Nabal nuncijs dauid. Non mitfugiunt dominos suos nescio eos. Qò cum audisset Dauid accinctus est gladio cũ q̃dringentis viris volens pcutere Nabal.qò intelligens Abigail vxoz ei⁹ occurrit Dauid cũ vino.pane et alijs cibarijs t placauit. Cũ ꝑ indicasset abigayl oĩa viro suo emoztuũ est coz eius ꝑ tiore.et moztuus est post decẽ dies ergo abstinendũ est dñis a timoze inozdinato.sed quia timoz inozdinatus facit hominẽ incõsiliatiuũ.quia ꝑ timozem stupescit homo.et si datur ei ꝓsiliũ.ꝑpter timorẽ illud nõ apprehendit.sicut patet.j. Regũ.xxviij.de Saul a quo recessit dñs timuit valde.et pre timoze nesciens quid faceret. Cuz dñs neqz ꝑ somnia.neqz per,pphetas ei respõderet.vnde in eodem timoze positus phitonem ꝓsuluit,ppter quod sequenti die occubuit cũ ionatha filio suo in mõte gelboe.j.Regum.vltio. Tertio timoz inozdinatus reddit hominem tremulentũ. Et ratio huius est.quia caloze ad interioza,pgrediẽte.exteriora mẽbra manent frigida.nerui igit in frigiditate debilitanẽ. Quarto timoz reddit hominẽ inoperatiuũ.qò patuit Geñ.iiij.de Cayn cuius dominus posuit signũ tremozem capitis q̃ esset ab eo derelictus.vt sic sciretur a domino punitus et misericozdia ꝺignus.quod ideo factum est quia timoze inozdinato,ppter fratricidiuz damnãs se desperãs rear.oĩs qui inuenerit me occidet me.sz quia ait.Maioz est iniquitas mea q̃ vt veniam mereat.oĩs qui inuenerit me occidet me.sz quia decet dños esse consiliatiuos t bonoz operatiuos nõ expedit nimis esse timozosos .sed decet eos audacia moderata ne plus przesumãt q̃ oportet. Secundo est dominus nomen timiditatis quo ad sbditos. Juxta illud apostoli ad Ephesios.vi. Serui obedite dominis vestris carnalibus cuz timoze t tremoze t simplicitate cordis vestri.sicut christo non ad oculum seruientes .q̃ id est non in przsentia dominoz tantũ .sed etiã in absentia quasi hominibus placentes .q̃ autem dominus a subditis timeatur expedit vt raro frequentet consortium ipozum ne ab eis contemnetur.quia ℞m ℙhilozophũ.nimia familiaritas contemptum parit.

Infra octauas.

Dñica infra octauas natiuitatis dñi Sermo.

Quantotempore heres puulus est nihil differt a seruo cũ sit dñs oim. sed sb tutoribus t actoribus est vsq; ad pfinitũ tps a patre. ad Gall. iiij. Tigit sepe q; pater carnalis duplices habeat filios. qdã geniti sunt de pcubinis. alij de vxore legittima. Et ẽ pcubina q; tenet extra domũ. et filij de ea geniti dicuntur spurij. et si hec mulier est alteri viro copulata filij inde geniti dicũtur nochi talesq; ad hereditatẽ pris cũ filijs legittimis nõ admittũtur qz dic lex spurij t q; ex damnato coitu sunt nati ab oĩi. pzsus bñficio exclusi. sz tñ interest epi facere q; vtq; parẽtũ t liberis nccia sbministrẽt. Im q; suppetit facultas ex de eo q; duxit in mrimoniũ quã polluit p adulteriũ tc. Et in hoc mici; agit ius canonicũ q; ciuile. Sũt t alij filij dicti nales q; sunt nati de pcubina q; i domo tenet loco vxoris vnica qbus pri nõ lz dimittere nisi vnã vncia t nõ vltra si hz filios legittimos vl nepotes. C. de nat. li. ven. si aũt nõ hz aliquos legittie descẽdẽtes. sz hz ascẽdẽtes. tũc legittia pte relicta reliquuz inter nales distribuere pt. q; si nec descendentes nec ascẽdentes habeat. tunc lz ei instituere nales in solitũ heredes. C. de nali aũt licz. debẽt tñ nales pasci arbitrio boni viri ac si legittimi extẽt vt dicta autẽtica lz. sz veris filijs t legittimis est hereditas dimittẽda sicut figuratũ est Gen. xxv. de Abzahaz q; dedit filio suo Ysaac cũcta q; possiderat filijs aũt pcubinarum largit; est munera. Spũalr. pr celestis quẽ exoramus Matth. vi. Pr nr q; es in cel tc. hz etiaz duplices filios. pmi sunt illegittimi vt oes iudi t gẽtiles q; nõ capiunt eẽna hereditatẽ Matth. vl. Qui crediderit t baptizatus fuerit salu; erit q; vo nõ crediderit pdẽnabit. sz qz nõ credunt. nec baptizant hereditas eis nõ dat. attñ pr celestis eis in pñti nccia subministrat in bonis h; mũdi. qz Dauid in Ps. lxxi. Inimici e; terram lingẽt. i. bõa tpalia possidẽt. qz hec bõa cedunt eis. p hereditate eẽna. iõ dr Sap. ij. Venite fruamur bonis t vtamur creatra tanq; in iuuẽtute celeriter vino pzecioso t vngẽto nos impleamus et nõ pterit nos flos. i. amenitas tpis corone mus nos rosis añq; marcescãt nullũ pratuz sit qd nõ ptrãseat luxuria nra. vbiq; relinqm; signa leticie qm hec ẽ ps nra t sors nra. q. d. nihil possum; hre de bonis eẽnis. Scdo sunt filij xpiani qz duplices sunt tles xpiani filij boni t mali t ñ determinate cognosci pnt. iõ scias q; aliqs ostendit filius dei triplicit. sicut tripler. pbat aliquis esse filius alterius hois. Primo igit. pbat aliqs filius alterius hois vbo scz pfessionis. naz q; se pfitet filiũ eẽ alicui; q; uis de illegittimo thoro credit eẽ. vt ex de elec. Innotuit. sic etiaz. pbat quis esse fili; dei ex pfessiõe que ẽ triplex. fidei crimis. et diuine laudis. qcũq; ergo ve pfitent fidẽ t pctã. ppria i pfessiõe nõ celat. et deũ sepi; laudat hij ex pfessiõe sua filij di eẽ. pbant. iux il lud. j. Joh. iij. Dis spũs q; pfitet xpm in carne venisse a deo nat; ẽ. t hoc q; tũ ad fidẽ bũanitatis xpi. sz d pfessiõe diuitat sb dit ibidẽ. qsquis aũt pfessus fuerit qm iesus ẽ fili; dei. de; in ipo manet t ipe in deo. Scdo. pbat qs eẽ fili; alic; in affectu sic pz de muliere meretrice. iij. Regũ iij. q; noluit vt fili; su; dimidiaret ex de psump. afferte. et. ij. q. vi. ad romanã. sic etiaz. pbat qs filius dei eẽ ex affectu charitat. qz charitas sola est q; distinguit inter filios dei t filios pditiõis vt dic Aug;. Et intelligit de affectu dilectiõis nõ tm dei sed etiã pximi. j. Joh. iij. q; nõ diligit fratrẽ suũ. Glo. nõ est dign; vita btã. Tertio. pbat qs esse fili; alic; ex cohitatiõe nam dato q; aliqs neget se eẽ filiũ sacerdot si tñ pstat q; mr eius mozabat cũ sacerdote tpe pceptiõis filius eius psumit. et q; filij sunt legittimi accipiũt eẽ a parẽtib;. sic quidã ostenduntr legittimi filij di q; ex recta itẽtiõe penitẽt. velut enim mr pturiens penitẽtẽ inesse gre est pnia. q; tũc mozat legitio viro scz cũ xpo t h est viuere penitẽtib;. sz tunc q; si cũ alio viro mozat t adulterat ipa pnia qm ficta intẽtiõe optatur vt ẽ pnia hypocritarũ q; sicut t ceteri nõ ve penitentes sunt filij spurij scz diaboli t nõ dei. de qb; Joh viij Vos ex patre diabolo estis. et illi nõ capiũt hereditatẽ dei sz diaboli. q; aũt pfitẽtur deũ t ipm ex affectu diligũt heredes dei sunt. de quolibet ullo; dic verbũ apli plibatũ. In his vbis egregi; pdicator paulus quẽlibet celestẽ heredẽ ad q; tuor exhortatur.

Humilitatis puitatẽ. Quãto tpe heres parPatientie fuitutem. uulus est. nihil differtObediẽtie, pnitatẽ. ibi a suo. sed sb tutorPerseuerãtie finalitatẽ. bus. vsq; ad prefinitum tempus. Quãtũ ad pmũ monet ad hũlitatis puitatẽ ibi. q; to tpe paruulus heres est q. d. eodem tpe est certus de hereditate celesti. iuxta illud Matth. vlti. Beati pauperes spiritu id ẽ hũiles qm ipo; est regnũ ce. et Luc. xviij. Nisi puersi fueritis Glo. a statu supbie t efficiamini sic puuli nõ intrabit regnũ celo;. Et subdit q; cũq; hũiliauerit se sic puulus iste. hic ẽ maior in regno celo;. Circa q; notandum in gest romanoz narrat de quodã viro noie Gantherus qui locum gaudendi sine fine peroptauit quadam igitur die surgens t solus per viam quandam ambulans in regnũ. vbi rex nup defunct;

Dominica

fuerae peruenit. Satrape igitur videtes cũ strenuũ in regẽ elegerũt. de electiõe aũt sua nõ modicũ gauisus est. cũ aũt nox adesset ad camerã ipm induxerũt in qua lect⁹. in cui⁹ capite erat leo fortissim⁹ ad pedes draco magn⁹ ad lat⁹ dextrũ versus. ad sinistrũ ꝓpetes ꝛ bufones. videns aũt ille interrogauit an in hoc lecto deberet requiẽ captare ꝛ cũ audisset ꝙ sic. et qualiter sui predecessores in eo mortui ꝛ a bestijs deuorati fuissent regno abrenũciauit. Deide ad aliud regnũ perrexit. et ibidẽ ꝓpter sui strenuitatẽ in regẽ est electus cũqꝫ nox adesset in camerã duct⁹ lectũ pulchrũ. sed nouaculis acutis plenum vidit. cũqꝫ didicisset ꝙ i eo q̃escere deberet regnũ illico postergauit. mane surrexit ꝛ viã triũ dierũ ambulauit in via sedentẽ quendã senẽ inuenit habentẽ baculũ in manu. qui ait. Santheri vnde venis aut quo vadis? cui ille. de partib⁹ longinqꝭ venio ꝛ tria q̃rere ꝓpono ꝛ nõ inuenio. Primũ est abũdantia sine defectu. Secõm gaudiũ sine tristicia. Et tertiũ lumen sine tenebris. ꝛ senex. baculũ istũ accipe ꝛ p viã istã pge mõtẽ altũ videbis ante te ad pedẽ mõtis stat vna scala habens sex gradus scalã ascende. cũqꝫ ad sextũ gradũ veneris in sumitate mõtis pulcherrimũ palaciũ videbis in ianua tres ictus ꝓcute cũqꝫ ianitor tibi respõdet. ostẽde ei baculũ istũ et dic. qui est dñs istius baculi p̃cepit vt me intrare ꝑmittas. et ibidem illa tria inuenies. ille vero impleuit sicut dixerat ei senex. et cũ introm̃issus fuisset. hec ꝛ plura alia hic inuenit. et toto tpe ibidẽ ꝑmansit. Hoza. Santheri⁹ iste significat quẽlibet hoiem xp̃ianũ q̃ ambulans in via ꝙcupie venit ad regnum mundani honoris aut glorie. qz vt frequẽter q̃ honores desiderãt ꝓcurãte (vt credo) demone in mũdo exaltãtur. Et in fine grauius corruũt. iuxta illud Sen̄. in Epla ad Lucillũ. Tu cni honorẽ mũdanum vt mortis ꝓfugiũ sp fuge. nulli enī vnq̃ credunẽ honoris solũ ascendisse quin in fine cõprobenẽ ꝗuus corruisse. Et ratio hui⁹ est. quia satrape aut ciues huius mũdi p quos intelligũtur vanitates huius mũdi eligũt eos in reges qñ corda coꝝ erigũt in supbias ꝛ elationes. qz honores mutãt mores. sed raro in meliores. Fm illõ Fulgentij. li. iiij. mirtologiarũ. Nunq̃ aliquis gradũ dignitatis amplectari aut honoris p̃t quando suos bonos in malos ꝛ malos in pessimos mutat mores. Sed notabile est ꝙ ille Santherius in regẽ electus valde gauisus est. qz cũ tales ad honores veniũt ad tp̃s gaudebunt. quia Job. xxi. Mũdus gaudebit. vbi p mũdũ intelligũtur mũdani boies de quibus predixit Job xxi. Tenẽt tympanũ ꝛ cythar̃ ꝛ gaudent ad sonũ organi. Sed tales deberẽt respicere lectũ ꝙ quẽ intelligitur humana vita in qua ad modicũ tempus iacebit sic in honore mundi exaltatum quia dicit Sapiẽs. Omnis potẽtatus breuis vita Eccĩ. x. quod patet ex tribus. Primo ex vite inordinatione. qz potẽtes vt frequẽter inordinate viuũt suas ꝙcupias sequẽtes. j. Ethi. Nec et abbreuiant vitã. Secũdo qz crapulose viuũt Vnde fm Galienum. Plures occidit gula ꝙ gladius. Tertio qz multi machinantur in mortez eoꝝ aliqui ex ambitiõe vt honores eoꝝ bẽãt. aliqui ex odio eo ꝙ se ab eis segregatos reputant. vt dicit Nico. de lyra. Sed certe prae omĩbus est notanduz ꝙ ad caput lecti fuit leo fortissimus p quẽ intelligit dyabolus q̃ in capite lecti magis sedet dũ in honore positos fortiꝰ illaq̃at. sicut testatur Origẽ. in decalago ꝓceptoꝝ. In nllo diabolus hoiem sic illaq̃at ꝙ dũ in honoris appetitu ipm temptat. Ad pedes visus fuit draco magnus p quẽ intelligitur mors qui in pede ꝓcutit potẽtes huius mũdi ꝛ supbos ꝛ eos dijcit sicut figuratũ est Dani. ij. vbi legit ꝙ Nabuch⁹. vidit statuã cuius caput erat aureũ. pect⁹ ꝛ brachia argẽtea corpus seu vẽter ereus. crura ferrea. pedes autez habebat de luto. Et seq̃tur ibidẽ ꝙ lapis excisus est de mõte sine manibus ꝛ percussit i pedes statuã. et eam cõminuit. et in puluerem redegit Hoza. p statuã sbaudi diuitẽ. potentẽ. ꝛ superbũ huius mũdi. cuius caput est aureũ p sanguinis nobilitatẽ. pectus ꝛ brachia argẽtea. ꝓpter multitudinẽ pecunie. corpus seu venter ereus ꝓpter fame magnitudinẽ. qz ꝙ fuerint dñi scimt plurimi. p crura ferrea intellige fortitudinẽ. qz potẽtes sunt vndiq̃ fortib⁹ robozati. Pedes lutei significant mortalitatẽ q̃ cõmunis est potẽtib⁹ sicut paupib⁹. iuxta illõ Amãdi. i Hoza. Sap̃. li. ij. c. ij. Equũ est iudiciũ mortis ꝓsonaz nõ accipit nec alicui parcit sed equaliter omnibus condiuidit nec iuuenibus nec senibus miseretur. ignorat nobiles ꝛ potẽtes nõ fertur pauperẽ ꝛ diuitẽ simul perdet. et ꝑsper in suis sentẽtijs borrat quẽlibet potentẽ h⁹ mũdi dicẽs Ascende ꝑ ipm qz mortalis es. et qz terra es in terram ibis. Circũspice eos q̃ similib⁹ fulserunt splendoribus vbi sunt quos ambiebant ciuium potentatus vbi sunt insupabiles oratores. vbi sunt q̃ cõueniẽtius festa disponebãt. vbi equorũ splendidi imitatores. vbi exercituum duces vbi satrape ꝛ tyrãni. nõne vbi tota familia. fine in puluis, nõne in paucis vsib⁹ eoꝝ vite meoria. respice simulachra quis suus quis dñs quis diues quis pauper discerne si potes vinctũ a rege. a debili fortem. pulchrum a diffozmi. hec ille. Ideo recte sequitur ꝙ est excisus lapis de monte. Per quem intelligitur mors quem

nō deus sed diabolus excidit. qz Sap̄. ij. dicit. Deus fecit hominē inexterminabilem. inuidia aūt diaboli mors intrauit in orbem terrarum. Glo. meditāte inuidia diaboli. qz diabolus ex inuidia tēptando mortē intulit. qz p̄mi parentes ex suggestiōe eius mandatū transgrediētes ori ginalē iusticiā pdiderūt et mortē incurrerūt. aut mortēdi nccitatē Heñ. j. iō iste lapis dr excisus fuisse sine manibus et pcussit statuaz in pede. qz potens in morte pcutiūtur et in puluerē redigū tur. Item ad latus dextrū fuit vrsus per quez intelligitur ꝓscia mordēs q̄ sp est circa lectum hūane vite et p̄ncipaliter potentiū supborum te stificans cōtra eos q̄ male agūt. iuxta illud apostoli. ad Roma. ij. Testimoniuz reddente illi ꝓscia eoꝝ. qz ꝓscia eoꝝ eos coram deo accusat. xiij. q. iij. c. In cūctis. Liber sine accusatiōe eē nō pōt si sola q̄ interius est conscia accusat. iō superbi potētes debēt ꝓscie ꝓsentire. i. superbiā deponere. exēplo Dauid. j. Regū. xix. vbi legitur Dauid fuit obsessus in domo sua ppria p famiham Saul qui ductus est spiritu inuidie. et eum occidere cogitabat. Qui dixit vxori nisi saluaueris te in hac nocte cras morieris. Qui ei ꝓsentiens depositus est per fenestrā. porro ille abijt et affugit et saluatus est nec hoc periculū euadere potuisset nisi vxori ꝓsensisset. Tulit aūt Michol statuā et posuit supra lectū et pellem pilosaz capre posuit ad caput eius et operuit eū vestimētis. moral. Per dauid qui interptat fortis manu quilibet potēs huius mūdi intelligitur. per Saul qui interpretatur abutens diabolus significatur hic inquam obsedit potentes huius mūdi cū familia sua scz. superbia. luxuria. auaricia q̄ oppmit pauperes sicut dic. btūs. Iero. vt habetur in epla Eusebij Quid diues a mortali aura pastus aliud ē q̄ quoddā peccatorū vas putridū ibi superbia ibi luxuria ibi auaritia et sic de alijs. Et subdit nōne in diuitibus nobilibus et potētibus nōne latrones q̄ paupm mercedē dēpdātur violēter et eos depmūt atq; necant. q. d. vtiq;. Et subdit. Receperūt certe supfluitatē vestimētorū de paupib⁹ frigore et nuditate morientibus nō curant pallacia et magna edificia erigūt vt ea hūani oculi cōtēplātur et pauperes in plateis moriūtur incomode. cōuiuia frequēter ꝓparāt alijs diuitibus vt ferculis delicatissimis sui ventris repleant ingluuie quibus pauperes fame pereant. quid aliud est eorū vita q̄ peccata. Si venter tanta ciborum repletus est copia nōne ad fores eius adest luxuria. q. d. sic Ecce q̄ multa familia dyabol⁹ obsedit diuites et potētes quā familiā. Dicol. q̄ interpretatur a quo ois significans cōscientiā q̄ ois iniquitas considerat mox cognoscit. Ideo dicit nisi te saluues in hac nocte. in hac vita que ē velut nox dānaberis seu morieris morte eterna iō. xxviij q. i. Omne q̄ contra conscientiā fit edificat ad gehennam. Et dicit extra de resti. spo. c. habēs q̄ audiens diues et potens p fenestrā descēdit quando p memoriaz penas inferni meminit sic q̄ abijt in viam humilitatis de castro elationis et saluatur. Item ad latus sinistrum erant serpentes et bufones. Et quid p latus sinistrū nisi status post hanc vitā vbi ꝓpentes et bufones rodent corpa potentū et anie tradent in ptātē demonū et tormētorꝝ. Sap̄. vi. Potētes potenter tormēta patiētur. si enī homo hec predicta diligenter inspexerit se cito de honore mūdi expedire poterit. Sicut fecit quidam dux burgūdie de quo legit cū sepulchrū patris sui aperiret et corpus transferre vellet vidit magnū bufonez sup faciē patris et prudenter ad se rediēs coraz oībus militibus suis exclamauit. O falsa mū di gl̄ia delusisti patrē meū me aūt non decipies Et ꝓuersus ad corpus patris dixit vbi sunt diuitie et delicie q̄s habuisti nūc comederis tam turpiter a bufone et vermes te deuorāt sic pauperes deuorasti et relictis statum oībus religionē intrauit. Deinde Hantherius puenit ad aliud regnū quod est regnū carnis. si enī bō fugerit de regno honoris p viā hūilitatis duc eū diabol⁹ ad regnū carnalitat. In quo q̄dē regno multi exaltant sic patet de salomone qui ad tā tam carnalitatē deuenerat vt frequēter vgines de nouo habere volebat. ppter qō dr. iij. Reg. xi. Fuerunt ei vxores q̄si regine septingente. et cōcubine. In hoc regno carnalitatis exaltatus fuit assuerus q̄ vt legit Hester. ij. q̄libet die habebat vnā et q̄ ingrediebat vespe egrediebatur et mane nec habebat licentiā reuertēdi nisi eam rex vocasset ex noie sed hic sis castus et cautus in pdicādo has historias eo q̄ multi potentes seculi occasionē et excusationē sue carnalitatis (vt credo) ab his accipēt q̄ vt frequēter vgines hre voluert q̄s in pditionē aiaꝝ suaꝝ turpiter stupr̄auerūt quoꝝ nōnullos noui. vnū q̄ ante pauca tpa pncipr in hoc regno carnalitat ex altat⁹ fuit sardinapul⁹ rex assirioꝝ qui raro armis vsus ē vt regē decz scz voluptati dedit⁹ quotidie quersabat cū mlierib⁹ et puellis. et timeo q̄ adhuc sunt mlti q̄ in hoc regno exaltāt illis q̄ dē nocē ē vt respiciāt lectū carnalitatis q̄ q̄dez nouaculis acutis plen⁹ ē qz pene q̄ dant carnalib⁹ sunt dolorib⁹ plene qz de tali lecto dr Esa. xiij. Subter te sternet tinea et operimētū tuum erūt vermes. de hoc q̄re ex pmone scdo scde dnice. d. l. vel p lectū carnalitat intelligunt deliti qui in q̄ lectus licet pulcher videat est tamē acutis nouaculis plenus. i. anxietatibus. Z

ſicut dicit Jero. Appetitus fornicationis anxietas ⁊ ſacietas ⁊ pñia. Exemplū de quadā puella que eſtimans q̄ delectatio huius pctī eſſet quoddā magnū. deſiderio illius ſibi v̄ginitatez aufferri pmiſit. deinde videns p q̄li re thezaurū tm̄ amiſiſſz adeo penituit q̄ ſe interficere voluit. Et hec anxietas nō ſolū eſt in vita ſz etiam in morte q̄ dicit Egeſippus O q̄ amara morte obiūt q̄ ſe in hac vita voluptatib⁹ ⁊ delicijs affecerūt ſed poſt mortē anxietatē ⁊ tribulationē habebūt maximā Apoc. ij. dicit de fornicatore Jeſabel. Ecce ego immittā in eā lectū Glo ſa. infernalis pene ⁊ q̄ machinātur cū ea ſcz cōmunicādo malis ipius in tribulatione maxima erūt. niſi pñiam ſcz in pñti ab opibus egerit. iō regnū carnalitatis merito eſt reſignandū Tertio ſeq̄tur q̄ ille Gantberi⁹ mane ſurrexit ⁊ viam triū dierū ambulauit. ſic debet hō xp̄ianus mane ſurgere ad laudandum deū ⁊ adorandū. q̄ dicit Job. xiij. Si diluculo cōſurrexeris ad deū ⁊ oñipotentē fueris deprecatus ſtati vigilabit ad te ⁊ placatū reddet habitaculū tuum. Et nota q̄ debemus mane ſurgere ad exorādū deū. Primo ppē citā exauditionē. ſicut enī diuites boni huius mūdi p̄mū eis paupez occurrētem ⁊ elemoſynam petentē citius exaudire ⁊ ei dare ꝓſueuerūt. ſic dñs libentius dat eis ⁊ eos exaudire ꝓſueuit qui valde mane exorāt eū. iō dixit ſapiēs Oportet p̄uenire ſolem ad benedictionē ⁊ ad ortū ſolis te adorare. Quid enī eſt aliud benedictio niſi munerū datio quā debet hō p̄cuenire mane deū exorādo. Scdo ppē diuinā ꝓſolationē. ſicut enī filij iſrael colligebāt māna hora matutina Exo. xvi. Sic dulcedo diuine ꝓſolationis querēda eſt mane q̄ dñs mane viſitat ſe q̄rētes Job. xvi. Viſitas eū diluculo. et Yſa. xxvi. dic̄ dñs. De mane vigilabo ad te. Itē hō nō ſolū de mane debet ſurgere q̄ vult ad celeſtē hereditatē p̄uenire. ſed etiā viā triuz dierū ambulare. Prima die p viam ꝓtitionis Scda p viā confeſſionis. Tertia per viā ſatiſfactionis. De q̄bus dicā infra latius dñica ſequēti. Fmone. iij. L. Q. Poſtq̄ igit illoz triū dierz vias ambulauit ſenē quendā inuenit qui eſt criſtus dñs q̄ dicitur ſenex dierum Danie. vij. Et habebat baculum ſancte crucis in manu ſua. De quo in Ps̄. xxij. Virga tua ⁊ baculus tuus ipa me ꝓſolata ſunt. hūc igitur baculū dat hoi quia vult per paſſionē crucis ſe hominē ſeq̄. iuxta illud Math. xvi. Si quis vult poſt me venire abneget ſemetipm ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſeq̄tur me. Et ideo dicit accipe baculū iſtū ⁊ videb montē altū. mons ille altus eſt celum. De quo Ps̄. xxiij. Quis aſcendet in montē dñi. in pede huius montis .i. in terra ſtat vna ſcala p quam oportet hominē aſcendere. Iſta ſcala eſt v̄a humilitas p quā celum aſcendit. ideo dicit Bern. Per hūilitatē aſcēde ad ſblimitatez. q̄ hec eſt via ⁊ nō alia p̄ter ipam q̄ aliter vadit ad celum cadit potius q̄ aſcendit. hec ſcala plana habz ſex gradus. Primus eſt ſb̄dere ſe maiori ⁊ hic gradus humilitatis aſſiſtatur cuidā circulo planetarū qui b̄z deferēs. qui fm Ptolomeū ē cir culus planus p cuius circūferētiā ſp mouetur epiciclus ipius planete. iō b̄z deferēs. q̄ defert circulū epicicli. Huic etiā aſſiſtatur gradus alius humilitatis qui eſt. non ſolū ſb̄dere ſe maiori ⁊ eū deferre. ſed etiā q̄ fm eius imperium et obedientiā ſb̄ditus debet manere ⁊ obedire in oñibus. vt ſic fm dr̄am huius circuli .i. fm diſpoſitionē p̄elati deferat circulus epiculi .i. vita ⁊ voluntas ſb̄diti Exēplo xp̄i qui dixit Joh. vi. Deſcendi de celo nō vt faciā voluntatē meā ſed patris mei qui miſit me. et hoc q̄tū in mundū veniēs. ſimiliter fuit obediēs in mūdo manēs et de mūdo tāſiens. De p̄mo Job. xv. ſicut mādatū mihi dedit pater ſic facio de ſcdo Math. xxvi. Nō ſicut ego volo ſed ſicut tu. ſup quo dicit Bern. Memētote fratres xp̄s ne perderet obedientiā p̄didit vitā Et in ſignū q̄ obediēdo mādato patris mortē ſuſtinuit inclinato capite emiſit ſpiritū Joh. xix. Et quid xp̄us in hoc voluit certe nihil aliud niſi vt nos inſtruerz maioribus nr̄is obedire. iō dicit Ap̄l's ad Roma. xiij. Oñus aīa ptātibus ſblimioribus ſb̄dita ſit et. xi. q. iij. c. ſi dñs. hic habetur. ſi dñs ea iubet que ꝓtraria nō ſunt vel vt aduerſa ſanctis ſcripturis ſb̄jciatur dño ſuus. ſi vero ꝓtraria p̄cipit magis obediat ſpūali q̄ corpali dño. Et ſb̄dit. Si bonū q̄ p̄cipit imperator iubētis exeq̄re voluntatē. ſi malū r̄ñde q̄ deo oportet magis obedire q̄ hoīb⁹ hoc ipm ⁊ de ſuis apud domi nos. et de vxorib⁹ apud viros ⁊c. Secūdus gradus hūilitatis eſt nō p̄ferre ſe eq̄li. et hic circulo cōpatur q̄ b̄z equās. qui iō dicit equās. quia in illo vniformit̄ tenet planeta ſuum curſum. ſic hō qui eſt eq̄lis alteri quo ad eq̄litatē ſue mēſure nō excedat. ſic patet b̄ ciuibus in citatib⁹ quoz lz aliq̄ exaltent̄ vnus in mgr̄m alter i iuuenib⁹. et ſic de alijs. nō tamē debent ſe p̄ferre ſuis eq̄lib⁹. ſic docet Sapiēs Ecc̄i. iij. Rectorem te poſuerūt noli te extollere Glo. ex honore ti bi impenſo ſed magis hūiliare ſaluo tū honore officij. Et ſequit̄ Eſto in illis ſicut vnus ex ipis curam illoz habe. Tertiꝰ gradus hūilitatis eſt minorē nō ſpernere ſz ei ſe cōformare ⁊ hic aſſimilatur circlo q̄ vocat̄ epiciclus p cui⁹ circumferentiam mouet̄ planeta. vñ in ſuperiori parte epicicli mouet̄ ab oriēte in occidentē. inferiori vero pte mouet̄ ab occidēte in orientem. et iſte

circulo est minor epicicli. In quo innuit q̄ hō licite sic mouet in dignitate qñ se puificat obsequēdo vel condescendēdo minori sicut xp̄s qui licet est rex regū z dñs dñantiū Apoc.xix.tñ se peruificauit minoribus scz discipulis suis imo minorē se eis exhibuit in hoc q̄ eis fuiuit. ideo dixit Luce.xxij.quis maior est qui recumbit. an qui ministrat? Nonne qui recumbit. Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui ministrat. q̄si diceret. in hoc do vobis exēplum vt z vos mio ribus vobis fuiatis. et sicut epiciclus est enim circulus queu describit planeta motu cor= poris sui sic hūc gradum humilitatis. describit motus corpis nostri. qz scz docet nos vt i nullo supbire debeamus. z hic vocatus est duplex vnus in morte. et hic est ab occidente in orientē q̄tū per mortē corpus redigit in p̄stinā suaz originē Gen.iij. donec reuertaris in terrā de q̄ sumptus es. et Eccī.iij. de terra facta sunt. z in terrā pariter reuertētur. Alius est in vita q̄ tendit ab oriēte in occidentē. i. a iuuētute in mortē iuxta illud Ecc̄s.j. oritur sol z occidit. q. d. hō p̄mo nascitur z post moriē. et p̄cordat sapiens nos nati p̄tinue desinimus esse. et post erimus q̄si nō fuerimus Sap̄.v. Quart⁹ gradus hūili tatis est se cor̄ alijs vilem reputare. Exemplo dauid qui cū esset rex tñ se corām alijs humilia uit.ij.Regū.vi. Cū accinctus esset ephot duce= bat archam in iubilo in ciuitatē eius. micol aūt filia saul p̄spiciens per fenestrā saltantē despe xit dicēs. Quā glorioſus fuit hodie rex israbel q. d. in nullo immo vilis z ingloriosus discoope riens se. qz regalia insignia deposuit ex humili= tate que magis placet deo q̄ ornatus regi⁹ vt dicit Glo. et addidit ante ancillas suas q̄si nu detur vnus de scurris. q. d. nō fuit distincto in habitu regis a vilibus personis cui dauid hūi liter rñdit. viuit dñs. q. d. per viuentē dñm iuro ludam ante dñm z vilior. i. humilior fiam z cuz ancillis de quibus locuta es: glorioſior appa rebo. Et dicit Glo. Micol ex sua supbia ancil las reputabat alias vxores Dauid q̄s accepat tanq̄ secūdarias. z cū istis dauid apparuit glo riosior. qz de ipis habuit pulchrā multū z nobi lem. etiā post istud factū nō aūt de micol. Ideo ōz micol filie saul nō ē natus filius scz deiceps licet ante habuisset. Est tamē circa hoc aduertē dū. iuxta illud q̄ dicit Egidi⁹ roma. in li. de re. p̄ncipū pte.iij.c.xxvij. Humilitas est virtus re trahens ne rōne bonitatis z delectabilitatis q̄ est in rebus honorificis eovltra q̄ ratio dictat p̄seq̄mur. In hoc aliqui abundant vt supbi ex= cellentias z honores vltra q̄ ratio dictat. p̄se= quētes. Alij vero penitus fugiūt honorē nec q̄= rūt opa bonore digna q̄ non humilitatis. estq̄ miserie magis z vilitatis Et subdit inquirendo opa bonore digna nō p̄tingit peccare. si q̄s enī vltra q̄ status req̄rat p̄ter rationē deijceret se. talis vel esset vilis z delectus vt bestia q̄ suum statū nō cognoscit ille esset supbus z iactator si cut ex hoc aliqui querūt excellentiā z iactantiā se nimis deijciendo vt hypocrite facere p̄sueue rūt qui opa bona faciūt exterius se viles vltra alios estimātes summe p̄dicantes. aliud tamen in corde hypocritarū vtpote laudem omniū et fauorē p̄tendentes. et taliū hominū opa q̄lia erūt ex fine cognoscūtur. Ideo dic̄ Tulli⁹ mo= ra. Si quis humilis est immoderato modo fugi atur. q. d. humilitas debet esse inter supbiaz et delectionē sicut magnanimitas inter p̄sumptio nē z pusillanimitatē. Et subdit rōem. qui nimis est hūilis hic p̄ stulto reputat. Et helmandus. Nimia hūilitas maxima pars supbie est. iō ve= re hūilis intēdit rep̄mere supbiam z moderare delectionē. Quitus gradus hūilitatis est se exi lem in scia estimare. sicut fecit Jere. Qui cum mitteret ad p̄dicandum. ait. dñe nescio loqui qz puer ego sum Jere.j. Sextus gradus humi= litatis est infima libētius opari Exemplum de Abigail.j.Regū.xxv. P̄ro qua dauid dū desti= nasset vt eā in vxorez duceret dixit ecce famula tua sit in ancillaz vt lauet pedes seruoz tuoz Quicūq̄ ḡ hos gradus hūilitatis ascenderit et tribus ictib⁹. scz oratione deuota. iciunio z ele mosyna. ianuā celi pulsauerit ad pallaciū pul= cherrimū intromittetur eēne glorie. De cuius pulchritudine dicit btūs Aug⁹. Tanta est pul chritudo supne glorie. tāta est iocūditas lucis eēne vt etiā si nō liceret in ea manere p̄terq̄ vni us diei horā p̄pter hoc soluz innumerabiles h⁹ vite dies pleni delitijs z circūfluentia bonorum tpaliū merito p̄tēnarent. tam enī pulchra ē et suauis vt in ea visa nō possit amplius delectari omnē vincit dulcedinē. omnē exupat p̄cupiam Ideo legit in apiario. c. vlti. q̄ dñs brabātinus interrogauit quendā demonē qui obsedit homi nē de celesti patria an tā pulchra sint z in eā in= finita gaudia sicut dicit. ait demō: infinita pul chriora z maiora q̄ dici possit. ait Thomas vel les redire ad illa. vellez inquit si possem vsq̄ ad diē iudicij oīnia tormēta q̄ oēs demones patiū tur p̄ eo tollerare. cui ille. p̄mitto tibi q̄ eam re cupabis si potes cū bona intentione dicere. do mine deus meus peccaui ignosce mi q̄ mox p̄to collo clamauit dñe de⁹ me⁹ āpli⁹ nō p̄cedēs Cūq̄ hoc sepi⁹ iterarz nc se peccasse fateret nc peteret sibi ignosci. Subiūxit dñe deus marga rethe (sic enī femina quā obsedit vocabatur) de dignatus es dñm deum te cognoscere. Ait tho mas. O infelicissime supbia tua de celo te eiecit

Thomas

nec ad hoc te redire permittit. mox demon obmutuit ⁊ recessit. ex quo elicio q̄ ad hoc pallaciū pulcherrimū oportet nos ascendere p̄ scalā humilitatis de quo diabolus eiectus est ratiōe elatiōis. ibi. inuenies tria. Primū est abūdātia sine defectu. ibi. abundat oīe bonū ⁊ nihil deficit qđ delectat. iuxta illud Bern̄. O ciuitas celestis mansio futura patria q̄tinēs totū qđ delectat pp̄lus sine murmure incole quieti oēs nullam habētes indigentiam. O q̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ideo dicit btūs Aug⁹. in li. de ciui. dei. q̄ta erit felicitas vbi nullum erit malū. nullū deerit bonū. vacabit dei laudibus qui erit oīa in oīb⁹. nā quid aliud agit vbi nec vlla desidia cessabit. nec vlla indigentia laborabitur. idez. ibi erūt bona corpis ⁊ aie. qualia nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec cogitauit cor hominis. quid ergo per multa vagar⁊ homūcio q̄renda bona aie tue ⁊ corpis tui amavnū bonū in quo sunt oīa bona ⁊ sufficit tibi. Secundū qđ est in hoc pulchro pallacio ē gaudiū sine tristicia. iuxta illud Aug⁹. Fmone de vanitate seculi. ibi. inquit. nō erit vlla tristicia. nūllus ibi dolor. nullus labor. nullus timor. nulla mors. sed ppetua semp sanitas pseuerat. Et no tandum q̄ gaudiū electoꝝ p̄mo puenit a visione deitatis. qz Ysa. xxxiij. regē in decore suo videbunt. ideo dicit btūs Bern̄. Reuera idem ⁊ hoc solum est verū gaudium qđ nō de creatura sed de creatore ꝯcipitur. et cū possideris nemo a te tollet cui cōparez certe aliunde oīs iocūditas meror est. oīs suauitas dolor ē. oīe dulce amarū. oīe decor feduz. oīe postremo qđ cūq; aliud delectari possit molestū. Unde refert Thomas in apia. c. vl. Jordan⁹ frater ordinis predicatoꝝ diabolū interrogauit dic mihi inquit. si optio tibi daretur vbi velles esse. ad quē demon cū tantus sis clericus ⁊ doctor ecclesie miror te taz simpliciter interrogasse. ⁊ ad iecit. dic mihi vbi tu velles esse si tibi optio daretur. ad quē iordanus. nusq̄ esse vellem nisi in celo. cui demon. et hoc vellem ⁊ ego. et iordan⁹ quare inquit velles ibi esse maxime. cui demon. vt respicerē illam faciē clarā creatoris mei. qđ cū iordanus audiret q̄si extra se raptus corruit ⁊ fleuit. Tandez ad se reuersus interrogauit dicēs. dic mihi sustinere quid inde velles q̄ poss ses faciē creatoris tui videre. ille rn̄dit. omnes penas quas oīes demones sustinuerunt a die quo eiecti sunt de celo. et quas sustinebūt vsq; in finē iudicij vellē sustinere vt semel possem videre claritatē dei sicuti est. ad quē Jordanus. credo te esse vnum de melioribus demonib⁹ et de mon. fui vnus de seraphin qui semp assistūt ante faciez dei. ait Jordanus. dic ergo mihi aliqđ de claritate vultus dei. ex quo tā ppefaciē ei⁹ vidisti. ad quē demon. nō tibi de hoc aliqđ dicere possum cū etiā angeli qui faciē eius semp intuentur si essent in terra et vellent aliqđ de claritate eius dicere nō sufficerēt. dicaz tibi tamen aliquā similitudinem ex q̄ perpēdere potes q̄ clara sit facies dei. si inquit oīes flores pretiriti ⁊ futuri omniū arbor⁊ ⁊ omniū gminum. et viriditas ⁊ oīs color omniū lapidū pciosorū et metallor⁊. et splendor solis. ⁊ lune ⁊ stellarū et oīs claritas omniū luminarium q̄ ab initio vnq̄ splenduerūt in terra lucerēt. oīs illa claritas nō esset nisi tenebrosa lux ⁊ nox respectu clarissimi solis. tūc Jordanus ait. O q̄ miser ē ille qui hec amittit. Secundo hoc gaudiū pue nit ex visiōe humanitatis De quo Bern̄. plenū prorsus est oīa suauitat⁊ dulcedine videre homīnē homīs ꝯditorē. Tertio puenit ex multitudine societatis. qz Apoc. vij. legit. Vidi turbaz quā nemo dinumerare poterat. ibi. erit btā virgo oēs angeli sanctiz sancte q̄ oīes reges sunt ⁊ regine. ꝓpter qđ filius dei dicit veniſſe de regalibus sedibus Sap̄. xviij. Tertiū qđ inuenit in pallacio hoc pulchro. ē lux sine tenebris qz claritas dei illuminat illud. vt Apoc. xxi. et etiam aie iustor⁊. qz Math̄. xiij. Fulgebunt iusti in regno patris sui sicut sol. et dicit doctor ber trād⁹ in libello de inuestigatiōe creatoris per creaturas. sicut nūc sol est nobis altior sic tūc nos erimus altiores. qz sicut nūc sol terraz sic tunc aīa iusti illuminat totū celum. sicut sol penetrat vitrum. sic anima iusti mille muros ⁊ ita clara erit q̄ si etiā staret vbi nūc est sol. sol obscuraretur ⁊ anima illuminaret totū mūdū. hec ille. At si vna aīa iusti est tam clara q̄tū tunc in finite iustor⁊ aīe illuminātes celū causabūt. aut facient ibi lumē. et q̄ faciant lumen dic beatus Aug. li. soli. c. xxxiiij. O regnū etnū regnū oīm seculorū. vbi lumē indeficiēs ⁊ pax dñi q̄ exuperet omnē sensum in qua sanctor⁊ aīe reqescunt. et letitia sempiterna sup capita eor⁊. hic cōclu de Fmonē sequētē mat̄iaz in posteruz refuādo.

Dñica infra octauas natiuitatis dñi.

Quantum ad

secundū ponit btūs paulus pacie Fuilitatē ibi. nihil differt a Fuo cū sit dñs omniū. Ubi notandū. legit in gestis romanor⁊. Quidā impator statuit. p lege. quicunq; vellet pallaciū suū intrare ⁊ ei ministrare. q̄ tres ictus in porta faceret. erat tūc tpis quidā paup nomie Abias vel Hydo Fm alios. q̄ veniens ad portā pulsauit. et per ianitorē introductus fuit ⁊ imperatori Fuicia sua exhibuit. Ad quē ille. que sunt Fuicia que velis mihi exhibe-

re.qui ait.primũ fuitiũ corpus regi scio custo-
dire lectũ preparare.pedes lauare .Secunduz
quãdo alij dormiũt scio vigilare.Tertio potum
gustando scio iudicare Quarto homines ad cõ
uiuiũ scio inuitare. Quinto ignẽ sine fumo scio
preparare.Sextum viã ad terram sanctaz scio
demonstrare.volens itaqz rex in eo ista experi-
ri mandauit de ꝑmo fuitio .ille autẽ omni nocte
lectũ preparauit lintheamina mutauit ante ca-
merã cuz caniculo armatus iacuit vt si ipe dor-
miret latrante cane euigilaret ꝛ regẽ custodirz
qõ videns ipe impator eum collaudauit .dein-
de secõm fuitiũ impleuit:nam per totã estatem
vigilando laborauit. et cũ alij dormirẽt omnia
necessaria,pcurauit.venienteqz hyeme laboran
tibus ꝛ vigilantibus alijs ipe ꝙuit ꝛ dormiuit.
Tertiũ fuitiũ ipe ostendit porrecto sibi cipho ĩ
quo erat mixtũ aceto vinũ optimũ ꝛ mustũ.ait
cum gustasset fuit bonũ.est bonũ .et erit bonuz
q.d.acetũ fuit bonũ.vinũ est bonũ ꝛ mustũ erit
bonũ.impator cum audiret prudentẽ post iudi
cationẽ mandauit sibi quartũ seruitiũ vt per re
gna ꝛ castra sua transiens omnes amicos suos
ad cõuiuiuz inuitaret. accepto igitur mandato
concito,perauit ꝛ oẽs inimicos impatoris in
uitauit quos videns ille iratus est valde .cui a-
bias.amici tui quacũqz hora venerint cum gau
dio suscipiũtur .Oportuit ꝛ inimicos inuitari.
vt per bilare cõuiuiũ fierent ꝛ amici qõvt factũ
fuisset impator deũ bñdixit.postea quintũ fuiti
um impleuit.nam ligna in estate per ardorẽ so-
lis exiccabat.sicqz ignẽ sine fumo faciebat .po-
stremo vltimũ iubente rege fuitiuz ostendebat
vocatoqz populo volente ad terrã sanctam,pfi
cisti dixit:in illa rupe est auis que cõtinuo in ni
do suo residens q̃ huius est nature ꝙdiu ẽ in ni
do totũ mare est tranquillum. ꝛ si contigerit eã
extra nidum volare.mare perturbaꝛ.sicqz ĩ trã
quillitate eius nauigare possunt secure.in ptur
batione eius vero quiescere necesse est.q.d.Cũ
auis in nido est potest quilibet in terrã sanctam
ire ꝛ redire.cum vero volauerit extra sine peri
culo submersionis nemo valet ptransire. dicũt
la.et ille.nidum nõ dimittit nisi ꝓpter vnã cãm
est alia auis que est huic inimica .que die noctu
qz laborat vt niduz suũ violet atqz defedet quo
facto pre dolore auis illa exit.ꝛ nidum dimittit
cunqz ille de remedio quereret vt auis in nido
remaneret.ait.nidum interius ꝛ exterius san-
guine respargite agni.quia tũc auis contraria
nihil sub celo magis odiens nidũ non audet in
trare.sicqz auis in nido manẽs ad terram san-
ctã possit secure ãbulare.Spũalit impator ille
ẽ deꝰ glorioſus qui velut dñs vniuersorũ regit
celos ꝛ mundum.et oĩa stant ad suũ imperiũ
sicut testaꝛ btus Augº.li.soli.c.xxxiij.Sancte
sanctoꝝ deus inestimabilis maiestatis.deº deo-
ruz.et dñs dñorum mirabilis ꝛ inenarrabilis
ꝛ incogitabilis quẽ tremũt in celo angelice po-
testates quẽ adorãt dñationes ꝛ throni ꝛ oĩes
virtutes pauẽt in conspectu tuo . cuius potẽtie
sapie ꝛ clementie nõ est numerº qui fundasti mũ
dũ super nihilum ꝛ mare collocasti in aere qua-
si in muro oĩpotentissime spirituum vniuerse
carnis.ad cuius conspectũ fugit celum ꝛ terra
et ad cuius nutum oĩia se ꝑijciũt elementa .te
adorent ꝛ glorificent omnes creature.hec ille.
Ecce q̃ magnus est impator deus.ideo dic̃ ve-
nerabilis Boe.li.iij.de conso.me.ix.O qui per
petua mũdum rõne gubernas.terrarũqz celi sa
tor id ẽ creator qui tempus ab euo ire iubes.
stabilisqz manens dans cũcta moueri Iste inq̃
impator omniũ statuit,p lege immo ab initio le
gem posuit. Juxta illud Dauid ꝑs.cxviij .Tu
legẽ posuisti mihi.et hanc legem quã statuit ipe
met adipleuit Math.v.dixit nolite putare qm
venerim soluere legem:aut,pphetas :nõ eni ve
ni soluere legem sed adimplere. Jdeo dic̃ canõ
xxv.q.j.§.bis itaqz rñdeꝛ .Xps qui legẽ ipam
carnaliter impleuit octauo die circũscisus .xl.
cum hostijs in templo presentatus.sic etiam de
bent alijs dñi terrestres legẽ statuẽtes adimple
re eã.qõ hortaꝛ decretalꝭ ex̃.de consti.cum om-
nes.vbi dicit q̃ quisqz iuris in alteruz statuerit
ipe debeat vti eo q̃ sapientis dictat auctoritas
patere legẽ quã ipe tuleris.i.statueris. iõ dixit
Gelasius pa.xxv.q.j.Confidimus.legis cõdi-
tor licet sit solutus a legibus honestũ tamẽ est
vt pre ceteris ꝑm leges quas statuit viuat.idez
C.de legibus digna vox. Est tamẽ notandũ q̃
idem impator ꝓncipaliter statuit,p lege vt q̃cũ-
qz vellet intrare in pallaciũ suũ in porta tres ic
tus daret Mora. Per pallaciũ ad pñs intelli-
ge sanctam ecclesiam in qua xp̃us in suo sacra-
mento residet sicut maximus impator. sicut te-
statur ipemet per amandũ suũ deuotũ in hora.
sa.li.ij.c.iiij.Certissime ꝛ veraciter ꝛ absqz oĩ
dubitatione in hoc sacramẽto contineor deus
et hõ cum corpe ꝛ aĩa carne ꝛ sanguine.sicut ,p
dij ex vtero matris ac in cruce pependi ꝛ sedẽs
ad dexterã patris. Ecce q̃ ecclesia est pallaciũ
christi vbi in sacramento impatorie credit resi-
dere. Per portam huius pallacij intelligit ba
ptismus per quẽ in ecclesiã intraꝛ nisi eniz quis
p hanc portam in ecclesiam intrauerit saluari
omnino nõ poterit.quia dicit de sum. tri.ꝛ fide
catho.c.firmiter.vna est fideliũ vniuersalis ec
clesia extra quaz nullus omnino saluaꝛ.ex quo
cõcluditur q̃ oĩes iudei ꝛ pagani damnantur

eo q̄ per portam baptismi nō intrant. qz bapti
smus est nō solum porta sed z ianua omniuz sa
cramentoz̄. de conse. dist. iiij. c. necessariū. per
tres ictus intelligit hic p̄mo cōfessio sancte tri-
nitatis seu inuocatio eiusdem. Qui enī per por
tam baptismi intrare voluerit necesse est vt per
se si adultus est vel per patrinos si infans est fi
dem sancte trinitat̄ profiteat. qz z baptismi sa-
cramentū ad dei inuocationē z indiuidue trini
tatis patris z filij z spūssancti ꝓsecrat. vt dicit
in. c. firmiter vbi s. iō Zacharias pa. Bonifa-
cio epō de ꝓsec. dist. iiij. c. In sinodo angelozuz
firmissime p̄ceptum est in sinodo angelozum
q̄ quicūqz sine inuocatione sancte trinitat̄ im-
mersus fuerit q̄ sacramentū regeneratiōis nō
habet. qō omnino verū est vt dicit mgr̄ lib. iiij.
dist. iij. q̄ si immersus in baptismi fonte q̄s fue
rit sine inuocatiōe trinitatis perfectus xp̄ianus
nō est nisi in noīe patris z filij z spūssancti. quis
baptizatus fuerit. ecce necesse est fieri in porta
baptismi tres ictus vt vicz trinitatē ꝓfiteat vl̄
in nomīe trinitatis indiuidue baptizaret. vl̄ se-
cundo per tres ictus intellige trinā immersio-
nē. De qua dicit btūs Aug⁹. de ꝓse. dist. iiij. p⁹
q̄ vos credere p̄misistis. tertio capita vestra in
fonte sacro dimersimus. qz ordo baptismi du-
plici misterij p̄mone scz triū personarū z dñice
sepulture celebrat. Recte enī tertio mersi estis
qui accepistis baptismū in noīe trinitatis q̄ ter
tia die resurrexit a mortuis. Illa enī trina repe
tita dimersio tipū dñice exp̄mit sepulture. Et
dicit magister vbi s. constat babtizandos. ter-
tio debere immergi. et tamē si semel tm̄ immer-
ganē verū baptisma accipiūt. et q̄ semel immer
git tm̄ nō peccat nisi ꝓsuetudo eccl̄ie obsistat vl̄
hoc modo tm̄ debere fieri asserat. Hec ille. Fa-
ctis igitur trib⁹ ictibus triū confessionū sancte
trinitatis ianitor introducit hominē in pallaci
um sancte trinitatis ecclesie. sed quis per iani-
torē nisi sacerdos intelligit̄ qui habet claues ec
clesie quarū due sunt. scz auctoritas discernen-
di z soluendi vt dicit glo. sup Math̄. xvi. Qua
rū vsus est etiā discernere ligandos z soluēdos
et deīde ligare z soluere vt dicit mgr̄ in. iiij. dis.
xviij. c. iij. ipe tamē sacerdos velut ianitoz p̄mo
introducit hominē p porta baptismi faciēdo eū
filiū dei. iuxta illud Hede. Peccatoz in fontem
descendit sed purificatus ascendit. filius mort̄
descendit sed filius misēdie ascendit. filius dia-
boli descendit sed filius dei ascēdit. Postq̄ igi-
tur introductus est p porta baptismi peccatoz
iniustus z iustus est factus z dei filius. debz sta
tim summo impatori fuitia exhibere. Primum
fuitiū qō debet ei exhibere est sibi p̄parare le
ctū coīdis per verā pacē qz dic̄ Ps̄. iiij. In pa-
ce in idipm dormiā z requiescā. qualiter autem
debet p̄parari lectus coīdis. vide supra dñi-
ca tertia f̄mone. ij. D. L. Deinde debz interdū
mutare lintheamina sordida capiendo z sternē
do p eis recentia z noua. quid per hoc intelligi
tur nisi vt sordida vicia abijciat z explanet vt
virtutes recentes coīdi inserat z substernat qz
dicit btūs Aug⁹. xxiij. q. j. Cū renūciat̄ impo
bitati statim vtus assistit. Agressus enī malicie
virtutis opatur ingressuz. eodemqz studio quo
crimē excluditur innocētia copulat̄. Post hoc
vero lauare debet pedes domini sui. Primo p
pedes intelligūtur boni paupes. iuxta illud ps̄
Adorabimus in loco vbi steterunt pedes eius.
hos q̄dē pedes dēs lauare aq̄ miscōie aut elemo
sina scz eis misericorditer elemosinā tribuēdo.
qz dicit Pe. rauaneñ. quicqd paup accipit. xp̄s
accipit. da ergo paupi homini terrā vt accipi-
as celū. da nūmū vt accipias celū z regnuz. da
micā vt accipias totā. da paupi vt des tibi. qz
quicqd dederi paupi hoc tibi dabis. et quicqd
paupi nō das alter habebit. Secundo p pedes
intelligūtur male intētiones. iuxta illud Pro-
uerb̄. j. Pedes eoz̄ ad malū currūt qz intentio
mali semper male intendit istos pedes lauare
debes aqua lacrimaruz abstergendo eos vt sic
coz̄ fiet dei habitaculū. qz Bernū. sup Cañ. Coz
fonte lachrymarū mystice baptisatū hoc dulce-
dini maiestatis dicit̄ adoptatū. His igit̄ gestis
debet iacere armatus ante camerā coīdis in q̄
dñs suus req̄escit. et hec arma debent esse spūa
lia virtutū. Primo necessaria est sibi galea spei
que sup caput erigitur qz spes ad supna tendit
Ideo dicit Apl̄s ad Ephes̄. vi. Galeā salut̄ su-
mite. qō exponēs. j. ad Thes̄. v. Galeā spez sa-
lutis. Secūdo debet habere loricā charitatis.
Juxta illud. j. ad Thes̄. v. Induti loricā fidei.
spei. et charitatis. et congrue per loricā chari-
tas intelligitur. qz sicut anuli in lorica conne-
ctūtur ita fideles in charitate inuicē vniuntur.
Tertio sibi necesse est torax iusticie z equitatis
iuxta illud Sap̄. v. Induti p̄o torace iustitia.
Quarto necesse sunt ei ocree ferree que muniūt
ex parte inferioz p quas intelligit̄ duplex būi-
litas que dū elationē animi rep̄mit q̄si ab inferi
oz pte minuit. Est aūt necessaria duplex humi-
litas. vna interior in coīde. alia exterior in cō-
uersatione. vel quasi ocrea cruris dextri est hu
militas in ꝓsperitate q̄ aliquis reputat se indi-
gnū. sed ocrea cruris sinistri ē būilitas in ad-
uersitate scz q̄ se aliquis reputat dignū aduer-
sa pati. Quīto necessaria est lancea p̄udentie q̄
a remotis hostē percutit añq̄ appropiquet. h⁹
p̄udentie tres sunt partes figurate. ij. Regum
xviij. vbi legit̄ q̄ tulit Joab tres lanceas in ma

nu sua ⁊ infixit eas ī cozde absalon. Pria lācea est memozia ptēitoz. Scda intelligētia pūtiū Tertia puidentia futuroz iō dic Boe. li. ij. psa j. neqs enī qō ante oculos est sufficit intueri vm est rerū exitus puidentia metic. Et bis tribus ptibus pzudentie occidic absalon. i. virtꝰ inimi ci supatur. Sexto necessaria est sibi ensis ptinē tie quo femur in quo est voluptas minuic. iō dz ¶ Can. iij. vniuscuiusqs ensis sup femur suū. Se ptimo habeat circa se canez latrantem qui ipm dozmitantē excitet. per canē latrantē intelligic pscia ptra vicia latrans ⁊ murmurās ipa enim pscia impperat aiz peccatrici cōmissa vicia sic figuratū ē Thob. iij. vbi legic q puella famula raguelis ipzoperauit Tare dicēs. nō amplius videamus filiū de te aut filiā sup terrā tuoz in terfectrix viroz illa bis auditis ascendit sola riū superiozis domus. ⁊ fusis lachrymis a dño huius ipzoperij curationē impetrauit Moral. per Tarā intelligic aīa q cū peccauerit septē vi ri per quos intelligūtur septē dona spūssancti interficiūtur. ideo famula pscia impzoperabit ei nevlterius ex ea pgrediar fructus bone ope rationis nisi peniteat: hāc audiēs anīa ascēdit ad altitudinē diuine miscōie cū lachrymis vbi studet impperationē hui⁹ obpzobzij extirpare. vel solariū supiozis domus ad qō debet ascen dere aīa est supioz ps rōnis: ad quaz dz homo recurrere qñ in pscia aliquotiēs ptingit errare qñ ptīgitur rōni q ex parte inferiozi hz versari circa particularia. vtz in silogis. practico sinde risis pponit maiorē vt nullū malū est faciendus rō subsumit minorē vt hoc est malū sz pscia cō cludit ergo nō est faciendū. Circa pmā ptez nō est erroz. circa scōam ptem qñqs est erroz. et ex hoc est falsitas in pclusione. qz qñqs qō nos iu dicamus in pscia malū cozā deo est bonū. qz di cit Greg⁹. xi. q. j. c. sacerdotibus. fortassis que vos laudatis ille repzehēdit. et q vos repzehē ditis ille laudabit. iō cauēda est pscia nimis lar gaz etiā nimis stricta. nā pma generat psumpti onē. scda desperationē Tez pma dicit bonum malū. scda ecōuerso malū bonū. pma sepe sal uat dānandū. scda etiā dānat saluādum. vñ ali ud est pscia: aliud timoz pscie: tūc enī est pscia qñ qs finalit iudicat aliqō esse faciendū vel vi tandū. Contra talem pscīam etiā si sit erronea facere est pctm. qz talis timoz nō sp est ex diffi nitiua snīa rōnis p quā iudicat se teneri ad ali qō sit melius vl qō teneat potꝰ cū tñ nō obmit ud. sed tñ ex eo q facillet inter dubia nesciens teret q cqd sciret eē placitum diuine voluntati. K Scōm Futitū qō debet hō facere xpo dño suo est q debet vigilare qñ alij dozmire cōsueuerūt debet enī in estate boc est in vita gre in presenti quilibet xpianus vigilare in bonis opibus ⁊ si bi neccia in futurū pcurare. Exēplo fozmice de qua dicit Ysi. li. xij. et Phisologus q tpe estat qñ caloz est in terra non qescit sed grana tritici pgregat ⁊ eoz extrema pcingit ne germinent. et de illis in hyeme viuit. sic etiā nos xpiani ī tē poze gratie p estatez designati qñ caloz diuine miscōie est in terra nō debemus quiescere sz gē na bonoz opm pgregare. vt de illꝰ tpe hyemis .i. mortis vel extremi iudicij viuere valeamus. iō dicit Phisologus. Nos laboremus fratres dū tps habemus vt simus tuti tpe iudicij. Cui alludit Aplus ad Gal. vi. Dum tps habemus operemur bonū ad oēs maxime aūt ad domesti cos fidei. Et dñs Joh. vi. hortat nos opamini cibū qui nō perit sed qui pmanet in vitā eternā Quare aūt nō sit dormiendū sed laborandum: ostendit Sapiēs Sap. iij. Bonoz laboz glori osus est fructus. et btūs Greg⁹. j. q. ij. c. eccle sia. Justū est inquit vt illi cōsequātur stipendia qui laboris impēderint obsequm. Tertiū seruitiū dño exhibendum est iudicare inter bonū po tū ⁊ malū. Per potū intelligic pūia q debet esse mixta aceto amare ptritionis: vino ppūctiōis: et musto spei vel psolationis. quā q gustauerit potest dicere bonū fuit acetū ptritiōis. bonū ē vinū cōpunctiōis. et bonū erit mustū psolatio nis. hoc enī modo acetū ptritionis fuit bonum qz sic amaritudo aceti purgat ⁊ dissoluit. sic cō tritio que fuit anxia ⁊ amara purgat mentez. et dissoluit culpam. iuxta illud Bede Amaritudo cordis mentē purgat. angelos letificat. et deuz placat. et btūs Jero. Nulla inquit culpa cōmit tic ob q hō nō miro dolore anxiar. idcirco con tritio amara in Petro ⁊ magna bona fuit que mentes eoz a peccatis purgauit. sz idcirco vi nū cōpunctiōis est bonū. nā sicut vinū emitten do feces se purgat ⁊ semp est in motu ⁊ turbidū donec sepetur purū ab impuro sic qui vere cō pūctus est semp in motu bone opationis ⁊ tre more donec sepetur ab eo immūdicia pctōrum quē motū dyabolus volens impedire immittit aliquā afflictionē. i. occupationē terrenaz Nec te enī sicut hō qñ vinū multū bibit ⁊ feruet ita forte q timeat doleū ne rūpar immittit intꝰ ca seū terrestrē. et tūc incipit agere vapoz ⁊ pozos casei intrat ⁊ cessat periculū ⁊ ebullicio remisso feruore. Quid enī vinū bulliens nisi cōpunctio feruēs. cui nimirū diabolus feruorē tollit cum caseū terrestrē immittit quādo cōpunctā mētez ad terrenā occupationē vel afflictionem trahit feruente spiritu citius frigescit sicut patet de fi lio regis francie cui post cōpunctionez immisit diabolus terrenoz occupationē ita vt a feruo re cōpūctionis refriguit ⁊ damnatus fuit. sicut

Ldixi supra dñica tertia fmone scdo. H. H. Sed ppterea bonū erit mustū ꝓsolationis. qz post a maritudinē sequit consolatio. qz refert Boc. li. ij. de. consola. psa. ij. q in pallatio iouis erant duo dolia vini vnū de optimo aliud de amarissimo. et quicūqz volebat bibere de bono oportebat q pus biberet de amaro. sic qui vult ō musto ꝓsolatiōis bibere optet q prius bibat de vino ꝓpūctionis. qz fm poetā Dulcia non meminit qui nō gustauit amara. Ideo dicit Greg⁹. si mēs appetit qō demulcet pus gustet qō dolet. Quartū fuitiū dño exhibenduz est homies ad conuiuiū inuitare. illud conuiuiū nō est aliud ni si eterna beatitudo. qō figurat in cōuiuio regis assueri Hester. j. qui tertio anno sui imperij fec cōuiuiū in domo sua que colūnis fulciebat. lectulisqz aureis ornabatur. bibebantqz vinum z nō erat qui cogeret ad bibendū. sed bonitas ipsos attrahebat. Spūaliter Assuerus interptat beatitudo z significat xpm qui tertio anno. id ē tpe gratie. primus annus fuit status nature. secundus status legis. tertius status gratie ī quo fecit grande conuiuiū cunctis pncipibus. id est sanctis aplis quos cōstituit pncipes sup oēm terrā Ps. xliij. et pueris suis. i. sanctis angelis alijsqz sanctis. De quibus Luce xi. Pueri mei mecū sunt in cubili in hoc cōuiuo bibūt vinū optimū diuine suauitatis dicētes illud Joban. ij. Omis hō pmo vinū bonū ponit. tu autē fuasti vinū bonū vsqz huc. qz xps ꝓsolatiōes ecne dulcedinis dat sanctis in isto mūdo quasi ad pgustandum vt magis cū plenitudine feruescat desideriū. sicut vini venditores aliquantulū dant gustare volentibus emere vt suauitate vini gustata ad emendum alliciātur. ideo btus Aug⁹. Qui dns ad gustandū hoc vinū dedit diuine cōsolationis. sic ait. Gustaui te z esurio. tetigisti me z exarsi in pace tua. ad hoc cōuiuiuz eterne beatitudinis debet quilibet non solum amicos sed etiaz inimicos scz peccatores inuitare. pdicatores quidam verbo diuini fmonis z exēplis bonis. qz dicitur. viij. q. j. c. qualis erit edificatio discipuli si intelligat mgr̄o se esse maiorem. vnde non solum epi pbiteri z diacones debent magnope puidere vt cunctū populū cui psidēt conuersatiōe fmone disciplina peant. verū etiā inferiores gradus lectores exorciste ꝛc. Ex quo patet q sacerdotes debēt fmone predicatiōis et exemplo bone cōuersationis inuitari peccatores ad conuiuiū beatitudinis eterne. Alij autē vt laici debent inuitare se exēplis lucidis bonoz opm. iuxta illud Matb. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant opa vr̄a bona z glorificent patrē vestrum qui in celis est. Quintū fuitiū dño exhibendum est facere ignē sine fumo. per ignē. moza. intelligitur caritas Dꝑximo quia ignis inter elemēta virtuosior ē ceteris elementis sic ceteris virtutibus vtuosior est charitas. et sine ea alie virtutes nō merētur dici virtutes. quia dicit btus Aug⁹ de lauachri Attēde quāta est charitas q̄ si delit frustra habent cetera. si aūt habeat habent oia vt in hisvt in alijs. Scdo sicut ignis ferrū q̄si ignē fac. sic charitas eos in quib⁹ est vt ignez efficit. sic ptz de Helia Scdi. xlviij. Surrexit helias ꝑpheta sicut ignis z verba eius quasi facula ardebant. Tertio sicut ignis nescit esse ociosus semp enim agit incōbustibile ꝑpter qō dicit phs. ij. de aia Ignis per appositionē cōbustibiliū crescit p infinitū. sic etiā charitas nunq̄ est ociosa. sicut testat Greg⁹. in registro. Nunq̄ enī amoz dei ē ociosus. opatur enī magna si est aut si opari cōtemnit amoz nō est. istū igit ignē charitatis sine fumo ire debet facere qui vult deo seruire qz tunc ignē sine fumo facit quando charitatem sine ira cū ꝓximo gerit. sicut legitur ī vitaspatrū li. ij. c. xciij. De duabus mulieribus quodā tpe orante btō Macharío abbate venit vox ad eū dicens nōdum ad mensuraz duarū mulierū peruenisti que in ꝓxia pariter habitāt ciuitate quo audito senex arrepto baculo venit in ciuitatem cūqz ad domū cepisset pulsare egressa vna exilis cū magna exultatione eū suscepit. qs cōuocās dixit ꝑpter vos tantos laborez sustinui veniens ex solitudine vt opa vestra cognoscerem ideo mihi enarrate. cui ille. crede nobis pr̄ sancte quia nec pñti nocte a maritorum lectulis sumus sepate qualia ergo opa a nobis exquiris. senex aūt precibus pstebat vt ei vite sue ordinē declararent. tūc ille cōpulse dixer̄t. nos nulla inter nos sumus pentele affinitate cōiuncte. sed duobus fratribus sumus iūcte. et cum his xv. annis in vna domo piter cōmanentes neqz turpe verbū altera dixit ad alterā: neqz lite aliquādo cōmisimus sed in pace hactenus vixim⁹ z consensu tractamus q̄liter relicto viris ad congregationē virginū transiremus z multis precibus a coniugibus non potuimus impetrare. Ecce iste famule dñi fecerūt ignē sine fumo cum in charitate sine ira vixerūt mutuo. quo audito in veritate dixit. nō est virgo: neqz maritata: nec monachus: neqz secularis. sed deus tantū ꝑ qz positū querit z spiritū vite omnibus ministrat. sed timeo q pauci qui simul viuētes per tantū tps possent sine fumo facere ignē. id est sine ira habere charitatem. Juxta illud Ps. xvij. Ascendit fumus in ira eius. ideo legitur q puella fuit quedam diuitū filia ita iracunda vt vix aliquis eius rixas z odia euadere posset. tandem mortua in atrio ecclesie sepulta ē. Mane, veniētes

ad ecclesiam videbant tumbã eius adinstar fornacis eructãtem fumũ. Ecce sicut hec in ira fumebat sic ꝛ ibi fumũ emittebat videre igitur volentes quid hoc pretenderet terram eijciunt. et ecce medietatem corpis partez superiorẽ ignis consumpserat scz fel. cor linguam. et manꝰ cum quibus peccauerat. inferiorẽ vero ab vmbilico deorsum nõ tetigit. deus in hoc suam castitatẽ approbauit. Sextũ fuitiũ ꝛ vltimũ est viã ad terram sanctam per mare monstrare aut docere Dora. Mare significat mundum. Prio enĩ quia mare est multoꝝ periculoꝝ ptentiuũ. iuxꝝ illud Eccl. xliij. Qui nauigant mare enarrant pericula eius sic etiam in mũdo diuersa pericula sunt. sicut pbat Apl̃us. ij. ad Thoꝝ. xi. q fuit in periculis fluminũ. in periculis latronũ. in periculis ex genere. ex gentibus. ex ciuitate. periculisq; ex falsis fratribus. Secũdo mare ẽ mõstroꝝ multiplicium ꝛ animaliũ productiuũ. qz ſm Rabanũ. plura monstra producit mare q̃ terra. et ps. Hoc mare magnũ ꝛ spaciosum illic reptilia ꝛc̃. sic etiam in mari huius mundi sunt in animalibus varia monstra ꝛ homes animales qui significantur Dan. viij. Per animalia que ascendebant de mari. pmũq; erat quasi leena. et alas habebat aquile significat supbiã vite que semper vult volare in altum. Secũduz fuit simile vrso qui significat voluptatez carnalis concupiscentie. Tertium erat simile pdo q̃ significat cupiditatem auaricie. Quartũ habebat dentes ferreos terribiles qõ significat crudelitatem ꝛ qui habent hec vicia in se non dicũtur homines sed belue. sicut probat Boe. libro iij. psa. iij. euenit vt quem transformatũ vitijs improbum videas. hominẽ estimare nõ possis. Et infra. ita inquit fit vt qui probitate deserta homo esse deserit cum in diuinũ cõditionẽ. i. natura trã transire nõ possit vertit in beluam. i. monstrum. quicunq; ergo per hoc mare mũdi nauigare voluerit secure ad terrã sanctã. De q̃ dicit ꝓpheta ps̃. xxvi. Credo videre bona dñi ĩ terra viuentiũ. scire debet q quedã est auis p quaz intelligitur patientia que semp debet esse in nobis cordis. pmo igitur quia ipa ornat aiam. eo q ipa est quasi vestis purpurea decẽs valde electis dei. ppter qõ dicit Apl̃s ad Coll. iij. Induite vos sicut electi dei viscera miscordie. benignitatem. humilitatẽ. modestiam. patientiã. Ecce patientia vltimo ponitur quasi ornãs ꝛ ptegẽs alias virtutes. Secũdo qz ipa aiam pficit. Vnde super illud Job. iiij. Perfectio viarum tuarum dicit Glo. de patientia perfectio nascitur. Juxꝝ illud Jacobi. j. Patientia opus perfectũ habet nõ q̃tum ad sufficientiam sed patientia q̃tum ad excellentiam. Ideo dicit btũs Greg⁹. v. mo-

ral. Ille vere perfectus est qui erga imperfectionem pximi impatiens non est. nam qui alienã impfectionem ferre nõ potest. ipe sibi testis est q perfecte nõdum pfecit. Et idem dicit. xx. mo ral. Nullus perfectus est qui inter pximoꝝ mala patiẽs nõ est. qui enĩ equanimiter aliena mala nõ tollerat ipe sibi p impatientiam testis est. quia ab omni plenitudine longe distat. Et sbdit Abel quippe esse renuit quẽ Cayn malicia exercet. sic in tritura aree grana paleis premuntur sic flores inter spinas pdeunt ꝛ rosa que redolet crescit cum spina que pũgit. quia sicut iusto peccatoꝛ cũ malicia iũgitur sic in fornace auro palea cũ igne sociatur vt quo ardet palea purgetur aurũ. sic ergo veraciter boni sunt qui in bonitate psistere etiã inter malos possunt. hec ille. Tertio quia aiam sapientem facit. iuxta illud Prouerb. xiiij. Qui patiens est multa gubnatur sapientia. et Prouerb. xix. Doctrina viri p patientiã noscitur. Ideo dicit btũs Greg⁹. Tanto aliquis ostendit minus doctus q̃to minus patiẽs ꝙincitur. ppter hec tria iam dicta patiẽtia adinstar dicte auis debet frequenẽ manere in nido cordis qz q̃diu manet ĩ corde semper tranquillũ est huius mũdi mare quia q̃cq̃d in mundo patitur semper in melius interpretatur. sicut legit in vitas pꝝ de dyogene quez quidam verbis contumeliosis dehonestauit. q̃ nõ respondit. et dixerũt ei sui. quare nõ rñdes. ego inquit nõ possum illi tantam confusionẽ inferre rñdendo q̃tam ipe sibi garrulando intulit. Alius insuper verbis cõtumeliosis molestauit sed ex hoc nõ est indignatus sed tacuit ꝛ dixerũt sui. quare nõ indignaris. qui rñdit. dehonestatoꝛ verbis aut veridicus aut mendax. sive ridicus ppter veritatẽ nõ irascor. si mendax ẽ ex idignatiõis causa nõ noscit quid loquit aut operatur. Ecce q mare sui cordis perturbari ñ potuit sed sp tranquillum fuit. quia patientia nõ euolauit sic autem nõ est de iracundis ꝛ impijs De quoꝝ corde recessit sapientia ꝛ patiẽtia. ideo respondit Ysa. lviij. Impij cor q̃si mare feruidum qõ quiescere non potest. Refert cesarius in dyalogo. q due generationes rusticorum mortales inimicitias adinuicez exercebãt inter quos erant duo elati qui semper noua bella suscitabant. nullam pacem fieri permittẽtes diuino igitur nutu factũ est vt vno die morerentur. et quia de vna erant parrochia sicut placuit domino per illos dissensionis maluz ostendere et quante pene sbiaceant auctores discordie mira res ꝛ inaudita. cunctis qui aderant videntibus corpa eoꝝ dorsa verterunt adinuicez in sepulchro ipsisq; dorsis impetuose collidentibꝰ vt caballos indomitos estimãtes: moꝝ vnum

extrahentes in alio tumulo posuerunt ⁊ facta ē
rixa horum causa pacis ⁊ concordie viuorum.
Ecce quorum corda in vita quiescere nō potue
runt nec corpora eoꝝ in sepulchro posita quie
uer̄t. O si h̄ corpa eoꝝ tantas rixas habuerūt
quantas misere eorum anime in inferno hacte-
nus habuerunt ⁊ pertulerunt. Idcirco quilibet
homo qui vult secure per mare mundi nauiga-
re ⁊ ad terram sanctam peruenire debet auem
patientie in nido cordis tenere. quia patientia
est valde efficax ad terram hanc sanctā celi per
ducere. quia dicit Iero. Non nisi per patientiā
impletur qd̄ dicitur. Regnum celorū vim pati-
tur ⁊ violenti rapiunt illud Math. xi. Und̄ cū
in alijs beatudinibus fiat promissio de futuro.
patientibus de regno celorum fit promissio de
presenti Math. v. Beati qui persecutionez pa-
tiuntur propter iusticiam quoniam ip̄oꝝ est re
gnum celorū. Sed d. a. Quomodo scire possuz
cum auis patientie est in nido cordis. vide quā
do mare tui cordis est tranquilluz si tibi aliqua
aduersa irrogantur nec mens ad rixas ꝓuoca
tur. quia dicit Sapiens. Iracundus ꝓuocat ri
xas: qui patiens est mitigat suscitatas Prouer
bioꝝ. xv. sicut patet in vitaspatrū li. ij. c. xvij.
de duobus fratribus carnalibus qui simul ha-
bitabant quos dyabolus ab inuicem separare
nitebatur. quadam die de vespere minor accen
dit lucernā ⁊ posuit super candelabrū Malicia
autem diaboli candelam ruit ⁊ extincta est per
hoc diabolus volebat eos ad litem concitare.
Surgens autem senior fratrē percussit cum ve-
ro ille patienter prosternens se ad terraz roga
bat eum dicens. Magnanimis esto ⁊ ego rur-
sus accendam lucernā. ecce cor suū mansit trā
quillum tamen mitigauit rixas iam suscitatas
quia non respondit ei verbum turbulentū. con-
fusus diabolus recessit ab eis. ideo btūs Pau.
loquēs de patiente in verbis thematis dic̄ ni-
hil differt a seruo quia patiens pronus ē ad ser
uiendum. sicut patet de predicto fratre qui pro
nus fuit fratri ſuire ad candelam extinctam re-
P accendere. Sed nota q̄ per aliam auem q̄ est
dicte aui contraria intelligitur ira que semꝑ est
contra patientiam nitens eā de nido cordis ex
pellere vt sic homo in mare huius mundi peri-
clitari ⁊ demergi in infernū possit. ideo dicit cō
tra patientiam vt testat̄ Aug⁹. li. de conflic. vi.
et vir. c. viij. Que erga te agūtur equanimit̄ fer
ri non possunt. imo patienter hec tolerare pec
catū est. quia si non eis cū magna asperitate re
sistitur cōtra te. deinceps sine mensura cumulā
tur. Ecce sic dicit ira ad hominē ꝑ hoc q̄ a cor-
de expellere patientiā laborat. ideo consulēdū
est huiusmodi vt nidum cordis sui in quo manz
auis pacientia dicta aspergat sanguine agni im
maculati iesu patientis. passionez eius mēte re-
cordetur et tunc patiētia in nido cordis mane-
bit propter quod addit Aug⁹. in li. vbi supra re
spondeo ire. si passio redemptoris ad mentē re
ducitur nihil tam durum qd̄ nō equo animo to-
leret̄. xp̄s vt ait Petrus. Passus est pro nobis
nobis relinquens exemplum vt sequamur vesti
gia eius. Ip̄e enī dicit si me persecuti sunt ⁊ vos
persequūtur. sed quanta sunt in compatiōe pas
sionū illius ad ea que nos patimur. ille enī ob-
probria. irrisiones. contumelias. alapas. spu-
ta. flagella. spineā coronam. crucemq̄z sustulit.
Et nos miseri ad nostram consuetudinē vno ſ-
mone fatigamur. immo verecūdamur. et quod
agemus de eo quod dicitur si nō ꝯpatimur. nec
conregnabimus. qua ꝓpter retūdende sunt ire
stimuli ⁊ eius metuenda damnatio quia legim⁹
scriptum qui irascitur fratri suo reus erit iudi-
cio. Hec Aug⁹. et certe si homo passionem xp̄i
quā patienter innocens tolerauit ad animū re
uocaret posset vtiq̄z omnia aduersa patient̄ to-
lerare. sicq̄z ad terram sanctam celestis iheru-
salem secure nauigare ad quam nos perducat
hic conclude sermonem.

De eadē dn̄ica infra octauas dn̄i. Sermo.

Quantū ad ter
tiam ponit btūs paulus in verbis p̄
missis obedientie pronitatem seu velocitatē cū
dicit. sed sub tutoribus est vsq̄z ad prefinituz P
tempus a patre. quidam rex erat qui filiam ha-
buit pulcherrimam ⁊ gratiosam noīe rosa mū-
di. puella ista adeo agilis erat in currēdo q̄ an
te omnes ad terminū peruenit. rex autē per to-
tum regnū suum fecerat ꝓclamare quicunq̄z cū
filia sua currere vellet si ante eam ad terminuz
veniret ip̄am in vxorem haberet ⁊ regnū istius
possideret. si vero ante terminū deficeret caput
suū amputaretur. et hac ꝓclamatiōe facta mul-
ti cū ea cucurrerunt sed ante terminū deficien-
tes capita ⁊ vitā perdiderūt. Erat tūc paup q̄-
dam nomine Abias de vili stirpe ꝓductus qui
sumens secū ſtum rosarū zonā sericā ⁊ loculuz
sericiū in quo erat pila deaurata ⁊ super pilaz
superscriptio talis. Qui mecū luserit nūq̄ d̄ lu-
do satiabitur. et venit vt puellam in currendo ī
pedirz. quē vidēs puella indigne tulit q̄ cū tali
vili currere debuit nec ꝯtradicere ausa fuit. am
bobus igitur currentibus puella ꝑ longam di-
stantiam precurrit eidem. quod videns Abyas
ſtum rosarū ꝓtulit ⁊ ante eam mox proiecit. vi
so ſto puella se inclinauit ⁊ ſbleuans in capite
collocauit. et intantum in eo delectabat̄ q̄ ille
eam preuenit. qd̄ ipsa vidit intra se ait. nūquid

filia regis debet cum tali ribaldo copulari. qua si diceret. certe non fiet. et statim proiecto pto i foueam cucurrit et eo apprehenso ei alapaz de dit dicens. disce miser nō decet vt tu me ducas in vxorem. et statim ante eum cucurrit. ille cuz hoc vidisset zonam sericam ante eaz. piecit quā illa leuans se precinxit z tantam morā fec̄ q̄ interim ille ante eam longe venit. illa cū hoc vi disset fleuit z zonam in tres partes frangēs pt⁹ ipm cucurrit. Quem cum apprehendisset alapā ei dedit dicens. Miser me in vxorem nō habe bis z statim ante eum remote cucurrit. Abyas hoc videns loculum sericū. piecit. quo viso ipa leuauit z aperiens pilam deauratam inuenit su perscriptionē legit. sicq̄ tamdiu cum pila lusit q̄ ille ante eam ad terminū preuenit. Spiritua liter ille rex est christus in cuius vestimēto z fe more vidit btūs Joh̄. scriptū. Rex regū z dñs dñantium Apoc̄. xix. ipe est rex cuius regnum nunq̄ finietur. iuxta illud Luc̄. j. et regni eius non erit finis. ipe est rex a quo oīes alij reges z p̄ncipes dominia ipoz acceperūt. sic̄ ipemet testatur Prouerb̄. viij. Per me reges regnant. per me legum conditores iusta decernūt. p me p̄ncipes principant z imperant. et potētes de cernunt iusticiam. videant ergo mūdi reges p̄n cipes z potentes a quo habeāt suas potestates scz q̄ nō supbiāt. sed potius sub rege celi se hu milient. iuxta illud j. Pe. v. Humiliamini sb̄ po tenti manu dei vt vos exaltet in tpe visitatiōis iste inq̄ rex christus precipuus dñs habet filiā per quam moza. intellige obedientiā quā tūc de se genuit quando patri suo celesti obediens fu it. et primo de celo descendendo Johā. vi. dicit ipe descendi de celo nō vt faciam voluntatē me am sed eius qui misit me patris. Secūdo nihil in mundo possidendo Math̄. viij. dixit. vulpes foueas habent z volucres celi nidos. filius aūt hominis nō habet vbi caput suū reclinet. Ter tio crucem ascendendo. iuxta illud ad Philip. ij. Factus est obediēs vsq̄ ad mortē. mor. autē crucis. De ista filia summi regis dicūtur h̄ qua tuor. Primū est q̄ est pulcherrima quia figura ta. xv. hester. Per hester pulchram que est cir cūdata gloria sua regio fulgēs habitu sumit se litijs. alia aūt sequitur eam. ipa autē roseo colo re vultu perfusa nitentibus oculis tristez celat animū. qđ enī moral̄. significat q̄ hester fuit cir cundata glia nisi q̄ vera obedientia parit glo riā. qui enī obedit deo circūdatur gloria etiam in mundo z in celo. iuxta illud Eccī. x. Semen hominū honorabitur z boc qđ timz dñm. semē autem hoc exhonorabitur qđ preterit pceptuz domini. Et merito obediētia adinstar pulcher rime regine hester est circūdata gloria. quia si cut ipa honorificat dominuz sic glorificatur ab ipo sicut promisit. j. Regum. ij. Quicūq̄ hono rificabit me honorificabo eum. qui autem con temnunt me semper mihi non obediendo erunt ignobiles glo. quia ejiciuntur a statu glorie sue z dignitatis. sed qđ erat fulgēs regio habitu in nuitur q̄ ipa obedientia ornata est alijs virtuti bus que dicuntur cultus regius. ipa enim vt di cit Greg⁹. xxxv. moral̄. Sola est virtus que vir tutes ceteras menti inserit insertasq̄ custodit. ipa autem p̄m Jere. est genitrix omnium aliaz virtutum. et virtus omnium viuentiū. Ideo ex ponitur de ipa illud Ps̄. xliij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata va rietate. id est varijs virtutibus. Per duas vero puellas quas sumit secum hec regalis filia san cta obedientia sunt humilitas z charitas. super humilitatem obedientia innititur. quia ipa ser uat eam ne cadat. quia scōm Augusti. Humili tas est virtutum omnium caput qđ velut fouet et sustinet bonorum operū totum corpus. cha ritas autem sequitur eam quia ex charitate vl timate est deo obediendum quia sine charitate nec p̄desl obedientia. quia dicit Aug⁹. vbi cha ritas nō est q̄d est qđ pōt p̄desse. q. d. nihil. ido dico btūs ille qui ex charitate obedit. qz qui co acte obediūt mercedē obediētie nō accipiūt qđ aūt est roseo colore in vultu perfusa decoraī le titia obedientie. qz enī libenter obedit leticiam in facie ostendit z paratum se offert sicut Pau lus Act. ix. Domine quid vis me facere de tali dicit beatus Bernū. in p̄mone. nec dubium quā do ampliorem gratiam mereatur qui paratum se exhibet ante mandatum q̄ qui obedire sata git. Secundum quod dicitur de ista regis filia scz obedientia est quia est gratiosa. sicut enīz di citur de regina hester q̄ omniū oculis gratio sa z amabilis videbatur hester. ij. sic idem po test dici de obedientia quia ipa gratiam p̄ditaz nobis inuenit. Ex eo q̄ christus ex obedientia mori voluit. ex cuius morte gratia nobis data fuit. Qđ autem christus ex obediētia mori vo luit ostendit beatus Aug⁹. libro. iij. sententiaz dist. xix. inuenit diabolus in xpo vt morereī. scz p voluntate patris christus mori voluit nō ha bens mortis causam de peccato sed de obediē tia z iusticia mortem gustauit per quam nos re demit de seruitute diaboli. Ecce q̄ obedientia xpi gr̄am redēptiōis nob̄ inuenit. Itē obedien tia dicit ideo gratiosa: quia inuenit gratiam in ꝓspectu p̄ncipū terrenoz. iuxta illud Prouer. xxij. Vidisti virū velocē in ope suo coz̄ regib⁹ stabit nec erit coz̄ ignobilib⁹ qz vt frequēter q̄ velocit obediūt p̄ alijs exaltāt. In figurā illius

Dominica

Simonem qui interptatur obediēs pfecit dñs ceteris Aplis Math. xvi. Tertiñ qđ dr de ista filia regis est. quia dicta est rosa mūdi. quia sic rosa mūdi decorat campū sic sancta obediētia exornat mundum. i. homines qui sunt in mūdo eo q̄ animā ornat. quia etiam in auris circulus aureū quē celestis sponsus dat anime eas exornando. de qua exponitur illud Prouerb. xxv. In auris aurea in margaritha fulgens qui arguit sapientem z aurem obedientem. Et dicit Glo. margaritha fulgens in auri auree iū gitur et doctrina mentem illuminans auri z obedienti vtiliter preponitur. Ideo legitur q̄ Eleazar dedit Rebecce in aures aureas z fuit figura q̄ xps animā obedientia exonaret Quartū quod de hac pulchra filia regia. quia est velox in currendo. quia mandatū nō protrahit sed velocit facit. ideo compatur cruribus que a currendo sunt dicta qz per ea currimus z gressum facim⁹ per qđ significat obedientie velocitas. De qua dicit ps. cxlvij. Velociter currit ꝑmo ei⁹. Tūc enī ꝑmo currit velociter quādo ab obediēte impletur celeriter. quia dicit Bern. in li. de p̄cep. z dispōsi. verus obediens nō procrastinat. sed statim parat aures auditui. linguā voci. pedes itineri. manus operi. et se totum intus colligit vt mandatū peragat imperātis. Et hoc hoc patet ꝑmo de Petro z Andrea qui a dño vocati: cōtinuo relictis retibus secuti sunt eū Math. iiij. Et idem ſb̄ditur de Jacobo z Johāne q̄ etiam statim relictis retibus z patre secuti sunt eū ecce tam obediētes fuerunt q̄ sua nec dispōsuerunt. quia ꝑm Jero. perfecta obedientia ē. sua imperfecta relinquere. Secundo patet de Zacheo Luc. xix. Cui impauit dominus zachee festinans descende zc. Et sequitur q̄ festinās descendit z accepit illum gaudens in domū suam zc. Tertio patet in vitaspatrum li. ij. Abbas siluanus habebat xij. discipulos vni eoꝝ erat nomen Marcus quē pre ceteris diligebat. ppē bonū obediētie qđ in eo erat. Cūq̄ quidā dicerēt ei q̄ ceteri discipli ptristarētur. In hoc ipe pulsauit ad ostiū vniuscuiusq̄ z nullus exire voluit tandē vocauit Marcū z statī exiuit. et siluanus in q̄terno quē ipe scribebat tpe vocationis litterā vltimā impfectiorē inuenit quā p⁹ vocationē. ppter bonū obediētie ꝓplere voluit. tunc illi iudicauerūt eū magis esse diligendū. ecce q̄ agilis est hec summi regis filia: in currēdo igit exponit de ipa illud ps. xviij. Exultauit vt gigas ad currendam viā zc. Modo sicut audiuit dilectio vra q̄ ille rex p totū regnū suū fecerat pclamare q̄ quicunq̄ cum filia sua currere velet zc. ita rex celestis cuius regnuz est totū vniuersum ps. xxiij. Dñi est tra z pleni. zc. Etiam misit nūcios suos tam in veteri lege q̄ in noua qui pclamarēt. q̄ cūq̄ cū filia sua obediētia currere vellet si in cursu perseueraret eā in sponsaz haberet z regnū suum possideret. si aūt ante terminū deficeret mortē sustineret. sed hic p currere intellige implere. q. d. Quicūq̄ curret cuz obediētia. id est eā implet. ꝑmo quidē in veteri lege misit nūciū sanctū Moysen qui clamauit. dñm deū verū sequimini z ipm timete mādatuz ipius custodite z audite vocem eius ipsi fuiet et ipi adheret Deutro. xiij. Et qđ aliud vult q̄ vt sint ei obediētes: multi enī in hac lege cucurrerunt aliqui ad metā venerunt premiū accepe runt. alij econtra ante terminū defecerunt z puniti fuerunt Abzaham cum ea cucurrit quando filium suum iussu domini immolari voluit Gen. xxij. Sz quoniā ante terminū nō defecit. ꝑmiū obedientie accepit z regnum dei possedit. In si gnū istius diues cum esset in tormētis eleuans oculos suos videns Abzahā scz in requie Jtez septē fratres cucurrerūt cuz obedientia quādo ptra mandatū dñi carnes porcinas comedere voluerūt. ij. Mach. vi. volebāt enī potius morī z in obediētia dei manere vt regnū dei mererent possidere. sed ē valde notabile illud quod dicit histo. q̄ facta pclamatiōe multi cū filia regis cucurrerūt sed ante terminū deficiētes vitā amiserūt. qz in antiq̄ lege mlti fuerūt obediētes sz tñ i obediētia nō pmāserūt q̄re vitā pdiderūt. ecce pbationē ō filijs israel Rume. ix. q̄ cū hac filia summi regis cucurrerūt qz ad imptū dñi ꝑfilie ciscebant z ad imptū ipi⁹ figebāt tabnacla. filii ad p̄ceptū ipi⁹ deponebāt tētoria sz ipi aūt emi nū defecerūt. qz legit Nūe. xiiij. q̄ inobedientes erāt Moysi qñ ꝑtra p̄ceptū illi⁹ ascēderūt in mōtē moab a malechitis z a chananeis q̄ erant in mōte sunt pcussi z vitā pdiderūt. Jta legit. iij. Regū. xiij. Vir quidam venit de iuda i bethel S et fuit ꝑm Glo. ppha abdon qui accepit mādatū a dño ne comederet nec biberet ibi. Ad quē rex Jeroboā. veni mecū vt prādeas z dabo tibi munera. cui ille. si dederis mihi dimidiā ptē domus tue nō veniā tecū nec comedā panē nec bibā aquā in loco isto. sic enī mandatum est mihi sermone dñi precipietis nō comedas panē. nec bibas aquā nec reuertaris viā per quā venisti. Abijt ergo per aliā viam. ecce q̄ cucurrit cū filia summi regis scz obediētia sz ante terminū defecit q̄ sequitur ibidez. ppha erat in bethel senex ad quē venert filij sui z narraverūt ei opa et verba que locutus erat. qui ait. per quam viaz abijt z ostenderunt ei viam. et ille. sternite mihi asinam z post q̄ strauissent. abijt post virū dei z inuenit eum sedentem super cherubintim. quia scōm Glosam. fatigatus erat ex itineris labore

et ait. tu es ne vir dei qui venit de iuda. Et ille: ego sum. dixitq; ad eum veni mecū in domuz vt comedas panē. cui ait. nō possuz reuerti nec venire tecū vt comedam panem nec bibam aquā in loco isto qz mihi dns locutus est. ad quē. ego sum pphēta similis tui z angelus domini locutus est mihi in ſmone dicens. Reduc eū tecum in domū tuam vt comedat panē z bibat aquam Glo. i. quēcunq; cibum z potū. sed in hoc mentiebatur vt eum deciperet. ideo sequitur fefellit eū reduxit: comedit ergo z bibit in domo eius. sicq; inobediens domino fuit. Et factus est sermo dñi ad eū dicens. qz non obediens fuisti ozi dñi z nō custodisti mandatū eius nō infereꝝ cadauer tuū in sepulchrū patrū tuoꝝ. Cunq; comedisset dñi. pphēta strauit asinū suū. quia ſm Glo. sententiam domini acceptauit z laceratus est in via a leone. vide rectum iudicium dei. iste cum obedientia cucurrit sed quia cursum suum nō continuauit vitam cozpalem amisit. et vitaz cozpalem dico signanter quia vitam eternalem non amisit. dicunt enī doctozes eo q; voluntati se diuine cōmisit peccatum inobedientie mozte tale expiauit cozpali mozte. ideo asinus stabat iuxta euz z leo iuxta cadauer Glo. dicit. q; hoc factū est instinctu diuino custodiens vtrūq; cadauer z asinū vt poztaret cadauer ad sepulture locum. Et ex hoc apparet ipm esse saluatum. In nouo iterū testamento misit deus alium nūcium sanctū Paulum qui ita insonuit. ad Heb. xiij. Obedite pzepositis vestris z sbiacete eis. ipi enī peruigilant quasi causam pzo animabus vestris reddituri. Et quid p hoc mandatuz voluit non aliud nisi cū obedientia summi regis filia currere monuit. qō audiētes multi cū ea cucurrerunt z vsq; in finem perseuerātes regnum possiderūt. sicut patet de centurione Act. x. dicto Cozneliꝰ qui faciens elemosynas multas meruit videre angelū licet esset gentilis qui ait Cozneli elemosyne tue ascenderūt in memoziā in conspectu dñi. et nunc mitte vires in ioppen. et accersito symonē quendam: qui cognominat Petrus: hic dicet tibi quid te opozteat facere il le igit obediens angelo misit viros tres ad vocandū petrū. q; cum venisset Petrus ait cozneliꝰ. nūc ergo oēs in conspectu tuo sumus audire oīa que pzecepta sunt tibi a domino Alij aūt adhuc cum obedientia currūt. sed ante terminū deficiunt. Et sunt multiplices. ꝑmi sunt qui licet diebus dominicis obediunt pzelat' suis missas audiendo: sermones tamē contēnunt negligēdo qui tamē maxime sunt necessarij populo christiano. sicut pbat Inno. iij. in consilio generali. ex. de offi. ozdi. c. inter dominos. Int cetera que ad salutem spectāt populi christiani pabulum verbi dei p maxime sibi noscit necessariū esse. qz sicut cozpus materiali sic aīa spūali nutrit cibo ex eo q; nō in solo pane viuit hō: sz in omni verbo qō, pcedit de oze dei. hec ille. Jō tales vitā eternā amittūt. qō, pbat Jacobus de vitriaco ō quodā rustico qui nunq; volebat audire verbū dei vel ſmones: sed stans in cimiterio interim loquebat. cuz aūt moztuus esset ad ecclesiā delatus. et cū sacerdos cū alijs clericl officiū vigiliarum circa ipm decantaret imago crucifixi resolutis digitis aures suas obstruxit qō cū homies circūstantes vidissent mirabātur tūc sacerdos ait ad populum. scire debetis q; iste qui iacet hic moztuus modo est in potestate diaboli. sicut enī obstruxit aures suas ne audiret verbū dei. ita deus obstruit aures suas ne audiat pzeces quas iam p eo fundimus z cessauerūt oēs p eo ozare z extra cimiteriū est sepultus. Secūdi sunt qui licet diebus dominicis et festiuis obediūt pzelatis ab ope manualiꝑ coz pozali cessando tamē ecclesias nolūt intrare: sz manent in tabernis ebzietatib⁹ insudando. Circa quos dicit appollinus de consen. distī. iij. c. ieiunia. q; sancta dies dñica transigi debet tantū in hymnis: cāticis z psalmis. q. d. nō in ebzietatibus. et quia tales nō perseuerant in obedientia. ideo obedientie nō capiunt pzemia. sz habebunt inferni supplicia. De hoc refert Beda. in histo. anglozꝝ dicēs noui hominē quē vtinaz nō nouissem in notabili monasterio ignobiliter viuentē hic cū cozrigebat nō emendabat sed puertebat. sz qz faber erat optimus, ppter officij necitatē tollerabat. hic in festiuis diebus cum alij transirēt ad eccl'iam remanebat in cella sua vacabat ebzietati. Factum est autem cuz nollet ecclesiam intrare intrauit ianuam inferni inuitus. subita enī infirmitate cozrept⁹ vocauit fratres cū meroze dicēs. sicut stephanus vidit celos aptos ita ipe sibi infirmū z iudā cayphā in medio eius. et Pilatum z crucifixozes dei z sibi misero non longe ab eis locū esse ꝓparatum. Quin aūt fratres eū, puocarent ad pñiam dicebat se non posse penitere cū ꝓtra eū datuz esset iudiciū. z sic miser moztuus est z longe ab alijs sepultus. Tertij sunt qui licet cū obediētia currūt missas dieb⁹ dñicis audiēdo nō tamē pseuerāt sed ante finē recedunt pzeceptū esse ꝓtemnēdo. qz dicit canon de conse. dist. j. Cum ad celebzādas missas in dei noie conuenerit pplus nō inde discedat q; misse solennitas compleat z benedictionē accipiat a sacerdote. Et ibidem. ca. Missas. dicit Missas totas audire die domini co secularibus ꝓcipimus ita vt ante benedictionem sacerdotis egredi populus nō ꝑsumat q; si non fecerit ab epo publice confundat Gloſa.

id est grauiter corripiatur vel excõicet. et qr nõ debet qs excõmunicari nisi p mortli. xi. q. j. nl= lus. At sic videt qd talis mortlr peccat q añ miſ sam recedit. et est verũ si fac ex ptẽptu ptinact supior Glo. tñ qdaz dicit. qui obmittit audire missam totã vel facit ex mala ꝓsuetudine vel de terminato tpe vel ex necessitate Si ꝑmo gr̃iter peccat. et debet alias rõne suspendi. Si scdo vt in die dñico vel solenni peccat mortalit. qr fac ꝓtra ꝓcepta decretoz. Si tertio modo non peccat. nã necessitas rõnalis excusat hec Glo. iste igit sunt obedictes nõ tñ pseuerãt vsq in fi= nẽ. iõ ptẽ obedictie pdũt. iux illud metriste. ps Ut tibi nulla dak qr laus in fine ꝑbak. Quicunq eni accipe vult ꝓmiũ dz fm Berñ. indesinent obedire. quid eniz ꝓdest currere si cursus ante metã deficiat. q. d. nihil. sic igitur curite vt cõ ꝓhẽdatis. iõ in vbis thematis dic btus Paulus. Sub tutoribꝰ z actoribus est vsq ad ꝓfi nitũ tps a patre. q. d. quicũq vult esse heres ce lestis regni dz esse sub obedictia supioz suoruz vsq ad mortẽ. qr hoc ẽ tps a patre pfinituz scz finalis pseuerãtia q̃ fm Berñ. est singularis fi= lia summi regis. Et dicit notãter sb tutoribꝰ in plurali. vnde plures sunt tutores quibꝰ obedi= endũ est. Primꝰ est deus q̃ fm Aug. tuet nos a rugictibus ꝑpatis ad escaz. i. a demonibꝰ. sic dicit b. Augꝰ. li. ij. ꝓfet. et habet dist. xvij. c. q ꝓtra mores. sic inqt in ptãtibus societatis hũa ne maioꝝ ptãs minori ad obediendũ ꝑponitur. ita deus oĩbus. Scdi tutores sunt ꝓlati spi rituales quoz supioꝝ z ꝑncipalis ẽ papa. z hu ic est obediendũ in his que ptinẽt ad ministrati onẽ ecclesiasticarũ reruz potiꝰ q̃ apl̃o Paulo. Apl̃s dic ad Thitũ. j. et habet dist. xxv. §. nũc aũt. optet epm aut ordinatũ esse sine crimine at tamẽ auctoritate põtificũ epi pñt dispensare in crimine adulterij. ex de iudi. c. at si clerici alle= xius tertiꝰ. q̃ dicit de adulterijs z alijs crimni bus scz manifestl que sunt minora pt eps cũ cle ricis post pactã penitentiã dispẽsare. et hoc iõ. qr papa ẽ maior paulo in admĩstratõe. xxij. dis. c. j. qr est loco petri. xxiiij. q. j. qñ vetꝰ. z ẽ vica rius ihu xpi. vt ex de trãsla. inet corpalia Et no ta q pape obediendũ est in oĩbus licitis si tñ aliqd mandatũ vel rescriptũ ab eo prodiret qd eet ꝓtra dictũ dei. oino respuendũ ẽ. xxij. q. v. c. silr quidẽ. Post papã aũt sunt epi quibꝰ etiaz obediendũ est sicut ꝓcepit Clemẽs pa. ij. q. vij. c. sacerdotes. et reliqui ecclie ministri omniscz plebs eos suos diligere dz z eoz ꝓceptis obe dire. Etiã si aliter ipi qd ab sit agant nisi in fide errauerint. Bz nota si eps ꝓcipiat alicui clerico q libros suos acomodet nepoti suo vel ec= clesie renũciet z alicui ꝓferat nõ tenetur obedi re qr nec ad diuini cultus obsequm pertinet vl ecclie vtilitatẽ. si aũt eps ꝓciperet clerico dure ceruic] vt libros suos accomodaret clerico bo ne indolis vt instruere in studio theologie ad quẽ ipe mitteret vt ꝓficeret videt q ei sit obedi endũ qr nõ mouet ipm carnalitas scz ecclesiasti ca vtilitas. ex de mgr̃is sup spe. sed hoc intelli= ge si ex occasiõe ecclie vl de bonis ecclie libros acqsierit tenet obedire alis ecõtra. ex ꝺ iure. pa tro. cũ dilectus. Tertij tutores sunt dñi tpales quoz ꝑmus ẽ impatoz: deinde reges ꝑncipes. quibꝰ in licitis est obediendũ sicut declarat be= atus Amb. xi. q. iij. c. Julianus impatoz q̃uis esset apostota hñs sb se xpianos milites qbꝰ cũ dicebat, producite acie, p defensiõe rei publice o= bediebãt ei. cũ aũt dicebat, producite acie in xpia nos tũc agnoscebãt impatorẽ celi. hec ille. hoc etiã hz s. R. A. sed d. si dñs nimis ꝑcipet n ex peditionẽ z hr cãm iustã deberẽ sibi obedire an nõ vel haberẽ pctm illud faciẽdo vel non. di cũt aliq q nõ haberes pctm qr dñs peccauit p cipiẽdo z nõ tu faciẽdo vt dist. viij. c. ꝓtra mo= res. et xxxiij. q. ij. c. manifestissimũ. et ex de re. iu. c. debitores. Bz est notandũ q diabolus tria vicia, pijcit in via obediẽtie vt ea impediat ab ipletiõe mãdatorum. et hoc sigtur in histo. Erat q̃dã paup noie abias de vili stirpe, ꝓduct⁹ iste paup ẽ diabol⁹ q̃ de magnis vicijs cecidit i infinitas miserias z pauptates vt de hoc mira= retur Ysa. xiiij. quõ cecidisti lucifer. est ei de vi= li stirpe, ꝓductus qr, ppt pctm vile fact⁹ est dia= bolus. iste igit de celo sic paup veniẽs sumpsit secũ ftũ rosarũ per qd intellige supbiam. qr di= cũt cõiter doctores. et hoc determinat mgr in. ij. li. dist. vi. q pctm anglorum q̃ corruerũt fuit sup= bia. iõ Eccli. xi. dr. Initiũ oĩs peccati superbia. Ex quo patet q pctm supbie secũ tulit. videns igit ꝑmo Adã z Euã in statu innocẽtie currere cursum obediẽtie, ꝓiect añ eos ftũ supbie cũ di= xit Gen. iij. Erit] sicut dij scientes bonũ z maluz puella aũt Eua viso hoc fto supbie sustulit ipm et in capite posuit z in eo tm delectata fuit q di abolus eã preuenit. iõ mgr̃ dicit li. ij. dist. xxij. c. ij. talis fuit ordinis, processus. diabolus tptan do dixit. si comederitis erit] sic dij scientes bo. z ma. quo audito mulieris menti statim sbrepsit elatio quedã z amor, ppzie ptãt] ex quo placuit ei facere q diabolus suadebat. et. c. iij. dic talis q elatio in mẽte mlier] fuit, p certo q̃ credidit z voluit hr̃e silitudinẽ dei cũ eqlitate q̃dã putãs esse verũ q diabolus dicebat ita. et. c. iiij. dic de Adã potuit aliq elatio mẽti ei⁹ inesse illico pt⁹ temptationez ex qua voluit lignũ vetitũ experi ri. Ex quo claret q nõ solum puella Eua sz et adã dimisso cursu obie sustulit ftũ supbie. et sic

ambo in cursu suo sunt impediti. videtes autez q cū tam distorto ribaldo scz diabolo deberēt copulari z eternaliter dānari sertū supbie in foueā humilitatis piecerunt z cursum obediendo vsqz ad terminū. s. mortis cucurrerūt z saluati sunt vt dixi supra dñica. j. Fmone. J. A. f. Sic adhuc multi sunt qui currūt cursum obedientie añ quorum oculos pjscit diabolus Ftuz supbie vt sic ex supbia cōtemnāt ecclesie z supiorū mādata. Jstis igit ne eternaliter cū diabolo co pulenf. necē est vt Ftū elatiōs pjsciāt in foueaz hūliatiōis z hūilitatē assumāt. qz hūilitas multū vz ad obedientiā sic de obediētia loquens apostolus pmittit pus de hūilitate cū dic ad philippē. ij. Hūiliauit semetipm factꝰ obediēs. ido dixit cācellariꝰ pisienf. q hūilitas est mat obedētie. Et btūs Augꝰ li. xiij. de ciui. dei. obedientia nisi hūiliū esse pt cū hūilitas sit euacuatio ppij sensus. hūilis enī hz vbi sensum alienū recipiat q̄si vacuus a suo. et q sensum alienū recipit. z alienā voluntatē z sic fit obediens. idcirco dic Hern. ad fratres de mōte dei. supbia q̄uis prudens sibi videat dimittēda est sibi z abigēda. Si enī admittat supbia pma die q incipit habitare: incipit leges dare. Numiū enī stultus discere nō pt litteras q̄s inuenit. Et sapiēs. melior est hō qui deficit sapia z deficiēs sensu in timore q abundat sensu z trāsgredit legē altissimi Ecci. xix. timor enī q estimat pericula que non sunt z defectus suos scrutat inuenit se sensu indigere. et sic timor hūilitatē introducit. humilitas vero videt sensum suū sibi nō sufficere alieno sensui acqescit nec vult habere ducē illū qui in tot foueas precipitauit eū scz. ppriuz sensum. videns igit diabolus q hō obediens Ftuz supbie pjscit sibi in foueā currit statim pjscit zonā sericeā. p quā intellige luxuriā. qz scit q luxuriosi nō obediunt mādatis dei. iuxta illud sapientl. Ecci. xi. Audiuit scz luxuriosus z displicebit ei. et piecit illud pꝰ dorsū suū Zonaz hāc luxurie. piecit añ Dauid quā ille leuās se pscin xit qñ bersabee vxorē vrie cōcupiuit. et pro ea mittēs adulteriū perpetrauit. vtz. ij. Regū. xi. sicqz diabolus prevaluit in currēdo. sz hoc ipse perpēdens flere cepit. qz dic Ps. vi. Lauabo p uit sz zonā in tres ptes fregit qñ: ieiunio. oīone et elemosina satis fec. iuxta illud Ps. humilia bo in ieiunio aiam meā. et oīo mea in sinu meo quertet. Et si tu sic piecta zona luxurie a diabolo ante te. piectā sustulisti. et ppterea plati tuis inobediēs fuisti frāge zonā hāc in tres ptes pe tes q̄ ieiunio. oīone z elemosina. qz hoc genus demonū ñ ejcit nisi p oīoes z ieiuniū Math. xvij. et sic vtiqz puenies diabolū ne cū eo copuleris in eternū. Deinde tertio cū viderit diabolus hoiem fracta zona luxurie prelatis obedire pjscit añ eū loculū seu bursam auaricie vt sic occupatis terrenis nō obediat eccie mandatl. Hāc bursam auaricie. Prio leuāt oīes q pte= pto eccīe officio venātur ex auaricia festiuis diebus aut dñicis qd tñ est inhibitū. Dic enī Dostienf. venatio ē omibꝰ interdicta si fiat eo tpe quo debēt hoies in ecclesia orare siue sint clerici siue laici vt pbat. xxxviij. dist. c. amputātur. et de conse. dist. iij. c. irreligiosoz. et etiā in diebus ieiuniorz z festis quibus debēt hoies venire ad ecclesias. illicita ē nisi tpe famis. vel si vr si venirent z segetes ac vineas deuastarēt. Refert Tho. in apiario. ca. lxxvi. Fuit in teutonia nobilis miles q venatiōibus in tm dedit⁹ erat vt nūq̄ saltem vel festiuo die missam audiret sz semp venationib⁹ intentus esset. corripiebat eū frequēter vxor sua. sed ille nō curabat. accidit q vxor p multos ptus editos impgnata puerū pareret abortiuū habentē caput canis venatici pēdentib⁹ auribꝰ z porcinis confusa ergo mat et multis nobilibus astabāt ꝓsiliū omniū fuit vt terra citius aboriuus tegeretur. veniente autē a venatione eius marito quesiuit quis puer eēt que editū habuisset dissimilantibus oīibus cū pudore instat miles extracto gladio vt ei ptus ostendat z mox timore cōpulsa ejci de terra iubet. plē dicēs. Ecce q manifesto. pdigio insipiētiam tuam vindicauit omnipotens qui nullum honorem ac nullam reuerentiam sacris diebus christo tribuisti at hoc cum ille vidit se correxit. Secundo leuant hanc bursam oīes ciues A et rustici videlicet auaricie qui diebus dominicis z festiuis ex auaricia ducunt vel ducere permittunt lignavel alia onera spretis diuinis officijs in ciuitates suas siue invillas qd tamen est inobedientie signum z illicitum. quia habetur Neemie. xiij. q dixit Neemias Jude. In iuda calcantes torcularia in sabbato portantes acervos z onerātes super asinos vinum z vuas z ficus z omne onus inferentes in hierusalem. in die sabbati. et contestatus sum eos in qua liceret vendere Et infra obiugaui optimates iuda Hosa. qui populum regebant eo q talia pmittebant. Et dixi que est hec res quam facitis Nunquid hoc non fecerunt patres vestri. quasi diceret. ppter hoc fuerūt in captiuitatem ducti z ciuitas ista destructa et subdita. et adduxit deus omne malū super vos z super ciuitatez hanc. Et propter hoc neemias posuit remediū vt vicz die sabbati iussit claudere portas hierusalem. et clauserunt Hlo. vt mercatores non possent ingredi ciuitatem ad exercendam talez

mercationē vel etiā inductionem lignoꝝ in die sabbati. et precepit vt nō aperirēt eas vsqꝫ ptᵒ sabbatū. et de pueris suis constituit sup portas iherusalem vt nullus inferret onus die sabbati. sed quia dic̄ sanctus Tho. q obſuatio diei dominici successit die sabbati. ideo deberent dñi et ciues ciuitatis diligenter obſuare ne talia onera in diebus dominicis saltem anteq̄ finiretur diuinū officium in ciuitates ducerentur ne contrarium facientes a deo punirentur. Quia legitur quidam ductus ad penas inferni vidit ibi plaustrum feno oneratum. et dictum est ei q totum fenum in dorso suo cōburatur eo q die dominico duxerat hoc sciens tamen prohibitū eē a sacerdote. ille autem reductus postea confessus est vir bone vite. Refert etiam Vincen. in specu. histo. li. xxvij. c. xli. Mulier quedam que in die festo sancti Jacobi panem sb̄cineritiū fecit ꝛ coxit. sed ille panis ad mensam allatus atqꝫ fractus coram cūctis discumbentibus apparuit sanguinolentus. et dum magis frangerē magis sanguinem recepit. Et habetur originaliter in libello Qalixti pa. Et ibidem dicit q rusticus quidam induxit triticū in die festo in horreū: sed ex permissione diuina ignis totū horreum cum tritico consumpsit. Refert etiā Greg⁹. Turonensis. cum rusticus quidam in die festo arare vellet protinus contractis digitis manu brium securis cum quo aratrū mundare vellet eiᵒ dextre adhesit. sed post duos ānos in ecclesia sancti Juliani ad eius preces curatus ē. Et dixi notanter cū ex auaricia ducunt seu ducere permittunt onera per hoc excludunt illi qui ex pietate faciunt pauperibus. qz dicit Guilbelmᵒ raymūdus de rubri. fereis. i. diebus dñicis q si diuites arant agros pauperū vel alios laborez ad opus eoꝝ quadrigando nō credo q peccēt mortaliter. sed per hmōi laborem nō reuocent laborātes a diuinis audiendis que tenentur audire. Et subdit. q aūt talia licite sustineātur oportet q principaliter fiant ppter dñm nō ppt affectionē carnalem aut spem remunerationis hominū laborātiū aut animalium. et q necessitas pauptatis illius cui fiant exigat. Tertio leuāt hūc loculum auaricie bis qui diebus dñicis. et festiuis negligētes diuina officia ex auaricia solent potū ppinare. gentacula dare. potatorib⁹ i domibus suis. lusoresqꝫ fouere sicqꝫ p exili lucro ꝛ vili de domibus suis faciūt tabernam diaboli. quia dicit Polk. sup li. Sap. Taberna est templū diaboli in qua cultores vētris inueniūtur assidui a mane vsqꝫ ad meridiē in comesationibus ꝛ impudicijs occupati. de quo tēplo verificat illud Math. ij. et. vi. c. Templum luxurie ꝛ comesationibus plenū erat. sicut enī obe diētes xp̄iani in ecclesia dominicis ꝛ festiuis diebus ſuiunt deo omnipotenti. et ibidem pascūtur ciboverbo dei. sic isti in his diebus in taberna diaboli seruiunt interim deo suo qui est venter ſm Apl̄m ad Phil̄. iij. ita vt verificēt de ill̄. Apoc̄. vij. Seruiūt ei die ac nocte. sz certe hoc seruitium qō ip̄i. s. tā hospites actiui q̄ passiui faciunt ibidem dijs suis. cedit eis in perpetuaz inquietudinez iuxta illud Jere. xvi. Seruietis dijs alienis q nō dabūt vobis requiem.

Dñica p̄ma post ep̄hiam. ſmo.

Nolite confoz

mari huic seculo sed confozmamini in nouitate sensus vestri ad Roma. xij. Dicunt expti naute q nauigantibus sup mare mlta pericula accidunt. iuxta illud Sap̄. Qui nauigant mare enarrant pericula eius. ideo inconsuetis nauigatio maris est dissuadenda. qz ſm magistrū libro. pp̄rietatum. xiij. Incōsueti mare maxime nociuū est quia timoris incussiuum. dolozis capitis generatiuū vomitus ꝛ nausee p uocatiuum. appetitusqꝫ cibi ꝛ potus ablatiuū. Mora. Mundus iste assimilatur mari propter duas rationes. Primo qz mare est nubiū nebularū ꝛ ventoꝝ generatiuū. sic mūdus generat nubes viciozum. nebulas erroꝝ. et ventos persecutionum siue temptationuꝫ. Apter qō multi precipitantur ꝛ suffocantur. In signū istius legitur Math. viij. q grex porcoꝝ cum magno impetu totus preceps abijt in mare et mortui sunt in aquis. Per gregez porcoꝝ intellige mūdanos homines carnaliter viuentes qui vt frequenter sb̄mergūtur eterna morte in huius mūdi mari. quia dicit Ysi. in libro de summo bono Signū quidem ꝛ presagium mortis eterne duz quis blandicias ꝛ dulcores sequitur sue carnis Ideo legitur. Magister quidam parisienſ apparuit ep̄o post mortez dixit in malo statu sum quia eternaliter damnatus. Et interrogauit episcopus. vtrum suam scientiā adhuc haberet. respondit: nihil scio nisi tria. Primo quia eternaliter damnatus sum. Secundo quia sententia irrevocabilis data est contra me. Tertio q propter delicias corpis ꝛ honores mūdi priuatus sum dei eterna visione. Ecce delicie carnis suffocant. Et quesiuit ab ep̄o si mūdus adhuc staret. Cui ille. Cur hoc queris. et respondit. Tot animas illis diebus descenderunt in infernum q vix credidissem tot homines fuisse in mundo Secundo sicut mare sequitur lunam quia dicit Aristoteles in libro de proprietatibus elementorum q mare immitatur lunā. Haz mare semper est in summo augmento ꝛ vigore quando luna in suo lumine plus proficit vel deficit.

sic mare amplius crescit z decrescit. et sic mare vt audistis sequitur lunam. ita mundus sequitur fortunã. et sic crescit vel minuit fortuna alicuius. ita parũ vel multum appreciat ipm mundus. ideo dicit metrista. Tũ viuas felix mltos numerabis amicos. tempa si fuerint nubila solus eris. He sunt due cause quare mundus mari adequatur. si aũt vis hic materiã dilatare vide supza adhuc duas causas sermone preceden-
t ti. K. N. Et sicut mare habet naues suas sic et mũdus. quia vita hominis cõparatur naui. qz sicut nauis nõ relinquit vestigiũ hominis post se. iuxta illud Prouerb. xx. Tria sunt mi difficilia scz via aquile in celo. via colubri supza petram. et via nauis in medio maris. qsi diceret. quia viam post se nõ relinquũt. ideo capacitatẽ intellectus transcendunt. sic z vita hominũ mũdialiũ nullam relinquit memoriã paucis transactis annis. qz fm Ps. Perit memoria eorum cũ sonitu scz cãpanarũ. et hoc ẽ certe verissimũ Plures eni nobiles z diuites perierũt quorũ nulla memoria habet nec scriptura. nec p mẽoralia. et hoc est mẽte recogitandũ. qz ad seculi contemptũ iuuat multũ. ideo btus Jero. in epistola. lv. narrat q xerses rex psarũ cũ semel p sblimitatẽ in mente qsi infinitã hominũ mltitudinẽ z mirabilem ꝓsideraret in exercitu. prorupit in lachrymas z cũ ab eo quereret causa. rñdit post centũ annos nullus eorũ quos nũc cerno supfuturus erit. hãc nauẽ humane vite inter dũ regit ratio. et tũc hõ secure nauigat qz ꝑmo Eth. Nõ sp depcat ad optia. interdũ regit sensualitas. et tũc hõ piclitat. sed qz vix duo inter mille vt ita dicã sequũtur doctorẽ scz rõem sed magis rectorẽ scz sensualitatẽ. iõ multi periclitant in mari huius mũdi. ppt qđ dic apls i ver bis thematis. ꝓpositis. nolite ꝓformari huic seculo scz bona eius ꝓcupiscendo q sunt illa. ꝓcupiscẽtia oculorũ. ꝓcupia carnis. z supbia vite. j. Joh. ij. In qb vbis duo fac. Mũdi dissuadet ꝓformationẽ. ibi. nolite ꝓformari. Mẽte ꝓsulit renouatiõez. ibi. sz ꝓformamĩ in nouitate. Primo igit dissuadet mũdi ꝓformationẽ. ibi. nolite ꝓfor. hu. se. vbi nota dicũt expti ortulani. et sic est q arbores q sunt steriles in decto si trãsplã tent in orto salutifere reddũtur que ꝑus amarũ fructũ z insipidũ ptulerũt postea sapidũ z dulcem ferũt. sed tñ ad talẽ transplantationem pri mo requiritur labor. qz dicit Arist. li. ō vegeta. arbores siluestres p debitã culturã efficiuntur ortẽses. et ponit exẽplũ de amigdalo q est amara z p culturã efficit dulcis. Scõo necessari ẽ pniciosum que transplantate faciunt fructũ bonũ. et ponit exẽplũ de iusquiano qđ i plia est natũ z in egiptũ trãslatũ est pniciosuz sz in hierm trãslatũ est cõmestibile z bonũ. Tertio necessariũ est tps. qz dic Arist. plures plãte plãtãtur i vere. pauce in autũno. pauciores i hyeme. paucissime in estate. Quarto necessari ẽ surcul q arbori z trũco inctus totã eius vtutẽ trahit ad suã qlitatẽ. Nota. Per dectũ in quo arbores sunt steriles intelligit mũdus. Prio qz dectum ex quo nõ colit nec serit est locus infructuosus sic mũdus. i. mũdani hoies qz ñ scindũtur aratro pñie. nec recipiũt semina doctrine aut dine gre. iõ nõ, pducũt fructus meritorios opm eterne glie. iuxta illud Jere. xvi. Erũt qsi mirice. i. heyde in decto qz mirice sunt infructuose. Secũdo sic dect est locus spinosus sic etiã in mũdo sunt spine sollicitudinũ tpaliũ. qz mẽtẽ inqetãt. Luc. viij. vel spine tribulationuz pressure q coz cruciãt Joh. xvi. In mũdo pssurã habebit vel spine inordinatiũ pctorũ q ꝓsciam pũgũt z lacerãt. iuxta illud Aug. li. ꝓfes. voluisti dñe z ita est vt ois inordinat anim ẽ sibijpi pẽa Tertio dectũ est venenosoz aialiũ domiciliũ. feraruz latibulũ. latronũ habitaculũ est locus valde periculosus. sic in mũdo sunt aialia venenosa per luxuriã. hoies ferini p supbiã. z latrões p auariciã. De ꝑmis Malach. j. Posui hereditates eoz in traditiões dect. De scõis fuit dctm Nabuch. supbo eijciẽt te ab homĩb z cũ feris erit habitatio tua Dañ. iiij. De tertijs. ij. Zoz. xi. Periculi latronũ. Quarto qz dectũ ẽ locus defectuosus qz ẽ locus sitis et aridit sz carẽs aq iuxta illud Ps. Jn terra deserta inuia et inaquosa. sic in oibus mũdanis ẽ aridit dine gre et inordinata sitis circa tpalia. qz dicit Ps. Esurientes z sitientes aia eorũ in ipis defec qz carẽt aq gcie q hãc sitim iordinatam extinguit sic testat dñs Joh. iiij. si qs biberit ex aq qđ ego dabo ei nõ sitiet i etnũ. vbi g hec aq deficit ẽ sit iordinata z pñt dicere hoies aia nra sic terra sine aq tibi. iõ dic Jnno. de vi. bu. cõdi. pte. ij. li. viij. Cupide vis scire. qre vacuus z nuq iplearis. aduerte nõ est plena mẽsa tua qtũcũq detineat adhuc ẽ capax amplius sic animus human est capax dei sp. in ampli qtũlibet ergo detineat auarus nũq est plenus nisi domũ bẽat c sp est capax. si vis ergo cupide saciari desine esse cupidus quia dũ cupidus fueris saciari non poteris. hec ille. Quito sic desertũ est locus horroris z vaste solitudinis sic mũd est illa solitudo. de qua dicit i Deutro. Ductor tuus fuit i solitudine i q erat serpẽs adurẽs z scorpio et dispes. hoc exponit Ans h. li. j. c. liij. serpẽs flatu adurens est ipse mundus qui flatu cupiditatis interficit. Scorpio vero in facie blandiens. et retro pungens est Caro siue voluptas.

carnis.q.d. licet voluptas carnis in principio blanda sit tamen in fine pungit ꝛ angit.sicut de hoc dicit Boe.li.iij.psa.vij Quid de corpis voluptatibus quarū appetentia quidam est plena anxietatis.sacietas vero penitētie.et infra.tristes esse vero voluptatū exitus quisq; reminisci libidinū suarū.p expigētiā cognoscit fines libidinū esse tristes. Et metro.vij.eiusdem li.dicit. hec est voluptas que omnes stimulis angit fruentes. Ideo refert Ualerius in polic.cū demostenes phs quereret amorē thaidis meretricis vt ei preberet ꝓsensum centū petens talenta.ille aspiciens in celum dixit :absit a me vt p tāto pcio tantū emam penitentie .sed dispes latēter interficiens est diabolus qui circūit tanq; Leo rugiens querens quē deuoret.j.Petri.v.et.iij. q.j.c.nulli dubiū dicitur .nam ꝛ diabolus non cessat circūire querens quez deuoret.et querēs quem ex fidelibus pdat.et maxime illos quos ardentiores in seruitio saluatoris eiusq; familiares inuenerit.sicut etiam in desertis sunt vie deuie vrticis plene arenose.lapidose.puluerulente.feculente.et alijs incomodis onerose .sic in mūdo sunt vie deuie iracūdorū quia ira facit a ratione deuiare quia dicit Greg⁹. li.v.moral. Per irā sapia pditur vt quo ordine agendū sit: omnino nesciatur.sed vrticis ꝛ veprib⁹ plene sunt vie pigroꝝ.iuxta illud Prouerb.vlē. Per agrū pigri homis transiui.per vineaz viri stulti.et ecce totū repleuerant vrtice ꝛ operuerunt super faciem eius spine Glo.ordi. Per agrū pigri ꝛ stulti hominis est vitam cuilibet negligētis inspicere.ideo dicit p agrū pigri homis trāsiui.i.vitam eius inspexi. et ecce totum repleuerunt vrtice.i.incitatiua libidinis .et terrena desideria.ideo dicitur Ezech .xvi .q; ociū fuit iniquitas sodome.quia ille vel illa :qui vel que nō est in labore defacili in libidinem declinat. Itē vie arenose sunt vie auaroꝝ . quia aurum in arena querunt.de quo Sap.vij. Ome enī aurū tanq; arena est exigua. Uie lapidose sunt vie superboꝝ.iuxta illud Prouerb.xxi. Uie peccantium cōplanate lapidibus. Sed vie puluerulente sunt vie gulosoꝝ qui instruūt puluerē.i. corpus in puluerē reuersurū Eccl.xij. Reuertatur puluis in terram suaz. Uie feculente sunt vie luxuriosoꝝ qui fetent per carnis corruptionem. Heñ.vij. Omnis enī caro corruperat viam suā Et est notandum sicut audiuit dilectio vestra q; per desertum mundus significatur .sic per arbores in desto positas significantur homines.q; dicit agathon in vitaspatrū.homo similis ē arbori corpali cuius labor folia interi⁹ custodia fructus. Iste inq; spirituales arbores in desto huius mundi sunt steriles a fructibus bonoruz operū.quia dicit Jero. Si mūdus cultello veritatis aperitur nihil in eo nisi falsitas inuenit. Ecce in mūdo sunt falsi fructus.et si homo mūdanus interdum habeat bonos fructus tamen tenere eos vsq; in finem valde est difficile. Nō ꝓbat btūs Johs.crisꝰ.sup Math .per similitudinem.sicut difficile est arborē iuxta viā positā fructus suos ad maturitatē ꝓducere.sic difficile est virum fidelem iuxta mūdum viuentē in actibus suis iusticiā immaculatam vsq; in finez tenere.vbi in iusticia includit etiam alias virtutes vt humilitatem.et sic de alijs. Et quedam Glosa super Johannez.ij.dicit. Sicut dilectio dei est causa omniū virturū.ita dilectio ecōtra mūdi omniū vicioꝝ. Et btūs Aug⁹.sup Joh. Si delectat te mundus semp vis esse in mundo Idcirco q; homo mūdanus fertilis efficiat. debet ex deserto mūdi in ortum penitentie trāsplātari et hec plantatio debet fieri per sanctos doctores quoꝝ vnus egregius fuit predicator beatus Paulus qui per verbū doctrine sue intendit omnes seculares de desto seculi radicitus euellere cū dicit in verbo thematis ꝓassumpto Nolite conformari huic seculo.et in ortū penitētie transplantare. Et ad hanc transplantatio nē ꝑmo requiriē labor .sicut enī arbores silue stres per debitā culturā efficiūtur ortenses .sic homies seculares etiā si colūt ꝛ purgāt agruz cordis sui debite erūt penitētes ꝛ sic semina vbi possunt suscipere ꝛ fructus bonos facere .iō dicit Boetius li.iij.metro.j. Qui serere ingenium volet.agrū liberet arua ꝑus fruticibus .i.a spinis vel radicibus.falce rubos .silicemq; resecet.vt noua fruge ḡuis ceres eat Et ſm Glo. filix est herba inutilis habens folia ad modū ſi loꝝ.q.d. Quicūq; vult seminare in anima fructus bonoꝝ opm debet agrum cordis purgare a spinis sollicitudinū huius mūdi ꝛ falce ꝓfessionis debet inutiles herbas pctoꝝ resecare vt sic nouus fructus ꝓducetur.et concludit Boe. in fine metri. Tu quoq; falsa mens bona prius incipe colla iugo retrahere .vera de hinc aiam subierūt.q.d.a mūdanis extirpāda sunt vicia, et postea inserende virtutes .Et vt dicit Glosa. Bartho.brix.sup canonē. Cū renūciat .xxxij. q.j.ꝑus desinit qs esse vicios⁹ q; incipiet esse virtuosus bonus enim ꝛ malus simul esse non ꝑt.ecce q; requiriē ꝑmo labor vt hō de statu vanitatis mūdane plantetur ad statū pñie .Secūdo necessarius est locus .sicut enī arbores q; in vno loco faciūt fructū maluz.in alio faciūt bonum.sic animus hominis qui in egipto.i.in tenebris peccati ponitur est malus si plantetur in iheruſalem.id est in pace iusticie.i. ꝓscie efficiat bonus ꝛ salutifer⁹.vt dicat de ipo Math .vij.

Prima I Post Epi.

Arbor bona fructus bonos facit. Sed tamen ē notandū ne in radice arboris plantande in alium locū aliquid maneat in terra. sed totaliť excruciať alioquin vt ꝑus sterilis remaneret Sic etiā mūdialis hō qui debet ad locū gratie ꝛ penitentie transplantari cauere debet ne in terre nis affectibus ꝛ peccatis in radice intentionis aliquid remaneat. qz dic Anſ. li. iij. c. vij. Peccatozi nō ꝓdest transmutatio loci sine transmutatiōe vicij. Et ꝓbat hoc per dictū Bede q̄ ait. Nec lucifero ꝓfuit locus celi. nec adam locꝰ paradisi. nec loth locus montis excelsi. nec filijs israel locus deſti. ideo interrogatus socrates a quodā ciue q̄re loci mutatio nihil sibi ꝓdesset ad mutationē vicioꝝ. rñdit. nō est mirū si mutatio loci nō mutat vicīū qz sp mutas teipm. si aūt vitiū dimittať ꝓdest mutatio loci. ideo dic Ysi. lxxxi. dist. c. valent. qñq̄ cōuersis ꝓ salute aie mutatio loci. plerūq̄ enī dū mutať locꝰ mutatur ꝛ mentis affectus. Et ſbdit ꝓgruū ē ergo inde etiā cozpaliter euelli vbi q̄s illecebris fuit. nā locus vbi quis ꝓaue vixerit in cōspectu mentis apponit q̄ sepe quisq̄ ibi cogitauit vel fecit. Tertio necessariū est tps sicut enī plures arbozes plantātur in vere. pauce in autumno. pauciozes in hyeme. et paucissime in estate. sic cōueniens valde est vt in vere iuuētutis mūdani hois transplantenť ad statū pñie ꝛ saluti. qz Treno. iij. dicit. Bonū est viro cum portauerit iugū dñi ab adolescentia sua. et Sapiēs. Semina mane semē tuū Eccī. xi. Et rō huius est conuenientie. qz in autūno mature etatis. vel in hyeme senectuti. vel in estate. i. in feruoze male cō suetudinis humoꝝ ꝛ gratia deuotionis deficit. ideo dicit btūs Aug⁹. de pe. dist. vlti. c. nullus Et habeť oziginaliter li. de pe. vera ꝛ falsa. Illi qui nūq̄ poterāt ꝙuerti voluerūt ꝓfiteri cū iam peccare neq̄nt vt sic facile acquirāt qđ volunt Et infra quē ergo sero penitet optet nō solū deum timere iudicē sed ꝛ iustū diligere. sed de mala ꝙsuetudine dicit Jere. xiij. si potest ethiops mutare pellem suam ꝛ pdus varietates suas et vos poteritis benefacere cū didiceritis malum ideo cōuenientius tps ad plantandū homies ō statu mūdane culpe ad locū pñie est adolescentia. ideo dicit btūs Aug⁹. in quodam ſmone q̄ incipit. penitētes. et habeť trāssumptiue de pe. dist. vij. circa mediū. §. q̄q̄. si vis a dubio liberari age penitentiā dū sanus es. si sic agis dico tibi qz securus es qz pñiaz egisti eo tpe quo peccare potuisti. si vis agere pñiam qñ iā peccare nō potes peccata dimiserūt te: tu nō illa Quarto necessarius est furculus qui significat verbū dei qđ animū cōmutat. Sicut legitur de quodā pastoze qui ꝓpter gregis custodiam raro ad ecclesiā ad ſmonē ꝛ ad missam iuit: sed secularit vixit semel transiens in ciuitatē cucurrit ad ecclesiam ꝛ audiuit predicare q̄ quilibet esset obligatus ad peccatū vitandū ꝛ deū diligendum. ex quo quidem ſmone fuit edificatus. visus igitur exinde creaturis cogitauit illa creatura dō fuit ꝛ deo obedit. aqua in currendo. et aues in canēdo. herbe se erigendo. et sic de alijs Insup viso semel bufone ait. nunq̄d te talem omps creare potuit quē peccatis cōtinue offendis ingratus eius bñfitijs infinitis factus et creatus ad imaginē ipius ꝛ ad beatitudinē ꝙsequendaz. redemptus illius passione. q. d. ita. iō eū laudare debuisti ꝛ illius obsequijs mancipari. vñ cōuersus ad pñiam a quodam sancto viro sufficiēter informatus inde laudabiliter pseuerauit. Ideo dixit Jaco. in cano. c. j. Suscipite insitū verbuz qđ pōt saluare aias vestras. Quantū ad scōm Aplus ꝙsulit aie mentis renouationē ibi. fz cōformamini in nouitate sensus vestri. Vbi nota philosologus scribit de aquila. q̄ sic solet se renouare in nouitate q̄ñ sentit per senectutē se aggūatā tūc volens suo senio ſbuenire. et se vt iuuenis fiat renouare querit fontem ꝙtinue fluentē quo inuento se in aere erigit altius q̄ aliq̄ auiū ascendere pōt quo vsq̄ pre solis ardoze altius volare nō pōt. sicq̄ sol ambas accēdit sibi alas qui minuit sibi antiquas pēnas ꝛ alleuiat onerosas. quo facto respicit ad fontis oziginē. et in ipm cadit ꝛ antiq̄s pēnas deponit sicq̄ iuuenescit ac si de nouo de nido exiuisset Mozal. per aquilam intellige hominē. quia sicut aquila antiqua efficit per antiquā vitaz. sic hō spiritualit antiq̄tur per culpā. sicut patet de Dauid qui ꝓ supbiā suā quā habuerat in numeratiōe populi sui. vt habeť. ij. Regū. xxiiij. Fuit in aīa inueteratus qđ dixit Ps̄. vi. Inueteraui inter omnes inimicos meos. vbi per inimicos intelligit peccata vel sathanā ꝛ eius satellites qui ꝓuocauit eū ad peccatū ppt̄ numeratiōis. Sic habeť. j. Paralip. xxi. Surrexit aūt sathā ꝓtra israhel. et incitauit dauid vt numeraret populū seu israhel. sic ꝛ tu homo q̄ñ peccas in aīa antiquus fi es. iuxta illud Ps̄. xxxi. Inueteraverūt omnia ossa mea Ezo. i. vires aie ex peccatoꝝ ꝓtractione q̄ per ossa significanť in quibꝰ cōsistit robur cozpis. sic in viribus aie robur mentis. Ez posset ꝓtingere q̄ homo ex senio suoruz pctoꝝ desperaret. sicut Cayn qui ait. Gen. iiij. Maior ē iniquitas mea q̄ vt veniā merear. iō cōsolatur ipm ꝓmittens reformationē iuuētutis cū dicit per Ps̄. Renouabitur vt aquile iuuentus tua. Et dicit signanter vt aquile q̄ volens peccatoz renouari debet assumere duas alas quarū ꝓia debet esse amoz dei vt deū ꝓe omnibus ꝛ super

oñia diligat Scoa debet esse amor proximi. de q̃
bus alis habetur originaliter Deutro. vi. r trã
sumptiue Math. xxij. Diliges dñm deũ tuũ ex
toto corde tuo. ex tota aia tua. quo ad dexterã
alam. sed quo ad sinistrã additur. diliges proxi
mũ tuũ. sed Leui. xix. habeť. diliges amicũ tuũ
sicut teipm. Habit igit istis alis debet volare r
querere istũ fontẽ lachrymarũ. quia dic Aug⁹.
vna lachryma de corde puro profusa plus pur
gat q̃. x. anni in purgatorio. Et idez dic Aqua
lachrymarũ balneũ ẽ quo abluũtur aiev fiant
celestis regni sponse. sed hic fons lachrymarũ
debet ptinue fluere quia quotiens se peccator
peccasse cõmemorat bonũ est si saltez potest la
chrymas fundat. sicut dauid qui dixit Ps̃. vi.
Lauabo p sin. noc. lec. me. qz ẽm Glo. in nocte
secreto cubili magis erũpebant in signũ penitẽ
tie p fluuiũ lachrymarũ. ppter peccatũ cõmis
sum Ita refert Clemens in itinerario q̃ sanct⁹
Petrus. ppter memoriã peccati trine negatio=
nis qsueuerat semp media nocte vel ante surge
re quasi in hora i qua peccauerat r lachrymis
se vberrimis pfundebat idem faciebat quando
gallos cantare audiebat. Quesiot igitur fonte
lachrymarũ debet seerigere per con templatio
nem r meditationẽ meditãdo videlicet q̃ tã pi=
um dñm suis peccatis offendit. et sic accendit
alas dilectionis qz magis inflammatur in cha
ritate dei r proximi que minuit antiquas pẽas
peccator venialiũ r alleuiat onerosas mortali
um. ideo dicit Prouerb. x. originaliter r habe
tur trãsumptiue. j. Pet. iiij. deinde. j. q. j. c. mul
te sunt opationes. charitas opit delictavniuer
sa vel multitudinẽ peccatoruz. quo facto debet
totaliter reire vel descendere in quesitũ fontez
lachrymaruz vt sic totaliter innouet r a penis
purgatorij liberetur. Sicut legitur de quadam
muliere que lachrymas christi multuz honora
uit. et pro tanto vt daret ei lachrymas cõpunc
tionis p quas peccata possit delere r mortem
eternã euadere quã de⁹ exaudiuit r sibi tantas
lachrymas dedit q̃ totã penã deleret quã debu
it in purgatorio sustinere que post purgata ad
celum volauit.

¶ De eadem dñica Sermo in euangelium.

QVerebant eũ inter cognatos r notos r nõ inue=
nientes regressi sunt in hierusalem requirentes
eũ r factũ est post triduũ inuenerũt illũ in tem=
p plo Luc. ij. Recitat Juuenalis. iuuenaliũ q̃ pru
dentes inqsitores auri q̃rũt ipm scutellis ebur
neis sbter aq̃s. rõ est qz auruz naturaliť attrahiť
eboze sic testať Pli. in spe. na. Eboze naturaliť
attrahi ipm aurũ quẽadmodũ adamãte ferruz
Spũaliter p aurũ intellige xp̃m dñm. ppter ali=
quas. pprietates auri q̃ bñ poueniunt sibi. Pria
m plm in ppleumatibus q̃ aurũ in lecto natu
raliter fugat somnũ. qz aurũ ẽm Juuenis. est ami
cũ vigilie nõ somni. tõ Galienus medic⁹ suadet
deponi aurũ a languidis vt q̃escãt. ppter qd er
rãt illi q̃ in digit infirmor anulos aureos po=
nũt. p eo vt requem habeãt cũ ecõtra inquietatio=
nes reddãt hec. pprietas q̃grue xp̃o poenit qui
somnũ pcti in nob fugat r odit vigiliamq; boni
opis diligit. ppť primũ scz q̃ summũ pccti fugat
r odit dicit Sapi. vsq; quo piger dormis scz in
pctis. Et seq̃tur veniet tibi q̃si viator egestas.
Prouerb. vi. q. d. nõ solũ egestas tpal rex aut
spũal virtutũ sz r gehẽnalis oim malor ppter
scom scz q̃ diligit viã bonor opm dr Mathei.
xxij. Vigilate r orate nescit ei qũ tp̃s sit. s. mor
tis. Et infra Vigilate nescitis enim qũ dñs veni=
et sero an media nocte. an gallicãtu. an mane.
cũ venerit repẽte inueniet vos dormiẽtes scz i
peccatis. Et addit dñs. qd aũt vob scz discipu
lis meis dico oibus dico vigilate. Scoa ppriе=
tas auri ẽ q̃ insipientes letos facit. et hoc testa
tur fontinus in descriptione vniuersi. Cũ aurũ
inspicimus naturaliť leti sumus. Qui pcordat pli
ni⁹ in spe. na. Nos ex auri intuitu leti sumus c⁹
rõem ponit archytarentin⁹ in li. de euẽtib⁹ i na
tura. aurũ dulcorat sibi. proximũ aerẽ q̃ alterat⁹
alterat cor humanũ. sic xp̃m intuẽtes leti sunt.
nã Petr⁹ videns xp̃m in mõte trãsfiguratũ cũ fa
cies resplenduit vt sol vestimẽta ei⁹ alba facta
sunt vt nix adeo letus fact⁹ est q̃ ibi manere vo
luit cũ dixit. Faciam⁹ h̃ tria tabnacla. tibi vnũ
moysi vnũ. et helie vnũ Math. xvij. Et si tãtaz
leticiã efficit visio xp̃i in terris q̃tã nũc facẽ ele=
ctis suis in celis. vñ in letã faciẽ suã desiderant
angeli. pspicere. j. Pe. j. tõ dicit Joh. xxi. Ite
videbo vos scz in eterna glia r gaudebit cor ve
strũ r gaudiũ vr̃m nemo tollet a vob. vñ autem
veniet gaudiũ gaudior elector in celo dixi do
minica pcedenti. K. D. Tertia. pprietas auri ẽ
q̃ inter alia metalla nullũ est eo q̃ti⁹. nã per=
cussum nõ intm resonat sic facẽ es vel argentum
sic xp̃s inť oẽs homes fuit q̃tior. nã in passione
sua nõ maledixit nec murmurauit sic predixit.
Ps̃. Sic mut⁹ nõ aperiẽs os suũ. Et habeť. j.
Pe. ij. Qui cũ maledicebať nõ maledicebat. cũ
paterer nõ cõminabať. his pprietatibus pz q̃
xp̃s poenitẽter auro cõparatur. sed p diligẽtes in
quisitores intelligũtur ad p̃s homes quos pre
alijs alialibus prudẽtia insigniuit cũ dixit. ma
thei. x. Estote prudẽtes sic ẽpẽtes. si eni volũt
xp̃m q̃rere nobile r purũ aurum dñt hr̃e scutel
las eburneas p q̃s intelliguntur corda casta et
pura qz casti r puri facilir xp̃m inueniũt qz dic

Egesip. Iero. li. iiij. Omis q̄ diuinoꝝ esse volu
erit executor atq; familiaris maiestatis essenti=
eq; dine in mētis se exerceat puritate. In signū
istius q̄ casti ꝛ puri inueniūt xp̄m Maria q̄ est
vgo castissima ꝛ purissima. et Ioseph q̄ fuit pu=
rus vgo inuenert xp̄m in tēplo. sic testat euan=
gelīū in vbis plibatis. In qbus pncipalit duo
tangūtur scz. inqsitio xp̄i studiosa. ibi. requrebāt
¶ Inuētio eius gaudiosa. ibi. et factū est p⁹. De
pmo est notandū q̄dam rex vt legit in histo. ro
ma. cui⁹ fili⁹ pmittēte p̄re scz rege exist sibi q̄re
re amicos. Et factū ē q̄ in. vij. ānis sibi tres a=
micos acq̄siuit. pmū amicū pl⁹ q̄ se dilexit. se=
cūdū sic seipm. tertiū min⁹ q̄ se. Patris igit cō
filio hīto ad amicos, pbanduꝝ porcū occidit et
ad saccū ponēs ad pmū amicū, pperauit dicēs
hoiem istū occidi rogo te vt in necitate m̄ sbue
nias ꝛ ipm in domo tua sepelire tradas siue cō
mendes. cui ille. sic tu eū occidisti sic ꝛ penā me
ruisti. sz q̄re me pl⁹ q̄ te dilexisti eūte te ad pati=
bulū duo cilicia qb⁹ opiri valeas tibi dabo. cō
fusus ille ad scdm aīcū abijt ꝛ ei⁹ auxiliū implo
rat. ad quē ille. vitā meā nō p te ponā sz ppt a=
micitiā te eūte ad penā tecū ibo. dimisso iuit ad
tertiū q̄ benigne eū recepit d. da m̄ corp⁹ ꝛ illō
sepeliā ꝛ p teipo penā sustinebo. Cū āt saccū a=
periret porcū adinuenit. Spūaliter aūt rex iste
xp̄s ē q̄ fm. ps̄. dr rex magnus sup oēm terraꝝ
cui⁹ filius ē spūalit ppls xp̄ian⁹ q̄ in q̄ pmittē
te deo q̄siuit sibi in vij. ānis tres amicos. intelli
ge p. vij. ānos oīne tps quo viuit. qz fm Greg.
in. vij. dieb⁹ oē tps cōprehēdit. sz p pmū amicū
sbaudi mūdū quē fili⁹ iste scz ppls xp̄ian⁹ plus
diligit q̄ se qd pz. qz toto conamie q̄rūt amorē
mūdi ꝛ se periclo maximo exponūt vt a mundo
diligātur ꝛ nesciūt hi miseri q̄ amare mūdū est
pmo amare adulterū. iux illud Jaco. iiij. Adul
teri nescitis qz amicitia h⁹ mūdi inimica ē deo.
quicūq; g voluerit esse amicus h⁹ mūdi inimi=
cus dei pstituit. Amor enī mūdi adulterat ani=
mā vt dic Aug⁹. li. de v. dñi. Scdo amare mū=
dū est amare, pditorē suū mūdus enī se diligen=
tes tradit demonib⁹ Matb. xxvi. Quemcūq;
osculatus fuero ipe ē tenete eū. ꝺ hoc osculo di=
cit Sapi. Prouer. xxvij. melioza sūt vbera dili
gētis q̄ fraudulenta oscula odientis. i. diaboli
vel mūdi blandimēta q̄ sunt ioab. ij. Regum. ij
Tertio amare mūdū est amare periculū. iuxta
illō Aug⁹. amas mūdū absorbet te. mūd⁹ enīz
amatores suos deuorare nouit nō portare. Et
Sapi. Eccl. iij. qui amat mūdū in illo peribit. ꝛ
item Aug⁹ in epla ad Athanasiuꝝ. mūdus iste
periculosior est blandus q̄ molest⁹ ꝛ magꝭ cauē
dus. Quarto amare mūdū ē amare diaboli do
mūū. qz diabol⁹ regt in mūdo q̄ ē rex sup oīs
filios supbie Job. xli. sed certe h⁹ crudelis dñi
dñiuꝝ debēt fugere xp̄ianoꝝ p̄sortia abrenūciā
do huic mundo. Exēplo cuiusdā militis de quo
legit q̄ fuit de austria nat⁹ ꝛ totus mūdo dedit⁹
h q̄dā nocte solus ante castrū in ortū suum pul
chrū florib⁹ vt melit⁹ de mūdi pompa cogitare
posset descēdit. q̄dā enī dña hūana estimatione
pulchra ꝛ ornata se ei pntauit d. Ecce assum q̄
toto amore hacten⁹ q̄siuisti ad me accedas. il=
le vo gaudens valde diligētius inspexit se btm̄
reputās q̄ aspectu ꝛ affatu talis dñe dign⁹ fuit
et illa. sic me añ vidisti ita me retro intuearis.
viditq; in dorso eā plenā vmibus putredine ꝛ i=
mūdicia ꝛ fetore. ita q̄ horror istoꝝ oēm gl'iaz
pus visaz supabat atq; in stupore raptus ac ni
mis territus ē. cui illa. ego sum gl'ia mūdi ꝛ ta=
les sunt fructus mei ꝛ ad hec vba imago dispa=
ruit ꝛ miles emēdatus redijt ꝛ deo viuēs mun=
do abrenūciauit. iō dic b. Aug⁹. in li. de agone
xp̄iano. mittit diabolus forzas q̄n ex toto corde
renūciat huic mūdo. sic enī renūciat huic mun=
do. et dia. q̄ est pnceps h⁹ mūdi. Quito mūduꝝ
diligere est in domo igne accensa velle manere
qz totus mūdus in igne positus ē. j. Joh. v. est
enī fornax mūdus babilonica igne succēsa Da
niel. iij. iō nō ē amādus nec q̄rēdus. sz fugiēdus
iux illud. j. Joh. ij. nolite diligere mūdū neq; ea
q̄ in mūdo sunt. si q̄s diligit mundū nō est cha=
ritas p̄ris in eo. Etiā iō mūdus nō ē diligēdus.
qz est amic⁹ falsus ꝛ nō mīstrat exeūtib⁹ nisi vi
les pāniculos. sic legit de rege saladino. scribit
Vincē. in spe. hist. li. xxx. c. liiij. q̄ cū apd dama
scū mortē imminere sciret signiferū suū vocauit
di. tu q̄ soles ferre vexilla mea p bella. vexilla
mortis mee scz pāniculū vilē fer p totā ciuitatē
damascū sup lanceā clamitādo. ecce rex orient⁹
moriēs ñ fert secū nisi hoc palliū vile ꝛ sic mor=
tuus ē. Itē mūdus etiā iō nō est diligēdus. qz i
ei⁹ delitijs nō inuenit xp̄s iux illud Job. xxiiij
Nō inuenieꝝ in era suauit viuētiū. Per scdm K
amicū quē mūdani q̄rūt ꝛ diligūt vt seipos. itel
ligūtur pueri. vxor ꝛ cognati. in qb⁹ mlti spem
salutis ponūt ꝛ bōa h facere negligūt. ꝺ quoꝝ
pfidētia dic, ppheta Jere. xvij. Maledict⁹ hō
q̄ pfidit in hoie ꝛ ponit carnē brachiū suū. et a
dño recedit cor ei⁹. vbi p carnē intelligit filios
ꝛ cognatos q̄ tīn pducūt corp⁹ ad sepulchrū cū
aīa trāsit ad tormētū postea redeūt domi, p aīa
nullū facientes bonū. qz dic Arist. omel. xxiiij. si
cut humor ex radicib⁹ ascēdit in herbā ꝛ trans=
mittit in semē nec reuertet. sic charitas de pau
perib⁹ ascēdit in filios ꝛ sic nō reuertit de filijs
ad pentes. iō videt q̄ sint falsi amici. nec int̄ il
los vz xp̄s inueniri. sic pz i vbis euāgelij q̄ ma
ria ꝛ ioseph requrebāt xp̄z int̄ pgnatos ꝛ notos

et nō inuenerūt. q aūt nec i pōpis mūdi. nec inter ꝓgnatos xp̄s p̄t inueniri. Figuratū fuit .iiij. Regū. j. q ānq̄ viri q̄sierūt Helię p mōtes atq̄ colles p tres dies nec eū inuenire potuerūt. Assumpt⁹ enī erat i curru igneo z trāslat⁹ in paradisum. spūal'r. Helyas interp̄tat dn̄s meus z significat xp̄m. de quo dixit Tho. Joh. xx. dn̄s me⁹ z ds me⁹. hūc vo helyā q̄rūt ānq̄ viri. per quos intellige quīq̄ sensus. p mōtes mundus= p colles filij vel cognati p̄nt designāri. sz sīc bi. v. viri helię nō potuerūt inuenire. sic nec quīq̄ sensus hoīs iueniūt xp̄m in mūdi pōpis z sic transeūt tres dies scz adolescentia. virilitas. et senectus. et postea morīūtur nec xp̄o inuēto Et hec tāgit b. Aug. li. soli. c. xxi. circūiui inq̄t ciuitat vicos z plateas h⁹ mūdi q̄rēs te z ñ inueni misi nuncios meos oēs sensus exteriores vt q̄rerēt te z nō inueni: qz male q̄rebā. nā oculi dicūt si nō colorat⁹ fuit per nos non intrauit Aures dicūt si sonitū nō fec̄ p nos nō intrauit Nasus dic̄ si nō oluit p me nō itrauit Gact⁹ etiā addit si corpulētus nō fuit nihil de hac re me interrogas. Et infra. circūiui oīa q̄rēs te z ꝓpt̄ oīa derelinquēs me. interrogaui terrā si esset deus me⁹ et dixit ñ q nō esset z oīa q̄ i ea sunt. et hec idē ꝓfessa sunt. interrogaui mare z abyssos z reptilia q̄ in eis sunt. et rñderūt non sum⁹ de⁹ tu⁹ q̄re sup nos. interrogaui labilē aerē z inq̄t vniuersus aer cū incolis suis falleris nō sum⁹ de⁹ tu⁹ interrogaui celū. solē. lunā et stellas. neq̄ nos sumus de⁹ tu⁹ inq̄ūt. et dixi oīb⁹ q̄ circūstabāt foꝛes carnis mee. dicite ñi de deo meo dicite ñi de deo aliq̄d. Et exclamauerūt oēs voce grandi ipe fec̄ nos. interrogaui deniq̄ molē mūdi dic ñi inq̄ si de⁹ me⁹ es an nō. et rñdit voce foꝛti. non sum ego inq̄t sz p ipm sum ego quē q̄ris imo ipe fec̄ me sup me q̄re q̄ regit me q̄ fec̄ me z te. tertī⁹ amic⁹ quē ille min⁹ dilexit q̄ se est de⁹ quē certe nos sup oīa diligere tenemur. iuxt illud Ber. Valde ñi amādus ē p quē sum viuo z sapio dign⁹ plane ē moꝛte q̄ tibi dn̄e ibu xp̄e recusat viuere. Idē. parū ne tibivideꝛ hoc. cogita q̄lē te fec̄ nēpe p̄m coꝛp⁹ egregiā creaturā z naturaz. secundū imaginē creatoꝛ magl aiam insignē rationis pticipē. bitudinis exne capacē. idē in lib. de diligē. inexcusabil'r enī ē oīs infidel'is nō diligit dn̄m deū suū toto coꝛde. tota aīa. tota vtute sua. clamat nēpe vt⁹ ei innata z nō ignoꝛat. rō. i. iusticia q extreme illū diligere debeat cui se totū debere non ignoꝛat si natural'r amat filius patrē a quo bz ptē coꝛpis sui q̄to magis dz diligere deū q̄ coꝛp⁹ ei⁹ z aiam ex nihilo fec̄. hec ille. istū amicū xp̄m dn̄m dz q̄libet diligēter q̄rere z p oīb⁹ alijs eligere in auxiliū i nc̄itatis tpe. iuxta illud b. Aug⁹. Elige inq̄t tibi illū amicū pre oñibus amic⁊ tuis scz xp̄m q̄ cū oīa sb̄tracta fuerīt tibi. solus is manebit in die sepulture tue. cū amici tui recedūt a te ille te nō relinq̄t z tuebit̄ te a rugiētibus p̄pat⁊ ad escā z pducet te ad ignotā regionē atq̄ pducet te p plateas celestis hierl'm vbi collocabit te cū angelis ante faciem sue maiestat⁊ vbi est cumulus felicitat⁊ supernēs gl'ia. i. supabūdās leticia. et oīa bona ī cō sulit ꝓpheta Ysa. lxvi. Querite dn̄m dū inueniri p̄t. iuocate eū dū ꝓpe ē. idē cōsulit Amos. iij. q̄rite dn̄m z inuenietⁱ. et dn̄s p se dic̄ Jere. xxix Queritis me z inuenietis cū q̄sieritis me ex toto coꝛde vr̄o z inueniar a vob Est igit̄ notandū xp̄s ē q̄rēd⁹ sic topasion q̄rit̄ vt topasi⁹ ꝓpt̄. v. Dzio enī q̄rēd⁹ ē ꝓpt̄ nc̄itatē. scdo ꝓpt̄ maiestatē. tertio ꝓpt̄ charitatē. q̄rto ꝓpt̄ p̄ciositatē quīto ꝓpt̄ vtilitatē. Dzio enī q̄rēd⁹ est ꝓpt̄ nec̄essitatē. topasi⁹ ei in nc̄itate dz inuēt⁹. sic scribit auctoꝛ ꝓprie. li. xvi. q ꝑmo inuēt⁹ est in aria hoc modo cū incole loci fame laboꝛarēt. et necessitate ꝓpulsi vt radices euellerēt gemmaz hāc effoderūt quē in lingua sua topasiō vocauerūt qd idē sonat q̄rere sic etiā xp̄s si nc̄itatē q̄rit̄ adinstar topasion facil'r inuenit̄. Et hoc pz i multis locis sacre scripte Dan. xiiij. Cum daniel esset in lacu leonū z magnā nc̄itatē pateret q̄si uit dn̄m z inuenit Abū p Abacuc cibo recreatus fuit. idē pz Dan. xiij. de Susanna q̄ accusata fuit iniuste z false in sua nc̄itate q̄siuit dn̄m z iuenit qz dn̄s spm̄ daniel suscitauit q̄ eā a moꝛte et ab his ipijs liberauit Secdo q̄rēdus ē xp̄s ad similitudinē topasion ꝓpt̄ suā magnitudinez aut maiestatē sic enī hec gēma int̄ alias ē maxia. qz dic̄ Pli. in spe. nat̄ali q Philodelphus fecit ex ea statuā q̄ttuoꝛ cubitoꝝ sic xp̄s ē maxim⁹ sanctitate oīm z ptāte. et dignitate. et felicitate. de sua sanctitate canūt angeli Ysa. vi. Sctūs sanctus sctūs dn̄s de⁹ sabaoth. ō sua ptāte Mat. xxviij. Data ē mi oīs ptās in celo z i terra. Est enī triplex ptās sic dixi s. dñica. iiij. H. p. ido b. Aug⁹. li. ij. ꝓfect̄. et habet̄. viij. disti. c. q ptās dei p̄cedit oīm hoīm ptāte. de ipius ptāte Joh. Apoc̄. v. dignus est agnus q occisus est accipe vtutē. sz de felicitate dic̄ Jero. q xp̄s ē btitudo oīm electoꝝ z qz ē adeo magn⁹ merito xp̄iani faciūt de eo statuā z ipius adoꝛāt imaginē crucifixi qz p crucē maxie ostēsa est vtus ei⁹. Et hec est statua quattuoꝛ cubitoꝝ immo potius fuit quattuoꝛ lignoꝝ ex eo q̄ virtus eius p q̄ttuoꝛ ptes mūdi se diffudit scz oꝛiētez. occidentē. meridiē. et septentrionē. vt dicit Anſ. li. ij. c. xxx. Et dicit notāter q ipius adoꝛāt imaginē crucifixi qz dic̄ Blo. sup. c. firmit. de sum. trinitate. Crux inq̄tū est imago vel signum. et fi. catho. Crux inq̄tū est imago vel signum xp̄i in ea crucifixi sic dz adoꝛatiōe latrie adoꝛa

ri.sz in ꝙtū est lignū ꝓtactū sanctissimo corpis xpi sanguine et in hoc ꝙ in ea pepēdit z genꝰ humanū redemit.sic ei honor venerationis debet et nulla species adoratiōis ei exhibet.sz si dicerēs tamē eccl̄ia canit.tuā crucē adoramus dñe rñdet ꝙ ibi adorare idē est qđ pet̄e ab eo.z sic crucē nō adoramus.vel adorare idē est ꝙ venerari vel honorare.et sic adorat̄.iux illud .ps. Adorate scabellū pedū eius.Tertio querēdus est adinstar topasij,ppt̄ suā charitatē.nā sic topasius ex virtute est genere oīni resplendēs colore:habet tñ ꝓncipaliť duos colores scz ex auro z etherea claritate:maxie dū tāgit radijs solis oīm gēmarū supat claritatē vt dicit Glo .super Apoc.sic xps ex virenti genere de vgine Maria ꝼm carnē est,pgenitus sic firmiter sancta z immaculata tenet eccl̄ia.ita canēs aperte. Ex Maria vgine z hō factꝰ est.et sic habuit colorē aureū p quē intelligit dilectio .qz ex va dilectione quā ad genus hūanū habuit ꝺ celis descendit z naturā humanā misericorditer assumpsit. Et hoc ꝑt patere ex vbis Jere.,ppbete.c. xxxi.qui loq̄tur in psona dñi .in charitate ppetua dilexi te ideo attraxi te miserās tui. et sicut topasius resplendet oīni colore.sic exps hic in terris resplenduit oīni gratia z virtute.iuxta illud Eccl̄i.xxij. In me oīs gratia vie z virtutis. De hoc dic̄ mgr̄ li.iij.dist.xiij.c.j. Preterea sciendū est xpm ꝼm hoiem vel ab ipa cōceptione g̃cie plenitudinē recepisse cui spūs datus est non ad mensurā z in quo plenitudo diuinitatis corporaliter ita vere inhabitat. Et sunt originaliť vba Aug.ad dardan.z allegat ibidē mgr̄ illud Jere.xxxi Nouū faciet dñs sup terrā.femia circūdabit virū.qz in vtero virginis pfectꝰ vir extitit nō solū,ppter aiam z carnē sed etiā,ppt̄ sapientiā z gr̃am qua plenus erat. Et sꝫdit magister huic sn̄ie videt̄ obuiare qñ in Luce euāgelio scz.c.ij.legit Jēs,pficiebat sapia z etate .et g̃cia apud deū z hoies.si enī,pficiebat sapia z g̃cia nō videt̄ a ꝙceptione habuisse plenitudinez gratie sine mensura.Ad qđ sane dici pōt ipsuz ꝼm hoiem tantā a ꝙceptione accepisse sapie z gratie plenitudinē vt deus ei plenius afferre nō poterit z tamē vere ꝺr,pfecisse sapia z gr̃a nō q̃ dē in se sed in alijs qui de eius sapia z gratia,proficiebant dū eis sapie z gr̃e munera ꝼm ꝓcessuz etatis magis ac magis patefaciebat.hec mgr̄. Et hoc etiā innuūt vba illa q̃ dicta sunt de topasio dū tangit radijs solis oīm gēmarū superat claritatez.qz ꝙ xps erat a ꝙceptiōe gr̃a plen cā fuit ꝙ radijs sol̄ fuit tactus qz rōne vnius diuine nature z hūane habuit gratie plenitudinē sic nō alij sancti qz vt dicit mgr̄ vbi supra ꝺ sanctis loquēs.Accepert de illius plenitudine nō ꝼm essentiā sed ꝼm similitudinē acceperūt gr̃az ideo illoz merito supat claritatē .Quarto querendus est xps quēadmodū topasius,ppt̄ pcio sitatē.est enīz topasius gēma pciosissima qz nihil in thezauris regū pciosius ea inuenitur.sic certe xp̄o nihil pretiosius inueniri pōt qz in eo sunt oēs thezauri sapie z scie absc̄oditi .ad Col loceñ.ij. Est enī ille thezaurus.de quo dicitur Math̄.xiij. Simile est regnuz celoz thezauro absc̄ondito in agro.qz diuinitas fuit absc̄odita in agro.i.in carne ꝙ etiā diabolus nō potuit eꝰ aduentū indagare.nā dicebat vt scribit Augꝰ.ī omel̄.quadā.quis est iste qui me nesciēte ingressus est mundū nouī.qz de femina natus sed nescio vnde ꝙceptus est Ecce astat mater sed patrē inuestigare nescio .editoq̄ matre filio exultat vt vgo cū iacet in cunabulis puulus suffundit lachrimas vultūq̄ sil̄em esse mortaliū vagitibus,pdit. Ecce nobilis thezaurus diuinitatis absconditus fuit in agro sanctissime sue hūanitatis. Est tñ notādū licet hec gēma pciosissima est tñ a luna passiua:sentit enī motū eius .Ideo ꝺr valere ꝓtra lunaticā passionē sed maiorē dicitur hr̄e effectū ꝼm ꝙ luna recipit incrementum p lune motū siue cursum accipe nat̄e passibilitatē humane in motu quā xps in se sentit qñ nr̄az mortalitatē z penales passiōes assumpsit .sicut testat̄ mgr̄ li.iij.dist.xv.c.j. Filius dei naturam hois suscepit passibilē aiam.passibilē carnē. et mortalez vt enī,pbaret verū corpus hr̄e suscepit defectus corpis famē sitim z hmōi.et vt verā aiam,pbaret hr̄e suscepit defectus aie scz tristiciā.dolorē timorē.et hmōi. Et infra .Assumpsit inq̄t defectus pene sed nō culpe .nec tamē oēs defectus pene sed oēs quos hmōi assumere eū expediebat.z sue dignitati nō derogabat sic ei,ppt̄ hoiem hō factus est ita ,ppt̄ hoiez hominis defectus suscepit.hec mgr̄.et dicit Anr̄. vbi s. Assumpsit enim passiones pene z abstulit passiones culpe.et isto modo iste verus topasius xps vz ꝓtra lunaticas passiones scz contra pctā ipa a nobis tollendo.iux illud Joh̄.j. Ecce agnus dei ecce qui tollit pctā mūdi.z sic hec gēma ꝺr hr̄e maiorē effectū rē .sic xps ꝙto plꝰ in corpe qđ p motū vel incrementū lune significat passus fuit tanto maiorē effectū habuit.Qū sic mltos ad se attraxit.iux illud Joh̄.xij Ego si exaltatus fuero scz passurus in cruce oia trahā ad meipm.Quito querēdus est xps quem admodū topasius,ppter vtilitatē.sic enī est gēma vtilissima.ꝑma vtilitas dicitur in lapidario ꝙ feruentes vndas bulire compescit.sic christꝰ quemadmoduz patet Math̄.viij.imperauit vētis z mari z facta est trāquillitas magna.sicut et nunc compescit vndas persecutionis z tēpta

tionis quas mali concitant cõtra bonos .sicut legitur de sancto Anthonio. Dum quadam nocte a demonib⁹ esset laceratus subitus radius q̃ dam lucis effulsit.statimq; sanatus pñtẽ dominũ intellexit dicens.vbi eras dñe vbi eras quare a principio nõ fuisti vt curares vulnera mea mox ad eum.at hic eram sed expectabam videre certamen tuũ nũc autem quia viriliter dimicasti in toto orbe te faciam nominari .ideo dicitur.ij.Paral.x. Confidenter state videbit[is] auxiliũ dñi super vos.Et.ij.Pe.ij. Nouit deus pios de temptatiõne eripere Secũda vtilitas huius gemme est q; iram sedat.sic t xps irã sedat. cum dicit Math.v Quicunq; irascit fratri suo reus erit iudicio. Tertia vtilitas q; tristiciã fugat.sic t christus fugat tristiciam ab homine. Cum dicit per sapientem. tristiciam ne des aie tue.et glo.intelligit de tristicia irrationabili q; hec non solum nocet corpi sed anime .quia per tristiciam desperantes interdum interimunt seipos. At sequitur iocũditas cordis hec est vita hominis Eccl.iij.et idem. Tristiciam longe expelle a te.multos enim occidit tristicia t nõ est vtilitas in illa. At Math.vi.per se dicit christ⁹ Nolite fieri sicut hypocrite tristes Quarta vtilitas est q; noxios motus sedat.quia christ⁹ nõ solum peccatorum actus interiores sedat atq; damnat Math.v .Omnis qui viderit mulierẽ cõcupiscens eam iam mechatus est eam in corde suo .Quinta vtilitas est q; hec gemma frenesim curat.sic t christus stultam t inutilem locutionem.sicut est insipientius qui per freneticos significantur curauit cũ dicit Math.xij.De oi verbo ocioso qđ fuerãt homines locuti reddẽt rationẽ in die iudicij. Sz diceret aliq̃s. Audiui q; xps sit querendus:sed vbi querendus sit :ne scio.nõ in mundi delicijs.nec inter cognatos t notos.quia dicit Bern.super verbũ thematis. Quõ te inueniã bieſu bone inter cognatos t notos meos cũ nõ es inuentus inter tuos.quõ te inueniam in gaudio vel in quiete scz mũdi quez ❡ mater pia vix inuenit cũ dolore .Ad hoc dico q; p̃mo est querendus in pace cordis .qz cũ maria t ioseph vt dicit euangelistã xp̃m inter cognatos t notos quesiuissent t nõ iuenissent regressi sunt in hierl'm t querentes inuenerũt eũ.moral'. Hierũ que interp̃tatur pacis visio significat aiam pacificam in qua sine dubio xps habitat.quia dicit Orosius sup Canti.Xps nimiz si ingressum facit in aiam per pacem ipam concordiãq; internã.Qui cõcordat abbas effrez.q̃ amplectit pacẽ in mẽtis sue hospitio mansionẽ p̃parat xp̃o.quia xps est pax t in pace q̃escere cupit.vir aũt immũdus oñubus modis execratur.ecce q; xps est in aia pacem diligẽs.ido diligite pacem t inuenietis xp̃m .ido dic Aug⁹ li.soli.c.xxxi. Inueni locum vbi habitas quia i anima quã creasti ad imaginẽ tuã t ad similitudinem. Illo modo inuenit xp̃m quedaz nobilis puella que talem pacem habuit cum deo p̃cipue q; post baptismũ eum nunq; peccatis mortalibus offendit licet carere venialibus nõ poterat.pacem etiam habuit cum deo non solum sed etiam cum hominibus.nulluz turbauit.nullumq; lesit.nec molestauit.et ꝓterea in ea xps habitauit.et hanc gratiam sibi dedit q; angeli eius animã cum dulcissimo cantu t gaudio cũctis audientibus ad gaudia eterna perduxerũt vbi nunc dicere potest illud Cantic.iij. Inueni quem diligit anima mea. Secundo querendus est xps in ara crucis quia dicit Bern. Circũire dñe possum celum terram mare t aridam t nusq; nisi in cruce te inueniam.vbi dormis.vbi pascas.vbi cubas in meridie.nullus ergo te querit nisi crucifixum te inuenit .et sic quidã latro dum ab inimicis suis persequebat de equo descendit t vnũ pater noster ante crucifixũ dixit. venientesq; inimici eius eum occiderunt.et statim angeli aiam eius ad celum assumpserunt. sicq; xp̃m in cruce inuenit. Tertio querendus ẽ xps inter paupes.ideo dicit btus Aug⁹. Ostẽdam quõ dominum posses inuenire aut cognoscere.si vis videre deum require modicũ .respice ad paupem.suscipe peregrinum.visita infirmũ.curre in carcerem.vincula captis absolue ac nodos iniquitatis incide. Moneo itaq; ne despicias nudum.ne inuolutum pannis ꝓtemnas. In hac enim veste p̃mũ dñs cum a magis quereret inuentus est. Item dixit xps p se Johãnis.xiij. Qui accipit miserũ me accipit.q; ãt xps inter paupes inuenitur.probat Greg⁹. in Omel. Quidam paterfamilias multum fuit hospitalis.quadam autẽ die cum peregrinos suscepisset t aquã daret manibus eoz ex humilitate.vnus fuit inter eos in cuius manus aquaz fundere voluit.et cum reuersus vrceũ accepisz eum nõ inuenit.cum hoc factum apud se miraretur eadem nocte ci per visionez dixit .ceteris diebus me i membris meis suscepisti. hesterna autem die me in meipo suscepisti

De eadem dominica p̃mo.

Et factũ ẽ post triduũ inuenerũt euz in templo Lu ce vbi s̃. Qui thezaurũ querit vel fodit i terra ꝑ tria facit. Terram eijcit.foueã in altum facit.se dulus insistit donec inueniat.et dicit lex .ff. de re.diuisi.§.thezaur⁹.si qs querit in loco sacro et inuenit casu fortuito sic thezaurus est inuen-

torīs.si aūt studiose sic ē ecclie.si vero inuenit i loco nō sacro ⁊ alieno vel hoc erat casu fortuito tūc thezaurus est medius īuentoris ⁊ medio dñi loci vel studiosa inq̄sitiōe tūc totus thezaurus est dñi loci. Idē notāt Joh̄. ⁊ Passo. Spiritualiē p thezaurum intellige xp̄m.q̄ sicut thezaurus inuētus ditat suū inuētorē.sic q̄ inuenit xp̄m in bonis spūalibus valde ditabit̄.q̄ dicit Prouerb.viij.Mecū sunt diuitie ⁊ glorie.i. diuitie gloriosevel diuitie spūales ⁊ q̄ñq̄ corpora les vt dicit Glo.quicūq̄ ergo hūc nobilē thezaurū q̄rere voluerit.p̄mo debet terrena reisce re ⁊ a se separe. Jux̄ illud Jere.xv.Si sepaueris p̄ciosum a vili q̄si os meū eris.p p̄ciosum intellige v̄tutes q̄ sunt vere diuitie q̄s p̄scia secū portat vt impetuū diues fiat.vt dic̄ Bern̄.sed p vile intellige terrena q̄ sunt vilia. Juxta.illud Sap̄.viij.Omia in cōpatione illius scz v̄tutū alia vena ⁊ exigua ⁊ quasi lutū estimabit̄ argētū i cōspectu illius.p̄ciosum igit̄ tūc hō a vili separat q̄ preciositatē v̄tutū oñdit.et terrenarū vilita tū amorē seiūgit.Scdo debet in se facere foueā hūilitatis.q̄ Ben̄.xviij.legit̄.q̄ dñs apparuit Abrahe in valle mābre.et est mābre nomē viri i signū q̄ hi q̄ sunt in vallibus aut foueis hūilitatis inueniāt xp̄m.iō dic̄ b.Bern̄.O felix humilitas q̄ dei ad se trahit clementiā.et ligat ei⁹ oīm potentiā.Tertio debet sedulus inq̄sitioni insistere sicut fecit illa Cañ.iij.q̄ dic̄ in lectulo meo q̄siui quē diligit aīa mea.q̄siui scz iterū illum et nō inueni.surgā ⁊ circūibo ciuitatē scz interrogādo.num quē diligit aīa mea vidistis.Ecce q̄ tū sedula fuit inquirēdo. Ideo meruit inuenire quē ferueter q̄rebat q̄ dicit paululū cū ptrāsissem eū inueni quē diligit aīa mea. Et quo docemur nō solū semel sed sepius xp̄m q̄rere. Et nō dumtaxat q̄rere sed etiā vigiles interrogare. Per vigiles intellige sacerdotes q̄ interrogandi sunt vbi christus sit inueniēdus.iō dic̄ Aug. O aīa si sapiēter q̄reres ⁊ diligēter trib⁹ signis hoc ostēderes.p̄mo lumē peteres ne tenebris i pediremis.scdo sciētes interrogares vt ad inueniendū experiremi.tertio in nullo desisteres donec acq̄sieris q̄ q̄reres.q.d.sed sedule q̄reres sic ad litterā fecerūt Joseph ⁊ Maria cuz xp̄m pdiderūt oia terrena postposuerūt se būiliaverūt q̄ solitarij q̄sierūt q̄ fuit signū būilitatis ⁊ inq̄sitione p̄sisterūt quoadusq̄ eū inuenerūt. et sic dicunt verba p̄posita vestre charitati. et factū est post triduū.in quibus verbis quo ad sensum moralem duo tangūtur.

Triduana iesu inquisitio. ibi. factū est autē

Honorāda ip̄ius inuētio. inuenerunt.

Circa p̄imū est notandum.sicut ad litteram Maria ⁊ Joseph x̄p̄m perdiderūt.et post triduū ip̄m quesierunt.sic peccatores ip̄m perdunt.et necesse est vt per tres dies ip̄m querāt. et hec inquisitio aliter fieri nō potest nisi penitētia mediante q̄ penitentie feruor peccatores suscitat ⁊ deū inuenire facit.cuius exemplū patet in fenice.de qua refert Arist.li.aīalium.q̄ sine pari viuit trecētis vel quīgentis annis quibus cōpletis cū suū defectuz sentit nidum ex lignis aromaticis ⁊ multū siccis facit que in estate ex feruore solis flāte fauonio accendūtur. quibus iam accensis sponte nidum ingredit̄.et ibidem inter ligna ardentia incineratur. Ex quo cinere infra triduū quidaz vermiculis nascitur q̄ paulatim plumas recipiens in volucrē reformatur Ideo dicit Amb.in exameron.et p̄bationē illius p̄bat Alanus. Cuz onias summus pontifex in biopoli ciuitate egipti templuz ad similitudinē templi hierl̄imoz edificasset p̄ma die azimorū cum multa ligna aromatica sup altare congregasset.et ignē ad offerendum sacrificiū accēdisset subito oīnibus videntibus descendit in medium ignis regalis auis q̄ in igne sacrificij statim in cinerē est redacta.remanente aūt cinere ⁊ diligēter ꝺ precepto sacerdotis refuato infra triduū quidam vermiculus de predicto cinere est procreatus qui tandem recipiens formaz auis ad solitudinē euolauit. Mozal.quo ad presens ista auis gerit figurā peccatoris.⁊ merito.q̄ sicut hec auis querit vitam suam in igne.sic peccator qui christo siue vita gratia carz dēt ipsuz querere in igne penitentie.idcirco vt dic̄ Anſ. li.iiij.c.lxiij.Postq̄ peccator diutius vixerit in suis peccatis ⁊ sue vite vel status defectū siue p mortis metū siue per aliqꝺ aduersum cognoscit debet ex cōsideratione offense.ex cōtemplatione diuine iusticie.et insup ex timore gehēne.atz mortis incertitudine tanq̄ ex aromatic lignis structuere nidum mentis .tūc ad cor suū penitēs spontaneus ac cito introeat in predictis timoribus penitus se per feruentez compunctionez adurens in humilitatis cinerē redigat.et sic p̄ tres dies vita gratie penitus viuet.p̄mus dies est dies cōpūctionis que vt dicit Pe.in.iiij.distinc.xvij.a magistro sic diffinit̄.Cōtritio ē dolor volūtarie assumptus pro peccatis cū firmo ꝺpositō et satisfaciendis .Ad hoc autē q̄ homo habeat ꝺpositionē sex requirūtur vt dicit Raymundus. Primū est peccatoz recordatio q̄ ex peccatorū recordatione venit cōtritio reoz.quia vt dicit Ysi. Contritio est cōpunctio ⁊ humilitatis mentis cum lachrymis veniens de recordatione peccati ⁊ timore iudicij. Ideo rex Ezechias cum ad contritionem veniret ait. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Ysaias.xxxviij.Secundum est pudor qui

cogitationem comitatur .si enim cogitat homo q̄ peccauit coꝝ rege celi ꝛ puriſſima eius mꝛe: omnibus angelis ꝛ ſanctis eius multo pudoꝛe deberet affici. Juxta illud ℙꝛouerb.xij. Putre do in oſſibus eius qui ꝑ confuſione res dignaſ gerit.ideo dicit venerabilis Boeti.li.v.pſa.vl: tima.Aduerſamini.i.ſpernite vicia.colite vꝰ tutes ad rectas ſpes aīm ſblevate hūiles p̄ces in excelſa poꝛrigite magna eſt vobis neceſſitas ſi diſſimilare nō vultis in dicta ꝑbitatis cum ante oculos que agitis iudicis cernentis cuncta. q.d.ideo debetis habere pudoꝛez.et deinceps ꝓtritionem.Tertiū eſt vilitas peccatoꝝ. de q̄ Jere.ꝑpheta.ij.c.de anima peccatrice.q̄ vilis facta es nimis iterans vias tuas.De hac etiaz vilitate q̄m facit peccatum Hugo dicit de arra anime.Vide quid feceris o anima mea dereliq̄: ſti ſponſum tuum ꝛ cum alijs ꝓſtituiſti amoꝛem tuum.coꝛrupiſti virginitatez tuam.fedaſti pul chritudinem tuam.diſperſiſti oꝛnatum tuū taz vilis ꝛ tam turpis facta es q̄ ſponſi huius amplexibus digna fuiſti.et amplius non es .mere trix enim es facta.et p̄ze nimijs foꝛnicationib⁹ tuis laxata ſunt vbera tua .rugoſa facta ē frōs tua.gene tue macide.languentes ꝛ ſtupētes oculi tui.labia palloꝛe obducta .et ipſis quoq̄ amatoꝛibus odioſa.hec ille.Ecce ad quantā vilitatem peccatum adducit.merito ergo cogitatio vilitatis peccati ꝓtritionem facit. Quartū eſt timoꝛ futuri iudicij ꝛ ſuppliciū repꝛoboꝝ q̄: bus dñs hoꝛribilis apparebit.iuxta illud Gregoꝛ.ſup Ezech.Redemptoꝛ humani generī cuz iudex apparuerit ſpecioſus iuſtis: et terribilis iniuſtis erit.quem enī manſuetum inſpiciūt ele cti.hunc eundem pauidum ac terribilem cōſpiciunt repꝛobi. Quintum eſt amiſſio patrie celeſtis:cum enim peccat homo amittit celuz patrīam vel coꝛonam. Juxta illud Apocal.iij. Tene quod habes q̄ nemo accipiat coꝛonam tuā .iō de hoc merito cōterere debet. Sextum eſt ſpes venie.gratie.et gloꝛie.venie qua peccata dimittūtur.gratie qua bona operamur. et glie q̄ remunerabimur.ſed q̄rit magiſter li.iiij.diſt. xvij Utrū ꝑ ſolam coꝛdis ꝓtritionem abſq̄ oꝛis cōfeſſione ꝛ opis ſatiſfactione peccatum alicui dimittatur.Et ponit ibi duas opiniones Una eſt Hugo.li.ij.ō ſacramentis qui dicit q̄ nullus ſine confeſſione oꝛis ꝛ ſatiſfactione opis veniam acquirere poteſt nec a peccato mundari ſi tempus illa faciendi habuerit. Alij dicunt quando ante oꝛis confeſſionem in coꝛdis ꝓtritione peccatum dimittitur a deo in votum.i. voluntatez dum babeat ꝓfitendi.Et ꝑ bac ſecūda opiniōe adducit dictū. Pſ.xxxi. Dixi ꝓfiteboꝛ aduerſum me iniuſticiam meam domino et tu remiſiſti impietatez peccati mei.qō exponēs Caſſio. ait.Dixi.i.deliberaui apud me q̄ confiteboꝛ.ꝛ tu remiſiſti ꝛc̄.magna pietas dei q̄ ad ſolam ꝑ miſſionē.glo.q̄ aliquis vult confiteri peccatuz dimiſerit Uotum enī p̄o operatione iudicatur idem declarat magiſter ꝑ illud Ezechiel. xviij. Quacunq̄ hoꝛa homo peccatoꝛ ingemuerit ꝛc̄ Non dicitur oꝛe confeſſus fuerit ſed conuerſus ingemuerit ſaluus erit. Unde datur intelligi. vt dicit magiſter q̄ etiam oꝛe tacente aliquādo veniam ꝓſequimur . Acontra illi de p̄ma opinione ꝑ ſe adducunt.illud Yſa.xliij Dic tu iniquitates vt iuſtificeriſ .Et illud Amb.li.de padiſo Nō poteſt quiſ q̄ iuſtificari niſi fuerit peccatuz ante confeſſus.Et plures ibidez adducit auctoritates mḡr ſanctoꝝ ꝑ bac opinione p̄ma .ſed ſic concoꝛdat doctoꝛes.c.iij. Sane.poteſt dici q̄ ſine confeſſione oꝛis ꝛ ſatiſfactione opis ꝛ ſolutione pene exterioꝛis peccata delentur ꝑ cōtritionem ꝛ humilitatē coꝛdis. Ex quo enīz q̄s p̄ponit mēte compūcta ſe confeſſuꝝ deus dimittit quia ibi eſt confeſſio coꝛdis et ſi non oꝛis ꝑ quā anima interius mūdatur a macula ꝛ a contagione peccati cōmiſſi.ꝛ debitū eterne moꝛtis relaxatur.hec magiſter.et hoc ꝑbat Ceſariꝰ in dialogo ꝑ exemplum. ¶ Erat quidam iuuenis in ſtudio qui ſuggerente generis humani inimico talia quedam peccata cōmiſerat que obſtante erubeſcentia nulli hominū confiteri poterat cogitans tamē q̄ toꝛmenta malis ſint parata. et q̄ bonis abſcondita ſint gaudia. Timēs etiā iudiciū dei ſup ſe intus toꝛquebatur ex remoꝛſu cōſcientie ꝛ foꝛis tabeſcebat in coꝛpe. Quid plura tandem miſerante domino in adoleſcente timoꝛ ille ſeruilis verecundiam vicit ꝛ charitatē in coꝛde ꝛ animo eius introduxit.venienſq̄ ad ſanctum victoꝛem .et p̄ozem eiuſdem conuentus vocauit.et quia confitendi gratia aduenisſet indicauit.et ille patus ad officiū ſtatiz venit in loco qui deputatus ad boc erat ſedit.p̄ze miſſaq̄ exboꝛtatione iuuenis expectauit .mira ꝛes tantā in hoꝛa illa pius dominus coꝛdi eius ꝓtulit ꝓtritionē vt quotiens confeſſionē incipe: ret totiēs ſingultibus interceptus vix reincipe ret.in oculis lachryme.ſuſpiria in pectoꝛe.ſingultus erat in gutture. hec vt p̄ioꝛ vidit diceꝛbat ſcholari.vade ſcribe peccata tua in cedulā deferq̄ ad me:ꝓſiliū placuit iuueni abijt ꝛ ſcripſit.die altera redijt vt poſſet confiteri iterum temptans vt p̄us defecit.et cum nihil ꝓficeret cedulam p̄oꝛi poꝛrexit legit p̄oꝛ ꝛ obſtupuit.dixitq̄ iuueni.non tibi conſilium ſolus dare poſſum vis oſtendam abbati ꝛ licentiauit eum.venit itaq̄ p̄oꝛ ad abbatē ꝛ poꝛrexit cedulam ad legendum rem ei per oꝛdinem exponens q̄d de

inde gestum sit audiant peccatores ꝛ consolentur desperati. mox vt cartulam ad legendū aperuit totam eius scripturam deletam inuenit. Impletumq; est in eo qđ dicit dominus p Ysa. c.xliij. Deleui vt nubes iniquitates tuas. et q̄si nebulam peccata tua. et ait abbas p̄ori quid legam in cedula ista nihil in ea scriptum est hec vt p̄ior audiuit cedulam simul cum abbate inspexit. dixitq; ad illum. sciat p̄o certo fraternitas vestra suprādictū iuuenē in hac cedula scripsisse peccata sua et cum a me fuissent lecta vobis etiam donaui legenda. Sed video q̄ miseri cors deus qui maximā iuuenis contritionez attendit culpam ei sufficienter punitam iuste deleuit deletioq; scripti abolitionem totius significat peccati ꝛ reuocātes scolarem ostēderūt cedulam dicētes eius peccata diuinitus esse deleta q̄m cum p̄sperissēt ꝛ ex signis plenius ꝓgnouisset in tantuz cor eius ex magnitudine gaudij est delectatū q̄tū p̄us ex magnitudine peccati fuerat angustiatū. et nullam iniūgentes satisfactionem. monuerūt quatenus deo de acceptis bñficijs gratias ageret atq; de cetero cautius caueret. Ecce q̄ contritio cum voluntate confitendi delet peccata vt declarauit magister. sed ad auctoritatē Ysaie. et Ambro. dicit q̄ ad cōfessionem cordis vel ad interiorem penam ē referendum. sicut illud August. q̄ nullus dicitur veniam consequi nisi p̄ius quantūlācunq; soluerit penam peccati vel de exteriori pena accipienda sunt ad contemnentes vel negligētes re
R ferenda. Secunda dies est dies confessionis et hic dies necessario sequitur diem contritionis. quia dicit magister li. iiij. distinc. xvij. c. iij. Sicut p̄cepta est nobis interior pena scz cōtritio ita ꝛ oris confessio si assit facultas. Unde nec vere penitens est qui voluntatem penitendi non habet. Ideo confessio a beato Augusti. sic diffinitur. Confessio est per q̄m morbus latens spe venie aperitur. hanc approbat Tho. sup. iiij. sententiarū. distinc. xvij. Sed Raymūdus sic diffinit. Confessio est legittima cōā sacerdote peccatoz suoz declaratio. et dicit ibi dem Raymūdus. q̄ confessio debet esse p̄imo amara. iuxta illud Jere. xxxij. Statue tibi speculā. pone tibi amaritudines. dirige cor tuū in viam rectā. signa huius amaritudinis sunt q̄nq;. Primus est verecundia que est magna pars satisfactionis. de pe. dist. j. Quem penitet. Ubi dicit August. Laborat mens paciendo verecūdiam et erubescentiam. et q̄m verecundia magna est pena. qui erubescit. p peccato sit dignus misericordia. Sed tamen nota q̄ nihil. ppē verecundiam in confessione est celandum vel diuidendum. quia dicitur de p̄nia. disti. v. ℔. j. ante finem. ppter verecundiam nullus debet diuidere confessionem vt diuersa diuersis dicat. vnde legitur. V Duo fratres erant quoz̄ vnus diuerat pape penitentiarius. alter vero innocēs. ꝛ purus ꝛ discurrebant ad p̄dicandum tandez recepti sunt in quodam castro cuiusdam nobil matrone vbi celebrauerunt. gauisa domina cogitauit nequa q̄ te hos verecūdari oportet. Ez secure confiteri cum sint peregrini ꝛ ignoti. At cū vni eoz confiteretur ad singula peccata eius bufo pessimus exibat de ore eius ꝛ etiam ad ecclesiam saltando. tandem enorme peccatū duz ꝓfiteri voluerat de ipi⁹ ore terribilis draco caput suum emittere cepit exire tamen noluit. qz verecundia victa illa crimen illud celauit. ideo bofones omnes ante expulsi cum terribili dracone redeuntes in os eius intrauerūt. fratrib⁹ autem recedentibus narrauit minor penitentiario illi q̄ totum illud vidisset. Territus penitentiarius ad dominam redijt exhortandam q̄ defunctaz inuenit. vnde tristati fratres ieiunijs et orationibus insistunt donec tertia die illa redijt draconem horribilem equitando. cui⁹ collum duo crudeles serpentes amplexando cingebant vbera eius sugentes dentibus diripiebant. cuius etiam oculos duo bufones horribiles possidebant. et ex ipsis ignis sulphureus fetidissimus emanabat. eiusq; manus a duobus magnis canibus deuorabantur. et aures eius sagittis igneis replebantur eius etiaz caput lacerte venenosissime corrodebant. vnde fratres territi corruerunt. quibus illa ait. Ne timeatis amici dei omnipotentis. nam ego sum infelicissima omniū peccatoz̄ vobis p̄die confessa mēte sed non integre quia vnum peccatum qđ cuz consanguineo commisi ex verecundia in cōfessione celaui. ideo perpetue sum damnata. Quaz penitentiarius ex parte dei et dñi nostri ihesu christi adiurauit. primo quid illa pena significaret sibi innueret. cui illa capitis mei supiorez partem lacerte puniunt superflua ornamenta. bufones oculoz̄ puniūt illicitos aspect⁹ sagitte puniūt nepharios aurium auditus. silr sulphureo igne punitur os meum. ppter blasfemias ꝛ diffamationes cātilenas ꝛ oscula turpia ꝛ vaniloquia ꝛ inutilia vba. silr ꝓtra illicitos tactus ꝛ amplexus serpētes vbera mea sugunt et mordent ꝛ cingunt meum collum. Manes vero manus meas corrodentes quas extēdi eos ad nutriendum. et subtrahendo paupibus christi et quia annulis ꝛ gemmis eas luxuriose ornaui. hunc etiam crudelissimum draconem equito qui cōcubitos luxuriosos a quo viscera ꝛ mulebria mea intolerabiliter cōburūtur et cum tibijs genubus ꝛ femoribus. Qui penitētiarius

que sunt peccata quibus plures damnãtur respondit omnes masculini sexus cunctis peccatis mortalibus damnãtur. mulieres damnãtur precipue, ppter quattuor genera peccatorũ. scilicet lingue. et ornatus superflui. fortilegij ⁊ ficte confessionis, ppter nimiã verecũdiaz. requisita vero an suffragia iuuari possent subito draco terribilis crucias eam ad infernũ traxit. ideo dicit btũs Aug⁹. super illud ps. lxviij. Nõ absorbeat me, pfundum ⁊c. Puteus est, pfunditas iniquitatis in quaz si ceciderit non claudet os suum. si clauderis os tuum scz in confessione, pter verecũdiam. confitere ergo ⁊ dic. De profundis clamaui ad te dñe: domine exaudi vocẽ meam. et euades. Secundum signũ amare cõfessionis est humilitas. Volens enim confiteri peccata sua vt veniã psequatur debet se coram deo pncipaliter ⁊ sacerdote humiliare. iuxta illud. j. Pe. v. Humiliamini sub potenti manu di sicut fecit publicanus Luce. xviij. Qui ex vera humilitate nolebat oculos ad celos leuare. sed percutiebat pectus suum ⁊ dicebat. Deus, ppitius esto mihi peccatori. ecce verbũ humile qõ ⁊ si diabolus vellet dicere vel huic simile veniã consequeretur. Refert Cesarius in dialogo. Cum sacerdos quodam tempe quadragesimali in ecclesia sua audiret confessionem affuit ẽptum ad apparentiam iuuenis robustus corpore expectãs tẽpus confitendi omnibus expeditis accessit ipe nouissimus genua flexit ad pfessionẽ os aperuit. ⁊ tanta enormia confessus est crimina homicidia. furta. blasphemias. piuria discordias ⁊c. quorum se incessorẽ esse dicebat q tedio grauatus sacerdos diceret ad illum. si mille esses annoz nimis esset tam multa ⁊ gnia cõmisisse. et ille amplius inquit sum q mille annoz tunc amplius sacerdos territus ait. quis ergo es? respondit demon. ego sum vnus de illꝫ qui cũ lucifero ceciderẽt ⁊ peccata mea ex minima parte confessus sum. si velles audire q̃ sunt innumerabilia paratus essem tibi confiteri. sacerdos igitur sciens peccatum diaboli esse insanabile dixit: quid tibi iniungam pro confessiõe. o diabole et quare eandem feciſti. cui demõ. sta baz ex opposito tui vt vidi peccatores ad te accedere. et iustos redire auscultans valde diligẽter quid illi dixerunt. quidq eis responsum sit. et qõ post peccata grauia cõmissa sit eis indulgentia ⁊ vita eterna promissa audiui. Ego vero idem sperans veni peccata mea confiteri. sacerdos vero exemplo martini diabolo fiducialiter respondit. si volueris vti consilio et agere pro peccatis tuis penitentiã pure sicut hi quos hic exire vidisti simlem indulgentiam cõsequeris Respondit ille. si tolerabilem mihi iniũgas penitentiam parebo tibi. sacerdos ergo valde modicam ⁊ minoreꝫ his qui ante te confessi sunt tibi iniungam penitentiam. vade ⁊ tribus vicibꝰ in die iacta te in terram. sicq humiliter prostratus dicas. domine deus creator meus peccaui tibi ignosce mihi. hec solummodo sit penitẽtia tua. cunq diceret diabolus non possum facere hoc est mihi nimis graue. respondit sacerdos. quare in tam modico grauaris. ait non possum me intantum humiliare aliud quodcunq iniunxeris libenter suscipiam. tunc indignatus sacerdos dixit: o diabole si tãta est cordis tui superbia. vt nec velis nec possis te in tam modico humiliare creatori tuo recede a me. quia neq hic neq in futuro misericordiam consequeris ab illo. ad quam vocem mox ille euanuit. Ideo dicẽ Bernñ. Omnia que remordent conscientiam cõfitere humiliter pure ⁊ fideliter Tertium signũ sunt lachryme. Juxta illud Trenorum. ij. Educ quasi torrentem lachrymas. quia die ac nocte non des requiem tibi. neq tacent pupilli oculi tui. ideo dicit Crisꝰ. de pe. dist. j. c. mensurã. lauant lachryme delictum qõ pudor est confiteri vbi supra pma dominica in aduentu. Fmone. j. A. E. Quartum signum est fortitudo. exemplũ de maria magdalena que adeo fortis fuit in cõfitendo per amaram interius compunctionem q nullo pudore obstante publice fuit confessa turpitudinem delictoꝝ Luce. vij. Quintum est pronitas obedientie vt se totaliter ponat confitens in arbitrio sacerdotis nihil sibi reſuãs. sed vt omnia eo iubente patus sit facere, p recipienda vita anime quecunq faceret, p euitãda corporis morte. Secundo confessio debet esse festina. iuxta illud Eccĩ. v. Ne tardes conuerti ad dominũ. et ne differas de die in diem. Et Ecclesiastici. xxi. Fili si peccasti non adijcias itez sed de pristinis deprecare vt dimittaꝫ tibi. Et est notandũ q, ppter qnq debet quilibet hõ ad confessionem festinare. Primo, ppter horre mortis incertitudinem. quia dicitur Luc. xij. Venit et dominus serui illius scz qui, ptrabit confiteri in die qua non sperat et hora qua nescit partem eius cum infidelibus ponet. sicut factum ẽ illi de quo legitur. Princeps quidam duxit malam vitaz quez cum hortaretꝫ vxor eius ad confessionem: dicebat nõ possuz confiteri q timeo q grauis mihi penitẽtia detur sicq, ptraxit cõfessionem. Qui vxor ⁊ quõ inquit sustinere poteritis penas inferni q̃ graviores sunt q̃ alique pene huius mũdi. cui ille. putas q infernus sit? sacerdotes ista inuenerũt vt timeanꝫ. quadam igitur die cũ iaceret i stratu suo venientes demones ⁊ acceperũt ipm de lectu suo, pjecerunt. et aiam ad infernum portauerũt. vxor hec vidẽs

ozauit deum vt sibi reuelaret statum sui viri Ec
ce mane surgens corpus viri sui inuenit quasi ti
tionem et carbonem denigratū.et in manu lit=
teram in qua erat scriptum.iam certificat⁹ sum
quia infernus est ꝛ timor quem habui ad penitē
tiam me illuc deportauit. Secundo ideo est fe=
stinandum qz morans in peccato semper cumu
lat.iuxta illō Appoc.vlti.qui in sordibus ē sor
descit.Ad hoc quere supra dominica ꝑma i ad
uentu sermone.iij.B.H.quasi in fine vbi habe=
tur de ḡnto somno.et ser.iiij.eiusdez dñice. B.
Y.Vide exemplum de ethiope qui sarcinaz au=
gmentauit. Tertio quia quis q̄to maiorez mo
ram fecerit in peccato tanto magis elongabit
a deo.quia ꝓuerb.xx. Longe est dñs ab im=
pijs et per consequēs difficilior cōuersio .quia
dicit Ouidius qui nō est aptus.id est abilis ho
die cras minus aptus erit. ꝓncipijs obstat se
ro medicina paratur. Quarto qz in extrema
egritudie vix potest aliquis vere penitere quia
dicit Hugo li.ij.parte.xiiij.c.v. tunc cruciatus
ligat membra ꝛ dolor sensuum oppꝛimit vt vix
homo aliquid valeat cogitare Et ſm Gregori.
ibi recipitur sensus rationis vbi est vis doloris
Et dicit etiā Aug⁹.q tūc incurrunt impedimē=
ta. Nam morbus vrget .pena terret. filij quos
illicite dilexit vxor ꝛ mundus ad eum se vocat.
Ideo idem Aug⁹.in quodez ſmone qui incipit
penitēs. Et ponitur de pe.disti .vlti.circa me.
Sꝙ quāq̄ .si quis positus in vltima necessitate
sue egritudinis voluerit accipere penitentiaz ꝛ
accipit Glo.notificatū et mox reconciliabitur.
Et hinc addit fateor vobis nō illi negamus qō
petit Glo.pñiam eucharistiā ꝛ vnctionē sed nō
ꝓesumimus q hinc bene exeat sed si secur⁹ hic
exierit ego nescio pñiam dare possumus securi
tatem vero non.nūquid dico damnabitur .sed
nec dico liberabitur.vis ergo a dubio liberari:
age pñiam dū sanus es.require reliquū supra.
L.F.ſmone ꝓmo huius dñice De illis vero q
in fine penitent terribile narrat exemplū Apia
rius.c.lxxviij. Quidam nobilis circa montem
alpū pergēs familiā suaz cū canibus misit.die
aūt inclinata sol⁹ in silua ē relictus.illo vo hor
rente solitudinē ꝛ si quid audiret diu expectāte
demū duos ex canibus latrantes audiebat Cū
ꝙ ascendisset inuenit locū planū pulchrum ni=
mis florū atq graminū inter mōtes in quo ho
minem quasi elegantē forma facieten⁹ ꝓstratuz
cōtemplatur.duosq clauos ferreos ad vtrum
q latus iacentis intuetur illumq plagis ꝛ vul
neribus cruentatū quē vt sic vidit si ex pte dei
est mandauit vt loquaē .tūc ille ex pte inquit di
sum ꝛ ordinatione diuina tibi appareo vt i me
misero exēplum sumas penitēdi .me inq̄t viuen
te fui pctōr immū dissim⁹ ego luxurijs ꝛ immū=
ditijs debachabar .nec in illis alicui cōditioni
sexus flexus miſatiōe pepci.medio vo tpe va=
lidissimā febrē suz ꝓpessus.attū nec ꝓtrit⁹ .nec
ꝓfessus sum nec accepi eucharistie sacramētuz.
instāte aūt hora mort⁹ obmutui.et ecce miscōia
dīna ꝓuent⁹ ꝛ valida ꝓtritiōe ꝑmotus q̄si loq ñ
potera excussi tū lachrymas. et de his deo ꝓpi
ciāte vitā ēminaui.et sic defunct⁹ tradit⁹ suz de
monib⁹ vsq in diē iudicij horribiliē cruciādus.
iō dic Leo papa de pe.dist.vij.nō ē desperāduz
dū q̄s in hoc corpe destitut⁹ est qz nōnunq̄ qō
diffidentia etatis differē ꝓsilio maturiori pficiē
Quinto qz nisi in vita pñti clamātē exaudierit
clamabit ꝛ ipe ꝛ nō exaudiē ꝓuerb.xxx. iō
dicit dñs Jere.xi. Ecce inducā sup eos malum
de quibus exire nō poterint ꝛ clamabūt ad me
et nō exaudiam illos. Tertio confessio dz esse i
tegra.iuxta illud Treno.ij. Effunde sic aquam
cor tuū.iō dic Aug⁹.caueas ne verecundia duc=
tus diuidas ꝓfessionē. Et nota ad hoc q ꝓfes=
sio sit integra nouē req̄rūtur. Primū q sit vo= X
luntaria sic ꝓfessio Necmie.x.c.q̄ ait.ego ꝛ do=
mus pris mei peccauim⁹ iniq̄tatē fecim⁹.silr cō
fessio triū puerorū Dañ.iij.q dixer̄t peccauim⁹
iniq̄tatē fecim⁹.q enī coacte ꝓfiter venia fortas
sis nō mereē.sic ꝓfessio achas veniā nō meruit.
Josue.vij. Scōm q sit fidelis vt tā ipe q̄ sacer
dos vl cōfessor sint in fide catholica.iō dicit.
Bern̄. Sit tua confessio fideē vt cōfitear] in spe
de indulgētia penit⁹ nō diffidens vt tuo te ore
nō tantū te iustifices sed nec condemnes.sicut
chayn qui ait. maior est iniq̄tas mea ꝛc. Señ.
iiij. Tertiū vt sit ꝓpria vt sciꝑm accuset nō alīū
iuxta illud ꝑs. Deus vitā meā annūciam tibi.
et dicit sanctus Thomas in.iiij.dist.xvi. Hō in
ꝓfessione debet famā alioz inq̄tū pōt custodi=
re sz suā ꝓsciam mag] expurgare nisi esset de ne=
cessitate aliq̄ de ꝑsona ꝓfiteri.tūc q̄dē posset ñ
tamē eā ad ꝓpendam sed vt penitētiarius ꝑ ea
oret tūc nō peccat.sed mereē vt probatur.xxij.
q.v.hic mereē Quartū vt sit accusatoria vt di
cat se cōmisisse peccatū ex ꝓpria malicia nō pre
tendēs excusatiōes in peccatis sicut ꝑmi parē
tes Señ.iij. Mulier quā dedisti mihi sociaz de=
dit mihi de ligno ꝛ comedi. mulier vero retor=
sit in serpentem dicēs. Serpēs decepit me .iō
iustus in ꝓncipio ē accusator sui ꝓuer.xviij.
Quintū q debet eē va.i.nō tacens verum.nec
admiscens falsum.etiam causa humilitatis. qz
vt dicit sanctus Tho.in.iiij.dist.xxi. Non licet
peccata que quis non fecit ꝓfiteri Et ſm Anſ.
xxij.q.ij. Quum causa humilitatis mentiris si nō
eras peccator anteq̄ mētireris menciendo effi
cieris peccator.sed diceres.tamen dicit Greg.

dist.v.c.ad eius.bonarum mentiū est ibi culpā cognoscere vbi culpa nō ē.ideo possum me causa humilitatis accusare de peccatis que non feci.Ad hoc dicit Bar.brixien.In genere quis potest se dicere peccatorē quia nemo sine crimine viuit.et recognoscendo in se culpam esse non peccat dūmodo credit hoc verū esse quod dicit Et specialiē dicendo aliqō pctīm ō se cuius contrarium credit mortaliter peccat.Si autem objcitur ō sacerdote qui oīa crimina de se specialiter confitetur.rñde q illud facit in persona ecclesie.quia nullum viciū est qō nō reperiatur in aliquo membro ecclesie vel dic vt dicit Aug. q in vno peccato multa peccata possunt notari.nam cum quis peccat mortaliter cōmittit homicidiū occidendo aiam suam cōmittit furtum quia se sbtrahit deo z fornicatur cū diabolo piurīū.quia promissam in baptismo nō seruat fidem.Et q dicit sacerdos vel laycus in oībus vitijs in quibus miser hō peccauit ibi cōprehēduntur genera singulorū z nō singula generum Sextū q sit nuda quia nō debet confiteri p nūciū nec per epl'am intellige absente.nam cū qs est pñs potest per epl'am vel litterā cōfiteri.ne peccata a memoria labant.xxx.q.v.qualis.et quod dicit Tho.in.iiij.disti.xvij.Nemo debet confessionē,put est pars sacramenti per scripturam siue per aliam personam applicare.intellige cū aliquis absens vellet scribere peccata sua et dirigere sacerdoti.sicq cōfiteri hoc nō debz fieri.si aūt scriberet z presens cozaz sacerdote de charta,ppio ore,pnūciaret fortassis licituz esset.si tamen nō verbis vel nominibus pallian tibus crimē explicaret.Septimū vt sit discreta scz vt distinctiz z sigillati pfiteatur singula peccata.iux illud Ps.Iniquitatē meā annūciabo z cogitabo pro peccato meo.Et ps.vi.Laua. per sin.noc.lect.meū tē.i.per singula peccata pscientiā meam.Octauū qō querat sacerdotez qui possit eū ligare z solue.de pe.dist.j.quē penitet.qui vult peccata confiteri vt inueniat gratiam querat sacerdotem scientē ligare z soluere ne cum negligens circa se extiterit negligat ab illo qui euz misericorditer monet z petit ne ambo in foueam cadant quā stultus euitare noluit Sz d.quis potest ligare z soluere.rñde q,ppius sacerdos cui vt inqt Tho.in.iiij.distin.xvij optet confiteri.et intelligitur,ppius sacerdos oīs qui habet curā ordinariā aie illius.sicut papa epus legatus z parrochialis.Nonum q sit pura quo ad intentionē nō quo ad vanā gloriam.iuxta illud Matth.vi.Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis.Sed diceres.non sufficit soli deo confiteri.dicit magister.libro.iiij.disti.xvij.c.iiij.Quibusdam visum est sufficere (et illi fm Glo.sunt vēden.heretici z beghardi) si soli deo fiat confessio sine iudicio sacerdotali z pfessiōe ecclesie.quia Dauid dixit ps.xxxi.Dixi confitebor aduersum me in iusticiam meā dño tē.nō ait sacerdoti.et tamen remissum peccatum sibi dicit.sed illi errant z a diabolo fallūtur.Refert Arnoldus.Quidam vir multum honorabat beatam virginem:attamen criminale peccatū cōmisit qō nūq confessus fuit pre pudore.p mul tum vero tpis penitentia ductus,quesiuit secretum locum et confessus est deo dicens.De p pitius esto mihi peccatori.ego cōmisi tale peccatuz qō nunq ausus fui alicui homini dicere pre pudore.hoc confiteor tibi deus z oro te,vt ignoscas mihi illud.Cunq illa meditando dicceret apparuit ei diabolus in forma sacerdotis dicens.quid meditaris di.Ego multo tempore celaui criminale peccatum quia puduit me dicere.Cui demon.ego dīna miseratione ad te misi sus sum.z veni vt confitearis z statiz confessus est.et dixit diabolus hoc iniūgo tibi vt hoc peccatum nunq amplius confitearis z credas tibi esse remissum qui statiz promisit se hoc factu rum.Cunq vir ille veniret ad extremā horam angli ptēdebāt cū demonib p aīa illi dixerūt demōes scriptū ē z dns dic,qlē te inuenio talē te iudico secundum hec dicta noster est.quia in mortali peccato inuētus est.et suscipiētes aiaz ad inferos duxert.Cūq veniissent ad portas infernī occurrit eis btā vgo z dixit.qz dolose euz decepist ne pfiterer pctīm mortle qō cōmisit.p cipio vob p tremēdū iudiciū,vt aiaz ad corpus reducatis,q illud pctīm qō sperabat se p illusiones vras emēdasse recipiēdo vitā emēdet.q statim aiam reduxert ad corpus z reuixit,z plenus confessus est sacerdoti.et deo satisfecit.Jō ne cessē est vt confessio fiat non solum deo sed etiā sacerdoti.iuxta illud Jacobi.v.Confitemi alt utrum peccata vestra z orate pro inuicem z salui emini.idem vult Aug.in libro de pe.distin.j. Judicet semetipm hō vbi int cetera dicit veniat ad antistites.id est sacerdotes p quos clauues illi in ecclesia ministrātur.idem de pe.dist. j.quē penitet.omnino peniteat z dolorē lachrymis oīdat repsentat vitā suā deo p sacerdotem pueniat iudiciū dei p confessionem pcepit dns emēdādis vt oīdāt ora sacerdotib docēs coz pali pītia pfitenda pctā nō p scriptū manifestāda.Et mgr vbi s.in fine.v.c.cōcludit.Ex his alijsq pluribus indubitāt oīdit apportare deo. et deinde sacerdoti offerre cōfessionē nec aliter posse puenire ad ingressuz paditi si affit facultas tō legit remisisse dns qndā iuuenē ad pfessionez sacerdotl.Juuenl qdā luxuriosus mala itētiōe

rubetū vbi erāt infames mulieres intrauit Cui occurrēs diabolus interrogauit quovellet.qui dixit sibi intentionez suā.cui dia.vade vade.qz bñ soluā tpe suo.q̄ dū intrasset vlterio occurrit sibi xp̄s in hītu cuiusdā monachi ꝛ quo tenderz reqsiuit appellās eū filiū ꝛ dixit vos nō est pater meꝰ.cui ille.certe tu es filius meꝰ.et ille rñdit cū indignatiōe qꝺ nō esset filius eiꝰ. tūc xp̄s apta cappa oñdit ei manus ꝛ latꝰ q̄ambe erāt cruētate sic apd crucifixū solent depigi.credis inqt qꝺ ego suz pater tuꝰ.q̄ exclamauit dñs meus ꝛ deus meus.tūc dixit ei xp̄s.vade ꝓfitere. qz ille q̄ tibi occurrebat añ rubetū est dia.et expectat te vt tibi frangat collū.q̄ dū exīsset ꝺ silua cū ꝓposito ꝓfitēdi diabolus eū nō nouit.et ip̄e interrogās diaboluz dixit.q̄d tu expectas. cui ille ċte tu ille ñ es.iste erat totꝰ nr̄ ꝛ m̄ data fuit potestas sup eū vt ip̄m occiderē .tu vo alē es.q̄ intelligēs dei miscōiam circa se factam in trās claustrū confessus est.et sic bono fine vitā finiuit.sed d.nūquid ꝛ layco posset q̄s cōfiteri. rñdit mgr̄ vbi s̄.c.vi.sane dici pōt qꝺ sacerdos examē req̄rendū est studiose. qz sacerdotibꝰ cō cessit deus ptātem ligādi ꝛ soluēdi.et iō quibus ip̄i dimittūt ꝛ dñs dimittit. si tamen defuerit sacerdos.primo vel socio faciēda est cōfessio.cui concordat Augꝰ.de pñia dist.j.quē penitet.tāta est vis ꝓfessionis si deest copia sacerdotū cōfiteaē proximo.Refert cesariꝰ in dialogo.Miles quidam in villa q̄dam habitabat cuiꝰ vxorē ville sacerdos per adulteriū maculauit.qō cuz miles audiuit s̄z qz vir prudens erat verb̄ non facile credidit nullamqꝫ mentionē de hoc facere voluit vxori sue.veritatē verius volēs experiri nō tñ sine suspicatione fuit .Erat aūt in quadam villa nō multū a militis villa remota q̄dā obsessus in quo demō taz neq̄ erat qꝺ corā astātibus ip̄peraret pctā q̄ꝺ confessionē verā nō essent detecta.qō cū miles intellexisset rogauit suspectū sibi sacerdotē vt ad colloquiū secū ire nō recusaret ꝛ acq̄uit sacerdos.cū q̄ venissent in villam vbi obsessus erat cōscius sibiip̄i sacerdos suspectū cepit hr̄e militē qz eū non latebat qꝺ obsessus a tam neq̄ demone in eadē villa habitaret.timensqꝫ qꝺ crimē suū a demone ꝓderet necessitatē nature similans intrauit stabulū ad fuū militis.pedibusqꝫ eius pstratus dixit rogo te ꝓpter deū vt audias confessionē meā quē ser uus expauescens leuauit.audiensqꝫ ab illo confessionē.facta vero confessiōe cuz sibi sacerdos aliquid iniūgi peteret.rñdit ille dicēs.q̄tū alteri sacerdoti ꝓ tali peccato iniungeretis hoc sit satisfactio vestra.sicqꝫ exiēs securioz cū milite ad ecclesiā venit in qua demoniacus fuit ꝛ req̄situs est a milite in hec verba.nosti aliq̄d de me hoc enī ex industria fecit vt sacerdoti tolleret suspicationē.cui demon .nescio quid responderе debeo.adiecit quid tibi videt de isto homine rñdit ille.nihil de eo scio lingua theutunica latine moꝛ subiūxit.in stabulo iustificatus est nullus tūc aderat clericoꝝ. Tertius dies est dies satisfactionis que merito sequit duos dies pcedentes qz nisi quis deū in die satisfactionis q̄ fierit eū inuenire nō poterit. Est ergo satisfactō ſm Aug̃.de pe.dist.iij.circa ꝑncipium.causas peccatoꝝ excidere ꝛ eoꝝ suggestiōibus aditū nō indulgere. Cuius sunt ꝑncipaliter tres partes vt ꝺz de pe.dist.vi.§.j.elemosyna.ieiuniuz. et oratio. Elemosyna est ꝓtra auariciā.ieiuniuz contra carnis ꝓcupiscentiā.oratio contra supbiā.que tria peccata in toto regnāt mūdo.iuxꝫ illud.j.Joh̄.ij.Omne quod est in mūdo est ꝓcupiscentia carnis.aut concupiscentia oculoꝝ aut supbia vite. Est tamē notandum quicūqꝫ vult elemosynaꝫ peccatis suis satisfacere debz de iustis bonis tribuere.qz.ij.q.j.ꝺz. Nō est putanda elemosyna que paupibus dispensat si ex illicitis rebus acquiritur. sed si habet aliquod de exactōnibꝰ paupm furto.rapinis.vsur[.debet restituere his quibus abstulit alias non vere penitet qui ablatū nō restituit .xiiij.q.vi.c.si res.et.xxiiij.q.viij.pessima. Refert cesariꝰ exēplum in dialogo. Miles quidam Fredericꝰ nomine abstulit cuidam vidue pelles ouinas.et sibi partem agri vsurpauit iniuste defunctus igit apparuit cuidā ciui in dextrario nigerrimo.de cuius naribus fumus ꝛ flāma,ꝓcedebat tectus pellibus ouinis ꝛ molez terre gestans in humeris suis. Cui ciuis estis vos dominus Fredericus?et respondit ego sum.subiunxit vnde venit[et qd significant ista que ego video ego inqt in magnis penis sum.pelles istas cuidā vidue abstuli quas modo ardentius sentio similiter partem cuiusdā agri cuius nūc pondere p̄moꝛ. sed si filij mei ista restituerēt penā meam mihi mltū alleuiarent.sicqꝫ euanuit audientes filij patris ab illo.maluerunt euz in penis eternis manere q̄ ꝓdicta restituere.ideo cōsulendū est his q̄ iniusta possidentvt ea per se restituant cum adhuc viuūt.sicut fecit ille comes de quo dixi supra dominica p̄ma in aduentu ſmone.j.A.N. sic etiam fecit ille de quo subditur.narrat Tho. quē alij vocant Wilhelmū in li. de apibꝰ .Quidam vsurarius fuit diues valde qui diuersaruz ecclesiarum thesauros loco pignoris tenebat. Percussusqꝫ infirmitate cepit considerare pondus vsure.tormenta gehenne et difficultatē penitentie. Et vocans ad se quendam abbatem nigri ordinis sibi familiarem dixitqꝫ ei dñe grauiter infirmoꝛ ñ possuz aliq̄d de rebꝰ meis ordiare

neqz vsuras restituere si volueritis de aia mea reddere rẽm peccatoꝝ meoꝝ z mihi ꝓmittere absolutionẽ oĩa bona mea tã mobilia q̃ im mobilia vre sbijciã ptãti vt de illis qd visum fuerit faciatis. Cernẽs abbas hoiem ꝓtritũ z vere penitentẽ ego deliberabo .festinãsqz ad eũm iuit z vba vsurarij ei exposuit z qd ꝓsuleret inquisiuit. rñdit eꝰ bonũ mihi videt vt ꝓ aia eiꝰ rñdeas z sbam recipias ita dũtaxat ecclie mee thezauros de iure sibi debitos restituas. mox abbas ad egrũ rediens rñdit. ego deliberauivt bona tua suscipiã z ꝓ peccatis tuis rñdeaz. cui infirmus nũc ꝓsiliũ meũ est vt allatis curribus oĩa mea efferatis me nouissime tollens .nullũ qz patieris impedimentũ in efferendo. habebat enĩ archas plenas auro z argẽto pingnoza etiam plurima in vasis z alijs oznamẽtis. frumentũ. vinũ. oleũ. et suppellectilem multã. pecoraqz multa z infinita. tũc abbas ꝑus oĩbus abductis nouissimo in gestorio ponẽs infirmũ ꝓ perauit ad monasteriũ .et mox vt monasteriuz intrauit spiritũ exalauit. Abbas vero nõ immemor sponsionis sue inq̃tũ potuit oĩb⁹ supuenientib⁹ vsuras restituit plurimas largiẽs ꝓ aia illius elemosinas residuũ in vsus fratrũ cõuertit. et postmodũ aia ipius accepta de ptãte demonũ ꝑ angelos tanq̃ viri ꝓtriti z penitentĩ ꝑntata est dño hiesu xp̃o. et sic post hos tres dies scz ꝓtritionẽ. confessionẽ. et satisfactionẽ cristũ in templo celesti letanter adinuenit. Quod nobis ꝓstare dignetur z̃c.

¶ Dñica scda post epiphanie. fmo.

Hospitalitatez

Sectãtes bñdicite persequẽtib⁹ vos et nolite maledicere. gaudete cũ gaudentibus. et flete cuz flentib⁹. ita scribitur ad Roma. xij. ℞ Aristo. li. ix. aialium. et btus Amb. in exameron. dicũt aquila pullos suos vngue suspensos radijs solis obijcit. et solem aspicere cõpellit. z hoc facit añq̃ habeãt alas cõpletas z si oculꝰ alicuiꝰ lachrymet aut solẽ aspicere non poterit ipm tanq̃ degenerũ vel abijcit aut occidit. si ãt directa acie radiũ solis intuitus fuerit ipm tanq̃ similẽ sibi diligit atqz nutrit. Et addit Amb. in exa. q̃ herodius aut falco iter oẽs ꝑde aues hz animũ piũ z affectũ circa pullos eodẽqz sedulitatẽ officio quo ꝓprios fetus pascit pari sb̃ ministratiõe pullũ ab aquila abiectũ sibi nõ cognitũ suscipit atqz nutrit. Spũaliter ꝑ aquilam intelligẽ xp̃m dñm. qz sicut aqla vt dicit Rabi salomõ sup Exo. portat pullos suos in deserto qñ portat eos de aliquo loco ne sagitta aliq̃ ferianẽ. Sic xp̃s qñ portauit nos de obligatione eterne pene portauit pctã nr̃a in suo corpe. sic testat b. Pe. j. Pet. ij. Pctã nr̃a ipe portauit in corpe suo sup lignũ. qd exponit mgr. li. iij. dist. xix. c. iij. pctã nr̃a. i. penã pctoꝝ nr̃oꝝ dz i corpe suo sup lignũ portasse. qz ꝑ ipius penã q̃m incerte tulit oĩs pẽa tpalis q̃ ꝑ pctõ cõmisso debebat in baptismo penitẽ laxat vt nulla a baptizato exigat. et in pñia minorat. ió xp̃s cõpatur aqle Exo. xxxij. sic aqla puocãs ad volandum pullos suos. et sup eos volans expãdit alas suas. et assumpsit eos atqz portauit in hũeris suis qd exponit Honorius d. dñs xp̃us expandit alas crucis. et assumpsit redemptos in gratiaz z portauit in hũeris suis qñ crucẽ baiulauit. et pctã nr̃a portauit. Iste inq̃ celestis aqla xp̃us dñs in nido but⁹ mũdi hz duplices pullos bonos vicz z malos quos suspẽdit vngue z radijs solis obijcit qñ aspis vbis sacre scripe ad se audiendũ puocat. sicqz seipm verũ solem aspicere cõpellit vt ꝑ illud vbũ. j. Joh. iij. q̃ non diligit ine scz xp̃m manet in morte scz eterna vel caret charitate q̃ est vita anie .qui aũt ipm inspiciũt et eũ diligunt pascit eos z diligit. nec egere permittit. qz fm p̃s. xxxiiij. Nunq̃ inqt vidi iustũ derelictũ nec semen eius querẽs panẽ. scz mendicãdo. qui vero velut degeneres oculos suos auertunt z in peccatis viuunt abijcit eos dum pauperes eos effici ꝑmittit. sicut ꝑmisit filio prodigo qui ad tantã pauptatem peruenit vt vellẽt de siliquis saturare desiderabat. et nemo illi dabat Luc. xv. Nos aũt adinstar herodij falcis debemus vt quos xp̃s verus aquila abijcere debemus vt quos xp̃s verus aquila abijcit. et in pauptate sinit viuere illos nos hospitio suscipere necesse est z nutrire. sicut de hoc hortat aplus in vbo ꝓassumpto cũ dicit hospitalitatem sectantes vulgariter. vber gastunge .benetem dici persequentibus. In quibus verbis ad tria exhortamur.

Ad receptionẽ pegrinoꝝ. hospitali. sectan.
Ad bñdictionẽ inimicoꝝ ibi bñdicite pseq̃n.
Exultationẽ vtuosoꝝ. gaudete cũ gau. ¶

Primo igit exhortatur apls xp̃i fideles ad receptionẽ peregrinoꝝ cũ dicit hospitalitatẽ sectantes. Circa qd notandum dicit Tho. de apibus. c. xlviij. Apes sunt hospitalitatis vturi debite. nam apes extraneas dum bone z mitis nature sunt secũ in sua aluearia recipiunt. in quo moza. nos docent vt pauperes hoies ꝑncipaliter bonos z mites ad hospitia nostra recipiamus ꝑncipaliter ꝓpter q̃ttuoꝝ vicz ꝓpter.

Gratiarum susceptionem.
Talium multiplicationem.
Vite conseruationẽ.
Xp̃i aut angeloꝝ visionẽ.

Primo igitur sunt recipiẽdi ꝓpter gratiaꝝ susceptionẽ in terdũ enĩ multã gr̃az a deo recipit qui pauper

Beda post R Epiphanie.

in hospitio suo colit. Cunqz etiã diuina ognitio infunditur alicui occasione alicuius sancti viri in hospitio recepti. figura huius habeť Luc. vlti. Duo discipuli cũtes in emaus rogaueřt xp̃m in specie pegrini (quê tñ tũc nõ nouerũt) vt maneret apud eos dicẽtes. Mane nobiscũ domie qm̃ aduesperascit z inclinata est iã dies z intrauit cũ illis z factũ est cũ recũberet cũ illis accepit panẽ z bñdixit z fregit porrigebatqz illis. et aperti sunt oculi eorz z cognouerť eũ. Itẽ. iij. Regũ. xvij. legitur q mulier que Heliam hospitio recepit hanc gratiã ab eo recepit q filiũ suũ suscitauit. Secũdo paupes sunt recipiendi ppter spaliũ multiplicationẽ qz vidua predicta q̃ Heliam hospitauit olei augmentationẽ recepit vt ei nõ deficeret farina z oleũ vsqz in diẽ q̃ dominus daturus est pluuiam. sic etiã legiť. iiij. Regũ. iiij. q helizeus etiã viduã quandã ꝓsolatus est in eo q oleũ augmentauit in quo z filiũ suum a creditoribus liberauit Refert etiã Tho. li. de apibus. c. xlviij. Fuit in roma vir pius z bonus qui indifferenť religiosos z paupes ad hospitium inuitabat. Contigit aũt eũ confectũ senio z depaupari rebus z angustiebať plus se solitaz hospitationẽ exercere nõ posse q̃ ad vsus suos sufficientiã nõ hře. Cũqz vna nocte anxius pro talibus iaceret in lecto se inuigilãs audiuit vocẽ dicentẽ sibi. vidi charitatẽ tuã quã exhibẽdo hospitalitatẽ multo tpe hũisti z p hanc ad vitã pauperẽ deueniśti: volo ergo in futuro nõ soluz tui reminiscí: verz etiã in pñti. loquere illi diuiti z de vinea tua q̃ melioz ẽ cũ vinea illi⁹ cõcambium facias: ipse aũt libenter annuet verbis tuis habita ergo illi⁹ vinea in medio illi⁹ aceruuz fodeas in pfũdũ: z in ea reperies qđ romanis cõpijs ẽ inuisũ. ad hãc ergo vocẽ cũ hõ non protinus obediret: scđo z tertio eidẽqz vox diuina vt pri⁹ precepit. Cũc hõ ad diuitẽ veniẽs obtulit cõcambiũ vinea z. cui diues libẽter inqt: z quo melioz ẽ vinea tua tibi soluã. cui paup nolo ait. sed equo valoze cõcambiũ fiat. z factũ ẽ sic mox paup cõiocato secreto cõsilio cũ filio suo quẽ habebat: z cũ duab⁹ pariť filiab⁹ ad aceruũ cum eis accedit. cepeřt pri suo fili⁹ cũ filiab⁹ insultare q̃bus pať nullo mõ possũ credere q frustraboz. Tandẽ igiť in pfũdo inter ingẽtes lapides vas marmoreũ plenũ aq̃: z in ore ipsi⁹ vasis ollam vitreã plenã balsamo: z in orificio olle paruuz vas fictile z in eo tres lapides pciosos sinagdũ zaphiz z balcristũ q̃titatis nõ modice reperierũt: nihil aquã aũt in vase marmoreo reputãtes eã effuderũt: q̃ vt mox instrumẽta quedam erea in quib⁹ laborauerũt pfusione cõtingeret: colorẽ ei⁹ in pulcherrimi auri spẽm ꝓmutauit. Erat eñ aqua ex carnib⁹ z sanguine basilisci in modũ aq̃ rosaree p exalationẽ vel distillationẽ facta q̃ solet ab alcb imistis aurum fieri sophistícũ. sed hac aq̃ deus noluit pdicti viri innocentiã maculare. et iõ diffusa disparuit balsamo vero cũ dictus hõ debilitatus in visu vsus fuisset q̃i cõmuni oleo p dies aliquos recupauit integerrime visuz z post agnito q esset balsamũ vẽdidit illud inestimali pcio z p lapidib⁹ quos inuenerat pcios pecũias copiosissimas z mltas accepit. Factusqz diues z inclitus glorificauit deũ z post se filios vel nepotes i multis copijs dereliqt. Tertio paupes sunt hospitãdi ppter vite cõseruationẽ. ꝓsuat enĩ deus vitã corpalem his qui sũt dediti hospitalitati. Et hoc ostẽdit in Raab meretrice q̃ nũcios filioz israhel recepit. nõne a morte saluata est Josue. vi. Sola rahab meretrix viuat. et hoc cõmemorat Apls ad Heb. xi Raab meretrix nõ perijt cũ incredulis excipiens exploratores cũ pace Quarto ppter xpi z anglos visionẽ aut apparitiõez psonalit enĩ xp̃m suscipit z vidit q̃ paupes in domũ suaz introducit. De quo refert Tho. de apibus. c. xxvij. Vidi monachũ cisterc. virum pietate plenũ q̃ frigore nimiũ terra brabãcie respersa per totũ p̃misso in villã famulo sol⁹ i cãpis p deuia veniebat. et ecce inuenit puerũ elegãtissime formosum z tenerrime magno fletu z vlulatu solũ in nive residentẽ cõpassus ei de equo descẽdit z flentẽ cõplexus flere cepit z q̃rere qđ hřet. tacente puero q̃rit vbi est mať tua nũ qđ p dixisti matrẽ ad quẽ puer fortis flens. heu me. heu me quare nõ flerẽ q̃re nõ vlularez ecce vidẽs q egẽs sol⁹ z in frigore sedeo z nõ est q̃ colligit me vel hospitiũ pstet mox ille surgens z puerũ i brachijs eleuans osculatus est dicens. Cesses flere dulcissime puer ad hospitiũ te portabo z faciã nutrire hec dicẽs cũ puero equũ ascendere voluit et puer de brachio tenentis exiliens repẽte disparuit. qz xp̃us filius virginis fuit. at ille in terrã cadens plorãs dixit. heu me puer bone q̃re me dereliquisti q̃re abisti tam cito cur te perdidi. et ait autor. quis sine lachrymis audire põt q filiu⁹ vnic⁹ p̃ris deus exñs hospitiũ in tra q̃rit eget g̃ cibo algore ꝓtrahiť z p abũdãtia iniq̃tat refrigescente charitate multoz nõ est q̃ eũ recipiat corđis hospitio. foueat osculis deuotionis z vestibus cõtegat charitatis. de hoc vide plura dñica ẗia in aduẽtu dñi ꝑmone. ij. h. ſ. et dñica infra octa. epiphie ꝑmone scđo in fine In quibus pz q xp̃m interdũ psonalr hospitalr recepit atqz vidit. ideo dic̃ btus Greg. in ome. Pensate fratres knĩ q̃ta hospitalitatis vt⁹ sit ad mensas vras xp̃m suscipite vt vos ab eo suscipi ad quiuia ekna valeat]. pbete dño pegrino xpovt nos i iudicio q̃si non pegrinos suscipiat

Sed vt ꝑ̄ros ad regnū recipiat .hospitales ergo angelos suscipe ⁊ videre meruerūt.sic̄ ptz de Abrahā ⁊ de Loth.de Abrahā Gen̄.xviij.q̄ recepit angelos in domū suam estimās peregrinos esse dicens ad vnū.domine si inueni gratiā in oculis tuis ne transeas ſuū tuū sed afferam pauxillum aque ⁊ lauentur pedes vestri ⁊ requiescite ⁊ ponā buccellam panis ⁊ confortate cor vestrū postea transibitis,sed de Loth .Genes. xix.Qui rogauit peregrinos vt declinarent in domū suam ⁊ meruit videre angelos quādo dixit:obsecro deū declinate in domū pueri vestri ⁊ manete ibi. Ideo dicit Orige.Domos hospitales ingressi sunt angeli.domos vero hospitibus clausas igne ⁊ sulphure dñs succendit ⁊ beatus Jero.Abrahā ⁊ Loth āgelos susceperūt. et.xlij.dist.Ş.j.Abrahā ⁊ Loth ꝑ hospitalitatē opa deo placuerūt ⁊ angelos recipe meruerūt Ideo hortatur nos btūs Apl's in v̄bis p̄missis ad hospitalitatē cū dicit. hospitalitatē sectantes.Et ad Heb.xiij.Hospitalitatē nolite obliuisci.per banc enī quidam placuerūt angelis hospicio receptis.Et est notandū.dictū est superius notanter q̄ apes recipiūt secum in aluearia sua extraneas apes cū bone ⁊ mit] nature sunt. insignū q̄ recipere debem⁹ maxime bonos viros ⁊ peregrinos.De p̄mo legit̄.iiij.Regū .iiij de Helizeo ō quo dixit mulier aīaduerto q̄ sanctus iste vir dei est q̄ trāsit ꝑ nos frequēter faciam⁹ ei tab̄naculum paruū ⁊ ponamus ei lectū ⁊ mensam.De sc̄o habemus Job .xxx. Foris nō mansit peregrinus.et b. Joh̄.in cano. Charissime fideliter facis quicq̄d oparis in fratres pegrinos qui testimoniū reddēt charitati tue. Ş̄z sunt heu q̄dam ⁊ certe valde multi q̄ etiam bonos nolūt recipe in suo hospitio qui dicunt. Judi.xix.Vadimus ad domū dei nullus sb̄ tectū vult nos recipe.iō b.Bern̄.in li.q̄ intitulat̄ stimulus amoris.pte.j.c.xiij.dic̄.O misera hominū nequicia.dñs noster in seipo latronem suscepit in hospitio ⁊ nos ī terrenis lutosis domibus etiā bonos homines recipe nolumus .Excusamus nos ⁊ dicimus forte ip̄i sunt latrones memēto miser q⁊ latronē ip̄e deus recepit.Etsī forte recipe nō potes q⁊ paup es .collige tamē in corde tuo ei cōpatiēdo.Et notandū sic̄ apes extraneas ad aluearia secū ducūt sic etiam eas cibāt ac defendūt vt dicūt naturales .sic ⁊ nos nō solum dēmus paupes ⁊ extraneos ī domos nostras ducere sed etiā pascere ⁊ defendere.de p̄mo Judi.xix.Pax tecū sit ego prebeo omnia que necessaria sunt. tm̄ queso ne in platea maneas. Narrat Greg⁹ in dyalogo.q̄ abbas cassianus venit ad quendam senē qui dedit ei mandūcare vsq̄ ad sacietatem cū socijs suis ⁊ horta-

tabatur eū plus comedere qui eū diceret se esse saciatū.rn̄dit:ego cū diuersis fratrib⁹ venienti bus septies manducaui.et adhuc esurio ⁊ tu sem̄el māducās es satiatus.et dixit ieiunīū eē frā genduz,ꝑpter hospites.q⁊ in hospite suscipitur xp̄s ⁊ nō p̄t filij sponsi ieiunare q̄diu cū illo ē sponsus.De sc̄o legit̄ Gen̄.xix.Sodomite vidētes ingredi angelos iuuenes venerūt vt cuz eis peccarēt ⁊ violentiam facerent. quib⁹ loth ait.abutimini filiabus meis sicut vobis placuerit tantūmodo viris istis nihil mali faciatis .iō dic̄ btūs Amb.xxxij.q.vij.Loth ideo filias suas ꝑ angelis sodomitis obtulit vt hospitalitas nō violaret̄ ⁊ magī pctm̄ vitaret̄.Et dicit Hie. Bar.brixen.q̄ volebat hospites suare illesos Quantū ad sc̄m hortat nos Apl's ad b̄ndictiōnē ⁊ precipue inimicoz cū dicit:benedicite p sequētibus vos ⁊ nolite maledicere.Et dic̄ no tanter b̄ndicite.vbi nota homies p̄mo b̄ndicere debent cibos suos ante q̄ comedant.exēplo xp̄i qui b̄ndixit septē panes añq̄ apponerētur turbe.Math.vij.et Math.xv.sil'r Joh̄.vi.b̄n dixit quinq̄ panes ⁊ post distribuit discūbentibus ⁊ prelatī clerici dñt b̄ndicere mensas suas. qz dist.xl.c.Non lz clericos nisi bino dicto comedere panē ⁊ post cibos gr̄as deo auctori referre.Et idem habet dist.xiiij.c. qñ ex cōsilio matic̄n̄.qñ aūt cōuenerint p̄sbiteri ad aliq̄ quiuiū aliquis p̄or illoz v̄sum ante mensam incipiat et q̄si b̄ndicat.et tūc fm ordinē sedeāt alter alteri honorē p̄bentes ⁊ p viros potū ⁊ cibum sacra scriptura legat.et post refectionē similiter hymnū sanctū dicāt ad exemplū xp̄i.sic in cena feciſſe dr.q⁊ aūt bonū sit benedictionē precedere refectionē clerico 2uz legit̄ in annulo .c. vi.q⁊ iuxta ballis ciuitatē quidam sacerdos saxonie faciens,p hospitibus scz alijs sacerdotibus piscari quos tūc inuitauerat piscatores ceperūt quoddā monstrū hispidum vere humanā effigiē habēs q̄ cū ad sacerdotis domū detulissent sup fornacez detulerunt ⁊ locauerunt.et multi ad ip̄m videndum 2uenerūt. 2uiuātibus aūt cum gaudio quidam deuotus sacerdos ibi dem cōmesurus supueniens ceteris sine b̄ndictiōe māducantibus ⁊ v̄ba varia ⁊ leuia loquētibus intrans dixit benedicite.quibus rn̄denti buſ.dñs.monstrū p̄us mutū tūc chachinando dixit alta voce.ve ve vltimo.ve ve vltimo.Mirantibus cūctis ⁊ timentibus adiurāt mōstrū ꝑ quendam sacerdotē ceteris audatiozē.et ait. ego sum diabolus ⁊ cū multis alijs demonib⁹ huc veni iam vos,pcuraui ⁊ feci sine benedicite cibum sumere ⁊ post modicū,puocati ad iurgia vos mutuo mortificassetis. sed hic deuotus sa-

cerdos suo saluberrimo verbo veluti ventū om
nē ptātem nostrā dispersit qđ ego vidi t socios
meos derisi quo facto disparuit.cūcti vo q ad=
erāt deū collaudabāt.q virtute verbi sui omnē
fallaciā diabolicā misericorditer eis pcēdo de=
texit. Scdo debent hoies benedicere deo pro
obtenta victoria. et ideo Dauid q postq̄ Goliā
gigantē in nōe dñi in funda t lapide deuicisset
vt habet .j. Regū .xvij. Dñm benedixit facien=
do psalmū. cxliij. Benedictus dñs deus meus
qui docet manꝰ meas ad prelīū:et digitos me=
os ad bellū.sic sequit Judith.xij.postq̄ iudith
abscidit caput holofernis Ozias p̄nceps viso
capite dixit.benedictus dñs q creauit celum et
terrā. Tertio debet hō deo benedicere ope cō=
pleto sicut fecit Salomon.iij.Regū.viij.Post=
q̄ tēplum dñi cōpleuissent dñz benedixit et ait.
Benedictus dñs deus israbel q locutus est ore
ad Dauid patrē meum t manibus meis pfecit.
Quarto debet hō benedicere deo postq̄ tribu=
lationē euasit sicut fecerūt nobis in exemplum
Thobias t Sara Tho.viij. Postq̄ liberati es=
sent a demone qui .vij. viros occidit dicebāt.be
nedicimus te deus israbel.quia nō contigit no
bis quēadmodum putabamus.feciſti enī nobi=
scū misericordiaz t exclusisti a nobis inimicum
persequentibus nos . Quinto debent peccato
res benedicere pueris suis t nō maledicere ex=
emplo Ysaac qui benedixit filio suo Jacob di
cens.det tibi deus de roze celi t de pinguedine
terre abundantiā. et Esau sic benedixit pingue
dine terre t rore desup erit bñdictio tua Geñ.
xxvij. Jacob benedixit filio suo Joseph.et post
ea alijs pueris suis dicens .Benedicat pueris
istis t inuocet nomē meū sup eos t crescant in
f multitudinē super terrā Geñ.xlviij Et dixit no
tanter aplꝰ benedicite scz pueris vestris. t no
lite maledicere.quia maledictiones que fiūt pu
eris a parentibus suis solent esse multū nociue
Sicut legit.parētes maledixerūt ppzio filio et
statim rapuit demon eundē puerū .similit muli
er quedam nobilis maledixit decē filijs suis.et
illico tremuerūt toto corpe t totis membris. t
hincinde sunt dispersi.et iō sapiēs Eccī.iij .Be
nedictio patris firmat domos filiorum.maledi
ctio aūt matris eradicat fundamēta. Sexto dz
homo benedicere sibijpi t nō maledicere Bene
dicere enī debet se ꝓtra diabolū his verbis que
docuit maria quendā infirmū fratrē ordinis p=
dicatoꝝ ad quē diabolus vēturus erat in habi
tu monachi.ideo dixit ei in similitudine habit⁹
tui diabolus vt frater malus veniet sed contra
hūc verbis hmōi te signa benedicat me deꝰ paꝛ
qui cūcta creauit ex nihilo .benedicat me deus
filius q hoiem repauit sanguine ex ppzio .bene
dicat me deus spiritussanctus cuius me saluet
pie ꝓsolationis infusio.hec dicit Tho.in li. api
ario.c.viij.et dicit signāter aplus. nolite male=
dicere qz maledictio sup caput maledicētis re=
uertitur.iuxta illud Prouerb.xxvi.Sicut auis
ad alta transuolans t passer quolibet vadens.
sic maledictū frustra,platū in quēpiā supueniet
Et hoc,pbat Cesarius in dialo. V Femia q̄daz
misera ex impaciētia maledixit sibijpi t pedes
suos pelui imponēs t extra eam saltans retroz
sum sic ait.hic salto de ptāte dei in ptātem dia=
boli.quā diabolus mox recipiēs t p aera ducēs
multis q aderāt videntibus ita vt vsq̄ nusq̄ cō
pauit.Septimo hō debet benedicere psequenti
bus se t nō eis maledicere Exemplo xpi.ō quo
j.Pe.ij.Cū maledicereť ñ maledicebat Refert
b.Greg.in li.dia.de duobꝰ viris quoꝝ vnus eu
titius alter florentius dicebať in habitu sancte
religionis in tursia,puincia habitabāt .mortuo
rectore monasterij in rectorē Eutitiū elegerunt
qui p̄cibus fratrū victus.oratoriū in quo habi=
tauerat florentio cōmittēs multis annis rectoz
monasterij in sancte cōuersationis studio fuit.
Florentius vero cū solus essz orauit dñm vt ali
qđ solatiū imptireť sibi.cūq̄ egressus esset ora=
toriū inuenit vrsum stantē t caput sibi inclinā=
tem quē a dño sibi cōmissum intellexit.cūq̄ q̄t=
tuorvl q̄nq̄ pecudes sine custode haberet illas
vrso cōmittens ait. Pasce bas oues t sp ad se=
xtā horā redibis .Cunq̄ hoc vrsus frequenter
ageret.et ꝑm iussum Florentij q̄nq̄ ad sextā.qñ
q̄ ad .ix.tpe ieiunij rediret q̄tuoz monachi Eu
titij inuidentes Florentio.et q̄ mgr eoꝝ tali sī=
gno nō florescēret t clarescēret vrsum occideť
Qui cū horā statuta nō veniret Florentius euz
ad vespam expectauit cepit tristari t pgens ad
agrū mortuoq̄ inuēto aput oues dū cognouis=
set a relatoribus q̄s fecisset.tam mortem vrsi q̄
malicia fratrū deplorauit.cūq̄ ad Eutitiū esset
deductus vt ipm ꝓsolaret vehemētis dolor] sti
mulo.accersitis occisoribus vrsi maledicēs ait
Spero in oīpotēti deo qz in hac vita ante ocu
los hoīm ex malicia sua vindictā recipiāt q̄ ni=
hil ledentē vrsum meū occiderūt.qđ t factū est
nā hi q̄ttuor monachi q illud fecerūt statī Ele=
phantino morbo sunt pcussi ita vt membris pu
trescentibus interirēt.qđ factū vir dñi cernens
expauit vehemēter seq̄ de fratribus ita male=
dixisse pertimuit qđ et omni tpe vite sue deplo
rauit.Et concludit Greg⁹.ibidem qz ideo deus
illud permisit ne vir mire simplicitatis q̄tolibz
doloze cōmotus vltra presumeret iaculum ma=
ledictiōis intoxāre.ideo dicit Pe.aplꝰ.ij.Pet
iij. Non reddentes malum p malo.vel maledi=
ctionē p maledictione .Quantū ad tertiū S

hortatur Apl'us ad coexultationē virtuosoꝝ cū inquit Gaudete cuꝫ gaudentibus. Circa qđ notandū duplex est gaudiū scz virtutis ꝛ mūdi Gaudiuꝫ virtutis ꝑm Aug⁹ .est velut fons gaudij in domo ꝓpria nascens. sed gaudium mūdi quid sit idem rñdit dicens .quid seculi gaudiuꝫ sit breuiter dico. Seculi leticia est impunita nequicia scz luxurie inspectaculis vacare .ebrietati ingurgitari. turpitudine fetere. et nihil mali pati. Et vlterius est notandū gaudiū virtut⁹ p̄cellit gaudiū mundi in q̄ttuor. Primo in continuitate quia gaudiū virtutis est continuū. Jux illud Prouerb.xv. Secura mens quasi iuge cō uiuiū q.d. Homo securus a peccatis delectabiliter viuit sicut homies in conuiuio. et ibidem. Cor gaudens .i. bona ꝓscia exhilaret faciem exteriozē ꝑm Glo.interl'. hoc est verū gaudiū. de quo Señ. in epl'a ad Lucillum. crede mihi vez gaudiū nō nascitur nisi ex pura ꝓscientia. Sed gaudiū mundi nō est ꝓtinuū qz ꝑm sapientē Risus doloze miscebitur et extrema gaudij luctus occupat. cui ꝓsonat Jnno.pa.iij.de vi.bu .con di.pte.j.c.xxxiij. Semp hūane leticie tristicia succedit. et qđ incipit gaudio desinit esse in tristicia. Jdeo dicit Job.xx. Gaudiū ypocrite ad instar puncti. Ypocrita est mundus exteri⁹ deauratus. quare legitur de quodam qui totū cō sumpsit diem in gaudio de sero intra se cogitauit: quo peruenit gaudiuꝫ qđ hodie tota die habuimus. et sic videns falsitatē mundi hui⁹ gaudij cōpunctus religionē intrauit. Secūdo gaudiū virtutis precellit in puritate. gaudium enim humane felicitatis multis amaritudinibus est respersum vt dicit Boe.li.ij .de conso. .psa.iiij. Homo enī carnalis vnā amaritudinez habet ex dilatione deliciarū q̄s vehemēter appetit. aliā ex defectu aie quē inuenit in vsu earū vbicunqz enī caro vt dicit Aug⁹. querit refectionem inuenit defectionē. Excessum etiā in sumendo sequit duplex amaritudo scz remissio ꝓscientie ꝛ ḡuamen animi. quia dicit Señ. Voluptas quo auidius hausta est eo citius in ꝓtrariū redit. et sapiēs Eccī.xxxi. Amaritudo animi vinū multuꝫ potatum. Econtra vero gaudium virtutis purū est nō respersum tot amaritudinibus. Jdeo dicit btūs Aug⁹.li.ꝓfec. Tu semp aderas misericorditer seuiens ꝛ amarissimis aspḡens offensionibus omnes illicitos iocundatozes meos. vt ita querē sine offensione iocū dari. ꝛ vbi hoc possuꝫ nō inuenio quicq̄ preter te dñe. Tertio gaudium virtutis precellit in dignitate. gaudium enī virtutis est de his de quibus dignuꝫ est gaudere. qz dicit glo.sup Hall'.v. Exultatio est de his que digna sunt. gaudiū aūt mundi de indignis .iuxta illud Señ. In voluptate nihil est magnificū. et Prouerb.iij. Sapi. dicit. Stulto rū exultatio ignominia. et idē.xv. Stulticia est gaudiū stulto. Quarto precellit in salubritate. gaudiū virtutis salubre enī est faciens cōtemni gaudia vana. iuxta illud Eccī.j. Vbi multa sapientia ibi multa indignatio . vbi et sapoz vtū sentitur iocūditas carnalis despicitur. qz secundū Aug⁹. Hustato spiritu despit omnis caro. Item gaudiū virtutis facit triumphare diabolo vnica enī ratio vincendi inimicū est leticia spiritualis vt ait btūs Antho .ideo dic Sapiēs Eccī.xxx. Jocunditas cozdis hec est vita hominis ꝛ thezaurus sine defectione sanctitatis. sed econtra gaudiū mundi noxiū est nec mirū cū sit a deo maledictū Luce.v. Ve vobis diuitibus qui habetis hic cōsolationem vestram q⁹ aūt gaudiū mūdi noxiū est. legit in li.de donis. qz ꝑm ꝓsuetudinē cuiusdam ciuitatis Juuenes equitabant cū gaudio huius mundi tenentes laruas turpissimas ceteris cozisantibus per villam quos plebanus in ambone pluries admonuit vt desisterent sed ipi noluerunt verb⁹ suis acḋescere nec ei obedire. et ecce subito in die festo in specie viroꝝ ac mulierū maxima multitudo demonū cōiunxit se illis tūc vulgo cātanti pre gaudio vox diabolica statim audita est. q̄me amauerūt ꝛ mihi seruierunt modo mecū erīt delicati homines meis ludis estis vsi vt sit⁹ me lius contra deum dissoluti. et ꝛbito terra aperta cunctos ad inferna absorbuit tam cantātes q̄ cozisantes similiter ꝛ equitantes. Ecce verificatū est hic. illud Job.xxi. Tenent cythară et tympanū ꝛ gaudent ad sonitū oꝛgani .et ducūt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. idcirco ad gaudiū mundi non hortat nos apl's cū dicit. gaudete cū gaudentibus .qz illi letantur cū malefecerint ꝛ exultant in rebus pessimis Prouerb.ij. Sed ad gaudiū virtuosorum nos monet vt si videmus aliquē hominem gaudere in virtutibus quatenus illi cōgaudeamus. idē docet btūs Aug⁹.li.v .omeliarū omelia.xv. in fine. Congaude illi cui dñs aliquā ḡtiam dedit ꝛ habebis: habet ille vginitatē amaillam ꝛ tua est. Item si tu forte habes maiorem patientiā diligat te ꝛ sua est. ille p̄t sat⁹ vigilare si nō inuides tuū est studiū eius. tu forte potes amplius ieiunare si amat suū est ieiuniū tuū .qz p charitatē tu in illo es ꝛ ipe in te est.

¶ De eadem dñica. ꝑmo in euangelium.

Die tertio nuptie

facte sunt in chana galilee. et erat mater ieſu ibi. vbi vocatus est ieſus ꝛ discipuli ei⁹ ad nuptias Joh.ij. mḡr li.xiij. ꝓprie .dic. Quādo aliqua aurea cum argenteis debent malleando

h cõbinari vel incorpari. Necesse est a tribus p̃seruari scz puluere. vento z humiditate. Quod si aliqõ borz inter aurũ z argẽtũ se pmiscuerit nequaq̃ vnũ cũ altero se tenebit ideo optet vt i mundo quieto loco hec duo metalla ad inuicez cõbinentur. et dũ debite sic iũguntur ab inuicẽ nõ poterint vlterius separi Moral. per aurum qõ est nobilissimũ metallũ intellige ad p̃s ipm virũ qui est nobilissima inter creaturas creaťa. eo q̃ est imago z glozia dei z est caput mulieris vbi habetur. xxxiij. q. v. c. hec imago. et. c. cum caput mulieris. ideo de ipo dicit. Prouerb. vl. nobilis in portis vir eius. sed per argentũ qõ ẽ albũ z mundum intellige mulierẽ que debet esse alba per puritatẽ. et mũda per castitatẽ. vt cuz Sara dicere possit Tho. iij. Mundam seruauí animã meã ab oñi cõcupiscentia scz carnali et mentali. sic igitur vir qui designatur per auruz et mulier que per argentũ intelligitur. debent sí mul matrimonialiter p̃iungi non dz ibi esse pulvis auaricie. nõ ventus supbie. nec humiditas luxurie. De p̃mo dicit Crisť. ome. j. Multi diuitias eligunt nõ mozes. et oñe qõ in meretricibus solet queri hoc in coniugibus opptant: p̃pterea ñ generãt filios sibditos vel sibi vť deo. sed cõtumaces z contra deũ. z filij eoz nõ sunt fructus p̃iũctionis eoz. sed pena p̃digna irreligiositatis. ideo dicit idem Crisť. sup Mathe. Tu iuuenis qñ vxorez ducere vis noli querere diuitẽ sed bene mozigeratã quia boní mozes sp diuitias querũt z acquirť. ideo refert Eudoxť in gestis plborz. Quidam pater quesiuit a plo theopbrasto cui libentius filiam tradere deberet vxorẽ an paupí in scientia z mozibus ozna-to. an locupleto parũ probato: respoddit plis mallem viro pecunia indigenti q̃ pecunia viro abundanti. De secundo z tertio dz Tho. iij. q. duxit zara virũ suum cũ timoze tuo. q. d. nõ cũ supbia z nõ cũ libidine me cõsensi suscipere. Et angelus dixit Tho. Accipe virginẽ cũ timoze dñi amoze filiozũ magis q̃ libidine ductus. et in semine abzahe benedictionẽ in filijs p̃seq̃ris si enĩ iam aliqõ dictoz scz puluis auaricie. ventus superbie. aut humiditas luxurie. in cõiũcti one virí z mulieris se pmiscuerit interdũ matrimoniũ nõ tenebit. sed vnus ab alio cozrũpitur. sicut multotiẽs est exptũ z cõtinue expitur Cũ aũt debite p̃iũgũtur scz ex vero amoze humiliť in timoze dei. et caste nõ possunt ab inuicẽ separi. sicut pbat Jnno. pa. de vi. bu. cõdi. pte. j. c. xviij. Qualiscũq̃ casus euenerit necessario vxoz est habenda si egra. si feda. si mala. si supba. si iracũda. si parte aliqua virtuosa. ppter solam fornicationem a viro potest dimitti z intellige quo ad thoz et quo ad cohabitationez. et hoc cũ iudicio ecclesie. Et sbdit Jnno. sed nec dimittẽs potest aliã ducere. nec dimissa potest alteri copulari. intelligitur hoc viro viuente adhuc. potest tamẽ tpe intermedio cõtinentiaz vouere inuito viro. vnde dicit Tho. in. iij. parte. q. lxij ar. iij. et similiter in. iiij. scrip. q. xxxv. ar. iij. q̃ i matrimonio sunt tria. scz obligatio ad vinculũ ad thoz. et cohabitationẽ. quantũ ad vinculũ nõ potest dimittere nec per se nec per ecclesiaz quo ad thoz potest sine iudicio ecclesie negare debitũ vt etiã dicit Bonauẽ. ad cohabitationẽ vt volunt quidam nõ potest dimittere q̃s vxorem auctozitate p̃pria. Et ad hoc sonat Nico. papa. xxxiij. q. ij. potest tamen iudicio ecclesie. De cõiunctione aũt viri z mulieris dicũt ẏba p̃libata. Die tertia nuptie facte sunt tẽ. In q̃bus verbis tangũtur quattuoz que in omnibus nuptijs sunt valde necessaria.

Euidentia fiendoz. die tertia.
Concozdia animoz. ĩ chana galilee
Pudicicia cõiugatoz. ibi. erat mater iesu
Memozia egenoz. vocatť est ibs.

Quantũ ad p̃mũ nccia est euidentia fiendoz J vt vicz q̃ nuptie fiende sint euidentes z nõ occulte. z hoc tangiť die tertia. q. d. debent fieri ĩ die. i. manifeste z non in nocte. i. angulo. et hoc p̃hibet nuptias clandestinas z occultas. Jdeo debet p̃cedere trina p̃clamatio in ecclesia coz plebis multitudine scz banno vt infra cõpetentez terminũ q̃ scit impedimẽtũ. p̃ponat. et si apparuerit. p̃babilis cõiectura contra copulaz futurã interdicatur expresse donec cõstat q̃d fieri debeat aliter si p̃traherent sine bannis aut ptť p̃hibitionẽ z extiterit impedimentũ puta g̃dus p̃hibitus tũc filij dicentur illegittimi z nõ excusabitur p̃pter ignozantiã parentũ. sacerdos vero qui tales inhibitiones contempserit. vel qui interesse p̃sumpserit p terminũ ab officio suspẽdatur. vt. p̃bať ex de clan. despon. c. cuz inhibitio. si autẽ p̃cesserit trina p̃clamatio. et in facie ecclesie publice p̃traxerint bona fide credẽtes se legittĩe copulari. posteaq̃ extiterit ipedimẽtum z sepantur pueri oñes ab eis geniti legittimi censeantur. z vtroq̃ parenti succedũt. vt ex qui filij sunt legittimi. c. ex tenoze Ecce quantũ valet trina nubendarũ p̃clamatio z publica solennitas nuptiarũ. Dicit enĩ Raymũdus si enĩ obmittantur p̃suete solennitates z fiat mťrimoniũ clandestinũ siue occultũ in hoc casu nõ p̃sumitur matrimoniũ vel p̃iugiuz sed foznicatio siue adulteriũ. et babetur. xxx. q. v. alter. nõ tamen intelligas sic q̃ nõ possit esse vex matrimoniũ immo posset esse sed canõ loquitur ẽm illud qõ ecclesia p̃sumit. et dicit Pe. de tharen. clã destinť p̃sensus p̃t eẽ duplex. vnus q̃ lz fiat sine

solennitate ecclesiastica ꝛ publica fit tñ in pñtia testiũ ꝛ talis ꝓsensus facit mr̃imoniũ v̈m ꝛ pre sumptũ. alius qui fit sine presentia testiũ. et tal' q̃uis faciat matrimoniũ v̈m. nõ tñ facit psumptũ. iõ ꝓsulendum est talibus q̃ de nouo ꝛ pub lice ꝓtrahãt ꝛ faciãt pñiam q̃ scandalisauerũt ecclesiã. et predicte certe exposuerũt se nõ quo periclo. nã posset alter alterũ dimittere q̃n vellz et de facto cũ alio vel alia ꝓtrabere. et sic in ad ulterio manere q̃ nõ posset ꝓbari p̃mũ mr̃imo niũ. Idem dic̃ Hosti. iõ dic̃ ꝟ euangelista. Nuptie facta sunt die tertia. vbi per dic̃ intelligi de bet manifesta proclamatio ꝛ publica solennitas si tñ causa expostulat pñt obmitti. et hoc nota uit Hugo. xxx. q. v. in p̃nci. vt q̃ forte senex est vir ꝛ erubescit contrabere cũ tanta solennitate aut accipit nobilẽ cũ ip̃e sit ignobil' ꝛ ecõtra. et timet pntes eius Additq̃ Guilhel. j. dist. Credo q̃n diu manserẽt sic̃ vir ꝛ vxor nõ erubescunt adhibere solẽnitates bannozum vel bñdictiõis nuptialis. credo ergo dicit ibidez q̃ in talibus possit dispensari ꝑ ep̃m ex cã nec credo q̃ sufficiat dispensatio minozis plati. Et dic̃ notanter tertia die. q̃ tres dies dñt p̃cedere nuptias. pri
K mus dies vt minifeste p sponsalia inicier̃. Sũt aũt sponsalia futurarũ nuptiarũ, pmissio prout ponit̃. ff. de sponsa. et. xxx. q. v. Nr̃ates. et con trahũtur q̃ttuoz modis. Uno mõ vna, pmissiõe vt cũ vir dicat. accipiã te in vxorẽ meã. et illa di cat. accipiã te in virũ meũ. et si talia verba ỏ fu turo fiũt cũ ꝓsensu vtrozũq̃ puerozũ a parenti bus nõ sunt frangenda. xxxi. q. vij. si qui paren tes. hec etiã impediũt cũ alio ꝓtrahendo ſz nõ iã ꝓtractũ. xxvij. q. vl. c. vl. q̃ soluta sunt spõsa lia, ppter fortius vinculum mr̃imonij superueni ens. vt ex̃. de spon. de illis. et debet agere peni tentiã de fide mẽtita. ex̃ de spon. duoꝝ. Scõo ꝓtrabũtur sponsalia datis arris. sponsaliatõis ꝛ si non sequit̃ mr̃imoniũ dñt arre restitui hoc modo si mr̃imoniũ nõ fuit secutũ absq̃ alterius culpa. et ppter supuenientẽ mortẽ vel religionẽ ingressum ꝛ hmõi restitui debent simpliciter. si vero fuerit secutũ ppter culpã dantis perdit ar ras. si ppter culpam recipientis restituat eas i duplũ. vt. 4. de spõ. le. ar. ꝛ le. si. Tertio puuli ſbarrationẽ eodem modo sicut de arris spon salitijs dei ꝛ siue interueniat consensus siue nõ dũ constat de ſbarratiõe p̃sumit̃ p sponsalibus si fiat a patre ſbarratio. vt. xxx. q. v. Nostrates et. c. femine. si aũt p̃sumit̃ a sponsis p̃sumitur a mr̃imonio. vt ex̃ despõ. c. tue. Quarto ꝓtrahũ tur spõsalia nõ solũ in, pmissione sed etiaz in iu ramenti appositione vt si vir iuret mulieri q̃ ve lit eam ducere. ex̃ de spõ. de illis. et. c. preterea
L Si aũt volueris de hac materia latius loq̃ vi summã Pisani et Raymũdum. Secudus dies est vt manifeste p consensum de presenti ratifi cetur. q̃ dicit mgr̃ li. iiij. dist. xxviij. Efficiens cã mr̃imonij est consensus nõ q̃libet. sed p v̈ba expressus. nec de futuro. ſz de pñti. si nãq̃ ꝓsen tiũt in futurũ dicẽtes. accipiã te in virum ꝛ ego te in vxorẽ. nõ est iste ꝓsensus efficax mr̃imonij q. d. iõ req̃ritur ꝓsensus de pñti cũ his. accipio te in virũ ꝛ ego te in vxorẽ. De hoc cõsensu dic̃ Ysi. xxvij. q. ij. Consensus facit matrimoniũ. ſz di. tñ Ray. dic̃ q̃n vir ꝓsentit in mulierẽ ꝑverba de pñti. et illa in virũ statim est mr̃imoniũ etiaz si ꝓsensus nõ exp̃mat̃ v̈bis sed signis i bis qui nõ pñt dicere vt mutus ꝛc̃. quare tũc mgr̃ dic̃ q̃ talis ꝓsensus dz esse p v̈ba expssus. Ad hoc rñdet Pe. q̃ sacramentũ mr̃imonij res sensibi lis est. et ideo requiritur exterius signũ expssuz Expressio aũt hmõi ꝓueniẽtius fit per v̈ba de p senti. sed p̃t fieri p alium modum vt p litteras absẽtiũ vel p euidentia sig̃ presentiũ nõ valenti um loqui vel audire vt dixit Raymũ. Sine aũt ꝓsensu quecũq̃ alia dicantur vel fiant etiã si in teruenerit carnalis copla nõ est matrimoniũ vt ex̃ de spon. duoꝝ. c. tuas dudũ. et ex̃ de spon. c. si inter virũ. iõ dixerũt parẽtes rachel Gen. xxiiij. Uocemus puellam ꝛ requiramus ei⁹ cõ sensum. ideo illi male faciũt q̃ cogũt filias suas ad nuptias contrabẽdas vel etiã alias p̃sonas quia dicit mgr̃ li. iiij. dist. xxix. oportet ꝓsensuz ꝓiugalem liberũ esse a coactione. Coactus v̈o consensus qui nõ ꝓsensus appellari debet nõ fa cit coniugiũ. et allegat ibi Urbanũ pa. qui scri bit Sentio regi argoꝛuz in hec verba de neptis tue coniugio q̃m te cuidam militi daturũ necess sitat̃ instãte articulo sb̃ fidei pollitatiõe firma tũ hec equitate dicta decreuimus vt si illa virũ illũ omnino renuit ꝛ in eadem voluntate ancil la p̃sistit vt viro illi, p̃sus se deneget nupturam nequaq̃ eã in vitã ac renitentem eidem viro co gas ꝓiugio copulari. Hec ille. Tertius dies vt manifeste per traductionẽ cõsumetur. q̃ quidã dicũt quozũ sententiã recitat mgr̃ li. iiij. distin. xxvij. v̈m ꝓiugiũ nõ ꝓtrabitur añ traductionẽ et carnalem copulam nec vere coniuges esse ali quos anteq̃ intercedat cõmixtio sexus. sed a p̃ ma die desponsatiõis vir sponsus ꝛ mulier spõ sa est ꝛ nõ ꝓiunx. et, ppter hoꝝ assertionẽ neces se est vt manifeste nuptie p traductionẽ cõsumẽ tur. sed tñ hec assertio est cõtra Ysi. ix. li. Ethi. qui dicit. Coniuges verius appellanẽ a p̃ma die despõsationis q̃uis adhuc inter eos ignoꝛetur cõiugalis cõcubitus. idem dicit Aug⁹. Coniunx vocatur ex p̃ma desponsationis fide quã ꝓcu bitu non ꝓgnouerat nec fuerat agnitur⁹ ppter ꝓiugiũ fidele ambo pntes xp̃i vocari meruerũt

nõ solum illa mulier. sed ille pater eius. Et hoc ad ꝑmũ. quantũ ad scõm tangit in vbis, ꝓpositis ꝯcordia animoꝝ. ibi. in chana galilee. Et interꝓtatur in chana zelus qõ idẽ est q amor vel ꝯcordia ad significandũ postꝙ traducta ẽ spõsa sponso debet inter eos esse dilectio qz d. mgr̃ li. iiij. dist. xxvi. in fi. Coniugiũ est signum spũalis cõiũctiõis ac dilectiõis aiaꝝ quo inter se ꝯiuges vnirꝫ debeãt. vnde t Apls ad Ephes. v. ait. Viri diligite vxores vestras vt corpa vestra Est aũt notandũ vt inquit auctor li. xij. ꝓprie. inter oia aiantia aues secũtur maxime honestate. nã ꝑm ordinẽ nature mares feminas cũ solẽnitate q̃rũt inuẽtas diligũt. et ꝑ ipis pugnant. et periculo se exponũt vt ꝑncipaliter ptz ꝺ gallo q̃ zelat t diligit vxores suas. et inuento cibo voce quadã ipas ꝙuocat t sibi sꝛtrahit vt eas reficiat. pinguiorẽ t teneriorẽ quã plus diligit secũ quietis tpe vicinius collocat. et ipius pñti am circa se plus affectat Mozal. loquendo sic etiã dñt solliciti esse ipi mares in requirẽdo feminas. Primo quidem vt ꝗlibet q̃rat sibi feminã morigeratã bonã t sibi in moribus ꝯformez qz bene morigerata scit se bene hr̃e erga virum suũ. et in illo ordr̃ dilectio inter eos. bõa aũt mulier nõ est rebellis viro nec ꝯturbat virũ qõ itẽrũ est dilectionis signũ. iõ dicit Sap̃. Vtũs q i uenit mulierẽ bonã Prouer. xviij. vt aũt bonaz inueniat dat doctrinam Crist. sup Matth. Qui ducere vult vxorẽ dz cõsiderare ambos pntes bonos aut malos. aut vnũ bonũ t alterũ malũ si ambo sunt boni secure accedat. q. ꝺ. tũc filia est bona. qz bonos fructꝰ facit arboz bona Mat. vij. si ambo sint mali omnino dimittat. q. ꝺ. sic filia erit mala eo q arboz mala facit malos fructus. Si autẽ alter bonus t alter malus qõ facturus sit timeat. verũtamẽ si pat̃ sit bonꝰ t mr̃ mala magis ꝙuenit timere. si vero ecõuerso scz si pr̃ est malus t mr̃ bona minus cõuenit formidare. Et hꝰ ratio est. quia puelle magis seq̃ mores maternos q̃ paternos ꝙsueuerũt. sz si mulier est similis in moribus signũ est dilectionis. si cut radix amicicie est silitudo moꝝ. iuxta illud Arist. viij. Ethi. Et ix. Sile diligit sibi sile. Et iterum. signũ est discordie t inimicicie. iux̃ illud Arist. j. Ycono. dissimilium moꝝ raro sunt amabiles Qui ꝙsonat li. de amicicia. dispares mores disparia secũtur studia. i. ꝙersationes. hinc est q bi viri q̃ nõ recipiũt mores bonitatẽq nec non mulieris silitudinẽ sed tm̃ eiꝰ pulcritudinẽ aut diuitias vt frequẽter inueniũt sibi eas ꝙtrarias Nã pulchre ab alijs etiã amãtur q̃ quidẽ extraneus amoꝝ fac̃ odiũ viro. nã dic̃ Sen̄. Pulchra cito adamac̃ turpis facile ꝙtẽnic̃. vnde difficile est custodire qõ oẽs amãt. idcirco pulchritudo in muliere si sit sine ꝓudẽtia t bonitate plꝰ contẽnenda ẽ q̃ petẽda qz dic̃ Sap̃. Circulus aureus i narib⁹ suis. i. scroffe pulchra t fatua ꝓuerb. j. vt dic̃ glo. Sus si hz circulũ aureum circa rostrũ suũ ponit ipm intra lutũ. sic mulier fatua siue incõtinẽs ornatũ pulchritudinis a deo sibi datũ ponit ad luxurie lutũ. iõ etiã meliꝰ ẽ viro vt q̃rat bonã t paupem q̃ malã t diuitẽ dic̃ Sap̃. Prouer. xxi. Melꝰ ẽ sedere i angulo domus scz cũ paupe t bona: q̃ cũ mulitere litigiosa in domo ꝙuuij iõ Eccl̃i. xxvi. dic̃ Jhs Sirach mulier bone btũs vir nõ dixit mulier pulchre vel diuitis. Et ponit rõem. numerꝰ enī annoꝝ illoꝝ duplex. q. ꝺ. ãboꝝ vita, ꝓlongat̃ ex bonitate t dilectione mutua. Secũdo est nccẽ si debeat dilectio esse inter eos vt q̃rat sibi simile nõ tm̃ in moribꝰ. sed etiã in iuuẽtute. nobilitate. diuitijs. et senectute. vtvicz iuuenis ducat iuuenẽ nobilis nobilẽ. diues diuitẽ. et senex senẽ. iuxta illud Poe. si q̃ velis apte mulieri nube pari. Et rõem illius ponit Egidius romanꝰ de regi. ꝑncipũ. li. iij. pte. j. c. xij. dicẽs. In omni ꝙiugio nimia iparitas videtur eẽ vitãda vicz iparitas in ꝙiugio: siue sit ꝑm nobilitatẽ siue ꝑm etatem vt plurimũ ẽ cã lit⁹. vel etiã est cã q sibi ꝙiuges fidem nõ ꝛuãt vt si nimis nobil⁹ nubat ignobili nõ erat eis societas digna sz vnus alter vltra q̃ leges ꝙiugij req̃rãt conabit̃ dñari. si etiam nimis senex iuuẽcule nubat̃. qz iuuenes senũ societate nõ gaudẽt tl⁹ impitas etat⁹ erit quoddã incitamentũ q sibi ꝙiuges fidẽ nõ ꝛuãt. hec Egidius Si aũt diues nubat paupi obijcit sibi pauptatẽ vel si pulchra nubet diffozmi hz eũ exosũ t adultera efficit̃. Paritas ista in annulo oñdit̃ qui si strictioz sit digito nõ ꝙgruit: si latioz decidit sic etiã inter cõiuges si sint dispares vel simul manẽtes nõ sunt discordes vel vnus ab alio discedit. iõ dixit dñs Sen̄. ij. qñ voluit Ade dare cõiugẽ. faciamus ei adiutoriũ simile sibi. de costa viri formauit deus mulierẽ ne posset vnus ꝓtra aliũ gloriari se esse nobiliozi genere. non formauit eã de capite ne crederet̃ ad dñatiõez formata. qz dic̃ Sap̃. xxv. Mulier si ꝑmatuz hz scz in domo cõtraria est viro suo scz vbis ei factis neq̃ de pedib⁹ eã formauit ne crederetur formata ad ꝛuitutem sed de medio vt tanq̃ socia habeatur. Postq̃ viri sibi mulieres bonas siles scz in moribus. in iuuẽtute. nobilitate ꝛc. quesierit debent adinstar auiũ eas diligere. iux̃ illud Apli. ad Eph̃. v. Viri diligite vxores vestras sic̃ xps dilexit eccl̃iã. et post pauca ponit rõem q̃ vxorem suam diligit seipm̃ diligit. nemo enim vnq̃ carnem suã odio habuit sed nutrit t fouet eam sicut christus eccl̃iam Et sꝛdit ꝓpr̃ hoc relinq̃t

homo pr̃em ⁊ matrẽ ⁊ adherebit vxori sue Ad hoc aũt vt a viris mulieres diligãtur tenentur eis ⁊ncz. primo dilectionẽ. vt legit de Nicol q̃ dilexit dõ virũ suũ. vt hr̃. j. Reg. xix. Et Tob. x. pentes monebãt filiã suã vt diligerẽ virũ suũ Scõo fidẽ thori ⁊ dr Roma. xij. viuẽte viro vocabit adultera si fuerit cum altero viro. Tertio timorẽ sanctũ. iuxta illud ad Eph. v. vxor time at virũ suũ. Quarto ſbiectiuã obedientiã ſm v̄bum dñi Gen. iij. Sub viri ptãte eris ⁊ ipe dñabitur tui Quinto mollem rñsionẽ ⁊ Prouerb. xv. Rñsio mollis frangit irã. ſmo durus suscitat rixas. his igit ⁊ncz in mulieribus cõsideratis dñt viri prudẽtes cõiuges suas diligere nec eas molestare. dilectio tñ ista debz esse honesta ⁊ nimia ⁊ inhonesta dilectio cauẽda est int virũ ⁊ mulierẽ. ⁊ dicit Greg⁹. xxxij. q. iiij. c. ozigo. ⁊ btus Aug⁹. ij. q. viij. c. adulteri. ois amor vehemẽs vxoris sue, ppie adulter est. Glo. in q̃tũ recedit ab amore dei. vel forte silis ẽ in q̃titate peccati adulteror si amor huiusmodi preponit amori dei pctm̃ est mortale. q̃b⁹ ꝓcordat Xrtus pitagoricus in sentẽtijs. Adulter quidẽ est in suã vxorẽ amator ardentius. in aliena vero vxore ois amator turpis ⁊ in sua nihil turpius q̃ amare vxorẽ sicut adulterã. Secundo debent viri adinstar auiũ, p vxoribus suis pugnare ⁊ periculo se exponere. debẽt enim se mutuo defendere ꝓiuges nõ solum ab iniurijs spiritualibus ſz etiã a vitijs ⁊ inhonestatibus q̃ tũc fit q̃n vnus ꝓiugũ aliũ male viuentem corrigit. si enī vxor male sit morigerata sicut docet Crisꝰ. sup Matth. tribus modis a vitijs castigari debet. Primo docẽdo ſm deuz. si aũt timorẽ dei nõ sentit imperorãdo vel hoiesterubescat. si nec pudorẽ sentit frequẽter cõfusa fac illi sicut pcepit salomon Vox duruz baculo pcutite ergo ꝑmo ammone ⁊ multũ, pficit doctrina iusticie. deinde confunde ⁊ pudor ẽ frequẽter frenũ vicioꝝ. Secũdo bonũ est vt castigetur ⁊ ancilla erubescere nescit vt libera. hec Crisꝰ. si aũt vir se male habeat docz Aug⁹. li. l. Omel. vt vxor eũ q̃ttuor modis cohibeat. primo ammonẽdo. scõo obiugãdo vt si nõ prosint charitatiue ammonitiões faciat duras obiugatiões. tertio si hoc nõ vz eccliam interpellat vt plati consiliũ querendo maxime si peccatũ notoriũ sit. q̃rto ad deũ currẽdo p vires spũales. et orationes ⁊ saluat vir infidelis p mulierem fidelem. j. ad Thoꝝ. vij. Quantũ ad tertiũ tangitur pudicicia ꝓiugatoꝝ. cũ dr ⁊ erat mr̃ ihesu ibi. Circa q̃ nota. pudicicia ꝓiugalis consistit in tribus. ꝑmo vt cã, plis mr̃imoniũ contrahat dicit enī auctor li. xij. ppie. q̃ aues ideo amore ꝓiugalis federis, pcurãde, plis se coniũgunt et sociantur ⁊ fetus, procreatos ab ipis nutriunt atq; pascunt. In hoc mora. docet q̃ volunt matrimonialiter sociari vt hoc faciãt cã, plis, pcreande. ⁊ dic Jero. xxxij. q. iiij. c. ergo. et. xxxij. q. ij. c. pudor. Intentio matrimonij debet eẽ cã ꝑma, plificãdi. et hoc ppendens tobias iunior dixit Tob. viij. Nũc dñe tu scis ⁊ n̄ luxurie cã accipio vxorẽ sed posteritatẽ dilectiõe in q̃ bñdicat nomẽ tuũ in eternũ Qui enī nõ hac causa vxores ducũt ſz cã libidinis sup bos demones ptãtes accipiũt. sic ptz de. vij. viris Dare quos demon strangulabat. ideo dixit Tob. vi. in eos q̃ ꝓiugiũ ita suscipiũt vt dñm a se ⁊ a sua mente excludant ⁊ sue libidini vt vacẽt sic equꝰ ⁊ mulus in q̃bus nõ est intellectus. sup eos habẽt dominia ptãtem. Itẽ debẽt nõ solum cã, plis ꝓtra here ⁊ pueros etiã a se genitos pascere instrue re ⁊ a vicio cohibere iõ debent eos pascere. ⁊ dicit Basilius in exame. et Beda q̃ aues cozui ni generis pascũt pullos in iuuẽtute ⁊ econtra iuuenes pascũt pentes in senectute ⁊ q̃n debilitãtur minores ſcz iuniores in suis eleuant ⁊ deferunt seniores. et q̃d p hoc oñditur nisi q̃ parentes debẽt nutrire pueros suos duz iuuenes sunt. et iuuenes debẽt ecõtra in senectute parẽtibus, puidere. ⁊ dicit Amb. in exame. in omnibus huius volucribus naturalis pietas cõmẽdatur vt hõ pietatis obsequiũ denegare parentib⁹ erubescat q̃ ab auibus ipendi sibi, nuicem nõ ignorat. Scõo debẽt eos instruere exẽplo aq̃ laxꝝ dic Arist. li. vi. aialiũ. aq̃la pullos suos iã adultos paulati, puocat ad volandũ et facẽ eos esurire vt auidi⁹ eã seq̃ntur ⁊ si forte pigritauerit ad exeundũ pcutiũt eos cum rostro et sibi, trahunt eis cibos vt sic cogãt eos ad exeũdũ. et si hoc faciũt volatilia irrõnabilia multo magis homines rõe p̃diti aut dotati dñt pueros suos in bonis moribus instruere vel arte Exemplũ habemus Tob. de parẽtib⁹ Dare q̃ instruebãt eã dilígere maritũ, regere familiã. gubnare domũ et seipam irreph̃ensibilem exhibere. sic etiã matthatias iã moriẽs instruxit filios suos. j. Machab. vij. Nũc filij emulatores legis estote ⁊ date aias vras, p testamẽto patrũ. ⁊ dic sap. Ecclesi. vij. Filij si tibi sint erudi illos: cura eos a puericia eoꝝ. Et dicit glo. pater teneꝫ puero, p uidere de nutrimẽto ⁊ de doctrina aut documẽto. et nõ solum teneꝫ eos instruere in moribꝰ ſz etiã in artibus. iuxꝫ illud Catho. Q̃ tibi sint natti nec opes tũc artib⁹ instrue ſcz illos vt possint inopẽ defendere vitã. Et rõem ponit Plato in sententijs. si pr̃ ñ studz filiũ instruere vl̃ artẽ vel scĩam q̃b⁹, pficiat vl̃ lucreꝫ filiꝰ ille nõ teneꝫ patri in nec̃itatib⁹, puidere. ¶ Jõ legitur q̃ Constantinus impator p̃cepit vt filie sue artem vel

consuetudinē manibus opandi haberentvt per exercicia opis vicia vitarent. Et si fortuna sibi arrideret sciret laboribus manuū victū quere re t amictū. ideo refert Suetonius de augusto impatore qui filiam suā t neptes ita disposuit. vt lanificio assuescerent. Debēt tertio eos a vi cio cohibere. iuxta illud sapi. Eccī. xxx. Ne des filio tuo potestatem in iuuentute t ne despicias cogitatus illius curua ceruicem eius in iuuen tute t tunde latera eius dum infans est ne forte induret t nō credat tibi t erit dolor aie. Secun do pudicicia ꝯiugalis consistit in hoc vt ꝓprie fragilitati succurrat. iux illud Apli. j. ad Cor. vij. ꝓpter fornicationē scz vitandam vnusquisq; suam vxorē habeat. et vna q̄q; mulier suū viruz habeat. ī dicit mgr li. iiij. dist. xxvi. c. j. Coniu gij institutio duplex est vna ante pctm̄ t ad offi ciū facta ē in padiso scz ꝓpagationem plis vbi esset thorus immaculatus t nuptie honora biles Ex q̄bus sine ardore ꝯcipent. sine dolore parerēt. alia vo post peccatū ad remediū Glo. q̄tū ad vitandam fornicationē t facta ē vt dic mgr ex paradisum ꝓpter illicitū motū deuitan dum. ꝑmo vt natura multiplicaret. scdo vt na tura scz corrupta excipetur. i. excusaret vicīū cohiberetur. Tertio pudicicia cōiugalis i hoc est vt locus. tempus. et debitus modus ſuetur Dicūt enī nales q̄ aues ſuant tpis ꝯgruita tem. et hoc est tps veris. sic debent ꝯiugati de bito tpe op⁹ mrimonij exercere t nō tpe fetido id est ꝓhibito vt tpe mēstrui vel tpe puerperij vt dr dist. v. c. adnixe. q̄ dr Leui. xvi. si coierit vir cū muliere tpe sanguinis imūdus erit. et eiusdē xviij. ad mulierē que patit mēstrua ne accesser Et dic Aug⁹. q̄ tūc abstinendū est a tali ope ꝓ pter plis corruptionē. et dicit Iero. q̄ tūc ꝯci piūtur mēbris depuati. ceci. claudi. et leprosi. nec tpe etiaz sacro. nec festiuo. qñ vacanduz est orationi. ī dicit Aug⁹. ꝓpter dies ꝓcessionis t ieiunioz aliq̄n nō licet coire q̄ a licitis etiā ab stinendum est vt facilius impetrari possit q̄d po stulat. vñ tpe quo mulier impregnata est. q̄ dic Arist. li. v. aialiū. postq̄ femina elephātis ē im pregnata oīno ab ipo nō tangitur. Itē nec in lo co sacro est illud opus exercendū. qualit autem hoc opus debeat exerceri modo debito hoc su persedeo ne ḡuarē pias ꝯtinentiū aures. si aūt vis de hoc in ꝓfessione aliquid ꝓponere. Vide Guilhel. in sum. vir. tracta. vi. c. xvij Quantū ad q̄rtū tangit memoria egenoz cū ꝯcludit vo catus est aūt ihesus t discipuli eius ad nuptias. Vbi notandū cū celebrat cōuiuiū nuptiaruz sp debet ibi esse memoria egenoz qui debent inui tari exemplo Tob. viij. de raguele q̄ tradidit filiam suam Saram tobie in vxorem fecit solen ne ꝯuiuiū. naz duas vaccas pingues et quattu or arietes occidit. et dari epulas omnibus vici nis t amicis iussit. t nō est putandū q̄ sine pau peribus comedisset qui semp paupm in suis cō uiuijs memor fuit. vt habet Tob. ij. Et merito sunt arguendi qui egenos de suis conuiuijs ex cludunt. cū dicit dns Luc. xiiij. Cū facis prandiū noli vocare amicos vicinos aut diuites. sz voca paupes. et debiles. cecos. et claudos. et beatus eris q̄ nō habent retribuere tibi. retri buet enī tibi in resurrectiōe mortuoz iustoz. t debent hoc facere cōiugati nō solum ī nuptiaz ꝯuiuijs sed etiā in alijs suis prādijs debēt xp̄m in suis paupib⁹ vocare t nō excludere ne a xp̄o excludant. Refert enī Rober. Holk. sup lib. Sap. Senator quidam cū vxore sua edificauit castrū in quo scripsit hec metra Decretū detur ne dormiat aut epuletur. Hic gens villana sed achilles plato. diana. q. d. hic non intrent tri plices homines. layci. illiterati. t difformes. sz militares qui significantur p achillem. et docti qui significantur per platonem. et formose mu lieres que notantur per dyanam. et sic exclusit paupes. contigit aūt eum infirmari. et xp̄s visi tauit eum dicēs. exclusisti me in meis et ergo te excludam a regno meo. Audiens hoc senator beatam vginem Mariā implorauit que mirta ei apparuit. et ipsum alios versus docuit. s. mu ta decretū. sanctoz collige cetū. nudū martinū lazarū. iacobū peregrinū. Ieo legit in vitas patrū. Duo antiqui patres in heremo rogaue runt dn̄m vt ostenderet eis ad quā mensurā ve nirēt. et venit vox illis dicēs. In villa que est ī egipto est quidam secularis eucharius nomine et vxor eius maria. nondū pueristis ad mensu ram ipoz. exurgentes illi venerūt in vicū illuz et pcūctantes inuenerūt cellulam ipius t vxo rem eius t dicunt ad eam. vbi est vir tuus. et il la. in cāpo t pascit oues t introduxit eos in do mū. cum sero esset venit ille cum ouibus t vidēs eos parauit mensam. misitq̄ aquā in peluim la uit pedes eoz qui dixerūt nō gustabimus nisi i dicaueris nobis prius opationē tuā. Et ille cū humilitate. ego inquit sum pastor ouium. et hec mulier mea est. cunq̄ perseuerassent illi rogan tes vt omia denūciaret t ipe nollet dicere, dixe runt ei. deus misit nos ad te. audiēs autez hoc verbū timuit. dixitq̄ eis. ecce oues istas habe mus a parētibus nostris et quicquid nobis do nauerit ex ipis dns diuidimus i tres ptes Vnā partē paupibus. alterā in sustētationē pegrino rū. et tertiā partē in vsum nostrum. Ex quo au tem accepi vxorē meā neq̄ ego pollut⁹. neq̄ ip sa. sed virgo est. Singulariter autem t remoti abinuicē dormimus t nocte induimus nos sac-

cis. in die vero vestimenta nostra ꝛ vsq; huc nemo hominuz cognouit. cunq; hec audiuissent illi patres admirati sunt. et recesserunt glorificantes deum.

¶ Dñica scda post epiphanie. Fmo. iij.

De tertia nuptie

facte sunt ī chana galilee ꝛc. Joh. vbi s.

Cōsuetudo fuit olim q; virgines q debebant regibus copulari p aliq̄ tēp⁹ cultibus regijs ornarētur. sicq; ornate in thalamū regis ducerētur. et que oculis regis magis placuisset hāc in sponsam ꝛ reginā habuisset. et hoc figuratuz est Hester. ij. vbi legitur. postq̄ vaschi, pter superbiā fuisset abiecta factū est regis p̄ceptuz vt de oīi regno suo ꝓgregarētur puelle speciose. et virgines et adducerentur ad ciuitatē susan. et traderenť in domū feminarū sub manu egei eunuchi. qui erat p̄positus ꝛ custos feminarū vel reginarū. ibiq; accipent mūdum muliebrez ornatū et cetera ad vsum necessaria. sicq; omnibus abundanter Fm regiam ambigationem expletis excolerētur p sex mēses oleo mirtino vngerenť. et per alios sex quibusdam pigmentis vterētur. et sic decenter composite ꝛ ornate de triclinio feminarū ad regis cubiculum trāsirēt vt que ex omnib⁹ magis oculis regis placuisset illa p vaschi in solio regni sedere debuisset. Spiritualiter assuerus qui interp̄tatur btūs significat xp̄m summi regis filiū. qui vt ait Hugo ī sol. de arra anime venit in hūc mūdum quē ipse creauerat desponsauerat sibi in vxorē electam ꝛ vnicā regalibus nuptijs dignā. sed hūc iudea que significatur per vaschi qz in forma parētū seruī recipere ꝓtempsit abiecta ē ꝛ missi sunt ministri regis scz apli per vniuersum mundū congregare animas ꝛ ad ciuitatez adducere regis. id est ad sanctā ecclesiam in qua deus est ꝛ mā sio mulierū vel reginarū. i. sanctarū animaruz et fecundanť ꝛ generant nō ad seruitutē scz ad regnū filios que quia nō ex timore sed ex charitate deo seruiunt quasi in libertatem bonorum operū partus edunt. Et subdit Hugo vlterius exponendo figurā. multi quidem vocati p fidē intrant ecclesiā et ibi sacramenta christi quasi q̄dā vnguenta ꝛ antidota ad repationē ꝛ ornatū animarū p̄parata accipiūt. sed qz veritatis ore multi sunt vocati pauci vero electi. nō oēs qui ad hūc cultū sunt admissi ad regnū sunt eligendi. nam tantū isti eligūtur qui sic studeant se p̄ ista mūdare ꝛ excolere vt cū ad regis p̄esentiam introducti fuerint tales inueniantur vt ip se magis velit eligere q̄ reprobare. et tunc alloquitur doctor Hugo animā suaz dicens vbi posita es vide ꝛ qualem pulchritudinē debes diligere posuit te xp̄s ī triclinio vbi mulieres ornātur varia pinguētaria diuersas spēs tibi dedit vbi cibos regios de mensa sua tibi ministrare p̄cepit quicquid ad suauitatem. quicquid ad refectionem. quicquid ad repandum speciē. et quicquid ad augendū decorē valere potest tribuit sed caue ne ad colendam temetip̄am negligens sis ne in nouissimo tuo cū in sponsi ꝓspectu rep̄sentata fueris indigna (q̄ absit) ei⁹ ꝓfectio ueniaris. p̄epara te vt sponsam sponsi celestis sponsam regis immortalis. hec Hugo. et si aia nr̄a etiā velud xp̄i sponsam se p̄parauerit coniugio ei⁹ digna erit vt sic dici possit de christo spōso ꝛ aīa deuota. die tertia nuptie facte sunt in q̄ bus tria tanguntur.

Nuptiarum solennitas. nuptie
Loci congruitas. ibi. in chana
Conuiuarū nobilitas. ꝛ erat mat

Quantū ad p̄mū tangiť nuptiarum solennitas cū dicitur die tertia nuptie facte sunt. Circa q̄ notandū euangelista dicit. nuptie facte sunt in chana galilee. Unde nuptie sunt duplices. s. carnales ꝛ spūales. carnales fuerūt inter Adā et Euā que initiate fuerūt tunc q̄n Adam dixit. Hen. ij. Hoc nūc os ex ossib⁹ meis ꝛ caro ō carne mea. ratificate fuerūt tunc quādo dixit. p̄pter hoc relinquet hō patrē ꝛ matrē vbi tangit p̄mū bonū ꝓiugij scz bonū insepabilitatis. sed cū addit adherebit vxori sue tangit Fm bonū scz fidelitatis qz non debet adherere alijs mulieribus Aū aūt ꝓcludit. et erūt duo in carne vna tāgit tertiū bonū ꝓiugij scz bonū ꝓlis. de his tribus bonis dicit btūs Aug⁹. sup Hen. li. ix. c. ix. nuptiale triptitū ē scz fides. ples ꝛ sacramētū. In fide attendiť ne post vinculū ꝓiugale cū alio vel cū alia coeatur. In ple vt amanter suscipiatur. et religiose educeť. In sacramēto vt coniugiuz nō sepeť. hec ille. sed he nuptie inter Adā ꝛ euā ꝓsumate sunt q̄n ipe cognouit vxorē suam Hen. iiij. sic nunc nuptie carnales aut matrimonium xp̄ianoz initiatur per sponsalia scz p̄ vba ō futuro. vt. ff. de spon. li. j. et ratificātur p̄ vba ō p̄senti. vt. xxvij. q. ij. ℣. j. vel ratificātur q̄n per ecclesiā approbanť vt. xxx. q. ij. c. j. ꝛ ex̄ de clam. despō. c. cū qz inhibitio. scz ꝓsumať p carnalē copulā ex̄ de ꝓiuga. c. ex publico. vbi hr̄ m̄rimonium per solam carnis copulam ꝓsumať. ad quā nullus debet ꝓiugē cogere. Iste in⁹ nuptie sūt valde commendabiles ꝛ solennes ꝓpter multa. Primo ꝓpter auctoritatē instituentis. cum eni alios ordines instituerit aliq̄ sancti vt Frācisc⁹ Dominicus Aug⁹. Benedictus. Dyonisius Aūt m̄rimonij instituit ipe deus. sic dicē magister li. iiij. dist. xxvi. c. j. Cunq; alia sacramen

Decũda post R Epipha.

ta post pctm̃ et ꝓpter pctm̃ exordiũ suscepерũt sacramentũ mr̃imonij etiã legit ante pctm̃ a domino institutũ scz Gen.ij.et tõ culpabilis ẽ monachus si ordinẽ fran.transgredit ꝙstat q mlt̃ culpabilior ẽ qui ordinẽ mr̃imonij a deo istituti supgredit. Scõo ꝓpter locũ qr in paradiso sunt institute.immisit dñs soporẽ in Adam t tulit vnã de costis eius rc̃. Ecce dicit glo.q raptus ẽ Adam in spiritu t interfuit curie celesti. et ibi agnouit vtutẽ matrimonij t cuius rei eẽt sacramentũ.et erat tũc Adã in paradiso terrestri.inẽte vero in paradiso celesti.et sup illud dicit Aug. extasis recte intelligit ad hoc immissa vt mẽs Ade ꝓticeps angelice curie t intrans in sanctuariũ dei nouissima intelligeret vnd euigilans spũ ꝓphetico ait.hoc nũc os ex ossibus meis rc̃. Tertio ꝓpter antiqtatẽ nõ enĩ de nouo institutũ ẽ imo ãtiqtate t ꝓzitate excedit oẽm ordinẽ in terr̃ institutũ.vt ex de maio.et obe.c.j. q ꝓor ẽ tpe potior ẽ in iure. Quarto ꝓpt statuz qr i statu inocẽtie i illo felici tpe i quo hõ nõdũ peccauerat mr̃imoniũ ẽ institutũ Quito qr hũc ordinẽ solũ fuauit dñs tpe diluuij .i archa eniz tñ saluati sunt Noe t vxor eꝰ t tres filij eꝰ t vxores eoꝝ Gen.vij.oẽs ãt fornicarij t sodomite meretrices q diluuio ꝑierũt. Sexto iõ bonorabile ẽ mr̃imoniũ q btã vgo habuit mr̃imonij ordinẽ t intrare voluit lz ꝓposuisset fuare vginitatẽ sic dicẽ Augꝰ.in li.de cõcu.et nup.noluit tñ dei filius carnez sumere ex ea donec fuit in mr̃imonio.ẽ aũt mr̃imoniũ palliũ quo b. vgo Maria vsa ẽ quo occultauit celestẽ cõceptũ. sb hoc pallio celatũ ẽ diabolo misteriũ redẽptiõis infelices t maledicte sũt ille q potiꝰ eligũt eẽ i ꝓfusiõe diaboli q̃ i ordie marie .Cõfusio diaboli ẽ statꝰ meretricũ ita q qñq peccãt cũ pre :cũ filio qñq cũ duobꝰ fratribꝰ vl cognat qñq cum fratribꝰ qñq cũ ꝙiugat qñq cũ solut qñq cũ religiosꝭ qñq cũ leprosꝭ. Infelices etiã sũt adultere q mr̃imonio detrabũt q nõ timẽt palliũ b. vginis maculare.iõ gũiter peccãt t puniunt vt dixi s. dñica.iiij.i aduẽtu. J.J. Itẽ legit q inuenis q̃dã peccauit cũ vxore ꝓximi sui quẽ deꝰ plagauit vt sbitanea morte.sine confessiõe t sacrament mozeret.q ꝓꝰ mortẽ ex pmissiõe dĩna i terrorẽ adultero apparuit adultere rauca voce t grulose t ipa qsiuit de statu suo.q rndit dã natꝰ suz.ꝓpẽ adulteria q tecũ cõmisi .et sbiũxit vis videre ardorẽ meũ quõ int t foris ardeo t emittẽs vrinã q fuit sicut cupzũ buliẽs.t ipa de territa ad ꝓfessionẽ venit t vitã suã emendauit. hoc exẽplũ potes in terrorẽ ꝙiugat pdicare ne audeãt palliũ btẽ Marie inq̃nare. Septimo q xps voluit honorare nuptias sua pñtia t mris sue t discipulor. Joh.ij.et sunt vba pñtis euangelij t nõ solũ honorauit sua pñtia.sed etiã solẽni miraculo cũ aquã in vinũ ꝙuertit. ipm vo miracl̃m quo aq̃ mutata ẽ in vinũ oñdit cꝰ vtutis sit mr̃imoniũ. Aq̃ enĩ vl facta ẽ vinũ pciosum sic opus carnale vile ẽ absq mr̃imonio ptz itaq q opꝰ mr̃imoniale ẽ pciosuz. vñ infelices sũt ꝙcubinarij q aq̃m fetẽtẽ pelegũt potiꝰ volentes opus illud exercere exr̃ mr̃imoniuz cum pctõ q̃ in mr̃imonio sine pctõ tõ gũit punit. Refert cesa.i dia.mlier q̃dã luxuriosa nocte q̃dã añ tribunal xpi rapta in cꝰ circũitu vidit sctos infinitos a ꝑabꝰ vo in mediũ ducti ille ad gliaz ille ad supplicĩũ vocabãt. Cũ hec videz accusante eã ꝙscia manꝰ supplicit ad iudicẽ tetẽdit.cꝰ ille mitus ẽ t ait.q̃d me rogas.da m̃ minimũ digitũ tuũ t ego tibi manus meas .q.d.da m̃ modicã fidẽ q de vitijs te emẽdẽs t ego tibi gr̃am meã sicq euigilauit q̃ cũ visum retulisset cuidã religiose matrone ait misera emenda vitã tuã sat enĩ cõmonita es.et illa timuit t timor cito cessauit Cũq rursus vicijs sbijcerẽt ꝑ ammonitiõe flagella addunt.nã cuz p acerrimas infirmitates expirasset duo canes ante domũ se momordert supuenert q oẽs canes ville t intrãtes domum liteamẽ corpi suppositũ dẽtibꝰ suis cõminuert q̃ vix a rusticis tandẽ sunt expulsi.cadauere vo sepulto canes redeũtes ad sepulchrũ fecerunt sicut ꝑus. Et dicit Cesarius puto q ania modi cum habuit pacis.sicut multi qui viderũt inter pretati sunt. Sed d.quare christus voluit interesse nuptijs.respondetur ad damnandam perfidiam hereticor. Dicit enĩ btus Augꝰ.libro de hereſibus.c.xxv. Et idez ponit magister libro iiij.dist.xxvi. Fuerũt nonnulli heretici nuptias detestantes qui taciani appellati sunt hi omnio nuptias damnant ac pares fornicationibꝰ alijs q corruptionibus faciunt nec recipiunt in suorum numero cõiugio marẽ vel feminã. q autez res bona sit ꝙiugiũ nã modo ex eo ꝓbatur q a dño legitur coniugiũ institutũ fuisse inter ꝓmos parentes. Et etiam q in chana galilee interfuit dñs noster iesus christus eaq miraculo cõmẽ dauit aqua in vinũ conuersa. Octauũ q honorabiles vel solẽnes facit nuptias vel mr̃imoniũ est excellens benedictio q̃m ecclesia facit coniugibus iuxta altare ad missam in presentia dñici corporis.t hoc tamẽ intellige de ꝓmis nuptijs cum virgo nubit.dicit enĩ Tho.in.iiij.dist.iiij. cũ dicit q scde nuptie non dñt bñdici intelligit tam ex parte viri q̃ mulieris si saltem ex parte mulieris sint scde nuptie .si aũt virgo cõtrahit cum illo qui habuit aliam vxorem nihilominus benedicantur .Et dicitur notanter q̃n ex parte viri vel mulieris rc̃. Vir aũt vl mulier ad bigamũ vel ecõtra transiens nõ debẽt a ꝑsbitero bñ

dici quia cum alia vice benedicti sunt eoꝝ benedictio iterari nō debet. et dicit Glo. q benedici nō debent sic nuptie ad exhortationem cōtinētie. sed d. quid impediat hanc benedictionē iterari cū nō sit sacramentū sed oratio sup hoiem vt ꝓbat. j. q. j. manus. respondet Gratianus q iteratur fm ꝓsuetudinem quorūdam. vt de pe. dist. iij. §. ex ꝑsona. et dicit Bartho. brix. benedictio ista cū aliquis benedicit virginē iteratur fm ꝓsuetudinem quorūdam locoꝝ. et hoc si papa sciat talez consuetudinem alias nō licet illo modo etiā pōt intelligi sanct⁹ Tho. vbi s. nonne nuptie sunt honorabiles ꝑpter fructū qui ex eis sequitur. iō dicit Hiero. Laudo cōiugiū quia virgines ꝓcreat. lego de spinis rosam z de chō cha margaritam. et tm̄ de nuptijs carnalibus. sed nuptie spūales sunt duplices. aliq̄ sunt laudabiles. aliq̄ vituperabiles. nuptie laudabiles sunt multiplices. ꝑme sunt dei z aie fidelis spōsus xp̄s. de quo Bern̄. O anima mea si spōsum desideras alte nobilitatis fecunde largitatis z attingibilis bonitatis a quo nobiliteris. a quo diteris ꝑ quē bonitatem socieris iunge te ihesu xp̄o qui nobilitate ꝓeminet. vt malos charitate attrahat sed sponsa huius nobilissimi sponsi est aia fidelis. de quo mirat b. Bern̄. vñ hoc. o aia vt eius spōsa merearis esse in quē angeli desiderāt. ꝑspicere vñ tibi hoc vt ipe sit sponsus tuus cuius pulchritudinē sol z luna mirāt. vt sis socia mense. socia regni. socia dīni thalami. vt introducat te rex in thalamū suū quid ergo retribuis dño. ꝑ oīb⁹ que retribuit tibi. Et ē notandū sicut illa dicitur sponsa carnalis cui sponsus munera donat quā caste amat. quā ꝓple fecūdat. z quā sibi thoro sociat. sic etiā ex his quattuor aia dicit sponsa. sicut testat Bern̄. Quattuor sūt inquit ꝓpt̄ que fidelis aia sponsa dr̄ xp̄i. dona gratiaꝝ q̄b⁹ subarrata est in baptismate xp̄i amor quo illi sociata ē in vnctiōe crismatis. ꝓles virtutū q̄bus fecundata ē diuini verbi dogmate. thorus immaculat⁹ quo illi ineternū sociatur. est enim ꝓcul enigmate. Sed si q̄reret q̄s. Que ē arra xp̄i quā dedit xp̄s sponsus dilectis sponsis suis? Rñdet Hugo de sancto vic. Nulla ē aia q̄ xp̄i sponsi arrā nō accepit. sed ē arra q̄dam cōmunis. q̄dā spūalis. Arra cōis ē q vivimus: sapimus: q discernimus: z q intelligim⁹. Arra spūalis ē q baptizati sum⁹. q remissionē peccatoꝝ cōsecuti sumus. q crismata virtutuz accepimus. Et subdit hoc spālius declarando. qō inq̄t q̄sq̄ habet hoc illi arra ē. arra ē diuiti diuitie sue. q̄bus firmatur ne cum molestia paupertatis frangatur. arra ē pauperi paupertas sua. qua castigat ne abundās per incontinētiaz estuat. arra ē forti fortitudo sua qua roborat vt ad bonū opus conualescat. arra ē debili debilitas sua. qua stringit ne malū perficiat. arra ē sapienti sapientia sua. qua illuminat vt bonum perficiat. arra est simplici simplicitas sua. q̄ humiliat ne supbiat. ideo in oīb⁹ gratias agere debem⁹ vt dū vbiq̄ et⁹ misericordiā conspicimus semp in eius amore ꝓficimus. Hec Hugo. Iste nuptie xp̄i z aie fidelis initiate sunt in creatiōe cōtracte in baptismo. iuxta illud Ozee. iij. Desponsabo te mihi in fide scz patrinoꝝ ratificate aūt sunt in sancta opatione. qz per hanc anima cōformatur cū deo. iuxta illud ps̄. xiiij. Qui facit hec nō cōmouebit ineternum. vel ratificant in dei adhesione. iuxta illud. ij. Thoꝝ. vj. q̄ adheret dño vn⁹ ē spūs cū eo vel ratificant in morte qñ de erumnis huius seculi siue mortalitatis subtrahit. tūc aque tribulatōis mutant in vinū eterne cōsolatōis: vt tūc dicere possit aia. Fuisti vinū bonū vsq̄ huc. Ulteri⁹ est notandū sicut est in nuptijs carnalibus sponsi z sponse sic est in nuptijs spiritualibus xp̄i z fidelis anime. nā in nuptijs carnalibus sponsa quāto decentius potest adornatur pectus monilibus munit. annulo decorat. quiuiū ꝓparat. et dote ꝓiugū cōfirmatur. sic etiam in nuptijs spūalibus anima christi debet decenter se ornare. sic loquit Hugo li. soli. de arra anime ad animā suam. ꝓius inquit stude formā tuam excolere. et faciem tuam ornare. habitū componere. mores corrigere. maculas tergere. mūdiciaz repare. et disciplinā seruare. et omnibus tandem in melius cōmutatis. digno sponso dignā sponsam reddere Secundo debet pectus monili muniri. per monile quod auro z gemmis cum labore fabricat celestis sapia designat. hec cum maxima difficultate acquirit. q̄ acquisita debet pectus muniri. ne secreta cordis cūctl apiant ne tenere spōse arra adulationis falsitate ledatur. et suggestio qua ratio obnubiletur subintret z casta ꝓstituatur. vt dicit quidam doctor. Tertio anulo ornatur. sed quid per annulū sine quo nulla desponsatur certe spiritussancti pign⁹ nō incongrue accipit. sine quo celestis sponsi amplexionibus nemo coniungitur. Quarto conuiuium ꝓparatur. debet eni anima sponso christo conuiuiū ꝓparare ad similitudinē hester regine que ꝓparauit solenne conuiuium regi assuero et ipm̄ sola inuitauit dicens in suo libro cap̄. v. Si inueni gratiam in oculis regis impleat meam petitionem vt veniat ad conuiuiuz qō ei ꝓparaui. sic debet anima christum inuitare et ei quinq̄ fercula dare. Primum est humilitas cordis. Secundum est pulchritudo actionis. Tertium rigor vite. Quartū abstinētia illicitoꝝ. Quintū ꝓseuerātia charitat⁹. et patēt

Decūda post R Epipha.

hec fercula in hoc metro. sit humilitas pulchra rigor abstinētia zelus In hoc quiuio dñt eē posite sex hydrie Prima debet esse tempantia que figuratur in hydria quā rebecca decora nimis i scapulis portauit Gen. xxiiij. Rebecca interp̄tat multū accepit t significat aiam q a deo mltū accepit sicut dixi s. dñica. j. fmone. iiij. C. Nec quidem dz portare hydriā tempantie i humeris suis qz est vtus qua ipa resistit illecebris in ipam impetū facientibus vt dicit quidaz doctor At istius hydrie sunt tres metrete eo q triplex est tpantia aut ptinētia scz vginalis. vidualis t ziugalis que omnes soluant. vt de sum. tri. t fi. catho. c. firmit. dicit .nō solum vgines et cōtinentes vm etiam ziugati p fidem rectā t opationē bonā placentes deo ad eternā mereanē btitudinem puenire. Decūda hydria est iusticia mediante qua actus carnis mortificātur et hec figurata est Judi. vij. de bello gedeonis ptra madionitas quia dicit q hydrias cōfregerūt. et in sinistris manibus lampades tenuerūt et dextris tubis sonuerūt. hydrias quas moza. fregerunt significant actus carnis qui tūc frangūtur cum mortificantur iuxta verbum Apli. Mortificate mēbza vestra que sunt super terrā fornicationem. immūdiciam. libidinem. et concupiscentiam malam. ad Coll. iij. et dicit glosa. Immūdicia dicitur q̄tum ad peccatū ptra naturam .sz libido q̄tum ad oscula tactus amplexus t̄c. que omnia sunt mortificanda eo q non pertinēt ad iusticiam. et tūc apparēt lampades bonoz exemploz que in sinistris aduersitatis teneri debent. At istius hydrie sunt tres metrete eo q triplex est mortificatio scz cogitationis affectionis. et opationis. Tertia hydria est sapientia significata per hydriā salonis. iij. Reg. vij. que erat de auro purissimo. At hec necessaria est anime fideli qua mediante ipa precauet i sidias diaboli. vt dicit Aug⁹. t bene dz de auro purissimo imo melioz est auro t argento. Iuxt illud Prouer. iiij. Beatus homo qui inuenit sapientiam cum affluit prudentia melioz est acq̄sitio eius auro t argento. et. c. xvi. Posside sapientiam quia auro melioz est. ibidem. acquire prudentiā qz precioſioz est argēto. et Bap. viij. Oīne aurū in cōpatione sapiētie arena est t exigua t q̄si lutū estimabit argentū in cōspectu illius. At hec ydria prudentie capit tres metretas eo q tres sunt partes prudentie scz presentiū ordinatio. preteritoz̄ recordatio. et futurorum preuisio. de quibus dicit Gen. in li. q̄ttu. virtu. cardi. si prudens es tribus temporibus dispensēt animus tu⁹. p̄sentia ordina. preuide futura. et recordare p̄terita Quarta hydria est fortitudo q̄ figurata est. iij. Reg. xvij. p hydriā bone sunamitis. de qua dixit ad Heliam. viuit dñs deus tuus qz nō habeo panē nisi q̄tum pugillus p̄t cape farine in hydriā. Moza. hydria est fortitudo q̄ impleri debet farina diuersaruz affectionū p multitudinē tribulationū attrita. Quēadmodū eni gna in farinā molendo cōuertūtur in dulcedinem. et multum vtilis est anime fideli vt habeat hydriā fortitudinis qz habitat adhuc in mundo qui est locus labor t certaminis. iuxta illud Gen. In mundo isto quasi i stadio certaminis sumus positi. ideo dicitur Ysa. lij. Induere fortitudine tua filia syon quia dñs gaudet de fortitudine fidelium animarū. iuxta illud Neemie. viij. Gaudium enim domini ē fortitudo vestra. hec hydria fortitudinis solum capit binas metretas. quia fm Aristo. est terribilium aggressione t difficilium perpessione vl capit tres metretas quia fortitudo inquantū magnitudinem efficit habet tres partes. qz q̄tum ad actus suos habet p̄ncipium .mediū .et finē. q̄tū ad p̄ncipium ptinet ad eā magnanimitas q̄ est rōnalis aggressio terribiliū. q̄tū ad mediū fiducia que est certa spes pducendi ad finē rem que inchoata est quantum ad finem magnificentia que est rerum que geruntur felix consumatio vt dicit Guilhel. in sum. virtu. tracta. xij. c. v. Quinta hydria est būmane fragilitatis ꝓsideratio. de qua dicit metrista. Est homo res fragilis durās tpe paruo .ē merito similis flori qui crescit in aruo. i. in campo. ideo Inno. in li. de vi. hu. cōdi. pte. j. c. ij . Homo creatus de terra que ceteris vilioz est elementis. stellas et planetas fecit ex igne. flatus t ventos fecit ex aere pisces t volucres fecit ex aqua. homines et iumenta fecit ex terra. Considerans igitur aquatica se vilem inueniet. considerans aerea se vili ozem cognoscit. considerans ignea se vilissimū reputabit nec valebit se purificari in celestibus nec audebat se preferre terrenis. quia parem se iumentis inueniet. hec ille. Hec hydria scz consideratio humane fragilitatis. ideo necessaria ē anime fideli ne superbiat et christum sponsum perdat. sed in statu vere humilitatis permaneat. et ipius sunt due metrete scilicet. certitudo mortis vel miserie. et incertitudo amoris dei vl glorie regni celestis. de certitudine miserie quā patit būana fragilitas dz Apoc. iij. dicis qz diues sum t locupletatus t nulli⁹ indigeo t nescis qz mis es. glo. p carētiā gre t miserabilis p reatū pene. Scdo de incertitudie pz qz gliaz regni celesti nōdū būt aie fideles t nesciūt an ad eam pueniāt qz nescit hō an omore vl odio dī dign⁹ sit Accs. ix. Sexta ydria ē sollicitudo tpalis et hec est laboris. de qua Joh. iiij. Reliquit mlier hydriam t abijt in ciuitatē. et bene dic reliquit

quia interdum relinquēda ē sollicitudo tpalis ppter alioꝝ quersionem. huius hydrie sūt due metrete scz afflictionis ptinuitas. et in cōtinuatione stabilitas. iste hydrie ponende sunt in nuptijs spūalibus christi ꝛ fidelis anime. et debēt in se cōtinere aq̄s lachrymarū. et sic in galileā que interptatur transmigratio de bono in melius dz transire homo. et aq̄s lachrymarū mutare in vinū spūaliū gaudioꝝ. Quito nuptie carnales dote confirmātur. Est aūt dos vel donatio ppter nuptias quas vir dat vxori vt si vn⁹ pcaretur virginē que haberet. xx. marcas ꝛ ipe pmitteret sibi. xl. vt instī. de dona. ℣ scz nos. sic etiam nuptie spūales dote confirmātur. Est autem duplex dos q̄m xps dabit electis suis spōsis. vna quo ad corpus. et erit q̄druplex. Prīa corpm claritas Math. xiij. Tunc fulgebūt iusti in regno patris eoꝝ. Secūda est impassibilitas De qua dicit Aug⁹. In tantū corpa nostra glorificata erunt impassibilia vt si in inferno ponerētur nullatenus paterētur. Tertia est agilitas. De q̄ Aug⁹. Corpa glorificata erūt in tantū agilia vt vbi esse voluerit sine mora siue quouis obstaculo statim erūt quia vbi vult spiritus ptinus erit ꝛ corpus Quarta sūtilitas. erī enīz corpora glorificata tam sūtilia vt non obstantibus quibuscunq̄ obstaculis transeant vbi velit vt dicit idem. sed quo ad animā dabit tres dotes. scz cognitionem. dilectionem. fruitionem. Ax cognitione pcedit dilectio. et ex vtraq̄ fruitio siue comphensio. vt dicit Vincen. in spe hy. li. xxxij. c. xxiiij. et cōcludit. he sunt dotes quibus sponsa christi dotabitur q̄n in domū spōse introducetur. Secūdo nuptie spūales sunt inē christum ꝛ animā penitentem. nā christus efficitur sponsus aīe penitentis sicut dicit ad ipaz pmittendo sibi veniam per amandum in boza. Sap. li. j. c. iiij. Ego inq̄t sum frater tuus ꝛ spōsus tuus paratus misereri ꝛ tegere peccata tua et proijcere in profundum maris ꝛ ita remittere quasi nunq̄ fuissent dummodo conuertere et cauere volueris Ecce o anima penīēts q̄ pium ꝛ misericordem habes sponsum. iste nuptie inchoātur in agnitione per verba de futuro. i. ppositū pfitendi. sed ꝓtrahūtur in confessione p verba de presenti. vbi loquitur confitens dicendo peccatū. et sacerdos voce dei absoluēdo ipsum vel remittendo qz sacerdos dei minister remissionis. xv. q. j. nec is. siue executor vel inter pres. xxiij. q. v. c. vl. et quō itelligīē quādo dīc Absoluo te. rñdit Jnno. et Hosti. ꝑmo denuncio te absolutum. scdo absoluo te a pena eterna in tempalem. dist. vij. c. vlē. et sic cum sacerdos hoc modo peccatorē absoluit ꝛ penitentiā salutarem imponit nuptie ratificantur in boni opis assuefactione vel in continuatione. vt. xi. q. iij. Existimat. Illarū nuptiarū tria sunt bona. primū est fides vt cū diabolo nō adulteretur scz cū xpo vnietur. quia dicit Aug⁹. sicut deus omnē creaturam spūalem sic anima omnem creaturā corpalem excedit nature dignitate. oportet autem vt ania sit aut sponsa christi. aut adultera diaboli. hec ille. si tñ q̄ absit aīa oblita fide cuz diabolo adulteretur ex hoc nō debet desperare. qz dicit xps Jere. iiij. Fornicata es cum multis amatoribꝰ tuis tñ reuertere ad me ꝛ ego suscipiā te. Et Ysa. liiij. Misericordia mea non recedet a te ꝛ fedus pacis mee non mouebit. Secundum bonū est ples vt i bonis opibus se studeat exercere vt in elemosynis. ieiunijs ꝛc. qz dicitur. xxij. q. v. c. de forma. Non sufficit mala nō facere nisi etiam quis bonis operibus studeat insudare. et sunt verba beati Greg⁹. ideo dīc Hugo in soli. de arra anime. animā suaz hortās post peccata sua bona facere dicens deinde vestimenta bonorum operum induis et fructu elemosynarum cum ieiunijs ꝛ orationibus. cuz sacris vigilijs atq̄ alijs bonis opibus charitatis quasi quodā miro ornatu decorāris. ad vltimū sequūtur aromata vtutū. quoꝝ odor suauitē spirans oēm illū antiq̄rū fordiū fugat fetorē ꝛ magis leta ꝛ magis sospes efficieris ita vt tu tota quoddāmodo transmutari in aliā formā videaris. Datur tibi etiaz speclm scz sacra scriptura vt ibi videas faciē tuam neq̄ minus neq̄ aliter q̄ deceat habeat cōpositio ornatus tui. Tertium bonū est sacramentū vt eū inseparabiliter amplectet dicēs cū ℣ Mihi adherere deo bonū est ꝛc. Harū nuptiarū locus est chana galilee. i. zelus trāsmigtionis q̄ est triplex. ꝑma de vitijs ad virtutes. qz diuitie parāt vitia secundū illd Eccī. xi. si dives fueris nō eris immunis a peccato. ideo penitens anima debet migrari ō vitijs ad virtutes que sunt vere diuitie fm illud Greg. in Omelia. Fratres si vere diuites esse cupitis veras diuitias amate. Secunda transmigratio est de virtutibus ad virtutes sicut docet Beda in omelia. Nos omni studio cōtendere debemus semp in bonis operibus alius alire precedere cum omni humilitate. sicut bonī seruī in charitate non ficta in verbis veritatis in virtutibus sanctis. in continentia. in castitate. in ieiunijs ꝛ vigilijs. in orationibus ꝛ ceteris vtutibus. vt de vobis dici possit illud. ibunt de virtute in virtutem sancti ꝛ electi dei. Tertia trāsmigratio erit de mūdo ad celum vbi tūc vt dicit Ysa. lxij. Gaudebit sponsus sup sponsam. et gaudebit super te dñs deus tuus. Et est notādum sicut in his nuptijs scz chana galilee erāt conuiue nobiles vt Maria Jhesus et discipuli

Decũda post R Epipha.

eius. Et cũ hoc sex hydrie posite ita ꝛ in his nu
ptijs spũalibus dei ꝛ anime penitentis debet eẽ
maria p quã intelligitur amaritudo penitentie
quã habuit Ezechias rex post peccatũ cũ dixit
Ysa. xxxviij. Recogitabo tibi oẽs annos me
os in amaritudine aie mee. De hoc vide s. dñi-
P ca infra octauaꝫ epiphanie. Fmone. iij. L. R.
Item ibi debet esse iesus. per quẽ intellige spem
salutis nõ debet se sola ania in pñia amaricare
sed debet etiam salutem sperare qz nisi sibi salu
tem venire speraret iesus nõ adesset. iõ dic̃ ꝓs
Sperate in eũ oẽs congregatio populi effun-
dite coꝛã illo coꝛda vestra. quare enĩ ania peni
tens desperaret cũ ihs est misericoꝛs ꝛ mãsue-
tus. nã btus Aug⁹. O qualꝭ pietas q̃m nulla
ꝑt supare iniquitas. alia sunt q̃ deus misericoꝛ
diter ignoscit mala nostra largitur bona sua sp
presto ad ignoscendũ patus sp ad largiendum
hic pius. hic largus vtrobiq; benignus. con-
fiteamur ergo illi mala nostra ꝓfiteamur a no-
bis esse mala nostra vt pie ignoscat. cõfiteamur
ab ipo bona nostra vt conseruet ꝛ augeat. Itez
debent ibi esse discipuli hiesu p quos intelligit
disciplina bone cõuersationis quã debent peni
tentes habere. iuxta illud. j. Pe. ij. Conuersati
onẽ vr̃am inter gẽtes bonũ habẽtes Ad phil.
Aplꝰ. iij. Nostra cõuersatio est in celis. Et ista
tangũtur Ire. xxxij. Statue tibi speculũ. ecce
bona cõuersatio. pone tibi amaritudines. ecce
cõpũctionis amaritudo. dirige coꝛ tuũ in viam
rectã. ecce spes que nõ declinat ad sinistraz de-
sperationis. vel ad dexterã p̃sumptiõis Quar
to debẽt esse ibi sex hydrie plene aq̃. p̃ma igitur
hydria est pegrinatio q̃ a sanctis patribus ẽ in
uenta. sicut ꝺz. distinc. xxx. Si quis. Peregria
tio ad loca sancta nõ est ꝓtẽnenda. qz a sanctis
patribus est appꝛobata. qz legitur. j. Reguz. j.
Helcana ascendebat de ciuitate sua statut die-
bus vt deũ in silo adoꝛaret. ita etiã legit̃ Actu.
viij. Qvir ethiops. eunucbus. potẽs. cãdicis re
gine ethiopie q̃ erat sup oẽs gazas eius venie-
bat adoꝛare in ierusalem. et sic de alijs m̃tis
ꝓpter qõ dicit̃ Baruth. iiij. Delicati mei ambu
lauerũt vias aspas. Et dixi notanter q̃ p̃ma
hydria penitentiũ debet esse deuota peregrina-
tio. Indeuota vero. scz si nõ beneviuit in via vl̃
in loco ad quẽ itur nõ est laudabilis. iõ ꝺz. xij.
q. ij. c. Socrates. Peregrinũ fuisse hieroſolimis
nõ est laudabile sed eũ ibi bñ vixisse Secũda hy
dria q̃ in nuptijs penitentiũ ꝺz esse ẽ carnis ma
ceratio q̃ fit per ieiuniũ. fletũ et planctũ. Et dic̃
btus Greg⁹. quo plus caro p̃emitur eo celesti
spe animus securius roboꝛatur Est tamen circa
hoc notandum licet caro nostra est domanda.
et maceranda exemplo Aplꝰi. j. Choꝛ. ix. Ca
stigo coꝛpus meum. et in seruitutem iterum re-
digo non tamen est omnino conterenda. Juxta
illud Herñ. in Epistola ad Lartuſ. Affligendũ
est aliquando coꝛpus sed nõ conterẽdũ qz mo-
dus in oẽibus est habẽdus illo modo macera-
uit coꝛpus suũ quidã senex. de quo legit̃ invitas
patrũ. li. ij. c. ij. Quidam senioꝛ erat in bere-
mo p multos annos in abstinẽtia ꝛ maceratiõe
carnis. et in oẽi studio spũali laboꝛans. vene-
rũt ad eũ quidam fratres mirati sunt ad eius p
seuerantiã dicẽtes. quõ tollas istũ aridũ ꝛ squa
lidũ locũ pr̃. quib⁹ ille. oĩs laboꝛ toti⁹ opis quo
hic dego nõdum vnius hoꝛe eternoꝝ toꝛmẽto-
rũ gehẽne spaciũ habet. opoꝛtet nos in isto par
no sistere ꝛ sustinere laboꝛes vt inueniamus in
futuro vitam eternam. Est tamen maceratio, p
loco ꝛ tempoꝛe moderanda vel augenda. sicut
fecit quidã abbas in vitaspatrũ. li. iiij. c. clxviij
Qui dicebatur miranus cum sedebat in cella
sua in monte syna mediocriter se regebat in bis
que erãt necessaria coꝛpi. quando aũt factus ẽ
cp̃us in pharan multum coartabat animã suam
in duricia cõtinentie. cui discipulus. abbas qñ
eras in heremo non ita te cruciabas. Et ille. il-
luc erat solitudo ꝛ quies ꝛ pauptas. et ego vo-
lebam gubernare coꝛpusculum ne infirmarer̃.
et quereret qõ nõ habebat. Nũc aũt hic seculũ
est ꝛ occasiones sunt excedendi plurime. et si ĩ
firmitatẽ incurrero hic sunt m̃ cruciat⁹ qui suc
currunt ne perdam ꝓpositum monachi. Z
Tertia hydria est elemosyne largitio que scõm
Augustinũ. mundat peccata. et interpellat ꝓ
nobis ad dominum. Ideo dic̃ Nabonus nihil
plus valet anime saluti. q̃ elemosyna. quia fru-
stra manus extendis si illas ad pauperes non
extendis. hec inq̃ elemosyna fabꝛicat pallaciũ
mire pulchritudinis in celo. Legitur in vita san
cti Johannis elemosynarij. Cuz quidam epi
scopus trullus iuisset alexandriam. et. xxx. li-
bras auri expenderet, p pallacij fabꝛica quẽ Jo
hannes predictus inuitans in domum suã mo-
nuit eum dicens hoc esse edificium ꝛ thezauruz
episcopoꝝ reficere pauperes hiesu christi qui
ad eius predicationem predictum aurum tradi
dit episcopo sancto ad dandum pauperibus
sed postea penitẽs de predictis cum esset auar⁹
decidit in lectum qõ sanctus Johannes audi-
ens remisit eidem qui statim curatus est iterum
inuitatus comedit cum eo. et iterꝝ in extasi po
situs ductus est ab angelo in pallaciũ mire pul
chritudinis mirum habens splendoꝛem. et po-
stem auream in qua erat scriptum. Hec erit re-
quies eterna trulli episcopi qui cum hoc legerz
attendens mirabilem pulcritudinem eius dixit
angelus. Delete hunc titulum ꝛ scribite. Hec

erit requies iohannis patriarche sed hac visio ne territus nō soluz p̄dictas libras auri paupe ribus erogauit. sed post etiam magnus elemo-synariuſ factus est. Quarta hydria harū nupti arū inter deū z hominē penitentē est iniurie re-missio. si enī homo iniuriā remittit proximo re mittit. et deus peccata ipius. iuxta illud Eccī. xxviij. Relinque proximo tuo nocēti tibi z pecca ta tua soluētur. homo homini fuat irā. et a deo querit medelam z in hoiem simlem sibi non hz miscōiam. et de peccatis suis deprcaī. q. d. non dimittet ei enī nisi z ipe ipam iniuriaz remittat ex corde. iō dic dñs Luc. vi. Dimittite z dimitti mini. de ill' q̄ nolūt remittere iniuriaſ. refert api arius. c. xlv. Cū venerabil' quidam pr crucem hierusitanaz in brabantia p̄dicaret cōtigit vt q̄-dam die pacificaturus quasdam mortales ini-micicias inter se et quēdam iniuriā passum. pri mo simpliciter pedibus eius prostratus sel'iterū et tercio cuz multitudine populi p̃te rogaret nec proficeret in rebellem. Conuersus ad populū dixit palaz oñibus protestor vos qui spernit nos spernit z eū qui misit nos. Rogate ergo dñm vt tale signū ostendat vt hominē obstinatum quo cūctis presentibus pateat eū hostiliter cōtra se in retentione odij ptra proximū hoc egisse. nec mora. Vir sanctus orationē expleuit miserād? ille euersis oculis semel iterū z tertio in terraz corruit ore q̄z eruorē spumans z insaniem hor-roris spectaculū maximū omnib? tribuit. Tūc rogante populo sanctus vir fusa p̄ce prostratum erexit q̄ mox cū lachrymis veniā postulauit. iō dicit btūs Aug?. Medici pij quādo furijs z cal cibus infirmoz cedūtur tūc illoz amplius mi-serētur. et tu eandem de inimico tuo tene cōsue tudinē. Quinta hydria est peccatoz conuersio sit enī penitens exemplū peccatori vt conuerta tur tūc z peccatū sibi dimittī. iuxta illud Jaco bi vlti. Qui cōuerti fecerit peccatorē ab erroze vie sue saluat aiam suaz a morte. Sexta hydria est orationis ptinuatio q̄ fm Cassiodoz super bū coz serenat. a terrenis desiderijs nudat. a vi cijs purgat. ad celestia sbleuat. et ad partic̄pā dū spūalibus bonis abilitat. iste sex hydrie ca-piūt metretas binas qñ dolent penitētes ō pec catis cōmissis z bonis obmissis. sed tūc capiūt trinas cū dolent q̄ in deū: in proximos: et in seip sos delinquūt. et hec aqua satisfactionis mutaī in vinū ꝓsolatiōis quādo de hac miseria transi tur in gaudiū sempiternū. vt sic verificeī illud Joh. xv. Tristicia vestra vertet in gaudiū Ter tiū matrimoniū laudabile est christi z ecclesie initiatū in xp̄i natiuitate. contractū in eius pre dicatione. ratificatū in diuina auctoritate i mi-raculoz opatione. z consummatū in passione. cū dicit Joh. xix. Consummatū est. vel be nup-tie ecclesie tūc sunt initiate quando vt habetur Math. iiij. cepit p̄dicare dicens. penitentiam agite z̄. ratificate in eucharistie institutione. Math. xxvi. Manducantibus illis accepit ie-sus panem z benedixit z̄. et consumate sunt in spūssancti missione Actu. ij. et euāgelij diuulga-tione. Quinto nuptie sunt inter sacerdotē et ec-clesiam iniciate in eius canonica presentatione de q̄ q̄re extra de iure patro. p to. quādo sacer dos huic presentationi z electioni assentit ꝓtra hūtur. quādo vero platus ipm admittit z cōfir-mat ratificanī. quando aūt curā cōmittit cōsu-mātur. de hoc matrimonio vel nuptijs legitur. iiij. dist. sicut z. xxi. q. ij. sicut vnaq̄q. nuptie āt vitupabiles sunt inter diabolum z aniā pec-catricē. initiātur in suggestione que delectat. cō trabūtur in consensu qui acceptat. ratificātur in ope q̄ cōfirmat. sed consummanī in peccati consuetudine in q̄ cōsumatio est malicie scz cō-temptus ꝓuerb. xviij. Peccatoz cū in pfun-dum venerit peccatoz cōtēnit. In his nuptijs maledictis ꝓpinat dia. sponsis suis peccatrici-bus animabus. vinū bonū scz dilectiōis carna lis que videtur amatoribus mūdi bona. sed ī fi ne tūc ꝓpinabit illud q̄ deterius est. quia erit amarissimū turbulentissimū z mortiferū. de pri mo Deutro. xxxij. Vua eoz vua fellis z botr? amarissimus. ideo dicet dia. illud Jere. xxiij. ec ce ego cibo eos absintheo z potabo eos felle. De scdo dicit ps̄. Turbati sunt z moti sunt sic ebrius. et Ysa. xxiiij. Clamor eoz in plateis. s. inferni super vino. de tertio Deutro. xxxij. Fel draconū vinū eoz venenū aspidum insanabile bis vinis tūc potabit nos vt eterna morte mori antur. iuxta illud Jere. j. In caloze eoz ponaz potus eoz z inebriabo eos vt sopiant z dormi ant semp somnū. q. d. ex hoc potu sequāt mor-tem eterne mortis. q̄ probandū legit in li. qui dicitur viridarius. Quidam nobilis erat mū di amatoz z paupm oppressoz hic dū quiescerz in lecto camerarius suus iacens ante cameram rapitur in visione ante tribunal dei z ibi accusa batur dñs eius de oñibus que gesserat. p quib? accepat sententiā dānationis. quo facto cū ma gno tripudio ductus est añ luciferū. z ille dedit ei osculū dicens. nō sit tibi pax in secula seculo rū z ait. ipe ꝓsueuit balneare ducite eū ad balne um tūc demones eū sumentes in vngues in ig-nē ꝓiecerunt. et aliqui super ipm effuderūt. edu ctusq̄ positus est i lecto infernali. De quo Ysa. xiiij. Subter te sternetur tinea z̄. Et dixit luci fer date ei de calice ire dei z ꝓpinatus est ei ig-nis z sulphur que est pars calicis eoz. qui dū clamaret sufficit dixit lucifer.

Tertia post N Epiphanie.

Audire consueuit dulces simphonias surgãt simphonici. et ecce duo demones cum tubis ignneis ignem in eum sic sufflauerunt ita vt de oculis ꝛ de naribus ꝛ ore eius flamma ignis exiuit tunc lucifer ait. adducite eum ad me. et adducto eo dixit. cãta mihi vnũ. et ille quid cãtabo nisi maledictionẽ. maledictus dies in quo natus sum. et lucifer canta meliozẽ. quid inquit cantabo nisi maledicta sit hora i qua mater mea me genuit. et ille. canta adhuc meliozẽ. et miser dixit. q̃d cantabo nisi q̃ ipe deus sit maledictus q̃ me nasci pmisit. hoc ẽ ait lucifer qõ volui. ducite ergo eũ in sedem quã meruit q̃ piectus ẽ in vnũ puteũ ꝛ factus est talis strepitus ac si totus mũdus caderet. ad quẽ strepitũ euigilans camerarius cucurrit ad camerã ꝛ dñm moztuũ inuenit. Narrata igitur visione ordinẽ intrauit hoc exemplũ ideo inserui vt audirẽt mũdi amatozes delicati qualiter post vinũ et delicias potantur amarissimis potibus penarũ. Ecce diabolus dz omnis homo qui in p̃mo hoie omnes hoies viciauit vt dicit Glo. sup Math. xiij. Inimicus hõ fecit ꝛc. Ideo p̃mo ponit bonũ vinũ voluptatũ. Et post q̃ sui his inebriati fuerit tũc ponit illud qõ deterius est. Audi de hoc vino aut potu quẽ ꝓpinat diabolus post corpis delicias. Aliud terribile exemplũ. Quidam deotus vidit in spiritu quendam secularẽ (qui multum excesserat in mũdi gloria. in gula. luxuria. cantibus. et varijs solacijs) ad infernũ deduci et ecce p̃nceps demonũ de cathedra sua occurrit illi. et collocauit eũ in ipa dicens. Sede hic pro honore quẽ habuisti in seculo. erat autẽ cathedra toto ignea oblatus aũt est ei in vase potus amarissimus. fetidus ꝛ immundus. et coactus est bibere dicentibus. bibe hũc potũ delectabiliũ quos bibisti in seculo. astiterũt autem duo demones cũ tubis ꝛ sufflantes in auribus eius. et exibat per aures eius oculos ꝛ nares ꝛ ceteros meatus flamma ignea. et hec inquiunt habeas tibi. p cãtilenis vanis quas audisti posuerunt ꝛ serpentes circa collũ ꝛ brachia dicentes. et hec. ꝓpter amplexus mulierũ.

Dñica tertia post epiphaniã. ℣mo.

Nolite esse prudentes apud vosmetipos. nulli malum. p malo reddẽtes. ꝓuidentes bona nõ tantum corã deo sed etiã corã hominibus si fieri põt q̃d ex vobis est cũ oñibus hominibus pacẽ habentes. ad Roma. xij.

Vulpes est animal valde astutũ ꝛ deceptoziũ. nam dicit Isi. libro. xij Pũ nõ habet escam hanc statim inuenit astuciam q̃ moztuam se fingit. et sic aues descendentes quasi ad cadauer statim rapit ꝛ occidit.

Idem refert de serpente cornuto qui dicitur cerastes qui similem habet astutiam. nam totum corpus occultat sub arena solis cornibus sine cooperculo derelictis. qõ videntes auicule credunt q̃ sint vermes. et dum eas capere ꝛ inde reficiunt nitunt a dolose serpẽte subito rapiũtur Moral. his animalibus astutis quidã homies simi les sunt qui valde cito sciunt vias nocendi inuenire et decipere alios occulter putãtes se i hoc sapiẽtes cum tamen potius astutia ꝛ deceptio q̃ prudentia noietur. quia dicit sanctus Tho. scõa. scõe. q. lx. Astutia est cũ quis ad ꝙsequẽdum aliquẽ finẽ bonũ vel malum vtitur nõ vere vijs sed falsis siꝫatis ꝛ apparẽtib⁹ sicut legitur figuratũ Gen. xxxvij. Fratres ioseph oderunt eũ eo q̃ a patre plus q̃ ipi amaret. cũq; quodaz tpe Jacob filiũ suum Joseph ad eos destinaret videntes aũt eũ dixerũt. Ecce somniator venit venite occidamus eũ ꝛ videamus q̃d ꝙsint somnia sua. ꝙsilio tñ inito ysmahelitis vendiderũt. et statim astutiam excogitauerũt vt deluderẽt patrẽ. nam sumpserũt tunicam ꝛ in sanguine ocisi hedi intinxerunt. et eam ad patrez cruentatam detulerunt dicentes. Vide si tunica filij tui sit an nõ. q̃m cũ vidisset pater ait. Fera pessima filiũ meũ deuorauit. sicq; deceptus fuit. ecce q̃liter ad ostendendũ finẽ sue malicie vsi sunt vijs siꝫatis q̃d tñ nõ est faciendũ. qz dic̃ Tho. vbi s. Nõ oportet eũ qui vult esse prudens ad finẽ bonũ falsis vijs ꝛ siꝫatis peruenire. sed veris. vnde astutia si etiã ordinatur ad bonũ est peccatũ. ꝛõ Apls. ij. Thor. iiij. abdicam⁹ occulte dedecoris. i. sordes peccatoz nõ ambulantes in astucia sed in manifestatione veritatis. et hãc astuciã ꝓhibet apls etiã in vbis allegatis cuz dicit. nolite prudẽtes esse apud vosmet. ꝛc Jn quib⁹ vbis nos Aplus ad duo instruit. Bona nostra ꝓximis cõmunicare. ibi nolite esse prudentes. Mala ab eis illata tolerare. ibi nulli malum ꝛc Quantũ ad p̃mũ docet bona nra sez aie vt prudentiã ꝓximis cõmunicare ꝛ nõ apud nos retinere cũ dicit. nolite esse pru. apud vosmetipsos ꝛc. q. d. sz magl exerceat eã apud ꝓximos vros Circa qõ notandũ aialia irrõnabilia cõmunicant suas prudẽtias. et p̃mo patet de Fpẽte qui suas prudẽtias nob cõicat vt et cas alijs cõmunicem⁹. p̃ma eius prudẽtia aut sapia ẽ in capite ꝙfuatione qz Fpens caput ꝙseruat ꝛ custodit in quo eius vita cõsistit vt dicit Aug⁹. li. ij. de tri. Et dic̃ Pli. in spe. na. si Fpẽs caput cũ lõgitudine duoz digitoz amiserit nihilomin⁹ viuit propter qõd totũ corpus p ꝙfuãdo capite apponit Spũaliter p caput intellige xp̃z de quo di. apostol⁹ ad Eph. j. ip̃m dedit caput sup oẽz eccliaz glo. militantẽ ꝛ triũphantẽ que est corpus ip̃i⁹

Dominica.

Pro isto igitur capite nostro in quo est vita nostra expendere debemus nos t nr̃a .et ppt̃ honorem eius iniurias sustinere tam in corporib⁹ q̃ in rebus vt dicit Holk.super .li.sa .lectione. lxxiij.vel in hoc docẽt nos serpentes ut caput nostrũ xp̃m in nobis custodiamus.et p ipo aliquo habemus vitã gratie t glorie oñia alia negligamus sicut fecit Apl's ad Phil'.iij. Qui ait ppter quẽ scz xp̃m omnia detrimenta feci.i.reputaui et arbitror vt stercora vt xp̃m lucrifaciã id est habeã ip̃m in premiũ t inuenar in illo Et merito,p capite nostro xpo debemus oñia exponere qz ipo saluo oñia sunt salua.etiã capilli iuxta illud Math̃.x. Capilli capitis vestri numerati sunt.ppter qd dixit vnus de .vij.fratribus .ij.Machab.vij.qñ truncatus fuit mẽbris e celo inquit ista possideo.sed propter leges dei nũc ista despicio qñ ab ipo me ipa spero recepturũ. Ecce o homo Fpẽtes cõmunicauerũt tibi pmã sapientiã disce eam t cõica alijs.tunc eniz alijs cõicas qñ,p xp̃i honore omnia cõtemnere eos doceas dicens cũ sapiente .o qui me diligit damnũ scz tpale propter me scz xp̃m iustus est Prouerb̃.xij.Secũdo sapiẽtia quã cõicant nobis Fpentes est in auriũ obstructõne. qz obstruit aures suas ne audiat incantatores .querunt enĩ venena incantatores que sunt in serpẽtib⁹. vel in capitibus ad medicamentũ vite ꝓferẽtia. serpens hoc pñtiẽs caput suũ inter spinas corporis inuolutũ abscondit.et vnam aurẽ applicat ad petrã aliam cum cauda obstruit sic nos Mozal'. Facere optet Fm Robertũ vbi s̃. Incãtatores sunt mali homines t corrupti allicientes nos sub specie amicicie ad vicia mundi .vel carnis malis suggestionibus t exemplis puersis.Qñ igit̃ tales incãtanť nos supiorẽ ptẽ rõnis tanq̃ aurẽ xpo petre ꝓiũgamus De quo.j. Thor.x. Petra aũt erat xp̃s t inferiorem obstruamus cogitatiõe finis nostri q̃si cauda corporis vite ne illi q̃ blande t leuiter voluptates nobis suggerũt,ptrabãt ad consensum .hec ille vel p incantatores intellige demones q̃ querũt in nob venena peccator̃ qz oñe studiũ in hoc est vt possint nobis facere venena hoc est vicia vitior̃.his tñ incantatoribus resistere hoc modo debemus vt vnã aurẽ obstruamus cauda.i. memoria mortis,qz dicit Sap̃. Memorare novissima tua t in eternũ nõ peccab̃ Eccli.vij .Aliaz aũt applicare debemus ad terram per considerationẽ,ppzie fragilitatis.de quo dixi s̃.Fmone precedenti.M.U.vbi q̃nta ydria didicist̃ .Secundum igit̃ prudentiã Fpentis nolite prudentes esse apud vosmetipos sed cõicate eam alijs hominibus.tũc enĩ cõmunicatis cũ imprudẽtes vt diabolo t malis hominib⁹ resistant docetis per hoc v̊bum apl̃i.j.Pe.v .Sobrij estote t vigilate.q.d.diligẽter a peccatis p̃cauete .qz aduersarius vester diabolus tanq̃ leo rugiẽs circuit quẽ deuoret querens.cui resistite fortes in fide. Tertia prudentia quã cõicant nobis Fpentes est in pellis depositione quia Fpens in arto foramine se ponit vbi veterem pellem deponit. De quo vide supra latius dñica pma in aduentu Fmone.ij.A.Z .Sed h̃ hoc addam q̃ prudẽtes hoies in arta via pñie se ponũt vbi pellẽ veteris hois deponũt.iuxta illud Apl̃i ad Ephe. iij Deponite vos scõm prist̃inã conuersationez veterem hominẽ qui corrumpit̃ Fm desiderium erroris.vel sic moralizat Holk.vbi s̃.Petra p quã transit xp̃us in foramina multa sunt ip̃ius vulnera.cũ igitur veterem pellem.i.nostrã conuersationẽ corruptam t voluntatem malam.et abhominabilem deponere volumus tunc cõpassionis xp̃i p suor̃ vulnerũ foramia trãseamus. Quia legitur q̃ fuit clericus lubricus t immũdus q̃ quotidie ꝓponebat se cõuertere t pñiam agere.et tamen semper differebat cui apparuit dñs in forma qua crucifixus fuit i visione ostendens ei vulnera t sanguinẽ dicens vide quid pro tuis peccatis passus fui in corpe meo vt te t alios peccatores ad me vocarẽ. et a peccatis saluarem. reuertere ad me t ego suscipiam te.ille autem meditatione deuota transiens per vulnera xp̃i deseruit peccata:intrans religionẽ sancte vixit.ideo ait dñs Exo.xxxiij. Ponam te in foramine petre et protegam te dextera mea. Et dicit deus p̃ Canti.ij. Veni columba mea in foraminibus petre.i.ad vulnera xp̃i filij mei. Et addit Robertus holk.duo reqrũtur q̃ serpentes in foramine pellẽ relinquãt Primo foraminis angustia siue subtilitas si enĩ latũ esset sine difficultate transiret t pellem veterẽ secũ portaret. Secũdo requirit̃ stabilitas. si enĩ homo nõ esset stabilis potius foramẽ secũ ferret q̃ pellez ibi relinq̃ret. Isto modo si volumus pellẽ veteris ꝓuersatiõis deponere optet artã viã pñie ptrãsire t nõ q̃cunq̃ sz in stabili proposito vitam nostram in melius cõmutãtes Audiuit modo dilectio vestra tertiam serpẽtis sapientiam qualiter cam nobis communicauerit.et q̃d in hoc moza.innuit̃ certe vt etiaz eam alijs cõicem⁹ eos ad depositionẽ veteris t male ꝓsuetudinis exhortãtes dicẽtes cũ xpo penitentiaz agite appropinquabit enĩ regnũ celor̃ Math̃.iiij. Quarta prudentia Fpentũ quã nob cõmunicat est in carnis sbiectione .nã sic Fpes calcaneo mulieris insidiab̃ t inimicab̃ Genesis iij. Inimicicia ponã inẽ te t Fpentẽ .sic nos debemus inimicari mulieri.i.carni.et calcaneum eius obfuare.per calcaneũ intellige finez car-

nis ꝛ finis eius est putredo quẽ finẽ si attende-
res desideria ꝛ delitias carnis domabis. iuxta
illud Aug⁹. nihil tñ valet ad domandũ carnis
desideria q̃ cogitare qualis ipa fuꝛa sit Idem
etiã dicit Delicie carnis hic nõ saciãt ꝛ in futu-
ro damnant vbicunq; caro querit refectionem
inuenit defectionẽ. et btũs Greg⁹. qui inquit in
pñti suauitate hamo capit. quasi p amena pꝛa-
ta ad interitũ ducitur. Refert Petrus dami
ani exemplũ quõ delicie carnis ad interitũ du-
cũt ꝛ dãnant. quidam inquit dux venetijs ꝯstã-
tinopolitane vrbis habebat vxorẽ ita tenere et
delicate viuentẽ vt cũ aquis cõmunibus se non
ablueret sed sui ei⁹ de roꝛe celi ibi collecto bal
neũ pꝛeparabãt cibos nõ tangebat . sed postq̃
erant ab eius eunucho cozã ea in fruꝛtra consci
si cũ fuscinulis aureis oze suo imponebat. cubi
culum eius tot aromatib⁹ redolebat vt vix au
ditu sit credibile. sed duꝛ viueret sic delicate in
dicio dei pcussa est ꝛ viuẽs cõputruit vt iã feto
rem illius nullus posset sustinere. Relinquenti
bus ergo eam omnibus famulis vna sola man
sit in eius fuitio ancilla que nõ sine specierũ re
dolentiũ auxilio quasi raptũ miniꝛstrans quoti-
die recedebat. sicq; diem clausit extremũ diuti
us miserabiliter cruciata . Audistis charissimi
fratres ꝛ sozozes quartã pꝛudentiã fpentũ q̃li-
ter oportet sbijcere carnẽ ꝛ eius attendere finẽ
nõ igitur simus pꝛudentes in hoc soluꝛ nosmet
ipos sꝛ cõmunicemus eã alijs nostris pꝛimis vt
ipi finẽ carnis obfuẽt dicẽtes eis Heñ. iij. Pul
uis es ꝛ in puluerẽ ibis vt sic carnis delicias fu
giãt ne ineternũ pereãt. qꝛ dicit Aug⁹. ꝓta fau
stũ. Miseria hic inchoat. q. d. et in futuro eter-
naliter durat cũ caro voluptatibus ꝛ libidine
inflammatur. Quinta pꝛudẽtia fpentũ q̃m no-
bis cõmunicãt est q mundũ fugiamus. nã ppt
inimicicias quas fpẽs habet cũ homine fugit
ab eis ꝛ sb spinis latitat in locis desertis i hoc
nos docet vt ppter odiũ mũdi ꝛ eius insidias
ipm fugiamus ꝛ sb asperitate pñie latitem⁹. Jõ
dicit Aug⁹. in quodam tractatu si xpus p te de
celesti sede descẽdit. tu ppter ipm fuge terrena
si dulcis est mũdus dulcioꝛ est xps. si amar⁹ est
mũdus oia p te sustinuit xps quare mũd⁹ sit
fugiendus. quere plura s dñica infra octauam
epiphanie. L. B. D. E. ꝛ. J. Aduertistis ele-
cti dei quintã sapiẽtiã fpentũ q̃m nobis cõmu-
nicãt vt vicz mũdum cũ suis ꝯcupiscentijs fu-
giamus necẽ est vt ꝛ mũdum fugiant q̃tum ad
delectationẽ dicẽtes. j. Joh. ij. Nolite diligere
mundũ neq; ea que in mũdo sunt. si quis diligit
mũdum nõ est charitas dei in illo. Sexta pꝛu-
dentia quã cõmunicant nobis serpentes est in
veneni euomitione. quia dicit Soli. in libꝛo de
mira. mũdi. serpens transiliens aquã vel fontẽ
pus euomit venenũ. Cuius ratio est. Nam aq̃
est frigida ꝛ venenũ etiã naturaliter est frigidũ
et sic periret serpens a frigoze nisi euomeret ve
nenũ. Moza. Per venenũ pmo sicut venenum
gustui dulce existit . ꝛ postea vehementissime et
amarissime ledit. vt dicit cõstanti. in tractatu ꝺ
naturis liquidoꝝ. sic peccatũ in pñti bibitũ dul
cissimũ estimat. postmodũ aũt in moꝛtis tẽpo-
re amarissimũ sentiet. Juxta illud Pꝛouerb. v.
Fauus distillans labia meretricis. i. culpe . vel
carnalis voluptatis nouissima autẽ illius ama-
ra quasi absinthiũ. iõ dicit Greg⁹. momentane
um est qꝺ delectat eternũ vo qꝺ cruciat. Jstud
quidẽ veneni peccati debꝛ hõ per ꝓfessionẽ euo
mere q̃ vult per aqs huius mũdi ad pꝛatũ cele
stis gaudij ptingere qꝛ dic Hugo de san. victo.
Nihil deo magis acceptabile q̃ ꝓfessio in hoie
sue culpe. si hic vis de cõfessione latius loq̃ re-
curre ad pdictã dñicã fmone. iij. L. B. Ecce au
distis sextam pꝛudentiã serpentis qualiter per
euomitionẽ veneni instruit nos ꝓfessionẽ pecca
ti. idcirco hãc pꝛudentiã nõ debemus apꝺ nos
tenere sed etiã alios docere vt venenũ peccati
eijciãt p confessionẽ. sicut docuit btũs Auguſt.
sup Ps. O hõ inquit quid times cõfiteri illud
qꝺ p confessionẽ scio minus scio q̃ illud qꝺ ne-
scio. ꝓfitere homo peccatoꝝ homini peccatori.
et elige qꝺ vis. si enĩ ꝓfessus fueris lates si non
damnaberis. ad hoc deus exigit confessionem
vt liberet hominẽ humilem . ad hoc damnat vt
puniat supbum. hec Aug⁹. Secũdo cõmunicãt
nobis pꝛudentiã hericij. pmo ꝓta tẽptationis
insultũ. nã videmus cũ heritius aliqꝺ sentit in
globũ se cõglomerat. et ꝓta insidias se recolli
git qꝛ habet cozĩũ vndiq; spinis circũspetũ in-
terea q̃ se clauditꝛ a tãgẽtib⁹ se defendit Quid
aũt est moza. pellis spinosa ꝛ aspera nisi penitẽ
tia ꝛ afflictio carnis dura in qua hõ dũ p humi
litatẽ se abscondit ꝛ eã temptationi apponit tẽ-
ptatiões euadit. iõ dauid cũ tẽptabatur carnẽ
afflixit. Juxta illud Ps. xxxiij. Ego autem
cũ mihi molesti essent induebar cilicio ꝛ humili
aui in ieiunio animã meã. Et nota q̃ pñia nõ so
lum tollit hominũ temptatiões. sed etiã demo-
nũ qꝺ ptz in hoc exẽplo. Erat quidam miles
perpetratoꝝ multoꝝ scelerũ hic ad instantiam
vxoꝛis deifice. accessit ad epm ꝛ sibi oia pec-
cata confessus est. cũ aũt daret ei pñiam ait. q̃
nec ieiunare. nec oꝛare posset. iniũxit ei vt i vna
nocte clausus in ecclia silentiũ tenerꝛ donec ip
se ad eũ cũ signo crucis intraret . at ipe sumpsit
hanc pñiam. ꝛ facta oratione eps claudens euꝛ
abscessit. statim adest tẽptatoꝛ diabolus ꝛ ei tã
q̃ mercatoꝛ pannos varij coloꝛis exhibet ad

emendum ⁊ gratis multa dare, ꝓmittit si ei per nemus saluũ ꝓductũ ꝓberet. ille pñie memor tacuit postea diabolus formauit se in speciẽ cuiusdam cognati sui clamãs eccl̃iam intrauit dicens. Inimicus talis venit et dñam cũ pueris occidit. sed ille tacuit. deinde in persona filij sui minoris venit dicens. eya pater q̃d agis en tota domus cõbusta est ⁊ familia occisa. et inimicus hic stat quẽ optime occidere possumus sed cũ ille taceret dixit. et si venire nõ vis ego in vitam ꝓuocabo ⁊ exijt. miles aũt stabat immobil̃: postremo multitudo demonũ in specie ferarum irruentes in eum grauiter vulnerauerũt. et ille cũ silentio stetit imperterritus. ⁊ sic tẽptatiõez euasit qz in spinis penitentie inclusus fuit. Mane eps veniens cũ signo crucis deduxit eum de eccl̃ia. et dũ quereret vbi vxor ⁊ filij iacerẽt occisi dixit eps q̃ oñes bene valerent. At miles ego audiui clamores ⁊ strepitũ armorũ ⁊ vidi ignẽ. cunq; sic loqueretur ecce filij ei⁹ veniebãt et cognoscens illusionez demonũ penitentiam
F suscepit et tandem in dño quieuit. Secundo eritij cõmunicant nobis prudentiã quo ad nutrimentũ. qz dicit Ysi. li. xi. q̃ heritij ẽ magna prudentia quia ascendit in vitem vel in aliam pomiferam arborem ⁊ vuas exacinat ⁊ deijcit poma et inuoluit super se fructus vt spinis infigantur et sic portat escam filijs Moraliter. ꝓ vites vl̃ arbores intelligũtur sanctoꝝ vite vel virtutes quia quilibet dicere põt Eccl̃i. xxiiij. Ego sicut vitis fructificaui. ad istas vites vl̃ arbores tũc homines ascendunt qñ ad sanctoꝝ virtutes et vitas cõsiderandas ꝓ mẽtis ꝓtemplationez se erigũt. qz dicit canõ. xx. dist. c. de quibus. Exẽpla sanctoꝝ tam in scriptis q̃ in factis ꝓspicaciter sunt recordanda. quia sanctoꝝ exemplar virtutes multotiẽs malos ꝓuertũt. et post hec poma eijcere scz suos defect⁹ cognoscere. Quadam enī die dũ btũs dñicus cũ alijs iret sacerdotibus ad disputandum cõtra hereticos ꝺ̃via dubitarẽt. quesierũt a quodã quẽ crediderũt catholicũ sed hereticus erat an sciret viam. rñdit optime nouī ⁊ libenter nõ solum viã ostendã. scz vos etiam ducam. ducẽs ergo eos ꝓ quoddam nemus fecit eos intrm̃ errare ꝓ spinas ⁊ vepres ducẽdo q̃ pedes eoꝝ ⁊ crura fuerunt sanguine cruẽtata. Vir igitur dei pacientissime hoc ferẽs in quandã dei laudem, prumpẽs oẽs ad laudez dei hortatus est dicens. Charissimi sperate in dño q̃ victoria nobis, pueniet. iam enim pecca ta nostra per sanguinem purgan̄. ille vero hereticus cernẽs bonoꝝ exemplũ. et leta patientiam cõpunctus fraudis venena detexit. et heresim adiurauit et vitam laudabilez postmodũ duxit. ideo valde bonũ est peccatoribus vt exẽpla inspiciant sanctoꝝ. qz tũc in vites ascẽdunt et dũ cognoscũt defectus suos poma vel vuas deijciunt. At ea velut eritius spinis infigunt. et dorso deferendo suscipiũt qñ illa ꝓ posse sequi acutis affectibus disponũt. ⁊ tũc inde filios pascũt qñ ex ericioꝝ imitatione sua opa dirigunt vt dic̃ Anſ. li. v. simili. c. cxi. Tertio eritij communicãt nobis prudentiã circa varietatẽ tẽporũ. dicit enī Arist. li. viij. aialium. eritij faciunt nales a quo fugiunt dũ sentiunt frigus. ⁊ aliud cõtra australes. vnde dicitur q̃ quidam fuit in cõstantinopolis qui per eritiuz quendam prędicabat oñes vẽtos futuros nec sciebat aliq̃s vnde hanc scientiã haberet. Mora. per ventuz australem intellige ꝓsperitatẽ. sed per ventũ septentrionalem qui est frigidus intellige aduersitatẽ. debet igitur homo prudens in caloze ꝓsperitatis habere memoriã aduersitatis. ⁊ hoc est refugere ad ventũ australem calidũ. i. ad memoriã, ꝓsperitatis ne per tristiciã nimiaz absorbeatur. ideo hortatur quẽlibet ipe Jesus syrach Eccl̃i. xi. In die bonoꝝ. i. ꝓsperitatis ne sis immemor malorũ. i. aduersitatis. et in die malorũ nõ sis immemor bonoꝝ qđ pt intelligi ad litteram. qz homo prudens debet tam in ꝓsperitate q̃ in aduersitate animũ erectũ habere. iuxta illud Catho. Rebus in aduersis animũ sb̃mittere noli. spem retine. spes hominẽ nõ morte relinquit. Et dicit Boe. li. j. de conso. metro. iiij.
B Quisquis cõpositos serenus euo fatũ sub pedibus egit superbũ fortunamq; tuens vtramq; rectus. inuictũ poterit tenere vultum. q. d. Sodalis homo magnanimus ⁊ a vicio clarus ⁊ ordine vite seu etatis calcãt aduersum euentũ rerũ tpalium sb̃ potestate sua et respiciens tã bonaz q̃ malam fortunã constantẽ tenet animũ. At talis fuit Anaxagoras phs. de quo refert Valerius in policrate qui cũ adeo diues esset nõ extolebatur sed singulis derelictis studendi gr̃a diutinã peregrinationẽ assumpsit. Cum aũt p⁹ mlta tpa reuersus fuisset ⁊ cũctas possessiões ꝺ̃ stas vidisset. ex hoc nõ tristabatur sed ait. Ego non essem saluus nisi iste possessiones perijssent Alio modo sic intelligitur q̃ in die bonoꝝ. id ẽ tpe, ꝓsperitatis in hac vita ne sis immemor malorũ. scz punitionis in alia vita futura. quia vt frequenter, ꝓsperitatẽ huius mũdi sequitur eternitas tormentoꝝ. Ideo dicit Aug⁹. Ome. xxi. Multi res aduersas timent res ꝓsperas nõ timent. Nesciũt tamẽ illi q̃ res ꝓspere citius inferũt nocumentũ q̃ aduerse Et subdit August. periculosior est res prospera anime q̃ corpori Et addit fratres mei aduersus ꝓsperitates acrius vigilandum est. ⁊ Beñ. Fmone. ij. de palmis

licet inquit multos frangãt aduersitates tamẽ multo plures extollit ꝓsperitas sicut scriptum est ps̃. xc. Cadẽt a latere tuo mille scz sinistro per qd̃ intelligitur aduersitas. et decem milia a dextris tuis: per qd̃ intelligit ꝓsperitas in qua multo plures cadũt a deo. Et subiũgit Sapiẽs Et in die maloꝝ scz aduersitatis ne sis immẽor bonoꝝ. i. ꝓmiatiõis in vita celesti. qz aduersitatẽ cõiter huius mũdi sequit ꝓmiũ celi. vt dixi supra dominica prima in aduentu. H. I. Jo prudẽs homo in vento ꝓsperitatis debet se ad ventũ vertere: aduersitatis considerãdoqz presentem ꝓsperitatẽ: sequitur eterna aduersitas. debet etiã vertere se ad ventũ ꝓsperitatis: aiad uertẽdo ꝙ aduersitatẽ mundi sequitur prosperitas gaudij celi. z hec mẽoria facẽ oia aduersa pacieter tolerare. et hoc ad primũ. Quãtuz ad secundũ docet aplus. Mala a primis nobis illata pacienter tolerare: cũ dicit. Nulli malum ꝓ malo rẽ. Vbi notandũ secũduz plures: z preci pue b. Jero. Colũba est pacis nuncia. pietatis emula: societat amica: z iniurie immemor. In hac natura columbe docẽ quilibet homo vt sit nũcius pacis. emulus pietatis: amicus societatis: z iniurie sibi illate immemor. Et si hec quat tuor cordi suo inseret secundũ doctrinam apli malũ pro malo non redderet. Primo quidẽ debet esse nũcius pacis: z tũc similaꝝ tribus creaturis: z primo colũbe Noe quã emisit de archa que veniens tulit ramum olive in ore suo: ꝓ qd̃ Noe intellexit dominum esse placatũ Gen. viij. Quid per ramũ olive: nisi signũ pacis intelligitur: quem debent homines in ore portare: vt ad ea que pacis sunt admoneãt. sicut fecit apostolus in verbis thematis dicẽs. Si fieri potest qd̃ ex vobis est cum omnib⁹ hominibus pacez habentes. Et similiter ad Romañ. xij. Que pacis sunt sectamini. Secundo similanẽ angelis: qui nato domino nunciauerũt pacem. Luc. ij. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Tertio similes sunt apostolis qui ferebant pacẽ in ore eoꝝ. et cũ intrabant dom⁹ hominũ: pacẽ nunciauerunt dicentes. Pax huic domui. Math. x. quia dominus monuit eos Luc. x. In quãcũqz domum intraueritis: dicite primum. Pax huic domui. Et merito quilibet homo debet esse nuncius pacis. quia sic nõ reddet malum pro malo suis inimicis. Quia dicit Richar. de sancto victo. Pacifici sunt qui cũ eis a malis mala inferuntur: mala minime retribuunt. Sed cũ eis qui oderunt pacem. pacifici sunt sicut Dauid ꝙ dicit ps̃. cxix. Cum his qui oderunt pacem erã pacificus. Et subdit Richardus. Pacifici sunt qui in se non tantum pacem custodiunt verum etiam z alios discordantes: ad vnitatem pacis reducunt. Sicut fecit ille frater de quo dixi. s. infra octauam natiuitatis christi. R. O. Sunt econtra qui non nunciant pacẽ: sed discordiam ſm ꝙ dicit ps̃. Contritio z infelicitas in vijs eoꝝ. et viam pacis nõ cognouerũt. ideo tales nec in futuro habebunt pacem sicut isti duo de quibus supra. R. O. Refert Tho. i apiario. c. xli. In partibus galilee sub philippo rege vir religiosus fuit qui a iuuenile etate ptinacissime vite fuit vt idem qd̃ de Esau scriptum est Gen. xvi. Manus eius contra omnes z manus omnium contra eum. in eo videtur impletũ vt nec parentes proprios quiescere sustineret. sed ad amarissimũ finem perduceret post quos z ipse miserabiliter infirmatus z in agone mortis positus spretis ecclesiasticis sacramentis subito inter manus astantium clamans horribilit exiliuit dicens. surgite omnes arma accipite z iuuate me contra ꝓpriũ patrẽ qui omniũ inimicorum meoꝝ ductor factus est z me conatur occidere. et hec dicens quasi ad ingredientem mꝫ titudinem ad ostiũ ire conabatur nec mora. cadens euersis oculis clamauit expirãs. heu me pater meus validissime lapide frontem meũ ꝑcuciendo contriuit. bi aũt qui astabant neminẽ videbant sed quasi turmã cõprimẽtem se ingredientium audiebant. et dicit idem doctor vide qui nec patrẽ ꝓprium ꝓpitiũ habere potuit q̃ti diuine vindicte aduersionib⁹ dignus fuit. et addit: nõ tamen absoluite eum qui apparuit illius patrem dixerim sed forte aliquẽ ex spiritib⁹ siue bonis siue malis cum dictuz sit armabit creaturam in vltionẽ inimicoꝝ. ideo dicit Ysi. li. ij. soliloquioꝝ. disce mala potius ferre q̃ inferre. esto paciens. esto mansuetus. Sua patientiã modestiã sua. pba despectionẽ. dissimulãdo errores. calca cõtumelias detrahentiũ pacientia extingue sagittas. i. iniurias pacietie clipeo cõtra verba aspera. cõtra lingue gladiũ pacietie prebe scutum tene insuper silentij patientiaz tacendo enĩ vinces cui consonat Ouidius in li. 3 ponto dicens non opus est armis vbi vox suppressa triũphat. et paup Hericus. li. iij. sic ait. Disce grauanda pati patientia temperat iram. et diuinos animos mentis oliua domat. Vbi ꝓ oliua intelligit patientiam vel pacẽ. ideo refert Jero. de illustribus viris q̃ athenienses volebant augere multitudinem hominum qui ex bellis z pesti fuerunt diminuti decreuerunt vnusq̃sq̃ qz athenienſiuz plures habere vxores. accepit ergo socrates duas vxores scz xantipen z mitoneptem be cum crebro inter se litigarent. et ille eas obhoc derideret cum propter fetidissimum hominẽ vtpote ſymeis naribus recalua fronte disceptarent, sed ille tacuit nouissime verterunt

in eum impetum ꝛ fugere cõpulerunt. quadam die cum post multa conuicia sedens in quoddã loco sb fenestra xantipen aquã immundam fudit super caput eius. at ille caput suum tergens ait. sciebam q̃ post tonitrua pluuia sequeretur interrogatus a quodam quare mulierem tã impetuosam non expelleret. rñdit disco in domo qualis sim in foro. cum enim talem in domo sustineo me exercio vt foris facilius iniuriarũ feram. Secundo debet homo adinstar columbe esse emulus pietat⁹ qb ad oĩa valet. valet enĩ ad ferenda omnia mala ꝛ conuicia. homo enim pius fert mala sibi illata pacienter ꝛ nõ reddit vindictam ꝛ permittit aduersariũ suum facere qb vult. et plus dolet de peccato ipius q̃ ꝺ malo sibi illato. sicut patet de christo qui est pijssimus. ideo cum ipse maledíceretur non maledicebat. j. Pe. ij. sed pro maledicẽtibus exorauit Auc. xxiij. Scontra aũt qui sectatur impietatez pronus est ad vindictam. et quilibet talis similis est pellicano. de quo refert Glo. super Ps̃. et Pli. in spe. natu. Cum gignit natos qui cum incipiũt crescere pcutiunt pentem in faciem ꝓpter qb mater ex impietate repcutit ꝛ occidit eos. sed tertia die dolet se in corde vsq; ad effusionẽ sanguinis vulnerat. et calidum sanguinẽ super filios fundit. ex cuius virtute pulli reuiui scunt. tũc pulli enĩ pellicanũ in faciem percutiunt quãdo homines verba iniuriosa in faciem sibi dicunt. sed pellicanus repercutit ꝛ occidit qñ audiens iniuriam vel malũ hominẽ iniuriantem odit et ei maledicit siue detrahit. et sic eum spũaliter occidit. iuxta illd̃. j. Pe. iij. Qui odit fratrem suum homicida est. de tractore autẽ q̃ occidit dicit Alexander pa. vi. q. j. c. Sũma inI quitas est fratres detrabere ꝛ accusare. Unde scriptum est: omnis qui detrahit fratri suo homicida est. et de pe. dist. j. c. qui. dicit Clemens papa. qui occidit ꝛ qui odit fratrẽ suũ. et qui ei detrahit homicida pariter detrahatur. ꝓ hos sacros canones aperte claret q̃ oĩus q̃ maluz sibi inferentem odit ꝛ ei detrahit adinstar pellicani ipm spũaliter occidit. Debet ergo sic pellicanus pullos suos viuificat ipm cui detrabit viuificare. et hoc tũc fit cum famã sibi ꝓ detractionem restituit dicendo se falsuz dixisse ꝛ iniuste eum defamasse vel odisse. Et dicit Tho. scda. ij. q. lxij. et qui sic mortificatus fuit in sua fama vt honore tũc viuificabitur cuz confitetur falsum de se dixisse. Tertio debet esse amicus societat⁹ debet enĩ quilibet amare proximũ suũ. et sic non reddet sibi malum pro malo. sicut enĩz peregrini in via socialiter incedunt nec mala sibi infert sic ꝛ nos qui sumus in hac vita peregrini. quia non habemus hic manentem ciuitatem. sed futuram inquirimus Ad Heb. xiij. Ideo habere debemus amicabilem societatem vnus alteruz diligendo vt securi veniamus ad patriã ad quã nati sumus. sed hanc societatem nititur diabolus impedire ꝛ discordiaz conatur excitare. Sicut probat Cesarius in dialogo. Duo inquit ciues Colonienses diuites ꝛ honesti ꝛ spũales. adinuicem amici ad sanctũ Jacobũ simul perfecti sunt die quadam cum soli equitarent precedentibus ceteris fratribus diabolus amicicie. et concordie inuidens. in ingressu cuiusdam nemoris baculum in dorso vnius eoꝝ pendentez satisq; fortem in duas partes fregit qui cum neminẽ esse conspiceret turbatus clamauit ad socium. Eya frater quare fregisti baculum meum illo negante etiam cum iuramento ita in eũ exarsit vt vix manus ab eius lesione cohiberet. tãdem gratia dei ꝛ meritis Apli Jacobi ad mentem redactus apud socium vnice dilectũ penitẽtiam egit. et totius discordie caput diabol⁹ aufugit tc̃. Quarto debet quilibet adinstar colũbe iniurie illate esse immemor. Unde nota vn⁹ K iniuriatur alteri triplicit̃. Uno modo re vt cuz manus infertur sicut cum quis manu nuda ꝛ instrumẽto bellico percutit aut inuadit. de manu percutiente dicit dominus Math. v. Si q̃s te percusserit in vnam maxillam prebe ei alteram sed ꝺ. Nunquid percutienti maxillam semper ẽ ei altera prebenda. rñdit ei beatus Aug⁹. in epi stola de puero contritionis. ꝛ habetur. xxiij. q. j. c. paratus. Ista inquit p̃cepta magis sunt ad preparationẽ cordis q̃ ad opus qb in aperto fit vt teneatur in secreto animi patientia cũ benuolentia. in manifesto aũt illud fiat qb videl̃ eis prodesse quibus bene velle debemus hic domino cum cederetur in faciem ait. Joh. xviij. Si male locutus sum exproba de malo. si autez bene cur me cedis. et Paulus percussus in faciem dixit principi. pcutiet te deus paries dealbate Act̃. xxiij. si aũt hoc nõ ꝓdest tunc percutienti vnã maxillam quantum ad animi promptitudinem exhibenda est altera nec resistenduz est malo q̃ per patientiam persecutoris lucrari possumus deo ad q̃ probandũ. quidam philosophi voluerũt probare monachos dixerunt tu monache male senex veni huc. ille vero cursiue venit ꝛ ceperunt ei alapas dare. ille autem conuertit eis aliam maxillam. statimq; phi sur rexerunt ꝛ adorauerunt eum dicentes. quid est qb plus facitis nobis in solitudine ista ieiunati et nos ieiunamus. Castigatis corpora vestra ꝛ nos castigamus. sed quid vos facitis ꝛ nos faciamus. quid ergo plus facitis nobis sedentes in heremo. senex respondit. In gratia dei spera mus nos: et mentem nostrã custodimus. et illi

edificati dimiserũt eum. sed posset aliquis dicere q̃ si dñs meus faceret m̃ iniuriã me pcutiendo nũquid debeo me defendere eũ repercutiendo. Ad hoc dicũt aliqui si dñs faceret tibi violentiã. ꝓprie gewalt. vt si te spoliaret aut pcuteret manibus. si tu eũ percutis gladio vel cultello nõ facis defensionem necessitatis. ideo reus habereris. si autẽ dñs tuus curreret aduersus te cum armis tibi nociuis. si nunq̃ te pcuteret aut tangeret potes eum percutere. et ſm leges potes eum occidere quia tunc facis defensionẽ necessitatis, ꝓprie ein notwer. quia armataz necessitatem depellere debet quis cum armis. vt. ff. de vi armata. l. j. §. vim vi. quia melius est vt quis corpus suũ defendat q̃ lesionem patiatur. L. quando liceat vnicuiq̃ sine iudice se vindicare. et q̃is hec leges permittunt nec puniunt. lex tamen spũalis aut canon aliud sentit. xxiij. q. j. §. vbi dicitur. sicut proprias ita z sociorum iniurias patienter monemur tolerare nec ad arma ꝙcurrere sed ad exẽpla sanctorum ad similia ferenda nos preparare. Sed si vlterius quereret quis. quid si clericus iniuriatur ab aliquo q̃ infert sibi vim in rebus aut persona nunquid tenetur defendere se. et sua z illũ iniuriantem occidere. de hoc dicunt aliqui vt Laurentius doctor ex̃ de homi. c. suscepimus. Si inquit aliqs clericũ armis impetat z spoliet nõ debet ꝓpter res transitorias armis se tueri z spoliatorem interficere. vt. xxiij. q. viij. c. j. et. c. minor. Et expresse habet in. c. suscepimus. quidam iudicat irregularis qui captus a se et a socio latrones ligauit quos socius eius postea ligatos accidit. Sed dicũt aliqui alij q̃ opinio illa est nimis dura cũ z fratres predicatores z minores possunt defendere sua. Et tenet Bartho. bzix. q̃ z clericis sicut z laycis licet repercutere z vim vi defendere. Et sic distinguit. quia aut vis infert ꝑsone aut rebus. si vis persone tunc est vis repellenda anteq̃ sit illata. licet quidam dixerunt q̃ nullus debet vim repellere nisi illatam imo insidiantẽ potest quis licite occidere z eum q̃ vult occidere. vt. ff. ad. l. acquiliam. l. iiij. et. v. si tamẽ aliquis vim factam repellat potius presumi debet q̃ defendendi nõ vlciscendi causa illud fecerit. requiritur tamẽ q̃ defendendo percutiat non vlciscendo vt cum moderamine se defendat. Et dicit Alanus q̃ moderamen seruatur. si illud tantũ fiat quo obmisso violentia repelli nõ posset. vel hoc moderamẽ locũ habeat quando aliquis causa tuendi se resistit aduersario cum tanto moderamine q̃ tutela illa est inculpata. id est sine culpa quando non excedit nimium in defendendo vel plus legendo aduersariũ ex ꝓposito maxime q̃ exigat illa violentia. Ex illo concluditur si aduersarius te pcusserit z postea fugit. et tu fugientẽ seq̃ris z occidis irregularis iudicaris. quia hoc non fieret ad ꝓpulsationem iniurie. sed ad vltionẽ qd̃ sacris regulis ꝓhibetur. xxiij. q. iij. c. inter querelas. si autem vis infertur rebus z illatam iniuriã z inferendã licitum est repellere. sed tamen potius illatã q̃ inferendam. hec Bartho. Secũdo iniuriatur quis verbis vt quando conuitiũ ei fit. est autem conuitiũ quãdo aliquis alicui turpe dicit q̃ nõ est peccatũ vt est rusticus ꝓtractus vel seruus vt dicit glo. super illo verbo excepto conuitio. Eccĩ. xxij. Hec iniuria est ꝓpter deum patienter toleranda. quia banc iniuriã patienter tolerãs celestem meretur coronam. xi. q. iij. c. et si ad tẽpus damnaueris ab homine. et si dixerit sentẽtiam proconsul in Hispanũ scz martirẽ. aliud ẽ sella terrena Glo. sedes iudicis. aliud est tribunal celeste. i. ab inferiori accipis sententiam a superiore coronam. et sunt verba Auguſt. super. ps̃. xxvij. Ideo legitur in vitaspatrũ. Quidam patriarcha precipiens dari petenti cuidam elemosynam decem nũmos ereos tanta conuicia paciebatur a paupere q̃ iste quẽ iusserat cui debebat dare noluit. hi autem qui in obsequio eius erant querentes eum cedere. qui cõuiciebatur increpauit eos vehemẽter patriarcha di. sinite eum fratres sexaginta habeo annos blasfemanti deum per opa. et vnũ conuiciũ non portarem ab isto. et precepit datori soluere sacculum z si niret pauperẽ q̃tum vellet accipere. Ecce ille impleuit illud verbum Apostoli. Nõ vosmetipos defendentes. et non dedit locum ire quia refrenauit animũ suum ne vindictam expeteret. et nõ solum se non vindicauit sed etiam inimicum suum cibauit in eo qd̃ ei dedit in q̃tum voluit sumere. et impleuit illud qd̃ sequitur. si esurit inimicus tuus ciba illum. si sitit da potũ illi. Sed d. a. Nũquid teneor iniurias remittere ei a quo lesus sum. Ad hoc respondeo nullus cogitur iniuriãti indulgere ꝓinde q̃ humilietur. tenet enim iniurians satisfacere leso vt dicit. xxiij. q. iij. c. si illic. si autem iniurians leso satisfecerit. et coram eo se humiliauerit peccat si nõ remiserit. Et hoc ꝓbatur dist. xc. c. si quis. vbi dicitur. si quis cõtristatus noluerit reconciliari fratri suo satisfaciente eo quia cõtristauit acerrimis maceretur medijs Glosa. id est penis eius excomunicationis vsq̃ dum gratanti animo satisfactionem recipiat. tenetur tamen quilibet rancorem dimittere. et iniurianti q̃is non satisfecerit vt ó pe. dist. v. c. vlti. quia non est nobis licitum aliquem odio habere. vt. xxiij. q. iij. c. in lege. sed actionem iniuriarũ. i. satisfactionem non tenetur dimittere nisi q̃s se humiliauerit. ideo refert Gre

in dialogo.li.j.c.ij. Quidam abbas cõtra venerabilem libertinũ in grauem iracundiam exarsit ita vt eum manibus cederet.et quia v̄gam qua ferire posset minime inuenit comprehenso scabello sub pedaneo caput eius ꝛ faciem eius totũdit totũq; vultum eius tumentem ꝛ liuiduꝫ reddidit qui vehementer cesus ad stratum suũ tacitus recessit.die vero altera ꝓ vtilitate monasterij erat exiturus:expletis hymnis matutinalibus ad lectũ venit abbatis gratiã sibi humiliter petijt.Sciens enim ille q̄tum a cunctꝫ honorabatur q̄tumq; diligeretur ꝓ iniuria quam ingesserat recedere eum velle de monasterio putabat.et requisiuit.si vis ire.cui ille monasterij causa constituta est pater declinare nequeo .qz hesterna die me iterũ promisi illuc.tunc ille cõsiderans asperitatem ꝛ duritiam proprią.et humilitatẽ ꝛ mansuetudinem libertini de lecto ꝓsilijt pedes libertini tenuit se peccasse ꝛ reũ esse contestatus est.ac contra se libertinus in terrã ꝓsternẽs eius pedibus ꝓuolutus sue culpe non illius seuitie fuisse referebat qõ pertulerat sicq; actũ est vt ad magnam mansuetudinem perduceretur pater ꝛ humilitas discipuli magistra fieret magistri.Cunq; ꝓ vtilitate monasterij constitutionẽ cause regressus fuisset multi viri nobiles qui eum valde honorabant vehemẽter admirati sollicite requirebant quid nam hoc esset q̄ tam tumentem ac luuidam faciem haberet. q̄bus ille dicebat.hesterno die sero peccatis meis facientibus in scabello sub pedaneo impegi atq; ptuli.sicq; vir sanctus seruans in pectore et in ore veritatem nec patris prodebat vitiuꝫ nec falsitatis incurrebat peccatum. Hec Gre.

Tertio iniuriatur quis litteris vt cum q̄s libꝛum hystoriam vel cartam ad infamiam alicuius pertinentem scripserit vel composuerit vel ediderit aut malo dolo fecerit q̄ eoꝝ fieret puta si dimisit scripturam cadere in plateaꝫ.vt cx̄ de v̄bo sig.late.nec distinguitur .si nomine suo vel alterius ediderit expresso nomine propꝛio illius quem infamare intendit vel non expresso Et est notandum q̄ quicunq; scribit talem libellum diffamosum si agatur contra eum criminaliter pena est ꝼm leges decapitatio tam contra illum qui fecerit q̄ eum qui inuenerit nisi cozruperit vel nlli reuelauerit.vt.C.de famoso libello.l.v.et.v.q.j.si quis famosum. et quilibet de populo potest accusare tales.si aũt agatur cõtra eum ꝼm canones tũc excõicatur ꝛ flagellat vt probatur.v.q.j.c.qui in alterius .et.c.hi q̄. et potest poni cum sit graue crimen q̄ damnatione dignissimum est.vt.pbatur.xxv.dist.§.nũc aũt. Et tales i fozo penitentiali tenentur ad restitutionem fame dicendo vel scribẽdo se falsuꝫ dixisse vel scripsisse vt supꝛa. n.j. Alias vero nõ penitent quia dicitur de regulis iuris.li.vi. Peccatum non dimittitur nisi ablatum restituatur.et quia abstulerunt tales per sua falsa scripta vel litteras famã aliozũ certe restituere tenentur eam alias peccatozum veniam non merentur. Ideo sint in hoc cauti ipsi sacerdotes et confessozes.vt cum tales ad confessionem ipsozum venerint eos inducant.vt sicut ꝑus scripserunt fame illius denigrationem.per sua etiam scripta faciant fame ablate restitutionem.ꝛ sicut prius scripserũt infamiam postea scribãt bonam famã.et si sic faciũt implent dictũ Apli qui concludit epistolam dicẽs. Noli vinci a malo.sed vince in bono malum. qui hoc malum infamie vincunt in bono penitentie cum vicz peniteant se male scripsisse .et proximũ turpiter infamasse.si enim vincerentur ab hoc malo nec famã vt dictũ est restituerent filij pditiõis essent.

Adhuc de eadem ꝼmo in euangeliũ.

Cum descendisset iesus de monte secute sunt eum turbe multe.et ecce leprozus veniẽs adorabat eum dicẽs.dñe si vis potes me mũdare. Matth.viij.Pli.in spe.na.dicit. Inter alias aues aquila est regina ꝛ magis liberalis. naz ꝑdam quã arripit nisi nimia fame arceatur sola ñ comedit imo seruata sua primitus poztione aliam partẽ auibus sequentibus se quasi cõmunẽ exponit.ideo multitudo auiũ preter aues rapaces eam comitãtur.nam in aspectu ꝛ auditu aq̄le timent omnes aues prede. Et dicit Pli.idem q̄ herodius aut consimiles aues in die quãdo audiunt aquilam vix predantur. et hoc fozsan accidit ex timoze. Spũaliter ꝓ aquilam intellige xp̄m,ꝓpter duo:propter visus sui claritatez sicut enim aquila vt dic̄ Ysi.li.xij. Est adeo limpidi visus vt si sit in aere adeo alto q̄ vix hũanis pateat oculis :in fundo tamen maris minimos pisciculos contemplatur.sic etiã christus est adeo clare visus q̄uis sit in summo celo attamen minima vidit opera nostra q̄ sunt in mũdo.iuxta illud Apli ad Heb.iiij. Omnia nuda ꝛ aperta sunt in oculis eius.ideo multũ ꝓbi debent esse homines sicut dicit Boe.li.v.psa.vlt. Magna est nobis indicta necessitas probitatis cum operamur ante oculos iudicis cuncta cernentis. Secundo propter suam liberalitatez sicut enĩ aquila ꝑ omnibus est liberalis auib⁹. vt supꝛa.sic christus est ꝑ omnibus liberalissimus in esurientiũ nutritione.peccatozũ receptione. et ignozantium instructõne.ideo multi homies

frequenter eũ sequebãtur. sicut hic Matħ. viij. dicitur q̄ sequebanť eũ turbe multe. Aliqui vt ab eo pascerẽtur. alij vt in gratiã eius reciperẽť reliqui vt quasi ignozãtes instruerẽtur. ió dicit Bernñ. sup Cant. Omnino ꝓpter mansuetudinem que in te prædicatur currimus post te dñe hiesu xp̃e audiẽtes q̄ non spernis pauperẽ. q. d. si egenũ pascis. peccatozẽ nõ hozres. q. d. sz in gratiam tuã recipis. Et sbdit hoc aptius declarando. non hozruisti confitentẽ latronẽ nec peccatricẽ chananeã in adulterio deprehensam non sedentez in telonio. nõ publicanũ supplicã tem. nõ negantẽ discipulum. non persecutozem discipulozꝫ. nõ ipos crucifixozes tuos. in odore vnguentozꝫ tuozꝫ currimus. Sed valde certe notabile q̄ dictũ est scz q̄uis aquilaz sequũtur multe aues scz cõmunes tamen aues prædeam nõ sequũtur sed timẽt. Quid p aues prædeintelligũtur nisi nobiles qui vt frequenter pauperes deprædanť. iuxta illud Ezech. xxij. Principes eius in medio eius rapientes prædam ad effundendum sanguinez. et ad perdendas aias et auare sectanda lucra. vbi per principes intelligit homines indifferenter qui super alios ꝓncipãtur. siue reges. siue duces. barones. milites et ceteros nobiles. et hi raro sequũtur iaz verã aquilam christũ quia in hodierno euangelio tãtũ legitur de vno nobili scz Centurione qui secutus fuit christuz magis tamẽ vt reciperet pueri sui sanitatem. sed vtinã ad instar rapacium auiũ timerent aquilam christum z a præda cessarent ne vnguibus ire eius laniarentur z damnarẽtur demonibus. iuxta illud Ysa. xxxiij. Ue qui prædaris nõne z ipe prædaberis. q. d. sic: et licet illi mũdi nobiles xp̃m nõ sequãtur sed euz vt frequẽter in suis sacerdotibus z ceteris pauperibus persequũtur. tamẽ turbe z communes populi secuti sunt christũ. et adhuc quotidie sequũtur vt dicit pñs euangeliũ. cum descendisset in quo ad sensum mozalem z spiritualẽ tria scribuntur.

Christi manifestatio. cum descendisset
Vulgi comitatio. ibi. secute sũt eũ turbe
Leprosi depcatio. z ecce leprosus ve.

Circa q̄ notandum reges aut ꝓncipes alijq̄ dñi terreni solent habere vt frequẽter in montibus suas mansiones atq̄ castra. q̄ vt dicit magister li. xiiij. ꝓprie. q̄ mõtes sunt foztes z apti castrozũ edificationi ꝓpter q̄ mansiones i mõtibus sunt tutiozes ceteris tum ꝓpter duritiem tum ꝓpter altitudinẽ. tum ꝓpter ascensus difficultatem. Ideo refert auctoz ibidem q̄ in mõte ebzon tanq̄ in loco tutiozi deus regi Dauid instituit mansionem. et vt illuc ascenderet post mozte Saul impauit vbi sex annozũ spacio regnans tandem ad totius regni israhelitici fastigiũ assumptus est. Et licet reges z ceteri domini in mõtibus suas habeant mansiones tamen interdum descendunt z se populis suis manifestant. Spũaliter sic christus ab eterno suã mansionẽ in monte celi tanq̄ rex regũ z dñs dñantium habuit. Et iste mons celi in quo dñs ihesus christus ab eterno fuit z habitat est similis mõti synai ꝓpter multa. Primo ꝓpter angelozꝫ frequẽtationẽ. quia in mõte synai angelus frequẽter in psona dñi apparuit. et locutus est moysi. sicut de hoc dicitur Exo. iij. Apparuit illi in de flo mõtis synai angelus in ignea flamma rubi. Et si d. a. tamẽ Exo. iij. dicitur Deus sibi apparuisse. sed dicũt doctozes q̄ in veritate fuit angelus in persona dei loquentis. quia dicit mgr̃ li. ij. dist. viij. Illud indubitãter teneamus q̄ deus in specie essentie sue nunq̄ mozalibus apparuit. sic etiam in monte celi est frequẽtia angelorum. quia dicit Beda quẽ allegat magister lib. ij. dist. ij. c. vi. Hoc superius celum qð a volubilitate mũdi secretũ est mox vt creatũ est sanctis angelis repletum est. sz si quereret quis ꝓpter quid voluit deus esse frequẽtiam angelozum in monte celi. ad hoc dico q̄ consuetudo est q̄ domini terreni habent suos seruos ꝓpter laudem ipozꝫ z famulatũ. sic etiam dñs celozꝫ habet suos angelos vt ei fuiant. et ipius laudem exprimãt z concinnãt. iuxta illud dictum mgr̃i. li. ij. dist. j. c. vi. Et si inquit queritur ad quid creata sit rõnabilis creatura scz angelica. rñdetur. ad laudandum deũ vel ad fuiendum ei z ad fruendum deo in quibus ꝓfecit ipa scz angelica creatura. vel etiam humana nõ deus Ideo dicit dominus ad Job. xxx. c. vbi eras cum laudabant deum astra matutina z iubilarẽt oñes filij dei. exponit mgr̃ li. ij. dist. ij. c. vbi s. astra matutia et filij dei eosdem angelos vocat. et dicit Hylo. q̄ dicti sunt filij dei. quia sunt facti ad imaginẽ et ad similitudinez ipius vel quia sunt illustrati p gratiã z iusticiã ei⁹. ideo ãgeli vt fideles famuli quotidie exequũtur officiũ suũ canentes deũ q̄z laudantes. sicut audiuit Ysa. c. vi. Sanctus sctũs sanctus dñs deus sabbaoth Secdo ꝓpter lumẽ z flammationẽ rubi Exo. iij. ió dicit etiaz Exo. ix. q̄ totus mõs synai fumigabat eo q̄ descendisset dñs sup eum in igne. et ascendit fum⁹ ex eo quasi de fornace. ita etiã in monte celi est lumen indeficiens qð quidem fecit deus. sicut testatur Accĩ. xxiiij. Ego feci in celis vt oziretur lumen indeficiens. et hoc lumen est ex claritate christi z sanctozũ et precipue trinitatis. De claritate xp̃i que ineffabilis est quasi in enigmate ostensa est cuidam puelle. de qua legitur q̄ fuit habitu secularis. sed vita religiosa valde seliez

spūaliter. in orationibus. in ieiunijs ꝛ obsecrationibus sp vacabat. mentē sepissime extēdens ita vt celi secreta ꝛ celi regem cum celi ciuibus frequenter videret. In quadaz igitur solennitate epiphanie cū interesset matutinis christū infantem pannis inuolutum ꝛ in presepio positū vidit. et circa illum thronum aureum ad similitudinem iridis. erat itaqz ex vtraqz parte multitudo angelozum manibus extensis eum adozātes ꝛ oculozum suozum acies in illum continue defigentes. Ecce qualiter angeli officium suum exequūtur nec mirum ipe eniz est ille specios⁹ pze filijs hominū. in quē teste Apl'o desiderant angeli conspicere. cunqz ventum fuisset ad illuz locum p̄ma vox audita est. hic est filius meꝰ dilectus in quo mihi bene complacui ipm audite Ex tunc fuit dei filius ꝛ hominis tanti decoris ꝛ claritatis vt exp̄mere nō sufficeret Requisita etiā eadem puella quales essent effigies sanctorum angelozum. rñdit. staturas habent humanas facies virginibus similes genas ad instar rosarum rubentes. et in reliquis membris niue candidiozes. De lumine aūt claritatis sctōz qui etiam illumināt montem celi dicit beatus Aug⁹. in epl'a ad Cirillum ep̄m hierl'itanū cum vellet scribere qualis inesset omnibus sanctis ꝛ electis qui cum christo gaudent glozie ꝛ leticie q̄titas ꝛ scriberet chartam preciosō docto. Jero. qui eo ignozante iam de mūdo exierat. cum tamen scribens in exordio Jeronimū, puocaret ineffabile sūito lumen nostris inuisum tp̄ibus. nostrisqz minime linguis declarandum cū ineffabili inauditaqz flagrantia in cellulā in qua stabat itrauit hoza cōpletozij ꝛ cū istruxit q̄ vna est voluntas sanctozum et dei. que volunt obtinere possunt. et quecunqz volunt deus vult ꝛ adimplet. si enim claritas dei tanta est et similiter sanctoz q̄ta tunc claritas qua illuminaē mōs celi vbi tot sanctoz anime septies sole clariozes cū christo eternaliter lucent ꝛ illustrāt. idcirco vt dicit mgr̄ li. ij. disti. ij. c. vi. qō hoc celum qō scōa die factum est nō appellaē firmamentū sed celum splendidum qō est empirreū. i. igneum a splendoze nō a caloze. q. d. sed a sanctoz claritate. Tertio ꝓpter sapientiam ꝛ eruditionē. qz ibi in monte synai data est lex moysi. qua q̄dam lege ꝓplus eruditus est Jdeo dicitur Leuitici xxvi. Hec sunt precepta atqz iudicia ꝛ leges q̄s dedit dñs inter se ꝛ filios israel ita etiam de celo venit omnis lex ꝛ eruditio a gratia dei. Jux illud Remigij. in Omel'. Nisi gratia dei doceat interius frustra omnis mgr̄ laboraz. Cui consonat Hila. sup Math̄. Nisi gratia dei assit cozdi auditozis. ociosus est omnis ꝼmo doctozis Ecce q̄ sapia ꝛ eruditio nostra de mōte celi est. ideo dixit Jere. Treno. j. De celo misit ignē in ossibus meis ꝛ eruditiuit me. vbi p ignē intelligit spūsanctū. et vbi ille mgr̄ est facile discitur qō docetur vt inquit Greg⁹. in Omel'. idcirco petiuit Pap̄. Emitte dñe sapientiā de sede maiestatis tue vt mecū sit ꝛ mecū laboret ꝛ instruat me facere voluntatē tuā Pap̄. ix. Quarto ꝓpter pascua ꝛ refectionē Dicit eni Joseph. li. vi. c. antiquitatū. q̄ mons synai est excelsus ꝛ ad pascua egregius optimas ferens herbas q̄uis in aliq̄ parte eius pastozes ante moysen nō audebant pascere oues. quia opinio erat hominū habitare ibi deū. sic etiam in monte celi sunt pascua eterne refectionis. sicut testatur p seipa veritas. Joh̄. x. Ago sum ostiū per me si quis intrauerit saluabitur ꝛ cū ingreditur ꝛ egreditur pascua inueniet q̄ ibi sunt pascua refectionis. Ostendit Ysa. xxv. Faciet dñs exercituū oib⁹ popul'is mōet hoc q̄uiuū p̄guiū q̄uiuū vindemie defecate. i. pinguedine itellige plenitudinem. in medulla que infra ossa absconditur securitatem. in defecatione puritatē. Ecce ab hoc mōte glozioso descendit qui ab eēno in eo habitauit christus ihesus dei filius ꝛ se suis manifestauit qui antea visus in terra nō fuit. ideo dixit ꝓpheta Baruch. iij. Post hec i terris visus est ꝛ cū hominibus conuersatus ē Et dicit notanter euangelista cū iesus descendisset de monte scz angelice frequētationis. luminis inflāmationis ꝛ pascue refectionis. q. d. de taz glozioso monte in hanc vallem miserie sine causa nō descendit iesus rex celi taz magnus. Pz ma ergo est causa sui descensus vt per nomen suū iesus quod descendendo inotuit demones effugaret. qz demones audito hoc nomine biesus exeunt ab obsessis hominibus sicut legitur de sancto Bernā. Cū semel apud mediolanū eēt et quedam demoniaca ei oblata esset vt eam curaret: demon cozā multis astantibus dixit. O q̄ libenter exirē sed dñs nō vult vt exeam. Cui Bernā. quis est inquit dñs ille. cui demon. creatoz omniū. cui sanctus. vidisti ne eū vnq̄. et ille vidi ait in glozia. cui Bernā. velles illuc ire. at ille. miro mō cachinās ait. tarda hoza abijt. tūc sanctus p̄cepit ei. vt in nomine iesu exiret. et demon. O terribile nomen iam me cogis exire. et hoc dicto statim exiuit. ideo dixit dñs Math̄. vlti. In nomine meo demonia eijcient. qō patet in. lxxij. discipulis qui dicebant Luc̄. x. Domie etiam demonia sbjciūtur nobis in nomine tuo Secūdo ideo descendit vt per nomē suum suos famulos ab inimicis liberaret. qz hoc nomē iesus est turris fortissima ad q̄m cōfugiūt qui ab hostibus persequuntur. Juxta illud Prouerb. xviij. Turris fortissima nomen domini. ideo le-

gitur. Dō quidam clericus nocte transiuit ad quoddam nemus in quo erat latro crudelissim⁹ qui nemini pepercit quin eum occideret vel spoliaret.hic cum audiret eum transire clamabat: quis es qui hic transis?rñdit clericus:ego sum seruus iesu christi.ecce ipe clericus cōfugit ad hoc nomen velut ad turrem fortissimā.tūc itez latro.ego dico quis es tu. rñdit clericus. Ego sum indignus seruus iesu christi.latro vero tertio quesiuit.quis es?respondit.ego suz inutilis seruus iesu christi.et sic latro inter se cogitauit cuius seruus es tu ppter nomen iesu vade in pace.et sic latro inter se ruminando de hoc nomie iesu ex virtute ipius conuersus postmodum homicidium z latrociniū nō perpetrauit.sed cum diuina dispositione statim cū magna contritiōe ad eundem venit clericum quia erat plebanus vicinioz illius silue z petens vt audiret confessionem eius:plebanus audiens eū multa homicidia perpetrasse dixit o peccatoz.vnde tibi illa contritio qui tot mala commisisti.rñdit latro hac nocte quidam transiuit siluam quem cūvellem spoliare dixit.Ego sum iesu quez dimisi.ppter nomen iesus tandem nomē iesus replicando in me iterum ac iterū z sic ptritus et conuersus sum z nō ero de cetero Ruus diaboli sed iesu.et plebanus ego inquit sum qui siluam transiui benedictū sit hoc nomē iesus qō me a periculo liberauit z te iustificauit et ego ero de cetero vtilioz Ruus iesu z ammodo peccatuz non cōmittam vtinā exemplo illius z alij raptozes et peccatozes hoc nomē iesus in seipos rumina rent z vitā mutarent a rapinisqz cessarēt.sicqz iuenirent q iesus est iocūditas mentiū.cognitas viuentium.sanitas languentium.vbertas degētium.salus pacientiū.De ꝑmo dicit Apoc.xxi Absterget deus omnē lachrymā ab oculis eoz et moꝛs nō erit vltra.De scdo Luc.j.Dabit illi dñs deus sedem dauid patris eius.et regbit in domo iacob in eternū z regni eius nō erit finis De tertio dicit in ps dauid Qui sa.cōtri.coz. et alli.cc.et Job.ix. dicit q lutū fecit ex sputo et liniuit oculos ceci.De quarto ps.xl.Gloria et diuicie in domo eius.De quinto dicit Ysaie. xlvij.Cum ambulaueris per ignē nō cōbureris et flāma nō nocebit tibi quia ego sum dñs deus tuus.Tertio ideo descendit vt per nomē suum iniurias mitigaret.nā legitur in li.de donis. Dō quedam mulier placari nō potuit:in cuius fronte nomē iesu vir dei scripsit z mox charitatiue emulis suis offensionē reliquit. Fuit z alius obstinatus cui cū diceret semel remitte iniurias z rācoꝛes dixit.nec ꝑ deo.nec ꝑ diabolo iduci possum si deberē in inferno eē ppetue z accessit sup eū cū deuotiōe z in frōte eius cū digito scē sit.iesus nazarenus.pctoꝛ icepit gemere.et ait.amoꝛe iesu totū dimitto.Quarto descendit vt sibi multitudinē ppli vsurparet.sic enim refert Amb.i exame.qñ rex apū exit de alueari sequūtur eū oēs apes z single se obsequio ei⁹ offert z ei ꝓxime eē volūt.sic etiā xps cū exiuit seu descendit ō ce mlta ba hoim secuta ē eū z ꝑcipue turbe apl̄oz q ad vnā hozā noluert eū relinq̄re.iō dixert Joh.vi.ad quē ibim⁹ ba salutis habes. silr z alij mlti secuti sūt eū vt ḥ ōz.secute sūt eū turbe mlte.et hoc ad ꝑmū z ad scdm. Quātum ad tertiū ē notādū .Cū dñi terreni descēdūt de castris suis comitātib⁹ famul suis occurrit eis sbditi q indigēt auxilijs eoz petētes sibi iusticiā as fieri vel alias gras eoz petūt aut iplozāt.sicut ꝓz de rege traiano.Qui cū eqtarz ꝑ foz rome vidua q̄dā petijt sibi fieri iusticiā ō filio suo interfecto sic hr̄ i legēda scti Greg.sic ad ꝓposi tū.cū dñs oim xps ihs descēdisset ō castro celi in vallē lachrymabilē mūdi occurrebāt ei q auxilio indigebāt sic dic euāgeliū de hoie lepzoso q venit ad ipm adozās eū dicēs.Dñe si vis potes me mūdare.q.d.Fm Origē.in Omel.voluisti vt hec immūdissima lepza sup me veniret siue ppē pctā mea vt coꝛreptus penituissez.siue ppē tuā pudētiāvt mirablr me mūdās magnificer|oia dispēsabilit fac z salutē largit tribuis siue ergo hāc lepzaz ppter pctā mea portaui dimitte culpā meā mūda me.siue ppter tuā pudētiā mirabilit me mūdas vt ab oib⁹ magnificeris .dñe si vis potes me mūdare volūtas tua op⁹ est quia opa volūtati obediūt.iōqz si vis potes me mundare nō dubito. Et qz potes adiuua me.sz scio qz potes iōqz nō potentiā peto.non fortitudinē quero.has enim scio indeficientes sed tantum voluntatem tuam deprecoz z sequens virt⁹ statim adimplebit hanc gratiā.ideo domine si vis potes me mūdare mihi ad beneficiū tibi ad laudem.Audientibus autē ad miraculum z ꝓficiendi doctrinā.hec Origenes in psona ipius leꝓsi Moralit per hūc lepzosuz q venit ad xpm ℟ significatur quilibet peccator aut morbosuz genus humanum.vnde notandū iuxta septē modos lepzosoz sunt septē genera peccatoz. Prima enī lepza est in tumoze habens enim hanc lepzam carnis z cutis superficies redditur vnctuosa z tumozosa in tantum vt si aqua superfundatur non madescit cutis.sed elabitur quasi a corio madefacto .vt dicit magister li.xix.pzopzi. sic peccator patitur hanc lepzam cum habet in mente superbiam.Est enim quasi tumoz in carne maligna superbia in mente .Et significata ē per lepzam Ozie regis.De quo legitur.ij.Paralipomenon.xxvi.Cum roborat⁹ esset in regno eleuatum est coꝛ eius z ingressus templum

domini adolere volens incensum super altare thimiamatis.et mox ingressus est post ipm azarias sacerdos.ꝛ cū eo sacerdotes domini.lxxx viri fortissimi restiterunt regi ꝛ dixerunt .non est tibi officium Ozia vt adoleas incensum domino sed sacerdotum qui consecrati sunt domino ad huiusmodi ministerium.egredere de sanctuario ne contempseris.quia non reputabitur tibi ad gloziam. Iratus est Ozias et tenens in manu thuribulum vt adoleret incensum minabatur sacerdotibus statim orta est lepra in frō te eius coram sacerdotibus .Cunqꝫ respexisset eum Azarias et cuncti alij sacerdotes viderūt lepram in fronte eius .et festinanter expulerūt eum.sed ꝛ ipse perterritus festināter festinabat egredi eo ꝙ illico plagam domini sensisset. Fuit igitur leprosus vsqꝫ in diem mortis sue. Et sequitur in fine capituli.dormiuit Ozias cuꝫ patribus suis ꝛ sepelierunt eum in agro regalium sepulchrorum eo ꝙ esset leprosus .et non in sepulchro regum. Per Oziam intellige quēlibet mūdi superbum qui ꝙto magis in mūdi regno exaltatur tanto magis in suo corde eleuatur.et ꝙtum in altum ascendit tantum in cute anime ad instar leprosi intumescit. iuxta illud Bernñ. super missus est.videas plerosqꝫ de ignobilibus nobiles.de pauperibus diuites factos subito ī tumescere pristine obliuisci humilitatis genusqꝫ suum erubescere ꝛ infirmos dedignari parētes sed vere ꝙtum eleuātur per tumorē tantum magis pijciūtur ad profundū diuina iustícia exigēte. Et est notandū.sicut Ozias rex in sua lepra vsqꝫ ad finem vite sue permansit. sic etiam superbus in sua superbia vt cōmuniter ad finē sez vite perdurat.sicut testat Job.xv.Cunctis diebus superbit impius.ideo dicit Sap̄. Synagoge superborū nō est sanitas Ecc̄i.iij. Et possunt assignari alique rationes. Prima quia superbia est peccatum diaboli,ex quo lucifer cecidit de superbia.vt supra.R.X. Et sicut diabolus in sua superbia eternaliter manebit.Fm illud p̄s. Superbia eorꝫ qui te oderūt ascendet semper. sic etiā superbi in sua superbia vt frequenter manebūt. Secūda ratio quia infirmitas ista non agnoscitur ergo de facili nō curatur .ideo dicit Aug⁹. Nemo insanabilior eo qui sibi sanus videt .Et Bernñ. Scio inquit egrū se non sentientē periculosius laborare.Quibus consonat btūs Iero. Difficulter ad sanitatē venimus qꝛ nos egrotare nescimus. Tertia ratio qꝛ superb⁹ remedio nō iuuat immo deterior efficit.sicut pz de iudeis qui ex predicatione xp̄i deteriores sunt effecti.ideo dicit dñs Joh̄.x. In iudiciū in hūc mūdum veni vt qui nō viderent.i.humiles ceci videant,et qui viderent.i.superbi sapiētes ceci fiant.venit ergo ihesus christus in hunc mūdum, vt humiles illuminarentur. et superbi sapiētes excecarentur.et hoc est quod sequitur in eodem capitulo.Si ceci essetis ꝛ vos cecos esse reputaretis non haberetis peccatū.nunc vero dicitis quia videmus peccatū vestrū manet.qō figuratuz est Math̄.xxvi.vbi Petrus qui interpretatur agnoscens vel cognitio legitur amputasse auriculam seruo principis sacerdotum .quia litteratis multū affert cognitio predicatiōis vl obedientie. Quarta ratio quia dei pietas nō ita recipit superbos sic alios pctōres .sicut testat Gre g⁹. Celestis medicus egros nō recipit quos ꝛ ō medicamēto deteriores fieri videt. Quita ratō qꝛ superbia maxime distat ab humilitate qꝛ est ei cōtraria.sola aūt humilitas est via ad curatiōz vnde sup illud Job.xxxi. Si letatū est in abscōdito cor meum dicit glo. Superbia ꝙto longius ex humilitate tanto minus p̄t haberi spes de curatione.he sunt rōnes quare superbi quasi leprosi in sua lepra spūali interdū vsqꝫ ad finē vite p̄seuerāt. Et sicut Ozias sepultus fuit in agro regaliū sepulchrorꝫ ꝛ nō in sepulchris regum.sic nec illi qui perseuerāt in superbia vsqꝫ ad finēvite que est spūalis lepra locentur in requie beatorꝫ qui cum christo regnant in eternū .Secunda lepra est in adustione ꝛ fit ex colera rubea corrupta in mēbris cū melancolia .Et dicitur leonina a leone.et hec species tāgitur ab humore fer uentissimo ꝛ malicioso.et ideo more leonis omnia mēbra destruit ꝛ corrodit.vt dicit magister ppie.vbi supra. Hanc lepram patitur tūc peccatoꝛ spūaliter cū īracūdia vl indignatiōe detrahit quis verbo,primo suo. Et figurata ē per lepram Simonis Luc̄.vij.qui videns ꝙ beata peccatrix tangeret christū ait intra se.hic si eēt prophetа sciret vtiqꝫ que ꝛ qualis est mulier q̄ tangit eum quia peccatrix est. Et sicut hec lepra realis fit ex sanguinis adustione .sic etiam hec spiritualis lepra scilicet ira causatur ex sanguinis accensione.quia fm Philosophū. Ira ē iam dicta destruit totum corpus et corrodit. Ita ad litteram iracundia destruit corpus humanum et occidit.qō probat Ysido.de summo bono. Ira inquit corpus occidit:mētē strungit, primū offendit. omnemqꝫ salutē corpis abijcit et tetendit.cui concordat Tullius in tusculanis.q̄stionibus li.iiij. Ira veritatē tegit.iusticiā pueritit atqꝫ oēm virtutē abijcit ipamqꝫ aiaz sic offēdit. Quib⁹ alludit Philaret⁹ in trac.ō ira.mor. Infirmos quidam ꝛ languidos occidit ipa ira Jō ira primo compar igni sicut eni ignis oia liḡ sibi apposita accēdit ꝛ consumit. sic ira accendit corpus ꝛ illud manifeste trāsmutat ꝛ ꝙsumit

id circo homo iracundus est vere ille qui habz ligneam domũ q̃ qñq̃ in vespere diues ẽ. i mane nihil habet quia ignis abstulit sibi totum. vere diuitie sunt virtutes. Juxta illud Grego. in Omelia. Fratres si diuites esse cupitis veras diuitias amate. illas diuitias habet homo mitis ⁊ patiens in domo sua scilicet conscientia. si aũt ira in mentem venerit omnes illas virtutes consumit ⁊ amittit. iuxta illud Prouerb. xix. q̃ impatiens est sustinebit damnũ. ideo dicit Iesus syrach Eccĩ. ij. De his qui perdiderũt sustinentiã. Secũdo iracũdus homo cõparat̃ aprozq̃ sicut aper currit ad gladiũ ex furoze. sic homo iracũdus velud aper in gladium ire vl̃ odij se impingit. gladius enĩ diaboli est ira vel odiũ Tertio iracundus compatur olle feruenti aut bullienti. sicut enĩ olla bulliẽs aquã consumit ⁊ bulliendo euaporat. sic mens ferues ex iracũdia consumit aquã gratiarũ spiritussancti. ⁊ sic mens amissa gratia ebulit stulticiã Prouer. xv. Cor fatuorũ ebullit stulticiã Quarto iracũdus comparat̃ arrepticio quia sicut ille seipsum lacerat interdumq̃ in aquã precipitat ⁊ occidit. sic homo iracundus seip̃m lacerat et dies suos abbreuiat. iuxta illud Eccĩ. xxx. Zelus ⁊ iracũ

T dia minuunt dies. Tertia lepra est in siti. qz leprosi vt frequenter sitim patiũtur. et hoc pro uenit ex humoz aduſtione hãc lepram spualiter patiũt̃ auari signati p Giesi leprosum. de quo iiij. Reg. v. Postq̃ sanauit Helizeꝰ Naamã pn cipem syrie. et ille obtulisset sibi munera q̃ Heli zeus nõ recepit cucurrit post eum Giesi seruus Helizei: quẽ cum vidisset Naaman cõcurrentez ait: recte ne sunt omnia. et ille ait recte ⁊ dixit. dñs meus misit me dicens: modo venerunt ad me duo adolescentes de monte effraym ỏ filijs ꝓphetarũ da eis talentũ argẽti ⁊ vestes mutatorias duplices: ait Naaman. Melius est inqt vt accipias duo talenta ⁊ dedit ei que ille accepit. et ꝓpter hoc factus est leprosus. quia dixit ei Naaman adherebit tibi. Morali Giesi gerit figurã auarorq̃ qui diligunt munera ꝓpt̃ qỏ adheret eis spualis lepra scz auaricie. et sic leꝓsus patitur sitim. sic auarus habet sitim diuitiarũ quibus nõ potest impleri propter certas causas. Prima anima que est capax dei nullo alio impleri potest preter deuz vt dixi supra ex verbis Inno. dñica infra octauã epiphie. L. D Et sic q̃tũcunq̃ auarus cumulat tamen animã suam non satiat. iuxta illud Sap. xi. Non sufficit cor repleri vnius hominis. Secũda quia cupiditas est quasi ignis ardens qui nunq̃ dicit sufficit Prouerb. xxx. Ignis vero nõ extinguit̃ per appositionẽ siccorq̃ lignorq̃ sz augeat̃ vt dicit Phus. ij. de anima. Ignis p appositionẽ combustibilium crescit in infinitũ. Et ibidez. Ignis inquit augmentatur in infinitum. sic cupiditas non extinguitur ex appositione diuitiarum. sed augetur. Ideo dicit Phus primo Politicorq̃. Desiderium diuitiarum tendit ad infinituz. cui consonat Poe. Crescit amor mundi q̃tum pecunia crescit. Tertia causa est quia pecunia nõ apponitur vbi est sitis auari. sitis enĩ auari ẽ in anima sed ipe ponit pecuniam in arcba. insanis ergo auare qui pecuniam ponis in bursam vel in cistam non est tibi saturitas sed sitis: ergo saturari non poteris. quia pecunia res corpalis est. Anima autem res spiritualis. res vero spirituales corpozali nõ possunt impleri nec ecõuerso. verbigratia. sicut archa nõ potest impleri sapientia sic nec anima pecunia. Quarta lepra est in ponderositate quia vt communiter leprosi sunt ponderosi ⁊ graues. et hãc lepram patiũtur accidiosi qui sunt graues ad bene opandum. Et figurat̃ hec lepra Exodi. iiij. vbi legit̃. q̃ dñs dixit ad Moysen. Mitte manũ tuam ℣ in sinum tuum q̃m cum misisset in sinum protulit eam leprosam ad instar nimis. et iterum dominus retrahe manum in sinum tuum. retraxit et protulit iterum. et erat similis carni relique. Ille mittit manum suam in sinum qui deterior efficitur. quod pertinet ad vicium remissionis. si enim incipit aliquod opus primo die aliquãtulum strenue opatur scdo die minus tertio iterum minus ad vltimum nihil. sic incurrit spiritualem lepram accidia. De tali dicitur Eccĩ. xxij Filia fatua in minoratione fiat. filia fatua est anima sale sapientie non condita que semper decrescẽdo procedit. remissius enĩ quotidie aliq̃d amittit ideo pauper efficitur Prouerb. x. Egestatem operatur manus remissa. manus autem fortium diuitias parant. Et Prouerb. xxij. manus fortium dominabitur: que autẽ remissa est tributis seruiet. Econtra vero vita iustorũ procedit crescendo. Juxta illud Prouerb. iiij. Justorum semita quasi lux splendens precedit. et vsq̃ ad perfectum diem Prouerb. xxi. Cogitationes robusti semper in abũdantia De hoc tale inueni exemplum. // Milites tres sibi mutuo felicitatem promiserant vt in quacunq̃ necessitate essent se nõ desererẽt in bellis ⁊ in torneamẽtis erant strenui. et ad omnia mundi facta proni. // Contigit cum quadam die transissent siluam omnes in silentio transierunt. et cũ essent extra siluam dixit senior. Miror quomodo sic obmutuimus in transitu silue. et dixit causam silentij esse hanc. quia videns amenitatem silue memor fuit amenitatis celestis quã etiam causam ceteri confessi sunt. Quibus senior dixit. Credo sine causa hoc factum non fuisse. Sed

nutu dei vt sicut hactenus mũdo. ita nunc deo
seruiamus.qua ꝓpter consulo vt claustruz ingre
diamur.et eandem fidelitatem in domino habe
amus qđ ꝛ factum est ꝛ laudabiliter ꝛ strenue
per aliquod tempus ibi vixerunt. tandem duo
minozes ceperunt tepescere.et hoc inuicem cõ=
fessi sunt.et consolationẽ inuicem quesierũt.ve=
nerunt ad tertium de statu suo querentes inue
nerũt deo eum seruientem hilariter ꝛ deuote vi
dens autem vultus eoꝝ tristes dicẽs. Ecce ex
multo odio ꝛ tedio estis tristes ꝛ segnes ꝛ pigri
mihi aũt totum tps breue videtur quia semper
occupoz studijs .illis autẽ mirantibus quibus
studijs vel occupationibus tempus expenderz
cum sicut ipi illiteratus esset dixit tres litteras
tantũ inuenio quas docuit me magister meus i
ingressu meo quas legens quotidie nullo tedio
afficioz.sed pre desiderio legendi deficit m tem
pus.vna scriptura vel littera in nigro coloze q̃
significat peccata mea que denigrauerunt aiaz
meam ꝛ falsitatem ꝛ instabilitatem mundi.per=
petuitatẽqꝫ inferni et hanc ego lego a mane vs=
qꝫ ad missam. Secunda littera aut scriptura est
in coloze rubeo que significat passionem salua=
toris nostri qui multa pro nobis sustinuit hanc
lego a missa vsqꝫ ad nonã quãdo spiritũ emisit.
Tertia littera aut scriptura est in aureis litter|
et hec est amenitas ꝛ multiplicitas gaudij cele
stis.et hanc lego vsqꝫ ad completoziũ.et sic ex=
pono tempus meũ sine tedio quo audito ceteri
multũ accensi de cetero.et ipi,pfecerũt. sic etiã
exemplo illius militis debent ꝛ ipi laici q̃ alias
nesciunt scripturas legere ꝛ relegere has tres
litteras legere .Et primo litteram nigram vt
videlicet cõsideret homo q̃m niger ꝛ turpis an
te deum factus est per peccatũ.iuxta illud Tre
noꝝ .iij. Denigrata est facies eozum super car
bones ꝛ non sunt cogniti in plateis.et non solũ
denigrat peccatum coram deo sed etiaz aliquã
do coram hominibus.sicut factum est cuidam
militi.de quo refert Apiarius.lvij.c.Qui de la
tere mulieris ꝛ ꝓiugis surgens in tempie noctl
completa cum aliena flagicioſa domũ luna lu=
cente rediebat. Cuius faciem per fenestrã vxoz
eius contemplata clamauit horrifice.ad cuius
clamorem ancille domus ꝛ famuli concurrẽtes
ad contuitum domini pariter clamauerunt q̃si
a conspectu demonis deturpati q vt miles vi=
dit aiaduertit faciem suam a propria forma re=
cedisse.et diuino iudicio ꝑm vilitatem peccati
confusionis ignominiã induisse. mane propera
uit aduersus ecclesiam vt confessus,ppriaz foz=
mam meretur recipere.cui cũ vacce ꝛ pecudes
ad pascua longius obuiarent mox miros dede=
runt mugitus.et fugerunt idem pastoꝛes obuij
quoqꝫ fecerunt. Sacerdos autez in ostio eccle=
sie residens dicens horas mox vt illum vidit si
gnauit se intrans ecclesiam. ꝛ ostiũ post se clau
sit .tunc ille prosternens se ante foꝛes ecclesie di
xit miserere pat̃ sancte miserere miserrimo pec
catoꝛi non sum ille qui videoꝛ.sz hoc mihi pec=
catis exigentibus accidit vt in me laruata qua
si demonis facies videatur .cui sacerdos clau=
so inquit ostio dicas quid vis .et sic de te q̃cq̃d
voluerit deꝰ expectabo nec moza vbi miles cũ
nimia contritione ꝛ lacrimis ꝓfessus est:larua=
lis illa ꝓfusio detrusa ẽ.ꝛ,ppriã faciẽ cũ sua inte
gritate recepit et dicit auctoꝛ. Vidimus plures
ex his qui militez optime cognouerũt. qui nob
ista de illo testantissime narrauerũt. Secũdo de
bet homo laycalis legere in scriptura aut litte=
ra rubea:videlz recoꝛdãdo passionem xp̃i.vt su
pra dixi dominica tertia in aduentu sermone.ij
S.O. Quia talis recoꝛdatio passionis xp̃i: plꝰ
valet eis q̃ frequens ieiuniũ vel virgaꝝ percus
sio:aut psalterij decantatio.quia quidã dicunt
et ascribũt hoc Alberto magno q dixit. Sim=
plex recoꝛdatio seu meditatio passionis xp̃i:plꝰ
valet:q̃ si integrum annũ ieiunaret quis in pa=
ne et aqua.vel si quottidie virgis aut flagellis
vsqꝫ ad effusionẽ sanguinis cederet.vel si quot=
tidie legeret vnum psalteriũ.ꝛ ratio potest es=
se hec.quia ieiunium aut talis percussio:vel oza
tio psalterij:fit aliquando cum tedio ꝛ sine de=
lectatione. Recoꝛdatio aũ passionis xp̃i quaz
ex maximo amoze sustinuit:nunq̃ potest coꝛdi=
aliter memoꝛari aut fieri:sine ingenti charitate
Et hec quidẽ charitas facit memoziam chꝛisti
passionis adeo preciosam. Quia dicit Augusti.
de laude.c.attendite. Quanta est charitas que
si desit frustra habentur cetera.si autez assit ha
bentur omnia:vel in his vel in alijs. Tertio
debẽt layci legere in scriptura aut littera aurea
vt videlicet memoꝛentur gaudia celi. de quibꝰ
dixi sufficienter s̃.dominica secũda in aduentu.
sermone primo. D.D. Et dominica tertia in
aduentu.sermone secundo. A.B.C. Et domi=
nica infra octauam natiuitatis chꝛisti. R.D.
Et in presenti sermone primo principali. N.O
Quinta lepra est in pinguedine. et significat
gulam que est spiritualis lepra anime. et signi=
ficata est per lepram scilicet quattuoꝛ viroꝝm
qui erant extra portas ciuitatum: ab alijs se=
gregati.vt patet.iiij.Regum.vij. Et bene gula
significatur per lepram.primo sicut lepra homi
nem deturpat:sic et gula animam: que est ima=
go trinitatis beate deturpat.multum eã obscu=
rando. Juxta illud Jeroni. Nihil adeo obzuit
intelligentiam: vt commesatio et ebrietas. Se=
cundo sicut lepra ab hominibus elongat:sic gu

Tertia post D Epipha.

la a deo elongat ad qđ ptinet qđ dicitur in ps xxxi. In chamo z freno maxillas coꝝ constrin ge qui non approximant ad te. Dicit glo. Non approximãtes ad deũ sunt homines cibo z po tu se replẽtes quibus optat dauid maxillas cõ stringi z pcius victualia dari vt sic saltẽ cogan tur ad deũ primare sicut accipiter famelic⁹ ad dñm suum. Tertio sicut lepra a ciuitatibus ex cludit sic gula exclusit a supna dei ciuitate. sic testatur Apls. j. Coꝝ. vi. Nolite errare fratres neq; ebosi regnũ dei possidebunt .et hoc patet de diuite epulone qui epulabaꝫ quotidie splen dide.et sepultus est in inferno Luce.xvi. Ibiq; p delicatis ferculis comedunt bufones z ꝓpen tes.sicut patet in exẽplo. ¶ Quidam miles de licatus moziens:post mortẽ nocte quadaz pul sauit ad ostiũ dicens q dñs esset possessionũ .et dixit nomen suũ rogans vt intromitteretur .et puer vidit eum per fenestrã z dixit:certe domi nus meus mortuus est nec vos intromittã. Cũ q; pulsaret perseuerãdo.nouissime ait defer pi sces istos filio meo quibus vescoꝝ ego ad poꝝ tam illam suspendo.mane exeũtes inuenerũt in quodam ligamine multitudinem bufonum igni tozũ z ꝓpentum. Sexta lepra est in putredine dicit enĩ magister,ppietatũ vbi s. q lepra na scitur de quattuoꝝ humoribus putrefactis tan tũ incensis z coꝝruptis.et in calozem magnum cõmutatis: putrefactio enĩ humoꝝ quibus ad miscetur melancolia,ppter frigiditatẽ z siccita tem putrefactionẽ repugnantẽ non potest com pleri in vasis siue venis quoadusq; incoꝝpoꝛeꝫ et moꝛã faciet in membris in quibus cõpleꝫ pu trefactioꝛ:et sequitur lepra.si enĩ iuuenis putre sceret z potius febrem q lepraꝫ generaret.hãc lepraꝫ patiuntur spũaliter inuidi. et significatur per lepram marie sozoris moysi .De qua legiꝫ. Deutro. xij. que ex inuidia detrahebat ipi moy si z Aaron ambiens dominum dicens . Num p Moyse solum locutus est dominus .nõne no bis similiter locutus est. et propter hoc percus sit eam dominus lepra. et septem diebus mãsit extra castra.et bene per hanc lepram significa tur inuidia quia sicut lepra facit putrescere coꝝ pus sic inuidia animas cuz coꝝpoꝛe Prouerb. xiiij. Putredo ossiũ inuidia.vbi p ossa intelligũ tur aie que sunt perpetue .et sicut hec lepra de facile nõ curaꝫ.sic nec inuidia.sicut,pbat Cipa nus sup Ball.v.loquens de zelo inuidie diꝫ Ze lus iste modum nõ habet iugiter pmanẽs sine fine cũ alia finiãtur scelera .q̃tũ enĩ ille cui inui detur successu meliozi profecerit tanto inuidus in maius incendiũ liuoꝛis ignei ardescit nec mi rum si vix curatur vicium illud cum sit pecca tum in spiritum sanctũ.et cũ sit sicut ignis gre cus qui non facile extinguitur. Inuidia enĩz est quasi rubigo ferro adherens que nõ de facili re cedit. Ideo dicit Basilius in exameron. Sicut rubigo ferrũ:sic inuidia animam in qua nascit coꝛrumpit,ppter quod consulit Sap. Prouer. xxv. Auffer rubiginem de argento.id est inuidi am de anima.inuidia etiam ideo non est curabi lis de facili quia est peccatum diaboli .iuxta il lud Sap.ij. Inuidia diaboli moꝛs intrauit i oꝛ bem terrarũ.ideo enĩ ipe parẽtes nostros sedu cebat quia eis inuidebat regnũ celoꝝ qđ ipe p diderat.et,ppter hanc causam adhuc homines impugnant vt secum damnet. Ideo legitur. A Demon quidam cum hominẽ a se obsessum hoꝛ ribiliter toꝛqueret z diuersis p os eius garrien do diuersa responderet dictũ est ei a quodã cir cũstantiũ dic diabole si posses ad gloriã in qua fuisti redire quidvelles ,ppter hoc laboꝛis sustı nere.respondit ille.Si hoc esset i meo arbitrio mallem cum vna ania a me decepta descendere ad infernũ q̃ redire ad celũ mirantibus cur ita diceret.iterum respondit quid de hoc mirami ni tanta est malicia mea z ita obstinatus sum in illa vt non possum aliquid boni velle.Sed dice res cum diabolus ex multitudine damnandoꝝ scit penas augmentari suas.quia dicit Aug⁹.ŏ peccatoꝛibus.ij.q.j.Multi. Non gaudeant q̃ piures inueniunt z eis similes nam nõ,ppterea minus ardebunt quia cum multis ardebunt.q̃re ergo diabolus vult potius hominem decipe re z secum dãnare.et sic penas suas ex hoc au gmentare.responde q hoc facit ex pura super bia z inuidia.quia dicit doctoꝛ Bonauentura. in scripto super.ij.sententiaruz .distinctione.j. Mens diaboli que est principaliter in his duo bus vitijs scz superbia z inuidia obsessa.vidẽs hominem in statu in quo poterat cadere sb dia bolica potestate.et in quo poterat ascẽdere ad eternam felicitatem a qua ipse ceciderat ex sup bia motus est.et ex inuidia ad ipsum tẽptandũ Ex superbia nanq; vt eum sibi sbijceret. Ex inuidia vero vt ipsum a supna felicitate impediꝛz Et subdit. Estimo enĩ q si nõ potuisset domina ri super hominem adhuc studuisset ipm a para disi gaudijs impedire.hec ille Et sic patet q ex inuidia pꝛocurat hominis malum quamuis si bi sciat magnum exinde venire damnum. sicut adhuc quidam sunt diabolici homines diaboli vicio obsessi qui adinstar diaboli potius eligũt sibi malum q̃ vt viderent pꝛoximi sui bonum.si cut pꝛobatur in hoc exemplo. ¶ Erat quidam inuidus z quidã auarus.in quoꝝ optatiõe q̃dã potẽs posuit vt ab eo q̃cq̃d vellent peterẽt boc tñ pactovt qđ peterz pm⁹ vltim⁹ duplũ accipet Auarus igiꝫ pl⁹ cupiebat nolebat ꝑmo petere

quod attēdēs nō potuit sustinere inuidus .cūq; differret vīq; petere iuid⁹ liuore stimulat⁹ .pri mo petijt vt primo sibi vnus oculus eruerē vt duo eruerentur auaro. et factū est quia dupluz ex pacto recipere debuit. Septimo lepra ē anhelitus fetore. habent enī leprosi anhelitū fetidum ꝓpter qō frequenti ex collatione cū lepro sis contrabitur lepra vt dicunt naturales. hāc lepr̄ā spūaliter luxurioſi patiūtur .quia sicut le pra fetet. sic hec lepra spūalis fetet coram deo et angelis suis. sicut legitur in vitaspatrū de angelo qui obturauit nares ad conspectū cuiusdam luxurioſi. nec mirū. quia luxuria cōparat̄ stercori Job̄ē. ij. Putrueŕt iumēta in stercore suo qō exponit Greg⁹. Jumenta in stercore suo putrescere est in fetore luxurie vitaz finire .ideo dixit p̄s. dispersierūt in endor facti sunt vt sterc⁹ terre. Endor interp̄tatur fons generationis. et est illa pars que opi carnali z generationi deseruit. Qō aūt luxuria est fetida patet i exemplo qō legitur in vitaspatrū. ¶ Quidam sanct⁹ vir infantulum in silua nutrierat qui cū ad ānos pubertatis deuenisset valde a spiritu fornicatiōis vexabat̄. et volens ad seculum redire multū doluit vir sanctus et per duos annos in illa tēptatione blandis exhortationibus eū retinuit .ad vltimū dixit adolescēs q; nullo modo posset tēptationē sustinere. cui vir sanctus. vade ergo et duc vxorem quia z in mr̄imonio potes saluari. vnū tamē de gratia peto qz anteq; ad seculū redeas vt p̄us ad fontem qui est in silua accedas et ibi .xl. dies ieiunes rogans dñm vt tibi vxorem bonā dignetur elargiri. qz hoc est magnuz donū dei. qz scribit̄ Eccī. xxvi. Mulieris bone beatus vir, accipe ergo de pane q; tu vis. acquiescit ergo iuuenis z .xx. dies ibi ieiunans in oratione permansit. cū igitur orarz sensit maximū fetorē qui cum per spaciū duarū horaruz excreuisset tandem vir valens tolerare .et ecce quedam mulier turpissima oculis lippa ac etiā scabiosa tota ex qua fetor ille p̄cessit apparuit iuueni dicens. vbi es amice per multū tempus te quesiui: multū te diligo: super omnes te appeto quesiuit iuuenis quid vis tu turpissima ac etiaz fetidissima z intolerabili feditate induta. inquit illa. te volo. te cupio. p te veni huc. multū te q̄si nivolo q; dormire debeas mecū. tūc iuuenis in eius faciē cepit spuere dicens absit a me vt t'lem habeā amicā tam sordidam atq; turpem. et rursum inquit. quis es tu vnde venis aut quō vocaris. respondit illa. ego sum peccatū luxurie iaz sunt duo anni q; cepi te querere z hoc p̄mo quādo temptationē carnis sensisti. at ille si sciuisseż q; peccatū luxurie ita fetidum esset ac etiā tā abhominabile nunq; ad mundum verti voluissem ammodo seruabo deo virginitatez. et reuersus ad sanctum virum huiusmodi sibi narrauit visi onez. rn̄dit vir sanctus. si vsq; ad .xl. dies expectasses maiora tibi reuelata fuissent. et iuuenis deo seruiens in virginitate perdurauit. hoc exemplum posui etiā supra sb̄ breuitate dñica p̄ma in aduentu Fmone. j. A. p. Et in eodem vide de penā luxuriosoꝝ. A. b. Et dñica p̄ma post epb̄ie Fmone. iij. M. R. reliqua vero hic dimisi sa. vide infra dñica .xiiij. post festū benedicte z indiuidue trinitatis qualiter videlicet spūales leprosi debeant penitere.

¶ Dñica quarta post epb̄ie. Fmo.

Nemini quicquā

debeatis nisi vt inuicem diligatis. Qui enim diligit p̄ximū legem adimpleuit. ad Ro. xiij. c. Reges terreni z p̄rincipes alijq; domini sui qui diligunt populum suum consueuerūt leges condere p̄o re publica in quibus p̄cipiunt honesta z inhibent inhonesta. et has quidā leges non solum promulgant ore p̄opr̄io. sed etiam publice dicunt per p̄cones suos z oñi bus faciant manifesta vt nec aliquis ab impleti one earum excusetur .ad qō probandum refert Justinus z Tergus pompeyus li. iij. de ligurto p̄rincipe qui leges lacedonis condidit p̄cipiens honesta. et inhibens inhonesta .prima lege populum ad obsequiuz p̄rincipum et p̄rincipes ad iusticias impiorum informat. Secunda lege per symoniam omnibus suasit operationem q; cunq; iussit exerceri ne ocio homines turpescerent. Tertia lege emi singula nō pecunia sz cōpēsōe merciū p̄cepit. Quarta lege auri z argēti vsuz velut oim scelerū materiā sustulit. Quinta lege administrationē rei publice p ordinē diuisit regibus potestatē bellorū magistratib⁹ iudicium. senatui custodiam legum. Sexta lege fundos omnes inter cunctos equaliter diuisit. vt equo patrimonio neminem alijs viderent porē tiorem. Septima lege cōuinari omnes publice iussit ne alicui diuitie vel luxurie i occulto essent. Octaua lege iuuenibus non amplius q; vna veste vti toto anno permisit. Nona lege puberes non in forum sed in agrum iussit deduci. vt p̄imos annos in bonorum labore non luxuria vel ludis exercerent. Decima lege statuit virgines sine dote nubere. Undecima iussit vt vxores non causa pecunie eligerentur. Duodecima lege maximū honorem statuit senibus exhiberi. At certe si he leges adhuc in ciuitatibus tenerē tur oīa bñ starēt. Spūaliter xp̄us rex celorum diligit z ab eterno dilexit genus humanum. sicut dicit ꝓpb̄a in charitate perpetua dilexi

te ideo attraxi te miserās tui. Jere.xxi.idcirco ab initio condidit legem generi humano. sic de hoc dixi supra dñica infra natiuitatem christi. K. f. In ꝓncipio enī dedit legem nature. et hec fuit qō tibi vis fieri alteri fac. et qō tibi non vis fieri: alteri non feceris Job.iiij. Postꝙ autem lex naturalis erat obfuscata dedit dñs legē scri pture. de qua habetur in quinq; li. moysi qui fu it ꝓmulgator eiusdem. Jdeo dicit Apls ad Ro manos.v. lex ſbintrauit glo. post obfuscationē legis naturalis ⁊ tandem idem rex xps ore pro pro condidit legem charitat cū dixit Joh.xiij Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicem sicut dilexi vos vt ⁊ vos diligatis inuicē ⁊ hāc legē nō solum ore suo condidit seu dedit. sz per preconem sanctum apostolum Paulum ꝓmulgauit qui dicit in verbo pre assumpto. Nemini quicq; debeatis nisi inuicem diligatis. in quo q̄ dem verbo nos ad duo breuiter exhortat scz. Ad solutionē debitoꝝ ibi. nemi q̄cq; debea. Ad dilectionē ꝓximoꝝ. nisi vt inui di. Circa ꝓmū est notandum. sicut dilectus pater instruit filios suos illud qō sentit eis ꝓficuū. et honestuz. ita btūs Pau. filios suos spirituales docet vt debitū suum proximis soluant qz hoc videt eis valde ꝓficuū ⁊ honestū. vñ debitū tem
L poz̄ale habetur in duplici differentia. Aliqō est circa res proximi. aliquod circa personā ei⁹ si circa res hoc duplicitur. vl per violentiā aut iniquitatem. si per violentiam aut manifestam aut occultam. per violentiam manifestam ꝑmo sunt debitores mali domini terrestres spolian tes vel exactionātes vltra stipēdia statuta pau peres ⁊ certe tales domini sunt proditores. Et ponit exemplum in li.iij.vicioꝝ. Guilbel. si ali quis paterfamilias filium suum transituruz ad aliquam viam periculosam bone fidei alicuius commendaret. et certam pecuniam ꝓpter hoc assignaret. sed ille filio eius aliquid vltra sum mā aufferret proditor esset ⁊ posset ei dicere pa terfamilias. ego commendaueram filiuz meum bone fidei illius ⁊ ipe spoliauit eum. Spiritua liter paterfamilias est christus deus qui filios suos periculosam viam huius mundi vult tran sire ad celestem patriam. in qua quidem via mlti sunt latrunculi diaboli iter ipoꝝ obsidentes. vt dicit Greg⁹ in Omel. Jdeo cōmendauit eos potentibus spiritualibus et secularibus huius mūdi dicens. Quicq; potenti vt curā vniuscuiuſ q; habeat sibi cōmissi.iij. Reg.ij. Custodi virū qui si lapsus fuerit erit anima tua pro aīa ipius et nō solum ipos eis custodiēdos cōmendauit. sed etiā ipis circa hoc summā redditurū iustoꝝ eis assignauit dicens eis per sanctum suū famu lum Johannē Luc.iij. Neminem concutiatis ne q; calumniam faciatis. sed cōtenti estote stipen diis vestris. et hec stipendia eis de iure cōstitu ta aut imposita debent ſbditi sine dolo ⁊ fraude integraliter soluere. et si de hoc ſbtraxerit moz taliter peccant vt dicunt doctores. et dic Inno cen.iij. licet ignoretur causa census. si tamē cir cumsit ipm ab antiquo debere solui reddi debz vt ex̄ de consue. c. q̄to. sed hoc multotiens con tingit q; dñi tam spūales q; tpales vltra summā sibi ꝓstitutam a paupib⁹ suis aufferūt. Subdit Inno. dicēs. si nō esset ſbditus meus ⁊ malū ei inferrem aut spoliarem tūc bene scio q; peccarē sed ex quo ſbdito meo hoc facio non credo me peccare. audi tu dñe. dñatio tua hoc modo dia bolica est. qō sic ꝓbo. diabolus enī talis ē do minus qui his quos sibi ſbdit loco retributiōis afflictionē reddit ⁊ penā vt dixi supra dñica. j. post epiphanie ſmone.iij. M. J. Σ. vbi de hoc duo exempla in fi. et similit qui melius sibi fuerunt illis plura mala facit. ꝓterea q̄s sani capiti dubitet minus licitū esse hostē in ciues q; in ex̄ neos. et an aliq̄s nesciat crimē ꝑditionis eē cuz amicis inimicicias exercere. certe nullus. tles etiā dñi sunt ingti ipi deo Deutro.vi. Honoraui eos alijs boibus ꝑficiēdo eos. ipiꝰo ex hoc ihonorāt deū cū paupes opp̄mūt qz dic Mat. xxv. Qō vni ex mi. me. feciſtis ñ feciſtis iō siles sunt militibus q̄ deū crucifixerūt q̄ arūdinem de manu dñi acceperūt. et caput eius arūdine per cusserūt. In arūdine significat ptās ērena quā dñi habēt a deo. iuxt illud Apli ad ro.xiij. nō ē ptās nisi a deo scz ꝓcessa ordinata. ⁊ hr ꝑ Aug. xxiij.q.j.c.q̄d culpat. sz dñm ex eo i paupibus pcutiūt qñ eis violēter bōa eoꝝ abstrahūt. Jō debitores paupm fiūt. ecōtra dic Apls hic. ne mini q̄cq; debeatis. q.d. si aliq̄d a paupib⁹ iniu ste tulistis restituite illis vel alias saluari nō po testis. De hoc q̄re s plura dñica. j. in aduentu. ſmone.ij. A. Σ. Jtē legitur Quedam obses sa die q̄dam cū quendā nobilem ⁊ diuitē vidisset demon ab ea mltis ꝑsentibus ꝓtra eū clamare cepit dicēs vitulū illum quē talividue abstulisti flāmis infernalibus liquatū guttatim mittemus in oculos tuos et per omne corpus tuū stillabi mus pinguedinē eius. Quibus vbis miles ter ritus vitulum restituit. Refert etiam Helmād⁹ et Vincentius in specu. histo. li.iij. c.vi. Quidā cisterciens ordinis cum ageret in extremis. vi dit btm Būdictū se a corpe educentē ⁊ ostendit ei mansiones multas electorum ⁊ supplicia dā natorum vbi inter alia vidit quendam quem de mones excoriabant. et cum sale confricabant et aspergebant super cratem igneam cōcrema bant. dixitq; ei angelus potens fuit et crudelis erga subditos: ergo maligni spiritus. i talibus

penis cum torquent. Secūdo per violentiam manifestā debitores sunt mali iudices ⁊ aduocati. Et nota q̄ iudices sunt duplices. primi dicūtur ordinarij qui ab īpatore vl̄ ab apl̄ico potestatē accipiūt ⁊ dicūtur vulgariter .belehēte richtere. Alij dicūtur arbitrij qui nullā ptātem habentes de cōsensu litigantiū eligūtur vt dic. ij.q.vi.c.a iudicibus. p̄mi nihil debent capere vel recipe a ptibus etiā expensas cū ꝓpter deū ad tuendaz iusticiā habeant suas, pmissiones. ⁊ ne duz sumptus querat: sumptus grossetur .vt lxxxvi.dist.c.non satis.et.xxiij.q.j.c .militare in fine. scōi nihil recipe p̄t nisi forte esculentuz ⁊ potulentū mera liberalitate oblata. Ꝟ precipitur ex̄ de vita ⁊ honest.cle.c.cū ab oīi. q̄ iudex ecclesiasticus debet gratis iudicare cū etiam in foro seculari sīe venales reprobant .et xxiij.q.ij.c.dīs. dicit iudex qui nō vult iudicare. et ꝓpter hoc aliquis obmittit os suum tenetur restituere totā litis estimationē. idem habetur in auten. vt drīntes iudices. §. penul. Et intellige tenetur restituere ei qui ꝓpter hoc est lesus. si aūt aliquis dedit pecuniā iudici vt ꝓpter hoc ipe male iudicet tenet pecuniā receptam restituere nō ei qui dedit cum turpiter dederit. sz ei in cuius iniuriā accepit. vt ꝓbat. j.q.j.c. iubemus. et. xvij.q.iiij. si quis. et. ff. de calum. l. iiij. §. illō. et q̄tū ad hoc dic ei apl̄s .ro. xiij Nemi q̄cq̄ debeat. q.d. si quid iniuste accepist, ꝓ quo ⁊ male iudicastis restituere tenemini his quos lesistis. De aduocatis aūt qui recipiunt pecuniam immoderatam ⁊ sibi cōmissorum negligunt causam. grauis exigit pena. sicut legitur in tragedijs Senece. Qd̄ visum est cuidam q̄ videret neronē apud inferos balneantem ministros q̄z circa eū aurū feruens infundentes ⁊ cū videret chorz aduocatorz ad se venientem hoc inq̄t venale genus hominū. o aduocati amici mei accedite vt in hoc vase mecuz balneamini. adhuc enī supest locus in eo quez vobis refuaui. et hi oēs qui p infidelitatem vel ignorantiā negligūt causas suorz tenētur ad restitutionē oīm vt dic Raymūdus. et habet. xiiij .q.v.c. non sane. et xiij.q.vi. si res. iō etiam sunt debitores illorum circa quos prestabant patrocinium si ꝓpter iporū pertinaciā vel infidelitatē aut imprudentiaz iniuste pdunt causam. iō dicit illis apl̄s Nemini quicq̄ debeatis. q.d. sed ei restituite. Et hoc intelligit ꝑm glo. qñ tales aduocati se tā q̄ prudentes iactabant ad exequendam causam aliē non tenetur restituere. Tertio p violentiā publicam debitores sunt ipi raptores. q̄z ꝓmo ipsi raptores destruūt in homine bonitatis vel iusticie fundamentum. De quo dicit quidam sap. Primū fundamētū iusticie est ne cui noceat. deinde vt cōmuni vtilitati seruiatur. Ꝟ Apl̄s in hac epl̄a, phibet rapinam cū dicit. Nō concupisces rem, proximi tui. Secūdo raptores sunt deo odiosi. iuxta illud Ysa. xij. Ego dīs amans iudicium ⁊ odio habens rapinā. Tertio etiaz exosi sunt bonis hominibus sicut patet de Salomōe Eccs. iiij. Uerti me ad oīa que sb celo gerunt et vidi calumnias ⁊ lachrymas innocentū ⁊ cō solatorez neminē nec posse resistere eorum violentie cunctorz auxilio ōstitutos ⁊ laudaui magis mortuos q̄ viuētes ⁊ felicioze vtroq; iudicaui qui nec dum natus est nec vidit malū que sb sole sunt. Ecce q̄ rapina reddit bonis hominibus etiam mundum exosum. ad hoc pertinet qd̄ legitur Abacuc. j. Usq;quo dñe clamaui ⁊ ñ exaudies vociferaboz ad te vim patiens ⁊ non obseruabis. Et sb̄dit. quare respicis cōtemptores ⁊ taces conculcāte impio iustiozem se. q.d. ꝓpheta. ideo hic tacet vt in futuro puniat. ideo refert Helmandus ⁊ Vincē. vbi s. Qd̄ quidā ordinis cistercienſ de quo vidit s. in tormentis hominē sup equū ardentē clipeum igneū gerentem ⁊ super collum equi capzā tenentē ⁊ ad caudam equi trahebat habitū monachi. cui angel⁹ ait: iste quē vides paup homo fuit. sed de rapina viuēs capzam vnaz rapuit a quadam paupe muliere. et circa finē vite sue voluit fieri monachus nō vere penitēdo sed vt ignominiā suā paruper tegeret. Nā si viueret cogitauit se reditu rū ad ꝓpē vitā. et iō trahit habitū religiōis p⁹ se sicut rē quā paruā estimabat. Capza enī clipeus sue damnationis. Uide o lector si iste capzā raptā restituisset cū alijs rapinis ō numero salvandoz fortassis extitisset iō sciant se oēs raptores esse spoliatorū debitores ⁊ nisi restituāt eternū cum diabolo pereūt. quare etiā diabolus qui scit penā suam ex multitudine raptorum de rapina viuentiū augmentari interdum non sinit hominē de rapinis vesci. sicut ꝓbat Lesarius diues quidam sb tipo elemosyne pauperibus conuiuiū fecit inter quos cū quidam obsessus esset. et ceteris māducantib⁹ ipe quidē cum etiā cibos ori suo applicuisset sz eisdez vesci nō posset cū q̄dā ex circūstātib⁹ hoc vidissent dixerūt demoni iniq̄ cur hoiez ñ sinis māducare. q̄ bus ille rñdit vt nō peccet eo q̄ illa elīa de rapina sit dicētibus mentiris q̄z is qui fecit eā bonō est. rñdit neq̄q̄: mētioz. vitul⁹ iste q̄ i pauperes ē diuisus ī q̄nta generatiōe fuit ab illa vacca q̄ p rapinā babebat. qd̄ illi audiētes āmirati sunt. iō his raptorib⁹ dic apl̄s. ro. xiij Nemi q̄c q̄ debeatis. q.d. si cui q̄ rapuistis reddite ne cū rapina peatis. quibus raptores compan̄ et de penis eoz dixi s. dñica. iiij. in aduentu. J. E. Quarto p violentiā manifestā sunt debitores

iniquí z pessimi lusores qui cõmittunt rapinam Volunt enī ꝓximos suos rebus suis spoliare. nõ solũ in camisia .verũ etiã bracis z in oñib⁹ si scirẽt. Qđ non faceret vnus de latronib⁹ qui spoliant pegrinos in nemoribus rõ tenẽtur restituere. Et dicit doctor Azo .et fere oẽs doctores q illud qđ pditur in alea p̃t repeti. Idẽ grẽca ꝓstitutio. C. de alea. l. alearũ ludus . Et nota glo. c. clerici. de vi. z ho. cle. Idez .c. de vsu. alee q̃ ex cupiditate z volũtarie lusit si amisit ñ p̃t repetere. si lucratus est teneť restituere saltẽ iudicio aīe. Et rõ est ꝙm henricũ de feraria Quz ludi alee taxillorz sunt, phibite ꝓ leges et iura. Jõ in talibus rebus acq̃sitis deficit bonus titulus z bona fides z iusta causa. Ex quibus nascitur homi illi cita possessio rei. Subdit Ray .vel inuitus lusit z attraxit ꝓ nimiã alterius inopoz tunitatẽ. et tũc si amiserit potest repetere Si lucratus est nõ teneť restituere ei q̃ pdidit. Sz debet paupibus erogare. Et ꝙm hoc potes ꝓcordare oia iura. et ẽ exť de sy. c. dilectus. xiiij. q. v. Nõ sane. Nec obstat vt dicit Ray. Si lusor dicat licet ego ex cupiditate luserim nõ feci tñ iniuriã ꝓximo qz ipe idem fecit z voluntarius accessit. rñdit inuitus tñ z dolens amisit z tales q̃ sic pdunt multotiens in desperationẽ cadunt. et se diabolo tradũt . Sicut narrat exemplum. Quidam dũ luderet ad taxillos z oñia amisisset vno denario tñ excepto diabolo se cũ corpore z aīa tradidit. Et in signũ istius post multas blasfemias ei denariũ, iecit. et cuz mane facto solus iret ꝓ viã obuiauit duob⁹ demonib⁹ in specie humana qui dixerť q̃ essent dñi sui demones quibus se tradiderat. et in signũ istius denariũ quẽ, ijcerat ostẽderũt z dixerũt q̃ iret añ eos qz venerãt ad eũ deducendũ ad locũ suũ qui rogauit vt ꝓmitterent eũ ire ad domũ suã . et post duos dies sequeretur quocũq; ire vellent. Qđ cũ, ꝓmitterẽt ꝓma die pmãsit tristis ī domo sua et desperãs nõ tñ alicui pãdens neq; comedẽs neq; bibẽs. cũ aũt die sequẽti quedã mulier trãsiret añ domũ eius paup z infantulum. inť brachia portãs petẽs, ꝓpter deũ de pane suo ille dixit q̃ nõ daret nisi peteret amore dñoz suoruz demonũ cũ quibus iturus erat z quibus se tradiderat. qđ illa facere abhorruit . Fz iuit ad amicos illius suadens eis vt requirerent diligẽter ab eo q̃d esset quid ille dixerat z eũ custodirent Qđ cũ fecissent z ille totã veritatẽ manifestasset cepit clamare ecce veniũt vt me secũ deferãt sinite me ire ne violenter me rapiãt . cũ aũt illum detinerent z ad penitentiã, puocarẽt demones inuisibiles ab eis eũ inter manus eoz, pstraueruũt z occiderũt. Et occasio illius pditionis fuit ille qui pecuniã suã lucratus ẽ. Ideo talibus dicit Apl̃us. Nemini q̃cq̃ debeatis. Ulterius notandum ꝓ violentiã occultã debitores sunt ꝑmo negociatores seu mercatores fraudez in emptionibus z venditionibus cõmittẽtes. Ordinauit enī deus vt nullus terra sibi in oñibus sufficiat vt cũ alia terra ꝑuenerit eã habeat cariorẽ.. Subuentio vero ista mediãte negociatione fit. sed malicia hominũ adeo impleuit negociationẽ q̃ multi negociatores non sunt minus mali hodie raptoribus vel vsurarijs .iõ hodie impletũ est illud Apoc. xiij. De bestia quã vidit Johs. de qua dicit. Faciet ne quis possit emere vel vendere nisi q̃ habuerit caracterẽ aut nomẽ bestie aut numerũ nominis eius. Bestia que ỏr a vastando est diabolus cuius caracter siue imago est falsitas siue fraus ipe enī primus fuit mendax Joh. viij Absq; caractere isto fraudis z mẽdacij sunt multi mercatores qui nõ possunt emere vel vendere. Sed nesciunt ex hoc miseri q̃ irã dei incurrũt. Quia dicit Apoc. xiij . Qui accepit caracterẽ bestie in fronte suo vel manu sua hic bibet de vino ire dei . Sed etiã tenentur ad restitutionẽ in q̃tũ quilibz decipit proximũ et teneť illi restituere quẽ decepit si scit quis sit iste vel heredi eius . Qui si nesciť debet pauperibus dare cũ ecclie auctoritate vt dicẽ Raymũdus. Et quo ad hoc dicit eis Apl̃s. Nemini q̃cq̃ debeatis. Et tñ dicit Guilhel. exť de empti. et vendi. c. j. Cum mercatores laborãt ꝓ oñibus et quasi cõmune negociũ in mercib⁹ gerãt possunt moderatũ recipe lucrũ secus de immoderato. Secũdo per violentiã occultã sunt debitores ipi fures z furta fouentes . Quia facientem et consentientẽ par pena ꝓstringit. ij. q. j. Notũ sit. Qui cũ fure opatur glo. per ꝓsensum etiam accipiẽdo vel occultando teneť de furto Et idẽ habeť insti. de obliga. que ex delic. nascunť . Sz hi qui in parentũ. v. si vero. Et dicit notanť. tenetur de furto qz furtũ teneť restituere ei cuius fuit aut cui furtũ factũ est fiet tñ restitutio ꝓ modũ scz per confessorẽ vel aliã religiosam ꝓsonã suppresso noie furis vt dicit Guilhel. Sed dicit Aug⁹. in Omeť. et ponitť. xiiij. q. v. c. Forte ait aliquis cogitat z dicat. multi sunt xp̃iani. diuites. auari. cupidi. nõ habeo peccatũ si suum illi abstulero z pauperibus dedero illi enī nihil bonũ faciũt mercedẽ habere potero. Rñdit aug⁹. hmõi cogitatio calliditate diaboli suggeritur nã si totũ tribuat qđ abstulit addet potius peccatũ q̃ minuit. Quare z illis dicit Apl̃s Nemini q̃cq̃ debeatis. q. d. Si alicui suum furtiue abstulistis restituite eodẽ modo quo dictũ est Sz tñ melius est furtũ nõ facere q̃ cũ ruboze restituere de furto plura quere s. dñica. iiij. in aduẽtu. J. L. Si aũt fit debitũ ꝓ iniq̃tatẽ tũc debito-

res sunt oēs iniq̄ vsurarij.et bñdicūtur iniq̄ im mo iniq̄ores sunt p̄mo iuda,pditore .nā ō iuda legit q̄ pñia ductus retulit.xxx.argenteos qui bus xp̄m vendidit Math̄.xxvij. Sed vsurari⁹ interim dū viuit nō vult restituere Sup hoc di cit Glo. O miser auare peior malicia Jude ille p.xxx.argenteis semel xp̄m vēdidit quē tua ce citas misero asse centies pdidit:ille p̄ciū reddēs venia fuit indignus tibi vero nō reddenti quid si eternā dānationē credis esse futurā. Secūdo peior est inferno. Infernus enī in passione dñi que sua nō erāt restituit vsurarius vero audita dñi passione nō vult aliena restituere. Vnde dic Aug⁹.infernus nihil recipit nisi q̄ de⁹ odio ha buit.vsurarius vero quē deus multū diligit im mo p quo mortē subijt deo aliq̄d abstrahit hoc est aiam,ppriā quā amittit. Tertio peior ē oīni iudeo Judeus enī a gente sua nō recipit vsuraz Usurarius aūt xp̄ianus nullo xp̄iano pcit. Jō dicit quedaz Glo. O auare cadauer diabolicū abiectior oīni iudeo qui a suo collegali vsuram nō recipit Sed tua malicia nec parcit proximo Quarto vsurarius similis est bufoni q̄ terra pa scitur.et de vinea exit cū florere incipit non va lens odorē eius sustinere vt dicit Pli.in specu. naturali. Sic auarus terrenis pascit̄ t delecta tur. Sed de vinea dñi p quaz intelligit̄ ecclesia exit qñ sibi floret verbū dei qz odorem ei⁹ non potest sustinere. Qū tamē dicat scriptura Eccl̄i. xxiiij. Quasi balsamus mixtus odor meus ita sequit̄ eū par pena. Prima ē q̄ spoliatur a tirā nis sicut ipe spoliauit paupes Ysa.xxxiij. Ue q̄ predaris nōne predaberis. Secūda pena q̄ nō habet ptātem restituendi vsuras vult enim dñs vt cū furtiua recōprehendat̄ t in patibulo infer ni suspendat̄. Et certe lamētabile est qz vsurari us raro vsuras restituit vel qz ,pdigus est tātū expendens q̄ restituere nō potest. vl̄ auarus ē ideo restituere nō vult. Et licet nō sit prodigus vel auarus tū potius placet centū libras in ele mosynas t pegrinationes expendere q̄ .c. soli dos soluere qō tū nec potest sibi ad salutē,p fice re.sed pl⁹ nocere qō,pbat̄ in exemplo. Quidaz dives iuit ad diuersa loca t limina sanctoz. Et q̄cquid in via expendit totū per vsurā acquisi uit tandem,ppter diuersos labores infirmaba tur vsq̄ ad mortē pplus aūt planxit eū qz sctm eū esse credebant. Et sic iacens p tres dies sine querela. Quarta die oīnibus circūstantib⁹ cla mauit dicens nullus oret,p me qz iudicat⁹ sum t dānatus Et cū dixissent sibi de bonis suis o peribus. Vndit nihil mihi ,psunt pegrinatiōes mee.et opa bona qz ea feci in peccato mortali. qz de vsura fuit illa pecunia q̄ sic expendi quaz debui alijs restituere sicq̄ miserabiliter expira uit. Tertia pena est eterne dānationis. iō dixit dñs Ezech̄.xxij. Usurā t supabundantiā acce pisti t auare,p̄ximos calumniaberis. Et ibidē. Ecce cōplosi manus meas sup auaritiā q̄m fe cisti vbi dicit Glo. Cōplosa manu ñ palma ap ta pcutiet dñs vsuriū.et merito qz ipi manus cōplosas habēt t nō aptas ad egenos. Refert Cesarius in dialogo. Miles quidem colonien sis defunctus vsurarius t auarus ad modū no minatus qui cum infirmaret materia tū ascen dente in cerebrū factus ē freneticus cum quoti die dētes t os moueret dixerunt ministri sui ei. Quid comeditis dñe. Rndit ille denarios ego mastico visum enī ei fuerat. q̄ demones denari os ei infunderent t ait.nō possum sustinere de mones istos Portate me ad monasterium tale boni homines illic sunt.auxilio forte ipoz ab his demonibus liberaboz qui cū delatus fuiss clamauit reportate me reportate me plures de mones video q̄ in domo. Sicq̄ miser depota tus ē t a demonibus agitatus expirauit. Quā execrabile viciū est vsura in tormentis cunctis ostendet̄.hec ille. Quare valde necessarium est eos restituere si eternā penā volūt euadere. Si aūt vsuras restituerēt plura sibi restituerentur q̄ incōpabiliter sunt meliora q̄ pecunia. Prio restitueret sibi deus O vsurarie non crede dia bolo:si dicet tibi si vsuras restitueris paup eris Quō enī paup est qui deū habet.ideo dicit Au g⁹. Satis dives est xp̄iana religio q̄ in vna pos sessione omnia possidet. Secūdo restituet ei re gnū celoz q̄ nullus intrabit vsuariozū .iuxta illud .j. Coz.vi. Iniqui regnum dei nō possi debunt. Tertio restituentur ei oīes spūales fra tres quos amiserat p vsuras Quia dicit Eccl̄i. xiij. Que cōmunicatio sancti ad canē velut enī canis est vsurarius nō hñs aliquā fraternitatē cū aliquo amico dei. Sed cū vsuras restituerit omnes inimici fratres eius fient. Ideo dicit ill Aplus Nemini quicq̄ debeatis scz per vsuras turpiter acq̄situ. Ulterius ē notādum .si debi tū fit circa psonā hoc fit multiplicit̄ aut vxorē illius concupiscendo aut carnaliter cognoscendo. aut occidendo aut falsum testimonium ferendo Primo sunt debitores oēs adulteri. Nō quidā adulteriū,phibet Aplus in pñti epla nō adulte raberis.quia adulteriū fugiūt aialia irrationa bilia dicit Pli.in spe.natu.q̄ Leena pre furore libidinis pardisse cōmiscet. Sed leo hoc odiēs cū turpē sentit cōmixturā p odorē statim eā pu nit nisi pus in flumine adulteriū abluatur. Bo ipa statim fugit nisi abluta fuerit ad maritū nō redibit. Refert etiā Arist.li .aialium masculus ciconia veniēte femina causa coitus tuz alia se nō cōmiscet.sed quo ad nidum et generationis

officiū ꝺuat sibi fidem .in q̄ si masculus aliquez cōcubitū ꝓsensserit.vltra eā secū habitare nō ꝑmittit.sed rostro eā transuerberat atqz necat. Ideo femina ciconia post coitū se in flumine lauat.sicut ꝓbat Arist.z Alex.in li.de naturis rerū. Ponit exemplū de quodā milite qui dum vidisset ciconiā in quodaz fonte se lauasse .iuit ad fontē z ipm obstruxit.Veniēs igit ciconia post adulteriū volens se vt ꝑus lauare fontē reperit clausum.sicqz abijt nō lauata .qō cū masculus ꝓsensisset exijt.et magnā ciconiarū multitudinē z turbā adduxit.et sociam suā deplumauit z occidit Refert etiā soli.in lib.de mira.mūdi.q̄ elephas nunq̄ inuenit adulteriū ꝑpetrasse. Et Arist.v.li.aialiū. Nunq̄ inuenit piscis q̄ coitū cuz grege alteri⁹ piscis miscuerit. nisi murena. quid hec naturalia moralit̄ ꝓtendūt certe nō aliud nisi vt viri ꝺuent fidē suis vxoribus exemplo leonis z ciconie masculi nō q̄rentes thoruz alienū .iuxta illud Amb. Nolite vos viri q̄rere alienū thorū .nolite aliene culpe insudare. Adulteriū enī graue peccatum est. Qō aūt ciconia masculus si ꝓsensserit adulteriū cū femina habitare dedignat̄.in hoc datur intelligi q̄ vir ꝑt dimittere vxorē ꝑpter adulteriū .eodē modo vt dixi s. dñica .j. post ep̄hie.Fmone.ij.M.N.Si aūt nō vult eā dimittere.ꝑt eā exēplo leonis punire vel corrigere.eodē modo quo dictū est s. M.M.dñica.iiij.in aduentu. J.ff. Itē dñica.j. post ep̄hie.Fmo.iij.M.O. Scdo sunt debitores homicidie qō quidē homicidiū inhibet apostol⁹ in hac epla cū dic. Nō occides vbi explicite ꝓbat homicidiū.sz iplicite ꝓhibet oēs motire siue corꝺis.vt ē ira siue ois ꝓtumelia aut detractio rē.siue opis.vt lesio manualis aut percussio citra mortē. Attn apls hic nō ꝓhibet occidere malos.vt fures vel raptores.q̄ tles seruato iuris ordine occidi pñt.sicut Dauid occidit Goliā.j.Reg.xvij. Et Daniel duos iniquos testes Dan̄.xliij.de hoc dixi sufficienter dñica. iiij.in aduentu. J.D. Tertio sunt debitores falsi testes.cōtra quos pñt valere sacre scripture ꝓhibitiones Exo.xx. Nō loq̄ris ꝓtra ꝓx.tu.fal. testi. Eccl.xxiij. Non vngas manū tuā vt ꝑ impio dicas falsum testioniū. Et hic dicit Aplus. Nō falsum testioniū dicas. Scdo valēt ꝓtra falsum testimoniū cōminatiōes Prouer.xix. Testis falsus nō erit ipunitus.z q̄ loq̄tur mēdacia peribit. Tertio q̄ hoc pctm̄ est mltū nociuum Dicit enī Ysi. q̄ falsus testis est trib⁹ obnoxi⁹. Est enī obnoxius deo quē ꝓtenit. cū ei⁹ pñtiam inhonorat.iudici quē decipit .ꝓximo quē ledit. vñ falsus testis lz septennā pñiam egerit in iure exp̄ssam.vt.xxij.q.ij .si q̄s. de falso testimonio nōdū liberat⁹ ē donec ei satisfecerit.ꝑ posse suo q̄ rē suā ꝑ falsum e⁹ testioniū amisit.et sic ē debitor ipius.q̄ teneꝯ ad restitutionē oim q̄.ꝓxim⁹ eius amisit ꝑ eius testioniū .vt.ꝓbaꝯ.xiij.q.v. c.nō sane.z ij.q.j.c.notū. Jō illi falsis testibus ḃ dic aplus. Nemi q̄cq̄ debeat].q.d.si alicui ꝑ falsum testioniū detraxistis restituite illi Fm posse vr̄m.et hoc ad ꝑmū. Quātū ad scdm hortaꝯ nos apls ad dilectionē ꝓxioz cū dic.nisi vt inuicē diligat].z sḃdit e⁹ rōem ḋ. Qui enīz diligit ꝓximū legē adiplebit. Circa qō notandū.sanc. Tho.ij.ij.q.xxv.allegās sanctum Aug].li.j.de doc.xp̄ia.ponit modū dilectiōis dī. Quattuoz sūt modi diligēdi. Unū qō ē s nos scz de⁹ gliosus. Alterū qō sum⁹ scz aīaz Tertiū qō iux̄ nos scz pr̄ez z mr̄ez z ꝓximū hoiez vl angelū. Quartū q̄ infra nos scz corꝑ nr̄m. Prio enī diligendus ē de⁹ ꝑ oibus .vt dixi s. dñica ifra.octauā ep̄hie.F.ij. L. L. et ad hunc amorē incitat nos amoz ipius ad quē nos ꝓoz habuit .de quo Fri sost. Nō est inq̄t aliq̄s oīno.nō pr̄.nō mr̄.nō amicus.nō ali⁹ quispiā q̄ ita aliq̄n nos dilexerit quēadmodū ille q̄ fecē nos . Jō ꝓtra illos q̄ ip̄m nō reamāt inuehit.einfurt.b .Berñ.in Fmo. O duri z indurati z obdurati quos nō emollit tanta benignitas saluatoris. tāta flāma. tā ingens amoris ardoz.tā vehemēs amatoz q̄ ꝑ minimis sarcinul' tā ꝑciosas merces expēdit. Scdo incitat nos glia a deo nob ꝑpata.de qua Isa .lxv. et.j.Coz.ij. Oculus nō vidit nec aur] audiuit nec i coz hois ascēdit q̄ ꝑpauit deus his q̄ diligūt illū. Et Jac.j. Accipiet cozonā vite.q̄m repmisit deus diligētib⁹ se. Mirū ē q̄ nō sum⁹ vehemētes in amore dei q̄ nob tāta ꝺabit si eū dilexerimus. Tertio incitāt nos creatꝯ .iux̄ illud vbū Aug.li.x.confessio. Celū z terra z oīa que in eis sūt.ecce vndiq̄z m̄ dicūt vt te amē.nec cessāt dicere omnibus vt sint inexcusabiles .Et dicit Guilbel.q̄ dupliciter dicūt nob creature vt deum amem⁹. Uno mō ostendēdo eū dignissimuz amore nr̄o. Bonitas enī vniuersitatis creaturarū ostendit creatorē esse optimū.et iō amore dignissimū. Scdo q̄ creature sunt dona dei. et beneficia homī collata ad inuitandum vero alī quē ad amādū aliū efficacioz modus n̄ ē nisi donatio z locutio gaudiū faciēs terrena aūt z celestia fecit deus ꝑ hoiem Gen.ij. Et post creationē hois locutus est de⁹.cū sḃdit. Et ꝓsit piscib⁹ maris z volatilib⁹ celi z bestijs ẽre z vniuerse creature. Et postq̄ locut⁹ est de luminaribus celi sḃdit.et in signa z tpa z dies z ānos vt luceāt in firmamēto celi z illuminēt terrā .sz d.aliq̄s .que sunt signa ꝑ que ꝓgnoscit se aliq̄s amare deū. Quia dic btūs Greg.in Omel'. Ecce vnusquisq̄z vestrū sic requirit an diligat deuz cum fiducia z secura mente .Respondeꝯ diligo

Sz qz aliud ē vbū. aliud opus multi diligūt vbis q nō opib⁹. Primū ē cū aliqs frequēter z libēter cogitat ō deo. Uñ sup illo vbo Joh̄.xx Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eum dicit Hlo. Aio dic̄ quē qz hoc in aio agere solet vis amor. vt quē sp cogitat nllm aliū ignorare audeat. Jō dic̄ Bap̄.vi. Cogitare de illo sensus est psummat⁹. Scōm signū cū aliqs ē in domo dei sic̄ Anna vidua Luc̄.ij. q nō discedebat ō tē plo dñi q z meruit interesse pñtationi domini in templo. Et christus erat verus amator pris cū eēt ānoz.xij.iuēt⁹ ē in tēplo Lu.ij. Et super illō Mat.xxi. Ingressus ihs tēplū.dic̄ glo. Ingressus vrbē pri⁹ tēplū adijt dās formā religionis vt quocūqz im⁹ domū dei si ibi ē pmo adorem⁹. de hoc dic̄ Crisō. Propriū erat hois filio vt veniēs pmo curreret ad domū pris .tu autē imitator xpi fact⁹ cū igressus fuer aliquā vrbē vl ciuitatē. pmo añ oēz actū ad ecclīaz curras. Tertio cū aliqs libēter ō deo loquit̄ .sic maria magda.q dilexit deū.iō cū deo loqbat .vt Jo. xi. Dñe si fuisses h̄.frat me⁹ ñ fuissz moz .vel de deo locuta ē.vt Joh̄.xx. Tulerūt dñm meū zc̄. Jō dic̄ Apls. Si qs loquit̄ qi ꝑnōes dei .j.pe. iij.et sup illō ad Ro.viij. Quis nos sepat a ca. dei.dic̄ glo. Crisō. h̄ amātiū mos ē vt amorē suū silentio tegere neqāt.sz nccijs z char suis effe rūt z pdūt. flāmas suas int̄ pect⁹ suū cohibere nō pñt.enarrāt frequēti⁹ vt ipa assiduitate narrādi solatiū sui amoris capiāt.et refrigeria immēsi amoris assumāt. Quarto cū qs deū libenē audit.et audita ab eo memoriē retinz z custodit sic̄ Maria q obtuabat omia vba hec ꝑferēs in corde suo Luc̄.ij. Silr maria mag. q sedēs sec⁹ pedes dñi.et audiebat vbū illi⁹ Luc̄.x. Jō dic̄. Joh̄.xiiij. Qui hz mādata mea z tuat ea ille diligit me. Quīto cū qs libēter dat p deo. sic maria mag. q dedit vngēta pedib⁹ xpi audire meruit. dimissa sūt tibi pcta mlta. qm dilexisti multū. iō dr Luc̄.viij. si dederit hō oēz sbaz domus sue p dilectiōe qi nihil despiciet eā. Econtra añt deū nō diligit q paupi nō tribuit. iux illud Jo. iij. Qui habuerit sbaz h̄ mūdi.et viderit frēm suū necitatem h̄re z clauserit viscera sua ab eo. Q quō manet cha.dei i illo.q.d.nullo mō. Scōo p⁹ deū diligēda ē aia nra.qz res nobil q precio magno acqrit̄ maxie p oib⁹ diligit̄. Sic aia q ē pcioso sanguie xpi redēpta mltū ē diligēda. De ipius pcio dic̄ Bern̄.li.medi.c.iij. Sublimi⁹ est aie pciū q nō nisi xpi sanguie redimi potuit. qm & cōmutationē dab p aia tua q p nihilo das illā. Nā filius dei cū eēt in sinu pris a regalib⁹ sedib⁹ p ea descēdit vt eā liberaret a ptāte diaboli. qm cū vidisset pctōz tumb⁹ iā illaqtā. dēonibus tradendā ne morte ppetua dānaretur fleuit sup illā q se flere nesciebat.nec solū fleuit .sz etiā se occidere pmisit.hec Ber. Ecce hō q⁹ magna fuit dilectio dei erga aiaz tuā.iō qm rex celoz adeo diligit nūqd eā hō odio habebit.certe nō. Iste enī aiam suā in deo diligit q ipam floribus vtutū ornat atqz fulcit. Qō z ipa petit Cā ti.ij. Fulcite me floribus scz vtutū.stipate me malis.qz amore lāgueo. Sed ille eā odit q carnem ei añponit ꝓtra qm loquit̄ b. Ber.li.medi.iij.c. Cur carnē tuā pniciosis vestib⁹ z reb⁹ adornas z ipinguas. qm post paucos dies vmes deorāt q sūt in sepulchro. Aiaz vo tuā nō ornas bonis opib⁹ q deo z angelis pñtāda ē in cel. qre animā tuā vilipēdis.et carnē tuā ei ꝓponis. dñam enī ancillari z ancillam dñari abulio ē. et ibidit Agnosce hō q⁹ nobilis ē aia tua q⁹ guia fuerit e⁹ vulnera. p qb⁹ ncē fuit ipm dñm vulnerari. si hec nō fuissent ad mortē sempiternā nūq⁹. p eozum remedio xps dei filius mozerē. Noli ergo vilipēdere aiaz tuā. p q fili⁹ dñe maiestat tāta sustulit. fudit enī ipe lachrimas. p te vt tu p singulas noctes lectū tuū cozdis cōpūctiōe z lachrimaruz effusione vel assiduitate pfundas. Fudit ipe. p te sanguinē suū. funde z tu. p eo tuū quotidie cozpis afflictiōe. Si ipe aiam suā posuit. p te. pone z tu tuā. qm si semel. p xpo ponere ñ potes saltē. pmptiozi quodā z lōgiozi martirio te expone. Noli attēdere qd caro velit. sed qd spiritus poscat. Tūc enī gliosa erit cū ad dñm sum tetēderit. hec Bern̄. Tertio diligere dēm⁹ O qō ē circa nos. et primo circa nos sunt pentes quos diligere ncē ē. ad quā dilectionē instruit quilibet puer exō cozniculū. Dic enī Amb .i exame. Admirāda ē cozniculi clemētia. nā cū pentes p longeuā senectutē plumarū tegimie z alaruz nudari ꝓtigerit cozmices miozes ppriis pennis eos fouēt.et collecto cibo pascūt. Uñ etiā parētes senescūt eos fultro alarū suarū sblevāt. z ad volandū exercēt vt i pstinos vsus membra dissueta reuocēt z reducāt. Interroga igit̄ z tu puer hec volatilia vt hortatur Job .xij. et doce būt te certe diligere z nutrire parētes. Si enim hec irrōnales faciunt volucres mlto magis facere debēt hoc hoies rōne vtētes .tenētur enim parētibus suis.iiij. pmo charitatē. iux illud Exo. thonis. Parētes ama. Scdo honorē fm illud. Malach̄.j. filius honozet prem. Et dñs Exo. xx. Honora prez tuū z ma.tu. vt sis lō.su.terrā Tertio obsequij ipensionē. Jux illud Eccl̄i.xij. Qui timet dñm honorificabit pentes z qi dñis fuiet eis. fuit z xps in obsequio suoz parentum. Dic̄ enī mgr in hist. q circa nazareth fuit fons de quo sepi⁹ ferē aquā matri sue attulisse. Quare to tenētur eis sustentationē .tenētur enī eos sustinere z sustentare z alere in vita sua. si pentes

sunt egeni ⁊ filij locupletes. ⁊ noie pent⁹ itelligũ tur oẽs descẽdẽtes. vt i auc. vt lz mri ⁊ auie. ℣. illo quoq; colla. viij. Cessat tñ hec obligatõ fm Hosti. si pentes pñt sustẽtari de bõis ꝑpis vl suo artificio. Si ãt nõ: tũc tenẽt vbi. s. Jo dic sapiẽs ℣. puer. xxviij. q subtrahit aliqd a pre aut a mre. ⁊ dic hoc nõ ee pctñ pticeps hoicidij ẽ Scdo circa nos sũt filij. q ita sũt amãdi vt amor filioꝝ ñ vincat amorẽ dei. ⁊ tali amore diligebat hec bona mr filios suos. vij. ij. macha. vj. q eos sb vn⁹ diei tpe mori ꝓspiciẽs bono aio ferebat. qr i ea vicebat amor dei amorẽ filioꝝ. Sz ecõtra mlti sũt pẽtes q filioꝝ amorẽ ꝓponũt amori di. q sci unt filios suos peccare ⁊ deũ offẽdere ñ corrigũt vl q ornãt eos ad scz. ⁊ abstrahũt a dei fuicio. ꝓpter ꝓmũ legit. j. Re. ij. q repbẽdit dns hely q filios suos ñ correxisz si dei ꝓtulisz. Quare inqt bonorasti mag⁹ filios tuos q me. ppt scoz legit q qdã pr ⁊ mr hũert filiã q exemplo mris deuote deo fuiuit. ⁊ in vgitate pmãere. ꝓposuit. Pat vo iussit mrez vt filiã fm cursuz mũdi ornarz. q timẽs maritũ vestiuit põpose ⁊ sclarit. crines et faciẽ et⁹ adornauit. ãgel⁹ ãt iussu dñi appuit mri dicẽs. qr pl⁹ timuisti vir q deũ: ornãdo filiã et abstraxisti eã deo ⁊ adaptasti eã mõdo. iõ ifra. iiij hebdomadas morieris ⁊ dãnaber⁹. nisi ifra illõ tps vere penituer⁹. ⁊ isup vitra illõ tps oẽs pueri tui morient. ⁊ in penã man⁹tue qb⁹ filie tue crines adornasti bodie icipiũt arescere. qõ totũ factũ ẽ. Jpa ãt verã pñtiã egit. Certõ ppe nos sũt amici nri carnales ⁊ cognati: isti etiã sunt diligẽdi. fm illõ ꝓceptũ sapiẽt⁹. Catho. Cognatos cole. Si tñ sunt nob ꝓtrarij in via dei nõ sunt colẽdi vl diligẽdi. Qr dic Greg. i omel. Nõ amet in hoc mũdo qlibz aduersarij⁹. s. in via dei ꝓtrari⁹ Jõ legit. Qũ qdã amore, ppiquoꝝ detẽt⁹ q ppt hoc in seqla dñi eẽt impedit⁹. qdã die ꝙocauit eos oẽs ad ꝙiuiũ. ⁊ int epulas rogauit vnũ ex illis quẽ sibi mag⁹ fidelẽ credebat vt si eũ diligeret digitũ suũ mimũ ꝓ eo in ignẽ mitteret. sz ille penã timẽs hoc facere recusauit. nec fidẽ quã si mulauerat exhibuit. Et deide ceter⁹ oib⁹ p ordinẽ req̃sit⁹. idẽ qõ in ꝓmo repit etiẽ in alijs inuẽit Tũc ꝓpositũ suũ oib⁹ apies q solũmodo ob amorẽ oim eoꝝ a seqla xpi eẽt retardat⁹. sz qr fidẽ in eis nõ inuẽit ãpl⁹ retardari noluit. Et qr ipi mimũ mẽbꝝ corpis noluer̃t ꝓ eo ad horã exponere igni trãsitorio. nec ipe totũ corp⁹ ⁊ aiaz et⁹ ꝑpetuo igni voluit exponer̃. Et valedicẽs ill oia bõa sua dedit paupib⁹. qb⁹ tenebat restituit ⁊ ãpl⁹ deo fideliter deseruit. Quarto circa nos ẽ ꝓxim⁹ nr. quẽ sicr diligere debem⁹: ad hãc dilectõez. ꝓmo icitat nos scꝑtura leuit. xix. Diliges ꝓxi. tu. si. teip. ibidẽ. Diligite aduẽas tã q vosmetipos. Et dns i euã. Mat. xx. ⁊ Luc. v. Diliges ꝓxi. tu. si. teip. Et sicr apls ꝟ innouat mandatũ istud. sb dit rõez di. Dilectio ꝓximi maluz nõ opat. Et dic glo. verũ etiã malũ nõ cogitat. plenitudo eni leg⁹ tã mosaice q euãgelice est dilectio. Scdo nos incitant aialia irrõnalia. quia oẽ aial diligit sibi sile. sicut lupus ⁊ ꝑs non exercẽt illã ferocitatẽ in aialia q̃ sunt sue speciei q̃m exercẽt in alia Quid dicẽdũ ẽ ꝺ hoie q deseuit in aliũ hoiem nisi q ẽ ferocior lupo. leõne ⁊ ꝑte. Tertio incitat fraternitas natal q ẽ int homines qr hoies boni sunt filij dei. ad Ro. viij. Quicũq; spũ dei agunt hi filij dei sũt. iõ dic Aug⁹. li. de do. xpi. Si putam⁹ nõ esse ꝓximos nisi q de eiusdẽ pentib⁹ nasciũt Ada ⁊ Eua attẽdam⁹ sic oẽs fratres sum⁹. Idez in li. de ci. dei. Nihil tã discordiosum ẽ vicio. tã sociale natã q̃ genus hũanũ. ꝓptera de⁹ voluit creare vnũ pentẽ. de quo mltitudo ꝓpagaret vt admixtionẽ in mltis ꝓcors fuaret. Qui ꝓcordat Jxro. in epla. Vnũ pentẽ deus oibus creare voluit vt i mltis ꝓcordia ⁊ vnitas in oñib⁹ fuaret. Quarto incitat nos fraternitas spũalis. quia de⁹ pr adoptauit nos in filios. ad Gal. iiij. vbi dr. Vbi venit plenitudo tpis misit de⁹ filiũ suũ vt adoptionẽ filioꝝ recipemus. Jõ dic Aug⁹. li. de dis. xpi. Omnes qdẽ fratres fm q̃ hoies sum⁹. q̃to magis fm q̃ xpiani sum⁹. Et dic Guil. Si amãdi sunt fratres illi diuidẽdo hereditatẽ q portionẽ vniuscuiusq; minorẽ faciũt. q̃tũ amãdi sũt fratres illi q portiones augẽt. qr q̃to plures eẽt electi tãto mag⁹ gaudebũt. vn⁹ eni electoꝝ pl⁹ ꝺ gl̃ia gaudebit alterius aie q̃ de gl̃ia ꝓprij corporis Quãto sunt circa nos sancti angeli q̃uis eos ñ possim⁹ videre. sic de hoc dic ber̃. O hõ si spiritualia posses intueri quõ pueniũt ꝓncipes cõiũcti psallẽtib⁹. videres ꝓculdubio q̃ cura quo ve tripudio intersunt cãtantib⁹: assisterẽt orãtibus: supsuntq; descẽtibus. Et qr sp ꝓmouẽt bonũ nr̃m oroes nras deo offerẽdo. et a dẽonib⁹ defendendo. iõ tenemur eos diligere ⁊ honorare. sic docet Ber̃. loquẽs de bonis spiritibus. Honorem⁹ inqt eos q̃tũ debem⁹. totus enim ei reddit honor ⁊ amor nr̃ a quo tã nob q̃ ipis est totũ. Quartũ qõ circa nos ẽ scz corp⁹ nr̃m di ligere dẽmus. nõ vt ipm ipiguam⁹. sz ad fuitutẽ dei redigam⁹. qr dic Pl̃i. li. de ĩmorta. anie. Qui corpus suũ nutrit inimicũ suũ nutrit. ẽ eni inimicus pessim⁹ caro nr̃a. de q̃ dic Aug⁹. in li. de soli. c. vl. Caro cuz q̃ hito sp me ducere vult ad pctñ. mecũ vult coronari. sed nõ vult mecũ decertare. nullũ peiorẽ patior hostẽ q̃ corp⁹ in quo habito. Est eni q̃i leo sb uersor ĩ domo mea vndiq; me pestifero morsu dilaniẽs. hec Au. Si eni ille host⁹ seuus ipinguaret seuior ⁊ petulãtior efficeret. ⁊ iuuaret diabolũ ad spñ vicẽdum

Sic figuratū ē .iij. Re. xxi. Cū Achab vineā na
both desideraret p orto olerū. et ille diceret. p=
picius sit mihi de⁹ ne dem hēditatē patrū meoꝝ
tibi p pcio vl' hēditate alia. Qđ audiēs Achab
piecē se ad lectū Glo. ex indignatiōe t ipatia quē
cū tristē ꝑspiceret Jesabel t cāꝫ inqsisꝫ dixit ad
achab. ego dabo tibi vineā naboth. statiqꝫ scri
psit epl'aꝫ ex noie achab vt naboth capeē t mor
tis iudiciū sbiret. et postea falē testib⁹ supatus
a pplo ē lapidat⁹. Mozal'r achab quo ad malī=
cia gerit figurā demonis q toto conatu intēdit
mercari vineā. i. aiaꝫ hois vt s dixi i exō. dñica
iiij. in aduē. v. T. Jō dic Beñ. xiij. da mihi anias.
cetera tolle tibi. sꝫ tñ hoc pficere non pt nisi hō
velit ꝑsentire. sic dic b. Amb. de b. vita. de dya=
bolo. Et ponit. xv. q. j. c. nō ē. Neminē inqt iu=
go fuitut astrictū possidet nisi ei se pus ere pec
catoꝝ vēdiderit. Et rō q̄re diabol⁹ difficulē pt
mercari spūalem vineā hois scz aiam ē. qz Na=
both q̄ interptat sessiovl' ꝓclusio significat rōez
q ꝓcludit diabolo nō oia eē ꝑsentiēda. et sp resi
stit malo. qz. j. Eth. dic pbus. Nō sp depcat ad
optia. Sꝫ Jesabel q̄ interptat sterqlinīū signifi
cās carnē adiuuat achab. i. diabolum ad aiam
possidendā. assumens duos falsos testes. s. spez
longiozis vite. et psumptionem nimie mie. sicqꝫ
aiaꝫ tradit in diaboli ptātē. q̄re nccē ē: vt sb iu
go nccitatis teneat. Jō dicit sapiēs. Cibaria et
vga t onus asino. panis t disciplia t op⁹ seruo
Eccl. xxxiij. Ubi p asinū intellige corp⁹ qđ ē ci=
bandū ne deficiat. et vga t onere macerādū ne
supbiat. Et dic notāter cibaria. volēs q corp⁹
est cibarijs reficiendū t nō sp macerādū. qz ni=
mia abstinētia inducit ad malū. vt ꝑbat i vitas=
pa. li. iiij. c. xlvi. Fuit q̄dā frater monachus qui
nimiā sp tenuit abstinētiā. hūc etiā diabol⁹ illu=
sit ostēdēs sibi i varijs somnī t reuelatiōib⁹ cri
stianoꝝ exercitū tñbzosuꝫ. t ecōuerso plebē iu=
deoꝝ sūma letīcia tripudiātē. et ingēti luie cho
rus care. t eū monuit si vellet btitudis pticeps
fieri q circūcisionē accipe festinaret. t sic ad iu
daysmū t circūcisionē miserabilr ē dilapsus.

De eadē dñica in euāgeliū Sermo.

Ascendēte Jhe

su in naviculā secu. sūt eū disci. ei⁹. t ec
ce mo. mag. fa. ē in mari. ita vt naui. opiret flu.
℣ Mat. viij. Dicūt naūales t ꝓncipl'r Beda. q
mare vndiqꝫ terrā circūdat. et ipa terra vndiqꝫ
aquis q̄tiē. et tñ nō dissoluit. sꝫ poti⁹ solidatur.
Et rō est. qz dū ei⁹ siccitas maris bñficio hume
ctat ptes terre coadunant. q terra alias in pul
uerē reducerē vl' reuertere. q aūt mare circū
dat vndiqꝫ pz de Alex. magno cui hoc ostensuꝫ
est. Legit enī in hist. sua q ipe excogitauit mo=
dū quō posset ascēdere i aera vt ꝑbaret si hoc es
set celū qđ videm⁹. fecit ergo excogitare sedem
et appēdēs grifones duos t colligauit eos ca
thenis. et posuit vectes añ eos. t in summitate
eoꝝ cibaria illoꝝ. ceperūt ergo surſuꝫ ascende
re. donec ēra tota videbat sb se q̄ area. t mare
sic draco girās eā. p qđ pz ꝓpositū. Mozal'r. p
mare itellige tribulationē h⁹ mūdi. ꝑmo lz ma=
re ē amarū. ē tñ mltarū infirmitatū curatiuum.
qz sanat vlceroſos: hydropicos. et scabiosos.
vt dic Cōstanti. Sic tribulatio lz nō sit delecta
bilis sꝫ amara t penal' carni fm sensualitatē. est
tñ valde vtil' t pficua spūi. qz sanat infirmitates
mētis. Sanat etiā vlceroſos. i. supbos. hydro=
picos. i. auaros t scabiosos. i. luxuriosos. Sic
ꝑbat deuot⁹ amād⁹ i ho. sa. li. j. c. xiiij. Tribula
tio rubiginē auffert petōꝝ. incremēta pstat vir
tutū. vt vbertatē confert gtiarū. qđ hoc thezau
ro pciosius. ipa nāqꝫ tribulatō tollit pctā repel
lit tēptatiōes. extiguit carnalitatē. Scdo q̄uis
mare sit salsuꝫ. p dlcedinē tñ venaꝝ p q̄s trāsit
ē sapor variatiuū. Sic tribulatio lz sit amara
in pūti. tñ ꝑpē patiam ipoꝝ q ea trāsitorie susti
nēt mutabit in eēnā dulcedinē. Et tūc pt illō q̄=
libet Judith. v. dicere. Fōtes amari obdulcora
ti sunt eis ad bibendū. Tertio qz q̄uis mare sit
inqetū. ē tñ, ppē ꝓtinuū motū a corruptiōe pser
uatiuū. Sic tribulatio a putrefactione pseruat
pctōrē. sic ꝑbat amādus vbi s. Q q̄ti sūt inqt
q ḡuissima cōmisissent pctā q mlta crimia cōmi
sissent t icurrissent. si nō pia q̄dā dīna dispēsati=
one tribulatiōib⁹ pfuati fuissēt. Jō dic. xiiij. Re
cedāt aq̄ de mari. t fluui⁹ vacue fact⁹ arescat.
q. d. aq̄ ꝓcupie t delectatiōis recedūt de mari
tribulationib⁹. et tunc vacu⁹ fit fluui⁹ a luxurie
fluctibus. Illō inq mare vndiqꝫ circūit bonos
p terrā designatos. quoꝝ vnus fuit Dauid qui
ait Ps. cxviij. Tribulatio t angustia inuenerūt
me. Attñ eos nō dissoluit. sed fortiores reddit.
Sic factū fuit eidem. Ps. iiij. In tribulatiōe di
latasti mihi. Et rō h⁹ est. qz cū aia alicui⁹ tribula=
tionibus circūdat. tūc hūoꝝ ꝓsolatiōis itrance
roborat t solidat. et sic intra ipaꝫ tota coadūa
tur. vt p ira t impatiam mīme dispgatur. t hec
tribulatio ad sensum misticū tāgit i euāge. cum
dicit. motus magn⁹. i. tribulatio mag facta ē in
mari h⁹ mūdi. In vbis ꝓpositis tria nob innu=
unt. scz vanitas eccle pfignata. ibi. Ascendit.
Cōitas btoꝝ adunata. ibi. Secuti sunt. Seueri
tas puersoꝝ sociata ibi. Et ecce. Circa qđ no=
tandū sancta militās eccl'ia recte pfignat in na=
uicula. Primo sic nauis in pncipio est stricta
in medio lata. t in fine sil'r stricta. Sic eccl'ia mi
litans que est congregatio fideliū in pncipio fuit
stricta qz pauci fuerūt boies in ipa vt dic Aug.

Et adducit Vincen. in spec. hist. li. ij. c. lvij. Ab abel dicitur incepisse ecclesia. quia si ab Adaz incepisset nō fuisset ꝓtinua. In chayn seuire cepit in sanctis reꝓbozꝫ malicia. In Abel, pfice re vita sctōꝫ ꝛ patia. Sed in medio nauicla scē ecclie ē lata qz iā ecclia hoīb⁹ est repleta ꝛ hoc figuratū est Luc. v. vbi nauicula repleꝝ piscib⁹. Qui aūt sūt pisces ostēdit b. Amb. li. iiij. super Lu. c. viij. Pisces enī sunt qui hāc nauigāt vitā Et notandum circa hoc. quidā nauigāt in nauitpaliū cupiditatū vt sunt mali iudices. et tales periclitātur. Sic figuratū est. iij. Reg. xxij. Josaphat fecit naues nauigare in ophir ꝓo auro appoztādo. que cōfracte fuerūt. Josaphat interꝓtaꝝ iudex. sed ophir interꝓtaꝝ mundus. Mñ ḡ iudex mittit in mūdum desideriū ꝓ appoztando vel congregādo auro vel munera accipiēdo tūc homines periclitātur ꝛ turbanꝫ. qz iudiciū amoze pecunie puertiꝫ. Juxꝫ illud Eccī. xx. Exenia ꝛ dona excecāt oculos iudicū ꝛ quasi mut⁹ in oze auertit cozrectiones eoꝝ. Et dicit glosa. ꝙ mutus est quedā species rane q̄ ꝓiecta in os canis ipm tacentē facit. et nō posse latrare. Sic exeniū datū ꝛ receptū facit iudicē tacere Sicut refert Arnoldus in narrario. Quidam habuit cām magnā cozā iudice. deditqz ei pulchrū bouē vt esset ꝓ eo. Hoc audiēs aduersarꝰ eius misit vxozi eius pulchrā vaccā vt esset ꝓ eo iudex. Qū aūt esset in iudicio. et iudex ꝓ illo nō eēt qui dedit bouē dixit ille: Vos loqre. Qui ille. Vos loq̄ nō p̄t. qz vacca eū nō pmittit. Vel hoc scribitur de quodā baliuo. iō inhibeꝫ iudicibus ne accipiāt munera Exo. xxiij. Non accipias mūera q̄ excecāt ꝓudentes vel sꝫuertāt vba iustoꝝ. Et Deutro. xvi. Munera excecāt oculos sapiētū ꝛ mutāt vba iustoꝝ. iō dic̄ b. Greg⁹. in euāgelioꝝ tractatu. et hꝫ. j. q. j. c. sunt nōnulli. Qū vir iustū, pplīta describeret ait: btūs q̄ manus suas excutit ab oīi munere. nō enī dixit a munere. qz aliqꝺ ē mun⁹ ab obseq̄o. aliud a manu. aliud a ligua. Mun⁹ ab obseq̄o ē fuit⁹ indebite ipēsa. mun⁹ a manu ē pecūia. mun⁹ a ligua fauoz ē. hec gre. ab illis oīnb⁹ dz se iudex abstinere. vt neqꝫ ꝓpꝫ fuitiū nec pecuniā iudicet aut fauozē. sic ille fecit de quo scribit valer⁹ in poliē. qui noīe rutilius hēbat amicū. Qui inq̄ rutilius amico suo iudici sepe rogationē iniustam poꝛrigebat. Qūqꝫ aduersarius suus rēsisteret ꝛ iudex pecuniā suā exaudire nollet. Tandem rutilius cum indignatione dixit. Quid in opus ē amicicia tua si quid rogo nō facis. At ille: imo dixit. Quid mihi tua si ꝓpter te aliq̄d ꝓtra iusticiā facturus sum inhoneste. Maluit enim vt iudex amicicia eius carere q̄ contra ꝓsciam iniuste iudicare. At certe valde bene fecit ne incurreret maledictionē. de qua Deutro. xxvij. Maledictus qui peruertit iudiciū. glo. ꝓpter amicicia: pecunia vl fauozē. Secūdo quidā nauigāt in mari malarū societatum. et hi etiaz pericula patiūtur. Sic̄ figuratū est. ij. Mach. xij. q̄ iop pite rogauerunt iudeos cū quibus habitabant ascendere scaphas quas parauerant cū vxozibus ꝛ filijs quasi nullis inimicicijs inter eos sb iacentibus ꝑm cōmune itaqꝫ decretū ciuitatis. et ipis acquiescētibus pacisqꝫ causa nihil suspectum habentibus cum in altū ꝓcessissent submerserunt nō minus ducentos. Joppite interꝑ tatur pulchritudo. et significant amatozes mūdi qui semper pulchra ꝛ flozida querunt huius mundi. Sed iudei qui interꝓtantur cōfitentes ꝛ laudantes. et significant quēlibet deuotū seruientē ꝛ laudare volentez deū. qui si mūdi amatozibus admiscetur a socijs leuiter periculū patietur. quia mala societas nocuit ꝛ periculū fuit in celo. quia angeli qui fuerunt creati boni vt ꝺclarat mgr̄ li. ij. di. iij. ex quo lucifero supbo adbeserunt. cum eo pariter cozruerūt. sicut dic̄ mgr̄. li. vbi s. dist. vi. c. ij. Tante supbie merito ꝺ celo. i. ꝺ ēpirreo. i quo cū aljs fuerat deiect⁹ est in istū caliginosum aerez cū oīnibus sue ꝓuitatis cōsoztibus. Et iō ait Job. in Apoc. xij. Draco de celo cadēs secū traxit tertiā partem stellarū. At dic̄ mgr̄. Lucifer ille aljs maioz solus nō cecidit. sed cū eo multi alij qui ei in malicia ꝓsenserunt. Ecce ꝙ mala societas fuit periculum in celo. Jn mūdo iterū ꝓ malos piclitaꝝ interdū bonus. sicut testaꝝ Arist. sup Mat. Jn rerū natura sic est vt quotiēs malo bonus ꝓiungitur non ex bono malus meliozeꝝ. sed ex malo bonus ꝓtamineꝝ. et hoc ꝓbatur in exēplo Duo clerici transierunt in quadam ciuitate in quandam tabernā in qua erāt cantus dulces ꝛ solacia magna. et multi inuitati sunt ab illis. et illi duo sacerdotes similiter inuitati sunt. dixit aūt vnus nō intrabo. quia dicit pbus. nō est transire per viā gentis iniq̄. illo vo recedente alter intrauit. et cum esset apud eos. Ecce iudex q̄rens illos qui ibi erāt. qz homicidium fecerūt in alio loco. et tam clericū ꝙ reos cepit. Qū aūt clericus cum aljs malis socijs suspēderēt ait. Modo scio sed tarde. Fatuus est qui nō credit pbo de vitando ꝓsoztio pzauoꝝ. ppter ꝓsoztiū enīz tale hoc patioz. Ideo dicit Tob. iiij. Malozuz fuge ꝓsoztiū. Et Seneca dicit ad Lucillū i epla Cum illis conuersari debes qui te meliozē sunt facturi. Qui consonat Augustin⁹ in libzo ꝺ cha tizandis rudibus. Homines inquit bonos imitare. malos tolera. omnes ama. Et dicit notanter malos tolera. quia sunt tolerandi ne ex perturbatione eozum pax generalis ecclie per-

turbeť.vt dicit idē Aug⁹.iij.q.iiij.c.tolerandi. ꝛ.c.q̄d ḡ.et.c.q̄s̄q̄s.et.c.q̄s.de hoc q̄re s̄.dñica.vij.i aduē. I.S. In iferno etiā picīosa ē ipa mala societas qz ex mītitudīe ibidē socioꝝ aug mētať pēa dānatoꝝ vt dixi s̄.dñica.ij. O.A.iō petijt diues epulo.ab Abzahā vt mitteret i domuz pr̄is vt testareť q̄nq; fratrib⁹ suis de pena sua.ne ꝛ ipi venirēt i locū tozmētoꝝ Luce.xvi. Qz sciebat q ex aduētu eoꝝ ad tozmīta augmē tareť sua pēa.iō dic̄ Ysi. Meli⁹ est hr̄e malozū odiū q̄ eoꝝ ꝓsoztiū. Tertio nauigāt q̄dā in naui inobedientiū ꝛ a diabolo deglutiūtur. Sic̄ figuratū ē Jone.j.vbi dz q dñs p̄cepit Jone,pphete vt p̄dicaret i Ninive ciuitate hoc v̄bum. Adhuc.xl.dies ꝛ niniue s̄ubverteť. Jp̄e v̄o inobediēs surrexit ascēdēs naui fugere volēs i tarsim q̄ fm glo.erat ciuitas cilicie .de q̄ Paul⁹ fuit oziūdus.sicut pz Act.xxi. Misit igiť dñs vētū.et facta ē tēpestas in mari .et timueť naute et miserūt vasa in mari. Jonas aūt descēdit ad interioza nauis ꝛ dormiebat. Naute aūt mittebant sortes.et cecidit sors sup Jonā: dixit Jonas. Tollite me ꝛ mittite me i mare.scio ei q̄ p pter me ozta est tempestas.et miserūt eū in mare. Et sequiť.c.ij.q̄ p̄parauit dñs piscē grandem qui ꝛ Jonam deglutiuit Mozaliter ionas interpzetať donatus domini.et significat quēlibet xp̄ianū qui se dedit deo in seruitutem.qui si suis supiozibus obedire noluerit periculū vite sue incurrit.vt dixi s̄.dñica infra octauā natiui tatis xp̄i. R.P. Itē dñs ponit multa pericula q̄ inobediēs incurrit Deuť.xxviij. Si audire noluer̄is vocē dñi dei tui vt custodias ꝛ facias omnia mādata eius.mittet sup te famē ꝛ esuriem ꝛ increpationē in oīa opa tua que tu facies donec ꝓterat te. Et est valde notabile q̄ homo q̄ se donauit deo in fuiutē sedens in naui inobedientie vult nauigare in tarsim .que interpzetatur explozās gaudiū.et significat celū in q̄ volūt venire ꝛ nauigare inobediētes ꝛ nō possunt qz Jonas nō potuit venire in tarsim. Sic nec inobediens in celū.qz ipa inobedientia diabolus fecit ex angelo quem trusit de celo. sicut de hoc dicit Aug⁹. O q̄ detestabile est viciū inobedientie.per q̄ angelus de celo cecidit .et homo de padiso exulauit Saul regnū amisit.et pplus israbel gentē ꝛ locū. Et quo dicto Aug⁹.ptz.q oīes isti in naui inobedientie nauigauerūt. Jō periclitauerūt. Quarto nauigāt quidam in naui negligentiū.et tales occidūtur spiritualiter. q aūt quidam nauigāt in naui negligentie .ptz in p̄nti euāgelio q ihesus dormiuit in nauicula ꝛ factus ē motus magnus in mari. Tūc enī ihūs dormit spūaliter q̄ tū realiter nūq̄ dormitet nec q̄ dormit.vt in p̄s.cxx. Qñ vnusquisq; hoīz q̄ se virtutibus saluare deberet salutem suam negligit.q̄ tamen non faciunt irrationales creature. Nam in estate nihil negligunt de necessarijs sibi pzocurandis.sicut patet de fozmicis q̄ colligunt sibi grana pzo hyeme futura vt supza posui dñica infra octauā natiuitatis xp̄i. R.R. Et similiter ericij.vt s̄.dñica.ij.post ep̄hie.ser. ij. N.F. Contra negligentiaz,ppzie salutis pōt valere nobis diligentia quā habent hoīes circa mūdana ꝛ ornatū corpis.de quo dicit August. O si possemus excitare homines ꝛ cū ipis pariter excitari vt tales essemus amatozes vite permanētis quales sunt hoīes amatozes vite fugientis. Ideo legiť in vitaspatrū de quodam sancto patre ꝛ fratre. Qui cū vidisset ornatū cuiusdā mulieris flēs inq̄t. Ignosce mi omps de⁹.qz vnius diei meretricis huius ornat⁹ supauit totius vite mee industrie ornamēta. Ideo legitur q̄ abbas pando vidēs in alexandria mulierem ad q̄m cum ab heremo descenderet fleuit. Et interrogantibus causam sui flet⁹ ait. Due res me mouēt. Una de illius perditione .Alia quia nō habui tale studiū placendi deo quale studiū habet ista vt placeat hominibus ꝛ mūdo .et bene plangenda esset,ppzie salutis negligentia. quia valde piculosa est ꝛ dānosa. Dicit enī Cassian⁹ in li.colla. Nulla sup ipm miseratio saluatozis qui seipm nūc in p̄nti negligit. Sed hocipm periculosius si negligētiā quis suā nec aspicit nec cognoscit. Id circo talis negligentia punitur a deo.sicut negligentia platozum. que aliq̄n punitur leuiozi pena scz excōmunicatione duoꝝ mēsium. Aliq̄n graui.scz depositione.vt.lxxxi.di. c.deinde.et extra de transla.epī.inter corpalia Pzima pena habet locū in modica negligentia Secūda in magna que culpam sapit ꝛ dolū.vt. ff.de v̄bo.signifi.l.late culpe.et.l.magna .Sic̄ fm deuz aliquādo est negligentia magna.que ē peccatū scz mortale.q̄ penā mereť magnā nō solum amissionē glozie vel gratie sed adeptionem gehēne.et hoc vno modo ꝓsiderať ex pte eius q̄ per negligentiā obmittitur. puta si negligat illud q̄ est de nc̄itate salutis sue siue actus siue circūstantia. Aliomodo ex pte cause.puta si est voluntas intm̄ remissa circa ea q̄ sunt dei vt totaliter a charitate deficiat.et hoc p̄cipue cōtingit q̄n negligētia sequiť ꝓtēptū. vt dic̄ Anf. li.viij.sili.c.xlviij. Et de hoc dicit sapiens. Qui negligit vitam suam mortificabitur Prouerb. xxxiij. Aliq̄n enī est negligentia modica que ē veniale peccatū.iō meretur penā leuiozē .puta tpalem.vnde quādo ex negligentia p̄mittiť alicuius actus vl circūstātia q̄ nō ex nc̄itate salutis est.nec hoc fit ex cōtēptu.sed ex aliquo defectu feruozis q̄ impediť aliq̄n p aliq̄d veniale pctm̄

tūc etiā negligētia nō est pctm̄ mortle .sz venia-
le vt idē dicit.et Tho.ij.ij.q.lxxj. Quīto q̄daz
nauigāt in naui odientiū .Sic̄ figuratū ē Mat.
xiiij.vbi legit̄ q̄ discipuli erāt soli ī mari .et hic
sus erat in mōte orās .ppter qō nauicula iacta-
bat̄ fluctibus Quid enī significat̄ spūaliter per
hoc q̄ iesus nō erat cū eis in naui nisi q̄ charī-
tas dei nō est mō in cordib⁹ nr̄is.qm̄ iā supabū
dauit iniq̄tas.refriguit multoz caritas. Quid
aūt restat q̄ hoc vbi de⁹ nō ē nec aderit caritas
j. Joh.iiij.vbi igit̄ charitas nō fuerit ibi odium
erit.qz odiū spūaliter ꝓtrariū est charitati q̄ est
maxima vtus maxime placēs deo.et odiū vici-
um maxime displicēs. qō pz ex vbis Greg. Nō
curat antiqu⁹ hostis vt ērena nob tollat sz vt ca-
ritatē feriat. Cū igit̄ charitas abest a corde tūc
faciliter fluctuat ī pctm̄ z aīa morit̄. Jō tūc hō
p̄t dicere illud Joh.xi .Dñe si fuisses h̄ .scz per
amorē in corde meo.frater me⁹ .i.aīm⁹ nō fuissz
mortu⁹. Ex iā dictis elicere p̄t quilibet prudēs
p̄dicator.q̄ nauicla sancte eccl'ie in medio ē la-
ta cū sint mlti xp̄iani lz nō ope.tm̄ noie in nume
ro. Qz aliq̄ nauigāt in nauicula cupiditatū.ali-
qui malarū societatū.et sic de alijs .Sz hec na-
uicula scē eccl'ie in fine erit arta. et hoc erit tpe
antixp̄i. In quo q̄dē tpe erit tāta pfecutio q̄lis
nō fuit ab initio.et etiā mlti recedēt a fide.z ī er
rorē ducētur si fieri p̄t etiā electi vt ōr Mat. xx
iiij. Scdo militās scā eccl'ia significat̄ i nauicla
qz sic̄ nauis intrādū hz ī se bonos z malos.mūda
z imūda q̄ ducit ad portū. Sicut patuit de na-
uicula aut arcba noe Gen̄ .vij.in q̄ erant mūda
z immūda. Erat z noe mūdus cuz filijs suis .et
cū eis cham malus.cui maledixit noe eo q̄ de-
risisset ip̄m Gen̄.ix. A quo dicti sunt chananei
persecutores israbel. Sic etiā sancta militās ec
clesia nūc ꝓtinet mūdos z imūdos.hereticos z
tyrānos.falsos domesticos z hypocritas cum
bonis nesciēs q̄d ptinet ad regnū. Qō aūt ma-
li sunt admixti bonis hoc significabat qz tūc in
das erat in naui qñ tēpestates erāt q̄ssati. sic̄ ō
hoc dic̄ sc̄us Amb̄.li.iiij.sup.Lu.c.viij. Jaz si
turbat̄ ista q̄ petrū hz turbat̄ z illa q̄ iudā habz
Et si mlta illic discipulorz merita nauigabāt.tm̄
adhuc eā nauē.pditoris pfidia agitabat.mira-
q̄z res Petrus scz qui suis merit⁹ firmius ē tur-
batur alienis.et sb̄dit. Chananeus ergo per fi-
dem .pditorem ne per vnū plurimi fluctuemus.
Tūc declarat Amb̄.q̄ nauis prudentiū z bono
rū nō turbat̄ exēplo nauis Petri Luc̄.v.dicēs
Ergo nō turbat̄ hec nauis in qua prudentia na
uigat.abest pfidia.fides spirat. Quo ergo per
turbari poterat cui preerat is in quo eccl'ia fun-
data ē. Illic ḡ turbatio vbi modica fides.hic se
curitas vbi perfecta dilectio. Et est notandum.
sicut nauis materialis nō p̄t eē sine gubnatore:
aut rectore.al's piclitaret. Sic nauis scē milī-
tantis eccl'ie habet p̄mū z principalem xp̄m do
minū gubnatorē. Sic̄ testat venerabilis Boe.
li.j.de ꝓso.metro.v.d. Omnia certo fine gubnas
Et infra li.iij.ix.metro. O qui ppetue mūdū ro
mane gubnas .Terrarū celiq̄s satorz qui temp⁹
ab euo .ire iubes. stabilisq̄z manens das cūcta
moueri. Cui ꝓsonat Aristo.xij.methaphi. En-
tia nolunt male regi.nec ē bona pluralitas p̄n-
cipū . Sit ergo vnus princeps.et idem Aristo.
j.methorz Totus iste mundus contiguus ē la-
tionibus superiorzibus .vt inde tota virtus eius
gubernetur. Et quia sancta militās eccl'ia regit̄
a tam sapientissimo gubnatore.ideo nō p̄t de
uiare .iō ōr.xxiiij.q.j.c.in sede aplica extra ma
culam sp est fuata catholica religio. Et idē dic̄.
Jero.c.hec est fides. Sancta romana ecclesia
q̄ semp immaculata pmansit dño.p̄uidēte.et b.
Petro opē ferēte ī fuō pmanebit sine vlla īsul-
tatiōe hereticorz atq̄z firma immobilis om̄i tē-
pore p̄sistet.q.d.licet vēti tēptationū nauiculā
eccleſie impellant.et mot⁹ pturbationū q̄ssent.
tamen eam nō sb̄mergunt . Alij vero gubnato T
res nauicule militātis eccleſie sunt prelati qui
debēt siles eē naute z rectori nauis ī mlt̄. Pri-
mo ī populi inductione Sicut enim nauta indu
cit nauē ad libitū suū quocūq̄z voluerit nisi tēpe
stas magna fuerit. Sic etiā plati debēt pplm̄ su-
um ducere.qz ipsi sunt duces gregis et pastorez
vt ōr .vij.q.j.c.sciscitaris Debēt etiā eos indu
cere z docere ad bonū tā verbo q̄ exemplo iō si
gnificātur per arietē Dañ.viij.quem vidit Da-
niel habentem cornua duo.vnum excelsius alte
ro. Aries ē dux ouiū z significat platū q̄ ē dux
fideliū.habens duo cornua.que sunt sciētia et
bona vita.z vnū dēt esse excelsius altero Quia
bona vita p̄cellere ōz sciam eo q̄ est melior et
salubrior ipsi pplo. Quia iferiores vitā platorz
inspiciūt.et sunt tanq̄ signū positū ad sagittaz
extra de accusa.c.qualiter z qñ p̄mo .Sz ō scia
iporz dicit Inno.iij. de renūc.nisi cū p̄dē.q̄ im
pfectū scie supplere p̄t pfectio charitatis .Et
subdit Quāuis desiderāda sit eminēs sciētia in
pastore.in eo tñ est cōpetens toleranda. Secū-
do in subditorum inspectione. Sicut enim naute
in noctis obscuritate inspiciūt diuersitatē stel-
larum q̄tum ad ortum z ad occasum z effectus
ipārū. Sic dñt plati in nocte pctōrum respicere
vitas sb̄ditorz q̄tum ad iuuentutē q̄ significat
p ortū z senectutē q̄ innuit̄ p occasum. Quia ōr
Prouer.xxvij.diligēter agnosce vultū pecoris
tui tuosq̄z greges considera. Nam alia conue-
niunt in iuuenibus . Alia in senibus. Senibus
enī debent preponere sb̄tilia. z iuuenibus leuia

Quia in antiqs ẽ sapia ⁊ longitudinis prudentia Job.xij. Jõ .b.paulus tanq̃ platus dixit.j. Cor.ij. Sapientiã loqmur inter pfectos Et in eadem epla.c.iij.dicit. Tãq̃ puulis in xpo lac potũ dedi vob.nõ escã. Nõ eni poteratis capere Hlo.intelligere altiora ⁊ maiora .Tertio in tpalium abiectione. Sicut eniz naute abiciunt merces vt homines saluent. sicut patet Jone.j Cum esset tempestas orta timentes naute miserunt vasa in mare. Sic etiã prelati,ppẽ salutes sbditorũ debent esse abiectores ⁊ ptemptores munerũ ⁊ diuitiarum .Prelati eni qui diuitias et munera diligunt salutem populi vt frequẽter negligunt cum corrigere vicia eorum desistant Quia dicitur Ecci.iij. Et ponitur superius. O. T. Exenia ⁊ dona excecant oculos iudicum.et quasi mutus in ore auertunt correptionẽ. Inẽdum eni cõtingit q̃ prelatus venit ad aliquẽ sacerdotẽ vel ad alium laycum tãto latratu ⁊ correctione ac si vellet eum deuorare. Sed si ille,p ijcit aliquid in ore suo dando sibi aliqd collibiũ siue munus de quo potest bene comedere statiz auffert ei latratum.vt tunc verificetur de prelatis talibus.illud Ysa.lvi. Canes muti nõ valentes latrare. Ideo ad similitudinẽ nautarum debent in tpe necessitatis ⁊ correctionis esse abiectores ⁊ ptẽptores pecuniarũ. Istor eni plato rũ papa est precipuus ⁊ supmus qui regit nauiculam sancte ecclie. In cuius psona dicit metrista. Ecclesiam pro naue rege mihi climata mundi. Sunt mare doctrina retia piscis hõ Et dicit
A notãter q̃ climata mũdi sunt mare. Mundus eni compatur mari ppter certas cãs .Prio,ppter instabilitatẽ. Sicut eni mare est valde instabile. Qd eni nũc est tranquillũ cito fit tempestuosum. Juxta illud Sen̄. Momẽto mare reuertitur.et vbi mõ luserũt nauigia statiz absorbentur. Sic etiam mũdus est valde instabilis ⁊ mutabilis.quia multipliciter mutatur erga fuitores sibi. Sicut figuratũ ẽ Sen̄.xxxi. Jacob cuz fuisset Laban,p Rachel.vij.annis post finez illor dedit sibi Lyam. Qd cum vidisset mane facto dixit illi. Quare imposuisti mihi .id est decepisti me.vbi aliqui libri habent. Quare supposuisti mihi Lyam. Sed falsa est littera vt dicẽ Nicolaus de lyra. Videns deniq̃ varias decepti-ones sibi inferri inẽ cetera ait. Immutasti mercedem meã decẽ vicibus.et nisi deus Abrahaz patris mei ⁊ timor Ysaac affuisset. me nudũ dimisisses. Moraliter p Laban qui interpretatur dealbatio significatur mundus.qui semp ,pmittit,pspera.attñ semp sequũtur aduersa quia trã sit cito de,psperitate in aduersitatẽ.siceq̃ mutat mercedem decẽ vicibus. et cum credimus Rachel pulchram.que interptatur vidẽs deũ accepisse.tũc dedit nobis Lyam que interptatur laborioſa.quia dicit Bern̄.li .medi. In hac valle lachrymarum ⁊ in vita lachrimosa ⁊ laboriosa vita corruptibilis et amaritudine plena .hec ille. At sic tandem dimittit hoiem nuduz Job.i. Nudus egressus sum de vtero matris.nudus il luc sez in terrã reuertar Ecce q̃ instabilis ẽ mũdus. Jõ refert Guil. de Api.c.vij.sic inquiens. Prope nostra tempa mulier nobilissima dicta Maria cõpanie comitissa Ludouici pij regi frã cor filia.et quattuor reges fratres in ãglia habuit:et filium regium in trãsmarinis. Hec multis annis mortuo marito cum pomposa ambitione circũiens .Sed moriens talem finez sorti ta est.Laborans igitur in extremis abbatẽ per sanie sanctũ ac eloquẽtẽ virũ vocari iussit. Qui cũ venisset intromissus non est.et pre foribꝰ stabat ⁊ expectabat. Jam eni illa discesserat. ⁊ dibus.Utensilia.vasa aurea ⁊ argentea.vestes p cioſe.culcitre purpuree. Et tandem lintheamia ipsa cum peplis. Extremo quidem ex garritionibus lectum cum carnibus comprehenderunt et resumunt.et corpus mortuũ eũtibus illis diuoluitur in stramento. Mora aũt cum tedio abbate sustinente .quidam nobilis ex circũstantibus indignatus .hostium violenter infregit.et virum honorabilem intromisit. Qui cum intro isset.et nobile illud corpus nudum in stramine reperisset volente quodam famulo illud cooperire abbas prouidus nõ sinebat.sed libera voce clamabat. O vos omnes venite .circũite pompam nobilissime Marie.videte illud delicatissimũ corpus quanto dedecore pudoris obuoluntur. Videte quid ei pro multiplici honore mundus exoluit.hec ille. Intuere solerter. Nõne,p Rachel accepit Lyam. Que enim confidit se videre deum.forte accipit tormentum eternum. vbi est labor perpetuus .iuxta vocez Hieremie xvi. Seruietis dijs alienis qui non dabunt vobis requiem. Et Ps̄. Laborabit in eternum.et viuet adhuc in finem. Secũda causa quare mũdus compatur mari est,ppter casualitatem. Sicut eni vnde maris aut fluctus eleuãtur vt fortius cadant vel deijcianẽ Juxta illud Ps̄. xcij. Eleuauerũt flumina fluctus suos a vocib⁹ aq̃rũ multarũ. Ita in hoc mũdo milti ad instar vndarũ eleuãtur i altũ honor] vt forti⁹ post cadãt aut deijcianẽ.iuxẽ illud Ps̄. Deiecisti eos dũ eleuarenẽ.Sicut ptigit huic impio de quo dicit in ps̄. Vidi ipiũ sup exaltatũ. et eleuatuz sicut cedros libani. Et sequit casus. Transiui ⁊ ecce nõ erat. q̃siui ⁊ nõ est inuẽtus loc⁹ ei⁹. Jõ dicit Hyla.sup Mat. Jã nũc altitudinẽ abhorreant filij dei.que sine periculo nunq̃ assumitur .sine

Quarta ℙ Post Epipha.

casu nequaq; ducitur ꝛ sine timore mortis eter ne nullatenus terminat. Cui ꝓsonat Salustius in gugurtino. Ex hoc ipo q quis se extulit in pe riculos casus precipitē se efficit. Tertia ꝓpter bonoꝝ ꝓtemptibilitatē. Sicut enī mare ꝑm na turales oīa corpa mortua a se reijcit ꝛ ī se bře ꝓtēnit pmotusq; violentiā expellit Ita mūdus contemnit eos a seq; reijcit qui mortui sunt mū do viuūt enī xpo. Dicūt enī amatores mōi Sa piē.ij. Circūueniamus.i.decipiamus iustū.qm inutilis est nob.q.d.qz nō vult p̄care nr̄is ope ribus nō est nob vtilis vt carnaliter simul viua mus.nec vtilis ē ad opp̄mendū viduas ꝛ vete ranos.sed ꝓtrarius est opibus nr̄is.q.d.cum nos volumus viuere ꝑm ꝓcupias carnales ipe vult viuere ꝑm legē diuinā ꝛ dictamē rōnis. Jō dicit Apl's.j.Cor.iiij.puto hāc vr̄am eē estia tionē q de nos Apl'os nouissimos.i.abiectos ostendit morti destinatos.qz spectaculuz facti sumus huic mūdo.et infra.tāq; purgamēta b mūdi facti sumus. Glo. Lyre dic. iudei ꝛ genti les dicebāt mūdum infici p̄vitā ꝛ doctrinā apo stoloꝝ.et p ꝓns ipm debere purgari p mortem tp̄oꝝ. Ecce audiuit dilectio vr̄a q p nauiculaz eccl'ia:et p mare mūdus designat. Quicūq; er go in nauicula sancte militātis eccl'ie intrat ma re huius mūdi:sequēs dn̄m suuz Jesum xp̄m ei seruiendo statim fit motus tribulationū .et su scitātur vēti tēptationū. qz dic Jero .in ꝓlogo sup Apoc. Oēs qui pie viuere volūt in xpo p secutionē patiūtur.ꝛ sunt originaliter vba apli ij.ad Thi.iij. Ideo dicit Sap. Eccī.ij. Fili acce dēs ad seruitutē dei sta in iusticia ꝛ timore.et pre para aiam tuā ad tēptationē. Querit enī doct. deuotus amādus in hora Sap.li.j.c.xiij.diui nā sapientiā. Quare inq̄t amicos potius aduer sis q̄ p̄speris soles exercere.rn̄det q ꝓni sint sensus hois ad malū . Jō ab adolescētia sua se pienda est via electoꝝ spinis tribulationum ne noxia delectatio materiā prebeat delinquendi. sed dū electus quisquis ꝓtinuis tribulationib premit ad supna tendere etiaz inuitus cogitur. hec ille.et qz tribulatio a deo ē ꝑm illō Eccī.xi. Bona ꝛ mala vita mors ꝛ pauptas ꝛ honestas a deo sūt.iō est amāda. Solēt eī cara bře q dā tur ab amicissimis.licet sint parui doloris Sic tribulatio qz est munus datū a deo qui ē noster amicissimus amāda est valde. Est etiā pot aut potio data a sapiētissimo et fidelissimo medico. quare nō ē timendū de excessu in infirmo Quo modo enī excederet qui sapientissimus ꝛ fidelis simus est. Jux illud.j.Cor.x. Fidelis ē deus q nō patietur te tēptari sup illud qō poteris Jpe enī ꝑm Ps̄.est ꝓgregās sic in vtrē aq̄s mar.qz mensurat aq̄s tribulationū.qz dic Job.xxxvij.

Circūdedi mare terminis meis. et posui vectē ꝛ hostia ꝛ dixi. Hucusq; venies ꝛ nō ꝓcedes am plius ꝛ h ꝓfringes tumentes fluctus tuos .Se cūdo tēptatio seu tribulatio ad summū bonum ducit.iux illud Ore. Mala q̄ nos h premūt ad deū ire cōpellunt. Cui ꝓsonat illud Actu. xiiij. Per mltas tribulatiōes optet nos intrare ī re gnū dei.iō ē amāda ꝛ nō ꝓjciēda licz sit amara vt faciūt quidā symee siles.q̄ ascēdēs in arboꝛē nucis inueniēs amaritudinē in coꝛtice fructum ei ꝓjcit.et iō nō gustat de dulcedine Sic illi q̄ tribulationē ꝓjciūt cū amaritudinē in ea inue niūt.dulcedinē fructus ekni p̄mij nō gustabūt. Jux illō Apli.ij. Dbi.ij. Si ꝓpatimur ꝛ ꝓregbi mus.q.d. sic ecōuerso.si nō cōpatimur nō cōre gnabimus.iō ꝺꝛ Sap.iij.disciplinā q̄ abijc infe lix est.q̄re ꝓsulit sapiēs ꝓuer.iij. Fili mi te ne disciplinā.et ne dimittas eā.q.d. Nccē est vt te tangat disciplina tribulatiōis qz ꝺꝛ h q tem pestas facta ē in mari vel motus magn. Si enī dilecti discipuli esse nō potuerūt sine tribulatio ne.multominus nos. Sed q iesus ꝺꝛ dormire. in hoc signatur q dormit pio somno ꝑm Orig. in Ome. Nr̄am tolerantiā ꝛ patiam expectans vel impioꝝ p̄niam ꝛ ꝓuersionē sustinēs. iō nos clamare debemus ad ipm alacriter cū oronib ꝛ cū ꝓpheta dicere. Exurge q̄re obdormis do. exur.ne repel.ī finē.et iterū. Exur. dne adiuua nos ꝛc. Et ipe ꝑm Orig. surgēs impauit vēt].i. aereis demonū spiritibus. Jp̄i enī maris tēpe states cōmouēt.hoc ē amaros ꝛ elatos ꝓcitāt fluctus huius mundi p̄incipes ad psecutiones sanctis oīnibus immittendas. ad contumelias fidelibus ingerendas.oīnibus dn̄s impauit.oī bus cōminar:omnino mitigat:facitq; trāquilli tatē magnā.hec Orig. Ideo etiā btūs Auguste Videns se ꝛ alios xp̄i fideles in mari hui mun di periclitari. Sic orauit in li.soli.c.xxxiij. Jn felices heu nos miseri qui per huius maris ma gni fluct pcellosas voragines nauē trahimus ignorātes an ad portū salutis quenire valem. Jnfelices inq̄ quoꝝ ē in exilio vita .via in peri culis.et in dubio nesciētes finē nostrū.qz oīnia in futuro reseruantur incerta. et adhuc in pela gi fluctibus versamur suspirantes ad portū. O patria nostra.o patria secura a lōge te videm. Ab hoc mari te salutamus: ab hac valle ad te suspiramus cum lachrymis vt quandoq; ad te perueniamus spes humani generis christe de refugium nostrum ꝛ virtus.cuius lumen a lon ge inter caliginosas nebulas super maris,pcel las quasi stella maris oculos nostros irradias vt dirigamur ad portū.gubna nauem nr̄am de xtro claue vtut] tue cruc].ne pereamꝰ ī fluctib ne nos demergat tēpe.aq̄.ne nos absor.pfun.

Sed vncia crucis tue trahe nos ab hoc pelago ad te solamen vnicum nostrū. Quem quidem a longe quasi stellam matutinam z solem iusticie vix lacrimātib⁹ ocul' i littore celest' patrie nos expectātem videmus. Exaudi nos deus salutaris nr̄. spes omniū finiū t̄re z in mari longe. In mari turbulēto v̄samur. tu in littore stās aspice pericla nr̄a Saluos nos fac ppt̄ nomē tuū. Da nob⁹ dñe inc̄ scillā z caribdim ita tenere mediu⁹ vt vtroq⁹ piculo euitato salua naui z mercibus securi pueniam⁹ ad portū. Qđ nob⁹ c̄.

Dñica quīta post ep̄hie f̄mo.

INduite vos electi dei scti et dilecti viscera mie. benignitatē. hūilitatē. modestiā supportātes inuicē z donātes vobmetipis. Si q̄s aduersus aliquē h⁹ q̄relā ad Coll'. iij. Cōsuetudo ē nunc f̄m licētiā eccl'ie sancte vt i hoc tpe carnales celebr⁹at̄ nuptie ad q̄s q̄dā hoies solēt. s. vn⁹ aliu⁹ imitare. et p̄uiuia f̄m posse p̄pare. Amici autē vel etiā alij p̄ciues inuitati studēt se q̄tū meliu⁹ decētiusq⁹ pñt vestibus induere z ornare. mr̄es etiā mādāt filiab⁹ suis vt meliora induāt vestimēta. et abijciāt a se viliora. vt sic coram mūdo pulchriores appareāt. Et licet hec ornatio filiaru⁹ in mūdo est tolerabilis. est tñ interdū corā deo vituperabil'. vt s. patuit in exēplo dñica p̄cedēti. f̄mo. j. O. p. Qđ aūt solēt ipi hoies i nuptijs p̄uiuia p̄pare z amicos z vicinos vocare h⁹ ortū ab ātiquo. Legit enī Tob. viij. q⁹ raguel fecit solenne p̄uiuiū q̄n Sarā filiā suā tradidit Tobie in vxorē. duas enī vaccas pingues et q̄ttuor arietes occidi fecit. et parare epulas oibus vicinis suis z amicis. de oñib⁹ aūt que possidebat mediā ptē dedit Tobie. Et fec̄ hanc scpturā vt ps dimidia q̄ superat post obitū suū z vxor' Tobie dñio deueniret. Spūal'r de⁹ omnipotēs fec̄ xp̄o nuptias filio suo. q̄n sibi p corpe despecto corp⁹ dedit glorioſuz. et in ec̄na beatitudine glorificauit vt dicātur merito nuptie glorificationis. de quib⁹ Apoc̄. xix. Gaudeamus z exultemus. et demus gl'iam ei. quoniam venerūt nuptie agni z vxor eius p quā intelligitur ec̄na glorificatio p̄parauit z datū est ei. s. a deo patre vt cooptiat se bissino splendente z cādido. p quē quidē bissinū intelligit glorificatio corpis. Ad has nuptias vocauit deus p̄r sanctos ap̄los martires. p̄fessores. z v̄gines. oēsq⁹ pueros suos spūales. qui ipm filiali dilectiōe diligūt. et vere bti sunt q̄ ad cenā nuptiarū agni vocati sunt Apoc̄. xix. Ibi faciet eis p̄uiuiu⁹ oñi suauitate plenū. sic figuratu⁹ est Hester. ij. Qñ rex assuerus sibi pulcherrimā hester despōsauit p̄uiuiū pmagnificū cūctis p̄ncipibus z suis f̄uis p̄parauit. et dona largitus est iuxta magnificentiā p̄ncipalem. Quis p assuerum: certe x̄ps de⁹ q̄ ē oīm elector⁹ suor⁹ btitudo. q̄s per Hester: glorificatio z claritas corpis intelligit Sicut enī hester interp̄tatur abscondita. sic et claritas corpis x̄pi hominibus in terra fuit abscōdita. nisi q̄n in mōte thabor tribus discipul' Petro Jacobo z Johāni claritatem sui corpis oñdit cū facies eius sicut sol resplēduit. et facta sunt eius vestimēta alba sic nix Mat. xvij. Sz cū post resurrectionē corpis claritatem sibi copulauit z ad patrē ascēdit tūc fec̄ p̄uiuiū oñib⁹ electis suis dās eis mūera f̄m suā regiā dignitatē. sic canit: dās t̄rigenis mūera plurima. i. hominib⁹ in mūdo plurima dona. i. mlta munera gtuita. Idcirco si ad has solēnes nuptias z cō uiuiū pmagnificū venire volum⁹ ex quo inuitati sum⁹ v̄tutū vestes induere dēmus vt sic aias ad silitudinē filiarū nr̄aruz ornem⁹ q̄tenus dicat de eis illō p̄s. cxliij. Filie eor⁹ p̄posite circūor. vt sili. tēp. Sic enī tēplū ornat̄ varijs ornamētis et pulchris imagibus. sic aia nr̄a varijs v̄tutibus, ppt̄ qđ sancta mr̄ eccl'ia hortat̄ p Ap̄lm. s. Paulū aias nr̄as tanq⁹ filias suas dilectas vt ornēt se v̄tutū vestib⁹ d. Induite vos sicut electi dei sancti z dilecti. In quib⁹ verbis sctē ep̄le tria p̄ponit. scz Charitat generationē. ibi. Induite. Generate p̄fuationē. ibi. supportās. Cō fuate roborationē. ibi sup oia. Circa hec oīa est notandū q⁹ regie scl'ares intrare volūt ad reges z cū eis p̄uiuare vestimentis cultioribus aut pulchrioribus se solent ornare. q⁹ inviti habitu nō lz añ reges apparere. sic figuratū ē Hester. v. Cū regina Hesterv ellet ingredi ad regē Assuerū deposuit vestimēta ornatus sui circūdata est gl'ia sua. q. d. Has vestes induit in quib⁹ gloriosa apparebat. et hoc patet ex illo qđ sequit. Cunq⁹ regio fulgeret habitu assumpsit duas famulas. et sup vnā innitebatur q̄i p delicijs z nimulas. et sup vnā innitebatur q̄i p delicijs z nimia teneritudie corpus suū ferre ñ sustinēs. Altera aūt famularū seq̄bat dñam. et defluētia in humū vestimēta sustētās. Ipa aūt roseo colore p̄fusa erat. et nitentib⁹ oculis Mozalit aie fidelīū x̄pian⁹ sunt dicte regie vt dixi s. dñica. iij in aduētu. f. ij. B. B. Iste ing⁹ regine si ad ist̄ar Hester volunt ingredi ad verū regez Assuerum christū necesse est vt vestē ornatioē induant. et hec est charitas que bñ dicit vestis ornatio⁹ q⁹ est sup oīes v̄tutes. sicut dicit Ap̄lus in p̄senti ep̄la Sup oīa habētes charitatē. glo. q̄ē ma⁹ ior oñibus v̄tutibus ipa est vest' regia q̄ saluator rex noster celor⁹ x̄ps ornatus fuit quando aiam suā p nobis posuit. Juxta illud Job. xv. Maiorē charitatē nēo h⁹ q⁹ vt aiam suā ponat quis p amicis suis. Qui dicto p̄sonat illō Ap̄li.

Quinta ℙ post Epipha.

Ad Eph̄. ij. Deus ꝓpter nimiã charitatẽ suã q̄ dilexit nos cũ essemus mortui peccatis cõuiuificauit nos xp̄o. Ipa q̄dẽ ẽ vest⁹ aurea i q̄ fidelis aĩa stabit ad dexterã dei ornata mltis vtutib⁹ alijs. sic̄ hoc p̄dixit ps̄. xliij. Astitit regia a dextris tu. i ve. deau. circũ. vari. ſ. vtutũ. qr vbi ẽ caritas. ibi vtutũ varietas. ꝓpt̄ qđ ipa ẽ mater oĩm vtutũ. vt dic̄ Amb. sup illđ ad Rom̄. xiiij. Unusq̄sq̄ i suo sensu abũdat. In hac regia aurea veste lapides p̄cios̄i dñt fulgere. Prim⁹ lapis p̄cios̄us dictus est ir⁹ et significat misc̄ia z de q̄ dic̄ ap̄ls hic. Induite vos tc̄. viscera mie Glo. q̄tũ ad pietat⁹ affectũ. et ꝯgrue assim̄at iridi ipa mia ꝓpt̄ ea. Prio ꝓpt̄ figurã. qr h̄ lapis ꝑm ffi. ẽ ex. vi. angul⁹. et ꝺr lapis exagonis sic mia dz hr̄e. vi. ãgulos. ſ. vi. opa mie. quoꝝ pri mũ ẽ cibare esurientes. scđm potare sitientes. ter tiũ colligere hospites. q̄rtũ vestire nudos. q̄ntũ visitare infirmos. sextũ visitare icarceratos de q̄b⁹ dixi s̄. dñica. iij. i aduẽ. f. ij. M. N. Iste lapis iris q̄ moral⁹ ẽ mia valde lucet i veste caritat⁹ aurea. et vbicunq̄ fuerit facil⁹ hõ ad xp̄m verũ regẽ itrare poterit. sic̄ pz i exẽplo. Miles q̄dã ifistẽdo i opib⁹ pietat⁹. cũ oĩa q̄ hr̄et ex va charitate i vsus pauperũ expẽdisset. crucẽ marinã accipiens pegrinis paupibus manu ꝓpria mĩstrabat. Cũq̄ trãsfretauit. visitauit oĩa loca sancta deuote sequẽs sui vestigia saluator⁹ Dũq̄ ad montẽ oliueti a quo dñs in celuꝫ ascendit aduenisset. eleuatis ocul⁹ et manib⁹ in celuꝫ ait. Dñe in q̄tũ potui tua vestigia suꝫ secut⁹. modo sicut auis volare neõ ad te quia alas non habeo. nec scalã ascendẽdi. rogo te toto corde vt in pace suscipias spiritũ meũ me post te trahendo. Quo dicto stati spũs eius ad dñm euolauit nec mirũ. qr vestem regiã hic induit charitatis in qua splendebat iris misc̄die et pietatis. qr dignus fuit ingredi thalamũ deitatis. iux̄ illud. j. Joh̄. iij. Nos scimus quoniã trasl⁹ sumus de morte ad vitã. qm̄ diligimus fratres. q. d. ꝓpt̄ dilectionẽ fratrũ ingredi poterimus celuꝫ. Ne cũdo iris lapis p̄cios̄us assim̄atur vtuti miseri corꝺie ꝓpter resplendentiã. Quia sicut iris sub tecto positus et sole tactus vel p̄cussus colores irides. i. celestis arcus in p̄imos parietes rep̄sentat. Sic etiã misc̄ia alicuius hois q̄ si sb̄ tecto domus ponit̄ aut exercetur. per virtutẽ veri solis xp̄i causat iridẽ. i. misc̄iam in pariete. id ẽ in hoie alio. vt sic interdũ ꝓpt̄ misc̄iaz vxoris vir q̄ ẽ q̄si pies sustẽtãs domũ ad misc̄iam ꝯcitat⁹ vo xp̄o sole coadiuuãte. sic̄ probat Pe. de amore. li. ij. Quedã mulier nobilis erat ꝯsueta recipe paupes. et fuire eis manibus ꝓprijs et abluere pedes eoꝝ inuito viro. Cũ semel iuenisset pauperem ante ianuam mirabiliter vt vi debatur afflictũ et vlceros̄um. introduxit euꝫ in domũ suam viro absente. et cum peteret balneum parauit ei. Illo aũt dicẽte q̄ nõ posset quiescere nisi in molli lecto. posuit eum in lectũ suũ Cum aũt vir eius veniens ex imꝓuiso et sbito camerã intrasset. et in lecto vxoris inueniens p̄ dictum virum. credidit eũ adulterũ. et impetu ire voluit eũ occidere super lecto. tunc apparuit ei dominus in eadem forma q̄ pendebat i cruce dicens. Quid me persequeris qui ꝓ te passus sum. et hec vulnera et mortẽ ꝓpter tuã salutẽ ptuli. Cũ aũt pterritus et ꝑstratus oculos ad celũ leuaret et oraret. postmodũ nihil inuenit et ꝯuersus ad dñm bonus hospes et pius p̄ pauperũ factus est. Sed vñ hoc. qr misc̄ia vxoris q̄ velut iris posita in domo fuit in eo q̄ pauperẽ sub tecto suo recepit. Tanta vero lux a sole. id est a christo in virũ resplenduit vt cũ miseri corꝺẽ fecit. iõ multũ ncc̄e ẽ vt iridẽ misc̄die i vestẽ ponamus charitatis. qr misc̄ia sine charitate parũ vel nihil ꝓdest. iux̄ illud Greg⁹. Nihil hz viriditat⁹ ramus boni op̄is nisi mãeat i radice charitatis. Tertio iris ꝯpat et assim̄at mie ꝓpter efficaciã. sic̄ enĩ ir⁹ coopat pietẽti vt citi⁹ pariat vl dolores facilit̄ sustineat. sic mia coopat penitẽti pienti vt citi⁹ pariat opus bonũ satisfactiõis. vl saltẽ vt angustiã vel laborẽ penitentie facilius ferat. et tẽptationũ picula minus timeat. Propter p̄mũ ꝺr Dan̄. iiij. Pctã tua elemosynis redime. et iniq̄tates misericordijs pauperuꝫ. ꝓpter scđm ꝺr in p̄s̄. xl. Btus q̄ intelligit sup egenũ et pauperẽ. ꝓpter tertiũ ꝺr Eccl̄i. xxix Cõclude elemosynã i synu paupis. et hic ꝓ te orabit. et liberabit te ab oi malo. et sup scutum potẽt⁹ et sup lãceã aduersus inimicũ tuũ pugnabit. Et ẽ notandũ q̄ misc̄ia nõ solũ consistit in largiẽdo elemosynã. sed etiã in remittẽdo iniuriã. que etiam ad instar iridis p̄cios̄i lapidis que etiam debet fulgere in veste regia charitat⁹ Quia dicit btus Aug⁹. in enchi. Multa sũt genera elimarũ q̄s cũ fecerimus adiuuamur vt nobis pctã dimittãtur. Ex inter ea nihil est maius q̄ vt ex toto corde dimittamus qđ in nob⁹ quisq̄ peccauit Idẽ in li. de rectitudie katholice cõuersationis. Quare inq̄t nõ dimittit aliq̄s fratri paꝫ vt ei dñs digneẽ dimittere totũ. Nam et hoc elemosyne genus est vt dimittat aliquis ex toto corde ei a quo lesus est. Ad hanc hortatur Ap̄lus in p̄senti ep̄la cum dicit Donãtes vobismetipsis si qua offensa remittendo. quod ẽ necessitatis et iniurias. si quis aduersus aliquẽ habet querelam. q. d. gratis remittẽtes et indulgẽtes oẽz offensaz. Et põit ꝓ exẽplo xp̄m dicẽs Sic̄ dñs donauit vob. ita et vos facite. Dñs enĩ donauit vobis integraliter. Juxta illud Ap̄li.

ad Coll'.ij. Donauit vobis oīa delicta delēs qđ aduersus vos erat cirographum decreti qđ erat ꝓtrariū nob. Sic etiā vos facite remittendo iniurias vobis illatas ꝛ offensas. de q̄ dixi satis s̄ dñica.ij. post ep̄hie ſmo.j. N. L. Secū dus lapis p̄ciosus q̄ debet fulgere ī regia veste caritatis ē achates. qui moraliter significat benignitatē. et bñ assiłaſ benignitas lapidi huic p̄ cioso ꝓpł duo. Prio ꝓpł amabilitatē. sic enīz achates faſ habentē ip̄m hoibus amabilē g̃tū ꝛ sapientē ꝛ placentē vt dicit Dyaſ. Sic etiā benignitas relucēs in veste charitatis faſ hoīem amabilē hoīb⁹ et amicū. sicut testaſ Sen̄. in li. de clemētia ad Nero. Qui benign⁹ atq; bland⁹ fuerit cūctoꝝ sibi hoīm amicicīā acq̄rit. ꝛ nō solū benignus acq̄rit amicicīā hoīm sz etiā dei. iuxta illud Bar. de sanc. vic. Qui benignitatē seruat erga ꝓximū benignū faciet sibi ip̄m deum. Quid aūt dicā de nimia asperitate p̄latoꝝ. Audi aliud qđ dico q̄ ruinā facit subditoꝝ. Sicut ꝓbat Cassianus li. colla. Vidi inq̄t q̄ ruinā sepe intulerit multoꝝ nimia aspitas p̄latoꝝ. Cui ꝓsonat Aris. in li. ō regi. p̄n. Benignitas regis maxie decet. Aspitas enī nimia si erga sb̄ditos habeaſ regnū dissipaſ. Sicut figuratū fuit. iij. Regū. xij. de Roboaz filio salomonis. q̄ nimis asperū ꝛ austerū se erga pp̄lm ostēdebat dicēs Pater meus cecidit vos flagellis. ego cedā vos scorpionibus. Est aūt scorpio genus flagelli durissimi. habens in fine corrularū nodulos plūbeos vel ferreos. et ideo vocaſ scorpio. Quia sicut scorpio grauiť pungit caudā sup caput reflectēdo. Sic extremitas hui⁹ flagelli in qua est plumbū siue ferrū p̄cutiēdo reflectiť ad manus percutientis sup corpus p̄cussi. Videns aūt populus eius aspitatē. et q̄ noluisset audire eos. Alo. de oneris relcuatione. p qua petebant. sed magis cōminatus est de aggrauatiōe. rūdit dura sz ꝓ duris di. Que nob⁹ ps in dō. q. d. Non habuit regnū ex hereditate paſna. et ideo possumus aliū eligere. iō elegerūt Hieroboā suum Salomonis. et regnū fuit diuisum sb̄ eo iudeorū in duo regna. et. x. tribus recesserūt ab eo. et adhesert Hieroboā. Secūdo assimilaſ benignitas Achati ꝓpter ire mutabilitatē. Sicut enim Achates dicit valere ad cōuersionē tēpestatū ꝛ mutationē periculoꝝ ſm Dyaſ. Sic etiā benignitas cōuertit tēpestatē ire. et mutat pericula inuidie. quia vbi benignitas fuerit ira nō punit Sicut ꝓbat Andor⁹. in gest⁹ ꝓbꝝ de benignitate ducis athenien⁹ qui dictus fuit Phisitarcus ꝛ ꝓbus. Cū enī quidaz iuuenis amore filie sue virginis accensus esset. et locū considerasſz in quo vgo cū matre transiebat ad templū. vgi nē obuiā osculabatur iuuenis. Quz mater virginis ꝓpter hoc nimiū fuisset cōmota. et ducē isti garet vt iuuenē capitali sna puniret Phisitarcus victus benignitate sic rūdit. Si nos eos q̄ nos amāt interficeremus. quid his faceremus quos odimus. Hec vox p̄ncipis ꝓcessit ex radice benignitatis. Refert etiā q̄ quidā Aresipp⁹ noie qui cōtra hūc ducem in tūn exarsit in iram vt ip̄m voce ꝛ vbꝝ ꝓcacitate inepte obrueret. et tandem in faciem eius spueret. Sed p̄nceps sic animū. voce ꝛ gestū ab ira cohibuit vt putaret se nō suscepisse vel audiuisse minas. sed laudes honoris et quare hoc. quia benignitas sua cōuertit irā ne capet vltionē. Ideo hortatur nos etiā Aplus in hac epla. Induite vos sic electi ꝺi viscera miscōie benignitatē. in quo quidem p̄ncipl⁹ monet ad gr̄arū actionez. Iste ideo lapis achateſ benignitat⁊ recte ponit p⁹ iridē miscōie in veste caritat⁊. qz mia ptinet ad bñficiū Benignitas vo ad bñficiatū. qz q̄ recipit bñficiū tenetur ad gr̄az actionē. et hoc ꝓpł aliq̄s cās. Primo ꝓpł āmonitionē sctoꝝ. vñ bern̄. Discere ī redēdo g̃tiā nō ee tard⁹ aut segnis. disce ad singula dona dei debita gr̄az actōe vti. Qui alludit illud Aplus ad Ephes. v. In omnibus gratias agite. Secūdo ꝓpter ammonitionē creatu rarū q̄ incessanter nos incitāt ad gratiarū actionē. Bñficiū enī alicui daſ vt danti gr̄as agat. Ergo cū oīa q̄ videmus hoī data sint Sci. j. Faciam⁹ hoīem ad imaginē ꝛ silitudinē nr̄am. vt p̄sit volatilibus celi. piscib⁹ maris. ꝛ bestijs terre. ꝛ vniuerse creature. igiť hec oīa ad gr̄az actiōes nos incitāt Secōo ꝓpł tps in quo sum⁹ sz in tpe gr̄e. cui nulla opatio magł ꝓgreuide tur sic actio gr̄az. Jō dic̄ san. Aug⁹. ad. s. aure liū. Quid meli⁹ aio geram⁹. et ore calamo exp̄ mamus q̄ deo gr̄as agere. hoc nec dici breuius nec audiri leuius nec intelligi grandius nec agi fructuosius potest. Terti⁹ lapis q̄ debet ornare regiā vestē charitatis ē magnes q̄ significat magnā hūilitatē. de q̄ scp̄sit Aplus Induite vos ꝛc. humilitatē. Et recte humilitas assimilaſ magneti. Prio ꝓpter attractionē. Sicut enim magnes ſm Ysi. ferrū attrahit. qz ſm Aug. Tāta est eius vis vt si q̄s eundē magnetē sb̄ aureo vł eneo vase tenuerit. ferrumq; desup posuerit. lapis ferrum desuper mouebit. Sic etiam humilitas mentes ferreas interdum mouet. et attrahit eas ad penitentiam. et maxime humilitas ꝛ benignitas dei. Cum enim videt homo durus et obstinatus ad instar ferri quanta christus p̄tulit humiliter. et labores sustinuit q̄ nullū pectatū fecit. j. Pe. ij. incipit se ꝓ peccatis suis qui mlta cōmisit affligere ꝛ penitere. nec vult vlteri⁹ desperare. Sic̄ dicit Crisť. sup Math⁹. Trubularer siquidem ꝛ prorsus desperarem. si non

Sexta ℙ post Epipha.

xpi passionibus aiarer .q.d .qz rex xpus multa passus est ꝓ peccatis alienis tuc desperare nolo. Sed etiã exemplo illius pativolo ꝓpijs meis ꝓ peccatis. Scdo hũilitas cõpatur magneti ꝓpter recõciliationẽ. Sic enim magnes ꝶm dicit sco. habet virtutẽ recõciliatiuã recõciliat enim maritos vxoribus. Sic etiã hũilitas reconciliat xpm cũ aia. Sicut ꝓbat Aug. de sanc. victore. humilitas deũ recõciliat hoies in pñti vita erigit ⁊ exaltat. Qd aũt humilitas reconciliat deo aiam ꝓz ō. dñica. j. in aduentu ℔mone. j. de Achab. A. E. Tertio ꝓpter gratificationẽ Sic enī hec gẽma gratũ facit augens gratiã et pulchritudinẽ in ℔mone. sic humilitas gratificat ℔monẽ ꝑdicantis ⁊ auget gratiã ℔monis qz supbis deus resistit. humilib⁹ aũt dat gratiã Jacobi. iiij. Quarto ꝓpter curationẽ qz sic magnes habẽs vtutẽ curatiuã curat ydropisim splenez allopiciã. Sic hũilitas curat supbiã q̃ significatur ydropisi. Et similiter dissolutã ⁊ ineptã leticiã q̃ denotatur in splene qz dicũt naturales q̃ splene ridemus. Sicut felle irascimur. Et similiter curat fluxũ spualiũ virtutũ ex mente qd sig nificat allopicia q̃ cadere facit siue ex capite fluere crines. Qz hũilitas vtutes ꝓfuat imediate iux illud Aug. hũilitas ẽ caput oim vtutũ obtinetq̃ ꝑmatũ ceteraz tã q̃ ipaz ꝓfuatrix Ideo dicit Greg⁹. Qui ceteras vtutes sine hũilitate ꝓgregat quasi puluerẽ in ventum portat

¶ Quartus qui decorat regiam vestem charitat⁹ est lapis iacinctus ⁊ significat modestiam quia sicut iacinctus mediũ tenet. quia non est nimis clarus nec nimis obscurus. sed ex vtroq̃ tẽperamẽto mediocriter est refulgens. vt dicit Ysi. Sic modestia tenet sp mediũ. Nam cauet inde centiam in verbo risu motu corpis vt homo nõ sit nimis tardus nec nimis celer. iõ dicit Señ. in li. de q̃ttuor vtu. cardi. A vbis turpibus abstineto qz licẽtia eoz imprudentiã nutrit Sermões vtiles magis q̃ facetos ⁊ affabiles amamiscens interdum seriis iocos sed tpatos. Nã reprehensibilis est risus si imoderatus: si pueris: si muliebriter factus. Et sequitur risus sine chacinno vox sine clamore: incessus sine tumultu. quies tibi nõ desidia erit. Idem in eodez dicit de motu corpis. Si cõtinens es ⁊ animi tui ⁊ corporis motus obfuerne indecori sint de insolertia in motu corpis vel in situ mẽbroz tangit Ysa c. iij. Pro eo inquit q̃ eleuate sunt filie syon ⁊ ambulauerũt collo extenso ⁊ nutib⁹ oculoz ibant ⁊ plaudebant et ambulabant pedib⁹ suis cõposito gradu incedebãt decaluabit dñs verticẽ filiarũ syon. Itẽ in habitu modestia seruanda est hec ratio vel modus vt vitet agrestl ⁊ inhumana nẽgligentia. ⁊ habeat mũdicia nõ tñ minus exq̃sita sicut vult Jero. Ornatus et sordes pari mõ fugiẽda sũt. qz alteruz delicias alterz gliaz redolet Idẽ dic apls. j. Thi. ij. Volo mlieres ornare in habitu ornato cũ verecundia ⁊ sobrietate se ornãtes. Et sic iacict⁹ ille lapis preciosus maxime aeri se cõformat. Est enī nubilosus in nubilo ⁊ serenus in sereno vt dicit Dyasco. Sic etiã modestus homo debet se conformare homibus cũ quibus viuit vt cũ iubilosis iubilosus: cũ tristibus sit tristis. et cuz serenis. i. letis sit letus. iuxta illud ad Ro. xij. Gaudete cũ gaudentibus ⁊ flete cũ flentibus. Et similiter in vestimẽtis se alijs conformet ⁊c. idõ btus Aug⁹. ad Hiero. et ponit. xij. dist. c. illa aũt Qd enī neq̃ ꝓtra fidem aut bonos mores esse cõuincitur indifferenter est habendum ⁊ ꝓ eoz inter quos viuit societate fuandum ⁊c. Quin ℣ tus lapis ⁊ vltimus q̃i ornat regiã vestẽ charitatis est dictus Crisopassus. ⁊ moraliter significat patientiã quã etiã hic cõnumerat apls recte enī sicut Crisopasmũ lux celat ⁊ obscuritas manifestat. quia in nocte est igneus de die vero aureus vt dic Ysi. et idẽ dicit in die euanescit et splendorẽ amittens velut aurũ expauescit. Sic patientia in luce cordis ꝓsperitatis abscondit. Quia dicit Greg⁹. q̃ puidus est miles q̃ si vicerit in pace gloriat nec etiã impatientiam tpe aduersitat⁹ ostẽdit. Ideo patientia in tenebris aduersitatis lucet in veste charitatis. Quia qual⁹ in se lateat illata ꝓtumelia ꝓbat vt dic Greg⁹. Idẽ dicit vngenta redolere latius nesciunt nisi cõmota ideo sancti viri quid de vtutib⁹ habent seu q̃tũ redolent in tribulationibus innotescit vt sicut gnũ sinapis nisi ꝓterat nequaq̃ vis virtutis eius agnoscitur. Sic vnusquisq̃ vir cum nõ pulsat leuis aspicit. Si vo tritura illũ psecutionis oppmat qualis sit ostentat idem sic Crisopassus in nocte fit igne⁹ ⁊ ī die pallidus. Sic patiẽtia si va est in nocte aduersitatis fit ignea in amore. Sed in die ꝓsperitatis efficit pallida id est timida quia veri perfecti in aduersitate ꝓ patientiã fuant. Si in die aduersitatis timent. Sic dauid q̃ ait in ℘s. Ab altitudine dei. i. ꝓsperitat⁹ timebo q̃re timenda ẽ ꝓsperitas dixi supza dñica ꝑma in aduentu dñi.

℣ Dñica sexta post epiẽ. ℔mo in euãgeliũ.

Simile ẽ regnuz celorum homini q̃ seminat semẽ bonuz in agro suo cum autẽ dormirent homies venit inimicus eius ⁊ superseminauit zizaniaz in medio tritici ⁊ abijt Matẽ. xiij. Dic Ysi. li. xij. q̃ naka leonis ẽ circa boies maxie pietat⁹ mirifica ⁊ misericors ⁊ eoz miscõia ꝓpiciãdi ꝓz assiduis exẽ. Nã ꝓstrat⁹ añ se pcũt captiuos quos

habent ocius repatriare ꝓmittũt.et hominem
nisi in magna fame nec comedũt nec interimũt.
Spũaliter ꝑ leonẽ intellige xp̃m q̃ est leo ð tri-
bu Juda Apoc.v. Est enī natura eius magna ꝛ
misericors erga boies pctores Sic̃ testat̃ Dð
Ps̃.lxxxv Quīa misericordia tua mag̃ est super
me. Et btus Aug⁹.in ſmone.deus inquit oīa
potest p̃ter hoc qð nō potest homini nō misere-
ri peccatori q̃ ad se ꝙuertit̃ .ideo figurat⁹ est ꝑ
dauid.j.Regũ.xxvi.vbi legitur cũ cōgregasset
saul exercitũ ꝓtra dauid vt illũ capet ꝛ occide-
ret in deſto dauid autẽ clam in noctis silencio
tentoriũ inimici sui ingressus cũ abysay suo ꝓ
pinquo ꝛ dormiẽte saul dixit abysai perforẽ cũ
vno ictu ꝛ nō viuet.dauid rñdit nequaq̃ mori
tur nisi ostenderit deus alit̃ ꝛ in ꝓlia intereat
xp̃s enī dñi est. Sed accipe bastã ꝛ ciphũ eius.
Cunqz cũ basta ꝛ cipho recessisset dauid clama
uit ad abner capitaneũ suũ .quare nō custodisti
dñm tuum regem. Ingressus est vnus de turba
vt occideret eũ nō est bona res.et ait viuit dñs
qm̃ filij mortis estis vos qui nō custodistis re-
gem vestrũ. Audiens Saul vocẽ dauid ait pec-
caui nequaq̃ tibi male faciã eo q̃ aīa mea ꝓcio-
sa erat i oculis tuis apparet enī q̃ stulte ege
rim. Moraliter Saul qui interp̃tatur abutens
ꝛ significat peccatorẽ qui abutitur ꝓcioso tẽ-
pore sibi a deo ꝑ penitẽtia ꝓcesso Jux illð Job
xxiiij. Dedit eis locũ pñie.et illi abutũtur eo in
supbia ille igit̃ peccator congregat exercitũ ꝓtra
xp̃m dauid cũ peccatũ sup peccatũ multiplicat
ꝓpterea xp̃s intrat ad ip̃m cuz abysai qui inter
p̃tatur rugitus eius ꝛ significat iusticiã christi.
que rugiens super peccatorem parata est cum
vno ictu mortis ꝓfugare q̃ aīa que peccauerit
ipa morie. Ezech̃.xviij.et.xxiiij.q.iij.c.Si ha-
bes. Sed xp̃s ex sua misericordia ꝓhibet iusti-
ciam dicens.ne interficias eũ ꝛ nō moriat̃ xp̃s
enī dñi est scz redemptus meo ꝓcioso sanguie
nolo enī mortẽ sed vt ꝙuertatur ꝛ viuat Ezech̃.
xviij. Attñ dicit iusticie Accipe sibi bastã ꝑ q̃m
significatur sanitas corꝑis ꝛ ciphum ꝑ quẽ in-
telligitur mundi facultas .quia multotiẽs xp̃s
ex sua iusticia ne peccator periat auffert sibi sa-
nitatẽ ꝛ tẽporalem facultatem vt quasi peccata
dimittat .Quo facto vocat eũ xp̃s interius ad
suam ꝓsciaz ꝛ peccator ad se ꝙuersus ꝓgnoscit
q̃ ꝓcioſa sit aīa eius in conspectu xp̃i ꝛ ampli
us nō peccat in eũ dicens Apparet enī q̃ stulte
egerim ꝓtra te deũ meũ peccatis offendẽdo.
Et ꝓpter illam misc̃iam q̃ monstrat de⁹ quo-
tidie erga peccatorẽ in ꝓsenti euãgelio homo
dicit cũ euangelista. Simile est regnum celorũ
homini in quo quidem ꝓncipaliter duo osten-
dit. Primo bonã creaturarũ factionẽ ibi. Sic̃
est regnũ ꝛc̃.diabolicã ip̃arum corruptionem.
ibi. Cũ dormierit. Pro quo sciendum quoti-
diana docet experientia q̃ qñ agricola bonum
triticũ iacit in agrũ suũ attamẽ ꝓcedẽte tpe ꝑ-
tim in zizaniam aut lolium conuertitur. et hoc
vt cõmuniter fit in agris humidis aut aquosis
ideo ꝓudens agricola videat illud ne triticum
in agro humido sed pingui ꝛ soluto seminet .qz
dicit Petrus de crescẽtijs.li.iij. ð rurali como
do q̃ triticũ terram artã id est argillosam dili-
git ꝛ solutã mediocriter.nimis aũt solutaz aut
zabulũ refugit imbrosis locis humidis ꝛ aquo
sis degenerat.et in loliũ ꝙuertit̃ ꝛ mutat̃.Spũ-
aliter ꝑ agricolã intellige ad pñs patrẽ celestẽ
De quo dicit xp̃s Joh̃.xv. Ego sum vitis vera
ꝛ pr̃ meus agricola ē .h̃ celestis agricola habz
triplicẽ agrũ. Primus est ager celestis. de quo
intelligitur Math̃.xiij. Simile ẽ regnũ celorũ
thesauro abscondito in agro quem qui inuenit
homo absondit ꝛ pre gau.illiuſ vadit ꝛ vendit
oīa que habet et emit agrũ illum. Ibi spũaliter
ager est diuinitas in hoc quidem agro q̃ est pin
guis seminauit celestis agricola bonũ semen et
nobile triticũ scz naturã angelicã que ad simili-
tudinẽ tritici fuit alba.ꝑ puritatẽ ꝛ rubra ꝑ cha
ritatẽ. Qð aũt angelica nat̃a a deo in agro ce-
lestis agri seminata fuit in p̃ncipio bona ꝛ pura
ꝓbat.Mar.li.ij.dist.iij.c.v. Nō enī potuit cre
ator optimus auctor mali esse.et iō totũ bonũ
erat qð ex illo ip̃is scz angelis erat ꝛ totũ bonũ
erat.vnde ex ipso totuz erat .hoc modo inquit
Mgr̃ ꝓbat̃ q̃ boni erant oīes angeli quan-
do p̃mũ facti sunt scz ea bonitate q̃m natura in
cipiẽs acceperat. Cui ꝙsonat illð platõis i tri-
meo optimi inquit est optima ꝓducere. Hẽ ꝓ-
bat btus Aug⁹.sup Genẽ.li.xi. Oīa fcẽ deus
valde bona naturã igit̃ angelicã bonã fecit ideꝛ
ꝓbat hic euangeliũ quo ad sensum mysticũ cuz
dicit Simile est regnũ celoꝛ homi scz p̃ri cele-
sti qui ðr homo ꝓpter suam mansuetudinẽ et pi
etatem qui seminauit semen suum scz angelicaz
naturam in agro suo. Quando aũt deus pater
hoc angelicũ semen seminauit i agro celi dic vt
mor cclũ empirreũ creauit angel̃ ip̃m repleuit.
vt dixi supra dñica secunda post ep̃hie ſmone.
ij.N.O. Qð angeli fuerũt rubri ad instar tritis
ci per charitatẽ creati ꝓbat mgr̃ li.ij.dist.iij.c.
vlt̃.dicẽs.solet q̃ri vtrũ aliquã dei vel sui habu
erint dilectionem.ad qð dici potest. Qð natu-
ralem habeant dilectionem vt memoziam ꝛ in-
tellectum ꝛ ingenium qua deũ et se aliquatenus
diligebant ꝑ quã tñ non merebant̃.hec mgr̃ di-
cens q̃uis angeli fuerunt creati boni ꝛ albi per
puritatẽ ꝛ rubei ꝑ charitatẽ tñ quidã erant ne-
gligentes circa ꝓpriaz beatitudinem ꝛ salutem

qđ innuitur p hoc qđ seqtur Cū aūt dormirent hoies. dormire nihil aliud ē nisi salutē negligere. Dic enī mgr vbi s. c. v Vles erāt q stare poterāt. i. nō cadere p bōa creatiōis ⁊ cadere p liberū arbitriū. Ecce poterant stare ⁊ boni pmanere. sz hoc neglexerūt. iō bñ dr q dormierūt. vel dic q dormitio ē dei pmissio. Qđ enī q̄dā de angelis pierūt pmissio dei fuit. qz dedit eis liberuz arbitriū quo poterāt flecti ad bonū vl ad malū Cū enī sic dormirēt nec se ad bonū flecterēt: supuenit inimicus e⁹ ⁊ supseminauit zizaniā. Per inimicū angelice nāe intellige luciferū. p supbiam malū factū. Qz dicit Ysa. xiiij. Nñ. de sum. bono. ⁊ ponit. c. xv. Postq̄ creat⁹ est p eminentiā nāe pfunditatē scie ppēdēs in suū creatorē superbiuit intm̄ q etiā se eq̄re ei p̄sumpsit di. Ysa. xiiij. In celum ascendā: sup astra celi exaltabo soliū meū: et ero silis altissimo. Ubi p celū intelligit dei eq̄litatē. et p astra celi ceteros angelos. q. d. Ultra oēs angelos ascēdā ad potētie dei eq̄litatē. Sz q̄reret aliqs q̄ fuit causa ⁊ origo p̄mi peccati ⁊ mali cū de⁹ creauerit oīa valde bona

N Rñdet mgr li. ij. dist. xxxiij. Causa ⁊ origo primi pcti res bona extitit. qz āte pctm̄ p̄mū non erat aliqđ malū vñ oriret. Et sbdit. Cū enī originē ⁊ cām habuerit. sz malū añ nō erat. igit ex bono ortū ē. p̄us enī in angelo ortū est pctm̄. et postea i hoie. Et qđ erat angel⁹ nisi bōa natura dei. Nō ex deo ortū est malū qđ fuit in angelo: nec ex aliquo alio q̄ ex angelo. ex bono igit ortū fuit. Cōcludit g mgr in his vbis ⁊ ex sententia etiā bti Aug. q̄ ibidē adducit p̄mā cām ⁊ originē peccati fuisse bonā naturā angelicā. Si ergo q̄rit: quō angelus peccare potuit: cum bonus creatus fuit. Rñde q liberū habuit arbitrium qđ flecti potuit ad vtrūq̄: sc̄z ad bonū vel ad malū. Sicut nūc oīs illa creatura q̄ in libero arbitrio ē p̄stituta: et in bono p̄firmata atq̄ stabilita ad malū flecti nō p̄t. vt determinat mgr. li. ij. dist. vij. c. ij. Iste igit inimic⁹ lucifer cū angelis sibi adherētibus supseminauit zizaniā. i. supbiā. Quia q̄ cōmunicauerit supbo induit supbiā. vt inqt sapiēs. Sicq̄ cū eo pierūt cū de celo in aerē tenebrosum ceciderūt. vt declarat magister li. ij. dist. vi. c. ij. Jō dr b q inimic⁹ e⁹ sc̄z angelice nāe seminauit i medio tritici. i. in medio bonoz angeloz q̄ sibi p̄senserūt. ⁊ abijt sic cū eis in locū tormētoz. Et sicut zizania interdum crescit in tritico. cū triticū superexcedit. sic q̄uis supbie vicium creuit inter angelos. tamē maior ps ipoz bona pmansit. cū sola tertia ps ceciderit. Juxta illud Apocal. xij. Draco de celo cadens secū traxit tertiā ptem stellarū. id est magnaz ptem angeloz. Quia lucifer ille alijs maior nō solum cecidit sed cuz eo alij multi qui ei in malicia consenserunt Sed diceres qñ hoc semen malum zizanie supseminauit inimicus diabolus. Rñde q cito postq̄ factus est hoc fecit fm intentionē Aug. qui dicit sup Gen. li. ij. Factus ergo p̄mus statim a veritate se auertit pro pria ptāte delectatus. btēq̄ vite dulcedinē nō gustauit. q̄ acceptā nō fastidiuit Glosa dicit. et nō accepit nec fastidiuit. vt negacio cadat sup q̄ acceptam. quia nec accepit nec fastidiuit. sed volendo accipere amisit. Et infra. Continuo aūt vt factus est cecidit. nō ab eo qđ accepit. sz quod accepisset si deo subdi voluisset. sc̄z vitam eternam ⁊ p̄summationis gratiaz. Et super hec verba Aug. dicit mgr li. ij. dist. iij. c. vij. Hic ecce aperte declarat angelos bonos esse creatos et post creationē cecidisse. et fuit ibi aliqua morula licet breuissima. Secūdo ager in quo seminauit deus pater bonum semē est ager paradisi terrestris. de quo dicit sapiēs Prouerb. xxxi. O Considerauit agrū ⁊ emit illū. vbi dicit Glosa. Ager iste est iocunditas paradisi: q̄m Adā per peccatum amisit. In hoc agro seminauit bonuz semen humane nature celestis agricola. quādo Adam de limo terre plasmauit ⁊ in paradisum bonū ⁊ virtutibus p̄ditum collocauit Gen. ij Qđ aūt bonus plasmatus est Adam, pbat testimonijs doctoz. Dic enī Aug. in quadā Ome. Adam perdita charitate malus factus ē. q. d. qui p̄us fuit bonus. Et dicit b. Amb. super Ps. xiij. Homo ante pctm̄ beatissimus Glo. a p̄uatione oīs mali aurā carpebat ethera. i. sūtilem aerem paradisi. Idez in li. eplarū suarū ad Sobrinū ait. Quando Adam solus erat nō est p̄uaricatus. qz eius mēs deo adherebat. ita sentiendū est de Eua q̄ de latere viri bōa ē formata et in socia Ade data. Sed lz Adam cū Eua bonus creatus fuit. et in agrū terrestris paradisi seminatus. negligens tū fuit cū ea qđ notat euā geliū. Cum aūt dormirēt homies. Quid p dormitionē nisi negligētia circa salutē ⁊ beatitudinē ipoz designat. Jō venit inimicus eius dyabolus ⁊ supseminauit zizaniā peccati. Sz i qua specie veit. rñdet Glo. sup Gen. ij. q veit in specie horribili in q̄ fallacia eius non posset citius apprehendi. Quāuis dicūt aliqui q veit in specie virginea. sed tamen de scriptura nō habent auctoritatē. Veniēs igit vt declarat latius magister li. ij. dist. xxi. stetit coram muliere. et non ausus fuit in verba persuasionis exire metuens deprehendi. sed astuta sub interrogatione eam aggreditur. vt ex respōsione colligeret qualiter ex malicia procedere posset. Cur inquit precepit vobis dominus vt nō de omni ligno paradisi comederetis. Cui respondit mlier. De oīm fructu lignorum vescimur De fructu vero ligni

qđ est in medio paradisi ꝓcepit nob dñs ne comederem⁹:ne forte moriamur. Ecce q̃ta negligẽtia Ade q pmisit mulierẽ fabulari cũ ꝓpente et etiã mulieris q̃ neglexit sibi dicere v̈bũ dñi q̃ eis dixit Gen.ij. In q̃cunq; die comederitis moꝛte moriemini.sed ait dubitando:ne forte moriamur. Ideo statim ait diabolus. Nequaq̃ moriemini. Scit enī deus q in quocũq; die comederitis ex eo:aperiẽtur oculi vestri .et eritis sicut dij sciẽtes bonũ ꝛ malũ. Ecce ꝓcessum ꝛ ordinẽ hũane pditionis. Primo deus dixit ỏ ligno vetito. Quacũq; die comederitis ex eo moꝛte moriemini. Deinde dixit mlier:ne forte moriamur Nouissime ꝓpens dixit. Neq̃q̃ moriemini. Deus affirmauit:mulier quasi dubitãdo dixit. Diabolus v̈o in toto negauit. Jõ sb̃dit textꝰ Gen. ij. Vidẽs mulier q bonũ esset lignũ ad vescẽdũ ꝛ pulcꝛum oculis aspectuq; delectabile.tulit de fructu eius ꝛ comedit. deditq; viro suo q̃ comedit. Sicq; semẽ bonũ humane nature viciatum fuit.quãdo diabolus zizaniã elationis ꝛ inobedientie infidelitatisq; supseminauit .Quia dicit Augꝰ.li.iiij.de ciui.dei.c.xvij. Magna infidelitas fuit .q v̈bis diaboli plus credidit q̃ dei.

¶ Tertius ager est ager huius mũdi .de quo intelligitur illud Prouerb.xxiiij. Per agrũ boĩs pigri transiui.et ecce totũ repleuerũt vrtice. et operuerũt supficiem eius spine .Quia in mũdo sunt asperitates viciorum .et affectiones prave quas significant vrtice ꝛ spine auaricie . In isto agro seminauit deus bonũ semen hoĩm bonoꝛ.qꝛ dicit btũs Augꝰ.in rñsionibus contra Julianũ hereticũ. Quid est hõ nisi bonuꝛ opus dei ꝛ nobile semẽ.multotiẽs aũt fit malus ꝓpt negligentiã suiꝑius.qđ ostendit ex hoc q dicit dñs.cũ dormirẽt homies.ve.ini.tẽ.Qđ exponẽs Nico.de ly.i glo.morali dicẽs. Hec dormitio supioꝛũ negligentiã circa custodiam gregis sui.vel etiã negligentiã cuiuslibet circa custodiam ꝓprie salutis significat .Utrãq; enī diabolꝰ negligentiã explorat. Et sic p suggestiones malas zizaniã in coꝛdibus humanis supseminat Idem ꝓbat Oriꝫ.in Omel.xi. Patiẽtia irrationalis vicia seminat.negligentiam nutrit:et nõ solum malos: sed etiam bonos inuitat ad malum.Quod ꝓbat in exẽplo Guilhel.in apiario. c.xviij. In partibus anglie in monasterio nigri ordinis puer quidam nobil̃ a parẽtibus tradit⁹ disciplinis regularibus educandus .Et qꝛ erat decoꝛus forma nature donis ꝛ sup talem etatẽ moꝛ honorificẽtia gratiosus Puero aũt vltra q̃ necesse erat habenas liberas relaxabãt.ꝓpt qđ puer ad vicia defluebat Quia dicitur.xij.q. j.c. Omnis inquit etas ab adolescẽtia pna ẽ ad malum:et nihil incertius vita adolescentiũ Qđ considerans pꝛioꝛ qui conuentum regebat sub abbate.discretioꝛi vtens regimine aggressus ẽ puerum:aliquando verbis:aliquando verbere ab illicitis refrenebat.Quia dicit Phs. Pueri nõ sunt tantuꝫ monendi:sed etiam coꝛrigendi. Moꝛq; ad omnẽ foꝛmationẽ boni quasi mollis cera pꝛioꝛis coꝛrectionẽ acceptauit: et in adolescentẽ sanctum creuit.xx.annisq; finitis moꝛtuus:pꝛioꝛi apparuit dicens. Tue coꝛrectioni gratias ago pꝛioꝛ qui mecum tua pꝛouidentia egisti illud:ne insolertia puerili paulatim defluerem:et tandem delaberer in damnationẽ. hec vt dixit anima tanto fulgoꝛe resplenduit vt vix in celo esset angelus qui ab illo lumine expers maneret. Ecce quem negligentia abbatis ad vicia inclinabat:pꝛouida coꝛrectio pꝛioꝛis ꝓmouebat Ideo pꝛecipitur pꝛelatis ꝛ superioꝛibus Pꝛouerb.vij. Ne dederis somnum oculis tuis neq; dormitent palpebꝛe tue.quasi diceret. Ne sis circa tibi cõmissos negligens. Quia dic̃ Basilius in regula. Uere salutẽ ꝛ ipse pꝛelatus negligit ꝓpꝛiam qui salutez negligit alienã. Et beatus apl̃s instruit Thimotheuꝫ.ij.Thi.iiij. Tu vero vigila .Glo.dicit.super gregis dñici custodia. In oĩbus laboꝛa.i.operã da vt omnibus modis instruãtur:de bonis Pil̃r b. Job.i Apocalip.iij.epo Sardo scribit Esto inquit vigilãs glo.tue gregi.et confirma cetera.i.sb̃ditos tibi verbo ꝛ exemplo que moꝛitura erãt. Populus enī de facili vt dicit Glo.de peccato labitur nisi exẽplo ꝛ plati v̈bo sustentetur.Qđ mõstratur i bis verbis euangelij.Cuꝫ doꝛmirẽt homies.i. cum pꝛelati essent negligẽtes supuenit inimicus eius scꝫ diabolus:qui est inimicus generis humani.et supseminauit zizaniã . Pro quo nota D. ꝓ zizaniã intelligit malos ꝓpter q̃ttuoꝛ .Pro ꝓpter deceptiuũ aspectũ.qꝛ zizania int̃ triticuꝫ nascit:et q̃diu est in herba silis est tritico ꝛ vix poterit discerni ab eo. Et ideo decipit aspicientes vt putetur esse triticum cum sit lolium . Jõ assimilantur ei quo ad hoc mali hypocrite .qui inter bonos ꝓuersantur :bonitatis sanctitatisq; speciẽ ostendunt :sicq; credũtur esse boni cũ sint mali:et q̃diu sic viuunt quasi zizania i herba ſimiles tritico se ostendunt. Ideo dic̃ Greba ſimiles tritico se ostendunt. Ideo dic̃ Gregoꝛ. xviij.moral̃.Studium hypocritarum esse solet vt qđ sint suppꝛimant:et hoc quod non sunt hominibus innotescant quatenus mensuram per estimationem transeant.et pꝛeire se ceteros actionis nomine ostendunt.Secundo ꝓpter contoꝛtiũ infectiuum.qꝛ sicut zizania ſimnl tritico mixta aliquando ipsum suffocat ꝛ ledit .nisi abeo cautius sꝛetur vt dicit auctoꝛ li .ꝓpꝛietatũ xvij.Sic etiam mali in collegio bonoꝛum moꝛrantes inficiunt eos si saltem ſeis consentiunt.

In Septua P gesima

Sinautē nocere nō possunt. sicut testatur btūs Aug⁹. de verbis euāgelij. et ponitur per Greg. xxiij. q. iiij. c. a malis. Duobus inquit modis ñ te maculat malus: si nō consentias: et si redarguas. hoc est non consentire: nō communicare Cōmunicatur quippe quando facto eius cōsortium voluntatis vel approbationis adiungit. Neq; enim consentientes sitis malis vt approbetis. neq; negligentes vt nō arguatis. Tertio ppter iudicium dilatiuū. quia ppter similitudinē quā habet zizania cū tritico videtur sepe dū zizania euelli creditur triticus p ea euellit Cautius ergo est vt quando triticū a zizania nō discernitur vsq; ad messem vtrūq; crescere permittatur. Et tunc zizanijs per semen cognitis in fasciculis colligātur t tritico in horreis collecto Zizanie per fasciculos cōburantur vt dic mgr libro vbi supra. Ita etiam mali qui habent exteriorem similitudinem cum bonis. et ab eis ō facili discerni nō possunt. debent cum eis tolerari et hoc intellige q̄diu sunt occulti vel q̄diu sine periculo t scandalo bonoꝝ nō possunt extirpari. Sed veniente messe diuini iudicij. tūc fiet vtilis separatio malorum a bonis. et ad modū zizaniorum mali alligabuntur fasciculis ad comburendum igne. Quia in igne gehenne similes associabuntur similibus. vt eadē eos teneat pena quos similis tenuit culpa ſm Greg. Sed tritici bonorum collegium in horreo celi recōdentur. et hoc vult dñs in parabola presenti. cū serui dixerunt. Vis: imus t colligemus ea. Ait illi nō. ne forte colligētes zizania eradicetis simul cum eis triticum sinite vtraq; crescere vsq; ad messem: scz quando dicetur bonis Venite benedicti patris mei. et malis. Ite maledicti in ignē eternum Math. xxv. et tunc dicet messoribus. per quos intellige angelos. Colligite primū zizania: ea alligate ea in fasciculos ad cōburēdū Triticum aūt congregate in horreū meum. Qz primū malī in infernū detrudētur. et deinde boni cum xpo in celum congregabuntur. Quarto mali siſantur zizanijs ppter effectum nociuum nam zizania habet vim acutā quodammodo venenosam t inflatiuā. vnde ebrietatē inducit. mētem pcutit t caput ledit. et panē cui admiscetur inficit. quem si quis comederit in magna quantitate nō solum eū ledit. sed etiā occidit. Moraliter exponēdo dic q zizania inq̄tū habet vim acutam significat auariciam. qz auari sunt acuti valde ad decipiendum. qz cuilibet auaro dicitur illud Ps. li. Sic nouacula acuta fecisti dolum. inq̄tū habet vim venenosam significat luxuriā que est venenū aspidum insanabile. vt Deutro. xxxij. Quia sicut venenū p̄mum dulcescit postea vo amarescit sic luxuria lz p̄mo ē dulci postea tñ amara fit. Quia ſm Greg. momentaneum qō delectat. eternuz vero qō cruciat. Inq̄tū vero habet vim inflatiuā significat superbiā iux illud Prouerb. x. Qui nutrit medacijs pascit vētos. Inq̄tū vero ebrietatē inducit. significat vicium gule. Cōtra qō dicit dñs Luc. xxi. Attendite aūt vobis ne forte grauent corpa vra t corda in crapula t ebrietate. Et Apls ad Ephe. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Sz inq̄tū mentē ledit t caput percutit. significat irā que caput rationis perturbat. et claritatē mentis obfuscat. iuxta illud Cipriani martiris in li. de monastica vita. Ira qua quis estuat corrumpit sanguinē totū. diffōrmē reddit virtutē. debilitat carnē totā. molestat hoiem. obnubilat rationē. perpetuūq; inferens supplicium et dolorē. hec ille. Inq̄tū aūt zizania panē inficit significat accidiā q̄ gustu aie ledit. et panē spūalē verbi dei insipidum reddit. iuxta illud Bernñ. in q̄dam epla. Nihil adeo dulce delectabileq; poteris repire qō nō speciē pfert amaritudinis i ore accidiosi hois t torpētis. sed inq̄tū zizania grauiter ledit t occidit significat inuidiaz q̄ corporaliter ꝓsumit t spūalr occidit. iux illud Job. v Paruulum occidit inuidia.

Dñica in Septuagesima Sermo.

NEscitis q hi qui in stadio currūt oēs quidē currūt. sed vnus accipit brauiū. sic curritе vt cōprehēdatis. ad Cor. ix. Cōsuetudo ē i aliqb⁹ ciuitatib⁹ aut villis vt iuuenes p exercitio sui cursus currāt ad aliq̄m metā siue etiā eq̄tāt t q̄ pōr ad metā puenit p̄miū eis ꝓstitutū. pinde hēbit. hec cōsuetudo ortū hūit a paganis. Qz dr q q̄dā fuit gigas noie Hercules fortissim⁹ apd grecos. et velocissim⁹ adeo q vno anhelitu cucurrit cētū xxv. passus. qd stadiū appellabat a stando t est octaua pars miliaris. Exinde consuetudo inoleuit apud grecos. vt ex singulis vrbib⁹. castellis t oppidis necnō villis iuuenes se preparēt. vt veniente festiuitate deoꝝ possent currere ad illud stadiū qd mensurabat. cxxv. passibus. in cuius fine ponebatur aurū t argentū. equ⁹ vel palliū. qd greco vocabulo brauiū. latīe vo palma victorie vel corona pōt appellari. cūctisq; astātib⁹ viris t mlieribus ad spectaculū illd currebāt. sz vn⁹ q̄ pōr currebat prauiū accipiebat. Spūaliter p metā aut brauiū siue stadiū qd est finis ip⁹ cursus intelligit btūdo eēna q̄ ē xps Ad quē oēs currt. iux illd Boe. iij. de ꝓso. psa. ij. Omnis inquit mortaliū cura q̄ multipliciū labor exercet diuerso quidem calle procedit. sed ad vnū tñ beatitudinis finē nititur puenire. Et

licet ad hãc metã oẽs nitant.tñ nõ oẽs illic veniũt.Sicut pz de Balaã,pphta malo q̃ ait Numeri.xxiij.Moriat aũt aĩa mea morte iustoꝝ Ecce q̃ voluit ab hãc metã btitudinis currere. sz nõ puenit.qz ĩ malo pdurauit.et hoꝝ q̃ sic currũt ad metã btitudinis. z ñ veniũt sunt beati.Qz stultoꝝ infinitus est numerus Eccl.j. glo.valde excedẽs numerũ eoꝝ q̃ saluãt .De illis dic̃ h apl's.Nescitis.q.d.scire debetis q̃ hi q̃ in stadio currt oẽs quidẽ currũt.sz vnus accipit brauiũ.Et iste vnus est fidelis ppl's xp̃ian?: cuius meta ẽ xp̃s z finis.Sic testat b.Aug?.ij. li.sniarũ,psperi dicẽs. Finis fidelium xp̃s ẽ.ad quẽ cũ puenerint currẽtis intẽtio nõ habet quo possit ampli? inuenire.q.d. Quia ibi inuenit aurũ sue diuinitatis.et argentũ purissime hũanitatis.Sz hz id in quo dz pmanere. Et illis fidelibus xp̃ianis dicit apl's.Sic currite vt cõprehẽdatis scz metã z finẽ oĩm xp̃m dñm.In his verbis duo tãgit apl's.scz currẽtiũ multiplicitatez ibi.oẽs.accipiẽtium paucitatem .ibi.sed vnus

¶ Circa qd notandũ.Pli.in spe.na. dic̃ q̃ inter oĩa aĩalia tigris ẽ velocissimi cursus.et ꝓtingit interdũ q̃ venator capit catulos suos dũ ipa ẽ in pascuis:et i equo velocissimo deducit.Et reuersa catulis spoliatis vacuũ cubile reperit.fertur p̃ceps odore ferentis catulos inuestigãs vestigia.Venator vo audiẽs fremitũ insequẽtis abijcit vnũ catulum quẽ illa diligit z colligit. z ad suũ latibulũ ducit.Quo req̃sito ꝓcito iteruz redit.Interim raptor cũ residuis nauẽ scandit z euadit.Sed ysi.bistoriarũ naturaliũ vult q̃ venatores tigridi ignẽ vel aq̃m aut specula ĩvia ꝓijciũt.in quib? dũ se sup ꝓtẽplat venator euadit.Dicit enĩ sic q̃ tigris ẽ aĩal velocissimũ.circa ignẽ aut circa aquã speculũq̃ ita tardũ efficit q̃ etiã ꝓcremet z a venatorib? capiat Moralit p hoc aĩal qd ẽ adeo velox itellige aliquos hoies q̃ in p̃mis adeo sũt veloces ad dei fruitiõ z multos catulos pariũt bonoꝝ opm.ita vt de ipis exponi poterit illud Job.xv.i bõa expositione cucurrit aduersus deũ erecto collo.i.erecta mẽte aut recta intẽtiõe .Qd vidẽs venator infernal' diabolus.q̃ fm.p̃s.insidiat i abscõdito q̃ leo in spelũca.rapit catulos bonoꝝ opm de cubili cordis ipoꝝ .vt verificet de ipo illud Azech.xix. Factus ẽ leo z didicit facere predã. et deuorare hoies.vbi p predã intelligit predã bonoꝝ opm z vtutũ.q̃ diabol? depdat ab his bonis eos spũal'r deuorãdo.qz sp q̃rit quez deuoret.j.Pe.v.Videtes aũt tales hoies se spoliatos bonis opibus z virtutibus laborãt currẽdo vt ea recupent z acquirãt .Sed diabolus inuidens saluti hoĩm facit eis ignẽ in via .vel ponit ãte eos aquas aut specula.vt sic in acquirẽdo virtutes retardent .Primo igit dico q̃ facit eis ignes in via iracũdie:inuidie z luxurie.Primus ignis ẽ iracũdie quẽ ponit ante impatientes.qz scit q̃ talis ignis bona aĩe si q̃ sunt in ea destruit z cõsumit.De hoc igne dicit sapi.Prouerb.vi. Nũqd pot hõ abscondere ignẽ in sinu suo vt vestimẽta sua nõ ardeãt.q.d.nõ.Sic nec qs potest ꝑuare vtutes q̃ sunt vestes aĩe illesas qui portat ignẽ ire in corde.Ideo ꝓsulit sapiẽs Aufer irã a corde tuo Eccl.xix.q̃ aũt ira cõsumit virtutes,pbatur sic .Sicut ignis materiat' potẽtior est ad destructionẽ q̃ alia elemẽta .Propter qd malicioſi hoies q̃ volũt destruere ẽraz inimicoꝝ suoꝝ igne puniũt z pugnãt.Sic ignis ire potẽs est ad destructionẽ bonoꝝ opm. Job doluit de hoc,pphet Joel.c.j.Ad te deũ clamabo.quia ignis comedit speciosa deserti .Pulcriorem enĩ partẽ mundi exurit ignis iste infernalis.nobiles scz z diuites z pauperes.iuxta illud Eccl.xxviij.Fm enĩ ligna silue sic ignis exardescit.et fm vtutem hois sic iracundia illius erit.Et fm sbam suã exaltabit irã suam .Secũ dus ignis est inuidie qui est quasi ignis grecus qui in aq̃s accendit.et ardet qz iuidia i aq̃s gti arũ accẽdit.Et cuz coz alicui? occupat nullum scelus abhorret:nõ pcit nocẽti:nec etiã innocẽti nõ timet homicidiũ nec fratricidiũ:nec patricidium. Illum ignem inuidie fecit diabolus venator infernalis in via Cayn qui inuidia excitatus occidit Abel fratrem suũ innocentẽ .vt habetur Genes.iiij. Istũ ignem fecit in via fratrũ Joseph qui ex inuidia adeo ipm oderant q̃ nõ poterant ei quic̃q̃ pacifice loqui.et eum in egiptũ vendiderunt Gen.xxxvij.de quibus etiam supra.A.J. Iste ignis diabolic? ardebat i cordibus pharisеorũ z scribarũ.qui ex inuidia crucifixum Pilato ad crucifigendum tradiderunt.qz Math.xxvij.Sciebat Pilatus q̃ iudei p invidiam tradidissent eũ. Tertius ignis est luxuria de quo dicit Job.xxxi. Ignis est vsq̃ ad ꝓsummationẽ deuorãs z oĩa eradicãs genimina.ꝺ isto igne dicit Jero. Flammiger o igne pcutit femina.i.ꝓscientiã. Pũc ignem luxurie fecit dyabolus in via sodomitarũ Genes.xix. Circa quẽ adeo tardi effecti sunt q̃ igne sulphuris perierẽt hunc etiam ignem fecit in via senum iudicum. Dan.xiij.qui sanctam Susannam luxuriose cõcupierunt z morte perierunt .Qd autem pigri fiant homines ad bonum circa ignem luxurie. dicit beat? Greg?.in moral'.ex quo luxuria mẽtem alicuius semel occupauerat. vix eum bona desideria cogitare permittit multominus facere sinit. Et isti tres ignes faciũt q̃ q̃is aliqui ad bonum celeriter currant:cũ tamẽ circa hos veniunt adeo pigri efficiuntur q̃ finaliter igne

In Septua Pgesima

gehēne accendent diabolo,pcurāte q̄ pt dicere illō Deut.xxxij. Ignis succēsus ē i furore meo t ardebit vsq; ad inferni nouissima. Secūdo venator inferni diabol⁹ ponit i via aliquor aquā cupiditatis t specīm mūdane felicitat .circa q̄ adeo tedioſi efficiūtur q̄ tādē ppetue ꝓdēnant Qz dic̄ Raban⁹ sup Gen.ad brauiū pueníre nō poterit q̄ corpis q̄eti cōmodoq; inſiſtit. Jſtam aq̄m cupiditat posuit diabol⁹ i via filiorꝝ samuelis quos cōſtituit p⁹ se iudices sup ſrahel.q̄ declinauerūt post auaricīā:acceperūtq; munera:et puerterūt iudiciū.j.Reg.viij. hāc aquam cupiditatis posuit in via Achor Josue.vij. qui cupiditate ductus tulit de anathemate Hierícho palliū coccíniū.et ducētos siclos argenti. et regulā aureā .Sed q̄re diabolus poit añ eos aquā cupidtiatis.Dic q̄ iō.vt extiguat i eis sitim supne felicitat . Jux illud Hay. de san.vic. Cupiditas terrene glozie in nob extinguit desiderīū felicitatis supne. Speculū aūt mundane affluentie siue felicitatis posuit in via Salomonis.cuius tpe fuit reputatū argentū sic lapides cōmunes.iij.Reg.ij.et sic eū impediuit in cursu sue felicitatis.Quia dr sibi Eccī.xlvij.Collegisti q̄ auricalcū aurū:et inclinasti femora tua mulieribus.Ecce q̄uis isti ad metā eterne beatitudis cucurrer̄t.tñ circa ignē ire.inuidie t luxurie t aquā auaricie speculūq; mūdane affluētie accidiosi facti sunt t pseuerātes minime perꝝ manserūt. Jdeo si volumus accipe brauiū btītudinis q̄ est xp̄s ncče est vt pseueranter curramus.qz dicit Greg.in moral. Frustra velociter currit q̄ pusq; ad metā puenerit deficit ad pseuerantē aūt cursum mlta nos exhortātur. Pzí mū ē vite incertitudo .et hoc tāgit apl's cum dicit.Nescitis.q.d.scz tps cū dñs venerit ad vos pmiandū. Jō hortat Luc.xij. Vlos estote parati:qz q̄ hora nō putat filiꝰ hois veiet. t beatus Bern̄.dic̄.Nihil certius morte.vl incertius hora mort . Secundū ē vite brevitas :q̄m tāgit in stadio qd ē valde breue.qz h in ēris currim⁹ iō deficere i cursu nō dēmus quo longitudinē eterne btītudinis acq̄rere possumus.iō dic̄ b. Aug. li.retra. Uere felix brevitas hꝰ vite in q̄ qs promereri poterit lōgitudinē btūtudis supne .Contra eos āt q̄ in hoc brevi tpe negligūt querti dicit Hylarꝰ sup Apoc.Mira pctōr ignorantia q̄ dū brevitatē vite pñtis aspiciunt querti tñ aut negligūt aut desistūt.t Rich.d san.vic. iudicio dei iusto dānatiōe dignus erit q̄ tā breuē vitam vaneq; inutiliter expēderit. Tertiū est frequēs monitio sanctorꝝ q̄ illi faciūt ad pseuerandum vt hic Apl's. Sic currite scz pseuerāter scz vt cōprehēdatis brauiū eterne vite. Et Judicum. xvij. Nolite negligere :nolite cessare. Et idem Apl's ad Gall.v. State t nolite iterū iugo ſuitutis cōtineri. Et dñs Apoc.ij. Qd habetis tenete donec veniā. Quartū est,pmissio q̄ fit perseuerantibus. Una ponit Apoc.ij. Esto fidelis vsq; ad mortē t dabo tibi coronaz vite. Altera ponit ad Roma.xi.vbi dicit Apl's. Vide g̃ bonitatē t seueritatē in eos quidem qui ceciderūt seueritatē.in te aūt bonitatē dei si pmanseris in bonitate.alioquī exciderís. Tertia,pmissio ponitur Math.xxiiij. Qui pseuerauerit in finē h̄ saluus erit. Quartā ponit quidam in epistolis. Scito diabolum solere semp perseuerantie insidiari:q̄ solam virtutē nouit coronari. Idem dicit studete pseuerātie q̄ sola coronat . Quintuz est cōminatio que fit nō perseuerantibus. t hec ē ablatio corone Apo.iij. Tene qd habes vt nemo accipiat coronā tuā. Sextū est exēplum.qz dr Gen.ij. Cōpleuit dñs die.vij.opus suum qd fecerat. Jdeo dicit Deutro.xxiij. Dei perfecta sunt opa. Septimū est exemplum xp̄i hois q̄ dicit Job.xvij. Opus cōsummaui qd dedisti mihi vt faciā. Octauū ē exñ sctōr. Dicit enī Job xxvij. Justificationē meā q̄m cepi nō deserā Et apl's Paulus.ij. Phi.iiij. Bonū inquit certamē certaui cursum cōsummaui. Et Act.xx.dic̄. Nō facio aiaz meā pcciosiorē q̄m me dūmodo ꝓsumē cursum meū. Nonū est sedulitas in agone certaminū. De quibus dicit hic Apl's. Omis qui in agone cōtendit.glo. vt habeat victoriaz ab oñibus se abstinet.scz qui ipm impediūt.dicit enī Hay. Illi iuuenes q̄ se ad cursum preparabant ab oñibus escis t potibus t ab oñibus rebus abstinebāt q̄ cursum illum aut luduz agonis ipedire poterāt.nc solū comestiōe t comestiōe t supflua potatiōe corpus refrenabāt.sed etiā laminas plumbeas i nocte circa lūbos ponebant ne fluxuz libidinis per somnū paterent qz libido nimiū debilitat corpus.et ppter quid hoc faciebant dicit Apl's .Et illi quidem scilicz hoc fecerūt vt coronā corruptibilem acciperēt nos aūt incorruptā.q.d .Si hoc faciunt ppter tpale pmiū multo magis hoc facere debemus p pter eternū.abstinendo ab oñib⁹ ipediñt nr̄e salutis.Decio hortat nos apl's ad pseuerātiaz Exō antiquorꝝ patrū.cuz dic̄ c.se.nolo āt vos ignorare fratres qm̄ pres nr̄i oēs sb̄ nube fuer̄t Glo.q̄ pterit eos ꝓtra estū p diē.t oēs p mare trāsier̄t.et oēs in Moyse baptisati sunt in nube t in mari.p qd q̄dem mare fm Glo.significabatur baptismus.et oēm escā eandē māducauerūt spūalem Exo.xvi.Que q̄dē esca.s. māna vtute potētie dine fuit data.et nō vtute nate .vt dicit Glo.et oēs eundē potū spūalem bibebāt. Et h potus spiritualis fuit aqua de petra educta virtute diuina Exodi xv .Et dicit Hay.q̄ manna

et aqua de petra significabāt corpus ⁊ sanguinē xp̄i q̄ iam p̄secrant ⁊ p̄cipiūtur in eccl̄ia. Et q̄d per hec oīa vult ap̄ls certe nō aliud q̄ .q.d. Si illi p̄tres antiqui sō moyse sunt baptisati et māna celi māducauerūt ⁊ potū spūalem biberūt in terra,p̄missionis.exceptis duobus.Caleph. et Josue.nō intrauerūt. Ideo,ppter hoc vos q̄ estis de ecclesia ⁊ baptisati estis ⁊ corpus cristi manducastis ⁊ sanguinē eius bibistis.nō,ppterea cōfidere debetis q̄ regnū celoꝝ intrabitis nisi a peccatis abstineat⁹ .et finaliter in cursu penitētie p̄manebit⁹.qz dic̄ Psi.de sū.bo. Inchoātibus p̄miū,p̄mittit̄:p̄seuerātibus āt dat̄. Tūc enī placet deo p̄uersatio nr̄a qñ bonū q̄d ichoamus p̄seuerāter iplemus. Attū nr̄a p̄seuerātia a deo ē:et ei⁹ felicissima matre.sic legit̄ q̄ q̄daz frater de ordine minoꝝ bonus ⁊ deuot⁹ in p̄ncipio ingressus:sz postea passionat⁹ fuit tēptatione ad seculū voluit redire. Cūq; ordinasset de exitu suo itrauit chorꝝ:⁊ p̄strauit se ante altare vbi erat pixis cū corpe dñi fecit reuerentiā.⁊ salutās btām virginē licentiauit se a deo ⁊ mr̄e ei⁹ benedicta. Cunq; sic fuisset p̄stratus.ecce apparuit pulcherrima virgo que aperuit pixidem illam.et mox iuuenis pulcherrimus egressus est de pixide.qui stabat sup altare.tūc vgo illa dixit ad iuuenē. Dulcis fili mi miserere huic famulo meo. Qui iuuenis. Mater mea q̄d faciā ei.ipse enī nō vult manere mecū. Tūc iterū replicauit p̄ces ad filiū.et ille eleuata manu bñdixit frēm d. Ego fuabo ⁊ nūq̄ dereliquā. His dict⁹ iuuenis ille reuersus in pixidem disparuit. His visis frater consolatus ⁊ confortatus est.⁊ cessauit ab ipō passio talis.et factus est magis pseuerans ⁊ deuotus. Hanc visionē nemini retulit nisi in extremis. Sed d.q. Sancte Paule ap̄le tu dicis mihi q̄ sic debeo currere vt cōprehendam sz brauium eterne corone .attū nullus saluatur nisi sit p̄destinatus.quia dicit b. Aug⁹. in de fid̄ ad p̄e. Firmissime tene p̄destinatos a deo neq; posse p̄ire aliquē illoꝝ quos p̄destiauit deus ad regnū .nec quēq̄ illoꝝ quos deus nō p̄destinauit vlla posse rōne saluari. Ideo si curro in bono si nō sum p̄destinatus nō saluabor. Nō audi sanctū Greg.in li.dialo. Ipa perhēnis regni p̄destinatio ita disposita est ab oīni potēte deo vt de hoc electi ex labore pueniant quatenus postulando mereātur accipe q̄d oīni potēs de⁹ eis añ secula disposuit donare. Jō legit̄ in vitaspa.q̄ frater orauit,p alio frē. ⁊ vidit eū p reuelationē de nūero dānādoꝝ. q̄d cū huic reuelasset multiplicauit bōa opa. et emendauit vitā suā.et postea visus ē d̄ nūero saluādoꝝ qz deus nos p̄destinauit mediāte nr̄o arbitrio. iō i nob̄ est cā saluatiōis vel dānatiōis. Si bene fecerimus saluamur.si male dānamur. Et quia deus ab ēterno p̄uidit nr̄m liberū arbitriū. vtruz ad bonū vl̄ ad malū tēderevelit.iō mediāte nr̄o libero arbitrio nos ad p̄miū vl̄ ad penā p̄destiauit ab ēterno. Idcirco dic̄ Vicē.i spe.hist .li.ij.c. iiij. Nō ē pplis ita p̄dicāda p̄destiatio vt dicat⁹ sine currat⁹ siue dormiatis q̄d vos forte p̄sciuit qui falli nō p̄t hoc eritis.sed dicenduz. Sic curre vt comp̄hendatis.

De eadem dñica Ex euāgelio.

Ite vos in vi

neā meā. et q̄d iustū fuerit dabo vob. Math.xx. Amb.in hexa.dicit.q̄ apiaster qui ⁊ ē rex apuz manet in alueari. et circūit singulas apes excitans eas ad labores. Hic circa se habet lictores.videlicet apes aculeos habentes. qui auctoritate assidua regis sunt custodes ⁊ inutiles ⁊ ociosas punientes. Ideo apes nō sunt ociose.quedam enim tractant quasi in bello cā pestri contra alias apes .Alie inuigilant circa victum. Alie futuros explorant imbres. Alie ceras de floribus fugunt .Alie cellulas rotundas vel quadratas mira cōnexione componūt Spiritualiter per apiastrum regem apum intelige regem christum. Quia apiaster licet habeat aculeos.tamen,ppter mansuetudinez eis nō vtitur ad vindicandum. Sic christus ver⁹ apiaster q̄uis habeat aculeos punitionis p̄opter pctōres.tamē,ppter suā mansuetudinē ⁊ miseri cordiam.de q̄ p̄s.cxviij. Misericōia dñi plena ē terra.nō vtitur eis statim ad vindicandum. Dissilat peccata hoīm ,ppter pniaz Sapiētie .xi Iste inq̄ rex mansuetus christus per apiastruz designatus.licet nunc maneat i alueari celesti. Attamē corda singuloꝝ hominū per apes designatoꝝ circūit excitās eos ad labores bonorum operum. Sicut apparet in hodierno euangelio.cū mittit oparios in vineā suā. Sz qz homines sunt desides laborare in bonis opib⁹ nolētes qz oīs creatura sub vicio est.vt d̄ pe. dist. ij. §. charitas.ideo xp̄s ad instar apiastri habz circa se lictores inutiles. ⁊ pigros puniētes Et hi demones sunt qui dei sunt ministri ⁊ vltores vt dicitur.xxiij.q.v.c. Non solum inq̄t homies mistri sunt ⁊ vltores ire dei his q̄ malum operātur.sed etiam cōtrarie fortitudines.i.dēones q̄ appellātur furor ⁊ ira dei .Qua,ppt̄ boies designati p apes nō debēt esse ociosi ⁊ segnes. Sed debēt in cāpo huius mūdi pugnare p̄tra demones aut pctōꝝ imūdicies ⁊ vigilare circa victū aie spirituales.necnon cellulas sibi componere eternales Et vt eo diligēti⁹ faciant hortatur eos in vbo,ppōsito di. Ite ⁊ vos i vineā meam.

In Septua Pgesima

id est sanctã eccl'iam opãdo i ea bonũ. et qõ iustũ fuerit dabo vob. In qb⁹ vb duo fac. Prio i vineã mittit. ibi. ite i vineã meã. Scõo pmiũ, p- mittit. ibi. et qõ iustũ fuerit. Pro quo sciẽdũ cõ suetudo hec laudabilis ab ãtiqs inolcuit vt re ges t dñi terrestres habẽt vineas suas pulcras pncipaliẽ ppt duo. Prio vt eas visitantes t in eis iocũde cõuersantes curas gues qs habent erga regnoz dispositiõz moderẽt t postponãt Scõo vt in eis abũdãtiã vini habeãt p mensis suis. et paupibus sbditis parcãt ne deficiẽte vi no fortassis a sbditis id qõ nõ habẽt rapiãt. Et ppter has duas cãs Salomon sapiẽtissim⁹ ha- buit vineas suas vt vicz animũ suũ in eis crea- ret nec quenq; subditoz, p nccitate vini aggra- uaret. Ideo dicit Eccs. ij. Magnificaui opera mea. edificaui domũ t plantaui vineas. feci oz- tos t pomeria. et cõseui ea cũctis generibus ar borũ Spũaliter Salomon interptatur vno mõ pacificans. alio modo retribuẽs iniqs. qõ vtrũ qz xpo cõuenit. ipe enĩ dicit pacificãs. qz deus pater in ipo oia pacificauit. sic testat Aplus ad Colł. j. Dñia in ipo pacificãs. Ipe etiã retribu- it iniqs. iuxta illud ps. Dis qui oderũt pacem retribuã. Iste verus salomõ hz spũales vineas Prima est sancta eccl'ia: q nihil aliud est nisi cõ gregatio fideliũ plebiũ. De q dicit btus Amb. in Hexa. li. iij. c. xiiij. Vinea ẽ plebs eccl'ie q ve lut quadã fidei radice plantat t repmit humili tatis, ppagine. de q pulcre ait, ppheta. Vineam de egipto transtulisti t plantasti radices eius t impleuit terrã. Et dicit notãter vineã de egipto tc. Quia natura humana in eadem totalit erat corrupta q velut vinea i terrestri paradiso fuit plantata. nec fecit virtutũ germina. Sic t hoc querebatur, ppbta Abacuc. c. iij. Ficus enim nõ florebit t nõ erit germẽ in vineis. Quid p fi- cũ nisi natura bũana que erat in Adam: q non florzuit per florzes vtutũ. nec psequẽter in vineis bũane nature erãt germina bonarũ opationuz t fructuũ. Ideo filius dei voluit eã transplanta re in terrã corpis sui. et hoc figuratũ est primo Geneb. ix. vbi legit. Noe agricola erat post di- luuiũ. et plantauit vineã. Dicit enĩ mgr in hist. sco. q labzustas naturales p cultũ ad vsum vi- nee traxit. bibensq; vnũ inebriatus est. Dic glo sa q ignorabat fortitudinẽ vini q pus inexpta erat. et nudatus iacuit in tabernaculo suo. Qõ cũ Cham vidisset derisit eũ. Spũaliter p Noe significatur xps qui excoluit labzustaz. id ẽ cor ruptã naturã humanã assumendo ipam fec eco tra electã vineã iuxta illud Jere. ij. Ego planta ui te vineam electam. et bibit de vino eius. Per qõ significatur feruor eius amoris. qz ex maxi- mo amore quẽ habuit erga nos naturam huma nã assumpsit. Quia fm Fulgentium in sermone charitas xpm de celo traxit. Et sequitur q in ebriatus est. Quia extra bzion. i. mensurã bũa- ne dilectionis pro nobis voluit mori. et nudat⁹ est in tabernaculo suo. p quod sancta crux intel ligitur. in qua pro nobis nudus pependit. et a iudeis sbsannatus fuit Math. xxvi. Vach qui destruis templum dei: t in triduo reedificas il- lud. si filius dei es descende nũc de cruce Secũ do figuratuz est Ezech. xvij. vbi legitur q aqla grandis tulit medullam cedri. et asportauit eã in terram chanaan. Et sequit. Cuz germinasset creuit in vineam latiorẽ. facta ergo vinea fructi ficauit in palmites. et emisit propagines. Spi- ritualiter per aquilaz intellige xpm qui tulit ex cellentiam humane nature: que significat p me dullam cedri. quia ante peccatũ Ade bũana na tura multum excellens fuit. Hanc quidã asporz- tauit post pctm ade in vterũ btẽ vginis Marie que significat per terrã chanaã que interptatur fertilis. qz Maria adeo fertilis fuit. q sine bũa no semine xpm pcepit t pepit. Cunqz xps verũ semẽ germinasset in vineã latam creuit. et fructi ficauit in fideli ppło cũ emisit ppagines per p- dicationẽ suam. ideo dr Prouerb. xiij. de xpo. de fructu manuũ suarũ plantauit vineã. q. d. de sanguine qui profluxit de manibus eius cũ pfo rarẽtur clauis plantauit vineã sanctã eccleſiaz Et certe nõ solũ de sanguine manuũ q fuit fruc- tus nre salutis. sz etiã de sanguie later pedum totiusq; corpis vineã sctẽ eccl'ie fecũdauit. Et ẽ notãdũ q postq; pfamilias plãtauit vineã pri mo locauit vites in eã. sic fec ver⁹ paterfamilias xps de⁹ postq; plãtauit pcioso sanguie vineam xpianitat locauit i eã vites. p qs mozalr itelli- ge platos t psides. quoz qlibz si ver⁹ ẽ t bon⁹ pt dicere cũ xpo Joh. xv. Ego sum vit va. Et nota q ille vites spũales sũt duplices. aliq enim vocãt i vineã eccl'ie t renuunt plãtas. Sic figu ratũ est Judic. ix. vbi legit. q ligna locata sunt ad vitẽ. Veni inqũt t impa nob. que rndit. Nũ quid possum deserere vinũ meũ. et impare vob q. d. nullo modo. Mozalr p ligna intelliguntur boies claustrales vl etiã i seculo cõmorãtes qui dicũt ad vitẽ. veni impa nob. Per vitẽ itelligit vere bũilis qui nõ reputat se dignũ, pmotiõe ad regimẽ alioz, ppter qõ fugit meliorãdo quo po test dicens. Nunquid possum deserere vinũ me um. p qõ intelligit fruct⁹ quẽ quottidie i ptẽpla tiõe fero. q. d. neq;. Et tal fuit qdã nobil adole- scẽs ord romanoz, ptib⁹ nat⁹ thomas ord aqno. de quo refert Guil. in api. c. xxi. q itrauit i ordi nẽ predicatoz bononie. ibidem deo feruide ser uiebat. Sathanas ãt nõ distulit insidias pone- re adolescenti. Instinctu enim fratrum suorum

ꝛ cardinaliū amicoꝝ quos habuit in curia per litteras aplicas meditatus ē eū vocare. veniēti aūt mox a papa p̄cipit vt regimē abbatie mōt̄ cassen. accipet. qđ vtiqꝫ maxia erat i totꝝ apulegie ꝛ cāpanie ptibꝰ p̄latura. septē enī ep̄atus sbiacēt abatie illi. qbꝰ ꝛ abbas p̄tificale officium i oībꝰ admīstrat. renuit ille. nec ordinē: nec hitū suū deserere vila ꝓditiōe ꝓsensit. cui cū papa ꝓcederet vt i ordine ꝛ hitu suo p̄esset officio. noluit ille ꝛ clā. plapsus a curia fugit. et i colonia agrippina venit. Et si tales bōe vites i vineā scē ecclie. i. plati plātētur ꝺ ip̄is fructꝰ optimus nasciť. et fructuose. ppagies fideliū pploꝝ ꝓ creanť. Qz nō p̄t arboꝝ bōa fru. ma. fa. Mat. vij. Alij vo temerarie in vineā scē ecclie p̄latos se plātāt. ppa auctē ad r̄gimē pploꝝ se ītromittētes vt iā vir aliqs a spū scō eligať. et qz tales mali sunt. iō mala sua vita ꝛ doctrina errare sbditos faciūt. qz male vites. producunt malos palmites. iō tales maledicenť a deo Deutro. xxvi. Maledictus q̄ errare facit cecū in itinere. Per cecū intellige genus hūanū Ysa. xlij. Quis ē cecus nisi Fuus meus. et sunt in via sic̄ dicit Hre. in Omeľ. xxxvi. in p̃nti vita q̄ i via sumus q̄ ad patrē p̄gimus. Qui ergo facit errare hūc cecuz i via merito ē maledictus Sic̄ ꝛ de hoc sbditur Deuť. vbi s̄. Maledictus q̄ dormit cum vxore p̄ris sui. Dic̄ glo. Prelatus siue p̄dicator cū vxore p̄ris sui dormit. qñ vbo malo vl̄ facto ecclesiā xp̄i vl̄ p̄ris sui sponsam polluit. Idcirco tl̄es sunt eradicādi sic̄ vites male ꝛ adulterine. Sic̄ factū ē de illo de quo legit Archidiacon⁹ qudā ambiens episcopatum insidiabatur ep̄o suo viro bono. quō eū occideret inquisiuit. Cōsuetudo enī erat ep̄o frequēter p̄uenire ad matutinas p̄uenīēdo alios ad btām vginē salutādā. Collocauit igit̄ Archidyacon⁹ lapidē s̄ portā p quaz eps solitus erat itrare. p quā cum intraret: cecidit lapis. ip̄m excerebrauit ꝛ occidit. Quo fctō archidiaconus multo labore ep̄atum obtinuit. Cū ꝓfirmat⁹ esset ꝛ gaudiū ꝛ p̄uiuiū faceret. q̄dam miles Fuiēs sibi ad mensam cozaz se flexis genubus sbito rapitur ante tribunal summi tudicis. et vidit ibidem btām vginē cum immensa multitudine scōꝝ ꝛ angeloꝝ adducentē dictuz ep̄m portātēqꝫ cerebrū i manibus suis. et dixit btā vgo. Fili charissime ecce ostēdo tibi recentē sanguinē ꝛ cerebꝝ dilecti mei militis. quem crudelis. pditoꝛ. ppter obtinere dignitatē pōtificalem effudit. rn̄dit dn̄s. Quez mittā ꝛ q̄s ibit ꝓ eo. Tūc btā vgo ait. Ecce Fuitoꝛ suus Cui dn̄s p̄cepit sb pena mortis vt citaret dn̄m suum per emptorie vt cito veniret cozam deo de tam nephando crimine responsurus. Qui statim rediens turbatus infremuit tremuitqꝫ. et cultellum quē tenebat ad Fuiendū de manu. p̄iecit. ꝛ amarissime fleuit. Et rogatus ab oīb̄us ꝛ etiaz ab ip̄o eo causam pandit. Quo audito stati ep̄us sbita morte p̄cussus cozā oīb̄us miserabiliter est defunctus. Et quare hec mala vitis tā cito ē eradicata. Rō fuit. qz sicut fuit malus ita mala vita sua adhuc multos destruxisset idcirco impletū est in ip̄o illud vbū dn̄i. Dis plātatio q̄m nō plantauit p̄r me⁹ celestis eradicabit Mat. xv. Scō ꝓncipaliter ad ꝓpositū postq̄ paterfamilias locauit vites. ꝺ vitibus crescūt palmites. et si vit̄ originaliter ē bōa palmites etiam erūt boni. qz deriuatiuū sapit naťam sui p̄mitiui. sic etiā i scā ecclia postq̄ p̄familias celestis xp̄s istituit p̄latos. vt noe: abrahā: ꝛ moysen in antiq̄ lege. et sctm̄ petrū ꝛ ceteros suos seq̄ces in noua lege. ꝺ ip̄is etiā ꝓduxit bonos palmites scz scōs hoies. Qz petr⁹ p̄m⁹ plat⁹ in noua lege q̄ bona vitis vna die ꝓduxit tria milia palmitū. s. hoīm fideliū Act̄. ij. Et appositi sunt ad numerū fideliū in die illa scz penthecostes anie circiter tria milia. Jō dic̄ btūs Greg. in Omeľ. Cōditoꝛ nr̄e salut̄ tāq̄ bon⁹ paterfamilias reges quos cōdidit. sic̄ in domo sic in mūdo familiam possidens hz vineā scz sanctā ecclesiā q̄ ab Abel iusto vsqꝫ ad vltimū electū qui in fine mūdi nasciturus est. quot sanctos ptulit: tot quasi palmites misit. Et nota q̄ palmites sunt que a vitibus descendunt. aliqui sunt fructuosi et boni. et hi manent in vite. Aliqui sunt degeneres Fm naturales ꝛ non fructificant. sed vitem onerant: grauant ꝛ impediunt ac recedunt. Nā humorem attrahunt a radice qui deberet transire ad fructum nutriendum ꝛ augmentandum. Jō debent citius extirpari. ne diutius crescētes diminuant fructum. vt dicit pe. de crescen. li. iiij. de rurali cōmodo. Sic etiam a sanctis p̄latis velut a vitibus bonis nō semper boni palmites id est filij descenderunt sed duplices scz boni et mali. Nonne Noe nōne Abrahaam ꝛ Ysaac bone vites fuerunt. et tam bonos q̄ malos filios habuerunt. Jdeo dicit btūs Greg. in Omelia. Duos quippe filios habuit p̄mus homo. vnus eoꝝ fuit electus. alter vo reprobat⁹ fuit. Tres filios archa Noe p̄clusit. scz ex his duo sūt electi et vn⁹ reprobus fuit. Duos filios Abrahaam habuit. vnus electus. alter reprobus fuit. Duodecim filios Jacob habuit. scz vnus ex his electus q̄ p̄ innocentiā venditus fuit Alij vero per maliciam venditores fuerūt. Tertio a palmitibus descēdunt botri. sic etiā a sancti hoībus descendunt deo dilecte botri: que stillant de se vinū deuotionis. quos christus compat botris. Cant. j. Botꝛo cypri dilectus meus in vineis engadi. Et est notandum q̄ botri q̄ debent ser-

uari diutius vt docet pe. vbi s. c. xviij. debent fieri hoc modo. Extracto pane de furno nō nimis calido ponat in eo palea. et super eū botri aut vue. ibiq; p horā vt tibi videbit dimitte donec aliquātulū fiant passe. vel ponātur sup aliquā craticulam vel asserē in furno. et postq; fuerint extracte sbmergātur in musto dulcissimo. et ponātur ad solē donec aliquātulū fiant sicce et ponant in vasa velut in lagena. Sic moraliť per hoc significatur q; deuoti hoies significati p botros in vinea sancte eccl'ie existētes. Si debent diutius in vita eterna pseruari debent hic in furno tribulationis z passionis exiccari. qz de quolibet tali dicit sapi. Tanq; aurū in fornace pbauit eū Sap. iij. et dic notāter q botri nō debent poni in furno nimis calido. qz deus deuotos suos nō pmittit vltra modū tribulari. sicut de hoc dixi s. dñica. iij. post ephie. Primo. ij. P. B. Sz h per horā tribulatiōis exurūtur. et post hoc extrahūtur. et in musto dulcissimo diuine psolatiōis ponūtur. et ad verū solem xp̄m iugiter perfruendum. Jō horta' btūs Hre. vi. moral'. Electo' qsq; vt eterna supplicia euadat. et vt ad etnā glorā ascendat. dz hic assiduis artari flagellis. quatenus in iudicio valeat purgatus inueniri. Vlterius est notandum de ista vinea sancte eccl'ie q; est congregatio fideliū intelligitur illud Ysa. v. Vinea dñi exercituū domus israbel est. et indiget qñq; p sua fructificatione plantatiōe: fossione: putatione: edificatione: vindemiatione. Primo indiget plantatione. vinea enī si debet fructū ferre. debet per patrēfamilias plantari. et hic debet videre quo tpe plante sunt de vite abscindende q; in vinea sunt plantande. qz dicit pe. de cresc. vbi s. li. iiij. Plante vinee q; mense octobris vel marci abscinduntur a vite sunt meliores alijs que alio tempore colliguntur. Spiritualiter paterfamilias est celestis pater de quo incipit euāgeliū. Simile est regnū celoz homini patrifamilias. Dicit enī hō ppt suam excellentissimā bonitatē. de qua dz in ps. cxviij. Bonus es tu. et in bonitate tua doce me tc. Et dz paterfamilias ppter creationē. gubernationē. z instructionē. Sicut paterfamilias generat. alit. et instruit. z gubernat. ita de' pater genus humanū creauit z formauit Gen. j. Formauit igit deus hoiem de limo terre tc. z Ysa. j. Filios inquit enutriui. et ipi spreuerūt me Tertio ipm instruit z gubernat. Dicit enī auctor de causis. q; prima causa omnes res regit Et phs j. metheoz. Iste inquit mūdus inferior contiguus est lationibus superioribus. vt inde eius tota virtus gubernetur. Et Boeti. libro. iij. metro. ix. Qui perpetua mūdum rōne gubernas. Iste inquā paterfamilias tempore debito z valde congruo abscidit de vite plantā i mense marcio. Signa vba z cū hoc nota misteria. Tēpus debitū z pgruū fit tps plenitudinis gratiarum De quo dicit apl's ad Gall'. iiij. Cū venit plenitudo temp's misit deus filiū suū Sed vitis ē beatissima vgo que dicit Eccl'i. xxiiij. Ego q̄si vitis fructificaui fructum odoris. De hac nobili vite abscidit celestis paterfamilias fructuosissimaz plantam in mense marcio. Per plantam fructuosissimā intellige christum qui in memse marcio abscisus est a Maria que est vitis gloriosa. qz i predicto mense concept' fuit. sic habet ex euangelio Luc. j. Dicit aūt in mense sexto. i. in marcio. qui fuit sextus a conceptione Johis baptiste. Missus est Gabriel angel' tc. Abscisus igitur ab ea sine manibus in vineā sancte ecclesie quo ad būanitatē est plātatus. et ex ipo vinea sancte matris ecclesie multipliciter est augmentata z fructificata Et nisi xp̄s in vinea sancte ecclesie plantatus esset z fuisset. totaliter infructuosa pmānsisset. Nō ex hoc patet. qz cū ipe se vitē noiasset Joh. xv. Ego sum vitis vera. post pauca sbiūxit. sine me nihil potestis facere. q. d. Ex me habetis germina virtutū. Sed moraliter p patrēfamilias intellige p̄dicatores qui sua doctrina generāt: alūt seu pascūt z instruūt populum dñi. De p̄mo dicit apl's ad Gall'. iiij. Filioli mei quos iterū pturio donec firmet christus in vobis. De scōo dixit xp̄s ad p̄dicatorē Petrū. Pasce oues meas Joh. vlt. Iti inq; debēt plātare vineā ecclesie sua doctrina. Sicut exēm dedit eis predicator Paulus egregius qui ait. j. Coz. iiij. Ego plantaui Glo. annūciando vob primo que sunt fidei apollo rigauit scz post me vos docendo z baptizando Deus aūt incremētū dedit. q. d. Ego z ipe nihil fecimus ad salutē vestram z fidem interius operando sed deus solus illuminando vos per fidem. nos egimus exteri'. Secūdo vinea sancte ecclesie indigz fossione. Dicit enī pe. de cresce. li. iiij. q; vinea naturalis dz sic fodi. Mense enī marci fiant pue fouee circa radices. et amputatis cunctis radicibus q; in summitate sunt terre littamen imponit. et maxime hoc est in vite nouella Quanduz Et sicut fossio fit in vinea materiali. Sic etiam debet fieri in vinea spirituali. Et hec fossio debet fieri p p̄dicatores. Nā ad quēlibet dic dñs. Ezech. viij. Fode parietē. et seq̄tur pfossio piete vide et ecce similitudo reptilium z animaliū abominatio z oīa idola. Per parietem intellige peccantiū congeriez. de quoz numero fuit ille ad quē dixit Paulus Actu. xxiij. Percutiet te deus paries dealbate. Et dicuntur peccatores quoz̄ sunt heu multi in vinea sancte matris ecclesie. Ideo parietes dealbati dicūť. qz habent

apparentiã iustície tm̃ ꝛ nõ exñtiã. Illi igit̃ pie-
tes dũ infodũtur iuenit̃ in eis silitudo reptiliũ
p q̃ intelligũt auari quoꝝ mlti sunt i scã eccliã
tã int̃ spuales q̃ inter sec̃lares. qđ ꝓq̃rit̃ Jere.
vi. A minozi vsq; ad maiozẽ oẽs auaricie studẽt
Inuenit̃ etiã i eis abomiatio aialiũ. p q̃m intel
ligũtur luxurioſi: quoꝝ etiã multi sunt. Dic̃ enĩ
Bernñ. q istud pctm̃ fere oẽs ad infernũ trahit.
Et Abacuc. j. Totũ in hãc sbleuauit totum tra
xit in sagena sua. et cõgregauit in rethe suo glo
sa dicit. Hamus sagena rethe sunt pulchre mu-
lieres: q̃ fere totũ mũdum in pditionẽ trahunt.
Inueniũtur etiã inter pctõres idola oĩa. p que
intelligũtur hypocrite vel superbi quoꝝ iteruꝫ
multi sunt. Quia supbia etiã egregios viros in
moꝛibus coinquinat. Juxta illud Poete. Inq̃-
nat egregios adiũcta superbia moꝛes. Idcirco
oẽs tales fodi p cõfessoꝛes dñt cũ vicꝫ exquiꝛt
ab eis in cõfessiõe. et ex relatu eoꝝ inueniũt eos
in p̃dictis pctis excessoꝛes. qꝛ clauis aptionis
ẽ fm̃o iterrogatiõis. di. xlij. c. sit rectoꝛ. Post
q̃ aũt sic ipos perfodit. debet eis ip̃onere lita-
men vel fimũ qđ debet dicere auaris. q diuitie
huius mũdi sunt velut stercoꝛa abijcienda ꝛ re
putanda: nõ aũt amãda. sicut Paulus feĉ Phi
lip. iij. Oĩa arbitroꝛ vt stercoꝛa. Itẽ luxurioſ
debet dicere q luxuria est velut lutũ maculans
hoĩem. qꝛ diꝫ Sapi. Eccĩ. ix. Oĩs mulier q̃ est
foꝛnicaria quasi stercus in via ab oĩbus p̃te-
reũtibus cõculcabitur. Itẽ supbo debet dicere.
Quid supbis cũ sis terra. vñ metrista. Cum fex
cũ limus cũ res vilissima simus. Cur supbimus
nescimus quãdo perimus. Ecce sic debet circũ
ponere litamẽ dicẽdo ipis vilitatẽ pctõꝝ. Ter
tio indiget vinea putatione aut purgatiõe. dñt
enĩ purgari siue putari vites vinee a plantis ba
stardis siue spurijs ꝛ infructuosis. vt dicit De.
de crescen. vbi s̃. Et addit q̃ꝫ vites in hyeme
gelu pereũt. q̃re resecãde sunt iuxta terrã. et cũ
appꝛopiquat hyems vites putẽtur. et oĩbus
simul in quibusdam locis cũ iũco ligatis iuxta
terrã deflectat̃. et supꝛa capita ipoꝝum ne resur
gant aliquid terre ponat̃. deinde post hyemem
reducto ligamine reuelent̃. Et sb̃dit. aliq̃n autẽ
frigus nõ pimit vitẽ. sed solũ palmites. qui ppt̃
ligni teneritudinẽ se defendere nequeũt. Quod
cũ acciderit modico de palmitibus relicto si ali
quid viriditatis hꝫ rescidatur. sic quasi renoua
bitur ꝛ firmabitur vitis. et forsan eodem anno
fructũ feret. Ita moꝛaliter vinea sancte ecclesie
debet putari a plantis spurijs ꝛ infructuoſ. i.
ab oĩbus homibus manifeste malis fm̃ iussũ
dñi Exo. xxij. Maleficos ne paciaris viuere su
per terrã. Et si cõtigerit q vites p q̃s intelligũ
tur prelati ꝛ presides in hyeme pctĩ pereũt dñt
rescindi p moꝛtẽ aut officij ablationẽ. qꝛ ipoꝝ
vita mala est inferioꝛibus ꝛ scandalosa. Qꝛ sũt
tanq̃ signũ positũ ad sagittã. vñ inferioꝛes vitã
eoꝝ inspiciũt. vt ex̃ de accu. c. q̃liter ꝛ q̃n. Jõo
legit̃. Nume. xxv. q dñs dixit ad moysen. Tol-
le cũctos p̃ncipes ppli ꝛ suspende eos ꝓtra so-
lem in patibulis vt auertat̃ furoꝛ meus ab isra-
hel. vbi dicũt expositoꝛes nostri q punitio fac-
ta est de p̃ncipibus per suspensionẽ. Quia aliq̃
erant culpabiles in transgressione idolatrando
et alios sb̃ditos repꝛimere negligendo. et quia
hoc exemplum est de prelatis secularibus. au-
di etiam exemplum terribile de spũalibus. Qui
dam hõ fuit turonis. qui cõsueuit venire ad ma
tutinas maioꝛis ecclesie. quodam vo die cũ ve
nisset ante hoꝛã. inuenit poꝛtã apertam. viditq;
lucẽ magnã per ecclesiã. et iudicẽ sedẽtẽ in thro
no. et angelos eidẽ astantes. Venit aũt beatus
Martinus cũ multitudine sanctoꝝ. cepitq; ac
cusare g̃uiter archiep̃m qui tũc locũ suum tene-
bat. Citatus aũt archiep̃s venit ꝛ sedit in cathe
dra pontificalibus indutus: iteruꝫ accusatus a
btõ Martinoꝛ: cum aũt nesciret quid rñderet il-
le qui cathedras supboꝝ euertit indignatõ pe-
de qui cathedram eius. ꝛ añ eũ pede euertit
et sic visio disparuit. Tũc ille bonus accedens
ad domũ archiep̃i. excitauit familiam. et feĉ vi-
dere quomodo esset ei. Et intrantes ad eum in-
uenerunt eum sb̃itanee moꝛtuum. Ecce qualiter
iste vitẽs spurie infructuose sunt de vinea domi
ni amputate. Si autem contigerit q sb̃diti qui
intelliguntur per palmites per peccata incoꝛri
gibiliter pereunt. necesse est q per prelatos de
vinea amputent̃ p moꝛtẽ. Quia de talibus dic̃
dñs Job. xv. Si quis in me mãserit mittetur fo
ras sicut palmes ꝛ arescet. et colligent eum ꝛ in
ignem mittent ꝛ ardebit. Ideo legitur Exodi.
xxxij. Cum Moyses esset in monte congregati
sunt filij israhel ad Aaron dicentes. Surge fac
nobis deos qui nos p̃cedant. Aaron aũt eis
timoꝛe moꝛtis ꝛ nõ ex coꝛde ait. Tollite in au-
res aureas de vxoꝝum filioꝝum: filiarumq; ve-
strarum auribus. et afferte ad me. Hoc fm̃ glo.
ideo dixit. qꝛ credebat q vxoꝛes ꝛ filie grauiter
ferrẽt si acciperent̃ eoꝝum oꝛnamẽta. et hoc ex
cupiditate iudeoꝝum. et credebat impediꝛe. Ex
dicit textus q fecit populus qđ iusserat. Defe-
rens inaures ad ipsum. Quas cum ille acepis-
set foꝛmauit opere fusorio. et fecit ex eis vitulu
conflatilem. Sed rabi Salomon dicit q Aaro
p̃imo despexit foꝛmam vituli. et tradidit artifi
cibus vt facerent ad similitudinem illius. Ideo
dixerunt. Ipi sunt dij tui israhel. qui eduxerunt
te ỏ terra egipti. Edificauitq; Aarõ altare. Et
dicit rabi Salomon q ipe ido edificauit altare

vt tardius faceret ⁊ īmolationez impediret seu retardaret. Quoq; inter cetera Moyses de mō te reuerteret. vidit vitulum ⁊ chozos :et iratus valde. arripiēs vituluz cōbussit ⁊ cōtriuit ī pul uerē quē sparsit in aq̄m. et dedit ex ea potum fi lijs israbel. Et dic̄ rabi Salomon q̄ iste aq̄ po tate erāt nociue culpabilibus causando ī eis in flationē ⁊ languozē per quez poterant ab alijs discerni. Alijs aūt erant vtiles ⁊ dulces .qz nō erant oīes culpabiles .ita q̄ barbe eoz videbantur auree. Tūc dixit Moyses .Si q̄s dñi ē id est habens zelum dñi ad vindicandum eius opprobriū iungatur mihi scz ad faciendum vin dictā de peccatozibus. ⁊ congregati sunt ad eū omnes filij Leui. quibus dixit. Ite de porta ad portā. et occidat vnusquisq; fratrē suū. Et fece runt iuxta verbū Moysi. et ceciderunt in die il la. xxxiij. milia hominū. Ecce qualiter isti mali palmites sunt de vinea hac penitus q̄ erat do mus israbel amputati. Item vinea non solum indiget putatione sed etiam purgatione scz a p niciosis animalibus. Dicit enī pe. de cres. lib. iiij. Sub foueis ipius vinee latitāt vulpes vuas vinee corrodentes auide ⁊ deuastātes. maxime vbi custodes sunt negligentes . Ideo sapientes vineatores sua studeant diligentia vt eas sbmoueant. vel etiam ne pozci vel canes subintrēt. A muscarum aūt ⁊ vermiū corrosione nō potest p seruari vinea. nisi per ipius manū qui oīa in sua continet ptāte ℔m Ysi. Mozaliter p vulpes intelligūtur heretici dolosi habitātes ⁊ latitātes vt cōmuniter in angulis vt corrodant aut dstruant vuas vinee. per quas intelliguntur homies simplices ⁊ deuoti. qui faciliter credunt eorum doctrine. vbi custodes vinee sunt negligentes. Quia ex negligētia prelatoz ante nostra tēpora heretici vineā ecclesie intrauerūt. et heu ml̄tos sua mala doctrina corroserūt. Ideo tles do losi vulpini heretici sunt de eccl̄ia per captionē depellendi. sicut iubet dñs prelatos Can. j. .Capite vobis vulpeculas que demolliūtur vineas Et Apls ad Gall. v. .Utinam inquit abscidant̄ qui vos conturbant .Sed per hoc q̄ dicit q̄ vinea nō potest a muscarū aut corrosione ꝑmium illesa ꝓuari. ꝓsertim significatur q̄ mali nō pñt totaliter de vinea sancte ecclesie purgari Ideo dicit btūs Greg⁹. in Omel̄. Quo scz vsq; hic vi uimus necesse est vt viam pñtis seculi pmixti p gamus. Tūc discernimur cū pueniemus. Mali enī soli nusq̄ sunt nisi in inferno. Hec autem via que inter celum et infernū sita est sicut in medio sbsistit tenet vtranq; partiū. ciues cōmuniter recipit quos tamē sancta ecclesia indiscrete re ijcit. suscipit etiā aliq̄n bonos vt tolerēt malos Et subdit dicens .Si igitur boni estis q̄diu in hac vita subsistit̄ equanimiter tolerare malos Nam quisquis malos non tolerat. ipse sibi per intolerantiam suam testis est .quia bonus non est. Abel enim esse renuit quem Cayn malicia ñ exercet. hec ille. ⁊ infra . Jn hac ecclesia nec mali esse sine bonis nec boni sine malis esse possunt Quarto. ecclesia indiget edificatione .De qua Ysa. v. dicitur. Sepiuit eaz ⁊ edificauit sibi turrim. et extruxit ibi torcular. Per septem mozaliter meritum iustorum hominum in ecclesia existentium designatur . Quia iustis hominibus vallatur vinea sancte ecclesie ne exterminet eā aper de silua. id est diabolus. Per turrim signi ficatur meritum pñie q̄m quilibet iustus ī vinea ecclesie calcat vt dicere possit illō Ysa. lxx. Vale cani solus torcular. et de gētibus nō est vir me cū. Vel per turrim intellige meritū contemplatiuoz. de quo Luc̄. xiiij. Quis ex vobis volens edificare turrim: nōne prius sedens computat sumptus qui sunt necessarij si habeat ad pficiendum. Quinto vinea debet vindemiari. et hoc q̄ dam faciunt: vindemiant enī vt dicit Petr⁹ de cres. vbi s. anteq̄ vue maturanē. Ideo infirmū et nō pmanens faciunt vinū. Alij vero tardius et bi nō solum vineas ledunt resolutis iam viribus. sed tale vinū passibilibus ⁊ minus durabile faciunt. Cognoscit̄ ergo tps gustu ⁊ visu. Dicit ergo Auicē. democritus ⁊ affrican⁹. sex solū dies vuā debere ⁊ nō plures pmanere maturā. Spūaliter p hoc signatur q̄ vinea sancte ecclesie nō debet vindemiari anteq̄ vue scz deuotorū hoīm maturētur in bonis opibus ne p̄mium ipoz minuat̄. nec debēt tardius vindemiari p mortē. ne btitudo retardetur. Jō dicūt doctores q̄ deus hoiem mortificat q̄n meliozē esse cō spexerit lz aliq̄n ex demerito vita iniquoz citi⁹ terminet̄ ne malicia corrūpatur. Sicut probat. Greg⁹. li. moral̄. Oīnipotēs deus si plerūq; mutat sniam. ꝓsilium tñ nunq̄. Ito ergo tpe ex hac vita quisq; subtrahitur quo diuina potentia ante tempora presciuit . Sed sciendum q̄ creaturas ordinās oīnipotens deus iuxta singulozuz merita disponit. et terminū vt scz mal⁹ breuiꝰ viuat ne bene agentibus noceat . Vel bonus in hac vita diutius subsistat. vt multis boni operi adiutoz existat. Vel rursus malus longius quidem differtur in vita. vt prima adhuc opera augeat. ex quorum temptatione purgati iusti veri us viuant. Vel bonus cito subtrahitur ne si ḃ diu vixerit eius innocentiam malicia corrumpat. hec Greg⁹. Jn hoc aūt q̄ dicit sex soluz di es vuam debere maturare . ostenditur moralit̄ q̄ in sex diebus spirituales maturantur . in bonis sanctisq; opibus ⁊ pficiuntur . Prima dies fuit tpe Adam . et intelligit̄ hic per p̄mū mane

et continebat duo milia ducētos⁊ sexaginta an nos.iuxta illud Metriste. Adam bis mille duo cc.sex deca tot dabit ille. In ista die multe vue maturauerūt in vinea dñi:quarū vna fuit Adā qui licet,ppter inobedientiā ⁊ fractionē precepti fuit amaricatus ad instar vue amare. tñ per verū solem Jesum xp̄m fuit ecōtra decoctus et maturatus:rōe pñie vere. Alie vue plene vino deuotionis fuerūt. Abel. Zeth. Enoch. et sic ō alijs. Et licet possunt dici vue,ppter vini deuotionē.tamē ḃ in euāgelio oparij noiantur cū dicit. Simile est regnū celoꝝ homini patrifamilias qui exijt p̄mo mane conducere oparios i vineam suā. In qua quidem vinea opati sunt ꝑ vita eterna que designatur hic in denario. Secunda dies fuit tempore Noe continens annos mille centū ⁊ quadragintaduos.iuxta illud Mille centū noe quadraginta duo tenet inde. In die illa maturauerūt in vinea dñi in fructuosis opibus effundentes de se vinū deuotiōis vue .noe ⁊ filij sui Sem ⁊ Japhet.et alij multi .et ḃ dies noiatur hic tertia hora vbi dicitur. Et egressus circa tertiā horā vidit alios stātes in foro ociosos.licet enim predicti scz Noe Sem ⁊ Japhet essent in ope virtutis.tamē adhuc multi erāt in negligentia sue salutis quibus dixit. Ite ⁊ vos in vineā meā:et qō iustū fuerit dabovobis q.d. Velut vue bone vinū aufferte cōpunctionis vt recipiatis fructum remunerationis. Qō audiētes illi in vineam abierūt. quia aliqui ex ip̄is obedierunt. Tertius dies fuit tpe Abrahaz ⁊ cōtinet annos quingētos ⁊ quinqz.iuxta illud Post hec quīgentos Abrahā quinqz dabit ānos. In illo die fuerunt in vinea dñi fertiles Abraham: Ysaac:et Jacob.et Joseph.vinum deuotionis effundentes.er hic dies intelligitur hic ꝑ sextā horā in qua paterfamilias iteruz exijt .qz plus et plus se mūdo manifestauit .Quia enī in scdo die exijt tpe Noe ⁊ fedus cum ip̄so pepegit.et sīgnū e nubibus celi dedit Gen.ix. Ip̄e tpe Abrahe magis se manifestauit quādo sibi ⁊ posteris suis sacramentū circumcisionis donauit Gen. xvij. De quo etiā dicit mgr li.iiij.di.j.c.j. Abraham p̄mus sacramētū circūcisionis habuit ad ꝓbationē obediētie.nec ei solū preceptū fuit circūcisio.sed ⁊ semini eius ⁊ omnibus hebreis.q̄ fiebāt ꝑm legē scz Exo.xiij. Octauo die lapido cultro in carne preputij. Quarta dies fuit tempore Moysi.cōtinens mille tricentos.et.xiij. annos.ꝑm illud Poete. Datqz tricentos mille lex quart quoqz denos. Et in hoc quoqz die fuerūt Aaron:Moyses:Hur:Josue:⁊ Caleph.tā q̄ vberes in vinea dñi fructificātes.et significātur ḃ ꝑ horā nonā in qua magis exijt quidez se manifestando,et legem ꝑ moysen dando. Exo. xxxij. vbi dr q̄ portauit duas tabl'as digito domini scriptas in quib⁹ lex ꝓtinebaī Quita dies fuit tpe Dauid.in quo ip̄e Dauid:necnō Jonathas. Ezechias. Josias. Josapat.et sic de alijs regib⁹ ad instar vuarū fructiferarū in vinea dñi florueī⁊ maturaueī. Sex̄ dies fuit a tpe natiuitatis xp̄i vsqz nūc.q̄ inq̄ dies significaī i euā. Per.xi.horā in q̄ xp̄s exijt de vtero v̄ginali. et apparuit visui corpali.sic de hoc lōge añ p̄dicauit ꝓpha Baruch.iij. Post hec quersatus est ⁊ i ista die bñdicta ꝓtinēte ānos. M.cccc.lxxiiij. fueī multe fructifere vue scz.xij.apl̄oꝝ.et alij. lxxij.discipuli.et alij multi qui vineā sancte ecclesie ornauerūt.et tñ preter illos fuerunt.⁊ ad huc sunt beu multi ⁊ quasi infiniti qui ad instar vuarū malarū stāt ociosi.ō q̄b⁹ dic̄ euāg.q̄ inuenit alios scz iudeos stantes in supbia.quia se humiliare corā ip̄o noluerūt .et nō solum inuenit iudeos.sed ⁊ gentiles ⁊ nūc xp̄ianos q̄ stāt in ocio.nec ꝓcedunt in opere bono. Et illis merito dicit hic.Quid statis tota die ociosi. quasi diceret.Deo nō fuitis:vobis nō fuitis :nec p̄ximo sb̄uenitis. Ideo ite ⁊ vos in vineā meam. Circa qō notandū:in hoc q̄ dicit. Quid statis hic tota die ociosi.illos reprehendit p̄cipue q̄ sūt nūc ḃ in tpe gr̄e.qui multo magis sunt reprehensibiles q̄ illi añ xp̄m. et hoc ꝓpter q̄ttuoꝝ cās. P̄ria qz dñs veniēs in hūc mūdū dedit nob exemplū labor'.Quia Jo.iiij.legit̄. q̄ ip̄e fatigatus fuit ex laboze itineris.et sedit sup fontē.et i tm̄ laborauit q̄ dicere p̄t illō Ps̄.lxviij. Laborauī clamās rauce facte sunt fauces mee. Magna igit̄ supbia est hoī q̄ vult stare ⁊ q̄escere cum sit fœnus ex quo laborauit dñs . Nō enī sit discipulus sup mgr̄m.nec fœnus sup dñz. Secūda cā qz nos fuī empticij sumus. Adam enī cum suis posteris q̄ in mortē corruerūt añ xp̄m empti p̄ciosissimo sanguīe nō fuerūt .ideo nec mirum si aliqui ex eis ociosi fuerunt . Nos aūt redempti sumus ⁊ empti christi sanguine. sic testaī apl's j.Cor.vi. Empti estis precio magno. Et hoc p̄ cium magis elucidat Petrus apl's.j. cano.c.j. Scientes q̄m nō corruptibilibus auro vel argēto redempti estis a vana vestra conuersatione paterne traditionis sed p̄cioso sanguine agni incōtaminati ⁊ imaculati ihesu xp̄i. Ideo multo magis tenemur ad laborem. Tertia causa quia melioz merces nobis q̄ illis ꝓmittitur. Judeis enī tm̄ ꝓmittebaī terra.sicut caniī . Audi isr'l ꝑ cepta dñi ⁊ ea in corde tuo quasi in libro scribe et dabo tibi terram fluentem lac ⁊ mel. Et Ysa. j. Si audieritis me bona terre comedetis .Sed nobis ꝓmittiī celum p Joh̄ .bapti. Matth.iij. et eiusdē.iiij.p xp̄m Patiam agite appropiqua bit enī regnū celoꝝ Quarta cā.qz et spūalibus

q̄ erāt in veteri lege,pmittebaī regnū celoꝝ sb figura ẽre ,pmissiōis.nec tñ qsqs ex ill' nisi iosue ꝛ caleph sb intrauerūt.Quia habeī Nume.xiiij. q̄ multi egiptū exierūt. sz solū duo p̄dicti ter rā,pmissionis sb intrauerūt.Et postea alij in ter ra,pmissionis exist̄tes solū mercedē post passi onē xp̄i acceperūt qui se dignos fecerūt .quia i momēta vno luctatur aliquis regnū celoꝝ cuz post verū baptismū decedit vl' cū q̄s post pctm̄ tantā ꝓtritionē facit q̄ sufficit ad ablationē cul= pe ꝛ pene.iō p̄t dicere q̄libet cū btō Bernū .La= boz nimi⁹ vix est vnius hoze.et si ampli⁹ p̄ amo re nō sentiā. Isti fuerūt sex dies in q̄bus deuoti boies p vuas designati debuerūt ꝛ debēt matu rari.et in septimo die vindemiari.et hic septim⁹ dies est dies iudicij. post quē oēs deuoti ꝛ san= cti vindemiātur.et in domū celi collocātur.De hac vindemiatiōe ðz Apoc.xiiij. Misit angel⁹ falcē suā in terrā.et vindemiauit vineam.Et de isto septimo die intelligiī euāgeliū illud. Cū se= ro factuz esset dicit dñs vinee,p curatozi. Voca operarios ꝛ redde illis mercedē Secūda vinea est fideī aīa.de qua dixi supza pauca dñica .iij. in aduētu.f.j. ℣.Q. De qua etiā dicit Bernū. Bona vinea aīa iusti.cuius vitis intellectus.ac tio palmites.Cuius vinū testimoniū ꝓscie.cui⁹ tozcular expzessio doctrine. Ista inq̄ vinea in= diget q̄nq̄. Primo plantatione. Et nota q̄ aīa p̄mo plātatur p nouā creationē de q̄ vide s. do minica.iij.in aduētu.f.ij.℣.p. Jō dicit Aug⁹ Aīa creādo infundiī ꝛ in fundendo creaī Secū do plātaī p fidei vītatē.de q̄ Hiere.ij .dicē dñs. Ego te plātaui vineā meā electā oīne semē verū Ecce dicit notāter vineā meā. Est enī aīa vinea dñi. Primo ,pter creationē.q̄ ipe oēs creauit ,pter qđ dicit Ezech.xviij.c. Omnes aīe mee sunt sicē aīa patris.sic ꝛ aīa filia mea ē Secūdo ,pī redēptionē.de q̄ p̄s.cxvij. Dicāt nūc qui redēpti sunt a dño quos redemit ð manu inimi ci.Sed q̄d dicāt certe laudem ꝛ bonozē.Et con sequēter sb iūgit.oīne semen verū.q.d.dñs,pī fidei veritatē q̄m tradidi tibi plantaui te. vt fru ctifices opibus bonis. Nā sicut sterilis ē vinea sine aqua.sic sine fide anima.Et sicut plantatō est initiū omniū fructuū. sic fides est p̄ncipium oīm virtutū. Et p̄ncipaliter intelligitur de fide charitate fozmata.de qua dicit Aug⁹. Fides q̄ p dilectionē opatur ē fundamentū oīm ℣tutum Et hī.j.q.j.c.cū Paulus. Idē ꝓfirmat doctoz notatus li.j.in de fi.ad ℣e.dyaconū Fides enī est oīm bonoꝝ fundamētū.fides ē hūane salut̄ initiū.sine hac nemo p̄t ad numerū filioꝝ dei p uenire.sine ipa in hoc sec'o nec quis q̄ iustifica= tionis gr̄am ꝓsequiī:nec in futuro vitā eternaz possidebit.hec Aug⁹. Et nota q̄ sine fructu vi= nea ē ania sine ℣tute.iō ðz esse mozt̄a Jaco.ij. Sicut cozpus sine spiritu mozt̄uz est.ita fides sine opibus mozt̄a ē.vñ Ber.sup Cant̄. Quid est fides q̄ nō opaī ex dilectiōe nisi cadauer ex anime.bñ honozas deū mūere fetido.bene pla= cas deū tuū tue fidei infectoz. Sz ecōtra vinea cū fructu significat animā cū fidei ℣tute. Jō ðz esse vua flozēs p firmū,ppositū fuiendo deo.et folia habēs debita.p q̄ intelligūtur debita ℣ba q̄ fiāt ad edificationē,p̄xima.et dāt gr̄am audiē tibus loquēdo.et fructū debitū bonoꝝ operuz ,pferēs.iō dixit apl's.ij.Coꝝ.xiij. Si estis ex fi de vos,pbate p opa. Ideo nc̄e valde est vt aīa ad instar vinee plātaī fidei ℣tute. Secūdo aīa indiget fossione. sicut enī vinea foditur vt post fimus imponaī .Sic debet aīa fodi per humili= ationē.et tūc imponere fimū,ppter fragilitatis: aut vilitatis considerationē. Prio dico q̄ aīa debet fodi p humilitatē.iuxt illud Aug⁹.ð verb dñi.Fode inq̄t in te fundamētū hūilitatis.et p= uenies ad vestigiū charitatis .Et nota q̄ aīa fo diat in se foueā hūilitatis.p̄mo ðz esse familiar cū hūlib⁹.Sic enī q̄ cōicauerit superbo induet superbiā Eccī.xiij.Sic q̄ cōicauerit humili indu= et hūilitatē.Secūdo debet meditari ,ppios de fectus.iō dicē b.Greg⁹.i Ome.Sc̄ti viri vt in se ℣tutē hūilitat̄ custodiāt cū q̄dā mirabl'r seuūt aī mētis oc'os studēt reuocare qđ nesciunt .vt dū ex pte infirmitatē suā ꝓsiderāt.ex pte q̄ per fectus est eoꝝ animus se nō extollat.sic̄ qui ve= terē vestē emit ponit digitū vbi vestis ðz aliqđ fozamē.Tertio ðz respicere iuxta illud Greg⁹. Nō quib⁹ iā supiozes sz quib⁹ inferiozes estis respicite idē.Sicut inq̄t incitatiuū elatiōis ē re spect⁹ deteriorī ita cautela hūilitatī ē ꝓsidera= tio meliorī.Quarto ðz se exercere i hūlib⁹ offi cijs exēplo dñi q̄ lauit pedes discipl'oꝝ Jo.xiij qz hoc multū placet xp̄o ꝛ v̄gini Marie.sic̄ legi tur exm̄.Quidā,pbabil' vite fuit i ozdie icozru= pt⁹ cozpe.ħ cū q̄dā die eēt nimiū afflict⁹ appa= ruit ei v̄go Maria ꝛ ait.Vidi afflictionē tuā:et veni i auxiliū tuū.Ecce offero tibi ð thesaur filij mei triplicē gr̄iā hūilitatis .p q̄m aduersariū vincere possis ꝛ deo placere .volo ḡ vt hūilier i victu:i vestitu:atq̄ i actu.Cibos appetas ñ me liozes.et pānos induas grossiozes.abiectioza q̄ misteria que alij dedignātur tu,p magno ho= noze ꝛ lucro suscipias.et his dict disparuit b. v̄go Maria. Ille aūt verboꝝ efficaciam cozdi suo impzessit ꝛ sic fecit:sicut beata virgo eū do= cuit.Cum aūt labozauit in extremis affuit p̄zi= oz cū fratribus.et p̄cepit ei vt sibi diceret.vñ se magis placuisse cōsideraret. cui rñdit.Nem difficilē postulas pater.et quā nullo mō dicerē nisi obediētia cogeret. Ego inq̄t ab ieūte etate

multa flagella sathane ppessus sum. verũtñ ꝑm multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in corde meo ꝓsolati ones xp̃i ⁊ bt̃e v̄ginis Marie letificaueꝛt aiam meã⁊ cnarrauit ei oia ia dicta p ordinẽ d. Quadam die cũ nimiũ afflictus essem apparuit mihi bt̃a v̄go Maria ⁊ ait. vidi afflictionẽ animi tui et veni in auxiliũ tuuz vt s̃. Quito debet videri an sit i pct̃o mortli an nõ. vl an se sciat eẽ i pct̃o mortli aut ñ scit. si scit se eẽ in pct̃o mortali tũc in inferiori statu ẽ q̄i canis: porc⁹ vl bufo. qz ip se ẽ debitor duplic⁹ mort⁹. tpal̃. ſ. ⁊ eẽne. illa v̄o vnicã morte dñt sustinere. Si ãt se nesciat i mortali. nescit tñ se eẽ i statu salut⁹. ſz scit se qñqz fuisse debitorẽ mortis eẽne. et nescit vtrũ pctm̃ sibi dimissum sit. Quia dr Eccl̃i. ix. Sũt iusti atqz sapientes. et opa eoꝝ in manu dei. et tñ nescit hõ vtrũ amore vel odio dignus sit. ſz oia in futurũ seruãtur incerta. Sup quo dicit Greg⁹. Adhuc nob de meritis nostris incerta sunt vñ vnã certã gr̃am teneam⁹ hũilitatẽm. Scõo igit̃ post q̄ hõ fodit foueã hũilitat⁹ dz etiã ponere simũ vilitatis, ppie ⁊ fragilitatis ꝓsiderationẽ. et hoc p̄mo dz facere ex pte corpis. Respicere enī dz hõ ei⁹ originẽ: statũ pñtẽ ⁊ finẽ. d̄ q̄b⁹ dic̃ Ber. vide vñ vener⁹ ⁊ erubesce: vbi es ⁊ igemisce quo vadis ⁊ ꝓtremisce. Si attẽdas vñ corp⁹ veit in venieſqz ex putredie. iuxt̃ illd̄ Job. xvij. Putredini dixi pr̃ me⁹ es. De hoc etiã dic̃ Ber. i sordib⁹ generamur. i tenebr⁹ ꝓfouemur mres nr̃as multũ oneramus. et i dolore pturimur. In ptu matres nr̃as more vipe laceramus. Attẽde q̄ hõ nudus nasc̃ mẽbris ipotẽs ⁊ plorare icipiens Job. j. Nud⁹ egressus suz de vtero matris mee Quãtũ ad fletũ dic̃ Aug. q̄ puer a planctu incipit. Et Sap̃. vij. Primã vocẽ silem oĩb⁹ emisi plorãs. Attẽde silr̃ ad quẽ fin̄ deveniet corpus puluis enī ⁊ cinis fit. iuxt̃ illud Gen̄. iij. Puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. cui ꝓcordat illd̄ eccl̃i vij. Vindicta carnis impij ignis ⁊ vrmis Si etiã attẽdis pñtẽ statũ inueries te saccũ stercoꝝ et ignobilẽ. et hũc statũ attẽdebat ille q̄ ait. Humiliatio tua in medio tui Michee. vi. Quare dicit Jero. Quõ supbiat q̄ secũ semp portat sentinã Refert ei Holkot sup li. Sap̃. c. vij. de quodaz rege q̄ ꝓsiderauit vilitatẽ suam. et nũq̄ misit sibi in alijs vasis famulari q̄ de luto. Quz igitur a quodam familiari interrogaret̃ cur illud faceret. rñdit q̄ q̄uis iam esset rex cilicie. tamẽ fili⁹ cuiusdam figuli fui. et vt haberet memoriã generis sui ne, ppter statũ regiũ supbiret ordinauit. Scõo hõ tũc imponit simũ in foueã humilitat⁹ que facta ẽ in vinea aie sue qñ ꝓsiderat, ppriam vilitatẽ ex parte aie. Est enī aia dca cinis, ppter tria. Primo qz licet cinis sit ex materia p̄ciosa. vt interdum ex lignis preciosis. est tñ post combustionẽ lignoꝝ valde vilis. Sic aia lz sit a deo preciose ⁊ formose creata. tñ in statu pcti nulli⁹ ẽ valor⁹ respctũ valor⁹ i quo erat añ pctm̃. iõ d. Dõ ps̃. xiiij. Ad nihilũ deductus est i ꝓspectu eius malignus. Et dicit Glo. imo minus q̄ nihil videtur esse nisi sit spũaliter resurrecturus. melius enī esset ei q̄ nihil esset q̄ malũ esse si peseverat. sicut de iuda patet qui aiam p pctm̃ deturpauit. de quo dixit dñs Mat. xxvi. Bonum erat ei si natus nõ fuisset hõ ille. Secundo sicut cinis nõ potest resistere modico flatui quin abeo dispgatur. Sic aia peccatrix etiã resistere ñ potest sibulo modici v̄bi. Jõ ps̃. primo comparat puluerí: cũ dicit Nõ sic impij nõ sic sz tanq̄ puluis. Tertio sic̃ cinis nõ pt redire ad statũ lignoꝝ ex quib⁹ fit. Sic nec aia pt redire ad primũ statũ bonũ nisi dei v̄tute. iuxt̃ illd̄ Eccl̃s. vij. Considera opa dei. q̄ nemo pt corrigere qd̄ ille despexit. et dicit Glo. Verus deus illos despic̃ quos in luto peccati ita diu iacere pmittit. nec mirũ. qz ipi eũ despiciũt Ysa. v. Ue qui spernis nõne ipe sperneris. q. d. sic Ex iã dictis elicitur q̄ ille simũ in foueã humilitatis factaz in vinea sue aie ponit qui se vilem tã ex pte corpis q̄ ex parte aie ppendit Ecõtra aũt ille nõ reputat ex pte corpis se vilem aut cognoscit qui bruneto: aut scarleto corpus suum induit. nec ille reputat se ex parte aie cinerẽ qui amat supbie altitudinẽ. nõ enī expedit cinerí esse in alto ne a vẽto dispgat̃. Unde Exo. ix. dixit dñs Moysi ⁊ Aaron vt tollerẽt plenã manũ puluer⁹ de camino. et spergerẽt in celum. Qd̄ cũ fecissent. sequta sunt vlcera ⁊ vesice. Sic cũ aliquis supbus i alto ponitur sequũtur vesice supbie ⁊ vlcera vane glozie. vt vlcerosus ⁊ leprosus interius corã deo appareat. licz exterius pulcer videat. Ter tio vinea anime indiget putatione aut purgatione. Dicit enī pe. de cresc. li. viij. c. j. Qui vult viridariũ facere p̄mo dz locũ ab herb⁹ ⁊ radicibus adulterinis liberare. et vbiqz fortiter infundere aquã feruẽtissimã vt reliquie radicũ ⁊ semĩnũ nullatenus valeant germinare. Idem pt̃ itelligi de vinea que etiã debet a radicibus bastardis ⁊ spurijs expurgari. Sic mozaliter vinea aie primo debz purgari ab herbis malis. i. purgari a peccatis originalibus q̄ adherẽt cuilibet hoi a p̄mis pentibus nõ fm aiam sed fm carnẽ solam. vt declarat magist̃er li. ij. disti. xxxi. c. ij. Et hec purgatio fit p baptismũ. i quo de vinea aie purgatur omnis herba adulterina peccati originalis. sic̃ declarat mgr̃ li. ij. sen. dist. xxxij. di. Duplici rõe peccatũ originale dr dimitti in baptismo. qz p gr̃am baptismi viciũ cõcupie debilitatur atqz exterminatur. ita vt iam non regnet: nisi consensu reddantur ei vires. Secũdo

vinea aie dz expurgari a radicibus adultinis. p qs intelligũtur pctã moztalia q̃ sunt radices alioz pctoz. qz a quolibet pctõ moztali tanq̃ a radice mlti rami alioz descẽdũt pctoz. vt dicã infra deo auxiliãte dñica Letare. f. j. de epla Et ista putatio seu purgatio radicũ adulterina rũ scz pctoz dz fieri p pñiaz. Ad qđ hoztat dominus Exo. xxiij. Sex ãnis putab vineã tuam. Ubi p sex ãnos itelligit oñe tps vite nre. i quo putare debemus p pñiam vineã aie nr̃evt ablatis adulterinis palmitib⁹ vicioz fructificet vinũ cõpũctionis. Est enĩ putare ſm Huguĩ. idez qđ scindere. secare z purgare. sic in pñia scinde cor tuũ p ꝓtritionẽ. iuxt illud Joel. ij. Scidite corda vra z nõ vestimẽta vra. Itẽ seca vitã per ꝓfessionẽ. qz dic Hugo de san. vic. Nihil đo magis acceptabile q̃ ꝓfessio i hoie sue culpe. Itez purga p satisfactionẽ q̃ est ſm Aug̃l. de pe. dist. iij. in ꝓncipio. pctoz cãs excidere nec earũ sug gestionib⁹ aditũ indulgere. glo. p pctoz cãs intelligit vicioz radices. q̃ p satisfactionẽ sunt expurgãde: qz nõ sufficit ramos incidere vel cãs. id ẽ occasiones peccãdi vel optunitates. vt dz. lxxxi. dist. j. c. valet. Et dixit notãter pe. đ cres. q̃ dz vbiq̃ infundere aquã feruẽtissimã. p quaz pncipaliter intellige ꝓtritionẽ amarã q̃ si infundit i vineã aie moztificat oñes radices spurcinas moztaliũ z venaliũ. vt dixi s. dñica ifra octauã nati. xp̃i. R. R. z dñica infra octa. epbi. f. iij. L. Q. an p solã ꝓtritiõez pctã dimittãt. z ibi vide exẽplũ. Quarto vinea aie indiget edificatiõe: sic enĩ vinea martial indigz p sua edificatione sepe turri z torzulari. ita vinea aie p̃mo indiget sepe. p q̃m itellige cordis custodiã diligẽtẽ. ad q̃m hoztat sapiẽs Prouer. iiij. oñi custodia ꝓua cor tuũ. qz ex ipo corde vita pcedit. z dic Glo. cor ẽ fuãdũ sic castz obsessum a trib⁹ hostib⁹. scz carne: mũdo: z diabolo. Cõtra carnẽ pone custodiã castitat̃. bec Nico. đ ly. Sz dicit Pascasi⁹. cor ẽ fuãdũ a mũdo: a carne: z diabolo p castitatẽ. bũilitatẽ z pauptatẽ. qz ex oi pte ẽ obsessum. inferius suffodit ꝓcupia carnis ꝓtra q̃ apponẽd⁹ est rigor discipline. Superi⁹ imminet rigor iudic̃. ꝓtra quẽ apponẽdus est vigor obedientie. Añ impũgnat optunitas tẽptati onũ. ꝓtra hãc assumẽda ẽ oro. A sinistris viget inq̃etudo maloz. ꝓtra hãc est patia z cõpassio A dextris inuidia vl indiscreta emulatio bonorũ. ꝓtra hãc gtulatio ponit z discretio. Et notã dũ cor hois est custodiendũ. nõ solũ qz vinea ẽ electa vel castrũ vndiq̃ obsessum. sz etiaz qz est vas pciosum qđ charo⁹ emit. z c⁹ fracta magnũ dãnũ infert difficilius repar̃. ppt qđ a sanctis vi ris diligẽtius custodit. iuxt illud. j. Thessal. iiij. Sciat vnusq̃sq̃ vm vas suũ possidere in sanctificatione z bonore. Et merito dz q̃libet cor suum diligẽter z bñ custodire. qz custodia mala et negligẽs ẽ cã moztl z pditionis aie. Sic enĩ qui hz inimicos foztes z capitales eum pdere q̃rentes. si hostiũ domus in q̃ q̃escit aut aptũ dimitteret. aut ibi debilẽ custodẽ poneret facilit occideret. sic dictũ fuit de isboseth. ij. Reg̃l. iiij. qui ad hostiũ dom⁹ nõ hostiariũ sz hostiariã posuit q̃ cũ purgaret triticũ veneṙt filij rẽmon. rechab z baana frat̃ ei⁹. z ingressi domũ dormiẽtẽ i stratu suo occideṙt. Moztal̃r aia nr̃a hz inimicos capitales scz carnẽ: mũdũz diabolũ q̃ quotidie ei insidias ponũt vt eam occidãt. idcirco dz poni diligẽs custos ad hostiũ cordis. et h̃ custos est rõ q̃ sp depcat̃ ad optia vt dic̃ ꝑbs. j. eth. Sz bistoualit̃ ꝑt dici sinderit̃ vl discretiõis sollicitudo q̃ purgat triticũ. i. si vtutes a vicijs diuidit. et postea dormit. insidiatoztes aie admittit. q̃ eã in ꝓfusiõez suã occidũt. Jõ dic̃ Greg⁹. Hãc figurã exponẽdo Hostiaria triticũ purgat cum mẽtis custodia discernẽdo vtutes a vicijs separat. Que si dormierit in moztẽ. ppij dñi insidiatoztes admittit. qz si discretionis sollicitudo interioz cessauerit ad interficiẽdã aiam malignis spiritibus iter pãdit. Qui ingressi spicã tollunt. qz mox bonarũ cogitationũ germina aufferunt in igmine feriũt. qz vtutẽ cordis: delectatione carnis occidũt. Jn igmine quippe ferire est vitã mentis carnis delectatione pfozare. Neq̃q̃ aũt Jsboseth iste hac nece succũberet si nõ ad ingressum dom⁹ mulierẽ. i. ad mẽtis aditũ mollez custodẽ deputasset. Et sb̃dit. Foztis nanq̃ sensus virilis q̃ cordis p̃poni foztibus dz. nec quez negligẽtie somnus oppzimat. nec ignozãtie erroz fallat. Unde bñ Jsboseth appellat⁹ a custodia femie. hostiũ gladijs tradit̃. Jsboseth quippe vir ꝓfusionis dz. Uir aũt ꝓfusionis est q̃ foztitudo z nccia custodia munit⁹ nõ est. qz dũ se vtutes habere estimat sb̃intrante vicio nescientẽ necat Secundo vinea anime pro sua edificatione indiget turri. per q̃m intelligitur charitas. Sicut enĩ de turribus inimicis resistim⁹. sic charitate vicijs q̃ nos impugnãt repugnmus. Juxta illud de pe. dist. ij. c. charitas ẽ. Si inq̃t charitatẽ đo exhibem⁹ facile pctõ resistim⁹ bõis oib⁹ abũdamus. secũ blãdiũta ꝓtẽnim⁹ q̃ difficilia sũt. humane fragilitati vl aspa etiã cũ delectatiõe pficim⁹. Tertio idiget torzulari. p qđ itelligit mia qz ex mia velut ex torcular̃i exp̃mit vinũ pietat̃. qđ q̃dem vinũ sanat vulnera vicioz. Juxt illud Dañ. iiij. Peccata tua elemosynis redime. Jõ btus Aug⁹. dicit in ſmõe de elemosyna. Redite hõ dum viuis. dum pzecium in manu tua est. ne moꝛs amara p̃ueniat. et vitam simul p̃cium q̃ perdas. Et sl̃r dic̃ Cassio. sup p̃s. paupes

ſō deus eſſe voluit. vt diuites haberēt vñ pecca ta ſua redimerēt. Potuit enī deus omnez homi nē diuitē facere. ſed nob̄ per pauperū miſeriam voluit ſbuenire. vt ꝛ paup per patientiaz: et diues p elemoſynā poſſit dei ḡtiā inuenire. Quar to vinea anie indiget vindemiatione. Et fit hec vindemiatio per virtutū opationes. exercitiuz aut laborē. ad quē hortaꝫ Aplus. ij. ad Thi. ij. Laboza ſic̄ bonus miles ieſu xp̄i. Quare āt de bemus laborare rōem ponit Señ. de clementia ad Neronē. Sp nimirū caro nr̄a ad maluz, pna cernit̄ cui labor virtutū qz exercitiū denegatur. q. d. Jō debet q̄libet vindemiare vineā anie ſue p exercitiū ꝛ laborē ne ſe ad peccata faciat, pniorē. Quia dicit Greg⁹. in paſtorali. Nimirū oc cupāda ꝛ extiguēda eſt caro vario certamie et laboze. ne illi cito inardeſcat deſideriū et amor illicitus. et hec eſt vna rō q̄re vinea aie eſt vide mianda per laborē. Alia eſt, ppter mercedez vi te eterne. Sicut enī tpe vindemiationis condu cūtur ſui in vineā: quos de mane vſqz in ſero o= pōrtet laborare ꝛ nō ceſſare ſi mercedē integrā a dño vinee volunt reportare. ſic etiā nūc i tpe gratie oportet nos ꝓtinue bonis opib⁹ inſuda re, p vite eterne mercede. Et idē tps quo, p vita eterna laboramꝰ nulli nr̄m dz videri longū. iuxt illud Jero. in q̄dam epla. Nullus labor diurn⁹ nullū tps videri longū dz quo gl̄ia eternitat̄ ac quirit̄. et q̄re nō debet tps illud videri longum Vñde, ppter gl̄ioſum fructū ꝛ ſine fine duraturū. Quia ór Sap̄. iij. Bonoꝝ laboꝝ glorioſus eſt fructus. Ideo refert Julius. li. j. cap̄. xli. de Cyro rege pſarū. q̄ volens populū ad pugnan dū aſare ꝓtra medos. tali vſus eſt cautela. Naz duxit exercitū ad quandā ſiluā. quē ibidem to ta die in laboze ſuccidendo arbores occupauit Cum igitur fatigati in ieiunio ꝛ laboze fuiſſent ſequenti die iuſſit epulas lautiſſimas ꝓparari Conuiuantibus igitur illis cum gaudio circum iuit ſingulos interrogās quis dierū magis cō= placeret Ill̄aūt reſpondentib⁹ q̄ dies ſcda ait. Sicut per laborē heſternū ad cōuiuium bodier num pueniſtis. Sic felices tpaliter eē nō pote= ſtis. niſi p̄us medos ſupetis. Sic etiā moralit̄. Cyrus interp̄tatur hereditas. et ſignificat deū oñipotentē. de quo p̄s. Hereditas mea dñs. Et ór ꝓueniēter rex pſarū. qz interp̄tat tēptās. qz deus tēptat nos hic in aduerſitatib⁹ multis ꝛ laborib⁹. vt pſeuerātes ſatiet eternis beatitu dinibus. Quia dicit b. Auguſt. in li. de victoria xp̄iana. Nequaq̄ datur nobis quies felicitatis eterne abſqz vite huius certamine ꝛ laboze. Ad iſtā vineā fidelis anie vocat celeſtis paterfami lias oparios. Q̄ enī dicit exire p̄mo mane cō ducere operarios ad colendam vineam aīe

intelligitur p̄ima etas que hic dicitur puerit̄ia que incipit ānō. vij. et durat vſqz ad annū. xiiij. ſm Tho. de argl. in cōpendio theo. veritat̄ li. ij. c. x. In hac etate debet quilibet puer animaz ſuam colere. et q̄ rectū eſt facere. exēplo Ozee ij. Paralip. xxvi. Hic q̄uis eſſet puer. tamē fe= cit q̄ rectū erat in conſpectu dñi. Ita puer bōe indolis ꝛ bene diſponens regimē anime ſue per ſbiectionem viriū ſenſitiuarū regimini rationis recte. quia ex hoc ſequitur diffuſio bone fame ꝛ inuenitur per hoc q̄ dicitur de Ozia. q̄ diuul gatū eſt Ozee vſqz ad introitum regine. Unde egeſippus Jero. Ex honeſta cōuerſatione pue= ri aut iuuenis emendatur ſtatus conuerſatioqz ſenis. In hac boza vocauit dñs btm̄ Johannē baptiſtā. ſctm̄ Ut̄ū. btāmqz Agnetē ad vineam anime excolendam. Per tertiam boza in q̄ pa= terfamilias egreditur ſignificatur ſcda etas. ſ. adoleſcentia. que a. xiiij. āno durat vſqz ad. xx= viij. ſm Tho. vbi ſ. et merito per tertiā bozam intelligit̄ adoleſcētia. qz ſic̄ boza tertia ſol ē ca= lidioz ꝛ altioz q̄ boza p̄ima. Sic adoleſcentia feruentioz eſt ꝛ calidioz q̄ pueritia. In hac ho= ra inuenit multos ſtantes ocioſe. Quia raro ip ſi adoleſcētes laborāt, p ornatu vinee anie ſue. Quia dicit Sydonius in epl̄ari. In periculoſis ſemp caſibus ipa adoleſcentia vſatur. nūc enim fluctuando diuerſimode piclitatur. nunc enim tumultuando ad vanitates nimias incitat̄. Jō dicit Damaſus libz. viij. Ubi vnū adoleſcenti um virtutibus videris effulſiſſe. ibi mille reperi es periſſe. Et hoc eſt q̄ dicit euangeliuz. Vidit alios ſtantes in foro ocioſos. et ait illis. Ite et vos in vineā meam. Et ſubiungit mox p̄miū. et q̄ iuſtū eſt dabo vobis. qz adoleſcentia magis p̄emio q̄ pena ad bonuz incitatur. vbi ſaltem adoleſcēs bone indolis creuerit. de quibus ait Saluſtius in iugurtino. Cū de vtutibus agitur nulla excellentioz cernit̄ q̄ ea q̄ in caſtis adole= ſcētibus inuenit̄. Et Tullius in philippa. lib. x. Ep nulluz eſtimo dignioꝛē q̄ in adoleſcētia ſua famā cuſtodierit ꝛ honoꝛē. Per ſextā boza ſi= gnificat̄ tertia etas que vocatur iuuentus. que incipit a. xxviij. anno ꝛ durat vſqz ad. xlviij. Et recte p ſextā hozā iuuētus intelligit̄. qz ſicut ho ra ſexta ſol eſt calidioz oñibus alijs tpib⁹ diei. ita etas iuuentutis ad appetendum carnalia et mundana eſt calidioz ꝛ feruentioz ꝛ altioz. id eſt audacioz ad omnia vicia cōmittēda. Sed vide= at iuuentus que ita calida eſt ꝛ feruens ad ma= lū faciendū. ne poſtea morte veniēte ó conſum= ptione tempis inutili dolebit. Quia refert do= ctoz deuotus Amandus libz. ij. in hor̄. ſa. c. de quodam iuuene pulcherrimo qui morte p= uentus in proximo erat migraturus. ꝛ ó ſalute

sua nihil disposuerat. qui sic lamētabiliter ꝓque rebatur. O mi deus: quare neglexi. quare tardaui. quāobrem dissimulaui. Cur tot gratiosos dies ⁊ longissimos in vanissimis locutionib⁹ expendi. et meipm intm neglexi. O cordis mei gemitus. et inenarrabiles .gre studiū vanitati adbibui. et quare nō tota vita mea didici mori. et sb̄dit alios iuuenes exhortādo. Eya vos oēs qui adestis. qui meam miseriam videtis. qui flore iuuentutis adhuc gaudetis. et qui adhuc tēpus aptū habetis me respicite: measq; miserias considerate. in meo damno vel periculo dānuz vestrum declinate. quia ꝑm Augu⁹. Felix quem faciunt aliena pericula cautū. Quare dominus circa horam sextam exit. et iuuenes ad colendam vineam anime conducit. Quia dicit euangelista. ꝙ circa sextam horam iterū exijt. et feč similiter. hoc est ꝙ conduxit eos in vineā suam Per nonā horam significatur quarta etas que dicitur senectus. que incipit. a. xlviij. anno ⁊ durat vsq; ad. lxx. ꝑm hugo. de argen. Et recte senectus intelligitur ꝑ horam nonā. qz sič sol hora nona vlterius nō ascendit. qz tūc caligaǩ visus. minoratur auditus. amaricatur gustus. et sic de alijs. et hoc ex pte corpis. Ex pte vo aie intellectus obscuraǩ ⁊ mēoria decurtaǩ vt bene diceret cū ps̄. lxxij. Defecit cor meum ⁊ caro mea. Et bos senes silr vocat dns in vineā suam vt si tps iuuētutis neglexissent. ne saltem negligāt senectutē. Sic debēt ad instar solis licet ad occasum tendant esse calidi in dei fuitio. et orare ipm cum ps̄. lxx. Cuz defecerit virtus mea ne derelinquas me. Per horā. xi. intelligiē vltima etas scz ꝺcrepita. q̄ a. lxx. āno durat quouſ q; vita finiǩ. Et q̄ in hac etate sunt nō dnt ocio si stare. sz instanter in vinea dni laborare. iuxta illud sapiētis Eccs. ix. Quō ꝓt manus tua instāter opare. nec enī scia nec rō. nec opus ē apud inferos quo tu. pperas tč.

Dnica in sexagesima. Sermo i epla.

Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis. vt inhabitet in me vtus xpi. ij. ad Cor. xij. Expti naturales dicūt ꝙ oēs aial irrōnale cum se infirmū vel inualidū ꝓpenderit. statim languoris q̄rit medicamentū a quo sanitatē bre poterit. Et hoc testaǩ venerabil⁹ Boe. li. iij. psa. xi. Oē aial tueri salutē. i. vitā ⁊ sanitatē laborat. mortē vo pniciēq; deuitat Silo. Quia melius est esse ꝙ ñ esse. Ideo refert Isi. li. xij. ꝙ cerui qui cū se grauatos infirmitate psensserint. spiritu narium serpētes de cauernis extrabūt. et superata pernicie veneni eoz pabulo reparātur Aristo. lib. vi. aialiuz dicit. ꝙ vrsi solent comedere cācros ⁊ formicas ꝓpter medicinā. Narrat enī Auicē. li. viij. aialium. ꝙ a fideli sene fuit sibi relatū. ꝙ viderat duas auiculas pugnātes intra se. quarū vna recedebat victa. ⁊ comedebat de q̄dam herba ⁊ reuertebatur ad pugnā. Qō cuz senex sepius aduertisset sb̄traxit illam herbam. Et cū ipa rediens nō inuenisset eā. fecit magnum strepitū. et mortua est. Et dicit Auicenna. Quesiui ab eo que esset herba. Et coniectorauī ex specie ipius ꝙ esset herba lactuca agrestis. Moraliē i his naturis aialium instruimur vbi spūaliter infirmamur. ꝙ ad silitudinē ceruoz queram⁹ dominū nr̄m iesum xp̄m. qui significaǩ per ꝑpentē Numeri. xxi. Quē Moyses erexit i deſto quez cū iudei inspiciebant. a morsu ꝑpentū sanabanǩ Sup quo dicit btūs Aug⁹. sup Joh. Omeǩ. xij Mordebantur homies: intuebanǩ ⁊ sanabanǩ Qui sunt ꝑpentes mordentes? peccata. Quis ē ꝑpens exaltatus? dns mortuus in cruce. Et sb̄dit. Interim fratres vt a peccatis sanemur. cristum crucifixum intueamur. Qui intuebanǩ illum ꝑpentem morsibus nō peribant ꝑpentum. Sic qui intuentur fide mortem xp̄i. sanantur a morsibus peccatoz. sed illi sanabantur a morsibus carnis Et sicut illi sanabātur a morte ad vitam tpalem. sic sanātur illi vt habeāt vitā eternaz Hec ille. Nec solum sufficit nobis vt in infirmitate spūali aie ad silitudinē ceruoz queramus verū ꝑpentē xp̄m. sed necče est ad salutez vt queramus agrestē lactucam. ꝑ quā intellige pniam amarā. quia sine illa nō possumus saluari. Jux illud Luč. xiij. Nisi pniam egeritis. oēs simul peribitis. Sed ad pniam frequēter adducit tribulatio infirmitat⁹. sicut de hoc dič deuot⁹ doctor amādus i bo. sa. li. j. c. xxxi. O q̄ innumeri somno pctōz. pfundissimo obdormieǩ. ⁊ morte spūali opieǩ. quos infelix absorbuerat iniq̄tas q̄ adueniente gr̄a diuine correctionis velut de somno g̃ui ac mortis impio excitati vitaz in melius cōmutauerūt: et opa tenebraz abijcientes arma lucis induti sunt. Jō dz q̄libet i tribulatiōe sue infirmitat⁹ eē patiēs. exō b. apl̄s in ipa gl̃iari. q̄ dič i vbo thēat⁹ pāssumpto. libenč gl̃iabor i infir. me. tč. In q̄bus vbis duo fač. Inuitat ad tolerātiā penaz. ibi. libēter gloriabor. Oñdit vtilitatē ipaz. ibi vt inhabitet. Primo igitur inuitat ad tolerantiam penaz cum dicit. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. Ubi nota miles qui in cāpo cōtra hostes pugnauit ⁊ varias pēas sustinuit corā alijs ꝺ hoc gl̃iaǩ. ⁊ pēas q̄s tolerauit fortiter dimicādo piculaq; enumerat vt alios milites ad simile faciendum inuitet Et hoc figuratū ē in Alexandro magno q̄ pugnās

contra inimicos suos multas penalitates sustinuit ꝛ picula. sic patet in hist. sua. Qui cum pugnaret in cāpo cū ꝓncipe militie Darij regis. q̄dam de persis animo acer induit vestē ꝛ arma macedonica. et iūctus est militibus ipius. et ꝓtergū Alexandri euaginato gladio taꝛ fortiter caput eius ꝓcussit vt galeaꝛ perforaret ꝛ caput vulneraret. et multa pericula tolerauit. Jō expugnāte rege Dario cū milites sui vellent eum deserere ꝛ in macedoniā redire. gloriatus ē de forti pugna sua. et enarrās sua pericula dicens coꝛam eis. Qñ veniꝫ pugnare in cāpis nū q̄d ego solus steti añ oēs. et ꝓ oībus solus pugnaui. et ꝓ saluatiōe vr̄a ꝛ totius patrie abij quasi missus ad Darīū regē. et tradidi me multis periculis. Qui ḡ vultis ꝓgere soli in macedoniaꝫ ꝓgite. q̄ vobiscū nō venio. Hoc eo dicente erubescentes poscebant veniā dicentes Ammodo vita nostra est posita in manibus tuis quodcunq̄ vis facere fac. Et seqtur ibidem q̄ mlta passi sunt in ipo itinere. et hoc iō. q̄ viderūt ꝛ audierūt q̄ rex ipoꝛ multa fuit passus picula atꝫ penas. Sic ad ꝓpositū btūs Paulus miles Jesu xp̄i vt nos ad tolerantiā penarū ꝛ infirmitatuꝫ incitaret gl'iaē in penis suis in p̄ti ep'la. multa q̄ pericula ꝛ varia q̄ tolerauit recitat. quatenꝰ nos ad sustinentiā animaret. Prima pēa ē laborū frequētatio. Ipe enī frequēter fuit in laboribus. qō vtiq̄ est penale coꝛpi. et hoc tāgit cum dic̄. in laboribꝰ plūmis. Nā dic̄ Hay. ꝛ alij doctoꝛes. q̄ ipe a mane vsq̄ ad hoꝛā q̄ntam laboꝛi manuū insistebat vñ victū acq̄rebat. Et inde vsq̄ ad decimā hoꝛā publice disputabat. et plerūq̄ vsq̄ ad noctē ꝛmonē. ꝓtrahebat. Ecce q̄ non solū coꝛpus in laboribus. sed etiam fatigatiōibus animū fatigauit. Jō etiaꝫ dicit. j. Coꝛ. vi. Abundantius omnibus laboꝛaui. Et q̄d ꝓ hoc vult nisi nos ad frequētationē laboꝛ ꝛ tolerantiā animare. Ad quid aūt ꝓdest laboꝛ coꝛpalis dixi in ꝓlogo vbi s. A. A. Scōa pena est carcerū mācipatio. q̄ mltas penas ptulit carcerum Act. xv. Cū irent ad locū oōnis. obuiauit eis q̄dam puella spiritū habens diuinatiōis q̄ que stū magnū prestabat dñis suis diuinando. Hec sbsecuta Paulum ꝛ socios suos clamabat. Isti hoies serui dei excelsi sunt: qui annūciant nobis viam salutis. Et hoc faciebat multis dieb⁹. Dolens aūt Paulus. q̄ noluit habere testimoniuꝫ sanctitatis a demone. Et ꝓuersus dixit spiritui ꝓcipio tibi in noīe iesu xp̄i exi ab ea. et exijt eadem hoꝛa. Uidētes aūt dñi eius q̄ exijt spes q̄stus coꝝ apprehēdentes Paulū ꝛ sylam pduxerūt in foꝝ. Glo. vbi tractabāt lites dicētes. Hi hoies ꝓturbāt ciuitatem. Lucurrit ḡ plebs adu̅ersus mgr̄atus. et scissis tunicis coꝝ. s. Pauli et syle iusserūt eos vgis cedi. Et cū multas plagas eis intulissent miserūt in carcerē ꝓcipientes custodi vt diligenter eos custodiret Qui cū tale ꝓceptū accepisset. misit eos in carcerē interiozem. et pedes coꝝ strinxit. Ideo dicit h̄ in carceribus abundantius. Tertia pena fuit plagarū illatio q̄m tāgit ibi. in plagis supza modū de plagis suis statim dictū est supza. Refert etiam Hay. et allegat Bedam qui dicit libū delatum esse a roma. in quo omnes laboꝛes ꝛ passiones apostoli pene depicte erāt. Inter que oīa depictus erat apl's quasi nudatus iaceret i terra. et supastabat ei toꝛtoꝛ quadrifidum habens flagellum in manu retinentez. res reliquas ad feriendum habebat extentas. Si enī quaternis fidibus percuteret decies. quadragīta plagas faceret. Si enī trinis ter decies feriret. triginta ictus impleret. Uel si nonies feriret quaternis fidibus ꝛ decima vice ternis. xxxix. plagas daret. Et hanc penā etiā tangit cū dicit. A iudeis quinq̄es. id est quinq̄ vicibus quadragenas. s. percussiones minus vna accepi. i. xxxix. Circa q̄ nota Deut. xxv. Precipitur iudicibus ꝓ minoꝛibus culpis. ꝓ quibus moꝛs nō est inferēda. vt imponāt plagas ꝛ verbera. ita q̄ quadragenariū numerū iactura nō excedat. Papiētes vero iudeoꝝ ad pretendendam pietatē ordinauerūt. vt de illo numero aliquid diminuereē plus vel minus. put rōnabiliter videretur rōne delicti vel conditionis verberādi. et sic de alijs circūstantijs. Et q̄ Paulus erat eis oidosus. de illo numero minus q̄ potuerāt sbtraxerūt. libentius adhuc centū addidissēt si ausi fuissent. Sed diceres. videē mihi q̄ Paulus h̄ ꝓtra seipsuꝫ ē cū dicit in plag] s modū. Si eniꝫ supza modum passus ē: q̄re dic̄ tūc. j. Coꝝ. x. Fideē de⁹ q̄ nō patiē vos tēptari sup illud qō potestis. Sz faē cū tēptatiōe ꝓuentū vt possit] sustinere. Ad hoc rūde q̄ apl's multa passus ē supza modū humane fragilitatis. et hoc etiā innuit cum dicit. Ter vg] cesus suꝫ. scē lapidat⁹. q̄ cesus ē a gentib⁹ Ac. xvi. vt pz vbi s. ꝛ Act. xxij. legit q̄ tribunꝰ iussit eū flagellis cedi ꝛ toq̄ri. et hoc fuit vltra modum h̄uanū sz tñ nō fuit sup vtutē dei. nāq̄ dei vtute potuit plagas flagellationes ferre. et supare. Quarta pena fuit moꝛtis deꝑcatio. q̄a multotiēs turba deꝑcabaē eius moꝛtē. vt Actē. xxi. legit. q̄ seq̄baē eū multitudo ppli clamans tolle eū. glo. ō vita p̄ti tāq̄ viuere indignū. Et Actē. xxi. ꝺ. q̄ dixerūt. tolle de ẽra hmōi. ñ enī phas ē eū viuere. iō dic̄ hic q̄ fuit in moꝛtibus frequēter. q̄ mltotiēs fuit i pic'lo moꝛt] ꝛ despatiōe vite. Quita pēa erat coꝛpis naufragatio. quod tangit cū dicit. Ter naufragū feci nocte ac die in profundo maris fui. Quia vt traduntꝫ

doctozes q veritate plapsus ẽ casu i mare vbi circũuẽtus fluctibus die sil'ac nocte extitit .sed postea dño gubnãte salu⁹ ad terrã redijt. Sex pẽa est piculozum perpessio .quoz aliq̃ fuerũt in flumib⁹ .aliq̃ i ciuitatib⁹ .aliq̃ i solitudinibus Primũ piclm dicit se passuz in flumib⁹ cũ dicit. piculis fluminũ .qz ppt salutẽ ppl'oz sepe solit⁹ erat .etiã hyemali tpe trãsire de loco ad locum. vbi interfuit piculis fluuioz .Secõm piculũ fuit latronũ qz sepe pseudo apli z iudei icreduli im mittebãt ei latrones vt ab illis necarẽt .et sic ꝺ aljs. Et qz tãta passus ẽ miles xpi Paulus. Jõ nob in exm̃ merito gliaꝫ ꝺ ill'.vt nos sil'r aduersa z infirmitates patiẽt z gliates toleremus.

Q Vbi vlterius notãdũ q q̃libet hõ ꝺz libẽter i infirmitatibus suis ppt mlta bõa q̃ facẽ infirmitas eẽ patiẽs. Primũ ẽ q vicia sanat .qꝺ ꝓbaꝫ i leone .de quo dicẽ pli .i spe .na. q febrẽ q̃rtanã cũ ipe patiẽ hũc morbum .iõ naꝛalit sustinet vt eius ferítas z iracũdia tpeꝫ aut domeꝫ. Sil'r in hoĩb⁹ diuerse infirmitates corrigũt diuersas iiq̃tates .iuxt illud Eccl̃i .xx. Liuoz vulnerib⁹ absterget mala .et plagã in secretiozib⁹ vẽtris Jõ refert Guil .in api. Vir nobil' z p̃clar⁹ in burgũdie ptib⁹ q̃ aliquãto tpe i iuuẽtute sincerit̃ quer satus .postea a vtute tabescẽs cepit ad vicia declinare .nec moza deo volente cecidit in languorẽ .nec tñ dei manũ castigãtis agnouit. sz mala mal'cumulauit. Cũq̃ nulla medicoz cura .proficeret .nec ei aliq̃s languẽtis vite cãs apiret .tãdem in se reuersus solã cãm languor' pctñ eẽ intellexit .iõ pfessus cũ lachrymis cuidã scõ sacerdoti .statĩ vt bñficiũ absolutionis accepit i sumilitudinẽ septẽ busonũ in facie .sz indiuersificata posterius alia cute teterrima est deprauata q̃si vicia septẽ de oze simul eiecit .Mira res vix modico tpis spacio interiecto in tabẽ aialibus resolutis .reflozere cepit caro .prsus in facie penitẽtis mẽteq̃ z cozpe itegerrime sospitatus .multis postea in exm̃ .Secũdo a peccatis futuris p̃fuat .iuxt illud Eccl̃i .xxxi. Infirmitas grauis sobziã facit aiam .Cũ ei aliq̃s est infirmus sensus sui p̃fuãtur ne ad illicita declinẽtur . Jõ legitur i vitaspatrũ de quodã sancto heremita .qui inter ceteras vtutes hẽbat gr̃am infirmis mĩstrare. Ammonitus igit̃ p visionẽ iuit ad primaz ciuitatẽ vbi i poꝛta vidit quẽdã hozribilem infirmũ z fetidum .quẽ etiã lepzosi inter se sustinere non valebãt. Cui sanctus heremita fuire cepit .Et rũdit infirmus. Sit deus altissimus benedictus qui mihi donauit hãc infirmitatẽ .sed timeo vt mihi deus minuat p̃miũ .ppt tuũ hũile fuitiũ .et ille. Nõ est ita .sz p mea mercede missus suz huc venire. Expletis igitur annis .xxv .infirmus cepit deosculari manus heremite gratias referẽs de pietate. Heremita ãt ozabat ad dñm .vt ostẽderet ei q̃liter hec sancta aia egrederet̃ .et ostensum est ei. Cunq̃ ad hozã nouissimã veniss̃et. audiuit vocẽ de celo dicentem. Veni dilecte mi ad gaudia. Tũc illa felix aia ad oẽs sensus cozpis dicebat. Vobis regratioz qz m̃ obedistis. Oculi vanitatẽ nõ ꝙcupistis .aures vanitatẽ non audistis .manus in delicijs delectate nõ estis. Pedes ad vana nõ cucurristis .Olfactus delicias contẽpsistis .Gustus aliquid delicate nõ edist] Expecta igitur cozpus meũ dilectũ quiescẽs in pace vt tempoze opoꝛtuno recipias pro laboze eternã remunerationẽ. Et hoc dicto cũ concentu angelico aia sancta ad celum eleuata est. Ecce qualiter per infirmitatẽ p̃fuatus fuit ne sensus cozpales ad illicita laberẽtur .z felix vere ẽ illa aia hois q̃ potest hmõi verba dicere sensib⁹ suis. Isto modo quo ad pñs glozioſuz lumẽ omniũ eccl̃iarũ btũs Paulus infirmitatẽ patiebaꝫ vt a supbia p̃fuareꝫ. Et dicũt quidã doc. Aplm infirmitatẽ capitis habuisse. Alij dicũt q grauiter fuit veratus iliaca passione. Vel hec infirmitas fuit tẽptatio carnalis peccati q̃ fortius ꝙcupiscentiã mouebat. Ideo dicit hic. ne magnitudo reuelationũ extollat me in supbiã datus est m̃ stimulus carnis mee. Glo. vt p infirmitatem carnis p̃fuetur v̊ginitas mentis .Sz qz iste stimulus carnis incendebaꝫ a diabolo .iõ vocat eũ nũciũ sathane vt me colaphizet. Diabolus enĩ deo p̃mittẽte illã iliacã passionẽ continuat. vt carnis ꝙcupiam suis tẽptationibus incẽdat ppt qꝺ dñm rogaui vt discederet a me. et dixit mihi .Sufficit tibi gratia mea .q.ꝺ .nõ est tibi necessariũ q a te discedat infirmitas cozpalis .qz gr̃a mea q̃m habes est ita vigoꝛosa vt absqz ea ipossibiliter possit infirmitas tolerari z tẽptatio supari .z sic infirmitas cedit tibi ad vite meritũ z auxiliũ. Et nota dicit Glo .Sicut medic⁹ cozporalis p̃mittit vel ꝓcurat minozẽ lesionẽ vt p̃fuat maiozẽ. Ita de⁹ p̃mittit aliq̃n sanctos cozporaliter affligi vel tẽptari .aliquãdo labi i peccata minoza vt a maiozibus preseruẽtur. Quia sic humiliati recurrũt ad diuinũ auxiliũ de se vl' de suis meritis nullatenus confidentes .Et addit Glo .singularis excellentia multotiens ẽ cã supbie .Quia dicit Aug⁹ .Cetera vicia in malefactis videntur valere .sola supbia in beneficijs cauenda est. Et hec quidem excellentia erat in Apl'o ꝓpter tria Primo ꝓpter electionẽ spũalẽ De qua hr̃ Act̃ .ix. Vas electiõis est m̃ iste rẽ. Scõ ꝓpter dei ꝙgnitionẽ quã habuit in raptu De quo hic in epistola .Scio hominem in christo ante annos .xiiij .sive extra cozp⁹ :sive i cozpoze nescio .deus scit raptum huiusmodi ad tercium celum scz empirreum .et audiuit arcana

vbi ponit auditus eoꝝ q̄ nō licet homini loqui qz ſm Aug. li. de vi. vidit eſſentiā diuinā. vt ſm alios vidit archana q̄ nō licet tē. Quia ſibi reuelatū eſt q̄ ex intuitu p̄mo in oīibus homib⁹ cognouit q̄s eſſet p̄dеſtinatus. q̄ nō licet hoī loq̄. Quia ſi diceret alicui. Tu es p̄dеſtinat⁹ ad gloriā. et tu ad penā: poſſet aliquis audaci⁹ peccare. Tertio ꝓpter integritatē virginalem quā habuit. j. Coꝝ. vij. Volo oēs hoīes eſſe vt meipm. Ideo dñs dedit ſibi remediū cōtra eleuationē ſupbie. et hoc fuit infirmitas. de q̄ dic. Que infirmitat| mee ſunt gl̄iaboꝝ. Et ſm Bay. noie infirmitatis cōp̄ehēdit oīa incōmoda et paſſiones q̄s ſuſcepit. p xp̄i noie. p quibus gloꝛi abatur. Tertio infirmitas coꝛpalis carnem domat z ſpiritū roboꝛat. ij. Coꝝ. xij. Cū infirmoꝛ tūc foꝛtioꝛ ſum z potēs. Et hic dicit. vt⁹ in īfirmitate pficit. qō q̄drupliciter p̄t intelligi. Uno modo materialiter inq̄tū infirmitas eſt materia vtutis exercende. ſcz būilitatis. patie. et tēperātie. Debilitātur enī vires p infirmitatem. z hō tpatioꝛ z perfectioꝛ efficit. Alio modo occaſionaliter. naz infirmitas eſt occaſio ꝓueniendi ad perfectionē. inq̄tū hō. ꝓpriā fragilitatem cognoſcens cautioꝛ reddit ad p̄cauendū z reſiſtē dum peccatis. et p ꝓſs exercitatioꝛ in bonis. et ſic foꝛcioꝛ efficitur. vt dicit Nico. de ly. Et hoc patet i filia ſancti Petri dicta Petronella. que cū nimis eſſet pulcra ex voluntate patris febribus laboꝛabat. Cū āt diſcipuli diſcūberēt ap̄ Petrū. dixerūt ei. Cū hoīes a te ſanent infirmi cur Petronellam iacere pmittis. Ad q̄ Petr⁹ qz ſic ei expedit. verūtamē ne putatis imbecillitatē infirmitatis eius ait ad illā. Surge Petronella velociter z miniſtra nobis. q̄ ſtatiz ſanata ſurrexit z miniſtrauit. Cōpleto miſterio dixit ei Petrus. Petronella redi. z vt p̄us laboꝛare cepit. quouſq; in dei amoꝛe cepit eſſe perfecta tūc eam pfecte ſanauit. Quarto contēptū huius vite parat. Sicut patet de Job qui in infirmitate dixit. c. x. Tedet aiam meā vite mee. Quinto qz euidens ſignū diuini amoꝛis p̄eſtat. Jux illud Tob. xij. Quia acceptus eras neceſſe fuit vt tēptatio. pbaret. Sexto quia ad deū ire accelerat iuxta illud p̄s. xv. Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ poſtea accelerauerūt. De his refert Ceſarius exemplum. Erat quidā miles tāte virtutis ac p̄bitatis. vt in p̄imo toꝛneamēto in quo miles factus eſt. manu. ꝓpria quattuoꝛdeci dextrarios acquireret. qui ſcz vir eundē honorē ſecularem nō ſuis viribus. ſed deo aſcribens oīa reſtituit. et ſodalibus cū ſeculo valedixit in lickaim monaſterio quodam habitū religionis ſuſcepit. Et quia electos ſuos. ꝓbat dñs. tāta infirmitate flagellauit eum vt vermes ò coꝛpoꝛe eius indeſinēter ſcaturirent. quoꝝ fetoꝛeꝝ ſimul z hoꝛroꝛem cū miniſtri ſuſtinere nō poſſēt ait abbas cuidam fratri noie Adam. Quid faciemus frater cū homine iſto? rñdit ille. Uenit mihi q̄ttuoꝛ lintheamina. et ꝓ xp̄i nomine curam illius ſuſcipiā. Ꝺ cū factū fuiſſet aſſidua pāno rū mutatione fetoꝛē temperauit taz ſibi q̄ infirmo. Cum dies adeſſet tante remunerationis. tāte patientie. ait Ade. Sternite mihi mapā z pulſate tabulam. quia dñs vocat me. Et fecit ſic. veniente cōuentu poſt dictā letaniam eū pene omnes ad lachrymas verbis compūctionis ſbiūxit. Modo ite dñi mei dilectiſſimi. et dicite miſſas veſtras. quia ſaluatoꝛ mūdi z gloꝛioſa eius genitrix cum angelis. et multitudo ſanctoꝛum illuc venturi ſunt. poſtea reuertemini cū eis. qz aiam meam ſuſcipiēt. Interim dum miſſas dicerent ſpiritu ꝓphetico omnia que in monaſterio agebantur indicauit dicens. Tales miſſe a talibus ſacerdotibus ad talia celebꝛantur. Et miratus eſt Adam valde de homine layco. Reuertente itaq; conuentu. ille vultu iocundo ſic ait. Ecce xp̄s cum Maria matre z ſanctis p̄eſens eſt habentes manum ſb mento meo. et iam ſuſcipient aiam meam. nec mihi credatis ſi in inſtanti non fuero moꝛtuus. Ad quod verbū mox expirauit moꝛte verba confirmans. De cuius coꝛpoꝛe illico tantus odoꝛ exiuit. vt omnes illius ſuauitate reficerentur. Circūſtantes ideo ꝓpter tale p̄emium q̄ deus daturus eſt patientibus debet quilibz diligere cum Aplo verbū p̄elibatum. Libēter gloriaboꝛ in infirmitatibus meis vt inhabitet i me virtus chriſti.

¶ De eadem dñica. Ex euangelio.

Exiit qui ſeminat

ſeminare ſemen ſuum Luc. viij. Prudēs ex agricola diligēter arat agrū. euellendo herbas inutiles. et niſi ipſum bene araret z ſpinas eijceret ſemen in ipſum iactū non p̄ficeret. ſed foꝛte deficeret z periret. De hoc etiam dicit venerabilis Boetius libꝛo. iij. metro. j. Qui ſerere ingenuum volet agrum. liberet arua prius fructicib⁹. falce rubos filicemq; reſecet. Ut nua fruge grauis ceres eat. Moꝛaliter per agricolam p̄udentem intellige quemlibet chriſtianum hominem. Sed ager eius eſt ipſius coꝛ vl anima quam debet diligenter arare cum ſpirituali vomere virtutum. euellendo inutiles ſpinas z herbas viciоꝛum. ne ſemen diuini verbi in ipam iactatū pereat. ſz pot⁹ in augmētū fructuū virtuoſoꝛum creſcat. et de hoc pulcre loq̄tur Amb. ſuper p̄s. xxxvi. vſu. ij. dicēs Recte

dicit ppba. Spera in dño z fac bonitatē .et ĩha bita terrā z pasceris in diuitijs eius. Que ē ra ḡm suadet ĩhabitādā nisi aia tua ḡm debes be ne colere frequenter spūalib⁹ arare vomerib⁹ ne lōgo inarescat situ Et hoc declarat p exēplū Bonus enī agricola quotidiana opatiōe z pui gili solicitudine exercet agrū suuz z ppria cura custodit ne deuastet eū aper de silua .et fructus maturos eripiat. Sic z tu ara terrā tuā. scz cor dis vł aīe. vt cū venerit q̄ seminat vbū dei aiaz tuā inueniat p̄paratā. ne s̄ inculta cordis tui de cidat semē. et veniēt aues celi z deripiāt qđ fue rit seminatū. Quilibet ergo nr̄m colat agrū cor dis sui z anie sue. ne incultus z aridus siccitate sentibus repleatur. z spinis vicioz z iniqtatuz sed vt fructus afferat bonitatis. caritatis z pa tientie. Quia dicit euāgeliū. Exijt q̄ seminat semi nare semē suū. q. d. Ex quo iā est parat⁹ semina tor vt semē iaciat. Idcirco para tu agrū cordis ne semē ab eo iactatū ī ipm pereat. In quo q̄dē euāgelio tria tāgūtur p ordinē. scz similitudinis ppositio. ibi. Exijt qui seminat. Depositionis ī quisitio. ibi. Interrogauerūt. Inquisitiōis api tio. ibi. semē. Prio hoc euāgeliū exponit ana gorice. vulgariter bymmelich. vt p illuz q̄ exijt seminare semē intelligat p̄us deus pr̄ q̄ exijt se minare semē manifestādo. et duplex semen semi nādo. Primū semē fuit natura angelica. et quā do hoc semē angelicū seminauit. volūt quidam doctores. et ponit mgr̄ li. ij. sniaz. di. ij. c. ij. q ante oēm creaturā creati sunt angeli. et pbat p hoc qđ ponit Gcči. j. Omniū p̄mo creata est sa pietia. qđ ſm Hugo. de sacr̄o. li. j. pte. v. c. ij. in telligitur de angelica natura. q̄ in scriptura dr sepe lux z sapia dei. Nā sapia illa q̄ est deus cre ata nō est. Filius enī sapia patris genita est nō facta nec creata. et tota trinitas vna sapia est q̄ nec facta nec creata est nec genita nec ꝓcedens igitur de angelica vita illud accipiendū est. Sz cōtra hoc arguit mgr̄. rursus alia scriptura ait Geñ. j. In p̄ncipio deus creauit celum z terraz et ppba in ps. cj. Initio tu dñe terrā fundasti zc. Ubi videtur q̄dam ꝓtrarietas oriri ex asser tionibus istis. Nā si p̄mo oīm creata est sapia oīa post ipam facta videntur celum z terra. et ipa sapia facta est ante celum z terram. Ad hoc cōcordandū dic̄ mgr̄ (et ē originaliter Hugo) li bro. ij. sen. dist. ij. c. iij. videl̄ hoc esse tenendum q̄ sit creata est spūalis creata. i. angelica z cor poralis. ſm qđ pōt accipi illud Gcči. xviij. Qui viuit in eternū creauit oīa simul. i. spūalez z cor palem creaturā. z ita nō p̄us tpe creati sunt an geli q̄ illa corpalis materia. iiij. elementoz. Et tñ p̄mo oīm creata est sapia. qz si nō tpe. ꝓcedit tñ dignitate. ex quo apte patet qñ hoc āgelicuz semē a deo sit semiatū. i. creatū. Sed dū semina uit illud aliq̄ ps z q̄ tercia cecidit sec⁹ viā. Alia spūaliter ē xps. sic ipe testat Joh. xiiij Ego suz via veritas z vita. In hac via nō māserūt. sz ab ea declinauerūt dū supbe cogitationis semitas fecerunt. et sic malus vultur .id est supbia illud deuorauit. Quia supbia fuit causa ruine eorum z cōculcationis. Quia dicit Thomasius in scri pto dist. j. Supbia. put dicit appetitus inordi natus. pprie excellentie z pulchritudinis z p̄cipue in dignitate z honore fuit in angelo. qz desidē rabat eminētiā dignitatis ex motiuo. pprie ex cellentie z dignitatis pulchritudinis. Cui con cordat Tho. in. j. q. xliij. ar. ij. In angelis ñ po tuerūt peccata esse ſm effectū nisi supbia. q̄uis p̄mū reatū oīa pcta esse in eis possent. Alia ps illius seminis cecidit supra petrā. Quid ē petra nisi xps. de quo apls. j. Cor. v Petra aūt erat xps. Sup hāc petrā lucifer cecidit qñ sibi p eq̄ litatē potentie similis esse voluit. vt dicit mgr̄ li bro. ij. dist. vi. Sz parisiē. dic̄. q̄ ñ appetijt eq̄li tatē dei. qz illud fuit sibi inestimabile. Etiā quia nō potuit appetere suū nō esse. iō dicendū ē. in directe equalitatē ꝺi appetijt. quia appetijt nō sbesse alicui. et in hoc esse equalis deo ſm assiſ̄a tionē. Sz hoc appetijt mō inordinato .s. ex pu ris naturalib⁹ z iō peccauit. hec ille. et ſm hoc dicere potes q̄ illud semē angelicū supra petrā cecidit. qñ dño deo sbesse noluit. Et ſm hoc dic̄ Thomasius vbi s̄. pōt dici q̄ angelus appetijt nō sbesse dño. qz tota bonitas angeli in hoc est q̄ sbest deo. Sicut creata claritas aeris in hoc est q̄ sbijcit radijs solis. Et qz alia ps illius se minis cecidit supra petrā merito aruit. quia nō habuit būorē scz gr̄e. Circa qđ nota gr̄a est du plex. Una gratis data. Alia gtū faciēs. Primā habuit angelica nata. qz in multo decore spūa li z sapia. immo in magna pīguedine spūssancti q̄tū ad gr̄am gtis datā creati sunt angeli vt di cit Hiero. sup illo vbo Ozee. iij. c. Diligit dñs filios israhel. et ipi respiciūt ad deos alienos. et diligūt vinaria vuarū. Per vinaria vuarū vt inqt Jero. intelligūtur demones q̄ in magna pī guedine spūssancti sunt creati. Sed gr̄am gtaz faciētē. vt dicūt doctores nō habuer̄t. et hec p̄t dici gr̄a coopans. de q̄ dicit mgr̄ li. ij. dist. v. c. iiij. Nō idigebat āgls gr̄a p q̄m iustificare. qz malus nō erat. intellige añ casuz. Sed q̄ ad dili gendū deū perfecte z ad obediendū adiuuare sed hec gr̄a cooperās data ē angelis qui persti terūt per quam conuersi sunt vt deum perfecte dilīgerent. Sed diceres .ex quo illi qui ceciderunt honorem gratie cooperantis non habuerunt. ideo non miruz si in peccata irruer̄t. Hoc etiā tāgit mgr̄ vbi s̄. c. v. A quibusdaz dici solet

nō esse imputādum illis q̄ auersi sunt ⁊ nō ꝓuersi. quia sine gr̄a ꝓuerti nō potērāt. sz illa non est eis data. nec culpa illoꝝ fuit q̄ nō est data. qz i eis nulla culpa adhuc p̄cesserat. respōdet magister d. ad qō dici p̄t. Q̄m quibus apposita fuit ipa gr̄a nō fuit ex meritis ipoꝝ. q. d. sz ex pte dei. alioquin iā nō esset gr̄a. sed esset ex meritis qō esset si ante gratiā dareť. Et sic dit. Qō vero alijs scz malis nō ē data. culpa illoꝝ fuit. quia stare noluerunt quousq̄ gr̄a apponereť. sic alij pstiterunt donec illis cadentibus p supbiā gr̄a eis est apposita. Itē alia huius seminis ps cecidit inter spinas. Quid p spinas ad pñs intelligitur. dic p̄mo q̄ inuidia. qz sicut spina pūgit tangentē. sic iuuidia suū possessorē qz ē p̄ozij auctor. cozrosiua Inter has spinas inuidie mali angeli ceciderūt quādo post supbiā etiā inuidiam assumpserūt. qz dicit Thomasius in scripto dist. j. Videns angelus de dignitate sue nature q̄ creaturis alijs p̄eminebat. noluit q̄ in alijs deriuareť bonitas. et btitudo ab ipo. Secūdo per spinas intelligiť auaricia in q̄m etiam cecidit qū vltra illō qō sibi datū fuit vsurpare voluit. quia dicit Tho. in. j. pte. q. lxiij. arti. ij. Q̄ñ auaritia dr̄ cōis iordinata seu imoderata cupiditas habendi qōcūq̄ bonū creatū. sic auaricia ꝓtinetur in supbia. Et qz angeli habuerūt superbiā hoc modo habuerūt ⁊ auariciā. Ex quo habes q̄ semē angelice nature inter spinas inuidie simul ⁊ auaricie cecidit. ⁊ inter ortas spīas suffocatū fuit. Itez alia pars angeloꝝ ⁊ maioꝝ cecidit in terrā bonā. qz alijs cadentibus secus viā. supza petrā ⁊ inter spinas. vt iam p̄dixi. alij deo p dilectionē adheserūt. sicut dic̄ de hoc magister. li. ij. dist. v. c. j. post creationē nanq̄ mox quidē ꝓuersi sunt ad suū creatorē. quidam auersi. Insup declarat hoc di. Cōuerti ad dñm fuit ei in charitate adherere. q. d. hec ꝓuersio nō fuit corpalis vel localis sz spūalis. Auerti autem odio hr̄e vl inuidere deo. Inuidie nāq̄ mater ē supbia q̄ voluerūt se parificare deo. In ꝓuerb q̄ in speculo relucere cepit dei sapia q̄ illuminati sunt. ⁊ infra eodē li. di. vij. c. j. dic̄. q̄ angeli q̄ pstiteř p gr̄am ꝓfirmati sunt ita q̄ peccare neq̄unt. Ecce q̄liť maioꝝ ps seis angelici in bonam terrā cecidit. de q̄ ꝑs. xxvi. Credo videre bona dñi in tra viuētiū. Jō fructū nō solū centesimū. sed q̄si infinitū in scā ecclesia fecit. In hoc enim q̄ āgeli boni boies ad bonū inducūt sic fructū faciūt. Secūdo exiuit deus pater p suā beniuolentiā f̄m semē. scz naturā humanā seminando. et hoc factū fuit feria. vi. post mūdi creationez et illud semē semiauit in paradisum. qz dic̄ mgr̄ li. ij. dist. xvij. c. v. Hoiem āt formatū tulit deus vt scptura docet Gen. ij. et posuit in paradiso voluptatis q̄m plātauerat a p̄ncipio. et hoc semen cecidit s̄ petraz supbie ⁊ inť spinas auaricie. qz dicit Bonauē. in scpto. q. j. Pctīs mulieris inchoatū fuit in supbia. pgressum habuit in auaricia. et cōsumationem in gula. Nā p̄mo diabol⁹ ꝓmisit eis dignitatis excellentiā cū dixit. eritis sicut dij. Scōo sciētie abundantiā cū dixit. sciētes bonū ⁊ malū. Postremo p̄tēdit suauitatē ex perientiā. cū ostēdit lignū pulcrū visu ad vescē dū suaue. hec Bonauē. Et qz hoc semē cecidit supza petrā supbie ⁊ inter spinas. iō aruit. quia humorē gr̄e ḡtū faciētis nō habuit. nec in tli ḡtia creatus fuit vt dicit Aug⁹. li. xi. de ciui. dei. c. xij. Dicit tm̄ mgr̄ li. ij. dis. xxiiij. c. j. q̄ homini in creatiōe datū est p gr̄am auxilium. et collata potentia p q̄m poterat stare. id est nō declinare ab eo quod acceperat. sed nō poterat pficere i tantū vt p gratiā creationis sine alia salutē mereri posset aut valeret. Poterat quidem p illud auxiliū gr̄e creatiōis resistere malo. sed nō pficere bonū. poterat tñ p illud beneviuere qōam modo. quia poterat viuere sine pctō. sed nō poterat sine alio gratie adiutorio spirituliter viuere quo vitam mereretur eternā. hec mgr̄. Vide q̄liter illud semē gener⁊ hūani s̄ petrā aruit. et inter spinas auaricie suffocatū fuit. Est tñ notandū q̄ quasi totū semē hūani generis cecidit iuxta viā luxurie. supza petraz supbie. et inter spinas auaricie. Qz oē qō est i mūdo. ꝓcupia carnis ē Glo. q̄ viget in voluptuos. et ꝓcupia oculoꝝ q̄ f̄m Glo. est in auaris. et supbia vite. hoc semen ideo ꝓculcatū est. et volucres celi. i. dēones comederūt illud. sicut p̄ncipaliter pz in zodomitis et ad infernū descenderūt. et esca demonib⁹ facti fuerūt. qō tñ nō est intelligendū de oīnibus. qz fortassis aliqui inter flagella pñiam egerť. et si brcuē vel momētaneā. nō tñ respuit deus. vt ōr de pe. dist. iij. Sr auctoritas. Sil̄r hoc semen humanū qō cecidit supza petraz supbie merito aruit. qz gratie humore caruit. Quia deus superbis resistit. humilibus aūt dat gratiā. vt habeť ꝓuerb. iij. et Jac. iiij. Qō aūt cecidit inť spinas auaricie. et suffocatū fuit. patet. qz cogitationes tempales suffocant bone intētionis fructū. Et scias q̄ aliqua ps seminis humani generis cecidit in terrā bonaz. Quia vltra hos q̄ perierunt adhuc fuerunt multi homines sancti scz patriarche ⁊ ꝓphete ⁊ reges. et boni simplices qui fecerūt bonū fructū. sicut patet ō Ysaias. Hieremias. Ezechiele. et sic de alijs qui in suis libris sancte ecclesie magnū fructū ptulerūt. deinde exiuit filius p suā sapientiam. et iste exitus fuit de sinu patris. et est inenarrabilis ideo. q̄a exijt. et tamen locum in quo fuit non deseruit.

In Vera Q gesima

Ideo dicit Bern̄. Quō veniſſe dr̄ q̄ ſp vbiq; eſt nō g̃ veīt q̄ nō abierat. ſed apparuit q̄ latebat. Exiēs g̃ veīt i agrū vteri v̄ginal̄. iux̄ illud Auguſti. veīt ad v̄ginē q̄ erat in v̄gine q̄m creauit ꝛ elegit. In iſto igīt agro v̄ginali ſeīauit tria ſemina. p̄mū erat eternū ꝛ fuit ſua deitas. iux̄ q̄z erat eēnus. iux̄ illō Athanaſij i ſimbolo. Eēn⁹ p̄r. eēnus ſi eē. ſſ. Scōm ſemē qō ſeīauit erat antiquū. et illud ſemē fuit caro ab Adā traducta q̄ q̄dē fuit antiq̄. qr̄ añ. v. milia. et. cc. ānos plasmata. Tertiū ſemē fuit nouū. ꝛ ſignificat aiaz q̄ de nouo fuit creata. qr̄ dic̄ Aug. q̄ aīa creando infundit̄ ꝛ infundendo creat̄. Ex his trib⁹ ſeminib⁹ pais ē fact⁹ q̄ dic̄ Joh̄. vi. Ego ſū pa. vi. q̄ de ce. deſ. De iſto etiā pāe dic̄ Amb̄. li. de ſac̄. et h̄r̄ de ꝓſe. diſt. ij. c. pais. Iſte panis viu⁹ ō celo deſcendit. vite eēne ſb̄am ammiſtrat. et q̄cunq; hūc mād ducauerit nō moriet̄ in eēnū qr̄ corp⁹ x̄pi eſt. Qō aūt ex ſemībus factus eſt celic⁹ panis figura p̄ceſſit Gen̄. xviij. vbi legit̄. Cum eleuaſſet oculos Abrahā apparuerunt ei tres viri ſtātes ppe eū. quos cū vidiſſet. occurrit i occurſum eor̄. de hoſtio tabnaculi ſui. ꝛ adorauit in terrā. et dixit. Dñe ſi iueni gr̄am in oculis tuis ne tranſeas ſeruū tuū Glo. dic̄. q̄uis eſſent tres tñ ſic apparebāt q̄ſi vnus eſſet p̄ncipalis. quē ſi induceret alij ſeq̄rent̄ Jō addit loquēdo ad omnes tres. Sed afferā pauxillū aq̄. vt lauēt̄ pedes veſtri. q̄ dixerūt Fac vt locutus es. Feſtinauitq; Abrahā in tabnacl̄m ad Sarā. et dixit ei. Accelera tria ſata ſimile cōmiſce et fac ſb̄cineri cios panes Spū aliter tres viri ſunt tres perſone in diuinis. et dicūtur a v̄tute. qr̄ omnis v̄tus a deo deſcendit Jac̄. j. Oñe datū optimū ꝛ omne donū pfectū deſurſum eſt deſcēdēs. Q autē Abrahā rogauit vnū vt ad eū declinaret ptz p hoc qr̄ ſancti patres petebāt aduentū x̄pi qui ē media pſona in trinitate. qr̄ ſciebant q̄ alie pſone eū ſequerent̄. et incarnationē eius efficerent Recte ſic ponūt doctores exm̄ de trib⁹ puellis q̄ vnā tunicā induūt. et tertia earū ipam p ſe induat. Exm̄ illud eſt aliquo modo quō tota trinitas incarnationē tertie perſone in diuinis fecit Qr̄ ꝓſiderādo ꝓiūctionē diuine ꝛ humane nature effectiue. ſic p̄r ꝛ filius ꝛ ſpūs ſctūs feē eaz. ſi aūt terminatiue ꝓſiderat̄ tūc ſolū ad filiū eſt incarnatio termiata. In hoc aūt q̄ dixit Abrahā ad Sarā. Accelera ad tria ſata cē. ſignificat̄ deſideriū ſcōr̄ patrū q̄tenus b. v̄go Maria ad ꝓcipiendū x̄pm daret ꝓſenſum. Ipa tūc ſata fari ne cōmiſcuit. qñ v̄m deū carnē verā ꝛ aīam habentē de ſuo vtero ꝓcepit decurſ⁹ decē menſib⁹ ſine oñi dubio. vt ꝓbat mgr̄ li. iij. diſtin. ij. c. ij. Aſſumpſit dei filius carnē ꝛ aīam. Ecce reliq̄ duo carnē mediāte aīa vnitū eſt carni p mediuz intellectū. i. aīam v̄bi dei. et ſb̄dit. Tante enī ſb̄tilitatis eſt diuina eſſentia vt corpe de limo ēre formato vniri nō ꝓgruit niſi mediāte rōnali eſſētia. i. aīa. et infra. Nō inq̄t ſunt audiēdi q̄ nō verū hoiem filiū dei ſuſcepiſſe dicūt. neq; natū de femia. i. v̄gine. ſed falſam carnē ꝛ imaginez corporis ſiſatā oſtēdiſſe videntibus. Secūdo xp̄s exiuit de vtero v̄ginis p natiuitatē. de quo exitu canit̄. Et exiuit p aureā portā lux ꝛ dec⁹ vniuerſe fabrice mūdi. Iſte exitus ē ineffabilis ex eo. qr̄ q̄ hoiem creauit hoiem aſſumpſit. angustias p̄ſepis ſb̄iit. in paupere tugurio deguit. et pānis inuolui voluit Luc̄. ij. Exiēs igīt ō vtero v̄ginis venit in agrū mūdi ſeminās tria ſemina. Primū fuit ſemē doctrine. mūdus enīz erat erroribus multis circūdatus. dei inimicus ꝛ diaboli ſeruus. Jō xp̄s de paradiſo attulit ſemē doctrine vt errores diaboli diſſolueret. Iux̄ illud. j. Joban. iij. In hoc apparuit filius vt diſſoluat opa diaboli. Sed dū ſeiaret aliq̄ ps ſeminis cecidit ſecus viā. p q̄m intellige ſtatū reprobor̄ ꝛ ſtultor̄ qui doctrinā x̄pi deſperer̄t. iux̄ illō Prouerb̄. j. Sapiam ꝛ doctrinā ſtulti deſpiciūt Et Sap̄. iij. Sapiam ꝛ diſciplinā abiſcit infelix Ideo illud ſemē doctrine x̄pi fuit ab eis ꝓculcatū. Alia ps ſemis doctrine x̄pi cecidit ſupra petrā. p q̄m intellige ſuꝑbiā phariſeor̄. in quibus doctrina x̄pi nō germinauit. qr̄ amore ꝛ dilectione caruit. Alia ps cecidit inter ſpinas. p quas intellige mētes auaror̄. quor̄ multi erāt tēpore x̄pi. Sicut ꝓphetauit Jere. vi. A minori vſq; ad maiorē oēs auaricie ſtudēt. Jō ille arte ſpine auaricie in eis doctrinā x̄pi ſuffocauerūt. Sz alia ps illius ſemis cecidit in terrā bonā p quā intellige corda apl̄or̄ q̄ gratāter x̄pi doctrinaz acceperūt. vt quilibet ipor̄ diceret ad x̄pm cuz Ps̄. Doctrina tua ipa me docebit. Jō feē in eis fructū centuplū. Scōm ſemē x̄pi qō ſemīauit fuit gr̄e. vt hoīes ſibi i mūdo iuſtificaret Iux̄ illō ad Titū. iij. Juſtificati gr̄a ipius heredes ſum⁹ ſm ſpem vite eterne. Et ſcias q̄ abſq; ſemie gr̄e dei op⁹ aliqō factū qō eſt de genere bonor̄ videē eſſe lumē. Atm̄ nō eſt v̄e lumē. iux̄ illō Mathei. vi. Si lumē qō ē in te tenebre ſunt. ipe tenebre q̄nte erūt. Tale opus qō fit ſine gr̄a ſimile eſt ligno putrido q̄ his qui in tenebris ſunt lucidū videtur. Tale opus videē eſſe aurū cuz ſit auricalcū. de quo dicit Bern̄. Melius ē pallēs aurū q̄ fulgens auricalcū. Tertiū ſemē fuit miſericordie vt mūdum de futuro demonis liberaret. iux̄ illud ad Titū. iij. Scōm ſuā miſcōiaz ſaluos nos fecit. Jō dixit Dauid in ps̄. cl. Qr̄ apud dñm miſcōia ꝛ copioſa apō eū redēptio. Alia igīt ps illius ſemis cecidit ſec⁹ viā. p quā intellige luxurioſos qui ambulant ſecus viam.

qz nō manēt in via q̄ est xp̄s Joh̄. xiiij. sectādo eius castitatē. sed eūdo post suā voluptatē. Jō semē miscōie in eis ꝓculcat̄ t putrescit Jobelis ij. Jōputruerūt iumēta in stercore suo. Hō exponit Gre. Jumēta in stercore suo putrescere ē hoies in fetore luxurie vitā finire. Alia ps seis cecidit s̄ petrā. p quā intellige desperatos. qui ad instar lapidis sunt duri. iō semē miscōie i eis nō fructificauit. in eo q̄ desperati diffident de miscōia dei. Dic̄ mḡr li. ij. sentē. disti. xliij. c. j. Desperatio est q̄ quis penitus diffidit de dī bonitate. existimās suā malicias diuine bonitatis magnitudinē excellere. sicut Cayn q̄ dixit Gene. iiij. Maior est iniqtas mea q̄ vt veniā merear. Similiter ille de quo scribit Cesarius i dyalogo. Quidā ꝓcursus cuiusdam religiōis a iuuētute vsq; ad senectutē laudabiliter ꝓcursatus est inter fratres vt nullus eo videret religiosior t oīnibus feruentior. Nescio quo dei iudicio ita tristis t pusillanimis est effectus q̄ tantum de pctis suis timeret q̄ de venia desperaret. nl̄ lis scripturarū auctoritatibus poterat erigi. nl̄ lis exemplis poterat ad spem venie reduci. mo dicū tñ creditur peccasse. Cui dum fratres dicerēt. quid timetis. quid habetis q̄ despatis. rñdit. Nō possum sicut cōsueui oīones meas dicere. et ideo timeo gehēnā. Positus aūt in firmario quodā mane ad mḡrm suū venit dī. Nō possum diutius ꝓtra deū pugnare. Illo vo vba illius nō attēdente ad piscinā monasterij iuit et in ea se precipitās soffocatus ē. Ecce q̄ diuina misericordia in illo nō fructificauit. qz quasi super lapidem durum cecidit. Nos aūt nō sic fratres charissimi esse debemus tā duri. vt miscōia dei i nobis nō possit fructificare. nec aliqs debet de miscōia diffidere hesitare. Quia dic̄ Aug. li. de spū t aīa. c. iij. Nēo diffidat de miscōia dei. quoniā maior est dei miscōia q̄ nr̄a iniusticia. t qui cū qz toto corde ad deū clamauerit exaudiet illum. qz misericors est. Item alia ps seminis. scz miscōie dī cecidit inter spinas. per quas intelligē diuites iniquos in quibus nō fructificet dei miscōia nisi male restituāt ablata. Nz d. regula iuris li. vi. Pctm̄ nō dimittit nisi ablatū restituatur. Et Augustinus. xiiij. questione. vi. c. j. vbi snia est. rē meā surripuisti vel violēter abstulisti vel aliqd a me extorsisti p vsurariā prauitatem nō remittit tibi pctm̄. et ꝓsequēter nec pēa peccati nisi restituas rē ablatā. Sed hoc intellige si restituī potest. de pe. dist. j. Ideo si pt t nō restituit deus pctm̄ nō dimittit. Sicq; miscōia eius in cordis agro pficere nō potest. sed p iniquas diuitias q̄s tenet in ipo suffocatur. Tertio xp̄s exiuit de mūdo. et venit in celū p suā ascensiōz ubiq; in agro celesti seminauit rosas ap̄lorum t martirum. violas confessorum. et lilia virginū Ideo dicit deuotus Lamandus lib. j. c. xi. Ibi sancti apostoli cum summo amore t honore i iudiciaria residēt potestate. Ibi martires rutilāt roseo colore. Confessores radiant igneo fulgore. virgines micant niueo candore. Hic concludē fmonē si videris expedire. Secūdo hoc euāgelium exponit allegorice. vt per semē verbum dei. per seminatorem autē ꝓdicator designetur Primo enī p semen vbum dei intelligitur ꝓpt̄ A sex causas sicut ponit Anſ. li. iij. silitu. c. lxxviij Primo ꝓpter virtutē attractiuā. qz sicut semen attrahit ad se humorē terre eo q̄ sine humore semē nō posset in fructū crescere. Dicit enī li. ij. De. de crescē. Si terra sicca est t amara nunq̄ accipit medicinā. Quicquid enim iungi pōt talī terre totū in aduſtionē t salsedinem conuertit. ꝓpter qđ etiā terra ad Jouē in fabulis clamās legitur conquestam de incendio solis vri. etiam de gelicidio saturni. sciensq; q̄ malicia q̄ est ex frigore potest tēperari. vt vicz terra frigiditate sterilis argilla illi que est calida misceatur. Non aūt aduſtio que est ex siccitate salsuginis. Ex quo claret q̄ semē necessario attrahit ad se humorē ne exiccetur. Ita etiā semē scz verbuz dei attrahit ad se humorē. i. affectionē. qz humidos efficit in grā dei. Et sic verbuz dei attraxit ad se dauid regem qñ dixit Ps̄. cxviij. Quā dulcia faucibus meis eloquia tua dñe. Et silr petr̄ aplūs Joh̄. vi. qñ dixit. Dñe ad quē ibimus verba vite habes. Sic etiā attraxit verbū dei quendam rusticū qui nunq̄ bonū fecerat. cū enī beatus Bern̄. ꝓdicaret in quodam cimiterio erant duo ribaldi valde ꝓpe q̄ multa mala ꝓpetrārāt quoz vnus vidit hoies eūtes ad fmonē. voluit t ipe ire vt audiret dixit alius. Quo diabolus aute ducit modo. tu nū q̄ fecisti bonū. iam vis audire fmonē. et incepit ei exprobare. Ille tñ nō aduertēs iuit. Cunq; contra illos qui malā vitā ducebāt b. Bern̄. cepit ꝓdicare. cepit ille bre ꝓtritionē. et pre dolore ꝓ peccatis cepit flere. Ecce q̄ habuit humorē gratie t lachrymarum vidit igit̄ btūs Bern̄. circa collū eius cathenā magnā plus q̄ centū cozūcas habentē. sed ad quālibet lachrymā cadebat vna de cathena Ille aūt cepit feruētius ꝓdicare t vicia detestari. et peccator cepit fortius flere. ita q̄ tandem cathena fuit vndiq; dissoluta. Post fmomē vocauit eum b. Bern̄. confortans eū t ammonitiōe eius confessus est oīa peccata sua. et postea sctē vixit. Secūdo verbū dei compatur semi. ꝓpter virtutē mundificatiuā. ꝓpter semē enī terra mūdificatur. et ipm etiam terra mundificat trahendo ad se humorē qui alias in malas herbas vertetur. Sic etiā vbū dei mūdat t purgat aiam

iuxta illud verbū Joh. xv. Jam vos mūdi estis ꝓpter ſmonē quē locutus ſum vobis. Qđ autē verbū dei mūdat aiam habeꝫ exñ in vitaſpatꝝ li. iiij. c. cvi. Quidā frater dixit ſeni. Quicqđ audio de ſcripturis nihil retineo. ſp totus ſum in immūdicia. Erāt enī ibi duo vaſa vacua. et dixit ſenex. Vade et affer de vaſis illis vnū. et īmitte in illud a q̄m. et pone vas in locū ſuū: et fecit ſic. et dixit. Fac iterū ſic. Et cū feciſſet hoc ſepius. dixit ſenex. Affer modo vtraqꝫ vaſa. et vide qđ eoꝝ mūdius ſit. rñdit. illud in quo aquā īmiſi. Qui ſenex. Sic etiā eſt de bis. Homo qui audit vel interrogat. q̄uis enī nihil remaneat eorū que audit. tamē plus mūdabitur. Tertio ꝓpter virtutē aſſiſtatiuā. qz nō ex qđlibet ſemīe generatur qđlibet. ſed ex ſimili ſimile. vt ꝺr in lib. Phiſi. qz ex tritico triticū. ex ordeo ordeū. et ex ſiligine ſiligo generatur ꝛc. Sic ad pñs. qz vbū qđammodo eſt ſemē dei. ſicut dñs ꝓ ſe dic̄ hanc pabolam di. Semē eſt verbū dei. ideo facit homines ſiles deo. iux illud Pſ. lxxxi. Ego dixi dij eſtis. et filij excelſi oēs. Et Boe. li. iij. pſa. x Vti iuſticie adeptiōe iuſti. ſapie ſapiētes fiunt. Ita diuinitatē adeptus deū ſimili rōne fieri neceſſe eſt. et ſbdit. Oñis igit btūs eſt deus. Sed nō idem vnus. ptcipatiōe vo nihil ꝓhibet eſſe plurimos. ſcz deos idē dñs Joh. x. Illos inqt deos ad quos ſmo dei factus eſt. Quarto ꝓpter virtutē āminiculatiuā. Sic enī ſemē ammiculaꝫ ad generationē frumētoꝝ futuroꝝ et niſi ſemē in agrū iactareꝫ nullū fructū naſceretur Sic vbz dei amminiculatur ad ſpūalem vtilitatē et neceſſitatē. Jō dicit btūs Petr⁹. j. cano. c. j Renati nō ex ſemine coꝛruptibili. ſed incoꝛruptibili ꝓ verbū dei viuū et pmanētis in eternum. Eſt enī peccatoꝛ moꝛtalis moꝛtuus i aīa. et hec eſt moꝛs mala. vt ꝺr de pe. diſ. iiij. c. dñs. immo ipa eſt peſſima. Pſ. xxxiij. Moꝛs peccatoꝝ peſſima. Si ergo vult peccatoꝛ renaſci. ncce eſt vt ad hoc amminiculeꝫ verbū dei. Ideo legit i vitaſpa. li. ij. c. cxlvij Abbas Paulus habuit hāc gratiā vt dū ingredientiū hoim in eccleſiā faciēs conſpiceret. cogitatiōes eoꝝ ſi bone vel male eſſent cognoſceret. Cunqꝫ ergo veniſſet ad eccleſiā. vidit aliquos clara facie et leto aīo ingredi. et angelos coꝝ cum ipis gaudētes. Unū tñ nigrā hñtes faciē ad modum ethiopis. et demones hincinde miſſo freno in naribus eius ꝺ lonGe ſequentem triſtem. Abbas igitur Paulus cepit amariſſime flere. et pectus ſuū tundere. ptꝰ paululum vero cū oīs ꝙgregatio illa de eccīa diſcederet. iterū oīm vultus attēdebat. et vidit illum clara facie egredi demones a longe abominātes eū ſanctū qꝫ angelū eius hilarē et gaudentē. Tunc ſanctus Paulus cū magna exultatione benedixit deū dicēs. O q̄ magna eſt miſeratio ſaluatoꝛis et aſcendit in loco eminentioꝛi di. Uenite fratres et audite opera dñi q̄ vult omnes homines ſaluos fieri. et expoſuit qđ viderat. et dixit huic vt ei exponeret cogitatiōes et actus ſuos. Ille vo coꝛaꝫ omibus dixit. Ego ſum peccatoꝛ et multo tpe foꝛnicatiōi dedit⁹ mē te et coꝛpe. Et egreſſus nunc eccleſiam intraui. Audiui verba que locutus eſt dominus ꝓ Yſa. ꝓphetam dicentem. Lauamini mūdi eſtote. auferte malum cogitationū veſtrarum ꝛc̄. Ex quibus cōpunctus et ingemiſcens intra me dixi. domine ieſu xp̄e tu es qui veniſti ſaluare peccatoꝛes. ecce ammodo ex toto coꝛde cōfiteoꝛ. et vlterius mala non faciam. ſed tibi ſeruiam in conſcientia mūda. Quibus auditis vniuerſi dixeꝛt Miſeratoꝛ et miſericoꝛs dñs patiens et mlte miſericoꝛdie. ecce quomodo iſte peccatoꝛ denuo renatus per verbū dei. Ideo dicit dñs ad Hieremiā. xxvi. Noli ſbtrahere verbum ſi forte audiant et conuertatur vnuſquiſqꝫ a via ſua mala. Quinto ꝓpter virtutem ꝓmotiuam. Semper enī ſemē ꝓmouet et ꝓcedit ad vlterioꝛa. Qz terra ꝑmo de ſemīe fructificat herbā. ſc̄do ſpicā. ꝯtio plenū frumētū in ſpica. ſic etiā vbz dei ꝓducit ꝑmo herbā in incipientib⁹. ſc̄do ſpicam in ꝓficiētib⁹. tertio plenū frumētū i ꝓfect⁹ et pſeuerātib⁹. Jō ꝺr Malachie. iiij Et oꝛieꝫ vob ſol iuſticie timētibus nomē meū. et ſeq̄tur. Et egrediemini et ſaltetis ſicut vituli de armēto ꝛc̄. Semē itaqꝫ germinet et inde creſcit. et hoc figuratū eſt Jone. iij. de niniuitis de quib⁹ ꝓphetauit Jonas. Et poſt. xl. dies niniue ſbuertetur ſcz ꝓpter peccata eoꝝ. Credidit pplus verbis eius Ecce q̄ ſemē vbi dei germinauit ꝓ fidē. Et ſeq̄t q̄ penituerūt. et ſe ſaccis a maioꝛi vſqꝫ ad minoꝛem induerūt. et ieiuniū indixerūt. Acce fructū perfecte pñie. Sexto ꝓpter virtutē multiplicatiuam. qz ex vno grano ſemis multa generantur. Jux illud. ij. Coꝛ. ix. Multiplicabit ſemē vr̄m Sic etiā interdū ex vno vbo dei vel p̄dicatione multi fructꝰ generātur. qz hr̄ Act. iij. Qui audierūt vbū ſcz ſancti Pet̄ crediderūt ſcz in xp̄m. et factus ē nūerus eoꝝ. v. milia. ideo dixit dñs Mat. xiij. de ſemine qđ cecidit in terrā bonam. et dedit fructū. aliud centeſimū. aliud ſexageſimū. aliud triceſimū. Sc̄do ꝓ ſciatoꝛē itellige p̄ B dicatoꝛē. et h ſm Anſ. li. ſi litudi. c. lxij. ꝺz q̄tuoꝛ attendere. Primo loci q̄litatē. qz ſemē ē ſm qualitatem loci vel terre denſius vel rarius ſeminandū. qz dic̄ auctoꝛ. pp̄. lib. xvij. q minus ē ſeiandū i terra pingui. In ꝓncipio enī nimis creſcit. et ꝓ multiplicationē nimiā i fine mutuo ſe ſemina deſtruūt et ꝙfundūt. Ideo dic̄ Petr⁹. de creſcen. li. ij. Cauendum eſt ne vltra ſemina

iaciãtur i agro .q; si fiãt maciẽta nõ ꝓficientia erũt z infra. Dia inqt legumia seri iubẽtur i sicca ẽra. faba tñ in hũida iubeť ẽra spargi lz agris tẽ patis. Sic etiã in ꝑdicatiõe ſm q̃litatẽ auditorũ formari dz ſmo doctoꝛ. iuxť illud qđ ponit i decreto. viij. q. j. c. optet. Et ẽ canõ ꝓeť. Oportet inqt eũ q̃ docet z instruit aias rudes eẽ talẽ vt ꝑ igenio discẽtiũ semetiꝑm posset aptare z vbi ordinẽ ꝑ audientiũ capacitate dirigere. Ex quo hť q; ſm dispositionẽ auditoris ẽ rarť vel frequẽtť breuť vl ꝓlixius ꝑdicãdũ. Et nota sic̃ ager est duplex scz pinguis z macer. Sic etiã homines sũt duplices. scz pingues. intellige diuites huius mũdi vel potẽtes. q̃ dicũť pingues rõe diuitiarũ. vt dic̃ Nico. de ly. sup illo vbo Amos. iiij. Audite pingues audite vbũ dñi. vt ꝑ vaccas pingues intelligit potentũ vxores. mõ sic̃ i agro pingui minus est semiandũ. sic etiã semẽ vbi dei nõ est in corde diuitũ vl potentũ nimiũ iaciẽdũ ne forte hoc semẽ ꝑ solitudinẽ destruať. Qz diuites sunt minus apti ad recipiendũ vbum dei Nec etiã in longl ꝑdicatiõib⁹ delectãtur ne i ac q̃rẽdis diuitijs retardẽtur. Sz ꝑ agrũ macruz intellige paupem z egenũ q̃ dr macer ꝓpť diuitiarũ carẽtiã: et hi paupes sp plus desiderãt semẽ vbi dei petẽtes dñm cũ b. Aug. li. soliloq. vt apiat eis ianuas scẽturarũ. Ecce inqũt domie paupes filij tui sumus. et pusillus grex tuus. aperi nob ianuas tuas. et edent paupes de pãe spirituali vbi. et saturabũtur z laudabũt dñm qui req̃rũt eũ. Sz ecõtra de diuitib⁹ q̃ nõ audiũt vbum dei ꝑt intelligi illud Ps. xxxiij. Diuites egueť z esurieť. Scdo ꝓsiderare dz tpis ꝓgruitatẽ. qz alicui est tardi⁹. alicui celerius semiandũ. Nã in locis hũidis seminandũ est celerius. ne semẽ ymbre putrescat. et in locis aridis tardius vt aq̃m ꝑueniat. ne diu iacẽs penit⁹ euanescat. ꝑ loca hũida intelliguntur corda fluida. et ad peccãdum parata. quib⁹ debet seminator vbi dei citius vba exhortationis imponere añq; in putredinẽ criminis ꝓlabanť. Jõ dic̃ sapiens Ante languorẽ adhibe medicinã Eccĩ. xviij Sz ꝑ loca sicca z arida intelligũtur indeuoti in quibus tardius semẽ exhortationis nõ in cõsulto differť. vt ex ipius dilatiõe postea ab eis auidi⁹ suscipiatur. vel quia minus fructuose porrigiť hmõi verbũ sancte ꝑdicationis dũ est in accidia mẽtl z ariditate. et fructuose expectať vt ei porrigatur postq̃ ꝓfusus est aq̃ cõpunctionis. Jõ legiť Matth. x. q; dñs dixit apłis. In viã gentium ne abieritis. et in ciuitates samaritanorum ne intraueritis. scz ad predicandum. quia tunc gentes erant indeuote z indispositę ad verbi dei susceptionẽ. Ideo dicit Greg⁹. in Omeľ. Subtili ergo occultoq; iudicio a quorundã auribus predicatio sancta sũbtrahiť qui suscitari ꝑ gr̃az nõ merẽtur. Et Matth. vij. dicit. Nolite sanctũ dare canibus. z nolite ꝓijcere margaritas ante porcos ne conculcent eas pedibus suis. Qđ exponit Jero. in lib. Judi. Et habeť. xi. q. iij. c. Nolite recedere. Margarita inqt ante porcos mittitur quãdo indigni⁹ verbum dei ꝓponitur Jõ debet quilibet ꝑdicator attẽdere tpis ꝓgruitatẽ. s. cũ viderit homies magis ad suscipiẽdũ aptiores. Tertio ꝓsiderare debet seminis q̃ntitatẽ. qz vt dixi ex vbis auctoris ꝓprietatuz minus debet ꝓijci de semine in terra pingui z humida q̃ in macra. eo q; in pingui nimis se multiplicat. sed in macra perit. Hic per terrã pinguẽ intellige aiam deuotam. in qua exhortatiõis semẽ auidius sumitur. Sed terra macra est pctõ rís coz carens pinguedine gratie. in quo qz semẽ coz optet men verbi dei plerũq; perditur frequẽtť. Eccs. xi vt semetur. Jõ dic̃ dñs ꝑdicatoribus Mane semia semẽ tuũ. z vespe nõ cesset manus tua. Qz etiã pctõrib⁹ frequẽtť ẽ ꝑdicandum. hť Ysa. lv. Clama ne cesses qi tuba exalta voce tua. Quarto am. et annũcia ppło meo scelera eoꝛ. Quarto attẽdere debet seminis vtilitatẽ. Sũt eni q̃dam seia vtilia. et q̃dam inutilia z sterilia ad fructuz ꝓducendũ. et iõ egyptiorũ agricole seia sic prohibãt. Parenã breuẽ loco sũbacto i mense iunij exolunt. et in ea diuisis spacijs oĩa frumẽta vel leguminũ semia spargũt. deinde in orto canicule que apud romanos. xiij. kaľ. augusti tenetur explorant. quedam semia sidus exurit. quedaz illesa custodit. his abstinẽt. illa procurãt. qz tu dicium noxe vel beneficij ꝑ annũ futurũ vnicuq; sidus aridum presenti exitio vel salute premit. vt dicit Paludius in libro de agricultura. Ad hoc ergo ꝓpositũ quid per semina inutilia que ad ortũ canicule efficiũtur arida intelligitur? Respõde q; verba predicatoꝛ curiosoꝛ indeuota que audirent in cordibus audientiũ. eo q; ex vana gl̃ia ꝓferũtur. Jho dic̃. b. Jero. vt habeť in epistola Eusebij sui discipuli. Subtiliũ vboꝛ doctoꝛ. et veri nõ opm factoꝛ est quedam auris inflatio z veritatis furnus cito transiens sine fructu. Sed illa verborum semina sunt vtilia que humore deuotionis sunt plena. et que canicula. id est mor dacitas vl inanis glozia nõ desiccat. De illo semine dr Matth. xiij. Seiauit bonũ semẽ i agro suo. Quito adde hoc q; ꝑdicator dz attẽdere ꝑ mioꝛ varietatẽ. Dis eni ꝑdicator q̃ semia bõe opationis ꝓmittittit fructus ꝑdicatiõis colligit. vt dic̃ Greg. Jõ legiť. Quidã sacerdos bonus ꝑdicator dũ mozti apꝓpinq̃ret q̃dã ei⁹ amicus i dño adiurauit se vt p⁹ mortẽ suã ẽtio die eũ de statu suo certificaret. Mortu⁹ igitur apparuit ei vt petiuit tertio die in cappa scarletica tota

aureis monilibus decorata .inꝫ q̄ vnū incōpabiliter ab alijs distās habebat in pectore .Que cū de statu suo reqsisset.z ille se bñ habere rñdisset q̄siuit cur in tali veste incederet.et ille. Hāc inq̄t vestē habeo,ppē zelum z amorē quē habui ad,pximos.Monilia āt tot accepi quot peccatores ꝙuerti.monile āt qđ vides ī pectore iō accepi qz vnū pctōrem accepi de quo nulla spes erat salutis.et ille.Quis ē inq̄t status prochialiū plebanorū .rñdit.pauci saluātur.qz vīa latā q̄ ducē ad infernū suis sb̄dit sic replēt vt eos vix capiat celū.nā ipi tāta vigēt cupiditate vt nihil curēt de aīabus.et inq̄t.periculosi⁹ hoc vnuz ē.qz illud qđ debēt in vsus paupm ꝙuertere cū psonis vilibus ꝙsumūt z expēdūt.et sic disparuit. Ecce audiuit vra caritas q̄ p semē vbū dei. p seminatorē q̄libet p̄dicator sb̄audiē. Iste inq̄ p̄dicator si vult seīare semē vbi dī dz exire pmo a mala ꝙuersatōe.dz ei p̄dicator bne bonā ꝙūsationē circa pplm cui p̄dicat. Jux illd.j. Pe.ij Cōuersationē inq̄t vram inꝫ gētes bonā hñtes Si enī mala fuerit ꝙuersatio eoꝝ seq̄ē z ꝙemptio.qz dic̄ Grie.xl.dist.c.milti .Si bñ docuerꝫ z male vixeris.tui solius dānator erꝫ. Nā bñ vīnēdo z bñ docēdo pplm instruis quō viuere debeat.bñ aūt docēdo z male viuēdo deū instruis q̄liter te debeat ꝙdēnare. Secdo dz exire p̄dicator ab alta ꝙtēplatiōe.qz dic̄ Bern̄.sup Cantī. Noli nimis insistere oculis cōtēplationis .melioza enī sunt vbera p̄dicatiōis . Iō legit.iij.Regū.xix.q̄ Helyas veniēs in mōtē dei oreb.māsit ibi ī spelūca.iō dictū est ei.Quid agis h Helia.q.d. Nō est adhuc tps pfecte quietis z ꝙtēplationis.sed laboris z p̄dicationis,p salute,pximoꝝ.et in hoc arguit illos q̄,p sua q̄ete magꝫ volunt ꝙtēplari dimissa necītate,pximoꝝ. de q̄bus dicit Greg⁹ Qui solitudinis loca q̄rūt boc scire debēt q̄ tot aīarū sunt rei quot in publico prodeuntes ,pdesse poterāt .Est th notandum. q̄ p̄dicatores dñt esse siles castori.de quo dicit Isi.li.xij.q̄ cū q̄drupedibus viuit in ēra.et cuz natātibus stat in aq̄s.Est enī in magnitudie ad modū qui canis.pedes posteriores quasi cami nos habēs quib⁹ in terra ambulat.pedib⁹ aūt anteriorib⁹ natat in aq̄s Sic p̄dicatores non solum debēt p terrā discurrere p actuā vitā p̄dicādo ad istar q̄drupedū illoꝝ q̄ sunt perfecti in q̄ttuor virtutibus cardinalibus.sed etiā versari debēt in aq̄s scripturaꝝ,cū natantib⁹.i. cū cōtēplatiuis.et dz esse sicut canis p latratū p̄dicationis sed puus in hūilitate mētis.posteriores aūt pedes sunt occupationes corpales p tinentes ad pietatem.et iō sunt vt aialia terrestria.sz anteriores pedes sunt meditatiōes spirituales.et sunt sicut volatilia q̄bus natat ī aq̄ sapie z ꝙtēplationis.Et sic patet q̄ nō debēt sp insistere p̄dicationi sed etiā interdum ꝙtēplationi.Tertio dz exire ab iniq̄ cupiditate.Qui enīz vult p̄dicare dz abrenūciare ꝓprijs,ppē certas cās.Prima ne ipi q̄ ꝙtēptū tpaliū p̄dicant hoc facere videanē vt ea soli habeāt. Quia dic̄ Catho.Que culpare soles ea ne tu fecerꝫ ipe.Turpe est doctori cū culpa redarguit ipm. Secūda cā qz q̄ habēt officiū p̄dicatiōis oculi sunt eccle oculis aūt longe ꝙpetit esse a terra .qz modicuz terre oculis iniecta multū ipedit visuz sic amor terrenoruz multum impedit visum.spiritualem Jux illud Eccī.xx. Exenia z dona multū excecāt oculos iudicū. Tertio qz fin dei ordinatiōnē officiū p̄dicatiōis debita ē mīstratio necessariorꝝ a sb̄ditis ipis plebanis. vt,pbat Paul⁹.j. Corꝝ.ix.Quis militat suis stipēdijs .q.d.null⁹ Quia milites sumūt stipēdia a pplo terre q̄z defendūt.ita p̄dicatores a pplo quibus predicāt. iō sb̄dit.Qui pascit gregē z de lacte gregis nō māducat.q.d.nullus .et infra.Si nos vob̄ spiritualia semīamus magnū est si nos carnalia vestra metamus.q.d.nō est magnū. īmo paruum respectu boni qđ vob̄ mīstramus .et infra .dñs ordinauit his q̄ euangeliū ānūciant de euangelio viuere .Si aūt dicit.vbi hoc ordinauit dñs. Dico q̄ Mat.x.cū dixit.Dignus est operi⁹ cibo suo.Sup quo dic̄ Jero.Considerandum est q̄ vno nr̄o opi duplex merces debeē .vna ī via alia in patria.vnaq̄ nos in laboze sustētat.alia q̄ nos in resurrectiōe remūerat . Iō dicit Beda de p̄dicatoꝝ pmio. Hic inquit merces ichoatur.et in futuro pficitur.Ecce ab his trib⁹ debet exire ois p̄dicator q̄ vult esse vbi dei semīator.Deinde ponit dras auditoꝝ .et sunt q̄tuor .Est enī cor homis velut ager in quo debet spargi verbi dei semen.Sed pmo quidam occupant corda sua peccato luxurie.vt sic fiant tanq̄ vie puie.vt ꝺ quolibet tali posset dici illud Isa. xxi Posuisti cor tuū vt terrā z quasi vīa transeuntibus.Si enī in illud cor luxuriosum semē vbi dī ,pjscitur q̄i iuxta vīa ꝙculcaē.qz male cogitationes sedule atterūt verbum dei z ꝙculcāt.Quāuis enī luxuriosus verbum p̄dicatoris audit tamē fin hoc nō facit.Quia dicit sapiēs Audiuit luxuriosus z displicebit ei.et projciet illd post dorsum suum .Eccī.xxi.de hoc vide supra.exēplum dñica.iij.in aduentu.f.ij. de frederico im paratore.h.h.De hoc etiā habeē figura Heñ. xix.de vicios zodomitis quos corexit Loth satis discrete.qui tamē peiores facti fuerunt.et in luxurijs suis perierunt. Item etiam legitur. Math.vi.de adultera Herodiana.cui verbum dei qđ predicauit Joh.baptista di .ad Herodē Nō licet tibi habere vxorez fratris tui .multuz

displicebat.ppt qđ ei insidiabat̃ t ꝓcurabat vt occideret̃. Ita legit̃ Dañ.xiij.de senib⁹ q̃ exarserũt in susannã.declinauer̃t oculos suos vt nõ viderẽt celũ.nec recordarẽt̃ iudicioꝝ suoꝝ iustoꝝ. Jõ dic̃ dñs q̃ semẽ qđ cecidit iuxt̃ viaꝫ hi sunt.q.d.hi significant̃ ꝑ viã q̃ audiũt scz v̈bum dei.Deide veit diabol⁹ scz i corda ip̃oꝝ .et tollit v̈bũ dei de cordib⁹ ip̃oꝝ.Glo.cũ luxuriosis cogitationib⁹ corda eoꝝ occupat. ne credẽtes salui fiãt.q̃ aũt diabolus impedit ne hoies per v̈bũ dei salui fiãt.Refert Jac̃ de vitriaco.Quidã religiosus in ꝑmone quodã vidit quẽdam demonẽ.et adiurauit eũ vt diceret ei qđ ibi facerꝫ t quõ vocaret̃.rñdit. Ego sum demon. et claudẽs aures vocor.et habeo mecum tres socios. vn⁹ vocat̃ claudẽs cor.scõs claudẽs os. terti⁹ claudẽs bursam.ꝑm⁹ claudẽs cor ne cõuertat̃. scõs os ne ꝓficeat̃.ẽti⁹ bursaꝫ ne ꝑ satisfactionẽ pctñ dimittat̃.Jõ de luxuriosꝰ dic̃ Ozee.v. nõ dabũt cogitatiões suas vt ꝓuertãt̃.qz spũs forꝝ nicatiõis i medio eoꝝ.et dñm nõ ꝓgnouer̃t Ꝯz incidit h̃ vna dubitatio cũ dictũ ẽ s̃. q̃ diabol⁹ veit scz i corda ip̃oꝝ.an demones ĩtrent corda hoĩm.Ad hoc dr q̃ nõ ꝑ eẽtiã intrãt corda sz ꝑ suggestiõis effectũ attẽdũt.de hoc dic̃ gẽmasius.alij eũ vocãt.Fulgẽtiũ i diffinitiõib⁹ ecclesiastico⁹ dogmatũ li.ij.Demones ꝑ energiam nõ credimus sbaliter illabi aĩe .sed applicatiõe t oppressiue vniri. Illabi aũt mẽti illi soli possibile est q̃ creauit scz mentẽ.q̃ nata sbsistẽs icorporeus capabilis est sue facture.vt dic̃ mgr̃ lib. ij.dist.viij.Ecce h̃ videt̃ insinuari q̃ nõ sbaliter illabãtur demones vl̃ introeãt in corda hoĩm. Et allegat Bedã q̃ d.sup Act̃.v.vbi Petr⁹ ait. Ananie.Qur tẽptauit vel ipleuit sathanas cor et mentẽ tuã.Dicit notãter q̃ mentez hominis iuxta substantiam nihil implere possit nisi creatrix trinitas.quia tm̃modo ꝑm opationez t voluntatis instinctũ anima de his que sunt creata implet̃. Implet vero sathanas cor alicuius nõ quidem ingrediẽs in eũ t in sensum.i. aiaz eius neqz introiẽs aditũ cordis. siquidẽ ptãs hoc solius dei est.sed callida t fraudulenta deceptiõe aĩam in affectũ malicie trahẽs ꝑ cogitatiões et incentiua viciorꝝ quibus plenus est. Implet g̃ sathanas cor Ananie nõ intrãdo sed maliciose suũ virus inserendo.hec Beda.Scõo quidẽ occupant corda sua peccato supbie vt fiãt duriora lapide.ꝑm illud Job.xli.Cor eius indurabitur quasi lapis.ideo v̈bum dei nõ potest in eis germinare eo q̃ carẽt gr̃e humore. Ita legitur Exo.v.de pharaone supbo qui ex duritia mentis nõ recepit v̈bũ dñi.Cũ eni Moyses diceret ei vt populum dimitteret vt sibi in deserto sacrificaret ait.Quis est dñs vt audiam vocem eius. Nescio dominum t non dimittam ysrahel. Sic legitur de alio supbo nobili qui potens erat.et quadam die cum esset in magno gaudio .et multos nobiles inuitasset dixit eis.Quis est qui mihi resistere possit.respõdit sibi quidaꝫ miles senex di.Ille qui exaltat humiles t supbos illũinat.scz deus qui nos creauit t tibi omnia hec q̃ possides dedit.Ille ait.Et que ego habeo ex iure hereditario possideo.et ea per memetipm̃ acquisiui t augmẽtaui.Qđ cũ dixisset corã omnibus sbito expirauit.et diabolica turba ip⁹ animã in infernũ deportauit. Ecce q̃ v̈bũ illud in ipo nõ fructificauit.quia supra petram cecidit. Tertio quidam occupant corda sua pctõ auaricie.et ideo semẽ verbi dei nõ põt in ipis germinare.Ratio illius est:quia sicut semẽ inter spinas seminatũ suffocat̃.sic verbi dei semina suscepta in corda auaroꝝ extinguũtur.qz in corde auari sunt oĩa peccata capitalia.Primo est ibi superbia Etĉi.xxi.Domus que ẽ nimis locuples annullabitur superbia.Secũdo ibi est ira Gen. xiij. Facta est rixa inter pastores Abrahã t pastores Loth.Erat enim substantia eorũ multa. et nequibant habitare simul.Tertio ibi est inuidia Prouerb.xi. Vir qui festinat ditari inuidet alienis.et ignorat q̃ egestas superueniet ei. Jõ dicit Greg⁹.de viro iusto. Per hoc q̃ in terris nihil appetit alienis profectibus inuidere nescit Quarto ibi est accidia Hieremie.xlviij.Fertilis fuit Moab ab adolescentia sua tẽ.Quinto ibi est vicium gule Luce.xij.Anima mea multa habes bona reposita in annos plurimos tẽ. Sexto ibi est luxuria Etĉi.xlvij.Collegisti quasi auricalcum aurũ.et complesti quasi plumbũ argentum t inclinasti femora tua mulieribus.Ecce quanta mala sunt in corde auari.ideo nõ potest ibi verbum sapientie verbi dei subintrare. Sap̃.j. In maliuolam animã non introibit sapientia.nec habitabit in corde subdito peccatis. Ideo auari sunt indispositi verbi dei suscipiendum.Et si interdum recipiunt .tamen a sollicitudinibus et diuitijs euntes suffocantur .et nõ ferunt fructum.Quarto occupant aliqui corda sua cogitatiõibus bonis quorum cogitatio secundũ sapientẽ apd altissimũ in quoruz corda si cadit verbum dei facit fructũ multum vt dicere possit cum ꝑs.lxxxiij.Terra nr̃a dedit fructũ suum.Et hoc tangit dñs cũ concludit .Qđ aũt in terrã bonã.q.d. Si verbum dei cadit in eos q̃ tre bõe sunt siles.hi sunt q̃ in corde bono ꝑ industriam naturalem t optimo ꝑ gr̃am audientes verbũ dei retinent .scz in memoria .quia alr̃ parũ prodest.sicut eni cibus qui statim euomitur.vel medicina que nõ retinentur nihil ad sanitatem operatur.sic nec verbum dei.iõ ncce

est vt retineat ab auditoribꝫ. et sic fructū affert
in patia. cū expectāt ad instar agricole remune
F rationē sempiternā. Tertio hoc euāge. exponi
tur tropoloice aut mozaliter. vt ꝑmo generaliꝫ
intelligātur ꝑ semē opa bōa. ppē mlta. Ꝓrio ra
tiōe ꝓtinētie. qz semē aut germē multū calozez
aut būozē ꝓtinet i se vt dic Jsi. li. xvij. qz i ipo ē
būoz nutrimētal: z būoz semial. et viget etiā in
eo caloz nalis. Mozaliꝫ opa bona z virtutes
habēt būozē nutrimētalem. et est deuotio fidei.
qz sicut instꝫ ex fide viuit. vt dic Aplus ad Heb
x. Sic plāta vl germē viuit ex būozis nutrimē
to. Itē habēt būozē seminalē. sz qz būoz semina
lis est motiuus spei. qz ille qui semiat in spe fru-
ctus seminat. alꝫs semē nō ꝓficeret. Item habēt
calozē naturalem. qz q̄si caloz naturalis est cha
ritas. Ubi ḡ sunt ista tria. scz vigoz fidei. spes ꝑ
miꝭ. et feruoz amoris. sequit germinatio secūda
boni opis. Vel aliter būoz nutrimētalis est la-
chryma penitētie q̄m habuit Dauid cum dixit
Ps. xli. Fuerūt mihi lachryme mee panes die
ac nocte. Humoz aūt seminalis est gra. De q̄. j.
Joh. iij. Semē ipius scz gratie in eo manet. Sz
caloz naturalis est charitas. et vbi ꝓcurrūt ista
tria. scz cōpunctio lachrymosa. diuina gratia.
et charitas fecunda. ibi fecūda sequūtur penitē
tie germina z copiosa. Scdo rōne ꝓtinentie. sic
enī in semine ꝑmo ē radix. deinde rūpit germē.
ex germine stipes. ex stipite flozes. ex flozibꝫ ve
ro fructus. et sic sunt ibidem plura continēcia.
Sic in quolibet bono ope est radix gratie. ger-
mē charitatis. precipue stipes z flos. fructusq;
opis. Ideo dicit Greg⁹. Ex gratia radicis ꝓce
dunt germina vtutū. q. d. ex germine charitat
ꝓcedit stipes. id est finis intentionis. ex rectitu
dine intentionis ꝓcedit flos. i. puritas z suaui-
tas opis. Ex ope ꝑmo ꝓcedit mercedis pleni-
tudo: ꝓpterea ꝓsulit sapiēs Eccī. xx. Opamini
opus vrm ante tps z dabit vobis mercedem in
tpe suo. Tertio rōne pseuerātie. qz caloz celest
penetrās ad radicē medulle partes vnctuosio-
res z liquidiozes facit. et ꝑmo res superius ad
se trahit easq; coagulat z coniungit. et coagula
tas per terre pozos inducit. z in sbstantias ger
minū cōuertere nō desistit. Similiter gratia ce-
lestis penetrās ad medullas cozdis cogitatio-
nes siue affectus liquidiozes. id est magis com
pūctas ad fluendū. et vnctuosiozes. id est magis
deuotas ad inflāmandū. et ꝑmo res ad equādū
trahit supius ad deū. et coagulat z ꝓiungit eas
coagulo z viculo charitatis. Sed duz disponit
bō bonas cogitationes siue affectus suos imple
re ꝓpter amozem dei. et vtilitatem ꝓximi q̄si
per sensus vel ꝑ mēbra cozpis inducit. et in sb-
stantias germinū cōuertere nō desistit duz eas
ope perficere pseuerāter nō desinit. Nam sicut
nō cessat humoris attractio continue in radice
et sicut nō cessat augmentū in germine quousq;
ad debitū, pueniat cōplementū. Sic similiter qz
nō cessat in cozde attractio diuine gratie. etiam
nō cessat germinatio siue cōtinuatio boni opis
quousq; pueniatur ad perfectā etatē z quietem
btitudinis eterne. Quarto rōne redūdante. qz
sicut confoztato caloze in medulla incluso radi
cis humozē attrahit necessariū sibi. Qđ autem
nccīm nō existit a se exterius expellit. q̄ dum a
caloze incluso sursum leuatur in materiā germi
nis transmutatur. Sic similiter ex caloze chari
tatis incluso in cozde boīs qui habuit humozē
id est nutrimentū ipius cozpis attrahitur būoz
gre. Qđ vo nccīm non est sed superfluū ad nutri
tionē mittit pauperibus. qđ ptinet ad redundāti-
am charitatis. de quo dr Luc. xi. Qđ superest da
te elīnā z oīa mūda sunt vob. Quīto rōne cu-
stodie. qz semē emittit frondes mutuo se conne-
ctētes. et hoc natura facit, ꝑ custodia aut conf-
uatione fructuū Nā cū rara sit eius sba ab aere
vēto. frigoze vl grādine tē. facile ledet. nisi cau
to gyro frondiū muniretur. Sic etiam opus bo
nū faciliter a vēto vane glozie. a frigoze inuidie
a grandine superbie. vel a noxio roze fraudis z
deceptionis diabolice destrueret. nisi debit cir
cūstancijs vndiq; munirē. Sexto rōne effica-
cie. licet enī sit semen sit modice quantitatis. est ta
men maxime virtutis. nam virtus radicis tran
sit in sbam seminis. et ideo herbe q̄ diu sunt ī se
mine viget in eis humoz transfusus a radice. et
maxime ꝓueniūt medicine. Siliꝫ opa bona q̄ fa
ciūt sancti viri videntur eis modica, ꝓpter būili
tatē. tū maxime virtutis sunt apud alios ꝑ exm
et apud deū per meritū. Nam vtus radicis q̄ ē
charitas ꝺ q̄ Aplꝫ ad Ephes. iij. In charitate
radicati z fundati. transit in sbstātiam semis. i.
soliditate z boitate opis. Et, ppē hec opa q̄diu
manet in eis būoz deuotiōis z affectiōis trāsfu
sus a radice charitatis medicinalia fiūt. nō tm
ipi opanti quē purgāt. sed etiā ipi pctōzi intuen
ti quē ad iusticiā, puocāt. bucusq; Anſ. li. iij. c.
iiij. Ecce, ꝓpter scx ista iam dicta ꝓgrue opa bo
na sunt per semē designata. Sed seminatoz bo-
rū seminū qlibet ē hoīm q̄ dz exire a tozpoze ac
cidie. et semiare semia opationis pie. Et est no-
tandū q̄ in seminādo dz attēdere q̄ttuoz semis
bonitates Sic enī q̄libet agricola optimū semē
qđ hz semiare ꝓsueuit si fertilē messem hre volu
erit. Qz ager ñ, ꝑfert bonū fructū nisi i eo bonū
semē fuerit seminatū. Sic etiā q̄libet hō dz semi
nare in agrum cozdis sui semen bonozum ope-
rum. Juxta illud ad Galathas. vi. Bonum fa-
cientes nō deficiamus. tempe enī suo metemus.

nō deficiētes. q ār semiare debem⁹ oñdit ꝑphe
ta Ozeas. c. x. Semiate vob i iustícia. et metite
moze miscōie. Ecōtra ār agrícola q̄ semiat ma-
lū semē. hēbit malā messem. Sic ꝛ si hō seminat
mala opa certe ꝛ ipe metit ea. Jō ꝑsulit sapiēs.
Eccī. vij. Fili ne semines mala i sulcis iniusticie
et nō metes ea in septuplū Ubi dic Glo. interl.
Septem pene in inferno sunt q̄ quidez metet q̄
b mala seminat. Et he patēt in his metris Ver
mes ꝛ tenebze. flagellū. frigus ꝛ ignis. Demo-
nis aspectus. sceleris confusio luctus. De vmi
bus ꝛ igne habes Ysa. vlt. Vermis eoz nō mo
rietur. et ignis eoz nō extinguet. De tenebzis
Job. x. Dimitte me dñe. glo. in pñti vita. vt plā
gam dolozē meū antеq̄ reuertar ad terrā tene-
bzosam ꝛ opertā moztis caligine. terra miserie
et tenebzarū. De flagellis Pzouerb. xix. Deri-
soribus parata sunt iudicia. et mallei percutien
tes stultoz cozpa. De hoc refertur in annulo.
parte. ij. c. xxiij. Parisius erāt duo socij turpit
viuētes. cū vnus mozeret socius eius post moz
tē ipius quadam die solus in campo ibat spacia
do. et clamozē audiuit miserabilem. accessit. ppi
us vidit caminū ignis. ꝛ duos nigerrimos ethi
opes malleis quendā quē nō videbat sz hozribi
liter clamantē indesinēter cruciantē. hic autē q̄
folles calcabat sic ꝑsonabat. Semp ꝛ semp ve
ñ vndiq̄ ve m. Cū aūt quereret q̄s ibi crucia-
retur. Rñdit malleator. Ilia socij tui. Perter-
ritus ille q̄siuit. q̄nto tpe illa pena durare debe
ret. Calcator ait. sp ꝛ sp. turbatur ille. Petit tñ
vt ad modicā hozā ꝑmittāt q̄escere. sz nō ꝑfecit
Tandē querit: q̄re sp punire debeat. Rñdit cal
cator. Justo dei iudicio puniet sp q̄ sp peccare
elegit Quo dicto visio disparuit. Ecce q̄ dura
sunt hec flagella. De frigoze habes Job. xxiiij.
Ab aq̄s niuū transeūt ad calozem nimium. Et
Math. xxij. hr de fletu ꝛ frigoze. vbi erit fletus
ꝛ stridoz dētiū. sc̄z ꝓpter nimiū frigus. De aspe
ctu demonū hr Job. xx. Uadent ꝛ veniēt super
eos hozribiles Ecce hos fructus colligit qui b
mala opa serit. Jō pze oñibus ꝑsulendū est. vt
ad bonitatē seminis videamus. quia dic Apls
ad Gall. vi. Que semiauerit hō hec ꝛ metet. sc̄z
mercedem accipiendo ſm opa. et sbdit hoc de-
clarando. Qui seminat in carne sua. sc̄z sequen
do impetū carnis. de carne metet cozruptionē
sc̄z culpe ꝛ gehēne. Qui aūt seminat in spū. sc̄z
sequēdo instinctū eius. de spū metet vitā eēnam
q̄si diceret. virtute spūs ipm mouētis ꝑsequitur
vitā eēnā Secdo q̄ vult semiare opa bōa dz attē
dere semiant liberalitatē. Dz enī hō respicere
illū q̄ libēter bōa fac. et hūc dz seq̄. qz dic Apls
ij. Gaz. ix. Qui pce seminat pce ꝛ metz. q̄ ār se
minat i bñdictiōib⁹ de bñdictiōib⁹ ꝛ metet. Id-
circo si vis fructū multū colligere in futuro. mlt
ta seminare debes in hoc seclo. Qz dic Greg⁹.
modica semis detractio nō modicū est messis d
trimentū. Tertio q̄ vult semiare dz cōsiderare
agri fecūditatē. Si enī semiat i agro arido plā
te crescūt pue q̄ntitat ppt hūor paucitatē. Si
ār i agro hūido maior erit q̄ntitat p abūdantiā b
hūor. Mozal⁹ ager significat aiaz peitētē. p-
pter tria. Pzio sic ager cū labore excolit. quia
vomere apit. ligōe fodit ꝛ euertit. semie seritur
rastro retegit. ibze pfundit ꝛ sepibus cingit. sic
aia penitēt apit vomere ꝓtitiōis. fodit ꝛ euer
tit ligone ꝓfessiōis. s. lingua ꝓfitēte. serit semine
bone opationis. retegit rastro aspe castigatio-
nis. sc̄z abstinētia ꝛ ieiunijs ymbze lachrymati-
onis spargit. et cingit sepib⁹ diligētis ꝙuersati-
onis. Jux illud Eccī. xxviij. Sepi aures tuas
spinis. hec agricultura psuadet Pzouer. xxiij.
Diligēter exerce agrū tuum. et postea edifices
domū tuā. Sz sicut ager gelu hyemali cōstrigit
vernali tpe viriditate vestit ꝛ caloze aduritur.
Sic aia penitētis q̄nq̄ tāgit frigoze accidie. q̄n
q̄ angustiat feruoze ꝓcupie. interdū decozatur
feruoze diuine gratie. qz est sicut fenū agri qđ ē
hodie sc̄z viride. et cras in clybanū mittit Ma
thei. vi. Quia nō viret hūoze deuotionis. Ideo
cras exurit feruoze tēptatiōis. Tertio sic ager
in autūno collectis fructibus iterato pcingitur
et iterū seminat. Sic aia penitēs q̄ dz esse in la-
boribus bonis. optet vt sp post vnum opus fru
ctuosum pfectū aliud inchoet. Jux illud Eccs
Quodcūq̄ potest manus tua instanter opare.
Iste igit ager aie interdū fit arid⁹ per indeuoti
onē. et tūc fructus bonoz opm erūt pue q̄ntita
tis. Si aūt est humidus p deuotionē. tūc q̄q̄d
in eo seritur in fructib⁹ vtutū abūdant appare.
bit. Sic figuratū est Gen. xxxvij. vbi legit. q⁹ se
uit Ysaac agz. ꝛ i ipo ānо pcepit fructum cētu
plū. et bñdixit ei de⁹ ꝛ locupletat⁹ ē. Ysaac int-
ptat gaudiū. et significat aiaz deuotā q̄ est sine
petō. de qua dz Pzouer. xv. Loz gaudēs. i. bo-
na ꝓscia ſm Glo. interl. exhilarat faciē. hec igi
tur si seminat hoc semē boni opis in fuco reci-
piet centuplū fructū mercedis. Sed notandum
q⁹ semē qđ seminat in agrū aie adhuc bz se i tri-
plici drña. Aliqua enī ps seminis bonoz opm
cadit sec⁹ viā. et hoc tūc ꝓtingit q̄n bona opera
vt ieiunia ꝛ oīones. et sic de alijs fiūt vt videā-
tur ab homib⁹ q̄lia sunt opa phariseoz. de qui
bus dixit dñs Math. xxiij. Dia opa sua faciūt
vt videātur ab hoibus. vel adhuc hypocrite fa-
ciūt opa sua ad apparētiā vt laudētur. qz dicit.
Greg. hypocrite q⁹ iusti agūt ad vtilitatē pxi-
mi hoc ipi faciūt ad ostētatiōez nois sui. Idem
viij. mozal. Quid in cūctis opib⁹ suis hypocrita

sperat nisi reuerentiã honoris ꝛ gliam laudis. Jō illud semē bonoꝝ etiã opm q̄ sic seminãt ab boib⁹ ꝙculcaꝫ ꝛ pit. eo q̄ hypocrite p̄miũ a deo nō capiũt. qz dic̄ Mat. vij. Amē dico vob̄ recepe̅t mercẽ. suã. Alia ps semis bonoꝝ opm cadit s̄ petrã. p q̄m intelligit coz durũ. De quo dicit Bern̄. ad Euge. Coz durũ ẽ qđ nec cōpūctione scindit nec pietate mollit nec mouet p̄cib⁹. minis nō cedit. indurat flagellatione. inḡtũ ad bñficia. nec deũ timet nec hoiem vereꝫ. Ex hoc dicto b. Ber. p̄ncipl̄r appet q̄ ille ẽ duri cordis q̄ nō vult idulgere i se peccātib⁹ qđ tñ ẽ ꝓtra sapiẽtẽ q̄ dic̄. Relinq̄ p̄rio tuo nocẽti. s. offensam et tūc depcāti tibi pctã soluẽtur. Accī. xxviij. Jō oñie semē bonoꝝ opm qđ cadit i hoc coz durũ aret ꝛ pit. qz ñ hz hũorẽ gr̄e aut r̄missiōis. ꝛ sic ñ fructificat fructũ bonũ in vitã eẽnã. Qz dic̄ Beda sup Mat. Qui tã impterrite differt emẽdaz scelerũ alioꝝ. timeo q̄ sibi differaꝫ venia in eẽnũ. Et Cassianus li. col. Neq̄q̄ sunt celestia p̄mia illi q̄ seipm vidicat de molestia ūuriaq̄ illa.

Jtẽ alia ps semis bonoꝝ opm cadit inter spinas. qđ tūc fit cū q̄s iniuste acq̄sita possidet. nc vult ea restituere. sz vult ex eis bõa facere vt ecclesias edificare. altaria edificare ꝛ erigere. et sic de alijs q̄ tñ nihil sibi p̄sunt sz obsunt. Sm q̄ dic̄ Aug. Si res ppẽ q̄m pctm̄ ẽ cū reddit pt nō reddit: pnia nō agit sz silaꝫ. De tribus q̄ sic faciunt bona ꝺ male acq̄sit dic̄ ppheta Aggeus. c. j Seminasti mlt̄ ꝛ intulisti parū. Jō refert Guilbel. in apia. c. lxxxi. Mulier sancta dicta Maria de egenis multũ sollicita i oronib⁹ ꝛ lachrymis petiuit dn̄m vt eã de morte mr̄is sue certaz reddere dignaret. Cū in hoc mltas lachrymas funderet. accidit die quadã vt ad missam iuẽ altare i eccl̄ia q̄i ad pedes dn̄i Maria sederz ꝛ ipsa horroze ꝓcussa vidit ꝓpe se spm̄ tenebrosum astare. Que mox signo scē crucis signata audacter q̄s sit interrogauit. et spūs. Ego suz mater tua. Tūc illa marie ait. Nihil me iuuare tue preces potuerũt. cū quidẽ me dãnatam ppetuo infernj claustra detineãt. Mox filia elato gemitu dixit. Heu mr̄ mea q̄ est cã dãnationis tue. Qui illa. Enutrita sum ꝛ vixi in his q̄ iniusta mercemonia ꝛ vsuras acq̄sita fuerũt. et ꝓscia m̄ male ablata restituere nō curaui: nec aduertere volui q̄ ꝓtra deum in meo hospitio ꝛ a m̄ fr̄ditis agereꝫ. sed torruosas mũdi vias ingressa: indigna ꝛ misera iudicaui. pgenitoꝝ meoꝝ vestigia declinare sprẽui. Insup arguentẽ me in his et i alijs malis. nec in vllo penitui. et iō infructuosam mortẽ cōmunicãs a futura seculi vita. Hec dicẽs mr̄ repẽte disparuit. Ecce q̄ semen bonorũ opm cadens inter spinas rerũ vicz male acquisitarũ suffocaꝫ. Quarto q̄ vult seminare dz attẽdere tpis ꝓgruitatẽ. Jō dicit ꝑe. de creſc. li. ij. Oñis seminatio fieri dz cū seminis adiutorij maius est e celo. hoc est in p̄ma etate lune. Quia tunc iuuatur calido. humido. viuifico lumine solis. et lumine lune simul. Et sb̄dit. Ois satio q̄ fit cū sol ab oriẽte in cancrũ gradiꝫ est p fecta. tūc radices mouebũtur in debitã sue substantie q̄ntitatem. Ita seminatio bonoꝝ operũ fieri dz cū hz maius adiutoriũ a deo. et hoc ẽ in tpe p̄nti in quo deus astat cuilibet vt possit bonũ pficere. iuꝫ illd ps. cxx. Auxiliũ me. a do. q̄ feĉ ce. ꝛ ter. et p̄tim dz seminare in p̄ma etate pueritie semẽ opatiōis bone cū adhuc calidũ ꝛ hũidũ in ipo dn̄aꝫ. qz tūc est magꝭ aptus ad bñ opandũ. Jō ꝓsulit Sapi. Eccī. xi. Mane eni semina semẽ tuũ valde. dz eni attẽdere q̄libet hō tpis p̄ntis ꝓgruitatẽ ad bñ opandũ. qz si rex vl̄ alic⁹ dn̄s terren⁹ ꝓcederet tibi bonã terrã ad seminãdũ. q̄cq̄d velles. q̄tũ velles. vt seminares infra sex annos. estimo q̄ nō eã libenter vacare p̄mitteres. vel zizaniã p grano semiares. vl̄ raro vel pauca seminares. Sic rex ꝛ dn̄s celorum ꝓcessit nob terrã cordis nostri. vt seminem⁹ bona semina in ipo. et hoc ꝓcessit tñ p sex annos. Juꝫ illud Exo. xxiij. Sex annis seminab̄ terrã tuã. et anno septimo dimittes eam. Et Lu. xiij. dixit dn̄s. Sex dies sunt in q̄bus optet operarj vbi p sex dies intelligit sex etates homis. s. puriciã. adolescentiã. iuuentutẽ. virilitatẽ. senectã et decrepitã etatẽ. In quibus a deo ꝓcessis debes seminare bonũ q̄cquid potes ꝛ q̄tũ potes et vbi vales ꝛ q̄n. Vel per sex annos aut dies significaꝫ p̄ns vita que currit per sex tpa laborjs Septimus est sabbatũ eternũ in quo nō erit ne cesse laborandũ sed quiescendũ. Juꝫ illud Ysa. xxiij. Sedebit pplus meus in pulcritudine pacis. in tabnaculis fiducie. et in requie opulẽta. Secũdo exponit spūaliter in sensu morali. vt p semẽ intelligaꝫ ecclina. qz ipa est bonũ semẽ. vñ dic̄ Pli. in spe. natu. Bonitas semis ꝓsideraꝫ ex tribus. Primo ex tpe. qz illud est semẽ bonũ qđ est anniculũ binũ vel trinũ. Precepit tñ Palladius li. ꝺ agricul. ne semina iactãda vetustioza sint q̄ ānus. Si eni vetustatẽ habent vltra ānũ nimis exiccata sunt. vt virtus formatiua et propria substantia humoris radicalis destituta euanuit. Ideo talia raro pueniunt nihilominus tñ vt dic̄ Pli. p̄t semẽ duoꝝ vl̄ triũ annoꝝ valere ad seminandũ. adhuc nō ẽ viribus destitutum. Sz q̄d p hoc moral̄ desig̃t. dico q̄ ecclina est triplex. Prima ẽ q̄ dispoit hoiez ad bonũ. s. ad hoc vt a culpa libereꝫ. sic est ecclina pctoꝝ. sic Nabuchodo. q̄ supbe ꝓtra deũ locutus ẽ. et in bestiaz mẽtaliter mutat⁹. cui ꝓsuluit Daniel. ppheta. c. iiij. Pctã tua elemosynis redime. et iniquitates

tuas misericordijs. Et ista elemosyna p semen anniculum denotat. Secūda elemosyna vz ad duo. vtputa ad satisfactionē culpe. et redemptionē pene. vt elemosyna penitēti. de q̄ dic̄ Tho. c. iiij. Elemosyna ab oi pctō liberat. quo ad pmū. et nō patiet aīas ire i tenebras. quo ad fm Et ista est vt semē bonū Tertia āt elemosyna vz ad tria scz ad p̄fuādū a culpa. ad euadendū ad supplicia. et ad pmerendum p̄mia. De ista dicit Tob. xij. Elemosyna est q̄ a morte liberat. et ipsa etiā pctā purgat. et facit inuenire vitā eternā Et est elemosyna iustoz significata p semen trinū. Scdo bonitas seminis ꝓsideret ex ponderē. qz illud est optimū qđ est ḡuissimū cuz est in charitate sparsum. et tāto plus valet dāti q̄to ꝓcedit ex caritate maiori. Jō dic̄ apl's. i. Cor. xiij. Si distribuero in cibos pauperū oēs facultates meas. charitatē aūt nō habuero nihil m̄ pdest scz ad ꝓsecutionē vite eterne. Tertio ꝓsideret ex colore. qz illud semē est melius qđ magis albū est interius. Quid p albedinem nisi bonā intentionē intelliges. qz medulla alba est intentio pura. Qui ergo vult vt elīna sua sit bona: videat q̄ intētio sit pura. Jō dixit dñs Mathei. v. Cū facis elemosynā noli tuba canere. sicut hypocrite faciūt in synagogis z in vicis vt honorificēt ab hominibus. Āmē dico vob. receperūt mercedē suā. Te aūt faciēte elemosynam nesciat sinistra tua qđ faciat dextra tua. Quarto elīna cōpatur semini. qz sic semē i ērā. piectū perditur. et tm postmodū multipliciter recipit. qz nisi ḡnū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipm solū manet Job. xij. Ita etiā elīna est q̄ in p̄nti pditur cū paupi dat. In futura aūt vita multipliciter metetur z recupabitur. quia dicit Aug⁹. in f. xxv. d vbis dñi. Jecundus est ager pauperū. cito redit donātibus fructū refert Arnoldus sup hoc vbo Mat. xix. Quicūq; reliq̄rit ꝛc. centuplū accipiet ꝛc. de quodaz pagano qui cū audisset p̄dicari a quodam epo. q̄siuit ab eo cuius hec vba essent. qui ait. Promissum dei nostri est. et verū est. Qui paganus. Si fideiusseris sup hoc baptisor. Qđ fecit eps. Quo facto ille cūcta bona pauperibus distribuit. et baptisari se fecit. et post hoc cito discessit. Quo defuncto filij adhuc pagani epm in iudicio conuenerēt et bona paternalia postulauerūt dicētes. q̄ pater ipoz fm promissum suū nihil accepisset. vel si accepisset q̄ saltem hoc ꝓbaret. Quibus eps dixit. Deus reddidit ei centuplū in vita eterna et hoc probare quidem possum. Adduxit igitur eos ad tumulum. adiurauit mortuū in noīe Jesu xp̄i vt diceret sibi vtrū bene fuerit solutus de promisso. Illico respondit omnibus audiētib⁹ Centuplum accepi. et vitam eternam possideo. Insuper z cartam in manu eius reperierunt. in qua scriptum sic inuenerunt. Sicut promissum est mihi sic inueni. et iam centuplū recepi. et vitam eternam possedi. Ideo dicit Sapiēs. xxix. Perde pecuniam tuā. ppter fratrē tuū z amicuz et nō abscondas illam sub lapide in perditionē et prodest tibi magis q̄ aurum. Super quo dic̄ Glosa. Perde perditura. et inuenies permanētia. Perde fragilia vt conseq̄ris eterna. Da qđ conseruare non potes vt recipias qđ securum amittere non vales. Et est vlterius notandum. Hugo de sanc. vic. dic̄. q̄ elemosyna cōpatur semini octo de causis. Una qz ad modū semis dz occultari. nō ad iactantiam ostendi aut videri. Secūda qz sicut semē cōmittitur bone terre. sic elemosyna debet dare bonis paupibus scz. ppt̄ necitatē nature. et aliqñ malis. sic etiā aliqñ ꝓpter necitatē in ēra mala semiatur. Tertia qz semē nō crescit nisi irriget pluries. sic nec elemosyna nisi det ex cōpassione cordis. Quarta ē qz si p̄ciosa semiant p̄ciosa colligūtur. si vilia simiter vilia. Silr elīne q̄ fiunt in charitate q̄si p̄ciosa semina. q̄rum remuneratio erit in patria. Que aūt fiūt in mortali. sic sunt q̄si vilia semia. et remunerātur in p̄nti. vñ versus. Que cū mortali fiunt tria dant bona terre. Cor faciūt abile minuūt tormenta gehenne. Quinta est quia semen nō in vno loco spargitur. sed in plurib⁹. sic elemosyna diuiditur. Sexta quia semen gelu pressum z retardatuz magnam copiā repromittit. sic elemosyna que nō habet tpalem remunerationē. sed pressurā tribulationis z aduersitatis habebit fructū eterne btitudinis. Septima est quia sicut seminās de parte seminis viuit i p̄senti anno. et de parte in sequēti anno. sic elemosyna q̄nq; nō solum habet p̄miū in futuro. sz etiā q̄nq; in p̄nti augmentū tpaliuz. Octaua qz sicut tria sunt impedimenta ne semen materiale fructificet. scz si s petrā: secus viā: inter spinas seminetur. Sic impedimentum fructificationis elemosyne est cordis duricia. q̄n dat nō ex cordis compassione sed cum murmure. Sicq; semē elemosyne cadit sup lapidem. et nullū fructum aut paruū fac̄. sic̄ testat btūs Greg. Sūt nōnulli qui mox vt ab egenis fratribus fuerint necessaria postulati. prius in eos contumelioſa verba iaciunt. qui z si rebus ministeria pietatis p̄stant. verbis tamen ꝓtumelioſis hūanitatē ḡtiam p̄dunt. ita vt plerūq; videantur iniurie illate satisfactionē exoluisse cum post contumelias dona largiūtur. Ad idem dicit Beda in Omel. sup Mat. Tutius est elīnā nō fuisse q̄m iuito ac furibūdo animo tribuisse. Qui concordat illud dictum August. Qui dat vt careat tedio interpellantis. non vt reficiat viscera indigentis. rē

et meritū perdit. Et merito illud semē elemosy-
ne qđ dat cū murmure aret ꝛ pdit. qz nō bz hu
morē pietat. qz elemosyna dz dari cū vult⁹ hy
laritate Unde illud Eccī. xxxv. In oīm dato hy-
larē fac vultū tuū. Qz. ij. Lor. ix. dicit Aplus
Hilarē datorē diligit dñs Ideo consulit sapiēs
Eccī. iiij. Declina pauperi sine tristicia. aurem
tuā: et rnde ei in pacifica mansuetudine. Scōm
impedimentū fructificationis est inanis glozia
vt cū. ppē ipam dat elemosyna sec⁹ viā. et ꝓcul
cat. qz dic Hiero. qcqd agim⁹ cā vane glie hoc
est nr̄a merces. si hūanā laudē q̄rim⁹ diuinā a-
mittimus. Qui ꝓsonat Greg⁹. viij. mor. Si per
hoc nr̄am laudē ꝓspicim⁹ rē. Etiā si a mlt⁹ igno
reē rē. Unde b. Aug. dic. Studendū ē vt bñ viua-
mus. sz a laude cauēduz ē. si h laus q̄rit illic re
muneratio amittit. Tertiū ipedimētū Sm hu-
go. Sūt. ppria pctā q̄ velut spine pungūt ꝛ lace
rāt mentē. Qui enī ī peccat⁹ exñs fac elemosy-
nas semīat inē spinas. et tlis elemosyna suffoca
tur a pctis. et nō. pdest ad vitā eternā ꝓsequen-
dā. pdest tñ ad tria. Primo ad mēt⁹ illustratio-
nē. ō pe. dist. v. c. falsas. dic b. Greg. ipis pecca
torib⁹ exñtib⁹ in pctis q̄ nō desperēt. sz interiz
qcqd boni poterit faciāt vt omps de⁹ cor ipo-
rū illustret ad pñiam. Scdo ad tpalem remune
rationē. qz dic Hiero. de pe. di. iiij. c. si. qñ vide
ris inē mlta opa pctōꝝ facere quēq⁹ aliq̄ que iu
sta sunt nō est tā iniustus de⁹. vt. ppē mlta mala
obliuiscatur paucoꝝ bonoꝝ. q. d. si nō remūe-
rat eternaliē remunerat tñ tpaliter. Tertio ad
faciliorē gehenne tolerantiam. de pe. dist. iij. c.
qđ g. §. Pt etiā. vbi dic Aug⁹. sz bona q̄ inē mul
ta mala sunt nō. pficiāt ad pñtis vite vel future
pmiū obtinendū. tñ ad tolerabilius extremi iu-
dicij suppliciū sēūduz. de hoc sunt supius me-
tra. Que cū mortali. Ad. pbandū etiā q⁹ elemo
syna in pctō data. pdest. refert Joh. elemosyna
rius pīarcha Petrus noie diues valde ꝛ ꝑpo
tens. sz erga paupes nimis immisericors qz ad
domū eius accedētes cū indignatione nimia re
pellebat. Cum g̃ nullus fuisset inuētus paupeꝝ
q̄ de domo sua elīnā accepisset. cōgregata pau-
perū multitudine dixit vn⁹ illoꝝ. Quid vultis
ih dare si ego hodie ab eo elīnā accipio. et faci-
entibus cū eo pactū ad domū eius venit ꝛ elīnā
postulauit. et in eo tpe famuli eius ad domū ip
sius panes siliginis attulerūt. quoꝝ vnuz arri-
puit. et cū furore illum repellendo. piecit Quez
paup. ptinus accipiēs ad socios suos redijt. et
q⁹ elīnā de manu sua accepisset indicauit. Post
duos igit dies Petrus īfirmatus ad mortem
vidit se añ iudiciū stare ꝛ mauros quosdam su-
per staterā mala eius appendere. Ex altera aūt
parte quidam albati tristes stabant. et nihil qđ
apponerēt inuenire poterāt. Tūc vnus illoꝝuz
dixit. Quere nihil habemus nisi vnū panē siligi-
nis. quē ante duos dies xp̄o cū indignatiōe de
dit quē sup staterā ponēs fere equalitas facta ē
Et ei dixerūt Adauge hāc siliginē. alioq̄n mauri
te apprehendent. Euigilans ergo. et liberat⁹ di
cebat. Si vna siligo q̄m tūc p furorē iactaui tm̄
profuit. q̄nto magis debet qs oīa sua indigen
tibus elargiri. et factus ē misericors ꝛ amator
egenoꝝ. Quadam enī die cū optimis vestibus
indutus p viam pergeret. quidam naufrag⁹ ab
eo vestimentū aliqđ postulabat. ꝓtinuo ille ve-
stimēto precioso se expoliauit. ꝛ illi dedit. quod
ille accipiēs statim vēdidit. Qđ cū pcepisset pe
trus doluit adeo vt nec cibū sumere vellet dic.
Qm̄ nō fui dignus vt mei memoriā haberet ege
nus. Et ecce cū dormiret. vidit quendā sup solē
fulgentē. et super caput crucē ferentē ꝛ haben-
tem indutū vestimentū qđ dederat egeno et di-
centē sibi. Quid plozas Petre. q̄ cū cām sue tri
sticie dixisset. ait ille. Cognoscis hāc vestē Et il
le etiā dñe. Et dñs ad euz. Illo g̃ vestioz ex quo
m̄ dedisti. et gratias ago boni volūtati tue. qm̄
frigore affligebar. et cooperuisti me. In se ergo
reuersus cepit egenos beatificare ꝛ dicere. Ui-
uit dñs q⁹ nō morior donec fiā vnus ex eis. Ul'
aliter sic expone. q⁹ ille seminat semē elemosyne
secus viā. qui histrionibus q̄ semp iuxta viā cur
rūt prestat. et tale semē conculcatur a demoni-
bus qui dicūtur volucres celi deuorāt. qz dicit
Hiero. Histrionibus dare nihil aliud est nisi de
monibus īmolare. De hoc q̄re plura s. dñica.
iiij. in aduētu dñi. J. N. Iste aūt supra petrā M
semīat q̄ in pctis obdurat⁹ elīnā donat meretri
cibus ꝛ ꝓsimilib⁹. qz tūbus nō est dandū intui-
tu pcti vel ipietat. Qz dic Aug⁹. ad Uincē. do-
natistā. et ponit. v. q. v. c. nō oīnis vtil. Esurien
ti panis tollit si ō cibo saturat⁹ iusticiā neglige
bat. Et Sm hoc etiā loquit sapiēs Eccī. xij. Da
bono ꝛ ne recipias pctōrē. Bñfac būli. et ne ō-
deris ipio. Et ad hūc sensuz etiā loq̄tur Hiero.
di. Pecuniā tuā vt singulis nccium est tribuas.
nō ad luxuriā sed ad nccitatē. Et dixi notanter
q⁹ intuitu impietatis nō est donandū meretrici
bus ꝛ consimilibus. qz intuitu pietatis secutus
est. Quia legit quidam noie Ultalius senex san
ctitate vite preclarus. venit ad Alexandriaz. ꝛ
pio studio conscripsit meretrices magis famo-
si nominis. Qui diebus singulis laborans num
mos acquirebat. Ex quoꝝ parte victum par
cissimū sibi compans reliquos pietatis affectu
meretricibus impendit. Nam ad vesperam in-
trans ad aliquā earū. deditq⁹ ei nūmos dicens
Da mihi hanc noctem. et noli cum aliquo forni
cari. Sicq⁹ tota nocte manens in angulo dom⁹

oratioñi vacabat obſuans attentius ne mulier cum aliquo peccaret. Eodem modo alijs noctibus cum alijs faciebat Sicq̄ oñes per ordinē visitabat frequēter eundem ordinē repetens ab oñibus aūt ꝓstanter exegit. q̄ nulla eū ꝓderet Una igitur illarū vt factū pij patris reuelare p̄sumeret. a demone est vexata. Cum autem hoc diutius Vitalius ageret. plures ex his mulierculis compuncte inhonestam vitā reliquerunt. Quedam ꝓtinentes caste vixerunt quedam regularem vitam aggresse. quedam etiā legittimū matrimoniū elegerunt. Illo modo posset ꝛ qui libet homo eis elemosynas dare. et ad bonū inuitare. Sed illi seminant inter spinas qui diuitibus dant elemosynas. quia ab illis suffocantur Contra quos dicitur Thob. iiij. Panē tuū cuꝫ esurientibus comede. Et btūs Piero. in Epla. Illis retribue diuitias tuas qui non phasides aues sed siliginis panem comedunt. qui famem expellant. qui nō augeant luxuriam. Ideo dic̄ Cassio. Diuitibus dare nihil aliud est q̄ preda re. Quare etiā dixit dñs Piere. iiij. Noli semina re super spinas. Ultimo aūt quidam seminant i terram bonā Per bonā terram intellige bonos paupes. in quibus iaciendum est semen elemosinarū. quia afferunt fructū centuplum. intellige huic qui elemosynā dedit. Ideo dicit sapi. Eccī xij. Benefac iusto ꝛ inuenies retributionē magnam. et si nō ab ipo certe a dño. Ideo legit de btō Ludouico rege francie q̄ infirmat⁹ ad mortem ꝓuocauit omnes suos nobiles. medicos et clericos. et theologos ꝛ religiosos ꝓsulēdo an posset curari. et audito q̄ non respondit. Nunc patet q̄ diuitie in morte nō prosunt. quibus potentissimus ꝛ ditissimus rex sanari non potest. vnde nisi proximis ꝛ pauperibus in elemosinis subuenissem. ad eternā vitam modo nō venissem Ad quā perducat.

¶ Dñica in quinquagesima. Sermo

O Si línguis hominū loquar. ꝛ angelorum charitatem autem non habeam factus sum velut es sonans ꝛ cymbalum tiniens. j. Cor. xiij. Aristo. in li. probleu. dicit. Aurū in lecto naturaliter fugat somnū. quia dicit Auicē. Aurū amicuꝫ est vigilie ꝛ inimicū somni. Ideo errant isti ꝛ male faciunt qui i digitis infirmorū qui alias dormire nō possunt annulos dimittere ꝓsueuerūt. q̄ Galienus deportari suadet aurū a languidis vt quiescant. Sed econtra benefaciunt qui pestilētie tempore aurum in digitis portāt cum incipiunt infirmari. quia tunc periculosus est somn⁹. quem ꝛ tunc aurum fugat ꝑ parte ab infirmo.

Moraliter per aurū intellige charitatē. quia sicut inter oñia alia metalla aurū est excellentiꝰ metullū siue principale. sic caritas excellit omnes alias vtutes. Et est virtus principalis. Vnde apostolus ad Gall. v. Enumerat eam primam inter fructus spiritus sancti d. Fructus inquit spiritus charitas. Super quo dicit Glo. Aug⁹ Caput virtutum premisit vocans charitatē caput virtutū. Ibi etiā dicit Glo. Piero. Que aūt inter fructus spūs tenet primatū charitas ē. sine qua cetere virtutes nō reputabuntur eē virtues vere. Jō etiā apl̄us in p̄nti epla enumerat eā maiorē inter virtutes theologicales cū dic̄. Nūc scz tpe vite fides. spes. et charitas. ꝥa hec maior aūt horū charitas. qz ꝛm Glo. fide ꝛ spe cessantibus charitas ineternū manebit. Et qz quo ad pñs hoc carnispriuio qō nominatur ab hac dñica oēs quasi boies sunt in somno pctōrū. qz iā plura pcta heu q̄ alio tpe āni cōmittūtur in crapula. luxuria ꝛ supbia. qz dic̄ b. Gre. dist. iiij. de ipa dñica die. hesitamus ꝛ intelligit Glo. dñica carnispriuij. quid iā dicendū sit cum oñes laici ꝛ seculares illo die plus solito ceteris diebꝰ curatiozesq̄ cibos ꝛ carnū appetant ꝛ vbi quasi noua auiditate se ad medias noctes ingurgitāt. q̄ se nō aliter huius sancti tempor obſuationem suscipere putāt. Quod vtiq̄ non rationi sed voluptati. immo cuidam cecitati mētis ascribendum est. q. d. Greg⁹. Ex hac ingurgitatione multa alia procedunt peccata. Primū est superbia sicut patet per illud Ozee. xiij. Saturati sunt ꝛ eleuauerūt cor suum. Secūdū est dei obliuio. Ideo sequitur. et obliti sunt mei In nullo enī tpe anni dei plus obliuiscitur q̄ in his diebꝰ. Tertia ē luxuria. qz dic̄ Piero. Vient mero estuās de facili spumat i libidinē Quartū est loquacitas sicut probat Greg⁹. in Ome. de diuite epulone. ¶ Primo in male conuiuantibꝰ famulatur culpa loquacitatis. Deinde post loquacitatem ludus ꝛ leuitas. Quia nullo tempore anni plures ludi inordinati q̄ in his tribus diebus exercentur. necnō multe leuitates. Unde bene exponitur de ipis illud Exo. xxxij. Sedit pplus meꝰ māducare ꝛ bibere ꝛ surrexerūt ludere. Insup q̄si oñia peccata ibi committūtur. qz dic̄ Hali. Ebriosus suus ē oīm pctōr. nullū enī pctm̄ pōt vincere q̄ captus ē vicio isto. Idcirco in ista epla q̄ legit̄ in ista die apostol⁹ multū cōmendat charitatē. qz ipa somnū vicioz fugat cū dicit. Charitas nō emulatur. i. inuidet. Non agit perperam. i. peruerse. Non inflatur. q. d. ipa excludit tumorem superbie. et sic de aliis. Et quid aliud vult nisi vt contra vicia que modo oppriműt hoiem ꝑ crapulā aurū charitatis in mente portemus. vt sic a somno pcti

nobis caueamus. et tãgit in hoc apl's excellẽtiam charitat' quo ad ka. quo ad ei⁹ nccitatẽ. ibi Si lin. bo. lo. q̃tũ ad ei⁹ vtilitatẽ. ibi. Charitatẽ patie. Quãtũ ad eius stabilitatẽ. ibi. Charitas nãq; excedit. Consuetudo in isto tpe est lz mala q; dñe nobiles ꝛ diuites huius mũdi i publica theatra solent ꝓuenire cũ puellis aut vginibus suis. cũ quibus adolescentuli ꝓsueuerũt corizare. Et lz interdum q̃libet adolescentum sibi electã specialẽ elegit tñ etiã cũ ceter' ibidẽ ꝓgregatis cozeas ducit. eo q; fm ꝓbm alternat' vti est delectabile. Et ab illa mala ꝓsuetudine nll'o modo nec p prelatos nec rectozes eccl'iaꝝ pñt declinari. Ib b. Greg. di. iiij. c. deniq; §. de ipa loquẽs de dñica ista carnispriuij. in q̃ (ꝛ ẽ in duabus diebus sequẽtibus) hec mala ꝓsuetudo q̃ si ab oñibus secularibus obꝛuat. et sic ait. vnd nec a tali ꝓsuetudine auerti pñt. iõ cũ venia suo ingenio relinquẽdi sunt ne forte peiozes existãt si a tali ꝓsuetudine ꝓhibeanꝛ. vbi fm glo. arguunt aliqui q; ꝓsuetudo excusat in delictis. et sic volunt arguere. Quicq̃d fecerint in his tribus diebus mali in corizando. vel se ad mediam noctẽ ingurgitando. q; eos excusat hec mala consuetudo. Contra quos dicit canon. xxxiiij. q. j. Scisma. Consuetudo nõ minuit peccatũ sz auget. imo ꝓsuetudo veniale peccatũ facit mortl'e dist. xxv. §. criminis. Sed vt Glo. cuz canone concordeꝛ sic solue. Consuetudo excusat in delictis a pena tẽpozali que ꝓpꝛ scandalũ nõ põt imponi. vt statim infra patebit. Sed non excusat a pena gehẽnali vl' purgatozij. imo ãpli⁹ icusat. Ad qđ ꝓbandum legiꝛ in li. de donis. q; inuenis q̃dam purgatozii sancti patricij ingress⁹ reperit ibi varias penas aiarũ. et vidit ibi circulum ferreũ constipatũ acutissimis clauis. in quibus corizabant plures compluti continue igne sulphureo. quozũ etiã viscera cozrodebant dracones. A duobus vero lupis deuozabanꝛ brachia corizantiũ vsq; ad ossa. Requisit⁹ sup his angelus respondit. Tales sunt corizantes comperti puersa libidine alios cõcitãtes clamationibus. impudicis saltibus. amplexibus osculis tactibus ꝛ verb impudicis. vnde merito plectũtur tali supplicio. Tandẽ monachus ille reuersus videndo cozeam solebat clamare Fugite carissimi. qz magna pena sequitur corizantib⁹. Ecce q; consuetudo hec mala non excusat a pena purgatorij vel eterna. Secũdo dicit btus Greg⁹. Dz cũ venia suo ingenio sunt relinquẽdi. vbi videꝛ q; Greg⁹ indulget. Sed ꝓtra hoc hr. xxiiij. q. ij. c. legatur. ꝛ hr de reg. iur' li. vi. Peccati venia nõ daꝛ nisi corrccto. Et de pe. ꝛ remis. Q; aũt remissiones nõ dantur nisi correctis. qz nõ remittitur peccatũ vel pena peccati nisi ineueniat mẽtalis correctio. i. penitentia ꝛ cordis contritio. Sed qz illi hanc malã ꝓsuetudinẽ nõ corrigũt. sed ỏ anno in annũ in ipa sbsistũt. tũc ideo venia eis nõ est danda. Ad hoc sic respondc. q; btus Greg⁹. intelligit dictũ suũ de venia pene. et nõ de venia culpe. Tollerabꝛ enī crimẽ tale ꝓpter scisinatis periculũ vel scandali. Vnde nõ est dicendum q; deus ignoscat eis licz nõ puniat ꝓpter multitudinẽ vel scandalum. quia multitudo dispensationẽ inducit. vt. iiij. dist. c. vt constitueretur. Et. j. q. vij. quocũq;. Juxta illud metriste. Ob pplm multũ transibit crimen inultũ. Sustinẽtur etiam crimina rõne scandali vitandi. vt. xxxiij. q. iiij. c. nõ potest. Ideo relinquit hoc Greg⁹. diuino iudicio puniendũ. Sed canones qui dicũt veniã aut remissionẽ nõ dandã: nisi correctis. intelligũtur de venia culpe q̃ nõ datur nisi peccator corrigatur. Mozaliꝛ autẽ exponẽdo hanc similitudinẽ de cozea vt alludat epl'e dico q; p nobilez dñam intelligere possumus charitatẽ. qz ipa est regina ꝛ nobilis domina imo ipa est inter alias impatrix virtutes prestantissima. et q̃ impantur ab ipa deo valde sunt grata. et velut a se reputat impata Jpa igitur merito nobilis existat. qz a summo rege ozigine traxit. Sicut enī dña mundi nobilis dr: q̃ a stirpe imperiali aut regali ozitur Sic caritas nobilis, pclamatur. eo q; ab impatoze celozum generatur. Jpa est enī hec egregia domina que dum medium silentium tenerent omnia. a regalibus sedibus de celo venit in hũc mũdum Sapiẽtie. xviij. Jpa est regina austri que venit audire sapientiã veri salomonis. iij. Regũ. x. Jpa vt inquit btus Bernñ. est mater hoim ꝛ angelorũ. nõ solum que in terris. sed que in celis sunt pacificauit. Jpsa est que deum homini placans hominẽ deo recõciliauit. q. d. hec certe nõ ẽ mater ꝛ dña ignobilis que tñ regẽ placare ꝛ recõciliare fuit abilis. Quia ad placandum imperatozes ꝛ reges nõ mittũtur dñe ignobiles. imo nobilissime ꝛ multũ placabiles. Sicut patet de Abigail nobili qui venit placare regem Dauid j. Regũ. xxv Et de nobili Hester. que commissa fuit placare reconciliareq; regem Assuerũ Hester. v. Ecce mihi dilecti fratres ꝛ sozores. Hec nobilis imo nobilissima dña ꝛ imperatrix. scilicet charitas venit hodie cũ puellis suis in publicum theatruz ecclesie sicut nobiles domine in theatrum procedunt in publicum cum virginibus suis vt laudentur. Sic charitas ideo venit vt de ipa gloziosa predicentur. et hoies ad amplexus ꝛ oscula ipius (dimittentes vana mũdi) inuitentur. Qui enī ad charitatẽ dei inuitantur in his tribus diebus nihil male sed oĩa recte opantur. Nam dicit Aug⁹. de laude charitatis

Charitas est actio rectitudinis oculos semper habēs ad dñm glutinū aiarū .societas fidelium actio nō frigida nec sagax .q.d. vbi i theatro vl circulo spūalis choree dña charitas cū puellis suis fuerit ibi nulla curuitas erit .sed sp oculos mētales ad celestia erectos habebit .et non ad mūdi vanitates .q̄ tā multimode exercētur .ō q̄ bus ps .cxxij Auerte oculos meos ne videant vanitatē .Et ē notandū cū alīq̄ dña nobil huius mūdi cū glia venerit cū vginib⁹ suis in theatrū cui⁹ quidē dñe q̄libet vgo bñ decorat talis dña nō dūtaxat ppt se .sz etiā ppt puellas a circum stantib⁹ collaudat .Sic ad pñs qz egregia dña charitas venit cū puellis suis .de q̄bus infra pa tebit in theatrū ecclie ostentās gliam suā i epla hodierna .Idcirco apls collaudat ipam supza ¶ mlta q̄ sunt laude dig̃ .Primū est eloquētia lin guarū .et hāc tāgit ibi cū dicit .Si linguis hoim loq̄r z angelo⁹ .q.d. Si oim hoim p donū lin guarū q̄rū sunt .lxxij .placeā .charitatē aūt non habeā factus sum velut es sonās Glo .qō alijs pdest .imo se ꝓsumit .Sic i eo q̄ charitatē nō hz diminuūtur oīa nalia z min⁹ ydoneus fit ad bñ opandū z vitā suā inutiliť expēdit .Ubi vero nobilis charitas fuerit oīa ꝓsunt .Jux illud apli ad Ro .viij .Scim⁹ qm diligētibus deū oīa cooperanť i bonū .Et dic Nic .de ly .i Glo .Quia ist pctā eo⁹ i bonū ꝓueniūt q̄ foztiores z cau tiores resurgūt .et etiā i glia ad bonuz eo⁹ fiet mēoria pctō⁹ .Sic cicatrices vulnerū ad gliaz militis q̄ finaliť in bello ppt charitatem dñi sui triūphaut .Hz dic Hay .Et ex eo q̄ est planuz tūc ex vna pcussione reddit simplicē sonū .et sī gnificat eos q̄ simpliciť vitatē ānūciant .Cymbalū aūt eo q̄ ē cūcauū ex vna pcussiōe mltiplicat sonū .et significat eos q̄ vitatē multipliciter annūciāt .abducēdo plures silitudines .et elici endo multas ꝓclusiōes .Sed qz faciūt hoc sine charitate se inutiliter ꝓsumūt z fructū pdūt Hz dī .exquo ad loq̄lam req̄rūtur mlta .vtputa lin gua .duo labia .palatū .dentes .iiij .anteriozes zc̄ .Hz qz angeli sunt spūs .et bis carēt .videtur q̄ nō loquūtur .Circa qō notādū Guarro .sup ij .sen .q .xxxvi .dic Angel⁹ pt loq̄ hoi .alteri .an gelo .sibi z deo .Primū ē q̄ pt loq̄ hoi .oñditur ex hoc q̄ pōt facere aliq̄d ex̄ hoiem z i hoie .er go pt facere vocē sic ptz Luc .j .qñ dixit .Ave g̃. ple .zc̄ .Etiā pt inť diuersa fantasmata diuerť p ponere .sic diabol⁹ locut⁹ est vxori pilati Mat. xxvij .ō dixit .mlta passa sum zc̄ .Et ex his duo bus modis pt loq̄ alteri p voces .ad diuersam enī trāsmutationē fantasmatū z ordinatiōz q̄m fac angel⁹ i hoie ali⁹ itelligit .et hoc ad fm .Hz quo ad tertiū q̄ pt loq̄ angelo addit eo mō quo pt hoi loq̄ .qz duplex ē ꝓtact⁹ .corꝑalis z spūal Corꝑalis ē duplex .mathematicus z naturalis Mathematic⁹ ē ꝓtact⁹ qñ applicat se alicui lo co nihil opando i eo .sz nalis ē qñ aliq̄d opať Ubi āgel⁹ q̄uis fm suā eētiā nullā hēat figurā. pt tū diuersos caractes z figuras facere in me dio seu i celo ēpirreo scz figurā triāguli z q̄drā guli zc̄ .Et p tles figuras z caractes diuersas tanq̄ p lras z nūcios pt loq̄ āgel⁹ i vtroq̄ ꝓta ctu ita q̄ ali⁹ itelligit eū sic vn⁹ hō itelligit aliū p aures sensibiles .Sic āt nō pt loq̄ hoi .qz si a liq̄ lre scriberenť i pgameno z ñ posset videri at tramētū q̄uis scriberenť lre hō ñ posset legere lras .Sic ec̄ i ꝓposito .Caractes diuersi descri būť i medio p eētiā .i .grāz āgeli q̄ videri ū pōt et iō nec ipi caractes .iō nō pñt talē locutionez itelligere .Hz Hay .dic q̄ ipo⁹ āgelo⁹ locutio ad iuicē ē bōe volūtat cōcordatio .Quo ad ōr tū quō āgel⁹ loq̄ť sibi sb dit Guarro .Pōt etiaz loq̄ sibi quō ñ alīt .s. q̄ mēs āgeli cōuertit se ad speciē i mēte sua .z scit q̄d vult facere .z quid est apud ipm sine aliquo signo exp̄ssiuo .Alteri aūt loq̄ nō pt sine signo directo z exp̄ssiuo .Quo ad q̄ntū dic .pt etiā loq̄ deo quō nō sibi .Nā de⁹ nō solū videt cogitationē angeli pñtē .sz oēm possi bilē p quocūq̄ tpe fuko .et hoc videt nūc .et sic loq̄tur angelus deo .nō tū videt āgel⁹ .qz nescit q̄m cogitationē hēbit cras vel ad annum .et sic aliquā locutionē hz angel⁹ p respectū ad deum q̄m nō hz p respectū ad scipm .hec ille .Sed alij dicūt vt Hay .q̄ loq̄ āgelo⁹ do nihil aliud ē q̄ ī pñtia eius .Et deū loq̄ ad illos nihil aliud ē q̄ pñtia vult⁹ sui q̄ fruūť .Jō dic apls .Si linguis hoim loq̄r z angelo⁹ .vbi p angelos intelligun tur dissertissime loquētes q̄ liberalib⁹ artib⁹ in structi oīatis loquūtur vbis ea q̄ norūt .Per hoies vero intelligūtur simpliciter loquentes. vt dic Hay .Et hz vtrūq̄ bonū est .si tamē nō est a deo charitas nullā confert vtilitatē .Secūdū supza qō apls cōmēdat charitatē est intelligen tia scpturaz cū dicit .Si habuero ꝓphetiam z nouerim misteria .i .diuinitatis occulta oīa .z oēz sciaz Glo .siue dīnit⁹ datā siue hūanit⁹ acq sitā .et habuero oēz fidē .i .pfectā .ita vt montes trāsferā .charitatem aūt nō habuero nihil sum. Glo .q̄tū ad esse gratie .Quia dicit Bern .quāti tas cuiusq̄ aīe estimať de mēsura charitat .vt q̄ mltū habet mag̃ sit .q̄ paz pua sit .q̄ nihil nihil sit .Circa qō notādū ꝓphtia ē revelatio miste rioz spūs scti .z fit ꝑncipaliť z potissime hūti bus caritatē .qz pfecta charitas ē potissima cā dīne allocutiōis .et appriare fac amātē amato ri ꝓpe vt si fieri posset esset hocipm qō amatum qz dicit Hug .sup .vij .li .angelice bierarchie q̄ amoz trāsigit amātem i amatū .Quanto g̃ vici nius est amans amato .tanto verius .subtilius

et perfectius sibi amatū reuelaꝛ. Jō dic̄ Rich. in li. de minori ꝓtēplatiōe. Ex magnitudīe dīne dilectionis pēdet modus dīne reuelatiōis. Qui ꝓsonat Aug⁹. in li. viij. de trini. Quāto flagrantius deū diligimus tāto citius sereniusq; videmus. Et huius mltiplex est rō. qz charitatis ardoꝛ trāquillat insolertē carnaliū desideriozum tumultū. Scōa qz amoꝛ facꝫ amātē diligētius inqrere statū amati Tertia qz amoꝛ ē q̄dā custos exprimētalis amati. Jō plen⁹ cognoscit aut gustaꝛ amatū p amozē foztiozē. qz res pfectioꝛ cognoscit simul vidēdo z gustādo q̄ solū vidēdo Quarta qz crescēte calore tandē erūpit lux flāmea. ita amore inardescēte surgit splendoꝛ sapientie z intelligētie quo cādescit aīa sicut ferꝝ ignitum. Quīta qz amoꝛ dei sincerius mereꝫ vt amās spūaliter ab amato deo dirigaꝫ in sui cognitiōe z oīm ozdine ad ipm. Sz di. exquo charitas pfecta ē potissima dīne reuelationis causa. quō ꝓgnoscit q̄s hꝛe charitatē tantā. exquo dr Ecc̄i. ix. Nemo scit an amore vl odio dign⁹ sit. Ad hoc rñde q̄ null⁹ certitudinaliꝫ pt scire hūanitus se esse in charitate nisi p reuelationez Attñ cōiecturatiue pt q̄s scire se eē in charitate p aliq̄ signa q̄ in lib. de itineritatibus eꝛnitatis sunt collecta itinere. iiij. Ex his patet q̄ nec p̄phetia nec reuelatio secretoꝝ valet sine charitate. qz balaaz habuit ꝓphetiā cū dixit Nume. xxiiij. Oziet stella ex Jacob ꝛc̄. Et silr Saul, pphetabat cū pphetis. I. Regum. x. Et Joh. xij. Expedit vobis vt vnus moziaꝫ hō, p ppl'o et nō tota gens pereat Sed he, pphetie eis nō, pfuerūt. qz charitatem nō habueꝛt. Tertiū supza qđ apl's laudat charitatē est distributio elemosynarū cuz dicit. Et si distribuero in cibos pauperum oēs facultates meas charitatē aūt nō habuero nihil ñ, pdest. Glo. ad cōsecutionē vite eꝛne. pdest tñ ad alia tria de q̄bus dixi s. dñica in. lx. f. ij. R. L. Ubi nota. h apl's tāgit fozmā dādi finē z materiam. Primo fozma dādi est vt deꝫ hilariꝫ. et hāc tangit ibi. Si distribuero. i. in plurib⁹ diuisero. Qz dic̄ Ps. cxi. Dispsit dedit paupibus. iusticia eꝰ ma. in se. se. Et dñs Mat. xix. dixit cuidā adulescentulo diuiti. Si vis pfectus esse vade z vēde oīa q̄ habes z da paupibus. q. d. nō vni pauperi. Secūdo tangit finē cū dixit. in cibos pauperū. qz sic dat vtiliter. Jō dicit sapiēs. Conclude elīmā in sinu paupis. et h exozabit. p te Ecc̄i. xxix. et. lxxij. dist. c. j. Eps inqt paupib⁹ vel infirmis q̄ debilitate faciente suis manib⁹ laboꝛare nō possunt: victū z amictū inqtū sibi possibile fuerit largiaꝫ. Tertio tangit materiā vt ꝺ suo tribuat ibi oīes facultates meas. q. d. nō alienas Jō ꝓsulit Sapi. Prou. iij. Honoza dñm de tua sba. et de ꝓmitijs frugū tuaꝝ da paupibus et ipleanē hoꝛrea tua saturitate. et b. Gre. xiiij. q. v. c. elīna. Illa redēptoꝛis nr̄i oculis placꝫ q̄ nō exilitat et iniqtate ꝓgeriꝫ. Sz q̄ de reb⁹ concessis z bñ acq̄sitis ipendiꝫ. Quartū s qđ cōmē dat charitatē acerbitas est penarū cū dicit. Et si tradidero coꝛpus meum ita vt ardeaz. qz fm Glo. est martirij genus acerbissimū. charitatez aūt nō habeā nihil ñ, pdest. qz dr de pe. dist. ij. c. si enī. Euidēter. Martiriū q̄tūcunq; vehemēs nō valet sine charitate. z q̄uis ꝓ xp̄o pateꝛeꝫ. Postq̄ apl's cōmēdauit hāc nobilē charitatē sup eloquētiā linguarū. intelligētiā scripturarū. distributionē elīnaꝝ. z acerbitatē penarum Et qz dña nobilis nō ē sine puellis. idcirco etiā cōmēdat ipam rōne suarū puellarū. q̄rū ꝑma ē patia. hec dñaz charitatē p alijs custodit. quia dicit Greg⁹. in Ome. Patia ē custos z radix vtutū. et hāc tangit ibi. charitas patiens ē. q. d. Ubicūq; dña charitas fuerit ibi ꝓsequēter ācilla patia erit. et bñ decet vt talis nobiꝫ dña sapientē habeat ancillā. Qz fm sapientē. Qui patiens est mlta gubnaꝫ sapia Prouerb. xiiij. Jstā puellā dz q̄libet amare, ppē tria. Primo, ppter locupletationē. Quilibet enī vir hāc puellā preelijs diligeret q̄ eū diuitē faceret. Et hoc facꝫ patiētia. qz ditat hoīem in vtutib⁹ q̄ sunt vere diuitie. Jō dicit Job. xxxvij. Ab aq̄lone aurū veniet. Et quid p aq̄lonē nisi aduersitas quā si q̄s patiēter sustinet aurū vtutū adueniet ei. Scōo ppē status cognitionē. patia enī statui h⁹ exilij ꝓgruit multū. Jō dic̄ apl's Heb. x. Patia vobis neccia ē vt volūtatē dei facientes repoztātes repzomissionē. Ministri dei q̄ sunt de eccl'ia militante multum indigent patia. sic̄ illi qui sunt in bello multuz indigent. scuto, ppē qđ dixit. ij. Coꝛ. vi. apl's. In oīb⁹ exhibeam⁹ nosmetipsos sic̄ dei ministros i mlta patia Tertio, ppter regni acq̄sitionē. Jux illud Mat. v. Bti q̄ psecutionē patiūtur, ppē iust. qm ip. ē re. ce. Ideo dicit Hugo. Celestis illos expectabit glia i q̄b⁹ vera inuēta fuerit patiētia. Secūda puella q̄ fuit dñe charitati dr benignitas. Hec puella data est ei a summo dño. Juxta illud Ps. lxxxvij. Dñs dabit benignitatē. Hāc puellā diligere debent p̄ncipaliꝫ plati. qz dic̄ Piero. ad Nepotianū de vita cleri. Crede m vacꝫ q̄ benignitas plato ꝝ salutē efficit sōditoꝝ. de hoc q̄re plura s dñica. iiij. post ephie. f. j. P. H. Tertia puella est noīata hilaritas siue gaudiū. et hanc tangit ibi. Charitas nō emulaꝫ. id est inuidet. q. d. taꝫ nobilis dña nō hz secū inuidiā qua dolet de bono proximi. sed habet secū hylaritatez q̄ dolet de malis proximi et gaudet de bonis ipius. Sicut docet Aug⁹. li. ij. omeliaꝝ. Ome. xv. in fi. Con

gaude illi cui dñs aliquã grã dedit. ꝛ habebis habet ille forte vginitatẽ. ama illũ ꝛ tua ẽ. Iterũ si tu forte habes maiorẽ patientiã diligat te. et sua est. Ille potest satis vigilare si nõ inuides tuũ est studiũ eius. Tu forte potes amplius ieiunare. si amat te suũ est ieiuniũ tuũ. qz per charitatẽ tu in illo es. et ipe in te. Hec Aug⁹. Debz enĩ quilibet hõ de bono pximi sui gaudere. quia hoc est signũ sue saluationis Sicut testat Anſ. li. ix. Mag inqt puto saluationẽ ei⁹ spandã qui pacẽ boni facit. ꝛ fact alioꝝ fauet ꝙ istius ꝙ mꝫ ta ꝛ inuidet. Quarta puella ẽ dicta bñficentia. ꝙ semp bñfacit. ꝙ tangit ibi. Nõ agit pperã. Et est pperam aduerbiũ qualitatis. et significat p uerse. qz hec speciosa puella nõ agit puerse impediendo bona. Et continue bona facit ꝛ alios facere procurat. qz scit hoc dictũ sapientis. Noli prohibere bñfacere eũ ꝙ põt. Glo. qz talis omissio tibi iputarẽ. Si potes ꝛ ipe benefac Prouerb. iij. Hãc vginẽ lz oẽs generaliẽ debẽt diligere. et in hoc tpe ẽrtioso bñfacere. tñ pncipaliter diuites ꝙ habẽt mũdi hui⁹ opes. Jõ ad quẽlibet talem dicẽ Sapi. Bñfac iusto ꝛ inueniẽs retributionẽ magnã. ꝛ si nõ ab ipo certe a dño Eccli. xij. Et ibidẽ iterũ. Benefac humili. et ne deder impio. Quita puella ẽ bũilitas ꝙm tãgit ibi. nõ inflaꝛ. qz excludit tumorẽ supbie. Hãc puellã debemus oẽs vnanimiꝛ amare. qz absqꝫ ea nõ possumus hostiũ regni celesti intrare. Si aũt hanc nobiscũ habuerimus ingredi faciliter poterim⁹ Qõ figuratũ ẽ Apoc. iij. Vbi angelus dixit Johãni. Ppsui añ te hostiũ aptũ qõ nemo claudere põt. eo ꝙ modicã habes vtutẽ. Spũaliꝛ hostiũ est eterne vite ingressus Modica virtus est bũilitas. ꝙ modicos facit fideles dei in hac vita. Qz eis inde egrediẽtibus hostiũ celi patebit nec aliquo impediri potuerit. Jõ b. Aug⁹. in ꝓ. quodã de assumptiõe laudat bũilitatẽ di. O vere bũilitas est btã que scala celi ꝓstituiꝛ per ꝙm deus descendit. ꝙ deũ hoibus pepit. vitã hominibus edidit. celos innouauit. mũdum purificauit. paradisum apperuit. et hoim aiãs ab infernis liberauit. vnde si cogitas magnã fabricam celsitudinis de fundamẽto cogita humilitatis.

¶ Sexta puella est largitas. et hanc tangit ibi. ñ querit ꝙ sua sunt. Qz vbi va est largitas nõ habet locũ cupiditas. qz nõ querit ꝙ sua sunt tñ. sed etiã ꝙ sunt alioꝝ bona procurat. Qz scit illud dictũ canonis Pelagij Pape qõ poniꝛ. vij. q. j. c. Scias vtilitas plurimoꝝ vnius vtilitati preferenda est. Idcirco imptitur alijs ꝛ nõ solũ sibi vult illud qõ hz retinere. Hz tũc est pulchra liberalitas ꝙ indigẽtibus suo tpe ꝛ ñ superflue impendiꝛ. vt. lxxxvi. dist. c. nõ satis. Hãc ꝙlibz debet diligere. qz põt vnũquẽqꝫ famosiz facere Jux illud Boe. li. ij. ꝓsa. v. Si quidem inqt auaricia facit odiosos claros largitas facit. Jõ docuit apls ad Philip. ij. Nõ que sua sunt singuli considerãtes. sed ea ꝙ alioꝝ. Et eadem epla. c. iiij. dicit. Non ꝙro datũ sed requiro fructũ abũdantẽ in rõne vestra. Sic aũt nõ fecerunt illi de quibus dicit ad Philip. ij. Oẽs ꝙrũt que sua sunt nõ que Jesu xpi. Septia puella est mititas de qua dicit. Nõ irritaꝛ. id est. ad iracũdiã puocaꝛ Qz dicit ꝙdam glo. sup Mat. v Mitis non irritat nec irritaꝛ nec nocet. nec nocere cogitat Mitis est quẽ nõ afficit sed oĩa eq̃niter sustinet. Hec puella perducit ad terrã viuentium Math. v. Beati mites qm̃ ipi possidebũt terrã Octaua est puritas quã tangit ibi. Non cogitat malũ. q. d. Non pmittet hoiem maluz cogitare qualiter perficere posset. ibi. opere. Remouet enĩ oẽm maliciã. et precipue elationes a mente in qua scit diuinitatem inhabitare. Jux illõ plato nis in phedrone. Ubi puritas ibi ꝛ ipa diuinitas forte cõprobatur. Ideo sbdit apls. Nõ gaudet super iniquitate. i. nõ permittit peccare ex elatione vel circa malicias que faciunt de malo gaudere. Sed gaudet veritati cum proximi infirmitates charitatiue suppoꝛtat vt dicit Glo. Lyre. Nona puella est perseuerãtia. que tangit ibi. oĩa suffert scz perseueranter. hec puella ẽ summi regis filia. sicut testatur Bern. in ꝙdam epla. Perseuerantia est vnica regis filia. finis virtutum earũꝫ consumatio ꝛ virtus sine ꝙ nemo videbit deum. Ex quo dicto Bern. patet ꝙ magna dña est charitas. cui in obsequiũ summ⁹ rex suam tradidit filiam. Non enĩ solent multũ nobiles reges tradere filias suas minus nobilibus nisi sint eis in dignitate nobilitatis coequales. Hec puella multũ est amanda. quia ipa solaꝫ saluat Math. xxiiij. Qui perseuerauerit in finẽ hic saluus erit. Et Isido. li. de sum. bo. Inchoãtibus premium promittitur. perseuerantib⁹ aũt datur. Tunc placet deo conuersatio nra. quando bonũ qõ inchoamus perseuerãter iplemus. Decima puella est fides ꝙm tangit cũ dicẽ. Dia credit scz per fidem ꝙ sunt diuinitus tradita tã ĩ veteri testamẽto ꝙ in nouo. hec faꝛ placabilẽ deo. qz sine fide ipossibile ẽ placere ꝺo ad Heb. xi. de hoc ꝙre plura s̃. dñica. i. lxx. f. ij. Q. S. Undecia est spes. et innuiꝛ ibi. Dia spat. Gloſa ꝙ sunt diuinitus pmissa. Hec ẽ multũ necessaria qz in possessionẽ regni celesti hominẽ ante tempus quodammodo introducit. Jõ dicit Aplus ad Heb. vi. Spe incedentes vsqꝫ ad interioza velaminis vbi precurſor introiuit p vobis Ubi p interioza velaminis intelligit omnia celestia secreta que modo nobis sunt reuelata. Et sup illud ꝓs. Spa in domino dicit Glo. Spes itroi

tus fidei est. Per spez enī intrat ad vidēdū illō qō credit. Spei ei fit illa pmissio Ysa. lviij. Sustollam te sup altitudinē terre. et cibabo te sup hereditate patris tui Jacob. Decia puella z vltima ē sustinētia. et hāc tangit ibi. Oia sustinet. Hec valde est a xpī fidelibus diligenda. Primo ppter eterne maledictionis euasionez. qz his q̄ perdunt sustinētiam dr Eccī. ij. Ue his qui perdiderunt sustinentiā. Secūdo ppter pmij eterni pmissionē. qz dicit Aplus. ij. Thi. ij. Si sustinemus z pregnabimus. vbi dicit Glo. Sustinere est onus sup se tenere. Homo enī onus tribulationis tenēs nō debet deponere. sz patiēter dominuz sustinere. vt ipe veniens in iudicio possit ab eo laborē tollere z premiū tribuere. Nā omnes sustinētie sue capient premiū. Sicut petiuit Ysa. xxxvi. Da dñe mercedem sustinentibus te Ideo dixit Dauid Ps. cxix. Sustinuit aia mea in verbo eius. Glo. quo vitam eternaz pmisit post veniam. Et non solum ipe pro premio vite eterne sustinuit. sed etiam quemlibet hominē sustinere monuit Ps. xxv. Sustine dñm. q. d. Nō p dño pateris nō te terreat tribulationū acerbitas quia te sequitur premiorum multiplicitas. Ad que nos perducat zc.

De eadem dñica ex euāgelio Sermo.

Assumpsit ihesus duodecī discipulos suos. et ait illis Ecce ascendimus hierosolimā. z p summabūtur oia que scripta sunt p pbetas de filio hominis. Ita scribit Luc. xviij. Dicūt certi naturales q melodia expellit ab hoīe demones. Et ppter hoc dicit Guido in musica q sunt q̄dam demones qui melodiam sustinere nō valent. Et hoc trahitur ex. j. li. Regū. c. xvi. Ubi legit. Q Saul affligebatur a spū maligno. et dixerūt ei sui sui. Ecce spīritus malus exagitat te. id ē cō mouet aut ꝓturbat. querat autem regi bō scīes psallere in cythara vt psallat manu sua vt leuiꝰ ferat. Adductus est igit Dauid. et qñcunqz spīritus malus arripiebat Saul tūc Dauid percutiebat cytharā z leuius ferebat vel refocillabat spūs Saul. recedebatqz spūs malus. Et dic Nicola. de ly. i Glo. Q melodia attrahit ad se mētis attentionē. et sic sensibiliter videmus hoīes audientes melodiā alia circa se facta vix pcipere. et per ꝓs ab alio retrahit. et sic potest alleuiare afflictionē a demone causatam in homie: inq̄tū attrahit ad se afflictionis pceptionē. sed demonē affligentē nō pōt expellere. qz sac scriptura asserit demones esse de natura angelica. et qz naturalia mānent in eis integra optet dicere q nulla res sensibilis aut vtus corpalis pōt in eis aliq̄d opari directe vel indirecte cuz sint omnmo spūales sbe. Sz ad textū dic q p melodiā vtute corpali naturali Saul leuius poterat ferre. vt iā dictū est. sed p eam sic nō recedebat. sed magis virtute diuina imediate vel mediate angelis sanctis ex merito Dauid q̄ laudes diuinas i cythara cātabat. p salute saulis. Et ad dictū Guidonis dic q nō sit curandū cū nullius sit autozitatis. Vel potest dici q ad melodiam expellūtur demones ppter sanctitatē melodiā facientis. vt dictū est de Dauid. Quid tamē de hoc plenius sit sentiendū doctozibus est cōmittendū. Sed illud dictū mathematicoꝝ dicentiū q q̄dā demones nō pñt ferre melodiā sz recedāt audiētes eā. h ponit p silitudine tanq̄ exō Et dic Aristl. j. poꝝ. Exēpla ponim⁹ non q ita sint. sz vt addiscētes sentiāt qō addiscāt. Quid ergo p hoc moraliꝰ designatur exm. Per melodiā intellige xpī passionē q̄ est melos in auribus hominū deuotoꝝ. et i corde iubilus bonoꝝ Sper nūt enī oia mūdi gaudia vt dulciꝰ sit eis passionis mēoria. Dic bt̄ Aug. q̄ ait li. solilo. Dñe dilexisti me plus q̄ te. qz mori voluisti ppt me. Tam charo pcio redemisti me. de supplicio vocasti me. de seruitio retraxisti me. vt memoriale tuū semp esset mecū. et nunq̄ recedat de corde meo. qz ppter me noluisti recedere ō cruce Sz per cytharā intellige xpī carnē in qua facta seu tacta est melodia passionis. Igit Dauid tunc cytharā percussit. cū passionē suam xpus in carne fiendam discipulis suis p̄dixit dicēs in euangelio hodierno de seipo. Tradet enī gētibus z illudetur z flagellabitur z cōspuet. et post q̄ flagellauerint occident cū. Ista quidē melodia recordationis passionis xpī mox cuncta fugat demonia. Sed qz in his lasciuis diebus carnispriuij demones magis circa homies vsantur. ad multas vanitates z peccata eos incitādo quare ad fugā ipoꝝ sancta eccl'ia legit de passione euangeliū cum dicit. Assumpsit ihesus. In quo duo p̄ncipaliter describūtur. scz Xristi passionis pnūciatio. ibi. Assumpsit iesus. xij. Q eci clamātis illūinatio. ibi. Qū appropiq̄ret hieroso.

Circa p̄mū est notandū q xps z diabolus in hoc tpe ineq̄liē hoies assumit. Primo igit assumit xps hoies ad sobrie viuēdū. cū dic Lu. xxi Attendite aūt vobis ne forte gr̄uentur corpora vestra crapula z ebrietate. Facit enī xps ad instar venatoris qui sobrie pascit accipitres. Qz ipoꝝ dieta debet esse ordinata. vt dicit magister libro. pprieta. xij. de auibus. vt videlicet nō sit nimis tenuis nec nimis lauta. Ex abundanti enim cibo impinguantur. et tunc insolescunt. et pinguescunt. et ad reclamatores redire dedignātur. Si vero cibus fuerit nimis paucus deficiunt accipitres. et impotentes efficiuntur ad

prædandũ. Moraliter ꝑ accipitrẽ intellige quẽ libet sacerdotẽ.qz sicut accipiter ſm Jſi.dr̃ ab accipiendo eo q̃ capit alias aues. Sic debẽt sacerdotes accipe alios homines errãtes de fauce demonis ⁊ restituere deo per partes satisfactionis Jstos inquit assumit christus ad sobrie viuendum.exquo omniũ sunt exemplar alioꝝ. nõ se possunt absq; scandalo populi nimiũ ıstis tribus diebus cibis impinguare. Jdeo dr̃ distĩ. iiij.c.deiq;. Sacerdotes ⁊ diaconi ⁊ reliq̃ quos ecclesiastici gradus dignitas exornat a q̃nquagesima ꝓposituz ieiunãdi incipiant. ⁊ sunt v̈ba Greg. Sz qz pñs dñica dr̃ quinquagesima penitentie ⁊ tristicie.in qua quilibet de peccat] penitere volentes ꝓgruũ esset vt ieiuniũ suũ in ipa inchoarent vt sic sobrij perdurarẽt. Sed di .tñ dr̃ de conse.dist.iij.c. Sacerdotibus.i. epis in ꝓsilio ꝓgregatis omnibus decretũ est .vt añ pascalem solẽnitatẽ nõ q̃nq̃gesima sz q̃dragesima teneaẽ. Ad hoc dic̃ Bar.brix.q̃ b̃ loquiẽ de ieiunio generali qđ oñibus iniũgiẽ.ibi autẽ loqr̃ Greg⁹.de ieiunio spãli qđ clerici suadeẽ. Jo per suasio aut ꝓsilium qđ impleẽ est pfectoꝝ. Et addit Bartho.in Glo.imo inqt nõ est fuãda quinquagesima.qz fuaẽ post pascha. Ubi nota.dicũt doctores q̃ triplex est q̃nq̃gesima.p̃ma est hodie.et finiẽ in die pasce.et dr̃ q̃nq̃gesima tristicie ⁊ pñie. Secũda q̃nq̃gesima incipiẽ in die pasce ⁊ durat in diẽ penthecostes .et ẽ q̃nq̃gesima leticie Tertia q̃nq̃gesima durat a sabbato post pascha vsq; ad sabbatũ post penthecostes . Jn qua duplex caniẽ alleluia significãs duplicẽ stolam corpis vicz ⁊ aïe quã deus dabit sanctis in fine mũdi. Jo dixit Glo.q̃ q̃nq̃gesima fuaẽ p⁹ pascha. Alio modo per accipitres intelliguntur generaliter oẽs hoies quos xps assumit ad sobrie viuendum ī his tribus diebus p̃ncipaliter qđ patet ex his.qz hodie legiẽ euãgeliũ de passione sua. Jn qua quidem passione adeo sobrie vixit q̃ p̃ siti dixit. Sitio Joh.xix. Et q̃d per hoc vult.certe nihil aliud nisi vt oñes fideles ad sobrietatem inducat.valde enī sunt culpabiles ipsi homies qui nolunt se a nimijs repletionibus abstinere.p quibus christus in sua passione benedicta voluit famẽ ⁊ sitim sustinere.q.d .Xps habete me.p exõ.sicut ego sobrie vixi.sic ⁊vos viuite Nihil enī est qđ fideles xpianos ad sobrietatẽ inducit q̃ xpi veneranda passio Cum enim pius hõ cogitat xpm felle ⁊ aceto potatũ tristatur se preciosis potibus sanatũ. Qz enim passio ducat ad sobrietatẽ trahiẽ ex v̈bis bti Berñ.li. medita. Cum diabolus parat m̃ insidias fugio ad vulnera dei mei ⁊ recedit. Sz q̃d sunt insidie nisi crapule ⁊ delicie quib⁹ diabolus ponit insidias vt capiat eorum aïas qz dicit btus Aug⁹. li.xv.confessio. Dũ ad quietã societatẽ ab infantia transiẽ in ipo transitu laqus q̃cupiscentie insidiaẽ. Si igitur vis euadere has insidias fuge ad vulnera xpi passionẽ eius memorãdo .et fugit a te diabolus. Jdcirco xps vt remediũ reliqueret ꝓtra gulã ait. Lucñ.iij. Necordare pauptatis mee ⁊ transgressionis.absinthij ⁊ fellis. et sic patet q̃ xpus assumpsit suos ad sobrie viuendũ. Sz econtra diabolus suos fautores ad plene se replendũ. Sicut enī carnifex replet ⁊ impinguat boues quos vult occidere ad coquinã.sic diabolus nunc p gulam replet quos vult mactare ad gehennã.et hoc faẽ tã in sacerdotibus religios⁹ q̃ secularib⁹ aut laicis pſonis .Sũt enī multi de sacerdotibus q̃ in hoc tpe se vsq; ad mediũ noctis inebriãt.et fecũdos calices exhauriũt vt sic intelligentiã pdãt. Qz dicit b. Hiero. Nihil obruit adeo intelligentiã vt comessatio et ebrietas. Cui ꝓcordat Sen̄. Liboꝝ copia sobrietas animi ipedit .Et Sap̃ .loquens de vino et ebrietate dicit. Quicũq; his delectaẽ nõ erit sapiẽs Prouer.xx. Jdcirco p̃t dici de ipis hoc v̈bũ euange. Jpi nihil hoꝝ intellexerũt .licet enī euãg.pñs ad missam qđ tractat de passiõe legerũt.in quo de sobrietate istructi fuerẽt.tñ ppter abũdantiã cerusse fortassis ⁊ vini intelligentiã ita obnubilaueẽt vt de passiõe xpi nihil itelligãt quia dicit Job.xxviij. Sapientia nõ inuenitur i terra suauiter seu in crapula viuentiũ .Sz ꝺ religiosis taceto.qz se nõ solum his tribus diebꝰ. sed etiam alijs tpibus ad bibendum incitant.et plenos interdum ciatos hauriũt. Qđ tñ prohibet Jnno.iij.de vita ⁊ honest.cle .c.a crapula. et ebrietate clerici oñes diligẽter abstineãt.nec ad bibendum vinũ q̃squã incitetur. cũ ebrietas mentis inducat exilium ⁊ libidinis prouocet incentiuũ.vnde illum abusuz penitus discernim⁹ abolendum.quo ad potus equales se obligant potatores.et ille iudicio illorum plus laudatur qui calices fecundiores et pleniores exhaurit. Si quis aũt super his se culpabilem exhibuerit nisi a superiore cõmonit⁹ satisfecerit ab officio et beneficio suspendatur.hec Jnno. Jdcirco de talibus religiosis põt exponi v̈bum euangelij. qđ sequitur. Et erat verbũ istud scz de xpi passione dictũ absconditũ ab eis .Unde refert Helimãdus ⁊ Uincẽ.in spe.histo.li.xxx.c.xi.q̃ ãno dñi.M.cliiij.tempore Frederici primi fuit i anglia vir quidam magnarum viriũ corpor] .Hic post multa pctã repbensus a sua Scia ꝓposuit hierusalem ire vt ibi vires suas expenderet i seruitio dei.et de hoc consuluit quendam abbatez ordinis cisterciensis.qui persuasit ei vt crucem religionis acciperet.quod ⁊ fecit. Dic igitur cũ quadaz die de necessitate ad lectũ rediret vidit

In quínqua Rgesíma

supza quandã trabẽ dozmítozíj demonẽ sedentem in specie symee. et cepit cogitare q diabol⁹ esset. qz in illo ozdine tales nutriũtur. diabolus aũt sentiẽs se ꝓgnitũ desilijt de trabe sup illũ. et verberauit eũ tam fortiter q sanguis de narí bus t oze exibat. et hoc facto euanuit. Illo aũt clamãte fratres excitati sunt. et videntes illum tam grauiter lesum. portauerũt in infirmitatozíum. qui iacuit tribus diebus sine sensibus i lecto suo. magis mortuus q̃ viuus videbaꝫ. apertis oculis nihil videbat. Qui cum iaceret. apparuit ei .ſ. Benedictus dí. Bñdicite. et ille dñs. Quesiuit. quis es inquit dñe? Ego sum inqt fraꝫ Bñdictus. seqre me. et secutus ẽ eũ in spũ. Cõmisitqꝫ eũ Raphaelí archangelo. q̃ duxit eũ ad locũ penarũ. vbi inter ceteras vidit psonas religiosas diuersas. monachoꝝ. monialiũ. epoꝝ presbiteroꝝ. clericozum. quozũ aliqui ridebãt. et clamabant. alíj ꝓuiciabant. alíj studebãt gule satiande. alíj libidini explende. nõ q iste voluptates post mortẽ sint. sed ad maiozẽ confusionẽ t cruciationẽ similitudines pctõzum preteritozũ in ipis suis cruciatibus repzesentãt. ỏ hoc cogẽtibus eos demonibus qui eos etiã postea pcutiebãt cũ fustibus p capita vsqꝫ ad excussionem cerebzoꝝ t eiectionẽ oculoꝝ. et hoc icessabiliter. Jã dicta posui. vt scz clerici magis ad sobzietatem sint pzoni. Sed q̃d de laicis dicam nescio. qui plus solito his tribus diebus cibos carniũ appetũt t quasi noua auiditate t ad mendias noctes ingurgitant. seqꝫ non aliter huius sancti tempozis obꝛuationẽ susc̃ipe putant. vt dic̃ Greg⁹. de conse. dist. iiij. c. deniqꝫ. ℌ. de ipa. Q̃d vtiqꝫ fit diabolo, pcurãte. Qz scit q̃ miltas contumelías deo per hoc faciũt. Prima. qz gula vilissimã creaturã scz ventrẽ deificat. Juxt illud apli ad Phil. iij. Multi enī ambulãt Glosa. in vía puersa quos sepe dicebã vob. Nũc aũt et flens dico inimicos crucl xpi. quoꝝ finis interitus. quoꝝ deus vẽter ẽ. Et dic̃ eos notãter inimicos crucl xpi. qz i hoc q vẽtrẽ. p deo colunt. inimicanꝫ passiõi xpi q̃ facta ẽ in cruce. vel contrariãtur charitati quã dñs i cruce oñdit. Ideo de ipis pt exponi sequẽs vbũ euange. hodierni. Nõ intelligebãt q̃ dicebãtur. Qz q̃uis p predicatozẽ dr̃ de ipis hodie p passionẽ xpi. in q̃ magnã sitim famẽqꝫ sustinuit. attamẽ hoc nõ intelligunt. sed ventrẽ replendo ipm ꝓ deo colunt qz dic̃ Aug⁹. Hoc ab hoie. p deo coliꝫ q̃d p cetris ab eo plus diligitur. Secunda cõtumelia q de templo spiritus sancti coquinam faciũt. Dicit enī aplus. ij. Coꝝ. vi. Vos estis templũ dei viui. De hoc templo faciunt coquinam q̃ adeo replent se cibis t potibus q ignis naturalis nõ sufficit illud decoquere. Sed tamen ex lignis viridibus vel humidis facit fumũ qui hominez reddit pigrũ t somnolentum. Tertia q multuz se a deo elongant. Contingit enī ingurgitatis sicut accipitribus ipinguatis. q̃d ad reclamatoziũ redire dedignanꝫ. sed se longe a dñis suis elongant. Quid est reclamatozíũ nisi dei templũ. in quo dñs clamabit in die cinerũ. Conuertimini ad me in toto eozde vro. Sed q̃ se nũc ipiguãt cibis t potibus. tũc dedignãtur venire. nec volunt redire et penitere. sz adhuc plura mala exercere. Ideo de illis dicit Dauid. In chamo et freno maxillas eozum constringe. qui nõ appzoximant ad te. vbi dicit Glo. Non appzoximantes ad deum sunt homines cibo t potu se replẽtes. quibus Dauid optat maxillas constringi. et parcius victualia dari. vt sic saltem ad deum cogantur appzoximare. sicut accipiter famelicus ad dñm suum. Secũdo xps sibi suos famulos assumit ad compatiendum. vult enī vt cõpatiamur sue passioni in hoc q dicit euangelista. Assumpsit iesus discipulos suos t ait illꝭ. Mat. xx. secreto. Ecce ascendimus hierosolymã t cõsum. oia q̃ scripta sunt p. pphe. de fi. hois. Tradetur enī gentib⁹ ad illu. t ꝓspu. et postq̃ flag. occidẽt eũ. t tertia die resurgz. Quid enī p hoc vult xps q̃ i hac dñica in q̃ hoies vt frequenter sunt ad malum. pniozes t lasciuiozes permittit legere euãgeliuz de sua felicissima passione. nisi postposita mundi vanitate studeamus ei passo cõdolere. qz dicit Bern̄. li. de cõsidera. ad Euge. papã. Indignus est xpi passione felicissima qui nõ christo patienti totis viribus studuerit condolere. Ideo deuotus doctoz Amandus in hoza. Sapie. li. j. c. xv compatitur xpi passioni Insuper exclamans ꝓtra iudeos qui xpm crucifixerunt dicens. Qualiter o cruente bestie leonibus ferociozes. lupis rapacibus seuiozes. agnũ illum mansuetissimũ specioszz p filijs hominum. nobilem ac delicatum. pium ac mansuetum sic tozqꝫe potuistis. O deus meus vtinam tunc fuisset famulus presens dum hec agebãtur vt pietas t compassio que eis defuit in me completa fuisset. Profecto si possibile fuisset salua humani generis redemptione. ego animam meam pro vita tua posuissem. Ecce quanta deuotio simul t compassio in mente huius deuoti famuli christi fuit cum hec verba dixit. Sic t nos hodie deuote ptractare debemus xpi passionez sicqꝫ incitamur ad virtutes postponẽdo mundi vanitates. Qui enī hũiliter meditaꝫ xpi passionẽ vix aut nũq̃ poterit supari. Unde legit q̃dam deuotus homo se in loco secreto abscondit. et ibi recolebat vt sciebat t poterat quomodo christus natus fuit. in mũdo cõuersatus multa turpia et opprobria. p nobis passus. scz

illusionē. flagellationē ꝛ ꝓsputionez. et tandem mortē. et cū hoc dixisset sp dicebat ꝙ sibi ꝓfecerat ad bonū plus ꝙ totū ꝙ alꝫ faciebat. ꝓpter qđ dicit Bonauē. cardinalis. Si vis o hō vt ȯ vtute in vtutē. ȯ gra in gratiā ī melius ꝓficias quotidie nullo strato impedimento q̄ta potes deuotiōe ꝓcurras. et mediteris dñi passionem. hec ille. Sed qa ī his tribus diebus ꝛ fortassis nō excepto die cynerū boies currūt de vicio in viciū. de malo in pessimū. Bonū eis esset vt cū matre sancta ecclia in corde ipoz haberetur felix passionis xpi memoria. Sed ecōtra diabol⁹ assumit famulas ꝛ famulos ad xp̄m deridendū. et hoc facit p̄ncipaliter in chorizantibus q̄ per oēm modū irridēt xpi passionē. Primo vt xps extēdit manus suas ī cruce Sicut de hoc prędixit Ysa. lxv. Expandi manus meas ad populū nō credentē q̄ gradit vias nō bonas. Sic etiaz chorizātes in derisionē xpi crucifixi expendunt manus suas ad suos amatores vel amatrices. et nesciūt ꝙ tales tactus manuū valde sunt nociui. Nā sapiēs scribēs de tactu mulieris dicit. Qui tenet eā q̄si q̄ apprehendit scorpionem. vt plane hr̄ Ecci. vij Itē vincula sunt manus eius Prouerb. vi. Dicit etiā btūs Piero Nunqd p̄t hō abscondere ignē in sinu suo vt vestimēta ei⁹ nō ardeant aut ambulare sup prunas ardentes vt nō cōburētur plante eius. Sic q̄ ingredit coream ad vxorē ꝓximi sui nō erit mūdus cū tetigerit eam Secūdo xps habuit pedes confixos cruci quos moueri nō potuit. chorizantes aūt in blasfemiā xpi mouēt pedes ꝛ totū corpus. et de quolibet exponi pōt illud Job. xv. Cucurrit aduersus deū erecto collo ꝛ pigui ceruice armatus est. Pulr illud ps̄. In circuitu impij ambulant. Sed ille salt⁹ eternā tribulationē prefigurat. qđ sic ꝓbo. Dic Isi. in histo. na. Cū estiuo tpe pisces saliūt extra aquas maris. vētus maris. et pluuia atq; aure tēpestates consequūtur Cuius rō est. Sentiūt enim ex natura aduenire pluuiā quodāmodo p̄munire sevolentes radijs solaribus se exponūt. Moraliter p pisces signi ficātur boies. Per tps estiuū vita gr̄e in p̄senti. vbi ipi boies postposita oīm lasciua q̄rere dñt dei gratiā. Si aūt tanq̄ aquosi ꝛ effeminati saliunt cū mulieribus chorizando ventū tribulationis pluuiā miserie ꝛ intemperiem calamitatis eterne in eis prefigurāt euenire. Quia dic Job xxi. Tenēt typanū ꝛ cytharā. et gaudēt ad sonitū organi. et ducūt in bonis dies suos. et in pūcto ad inferna descendunt. Idem refert Isido. de delphinis qui adeo sunt veloces ꝙ ī mari nihil est eis velocius Sed plerumq; salientes naues transuolant saltus eoz inducit futurā tempestatē Quid delphinis nisi homines qui si trā siliunt naues humane vite chorizādo eterna tē pestas comitatur. Sicut probat Guil. in apia. c. lxxvij. Mulier procax ꝛ vana erat in brabantie partibus in quadam villa que omni fere festo choreas iungere consueuit ꝛ factuz est vt iuuenibus viris ad saltū iuxta choream ludentibus vni eorum pilam ferire conanti baculus de manu euaderet. et dictam mulierē ducentē chorea percussam in capite mox necaret. Hoc vt oīs viderent confusi sunt. et corpus ad domū propriam detulerunt. Presbitero aūt dicturo vigilias venienti. ecce thaurus nigerrimus immo demon pessimus cum mugitu occurrens feretrum cum corpore deiecit. et cum cornibus illud dissipans mēbratim confudit. ita vt visceribus hinc inde dispersis fetor intolerabilis disp geretur. Fugientibus ergo cunctis cadauer laceratum vsq; in crastinum solum relinquit. quo usq; euaporato fetore cognati eius intrare possent ad corpus. et sblatum extra cymiterium sepelierunt. Ideo dicit Crisꝰ. super illud Math. xiij. Die natalis Herodis. Ubi saltus ibi diabolus Neq; enim deus dedit nobis pedes ad hoc vt cum camelis saltemus. sed vt cū angelis chorum faciamus. In saltibus enī letanē demones et exultant ministri demonum. Tertio in cruce christus nudus pependit. Sicut conquerebat. Job. j. Nudus egressus sum de vtero mr̄is mee nudus illuc reuertar. Sed chorizantes in derisionem crucifixi se meliozibus induūt vestimentis. vt bñ de ipis dicat illud ps̄. cxlij. Filie eorū cōposite. circūornate vt similitudo templi. Solent enī ipe matres ornare filias suas ad choreas ire volentes ꝛ ad vanitates mūdanas. Sed a deo puniūtur. vt patet in exemplo qđ posui A s̄. dñica. iij. post ephie. Smo. j. P. P. Quarto xps in cruce coronā spineam habuit. chorizantes āt habēt ꝓta de floribus. Quare dic Bern̄. in psona xpi. Tu hō es ꝛ habes ꝓtū ȯ floribꝰ. et ego ȯs ꝛ hō hns coronā de spinis. Tu bēs ciroteas in manibꝰ. ꝛ ego clauos defixos. Tu ī albis vestibus tripudias. et ego pro te derisus fui ab Herode in alba veste. Tu tripudias cum pedibus laborauit Tu in choreis brachia extendis in modum crucis in gaudio. et ego extendi in opprobriuz Ago in cruce dolui. et tu in ea exultas. et tamen reuertere ad me ꝛ ego suscipiam te. hec Bern̄. in psona christi. De sertis refert Guil. Sm alios. Tho. in lib. apia. c. xxvij. Quidam frater nomine Johannes in Bononia populo p̄dicauit. viditq; ꝙ sertis totus pplus sedebat coronatus. finito Smone dixit. Pudeant membra fidelis popli rosis aut floribus sb spinato capite xpi coronari. Et addit. excōico ꝓta osarū nō ppl'm. qb⁹ ille vtī

in pctiñ. Destitit g pplus a maioze vsq; ad mini mũ poztare ftã. Post nõnullos dies solennes nuptie celebzanť in vrbe. aderat t puer iuniozi qui ftũ ex rosis tñ poztabat in manu. Quod vt vidit adolescẽs supbus rapuit ftũ ex manibus et ꝓtumax posuit sup caput. nec moza flamma edax ftũ inuasit. et anteq; illud adolescẽs ꝺponere posset oẽs crines capitis eius exussit. Conuersus igiť ppls in stupoze sancti viri ꝺba time re didicit. et deũ bñdixit. Quito xps habuit caput inclinatũ sb spinea cozona. qz diciť Job 19 xix. Inclinato capite emisit spñ. Chozizantes erigũt capita sua sb cozona aut fto flozido. ꝙa currũt aduersus deũ erecto collo. vt Job. xv. Sexto sicut xps in oñibus mẽbzis suis patiebatur sic chozizans in oñibus mẽbzis delectatur Sz de hac delectatione seu letícia diẽ btus Aug⁹ Seculi letícia ẽ impunita nequitia. Ideo legiť. Qz in saxonia ꝙdam pbiter sancti magni martiris cũ celebzaret audiens puellas cozeas ducẽtes per eccliam t ipm impediẽtes eis ꝓcatus est. vt cantãtes manerẽt per annũ integruz nõ mãducantes nec bibẽtes. sed cantãtes. Pzi mũ vsq; ad genua. deinde vsq; ad femoza merse sunt donec eas scz Hubertus epus colonien sis soluit. quedã ex eis cito obierũt. ꝙdaz vero diu viuẽtes penã suam tremoze mẽbzoz soluerunt. Acce q hec inanis t inepta letícia tam dure est punita. Haut dubiũ quin adhuc lasciuas chozeas ducẽtes a deo grauiter punientur Septimo in cruce xps dulciter cãtauit cũ ꝓ peccantibus exozauit Luc. xxiij. Pater ignosce illis. qz nesciunt ꝙd faciunt. Chozizantes aũt dulci cãtu peccatozibus nõ pzosunt. sed per hunc a diabolo capiũtur t decipiũtur. Qꝺ ꝓbatur i natura. Dicũt naturales q arabus est quidaz piscis ꝙ sic capitur. Nã piscatoz in aquã mittit pticã. in qua sunt alique cãpanule. et iuxta eam ponit rethe. et pulsat campanulas quas piscis libenter audit t appzopinquat retheq; sic intrat t capiť Per hũc piscem intellige secularẽ adolescentẽ. per piscatozẽ ipm demonẽ. Sed per particã sb audi chozeã. per cãpanulas vero cantãtes puellas Cum ergo diabolus vult decipere t capere mũdi adolescẽtes facit chozeas in qua sunt puelle quasi campanule sonãtes. in qua voce ipi ꝺlectãtes capiũtur. Vel per campanulas intelli ge instrumenta musicalia. quoz sonitu mlti decipiũtur. Refert Gulhel. in li. apia. c. vij. Qz i epatu cameracensi puella quedam cantilenis t chozeis assidua. cum quodam die duceret chozeam. eam confestim cantatricem turbo rapuit et in altum deferens illam malignus spiritꝰ cruꝺeliter verberauit t flagellauit. ictus quidẽ plurimi audiebant. sed videre nõ poterant ferientẽ sed t mulierem audiebant in aere clamantem. et post modicum interuallum cecidit t moztua est nimis terribilis ad videndum. Octauo xps pze doloze clamans moziebať. chozizantes autem pze gaudio nihil cogitant de christi aut ipsozum moze. si enĩ pzecipue de moze sua cogitarent satis fatuum chozeas ducere estimarent quotidie enĩ ducimur ad mozte in quo nemo vl paululum stare vel tardus ire permittitur. sed vrgentur oñes pari motu Idcirco ad ꝓbandũ hec oñia sic legitur in li. de donis. vij. spũs sancti. Quidam nobilis filiũ suũ dilectũ deo dedi- B cauit in religione. hic cũ semel cozã cruce ozaz venit sibi in mentẽ quid esset q hoiem plus alliceret ad peccãdum. et in quo deus vituparetur dũ igitur sic cum lachrymis ozaret. vidit iuuenẽ pulcherrimũ et cum eo chozisationẽ magnã qui trãsiens circa crucẽ in ꝑmo circũitu quilibz dabat vnũ ictũ sup clauũ crucifixi. Cunq; face rẽt scm circũitum cozonã de capite christi leuãtes ante crucifixi imaginẽ pedibus conculcabant. In tertio circumitu planctus eius deride bant. In quarto in faciem eius conspuebãt. In ꝙnto latus eius ꝓfozabant In sexto circũitu eũ blasfemabãt. Quo facto iuuenis ducẽs chozeã ducit ad eũ. et ait. Tu rogasti deũ vt ostenderz tibi quid plus hominẽ alliceret ad peccatuz. et in quo magis deus vituperetur. Ideo ex pzecepto ego qui sum pzinceps inferni t pzocuratoz chozizationis veni huc cũ ministris meis vt tibi exponã quod rogasti. Pzimo igitur colligatio t extensio manuũ extensionem bzachiozum christi in cruce pzo nobis repzesentat. ꝙm ipsi taliter deridẽt. Solent etiam se chozizãtes coronare ftis t rosis t flozibus. hoc modo cozonam christi spineam irridendo. Cantant etiam alacriter t ridẽt chachinis in vituperium plãctus t clamozis christi in cruce. Ornant se ꝺni q; vestibus irridendo Jesum humilem nudũ pẽdentem in cruce. Osculantur etiaz se mutuo cristum a Juda osculatum irridendo. depingũt faciem suam irridendo consputam t velatam faciem christi. Per transitum fit derisio xpi qui baiulans sibi crucem exiuit in euz qui dr caluarie locum Joh. xix. Sed per leticiaz cozdis aperť latus. Sed per ornatũ conspuiť. Et addidit diabolus. In chozea vtoz omnibus armis meis. et licet diabolus in chozea multa habeat arma ad decipiendum. tamen potentioza arma ꝙ habet diabolus sunt mulieres ornate. qꝺ patet ex hoc q diabolus elegit mulierẽ ad decipiẽdũ ꝑmũ hoiez Gen. ij. Has etiã elegit balaã ad decipiendũ filios israbel Nũeri. xxxi. Per hanc decepit Ꝺ. ij. Regũ. xi. Sil⁹ Sampsonem Judicũ. xvi. Per has decepit et eiecit Salomonem.

iij. Regũ. xi. Nono t vltimo xp̃s de cruce p magnas tribulationes fletus t dolores pcnit in gloriã suã. sic̃ dixerat Luc. vlti. Post resurrectionẽ. Nõne xp̃m oportuit pati. et sic intrare in gloriã suã. q. d. sic. Cogitantes aũt volũt p gaudia et risus t iocos hic venire. qd̃ vtiq; est impossibile. Qz ẽm Iero. Nemo põt de delitijs ad delitias pcnire. Ideo refert Greg. in dialo. ꝺ quadam puella noie Musa. cui de nocte in visu beata v̄go apparuit atq; coronatas in albis vestibus puellas ei ostẽdit. qbus cũ illa se admiscere appeteret. sed se eis adiũgere nõ auderet. beate Marie voce requisita est an vellet cũ eis cẽ et in obsequijs eius venire. Cui cũ puella diceret volo. mandatũ. p̃tinus accepit vt vltra leue nihil ageret ac a risu t iocis abstineret. sciẽs q̃ ad virginũ quas viderat obsequz die tricesimo venire. Quibus visis in cũctis suis moꝛib⁹ puella mutata est. et a se omnẽ leuitatẽ puellarẽ amouit. Cunq; parẽtes eius illã mutatã mirarẽtur quõ sibi btã virgo iusserat. et quo die itura esset ad eius obsequiũ indicauit. tũc post. xxx. dies febre correpta est. et. xxx. die cũ hora exitus sui appꝛopinquaret eandem dei genitricem cũ puellis quas per visionẽ viderat ad se venire conspexit. Cui se vocanti respondit. et apta voce clamare cepit. Ecce dña venio. Ecce dña venio. In q̃ voce reddidit spm̃. et ex corpe virgineo habitatura cũ suis virginibus exijt. Hec visio v̄ginis gloriose Marie nõ dũtaxat facta est ꝓpter hanc puellam. sed etiã ꝓpter alias. vt quecũq; vanitates leuitatesq; iocorum t choreaꝝ voluerit postergare poterit. cum sanctis virginib⁹ in celesti gloria habitare. Ad quã pc̃.

Feria quarta Cinerũ. De epistola.

Conuertimini ad me in toto corde vr̃o in ieiunio. et planctu Joel. ij. Cõsuetudo hec est hactenus a dñis tpalibus obseruata. cuz vasallus alicuius dñi. pfugus sit in fruitio eiusdem dñi vt si dimittat ip̃m ab eo in prelio fugiendo. ipe bona sua feudalia perdit. et dñs ea iuste sumit. vt patet in libro feudoruz quibus modis feudũ amittitur. c. j. et. ij. et de feudo sine culpa nõ amittendis. c. j. et. ij. Et. ff. de re militari. l. ofñe. §. qui i acie. Si aũt dñs hunc profugum vasallum i bona sua reuocat. et in suam gratiã admittit. hoc nõ facit ex debito. sed ex pietate magna t anio benigno. At hoc verũ est si vasallus gratiã petit. Et sic legit̃ in. ij. li. Reg. de rege Dauid quẽ persequebat filiꝰ suus Absalon Qua psecutiõe pdurãte multi vasalli ab eo declinauerũt. et post Absalon iuerunt. Interfuit tunc Semei principalis inter illos qui non solum profugus tẽpore persecutionis a domino suo fuit. sed etiam ip sum maledixit dicens eum virum sanguinuz. id est effusorem multi sanguinis innoxij. et virum Belial. id est absq; iugo discipline t legis diuine. vt patet. ij. Regũ. xvi. Propter iaz dicta nõ solum bona sua. sed t vitã merito pdidisset. Qz occiso Absalone cui adhesserat dimisso Dauid Cum idem rex Dauid transiret iordanẽ. occurrit ei et iacens prostratus in terra dixit. Ne reputes mihi domine mi rex iniquitatem meam. neq; memineris iniuriarũ fui tui. Agnosco enim peccatum meum. et ideo primus veni in occursum regis Quod audientes fui Dauid dixerũt. Nunquid pro his verbis occidetur Semei. q̃si diceret. Magnum malum esset si viuus euaderet. quia crimẽ lese maiestatis incurrebat. Quibus Dauid. Cur efficiamini mihi in satan. t dimisit sibi iniuriam dicens. Non morieris. et super hoc fecit sibi iuramentum. et hoc fuit ex benigno animo. vt patet in histo. ij. Reg. xix. Spiritualiter Dauid interp̃tatur aspectu desiderabilis. et significat Jesum christũ cuius adeo est aspectus desiderabilis q̃ in eum desiderãt angeli respicere. vt patet. i. Petri. j Sed Absalon qui interp̃tatur patris amaricatio. et significat mundum in quo sunt multe amaritudines. Jx illud Boe. li. ij. psa. iiij. q̃ multis amaritudinibus humane felicitatis dulcedo respersa ẽ. Sic igitur Absalon persequebat Dauid. sic munda ni homies persequũtur quotidie xp̃m. sicut conqueritur illud p̃s. lxviij. Persecuti sunt me inimici mei iniuste. Sic etiã tpe persecutionis Absalonis multi vasalli ab eo recesserunt. sic multi a christo p̃ncipaliter in hoc tpe carnis p̃uij tur piter fugierũt. sicut conquerit̃ hoc Jere. ij. Me dereliquerunt fontem aque viue. et mundi vanitatibus se immiscuerũt Et timendum est q̃ heu multi cum Semei verum Dauid christũ p̃ multa mala opera maledixerunt. propter hoc merito bona sua scz vt est nature sanitas t gratie. vt sunt virtutes simul t gloriam perdiderunt. insuper et mortem meruerunt. Juxta illud Eze chielis. xviij. Vt ponitur per Augl. xxiiij. q. iij. Si habes Anima que peccauerit ipa morietur Sed benignus dñs qui nõ vult mortẽ peccatoris. sed vt magis p̃uertatur t viuat Ezech. xxx iij. Reuocat nos fugitiuos ad se dicens. Conuertimini ad me in toto corde vestro que sunt v̄ba p̃sentis epistole p̃posita vestre charitati. In qua duo p̃incipaliter tangũtur. Primo allicit pctõres ad pñam. ibi. Conuertimini. Secõ ꝓpctõres ad pñam. ibi. Quis nouit si conuertatur. Primo allicit per hoc. quia mittit penitẽtib⁹ indulgẽtiã. ibi. Zelat⁹ ẽ pc̃. Vel mittit penitẽtib⁹ indulgẽtiã. ibi. Zelat⁹ ẽ pc̃. Est notandũ tpe veris vt est circa festum cathedre Petri reuocãt mares femias. sicut hoc pz ꝺ auibus. que etiam magis vociferando cantant. seu

vocãt fẽminas q̃ ab eis tpe hyemis recesserunt Sic etiã nũc in tpe gr̃oso penitẽtie reuocat christus ad se boies q̃ tpe preterito in quo refriguit charitas multoꝝ. exquo babũdauit iniquitas ab eo declinauerũt cũ dic̃ in vbis plibatis. Cõuertimini ad me in toto corde vr̃o. Ubi nota in sacra scriptura inueniũtur p̃ncipalr q̃nq; cõuersiones q̃ summe nccie sunt querti volentib⁹ Prima quersio ẽ lũe i sanguinẽ. de q̃ dic̃ pp̃ta Jobel. c. iiij. Conuertet lũa in sanguinẽ. Et hec quersio fit dũtaxat fm apparẽtiã. recte sicut cuz patit eclipsim luna fit rubea. Sed mozalit̃ p luna intellige pctõrẽ, ppt̃ q̃ttuoz. Primo sic luna est sola eclipsatiua seu obscuratiua int̃ nos t solem posita qñ cõcurrũt simul in eadẽ linea ecliptica. Sic etiã peccatoz obscurat in aia lumen rationis. Qd patet de Adam q̃ adeo clarã habuit rõem. et tanta sapia claruit q̃ oñib⁹ reb⁹ noia imposuit. vt Gen. ij. Sed cũ peccauit rõez intm̃ obscurauit q̃ iumentis insipiẽtibus cõparatus fuit fm p̃s. qz peccatũ posuit int̃ deuz t ipm. et sustulit lumẽ gratie. Sic etiã fit de alijs pctõribus ꝺ q̃bus dic̃ apls ad Ro. j. Obscuratũ est insipiẽs coz ipoꝝ. Propt̃ qꝺ etiã dr̃ Prouerb. iiij. Uia impioꝝ tenebrosa Glo. tenebris erroꝝ. et nesciãt vbi corruãt. Glo. in infernum. quẽ casum nolũt attẽdere mũdani. Secũdo qz luna est ocl'oꝝ viciatiua. qz fm Ptolome. luna efficit hoiem in oculis male dispositũ t inordiatũ. Efficit enĩ in hoie vnũ oculũ maiorẽ altero aut strabonẽ. siue orbũ in vno ocl'oꝝ. Et sb̃dit ibidem. hõ aũt si in eius cõplexione lune cõstellatio habuerit dñium vicio in oculo nõ carebit. Sic etiã peccatores in oculis mẽtis prauе sunt dispositi. Quia vnũ habẽt oculũ magnũ ad temporalia. sed aliũ paruũ ad spiritualia qz omnes q̃ũt que sua sunt. scz tpalia. et nõ q̃ sunt Jhesu xp̃i. scz spũalia. ad Philip. ij. Sitr hypocrite in dispositũ habẽt visum. qz vidẽt festucã in oculo fratr̃is sui. trabez aũt in oculo suo nõ cõsiderãt Matthei. vij. Ideo vnicuiq; tali dic̃ dñs ibidem hypocrita. Ejice p̃mũ trabẽ de oculo tuo. t tũc videbis t educas festucaz de oculo fratris tui. Sic etiã inuidus est in oculis suis indispositus qz de Saul inuido dr̃. j. Reg. xvi. Qz iam non rectis oculis inspiciebat Saul Dauid. Sed talem aspectũ inuidie aufferũt iusticia t pax. Nã pax remouet odiũ. iusticia rectificat aspectũ. et facit rectũ. Ideo dr̃ p̃s. lxxi. Orieꝝ in diebus eius iusticia t abũdantia pacis donec auferat luna. Tertia lunaest tpalium euentuũ indicatiua. Sic dr̃ Eccl. xlij. Luna in oñib⁹ in tpe suo est ostensio tpis Luna enĩ vt dicit Beda. si i p̃ncipio rubet vt aurũ vr̃os ostẽdit. Si in summo eius corniculo t circulo maculis quibusdam nigrescit pluuiosum mensem pretendit. Luz vero indirecta nauigationis scintillat ad imos tẽpestas erit. sic etiã quidaz sunt peccatores qui rubent per turpia opa quos sequit̃ ventus eterne tribulationis. Quidam etiã sunt ventosi p supbiam. q̃dã pluuiosi siue aquosi p luxuriã. Quidam vo semp videri volũt p vanã gloriã. Quidam vero tẽpestuosi t inq̃eti fiũt per auaritiaz vt dicit Anr̃. li. j. c. lxiij. Quarto qz luna est sui mutatiua. nec vnq̃ in eodem statu p̃manet. t ñ est solum permutabilis in se sed etiaz in effectu. Nam vt dicit Ptolomeus in li. ꝺ indicijs astrorũ. Luna efficit hoiem instabilem t mutabilem de loco ad locũ discurrendo. Sic etiã peccatoz est mutabilis. Jux̃ illud Eccl. xxvij. Stultus vt luna mutat̃. Apparet enĩ luna interdũ parua et corniculata. q̃nq; p mediũ secta q̃nq; tota. Sic pctm̃ puũ ẽ cũ p̃cipit̃ in cogitatu. mediũ cũ i statu sensus statuit̃. Integrũ cũ ope perficit̃. Sed totaliter plenũ cũ in p̃suetudinẽ ducit̃. hec Ansel. vbi s̃. Qz hec luna vicz peccatoz tũc in satisfactionẽ mutat̃. qñ zelo odij t indignationis cõuertitur p displicentiã p̃tra pctã. sicut Dauid q̃ dic̃ p̃s. cxviij. Iniq̃tatẽ odio habui t abominatus sum. O si hõ ꝑpenderet q̃ta mala sibi pctm̃ induceret. magnã displicẽtiã p̃tra illud cõcipet Juxta illud vbũ. Conuertimi ad me scz p peccati displicentiã. in toto corde vr̃o. qz pctm̃ vilificat hoiem. et depoit eũ a sua dignitate. Sic eĩ i iure fit q̃ superior dignitate punit̃ ab inferiore rõe delicti. scz qñ fac̃ p̃tra sniam canonis ab eo editi. et sciẽter incidit in factuz dãnatum. Et sic Amb. rõe criminis in sua prochia cõmissi damnauit imperatorẽ qꝺ alʒ nõ fecisset Fecit enĩ ad hoc q̃ talis delinquẽdo t ex certa cã sniam contra canonẽ faciẽdo vel viuẽdo se inferiorẽ fecit. vt. xl. dist. multi. circa finem. Et sic inferior] imperio se sb̃mittit. et iam nõ est superior sed inferior. Sed ista fm Hostien. intelligenda sunt ꝺ maioribus extraneis. etiam exceptis quib⁹ ille cõtra cui⁹ questionẽ vel canonẽ nõ est. faciũt. Sic etiã homo qui fm p̃hm est dignissima creaturarũ cõmittendo peccatũ facit eum vilissimum. et peccatũ quod est vile deponit eum a sua dignitate q̃ iam nõ potest dici hõ. scz bestia. sicut p̃obat Boetius. libro. iiij. psa. iij. Ita fit vt qui p̃bitate debito homo esse desierit. cum in diuinam p̃ditionẽ. id est naturã transire nõ possit vtitur in beluam. Ideo dicit btus Aug⁹. in p̃sona dñi. O hõ si te videres tibi displiceres t m̃ placeres scz qz te non vides. tibi places t mihi displices. Sed veniunt dies in quibus m̃ t tibi displiceb. qz dãnaberis tibi. qz ardebis. hec ille. Jõ debet nũc potius peccatoz querti ad dñm p displicentiã peccatoꝝ. et hec ẽ p̃ma conuersio per quam

venit hō ad scōam. Est enī secūda ꝙuersio lapidis in eis. qz videm⁹ ō lapide fieri ferrū mediāte igne. Juxt illud Job. xxviij. Lapis caloze solutus in es ꝙuertit. Et hec ꝙuersio mozal'r tūc fit qñ hō ex displicentia peccati tot⁹ diuino caloze repletus. vt sonet vox ꝓfessionis. Et ō hac ꝙuersione dicit sil'r dñs. Conuertimini ad me p confessionez in toto coꝛde vr̄o. q. d. Conuertimi a malo culpe ad me in quo plena est securitas ⁊ perfecta quies in toto coꝛde vestro. quia hoc ē summe nccium q⁹ perfecta sit ꝓfessio. qz debz semel ex toto coꝛde ꝗs peccata ꝓfiteri. vt dr̄ ō penitē. dist. v. c. j. versus finē. et dist. iij. c. sunt plures. Et Tho. in. iiij. dist. xvij. Sic in medicina coꝛpali optet q⁹ medicus nō solū vnū mozbum ꝓtra quē medicinā dare dz ꝙgnoscat. sed etiam totā habitudinē ipius infirmi. eo q⁹ vn⁹ mozb⁹ ex adiūctione alterius generaī. et medicia que vni mozbo cōpeteret alteri nocumentū pstaret Cunqz qñqz aliqs ꝓtrarijs peccatī infectus sit. Jō de nccitate ꝓfoꝛme ē vt oīa peccata ꝓfiteatur q̄ in memoꝛia habuit. alioqui nō est ꝓfessio sz ꝓfessionis sil'atio. Dz si aliqs nō habuerit in memoꝛia. et postea recoꝛdaī sufficit q⁹ hoc peccatū cōfitēs postea dic̄ explicite. et alia in generali dicēdo q⁹ cū alia multa ꝓfiterei hmōi oblitus sit. et in hoc ꝙcoꝛdat Petrus. Tertia ꝙuersio est solis in tenebras. ō q̄ dicit ꝓpha Jobel. iij. Sol ꝙuerteī in tenebras. Glo. fm apparētiam. sz hec ꝙuersio fit mozaliter p verecundiam qñ hō in ꝓfessione erubescit de peccatis ⁊ ꝓfunditur. Jō iuxt Ps̄ Confundanī oēs iniq̄ agētes supuacue. De verecūdia q̄ dz esse in ꝓfessione q̄re s. dñica. iij. in aduētu. f. ij. H. E. Itē dñica infra octauā ep̄hie. f. iij. L. B. Ubi habes exēplū q⁹ q̄dam mulier pctrī enozme tacuit et dānata fuit. Ideo dicit dñs. Conuertimini ad me in toto coꝛde vestro. vt videlicet p verecūdiā nō diuidetis vel dimittetis peccata Quarta ꝙuersio est petre in stagna aq̄rū. et hec fit in homīe per dolozē ⁊ peccati cōpunctionē. de qua intelligit illud Ps̄. cxiij. Qui ꝙuertit petrā in stagna aq̄rum. Per petrā intellige coꝛ durū. qō tūc ꝙvertitur in stagna aq̄rū. qñ resoluitur in abundantiā lachrymarū q̄ ꝙuenit ex doloze peccati. sic Dauid de se dicit Ps̄. cxviij. Exitus aquarum deduxerūt oculi mei. qz nō custodiui legē tuam De lachrymis habes s̄. infra octauā ep̄hie. f. ij. L. S. Et in eadem habes exemplū ō quodaz iuuene qui p̄ lachrymis nō potuit ꝓfiteri. L. Q Jō ꝓsulit dñs. Cōuertimini ad me i doloze peccati in toto coꝛde vestro. Ubi nota coꝛ hūanuz bz. iiij. passiones seu affectiōes que sunt. doloꝛ. ⁊ gaudiū. timoꝛ ⁊ spes. Ille ḡ toto coꝛde ad deum ꝙvertit q̄ de nullo dolet p̄ncipaliter. nisi q⁹ deum offendit. de nullo gaudet nisi q⁹ deuz ad se ꝙuertit nihil timet nisi dei iusticiam. nihil speꝛat nisi dei gratiā ⁊ gloziā. et dicat cuz Ps̄. In toto coꝛde exquisiui te ne repellas me. Sed qz compūctionem coꝛdis iuuat ieiuniū ⁊ fletus sibi dit. In ieiunio ⁊ fletu. ⁊ scindite coꝛda vestra et nō vestimēta vestra. q. d. Conuertimini in ieiunio ad carnis moꝛtificationē. In fletu ad mentis purificationē. et scindite coꝛda vestra ad ipsius aīe acceptam deo oblationē. Scindit enīz coꝛ doloꝛis gladio. vt vir⁹ peccati exeat. qz dic Greg⁹. Duriozа sunt coꝛda hominū saxis que scindi per pñiam nolunt. Per hāc igit ꝙuersionē peruenitur ad quintā Est aūt quīta cōuersio maris in aridā. Juxt illud Ps̄. Qui ꝙuertit mare in aridam. Qō fit per satisfactionē. in q̄ amaritudo pctō penalitaī ꝙuertit. sicut legitur ō se dixisse Job. vij. Qutis mea aruit ⁊ cōtracta est. et hoc fit p ieiuniū ⁊ planctū. qz spūs tristī exicat ossa Prouerb. xvij. Ut aūt secure ad domū cōuertamur. pmittit nob. ppha miscōiaz dei di. Cōuertimī ad dñm deū vr̄m. qz benignus ē. scz miscōiam inspirādo. et misericoꝛs offensam remittēdo. et in gratiā recipiendo. patiens supple sententiam differendo ⁊ emendam expectādo. ⁊ mīti mali veniā donādo. et ꝓestabilis supmalicia. scz penam debitam relaxando. et vitā eternam largiendo.

Eodem die de euāgelio. Sermo.

Cum ieiunatis

nolite fieri sic hi. tri. Ita scribit Mat. vi. Dicūt expti arboꝛ plātatoꝛes. Si poma alicuius arboꝛ putrescāt ⁊ efficiāt rugosa. tūc ncce ē q⁹ coꝛtex eius vbi sanus est cum cultello acuto apiatur. et cū inde modicus hūoꝛ efflueꝛit. tūc est stercoꝛe sanandum. et vulnus diligē ducenī. Mozaliter per arboꝛē intellige hoīem Quia dic̄ Jnno. ō vi. bu. ꝙdi. pte. j. c. viij Quid ē hō nisi q̄dā arboꝛ euersa. cuius radices sunt crines. trūcus ē caput cū collo. Sed stipes pectus cū aluo. Rami sunt brachia cū tibijs. Frōdes sunt digiti cū articulis. Sed per poma illoꝛ arboꝛis intellige fructū arboꝛis. i. opis. hec poma tūc efficiūtur putrida. qñ homomala intēti one facit opa sua bona. qz dic̄ Anſ. li. ix. c. xxx. iiij. Que sunt poma putrida vel rugosa nisi hypocritarū coꝛrupta ⁊ maculosa opa. Que figurātur Ezech. viij. vbi dñs dixit ppha. Fili hois fode parietem. Et dum fodissem apperuit vnuz ostium. et dixit ad me. Ingredere ⁊ vide abominationes pessimas. et ingressus vidi. ⁊ ecce oīs similitudo omniū reptiliū et abomiatio anima lium. Et vniuersa ydola Jsrahel depicta erant.

in pariete ⁊ in circũitu intº p totum. et. lxx. viri domus ysrl. Mozalr per parietez quo intus fuit hypocrita occultas prauam intẽtionẽ i cozde ꝺ signaꝛ hic pies. tũc fodiꝛ qñ alicui ꝓtumelia ex ponit. siue ei iniuria irrogaꝛ. et tũc statim hosti um nequicie aperiꝛ. et malignitas in cozde statiꝫ ozę pandiꝛ per irã ⁊ impatientiã. Ideo dic Gre gº. in moza. Hipocriꝛ est virtutũ simulatio clausum viciũ abscondere ⁊ arte palliare. Nõ enim põt ꝓgnosci q̃lis intus lateat. qz hõ solum vidz q̃ apparent. deus aũt intueꝛ coz. Sed si maccello alicuius ꝓtumelie feriaꝛ plane statim appare bit q̃d intrinsecus lateat. Hec Greg. tũc videbitur silitudo reptiliũ. p q̃m intelligiꝛ supbia ⁊ inuidia ⁊ bzutoꝝ aialiũ aboiatio. p q̃ intellige libidinẽ si crapulã Videbũt enĩ etiã ibidẽ vniuersa ydola ysrabel. p que intelligitur cupiditas et auaricia. q̃ sunt ydola diuitũ maloꝝ Et inẽ ista apparẽt. lxx viri ex ysrabel. qz. x. p̃cepta. et sex opa miscdie. solum ibi fm quãdam silitudinẽ et nõ vere sunt depicta. Et sic ptz q poma. s. opm etiã bonoꝝ que faciũt hypocrite sunt putrida. vt aũt sanẽtur ⁊ in melius mutẽtur. nccẽ est vt i gladio aut cultello dine snie exteriozẽ cozticẽ q̃ sanus videbaꝛ. i. victã apparentiã q̃ bonº credebaꝛ pcutiet ⁊ apiet. Qz tũc modicº humoz videlicet apparẽtis deuotionis abscedit. Tuncqꝫ stercozibus circũdaꝛ cũ ab oĩbus circũq̃qꝫ vilipẽdiꝛ Sz tũ si argilla. i. bũili pñia vulnº cozdis obstruaꝛ ꝓtinº sanaꝛ. Itaqꝫ faciet opa sana qui ꝓus faciebat putrida ⁊ cozrupta. Idcirco dñs attẽdens putrida opa hypocritarũ cultello diuine sue snie pcutit cũ dic in pñti euã. Amẽ dico vob receperꝛ mercedẽ suã. q. d. h ⁊ nõ in celis. Qð vbũ ẽ velut asperũ cultellũ quo pscidit hypocritas a regno celoꝝ. ⁊ nõ solum p cultelluz snie iam dicte eos aperit ⁊ pscidit. sed etiã stercus vilipensionis circũponit cũ dic. Nolite fieri sicut hypocrite tristes. exterminãt enĩ facies suas vt hominibus appareãt ieiunãtes. deinde argilla pñie obstruit cũ dicit. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ ⁊c. de quibus dicit pñs euangeliũ. In quibus tria facit. Inhibet hypocritam ieiunãtibus. ibi. Cũ ieiunas. Jubet sbuenire egẽtibus. ibi vnge caput tuũ. Suffert actionẽ gloriantibus. ibi. nolite. Primo igiꝛ ibibet hypocritam ieiunãtibus cũ dicit. Cũ ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Circa qð notandum. Sancta mater ecclesia merito hodie incipit ieiuniũ. ppter multa. Primo ad senẽ hostẽ expellendum. Sic enĩ fames expellit lupũ de nemore ita ieiuniũ deuotũ expellit diabolũ ab hoie. Sz ex quo tpe iam elapso scz tpe carnisprimij diabolus dñatus est quasi in omnibus hoĩbus bos stimulans ad luxuriã. illos ducẽs ad vanitates

et cozeam. alios impellens ad gulam. reliquos qꝫ instigans ad querendum mundi gloziam. scz in hastiludijs. Ideo ꝯgrue ecclesia hodie ieiunium incipit. vt hostem hunc seuũ a filijs suis expellere possit. Idcirco legiꝛ Judith. xiij. q̃ sancta hec mulier ieiunauit. ⁊ per ieiuniũ caput hõ lofernis amputauit. Judith q̃ interp̃tatur glorificans significat eccleſiã q̃ glorificat nomẽ dñi in eternũ. Sz Holofernes interp̃taꝛ infirmans vitulũ saginatũ. et significat diabolũ q̃ bũ dr in firmãs vitulũ saginatũ. qz multos homies q̃ tã q̃ peculẽtes vituli sunt per varia cibaria in carnispziuio saginati infirmos in aĩa fecit vt q̃libet taliter infirmatus possit dicere cũ ꝑs. vi. Miserere mei dñe qñ infirmus sum. sana me domine quoniã conturbata sunt omnia ossa mea. Qz etiã ad litterã multi adeo hastiluserunt. aliq̃ tã ardenter cozizauerunt. ceteriqꝫ in plateis non solum de die cucurrerunt. sed etiam in nocte vt bene dicere possunt. cõturbata sunt omnia ossa mea. quia ex tali frequẽti cursu pedes lassantur ⁊ ossa ꝓturbantur Sicut refert Guil. in apia. c. lxxvi. Quedam puella in daganis ãnoꝝ. xiiij. pze amoze cozizandi nõ valens comedere. quadam die post pzãdiuz vsqꝫ ad vespas cozizauit. et lassa in domũ veniẽs obdozmiuit sup scamno Ecce q̃ cursus cozearũ inducunt lassitudinem. ⁊ ossuũ ꝓturbationẽ. Cũ igiꝛ dozmiret somniauit sibi q̃ eq̃tes magni veiebãt ⁊ raptam portabãt i vallẽ obscurã ⁊ assabãt eã in igne. et ticionẽ ardentem fodebãt p os eius ⁊ coz eius. Que euigilans inuenit se totã exustam. et cũ magno dolore cadebant frustra de carne eius homies enĩ nõ valẽtes ferre fetozẽ eius iuxꝛ locũ pziuatũ eam detulerunt. O quot beri nõ solum ad vesperã. sed ad noctẽ fortassis mediã cozizauerũt Ne igitur raperentur ab eq̃tibus infernalibus. et portarenꝛ in vallẽ obscurã gebẽne. ibiqꝫ igne eterno assarẽtur. Sancta ecclesia ad instar Judith deuote ieiuniũ statuit. et in filijs suis ieiunabit. et potestatez holofernis. scz diaboli ãputauit ⁊ occidit. qz dicit Amb. in hexa. q̃ homo ieiunus sputo suo Fpentẽ cozpalem interfec q̃to ğ magis ieiuniũ deuotũ spũalem. Ideo dicit dñs Matth. xvij. Hoc genº demonioꝝ nõ ejicitur nisi in ieiunio ⁊ oꝛoe. Et b. Hiero. Sagittas diaboli ardẽtes ieiunioꝝ ⁊ vigiliaꝝ frigoze restrigere dẽm. Scdo ad pzauũ moꝝ deponẽdũ. Mos enĩ pzauº siue ꝓsuetudo mala intm apud xp̃ianos inoleuit. q̃ nec a tali ꝓsuetudine auerti p̃t. vt dic Gregº. dist. iiij. c. deniqꝫ. §. de ipa die. et de tali mala ꝓsuetudine etiã mirant iudei et gentiles. ⁊ dicunt tres dies in ãno esse in quibus christiani vt fatui efficiũtur. vt igitur talis mos deponatur vel saltem minuaꝛ. statim post

hos tres dies ecclia ieiuniū inchoauit. Quia legitur qñ ꝑpens senio se grauatū sentit vt pellez veterē deponat a cibo abstinet pluribus diebꝫ. vt possit eius pellis facilius relaxari. de quo latius supza dñica pzima in aduētu. Fmone. ij. A. Z. Quid aūt vetusta serpētis pellis est nisi pzana consuetudo carnalis corruptionis q̄ nūc est in comedendo z bibendo superflue. Quā si qs deponere voluerit oportet q̄ pzius abstineat a cibis z delicijs. Quia dicit Leo papa ser. decimi mensis. q̄ per voluntarias affectiones abstinentie caro ꝓcupiscētijs mozik z spūs virtutibꝫ renouaƙ. Tertio iō nūc ieiunamus ad delectationes gule vidicādū. Multi enī in carnisprivio guloſe vixerūt z nimiū se repleuerūt. vt hoc āt i seipis vindicēt ieiuniū hodie inchoāt. Quia dic Aristo. li. aialiū. Leo cum nimis se ingurgitasse sentit p plures dies nō māducat z abstinet a cibis. Sic etiā voluptas z superfluitas expianda ē iam in cibi abstractione z afflictiōe ieiunij. Naz plerīq; per gulam ad peccatū venerūt q̄ iaz per ieiuniū ad veniā reduci debēt. Juxꝰ illud Greg. Caro leta ducit ad culpā. afflicta ducit ad veniā. Ast notandū q̄ afflictio carnis si ē discreta z rationalis ducit ad veniā. Si aūt est indiscreta ducit ad culpā. Qđ ꝓbaƙ. Refert Philosologus. Ast q̄dā spēs taxi. hec sollicite cibos cōtra hyemē vna cū feia colligit z reponit. et veniente algoze byemis timēs masculꝰ ne cibi collecti nimis cito deficiāt feminā ab esu repzimit. et ipaz comedere ad saturitatē nō ꝓmittit. q̄ pacē silans. et q̄si taxo masculo cedēs cauernā latenter exit. et p partē oppositā latibulū itrās igno rāte masculo fauces aperit. et diu aggregatos cibos deuozat z ꝓsumit. Hoc sic exponit mozaliter Anƙ. li. iij. simili. c. iiij. Sūt q̄i taxꝰ z femia spūs z caro humana At si spūs plus q̄ ncče est carni sbtrahit q̄uis caro ad tps sustineat. tñ p partē alterā scz infirmitatē vel debilitatē virtutis q̄m timet plus impzouide spiritui sbtrahit. et sibi assumit q̄m sibi spiritus ante sbtraxerat. id est indiscrete abstinuerat. vnde igitur credit lucrari perdit. Jdeo dicit Greg. in Ome. z. xxx moraƙ. Plerūq; dū iusto plus caro restringitur exterminatione boni opis eneruaƙ. vt ad oōz vel p̄dicationē nō sufficit dū icētina vicioꝝ i se funditus suffocare festināt Quarto ad luxū cozpozis restringendū. qz ieiuniū discretuz liberat hoiem a putredine luxurie z libidinis. Ast enim hō ieiunus similis pauoni. cuius caro fm Jsi. li. xij. tam dura est. vt vix putredinē sentiat. neq; facile coqui valeat. Hanc mozaliter duriciez carnis discreta abstinentia facit. vt nec luxurie putrescat fetoze. nec libidinis vratur ardoze. Quia dicit Aris. sup Matb. Diabolus victus in gula nō tēptat in libidine. Sed qz hoc tēpus vnale cozrespōdens cōplexiōi sanguinee ē calidū z būidū z libidinis administratiuū. iō ad luxū fugiendū nūc ieiunam⁹. et esum carniū cū suis adherētijs postergamus. vt scribit b. Greg. Aug⁹. angloꝝ ep̄o q̄liter hoc sacro tpe debem⁹ ieiuuare. abstinēdo a carnib⁹ z oibus eis ꝓuenientib⁹. s. ouis. et cūctis lacticinijs. vt hr̄. dist. iiij. deniq;. Et sbdit. Qeterū piscīū esus ita christia no pplo relinquiƙ. vt hoc ei infirmitatis solacīū nō luxurie pariat incēdīū. Sed d. q̄re ita pisces nō sunt ꝓhibiti sic caro. Rndeƙ carnes calide sunt. et ideo incitatiue libidinis. Pisces vo frigidi pzo maiozi parte. et ideo minus ꝓuocant ad libidinē. Alij dicunt q̄ animalia nutriūtur z ex terra habent viuere z nutriri. Pisces vo ex aqua viuūt. Sed terrra z nō aqua fuit maledicta. eo q̄ produxit fructum quē homo gustādo peccauit. et sic carnes prohibentur certi tpib⁹ q̄ sunt ex terra maledicta z nō pisces. Sed q̄re oua ꝓhibentur. Rndeo q̄ ouū nō est aliud nisi caro liquida. Sed lac ideo ꝓhibetur. qz est sanguis coloze mutatus. sed caseus ideo. qz est lac coagulatum. Circa qđ vlterius notandū. tria sunt necessaria ieiunanti. Primū est elemosyna q̄m tangit euangeliū Tu aūt cum ieiunas vnge caput tuū: vno modo intelligit xp̄m qui tūc vngitur cū paupibus elemosyna tribuitur. Et dic notāter. Cum ieiunas vnge zc. quia multū valet ieiunātibus elemosyna. Juxꝰ illud Origē. in Omeƙ. Bonū est ieiunare fratres. sz melius est elīnā dare. Si aliqs vtrūq; p̄t duo bōa sunt. Si vo nō p̄t melꝰ est elīnā dare. Et si possibilitas nō fuerit ieiunādi. sufficit sibi sola elīna. Jeiunium vero sine elīna nō sufficit dū vtrūq; p̄t. Ergo si aliqs nō p̄t ieiunare. elemosyna sine ieiunio bona est. Si vero prevalet ieiuniū cū elīna duplex bonū est. nisi ita forte sit vt aliqs paup nō habeat qđ tribuat. quia illi sufficit bona voluntas. Sicut scriptū est Luč. ij. Gloria in excelsis deo. et in terra pax hoibus bone voluntatis. Secūdū est deuotio. qđ tangiƙ iterū cū dr̄. Unge caput tuū. i. xp̄m. s. oleo deuotiōis. Oleum enī significat deuotionē. vt habes s̄ dñica. j. i aduē. F. iiij C. D. Tertiū est mūdicia q̄ tangiƙ ibi. et faciez tuā laua. vbi p faciē intelligit ꝓscias q̄ lauanda est ꝓfessione Quid. pdest q̄ caro ieiunat a cibis cū mēs nō ieiunat a peccat. certe nihil. Jdeo dicit Aug⁹. ꝓtra Faustū. Non sufficit te ieiunasse a cibo. s. nisi ieiunes a delicto. Jō purga ꝓscias tuā p ꝓfessionē a pctis. Ulterius notandū sicut tria sunt q̄ nccia hoi sunt. sic etiā tria sunt q̄ nocēt eidē Primū est hypocrisis. vt cū q̄s ieiunat ꝓpter laudē. lucrū vel fauoꝛē. de q̄bus dic euangeliū. Cū ieiunatis nolite fieri zc. Exterminat

facies suas ꝛc. De illis etiã dicit Greg. xviij. moral. Hypocrite in abstinẽtia se affligunt. corpus atterũt. s. solũ vt hominib⁹ placeant. hoc faciunt tales q corp⁹ afficiunt p abstinẽtiã. sed tñ p amorẽ vane glorie mũdo viuunt ꝛ iõ mercedẽ amittũt. Qñ etiã sonant verba dñi. Amẽ dico vobis receperũt mercedẽ suã. Et ista hypocrib⁹ significat̃ ḥ p eruginẽ siue erucã cũ dicit. Nolite thezaurizare vob thezauros in ẽra vbi erugo demolliť. ꝛ hoc ppẽ k iiij. Prio qz erugo ẽ vmis nox⁹. qz crescit in foliis olex papauerinox: fructꝰ ꝛ flores corrodit. Jõ ẽm Isido. ab erodẽdo ẽ dict⁹. Sic hypocrisis oẽm fructũ spũalẽ ꝛ bonuz hois destruit. s. florẽ bone affectõis: frõdes locutionis ꝛ fructꝰ opationis. Quia in oĩb⁹ intẽdit hypocrita solũ humanũ fauorẽ ꝛ gloriã. sic ꝓbat Greg. viij. mor. sup illo vbo Matḥ. xxvij. Et angariauerũt quendã symonẽ ꝛc. di. Symõ crucẽ portãs neq̃q̃ i cruce morit̃. qz tal hypocrita corp⁹ q̃dẽ p abstinẽtiã affligit sz tñ p amorẽ gl'e mũdo viuit. Scõo qz ẽ valde igenios⁹ viuere ad se ꝓseruãdũ ꝓtra tpis aspitatẽ. Sic. n. dic̃ Phi. i spe. na. q q̃dã vermicul⁹ arbox extremitatib⁹ corrosis vẽtreq̃ ꝓsupto terit de suis viscerib⁹ quasdã telas in q̃b⁹ se inuoluit. ꝛ p totũ hyemẽ custodit pestifex semẽ suũ. erigitq̃ q̃dã oua ex q̃b⁹ in vere erũpẽtib⁹ gẽmis. vulgarit̃ knoppen nascũtur multe, ples. ex cui⁹ ingluuie ledunt̃ ꝛ pereunt a suis fructibus arbores atq̃ herbe. Ita etiã hypocrita fac̃ telas p q̃s intelligit̃ tpis breuitas. qz dic̃ Greg. viij. mor. pmãere spẽs hypocrite nõ valet. qz ex eternitate nõ q̃rẽs fugit qõ tenet. In hac quoq̃ breuitate q̃si in tela custodit pestifex semẽ. i. malignũ effectũ ꝛ erigit q̃dã oua. i. fac̃ q̃dã secreta opa ex q̃b⁹ aliq̃ multa oriunt̃ mala. vt dic̃ ansel. li. v. c. lxxij. Tertio qz ẽ vmis miraculosus. Est ei moll' ꝛ sanios⁹ diuersis colorib⁹ distinct⁹ de nocte velud stella lucẽs: i die diformis apparẽs. Sic hypocrita ẽ moll' quãtũ ad delicias hui⁹ mũdi. qz vult delicios⁹ viuere. vel ẽ mollis qñ ꝓsentit tẽptatoĩb⁹. ꝛ etiã sanios⁹ quo ad putredinẽ pctõx. Et ẽ diuers colorib⁹. s. vicioꝝ distinct⁹. vel etiã p diuersos colores intellige diuersas ostẽtatões. qz multi ostentatoĩb⁹ seu modis vult apparere bonus. Qz dic̃ Greg. xviij. mor. Studiũ hypocritax es se solet vt qõ sint suppzimãt. ꝛ hoc qõ nõ sint hoĩb⁹ innotescãt. q̃ten⁹ p estimatõez mẽsurã trãseant. ꝛ pire se ceteros actõis noie oñdãt Jõ dr̃ q erugo luc3 de nocte. p quã intellige obscuritatẽ ꝓsentis vite. Lucet inquã vt stella p claritatẽ fame vel exteriozis apparẽtie sz adueniẽte die mort̃ tũc diformitas ei apparebit. Quarto qz eruca ẽ q̃si mõstruos⁹ vmis. nã ad modũ bombicis sericũ faciẽtis formã suã mutat. ꝛ se in formã volatilis transfigurat. Nã alas latas ꝛ tenues suscipit quibus volitãdo i aera libere se extollit. et quot colozes in corpore habuit: tot in alis ostendit. ꝛ tale volatile papilio vocatur. Tũc eñ ẽm Ansel. erugo accipit formã volatilis vel papilionis. q̃n hypocrita ascẽdit ad graduz prelationis. Sz tunc ad modũ bombicis sericũ facientis aliã formã assumit quando ad instar boni viri multa bona factur⁹ prętẽdit. Tunc alas latas ꝛ tenues assumit seu suscipit: quib⁹ in aera se extollit. Quia quedã opera q̃ apparenter videnť mira: sed exñter valde sũt debilia. intrat aquas. i. diuitias diuitũ: ꝛ assumit q̃b⁹ latenť se lauat ꝛ in regiõe magnificat. ꝛ sic ex erucis papiliones fiunt. De hoc etiã dic̃ Greg. xviij. mor. Hypocritax opera sepe ante tempus deficiũt. Quia plerũq̃ tales specie virtutis assumũt. Et ꝓpter hoc q̃siti ad honox culmẽ promouẽť. Sz cũ sibi a cũctis reuerẽtiã exhiberi ꝓspexerit statiz se in lasciuiã voluptat̃ effundũt. ꝛ bõa q̃ pus in corde nõ veracit̃ tenuerũt: cito ad hmõi oblectamẽta dimittũt. Scõz qõ nocet leuuio ẽ vana gl'a. q signat̃ p tineã, ppẽ tria. ꝓmo qz tinea ꝓmo ꝺ bono pãno nascit̃. dũ. s. vestis in aere grosso inexcussa teneť. vel vẽto nõ pfũdit̃. Jõ dixit sapiẽs. de vestimẽto, pcedit tinea. ꝛ a muliere iniquitas ꝛc. Eccĩ. xlij. Sic ꝺ bono ope nascit̃ tinea vane gl'e: ꝛ hoc fit dũ mẽs in ore grosso manet. ꝛ dũ se nõ subtilit̃ discutit vel corrigit. Nec etiã vẽto pfundit̃ eterne aspiratõis. Scõo qz tinea insẽsibiliter ꝓgredit̃. nã q̃si insẽsibilit̃ ipaz supficiem ꝓsumit. cũ aĩal sensibile sit in ipsa substãtia se abscõdit vt videri nõ possit. Sic etiaz inanis gl'a ẽ viciũ tã subtile ꝛ occultũ: vt ꝓpus mentẽ teneat hois ꝛ merito destruat anteq̃ homo incõsiderat⁹ aduertat. ꝛ ideo vix ab eo aliq̃s est immunis. iuxta illud qõ ponit Valerius maxim⁹ in policrate. Nulla ẽ ꝓsus tãta bũilitas q̃ aliq̃ dulcedine vane gl'e nõ tangatur. Jõ ait Job. xviij. Edificauit sic̃ tinea domuz suã. Et psius satira. ij. inq̃t. An erit q velle recuset. Os ppli meruisse ꝛ cedro digna locut⁹. Tertio qz tinea ab amar̃ ꝛ odoziferis fugat̃. Unde si folia lauri vel cedri vel cypressi aut hmõi ponant̃ cũ vestib⁹: ꝛ etiã cũ libris non pñt a tinea ledi. vt dic̃ Cõstanti. Sic sil'r inanẽ gl'az excludit. vel amaritudo tribulatõis vel odor gr̃e celest̃. Jõ dic̃ hic apl's. Thezaurizate vob thezauros in celo. q. d. facite opa

vestra bona.ppter celestē glozīā.vbi nec erugo hypocrisis:nec tinea inanis glozie demolīt.Quia odoz.i.intētio celestis gle:excludit glozīam vane gle.vt dicit Ansel.li.v.c.cxviij Tertiū qđ nocet nostro ieiunio : aut etiā bonis alijs opib⁹ sūt demones q̄ hic designanť p fures cū dic̄. Ubi fures effodiūt ꝛ furātur. Sicut eñ fures occulte spoliāt hoiem bonis tpalib⁹.sic demones sp sūt intenti vt spolient nos bonis spūalib⁹.Sic̄ testať pe.raueñ.su p Mat.Dyabol⁹ sp p̄mozdia bona sibi pulsat:captat rudimēta vtutū.sciam in ipo oztu festinat extinguere.Sz opa in ea fundata extinguere nō pōt.Jō ꝯsulit Crisť.sup Joh.Decultanda sunt opa nostra ne dyabol⁹ illa cognoscat:si volum⁹ illa obseruari.Sic ꝛ dñs cōsulit in pñti euāgelio .vt bona opa faciamus ob spem celestis gle.vbi tales fures nō effodiant ea nec furanť.ad quam gloziam nos perducat ꝛc̄.

Feria sexta post cinerum.

Clama ne cesses

quasi tuba exalta vocē tuā.ꝛ annūcia Dpopulo meo scelera eoꝝ.Isa.lviij.Triplicibus hoibus necesse ē vt fortiť clamem⁹:si debeant nos audire vel reuocari .s.elongatis: incarceratis atq; surdis. Qui eñ sunt a nob nimiū remoti: vel in carcere p̄fundo positi aut etiā cozpaliť surdi. non defacili p̄cipiunt voces ad se clamātiū.iō oportet q̄ vox sit sonozosa aut clamozosa.Jō legiť.j.Reg.xxvj. Cū abisay iussu dauid tulisset hastā q̄ erat ad caput saul inimici sui: in tētozio dormientis. abijt Dauid adhuc saul dormiēte.Cūq; transisset ex aduerso:ꝛ stetisset in vtice mōtis delōge.ꝛ esset grāde interuallū inter eos: clamauit dauid ad Abner.vt bēs s̄.dñica.iiij.post ep̄hie.f.ij.p.L.Ecce q̄ elōgatis ncē est vt clamem⁹.Moraliť pctōres sunt i triplici differētia.aliq̄ sunt a deo multū elōgati.ꝛ hi significanť p filiū pdigū Lu.xv.Qui sumens a patre bona sua:abijt in regionē lōginquā.et dissipauit ibidē substam suā viuēdo luxuriose. Quid ē substa quā accipiūt pctōres a p̄re celesti:certe sūt vtutes ꝛ nature integritas.q̄ cōsumūt ꝛ dissipāt cū terrenis cupiditatib⁹ q̄ cōpanť meretricib⁹:eo q̄ ad nephādas,puocāt voluptates.Jō dic̄.dauid p̄s.cxviij.Lōge a pctōrib⁹ sal⁹.Et puer.xv.Lōge ē dñs ab impijs.et nō intellige q̄ dñs se elōget:q̄ fm p̄s. ppe ē.sz qz pctōres ab eo se elōgauerūt.Qui dā aūt sūt incarcerati.q̄a pctūm hoiem ligat ꝛ in carcere claudit.Sic̄ figuratū ē Gen.xl. de pistoꝝ p̄cipe:quē Pharao cepit ꝛ misit in carcerē.vbi vidit somniū qđ narrauit Joseph dicēs.Vidi q̄ tria canistra farine habere sup caput meū.ꝛ i vno canistro qđ erat excelsi⁹:portare me putabā oēs cibos q̄ fiūt arte pistozia aueseq; comedere ex eo.Cui ioseph hec ē interp̄tatio somnij.Tria canistra:tres adhuc dies sūt.p⁹ quos Pharao suspēdet te in patibulo:ꝛ lacerabūt aues carnes tuas. Pharao gerit figurā dyaboli: q̄ mittit pctōres i carcerē:q̄ significanť p pistozē.Tria canistra fm Ansel.li.vij.c.xxiij. sūt tria pctā.s. cozdis:ozis:ꝛ opis.q̄ tūc supza caput ponūtur qñ menti dñantur.Uel tria canistra sunt tria vicia.auaricia: luxuria ꝛ sup bia. in quoꝝ cibaria sūt.i.oia pctā in qb⁹ mala pascāt qz dř Eccl.x. Initiū oīs pcti superbia.q̄ teneuerit eā:replebiť maledictis.Aues aūt que pascunť de hoc canistro demones sūt.quoꝝ ppriū vicii ē sup bia.Tres aūt dies sunt:tps natiuitatis.tps vite.ꝛ tps mort⁹ pctōris.p⁹ quos educiť de carcere mūdi vel cozpis. vnde tūc auferť caput.i.rōnalis mens.fm quā aia a cozpe sepatur:q̄ in hoie p̄cipare debuit:ꝛ suspēdiť misera aia in tozmēto gehenne.vbi aues lacerāt ei⁹ carnes .i. demōes delectanť in penis quas sustinet p pctis q̄ gessit in carne.Dec Ansel.Quidā vero pctōres sūt surdi.in quoꝝ figura dic̄ Dauid in p̄s.xxxvj Ego aūt tanq̄ surdus nō audiebā. idcirco tales a deo elōgatis:aurib⁹ aie surdis . ncē ē vt p̄dicatoz alte clamet si eos reuocare debeat.p̄ qđ dñs dic̄ cuilibet p̄dicatozi in vbis p̄missis vīe charitati.Clama ne cesses. q̄ sūt vba epistole hodierne. In q̄ tria describunť sc̄z.Salutare ieiuniū.ibi.Clama. Finale stipendiū.ibi.Tūc erumpent. Fontale stipēdij p̄ncipiū.ibi.Quia misericors.Circa qđ notandū.Nobiles dñe qñ volūt aliquē visitare dñm:non solēt incedere solitarie. sed aliquas pediſſequas secum habere solent. sicut nobilis Hester secū būit duas ancillas qñ ad regē Assuez accedere voluit .Sup vnam innitebatur.Alia autez ferebat in terra defluentia vestimenta.Hester.xv.Sic ad p̄sens hec nobilis vtus ieiunij: habet secū duas alias vtutes velud ancillas.sine quib⁹ ieiunū non sentes incedit.Prima est elemosina.scda oro. Quia dicit Tob.c.xij.Bona ē oro cuz ieiunio ꝛ elemosina.Sz qz sancta mater eccl̄ia in die cineꝝ:hortata ē ad ieiunū cū dixit. Cuz id ē qz ieiunatis nolite fieri ꝛc̄.Et heri monuit ad oronē exemplo regis Ezechie q̄ sic orauit.Obsecro dñe memento queso quomodo ambulauerim cozā te in vitate ꝛ in cozde perfecto.ꝛ quod bonū est in oculis tuis fecerim

per quã oꝛonẽ obtinuit additionẽ. xv. dieꝝ. vt patꝫ. Isa. xxxviij. Hodie aũt monet ad elinarũ largitionẽ. Ubi nota elina ẽ duplex. vt dr̃ dist. xlv. c. tria. vna ẽ spũalis: ꝛ ẽ duplex. ꝑma ẽ delinquẽtes cozrigere: ꝛ errãtes inducere in viam ꝟitatis. De illa dic̃ Aug. in enchiri. ꝛ hr̃ di. vbi s̃. c. ꝛ nõ solũ. Qui dimittit vl̃ oꝛat vt dimittaꝯ. verũetiã in eo q̃ cozripit ꝛ ali q̃ emẽdatoꝛia plectit penã. elemosynã facit qꝛ miam. Ad hãc elemosynã faciendã hoꝛtaꝯ dñs hic p̃pphetã quẽlibet p̃latũ ꝛ p̃dicatoꝛẽ. Clama inq̃t. Silo. ignorantes docẽdo ꝛ castigãdo delinquẽtes ne cesses. ꝛ hoc intellige tp̃ib⁹ congruis ꝛ hoꝛis opoꝛtunis. Et de hoc dicit sapiẽs Catho. Cũq; mones aliquẽ: nec se velit ille moneri. Cum tibi sit charus: noli desistere cept]. Et idẽ dic̃. s. Tho. scda scde. q. xxxiij. Cozrectio ptinens ad prelatos nõ est dimittẽda, ꝑpter turbationẽ ei⁹ q̃ cozrigit̃. Tũ qꝛ ꝛ si nõ sponte, ꝑpria emẽdare se velit: cozrigendus ẽ p penas vt desistat. tũ etiaꝫ ꝛ si incoꝛrigibilis sit: p hoc etiã, puidet̃ bono communi dũ fuaꝯ oꝛdo iusticie ꝛ vn⁹ exẽplo alij deterreãt̃. hec ille. Et dic̃ notant̃ glo. q̃ tp̃ib⁹ congruis ꝛ opoꝛtunis hoꝛis ẽ cozrectio delinquentiũ facienda. qꝛ prudẽs p̃lat⁹ aut p̃dicatoꝛ: debet videre de ꝗgruo modo arguẽdi. sic̃. j. Reg. xxv. prudẽs Abigail noluit cozrigere Nabal viruꝫ cũ esset ebri⁹. sed expectauit mane quousq; vinũ digessisset. tũc ei verba regis indicauit euꝫ q; increpauit. Ulteri⁹ nota. Cozrectio ẽ duplex vt dicit Tho. scda scde. q. xxxvj. Una ẽ act⁹ charitatis. ꝛ ẽ p simplicẽ ammonitionẽ. ꝛ hec ptinet ad quẽlibꝫ charitatẽ habentẽ: siue sit subdit⁹ siue nõ. Est alia cozrectio q̃ est act⁹ iusticie. q̃ non solũ fit p ammonitionẽ. sꝫ etiã interduꝫ fit p punitionẽ: vt alij timẽtes a peccato desistãt. ꝛ hec ptinet ad solos p̃latos. modo ad p̃sens ex dict] sancti Tho. põt elici q̃ cozrectõ q̃ fit p simplicẽ ammonitionẽ: põt fieri manifeste vel occulte. qꝛ peccata publica ſm aplm. j. ad Thi. v. arguenda sunt publice. Jõ dicit hic dñs: quasi tuba exalta vocẽ tuam. s. manifeste. ꝛ annũcia populo meo scelera eoꝝ. Ex quo ꝑꝫ q̃ p̃dicatoꝛes possunt manifeste cozrigere populũ christianuꝫ de ambone. qꝛ dicit Prosp. Illi cui verbi dei dispẽsatio cõmissa ẽ. etiã si sancte viuit. et tũ ptinaciť viuẽtes arguere: aut erubescit aut metuit. cum omnibus qui eo tacente perierint perit. Et quid ei, pderit nõ perire suo qui puniẽdus est alieno peccato. Sꝫ peccata occulta debẽt occulte coꝛrigi. qꝛ in his locuꝫ hꝫ qõ dicit dñs Mat. xviij. Si peccauerit in te fraꝯ tuus: cozrige eũ inter te ꝛ ipsum solũ. si audierit te lucrat⁹ es fratrẽ tuuꝫ sicut patuit. s. dñica. iiij. p⁹ epipha. ſmo. ij. P. P. de quodã puero nobili quẽ prioꝛ cozrexit et lucrat⁹ est ipsuꝫ. Legit̃ de alio iuuene qui religionẽ ingressus ceteros peccatis suis scandalizauit. q̃ charitatiue cozrept⁹ ab abbate tantũ ꝓfecit q; charitatiuis obsequijs quottidie famulabatur fratrib⁹. ita vt etiã puluereꝫ pedũ eoꝝ de uote tergeret ꝛ lauaret. Qõ aũt prelati debent cozrigere subditos. ꝛ qual' debeat esse cozrectio dixi. s. dñica. ij. in aduẽtu. sermo. j. D. P. Q. R. Et subdit rationẽ quare p̃lat⁹ vel p̃dicatoꝛ nunciare debet populo scelera grauia ꝛ pctã mioꝛa dicẽs. Me etem̃ de die querũt. Silo. dic̃. ficte et nõ vere. cozpoꝛe ꝛ nõ coꝛde. gressibus cozporis ꝛ nõ passibus dilectionis: cũ ꝙueniũt ad ecclesiam oñi die. ꝛ scire vias meas volũt solũ speculatiue: ꝛ nõ practice: quasi gens que iusticiaꝫ fecerit. cũ tñ ſm glo. non fecerit. Secũda spũalis elemosyna est remittere debita vel offensa. Pro quo nota debitũ est duplex. spũale ꝛ cozpale. de spũali dicit dñs Math. vj. Si dimiseritis hoib⁹ peccata eoꝝ: dimittet ꝛ vobis pr̃ vr̃ debita vr̃a. Si aũt nõ dimiseritis hoibus. nec ꝛ pr̃ vr̃ dimittet vob̃ pcta vestra. De hoc etiã dr̃. xxiij. q. iiij. c. si is. Ea que in nobis ꝙmittunt̃ facile possum⁹ dimittere. vbi dicit glo. Iniuriã nobis factaꝫ. i. rancoꝛeꝫ tenemur dimittere. qꝛ ad hoc nullus ẽ cogendus. Ad idẽ dicit Crisꝯ. sup Math̃. In iniurijs, ꝑpijs esse quẽpiam pacientẽ laudabile ẽ. intellige q̃n iniuria illata p̃sone ad solã personã pertinet. Quando aũt redundat in iniuriã dei ꝛ ecclesie. tũc debet quis, ꝑpriam iniuriam vlcisci Sicut fecit Helias qui misit ignẽ descẽdere sup illos q̃ venerũt ad capiendũ eũ. iiij. Reg. j. Similiter Heliseus maledixit pueris q̃ euꝫ deridebant dicentes. Descẽde calue. iiij. Reg. ij. Et Siluester papa excõicauit illos q̃ ipsuꝫ in exiliũ miserunt. xiij. q. iiij. c. Guillisiari⁹. De debito cozpali dr̃ extra de solu. c. Odoardus cleric⁹ soluere nõ valens debitũ. nec in toto nec in pte excõicãdus nõ est. ꝛ si est excõicandus debꝫ absolui vel sñia relaxari. ꝛ ab eo debet recipi idonea cautio vt si ad pinguioꝛẽ foꝛtunã deueniret debita tũc p̃soluat. ꝛ per cautionẽ intelligit pignoꝛa vel fideiussoꝛes q̃ ponere debet si potest. Si aũt non põt fieri cautio fideiussoꝛia dꝫ fieri iuratoꝛia. Sic aũt nõ erat apud iudeos. vnusq̃sq; enim̃ debita sua a debitoꝛib⁹ suis repetebat. etiã cũ lite et cõtentione. ideo ieiuniũ eoꝝ nõ erat deo acceptuꝫ. qõ patet ex illa q̃stione quã ponit ꝑpheta i p̃sona eoꝝ di. Quare ieiunauim⁹ ꝛ nõ aspexisti id ẽ nõ approbasti. nec, ꝑpter ista ieiunia nos exaudisti. ꝛ postulata nõ ꝓcessisti. Humiliauimus aĩas nr̃as. i. vitã aĩalem. ꝛ nescisti .i. reprobasti Quia dicit Gzego. Scire dei approbare ẽ. nescire vero reprobare ẽ. Quib⁹ rñdet dñs. Ecce in die ieiunij vestri inuenit voluptas vr̃a. Que sit

illa voluptas oñdit di. Oñs debitores vros repetitis. q. d. Iniurias illatas vobis vindicatis: z petentib⁹ non remittitis. quod tñ facere debuissent. talia debita est spūalis elemosina: vt inqt Augusti. vel etiã repetebant debita corpalia nõ solũ verbis simplicib⁹ absoluere in potentib⁹. sz etiã cũ lite z ptẽtione. quod tãgit cũ dicit. ad lites z contẽtiões ieiunatis: z pcutitis pugno impie. Sicut fecit ille seruus impi⁹ Matth. xviij. q̃ tenens suffocabat seruũ suũz q̃ nõ reddebat ei debitũ. Quo exemplo notabat dñs iudeos. Et est notandũ q⁹ debita nõ sunt repetenda ab his qui non possunt soluere. Ab his etiã q̃ possunt vtiq; repetẽda sunt. Quia dr̃ ex̃ de solu. ad hoc. Sic filius debita pr̃is sui soluere teneť. ita plat⁹ sui pdecessoris p ecclesie necessitate cõtracta Et dicit notanť fil⁹. qõ vez ẽ si ẽ heres q̃ absq; detractione legitie teneť soluere debita quãtũ hereditas se extendit. vt. C. de donatõe. l. etiã. z. l. patris. Et dicit q⁹ successor debet soluere debita p decessoris qz ẽ q̃si heres ip⁹. vt pbať. xxxiij. q. iij. cõuenior. z. xij. q. ij. c. vl. Attñ solũ p nccita te ecclesie ptracta. qz als nõ teneť ecc̃a. vt. x. q ij. §. his credit. Itẽ nota elemosina spūal nõ soluz ẽ in errãtiũ correctõe: aut iniurie remissione verũetiã in aie miseratõe. iuxta illud Eccĩ. xxx. Miserere aie tue placẽs deo. Ideo dicit h̃ dñs Nõne hoc ẽ magis ieiuniũ qõ elegi. dissolue colligatões impietatis: solue fasciculos depr̃mẽtes dimitte eos qui cõfracti sunt liberos. z oñe on⁹ disrumpe. Ad litterã p colligatões impietať intelligit falsas cartas z cyrographa. de quib⁹ venatores dicunt impie pauperes esse obligatos. Sicut fecit ille tpe Donati martiris q̃ cũ cyrographo falso z iniquo mortuum sepelire non sinebat. sed debita iam soluta repetebat Sed per fasciculos depr̃mẽtes intelligit tallias z exactiones iniquas. quas dñi imponunt suis subditis quod tamẽ facere nõ deberẽt. vt extra de censi. cum apostol⁹. vbi dr̃. Tallias nõ debẽt a subditis suis extorquere epi z superiores. sed nõ inbi bem⁹ necessitate vrgente quin possunt charitatiuam petitionẽ vel subsidiũ implorare. Sunt tñ alique cause iuste tallias extorquendi Prima p defensione patrie. z maxime sue ciuitatis vel castri. ad hoc eñ omnes tenẽtur nõ solum res. immo corpus impartiri. iuxta illud Mathonis Pugna pro patria. z. xxiij. q. iij. c. fortitudo. Et ex̃ de mu. eccle. c. peruenit. Secũda si dñs vult ire in exercitũ indictũ ab ecclesia vel principe ptra hereticos põt a subditis petere auxilium moderatum. Tertia si dñs in guerra iusta sit captus. nec põt soluere redemptionẽ petitaz absq; damno potest petere auxilium dũ tñ nõ fieret ad grauamen subditor⁹. vt. x. q. iij. vnio. Sed p onus intelligit omnẽ grauamẽ quodcũq; sit quo innocentes oppr̃munť. Quia dic̃ hay. sup Apoc̃l. c. xj. Oppr̃iment z demones eius mentez q̃ nũc pauperem oppr̃esserit z egentem. Oppr̃essio eñ pauperis ẽ offensio creatoris. de hoc habes exemplũ. s. dñica. j. post ephie. ser. iij. M. Z. Sz moraliter per colligatões impietatis intelligũtur peccata eo q⁹ vnũ aduolutum aliud colligatur. Quia dicit Grego. xxx. moral. Pctm̃ qõ p pniam nõ diluit mox pondere suo ad aliud trahit. Sed de hoc habes. s. dñica. j. in aduẽtu. f. j A. O. in fine. Per fasciculos depr̃imentes intelige peccandi assuefactões. q̃ sic depr̃imunt peccatricẽ animã qõ nõ põt ascẽdere sursum vñ venit. de qua dicit Aristo. in li. de pomo z morte. Ue aie peccatrici que non habet posse redeundi ad locũ suum. Quia turpia opera z delectationes corporis impediunt ascensuz er⁹ sursuz. Sz per seruos qui dimitti debent liberi intelliguntur quinq; sensus peccator⁹ qui in actus suos exeũt fm appetitũ concupiscẽtie. z nõ fm rationẽ. et hi reddendi sunt libertati vt subsint rationis imperio: que semp deprecatur ad optima. vt dr̃. j. ethic̃. Per onus intelliguntur quecũq; pctã. de quib⁹ ps̃. xxxvj Sicut onus graue grauate sunt super me. Quicunq; ergo vult ieiunare bene debet oia iam dicta postergare. z scientiam suaz ab his per cõfessionẽ expurgare. Tertia elemosina est corpalis. z hec est dare egẽti q̃quid poteris. Gloſa dic̃ sup illud. c. tria sunt genera elemosinar̃. vna ẽ magna elina q̃ dat vltra id qõ habet. Ad hanc elinam hortatur cũ dicit. Frange esurienti panẽ tuũ. z egenos vagosq; induc in domuz tuã. Cũ videris nudũ operi eũ. z carnez tuam ne despexeris. Hic tangit solum tres elime corporalis partes licet als sunt septem Unde vsus. Libo: visito: poto: redimo: tego: colligo: tũdo. i. sepelio. Prima pars quam hic tangit ẽ de esurientiũ cibatione cuz dicit. Frange esurienti panem tuũ. vbi tangit quattuor. Primum est indante liberalitaſ: que tangitur ibi. frange. quia qui frangit liberaliter tribuit Sed in ipsa liberalitate modus exhibendus est reruz z personar̃. Rerum vt non omnia vni. sed quedam prestenť vt pluribus prodesse possimus. Personar̃ vt p mo iustis. deinde pctorib⁹ q̃bus tñ dare phibemus. nõ inquantũ homies sunt sed peccatores vt dicit Grego. lxxxvj. dist. c. fratrũ nr̃m. z. §. in ipsa. Scõz est nccitas cuz dicit. Esurienti. Nescisse ẽ eñ vt elinam esurientib⁹ tribuam⁹. qz dic̃ Iero. sup malach̃. z ponit. xvj. q. j. c. reuertemini. Si q̃ fames z penuria z rer̃ oĩm egestas mundũ exp̃mit sciam⁹ hoc ex ira dei descendere qui se in paupibus si non accipiant elemosinam fraudari loquitur. Tertiũ est in dono vtilitatis

que tangitur ibi panē. Quia panis inter oēs cibos est vtilior z principalior Quartus est in dono pphetas cū dicit tuū nō alienū. Quia dic̄ sapiens Prouer.iij. Honora dñm de tua suba. Debet eñ elemosina tribui de bene acq̄sitis. vt dixi. S. dñica infra octauam ephie. ser.iij. M. A. Secūda pars corpalis eſt line est de paupeꝝ hospitatione. de qua vide s. dñica. iij. in aduentu. sermōe. ij. p. N. Et dñica. j. post ephie. F. j. M. L. Tertia pars ē de nudoꝝ operitione cū dicit Cū videris nudum operi eum. z carnem tuaz. i. primū ne despexeris. De hoc q̄re. h. n. Quātum ad secūdum ponit finale ieiunij stipendiuz pmittendo sex fructꝰ ieiunantibꝰ. Primus ē luminis directione cū dicit. Tunc erumpet quasi mane lumē tuū. Ubi p lumē intelligit lumē gratie qđ diuinitꝰ hoi datur ad fugandū erroꝝ tenebras. de quo in ps. cxj. Exortū ē in tenebris lumē rectis corde. Secundꝰ fructus est a vicijs curatio. quā tāgit ibi. Et sanitas tua citius orie tur. Quia per ieiunium tam sanitas corporalis q̄ etiam spūalis acquiritur. Ideo dic̄. b. Aug. q̄ ieiuniū purgat aiam. mentē subleuat. carnem spiritui subijcit. cor facit ptritū z humiliatū. cōcupiscētie nebulas dispergit. libidinez ardoris extinguit. castitatis vero lumē accendit. Tertius ē in meritis cōtinuatio quā tangit. z añibit faciē tuā iustitia tua. q. d. Quocunq̄ ibis z vbicunq̄ eris iustitia precedet: sequeť. cōcomitabitur te. qz semp deꝰ in te cōtinuabit bona merita Ideo dic̄ sapiēs Prouer. iiij. Justoꝝ semita q̄si lux splendet pcedit z crescit vsq̄ ad perfectum. Quartꝰ est in p̄mij glorificatione cū dic̄. gloria dñi colliget te. q. d. xp̄s q̄ est gl'a p̄ris recipiet te Quintꝰ est in desideriis exauditio. z tangit ibi. Tunc invocabis z dñs exaudiet te. Sextꝰ fructus est a periculis liberatio: ibi. Ecce assum. s. ad te defendendū z ad liberandū. qz misericors dñs deus tuus.

Eodem die de euangelio sermo.

HAbdistis qz dictum est antiquis. Diliges pximū. et odio hēbis inimicū tuū. Ego āt dico vobis: dilīgite inimicos vr̄os. z bñfacite his q̄ vos oderūt Matḥ. v. Isido. li. xij. dic̄. Pathera ē aial varios habēs colores. s. albū: nigrum z flaueuz. Et dicta est panthera a pan quod est totum. quia oīm animaliū est amica: p̄ter draconis quez odit. z draco ipsam fugit. Spiritualit̄ per hanc pantheram xp̄s intelligitur. quia varijs virtutibus cum coloribus fuit adhuc in terra exist̄ens. scilz albo colore puritatis. z nigro humilitatis. z flaueo stabilitatis. De prima dic̄ Isa. liij. z transsumptiue. j. Pe. ij. Qui peccatuz non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. De secundo dicitur ad Philip. ij. Humiliauit semet ipsum formam serui accipiēs. De tertio patz q̄ adeo stabilis permansit q̄ in cruce mortuus fuit. propter quod subditur ad philippē. ij. Factꝰ obediens vsq̄ ad mortem: mortem autē crucis Ecce xp̄s ad instar panthere diligit omnes homines tam bonos q̄ malos. ideo quo ad hoc dicit sapiens. Nihil eoꝝ odisti que fecisti Sap̄. xj Quod etiā patet ex euāgelio hodierno. qz oriri facit solez suum sup bonos z malos. z pluit sup iustos z iniustos. Sed si diceres. tamē xp̄s odit malos. qz dic̄ p̄s. cxviij. Iniquos odio habui Dic q̄ xp̄s quo ad naturā diligit oēs hoies. s̄z quantum ad culpam: tunc odit peccatores. Et quāuis quantum ad naturam diligit oīnes homines. tñ odit dracones infernales eo q̄ in malo sunt obstinati. Sed morali̇t per pantherā intellige etiam ipsum hominē qui debet esse ornatus albo puritatis. nigro humilitat'. flaueo stabilitat'. vt aia ipsius dicere possit illud Cantic̄. j. Nigra sum quo ad humilitatē. s̄z formosa. quo ad puritatē. Et sicut christus diligit oīns homines: etiā suos inimicos f̄m q̄ dictum est ad antiquos. Diliges pximum tuum. vbi p pximum intelligitur oīs homo. debet tñ odire demonem qui hic f̄m Aug. dr̄ inimicus: cū dicit euāgeliū z odio habebis inimicum tuū. In quo xp̄s nos ad duo hortať. Primo ad inimicoꝝ dilectiōem ibi. diligite inimicos. Secōo ad vane glorie detestationē. ibi. Attendite ne. Circa primū est notandū. Dñs in hoc euāgelio hortať nos ad dilectionem inimicoruz. z p̄mo ad dilectionē coꝝ dis cū dicit. diligite inimicos vr̄os. qđ aptius exponit. b. Joh̄. j. cañ. c. iij. Filioli nō diligam? vbo vl'lingua. sed ope z veritate. Et pter hoc deinde subdit dñs de dilectōe opis cū subinfert. Bñfacite his q̄ vos oderunt. Quia f̄m Greg. in omel'. Signū dilectionis ē exhibitio operis. Postea subdit de dilectiōe f̄monis cū ait. Orate p̄ p̄sequentibꝰ vos. Quia dicit Greg. Ille preces suas multū facit q̄ eas p̄ inimicis effundit. Et ē sciendum q̄ in mandatis dei nihil ē mirabilius q̄ q̄ precipimur diligere inimicos. vt inq̄t Aug'. Insipientibus em̄ impossibile videť q̄ ipsi ament inimicos suos. Si tamen haberent aliquantulum sapientie: possibile eis appareret. Nam sapiētia nō vincit malicia. vt dr̄ Sap̄. vij. Sūt ergo octo si attēdanť p̄pter q̄ nō erit difficile diligere inimicos. Primū est status inimici S q̄ iniuriatus est: z non vult satisfacere. Est enim spūaliter mortuus. qz Ezech̄. xviij. dr̄. Anima q̄ peccauerit ipsa morietur. Et habetur. xxiij.

Feria

q.iij.c.j.ꝛ sequen. vbi hoc habes per Aug. Inimicus enim tuus inter iniurias quasi insanus manus in seipsum iniecit. cum tibi malum intulit. Quia iuxta illud Sapie.xxj. Homo per maliciam occidit animam suam. Quod ꝓbatur.ij. Reg.xvj. Cum Semey iniuriaretur Dauid regi: dicēs eum virū sanguinum ꝛ virum Belyal. Dō audiēs Abysai dixit. Quare maledicit canis mortuus dño meo regi. vado ꝛ amputabo caput eius. Considerauit eum iam mortuum in aia iam nō euꝫ viuentē: sed mortuum canē noiauit. Cum eñ vellet Abisay occidere, ꝓhibuit dauid. Dimitte euꝫ vt maledicat: dñs eñ ꝓcepit ei. Ecce q̄ noluit se in hoie in anima mortua vindicare. Ideo ꝛ tu xp̄iane noli ꝛ tu in fratrem tum mortuum insanire: sed potius ei compatere. Nam crudeliores videntur qui xp̄o mortuo nō pepercerunt q̄ qui viuum vulnerauerunt. Dō patet ex illo vt canitur. Lancea dei dira cū qua post mortem christus est transfixus. Sed claui dicuntur dulces cū quib⁹ adhuc viuus cruci est affixus. Quis adeo cecus est qui non intelligit dedecus esse si quis se vult de mortuo vindicare. Secundum est vtilitas iniurie ꝓlate vel illate. Persecutores eñ nostri vt supra ait ꝓpheta circundant nos sicut apes pungunt aculeis quos circundāt. Sic inimici tribulationum aculeis nos in ꝓsenti lacerant ꝛ impugnant. Sic̄ conqueritur Dauid in ps̄. Circundederunt me inimici mei tota die circundederunt me simul. Et sicut apes cum pupugerint aculeis. faciunt tamen postea fauum mellis. Sic inimici nostri qui nos vulnerant aculeis tribulationis. in futuro faciunt nobis fauum mellis eterne consolationis. Quod testatur sapiens. Eccl̄i.j. Usq̄ ad temp⁹ sustinebit patiens. ꝛ postea redditio iocū ditatis. Et hoc figuratum legitur Gen̄. xxxvij. vbi Joseph multas tribulationes sustinuit a fratribus suis cū euꝫ in egiptū vendiderūt. Q̄z dominus cōsolabat eū in egipto ꝛ magis ꝓsperat⁹ est. q̄ in dñm totius regni sublimat⁹ est. vt patꝫ Gen̄.xlj. Jō dicit deuotus Amand⁹ in hora.sa.li.j.c.xiij. Sicut stella matutina solis vicinū huic mundo ꝓnunciat ortum. sic tribulatio hoīs similiter facit. Nam ip̄⁹ ortus sup celestis solis scꝫ xp̄i aia tribulata ꝓnuncia est ꝛ iocūdam demonstrat ꝓpinquitatem. ꝛ internam auget cōsolationē subsequētez. Tertiū est q̄ dilectio inimicoꝝ vtilior est nob̄ q̄ amicoꝝ. Ipsa eñ valꝫ ad spūaliū vulneꝝ sanationē. Idcirco dic̄ Augst. Ego ad dilectionē inimicoꝝ vos ꝓmoneo q̄ ad sanandū vulnera peccatoꝝ nullū medicamentum vtilius esse cognosco Ipsa etiā facit ad perfectionē ꝛ cumulū bonitatis. Ideo in ꝓsenti euāgelio post q̄ dñs ad dilectionē inimicoꝝ hortat⁹ est addit. Estote perfecti sicut p̄ vr̄ celest⁹ pfect⁹ est. Sup quo dic̄ Aug. in enchi. Magnificentissime bonitatis ē vt tuū inimicū diligas. ꝛ ei qui tibi malum vult ꝛ si potest facit. tu semper bonum velis atq̄ facis cū possis. Ipsa etiam mercedem magnam meretur. Luc̄.vj. Si diligitis illos qui vos diligunt: que vobis ē gratia? Nam peccatores diligētes se diligūt. verū tamē diligite inimicos vr̄os ꝛ benefacite. ꝛ erit vobis merces vestra multa. ꝛ eritis filij altissimi. Quartum quia deo gratior est. Ideo dicit Aug. Qui diligit inimicos hic erit dei amicus. ꝛ non solū amicus sed etiam filius. Idem Aug. dicit. Quanta gratia qui ꝓ nos digni nō fuimus ex inimicoꝝ dilectione filij dei efficiemur. Et Crisost. sup Matt̄. Nihil est quod sic deo similem faciat q̄ malignis atq̄ ledentibus esse placabilē. Quintum est q̄ dyabolo hec dilectio est molestior. magis eñ elongat ab eis similitudine qui estimato odio hominem ꝓsequit̄. Un̄ ait Grego. Stultum est dyabolo offenso seruire q̄ nullo placatur obsequio. Sextum est q̄ dilectō id quod odiendum est inimico ipsa placat ꝛ tribuit. Ideo dicit apostolus Ro.xij. Si esurierit inimicus tuus ciba illum. Si sitit potum da illi. Hoc eñ faciens carbones ignis congreges sup caput eius id est occasiones accendendi dilectionis ignem in eo erga te facies. Ipsa gladi⁹ etiam est inimicos interficiens cum de inimico amicum facit. De hoc etiam dicit Crisost. Justi ne ad tempus inimicum: ꝛ benefac ei. Postmodum victum benuolentia tua amabis eum amicum tuum. Item omnis inimicicia beneficiorū assiduitate cōpensatur. Unde Grego. Miles dū aduersitatis bello deprehenditur. tūc scutū patie debet anteferre ne pereat. ꝛ ad preliandū ꝓmptus amoris inferat iacula vt vincat. Cuius armaturā summā beatus Paulus breuiter insinuat dicens. Charitas patiēs est. benigna ē. Cū eñ ex vtraq̄ vnū defuerit nō est charitas. Si quis maluꝫ absq̄ benignitate tolerās ꝛ nō amat ac rursus sese sine patiētia exhibens negligit tolerare quos amat. Septimū est q̄ nō potes ex ꝓposito tuo nocere ꝓximo tuo quin tibi noceas. Quia dicit Aug. q̄ malicia tua alij non noceat fieri potest. q̄ autem tibi non noceat fieri nō potest. Non enim est dedecus alicui si non vult inquinare manus suas conuicium reddendo ꝓconuicio. immo honor ē ꝛ signū nobilitatis animi. iuxta illud Prouerb̄.xx. Honor ē homi qui separat se a contentione. Octauum q̄ ille qui iuriatur tibi: magis iniuriatur deo q̄ tibi q̄ hoc ei ꝓhibuit. Si ergo de⁹ differt vindicare. nec tu vindices. ꝛ non erit tibi dedecus. immo honor si exemplo domini non vis vindicare te in

presenti. Quia Eccĕi. xxvj. Gloria magna ē seq̄ dñm. Quantū ad secundum hortaṫ nos dominus ad vane glorie detestationē cū sbiūgit. Attendite ne iusticiaz faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. alioquin non mercedez habebitis apud patrē vestrum qui in celis est. Dicit Crisˉ. super hec verba. Arbor plantata z sita in via publica non potest fructos ferre ad maturitatem. qz transeuntes eos deijciunt. Talis arbor est homo gloriam querens. vel etiam hypocrita q̄ quādo cū fructib⁹ stat in publico vt videatur ab boīb⁹ perdit fructus suos. Quod figuratum est. iiij. Reg. ij. vbi legitur q̄ rex Ezechias infirmabatur. Quod audiens rex beradach babylonis misit ad ipsum nuncios quibus rex Ezechias omnia que habebat in thesauris ostēdit. Et dicit Rabisalomon q̄ non solū ostendit eis que erant in thesauris in domo sua. Sed etiam z ea que secretissime seruabanˉ. scz vnctōem regum ac etiā pontificū: z tabulas testamenti z legem. que nullo modo erant gentib⁹ ostendenda. Ideo dixit ei Isa. Ecce dies venient z auferentur omnia que in domo tua sunt. z istud fuit cōpletuz qñ Nabucbodonosor oīa preciosa trāstulit de bierusalē in babilonē. vt habeˉ. iiij. Re. xxv. Mozaliter ezechias interp̄taṫ cōfortauit me dñs. z significat quēlibet xp̄ianuz hoīez quē pfortauit dñs ad bona opa faciendū. hic si faciat opa bona vt ex eis laudē bēat. tūc i aīa egrotat. qđ videns rex babylonis. i. dyabolus q̄ est rex cōfusionis z statim mittit nūcios suos. z bi sunt in faciē laudatozes. q̄bus oñdit opa sua bona p iactātiā. z sic ea perdit. qz dyabolus veniens aspoztat. Qđ. pbaṫ in vitaspatz. li. j. c. ij. de quedam heremita qui pollēs omnib⁹ animi vtutibus cepit se de eisdē iactare. qđ dyabolus cognoscēs statim in specie mulieris venit ad spelunca ei⁹ dicēs. q̄ a bestijs esset nocte deuozāda nisi susciper eius hospicio. Que duz susceptа esset varijs eū induxit blandimētis q̄ mēbza eius singillatiz tangeret. ipsa euanuit deridens eum z multitudo demonū clamauit. O monache qui te vsq̄ ad stellas extollebas. quomodo ad infernum es dimersus. disce miser: qui se exaltat hūiliabitur. Tunc ille desperans z fugiens p̄ cōfusi one consortium hominuz religiosorū. reuersus est ad seculum tradens se omni impudicicie ne eum qui salubzibus monitis z de precipicio reuocaret. Ideo necesse est vt homo adhibeat aliqua remedia contra vanam gloriam aut iactantiam. Primū est absconsio. cum eñ facit homo opus bonū necesse est vt intentionē teneat in occultis. iuxta illud Isa. xxij. Erit vir sicut q̄ abscondiˉ a vento z celat se a tempestate. Et in vitaspatrum dixit quidam senex. Sicut thesaur⁹ manifestus cito minuetur. ita z virtus quelibet deperit publicata. Nam sicut cera a facie ignis soluitur. ita z aīa per laudē resoluta perit ab intentione. hoc remediū figuratuz est. Exo. iiij Jn manu Moysi q̄ fuit leprosa. z cū missa eēt in sinum ipsius facta est ibi sana. Sic etiam si manum bonozum operum miseris in sinum cozdis cogitando de premio sana opera habebis. Unde Grego. Ille debet publicare bonum quod facit vel agit qui perfecte in humilitate fundatur. z nulla allectione contingitur. Secunduz remedium est laudis dimissio. Cum enī homo laudatur de bono dimittat laudez. Quia dixit quidaz senex. Qui ab boīb⁹ amplius honozatur z laudatur nō paruum damnū aīe patitur. Qui aūt penitus ab boībus nō honozatur supernaz gloriam accipiet. Et itez dixit. Sicut fieri nō pōt vt simul nascatur herba z semē. Ita impossibile est vt laudem z gloriā secularium hñtes simul etiam z fructū faciam⁹ celestē. Tertiū remediuz ē ignis purgatorij vel inferni cōsideratio. hoc remediū insinuaṫ Ecclˉ. xxviij. Ubi Paul⁹ vipperā adherentē manu in ignem excussit. Quid ē manui adherens vippera: nisi vana glia. quā tunc a se abijcit qñ penā infernalis ignis (qui poniˉ vana gloria) considerat aut perpendit. Quartum remedium est eterne glorie intuitio. Quia dicit Gregˉ. in omelˉ. Vilescunt omnino tpalia cū cōsiderantur eterna. z specialiˉ vilescit vana glia: si consideratur vera gloria. Ideo dic̄ hic dominus. Attendite ne hic iusticiā vestrā faciatis coram hominibus. vbi per iusticiam intelligit oīa opera bona. z specialiter ponit hoc de elemosina di. Cum ergo facis elemosinā noli tuba canere sicut hypocrite faciūt in synagogis z in vicis vt honorificenˉ ab boībus. vbi dic̄ glo. Illi canunt tuba: qui habent iactātie verba. Sz Crisˉ. dicit. Tuba est oīs actⁿ vel sermo per quē opis iactantia demonstraṫ. puta qui fecit elemosinā quando aliquē vidit presentem vel intercedente aliquo aut honestiozi persona que potest retribuere alias non facit. Sed z si in loco secreto fecerit vt laudabiliˉ videaṫ tuba ē. z talis cum hipocritis perdet mercedē suam. de quibus subdit. Amen dico vobis receperunt mercedē suā. Te autem inquit dominus faciente elemosinaz nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. quasi diceret. Noli dare ipsam mala intentione. vt propter laudem vel retributionem. Quia fm glosam. Illi adhibent manum sinistram qui habent intentionem obliquam. Sit ergo elemosina tua in abscondito. et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Cui dicto saluatoris cōcordat illud dictum Tullij moraˉ. Des tacite que das scilicet pro christi nomine. quinis enim

hanc formã dandi poterit seruare. Sz ꝫ mouet sanctus Thomas questiones in glosa continua super Math. Quomodo inquit potest fieri: vt tacite vel cozã hominibus elemosinam faciam⁹ aut si fiat: quomodo sentiamur facere eam. Si enim presente aliquo excurrerit pauper. quomodo dabitur ei tacite vel absconse. s. educẽdo eũ secreto. z sic videtur quod datur. Et respondet assumendo pro se dictum saluatoris. Attendite ne iusticiam zc. dicens. Consideretur q̃ dominus non dixit. Ne tñ cozam hominib⁹ faciatis sed addit. vt videamini ab eis. Qui ergo non iõ facit vt ab hominibus videatur. z si cozam hoĩbus fecerit. nõ tamẽ cozam hoĩb⁹ fecisse videt. Qui em̃ facit aliquid ꝓpter deum neminẽ videt in cozde suo nisi deum ꝓpter quem facit. sicut artifex semper habet eum pre oculis qui sibi opus cõmisit faciendum.

Dñica prima in quadragesima Sermo.

Ecce nũc temp⁹ acceptabile. ecce nunc dies salutis. ij Cozinth. vj. Scõm naturales ver inter oĩa anni tempora est acceptabil⁹ humane saluti. quia ẽ maxime temperatũ in suis qualitatib⁹. minime mortiferum z infirmũ. vt dicit Cõstantin⁹ in li. de natura morbor. z ergo in qualitatib⁹ ei⁹ natura maxime delectatur. z eius qualitates sunt calidũ z humidũ. Caliditas ẽ causa effectiua mutrimẽti. Humiditas ẽ causa materialis. z ideo i vere generat sanguis qui est necessarius cozpi. In hoc tpe sol discurrit p tria signa. quor vnũ quodq̃ habet suũ mensem ad temp⁹ vernale pertinentẽ. Primus mẽsis ẽ arietis. incipiẽs a. xviij. die marcij. vsq̃ ad. xvij. aprilis. Secundus est thauri. incipiẽs a. xvij. aprilis vsq̃ ad. xviij. diẽ maij. Tertius est geminor. incipiẽs a. xviij. die maij vsq̃ ad. xvij. diẽ junij. Moraliter per tempus intelligunt dies penitẽtie quadragesimalis de quibus canit ecclesia. Aduenerunt nobis dies penitẽtie ad redimẽda peccata z saluãdas animas. Isti inquã dies sunt valde acceptabiles humane saluti. quia homo propter dies penitẽtie: de mortuo fit viu⁹: de infirmo sanus. Quod probat Aug. li. de pen. Penitẽtia inquit lãguores sanat. leprosos curat. mortuos suscitat. sanitatem auget: gratiamq̃ conseruat. In his diebus penitẽtie debet hõ ad instar solis discurrere per tria signa. Primũ signum debet esse cõtritio. q̃ significat per arietẽ. qr sicut aries ẽ signũ igneum vt dicit Misabel. z pcedit in ordine signor. sic ꝓtritio debet esse ignea ex amore erga deum q̃ tantum bonum offendit p peccatũ z pcedere dr alias ptes pnie. Quia dicit Pe. in. iiij dis. xvij. In oñi peccato mortali ẽ actualiter auersio voluntatis a deo p pctñ. Et qr cõtraria contrarijs curant. optet q̃ in omni remissione pcti mortalis fiat act⁹ vel auersio a pctõ ad deum q̃ cõtricio appellat que debet pcedere si saltez hõ põt eam habere. Refert em̃ Cesarius in dyalogo. In ciuitate remẽsi miles quidã cõsobrinam suam cõcubinã habebat. cui tantum cõglutinat⁹ fuerat amore: vt nec ammonitõe: nec aliqua humana verecũdia ab ea separari vellet. Tandem tactus infirmitate timore mortis vocat sacerdotẽ cui cũ lacrimis cõfessus est. quẽ cũ sacerdos ammoneret vt tam illicitã abnegaret cõmixtionem z illam personam a se amoueret: rñdit. Dñe non possum. Ecce nõ potuit habere ꝓtritionẽ de isto peccato. Cũq̃ pseueraret in sua obstinatiõe. sacerdos recessit cũ cozpore dñi. Exeunte autẽ de domo occurrit ei. b. Bern̄. interrogãs eũ quare infirmũ nõ cõfortasti. Causam intelligẽs ait sacerdoti. Reuertere mecũ ad infirmũ. Cunq̃ reuersus esset. vir sanct⁹ militi iam morituro ea que salutis erant pdixit. Cũq̃ pceter iam dictã in oĩb⁹ obedientia spoponderat. ait vir sanct⁹. Nunqd doles q̃ nõ potes habere voluntatẽ dimittẽdi illã? dixit. Valde doleo me de hoc nõ posse dolere. Quo audito: ait abbas sacerdoti: vt corp⁹ dñi dar infirmo. Mira res. Statim vt saluator intrauit: facta ẽ sal⁹ domui huic Ab illa. n. hora statim pfecte odire cepit: quã ante illicite amauit. z ait. Gratias ago deo: qui me liberauit. qr modo libentius dyabolũ vidẽ q̃ illam. Sicq̃ in bona contritione migrauit ad dñm. Ex quo patet q̃ cõtritio pcedere habet a dño. Scõm signum p qõ debz homo currere hoc pnie tpe est cõfessio. q̃ significat per thauꝝ. Quia sicut hoc signum facit hoĩem verecundum z honeste incedentẽ. vt dicit auctor li. viij. ppi. Sic etiam cõfessio debet hoĩem facere verecũdum. qr verecundia multũ valet in cõfessione. Ideo dic̃ Aug. de pe. di. s. quẽ penitet. Qm̃ verecũdia magna ẽ pena. q̃ erubescit p peccato fit dignus mia. Tertium signũ est satisfactio. z significat p geminos. qr satisfactio req̃rit pncipaliter duo. s. elemosinam z oronẽ: aut alia opa vtutũ. vt dic̃ Eusebius in sermõe. Nihil pdest oñis dolor assumptus pnie absq̃ elemosinar largitiõe: z absq̃ bonorũ opẽ z vtute. Ecce q̃ dies pnie z salut̃ debẽt currere p hec tria signa. z de his dicit aplus hic in vbis plibatis. Ecce nũc tps acceptabile. que sunt vba epistole hodierne. In qua ad tria hortatur. Primo ad gratie susceptę excitationẽ. ibi Hortamur. Scõo ad gratie ostensionez. ibi. ne mini. Tertio eiusdem conseruationẽ. ibi. per arma iusticie. Circa primum notandum. Gratiaz

ꝙ dñi nemo suscipere pōt. nec ipsa ad suas cōsolationes hominē non recipit q̄ diu peccatū est in cōscia. Quod ꝑmo ꝓbat. Dicit enī Pli. in spe. natu. z Aristo. vij. li. aialiū. In fronte equi pulli nascitur quidam folliculus niger ad quātitatez ouis: quē equa laniat z abscindit. z nunq̄ pullum admitteret ad vbera nisi illud prescinderet z vocat illud Pli. veneficiū amoris. qz mulieres incātatrices vtunt illo in suis ꝑsagijs: qñ volūt aliquē stimulare ad amorez. Sed nō est cautuz hoc manifeste predicare. qz posset de hoc ꝑdicatoz nesciētes informare. Per pullū igit habentem nigredinem intelligitur quilibet hō habēs peccatū quod denigrat in mēte. vt vult Ansel. li bro. v. c. lv. De quibusdam peccatoribꝰ dici pōt illud Tre. iiij. Denigrate sunt facies eoz super carbones. z non sunt cogniti in plateis. Sic etiam quo ad rez patuit de illo milite de quo s. dñi ca. ij. post epīe. ser. ij. N. X. Idcirco q̄ diu habens hāc maculā peccati p penitētiā nō amouerit. mater vtutū. s. gratia eum ad consolationis vbera nō admittit. vt dicit ꝑdictꝰ Ansel. Scdo ꝓbatur. qz gratiā dei nemo pōt accipere: nisi anima prius sit mundata. Quia sicut in pergameno nisi prius rasuz z purgatū fuerit nō scribitur Ita aie humane nisi prius purgata fuerit p confessionē gr̄a dei non infunditur. Quia dicit bea. Bern. sup Cantic. Balsamꝰ ē gr̄a dei z vas purissimū requirit. Certō sic ꝓbat. qz nullus sapiens hō in vase immūdo vel pleno vel confracto ꝑciosuz liquorez infundit. Sic nec deꝰ qui est sapientia sanctoz cordi humano p luxuriā inq̄nato vel vento supbie pleno vl discordia fracto vl ad terrena incuruato. gratiā suā infundit. quia non habitat in corde subdito peccatis Sap̄. j. Jō dicit apostolus. j. ad Thessa. iiij. Hec est voluntas dei sanctificatio vr̄a. vt abstineatis vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq̄ vas suuz possidere in sanctificatione z honore. Ecce q̄ gr̄a dei homini nō dat: nisi mens prius purificetur. Munda igit nō tardando diu mentē tuā vt deꝰ infundat gratiā suaz. qz ꝑm Aug. gr̄a est lux aie faciēs hoiem defectus z peccata cognoscere. deuz sup oia diligere. z deo firmiter adherere. Cū igit homo peccata z defectꝰ suos cognoscit. z deum sup oia diligit. z illi firmiter adheserit gr̄az ipsius habere se cognoscit. sed videat homo habita gr̄a dei vt deposcat ne eam amittat. Jō dicit aplus. Hortamur vos ne gratiā dei in vacuū recipiatis. vbi dicit Glo. Ille gratiaz dei in vacuum recipit qui post acceptā gratiā in bonis opibus nō sese exercet. Vñ nota ꝑmo hō dei gratiā habens exercet se vt tps sibi datuz ad penitentiam non perdat. de quo dicit dñs Isa. xlix. Tpe accepto exaudiui te. z in die salutis adiuui te.

Quod exponit aplus ad duo. Primo q̄tum ad oportunitatē a malo recedēdi cum dicit. Ecce nūc tps acceptabile. Glo. in quo pōt hō a malo recedere. iuxta illud ps̄. xxxiij. Declina a malo z fac bonū. Scdo ad optunitatē in bono ꝑficiē di cū dicit. Ecce nūc dies salutis. De his dicit Hay. Tps acceptabile ad pniam agendā pñs vita est vsq̄ ad diē iudicij. q̄ etiā appellat dies salutis. in qua salutē eternā nobis possumꝰ pmereri. Est tñ notandū hō volēs in his diebꝰ salutis in bono ꝑficere debz ꝑfectioribꝰ inherere exemplo hedere. Vñ dic Isi. li. xij. q̄ dicta ē hedera eo q̄ arboribꝰ adhereat. z multū se extendat q̄ diu viuit. z arboꝛē inuenit cui appodiare se possit. z hinc inde serpit donec ad summū pueniat. Sic hō q̄ vult spūaliter ꝑficere debet talibꝰ adherere de quoz vbis vel exēplis possit spūalem fructū cape. z tūc hinc inde ꝑpere dz. s. mō hoc vbū. mō hoc exēplū appēdendo. z sic cito ad summū pueniet z ꝑficiet. vt dicit Ansel. li. iij. c. lxiij. Et idē dic ibidē. q̄ penitēs vel impfectus gradatiz ꝑficiēdo ꝑficit sicut arbor coꝛpꝰ nō cito z subito sz paulatim gradatimq̄ augef. Naz primo semē in herbā prozumpit. deinde herba i arboꝛē surgit. dū herba in duricieꝫ transit. z in arboꝛē conualescit. Sic similiter penitens non cito ꝑfectus fit. sed gradatiz ꝑficit. Juxta illud ps̄. lxxxiij. Ibunt de virtute in virtutē. Ideo dicit Bern. Nolo repente fieri summus sed paulatim ꝑficere volo. Et idcirco penitens a principio est vt herba mollis. quia incipit cū timoꝛe. z postea sollidat. sic ꝑficitur in dilectione. Sic patet de Maria mag. q̄ primo fuit quasi mollis herba dū ratiōe timoris retro pedes Jhesu penitēdo accessit Luc. vij. Sed postea in dilectiōe solidata fuit. q̄ ante pedes Jhesu sedit. z verbū eius audiuit Luc. x. Et similit q̄n ipm ardenter post resurrectionē quesiuit Joh. vlt. Secundo hō habēs gr̄az pꝰ q̄dragesimalez pniam. debet ꝑscindere peccati occasiones Juxta illud qđ sb dit aplus. Nemini dantes vllā offensionē id est occasionez peccādi. Quia dicit Amb. in hexa. Officiū sibi demonis assumit qui q̄nq̄z ceteris occasionē peccādi tribuit. aut persuasionibꝰ grauius ad peccatū trahit. De illo dic Aug. de sancto victo. Eodem reoz astringi reum tam euz q̄ peccatum perpetrat ac cōmittit. q̄ eum qui occasio peccati fuerit Ideo talꝫ merito morte moriatur. Sicut figuratum est Exodi. xxj. Qui percusserit hominem occidetur. Hoc moraliter facit vt dicit Nico. de lyra. q̄ ad mortale peccatū vbo aut facto inducere hoiem intēdit. iō sb dit. q̄ morte moriatur. scz hic morte culpe. z postea morte gehenne nisi penituerit. Quare tales occasiones abscindere neēe ē exemplo elephātis.

de quo refert Solinus in li. de mira. mũdi q̃ habet eburneos dentes. ꝛ cũ a venatore premitur simul pcutit ambos ꝛ cõstringit. vt dãnato ebore ꝛ deturbato vlterius nõ persequat. Mozaliꝫ hic elephantis figuram gerit qui habet dentes eburneos ꝛ fortes ad scandalizandũ. primũ nõ occasionẽ mali verbis prauis prebens. Sed qz venator infernalis non cessat hominẽ persequi. iuxta illud. iij. q. j. c. nulli dubium. vbi dicit. Diabolus non cessat circũire querens quem deuoret ꝛ querere quos ex fidelibus perdat. Ideo debet illos dentes mediantib⁹ quib⁹ prebet occasionẽ scandali vel mali abscindere. ꝛ nulli occasiones peccati p̃bere. Sicut. b. Aug⁹. illud inhibet di. xij. q. j. c. nolo. Nolo inquit vt aliqs in vobis inueniat male viuendi occasionẽ. Proui deamus ergo bona vt ait apostolus nõ solũ coram deo. sed etiã coram hominib⁹. Tertio debz se exercere habens gratiam dei in patientia. qõ tangit apl's ibi. In omnibus exhibeam⁹ nosmet ipsos sicut dei ministros. in multa patia. Est. n. patia cordis: oris: ꝛ operis. q̃ valde nc̃ia est homini. ppter duo. Primo qz ipsa custodit aiaz sicut archa thesauꝛ. ꝛm illud. Luc. xxj. In patientia vr̃a possidebitis aias vr̃as Sicut igitur homo multũ diligeret archã in qua posset custodire suum thesauꝛ. sic debet patientiã diligere Et nõ solũ debet patiam amare. sed illũ qui sibi cõtumelias infert. Sicut eni multũ diligeret dines hoiem illum qui fabricaret talẽ archã grat⁹ sibi in qua posset cõseruare thezauꝛ suum. Sic diligere debet ꝛ illuz q̃ per illatam sibi iniuriaz patiẽtiam operat. Quot em̃ cõtumelie tibi dantur. aut quot iniurie fiunt. tot claui ad fortificãdum scrinũ cordis tui apponunt. Idcirco magnas grates agere debes illi: qui talẽ archam fabricat tibi. ꝛ non debes contumelias reddere. Quia dicit Cassiodor⁹ sup p̃s. Patiẽtia est que oia vincit aduersa. nõ colluctando sed sufferendo. nõ murmurando: sed gratias agendo. Ipsa est que fetorẽ totius voluptatis abstergit. ipaq̃z limpidas animas deo reddit. et ideo necessaria est. quia ipsa gubernat vitam. Hoc enim fac̃ patientia cordi quod gubernaculum naui. Sicut enim nauis facto gubernaculo ventis ꝛ turbinibus agitatur ꝛ tandem tempestate cõpulsa frãgitur ad rupes vel ad scopulos. sic etiam cor impatiens. Iõ dicitur Isa. lxiij. Paupercula cõ vulsa a tempestate absq̃z vlla consolatione erat Hec pauper cula est anima impatiens virtutuz possessione ꝛ gratia spoliata. quã cuiuslibet tempestas tẽptationis a sua stabilitate diuellit et absq̃z consolatione relinquit. vt exponit Ansel. li. ix. c. lj. Est circa hoc aduertendũ. Exquo patientia non cognoscitur nisi in aduersitatibus. Ideo apl's hic enumerat multa in quibus si homo se equanimiter habuerit patiens perpendi poterit. Primũ est tribulatio. Dicit em̃ Ansel. li. x. c. lvj. Patientia hois nõ nisi in tribulatione cognoscit̃. ꝛ pbat hoc p similitudinẽ. Sicut aliquis hñs q̃rtanã vel tertianã nõ dr̃ esse curat⁹ si in dieb⁹ in quib⁹ nõ est accesio nõ febricicet. Similiter null⁹ debet dici patiẽs p eo q̃ nõ turbatur cũ nulla sit ei molestia. Qz si insistentibus iniurijs vel tribulationib⁹ patiens esset. tunc dicere patiens. Ideo dicit hic apl's. In tribulationib⁹. s. aduersoꝛ cognoscit̃ patiẽs. Quare dixit quidaz senex in vita sp̃m. Tribulatio cũ patientia multũ valet ad salutẽ qz tenebras mẽtis illuminat. duriciaz cordis ꝛ peccata mollificat vitam roborat in bonis. ꝛ feces peccati excutit Et sicut ignis cõseruatur in lucerna. sic virtutes in patientia. Secũdus est necessitas. s. victus ꝛ vestitus. Cũ enim quis patit̃ necessitatem in victu ꝛ vestitu ꝛ equanimiter portat patiens eẽ dinoscitur. Dicitur enim necessitas ꝛm hay. eo q̃ in nece sit posita. i. in periculo mortis. vbi apl's precipit patiam seruare exemplo illi⁹ q̃ dicit. j. Thor⁹. iiij. Usq̃z in hãc horam esurim⁹ ꝛ sitim⁹. Si tñ videremus aliquẽ necessitatez in predicti habentẽ misericordiam sibi denegare nõ debemus. Quia dicit. b. Joh̃. j. ca. c. iij. Qui habuerit sb̃am mundi huius. ꝛ viderit fratrẽ suũ necessitatẽ habere. ꝛ clauserit viscera sua ab eo. Gloſa subuentionẽ denegãdo. quõ charitas dei manet in eo. q. d. nullo mõ. qz est p̃cepti transgressoꝛ. Et intellige hoc de nc̃itate vrgente qñ al's non põt sustentari. De hoc etiã dic̃ Pelagi⁹. vij. q. j Dis qui negat misericordiam facienda fugienti bus ꝛ nc̃itatem patientib⁹: ipm christũ negat. qui est mia ꝛ veritas. Tertiuz est angustia. Qñ eni quis patitur angustias animi sicut Susanna q̃ dixit Danie'. xiij. Angustie sunt mihi vndiq̃z. ꝛ in his se bene habet. patiẽs dici põt Ideo dic̃ apl's hic. In angustijs. s. cognoscit̃ patientia. Quartũ est plagaꝛ illatio qõ tangit cum dicit in plagis. cũ quis verberatur sicut apl's. ij. Corinth̃. xj. A iudeis quinqes min⁹ vna accepit. ꝛ nõ contradicit patiẽs dicit̃. Ideo Sap̃. ij. dicit̃ Per tormẽta interrogem⁹ eum. pbemus patiaz illius. Quintũ est incarceratio. qõ tangit ibi. in carcerib⁹. quã si oportuerit esse debet quis patiens. Quia sicut refert Uincẽ. li. xiij. specu. hi sto. c. xvij. q̃ anno Cypri regis. xij. Torquos sup̃b⁹ regnauit. xxxv. qui excogitauit carceres ad puniendũ. Est em̃ pena homini sedere in carcere, quã si eque sustinet patiẽs dicit̃. Sextũ est seditio que, ppie ꝛm hay. pertinet ad ciues dũ faciunt contra aliquos tumultum conturbationes ꝛ contentiones. in qua etiã pbat̃ patientia.

sicut ꝓbatur de sancto Paulo q̄ multas seditiones iudeoꝝ cōtra se factas patienr tulit. vt habet. Act. xix. Sz nota q̄ dicit Ansel. li. ix. c. lj. Patia tribulatōis requirit etiā soliditatē amoris ꝛ vtutis. ꝛ ꝓbat ꝑ silitudinez. Fons lutosus iactu lapidis facile turbat. harenosus vero nō. Sic homo plenus peccati luto defacili ꝑ impatientiā turbat: vt tuosus vo nō. qz nō contristat iustum q̄cquid ei acciderit Prouerb. xij. Ircirco oportet q̄ q̄ vult esse patiēs sit virtuosus. ꝑpter qd̄ aplus monet ad bona opa ꝛ vtutes. primo ad laborē cum dicit. In laboribus. qd̄ facit cōtra accidiosos q̄ de facili in mēte amaricanr. iuxta illud qd̄ dic̄. b. Bernh. i q̄dā epla. Nihil adeo dulce delectabileq; repire poteris: qd̄ nō ꝓferat speciē amaritudinis in aīo accidiosi hois ꝛ torpentis. Scdo ad sollicitudinē cōtra somnolentiā. ibi. in vigilijs. qz hō somnolētus defacili irritat. sicut dr̄ in sili Catho. Noli irritare canē dormire volentem. Tertio ad sobrietatem contra repletionē cuz dicit. in ieunijs. qz homines ebrij potu ꝛ repleti cibo: mouentur ꝑ impatiētiam. vt inferant cōuicia ꝛ verbera ꝓximis suis. Quia dic̄ sapiens. Tumultuosa res est ebrietas Prouer. xx. Et Eccl. xxx. Amaritudo animi vinum multum potatum. ꝛ vbi est homo amarus in animo defacili fit. q̄ per impatiam ꝓuocatur ad irā. Quarto ad puritatez. ibi. in castitate. qz castitas dicit puritatē mētis redundātez in corpus. ꝛ cōgrue hortat hic aplus ad castitatē. qz vbi ē luxuria ibi est impatia: rixa ꝛ guerra. ꝛ tādem mors. quia luxurioso dicit dns Ezech. xij. Dabo te in aias odientiū te. sicut pz de Amon. ij. Regū. xiij. qui stupraverat ꝓpriā sororē Thamar. ꝓpter qd̄ in odiū fratris sui Absolonis datus fuit qui ipsuz ad cōuiuiū inuitauit ꝛ interfecit. Ideo dic̄ Piero. Quottidie sanguis mechoruz fundit ꝛ adulteriū dānat. Quito ad discretionē cōtra fatuitatē cū dicit. in scia. Quia vbi ē hō discret⁹ ibi impatia nō dnat. sed patientia et omnis virtus. Quia dicit. j. q. j. patiētiū discretio est mater oim virtutū. Sexto ad longanimitatē. qz longanimitas est virt⁹ qua patienter vite eterne premia expectamus. Uel longanimitas est longa perseuerātia cū patiētia in aduersis huius seculi. Septimo ad concordē societatez cū dicit. in suauitate. glo. affabilitatis ꝛ societatis. vt nullo mō factis verbisq; amaritudinē geram⁹. ꝛ hec suauitas dz haberi in spū sancto. vt dicat de quolibet nr̄m illud Eccl. xlj. In fide ꝛ lenitate sctm̄ fecit illū. ꝛ hoc dicit ꝓtra illos q̄ per dulces sermones seducūt corda innocētum sic̄ fecit Joab. ij. Reg. xx. q̄ venit cū suauitate ꝑmonū. Sz nō in spū sancto ad Amasaz cognatuz suuz. qz erat de duab⁹ sororib⁹. vt hr̄. ij. Regū. xviij. dixitq; ad eū. Salue mi frat. tenuitq; manu dextra mentū quasi osculās euz. ꝛ amasa nō obseruabat gladiū quem ille tenebat. Quia dic̄ Rabi salomon q̄ Joab disposuit vt gladius caderet de vagina. vt sit amasa cederet ꝛ leuaret a terra ad reponendum in vaginā ꝛ nō ad percutiendū ipsuz. ꝛ sic se nō obseruauit a persecutione. ꝛ percussit eū in latere. ꝛ effudit intestina ei⁹ ꝛ mortuus est. ꝛ hoc ex impatia ꝛ inuidia fecit. quia impatienter tulit verbum Dauid regis. qd̄ mandauerat ad amasaz di. ij. Reg. xix. hoc faciat mihi deus ꝛ hoc addat si non magister militie fueris coram me omni tempore ꝓ Joab. Octauo ad verā charitatez cū dicit. in charitate nō ficta. i. fragili vel simulata. Dic̄ em̄ Hay. q̄ charitas ficta ē q̄n q̄s vidēs fratrem suum in necessitate positum ꝛ derelinquit eum. quē añ ꝑ fitebat toto nisu diligere mentis. Sz vera charitas est q̄n diligim⁹ ꝓximos sicut nosmetipsos. ꝛ cui tpe ꝑsecutionis nō derelinquam⁹. De hoc refert Valeri⁹ li. iiij. de duob⁹ scholarib⁹ q̄ se mutuo dilexerūt. Cōtigit vt vnus a Dyonisio rege caperet ꝛ incarceraret. qd̄ audiens alter venit in obside ꝑ incarcerato se posuit vt ille transiēs res suas disponeret. Quib⁹ sic dispositis rediens redijt ꝛ sociū liberauit. Quoz charitatem rex perpendens ambos absoluit ꝛ dimisit. Nono ꝛ vltimo monet nos generaliter ad vtutem cuz dicit. In vtute dei vos exerceatis. Uñ vtus nccia est. vij. generibus hoim. Primo presidentibus nccia est virtus directionis vt corrigant iuxta illud Eccl. vij. Noli querere fieri iudex nisi valeas virtute corrūpere iniquitates. q. d. noli recipere ptātem iudicandi nisi valeas punire peccata fm ordinē iustitie ne forte expauescas faciem potētis. Glo. ꝓpter hoc dimittēdo ordinē iuris. ꝛ ponēs scandalum in agilitate tua. i. scandalises populum in leuitate tua ꝛ in icōstantia. Scdo pdicantib⁹ nccia ē virtus discretiōis vt qd̄ dicunt faciunt. qz Act. j. dr̄. Cepit Jhs facere ꝛ docere Jo pm̄. lxvij. di. Dns inqt dabit vbū euangelizātib⁹ vtute multa. Tertio iubilātib⁹ nccia est vt⁹ deuotōis vt qd̄ cantāt sentiāt. Juxta illud Eccl. xliij. Exultantes dīm replete eum virtute. Maior est em̄ oīm laude. Quarto pugnantibus virt⁹ fortitudinis vt quod inpugnant vincāt. sicut gl̄iatur Dauid in pm̄. precinxisti me vtute ad bellū. Quinto penitētibus cōstantia vt peniteant ꝛ nō recidiuent. Sicut legitur. iiij. Reg. xxij. de Josia qui reuersus est ad dīm in omni corde suo. in tota anima sua. Sexto proficientibus virt⁹ strenuitatis vt ascendāt. ideo petit dauid in pm̄. Multiplicabis i aīa mea vtutē. Septio laborātib⁹ virt⁹ charitatis

ne deficiant. Ideo apls ad Ephe. iij. Det vobis inquit deus pater fm diuitias glozie sue cozroborari p spm ei⁹ in charitate.

De eadē dnica Sermo in euangelium.

DUctus est Jhesus in desertū a spū vt tēptarē a dyabolo. Mat. x. Rex terren⁹ q̄ ciuitatē aliquā fortem vel bene munitā voluerit lucrari p̄ oīb⁹ escā z aquā mandat eis sumere. z sic penuria coacti debent se forte sine pugna subijcere. Ideo legit de ciuitate Babilon q̄ erat valde fortis. qz fm Jheroni. super Isa. xj. Muri ei⁹. xvj. milia passuum erant per quadrum ab angulo in anguluz Ibiq̄ erat turris trium milium passuum in altitudine. eius materia fuerunt lapides cocti ex bitumie indissolubili. Unde nec igne: nec aqua dissolui potuit. Huic impabat rex potentissimus Nabuchodonosor. Sed licet adeo fortis fuit. tamen per Cyrum regem capta fuit hoc modo. Nam refert Petrus manducator in scolastica hystoria. Quia subtraxerat eis aquam eufraten fluuium qui per ciuitatez fluxit. diuiserat longe a ciuitate per plures riuos. vt alueum qui fluebat per ciuitatem vadibilem faceret. per ipsumq̄ ingressi sunt sub muro. aliter capi non potuisset. quia tanta erat muri amplitudo q̄ sup eam xx. quadrige esse potuerunt. Mozaliter ciuitas bene munita est vnius cuiusq̄ hominis aīa q̄ est munita custodia angelorū si saltem est in anima rex ipsorum. Jō dicit Bern. Dñm Jhesuz sicut signaculum sup cor tuum pone. vbi est tanti hostij custos. cōsequēter assunt milia milīū mistrātium ad fores exteriorū sensuum ex tribulantiū repellentes acies contrarias irrumpere nō valentes. ppter hostij reuerentiā z angelorū custodiam. hec Bern. Sed contingit heu multotiēs q̄ rex angelorū expellit ab aīa p varietatē peccatoruz. vt p delicias gule: auaricie: luxurie ac supbie. qz talis rex nō inuenit in terra suauiter viuētiū. Job. xxviij. Et sic aīa hois fit quasi babylon cōfusa in qua habitat Nabucho. q̄ interpta tur quasi sedēs in angustia. z significat dyabolū q̄ tūc impat aīe a qua de⁹ recessit. Sic̄ factuz est de multis q̄ in p̄terito tpe carnispriuij secuti sunt instinctuz demonis. alij p gulaz: alij per luxuriam: nonnulli p chorcaz: q̄ est circulus cui⁹ rector vel centrum est dyabolus. Ut aūt tales aīe christo regi lucrarent precipit vt esca p quā fit gula z aqua carnaliū delicioruz interdicantur hoc tpe quadragesimali hoībus vt ipsi p ieiunium suspensis aquis deliciaz christo facerent ingressum. quia dyabolus non potest expelli nisi per ieiuniuz. vt dicit christus Math. xvij. hoc genus demonioz nō eijcitur nisi in ieiunio z oratione. de quo ieiunio dicit p̄s euāgeli. in quo tria tanguntur. s. Heremitic⁹ ingressus. ibi ducti⁹ē Jhs. Dyabolic⁹ accessus. ibi. z accedēs tēptator. Sathanic⁹ oppressus. ibi. Vade sathana. De p̄mo ē notādū. Pli. in spe. na. li. viij. c. xix. dic̄. Vulpes semp pugnat cōtra taxuz: z taxus cōtra vulpē. Sz vidēs vulpes q̄ taxū ledere nō pōt. ppter duritiā pellis se victū simulans fugit z dum taxus abest. vulpes intrat latibulum ei⁹ z immundicia sua inficit. sicq̄ taxum de latibulo suo expellit. Spiritualiter per vulpez intellige dyabolum. Juxta illud p̄s. lxj. Ipsi vero inuanum quesierunt aīam meam introibunt in inferioza terre: tradentur in manus gladij partes vulpium erūt. i. demonū. Sed per taxum intellige deum. Sicut eñ vulpes pugnat contra taxum. sic dyabolus ab inicio pugnauit contra deum. De qua pugna dicitur Apocal'. xij. Factuz est p̄lium magnum in celo. Per hoc autem q̄ vulpes taxum ledere nō potest. denotatur q̄ dyabolus deum superare non potuit. quia dicitur Apocal'. vbi supza. Draco pugnauit z angeli ei⁹ z non p̄ualuerunt. Sed per hoc q̄ vulpes victum se simulans fugit. innuitur q̄ dyabolus victus de celo trusus fuit. sicut declarat. b. Joh. Apocal'. xij. per hoc. Proiectus est draco ille magnus serpens antiqu⁹ q̄ vocat dyabolus. et sathanas qui seducit vniuersum orbez proiect⁹ est inquit in terraz. De ipsius casu dicit dom⁹ Luc. x. Videbam sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Cum igitur sic detrusus esset adhuc a pugna non cessauit. Sicut enim primo pugnauit cum deo: ita nō cessat p̄eliari cum membris suis scilicet Adam. Intrauit enim in paradisuz qō significatur p hoc q̄ vulpes absente taxo intrat ei⁹ latibulū. qz permittēte deo qō hic significat per absentiam. diabolus sua immūdicia a stutia qz p̄mū hoiem decepit. de paradiso expulit z eiecit. sicut testatur Sedulius li. ij. Expulerat primogenituz seuissimus anguis. Flozigera de se sua blādicq̄ sapozis. Illecebris misero pozrabat amarum. Nec solus miram: p̄sumptoz senserat iram. Sed prozsus humanuz simul omne genus heu noxia coniunx. quasi diceret. hoc venit per nocentiam coniugum. Sed dictuz est q̄ pmittēte deo dyabolus hoiem decepit. Ideo querit. b. Aug. li. xj. sup Gen. c. xiij. z mgr̄. li. ij. di. xxiij. c. j. Cur de⁹ hoiem temptari permisit: quem decipienduz sciebat. Ad hoc respondent non esset laudabile homini si ideo bene viuere posset. quia nemo male viuere suaderet cum in natura posse z in potestate haberet velle non consentire suadenti deo adiuuante. Et est glozios⁹

non consentire q̃ temptari nõ posse. hec Aug⁹. quia igitur totũ genus humanũ in temptatione succubuerat. necesse valde erat vt christ⁹ q̃ ꝓpr̃ nostrã salutẽ de celo descenderat desertuz intraret. z nos resistere tẽptationi demonis informaret. Et hoc est qõ dicit euangelista. Duct⁹ est Jesus in desertũ a spiritu vt tẽptaretur a dyabolo Moraliter per desertũ penitẽtia designat. primo ꝓpter asperitatẽ. Sicut em̃ ẽm Mag. li. iiij. ꝓpie. desertũ est locꝰ spinis ac sentibꝰ plenũ. et spine pungunt tangentẽ. Sic in penitentia sunt spine contritionis. z sentes timoris. Jdeo dicit mgr̃ li. iiij. di. xiiij. Pnia dr̃ a puniendo qua q̃s punit illicita que cõmisit. z subdit. Pnie aũt virtus a timore cõcipit. Et declarat hoc p Isa. c. xxvj. A timore tuo dñe cõcepimus spm̃ salutis nec tamẽ valz timor sine cõtricione. Nã legit̃ q̃ clericꝰ q̃dam pisiensis fuit delicatꝰ pctis luxurie gulęz laxans habenas. multoz etiã se aliorum pctõz immũdicijs inq̃nauit. tandẽ tactus infirmitate timore mortis penituit. cõfessionẽq̃ fecit peccata detestatus ẽ z emẽdationẽ ꝓmisit. viaticũ accepit z inunctꝰ fuit. sicq̃ vitã finiuit. Cuius corꝑ vt viri nobilis: z diuit⁹ cuz magna pompa secularis glozie ẽ tumulatũ. Erat q̃ die illa serenitas vt etiã super eius obsequijs aer famulari videret. Dixerũtq̃ homies ad inuicem. Multa bona deus huic homini p̃stitit. nihil ei boz̃ defuit que x̃pianus debet habere in morte. dñicis sacr̃is munitus ẽ. aer in eiꝰ morte serenatus ẽ. z cũ magna solẽnitate sepultus est. Post paucos dies cuidã familiari suo apparuit dicẽs se damnatũ esse. Cũq̃ miraretur ille penitentiã eius atq̃ cõfessionẽ. sacramẽti cõionẽ: z vnctionem cõmemorãs. rñdit defũctus. Unũ bonum defuit mihi. sine quo nullũ bonũ q̃ nũerata sunt ꝓdesse mihi potuerũt. Et ille. Quid ẽ hoc inq̃t: rñdit: vera cõtritio. Ecce q̃ contritionis spine debẽt eẽ in deserto pnie. licet inq̃t ꝓmiserim ꝙfessori meo amplius velle abstinere a peccatis: et alia q̃ sunt salutis. tñ mihi erat in cõscia. quia cũ consueueris obseruare nõ poteris qõ ꝓmittis. Et qz cor magis declinabat ad transgressionẽ q̃ ad voti obseruationez. ꝓpterea nullius peccati merui remissionẽ. Secundo ꝓpter ariditatẽ. qz sicut in deserto est terra sitis z ariditatis: estus z calozis. Et quãis terra ẽ arida. pfunditur tamen interdum pluuia. interdum niue: nonnunq̃ vero roze. Sic in pnia debet esse vt homo peniteat ꝓpter nostraz salutem ꝓpriam. sicut dauid qui ait ps. lxij. Sitiuit in te aia mea. Item debz esse ariditas carnalis voluptatis z iniquitatis. Qui em̃ vult penitere debet voluptates carnis z alias iniquitates dimittere. Quia dicit Pius papa de peni. dist. iij. Nihil ꝓdest homini ieiunare z alia religiõis opera agere. nisi mens ab iniquitate reuocetur Item debet in penitentia esse estus z calor charitatis. nihil em̃ valet penitenti afflictio carnis. nisi processerit ex radice charitatis. iuxta illud .j. Chor⁹. xiij. Si tradidero corꝑ meum ita vt ardeam. charitatem autẽ nõ habuero nihil mihi prodest. Item in pnia debet aliq̃n cadere pluuia lacrimationis. Quia penitentia est preterita mala plangere. z plangendo itez̃ alia nõ cõmittere. vt dicit Amb. in quodaz ser. quadragesimali. Et ponit̃ de peni. dist. j. §. j Cui cõsonat Grego. quã allegat mgr̃ li. iiij. di. xiij. Penitere est acta peccata deflere z flenda nõ cõmittere. Naz qui sic alia deplorat vt tamẽ cõmittat. adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat. Item in pnia debet etiam cadere nix cõfessionis. quia sicut nix est vtilis ad plura sic est cõfessio. Primo nix est malaz̃ herbarum mortificatiua. Quid sunt male herbe nisi peccata z culpe que cõfessio ad instar niuis mortificat z extinguit. iuxta illud Origenis super Leuitic̃. Pronuncians peccatum peccati meret̃ remissionem. Scdo sicut nix est fetidoruz occultatiua locoz̃. Sic cõfessio occultat z tegit pctm̃ qõ fecerũt per infamiã. qz post cõfessionẽ illud pctm̃ qõ fuit mortale fit veniale. vt de pe. di. j. quẽ penitet. Jdeo dicit ps̃. xxxj. Beati quoruz remisse sunt iniquitates: z quoz̃ tecta sunt pctã. Certõ sicut nix est montiũ dealbatiua. sic cõfessio. Magni em̃ pctores denigrati p pctm̃: dealbabũtur p verã pniaz z cõfessionẽ iuxta illud Isa. j. Si fuerint pctã vr̃a vt coccinũ. et dauid ps̃. l. Lauabme z sup niuẽ dealbabor. Itez in deserto pnie debet etiã cadere ros cõsolationis diuine. Dic̃. n. doctor quidã deuote penitentib⁹. Incipit nanq̃ quedã extunc familiaritas inter deũ z inter aiaz fieri. eo q̃ sentiat se ab eo visitari. z ex eo aduentu non tm̃ consolari. immo aliquotiens quodaz ineffabili gaudio repleri. Sed ad hec quis ẽ idoneus. profecto verus penitens z confitẽs. Certio penitentia designatur p desertum ꝓpter ventositatem. Sicut eniz in deserto sunt loca ventosa. sic temptatio per ventum significata est in penitentia. Quia dicit Hyla. sup Math⁹. Justificatis maxime dyaboli tẽptamẽta crassant̃. Quia victoriã magis expectat de sanctis. Qõ autem fortius temptant̃ z frequẽtius penitẽtes q̃ peccatores ꝓbatur p similitudinẽ venti Dicit. n. sene. li. iiij. de naturalib⁹ questionib⁹. q̃ circa auroraz fit vent⁹. qz tũc vapor ventũ faciẽs est collectus. z radi⁹ solis appropinquãs pcutit solidũ aerem. Ez in prima parte noctis raro fit vent⁹ Sic etiam moraliter circa aurozam penitẽtie et confessionis fit ventus tẽptationis. qz tunc vapor deuotiõis est copiose collect⁹ p cõuersionẽ

penitentis per quaz nox peccati expellit. z dies gratie illucescit. Sz existente homine in tenebr seu nocte peccati. raro fit vent⁹ temptationis. Quia parum dyabolus temptat. sicut testatur Gregorius. xxiiij. moral. Hostis nr quanto sibi nos rebellare cōspicit. tanto amplius expugnare contendit. Illos em temptare negligit. quos quieto iure se possidere sentit. Ideo hortat nos sapiēs. Fili accedens ad seruitutē dei sta in iustitia z timore. z ppara animam tuā ad temptationem. Eccī. ij. Idcirco domin⁹ etiā ductus est in desertum vt temptaret a dyabolo. Sic etiā nos ducimur i desertū penitētie vt tēptemur a demone. Quia dicit Aug. Quis ptinet ad christuz q̄ nō varijs tēptationib⁹ agitat. q. d. nullus ē qui ad christuz spectet quē dyabol⁹ nō tēptat. Et nota sicut dyabol⁹ ad xp̄m venerat nō in specie, p̄pria. sz in spē hois honesti. vt dic mgr in sco. histo. z ꝑm aliquos in spē mgrali. Sic etiā occulta tēptatione conat penitētes defraudare. Ad hō figuratū est. iij. Reg. xiiij. Ubi legit q̄ Abia filio hieroboā egrotante misit hieroboam vxorē suā dicēs. Muta habitū vt nō cognoscaris z vade in silo ad Abiā, pphetaz ipse indicabit tibi quid ventur⁹ sit puero. Sed, pphetā diuinitus inspiratus vxorē hieroboaz cognouit. q̄uis oculi e⁹ caligassent z ait. Ingredere vxor hieroboā. q̄re te aliā simulas. Vade z dic hieroboam. Hec dic dñs. Delebo de domo eius vsq; ad mingentem ad parietē. Mozaliter per hieroboā q̄ interp̄tatur diuisio populi significat dyabolus q̄ semper dei populū studet a deo diuidere p pctā. de q̄ diuisione dicit, pphetā Isa. lx. Iniq̄tates vr̄e diuiserūt inter vos z deū vr̄m. Et siliter nitit diuidere pplm, p̄imū a p̄imo suo p odiū z liuorem. Hic igit mittit vxorē. i. tēptationē quam sibi desponsauit cū p̄imū hoiez tēptauit. sz non mittit eam in, pp̄rio habitu. q̄ alias a viris sanct cognoscere. Ideo dicit. Muta hitū z vade ad abiam in silo q̄ interp̄tat trāslata. Sz abias interp̄tatur firmitas dñi z bñ notat p hoc xp̄i miles q̄ p pnīam z cōfessionē trāslatus ē de pctō ad gratiam. z spūali firmitate cōiunct⁹ ē deo. Et dr q̄ Abias erat, pphetā. i. vidēs. q̄ iustus homo sine macula deo seruire cupiēs debet videre ne ipsum decipiat dyabolica tēptatio. sed dicat ad ipsam. Quare te simulas aliam ee. q. d. Cognosco te ne decipias me. Et est notandum q̄ dñs vult hoiem in deserto pnie tēptari, ppter tria. P̄rio ppt vtutū exercitatōez Sic tēptauit dñs Abraam Gen. xxij. di. Tolle filiū tuū vnigenitū quez diligis Isaac z offer eū super vnū montiū quem mōstrauero tibi. z hoc ideo fec vt probaret obedientie ei⁹ vtutem. Sic etiam pmittit vt dyabolus temptet vt hō se in vtutib⁹ exerceat. sicut pz de Job. c. j. q̄ a dyabolo tēptat⁹ patiēs est inuētus. Jō dicit sapiens. Qui nō est tēptatus pauca cognoscit vel quid scit. q. d. nihil. Eccī. xxxiij. Sicut miles q̄ nō ē exercitat⁹ in torneamētis vel bastiludijs min⁹ valet in p̄elijs. Ideo dauid petijt se tēptari cū orauit. Proba me de⁹ z tempta vbi dicit glo. Nisi tēptat⁹ fuero p oīa negligens inuenior. Quare dic Aug. Tēptaris vt exercearis. temptaris vt, pberis. temptaris vt a teipo inueniaris. deus temptat vt doceat. dyabol⁹ tēptat vt decipiat. cui tñ nisi ille qui tēptat locū dedit inanis est tēptatio. z igitur vincēda. Scdo ppter vtutum cōseruationē. sicut pz de. b. Paulo q̄ ait. ij. Chor. xij. Ne magnitudo reuelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis angelus satbane vt me colaphizet. Super quo dicit Grego. Dum vicijs temptamur diuina dispensatione nobiscum agitur. ne virtutibus quibus p̄ficimus extollamur. Et idem dicit. Ipso infirmitatis nostre pondere quottidie deijceremur. nisi manu artificis miro modo per flagella subuenientia teneremur. Ex quo patet q̄ temptatione carere non possumus. Ideo legitur q̄ in frisia quendam virginem religiosam z inclusam temptauit dyabolus per stimulum carnis. z cū sepe orasset cuz lachrimis spm̄ auferri a se. apparuit ei angelus z ait. Si vis ab hac temptatione liberari. dic istum versiculum. Confige timore tuo carnes meas: z liberaberis. Quod z ipsa fecit. angelo recedēte liberata est. z statim eam temptatio blasphemie circumdedit. z cepit dubitare de fide christiana z de deo. Tunc incepit inuocare diuinam misericordiam. z itez petijt liberari. Cui apparens angelus ait. Putas ne te viuere sine temptatione? necesse est enim vt vnam istarū habeas. Quod audiens illa elegit p̄imā tanquā humanā. refutans aliā tanq̄ diabolicam. Tertio, ppter virtutum p̄emiationem Juxta illud Jacobi. j. Beatus vir q̄ suffert temptationem. quia cum, pbatus fuerit acci. co. vi. zc. Sicut de hoc legit in vitas patrum. Quidaz senex habens quendam discipulum qui cum eo horas psallebat. Contigit autem vt senex somno grauaretur. quez discipulus expectans vt simul orarent. septies temptat⁹ est vt recederet. sed resistebat. Tandem senex excitat⁹. ambo leserunt matutinum. Qui duz sederēt vidit senex angelum q̄ ostendit ei locū gloriosum: z septem coronas. quo interrogāte cui⁹ eēnt rndit. discipuli tui. q̄ exptus a discipulo suo didicit q̄ p septē temptatōes eas meruissent. Circa quod vltrius notandum. Qui vult dyabolicas temptationes supari debet cuz dño in deserto pnie ieiunare. Quia dicit hic euāgelista q̄ dominus. xl. diebus z quadraginta noctib⁹ ieiunauit. z post

Pria T quadragesime

dyabolū superauit. Jō de ꝑse. dist. v. c. q̄dragesima: p̄cipiē q̄ isti. xl. dies diligenter obseruenē. Quadragesima inq̄t summa obseruatione ē obseruāda. nisi de abstinētia abstracti. vel nisi quez infirmitas impedierit: nullatenꝰ soluaē. qz ipsi dies decimi sunt anni. Et subdit. Ꝑma dñica q̄dragesime: vsq̄z in pascha dñi sex hebdomade ꝑputanē. quaz dies. xl. z duo sunt. Ex q̄bus dū sex dies dñici in q̄bꝰ nō est abstinentia subtrahanē: nō plꝰ in abstinētia q̄. xxxvj. dies remanēt. Verbi gr̄a. Si p. cccl vj. dies anni voluimur. deinde p. xxxvj. dies affligimur q̄si anni decimā deo damꝰ Sed vt sacer numer⁹. xl. diez adimpleatur. quē saluator suo ieiunio cōsecrauit. quattuor dies ꝓxis hebdomade ad supplemētuz. xl. diez toleranē. i. accipiunē. Et dicit. Nisi de abstinētia abstracti sint. Quia senes nimium nō tenenē ad ieiuniū. qz abstinētia respicit psone valitudinē. tēporis opoꝛtunitatē z cibo rū qualitatē z quātitatē. vt dic̄ Aug. in li. q̄stionū euangelij. z ponit. xlj. di. c. q̄ aūt. Est aūt tps opoꝛtunū comedēdi pꝰ cantū vespare. qz dicit de cōse. di. j. c. Volent plures q̄ se ieiunare putāt in q̄dragesima: mox vt audierint signū ad hoꝛā nonā māducāt. q̄ nullatenus ieiunare credēdi sunt. si añ māducauerit q̄ vesptinū celebꝛeē officiū: intellige q̄ nō recte z digne ieiunāt. qz in p̄ueniēdo hoꝛam comedēdi peccāt. z ꝓpē peccatū fingunt esse qđ nō est. vt. ij. q. vij. c. non oēs. Qđ aūt expectāduz ē quousq̄z vespe dicanē. ponit rōnem archidyaconꝰ Guido in rosario. Qz vespera ē diei ꝑplemētuz: hoies aūt in ieiunio debent quātuz possunt se xp̄o ꝓfoꝛmare. Sz qz būana fragilitas: nō sinit hoiez exemplo xp̄i sine interuallo ieiunare. debet tū se ita ꝓfoꝛmare vt finitis hoꝛis diei māducet. z hoc fit vesp̄is dict̄: q̄ sunt finis diei. Nā ꝑpletoꝛiū ad diē p tinet subsequētē. Vel etiā dic q̄ de abstinētia sunt abstracti pueri nondū puberes. quia Jo hānes de deo. nō videē admittere pueros nō duz puberes: sz solū q̄ habēt adultā etatem. Et dicit Tho. scōa scōe. q. xlvij. Pueri q̄ diu sunt in statu augmenti. ꝓpter qđ indigent multo nutrimēto: nō tenentur ad ecclesiastica ieiunia. hoc est ad finē tertij septēnij. scilicet. xxj. anni. Nō ueniens tamen est: vt in hoc tempoꝛe se ad ieiunandū exerceant plus vel minus ꝑm modū sue etatis z possibilitatī. Sz a. xxj. annis z supza: vocāt etas ad ieiunādū Quia tali etate in veteri testamēto hoies reputabanē ydonei ad debellandum. Et addit Johannes de deo. Nō ante etatem credo alī quez esse ꝑpellendū ad hec ieiunia. Et statim post. quia quidam sunt in. xxj. z in. xxij. debiliozes: q̄ alij in. xviij. ideo in talibꝰ ad arbitriū boni viri recurrendū est. Alij dicūt q̄ a xxv. anno tm̄ tenenē. qm̄ hmōi etas extabat ydonea in veteri testamento ad onera poꝛtādū. Item dictū est etiā superi⁹: q̄ quadragesima obseruāda est nisi infirmitas impedierit. Infirmi em̄ nō cogūtur ad ieiunia: sed ab illis excusanē. vt dicit Guil. Sz ꝓ quāta debilitate: arbitrio boni viri standuz est. Jō dic̄ Greg. de ꝑse. di. iij. Jeiunia legitima nō sunt soluenda: nisi grādis infirmitatis necitas cogat. Quantū ad scōm in hoc euāgelio ponit dyabolic⁹ accessus cū subiūgit. Et accedens tēptatoꝛ dixit ei. Si filiꝰ dei es: dic vt lapides isti panes fiāt. Vbi nota. Venatoꝛ q̄ in deserto sine magno laboꝛe feras capere cupit. accedēs in desertuz varia retia ponit. vt si fera vnū rete euaserit: ad aliud veniēs in illud incidat. Sic ē de venatoꝛe dyabolo q̄ existentibus in deserto penitētie: multa retia tēptatōnis ꝓsueuit ponere. de quo dicit Crisꝰ. super Mat. Inimicꝰ nr̄ dyabolꝰ retia sup oēm terraz expādit. vt q̄cquid euaserit de retibꝰ carnalis ꝓcupie: capiaē retibꝰ inanis gl̄e. capiaē a retibꝰ gule. capiaē a retibꝰ turpissime auarīcie. Et q̄ taliē vincūt illis angeli ministrabūt Et ponit hic Crisꝰ. iiij. retia. quoz tria expādit coz̄ Adam z Eua nostris ꝑmis parētibꝰ Primū est rete gule. z hoc tunc expandit. qñ eis de ligno vite māducare ꝑsuasit. cum dixit Gen̄. iij. Quocunq̄z die comederitis: aperiēē oculi vestri. Idez legiē li. ij. sen. di. xxj. c. iiij. Etiā illud rete expandit ante xp̄m in deserto cū dixit. Si filiꝰ dei es: dic vt lapides isti panes fiant. Viderat em̄ eū quadraginta diebꝰ z noctibꝰ ieiunasse: ideo cogitauit qz ieiunus est. Si lapides in panes mutauerit: qz deꝰ est apparebit. Si vero nō potest. quia purꝰ homo est tunc patebit. Omnis em̄ intētio sua fuit vt experiretur: si homo purus vel deꝰ foret Sed dñs ei rñdit: q̄ eū cognoscere nō potuit cū dixit. Scriptū est. s. Deuē. viij. Nō in solo pane viuit hō: sz in oī vbo dei. Qđ etiaz ꝓz coꝛpaliē de moyse. q̄ vt legiē Exo. xxiiij. fuit in mōte. xl. diebꝰ z. xl. noctibꝰ absq̄z cibo z potu. z ꝑ tot dies verb̄ dñi fuit sustētatꝰ. Jō dic̄ h dñs q̄ hō viuit de vbo qđ ꝑcedit ò oze dei cū homo sit ꝓpositꝰ ex coꝛpoze z aīa. Cibus coꝛpis ē panis frumēti. Sed cibꝰ aīe est verbum dei. Et qz nullā fecit mētionem de cibo aīe: sed tm̄ de cibo coꝛpis. qz suasio est tēptatio. Sicut igiē dyabolꝰ tēptauit ꝑmū hoiez in gula z ipm̄ supauit. z ꝓsequenter xp̄m quē superare nequit. sic adhuc multos tēptat de hoc

vicia ꝛ eos ſuperat. ꝛ ꝑncipalit illoſ q̃ in car
niſꝑuio vſq; ad noctꝫ mediũ. vl etiã illos qui
pꝰ mediũ noctꝫ carnibꝰ ſe ꝛ potibꝰ repleuerꝫ
ꝛ de hoc certos excipio (loq̃tur ironice) reli
gioſos. ſ. atq; ſeculares ſacerdotes. Quia re
fert Ceſariꝰ in dyalogo. Quidã monachi fe
ria tertia añ cineres in domo cuiuſdã ſcłaris
ſacerdotꝫ cõuiuãtes: carnes diuerſas cũ vi
no exq̃ſito: vſq; ad horã ꝑmã medie noctꝫ co
mederũt. At cũ ſaturati eſſent nimis: in ipſo
gallicãtu. ſacerdos vocãs ſcholarẽ dixit ei.
Certe adhuc comedemꝰ carnes. vade ꝛ affer
nobis gallinã quã inueneris in ptica iuxt gal
luz ſedentẽ. qz ceteris pinguioꝛ eẽ conſueuit
Et in hoc bñ dixit ſacerdos: qz gallina ſedẽs
circa gallũ pinguioꝛ ẽ. qz ꝛ hoc cõfirmat au
ctoꝛ ꝑprie. li. xij. qꝰ gallꝰ pinguioꝛẽ ꝛ tenerio
rem gallinã quã pluſ diligit: ſecũ quietis gr̃a
collocat. ꝛ ipſiꝰ ꝑſẽtiaz plꝰ affectat. Igit ſcho
laris cũ hãc attuliſſet: ꝛ ſtrãgulaſſet. vẽtre a
perto manuq; appoſita cũ ſe oĩa inteſtina eij
cere putaret. magnũ bufonez extraxit. Cuꝰ
motũ cũ manu ſenſiſſet ꝛ pieciſſet: vidiſſet q̃d
eſſet. repẽtino clamoꝛe ſuo omnes aduocauit
videntes illi inteſtina galline in buffonẽ con
uerſa. cõfuſi a loco conuiuij receſſerunt. intel
ligentes opꝰ eẽ dyaboli. Et diẽ Ceſariꝰ. Nec
mihi vnũ fratꝝ illoꝝ dixit qui interfuit ꝛ vi
dit ꝛ recitauit. Ideo dicit ſapiẽs. Juſtus co
medit ꝛ replebit aiaz ſuã. venter aũt impij in
ſatiabilis. Prouerb. xiij. q. d. Juſti homines
comedẽt hoc tpe moderate. ꝛ replẽt animaſ
ſuas diuino ſermone. Sz impij ꝛ immodera
ti nunq̃ ſatiantur. Sz neſciunt hi qui p hanc
viam gule ambulant. qz dyaboli eis laqueos
deceptionis ponunt. iuxta illud ps̃. In via
hac qua ambulabã abſconderũt ſuperbi laq̃
um mihi. Ubi per ſuperbos intelligit dyabo
los. Idcirco cũ de hoc vicio tempteris. attẽ
℟ de mala que tibi gula affert. Primũ qꝰ oĩa
bona gr̃atie in homĩe diſſipat: vſq; ad fundа
mentũ eoꝝ qõ eſt fides. Quia dicit ſapiens.
Vinũ ꝛ mulieres: apoſtotare faciũt ſapiẽtes
Eccĩ. xix. Secundo oĩa bona nature exter
minat vſq; ad inſenſibilitatez. iuxta illud qõ
dicit ebrioſus Prouerb. xxiij. Verberauerꝫ
me ꝛ nõ dolui. traxerũt me ꝛ nõ ſenſi. qz etiã
ad litterã ebrioſi cũ verberanr̃ nõ ſentiũt a
deo cũ ſentirẽt cũ ſobrij eſſent. Ideo diẽ .b.
Aug. Ebrietas aufert memoriã. diſſipat ſen
ſuz. ꝓfundit intellectũ. incitat libidinẽ. inuol
uit linguã. coꝛrũpit ſanguinẽ. oĩa mẽbra de
bilitat. vitã diminuit. ꝛ oẽm ſalutez exterми
nat. De hac etiã ebrietate dicit Grego. Ebri
etas eſt blandus demon. dulce venenũ. ſua
ue peccatũ. quã q̃ habet ſe nõ habet. quã qui
facit: nõ facit peccatũ. ſed totꝰ eſt peccatum
q. d. qz ipſa cauſat oĩa peccata. vt dixi ſupra
dñica in q̃nquageſima. ſermone. j. A. N. Jõ
q̃uis ebrietas oĩbus inhibeꝛ. tñ ꝓe oĩbus
ꝛ ſup oĩa clericis. vt dr̃ diſtin. xxxvj. c. ante.
Añ omnia a clericis viteꝛ ebrietas. q̃ oĩuz
vicioꝝ fomes ẽ ꝛ nutrix. Itaq; eũ quẽ ebriũ
cõſtiterit fuiſſe. vt ordo patiꝛ aut .xxx. dierũ
ſpacio a cõione ſubmouеaꝛ. aut coꝛpali ſub
daꝛ ſupplicio. Glo. igit recipiat. xl. ictus mi
nus vno. vt exr̃ de fo. cõpe. nullis. Tertiũ ma
luz qõ ve eternũ incutit aut imporꝛtat. Isa. v.
Ue q̃ cõſurgitis mane ad ebrietatẽ ſectãduz.
Et Eccĩ. x. Ue terre cuius rex puer ẽ. ꝛ cuiꝰ
ꝑncipes mane comedũt. Per terrã intelligit
hic hõ. Terra eñ eſt: ꝛ in terrã ibit. Heñ. iij.
Per regẽ intellige libeꝝ arbitriuz: qõ aiam
habz regere. Per ꝑncipes intelliguntr̃. v. ſen
ſus. Dicit eñ illi q̃ vnũ deũ colũt in obſeq̃o di
uino diẽ inchoare volũt. ſic illi quoꝝ deꝰ vẽ
ter ẽ: ꝑmo q̃rũt regnũ dei ſui. qõ q̃dẽ regnũ ẽ
eſca ꝛ potꝰ. qz videmꝰ de multi. q̃ cũ poſſent
nullũ tñ diez ieiunãt in q̃drageſima. Vel eniz
ſtatiz mane bibũt. aut horã comedẽdi guloſe
ꝓueniũt. ꝛ hec tẽptatõ a dyabolo ꝓcedit. Le
gitr̃. n. in vitaſpatꝝ li. ij. c. iij. Quidã fr̃ impu
gnabaꝛ a demõibꝰ vt ſtatiz horã diei ꝑmã ta
mã famẽ ei facerẽt: vt penitꝰ ſuſtinere nõ poſſz
dicebat ĩ corde ſuo. qz oportet me vl vſq; ad
tercĩã expectare. ꝛ tũc cibũ ſumere. Cũq; fu
iſſet horа tertia: ideꝛ dicebat cogitatibꝰ ſuis
Et optet me ſuſtinere vſq; ad ſextã. ponebat
panẽ ꝛ aquã. ꝛ ſic ad nonã expectauit. q̃ ve
niẽte oẽs horas ꝓpleuerat. ꝛ ponebat panez
vt comederet. hoc ꝑ plures dies ſuſtinuit. et
in ꝓſuetudinẽ venit. Quadã igit die cũ ſic ex
pectaſſet ad horã nonã. ꝛ intellige h ad horã
nonã q̃ cãtaꝛ horа nona ĩ ecclĩa dei. ꝛ nõ ho
raz nonã horalogij. vidit de ſpoꝛtella in qua
panes iacebãt exire fumũ magnũ ꝛ egredi ꝑ
feneſtrã. ꝛ nõ ẽ incredibile dyabolũ tẽptato
rẽ cũ fumo receſſiſſe. Ita ex illo die nõ eſurijt
ſed coꝛ eiꝰ roboꝛatũ in abſtinẽtia fuit. Sic et
tu homo cũ tẽpteris a dyabolo. ꝓueniẽdo
horã in ieiunio: ſuſtine pacieꝛ eſuriẽ: ꝛ rece
dit a te dyabolꝰ. Jux illd. j. Pet. v. Reſiſtite
dyabolo: ꝛ fugiet a vob. Sz qz dictũ ẽ ſupi
ſtatim de bibẽtibꝰ mane. iõ querit: an ꝑ potũ
ſoluaꝛ ieiunũ. Ad hoc rñdz Tho. ſcõa ſe. q.
cxlvij. Jeiunãtes aũt phibenr̃ pluries bibere
qz potꝰ magis ſumit ad alterationẽ coꝛpis ꝛ
digeſtionẽ ciboꝝ q̃ ad nutritõez. licz aliquo
modo nutriat. tñ immoderate bibẽtes pecca
re: ꝛ meritũ ieiunij poſſunt ꝑdere. Sicut etiã

in vna comestione cibū assumit. Obcordat Innocē. t addit. Siue pot⁹ sumitur ante cibū siue post. Et certe pōt dici q istī q nimiū sunt sollicīti de corpore q etiam incurrunt eternū ve. De quo Isa. t Sapiēs super⁹ pdixerūt. Jō ꝑsulendū est talib⁹ q peniteāt. sicut ille fecit de quo legit. Erat qdā diues q de corpe erat nimis sollicit⁹ in cibis t potib⁹. Sz qz erat prudēs fact⁹ ē regis francie senator. t tūc ampli⁹ resoluebatur delicijs. intantum q eius pinguedo vix poterat p cutē restringi Cui coc⁹ vna die⁊ seuiens dixit O dñe nunqd magna inflāmatio tūc erit quando vra pinguedo cremabit igne infernali. Qui verba illa nō reclamans. sed ꝑsiderans cepit dicere intra se. Uere ille dixit ve⁊. nā t caro mea cibus erit vermium t lardus demonum cuz erit corrupta t odita a deo. sed nequaq ita erit. Un L de assumpta penitētia per carnez dēū placauit p quā prius deū cōtempsit t offendit. Secūdū rete est vane glorie. t hoc extendit ante ꝑmum hoiem cum dixit Eritis sicut dij. Per hoc rete eos decepit. qz mgr li.ij. dis. xxij. c. viij. allegās Aug. super Heñ. q parez fastum habuit mulier cum viro piter ḡ superbierūt. t pariter peccauerunt. Sz tñ ibidē hoc magis determinat dicens Dicam⁹ parē fastum fuisse in occasione peccati t etiā in esu ligni vetiti. Sed disparē. qz in mulie re multo maiorē. eo q credidit t voluit eē sicut deus qd nō vir. Uerūtamen de viro legit q voluit esse sicut deus Dic em. b. Aug. sup illū locū pſ. lxviij. que nō rapui tūc exoluebam. Rapuit Adam t Eua ꝑsumentes de diuinitate. t perdiderūt felicitatem. Ecce qualiter per superbiā et vanam gloriā eos decepit. Sic etiaz in ꝓposito p rete vane glie christuz capere voluit qñ eū in ciuitatē sanctam assumpsit: t super pinnaculuz templi statuit dicēs. Si filius dei es mitte te deorsuz. Scriptū est em pſ. xc. Angelis suis mandauit de te tē. In manib⁹ portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedē tuuz. Et hoc ideo dixit. vt ex illa precipitatione hoies eū adorarēt t hoc vt vanā gloriam incurreret. Uidebat em ei q christum hoies viderent. Cū dicat tamen glosa vez fuisse dyaboluz in humana specie. Sz christum sic egisse vt nulli visus posset esse. Uel ideo hoc dixit. vt suam diuinitatem cognouisset Sed dñs ei sic respondit q adhuc dubius pmā sit dicēs. Scriptū est rursus Deutro. vj. Non temptabis dñm deuz tuū. Sicut em diabol⁹ temptauit Adam: t ipsum cū vana gloria superauit t similiter xp̄m quē superare nō potuit. Sic adhuc tēptat p rete vane glorie multos capere et decipere Legit em vt refert Cesari⁹ in dyalogo. In episcopatu colonienſi est quoddā claustrum cisterciī. in quo quidam conuersus fuit q a monachis cū quib⁹ loquebat intantū lras didicerat. vt cōtextū legere sciret. huius itaq occasione allectus t decept⁹ libellos sibi ad hoc idoneos occulte fecit conscribi. cepitq in vicio ꝓprietatis delectari. Cūq hmōi studiū ei prohiberet amore discendi apostasiam incurrit. modicū tñ ꝓpter etatem ꝓfecit. Deinde ad monasteriū penitentia ductus rediens t bucusq recontractitans. nūc ad scholas vt scholaris eundo. nunc reuertendo dyabolo copiosam in se prebuit materiā decipiendi. q visibiliē illi apparēs i specie angeli ait. Disce fortiter. quia futuz est t a deo diffinitum. vt Halberstatenſ⁹ fias episcopus.

Ecce temptauit eū in superbia dignitatis. Stultus ille dyaboli dolos nō obseruans sperabat in se antiqua renouari miracula. Quid plura. Die quadā seductor conuerso se ingerens clara voce t hilari facie dixit. Hodie epiſcop⁹ Halberstatenſ⁹ defunct⁹ est. festina venire ad ciuitatem quia a deo antistes destinatus es. Ipsius enim concilium non pōt mutari. Statim ille miser de monasterio silenter exiens. nocte in domo cuiusdam honesti sacerdotis hospitatus est. Ut aūt glorioſe ad suam ciuitatem t sedem veniret. nocte ante lucem surgēs equum hospitis valde bonum strauit. t cappam induit: ascendit t abijt. Mane familia domus damno cognito apostatam insequens deprehendit. Qui ad iudicium seculare tractus cuz furto. t per sententiā damnatus non kathedram vt epūs. sed sicut fur patibulum ascendit. Sic adhuc nonnullos p rete inanis glorie nititur ad culmē honoris trahere vt illos ad patibulum inferni possit trahere vel suspendere. Ideo prudentes hoies temptatōes fraudulentas demonū metuunt humiliter. fugiunt prudenter. repellunt efficaciter. vt dicit Ansel. li. v. c. xiiij. Et probat hoc sic. Sunt enim quidam quodammodo virtuoſi sicut cerui. Dicit enim Aristot⁹ li. viij. aialium. q cerui tenent vocē vulpis. Quid est vox vulpis: nisi fraudulēta suggestio demonis. quem semper timent viri sancti. Juxta illud Eccī. ij. Sta in timore dei et prepara aiam tuam ad temptationem. Sed addit Aristo⁹. Ceruus qñ canis ipsuz insequitur. si inuenerit biuiuz non rectis currit vestigijs. Sz nunc huc nūc illuc trāsuersaliter saltus mutat. Sicq per cōtrarios ambiguos saltus canes decipiunt. Sic prudentes hoies faciūt cū eos dyabolus tēptando persequitur. nō rectis vestigijs sed tranuersaliter currūt. quia cuz de supbia se pulsari sentiūt aut cū vana gloria. mox non ad cōsiderationem sue virtutis. sed sue infirmitatis recurrunt. t cū obiectai infirmitate t pusillanimitate temptātur quasi per saltum tranuersum sua fortia opa ad memoriam reducere satagunt

ꝛ ꝓbat hoc Anselm⁹ exemplo Job. sicut. b. Job ne magnitudo virtutū eum extolleret ad suā fragilitatē cōsiderandā cucurrit dicens. Parce mi dñe ꝛc. Quid ē hō ꝛc. Job. vij. Et rursus ne obcalamitatū suaꝝ multitudinē desperaret. ad suam innocētiā pensandā saltauit di. Nō peccaui ꝛ in amaritudinib⁹ mozabitur oculus me⁹ ꝛc. Job xvij. Quasi ergo transuersales ꝛ varios saltus dabat. qui nūc vt sibi ꝓcer̄ rogabat. nunc autem se non peccasse dicebat. vt neqꝫ in elationem superbie innocētia eum duceret. neqꝫ in desperationē eum calamitas traheret. Sic ꝛ nos cum a vana glozia temptamur. nō bona nostra opera sed excessu⁹ considerare hortamur. Sic̄ de hoc dixit quidā senex in li. patrum. Quando cogitatu vane glozie vel superbie dyabolus te impugnat. tūc perscrutare teipsum si oīa dei mā data seruasti. si inimicos dilig̃. si gaudes in gloria inimici tui. ꝛ cōtristaris in deiectione ei⁹. Et si apud te babes qm̄ inutilis es in omnibus hoī bus ꝛ plus peccas. ꝛ neqꝫ de te grande aliquid sapias tanꝝ aliq̄d feceris. Scies q elata cogitatio oīa bona dissoluit. Item addit Aristo. de ceruo. quādo canes eū insequuntur si pōt fugit ad fluuiū. vbi ex aque frigiditate viribus reassumptis trāsuadādo a quā venatorē euadit ꝛ fugit. Tūc aūt ꝑm Guil. vbi. s. canes insequuntur ceruum quando importune temptationes vl cogitationes molestant ꝛ stimulāt animū. qui tūc fugit ad fluuiū qm̄ ad sui cōsiderationē cuꝫ timore rediens copiosas lacrimas fundit dicens in oratione. Deus meus es tu ne discesseris a me. Quoniam tribulatio proxima est: ꝛ non est qui adiuuet. Quoniā circundederūt me canes multi. cōsiliū malignantiū obsedit me. vt inquit Dauit ps̄. xxj. Et tunc oratio lacrimosa sic animuꝫ fortificat ꝛ corroborat vt non solū canes. i. temptationes euadat. sed etiā extinguat. iuxta illō ps̄. lxxiij. Contribulasti capita draconum in aquis. s. lacrimaꝝ. Sic quidam senex cum temptaretur de vana glozia. redijt ad ꝓpriam considerationem. vt legitur in vitasp̄m li. ij. c. cxj. Hic em̄ cum sensit ad se venire aliquos cuꝫ lapidibus vt rogarent ꝓ sanitate infantis. statiꝫ exuit se. sua vestimēta in flumina misit. ꝛ lauare cepit. stans nudus Ille aūt qui ministrabat ei erubuit ꝛ rogauit boies dicēs. Reuertimini senex noster sensus ꝑdidit. Veniens ergo ad eū dixit Abba quare hoc fecisti? oīs em̄ qui te viderūt dixerunt. Demoniū habet. Cui ille Et ego inq̄t volebam hoc audire. ¶ Tertium rete est auari
M cie. ꝛ hoc ante Adam expandit quando eius persuasioni consensit. Itaqꝫ ꝓ hoc rete christū capere voluit. qū vt ait euāgelista ipm̄ in excelsum montē duxit. ꝛ oīa regna ei ostendit dicens vt ait Luc̄. iiij. Dabo tibi potestatē banc vniuersam ꝛ gloziam illoꝝ. qz mihi tradita sunt. ꝛ cui volo do illa. Tu āt ꝓcidēs si adozaueris coram me erūt tua oīa. Sꝫ Math̄. dic̄ q dixisset. que oīa dabo tibi si cadens adozaueris me. ꝛ quia illud cōtinebat iniuriam dei. ideo repulit eum dicens Vade satbana. s. in infernū. Scriptū est em̄. Scz Deutro. vj. Dñm deum tuū adozabis. ꝛ illi soli seruies. Tunc reliquit eum dyabolus. ꝛ accesserunt angeli ꝛ ministrabant ei. Sic etiam tēptat adhuc capere boies ꝓ rete auaricie ꝓmittendo eis interdum bona tpalia. Sicut refert Cesarius in dyalo. In villa quadam in dyocesi coloni em̄. Campanarius habuit votū cuiusdā peregrinatiōis. Hic cū die quadā cōdixisset cū muliere gauit vt maturius matutinas pulsaret ꝓpter solis feruozē ꝛ ardozem. ꝛ ꝓmisit. Cadez nocte dyabolus ad lectum eius veniens: tetigit eū dicēs. Pulsa matutinas. sicqꝫ discessit. Qui mox surgens ꝛ lumen ardens in ecclesia respiciens. Cum aūt ꝓmū galli cantū esse deprehendisset putans qz a predicta muliere fuisset excitatus. de ecclesia exiuit. volens illi dicere vt dozmituz iret. eo q nimis mane eēt minime eā inuenit Sꝫ bouem nigꝝ contra se stantem vidit. qui emissa lingua boiem tetigit. ꝛ ipsuz supza dozsuz iactauit. ꝛ per aerē cū illo volitās supza pinnā turris castri quod Ysenburkg dicit̄ deposuit. Qui cuz diceret. times ne aliquid modo? Respōdit ille. Dei permissione duct⁹ sum huc. nil cōtra me poteris: nisi quantum ille permiserit. ad quez dyabolus. Fac m̄ homagiū: ꝛ ego te deponā. ꝛ dabo tibi diuicias multas. Ecce q̄ christo oīa regna dare spopondit: illi dare diuicias multas vt ei homagium faceret ꝓmisit. Et addit. Quod si non feceris. vel fame in hoc loco mozieris: vel precipitio interibis. Cui campanari⁹ spem bñs in dño dixit. Adiuro te ꝓ nomē Jhesu christi ne me ledas. ꝛ vt me sine periculo corpozis deponas. Mox dyabolus illum tollens. iuxta villaz Azymmes heym satis incōmode deposuit. Cum aūt ante lucē diei in dedicatione eiusdē ville homines ad matutinaꝝ solēnia cū faculis ꝓperantes. ꝛ eū in agro magno destitutū reperissent atq; reuocillassent. Auditis his que ei cotigerant satis admirati sunt. Quarto vero die regressus in domū suaꝝ situm tam locoꝝ q̄ domoꝝ atq; edificiozum que ante nunq̄ viderat tam plane omnibus exposuit vt de raptu eius penitus nibil dubitarent. Cum igitur boiem temptat dyabolus capere ꝓ rete auaricie debz fortiē resiste re. quia q̄ per hoc rete capitur defacili non dimittitur. Cuius sunt due cause. Prima est soliditas rei cui adberet vel ligatus est. Possessio em̄

auri plus durat q̃ ipse. ꝛ ideo nõ soluit̃ a rete a uaricie dñi viuit. Secũda causa. qz est pluribus funib⁹ ligatus. Quot em̃ aureos possidens habet tot funibus ligatus est. qz non solum amore ꝓpzio. ymo ꝛ amore filioꝝ. Nam in morte cũ desinit amare eos quo ad se. adhuc tamen amat eos filijs suis cumulando. ꝛ nescit miser q̃ thezaurizat tam sibi q̃ filijs irã in nouissimis suis. Quod aũt de⁹ irascit̃ eis patz ꝑmo ꝑ illud Isa. lxij. Propter iniq̃tatem auaricie ei irat⁹ sum et percussi eum. Scõo ex vbo Ozee. xij. Ad iracũdiam effraym, puocat me. Effraym interpzetat sanctificans qui fructificat in diuicijs. Tertio ex illo verbo Jaco. v. qõ dicit de auaris. Thezaurizatis vobis iraz in nouissimis diebus. vbi dicit glosa. Nescis miser cum thezauro pecunie thezaurũ ire cumulari. Et huius ire est sufficiẽs ratio. qz auari regnum dei non possidebunt. j. Chozint. vj.

Feria secunda Sermo.

HEc dicit dominus. Ecce egoipse reqro oues meas ꝛ visitabo eas sicut pastoz visitat gregez suũ Ezech. xxxiij. Aristo. li. viij. aialiũ dicit q̃ ouibus nocet tonitrus. ꝛ si remãserit vna sola ꝛ fuerit impzegnata oboztiet fozsitã pze timoze Idẽ dicit Plin⁹ in specu. natu. Tonitrua solitarijs ouib⁹ inferunt oboztiuuz. Ideo remediuz est vt in vnum pariter congregentur. Mozaliter per tonitruũ intelligitur penitẽtia. Sicut em̃ ad tonitruuz requirit̃ vt primo vapoz eleuetur a terra ꝛ in nube aquosa includatur. sic necesse est in penitentia. Nam tunc vapoz terrestris sursum eleuatur qñ ꝓmissuz pcm̃ ad mẽoziã reuocatur Sed tunc includitur in nube aquosa qñ peccati memoziã sequitur compunctio lacrimosa. sicut patet de Maria magd. de qua dicit Gzego. in omel. Cogitauit em̃ qd fecit. ecce peccatoꝝ ad memoziaz reductio. ꝛ voluit moderare quid faceret super conuiuantes ingressa ẽ inter epulas lacrimas obtulit. Ecce memoziaz peccatoꝝ secuta est lacrima. Ista quidẽ penitentia interdũ nocet spũalibus ouibus christi. s. hoibus q̃ propter penitentiam querunt loca solitaria vbi nõ nunq̃ a demonib⁹ decipiuntur. pzopter qõ dic̃ Gzego. di. xl. c. Quelibet occulta loca sine gr̃a animã saluare non possunt. Qõ in ipsis aliquãdo conspicimus errantes electos patet. Nam Loth in ipsa peruersa ciuitate iustus fuit in mõte peccauit. Ideo ad agendaz pniam securioz ẽ vita socialis q̃ solitaria, ppt̃. v. ratiões. Primo ꝓpter mutuaz ꝓsolatiõem. Jõ dr̃ Eccs. iiij. Melius ẽ duos eẽ sil̃ q̃ vnũ. Secũdo, ꝓpter periculi sui lapsus facilioꝛẽ euitationez. Tertio, ꝓpter ꝓmptioꝛem releuationem. pzopter quod dicit Eccl. iiij. Ve soli quia cũ ceciderit non habet sb leuantẽ. Quarto, ꝓpter mutuaz ab aduersarijs defensionez. Quinto, ꝓpter cozpozalẽ ministrationẽ. et hoc tangit Eccs. cum dicit. Habẽt em̃ emolimentũ societatis sue. Ideo dñs in pñti epistola dicit de electis ouib⁹ suis q̃ vult eas liberare de cũctis periculis in quib⁹ dispersi fuerant. In qua signa sue bonitatis duplicit̃ oñdit Primo exprimit pticulatim. ibi. Ecce egoipse reqro. Scõo colligit summatim. ibi qõ pierat. Circa qõ notandũ. dñs h̃ per oues intelligit electos suos, ppt̃. iiij. Primo, ppt̃ innocentiam. Quis em̃ est aial innocẽs. i. nulluz nocumẽtum inferẽs. ꝛ hinc est q̃ natura ei nullã dedit armaturaz. qz nec cozna ad feriendũ. nec dentes ad mozdificandũ. nec vngues ad scindẽduz. sz vocant̃ bidẽtes. qz cũ duob⁹ dentib⁹ nasci dicunt̃. Sz dentes eoꝝ nõ sunt ad nocẽduz: sz ad pascẽduz. Nec innocẽtia ꝓpetit electis dei. qz nihil faciũt vñ alijs nocere possint aut intendant. qz vt dicũt doctoꝛes. Innocẽtia ẽ puritas animi omnẽ iniurie illationẽ abhoꝛrẽs. Ideo dixit. Dauid. ij. Reg. vlt. Isti qui oues sunt qd fecerunt quasi di. nihil. vt sic in eis duplex notet̃ innocẽtia. s. christi. sui ꝛ respectu, primi. ꝺ qua dic̃ August. Vera innocẽtia ẽ q̃ nec sibi nec alijs nocz Ex iam dictis patet q̃ impij raptoꝛes non sunt oues christi. qz illi habent potestatẽ nocẽdi que intelligitur ꝑ cozna. Nam nocẽt sibijpsis. qz seipsos damnãt. nisi ad integꝝ rapinas restituant. iuxta illud. j. Chor. vj. Nolite errare frẽs. neqꝝ em̃ fures neqꝝ raptoꝛes regnũ dei possidebũt. Itẽ nocent etiã alijs pauꝑibus violentiam eis inferẽdo. ꝛ bona eoꝝ eis aufferendo. qõ tñ pzohibet dñs Prouer. xxij. Non facias violẽti am pauperi: qz pauper est. nec cõteras egenũ in porta. qñ dñs iudicabit causaz ipsius. ꝛ cõfringet eos q̃ conterũt aiam ei⁹. Nam legit̃ in hodierno euã. quod br̃ Mathe. xxv. q̃ dñs dic̃ his qui a sinistris sunt. Discedite a me maligni in ignem eternũ. Esurini ꝛ nõ dedistis mihi mãducare. Sitiui ꝛ nõ dedistis mihi bibere. Ez raptoribus dicit. Esurini sed abstulistis mihi qõ debui mãducare. Oꝛi meo abstraxistis quod canib⁹ ꝛ auibus vestris dedistis. quia canes ꝛ aues pascũtur de rapinis pauperum Ideo dicit eis. Sitiui ꝛ abstulisti mihi quod debui potare. immo qõ plus est. sanguinem meum in pauperibus bibistis. quia quod vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Item dicet eis. Hospes eram ꝛ non collegistis me. immo quod plus est domum in qua colligi debebam combussistis Tales igitur

incendarij domoꝝ ad instar hedoꝝ separantur hic a cõione oĩm xp̃ianoꝝ. Sicut dicit .xxiij. q. viij. c. Si quis mẽbroꝝ trũcatiões aut domoꝝ incendia fecerit. siue facere iusserit. siue facienti ꝓsenserit. quousqꝫ vnicuiqꝫ ò his legalit vl' amicabilit cozã epo ciuitat' alijsqꝫ ciuib⁹ nõ emẽdauerit a collegio xp̃iãoꝝ sepat tãq̃ ethnic⁹ ꝛ publica. ꝛ hꝰ itellige ò illo q̃ itẽdit aũcte ꝓpa malo studio seu odio. siue ꝓ vidicta. vt .xxiij. q. vl. c. pessimã. Si aũt faceret iussu eius q̃ habet potestatẽ indicendi bellum: vt regis vel pncipis non iudicatur incendiarⁱ⁹ si est bellũ iustum. vel si incendunt rei ꝛ non innocentes. vt dicit Raymund⁹ de rap. §. incendiarⁱ⁹. Similiter host. ꝛ Gzego. papa. Et sicut tales incẽdiarij domoꝝ hic sepantur a cõione fideliũ ouiuꝫ. ita in districto dei iudicio ab eis sepabũt. sicut dic euãgelũ. Cum venerit filⁱ⁹ hois ꝛc. Et seqtur. separabit eos ab inuicẽ. sicut pastoz segregat oues ab hedis. Itez dicit chzistus raptozibus. Nudus eram ꝛ nõ me cooperuistis. ymo qò plus est in pauperib⁹ meis me excoziastis. ꝛ cũ quo cooperiri debueraz substraxistis. Uxoꝛes em̃ raptoꝝ vestib⁹ caudatis terrã cooperiunt. ꝛ quãdoqꝫ trahunt in cauda sua totã subam vnius pauperis hois. De talibus habet Amos .iiij. Uacce pingues audite que' estis in monte samarie q̃ calumniã facitis egenis ꝛ ꝓfringitis pauperes. q. dicez. Per viros vr̃os. pcurare facitis ꝛ dicit maritis vestris. Afferte ꝛ bibem⁹. i. substantiaz alioꝝ rapite. vt nos ꝛ famule nostre lante viuamus. Jurauit dñs dicit pzopheta in sancto suo id est in seipso. Ecce dies venient super vos. ꝛ leuabunt vos. scz demones poztando in captiuitatez. ꝛ relq̃as vestras in ollis feruẽtibus. Itẽ dicit eis. Infirmus fui ꝛ nõ visitastis me. ꝛ sup dolorẽ vulneris mei saddidistis. In carcere fui ꝛ me ibi cruciastis. qò pertinet ad raptozes nõ soluz rerum sed etiam personaꝝ quas incarcerãt. ꝛ ab eis omnia q̃ adhuc habent in domib⁹ extozquẽt. Ideo dicit eis finaliter chzistus. Di scedite a me maledicti in ignem eternũ qui p̃paratus est sathane ꝛ angelis eius. ¶ Secũdo pz q⁹ maledicti tractozes non existunt de ouibus chzisti. quia habent dentes pestiferos ad mozdendum vitam pximi sui. quod tamen pzohibet dñs Leuit .xix. Non maledices surdo Quod exponit Gzego. Surdo maledicere est absenti detrahere. Et similit Tullⁱ⁹ mozal'. Obliquo nullum debes cozrodere dente. Ideo compãt pximo canibus. de quibus Matth .vij. Nolite sanctum dare canib⁹. ꝛ quare canibus compantur aperit sapiens Eccli .xix. Sagitta infixa femori canis sicut verbum in oze stulti. quasi diceret Canis infixaz habens sagittaz nõ q̃escit donec remouerit. Sic nec stultus detractoz quiescere põt donec verbum malũ qò de pximo audiuit alijs retulerit. Detractozes enĩ sunt canes gregez dyaboli custodiẽtes. nõ pmittẽtes etiã vnã ouiculã inde aufferri quin lacerent ꝛ latrent detrahendo vel deridendo. Uel alit canes isti nõ solũ carnes comedũt sz etiã ossa rodunt. qz non solũ carnalib⁹: sz etiam spiritualib⁹ hoibus detrahunt. Spũalit aũt detractozes similes sunt canib⁹ qui in macello mozant. qui ꝛ sanguini insidiant Prouerb .j. Uenite insidiamur sanguini. Et qz detractozes sunt canes. iõ cũ ouib⁹ xp̃i nõ a dextris: sed a sinistris stabũt. sicqꝫ cuz hedis ad infernũ trahunt ꝛ intrabunt. Quia dicit Apocal'. vl. Foris canes. i. detractozes contra bonos latrãtes. Scõo detractozes ꝓpant suibus. qz ad modũ suũ nõ pcũt ozi suo ab immũdicia sicut nec pedi. Cõtra quos dic Sap .j. a detractiõe pcite lingue. Et merito ꝓpant suibus. Sus em̃ si oztum intrat: vbi ex vna pte sterco-ra. ꝛ ex alia pte flozes viderit. neglectis flozib⁹ ad stercoza currit. ꝛ ea in oze ponit. Sic detractoz si videat in aliquo aliqua imitatione laude qꝫ digna que velut flozes sunt: ꝛ ex alia pte aliq̃ reꝓbensibilia q̃ velut stercoza sunt tũc bona abicit. Iõ refert Apia .c. lxiij. Erat in ozdine quodam non artib⁹ instruct⁹ sacerdos. hic intantũ vicio lingue dedit⁹ erat vt de se pessima diceret ꝛ socios suos vel cohabitantes sibi cr̃iminibus infamaret. Hic ante moztem raptus in furia tanta in se bachatus est cozde vt pzopzijs dentibus linguam maliuolam laniaret. et palam cunctis offenderet. Quod signũ fuit. qz lingua sua dolose egerat. ꝛ venenũ aspidũ sb labijs eꝝ Quia sepulcrum patens guttur illius fetozez deterrimũ anhelaret. Ꝓz quia sancta mater eccle sia in hac die ꝑm mozem antiquũ incipit ieiniũ diuina ozdinatione legit de ouibus tam in epistola q̃ in euãgelio dans intelligere. Sicut ouis est animal innocens nullum dentibus ledendo vt sic homo sit innocẽs nulli detrahẽdo. Quia dicitur de conse. dist. v. c. Nihil pzodest homini ozare: ieiunare: et alia bona religiosa agere. nisi mens ab iniqtate ꝛ ab obtrectatiõib⁹ lingua cohibeatur. Et est pij pape sententia. Tertio patet q⁹ non sunt ex ouibus chzisti iniquissimi cozpozum necatozes. quia habent vngues ad scindendum. Et certe sunt similes demonibus ꝛ non ouibus. quia de dyabolo dicitur Johis. viij. Ille homicida erat ab initio Fuit em̃ homicida suiipsius. ꝛ postea parentuz nostrozum. iõ homicide ponentur cũ hedis a sinistris. et non cũ ouib⁹ a dextris. Ideo Apoc. vbi supza. cuz dixisset. foztis canes. addidit: ꝛ homicide. s. cozpozales ꝛ spũales. Secũdo electi assimilantur

ouibus ꝓpꝑ patiaz Sic eñ oues cū occidunt sunt valde patiētes nō clamādo. sic etiaz electi dei cū occidunt: aut etiā molestant: nō murmurant. sz etiā patiēter tolerāt. Jō dicit pś. xliij. Qñ ppꝑ te tota die mortificamur. estimati sumus sic oues occisionis. vbi patia electoruz dei ouiū ꝛmēdaꝝ ex duob⁹. Primo ex cā. s. ppꝑ deuz nō ꝓpꝑ furtū vel homicidiū. Quia dicit Pe. apostolus. j. Pe. iij. Nemo vr̄z patiaꝝ q̄i homicida: aut fur: aut maledic⁹: aut appetitor alienorū. Jō dicit pś. lxviij. Ꝓpꝑ te sustinui opprobriū. Secō ex pena. qz mortificamur p patiam tota die. i. p totā vitā. Ex his patz q̄ nō sunt ex ouib⁹ xpi ex impatia murmurātes. Et ꝑmo cōtra infirmitatē. qō tñ valde fatuū ē. Quia vtilior ē aliquādo infirmitas q̄ sanitas: ꝓpꝑ sex cās Quas habes. s. dñica in. lx. sermone. j. Q. Q.

Igiꝑ legiꝑ in vitasp̄r̄z li. ij. c. cxlvij. Quidam senex magnus discipulo infirmāti ait. Ne ꝓtristeris ex infirmitate. Summa eñ religio est vt in infirmitate domino q̄s gratias agat. Si ferruz es eruginē per ignem amittis. Si auꝛ probarl per ignē. a magnis ad maiora procedis ne anxieris. Ergo frater si domin⁹ vult te in corpore torqueri. tu quis sis qui molesteferis. sustine ergo z roga euz vt que ipse vult illa concedat.

Secūdo cōtra pauꝑtatē. quod est etiam fatuuz Quia pauperes sunt electi ad regnum celorum iuxta illō Jacobi. ij. Nonne elegit deus pauperes in hoc mūdo. q. d. sic. Diuites in fide z heredes regni. Jdeo legitur in vitasp̄atrum. Qꝛ sanctus Arsenius qui cum magnus fuisset in curia imperiali factus est religiosus z adeo pauper q̄ querere elemosinaz ipsuz oportebat. de hoc nō murmurans. sed glorians in dño dixit. Gratias tibi ago dñe. quia ad hoc deueni: vt elemosinam in tuo nomine peterem vt egenus. Tertō contra tp̄is opportunitatē. Sunt eñ quidaz qui semper volūt aliā auram habere q̄ nobis dñs dignaꝝ dare. Si eñ pluit ipsi desiderāt serenitatem Si aūt est serenitas cupiunt pluuie humiditatem. Sicut legitur in vitasp̄atrū. Quidā heremita seminauit olera. z visum est sibi pluuiam necessariam esse oleribus. Petijt igiꝑ a dño z obtinuit. z vt breuiter dicā: tale tp̄s dedit ei de⁹ q̄le voluit. z tñ nec vllum olus de terra exijt. q̄ credens vniuersalem defectū olex in anno illo: patienter sustinuit. Qz cum declinasset ad domū heremite alterius. z pulcerrimā vidisset. narrauit heremite illi q̄ sibi acciderant. Cui ille rñdit Merito eñ hoc tibi accidit. Putabas te sapiētiorez esse deo: q̄ ei indicabas quid facere deberet. Ille eñ qui se conformat diuine voluntati: semper abundat. Sicut iste de quo legiꝑ q̄ semp in agris suis z vineis habuit fructus vberiores q̄ alij. Et cū quereretur a vicinis quare hoc esset: rñdit. Non est mirꝛ si fructus vberes habeo. cuz tale tempus habeo: quale volo. Cui illi mirarent̄ z inquirerent quō hoc. rñdit. Ego nunq̄ aliud volo q̄ quod de⁹ vult. Semp habeo tale quale ego volo. ¶ Quarto cōtra ꝓsperitatē malorꝛ. Dicit eñ Job. xxj. Quare impij viuūt sublimati? cōfortati sunt quidē diuitijs. Alij dicūt Iere. xij. Quare via impiorꝛ ꝓsperat? bene est oibus qui ꝓuaricant̄ z iniq̄ agunt. Reliq̄ vero aiunt. Abacuck. j. Quare respicis ad cōtemptores? z taces concultāte impio iustiorē se. Ceteri. Usq̄quo peccatores dñe. vsq̄quo peccatores gl'abunt̄. Sed cessat murmur. si q̄s respiciat causaz quare hec fiant. Fidelis eñ medic⁹ de egri sanitate despat⁹ vniuersa cōcedit que ipse appetit. Egro vero de cui⁹ salute spem hz multa negat. Sic dñs reprobis abundātiaz tpalīū tribuit. vt si qua bona egerūt in mūdo isto mercedē recipiant. de h⁹ vide. s. dñica. j. in aduē. dñi. ser. ij. Et T. z dñica. iij. in aduē. F. j. F. B. Tertio electi assimilant̄ ouib⁹ ꝓpꝑ abūdantiā. Abūdāt eñ ꝑmo in fetib⁹. iuxta illud pś. cxlij. Oues eorꝛ fetose Et vt ait Aristo. li. aialiū. q̄ pariūt vsq̄ ad octo annos. Secō abundāt i gressib⁹. i. in lacte quod egredietur ab vberib⁹ eorꝛ. Jdeo dic̄ pś. cxliij. Abūdātes in gressib⁹ suis. Tertio abundant in vellerib⁹. de q̄b⁹ dixit Job xxxj. De vellerib⁹ ouiū meaꝛ calefact⁹ ē paup. Moraliter p fetus itellige merita. p lac doctrinas. sz p vellera exēpla bona. Electi eñ ad instar ouiū abūdant in meritis salutis. veris doctrinis. bonisq̄ exemplis. Sed longū esset quo ad temp⁹ declarare. ¶ Est tñ notandū q̄ quattuor sunt que faciūt in fetib⁹ ipas oues abūdare. Primū est ventus. Dicit eñ Aristo. li. vij. aialiū. Si oues impregnate fuerint versus ventum setentrionalem faciunt mares. Si autez aduersus meridionalem. tunc femine nascentur. Et est ratio. quia ventus septentrionalis frigidus est. et claudit poros corporis. vt sic fructificent̄ oues ad masculos ꝓcreandos. Econtra ē de meridionali. Moraliter per ventū septentrionalem intelligitur inspiratio gratie septiformis. que notaꝝ in septentrione. vbi sunt septē stelle circa polū. designantes septem dona spūssancti. que sunt: pietas: timor: scia z̄. que danꝝ nobis cōtra septē mala. Primū malū est puerilitas. de qua Ysaie. lxv. Puer centum annorꝛ morietur. Et. j. Thorinth⁹. xiij. Nolite pueri effici sensibus. Contra hoc malū est maturitas sapiētie. qz ꝑm Gregō. super Ezech⁹. Per sapientiā maturi sumus. Ad maturitatē sapientie ꝓtinet puerilia despicere. Jdeo vent⁹ septentrionalis facit oues dei parere fetus masculinos. Secūz malū est brutalitas

qua exteriora sola in rebus cupimus illis soluz adherentes z quasi fozis stantes. interiora vero eoz cognitione nō attingimus. Contra hoc malū est donū intellectus penetrans interiora. Quia ſm Grego. sup Ezech. Intellectus tollit ebetudinē. ¶ Tertiū est piculositas: cōtra quā est donū cōsilij Prouerb. xxiiij. Erit salus vbi multa consilia. ¶ Quartuz malū certaminū spū aliū cōtinuitas: contra quā est donum fortitudinis. Mundus eñ totus est plenus certaminis iuxta illud Beñ. In mundo isto quasi in stadio certaminis positi sumus. militia ē hois vita super terrā ¶ Quintū malū est erroz circa bona z mala ſm q̄litatē z quātitatē. ſm q̄litatē qñ credunt esse bona q̄ sunt mala iuxta Isa. Ue ve qui dicitis maluz bonū Scōm quātitatez qñ credū tur magna bona que sunt pua: z ecōuerso. ꝓtra hoc ē donū scie Scientia eñ respicit bonū z malū. Ideo noiaꝫ lignum scie boni z mali Heñ. ij. Cōtra hunc errorē dr Sap. xiiij. In magno scientie viuentes bello tot z tanta mala pacem appellant. ¶ Sextū ē vite execrabilitas: vita scz que deo nō est honorificata: ymo est contumeliosa Contra qō est donū pietatis: prout dicitur pietas veneratio sanctoz. primo dei: deinde eorum que ei sanctificata sunt. ¶ Septimū malū est stulta societas qua nihil est periculosius homini tot malis obsesso Prouerb. xxviij. Qui cōfidit in corde suo stultus est Cōtra hoc ē timor dei qui expellit peccatū Eccī. j. z Eccī. xxiij. Nihil melius est q̄ timor dei. Ecce q̄ ventus septētrionalis per quē vt dictū est intelligitur inspiratio gratie septiformis. septem donoz spiritus sancti fac̄ fetus masculinos. i. opera virtuosa. Sed per meridionalem ventum calidum intelli ge inflammationem spūs maligni que facit parere feminas. id est opera viciosa z defectua. quia demones significantur per locustas Exo. x. que oia viridia corroserunt Quia ipsi non solum parere oia mala opera faciunt: sed etiā omnia bona corrodunt. quia festināt ad destruēdū bonorum opez initia vt frequens fructꝰ impediatur. vt testatur Petrꝰ raueñ. super Math. Diabolꝰ semper primordia bona sibi pulsat: captat rudimēta virtutū: scientiā in ipso ortu festinat extinguere nō potest. ¶ Secundū qō abundare facit oues ē potꝰ Quia dicit Aristo. li. viij. aialium Oues impinguanꝫ bibēdo aquā: z ideo dant eis pastores comedere sal: vt plus bibētes citiꝰ impinguētur z magis sane cōseruenꝫ. Nec aqua moraliter est sapientia. de qua Sapie. xv Aqua sapiētie salutaris potauit eos. Hanc quidem aquā si potabunt electi dei facit eos abundare fetibus bonoruz operuz Ideo dicit aplūs ad Colł. j. Fructificantes z crescentes in scientia dei. ¶ Tertiuz quod facit abundare eos est pastus. Quia dicit Aristo. vbi. s. Pastores dāt eis in autūno cucurbitas cū sale paratas ad multiplicationē lactis de mamillis: vt oues impinguanꝫ lenticula mixta cuz sale. z si oues per triduum abstineant a cibo z postea accipiūt multum impinguantur. z in estate valet eis aqua septentrionalis frigida: z in hyeme meridionalis tepida. z iuuat eas pasci in fine diei ad generandum. Sic moraliter electi ad instar ouiū dicuntur pasci pane dei verboz: vt abundēt in lacte doctrinarum. Sicut patet de beato Paulo qui pastus est pane dei qñ in tertio celo didicit verba sui euangelij. Sicut ipse testatur ad Gallat. j. Notum vobis facio euāgeliū quod euangelizatum est a me. quia non ſm hoīem neq; ab homine accepi neq; didici: sed per reuelationem Ihesu christi Ideo abundauit in lacte doctrine ſm illud. j. Thoz. iij. Tanq̄ paruulis in christo lac potum dedi vobis. ¶ Quartum quod facit oues abundare est motus. Per nimia eñ itinera per multosq; labores fortes macrescunt. et sic multū parturiunt quod oues pingues nō faciunt. Et tunc pastores cognoscunt que hyemē pati possunt quando super quasdam inueniuntur glaties z super quasdam non: z que ex eis ē debilis a se non excutit glatiem. Sic etiam ad presens quando oues christi mouentur de vno opere bono in aliud z faciunt doctrinā. b. Piero. ad Rusticū monachū de conse. di. v. c. Nunq̄. Facito aliquod opus semper vt dyabolus inueniat te occupatū. Tunc vtiq; in multis meritis fecundanꝫ. Ideo dicit de electi dei. Ibūt de virtute in virtutez: donec videbitur deus deoz in syon. Et itez Euntes ibant z flebant mittentes semina sua. Et sequit. Venientes aūt venient cum exultatione portantes manipulos suos. Quarto electi assimilanꝫ ouibꝰ ꝓpter obedientiam. Audiunt enim oues vocem pastoris z sequunꝫ doctrinaz z vocē christi. Juxta illud Johis. x. Oues mee vocē meaz audiunt. s. aure audiendo: corde credendo: z opere exercēdo z adimplēdo. Ideo dequolibz tali obediēte: dic̄ dñs in ps. xviij. In auditu auris obediuit mihi. Et q; electi sunt oues christi: ideo ad instar boni pastoris ostendit eis octo signa amoris q̄ tanguntur in presenti epistola. Primū est q̄ requisiuit sepatā. Sicut petierat Dauid ps. cxviij. Erraui sicut ouis que perijt. require seruum tuum tē. Et hoc tangit prophetа cum dicit in persona domini. Ego ipe requiro oues meas. Eram⁹ eñ per petrū a deo separati. Hz dñs nos quesiuit. Sicut pz in parabola Luc̄. xv. Quis ex vobis hō q̄ hz centuz oues. z si perdiderit vnā ex illis nonne dimittit

nonagintanouē in deserto ⁊ vadit ad illā q̄ perierat donec inueniat. Scōm signuz dilectionis ē qz visitat egrotā. de quo dicit Aug. Magn⁹ medicus venit in mūduz. qz vbiqz iacebat egrotus ⁊ hoc tangit cū dicit. Visitabo. glo. tanq̄ medicus infirmos sanādo copaliter ⁊ spūaliter. sicut pastoz visitat gregem suū. s. infirmū in die qñ fuerit in medio ouiū suaz dissipataz. i. mozbidoruz a salute longinquoz. Tertiū signum ē q̄ liberat oppressaz qđ tangit ibi. ⁊ liberabo eas de cunctis locis in qb⁹ dispersē erant in die nubis ⁊ caliginis. Quartū signū quando educit oppſsam: qđ tangitur ibi. ⁊ reducaz eas de populis. Jō pōt q̄libet nr̄m dicere cū ps̄. xxxix. Eduxit me de lacu miserie ⁊ de luto fecis. Quinto q̄ cōgregat errabundā. propter qđ dicit. Congregabo de terris. s. errabundis. Sextū q̄ induxit expulsaz: qđ innuit ibi. Et inducā eos in terrā suā scz in triumphantē ecclesiā. Jdeo de christo dr̄ Exodi. xv. Introduces eos in montē hereditatis tue. i. celestē patriā. Septimū ⁊ octauum q̄ pauit famelicā: ⁊ q̄escere facit lassatam. que tangunt ibi. Pascā eos in montib⁹ israhel. Et dicit Glo. q̄ pascua electoz i p̄nti vita sunt documēta scripturaz: sacramēta eucharistie: inspitatōnes diuine ⁊ ꝓsolationes eterne. Sed in futura vita pascet eos clara sua visione de qb⁹ subdit. In pascuis vberrimis pascā eos in mōtibus excelsis.

Feria quarta quattuoz tempoz.

Dixit dominus ad Moysen. Ascēde ad me in mōtē ⁊ esto ibi donec dicā tibi. daboq̄ tibi duas tabulas lapideas scriptas manu dei Exo. xxiiij. Cōsuetudo ē reguz ⁊ dñoz terrenoz q̄ leges ⁊ p̄cepta per se condūt: propt̄ qđ dicunt legū conditozes. xxv. q. j. c. Cōfidim⁹ per gelasiū. ⁊ ff. de leg. l. digna vox. Et hoc faciūt instinctu dei. iuxta illđ Prouerb. viij. Per me legū ꝓditozes iusta decernūt: ⁊ licet per se cōdant. tñ nō per se scz mediantib⁹ alijs pmulgāt. eaq̄ nota faciunt ⁊ p̄mū per magis dignos vel per milites. Deinde per p̄cones q̄ populo publice hec pmulgāt Sic spūaliter deus qui est rex regū ⁊ dñs dominantiū. imperatoz celoz p̄cepta ⁊ leges p̄ncipaliter cōdidit. Juxta illud ps̄. cxlviij. p̄ceptum posuit ⁊ nō p̄teribit Scz tñ illa p̄cepta nō per se: scz p̄mū per milites. i. per angelos ea pmulgauit. iuxta illud apostoli ad Gall. iij. Lex ozdinata fuit per angelos. ⁊ in manu mediatoz qz super Exo. xxiiij. dicit glo. Q̄ q̄daz apparēs in fozma cozpozali ⁊ loquēs in persona dei: dicē p̄cepta Moysi. Jdeo dicit Augustin⁹. li. v. de trini. Q̄ oēs apparitiones ⁊ locutiones veteris testamēti fuerūt facte p angelos q̄ apparebant in subiecto creatoris in quo voces cozpales foz mabāt. Idez dicit mgr̄ li. ij. di. viij. c. v. Illa oīa que patribus visa sunt cū deus illis p̄sentarē per creaturā. Glo. sicut per mīstros factum esse manifestuz est. Et si nos latet quō ea ministris angelis fecerit de⁹. per angelos tñ facta esse credimus. Et sic patet q̄ per angelos p̄cipaliter dedit p̄cepta. et deinde per moysen tanq̄ per p̄conē populo pmulgauit. Jō hic angel⁹ quē scriptoz vocat hic dñm dixit ad moysen. Ascende ad me in montē. que sunt verba hodierne lectionis: in quo tria describuntur. s. Angelus imperauit. ibi. Ascēde ad me. Moyses populū oz dinauit. ibi. Expectate hic donec rt̄ē. Jdē ascensum ꝓsumauit. ibi. Cūq̄ ascēdisset moyses. Circa qđ notandū Dñs terrēni dāt p̄cepta subditis suis ne obliuioni tradant̄. scribūt ea per se vl̄su os cācellarios. vt sic memoziter teneant̄. Quia dic̄ poeta. Lectio lecta perit. littera scripta manet. Sic ad p̄sens dñs de⁹ qui p̄cepta sua populo suo dedit vt ea scriberent̄ voluit. ppt̄ quattuoz causas quas. s. Tho. ponit. xxxvij. di. li. iij sniaz. Prima causa qz per ꝓtrariam cōsuetudinem ratio naturalis in qua scripta erāt hec p̄cepta erat obtenebrata. Secūda causa. qz si in aliquib⁹ vigebat lex nature. tñ amoz boni in eis deficiebat. ⁊ ideo per quandā coactionē legis ad bonū inducēdi erant. Tertia causa vt non solū natura inclinaret ad bonū. sed etiam reuerentia imperij diuini. Quarta causa vt p̄cepta magl memozie cōmendarentur. Jō dixit hic angelus ad moysen. Dabo tibi duas tabulas lapideas scriptas mann dei. Sic habent aliqui libri. Ubi videtur q̄ dominus per se scripsit p̄cepta. Scz tñ cōiter libri habent̄ q̄ angelus dixit. q̄ scripsit Nam ⁊ sic hz textus biblie. Et sic videt̄ verū q̄ scripsit p̄cepta dñs per angelū tanq̄ per cancellariū. Sed ozit̄ hic vna questio. Quō ista. x. p̄cepta fuerunt in duabus tabulis scripta. De hoc sunt varie opiniones. Dicit em̄ Josephus in li. antiquitatum. qui erat fidelissimus hīstoziographus. Q̄ in vna tabula erant quinq̄. ⁊ in alia tabula similiter quinq̄. Sed Aug⁹. cum quo cōcozdat mgr̄ li. iij. di. xxxvij. ca. j. Q̄ in p̄ma tabula fuerūt tria p̄cepta p̄ma que pertinēt ad deū. s. ad cognitōez ⁊ ad dilectionē trinitatis. Scz in secūda tabula fuerunt reliqua septē que pertinent ad p̄ximum. Origenes ⁊ ceteteri dicunt sex fuisse in vna: ⁊ quattuoz in alia. Sed p̄o concordia ista poteſt dici. q̄ ad litteram fuerunt quinq̄ p̄cepta in vna tabula ⁊ quinq̄ in alia Ut dicit Josephus qui attendit

ordinẽ rei geste. Ex Aug⁹. Magr̃. z Origenes loquũtur ꝼm ordinẽ rei gerende. qz pncipalia teneantur ad p̃cepta que immediate dñm respiciunt. vt sunt tria pma de quib⁹ Origenes fac quattuor. Et ideo Aug. z Orige. tria pma pce cepta immediate ad dñm pertinẽtia vocant pce cepta pme tabule. Et iste est cõis modus loquẽdi doctoꝝ: qui in hoc modo loquẽdi sequũt beatũ Aug. Idcirco est sciendũ. Preceptum ꝑme tabule. Nõ habebis deos alienos. Non facias tibi sculptile: neq; oẽm similitudinem. Hic Origenes dicit duo esse mãdata. Ita q illud sit ꝑmum. Non habebis deos alienos. per qõ ꝼm eum prohibetur idolatria que sit sub omni corporali imagine vel figura corporali vel idolo. Secundũ preceptũ vt ipse vult. Non facias tibi sculptile. per qõ ꝓhibetur idolatria que fieri consueuit cũ imaginibus z idolis. Sed econtra de duobus vltimis que sunt de cõcupiscẽtia trãsfecit vnũ preceptũ. z sic adhuc ꝼm ipsũ sunt tm̃ decez. Sed beat⁹ Aug. facit tm̃ vnũ. z ita cõiter tenent doctores Et est ratio cõgruentie ad hoc q oĩs idolatria cõuenit in vna ratione. s. adorare pro deo quod non ẽ de⁹. z valet tm̃ in affectu Non habebis deos alienos. soluz verum deum adorabis. Contra hoc preceptũ primo peccãt gentiles qui idola adorant. z hec adoratio idoloꝝ instinctu dyaboli processit. qz dicit. xxvj. q. iij. c. Sciendũ idoloꝝ culturã subtilitas adinuenit demonũ. Est tamẽ notanduz q certe sunt cause quibus idolatria fuit inducta. Prima fuit nimi⁹ doloꝝ de amici amissione. Pater eñ amisso filio nimiuz dolẽs imaginẽ filij sibi fecit vt esset sibi solaciũ qualecũq;. De hoc habeẽ Sap̃. xiiij. Acerbo luctu dolens pater cito sibi rapti filij facit imaginẽ. ac illũ qui tũc quasi mortuus erat. nũc tanq̃ deum colere cepit. z constituit inter seruos suos sacra z sacrificia. Deinde interueniente tpe. cõualescente iniqua consuetudine: hic error tanq̃ lex constitut⁹ est. Ex sicut patres fecerũt imagines filioꝝ: sic z filij patrũ mortuoꝝ. Nam mgr̃ histo. super. xj. ca. Heñ. dicit. z similiter Grego. super Luc. xj. Q mortuo in bello rege grecie Ninus filius ei⁹ in solacium doloris pro morte patris imaginem belli fecit. cui tantaz exhibuit reuerentiã vt quibusdã reis qui ad eam cõfugerant p̃ceret. pro inde omnes regni eius diuinos honores ceperunt imagini impendere. Huius exemplo plurimi charis suis mortuis imagines dedicauerũt. ¶ Sed incidit hic vna dubitatio. Utrũ imagines sanctoꝝ in ecclesijs sint adorãde? Sid hoc dicit Grego. in registro. li. x. Si quis imagines facere voluerit minime prohibetur. adorare vero imagines modis oĩbus omnino vetatur. Ex hoc sollicite fraternitas tua admoneat vt ex visiõe rei geste ardorem cõpunctionis percipiant: z in adoratione solius trinitatis. prosternẽtur. Sed insta ret aliquis dicẽs. Johes damascenus li. iiij. sen ten. c. viij. qui intitulatur de sanctis imaginibus aliegat dominũ Blasiũ dicentẽ. Q honor imaginis ad prothotypuz. i. ad exemplar pertinet. vbi videtur docere q sanctoꝝ imagines debeãt adorari. Ad hoc rñdet Holcot super li. Sap̃. dicens. Q hoc sic habeat intelligi q. ꝓpter imaginis representationẽ (licz bene cozã imagine sanctũ cuius est imago) adorare. nõ tamẽ adoratione latrie: qz solus deus sic adoratur: sed adoratione dulie. Secũda causa quare idolatrie fiant Inducta fuit vesana superbia pncipũ qui non attendẽtes infirmitatẽ suaz voluerũt se vt deos adorari. vt pz de Nabuchodo. Judith. iij. Principes superbi imagines suas adorari faciebant ab his qui erant remoti ab eis. Tertia causa fuit adulatio seu desideriũ quod habebãt munores ad acquirẽdam gratiaz maioꝝ de qua Sapie. xiiij. Affectu ergo regib⁹ deseruientes hoies incõmunicabile nomẽ lapidib⁹ z lignis imposuerunt. Hec quidem idolatria magnũ est peccatũ: qz deo suũ honorẽ auffert: z creature cuius nõ est cõfert. de quo ad Ro. j. Mutauerũt gloriaz incorruptibilis dei in similitudinẽ imaginis corruptibilis hois. q. d. Cultũ soli deo debitũ. s. latrie exhibuerũt Joui z Herculi q fuerũt hoies. Secũdo cõtra hoc preceptũ peccãt auari relinquentes cultũ veri dei idolatriã ꝓmittũt. Juxta illud apostoli Ephe. v. Auaricia est idoloꝝ seruitus. vbi dicit glo. Auari de⁹ est numm⁹. Auarus eñ colit pecuniã. Quia dicit Aug. sup epistolã ad Philiꝑ. ij. Hoc ab hoĩe colit qđ pre ceteris diligit. Cũ eñ auarus transit ante vineaz pulcrã vel domũ vel cistã in qua est pecunia caput ei inclinat. Inclinatio eñ capitis vt dicẽ dyonisius est amoz animi. z sic colit pro creatore creaturã. Tertio peccant cõtra hoc preceptuz gulosi. qz vilissimã creaturã. s. ventrẽ qui est sacrus stercoꝝ deificant. ad Philiꝑ. iij. Quoꝝ deus venter est. Ex his iã elicio q idolatria ẽ triplex Pma paganoꝝ que est mala: qz colũt aurũ z argentũ. Juxta illud pſ. cxiij. Simulacra gentium argentũ z auꝝ. Secũda est auaroꝝ que est peioz. qz adorãt nummũ: interꝝ eñ talem reuerentiam exhibet auarus nummo aut vince quã verus fidelis deo in crucifixi imagine. Tertia ẽ gulosoꝝ: z hec est pessima. qz vilissimuz colunt deum: vt supra. Secundũ p̃ceptũ pme tabule est. Non assumas nomẽ dei tui in vanũ. qđ est dicere ꝼm litterã. vt dicit mgr̃ li. iij. dis. xxxvij. Non iurabis pro nihilo in vanũ supflue. i. false nomẽ dei. Allegorice tm̃ p̃cipit ita vt non putes

creaturã esse christũ dei filium. qz ois creatura vanitati subiecta ẽ sed equalem patri. Circa qđ sciendũ q nomẽ dei tripliciter sumitur in vanũ Primo corde: sicut mali xpiani. z illi vt dicẽ Augst. li. de doctrina christiana: sunt dei substanatores. ex sacramẽto eñ vnctõis christianoꝝ. i. in christo credẽtiũ vocabulũ descẽdit. Et ideo ille nomẽ illud frustra sortiẽ q̃ christum minime imitaẽ. Et sẽdit Quid. n. tibi pdest vocari qđ ñ es: z nomẽ vsurpare alienũ. q. d. nihil. Si xpianũ te esse delectat: que christi sunt quere: z merito tibi christiani nomẽ assumes: aut forte nõ es sed vocari desideras: hoc satis fetidũ est z miserum te velle vocari qđ non sis. nemo eñ ita trã sit ad christuz: vt christianꝰ appelleẽ z non sit. Qui xpianꝰ dicit esse christũ se habere dñm pfitetur: z vez euz habet. Si ei in oĩbus seruiat et obsequaẽ. hec Aug. Secõo assumitur nomẽ dei in vanũ ore: z sic multi faciũt ꝓtra hoc pceptuz Primo blasphemi in deũ: z hi grauiẽ sunt puniẽdi. vt extra de maleficis. c. statuim⁹. vt videlicz septẽ dieb⁹ dñicis pre forib⁹ ecclesie in publico dum agunt missaꝝ solennia blasphem⁹ existat. vltimo illoꝝ dieꝝ dñico palliũ calciamẽta non habeat. ligat⁹ corrigia circa collũ. septẽq; pcedentib⁹ sextis ferijs in pane ieiunet z aqua ecclesiam ingressurus. z quolibet predictoꝝ dierum tres si poterit reficiat pauperes. z si nõ põt in aliam penã ꝓmuteẽ. Et hec blasphemia interdũ venit ex homis impatia vl ex ꝓpria malicia aut immissione dyabolica. Iõ legiẽ in vitasp̃m li. ij c. liij. Quidaz frater impugnabaẽ a spũ blasphemie z erubescebat dicere. Cũq; frequenẽ ad abbatem pomẽtez venisset: vidit eũ senex habẽtez cogitationes. dicit ei. Frater venis ad me hñs cogitationes: z sic itez remeas tristis tecũ illas portas. Dic ergo mihi fili quid habes? ait illi. In blasphemia impugnat me dyabolus z erubesco dicere. Et mox vt aperuit causaz leuior impugnatio ei⁹ apparuit. Et dixit ei senex. Ne tristeris fili. Quando eñ hec cogitatio venerit ad te dic. Ego causam non habeo: blasphemia tua sit super te o sathana. Hanc eñ causam aia non vult. Secũdo faciunt cõtra hoc preceptuz predicatores falsa intentione predicantes. s. ꝓpter pecuniã aut hominũ fauorem. Et illa mala intẽtio facit op⁹ bonuz non valere. vt. xxiij. q. v. c. cũ ministeꝛ. Tertio peccãt ꝓtra hoc preceptũ indeuote orantes. de qb⁹ Isa. iij. Pic populus labijs me honorat. coꝛ aũt illoꝝ longe ẽ a me. Vel etiam illi q̃ in oratiõib⁹ vocãt deũ patrem z tñ per pctã faciũt se filios demonũ. de qb⁹ dicẽ dñs Johis. viij. Vos ex patre diabolo estis. Illis prohibet domin⁹ dicẽs. Nõ assumas nomẽ dei tui in vanũ. idest non dices pater noster nisi sis filius dei. Quarto peccãt contra hoc preceptum male iurantes. quod fit vno modo duz quis sine causa diuinã nominat veritatẽ. Aliq̃n dolose iurat rez esse meliozẽ q̃ est: vt faciũt mercatoꝛes. Et dicit Aristo. xxij. q. v. c. Juramẽti huius causa est. qz ois q̃ iurat: ad hoc iuret. i. iurare debet vt qđ verum est loquatur. Tertio assumitur nomẽ dei in vanum opere: z sic ꝑmo faciunt contra hoc preceptum voti transgressoꝛes. Quia dicit Hugo in li. de sac. pte. xij. c. viij. Votũ est testificatio quedam promissionis spontanee eoꝛum que ad solum deũ vel ad ea que dei sunt referuntur. Ex quo patet q̃ qui votum frãgit mandatum hoc transcendit. Secũdo faciũt opere cõtra hoc preceptũ hypocrite qui nomẽ dei assumũt in simulatione operis exteriozis et non in coꝛdis puritate. Tertium preceptum prime tabule est. Memẽto vt diẽ sabbati sanctifices. vbi ꝑm litterã precipitur sabbati obseruãtia. Allegoꝛice vero nõ requiem hic in vicijs et in futuro dei contemplationẽ expectes. Et dicẽ magister li. histo. huic sabbato succedit dies dominica in noua lege nõ ex vi precepti sed ex institutione ecclesie z consuetudine populi christiani propter duo. Primo propter beneficium creationis, quia hoc die mundus sumpsit exoꝛdiũ Secũdo propter gaudium dominice resurrectionis. vt dicit Inno. papa de conse. di. iij. c. sabbato. Ideo Leo papa di. lxxv. c. quod die dñico. In hac die mũdus sumpsit exoꝛdiũ. In hac per resurrectionẽ z moꝛs interitum z vita accepit principiuz. Et dicit notanter in hoc ꝓcepto: Memẽto: qz istud preceptũ nõ erat simiplicit inductũ rationi sicut alia precepta. Quia determinatio isti⁹ diei qua celebꝛandum esset z diuis officijs seu obsequijs insistendũ vocanda ẽ ceremonialis z nõ moꝛalis. licet istud preceptũ quo ad eius substantiam sit moꝛale. Ideo dicit Memento vt diẽ sabbati sanctifices. de hoc dixi. s. infra octauã natiui. xp̃i. iij. principali. R. T. Et in eodẽ ser. L. A. Contra hoc preceptum peccant primo moꝛtaliter peccantes. quoꝝ sunt aliqui adulteri qui violant hoc preceptum Dicit eñ Gꝛego. in dialogo q̃ quedã legittima a viro suo cognita cũ se die dñica processione ingereꝛz a dyabolo vexabatur. Et si hoc fuit in legittima quanto magis in adulteris. Alij aũt sunt choꝛizantes Ideo dicit Aug. Melius est dieb⁹ dñicis arare vel fodere q̃ choꝛeas ducere. Ratio: qz in prijs necessitas. in secũdo vero vanitas. Idez dicẽ. Meli⁹ esset vt dieb⁹ festiuis mulieres lanaz trahãt: q̃ q̃ in vanis publice choreis saltant. Tertij sunt q̃ se in ebꝛietatib⁹ exercẽt z hi multa mala cõmittũt. vt hẽs supꝛa dñica in. xl. ser. ij. T. R. Secundo faciunt contra preceptum

manualiter laborãtes. de quo. s. L. A. Quar
tũ p̃ceptũ sc̃de tabule ptinẽs cũ sequẽtib⁹ ad dl
lectionẽ, prim. Honora p̃rem tuum z mr̃em tuã:
vt sis lõgeu⁹ sup terrã. Et hoc referr̃ fm mgr̃m
li. iij. di. xxxvij. c. ad p̃rez carnalẽ. Sic̃ p̃mũ p̃
me tabule ad p̃rez celestẽ. Et exponit hoc mgr̃
de terra viuẽtiũ. z addit. Parẽtes sic sunt ho
norãdi vt eis debita reuerẽtia exhibeat z nec̃ia
ministrent. Cõtra hoc p̃ceptũ faciũt pueri p̃ro
q̃ parentib⁹ man⁹ violẽtas inijciũt. ppr̃ qõ be
reditate p̃riuari possunt. vt extra de iu. iu. c. qui
ta vallis. in glo. Et ideo dr̃ Exo. xxj. Qui p̃cusse
rit patrẽ vel matrẽ morte moriat. Sz hoc non
intelligitur leui p̃cussione vt dicũt doctores nr̃i
z etiã hebrei. Quia, ppter ipsaz fil⁹ nõ dz mori
sed aliqualiter penitere Jõ dicit Rabisalomon
Nisi ex p̃cussiõe fiat effusio sanguinis aut liuor
nõ interr̃ pena mortis. Intelligit etiaz de p̃cus
siente a, ppósito nõ a casu nec etiã ex ioco. ¶ Se
cũdo faciũt cõtra hoc p̃ceptũ q̃ pentib⁹ mortez
optãt vt ipsoꝝ hereditatẽ p̃cipiant. ¶ Tertio q̃
parẽtib⁹ maledicũt Exo. xxj. z Leuit. xx. Qui
maledixerit patri vl̃ matri morte moriat. Et di
cit glo. Jsta pena nõ incurrit, p vno solo maledi
cto. sz assuefacto ad maledicendũ. ¶ Quarto q̃
eis nõ obediũt. Dic̃ em̃. s. Tho. in quodã libel
lo. Filij tenent obedire parẽtibus in domestica
cõuersatione z in his que tangũt disciplinã mo
rũ. ¶ Quinto qui parẽtib⁹ pauperib⁹ nõ subue
niunt. de quib⁹ in autenr̃. c. licet matri z aute. §.
illud quoꝝ. colla. viij. Filij locupletes tenẽtur
alere parentes egenos sicut parentes locuple
tes filios. Cessat tamen hec obligatio. vt dicit
Hostien. si illi possunt de bonis p̃priis vel de
suo artificio sustentari. ¶ Quintũ p̃ceptum se
cunde tabule. Nõ occides: vbi fm litterã act⁹
homicidij, p̃hibetur. Sc̃ũm vero spũalem intel
ligentiã etiam voluntas occidendi p̃hibetur.
Cõtra hoc p̃ceptũ p̃mo faciunt q̃ p̃rimũ odiũt
vt s. dñica. ij. post ep̃hie. N. J. Sc̃do q̃ paupe
ribus necessaria subtrahũt. Dicit em̃ Amb. li.
de offi. Et habet̃r. xxxvj. di. c. Pasce fame mori
entez. si nõ paueris occidisti. Tertio q̃ boĩbus
detrahũt. qz spũaliter eos occidũt. vt. s. N. S.
Sextũ p̃ceptũ sc̃de tabule ẽ. Nõ mechaberis.
id est ne cuilibet miscearis excepto federe mr̃i
moniali. sicut exponit mgr̃ li. iij. dist. xxxvij. Et
est dictũ Jsid. super Exo. Et ponit̃r. xxxij. q. v.
Nõ mechaberis. Et licet fm Aug⁹. super Exo.
Nomine mechie omnis illicit⁹ coitus intelliga
tur. p̃priꝫ tamen mechari. idẽ ẽ quod adulte
rari. Unde mechus grece adulterium dicitur la
tine. vt dicit Grego. xxxij. q. v. c. Qui viderit.
Contra hoc mandatum faciunt fornicatores:
stupratores: virginum raptores: cõtinentie fra
ctores: adulteratores ꝛc̃. De quibus dicet̃ in
fra dñica Letare sermone p̃mo. ¶ Septimuz Z
p̃ceptũ secunde tabule est. Non furtum facies
vbi sacrilegiuz z omnis rapina, p̃hibetur. vt dic̃
mgr̃ li. iij. dist. xxxvij. Non em̃ rapinam permi
sit qui furtum, p̃hibuit. Sed furti noĩe bene in
telligi voluit omnem illicitam vsurpationez rei
aliene. sicut sibi vsurpant vsurarij. Et dicit mgr̃
vbi supra. Sacrilegiũ tribus modis committit̃
Quando sacrum de non sacro. vel non sacrum
de sacro. vel sacrum de sacro Sacrum dr̃ q̃cq̃d
mancipatum est diuino cultui: vt ecclesia vl̃ res
ecclesie. Et dicit mgr̃ Dic etiam vsura, p̃hibetur
que sub rapina continet̃. Est aũt vsura fm Au
gust. super illud p̃s. liiij. Nõ deficiet de plateis
eorum vsura. Usura est cum quis plus exigit p
iniuriam in qualibet re q̃ acceperat. Et dic̃ no
tanter in qualibet re. Non em̃ tantũ in pecunia
sed in omni re vsura cõmittitur. quod etiã testa
tur beatus Hiero. super illud Ezech. xviij. Usu
ram z superabundantiã non acceperit. Putant
inquit aliqui vsurã tantũ esse in pecunia. Sz in
telligant vsuram vocari superabundantiam. s.
quicq̃d est si ab eo quod dederit plus est. vt si in
hyeme dam⁹ decem modios: z in messe quinde
cim recipimus. Contra hoc p̃ceptum faciunt
etiam adhuc multa genera hoĩm. Primi q̃ ple
banos suos in decimis decipiunt z in oblationi
bus. Nam vt dicit Aug. xvj. q. j. c. Decime sunt
tributa egentium aiaꝝ. q̃ si decimã dederis nõ
solum abundantiã fructuum accipies: sed etiaz
sanitatem consequeris. vbi tangit August⁹. du
as vtilitates. Prima abundantia fructuuz. Se
cunda sanitas corporis. De prima refert Resa
r⁹ in dyalogo Miles quidam vineã habuit de
qua circa decez carratas: vulgariter fuder col
ligere solebat. de qua z decimã dare oportebat
Anno quodam solã carrataz colligens in ea ait
Domine deus quod meum fuit tulisti. quod tuũ
est offerã tibi. deditq; eandem carrataz loco de
cime. Eodem tempore germanus ei⁹ existens sa
cerdos aduenies vineam repletaz vidit botris
Et cũ fratrem quasi de negligentia vindimie ar
gueret mirantẽ z minus credentẽ introduxit. z
ecce benedictione dñi ita est inuentum. Tertia
vtilitas est indulgentia pctõꝝ. Quarta celeste
regnuz. De illis iteꝝ dicit Aug. vbi supra. Qui
premiũ comparare aut indulgentia peccatoruz
desiderat promereri reddat decimam. et de no
uẽ partibus elemosinã studeat dare pauperib⁹
Qui vero non dat decimã suã econtra puniat.
Ideo dicit dñs Malach. j. z. iij. Quia non red
didistis mihi decimas z primicias. idcirco in fa
me z penuria maledicti estis. Et beatus Augu
stinus. xvj. q. j. c. Decime. Luz decimas dando

ꝛ terrena ꝛ celestia possis ꝑmia ꝓmereri ꝑ auaricia duplicē bñdictionē fraudas .i. subtrahis tibi.hec ē em dñi iustissima ꝯsuetudo:vt si tu illi decimā nō dederis:tu ad decimas reuocer|.i. amittis.ix.ptes.Dabis impio militi:qđ nō vis dare sacerdoti.Cōtingit em multotiens q laici qui defraudant plebanos suos in decimis exactionantur a suis dominis.De obligationibus quas tenentur laici sacerdotibus dicitur de cōse.dist.j.c.Dis christianus ꝓcurz ad missaꝝ solēnia aliquid deo offerre ꝛ reducere ad memoriam quod dicit per Moysen dñs Exo.xxxiij. Non apparebis in cōspectu meo vacuus. Et dicūt doctores q in quattuor festiuitatibꝰ: pasce penthecostes:natiuitatis dñi: et assumptionis beate virginis:debēt offerri singuli integruz denariuz:vel nummū sicut ē ꝯsuetuz.vt dicit glo. super illud ps̄.cxvij.Constituite diē solennem. Et si plebisani talia offertoria non dant suis plebanis:peccant contra hoc ꝓceptuz.Secundi sunt qui censum furtiue dominis suis subtrahūt Dicunt em doctores q census qui ab inicio fuit impositus sine dolo ꝛ fraude integraliter debet solui:ꝛ si qs de hoc subtraxerit peccat mortaliter.Et dicunt leges censitus. Qui non dat censum tempore recto ꝛ statuto die.ꝛ omnibus diebus dummodo habet esse suum sub dño dupliciter persoluet.Et hoc nō ē vsura. quia statuz est noīe pene.ideo pōt esse deificū.vt.xij.q. ij.in legibus.ꝛ.C.de vsuris ꝛ fructibꝰ legatoꝝ seu fidei ꝯmissorum.Et in autenti. de aliena.em phiteo.§.hec est.colla.ix.// Tertij sunt q feudum alienauerint a domino: ꝛ in alterius dominium transferunt.Et tales feudum amittūt.ꝛ illud libeꝝ ad dñm suuz reuertet.vt ꝓbat Hosti. in sua summa.c.de feudis.// Quarti sunt serui ꝛ ancille qui res dñoruz consumunt furtiue. vel ipsis inuitis elemosinas inde faciunt. Dicit em Tho.in.iiij.di.xv.Serui ꝛ ancille q̄uis sint libere conditionis:nō tñ possunt elemosinas dare de rebus dñoꝝ suoꝝ sine eoꝝ consensu: nisi panem ꝛ hmōi.que non inferunt sensibile nocumentū.// Quinti sunt qui peccāt cōtra hoc ꝓceptū.vxores q̄ res furtiue subtrahūt marit|.et de eis ꝓtra volūtatē ipoꝝ elemosinas faciunt.cōtra qđ dr̄ in quodā canōe. Nihil de tua veste vl̄ auro vl̄ argēto vl̄ q̄cūq; pecunia vl̄ etiā rebꝰ tuis inuito marito facere debuisti Sz fallit hoc ꝓmo si vxor fuerit lucratiua.scdo si habet res ꝑꝑas vt paraphernalia.de illis inuito marito facere potest elemosinā.vt.C.de ꝓpactis cōuētis hac lege.Tertio si hz res aliquas sue dispensatiōi cōmissas.vt ē panis ꝛ vinum:ꝛ sic de aliis. pōt de his facere elemosinas moderatas ꝑm viri facultatem Et debz sp sibi formare ꝓscia; q viro nō displiceat corde:lz interdū,phibeat ore:vt dic̄ Ray. Sexti sunt q̄ aliena rapiunt q̄ oēs restituere tenent.vt habes.s̄.dñica infra octauā ephie.sermōe.iij.M.A.// Septimi sunt q̄ res inueniūt alienas ꝛ nō restituūt.de qbus dic̄ Piero. xiiij. q.v.c.Multi sine pctō putāt esse si alienuz quid inuenerint ꝛ tenent.ꝛ dicūt.Deꝰ mihi dedit cui habeo reddere.Discāt ergo hoc pctm̄ simile eē rapine:si qs inuēta non reddit. Et dicit Ray. Q; reddere debet illi q̄ amiserit si inueniri poterit.ꝛ faciat hoc publice dici per p̄conē in ecclesiis vel in loco vbi rem inuenit.Si vero eū nō inuenit cū cōsilio ꝛ auctē sui ꝓfessoris retineat si pauper ē.ꝛ ozet ꝓ illo cuiꝰ fuit.Si aūt nō ē pauper:tūc eroget paupibꝰ. De hoc legit in vitas patrū li.ij.c.cxxxviij.Abbas Jōhānes a quodaz fratre mutuauit solidū vnuz ꝛ linum cōparet ꝛ operaret.Quod cū emisset venit ille repetens solidū.Qui Jolzes.Ego vado ꝛ afferā tibi Et iuit ad abbatem Jacob vt peteret eum vt redderet illi a quo mutuauit. Et dum iret ꝑ viā solidū iacentem tertio inuentuz sustulit.ꝛ facta oratione tulit illuz ad abbatē:ꝛ dixit.Abba veniens ad te inueni hunc solidū in via. Fac ergo charitatē ꝛ predica hic in ciuitate:si quis perdiderit illū.ꝛ si inuentꝰ fuerit dñs eius reddes illi Profectus ē ergo senex ꝛ per tres dies predicauit:ꝛ nemo inuentꝰ est qui perdidisset.ꝛ tūc reddidit fratri cui debuit ex mutuo.// Octaui qui ꝓtra hoc p̄ceptū faciūt sunt q̄ indebitas exactōnes a subditis extorquēt: ꝛ siue per se siue p alios:directe vel indirecte tenent restituere.di.xv iij.ō eulogijs.ꝛ.j.q.ij.placuit.ꝛ.c.q̄ pio. et dicitur cogere indirecte quādo negat subditis iusticiam vel nō defendit eos. vt sic aliquid extorqueat vel insinuari faciat q vult aliquid habere Sz tres causas habes supra feria sexta pꝰ Asto mihi.sermone.j.D.P.In quibus pōt dñs moderatam exactionē capere.// Noni sunt qui ꝓpter debita dñoꝝ ipsos ciues ꝛ subditos indebite impignorant dimissis rebus principalium debitoꝝ.// Decimi sunt qui mercedē seruitoꝝ indebite detinēt.qđ est ꝓtra illud Leui.xix.Nō morabit̄ opꝰ mercēnarij tui apud te vsq; mane. Et Deutro.xxiiij.Nō negabis mercedē indigētis ꝛ pauperis fratris tui.Sz eadē die reddas ei precium laboris sui ante solis occasū quia pauper ē vt ex eo sustentet aiam suam ne clamet cōtra te ad dñm ꝛ reputet̄ tibi in peccatū. Similit̄ thobias docuit filiū suuz.Thob.iiij.Quicunq; tibi aliqđ opatus fuerit statim ei mercedē restitue.ꝛ merces mercēnarij tui oīno apud te nō maneat.his cōcordat Tullꝰ moral̄. Si tibi seruierit aliquis sua premia tecū. Non retinere velis si diligis equum.id est iusticiam. Undecimi

sunt q̄ in ludo,primū decipiunt. de q̄b⁹ hēs.s. dñica.iij.post ephie.f.j.O.f. ¶ Octauū p̄ceptū scōe tabule. Ne loq̄ris ꝓtra,primū tuū falsuz testimoniū.ō hoc vide.s.dñica.iij.rē. O.k In hoc p̄cepto crimē periurij ꝛ mēdacij,phibet Et p̄ncipaliť illud mendaciū q̄ obest ei cui dř ℞ ꝛ nō,pdest. Ubi nota Aug.li. de mendacio ponit.viij.genera mendacij q̄ ponunť allegatorie p̄ Gratianū i decreto.xxij.q.ij.c.primū. Et p̄ magistꝝ li.iij.di.xxxviij.c.j.vbi dicit. Primū capitale.i.p̄ncipale ē mēdaciū longeq̄ fugiendū q̄ fit in doctrina religiōis. Glo. ꝓtra articlos fidei ad quod nulla cā q̄sq̄ dz adduci. Scōz ē tale q̄ nulli,psit sz obsit alicui. Et ponit glo.exemplū de mēdacio detractoris. vt falsi testes in cā criminali. Et de illo dicit lex. Non ē ferendus q̄ vult obesse ꝛ nō prodesse.ff. de rei ven.l. in fundo. Tertiuz est q̄ ita prodest alicui ꝛ alteri obsit. Glosa ponit exemplū de mēdacio testis iniq̄ in causa pecuniaria. Quartū q̄ sola mentiendi fallendiq̄ libidine fit.q̄ miꝝ est mēdaciū.q.d. miꝝ q̄ aliq̄s vult ita mētiri vbi nulla vertiť vtilitas. Quītū q̄ fit placendi cupiditate de suaui eloq̄o.q̄ ℔m glo.faciūt adulatores vt placeāt vt dř di.xlvj.c.sunt nōnulli. Et subdit Aug. his oībus euitatis,q̄ ℔m glo.sunt mortalia. Seq̄ť Sextū genꝰ q̄ nulli prodest ꝛ obest alicui. vt si quis pecuniā alicuiꝰ iniuste esse tollebāt sciens. vbi scit nescire se mentiať. Septimū q̄ nulli obest ꝛ alicui,pdest.vt si volens hoiem ad mortez pdere quesitū mētiať. Octauuz q̄ nulli obest ꝛ adhuc,pdest.vt ab immundicia corpali aliquid teneať.vt si virgo timens corruptionē fingeret se maritataz. In istis tribꝰ tanto minus peccat quisq̄ cū mentiť.quāto magis a p̄mo.s. mendacio recedit. Itē in hoc p̄cepto,phibeť etiā periuriuz.q̄ ℔m mgřz li.iij.di.xxxix.est mēdaciū cōfirmatū in iuramēto. Et dicit mgř. Ille crediť pjurare q̄ falsum voluntate fallendi iurat. Et q̄ falsuz putās q̄ vez est iurat Et q̄ vez putans q̄ falsum est iurat. Et sumpsit hoc ex dicto .b. Aug.sup verbis apli qui dixit se venturam ad Thor⁹.ꝛ prepeditus nō venit. Itē cōtra hoc p̄ceptū peccant derisores q̄ timere deberēt illud Prouer.xix. Derisorib⁹ parata sunt supplicia. Unde pueri.xlij.q̄ derisērūt Helyzeū p ipm sunt maledicti.ꝛ p duos vrsos lacerati.iij.Regl.ij. Itē peccant cōtra hoc p̄ceptū q̄ cōuicijs,prios cōturbāt.ꝛ hi vulnerāt cor illiꝰ cui cōuicium dicūt.de quo dř Eccī.xxviij. Flagelli plaga liuorem fať.plaga aūt lingue ꝓminuet ossa. Ideo dicit Piero. Sicut hō cauet ne aliquē p̄cutiat baculo,sic debet cauere ne aliquē p̄cutiat cōuicio Nonū p̄ceptū:nō desiderabis vxorē,proximi tui. Decimum nō ꝓcupisces domū,proximi tui: non seruū.nō ancillā. Glosa dicť Ancillā cōtingit cōcupisci dupliciť. Uno mō ad cōcubitū:ꝛ sic ptinet ad nonū p̄ceptū. Alio modo ad dñium.ꝛ sic ptinet ad decimū. In his em̄ vltimis preceptis mala intentio,phibeť. Posset enī aliq̄s dicere: q̄ ista duo precepta essent supflua.q̄ nonū concordat cū illo nō mechaberis.ꝛ decimū cū illo nō furtū facies. Ideo dicit q̄ in sexto ꝛ in septimo opera sunt,phibita. In istis autē intētio mala.ita q̄ illa duo precepta manū,phibēt. isti vero vltima animū Ecce audistis dilecti mei decē cordas psalterij.videlicet decem precepta vtriq̄ sexui imposita. Que quidem corde tangende sunt vt bestie videlicet vicioꝝ occidantur. vt dixi s.dñica.iij.in aduentu sermone.ij.H.E.Sz timeo q̄ iam pauci nostrum tangunt has cordas.x.preceptoꝝ ea videlicet implendo. Nam legitur in vitaspatrū. Quidā sancti patres quodam tpe erant congregati.ꝛ de vltimis generationibus predixerunt. Inter quos vnus precipuus noie Quiris dixit. Nos adhuc precepta dei impleamus. Audientes hoc alij interrogauerunt eum dicentes. Quid facient qui p⁹ nos venturi sunt? At ille respondēs ait Media fortē cōplebūt precepta.ꝛ eternum requirent deūt Dixerunt patres Post hos qui veniunt quid facturi sunt? Respondēs dixit. Hoies generationis illius mādatoꝝ dei opera nō habebūt.ꝛ p̄cepta dei obliuiscenť. Abundabit iniquitas: ꝛ refrigescet charitas multoꝝ. Venit aūt super eos magna temptatio Et qui inuenti fuerint in illa temptatiōe probati:ꝛ nobis patribusq̄ nostris meliores existent ꝛ feliciores atq̄ probabiliores.

¶ De eadem feria quarta Sermo.

Accesserunt ad Jhesuz scribe ꝛ pha.di.Mgř volumꝰ a te signū videre Mat.xij.Mar.iiij.ꝛ Luē. vj.Aristl.in li.aialiū dicť. Sūt q̄dā leones siluestres q̄ habēt magnitudinē thauri. Et hi sunt illius nature cū videt q̄ de manu venator⁹ vl̄ canū suoꝝ euadere nō p̄t,pjciūt ex se sterc⁹ p q̄tuos passus.dūq̄ canes stercus odorant circa odorē obtinenť:licq̄ fugiunt ꝛ ab eis elonganť Moraliter per venatorē intellige demonē.q̄ sicut venatores in siluis circūeunt ad capiendū feras.sic dyabolus in silua huius mūdi circūit querēs quē deuoret.sic pz.iij.q.j.c.nulli dubiū vbi dicť.dyabolus nō cessat circūire querens quem deuoret:ꝛ querere quos ex fidelib⁹ pdat: Et maxime illos quos ardentiores in seruicio dei saluatoris:eiusq̄ familiares inuenerit. Sed

per canes intelligunt adulatores. Sicut enim canes aliq̃ homi in principio q̃si applaudãt: sz post ea mordent. Sic etiã adulatores primo applaudant vbis blãdis. Quia tales vt dic̃ Egidi⁹ roma. in de regi. pn. Oia dicta vel facta referunt ad placẽtiã auditorũz z ad laudez ipsoz. Sz tñ in hoc pretendũt malum. Juxta illud prouer. xxv. Qui blãdis fictisq; sermonib⁹ loquit̃. rete expandit proximo suo. Sed per leones intelligunt̃ hoies. qz sicut leones sunt mundi z mites si sunt castrati. sic z debẽt homines esse mundi z mites. Quia beati mites. quoniam ipsoz est regnum celorum Math. v. z possidebunt terram Et iterum. Beati mundo corde. quia ipsi deũ videbunt. Isti igit̃ ad instar leonũ siluestriuz si volunt effugere venatores demones z adulatores eius canes. debent proijcere ex se stercus glorie z laudis. De qua dr̃. j. Machab. ij. A gloria viri peccatoris ne timueris. qz gloria eius stercus z vermis est. Et hãc quidem debẽt a se proijcere per quattuor passus. vt docet Anselli. silli. ij. c. xlj. Primus est q̃ habita dimittant. Secundus q̃ habita nõ querãt. Tertiꝰ q̃ ablata restituant. Quartus q̃ corde temptẽt Sic fecit christꝰ qñ scribe z pharisei eũ adulatorie magistrz vocauerunt. z ad gloriaz laudis incitare voluerũt. cũ dixerunt. Magister volumus a te signũ videre Ecce adulatio q̃ magistrum eũ vocauerunt. eiꝰ tamen discipuli esse renuunt. Sed christũ capere nõ poterant. qz gloriam respuit cũ signum coram eis facere noluit. Sed dixit. Generatio mala z adultera signũ querit. z signum non dabitur ei ꝛc̃. In quibus verbis sancti euãgelij summatim tria genera hominum reprehẽdit. scilz. Curiosos inquisitores. ibi. Magister volumꝰ. Duros peccatores. ibi. Viri niniuite. Insanos recidiuatores. ibi Qñ immũdus spũs De primo est sciendum. Curiositas est multiplex Prima est in scientijs inquirẽdis. Qñ enim aliqui nimis curiosi ocius mũdanas simul z diuinas scientias scire volunt in errorem nonnunq̃ cadunt. Similitudinẽ habes in culice quam ponit Anselmꝰ li. iiij. c. ij. dicens. Qulex que lucipeta est lumẽ candele libenter videt. Sed dum in lumine nimis irruit seipsam comburit. Similiter qui diligunt lumen diuine z humane scientie interdũ nimis curiose vel presumptuose pscrutando ipsum quasi in lumine impingunt alicuiꝰ erroris elationẽ intra se. z quasi seipsos occidũt Et hoc patet primo de Eua. que sic curiose bonum z malum scire cupiuit. z quasi deus fieri voluit cũ dixit serpens. Eritis quasi dij sciẽtes bonum z malum Gen. iij. Ideo seipsam cõbussit et in morte corruit. Secũdo patet de quodaz phõ de quo refert Valerius in policrate. Cum quida prinçeps romanus ciuitatẽ siracusanã obsedisset. fuit ibi qdã phus Archimides noie. quez cum prinçeps cognouisset, phibuit q̃ nemo ipm occidere deberet. Dũ igitur ciuitatẽ intrassent pdictuz phm ex quo erat mathematicꝰ. figuras in terra ex sua curiosa scientia facere inuenerũt Quod cũ vidisset pnceps suasit ei vt figuras dimitteret. ait phus. Dimitte me figuras facere. q. d. Tempta tu facta tua. Et voluit in inquirẽdis scientijs esse curiosus. licet videret super se vibratum gladium. Cum igit̃ nollet desistere pnceps ipsuz gladio interemit. Ideo dicit Grego. nazan. Scietie desideriũ z inq̃sitio q̃stionuz nisi timor dei pcesserit effrenatos aios efficit pcipites. De hoc dicit Salomon Eccs. j. Proposui in aio meo q̃rere z inuestigare sapiẽter de oibus que sunt sub sole. hanc occupationẽ pessimã dedit deꝰ filijs hoiz vt occupent̃ in ea. vbi dic̃ glo. Studiũ curiosoz pot̃ dici occupatio mala peioz pessima. Mala, ppter afflictionẽ taz corpis q̃ aie q̃ ibi est. z pcipue est ista afflictio vbi pua vel nulla vtilitas. Jo dicit Seneca. Quid te toz. ques in illa q̃stione quã subtilꝰ est contexisse q̃ soluere. Est aũt peioz ppter z temptores sapie z fastidiosos auditores. Quid enim, pdest curiose scientias inquirere cũ pauci vel quasi nulli digneñ eam audire. Quia dicitur Prouer. j. Sapientiã atq; sciẽtiã stulti despiciunt. Et dic̃ glo. Ideo sapia a stultis despicitur. qz ab eis nõ cognoscit̃. sicut auz z argentũ a bzutis cõculcat̃. qz ab eis nõ cognoscit̃. ¶ Scõo curiositas ẽ in nouitatib⁹ inueniẽdis. sicut faciũt aliq̃ in nouis vestibus. aliq̃ in gestib⁹ vel verbis. De curiositate vestiũ z verboz dicit Hiero. ad Nepotianũ in epla. Curiositas maxime vitãda est clericis in vestib⁹ pcipue z in verbis. De curiositate gestuz dic̃ Basilꝰ in regula. Displiciat igit̃ viris sanct] curiositas in gestu. mollicies in vestitu. adulatio in affatu. Quare aũt hec curiositas nouitatũ reph̃edit̃ causa ẽ. qz ẽ instrm dyaboli ad aias occidẽdũ. Sic dic̃ Anselli. v. c. xxxiij Et declarat sic. Sunt enim curiosi hoies similes ceruis siluestrib⁹. De qb⁹ dic̃ Plinꝰ in spe. na. Qz tante sunt simplicitat] vt oẽm mirent̃ z stupeant nouitatẽ. Qñ vrso vel bubulo ad eos accedente ita in eũ respiciũt vt boiem pri⁹ se iuxta se venientem z sagittis eos impetentem nõ aduertunt. Ita curiosi homines mentes circa quaslibet nouitates inutiles occupant vt iaculis dyaboli feriantur z necent̃. Sic testatur Varro in sententijs li. j. hoc mõ iaz increuit in hoc mũdo vt curiosa vanitas homim subuersio grandis. atq; perditio sit eoz. Ideo dicit apostolus. j. ad Thimo. vj. Deuita prophanas vocũ nouitates. Tertia curiositas est in astris inspiciendis

Sunt eñ nõnulli q̃ nõ cõtenti terrestrib⁹ volũt etiam curiose super celestia ⁊ astra perscrutari. Cõtra quos dic̃. b. Aug. ꝓtra assignatõem Arrij de frit. Quid curiose futurorum q̃ris sciam euentuũ ⁊ astrorꝝ. te q̃res. te inuenias. ⁊ sic viã q̃ nob grãdis restat tute peragras. Et idẽ in ser mõe ponit cãm di. Multo facil⁹ inuenit humil sidꝝ conditorẽ: q̃ superbi curiositas sidꝝ ordinem. Quare aũt curiositas ẽ reprehensibilis ratio ẽ. qz ẽ fouea ad aias capiendas. Sic per similitudinẽ. pbat Aristot. li. viij aialiũ. ⁊ Auicenna de leopardo. q̃ sentiẽs aliq̃d sibi gratũ. ita ardẽ ter desiderat q̃ p̃ nimio amore illi⁹ saltat excessi ue ad illud donec habeat. Ideo venatores sciẽ tes eꝝ ꝓditoꝝ. suspẽdũt ad arborẽ aliq̃d vt ster cus hũanũ qb sciũt diligere ipꝝ. ita q̃ illud cape re nõ possit. ⁊ cũ sentit incipit saltare adeo q̃ efficit fessus: vt se nõ possit leuare. ⁊ sic capit̃ qui al's mime capi potuissꝫ Sic sunt aliq̃ adeo ardẽ tes i inuestigatõe sidꝝ q̃ supra se sunt vt eẽ q̃si excessiue saltãt ad ipsa cognoscẽda. q̃ tñ mime cognoscere pñt. iuxta illud Eccs. viij. Est hõ q̃ in dieb⁹ ⁊ noctib⁹ somnũ oculis nõ capit ⁊ intel lexi q̃ oĩm opm dei nullã possit inuenire hõ rõ nem eoꝝ q̃ fiũt sub sole ⁊ quãto pl⁹ laborauerit tanto min⁹ inueniet. Sꝫ tñ tales curiosi hoc nõ aduertũt. sꝫ inuenire ea volũt. multotiẽs in fouea error] delabunt̃ ⁊ a dyabolo capiunt̃. In si gnũ isti⁹ refert Laerci⁹ de phõ q̃ dicebat Thales q̃ fuit mathematic⁹. ⁊ primo inuenit q̃ntitatẽ solis ⁊ lune. hic tam curiosus extitit: vt singula astra vellet indagare. ob hoc quãdã vetulã con duxit q̃ in noct] tpe eũ per cãpi planicies duce ret ne in foueas caderet. Qui cũ ab ipa ducer̃ sp interim astra cõtẽplabat̃. volẽs aũt ipsa ve lut prudẽs mulier eꝝ curiositatem castigare in quãdã foueã misit euꝫ cadere. ⁊ ait. Ecce miser q̃d vis scrutari celestia q̃ nũdũ scrutat⁹ es terre na. Prius eñ terrena perscrutari debuisset ne in hanc foueã deuenisset. Iõ dicit sapiẽs. Eccl. iij. Altiora te ne q̃sieris. fortiora te ne scrutat⁹ fue ris. Que p̃cepit tibi de⁹ cogita semp. ⁊ in pluri bus eꝝ opib⁹ ne fueris curiosus. Quarta curi ositas ẽ in signis expetẽdis. ẽ hãc curiositatem habuerũt scribe ⁊ pharisei. q̃ signum a deo pete bant di. Magister volum⁹ a te signũ videre. Sꝫ € christ⁹ eos nõ exaudiuit. qz nec̃iũ nõ fuit. In p̃ mitiua eñ eccl'a signa fuerunt nec̃ia triplici de causa. Prima qz tũc eccl'a erat ad fidẽ introdu cẽda. sꝫ post q̃ ẽ introducta iã nõ existunt nec̃ia miracula. sicut zeta in filo ponit̃ vt ipm introdu catur. Sed post q̃ introductũ fuerit zeta neces saria non erit. Secundo qz eccl'a tunc erat in fi de roborãda. modo iam roborata est. miracu la igit̃ necessaria non sunt. Et ponit Gregor. ex plum de plãta cui tamdiu aquã infundim⁹ quo usq; in terra cõualuisse videm⁹. ⁊ post q̃ radices firmauerit inundatio aque nec̃ia nõ erit.. Ter tio qz eccl'a mõ in meritis est cumulãda. Sed vt dicit Gregor. in omel'. Fides nõ hꝫ meritum: vbi hũmana ratio p̃bet experimentuꝫ. Ideo dixit dñs. Generatio mala ⁊ adultera. p̃pe vnertigk signũ q̃rit ⁊ signũ nõ dabit̃ ei. Scdo dñs hic re prehẽdit duros pctores vbi nota. Multũ duri pctores existunt q̃ nec sanguine christi aut passi one ei⁹ frangi ⁊ induci ad pniaꝫ p̃nt. Refert eni Solin⁹ in libro de mirabilib⁹ mundi de adamãte qui adeo dur⁹ existit q̃ nulli maneriei cedit nec ferro nec vllo igne incalescit. frangitur tamen sanguine hircino calido. Quid est adamas soli dus nisi peccator indurat⁹. de quo prophetauit Job. xlj. Cor ei⁹ indurabit̃ sicut lapis. Sed q̃s est hic hirc⁹ nisi christus. qz figuratus est p hir cum emissariũ q̃ mittebat̃ in desertũ quo ad dei tatẽ cũ alter immolabat̃ q̃ significat humanita tem Ideo dicit Ambro. in expositione psalterij quẽ allegat mgr̃ li. iij. di. xxj. Hic ẽ hirc⁹ appo pompeius. i. emissarius q̃ altero hirco immola to i sollitudinẽ mittebat̃. vt legit̃ Leuit. xvj. Et subdit. Duo hirci. i. hũanitas ⁊ deitas christi in telligit̃. Humanitate igit̃ immolata: diuinitas i solitudinẽ abijt. i. in celũ. per qõ intellige occul tatũ. qz occultauit potentiaꝫ suã vt auxiliũ non exhiberet. Sicut eñ adamas nõ frangitur fer ro vel igne. sic quidam peccatores sunt adeo in durati q̃ nec franguntur nec molliuntur ad pe nitentiã ferro aduersitatis. nec igne charitatis sed vtinã mollirent̃ sanguine christi passionis. Sed sunt nonnulli q̃ cũ phariseis ⁊ scribis nul lo modo cõuerti possunt: audita christi passione Tũ eñ dicerꝫ eis christus. Sic fuit Jonas in ve tre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctibus. ita erit fili⁹ hois in corde terre. vbi insinuauit suaꝫ passiõꝫ sepulturã ⁊ resurrectionẽ. Ipsi tñ cõuerti nole bant. iõ duriores sunt petris q̃ in passione chri sti scisse sunt Matth. xxvij. Scdo isti sunt duri F pctores ⁊ h a dño reprehendunt̃ q̃ p predicato res sacre scripture nõ quertunt̃ Ubi nota ad h⁹ vt pctor durus quertat̃ q̃ttuor req̃runt̃ sicut fi guratũ est Zacha. j. vbi dicit Zacharias. Ostẽ dit mihi dñs q̃ttuor fabros vt deiciãt cornua q̃ sunt dura ⁊ itelligit̃ p cornua peccata indurata Per quattuor fabros q̃ debent illa cornua deij cere significant̃ predicatores vt dicit Nicol'. de lyra in glo. morat̃. Ad quos quidaꝫ ꝑdicatores vt dicit idẽ quattuor oportet concurrere que in corporali fabricatõe concurrũt. scz artifex ma teria dura. malleus ⁊ ignis. Artifex est predica tor. materia dura peccator. Malleus verbũ di uinum. qb est malleus conterens petras duras

hiere.xxxj. Ignis aũt est spũssanctus.qui mollificat corda dura. Istis igitur quattuor in predicationib⁹ concurrentib⁹ deiciunt corrupta peccatorũ. Sicut factũ est de niniuitis qui ad predicationẽ Jone cõuersi sunt.sicut hr Jone.iij.vbi legitur q Jonas ait. Adhuc.xl.dies et niniue subuertet. Dio.si nõ aget penitẽtiã.hc fuit prophetia cõminationis.que aliquãdo mutatur vt sequitur. Crediderũt viri niniuite.et predicauerũt ieiunĩ.et vestiti sunt saccis a maiore vsq; ad minorem. Et peruenit verbũ ad regẽ niniue. et rex surrexit de solio et abiecit vestimentum suum.in dutus est sacco et sedit in cinere dicẽs. Boues et iumenta nunc instent et clamẽt ad dominum. Et conuertatur vir a via sua mala. Quis scit si conuertatur et ignoscat deus opera eorũ. Et misertꝰ est dñs super malicia eorũ. Sed heu iam inueniuntur multi duri qui forte adhuc in multis ꝑdicationibus conuerti non poterunt. Sed dicit hic dñs q viri niniuite surgent in iudicio cũ generatione ista.et cõdemnabunt eam qr penitẽtiam egerunt in predicatione Jone. Ipsi aũt nolunt conuerti in predicationibus christi qui tñ plus est q Jonas. Tertij sunt multi duri qui p bona exempla conuerti non possunt. Multi em sunt qui secuti sunt exẽpla peccatiũ .sed nolunt sequi iam exempla penitentium. Contra quos dicẽ Jsi.li.sen. Si prauorũ sepe secuti sumꝰ exempla.cur nõ imitamur sanctorũ digna et deo placita facta. Et apti fuimꝰ imitari iniquos ad malum.cur pigri sumꝰ imitari iustos ad bonum. Et b. Amb. dicit ad Theodosium impatorẽ.cũ allegauerat q et Petrꝰ peccasset. Si em secutꝰ es errantem.sequere et penitentẽ. Quare ergo debemus sequi exempla penitentiũ. Dicit Ansel. li.ij.c.xlix. Exempla sanctorũ qui a gratia ceciderũt et postea resurrexerunt sunt alijs valde ꝓficua.et ꝓbat hoc per similitudinẽ di. In montib⁹ indie sunt quidã capzioli qui ab herbis aromaticis pascuntur. In quorũ vngubꝰ sunt quedam cõcauitates in quibus colligunt humores ad apostemata que ꝓmo ad maturitatẽ et motũ et cõfricationẽ rumpunt.et a corpe cũ pilosis folliculis abstrahunt.et subba inter pelliculas cõtinent summe bona et odorifera aromatica maxime ꝑciosa plurimũ vtilis in medicinis et vnctuosa vt dicit Dyasco.et plateariꝰ. et illud muscum vulgariter dr. Et tunc exponit hoc naturale dicẽs q capzioli sunt sensus hois humiles et sollicitꝰ qui quasi aromaticis pascuntur. qr frequenter multis donis et diuinis gratijs replentur. sicut patet de sancto Petro qui gratiã miraculorum expellendi demones cum alijs apostolis habuit et sanandi infirmos Matth.x. Conuocatis discipulis suis dedit illis potestatẽ spirituum immundorũ vt eijcerẽt illos. et curarẽt oñem languorẽ et oẽm infirmitatẽ. Ex tñ cũ illis peccauit. Et hoc figurat ꝓ illud q in vngubꝰ.i. sensibꝰ siue affectibꝰ remanẽt q̃dã ꝓcauitates .i. defectꝰ q̃dam et ꝓnitates ad malũ.qz sensus et cogitatõ hois ꝓni sunt ad malũ ab adolescẽtia sua Gen. viij. Et ponit.xij.q.j.c. ois etas ab adolescẽtia sua prona est in malũ. Et.xx.q.iij.c. procliuis. vbi dr. Procliuis cursus hois ẽ ad voluptatẽ et natura vicioꝝ ẽ imitatrix. Idcirco q̃dã hũores interdũ ex incautela vl negligẽtia multiplicant affectionũ intantũ q generat ex eis apostema alicuꝰ peccati grauis.sicut factus fuit de pctõ negatõis Petre q graue fuit. Quia dicit Aug. xj.q.iij.c.nõ solũ. Quãta ẽ vita cõfiteri xp̃z tanta mors est negare ip̃z. Ex sicut illa apostemata in capolis rumpunt,ppt motuz et discursum. Sic,ppt motũ ꝓpunctõis et discursus nimie cõsideratiõis frãgit talis pcti affectꝰ. et in pilosis folliculis.i. affectiuis et aspis exercitijs trahit a corde.sicut itez pz de Petro qui p asperã penitentiã fletꝰ lacrimaz.attraxerat de corde ad peccatũ negationũ trinaz. Illud em exempluz Petri et aliorz penitentiũ est alijs pctõribꝰ quasi muscũ odorifez et medicinale ad pctã sua diluenda. Qui aũt p bona exempla aliorz ꝓuerti nolunt:p reginã austri ꝓdẽnabunt. Quã exemplũ boni regis Salomonis traxit de longinquis ptib⁹. De hoc hic dicit dñs. Regina austri surget in iudicio cũ gñatione ista.s.q̃ per bona exẽpla cõuerti noluit.et ꝓdẽnabit eam.qz venit a finib⁹ terre audire sapiam Salomonis. Et ecce plus q̃ salomõ hic:qz xp̃s in suis exemplis in q̃bus nob ꝑcessit multo plus ẽ q̃ salomõ.et etiam exẽpla suorz sctõrz multo maiora sunt q̃ salomõis. Si illa seq nolumꝰ merito ꝓdẽnabimur. De tertio mẽbro patebit infra dñica.ij.ser.ij.

Feria sexta sermo.

Anima que peccauerit ipa morietur ezech.xviij. Amb. in exba. Apes habẽt regẽ mãsuetũ et piũ.qz qui q̃uis aculeos habeat.nõ tñ vtit eis ad vindicãdum. Idcirco apes que nõ obtẽperãt regi aut eũ offendũt,ppria ꝓdemnatione se stimulant vt aculei sui vulnere moriant. Mozaliter p apes intellige aias peccatrices. qr sicut de apib⁹ refert Aristo.li.viij.quãdo pungunt cito post moriuntur. Sic etiam anime peccatrices pungũt deũ pctis. Iuxta illud Jacob.xij.et Joh.xix. Videbunt in quem transfixerunt. Ideo ad instar apum moriunt. Sed per regẽ apũ intellige christum dñm qui mansuetus est et pius. Et q̃uis

vindicte habeat aculeos. nō tñ vtitur tā eis. sed dissimulat peccata hoim, ppter pñiam Sap̄. xj. ppter qđ dicit Ambro. de benignitate dei. Non sufficio mirari eo q̄ pōt tantū parcere homini peccatori. Idcirco q̄ aīa peccatrix inobediēs fuit tam pio regi ac mansueto p culpā ip̄z offendendo dz aculeū pnie in seip̄az affigere ⁊ seip̄az punire. Quia dicit Aug. in sermonib⁹ cōib⁹. sermo. xliij. Impunitū nō pōt eē peccatū. nō decet nō oportet: nō est iustū. Quia nō pōt eē impunitum. puniat a te ne puniatur ab illo. ⁊ salubriť puniat aīa peccať x seip̄az aculeo pnie vt sic moriať penitēs ne moriať morte scđa. s. gehēne de q̄ dicūt v̄ba p̄libata. Aīa q̄ peccauerit ip̄a morietur eternaliť nisi penituerit. In qua q̄dez epistola duo ponit. Primo pcti damnositatez. ibi. Aīa q̄ pec. Scđo pnīa fructuositatē. ibi. Si impius. De p̀mo est notandū. pctm̄ mortale multa damna infert aie. Primū est q̄ a deo sepat. iō ꝓparať nubib⁹. q̄ sicut nubes p interpositiōez suip̄sius inter solē ⁊ aspectū nr̄m separat nos. scz a sole. vt ip̄suz videre nō valeam⁹. sic pctm̄ mortale iterponit se inter deū ⁊ nos. iuxta illud Isa. lx. Iniquitates v̄re diuiserūt inter vos ⁊ deum v̄rm. ⁊ sic solē iusticie christū dñm videre nō valeam⁹. Jō peccator q̄ sic a deo sepať ē et ip̄z pdidit ꝓgrue. pōt dicere illō Amādi i hora. sa. li. j. c. iiij. Quis det mihi mēbranas celi habētes latitudinē attramentū q̄ maris excedēs q̄ntitatez. ⁊ calamos tot quot arbor̄ folia: ⁊ prator̄ gramina. vt perstringere posset dolorē siue dānum qđ incurri. q̄ dilectū meū pdidi. Quia naturale ē q̄ñ nubes se interponit ⁊ claritas solis se abscōdit. tunc q̄ alias let⁹ fuit tristis erit. q̄ sicut nubes turbidāt aerē ⁊ inficiunt quē radij solares purificant. Quia dicit auctor. ppie. libro viij. q̄ sol est purificatiuus aeris a vaporib⁹ infectiuis. ⁊ per consequens aure pestilentice fugatiuus. Sic etiam homo a deo per peccatū cōscientiā turbidat. Scđm damnū est q̄ mentē amaricat. ppter qđ assimilať absinthio. primo q̄ absinthiū sua amaritudine ledit gustuz. Sic peccatū ledit gustū anime que est sensualitatis appetitus qui ita ex peccato inficitur. vt ei dulcia ⁊ suauia. s. spirituales delicie que de se sunt dulcissime amare videanť ⁊ aspere. ppter qđ dr̄ Isa. j. Ve qui dicitis bonum malum: ponentes dulce in amar̄. Scđo quia sicut absinthium amar̄ reddit lac ⁊ vinū: ⁊ omne dulce cui admixtum fuerit. sicut patet de apibus que frequenter de absinthio faciunt mel amaruz. vt dicit Dyascor⁹. Sic peccator omnem rem delectabilē cui admiscetur reddit in eandem amaritudinem. s. conscientie mordentis vel pene affligentis. sic patet principaliter de peccato luxurie ⁊ voluptate carnis que videtur delectabilis. sed tñ finalē affert amaritudinē Juxta illud Prouer. v. Fauus distilans labia meretricis. ⁊ nitidi⁹ oleo guttur eius. nouissima aūt illi⁹ amara quasi absinthiū. Et dicit Pascasius q̄ per meretricē intelligitur carnalis voluptas que affert anxietatem. vt dixi. s. infra octauas natiuitatis christi J. P. Tertiū damnū est q̄ mortificat aīam. ppter qđ assimilatur p̀mo cuidā serpēti qui ē talis nature q̄ hominē in somno necat. ⁊ hō moritur in somno dormiēdo. Sed homini vigilanti non audet appropinquare. sicut dicē Isi. ethimol. et ponit exemplū de Cleopatra regina ethiopum que cū mori vellet. cōsuluit quosdaz qua morte melius interiret. cōsultū fuit ei vt talē serpentē dormienti sibi apponeret. qđ cum fecisset quasi somno sic morte resoluta est. Moraliter p ꝑpetem intellige peccatū mortale. Sz per somnum negligentia designať. Cū igitur homo negligēs fuerit circa seip̄m serpit pctm̄ in aīa ei⁹. ⁊ ipsam insensibiliter occidit. qđ tñ sollicitis facere non pōt. Quod pbat Grego. xxviij. moral. exponēs illud Job. Ingredietur bestia latibulum suū cū antro suo di. Quis alius noie bestie nisi hostis antiquus accipiť. Sed notandū magnopere q̄ hec bestia nō solū antrū suum ingrediť. sed etiā in eo mori phibetur. Aliq̄n etiam bonoz̄ mētes ingreditur illicitos actus suggerēs temptatos fatigat. rectitudinē spiritus ad delectatōem carnis flectere conať. delectationes quoq̄ ad consensum perducere nititur. Sed tñ resistente somno adiutorio suo p̄ualere perbibenť. Aliquā-do ergo mentes bonoz̄ intrare pōt per peccatum. fz in eis morari nō pōt. q̄ cor iusti huius bestie antrū non ē. Quos eñ quasi ꝓprium antruz possidet. eoz̄ mentes, p culdubio immorās tenet. q̄ in eis cogitationes ad iniqua desideria ⁊ desideria vsq̄ ad nequissima opera ducit. Et infra dicit. Ipse igiť bestia in antro suo morari dr̄ q̄ tam diu cogitationes reprobor̄ tenet quous q̄ etiam eoz̄ vitā iaculo perfozat. Ecce qualiť mentes negligētiū cū peccato intrat dyabolus ⁊ iaculo prauī operis occidit. Scđo peccatum ex quo occidit assimilatur cuidā lactuce sponte crescenti que dr̄ caprina. Dicit eñ Pli. in spe. natu. q̄ si in mari ꝓiciatur pisces qui in vicino sunt moriunť. Per mare intellige cor humanuz iuxta illud Isa. lvij. Cor impij q̄si mare feruens qđ quiescere nō pōt. Sz per pisces intellige oia merita ⁊ oēs virtutes q̄ oēs occidūtur si peccata in eo ꝓiciunť. q̄ pctm̄ mortale oīa merita sctor̄ q̄ sunt ⁊ vtutes q̄ sunt in aīa occidit. iuxta illud Jac̄. j. Pctm̄ cū cōsumatum fuerit generet mortē. s. aīe. De hoc etiā dicē Rich. de. san. vic. Sic̄ p mortē ex tione corp⁹ restringiť q̄ sunt ad

vitã istã. sic aia per obligationẽ culpe mortifica tur per opationẽ q̃ fit ad mortẽ eternã. Qui cõ sonãt v̈ba pñtis epl̈e. Si auerterit se iust⁹ a iusti cia ⁊ fecerit iniq̃tatẽ ẽm oẽs abominatões q̃s o perari solz nunq̃d viuet. q. d. nequaq̃. Oẽs iu sticie ei⁹ quas fecerat nõ recordenť. q. d. nõ erũt in mea recordatõe. ſ. quantũ ad hoc vt p eis ei ꝓferam vitã eternã aut p̃miũ vite eterne. Et sub dit. In p̃uaricatione qua p̃uaricatus est. et in pctõ suo qđ peccauit morieť. i. ad mortẽ eter nam ꝓdẽnabiť. Tertio assimilať apostemati. si cut em̃ apostema cũ ꝓuertiť ad interiora: et ibi crepat: causa est mortis corpalis. sic pctm̃ con uersuz in mẽtez ẽ cã mort⁹ spũalis. Jõ dicit hic ꝓpheta. Aia que peccauerit ipsa morieť. Sz su per hoc q̃ dic̃ ipsa occurrit vna dubitatio vtrũ aliq̃s moriať p pctõ alteri⁹. ⁊ videť q̃ sic. qz di cit dñs Exo. xx. Visitãs iniq̃tates pat̃z in filios. vbi videnť filij puniẽdi p parẽtũ pctis Sed ecõtra dicit Deut⁹. xxiiij. Nõ occidẽtur p̃es p filijs nec filij p p̃ib⁹. Sz vnusq̃sq̃z p pctõ suo mo rieť. Hic dic̃ p. ꝓpbetã. Filⁱ nõ portabit iniq̃ta tez p̃is: nec p̃ iniq̃tatẽ filij. Sz iusticia iusti sup eũz. ⁊ impietas impij sup eũ. i. sibi soli. ſ. quo ad penã eternã. Jdeo ad ꝓcordiã isti⁹ dicũt aliq̃ q̃ quadruplex est mors. ſ. corpalis: spũalis: tpal⁹: ⁊ eternalis. Dicũt ergo q̃ morte spũali ⁊ eter na nõ puniť p̃ pro filio nec filⁱ p p̃e. sicut dic̃ prophet⁹. Filⁱ nõ portabit ⁊c. Morte aũt cor porali ⁊ tpali interficiť aliq̃n filius pro iniquita te p̃is: ⁊ ecõuerso. Sz alij dicunt q̃ iudicibus tpalib⁹ nullo mõ licet interficere filios p iniqui tate parẽtũ: nisi essent ptícipes in crimine ⁊ tũc interficerenť p pctis suis qđ iustũ est. Quia dic̃ canõ. Pena suos autores tenere debz: nec pena alterius ẽ p trahẽda. q̃n delictũ fuit in exceden te reptuz. vt extra que fiunt a maiori pte. c. q̃si uit. Et. C. de penis. l. sancim⁹. Sz de⁹ qui est au tor vite ⁊ mortis põt interficere filios p pctis parentũ. sicut patet de filio Dauid quez habuit ex adulterio Bersabee vxoris Vrie: quẽ mori p misit p̃ peccatũ patris. ij. Reg. xij. Sic etiaz in diluuio pueri occisi sunt ꝓpter peccatũ pa rentũ. vt Geñ. vij. ⁊ hoc per seipsuz vel etiã occi dit eos per angelos bonos. vt patet de pueris quinq̃ ciuitatũ zodome: gomorre: adame: zebo is ⁊ segor Geñ. xix. Vel fecit hoc p malos ange los. vt de ꝑmogenitis eor̃z quos dñs pcutere iussit ꝓpter peccata parentũ Exo. xij. Sz absq̃ mandato dei nõ possunt interfici innocẽtes. per hoc habes responsuz ad dubitationẽ. ¶ Quan tum ad scdm ponit penitẽtie fructuositatem cũ dicit. Si aũt impius egerit pniaz. vbi nota pnie ꝑma fructuositas ẽ q̃ nubes peccati rumpitur. Dictũ est em̃ q̃ peccatũ nubib⁹ compať ꝓpter qđ n cc̃ia est pnia q̃ tonitruo sil̈atur q̃ scindit ad nubes. vnde ad tonitrua aliq̃ requirunť. Prim est vaporis eleuatio. Dic̃ em̃ Aristo. j. methe. ⁊ Albert⁹ tractatu de ipressionib⁹ q̃ calore ⁊ vir tute solis simul vapor hũid⁹ aq̃ ⁊ sicc⁹ terrestr⁹ eleuatur ad mediũ interstitium aeris. Quid p vapores nisi peccatũ designať. Sz p aeris regi onẽ mediam intellige memoriã ad quã debz pec catum eleuari. vt videlz memoreť quantũ dam num peccatũ fecit. qz sex bona abstulit. Primo dñm. scdo regna celorum. tertio fraternitatẽ ec clesie. Quia dicit Ecc̃i. xiij. Que p̃iunctio hois sancti ad canẽ. q. d. nulla. Quarto bona eccl̈ie p qb⁹ petiuit Dauid p̃s. cxviij. Participem me fac de⁹ oĩm timẽtiũ te ⁊c. Quito bona, ppria. de hoc Amb̃. Qui inq̃t charitatẽ nõ habet omne bonũ amittit qđ habet. Sexto abstulit homo se ipsum. ⁊ boc duob⁹ modis. Primo qz in seruitu tem dyaboli transiuit. Scdo qz melⁱ⁹ esset si na tus nõ fuisset si sic pseuerat. Hec igiť si hõ ꝓme morat cito vapore peccati eleuat. Sz vt hoc fi at nc̃ce ẽ vt calor charitatis ⁊ virt⁹ solis xp̃i cõ currãt. Quia dicit Richar. de. ſ. vic. Cũ homo in aliqđ peccatũ graue ceciderit tã nõ est in eius ptãte vt p semetip̃z resurgere possit. p semetip̃z põt a dño recedere. sz per semetip̃z nõ põt ad de um redire. Jdeo dixit dñs Ozee. xiij. Perditio tua ex te. i. ex demerito tuo isrl̃. tm̃modo ex me auxiliũ tuuz. ¶ Secundũ est vaporis eleua ti inflãmatio. Dic̃ em̃ Aristo. vbi. s. Qz talis va por eleuat⁹ frigiditate loci inspissať ⁊ cõdensať in nube ⁊ incipit cõprimi. qz exalatio sicca in eo est inclusa tanq̃ in ventre ei⁹: ⁊ incipit cõprimi. Et in tali ꝓpressione vaporis in ventre nubis fit vehemẽs exagitatio exalationis sicce. Exagita tio aũt talis actualẽ induit inflãmationez. Sed moraliter p hanc inflamationẽ vaporis intelli ge pcti detestationẽ q̃ dz esse feruẽs ad ip̃m de struendũ. Nã cũ pctã hõ ꝓsiderat ⁊ pctõz dele ctamẽta q̃ trãsierũt iaz ꝓpat ad maxia dãna su pradicta q̃ incurrit q̃i q̃dã ꝓpassio sit vni⁹ ꝓtra rij in aliud exquo mens exagitata incẽdiť ⁊ ad pctĩ reatũ tollẽdũ vehemẽti⁹ ignit̃. Et tunc de penitẽte dici põt illõ Ecc̃i. xxxviij. Vapor ignis vret carnes. i. feruor ꝓtritionis ꝓsumit peccata carnis. Tertiũ ẽ nubis aquose scissio. hec igiť exalatio sic inflãmata agitať in vẽtre nubis per cutiẽdo latera ei⁹ ⁊ aliq̃n scindit nubẽ. ⁊ exit cau sando sonũ: ⁊ h⁹ ẽ q̃ tonitruũ appellam⁹: vt dic̃ Arist. Sz scissio nubis aquose morať ẽ aptio mẽ tis accẽse ⁊ ꝓpũcte p actuz ꝓfessionis. qz vapor ꝓtritõis repellit vaporẽ crimis Et ncc̃e est vt si at ꝓfessio de oĩb⁹ pctis. Quia dic̃ hic. qui p̃uersus fuerit a via sua mala ⁊ egerit pniam de oĩb⁹ pctis suis q̃ opat⁹ est. qz non põt esse vera pnia

de vno nisi fiat de oibus. Non em̃ est vera pnia nisi sit firmata charitate. Nunc aũt charitas eẽ nõ põt vbi nõ est pnia vera de oibus peccatis. Cuius ratio ẽ. Quia peccatũ de quo q̃s digne nõ penitet sp manet. Charitas aũt cũ pctõ mortali eẽ nõ põt. Qõ aũt ꝓfessio debet esse de oib⁹ vide. s. in die cinez. S. A. Sed di. Nũqd pctm̃ veniale in ꝓfitẽte dimittitur sine mortali? Rñdz sanct⁹ Tho. sup. iiij. di. xvj. q̃ non. Quia pctm̃ veniale opponit charitis feruori: mortale autẽ directe opponit charitati. sublata aũt charitate tanq̃ pozе tollit feruor charitatis z nõ econuerso. Jõ feruor charitat⁹ non põt restitui sine charitate. z p ꝓns pctm̃ veniale nõ põt dimitti sine mortali. pctm̃ aũt mortale põt dimitti sine veniali. qz charitas põt homi restitui sine feruore charitatis. Quartũ ẽ vapor egredient⁹ chorusсatio. nã dũ vapor ignit⁹ z inflammat⁹ egreditur de nube apparz chozusсatio z son⁹: sz nõ simul deprehendunt. qz visus velocior ẽ q̃ auditus. Per hoc mozaliter designat q̃ in penitẽte nõ tm̃ dz esse son⁹ ꝓfessionis. sz eẽ chozusсatio bõe opationis z quersationis. z hoc tãgit ppha in epla in persona dñi cũ dic. z custodierit pcepta mea. s. tã negatiua q̃ ligant semp z vbiq̃: z q̃ affirmatiua: z fecerit iusticiã fm rõnẽ faciẽdo oĩs virtutis opationẽ: z iudicium. s. rationẽ sequendo. z cũ hoc fecerit tũc sequit. vita viuet z non mozietur. oĩm iniquitatũ eius quas fecit vl operatus est nõ recozdabor. s. quantũ ad pene inflictionẽ. ¶ Scõa pnie fructuositas ẽ q̃ amaritudinẽ peccati repellit. iõ assimilat panthere que vt dicit Phizologus suo suaui odore dzaconez fugat. Nam ipsa dzaconẽ odit. z dzaco eã fugit. Ipsa em̃ pasta in spelunca se recondit. z p tres dies aliquando dozmit. Tũc surgens magnam vocẽ emittit. z ab eius oze aromaticus odor exit supza modum suauis. quare tũc oĩa aĩalia sequuntur eam. solus aũt dzaco fugit. z eius odorez nõ ferens in seipso deficit. Per pantheram intellige pniam. sed per dzaconẽ peccatũ designatur. Sicut em̃ panthera dzaconem: ita pnia odit peccatũ. z pctm̃ ipsam pniam fugit. Et qz dictũ est supza q̃ pctm̃ mentẽ amaricat. iõ neẽe est vt pnia in spelunca cozdis claudat. z p⁹ tres dies. s. contritionis z ꝓfessionis z satisfactionis exurgat a statu culpe z emittat vocẽ laudis diuine que dulcis ẽ in aure dñi. fm illud Cantic. ij. Sonat vox tua in auribus meis: vox em̃ tua dulcis. Et dicat illũ versiculũ ps. cxv. Dirupisti vincula mea: z tibi sacrificabo hostiam laudis. Qui versiculus vt dicit Cassiodorus tante dicitur esse virtutis. quisquis eũ in morte cõfessus fuerit oĩa peccata sua soluunt. vel etiã tunc ex oze suo penitens suauem emittit odorẽ. s. suauis z deuote orationis. quã oĩa aĩalia sequunt. id ẽ omnes virtutes z oĩa merita. z post hoc restituuntur homi penitẽti. z dzaco. i. peccatũ mẽtem amaricãs deficit atq̃ perit. vt dicit Ansel. li. iij. c. xcv. ¶ Tertia penitẽtie fructuositas est q̃ aĩam viuificat: z oĩa opera per pctm̃ mortua facit meritoria. Cuius exemplũ apparet in varijs piscib⁹ miozibus q̃ dicunt trute q̃ oua in aqua faciunt. z ipsa aque fouenda cõmittunt. Et aqua tan q̃ blanda mater ea suscipiens animat z creat. z pisces ex eis formar. Sũt g̃ opera bona hoĩm tanq̃ oua quedam trutaz. que tunc in aqua prodeunt qñ in vera penitentia fiunt atq̃ ex ipsis in aqua. s. pnie lacrimose z conpũctiue opera viua. i. gratuita z meritoria fiũt. hec Anselm⁹ li. v. c. lxij. Et sic homo in aĩa reuiuiscit q̃ prius mortuus fuit. z etiam opera mortificata. Unde versus. Illa reuiuiscunt que mortificata fuerunt. Quia opera bona que quis fecit añ peccatũ per penitentiã resurgunt. Sed que in pctõ mortali quis fecerit viuificari non possunt. De hoc etiam q̃ aĩa per penitentiã viuificat exemplum habes de fenice dñica infra octauã ephie sermone. iij. L. Q.

De eadem feria sexta.

Egrat dies festus iudeorum. z ascendit Jhesus hierosolimã Joh. v. Pãthera q̃uis sit bestia valde seua tñ illis q̃ sibi aliq̃d bñficium prestant nullater⁹ est ingrata. Et ponit exemplũ de quodã qui liberauit catulos panthere collapsas in quandã foueam. quem panthera eduxit extra solitudinez letа. z blandiens vt referre sibi grates pro impẽso beneficio appareret. Mozaliter panthera ẽ gens iudaica que seua est quo ad seipsam co q̃ potius vult damnari q̃ assumendo fidem katholicam saluari: non tamen exiſtit ingrata. Christus enim multa beneficia eis prestitit cuz eos creauit z in egypto liberauit et legem dedit ꝛc. Ideo ei non ingrati extiterunt in hoc q̃ septies festiuitates peragerunt. Ut em̃ colligitur ex Numeri. xxiij. z xxiiij. In veteri lege erant septem festiuitates. Primum festum erat quasi cõtinuuz. quia quottidie mane z vespere immolabatur agn⁹ ad repzesentandũ ppetuitatẽ dimi ne beatitudinis. Erãt aũt alie festiuitates inter quas ꝑma erat sabbatũ. in quo nullũ op⁹ seruile fieri permittebatur. seruis z ancillis requies fieri videbatur. Ignis non incẽdebatur. Cibus hoc die necessarius precedenti die preparabatur. Templum plus frequentabatur. Ut dicit magister. ix. li. prophet. hoc festũ in memoriã

creationis peragebāt. Sz in hoc figurabaꝫ ſpūalis requies nobis data per chriſtū. Secūda feſtiuitas erat neomenia in quolibet mēſe in innouatione noue lune ad cōmemorandū opus diuine gubernatiōis. qz inferiora precipue variantꝫ ſcōm motū ſuperiorū. Sz per hanc figurabatur illuminatio primitiue eccleſie per chriſtū eo predicante z miracula faciente. confirmante facto quod dixit verbo. Tertia erat paſce in quo agnus aſſus comedebatur. z nihil ex eo vſqz mane relinquebatur. vt dicit Exo. xij. In memoriam liberationis de egypto iudeorū z interfectionis egyptiorū. Ideo mos inoleuit vt de duob⁹ damnandis ad mortem vnus in paſca dimitteret et alter iterficeret Mathei. xxvij. Quarta fuit pēthecoſtes. z erat ſolennis feſtiuitas ad recolendum beneficiū legis date. Populus iſrahelitic⁹ quinquageſima die a paſca celebrauerunt in ramaſſe venerūt ad montē ſyna z legem ſuſcepert Exodi. xix. Sed per hoc pfigurabatur deſcenſus ſpūſancti in apoſtolos qui quinquageſima die venit in linguis igneis. Act. ij. Quinta erat feſtiuitas tubarū qō celebrabaꝫ pma die menſis ſeptembr] in memoriam liberationis Iſaac qñ Abrahā inuenit arietē berentez cornibus inter vepres Gen. xxvij. qō repreſentabant cornua q̄ bus buccinabāt. Sexta feſtiuitas erat feſtuz expiationis. qō celebrabāt quarta die ſeptimi mēſis ob memorādi bñficiū, ppiationis dei ad preces moyſi de adoratiōe vituli pflatilis Exo. xij Poſt hoc celebrabāt feſtū ſcenophegie. i. tabernaculi. vij. dieb⁹ ad rememorandū bñficiū, protectionis per deſertū cū in tabernacul' habitabāt Sed in hoc figurabaꝫ peregrinatio in hoc mūdo quo ambulabāt boues in virtutib⁹ pficiēdo. Septima aūt die menſis ſeptimi celebrabant feſtū cetus atqz collecte. in quo colligebātur a populo q̄ neceſſaria erāt ad expenſas cult⁹ diuini. z figurabaꝫ in hoc dñi pax z preſcia veniēdi in terram pmiſſionis. z illud feſtū dicebāt ſanctiſſimū. in quo figuraliter oñdebaꝫ cōgregatio fideliuz in regno celorū. Et de vno iſtorū feſtorū verbum ppoſitū: erat dies feſt⁹ iudeorū qō fuit feſtū penthecoſtes. in pñti euāge. tria tanguntꝫ. ſcilz. Penitētie bonitas. ibi. erat dies. Pctōꝝ diuerſitas. ibi. his aūt. Eorūdez curabilitas. ibi. qui p̄or deſcēdit. Circa primū ē notādū. Moraliꝫ p bāc piſcinā intellige pniaz. Dic. n. autor, ppe. li. xiij. ad bonitatē piſcine tria exiguntꝫ. ſ. Fūdi ſtabilitas. Aque puritas. Riui influētis ptinuitas. Primū igit̄ eſt fundi ſoliditas. z requirit̄ etiam ad pniam. Profundū em̄ cor penitentis deſignaꝫ qō debet eſſe ſolidū z firmū vt pnīa in ipo finaliter perſeueret. Quia dicit Petr⁹ ſup. iij. ſenten. Pnia interior debet eſſe perpetua ſaltez q̄tū ad habitum licet nō exterior. Sic etiaz dic̄ ſanct⁹ Tho. in. iiij. diſ. xvij. de cōtriciōe q̄ ſemp in habitu debz permanere. Quia dolor cōtritionis corrūdet culpe ex parte auerſionis ex qua ipſa culpa habz quandā infirmitatē. Ut ſic dicit piſcina pnie habere fūdū ſolidū qñ penitēs ſuū cor a peccat] ſuis futuris firmiter cuſtodit. Or dicit Auguſt⁹. li. de vera z falſa pnia. Penitētia eſt quedā dolētis vindicta puniens in ſe quod dolet cōmiſiſſe. Et infra. Quottidie quidē dolē dū eſt de peccato. qō declarat ipſa dictiōis virtus. Penitere eni eſt penā tenere vt ſemp puniat in ſe vlciſcenddo qō cōmiſit peccando ille penam tenet q̄ ſemp vindicat qō commiſiſſe dolet Penitētia igit̄ eſt vindicta ſemp puniēs in ſe qō dolet pmiſiſſe. Quid em̄ reſtat nobis niſi dolere in vita. vbi em̄ deficit dolor deficit z pnīa. ſi igit̄ q̄s dolet q̄d relinqtur. certe q̄ de venia taz diu gaudeat z ſperat de gratia q̄ diu ſuſtinetur pnīa. Dicit em̄ dñs Joh. viij. adultere. Vade z amplius noli peccare. Non dic̄ nō pecces: ſed vt amplius non peccando eius vita ornetur. M Qō quō ſeruabit̄ niſi dolor in pnīa cōtinue cuſtodiaꝫ. hic igit̄ ſp doleas z de dolore gaudeas vt nō p⁹ mortē ſp te dolere oporteat. Et h ex fide doleas vt nō ſemp doleas te hic aliqñ doluiſſe. hec Aug. Ecce q̄ pnīa ad inſtar piſcine ſemp debet habere ſolidū fundū: vt. ſ. ſemp maneat ſi eius bonitas cognoſci debeat. Secūduz qō req̄ritur ad bonā piſcinā eſt aque puritas. per quā intelligit̄ aqua lacrimarū: que requirit̄ etiaz ad penitentie bonitatem. de qua pōt intelligi illud Ezech. xxxvj. Effundā ſuper vos aquā mundā. z mūdabimini ab oīb⁹ iniqtatib⁹ veſtris. vnde aque aſſimilaꝫ lacrima ꝓpter multa. Primo qz aqua eſt ſorditū lauatiua ſicut patet de pāno lineo q̄ niger videt. z ſorditb⁹ dū eſt a tela ſucciſus. aquis tñ ſepe lot⁹ efficit valde alb⁹. Sic etiam oues maculate anteq̄ tondātur prius in aq̄ lauanꝫ. Sic etiam aqua lacrimarū eſt oīm pctōrum abſterſiua: mundatiua z dealbatiua Sicut patet de Petro de quo dicit Theophilus. Lacrime Petrū chriſto per pniam adduxerūt. Et hoc etiā dicit diſt. l. c. ponderet. Beat⁹ Petrus amariſſimas lacrias fudit qñ dñm negaſſe penituit. p Calixtū papā. De b⁹ vide etiā. ſ. dñica i fra oct. ephie. L. S. Ideo dic̄ Job. ix. Si lotus fuero aquis niuis. z fulſerint velut mundiſſime man⁹ mee. Nam aque fluentes ex reſolutiōe niuium ſunt lacrime fluentes ex recordatione peccatorū. z he ſunt maxime dealbatiue. ſicut teſtatur Petrus rauenꝫ. Quis in ſeculo peccauit enormius Paulo. Quis in religionis gratius Petro. Illi tñ per lacrimas z penitentiaz meruerūt nō ſoluz miniſterū. ſed magnū ſanctitatis

meritū. ¶ Ꝛ ecōtra multi ſunt peccatores miſeri
qui relicta aqua pure pnie: ad modū porcorum
querunt aquā lutoſam luxurie Jō de quolibꝫ ta
li dicit. ¶ Nō eſt preſciſus vmbilicus tuus ⁊ aqua
nō es lota ad ſalutē. Ezech. xvj. Scdo aq̄ eſt vi
uificatiua. Arbores vero que vident mortue in
hyeme ex defectu humiditatis aq̄ humore aſcē
dente vident itez viuere. Sic aia in pctis mor
tua viuificat lacrimaꝝ pnia. Et ſicut piſcis nō
viuit abſqꝫ aquis. ſed remotus ab eis moritur ⁊
putreſcit. Sic etiā peccator ſine aquis pnie vi
uere nequit. Juxta illud Jſa. l. Computreſcunt
piſces ſine aquis. i. penitētes ſine lacrima ⁊ mo
riunt in ſiti. Sunt etiam ꝑm naturales quedam
auicule. vt refert Jacobꝰ anthioch. in hiſtoriis
orientalibus que miro modo ex quibuſdam ar
boribus generantur, ⁊ loco fructuum ex eis na
ſcuntur. q̄ diu tamen ab arbore ſuſpenduntur
nunq̄ viuificantur. Sed quando ruptis tena cu
lis in aquam cadunt mox viuificantur. et aiam
cum vita recipiunt. Sed he auicule valde aque
am ⁊ pinguē habent carnē. ⁊ nimis de ſanguine
quare ad eſum non ſunt apte Sed que eſt arbor
producēs has aqueas res niſi mundus produ
cens homines. Et quid eſt non viuificari in ar
bore ſed in aqua niſi quia ſpiritualiter non viui
mus q̄ diu mundo ⁊ peccato inherem⁹. vt expo
nit Anſel. li. j. c. xlvj. Tertia eſt aqua fecundati
ua. Dicunt phi ⁊ ſic ē. Si terra fuerit nimiū in
durata nec aquis balneata: ſemen non recipit.
receptū in germē erumpere non permittit. ſed
vomere ſepe cōfracta ſemina mittit. ¶ per aquā
pluuie reſoluta. quandā in ſe pinguedinem re
colligit. quā radicibus ad productionē ſeminis
circūfundit. Sic per oia corda dura nulli ſunt
fructui apta. ſed vomere penitentie commolita
⁊ perfuſa lacrimarum aqua fiunt pinguia ⁊ fe
cunda. Jdeo dicit Job. xij. Si continuerit aqua
omnia ſiccabuntur. ¶ Tertium quod requirit
ad bonitatē piſcine eſt riui influentis continui
tas per hunc riuum intellige moraliter fidem.
¶ Primo ſicut riuus eſt immūdiciaꝝ purgatiuus
ſic fides purgat immūdicies erroꝝ vel affectio
num terrenaꝝ. iuxta illō Act. xv. Fide purifi
cans corda eoꝝ. Secundo ſicut riuus eſt terre
fecundatiuus ſic fides fecundat animā merito
riis operibus. iuxta illud ad Heb. xj. Sancti p
fidem vicerunt regna opati ſunt iuſticiā. Quar
to ſicut riuus eſt potꝰ aialium miniſtratiuus. ſic
fides potum vere ſapientie adminiſtrat aiabus
de quo potu dicit dns Ezech. xxxiiij. ¶ Paſcam
eos in mōtibꝰ iſrahel in riuis. Jdeo dicit Sap.
Eccī. xv. Aqua ſapientie ſalutaris potabit illuꝫ
Quarto ſicut riuus eſt vigoris ⁊ pulcritudinis
in plantis cōſeruatiuꝰ. ſic fides cōſeruat in ſan
ctis vigorē carnis. i. vgitatē ⁊ pulcritudinē cō
uerſationis. ſicut patet in ſanctis vginibꝰ que ſi
dei vtute armate corrumpi nō potuerunt. ſicut
roſe ſup riuos plantate nō marceſcūt. Juxta il
lud Eccī. xxxix. Quaſi roſe plātationum ſup ri
uos aquaꝝ Jſte inquā riuus fidei debz cōtinue
fluere in piſcinam penitētie. Quia niſi fides ve
ra affuerit penitētia inanis erit. Quia ſine fide
impoſſibile eſt placere deo ad Heb. xj. Jdeo di
cit Hugo de ſan. vict. Eſt aūt homo fidelis ſine
fide mortuus velud ſine anima corpus. ¶ Quā
tum ad ſcōm tangitur peccatoꝝ diuerſitas. ibi
In his aūt iacebat multitudo languētiū. Ubi ¶
notandū. Quidā hoies peccāt ex ignorantia. et
ſignificantur hi per cecos. ⁊ illoꝝ pctm aſſimi
latur tenebre. Primo qz tenebra ē viſus impedi
tiua Quia dicitur tenebra a tenendo. qz tenent
oculi ne videāt lumen. Sicut patet de Thobia.
In tenebris inquit ſedeo: ⁊ lumez celi nō video.
Sic etiaz peccatuz ignorantie tenet oculos mē
tis ne videant lumen veritatis. Propt qō dixit
Auguſtinꝰ. Pctm eſt tenebra qua intellectꝰ ob
tunditur. ⁊ totus homo interior obumbratur.
Unde neceſſe eſt vt tāto magis ſolicite menta
les oculi a peccati tenebris per ꝓpūctionis la
crimas continue expurgentur quanto amplius
humane ꝓtemplationis radius obnubilat. Se
cundo eſt greſſus prohibitiua eo q̄ nō eſt tutuz
in tenebris ambulare. Jdeo dicit dns Joh. xij.
Ambulate duz lucē habetis: ne tenebre vos cō
prehendāt. Qui ambulat in tenebris neſcit quo
vadit. Sic ignorantia finis impedit greſſum re
cti oper⁹. Unde euangeliſta. Multitudo viroꝝ
iacebat. Tertio qz eſt verecundie diminutiua. q̄
eā volunt facere turpia tenebras querunt vt re
cūdiam fugent Juxta illud Eccī. xxiij. Omis
homo qui transgredit lectum ſuum cōtemnens
in animam ſuam et dicens. Quis me videt: tene
bre circundant me ⁊ parietes cooperiunt me. ⁊
nemo circumſpicit me: quem vereor. Sic etiam
ignorantia culpe minuit ⁊ tollit ruborem peni
tentie. Juxta illud Hiere. vj. Confuſione non
ſunt confuſi: ⁊ erubeſcere neſcierunt. Illi igitur
ſi volunt curari neceſſe eſt vt ſurgant ⁊ piſcinaz
penitentie intrent. ⁊ aquis lacrimaꝝ ſe lauent.
Quia lacrime lauāt delictū qō pudor eſt confi
teri. vt dicit Criſoſto. de pe. di. j. c. mēſurā. ℣. la
crime. De hoc vide. ℣: dnica. j. in aduētu. ſer. j.
A. E. Secūdi peccāt temptatione diabolica.
qz diabolus occulte temptat hoies decipere. ſic
dictuz eſt. ℣. dominica Jnuocauit. ſermone. ij.
T. F. Quia dicit Jſi. de ſum. bo. Qui ſuggeſti
ones dyaboli non recipit in eius inſidias mini
me tranſit Attamē ſi homo peccando ei conſen
ſerit ad piſcinā penitētie cōſurgere dz ad inſtar

mergulí.de quo dic̃ mgr̃ li.xíj.ppi. qñ ab aue p sequic̃.ad aquã refugiẽs submersionis beneficio liberatur. Tũc eñ dicit Ansel.li.iiij.c.lxí. Rapaces aues mergulũ inuadũt:qñ ipsi demones aiaz bois temptando circũuenire satagunt. Sz si aia fugit ad aquas penitentie z in eis humiliãdo se submerserit:a fraudulẽtia demonũ euadet Juxta illõ ps.lxxiij. Tu cõtribulasti capita dza conũ in aquis.i.temptatiões demonis. ¶ Tertij peccãt ex infirmitate hũana.de his pctis dic̃ Aug⁹.xv.q.j.c. Qd aũt ex carnis infirmitate pcedũt que nature lãguore fiunt:q̃ nisi imputarẽ tur ad penã.nequaq̃ apostol⁹ lege carnis graua⁹ dicerz. Infelix ego hõ qs me liberabit de corpe mortis huj⁹.i.a demonio carnis in qua est mors. Et subdit. Siue penes volũtatẽ: siue penes infirmitatẽ pcta ꝓsistãt.sp imputanť ad penã.hec ille. Jõ tales q̃ peccãt ex infirmitate dñt in aqs pnie se abscõdere exẽplo coturnicũ de q̃ bus dic̃ Amb.in hexa. Qũ in aere transeũt z lassant in aquã descendũt:z vnã alam erigentes velum faciũt:z alia se regũt. Sic boies p mare huius mundi transeũtes multotiẽs per infirmitatem humanã in peccatis lassanť. vt dicere possunt illud Sap̃.v. Lassati sumus in via.s. iniq̃tatis z perditõis:z ambulauim⁹ vias difficiles. viam aũt dñi ignorauim⁹. Arquo igitur lassati sunt ex grauedine peccati:debẽt si volunt euadere humiliando descẽdere in aquam pnie.z cũ vna ala.s.timoris in ista aqua pnie se regere et tenere. Aliã vero alã spei debent sursum ad celũ dirigere. Quia sicut debet timere de iusticia:ita debet sperare de venia aut mia. Et hec ala spei erit velũ ducens ad pia opera pnie.vt dicit Ansel.li.iiij.c.lxiiij. ¶ Quarti peccãt ex certa malicia.z bi significanť per aridos.qz omnis peccator peccãs ex malicia fit aridus.qz videmus q̃ loc⁹ aridus facit defectus aque. qui eñ habe ret duos puteos ꝓpinquos tantũ posset cauare z ꝓfundare vnũz q̃ alius maneret vacuus vel aridus vel sine aqua. Et sic in corde homis sunt duo putei. Unus est amor celestiũ: z alius amor tpaliũ. Sine illis amorib⁹ aia esse nõ põt Juxta illud Grego.sup Ezech̃. Aia sine amore nunq̃ est.aut eñ superb⁹ inuitiť z vere beata est aut infer⁹ circa tpalia versať z mala est. Si eñ peccatores nimis ꝓfundãt se in amore tpaliũ manẽt aridi in amore spũaliũ. z dicere possunt cũ ps. ¶ Aia mea sicut terra sine aqua tibi.

Quinti peccãt ex ꝓsuetudine longa.z bi quasi in pctis senescũt.iõ peccatũ eoz senio ꝓpatur. Primo ideo:qz sicut seniũ tediũ inducit.sic peccatũ inueteratũ tediũ homini z penã fac̃. Juxta illud Auguſt.in li.ꝓfes. Jussisti dñe z sic ẽ:vt oĩs inordinatus anim⁹ sit sibijpsi pena. Jõ oĩs talis peccator inueterat⁹ põt dicere cũ Job.c.x. Detet aiam meã vite mee. Secũdo sicut seniuz pigrũ facit:qz vires corpis minuit. sic peccatũ illoz defectũ virtutũ z pigriciã spũaliũ laboz inducit. Ideo dicit Prouerb̃.xx. Propt̃ frig⁹.s. peccati piger arare.i.laborare in virtutib⁹ nolu it ergo mendicabit estate z nõ dabit̃ ei. Tertio sicut senio calor naturalis refrigescit.sic peccatũ facit refrigescere charitatem. Quia dicit dñs Mat.xxiiij. Ubi supabundauit iniq̃tas refrigescit charitas multoz. Quarto sicut in senio cutis rugať.sic in peccatore ꝓuersatio exterior deformať. Ideo dixit Job.xvj. Ruge mee testimonium ꝓhibẽt contra me. Quinto sicut in sene oĩs virt⁹ corpalis annihilať.sic in pctore oĩs virt⁹ aie annihilať. Jõ põt dicere cũ ps.xxxvij. Dereliq̃t me virt⁹ mea. Et qz hõ ex longa ꝓsuetudine pcti inueterat⁹ est.dz ad instar aq̃le se renouare in fonte pnie.z qualiter hoc fieri debeat dixi.s. dñica infra octa.epĥie.ser.j.L.B. Ecce bẽs quintuplex gen⁹ peccatoz. Primũ gen⁹ q̃ peccant ex ignorantia iacẽt in ꝑmo porticu Salomonis.z significãť per cecos.q̃ peccãt ex tẽptatione dyabolica iacẽt in scdo porticu.illi qui ex infirmitate hũana significãť p claudos.z iacẽt in tertio porticu. Et q̃ peccãt ex certa malicia significanť p aridos.z iacẽt in q̃rto porticu Qui ex ꝓsuetudie lõga significanť p infirmũ q̃ hũit. xxxviij.annos in infirmitate sua.z iacẽt in q̃nto porticu. Et oẽs illi senes in pctõ fieri pñt mũdi si in piscinã pnie se mergũt. Qui eñ peccãt ex ignorantia:facile miam ꝓsequunť. sicut Paul⁹ q̃ ait.j.Thi.j.ꝑ⁹ fui blasphem⁹ z psecutor fui cõtumeliosus.Sz miam.i.remissionẽ pctõz ꝓsecutus suz.qz ignorãs feci z in incredulitate.i.false credẽs me bñ agere. Dic̃ tñ mgr̃ li.ij.di.xxij. Qz ignorãtia est triplex.s.eoz q̃ scire nolũt cũ possunt:q̃ non excusat.qz z ipsa pctũ est. Et eoz q̃ scire volunt z nõ possunt:que excusat. z ẽ pena peccati nõ pctũ. Et eoz qui q̃si simpliciter nesciunt.nõ renuentes vel ꝓponẽtes scire que neminẽ excusat plene. Sed sic fortassis min⁹ puniantur.hec mgr̃. Illi vero q̃ peccãt temptatione dyabolica cõsequuntur veniam si veniũt ad penitentie piscinã.sicut de Adaz patet qui temptatione diaboli peccauit.sicut dicit extra de sum. tri.z fi.ka.c.firmit̃. Dyabolus eñ z alij demones a deo q̃dem natura creati sunt boni. Sz ipsi per se facti sunt mali. Hõ vero dyaboli suggestione peccauit.ideo gr̃am meruit. Qui vero peccãt ex infirmitate hũana facilit̃ etiã veniã merẽtur.sicut patet de adultera cui dñs pctũ cõdonans dixit. Vade z amplⁱ noli peccare. Johis. viij. Sz qui ex certa malicia peccant difficilius gratiam ꝓsequunť. Si tamen cum magnitudine

eam querunt ab ea non excluduntur. Sicut patet de Juda qui ex malicia peccauit. tamē si gratiam q̄siuisset ab ea exclusus nō fuisset. si ipsam a christo quesiuisset aut postulasset. Qui aūt ex consuetudine longa peccant tardius sanantur. Sed tamen hunc languidum. xxxviij. annorum sanauit vt nemo desperet peccatorꝝ. Quia dicit Leo papa. xxxiij. q. j. c. ancillā. Nemini desperandū est dū in hoc corpore cōstitutus est. Quia nōnunq̄ qō diffidentia etatis differt consilio maturiori perficitur.

¶ Sabbato quattuor temporꝝ Sermo.

Hec ē voluntas

dei sanctificatio vra t abstinētia a fornicatōe tē. ad Thessal. iiij. Experiētia docet qz abūdantia cibariorꝝ accipitribꝰ est periculosa. Ex abundāti em̄ cibo insolescūt t pigrescunt. t ad manum domini venire dedignantur. Per accipitres moraliter intellige hoīes quorum aliq̄ abundant in bonis fortune. Et illorum abundātia est illis periculosa propter tria. Primo propter ire dei prouocationē. Duz em̄ abundantia cibariorꝝ se satiant cōsequenter deum ad iram prouocant. Juxta illud Job. xij. Abundant tabernacula predonum audacter prouocant deū Ideo dicitur Deutro. xxxij. Prouocauerūt eū filij sui t filie. Secūdo dei despectiōem. Sicut em̄ accipiter nimium satiatus dōm suum despicē t cōtemnit. sic homo nimiū abūdās in diuitijs t cibarijs deum despicit. Juxta illud Isaie. j. Filios enutriui quo ad abūdantiam ciborum. t exaltaui quo ad abundātiam diuiciarꝝ. ipi autem spreuerūt me. ¶ Tertio ꝓpter suijpsius pollutionē. qz abūdantia cibi t potꝰ polluit corpus. s. fornicatōe. Juxta illud Hiero. Uenter mero estuans defacili spumat in libidinē. Qō patuit de Sodomitis. de qbꝰ Ezech. xvj. Hec fuit iniqtas Sodome saturitas panis t abundātia vini Jō apostolus in presenti epistola hortat nos ad sanctificatiōem que proprie cōsistit in oratiōe in ieunio t in abstinētia. vt per oratiōem deū mitigemus. per ieuniū deū despectū nobis recōciliemus. t per abstinētiā corpꝰ pollutū a fornicatōne cohibeamꝰ. Jō dicit. hec ē volūtas dei. In q̄ bus duo facit. Primo inducit ad similitudinem ibi. hc est volūtas Secōo corripit cupiditatē. ibi ne q̄s. Circa qō notandū. Qñi terrestres volūt vt voluntates ipsorꝝ a subditis seruentur. et has volūtates nō semper per seipos. sz etiā per suos famulos solēt ꝓmulgare. Sic etiaz dōs nr Jhesus christus voluntatez suā nobis per fidelem famulū suū Paulū insinuat qui dicit. Hec ē voluntas dei sanctificatio vra. ¶ Uñ sciendum est volūtas dei primo in hoc cōsistit. vt homo per pniam q̄ertat. Juxta illud ps. vij. Nisi q̄uersi fueritis gladiū suū vibrabit tē. Penitētia em̄ trāsfert de culpa ad gratiā. ideo assimilat trāslatiōi prelatorꝝ que fit multipliciter. sic t q̄uersio peccatorꝝ. Primo em̄ fit trāslatio causa necessitatis puto quādo prelatꝰ persecutionem patit aut hospitalitatē in ecclesia vna pōt trāsire in aliā ecclesiaz. Et in hoc casu si in autoritate ꝓpria trāsit nō punit cum causaz habe at necessitatē. Sz cessante necessitate debet recuperare ecclesiam suā. vt. vij. q. j. c. pastoralis. Et ex̄ de renū. c. ni si cum prīdē. Item ē cōuersio eorꝝ q̄ ꝓpter tribulationes: aut aduersitates: vel infirmitates ad deum cōuertuntur. Sicut Manasses rex hierusalez. qui vt habet. iiij. Regū. xxj. adeo malꝰ fuit. q̄ malum in cōspectu dñi fecit. idola erexit Omnem milicia celi. s. solē: lunam: iouem: t alios planetas adorauit. t sanguinē innoxium prophetarꝝ effudit. ita q̄ sanguine ipsorum plateas hierusalem vsqz ad os impleuit. id est quantum potuit facere. Sicut vas dicitur plenuz vsqz ad os quando nō potest vltra capere. Sic exponit Nicola. ō lyra. Sz vt habet. ij. Paralip. xxxiij Induxit sup eū dñs exercitum regis assiriorum qui ceperūt eum vinctis cathenis atq̄ compedibus: duxerunt eum in babilonez. Qui postq̄ angustiatus est orauit ad dñm deū suum: t egit valde pniam coraz dño. Ecce q̄ iste peccator ꝓ tribulationē q̄uersus ē ad ecclesiā militātiū electorꝝ ab eccla malignātiū pctōrꝝ. Sile exemplū habes de nabucho. dñica. j. in aduē. ser. j. S. Mala q̄ nos hic puniūt ad deū ire compellūt. Jtez pz de muliere cananea in hodierno euāgelio q̄ tribulatio quā in filia sua videbat eam ad dñm ire cōpellebat. Ideo de oibꝰ illis dic Psal. xj. Trāstulit illos .s. penitētes per mare rubrꝝ per tribulationē t persecutionē Et ps. xv. Multiplicate sunt infirmitates eorꝝ: postea accelerauerūt. Secūdo fit translatio causa vtilitatis. puta qñ i eccla sua ē inutilis t i alia vtilis. t tūc pōt transire auctoritate superioris. vt. vij. q. j. mutationes et tribꝰ capitul seqntibꝰ. sic etiam hac de cā dz hō se cōuertere t transire de eccla pctōrꝝ in q̄ fuit ad eccl'az sctorꝝ t saluādorꝝ. qz i eccla pctōrꝝ ē oro inutilis q̄tū ad meritū. quia nec sibi nec alteri mereť. ꝓpt̄ qō dixit Dauid ps. c. Odiui ecclīaz malignantium tē. Sz dum est in eccla saluandorꝝ t in statu gratie opatur fructuosa. qz mereť tam sibi q̄ alijs. Et iō translatio pctōris vocat de morte ad vitā. Tertio fit translatio causa leuitatis. vt videlicz cū ex leuita te alteri eccle adhereat t suā. p derelicta habeat t hec ē cōuersio iuuenuz t puerorꝝ: quia potius

ex leuitate animi q̃ ex deuotione ꝛ licẽtia parẽ-
tum rel gionez intrant ꝛ profitenť. ꝛ maxime si
pueri nondũ sunt doli capaces de quib⁹ manife
stuz est q ex sola leuitate hoc faciũt. Et ideo nõ
obstante tali professione quaz infra pubertatis
annos fecerũt a parentib⁹ repeti possunt Quia
canon dicit. xx. q. iij. c. si in qualibet ꝛ se. Si reli-
gionẽ intrantes pueri sunt añ. xiiij. annos ma-
sculi. ꝛ puelle añ. xij. possunt a parẽtib⁹ reuocari
Quarto fit cã cupiditatis vel ambitiõis. ꝛ tunc
fm iura p̃uãdus ẽ ecclesia sua prop̃ť certas cãs
Prima qz eã superbe contẽpsit. secunda qz eam
amare cupiuit. vt. vij. q. j. c. Si ds eps. ꝛ extra
de cleri. non resid. c. j. Attñ ecclesia prima po
test eum repetere. vt. vij. q. j. c. si quis de ordine
Et talis conuersio est hypocritaz. s. q̃ propter
cupiditatem terreni lucri. vel propter ambitio-
nem honoris cõuertunť. qui duplici bono p̃uã-
tur. s. celesti qõ contẽnunt. ꝛ interdũ corpali qõ
amare cupiunt. ꝛ hoc sit dupliciter Primo qz se
ipsos aliquãdo affligũt abstinẽtia ꝛ hmõi. ꝛ sic
p̃uant seipsos cõmodo corpali. Secũdo qz dũ
eoz hypocriť apprehendiť ꝛ cõfundiť vitupe-
ranť. ꝛ sic priuanť p̃mio eterno. qõ sperauerũt
ꝛ tpali qõ amauerũt vt dicit Ansel. li. viij. c. lvi-
ij. Quãto fit trãslatio cã hũilitatis siue sanctita
tis. puto cũ trãsit ad religionẽ. in quo casu infe-
riorib⁹ sufficit petere licẽtiã ab ep̃is alioquin si
nõ petita licẽtia transeat. ecclesia põt cũ repete
re. vt. vij. q. j. c. si q̃ vo ꝛc. ꝛ. c. si ds p̃bz. Jp̃e ãt
si p̃fessus ẽ nõ põt repetere p̃mã eccliaz nec redi
re ad scłm. vt. vij. q. j. c. eos. ꝛ ex de renũc. c. cũ
dubijs. Huic trãslationi assiľať cõuersio eoz q̃
culpã suã ꝛ miseriã erubescẽtes humiliť ad peni
tentiã veniũt. interdũ remorsu p̃scie pũcti ꝛ sti-
mulati. ꝛ hi post q̃ quersi sunt ad pristinã culpã
redire nõ debent. Quia dicit hic apostol⁹. Hec
est voluntas dei sctificatio vr̃a. qz vult vt p pe-
nitẽtiã hũiliť p̃uertamur ꝛ sctificemur vt ad p̃sti
nã inordinatã vitã nõ reuertamur. Secõo volun
tas dei p̃sistit in hoc vt bõ p p̃fessionẽ expurgeť
Quia dicũt iura añq̃ ds cõsecreť ꝛ ordineť dz
p̃cedere per triduũ scrutiniũ examinatiõis. scz
vt incipiať feria q̃rta sabbatuz p̃cedente. Et in
hoc triduo dz diligẽter inq̃rere ō genere. de pa
tria de etate. de titulo ad quẽ ordinať. de loco i
quo cõuersat⁹ ẽ ꝛc. Sicq̃ examiati p triduũ qui
p̃bati sunt ep̃o p̃tanť. vt. xxiij. di. Sz hoc nũc
in certis dyocesib⁹ ab examinatorib⁹ taz stricte
nõ seruať de cõsuetudine bodie ꝓpter ordinan-
doz paupertatez. Sic moraliť penitẽs añq̃ se
sacerdoti ꝛ p̃fessori repũtet. aut bñficiũ absolu-
tionis ꝛ sacramẽtalis gr̃e p̃secratoz recipiat. de
bet seip̃m diligenť pscrutari vt p̃sciam suam per
triduum. i. diuti⁹ examinare vel per triduũ. id ẽ
triplici tpe. s. iuuẽtute: virilitate: ꝛ senectute. vl
per triduũ. i. tripliciter. s. de cõmissis in deũ in p
ximum: vel in seipsuz. vel per triduũ. qz debz eẽ
examiatio p̃fitẽtiũ circa p̃sonas: circa pctã: et
circa circũstantias pctõr. dz ergo fieri exami-
natio p̃fitẽtis de tota vita sua. ꝛ nõ solũ de acti
bus: sed etiã de circũstantijs. s. de p̃ditione per-
sone: de loco: de facto: de causa: de mõ: de tpe:
de auxilijs quib⁹ operat⁹ est. Uñ v̄sus. Quis q̃s
vbi q̃bus auxilijs cur quõ q̃n. Et cũ penitens
sic se examinat. dz oĩa pctã confiteri si vult epi
scopo aiaz nr̃az chr̃isto in sabbato eternitatis
ꝛ requiei rep̃sentare. nec dz ꝓpter verecũdiã
a p̃fessione elongari. Quia verecũdia confitẽdi
tenet hoiem in peccato ꝛ facit eũ teneri ꝛ illaq̃a
ri sicut capiť ꝛ tenetur ab hoĩe leo. Dicit magr̃
prop̃ie. li. xiij. Ad capiendũ leonẽ fit duplex fo
uea. vna continue iuxta aliã. ouis poniť in p̃ma
sed quedã cista q̃ faciliter claudiť ponitur in se-
cũda. veniẽs ergo leo, ppť ouẽ saltat in p̃mã. et
videẽs se nõ posse exire erubescens se deceptũ vt
lateat intrat in scõam. ꝛ sic incidit in decipulam
ibi p̃paratam. que post eť introitum sub se clau
ditur. ꝛ ipsum vlterius exire nõ permittit. Sed
in caua fouee trahiť ꝛ in illa teneť capť donec
domeť. Hoc naturale moralizat Ansel. sic li. v.
c. xxij. Similiter est duplex fouea ad capiendũ
peccatorẽ. Prima est quando peccatũ cõmittiť
Secũda est q̃n peccatũ retineť siue p̃tinuať. In
p̃ma est delectatio bestialis, ppť quaz peccator
seipsuz p̃cipitat. In scõa ẽ cistula se claudens. i.
peccati p̃suetudo q̃ quasi inclusũ tenet pctõrem
vt vix exire inde possit. Et sic pctõr ex p̃ma in-
trat in scõam prop̃ť verecũdiã videlicz vt lateat
Quia post q̃ hõ ceciderit in pctm̃ intantũ verecũ
datur p̃fiteri. ꝛ timet ne sciať q̃ potť permanet
in pctõ ipo. Sic q̃ dũ p vnũ pctm̃ retineť trahiť
in aliud. Jõ ex p̃ma fouea trãsit in scõam. qz ex
opere peccati trãsit in cõsuetudinẽ peccãdi, ppť
hoc q̃ hõ fortiť a dyabolo instigať vt diutius de
tineatur sic q̃ ab ipso nunq̃ dimitteť post q̃ ab
eo inclusus ẽ per prauã cõsuetudinẽ. Tertio in
hoc cõsistit voluntas dei vt peccatũ dimittatur
ꝛ de hac voluntate dicit h̄ principaliť apl's. Hec
est volũtas. i. p̃ceptũ dei. sctificatio vr̃a. q. d. h⁹
vult de⁹ vt peccata dimittatis ꝛ vos bñ operan
do sanctificetis. Et ponit hic apl's plura pecca-
ta cũ dicit. vt abstineatis vos a fornicatione.
Ubi nota. Multa sunt, ppť q̃ hõ dz se a fornica-
tione abstinere. Primum est dyaboli placentia
multũ eñ placz diabolo hoc pctm̃. qõ põt ostẽ-
di p̃mo Job. xl. vbi dr̃ de dyabolo quo ad sen-
suz misticũ. Sub vmbra dorminit in secreto tha
lami in locis humentib⁹. vbi dicit glo. Loca hu
mẽtia sunt fornicatores in q̃bus libenť habitãt

demones. ideo petebãt christus Matth. viij. Si eijcis nos hic mitte nos in gregẽ porcoꝝ. vbi p gregẽ porcoꝝ intelligitur congregatio fornicatorum Scõo oñditur per hoc q̃ dicit glo. super Leuit. Cũ demones de omni peccato gaudeant pcipue tñ gaudent de fornicatõe ꝛ idolatria q̃ ẽ spũalis fornicatio. de qua dr̃ Ozee. j. Fornicãs fornicabitur terra a dño. Et tangit glo. causam quare demones ita gaudeant de fornicatione. qz ibi corp⁹ ꝛ aia maculantur. Ideo legit in vitas pr̃m li. iij. c. lxvj. Quidam monach⁹ intrauit in templũ demonioꝝ. ꝛ vidit sathanam sedentem ꝛ omnẽ militiã ei⁹ astantez. ꝛ ecce vn⁹ venit ꝛ adorauit eũ. Dixitq̃ sathan. Unde venis? et ille. Fui in illa prouincia. ꝛ suscitaui bella ꝛ effusiones sanguinũ. Et respõdit. Quãto tempore hoc feciſti? Respõdit: triginta diebus. Et iussit eum flagellari. Et alius venit dicẽs. Quadraginta annos impugnaui quendã mõachũ ꝛ vix ista nocte preualui: ꝛ feci eũ fornicari. Quod sathan audiẽs mox surrexit: ꝛ osculat⁹ est eum. ꝛ tollens coronam quã habuit imposuit capiti ei⁹ ꝛ fecit sibi considere. Ecce quantũ placet fornicatio dyabolo. Tertio per hoc peccatuz binos ꝛ binos dyabolus lucratur homines. filios et filias. Quia dicitur Prouerb. vj. Preciuz scorti vix est vni⁹ buccella panis. sic habetur q̃ scortum est modici precij. qz frustum panis est modicum panis. ꝛ tamen accedens ad eam perdit maximum. quia mulier fornicaria preciosam viri rapit animam. ¶ Secundũ ꝓpter quod fornicatio est dimittenda est erubescentia. ꝛ hanc quidem ostendit absconsio. quia volentes hunc actũ perpetrare se in tenebris occultant Juxta illõ Job. xxiiij. ocul⁹ adulteri obseruat caliginẽ dicẽs. Non videbit me oculus ꝛ aperiet vultum suum. Sed q̃uis abscundunt se ab hominib⁹ nõ tamẽ a deo glorioso. Quia dic̃ sapiẽs Prouer. j. In omni loco oculi dñi ꝓtemplantur bonos ꝛ malos. Bonos. s. ad premiandum. ꝛ malos ad puniendum. Et Boe. li. v. prasa vlt. Magna est nobis indicta necessitas, pbitatis cum ante oculos agitur iudicis cuncta cernentis. Tertium est infamia. Quia nõ est peccatũ qõ adeo maculat ꝛ infamat sicut fornicatio. Quia de fornicatoribus exponi põt illud Prouer. vj. Turpitudinem ꝛ ignominiam congregat sibi ꝛ opprobriũ illius non delebitur. Ideo dictũ est Salomoni Eccl. lxiiij. Maculã dedisti in gloriam Ideo dicit hic apostolus. Abstineatis vos a fornicatione. vt sciat vnusquisq̃ vas suuz possidere in sanctificatione. Per vas intelligit corpus nostruz proprium. Juxta illud. ij. Thoz. iiij. Habemus thezauꝝ istum. s. animam in vasis fictilib⁹. qz corpus est vas anime. ꝛ hoc debemus per continentiam possidere. id est castigare vel coercere non in passione desiderij. Juxta illud ad Roma. xiij. Curaz carnis ne feceritis in desideriis sicut ꝛ gentes qui ignorant deũ Debet em̃ quilibet homo in hoc sacro tempore penitentie corpus per cõtinẽtiaz coercere. Quia dicit Piero. Frustra assumit penitẽtia in voce ꝛ habitu. nisi etiã abstineat a delectatõe carnis ꝛ coitus.

Quantũ ad scõm ap̃s corrigit cupiditatẽ cum dicit. Ne quis supergrediat neq̃ circumueniat S fratrem in negocio. Et nota. Cupiditas cõpat vallibus. ꝓmo qz valles sunt sordide Nã ad valles cõfluunt sordes ꝛ ibi diutius cõseruantur. Sic cupidis sunt sordes ꝛ ibi diutius ꝓseruant qz in cupidis sunt sordes ois malicie ꝛ peccati. ſm q̃ dicit ap̃s. j. ad Thimo. vj. Radix omniũ malorꝝ est cupiditas. quã quidez appetentes errauerunt a fide. ꝛ miscrunt se doloribus multis Ideo dr̃ Jobel. v. Multiplicata est malicia eoruz in valle. i. in cupiditate Secũdo valles sunt calide. qz ſm Isido. in eis fit maioz radiorũ cõcursus ꝛ cõfractio. ꝛ ideo calidiores impressiones in eis q̃ in montib⁹ generantur. Sic etiam cupidi sunt calidi ꝛ fraudulenti in acquirendis diuitijs temporalibus. ꝛ quasi omnes cupidita te accẽdunt. sicut figuratuz est. iiij. Regũ. vlti. Nabusarda princeps militie exercit⁹ regis Babylonis venit in hierusalẽ ꝛ succendit domũ domini regis ꝛ domos hierusalẽ. Per Nabusardã qui interpretat princeps cocorum intelligitur dyabolus qui igne cupiditatis succẽdit clerum nobiles: ꝛ omnem populũ. Nam per domũ dñi cleruz. per domũ regis nobiles per domos hierusalẽ cõmunis populus figurat. qz omnes caloꝛe cupiditatis accẽduntur Juxta illud Hiere. vj. A maioꝛe vsq̃ ad minoꝛẽ: ꝛ a prophetа vsq̃ ad sacerdotez omnes auaricie student. Sz audiant illi Pylariũ sup Matth. Qui nũc igne tazauide cupiditatis inflãmat⁹ fuerit igne gehẽnali eternaliter estuabit. Ideo apostolus corrigit cupiditatem principaliter quo ad duo. Primo quo ad hoc vt nullus opprimat proximum suũ ab eo iniuste possessionem vel aliam rem extorquendo cum dicit. Ne quis supergradiendo. Secũdo ne ipsum illaqueat debitis per vsuras vel mercationes decipiendo. dum subdit. Neq̃ circumueniat in negocio fratrem. De primo q̃ nullus debet alium opprimere ꝛ bona sua ab eo iniuste extorquere: sed in suis contentari. ponam aliqua exempla sacre scripture. Primum est Gen. xiiij. de rege Sodomoꝝ dicente abraham. Da mihi aias. i. viros ꝛ mulieres ꝛ paruulos. cetera tolle tibi. Respondit Abraham. Leuo manum meam ad dñm excelsum possessoꝛez celi et terre q̃ a filio subtegiminis vsq̃ ad corri

giam calige non accipiam ex omnibus que tua sunt. Secundum exemplũ est Gen.xxxiij. Ubi Jacob volẽti dare munera Esau respondit. Habeo plurima frater mi. sint tibi tua. // Tertium est.j.Regũ.xij. Ubi ait Samuel. Loquimini coram dño de me si de manu cuiusq; accepi munera. Si bouem cuiusq; tulerim. Glosa ponendo in opere meo aut azinuz Si quẽ oppressi z contemnam illud hodie. Glosa. Nihil inde retinere volo. Et dixerunt. Non es calumniatus nos. Et sic testificati sunt eius innocẽtiam. // Quartum exemplũ est.ij.Reg.vlt. Cum dauid veniret ad Areunam vt emeret ab eo aream. Et hec area est mons in quo Abrahã voluit filiũ suũ immolare. vt dicit scholastica hist oria z hũc voluit emere dauid vt edificaret altare z offerret holocausta: vt interfectõ populi cessaret. Dixit q̃ ad eum Areuna. Accipiat z offerat dñs meꝰ rex sicut placet ei. oues z boues in holocaustuz Cui dauid. Nequaq̃ ita fiat vt vis. quasi dicerz Non accipiam gratis te in hoc aggrauando. sz eam a te precio emam. Et emit eam quinquaginta siclis. Non autem sic faciunt domini terreni. sed occasiones varias querunt vt vi tollere possint bona subditorum suorum ciuium z rusticorum z eos oppzimere violenter Ideo legitur cũ quidã malefactor diu pauperes oppzessisset. q̃dam nocte sibi somniauit q comederet brachiũ pueri quem imago beate virginis tenebat super altare. z cũ pre angustia famis vellet comedere brachiuz alterz. puer eleuata manu percussit eum z cecidit ante altare. Et cum ex illo casu euigilasset. z somnium narrasset vxori z familie. statim subita morte mortuus est. Ibiq; ostẽdit q pauperes z boni christiani sunt mẽbra Jhesu christi. z q ipse est qui eos vindicat. // De secũdo q nullus debet decipere alium per vsuras. Est notandum. Due sunt species vsure. vna est palliata. alia manifesta Manifesta vsura est cũ quis tradit alicui pecuniam mutuam vel ponderatam vel mensuratam. tali pacto vt sibi vltra sortem aliquid detur: quod tamen non est faciẽdum Quia dicit regula generalis Quicqd accidit extra capitale vsura ẽ. xiiij.q.iij.c.pleriq;. Sed vsura palliata sex hz species. Prima accidit circa pignora vel obsides. z hoc quinq; modis. Primꝰ cũ aliqs hz grãgiam. vulgariter. ein schur. z fructꝰ colligit vltra sortẽ. Secõs modus cũ qs vtit pignoribꝰ sicut fecerit illi de qbꝰ dicit Amos.ij. Super vestimentis pignoratis accubuerũt. Vñ Tho. scda scde. q.lxxviij. Si pignꝰ sit res aliqua cuius vsus precio estimari potest debet ille qui mutuauit computare illius rei estimationẽ eius quod mutuauit. alioquin si pecuniam acciperet pro mutuo illud quod accipit ẽ vsurariũ. nisi forte talis cuius vsus sine p̃cio solet concedi inter amicos. sicut patet de libro ac cõmodato Et hoc intellige q̃ sit vsura si vtatur pignore cõsentiente debitore. Si vo vtat eo nolenti esset furtũ. C. de fur. l. si pignore. // Tertius modus cũ aliquis habet equos in pignore. z facit eos comedere plus q̃ possibile sit. // Quartus cũ habet vsurarius obsides z eoz expensis viuit. // Quintꝰ modus cũ obsidibꝰ non vult dare dilationẽ nisi sibi aliquid detur. // Secũda species vsure palliate est circa venditiones z emptiones. z fit tribus modis Primus quãdo vsurarius emit aliquã possessionẽ longe minori precio q̃ valeat. tali conditione q venditor eaz re habere possit qñ precium soluere voluerit. Secundꝰ modus est qñ aliquid ad terminũ vendit plus q̃ valet. qz sunt aliqui qui vendũt res suas longe charius propter dilationez solutionis q̃ eis incõtinenti solverent. Sicut pz exẽ de vsuris c. consuluit Si eñ venditor statuat in corde suo pro quanto precio velit rem suam dare non põt sine peccato propter dilationem p̃ciũ augmẽtare. Sed si pecunia prompta indigeat põt quidẽ preparata diminuere. sed nõ põt pro dilata augmentare. vt exẽ de emp. z ven. c. dilecti. z. c. vl. Tertius modus est qñ añ terminũ illũ emit aliquid minori precio q̃ valet. sicut bladum in terra. Tertia species cuz vsurarius aliquid extra sortez accipit sine pacto expresso. Quarta species cũ qs palliat vsuraria societate. vt cũ aliqs tradit pecuniã suã alicui negociatori tali cõditõne vt sit socius eiꝰ in lucris z non in dammo. qõ ẽ maxima iniquitas. cũ pauper cui tradit pecunia laborẽ habeat z periculũ tam corpis q̃ aie. Et super eũ adhuc ponat piculũ pecunie. Vult enim vsurari q̃ pecunia sua sit quo ad lucrũ. z pauperis quo ad periculũ. Similit hec species vsure est fm Guilh. Cũ aliqs aialia sua tradit pauperi tali cõditione q sibi immortalia sint q̃ aialia vocant vulgariter ferrea. // Quinta species est q cũ noie pecunie palliat vsuram. sicut faciunt romani. qõ licet aliqñ iuste possit fieri fm q iustũ est negligẽtiam alicuiꝰ puniri. sicut dictuz est supra de non soluentibꝰ census tempore statuto. vt. s. feria q̃rta q̃ttuor tpm. U. A. Hoc tñ quo ad multos vsura est. qz nõ intendunt in penis talibus vt sibi soluant amplius vt dicit Guilh. Sexta species est vbi palliat vsura in trãslatione facta a re ad rem. a persona in personã. A re in rem fit translatio vt cuz diues non vult vltra sortem accipere pecuniam a paupere. sed bene accipit vt bene operetur in vinea sua duobus diebus vel aliquod simile A psona vero in personam fit cum vsurarius nõ accõmodat sed habet aliquem amicũ quez facit accommodare

quas species oēs ꝓhibet hic apostol⁹ cū dicit. Neq; circūueniat fratrē suū in negocio. De tertio q̄ nullus dz circūuenire vel decipere ꝓximū per mercationes dictū est aliq̄lit dñica. iij. post ephie. ser. j. O. H. Est tñ notanduz q̄ per multa mala mercatores ꝓximum decipiunt. Primum malū est vendere quāto charius possunt z emere quāto vili⁹ possunt. Illud malū excludit verbum dei a negociatorib⁹. z facit eos idolatras esse. Exquo em̄ aliq̄s nullū respectū habz ad deuz vel ad supernā charitatez in sua negociatōe ipsuz seruiciū quidez q̄ deberet deo impendere diuitijs impēdit qō idolatrie est. Quia dicit apostolus ad Ephes. v. Auaricia est idolorū seruitus. Scundū malū est mendaciuz. Quia dicit Crisosto. dist. lxxxviij. c. Sijciens. Mercator ne periurio z mendacio esse non potest. De hoc legitur q̄ erant duo mercatores qui inter cetera peccata ꝓfessi sunt duo genera peccatorū. scz mendaciū z periuriuz dicētes. nihil pene emere vel vendere nō possum⁹: quin oporteat nos mēturi vel periurare. Quibus sacerdos. Ista pctā grauia sunt. a saluatore q̄ ꝓhibita cū dixit. Sit sermo vr̄: est est. nō nō. Respōderūt. Nō possumus hoc in negociatōib⁹ nr̄is custodire. Ait sacerdos. Utimī ꝓsilio meo. Sicut mercatū vr̄m dare vultis sic z laudate. Et ꝓmiserūt q̄ tēptare vellent vno anno. Qz impediente sathana q̄ saluti hominū aduersat̄ pene anno illo nihil venditerunt vel vendere potuerūt. Reuersiq; anno reuoluto ad cōfessorem dixerunt. Obediētia huius anni multū nobis damnosa fuit. homines a nobis defluunt. nec aliquid sine iuramēto vendere possumus. Tunc sacerdos. Nolite timere qz temptatio dyabolica ē. Firū tenete in corde vr̄o q̄ nulla aduersitas: nulla paupertas a tali ꝓposito vos auertat. z dñs vos bñdicet. Promiserūt ei dño inspirāte. qz custodire vellēt omnib⁹ diēb⁹ vite sue: z si oporteret eos mēdicare Mira res. Statim dñs immissam temptationē compescuit. z ceperūt eos hoies plus q̄ ceteros mercatores frequētare factiq; sunt in breui ita diuites vt mirarent̄. Reuersi sunt ad ꝓfessorez gratiasq; egerunt. // Tertiuz malū quo decipiunt mercatores, primū: est furtū. qz furta fiunt precipue per fraudes quas faciūt circa stateras pondera z mēsuras. z hoc tripliciter. Uno mō cū quis hz diuersa pondera: z diuersas mensuras. z vendit ad minorē. z emit ad maiorem. de quo Prouer. xx. Abhominatio ē apud deū pondus z pondus. statera dolosa nō ē bona. Scōo cū quis hz iustā mensurā z iustū pondus z male inde mensurat vel pōderat. sicut faciunt caupones q̄ mensurā implēt spuma. de hoc Leuit. xix Ego dñs de⁹ vr̄ nolite iniq; aliq̄d facere in iudicio z in pondere z in mensura. Statera iusta: et equa sint pondera. iustus modius sextari⁹. Ego dñs deus vester. Ideo cū loquerē de mensura bis se dixit dñm. vt timeāt in eis fraudez facere cū scirent se habere dñm quē nulla possit fraus latere. Tertio mō cū ꝗs procurat vt res que ad pondus debz vendi ponderosior sit. vt faciūt illi qui lanā madefaciunt. // Quartū malū quod abundat in mercatoribus est q̄ chariuſ vendūt propter dilationem quod est species vsure palliate. vt supra est predictū. // Quintū q̄ vnū ostēdunt z aliud vendūt. // Sextū est q̄ verum celant. vt faciūt q̄ equos vicios vendūt. Deptimū est q̄ loca tenebrosa querūt z eligūt. vel aliter procurare solent vt venalis res appareat alteriusmodi q̄ sit. sicut in mercatoribus⁹ accidit qui tenebras faciūt in locis in quib⁹ debent pannos vendere. in quo ostendunt se esse filios tenebrarū. Ideo merito dicet eis dñs Mathei. xxij. Proijcite eos i tenebras exteriores. Istas omnes fraudes z deceptiones, ꝓhibet hic apostol⁹ cū dicit. Neq; circumueniat aliquis fratrē in negocio. Et subdit penā illius dicēs. Qm̄ vindex est dñs. de his omnib⁹. s. grauiter puniēdo // Ubi nota qui hic decipiūt proximos vt dictum est deo duplici pena puniūtur. // Prima est temporalis: z est paupertas. Quia dicit poeta. De male quesitis gaudet vir tertius heres. Ideo dicit hic dñs Michee. vj. Nūq̄d iustificabo stateram impiā de saccello pondera dolosa. q. d. nō. Et sequit̄ pena paupertatis. Tu seminabis: z non metes. z calcabis oliuā. z nō vngeris oleo. Et est pena temporalis vite breuitas. Deutro. xxv. Non habebitis in sacculo diuersa pōdera maius z minus. nō erit in domo tua modi⁹ maior z minor, pondus habebis iustum. z modius eq̄lis z ver⁹ erit tibi. vt multo viuas tpe sup terram quaz dominus deus tuus dederit tibi. quasi diceret ex contrario. Si hoc non feceris vitā tuam abbreuiabis. Quia abominabitur eū dominus qui fecerit hec. // Secūda pena qua vindicat dñs est spūalis. q̄ tangitur Michee. vj. Adhuc ignis est in medio impij z thezauri⁹ iniq̄tatis z mēsura minor plana erit. vbi dicit glosa. quātū mēsure subtrahit̄: tantū ire z offensionis acq̄rit̄. Et cū sit scriptū. Sap̄. xj. Per me quis peccat p hec punie⁹. z cū in statera peccēt tales in statera beati Michaelis punient̄. z eternaliter cōdemnant̄. Pro ꝓclusione legit in annulo. ca. xiij. c. Uenies quidā vir sanct⁹ ad quandam taberna vt vinuz emeret. qui videns malā mensuram de qua semper hospes fiebat pauperior: dixit ei. Fode iuxta clepsedram. Fodiens igitur inuenit bufonem maxime quantitatis guttas et spumam cadentes aperto ore accipientem.

Quod vir sanctus cernens ait hospiti. Nūc cognosce quomodo male acquisita tua bona cōsumuntur.

Dñica scda in quadragesīma Sermo.

Ecce mulier cananea a finibus illis egressa clamabat dicēs. Miserere mei domine fili Dauid. filia mea male a demonio vexatur. Matħ. xv. et Mar. vij. Dicūt experti naute. q̄ nauis tutius fertur z natat in aqua amara q̄ dulci aqua. Et hoc iō est. quia quāto aqua est grossior tāto nauigatio securior. Sed quia aqua amara siue sal sa: vt est aqua maris ē grossior z grauior q̄ dulcis. ideo ad nauigandū est tutior. Quia legitur q̄ in mari palestine mortuo nihil submergitur. Mozaliter per nauē intellige vitā humanaz. vt dixi. s. dominica infra octauam ephie. sermōe ꝑmo. L. C. Sz per aquā maris intelligit tribulatio hois. vt supza dñica. iij. post ephie. ser. ij. O. D. Ideo sicut fertur tutius nauis in aquis maris. Sic certe tuta est vita humana aut ania in aquis tribulationis. quia habet secum valde pzudentem nautam. s. christū. qui dicit ps. xc. Cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum zc. Quia si homo tribulat' periclitat' per christuz eripitur z finaliter glozificatur. Sed in aq̄ dulci humane cōsolationis nauigātes dubitat' eniz ne pereant. Quia dicit dñs Luc. vj. Ue vobis diuitibus qui habetis cōsolationē vestrā. Qd̄ perpendēs dauid ait in ps. lxxvj. Renuit consolari aia mea. s. hic in terris. Sz memor fui dei z delectatus suz Ideo dñs permittit vt electi sui naui gent hic in aquis tribulationis vt eo securi' accedant ad portum celestis consolationis. vt patet Job. j. Qui tribulatus est ꝑmo p zabeos q̄ oues z azinos sibi abstulerūt Scdo per chaldeos q̄ camelos rapuerunt. Tertio per ventū turbinis q̄ q̄ttuor pietes euertit z pueros occidit. Quarto per demonē q̄ eū in toto corpe vulnerauit. Quinto per vxorē que ipsum vt deū blasphemaret incitauit. Ideo dixit Job. xvij. In amaritudinibus mozabit' oculus meus. Sic etiā ad presens pmisit mulierez chananeā tribulari z similiter filiam a demonio vexari vt eas securius duceret ad portum salutis. Ideo dixit euāgeliū. Ecce mulier chananea zc. In quo ad sensum mozalem tria tanguntur. Primo aie purgatō de pctō egredientis. ibi. Ecce mulier. Scdo dei implozatō deuota miserāt. ibi. Miserere mei. Tertio tēptatozis tribulatio dure psequnt. ibi. filia mea. Pro quo notandū mozaliter p hanc mulierē intellige aiam peccatricē. Quia Ansel. li. vj. c. vij. ponit aliquas malas ꝓditōes mulieruz q̄ etiā ꝓueniūt peccatricib⁹ aiab⁹. Prima q̄ mulier hz mētis incōstantiā z mobilitatem. pter qō dixit sapiēs q̄rēdo ꝓuerb. xxxj. Mulierē fortē q̄s inueniet? scz que esset cōstans in factis sui. Sic etiam aia peccatrix est instabilis in bono. Juxta illud Trenoz. j. Peccatū peccauit hierusalē. ꝓpterea instabilis facta est etiā labilis ad malū. qō intelligitur per mobilitatem. Ideo dicitur in autenť. de mōachis. §. si q̄s igitur. col. j. Humana natura quodāmodo labitur ad delicta. de hoc etiā dixi. s. feria. iiij. Jnuocauit. ser. ij. U. f. Sicut eñ mulier est adeo volubilis postq̄ sepe a viro decepta fuerit. tamen ei credit z ei se submittit. Sic etiam anima peccatrix inconstās in bono etiā postq̄ sepe a dyabolo se illusam z cōfusam sentit. adhuc tamē ei credit: z eius temptationi consentit. idcirco assimilantur samsoni Judič. xvj. De quo legitur q̄ amauerat mulierem nomine Dalidam. Quod cum audissent principes philistinozum: venerunt ad eam dicentes. Decipe eum. z disce ab eo in quo tantam fortitudinem habeat. promiserunt ei singuli mille centuz aureos. Cui Dalida Dic m̄i in quo sit maxima tua fortitudo. z qd̄ sit quo ligatus rumpere nequeas. Et ille. Si septem neruicijs funibus adhuc humectantibus ligatus fuero. infirmus ero vt ceteri homines. Attulerunt ad eum satrape philistinozum septem funes vt dixerat. quibus vinxit eum latentibus apud se insidijs. et in cubiculo finem rei expectantibus. Clamauitq̄ ad eum. philistei super te Samson. Qui rupit vincula quomodo si rumpat quis filum stuppe tortum sputamine. cum ardorem ignis acceperit. Et non est cognitum in quo erat fortitudo. Ad quem Dalida. Ecce illusisti me. z falsum locutus es. Saltem indica mihi in quo ligari debeas. Cui ille. Si ligatus fuero nouis funibus qui nunquam fuerunt in opere. ero aliozum hominum fortitudini similis. Quibus rursum Dalida vinxit eum. Et clamauit. philistijm super te Samson. Qui ita rupit vincula sicut fila telarum. Et tandem dicit Dalida. Quomodo dicis q̄ diligis me cuz animus tuus non sit mecum. Cunq̄z molesta esset ei per multos dies aperuit ei veritatem dicēs. Si rasum fuerit caput meum tunc recedet a me fortitudo. Tunc illa fecit eum dormire super genua sua. Et vocato tonsore rasit caput eius. et recessit ab eo fortitudo. et traditus fuit in manus philistinozum. Sic et peccator tam multotiens decipitur q̄ ad manus tortozum infernalium traditur. Mozaliter philistijm interpretat' cadentes. z significat demones q̄ de celo empireo ceciderunt. Sicut dicit' Apocal'. xij.

draco cadens de celo traxit secũ tertiam patez stellaꝝ.i.angeloꝝ. Super quo dicit mgr̃.li.ij. dist.vj. Q; lucifer nõ solus cecidit: sed cũ eo alij multi qui ei in mailcia consenserũt. ideo signifi canẽ per philistijm qui interpretanẽ ceciderunt vel cadentes. Sed p Dalidã q̃ interpretaẽ pau percula intelligiẽ tẽptatio dyabolica q̃ est velut paupcula t debilis:si hõ ei resistit. Juxta illud Grego.in moral'. Hostis antiqꝰ cõtra ꝓsentien tes fortis ẽ:ꝓtra resistentes debilis. Dz Dãson qui interpretatur sol eoꝝ: significat aiam q̃ ad instar solis dz lucere lumine intellectꝰ. Quia di cit Aristo.ij.rethoꝝ. Intellectꝰ ẽ lumẽ qõ deus infundit aie. Sicut igiẽ philystijm miserũt dali dam vt deciperet samsonẽ. sic demones mittũt tẽptationes vt decipiãt aiam. de hoc quod dicit Greg.x.moral'. Sepe tot tẽptamenta nos obsi dent:vt ipsa nos coꝝ innumerositas pene ad la psum inclinet.igiẽ si aia eis ꝓsentit.vij. funibus mortaliũ pctõꝝ ligaẽ vt dicere possit cũ pʒ. cx viij. Funes pctõꝝ circumplexi sunt me Dz hos funes dz irrumpere per ꝓfessionẽ dei adiutorio vt dicere possit cum pʒ.cxv. Disrupisti vincula mea ꝛc̃. Et rursum si consentit aia tẽptationi li gatur.t tandẽ per demones excecaẽ. Secun da cõditio mulieris ẽ vt habeat mẽtis t corpo ris fragilitatẽ. Dicit Arist'.li.vij.aialiũ. In om nibus generibꝰ aialium femine sunt debiliores maribus ꝓter vsaz t leopardã que sunt fortio res q̃ sunt mares Ideo mulier q̃ mollis aer dr̃ Sic aia peccatrix fragilis ẽ t mollis ad ceden daz temptationibꝰ siue carnalibꝰ siue spũalibus vnde sicut mulier fornicaria recipit omnes ma sculos.sic aia peccatrix oms temptationis mo tus. Juxta illud Eccl̃i.xxxvj. Omne masculũ ac cipiet mulier. ¶ Tertia cõditio mulieris q̃ ap petit habere corporis venustatẽ. ppt̃ qõ vt dic̃ Aristo. Omnis mulier hz flexibiliorẽ capillum t molliorem q̃ vir t ceruicẽ Et p̃cipue in illis p tibus mulieres ostendunt lasciuiaz.scz in capil lis:in ceruice:in facie:in colore:t reliqua parte corporis. Dz tñ hoc faciunt in damnuz tam sibi q̃ ꝓximis. Proximis eñ defacili ad malũ,pue nit ex pulcritudine ceruicũ siue capilloꝝ. Quia legiẽ Judith.xiij. Q; ipsa colligauit cincinnos suos intra ad capiendũ Holofernẽ. Et cincinni dicuntur capilli dependentes de capite mulier| Accidit eis etiã multiplex malum ex venustate criniuz.sicut figuratũ est.ij.Reg.xiij. Absalon vir erat pulcer in omni ysrahel: a vestigio pedis vsq; ad verticẽ:t non erat in eo vlla macula. Et quanto magis tondebat capillos:tanto magis crescebant. Semel autem in anno tondebatur. quia grauabat eum cesaries t ponderabat ca pillos capitis sui ducentis siclis pondere publi co. Quid aũt ei accidit. Nam legitur.ij. Regũ. xviij. Q; caput eius quercui adhesit. t illic su spensus inter celum t terram mulus cui insede bat pertransijt. Et veniens Joab infixit tres lã ceas in corde ipsius. Sic pulcritudine crinium adheret mulier alicui viro luxurioso que per q̃r cum designatur. Quercus enim fructum defert quo porci pascuntur. Sic etiam ipse luxuriosa opera faciunt in quibus infernales porci dele ctantur Et veniens dyabolus infigit tres lance as in corfatue mulieris. Prima lancea est vici um superbie. Secunda vicium luxurie. Tertia vicium discordie inter ipsam t virum. Ecce quã ta mala facit crinium pulcritudo aut venustas. Sic moraliter ad instar mulierum habet primo aia peccatrix crines t capillos flexibiles quan do cõsentit dyabolo per cogitationes aut affe ctiones mentis ad maliciaz.t in his hz delecta tiones Juxta hoc verbũ pʒ. ¶ Declinauit ex hoc.s.vicio:in hoc.s.peccatũ.per malas cogita tiones. Non aũt nõ sit. Quia dicit Bernñ. Trib⁹ modis,puidenẽ bona apud deũ. cogitatione:af fectione:t intentione. Cogitatione que debz eẽ sancta. Affectione que debet eẽ pura. Intentõe que dz esse recta. Sed hec tria deficiũt aie pec catrici cuius cogitatio ẽ iniqua:affectio impura t intentio prava. Ideo dicit scõo q̃ habz cerui cem t colorẽ albũ per hypocrisim t exteriorem apparentiã,ppter qõ significaẽ per cignum que est auis alba:longo collo t rosto:cibũ trahit de aqua profunda. Sic aia peccatrix est alba p hy pocrisim:sanctitatem querẽs exterꝰ: t questuz intendit interꝰ. Tertio etiã habet carnes mol les per luxuriam. ita vt de peccatrice aia expo ni potest illud Hiere.xxxj. Mulier circundabit virꝝ.i.malicia luxurie aiaz. ¶ Quarta cõditio quia mulier habet vocis tenuitatẽ t gracilitatẽ Juxta illud Aristo.li viij.aialiuz. Dim animali um femine graciliores habent voces q̃ masculi ꝓter vaccã. Sic anima peccatrix tenuez t mo dicam habet vocẽ ad deum laudandum:vel pec cata sua cõfitendũ. Quo ad laudandũ dr̃ Eccl̃i. xx. Non est preciosa laus in ore peccatoris. Jõ pʒ.xlix. Peccatori dixit deꝰ. quare tu enarras iusticias meas ꝛc̃. ¶ Secũdo quo ad cõfessionẽ dicitur.pʒ.xxxvij. Quasi mutus non aperiens os suum. Si tamẽ anima peccatrix aperiret os suum ad penitendum fugaret dyabolum. Quia legiẽ.iiij.Regũ.vj. Postq̃ Heliseus manifesta uit latrunculos syrie.ducẽs eos in ciuitatem sa mariam.eis recedentibꝰ non fuerunt amplꝰ au si redire in samariam. Quia dicit ibidem. Ultra non venerunt latrones syrie in terram Israbel cui ꝓius erant nimis infesti. Moraliter sama ria interpretatur custodia.et significat animam

que infestatur a latronib⁹ syrie que interp retaꝫ humefacta. ꝛ significat peccata lubrica q̄ sunt quasi latrones animā infestātes. Idcirco debz virtus cōfessionis que significaꝫ per Melyzeum manifestare hꝯ pctā regi birlm. i. sacerdoti quo facto fugaꝫ. nec amplꝰ hz accedēdi facultatem Quia dicunt communiter doctores q̄ pctā semel dimissa non redeāt. l. dist. c. miror. Idem testatur Gelasius papa. xxiij. q. iiij. c. Si illic diuina clemētia peccata in absolutione semel dimissa itez in vltionē redire non patiť. Idem ꝓbat Prosper de penitē. di. iiij. Qui recedit nunq̄ reuertitur in idem quod dimissum est. Quinta qz mulier habet lingue volubilitatem ꝛ sermonis facilitatem. Sic peccatrix aia facilis est ad male loquendum: mentiendum: detrahendū: ꝛ huiusmodi. iuxta illō ps̄. Linguis suis dolose agebant. De hoc Prouerb. xviij. Os lubricuz opatur ruinas vel minas. ꝛ os stulti contricio eius Sexta quia mulier habet motus tarditatez: sic peccatrix anima tarde mouetur ad penitentiaz ꝛ parum proficit in via dei Juxta illud Sap̄. v. Pes eorum piger ad ambulandum cum tamen debeat festinare ad penitentiam ꝓpter quinq̄ que hēs. s̄. dñica infra octa. epīe. sermone. iij. L. L. ¶ Septima qz mulier habz ad irā ꝓnitatem. De qua dr̄ Eccī. xxv. Non ē ira super irazz mulieris. Sic etiam peccator faciliter irascitur Juxta illud ps̄. cxj. Peccator videbit ꝛ irascet dentibus suis fremet ꝛ tabescet. ¶ Octaua quia mulier habet odij tenacitatem. Nam diu solent portare odium. Sic peccatrix anima nimis diu portat odium in corde contra proximum. Contra quod dicit Salustiꝰ in tugurtino. Qui odio habuerit aliquem in presenti. ipse exosus ꝛ odiosus erit omnium creatori. Qui enim odit hominē odit oīum saluatorem ¶ Nona quia mulier habet inuidie liuiditatē. Sic ꝛ peccatores sibīnuicem inuident. Juxta illud ad Gall. v. Inuicem prouocantes: inuicem inuidentes. Decima qz mulier habet laboris impassibilitatem. Est em̄ impatiēs laboris. Sic peccatrix aia refugit laborem penitētie. De his dicit ps̄. lxxij. In labore hominū non sunt: ꝛ cum hominibus non flagellabuntur ꝛc. ¶ Undecima qz mulier habet spei modicitatem. Sic etiā peccatrix aia parum confidit in deo: sed magis ponit spem suam in mundo Jdeo tales aie finaliter cogentur dicere Isaie. xxxviij. Posuimus mendaciū spem nostram. ¶ Duodecima qz mulier habet verecundie infirmitatem. Postq̄ em̄ verecūdiam deponit sine verecūdia existit. ꝓpter qō dic̄ Cato. Verecūdiam serua. Sic peccatrix aia si pctō assuescit inuerecunda erit. Juxta illud Hiere. iij. Frons mulieris meretricis facta ē tibi: noluisti erubescere. Iste sunt conditiones duodecim mulieris propter quas aia peccatrix sibi assimilaꝫ. Ad ꝓpositum ergo sicut ista mulier est egressa a finibus chananeorum. ita aia peccatrix debet egredi de cōgregatione peccatorum. Juxta illud Gen̄. xij. Egredere de terra tua ꝛ cognatiōe tua Sed ad hanc egressionē iuuant eam duo. Primū est tribulatio. ꝛ significaꝫ in hoc q̄ Jhesus venit in partes tyri. Tyrus em̄ interpretaꝫ angustia vel tribulatio. Cum em̄ Jhesus venit ad hominem peccatorem in tribulatione aduersitatis vel infirmitatis. tunc homo egrediť de finibus iniquitatis. qz mala que nos hic premūt ad deū ire cōpellunt vt dicit Grego. Sicut enim hec mulier chananea a finibus gentiliū egressa fortassis ad Jhesum non venisset si eam tribulatio filie sue non coegisset. Sic peccatrix aia de peccatis suis minime egrederentur nisi tribulationibus ꝛ correctionibus cogerentur. Sic habes de Manasse. de quo habes supra. U. O. F. mone precedēte. Ipe fortassis nunq̄ penituisset si angustiatus in carcere nō fuisset. in quo tamē vere penituit: sicut patet ex oratione solenni q̄ communiter ponitur in fine secundi Paralip̄. Sed nō habetur in hebreo. nec est de textu paralip̄. In qua recurrit primo ad diuinam mīam cum dicit. Dñe deus omnipotens tu es altissimus super oēm terrā: longanimis ꝛ multū miser coris: ꝛ penites super malicia hoīm. Secūdo recognoscit ꝓpriam miseriam cū addit. Peccaui super numerū arene maris: et multiplicate sunt iniquitates mee. Incuruatus sum multo vinculo ferri: ꝛ nō est respiratio mihi: qz excitaui iraz tuam. ꝛ malum coram te feci statuens abominationes ꝛ multas offensiones. Tertio petit misericordiam dicens. Et nunc flecto genua cordis mei. (Quia vt dicit glosa. Genua corporis flectere non potuit cum pedibus ferri erat impeditus) precans tuam bonitatem. domine peccaui. iniquitates ego cognosco. peto roganz te dñe. remitte mihi: remitte mihi. Ne perdes me cum iniquitatibus meis. neq̄ in eternū reserues mihi mala. quia me indignum sanabis sm̄ magnam mīam tuam. Quarto ꝓmittit emendatiōz cum cōcludit. Et laudabo te semp oībus diebꝰ vite mee. quoniā te laudat omnis virtus celorum. id est oēs ordines angelorum. ꝛ tibi est gloria in secula seculorum amē. Perpende peccator an nō vere penituit qui ad diuinā misericordiaz in tribulationibꝰ positus cucurrit: miseriam ꝓpriā recognouit. mīam petijt ꝛ emendationez ꝓmisit. certe vtiq̄: ꝛ tu sic fac. Si em̄ post nimia peccata a dño tribulationibꝰ vel infirmitatibꝰ visiteris: curre ad domīm. sicq̄ misericordiam cum Manasses consequeris. Ita fecit hec muler de

q̄ia dicit euangeliū que ꝓpter peccata sua in filie vexatione angustiabaꝫ. Primo cucurrit ad dñm nō ad incantatores aut incantatrices. Sicut de hoc ipsam laudat Origenes in omel. O ꝓudentia femine que nō ab hoie seductore postulas auxiliū. sed nec secuta es vates fallentes non queris auriolos. aut ad falsa consurgis p̄sidia: sed oēm relinquens dyaboli cultum venis ad Jhesum omnium saluatorez. Et hoc fecit nobis peccatoribus in exemplum: vt cum ꝓpt̄ peccata nostra patimur aut tribulamur non ad incantatores aut auriolos curramus. qui enim in necessitatibus ad illos currunt valde peccāt & nullum inde cōmodum aut vtilitatem reportant. Quod patet Numeri. xxij. de Balach q̄ in arto positus ad consilium Balaam auriolī currebat. Sed nullum inde cōmodum reportabat. Ideo legitur. iuj. Regū. j. De Oza. qui cecidit per cancellos. id ē de ambulatorio cenaculi sui & egrotauit. misitq; nuncios. Dicit glo. hoc fecē ex cōsilio matris sue Jesabel que erat idolatrix pessima. Et ideo fecit eū currere ad idolū & non ad deuz dicens. Jte consulite deū Achaarō vtr̄ viuere queam. Aliquando enim dabant in idolis demones responsiones deo permitente ꝓpter maliciam recurrentium ad idola. per quaz merebantur vt in suo errore detinerentur. Cum q; irent ad cōsulendū angelus dñi locutus est ad Helyā. Surge & ascende in occursum nunciorum regis Samarie & dices ad eos. Nunqd ē deus in Jsrahel vt eatis ad consulendū Beelzebub deū Acharon. Quamobrem hec dicit dñs Super lectulum quē ascendisti non descendes: sed morte morieris. Et dicitur infra. Mortuus est iuxta sermonē dñi quem locutus est Helyas Ecce q; nullū cōmodū: sed potius magnū damnum dānationis inde portauit Jō dicit beatus Aug. xxvj. q. vi. c. Admoneant fideles sacerdotes populos vt nouerint magicas artes. s. incātationes q̄buslibet infirmitat. b⁹ hoīm non posse q̄cq̄ remediū ꝓferre nec languētib⁹ aialibus vt claudicātib⁹ vel etiā morbūdus q̄cq̄ mederi. sz hec cē laq̄os antiqui hostis quib⁹ ille pfide genus hūanū decipere nitit. Et ponit canō penā. Si q̄s hec exercuerit cleric⁹ degradeꝫ: laic⁹ excōicetur. Secūdo hec mulier miseriā suaz nimiam cognouit. propterea clamauit. Nā qui se miseros eē sciunt clamore se ostendunt. Sicut videmus de claudis cecis & debilib⁹ qui sedent i ecclesie liminib⁹ q̄ miseriā suam clamorib⁹ demōstrant. Sic debet aia peccatrix per mulierē designata miseriā suam recognoscere in quā cecidit per peccatū Juxta illō Prouer. xiiij. Miseros facit peccatū populos. Quia dauid cognoscēs se miseꝝ factū p peccatū ait pś. xxxvij. Miser factꝰ sum & curuatus suz vsq; in finē &c. Tertio hec mulier mīam petijt cuz dixit. Miserere mei dñe fili dauid. filia mea male a demonio vexaꝫ. q. d. Sicut dauid percutiēs citharā a rege saul malignū spūz expellebat. j. Reg. xvj. sic de hoc bēs. ś. dñica in quinquagesima ser. ij. A. T. Jta & te p̄dicāte & decē cordas hoīm & angelorꝫ tangente potes fugare demoniū a filia mea. Jō debet aia ad instar mulieris huius mīam a deo petere. q; filia sua vexaꝫ a demonio. Per filiaz nā q; eius intellige cōscientiam q̄ si aliquo peccato grauatur a dyabolo vexatur Quia dicit Rabanus. Si q̄s conscientiaz bz alicui⁹ vicij sorde polutā filiā babz male a demonio vexatā. lz pctōr in explēdis peccatis exteri⁹ habeat interdū delicias. tñ in ꝓscia sua patitur penas Juxta illud Aug⁹. li ꝓfes. Justisti dñe & ita est vt oīs inordinatus anim⁹ sit sibij ipsi pena Ideo dixit dominus Hiere. xvj. Seruietis dijs alienis qui nō dabūt vobis requiem. Et Jsaie. vlt. Vermis eoꝝ non morietur. Quia vermis ꝓscie morientis in peccatoribus nunq̄ extinguetur Et sic quottidie peccator in filia sua. s. ꝓscia vexatur. ideo clamet p mīa di. Miserere mei &c. filia mea. i. conscientia male a demonio vexatur. s. per ꝓtinuum remorsuz in p̄senti: & in futuro per gehēnā. Quia dicitur. xxviij. q. j. c. Dñe quod contra conscientiaz fit edificat ad gehennā. Ideo bī de resti. spoli. c. habes. & de p̄scrip. c. q̄m omne. Dicit tamen Barthō. bzix. glosator decretorꝫ. Quod fit cōtra ꝓsciam p̄cepti, phibitiōis edificat ad gehennam. Et addit. Nam si plus comedā q̄ debeam q̄uis est ꝓtra ꝓsciaz: nō tamē pecco mortaliter vt. xxv. dist. ś. ois. vbi. b. Auguſt. hoc numerat inter pctā venialia. Et sic patet q̄ ꝓscia horum qñ peccato mortali vel veniali occupaꝫ: tūc semp vexaꝫ. Jō debz aia peccatrix p̄ sanationē p̄r⁹ christū exorare di. Miserere mei &c. Et licet eam christus non statim dignatur exaudire debet tamē exemplo huius mulieris a ꝓpposito petitionis nō statim cessare. Pz constanter perseuerare. patiēs esse: se humiliare & fidez habere. Primo debet perseuerare: q; qui perseuerauerit in finē hic saluus erit. Secundo debz esse patiēs: q; patientia demoniū expellit a conscientia. Nam legit̄ de filia cuiusdam p̄marij de moniū habēte. q̄ quidā discipulus senis iuit in domū in qua ipsa puella erat a demonio vexata dedit ei alapam. Ille aūt ꝓbuit mox alteram maxillā. Demon aūt coactus clamauit q̄ violē ta mandata dei eum inde expellerent. et statim curata est puella. // Tertio debet se anima humiliare. quia & humilitas expellit demonium. Sicut patet in vitaspatrum libro. ij. c. xxiiij. Quidā duxerunt ad beatū Appollonū abbatē

demoniacū. deprecantes vt eū curaret. Quib⁹ ille. Non sū tanti meriti vt demonibus imperē Illis aūt persistentib⁹ orando ⁊ flendo tandē acquieuit. Cūq; in nomine dñi nostri saluatoris Jesu christi imperaret vt exiret. dixit demon. Ego imperante virtute christi egrediar. tamen rogo te. quid est hoc qđ scriptum ē in euāgelio Qui sunt hedi ⁊ q̄ sunt oues? Cui senior. Hedi q̄ dem iniusti inter quos ego sū peccator q̄ multis peccatis obnoxius sū. Oues aūt de⁹ nouit Tunc exclamauit demon voce magna. propter humilitatē tuā oīno stare non possum. ⁊ statim egressus est de homine quē obsederat. Quarto debēs habere fidē. Quia fides de Maria peccatrice magdalena. vij. demonia expulit: ⁊ eam saluā fecit Luc. vij. Sic etiā de aia peccatrice si des demoniū expellit: ⁊ eā saluam facit. vt dici possit de ipa. O mulier magna est fides tua ⁊c. Secundū qđ iuuat animam vt egrediatur a finibus peccator⁹ est dei cōmotio. ⁊ tangitur. Secessit Jēs in ptes sydonis. Sydon interp̄tatur venatio vel cōmotio. Ubi nota venatio ē multiplex. Prima est oppressiua ⁊ hec ē pct̄or⁹ alios opprimentiū vt tyrannor⁹. de qua habet. vj. di. .S. bis itaq;. Et est ibi exemplum de Nemroth Cepit nemroth robustus esse venator. i. oppressor hominum corā dño Gen. x. Iſti inquaū peccatores si debēt egredi ab hac oppressiua venatione. necesse est vt dñs digneť corda eor⁹ commouere. sicut p̄mouit cor illius comitis de quo dixi supra dñica prima in aduentu. sermone primo. A. N. Secūda venatio est adulatoria. ⁊ ista est histrionū ⁊ similium. quotiens placendi causa dicunt bona de aliquo ip̄m falsē commendando. ⁊ hec adulator⁹ venatio est oīb⁹ illicita ⁊ fm iura infamiam infert. vt. lxxxvj. di. c. Sūt nōnulli. ⁊. vj. q. j. c. plurimi. Illis eť vt egrediāt̄ de peccatis necesse ē diuina cōmotio qua cōmot⁹ fuit ille de quo legitur libro de dono timoris videlicet nomine Gothardus alias fulto histrio excellens ⁊ ioculator mundi vanitatibus deditus. cui dñs immisit timorē penar⁹ inferni vt cū semel iaceret in lecto delicator: ait intra se. Si semper iacere deberes in hoc lecto nec inde exire: non posses sustinere. Quomodo ergo posses eternas penas ferre. Sicq; hac commotione firmatus omnia reliquit: ⁊ ordinē cisterciensium intrauit. ⁊ postea episcopus fact⁹ est magne sanctitatis. Tertia venatio dicitur harenaria. ⁊ est cuī quis recipit solacium vt in harena pugnet cū bestijs feris Et hanc qui exercent peccant mortaliter. ⁊ qui eam aspicit ⁊ qui exercet eā infamis est: nisi hoc fecerit gratia virium experiendar⁹. De hoc loquunť illa capitula q̄ venatorib⁹ ⁊c. Qui venatori. ⁊ illud. c. vident homines venatores ⁊ delectāt. Ue miseris si se nō correxerint. Qui enim vident venationē ⁊ delectantur: videbunt saluatorem ⁊ contristabunť. dist. lxxxvj. per Aug. super pš. cxlvij. Hoc aūt̄ moraliter vt dicit Ansel. li. viij. c. lvj. referť ad auaros qui p̄opť cupiditatez lucri pugnant in harena. i. auro. q; omne aurum tanq̄ harena ē exiguum Sap̄. vij. Ut igitur isti exeant a finib⁹ huius auare venationis necesse est vt christus eos cōmoueat dicens. Beati pauperes spiritu. quoniā ipsor⁹ est regnum celor⁹. Matth. v. Et Mat. xix. Amen dico vobis. quia diues difficile intrabit in regnū celor⁹. Et Luc. xiiij. Dis ex vobis q̄ non renūciat omnib⁹ que possidet non p̄t meus esse discipulus. Ecce qualiter cōmouet nos vt a venatione auaricie exeamus. Posſunt eñ tam clerici q̄ laici temporalia possidere sed non nisi ad vsū. Nihil enim miserius q̄ propter nummū perdere deū: vt dicit Hiero. xij. q. j. c. duo. Sed p̄hibetur eis ne seruēt auare pecuniam. vt di. xlvij. c. sicut hi. Quarta venatio dicitur occupatiua vel saltuosa que in saltu siue in nemore fit canū. auiū vel hominū multitudine congregata. hec non est p̄hibita laicis si exerceant eā tempore debito. q; in. xl. diebus ieiunior⁹ non est licita. Quia dicit Ambro. i omeli. ⁊ ponit. lxxxvj. di. c. An putatis illū ieiunare qui p̄mo diluculo non ad eccl̄am vigilat. sed surgit ⁊ cōgregat seruulos: disponit retia canes. p ducit: saltus siluasq; perlustrat. q. d. Non recte digneq; ieiunat cū contra p̄hibitionem ecclesie faciat. Si aūt bestie vastarent boues vel segetes in dieb⁹ quadragesime etiā licita esset. vt. C. de feris. l. ij. Sed hec est clericis interdicta. extra de clerico venatore ex concilio arelatē. vbi dr̄ Ep̄m p̄sbyter⁹ aut dyaconum canes aut accipitres aut hmōi ad venandum nō licet habere. Q; si quis taliū person⁹ in hac voluptate sepius detent⁹ fuerit. si ep̄us tribus mensibus: si p̄sbyter duob⁹. si dyacon⁹ ab oīb⁹ officijs suspē datur. Dicit eñ glo. Q; causa sanitatis: necēitatis vel recreationis possit esse p̄sb̄is licita: dūmodo clamores dimittūt. Hec venatio moraliť ad p̄secutores alior⁹ refertur: vel detrahēdo qđ pertinet ad canes. vel rapiendo qđ pertinet ad aues. vel expugnando armis qđ pertinet ad homines feroces qui alios persequi ⁊ illudere student. Ip̄i oēs si debēt egredi de his peccatis necesse est vt christ⁹ in partes sydonis secedat. qđ tunc fit qñ eor⁹ persecutiones per p̄dicatores corriguntur. Et nota q̄ p̄dicatores debēt corrigere persecutores per hoc v̄bū Leuit. xix. Surdo non maledices. nec corā ceco ponas offendiculum: sed timebis dñm deum tuum. Ad litteraū vero valde impium est surdo maledicere cum

ipſe non audeat. nec contra obiecta aliq̃d poteris reſpondere. Ualde etiã impium eſt cozã ceco ponere offendiculũ: cũ ille nõ videat nec poſſit cauere. Sed ſm glo. Surdo maledicit q̃ abſenti detrahit. Et ibidem. Non eris criminatoz nec ſuſurro in populis. Dicit glo. Criminatoz idem eſt quod detractoz. qui alieno crimine delectatur.

¶ Feria quarta.

O Rauit Heſter ad dñm dicens. Domine rex omni potens in ditione tua cuncta ſunt poſita. ⁊ non eſt qui poſſit reſiſtere tue voluntati Heſter. xiij

A Conſuetudo fuit apud antiquos vt bi q̃ nõ erãt in gratia dñoz per mulieres recõciliabant̃ ſapientes. Cuius figura hr̃. j. Regũ. xxv. de Abygail muliere prudente. que videſ vir suuz Nabal nõ eſſe in gratia regis Dauid. aſſumptis ſecum ducentis panib⁹ ⁊ duobus vtribus vini: et quinq; arietibus ad ipſum pperanter iuit. virũq; reconciliauit. ſicut de hoc habeť latius ſermone. iiij in aduẽtu. J. p. Idem legiť. ij. Reg. xiiij. Cum Abſalon nõ haberet gratiam patris ſui Dauid. eo q̃ fratrem ſuũ Amon occidiſſet. ſicut patet pleni⁹. ij. Regũ. xiij. Miſit prudẽtem mulierem Thecuitẽ que ipſum ſapienter recõciliauit. Sic etiã legiť in libro Heſter. Cum iudei omnes eſſent damnati ad mortẽ qui erant in cẽ tumuigintiſeptẽ regnis Aſſueri. per Heſter prudentem ſunt reconciliati. ſicut patz in pñti epla in qua per oratiõẽ quã ad dñm fudit Aſſueruz regem mitem inuenit. qui ſententiã datã reuocauit. Sed per mulieres ſapientes intellige aias ſanctas propter tria. Primo ſicut mulieres naturaliter ſunt pie. q̃ patz ex hoc q̃ maioꝛ ſunt pietatis q̃ viri ⁊ citius lacrimas fundunt. Sic aie ſancte ſunt pie ⁊ ad lacrimas cõpunctionis pne qualis fuit aia Job qui dicit. c. iij. Flebam quondã. ſ. in proſperitate ſuper eo qui afflictus erat cõpatiebatur aia mea pauperi. Secundo ſicut mulieres ſunt vehementer amatiue. magiſ eñ diligũt deum q̃ viri. ſic aie ſancte feruenter diligunt deũ. Nam quelibet dicere põt illud Cãtico. v. Si inueneritis dilectũ dicite ei qz amore langueo. Tertio ſicut mulieres circa fetuz ſunt magis ſolicite. Quia dicit Ariſt. xvij. li. aialiuz Non ẽ cõſuetudo q̃ mares ſint ſoliciti circa fet⁹ ſed femine. Sic aie ſancte ſolicite ſunt circa bono opera que ſunt quaſi fetus quos deo pariũt. Et talis erat anima Marthe: cui domin⁹ dixit Luc. x. Martha martha ſolicita es. ¶ Modo ad propoſitum nos peccatoꝛes qui ſum⁹ in ira dei propter peccata noſtra. qz de pctoꝛib⁹ dicit̃ per pſ. lxxvij. Ira dei aſcendit ſuper Iſrahel. Si igiť volumuſ deo recõciliari neceſſe ẽ vt hoc fiat per orationes ſancta; aia;. qua; vna fuit hec fidelis mulier Heſter que petit in pſona eccleſie liberatõem ſpũalẽ cuiuſlibet peccatoꝛ a peccati ſuitute. vt ad ſenſuz moꝛalez teſtatur hec epiſtola. In qua hec ſancta mulier principaliter duo facit. Primo captat liberationis beniuolentiaz. ibi. Dñe ⁊c. in ditione eñ tua ⁊c. Secundo explicat ordinis cõtinẽtiã. ibi. Et nũc domine rex ⁊c. ¶ Circa q̃ notãdũ quo ad ſenſuz hiſtoꝛialẽ legiť q̃ in regno regis Aſſueri fuit q̃dã vir iude⁹ de tribu beniamĩ noie Mardoche us q̃ deſcendit de tranſmigratione Jechonie. h quandã neptiz ſuo noie Heſter puellã ſpecioſiſſimaz adoptauerat in filiã. Quã rex Aſſuer⁹ repudiata Vaſty ſuo cõiugio copulauit. vt habeť heſter. iij. Tũc igiť tpis fuerũt multi iudei in regniſ Aſſueri. Qui poſt vltimuz reditũ iudeoꝛ de babylone que fuit ſub Neemia remanſerunt in terra hac: noluerunt reuerti inde. ⁊ preſertim q̃ habitabant in ſuſis ⁊ in centũ. xxvij. prouincijs. Quia multi ibi duxerunt vxoꝛes. acquiſierunt poſſeſſiones quas dimittere noluerunt. Contigit igitur vt habetur Heſter. iij. c. vt rex Aſſuerus exaltaret quendam nomine Amon precipiens vt cuncti ſibi genu flecterent. quod ⁊ illi fecerunt preter Mardocheũ. Propter qd̃ Amõ indignatus cõtra Mardocheũ. ⁊ qz erat iude⁹ impetrauit Amon a rege vt omnes iudei qui in predictis regnis erant vna die delerenť Et propter hoc edictũ regis apprehendit primũ in ciuitate ſuſis vt hr̃ Heſter. iij. Et h⁹ fecit iõ ne rex indictum immutaret. Quod audiens Mardocheus contriſtatus eſt valde ⁊ omnes iudei in ciuitate. Hoc ad aures Heſter peruenit dicente ei hoc Mardocheo. Illa aũt precepit ei vt omnibus iudeis qui erant in ſuſis congregatis tribus diebus ieiunarent. ⁊ ipſa cũ ancillis ſuis cibum non guſtaret. Quibus finitis ad regẽ primo ⁊ ſecundo intrauit ⁊ edictum immutauit vt omnis populus iudeoꝛ ſaluaretur. ⁊ hoſtis eorum Amon ſuſpenderetur. Et in iſtis tribus dicebus Mardocheus hanc oratiõẽ forte orauit dicens. Domine de⁹ rex omnipotens in ditione tua ⁊c. Sed hoc hic aſcribitur Heſter. Hec oro dicit̃ q̃ ſic erat in tranſlatione. lxx. interpretuz de qua etiam dicit eccleſia. vel qz Mardoche⁹ auẽte ⁊ iuſſu Heſter eaz fecit. Et eſt regula iuriſ li. vj. Qui facit p aliũ eſt perinde ac ſi faciat per ſeipſum. Uel ideo hec oratio attribuit̃ Heſter. qz ipſam liberationem populi p qua fiebat iſta oratio principaliter procurauit. ¶ Sed ſpiri- B tualiter in Heſter regina figurata eſt eccleſia.

quã christꝰ duxit in sponsaz repudiando veterẽ synagogã. Nã synagoga figurata ẽ p Uaschi q̃ interpretaꝫ eleuata. qz synagoga est finita z cõsumata. z ecclesia multũ eleuata. z in regno militantiũ valde cõfortata. ꝓpter primũ igitur q̃ ecclesia est eleuata nõ solũ figurata est p hester q̃ vltra oñs virgines fuit in regno assueri eleuata. sed etiã figurata est p firmamẽtuz. qd̃ ꝑmo ẽ super oẽs celos septẽ planetaꝝ locatũ Quia dicunt doctores q̃ sub firmamẽto est ꝑmũ celũ saturni. scd̃m iouis. tertiũ martis. quartuz solis. quitũ veneris. sextũ mercurij. septimũ lune. deinde ponit octauã sperã quã vocat firmamẽtuz Per septẽ igit̃ celos planetaꝝ figuraꝫ septenarius numerus dieꝝ quos celebrabãt in veteri synagoga. de qbꝰ. s. feria. vj. Jnuocauit. ser. ij. Ul L. Sz vltra hos eleuata est ecclesia. q̃ multa festa per anni circulũ sanctoꝝ celebrat z gliam resurrectionis expectat. sicut ipsa canit in symbolo niceno. Et expecto resurrectionẽ mortuo. Scd̃o ecclia figuraꝫ p firmamẽtũ z p hester. qz sicut firmamẽtuz inter duos polos rotaꝫ. quorũ vnꝰ septẽtrionalis. z a nobis videt̃ q̃ dr̃ polꝰ artic⁹. Alter aũt australis qui antarticꝰ dicitur nunq̃ a nobis videt̃. Sic etiã hester quando ad regẽ assueꝝ intrauit duabus puellis sustentabatur. super vnam ñitebatur. z alia defluentia in terrã portabat vestimẽta. vt habeat̃ Hester .xv. Similiter scã mr̃ ecclesia ad similitudinẽ firmamẽti. z hester bz duo testamenta q̃ sunt tanq̃ duo poli inter quos rotaꝫ. quoꝝ primũ vetus testamentũ vt polus artic⁹ in quo bona visibilia et ꝑsentia. ꝑmittebãꝫ. qz Deutro. xj. z Leuitl. xxvj. ꝑmisit precepta dei seruãtibꝰ pluuias tpibꝰ suis generationẽ seminis terre. arboꝝ repletionem cũ fructibꝰ. panis saturationẽ. z inimicoꝝ de finibus eoꝝ ablationẽ. Et Deutro. xxviij. ꝑmisit agri bñdictionẽ. iumẽtoꝝ multiplicationem celarioꝝ repletionẽ z sic de alijs. q̃ oia fuerunt visibilia z pñtia. Sz scd̃m. s. nouuz testamẽtũ futura z inuisibilia predicat vt regnũ celoꝝ Ma th. iiij. Penitentiã agite appropinquabit eñ regnũ celoꝝ. Sed per duas puellas hester. intellige in christo duas naturas. diuinã z humanã. Super diuinã naturã ecclia innitit̃. iuxta illud Cant̃. viij. Que est ista q̃ ascendit de deserto deliciis affluens innixa super dilectũ suũ. Ubi per desertũ intelligit asperitatem persecutionis tyrannoꝝ. de qua eccla ascendit ad deũ. Sed humana natura. s. christi sustentat vestimẽta. i. ornamẽta. qz oĩa ornamẽta ecclesie ꝓ christi humilitate sustentant̃. Jlle etiã due nature significant̃ per duos polos. q̃ꝝ vna ẽ visibilis. s. hũana. Juxta illud Baruch. iij. Jn terris visus ẽ. et cũ hoib⁹ cõuersat⁹ est. Altera inuisibilis. s. diuina sicut dic̃ Moyses Exo. xxxiij. Non videbit me hõ z viuat. Et Jobis. j. Deũ nemo vidit vnq̃. Et mgr̃ li. ij. di. viij. c. v. Deꝰ in specie sue esse tie nunq̃ apparuit mortalibꝰ. Tertio sicut firmamẽtum multis stellis decoraꝫ. Quia Heñ. j. dr̃. Fecit deꝰ stellas z posuit in firmamẽto. Et similiter hester regina erat valde decora. qz incredibili pulcritudine. z oculis oĩm gratiosa. Hester ij. Sic similit̃ sctã mr̃ ecclesia valde decora per multitudinẽ sanctoꝝ. Et vt canit̃ est virga sine ruga. ꝺ eꝰ pulcritudine dicit sponsus Cãt. iij. Tota pulcra es amica mea ꝛc̃. Et sic habes cõueniẽtiaz firmamẽti cum hester regina. ꝓpter quã sancta mater ecclesia est ambobꝰ comparata. Propter scd̃m igit̃ qd̃ dictũ est q̃ ecclesia est valde ꝑformiter assimilata hester regine: z cum hoc monti syon. Nota. Qz sicut hester fuit fortis mulier. sic̃ pz ex sua audacia qñ ad regẽ assuerũ intraut. ad quẽ nemo intrabat nisi iussus intrare ausa fuit Hester. vj. Sic etiam mons syon fuit mons fortitudinis z securitatis. vt dicit mgr̃ li. iiij Jsto modo ecclesia est adeo fortis z secura q̃ nulla persecutione hereticoꝝ z tyrãnoꝝ deficiet: sicut testaꝫ. b. Hiero. xxiiij. q. j. c. Hec est fides sancta inqt romana ecclesia q̃ sp immaculata pmansit. dño. puidẽte z beato Petro opem ferente. Jn futuro permanebit sine vlla hereticoꝝ insultatione. Filo. prevalente atq; firma z immobilis omni tempore persistet. Jsta igit̃ sancta ecclia per hester z firmamẽtũ ratione eleuationis. z p montẽ syon rõe ꝑfortationis figurata habet multos populos. s. xp̃ianos qui significantur per iudeos. Quia sicut iudei interp̃tant̃ ꝑfitentes. sic xp̃iani ꝑfitent̃ xp̃z. Quia dic̃ Hieron̄y. xj. q. iij. c. estimãt. Quotiẽs bonũ agimus deũ ꝑfitemur. z quotiẽs vincimur a vicijs atq; peccatl deũ negam⁹. Sz ꝓtingit heu multotiẽs q̃ ipse ppls xp̃ianꝰ ad mortẽ culpe procurante dyabolo aut pctõ ꝺdemnaꝫ. sicut figuraꝫ in illo qui procurãte Amon pplus iudaicus cõdemnari debebat. Amõ interpretaꝫ iniquus. z per ipsuz accipit̃ dyabolus. q̃ procurat dãnationis sniam. qd̃ audiẽs mr̃ ecclesia oraꝫ p pplo suo ad dñm sicut dicũt p̃missa verba epistole. Orauit hester ad dñm. Ubi per hester intelligit̃ q̃ orauit p suis populis. primo vt a suis populis defensẽt eccla. Facit eñ ad similitudinez mustele. q̃ ꝑm pli. in spe. natu. z Jsaac in dictl. qñ pugnatura ẽ cum serpente primo rutam comedit vt in eius odore z virtute contra venenũ seuiat. z sic contra bella secure ꝓcedit. Quia dicunt pli. z Dyasco. z Constantinus. tanta est rute vis q̃ post eius esum mustela etiam basilicũ inuadit secure z occidit. Moraliter pugnans mustela cum serpente est ecclesia temptata in suis filijs a demone.

hec quidē si vult demonē vincere ⁊ occidere. debet se ruta deuote orationis premunire ꝗa oro deuota est quasi flagellū cingens diabolū. vt dicit Anselm. Et qz diabolus hoc sacro tempore q̄dragesimali plus fideles impugnat. hinc est q̄ ecclesia plus alijs tpib⁹ anni iam preces fundit vt Dyabolum impugnantē facili⁹ vincat ⁊ occidat. Quia legit Exo. xvj. Cū amalech aggressus est filios israhel cū eis pugnatur⁹ dixit moyses ad Josue. Elige tibi viros ⁊ egressus pugna contra Amalech. Ego aūt stabo in vertice montiuz habens virgam dei in manu mea. Ascendit igit in montem ⁊ Josue pugnabat. Cūq; manus eleuaret moyses populus israhel superabat. cū q; aūt remitteret superabatur. Amalech interp̄tatur gens bruta. ⁊ significat demones vel peccata que faciūt homines bestiales. sicut probat Boe. li. iiij. de conso. psa. iij. Euenit vt quē trās formatum vicijs improbū videas hominez esti mare non possis. q. d. sed magis bestiaz. Isti igitur pugnant cōtra fideles qui significantur per israhel. Sed moyses qui interpretat liniens vel vrgens significat predicatorē quēlibet ecclesie qui interdū linit dulci sermone. interdū vrget a spera correctione. Hic dicit iosue q̄ interp̄tatur saluaturus ⁊ significat vnūquēq; hominem qui saluatur⁹ est aiam suā. Elige tibi viros. p quos intellige vtutes. s. oronem ieiuniū ⁊ elemosinā ⁊ pugna ꝓtra demones ⁊ vicia. qz hoc gen⁹ demoniorum nō eijcit nisi in ore ⁊ ieiunio. Math. xvij. Qd aūt moyses dic se stare in vtice montiū manus eleuando in celuz. significat q̄ plati sancte ecclie ⁊ p̄dicatores stāt in summitate graduū dignitat]. Et eleuādo man⁹ ad deū oroib⁹ suis ad iuuāt in pugna pplin. Juxta illud Jaco. v. Orate, p inuicē vt saluemi. Qz superiores tenentur orare pro subditis: ⁊ econuerso. Multū em̄ valet deprecatio iusti assidua. Sz eccl'ia iō orauit ad dñm pro suis pplis vt in aia impinguant Facit em̄ eccl'a sicut mulier q̄ distillat vinū vt inde fiat olei pinguedo. Dicit em̄ Anselm. li. ix. c. xlix. Qz per sublimationē aut distillationē conuertit liquor vini in pinguedinem olei. Nam si vinū distilletur ad modum aque rosacee distillatur humiditas aquea ⁊ insipida. ⁊ illud quod remanet fit oleaginum. Et si iterum illa substantia sublimetur egredietur inde oleum Et hoc plus fit de forti q̄ de debili vino. ⁊ precipue de musto. Sic sancta eccl'a ad modū mulieris vinum distillantis. ⁊ semper plus ⁊ plus vinum sublimantis distillat ⁊ sublimat vinum orationis. Istā feria q̄nta fecit mētionē de oratione. videlicet in die cinez Ezech. Jhiere. xxxviij. qualiter oratione sanitatez ⁊. xv. annos vite sue impetrauit. deinde iterum sublimat. Nam sabbato. iiij. tpm proposuit nob orationē Moysi q̄ ponit Deutro. xxvij. in hec verba. Respice dñe de sanctuario tuo. ⁊ d excelso celoruz habitaculo. ⁊ bñdic pplo tuo. ⁊ terre quā dedisti nobis. Post hoc tertio iterum sublimat vinū orationis. qz feria. ij. reminiscere posuit orationē Danielis, pphete. c. ix. per quā ecclesia sic orauit. Dñe de⁹ noster qui eduxisti populum tuū de terra egypti in manu forti ⁊ virtute magna ⁊c. Auertat ira ⁊ furor obsecro tuus. q. d. Tu qui eduxisti iam populum tuū per verā cōfessionē ⁊ penitentiam de tenebris peccati, obsecro te ne irascaris eis. Deinde quarto iteruz distillat oratōnē ⁊ sublimat vt hodie in persona hester. Et q̄d p hoc vult. certe nō aliud nisi vt oleum deuotionis in filijs genere suis. i. aia cuiuslibet hois impingue. Ideo dicit Anselm. vbi supra. per vini fortis liquorez intellige cōpunctionis hois feruorē. de quo dic̄ ps. lix. Potasti nos vino ꝓpunctionis. Unde qui ferue nter orat tantum sublimat quantū orando eleuat. qz oratio est ascensio mentis in deū vt dicit Damascenus Ideo sublimatio fortis vini est oratio, ꝓpuncti hois que cōuertit in pinguedinē olei. Quia ipsi oranti acq̄rit abundantiam gratie spūalis gaudij. quod ē vt quedā pinguedo ouiū. vt tūc dicatur de quolibz tali illud ps. xliij. Unxit te deus de⁹ tuus oleo leticie pre consortib⁹ tuis. Tertio orauit ecclesia vt gratia nobis citius impetretur. Secūduz em̄ iura aliquis qui est ineligibilis ad aliquā dignitatez ob vnitatē electoruz concorditer petitur. Qui taliter petit⁹ ex gratia admittit. nō aūt ex iusticia ex qua indignus eēt ad postulandū vel eligendū. vt extra de postu. c. bone memorie. Quia sm Hamfredū postulatio est gratie petitio. Sic qz cū homo ex se est indignus exaudiri. ideo sancta ecclesia in suis fidelib⁹ cōcorditer orat pro peccatoribus vt abiles reddant ad accipiēduz gratiā christi ⁊ eius miam. qz sm iura postulatio debet fieri in concordia. Sz aliquis debet ex gratia admitti Sic etiā cōcors eccl'e petitio admittit, p pctōre. Jō dicit. Orauit hester. i. eccl'ia eleuata ad dñm, p populo suo vt ab hoste defensaret. i. aia impinguaret ⁊ gratia sibi impetret Et p̄mo ideo quia captat beniuolētiā vno modo i hoc cū dic̄. dñe q. d. Quia dñs est nomē liberalitatis iō liberaliter peto me pro populis meis exaudiri. Qd em̄ dñs est nomē liberalitatis vide supra dñica. iiij in aduentu. J. A. Alio modo captat beniuolentiam cū dicit: deus. Quia de⁹ est misericors. et sua, ppria est misereri semper ⁊ p̄cere. Et deutro. iiij. dixit moyses. De⁹ ignis ꝓsumens dicit glo. De⁹ ignis est. qz consumit peccata. Et Job viij. De⁹ nō, pijciet simplicē. Tertio in hoc cuz dicit rex. quasi diceret. Reges sunt liberales

ad exaudiendū. sicut refert Suetonius de tyto imperatore. Que cū rogaret pauper pro nūmo dedit ei ciuitatē. Et si terreni reges sunt liberales, quanto magis rex celestis misericorditer remittit sniam dānationis et offensaz. Quia igitur leo qui est rex aialiū ſm Jsido. xij. circa hoiem mirificam habet naturā et mīam. sicut pōt ppendi ex hoc q prostratis añ se parcit. Hoiem nisi in magna fame nec comedit nec occidit. Et quare nō christ⁹ rex regū et dñs dñantiuz hūilitatis añ se parceret, nec hūiliatā interimeret aut necaret? Quia dicit Ezech. xviij. Nolo mortē peccatoris. Quarto in hoc cū dic oipotēs. Exodi. xv. dñs ops nomē ei⁹. Naz oipotētia sua stat in trib⁹. In amplitudie potētie pōt eñ q̄cūq; vult facere. Juxta illud Sap. xj. Misereris qz omia potes. Jtē in hoc q ad agēdū nullius indiget. Juxta illud ps. xv. Bonoꝝ meoꝝ nō indiges. Jtē qz a nullo phiberi pōt. Juxta illud Math. xx. Nō lz m̄ facere qđ volo? q.d. vtiq; Et qz de⁹ est ops iō sibi nō deest ptās implēdi illud qđ abeo rogitat. // Quito captat beniuolētiā in hoc cū addit. Jn ditione tua. i. dñatione tua: cūcta sunt posita. q.d. Erquo omnia sunt sub tua dominatiōe. restat vt nō frustremur in nostra petitione. Quia ſm ps. cxliiij. Domiatio tua in omni generatione et generationē. // Sexto captat beniuolentiam cum dicit. Nō est qui possit resistere tue voluntati. q.d. Si vis misereri nostri nemo resistit tibi. Sz diceres. Videt q pectatores resistant diuine voluntati. qz de⁹ vult bonū fieri. et tū ipsi malū faciūt et bonū obmittunt igit ꝛc. Ad hoc dr ſm mgr̄z li. j. di. xlv. Duplex est voluntas dei. Prima est beneplaciti. et hec ē idem qđ diuina essentia: et huic nihil pōt resistere. qz oīno est sicut de⁹. De hoc dicit prophet. Dia quecūq; voluit fec. et apostolus ad Ro. ix. Voluntati e⁹ q̄s resistet? q.d. nullus. Et de illa dicit ad Ro. xij. vt probetis que sit volūtas dei bona et bñplacēs et perfecta. Alia est voluntas signi. et est quintuplex. quinq; sunt signa illius diuine voluntatis. scz preceptū: phibitio: cōsilium: permissio: et impletio. Ad vsus. Precipit et phibet: cōsulit pmittit et implet. Et istis signis resistunt interdū peccatores. qz p̄cepit de⁹ multis ea q̄ nō faciūt. et phibet que nō cauēt. et cōsulit q̄ nō implent. Ad aūt dr q de⁹ vult bonū fieri dicit q vult quantū in se est. Nō tū est vez q velit simpliciter fieri bonū: qz semper fiet Et cū dicit vult malū nō fieri. dic q ista negatiua est vera. sed illa. De⁹ nō vult malū fieri: nō est vez simpliciter. qz nunq̄ malū fieret. Nūc aūt nulla mala fient nisi deo permittente. // Septimo captat beniuolentiaz per hoc quod subdit. Si decreueris nos saluare continue liberamur. q.d. sententia tua est inscrutabilis. Nā snie aliorum principū q̄uis ſm equitatez p̄cedant sepissime tamē frustrant. nec fit executio de mandatis. et hoc ideo. qz nō sunt omnipotētes. sed sic nō est de deo. Et subdit dei omnipotentiā magnificando ex rez productione dicēs. Tu em̄ fecisti celum et terram et q̄cquid celi ambitu cōtinet. q.d Tu fecisti etiā alia elemēta. s. ignem: aerem: et aquam. dominus omnium tu es. et non est qui resistit maiestati tue. // Quantū ad scōm explicat ordinis continentiam. ibi. Et nunc de⁹ Abrahā Quia mos est petenciū vt cū hunc a quo petere volunt beniuolum fecerunt statim petitionem subiungūt. Sic et hic facit sancta ecclesia cū dicit. Et nunc deus abrahām. qz video te beniuolum ad dandum illud qđ peto. miserere populo tuo. s. culpam quam cōmisit relaxādo. qz volūt nos inimici nostri perdere. et hereditatem tuam delere. Hic per inimicos intelligit dyabolos. sz per hereditatem pplm christianū. de hoc dr. iij. q. j. c. nulli dubiū. nā dyabol⁹ nō cessat circūire querēs quē deuoret et q̄rere quos ex fidelib⁹ perdat iō assimilant bubonib⁹, ppt duo. qz bubones de nocte ad tēpla volāt vt lāpadis oleū euacuent vt dicit mgr̄ li. xij. ppe. per templū intelligitur cor hois. Juxta illō. j. Thor. iij. Nescitis q̄ si di. Scire debetis qz templū spūale dei estis. et spūs dei habitat in vobis. Et idem templū dei sanctū est qđ estis vos. Et infra. c. vj. Nescitis qm̄ membra vestra tēplū sunt spūssancti qui in vobis est. Jn hoc quidē templo humani cordis sancta mater ecclesia facit oleum deuotionis vt patuit supra. et hoc facit ideo vt veniente sponso christo in morte cuiuslibet hois in lampade mentis habeat oleū deuotionis. vt. s. cū prudētibus virginib⁹ ornent lampades suas. Math. xxv. Sed demones nocte. i. latenter et occulte: oleū illud de mentib⁹ bonoꝝ satagunt euacuare. vt veniente sponso nō habeant secum oleum in lampadibus. vt sic ab eterni regis nuptijs excludant. Sicut accidit virginib⁹ fatuis Math. vbi. s. // Secdo qz bubo de nocte comedit ouа monedule. qz fortis est de nocte. Sz ecōtra monedula capit ouа bubonis de die et comedit. qz bubo est debilis de die. vt dicit autor vbi supra. Sic etiā dyabolus comedit in nocte peccati omnia opera bona hois que significantur per ouа vt nullo modo sunt ei meritoria dū iacet in peccatis saltem ad vitam eternam. valent tamē ad minus ad extremi iudiciꝫ supplicū subeundū. de peni. di. iij. c. vlt. Aut ad bonū tpale obtinēduz de peni. dist. iiij. aut ad cor eius illustrandum. de peni. dist. ij. c. falsas. Et qz dyabolus ad instar bubonis destruit bona opera hois per peccata mortalia. ideo debet econtra homo in die-

salutis ⁊ gratie destruere oua dyaboli per opera penitētie. Quia dicit Ansel.li.iiij.c.xxj. Est velut monedula humilis penitentia. cuius oua dici possunt laboriosa penitentis opera. Et velut oua bubonis sunt peccata. ad que induxit de mon Monedula ergo de die destruit oua bubonis. quia humilis penitentia illustrante dei gratia destruit peccata que penitēs ex demonis suggestione commisit. Sicut fecit ille de quo legit in annulo.c.xvij. ¶ Juuenis quidaꝫ fuerat qui instigante dyabolo multa mala commiserat. et diu ei seruierat. Timens ergo ne eum amitteret in forma cuiusdam clerici. scilicꝫ socij eius apparuit ei. Eamus inquit ad ripam extra ciuitatem volens ipsum precipitare in via. Erat aūt quedam capella quam intrauit: diabolo foris expectante. Juuenis igitur exemplo aliorum cōpunctus confitebatur. ⁊ sic opera mala dyaboli destruebat cuꝫ penitentiam agebat. Dyabolus vero a singulis exeuntibus quesiuit de socio suo. Tandē ille cū esset egressus dyabolus dixit ei. Uenit ne socius meus? Ait iuuenis. Agnoscis ne eum? At ille Utiqꝫ euꝫ cognoscerem si euꝫ viderem sicut prius dimisi eum. Respondit iuuenis. Ego sum. sed deus me de tua societate misericorditer per penitentiam liberauit. Jdeo vlteriꝰ orauit sancta mater ecclesia, p suis filijs ⁊ populis di. Ne despicias partem tuam quā redemisti sanguine tuo. q.d. Sed da eis veram penitentiam. vt sic euadant fallaciam diaboli. placare inquit offensam remittendo. ⁊ exaudi dēpcationem meam. scilicꝫ quam fundo pro populo meo. ⁊ ppicius esto sorti ⁊ funiculo hereditatis tue. ⁊ cōuerte planctū nostrū in gaudiū. scꝫ gratiā tuā ⁊ ꝓsolationeꝫ dando sine qua spūale gaudiū habere nō possumꝰ. qꝫ peccatoꝫ qui adhuc iacet in peccati tenebris dicere pōt illud tobie. v. Quale mihi gaudiū cū in tenebris sedeo. q.d. nullū. iō conuerte luctū nostrū ⁊c. Qō tūc fit cū homo cōfitetur pctm̄ Quia etiā ad litterā homo ꝓfessus alleuiaꝫ ⁊ leuior efficiꝫ ad bonuꝫ operandū: ad deūqꝫ laudandū. Jdeo cōcludit. Et viuētes. s. in aia p penitētiā laudemꝰ nomen tuum. Et ne claudes. i. claudi pmittas p demonem. ora canētium te dñe deꝰ noster.

¶ De eadeꝫ feria quarta.

Potestis bibere

calicē quē ego bibiturus sum. Dicunt ei possumus. Ita scribitur Math.xx. ⁊ Mar. x. Luc. vero. xiiij.c. Robertꝰ holct sup li. Sap. j.c.xxxvj. dicit. Sanguis humanus triplicem habet naturam. qꝫ fecundat lignum aridum. sanat corpus languidum. causat cementum solidum. Primo fecundat lignum aridum. Dicunt naturales. si lignū aridū fuerit arboris vel arefactum. optimū remediū est statim in principio arefactionis inponere radici sanguinē humanū Refert etiā Hermes egiptius. Qꝫ rosariū plantatū in terra cōmixtū sanguine ad caloꝛē modi cum ignis omni tpe anni produ cit rosas. Sic moraliter homo quasi arbor Mat.viij. Videoꝫ boies quasi arbores. arescit per peccatū. qñ de deo nō cogitat que dei sunt. Jdeo exponitur de ipsis Jobelis.j. Lingua arruerunt. qꝫ confusuꝫ est gaudium a filijs hominum. In isto casu non est melius remedium q̄ ad radicem talium hominum apponere sanguinem caliduꝫ christi per deuotam meditationē eius passionis. Jsta meditatio accendit statim amoꝛem qui est caloꝛ naturalis hominis. Quia ſm Greg. in regist. Amoꝛ dei nunq̄ est ociosus. sed operatur magna si est Et ideo ad istuꝫ sanguinē. s. christi passionis memoriam sequitur fructus boni operis. ¶ Secūdo sanat sanguis corpus languiduꝫ. Jdeo consultum legitur Constantino imperatoꝛi lepꝛoso q̄ balnearetur in sanguine calido puerorum vt curaretur eius infirmitas quam pueri quando qꝫ sustinent. ⁊ vocatur crugles periculosa valde nisi per remedium aliquod occurraꝫ. Et est remedium tale q̄ puer vngatur sanguine hominis qui prius passus fuit morbum istum. Moraliter corporis nostri mortalitas est mirabilis infirmitas. eo q̄ continue morimur ſm Senecam. Jsta quidem infirmitas mortalitatis curari nō potuit nisi per illius sanguinem qui sponte nraꝫ mortalitatem sua passione curauit. Jdeo dicit Bernū. in quodam sermone. O bone Jhesu quid tibi debemus. quoniā morti nos deditos tu soluis. ¶ Tertio sanguis cemētum causat soliduꝫ Dicitur eñ q̄ antiqui volentes edificare perpetua cementum humano sanguine miscuerunt. Jdeo de Uoztigno rege Britanie legitur in hiſtoꝛijs Britonum. Qꝫ cum edificaret turrim in monte Dren. Quicquid cementarij ō dei opera bantur. tellus alio die absoꝛbuit. Consuluerunt ergo magi dicto regi q̄ iuuenem quendam inq̄rī faceret qui patrem non haberet. cuius sanguine lapides ⁊ cementum asperſi. prestarent solidum fundamentum. Moraliter ante passionem christi sic in mundo erat. q̄ quicquid in mundo edificauerunt moraliter bene viuendo totum in morte absoꝛbebatur a terra. quia omnes in puteum inferni descenderunt. nec statui potuit edificium meritoꝛiuꝫ donec asperſi essent sanguine iuuenis qui patrē nō haberet in terra. de quo dicit apls ad Heb. xij. Accessistis ad mediatoꝛem noui testamēti Jhesuꝫ ⁊ sanguis effusionē melioꝰ

loquentē q̄ Abel. Glo. qz sanguis Abel loq̄tur vindictā. sed sanguis xp̄i veniaz. Isto etiam sanguine cementū eccl'e cōglutinatū est z solidatuz vt deo amoꝛi indissolubili adhereamus. qz pꝛius pꝛocul in regione dissimilitudinis dist̄abamus. Juxta illud Ephes. ij. Iunc autez in xp̄o. i. per chꝛistū vos q̄ eratis aliq̄n longe facti estis ꝓpe sanguine xp̄i. Jō scā mr̄ eccl'a in p̄nti euāge. recitat de passione xp̄i z de effusione sanguis q̄ facta ē in flagellatōe z crucifixione. vt sic hoīs coꝛ in amoꝛe accēderetur. moꝛtalitas aufferret. z humanū genꝰ in celū leuaret dī. Assumpsit Jhesus xij. discipulos suos secreto zc. Sed obmissis aliis v̄bis euāg. solū de calice xp̄i erit ꝑmo cū dicit Potestis bibere calicē. in q̄b⁹ duo ponit. Pꝛimo p̄mittit interrogatōez. ibi. potestis bibere calicē. Secdo subiūgit rn̄sionē. ibi possum⁹. ¶ Pꝛo quo notandum sicut reges terreni diuersos hn̄t calices de q̄b⁹ ꝓpināt charis suis interdū dulcia. z aliq̄n vero pocula amara ꝑ m tp̄is opoꝛtunitatē Sic etiā xp̄s hz diuersos calices de quib⁹ pꝛopinat solūmodo dilectis suis z amicis. ¶ Pꝛim⁹ ē dn̄ice sustinētie vel passiōis. de quo pꝛecipue intelligunt v̄ba p̄libata xp̄i cū interrogat. Potestis bibere calicē quez ego bibitur⁹ sum? Et hic calix cōtinet in se suauē balsamū, ꝓpter multa. Pꝛimo ad tristiciā remouēdam. Quia dicit Cōstantinus in li. de natur] liquoꝛ. q̄ balsamū in aqua positū moꝛ fundū petit. z hoc ē veꝛ si nō fuerit sophisticatū. Quid ꝑ aquā intelligit nisi tristicia aut tribulatio mētalis. ỏ qua p̄s. lxviij Nō me demergat tēpestas aque. i. tristicie. de q̄ tristicia dr̄ Eccī. xxx. Tristiciaz longe expelle a te. Multos em̄ occidit tristicia. z nō est vtilitas in illa. Sz per balsamū intelligit passio xp̄i gloꝛiosa. que si ponit in aqua tristicie aut tribulatōnis nostre statim fundū petit. qz grauioꝛ ē oīb⁹ tribulationib⁹ nostris. Juxta illud Treno. j. O vos oīes q̄ transitis per viam. attendite z videte si ē doloꝛ sicut doloꝛ meꝰ. q. d. Cū tribulatus hoc aduertit tūc suas tribulationes passio xp̄i sui ponderis grauamina comparatione leues z tolerabiles reddit. Juxta illud Gꝛego. Si passio xp̄i ad mēoꝛiam reuocet. nihil ē adeo durum q̄ nō equo animo tollet. Ad quod pꝛobanduz refert Ymandus in hoꝛalo. sapie li. j. c. xiiij. ¶ Erat quidā iuuenis quē circa conuersationis sue initia quedā tristicia inoꝛdinata tam letaliter oppꝛessit. q̄ nec oꝛare nec legere vel q̄c q̄ boni pꝛotūc facere possz. hic quadā die in cella resid'ēs et ab hac passiōe dū grauiter vꝛgeret facta est desuper ad eum voꝛ dicēs. Quid hic sedes ociosus in teipso tabescens? surge nūc z passionē meam deuota memoꝛia pertracta. z mea amaritudine tuum vincens doloꝛem Quo audito frater ille surrexit. z se meditando passionem contulit. extunc medicina illa salutari sanatus. nec de cetero talem sensit passionem letalem.

Ideo hoꝛtatur nos apostolus ad Heb. xij. Recoꝛdate eum qui talem aduersus semetipsum sustinuit a peccatoꝛibus contradictionem vt non fatigemini animis vestris deficientes. ¶ Secū do ad cōcupiscētiam extinguendam. Dicit em̄ idem Cōstāti. vbi. s. Q. balsamū ignē extinguit qz dum in balsamo ignē extinguim⁹ filū intingimus. z nō crematur luminis adustione. Sic siliter digit⁹ intinct⁹ balsamo a flāma ardentis cādele nullam recipit lesionem. Et rō est ꝑm Halli enū. Balsamū q̄uis sit vnctuosum igni tamē nibilomin⁹ est inimicū contra naturā cūctoꝛ pinguedinē liquidoꝛ. Moꝛaliter cōcupiscētia est multiplex. Pꝛima est concupiscētia luxurie que est velut ignis deuoꝛans Job. xxvj. Ignis est vsq̄ ad cōsummationē deuoꝛans. z oīa eradicās genimina. Sz hāc ꝓcupiam ignitā extingut balsamū xp̄i passionis. si hō de ipsa deuote biberit. Quod ꝓbat Huil. in apiario. c. lxxxv. ¶ Erat q̄ dā puella in bꝛabātie partib⁹ inter pꝛoceres generosa que in amoꝛe cuiusdā iuuenis miro modo per multos annos demonū stimulabatur impulsu. Nec cū ipsa frequenter confessoꝛi cum multis lacrimis aperiret. consultum fuit ei vt summope re caueret vt nec nutu nec verbo iuueni temptationis occasio pꝛeberet. Paruit illa vt pꝛemonebatur. Cūq̄ adeo grauiter temptaret vt somni cibiq̄ perderet appetitū. accidit nocte quadam vt tando demonū agitaret impulsu: q̄ supueniēte auroꝛa surgere cogitaret. z clam adire inuenem q̄ moꝛabatur in vicinio. nec moꝛa. vbi surgens oculos aperuit. vidit chꝛistū q̄si plagis recentib⁹ crucifixū leto sermone dicētem sibi. Me dilīgas. qz sum foꝛmosus. bonus: dulcis et generosus. hec vt dixit repente disparuit. z puellam in omni pace z gaudio z gratiarū actione ab omni temptatione liberam dereliquit. Ecce q̄ passio xp̄i velut suaue balsamū extinguit concupiscentiam carnis inoꝛdinate accensam. Jō o homo cū cōcupiscētia inoꝛdinata carnali accenderis. si de calice passionis xp̄i qui est plen⁹ balsamo biberis. ꝓculdubio citius liberaber] Quia castissim⁹ Marie filius nō sinit būc temptari ardoꝛe libidinis qui deuote meditat acerbitatem sue passionis. ¶ Secūda cōcupiscētia est auaricie. que etiam est velut ignis deuoꝛans Juxta illud Job. xv. Ignis deuoꝛabit taberna cula eoꝛ. q. d. Estus auaricie cruciabit mentes auaroꝛ Sed banc cōcupiscētiam extinguit balsamus suauissimus dominice passionis. Cū em̄ dominū maiestatis nudū in cruce patientem q̄s videret vilissimam auariciam nō amaret. quia

dicit Ber̃. Magna siquidem abusio ꝛ nimis magna. quod diues velit fieri vermiculus vilis ꝓ quo deus maiestatis ꝛ dñs sabaoth pauper voluit fieri. Ideo dominus dirigit nos ad meditationẽ sue paupertatis quã habuit in sua passione dicẽs. Treno. iij. Recordare paupertatis mee ꝛ transgressionis mee. absinthei ꝛ fellis.

Tertia cõcupiscẽtia est vindicte. que ẽ ignis ardens. Deutro. xxxij. Ignis accensus est in furore meo. huic igni inimicum est balsamum salutifere passionis. quia xp̃s pendẽs ī cruce se de crucifixoribus suis non vindicauit. sed ꝓ eis pia dulciter exorauit voce dicens Luc. xxiij. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Et quis est inter nos qui vindictam proximo suo non remitteret. cum balsamũ passionis xp̃i per deuotam meditationem biberet aut cordi suo infunderet. Quia xp̃s crucifixus illos qui vindictaz remittunt diligit. ꝛ eis omnia peccata dimittit. vt dixi. s. dñica. iiij. in aduentu. J. O. ¶ Tertõ calix passionis xp̃i est ideo plenus balsamo ad culpam educendaz. Quia dicit magister li. xvij ꝓprie. Balsamum fetum mortuuz educit. Nã si mulier fetum mortuuz portaret ꝛ de balsamo biberet. continuo pareret ꝛ fetum educeret. Quid est mulier: nisi peccatrix aĩa. vt. s. dñica Remiscere. sermõe. ij. Que si vult partẽ diaboli mortuos. i. peccata mortalia de corde educere debet de balsamo domice passionis bibere. Qz passio xp̃i pure meditata pctm̃ mortale de cõscientia extrahit ꝛ educit. Quia penitẽtia ꝛ cetera sacramẽta in vtute passionis xp̃i operãtur. Sic̃ testaẽ Hugo de. s. vic. li. de sacramẽtis. Miscda inq̃t nimiz sacramẽta ī virtute passiõis xp̃i dñi ce nouim⁹ diuinit⁹ instituta. ¶ Ideo legit̃ q̃ fuit q̃dam clericus lubricus ꝛ immũdus q̃ quotidie ꝓponebat cõuertere se ꝛ agere pniaz. ꝛ tm̃ semper differebat ꝛ tardabat. Cui apparuit dom̃in⁹ in forma qua crucifix⁹ erat in visione ostẽdens ei vulnera ꝛ sanguinẽ dicens. Vide quid ꝓ peccatis tuis passus suz in corpore meo ad te ꝛ alios peccatores ad vocandum. monenduz. ꝛ a peccatis soluendũ. A cõuertere ad me ꝛ ego suscipiam te. Qõ ille audiens. ex illis verbis motus fuit. ꝛ religionem intrauit. penitentiam egit sancteqz vixit. Secundus calix est salutifere
f pnie ꝛ cõfessionis. ꝛ hic est plen⁹ absinthio ꝓpter tria q̃ perficiunt pniaz. Primo qz absinthiũ habet vtutem amaricatiuã. Est em̃ tante amaritudinis q̃ etiã vermes ꝛ aĩalia ipm̃ abhorrent. Et hinc est q̃ ipsa liberat nos a vmib⁹ ꝛ a muribus. Naz ꝛ libros ꝛ vestimẽta cõseruat ab eis si cũ ea in cistula ponãtur. vt dicit Macer ꝛ Dyasco. Sed quid per absinthij amaritudinem nisi amaraz contricionẽ intelliges. de qua Isa. xxxviij. In pace amaritudo mea amarissima. et iterum. Recogitabo tibi omnes annos meos. ī amaritudine anime mee. Et Iere. vj. Luctum vnigeniti fac tibi planctuz amaz. Hec q̃dẽ amara contricio repellit mures ꝛ vermes. Moraliter per hec aĩalia. s. mures significant vno mõ carnis delectatiões. qz sicut pot⁹ occidit murem. Naz ꝛm Arist. mus nõ potat. ꝛ si potauerit morietur. Ita delectatio carnis occidit mẽtez. Hec quidẽ delectatio ꝛm Anse. li. ij. c. xv. tũc potaẽ quando ei consentit̃. De quo cõsensu dicit p̃s. cviij. Intrauit sicut aq̃ in interiora eius. et tũc anima moritur. Quia dicit apostolus Jaco. c. j. Peccatum cũ consumatum fuerit generat mortem. Sed has delectationes repellit amara cõtricio. Sicut patet de quadam muliere que per multos annos delectatiões carnales experta fuit. quas omnino cõtricio amara repulit ꝛ curauit. Legitur enĩ in vitas patrũ. li. ij. c. iiij. Quidam frater in egypto qui habebat in seculo sororem meretricẽ. Hic ex fratrũ monitu iuit vt sororem induceret ad penitendum. Dum autem veniisset vidit eum quidam ex notis ꝛ dixit sorori. Frater tuus venit de heremo ad te. Illa autem statim contrita relictis amatoribus discooperto capite cucurrit ad eum. ꝛ dixit ei frater. Soror mea parce iam anime tue. qz multi ꝓpter te iam perierunt. ꝓpter qõ multa habes torm̃enta prepata nisi cito penitueris. Illa aũt ꝓtre miscẽs dixit Scis frater q̃ est mihi salus vel nõ Et ille. Si volueris adhuc ẽ tibi salus. Illa aũt iactabat se ad pedes eius. petẽs vt eaz secuz duceret in desertum. Et dixit frater. Vade coopere caput tuũ ꝛ sequere me. Et illa. Velociter inquit eamus. qz magis volo nudo capite ambulare q̃ ad domũ peccati mei itez ingredi. Ecce qualiter amara cõtricio hui⁹ mulieris repulit delectationes carnis. Dũ igitur pariter ambularent. mouebat eam frater ad penitentiaz. Venerũt aũt quidã fratres eadẽ via. Dixit ergo ei Qm̃ omns nec dũ sciunt q̃ sororz mea es. paruz de via cede donec isti transeant. ꝛ p⁹ vocauit eã dicẽs. Veni sororz mea: eamus viam nostraz Illa aũt nõ respondit ei. Vadens igit̃ inuenit eam mortuam. ꝛ vestigia pedũ eius plena sanguine. erat enĩ discalceata. Tũc nunciauit frater senioribus patribus hec omnia. ꝛ vni eoz dominus manifestauit. Exquo q̃ sibi nulla cura fuit de rebus corporalibus ꝛ omnia neglexit sua. ideo deus suscepit contricionẽ eius ꝛ penitentiam.

Alio modo per mures intelligunt̃ dyabolice tẽptatiões. Sicut. n. mures rez rodũt ꝛ scindunt quam apprehendunt ꝛm Isidorum. libro xij. ꝓpter quod dicitur. xiij. q. j. c. ecclias. Mali hospites sunt mus. vippera. ꝛ ignis in sinu.

eo q̄ male remunerāt hospites suos .s. actiuos. Sic etiam temptationes dyabolice cum mentē hominis occupauerint rodūt ꝛ scindunt eam. Propter qđ conqueritur .b. Bernū. Heu heu sic nec mare fluctibus .ita nec vita ista carere pōt temptationibus. Sed has temptationes remouet amaritudo penitētie. De hoc legit in vitas patrū de abbate Patripio. Hic dū esset paruulus temptabat a dyabolo. vt semper post horam prandij absconderet vnum paxinacium vt illud comederet occulte. Et cuz hoc diu fecisset ꝛ semper in ꝓscia redargutus fuisset q̄ male faceret. Contigit dei prouidentia quosdā fratres refectionis causa ad cellam seniozis venire cuz quo Patripio manebat. Refectione facta senex cepit eos infozmare plurimis bonis ammonitionib⁹. Et ad vltimū dixit. Nihil sic noxiū ē monachis ꝛ letificat demones. q̄ si celant temptationes suas spiritualibus patribus. Tūc ille cōpunct⁹ cozde existimabat seni secreta pectozis sui patefacere. Deinde compunctione crescente in apertos singultus lacrimasq̄ prozumpens cepit amarissime flere. ꝛ continuo eiecit de sinu paxinacium quod parauerat ad comedendum. Cū q̄ in mediū protulisz quomodo sic occulte edisset. prostratus in pauimēto cū venie postulatione confessus est. Et vbertim profusis lacrimis ozationibus fratrum veniam apud deum postulabat. Tunc senex dixit. Confide fili quia liberauit te a captiuitate diaboli penitentia ꝛ confessio tua. de inimico tuo hodie triumphasti. Nec dū senex hec vba compleuerat. ecce statim velut lampas magna accensa de medio sinu .p. cedens. tanto fetoze cellā replēs vt vix in ea sedere possent. Et ita tota dyabolica tēptatio virtute pnie extincta ē. vt nunq̄ ei q̄cq̄ vlteri⁹ tale accideret. ¶ Sed per vermes intellige ꝓscie remozsum. de quo Isaie. vlt. Vermis eoz nō morietur. Quia semp ꝓscia improperat hoīs pctō Sz banc consciam remozdentē remouet amaritudo pnie. De quo hēs .s. dñica infra octa. natiui. xp̄i. R. J. ¶ Scdo q̄ absinthiū hz virtutē laxatiuā .s. ppter caliditatē. vñ si inuenit materiā indigestam eam soluit ꝛ expellit. ꝛ hoc cōfessioni competit penitentis. qz ex caliditate .i. ex feruoze amaritudinis penitentis ipsa confessio habet virtutem laxatiuam id est emissiuā ꝛ purgatiuam peccati. Quia culpam quaz per contritionem inuenit iam digestam ꝛ ad purgationez ꝛ electionem iam paratam duz confitetur eijcit eam ꝛ emittit. Sicut dicit Ansel. li. iij. c. vj. Tertio habet virtutē restrictiuam. Dicit em in platone q̄ absinthiū habet virtutes contrarias .s. laxatiuā ꝛ restrictiuam. Nam sicut laxat ex caliditate ꝛ amaritudine. ita restringit ex siccitate ꝛ grossitie substantie sue. Ideo si materiam compactam inuenerit compactiozē eam facit. Hoc aūt competit pnie ratione satisfactionis p̄ quam peccatoz materie ꝛ cause dū subtrahunt ab ipsis peccatis. penitentes restringunt. Est em satisfactio ſm Aug. causas peccatoz excidere. et eoz suggestiōib⁹ aditū nō prebere. Et hī de pe. di. j. in pzin. ꝛ mgr in. iiij. di. xv. Satisfactio curat peccata preterita recōpensando. ꝛ pseruat a futuris cauendo.

¶ Feria sexta Sermo.

HOmo quídam erat paterfamilias qui plātauit vineā Math. xxj. Consuetudo est bonoz amicoz licet distent ab inuicē corpaliter. tū sunt in amicicia mentaliter. ꝛ illa amicicia est intransmutabilis. Quia dicit Aristo. viij. ethico. Loci distātia nō separat amicicia sed opationē. Et itez. Sola amicicia bonoz honestoz est intransmutabilis. idcirco cū vnus audit diffortuniū alteri⁹ dolorem vel compassionem studet ei manifestare. Quia dicit idem Aristo. vbi supza. Amicicia est beniuolentia mutua que in habente non latet. Ideo legit Job. ij. de tribus amicis qui audientes eius diffortuniū .s. de ablatione ouiū: iumētorum: ꝛ morte puerozuz. insuper ꝛ de flagellis que passus est a sathana: venerunt ꝛ condoluerunt ei. Cunq̄ vidissent eum exclamantes plorauerunt pre doloze. scz ex compassione scissisq̄ vestibus in signum tristicie sederunt cum eo in terra septem diebus ꝛ noctibus. Et hoc intellige bozis congruentib⁹. non tamē semper propt refectionem. ¶ Spiritualiter loquēdo christus est amic⁹ noster. Quia dixit Johis. xv. Jam nō dicā vos seruos: qz seruus nescit quid facit dñs eius. vos aūt dixi amicos. Iste amic⁹ longe est a nobis. qz abijt in regionem longinquā accipere sibi regnum Luc. xix. Sed tamē dolozes multos ꝛ passiones sustinuit a iudeis. Et de hoc manifestat nobis ecclesia sancta tam in epistola q̄ in euangelio. In epistola que ponit Gen. xxxvij legitur de Joseph q̄ ait. Audite somniū meum. Putabam vos manipulos ligare in agro. ꝛ q̄si consurgere manipulum meum ꝛ stare. vestrosq̄ manipulos circūstare adorare manipulū meū. Quod exponit Ansel. li. vij. c. xxij. Manipulus Joseph est collectio contumeliaz ꝛ passionum christi. Manipuli vero fratrum significant collectiones penarum ꝛ passionum aliozū sanctozum. Quod ergo manipuli fratrum manipulum Joseph adozauerunt. nihil aliud est q̄ recognoscere q̄ passiones cozum ex compassione christi

Feria

virtutem ⁊ iniciū habent. ꝓpter qđ est venerā da. In euāgelio aūt narrat nobis sancta mater ecclesia qualiť xp̄s amicꝰ noster a iudeis sit ex vineā eiectꝰ ⁊ occisus. Quid ꝑ hoc vult nisi q̄ xp̄o paciēti cōdolamꝰ tanq̄ bono nostro amico nec nō fratri. qz caro ⁊ frater noster est. Heñ. xxxvij. Quia dicit Bern̄. li de ꝯse. ad Eugenium. Indignus ē xp̄i passione felicissima q̄ nō christo patienti totis viribus studuerit cōdolere. Ꝓpter qđ euange. dicit nobis de tribꝰ. ¶ Primo de vinee plātatione. ibi. Homo q̄dam. Secūdo de xp̄i passione. ibi. Et appzehen. Tertio de pharisеoꝝ dānatione. ibi. Malos male ꝑ. ¶ Circa qđ notandū ē hoc euā. Quātū ad pñs sufficť exponiť triplicť. Litteraliť. spūaliť. ⁊ mozaliter. Primo exponiť lr̄aliť vt ꝑ hoiez patrēfamilias intelligať dñs deꝰ sabaoth. De quo dic̄. b. Hze. omeľ. xij. Quis vero p̄fis familias filitudinē rectius tenet q̄ cōditoz noster q̄ regit quos cōdidit ⁊ electos suos. Sic in mūdo possidz q̄si subiectos dñs in domo. Iste inq̄ plātauit vineā. ſ. plebē iudaicā. De q̄ vinea dic̄ Isa. v. Vinea dñi exercituū est domꝰ israhel. Hanc vineā transtulit iste p̄fis familias de egypto. Sic̄ commemozat Azaph ꝓpheta ps̄. lxxix. Vineā de egypto transtuliſti. q. d. Eduxiſti ꝑplm israhel de egypto q̄ erat in terra idolatrie dedita. sic̄ agricola transplantat vineā de mala terra in bonā. Et seq̄tur. Eieciſti gentes ⁊ plantaſti eā Quia dñs virtute diuina magis q̄ humana eiecit gentes de terra promissionis dando eam populo israheli Quia dicit Iosue. xj. Cepit Iosue omnē terrā sicut locutus est dñs ad moysen. ⁊ tradidit eam in possessionem ad filios israhel ſm partes suas. quietq̄z a prelijs terra De hac vinea iudaica sequitur in ps̄. vbi supza. Dux itineris fuiſti in cōspectu eius. ⁊ plantaſti radices eius ⁊ impleſti terram. Et itez. Extendit palmites suos vsq̄z ad mare. ſ. mediterraneuz. ⁊ vsq̄z ad flumen Eufraten propagines eius. Ecce quali diligentia excoluit paterfamilias hanc vineam ⁊ plantauit. Secundo sepe circumdedit eam. Hec seps nihil fuit aliud nisi custodia angelorꝝ qua eam muniuit. De quibus potest intelligi illud Isaie. lxiij. Super muros tuos hierusalem posui custodes tota die ac nocte non tacebunt laudare nomen domini. Sed ꝓpter obstinationē ipsoꝝ custodia angelorꝝ sunt priuati. Quia sicut legitur Hiere. lj. Curauimus babylonem. ⁊ non est curata. ⁊ vocat hic plebē iudaicam babylonem ꝓpter viciozum confusionē. Et dicit quedā glo. Qz audite sunt quedam voces angelorꝝ dicētiū Transeam⁹ ab his sedibus. Idcirco conquerit Asaph ꝓpheta vbi. s. Vlt quid idē ꝓpť q̄d destruxiſti maceriam eius. i. angelorꝝ custodiā subtrahendo? Cui pōt rn̄deri. qz populus fuit conuersus ad idolatriā. vt patet. iij. ⁊ iiij. Reg. in multis locis. Sed cū destruiť sepes vineaꝝ solet esse incursus bestiarꝝ. Sic cum hec vinea populi israhel amisit custodiaz angelorꝝ statim passa est incursum tyrannorꝝ. quod patet ex illo qđ sequitur. Vindemiant eam oēs qui preterg rediuntur viā. Quia reges Syrie ⁊ multi alij ante destructionez ciuitatis fuerunt eis molesti bona eoꝝ rapientes ⁊ populum occidentes. vt patet. iij. ⁊ iiij. Regū. ⁊ in li. Esdre neemie. Et. j ⁊. ij. Machab. Et nō solū per istos fuerūt molestati. sed etiā per nabuchodo. ⁊ anthiochū regem De ꝑmo tangitur. ¶ Exterminauit eam aper de silua. qz sic nominať nabuchodonosoꝝ. eo q̄ habitauit inter feras. Secūdo tangiť. Et singularis ferus depastus est eam. qz anthiochus fuit valde singularis in superbia quasi haberet terram ad ambulandum ⁊ mare ad nauigandū ꝓpter mentis elationem. ij. Machab. v. Fuit etiā valde ferus ꝓpter tozmēta inhumana et exq̄sita. inducens populū israhel ad trāsgressionem legis. vt dr̄. ij. Machab. vij. Videtes igiť eis tanta mala euenire ex deseratione custodie angelorꝝ. clamauerunt ad dñm dicentes. Deus virtutū conuertere. per condescēsionē bonitatꝫ tue clemētie. Et visita. ſ. in ꝓpa persona. vineam istam. Quod fecit in sua benedicta incarnatione qua visitauit oziens exalto Luc. j. ¶ Tertio in hac vinea iudaica fecit iste paterfamilias tozcular. per qđ intelligiť lex quā dedit per moysen populo israheli: qui multis preceptis eos tozquebat. De circuncisione que tozquebat in carnis prescisione. Et similiter cū posuit penaz tallionis. vt oculū pro oculo. dentez pro dente ⁊ sic de alijs ¶ Quarto turrim edificauit q̄n tēplum erexit. Et hec edificatio tpe salomonis ꝑmo fuit q̄n pfecit hoc templū in. vij. annis. vt pz iij. Reg. vj. ⁊. vij. Sz post edificationē tēpli a salomōe. cccc. ⁊. xvij. annis venit Nabusardan i hierusalē. ⁊ accendit domū dñi. vt dr̄. iiij. Regū xxv. ¶ Deinde quinto cū hec fecisset locauit eā agricolis. per quos intelligi possunt reges ⁊ sacerdotes quibus tradidit dñs vineam excolendam. Cum aūt tempꝰ fructuum appzopinquasset misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fructus eius. Sed illi appzehensis seruis alios h serrauerunt. vt Isaiā quē rex Manasses serrari fecit q̄uis esset auuncul⁹ eius ex parte matris Et dicunt expositoz̄ nostri q̄ fuit serratus serra lignea ad diuturnitatem afflictionū Et tamē hebzei dicūt q̄ ipsum serrasset ferrea serra. Fuit eñ Isaias de nobili genere. ꝓpter quod non fuit eum ausus occidere defacili sicut alios. Sz quesiuit occasiones de lege. sicut dicitur in quo

dam libꝛo hebꝛaico qui dicitur Jebamoth .c. vj. dicens. Tu dixisti. Vidi dominuꝫ sedere sup solium excelsum. Et hoc dicis contra Moysen ⁊ contra dominum dicentem Moysi Exodi. xxxiij. Non videbit me homo ⁊ viuet super terrã Sicqꝫ iudicauit eum ad moꝛtem. Et cum oꝛaret pꝛopheta. aperuit dominus quandam cedrum ⁊ ibi inclusit eum. Manasses vero viso miraculo non fuit retractꝰ. sed cun cedro fecit eum seꝛꝛari serra ferrea. Et cuꝫ pꝛopheta peteret aquã sibi dari ⁊ negaretur ei. dominus de excelso misit aquam in os eius ⁊ expiꝛauit nec tamen carnifices a serratione cessauerunt. Et hoc fuit circa piscinam Syloe quod interpꝛetatur missus. Ut dicitur. iiij. Regum. xxi. ¶ Et ob hanc aque missionem confirmatum est nomen Syloe quod interpꝛetatur missus. Alios vero de seꝛuis occiderunt vt Ezechielem. ¶ Refert enim Comestoꝛ ⁊ Vincentꝰ libꝛo. iij. c. cxviij. speculi histoꝛialis. Anno. xiiij. postꝙ percussa est ciuitas Hieꝛusalem facta est manus domini super Ezechielẽ. ⁊ adduxit eũ in spiritu in mõte excelso in teꝛꝛam Jsꝛabel. ⁊ ostendit ei destructionẽ ciuitatis ⁊ templi. Poꝛro Ezechiel in chaldea inter captiuos indicauit tꝛangꝛessoꝛes legis et pꝛecipue quosdaꝫ de tꝛibu Gad ⁊ Dan. Qꝫ in legem cõmitterent impiam furiem legis peꝛsequẽdo custodes. vt fecit Epyfumus qui fecit cõtra eos pdigiũ. Quia filij eoꝝ ⁊ vniuersa pecoꝛa a serpentibꝰ peꝛierũt. Et pꝛedixit eis Ezechiel qꝫ tribꝰ ille nõ reuerterent ad ꝓpria. sed in medio regionis remanerent. Et hoc exacerbati in euꝫ detꝛaxerunt eum equis per crepidines saxoꝝ. ⁊ exacerbauerunt eũ. ⁊ sepelierunt eum in sepulchꝛo Sem ⁊ Arphaxat. Similiter alios necauerunt vt Hieremiã. Dicit Vincentꝰ li. iij. c. cviij. Hieremias anno. xiij. regis Josie exoꝛsus est pꝛedicare in teꝛꝛa Beniamyn tertio ab vꝛbe miliario. ⁊ ꝓphetauit vsqꝫ ad euersionẽ vꝛbis xl. annis ⁊ vno. pꝛeter illud qõ in egypto ꝓphetauit in Thanis. Et occisus est a Joachym ꝛege cum ipm arguisset. Jdẽ Vincẽtꝰ dicit. c. xiiij ꝓpter veritatẽ incaꝛceratus est anno zedechie mense. x. qñ Nabuth ⁊ nabusaꝛdan obsederunt hiꝛlm. ⁊ clausa est. xviij. mẽsibꝰ. Territꝰ ẽ autẽ zedechias Hiere. de caꝛcere tulit. sed qñ postea pꝛedicaret ꝓncipes ⁊ seniꝛes eum ad moꝛtem iudicauerunt ⁊ ille eis eum exposuit. q̃ euꝫ in locũ helchie posuerũt vt staꝛet in luto vsqꝫ ad gutta qõ erat eo omni moꝛte amaꝛi. Sed extraxit cũ Ebdemaleth ethiops vir eunuchus. Alios vero lapidauerũt. vt Zach. vel siliter Hieremiã Quia dicit Vincẽtius vbi. ꝛ. c. xvj. Qꝫ insuꝛꝛexerunt contra eũ populi ⁊ lapidauerũt eum. Jteꝛũ misit alios pꝛophetas minoꝛes Amos: Oziã. ⁊ sic de alijs. Et hi eraꝫ plures ꝓꝛibus ⁊ fecerunt illis similiter. Et ꝓpter hec peccata puniuit eos deꝰ. lxx. annis in babylonia. Sicut de hoc in pꝛ̃. cxxxvj. Super flumina babylonis illic sedimus ⁊ fleuimus. dum recoꝛdaremur syõ. Sed tñ in pꝛedicta captiuitate. lxx. ãnoꝛuꝫ erat deus cum eis in pꝛopheta Hiere. ⁊ alijs ꝓphetis Et dedit illis ducem Salathiel ⁊ pꝛincipes ⁊ sacerdotes cum quibus exiuerunt de babilone. ⁊ pacta penitẽtia. ⁊ placato deo edificauerũt hieꝛusalez et alias ciuitates. ⁊ effudit super eos misericoꝛdias suas copiose. Sed nouissime quando deus misit ad eos filium suum dicens. Foꝛte verentur filium meum. Quem ipsi videntes dixerunt. Hic est heres. venite occidamus eum Et habebimus hereditatem eius. Et appꝛehensum eum extra vineam eiecerunt ⁊ occiderunt. Pꝛopterea disperssit eos in vniuersuꝫ mũdum vt iam non habeant pꝛophetas aut regem aut sacerdotes. neqꝫ altare. neqꝫ sacrificium. neqꝫ vnctionẽ. sed sunt cõtẽptibiles toti mundo. ⁊ iam sunt in desolatione ꝓpetua. de qua ꝓphetauit Daniel. c. ix. Usqꝫ ad cõsummationẽ ⁊ finez perseuerabit desolatio. Pꝛima ipsoꝝ captiuitas qua erat capti babylonie. fuit vocata transmigratio. qz post modicũ tempꝰ sunt reducti in hieꝛusalem vt supꝛa dictum est. Sed hec in qua nunc sunt vocaꝫ desolatio perpetua in qua deꝰ non miseꝛebitur ipsoꝝ sicut miseꝛebaꝫ patribꝰ eoꝝ. qz iam sunt in maioꝛi peccato q̃ patres eoꝝ fuerunt Jõ dixit dñs peꝛ ꝓphetã Amos. c. ij. Super tribus sceleribꝰ isꝛabel conuertaꝫ vel tꝛansferam. ⁊ super quartũ non cõuertam eos. qñ vendiderũt iustũ pꝛo aꝛgẽto. ¶ Pꝛimũ scelꝰ in quattuoꝛ sceleribꝰ fuit venditio Joseph a fratribus suis. de qua naꝛꝛat hodierna epistola. Secõm scelus fuit adoꝛatio vituli in areb. Tertium fuit occisio pꝛophetaruꝫ. ꝓpter qõ fuit isꝛabel captꝰ in babylone vt dictuꝫ est. lxx. annis Quartũ scelꝰ fuit vẽditio iusti Jhesu. Et ꝓpt̃ hꝰ pctiñ venditionis ⁊ occisiõis iusti ꝓtinue punit eos pr̃familias ⁊ pdit. Qz patres ipsoꝝ banc sniaꝫ exp̃sserũt. qõ pz ex illo. qz cũ q̃reret ab eis xp̃s. Cũ dñs venerit vinee qd faciet agricolis illis: Aiunt ei. Malos male perdet. ⁊ vineã suã locabit alijs agricolis q̃ reddent ei fructũ tempoꝛibus suis. Et peꝛ istos agricolas gentiles intelliguntur. Quia dñs a se elongauit iudeos et elegit gentiles. quia reddiderunt ei fructum bonoꝛum opeꝛum. Jdeo de iudeis dicit dominꝰ Malach. j. Non est mihi voluntas in vobis neqꝫ sacrificiũ vestrum recipiaꝫ qñ ab oꝛtu solis vsqꝫ ad occasum eius magnũ est nomen meum in gentibus qui offeꝛunt nomini meo sacrificiũ mundũ. De hoc etiã ꝓphetauit Moyses Deut.

xxviij. Erunt gentes in capite ꝛ populus incredulus in cauda. Et de perditõe ipsoꝝ dixit Isa. lxix. Interficiet te deꝰ israbel. ꝛ vocabit seruos suos nomine alio. Ubi per seruos intelligit gentiles de quibꝰ dicit idẽ. lxj. Ambulabũt gẽtes in lumine tuo. ꝛ reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos ꝛ vide. Omnes iste gentes ꝑgregate venerũt tibi. Filij extranei edificabũt muros tuos. ꝛ principes eoꝝ seruiẽt tibi. Sic habet biblia arabica. Sed q̃ sunt isti filij extranei qui venerũt ad domũ dei? nisi gẽtes qui seruiendo idolis erant extranei de illis. Etiam dicit Isa. lxv. Gentes quas nesciebas vocabis. ꝛ gentes que te nõ cognouerũt ad te currẽt Et hiere. iij. Congregabũt omnes gẽtes in nomine dñi in hierusalẽ. ꝛ nõ ambulabũt vltra in prauitate cordiũ suoꝝ. Idem c. xij. Ad te venient oẽs gentes ab extremis finibꝰ terre. ꝛ dicent. s. ad iudeos. Nõ hereditabunt patres nisi mendaciũ ꝛ iniquitatez. Et Zacharie. viij. Hec dicit dñs deꝰ exercituuz. Venient gentes multe de locis multis. ꝛ dicet vir ad vicinũ suum. Uadam⁹ ꝛ ꝙram⁹ dñm deũ exercituũ in bono Ecce q̃ gentes dño vinee fructum in tempore suo reddiderunt. Sed iudei in obstinacia permãserunt Ideo dixit eis christus. Nunq̃t legistis in scripturis? scz ps̃. cxvij. Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes hic est in caput anguli ꝛc̃. Fuit enim ad litteram quidam lapis ad edificationẽ tẽpli qui tñ congrue nusquã locari potuit. Sz cõsummato opere locatus est sursuz in angulo cõgrue vt oñs mirarẽtur. Iste lapis figurabat christũ qui Dañ. ij. dicitur lapis qui percussit statuã. factus est mons magnus. ꝛ repleuit vniuersaz terram. qõ intelligit̃ de xp̃o ꝑm expositores hebraicos ꝛ latinos. quẽ reprobauerũt edificãtes. i. sacerdotes iudeoꝝ ꝛ doctores. quoꝝ expectabat officiũ edificare in moribꝰ ꝛ fide populum. Sed hic factꝰ est in caput anguli. cõstituẽs vnã ecclesiaz ex gentibꝰ ꝛ iudeis. cuꝰ ipse est caput. A dño factũ est istud ꝛ est mirabile in oculis nostris. Quia fideles qui ex iudeis crediderũt in christũ ammirati fuerũt qñ viderũt spm̃ sanctuz dari in signo visibili Cornelio ꝛ alijs sanctis gẽtibus qui erãt cũ eo Actuuz. x. Ideo dixit dñs iudeis. Aufferetur a vobis regnũ. ꝛ dabit̃ genti faciẽti fructꝰ eius. Ubi per regnũ intelligit se ipsum Juxta illud Luc̃. xvj. Ecce regnũ dei intra vos est. Uel intelligit regnũ celoꝝ qõ ablatum est a iudeis. ꝛ datũ est gentibꝰ qui veniunt ab oriente ꝛ occidente ꝛ recũbent cũ deo Abraham in regno celoꝝ. Quod ꝓbat xp̃s. Qui ceciderit super lapidez confringetur. Sup quẽ autem ceciderit cõteret eũ. Gentiles ceciderũt sup lapidem ꝛ fracti sunt. ꝛ tñ ad penitentiã surrexerunt. Sed lapis cecidit super iudeos q̃ vsq̃ hodie ex obstinacia ꝛ superbia contriti non sunt. ꝛ surgere noluerũt. Cum aũt audissent principes sacerdotum. ꝛ pharisei parabolas eius. cognouerunt q̃ de ipsis dixit ꝛ diceret querentes eum tenere timuerunt turbas qz sicut prophetaz habuerunt eũ. Hic conclude sermonẽ. // Secũdo exponitur spiritualiter. vt videlicet hec vinea ẽ sancta ecclesia quam plãtauit paterfamilias abiecta synagoga. sicut figuratur Hester. j. Ubi legitur q̃ Assuerus tertio anno regni sui fecit grã de cõuiuium cunctis principibus ꝛ pueris suis Die autem septima mandauit rex ꝓ Uaschi regina vt ostenderet cunctis principibus ꝛ populis suis pulcritudinem suam. que renuit. ꝛ ad regis imperium quod per eunuchum mandauerat venire contempsit. Ideo iratus rex ꝛ nimio furore accensus. interrogauit sapientes. qui dixerunt. Non solum regem lesit regina. sed omnes principes ꝛ populos. Propterea nequaq̃ regina non ingrediatur ad regem. sicq̃ fuit abiecta. sed hester pulcerrima ꝓ ipsa electa. Mozaliter Assuerus interpretatur beatus ꝛ significat christum qui tempore gratie quod significatur per tertium annum fecit grande conuiuium quando instituit corꝑis ꝛ sanguinis sui salutiferum sacramentum. Sicut habetur Mathei. xxvj. Principibus id est suis apostolis pueris suis fidelibus. Ad hoc conuiuium missis ministris suis vocat Uaschi que interpretatur consumatio. ꝛ significat synagogam que spreuit ꝛ noluit venire. Ideo Hester que interpretatur preparata in tempore significans ecclesiam est electa. ꝛ synagoga propter superbiam suam est abiecta. De hoc dicit pulcre Hugo in solilo. de arra aie. Rex summi regis filius venit in hunc mundum quem ipse creauerat desponsare sibi vxorem dilectam vnicam vxorem regalem nuptijs dignam. Sed hunc iudea quasi in forma serui apparentem recipere noluit aut contempsit abiecta est. ꝛ missi sunt ministri regis apostoli videlicet per vniuersum mundum congregare animas. ꝛ adducere ad ciuitatem regis. id est ad sanctam ecclesiam in qua deus est ꝛ mansio mulierum vel reginarum id est sanctarum animarum fecundat ꝛ generat. non ad seruitutem. sed ad regni filios. // Ecce qualiter ecclesia per patremfamilias deum est electa ꝛ plantata. Ista vinea sancta ecclesia habet vitem preciosam. scilicet christum. Quia dicit Joh. xv. Ego sum vitis vera. ꝛ pater meus agricola est. Et Ecclesiastici. xxiiij. dicit. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. Sed palmites huius vitis sunt omnes sancti ꝛ deuoti homines qui assimilãtur palmitibus propter quinq̃

rationes. Prio ratõe nutritionis. qz palmites a vite nutrimẽtũ suscipiũt. z tõ tam diu viuũt fructificãt ꝙ diu viti vniti permanẽt. Nã nutrimẽtũ qđ a vite suscipiũt sibi quantũ est necesse recipiunt z retinẽt. Qđ vero superfluit in materiam germinis: frõdis: floris z fructꝰ transmittunt. Sic sancti hoies ꝙ diu per gratiaz vel charitatem christo vniti sunt viuunt. z spũales fructus vite ferunt. Juxta illud verbum Johis. xv. Sicẽ palmes nõ potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite. Sic nec vos nisi in me manseritis. Et itez. Ego sum vitis vera. vos palmites Qui manet in me z ego in eo hic fert fructũ multum. ¶ Scđo rõe insertionis. qz vnus surculus palmitis siue vitis inseritus in alio palmite siue vite. z fructificat per insertionez. z pñt fieri vue diuersi colozis. Quia dũ inserit vitis viti fit insertio in tribꝰ ramis precedentibꝰ ab vno ramo ipsius vitis. Et cũ in vno surculo insertionis colozem rubeũ apposueris z cũ alio blauium z cũ tertio croceũ. singuli palmites ex ꝓdictis proce dentes ramis tales vuas faciũt quales appositi sunt colozes. z similiter potest fieri i alijs plãtis modo suo. Sicut igitur palmites inuicem incozpantur p insertionẽ. ita in fide christi debemus vniri inuicẽ z incozpari p dilectionẽ. Juxta illud Epł̃. iij. In charitate radicati z fundati. Et ibidẽ Ambulate i dilectõe. Et. i. Pe. iiij. Añ oia aũt mutuã charitatẽ cõtinuam in vobismet ipsis habentes. z tũc vnusquisqz faciet diuersorum colorꝫ fructꝰ. qz quilibet participat meritа singulorꝫ. Ideo petijt Dauid pł̃. cxviij. Participẽ me fac deus oĩm timentium te. ¶ Tertio ratione ꝓtectõis. qz ſm Jſi. li. xvij. palmites et papini folia sunt qđ fructꝰ vitis ab ardoze z frigoze z alijs iniurijs ꝓtegunt. Hi papini sunt virtutes que nos defendunt ab ardoze ꝓsperitatis z a frigoze aduersitatis. nam in prosperitate ardet luxuria z gula Et in aduersitate homo frigescit per inuidiã z accidiã. Sed luxuriã protegit papinus abstinẽtie. sed ab inuidia papinꝰ charitatis. z ab accidia papinꝰ. i. foliuz ꝓtegit spei qz spes premij multũ sollicitat z cõfortat. Nam dicit Seneca li. de moribus. Spes premij solaciũ est laboris. Et sicut quilibz papinus ſm Amb. in hexa. debet esse intercisus vt solis calorez ad maturitatẽ admittat fructꝰ. Sic quilibz virtuosus ad hoc vt sit eius vtus completa. i. vt faciat opus meritoziũ. oportet q admittat calorẽ solis. i. amorẽ charitatis vel christi. sine quo nullum opus esset meritozium. z nulla virtus charitatis pfecta Johis. xv. Sine me nihil potestis facere. ¶ Quarto rõe colligatõis. nã palmites qđã de se vincula emittũt. qbꝰ arboribꝰ se cõnectũt quoꝫ ammiculo turbinibꝰ ventisqz resistũt vt suos fructꝰ melius sustinere possint. Multuz eñ a principio sunt graciles. ideo hm õi retinaculis indigent quousqz fiant foliozꝫ bñficio fortiores. Similiter illi qui sunt imbecilliores z imparitiores quibusdã obediẽtie vel familiaritatꝭ z discipline vinculꝭ alligare z cõiũgere oportet vt sustententꝰ ab eis. z pficiãt eoꝫ exemplo. z ꝓtegantꝰ eoꝫ auxilio a turbinibꝰ tribulationũ et ventꝭ tẽptationũ. quousqz gratie bñficio ipi efficiantꝰ liberi a pctõ. Quito rõe putatõis. qz ſm mgr̃m li. xviij. ꝑe. Palmites graciles z tenues citius oportet putare. validaſ aũt nouissime Et quanto palmes est maturior. tanto plus ẽ de eo putandum. Quia sic palmites magis se dilatant z fructificant. Et si diu putati non fuerint degenerant. z in labruscе speciez se commutant Mozaliꝫ homines qui volunt proficere z in meritis delectari z non degenerare a iusticia aut efficiꝫ peccatores debent cogitatus suos qui significantur per palmites z actus suos sepe cuz cultello aut gladio lingue per confessionem putare z purgare. Quia Joh̃. xv. Omnem palmitem in me non ferentem fructum purgabit eũ vt fructum plus afferat. Et sicut palmes semel saltim in anno putari debet. sic semel singulis annis ex precepto ecclesie tenetur homo confiteri: et vineam conscientie sue putare Sicut precipitur ex̃ de peni. z remiſ. c. Omnis vtriusqz sexꝰ cum ad annos discretionis peruenerit oĩa solus sua peccata semel in anno fideliter cõfiteatur proprio sacerdoti. z iniunctam sibi penitentiam ꝓprijs suis viribus studeat adimplere. Et subdit penam. Alioquin viuens ab ingressu ecclesie arceatur. z moziens christiana careat sepultura. Jstam vineam circumdedit paterfamilias sepe per quam intellige custodiam angelicam. Ipsi eñ angeli sunt milites christi qui ecclesiam eiuſ custodiunt. de qbus Job. xv. Nunqđ est numerus militum dei. Sicut eñ ẽ in curia regis terrestris ꝙ aliq̃ milites regi astant z ei seruiunt. Alij regis hostes expugnant z propellunt. alij ciuitates z castra custodiunt. Sic etiam rex celestis ita in sua curia disposuit seu disponit militiam angelorum. vt aliqui coram eo astant z ei seruiunt. vt Cherubyn z Seraphyn. qui quotti die ipsum laudant Jsaie. vj. dicẽs. Sanctus sanctus sanctus dñs deꝰ sabaoth. Alij. contra demones pugnãt Apocal̃. xij. Factũ est prelium magnum in celo Michael z angeli eius preliabantur cum draconе. Alij custodiunt prouincias sicut principatus. Alij ciuitates z loca specialia. vt archangeli. Alij personas singulares. vt angeli. Sicut dicit mgr̃ li. ij. dist. xij. c. i. Illud sciendum. Q angeli boni deputati sunt ad custodiam hominum: ita vt quisqz electorum habeat

angelū ad sui ꝓfectū atq; custodiam specialiter deputatū. Sz per torcular qđ fodit in ecclesia ē accipiēdo vno modo generatio maloꝝ qui torquent persecutionibꝫ suis bonos. sic dicit. iij. q. j. c. nulli dubiū. qz boni a mali sp ꝑsequunt & tribulant. ꝓpter qđ optet nos hūliari sub potēti manu dei vt liberet nos in tpe tribulatiōis. Jō dicit. b. Aug. Boues mali quasi torcularia sunt. Sicut em torcularibꝫ vua p̄mit & oliua vt vinū & oleum reponat. Ita per maliciam hominū mali boni multis tribulationibꝫ fatigant vt aie eoꝝ tanq̄ oleū & vinū recōdi in eterna beatitudine mereant. hec Aug⁹. Nonne torcularia bonoꝝ fuerūt isti de qbꝫ habes: s. dñica. iiij. in aduentu. ser. j. k. S. Nero: adrianꝫ: maximianꝫ: & dyoclecianꝫ & sic de alijs. Ibidē vide de ipsis. Alio modo per torcular significat sancta crux in qua xp̄s sic manibꝫ iudeoꝝ & gētiliū fuit conculcatꝫ & compressus. q̄ totꝫ sanguis a toto corpore eiꝫ exiuit. Xp̄s igit figuratꝫ est per botruz quē duo viri portabant in vecte de terra promissionis. Nume. xiij. Ipse etiā fuit vua illa bñdicta de vite virginea nata. q̄ dicit Eccli. xxiiij. Ego q̄si vitis. Ista quidē vua primū alba sine omni peccato nata fuit & concepta. Sed postea in cruce facta fuit rubea propter sanguinis sui precioſi effusionē. Ecce iste botr⁹ & vua pressus est in crucis torculari. qz rubeū vinum sanguinis sacri de se fudit. & vestimentum suum rubricauit. Propt̄ quod querebant angeli Isaie. lxiij. Quare rubeum est vestimētum tuum? Respondit Torcular calcaui solus. de gentibus nō est vir mecum.

Sed per turrim huius vince intelligit̄ ipsa fides que est quasi turris fortitudis a facie inimici.

Est autem triplex inimicus nos impugnās. vt dicit Hugo de. s. vict. Tres sunt qui mouēt cōtra nos bellū. dyabol⁹ caro & mūdus. Dyabolus ducit cōtra nos agmina viciorum. caro malorū desideriorum. mūdus, pspera & aduersa. Cōtra hos oēs ē p̄ma vt⁹ pugnās fides. Juxta illud dictū Prudētij. Prima petit campuz dubia sub sorte duellū. Pugnatura fides. Uel dic q̄ fideles xp̄iani impugnātur aliquādo per aduersa interdū per prospera. Per prospera impugnātur a carne. dyabolo & mūdo. Caro nititur trahere ad delectabilia & varias cōcupiscētias. Sicut figuratū est Gen̄. j. vbi dicit dñs. Producat terra quadrupedia. reptilia & bestias ſm genus suū. Sz tamē talia sub hoīs imperio cōstituit dicēs. Presit piscibus maris. volatilibꝫ celi & bestijs terre. Per ērā itellige carnē p̄moꝝ parētū peccato infectā. Talis em̄ peducit ex sua corruptiōe cōcupiscentias fedas. Sed in potestate hominis est illa respuere & super illa dominari. qz dicit Arist. iij. ethic. Nos sumus domi nostrarum operationū a principio vsq; ad finem. Debet em̄ fidelis domiari carni per suipsius macerationē. sicut apostolus fecit. j. Chor. ix. Castigo corpus meum & ad seruitutez redigo. Mundus vero nititur trahere ad terrenas diuicias. Sed dyabolus ad honores. Sed fides pugnat contra diuitias per volūtariam paupertatem. & cōtra honores per humilitatem. Sicut pz de Moyse de quo Heb. xj. Fide moyses grādis factus negauit se filium filie Pharaonis. Et sic negauit honores & diuitias. magis eligēs affligi cum populo dei q̄ temporalis peccati habere iocūditatem. id est prosperitatem egyptiorum. maiores diuicias estimās thezauro egyptiorum improperium. id est paupertatem & vituperium p̄o fide xp̄i venturi sustinere. // De ista etiam turri fidei christiani defendunt se contra aduersa a deo siue a dyabolo. immissa a mūdo siue carne. Dicitur em̄ Math. vij. Omnis qui audit verba mea & facit ea. assimilatur vero sapienti. qui edificauit domum suam supra firmaz petrā. Descendūt flumina & flauerūt venti. & irruerūt in domum illam. & nō cecidit. Fundata em̄ erat supra firmam petram. Illud fundamentū petrosum est fides xp̄i. scōm illud. j. Chor. iij. Fundamentum aliud nemo potest ponere preter id qđ positum est quod est solus christus Jhesus vel fides ipsius. Et q̄ sup hoc fundamēto se fundat non timet pluuiaz aduersitatis nec flumina persecutionis tyrannorum. nec ventum temptationis demonum. sicut beatus Martinus qui occurrente sibi demone dixit. Dominus mihi adiutor. nō timebo quid faciet mihi homo // Tertio exponitur moraliter. vt per patremfamilias deus intelligatur. qui triplicem familiam habere dinoscitur. // Prima est omnium electorum adhuc in mundo militantium. Et quo q̄ milicia est vita hominis super terram Job. vij. // Secunda est omnium purgandoruz in penis degentium. // Tertia ē cūctoꝝ beatoꝝ in celo iā triumphātiū. Hec Hugo in suo cōpēdio libro. vj. c. xiij. Panc triplicem familiam designat sacerdos in missa. quando hostiam p̄ncipaliter in duas partes diuidit propter duplicem statum p̄destinatorum. s. eterne glorie. & tpalis miserie. Sed vnaz particulā postea subdiuidit que remanet in sinistra. Quia alij predestinati purgātur in igne purgatorij. Alij vero pugnāt adhuc in mūdo instabili. medietas in dextra manens ponit super patenam. que significat bonos in patria. & tenent illam claritatem & eternalitatem cui nulla impuritas. nulla falsitas. nulla ſtabilitas potest admisceri. & qz vnifozmē statū tenēt mente. affectu & desiderio & vna beatitudine perfruuntur ideo illa pars non diuiditur. Alij vero duo status

diuiduntur per certū ꝛ dubium. Certi nanq; hi sunt in purgatorio existentes de beatitudie sua sed valde puniti sunt ꝛ afflicti. quia spes que differtur affligit aiam Prouer. xiij. Ubi dicit glosa ordinaria. Nimiruꝫ q̄ diu differtur spes eternorum affliguntur anime fidelium. vel pro dilatione bonoruꝫ vel illatione malorum. ꝛ vbi venerint ad aliud quod desiderabant. facile obliuiscuntur quod sustinuerunt. Sed hi qui in mundo sunt valde dubij sunt. quia nesciunt an odio vel amore digni sint. Eccl. ix. Et ideo partes in subdiuisione sunt. quarum vna remanet in sinistra. ꝛ ponitur ad primam medietatem hostie supra patenam propter certitudinem quaꝫ habēt illi in purgatorio. vt cum purgati fuerint statiꝫ beatis coniunguntur. Alia vero in dextra retinetur. ꝛ super eam fit ter signum crucis. super os calicis ꝛ sanguinem dicitur. Pax domini sit semper vobiscum. ꝛ sic in sanguinem mittitur. quod significat existentes in vita presenti. qui adhuc egent gratia ꝛ merito passionis christi q̄ processerūt ex effusione sanguinis christi immaculati. Juxta illud ad Hebre. ix. Sanguis christi qui per spiritum sanctum seipsum obtulit immaculatam deo viuenti emendabit conscientiam nostram ab operib⁹ mortuis. id est a peccatis que mortificant animam scilicet morte culpe ꝛ gehenne ad seruiendum deo viuenti de iam dictis sunt hec. Media pro viuis offertur. altera pro sanctis. tertia pro redimēdis. hec similiter beat⁹ Tho. pte. iij. q. lxxiij. ar. v. Idē dicit. b. Aug. Q̄ pars in calice missa significat illos in p̄senti vita q̄ adhuc sanguine inuoluunt pctoruꝫ Et dicūt cū ppheta ps. l. Libera me de sanguinib⁹ deus de⁹ salutis mee. Quāuis alij dicāt q̄ pars quam sacerdos in calicem abscondit. ꝛ in vino cōsecrato immergit. significat illam partē que est in celis que ab omnib⁹ penalitatibus est libera. ꝛ torrente diuine voluptatis inebriatur. Juxta illud ps. xxxv. Inebriabuntur ab vbertate domus tue. ꝛ torrente voluptatis potabis eos. Sic habes de triplici familia huius patrisfamilias. qui inquam plantauit vineaꝫ. per quā ad presens intellige quamlibet fidelem animaꝫ Quia ꝑm Crisosto. super Math. de vinea nascuntur gemme. vulgariter knospen. de gemmis flores. de floribus vue: de vuis vinum elicitur. Sic primo de anima hominis iusti nascūtur bone cogitationes tanq̄ gemme. Sicut enim gemme sunt principia omnium fructuum. sic cogitationes bone sunt principia omnium fructuū bonoruꝫ operum. Primus q̄ eñ aliquid boni facit homo illud cogitando pertractat. Sed tamē illud principium a nobis habere nō possumus. sz a deo Juxta illud apostoli. ij. Thor. iij. Nunq̄d q̄dem sufficientes sum⁹ cogitare aliq̄d a nobis quasi ex nobis. q. d. Iz aliq̄d agā per libeꝫ arbitrium. nō tñ libeꝫ arbitriuꝫ est causa sufficiens boni operis. sed diuina motio. ꝛ sic libeꝫ arbitrium saluat cū dicit: a nobis. ꝛ gratiā dei cōmē dat cū dicit: quasi ex nobis. ꝛ sic tollitur duplex error. Unus illoꝝ qui dixerunt liberum arbitrium nihil agere in meritorio opere. sed totuꝫ esse a deo. quare nō esset ieiunandū. Alius est error Pelagij dicentis q̄ inchoatio boni operis est a nobis. cōsumatio aūt a deo. q̄ tollit per hoc qd dicitur. In bona cogitatione deus operatur. h⁹ lyra. Ideo dicit Augu. super ps. // Nō pōt fieri vt habeat mala facta qui hz bonas cogitationes. Facta eñ de cogitatione p̄cedunt. Non eñ pōt quisquā aliq̄d boni facere. aut ad aliq̄d faciendū membra mouere. nisi p̄cesserit iussio cogitationis. Ideo bñ dictum est q̄ de aia iusti hois nascuntur primo cogitationes tanq̄ gemme. q̄ malis nō dant locū. Sic̄ legit in vitaspatrum li. ij. c. clxv. // Quidā dixerūt ad siluanuꝫ per quā viā adeptus esset tantā prudentiam: respondit. Nunq̄ dimisi cogitationes malas in corde meo que deū prouocarent ad iram Secundo sicut de gemmis nascuntur flores. sic de bonis cogitationib⁹ nascuntur bone voluntates que sunt apud deum suaues velut odoriferi flores. Et sic homines bonas habentes voluntates dicere possūt illud. ij. Thor. ij. Christi bonus odor sumus. // Tertio sicut ex floribus nascuntur vue. sic ex bonis voluntatib⁹ operationes bone. Quia dicit Bern. Bona volūtas in aio est origo oīm bonoruꝫ ꝛ mr̄ oīm virtutum. Sic econtra mala valūtas est mr̄ oīm viciorum Ideo custos aie sue valde sollicitos eē dz circa custodiā volūtatis sue. Quarto sic̄ de vuis vinum elicit̄. sic de bonis op⁹ etiā in p̄nti ꝛ in futuro magnū gaudiū generat̄. Quia dicit glo. sup illud ps. xviij. In custodiēdis illis retributio multa. nō tñ in futuro reddet̄ p eis premiuꝫ sed etiā ex eoruꝫ custidia in presenti magnū gaudium acquirit̄. Vel dic q̄ hec vinea penitens videlicet aia producit gemmas in contritione: flores in deliberatione. maturitatēq; vue in operis consumatione. Cuius vinum soli deo propinat̄ Quia soli deo bonor ꝛ gloria. ad Roma. x. Vel hec vinea deuota aia primo crescit in bona voluntate. secundo floret in bona operatione. tertio maturescit in perfectione. quarto vinū exprimit in bonoruꝫ operuꝫ prosecutione. Et hoc figuratū ē Gen. l. de somno pincerne. de quo supra dominica. j. in aduentu. sermo. p̄mo. A. M.

Hanc quidem aniam velud electam vineam iste paterfamilias in corpe humano plātauit. p̄mo ideo vt opa sua de⁹ p̄ficeret. Fecerat eñ deus

creaturã pure corporalẽ. sicut celum ꝛ terram. Genẽ.j. In ꝓncipio fecit deꝰ celũ ꝛ terrã. deinde fecit pure spũalem sicut angelos. Quia dicit beda quẽ allegat mgr̃ li.ij.d.ij.c.vj. Hoc celũ superius qđ a volubilitate mũdi secretum est .i. diui sum mox vt creatũ est sanctis angelis repletum est. Et sil'r dr̃.c.iij. Creauit deꝰ creaturã corpalem ꝛ spũalem simul. ne in vniuerso ope dei aliquid incõpletũ remaneret. ¶ Scõo ideo aiaz in corpe plantauit vt ipsa per corpus multa merita ꝛ vtutes acq̃reret. Vñ Plato in thimeo. Ad hoc aia cõiuncta est corpi vt venetur scientias ꝛ virtutes Et si cũ magno ornatu venerit benigne recipiet a suo creatore. Si aũt non relegabit ad inferna. ¶ Est tamẽ notandũ. Quedam eñ sunt in quibus anima sine corpe mereri potest. sicut in diligẽdo deum. in cõmẽorãdo deuz ꝛ in cognoscendo. ymo sepe aia a corpore a talibus impeditur. Quia dicitur Sap̃.ix. Corpus quod corrumpitur .i. inquantũ est coruptibile aggrauat aiam. Alia etiã sunt in quibus anima nõ potest mereri nisi in corpore ꝛ per corpꝰ. sicut in ieiunando: elemosinas dando: peregrinationes faciendo ꝛ martiriũ sustinẽdo. Tertio vt hõ maiorem gloriã perciperet. Si eñ aia fuisz separata. glorificata esset tñ in cõtemplatione deitat ꝛ non in corpe in visione humanitatis. Et hoc ẽ quod dicit Augꝰ. in li. de spũ ꝛ anima. Duo sunt in homie sensus. interior. s. quo ad aiaz quo reficitur in contemplatione diuinitatis. exterior. s. quo ad corpus quo reficitur in contemplatione humanitatis. Per istam etiam vineã fecit deus sepem. s. angelorũ custodiã Quelibz eñ aia bz vnum angelũ ad sui custodiam deputatũ. ꝛ hoc in quadruplici statu. videlicet dum est in vtero ne a dyabolo suffocetur. dũ est egressus ab vtero ne a baptismo impediatur. dum est viuẽs in mundo ne de fide temtet. vel ne in cõfessione impediatur. post mortez ne dyaboli laqueis capiatur: ꝛ ab eis in eternas penas ducat. Iste sunt vie quas aia facit in quibus eam angelus custodit. Juxta illud pš. xc. Angelis suis mandauit de te. vt custodiant te in oĩbus vijs tuis. Ideo dñs Math̃. xviij. dicit. Angeli eoꝝ semper videant faciẽ patris eoꝝ Super quo dicit mgr̃ li. ij. di. xj. c. j. Angelos dicit eoꝝ esse quibus ad custodiã deputati sunt. Sup quẽ locum Hiero. tradit vnãquamq; aiam ab exordio natiuitatis habere angelũ ad sui custodiã deputatũ inqens Ita magna est dignitas aiarꝝ. vt vnaquez habeat ab ortu natiuitatis in custodiã sui angeluz delegatum. Et iste quidẽ angelus eripit boiem sibi cõmissum a potestate demonũ. Juxta illud pš. xxxiij. Immittit .i. immissionẽ facit. angelos domini in circuitu timentiũ eum. ꝛ eripiet eos.

Item iste paterfamilias fodit in hac vinea torcular. per qđ intellige conscientiam cõtinue torquentem aiam peccatricẽ. De qua dicit Isiđ. Nulla pena grauior mala conscientia. Vis aũt nunq̃ esse tristis? semper bene viue. Idẽ sic dicẽ Omnia homo fugere potest preter corpus suuz vbi eñ abierit reatus sui cõscientia illũ non derelinquit. Cui consonat glosa super illud pš. vj. Lauato per singulas noctes lectũ meũ. vbi lectum vocat conscientiam. que quibusdam est quies. quibusdã tormentuz. Et Berñ. Laborat ꝛ quiescit aia ĩ ꝓscia. qz ꝓscia alia bona ꝛ nõ tranquilla eoꝝ. s. qui iã conuersi ad dñm recogitãt. ꝛ annos in amaritudine ducũt. Alia tranqlla ꝛ non bona eoꝝ. videlicz qui in spe peccãt ꝛ dicunt in corde suo q̃ deꝰ nõ requiret. Alia nec bona nec tranqlla eoꝝ. s. qui in multitudine peccatoꝝ desperant. Alia tranqlla eoꝝ videlicet qui carnes spũi subdiderũt qui cũ his qui oderũt pacẽ sunt pacifici. hec Berñ. Istam igitur vineã sic plãtatam sepe circundatã ꝛc. tradidit paterfamilias agricolis. Est aũt duplex agricola. s. singularis ꝛ generalis. Singularis est qlibet cui tradidit dominus animam. Ideo illam debet putare cultello pnie ꝛ cõfessionis. Quia dicit Amb. in hexa. Vinea p̃scisa fructificat. semi putata frondescit. neglecta luxuriat. Sic vinea aie nostre ab oĩbus peccatis p̃cisa fructificat per bona opera. sicut de hoc dicit Crisosto sup Mat. Aia sancta. s. que est totaliter purgata ortꝰ conclusus esse intelligit Quia contẽnendo humanã laudez in bonis que facit bona intentione se circumsepit ne ad interioza hostis rapienda antiquus irrumpere possit. Sed semiputata vinea ẽ aia negligẽter ꝛ semiplene a vicijs purgata. Et hec quidẽ frondescit. quia talis habet multa folia verboꝝ. ꝛ paucos fructus operum virtuosorum. Ideo a deo maledicetur sicut ficulnea que solum habebat folia ꝛ non fructus. cui maledixit dominus dicens. Nunq̃ ex te nascatur fructus ineternum. ꝛ arefacta est continuo. Math̃. xxj. Vinea vero neglecta. id est anima a nullo peccato purgata luxuriat in palmites silueſtres. Et ideo non fert dulces vuas. id est opera deo grata. sed labruscas: scilicet opera deo odiosa ꝛ ingrata. Sicut conqueritur dominus Isaie. v. Expectaui vt faceret vuas ꝛ fecit labruscas. Est enim labrusca vitis agrestis que in terre marginibus nascitur. Et inde labrusca dicta a labris. id est extremitatibus terre. Sic exponit Isidorus ethymologiarum. xvij. Ergo labrusca quasi in labris crescens. ꝛ significat adulterina ꝛ terrena peccata que facit peccatoz cum negligit se per confessionez expurgare. Quia dicit Gzego. Petñ qđ per penitẽtiam

non diluitur mox pondere suo ad aliud trahit. Sed generalis agricola est quilibet predicator vel prelatus quib⁹ domin⁹ tradidit hanc vineā humane aīe ad custodiendū ꝛ colendū. Debet ergo quilibet curatus pleban⁹ aut sacerdos videre ne vinea aīe sibi cōmissa degenerz in labrusceas. id est faciat iniquitates manifestas de quibus iudicat ecclesia quod sibi videtur Debz igitur prelatus putare aīas sibi cōmissas per cultellū aspere correctionis Quia dicit Augu. ad Vincentiū donatistā. Et ponitur .v.q.v.c. Non omnis. Melioza sunt vulnera amici. s. corrigentis. q̄ voluntaria oscula inimici. s. corrigere negligentis. Et subdit Melius est cū severitate diligere. q̄ cū lenitate decipere. Et certe nisi correpti subditos ipsi damnantur. teste Isidoro lib̄. iij. de summo bono. Sacerdotes propt̄ iniquitatez populorum damnantur. si scilicet ignorantes non erudiant. aut peccantes non arguant. Primus igitur agricola. s. homo quilibz ad fodiendū vineam anime sue debet conducere q̄t tuor fossores. Primus est pudor. qui terraz duram cordis mollificat ad penitentiam. debet tamen primo peccatum odire. vt deinde possit illud erubescere. Quia dicit Richar. de san. vict. Disce primum peccatum odire. ꝛ tunc incipies illud veraciter erubescere. Ille pudor verus esse cognoscitur quem viciorum odium precedit. alioquin si in peccato deprehenderis non te credo erubescere culpam sed infamiam. Non enim descendit verecundia talis taz ab ipso peccato q̄ diffamie detrimento. hec ille. Secund⁹ fossor est dolor. s. q̄ doleat se tantum bonū. s. deum offendisse. quia talis dolor cor mollificatū scindit vomere contritionis. Juxta illud Joheł. ij. Scindite corda vestra ꝛ non vestimēta. Et maxime habet iste fossor effectum suum in contritione. Quia vt dicit Pe. lom. in. iiij. di. xvij. Cōtritio sic diffinitur. est dolor volūtarie assumpt⁹ pro peccatis cū proposito cōfitendi ꝛ satisfaciēdi. De hoc s̄. infra octauam ephie. sermone. iij. L.Q. Sed diceres. Nunqd dolor debz eē sensibilis? Dicit magister in. iiij. di. xvij. sicut dicit Arisosto. Unūquodq; per quascūq; causas nascitur per easdē dissoluitur. vt ex̄ de reg. iu. Cuz igitur pctm̄ sufficienter per actū voluntatis possit nasci. sufficienter etiā per solum actū volūtatis. s. per displicētiā ꝛ dolorē quantuz est ex pte nostra potest tolli. Et cū hmōi dolorem habere sit in potestate nostra nō aūt habere dolorē sensibilem. ideo de⁹ non requrit dolorē sensibilez de cōtritionis necessitate. sed de eius perfectione. Ideo dicit Posti. ꝛ idē Petr⁹ in. iiij. di. vbi s̄. De peccatis in cmuni inquātū sunt offensa dei debet eē maior dolor de maiori peccato habitu aliter nō actualiter. Sicut etiam in speciali debet eē maior dolor de maiori peccato eo q̄ habet maiorē rōnem doloris. Dolor quidē sensibilis. s. penalitatis cueniēs est vt sit maior qz maiori offense maior pena debeā. Cōcordat ꝛ tho. ibidē. Tertⁱ⁹ fossor est timor q̄ oēs lapides id ē oīa peccata que in corde per cōtritionē scisso inuenit extra. pijcit ꝛ expellit. Eccī. j. Timor dñi. s. initialis ꝛ filialis expellit peccatū. s. tanq̄ sibi contrarium. eo q̄ annexus est charitati. Et subdit sapiens. Naz qui sine timore est. s. dei non poterit iustificari. Quia dicit glo. Primuz quod pertinet ad iustificationem siue ad iusticiam est esse subditū deo sicut suo superiori. quod facit timor. Quartus fossor est amor dei. qui omnes palmites infructuosos ad radicez vitis suborztos eradicat ꝛ euellit. Etiam intellige per palmites infructuosos amores mundanos qui sunt infructuosi quos amor dei totaliter eradicat a corde humano. Juxta illud Augusti. Qui biberit de fluuio paradisi cuius vna gutta maior est occeano. restat vt in eo sitis mundi penitus extinguetur.

Dñica tertia q̄dragesime.

Estote imitatores dei sicut filij charissimi. et ambulate in dilectōe sicut ꝛ christ⁹ dilexit vos. ad Epheſ. v. Dicit Aristo. li. ix. aialiū. ꝛ Greg. Q̄ aq̄la irreuerberata acie solis inspicit claritatem vt nec oculi eius lacrimen̄. Et idē docet filios suos ducendo eos versus radios solis. vt solem discant clarius intueri. Mozaliē per aq̄lam ad presens intelligo Paulum apostoluz. qz sicut aquila inspicit claritatem solis corporalis ita beat⁹ Paul⁹ adhuc existens mortalis vidit claritatem solis spūalis. Quia dicit. b. Aug. de vidēdo dñm q̄ paul⁹ in raptu vidit diuinā essentiam de quo raptu etiā ipe dicit. ij. chor. xij. scio hoiez in xp̄o annos añ q̄ttuordecī siue in corpe siue ex̄ corp⁹ nescio. de⁹ scit raptū hmōi vsq; ad tertiū celū. s. empireū. Et audiuit. Glosa. i. vidit qz ponit̄ auditus pro visu. Vidit inquam archana que nō licet homini loq̄. Et qz. b. paul⁹ apls velut aq̄la adeo clare vez solē dñm nostruz intuitus est. ꝛ in tota vita sua est ipsum imitatus. Ideo vult vt filij sui spirituales quos in fide genuit sil̄e faciant. s. christum verum deum in suis exemplis inspiciendo cum dicit. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. Et. q. d. Exquo estis filij charissimi dei propter imaginem glorificationis. ad quā finaliter obtinendam facti estis. Et quia sic est. Qui patrem multum diligit

ipsum etiã mutatur in omni cõuersatione mozũ in leuitate mẽtis atq; honestate vite. Ideo imitatozes dei estote que fuerũt verba pñtis epistole vestre p̃posita charitati. In q̃bus quidẽ v̈bis p̃cipaliter ad duo nos exhoztatur. Primo ad dilectionez dei ꝛ proximo. ibi. ambulate. Scõo ad declinationẽ vicio. ibi. Fornicatio. Primo igitur hoztaꝫ ad dilectionẽ dei ꝛ proximo cũ dicit. Ambulate in dilectiõe. Ubi nota. Dilectõ assilaꝫ calce viue ꝓpter tria. Primo ꝓpt̃ ignei tatẽ. Quia dicit mgr̃ li. xvj. pp̃. Licz calx vl̃ cementũ actu ẽ frigidũ. intus tñ feruozẽ hz in occulto. ideo aqua pfusa statim ignis erumpet latens. Et dicit Aug⁹. libro de trini. q̃ hoc valde mirabile accidit q̃ calx ex aqua accendiꝫ. ex q̃ ois ignis extinguitur. Oleo vero calx extingui tur quo omnis ignis nutriꝫ. Mozaliter exponẽ do hoc dicẽdum. Sic est de dilectione vera. hec quidem licet ab exteriozi videtur esse frigida. eo q̃ signis exteriozib⁹ nõ ostenditur. qz interduz non est ceesse. tamẽ habet viui amozis ignez in intimis cozdis Quia dicit sapiẽs ꝓuer. xvij. Omni tempoze diligit taz aduersitatis q̃ ꝓsperitatis qui amicus ẽ. Glosa ozdinaria dic̃. Qui deum vere amat omni tempoze custodit ei⁹ amorem. nec in angustia passionis deserit quez in pacis tranquillitate confessus est. hec glosa. Nam sic̃ calce aqua perfusa statim ignis erũpit latẽs sic superueniente aqua alicui⁹ tribulationis vel angustie aut necessitatis. tũc statiz ignis interioz veri amozis erũpit. ꝛ exterius in ope se ostendit. Quia sapiẽs dicit. Fraternitas in angustia ꝓbatur ꝓuerb̃. xvij. Quia ignis vere dilectõnis ꝛ aduersitatis magis accendiꝫ. Juxta illud quod dicit Ualerius maxim⁹ in policrate. Sincere fidei amozis amici p̃cipue in aduersis cognoscuntur. Do hoc ponit exemplũ valde notabile Guilh̃. in apiario. ¶ Quidam iuuenis sagax ingenio diues valde nũcios suos per diuersas mundi partes destinauit. Quidam autez ex eis in partib⁹ ozientis reperierunt gentilez quẽdam in oĩbus rebus ditissimũ ꝛ fidelem. Nunciant illi se talẽ habere dñm iuuenẽ. Uadunt itaq; ꝛ redeunt munera ex parte gentilis dño suo deferunt Referuntq; maioza iuueni christiano. sic q̃ exinde intantũ in dilectõe accenditur q̃ ꝓperat cũ magno comitatu videre gentilem. Ueniens itaq; gentilis eũ cum magna glozia suscepit ꝛ euz non paruo tẽpoze tenuit in expensis. Qui cum ad patriã deliberaret redire eũ ad incõparabiles thesauros introducit. de quibus cum nihil recipere vellet. tandez ostendit illi septez puellas virgines in cõclaui nobilissimas genere ꝛ pulcerrimas. quas ꝑm ritum suum ducere ꝓponebat tempoze opoztuno. ꝛ dixit ei. Ex bis tibi vnam eligas in vxozem. Nec moza supza modũ captus oculis in animo vnã elegit p̃stantiozẽ mozibus ꝛ decoze. Cui gentilis. Optionez dedi tibi. ꝛ tu mihi pze oĩbus dilectissimã elegisti. et tu quidẽ vt sapiens experieris quid dederim tibi. ꝛ ego vt minus sapiens ꝓpter te quid dimiserim percũctaboz. Hec dicẽs statim tradidit cõdigna munuscula. ꝛ eam dedit christiano. At ille in ꝓpzia veniẽs sponsam suã in maxima gloria baptizatã accepit vxozẽ. ꝛ mulierẽ mire virtutis admuenit. Ipse aũt auct⁹ in glozia in viz creuit maximũ ciuitatis. Gentilis aũt frequent recolens quid in dicta iuuencula perdidisset. et grauari cepit i animo vltra q̃ dici potest. ꝛ paulatim pze tristicia contabuit in eo spes atq; sensus. De die ergo in diẽ. de anno in annũ decrescens in rebus cũ nihil curaret que haberet. tandem ad extremam veniens miseriaz. exul de patria quasi infatuatus pulsus est ab amicis. Quidum quid ageret ignozaret. incidit cozdi ei⁹ visitare amicuz ꝓ quo ista pertulerat. nec posse eũ credere futuz immemozẽ. ꝛ deniq; tanti piaculi contemptozez. Uenit igiꝫ ad locum vbi ille mozabatur pulsabat ad portã quandã amici dixit vnus quis esset. respondit amic⁹. Et nunciuꝰ neglexit verbum nec est intromissus Quo facto gentilis cõtristatus in moztem. vespere veniente super vastũ ecclesie atriũ se ꝓiecit. In tempestate ergo noctis silentio quidã latrũcul⁹ coraz gentili hominẽ occidit clamq; discessit. Mane facto inuent⁹ est homo occisus ꝛ iuxta eũ gẽtilis ignotus accipitur. Et cõgregatis nobilib⁹ ꝛ populo ciuitatis offert. ꝛ imponiꝫ illi factum Qui cũ desperatione fract⁹ esset homicidiũ nõ negauit. Ipse vero iuuenis quondã amic⁹ suus cũ diutius contemplatus esset hominẽ illũ ꝛ agnouit. statimq; prosiliens cuz ille duceretur ad moztẽ clamauit. Innocẽs est ille. ego sum q̃ factum feci. Nec moza: cum ille cumberet decollãdus. ille qui homicidiũ fecerat: puidẽtia diuina cõtristatus. tam nobilẽ ꝛ innocẽtem hoiem deperire. in medium p̃siliẽs exclamauit. Innocentes ambo Ego sum ille nequissim⁹: qui factũ feci Mox iudex ꝛ proceres citati mirabiliꝫ stupefacti sil̃ capiunt dictos tres. ꝛ factũ diligenti⁹ per scrutantes cũ veritatẽ per omnia cognouissent: innocentes absoluunt. ꝛ ipsuz reum ꝑ ammiratione piaculi dimiserunt. Christianus vero ille obuius manib⁹ ꝛ osculans amicũ suscepit. ꝛ ad fidẽ inuitauit. ꝛ ille annuens baptizatus est accepitq; vxozẽ nobilẽ ꝓsobzinã amici ꝛ cũ eo dimiditatem bonoz q̃ habebat ptim⁹ est. Ecce q̃ vez est q̃ amici p̃cipaliter in aduersis cognoscunt. Sed oleo cõsolationis ꝛ prosperitatis calx dilectionis quasi extingui videtur. Quia

homī in pſperitate poſito nō ē neceſſarium magna ſigna vel obſequia dilectionis oſtendere. ſicut de hoc dicit Valerius vbi ſupza. Non decet hominē amico in pzoſpitate poſito magna dilectionis obſequia oſtendere. ne forte dicat q; pter illius pſperitatem ipſum diligat. Secūdo dilectio aſſimilatur calci, ppter vnitatem. quia lapis lapidi nō bene cōiungitur niſi ei calce media vniatur. nam ex calce cum admixione harene et aque fit cementum cum quo lapides ad inuicem ſtrictius vniuntur. Qualis autē debeat eſſe harena que calci eſt admiſcenda docet. Petrus de creſcen. de rurali cōmodo li. j. c. xj. Harena inquit que manu appzehenſa odit ſtridozium vel reſperſa nihil ſozdis relinquit in panno lineo cādido. egregia eſt et vtilis fabzicanti. Et ſubdit. In duabus harene partibus calci vna miſcenda ē. quia ſi equali menſura miſcētur erit foztiſſimum cementum ide mixtū. Et dicit. Pal ludius. q; ruffa eſt omnibus melior. Sic moraliter homo homini nō vere ſociatur niſi ei dilectione mediante vnitatur. Que quidem dilectio ſi cum herena patientie que ſub aquis tribulationum inuenitur. et cum aquis ſapientie admiſceatur. cementum et glutinum perfecte faciet vnitatis. Nam inter quos charitatis dilectio cum patientia et ſapientia viget. ibi perfecta vnio et iocūda ſocietas adeſt. vt dicit An ſel. libzo. ij. c. ix. Et de hoc exponitur illud pſ. Ecce q; bonum et q; iocūdum habitare frates i vnum. Et dicit. Iſidorus. Illa calx melioz eſt et vtilioz q ex lapide albo et duro generatur. Sic illa dilectio vera ē et vtilis amicicia q ex animo puro et vero generatur. Quia dicit pbus i ethicis. Pzauozum amicicia q ſe nō puro diligunt aio non eſt amicicia vera. Et fm Auguſ. Amicicia que diſcredi potuit nūquam amicicia vera fuit. ꝺa amicicia debet eſſe firma. Tertio, ppter vtilitatē qz dicit. Conſtātinus et Pli. in ſpecu. natu. Calx mixta cum oleo puſtulas et vulnera iuuat. et vulnerū inciſiones bene cōſolidat. ſuperfluam carnē cozzodit nec creſcere pmittit. Sic etiam dilectō mixta cum oleo miſericozdie et pietatis ſanat puſtulas ſuperbie. Sicut i Nabuchodonoſoz qui ſupbiuit contra deū Dañ. iiij. cui ait Daniel. Peccata tua elemoſinis redime. et iniquitates miſericozdijs pauperū. Item ſanat vulnera anime. et nō ſinit ea p peccata putrefieri. Qui eñ ex vera dilectōe imptitur alicui miſericozditer elemoſinā i aia mūdus erit. iuxta illō Lu. xj. Date elemoſinā et ecce mūdata ſūt vob. Ibo hoztatur hic aplus. Ambulate i dilectōne. q. ꝺ. Nō ſolū cozdiū. ſed etiā exhibitōe operū qz fm grego. i omel. Signū dilectōis exhibitio ē operū. Ambulate in dilectōe ſicut xps vos dilexit. et tradidit ſemetipſum, p nob oblationē et hoſtiā deo i odozē ſuauitatis. q. ꝺ. Sic ābulate vt ſimilē dilectōez xpo rependatis. Quātū ad ſecūdum hoztatur ad declinationē certoz vicioz cū dicit. Fornicacō aūt et oīs imūdicia aut auaricia nō noietur i vob ꝛc. Primū igitur peccatū quod hic aplus hoztatur declinare ē fornicatō. p quā intelligit ſimplicem fornicatōz et luxuriam que fit iter ſolutos. Et aſſimilatur ſulphuri propē tria. Primo, ppter ardozē. nā fm Iſidoz ſulphur ē vena terrea ariditatis et ignetatis multū habēs i ſua cōpoſitōe. propter qꝺ dicit ſulphur quaſi ſolū vrēs. Sic etiā fornicatō ē carnis terreſtris viciū et cozzuptela. q; habet multū igneitatis. ſicut patuit dñica ſupza in lxx. ſermone. j. p. T. Et fm Iſido. ſulphur eſt calidum in quarto gradu. Quia fornicatio eſt calida in quarto gzadu quia fornicatio ē quartum vitiū cui ardoz et caloz appꝓpziat. Primꝰ gzadus eſt ardoz auaricie q; habendi apetitum in ſatiabiliter accēdit. Ipſa eſt ignis qui nūquā dicit ſufficit. Prouerb. xxx. Ideo comparatur monti ethne q ē mons i cilicia inſula ex quo erūpit cōtinue ignis cū ſulphure vt i gehēna. Sic dicit Iſidorus libzo. xiiij. c. vij Sic etiā auarici a nunq; extinguitur. Ideo dicit Boetius libzo ij. metro. v. Sed ſeuioz ignibus ethne feruoz timoz ardet habendi de qua ſtatim ifra. Sōus gꝺus ē ardoz ire, q ſcōm pbm ē accenſio ſanguinis circa coz. Tertiꝰ gꝺus eſt ardor gule. que multū attigit ardorē. Tū qz delectatōez cibi et potus appetitus acuit et accēdit Tū qz gule ſatietas libidinē iflammat. Quia dicit. Therētius q; ſine cerere et bacho friget venus. id ē p abſtinētiā ceruiſie. vini aut etiā cibi luxuria refrigeſcit. Quartus gradus eſt ardor luxurie qui ē quaſi ignis conſumens omnem virtutem. Job xxxj. Ignis ē vſq; ad pſumationem deuorans. Secundo propter vetozem. Nam aque per venas ſulpbureas tranſeuntes ex igne ſulpburis contrahunt calozem et fetorem. Mozaliter aque ſulpburee ſunt perſone luxurioſe que ex ipſo ſulpbure. id eſt ex infectione luxurie contrahunt calozem in cogitatione. ſapozem in dilectione. et fetozem plerunq; et infamie publicationem. Quia de fornicatozibus exponitur illō Iſay. xxxiiij. De cadaueribus eozum aſcendit fetoz. Et iſte fetoz interdū a viris ſpiritualibus ſentitur. Quia quidam ſcholaris preſentiā ſcozti in domo ſua ex fetoze eius cognoſcebat. Et q; dam dyaconus ſentiebat cum fornicatus fuerat. vt dicit Guilhel. De hoc quere plura ſupza dominica ſecunda poſt epyphanie. ſermone ſecundo. O. A. Tertio propter colozem. qz ſulphur quandoq; eſt album. purum et clarum et

subtile.aliquando feculentum ꝛ spissum.inter-
dū vero mediocre. Sic opus carnale cū inter li
mites mr̄imonij ꝛ ratiões cōtinetur tunc ē al-
bū.quia famam non denigrat. Purū qz mentē
non fedat.clarū qz ratōez non obscurat. Et sb
tile.qz ratio carnem regulat.ꝛ nō sequitur ap-
petitum delectatōis.sed sinceritatē intentionis
Sed si fiat extra mr̄imonium tunc est feculentū
p̄ immundiciam operum.grossū p̄ inordinatā
delectatōem ꝛ spissum p̄ nimiam frequentatōez
vel mentis ebetationē. Quādo vero fit inter cō
iuges sed nō debito mō vel debita moderatiōe
tūc quoddā mediocre participat ō vtroqz. Nā
inquantum in mr̄imonio sic ē inexcusabile.ma
gis tamen ꝛ minus ꝑm q̄ plus vel minus rece-
dit ab ordine ratōis.vt dic̄. Ansel.li.ij.ca.xx.
Si autem est extra matrimoniū est omnio iex-
cusabile ꝛ dānosū.qz canō dic̄.xxiij.q.iiij.c.me
retrices. Ad meretrices accedere ꝓhibet dn̄s.
Leuit̄.xviij. Deut̄.xiij. Deut̄.xxiij. Non erit
meretrix ō filiab⁹ Israhel. Sed di.exquo domi
nus ꝓhibuit meretrices. quare tunc leges per
mittūt eas Respondet. Nico.de ly.sup Gen̄.c.
xxxviij. Lex humana ꝓmittit meretrices inquā
tū nō punit talem fornicationē.qz nō potest om
nia punire sed aliqua rōnabiliter dimittit dei iu
ditō puniēda. Scōm pctm̄ dr̄ imōicia.p quā i-
telligit̄ quēcūqz imūdicia luxurie quocūqz mō
fiat.siue fiat scōm naturā vt adulteriū.stupz̄ū
vel incestus siue contra naturam.vt zodoma.
mollicies.ꝛ coitus cum iumentis. Jō dicit no-
tanter.omnis immundicia. Primo igitur ō ad
ulterio est sciendum.q̄ illud diuiditur in duas
species.i simplex adulterium scz cum vxorat⁹
peccat cū soluta vel econuerso.ꝛ est adulteriū
duplex.scz cū vxorat⁹ peccat cū vxore alteri⁹
cōiugati. Sed qualitercunqz fit graue est pecca
tum.quod primo patet p̄ hoc q̄ in veteri lege
morte puniebatur. Leuit̄.xx. Si mechatus fue
rit quis cum vxore alterius.ꝛ adulteriū perpe
trauerit cum vxore ꝓximi sui morte moriatur.
Secundo patet per hoc .ij.Reg.xj. Cum Da-
uit adulterium ꝓpetrasset dixit ei dn̄s per. Na-
than.ꝓphetam. Non recedet gladius de domo
tua vsqz in sempiternum.eo q̄ despexisti me et
tuleris vxorem Urie. Tertio patz ex hoc quia
ex eo sequūtur exhereditatōes filiorz. Actī.xx
iij. Omnis mulier relinquens virum peccabit
statuēs hereditatē ex alieno matrimonio. Se
quuntur etiam inde homicidia.sicut patet de
Dauid qui p⁹ adulteriū fecit occidere fidelē mi
litem suum.ij.Reg.xj. Sequitur etiam inde in
cestus.vt cum aliquis cognoscit filiam patris
sui vel eius vxorem ignorans enim quis sit pa
ter eius. Quarto sequitur maledictio quod per
hoc Numeri.v.patet. Si declinasti a viro tuo
atqz polluta es.ꝛ concubuisti cum adultero vi
ro.his maledictionibus subiacebis.det te do-
minus in maledictionem exemplumqz cuncto-
rū in populo .putrescere faciet femur tuū.ꝛ tu
mens vterus disrumpatur. Secundo dicendū
ē de stupro Ubi nota stupz̄ est virginum illici-
ta deflorat̄io.quando non precedente cōiugali
ꝓpactione vtriusqz volūtate virgo corrūpitur
vt.xxxvj.q.j.c. Lex. Cuius peccati magnitu-
do ostenditur primo in hoc q̄ .Sychen filius
Emor qui Dynam filiam Jacob.deflorauit.in
terfectus est cum patre suo et toto populo vr-
bis sue. Gen̄.xxxiiij. Refertur etiam in Vitas-
patrum.libro quarto.c.xxvij.ꝛ idē alegat Hie
gozius in dyalago. Quidam curialis sabato
pasce puellam quandam violauit. Cunqz ma-
ne surrexisset reatus sui conscius cepit trepida
re et ecclesiam ingredi.quia si tanto nō iret die
ad ecclesiā erubescebat homines. Si vero iret
timebat iudicium dei q̄ immundo spiritui tra-
deretur vexandus. Uicit autē humana verecū-
dia ꝛ ad ecclesiam perrexit. Cunqz in illa missa
rum celebritate nihil mali sibi cōtigisset letus
exiuit.ꝛ per sex dies securus estimans q̄ suum
scelus dominus non vidisset aut visum vindi-
care remisisset. Die autem septima subita mor-
te defunctus est. Cunqz sepulture traditus fuis
set.cūctis videntibus de sepulchro eius flamma
exiuit.ꝛ tā diu ossa eius cremauit quousqz om-
ne os et terra que in tumulum collecta erat de-
fossa videretur. Et dicit. Gregozius. Quasi pē-
sandum est quid anima viuens aut sentiens ꝓ
reatu suo patitur.si tanto ignis suplicio insensi
bilia ossa cremantur. Secundo ostenditur per
hoc q̄ talis auffet virginitatē cui debetur fruc
tus centesimus.coniugatis tricesimus.viduis
solum sexagesimus. Satis enim ille deteriorat
terram qui facit vt non possit reddere nisi sexa
gesimum vel tricesimum fructum cū prius red
deret centesimum. Item qui deflorat virginem
est occasio multarum fornicationū quas ipa fa
cit postea. Dic̄ ille q̄ prius rumpit clausurā ali
cuius vinee occasio est damni illius quod faci-
unt qui post intrant qui aliter nō intrasset. Ter ℙ
cio de incestu dicendum. Est autem incestus cō
sanguineorum vel affinium abusus.vt dicitur.
xxxvj.q.j. Cum ergo Incestum committit qui
sponsam fratris sui licet ab eo incognitam dux
erit in vxorem.vt dicit Grego .xxvij.q.ij. Si
quis vxorem.Cuius quidem magnitudo pec-
cati patet per hoc primo. Posq̄ cm̄ dominus
ꝓhibuit icestum ꝛ vicīū contra naturam. Leui.
.xviij.ait. Omnis anima q̄ fecerit ō abomina-
tōibus istis quippiā p̄bit de medio populi sui.

Secundo p hoc q̄ apostolus tradidit sathane cruciandum illū fornicatorē qui cū nouerca sua peccauerat. j. Chori. v. Tertio p hoc q̄ Amnō qui sororem suā corruperat infectus fuit a fratre suo Absalon vt patz .ij. Reg. xiij Refert etiam circulius de Antiocho rege sceleſto q̄ppriam filiā cognouit q̄ eum vltio diuina psecuta est q̄ p fulmē combustus est. Quarto dicendum esset de peccatis zodomiticis t contra naturā. Sed de his ad pñs supsideo ne pie aures offendantur. Tertium peccatū quod hic aplus hortatur declinandū est auaritia. hec reddit homenes insatiabiles t crudeles tā ad extraneos q̄ ad domesticos Cuius exemplum ē in auibus prede in quibus reputantur auari effectu vl affectu. Rapaces ei aues vt dicit. Aristo. libro. iiij. animalium. solitudinē diligūt. et cum aliquo socio habitare non possunt. Sic etiam est de auaris. Sicut eñ charitas querit cōmunicationem t societatē. ita auaricia solitudinem t pprietatē. vult ei cupidus omnia sol⁹ habere. ideo suspectū habet cum socio manere Nam possessio tempalium mater est dissēsionū. sicut patet Gen. xiij. de Abraham t Loth quorū substācia erat multa nimis. ideo rixa facta ē inter pastores eorum. Et dic glo. q̄ causa rixe fuit. quia tam iste q̄ ille volebat poccupare melioza pascua t aquas. t sicut aues prede pullos cū volare possunt a se pellunt. t secū habitare nō permittunt. Sic multi auari etiam suos domesticos t filios abijciunt. et graue sibi reputant q̄ eis expensas impēdāt. Item auari similes sūt griffonibus. q̄ vt dicit Isidor⁹ libro. xiij. c. iij custodiunt montes i quibus sūt gemme prectioſe. nec eas inde aufferre pmittunt. ppter hanc causā rarus ē illuc hominū aggressus vl accessus. nam viuos homines deglutiūt. t equitē armatum cum equo rapiunt. vt dicit glo. super Deutro. xiij. Sed tamen de gemmis illis quas sic custodiunt ipsi per se nullā vtilitatem sumunt. Sic est de auaris quibusdā qui thesauros ita cupide custodiunt vt si quis eis vel modicū quid aufferret ipsū si possent viuū deglutirēt. Ad tales auaros diuites pauperes accedere nō possunt. quia turpiter eos repellūt. vt patuit supza dñica in sexagesima. sermone. ij. R. L. de Petro thezaurario. ideo timent paupes accedere. Sed tamen de his que auari ita tenaciter possident etiam p se expendere nō audēt sed alij post eos de ipsorū diuitijs gaudent quos tamen ignorāt. iuxta illud pš. xxxviij. Thesaurizat t ignorat cui congregabit ea. Ideo de tali dicitur Eccl. v. Qui amat deuitias eo modo quo auarus. fructum. id est vtilitatem nō capit ex eis. quia auaricia non permittit eum vti. t hoc vanitas est Ideo auaricia ē detestanda. qz reddit hominem stultum. sicut patet de illo ð quē Luc. xij. qui horrea sua ampliauerat. cui dictum est voce diuina. Stulte hac nocte recipiam animam tuam a te. que autem congregasti cuius erunt. Ideo dicitur Prouerb. j. Usq̄ quo paruli diligitis infantiaz. t stulti que noxia sunt diligitis. Quartū peccatum est turpitudo que secūdum glosam cōsistit in āplexibus mulierum t vagis oculis aut ipudicis. De āplexu aut tactu mulierum dicit sapiens Eccl. xxvj. Qui tenet eam quasi qui apprehendit scorpionem. De hoc prouerbi. v. Nunquit potest hō abscondere ignem in sinu suo vt vestimenta sua nō ardeāt aut ambulare super prunas vt nō comburātur plante eius. quasi diceret nō. Sic qui ingreditur ad vxorem pximi sui nō erit mū dus cum tetigerit eam. Ideo legitur i. Vitaspatrum de quodam fratre qui volens transire flumē manus suas inuoluit in pallio. sicq̄ matrē suā vltra portauit. Cur interrogatus ab ea hoc fecisset? respondit. Corpus mulieris ignis est. t eo ipso q̄ contingebā te. memoria mihi de alijs mulieribus veniebat. De visu mulierum q̄ est nociuus habem⁹ i multis locis scripture. Gen. xxxiij. de Sychen qui vidit Dynā t rapuit eā. t i eodem libro. c. xxx. dicitur q̄ iniecit oculos domina i Joseph t ait. Dormi me cū. Et. ij. Regum. xj. Dauit vidit Bersabee exaduerso lauātem se Erat eñ mulier pulchra valde Et subiungitur. Missis nūcijs tulit eā. Ideo consulit sapiens Eccl. ix. Virginē nō ꝑspicias ne forte scādalizeris in decore eius Et iterz. Auerte oculos tuos a muliere compta. Et iterz. Ne circūspicias speciem alienaz. ppter speciem mulierum multi perierunt Quintum peccatū qð tangit hic aplus est stultiloquiū. quod consistit in verbis blādis t sollicitatorijs ad alliciēdū mulieres t ecōuerso. Esa. xxxij. Stult⁹ fatua loquet. Sed hoc valde timendū est. qz sermo mulieris cū q̄ stultus loquitur ē quasi rethe. Quia dicit. Prouer. vij. Irritiuit eū sermōibus multis. Eccl. ix. dr Aloquiū illi⁹ q̄si ignis exardescit. Sextum peccatum est scurrilitas q̄ risum solet mouere. t cōsistit in verbis iocosis, puocantibus ad risū sicut faciunt ioculatores vbi s̄. Scurrescūt velut capre vl symee cū qbus ludit dyabolus t boies excitat ad risū. Capra aūt aial fetidū est Symea aial diffforme. Sic tales valde fetide sūt t diffformes Ipse etiā scurre sūt fures dānosissime. qz tps quo nihil p̄ciosi⁹ in vita ista intertrāsitoria hoibus furātur Job de risu quem ipi faciunt dic. Eccs. Risū reputaui i erzorem. qz est velut q̄dam nūcius stulticiam cordis exteriozis bois insinuans. Eccl. xix. Amict⁹ corpo

ris ꝛ risus dentiū ꝛ egressus hominis enunciāt de illo. Ideo dicit aut scurrilitas que ad rem. i. ad realē vtilitatem non pertinet. sed magis gra ciarum actio sinit hominem in presenti vita. de hoc habes .s. dominica .iiij. post epiphanie. ſmo. j. p. h. Tunc ponit causam quare illa pec cata sunt vitanda ꝛ non nominãda in nobis di cens. Hoc scitote intelligentes q̄ omnis fornī cator aut immundus aut auarus. q̄ est idolo⁊ seruitus non habet hereditatem i regno christi et dī ꝛc̄. Oculi.

De eadē dñica. Sermo.

Erat ihesus eij

ciens demonium. et illud erat mutū Lu. xj. Hec est laudabilis consuetudo q̄ seruus quilibet habens bonum dominum. mitem. ver biſq; suauem seruit sibi diligenter. Et si contige rit. q̄ seruus iste ab hoste capitur ꝛ tenetur dñs si fidelis est erga seruum expugnat hostem istū ipsum liberando. Quia dic̄ sapiens Prouerb. xxiiij. Si tibi sit seruus bonus sit tibi sicut ani ma tua quasi fratrem sic eū tracta. Moraliter quilibet homo est seruus ad seruiendū deo cre atus. sicut probat magister Petrus lombard⁹ li. ij. di. j. c. v. sic dicēs. Si queritur ad quid cre ata sit rationalis creatura scilicet homo. respō detur ad laudandum deum ꝛ ad seruiendum ei ad fruendum eo in quibus proficit ipsa creatu ra non deus. Et hoc lucidius declarat ibidem Factus est inquit angelus siue homo propt̄ dū non quia creator deus summe bon⁹ vtriusq; sci licet angeli ꝛ hominis indiguerit officio. quia bo norum nostrorum non eget sed vt seruiret ei vt frueretur eo cui seruire regnare est. In hoc em̄ proficit seruiēs nō ille cui seruit̄. Iste quidē ser uus scilicet homo habet bonum dominū. mitē. verbiſq; suauem. ō bonitate eius dic̄. ps̄. cxviij Bonus es tu ꝛc̄. Et christus Mat. xviij. Unus est bonus deus. Et. Luce. xix. Nemo bonus ni si solus deus. De mititate ꝛ misericordia dicit Joheli. ij. Conuertimini ad dominum deum vestrum. quia benignus et misericors et multe misericordie. Sed de suauitate dicit ps̄. xxxiij. Gustate et videte quoniam suauis est dominus Et quia adeo est bonus. mitis et suauis. ideo si bi debet homo diligenter fideliterq; seruire Fm illō ps̄. ij. Seruite domīo i timore. Sed cōtin git multotiens q̄ hostis antiquus qui insidiat̄ saluti hoīm capit hoiez ꝛ tenz. Dic̄ ei. Ansel. li. x. c. xxj. q̄ dyabol⁹ similis est mulieri volēti ca pere muscas que linit ollam intrinsecus cū lac te. ꝛ tunc muſce intrant. et cum multitudo itra uerit includit eas et succendit. Sic dyabol⁹ di lectionem peccati offert ꝛ capit p cōsensum pec cati ꝛ captum ligat p ꝓsuetudinem. deinde i ig nem inferni trahit. Sed quia fidelis est dūs Fm ps̄. cxliij. in omnibus verbis suis. ideo pugnat pro homine ipsū ab hoste dyabolo liberando. si cut ostendit i isto quem a dyabolo qui eum mu tum fecerat. ꝛ in laude ꝛ seruitio dei impedierat misericorditer liberauit de quo dicit cuā. Erat. Jhesus eiciens demonium et illud erat mutū. In quibus verbis duo breuit̄ describunt. Pri mo malicia dyaboli insidiātis. Secō clemēcia dī liberātis. Quantum ad primum describitur malicia dyaboli insidiātis i hoc q̄ hoiez posse dit. Circa q̄ nota malicia dyaboli insidiat̄ pri mo mundū ingredientibus. vt pueris ne bapti zent̄. Dicunt naturales. Cerui qñ ꝓsequuntur O habent in ꝓsuetudine q̄ fugiunt ad fluuiū. ꝛ re sumptis viribus ex aque frigiditate euadunt ve natores. Ideo mos est venatorū semp aditum aque eis impedire. vt sic facilius possint capi ꝛ occidi. Moraliter serui q̄ ꝓsequūtur. et ad aque fluuium fugientes sunt pueri mundum ingressi cōtra ꝓsecutionem demonum aquam baptismi expectantes vt i ea vires anime resumant. Di cit em̄ archidyacon⁹ Guido i rosario q̄ ex pec cato primorū parentum fuit caro corrupta. et illam carnis corruptōem transmiserunt ad po steros. ꝛ quottidie transmittūt patres in filios vt xiij. q. iiij. c. Jam itaq;. Qñ igit̄ anime carni corrupte ꝓiūgantur quandam infirmitatē con trahūt que fomes nūcupatur. vt. xv. q. j. §. vt itaq; Sed hec fomes in aqua baptismi debilita tur. Qz dicit magister li. iiij. di. iiij. de baptiza to. q̄ gratia adiutrix est. ꝛ omnis virtus in ea augetur vt vere nouus homo tūc dici possit. fo mesq; peccati amplius in ea debilitatur. Jdcir co mos est demonū q̄ sunt venatores animar semp impedire ꝛ precludere viā ne homo veniat ad baptismi aquā. qz scit demō dicentē christū Joh. iij. Nisi qs renatus fuerit ex spiritu ꝛ aq̄ non potest introire in regnum dei. Et similiter nouerunt illud. Aug. in de fide ad Petrū Et po nitur de cōse. dist. iiij. Firmissime tene paruulos qui in vteris matrum viuere incipiunt ꝛ ibi mo riuntur. vel de matribus nati sine sacramento baptismi de hoc seculo transeunt eterno supli cio puniendos. qz ꝛsi peccatū ꝓprie actionis non habuerunt. originale tamen peccatum in conceptione cōtraxerunt. Et sicut puuli qui si ne baptismo moriūtur numero ifideliū cōseri būtur. ita etiā qui baptizāt vocāt fideles. Secūdo insidiāt demones in mō. pficiētibus .s. iustis ꝛ bonis plus q̄ pctōrib⁹. qz dic̄. Phi zolog⁹. Lup⁹ nō venatur circa locū vbi nutrit catulos suos sed venat̄ a remot̄. Qō sic moza

lizat anſel .li.iij.c.xxxix. q̄i loca vbi nutriūtur catuli luporū ſūt cozda malozum vbi nutriūtur delectationes ꝛ cogitationes peccatozū Ibi ergo dyabolus non venatur. qz eis non inſidiaꝫ nec eos temptare cupit. Ꝺ̄, ꝓbat Gzego. xxxiiij. mozaꝫ. Illos dyabol⁹ pulſare negligit quos ꝺeto iure ſe poſſidere ſentit Sed loca quaſi ab ipſo remota ſunt cozda iuſtorū q̄ ei ꝓtradicunt ideo tales ꝓſequitur eiſq; inſidiatur ꝛ moleſtat De hoc dicit. Gzego. vbi ſupra. Poſtis noſter in hac vita nos poſitos quanto magis ſibi rebellare percipit aut conſpicit tanto ampliꝰ expugnare ꝓtendit. Circa q̄ notandum. inſti in mundo ꝓficientes ſunt in multiplici dr̄na meritozū. Quidam enim ſunt p̄dicātes aut ozā tes. ceteri ſtudentes reliqui vero operantes. Primis igitur qui ſūt ꝓdicantes inſidiātur demones ſicut legitur ī apiario c.lxxxv. Mgr̄ Jordanus multos lr̄atos clericoſ ad ozdinem ī bonis recepit ꝛ multi ex eis grauiſſimis ōmonū impulſibus temptabātur. ꝛ hic magiſter mira inſtantiam demonis confeſſionū ꝛ predicatōm fratrum ī pulſib⁹ expugnabat. aliquātulū vna dierum demon libera voce locutus eſt ei Faci as ceſſare fratres tuos a ꝓdicatōnibus ꝛ cō feſſionib⁹ hominū audiendis. ꝛ ego ceſſare faci am ſocios meos ab omnimoda tēptatione fratrū ꝛ luctu. Conſenſit mox mgr̄ ad tēpus. ꝛ effectum mox cōſecut⁹ ē ſpōſionis. Nec multi poſt hoc dies efluxerant mgr̄o ozāti dictū eſt voce diuina. Quid eſt qō voluiſti facere cū ínires pactum cū dyabolo. ozēt fratres ꝓ tēpoze ꝛ ꝓ tpe ſtudeant ꝓ primozū inſtructione ꝛ ſalute. ꝛ ꝓcul dubio pure ꝛ vigilātiſ ozationis inſtantia tēptaōes demonū repellunt. Nec moza hoc mgr̄ in capitulo fratibus indicauit. vt illi mādatū eius miro ſpiritus feruoze ꝓplerent. virtus demonū eneruata ē ꝛ fratres a tēptationibus ī cōmuni quieuerunt. Secūdo qui ſunt ozātes ſimiliter a dyabolo tēptanꝫ. Refert Guilh̄. (ſcōm alios Brabātius) ī apiriovbi ſupra. Vidim⁹ ī villa ni uella virginē deo dignā dc̄ q̄ veriſſime narraba tur q̄ mortuis ꝓntibus in domo fratris militiſ relicta ēꝓ ciſtercien. aūt ozdie diu labozās. nec tamen omnē clauſtri effectū, ꝓducere foztiter, ꝓ poſuit. ſz in aio ſtatuit ꝑm poſſe ſuū etiam in ſeculo ozdinem ſeruare. Jnceſſit ergo ſine lineis. obſeruauit ieiunia. ſilētium tenuit. caruit carnibus boza matutina ſurrexit. eccleſiā ītrauit boras regulares exoluit. Cōtigit aūt vt ea ignorante mortuū cuiuſdā ōfuncti corpus veſpe ad eccleſiam deferretur. ꝛ ſolū in feretzo relinqueꝛ. Surgens ergo nocte media ꝺ̄go eccl̄iaz intrauit inuenitq; mortuū. ſed parū aut nihil q̄dē timuit. reſedit. horas incepit. Hoc vt vidit dyabolus ꝛ corpus mortuū intrās loculum primo mouit. ꝺ̄go ſe cōſignans cōſtāter ait ꝛ inclamauit dyabolū. Quieſce miſerrime quieſce. qz nihil poteris contra me. Mox dyabolus ſurgēs cū corpe inquit Nunquid potero cōtra te. ꝛ meas iniurias a te paſſas vindicabo. hoc vt illa vidit impterrito corde baculū cū infixa cruce ābabus manibus rapiēs. et in capite mortuū feriens ad terrā proiecit. et ſic fideli audacia demonē effugauit Diu ergo virgo ꝺi ꝛ cū maxima anguſtia laborauit vt cadauer deiectum in feretro relocaret. ſed fruſtra. quia nō potuit. Ueniēs igitur preſbiter cū cuſtode mane miratur deiectum corpus et vulneratum in capite querit quid actū ſit. fatetur virgo cum lacrimis rogat obnixi⁹ relevari. negat ille dicens potius viſum populo vt ꝓ geſtā rem ad laudem chriſti excitaretur. Mox turbata virgo chriſti p̄ſbyterum inexaudibilem vidit. vanā gloziam ꝛ erubeſcentiā formidās domum fratris ꝛ cognationem ꝛ patriā dereliquit. nec vnquam ad ea reuerſa poſt hoc fuit. Ecce q̄ dyabolus inſidiatur oz̄atibus. qz ſcit q̄ oz̄o valet cōtra omnē temp ꝓtationē. ſicut ruta dr̄ valere cōtra oēm punctōnē Dicit eñ Pli. in ſpe. na. li. xx. c. xxvij. Succo rute inuncti a ſcorpionibus ꝛ araneis veſpibus ꝛ apicus nō pūguntur. Mozaliter punctō ſcorpionis q̄ ante lingit ꝛ retro pūgit dici poteſt temptatō carnis que primo delectat ſed poſtea cruciat. Sed punctiones aranearum que muſcas inſidioſe capiūt ſunt tēptatiōes demonum q̄ inſidioſe capiunt animas. Puncture vero veſpium ꝛ apū ſunt impugnationes mundi ſiue aduerſitates quas faciunt apes qui mel faciunt. ꝛ aculeum infigunt a quibus omnib⁹ defendiꝫ anima deuota ꝓ ꝓtinuā oratōez vt dicit Anſel. li. iij. c. xvliij. Ideo dyabolus inſidiando oz̄onibus nititur eā impedire Tertijs etiā qui ſunt ſtudētes demones inſidiantur. ſicut ꝓbat idem. Apiari⁹. c. vbi ſupra Frat̄ quidam poſt matutinas in cella reſidere voluit vt ſtuderet ꝛ mox vt oculos abiecit libzo dormitabat. Cūq; ſepi⁹ reluctaret nec ꝑualeret ipatiēs dixit ſibi. Quid ē q̄ ꝑter ſolit ū ꝑualet ſomn⁹ Et mox dyabol⁹ ad eū. Nō clauſe ſunt porte. Et ille. Quo modo inquit claudētur. Cui demon. A vertice vſq; ad pectus. ab aure vſq; in aurem Et in hoc crucis myſteriū denotauit qua videlicet dyabolo inſidianti ſtudentibus eſt reluctandum. Hic igitur legitur de fratre. Alberto cui dyabolus pariſius apparuit in ſpecie fratris vt eum a ſtudio reuocaret. ſed mox virtute crucis diſceſſit. Quartos qui ſunt alias bene operantes illudit dyabolus. Hic probatur in apiario. ca. lxxxv. Quidā fratres in occonēſi ciuitate ſedētes, ꝑpe

mare sup littus. z ascẽdebat mons magnus altusq; diffusus. et supra montẽ est structura i modum castri ambitu murorum turribus z pallaciis decenter locatis. z ab ipso castro vsq; ad littus pons ingens protensus per quem pedites z equites diuerse figure ascendere z descendere videbantur. Cum ergo fratres aliquãdiu tali spectaculo attoniti tenerẽt dixit puintialis nomine Henricus fratribus. Surgamus fratres eam⁹ ad orationes. Illudit eñ dyabol⁹ oculis nostris vt curiositate nos teneat. vt ab opere dei tepeam⁹ Sic etiam illusit illi de quo dicit euangelium quem mutum fecerat. z cui visũ obturauerat vt eũ ab operibus bonis impediret quẽ tamen dñs benigniter a demonio liberauit. Ulterius est sciẽdum licet dyabolus nõ insidietur peccatoribus corporaliter tamẽ illudit spũaliter. Recte primo facit sicut cattus qui cum ceperit murẽ primo cum eo ludit. sed finito ludo eũ occidit z cõmedit Sic etiã facit dyabol⁹ peccatori. cũ enim ipm post consensum ceperit ludit cũ eo ostendendo peccatum esse leue. zq; ds est misericors z q; ẽ ipossibile hoiez nõ peccare. z q; possit faciliter penitere z hmõi. z post q; luserit cum eo sic trahendo ad opus spũale occidit. z p prauem cõsuetudinem comedit. sic eũ incorpando hec Ahsel. li. ij. ca. xxxix. Secũdo dyabol⁹ facit peccatorib⁹ sicut magi oculis fecerũt infidelium. Quia sicut legitur i legenda sancti Mathei. q; Zaroes z Arphaxat fecerũt boies cecos z mutos. Sic dyabol⁹ excecat homines peccatores p iniquitatẽ. Sapie. ij. Excecauit eos malicia eorũ. Et facit eos mutos primo in laudis dei cessatione. Sicut eñ dictũ est supra q; homo creatus est ad laudandum deũ Quia fm ps̃. cxiij. Nõ mortui laudabũt te domine zc. Idcirco dẽt quilibet hõ laudare deuz sic Dauit. ps̃. xxxiij. Benedicam dñm in omni tpe semp laus eius in ore meo. Sic etiam laudauit deuotus Amãdus in hora. sap̃. li. ij. ca. v Si quod absit voluntati tue beneplacitum esset z laudis preconium in hoc cõsisteret q; anima a corpore exuta aut ignez purgatorij aut certe inferni supplicium in penam suorum criminũ recipere deberet nihil de laude domini vellẽ diminuere. sed prompto animo vellem si possem omniũ negligentias hominũ supplere. z omnez irreuerẽtiã a seculo tibi exhibitã emẽdare. Sic etiam facere deberẽt boni christiani et nomen laudare dñi z dicere cum eodem Amando ibidẽ. O amãtissima sapientia. bonitas eterna. te deprecor vt omni mane diluculo cum ad te surrexero z oculos aperuero simulq; cor meum in laude tua aperiatur. Sed heu miseri peccatores sunt quasi muti deum non laudantes. ideo timendum est q; verificetur de ipsis hoc verbũ quod scribit egisippus hiero. li. iiij. Qui ñ laudat deum a quo hẽt viuere z sensũ z motum torum entis sepetuis mancipabit cruciãduz Sed sunt nonnulli qui non solum deũ nõ laudant. sz etiam eũ blasphemant. vt cum aliqui sint irati vindicare se volentes de ho aliqua membra nominant que nominanda nõ sunt vel aliqua turpia dicunt de ipso que non sunt dicenda Et valde certe miseri sunt blasphemi q; ꝓpterea speciali linguam acceperunt vt deum laudarent. q; tamen deum nõ laudãt. sed eũ blasphemãt. de q; bus dicit sapiẽs Qui maledixerit patri vel matri extinguetur lumen eius in medijs tenebris. Prouerb. xij. Glosa. dicit. patri maledicit blasphemus cũ dño maledicit. Matri maledicit q; virginẽ. Mariam q; ẽ mat nostra benedicta maledicit. Et ideo lux in medijs tenebris ei extinguetur qz i peccatis suis morieꝫ. De hoc etiã refert Cesarius in dyalogo de duobus lusoribus cũ vni eorũ male succederet fortune alterius inuidẽs vt furori suo satisfaceret in deũ cepit euomere verba contumeliosa. quem socius ex spũ maligno inflammatũ compescere incepit dicẽs Sile. si ei tu nescis bñdicere noli deo maledicere At ille statim deũ blasphemãs. z similiter eꝰ matrẽ. Mariam. Et cũ in matris eꝰ iniurias p rumpet. vox desup audita est. Veam iniuriam quocũq; modo sustinui. matris autẽ mee contumeliam nequaq; tollerabo. morq; sup eum tabula cecidit fulmine visibili miserabiliter pcuss⁹ spumans expirauit. Secundo facit dyabolus mutos peccatores in. p̃rimi scãdalizatõe. Quilibet ei hõ tenetur p̃rimũ edificatorijs vbis meliorare z ñ scãdalizare qz dicit apls. ij. Thor. iiij. Sine offensa. i. scandalo estote. Et. ij. Tho. vj. Nemi dantes vllam offensionem. i. scãdalũ vbo z exẽplo. Et Tull⁹ moral. sic inquit Nulli vbi tu fueris pbeas exẽpla maloꝝ. ne ꝺdem neris p peccatl alienoꝝ. q. di Magis ỏbes p̃rimũ meliorare q; scandalizare. Qui aũt sic verbis vl factis scandala inferũt z edificatoes p̃rimoꝝ dimittũt z muti existũt. diceꝫ ỏ quolibz illud ps̃. xxxvij Sicut mutus non aperiẽs os suum. Tertio dyabolus facit peccatorem mutũ p in peccatorũ confessione. nã silis ẽ lupo. qui vt dicũt experti rustici hominem raucũ z mutum facit Et idem pbat Ambro. in Hexa. di. Homo vocem pdit si primo eum lupus viderit. Sed si lupum homo ante conspexerit audaciaz perdit et caudam deponit. Et ratio est quare ex intuitu lupi homines rauceſcunt Dicit enim Aristotelis in probleumatibus. Lupus ẽ animal valde frigidũ. z maxime friget in cerebro. ideo habet caput graue. Ergo cum videt hoinem spũs

visibil' ꝺbilitatus adeo ꝓpꝛietatem suam ho
mini ip̄rimit vt sua frigiditate pectus constrin-
gendo vbi sunt instrumenta vocalia hoiem effi-
ciat raucum. Moraliter tunc lup' hominem vi
dendo ꝑuenit qñ homo astutias ꝺmonis ñ cog-
noscit. et sic ipsum fallaciter raucum ꝛ mutum
facit ꝙ confiteri peccata non possit. ꝛ tunc dice
re potest cū ps̄. xxxviij. Obmutui ꝛ silui a bonis
ꝛ doloꝛ meus renouatus est Ideo legitur ꝙ cui
daꝫ beremite quadam vice occurrerunt tres ꝺ
mones. q̄ int̄rogauit eos quō vocarentur. p̄m'
dixit. ego vocoꝛ claudens coꝛ. vt qñ aliqs au-
dita ꝓdicatōe cōfiteri vellet. tūc ego claudo
ei coꝛ ꝙ ꝑ peccatis suspirare non potest. Quia
scꝝm ē Ezech. xviij Cum auerterit se impius
ab impietate sua quam opatus est ꝛ fecerit iu
dicium ꝛ iusticiam. ipse animā suaꝫ viuificabit.
Alter dixit Ego vocoꝛ claudēs os. ꝛ hoc facio
quando aliquis vult confiteri ꝛ dñium nostrū
euadere ego tunc claudo ei os ne possit cōfiteri
Tert' inquit Ego vocoꝛ claudēs bursā ꝙ ho
mo iniustas res restituere nō possit nec de iusti
bonis elemosinas facere. et ita vniti sumus ꝙ
vnus iuuat alterū in quātū potest. Idcirco dēt
peccatoꝛ antespicere fallatiā ꝺyaboli. vt sic ipse
ꝓdat suā audaciā. Qñ ei homo cognoscit ꝙ ꝺy
abolus in damnatōeꝫ eius laborat tūc eū ꝓsti-
tendo ꝓueniat. ne ipsum ꝺyabolus mutū a cō
fessiōe faciat. Sicut iste de quo refert. Uirida-
rius in sermone. Cuidam beremite dñs dediti
donū cognoscendi hominum coꝛda hic quadaꝫ
vice veniebat ad ecclesiam vbi sacerdotes au-
diebāt ꝓfessionem. vidit ille ꝙ homines intra-
bant nigri ecclesiam quos ꝺmones cum iubilo
comitabātur. angeli vo custodes tristes a remo
tis ibant. At cum redirēt a cōfessione tunc de-
mones tristabantur. ꝛ angeli leti accedebāt. et
inter alios vnum aspexit quem demones liga-
ta ad collum chatena ducebant cū magno gau
dio. ꝛ angel' eius erat a remotis. Hic accedēs
cum alijs ad confessionem nigroꝝ effectus est ꝛ
demones eum foꝛtius ligauerūt. Hoc vidēs be
remita. accessit ad illum hominem. et visa sibi
enarrauit. At ille perterritus dixit. Ego domi
num in multis offendi. ꝛ magnum crimen ꝺmū
celaui. At cum cognouisset fallaciam ꝺyaboli ꝓ
fessus est postmodum peccatum illud ꝛ alia. At
sic demones confusi abierunt. ꝛ angeli eum cū
gaudio susceperunt. Ex iam dictis audiuit dile
ctio vestra quomodo ꝺyabolus homies obmu-
tescere facit. vt videlicet deum non laudent. ꝓ
imum non edificent. nec in confessione se accu-
sent Idcirco necesse est vt Ihesus demoniū eij-
ciat ab homine vt laudem dei loquatur. ꝓim'
edificetur. ꝛ peccatum bucusq̄ occulotum pub
licetur. Quia dicit sanctus Aug. sup. ps̄. Con-
fitere homo peccatoꝛ hommi peccatoꝛi. elige
quid vis. Si cōfessus fueris lates. nō cōfessus
damnaberis. At est notandum posq̄ homo est
a peccato ꝑ confessionē liberatus. non ꝺbet ite
rato in peccatum recidiuare. ꝓimo, ꝓpter tar-
diorem euigilatōeꝫ. qꝛ dicit Alphoꝛabi' in cō
mento Qūq̄ quis ex somno euigilans rursū ob
dormierit. ꝓstat ꝙ tunc, ꝓfundioꝛem somnū fac
ꝛ tardius euigilabit. Sic cum aliquis a somno
vigilans peccatoꝛum recidiuauerit in peccatū
constat ipsum grauius ꝺeliquisse ꝛ tardi' resur-
rexisse. iuxta illud Grego. in quadam omelia.
Usitata culpa obligat mentem vt nequaq̄ pos-
sit surgere ad rectitudinē. etiam si conatur tūc
labitur. qꝛ vbi sponte diu subsistit ibi cū surge-
re voluerit cadet. Secundo, ꝓpter fortiorem re
tentōeꝫ. peccatoꝛ em̄ recidiuans foꝛtius a ꝺya
bolo tenetur sicut em̄ miles castrum ꝙ semel ꝑ
didit si postea recuperat foꝛtius munit ꝛ tenet
ꝛ custodit. sic et ꝺyabolus qui hoc sacro tpe q̄-
drageſimali multos ꝓdit ꝑ confessionem si eos
recupat per recidiuatōem foꝛtius tenet eos et
custodit. Quia dicit euange. ꝙ vadit ꝛ assumit
sibi septem spūs nequioꝛes se. i. peccata moꝛta
lia. qui ingressi i hoiem in peccata recidiuātez
habitāt ibi. ꝛ sunt nouissima hois illius peioꝛa
ꝓꝛibus. Tertio, ꝓpter certioꝛē damnationem
Dicit ei ꝓbilaretus in tractatu de iudicijs febꝛi
um. Qui a moꝛbo cōualescēs surrexerit denuo
qꝫ inciderit in ipsum moꝛbū proculdubio moꝛ-
ietur. Idem ait Auicenna libro. vj. Raro vidi
eos qui post crisum moꝛbo iterato inciderint ali
quando conualere. Et ratio huius est. Nam ꝑ
cedente moꝛbo natura debilitata nimiū est ad-
uēiente moꝛbo altero resistere minime q̄dē pōt
Sic qui a peccato surrexerit ꝛ ad peccatū redit
moꝛs. s. eterna anime imminebit. Sicut figura
tum est. ij. Regum. xvj. Semey qui erat de cog
natōe Saul Dauid maledixit. et mittebat lapi-
des contra eum et seruos suos. Hic Semey moꝛ
tuo. Dauid humiliat' est coꝛā Salomone filio
eius. et misericoꝛdiam consecutus est. Qui Sa
lomon. Uade in Hierusalem ꝛ edifica domum
ꝛ habita ibi. et ne egrederis inde huc atq̄ illuc
Quacunq̄ enim die egressus fueris et transie-
ris torrentem. scito te interficiendum. Et pla-
cuit sermo Semey. et edificauit sibi domum vt
preceperat sibi Salomon. ꝛ habitauit ibi Et fa
ctum est post annos tres vt fugerent serui eius
ad. Achis regē Geth. surrexitq̄ et strauit asellū
suū. et iuit in Geth requirere seruos suos. ꝛ re
duxit eos Nuntiatum est autē Salomoni ꝙ is
set Semey de hierusalez. qui iussit Joiade filio
Banonie filio qui percussit eum et expirauit.

Moraliter Semey iterpretatur audit me ⁊ significat peccaetorē qui deberet audire vocem domini siue predicatoris .sed non facit sicut ille q̄ dicit in ps̄ .lxxxiiij. Audiam quid loquatur in me dominus deus meus. Sed male dic̄. Dauid qui interpretatur aspectu d̄siderabil' significās christum cui peccator per opera mortalia contradicit iaciens contra eum lapides peccatorū Et tamen valde notabile est q̄ Dauid ex humilitate Semey lachrymantem in gratiam suam suscepit nec ipsum occidit sicut habetur ante in die cinerum. S. C. Sic christus humiliter penitentes ⁊ de peccatis suis dolentes recipit misericorditer in suam gratiaz. Quia dicit Richar. de san. victore. Summa dei delectatio est effundere ex se imbrem sue pietatis ⁊ misericordie. et Aug. in sermone . Deus omnia potest p̄ter hoc quidez non potest. non misereri peccatori q̄ ad se conuertitur. Sed Salomon hic interpretat̄ pacificans susceptos significans sacerdotē cōfessorem qui .s. pacificat susceptū a christo scilicet peccatorem precipiens sibi domum facere i Hierusalem que interpretatur pacis visio vl' timor perfectus . quia debet per veram penitentiam habitare in pacis visione ⁊ i perfecto timore. ⁊ inde non recedere per recidiuationē in peccato iuxta illud Eccl̄i. xxj. Fili peccasti scilicz ex fragilitate humana non adijcies iterum .s. peccatum peccato .sed de pristinis deprecare vt tibi dimittantur Sed hoc preceptum multociēs peccator contemnit. ⁊ a Hierusalem id est pace quam habuit cum deo exit cum in peccata iterꝫ cadit. ⁊ tunc a Joiade qui interpretatur domini cogitatio occiditur. quare dicit. Sixtus pitagoricus . Qui post peractam penitentiā denuo admiserit ipsam culpam mortem incidit sempit̄ nam. Quod intellige pro illo tempore quo non penitet. Si autem penitet iterum vere post recidiuatōez mortem quam meruit euadet . Quia dic̄ magister libro. iiij. dist. xiiij. de recidiuante. Mortificatur illius penitentia ⁊ alia ante acta bona. per consequens non sortientur mercedē quam meruerunt ⁊ quam haberent si peccatuz nō succederet . Sed si de peccato succedenti penitentia egetur ⁊ penitentia que precessit ⁊ alia acta ante bona reuiuiscunt .sed illa que tantū ex charitate prodierunt. Illa em̄ sola viua sunt que in charitate fiunt . Ideoq̄z si per sequentia peccata mortificantur bona opera p obsequētem penitentiam reuiuiscere p̄nt. Tertio et vltimo demones insidiantur de hac vita egredientibus. q̄z si possunt faciunt in fine homines deo inimicos ⁊ corpus occidunt. ideo assimilant̄ ceraste serpente. qui s̄m Isid̄ li. xij. in semitis insidiose manens insidiatur equo vt mordeat vngulas equi. Et sicut dicit glosa super Gen̄. xlix Cerastes serpens speciē habet reguli tante pniciei q̄ si eꝰ venenū tm̄ vngulā eq̄ tāgat equū ⁊ eq̄tē cito pemit. Jō vbi nr̄a biblia hz. Fuit dā coluber i via cerastes i semita. dicit alia lr̄a. sic̄ regulus i locato. Iste serpēs ē dyabolꝰ q̄ occultis modis insidiat̄ hoī. Est em̄ hō similis eq̄ti cuiꝰ equꝰ est corpꝰ. de quo dauid i ps̄. xxxij. Fallax equꝰ ad salutē. Sessor aūt ē spūs. vngula autez q̄ est finis corpis significat diē mortis. i quo si pōt dyabolꝰ venenū neq̄tie sue imittere conat̄ et equū. i. corpꝰ . ⁊ equitē. i. spm̄ vel aiaz ad et̄nū interitū inducit nisi hō p̄monitꝰ eꝰ neq̄tie resistat. Refert Guilhel. i apiario c. lxxvij. Quidā canonicꝰ regularis i mōasterio sancti Jo. in vineis apud suessionē i gallia vir mire sctitatis ⁊ inocētie añ mortē infirmitate graussima laborabat. Et ecce dyabolꝰ imisit menti eiꝰ p̄sūptuose exultatiōis tripudiū. ita q̄ eiꝰ ligua ⁊ facies tāto iubilo isultaret q̄ oēs circūstātes cū crederēt iā celestē gloriā intueri . ⁊ iō i magno gaudio exitū expectabāt eiꝰ. Solus q̄dā Baltherꝰ puus. magnꝰ tm̄ merito sctitatis d̄ hmōi tripudio tristabat̄. Cūq̄z iā moriēs agonizare incipe ret p spaciū tp̄is ab illa exultatiōe refractꝰ flere cepit vberrime. Quidā aūt fr̄ q̄rit pꝰ tātā exultationē causā tristicie. Qui ille Facies mihi cōuentū totalit̄ ꝯuenire. Quibꝰ dixit heu charissimi vidistis ne i me suggerēte dyabolo vane ⁊ p̄sūptuose exultatōis audaciā. Sz ñ misit me periclitare mſericordie mr̄ ⁊ dña q̄ me redarguit ab inepte vanitatis leticia. ⁊ āmonuit potiꝰ cuz spei moderamīe i dei timore diē vltimū expectare. Vos aūt frēs charissimi rogate dñm vt mihi de ista noxa et alijs multis ignoscat . ⁊ iudicet me nō s̄m opa mea sed s̄m suā misericordiā saluet me. Mox vt hec verba ꝯpleuit et oēs rñdissent amen. resolutis in fletū oculis expirauit.

Feria quarta post Oculi.

Honora patrez tuum et matrem vt sis longeuus super terram quaz dominus deus dabit tibi Exo. xx et est transumptiue Math. xv. in presenti euangelio . Nota magister libro. xvij. proprie. dicit. Radix est principium omnium arborum et herbarum. nam nulla arbor neq̄z herba cresceret vbi radix nō esset. sic̄ videmꝰ cū radix lesa fuerit herba nō crescit sz arescit. Sz rō est. q̄z de radice procedit. id est ascendit humor in herbam aut arborē. quiq̄z eā viridez preseruat . quo deficiēte arescit ⁊ decrescit. moraliter p radicem intelligit̄ parētela carnalis. Sed per herbam in-

tellige filios quia sicut radix est principium herbe eo q dat ei esse. sic etiaz pater vel mater carnalis est principium filiozum. nam filij non essent si parentes prius non fuissent. etiã sicut radix nutrit herbas et arbozes. sic parẽtes nutriunt suas prole. Ideo dicit philosophus .viij. ethic. Pater tria beneficia dat filio. Est enim causa essendi in generando. causa nutriendi in educando et causa disciplineinformando. Sẽperq merito filij debent honozare parentes et amare. sicut herbe amant radices. Sed est valde notabile q radix dirigit nutrimentuz herbis et q eas honozat i folijs pulchris. flozibus et fructibus interduz preciosis. que tamen herbe non dant nutrimentum nec humozem radicib9 suis. Sic etiam parentes disponunt nutrimenta filijs et mundi bonozes. qui tamen filij non rebonozant suos parentes. quia dicit Crisomel. xxij. Sicut humoz ex radicibus ascendit in herbam et transmutatur in semen. sic charitas de parentibus ascendit in filios. z sic non reuertetur de filijs ad parentes tanq ỏ herba ad radicem. vt igitur filij chooztentur econtra ad honozem amozemq parentum dedit dominus eis mandatum dicens. Honoza patrem zc. Et ad hoc addit premium. vt sis longeuus sup terram. Pro quo notandum. sicut triplicem habemus patrem. scilicet supernaturalem. spiritualem et carnalem. sic etiam triplicem matrem. que omnes hic a domino iubentur honozari. Primus pater est de9 glozioſus. de quo Mat. vj. Pater noster qui es in celis. Hunc patrem bonozare debes prio grates ei referẽdo. ad qỏ incitant octo. Primum admonitio sanctozum. Sm illud ad Colo. iij. Gratias agentes deo nostro patri. et ca. iiij. ibidem. Oratione instantes vigilantes in gratiarumactione. Secundum ẽ exhoztatio creaturarum. Audimus enim principaliter tempoze veris et estatis. q auicule sicut philomene grates referunt creatozi suo dulciter cantando cum aurozam et dei beneficium sentiunt. Et est valde absurdum q ibi obmutescat rationalis creatura. vbi iubilat z plaudat irrationalis. Ideo dicit deuotus Amandus in bozalo. sapientie libzo. ij. ca. v. Videmus plerumq inter dulcissonas nemozis auiculas etiam philomenas. cozuoscq crocitãtes i hoc modico quod acceperunt creatozi suo subseruientes. Sic et ego peccatoz cum sim tantuz ad magis habeo precamen reddere inquantum possum dominum meum laudando et glozificãdo ineternum. Siquidem de deo aliud dulcius canere nescio nisi videlicet boc. Suauis dominus in vniuersis. Tertiuz est tempus in quo sumus De his tribus etiã habes supza dominica. iiij. post epyphanie. sermone. j. p. v. Quartum est q gratiarumactio et exercitium quod in celo exercetur. iuxta illud ps. lxxxviij. misericozdias domini ineternum cantabo. Hoc canticum erit gratiarumactio. Isa. lj. Gaudium et exultationem inuenietur in ea et gratiarumactio et vox laudis. Ideo bonũ est assuescere huic operationi quam in futuro exercebimus. bonum ẽ addiscere officium quod tamdiu facere opoztebit. Quintum est vtilitas multiplex eozum que ex hoc in opere sequuntur. Prima q hominem tribulatione conseruat. vt patet de tribus pueris Danielis. iij. qui in foznace positi gr̃as agebant ab igne non sunt lesi sm quod dicitur ibidem. Nec illos omnino tetigit ignis nec quicq molestie intulit. Secunda diuinam largitatem prouocat ad dandum. iuxta illud prouer. xj. Anima que benedicit impinguatur. Et Bern. Ad locum vnde exeunt flumina gratiarum reuertantur iterum vt fluant. Sextum est q operatio hec multum placet deo. Quia gratiarum actio est q̃si vngentũ quo caput ecclie vngit sicut figuratum est in Magdalena caput xpi vngente Matth. xxvj. Mar. xiiij. Jo dicit Ber. Bonum est vngentum contritionis quod de recozdatione peccatoz efficitur. Melius aũt est vngentum deuotionis quod fit de recozdatiõe beneficioz dei. Septimum est magnitudo grosficiei que gratiarũactioni est contraria. z est rusticitas magna. Sicut eñ magna rusticitas esset ei qui amitteret vasculuz vini gratiarumacti onẽ non ageret ei qui ei redderet. quantomagis deo q̃ ncessanẽ p̃buit nobis dona bona. Jo dicit Grego. Dignũ est semp gratias agere. qz deus nunq cessat benefacere. Et be. Augu. li. Soliloquio. Ecce domine gratias ago ne sim ingratus tibi. Liberatoz meus es tu qñ liberasti me. Octauũ est multiplex malum quod prouenit ex ingratitudine. Primum est q bona ista a deo accepta auferri facit. Unde sup illud Ro. j. Qui cum deum cognouissent non sicut deum glozificauerunt aũt gratias egerũt. Dicit Augustinus. Ultra ea que deus dederat homini quanta dediſſet si ingratus non fuisset. iuxta illud Grego. Non est dignus dandis qui nõ agit gratias de datis. Et Bern. Ingratitudo est vẽtus vrens z exiccans fontem legalitatis z rozẽ misericozdie fluentis gratie. Tertium est q nõ priuat hominem bonis solum. immo etiam penas addit. Quia Ezechias punitus est ỏ ingratitudine. Cum eñ dominus dedisset ei triumphum incredibilem. et percussisset centũ. lxxxv milia i castris Sennacherib. licet sm Josephũ cũ populo hostias immolasset. nõ tñ digne gratias egit. z canticum nõ cantauit. sicut in hmõi

Feria

triumphis patres consueuerant .ideo egrotauit vsq; ad mortē.vt habet̄.iiij.Regū.ij.t Esa. .xxxviij.Secundo debemus honorare patrem celestem omnes actiones t cogitationes in sui laudem referendo.ad quod hortatur aplus ad Col'.iij.c.Quia quecumq; facitis i verbo vl' opere oīa in nomine domini facite.Et ponitur.x xvj.q.ij.c.ñ licet .Qui eñ in suis actibus intēdit ostensionem ꝓpriam vel ꝓplacentiā humanam magnā deo iniuriaz irrogat. Exemplū de illo qui arborem fructiferā plantatam in orto alicuius viri per violentiam surripit et in orto,prio reponit .Nam arbor fructifera ē bona voluntas per diuinam gratiam irrigata t fundata que tot fructus producit quot actus bonos t meritorios elicit.quā tunc ꝺ orto ꝺi euellim⁹ et in ortum dyaboli transplantamus quando de actibus virtuosis t alijs donis nobis diuinitus concessis superbimus t nobisipsis ascribim⁹ vel per ipsorū cognitionem deo laudes debitas non reddim⁹.Contra quod apostolus.j.Cor'. iiij.Quid habes quod nō accepisti.quasi.d.nihil Si autem accipisti quid gloriaris quasi non acceperis.quasi diceret .Nō est actio superbiēdi de illis .sed magis humiliandi t grates reddēdi. Tertio debemus honorare ipsum super omnia eum pre omnib⁹ diligendo.t ad hoc nos incitat primo .Si consideremus a quibus vinculis deus nos redemit.Tot eñ vinculis quilibet ligatur quot peccatis irretitur .iuxta illud Prouerb.v.Iniquitates sue capiunt impium. t funibus peccatorum suorum vnusquisq; constrigitur.Et sunt adeo fortia vincula ista ꝙ etiam ꝑ mortem qñdoq; soluunt̄. Ideo non parū gratus esse ꝺbet deo t ipsum honorare quē ab his vinculis dignatus est misericorditer liberare. Ideo.Dauid in ps̄ cxv. Disrupisti vincula mea t tibi sacrificabo hostiam laudis. Secundo si consideremus hec t quanta nobis deus,p misit,p quolibet eñ mortali peccato nobis dimisso rei eram⁹ mortis eterne.Ezech.xviij. Anima que peccauerit ipsa morietur .s. eternaliter nisi ꝺus ꝑ suam misericordiā peccatū nobis dimisisset.Si eñ ꝙs esset reus mortis tēporalis q̄ momentanea ē t eū ꝙs liberū dimitteret .ꝑ dimissione illius parat⁹ ess̄ ei seruire t eū honorare tota vita sua.Quid ergo faciem⁹ ꝑ dimissione mortis eterne.nūquid deū ꝑ illo honoremus.certe vtiq;. Ꝓo dic̄.Aug.Qui dictū ē nauiga ne moreris.t si piger fueris leua te Jubet de⁹ vt ineternū viuam⁹.t ne obedire negligam⁹ Tertio si ꝓpēdim⁹ ad quātam dignitatem de⁹ nos elegit sc̄z advitam immaculataz t ad regnum celoꝝ .qz dixit.Eñ.xv.Ago ero merces tua magna nimis .Quarto deum honorare debemus saltem semel i anno ipsum ad cor nostꝝ inuitare debem⁹ .qz dicit Apoc̄. iij. Ecce ego sto ad hostiū .sc̄z cordis humilis.t pulso. Si ꝙs audierit vocem meā t apperuerit mihi ianuam introibo ad illum .t cenabo cum illo t ipse mecū Ecce rex regum t dominus dominātium pulsat ad hostium cordis.surge igitur taperi.t dic tanto hospiti Eñ.xxiij. Ingredere bñdicte domine cur foris stas.Et tunc tanto hospiti aperis quando eum (ex statuto ecclesie extra ꝺ peni .t remissi .c.Omnis vtriusq; sexus) semel in anno in suo sacramento sumis.sicut faciunt boni christiani ad futurū festum pasce.Ex quo patet ꝙ deum inhonorāt qui ipsum i suo sacramento ad minus semel in anno ad hospitiū cordis sui non inuitant. Illis dicit dominus. Joh viij. Ago honorifico patrem meum. t vos inhonorastis me .Quinto honorare debemus dñi corpus cū ipsum eleuatur corpus suum in missa adorando .Quia dicitur extra de celebratō ne missaꝝ t diuinis officijs.c.sacre cū olim Sacerdos quilibet frequēter doceat plebem suam vt cū in celebratōe missarum eleuatur hostia salutaris .se reuerenter inclinent. Et dicit glosa Flexis genubus dicendo illam vel consimilem orationem.Salue lux mundi. verbum patris. vera hostia.viua caro .deitas integra.ver⁹ hō Sexto honorare debemus deum ipsum salutādo.Cum eñ ante imaginem dei transim⁹ salutare debemus deum quia necesse est.Quia legitur ꝙ quedam sanctimonialis dū salutaret ante imaginem beate virginis.Marie ipsam mariam per aue.Maria dixit imago pueri quem tenebat in sinu .matrem meā salutas.quare etiā me non salutas .respondit puella.Verbis quibus salutabimus te domine mi.Ait imago pueri.Sic me salutabis.Aue benigne deus Ideo dicit.Tullius moralis Affigiem christi dū trāsis semp adora Non tamen effigiem sed quid designat adora. Sunt econtra quidaz q̄ imaginē xp̄i ñ adorāt nec honorāt sed magis inhonorāt Sicut refert Cesarius in dyalogo .Tempe discordie inter Ottonem t Philippū,puincialem i quodā oratorio satis famoso sua ad ꝓseruatōnem transtulerunt Quo cognito quidam potēs ex pte aduersa ad expugnādū balistarias machinasq; applicuit. Illi vo qui deint⁹ erāt imagine crucifixi ligneā contra hostes i quādā feneſtrā posuerūt .sperātes ꝙ ꝓpter illius veneratōem loco pceret.Quidā vero de balistarijs non curās de cruce.imo latente illo indignaz telā misit t sacram imaginem in brachio profunde vulnerauit .Mox mirum immodum antiqua renouantur miracula.et adinstar q̄dem vene humane sāguis vulneris ꝺ loco cepit stillare t adhuc

vulnus ⁊ sanguis sagitta illic ostenduntur. Ti more igitur tanti miraculi predictus vir q̄ cum exercitu ecclesiam inuaserat cruce signatus est ⁊ penitentiam egit. Et dicit. Cesari⁹. Semel ad huc mortalis ī terris crucifixus est atq; lance atus. ⁊ tamen modo quottidie sedens ad dexte ram patris se crucifigi conqueritur dicens. Et me crucifixistis tota die. Ideo dicit hic Hono ra patrem tuum .s. celestem modis quibus su pra. Et subdit. Et matrem tuam. Hec est mater virgo. Maria ⁊ benedicta mater misericordie ⁊ tocius consolatōis nostre. ō qua dicit. Ansel. Mater misericordie nūq̄ misericordiā suā ꝓti nuit aut continet. nec ꝓtinebit in eterum. omni bus sinum misericordie sue aperit. ⁊ de plenitu dine eius accipiant vniuersi. Ipsa etiam de se dicit. Ecci. xxiiij. Ego mr̄ pulcre dilectionis ⁊ agnitionis ⁊ timoris ⁊ spei sancte. Hec eñ mr̄ est honoranda ꝓmo ꝓpter iubēdi auctem. Si eñ dña mundi q̄ habet auctoritatē iubendi q̄c quid voluerit a pplo suo honoratur. multo ma gis. Maria est honorāda q̄ hēt auctem in celo ⁊ ī terra. qz dr̄. Ecci. xxiiij. In hierlm ptās mea Et qz habet ptātem tātā q̄cquid vult ꝓfestim fit Quia dicit xps filio⁹ suus. iij. Reg. ij. Pete a me q̄cquid vis nō ei phas ē vt a te auertā faciē me am Refert Cesarius ī dyalogo Jn quadā eccle sia dū sacerdos celebraret ⁊ ppls astaret. ima go dei genetricis sudare cepit vt astantes no tarēt ⁊ mirarent. atq; ipse sudorū guttule pepl matronaꝝ extergerentur. nutu dei obsessus ea dem hora affuit Requisitus de causa respondit Quid statis admirantes. filius. Marie manū extendit ad feriendū quā si ipsa nō retinuisset mundus iam minime subsisteret. Ecce hec cau sa sudoris ē Audientes homines verba stupen da cōtriti sunt. Ecce auctoritas Marie Secun do. ꝓpter diligēdi sinceritatem. Sicut eñ maī ex necitate naturaī affectōis inclinatur ad filij dilectōez. ita. b. virgo Maria ex indita benig nitate inclinatur ad nostr̄ amorē. Quia dr̄. ij. Reg. xviij. Sicut maī vnicū amat filium ita te diligebā. ꝓpter hoc xps ī morte videī matrez discipulo cōmendasse vt cuilibet matrem ipsam diligēti in sue mortis articulo pia ac ꝓpicia ex hiberet nos ab incursu demonū ꝓtegendo. Sic fecit cuidā laico q̄ rurali operi erat ō dit⁹. ⁊ ali is mundanis studijs occupatus. Qui dum pra uis actibus esset irretit⁹ etiā dū terrā araret q̄n tum poterat vicinis surripiebat. ⁊ metas suas trāsgrediēs. ꝓximo⁹ suis terrā alioꝝ furtiue so ciabat. Hic tamen sanctā dei genetricē virginē Mariā honorabat ⁊ in mente habebat. ⁊ plez q̄s eam deuote salutabat Jste ergo cū essz ō func tus. Quenerunt demones animā eius se capere ꝓfidētes. affuerunt etia angeli q̄ ꝓtulerūt pau ca ab eo bona facta. ceperūt demones innume rabilia mala ferre. Quq̄ ob hoc exultātes se vi cisse putarēt. intulit vn⁹ ex angelis q̄ cū magna ō uotōe salutare solit⁹ essz sctaz genitricē v ginē. Mariā. Hoc audiētes demones relicta hois aīa recesserūt ab eo ꝓfusi sicq̄ ē excepta a ꝓpetua dānatōe Tertio ppr̄ ꝓpatiēdi fīōlitatē Jpsa ei ꝓpatr̄ pctoꝛib⁹ dānādis ⁊ intercedit. p eis sicut illa pia mr̄. iij. Reg. iiij. que videns q̄ filius suus moꝛi ōbuisset ⁊ diuidi ꝓpatiēs ei ait Date huic infantem viuum. Hec est eñ mr̄ eius hoc est eñ verbū xpi rīdentis matri sue. p pec catoribus roganti vt dicat suis āgel. Date hūc dānādū matri mee q̄ materna pietate pro ipso petiuit ⁊ nō moꝛiatur moꝛte eterna. sicut factū est de illo de quo legitur. Fuit q̄dam. Solo no mine religiosus. ⁊ oīa q̄ ad religiōez spectabāt dur⁹ ⁊ negligēs ꝓfecit. ꝓsueuit tn̄ btām virginē honorare. ⁊ semel p diē dicere centū aue. Ma ria. Hic dict⁹ Solo in extrema hora duct⁹ est ī extasim. ⁊ demones eū summo iudici pñtabant petētes sniam vt eis tāq̄ ꝓprius iudicaretur. Deus eñ sciens peccata sua multiplicia dixit eū foꝛe damnādum. Jnteria venit b. vgo. Ma ria afferēs scedulas ī quibus ꝓtinebāt oīa aue Maria petens a filio suo vt ad iudiciū ꝓcede ret. Demones vo attulerūt multos libros pec catoꝝ. Et vtriusq̄ partis libri ponebātur ī sta tera. sed peccata preponderabant. Tunc bea ta virgo Maria videns se nihil proficere filio suo deuotissime supplicabat dicēs. Recoꝛdare dilecte fili mi q̄ de mea substātia receperis sub stantiam visibilem ⁊ palpabilem. Da mihi vnā guttam tui sanguinis fusam. p peccatoꝛibus in passione. Et ille. Jmpossibile ē tibi inquit aliq̄d denegare. verūtamē scias q̄ vna gutta sāguis mei ꝓponderat omnibus peccatis tot⁹ mū di. accipe itaq̄ qō petisti. Quā accipiens posu it ad staterā. ⁊ omnia ꝑdicta peccata religiosi quasi fauilla ꝓponderabat. Tunc demones discedentes confusi clamabant dicentes. Ni mis misericoꝛs est ista domina christianis. vnō semper deficimus quotiens se de conflictu intro mittit Reducta est igitur anima ad coꝛpus. et ipse postea conualescens omnia narrauit. ⁊ fac t⁹ est bonus monachus ⁊ saluatus. ꝓpter hec tria est mater nostra benedicta virgo perpetue honoranda. Hic potes concludere si tibi vide bitur expedire. Secundus pater scilicet spi ritualis est sacerdos qui est honorandus ꝓpt ter tria. Primo ꝓpter necessitatez. qz multū necessarius est sacerdos octo de causis. Primo ppr̄ recōciliatōez. qz ipsi debēt placare dū. Nā ō quolibet sacdote dr̄ Ecci. xlii ij. Jn tpe iracū

Feria

die facta est reconciliatō. Sicut figuratum ē de Aaron Nume. xvj. vbi legitur. Cū irasceretur dñs populo dixit Moyses ad aarō. Tolle turribulū ⁊ hausto igne de altari mitte incensum ō super. pgens cito ad populū vt roges pro eis. Jā em egressa est ira a domino ⁊ plaga desciuit Quod cum fecisset Aaron ⁊ cucurrisset ad mediam multitudinē quam iam vastabat incēdiū offerrens thimiama ⁊ stans inter mortuos ⁊ viuos ꝓ populo depcatus ē. ⁊ cessauit plaga Jō dr̄. j. q. j. Ipsi sacerdotes ꝓ populo interpellāt ⁊ peccata illorum comedunt. quia suis ꝓcibus ea delent ⁊ consumunt. Et dicit glosa. Bartholomeus. Solus deus delet penas. id est peccati reatū. Sacerdos penam infligendā pro peccato orationibus minuit ꝓpter quod delere dicitur hec glosa. Si em sacerdos voluerit placare deum necesse est vt placeat. Quia dr̄. iij. q. vij. c. In grauibus. Cum his qui displicet ad intercedendum irati animus ad deteriora ꝓuocat per Grego. Placare aūt deum non potest qui carnalia amat. iuxta illud apostoli ad Roma. viij qui in carne sunt placere deo non possunt. De illis vero qui nōdum reconciliati sunt deo ⁊ volunt alios reconciliare dicit Bernū. Ne igitur filijs ire q̄ nōdū recōciliati reconciliatōis aliene negotium quasi gens que iusticiam fecerit appēhendunt. Secunda causa. qz ipsi loco dei sunt ideo viuere debent vt deus. s. spiritualiter ⁊ nō carnaliter. quia deus spirit⁹ est. Joh. iiij. Qui ei inter sacerdotes sic caste viuit assimilat filio hominis. de quo Apocal. j. Vidit Johānes similem filio hominis precinctum ad māmillas zona aurea. vbi dicit glosa. similis filio hominis est vicarius christi qui zonam auream cōtinētie debet habere. si a subditis vult honorari. Tertia quia ipsi angelicum officiū habent eidem seruientes dño cui et angli. ideo puritatē angelicam habere debent. quia Malach. ij. dr̄ de sacerdote. Angelus domini exercituum est Ideo dicitur Exodi. xix Sacerdotes qui accedunt ad dominum sanctificentur ne ꝓcutiat eos Quarta est qz ipsi attinent spirituali generatōi que sancta ē ⁊ munda. ideo non decet eos intēdere carnali que immunda est nec expedit eos habere filios carnales. ne dum sollicitudo ⁊ amor ipsorum diuiditur ad eos minuat ad filios spūales Johānes em euāgelista magnā solicitudinem ⁊ dilectionē habebat ad filios spirituales. qz nō habebat carnales. Ideo dicit in scōa eius canonica. Maiorem aūt horum non habeo gratiam. q. d. Nō est mi gl̄osius audire q̄ vt audiam filios meos ambulare in veritate. Quita ē qz ipsi contractāt sācta. iō oportet eos sāctos esse q̄tum ad carnis mundiciā. Ideo dixit sacerdos ad Dauit. j. Reg. xxi. Nō habeo panes laycos ad manū. sed tamen panē sanctū si pueri mundi sunt maxime a mulieribus mādu cent. Et possunt esse verba sctē eccl̄ie q̄ habet panē sanctū corp⁹ xp̄i quē nō manducent sacerdotes nisi sint mūdi. Quia dr̄ de ipsis Leuit. xxj. Incensum em dñi ⁊ panes dei sui offerunt ⁊ iō sancti erunt. Et ibidē dicitur Pō q̄ habuerit maculam nō offerat panes deo suo. nec accedat ad mīsterium ei⁹. vbi dic̄ glo. Macula valde trupis est luxuria. Hāc maculā dīt salomō i gl̄am suam. Eccl̄i. xlvij. Item Leui. xxij. Hō q̄ accesserit de stirpe vr̄a ad ea q̄ sanctificata sunt ⁊ q̄ obtulerunt filij Jsrahel dño in quo est īmū dītia pibit corā dño. Quare primo paralip. xv dr̄ Sanctificati sunt sacerdotes ⁊ leuite vt portarēt archā dñi ⁊ Esa. lij. Mundami qui fertis vasa domini Sexta qz oportz eos mundare alios. iō oportz eos eē valde mūdos. qz. Eccl̄i. xx iiij. dr̄ Ab immundo q̄d mundabit̄. q. dī. nihil. Jdciro dr̄ neemie. xij. Mūdati sunt sacerdotes ⁊ leuite. ⁊ mūdauerunt pp̄lm ⁊ .ij. palip. xxix. dr̄ de leuit. Sctificate ⁊ mūdami domum dñi Jtē. j. Machab. iiij. Elegit iudas sacerdotes si ne macula volūtatez hītes in lege dñi ⁊ mūda uerunt sancta. Septima q⁹ ipsi hīt spōsam nobilissimā. s. sapiam. iux̄ illud. Hāc amaui ⁊ exq̄siui a iuuentute mea. ⁊ q̄siui mihi eam spōsā accipe. ⁊ amator factus sum forme illi⁹ Sap̄. viij. Et vt facilius sponsa vl̄ concubina. s. prudētia capi possit. Jdeo dicit sapiens ad quemlibet sacerdotē. Prouer. vij. Prudentiā voca amicam tuam vt te custodiat a mlīere extranea. Et. b. Hiero. ad Rusticū monachū de ꝙse. dist. vl. c. nūq̄. Alma inq̄t sciam scripturaꝝ. ⁊ vicia carnis nō amab. Octaua est. qz ipsi sunt mīstri altissimi. iō debent esse mundi. iuxta illud. ps̄. c. Ambulās i via imaculata. hic mihi mīstrabat Jtē nota ꝓtinētia seu castitas sacerdotalis alenozio lapidi ꝑcioso cōpar̄. vt dicit. Polcot super li. Sap̄. lect̄. clxxxiij. ppt̄ q̄tuor. Primo qz il le lapis n̄ generat̄ nisi in gallis castrat̄. Secōdo extīguit sitim. Tertiō reddit hoiez honorabilē Quarto disertū ⁊ oratorē. vt dic̄. Macrob⁹ ō lapidibus. c. iij. Sic castitas nō inuenitur nisi in his q̄ se refrenāt a carnalib⁹ ōsiderijs. ppt̄ meritū vite eēne. iux̄ illō. Math. xix. Sūt eunuchi q̄ castrauerūt seipos ppt̄ regnū dī. Nec vt extīguit siti fornicatōis ⁊ caris ifecte illicitas ꝙ cupias atq; carnal ōsiderij. Nec vt facit hoiez honorabilē. Sic ꝓtinētia facit hoiez ꝙfusibilē Judith. xiij. Una mlr fecit ꝙfusiōz i domo nabuch. q. di. fm. hol. Si sacerdotes volūt a pplo honorari dñt castitatē seruare. Et addit. hec vt⁹ reddit hoiez disertū. i. acceptū ⁊ eloquētē

in loquendo tam in oratione q̄ in predicatōne Et per oppositum sacerdotes infames de incō tinentia non sunt degni orare vel p̄dicare. Hec ille. Et est notandum vlterius dictū ē supra q̄ sacerdotes habent angelicum officiū ⁊ similes sunt angelis. Vñ vt dicit Robertus holcot vbi supra Angeli habent .iiij. cōditiones in quibus cōuenit eos imitari. Primo angeli sūt imaterziales siue sube sepate. Spiritus eñ sūt. carnē ⁊ ossa non habent. ⁊ tales debent esse sacerdotes p̄ continentiam. etiam vt motus passionū nō se quantur. In cuius figura dicitur de Nathan. Eccī. xlvij. Et surrexit. Nathan ꝓpheta et q̄si adeps separatus est a carne. In cuius etiam figura dictum est Petro. Caro ⁊ sanguis non revelabit tibi Math. xvj. Et de talibus ꝓbis sacerdotibus dr̄ in ps̄. ciij. Qui facit angelos suos spūs. Secundo angeli sunt intellectuales pleni scientia ⁊ veritate. ⁊ sic sacerdotes dei debent pollere scia sacre scripture. Ideo dicit ex de mgr̄is .c. qñ ecclesia ne aliquit exigāt p̄ tali dote Et q̄ magister semp in metropoli habeat qui docet sacerdotes omnes tā kathedralis ecclesie q̄ alterius in quibus suppetunt facultates doctorē habeāt i gmatica q̄ clericos eccl'ie gratis instruat ⁊ etiā alios iuxta posse Hec est sentētia illius decretalis. Sed in illa. s. qz non nullis dicitur q̄ magistri debent instruere p̄ singulas ecclesias et debent eis beneficia assignari vt pauperes gratis doceant ⁊ informent Et ideo signanter dicitur. Aggei .ij. Interroga sacerdotes legem Super quod verbum dicit Piero. Considera sacerdotum esse officium de lege interrogatos respondere. si sacerdos sciat legē domini Si ignorat ipse se arguit non esse sacerdotem domini Malachie .ij. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legē de ore eius requirent qz angelus domini exercituum est Tertio angeli sunt motores a quibus causatur ⁊ generaf quicquid inter corpora p̄cedit ad esse. Sic sacerdotum officium esse deberet mouere nobiles ⁊ potētes quoz virtute regunt subditi ad cultum dei. de hoc hr̄ figura Joh. v. de angelo qui descendebat fm tempus in piscinā. ⁊ mouebaf aqua. ⁊ q̄ prim⁹ descendisset i piscinam post aq̄ motōem sanus fiebat. Piscina multe aque est p̄sona multe potētie. In hāc descēdit sacerdos vel curatus qñ ei⁹ aiam examinat. ⁊ de ōli cijs mouet aquā quādo limitat suā potētiā ad regulas iuris diuini. Quarto āgeli sūt rectores hoim ⁊ custodes. ⁊ eodē mō sacerdotes ⁊ curati q̄ p̄subtitoz aiab⁹ habēt curā ō rñdere Qz i ps̄. xc. dr̄. Angelis suis mādauit ō te vt custodiāt te i oīb⁹ vijs tuis. Sed iā p̄cbdoloz his diebus verificatur nimis dictū beati. Job. Ecce q̄ seruiūt ei. scz deo nō sūt stabiles. et in angelis suis reperit prauitatē. Job iiij. Pūt eñ q̄dā de modernis sacerdotibus angeli sathane per discordiam. āgeli apostate p̄ superbiam. angeli incubi p̄ luxuriam. āgeli abyssi p̄ auaritiā. Primi sunt angeli sathane p̄ discordiā. Sathan cñ interp̄tatur aduersarius ⁊ tales ō omni iurgio ⁊ aduersitate ⁊ discordia se intromittūt. Cōspirāt p̄elia. īgrediūtur pugnas ⁊ exercitāt latrocinia vt vix sit in nemore commitiua latronuz quin habeat consortiū sacerdotuz. Isti sūt similes baal ō quib⁹ .j. Reg. x. dicitur q̄ incidebāt se cultris ⁊ lanceolis vsq̄ ad p̄tractionē sanguinis . Demones eñ multū delectāt̄ in effusione sanguinis humani q̄bus talis figuratur p̄ āgelū de quo . Prouerb. vxj. Sēp malus iurgia querit. angel⁹ crudelis mittetur cōtra eū. Secūdi sacerdotes sūt āgeli apostate p̄ supbiā. iuxta illud. Eccī. x. Initium supbie hoīs apostatare a ꝺo. ⁊ hi sūt similes sacerdotib⁹ Dagō de q̄ bus .j. Reg. iij. dr̄. q̄ nō calcāt sacerdotes. Dagon ⁊ oñes qui ingrediūtur templū Dagon super limen templi. limen sup quod calcatur p̄fectōez designat humiliātis sup quod stabilit̄ stāt viri sancti. Istud limen non calcāt sacerdotes ambitiosi ⁊ superbi qui ad prelatōes maiores altioresq̄ aspirāt cōtinue adulantur regibus et principib⁹ ⁊ eos infatuant ac finaliter decipiūt Sic. ꝺcept⁹ fuit rex. Anthiochus .j. Machab̄ .j. Tertij sacerdotes moderni sūt angeli incubi per luxuri. Incubi vel incubes fm . Isido. v iij. ethimo. c. vlt. in fine. a romanis dicūt̄ phā Ani Phanni eñ sunt vt creditur demones corpa sibi iungentes. ⁊ sic mulierib⁹ ꝯmiscentes. ⁊ sic demones incubi dicūtur nōnū q̄ generare gigātes. ita sacerdotes ꝓpt̄ vehemētiā voluptatis cōiter grossas pigues aut corpulētas bñt ꝯcubinas. Hi possūt dici sacerdotes p̄api vl beelphegor. Interp̄tatur aūt idolum ignominie et rep̄sentabat p̄apum quem latini dicebāt deū oz toz. Fuit eñ iuuenis q̄dam ō lapsato ciuitate elepsenti quē ꝓpter magnitudinē mēbri virilis expulsū de lapsato i numerū deoz greci lubrici trāstulerūt fm Isido. li. viij. ca. xi Punc vilissimū deum excolūt nunc nostri sacerdotes moderni discipuli illius maligni angeli de quo legitur Paulus .ij. Corinth̄. xij. Datus est mihi stimul⁹ carnis mee. angel⁹ sathane vt me colaphizet. Quarti sacerdotes sunt āgeli abyssi per auaritiā. Terra namq̄ ad abyssum per auaritiam dicitur p̄tinere td ē ad infernum. vnō sacerdotes terrenis dediti. videlicet in mercationibus angeli abyssi dici possunt imitatores illius angeli de quo . Apocalip. xix. Locuste super se habebant regulum angelum abyssi. Tales eñ

fuerunt sacerdotes bel quorũ vestigia nõ nisi p cineres sunt cõspecta. et ideo iuste trucidati. Dañ. xiiij. Sic istoꝝ facta post mortẽ corpoꝝ erũt nota. et ipsi p demeritis punientur ppetua pena ab illo q̃ angelis peccantibus non pepcit. sed rudentibꝰ inferni detractos ad tartarꝝ tradit in iudiciũ cruciandos reseruari. ij pe. ij. Non sic autem boni sacerdotes de quibus dicitur. Ysa. lxj. Vos sacerdotes domini vos vocabimini sacerdotes dei nostri. hucusq̃ holcot vbi. s. Sed hoc inferui potiꝰ a sacerdotibus legendũ q̃ populo predicandum. qui hec audiẽtes de sacerdotibus scãdalizãtur verius q̃ meliozãtur. Nã prudẽs p̃dicatoꝝ semp videre dẽt vt populũ suis p̃dicatoribus edificet et nõ scãdalizet. Scdo sacerdotes spũales sũt honorãdi ppẽ puritatez. Ubi nota puritas decz eos quiq̃ de causis. Prima qz ipsi sũt oculi ecclesie. de quibus. ps. lxxxv ij. Oculi mei lãguerunt pre inopia. s. lumis. quod exponit glosa de discipulis qui fuerũt maiozes mistri christi. Sed macula in oculo maxima est noxia. macula autez in ceteris membris si ea deturpat non tamen reddit ea inutilia. Possunt enim exercere officia sua multi maculatis pedibus vt qui recte incedũt. Macula vo in oculo eũ inutilem reddit nec ad sacerdotiũ promoueri poterit. Quia dr extra de coz. vici. c. ò tua. Qui habet maculã in oculo que generat diffozmitatem. nec ius nec cõsuetudo admittit. Item modicũ puluerisꝰ visũ oculi impedit. iuxta illud Grego Nẽquaq̃ in membzo maculã pure cõsiderat oculus quẽ puluis grauat. Sic sacerdotes q̃ habẽt i se maculã impuritatis cõsiderare nõ possũt maculasꝰ subdito. Secũda qz sunt vt speculum ecclesie quod laici inspiciunt. Ideo possũt dicere illud. j. Thozi. iiij. Speculũ facti sumus mundo Sic ò xp̃o Sap̃. vij. dr. q̃ ẽ speculum sine macula. i quo pure lucet christi imago. Si eñ macula fuerit i speculo illam videt qui in eo faciem querit habere. Sic si fuerit macula in ministris xp̃i et ecclesie ad eã respiciet populus z fm eã se maculabit. Tertio quia sũt vasa electionis regi regũ z dño dominantiũ. Act. ix. dicitur ò quolibz Vas electois est mihi iste. modica igitur macula i cipho regis vinũ infusũ abominabile reddit z inutile quantum ad potum regis. Sic sapientia in multis ppter maculam vite abominabilis redditur deo z hominibus. iuxta illõ Grego. Cuius vita despicitur restat vt eius doctrina vel predicatio contemnatur. Sed hec vasa electionis hodie mutant in vasa immũdicie fm illud. Ozee. viij. Factus est Isrl in natoibus q̃ vas immũdum. Cã huius ipuritatis in magna pte ẽ negligẽtia circa custodiã ozis Flume. xix. Vas quod non habet opeculum nec ligaturam desuper immundum erit. Quarto quia habent purgare alios. ideo oportet eos esse mundos iuxta illud. Grego. in regĩstro. z ponitur. j. q. j. Necesse est vt munda sit manus que diluere sordes curat neqz deterius inq̃net si sozdida sequẽs luteos tenet. sicut scriptum est. Mundamini q̃ fertis vasa dñi. Ysa. lij. Domini etenim vasa ferunt qui p̃ximorum animas ad interiora. i. spũ alia z celestia pducendas in conuersationis sue exemplo suscipiunt Et per vasa domini itelligit animas subditoꝝ. qz dominus in eis sedet. vt. xxj. q. iiij. nec Nabuchodonosor. Quinto quia sũt mistri altissimi. qz sicut ipse purus est. sic et ipse sacerdos purus esse debet. vt dicere possit cum ps. xvij. Et ero immaculatꝰ cũ eo. et obseruabo me ab iniquitate mea. Tertio sũt honorãdi ppẽ bonitatem. qz bonitas multum cogruit sacerdotibus. Quia vt dicit Crisꝰ. quẽ allegat Holcot sup li. Sap̃. lec. clxxxiij. q̃ sacerdotes sũt in grege sicut stomachus in corpore. Quem admodum medicꝰ quãdo primo ingreditur ad infirmum statim de stomacho eius interrogat et eum ꝓponere festinat. Quare si stomachus sanus z bonus fuerit totam corpus validum est. Si aũt malus z dissipatus fuerit totum corpus infirmũ est. Ita si sacerdotium integrum z bonũ fuerit tota floret ecclesia. Si aũt corruptum fuerit omniũ fides marcida est z infirma. Et sic dit Thomachus accipiẽs cibum excoquet eũ in seipso z p totum corpus dispergit. Sic sacerdotes accipiunt sciam sermois z scripturas ex deo z excoquentes eam in se. id est tractantes z meditantes apud se vniuerso populo submistrant. Si autem stomachus cibũ retinet z non impartitur alijs mebris est signum indigestibilitatis quã consequitur morboꝝ diuersitas. et forte moꝝ vltimate. Sic est de his q̃ retinent doctrinam et sapientiam nõ alijs impartiẽdo. et infra. Sicut in corpore si membrum aliquod fuerit infirmum nõ oĩno languet et stomachus Si aũt stomachus languerit oĩa membra inue niunt infirma. Sic si aliquis peccat crianoꝝ nõ omnino peccant sacerdotes. Si aũt sacerdotes fuerint in peccatis totus populus cõuertitur ad peccandum. Circo boni sacerdotes multum sũt honorandi. Quia vt dicit. Grego. in regĩstro. c. viij. z ponitur. ij. q. v. c. habet. Sacerdos honoratur in persona dei cuius mister ẽ Et ibidẽ ad. Mauritiũ in epla. z ponit xj. q. j. c. Sacerdotiꝰ Quid iquid igitur mixꝰ si illoꝝ pietas vestra dignetur honorare quibus in supno eloquio honorẽ tribuẽs eos aut angelos aut deos etiam ipse quidem appellat deus Quarto sacerdotes sũt honorandi ꝓpter dignitatem mistu ei digni sut. qz regu z pncipũ pres z mĩri

existunt.sicut dicit.Grego.xcviij.dist.c.qs dubitet.Sacerdotes christi. regum z principum omniumqz fidelium patres magistros censeri. Nonne ergo miserabilis insanies esse cognosci tur si filius patrem.discipulus.magistrum sibi conetur subiugare. z iniquis obligationibus illū sue potestati subijcere.a quo credit non solum in terris.sed etiam in celis se ligari posse. Et de dignitate sacerdoli dicit Bernh. O veneranda dignitas sacerdotum.intra quorum manus velut in vtero virginis filius dei in carnatur.quod per vos pater et filius z spiritus sanctus opatur Sup hoc tam insigni pziuilegio vestro stupet celum.miratur terra.abhorret infernus.contremiscit dyabolus.venerat ā gelica creatura.q vno atqz eodē momento deus ipse qui psidet in celo manibus vestris est i sacrificio.O vere venerabiliū sctitudo manum.o felix exercitium.o vere mundi gaudium. vbi ima summis cōiunguntnr cum xp̄s tractat christum.s.sacerdos dei filium.cuius delicie ē esse cum filijs hoim. Jō.b.Bernh.O quantā i quit dignitatem contulit deus sacerdotibus. Pretulit eñ eos omnibus regibus z principibus terre. Pretulit etiam ordinē hunc sacerdotalē oibus hominibus imo vt vlteri⁹ loquar pōtulit eum angelis z archangelis.thronis z principatibus.dominatōibus z omnibus āgelicis chozis z ordinibus Ideo dicere pōt quilibet sacerdos cū .b.Grego. Ille qui creauit me.creare mi dedit se. Qui me creauit sine me creatur mediante me.Quid ergo retribuam dño,p tam singulare dono.scilicet sacerdotio quod est datum optimum z perfectum donum.Quid dicā nescio nisi duo minuta.s.corpus z animā.corpus in seruitium .animā in laudem eius.hec ille. Cum ergo tāte dignitatis sit sacerdos q̄ creatur sit sui creatoris.ipsum damnari incōueniens est.Quia ipse deus requiescit in corde digni sacerdotis.iuxta illd Bern.Sicut i eccl'a reliquie sanctorum quorū anime sunt i celis sic ipse deus requiescit in corde digni sacerdotis.Quia ipse dicit p.Aug.Elegi z preelegi cor sacerdotis mihi in habitaculum mee māsionis tanq̄ invase vitreo.Licet vitrū sit d vili materia.tamē splēdidius auro z argēto ē. Sic sacerdos ē dignior z maior corā deo regibus z pricipib⁹ mundi i sua dignitate.ergo bonorādi sūt sacerdotes quib⁹ dominus tātam i mūdo pōoibus hominib⁹ gratiā cūtulit z honorē. Di ceres multi sunt sacerdotes praui z mali qui honore nō sūt digni.iuxta illud Aristotl.iiij.ethicorum. Prauus nō ē honore dignus.Ad hoc dico q̄ heu multi sūt mali clerici z peccatores quoz primus ego sū.Quia dicit.beat⁹.Aug. de fide ad.Petrū.ca.vlt. Firmissime teneas ac nullatemus dubites in omni,pfessione tam clericorum q̄ laycorum tam secularū q̄ religiosorū malos esse cum bonis. Ibidē dist.xlvij.ca. Quantūlibet vigilet disciplina domos mee homo sū.et iter homines viuo.nec mihi arrogare .i.arrogāter attribuere(vul.zu eygnē)audeo. vt dom⁹ mea melior sit archa Noe vbi iter octo hoies vn⁹.s.Chā reprobus ē inuentus.q.di. Nō mirz si iter sacerdotes adō multos sint ali q̄ idigni z mali. Et isti secūdū psonā nō sūt honorādi sed tamē scōm dignitatē sacerdotalis officij venerādi qz z christ⁹ malos honorauit cū ad eos lepzosos destinauit di. Jte ostēdite vos sacerdotib⁹ Luc. xvij. Et ponit .j.q.j.nōne. Et p.Aug.li.ō baptismo.Silr legit.Actl.xxiij.q b.Paulus dixit stans i consilio iudeorum. Viri fratres ego oñi conscia bona conuersatus sum eū deum vsqz in hodiernū diē.Qd audiēs pzinceps sacerdotum q̄ se iustificauit vt dicit glo.z hic vocabatur ananias p̄cepit astātibus sibi pcutere os eius .Glo.p hoc insinuās q̄ falsum dicebat.Tūc Paulus dixit. Percutiet te deus paries dealbate.q.d.Habes tm̄ apparētiā iusticie z nō existētiam.qz sedēs iudicas me et contra legem iubes me pcuti.Tūc q̄ astabāt dicebāt.Sūmum sacedotē dei maledicis.q.di. Si nō esset aliud crimen ex hoc incurrisses graue penā. Dixit autē.Paulus se excusādo. Nesciebā fratres qz princeps est iudeorum.s.sacerdotū.q.d.Si sciuissem licet malus.tamē eū honorassē.Scriptū est eñ.principē populi tui nō maledices.z tantum de honore patrū spūaliū .s.sacerdotū.ideo dic Honora patrē. z subdit. z mrez.Et hec ē sancta mr ecclia q̄ ē mr omniū i christo renatoz.qz generat oēs filios regni quos mr carnalis generauit i terra.,ppter qd dicit dñs.Johis.iij.Amē amē dico tibi.nisi qs renatus fuerit denuo nō pōt videre regnū dei. z iterū Nisi quis renat⁹ fuerit ex aq̄ z spū sctō nō pōt itrare i regnū di. Ideo sctā ecclia tanq̄ mr nra spūalis ē honorāda.Quia ibi est locus di z porta celi.Geñ.xxviij.Quā terribilis ē locus iste.non est hic aliud nisi domus di z porta celi Nō eñ legit christū i vita sua tātā irā z zelum ostēdisse quātā ostēdit cū vidit q̄ tēplo nō exhibebat obita reuerētia z honor Joh.ij.z Matth xxij.qñ fecit flagellū z vēdētes z emētes expulit. Scptū ē Esa.lvij. Dom⁹ mea dom⁹ orōis ē.Tūc ipletū ē illud ps̄ .lxviij.Zelus dom⁹ tue cmedit me z Mar.xj.legit q̄ nō sinebat vt qs nā trāsiret vas p tēplū.Et aplus.j.Chorinth. .iij.ponit penam horum qui ecclesiam inhonorant dicens.Si quis templum dei violauerit. disperdet illum deus.De hoc etiam refert.Be

neca de. Pompeio. q̄ postquam illi qui cum eo erant, ppbanauerunt templum. z stabulauerūt equos in porticu templi. nunquā postea repugnauit quin cōuinceretur q̄ prius fuit fortunatissimus. Et Theodorus volēs spoliare templū. diuinitus est flagellatus. vt patet. ij. Machabeorum. iij. Refert etiam Cesarius in dyalogo. Quodam tempore inter duas cognationes militum inimicicie orte sunt vt se inuicem caderēt z necarent. Die igitur quadam cuz plures vnius partis conuenirent in ecclesia cuiusdam ville aduerse parti per quandam vetulā proditi fūt dederat eñ eis signum dicens. Cum itrauerint nolā trabā. Quod cū fecisset cū multitudine armatorū ingressi fūt et super inermes irruerūt. Quo viso illi arreptis sacris imaginibus glaijs opposuerunt. sperātes sibi illarū beneficō parci debere. Percussores vero nullā sacro loco exhibentes reuerentiā. nullumq̄ sacris imaginibus honorē. ita hostiū cruorē sitiebant vt imagines istas mutilarēt. Ipsi vero crucifixo brachia preciderunt. et octo milites in ecclesia trucidauerunt. Quod satis dure vindicatū ē. Nam infra breue tempus ab occisoz̄ cōsanguineis occidentium inumerosa multitudo sic glaijs deleta est vt vix duo superesset. Vetula vero que illis prodiderat tempore messis nimio calore aeris suffocata est Ecce quomodo apli dictū in illis verificatū est. Qui violauerit tēplū. dispdet illū deus. Ideo hortatur quelibet christi fidelem. Tullius moralis Ecclesiā clerumq̄ dei decorare labora. Et pro posse tuo laudes v triusq̄ decora. Tertius pater similiter z mater est carnalis. z istis debemus honorē exhibere. vt dicit Holckot sup lib. Sapie. lectō. cxxxix.

¶ Primo in vite necessarijs supportādo. Et hoc docemur exemplis irratōnabiliū auiū. Primū exemplum ponit Aristot. Ambro. similiter et. Basilius in hexame. de auibus cozuini generis qui pascunt pullos in iuuentute sua vt iuuenes pascant parentes suos in senectute sua. Et quā do debilitantur in humeris suis ferunt eos iuniores mira igitur taliū animaliū pietas. Secundum exemplum ponit Solinus i libro de mirabilibus mundi. Aximia ciconie inest pietas. nam quantū temporis expendunt in fetibus educendis. tantum ipse a pullis suis vice reciproca nutriūtur. Tertium ē de cornicib⁹. de quibus hēs supra dñica. iij. post ephie. sermo. j. S. O. Hanc naturam cornicis plinius narrat. Ambrosi. in hexa. de opere quinte diei. c. xxxv. Hec auis in dispositis patris artubus p longeuū senectutis plumarum regimen alarumq̄ nudatas circumstans soboles. pennis fouet proprijs. Et quid dicam collato cibo pascit. quando etiā ipsa repat nature dispendia vt hinc atq̄ inde subleuā tes senez fulcro alarum suarū ad volandum exerceant. vt in pristinos vsus iam desueta redeat per membra. Ideo romanorum vsu pia auis vocabatur. hec. Ambro. Quartum exemplum de vpupa est. de qua dicunt phi cum senuerit vt videre nō possit. pulli eius euellunt ei pennas i ualidas. z liniunt oculos quibusdam herbarū succis. et suis eam fouent sub alis donec recrescant plume. et sic renouata perfecte volat z clare videt. Quintum exemplum narrat. Albertus de aue que dicitur rithes cuius pulli cū ad volatum sunt roborati cibant parentes i senio. faciuntq̄ eos in nidis suis viuere absq̄ labore. De primo igitur exemplo auium cozuini generis sumere debent filij hoc vt pascant parentes suos pauperes in senectute. z ducāt eos cum sit viribus destituti. iuxta illud. Eccī. iij. Fili suscipe senectā patris tui. z nō cōtristeris eū in vita illius. Et si defecerit sensu veniam da illi. z non spernas illū in tua virtute. De secundo sumere debent hanc doctrinam vt saltem tantā curam circa parentes expendāt quantam parētes circa ipsos in custodiendo in nutriēdo expēderūt z vtinam saltem septem annos circa parentum curam expendere vellent. sicut ipsi ad septē annos ab aqua z igne custodire tenentur. vt dicit Holbcot. De tertio exemplo sumant hoc documentum q̄ parentes nudos, ppriis indumentis induāt. si alias non habent, ppio victu z labore nutriāt. sicut fecit. Joca faber qui laborādo quottidie patri suo duos denarios tribuebat. vt dicitur in gestis. Romanorum. Vel i fulcro brachiorū suorum eos infirmos z ōbiles subleuent z ad nidum vbi oporteat eos adiuuēt. De quarto exemplo hoc teneant. q̄ a parentibus suis senibus vel infirmis molestias quantumposſunt submoueant. curas necessarias eorū infirmitatibus adhibeāt. obsequijs, ppriis eis fauiant. nec eos deserere debent quousq̄ eos viderint suis obsequijs vel auxilijs non indigere. Sicut fecit illa pia filia de qua narrat. Valerius in policrate. Cum quedam mulier nobilis obquoddam flagitiū fuisset morti adiudicata. noluit eam iudex publica morte punire, ppter honorem parentum. sed inclusa est vt ibi fame periret in carcere. Filia vero eius que erat nupta de licentia iudicis eam quottidie in carcere visitauit. Prius tamen diligenter pscrutabatur ne aliqua cōmestibilia illa deferret. Illa vero extento vbere singulis diebus de lacte, ppio matrē alebat. Cū vero iudex miraretur q̄ tanto tēpore supuiueret. repertū ē quid fiebat. Cuc iudex pietate tot⁹ motus matrē suam sibi cōdonauit. Ecce q̄ ipleuit dictū sapiētis Eccī. vij. Honora

patrem tuum.z gemitus matris tue ne obliui scaris.Quia ab illa recepit nutrimentū lactis voluit ei eadem sua vbera pie impartiri.z gemi tum eius remouere. De quo exemplo habent hoc filij.vt cum in diuitijs sunt parentum robo rati q̄ parentes suos senes in domibus suis q̄ escere faciant. eisq̄ in necessarijs absq̄ eorum labore prouideant.Sic non fecit ille impius fi lius de quo refert Guilbel.in apiario.c.xxxiij. Erat inquit in normanie partibus vir admodū dines sed ignobilis.Hic filium vnicum et dile ctum habuit quē educauerat delicate ad robur virī.Conuocauit ergo patrem miles quidam nobilis cum amicis dicens. Filia est decora no bis nimis prudens per quaz si tibi placuerit po steritas tua exaltari poterit.adunare hāc filio tuo in vxorem volumus .hoc tamen medio vt secedas possessionibus vniuersis.et filius tibi et matrī q̄ diu vixeritis abundantissime prouī debit.Hoc patre audiente z habente sub dubio ab amicis tandem compulsus est cedere cun ctis bonis .Peractis ergo nuptijs filius z vx or eius anno primo honorauerunt parentes.z victum copiosum ministrabant. Sed in secun do āno z tertio minus q̄ decebat.Quarto igi tur anno suggerente vxore filius parentibus suis domunculam in oppositum domus sue cō stituit.ibiq̄ secretius insufficientiam ministra re pertulit.Et ergo senex pater cū vxore decre pita non modicam egestatem passi sunt.z vix i terdum audebant domuz filij intrare.Sed per clientulum mandauerunt ei quibus poterant ñ carere.Una aūt dieꝝ accidit vt mater ex oppo sito domus sue visa auca infixa veru in domo fi lij diceret viro suo seni.Me feminam magis de cet paucis esse contentam.tu vadas ad domuz filij et saltem semel esurientem satias animaz de auca quam ibidem vidi esui paratam. Hoc au dito senex accepto baculo ad domum filij pro perauit.Sed mox vt eum filius vidit aucaz ab scondit.clamq̄ ab igne retraxit.statimq̄ obui us patri quid quereret inquisiuit.Et mox pater notans dissimulauit .ad domum suamq̄ re meauit.Filius autem puelle precepit vt cito au cam ad ignem apponeret.nec mora vbi puella aucam in thalamo vidit .buffonem maximum ante pectus inuenit adherentem.Et ea claman te accurrit dominus iunior.Qui viso bufone ex cutere eum violenter instituit.buffo ab auca resi liens faciei adeo fortiter filij adhesit .vt nulla arte vel consilio deponi ac excuti posset sed sic multis annis hominis nequitiam puniuit inhe rendo .et erat illud supremi stuporis vt si quan do monstri illi⁹ particula tangeretur aliqua ac si percuteretur in corde ita homo sensibiliter in corde ledebatur.Contritus ergo adijt dyocesa num episcopum.et cum omni dolore confessus pro penitentia recepit ab illo.vt per omnes fi nes normanie et gallie ciuitates facie circumi ret reuelata z vbiq̄ narraret populis euentum rei vt p hoc exemplum sumerent filij exempluz pentes suos honorandi.z discerent q̄ periculo sum z nociuum est vicem non rependere labori bus quos ipsi parentes filijs impenderunt.Ab hoc tñ monstro sanctoꝝ p̄cib⁹ quorundā ē mi sericorditer liberatus.Ideo Crisſ.exponēs il lud Joh̄.xix.Mulier ecce filius tuus dicit .do cet xp̄s vsq̄ ad vltimā respirationem parentuz diligentiam habere .qz cum alijs mulierib⁹ astā tibus nihil dixit.docet nos aliquid impendere parentibus.Et.b.Ambro.sup illud Math̄.xv honora p̄em z mrem dicit.Primus grad⁹ pie tatis ē iste.vt quos actores tibi voluit esse deus honoris obsequijs obtineas contumelijsq̄.ml̄ tū eñ colenda est pietas parentū.Vñ Crisſ.ix. ethic̄.docet.Quia parentibus debemus sub uenire vel sufficere in nutrimento .z debemus eis honorē quēadmodū dijs,ppter maxima be neficia generandi z nutriendi.Et ibidē etiā do cet q̄ in honoribus quos debem⁹ dijs z pentibus nō ē possibile nob reddere equalēs.Fm di gnitatē bñficioꝝ ab eis receptoꝝ cū dic̄.Dijs z pentib⁹ non p̄t reddi equalēs.Et ideo fm ā tiquos tā honor exhibendus deo q̄ honor ex hibendus pentib⁹ pietas dicebat.De hoc Tul lius i sua rethorica.Pietas est quā sanguini de bemus patrie que benivolū effectū z diligentez nobis tribuit cultum .Secdo patrem carnalem aut matrem honorare debemus ita q̄ in xp̄o tñ contrarijs repudiando ita q̄ si in his que ad vi f te perfectionem z xp̄i ptinent imitationē pater voluerit aut mater filiū impedire sicut de ingre diēdo religionē.de vouendo ptinentiā z hmōi que ad p̄silia p̄fectionis noscunt̄ pertinere.fil⁹ nō solū debet nō sequi.sed sua verba repudiare iuxta doctrinā christi saluatoris Math̄.x.Ve ni separe hominē aduersus patrē suum.z filiuz aduersus matrē suaz.Et in eodē.Qui amat pa trē vel mrem plus q̄ me nō est me dign⁹ .Sup quo verbo dicit hiero.Si nc̄itas venerit vt a mor parentū siue filioꝝ amore dei opak z vtrū qꝫ nō possit seruari.odiū in suos.pietas in deū seruanda est.Potissima tñ cautela dyaboli est homines ab amore religionis retrahere p amo rem parentū.In cuⁱ figura sicut dicūt hiero. z Crisſ.cū dñs esset occupatus in officio p̄dicā di suggerit ei quidā Math̄.xij.Ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes loqui.insidi as christi intendens vt spirituali operi carnē z sanguinem auferret. Super quem locum ex-

pressius loquens Cris. dicit. Dum christus p-
suaderet populo q̄ esset filius dei. dyabolus p-
curauit aduentū matris vt turbis videntib⁹ pa
rentes carnales diuinitatis eius obscuraret na
turā. Et ideo qui vult fugere a mūdo non debet
hoc parentibus carnalibus indicare. Figura
Gen. xxxj. Jacob cum vellet fugere ī patriā su-
am auunculum et socerum suum noluit de fuga
premonere. Et Judicum. xiiij. Dum samson le
onem occidit in frustra et postea de ore leonis
comedit mel. neutrum patri vel matri voluit in
dicare. Et de ista materia Hieroni. in quadam
epistola scribit. Licet in collo tuo paruulus de
pendat nepos. ⁊ licet sparso crine ⁊ scissis vesti
bus vbera quibus te mater nutrierat ostendat.
licet in limine pater iaceat. p calcatuz perge pa
trem. per calcatā pge matrē siccis oculis ad ve
xillum crucis euola. solum pietatis genus est ī
hac re te esse crudelem. Tertio parentes carna
les honorare debemus eternis memorijs cogi
tando. Non em̄ debem⁹ eis esse ingrati p quos
nobis deus dedit esse. Ideo dicit sapiens. Me
mento patris tui et matris tue Eccī. xxiij. Sed
de filijs ingratis cōmuniter videmus quantum
cunqz chari fuerint postq̄ parētes ex seculo mi
grauerunt. ⁊ quantumcunqz eis diuitias copi-
osas reliquerunt. post tres dies a sepultura per
actos obliuioni perpetue recōmendant falsum
quendam dolorem in habitu nigro ⁊ vultu lu-
ctuoso pretendunt. ⁊ cordis leticiam quam co-
operiunt tristicia simulata. Talis fuit illa Gel-
lia de qua refert Marcial' libro. j. epigra. Amis
sum non flet cum sola est Gellia patrem Si q̄s
adest iusse prosiliunt lachrime. Nam luget qui-
dem sed laudari gellia querit. Ille dolet vere q̄
sine teste dolet. Vult dicere q̄ ista gellia quan-
do fuit sola in nullo doluit mortez patris. Quā
cito vero perpendit q̄ aliquis eam videret sta-
tim violentas lachrymas fudit. Similiter dicit
poeta. q̄ quemadmodum Gellia nullus dolet
veraciter qui vult de suo dolore laudari. Sz iste
dolet vere qui sine teste dolet. Quarto parētes
carnales honorare debemus in debitis obediē
tijs audiendo. exemplo christi qui obediens fu
it parentibus suis Luce. ij. Qui autem inobedi
entes sunt filij triplici hasta cum Absalone. ij.
Regum. xviij. vulnerentur. Prima est rerum tē
poralium subtractio. Secunda est vite abbreui
atio. Quia de talibus dicit ps̄. Perierunt pro-
pter iniquitatem suam. Tertia est anime condē
natio. quia dicitur Deutro. xxj. de filio contu-
maci qui non audiuit patris vel matris imperi
um q̄ ducebatur ad seniores ciuitat' ⁊ ad mor-
tem condemnabatur. Sed di. nunquid filij te-
nentur parentibus per omnia obedire. Respon
det sanctus Thomas scd̄a scd̄e questione. ix. q̄
tantum ad illa extendit se debitum obedientie
ad que extendit se ius prelationis. Pater enim
habet ius prelationis in filios in duobus. Pri
mo q̄tum ad domesticam conuersationem. q̄a
paterfamilias est in domo sicut rex in regno. et
ideo sicut subditi regis tenentur regi obedire ī
his que spectant ad gubernationem regni. ita fi
lij et alij domestici tenentur patrifamilias obe-
dire in his que pertinent ad dispositionem do-
mus. Secundo pater habet ius prelationis su-
per filium in his que pertinent ad morum di-
sciplinam. Debet enim pater filium disciplina
informare. Subdit Aristot'. viij. ethicorum. Et
ideo in istis duobus tenentur filij obedire patri
et non alijs.

Feria sexta post Oculi

Omnis qui bibe
rit ex aqua hac sitiet iterum. Si aūt
biberit ex hac aqua quam ego dabo ei non siti-
et in eternum. Joh. iiij. Dicunt naturales. Ve-
nenum expellitur mediante aqua. quia ceruus
hausto serpēte nisi citius attingat aquam mori
tur sine mora. Dicit enim glosa super iliud ps̄.
lxj. Quemadmodum desiderat ceruus ad fon-
tes aquarum. Ceruus senio grauatus excrescē
tibus pilis ac cornibus. explorato serpente ip-
sum naribus haurit. Quo hausto veneno estu-
at. Idcirco aquam fontis ad bibendum arden-
tissime desiderat. Currit igitur querendo fluui-
um purissimum. ⁊ bibit se replendo aqua. ⁊ sic
vincit venenum ⁊ euomit. Moraliter per vene
num intellige peccatum. quia dicit Anshel. ca.
xciiij. Sicut venenum dicitur eo q̄ per venas
vadat ad cor. sic peccatum per venas cogitati-
onis aut delectationis transit ad consensū cor-
dis. vel per venas id est per sensus corporis sb̄
intrat in archana mentis. s̄m illud Hieremie. ix
Ascēdit mors p fenestras vr̄as. interitus igres-
sus est domos vestras. Item sicut venenum nō
ledit nisi quando sanguinem tangit. sic non le-
dit venenum peruerse cogitationis si non admi
scetur sanguis delectationis. Quia de quibusdā
dixit ozee. iiij. Sanguis sanguinez tetigit. quia
post delectationem cogitationis sequitur in il-
lis delectatio operis. Item sicut venenum om̄e
frigidum existit. sic omne peccatum mortale fri
gidum existit. cum calorem charitatis extermi
nat iuxta illud Math. xiiij. Ubi supabundauit
delictum seu iniquitas refriguit charitas multo
rum. Illud quidem venenum peccati expellit̄
ab anima mediante aqua diuine gratie aut vere
penitentie. Idcirco homo q̄ adīstar cerui hau
sit serpentem dyabolicis. scz suggestionib⁹ acq̄-
escendo ⁊ noxias delectatōes sibi scz p pctm̄ in

corporando. Tunc veneno estuat quando trās acta delectatione feditatē peccati considerat. quare tunc debet currere ad fontem misericor die xp̄m cum Dauid qui ait. ps̄. xlj. Sitiuit aīa mea ad te deum fontē viuum. z debet cum eo re cōciliari p penitētie sacramentū. Quia penitē tia est aqua salutaris fluens a fonte vite xp̄o q̄ facit hominē salire in vitaz eternā. iuxta verbū xp̄i. Aquā quam ego dabo ei fiet in eo fons aq̄ salientis in vitam eternam. que sunt verba euā gelij hodierni. Hoc euange. facit mentionez de triplici aq̄. Prima sitim accendit. ibi. Qis q̄ bi bit. Secunda eā extinguit. ibi. Qui aūt. Tertia sursum ascendit ibi. Aquam quam ego dabo. Prima igit̄ aqua sitim accendit. z tangitur ibi. Qis q̄ bibit ex aqua hac sitiet ite. Ubi no. q hec aq̄ est multiplex. Prima est tpalis auaritie de q̄ intelligit̄ illud verbū. Qis q̄ bibit z̄c. quia auaritia sitim nō satiat sed accēdit. Et isti sunt multe cause. Prima qz aīaz dei capacē nihilmi nus deo implere pōt. Uñ cum orbis terraz sit ante dñm quasi gutte roris ante lucē. ideo nec cor hois potest repleri fm illud Sap̄. xj. Non sufficiūt cor replere vnius hois. Scda causa qz cupiditas infinita est. sed pecunia q̄ntumcūq; magna finita. iuxta illud Senece. Naturalia de sideria infinita sunt ex falsa opinione nascentia. Tercia qz auaritia est quasi ignis ardēs q̄ nun q̄ saturat̄ Prouer. xxx. Ignis nunq̄ dicit suffi cit. ignis nō extinguit̄ ex appositione lignoz siccoz sed auget̄. Sicut em̄ ligno silue exarde scit ignis vt dicit sapiēs Eccl. xxviij. Sic cupi ditas nō extinguit̄ ex appositione diuitiaz sed auget̄. iuxta illud Juuenal̄ in. iiij. Crescit amor nummi quantū pecunia crescit. Ideo dic̄ Ber. Qui biberit ex aqua tpalis auaritie sitiet iterū Scda aqua que sitim nō extinguit est secularis astutia. de qua. j. Lor̄. iij. Sapia huius mundi stultitia est apud deum. Scriptum est em̄ Appē hendam sapientes i astutia sua. vt dicit Rober tus bol. sup li. Sap̄. lect. cxxxviij. Ad modum aque dat apparentiam quantitatis. excellenti am subtilitatis. insolentiam mortalitatis. Pri ma astutia secularis dat apparentiam quantita tis. Nam illud quod per aquam videtur gran dius videt̄ q̄ est in sua proprīa q̄ntitate. Unde Ptolomeus. Qō i aqua ponitur videtur mai⁹ Et Sene. ō naturalib⁹ qōnib⁹ li. iij. Dia p aquā iudicātib⁹ lōge videnē esse maiora. et cito post Sidera amplioza p nubē aspicienti videt̄. quia acies nostra in humido labitur. nec apprehen dere fideliter qō vult potest. Sic moraliter quā tumcunq; q̄s fuerit modic⁹ fm mundū sine pul chritudine et fortitudine. sine diuitijs. sine gene re. sine parentibus. sine aqua sapientie. si astu cia seculari opiatur grandescit z apparebit ma gnus. Similit̄ addiscat iura ciuilia. ornet se le gibus et statutis regum. z statim apparebit no bilissime quantitatis. quia illa facient eum cre scere in diuitijs familia z thesauris. z tamen nō est maior in rei veritate. sed minor. iuxta illud Grego. in mor̄. Parvulus est qui terrena dili git. magnus qui celestia concupiscit. Uñ q̄uis appareant magni. nobiles. z iocundi apud secu lares seculariter iudicantes. sunt tamen in diui no conspectu z iudicio conscientie. ppter parui ignobiles z dolore pleni. iuxta illud. Job. xxvj Ecce gigantes gemūt sub aquis. z qui habitāt cum eis. id est illi qui mundi iudicio magni dicū tur. Scdo astutia dat excellentiam sublimitat̄ aqua em̄ naturaliter querit terre supereminere et dñari. z aliter non quiescit aqua naturaliter quia totus appetitus eius naturalis est supra poni immediate et predominari terre. Isto mo do moraliter astutia secularis ad nullum aliuz finē tendit nisi ad volandū in honorib⁹. z ad ac quirendū dñiuz terrenoz. in cuius figurā aq̄ produxit aues. Gen̄. j. produducant aque reptile aie viuentis z volatile sup terram sub firmamē to. Astutia em̄ secularis sup genera hoīm pro ducit reptilia. scz eos qui sunt agriculatores et mercatores. falsi artifices z hmōi. quoz tota puersatō est in terra. vel volatilia sunt nobiles supplantatores pauperū. z vsurarij solēnes et clerici simoniaci. z praui nobiliū consiliarij. Jō acquirunt bona sublimia z grad⁹ z dignitates in eccl̄ia iuxta illud Gen̄. vij. Multiplicate sunt aque. z eleuauerūt archam in sublimi a terra. Tertia aq̄ dat insolentiā mutabilitatis. vñ oēs insulares z marini incōstantes sunt z insolentes nimis sicut pt̄z de ipis nautis qui cōmuniter v santur in aquis. tales em̄ regulant̄ p lunā q̄ est dña aquarū. Luna aūt est velocissimi motus z plures circūuolutiones facit circa terrā q̄ quicū q; alius planetaz. Et moraliter astutia secula ris reddet hoīes mutabiles. varios et versipel les ad modū vulpis que nunq̄ recto sed curuo itinere ingreditur. De ista em̄ astutia dicit Hie re. xxv. Facta est mihi quasi mendaciū aquaz infideliū baculus q̄ntumcūq; rectus sit si vna eaz medietas. pfundatur in aq̄ videtur tortuos⁹ Sic isti falsi supplātatores quātumcūq; fuerit cā hois iusta p eoz astutā versutiā faciūt appa rere iniustā. Et hi sūt a quib⁹ iurgia z lites z ini qua mendacia oriuntur Prouer. xvij. Qui di mittit aquā. i. q̄ astutia seculari sine regula bōe pscīētie vtitur caput ē iurgioz. i. p̄ncipalis cā ē litis inē hoīes mūdiales. De hac etiā aq̄ mū diāi expōit illō. Qis q̄ biberit ex aq̄ z̄c. Tertia aq̄ ē carnal̄ luxurie. de qua sil̄r verificatur hoc

vbū. Qui quāto pl⁹ exercet tāto magl desiderat Quia dic̄ sapiēs puer. xxx. Tria sūt insatiabilia infernus .os vulue .s. mulieris incōtinentl et terra. Sed tñ luxuria tria mala facit vt dicit Robertus sup li. Iaī. lec. xxij. Prima qz effeminat vigorē. in signū istius dū Samson dormiuit in sinu Dalide strenuitate solita fuit spoliatus Judicū .xv. Vide hystoriā dñica Reminiscere. sermōe scdo. V. F. Sic quicūqz dormit i sinu Dalide. i. qui se ꝓfert negligenter voluptatibus voluptuose vite spoliatur vigore. Fingit eñ. Ouidius libro. xv. methamor. de fonte salinatio q talis erat virtutis q saxū abstulit viro qui se balneauerat in illo. Isto modo euenit de voluptate. z ideo si hō se balneat in delitijs z voluptatibus effeminabit̄ z animositatem amittit Ideo narrat Valerius in policrate li. j. q cornelius cippo missus in hispaniam eo tpe quo castra intrauit indixit. vt omnia que causa voluptatis essent compata aufferrerentur vnde simul z semel duo milia scortorum leguntur abisse ab exercitu romanorum. Et est notanduz q nobilissimi principes qui nō bellis vel armis vici potuerunt. per luxuriaz ceciderunt. sicut narrat li. j. ca. v. ō Hānibali duce carthaginēsi quē mulier q̄dā pniciose romāis tradidit occidēdū. Unde Ouidius de arte amandi fingit q mars qui deus est bellantium captus sit cum venere vxore Vulcani inuisibilibus cathenis. z oībus dijs celestibus in derisionem ostensus. Cui hystorie alludens Valerius ad Ruffum de vxore non ducenda ducit sic. Mars cum deus bellantium dici meruit z triumphorum familiari frequentia in quibus expedit maxime prompta strenuitas nihil sibi metuens. a Vulcano ligatus est cum venere inuisibilibus cathenis .sensibilibus tamen. Hoc aūt et ad plausum satirorum z derisum celestis curie vult dicere. q vulcanus fecit cathenas inuisibiles. z posuit eas i lectū veneris. in quibus cum mars intrasset in lectum veneris .captus est z detentus donec tota curia celestis eum conspexisset. Et ideo de talibus dicitur Job. xxxvj. Morietur in tempestate aia eorum. z vita eorum inter effeminatos Exemplū de holoferne. qui ardens in amore iudith. vt eiusdez. xiij. Scdo carnalis luxuria accumulat dolorem. quia naturaliter post voluptatem sequitur penitentia. Sicut probat venerabilis Boe. li. iij. psa. vij. Quid de corpis voluptatibus loquar. vide de boc. s̄. dñica infra octauā epiphanie L. D. Et dñica infra octauā natiuitatis xpi. I. V. In huius etiam figuram fingit methomor. fuscus li. x. q virgo quedam nomine mirria patris desiderauit incestum z desideratum perpetrauit adiuuante nutrice. Tandem cum esset perceptum fugatur a patre. z tā-

tam tristiciam incidit q fletu. suspirijs z gemitibus alterata conuersa est in arborem cui nomē mirra que adhuc guttas amarissimas quasi lachrymas ō se fundit insignum q voluptatem illicitam corporis perpetuus sequitur dolor mētis. Tertio vero voluptas mentis obfuscat decorem. quod patet de salomone. iij. Regū. xj. q femora sua inclinauit mulierib⁹. et dedit maculam in gloriam suam. Qui in hystoria Valerius ad Ruffum sic alludit. Sol omnium salomon. thesaurus delitiarum domini. sapientie singularis domicilium crasso tenebrarum obfuscatus attramento. lucem nominis sui. odorē fame sue gloriam domus sue amore mulierz amisit. z postremo coram Baalez ecclesiastice domi mutatus est in membz subali. i. ex concionatore dei mutatus est in membz dyaboli. Scda aq̄ sitim expellit seu extinguit. z est triplex. Prima ē penitētia regularis. aq̄ eñ tria opaī. Primo eñ lauat sordida sic̄ patuit. s̄. do. iij. aduē. f. j. f. s. z īuocauit ser. ij. V. m. Isto mō pnia abluit sordes pctōz q̄ntumcūqz fuerint enormia. In cuius figura dictū est Naamā leproso. iiij. Reg. v Vade z lauare septies i iordane. z recipiet sanitatē caro tua atqz mūdaberis. Qō exponit nicolaus de lyra. Per naamā leprosū itelligit pctōr infectus mortalib⁹ peccatis. q̄ audita p p̄dicatorez misericordia dei ꝓtritionē accipit ad pniam verā. procedit. z lauatur septies i iordane. i. lachrymis pnie q̄ significatur p iordanē qui interptatur riuus iudicij. z lauatur iō septies ꝓpter. vij .pctā mortalia. z sic se lauando ad mētis mūdiciā restauratur. Ideo dic̄ dñs Ezech. xxj. Laui te aq̄ mūda z mūdaui sanguinē tuū .i. pctm̄ quod ex carne z sanguine ortū habet. Juxta illud Eccī. xvij. Quid nequius q̄ quod excogitat caro et sanguis. Scdo aqua flectit rigida. sic penitentia corda superba domitat. z insolentia flectit ad obedientiam. sicut patet ō supbo Nabucho. Dañ. iiij. ō quo. s̄. dñica. j. i aduentu .sermo. j. A. B. Contingit eñ de peccatoribus sicut ō corallo de quo dicunt naturales. q ꝙdiu est in aq̄ crescit z augetur ad modum plante. ꝙ cito extrahitur rugescit in lapidem. iuxta illud Ouidij methamor. li. v. Sic et corallum qui primo ꝓtigit āno. Tempe durescit mollis fuit herba sub vndis. Et ita multi dū sunt inter viros pnie duros crescunt z molles attractibilesqz sūt qui extra penitentiam positi inuenirentur rigidi et rebelles. Ideo ōr Eccī. xxiiij. dixi. Rigabo ortū plantationū. z inebriabo ptus mei fructum. Tertio aq̄ coqt cruda cū adiutorio ignis. Qō eñ crudum est digestioni contrariū. fit p decoctionē i aqua cōueniēs corpis nutrimentū. In

quidem incorporari non possunt corpi xpi mystico ppter suam cruditatem ⁊ insipiditatē donec in aquis penitentie decocti fuerint. iuxta illud Ezech. xxiiij. Consumentur carnes ⁊ coquetur vniuersa compositio ⁊ ossa tabescēt. Quod sic intelligit. Consumentur carnes. i. carnales affectiones. ⁊ coquet vniuersa cōpositio. i. ornatus superfluus ad modestiā reducet. ⁊ ossa tabescent. i. rigide ⁊ rebelles voluptates. hec Rupertus lect'. cxxxviij. Ista aqua regularis pnīe extinguit sitim tpal' auaricie. Sic ptz ī Matho et zacheo. qui penit' auaritijs tempalibus inherebāt. De matheo dicit Math. ix. ō Zacheo Lu. xix. Postq aūt ad pniam veniebant sitis illa inordinata totaliter ī eis fuit extincta. qz matheus oia dimisit ⁊ xpm secut' erat. Et Zacheus ait. Ecce dñe dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperibus ⁊c. Scda aqua que extinguit siti est aq̄ sapie salutaris. de qua Eccl. xv. Aqua sapie salutaris potauit illum. Ubi nota sapia assimilat aque ppter tria. vt tangit Robertus hpolc. lec. cxxxviij. Primo ppter eius facilē cōmutatōez Aqua enīz facile fm ea que sibi approximant se conformat. Vñ Ambro. in hexa. li. iij. Aqua rigorem cōmutat. vt inter vaporantia ferueat. inter imbrosa frigescat. sole repercussa estuat. nube irrigata glaciali hūore calescit. Isto modo sapientia moralis que hominem docet conuersari sine querela in medio nationis prauе et peruerse. salua semp honestate vite in veritate cōscientie nouit se omnibus conformare cum quibus viuit. iuxta illud quod scribit Aug'. ad Hiero. dist. xij c. Illa autem. sic dicens. Quod nō contra fidem nec contra bonos mores esse conuincitur. indifferenter est habendum. ⁊ pro eoꝝ inter quos viuitur societate seruandum ē. Et subdit Aug. Mater mea Mediolanum mecum secuta inuenit ecclesiam sabbato non ieiunantē cepit fluctuare quid ageret. tunc ego consului de hac re Ambrosium. At ille ait. Cū romā venio ieiuno sabbato. cum mediolani suꝝ nō. Sic ⁊ tu ad quamcunq; forte ecclesiam veneris eius morem serua. Et dicit Bartho. brixē. in glosa q̄ argumentū est q̄ viatores tenentur sequi cōsuetudinem loci ad quem veniunt. De hoc etiā dicit Salustius sup albertū. Consulo quisquis eris qui pacis federa queris. Consonus esto ī pis cum quibus esse cupis. Nec tamen hoc inconstantie imputandū est sed prudentie. Quia dicit Catho. Constans ⁊ lenis vt res expostulat esto. Temporibus mores sapiens sine crimine mutat. Qui consonat Marcianus de forma vite honeste. Si prudentiam amplecteris vbiq; idem eris. Et vt rerum aut temporꝝ varietas exigit. ita te accōmodes ipsi. nec te in aliquo mutes. sed magis aptes. Sicut manus eadem est. ⁊ cum in palmam extendit. ⁊ cum in pugnam restringitur. hec ille. Ita aqua salutaris sapientie traditur in scriptura sacra ō petra altissima videlicet christo de quo emanauit. quia xps cum moribus bonorum se conformauit. Et sic dicit Auicenna. Aqua que descēdit ab alto melior est ceteris paribus. Ita sapientia et discretio deriuata a christo melior est nobis doctrina. Quia dicit Shp̄. j. Fons sapientie verbum dei in excelsis. Quarto ppter eius naturalem humectationē. Dicit em̄ Ambro. in hexa. de opere tercij diei. q̄ aqua est altrix omnium virgultorum. diuersos singulis vsus ministrans Isto modo sapientie et doctrine sacre scripture dant singulis alimentum iuxta sue conditionis necessitatem. Quod figuratum est. Gen. xxiiij. cum seruus abrahe venisset in domum bathuelis. dedit paleas ⁊ fenum camelis. Panis autem oblatus est seruo Bathuel em̄ interpretatur castus deo. ⁊ significat prelatum vel p̄dicatorem cui competit castitas. vt supra sermone precedenti. X. Y. Hic debet apponere iumētis. id est rudibus fenum et paleas. i. expositiones eorum capacitati cognitas. grossaq; documenta que capere possunt. Sed seruus dei debet intelligentibus subtilia predicare. scōm illud apostoli. j. Chor. ij. Sapientiaꝝ loquimur inter perfectos. Et ibidem. c. iij. Tanq̄ paruulis in xpo lac potū dedi vobis. Non em̄ poteratis s. intelligere altiora. Ex his patet q̄ sacra scriptura ⁊ salutaris sapia dat singulis put capere possunt alimentū vt faciant fructum opum tempore oportuno. iuxta illud ps̄. j. Erit tanq̄ lignū quod plantatū est ⁊c. Et nota q̄ aqua pluuialis valet omnib' piscibus ⁊ plātis terre pl' q̄ aqua fluuialis vel fontis. et plus per illā crescunt arbores. ⁊ nihil bene crescit nisi bene imbibatur aqua. Moraliter aqua pluuialis que ō celo descendit est doctrina moralis sacre scripture de qua Deutro. xxxij. Concrescat vt pluuia doctrina mea ⁊c. Ista plus confert piscib' et plantis. id est hominibus in mundo habitantibus. conuersantibus et crescentibus q̄ quecunq; doctrina quantumcūq; moralis a philosophis adinuenta. De hac dicit ps̄. Sup aquā refec. educ me. Nam aque sacre scripture nō solum potant bibentes sed etiam reficiunt. Ideo inter religiosos in refectorio legi solet. vt non solum ventres cibo. sed etiam reficiant mentes dei verbo. Ista aqua mutatur in vinum. id est p̄ces Marie. qz nisi ipsa gratiam docendi impetrare dignaretur insipidum apparebit quicq̄d ab homine pferē. In cuius figura non nisi ad marie instantiaꝝ xps in nuptijs aquā in vinum

cõmutauit Job.ij. Tertio propter eius figura lem repsentationẽ. In aqua eñ clara ꝛ nõ turbida. sed quieta species rerum abiectarum apparet sicut probat Boe. li. j. metro vlti. dicens Si mare voluens. turbid⁹ auster. misceat estuz vitrea duduz. parqꝫ serenis. vnda diebus. mox resoluto. sordida sceno. visibus obstat. Vult dicere. Sicut aqua maris clara manente ad modum vitri visus eam potest penetrare ꝛ videre ea que sunt sub aqua. Si turbatur ꝑ ventũ tunc obstat visui dispgendo radios ꝙ visuales ne valeant pfecte cognoscere rem sub aqua. ideo aqua tenet quasi vicem speculi ad visum paupeꝝ. iuxta illud Eccl. xxvij. In aqua resplẽdet vultus ꝙspicientiũ. Isto modo sacra scriptura seu etiã dei verbũ homi ostendit qualis est in moribus. Quia dicit Grego. ij. mor. Scriptura mentis oculis quasi quoddã speculũ opponit vt intꝛna nr̃a facies in ipsa nobis videat. Ibi etem feda. ibi ꝛ pulcra nr̃a cognoscimus. Ibi sentim⁹ quã tũ ꝙficimus. Ista igit aqua salutaris sapientie extinguit sitim secularis astutie. Qui eñ sapiẽs est in xp̃o non cupit astutus apparere mundo. Quia dicit Aug. Quis est in mundo? ad te veit qui fecit mundum vt eripiat te de mundo. si forte aliqua delectatõe te retinet mũdus sꝑ vis eẽ i mundo. Tertia aqua q̃ extinguit sitim est aqua lachrime. Vñ aqua assimilat lachrymis propt̃ tria. vt dicit ansel. li. j. c. xlvj. Primo qꝛ aqua ẽ lassoꝝ confortatiua. nam vt oẽs homines et omnia iumenta dum caloꝛe estuant in estate. si aquã coacte vel sponte transeant mox se excutiunt. ꝛ resumptis viribus auidius cibũ sumunt ꝛ fortioꝛa ad opera redeunt. Sic lachrime mirabili modo lassos ꝛ laboꝛandos confortant. ꝛ vires perditas in animas reportant. Et anima quantumcunqꝫ dimersa miro modo confortat̃ his aquis balneata. Et dicitur notanter lachrime spirituales. quia lachrime a spiritu sancto veniunt. Quia dicitur Roma. viij. q ipse spiritus scz sanct⁹ postulat ꝙ nobis. i. postulare nos facit gemitibus inenarrabilibus. Ideo dicit Leo papa in sermone quodam. Ab ipso spiritu sancto lachrime sũt penitentiales. Scdo aqua est duroꝝ mollificatiua. Naz panis bis coctus q̃ est natura durissimus in aqua posit⁹ mollis efficitur. Sic anima compuncta in lachrimis posita dei seuitatem emollit ad parcendũ. ꝛ ad miserendum flectit. Unde dicit Ber. q lachryma vincit inuincibilem. ꝛ superat omnipotentem. Ideo legitur. ij. Regũ. iij. q abner volens recõciliari Dauid. misit nuncios vt contraherẽt cũ illo amicitias. Qui dauid. Non videbis faciem meam nisi adduxeris mihi Micol hanc figurã exponit moraliter Nic. de lyra dicens. Hic abner gerit figuram et tipum peccatoꝛis. Sed duid figuram chꝛisti. hic igitur immittit nuntios oꝛationum ad chꝛistum vt amicitias eius habeat. Sed nisi adduxerit peccatoꝛ Micol que interpꝛetatur aqua ex omnibus. ꝛ significat lacrimas vere penitentie que de peccatis omnibus debet esse non poterit faciez dei videre. Et sicut abner gratiose fuit acceptus quãdo Micol adduxit secum et magnum conuiuium ei fecit. sic chꝛistus vere lachꝛymantem et penitentem suscipit ꝛ eum sacramento eucharistie reficit. iuxta illud Luce. xv. Hic peccatoꝛes recipit ꝛ mãducat cum illis. Hic dicit bern. O lachꝛyma humilis tua est potentia. tuum regnum. ante tribunal iudicum sola intrare non vereris sed vacua intras. vacua non redibis. sed quicquid petieris hoc obtinebis. Accusantibus innotis silentium imponis. ꝛ non est qui te pꝛohibeat accedere. Tertia aqua est castroꝝ edificatiua. nã Babylonia foꝛtissima dicitur fuisse. non tantuz quia muris altissimis et foꝛtissimis cingeretur. sed quia vndiqꝫ fluuijs valleretur. vt supꝛa dominica inuocauit sermone. ij. T. P. quia nullus locus potest eẽ foꝛtis vbi aqua deficit. sicut patet de betulia Judith. Sic lachꝛyme penitentium mirabiliter pꝛotegunt contra impetus temptationum. scilicet dyaboli. iuxta illud ps̃. Tu contribulasti capita dꝛaconum in aquis. scilicz lachꝛymarum. Ista quidez aqua lachꝛyme spiritualis extinguit sitim luxurie carnalis. sicut patet in hoc exemplo in Vitaspatrum de quadam muliere vanissima que cum per ciuitatem nimia ambitione pꝛocedere. quidã sanctus episcopus eã vidit ꝛ ad terrã coꝛruit ꝛ amarissime flere cepit. Et cũ interrogaret cur fleret rñdit. Jõ fleo q ista mulier pl⁹ ẽ sollicita placere mũdo q̃ ego deo. Cũ ꝙ eps domũ redisset ꝙ ea oꝛauit. Cui⁹ pces dñs exaudiuit. ꝛ sequẽti nocte visũ est sibi q q̃dã coꝛnicula veniret ad eũ. quã ipse accipiẽs in aquã dimersit. ꝛ mox ĩ columbaz cãdidã versa fuit. Sequẽti ergo mane illa tota ĩ lachꝛymis resoluta ad pedes epi pcidit. ꝛ que pꝛi⁹ peccãdo nigerrima postea cũ lacrymis baptizata est cãdida. Ideo dic̃ de lachꝛyma Eccl. iij. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃. i. ardoꝛẽ carnal voluptatis extinguunt lachꝛyme.

Dominica in medio quadrageſime.

Eijce ancillaz et

filiũ ei⁹. Ista scribit originaliter Gen. xxj ꝛ transsumptiue ad Gal. iiij. in epla hodierna. ℟ Cõsuetudo ẽ ĩ hac dñica pueroꝝ q mortẽ expellũt figmentũ ei mortis de stramie aut alia re faciũt. ꝛ illud extra ciuitates ejiciũt. ꝛ postea ĩ aq̃s pjiciunt ꝛ submergunt. ꝛ licz hoc factũ ad

euasionem mortis temporalis nihil conferat. ñ aliquid fiendum in hoibus significat. Dpora liter eñ p mortem intellige peccatum mortale. ꝓpter hec q̃ ponit Rober. hol. sup li Sap̃. lecc̃. xij. ſ. ꝓpter ꝙsimilẽ defectũ q̃ ẽ talis. ꝑmo corp⁹ dissipaꝫ t destruiꝫ. ſcõ infirmaꝫ. tertio moriꝫ. q̃rto portatur ex̃ domũ. q̃nto sepelitur. ſexto a v̈mib⁹ ꝙsumiꝫ. Sic aĩa p̈mo dissipaꝫ t destruiꝫ p tẽptationẽ t cogitatõz de pctõ. ſcõ infirmatur p comitantẽ delectationẽ in ſenſualitate. tertio moriꝫ p ꝙsenſũ. q̃rto apportaꝫ t elongatur ab hoibus p culpe sue abominationẽ t diffamationẽ aqud homines. Quinto sepelitur per malam conſuetudinem. Sicut enim lapis vel terra onerat corp⁹ et deprimit ne reſurgat. Sic etiaz illa mala conſuetudo quaſi quedam moles eſt grauiſſima opprimens et incitans hominez ad expectandũ in peccato. De hoc Aug. li. viij cõfeſ. c. v. Lex peccati eſt violentia conſuetudinis qua contrahitur t tenetur etiã inuit⁹ anim⁹ eo merito quo in eam volens illabitur. Sexto corpus mortuũ a vermibus conſumiꝫ. ſic mẽs p̈ua ta gratia a verme conſcie deſpatõis et impenitẽtie finalis corrodiꝫ t mordeꝫ. ideo dicit aplus ad Ro. v. Stipendiũ peccati mors. At iterum Pctñ intrauit in mundũ. t p pctñ mors. t hec dr̃ mors ſpũalis de qua pſ. xxxiij. Mors pctõrũ peſſima. hãc mortẽ ſpũalem expellere debẽt hoies a ciuitate cordis. t hoc moraliter ſignifiꝫ in pueris q̃ ſic mortẽ expellũt. vt t noſip̃i iã adulti mortẽ anime iã expellamus t dei adiutorio in ꝑfundũ aque ꝑiſciamus. Quia dicit p de uotum Amandũ in hora. Sap̃. li. j. ca. iiij. Ego ſum frater tuus. ſponſus tuus patus miſereri t tegere peccata tua. t ꝑiſcere ea in ꝑfundũ maris. t ſic remittere quaſi nũq̃ fuiſſent dũmodo cõuertere t decetero cauere volueris. t hoc eſt q̃ pueri figmentũ mortis ꝑiſciunt in aquam. qz puer Ihesus ꝓpter puritatem ſue ſanctiſſime vite t inocentie ꝑiecit oĩa peccata noſtra que nobis eternã mortem generant in ꝑfundum mar| ea mãme in nobis puniẽdo. Idcirco in verbo p poſito quo ad ſenſum moralẽ hortaꝫ nos apoſtolus vt peccata mortalia cum eoz filiab⁹ eij|ciamus de corde noſtro cũ dicit. Ejice ancillaz t filiũ eius. qz peccata mortalia dicunt ancille qz ancillari t ſeruire faciũt nos dyabolo. iuxta illud Iere. iij. Seruietis. ſ. in pctis dijs alienis qui nõ dabunt vobis requiẽ die ac nocte. propterea tu homo in tempe gratie eijce ancillã. i. q̃libet pctñ mortale. Circa q̃ notandũ p̈ma ancilla eſt ſupbia. q̃ merito ponit p̈mo loco. ꝓpter tria. qz ẽ inter vicia magis generoſa naſcẽdo magis aĩoſa inuadendo. magis cauteloſa in alliciendo. vt dicit Robertus lec. lxiij. Primo igitur eſt magis generoſa naſcẽdo. qz ẽ ſpũalis inter angelicos ſpũs adinuenta. vt dixi ſupra i ſexageſima ſer. ij. Q. T. Et ideo nobiles mẽtes nimis impedit. Sicut teſtatur Iero. in quadã epiſtola. Superba natio celeſtis ſublimium appetit mentes. t quaſi ad ꝓprios revolans ort⁹ appetit gloriam t puritatem hominum rumpere que de gloria et puritate angelorum erupit. vt quos inuenit particeps faciet conſortes ruine. Sic tamen fama eſt q̃ ad deum neſcit redire iuxta illud Hugonis libro de anima. Superbia in celo nata. ſz velut immemor qua via inde ceciderit illuc poſtea redire nõ potuit. Scõ ſuperbia eſt magis animoſa inuadendo. quia nõ parcit loco nec tempori. nec perſone nec ſtatui Qñ eñ non parcit loco ptz. qz quando loc⁹ ſolemnio: tanto ſuperbia proniox t promptior in congregationibus. in predicationibus in quibuſcz locis publicis gegocijs ſtatim ſupbia ſe intermiſcet. Quia in eccleſia in loco ſacro valde lucratur. Quia vtriuſcz ſexus perſone in ornatu in geſtu in eccl̃ia maxime vbi contritõi t hũi litati ſe dare deberẽt oſtenſioni t ſuperbie magis ſtudent q̃ deuotõi. Secundo non parcit pſone. Chriſtus eñ ſpũs ſuperbie inuaſit. Mat. iiij. Angelũ primũ hominẽ vnumquẽcz ſanctuz quia dicit Iero. Difficilius arrogãtia q̃ auro t gemmis caremus. Unde Aug. in epiſtola ad Dyaſcoz Vicia cetera in peccatis. ſupbia vero in rectis cauenda eſt. ne cum illa laudabiliter ſancta ſunt laudis cupiditate amittaꝫ. Idẽ Aug. in regula. Alia quecunqz iniquitas in malis operibus exiſtit vt fiant. ſuperbia vero etiã bonis operibus inſidiatur vt pereant. Tertio nõ parcit tẽpori. immo quanto dies ſanctior. i natali. in feſto paſce et huiuſmodi. tanto magiſ infeſtat ſpiritus ſuperbie hominẽ. minus tamẽ de nocte q̃ de die. Amat eñ lucem. Quarto nõ parcit ſtatui quia omnes inuadit. ſenes cum iuniorib⁹. religioſos cum ſecularibus. diuites cum pauperibus. ſubiectos cum ſuperioribus. vt nõ ſit qui ſe abſcondit a calore eius. pſ. xviij Dunc enim non bene pugnamus cum cuncta ſubiecta putamus que tamen poſt modicũ nos infeſtant. eo q̃ ſuperbia reſtat Tertio ſuperbia eſt magis cauteloſa in alliciendo. Facile eñ eſt declinare gulam t deuitare luxuriaz. fugere homicidium t groſſa peccata. Iam ſicut ſagittarius qui ſi percuſſerit beſtiam in corpore. ſcz in pede vel in dorſo non eſt ſecurus de ea Sed. tamen ſi in corde percuſſerit eam eſt ſecurus. ita dyabolus maximam ſecuritatẽ ſe reputat habere de homine quãdo ipſum percutit in corde p ſuperbiam. De hac ſagitta ſuperbie intelligitur illud. iiij. Regum. ij. Egreſſa eſt ſagitta per cor

regis statimq; corruit. z illud Iere. xlix. Arrogantia tua cepit te z superbia cordis tui. Omnis enī superbus habet deum aduersarium. qa odibilis est deo z hoibus superbia. Idcirco dr metrice Actibus ac verbis homo quicunq; superbis. Hoc retine verbum fugit deus oēm superbum. Ista quidā ancilla est a ciuitate cordis eij cienda. primo ideo. qz hominem defraudauit. d quo dicit Aug. Superbia meret illudi. nam oēs hereses z oēs alij periculosi errores ex superbia veniunt. qz glo. sup Iere. xlix. Arrogātia tua dicit. Dis hereticus arrogās. qz superbia fac hominē hereticū vel arrogantia. Scdo hoiem excecat. sm illud Apoc. iij. Dicis qz diues sum et locupletatus z nulli⁹ eges. z nescis qz miser es z miserabilis z nudus z pauper z cecus. Quis enī teneret hanc ancillā q eum faceret miserum nudum. cecum. et hoc facit hec ācilla superbia. Quia dicit dns. Joh. ix. In iudicium in hunc mundum veni ego vt qui non vident videant. z qui vident ceci fiant. vbi dicit glosa interlinealis. Qui non vident sunt humiles ceci. z qui vident sunt sapientes superbi. Ergo christus venit vt humiles ceci illuminarentur. z superbi sapientes excecarentur. Tertio superbia infatuat. Quia dicit Bern. Omnis superbia stulta ē q; non omnis stultitia superbia. Unde super illud Roma. j. Dicentes se esse sapiētes stulti facti sunt. dicit aug. Si dicendo te sapientez stultus es. dic te esse stultū vt sapiens fias. Si ergo vis sapiens reputari esse superbiam z amplectere humilitatē. Quia dicit sapiēs Prouer. xi. Ubi humilitas ibi sapiētia. Hec turpis mater supbia turpes habet filias sm Bern. quas etiā hic hortat apls eiici a domo cordis. Prima est curiositas. vt dixi supra fe. iiij. Inuocauit. f. ij. U. C. D. De hac dicit. s. Tho. scda scde. q. clxvij. Curiositas est vicium circa inordinatū cogitationis appetitum. z hoc potest contingere sex modis esse malum. Primo inq̄tum aliquis volens inquirere veritatem superbit que tamen cognitio de se bona est. fit aūt mala ratione intentionis. Scdo qñ homo cognitione veritatis vtitur ad peccandū. Tertio inq̄tū p studiū mi⁹ vtile retrahit a studio qd ei ex necessitate incūbit sicut cū aliqs legeret libros poetaz sacrā theologiā obmittēdo. Quia be. Iero. eo q; legeret libros ciceronis ad tribunal christi duct⁹ est z ibidē grauiter verberat⁹. vt hr. xxxvij. di. c. legimus. Quarto inq̄tū homo studet discere a quo non licet. sic q futura a demonib⁹ scrutat. Quinto inq̄tū appetit cognoscere veritatē circa creaturas nō ad debitū finē referendo. s. ad dei cognitōz. Sexta inq̄tū aliquis studeat ad cognoscendū veritatē supra ingenij sui facultatez

Contra quod dicit sapiens. Altiora te ne q̄sieris. z fortiora te ne pscrutatus fueris. Eccl. iij. Scda filia est mentis leuitas. que sm Bern. ex hoc perpendit q; homo habet oim vicissitudines. nūc pauca. nūc modica. nunc multa. nunc inania. nunc risu. nunc luctu plena. semp tñ irrationabilia iudicat verba. Contra has leuitates legitur de purgatorio beati Patricij in quo quidam erat habens vulnera z plagas ibidem receptas semp retentas in tota vita sua. z erat sp in maxima pnia. hic quādo vidit aliquē iuuenē immoderate ridentem vel alias se leuiter habētem exclamauit frequenter dicēs. O si scires q; acerba pena datur leuitatibus istis. tu fortassis mozes tuos leues corrigeres z in melius emēdares. Tertia est inepta leticia que est cum quis se exterius per gestus malos ostendit se gaudio sum. Contra quem dicit fortunatus in quadaz ome. Omnis qui soli huius vite leticie inniti ipse a leticia supnorum eternaliter sequestratur id est diuiditur. Et hec leticia sm bern. deprehēditur his indicijs. cum in lingua est scurrilitas in frōte hilaritas. in vultu varietas apparet. in incessu pronus. ad iocum facilis z promptus i risu. Et talis similis est vesice turgide vento. puncto perforate exiguo. que si stringitur erepitat z crebros sonitus reddit vento nō statim sed strictim egrediente. Sic ventus vanitatis i talibus nō libere valens egredi per chachinos emittitur. Quarta filia est iactantia in multiloquio. et deprehenditur his indicijs. Qui enī in isto gradu est omne quod sentit effundit preue nit interrogantem. nō querēti respondet ipse q̄ rit. ipse dissoluit. z verba collocutoris imperfecta prescindit. laudat vigilias comprehendit ieiunia. Super omnia orationes exaltat. Si ad lubrica sermo conuertitur in his quanto assuetior tanto loquatior inuenit. hec bern. De hac plura supra. vj. fe. Esto mihi ser. ij. S. T. Qui ta filia est singularitas. z est cum quis in suis operibus z factis solus vult apparere sapiens z ob hoc singularem vitam eligit. perpenditur aūt his indicijs iste gradus. Qui enī in isto gradu est blandit sibi magis de vno ieunio q; cete ri prudētes faciant si sex diebus ieunassent. et cōmodosior videt sibi vna hora peculiaris q; tota psalmodia vnius noctis. dolet aliquem si bi pallidiorem et min⁹ comedentem. pallorem suum z maciem magis estimat z cetera que pōt videre speculatur. ad omnia strenuus. vigilat in lecto. z dormit in choro aut ecclesia. vt dicit bern. Sexta filia dicitur arrogantia cum quis sibi vsurpat quod statui suo non conuenit. z sic perpenditur qui in hoc gradu est de se solo plus q; alijs credit vt nō solum verbo aut operum

ostentatione suam preferat religionem. sed intimo cordis affectu credit se omnibus sanctiorem. & quicquid de se laudatum agnouerit non ignorantie aut beniuolentie laudatoris. sed suis meritis ascribit. hec Bernhardus. Septima est presumptio. & cognoscitur sic ẽm Bernhar. Qui enim ẽ in hoc gradu conuenientibus in cõsilijs primus residet. non vocatus accedit. non iussus se intromittit. deordinat ordinata reficit refecta. quicquid ipse non fecerit aut ordinauerit. nec recte factum nec pulchre ordinatuz estimat. Qui etiam hoc vitio laborat videtur sibi q̃ omnia solus faciat & supportet. & sunt similes balcellino depicto vel sculpto qui collo humeris & brachijs & facie totam fabricam cum onerosa fatigatione se simulant supportare. & tamẽ fabrica staret eque forte si totum idoluz delere tur. Tales enim similes sunt alienato a mente qui semper stans sub domo vel loco intrare voluit domum nec sedere nec bibere vel comedere. requisitus quare quia ipse supportaret dixit Et si ad horam dimisisset celum casurum esset. Ita est de nonnullis nimis presumptuosis. vt dicit Robertus holcot lectione. clxvj. Qui inflati seculari scientia reputant se supportare totam ecclesiam scientia & discretione quam se habere presumunt. Quoz quilibet dicitur. pš. xlj Sapientia tua & scietia tua te decepit. Sed no ta q̃ presumentiũ fatuitas perpenditur ex tribus. Primo per compationem imbecillitatis nostre ad fortitudinem hostium nostrozũ. Nos eñ sumus quasi locuste gigantibus infernalib⁹ compati. q̃ sunt hostes nostri valde fortes. g̃ fatuus est q̃ de seipso p̃sumit sine deo istos etiã gigantes vincere. sic̃ patet Prige. sup. Nũe. xxj. vbi dr̃ de explozatozib⁹ missis a moyse di. vult dñs de⁹ res mirabiles facere. vult de locustis facere gigantes. & de his qui in terra sunt neqti as vincere sceleratas. Scdo exemplis viroz fortium q̃ corruerũt. Naz Dauid presumenter dixit pš. xxix. Ego dixi in abundantia mea nõ mouebor ineternũ. At tamen postea motus ẽ de coniugali potestate in adulteriũ. pditionẽ & homicidium dum bersabee cognouit. & vir eius Uriam fidelez suum militem interficere misit. vt dz ij. Regl. xj. Ideo dicit glo. Dauid cadẽte nemo superbiat. Multos eñ legimus in sacris scripturis in monte p̃sumptiõis corruisse. Ideo fugiendus est mons multũ iste. Quia dicit augu. Multum infrenis est qui illuc ire cõtendit vbi multos corruisse conspicit. In monte isto ascenderunt qui operantur iniquitatem. Tertio propter experientiã proprie fragilitatis. Adeo eñ sumus imbecilles q̃ leuẽ cogitationẽ superare nõ possumus. modicũ verbũ sustinere nõ valeamus. Quare ergo temeritate magna aliqd p̃sumimus qui modica nõ possumus. iuxta illud apostoli. j. Cor. iij. Nunquid sufficientes sumus cogitare aliquid a nobis. q. d. nõ. Si ergo nõ sufficit homo ad bene cogitandum quod est minimũ ad bona opa quomõ sufficiet ad alia. Ideo dicit sapiẽs Prouer. xiiij. Sapiẽs timet & recedet a malo. stult⁹ trãsilit & cõfidit. Octaua filia est peccatoz defensio. Dicit eñ Bern. Multis modis fiunt excusationes in peccatis Aut eñ dicit qui se excusat non fecit. quidam et bene feci. aut si male non multum malum. aut si multum male non mala intentione. Si autem de illa conuincitur. aliena sic nititur excusare suasione. Sicut de hoc habetur figura Genesis iij. de Adam qui se excusauit per Euam dicens Mulier quam dedisti mihi sociam dedit mihi. & comedi. Et cum deus dixisset ad mulierem. Quare hoc fecisti. dixit. Serpens decepit me & comedi. Nona filia est dissimulata confessio. et quomodo hoc fiat bernard⁹ ostendit dicens. Sicut vasa figuli probat fornax. ita a tribulatione vere penitens discernitur. Qui eñ veraciẽ penitet labores pñe non abhorret. Qui sic sibi tã pfessionẽ faciens si cũ leui ptuelia aut exigua increpatus fuerit iã humilitatẽ dissimulare non põt & murmurat. frẽdit irascitur. Quãta putas tũc fit pfusio ĩ corde supbi. cũ fraus decipitur. pax amittitur. laus minuit. nec culpa diluitur. Tandem notat̃ ab hominibus. & iudicat̃ ab hominibus. eo q̃ vehementius homines idignant̃ quo conspiciunt falsum. quicquid de eo opinabant̃. tunc opus est plato vt eo minus illi parcẽdum putet quo magis offendit. Decima est rebellio. Hanc filiam desponsauit principaliter ipsa superbia iudeis. qui valde proni erant ad rebellandum Moysi et alijs suis prelatis. Numeri. xx. vbi dicitur. Conuenerunt filij Israhel aduersus moysen. et versi in seditionem dixerunt. Da nobis aquam vt bibamus. Quare nos fecisti ascendere ð egypto & adduxisti nos huc in locum pessimum. qui nihil potest nec ficum gignit. nec vineã. nec malagranata. Quibus Moyses dixit. Audite rebelles et incredu li. Nunquid de petra hac poterimus nobis aquam eijcere. quasi diceret. Cum adiutorio dei Et hi qui rebelles erant. ideo terram promissionis non intrabant. sed in deserto mortui sunt. Et timendum est valde q̃ adhuc multi inter christianos habent hanc filiam superbie in vxorem. qui prelatis suis non obediunt. & hi habent timere q̃ cum iudeis terram promissionis vite eterne que fluit lacte diuinitatis & melle bumanitatis christi mime subintrabũt. Quia ð illi qui rebelliose murmurant cõtra prelatos dic

Grego. Regnū celoꝝ nemo qui murmurat accipit. nemo q̄ accipit murmurare pōt. hec Grego. Ām cū non intrant terrā pmissionis. q̄d aliud restat nisi q̄ cū Dathan ⁊ abyron qui semp rebelles erant in infernū viui descēdūt Numeri. xvj. Undecima filia ē libertas peccandi. q̄ cū homo nullus timet sed prelatis rebellat. nec etiam aliquos veretur. quanto tunc est securioꝝ tāto liberius sua desideria adimplere delectatur. Duodecima est consuetudo peccandi. ⁊ hec vt dicit Rober. hol. lec. clxxvij. magnam habet violentiam inclinandi voluntatem ad se. Et ideo sicut optimum est assuesci ad bonas consuetudines ⁊ virtuosas. ita periculosum est et pessimū assuesci peccatis. Unde narrat valerius li. vj. ca. ij. in fine. q̄ trecenses cum acerbissima execratione vti volunt aduersus eos quos vehementer oduunt optant vt mala consuetudine delectentur. De malicia vero puerse consuetudinis loq̄tur. Aug. viij. li. confes. ca. v. ⁊ de seipso dicit q̄ difficilis erat ad conuertendum ad fidem dicēs Ligatus eram non ferro alieno. sz ferro mee voluntatis. velle eñ meū tenebat inimicus. ⁊ inde cathena ferrea cōstrinxerat me. Quippe ex voluntate peruersa est libido facta. ⁊ dum consuetudini non resistitur facta est necessitas. hec ille Et metrista. Qui non assuescit virtuti dū iuuenescit. A vicijs nescit desistere cū senescit In huius figura saluatoꝝ faciliter suscitauit puellaz in domo. ⁊ iuuenem delatum in porta. Sed Lazarus quadriduanū in monumento cum gemitu. lacrimis ⁊ clamore Joh. xj. Quod exponens aug⁹. sup Math. xv. omel. dicit. Moles imposita sepulchro vis est directa consuetudinis qua p̄mitur ita vt nec resurgere nec respirare permittit Dictus est autem quadriduan⁹. reuera ad istaz ꝓsuetudinem de qua loquar quodā pgressu venit aīa. prima est q̄si scintillatio delectatōis i corde scda ꝓsensio in volūtate. tertia factū. q̄rta ꝓsuetudo. hec ille. He sunt. xij. filie supbie ꝑm bern. Secunda ancilla est inuidia. que immediate nascitur ex supbia. Et describit ab Aug. Inuidia ē odium aliene felicitatis. Et est quedam eijcienda a corde hominis ꝓpter tria que ponit Robertus super li. Sap. lec. xxx. Primo q̄ est intoxicū veritatis ⁊ charitatis. naz si illa nō esset quilibet de bono alterius gauderet. ⁊ de malo nō gauderet sed doleret. q̄ hoc est ꝓprīū charitati. Ideo dicit Aug. sup Joh. Tolle inuidiam ⁊ tuum est quod habeo. Item tolle inuidiaz ⁊ meum est quod habes. Et glo. super illud Esa. xlv Ego dñs formans tenebras sic dicit. Uenenuz quod est vita serpentum ē mors hoim. ⁊ econtra humor aqueus. id est saliua est vita hois ⁊ mors serpentis. Isto mō vita hois boni ⁊ virtuosi ē mors inuido. Et q̄ bono viro ē mors vt damnum est vita inuido. Scdo inuidia est hostium iniquitatis. per hanc eñ intrauit mors in mundum. iuxta illud Sap. ij. Inuidia dyaboli mors intrauit i orbē terraz. i. mediante inuidia dyaboli. q̄ dyabolus ex inuidia temptādo mortem intulit. p̄ hanc occisus est abel a chain geñ. iiij. iacob tribulat⁹ ab esau Geñ. xxxvij. ioseph a fribus venditus Geñ. xxxvij. ⁊ a iudeis xps crucifixus. mat. xxvij. sciebat q̄ p̄ inuidiā tradiderant eum. Contra istiū illud nullus pōt vitare. iuxta illud Sene. li. de moribus. ⁊ si nullos inimicos fecit tibi iniuria. multos tñ fecit inuidia. Tercio ē putredo sanitatis. iuxta illud Prouer. xiiij. Putredo ossium ē inuidia. hoc tñ iustissimū vicii est. q̄ ē in suū auctorē recipitoca. Et ideo dicit Hugo de san. vic. Justꝰ inuidia nihil est. q̄ ptinus ipm auctorez punit excruciatq̄. Et basilius in hexame. Sic inquit rubigo ferrū. sic inuidia aīam de qua nascit corrumpit. Et ideo maximā iniuriā faceret deus inuido si poneret eū in celo. q̄ ibi est summa felicitas in p̄ximo. ⁊ p̄ ꝓsequēs summū nocumentū foret inuido. ⁊ iō erit i inferno vbi nihil videbit cui inuidere possit. Hec ācilla mala multas habet filias ⁊ filios. Prima ē odiū ō q̄ dicet infra dñica scda post trinitatis. Scda filia est detractio que bona alioꝝ denigrat. sz cōtra illud vicium debemus nos disponere. ꝑmo ne ipm aliqualiter faciam⁹. iuxta illud Jac iiij. Nolite detrahere alterutrū frēs. Qui detrahit fratri suo detrahit legi. Cui consonat Piero. in epla. xiij. Nulli detrabas nec in eo te sanctū putas si ceteros laceres. accusamus sepe quod facimus. ⁊ contra nosmetipsos districti i vicia nostra inuebimus. ⁊ incerti de eloquentib⁹ sumus iudicantes. De istis etiā detractoribus loquit Bern. sup Cant. sermone. xxiij. Dis qui detrahit primū quod perdit est q̄ facit seipm vacuuz charitate. Detractor eñ quid aliud detrahendo intendit nisi vt is cui detrabitur veniat in odium vel contemptum ipsis apud quos detrabitur. Et infra. Unus loquitur ⁊ vnum tantum verbum profert. et tamen vnum illud verbū dū in vno momento audientium aures inficit animas interficit. hec ille. Dīnes eñ discordie vt dicit Robertus lectione. x. lites ⁊ odia q̄ sunt i mundo fere habent originem vel augmentum ad minus per detractores ⁊ per ipsam linguaz que mltos cognouit ⁊ disperdit de gente in gētem. In cuius figura fingunt poete. q̄ codrus rex grecorum seminauit in terra dentes serpentum ex quo succreuerunt milites armati. Qui statim in se irruentes acerrime cōflixerunt. ⁊ se mutuo perimerunt. vt dicit Ouidꝰ li. iiij. Metha. Isto mō detractor seminat dētes serpētioꝝ

id est verba venenosa detractionis inter illos q̃ deberent esse amici. Qui quidem dentes statim crescunt in milites armatos. Quia verba detractorum concepta in cordibus hominuz ad effectus hostilitatis et inimicicie procedũt. Jste semminator est septimũ eorz que odit dñs. Prouer. vj. Sex sunt que odit deus. et septimum detestatur anima eius. Et subdit enumerãdo. Oculos sublimes. linguã mendacẽ. manꝰ effundẽtes sanguinẽ. cor machinãs cogitationes pessimas pedes veloces ad currendum in malum. profferentem mendacia. z septimũ est. z euz qui seminat discordias inter fratres. Non eñ legimus q̃ aliquod vicium deus expressius odiat vel persequaꝫ q̃ detractionẽ. iuxta illud Ro. v. Detractores deo odibiles. z deus ipsemet ps̃. c. Detrahentem secreto p̃timo suo hũc psequebar. De hoc vicio Gregor. ix. moral. sup illud Job. xix. Quare me psequimini sicut deus. z carnibꝰ meis saturamini. Sciendũ inquit est q̃ qui alienę vite detractione pascuntur. alienis proculdubio carnibus satiantur. Unde p Salomonẽ Prouer. xxiij. Noli esse in conuiuijs potatorũ. nec in cõmesatõnibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt. Carnes quippe ad vescendum conferre est in collocutione derogatõis vicium, primoz dicere de quoz pena subditur. quia vacantes potibus z dantes symbola consumentur. Potibus vacant qui de opprobrio alienę vite se inebriant. Symbolũ vo dare est sicut vnusquisqz hospituz solet pro parte sua conferre cibos ad vescendum. Jta in confabulatione detractionis verba conferre est symbolum habere. Sed vacantes potibus et dantes symbolum consumentur. qz sicut scriptũ ẽ. Omnis detractor eradicabiꝫ. hec grego. Scdo prouidendum est ne detractionẽ faciliter audiam⁹ qz dicit Bern̄. sup cant. ser. lxiij. Porro detrahere vel detrahentem audire quod horz. dãnabilius sit non facile dixerim. Abominabile ẽ audire vel conferre cum homine cuius dentes sũt corrupti vel stomachus repletur fetidis vl. malis humoribus. qz talis habet anbelituz nimis grauem. Et dicunt naturales q̃ omnes bestie q̃ vescuntur crudis carnibus habẽt ora fetida et fetentia z abominabilia. Et certe magis deberent esse fetentia z abominabilia ora detrahentium. iuxta illud Prouer. xxiiij. Cogitatio stulti peccatuz est. z abominatio hominũ detractorum. Tertio cauendum est ne detractionẽ pusillanimiter teneamus. Multi eñ, ppter eloquia detractoz a bono, pposito retardant. z hoc est valde fatuũ. immo fm doctrinã Gregor. vj. moral. ca. xvij. Detractores hominũ despiciẽdo et contemnendo superare debemus. Expedit enĩ nobis q̃ al⁹. qui nobis detrahãt. Unde Gregor. xxj. moz. al. c. xv. Sed inter hec sic. ndũ q̃ ne in mozeratis laudibus efferamur. plerunq; mirorectozis nostri moderamine detractõibus laborari pmittimur. vt cũ vox laudis nos elevat lingua detrahentis humiliat. Et ponit transsũptiue. vj. q. j. Sũt plurimi. Tertia filia inuidie est susurratio que nihil aliud est q̃ discordie seminatio inter amicos. Et dicit Tho. scda se. q. lxxiij. Susurratio grauis est peccatum q̃ detractio. hoc probat sic. Tanto ẽ m aliquod nocumentũ grauis est quanto bonũ mitius est vel melius quod tollit. Melioz aũt est amicicia q̃ fama que tollitur p detractionẽ. Ergo grauiꝰ punit. sicut patet de illis duobus qui sp discordias inter amicos faciebant. de quibuz. s̃. dominica infra octauã natiuitatis xp̃i. R. A. Quarta filia ẽ damnatio que est bona alterius puertere sed, ppria mala nõ memorari. Quinta ẽ magnitudo que est de acceptis beneficijs deo gratias nõ agere. Circa quod notandũ Robertus hol. sup li. Sap̃. lectõe. clxxxvj. dicit. Ingrati sunt peccatores multipliciter. Quidaz eñ dona dei nõ cogitãt. Quidã vo de suis beneficijs nõ honorant eũ. Quidã ei sua beneficia exprobrant Quidaz vo contra euz p sua beneficia pugnãt Primi sunt ingrati satis qui nunq̃ ponderant post concessa. sed semp aspiciunt ad habenda. z non quod receperunt de preterito. sed quod recepturi sunt, pspiciũt de futuro. z hec est prima ac potissima ingtitudo. sicut dic̃ Bene. i de bñficijs fere i pncipio. Prima vo oim ac potissima causa est q̃ nouis semper custodibus occupati non quid habeamus sed q̃d petamus nõ i illud qd̃ nobis est. sed in id qd̃ petimus intẽti sumus Scdi sũt ingti q̃ deũ d̃ bñficijs suis inbonorãt similes porcis qui glandes quottidie comedentes nunq̃ ad arbores oculos erigunt. cuiꝰ fructu incessanter depascuntur. Contra quos Aris. v. ethic̃. c. viij. ostẽdit q̃ in cõtra faciendo proportionabile ac cõueniẽs vt boni ciues at illi q̃ non possunt similia tribuere saltem gratiarum actionẽ sponte faciẽt de exhibitis bñficijs. Est eñ gratiarũactio quedã retributio z quoddam sacramentũ i eo qui nõ potest retribuere ad valorẽ rei collate. oportet q̃ faciat gratiarũactiones z ei fuiat i recõpẽsatõz collati bñficij. Jdo dicit Hermes trimegist⁹ in li. suo qui dicit̃ legastiolos. in fine. q̃ nõ est conueniens deo thus vel mirram incẽdere. z sic eum adorare sed nos inquit gratias agentes adorem⁹. Hec eñ sũt sũme incensiões cũ gratiarũactões deo agunt̃ a mortalibus. Sed timendũ ẽ q̃ iã nimis verificetur, ppbetia. ij. ad Thimo. iij. In nouissimis dies instabunt tpa piculosa. erunt homines se-

ipsos amantes et ingrati. Tertij sunt ingrati q̄ deum de beneficijs suis exprobrant. vt sunt hi qui iurant super vulnera christi. que tamen nul latenus suscepisset nisi ad hoc eum charitas coegisset. De his dicit sapiens. xxix. Pascebat t potabat ingratos. t adhuc amara audiet. Quarti sunt ingrati qui contra deū per beneficia sua pugnant qui donis dei ad peccandum vtuntur Aliqui abundant diuitijs a deo concessis. vt ne cessitatibus pauperum succurrerent. et hi sunt precipue pauperum oppressores. alij fortitudine corporis sui vigent vt deo per penitentiam seruiant. t hi specialiter in seruitijs demonum vires suas consummunt. sicut sunt rixosi. predones et latrones. Nonnulli vigent ingenio naturali. quo deum colere t alios regere deberēt et isti fraudibus t dolo intenti circumueniūt p ximos deseruientes dyabolo et non deo. Contra quos Grego. xxxij. moral'. super illud Job xl. Huic montes herbas ferunt. dicit sic. Deus reprobi de donis. i. adiumētis receptis nequa q̄ recta sed praua cogitant. Quid aliud faciūt nisi suis contra deum donis pugnant. Contra quam sententiam dicit expressius in omel'. quadam super illud. Cum audieritis prelia t seditiones. Dia quicquid ad vsū vite accepimus ad vsum culpe conuertimus. Tranquillitatē quippe pacis humane ad vsum conuertimus securitatis vane pegrinationē terre pro habitatione diligim⁹ patrie. Salutē corpm in vsum redigimus vicioz. Sob rietatis abundantiā ad voluptatis intorsimus puersitatem. hec Grego. Refert Valerius li. ij. c. j. Apud athenienses cōiunctus libertinus de magnitudie aduersus patronum vite libertate exuebatur p hec verba. Abi et esto seruus. qz liber esse non scisti. Et Sene. li. iiij. de beneficijs narrat. q̄ quidā miles naufragus littori ē appulsus. t in hospicio cuiusdā per. xxx. dies refocillatus. Tandem licentiam accipiens ait. Gratias tibi referam si imperatorem meum me videre contingit. Veniens enī ad Philippum regem macedonum predia illius apud quem fuerat hospitatus poposcit. Renuit Philippus. Vir igitur de suis expulsus nō vt iermis vel rusticus tulit. sed ad curiam imperatoris accessit t ingtitudinē militis exposuit. Philippus hoc audiens iussit reprobissimo militi t ingrato hospiti vt ei stigmata infigerent q̄ ei ingratitudinē ppetuo testarent. t hospiti oia redderent. Sexta inuidia est subsānatio vl' derisio Ubi nota derisio quattuor mala facit. vt dicit Robertus lect'. lx. Ostendit stulticiam. suspendit amicitiā. offendit iusticiaz t intendit maliciam. Primo ostendit stultitiam. Quia qui deridet boiem similem sibi. pro defectu quocūq; naturali vel morali ignorat. ppriā fragilitatē. pōt eñ fieri derisibilis de consimili si deus pmittit. Unde Grego. in mora. Quod sumus hodie nouimus. quod aūt post esse possumus paululum scimus. Hi eñ quos despicimus vt tarde possint bona incipe pñt vitam nr̄am feruentioribꝰ studijs anteire. Timēdū etiā itaq; ē q̄ etiā nob cadentibus surgat qui nos stans irrideat q̄uis stare non nouit qui non stantem nouit irridere hec Grego. Et ideo aduertat quilibet illō Job xj. Cum ceteros irriseris tu a nullo confutsberis. q. d. Constat q̄ sic. Quia Prouer. iij. dicit de deo. Illusores ipse deludet. Stō suspendit amicitiam. Est eñ vt frequenter causa contentionis t discordie. Ideo dr̄ Prouer. xxij. Eijce derisorē t exibūt cū eo iurgia. Tertio offendit iusticiam. Facit eñ derisor alteri quod sibi nolet fieri. quare sustinebit supplicia Prouer. xix. Parata sunt derisoribus supplicia. Quarto intendit maliciā. Incipit eñ a ludo. t sub spē ludi intendit inhonestatē, p ximi. t sic cōmittit mendaciū facti Here. ix. Omnis amicus frudulenter incedet. et vir fratrem suū deridebit. et veritatē ñ loquet'. t ideo ꝓtra derisores dat scriptura quattuor minas. Dicit eñ q̄ nō sūt arguēdi de iniquitate. Non sunt instruendi de fatuitate. Sunt eijciendi de societate. et sunt diuidendi a dei maiestate. De ꝓmo dr̄ Prouer. ix. Noli arguere derisorē ne odiat te. argue sapientez t diliget te. De scō Prouerb. xiiij. Querit derisor sapiam et nō inueniet. De tertio Prouer. xxij. Eijce derisorez t exibūt cum eo iurgia. cessabūt q̄z cause t ꝓtumelie. de quo in ps̄. lviij. Tu dñe derides eos. Tertia ācilla est ira q̄ fm Aug. p est vlciscendi libido. et hec est de corde eijcienda. qz facit iniuriam deo t, p ximo t, pp̄rio subiecto impediendo aspectum ratōis et intelligētie Deo eñ ꝓuenit rōe potētie culpas iudicialiter vindicare. bonos specialiter inhabitate. t eis liberaliter bona sua legare. Sz ꝓtra ista iniuriat iracūdus deo i oñibus. Primo auffert deo vindictā qz ira ē deordinat⁹ appetitus vindicte. Et deus dicit Deutro. xxxij. Et ad Ro. xij. Mihi vindictā t ego retribuā. De⁹ ei duo sibi reebuit gloziam t vindictā. Alterz supbus. alterz auffert iracundus. De gl'ia dicit Esa. xlviij. Gl'iam meā alteri nō dabo. Scō iracūd⁹ deo iniuriat qz expellit eum a quiete sue habitationis. quia i ps̄. dr̄. In pace factus est locus eius. Ira aūt pturbat pacem t destruit. iuxta illud Prouer. xv. Ira ꝓuocat rixas. Domuz eñ que tota die tremeret t moueretur nullus magnus domin⁹ libenter inhabitare t. Sic xp̄s fm ps̄. xcv. ē magnus domin⁹ t laudabilis nimis. non habitat in domo cordis quod semp tremit t mouetur p

irã. Tertio deo iniuriatur ipediendo ne legatũ stare posset. Legat em deus pacẽ hoibus Joñ. xiij Pacem meam do vobis. pacem meam relinquo vobis. Et quia dicunt iura. xiij. q. ij. oblationes. vbi vult q legata defunctoꝝ sunt seruanda. ꝛ si quis non seruauerit est tanꝝ infidelis ab ecclesia eijciendus ꝛ excõmunicandus. Sed qꝛ iracũdus impedit testamentũ xpi. iõ tã ꝙ excõmunicatus est ab ecclesia eijciendꝰ. Jõ dr Prouer. xxj. Noli eẽ amicꝰ hoi iracũdo. neqꝫ ambules cũ viro furioso. Scdo principaliꝫ ira subtrahit. primo affectũ debite beniuolẽtie teneoꝛ em. primo saluare famã ꝛ psonam. ꝛ cõtra ista iratus pellit ad nocendũ. primo in substantia deprædando. in fama diffamando. i pso na trucidãdo. Ideo dr Eccĩ. xxvij. Ira ꝛ furoꝛ ex vtraqꝫ execrabilia. Quia Eccĩ. xviij. Obiurgatio ꝛ ira annihilabunt substantiam. Dicit em Aristotl. li. iij. de aialibꝰ. q apis cum eijcit aculeum moritur. Ita est moraliter de iracũdo. dũ modo em exercet maliciam suam erga proximũ verbo vel opere ledẽdo in substantia. psona vel fama. Primo interficit spũaliter seipsum. sicut testatur Job. v. Virũ stultũ iterficiet iracũdia. Tertio ira ppio obiecto subtrahit. ꝛ destruit tria bona. Destruit honestatẽ coꝛpalis dispositionis. Impedit potestatẽ naturalis rõnis. minuit quantitatẽ vitalis duratõis. Primo igitur destruit honestatẽ coꝛpalis dispositionis. Quã tumcũqꝫ em psona sit pulcra subuertit oculos. gene fiunt nimis rubee vel nimis pallide. Gustusqꝫ tremulus. lingua tepescit. et totus homo dehonestatur. De hoc loquitur seneca. ij. et. iij. de ira. Nam inquit irati facies turbulatioꝛ ora pulcherrima fedat ira. ꝛ toꝛuos oculos ex trãquillissimis reddit omnis iratus. Et sequitur. Qualem putas esse animum cuius imago tã feda est. Ideo dixit quidam pbus q ideo profuit iratis aspexisse speculũ vt imago repercussa ostendat homi suaz diffoꝛmitatem. Ibidẽ. li. iij. de ira. Nulla facies terre quantũcunqꝫ agiteẽ ita turpis sicut hois ira flagrãtis. Narrãt fabule q minerua aliqñ delectata est i musica tybiarũ. Cũ ergo semel inflaret tybias iuxta quẽ dã fluuiũ vidit buccas suas turpiĩ tumescẽtes statim fistulas proiecit. Minerua est dea sapiẽtie. ꝛ sapientes sunt aliquando indignantes nature. iuxta illud Eccĩ. j. In multa sapia multa ẽ indignatio. Cõtingit ergo q aliquis sapiẽs qñqꝫ p motũ iracundie tangiĩ. sed statim si est sapiens considerat indecentiã sui status ꝛ alias deformitates sibi cauet. Scdo impedit potentiaz naturalẽ rõis. iuxta illud Cathõis. Impedit ira aiam ꝛc. Et iõ dyabolꝰ facit siĉ astutꝰ piscatoꝛ q añꝫ vult decipe faciliter pisces. turbat aquã ꝛ tunc est securus q pisces nõ possunt videre rethe suũ. Modẽ mõ facit dyabolus in cõgregatione q̃cũqꝫ. Immittit p aliquã iracundiã turbatõnem i totam congregationẽ q̃ significaẽ p aquã Apoc. xvij. Aque multe ppli multi. ꝛ tunc ducit eos ad pctã ꝛ malitias excogitandas sicut sibi placet. ꝛ totã congregationẽ reddit fatuã. Dicit em Aristotl. in. v. Topicl. q irascibilis sñ imperat rõnali. nisi cum fuerit puersa aia hominis. Et ita est quãdo puersa fuerit anima irascibilis dominatur. et nunꝫ alias. Dicit enim Aristotl. j. elenc. q est cautela specialis zophiste. vt videlicet socium suum. puocet ad iraz. qꝛ ira impedit animũ. Iste zophista est dyabolus Eccĩ. xxxvij. Qui zophistice loquitur odibilis est. Item dicit Aristotl. j. de animalibꝰ. ca. ij. q ista tria coniũguntur. Ira. insipientia et indocilitas. Et ponit exemplum de apro agresti. ꝛ ita est moraliter. Iracundus nunꝫ bene docebiĩ. Ideo dicit sapiens. Ne velox sis ad irascendũ. qꝛ ira in sinu stulti requiescit. Eccĩ. vij. Tertio ira minuit quantitatez vitalis durationis. Animalia enim excessiue colerica sunt naturaliter breuis vite sicut maxime patet de cane. Et hoc est quod dicit Eccĩ. xxx. Zelus. i. inuidia ꝛ iracundia minuunt dies. et ante tpus senectaz adducunt. Unde antiqui dixerunt irã breuem insaniam fm Aristotl. li. iij. de anima. Est igitur cauenda ira. quia multa mala facit. Est enim similis onichino cui male proprietates attribuuntur in lapidario. c. ix. Et fm Dyas. Nam si cuz sona i collo portetur vl i manu gestetur tristiciã excitat. timoꝛem multiplicat. ꝛ animuz ad lites et ad rixas suscitat. Hec enĩ gemma venit de Jndia et arabia. et nullam virtutem bonam dicitur habere. et designat merito iracundiam que ad nihil vtilis est si poꝛtetur in coꝛde vel gestetur p manum. in opere tristiciam excitat. Nã si iracundus nõ potest se vindicare tristaẽ. cõmouet rixas ꝛ lites. Ideo dr Prouer. xxvij. Grauis est saxum ꝛ onerosa harena. Sed ira stulti vtroqꝫ gũioꝛ. Un Hene. li. iij. ỏ ira assimilat irã pestilẽtie ꝛ dicit. Sicut ptra pestilẽtiã nulla bona dispositio valet. ita nec ptra irã nulla cõpositio moꝛ. sed tã moꝛes bonos q malos carpit ꝛ laceſcit. Hz tñ sicut i lapidario dr ptra malitiã pdicte gẽme inueniĩ virtꝰ alteriꝰ lapidis qui vocaẽ sardiꝰ. in cuiꝰ pntia non põt onix nocere Mozaliter ista gẽma designat patiaz q̃ resistit ire. puer. xv. Responsio mollis frãgit irã. Et ita patiẽter debet quis iniurias sustinere. Quia dicit Seneca li. iij. de ira. Si amicus est q̃ offẽdit fecit quod voluit. Si inimicus fecit qõ debuit. Hec ancilla inquã multas habet filias. Prima Q est impatia. ꝛ hec habet se sicut gallina i domo

que cõtinuo vadit clamãdo. et nisi emittatur ñ tacet. Sic etiam impatientia q̃ diu est in domo cordis nisi ejiciatur nõ tacet. Simil' est etiã aui cule incluse in cauea. que licet satis habeat ad comedendum nõ tñ contentatur. sed ad quodli bet foramen trahit caput suum cupiens exire. Sic ꝛ impatientia nullo modo contentatur q̃ diu est in cauea cordis. Quia dicitur Prouer. vij. Garrula ꝛ vaga quietis impatiens. nec va lens in domo consistere pedibus suis. Ideo est de corde ejicienda. In cui⁹ figura legitur Gen. xvj. Cũ Sara corripuisset Agar ancillã suã ipa impatiẽs facta est. propterea de domo eius petijt eam ejicere Gen. xxij. Ejice ancillã ꝛc. Sara in terp̃tatur oriens. ꝛ significat rationẽ. sz agar in terp̃tatur aduena significans impatiaz q̃ ẽ ve lut aduena in domo rõnis. ꝛ sp spnit correctõz ideo petit ratio Abraham qui interp̃tatur pat̃ videns qui significat xp̃m qui oia videt. vt ejci at eam de corde patientiam. p ea assumendo q̃a dicit. ps. lxj. Veruntamen deo subiecta esto aia mea. quoniam ab ipso patientia mea. Scdo fi lia est discordia. hec est velut ignis infernalis templum anime violans aut accendens. Di cunt eñ iura de sen. ex. tua nos ꝛ. c. Lõquesti. Et. xj. q. iij. Cum aliquis. Omnis incendiarius eccliaz. ciuitatũ vel spacij priuilegiati in circũi tu ecclesie est excõmunicatus ipo iure maiori. Idem tenet Ray. et Guilh. Et ex. quo sũt excõ municati tales incẽdiarij. ideo a consortio fide lium sunt sepandi. ꝛ non absoluuntur nisi dam no restituto ꝛ iuramento p̃stito. q̃ vlter⁹ ignez non apponant. vt patet. xxiij. q. vlti. pessimam Si ergo p excõmunicationẽ excluduntur a cõ sortio fideliũ qui incendũt ecclesiã vel templuz sanctoz multoz excluduntur magis a sancto rũ cõsortio q̃ accendunt igne discordie templũ aie spũale. de quo ps. lxxiij. Incenderunt igne sanctuariũ tuum. Et merito a consortio sancto rum excluduntur. Quia dicit Beda sup Lucã. ꝛ ponitur. xj. q. iij. c. abijt Judas discordie pe ste societatem fraternitatis cõmaculauit. deuz q̃ charitas est tanq̃ reus pdit. Tertia filia dici tur rixa. que tunc fit quãdo homo ex ppria auc toritate vult se vindicare. quod tamen est iniu stum fm iura tam diuina q̃ humana. Et ratio est qz fm rober. holcot lect. clxxxj. Quia nul lus bonus iudex durante offensa potest per se vindicare reum. nec iuste quod iustum est impẽ dere similiter nullus potest esse iudex suiipsius. Unde Tullius in oratiõe. Nemo inquit qui sui periculi iudex est. Hinc christus dure Jacobuz et Johannem satis increpauit Luce. ix. q̃ ignẽ de celo petere volebant in vltionem iniurie. qñ samaritani xp̃m recipere recusabant dicens ad eos. Cuius spũs estis filius hominis non venit animas perdere sed saluare. In quo nobis da tur intelligi q̃ non semper in eos qui peccaue runt est exercenda vindicta. Sic notatur. xxiij q. viij. quod christus. Ratio autem quare suam iniuriam nemo bene iudicat patet p exemplum Quando nubes interponitur inter solem ꝛ ocu lum nostrum ex motu siue tremore causato i nu be media apparet nobis sol tremere. et dicunt simplices tripudiare. Et causa huius deceptio nis est tremor i medio p quod fit visio. Isto mo raliter quando homo considerat iniuriã sibi illatam durante offensa siue sensualitate ꝛ ran core. considerat iusticiam suam per mediuz tre mulum et nebulosum. et necessario erat in iu dicando. Hec igitur vindicta est nobis sb pena grauissima interdicta. scilicet q̃ si non remiseri mus proximo. remissionem non consequamur a deo Mathei. xviij. Unde remittere iniuriam et non petere vindictam magnum genus elemo sine reputatur. Sicut de hoc dicit Cesarius in dyalogo ammonitione secunda. Qui captiuos redimere ꝛ pauperes pascere et vestire non va let. contra nullum hominem odium in corde re seruet. et inimicis non malum pro malo reddat sed etiam diligat. et pro eis orare non desinat. certus de promissione dei vel misericordia libe ra consciencia ante tribunal christi dicere po test. Da domine quia dedi. Dimitte quia dimisi hec ille. Quarta filia est contumelia que fm .s. Tho. scda scde. q. lxxij. importat debonoratio nem alicuius p verba siue p facta. vt si aliquis dicat ad aliquem sic. Tu es fur vel raptor ꝛ sic de alijs mentiendo. ꝛ hoc est peccatũ mortale ñ minus q̃ furtum vel rapina. ideo est ejicienda. vt dicit Ansel. li. x. c. xlj. Lingua contumelioſa flagello assimilatur. fm illud Job. v. A flagello lingue absconderis. Quod exponit Gregorius flagellum lingue est exprobratio illicite contu melie. Flagello enim lingue bonos feriunt qui eorum opera irrident et persequuntur. Octa er go aia a flagello absconditur. qz dũ in hoc mũ do honorẽ laudis nõ querit. nec ꝓtumelias de tractõis sentit imunisẽ a debonoratõe ꝛc. Qui ta filia ẽ iniuria. ꝛ ẽ verbo vel facto alicui iniu ste facere. Et tripliciter fit alicui. vt dixi supra domínica secunda post epyphanie sermõe. j. ℟. Sexta filia est propria malitia. et est q̃ quis damnum alterius molitur. Septima ẽ furor q̃ est intempata tempestas animi rationẽ prohi bentis. de quo. ps. lvij. Furor illis scdm simili tudinem serpentis. Octaua est clamor et est vo luntas se vindicans exaltando vocem p vitupe rium veniens ad aures aliorum. Nona est blas phemia. Et fm Augustinum est quando aliquis

attribuit deo quod dei non est. vel quãdo negatur de deo quod ipsius est. vel quando aliquis sibi vsurpat quod dei est. Vel scõm alios blasphemia est verbum in contumeliam dei prolatum. vt cum aliquis iratus vindicare se volẽs ỏ deo aliqua membra de ipso nominat que nominanda non sunt. Tales impuniti nõ manebunt. Dicit enim Anshelmus libro similitudinum ca. xiij q blasphemantes deum vel sanctos suos similes sunt cornicibus. Dicit nanq autor proprietatum libro. xij. Cornix est aquile t aliis prede quibus importuna. Nam aquilã quam tangere formidat garritu t volatu insequitur et infestat Sed de suo improperio commodum non reportat. Postq eñ aliquamdiu aquilam insequitur ab ea interdum rostro pcutitur aut interficitur quando ei plus debito appropinquat. Sic etiam blasphemi nepharij deum t sanctos quos factis ledere non possunt. maledictis nituntur precari verbis. quos aquila christus postquaz diu insaniam per patientiam tollerauit. nonnũ q in corpore monstr uosis infirmitatibus pcutit. Sed tamen si nõ penitent eterne mortis supplicio eos affligit t occidit. Quia ỏ blasphemãtibus deum legitur. q multotiens eorum facies per posterate sunt. Refert etiaz Guilhel. in apiario. Fuit in quadam villa campanie iudeus q̃dam qui cum christiano sacra nocte parasceues in tasserum ludo consedit. Cunq iudeus multam pecuniam perdidisset. et ex hoc impatiens turbaretur. Tandem in christum retorquens iniuriam blasphemauit. Et mox cum ad iactandum hasbardum tasseres collegisset. manus ei cum tasseribus fuit contracta. Qui reprobo furore succensus cum ipsa contracta manu lusorem percutere niteretur. iterato in christum in matremq eius benedictam blasphemiam suaz euomens. statim euersis terribiliter oculis cecidit. Christianus vero illusor ipsius pauore in amentiam versus elanguescebat. et vitã miseram dira morte terminauit. Ecce qualiter aquila christus percutit garrulos t ipios blasphemantes hic temporaliter. et post eternaliter. Quia dicit Mat. xij. Spiritus blasphemie non remittetur. id est vix et difficulter. Est tamen notandum sanctus Tho. scõa scõe. q. xiij. t q̃dam glo. super Esa. xviij. dicit q blasphemia etiam ex surreptione prolata absq deliberatione potest esse peccatuz mortale. q̃uis potest etiam aliquando esse veniale. Nam cũ aliquis subito ex aliqua passione in verba malignantia prumpit quoz significationẽ nõ considerat. tũc est veniale peccatũ. Sed qñ aduenit hec blasphemia ex ꝓsideratione significati verboz. tũc nõ excusetur a peccato mortali. Sicut ille qui ex subito motu ire aliquem occidit iuxta se sedẽtem. Decima filia ire est homicidium. ỏ qua patebit infra dñica scõa post trinitatis. sermõe ꝑmo. Quarta ancilla eiscienda est accidia. quia est similis morsui rabidi canis. Unde qui morden a cane rabido terribilia somniant et timent in somno. irascuntur sine causa. fiunt stupidi omnes respiciunt. et a nullo respici volũt. t passione inualescente omnem potum respuunt. aquam timent. et latrant vt canes. t timidi fiunt vt pre timore cadant. Tales cito moriuntur nisi ei citius succurrat. Moraliter ille mordetur a cane rabido qui temptatur ab accidie vicio. et tales somniant terribilia. et timent sine causa. Quasi enim terribilia somniant. quia ea que facilia sunt difficilia estimant. et idcirco sine causa persequi formidant. Somniant enim aliquid terribile. et timent vbi nullum periculũ imminet. quia illud quod per somnum cernitur nec vera res est si imago rei existit. Est enim somnium prout philosophus dicit fantasma aliquod extrinsecus apparens in somno. fantasma autem similitudo rei imaginate et non ipsa res. Talis est enim accidiosus homo. Cũq ei occurrerit aliquid laboriosum faciendum. deficiens spũ quasi stupidus fit. Alios etiam laborantes intuetur. t ipse piger existens tamen videri vel reputari non patitur. et ipa accidie passione inualescente oẽm potum salutiferum doctrine renuit. aquam penitẽtie timet t refugit et pre tedio vite vt canis latrat. Quia in oñib? impatiens sp cõqueritur t murmurat. ad spũalia aũt t ỽtuosa accidiosi ita timidi fiunt vt pusillanimes fiant. et omnia timentes in desperationem cadunt. propter quod dimissa diuĩa gratia citius moriuntur ĩ anima. nisi eis adhibeat spũale remedium. Ideo refert arnoldus monachus. Quidam temptabatur accidia. quotiens erat ad matutinum surgendum statim ex quadã pusillanimitate t timore vigiliaz sudore pfũdebatur. putans hoc esse ex infirmitate. iacebat t vestibus se operiebat. Nocte quadam surgentibus ceteris ad signum nolarum. festinantibus q ad diuinũ officium cum ille surgere tẽptaret et itez veniente accidia reclinaret se. voluit ei dominus ei per aliquod remedium occurrere. audiuit eñ sub tecto vocem incognitam clare sibi dicentem. Noli surgere. noli sudorem tuum interrumpere. Tunc primum sentiens se a dyabolo illusũ p vicium accidie. a fantastico sudore se excussit. nec postea tantum corpori cõsensit. Hec ancilla pigra multas habet filias. Prima est negligentia. q̃ est primordialis cã oĩs pene tam ĩ angelo q̃ ĩ homine. vt dicit Robertus lecẽ. xxxvij. Sicem hõ vel angel? a deo creatus

Dominica

in gratia bene fuisset vsus naturalibus et gratuitis sibi donis datis .nunq̄ apparuisset angelo hoc deordinatum vt dei excellentiã appetiuisset nec vnq̄ primi parentes dictis ꝛ persuasionib⁹ serpentis acquieuissent. sed neglexerũt ḡcijs vti sibi datis.pmissi sunt cadere in errorẽ p peccatum negligentie. Et de errore negligentie in peccatum superbie ꝛ inobedientie. Ideo hortat apostolus.j.Thimo.iiij. Noli negligere gratiam que in te est. Et nota q̄ dyabolus precipue curat negligentiam in litteratis vt animã ipor recipiat. De hoc refert Ouidius i methamor. li.j.circa finem. Argos fuit quidam pastor. et habuit centum oculos.ꝛ tamen nõ habuit nisi vnã vaccam nup transformatã in virginem custodiendaz. Mercurius finxit se pastorẽ capraꝝ rum.ꝛ accessit ad locũ vbi Argos iste pascebat vaccã.ꝛ fistulabat ita iocunde ꝛ gratiose q̄ Argos eum rogabat q̄ placeret sibi manere cũ capris suis in pascuis illis secũ. Mercurius ãnuit qz ideo veni. Sederunt igitur simul. mercurius de nouo incepit fistulare ita dulciter q̄ aliq̄ oculi ipius argi dormitare ceperunt. Adhuc alijs respicientibus ad vaccã.tandẽ ineffabilit dulciter ꝛ bene fistulauit q̄ oẽs centũ oculi dormitauerunt.ꝛ statim prexit mercurius. ꝛ caput eius cũ oculis amputauit.ꝛ vaccam secũ adduxit. Moraliter clericus litteratus est quasi Argos habens centũ oculos.i.centũ ꝓsideratões vel multas cautelas. ꝛnõ habet nisi vnã vaccã custodire.i.vnã ꝓsciam vel aiam. Ista fuit virgo dũ retinuit innocentie puritatẽ. Sed transformata est in bestialẽ voluptatẽ. Propẽ quod dr Esa.vij. Dic nutriet homo vaccã . Et ozee. iiij. Sicut vacca lasciuiẽs Israbel. Mercurius vo.i.medicus curẽs est dyabolus qui circumit terram Job.j.ꝛ querit quem deuozet.j.Pe.v. et fistulat ita suauiter p strepitum lasciuie mundialis.ꝛ p adulationes amicoꝝ .q̄ iste argos obdormit p negligentiã vsq̄ ad mortem.et tũc aufert sibi caput.qz sepat ab eo xp̃m q̄ est caput ecclesie.ꝛ miserã vaccã ducit ad gebennam. De negligentia dicam plura infra dñica.xx. post trinitatis sup illo verbo Math̃.xxij. At illi neglexerũt. Scda filia dicitur tepiditas.ꝛ ẽ puus amor boni.ꝛ hec cum matre sua accidia est velociter eijciẽda.qz multa mala facit. Primo qz deo vomitũ,puocat. Apoc̃.iij.quia tepidus es nec frigidus nec calidus incipiã te euomere ex ore meo. Glo.tunc tepidus euomitur cũ in deteriora labi pmittitur.vl ipenitẽs morit. Secũdo fiduciã tẽptãdi dyabolo pstat. de multis em̃ vicijs tẽptat dyabolus hoiez tepidũ de quibus nõ auderet hominẽ feruentẽ temptare ꝛ laboriosum.qz videmus q̄ olle feruenti muscę ñ insidẽt. Ideo hortatur.b.Iero.rusticũ monachũ. Facito sp aliquid opis vt semp te inueniat dyabolus occupatum. Tertio reddit hominẽ quasi impotentẽ.qz qui valde fortes sunt nõ pñt sextã ptem penitẽtie facere quã fecit vetula ꝛ hoc facit tepiditas.qz habent pauũ desideri um agendi pniam sicut dicit Bern.forsitan ideo nõ possumus.qz nõ multũ volum⁹. Tertia filia est mollicies que est impatiẽtia rei dure.de qua Prouerb̃.xviij. Qui moll ẽ ꝛ dissolutus i opere suo frater est sua opa dissipantis. Glo .dicit Mollis est qui duris.i.tribulatõib⁹ succũbit. Uñ qñ in ope inchoato aliq̄ durũ occurrerit ipse ab ope desistit.ꝛ talis est frater opera sua dissipãtis.i.ac si ea dissiparet. Nec etiã a corde est eijcienda.qz est quedã cultura i qua dyabolus quiescit in homine. Homo em̃ mollis est velut homo viuens qui ad ignẽ tribulatiõis liquescit ꝛ ad nihilũ redigitur. Et ad hoc vt citius eijciatur summũ remedium est ignis spũssancti q̄ lutea ꝓsolidat. Quarta est somnolẽtia que ẽ eijcienda,ppter tria. Primũ est hostilitas crudelis rebellionis. Homies em̃ existentes in bello non pñt somno secure vacare. Nos autẽ sumus quottidie i mltis bellis.iuxta illud ps̃.lv. Multi bellantes aduersũ me. Ecce ergo necesse habem⁹ vigilare. Grues ei vt dicit Aristotl.li .animalium vigilias inter se diuidunt. Et illa que vigilare debet lapidez tenet in pedibus.vt si illa dormiat p casum lapidis excitetur. Si aũt auis insensata q̄ vigilare nõ tenetnr sic sibi prouidet contra somnũ.multo magis nos contra somnũ nõ solum corpis sed ꝛ peccati cautelam ꝓtinuam adhibere debemus iuxta illud.j.Pe.v.Sobrij estote ꝛ vigilate.ꝛ bñ pmittit sobrietatẽ .qz ebrietatẽ seqtur necessario multus somn⁹ .Secundum est vtilitas fidelis ãministratõis. Nos em̃ sumus sicut serui vigilantes de nocte.expectantes aduentũ dñi sui de nuptijs redeuntis. Spũaliter nuptie sunt in celo ineffabilis gaudij de sacra sancta vnione diuinitatis infinite ad naturã humanã. De his nuptijs dñs noster vẽtur⁹ ẽ in die iudicij descẽsurus ad totũ mũdũ finaliter iudicandũ. Et ideo Math̃.xxiiij. Uigilate qz nescitis qua hora dñs vester vẽtur⁹ sit. Et Luc̃.xij. Uos similes hoibus expectantib⁹ dñm suum qñ reuertatur a nuptijs .vt cũ venerit et pulsauerit statim aperient ei. Et beati sũt serui illi quos cum venerit domin⁹ inuenerit vigilantes. Et licet omnes vigilare debemus.maxime tamẽ plati quoꝝ cure anime cõmisse sunt Jn cuius signũ cũ dominus discipulos dormientes inuen isset.spãlius ceteris increpauit Petrum di. Symon dormis nõ potuisti vna hora vigilare mecum Marci.xiiij.ꝛ Mathei .xxvj.

Tertia causa quare somnolẽtiã vitare debem⁹ z instanter vigilare ẽ debilitas terrestris inhabitatõis. Homo eñ qui iaceret in domo ruinosa ex omni parte debili. z simul cuz hoc sciret q aliquis exter⁹ quottidie suffoderet muros ad eum occidendũ. non daret se somno si saltẽ eẽt prudens. sed sobzie vigilaret. Pozaliter dom⁹ aie est cozpus luteum vel terreũ Job. iiij. habitant domos luteas vel terreñ fundamentum hñt z cõsumenť velut a tinea. Fossoz eñ ẽ mozs que indefesse nitiť pfodere domũ nostrã vt furetur animã cum peccatis si possit vel penis debitis p peccatis. Unde Bern. super illud Math xxiiij. Si inquit sciret paterfamilias q̃ hoza furveniret. vigilaret vtiq; z non sineret pfodi domũ suã. Sed timendũ est q de nobis sit sicut ð pueris recenter natis. de q̃bus dicit Aristo. de somno z vigilia q pueri qñ patiuñ dozmiunt. z habent oculos clausos p pter consuetudinez dozmiendi in matrice. Sic etiam est de multis in quibus tam diu inualuit consuetudo dozmiendi negligentie. pigritie z accidie q vigilare ñ possũt. Quinta filia est ociositas. z hec est eij cienda. quia dicitur extra de renũciatis. nisi cũ pzidem. Ociositas z voluptas sunt arma antiqui hostis. Et ideo est eijcienda. qz facit hoiem stultum iuxta illud Pzouer. xij. Qui opezatur terrã satiabiť panibus. Qui autẽ sectať ocium stultissimus est. Primus gradus stulticie ẽ vitã suam negligere. ei necessaria non querere. Scồs gradus ẽ vitã suam indefensã hostibus exponere. Tertius gradus est hostes qui eum interiment pascere. Pos tres gradus stulticie hz qui sectať ociũ. iõ nõ dř stultus vel stultioz sed stultissimus. vite eñ future que eterna est non puidet. sed hostibus suis se exponit. scz vicijs z de monibus. Quia ocia vicia nutriunt. iuxta illud Ocia dant vicia fugiamus ergo procul illa. Pexta est dilatio que multuz nocet. iuxta illud metriste. Et nocet z nocuit sp differre paruz. Est aũt duplex dilatio. vna confessiõis z alia pquer sionis. Sz pfessio acceleranda ẽ ppter q̃nq; q̃ posui s. f. tercie dñice ifra oc. epbie. Sz ad cõuersionẽ accelerandũ z pctñ dimittendũ mouet ꝑmo mltiplex bonũ qð inde puenit. Dř eñ Treñ. ij. Bonũ ẽ viro cũ portauerit iuguz dñi ab adolescẽtia sua. ꝑmũ igiť bonuz ẽ q hõ ħ diutius deo seruit. de quo dicit Hze. Seruire deo regnare ẽ. Scồm bonũ q hõ securus viuit iuxt illud Pzouer. xv. Secura mens quasi iuge pquiuũ. Ideo dicit sene. Pulcrũ est ante mortẽ pquiuare. Tertiũ bonũ q gratius est seruitũ cozuz deo q̃ citius ad deũ puertunť. Illi eñ de pzincipio z optimo vite sue quasi ð floze z vigoze deo offerunt. Qui aũt tarde volunt puerti q̃si feces deo reseruãt q timere habẽt ne de fecib⁹ calicis ire dñi bibant. ð qua dicit in ps. lxxiij. Rex dñi nõ est exinanita bibũt oñes peccatozes terre. Quartũ bonũ est q cert⁹ mozť certitudie spei de salute sua. nõ aũt qui differt cõuersionẽ in fiñẽ. de hoc vide. s. Aug. dñica infra octauã epyphanie. L. U. Scồ mouet ad cõuersionẽ piculũ male cõsuetudinis. qz dicit Job. xx. Ossa ei⁹ implebunť vicijs adolescẽtie ei⁹. z cũ eo in puluere dozmient vicia adolescentie. Si hõ in his pseuerat q̃ vicia sunt silia guttis que ossa subintrãt. que vix curanť. qz talia vicia nõ relinquũt hoiem q̃diu hõ viuit. iuxta illud sapiẽtis adolescens iuxta viam suam graditur. z cum senuerit ab ea nõ recedet Pzouer. xxij. Et Hieroni. Si mutare potest ethiops pellẽ suam. aut pardus varietates suas. z vos poteritis benfacere cũ didiceritis malũ. Referť ei i histozijs grecoz q Alexãder carere nõ poterat incessu Leonidis pedagogi sui. z vicijs quibus paruus fuit infect⁹. Tertio mouet hoc. qz puersio dilata difficiliozest. accelerata facilioz. Quia dicit poeta. Qui non est hodie cras minus aptus erit. Et Beda sup Lu. Dyabolus q̃nto diutiť⁹ possidet tãto difficiliť⁹ dimittit. Et itez. Quãto citi⁹ tãto faciliť⁹ dyaboli dñiuz euitať. Sed nota de illis qui differũt pfiteri donec fere trãseat q̃dragesima sunt fatui dicẽdi. ꝑmo p hoc qz sunt homines ꝓposteri. Illud eñ volunt vltimo facere qð dñs vult ꝑmo fieri. Vult ei dñs vt illi q̃ sibi seruiũt incipiant a pfessiõe. iuxt illud ps. cxlvj. Precinnite dño i pfessiõe. Et puer. xviij. Just⁹ i pzincipio accusatoz ẽ sui. Scồ pbať eoz fatuitas p hoc q̃ laboze. vij. septimanaz in magna pte amittũt p laboze vnius hoze eo q volunt i pncipio q̃dragesime pfessiõz pctõz suoz facere q̃ i vna hoza fieret. Pl⁹ eñ valet ieiuni ũ vnius diei post verã pniam q̃ valeat ieiunij ũ totiq̃dragesime illi q̃ remanet i pctis. Septia ẽ tarditas q̃ ẽ i ope inchoato. Sicẽ eñ accidios⁹ differt opus qð facturus ẽ inchoare. sic tard⁹ differt opus iã inceptũ psumare. Hãc eť dissuadẽt multa. Primũ ẽ vite bzeuitas. Jõ dicit sapiens Noli curtare i tpe tribulatiõis z ãgustie. Scồz ẽ rez velocitas que cursim ptranseũt. Sap̃. v. Transierũt eñ oia illa tã q̃ vmbza. z tanq̃ nũcius p currẽs. Tercium est strenuitas qð mali hñt in his que sibi sunt noxia. de q̃bus dř. Ptouer. ij. Pedes eoz ad malum currũt. festinant vt effundãt sanguinẽ. Sed dicit Bern. Magna cõfusio ardentius considerant seculares pniciosa q̃ nos vtilia. z alacrius currũt ad mortem q̃ nos ad vitam. Octaua filia est impfectio vel inconsumatio siue imperseuerantia. Hanc filiam accidie ducunt in vxorem qui raro ducunt

ad pfectionē opus aliqđ qđ inchoāt. Sed ē val de nociua hec incōsumatō. qz q̄si pdita sūt cete ra que facta sunt nisi finis sequat. Paz eñ pro dest fundamentū z parietes fecisse si tectū nō se quatur. Paz etiā pdest p mare nauigando la borasse si tūc nauis pierit qñ portui appropin quat z p xima p leucā vnā fuerit. de hoc dicitur Prouer. xviij. Qui dissolutus est in ope frater ē opa sua dissipantis. Nona est remissio. hāc filiā ducit peccator ī vxorē qui quottidie se sentit fi eri deteriorē. De hac dicit sapiēs eccī. xxij. fi lia fatua in minoratiōe erit. sed hāc qui hz pau per manet. Prouer. x. Egestatē opatur manus remissa. Decima est dissolutio. hanc tenet ille q̄ ¶ inueniens difficultatē in sui regimine se dimittit oīno absq; gubernatōe de quo dr̄ Prouer. xxiij Sicut dormiēs erit in medio maris. z quasi so pitus gubernator cōmisso clauo. Undecima est inaduertentia. vulgariē vnachtsamkeyt vel vn ruchlasheit. hanc habent qui debitā curam su orum nō habent. Sed tamē deberet quilibet at tendere q̄ sapia cōseruādi nō minus valet ad hoc q̄ aliquis diteē z abundet q̄ sapia acq̄rēdi iuxta illud poeticū. Nō minor est virt⁹ q̄ quere re parta tueri. Ideo diē catho. Cōserua pot⁹ q̄ iam sunt parta labore. Duodecima dr̄ ignauia. hanc filiā associat ille sibi qui potius eligit ī mi seria magna manere q̄ aliquantulum laboris subire. Et sunt alique ignauie hic ponende. Pri ma q̄ homo accidiosus vult carnes suas ī pau pertate atenuari z iopia q̄ labore pprio sibi ac quirere quod necessarium est. De hoc dr̄ Eccī. iiij. Stultus comedit carnes suas dī. Melior ē bucceila vel pugillus cum requie q̄ plena vtra q; manus cum affectione animi aut dolore. Se cundo q̄ potius eligit fame perire q̄ laborem poscendi subire. de hoc Prouer. xxvj. Abscondit piger manum sub ascello. Tertio q̄ potius eligit illotis manibus manducare q̄ in ablutio ne earum aliquantulum laborare. Sicut patet in eis qui per totū annū immundi comedunt qz manus suas. i. opa sua per cōfessionem munda re nolunt. Terciadecima est indeuotio q̄ ē q̄dā ariditas spūalis. Et qui hanc habet potest di cere cum pš. cxlij. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Et similiter potest dicere cuz pš. Ab beri z nudiustertius inuasit me languor anime z hebetudo insolita. quedam spiritus superbia inuenta est in me. z deus declinet a seruo suo in ira. Ex quo patet q̄ interdum prouenit ex sup bia. quandoq; prouenit ex defectu spiritualis ci bi. iuxta illud pš. cj. Aruit cor meum. quia ob litus sum comedere panem meum. Quartade cima est tristicia in diuino officio. de quo Pro uer. xxv. Sicut tinea vestimēto z vermis ligno sic tristicia viri nocet cordi. Ideo subdit. Tri sticiam longe fac a te. multos enim occidit. Quintadecima est tedium vite quod puenit ex longa tristicia in diuino officio. Postq̄ eñ ali quis tristiciam paturur paulatim adeo corrūpi tur vt nō solum ei displiceat deo seruire sed etiā viuere. Sicut legitur. iij. Reg. xix. de helya qui petijt anime sue vt morearetur. protecitq; se sup vnam iuniperum z obdormiuit. Quandoq; eti am puenit ex desiderio celestis patrie. iuxta il lud Grego. Sancti grauiter tollerant quicquid nō sonat illud qđ amant. Interdum puenit ex pconsideratione malor quibus mundus plenus ē iuxta illud Eccī. ij. Tedet me vite mee videntē mala vniuersa esse sub sole. Nonnunq̄ accidit ex vehementia tribulationis. Ideo dixit Job. x. Tedet animam meam vite mee. Ultima ē de speratio q̄ prouenit ex tristicia nimia Prouer. xv. In memoratione anime deijciē spūs. Glo sa. in profundū despationis. et Prouerb. xxvij. Spūs tristis exiccat ossa. s. ab humore gratie. Et hec valde displicet deo. Juxta illud Iero. super. pš. cviij. Judas magis offendit christuz in hoc q̄ se suspendit q̄ in hoc q̄ eum tradidit. Quinta ancilla que est a corde eijcienda ē auaricia. z hec assimilatur sanguisuge que fm Jsi dor. libro. xij. habet os triangulare z fistulaz in ore cum qua sanguinem bibit. z cauda appli cata sanguinem sugit. z cum nimium repleta fu erit illum eu omit. vt iterum sugere possit. Sic suo modo auaricia habet os triangulare. quia tres habet modos precipuos male acquirendi p rapinam. furtum z vsuram. cuius fistula irre pbensibilis est cupiditas. insatiabilis. Hec san guinē paupez sugit. sicut eñ manifeste apparz in vsurarijs qui omnes a vite necessarijs suos quādoq; debitores expoliant. z ex vsurario lu cro cum repletam bursam habuerint euomunt id est adhuc lucrum recipiunt. vt dicit Ansel. li bro. v. c. x. De hoc satis dixi locis suis vt inue nies in registro. Hec ancilla mala generat de se filias pessimas summopere eijciendas. Prima est symonia. hanc despon sauit principaliter cle ricis. vt dicit Grego. nazanzenus. j. q. j. qui stu det. Symonia est studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquod spirituale vel sibi annexum. De symonia clericorum hic nihil dicam. Si au tem voluerint de ea videre. videant Guilbel. in sūma vicior. tractatu de auaricia. Sed ō symo nia laicoz legit. iiij. Reg. iiij. c. De giezi cui⁹ hi storia vide. s. dūica. ij. post ephie. sermo. ij. ¶. T. Sicut legitur. iiij. Regū. xiij. de Hieroboā q̄ vēdidit sacerdociū. qz dicitur ibidē. Quicunq; volebat implebat manus Hieroboam z fiebat sacerdos excelsorum. z post hoc domus eius.

est eversa. z de superficijs terre deleta. Refert etiam helynādus z Vincētius li. xxvj. c. xix. q Henricus impator tempore Conradi patris sui a quodam clerico fistulam tulerat argenteā pactus est ei episcopatum cum foret imperator adultus repetenti pallacium. Non multo post aspersō morbo corrept⁹ decubuit z morbo crescente triduo exensis. id est insensibilis z mutus iacuit. Episcopi presentes triduano iudicio ieiunio pro vita eius domino supplicabant. cō ualescens acceptum episcopum quem propter fistulam fecerat confestim deposuit. et est confessus se toto illo triduo demones infestos sibi. vidisse flammam in se per fistulam flare. ioculātes interim non iuuenem sed senem aduenisse ferentem calicem aureum aqua plenum. cuius visione et laticis aspsione extinctos ardores euaserat. Secunda filia est vsura. z hec est desponsata ciuibus. Quia dicitur in pš. liij. Non defecit de plateis eius vsura z dolus. Et hanc debent a se eijcere. et debent eum venerari. iuxta illud Aug. Miser homo cum veneraris hoiem venerare deū z centuplum accipe. et vitam eternam possidebis. Etiam ideo est eijcienda. quia pdit animā. Omne eñ quod accepit vltra sortē vltra animā accipit Jdeo dr̄ in pš. lxxj. Ex vsuris z iniquitate redimet animas eor̄ id est a pena et a culpa. Dr̄ aūt pena vsura. q pena excedit culpam. cum peccatum momentaneū eternaliter puniatur. De vsura quere plura domini ca. iij. post epīe. sermone. j. O. M. Item dñica Reminiscere sermo. j. U. T. Tertia ē furtū qđ est eijciendū exemplo Zenonis abbatis de quo legitur ī Vitaspatrū li. ij. c. vj. Hic eñ qñ profiscisceretur ad palestinā fatigatus ex itinere sedebat sub arbore. Erat autez in proximo ager cucumerum. Cogitauit autem ire corde suo vt tolleret sibi ad reficiendū de ipsis cucumeribus. Sed econtra cogitauit q fures precipientibus iudicibus in tormenta mittunt. Oportet ergo me etiam pbare si possim tormēta sustinere que latrones patiuntur. Exurgēs ex eadē hora stetit in estu quinq; dies. fixitq; corpus eius z dixit cogitatōibus. q nō possum sustinere tormēta. z ideo non oportet me furtū facere. sz magis exercere ſm consuetudinē z opa manuū mearū et de laboribus meis me reficere. Quartum est mēdaciū. et illud est eijciendū. Quia dicit sacra scriptura Eccī. iiij. Ne accipias faciē aduersū faciem tuam. nec aduersus animā tuā mendaciuz Glo. faciē aduersus faciem suam accipit qui veritate excluſa a corde suo que est dei similitudo falsitatem q est dyaboli facies assumit. Et Eccī vij. Noli amare mendacium. Et Prouerb. xij. Abominatio est dño labia mendacia. Et glo. dicit. Si aliquis os suum apertum haberet muscis z alijs rebus immūdis quecunq; vellent intrare ibi pmitteret nidificare. os eius abominabile esset hoibus. Sic os mendax abominabile est deo cum immundicia mendacij plus displicet deo q̄ immundicia muscarum vel consimilium rerum immundaruz. De mendacio q̄re plura supra post inuocauit feria q̄tuor tpm. U. B. Et infra fer. iiij. post Judica sermone. j. Quinta filia piurium dr̄. z hec est eijcienda propter multa mala. Primo quia periurus manum mū dat dyabolo qua ipse tangit euangelium. vel q̄ tangit manum illius qui iurat. z donec ipse peniteat de piurio illo man⁹ illa dyaboli est. Tertio quia periurus est fur vel sacrilegus ptrectat eñ rem alienam inuito dño z sacram rez. q nomen dñi sanctum in vanuz assumit. Contra hoc Exo. xx. Non assumes nomen dei tui in vanum Tertio q ipse est falsarius. Si quis enī sigillo alicuius dñi sibi cōmisso ad confirmandam alī quā veritatē vteret ad aliquod falsū pfirmādū falsarius iudicaretur z si hoc faceret de sigillo domini pape esset excōmunicatus ipso iure. vt extra de cri. falsi. c. ad falsariorum. nec etiā potest absolui ab episcopo suo. Sic cum dñs pmisit hominibus vt assumant nomen suū ad pfirmationē veritatis. si vtantur ad falsitatez falsarij sunt quo ad deū z excōicati excōicatiōe illa q̄ hr̄. j. Cor̄. xvj. Si quis nō amat dñm Jhesū xp̄m anathema sit. Quarto piurus peior ē bis qui sunt in inferno. Quia cū in nomine Jhū flectatur omne genu celestium. terrestriuz. z infernorum ad Phil. ij. Ille aūt qui periurat in nomine ihesu quō flectit genua. hec guil. in sua summa viciorum. Sexta est rapina. de qua vide supra dñica. iiij. in aduentu. J. A. Et dñica. iij. p⁹ epīe sermōe. j. O. E. Septima est violentia q̄ fit nocendo alicui palam per maleficiū. Sed q̄ sic violenter nocent paupibus. habent timere illud dictum Cassiodori in historia tripertita. Qui violentiam infert pauperi inferretur z sibi violentia a principe infernali. Octaua filia est fraudulentia. z est deceptio que fit in presentia illius qui decipitur. z tales fraudulenti assimilantur cuidam pisci qui vocatur polipus. ō quo dicit Ambrosius in Hexameron. q in vasorio littore petre se alicui coniungit. et ita illi adheret q tam colorus similitudinem q̄ figure petre quandam habet vt ipsius saxi aliqua pars esse videatur. Dñ alij pisciculi decepti dum sub ipso tanquam sub lapide vel saxo latere volunt postq̄ ingressi sunt quasi quodaz saxo eos polipus interripit et includit. atq; inclusos deuorat z deglutit. Huic pisci assimilatur fraudulentus et nequam deceptor qui alteri adherens z eius

mores ꝛ modum assumit. ꝛ se ei conformare studet. vt de hoc magis confidat. ꝛ sic ipsum facilius decipiat ꝛ substantiam eius deuoret. ꝛ imbursset. Et de talibus dicit Math. vij. Uenient ad vos in vestimentis ouium interi⁹ sūt lupi rapaces. Sexta ancilla est gula que eijcienda est. et hec assimilatur coriandro. quia primo semē coriandri quod est calidum in vino dulci datū homines ad luxuriam proniores facit. Siliter gula p splendidū cibum ꝛ dulcem potū vini inclinat ad luxurie actū. de hoc Hiero. in quodā sermone. Semper saturati ꝛ inebriati lasciui sunt. Idem. Uenter mero estuans defacili spumat in libidinem. Idem dist. xliij. in princi. dicit. Uētris nanq; ingluuies ad luxuriam facile prouocat. ꝛ omne opus bonum dissoluit. Unde venter et genitalia sibimet sūt vicina. ꝛ sic ex vicinitate membrorum pfederatio intelligitur viciorum. Scō si quis ō coriandro nimium accipit amentiam ꝛ frenesim inducit. Siliꝛ per superfluitatem gule que fit in potu per ebrietatē homo efficit frenetic⁹ ꝛ amēs. de hoc Pe. raphaneñ. in quodam sermone dicit. Ubi regnat ebrietas ratio conculcat. intellectus obtunditur. consilia deuiant. et iudicia subuertunt. Tercio coriā der cum suo semine canibus datum linguaz ipo rum medicinalem efficit venenosaz. Canes cōtra lupos latrantes ꝛ medicinalē linguā habentes predicatores sunt. quibus gule vicium precipue est nociuū. Ideo dicit apostolus. j. Cor. ix. Castigo corpus meū et in seruitutem redigo ne cum alijs predicauerim ipse reprobus efficiar. Quarto q; coriandrū in cibo sumptū calefacit ꝛ somnū inducit. Sic etiā ad lr̄am gule vicium inducit corpis somnū. iuxta illud. iij. Reg. xvij. de helia q̄ comedit ꝛ bibit ꝛ rursū obdormiuit. Uel etiā ad sensuz morale. Bulosi obdormiunt i peccatis. q; gula includit oia pctā mortalia. vt. s. dñica i q̄ngesima ser. j. R. N. hec turpis mater distortas habet filias. Prima est scurrilitas. q̄ patuit. s. dñica oculi ser. j. E. p. Scda filia est ebrietas que facit multa mala. ō quibus habem⁹ supra dñica Jnuocauit sermo. ij. T. k. Et ō hac vide plura dñica. xx. post trinitatis. ser. j. Tercia dr̄ insustinētia. ꝛ est fatuum tempus preueniendi in comedendo. ō q̄ habemus. s. T. k. Quarta est imoderātia q̄ ē ciboz nimius appetitus vel nimius excessus De hac dicit Crisᵗ. de cōse. di. v. c. nihil em̄. Sufficientia cū ex nutr imēto ꝛ sospitatez simul pcreat ꝛ voluntatē. i. hilaritatē. abūdātia vo morbum facit ꝛ molestias ingerit ꝛ egritudinē generat ꝛ facit. Quinta est pdigalitas quam sequunt multa mala. Primū est mendicitas. sicut patet ō filio prodigo qui cupiebat ventrem suum repleri de siliquis quas porci comedebant. et nemo illi dabat. Scō m est q̄ aliquando incidit in manus vsurariorz qui eum totum comedunt. iuxta illud ps̄. cviij. Scrutet feneratoz oēm substātiam eius. Terciū est peccatum rapine. frequēter eñ aliena aufert qui sua pdire cōfert. ideo similis est aranee que vt muscas capiat texendo telas inutiles se euiscerat. Quartū malū est cōtemptus bonoz spūalium. q; Esau primogenita sua dedit p lenticula ꝛ abijt. paruipendēs q̄ primogenita sua vendidisset Gen. xxv. Sexta ē crapula et excessus in cibo. de qua dom⁹ Lu. xxj. Attendite ne corpora vestra grauētur crapula. Septima ꝛ vltima ancilla eijcienda est luxuria. de hac satis dixi supra in locis suis. vt in registro videbis. Et hec hz sub se multas species. Prima est simplex fornicatio. que fm Papiam dicitur a fornix fornicis. Uel est actus vel incuruatura in pariete vel in edificio quia in talibus locis meretrices prostituebantur. Est autem amor a legittimo connubio solutus ꝛ vagus explende libidinis consectando licentiam de qua ps̄. lxxij. Perdidisti omnes qui fornicātur abs te. Secunda est adulterium ꝛ ipsius pi culi magnitudo ptz ex tribus. vt dicit Holcot lect. xlij. Primo ex legis antique graui punitione. de quo Leuit. ij. Si mechatus ꝛē. Uide. s. X. O. Grauis ē pena vtraq; psona digna mor te efficitur. Et propter grauitatez huius peccati statim ponit̄ post phibitionē furti. sed tamen exuperat omne furtū terrene substantie. Quia quod aufert cum sit creatura rationalis melius est q̄ quecunq; terrena suba. Jō dr̄ Prouer vj. Nō grauis est culpa. s. respectu adulterij cū quis furatus fuerit. finaliter em̄ facit vt esurientem impleat aiam. Qui aūt adulteratur ꝓpter cordis inopiam pdet aiam suam. Scō ex prolis puerse procreatione. que frequenter solet eē mala ꝛ inhonesta tam ꝓpter parentū imitationem q̄ propter defectum castigationū. q; talespueri vel dimittuntur cum matre que non castigat filium. vel cum extraneis personis que de moribus pueri etiam nihil curant. Ideo fiunt i solentes. ingrati. degeneres ꝛ vicioſi. Et hoc ē q̄ anglice cōnumerant̄. Unde Bonefac⁹ martir scribens regi anglor. ꝛ ponitur in canone dist. lvj. Si gens anglor sicut p istam puinciam diuulgatum est ꝛ nobis in francia ꝛ in italia improperatur ꝛ ab ipsis paganis improperiuz nobis objcitur. spretis legittimis nuptijs adulterando et luxuriando ad modum zodomitice gentis fedam vitam duxerit. De tali commixti one meretricum existimandū est degeneres populos et furiētes ꝛ ignobiles libidine fore procreandos. ꝛ ad extremū vniuersam plebem ad

deteriora ⁊ ignobiliora vergentem. ⁊ nouissime nec in bello seculari fortem nec in fide stabilem nec honorabilez hominibus. nec deo amabilez esse venturum. sicut aliis gentibus Hispanie et prouincie et burgundie contigit. que sic a deo recedentes fornicate sunt donec vindex talium criminum vltrices penas per ignorantiam leges dei et per saracenos venire ⁊ seuire permisit. Tertio patet huius vicij magnitudo ex data fidei violatiõe. Violatur eñ fides data coniugij in sacramento. Unde mulier adultera peccat in virum dupliciter. fidẽ sibi frangendo ⁊ falsos heredes substituendo. Peccat etiã in plẽ quã damnificat reddens eam ignobilẽ ad ecclesiasticas dignitates. Et etiam ẽm leges ab oĩm prius beneficio excludunt. vt .C. de natura .l. aut licet. Peccat etiam in primũ quem amittit. ⁊ frequenter de adulterio nascit homicidium et membrorz mutilatio ⁊ hmõi. Nam dauid cũ in adulterium cecidisset ꝓcepit occidi fidelem militem suum Uriam .ij. Reg. xj. Et Eccĩ. xxiij. Dis mulier relinquẽs virum suum ⁊ statuens heredẽ ex alieno matrimonio. primo eñ in lege dei altissimi incredibilis fuit. Scõo virum dereliquit tercio in adulterio fornicata est. ⁊ ex alio viro statuit sibi filios. hec in ecclesia adducet ⁊c. de bis spẽbus quere supra dominica Oculi .X.

De eadem dominica scz Letare.

Et puer vnus

hic habens quinq panes ordeaceos. Joh. vj. Dicit Aristot. in epistola ad alexandrũ. ⁊. vij. ethicorz. Gaudiũ ⁊ delectatio necessaria sunt ad vitam sicut sal ad cibuz si temperata sunt. Et principalit nocia sunt, ꝓpter duo. primo ad pectoris purgationẽ. Quia dicit Philaretus in tractatu de natura morborz. Gaudium subtiliat spũs. ⁊ alleuiat ipm pectus. Ideo dicit ipse Cõstantinus. Risus ⁊ gaudiũ vapores circa pectus collectos sua concussione ⁊ motu soluunt. excreando eijciunt. Excreatis aũt vaporibus membra pectoralia purgãt. quia ex gaudio nimio totum corpus concutit ipsum pectus Circo Johannes mesue de regimine sanitatis psuadet tussientibus gaudium atq risum. quia materia tussis compacta circa cor tempe gaudij ⁊ risus soluit ⁊ liquatur. Scõo propter somni causationẽ. qz dicit Palemõ in li. ō signis nature. Gaudiũ somnũ dulcẽ causat ⁊ suauem. Cuius rationẽ ponit Auicẽna q dulcis somn causat ex puritate sanguinis. Et qz gaudiũ depurat sanguinẽ ĝ ⁊c Et dixi notant. Si delectatio et gaudium tempata sunt. Quia gaudiuz vi tuperatum ⁊ vehemens hominem perimit. iuxta illud quod ponit cõmentator super libro de morte ⁊ vita. Uelotius vitam exterminat gaudium q tristicia. Cuius ratio est. Quia tempore vehementis gaudij sanguis totus diffundit ad cor. ideo sepissime a sanguine suffocatur. vel quia tunc cor nimis delectatur. ⁊ calor ad exteriora transit ⁊ a corde deficit. et sic mors interficit. Sicut refert Valerius in policrate. Cum cuidam mulieri mors filij absentis erroze esset nunciata dum illa merens sederet subito filius aduenit. quem illa videns in amplexum eius ruens. et mox exalata corruit. Moraliter populus christianus a die Cinerum vsq hodie ĩ tristicia penitentie fuit ideo ne ex tristicia deficeret. sancta mater ecclesia diuersa gaudia consolatoria ei proponit. Nam dominus apostolic hodie ostendit rosam propter quam dominica ista vocat dominica christi rosa ⁊ hoc triplici ratione. Prima est literalis quam ponit Innocentius tercius. qz est quoddam consolatoriuz ⁊ refectoriuz populis ex continuo ieiunio fatigatis. Quia dicit Catho. Interpone tuis interdum. ⁊c. Ideo dictus Innocl. ne populus per asperitatem quadragesimalis abstinentie sub continuo labore deficeret. in hac media dominica rose gaudium et solatium interponit vt asperitas tempata meli suffer. Scõa ratio ẽ spiritualis. In ipsa eñ rosa sunt tria. Est enim facta de auro. iutus vo ponunt due res aromatice. prima est muscus. ō quo vide supra feria .iiij quatuor temporum. sermo. ij. U. F. Scõa ẽ balsamus. ⁊ ideo ista rosa significat xpm. i quo sũt tres sube. s. caro incorrupta q significat p auz Alia oĩm virtutũ odore refecta. quaz significat muscus. et diuinitas precioſissima que p balsamũ figurat. Ostẽdit g papa populo hanc rosaz xpm significantẽ quasi diceret. Qui vult pniaz quadragesimalẽ leuiter ferre debet ro am christum in corde portare. Tertia ratio est moralis qz p hoc datur intelligi q p ieiunium ⁊ oratõz spine viciorz conuertunt in rosas virtutuz. ita q qui erat libidinosus efficitur casti. Qui erat superbus erit humilis ⁊ mansuetus. Qui prius erat gulosus efficitur sobrius. et non solum per rosam proponuntur fidelibus populis gaudium et delectatio ⁊ solacium. sed etiam per totũ hodiernum officiuz. sicut patet p introitũ Esa. vltimo. Letare hierusalem. Ut autem illud gaudium sit tempatum. ideo inter hec gaudiosa canit etiam ecclesia ipsa tractus. vt sic gaudium moderate aliquali tempetur. Et nõ dumtaxat dñica de rosa. sed etiam de panibus. eo q xps quinq milia hominũ de quinq panibus satiauit. de quibus dicunt verba prelibata. Est puer vnus hic. Circa qõ notandũ ꝓmo p hunc puerum moraliter intellige quẽlibet ꝓdicatorem q

adinstar pueri debet esse purus ⁊ mundꝰ. Quia dicit mgr̃ li.iiij.di.xxvij. Debet em̃ habere spm̃ qui spiritibus immũdis impet ⁊ malignũ prius expellat de corde suo q̃ expellat ò corde alieno ne medicina quam alijs facit sibi non prosit et dicatur ei illud. Luce.iiij. Medice cura teipm. Et beatus Aug.iij.q.vij.c. postulasti. ⁊ sequenti.c. Inanis est doctrina quã vita maculat impudica. Ergo sapiens medicus. scz spũ ⁊ profectu. primũ vicia sua sciat diluere. ⁊ postea in cõ scientia pura mores malos in melius conuertere. Deinde aliena peccata sollicite studeat detegere ⁊ sanare. hec ille. Iste quidem puer puritate vite quinq; panes debet habere quibus debz simplices reficere ⁊ fouere. ⁊ sunt hi. vt dicit Holcot lectione. xcvij. Quid credendum duodecim articuli fidei. Quid faciendum. decem p̃cepta. Quid cauendum vicia septem. Quid timendũ. inferni supplicia. Quid appetendũ. paradisi gaudia. Primꝰ igit̃ panis quo p̃dicator debet reficere turbaz multitudinẽ ẽ qd credendũ sit eis. videlicet duodecim articuli fidei. ꝗa dic̃ Aug.li.j.ò tri.c.vij. nec periculosiꝰ alicubi erratur q̃ in fide. nec laboriosius aliquid querit̃ nec fructuosius aliquid fide repitur ⁊ inuenit̃. Idcirco quo ad p̃sens videtur mihi ꝓsonum aliquid inseri de duodecim articulis fidei vt illos predicatores ꝓponunt populo quatenus videant si contra aliquẽ horz delinquunt. Ũ notã-
A dũ. xij. articuli fidei signantur p. xij. signa zodiaci. Dicũt em̃ naturales ⁊ astronomi q̃ firmamẽtũ i. xij. signa distinguit̃ ꝑm circulũ zodiaci. qz i. xij. ptes diuiditur equales. que sunt duodecim signa. xij. spacia distincta stellis notabilibꝰ ab astronomis denotata. Et vnumquodq; signum p. xxx. gradus distinguit̃. ⁊ quilibet gradus p. lx. minuta. Et vocatur his nominibꝰ aries. thaurꝰ. gemi ⁊c̃. Moraliter igitur sicut circulus zodiaci siue firmamenti distinguitur. xij. signis. ita fideles ecclesie. xij. articulis. Et sicut omnia. xij. signa continentur in zodiaco qui ór circulus signoz. ita omnes. xij. articuli continentur i symbolo qui ór apostoloz. Duodecim ño animalia a q̃bꝰ signa denominant̃ repsentãt xij. apostolos q̃ symbolũ ediderũt vt dic̃ Ansel. li.j. ca. xxviij. Primũ em̃ animal a quo denominatur primũ signum est dictũ aries. ⁊ significat b. Petz qui fuit dux aplorz sicut aries est dux gregis ouiũ. Et hic edidit primũ articulũ dicẽdo. Credo in deũ patrẽ omnipotentez creatorẽ celi ⁊ terre. In quo articulo ostẽdit diuine essentie vnitatem. iuxta illud Deutro. vj. Deus tuus vnus solus ẽ. Et btũs Aug. li.j. de trini. dicit q̃ vnus sit solus verus deus. hũc deũ debet quilibet amare ⁊ ei adherere. ⁊ eius membris incorporari. qz hoc est credere in deum vt dicit mgr̃ li.iij.dis.xxiij. Et dicit notanr̃ patrẽ nõ itelligẽdo q̃ solus p̃r̃ est deus. qz hec ozõ. Solus p̃r̃ ẽ deus nõ ẽ ꝓcedẽda. qz dictio exclusiua addito vni relatiuo aliud. s. corelatiuũ excludit. ideo dicit. b. Aug. li. vj. de trinitate. c. ix. vbi dicit patrẽ deum ⁊ nõ solum patrẽ. Et dicit omnipotentem. In quo stat eius oñipotentia. vide. s. iiij. fe. Reminiscere. E. C. Cõtra hũc articulũ. peccant illi qui dicunt deũ non esse. Unde. ps. xiij. Dixit insipiẽs i corde suo nõ ẽ deus. Talis fuit ille de quo legit̃. Contigit in Hispania q̃ quidam homo leuis mentis cum alijs colludebat et in ludo pecuniam amisit. pro qua amissione cepit deum inuocare vt sibi lucrum daret. ⁊ q̃nto plus inuocabat tanto magis perdebat. ⁊ etiam vestes ludo exponebat. Amissis igitur omnibus domum se contulit quasi furibũdus. Diffisus igitur de deo q̃ eum non exaudiret singula accepit munimenta ⁊ ad plateã iuit vbi valẽtes viri erant congregati. Si aliquis amicꝰ dei est qui dicat deum aliquid esse vadat ⁊ muniat se erga me pugnaturus. Ego eum prostratũ superabo. quia ego dico deum nõ esse. Singuli ei verba tante insanie audierunt. ⁊ nullus ei tanq̃ amenti voluit respondere. Sed cui non respondit homo respõdit ⁊ deus qui flagellauit Pharaonem p muscas sue potentie. misit muscam vnã cum tamen esset tempore hyemis que eum in facie sic inuasit sic acriter stimulauit vt coactꝰ galeam deponeret. ⁊ in terram mox iaceret. Extunc musca liberiorem habens aculeuz ⁊ accessum ita eum pungebat vt se manibus iuuare nõ valebat. Tandem ab equo prostratus facie ad terram. Musca autem validius morsu insistebat quousq; blasphemiam quam in dominum peccauerat est confessus. et deum habere esse eternum predicabat. Secundo peccant contra hunc articulum illi qui dicunt plures esse deos contra quos dicitur Exodi. xx. Non habebis deos alienos. Et textus de summa trinitate et fide katholica. ca. firmiter dicit q̃ vnus est solus verus deꝰ. Ipse em̃ ẽ qui ad verz cultũ nos eliciens dicit. Uidete q̃ ego sum solus ⁊ non sit alius deꝰ preter me. Deutrono. xxxij. Tercio peccant contra hunc articulũ. q̃ dicunt inferiora esse ab angelo malo vel a dyabolo vt corporalia. ⁊ superiora ⁊ spiritualia tñ a deo. Cõtra hunc errorem dicit hic. creatorem celi et terre. Et Jobis. j. Omnia per ipsuz facta sunt. Quanto peccant contra hunc articulum qui dictũ angelos deo coeternos ⁊ non ab eo creatos. Contra quos dicit apostolus ad Roma. vj. Ota ex ipso ⁊ per ipsum ⁊ in ipso sunt. Et actuum. xiij. dixerunt Paulus ⁊ barnabas. Conuertimini

ad dñm deum verum qui fecit celum ꝛ terram ꝛ oia q̄ in eis sunt. De hoc dicit etiā sacr̄ pciliuz i.c.firmiter.de sū.tri.ꝛ fi.ka.etiam loquens de deo di. Qui sua oipotenti virtute simul ab initio tempoꝛis vtranq̄ condidit ex nihilo creaturam spiritualem ꝛ coꝛpoꝛalem.angelicam videlicet ꝛ mundanam.ac demū humanā quasi conmunē ex spū ꝛ coꝛpe constitutaz. Scōm animal a quo denominaꝛ scōm signum est thaurus ꝛ significat btm̄ Andream.qꝛ sicut thauꝛ⁹ vel bos habet circa socios suos eximiā pietatē.vt dicit Isiō.li.xij.sic btūs Andreas mitis fuit sicut canē de ipo illud.j.Machab.vl. Vir iste in populo suo mitissimus apparuit. Hic inquaz ꝼm aliquos secundum articulum posuit. Et in Jhesuz chriſtum filium eius vnicum dñm nostrum.ꝛ sci licet in fide credendum est in chriſtum ihesum dñm nostrum.id est fidem de ipso habeo q̄ ipse sit Jhesus.id est saluatoꝛ eoꝛum qui ei adherēt Ideo ei adhereo quia fidē habeo q̄ ipse sit chriſtus.id est vnctus ꝛ benignus.ꝛ credo q̄ ipe sit vnicus naturalis dei filius.iuxta illud Johannis.iij. Sic deus dilexit mundum vt filium suū vnigenitum daret. Et credo similiter q̄ sit deus noster qui emit nos sanguine suo.j.Chozinth. vj. Empti sumus pꝛecio magno. Contra quem articulum peccant illi qui dicunt Jhesum dum taxat esse filium dei adoptiuum non naturalem dei patris.neq̄ equalem vt dixit arrius qui Jesum creaturam dixit.quod nullo modo est credendum nisi ꝼm humanitatem vt dicit magiſter li.iij.dist.xj.allegans ibidem.b.Augu.li.de trinitate qui dicit Pꝛohibemus creaturam eē dei filium. Audimus eñ in euange. ꝼm Mar.vlti. dñm mandasse discipulis. Pꝛedicate euangeliū vniuerse creature. Qui vniuersam creaturā dicit nullam excipit.ꝛ vbi sunt qui creaturam scz puram xp̄m appellantes. Nā si creatura esset si bi mandaret euangelium pꝛedicari ꝛ subiectus esset vanitati. Quia teste apl̄o ad Ro. viij. oīs creatura vanitati subiecta est. Nō igit̄ xp̄s creatura est sed creatoꝛ.qui docendo creature discipulis mandauit officiū. Et subdit ibidē.c.ix. Arrius hoc pfidia loquit̄ vt xp̄m creaturā scz puram cōfiteret̄. Ideo effusa sunt viscera arrij atq̄ crepuit medius pꝛostratus in faciem.ꝛ ea q̄bus chriſtum negauit feda oꝛa polluta sunt. Secundo peccant contra hunc articulum qui dicūt chriſtum ante Mariam non extitisse. sed ex ea exoꝛdium sumpsisse.et sic non esset dei filius patri coeternus. Contra quos dicit Athanasius in symbolo. Eternus pater eternus filiꝰ eternꝰ spūssanctus. Et ipemet dicit xp̄s Jo.viij Amē amē dico vob anteq̄ Abꝛaham fieret ego sū. Tertio peccāt ꝓtra hūc articulū q̄ dicūt xp̄z tm̄ vnā naturā habuisse.s.diuinā. Contra quos dicit. Deus est ex suba pꝛis ante secula genitus ꝛ hō ex sba matris in scl̄o natus. Quarto peccāt qui dicunt xp̄m dissimilē patri.spm̄sanctum dissimilem filio.exquo vnus istoꝛuz est quasi ab alio.ꝛ nō econuerso. Contra quos athanasius vbi supꝛa. Equalis patri ꝼm diuinitatē.minoꝛ patre ꝼm humanitatē. Tertiū aial a quo denominaꝛ terciū signū celesti gemī vocaꝛ.ꝛ significat Jacobū maioꝛē q̄ geminā dilectionē dei videlicet ꝛ pꝛoximi dꝛ habuisse.ꝛ cōposuit terciū articulū. Qui cōceptus est de spū sancto natꝰ ex maria v̄gine. Et dicit notanter xp̄m dei filium de spū sācto ꝓceptū,ꝓpter maximā charitatē ex q̄ incarnatio xp̄i facta est ex quo spūssctūs ē amoꝛ pꝛis ꝛ filij.hec ē sn̄ia bti Aug.i enchiri. Spūssāctus ē charitas ꝛ donū dei patris ꝛ filij. Et q̄a ineffabili charitate verbū dei est caro factum ꝛ ineffabili dono dei filius sibi vniuit foꝛmā serui et ideo q̄uis sit totius trinitatis opus incarnatio xp̄i.tm̄ ex ratōne charitatis illa attribuitur spūisancto ꝛ appꝛopꝛiaꝛ. Contra hūc articulum peccant.p̄mo illi q̄ dicūt xp̄m nō veꝛ coꝛpꝰ sz fantasticū vel celeste assūpsisse.ꝛ sic i vteꝛ virginis descēdisse.et eam tanq̄ habitaculū ꝛ nō matrem eius fuisse. Et huius errꝛis initiū fuit hereticus Manicheus.similiter Valentinus dixit chriſtum nullum coꝛpus ò virgine recepisse sed p eam tanq̄ per fistulam transisse. Contra quos dicit sacra constitutio de sum.trini.ꝛ fide catho.c.firmiter. Ex Maria semp virgie spūs sancti cooperatione verus homo factus. Secū do peccāt cōtra hunc articulū qui xp̄m dicunt tm̄ carnē ꝛ nō aiam assumpsisse.sed loco anime esse verbū increatū. Huius eñ errꝛis oꝛigo fuit Ehomius. Cōtra quē dicit sacra ꝓstitutō vbi s̄.ex aia rōnali ꝛ hūana carne ꝓposit⁹. Et magiſter i li.iij di.v.c.ij.determinat q̄ dei filius assūpsit carnē ꝛ aiam.sed carnē mediante anima Tercio peccāt ꝓtra hūc articulū q̄ dicūt q̄ natura hūana trāsisset i diuinā.ꝛ xp̄m solum i vna natura.s.diuīa existere. Et huius errꝛis initiū fuit Eutices. cōtra quos dicit sacra cōstitutio. vna i duab⁹ naturis pꝛsona viā vite manifestius demōstrat.p hoc damnās errꝛē nestoꝛij hereticī epi cōstantinopolitani ꝛ eutich iā dicti hereticī. Nestoꝛius eñ ꝼm duas in xp̄o naturas posuit duas in xp̄o pꝛsonas. Cōtra quē fecit boetⁱ⁹ libꝛo de duabus naturis.ꝛ vna persona xp̄i. Et dicit Boetⁱ⁹ q̄ ipe Nestoꝛius i hoc deceptus fuit.qꝛ credidit idē esse naturā ꝛ pꝛsonam. Ex hoc deuio venit errꝛ eutichij. Qui cū audiuit vnam pꝛsonam in xp̄o estimauit tm̄ vnā naturā esse in xp̄o. Quarto peccant contra hūc articuluz illi qui dicunt chriſtuz natū ex Maria virgine per

flatum dei. itaqꝫ dicunt ipsum in virginem flasse. ⁊ de illo flatu concepisse nō intelligentes spiritum dei esse terciam psonaꝫ in diuinis. Et hūc errorem inuenerunt saraceni. Cōtra quos Jo. xiiij. Spiritus deus est. Quarto peccant contra istum articulū q̄ dicunt xp̄m nuptiali coitu in Maria p Joseph cōceptū. sicut dixerūt ebionite. Et finaliter dixit Nestorius Mariā nullo modo dei genitricē appellandā. ad designandum q̄ hoiez ⁊ non deū cōcepisset. vt dicit Damascenus li. iij. ca. xij. Contra ebionitas habemus. Gabrielez archangelū credimus diuinit⁹ te esse affatū. vteꝫ tuum de spūsancto credim⁹ impregnatū. Erubescat iudeus infelix qui dicit xp̄m ex Joseph semine esse natum. Sz ꝓtra nestoriū. Virgo deū ⁊ hoiem genuisti. ⁊ post ptuz virgo inuiolata pmansisti. Quartū aial a quo denominat q̄rtū celeste signū ē cancer. ⁊ significat. b. Joh. euāgelistā. q̄ volens nubere ⁊ vitā scl'arē eligere. vocat⁹ tñ a dño i modū cancri retrocessit ad vitā spūalē ⁊ pmānsit in ea vt dic̄ biero. i. plogo sup Joh. Hic posuit q̄rtum articulū Passus sub poncio pilato crucifixus mortuus ⁊ sepultus. Cōtra hūc articulū peccāt primo illi q̄ dicunt xp̄m nō vere passum sed fuisse impassibilem sicut fuit impeccabilis in hūana natura Contra quos dicit xp̄s. Math. xxvj. Tristis ē aia mea vsqꝫ ad mortē. Et. j. Pe. ij. X̄ps passus est. p nobis factus obediens vsqꝫ ad mortē. Et sacra ꝓstitutio ⁊ sū. tri. Que etiā inquit p salute generis hūani i ligno crucis passus ē ⁊ mortu⁹ Scō peccāt q̄ dicunt xp̄m esse immortalē. sic dicūt iudei. Si xp̄s fuit. mori nō potuit. qz nos ex lege audiuimus q̄ xp̄s manet in eternū Jo. xij. Sed ꝓtra illos dicit Esa. liij. Oblatus ē qa ipse voluit. Et idem. Sicut ouis ad occisionem duct⁹ est. Et Dañ. ix. Post hebdomadas .lxxij occidetur xp̄s. scz quo ad carnē. quia caro deitati vnita mortua. sed inq̄ntū deus mortem nō sensit. Recedente em̄ anima a carne mortua est xp̄i caro. Et qz caro mortua est mortuus ē xp̄s Et ita propter carnem vnitā verbo mortua est caro. ideo dr̄ mortuus est xp̄s. dr̄ ⁊ hō mortuus est imo ⁊ deus dr̄ mortu⁹. qz xp̄s est verus de⁹. Et hec ē sn̄ia mgr̄i li. iij. di. xxj. c. iiij. p totū Diuinitas tñ cum ipsa sit vere vita mortua non est dicente. b. Aug. contra felicianuz. Absit q̄ xp̄s ita mortē sensit vt inquantum in se vita est vitā vnq̄ perdiderit. Si em̄ hoc ita essz fōs vite aruisset. Sic ergo fm vnam naturā. scz humanam patiebat. ⁊ fm aliam scz diuinam non patiebat ita fm vnā moriebat. ⁊ fm aliam non moriebat ꝓpter quod mgr̄ vbi. s. dicit. sane posse dici q̄ mortuus est deus ⁊ nō mortuus. passus est dei filius ⁊ non passus est. Tertio peccant contra hūc articulū q̄ dicūt xp̄m nō solū ꝓpter homines sed etiā ꝓpter demones redimēdos passuz Et hic error ascribit Origē. Contra quos dicit Esa. ix. Puer natus est nobis. s. hoib⁹. Et apls ad Ro. iiij. Tradit⁹ ē ꝓpter delicta nr̄a. ⁊ Esa. liij. Propter scelus ppli mei pcussi eū. Et ibidē Ipe vulneratus est ꝓpter iniquitates nostras. Quintū aial a quo denoiat q̄ntū signū celeste est leo. ⁊ significat philippū. q̄ quasi leo audax fuit in sua passione. ⁊ hic adiunxit quintū articulum. Descendit ad inferna. Cui cōcordat sacra constitutio. Descendit ad inferos. hoc itelligendū est quo ad aiaz iuxta illud ps̄. xv. Qm̄ non derelinques aiam meā in inferno. Quod verbum tractat. b. Augu. super Johannē sic. Quis non est derelictus in inferno? xp̄s scz in aia sola Quis iacuit in sepulchro? scz in carne sua. Anima ergo christi ad infernuz descendit. Caro autem in sepulchro requieuit. contra hunc articulum peccant primo illi qui dicunt impios non i perpetuum detineri in inferno. sicut dicit Origenes. Quia deus propter suam magnam misericordiam non posset sustinere q̄ creatura sua quam non odit sed diligit eternaliter sit in pena permansura. Cōtra quos dicit dñs Mat. xxv Ibunt hic in supplicīū eternū. Scdo peccāt cōtra hunc articulū illi qui negant purgatorium. Dicunt em̄ q̄ aie aut statim vadunt in celū aut in infernum. Sed ꝓtra hos dicit dñs Mat. xij. Qui dixerit verbum ꝓtra spm̄sanctū non remitt̄ ei nec i hoc seculo neqꝫ in futuro. Quod expenit Greg. in dyalogo. Hic dat intelligi quasdam culpas q̄ in seculū seculi sunt. quasdaz vo in futuro posse relaxari. Sed quod potest relaxari est veniale. et hoc in futuro nō erit alibi nisi in purgatorio. Tertio peccāt cōtra hunc articulū q̄ dicunt xp̄m ad infernū nō descēdisse. nec inde animas liberasse. Et hunc errorē inuenerunt quidā dicti Speroniste. cōtra quos dicit hic fides. ⁊ sīr apls Ephe. iiij. Descendit ad inferiores ptes terre. Et Act̄. ij. q̄ deus euz suscitauit solutis doloribus inferni. p hoc volūt alii qui doctores q̄ etiā xp̄s p descensum suuz aias de purgatorio liberauit. qz hoc verbū nō pōt intelligi ō lymbo pr̄m. qz ibi nō fuit dolor sz pena damni tm̄. igit̄ de purgatorio intelligitur ō quo vt dic̄. s. Tho. circa. iij. sen. dis. xxij. propter redemptoris pniam poterāt liberari. Recte sicut promissus fuit ⁊ datus latroni introitus paradisi Luc̄. xxiij. Sextū aial quod denominat sextū signū dr̄ virgo significans. b. Tho. qui fm aliquos posuit sextū articulū. s. tercia die resurrexit a mortuis. qz est primogenit⁹ ex mortuis vt dicit apls ad Col. j. i. primus ad mortuoꝝ ad i mortalitatē resurgēs vt vicz in capite xp̄o icho

arez resurrectõ gloziosa que in nobis est futura Ideo ſm Ambro. ibidẽ in glo. Sicut natus est xps añ oia de deo vt oia crearet. sic iterũ de vir gine natus primus hõ resurrexit vt que creaue rat restauraret vt sp sit primus ℣ priceps. pro pter quod xps ipe dixit. Ego sum primus et no uissimus ℣ viu⁹ ℣ fui mortuus. ℣ ecce sũ viuẽs in scla scl'oz amen. Apoc. j. Contra hũc articulũ peccãt primo illi qui credũt deũ esse purã natu rã. ℣ apud inferos pmansisse. quoz erroz pz eẽ falsus ex pmissis. Scõo peccant ꝓtra hunc arti culũ illi qui credũt aiaz mozi cum corpe. Sed si hoc esset vez tũc idem hõ non posset resurgere Sed contra illos dicit dns Math. x. Nolite ti mere eos qui occidũt corpus. aiam aũt nõ pos sunt occidere ꝛc. Et Apoc. j. dr. Vidi animas interfectoz sub altari dei dicẽtes. Vsqz quo do mine non vindicas sanguinem nostruz. Tertio peccant hi qui nõ credũt resurrectionẽ vt zadu cei. quoz erroz ptz ex p̃dictis. qz etsi xps resur rexit ℣ nos resurgemus. j. Cor. xv. Septimũ si gnũ dr libza. ℣ significat. b. Bartholomeũ qui oia recte libzat. qui cõposuit septimũ articuluz Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris oipotentis. De hac ascensione dicit leo papa ỏ ascensione. Ascensio xpi nra est, ptectio vt quo proceſſit gloria capitis illuc spes tendat ℣ corpis. Contra hunc articulum peccant euticiani qui tm vnam in xpo ponunt naturam. Sed qa xps in vtraqz natura. s. diuina ℣ humana ascen dit. igit ꝛc. Cõtra hunc etiã peccãt qui dixerũt vnã naturã. s. humanã in xpo coꝛruptam. Et si militer isti q̃ dicũt xpm non esse deũ. sed ex quo ascendit cũ natura diuina patet eũ esse vez deũ Octauũ aial dicitur esse scozpio quod pũgit re tro ℣ blandit in facie. ℣ significat. b. Tho. qui retro pupugit qñ ascẽdẽte xpo ait Job. xx. Ni si videro fixuram clauoꝛum nõ credam. Sed si bi in faciem tunc blanditus est qñ presente xpo dixit. Dns meus et deus meus. Et iste vt dicit glo. sup ca. firmiter posuit octauũ articulum. s. Inde venturus est iudicare viuos ℣ mortuos q̃ uis fertur posuisse sextum. Resurrexit a mortu is. quod alij dicunt hoc Philippum simul com binasse. Descendit ad inferna tercia die resurre xit a mortuis. De hoc articulo tamen non est magna vis. De hoc articulo octauo dñica. ij. i aduentu vide supza. Contra hunc articulũ pec cant primo dicẽtes iudiciũ iam esse factum aut nõ esse futurũ. Cõtra quos dicit sacra constitu tio. Venturus in fine seculi iudicare viuos et mortuos. Scõo peccant hi qui negant corpoz resurrectionem. contra quos dicit notanr iudi care viuos ℣ mortuos. Oportet eñ q̃ resurgãt mortui si debeant iudicari. de hoc etiã dic Job. xix. Scio q̃ redemptoz me⁹ viuit ℣ i nouissimo die de terra surrectur⁹ sũ ℣ i carne mea videbo deũ meũ ꝛc. Et Esa. xxvj. Viuẽt mortui tui dñe interfecti mei resurgent. ℣ Ezech. xxxvij. Ecce ego mitto i vos spm ℣ viuet. Et Dañ. xiij. Mlti de bis q̃ dormiũt in terre puluere euigilabũt. Tercio peccãt ꝓtra hũc articulũ illi qui dicunt aias pire cũ corpe. quales fuerunt illi qui dixe runt Sap. ij. Exiguũ ℣ cũ tedio est tempus vite nostre. non est refrigeriũ in fine hois. ℣ non est agnitus qui sit reuersus ab inferis. qz ex nihilo nati sumus. et post hoc erimus tanq̃ non fuerí mus. Sed contra illos dicit Eccs. xij. Reuerte tur puluis in terram suam vnde erat. ℣ spiritus redeat ad deum qui dedit illũ. Spũs eñ bono rũ cũ corpoze non pibit. sed ad dñm redibit. de quo etiã dicit Tullius i sumnio scipiõis. Nõ est lugẽda moꝛs quã imoꝛtalitas ꝓsequit. ℣ Mer curius. Hie inquit post dissolutionẽ credere co genr penis que in vita noluerunt credere verb Quarto peccãt ꝓtra hũc articulũ q̃ dicunt oia ex necessitate euenire. sicut fuit quidã scholar i glo. sup. ca. firmiter. qui cum circa hãc materiã studuisset. rogauit cum instantia sociũ vt cũ eo iret ad mgros theologie. qui volebant probare illis q̃ omnia venirent ex necessitate. Qui cum non posset aliter eius inquietudinem refrena re respondit ei. Si verum est quod dicis. quare me precibus inquietas. qz si necesse est vt tecuz vadam velis nolis tecum ibo. Si necesse est q̃ remaneaz, p nihilo me rogas cũ sit impossibile. Qui ad banc rnsionẽ cognouit erroꝛem suuz ℣ confessus religionem intrauit. Quinto peccant contra hunc articulũ illi q̃ dicũt deum ex infini ta miscõia oẽm hoiem ℣ angelum saluare. Con tra quos dr i. c. firmiter. Et redditur⁹ singulis ſm opa sua tam reꝓbis q̃ bonis. Qui oñes ꝓpꝛijs suis resurgent coꝛpoꝛibus que nunc ge stant vt recipiant ſm opera sua siue bona siue mala fuerint. Illi scz mali cum dyabolo ppetu am penam. Isti. s. electi cum xpo gloziam sempi ternam. Nonũ animal est sagittarius. a quo de nominat nonũ signũ. ℣ significat. b. Matheũ q̃ misit telas dure ꝓminatõis ꝓtra malos. vt dr i suo euangelio. Et hic posuit nonũ articulũ. cre do in spm̃sanctũ sanctã ecclesiã ktholicam. vt habet ex glo. c. firmiter. q. d. credo q̃ spũs ipe sanctus sit ℣ ecclesia sancta sit ab eo. ꝓtra hunc articulũ peccant primo illi q̃ dicunt spm̃sanctũ a solo patre procedere ℣ non a filio. Et hic est erroꝛ grecoꝛ. contra illos dicit Athanasius in symbolo. Spũssanctus a pre et filio. non fact⁹ nec creatus nec genit⁹ sz procedẽs. Et i symbolo niceno canit ecclesia. Qui ex patre filioqz proꝛ cedit. Scõo qui dicunt spiritumsanctũ patris ℣

filij serui seruum esse. Sicut Macedoniani qui negauerunt spm̃ sanctum esse deum. Quius erroris autor fuit Macedonius. Cõtra quos canit ecclesia. Qui cum patre ꝛ filio simul adoratur. s. sicut deus. ad quem solum spectat adoratio. Tertio peccant contra hũc articulũ Pelagiani qui dixerunt q̃ homo mediante suo libero arbitrio sine gratia spũssancti posset implere omnia diuina mandata. sicut recitat hunc errorem magister li. ij. dist. xxviij. ca. vij. Cõtra quẽ dicit dñs Joh. xv. Sine me. i. sine gratia mea nihil potestis facere. Quarto peccant contra hoc sanctam ecclesiam catholicam qui dicũt eã ecclesiã vnumquẽq̃ saluari i fide sua. vt iudeos in fide sua. siꝛ ꝛ gentiles. Contra quos dicit sacrũ conciliũ in ca. firmiter. vna est fidelium vniuersalis ecclesia. extra quã nullus oĩno saluabitur. Pro illi⁹ eccl'ie vnitate sic orauit xp̃s. Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dediſti mihi vt sint vnũ Joh. xvij. De hac ecclesia dicit sponsus christus Cant. ij. Una est columba mea. pfecta mea. electa mea. quam viderũt filie syon. id est virtutes angelice ꝛ beatissimã prędicauerunt. Hec vniuersalis ecclesie vnitas p archam diluuij figuratur. de q̃ Gen̄. vj. vij. ꝛ viij. capitul'. Que erat tm̃ vna. vnũ habẽs gubernatorẽ. s. xp̃m summum pontificem. vt in extrauaganti Bonifacij octaui que incipit. Unam sanctam ecclesiam. Nam tpe diluuij ex̃ arcbã Noe nihil ꝟuabaꝫ. ita extra ecclesiam non est salus. Decimũ animal est capricornus significans beatũ Jacobũ minorem qui addidit. Sanctor̃ cõmunionẽ. ꝛ Symõ Remissionẽ peccator̃. hoc quidã ponũt sub vno articulo. Contra hunc articulũ peccant damnantes indulgentias ecclesie. p̃ces sanctorum. ꝛ suffragia mortuor̃. Ubi notandũ Huilh. de monte laurino dicit. q̃ p̃ciũ sanguis christi multũ p̃ciosũ est vltra oẽs res huius mundi. Et ergo vt dicit ibidẽ. Una gutta p redemptiõe nostra suffeciſſet. sed ꝓpter maiorẽ dilectõez quam habuit erga nos supabundantẽ effudit sanguinem. i circumcisione. in sanguineo sudore. in flagellatione. in spinee corone suprapositione. mõ quotiens hoc factũ fuit semp erat meritorius erga deum patrẽ. etiã multum ꝓmeruit ieiunando. p̃dicando. castella visitando ꝛc̃. ꝛ omne bonũ faciendo. Tale meritũ christi nõ cessit sibiipsi sz nobis i thesaur̃ sancte matris ecclesie. Circa qđ vlterius nota quattuor sunt thesauri sctẽ eccl'ie Prim⁹ est xp̃i de quo iam dictũ est. Scđs est beate virginis. Quia dicit ignacius in quadã epistola q̃ maria post passionem xp̃i multas sustinuit blasphemias a iudeis. quas voluntarie sustinendo sine dubio multum promeruit. Tercⁱ⁹ est martirum qui sunt innumerabiles. Quartus est confessor̃. virginum ꝛ alior̃ sanctorum. ex quor̃ oĩm meritis vt dicit Durãdus in spe. resultãt indulgẽtie. ꝛ har̃ indulgẽtiar̃ thesaurorũ papa est dispensator primⁱ immediate a dño deo cõstitutus. Scđo archiep̃i. Tercio ep̃i i suis dyocesibus. Qui archiep̃i ꝛ ep̃i hñt potestatem limitatã vt de penitẽtia et remiſ. Qđ autez consuluiſti. vbi dicitur q̃ indulgentie nõ ꝓsunt subditis nisi proprij iudices illud concedant. Ideo dicit Bonifacius octauus de peni. et remiſ. libro. vj. Indulgentie que ab vno vel a pluribus ep̃is in ecclesiar̃ dedicationib⁹ vel alijs quibuscunq̃ casibus cõcedunt vigorem nõ obtinẽt si statutum excesserint concilij generalis. Sed de precib⁹ sanctorum hoc tenendũ. q̃ sancti qui sunt in ecclesia triumphante orant deus ꝓ illis qui adhuc sunt in ecclesia militante. nam ꝛ hic orauerunt in terris pro peccatorib⁹ sicut beatus Andreas orauit ꝓ quodaz sene Nicolaus noie q̃ i peccato carnis vsq̃ ad. lxx. annum fuerat. Et audiuit vocẽ ď celo dicentẽ. Obtinef Andrea ꝓ sene. Et beatus Jacobus. c. vltimo ait. Orate pro inuicem vt saluemini. Multum eñ valet deprecatio iusti assidua. Et Johis. v. Qui scit fratrem suum peccare peccatum nõ ad mortem. i. excludendo finalem penitentiã quis moritur in peccato mortali. petat. s. orando p eo. ꝛ dabit ei vitam. s. gratie. Si igit̃ sancti orant pro peccatoribus i via certe multo plus i patria. qz ibi magis feruẽt i charitate. Jõ dr̃ Joh. v. voca si est ꝛ ad aliquẽ sanctor̃ conuertere. Glo. Rogans eũ vt oret ꝓ te. Quia vocare nostrũ est humili p̃ce deposcere deus vt dicit Bern. Ideo oramus. Sancta maria ora ꝓ nobis. Et q̃ oppositũ huius sentit hereticus ẽ censendus. qz facit ꝓtra articulũ sctor̃ cõionẽ vt dicit. s. Tho. sup. iiij. sen. di. xv. de suffragijs ãt mortuorum hec teneas q̃ tã suffragia eorum q̃ sunt in patria. q̃ horum qui sunt adhuc in via prosint eis qui in charitate decesserunt cuz sint amici dei ꝛ in statu sunt quo digni sunt hoc beneficio. Habent eñ dei gratiam ꝛ expectant eꝝ gloriam adherendo corpori ecclesie tanq̃ mẽbra se dignos effecerunt. Ideo dr̃. ij. Macha. xij. Sancta ergo ꝛ salubris est cogi. ꝛc̃. Et eccl'i vij. Mortuo inquit nõ prohibeas gratiam. Et. ij. Ethor. vij. Si mortui nõ resurgent quid facient qui baptisantur ꝓ mortuis. Et dicit glo. Baptisari pro mortuis est facere pro illis opera q̃ hñt purgare. Ex iam dictis patet error eorum qui dicunt esse ridiculum hoc credere. Et indulgentie dantur sub hac forma. Quisquis porrexerit manum adiutricẽ pro fabrica eccl'ie i dño

relaxamus terciam.quartam.vel septimaz ptē iniuncte pnie. Et di.q.si remissio datur p pecunia.z sic gra erit venalis. Quibus dicenduz est q prelatus dans indulgentias non intendit cō gregare pecuniam sed augeri cultum dei z glozi am.nec omnes qui dant pro fabrica merentur eas.sed solum illi qui sunt contriti z confessi et immunes a peccatis. Item error waldensium qui dicunt sanctos nō esse inuocādos. Quia sācti ita coniuncti sunt deo q non possunt miseriā nr̄am cognoscere. Et p̄m hoc sācti p̄m eos non sunt inuocandi. Sed q ipsi cognoscant penitē tiam nr̄am habeā Luce.xv. Gaudiū est angelis cē. Si g̃ gaudēt de pnia nostra sciunt.q etiam nos sciunt penitere cē. Quarto peccant contra būc articulū q̄ dicūt q nullus sacerdos hz ptātem ligādi z soluēdi.sed solus gl̄osus deus. iux illud Isa.xliij. Ego sū q̄ deleo iniq̄tates vestras. Respondeā q de⁹ soluit auctozitatiue.sed sacerdos mīstraliter.vt dicit mgr̄ li.iiij.di.xviij hanc ptātem quidē ligandi z soluēdi dns concessit apostolis z eoz successoribus. Joh.xx. dicēs. Accipite spm̄sctm̄ quoz remiseritis peccata remittunt eis. Et Math.xvj. Qdcunq; ligaueris sup terrā erit ligatū z in celis. Undecimāū signū est aquarij.z significat beatum Judā tatheum qui fudit aquā sapientie salutaris. Hic posuit.xj.articulū. Carnis resurrectionē. Contra quā peccauerūt zaducei.z eoz sequaces.q̄ negāt resurrectōz xp̄i Mat.xxij. Silr illi q̄ dicūt hoim corpa nō resurgere.et illi q̄ dicūt homines i alia carne resurrecturos.z aiam ō corpe in corpus trāsire sicut anaxagoras.quoz error patuit supius fals⁹. Itē peccāt ptra hunc articulū qui dicūt impios nō resurgere.iuxta illō ps̄.i. Non resurgunt impij i iudicio. Sed rīdeis q non resurgunt ad eoz exultationē. sz ad maiorē depssionem.qz tunc pijcient cuz corpore z aīa in foueam gebenne. Contra hunc etiaz articulū peccant illi qui dicūt hoies post resurrectionē cōmesturos.bibituros z carnales delectationes habituros. Contra quos dicitur. Math.xxij.q tunc erunt sicut angeli dei. Duodecimū animal est piscis significans.xij.signuz z denotat beatū Mathiā qui semp vixit i aquis scripturarum eo q fuit in lege doctissimus.qui pclusit vltimū articulū. Et vitam eternam amē Contra hunc articulū peccant hi qui dicunt q nulla anima ante iudicium videat diuinaz essentiam clare z apte. Contra quos dicit Bñdict⁹ papa. Aie iustoz hoim post mortē dñi nr̄i Jhesu xp̄i et passionē viderūt z vident z videbūt diuinam essentiam visione intuitiua.z etiaz facile crediē creaturā ratōnalē beatā sine habitu medio diuinā essentiā visurā. Et diuina cētia immediate se nude.clare et aperte ei ostendente. Quodq; sic videntes eadem diuina essentia pfruantur.nec non ex tali visione z fruitione eorum anime qui iam decesserunt sunt vere beate et habent vitam eternam z requiem eternam.z etiam illoz qui postea decedent cum eandem videbunt diuinam essentiam ipsaq; perfruentur ante iudicium generale.hec ille. Ecce iste est panis viuus fidelibus preponendus. Quid credē dum sanctius est.quid faciendo videlicet.x.p̄cepta.de quibus vide supra se.iiij.quattuoz tēpozum post inuocauit. Tercius panis est quid cauendum.s.septem vicia mortalia cum filiab⁹ vide supra. Hijce ancillam z filium eius. Quartus panis quid timenduz est.s.inferni supplicia de quibus vide supra dñica.ij.in aduentu.ser.j D.H. Item dñica.lx.sermo.ij.R.B. Quintus panis quid appetendū videlicet padisi gaudia vide supra.vij.occasiōes gaudioz padisi celestis dñica.ij.in aduentu sermone.j.D.D.

De eadem dñica Letare.

Et puer vnus

hic cē. Alio modo per puerum intelligitur moraliter quilibet homo qui debet habere mozes puerozum. Dicit eī Robertus bolcot super li.Sap̄.lect.cxix.q in puero primo i uenitur paruitas ad designandum q homo debet esse paruus per humilitatem contra superbie tumozem. Cum eī porta regni celestis sit p ua.z via que ducit ad vitam sit arta.sic pauci inueniunt eam.ideo volentes intrare opozet per humilitatem puos fieri. Quia dicit Mat.xviij Nisi puersi fueritis z efficiamini sicut puuli nō intrabitis i regnū celoz. Et rursū Luce.xviij. Quicūq; non accepit regnū dei sicut puer nō introibit i illud. Et dicit Robert⁹. Preciosa ocularia solent cristallo pari,ppter duo. Primo qz secure z honeste saluanē z seruanē oculi a pulvere z ab alijs imminētibus malis. Scdo qz tunc pollito cristalli res visibiles bene manifestanē. Cristallus eī dū fit transparens species obiecti facile trāsfundit ad oculū.imo auget speciē z facit eam apparere maioris quātitatis q̄ est Isto mō moraliter qui vult aliq̄s vtutes saluas custodire.oculet z opiat eas sb̄ humilitate. Est eī humilitas sicut cristallus qui saluat virtutes a pulvere vane glozie z a tactu siue palpatione vane laudis humane.z facit eas apparere maioris q̄ntitatis q̄ si p se starent sine humilitate. Per illud autem medium repsentauit virgo beata Maria suam virginitatē.pietatē et castitatem.ita q fuerunt omnia operta cristallo humilitatis. Ideo dicit Luce.j. Quia respexit humilitatē an.su.p illud etiā mediū repsētauit

Dominica.

Quidã nomine Cõstantinus suã virtuosã opatiõnẽ. de quo refert Greg. li. j. dyal. q̃ bũilitatis signum ex contemptu suiipsius demonstrauit. Erat eñ vir dei pusillus valde ꝛ exili forma atq̃ despecta. quem tñ multi ꝓpter eius sanctitatem videre cupiebãt. ꝛ ỏ multis ꝓuincijs veniebant. Quadã die ex longinquo loco cũ quidaꝫ rusticus venisset. cunq̃ ꝓo viro dei inquireret quis nã esset ille. tunc hora eadem stetit i ligneis gradibus reficiens lampades. hi aũt qui eũ nouerunt rustico demonstrabãt. Sed sicut stulte mentis homines meritum ex qualitate corꝓoris pensantes habuerunt eũ puulum atq̃ despectum. Videns rusticus ipm hũc esse cepit oino nõ credere in mente rustica hoc quod audiebat ꝛ videbat. Cum aũt ipsum esse a pluribꝰ fuisset attestatum despexit eũ ꝛ irrisit dicẽs. Ego hunc grandem hominem credidi. iste aũt de homine nihil habet. Quod vt vir dei audiuit lampades quas reficiebat ꝓtinus relinquẽs. cõcito letus descendit. atq̃ in eiusdem rustici amplexus ruit. Cunq̃ ex nimio amore constringere eum cepisset ꝛ osculari. magnasq̃ gratias agere q̃ de se talia iudicasset dicens. Tu solus oculos apertos super me habuisti. Ecce qualiter p̃ mediuꝫ humilitatis in alijs virtutibus suis magnus visus est et ostensus. Scõo in puero inuenitur puritas. sic hõ debet hr̃e puritatẽ ꝓtra fetorẽ luxurie. vñ quanto maior dñs est tanto honestatẽ maiorem in sua seruitute requirit iuxta illud. pš. c. Ambulãs in via immaculata hic michi ministrabit. Deus eñ maximus est dñs. iõ mi stros suos vult esse mundos ꝛ honestos. In cuius figura legimus. j. Reg. xxj. Cũ Dauid venisset ad Achimelech in nobe. ꝛ fames eos vrgeret. vehementer peteretq̃ ab eo panẽ ꝓ se et suis i tãta necessitate. rñdit sacerdos Achimelech. Si mũdi sunt pueri maxime a mulieribus manducent. q. d. Necessitas legẽ nõ habet. sed ipsa sibi facit legẽ. vt dicit Aug. j. q. j. c. remissi onẽ. Si tñ immũdi essent ꝓ luxuriã nullo mõ eis darẽ. Fetet eñ luxuria nõ solũ in ꝓspectu dei ꝛ btõꝝ angeloꝝ. imo etiã corã aliq̃bus demonibus nobil̃ nature. Vir quidã nigromantic⁹ cũ demonẽ more solito inuocasset post longam expectationẽ ꝛ carminũ suoꝝ iterationẽ tandem astitit stans a longe vestibus obturãs nares suos. a quo cum ꝓiuratoꝛ quereret quare ita tardasset. ꝛ quare ita a remotis staret. respondit. Fetoꝛ luxurie tue nõ pmittit me accedere. Cognouerat eñ meretricem suam. De talibus verificatur illud Johelis. ij. De cadaueribus eorum ascendit fetor. Tercio in puero inuenit̃ sobrietas. ita in homine debet esse sobrietas contra feruorẽ gule. sicut eñ puer q̃n indiget comedit ꝛ bibit sed mensuram naturalis indigentie ñ excedit. Ita boni hoies quantũ nature sufficit cape debent. ꝛ tũ tã sanitatez q̃ sumpt⁹ saluãt figura huius legit̃ Dañ. j. vbi Daniel ꝛ socij sui pueri nolebant comedere de cibis regis Nabuchodonosoꝛ nec bibere de vino eius sed comederunt legumina ꝛ biberunt aquam. ꝛ honestiores fuerunt ceteris pueris chaldeoꝛum. Ideo dicit ibidem. Post. x. dies inuenti sunt vult⁹ eorũ meliores ꝛ coꝛpulẽtioꝛes ꝓe alijs pueris q̃ vescebanꝫ cibo regio. Et pueris illis dedit dñs sciam ꝛ disciplinã in omni sapientia. Ideo comparat̃ merito sobrietas amatisto. de quo dr̃ in lapidario. c. xvj. hic faciliter sculpit̃. ꝛ ẽ ꝓtrarius ebrietati. Dicit̃ aũt de isto lapide. q̃ pseruat equũ gestantẽ a cespitatõe ꝛ infirmitate. Moraliter sobrietas facilis est sculptu. q̃ sobrij facillime sculpuntur ꝛ docent̃. ꝛ castigant̃ ꝓpter q̃ noluit Abigail mulier prudẽs arguere virũ suũ cũ esset ebrius. sed vsq̃ fuisset mane sobrius expectauit. j. Reg. xxv. Similiter aia bois est sicut equester. ꝛ caro equus Isa. xxxj. Equi eoꝝ caro Istum igit̃ equũ aia debet regere ꝛ seruare. interdũ calcaribꝰ castigatoꝛis vrgere. Si vo eques. i. aia ist̃ gemmã. i. sobrietatem portauerit equ⁹. i. caro non perdet sensum. nec cespitabit in via moꝝ. nec cadet per pctñ. immo ꝛ coꝛpalem infirmitatẽ euadet. Quia dicit Crisõ. de cõse. dist. v. Nihil eñ sic iocundũ est sicut cibus bñ digestus aut decoctus. nihil sic sensuũ acumẽ opat̃. nihil sic egritudinẽ fugat sicut moderata refectio. Et infra. Excessus vo ciboꝝ ꝓsumit ꝛ putrescere facit coꝛp⁹ hũanũ et carnẽ macerat egritudine diuturna. ꝛ tunc cũ morte crudeli consumit. Cui ꝙcordat Sene. xij. pclamationum. Ita subito morimur. q̃ de mortib⁹ viui mus. Quicquid volitat auiũ. quicq̃d piscũ natat. quiquid feraꝝ discurrit nostris sepelit̃ ventribus. igitur tam subito morimur. q̃ mortibus nutrimur. Quarto i puero inuenit̃ ꝓfozmitas. si eñ flere videt nutricẽ statim lacrimat̃. ꝛ si viderit eã ridere mox arridet. Sic hoies boni debẽt se cũ nutrice sancta mr̃e eccl̃ia ꝓfozmare. cũ eñ ipa tristat̃ i ieunijs ꝛ afflictionib⁹ debẽt cũ ea tristari ꝛ ieunare. Si aũt ridet ꝛ gaudet debẽt vt boni pueri cũ ipsa gaudere boni hoies et deuoti adinstar pueroꝝ cõpati tribulat̃. ꝛ cuz ꝓficientibus gaudere. iuxta illud apl̃i Zo. xij. Gaudete cũ gaudentibus. ꝛ flete cũ flẽtibus. ꝛ figurãtur ꝓ pueros clamãtes in tẽplo Osanna Math. xxj. Quia soli pueri carent inuidie liuore. Ideo digni sũt deũ laudare. Quito i puero ẽ iocunditas. ꝛ hec iocunditas facit eos mobiles q̃ currunt ꝛ ambulant ꝛ discurrũt. ludũt et nũq̃ sunt ociosi. Ideo dicit Cõstantinus li. vj.

medicinalium. Quies tediosa est cunctis pueris insanis. Cuius ratio est. Validus estus caloris naturalis z aeritas in pueris z calor in insanis. Nam z ligati insani plus insaniunt. z pueri inclusi stulti fiunt. vt asserit Constantinus. Sic homines boni debent habere iocunditatem cõtra accidie torporẽ. vt sic sint laboriosi z sollicíti. z semper in aliquo vtili occupati. In cuius figuram puer samuel ministrabat coram domino statim cum esset ablactatus. j. Reg. ij. Sexto in puero est liberalitas. Puer em̃ libenẽ dat quicquid habet. Si in nob debz liberalitas esse cõtra auaricie rigorẽ. Ideo dicit Ambro. dist. lxxxvj. c. nõ sat. Probanda est etiã liberalitas vt pimos seminis tui nõ despicias si egere eos cognoscas. Melius est em̃ vt tuipse subuenias tuis quibus pudor ẽ ab alienis sumptũ deposcere aut alicui postulare subsidiũ necessitatis non tñ vt illi ditiores fieri velint. ex eo q tu potes cõferre i opibus. Et ibidẽ dicit. q illis debem⁹ esse liberales qui iã nõ pñt sibi victũ querere. in signum istius liberalis fuit Jhesus quinq milibus hominum q iã nõ poterant necessaria quere. quos quinq panibus z duobus piscib⁹ satiauit. vt dicit euãgeliũ hodiernũ. Sic legit de liberalitate Thobie. qui cũ ẽt minor omnibus de tribu sua in captuitate. nihil tñ puerile gessit in ope sed omnia que habere poterat captiuis fratribus q erant ex eius genere imptitus fuit. vt hr̃ Thob. j. Septimo i puero est tranqllitas nullũ em̃ ledit. sed si ipse leditur z offendit statim remittit. vnde pro vno pomo reconciliat si fuerit valde offensus. Isto modo homines boni debẽt esse trãquilli ꝓtra iracundie furorẽ z remittere debẽt illis qui in eos peccauerint. z non diu irã tenere. Vñ Aristo. ix. ethic. c. xij. distinguit tres species iracundor. Quidam acuti. q dam amari. quidam difficiles. Acuti dicuntur qui velociter irascuntur z velociter quiescunt z illud idem est optimũ q nõ retinent iram in cor de celando. sed statim iram p aliqua signa manifestant. ppter velocitatem motus ire. Et ad istam speciem maxime disponuntur colerici p̃pter subtilitatẽ caloris. Amari dicunt quorum ira diu pseuerat z nunq̃ ostendũt sed occultant z ideo sunt amarissimi in seipsis z etiam ad alios. z indigent multo tempe ad hoc vt digerant iram suã. z ad hanc iram maxime disponuntur melancolici. Difficiles dicunt qui nunq̃ cessãt ab ira concepta donec fuerint vindicati. Istas tres species quilibet homo debet vincere p mã suetudinẽ z moderantiã rõnis. Primã ei p modestiam ne sit acutus. Scdam p mansuetudinẽ ne sit amarus. Terciam p pietatẽ ne sit difficil z vt sit puer deo gratus. de quo Ozee. j. Puer Jsrahel dilexi eum. Iste inquam puer habz q̃n q panes. Primus est penitẽtialis. hic figurat⁹ F est p panem subcinericium qui per somnum videbatur descendere i castra madian. de quo. Judicũ. vij. legit. q narrabat aliquis somniũ p̃rimo suo. z in hunc modũ referebat sic vidit. Vidi somniũ z videbar̃ mihi quasi subcinerici⁹ panis ex ordeo volui. z in castra madian descendere. Cũq venisset ad tabernaculum p̃cussit illud atq subuertit. z terre funditus coequauit. hoc exponit Anshel. li. vij. c. xxiiij. z dicit ibi tria eẽ attendẽda. Primo inquit attendar̃ exẽplũ. q q̃i subcinerici⁹ panis ex ordio quo ad coctura .i. sub cinere coctus In cinere aũt intelligit̃ humilitas mentis. pueniẽs ex mẽoria mortis. qua corp⁹ hois i cinerẽ redigit̃. iuxta illud Eccli. iij De terra facta sunt z in terrã pariter reuertent Et eccli. x. Quid superbis terra et cinis es. Sub hoc em̃ cinere debet esse aim⁹ penitẽtis z debet excoqui igne dolor exemplo Job qui ait. Ego pniam in fauilla z cinere. xlij. Jsta inquaz pnia panis videbar̃ quo ad formã. Est em̃ panis dolor⁹ quo reficitur animus penitẽtis. ꝺ quo dicit p̃s. xlj. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Hic cõmemorat p̃s. duo. lachrymas z panes. qz penitẽtia est aqua refectiõis et panis compunctionis. mediantibus q̃bus aĩa incipit viuere iusticie. que pri⁹ erat sub morte culpe. Juxta illud Eccli. xxix. Initium vite hominis panis z aqua. Panis doloris z aqua lachrimationis. Sed videbatur iste panis ex ordio esse quo ad materiam. Ordeum em̃ semen habz aridum. z cum hoc asperum. ppter quod ab aridítate ẽ dictũ. z aspitatẽ significat pñie. z aridítatẽ abstinentie que debent esse exterius in carne tam ad satisfactionẽ q̃ ad viciorz mortificationẽ iuxta illud Coll. iij. Mortificate membra vestra que sunt sup terram. Glo. Mortificate p asperitatem vite. vt tamen natura ad seruiendũ deo constituer̃. Scdo in hoc somno considera motũ. qz iste panis videbar̃ volui z descendere in castra madian. z fm quod ille panis rotatur z voluitur scdm omnes partes suas. sic similiter nos scdm omnes partes volui debemus videlicet ad obliuiscendũ iniurias z recolendũ culpas modo intellectus. vt non iudicet aliena sed subtiliter discutiat propria. modo voluntas vt detestetur culpam et diligat iusticiam. modo debemus vertere oculos vt non aspiciant vanitatem. Et sic̃ fieri debet de oñibus alijs ptibus z mẽbris. iuxta illud apli Ro. vj. Sicut exhibuistis mẽbra vr̃a seruire immũdicie z iniq̃tati ad iniq̃tatẽ. ita nũc exhibete membra vestra seruire iusticie i sanctificationẽ. Sed q̃dã non sic faciũt q̃ sunt similes Effraym. de quo Ozee. viij.

factus est Effraym quasi panis subcinericius qui non reseruatur. Tales sunt qui habent memoriaz. et aliqnando deplorant peccata. sed tamen nō mutant opera. Item panis iste videtur descēdere i castra madian. madian iterptaī iniq̄tas. vñ castra madian sunt iniquitates z arma diuersoꝝ vicioꝝ. Ad hec panis pnie descēdit cū animus dolēs de pctis discutit et flēdo in pniam se ponit. Uel dr q̄ madian interptaī iudiciū. Debet eñ panis pnie. i. ꝓpūctꝰ animꝰ i castra madian descēdere. i. ad sua vicia iudicāda z penitēda iuxta illud. j. Cor. xj. Si nosmetipsos diiudicaremus. Glo. ꝓscientias nostras examinādo z purgādo ñ vtiqz diiudicaremur. Et canō de pe. dis. j. i acttōne dicit. Judicet seipm homo vōlūtate. dū pōt mores ꝓuertat i melꝰ. ne cū ipse iā nō poterit ꝑter voluntatē a dño iudicetur. Sup hoc dicit glo. Bar. bzix. Ostēdit quis ordo sit seruandus in accipienda penitentia. Primo eñ quis debet conteri. deinde se cōdemnare z redarguere et ꝓponere. in corde cōfiteri z satisfacere ad arbitriū ecclesie. z postea veniat ad sacerdotem. et ab eo accipiat penitētiam. Tercio considera effectū. qz cum puenisset ad tabernaculum percussit illud atqz subuertit z cē. Tabernaculū dyaboli est cor peccatoris Et hic panis pnie ꝑcutit contritione. subuertit in cōfessione. z terre coequat i humili satisfactione. Ex his eñ verbis Anselmi ptz qualiter de pane pnie fiunt fragmenta ꝓtritionis. confessionis z satisfactionis. Sed diceres q̄ diu iste panis penitentie comedendus ē Rñdeo q̄ omni die dūmodo viuimus. iuxta illud Deut. x. Septē diebus comedetis absqz fermento. vbi ꝑ septem dies intellīgit q̄ semp pōt hō pniam agere dū est in hoc tpe ꝓstitutus. qz oñe tempꝰ septē diebus voluit. ꝑ hoc excludit error quorūdā dicentiū q̄ peccātibus post baptismū semel tñ vtilis esset pnia. Quoꝝ errorē cōmemorat Aug. quē allegat magister li. iiij. dist. xiiij. addens q̄ quidā alij dicūt q̄ frequēs remissio ad pctm̄ ē incitatō. Et dicūt. quis nō semp peccaret si semp redire posset. Dicunt etiā deū incitatorem mali si semp peccantibus vel penitentib⁹ subuenit et ei placere peccatum quibus semper ꝓsto est gratia. Sed dicit Aug. errant hi. Cō stat enim ei peccata multuz displicere qui semp ꝓsto est ea destruere. Ad errorem illum destruendum scribit Crisost. de reparatione lapsi. z allegatur a magistro vbi supra. Talis inquit mihi crede. talis ē erga boies pietas dei nū q̄ spernit penitentiam si ei sincere z pie offerat. etiam si ad summum pueniat quis malorꝝ. et inde tñ velit reuerti ad virtutis viam suscipit libēter z cōplectit z facit oia quatenus ad ꝓrē reuocet statū z declarat ibidē mgr̄ hoc ꝑ exemplum dicit ꝑ pniam adulterij simul z homicidij veniaz impetrauit. vt ptz. ij. Reg. xij. qñ dixit peccaui. Et ꝓpheta nathan. trāstulit inqt dñs pctm̄ tuū z tamē postea grauiter deliquit i ppli enūerato ne. ij. Reg. xxiiij. q̄ ppli multitudo ꝑstrata ascēdit. Illud aūt mirabile q̄ angelo feriēte plebē; se obtulit dicēs. j. Paralip. xxj. Hzex iste q̄d feci. Fiat manus tua in me z in domum patris mei. Quo facto statim sacrificio dignus iudicatus est qui absolutione estimaī indignus. Si aūt quis quereret vnde iste error ortum haberet huic rñdendū est q̄ ortū habuit ex his vbis apli. ad Heb. vj. Impossibile est eos q̄ semel illuminati sunt z lapsi rursus renouari ad pniam Circa q̄d nota q̄ triplex est genus pnie. Est eñ q̄daz pnia ꝑuata seu occulta que fit in occulto ꝑ occultis peccatis. Alia est manifesta, ꝑ manifestis peccatis. tertia ē solēnis q̄ in capite ieiunij icipiī. z exī ecclīaz penitētes expellunī i publicū vt habeāt horrorē ꝑ pccatis. vt dis. l. c. i capite. ꝑma pnia pōt sp iterari. Scōa etiā pōt sz nō ita freqnī. Tercia vo fm ātiq̄ iura nō dz iterari. sz fm. s. Tho. sup. iiij. sen. iterari nō dz nevilescat z ptemptibilis habeaī hoibus. alicubi tñ est ꝓtraria ꝓsuetudo. z ibi pōt iterari etiā solēnis pnia. vbi aūt ꝓsuetudo nō est iteranda nō est. z ille q̄ solēniter penitet z iterū in horrēduz peccatuz est, plapsus nō relinquēdus ē sibi locꝰ penitētie ꝑuate z publice. sed solennis non sit ei imponenda. Ad autoritatem apostoli dicendū q̄ baptismus cū penitentia iterandis nō ē. vel sic exponiī. Impossibile. i. difficile valde est homīnē renouari. id est ad vocem eius ꝑditaz peruenire. Et ponit exemplū Nico. de lyra. Sicut dicimus declarādo. qz nō potest ambulare qui male z difficiliter ambulat. sic licet ꝑdicti cadētes difficile resurgant ad pniam. tñ est possibile simpliciter q̄ diu sunt in via. Juxta illud Ezechiel. xviij. Quacunqz hora peccator ingemuerit salꝰ erit. z de sum. tri. z fi. ka. dicit sacra cōstitutō in. c. firmiter. Et si post susceptionez baptismi quis q̄ ꝓlapsus fuerit in peccatū ꝑ verā poterit semp pniam repari. Dz di. aliqs. Ex qbus farinis vel ex quo iste panis pnie cōficiī. Responde ex tribus. Una est tota amara. alia tota dulcis. tercia ex his mixta. scilicet dulcis et amara. Uerus eñ penitens debet habere timorem. amorem. z spem. Timor qui fit ex cōsideratōe eterne pene est quasi amara farina que debet comedi in dolore. Unde Ezech. xij. Panem tuū in tristicia comede. Multum eñ penitens dz timere z cōturbari qñ de penis inferni horribiliī meditatur. sicut Job qui ait ca. xxj.

In medio Z Quadra.

Quando recordatus fuero penas inferni concutit carnem meam tremor. Amor qui fit ex cõsideratione celestis glorie quã meretur quis ex actione penitentie hec est dulcis farina. iuxta illud. ps. xxx. Quã magna multitudo dulcedinis tue dñe. quam abscondisti timentibus te. Tercio debet habere spem de venia. z ista est dulcis farina z amara. Amara quidem quando considerat multitudinem peccatorũ. iuxta illud Esa. xxxviij. Recogitabo tibi oñes ãnos meos zc. Sed est dulcis quando habet spem de venia obtinenda. Scõs panis est sacramentalis. de quo j. Chor. xj. Quicunq; manducauerit panem vl̃ biberit calicem domini indigne reus erit corporis et sanguinis domini. De hoc etiam pane dicit dñs Joh. vj. Ego sum panis viuus qui ð celo descendi. Super quo dicit Ambro. li. ð sacramento. z habetur de cõse. di. ij. c. reuera. Ista ãt est esca quã accipitis. iste panis viuus qui de celo descendit. vite eterne substantiã administrat et quicunq; hunc manducauerit viuet ineternũ Quia corpus christi est iste panis formatus in vtero virginis de triplici farina. videlicet eterne deitatis. ãtique humanitatis. et de anima non uiter creata. De hoc dicit magister li. iij. dist. ij ca. ij. Assumpsit dei filius carnem z animam. sz carnem mediante aĩa. et ca. iij. dicit. Verissime z absq; omni ambiguitate dr̃. ex habitu hominem deus assumpsit. simulq; vniuit animam et carnem. Et allegat ibidẽ Augusti. in de fide ad Petrũ. c. xv. dicens. Firmissime tene z nullatenus dubites non carnem christi sine deitate cõceptã in vtero virginis priusq; susciperetur a v̊bo. sed ipsum verbum deum sue carnis acceptione conceptum. ipsamq; carnem verbi incarnationc conceptã. hec ille. Iste igitur panis sic formatus multiplici igne fuit decoctus z pistus. Primus fuit ignis amoris. de quo Hiere. xxxj In charitate ꝑpetua dilexi te. iõ attraxi te miserens tui. Et Johannis. xiiij. Maiorem charitatem nemo habet zc. Scõs est ignis doloris. quia dixerunt sui tortores Sapie. ij. Nõtumelia z tormentis conteremus eum. Ideo dixit. Treno. j. O vos omnes qui transitis viam. attendite et videte si est dolor sicut dolor meus Tercius ignis est passionis. de quo psal. xvj. Igne me examinasti. et non est in me inuenta iniquitas. Istum panem accepit Jhesus vt habetur Math. xvi. Benedixit et dedit primum discipulis suis. modo autem quottidie a sacerdotib⁹ datur populis fidelibus ad manducandũ. ꝑ quẽ anime eor̃ decoquentur. Sicut dr̃ ð ꝑse. dist. ij. c. Nõ est iste panis qui vadit in corpus. sed est panis vite qui anime nostre substãtiã sulcit. Istius panis fragmenta sunt tres ptes hostie fracte. de q̃ fractione dicit apostol⁹. j. Chorinth. x. Panem quem frangimus nonne participatio corporis ẽ dñi. quasi diceret sic. Et q̃d ille partes significent dixi. supra feria. vj. remiscere. X. B. Tercius panis est doctrinalis. de quo ðr Eccli. xv. Cibauit illum pane vite z intellectus. Istum panem frangunt predicatores z doctores. z distribuunt auditoribus. z quanto plus tribuũt. tanto plus fragmenta refluunt. sicut patet figuratum in hodierno euãgelio. vbi saturatis quinq; milia hominuz. xij. cophini superfuerunt fragmentorum. Idem patet Mat. xiiij. Hanc figuram adducit beatus Augu. j. de doctrina christiana. c. v. de quinq; panibus similiter de septem panibus declarans per eos doctrinã largiter impendendã dicẽs. Illi quinq; z illi septem erant panes anteq; inciperẽt dari esurientibus. Quod vbi fieri ceperat cophinos z sportas satiatis tot milibus hominum ipleuerunt ergo sicut panis dum frãgeretur creuit. Sic etiam doctor quando liberaliter impartitur donando quod de dono recepit multiplicetur et augeatur sapientia in docente. Idem. Augu. vbi supra. Non est inquit metuẽdũ q̃ dare desinat cetera quando ea que data sunt cepe rim⁹ extendere. Et nota. sicut eñ doctores debent dare largiter doctrinas suas. Sic audientes nõ debent eas ociose comedere. Sicut eñ paterfamilias ejcit eum qui panem ociose comedit. Sic facit z christ⁹. Naz ille ociose comedit qui doctrinam quaz intelligit non facit. Cõtra quod dicitur de sapiente muliere. Prouer. xxxj. Panem ociosa non comedit. Istius panis quasi triũ cophinor̃ sunt fragmenta. s. credendor̃. fugiendor̃. z agendor̃ documẽta. Quartus panis est corpalis de quo Geñ. iij. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. Sz ꝑ isto pane ñ multũ sudant vsurarij. sed in domo quiete sedẽt z pecuniam ad vsuram dant aut exponũt. sicq; sudores aliorum sine labore comedunt. Alij eñ laborant. z ipsi in labores eorum intrant. vt cõmuniter exponitur ð ipsis illud ps. lxxij. In labore hoim non sunt. z cum hominib⁹ nõ flagelabũtur. Et sequtur. Ideo tenuit eos superbia. opti sunt iniquitate. Vbi nota multiplici iniquitate operti sunt vsurarij. Primo quia vendũt tempus quod inter omnia trãsitoria maxime voluit dñs esse cõmune oĩbus hoĩbus absq; psonarum acceptõe. Cũ eñ diues de his rebus plus habet q̃ paup de solo tpe nõ põt habere nisi illud idez qð paup. Magna eñ iniq̃tas ẽ cũ vsurarius paupi vẽdit qð oĩb⁹ cõmũe existit. Jõ iusto dei iudicio in tempis indigẽtia freq̃nt punitur vsurari⁹. Quia viri sãguinũ et dolosi non dimidiabũt dies suos. Scriptũ est eñ Ezech⁹

vij. Qui vendit tempus ad illud quod vēdidit scz tempus nō reuertet. Scōa iniquitas q̄ vendit illud quod debet paupi lege triplici. s. nature. mosaica ꝛ euangelica. Lege nature debet diues paupi mutuū quod ꝓtinet in illo mandato Tob. iiij. et Mat. xij. Quodcunq̄ vultis vt faciant vobis homines. ita ꝛ vos facite illis. Lege mosaica debet diues pauperi mutuū Exodi. xxiij. dr. Nō tradas fratri tuo ad vsurā sed alieno. Sed ꝛ hoc forte iudei vsurarij apposuerūt. Quia dicit Nicolaus de lyra ꝛ cōmuniter oēs alij katholici doctores. q̄ tradere vsurā alieno nūq̄ fuit licitū. Quia vt dicit pl̄us. v. ethic. illud est cōtra naturam. Hoc etiā dicit ps. xiiij. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. Et inter cetera dicit. Qui pecuniā suam non dedit ad vsuram. absolute dando ꝛ nihil vltra sortez accipiendo. Quia diffinita iura equipollent vniuersali lege. Mutuū dantes nihil inde sperantes. Q̄ si nihil de mutuo debz sperari. quid tunc de illis dicendum q̄ ꝓcedūt vel dant mutuū ad certū tempus. ꝛ recipiunt duplicatū. verbi gratia Si cōcedunt alicui pauperi vnū modiū siliginis auene aut ordei tempore suo ad seminandū. Et in festo Bartholomei aut Michaelis recipiūt modios duos. Certe nisi illi restituant illud qd̄ vltra sortē recipiūt veniā peccatoꝝ suoꝝ consequi non possunt. vt dixi supra dñica ifra octauā epiphie. sermone. iij. M. A. Et dñica in sexagesima sermone. ij. T. J. De hoc dicit mgr. li. iiij. dis. xv. in fine. Demit iniuste quis alicui qd̄ restituere nō valet. vt oculū vel vitā aut hmōi. Et si tamen penituerit peccati cū amore satisfactionis condigne veniā habet. Nec quispiam se putet qui rem alienā indigne abstulit quam reddere potest de illo peccato penitere ꝛ veniam cōsequi nisi restituat ablatū. Quā em̄ diu res ꝓpter quā peccatū est ꝛ ñ reddit. si reddi potest nō agit pnia sed fingit. Tercia iniquitas qui toti curie celesti iniuriam facit nonne contumeliā facit sancto qui in die ei dedicato peccat mortaliter. ꝛ hoc facit vsurarius qui omni die vsuraz committit. Ideo destitutus est auxilio dei ꝛ omnium sanctorum. Unde si diceret Dñe miserere huius vsurarij. pōt respondere. Quomodo misereboꝛ eius qui in ipa die qua p assumptōz humane nature me fratrem eius feci honoꝛi meo nō pepcit. ac etiā ipso die. p latrocinio suo suspēsus fui. Similiter si dicat sancto petro. Ora p vsurario isto. potest respondere. oēs festiuitates meas violauit. nec in vlla honoꝛi meo pepcit. Sic dicere pōt beata virgo ō quattuoꝛ festiuitatibus suis. Sic cū dr. Omnes sancti oꝛate p vsurario isto. pnt respondere. Una festiuitas nobis in vno anno ꝓsecrata est. hanc vsurarius pphanauit. in qua nobis omnibus cōtumeliam irrogauit. Quarta iniquitas q̄ a fratre suo xpi ano vsuram accipit. quod iudeus nō facit. Ipe em̄ absq̄ vsura iudeo accōmodat. Sc̄o ꝓ isto pane non multum sudant adulatoꝛes mēdaces qui in domibus sunt dñoꝝ qualis fuit aristipp⁹ de quo narrat Eudoxus in gestis romanoꝝ. qui veniens ad Dyogenem locupletē pauptatē in doleo ducentem. quez cum videret olera manducantem accedēs ait. Tu cum sapiens et philosophus sis si mihi credere voluisses ꝛ regib⁹ seruire valuisses nō olera tua lauares. sed in aula summi regis ꝛ principis mecū maneres. Cui respondit Dyogenes. Si mihi credidisses ꝛ mediocri paupertate vti scires. nō oporteret te regibus adulando mentiri de ipso pane. Un̄ ꝓuer. xx. dr. Suauis est homini. Ilo. aduocato vel adulatoꝛi. panis mendacij. ꝛ postea implebitur os eius calculo. i. pena eterna vt dicit pascasius. Nos aūt sic scz bene requisitis reficiamus pauperes. iuxta illud Esa. lviij Frāgi esurienti panē tuū. Sunt em̄ esurientes in mundo de q̄b⁹ dr Thob. iiij. Panē tuū cū egenis ꝛ esurientib⁹ comede. Sūt esuriētes ī purgatorio quibus etiā mittere debem⁹ Neemie. viij. Mittite partes eis qui sibi nō parauerūt. Et sunt esurientes in celo. Quia de seipso dicit dñs Mat. xxv. Esurui et dedistis mihi māducare. Ideo ad honorem ipsoꝝ elemosinaz oportet elargiri. iō dicit Grego. Ad tribuendū pigri cur estis. q̄n hoc q̄ latēti in terra datis sedēti i throno porrigitis. Sic g̃ habes q̄si triū sportaꝝ fragmenta. Quint⁹ panis est eternalis. de quo Luc. xiiij Btūs qui māducabit panem in regno dei. hūc panē manducant sancti ī mensa christi. Lu. xxij Dixit christus. Ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū vt edatis ꝛ bibatis sup mensaz meā in regno meo. vbi primo tangitur ministrāt nobilitas cū dixit. Ego rex regū ꝛ dñs dominantiū Apoc. xix. Ego ꝓceps pacis. Esa. ix. Dispono vobis nō aliq̄s angel⁹ nō petrus neq̄ aliq̄s sanctus. Sc̄o notat conuiuantium ordinabilitas cum dicit. Dispono. i. i diuersis mensis pono. Sicut figuratū est Gen. xliij. q̄ ioseph princeps egypti iussit ministris suis ponere panes q̄bus positis seorsuz frēs suos iuxta primogenita ꝛ egyptios iussit collocari. omnes tamen eodem cibo fratres ꝛ egyptios refecit. Sic xps faciet fratribus suis dilectis Nam seorsum locabit patriarchas seorsum prophetas ꝛ apl̄os ꝛ sic de alijs. oēs tn̄ eundem cibū sue diuinitat comedēt. Tertio notat plenas sacietas. ibi. vt edatis ꝛ bibatis. Dicet em̄ eis xps Cant. v. Comedite amici ꝛ bibite ꝛ inebriamini charissimi. Ideo cant in officio hodierno.

Feria Quarta Z Post Le.

Et habetur Esa. vl. Letare hierusalem. scz celestis z conuentum facite. Quarto tangitur mense nobilitas z dignitas cum dicit. Super mensam meam. quia in eadem mensa sedebunt cum deo z cuilibet sancto dici potest illud Eccī. xxx Sup mensam magnam sediſti. z pſ. cxxvij. Filij tui sicut nouelle oliuaꝝ in circūitu mense tue Quinto ostenditur loci amēitas. ibi. In regno meo. de quo Sapꝫ. v. Ideo accipiūt regnū decoris z dyadema speciei de manu dñi.

Feria quarta post Letare.

Luami et mundi estote. aufferte malum cogitationū ab oculis vris Esa. j. Dicit mgr. li. ppri. xij. Liconia habet multas ppietates. tamen quo ad pns sufficiunt nobis due. ꝑmo ad se purgandū igenioſa. z ad digerēdū vigorē veneni vigorosa De ꝑmo dic̄. Qñ ex multitudine ciboꝝ sentit se grauatā aquā marinā intra rostruz colligit. quā p aluum ad interiora fundit que remolliendi cibi compacti duriciem mordificando inteſtina superflua eiſcit z expellit. Moraliter cibus grauans ſtomachum eſt peccatum onerans z anguſtians hominis animā. Fm illud pſ. xxxvij. q̄ ſi onus graue grauate ſunt ſuper me. Qui g̃ mū dari velit ab hoc cibo grauāte neceſſe ē vt aquā marinā habeat. i. ita cōpungat interius amare vt amaras lachrimas effundat. Quia dic̄ aug. Una lachryma de puro corde prolata plus purgat q̄ decem anni in purgatorio. De lachrimis etiam dicit Rabanus. Lachryme humide ſunt nature vt ſordes abluant. et ꝓditum baptiſma reſtituant. Salſe vt fluxum carnis reſtringant Valide vt frigus infidelitatis excutiant et clare vt ad clarum penitentie fructum ꝓducāt. hec ille. Sed neceſſe eſt vt aquam amarā in ore colligat. z in ventrem mentis traſmittat. vt videlicet etiam in mente ſup peccata ſua doleat z tūc ꝑ confeſſionem eiſciat. z ſic ſe purgat. Qđ hortatur dñs in hoc thematĩ verbo. Lauamī z mūdi eſtote. Scđo ciconia ē ad digerendū venenū vigoroſa. Dicit enī mgr vbi ſupra. Quamuis ei venenoſa comedat. vt ranas. ſerpenteſ. z hmōi venenum tamē eorum naturam nō ſuperat nec immutat. qz vi calorīs que in ea dominatur virtus veneni extinguitur. Moraliter per animalia venenoſa. vt ſerpentes intelliguntur puerſe cogitationes que ſerpunt in mentez hominis et eū a deo ſeparare intēdunt. Quia dicitur Sap. j. Peruerſe cogitationes ſepant a deo. ſed illas debet extinguere z conſumere homo cum deuotiōis caloze aut oratiōis. Quia dicit Aug. Cor noſtrum eſt ager dñi. excolamus ergo illum celeſtibus diſciplinis. z non ſinamus in agro tanti imperatoris creſcere zizaniam. scz malarum cogitationum. ſed cunctis floribus virtutuz decoremus. de hoc dicunt verba prelibata. Aufferte malum cogitationum zc̄. Et hortatur noſ ad duo. Primo ad mentium mundationez. ibi Lauamini z mun. eſ. Scđo ad viciorū expulſionē ibi. Aufferte malum cogi. De primo notanduz dñi tempales diligunt mundos famulos. ſic et dñs omnium. Jheſus xps qui ait in pſ. c. Ambulans in via immaculata hic mihi miniſtrabit Sunt em̃ multa que valent ad mundiciam efficiendam. Primum eſt aqua ſapientie ſalutaris que multum valet ad mundiciā. videlicet q̄ hō libenter audiat verbum dei. vel q̄ libenter ſtudeat in ſcriptura ſacra. De primo dicit Jo. xiiij Jam vos mundi eſtis propter ſermonem quem locutus ſum vobis. Et eiuſdem. xvij. dixit xps ad patrem. Sanctifica eos. ſcz diſcipulos pater in veritate. ſermo tuus veritas eſt. Dupliciter autem valet ſermo dei. ad mundiciam. primo quia oſtendit maculas cordis. z ſm hoc dicitur ſpeculum. vt. ſ. dominica. ij. in aduentu. ſermo. j. L. X. Scđo dat aquam gratiarū. Juxta illud Prouer. xiij. Doctrīa bona dabit gloriā. Figura ē ꝑ lauacꝝ exo. xxxviij. q̄ habebat ſpecula exterꝝ in qb⁹ ingrediētes tabernaculū immundiciam ſuā videre poterāt z intꝰ aq̄ qua eam lauabant. De scđo. ſ. ſapientie ſtudio q̄ valet ad mundiciam. quia tollit ociuz quod eſt occaſio immundicie. iuxta illud Bern. Oīm temptationū z cogitationum malarum z inutilium ſentina ē ociū. Et floriſta dic̄. Ocia dant vicia. fugiamus g̃ ꝑcul illa. Ideo generat caſtitas affectiones iuxta illud Zach. ix. Vinū germinās virgines. i. virginales affectōes. Quare dī diſ. xxxviij. Sicut ſtellas celi nō extinguit nox. ſic mentes fidelium inherentes ſacre ſcripture nō obſcurat humana iniquitas. Quid tunc facere debent q̄ legunt ſacras ſcripturas docet Hugo de inſtructione nouicioꝝ dicens. Vos quidem fratres qui ſcholam diſcipline iam intraſtis. in lectione prius debetis querere q̄ mores vros ad virtutes inſtruatis q̄ ꝑ ſenſum acuatis ad ſubtilitatem. magiſq̄ velle informari preceptis ſcripturarum q̄ queſtionibus impediri. Ergo cum diuinas ſcripturas legitis ſollerter ꝑpendite quid ibi ſit dictum. ad excitandum in vob amorem dei quaſi ad contemptū ſeculi. Quod ad cauendū inimici. quod ad bonos affect⁹ nutriendos. z ad praua deſideria extinguenda incitamentum habeat. z quod citius ad compunctionis ardorē accendat qđ diſciplinā i ope qđ hūilitatē i cogitatōe. quod obediētiā in preceptis. quod patientiā i aduerſis habere doceat. qđ denīq̄ ad agenda bona et ad mala cauenda

doceat intellectuz.hec ille. Secundum quod efficit mundiciam est contritio.ex qua fit aqua lachrymarum que multum valet ad purgandum infirmitatẽ spũalem peccatorũ. Sed dicit Aristoteles libro pbleumatũ parte.xxxj. Quando plorantes lachrymas emittimus lachryme sũt calide. Quando aũt dolentes oculos ex aliqua infirmitate emittimus lachrymas.lachryme ille sunt frigide. Et huius causam assignat talem Indigestum est frigidum.digestum vero calidũ Dolentium vero oculos lachryma indigesta ẽ. pprer quod est frigida.z medici signuz putant ĩ egroto magne z maxie egritudiſ frigidos sudores. Calidos aũt a ꝓtrario alteratõis. Et huiꝰ subiungit causam. Quando quidem fuerit superfluitas multa non potest calidum interius eam digerere quare necesse est frigidum esse. Quando autem pauca est superfluitas.talis vincitur Fiunt autem ex superfluitatibus egritudines. Moraliter inter penitentes est diuersitas.quia aliqui conteruntur ex infirmitate.ex charitate ex amore iusticie. Charitas aũt ignis est z ideo istoꝝ lachryme sunt bene digeste caloze charitatis. At istozum sudozes significant spũales sanitates.q̃.s.aĩa sit purgata a peccatis. Et si istis aquis lachrymarũ admisceꝫ cinis scz memoria moztis tempalis vel eterne.vel memoria dñice moztis fit lixiuiũ moztis ad lauandũ valde efficax.in qua bonum est quottidie lauare lectũ in quo tantus hospes debet iacere Jhesus xp̃us. Hanc oblationẽ nõ dedignatur facere Dauid.licet est rex. Lauabo inquit p singulas noctes lectũ meũ.lachrymis meis stratũ meum rigabo. pſ.vj. Alij aũt sunt penitentes qui alteranꝫ magis q̃ conteruntur. Recogitant eñ penam infernalẽ quam peccando meruer ũt.z exinde timorem concipiũt.quo timoze dicti lachrymas frigidas z sudozes frigidos faciunt.qz contriti ones bñt de pctis timoze pene nõ amoze iusticie sicut penituit Anthiochꝰ.ij.Machab.ix. Ozabat sceleſtus dñm a quo nõ est miscoꝺiam ꝓsecutus.sic z isti nõ mundentur. Tertiũ est ꝓfessio q̃ mundanũ est templũ spũale.sicut figuratuz est j.Machab.iiij. Judas mũdauit templũ a gentibus coinquinatũ. Judas confitẽs iterp̃tatur z hic ait. Ecce ꝓtriti sunt inimici. Ascendamus nũc mũdare sancta z renouare. Cõtritio eñ de pctis facit q̃ ex auditu verbi deũ hõ recipit. Jõ excedit ꝓfessionẽ pctõꝝ q̃ mũdat z renouat mẽtes vt intelligaꝫ illud.pſ.cxiij. Facta est iudea sanctificatõ eius. Ad hãc lotõz ꝓfessionis quẽlibet immũdũ mittit dñs.iiij.Reg.v. Vade z lauare septies in iozdane. Glo .lauat qui humiliꝫ vij.criminalia pctã ꝓfiteꝫ. De hac ꝓfessiõe loq̃tur bñ epla ad quãdã virginẽ. Ama cui places. ama vñ places.ama ꝓfessionẽ ob quam amaris Si affectas decozẽ ꝓfessioni iungiꝫ decoz ꝛipulchritudo iuxta illud pſ.ciij. Confessionẽ z decorẽ induisti. Et in alio pſ.xcv. Cõfessio z pulcritudo ĩ ꝓspectu eiꝰ. Veuera vbi ꝓfessio ibi pulcritudo z decoz. Quartũ qð efficit mundiciã ẽ vite austeritas tã in victu q̃ in vestitu.sicut defricatio z abscisio cum panno valet ad mundiciaz ciphi vel scutelle. Sic vite aspitas valet ad mũdiciã spũalem.sicut ptz de Joh̃e Mat.iij.q̃ habebat vestimenta de pilis camel ozum z zonam pelliceam circa lumbos eius. Esca eius erãt locuste z mel siluestre.ideo dicit mundissimus extitisse. Quintum est elemosinaꝝ largitio.ð hoc Luce xj. Veruntñ qð supest date elemosynaz z oĩa munda sunt vobis. Sextum est ozatio Luẽ ix. Et facta est dũ ozaret species vultus eius altera.z vestitus albus z refulgens mundicia eñ ozando acquiriꝫ.ideo ozat.pſ.l. Coz mundum crea in me deus. Septimũ est cozrectio. Qui ei mundiciã desiderat cozrectõez non fugiat ſz accepteꝫ.vnde beatus Grego.ait. Ille solus mũdus erit qui ante aduentuz districti iudicis maculas mentis tergit. Sed sunt quidã qui in alie na cozrectione ex qua deberent contrahere mũdiciã potius contrahunt rubiginem dum cozrectionẽ indignanꝫ z deteriozes fiunt. De quoli bet tali dicit pſ. Destruxisti eum ab emundatione. Est tamen notandũ cauere debet iustus cozripiẽs a tribus.vt dicit Rob̃.lec.clxxx. Primo a ꝓsimili defectu. Vñ dicit Jsiõ li .iij. de summo bono.c .xxxiij. Non dz aliena vicia cozrigere qui adhuc ꝓtagijs fuerit inuolutus. Impzobũ ẽ eñ cozrigere q̃cquã ĩ alio cũ adhuc repḧẽdiꝫ q̃s in seipo. Scõo a spũs impetu dz hõ cauere cum cozripiꝫ.qz quodlibet impetuose platũ nõ ab amoze sed ab ira,pficisci videtur.z hoc nihil cozrigit qð ab amozis ꝓsistozio non,pcedit De hoc Aug.sup epl̃am ad Gal̃. Quicquid lacerato animo dixeris punientis est impetus nõ charitas cozrigentis. Dilige igitur z dic quicq̃d voles. Tertio cauere debet cozripiens a peccatis contemptũ semp cogitans q̃ in simili capi possit. Unde aug. in sermone dñi de monte.li.ij.c. iij. Cogitemus cũ aliquid nos repḧendere necessitas cogit.vt vtrũ tale sit viciuz quod nunc q̃ habuimus.z tunc cogitemus nos boies eẽ z habere potuisse,vel est tale quod habuimus et iã nõ habemus.z tunc tangit memoziã cõis fragilitatis.z sic cozreptio in aliquẽ nõ ex odio ſz miscoꝺia,pcedat. Et q̃s isto mõ cozrigit z punit delicta benedictõem domini,pmeretur. Jn cuꝰ figuram cum Moyses dixisset Leuit̃.j.q̃ vnuſ quiſq; gladium accipet vt fratrem z amicuz occideret qui vitulum conflatilem adozauerunt .et

cum ipsi mandato Moysi paruissent . dixit ad leuitas Moyses consecrastis man⁹ vestras hodie domine vnusquisq; in filio z fratre suo z detur vobis benedictio. Exo. xxxij. Octauum est tribulatio qua dominus illos purgat quos aurum z argentū reputat. De hoc dicit deuotus Amandus in hora. Sap. libro. j. c. xiij. Tribulatio rubiginem auffert peccatoꝝ. incrementa ꝓstat virtutū. z vbertatem confert gratiarum. Quid hoc thesauro ꝑciosius. Ipsa nanq; peccatū tollit. purgatorium minuit. repellit tẽptationes. extinguit carnalitates . spiritū renouat spem roborat. vultum exhilarat. z ꝓscientie cõfert securitatẽ. Ideo gaudere debet homo cum viderit se in igne tribulationis positum. Juxta illud Jacobi. j. Omne gaudium existimate fratres cum in varias temptationes incideritis . Ille em̃ qui in igne tribulationis exuritur ꝑ impatientiam paleam se ostendit. nõ auruz vel argentum. Ideoq; habet timere illud Math̃. iij. Paleas autem comburet igne inextinguibili . Unde Ambro. super Beati immaculati . Sicut aurum bonum igne non minuit̃. ita homo bon⁹ cum igne tribulationis aduritur detrimentum non sentit. sed magis fulgur eius auget̃. Quantum ad scõm hortatur ꝓpheta ad viciorum expulsionẽ cum dicit. Aufferte malum . Circa qõ nota ꝙ quattuor sunt genera cogitationũ. Sũt em̃ cogitatiões maliciose cum animo nocendi iuxta illud ps̃. lj. Quid gloriaris in malicia z̃c. Nota die iniusticiam cogita. lingua tua. Talis em̃ fuit cogitatio saul. j. Reg. xviij. vbi Saul cogitauit ipsum Dauid tradi in manus phylistinorum . Et similiter talis fuit cogitatio fratrum cum Joseph Geñ. xxvij. Qui cum vidissent procul eum anteq̃ accederet eos cogitauerunt eũ occidere. Talis etiam fuit cogitatio iudeorum Johis. xj. ab illo die cogitauerunt interficere eum. Scõm genus cogitationum malarum sũt cogitationes ambitiose. de quibus scribit̃ Luc̃ xj. Intrauit cogitatio in eos quis eorum maior esset. Ubi nota Petrus blesensis in quadaz epistola ad clericos de capella regis Henrici dicit. Ambitiosa est quedam cogitatio symea charitatis. Charitas em̃ patiens est pro eternis . Ambitio patitur omnia pro caducis. Charitas enim benigna est pauperibus. ambitio diuitib⁹ Charitas omnia suffert pro veritate . ambitio pro vanitate. vtraq; omnia sperat. omnia credit. sed longe dissimilitudo hec ad gloriam huius vite. Illa scz charitas ad gloriam sine fine. Et infra. Omnes qui militant in castris ambitiosis capti sunt amara morte . dextrosq; oculos amiserunt. Prosperitates em̃ sunt in acquisitione temporalium . iacturam vero vite que ꝓtetulit z imminentia mortis eterne supplicia nõ attendunt. Et parum supra in eadem epistola dicit. Pro vanissima vanitate militant hodie nostri curiales in labore z erumnis videlicet. vigiliis multis. periculis magnis. in periculis maris. periculis fluminum. periculis montiũ. periculis pontium. in falsis fratribus . in mortib⁹ frequenter. in confractione z lassitudine corporis atq; aliis vite discriminibus in quibus gloriaz martirij ꝓmerentur si hoc pro christi nomine sustinerent. nunc autem martires mundi sunt. seculi professores . discipuli dyaboli. curie milites. z sic per multas siquidem tribulatiões ꝓmerentur infernum. Tertium genus malarum cogitationum est cogitationes voluptuose Geñ. viij. Sensus ei hũani cordis z cogitatõ prona est ad malum ab adolescentia sua . id est ex quo corrupta fuit in primis parentibus certe modicum meliorata est in suis posteris . Albertus tractat secundo libro de causis elementorum ꝓprietatum. c. ij . dicit. Si enim super scintillam extincte candele non tamen omnino mortificate. sic scilicet ꝙ aliqualis ignis remaneat proijciatur tenuis puluis sulphuris cande la reaccenditur. Sic moraliter quantumcunq; homo in se flammas voluptatis extinxerit. semper tamen manet igniculus non mortificatus. hoc est fomes carnalis concupiscentie que i vita ista totaliter extingui non potest. sicut ꝺ hoc beatus Augu. in tractatu de verbis apostoli dicit. Semper pugna est in corpore mortis huius Quia ipsa concupiscentia in qua nati sumus finiri non potest ꝙ diu viuimus. quottidie minui potest. finiri non potest. Ideo summopere cauẽ dum est ne superproijciatur tenuis puluis sulphuris. Sulphur calidum. fetidum z tenax est. z designat luxuriã vt supra dominica Oculi dixi sermone. j. X. O. Sed puluis tenuis hui⁹ sulphuris est cogitatio morosa de circumstantijs delectationum illius actus . Unde Gregorius super illud Job. Aspergatur in tabernacula ei⁹ sulphur. xiij. moralium dicit . Sulphur ignem nutrit vt in se grauissimus fetor sit. z ideo in eo peccatum carnis intelligimus quod cum peruersis cogitationibus mentez implet eterna incendia fouet. Unde dominus in zodomis pluit ignem et sulphurez. Cauendum est enim vnicuiq; penitenti de peccatis ne de eis recordatiuas cogitationes admittat. Quia ꝛm Gregorium libro. v. moralium. Sepe mens ita i culpe recordatione concutitur vt ad perpetrationem illius longe grauis ꝙ ante capta fuerat vrgeat̃ . Ido signanter dicitur Deutrono . iij . Caue ne sur-

repat tibi impia cogitatio. Sicut enim paruulus latrunculus per feneſtraz immittitur vt maiozibus latronibus fozes apperiat. ita dyabolus paruas cogitationes immittit. et ſi iſte per negligentiam admittuntur trahũt mentem ad conſenſum. Dyabolus enim perpendẽs aliquos ſanctos viros nolle recipere ſuggeſtiões i groſſa materia ſicut in opere exteriozi. ſuadet eiſſaltem cogitare de illecebris fingens non eſſe periculum in debilibus cogitationibus. fortiſſimas tamen delectationes immittit. et ſic mentem ad conſenſum deducit. Et ideo ſtatim ſumma vigilia et pzudentia examinanda eſt cogitatio que occurrit. et ſi eſt noxia vel immunda. expellenda eſt a coꝛde et pzeuenienda vt fiat mozoſa. Pzopter quod ſignanter dicitur. Hiere. ij. Uſqzquo mozabuntur in te cogitationes noxie. Quam auctozitatem tractans beatus Grego. xvij. mozalium. c. xxvj. dicit. Non repzehendit cur veniunt. Sed cur mozantur. Etenim in coꝛde bono cogitationes illicite veniunt. ſed mozari pzohibentur. vnde Hiero. ad Euſtochiuz virginem. Dum paruus eſt hoſtis interfice illum. nequitia elidatur in ſemine. Iſte laudatur. iſte perditur. Beatus qui ſtatim vt ceperit cogitare interficit cogitatus eius. z allidit ad petram Et caſſiodozus exponens illud pſ. clvij. Filia Babylonis miſera. Filia inquit babilonis ẽ caro que confuſionem peccatozum ingerit cui cõpenſatio digna datur. quia ſicut concitat ad vicia. ita etiam repercuſſa ſubditur virtutibus. Unde ſubdit Beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuiſti nobis Quoniam carni retribuere bonuz eſt que etiam paruulos qui naſcuntur ex carne in malos motus anteq̃ creſcant retrahit ne ſint liberi. z allident ad petram. id eſt chriſtum. vt confracti deſperent. Cogitationes enim praue facilius dominiuz accipiunt cum parui ſunt qui temptantur. Quartum genus cogitationum malarum ſunt cogitationes infructuoſe. z vane. quia ſine fructu z vtilitate. de quibus in pſ. xciij. Dominus ſcit cogitationes hominum quoniam vane ſunt. Et in pſ. alio. cxlv. In illa die ſcilicz moꝛtis peribũt omnes cogitationes eoꝛum. Ubi notandum q̃ omnis cogitatio mundanoꝛum. aut eſt de terreno pzouidentia. vel eſt de differenda penitẽtia. z vtraqz perit in die moꝛtis Qualiter autẽ perit pzima cogitatio patet Luce. xij. De diuite qui cogitauit dilatare hoꝛrea. Qualiter autẽ perit ſecunda cogitatio expreſſe narratur. iiij. Regum. xxj. de Amon filio manaſſe qui vitam malam cogitans patris ſui. et miſericordiam di ſibi finaliter conceſſam deliberauit q̃ in peccatis moze patris iuuentutem duceret. et poſtea finaliter ſicut pater fecerat peniteret. ſed iſta cogitatio periit. quia i medio malitie ſue a pzopziis ſeruis interfectus eſt. De talibus pzeſumptuoſis dicitur in pſ. Quoniam declinauerunt in te mala. cogitauerũt conſilia que non potuerũt ſtabilire. id eſt quia malitiam ſuam acceperunt a tua bonitate et miſericoꝛdia. et ſic mala ſua in te declinauerunt. Ideo in iuſto ſuo iudicio cogitauerunt conſilia que non potuerunt ſtabilire. Ideo iſte cogitationes male ſũt a coꝛdibus noſtris auferende. Et eſt notandũ. Cogitatio cõparatur pzimo radici. vt dicit Gzegoꝛius. xij. mozaliuz. c. xiiij. qõ radix arboꝛi hoc vnicuiqz hominum ſua cogitatio eſt. Quia ſicut radix occultatur ſub terra. ſed in planta. foliis. et fructibus ſuper terraz manifeſtatur. ſic cogitatio coꝛdis ſub terra latet in pzeſenti. Sed in operatione patebit in futuro. Quãdo autem radix deſiccatur tota planta deficit. Sic ſm Gzegoꝛium. xxiiij. mozalium. c. vij. Omnis iniquus pzius i cogitationibus areſcit z poſtea a bonis actib⁹ deficit. Et ideo ſicut ille qui vult arboꝛem habere bene creſcentem et fructiferam ſumme curare debet q̃ radix non areſcat per ſiccitatem. ita conſimiliter qui vult ſeipſum fructiferum redde re in operibus fructuoſis. caueat omnino q̃ nõ ſit aridus in cogitationibus ſuis. quia nihil ita ſeruat hominem in mente. nec iciunium. nec ciliciuꝛ. nec vigilia. ſicut ſancta cogitatio. Et ſicut iſta duo maxime humectant radicem. ſcilicet fimus et ſanguis humanus. ſi calidius apponatur. Ita ſpiritualiter radicem coꝛdis noſtri. ſcilicet deuotam cogitationem fecundat mirabiliter. ſcz fimus. id eſt memoꝛia moꝛtis z vilitas conditionis humane. et chriſti paſſionis. Nam cogitatio de moꝛte noſtra z chriſti paſſione. pzecipue in operibus bonis nos fecundat. De pzimo. Eccli. vij. Melius eſt ire ad domum luctus q̃ ad domum conuiuij. In illa eñ finis cunctoꝛum admonetur hominum. et viuens homo cogitat quid futurum ſit. De ſecunda. j. petri. iiij. Sanguis chriſti qui pzo nobis effuſus ẽ emundabit conſcientias noſtras ab operibus moꝛtuis. Scõo cogitatio comperatur tinee ſm Gzego. xj. moza. c. xxj. Quia ſicut tinea ſine ſonitu penetrat veſtimẽta. ita cogitatio tranſfigit mentẽ anteq̃ ppẽdatur Job. xiij. Quaſi putredo cõſumẽdus ſũ. z q̃ſi veſtimentũ qõ comedit a tinea. Tertio compar̃ oꝛi ſm greg. xxiij. moꝛa. c. xlvij. Os quippe coꝛdis cogitatõ ẽ. Et qz oꝛis hõ nitit̃ os ſuũ habere mũdũ. z ſumme cauet aliquid ponere fetidũ in oꝛe ſuo. ſic z fiat de cogitationib⁹ immundis. Quia dr̃ puer. iij. oꝛis

abominatio domini cogitationes male. Quarto pilis carnis comparat cogitatio ſm Hzeg. v. mozal. c. xxviij. Uñ bene p Moyſen dr Nue. viij. leuite radent os t pilos carnis ſue. Quia is qui in obſequium diuinū aſſumit debet ante dei oculos a cunctis carnis cogitationib⁹ mūdus apparere. vtinam ſic eſſet modernis tpib⁹ Et ſic venit notandum quanta ſit fragilitas noſtra ſi compamur apoſtolis qui primitiue eccleſie pzefuerunt. Apoſtolus eñ querit quaſi pro mirabili Roma. viij. Quis nos ſepabit a charitate xpi tc. Et enumerat oēs aduerſitates. q. d. nihil hoz. Reuera multi clerici qui ſucceſſerūt in locum ipoz poſſunt r ſpondere. Nō mozs ñ gladius ſed puerſe voluptuoſe cogitationes ſeparant nos a deo Sap. j. Non autē ſic vos fratres chariſſimi. ſed iuxta conſilium Piere. ij. reuertatur vnuſquiſq; a via ſua mala t a peſſimis cogitationibus veſtris..

¶ De eadem feria quarta poſt letare.

OReteriens ihe ſus vidit hominem cecum a n atiuitate Joh. ix. Sol naturalis q̄us ſm Ambzo. in hexame. eſt oculus mundi et iocunditas diei. tamen alique ſunt aues que in ipſius lumine excecantur. vt ſunt noctue. nicticozaces t bubones Sed aliquas aues ſol illuminat t ſuo oztu letificat. vt eſt aquila. et ſic de alijs. Spiritualiter xps eſt ſol ſpūalis. quia dicit in hodierno euangelio. Quamdiu ſum in mundo lux ſum mundo Ex illius luminis claritate excecati ſunt iudei. non q̄ chriſtus eos excecaſſet. ſed ipſozum inuidia et malicia eos excecauit. iuxta illud Sap. j Excecauit eos malicia eozum. Ideo de ipſis intellige hoc dictum Boetij libz. iiij. proſa. iij. Nequeunt oculos aſſuetos tenebzis ad lucem ſpicue veritatis attollere. ſimiles auibus quorum intuitum nox illuminat dies vero excecat Nam quem Iſaias ante multa milia vidit annos t cognouit abſentem. ipſi noluerunt videre preſentem. ſed blaſphemauerunt eum dicentes eum obſeſſum Luce. xj. Et potatozes Mat. xiiij. Et heri peccatozum cum dixerunt. Scim⁹ q̄ hic homo peccator eſt. Sed idem ſol iuſticie chriſtus deus noſter in ſuo claro lumine illuminauit alios multos t eos letificauit. ſicut patet ſpiritualiter t cozpozaliter. Spiritualiter illuminauit Petruz qui verum ſolem xpm clare inſpexit dicens Math. xvj. Tu es chriſtus filius dei viui. Et ſimiliter Martham que ait Joh is xj. Tu es chriſtus filius dei viui qui in hunc mūdum veniſti. Sed cozpozaliter illuminauit hūc cecum de quo dicit euangelium hodiernuz. Circa quod notandū Robertus holokot. ſuper libzo Sapientie lectione. xxix. dicit. Omne peccatum eſt natum ſupernaturaliter ex cecitate. Et declarat hoc per dictum prophete Sophonie. j. Ambulauerunt vt ceci. quia domino peccauerunt. Et ſubdit. Septem vicia capitalia ſeptem inferunt cecitates mentales. quibus cozreſpondent ſeptem cozpozales cecitates. que i ſacra ſcriptura notantur. Prima enī membza D excecauit ſuperbia pze ſua nimia claritate iuxta illud Ezech. xliij. Sol ſuis radijs effulgens excecauit oculos. Sol eſt glozia pompe mundialis. que multos hactenus excecauit ſicut ō hoc ponam aliqua exempla. Primum eſt de angelis cadentibus. qui ex ſuperbia voluerunt ſe parificare deo. vt dicit magiſter libz. ij. diſti. v. ca. j. Quia dicit gloſa ibidem. Lucifer igitur ſicut vidit deo alia ſubiecta. ſic t ipſe habere cupiuit alios angelos ſibi ſubiectos. Ideo dicit magiſter. Iſti vero ſunt excecati non immiſſione malicie ſed defectione gratie deſerti ſunt. Quia ſm gloſam. deus non concreauit ſeu cōdonauit eis maliciam Et quia ex ſuperbia ſunt excecati. iō ceciderunt vt ceteri Iſa. xiiij. Quomodo cecidiſti lucifer qui mane oziebaris. Et Luce. x. Vidi ſathanam ſicut fulgur de celo cadentem. Secūdum exemplū ē de Adam et eua qui ex quadaz elatione adeo excecati fuerunt (cum dixit dyabolus. Geneſis. iij. Eritis ſicut dij) q̄ verbum domini non viderunt quando dixit eis. Quacū q̄ hoza comederitis morte moziemini. ſed de fructu comederunt. et velut ceci a voluptatis loco errauerunt. Sic adhuc multi errant ex ſuperbia tanq̄ ceci. vt locum ameniſſimum celeſtis paradiſi amittant vel ſalutem non inueniāt De quibus poteſt exponi illud pſal. cvj. Errauerunt in ſolitudine viam ciuitatis. ſcz celeſtis habitaculi non inuenerunt. Tertium exempluz eſt de Nabuchodonoſoz quem ſua ſuperbia excecauit. Danielis. iiij. vt ſe tanq̄ bouem eſtimaret. t cum bobus fenum comederet. cum tamen in veritate bos non eſſet. vt ſupza dixi dominica. iij. in aduentu. ſermone. j. F. A. Quartum exemplū eſt ō Nichanoze. ij. Machab. xv Qui excecatus per ſuperbiam potentiam ſuam potentie dei quodammodo adequauit. Naz cū iudei dicerent ei. Deus potēs eſt in celo qui iuſſit diez ſeptimū celebzare reſpondit. Et ego potens ſum in terra qui iubeo arma ſumi. cum tamen potentiam ſuam non habuit a ſe ſed a deo iuxta illud ad Ro. xiij. Nō ē poteſtas niſi a deo Sed hoc cognoſcere propter obſtaculum ſuppbie non potuit. Quia dicit Hze. Tumoz mentis ē obſtaculū charitatis. Hec q̄dē cecitas figuratur p pauli cecitatē de q̄ Act. ix. Circūfulſit eū lux de celo. t cadens i terraz nihil videbat. De

Feria

hac cecitate exponi potest illud Roma.vj. Cecitas ex parte contingit in israhel. Israhel interpretatur vir videns deum. & significat hominē donis nature & forme preuentū vt sūt boies ingenioſi. ſpecioſi. fortes & diuites. Hec em̄ oīa ſuphie ſunt materia. Quia dicit Aug. in quadā epla. Cetera vicia in peccatis. ſuphia vo i rectl factis timenda est ne illa que laudabiliter facta ſunt in ipſius laudis cupiditate amittanē. Scribit Seneca in epiſtola. lxxxviij. ad Lucillum q vxor ſua quandam famulam habuit que ſubito facta ceca videre deſiſt. Incredibilem rem tibi narro. ſi veram neſcit ſe eſſe cecam. ſed ſemper rogat pedagogum ſuum vt recedat de domo in qua eſt. Dixit enim domum tenebroſam eſſe. Et ſubdit ſeneca. Hoc nunquid quod in illa videmus nobis accidit. Nemo ſe auarum intelligit. nemo cupidum. ceci ducem querunt. nos ſine duce erramus et dicimus. Non ego ambitioſ' ſum. ſed vrbs ipſa magnas exigit expenſas. nō eſt meum vicium q iracundus ſum. nō dum cōſtitui rectum genus vite adoleſcentie. quid noſipſos decipimus? nonne extrinſecus malum noſtrum intra nos eſt. et in viſceribus ſedet. Sic ideo difficulter ad ſalutem peruenimus. quia nos egrotare neſcimus hec Seneca. Hec eſt etiam iniquitas loadicie epiſcopi. Qui dicit Apoc. iij. Dicis quia diues ſum et locupletatus. et nullius egeo. et neſcis quia tu miſer es & miſerabilis. pauper. cecus et nudus. Sed contra hanc cecitatem ſuperbie fecit deus bonum colirium quando ex ſaliua vel ſputo terra liniuit ceci oculos. et fecerat eum ſanum. Qui ergo voluerit ſpiritualem euadere cecitatem ſuperbie. ſumat ſaliuam et terram. Saliua eſt dulcis & ſignificat dulce verbum. Uenite benedicti patris mei percipite regnum Math̄. xxv. Quod chriſtus dicet humilibus Terra autem eſt amara ſignificans amarum verbum. Ite maledicti in ignem eternum. quod ipſe dicet ſuperbis. Ex his duobus faciet ſibi colirium ponendo ſuper ſuphie oculuz. & tunc cecitas expellet. quia ſuperb' humiliet̄ur. iuxta illud Iſa. ij. Dies domini ſup omnem ſupbum et excelſum & ſuper arrogantē & humiliabitur. Secunda cecitas eſt inuidia. q̄ ſignat̄ per cecitatem Hely. de quo. j. Reg. ij. Caligauerunt oculi eius. & videre nō poterat lucernam dñi anteq̄ extingueret̄. Forte ſine leſione oculorum ſuorum uon poterat videre lucernā ardentē. Ad pñs igit̄ Hely interpretat̄ vicinitas mea eſt. et ſignificat ſinagogam iudeoz qui fuerunt vicini chriſto non ſolū p generatōz. quia de ipſis fuit natus. ſed etiam p miſſionem. quia eis miſſus fuit. Math̄. xv. Non ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus Iſrahel. Iſti igitur iudei adinſtar Hely nō poterant videre lucernam dñi. Lucerna inquā domi ſunt eius opera clara cū mortuos ſuſcitauit. leprоſos mūdauit. et cecos illuminauit. Hec igitur opera videre nō poterāt. ſicut ptz in euāgelio hodierno de phariſeis qui interrogauerunt cecū illuminatū quō vidiſſet rñdit eis. Lutū poſuit ſup oc'os meos & laui & video. At illi ex cecitate inuidie dixerunt. Nō eſt homo ex deo qui ſabbatum non cuſtodit. Alij dicebant. Quomō poteſt hō peccator hec ſigna facere. Iſto mō eſt ỏ inuido qui lucernā ardentem (de qua Mat. v. Sic luceat lux vra coram hominibus vt videant opa vā bona. & glorificent patrem veſtrum qui in celis eſt) videre non poteſt. Nam ſi videt pſonam aliquam gratioſe & virtuoſe viuentem coram deo & bonis hominibus ſtatim ledit̄ in corde ſuo p inuidiam. Sicut narrat̄ de cupido et inuido ſimiliter iter agentibus vox de celo venit ad euz dicens. Petat vnuſquiſq̄ veſtrum quicqd voluerit & hēbit. ſic tamen q̄ ſocius ſuus habebit duplū. Controuerſia fuit inter eos quis eoz̄ pr' peteret. Tandem inuidus petijt vt ſibi vn' oculus erueretur quatenus cupido duo eruerēt̄ur. De hoc ſupra dominica. ij. poſt ephie. ſermo. ij. O. A. De talibus exponi poteſt illud Iſa. lx. palpamus ſicut ceci parietem. & abſq̄ oculis attractauimus. impegimus em̄ in corde quaſi in tenebris. Tertia cecitas eſt iracundia. de qua pſal. vj. Turbatus eſt a furore oculus meus. Et Catho. Impedit ita animum ne poſſit cerne re verum. Hec figuratur per cecitatez Lamech qui habens arcum voluit ſagittare. et putans ſe occidere feram peſſimam. & occidit hominez ſicut narrat magiſter ſuper Geñ. ca. viij. Ita eſt iudicibus excecatis p iram contra perſonam accuſatam. Putant ſe occidere feram. id eſt vindicare peccatum. & ira impediente occidunt hominem aut perſonam. De talib' ſcribit Ephes. iiij. Ignorantia eſt in illis propter cecitatez corDis eorum. Et hoc manifeſte patet de phariſeis in euan. hodierno. q̄ extra mentem ſagittabant iaculam maledictionis in pſonā ceci illuminati putantes ſe peccatū vindicare. Dicit em̄ euāgelium q̄ phariſei dixerunt ei. Quomodo apperuit tibi oculos. reſpōdit. Jam dixi vobis & audiſtis. quid iterum vultis audire. Nunquid voſ vultis diſcipuli eius fieri. Maledixerunt ei dicentes. Tu diſcipulus eius ſis. nos aūt diſcipli moyſi ſumus. Et ſequit̄ infra. q̄ eiecerunt eū extra ſynagogam. Quarta cecitas ē accidia. & figuratur p cecitatem Thobie. de quo legitur q̄ reſſus ex ſepultura mortuorum poſuit ſe infra tectum. et dormiendo excecatus eſt ex ſtercore hyrundinum. Thobie. ij. Sed poſt ex felle piſci

illuminatus est Thobie.xj. Sic etiã inuidia excecat multos qui ad spũalia nullos habent respectus. De quolibet tali illud exponi põt Zacha.xj. Oculus eius dexter tenebrescẽs obscurabitur .s.qñ ad spũalia cecus efficit. Talis igitur debet facere colirium ex felle piscis quo thobie oculi sunt illuminati z sanati. Spiritualiter piscis ille significat christũ qui in craticula sancte crucis fuit assatus z multum amaricatus. z hec quidẽ amaritudo debet sanare cecitatez accidie. Quia seruus non debet somnijs deliciari cũ videat dñm amaritudinib⁹ repleri. Quia dicit Aug. Sub spinoso capite nõ debet fieri membrum delicatum. Quinta cecitas est cupiditas z hec homines similes facit talpis que habent ppetuam cecitatem. z sunt semp in tenebris. vt dicit Isiõ.li.xij. Et aristot⁹.li.animaliuz. Oñe inq̃t animal generans sibi simile habet oculos ꝑter talpam que non habet apparentes. Sed si quis inciderit cozium subtiliter .inueniet intus vestigia latentium oculozũ. Et putant aliq̃ q⁹ illud cozrumpatur quando incipit mozi. z tunc incipit oculos habere. Sic cupidi dum hic viuũt semp habent mentalem cecitatem. fodientes sicut talpa in terrenis. Et sic sp paupes sunt ꝓm illud Senece in epistola.xxxviij. Non qui parũ habet sed qui plus cupit paup est. Ideo figuratur sua cecitas per cecitatem mendici qui sedebat secus viaz mendicans Luce.xviij. Sed valde notabile q⁹ talpa incipit habere oculos post mozte. Sic z cupidi z auari qui claudunt hic oculos ne videant pauperes in pena inferni habent oculos patentes et videntes. Quod patet de diuite Luce.xvj. Qui noluit audire pauperem Lazarum ad ianuam suam iacentez. nec ei micam panis dare. hic cum esset in tozmẽtis cepit oculos leuare. z videns abzabã ait. Pater Abzaham miserere mei. sed non meruit exaudiri. Nos autem non sic sed ad similitudinez accipitris cecitatem a nobis tollamus. Dicũt enim naturales. accipiter quando senescit querit quandam lactucam que habet folia bzeuia z rotunda quam berbam scalpendo attrahit z tangit suos oculos eijcit cecitatem. Mozaliter succus sc̃z talis herbe que est amara ẽ acerbitas ẽbulationis quam hic patiuntur pauperes. sed tamen est bzeuis. quod significat folia lactuce bzeuia. Hanc quidẽ ꝓprietatẽ accipitrũ hominuz rapidoz z auaroz fugat. Ideo dicit Apocal.iij. Colirio. i. tribulationis asperitate quaz videris habere egentes inunge oculos tuos vt videas. s. supplendo eozum tribulatiões aut defectus. Sexta cecitas est gula que frequẽter excecat spiritualiter z cozpozaliter. de quo Prouer.xxiij. Cui ve cuius patzi ve: cui rixe: cui fouee. cui sine causa vulnera: cui subfossio oculoz̃ non hoc contigit bis qui mozantur in vino. et studentes calicibus epotandis. Hec cecitas significatur per cecitatem ceci nati de quo dicit ꝓcessens euangelium. Preteriẽs Jhesus vidit cecũ a natiuitate. Per hunc cecum potest intelligi ille q̃ excecat⁹ est ex lõga peccãdi ꝓsuetudie. Qui si vult curari debz exemplo lacerte que alias ỏz saurus mutari. Dicit em̃ aristo.xviij. animaliuz q⁹ dum oculi eius ꝑ senectute caligant fozamen intrat parietis z contra solem oculos aperiens z lumen tamdiu respicit quousq̃ cecitatem depellit. Hoc naturale sic expõit Ansel.li.v.c.xix dicens Quasi lacerta caligans ꝓ senectute ẽ quasi peccatoz cecatus ex longa peccandi consuetudine. hic si vult lumẽ gratie accipere opoz tet q⁹ intret fozamen parietis. id est amaritudinem penitentie vel regularis obedientie. z vt ibi oculos mentis. id est intellectum per ozatio nem et affectum ꝑ deuotionẽ ad solem sc̃z xp̃m aperiat quousq̃ cecitas mentis depellatur. et lumen celestis gratie sibi redonetur. Quia dicitur Esa.xxxv. Tunc aperientur oculi cecozum Septima cecitas est luxuria. i. amoz in voluptatibus que aufert homini iudiciũ rationis. iuxta illud metriste. Omnis amans cecus nõ ẽ amoz arbiter equus Et. ꝓm Grego.xxj. mozaliũ. Cecitas mẽtis ẽ filia luxurie. Et metrice dr̃. Mẽs excecat q̃ luxurie famulat̃. Hec aũt figuratur ꝑ cecitatem Samsonis Judicum. xvj. quem dalida decepit z philistijm tradidit ad excecandũ Vide histoziam supza domica Reminiscere. sermone.ij. U,X. Mozaliter Dalida interpzetat̃ paupcula. et significat luxuriã. q̃ ideo dr̃ paupcula eò q⁹ paupes facit. Auffert em̃ bona spũalia z cozpalia. qz dr̃. Prouer. xxix. Qui nutrit scoztum perdit substantiam. sicut patet Luc̃.xv de filio prodigo. qui viuendo luxuriose substantiam suam dissipauit. z ad tantaz venit pauptatem q⁹ ventrẽ suum cũ siliquis replere desiderauit. Hec igit̃ decepit filios multos. qz de ipa dr̃ Prouer.vij. Multos vulneratos eiecit. foztissimi quinq̃ eiecti sunt z interfecti ab ea. z tradidit eos in manus philistijm quod interpzetat̃ ceciderũt significãtes demones qui ỏ celo ceciderunt qui eos excecant. Isto modo excecati fuerũt zodomite q̃ vim fecerunt domui Loth vt ãgelis abuterent̃. qui in fozma hoim apud ipsum erant inuitati z hospitati. Geñ.xviij. Hoc etiaz modo excecatus fuit Salomon qui fuit sapientissimus. et adeo erat per mulieres infatuat⁹ vt templa dijs construeret. iij. Reg.xj. vbi dicitur Auerterunt mulieres coz eius. Glo. ab amoze dei z ab obseruantia ꝑceptozum. z cum esset senex. s. post q̃nquaginta annos etatis sue. vt dic̃

lyra deprauatum est cor eius p mulieres. vt sequeretur deos alienos. Quod fm glo. nō est sic intelligendum Salomonē sic fuisse excecatū vt in idolis crederet esse aliquid diuinitatis. sz noles offendere vxores suas adorabat idola. tunc eñ edificauit phanū idolo. Thamos in monte scz oliueti. atqz in hunc modum vxoribus suis alienigenis. Ab hac cecitate debent se custodire precipue viri ecclesiastici z etiam lrati qui debent cecitates ab alijs depellere. ne cecus ceco ducatum prestando in foueam cadant ambo. qz de quolibet viro ecclesiastico dicit dñs Isa. xlij Dedi te in fedus populi mei in lucem gentiū vt aperies oculos cecorum. vt educeres de pclusione vinctum de domo carceris sedentē in tenebris. Sed nota quicunqz vult ab hac cecitate liberari debet amaritudinez pene inferni que dabitur p luxuria sedule meditari. Quia dicūt me dici q̄ siler montanum clarum facit visum. iuxta illud metriste. Siler montanum non sit tibi sumere vanum. Clarificat visum q̄uis sit gustui amarum. Nihil igitur debetur luxurie nisi amaritudo penarum. Quia dicitur Apc. xviij. Quātum glorificauit se in delicijs. luxurie. tantum date ei tormentum z luctum. Refert etiam amādus in hora sp̄. li. j. c. x. Quidaz vidit in raptu q̄ luxuriosi z qui in delicijs suis carnem suā nutriebāt. a serpentibus deuorabantur. et a bufoni b⁹. igneisqz aculeis vsqz ad viscera torquebant. Hanc amaritudinem pene sume tu homo in mane iuuentutis tue. z tunc clarum retinebis visū tuum. z a luxuria non excecaberis.

Feria sexta post Letare.

Erat quidā languens Lazarus nomine a Bethania de castello Marie z marthe sororū eius ꝛc. Johannis. xj. Scōm naturales in aura pluuiosa z nubilosa omne animal est indispositum atqz triste. sicut non solum patet de quadrupedibus sz etiam de auibus. Nam dicit albertus in libro rerum de philomena q̄ne i vocis sue amenitate in tantum delectatur vt rarissime comedat nisi cū summa festinatione. attamen tempore nubiloso et pluuioso raro cantat. Et hoc non solum videmus de auibus sed etiam de hominibus. Et ratio est quia tempore pluuie ascendunt vapores z humores de inferioribus membris ad superiora. videlicet ad cerebrum quod tunc perturbant. Quo perturbato omnia alia membra fiunt tristia. Secus est de aura clara. Mozaliter per auram pluuiosam intellige aduersitatem et tribulationem. quia sicut aura pluuiosa aduersari videtur ambulantibus (q̄uis tamē terre et fructibus terre multuz prodest) Sic aduersitas aut tribulatio quam hic patimur videtur nobis contraria. cum tamen multū sit necessaria. Primo ad anime viuificationem. iuxta illud p̄s. cxxxvij. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me. Scōo propter persone probationem Sap. iij. Sicut aurum in fornace probauit eos. Tertio propter culpe purgationez iuxta illud Isa. iiij. Si abluerit dominus sordes filiarum syon. Quarto propter affectus excitationem. vt videlicet i aduersitate homo clamet ad dominū. sicut Jonas. ij. Clamaui inquit ad dominum in tribulatione mea. Et Dauid p̄s. c. xix. De tribulatione mea inuocaui dominum. Quinto propter superbie humiliationem. p̄s. xxxviij. Afflictus sum z humiliatus sum nimis Sexto propter rationis eruditionem. iuxta illud p̄s. xvij. Disciplina tua correxit me in finez Et iterum. Disciplina tua ipsa me docebit. Septio propter virtutis perfectionez. Quia dicit apostolus. ij. Thor. xij. virtus infirmitate perficitur. hec quidem aduersitas seu tribulatio licet sit bona tamē reddit homines tristes vt qui prius erant leti. aduerso eis aliquo aduenīente vt mors fratrum vel parentum vel amicorū tristantur. sicut patet. ij. Reg. xviij. de Dauid qui mortuo filio suo Absalone tristabatur flens. et ascendens cenaculum ait. Fili mi Absalon fili mi. quis mihi det vt ego moriar pro te. Sic etiam fuit de sororibus Lazari Martha z Maria que ex morte fratris sui Lazari tristabantur. ut dicit presens euangeliuz. Mozaliter igitur per Lazarum intellige quemlibet peccatorem. qui habet cum Lazaro congruam similitudinem. Primo eñ dicitur de Lazaro. Erat quidam languens Lazarus a bethania de castello Marie et Marthe sororum eius. Sed propter hūc lāguorem lugebant sorores. z miserunt nuncium ad christum dicentes. Domine quem amas infirmatur. Non petierunt eñ simpliciter dicentes. veni z sana eum. quia nesciebant quid magis prodesset ei. sanitas aut infirmitas corpal' ideo xp̄i voluntati cōmiserunt. Sed nota q̄ infirmitas interdum plus p̄dest q̄ sanitas propē quatuor. Primo quia est arche preciose concathenatio. Scōo est persone scelerose incarceratio. Tertio est socij fugientis arrestatio. Quarto est hostis resistentis expugnatio. Primo infirmitas corporalis vt dicit Robertus lectiōe xciij. est q̄si arche preciose p̄catheratio. Quanto eñ cista vel archa ferreis cathenis est alligata z quanto pluribus seris est clausa tāto est aptior ad seruandum preciosos thesauros qui intrinsecus sūt recōditi. Sic qñ corp⁹ hois ē infirmatū ligat vt solet dici vulgariter vinculis dei z

ferat̃ sera quã solus de⁹ apit ⁊ tũc tale corpus ẽ aptũ ad oẽm seruandũ p̃ciosũ thesaurũ ip̃i⁹ aie que est nobilissimũ iocale ipsi⁹ dei de quo bern. Thesaurũ seruandũ accepi pro quo mercator nõ insipiens sanguinẽ suum dedit. Et est notan dũ glo. sup. c. firmiter credim⁹. de sum. tri. ⁊ fi. ka. dicit. Vincula hominis sunt fames. sitis ca lor. labor. dolor ⁊ mors. ⁊ hec vincula sunt gra tanter sustinẽda iuxta illud sapientis Eccĩ. vj. Subijce humerũ tuũ ⁊ porta illam. s. infirmita tem. ⁊ ne acciderís vinculis eius. Et infra. De cor eñ vite est in illa. ⁊ vincula illa alligatura salutis. Et hoc est quod signanter dicit apostolus. ij. Chor̃. xij. Libenter gloriabor ĩ infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus christi. q. d. Qñ sum vinctus infirmitatibus. tũc sic for tis cista aptus ⁊ idoneus sũ ⁊ potẽs. Sz illa vi cula disrũpit pctõr. sicut ꝓquerit dñs p̃s. cxv. Disrupisti vincula mea. Nã rumpit vincula fa mis p crapulã. Sit̃ p ebrietatẽ. Frigoris p ve stimẽtorũ nimietatẽ. calorẽ p vestiũ subtilitatẽ laborem p quietem. dolorem p voluptatem. et mortem p medicinas. Ideo grauioribus vincu lis ligabitur. s. fame. siti ⁊ pena. iuxta illud Isa. lxvij. Serui mei comedent. vos autem esurietis Serui mei bibent. vos aũt sitietis. Similiter li gabuntur frigore ⁊ calore eterno. Job. xxviij. Ab aquis niuium transeunt ad calorem nimiuz Item ligabuntur vinculo laboris. quia de dam nato dicitur in p̃s. xlviij. Laborabit inetrnum. et viuet adhuc in finem. Item in vinculo dolo ris quia pre dolore linguas suas deuorabunt. Et vltimo vinculo mortis perpetue. Quia ẽm p̃s. mors depascet eos. Scõo infirmitas cor poralis ẽ pone scelerose incarceratio. Quan do eñ aliquis fur capit̃ qui multos socios ha buit. ⁊ multorum malorum est conscius vincu latur ⁊ magis tormẽtis affligit̃. ⁊ hoc põt iuste fieri. vt dixi. s. dñica. iiij. ĩ aduẽtu. J. H. donec confiteat̃ veritatẽ. ⁊ socios suos in crimine p clamet ⁊ accuset. Moraliter caro est res mul tũ criminosa. Socij aũt sunt sens⁹ corporis qui frequenter spoliant animam virtutibus vt aĩa de quolibet cõqueri potest illud Job. xix. Spo liauit me gloria mea. ⁊ abstulit coronam de ca pite meo. Gloria eñ anime ⁊ corona est quelibz virtus. s. iusticia prudentia ⁊ fortitudo. tpantia castitas. ⁊ sic de alijs. quas spoliant quinq̃ sen sus velut socij carnis. Ideo istum furem de⁹ ca pit ⁊ incarcerat. ⁊ ponit ad questiones p tormẽ ta qñ immittit sibi fortes febres vel paralisim. ⁊ sic de alijs. Et causa ẽ. qr aĩs non cõfiteretur veritatẽ. nec socios in crimine p clamaret. Vidi mus eñ ꝓmũiter q̃ illi q̃ sunt serui vix in anno vel ĩ duobus ꝓfitent̃ statim cum infirmant̃ p su is ꝓfessoribus mittunt. ⁊ faciunt actõz sue con sessionis corã correctore. iuxta illud p̃s. lxxvij. Cũ occideret eos. s. infirmitatẽ mortis immitẽ do. querebant eũ ⁊ reuertebant̃. ⁊ diluculo ve niebant ad eũ. Et rõ est. qr deus adiutor est ⁊c. Et in alio p̃s. s. xv. Multiplicate sunt infirmita tes eorz postea accelerauerunt. Tertio infirmi tas corporalis est quasi socij fugientis arrestatio Contingit multotiens q̃ multi socij pegrinant̃ simul ⁊ in itinere faciunt expensas suas cõmu nes ⁊ viuũt delicate symbolũ componentes. et constituentes vt vnusquisq̃ pro victu suo sol uat. Euenit ergo interdum q̃ vnus eorz fugere nititur symbolo suo nondum soluto. ⁊ intendit asportare ratam suam ⁊ alij soluunt pro eo. Ta lem igitur apprehensum. iustũ ẽ arrestari. ⁊ ad symboli sui solutionem compelli. Moraliter isto modo anima ⁊ corpus peregrinantur simul in hoc mundo iuxta illud. ij. Chor̃. v. Quamdiu sumus in hoc corpe pegrinamur ⁊ simul faciũt etiã cões expensas. qz nec anima sine corpore. nec corpus sine aĩa peccando delectãt̃. Justum ergo est qz sicut vterq̃ delectatione par ticipat sic vterq̃ pro rata sua in penam symbolum ex oluat. modo sic est q̃ caro est quasi socius fugi tiuus ⁊ inconstans. ⁊ nollet soluere quicq̃. qa dicit̃ de ipsa Job. xiij. Fugit velut vmbra. et nũ q̃ in eodem ⁊c. Deus ergo qui iustus est et iu sticias dilexit et diligit ẽm p̃s. x. Facit eam ar restari per infirmitatem. ⁊ compellit eum solue re quantum iusticia exigit velit nolit. Mat. xv iij. Misit eum in carcerem donec solueret vni uersum debitum. Exemplũ habemus ð rege eze chia. iiij. Reg. xx. ⁊ Isa. xxxviij. Qui cũ peccas set contra dñm infirmatus est vsq̃ ad mortem. Sed qð fuit illud pctm̃ dubitãt doctores. Dicẽ eñ Josephus in li. antiq̃tatũ. q̃ deo nõ fecerat canticũ regr̃atorũ p tanto inopinabili trium pho quem dederat sibi. Sicut eñ habeb̃. iiij. re gũ. xix. Angelus domini in castris assiriorum p cussit vna nocte. c. ⁊. lxxxv. milia. Naz ẽm glo. omnes robustos bellatores ⁊ principales exer citus occidit. vt habeb̃. ij. Paralip̃. xxxij. Et vt dicunt hebrei. Corpora mortuorum erant inci nerata sub armis ⁊ sub vestibus intactis. Sed Ezechias animo elatus canticũ nõ cãtauit. Of fensus ergo dñs immisit sibi infirmitatẽ vt time ret. hec Josephus. Sed hoc improbat ra. sal̃. p hoc q̃ Isa. dixit postea. Et de manu regis as syrioz liberabo te ⁊ ciuitatem hanc. Ex quo pz q̃ percussio Sennacherib erat post infirmitatem Ezechie ⁊ nõ ante. Sed hoc ei accidit vt dicit Grego. eo q̃ nõ voluit accipe vxorem. quod tñ facere tenebatur vt linea Dauid in regno per ip sum continuarẽt. ꝓpter qð ꝓualescens accepit

vxorem de qua genuit Manasses Et huic lite
re videt concordare sequent capituli sentētia
iiij. Reg. xxj. s. q Manasses erat xij. annorum
cum regnare cepisset. Et propter hanc causam
vsq ad mortem egrotauit misitq ad Isaiam p
phetam qui sibi diceret. Dispone domui tue. id
est. ordina testamentum tuum. morieris enim ⁊
non viues. Et hec fuit prophetia comminatio-
nis que interdum mutatur. et non predestinati
onis que semp euenit. Et statim Ezechias auer
tit faciē suam ad parietem. ⁊ orauit cum lachri
mis dicēs. Obsecro memento domine quō am
bulauerim coram te in veritate et corde pfecto
⁊ quod placitum est coram te fecerim. fleuitq
fletu magno valde. Statimq egressus Isaias
de pallatio regis. anteq̄ pertransisset mediam
portam atrij. dixit dominus ad Isaiam. Reuer
tere dic Ezechie duci populi mei. Audiui orati
onem tuam. ⁊ vidi lachrimas tuas. ⁊ sanaui te.
die tercia ascendas in templum dei. ⁊ addam di
ebus tuis quindecim annos. Et tunc die ter-
cia ascendit in templum ⁊ cantauit illud canti-
cum. Ego dixi in dimidio dierum meoꝝ vadaꝫ
ad portas inferi ⁊c. Ecce q Ezechias q̄ ſm io-
sephū nō soluerat deo quod debuit. arrestat⁹ p
infirmitatem fuit donec perfecte soluisset. Anti
qui em̄ patres pro victorijs eis concessis diuini
tus. cantica regraciatoria curiose solebant pro
mere vt dicit magister in historijs libro quarto
Quarto infirmitas est hostis resistentis expu-
gnatio. Caro em̄ resistit semper spiritui. ⁊ con-
cupiscit pugnando contra ipsum sicut figuratū
ē Danielis. xj. vbi legitur q rex aquilonis pu-
gnauit cum rege austri. Rex eī aquilonis signi-
ficat carnē. quia dicitur Hiere. j. Ab aquilone
pandet omne maluꝫ. qꝛ a carne venit malū pec
cati. ⁊ hec resistit regi austri. id est spiritui iuxta
illud apostoli ad gallath. v. Caro concupiscit
aduersus spiritum. Et ideo debilitatio carnis p
infirmitatē fortificatio est spiritus. iuxta illud
Eccī. xxxj. Infirmitas carnis sobriū facit. Un
de Bern. exponēs illud apostoli. Quādo infir-
mor tunc fortior sum ⁊ potēs. Quid mirū si ho
ste debilitato fortior efficiar nisi forte infestissi-
mam dixerim carnem que non cessat concupi-
scere aduersus spiritū. Hec em̄ dicta sunt de in-
firmitate corporali. de qua potest exponi illud
verbum domini quod sequitur ī euāgelio. Infir
mitas nō est quo ad mortē scꝫ eternā. sed p glo
ria dei vt glorificet filius dei p illam. Quia pfe
cti viri in suis infirmitatibus glorificant ⁊ bn̄di
cūt dn̄m. Sic ille seruul⁹ nomine de quo. s. dn̄i-
ca. j. ī aduētu dn̄i sermōe. ij. A. U. Similiter de
illo in. lx. sermo. j. Q. Q. Exēplo secundo cum il
lis exemplis sic assignatis potest sermonē ꝯclu-
dere ne populum tedio afficias. Ulterius nota
per lazarum vt dixi recte potest peccator desi-
gnari. Primo em̄ sicut ille infirmabatur sic pec
cator ī anima infirmat p delectationē in sensu-
alitate. Et hec quidē delectatio fit ex mala cogi
tatiōe. qꝛ dicit Isi. li. d summo bono. Cogitatō
praua malā delectatōꝫ parit. Un̄ nota delecta-
tio praua est triplex. Prima ē natural sine q̄ na
tura hūana eē nō pōt sicut ē illa quā hꝫ hō ī co-
medēdo ⁊ bibēdo. s. in cibo ⁊ potu ⁊ somno sibi
conuenienti. Que quidē delectatio pctm̄ nō ē si
nō excedat regulas ratiōis. Unde Aristo. vij.
ethic. Delectationū quedā sunt nccie. q̄dam vo
luntarie et ex electōe. Nccie sunt sicut cibus et
potus ad conseruationē indiuidui. ⁊ venereorū
ad conseruationē speciei. Voluntarie delectati
ones sunt victoria. honor. ⁊ diuitie. Et dic Ari-
stot. q delectatiōes corporales sunt quasi me-
dicine. ⁊ habent tristicias sibi oppositas. immo
nihil valent nisi tristicia contraria precedente.
sicut delectatio que ē in quiescēdo nō placet ni-
si fesso ⁊ fatigato. Et delectatio in bibendo non
acceptatur nisi ꝓpter sitim. Et delectatō q̄ ē in
comedendo intēdit aut augmentat ꝓpter famē
p̄cedentē. In hoc aūt genere delectatōis nō po
test homo continue delectari vt dic Aris. x. eth
Tū qꝛ oīa nō pōt ꝯtinue opari ⁊ nulla delecta-
tio est sine opatione. aut ope rōne anime. Tum
qꝛ delectatio ꝯtinuata circa vnū generat fasti-
dium. Si vo erit diuersa circa eam nulla erit p
fectio Un̄ dic qn̄ delectamur ī vno vehementer
ꝓtunc nō attēdimus alia. sicut amātes fistulas
nō attendūt sermonibus qui loquunt eis. dele-
ctabilibus em̄ alteꝝ repellit. Et iō ista delecta-
tio nō habebit totaliter nisi ī visiōe dei qn̄ tota
aīa simul ⁊ semp adimplebit. iux illud ps. xv.
Adimplebis me letitia cū vultu tuo delectatōes
in dextera. Scda delectatō est rōnalis que ꝯsi-
stit in ꝯtemplatione veritatis. Tertia ē bestial
q̄ ē turpissima delectatio ⁊ exprobrabilis. sicut
dicit Aristo. iij. Ethic. c. xv. Quia hoīes tali de
lectatione nō vtuntur ſm q homines. sꝫ ſm q
animalia. sic narrat ibidē de quodaꝫ q̄ appetijt
guttur ita longum sic esset guttur gruis vt diu
in cibo ⁊ potu delectaret. Et hec delectatō ani
me causat infirmitatē. Sꝫ nota quedā delecta-
tio ē ī spē ꝓpria supbiens de pulchritudinis va-
nitate. sicut de hoc ponit exemplū Ouidi⁹ me-
tha. li. iij. q Narcius puer quidā facundie tāte
fuit. vt statim natus ab hominibus possit ama-
ri. Parentes enim primo delectatōe nimia sue
pulchritudinis consuluerunt quendam va-
tem si iste puer euū attingat senectutis. ⁊ si esset
future etatis longeue. Ille respōdit. Diu inquit
viuet si seipsum non nouerit. Puer vero adult⁹

et factus iam iuuenis tantam suscepit ō suo decore superbiam ꝙ omniū contempsit amorem tam iuuenum ꝙ puellarum. Tandem fatigatus quodam die de venatione diuertit ad fontē quē dam purissimū causa sitis sedande. Et dum videret imaginem sue speciei in fonte miratur speciem tante pulchritudinis vise imaginis. Considerat frontem. crines. os. genas. ꝛ oculos. et amore istius imaginis alloquitur imaginem extendit brachia vt eam apprehendat nihil inuenit nisi aquam. Offert oscula ꝛ imago videtur retrocedere velle. Ridet puer ꝛ illa conridet. lachrymatur ꝛ illa deplorat. Sic igitur exardescens in amore sui ipsius languens defecit et in florem iuuentutis sui nominis est conuersus. Moraliter iste puer qui sic in specie sua fuit delectatus. significat quemlibet qui vane gloriatur de frāgibili decore corporis. ꝛ tandē delectatur ꝙ totaliter euanescit. ꝛ vbi homo esse deberet inutilis flos fit. iuxta illud Isa. xl. Omnis caro fenū. ꝛ omnis gloria est quasi flos agri. Isti igit̄ qui sic delectātur in sua magna pulchritudine diu vita subsequente viuerent si seipsos non noscerēt. In cuius figura Herodes occidit Johannem Math̄. xiiij. Herodes interpretat̄ glorians in pellibus. ꝛ designat personam in pulchritudine corporis que non est nisi in superficie siue pelle ſm Aristotelē gloriātē Jobes vo gratia vel in quo est gratia interpt̄at̄. Herodes ergo occidit Johannē dum superbe gloriabat̄ de specie que latebat in mente. Quidam deniq; delectantur in specie aliena sicut ille senex sacerdos cui dixit Daniel. Semen Chanaan et non Juda species decepit te. et concupiscentia subuertit cor tuum. Danielis. xiij. Delectatus em̄ in specie Susanne de qua dicitur. Porro susanna erat delicata nimis ꝛ pulchra specie. Sic holofernes in specie iudith delectatus ab ea in lecto fuit occisus Judith. xvj. Sic Dauid captus fuit in specie bersabee. ij. Reg. xj. Ideo dicitur Eccl̄i. ix. Non circumspexeris speciem alienam propter speciez mulieris multi perierunt. Et ex hac concupiscentia quasi ignis exardescit. Est tamen notandum delectare in specie creature propter deum est licituz. Quia dicit p̄s. xxj. Delectasti me domine in factura tua. Et p̄bs dicit Oportet inspicere formas ꝛ laudare creatorez qui fecit illas. Sed delectari in creatura propt̄ seipsam non est bonum sed peruersum. Sicq; delectatio causat spūalem infirmitatem que p ifirmitatē Lazari designant̄. Sed si taliter infirmatus debeat qualescere dulci ꝛ pia indiget istructione ꝛ allocutione Quia dicit Galienus li. j. secreto. Proferēda sūt verba dulcia ꝛ delectabilia coram eo qui languet morbo quolibet siue febre. Ex verbis em̄ psolatorijs infirm⁹ sepe cō ualescit. Sic etiam infirmo pctōri dicenda sunt verba dulcis consolationis vt de languore suo spūali citius conualescat. sicut factum fuit de illo. Quidam em̄ vt legitur magnus pctōr nullatenus voluit confiteri. Tandem vxor eius vidit duos frēs ire ante domū suam. quos vocās ad se dixit. Videte dilecti frēs si aliquo mō potestis virū meum ad confessionez inducere. Ad quē cum accesserat senior nihil profecit. Tandē accessit alter qui dulciter dixit ad eū. Quisquis homo fuistis vos. rndit ille. Mercator fui. Qui frater. Vellet̄ inqt hodie facere forz in quo mecū lucramī centū marcas adhuc añ vesperas. rndit ille. Utiq;. Qui frater. Nos ē vt ille q̄ vēdit vel emit oportet ꝙ rem vendibilez ostendat suo emptori. Ego aūt facio forum vobiscum hodie. ꝛ do vobis omnia opa mea bona que vnq; feci in ordine que sunt ieiunia. orationes. predicationes ꝛ omnia alia que feci. ꝛ habete oīa p̄ peccatis vris. Modo ostendite mihi pctā vestra. Tūc ille cepit oīa dicere q̄ fecit. Quōq; ille audisset hec voluit ab eo recedere. quē ille cū lachrymis tenēs p plicā rogabat di. Dñe dilecte illud forz fit mō. primo audite me. ꝛ cepit cū tātis lachrymis p̄fiteri. ꝙ oīs stupebant de tā subita mutatiōe. scz ꝙ illud cor tam durū fuit tā subito immutatū. Ecce ꝙ hec dulcia verba et delectabilia hunc infirmū pctōrez sanauerūt. Scdo Lazar⁹ post infirmitatē mortuus ē. qd̄ dñs innuit in his verbis Lazarus amicus nr̄ dormit Sed vt ait euāgelista dixerat ih̄s de morte ei⁹ Sic etiā pctōr post infirmitatē spūalem morit̄ in anima qñ post delectationē quaz in pctō habuit i ipm voluntarie consentit. Et dicit notant̄ hic lazarus dormit. Dicit em̄ Galien⁹ pncipaliter (ꝛ alij medici) li. vj. secreto. Infirmi cum dormire incipiunt vt frequenter obiunt et decedunt. Cuius rōem assignat ph̄s i pbleuma. di. Somn⁹ em̄ est quies oīm sensuū. sbtractōq; vtutū. Cūq; infirmi somnū faciūt p̄stat ꝙ i ipsis quiescūt sensus ꝛ subtrahunt̄ vtutes. Quiescētib⁹ igit̄ sensib⁹ ꝛ vtutib⁹ subtractis natura sua destituit̄ actōe ꝛ mors celerit̄ comitat̄. sic ꝛ spū aliter de pctōrib⁹ qui cū dormiūt in pctis in aia moriunt̄. Jō illis q̄ dormiūt i pctis dicit sapiēs Prouer. vj. Usq;quo piger dormis. q. di. Surge a somno peccati ne eterna morte morianis. Tercio sicut Lazarus fuit ab hoib⁹ asportatus ne putresceret apud eos. sic pctōr asportat̄ ab hominib⁹ p culpe sue aboiationē ꝛ diffamatōz ne putrescat apud homies. Peccator enim cuz iam mortuus est in peccatis ō fama non curat sed sine freno peccat. ita vt exemplo male viuēdi q̄si feteat i ꝓspectu hoim. qz dicit. Robertus

Feria Sexta Z Post Leta.

holcot lectione .xviij. De fama hominis sicut de patura piri vel pomi. Illa corticatura si dele at a pomo que q̄uis parum. multum valet tamen quia quando est in pomo bene ꝓseruat pomū. z quando auferē a pomo statim corrumpit et putrescit. Isto modo etiam est de fama .q̄ diu habet hō famā integram cohibeē z reseruaē p eam a multis peccatis .Sed reuera depdita fama hois vnum de maximis refrenatiuis a peccatis est pditum. z tunc ps̄ona putrescit continue. sicut pomum putrescit corrice denudatum Quia dicit Prouer. x. Memoria iusti cum laudibus z nomen impioꝝ putrescit. Cum em̄ hō sic putriuit per infamiam abominabiē ab homī bus. z p diffamationem ab eis aspoꝛtatur. ideo consuluit sapiens Prouer. xxij. Curam habe de bono nomīe. hoc em̄ pmanebit diutius q̄ mille thesauri. Ideo hr̄ Eccī. xlj. z ps̄us. Qui famaz suā negligit crudelis est .Quarto sicut Lazar? fuit sepultus. sic etiam peccatoꝛ sepeliē p malā consuetudinē. vt dixi supra dominica Letare. sermone. j. in arenga. Compatur em̄ recte mala consuetudo sepulture Lazari ſm Aug. in sermone domini in monte li. j. c. xiij. Sicut inquit videtis istis magnis z nobilibus fiunt sepulchra honestissima de marmoꝛe vel alijs honestis lapidibus seu lignis cuz picturis z figuris simul oꝛnant z honoꝛant. ita etiam istis magnis et potētibus moꝛtuis per peccatuz faciunt adulatoꝛes sepulchra dealbata z depicta palliantes z diminuentes et excusantes. immo cōmendātes peccata hominum potentum quia potens laudaē i desideriis anime sue. Et isti videntur eos oꝛnare honoꝛareq̄ cum ita faciunt. sed simul cū hoc onerant z oppꝛimunt miseros ne resurgant p penitentiam a peccatis. Cui consonat Gꝛego. in moꝛal. ca. ix. Ihesus tres moꝛtuos suscitauit. Puellam moꝛtuam in domo . Juuenem in poꝛta. Lazarum in sepulchꝛo . Quartum vero moꝛtuum discipulo nunciante cognouit sed tamen non suscitauit. qꝛ valde difficile est vt is q̄ post vsum male consuetudinis a mentis sue moꝛte reuocetur. de quo Luc. ix. Sinite moꝛtuos sepelire mortuos suos. Moꝛtui em̄ sepeliūt moꝛtuos cum peccatoꝛes inter se fauoꝛibus se premunt . Erat autem Lazarus moꝛtuus sed tamē non a moꝛtuis sepultus. de hoc quere plura supꝛa dn̄ica letare. sermone. j. U. M . vbi dictum est de consuetudine peccandi. Quinto sicut Lazarus a vermibus consumptus fuisset si diutius in sepulchꝛo iacuisset. quia iam coꝛpus eius fetebat vt dixit Martha Domine iam fetet . quadriduanus est. Sic anima aut mens peccatoriq̄ priuata est vita gratie consumitur z coꝛroditur quottidie a verme cōscientie. Est ei ꝓscia vt dicit Rober. holcot. lec. cxcj. Accusatrix sue transgressionis reuelatrix nostre depꝛessiōis vi dicatrix stricte pꝛofessionis. Primo em̄ ꝓscia ē accusatrix sue transgressionis. Sicut em̄ puero datur dica in qua defectus sui signantur. vt postea verberetur. z nullo modo licet sibi abijcere dicam suam. qꝛ per eam accusabitur. ita cuilibet allīgatur consciētia in qua oīa peccata sua numerantur vt ſm eam in iudicio accuseē iuxta illud Jo. ij. Testimoniū reddente illis ꝓsciētia ipsoꝝ. Et intro seinuicem cogitationū excusantiū aut defendentiū in die cum iudicauerit deus occulta hominum. Et dicit glo. Dicunē autē cogitatōes excusantes male. z defendentes bene que examinanē z discutiuntur cozā naturali iudicatoꝛio homīs. sicut cozam iudice peꝛ pꝛima pꝛincipia opabiliuz naturaliter inserta sicut est illud. Hoc facias alijs quod tibi vis fieri z̄ē. Et ideo istam accusatricem maxime timere debemus dicēte Seneca in libello suo ð moꝛib⁹. Lō scientiam peccatoꝝ tuoꝛum magis timueris q̄ teipsum. Alienum em̄ potes effugere. teipsū nū q̄ . Et iterū in eodem . Conscientiam magis q̄ famā intēde. Falli nanq̄ poteris fama. cōscientia nun q̄ . Sicut em̄ charitatiu⁹ iudex pꝛmo monet pꝛsonam ad bene opandum z eam pmunit ð suis defectibus. z si se coꝛrexerit culpam celat Sed si coꝛrigere se contempserit eum publice iudicio pꝛoclamat. Ita conscientia nostra in pꝛsenti quidem nos coꝛripit et repꝛehendit occulte. Sed si nos non coꝛrexerimus in futuro iudicio publice pꝛoclamabit. Juxta illud Leuitici. v. Aut conscius est nisi iudicauerit poꝛtabit iniquitatem suam. Secundo conscientia est reuelatrix nostre depꝛessionis. vnde tribulationis terrene singularis consolatio est bona conscientia ſm illud apli. j. Thoꝛinth. j. Gloria nostra hec est testimoniū ꝓscie nostre. Unde Ambꝛo. de officijs. Et bene sibi cōscius nō debet moueri falsis conficijs. nec estimare plus in alieno consilio q̄ in sue ꝓscie testimonio . Et Gꝛego . super Ezech. omel. iiij. Quid pdest si homines te laudant z ꝓscientia accusat. Aut quid obest si omnes derogant z sola ꝓscia defendit. Et. b. aug. sup ps̄. xviij. Et ponit. xj. q. iij. custodi. Custodi inquit intus conscientiam z innocentiā tuaz vbi nemo oppꝛimit cām tuā. pꝛeualebit in te falsum testimoniū apud hoīes. sed nūq̄d apud deum valebit vbi causa tua dicenda est quādo deus erit iudex nullus alius testis q̄ conscia tua erit inter iudicem z ꝓsciam tuam. hec aug. Jdcirco dz peccatoꝛ qui in peccatis moꝛtuus ē et iam per malam consuetudinem sepultus diligēter laboꝛare vt conscientiam moꝛdentē expurget vt in depꝛessione sua reueletur p ꝓscientiaz

bonam et securam. Tertio conscientia est vindicatrix fracte professionis. Omnes enī christiana professione censemur. ꝛ ideo quotiens istam professionē refringimus conscientia nostra nō solum accusat. immo vindicat mordendo ꝛ pungendo iuxta illud Prouer. xij. Est qui sibi promittit ꝛ quasi gladio pungitur conscientia. Sexto vero ꝛ vltimo Lazarus fuit a domino suscitatus et postea discipulis ad soluendum presentatus. Suscitatus vero quando dixit Lazare veni foras. et statim prodijt qui fuerat mortuus ligatus pedibus ꝛ manibus. ꝛ facies illius sudario erat ligata. Super quo dicit mgr̄ li. iiij. dist. xvij. ca. j. Lazarus non prius de monumento est egressus et eductus et post a domino suscitatus. sed intus suscitatus prodijt foras viuus vt ostenderetur suscitatio anime precedere confessionem. Et subdit rationez. Nemo enī potest cōfiteri peccata nisi prius suscitat⁹. quia a mortuis velut ab ipso qui nō est perit confessio. Ecc̄i. xvij. Et sequit̄. Nullus enī confitetur nisi suscitatus. Nemo vero resuscitatur nisi qui a peccato soluitur. quia peccatum mors anime est. que vt est vita corpis ita et⁹ vita deus est. Per hoc probat magister q⁹ ante confessionē vel satisfactionem sola contritione vel cōpunctione peccatum dimittitur. necesse tamen est vt post contritionem vel cōpunctionem cum tempus habeat etiam confiteat̄. Quia dicit Joh. Ari f. Non potest quisq⁹ gratiam dei accipere nisi purgat⁹ fuerit ab oñi peccato p confessionem. Et Aug. sic dicit. Nonnulli in vita peccata ꝓfiteri negligunt. q̄ erubescunt ꝛ ideo nō merent̄ iustificari Sicut enī q̄q̄ in nobis ꝑcipimus cōpunctionē ita etiam ꝓfessio exterior ꝛ satisfactio si assit facultas fiat. vnde nec vere penitēs est qui ꝓfessionis votū non habet. Et sicut peccati remissio munus dei est. ita cōfessio ꝛ pnīa p quā peccatū deleť non potest esse nisi a deo. Quod idē testat̄ sup illud ps̄. l. Spm̄ tuum ne auferas a me. Jaz inquit donū spūssancti habet qui ꝓfitet̄ et penitet. q̄ nō pōt esse confessio peccati ꝛ punitio in homine ex seipo. Cum enī irascit sibi quisq⁹ ꝛ displicet sine dono spūssancti non est. Oportet ergo confiteri penitentē si temp⁹ habeat. ꝛ tamē anteq⁹ ꝓfessio fit in ore si votum sit in corde prestatur ei remissio. hec Aug. Sed postea xp̄s Lazarū discipulis soluendū p̄ntauit cū dixit. Soluite eum ꝛ sinite eum abire. Sup quo dicit magister li. iiij. di. xviij. c. vj. Lazarū iam viuificatū obtulit discipls soluēdū. Quia ꝛ si aliq̄s apō deū sit solutus. non tñ in facie ecclesie solutus habeť nisi p iudiciū sacerdotis. Et subdit. In soluendis enī culpis vel retinendis ita operat̄ sacerdos euangelicus ꝛ iudicat. sicut olim legalis in illis qui contaminati erant a lepra q̄ peccatum significat vel figurat. Et infra ca. vij. dic̄ Ligant quoq; sacerdotes dum satisfactionem penitētie imponunt penitentibus. Soluunt vo cum de eo aliquid dimittunt. ꝛ p eam purgatos ad sacramentorum cōmunionem admittunt.

Dominica in passione.

Si sanguis hircorū aut thaurorū ꝛ vitule cinis aspsus inquinatos sanctificauit ad emundationem carnis. quanto magis sanguis christi qui p spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo emūdauit ꝓscientiam nostrā ab operibus mortuis ad seruiendum deo viuenti ad Hebre. ix. Aristotl. li. pbleumatū. Sāguis i mortuis simpliciter non apparet. Et illius rōez assignat Auicēna di. q⁹ in oī tempe mortis ad pectoris regionē confluit. ꝓpter qđ in mortuo pectus intumescit. Sed Halienus ponit aliā rationem dicēs. q⁹ sanguis in tempore mortis i substantiam transmutat̄ carnis. Moraliter p mortuor⁹ corpa intelligit̄ peccator⁹ ꝓscia immūda Sed p sanguinem intellige peccatū. iuxta illud Hreciste. Sanguis peccatuz. sanguis quoq; dicitur humor. Sicut enī in corporibus mortuis non apparet sanguis. Sic peccatum in hoibus spūaliter mortuis non agnoscitur nec sentitur ab eis. Et rō ē. q⁹ vt dicit holcot super li. Sap. lec. cxxxvij. Omnis peccator frenetico cōpar̄. Quia quāto grauius infirmat̄ tanto se reputat saniorem. Videt cum flere deberet. et gaudet de infirmitate. ꝛ nō custodiri potest nisi vinculat⁹ Ita peccator quanto peior tanto minorez se reputat peccatorem. Quia Prouerb. xviij. Impius cum in profundum venerit peccatorum cōtemnit. Qđ autē peccatores iam petñ non cognoscunt figuratū est de hierosolomitanis qđ⁹ dixit dominus. Si cognouisses et tu q. d. Si cito cognouisses peccata tua que cito iā sunt abscondita et tu fleres ea. Ut igitur frenetic⁹ peccator sanaretur et peccatum suum cognosceret necesse fuit vt sanguis christi fundaretur. Juxta illud Augu. contra quinq; bereses fusus est sanguis medici. ꝛ factū est medicamentū frenetico. De hoc sanguine precioso dicūt vba p̄liba ta. Pro quor⁹ intellectu ē notandū. Lex antiq̄ hoc tenuit. Qñ aliquis immūdus fuit lepra vel alia immūdicia carnali. tunc aliquis ostendebatur mūdus esse in se p sanguinē animaliū irrationalium. Et quo ad hoc dicit. Sanguis bircorum et thaurorum. Gloſa effusus. et super immundos aspersus inquinatos sctificauit. i. mūdos esse ostēdit aut demōstrauit q̄tum ad penā peccati legalis. Et sicut cinis vitule aspersus

Nam in lege accipiebatur vna vitula ruffa. in q̃ nulla erat macula que non portauit iugum ⁊ totaliter comburebatur cuꝫ pelle ⁊ fimo. ⁊ postea puluis eius miscebatur aqua. ⁊ sic fiebat aqua expiationis. de qua Leuit. xvj. q̃ sacerdos populum aspergebat. ⁊ tunc populus sanctificabatur ab irregularitatibus legalibus vt posset ingredi tabernaculum. Et hec aqua expiatiõis aquam baptismi figurabat. in qua est cinis vitule ruffe combuste que significabat christuꝫ. a cuius passione christi baptismus suam habet virtutem. Ex hoc apostolus elicit. Ex quo sanguis irrationaliũ animalium causabat sanctificationem corporalem. quanto magis sanguis Jhesu christi. Circa quod vlterius est sciendum. q̃ sãguis christi multa bona nobis fecit. Primum ẽ q̃ mortuos viuificat ad sentiendum. Refert etiam magister in libro de mirabilib⁹ mundi ⁊ orientalium regionum. ⁊ inquit. Reperitur in solitudine egypti auis que pellicanus dicitur. magnarum alarum ⁊ maxime maciei. hãc naturaliter odit serpens. propter quod serpens dũ p pastu exit pelicanus nidũ repens per arborem inpungit ⁊ inficit pullos suos. ⁊ occidit. sup quos pellicanus rediens lugeri fertur per triduum. Sed tertia die in pectore se vulnerat. ⁊ sanguinem super eos respergens ⁊ a morte viuificat. Et glosa super illud ps̃. Similis factus sum pelicano. Pelican⁹ dicitur rostro suo pullos occidere. ⁊ in triduo lugere. ⁊ tunc sanguinem super eos fundere. sicq̃ illos viuificare. Sed addit magister vbi supra. q̃ pelicanus ex sanguine copioso sic effuso debilitat̃ propter quod pulli coguntur exire de nido pro cibo quorum quidam naturali affectu matrẽ debilitatam pascũt Quidam vero degeneres sunt. ⁊ de matre nihil curant. Quod diligentius mater aduertens receptis viribus filios se pascentes refouet ⁊ diligit. Alios vero tanq̃ ignobiles ⁊ ingratos reiicit. et sibi commanere non permittit. Moraliter hoc naturale exponendo dicitur de tribus. De pelicano. de serpente ⁊ de pullis occisis. Per pelicanum intellige christum. quia dicit beatus Augustinus super illud ps̃. cj. Similis factus sum pelicano solitudinis Puto per hanc auem in solitudine nascentem intelligi christum natũ de Maria virgine. Solus enim hic in solitudine natus. cuius sanguine in cruce propria volũtate fuso ex latere viuificati sumus. Per serpẽtem intellige demonem. Quia dicit solin⁹ in li. de mirabilibus mundi. Et Jsiõ libro. xiiij. q̃ serpens timet hominem nudum. ⁊ insilit in vestitũ Ideo dicit Johãnes de sctõ Egidio. Sic ⁊ dyabolus timet pauperem contemptorez temporaliũ ⁊ illaq̃at hominem diuitẽ temporaliũ possessorem. iuxta illud. j. Thimo. vj. Qui volunt diuites fieri incidũt i laq̃os dyaboli. propter qõ dyabolus hic intelligitur p serpentẽ. Sz p pullos pelicani intellige genus humanũ qõ intelligit̃ p pullũ asine. Mat. xxj. vbi dixit dñs. Inuenietis alligatã asinã ⁊ pullũ cũ ea. Sicut igit̃ dictũ ẽ q̃ serpẽs naturaliter odit pelicanum sic dyabolus odiuit deum in hoc q̃ noluit sibi subesse sicut dic̃ Tho. i. ij. scripto dist. j. Angel⁹ mal⁹ ap petijt nõ subesse deo. quia tota bonitas angeli ẽ q̃ subest deo. sicut tota claritas aeris in hoc est q̃ subijcit̃ radijs solis. Sed videns angelus dignitatem sue natura qua creaturis alijs p̃eminebat. noluit q̃ in alias diriuaretur bonitas et beatitudo ab ipso. Ecce q̃ ex odio ⁊ inuidia noluit subesse deo. Nec tantum serpens antiquus verum pellicanum deũ odiuit. de quo. ps̃. lxxiij. Superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Sed etiam pullos suos interfecit ⁊ occidit Habuit enim deus in principio creationis duos pulos. s. Adam ⁊ Euam. quorum vitã odiuit dyabolus. Ideo dicit mgr̃ li. ij. di. xxj. c. iij. Serpẽte eñ velut organo est vsus mouẽs naturã eius. i. instrumẽta loquendi ad exprimendũ sonos vbozz ⁊ signa q̃bus suã monstraret voluntatem. ⁊ accedens ad Euam stans coram ea non audet in verba persuasionis exire. metuit deprehendi. Sed sub interrogatione eaz aggreditur vt ex responsione colligeret qualiter i malicia procedere posset. Cur inquit precepit vobis deus vt non comederetis de omni ligno paradisi? Qui mulier. De fructu lignoruz que sunt in paradiso vescimur. id est vescẽdi potestatem habemus. De fructu vo ligni quod est i medio paradisi precepit nobis deus ne comederemus ne forte moriamur. In quo verbo vt dicit magister. c. iiij. Dedit locum temptandi cum dixit Ne forte moriamur. Ubi mox dyabolus dixit. Nequaq̃ moriemini. Sicq̃ tulit mulier de ligno ⁊ comedit. ⁊ viro suo dedit. Qui nolens eã contristari secum comedit. et sic serpens antiquus eos infecit peccato superbie et inobedientie ⁊ spiritualiter occidit vt impleretur verbum domini quod dixit Deñ. iij. ad Adam. In quacunq̃ die comederis morieris. qõ nõ solũ intelligitur ỏ morte corpali. sed etiã spũali qua mortui sunt p peccatũ. nõ solum in seipsis sed etiam in omnibus suis posteris. Idcirco deus p triduum luxit super eos nõ in se sed in sanctis suis qz in deum non cadit luctus siue fletus. Prima igit̃ dies fuit tẽpus legis nature. in qua luxerũt scti prẽs Abrahã Isaac ⁊ Jacob. Unde Jacob dixit Deñ. xxxvij. Descendam ad filium meũ lugens ad infernum. Secunda dies fuit tempus legis scripte. in qua luxit deus in ꝓphetis. Naz

biere.ix.Quis inquit dabit capiti meo aquaz ⁊ oculis meis fontem lachrymarum . ⁊ plorabo die ac nocte interfectos populi mei . Tercius dies fuit tempus gratie.in qua luxit .Christus pro se populi sui mortez.Sicut patet Luce..xix Videns Jhesus ciuitatem hierusalem fleuit super illam.Vbi ponitur continens pro contento scz ciuitas pro populo. Cuius quidem populi mortem spūalem defleuit.qz mortui in aia erāt ⁊ non solum illam sed etiā corpalem qua post. xlij.annos essent miserabiliter a Tito ⁊ vespasiano occidēdi. Peracto igit hoc triduano luctu tandem verus pellicanus xps dei filius vnigenitus se in pectore vulnerauit .quando longinus miles latus eius lancea pforauit.de quo sāguis ⁊ aqua largiter emanauit Johis.xix.Quem q̄dem sanguinem super pullum aspergens a morte eterna vificauit.de q̄ quidē viuificatione prophetauit Dauid pſ.lxxxv.Deus tu conuersus.s. ad nos per gratiam ⁊ misericordiam .viuificabis nos ⁊ plebs tua letabitur in te. Ideo etiam dicit hic apostolus q̄ christus per sanguinem suū emundauit conscientiam nostram ab operibus mortuis.i.pctis que dicuntur opa mortua qz ipor consensu tanq̄ mortuor ptactu immūditiā ptrahit pscia.Dicunt aūt vt dicit glo.peccata opa mortua.qz ledūt vitā nature.⁊ carent vita gre .⁊ auferunt vitaz glorie. Ideo dic apls ad Roma .vj. Finis illorū scz peccato seruientium mors est.Sed christus ab alijs opib⁹ mortuis nos viuificauit.qz anima profusa sanguine christi quasi aqua calida ⁊ fluida mox ariditas eius humectatur.humiditas caloze solidata reficitur ⁊ potatur ⁊ viuificatur.Sed diceret aliquis.quare de latere ⁊ nō de manibus vel de pedibus viuificari dicimur.Ad hoc respondetur q̄ congruum erat vt vnde mors oriebatur inde vita resurgeret vt dicit grego.in pfatione. Sed mors p mulierem orta est que de latere viri sūpta est Geñ.ij. Ergo non nisi ex latere christi viuificati sumus.quia exinde fluxerunt sacramēta ⁊ inde orta est sancta mater ecclesia.sicut testatur.s.Aug.in sermone de eo.Sicut inquit ex latere Ade fabricata est eua.ita christi corpore ⁊ latere vulnerato redēpta creuit ecclesia.Dormit Adam vt viuat Eua.Moritur christ⁹ vt viuat ecclesia. Idem probatur in clementinis de summa trinitate.⁊ fide katholica.c.fide charitate.vbi Clemens sic dicit.Christus iam emisso spiritu perforari lancea sustinuit latus vt exinde fluentibus riuis aque ⁊ sanguinis informaretur vnica ⁊ immaculata virgo sācta mater ecclesia coniunx christi.Sicut de latere primi hominis soporati Eua sibi in coniugiuz est formata.⁊ hoc certe factum est vt veter⁊ Ade qui ſm apostolum forma est futuri in nostro nouissimo i.xpo veritas responderet.Sed quereret vlterius quis nunquid possim certificari q̄ virtute sanguinis xpi sum viuificat⁹ spūaliter.Ad hoc dr sicut vita nature sensu.vbo ⁊ motu pandit . ita ⁊ spūalis vita declarat.Si ei sentis q̄ i iesu xpo credas suauiter.si loqueris xpm laudādo dulciter.si moueris ⁊ curris post Jhm christū velociter.tunc scias te p sanguinem eius viuificatum spiritualiter.Primo igitur si sentis q̄ in te fuerit visus intelligentie ad videndum quod apostolus ait ad Philip.ij.de xpo.Qui cum in forma dei esset non rapinam arbitratus est eē se equalē deo sed semetipsum exinaniuit.⁊c.Si in te est auditus obedientie.quia xps fuit obediēs vsq̄ ad mortem.mortem autem crucis .Si gustus dilectiōis ⁊ tactus operis. Sic em petiuit b.Aug.vt sentiret q̄ esset in ipo xpo dicēs.Scribe dñe Jhesu christe in corde meo vulnera tua pretioso sanguine tuo vt legam in eis tantū dolorem ⁊ ad sustinendum omnem meum dolorez ⁊ tuum amorem.ad contemnendum pro te omnem prauum amorem.Scribe in tabulis cordis mei pias iustificationes tuas vt te in mensa dulcedinis dominum in ore.in gutture .in pectore in visceribus anime mee semp habeam .Qui dixisti. Pone me sicut signaculū sup cor tuuz per verā dilectionē tuam sicut signaculū super brachiū tuum p sanctā opationem tuam.quia fortis est vt mors dilectio Cant .viij . Scdo scias te viuificatum spūaliter si loqueris dñm Jhesū xpm.si timore paueas.si amore laudes si ex dulcedine cordis cantes sicut maria soror Moysi cantabat in tympano dicens.Cantemus domino.glorioſe enim honorificatus est . Exo . xv. Et nisi hoc cantaueris non crederis esse viuus Quia aqua frigida lapidi frigido supfusa nullum sonum causat.super ignitum autem ⁊ feruidum fusa causat strepitum ⁊ sonum magnum et fragorem horribilem.vt patet de tonitru ⁊ balneo.Sic aqua.id est sanguis cordi superfusa frigido nihil operatur propter ipsius indispositionem.viuificato autem ⁊ amanti infusa cordi generat in eo strepitum contritionis.sonum deuotionis.iubiluz interne consolationis ⁊ fragorē concitat deuote orōnis ⁊ canticū diuine laudis vt dicat cuz pſ.clxxv.Lauda aia mea dominū Tertio si moueris ⁊ curris post christum velociter.Si pondus auaritie deponis vt Mathe⁹ Mat.ix.Si vincula cupiditatū disrūpis vt paulus.Si pedes a lacu luxurie extrahis vt maria mag.Lu.viij.Si oē obstaculū creaturarū te impediens abijcis ⁊ remoues vt apli Mat.xix. Ecce nos reliquimus oia ⁊ secuti sum⁹ te.Quia hec vt plūmū impediūt currētes .Sz di . nescio

quomodo currere debemus. quia dicere possuz cũ Thoma Joh. xiiij. Nescio quo vadis. z quõ possum viã scire. respondit xps. Ego suz via ad seipsum verbigra. Sicut fera vulnerata per sanguinis sui stillas viam sequentibus se ostendit vsq; ad cubile suũ. ita xps clauis z lãcea vulneratus p sanguis sui pciosa stillicidia iter nobis pãdit ad sequendũ z inueniendũ vsq; ad cubile suum in quo essentialiter requiescit ī patre. ideo deuote mentes sic currere volentes dicunt xpo Cant. viij. Fuge dilecte mi z assimilare capree hynnuloq; ceruoq;. quasi diceret. Fuge cozã nobis vt fera vulnerata z sanguine tuo celestẽ nobis semitam demonstra. donec te comprehẽdamus. z in te delicias eternas capiamus. Scõm bonum quod nobis fecit sanguis xpi est q viuificatos illuminauit ad cognoscendũ. nõ em̃ sufficit spũaliter viuere nisi quisq; studeat deum p seipm agnoscere. hoc aũt agit in oculis cozdis nostri pciosus sanguis Jhesu xpi. Cuius exemplum ponit magister li. pprieta. xij. q columba habet sanguinem medicinalẽ. Dicit̃ em̃ a phisicis q sanguis eius de dextera ala extract⁹ z calidus oculis instillatus dolorẽ mitigat z sanat caliginem oculoz. Spũaliter columba significat xpm. qz figuratus est p columbaz Noe quã emisit de arcba ad videndum si cessassent aque diluuij. que attulit ramũ oliue viridez Gen. viij. Quia xps emissus est p incarnationẽ de arcba Noe trinitatis z venit in ramum viridez sancte crucis vbi ex dextero latere eius fuit extractus sanguis lancea militis. quo idem miles Longinus liniuit caliginosos oculos. z mox vidit deinde credidit. z ipsum postmodũ in episcopatu suo ceteris ad cognoscendum publice pdicauit Sic etiam modo spũaliter potest fieri vt si quis sanguine immaculate columbe linierit intrinsecus oculos suos mox videbit. scz p fidẽ. quod prius videre nõ poterat vel noluit. sicut ptz de pfida gente iudaica que nunq; desinit esse ceca. que tamen in parte est interdum illuminata per sanguinem xpi licet miraculosum sicut de hoc legitur. q apud constantinopolim iudeus quidã ecclesiã sancte Sophie intrauit. z quandã imaginem xpi ibi conspexit. qui se ibidem solum cõsiderans. arripiens gladium z mox in gutture effigiem pcussit. statim inde sanguis exiuit. z iudei faciem z totũ caput aspsit. Qui grauiter territus imaginẽ accepit eamq; in puteũ ꝓiciens statimq; aufugit. Quidã aũt xpianus eidem obuiauit. sibiq; dixit. Unde venis. vere aliquẽ hominem occidisti. Et ille. Falsũ inquit dicis. Cui rursum. Uere homicidium perpetrasti. z ideo sanguine aspersus es. Et iudeus. Uere christianozum deus vere est deus. et fides eius firma p omnia comprobatur. Nequaq; percussi hominẽ. sed xpi imaginem. z ꝓtinuo sanguis de ipius gutture emanauit. duxitq; iudeus hoiem illum ad puteum z inde sanctam imaginẽ extraxerũt Plaga aũt in gutture imaginis christi vt fertur adhuc cernitur. z iudeus bonus continue efficiebatur christianus. Similiter cũ iudei in quadã ciuitate fecissent i parasceue imaginẽ cereã z eã clauis crucifixissẽt z lãcea pforassẽt. statim exiuit sanguis. Apparens autem beata virgo conquerens christianis de hoc quod sustineret quia adhuc iudei filium eius crucifigerent. Christiani autem domũ iudeozum penetrãtes z eos capientes inuenerunt imaginẽ z eius vulnera cruentata. Quo viso miraculo multi iudei cõuersi sũt ad fidem christianoz. Ecce q sanguis christi ꝺ die in diem cecam illuminat iudaicam prauitatem ad cognoscenduz sancte christiane fidei veritatem. Sic nos etiã cognoscimus p sanguinẽ christi primo eius infinitã dei misericordiaz de qua Bern. Erat misericordia multa in corde. sz hec latebat donec rupto corporis vasculo per quinq; partes corpis emanauit. Scdo cognoscimus dilectionẽ z delectabilem eius presentiã Quia dicit glo. sup Cant. Cognoscere deum ẽ inuenire deum. Sic illa charitate plena cognouit quando dixit. Paululum scz cum ptransissẽ scz omnia creata inueni quez diligit anima mea Cant. iij. Tertio charitatis eius superabundantiam qua dilexit nos ante mundi constitutionem. De hoc Bern. vt ostenderet quantũ te diligeret. non aliter voluit q moriendo te de morte liberaret. Quia charitatem illaz nemo habz qui ponat animam suã pro amicis suis Joh. xv Sed hoc fecit Christus qui pro nobis est mortuus. et ergo debemus eum cognoscere. z eũ cognoscendo amare. Ratio. qz sine cogitatõe dei z amore eius nemo saluabit̃. Quod pbat bern. sic dicens. Quid si ignoras deum poterit ne tibi spes esse salutis? Nequaquam. nec em̃ poterit amare quẽ nescis. nec habere quod non amaueris. Quia sicut ex dei cognitione dilectio fit. sic ex dei ignorãtia oriri dicim⁹ desperationẽ. Quarto cognoscimus innũerabilẽ vite nostre miseriã Talis em̃ cognitio hominẽ humiliat. Unde Augu. Homo scito teipsum. bonuz est em̃ scire propriã infirmitatẽ. Sed q̃ ẽ respondet di. Assiduitas deficiendi. impossibilitas stãdi velocitas cadendi. vilitas nascendi. grauitas viuendi. incertitudo moriẽdi. Quicq̃d boni habes aliũde habes. Quicq̃d habes amittere potes. Dicas ergo deo cum. ps. cxxxviij. Imperfectũ meuz viderunt oculi tui ergo deus infunde mihi sanguinẽ filij tui vt oculi mei fiãt sic colũbe q̃ lacte sanguinis sunt lote. z resident iuxta fluẽta plenissima

sanctarum cogitationū z inclinarium ad te pertinentium Cantic. v. Tertio sanguis xpi viuificatos z illuminatos pulchros efficit ad sponsū amplexandum. quod inuenit in hoc verbo emū dauit conscientiam nostram. Dicit em̄ Isi. li. xvij. c. vij. de cedro que resinam quandam habz que cedria dicitur que i obseruādis libris adeo est vtilis vt perliniti ea nec tineas patiantur nec tempe senescant. Cedrus ad litterā fuit pes cru cis. z sic per sinodochen ponitur pro cruce in qua quidē cruce fluxit de corpore xpi cedria veri sanguinis. que libros conscientie ꝓseruat a vermibus. id est a peccatorum remorsibus sicut hic apostolus dicit. Sanguis xpi emundauit conscientiam nostram ab operibus mortuis Est sciendum q anima peccatrix est quasi carbonibus denigrata z omnibus membris vitiata. i. in lutum penitus ꝓculcata. z p consequens corona proprij honoris priuata. Quod bene sē serat Iere. qui dicebat Treñ. vl. Denigrata ē super carbones facies eorum. z non sunt cogniti in plateis eorum. Et infra. Ue nobis q peccauimus. ideo obtenebrati sunt oculi nostri mestum est cor nostrum. z cecidit corona capit] nostri. Sed hāc difformitatē tulit z tollit christus p̄cioso sanguine suo. Sic etiā attestat btūs Johannes Apoc̄. j. Dilexit nos z lauit nos in sanguine suo a peccatis nostris. De hoc etiam pulchre loquit Hugo in solilo. de arra aīe vbi dicit anima sua. Pulchra facta est munere. feda facta es iniquitate. Et iterū. Mundata z formosa facta es eius pietate. operante tamen vbiq; charitate qua vt esses dilexit te. cum non esses. Cum feda esses dilexit te vt pulchram faceret. vt ostenderet tibi quantum te diligeret. Nō em̄ moriendo de morte te liberare voluit vt tantuz pietatis impenderet beneficium. ver ūetiā charitat] monstraret effectū. hec Hugo. Idcirco iuxta crucifixum a dextris pulchra depingit pu ella stans. z calice sanguinem christi suscipiens Hec puella significat ecclesiā vel deuotaz aīam q̄ cor mundū vulneribus xpi applicās sanguinē ei⁹ cū oi deuotiōe assumit. z pulchritudinem spūalē inducit. vt sic dicat de ipa. Tota pulcra es amica mea. z macula nō est in te Cantic. iiij. Et si ita pulchra. tunc vtiq; de gratia dei digna est amplexu sponsi. z deosculabitur euz. Quod z petit deuota anima Cantico. viij. Quis mihi det vt te fratrem meum Glosa scōm carnem inueniam foris. scz archanum tue diuinitatis et deosculer te z amplectar te. quia ad hoc manus extendisti in cruce. z caput inclinasti teste beato Augus. libro de contemplatione Jhesu christi. c. x. Extendit inquit Jhesus brachia sua in cruce. Extenditq; manus suas paratus i amplexum peccatorum. Hinc p brachia saluatoris mei z viuere volo z mori cupio. z tibi securus decantabo. Exultabo te dñe qm̄ suscepisti me. Saluator caput suū inclinauit in cruce vt oscula daret dilectis suis. Totiens deuz oscula mur. quotiens in morte eius pungimur.

De eadem dñica. s. Judica.

Quis ex vobis arguet me de peccato. si veritatez dico vobis cur nō creditis mihi. Qui ex deo ē verba dei audit Joh. viij. Dicunt naturales Ambro. in Hexame. z Aristotl. Aquila ore suo aut rostro vel etiam vnguibus pullos suos versus solem eleuat. vt radios solis inspiciant. Et qui directa acie solis radium aspicit ipsum tanq; in natura similem diligit z nutrit. Cuius autem oculi ad aspectum solis lachrymantur illum tā q; degenerem interficit aut a nido abijcit vel cō temnit. Spiritualiter per aquilam xps intelligitur. Nam aquila est ab acumine visus dicta. Tanti em̄ z tam limpidi visus esse dicit vt paruam festucā eleuatā a terra i aerem videre possit. et q minimū piscículum in tranquillo mari videat vel intuetur. Sic christus adeo acuti luminis est vt omnia videat. sicut attestatur sapiens Eccī. xxiij. Oculi domini magis lucidiores sunt super solem circumspicientes omnes vias hominum. z pfundū abyssi. z hominū corda ītuens z absconditas partes. Ista quidem aquila christus hz os p quod intelligit q̄libet predicatorem. de quo Iere. xv. Si separueris p̄cioſū a vili quasi os meum eris. q. d. Si tu p̄dicator precio sitatem virtutū ostendis z tempalium vilitatez z animū hominū ab amore tempalium se iūgis z ad amorez virtutū inducis. tunc quasi os meum eris. Isto ore. id est predicatore eleuat pullos suos scz christianos. quorum est pater creatione. Deutro. xxxij. Nūquid nō ipse est pater tuus qui creauit te. q. d. sic. Et ad hoc quidem eleuat vt cognoscāt z intueant. oculosq; ab amore temporaliuz omnino remoueāt. Et q̄ acute solem sue diuinitatis inspiciunt. z libent verbum dei audiunt hos diligit. et corporis sui cibo nutrit. sicut patet de apostolis qui libenter christi verbum audiuerunt quos in finem dilexit Johānis. xiij. Et vltimo corpe suo et sanguine nutriuit. Math. xxvj. Qui autem auertunt oculos suos a sole veritatis et verbo dei hos a se abijcit z contemnit. sicut patet de illis de quibus dicit in euangelio hodierno. Qui a deo est verbum dei audit. Propterea vos nō auditis qz ex deo non estis. In quo etiā. principaliter duo tāgit. p̄mo xpi innocētia ibi. q̄s ex vob ar. Scōo iudeorum malicia ibi. Tulerunt ergo lapides.

De primo est notandum. Consuetudo est in stu
diis priuilegiatis cum magister aliquis subtilis
illuc venerit proponit doctrinas suas & ponit i
lucem subtiles questiones. Contra quem inter
dum alij magistri arguunt ad experiendū ipius
subtilitates. Si tamen magister ille vult prouī-
dus esse in nullo possunt contra eum prevalere
Sed cuz intendit ab eis recedere confert se om
nibus in generali arguendum vt quisquis dicat
intentionem & mentem suam si in aliquo fuit re
prehensibilis aut culpandus. Spiritualiē christ-
stus dominus noster est magister oim magistro
rum qui dicit Johannis.xiij. Vos vocatis me
magister & dñe. & bene dicitis. sum etenim. Est
inquam magister subtilis & sapiens. ḟa in ipso
sunt thesauri omnis scientie & sapie absconditi
ad Colō.ij. Propter quod dicitur vere fons sa-
pientie. vt de verboz significatōe i clemēti. exi
ui de padiso. Iste inquā magister subtilis & sapi
ens exiens de scbola celesti venit in collegiū hu
ius mundi. iuxta illud Johānis.xvi. Exiui a pa
tre & veni in mundum. In quo quidem proposu
it doctrinas suas. Quia anno sue etatis duode
cimo inuentus est in medio doctozum cum au-
diebat & interrogabat illos Luce.ij. Sic eiusdē
iiij. dicitur. q̄ ipse docebat in synagogis eozum
& magnificabatur ab omnibus. Audientes autē
doctozes collegij huius mundi scilicet phariseī
eius doctrinas subtiles & sapientes multis mo
dis temptabant contra eum arguere & vincere
Sicut patet Math.xxij. cum temptatione dice
bant. Magister scimus quia verax es & in veri
tate viam dei doces. Dic ergo nobis quid tibi
videtur. licet censum dari cesari an nō. Per hāc
questionē voluerunt eum in sermōe capere. Sz
certe ipse soluit sapienter questionem banc di-
cens. Reddite cesari que sunt cesaris. & deo que
sunt dei. Illi ergo audientes eius subtilem solu
tionem ammirati sunt. et relicto eo abierūt. Eo
dem modo legitur q̄ posuit silentium saduceis
& nemo inter phariseos poterat ei respondere
verbum. neqz ausus fuit quis q̄ ex illa die eū am
plius interrogare. In quo maxima sua subtili-
tas innuitur magistralis. Cum autem vellet in
proximo de collegio huius mundi recedere per
suam amaram passionem proposuit questionez
hodierni euangelij. d. Quis ex vob arguet me
de peccatis. quasi diceret nullus. Quia ego sū
candoz lucis eterne et speculum sine macula.
Sapientie.vij. Mundum est coz meum. purus
sum a peccato. Et est notandum q̄ christus pec
care non potuit propter duo. Primo propter
gratie immensitudinem. Ipse enim fuit plenus
gratia & immensus ab ipsa conceptione. sicut p
bat magister libzo.iij. distin.xiij.c.j. allegās au
ctozitatem Iere.xxx. Nouum facit dñs super
terram. mulier circumdabit virum. Quia inq̄t
in vtero virginis pfectus vir fuit & extitit. nō so
lum propter aiam & carnem. sed etiā. ppter sapi
entiam & gratiā qua plenus erat. Diceret aliq̄s
tñ dr̄ Luc.ij. Ihesus ꝓficiebat sapia & etate et
gr̄a apud deū & homīes. Et si ꝓficiebat sapia et
gr̄a. nō videt a ꝯceptione habuisse plenitudinē
gratie. Respondet magister. Ad quod sane dici
potest ipm̄ fm̄ boiem tantā a conceptiōe acce-
pisse sapie & gratie plenitudinē. vt deus ei pleni
us conferre nō potuit. Et cū dr̄ vere ꝓfecisse sa
pia & gr̄a. intelligendū est nō quidē in se. sed in
alijs q̄ de eius sapia & gratia ꝓficiebant dū eis
sapiētie & gratie munera fm̄ etatis ꝓcessum ma-
gis ac magl patefaciebat. hec magister. Ex que
liquet q̄ christus peccare non potuit fm̄ perso
nam. qz peccatum non cadit nisi vbi est vacuuz
Sed vbi est plenitudo non potest cedere pecca
tum. ergo xps peccare nō potuit. sicut dicē ma
gister. li.iij. dis.xij.c.iij. Si de pson̄a xp̄i agit ma
nifestum est qz peccare nō potuit. Et dicit glosa
ibidem. Quāuis xps absolute nullo modo pec
care potuit. tñ potentiam aliquā peccandi ha-
buit. Scdo peccare nō potuit. ppter peccati dif
finibilitatē. Diffinitur em̄ peccatū. put ē quidā
recessus a deo. Sicut igit xps est de. ppter gra
tiā vnionis. & sic a se nō potuit recedere ita nec
peccare. Ideo de carne christi dicē Aug. de ver-
bo dñi. Licet enim caro eadem sit vt nostra. ta
mē nō ita facta est in vtero sicut nostra. Est em̄
sanctificata in vtero & nata sine peccato. & nec
ipse in illa vn̄q̄ peccauit. Et Origenes quem al
legat magister libzo.iij. dist.iij.c.iiij. Ih pena i-
quit similis est nostre fragilitati nō in equalita-
te peccati. qz pollutionem. id est fomitē que ex
ꝯcupiscentie motu ꝯcepta est nō habuit. nec ex
carnali delectatione natus est. Ideo bene dixit
Quis ex vobis arguet me de peccato. Sz beu
nullus nostrum secure posset dicere. Quis ar-
guet me de peccato. Quia peccauimus cum pa
tribus nostris. iniuste egimus iniquitatatē feci
mus Judith.vij. Et ps̄.xiij. Oms̄ declinauer̄t
simul inutiles facti sunt. Et apostolus ad Ro-
ma.iij. Onmes peccauerunt et egent gratia dei
Idcirco si queris. Quis arguet me de peccato.
Rñdet p̄mo & p̄ncipaliter ꝓscia ipsa q̄ interius
arguit & accusat. vt dixi supza feria sexta Leta-
re. Q.R. De boc etiam dicit Sap.xiij. Sp em̄ ꝙ
preoccupant pessima loquens de arguente con
scientia. q.d. Hec est causa timoris in pctōrib⁹
afflictis vt nō solum doleāt de penis presentib⁹
sed timeant penas futuras. Quia frequenter ta
les preoccupant & preconcipiunt pessima id est
maxime penam eis inferendo redarguente con

scientia que iudicat sibi penam maiorem debiti q̃ actualiter infertur. Ideo dicitur hiere.ij.arguet te malitia tua. Idcirco debet q̃libet homo prudens in hoc tempore gratie videre vt bonã conscientiam possit habere. Quia vt dicit Robertus holcot lectione.cxcj. Bona conscientia est vt quedam carta in qua merita nostra scribũtur p quam securemur ꝺ premio paradisi.iuxta illud.j.Thimo.j. Finis autem precepti est charitas de corde puro ⁊ conscientia bona. Finis p̃cepti potest dici meritum siue merces debita.p precepto.vnde habens cartam bonam p quam accepturus est magnam hereditatem.eam diligenter conseruat ⁊ maxime precauet ne a tineis vel vermibus consumatur. Carta aũt p quã vitam eternã vendicamus ẽ ꝓscia bona informata p charitatẽ tota plena bonis meritis.ita sit'r ꝺz a tineis ⁊ vermibus p̃seruari.hoc aũt fit dupl'r.vno mõ si frequenẽ tractet'.respiciat' ⁊ cogitet'.Alio mõ si pliniat' cedria.q̃ ẽ gumi cedri de qua dixi.s.sermone p̃cedenti. Isto em̃ duplici mõ si cartã ꝓscie nostre a corruptiõe tuare volumus primo optet vt frequenter eã tractemus ⁊ respiciamus facta.dicta ⁊ cogitatiões diligẽt discutiẽdo vt eã etiã a puluere detegam⁹ vt nec venialia incõfessa dimittam⁹ exemplo apostoli qui dicebat Act.xxiij. Studeo sine offendiculo ꝓsciam habere ad deum ⁊ ad homies sp. Scõ debem⁹ istã cartã plinire cedria que ẽ resina cedri.quasi sanguinẽ xpi frequenẽ meditãdo. Cedrus em̃ fuit pes crucis.⁊ sic p synodochen ꝑ cruce supponere potest. Hec aũt meditatio vermes.i.morsus pctõrum exturpat omnino dicẽte apostolo ad hebr.ix. Sãguis xpi emũdauit cõsciam nostrã ab opibus mortuis. Et sicut idez pdere est hereditatẽ ⁊ nõ habere talẽ cartã.ita idẽ est pdere ꝓsciam bonaz ⁊ vitã futurã. Et iõ illi qui se omnino depingũt ad fame claritatem ⁊ non ad ꝓscie veritatem.perdent finaliter celestem hereditatẽ. Contra quos seneca de moribus. Plerique famã pauci ꝓsciam verentur. Secundo si q̃ris tu pctõr. Quis me arguet ꝺ pctõ Rñdeo q̃ tua,ppria nequitia que semp penam habet.iuxta illud Boe.li.iiij.ꝺ ꝓso.psa.iij. Si pbis,pbitas ipsa pmium sit.ita improbis nequitia ipsa supplicũ est. Et.b.Aug.li.j.cõfes.concorꝺat dicẽs. Iussisti domie.⁊ sic est vt pena sit sibi omnis inordinatus animus. Et ideo beatus Aug.de vera pnia.c.ix. Nulle pene graviores sunt q̃ male conscientie.in quibus cum nõ habeẽ deus ꝓsolatio nõ inuenit'.⁊ hoc ẽ vt effectus culpe.sicut dixit iuuenalis li.v. Quodcũq; malum cõmittit' ipsi displicet auctori.quare est sibi vltio.quia sine iudice nemo nocens absoluitur. Improba q̃is gratia fallax ptoris vicerit vr-

nam ⁊c̃. Modus erat antiqu⁹ sicut narrat Ouidius.xv.metha.q̃ ptor ꝓdemnaturus aliquem nocentem.misit in vrnam lapillos nigros ⁊ eos postea coram pplo ostendit.⁊ sic eo facto reum damnandum ostendit. Quando autez esset liberaturus hominem.immisit lapillos albos quos postea ad ostentionem innocentie effundebat. Dicit ergo iuuenalis q̃ quando aliquis conscius sue malitie euadit iudicium pretoris pretore per gratiam ⁊ fauorem victo tamen seipso iudice non absoluit'.quasi diceret. Sed ipsa malitia accusante adhuc supplitio eterno nisi peniteat dignus iudicat'. Ideo dicit seneca libro de moribus. Mala conscientia sepe tuta ẽ.secura vero nunq̃. Tertio si queris. Quis arguet me de peccato. Respondeo q̃ hoc debet facere quilibet p̃dicator ⁊ plat⁹.iuxta illud ap'li.j.Thimo. v. Peccãtes coram hoibus argue vt ceteri timorẽ habeant. Et intelligit' ꝺ pctõre publico notorio.vt sicut peccatũ est notũ ita ⁊ correctio. Et ad Titũ.ij.dicit. Argue.s.delinquẽtes cũ imperio.id est auctoritate pontificali.ne te condemnent. Quia ſm glosam prelatus nimis mollis ꝓtẽptibilis reddit' suis subditis. Et certe argutio vel correctio necessaria est tam ex pte prelati q̃ subditi. Ex pte plati necessaria est. q; dicit canõ dis.lxxxvj.c.faciẽtis. Facientis,pculdubio habet culpã q̃ quod potest corrigere negligit emẽdare ⁊ corrigere cũ possit. Perturbare pursos nihil aliud est q̃ fouere.nec caret scrupulo cõsensionis occulte qui facinori manifesto desinit obuiare. Ex parte etiã subditi peccantis necessaria est correctio vt eam acceptet libenter.⁊ vitam suam ſm eaz corrigat ⁊ emendet ne in futuro rigide punietur. Quia legitur exemplum manifestum. Apud sanctum Victorem parisius in monasterio canonicorum regularium magister hugo canonicus fuit qui scꝺs aug. id est scꝺs ab augustino in scientia dict⁹ fuit. Qui et si vite valde laudabilis fuit. hoc tamen min⁹ pfecte fecit.quia disciplinas ⁊ correctões i secreto vel in capitulo cum alijs quottidianis excessibus non accepit habebat enim carnem tenerrimam ⁊ nimis delicatam. Quia ergo naturam vel consuetudinem potius minus bonã i se virtutis exercitio nõ euicit.audi quid eum fusti nere contigerit. Ad extremam veniens horam a quodã canonico suo qui eum in vita valde dilexerat adiuratus est quatenus post obitum ei appareret.libenter inquit si hoc mihi p vite et mortis dñm conceditur. His conditionib⁹ medijs magister hugo defungitur. Nec multo post rediit ad sociũ prestolantẽ dicẽs. Ecce ego venio.quid vis.morari nõ possum. Et ille ⁊ si cum timore.non tamen modice gratulatus. Quomõ

inquit dilectissime tibi est. Bene inqt mihi nunc est. Sed quia renui accipere disciplinam ꝛ doctrinaz ꝛ correctionē vir vllus demonū remansit qui mihi non ictum validum dederit ad purgatoziū transeunti. Quo dicto ab oculis eius disparuit ꝛ ad celestia euolauit. Ecce nunc charissimi quanto melius q̄to deniq; vberius ē correctionē suscipe in vita q̄ post mortem ex quo vir ille doctissimus ita p̄cussus est. Videāt ergo illi qui nunc argui nolunt. veniet certe tp̄s vt ille qui latratus corrigentiū cōtempserit clamores ac irrisiones atq; cachinnos demonū ad penas ineuitabiles compellentium cogetur sustinere. Unde verificabit illud psal. ij. Reges eos in virga ferrea. Hinc etiam dicitur per sapientem Eccī. xix. Qui odit correctionem in aure vita eius minuetur. Glosa per suspendium vel aliam mortis penam. sicut declarat Boe. de disciplina scholarium de filio Lucretij sanguineo eo eñ q̄ correctionē contēpsit. ꝛ pater eum corrigere neglexit. ideo per suspendiuz interijt. Et cum iam esset apud patibulum aduocato patre q̄ daret sibi osculum nasum eius demordit dicens. Quare a primis meis erroribus icastigatus euasi. Quia in principio pater eum corrige neglexit. ꝛ postea ipse correctionem contempsit Ideo sapiens. puer. xxiij. Noli detrahere disciplinam a puero. Si eñ percusseris eum virga non morietur. Glosa. id est non noces sibi i corpore. vel non morietur. scilicet morte culpe ꝛ gehenne. Et subdit. Tu virga percutis eum. scilicet disciplinando. ꝛ animam eius de inferno liberabis. Quarto q̄ris. Quis ex vobis arguet me de peccato. Respondeo q̄ ad senes spectat. etiam correctio non solum solennium sed etiam maioz u m. Narrat valerius in policrate li. vj. c. ij. de quodam sene qui suis temporibus apud romanū populū p̄tra ea q̄ iniuste agebantur liberrime loquebatur. increpans arguendo ꝛ dissentiens factis maioz̄. Hic cum ab amicis ammoneretur qua audacia ita efficaciter diceret omnibus veritatem. Ille respondit. Due inquit res licentiam mihi p̄bent. scz orbitas et senectus. Uoluit dicere q̄ ille qui est iuuenis et aspirat ad ardua ꝛ sperat promotiones et officia. necesse habet adulare. Sed contra hoc fuit senex. ꝛ ideo senectus dedit ei auctoritatem libere arguendi. Et senex habens filios ꝛ filias p̄o mouendas. licet non p̄o se. tamē p̄o p̄role frequenter mentitur. vel saltem dissimulat veritatē hic autem quia p̄role caruit. et similiter senex fuit. ideo a veritate dicenda nihil offendenti pepcit. Sed in illis temporibus modernis iuuenes obaudire nec obedire volunt senioribus. Et verificatur interdum illud Isa. ij. Tumultuabitur puer senem. ꝛ ignobilis contra nobilem. Non esñ sic erat antiquitus inter romanos sicut narrat libro. ij. ca. j. Iuuentus senectuti ita circumspecte honorem tribuebat tanq̄ omnes maiores nationes adolescentium essent patres. Quid to si queris. Quis me arguet de peccatis. Respondeo q̄ hoc in iudicio extremo generaliē faciet xp̄s. qz dic̄ p̄s. xlix. Arguā te ꝛ statuā p̄tra te faciē tuam. Glo. vt turpitudinē tuā videas et confundaris. Ideo dixit Naū. ij. Revelabo pudenda tua in faciem tuā. Si ergo o peccator vis eu adere tantam correptionem pete dominum fiducialiter cum Dauid p̄s. vj. di. Dñe ne in furore. id est in indignatōe tua. arguas me. quasi diceret ad damnandū. neq; in ira tua corripias me. quasi castigandū in iudicio. quod est dicere pic me reū seruū pie dñe argue vt emender. hic me paterne corripe vt corrigar. nō ibi in furore iudicij. neq; in ira supplicij. Sed potius miserere mei quoniam infirmus sum. vel sic. Domine ne infuroze tuo arguas me. vt inimicos quibus dices Matth̄. xxv. Ite maledicti in ignem eternum. sed vt filium. neq; in ira tua corripias me. vt ad condemnandum sed emendandū. Ex his iam dictis patet vite christi irreprehensibilitas qui declarauit primo eius innocentiam vt confidenter diceret. Quis ex vobis arguet me de peccato ꝛc. Secūdo ostenditur vite puritas cum dicit. Si veritatem dico vobis cur non creditis mihi. et ponitur ibi si p̄ qua. Circa quod notandum. extra de regulis iuris. Qui scanda lizauerit. dicitur in glosa. Veritas est triplex. veritas iusticie ꝛ doctrine atq; bone vite. Veritas vite est obseruantia legis diuine. Veritas doctrine ē p̄batio et predicatio eiusdē. Veritas iusticie est sententia iudicis vel testimoniuz p̄ veritate. Et ista est triplex. q̄ p̄ nullo scādalo est obmittenda. Quia dicitur de regulis iuris. vtilius scandalū nasci permitt̄iur q̄ p̄ veritas relinquatur. Qui concordat illud poeticum scādala p̄o vita. doctrina iusticiaq;. Tu non effugies que sunt reliquis fugienda. p̄o vita quidē quia aliquis homo p̄o nullo scandalo vitando debet peccare mortaliter. nec doctor nec predicator debet falsum docere p̄o quocunq; scandalo vitando. Tacere tñ pōt si ita sit q̄ auditores fiant ex sua doctria deteriores nec tñ iudex vel testis vllo mō iudiciū vel testimoniū falsum facere vl̄ ferre debet. vel falsū dicere i iudicio. p aliquo scādalo vitando. Potest tamen iudex in causa differre sententiam. ꝛ testes facere tacere ad tempus. Et sic videntur intelligi isti duo versus qui ponuntur extra de temporibus ordi. c. sane in glosa. Est verum vite doctrine iusticieq; Primum semper habe duo p̄pter scandala

linque. Licet em veritatem doctrine i casu ppt scandalum subticere z iudiciuz licet differre. tamen falsum dicere vel iudicare nullo modo licz pro quocunqz scandalo vitando. Ideo xps nobis in exemplu semp dixit veritatē. Est tñ vlterius notandū q veritas est inquirenda cū studio. defendenda cū odio z ponenda oi socio. Primo igit veritas est inquirēda cum studio iuxta illud Prouer. xxiij. Eme veritatem. z noli vendere sapiam z intelligentiaz. Vbi dicit glo. Veritas emit quando cum magno studio vel labore cognitio veritatis acquirit. Ad idē Eccl. ij. Pius z misericors est deus. z remittet tempore tribulationis peccata. z ptector est oībus inquirentibus se in veritate. Et ibidē. c. iiij. Nō contradicas verbo veritatis vllo modo. z. c. xxxvij. Ante oīa opa verbū verax pcedat. scdo veritas defendenda est cuz odio. q fm Salustium i Jugurtino. Veritas parit odium. obsequium parit amicitiam. vnde veritas semp finalit oibus pualet. iuxta illud Esdre. iiij. Magna est veritas z pualet oibus. Vnde patiēs aduersitatē. p defensione veritatis licet ad tempus possit oppzimi. finaliter tñ triumphabit. In cuius figuram leginus de Jona q multiplr fuit tribulatus. z tunc finaliter mirabiliter liberatus dicebat aūt filius amathi. i. filius veritatis. non q ipe pater suus dictus fuisset amathus sz q helyas suscitauerat ipsum a mortuis z restituerat matri sue quē p filio resuscitato dixit helye scz regratiando. Nunc i isto cognoui q vir dei es tu. z verbum dei in ore tuo verum est. iij. Regū. xvij. Et ex illa hora z deinceps dict' est Jonas filius amathi. id est filius veritatis. Modo sic est q de nullo homine legimus q tot euaserat pericula sicut Jonas. Primo em fuit filius sozeptene. de quo Reg. vbi supza vbi scribit. Egrotauit filius mulieris matrisfamilias. z erat languor fortissimus ita vt in eo non maneret anhelitus. Ille enim in iuuentute mortuus est et suscitatus ab helya. Iste igitur adultus prophetia missus fuit niniuitis. et volēs fugere i thar sis per mare. z in illo sorte cadēte super eum. p iectus est in mari de naui. Secundo deuoratus est a ceto. Tertio cōseruatus in ventre ceti. tribus diebus z tribus noctibus. Quarto euomitus de ventre ceti in aridam. vt habetur Jone. ij. Quinto adustus est tanto feruore solis z calefactus vt petist anime sue vt moreretur. z ait. Melius est mihi mori q viuere. vt dicitur Jone. iiij. Ecce quantas aduersitates sustinuit filius veritatis in signum q quicunqz veritatem constanter tenet. z persecutiones z iniurias patienter sustinet finaliter liberabitur. iuxta illud verbum dominicum. Johannis. viij. Si manseritis in sermone meo. vere discipuli mei estis. et cognoscetis veritatem. z veritas liberabit vos Sed est vulgariter exemplum q homines sicut se habent ad aquam benedictam recipiendam. Quando enim sacerdos incipit spargere. totus populus applaudit z occurrit approximando ad sacerdotem. deponunt capucia z inclinant capita. manus eleuant vt aquam benedictam recipiant. quia talis aqua delet venialia peccata iuxta illud metriste. Aspergaris aqua veniale tollitur aqua. Si autem sacerdos sit liberalis de aqua sua z det abundanter in faciem statim se auertunt z fugiunt. vel se ab aqua defendūt. Isto modo contingit inter homines. ō veritate. Vt enim tam nobiles q simplices. quando audiunt de aliquo sacerdote. plato vl predicatore q dicit veritatatem hominibus. libenter z mirabiliter applaudunt z talem commendant. z eum audire desiderant. Sic herodes Johannem baptistam libenter audiebat. z audito eo multa faciebat Mar. vj. Sed si contingit q ad eos inclinet z det eis abundanter de aqua sua benedicta. hoc est arguat z increpat et corripiat vicia in quibus iacent. statim remurmurant. z faciez suam auertunt. z peccata sua defendunt. vt verificetur illud apostoli. ij. Thimoth. iiij. A veritate quidem auditum auertūt. z ad fabulas cōuertuntur. et tales factis illis demonstrant. q ex deo non existant. Quia veritas que est christus dicit. Qui est ex deo verba dei audit. Et. p pterea vos non auditis. quia ex deo non estis. Super quo dicit Grego. i omel. Si em ipse verba dei audit qui ex deo est. z audire verba dei ñ potest quisquis qui ex illo nō est. Interroget se vnusquisqz si verba cordis aure percipit z intelligit vnde sit. Circa quod est notandum q verba dei sunt libenter audienda. quia sanant oīa peccata mortalia. Juxta illd Sapie. xvj. Neqz herba neqz malagma sanauit eos. sz sermo tuus domine q sanat oīa. vbi dicit Robertus holcot lect. clxxix. Sicut em medicīa nō statim sanitatis effectū induit sed fm processum temporis z cum mora. ita verbum dei auditū aliquotiens auditorem non subito conuertit. sed si forte in anima per xx. annos cōuenerit tūc primo incipit operari. Hec aūt anima habet multas infirmitates que ad septem capitalia radicaliter reducuntur. z p septez corporeas infirmitates figurant. Nam supbia freneti compatur patit em freneticus mētis alienatōez. quia nec bene iudicat de seipso nec etiā de alijs. imo seipm iudicat q quanto est infirmior q tanto valentior sit. Eodem mō superbia omnia cōtemnit z condemnat. se solū sufficientē reputat. z sibi plus q bz semp arrogat. vñ ipsam mentis alienationē

patiebatur merito pro sua superbia Nabucho-
donosor de quo Daniel.iiij.q̃ dixit deambulãs
in aula sua. Nõne ergo est Babilon ciuitas quã
ego edificaui in domo regni in roboze fortitudi
nis mee z in gloria decoris mei. z statim diuina
virtute electus est ab hominibus z cum feris vi
xit. z passus est alienationẽ mentis. z videbaꝫ si
bi q̃ esset bos in anteriozibus z in posteriozib⁹
leo. z post.vij.menses restitutus p preces Da-
nielis ad sensum licet non statim ad regnum.
Et tunc legitur dixisse. Omnes vie dei iudicia.
et gradientes in superbia possunt humiliari. ſz
nota circa frenesim in principio necessaria est
euacuatio sanguinis z aliozum superfluozum
humoꝝ qui ad cerebzum ascendentes pturbãt
vsum rõnis. Eodem modo verbũ dei ascẽdẽtes
humozes. hoc est elatõem mẽtis euacuat z sa-
nat. q̃ tñ mentis elatio vl̃ cozdis supbia raro sa
naꝫ alꝫs iuxta illud Eccl̃i.iij. Synagoge supboꝝ
non erit sanitas nisi chzistum tangat p humili-
tatẽ. Quia dr̃ Luce.vj. Otis turba querebat eũ
tãgere. qz virtus de illo exibat z sanabat oñs
Secũda infirmitas est ira. que compatur febzi
acute. cuius accidentia sunt q̃ homo habeat cõ
tinuum calozem z sitim maximam ſm constanti
nũ.li.vij.viatici. Et isto modo etiã ẽ de hoie ira
cundo qui etiam ad quodlibet verbũ calozẽ ire
sue exercet gestu. verbis z vultu. Habet etiam si
tim maximã seipsum vindicandi. hanc eñ infir
mitatẽ patiebaꝫ Herodes qñ vidit q̃ illusus es-
set a magis iratus est valde. z mittens occidit
omnes pueros q̃ erãt in bethleem z in oĩb⁹ fini
bus eius Math̃.ij. Ecce preceſſit calox nimius
ire. z secuta est sitis irratõnalis vltiõis. Istã ei
infirmitatẽ curat sermo diuinus cũ dicit Leui.
xix. Nõ q̃ras vltõz nec memoz eris iniurie ciui
um tuoꝝ. Et silr Señ.xlv. Ne iraſcamini i via.
vbi ad lr̃am est verbuz Joseph ad fratres suos
ituros ad patrẽ. Sic nos omnes fratres sumus
z in via ad patrẽ celestem z iudicez tendẽtes q̃
iusticiam nobis plenissime exhibebit. Singulis
eñ diebus vnã dietam facimus. Ideo z põt esse
hoc verbũ chzisti. Ne iraſcimini i via. Itẽ Job
xxxvj. Nõ te supet ira vt aliquez opprimas. Et
Eccl̃i.vij. Ne sis velox ad iraſcendũ. Ecce qua-
liter verba dei curant infirmitatem ipsius ire.
Tertia infirmitas est ipsa inuidia. que etiam cõ
patur febri. Febzicitans eñ modo calescit mo-
do frigescit. z eodẽ mõ inuidus modo gaudet ỏ
aduersitate bonoꝝ mõ dolet de prosperitate ipo
rum. Istam eñ infirmitatem patiebaꝫ Saul.ij.
Reg.xviij. qñ audiuit iuuenculas ipm dauid cõ
mendare dicẽtes. Saul percussit mille. z dauid. x
milia. Inuidia motus ait. Mihi dederunt mille
z Dauid. x. milia. Ista quidez infirmitas putre
facit interioza hoĩs. Sed cura eius est verbum
dei psuadẽs amicitiã z dissuadẽs inuidiã. Pzo
uerb̃.xxiij. Ne comedes cum hoĩe inuido. z ne
desideres cibos eius. quoniã in similitudinẽ ari
oli z cõiectozis estimat quod ignozat. Comede
z bibe dicit tibi. z mens eius nõ est tecum. Si-
militer verbum dei dissuadet exultatõz quã ha-
bet inuidus in aduersis pzo rimi. Pzouer.xx-
vij. Qui in ruina alterius letatur non erit impu
nitus. Et adducit nobis exemplũ Job.xxxj. Si
gauisus sum ad ruinaz eius qui me odozat z ex
ultaui q̃ inuenisset euz malũ. Similiẽ verbũ dei
dissuadet de aduersitate gaudere z de prosperita
te tristari. iuxta illud apostoli ad Ro.xij. Gau-
dete cum gaudentibus. z flete cum flentib⁹. Et
ij.Chor̃.xj. dicit. Quis infirmatur z ego non
infirmoꝝ. Quarta infirmitas spiritualis est ac-
cidia que compatur paralisi que est mẽbzoꝝ dis
solutõ z debilitatõ. ita q̃ motuz debitũ pficere
nõ possunt. Istam infirmitatem patiebaꝫ figu-
ratiue ille qui.xxxviij.ãnis iacuit circa piscinã
salutiferam z nunq̃ descendit in eam Johãnis.
v. Et figurat inueteratoꝝ dies malos qui quot
tidie iacẽt circa sacramentũ confessionis z nun
q̃ sollicitantur illud intrare donec debeant mo
ri Ista infirmitas sanaꝫ p valde calida. Quia si
ex vna parte consideratur calox pene gebenna-
lis qui ardebit vsq̃ ad inferni nouissima Exo-
di.xxxij. qui ſm Isa.c.vlti. nunq̃ extinguetur.
z ex altera parte ppendatur calox charitatis
xp̃i ad opationẽ virtutum excitantis Eccl̃i.ix.
Quodcunq̃ potest manus tua instanter opare
Et Eccl̃i.xiiij. Ante obitum tuũ operare iustici
am. qz nõ est apud inferos inuenire cibũ. et sic
poterit recipere curam. Idcirco etiã dicit dñs
Piere.xiij. Cõuertimini filij reuertẽtes. z sanã-
bo aduersiones vzas. Quinta infirmitas spũal
ẽ auaricia. z ꝓpaꝫ ydropisi ſm Bedã cuius p-
prietas est q̃ languẽs ea infirmitate q̃nto plus
bibit tãto pl⁹ sitit. z eodẽ mõ auarus. quanto
pl⁹ habuerit tanto plus diuitias cupit z nunq̃
dicit sufficit hãc infirmitatẽ patiebaꝫ ille diues
q̃ dixit Luce.xij. Destruam hozrea mea z ma-
ioza faciam. z ibi congregabo oĩa que nata sunt
mihi. Istam infirmitatem sanat verbum dei per
suadens largitatem z elemosinã Isa.lviij. Frã-
ge esurienti panem tuum. et egenos vagosq̃ in
duc in domũ tuam. z tunc erumpet quasi mane
lumen tuum. z sanitas tua citius oziet. Et btũs
Ambzo.li.de officijs. z habet.lxxxvj.dis.c.pa-
sce. Pasce fame mozientem. si non pueris occi
disti. Et Eccl̃i.xxxiiij. Panis egentium vita eo-
rum. qui defraudat eum homo sanguinum est.
Sexta infirmitas est gula subuertens iudicium
rõis. z compaꝫ epilẽsie que facit hoiem cadere

corporaliter. Sic z gula facit hominem cadere in omnia peccata mortalia spualiter. vt. s. habeť i quinquagesima. T. N. Quia est ingressus z ianua ad oia vicia. Istaz infirmitatē patiebatur iste dives epulo. Luce. xvj. qui induebatur purpura z byssо. z epulabatur quottidie splendide. Hāc eм infirmitatē sanat verbū dei Luc. xxj. Attēdite vobis ne forte grauenť corda vestra in crapula z ebrietate. Ad aplos ad Eph. v. Nolite inebriari vino in quo luxuria est. Et etiam be. Aug. libro. x. confessio. Sumenda enim sunt alimenta tanq̄ medicamenta. Septima infirmitas spualis est luxuria. z compatur lepre q̄ nascit ex calore corrupto z deordinato Sic z luxuria ex caloze nascitur. quia dicit Hieron⁹. Flammigero igne pcutit femina conscientiam. Hanc patiebatur. Salomō notabiliter q̄ habuit vxores quasi reginas septingētas. z concubinas trecentas. iij. Regū. xj. Hec est infirmitas contagiosa z abominabilis. quia vna psona talis centum potest inficere. Sed hanc infirmitatem sanat verbū dei. j. Chorinth⁹. vj. Fugite fornicationē. Sup quod verbū dicit. b. Amb⁹. cum alijs pōt vicijs exprecari conflictus. Hanc fugite ne approximetis. quia nō potest aliter melius vinci. Ecce q̄ magnas z piculosas infirmitates sanat verbum dei. z q̄libet nō sanata causat mortem spualem z gehennalem. Ideo si vis ab his curari tunc audias libenter verbum dei Tercio veritas est preponēda socio. quia duobus existentibus amicis sanctū ē prehonorare veritatē. vt dř. j. Ath⁹. nisi eм hō inferret veritatē familiaribus suis posset inducere falsa testimonia et falsa iudicia ad defensionē amicoz suoz cōtra veritatē. qđ rō nō pmittit. maxie autē plis ꝑgruit qui sunt pfessores sapie. Que q̄dem sapia est cognitio veritatis. z ideo specialiter valet ad veritatē defendendā. Qđ aūt magl debem⁹ honorare veritatē q̄ hoiem. pbař p hoc qz nō diligimus hoiez nisi. ppter veritatē. ģ magis amanda est veritas. Ideo Plato reprobando opinionē Socratl magistri sui dixit q̄ oportet magis curari de veritate q̄ de alio. Xps autem volens nos docere veritatem amare z honorare dicit. Si id est quia veritatē loquor vobis. Cur non creditis mihi. quasi di. vtiq; credere deberetis veritati. At Johis. xiiij. dic̄ se eē veritatē. Ego sum inquit via. veritas z vita et quare hoc fecit. ideo vt ipsa ab hoibus amaretur. Heu bis temporibus a multis veritati detrahitur. captiua dtinetur. vndiq; impugnatur et sternitur. ac vili precio venditur. De primo est illud Job. vj. Quare detraxistis sermōnib⁹. De secundo exponitur illud Roma. j. Veritatē iniustitia dtinet. quia vix inuenitur qui velit eā dicere. iuxta illud Sene. Monstrabo tibi qđ iudicium possidentibus desit. s. q̄ verū dicant. de tercio itelligit illud Isa. lxix. Corruit i plateam veritas. Et illud Dañ. viij. Prosterneť veritas in terra vbi dicit glosa. Veritas prosternitur in terra quādo aliquid terrenū pre ponitur veritati. De quarto habeť illud Prouer. xxviij. Qui cognoscit in iudicio faciē nō bene facit. Etiā talis p buccella panis deserit veritatē. Multi eм hodie deserunt veritatē. ideo fugiat ab eis doctrine veritas. sicut ecōtrario sequitur veritas doctrine eos qui habent veritatez vite. iuxta illud Eccl. xxxj. Volatilia ad sibi consimilia conueniunt. z veritas ad eos qui operantur eaz reuertetur. Tercium quod declarat xpi innocentiam est sua humilitas que tangitur in hoc cū iudei dicebant. Nonne bene dicimus qz samaritanus es tu z demoniū habes. rndit Jhesus. Demoniū nō habeo sed honoro patrem meum. sed vos inhonoratis me. Ego nō quero gloriā meam. In hoc igitur q̄ xps gloriam ꝓpriam non quesiuit dat nobis doctrinā vt gloriam que seli deo congruit non queramus ne fures predicemur. Fur enim qui subtraheret rem caram vt purpuream vestē regi in qua rex vellet gloriari p seipsum. Si fur in veste sic furata gloriaz quereret merito a rege puniretur. Spiritualiť rex ē christus deus qui habet rem caram z preciosam. s. gloriam que soli deo debetur. iuxť illud. j. Thimoth. j. Regi seculoz deo immortali inuisibili soli deo ipsi honor z gloria in secula. Et per se dicit dominus Isa. xlviij. Gloriā meam alteri non dabo. Idcirco hō qui ad similitudinē furis sibi attribuerit gloriā merito puniť et necať Quod figuratū est. j. Machab. vj. Anthioch⁹ veniens contra iudam machabeum ad pugnaz multos secum elephantes habuit. inter quos p̄cipue vnus maior erat in quo anthiochus residebat. Eleazar cupiens sibi nomen magnū obtinere. bonis armis munitus aggressus est elephantem. quem strenue percutiens superauit z occidit. sed incaute circa illum remanens sub eo mortuus est. Moraliter anthiochus interp̄tatur paup filiēs. z significat dyabolum. q̄ ido pauper est eo q̄ eternas diuitias pdidit. de quibus. ps. cxj. Gloria z diuitie in domo eius. Ez Eleazar bonis armis munitus significat quēlibet hoiem virtutibus ornatū. quib⁹ mediātib⁹ vincit elephantē dyabolū. Si autem querit laudem z gloriam de virtutibus suis spualiter moritur. iuxta illud Grego. Sub hoste quem prosternit moritur qui de virtutib⁹ gloriať. Jō. b. Aug. li. soliť. dicit. Qui laudari vult de suo dono. z nō querit in illo gloriam tuam furari vult Domine formator meus ex vtero matris mee

ne sinas me cadere in illam exprobrationem ne exprobretur mihi furari voluisse gloriam tuam Tibi gloria.laus ⁊ gratiarũactio cuius est omne bonum. Et alibi in eodem libro dicit. Gloria patri qui fecit nos.gloria filio qui redemit nos gloria spiritui sancto qui glorificauit nos. Gloria summe ⁊ indiuidue trinitati cuius opera inseparabilia sunt.cuius imperium sine fine manet. Te decz laus.te decet hymnus.tibi debeť omnis honor.virtus ⁊ fortitudo deo nostro in secula seculorum. Ecce qualiter glorioſus ille doctor soli deo gloriaz dat ⁊ ascribit. Sic ⁊ quilibet nostrum faciat cum.ps̃.cxij. Non nobis dñe non nobis.sed nomini tuo da gloriam. Est tamẽ notandum in quolibet homine duo considerãtur Primũ est ipe hõ. Scõm est donũ dei qõ in ipso est. Si eñ gloriať de ipso dono dei inq̃tum hz illud a dño deo bona gloriatio.qz i dño gl'atur Nã ⁊ hoc p̃cepit apl's.ij Chor]. xij. Qui gl'iať i dño glorieť.q.d.de bono ope non sibi sed deo gloriaz tribuat. Qui eñ sibi attribuit potest dicere verbuz hoc euãgelij hodierni. Si ergo glorifico meipsum gloria mea nihil est. Quia si qs gloriatur de dono quasi de se habito mala ẽ gloriatio.qz de se nihil habet iuxta illud dictũ apli Quid hẽs qõ nõ recepisti.q.d.nihil. Et si accepisti qd gloriaris quasi non accepis. Ideo apostolus.ij. Chor]. xij. Pro hmõi visione vel honore ⁊ donis collatis gloriaboz in dño pro meaũt nihil gloriaboz.q.d .a me nullã habeo materiã gloriandi nisi in infirmitatibus meis. Nã si voluero gloriari non ero insipiẽs.q.d. Quia nõ facio hoc inane ⁊ sine causa veritatem nõ dico. Parco aũt.id est parce me laudo.ne quis existimet.scz me inaniter gloriari . Quartũ quod ostẽdit xp̃i innocentiam fuit magna mititas.qõ patet in hoc q̃ de conuicijs sibi iniectis ⁊ iniurijs illatis a iudeis q̃ videlicet dicebãt eum demonium habere noluit se vindicare .sed voluit
D libere condonare.sicut testatur Bern.sup cantica.sermo.lxxxix.dicẽs . Tam liberaliter dñs donauit iniuriam vt iam nõ damnet vlciscendo nec reiteret imꝓperando .nec minus diligat imp utando. Nam de sua mititate aut mansuetudine p̃dixerat ipse hiere.xj. Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimã . Et Mat. xj. Discite a me quia mitis sum ⁊ humilis corde vbi dicit glosa Mitez ideo se dixit.quia cessit reprobis.⁊ vicit in bono malum.⁊ omnia equanimiter sustinuit. Ecce homo christiane christum a quo diceris christianus.⁊ sis sicut ⁊ ipse mitis ⁊ mansuetus.quia hec virtus multa bona tibi confert. Primo vitam corporis cõseruat. Prouerb. xj. Clementia preparat vitam . ⁊ sectatio maloꝝ mortẽ. Et in eisdem Prouerb. xij . Qui suauis est viuit i moderatõibus. Scõm bonum est q̃ animam conseruat.iuxta illud Eccl.x. Fili in mansuetudine serua animam tuam .Mansuetudo eñ est sicut antemurale aie lapides diuinorum verboꝝ leniter excipit. ⁊ ideo ictꝰ frustrat ⁊ hominem a lesione custodit ⁊ conseruat sicut etiam vasa vini in feno vel etiam in alio nõ nulli inuoluunt.⁊ sic a fractõe seruanť. Sic etiã mansuetudo aut mititas animam seruat ne ira eam frangat. Tercium bonum est q̃ hominem delectat iuxta illud ps̃.xxxiij. Mansueti autez hereditabunt terram.⁊ delectabuntur in multitudine pacis. Est eñ mititas sicut culcitra mollissima in lecto floride conscie . in qua anima a mundo quiescit. Ideo potest dicere q̃libet talis Cantic.j. Lectulus noster floridus . Sed sunt heu multi qui conuicia sibi obiecta nõ solũ exemplo xp̃i nõ remittunt.sed imꝓperando reiterant.⁊ interdũ ob paruum ꝓuicium cũ se iniuriantibus diu loqui refutant.de quibus dic̃ btus Aug.i cõibus sermonibus.sermõe.xviij . Nos interdum ociosis fabulis ⁊ sepe ob paruissimuz ꝓuiciũ.imo quandoq; ꝓpter signũ ita delinquimus caritatem vt nõ solum multis diebus sed etiam mensibus nec loqui nec amicitiaz hẽam? nec attẽdimus.qz cum nos odium inuicẽ habemus muros ciuitatis sancte hierusalem sic contra nos claudimus vt nullus nobis remaniat aditus p quem possimus . Quartum quod demonstrat xp̃i innocentiam est caritas.quia propter cõuicia sibi illata ex mera adhuc caritate a predicatione ⁊ a beneficijs cõferendis non cessauit. Quia caritas sua habuit se primo sicut dorsum.qz sicut dorsum est multarum lesionuz susceptiuuz.qz patitur verberationem.excoriationẽ ⁊ multa alia mala.⁊ qñq; de alioꝝ mẽbrorum culpa sepe sustinet penam. Sic christus ex sua magna caritate qua dilexit nos hiere.xxxj multa sustinuit opprobria ⁊ ꝓuicia . nec tamen ꝓpria subtraxit bñficia sua. Jb dicit ps̃.lxviij. Qm̃ propter te sustinui opprobrium operuit cõfusio faciem meam. Secundo sua caritas habet se sicut ferrũ calidum. Sicut eñ ferrum calidũ flexibile est ad ea que homo cõcupiscit quod ò frigido fieri nõ põt.qz de eo nõ põt aliq̃s facile opari nec potest flecti sed frangiť sub metallo. Sic caritas christi quasi ferrum calidum fuit delectabilis ad omnes.vt nec deesset suis capitali
E bus inimicis. Quãtũ ad scõm ponitur iudeozũ malicia cum dicit. Tulerũt lapides iudei. Moraliter ò hoc loquẽdo sciendũ multi sunt qui adhuc christũ in celo regnãtẽ solẽt lapidare. Primi sũt superbi excusatores qui mittunt lapides excusationis contra christum figurati per semey qui mittebat lapides contra dauid . vt ha-

betur.ij.Reg.xvj.Et bi inquã excusatores sunt triplices.Aliqui em dicunt q̄ speciositas ꝛ bonitas rerum creatarum allicit hominẽ ad peccandum.ꝛ sic p illa creata volũt a peccato suo superbi se excusare.Contra quos dicit spiritussanctus Sap̃.j.Creauit deus vt essent omnia .et sanabiles fecit natões orbis terrarũ nõ est in illis medicamentũ exterminij .quasi diceret. In omnibus rebus quas deus creauit et posuit in mũdo nõ est infectio ad creandum peccatum si homo nõ fecerit excessum.Ideo nõ est imputãdum bonitati eoꝝ vel speciei vel forme.si hoies amore mundanoꝝ ꝙtra honorẽ dei fungunt .ſꝫ tñmodo puersitati hoim.qz male vtunt rebus creatis.Ideo dicit.b.Aug.de vera religione .c xxxviij.Nec aqua mala nec animal quod in aere viuit.nam iste substantie sunt. sed malum est voluntaria p̃cipitatõ.ꝛ in eo suffocatio.Exemplum aliud subdit.Stilus inquit ferreus alia pte qua scribimus ꝛ ex alia parte qua delem⁹ fabricatus est in suo genere pulcher.ꝛ ad vsuz nostrum accõmodat⁹.ꝛ si q̄s cum ea pte scriberz qua delet ꝛ ea velit delere qua scribebatur.nullo modo stilus malefecerit sed ipse factor in re vituperaretur.hec Aug.Alij aũt se excusant dicentes carnis fragilitatem ad peccandum eos compulisse.Quod etiam excludit spũsactus p verbũ sapiẽtis iam allegatũ q̄ dixit. Non est em in illis medicamẽtũ exterminij.q.d.In carne nõ est necessitas ꝙcupiscẽtia vel exterminãs ad p̃cipitiũ peccati sed tñmodo incitãs quam hõ p peccato meruit.ꝛ de ea si velit,pficit si resistit.Unde Grego.ix.moza.c.xxvj.Superna dispensatione ꝛ tota intẽtione sic fit vt nos seruientes carni nostre permittamur impugnationibus concuti ne mens nostra audeat in superbiam per p̃sumptionez sue securitatis eleuari vt cum pulsata trepidat in solo autoris adiutorio pedem spei figat.Ideo dicit Gregorius.ix.moraꝝ.Ad ima quippe trahit coz ne extollatur spiritus.ꝛ ne pertremat caro spiritus leuat me iaceamus in infimis.Caro aggranat ne extollamur ex infimis.Et sic ẽm grego.quodam cerro moderamine fit vt carne depremente sed nõ prosternente homo desperationis lapsum caueat ꝛ spiritu eleuante.ꝛ tamen temptationes sentiente superbie casum euadat.Et si dei spiritus trahit ꝛ caro retrahit subtilissimo interni iudicij moderamine infra summa ꝛ super infima qõ ammodo homo liberatur.ꝛ ideo patz q̄ nõ est in hoie necessitas ꝙcupie compellẽs ad peccandũ.Quia dicit sapiẽs Eccli.xvj.Deꝰ ab initõ cõstituit hoiem.ꝛ reliquit eũ in manu ꝙsilij .adiecit mãdata ꝛ p̃cepta sua Et Sap̃.ij.Deus creauit hominẽ inexterminabilem ad imaginẽ similitudinis sue creauit illũ.Tertij se excusãt a petõ ꝓpter demonũ infestatõz.ꝛ hãc excusatõem excludit spũssanctus p hoc verbũ Sap̃.j.Nec inferoꝝ regnũ i terra.q.d.dñium demonũ nõ est in homibus viuẽtibus in terra ꝛ de terra existẽtibus.Et ideo licet hoibus etiã p̃nt suggerere malum ꝛ temptare.nullo tñ modo p̃mittuntur hominẽ violẽtare .quare dominiũ nõ habent i homie nisi homo eis sponte p libeꝝ arbitrium subdi velit aut consentire.Ideo dicit.b.Bern. sup Cant].sermo.lxxxvj.Impulsoz hois ẽ dyabolus.impulsoz est mundus.impulsoz homo. Quis iste hõ sit q̄ris q̄sq̄ sui impulsoz?noli mirari vsq̄ adeo.hõ impulsoz est sui.ꝛ suimet p̃cipitatoz.vñ pulsante altero.s.dyabolo vel mundo nõ fozmides.sed ipse a te,ꝓpias contineas manus.i.nõ ꝙsentias.Et notandũ q̄ illi q̄ his tribus modis excusant pctã sua frequenẽ nũq̄ vel vix penitent.sicut innuit beatus Augus.dicens.Hic cautiozi opus est cõtinentia qua cohibeatur homis supbus appetitus quo placet sibijpsi.ꝛ si nõ vult sibi culpabilis inueniri dedignaẽ cum peccat cõuinci q̄ peccauerit.non suscipiens accusationẽ sed excusationez. Contra quem,ꝓpheta in p̃s.cxl.Non declines coz meũ in verba malicie ad excusandas excusationes in peccatis. Secundi qui lapidant deum sunt iracundi turbatozes.In cozde em̃ iracundi hospitia spirituisancto turbant. Quia dicit Grego.Dum ira animũ pulsat sanctospiritui suam habitationez turbat.Quod inhibet apostol⁹ ad Ephes.iiij.Nolite spm̃sanctũ ꝙtristari.ꝛ in hoc deũ lapidãt dũ hospitium spũssancti turbant. Hec aũt est,ꝓprietas lapidis ad irã .quia sicut lapis ẽ ponderosus sic ira hominis grauis est alijs tam extraneis q̄ amicis.iuxta illud Eccli. xxvij.Graue est saxum.et onerosa ẽ harena .ſꝫ ira stultivtroq̄ grauioz est.Ideo dicit in eodez c.Spiritui ad irascendum facile quis poterit sustinere.Et iterum.Impetum concitati spiritus quis sustinere poterit.Qđ autem iracũdus ad instar lapidis est grauis amicis dr.Prouer. xxij.Noli esse amicus homi iracũdo.Et triplici rõne nõ debet hõ querere amicicią hois iracũdi.Prima qz nõ durat tal⁹ amicitia.Ignis enim ire cõburit i eo viculũ amor].Secda qz homies iracũdi sunt velut lignũ ignitũ.quod consueuit exurere euz qui illud tetigit.Tertia quia sunt sicut lignum spinosum quod pungit complectentes se.Ideo familiari amore amplectendi non sunt.Licet enim aliquis amet omnes arbozes eas tamẽ que spinas habent libenẽ declinat.sic licet omnes homies sint amãdi tñ familiaritas iracũdoꝝ declinãda est.vt dicit Guil.i summa viciozum in tractatu de ira.Tercij qui lapidãt

christum sūt iniqui fornicatores qui etiā habēt proprietatem lapidis. quia inuenitur lapis qui mollis est ⁊ dissolutus. Sic etiam fornicatores molles sunt ⁊ dissoluti ī verbis suis. Audi ꝙ ipi christum lapidant. quia luxuriam suam deo imputant dicentes vt narrat Aug. libro de continentia. Cur inquiunt deus creauit mulieres nisi vt cum eis peccemus. ⁊ non dicunt. Cur deus subuertit sodomam ⁊ gomorram. Cur mundum d̄leuit diluuio quia tota caro humana corrupta erat. illis tamen indulsit qui erant in matrimonio quemadmodum ad huc indulget his qui debito ordine in matrimonio vtūtur. sed ab eo quod prohibuit summopere caueat̄. Quarti qui lapidant deum sunt excessiui gule amatores qui his verbis quasi lapides iaciunt contra deum quare inquiunt deus creauit ista nisi vt comedamus ⁊ bibamus. cur ista ita naturam nostram inclinant vt vix passionez appetitus vincere valeamus ergo consentiamus affectionibus nostre carnis quia naturales sunt naturalibus aūt nemo peccat. Contra quos Aug. li. d̄ continentia dicit. Deus em̄ perfectam naturaz condidit. sed ipa se necessitati passionū subdidit q. d. Non est in deo iniquitas. sed in te qui malis tuis affectibus resistere deberes ⁊ posses si velles. Et subdit Aug. Si dicis cur dat ista deꝰ si displicent. Ita ego dico. Cur punit deus ista si placent. sicut puniuit iudeos in deserto cum sedit populus manducare ⁊ bibere cum gula videlicet ⁊ non necessitate. Et ideo occisi sunt. xxiij. milia. Quinti qui lapidant christuz sunt auari ⁊ raptores. d̄ quibus dicit̄ Ecc̄i. xxj. Qui edificat domum suam in prandijs. id est expensis alienis. Glo. ꝑ rapinā collectis quasi q̄ colligit lapides in hyeme. dum videlicet cor eius infrigidatur ⁊ contra dominiū induratur Et subdit penam ipsorum. Stuppa collecta scz ad incendium. synagoga peccantium ⁊ raptorum. ⁊ consumatio illius flamma ignis. s. infernalis sicut in presenti arserunt igne cupiditat̄. Sexti sunt inuidi vastatores. quia in sua inuidia seipsos vastant. sicut dicit Angus. libro de ecclesiasticis dogmatibus. Inuidia nemini nocet nisi sibi primum. Sicut ignis seipsuz comburit ita te prius inuidia consumit ex te veniens teipsum vastat. Sicut enim humor primum est in radice. demū transfunditur in ramos. sic inuidia primum veneno te ꝑimit. deinde alios occidit. Isti inquā tunc lapidant christum dum de quolibet bono proximi faciunt sibi lapidem ad quem pedem affectus offendant. De quibꝰ dicitur Ecc̄i. xxj. Via peccantium complantata lapidibus. Septimi ⁊ vltimi sunt accidiosi neglectores qui ex pigritia sua multa bona opera negligunt. propter quod maledicuntur per prophetam Hiere. xlviij. Maledictus qui facit opus suum negligenter. ⁊ hi lapidant deum quando calor caritatis in eis cessat vt maneant frigidi. iuxta illud Ecc̄i. xliij. Gelauit christallus ex aqua. Vl' tunc lapidant deum quando ascribunt fato que faciunt ⁊ se asserunt impulsos per sidera ad peccandum. quod tamen non est. quia dicit Ptholomeus ꝙ astra inclinant sed non necessitant. licet enim astra aliquem inclinent ad pigriciam. aliquem ad furtuz. ⁊ sic de alijs. tamen quia tales inclinationes non sunt naturales subsunt libero arbitrio aut voluntati. si voluerit huic inclinationi locum dare. Si autem noluerit cum dei adiutorio potest peroptime repugnare vt trahitur ex quadam glosa. extra de sum. trini. ⁊ fide katholica. c. firmiter. Et qꝛ his modis lapidant christum. ideo lapidari merentur iuxta illud Ecc̄i. xxij. In lapide luteo lapidabitur piger. et omnes loquentur super aspnationē eius Et iterum de significationibus verborum. Lapidatus est piger et omnis qui tetigerit eū grauat manus suas. vbi dicit glosa. Tūc lapide luteo lapidabitur piger. quando increpatiōe dura ⁊ conuicijs plene increpatur. Omnis qui tāgit eum concutiet manus. quia onerosus est hominibus et libenter expediunt se ab eo. nos autem non sic charissimi. sed abijciamus om̄es lapides istos peccatorum. et suscipiamus humiliter christum ne fugiat a nobis sicut a iudeis. de quibus verba sonant prelibata. Tulerunt lapides iudei.

Feria quarta post Judica.

Ego dominꝰ deus vester. nō facietis furtum. nō mētiemini ⁊c̄. Leuit. xix. Constantinus li. de melancolia dicit. Cum dentes sanguinem egesserint. mox grauitas ⁊ desidia totius corporis. aut capitis repellitur. Nam sanguis si nimius fuerit in corpore aut capite in regione corporis aut capitis efficit grauitatem. qui si egestus vel emissus fuerit efficit leuitatem. ⁊ communiter totius corporis vel hominis sanitatē. Moraliter omnes christi fideles in christo regenerati ꝑ baptismū sūt membra christi. ⁊ sic faciūt sub capite xp̄o vnuz corpus mysticū. ꝓpter qd̄ dicit apostolus. j. Chor. xij. Etem̄ in vno spū scz eius omnes nos in vnum corpus baptizati sumus. siue iudei siue gentiles. Illius inquam corporis mystici sunt doctores dentes quia sicut officium dentium est cibum masticare. frangere diuidere ⁊ conterere. deinde vero membris destinare. Quia scd̄m medicos prima digestio ciborum fit in dentibus. scd̄a in stomacho

qui deinde dirigit purum alijs membris. Sic officiū doctorum est sacram scripturam frangere et diuidere et masticare principaliter sicut fecerunt Augus. Hiero. Gregorius. Ambrosius et Bern. Et moderni temporis doctores adhuc quottidie faciunt. de quibus omnibus dicit spō sus christus sue sponse Cantico. iiij. Dentes tui sicut greges tonsarum ouium que ascenderunt de lauacro. vbi dicit glosa. Dentes qui peccata rodunt scripturas atterunt sunt doctores fortiores. et sunt quicunq; ad regendam ecclesiam apti firmati prevalent. Et dicunt isti dentes sicut greges ouiū, pter innocentiā. tonsarum propter pauptatem voluntariam p̄ quā ab eis oia superflua et quandoq; necessaria auferūtur que descenderunt de lauacro. quia a baptismali regeneratione proficiunt ascendentes de virtute in virtutem. Isti inquā doctores designati p dentes debent egerere et extrahere sanguinem. id est peccatum a corpore mistico. Quia heu tā abundant peccata et iniquitates in corpe misti co ex quo refriguit charitas multorū. Mat. xxiij. Ut cum sanguis peccatorum fuerit egest⁹ allenier mysticum ip̄m corpus p qđ doctor oīm doctor deus in hodierna epistola studet egere re et extrahere a corpore suo mystico multa pecata. vt furtū mēdaciū. et sic de alijs. vt ḡuitas quam causant peccata repellat cum dicit. Ego dns deus vester. s. inhibeo vobis non furtū faciatis ꝛc. In qua quidem epistola tria facit principaliter. Primo describit decretum obligās ibi Nō furtum. Secundo adducit exemplum regulans. ibi. Diliges. Tertio concludit preceptuz implicans. ibi leges. De primo est notandum. domini terreni p̄sueuerunt ponere decreta et statuta populis qui in ipsorū, puincijs morant. q̄bus statutis omnes adeo obligantur. vt si quis hoc decretum regni preterierit impunitus non euadit. ad quod, pbādū legit Dan. iij. q̄ rex nabuchodonosor dedit decretū. et illud voce p̄conia edici iussit. Quicunq; audiēs vocez tube vel fistule ꝛc. non statim veniret et cadens in terrā statuam auream adorare in fornacem ardentis ignis mitteret. Accidit q̄ tres pueri Ananias Azarias et Misabel statuam p̄m decretum regis adorare recusarent. quare a magnatib⁹ accusati et in ignem ardentis fornacis sunt iactati ꝛc. Spiritualiter deus oipotens est magnus dns et laudabilis nimis. cuius tota terra est et plenitudo eius orbis terraruz et vniuersi qui habitant in eo. In hac quidem terra multa fecit decreta que p preconem suum Moysen sunt dudū pclamata. et vult oia illesa obseruari. et primo statuit decreta negatiua que ordinant inferiores. Secdo q̄ ordinat superiores. ibi. nō facias qđ ē iniquū. tertio que ordinat mediocres siue pares. ibi nō eris criminator. Primū igit decretū ē negatiuū ordinans inferiores cum dicit. Nō furtū facietis. In hoc decreto, phibet dns oēm cōtractionē rei aliene, puenientē ex cupiditate vel iniuria. Quia dicitur. xiiij. q. v. c. penale. Furtum est omnis illicita aliene rei vsurpatio vl cōtractō. Et dicitur notanter ex cupiditate ꝛc. q̄ ptractio rei aliene licite potest fieri tribus modis. Primo quādo fit ex obedientia et non ex cupiditate. et hoc modo excusant a furto egiptiorū iudei qui deo iubente paruerūt. Nam legit Exo. xij. q̄ dixit dns. Petat vir a proximo suo et mulier a proxima sua vasa argentea et aurea et fecerunt filij Israbel sicut p̄ceperat dominus p Moysen. et petierunt ab egyptijs vasa argentea et aurea vestemq; pulcherrimam. Dedit autem gratiam dns populo coram egyptijs vt ac cōmodarent eis. et sic eos spoliauerūt nec tñ furtum fecerunt. Quia dixit archidyaco. Guido i rosario sup decretū. Quicquid accipit ex mandato dei qui est dns vniuersorum nō est furtum Nec⁹ si causa cupiditatis hec fecisset. Quia etiam dicit Guil. Illi qui ex cupiditate egyptiorū bona asportauerunt peccauerunt. Qui autem pter obedientiā hoc fecerunt meruer ū t. Aliā cām excusat ōnis a furto ponit Nico. de lyra su per Exo. xij. dicens Egyptijs hebrei i multi ser uierunt valde. nec recompensationē sui laboris habuerūt. nec violentie sibi facte et submersionis paruulorum suorum habuerūt aliquā emendā et recompensam ideo egyptij tenebantur eis in multis. et quo ad hoc dr Sap. x. Reddet deus iustis mercedem labiorz suorz. Hic dic aug. xiiij. q. v. c. dixit dns. Nō inquit hinc quisq; sumendum exemplū putare debet ad expoliandū isto mō, primū. hoc em dns iussit q̄ nouerat q̄d quēq; pati opteat. nec isrlite furtū fecerunt sed deo iubēte misterium fecerūt et p̄buerūt. Sz h incidūt aliq̄ q̄stiones. Prima an liceat aliq̄d auferre auaris diuitibus et dare illa paupib⁹. Ad hoc dr q̄ non. qz. b. Aug. i omel. et ponit. xiij. q. v. c. forte. Forte aliquis dicat et cogitat. multi sunt xp̄iani diuites. auari et cupidi. non habeo pctm̄ si quid illis abstulero et paupibus dedero Illi em̄ nihil boni faciunt nec mercedē hre poterint. sz hmōi cogitatō dyaboli cupiditate suggeritur. nam si totum tribuit quod abstulit ad dit potius pctm̄ q̄ minuit. hec Aug. Secdo an rem sibi p̄cessam ad vtendum si alij accōmodauerit furtū cōmittat. verbi gra. Aliq̄s cōcessit tibi equū ad vsum tuū vel aliam rem quocunq; noie censeat. et tu illam cōcedis alij ad vtenduz Rñdet q̄ tu furtū cōmittis. qz res hec nō erat tibi cōcessa ad vsum istum. Silr et credit furtuz

committi si pignore sibi obligato vtatur. vt. ff. de pignore. Si pignore creditor vtatur furti tenetur. Et breuiter vbicunq; inuenies contracti onem aliene rei factam contra voluntatē domi ni intellige furtum cōmissum nisi tibi dominus esset consensurus. Sed diceres qualiter estimatur dñm cōsensurū Rñdeꝝ rone familiaritatis ꝛ specialis dilectiōis. vel rone nobilitatis ꝛ hone statis vite. Tercia an ille cōmittat furtum qui equum vel aliam rem sibi accōmodatā ad certum terminū vel ad locum illum procedit cū illa re. vt sic habes equū concessum ad. xx. milia ria ꝛ equitares. xxx. Rñdet Raymū. q furtum cōmittis nisi i casu vt si credas te hoc facere domino volente tunc non facis furtum. quia nō facis dolum inuito domino Justitu. de verborum obli. l. licz. Idē potest intelligi ō illo qui vtitur re deposita ad ipm quod valet committat furtū ff. de condi. fur. l. Qui furtum. Et hoc intellige quando ei est prohibitum ne re deposita vtatur alias non. Secundo contractio rei aliene potest fieri licite quando fit ex cautela. vel si esset furiosus habens gladium quo vellet aliquē necare. Si quis gladium ei furaretur ibi furtum non committeretur. Si tamen cessante furia ei restitueretur vel remanente insania sibi in alia re satisfaceret pro gladio sic ablato. quia dicit Aug. in epistola ad Macedonium. ꝛ habetur. xiij. q. vj. si res. Peccatum inquit non dimittitur nisi ablatum restituatur. Tercio quādo qs ex mera necessitate furatur panē cum esurit ad mortem talis a furto excusatur. Sic excusatur qui rone frigoris furatur vestem. Ideo dicitur de conse. distin. v. c. discipulos. Cum p segetes transeundo euellerent spicas ꝛ ederent. ipsius xpi vox innocentes vocat q quasi coacti fame hoc fecerunt. Ibi dic Piero. c. quicquid. Quicquid in necessitate fit cito soluiē. qō voluntate accipitur pseuerat. Glo. nisi restituat. Ideo legit in vitaspatr li. j. c. xiij. Quidā pater dictus Caprer habuit ortulū i quo semp venientes patres ꝛ frēs olera babebāt. Quidā aūt gentilis ingressus est nocte ꝛ furatus est olera. que cum portasset ad domum igni apposuit vt coqueret Sed tribus horis ingenti igne appositō. neq; ferueri neq; calefieri potuerunt sed permanserunt in eadem viriditate qua missa sunt. ꝛ ideo accepit de igne. ꝛ viro sancto reportauit. et veniam postulauit. Secundum decretuz quod ponit rex celestis qui dicit hic. Ego dominus deus vester. est de mendacio vitando cum dicit. Nō mentiemini. Ubi nota mendaciū diffortmat hominem specialiter propter tria. Quia est rationalis dei indago. ꝛ finalis dei propago. ꝛ naturalis dei imago vt dicit Robert⁹ holcot super libro Sap. lectiōe. xj. Primo rōnal'hō ē dei indago. id est indagatō vel inquisitio. ꝛ ppē hoc factus ē intellectualis a deo. ꝛ ideo sibi falsitas mēdacij repugnat cum nisi veritas sit bonū intellectus cōstat q falsitas est eius malū ꝛ corruptio. Un Aug. in Enchiri. li. xxij. Vis naturalis refugit naturaliter falsitatem. ꝛ quantū potest euitat errorē. vnde falli etiā nolunt qui amant falsitatem aut fallere. Et ideo sicut ois creatura rōnalis appetit veritatē ꝛ sciaz naturaliē ita ois creatura rōnalis detestari dz mēdaciū. Jncui⁹ figura legimus Heñ. iij. q dyabolus primo mētiri cogitauit noluit i aliqua effigie rōnal'ere nature vl'ppria effigie appere q̄si nobilitate sue nature. p q̄nto rōnal'erat mendaciū displiceret sed talis bestie accepit effigiē q̄ nature humane magis inimicat ꝛ repugnat. in signū q mendacium venenū est humāe nature. Sicut eñ venenū corpus occidit. ita mendaciuz animā. iuxta illud Sap. j. Os quod mentit occidit animam. Et quāto aia ē nobilior corpe tanto videt detrior mēdax venefico. ꝛ ideo rōnabiliter sim'cō burunt vel ordinabunt in die iudicij. ꝛ a societate dei ꝛ sctōz expellent. iuxta illō Apoc. xxij. foris canes ꝛ venefici ꝛ ois q̄ amat. i. delectat mēdacia, pferēdo ꝛ facit mēdaciū. Et dic notāt foris canes ꝛc. Nūcij vel alij q̄cūq; mozātes in curia pape, p negocijs expediēdis. accedūt palacium ꝛ inter fores seu portas expectāt donec possent per aliquem introduci ad papam. Sed qñ pulsatur ad fores cum certa campana pape oēs recedent tristes ꝛ territi q p illo die spāle colloquiū nō habebūt. ꝛ ideo statim egrediunt pallacium ꝛ ad sua hospitia vacui reuertuntur Spiritualiter summus pontifex est christus. iuxta illud Hebr. ix. Xps assistens pontifex futurozz bonozz. Ad cuius curiā veniēt oēs hoies ad diē iudicij. ij. Chor. v. Omnes nos manifestari oportet añ tribunal xpi. ꝛ tunc aliquib⁹ dicet q intrēt ad xpm Math. xxv. Intra in gaudium dñi tui. Et itez. Venite bñdicti pris mei percipite regnū. Sed alijs pulsante campana. id est tuba sonante clamabit p angelos. foris canes ꝛc. Quia dr. Math. xiij. Malos aūt forris miserūt. Sic erit in cōsumatōe scli. Exibūt āgeli ꝛ sepabunt malos de medio iustoz ꝛc. Et nō ē mirū si mēdax eijciet a xpo. qz naturaliter vnū ptrariū expellit reliquū. Modo xps veritas Johis. xiiij. Ego inquit sum via. veritas. et vita. ergo necessario hō medax eijcit a xpo iuxta illud Math. xxv. Inutilez seruum eijcite in tenebras exteriores. Dicitur q si fiat circulus ō terra hybernica tāte potētie ē terra illa q nulli animal venenosum pōt circulū intrare. Vel si fuerit inclusum non poterit exire nisi aliunde

Quarta Ad Post Judica

violenter eijcietur. Terra ista designat veritatē de qua in psal. lxxxiiij. Veritas de terra orta est Ista terra potissima circūiuit et muniuit christū mō vsq; ad diez iudicij .homines infecti veneno mēdacij continentur a diuina veritate z impossibilitate quidem est eos euadere cum sit nemo qui de manu eius possit eruere Job .x. Tunc certe circūdabuntur z eijcientur extra circulū istum .et tradentur possessionibus eternis .iuxta illud Roma.j. Commutauerunt dei veritatē in mendacium .propterea tradidit eos deus in passionem. Secundo homo est finalis dei prōpago. quare dicitur .j. Joh.iiij. Videte qualem charitatem dedit nobis dominus vt filij dei nominemur. Sumus ḡ valde generosi. dei em̄ genus sumus vt dicit Act.xvij. Si em̄ ita ꝓtingeret q̄ filius nobilissimi regis cui esset p̄pata deuotissima virgo z nobilissimi generis i sponsā illā repudiaret. z sibi vilissimi ribaldi sumeret filiam in vxorem ipse fatue eligeret z turpe degeneraret. z tam se q̄ genus suum mirabiliter deho nestaret. Mozaliter homo xp̄ianus est ille qui genus dei p fidē z baptismū intrauit. iō de quolibet dicit illud Joh.j. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Mō isti p̄cepta est veritas siue supia i vxorē naturaliter. Quia.j. methaphice oēs hoies naturaliter desiderāt scire. Et Sap̄. viij. dr̄ i p̄sona humane nature. Hanc amaui z quesiui mihi eaz in sponsā assumere . Ista veritas fm ber. est figura dei. Mendacium vero est figura dyaboli qui mendax est z pater eius scilicet mendacij Joh.viij. Si igitur homo relicta dei filia veritate copulat sibi vxorē mendaciū filiā dyaboli. turpiter degenerat z magnam verecūdiā facit sibiipsi. z ideo signanter amoz illius sponse nobis interdicit. Sapie.vij. Noli amare mendaciū aduersus fratrem tuum Dicūt em̄ iura q̄ dispar cultus inter cōtrahentes impedit matrimonium contrahendum. et dirimit iam contractum. vt quando fidelis contrahit cum infideli .f. cum pagano vel iudeo. tūc nullum est mr̄imonium. vt. xxviij. q.j. Ex his. z.c. sane. Jō Exod. xxxiij. z Deutro.vij. p̄hibuit dñs dicens. Non accipias vxorem filijs tuis ō filiabus alienarum ne trahant eos post deos suos. Mozaliter homo z omnis creatura ratōnalis colere debet deum .iuxta illud Cathois. Si deus ē aīm̄ vt nobis carmina dicūt .hic tibi p̄cipue sit pura mente colendus. Sed ꝓstat q̄ mendaciū colit dyabolū sicut filj patrē qz radicis vitio sordet ramus nec ulus beres vt inquit Theodolus. Et ideo nemo cum dyabolo ꝓtrahat. qz mr̄imoniū ꝓtingit sine dubio qui accipit filium a patre debet in dotem aliquid recipere .Sed dos quā dat cum filia est infernus .iuxta illud Apocal. xxj. Idolatris z omnibus mendacib⁹ pars illorum erit in stagno igne ardente in pena gehenne z sulpbure quod est secunda mors. Et Ozee x. Ferietis fedus cum mendacio. et germinabit quasi amaritudo iudicium. z tales possunt dicere illud Isa. xxviij. Percussimus fedus cū morte z cum inferno facimus pactū. Dicunt etiā iura. Qui ꝓtrahit p̄mo cū vna z postea cū alia efficit bigamus. vt extra de bigamis. nobis fuit. Et talis coram iudice si agit contra eum mortē nō euadit quātumcūq; sit lr̄atus. qz priuatus ē omni priuilegio clericali. vt de bigamis altercationis .li.vj. vbi dicit glo .Joh.anō. Bigamus nudatus est omni priuilegio clericali et astrict⁹ est foro seculari. nec valet consuetudo in cōtrariū. z p̄hibet sub anathemate ne tonsuram deferat. Sic mozaliter xp̄ian⁹ ois p̄mo ꝓtrahit cū veritate dei filia .iuxta illud Ozee .iij. Despōsabo te mihi in fide. z si postea cōtrahit cū mendacio bigamus efficit. z in iudicio generali mortē euadere nō p̄t. Tertio hō est naturalis dei imago iuxta illud aug.li.xiiij. Imago dei est aīa que e⁹ capax est. z eiusdem particeps esse p̄t. Et ideo sicut in trinitate paterna persona gignit verbū quod est veritas. ita anima nullum aliud verbū gignere debet nisi verax .iuxta illō Eccī .xxviij Ante oia verbū verax p̄cedat a te. Persone nāq; diuersoz regnoz z diuersarum p̄sonax faciliter destruuntur per diuersitatem ideomatum aut linguarū. Nam cōmuniter q̄ gallicū loquit gallicus estimat z anglicuz anglicus .Sic em̄ arguebat cōtra Petz q̄ esset galileus z ex discipulis christi Mathi . xxvj . Vere ex illis es nam loquela tua manifestauit te Mozaliter loquendo duo sunt genera in hac vita ad inuicem commixta. scilicet regnum mundi z regnum dei Regnum christi z regnum dyaboli. Regnuz celeste. z regnum terrestre. Et sicut ista distant in regibus. ideoq; ideomate non concordant. Nā ideoma regni celestis est veritas .iuxta illud p̄s xxxv. Domine in celo misericordia tua. z veritas vsq; ad nubes. Et ideoma regni terrestris siue mundi est falsitas. fm illud Ozee.iiij. Nō ē veritas. nō est misericordia. nō est scientia dei i terra maledictum homicidium .furtuz z adulteriū inundauerunt. Si ergo homo velit perpendere ad quod regnū pertineat videat cui regno in ideomate concordet. Et notandum vltezius mendacium est duplex. Unuz est simplex z sine iuramento. qō dr̄ mendaciū absolute quo fallit ꝓxim⁹. de quo aug. xxij. q.ij. c. btūs ille Mēdacium est falsa significatio vocis cū volūtate fallendi . z hoc p̄hibet dominus in hac epstola dicens Nec decipiat vnusquisq; ꝓximum suum q.d. Nemo defraudare debet ꝓximum suum

Feria

in negotio ꝛ iuramẽto. Quod etiã phibet apls j. Thessal. iiij. Nemo circũueniat fratrez suum. qm̃ vindex est dñs de his omnibus. Et licet theologi inhibẽt deceptoz simplr. tñ iurispiti quo ad hoc admittunt scz ꝙ licitum est contrahentibus se decipe vsq; ad dimidiam partem iusti pꝛecij ꝛ non vltra. vt si emi pannuz dimidia marca possum dare tribus solidis. ꝛ si emens est vltra deceptus potest conuenire decipientem. extra de emptione ꝛ venditione. cum causa. Si igitur quis rem minus dimidio iusti pꝛecij vendiderit emptoꝛ potest agere contra vendentem ad rescissionem contractus. Aliud mendaciuz est grauius cum iuramento. ꝛ dicitur periurium quod est nequiter decipere credentem. vt dicit. xxij. q. ij. c. j. Et hoc pꝛobibet dñs cuz dicit. Nõ piurabis in nomine meo. q. d. nõ sumas nomẽ meũ sup falsa hoc ẽ ei ꝓpꝛie piurare. nec pollues nomen dei tui scz falsa ꝛ otiosa per nomen dei loquendo. nec etiam audiendo. Nã legit in ãnulo li. ij. c. cvij. Cum miles quidam ludouici descendit parisius ꝛ quendam burgensez enoꝛmiter pꝛ iurantem in pugno foꝛtiter percussit. Qui cum reus traberetur ad regem dixit. Domie mi rex si audissem nomen tuum ita blaspbemare. vsq; ad moꝛtem defendissem. quanto plus pro fama eterni regis mihi stare conuenit. Audiens hoc rex pꝛiuilegium ei dedit vt per totam franciam in reos periurij manum mitteret adiutricẽ. Secundo ponit dominus decreta que oꝛdinant superioꝛes. Pꝛimo pꝛobibet ne noceant ꝓ potentiam. ꝛ boc quadrupliciter. Uno mõ ne noceãt illis ꝓpꝛium extorquẽdo. dicit ergo dñs. Non facias calumniaz pꝛimo tuo. Est eñ calumnia pꝛimo quãdo res aliena quibusdã circũuentionibus extorqueẽ. vt dicit Rabanus. quã etiã pꝛhibet. b. Joh. baptista. Luc. iij. qñ ꝙuenerẽt milites ad ipm dicentes. Quid ꝛ faciem⁹ nos. ait illis. Neminẽ cõcutiatis neq; calumniam facia tis. sed contenti estote stipendijs vestris. Alio mõ calumniari est falsis criminib⁹ intendere vel accusare. vt. ij. q. iij. c. si quem ꝛ se. Unde calumniatoꝛ est ille qui crimen alteri imponit. ꝛ ille innocens repiẽ. vt extra de calumniatoꝛibus. c. cum foꝛtius. Et tales calumniatoꝛes dicuntur pꝛincipes iudeoꝛũ ꝛ alij potentes pharisei ꝛ iudei qui cbꝛisto innocenti calumniam faciebant cum sibi multa falsa crimina imponebant ꝛ de multis calumniose accusabant. Pꝛimo eñ accusabant eum de infructuosa occupatione quãdo dicebant Sapie. ij. Circumueniamus iustuz quoniam inutilis est nobis. quasi dicerẽt. Sic arboꝛ que est inutilis ꝛ infructuosa mereẽ excidi. iuxta illud Luc. iij. Excideẽ ꝛ in ignem mittetur. Sic cbꝛistus qui est ociosus in vita ꝛ nullũ fructum affert rei publice. ergo iustum ꝛ licituz est per quamcũq; viam eum excidere et destruere. Hec est pꝛima eoꝛum accusatoꝛia calumnia quam cbꝛisto faciebant. quia nibil eo fructuosius ꝛ vtilius fuit in boc mundo. Ipse eñ fuit lux mundi. Johannis. viij. Nibil autem est vtilius mundo ꝙ lux que totum mundum viuificat ꝛ illustrat. Ipse etiam fuit lignum vite afferens fructus. xij. per singulos menses. Ideo cum mendose de infructuosa occupatione accusare calũniãtur. Secundo accusatoꝛie eum calumniabãtur de malicioza perturbatione. Ipsi enim dicebant eum esse perturbatoꝛem pacis. Et quia bonum finale totius ciuitatis hũane ẽ pax. Quia ꝝm Hieronimum concoꝛdia que est pax paruerres creꝛcunt que in concoꝛdia dilabuntur. Idcirco qui conturbat pacem cõmunitatis dign⁹ est de illa cõmunitate expelli. Sed si ille est perturbatoꝛ cõmunis oim. ergo iustũ est eũ de cõmuni ciuitate oim expellere. hec est scda calumnia quã cbꝛisto qui fuit ꝛ ẽ summa pax faciebãt iuxta illud. Nõ facias calumniã pꝛoximo tuo. Sed false eum in boc calumniabantur. qz ipe fuit ꝛ est summus amatoꝛ pacis. qz pacem appoꝛtauit nobis nascendo quando canebant angeli. Et i terra pax boibus bone voluntatis Luc. ij. Pacem pꝛedicauit dicendo Luce. x. In quãcunq; dom ũ itraueritis pꝛimũ dicite. Pax buic domui. Pacẽ legauit pꝛo testamento ascẽdẽdo ad patrẽ. Pacẽ inquit meã reliquo vobis pacẽ meam do vobis Joh. xiiij. Tertio accusatoꝛie calumniabanẽ eum de impꝛoperosa ꝓtentõe. ac si dicerẽt. Impꝛoperare alicui pctã ẽ viciosũ ꝛ pcis ꝓturbatiuũ. Sed boc fecit nobis xps. sicut habeẽ Math. xxiij. cũ dixit. Ue vobis scribe ꝛ pharisei ꝛ bypocrite q̃ clauditis regnũ celoꝛuz ante homines nec vos intratis. Et itez. Ue vobis qui comeditis domos viduaz. Et itez. ve vobis q̃ relinq̃tis iudiciũ ꝛ miseꝛiam. Et iteruz Ue vobis qui estis intus pleni rapina ꝛ immunditia. Et boc ẽ quod dixerũt Sap. ij. Impꝛoperauit nobis peccata legis. ꝛ ideo dz extirpari. Sz qz manifestũ fuit facinus illoꝛũ iõ merito debuit eos increpare. ꝛ pctis eoꝛ impꝛopare. ne soci⁹ pcti videreẽ. qz dr. lxxxvj. dis. c. facientis. Non inquit caret scrupulo societatis occulte q̃ manifesto facinoꝛi desinit obuiare. Sed quia secundum Salustium in Jugurtino. obsequiũ amicos. ꝛ veritas odiuz parit. ideo factus est eis odiosus. sicut dixit cbꝛistus Joh. xv. Odio habuerunt me gratis. Quarto accusabant eum iudei calumniatoꝛie de iniuriosa seductione. et boc specialiter in doctrina dicentes. Qui cumq; docendo seducit et abducit homines a bonis moꝛibus publice vel occulte. dignus est

Quarta Ad Post Judica

expelli de cõmunitate ꝛ destrui. Sed hoc xp̃us fecit Joh̃.vij. Cum quidaꝫ dicebant. bonus est contra alij non sed seducit turbas. ideo dign⁹ ē a nr̃a cõitate extirpari ꝛ expelli. Sꝫ ī hoc falsedicebãt. qz xp̃s nõ venit pp̃lm suũ seducere sꝫ a petis suis saluũ facere pp̃lm suũ ꝛ qõ ꝓierat q̃rere Luc̃.xix. Venit em̃ filius hominis q̃rere et sal.fa. qõ pe. Et principaliꝫ venit vitã eternã trib uere. Jõ. dic̃. ioh̃.x. Ego veni vt vitã. ſ. gr̃e et gl̃ie habeant ꝛ abundantiꝰ habeãt. Quinto accusatozie eũ calũniabãꝫ de ambitiosa p̃sumptõne dicẽtes. Quicunqz sibi essentialitatẽ scientie dei arrogat quasi peccatũ primi parẽtis replicat. xp̃s aũt hoc fecit. Quia dic̃ Joh̃.xij. Amẽ ipso non veni. sed verus est qui misit me quem vos nescitis. ego aũt scio eum. Et qz scit eum p fecte equalis est ei in scia. Sed in hoc eum falsecalumniabanꝫ. quia hoc quod sic dixit non fuit p̃esumptio. sed humilis notificatio ꝛ experimẽ talis ꝓbatio vt crederent ꝑm qõ dixerunt apostoli. Nunc scimus quoniã omnia scis ꝛ non est opus tibi vt quis te interroget. Sexto calumniabantur eum de superstitiosa blasphematiõe dicentes. Quicunqz dicit se filium dei naturalẽ exigit sibi fieri cultum supstitiosum et semper blasphemat deum. Sed de blasphematiõe scribitur Leuitl.xxiij. Quicunqz blasphemauerit nomen domini morte eterna moriaꝫ. Et hoc fecit christus Johannis.v. Querebant eum iudei interficere. quia deum patrem suum dicebat. equalem deo se faciens. Sed p hoc eũ mendose calumniabantur. quia q̃ filium dei se dicebat nõ fuit blasphemia. sed annunciatio vera. sicut manifestauerunt ꝛ probauerunt opera eius. ceꝯos illuminando. mortuos suscitando. leprosos mũdãdo infirmos curando. quod soli deo ꝓuenit. Quia nemo potest hec signa facere que tu fac̃. nisi deus fuerit cum eo. dixit nicodemus Johannis. ij. Ideo conuersus centurio dixit Math̃.xxvij Filius dei ver⁹ erat iste. Pro morali doctrina ẽ notandum. Sic em̃ iudei christum quasi ociosũ de communitate eijcere ꝛ expellere volebant. ℔ licet continue fuerit in opere. Sic debent rectores ciuitatum expellere ociosos. et hoc faciunt apes. Nã dicit Aristotel̃ lib̃.xviij. Apes a se eijciunt ociosas. Et dicit plinius in speculo naturali. q̃ eas etiam occidunt. et sicut apes nõ mittunt apud se ociosas. sic suo modo null⁹ ociosus debet permitti in republica. Sicut em̃ docent omnes legislatores. ꝛ hoc ratio persuadet q̃ vnicuiqz rei actio ꝓpria assignatur et attribuitur quia si quis negat ꝓprias actiones et operationes negat a rebus ꝓprias essentias vt dicit Auerrois. ix. methaphisice. commentatoꝛ. Idcirco ociosi non sunt permittendi in republica quia ocium est occasio multoꝛum peccatoꝛum. Quia dicit Bern. Temptationum et cogitationum malarum ꝛ inutilium sentina est ocium. In sentinam soꝛdes recipiuntur in nauibus marinis. sic ociosi quasi omnes soꝛdes recipient viciozum. Et p̃cipaliter ocium est occasio luxurie. ebꝛietatis. nugarũ curiosit̃atis ꝛ superbie. De peccato luxurie exemplum ī Dauid qui dum occupatus fuerat in bellis ꝓtinens fuit. Sed tpe ocij adulterium commisit vt habet̃ ij. Regũ.xj. Unde poeta. Querit̃ egest⁹ cur sit factus adulter. Respondet. quia tam desidios⁹ erat. Et Ezech̃.xvij. Hec fuit iniquitas Sodome soꝛoꝛis tue. superbia. saturitas panis. ꝛ abundantia vini. ꝛ ocium. De ebꝛietate ꝛ curiositate. j. Johannis. v. Adolescentiozes viduas de uita. Et subdit. Discunt em̃ circũire domos. nõ solũ ociose sed verbose ꝛ curiose loquentes que nõ oꝑtet. De nugis dicit Bern. Ociositas est mr̃ nugaꝝ. nouerca virtutũ. De supbia ps̃.lxxij. In laboꝛe hominum nõ sunt ꝛc̃. Ideo tenuit eos superbia. operati sunt iniquitatẽ ꝛc̃. Itẽ q̃ in dei voluerũt a se christum expellere quasi tribulatoꝛem. debet mouere quemlibet p̃cipem vel regem. ꝛ generaliter reipublice cuiuslibet rectoꝛẽ. vt turbatoꝛes pacis de cõitatibus expellant qz finis occupationum p̃cipũ est pax sẽ ditoꝝ. Un̄ Vassiodoꝛ⁹ variaꝝ foꝛmaꝝ epl̃a.xxij. docet. Regalis apicis curã scias generaliter custodire ꝓcoꝛdiã. qm̃ ad laudem regnãtis trabitur si ab oĩbus pax ameꝫ. Quid em̃ est quod p̃cipẽ melius p̃decet q̃ quietus populus. concoꝛs senatus. ꝛ tota respublica moꝛum honestate vestita. hec ille. Secundo modo ꝓhibet dñs superioꝛes ne noceant violentiam inferendo cum dicit. Nec vi oppr̃imes eum. scz bona sua manifeste rapiendo vel in persona iniuriam erogãdo. Sed tamen triplices sunt oppr̃essoꝛes Nam tyrãni oppr̃imunt p violentiam. Hoc modo egyptij oppr̃esserunt filios Israel cum dixerũt. Uenite sapienter oppr̃imamus eũ. ſ. populũ Israhel ne forte multiplicetur. Expugnatisq̃ nobis egrediatur de terra in damnũ nostruꝫ. Exodi.j. Et ponitur hic sapienter ꝓ astute. Jõ de illis dicitur Jacobi.ij. Nonne diuites ꝑ potentiaꝫ oppr̃imunt vos. scz in bonis possessis ꝛ ipsi trahunt vos ad iudicia. q. di. sic. Secundo aduocati oppr̃imũt p sapiam. Un̄ Isa.x. dicit. Scribẽtes iniusticias scripserũt vt oppr̃imerẽt in iudicio pauperes. Contra hoc scribunt iura C. de. iudi. l. rem non nouaꝫ. Qõ aduocatus debet querere a clientulo suo qualem causam foueat bonam vel malam. Si malã nõ debet sibi patrocinari ne ꝓtem que iustam cãm habet videaꝫ supplantari. Sed bodie siue causa sit iusta siue

iniusta aut desperata. Si datur eis sufficiēs pecunia subuertitur ab eis iustícia. vt impleatur illud Isa. lix. Conuersum est retrorsum iudicium z iustícia longe stetit. Tunc em̄ conuertitur retrorsum iudiciū cū p aduocatū appellaī quando sententia debet fieri. Et tūc iustícia lōge stat quādo is nō appellat qui appellationi proxim⁹ erat. O qualiter malus aduocatus habet timere z expectare districtū dei iudiciū. quod tenebit iustícia qui se iugulatores iustície intelligūt z oppressores. De illis dicit ps̄. lj. Dilexisti omnia verba precipitationis lingua dolosa. Propterea deus destruet te in finem. Tertio opprimunt prelati p negligentiā zc̄. iij. Reg. iij. Dormiens quippe oppressit eum. Dubitatio potest esse an liceat p potentiam opprimere proximū. Ad hoc dicit Robertus lect̄. xxiij. Opprimere est aliquē contra volūtatē premere. Et hoc potest fieri dupliciter. Uno modo fm ordinem iuris sicut pater opprimit z verberat filios suos quib⁹ tenet̄ ad castigationem. Sic etiā seru⁹ si ē iurisdictōi dñi sui subditus. si deficiat potest eu⁹ p verberationē ad legem pducere. Alio mō cōtra ordinē iuris. sicut tyrānus opprimit subditos. z hoc est opprimere aliquē contra ordinē iuris vel in rebus vel in psona. quod est contra charitatē. z etiā nō est licitū. De hoc dicit aug. cōtra faustū. Oppressio paupis vindictam euocat diuinā. mortē nocentis accelerat. aures diuinas iugiter inquietat. Sed z qui oppresserit oppressione expers nunq̄ erit. Sed di. nunq̄d dñi p violentiā possunt aliquid extorquere a sb ditis quod ad oppressionē ptinet? Respōdz ibi dē Robertus vbi supra distinguēdo. aut principes extorquent quod est necessariū reipublice defendende. tunc licet sibi. Et licz subditis vt iure soluāt. cum tamen ipsis non sit nimiū pcu lū. Aut extorquēt qō nō est necessariū z sic tunc sunt oppressores z raptores. Quia remota iustícia magna regna nō sunt nisi latrocinia vt dicit Aug. li. iiij. de ciuitate dei. ideo ad restitutionē sicut latrones tenentur z hoc caueant pfessores dominorum. qz longe est aliud loqui de regibus z de dñis paruis. Tertio prohibet ne noceant mercedē retinēdo cuz dicit. Nō morabit opus mercēnarij tui apud te vsq̄ mane. de hoc habes plura feria quarta post inuocauit. U. A. Quarto phibet ne noceant famā denigrando. cū dicit. Nō maledices surdo. Quod morali exposítione ille facit qui absenti detrahit. Ubi nota detractores sunt tonsores monete legalis. impeditores testamenti regalis. exhumatores caduēris fraternalis. Est enim persona clara fame sicut moneta legalis. quam nullus potest refutare nisi fuerit deuiciata vel tonsa. ita q̄ perdidit pondus z imaginē. tunc non recipitur loco precij sicut prius. Eodē mō detractores nitunt̄ pfundere bonos homines defamādo eoz merita p damnationē. z attendēdo circumstāti as acute p diminutionē vt opus non appareat virtuose fore factū sicut circūstantie significant z ideo tales possunt vocari tonsores monete legalis. Musce sicut dicit Aristot. li. iiij. aialiuz c. ij. habent aculeū loco armorum p quez extrahunt sanguinē. Eodē mō simplices. fatui z nociui. quantumcunq̄ sint parui valoris detrahere bñ sciūt z extrahere sanguinē cooptum. i defect⁹ occultos alioz. z hi similes sunt muscis. Exodi. viij. vbi dr̄ q̄ venit musca grauissima in domo Pharaonis. Scdo sunt impeditores testamenti regalis. Rex em̄ omnipotēs Jhs xps moriturus. statuit christianis omnib⁹ testamē tū pacis di. Pacē meā do vobis. pacē meā relinquo vobis. Hoc inquā testamentuz impediunt detractores cū pacē pturbant iuxta illud Eccī xxviij. Susurro z bilinguis maledictus. multos em̄ turbat pacem habentes. Sed sicut impeditores testamenti excōmunicant̄. z de cōmunitate fideliū repellunt̄. iuxta illud canonis. xiij. q. iij. Qui oblationes defunctoz aut negāt ecclesijs aut difficulter reddunt tanq̄ egentiū necatores excōmunicent̄. Sic qui impediūt testamē tum xpi a societate sanctoz ppetue excludent̄. iuxta illud Leuit. xvij. Homo quidā de domo israhel z de populis qui pegrinant̄ inter vos si comederit sanguinē obfirmabo faciē meā contra animam illius. z dispgam eū ò populo meo Sanguinē comedere nihil aliud est nisi proxio detrahere. Et q̄ hoc facit dispdet eū dñs de populo suo celesti. de quibus dicit Isa. xxxij. Sepdebit populus meus ī pulchritudine paci. Tertio sunt exhumatores cadaueris fraternal. Dicit em̄ Aristot. li. vij. aialiū. ca. iiij. q̄ hiena est animal multū vorax simile lupo. intātū diligēs carnes humanas q̄ frangit interduz sepulchra z exhumat corpa mortuoz vt eoz carnib⁹ saturet̄. Ista bestia aptissime gerit figuram detractoris. qz homo qui p peccatum morit̄ sepelit̄ a bonis. z quantū iustícia pmittit eius peccatum occultat̄ z caligat̄ cōscientia z fama manēte integra. Oppositū facit detractor. violat ei sepulturam. et ideo est infamis fm iura. vj. q. j. Infames. extrahit carnes fetidas z comedit. et aliis ad comedendū distribuit cum defectus occultatos z lapsos fortassis ad mentem eis referūt. z sic detractores sunt quasi dapiferi dyaboli qui carnes humanas hominibus apponūt comedē das. quoz cōuiuiū vitare debet quilibet. iuxta illud Prouer. xxiiij. Noli esse in conuiuijs potatorum. nec in conuiuijs eorum qui carnes ad

vescendum conferunt. Dicit glosa. Carnes ad vescendum conferre est in collatione derogatio nis vicissim vicia dicere, primo x. Ideo ỏ talib⁹ dicitur Hierc. xij. ſm aliam translationem. Nũ quid spelunca hiene hereditas mea mihi. ꝛ pre mittitur parum ante. Facta est mihi hereditas mea quasi leo in silua. dedit contra me vocẽ suã ideo odiui eam. Hereditas xpi gẽtes christiane sunt. de quibus in ps̃. Dabo tibi gentem meam in hereditatem tuã. Sed hec hereditas dat vo cem contra xp̃m. ꝛ fit quasi hiena p detractõez ideo odit eam dñs. Quare dicit non maledices surdo, id est nõ detrahas alicui. nec denigrabis famã alicuius. nec coram ceco ponas offendi culum. quod moraliter intelligẽdo tunc fit quã do supior hoies simplices qui quasi sunt ceci et sine lumine rõnis malis suis exẽplis scãdalizat Contra quod dicit. x. q. iij. c. Cauendũ hoc inqt summopere obseruare debẽt plati ne quẽ scan dalizent aut grauẽt. Et rõ eius est. qz dicit Hie ro. j. q. j. c. bi q̃cunqz scãdali dãtes occasionem sunt rei eoꝝ qui pibũt scãdalo. vñ scandalum ẽ dictũ vel factũ vel signũ. cuius occasione trahi tur quis in ꝓsensũ mortalis peccati. Ex quo ptz q̃ scãdalizare, primũ est offendere, primũ, puo cando eum in cõsensum mortalis peccati occa sione dicti vel facti minus recti vl cuiuscũqz ex terior signi vt dicit Ray. Et idẽ ponit talẽ diffi nitionẽ in qua planius liquet in quibus casibus scãdalum sit peccatum ꝛ in quib⁹ nõ. Quia aut ipsum dictũ. factũ vel signũ. cuius occasiõe alij trahunt ad pctm̃ est malũ i se aut bonũ aut in differẽs. In ṗmo em̃ fugiendũ ẽ oino scãdalũ i secõo casu. s. qñ in se bonũ est qỏ fit tm̃ alijs ẽ oc casio peccãdi si hmõi bonũ ẽ tale quo obmisso nõ esset, primi salus. puta quia credit i deũ vel pie credit deũ nõ debet obmittere illỏ propter scãdala. Que autem sine peccato mortali ꝓmit ti possunt pariter ꝛ dimitti est, p scandalo tollẽ do cessandũ Glo. vt loqui aliqñ vel nõ loqui. co medere carnes vel ab eis abstinere. In tertio casu videt ſm p̃dicta oñino esse censanduz pro pter scãdalũ vitandũ. Consequenter prohibet dñs superioribus ne noceant p iniusticiã. ꝛ hoc fit tripliciter. Prio si iniustã causaz ducũt. qỏ p bibet dñs cum dicit. Nõ facias. s. in iudicio qỏ iniquum est. Et hoc fit dupl'r. Uno mõ qñ reos absoluũt qỏ nõ debẽt facere. q̃ si iudex furẽ ab soluit ꝛ liberũ dimittit, p se fur est censẽdus. C. de pena iudicis qui male iudicet. l. vl. Alio mo do si innocentes condemnat. quod etiã non de bet fieri. qz nõ excusantur iudices nisi totis vi ribus liberare studeant innocentes. Legimus Matth. xxvij. q̃ Pilatus multipliciter egit ad liberationẽ innocentis christi. Primo cõpauit latronẽ iusto. Quẽ vultis inquit dimittam vo bis Barrabã an Jhm qui dr̃ christus. q. d. Ne cesse habetis dimitti xp̃m quasi innocentẽ. Itẽ cũ quereret a iudeis. Quid eñ male fecit ꝛ q̃d faciam de Jhesu qui dicitur xp̃s. Item quando lauit manus suas coram ppl'o ꝛ dixit. Innocẽs ego sum a sanguine iusti huius vos videritis. ꝛ quando eum flagellari fecit ꝛ mandauit. Quod ideo ſm Rabanũ fecisse dicitur ꝛ creditur q̃ iu dei penis ꝛ opprobrijs eius satiati desisterẽt ab instancia mortis christi. Sed his omnibus non obstantibus nõ excusaꝫ pilatus. qz sciebat eũ i nocentem. ꝛ q̃ per inuidiam tradidissent eum. hoc tamen non obstante illud verbum cõclusit Pilatum. Si hunc dimittis nõ eris amicus ce saris. Unde audito hoc verbo adiudicauit fie ri petitionẽ iudeorum de christo Joh. xix. Ecce peruertit hic Pilatus iustum iudicium ꝛ innocẽ tem condemnauit, ppter timorem. Pro quo sci endum q̃ quattuor modis puertitur iudiciũ hu manum. vt dicit Greg. ij. q. iij. Timore dum me tu alicuius potestatis loqui ptimescimus. Cu piditate duz premio animũ alicuius corrumpi mus. Odio dum quemlibet aduersarium moli mur. Amore dum amico vel proximo cõtendi mus prestare. Primũ auertit Pilatum ne inno centem dimitteret christũ. Secũdo si modũ de bitum obmittunt. quod, phibet dñs dicẽs. Nec iniuste iudicabis. sez modum debitum obmittẽ do ꝛ iuris ordinem nõ seruando. Ubi nota dici tur extra de sentẽ. ꝛ re iudi. cuz eterni. Si iudex ecclesiasticus. ordinarius vel delegatus cõtra ꝓscientiam grauamen alicuius partis in iudicõ quicq̃ fecerit p gratiã vl sordes ab actõe officij per annum nouerit se suspensum ad estimatõez litis parti quã leserit nihilominus ꝓdemnand⁹ Et si durãte suspensione ingerit se diuinis irre gularis est. ꝛ cũ eo solus papa dispenset hec In nocentꝫ. Judex etiam qui nõ vult iudicare. ꝛ p pter hoc aliquis amittit ius suum. tenetur sibi restituere coram litis estimatõe ei qui propter hoc lesus est. nisi possit iudicare illum pro quo iudicauit iniuste ad satisfactionẽ parti lese. pro baꝫ hoc. xxiij. q. ij. dñs. ꝛ q. v. administratores ꝛ in autent. vt diffi. iuꝺ. §. penult. Et istud in telligiꝫ de iudice ordinario vel delegato ꝛ spon te se ingerẽte vel acceptãte gratis delegationẽ suã. Si vo aliqs iuris ignarus foret cõpulsus ad iudicãdũ. ꝛ talis licz si ferret iniquã sniaz nõ teneꝫ ad restitutõz. Sed si fuerit negligẽs in pe tendo a viris peritis cum eos habuisse possz te neꝫ vt dicit Rober. lect. lxxx. Tercio cũ psonas accipiũt. ptra quos dr̃ Deut. j. Ita paruũ audietis sicut magnũ. nec accipiẽtes cuiusq̃ p sonam. qz iudiciũ dei est. Quod etiam inhibet

hic. Non inquit cõsideres psonam paupis nec honores psonam potẽtis. Juste iudica ꝓximo tuo. vnde ꝙ iudex iuste iudicet hec tria obtineat que docet Robertus vbi supra. Exquisitam cause discussionẽ. facilitatis credulitatis exclusionẽ. deliberate sententie prolationẽ. De primo ꝛ secundo Job. xxix. Causam quam nesciebam diligentissime inuestigabam. Sup quo dicit Grego. ix. moraliũ. c. xvj. Maiora crimina tarde credenda sunt cum audiuntur ꝛ citius punienda cum veraciter cognoscunt. facilitas eñ credulitatis quersum facit dare iudicium sicut de Phutifare principe militũ Pharaonis Gene. xxxix. Qui nimis credulus verbis coniugis. innocentem ioseph carceri mãcipauit. De forma causas discutiendi ĩ iudicio exemplũ habemus de dño nostro. qui cum oĩa nouerit dixit tñ Gen. xviij. Clamor sodomorũ ꝛ gomorreoꝝ multiplicatus est. ꝛ peccatũ eorũ aggrauatũ est nimis. descẽdã ꝛ videbo vtrũ clamorẽ q̃ venit ad me ope cõpleuerũt an nõ ẽ ita vt sciã Quod exponit mgr̃ in histor. dicit hoc exẽpluꝫ reqrit nobis. q. d. Mala hominũ ñ ante credat q̃ probetis. Inde est ꝙ iudex crimẽ sibi soli notum punire non potest. Et dicit notanter .ij. q. vij. c. iudicet. iudex non iudicet vel debet iudicare ſm suam priuatam conscientiam quã eor tat de domo. sed ſm iura allegata ꝛ probata coram ipso cum sedeat pro tribunali. Ad illud habemus exemplũ Job. xvij. quomodo diligenter dñs discussit causã mulieris quã scribe ꝛ pharisei de adulterio accusabant. Declinãs eñ se deorsum digito scribebat in terram. rursuꝫ erigẽs se dicit eis. Qui sine peccato est vestrum. primum in eam ꝛc. Scribebat eñ in terra. Ecce q̃ iustus fuit. anteq̃ sententiare voluit ꝛ q̃ diligẽter causam mulieris discussit. Quid autem scribebat ex sacra scriptura exp̃essum nõ habem⁹ Dicunt quidam ꝙ illud scripsit quod eis respõdit. Qui sine peccato est vestrum ꝛc. Glosa dicit ꝙ scribebat peccata eorũ vt quilibet legeret sua. Dic eñ Ambro. ꝛ est ibi in Glo. interli. ꝙ scripsit. Terra terra absorbe hos viros addicatos morti. Hiero. vo in quadã epla ad hereneũ videt velle ꝙ scripsit sic. Terra terrã accusat. In his eñ exemplis xpi patet doctrina omnium trium pdictorũ sine quibus iudiciũ iustuꝫ esse nõ potest. Deinde ponit precepta negatiua ordinantia mediocres aut paret. Et primo prohibet ineptam diffamationem. que ſm thomaꝫ secunda scõe. q. lxxiij. potest fieri dupliciter. scz directe vel indirecte. Directe quidem quadrupliciter. Primo quando quis falsum alteri imponit. Scõo quando peccatum verbis suis adauget. Tertio qñ occultũ reuelat verbis cõmunibus. cãtilenis signis siue etiã scriptis q̃ appellantur libelli famosi. de quibus. ē. dñica. ij. post ephie ℔. M. Quarto qñ illud qõ est bonũ dicit mala intentõe esse factũ. Indirecte vo dr̃ vl̃ negando bonũ alterius vel malitiose recitando. Cõtra quos dicit. Nõ sis criminator. i. criminũ falsus impositor mõ quo supra. Scõm quo ꝓhibet secretã murmurationẽ. Nõ inquit eris susurro in populis. i. murmuratoꝛ vel occultus detractoꝛ. Unde nota ꝙ quidã murmurant ꝙ ꝓ deus nõ tribuit eis tempies ꝛ tempestates ſm eoꝝ volũtates. ꝛ male faciũt cõtra semetipsos vt dicit Robertus lectione. ix. Quia impediũt ꝓpriam tranquillitatẽ ꝛ pacem. nõ ꝓformãdo se diuine volũtati. imo si sic esset vt ipsi vellẽt mũdus totus piret. Quia talis temperies qua vn⁹ homo vellet ꝓ animalibus vel agro suo. displiceret ꝛ noceret proximo immo sibi displiceret ꝛ noceret postea. Quia nescit homo quid sibi vl̃ suus expedit. de quo quere exem plum supra feria scõa post inuocauit. T. M. de hoc ponit fabulam Ouidius li. ij. metha. de Feton qui fuit filius phebi. sed quia de hoc dubitabat petijt ꝙ pater aliquid daret sibi quo homines certificarent sup hoc. Pater iussit vt peteret. ꝛ quicqd ab eo peteret ipetraret. Petijt q̃ ꝙ possit regere cursũ solis. Rexit ergo puer iste nescius ꝛ inexpertus. et aliquando duxit solem ita procul a terra ꝙ omnia per frigus congelabantur. aliquando ita ꝓpe terram ꝙ omnia comburebant ꝓpter quod a Joue fulminatus interijt. Ita cõtingit de istis fatuis et pũsumptuosis q̃ ō diuina gubernatione murmurant. Si eñ ſm eos fierꝫ gubernatõ tota mundi machina solueretur. Et nota ĩ hoc ꝙ dr̃ hic de murmuratiõe ꝓtra deuꝫ ex aeris imtempie nõ tãgit solũ cõtra cultores agroꝝ. sed contra omnes qui murmurant ō tẽpore sibi oppositi sicut viatores seu nauigãtes siue quicunq; alij. Et certe est magna fatuitas. quia nihil prodest. iuxta illud Sapie. j. Custodite vos a murmuratione que nihil prodest. sed frequenter punitõeꝫ grauissimã prouocant contra ipsos. Et fabule ꝛ historie narrant de Nayo cesare. de quo narrat Seneca li. j. de ira in fine Et Suetonius li. vij. de vita illustriũ viroꝝ. ce sar iste ordinauit facere solẽnissimũ festũ nobilibus suis. Contigit ergo illo die tonitruũ. fulmina chorruscationes et pluuias fieri. Rex fatuꝰ indignatus. induxit bellum contra iouem et iussit balistarios ꝛ sagittarios ꝛ magistros machinarum suarum iacere tela contra iouem. Isti fatui obedientes suo principi sagittauerunt tela miseruntq; ꝓra celum q̃ oia econtra sup pplin descendentia maximã ꝓtem populi peremerũt Reuera etiam sic est de istis qui murmurant de

diuinis dispositionib⁹ iaciunt verba impacientie contra deū que ei nocere nō possunt: sz p̄cipue i damnū p̄ximi retorquētur. Sic murmurauerūt filij Israel in deserto p̄tra dñm: z perierūt nec introire potuerūt terrā p̄missionis. de hoc Nume. xiiij. Dñs qui murmurastis p̄tra me nō intrabitis terrā. sup quā leuaui manū meā. vt habitare vos facerez p̄ter Caleb filiū Jephone. z Josue filiuz Nun. Et j. Chor. x. dicit nobis signāter. Nec murmuraueritis sicut quidā eorū z perierunt ab exterminatore. Secūdo q̄dam murmurant cōtra deum: p eo q̄ prosperitatē z aduersitatē nō distribuit in vita presenti: iuxta merita z demerita personaꝝ. Et hec causa ē ppter quā plerīq; dixerūt mūduz istū non regi a deo. iuxta illud Claudiani in p̄ma margine. in p̄ncipio. Sepe mihi dubiā texit mundus suā mortez Curari ut supi terras aut in illud esset. rectoꝝ z incerto flerent mortalia casu. Et Boeti. li. j. metro. v. Dñia certo fine gubernans. hoim solos respicis act⁹. merito recto cohibere modo. Nā cur tantas lubrica versat. fortuna vices premit insontes. debita sceleri noxia pena. Ac peruersi residēt celso. mores solio sanctaq; calcant. In iusta vice colla nocentes. vbi dicit glosa. Boetius vidit in mundo iustos deprimi: z malos extolli. z similiter bonos tristari: malos aūt letari. cū potius deberet fieri econuerso. Jō sibi videbatur: q̄ actus z operationes hoim nō regerentur a deo: sed magis a fortuna. Idē. li. iiij. p. sa. v. Cur hec. s. tormenta viceuersa mutent sceleruq; supplicia bonos premant. prima virtutū mali rapiant: vehementer ammiror. Queq; taz iniuste confusionis ratio videatur: ex te scire desidero. minus enim mirarer: si miseri id est regi omnia fortuitis casibus crederem. Nūc stuporem meuz deus rector exaggerat. Qui cuz sepe bonis iocunda. malis aspera concedat. Cōtraq; bonis dura tribuat: malis optata concedat. non nisi causa deprehendat. Quid ē quod a fortuitis casibus differre videatur. q. d. nihil. Non aūt soluz gentiles philosophi: sed z sancti dei p phete videntur de hoc murmurasse. vel potius admirantes exclamasse Job. xxj. Quare impij viuunt sublimati: z cōfortati sunt diuitijs. Et Jere. xij. Quare via impiorum prosperatur? Sed causam ponit Gregorius. libro. ij. moral. ca. iiij. sup illud Job. xxj. Nunquid non est p̄ditio iniquo? Iniustus inquit ad debitam mortem currens effrenatus voluptatibus. quia z vituli qui mactādi sunt in vberibus pascuis relinquuntur. Econtra iustus a delectationibus transitorie iocunditatis restringitur. z nimirum tanquam vitul⁹ ad laboris vsum rite deputat⁹ sub iugo retinet. Idem. vj. moral. ca. iij. q̄ p amena prata in carcerem puenit: qui presentis vite prosperis ad interitum tendit. Tertio inueniuntur quidam mūdiales murmurantes contra deuz: quando eos flagellat per tribulationē: vel infirmitatē. z hoc est fatuuz vel irrationabile cū frequenter infirmitas est vtilior homini q̄ sanitas. Unde in vitaspatrū legitur. Cuz quidam peteret liberari a tertiana febre Johannes heremita rñdit. Tibi rem necessariam cupis abiscere. Dic em̄ Arist. iij. topic. Illud qd̄ est effectiuum beatitudinis ē magis eligendū q̄ sanitas. Quia dr̄ Eccli. xxxj. Infirmitas grauis sobriam facit aiam. flagella dei. tribulationes z tedia faciunt nos fugere ad deum. Et ideo cōsiderandū est q̄ pater noster q̄ verberat nos: z se nobis dedit hereditatē: patienter debemus sustinere q̄cquid nobis irrogat. Unde Gregorius. vj. moral. c. iij. dicit. q̄ tunc murmurantes prosperitatē despiciūt cū malum exitum eius cernūt. sed perfecti econtrario. Unde tunc est prosperitas cedens pensanda. qñ nihil fit qd̄ aliquē supra quoscūq; successus extollat. Narrat Seneca li. vj. declarationū. c. j. q̄ q̄daz abdicauit filiū suuz. ad quez frater suus accessit rogans q̄ nullomō patri dure responderet. et abdicationez patris tacite sustineret. Sub quo pacto cyrographum ei dedit, p̄mittēs se daturū sibi dimidiā partem hereditatis sue. Ille tacuit z filius abdicatur. Tunc in determinatione facta sunt super casum. frater ille gratus dedit germano suo fidem in omni fortuna eū sequi velle z si dixit militandū ē vna militabim⁹. Si peregrinandū est vna per orbē peregrinemur. Si quotidianā rogauero stipam. z illā tecū dimidiabo Moraliter magister ille xp̄s est. qui vt ait apostolus ad Hebr. ij. nō confunditur. i. nō erubescit eos. s. fideles fratres vocare dicens p̄s. xxj Narrabo nomen tuum fratribus meis. Et Jo. xx. Vade inquit dic fratrib⁹ meis. Ascendo ad patrem meū z ad patrem vestrum. Sed pat̄ noster est deus pater de quo Deutr. xxxij. Nunqd nō ipse est pater tuus? q. d. sic. Iste pater vnumquemq; de nobis abdicat totiens quotiens euz aduersitate flagellat. Dicit ergo frater christus Sustineas patienter. z nihil dure patri tuo respondeas. z dabo tibi hereditatis mee dimidietatem. z simul in omni fortuna tecum stabo. nō te deseram nec dimittam. dummodo hoc vnum mihi credas q̄ patri non remurmures. Unde Gregorius. v. moralium. capitulo. xxj. Qui impenis murmurat ferientis iusticiam accusat. Et dicit Aristoteles. viij. topicorum. q̄ proterue respondere est causa quando frequenter non bene disputatur. Et elenc. ij. dicit. Si respondens arguit contra arguentē cū debet soluere peccat contra leges bene respondēdi. Moralit̄ dispu-

tatio doctrinalis est inter deū & hominē. Deꝰ autem opponit & arguit. iuxta illud Apoc. iij. Ego quos amo arguo & castigo. Sed hoīs est in ista disputatione rñdere Job. xiii. Disputare cū deo cupio. Sed q̄d habet rñdere patet p illud Job. Non poterit respondere vnuz p mille. Si ergo iste respondēs pterue cō tra arguentē & murmurando respondeat. Reuera nō bene disputabit a parte sua. Sed si patienter sustineat & gratias agat deo disputatio bene finiet. Quartū genus murmurantiuz contra deum: sunt pauperes inuoluntarij. de quibꝰ pſ. lviij. Ipsi vero dispergētur ad manducandū. si vero nō fuerint saturati murmurabūt. Sed nesciūt hi q̄ paupertas multos incitat ad vitā eternā consequendā Jacobi. ij. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo. diuites in fide & heredes regni. q. d. vtiq;. Scholaris em̄ pauper deficiens pecunijs & expensis suis: plus repetit repatriare q̄ ille qui abundat & peregrinus in terra extranea deficientibꝰ expensis facit magnas dietas. & falco famelicꝰ auidius volat ad predā. Isto mō paupes multi qui sunt in ista vita sicut scholares q̄bus victualia deficiunt. sicut peregrini q̄ expensas paruas habent. & sicut falco esuriunt. multo auidiꝰ desiderant celestem patriā: & versus eam peregrinant q̄ diuites impinguati & abundantes in seculo.

℟ Et est notandū q̄ honor paupertatis quaz ita detestantur homines: procedit ex defectu fidei. quia non credunt deum sufficienē subuenire istis qui fiunt pauperes pro amore ipsius: & nō aduertunt fatui q̄ pater habens multos filios plꝰ de illo sollicitatur q̄ minus potest seipsum iuuare. & cui nondum puisum est vnde possit viuere. & q̄ mater plus sollicitatur circa filium vnuz infirmum q̄ circa decem sanos. Ita etiā deus circa pauperes magis sollicitat q̄ facit circa diuites. Ideo dicit Dauid pſ. cxiij. Ego vero egenus sum & pauper & dñs sollicitus est mei. Tertio, prohibet iniustam accusationez cū dicit. Non stabis contra sanguinē proximi. Glo. iniuste ip sum ad mortem accusando. q̄ dicitur extra de accu. Accusans ex malitia: si moꝛs sequatur debet graue penā fustinere & penitentiā. s. xl. diebꝰ in pane & aqua quod carena vocatur. cū. vij. sequentibus annis. i. quolibet anno certis feriis & non in pane & aqua. sed ad arbitriū sacerdotis. Et intelligitur nisi illa accusatio fieret pro pace seruanda. licitum enim est accusare alium vt boni quiete viuant. vt patet. xxiij. q. v. nō frustra. Qui enī mendose accusat & reum superare non valet. vt iuris est: debet penam rei sustinere. ff. de calum. l. quisq;. Et intellige hoc si respondēs est penaliter accusatus & esset innocens. Si aūt respondēs esset reus in causa. & actoreꝫ vincere sagacitate iuris vulgarit: mit bebendikext. prae sumeret penam coꝛporalem actoꝛ nō sustinebit sed deponere debz cū statuto wargaldo. vt. C. de oblationibus. l. fallaciter. Sed q̄ malicioſa accusatio procedit ex odio Jō subdit. Non oderis fratrem tuuz. q. d. Omnis oꝛigo iniurie que irrogatur, primo verbo vel facto est ex fratruz odio. Quarto, prohibet vindictā seu vltionez cuz dicit. Non poꝛtes vltionē. Ubi nota. triplex est vltio vl̄ vindicta. Pena nob̄ indicit tanq̄ p nos exercenda. & est vindicta penitentie tpalis. quā quilibet homo huius mūdi libenē debz querere & assumere de seipso. Si enim puer deberet verberari: mallet ab amico verberari q̄ ab hoste. Quilibet enī nostrū meret̄ p peccato verberari Unde seruus sciens voluntatē dñi sui & non faciens vapulabit eū multis. Luc. xxij. Et ideo opoꝛtet vt vapulem⁹ h: aut in purgatoꝛio: aut i inferno quod fiet p mysterium demonuz: vt aliqui tenēt licet in dyal. Cesarius dicat oppositum. Et si p quia vapulatio vl̄ penitentia in presenti vita fit ab amicoꝛ: eo q̄ vnusquisq; maximus est amicus sibiipsi. ix. Ethic. Ideo hec vltio penitētie temꝑalis est a nobis exercenda & querenda. Sed legimus in scriptura veteris testamēti q̄ patres antiqui in suis penitentijs quattuoꝛ fecerūt. ca put tondebant. barbam radebant. saccum indubant. in cinere sedebant. sicut innuit̄ in glosa. Isa. xxij. Uocabit deus exercituuz in die illa ad fletuz: & ad planctū: & ad caluicium. Sic moꝛaliter conuenit nos facere punientes. Primo enim caput tondam⁹. p caput intelligunt̄ moꝛaliter. vij peccata moꝛtalia. iuxta illud Apocal. xiij. Uidi de mari bestiam ascendentē habentē capita. vij. Hec enim bestia est dyabolus. qui habet. vij. capita. vij. peccatoꝛ moꝛtaliuz q̄ tondere debem⁹ p diligentem discutionē recogitando omēs annos nostros in amaritudine aie nostre Isa. xxxviij. Secōo radamus barbā nostram: nouaculo munde confessionis. Dicit em̄. b. Aug. sup beati immaculati. Cessat vindicta diuina si cōfessio p currat humana. Ideo consulit Dauid in pſ. xc iij. preoccupemus. i. preueniamus faciē eius in confessione. Tertio saccū induamus p austeritatē satisfactōis. sic fecē rex niniue Jone. iij. q̄ abiecit vestimēta sua a se. & indut⁹ ē sacco. Quarto in cinere sedeam⁹ p memoꝛiaz moꝛtis coꝛpis nr̄i qđ in cinerē resoluet̄. qz dr̄ Sap. ij. Extinct⁹ erit cinis coꝛp⁹ nr̄m. Iste cinis impedit ne coꝛuꝰ infernalis nidificet in mēte nr̄a. Et si interdū nidificat ibi. valz tñ ad hoc ne pullos male opatōis pducat. Refert Tull⁹ li. de aialib⁹. Si voluerit facere vt coꝛuꝰ postq̄ nidificauerit i arboꝛe nūq̄ ex ouis pullos pōt pducere. ponas cineres vitri inter arboꝛē & coꝛticē. & q̄diu ibi cineres fue

rint nunq̃ pullos pducet. Idē dic̄ Albert⁹ in li. suo de vegetabilib⁹. Moralit̄ cor⁹ est dyabol⁹ z pōt expōi de ipso iste Theodoli. Uersus. Cor uus pfidie: dānat aialia queq3. Sz hō naturalit̄ est arbor fm q̄ dicit dñs Math⁹. vij. Arbor bona fructū bonos fac̄. Et idē. c. viij. Uideo homes vt arbores. In istis arborib⁹ dyabol⁹ p tēptatio nē nititur nidificare oua ponere z tandē pullos procreare. Nidū facit de ramunculis diuersarū cogitationū. Oua ponit de munusculis diuersa rum delectationum. pullos pducit per ꝓsensuz malaq̄ operationuz. Si ergo volumus istū cor uum impedire. vt si nidum fecerit per aduentici as cogitatiōes. z si oua sua posuerit p surrepti cias delectatōes. ne pducat pullos p assensiuaz electionē accipiamus cinerem vitri. Uitrum em̄ quod fragile est diuersoq̄ colorq̄ reperitur. ca ro nostra est. Cinis huius vitri ē memoria mor tis vel status. quē statū caro habebit post mor tem que erit cinis iuxta illud. Memēto q̄ cinis es et in cinerē reuerteris. Et Job. xiij. Memo ria nostra comparabitur cineri. Ponamus er go cinerem istuz sub cortice. id est sub nostra ex teriori conuersatione. Per priuatas z occultas meditationes mortis infallibiliter nunquaz cō sentiemus suggestionibus dyaboli per cogita tiones z delectationes conceptas. z hoc est qō dicitur Eccl̄i. vij. Memorare nouissima tua z in eternum non peccabis. Et Hiero. ad Cipzianū Memento mortis tue z non peccabis. Qui em̄ se morituꝝ recordatur cōtemnit presentia z ad futuruz festinat. Ex his dictis patet. q̄ cinis co gitate mortis primo fugat peccata z temptatio nem. Scdo cinis iste conseruat deuotionē z dile ctionē. ignis em̄ cinere coopertus optime cōser uatur. z maxime in cineribꝰ iuniperi. Dicit Isi. vij. ethimol. c. vij. q̄ iuniperus arbor sic vocat quasi gignens pir. id est ignem. qui ignē conce ptum adeo conseruat q̄ prune eius si ex eius ci neribus sint cooperte vsq̄ ad annū perdurant. Juniper igitur quasi gignens pir. i. ignē debet esse homo moraliter qui ignē feruentis z deuo te dilectionis in altum sui cordis iugiter conser uare tenetur. fm illud Leuit. vj. Ignis in alta ri meo semper ardebit. Si ergo istum ignem di lectionis dei per totū annuz vite vestre seruare volumus cineribꝰ. s. memoria mortis nostre co operire debemus. Quia in mentib⁹ sanctoꝝ iu gis debet esse memoria mortis cū penitentie de uotione z reprehensione suoꝝ viciorꝝ exemplo Job qui dicebat. Memetipsum reprehēdo z a go penitentiam in fauilla z cinere. c. xlij. Tertio cinis iste ornat oronē. Quanto em̄ se paup bu miliat z necessitates suas declinat tanto facil⁹ impetrat quod implorat. Sic suo modo nos q̄ to cor̄ deo fragilitatem nostram fatemur: tāto facilius exaudiemur. Exemplum enim habem⁹ de Abraam Heñ. xviij. qui domino supplicare proponens premisit. Loquar ad dñm meū cum sim cinis z puluis. In huius figurā iudei deum orare volentes cineribus capita asperserunt. si cut in multis locis scripture dr̄. Nec est prima vltio temporalis penitentie quā debz homo cō tinue exercere. Quia dicit Augl. de vera z falsa penitentia. c. viij. z habet de peni. dist. iij. Peni tentia est quedā dolentis vindicta puniēs in se quod dolet cōmisisse. Et infra. Dolenduz enim continue de peccato quod declarat ipsa dictio nis virtus. Penitere enim dicitur penaz tenere vt semp puniat in se vlciscendo quod cōmisit in peccando. Idez allegat magister in. iiij. di. xmj. Scda vltio est maliuolentie mūdialis. qz homo passus iniuriam nec potest remittere proximo nec vltionem cōmittere deo. sed semp vult seipz omnino vindicare qō tamen est iniustū. tam fm iura humana q̄ diuina. qz nullus bonus iudex durante offensa pōt per se iudicare reum. vt. s. dñica Letare sermone. j. U. Q. hāc igitur iniu rie vltionē phibet hic cū dicit. Non queras vlti onez rc̄. Tertia vindicta que nobis p̄dicitur sic cōtinue puidenda est extremum iudicium. Un̄ Grego. xxxix. moral. Presentis tpis ita agēda est letitia vt nunq̄ amaritudo sequentis iudicij recedat a memoria. Et Hugo lib. j. de aīa dicit. Quisputas memor erit qualis tristicia cū sepa rabuntur impij a consortio sanctoꝝ z a visione dei: z traditi in potestatem demonū ibunt cum impijs in ignem eternū. Ibiq3 semper erunt sine fine in luctu z miseria: vbi erit fletꝰ z stridor dē tium. intolerabilis fetor. im cōparabilis timor horribilis mors corporis z aie sine spe venie et misericordie. vbi nec qui torquet nec qui torque tur aliquando morietur. sed sic morientur vt sem per viuant. sic viuunt vt semp morianr̄. Hec ille De hac vindicta dicit sapiēs Prouerb. vij. zelꝰ z ira viri non pcet in die vindicte. nec acquiesc cuiusq̄ precibus nec suspiciet p redēptione do na plurima. z tunc erit vindex orbis terrarum.

De eadem feria quarta Ex euangelio.

Acta sunt ence nia hierosolis z hyems erat. Jo. x. di cit Arist. li. de aialibus q̄ tota natura lupor̄ nature ouiū aduersatur Et dicit se legisse i vno li. q̄ cor̄da facta de intestinis lupi adiuncta cor dis citharę factis de intestinis ouis eas destru it z rumpit. Sic pluma aqle adiūcta plumis co lumbe eas excoriat z corcodit: si diu in vno lo co mittantur. Idem dicit Plinꝰ in specu. natu.

Feria

Spūaliter xps assimilaꝝ oui ꝓpter tria. Primo ꝓpter obedientiā. Sicut enī ouis audit vocem pastoris ꝛ ei obedit. sic etiā xps obediuit pri suo vsq; ad mortez crucis. vt dicit apls ad Phil. ij. Humiliauit semetipsuz ꝛ factꝰ obediēs vsq; ad mortem: mortē aūt crucis. Secūdo ꝓpter innocentiā. Sicut enī ouis ē aial innocēs nullū scilz nocumētum inferēs. sic xps taz pure vite fuit q; bñ oim innocētissimꝰ ꝓdicari potuit. qz nullū pctm̄ penitꝰ nec dolꝰ in oze eiꝰ inuētus est Isa. liij. ꝛ j. Pe. ij. Ideo exponiť de ipo illud ps. xxiij. Innocēs manibꝰ ꝛ mūdo coꝛde. Tertio ꝓpť patiētia. Sicut enī ouis dū ledi ť nō clamat nec xps. qz tanq; ouis ad occisiōem ductus est. ꝛ nō aperuit os suū. Jō dicit Hiere. xj. Ego q̄si agnꝰ māsuetꝰ q̄ portať ad victimā. Taz ꝑ lupos intelligе fallaces iudeos. q̄ intrinsecus fuerūt vt lupi rapaces. Math. vij. Attēdite a falsis ꝓphet] q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouiuz. intrinsecꝰ āt sunt lupi rapaces. Nā ipsoz natura sp fuit xpo patiētissime oui cōtraria. iō dixerūt Sapie. ij. Circūueniamꝰ iustū qm̄ inutilis ē nobis ꝛ ꝓtrarius opibꝰ nr̄is. Et hāc ꝓtrarietatē oñderūt in pūti euāgelio cū ad lapides cucurrerūt ꝛ xpz lapidare voluerūt. in quo principaliť tria tāgūť ad sensuz moralē. Prio aiaꝝ innouatio. ibi. fctā sunt encenia. Scdo pfidoꝝ adulatio. ibi. Si tu es xps dic nob. Tertio adulātium reprobatio. ibi. loquar vob. Quātuz ad pmū tangiť aiaꝝ innouatio. ibi. fctā sunt encenia hierl'imis. ꝓpter quo notāduz moraliter ꝑ hierl'imā (q̄ interꝑtať visio pacis vel pacifica) intelligiť q̄libz hō fidelis q̄ bñ pōt dici visio pacis. qz triplicē pacē dz videre ꝛ p̄ oculꝰ sp habere. Pria ē pax tpis. ꝑ q̄ petiuit ille. iij. Reg. xix. Sit tm̄ pax ꝛ vītas in diebꝰ meis. Hec pax dať solū illis q̄ seruāt mādata dei iuxta illud Isa. xlviij. Utinā attēdisses ad māda ta. facta fuisset quasi flumē pax tua. Qui cōcordat Baruch. iij. Si in via dei ambulasses habitasses vtiq; in pace sup terrā. De hac dic̄ beatus Aug. li. xix. de ciui. dei. Tantū est pacis bonum vt etiā in rebꝰ terrenis atq; mortalibꝰ nihil gratius solet audiri vel desiderabilius cōcupisci. vť postremo melius possit inueniri. Secūda ē pax pectoris. de qua dicit Joh. xiiij. Pacem meam relinquo vobis. pacem meaz do vobis. ps. cxxj Rogate q̄ ad pacem sunt hierusalem ꝛc̄. Et. ij. Machab. j. Adaperiat dñs coz vr̄m in lege sua ꝛ faciat pacem. Tertia est pax eternitatis. de q̄ Isa. xxij. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. Et Hiere. xxix. Querite pacē ciuitatis scz superne. In ista quidem hierusalem. s. in homine fideli est templū vel domꝰ cōscientie q̄ debet habere multa anteq; in ea encenia celebrāť. Primo igiť in ea debet haberi solidū fundamē-

tum. ꝛ hoc fundamētū vno mō est solida doctrina. iuxta illud Math. vij. Oīs q̄ audit ꝙba hec ꝛ facit assilatur viro sapiēti q̄ edificat domū suā supra firmā petram. Petra aūt est doctrina xpi Math. xvj. Sup hāc petrā edi. ec. m. Sup istā petrā. i. xpi doctrinā q̄ velut petra est. dz cōscia cuiuslibz edificari. ꝛ hec edificatō dz fieri i. vij. annis. qz legiť. iij. Reg. vj. q; Salomō pfectē impleuit domū dñi in oīm ope suo ꝛ vtēsilibꝰ in. vij annis. Et q̄d in. vij. ānis nisi vniuersuz tps vite designať. in q̄ domꝰ ꝓsciētie cuiuslibz hois ē solide edificanda. vnde summe cauēduz ē ne ista domus sit erronee edificata vel fundata. vel nimis large vel nimis stricte. Quia ois q̄ fit cōtra cōscientiam edificat ad gehēnam. vt dicit apl'us ad Ro. j. Et habeť xxvij. q. j. c. omnis. Illo modo domus cōscie est charitas. Dicit enī Palludꝰ. Fūdamētū ꝓsueuit poni tripl'r. aut in petra: aut in argilla solida. aut in fluxibili terra. Moraliť in his tribꝰ signāť tria obiecta charitatis. Tria enī vt dr̄ in li. similitudinuz. c. vij. sunt ex charite diligēda. Primū ē deꝰ q̄ signať in petra. scōz est spūs siue sit angelicꝰ siue humanꝰ. q̄ in argilla solida denotatur. Tertiū ē corꝑ siue primuz siue ꝓximuz. ꝛ hoc in terra fluxibili designať. Et dicit Palludꝰ. Si fundamētum ponit in petra: forma fundamēti sculpi dz vnius pedis altitudine vel duoꝝ. Moraliť vnius q̄dem pedis altitudo ē charitas q̄ deꝰ diligiť videlz ꝓpť seipsum. hoc est enī de rōe vere amicicie vt vnitus sui gra diligať. ꝛ ideo ille qui dñm mercedis intuitu diligit verus amicꝰ nō est. pōt tm̄ ipsa dei dilectio adhuc alteꝝ pedē. i. alium respectū habere. scz ad mercedē. i. ad beatitudinē creatā quā ab ipo deo habemꝰ. nō itaq; ipsa sit finis amati. i. ita q; ipse deus ꝓpter illā finaliter ameť. ex eo q; hoc esset vt dictū est nō vere deum diligere. Sed vt ipsa beatitudo ex parte amantis sit finis amor] ꝛ cuiuslibet virtuose operatōis. subdit Palludi us. Si fundamētum poniť in solida argilla vel in stricta. tūc debz habere quintā vel sextā ptez altitudinis eiꝰ que super terrā. s. in parietibꝰ est futura. per hoc mirabiliter designať q; charitas q̄ ꝓximi spm̄ vel nostrū diligimus dz habere q̄n q; vel sex gradus altitudis. i. perfectionis. Primus gradus vt diligamꝰ vere. tūc aūt vere diligimꝰ aliquē q̄n amamꝰ euz ad bonū suiꝑsi ꝛ nō ad vtilitatē nostrā. Quia. j. Ihoz. xiij. charitas nō querit q̄ sua sunt. vñ tunc aliq; vere diligit animā ꝓximi sui vel suā. quando diligit eā ad salutem eius. Hoc modo apostolus ꝓximos suos secundū spirituz diligebat quādo dicebat. j. Thorin. x. Ego per oīa omnibus placeo. nō q̄rēs q̄d mihi vtile sed quod multis ꝓsit vt salui fiant. Secundus gradus altitudinis huius fundamenti

est vt diligamus recte. Quod tūc fit qñ maī bonum mīnozi bono pzeponimus. puto vt magis diliganus aiam q̄ cozp⁹. z magis spiritualia q̄ cozpozalia. Quia spirit⁹ excedit carnē. vt dicit dist. x. c. suscipitis. Et aīa pzefertur cozpozi. xij q. j. c. p̄cipimus. z extra d maiozit̄. z obedi. Solite. Tertius gradus vt diligam⁹ sancte. i. in ozdine ad deū z pzopter deum. Et ideo debem⁹ in odio habere in aīa nostra vł pzoximi q̄cquid repugnat deo. puta peccata z cogitationes z delectationes peccatoz. Et sic dic̄ Dauid ps. cxviij. iniq̄tatez odio habui. z. lxxxvj. di. c. odio sic dr̄. Odio habeanť pctā nō boies. cozripianť timidi: tollanť infirmi. Quart⁹ grad⁹ ē vt diligamus oposē. iuxta illud Joh. iij. Filioli nō diligamus v̄bo. s. tm̄. sz ope z v̄tute. q̄ fm Hzc. i ome. Signū dilectōis exhibitio est opis. Quint⁹ gradus est vt diligam⁹ pfecte. s. nō tm̄ amici aīam. sed etiā inimici ad salutem. Quia dicit christus Math. v. Diligite inimicos vr̄os. Et postea cōcludit. Estote pacifici. q. d. Diligere inimicos z speciales affect⁹ habere ad ipos z p eis speciali ter ozare: pfectionis op⁹ est. Si aūt huic fundamento charitatis q̄ debet esse p edificatiōe domus cōscientie dare volum⁹ sex partes altitudinis. tūc per sex gradus accipiunť sex elemosine spirituales quib⁹ pximi spm̄ diligere debem⁹ et eius aīe subuenire. q̄ in hoc v̄su cōtinenť. Cōsule: castiga. solare: remitte vel oza. Debemus. n. eis consulere in dubijs. z delinquētes eos castigare. mestos consolari. offensas remittere. eos suppoztare: z p eis ozare. que oīa ad altitudinē ptinent charitatis. Si aūt fundamentum ponit̄ in terra fluxibili. dicit Paludius q̄ debem⁹ tantum fodere quousq̄ inueniatur munda sine sterquilinio. z si argilla non inuenitur. tunc sufficit immersisse quartam partem altitudinis que futura est super terram. Ex hoc mozaliter patz q̄ charitas qua cozpus nostrum vel pzoximi diligimus debet esse munda a sterquilinio. id est ab amoze carnali. i. vt nō sit dilectio carnal̄ sz spiritualis. videlz q̄ carnē non carnaliter: sed spūaliter diligamus. z sic bonū fundamentum pscie ponem⁹. Quia dicit sanct⁹ Ef̄rem in suis institutis. nullus pfect⁹ ē aīe amator q̄ amat pulchzitudinē carnis. Sapiēs vir nō cozpis decozez deciderat sed aīe. Insipiens aūt in carnalib⁹ oblectatur oznamētis. christus nō cozpis sz aīe pulchzitudine delectat̄. hec ille. Deinde posito fundamēto dom⁹ pscie q̄ttuoz parietes eriguńť. et significāt quattuoz ozdines dilectōis q̄ habenť ℣ s. dñica. iij. post ep̄hie. ser. j. O. L. Vel alio mō pzim⁹ paries significat dilectionē q̄ diligit̄ cozpus pximi magis q̄ alie res cozpales exteriores. Secūd⁹ paries vt magis diligam⁹ cozp⁹ pximi q̄ nostrū. Nā etiā q̄dā gentiles sine spe vite eterne p amoze amicoz mozti se exposuerūt sicut de Codro rege athenienſiū. de quo Aug. li. xviij. de ciu. dei. c. ix. Et Valer⁹ lib. v. c. iiij. referūt q̄ cū regna sua z ciuitates ingēti hostiū bello debilitata essent z humano auxilio diffidētia ad ozaculum Apollinis confugit ac per legatos scīscitatus est quomodo tā graue damnum discuti possit. respondit Appollo finem belli fore si ipse hostium manu occubuisset. Quod cum ad hostium castra peruenissent ozdinauerūt q̄ nullo modo Codrum regem attenienſium occiderent. Videns autem Codrus q̄ popul⁹ suus z ciuitas sua nullo modo pacem habere posset: nisi ipse manu hostili occumberet. deposuit regis insignia z habitum pauperis induit. ac castra hostium ingressus ibi quendam in pugnam pzouocans interfectus occubuit. sicq̄ pzo suis cozpus suum posuit z exposuit. pzopter quod z apud eos inter deos reputat⁹ fuit. Tertius paries vt minus diligatur cozpus q̄ spiritus i ozdine ad spiritum. Quartus gradus est vt ipsis parentibus etiam q̄tuz ad actuz charitatis elemosinam tribuamus fm debitum necessarium. Scōm debitum quidem. quia parentibus atq̄ ppinq̄s z benefactoribus z eis a q̄b⁹ spūalia accepimus debem⁹ q̄ñ indigent magis elemosinā facere q̄ alijs. sicut docēt nos varia exēpla auiuz de q̄b⁹ s. fe. iij. Oculi. ℣. E. Scōm necessarium vo q̄ ceteris paribus magis debem⁹ dare melioribus. iuxta illud Eccī. xij. Da misero cozdi. et nō suscipias peccatozē. da bono z non recipias peccatozem. Ecce habem⁹ fundamentū domus conscie. Secundo vt innouet̄ debet habere honestum oznamentū. Sicut eñ domus materiał imaginibus. picturis z vitris adoznať anteq̄ dedicatio celebzetur. Sic dom⁹ pscie debet esse depicta curiose z oznata artificialiter imaginibus virtutum z exemplis viroz sanctoz q̄ nos pzecesserūt. Narrat Aug. li. v. ptra Julianū. z li. ij. retrac. c. lvij. q̄ rex q̄dā Cypzi deformis specie. thalamū suū siue cubiculū fecit depingi pulchzis imaginibus vt eaz aspectu vxoz sua parerz pulcherrimam pzolem. Mozaliter rex iste est ratio cubiculum memozia siue pscia. Sensualitas est vxoz. z ideo si pulchzam pzolem. i. bonas operationes habere volumus domuz conscie imaginibus virtutum adoznemus vt dicere possim⁹ cum ps. xxv. Dñe dilexi decozem dom⁹ tue z̄c. Et est notandum q̄ domus materialis per vitreas (vulgariter glasefenster) adoznatur. Mystice per vitreas intellige anīmas. quia aīa cuiuslibet homis vitro cōparatur vel similať. primo q̄ vitz est summe pspicuū. dic̄ eñ Jsido. q̄ in alijs vasis metallicis q̄cquid impōitur visui

occultaꝫ.in vitro ꝗlibet liquoꝛ positus qualis ẽ intus talis exteriozib⁹ oculis repſentaꝫ. Talis perſpicuitas fit in aĩa penitentis.tũc qñ ꝗcꝗd ẽ intus in ꝓſcia:extra per ꝓfessionez,ꝓponit iudicio ſacerdotis.ꝓpter qđ dic̃ dñs Luc̃.xvij. Jte oſtendite vos ſacerdotib⁹.Scđo vitrũ eſt ſume ductile ſi eſt liquidũ.vt ad flatum artific̃ in formas varias transformetur.Sic aĩa debet fieri ductilis ꝓ obedientiã.vt ad flatum artific̃ id eſt inſtinctum vel mandatũ dei vel ſuperior̃ ſui facile moueatur.qz dicitur.ij.q.vij.c. Sacerdotes ⁊ reliqui eccleſie miniſtri omniſq; plebanus epiſcopos ſuos diligere debent ⁊ eoꝝ p̃ceptis obedire.⁊ ſi aliter(quod abſit) agunt. niſi in fide errauerint.⁊ eſt canon clementis. Dicit enĩz xix.diſt.c.nulli.Si prelati ſunt heretici vl excõicati vel nõ ſeruant canones.aut ſunt ſymoniaci.aut notozij fornicatozes.tunc poteſt quis ab eis ſecedere:nec eis obedire.Sed vt habeꝫ.viij q.iiij.c.nonne.in alio crimine añ ſentẽtiã nõ eſt ab eis recedenduz.Tertio vitrũ non eſt repabile cum ſit fractum niſi fuerit liquefactum. q̃uis antiquitus aliqui dixerunt fuiſſe ſcientes vitruz fractum recuperare per malleationez. Vnde dicit Iſido.hoc eſſe factum a quodam cozam Julio ceſare.vbi ipſe artifex cipbum vitreum in terram,piecit.quem non ruptum ſed plicatum malleo emendauit.quem ceſar decollare fecit.conſiderans ſi tale vitrum recuperabile fabzicaretur omnium metalloꝝ alioꝝ ꝓecium perderetur. Et dicunt alchimiſte ꝙ vitrum poteſt ⁊ hodie fieri malleabile ⁊ flexibile ſi illud cum puluere baſiliſci aſpergaꝫ quando liqueſcit in fornace. Sz vtrum verum ſit ignoꝛo. Eſt tamen cõmune dictum ꝙ hodie vitrum non eſt recuperabile niſi iterum liqueſiat. Ita anima per peccatũ fracta nõ eſt recuperabilis ad gratiã niſi liqueſiat per penitentiã. Jdeo dr̃ de ſum.trini.⁊ fide ka.c. fir miter.Si ꝑ ſuſceptionẽ baptiſmi qſq; ꝓlapſus fuerit in peccatum ꝓ verã penitentiã põt ſemper repari.Quarto qz vitrũ oĩm colorꝝ ẽ receptiuũ declinat em̃ ad oñem tincturã.Sic aĩa dz ſuſcipere omnes colozes virtutũ.vt rubeũ charitatis.album caſtitatis.nigꝝ bũilitatis.⁊ flaueuz ſtabilitatis.⁊ ſic de alijs.Et ſi ſic recipit colozes virtutuz conſcie erit oznamentũ.Sed heu q̃daz ita deturpant aĩam ſuam.vt qñ in.xl.intrãt domum ꝓſcie.ibi inueniunt vermes.coꝛruptiones ⁊ fetozes veteꝝ peccatoꝝ.⁊ domus cõſcientie incipit declinari ad mortẽ.iuxta illud ꝓuer. ij.Inclinata eſt dom⁹ eius vſq; ad mortez.⁊ ad inferos ſemite eius.Tertio vt dom⁹ ꝓſcie innouetur debet habere frequens expurgamentũ ꝓ ſcobam confeſſionis.nec aliud remedium fugiẽ di peccata ẽ niſi ꝙ a cõſcia expellaꝫ. vñ Aug. ſup Joh̃.omeł.xlj.Seruus quidez peccati quo fugerit.ſe trahit ſecũ quocũq; fugerit.non fugit ſeipſam mala ꝓſcia.nõ eſt quo eat.ſequit̃ ſe ꝓpter mo.nõ recedit a ſe. Peccatũ enĩ quod facit int⁹ eſt.vis audire cõſiliũ?ſic vis a deo fugere.ad ip ſum fuge confitendo nõ latendo.Confiteri potes.latere nõ potes.hec ille.Si enĩ homo fecerit ſm Auguſtini cõſilium ⁊ cõfeſſus fuerit peccata ſua purgans cõſcientie ſue domũ.tunc ſine dubio chriſt⁹ in ea dedicationẽ celebrat.vt tunc homini illud competere videatur. Facta ſunt encenia hieroſolimis. Sz ſunt nõnulli qui erubeſcũt vel timent confiteri.et hoc facit dyabol⁹ Narrat em̃ Ouidius metha.li.viij. Et Iſiđ.xv. Y li.ethimoł.q; dedalus fecit domũ quandam cuz varijs vijs intra.⁊ parietib⁹ ita perplexis ꝙ nilus eam intrans exire potuit ſine glomoze fili.⁊ illa domus vocabatur Laboꝛintus. id eſt laboꝛ intus.quia ⁊ ingrediendo ⁊ egrediẽdo maxim⁹ labor fuit. In illa domo incluſit Dedalus vnuz monſtrum.quod ex vna medietate fuit homo.⁊ ex alia medietate fuit bos:ea intentione.vt ibi imperpetuum paſceretur ⁊ nunq; exiret. Hoza liter Dedalus ille figurat dyabolum qui cũ percipit vnam perſonam aliquod peccatũ monſtruoſum feciſſe:formaꝫ cõſcientiam talem quaſi domum Dedali:⁊ abſcondit peccatum.⁊ fabzicat ſibi tot vias perplexas ⁊ parietes obſiſtentes. nunc de timoze:nunc de pudoze:nunc de negligẽtia:nunc de expectatione ⁊ dilatione cõfeſſiõis. ⁊ ibi occultat illud monſtruz: vt nullus cõfeſſoꝛ poſſit intrare:niſi cũ glomoze fili. Oportet enĩz confeſſoꝛẽ euellere oñs interrogatiões ſpectãtes ad peccatũ:anteq; valeat reus recognoſcere illud quod fecit.Sic fecit dyabolus cuz quadam muliere cui peccatũ quoddã quaſi mõſtrũ in ꝓſciẽtia incluſit: qđ nulli vnq; confiteri voluit.Refert Ceſarius in dyalogo. ꝙ erat quedam mulier conuerſa ⁊ honeſte cõuerſationis.que q; uis veſtita ſeculari habitu vitam regularem duxit.veruntamen in adoleſcentia flagitium commiſerat:qđ nulli auſa dicere fuit pre pudoze.dũ ſacerdoti confiteretur palliatum crimen ſic incluſit.de omnibus que nõ dixi:⁊ dixi. reddo me culpabilem.⁊ frequenter hoc dicens ſuſpirauit grauiter.Hoc tñ ſacerdos conſiderans callide temptabat elicere crimẽ qđ latebat.⁊ dũmodo non potuit. monuit vt priozi vicini monaſterij ſuaz ꝓſciaz reuelaret.Et ſacerdos priozi vt cauteam inueſtigaret perſuaſit. Sed nec ille aliqđ ab ea extozquere potuit.Ecce q; pplexe abſcondit dyabolus hoc monſtruoſum peccatuz qđ de domo ſue ꝓſcie nullus ſacerdotum educere potuit.Dolebat tamen illa quottidie cozam altari vel imagine beate virginis predictum peccatuz

cum fletibus aperire. Tandem cum sic mortua esset. ⁊ cũ exequijs filia eius que in remotiori vico erat expectaretur. Et illa tandem veniẽs cuꝫ vlulatu ⁊ fletu. sparsis crinibus amplexata corpus matris clamaret. Heu mater. cur me miseram deseris. ita vt astantes ad lamenta conuerteret. Statiꝫ anima reuersa est. ⁊ mulier de somno vigilans ait domino iubente. Reuixi. soluite velamina ⁊ surgam. Qua soluta sacerdos vocatur. crimen aperit. que protinus se intercessione beate virginis liberatam testans. cunctis ad hoc miraculum confluentibus. Ego tortoribus tradita ad penam trahebar. Sed beata virgo Maria occurrens me ducentibus. cur suam ancillam perducere presumerent increpauit. ⁊ vt cito me dimitterent. Donec a domino daretur sententia imperauit. Quo facto accedens ad filium suum dicens. Oro fili mi ne damnetur anima que suum coram me reatum totiens deplorauit. Cui dominus. Nosti mater. ꝙ sine confessione saluari nequeat. Sed quia tibi nihil negare possum. reuertatur ⁊ confiteatur. ⁊ sic liberabitur. Mox missus angelus ad me reduxit. facta ergo confessione reuertar. Quo dicto signans se cruce. capite in feretro reclinato spiritum ecõuerso exalauit. Idcirco probus homo christianus non sic confessionibus suis facit. sed omnia nude ⁊ aperte pandit. vt dicere possit illud. iiij. Regũ. xx. Oĩa quecũqꝫ sunt in domo mea viderunt. nihil est qđ non monstratum sit eis in thezauris meis.

Feria sexta post Judica.

Collegerũt pontifices ⁊ Pharisei consilium ⁊ dicebãt Quid facimus quia hic homo multa signa facit? si dimittimus eum sic omnes credent in eum. Johis. xj. Consuetudo hec laudabilis est hactenus obseruata. Cum aliquis qui est cõstitutus rector ciuitatis vel proconsul audierit aliqua negocia ardua ⁊ communitati nociua instare. non illa cõsueuit per se terminare. sed missis nuncijs solet consiliarios vocare. ⁊ negocia eis propalare. vt illis auditis possint de instantibus communitati nociuis non sinistre iudicare ⁊ in hoc valde bene facit. quia dicit Salomon. vnus de septem sapientissimis grecie. Cum volueris quid facere: non sequaris voluntatem tuam. sed queras consilium per quod scias veritatem. Cui consonat sapiens Eccĩ. xxxvij. Ante omnem actum tuum precedat stabile consilium. Quia in hoc ꝙ rector communitatis consilium audit apparet eius sapientia. iuxta illud Prouerbioꝝ. xij. Qui sapiens est audit consilia. Nã sicut ligamentum ligneum colligatum fundamẽto edificij non dissoluetur. sic ⁊ cor in consilij cogitatione firmatum. Idcirco legitur in historia Alexandri magni. qui quamuis esset sapiens in consilijs inueniendis. voluit tamen secum habere senes consiliarios vt omnia melius regeret. Nam mortuo patre eius dixerunt senes. Multos annos militauimus patri tuo. ⁊ virtus iam non est nobis vt angustias ferre valeamus. Si tibi placet recusetur a nobis militia quaꝫ hactenus egimus. Respondit Alexander. Magis volumus vos habere in militia nostra q̃ iuuenes. quia iuuenis confidens de iuuen tute sua acquirit mortem. Senior autem omnia agit cum consilio. Ecce sapientiaꝫ Alexandri. Et sicut rector ciuitatis debet audire suoꝝ consulum consilia: ita inutilia ⁊ pernitiosa debet refutare. Nã refert Ualerius li. vij. ca. v. ad Tyberiũ ꝙ Themistocles intrauit quodam die cõgregationem potentũ ⁊ sapientũ de ciuitate Atheniensi. ⁊ dixit se deliberasse de quodam negocio quod si ꝓduci possit ad effectum populo atheniensi esset proficuuꝫ. fuit tñ tale ꝙ oportuit occultari ⁊ celari. Unde petijt ꝙ vnus de septẽ sapientissimis ei deputaret̃ cui deliberationeꝫ suam cõmunicaret occulte. Et si ille approbaret primo poneretur ad effectum. Datus est ergo sibi vnꝰ sapiens qui dicebatur Aristodes. cui dixit se deliberasse istud ꝙ se darent ad naues Lacedonioꝝ. qui omnes in vna classe fuerunt in mari vicino ⁊ eos statim incenderent. sic ipsi fierent domini maris ⁊ sic multo potentiores lacedonijs effecti obtinerent de facili totius grecie principatum. Isto audito redijt Aristodes ad contionẽ ⁊ dixit Sicut consiliuꝫ Themistoclis vilissimũ. ita est omnino iniustum. nec publicauit vlterius quale fuit. Statim tota cõtio acclamauit. Quod equuꝫ nõ est nec expediẽs erit nobis. ⁊ iussit om̃ino ꝙ Themistocles desisteret ab incepto. Sic ad ꝓpositũ põtifices ⁊ pharisei collegerũt ꝯsiliũ. qđ q̃dem quo ad hoc vtiqꝫ fuit laudabile. sꝫ qꝛ fuit hoc cõsiliũ ꝯtra Jh̃m innocẽteꝫ ipsuꝫ ad ꝯdemnandũ fuit multũ vituperabile. etiã quo ad hoc ꝙ iniquũ cõsilium Cayphe approbãt ⁊ Jh̃m interficere cogitabant. sic̃ de hoc dicit pñs euãgl. Collegerunt põti. ⁊c̃. In quo q̃dem q̃ttuor tangunt̃ p̃nciplr̃. Prĩo cõsilij cõgregatio. ibi. B B Collegerũt põ. Scđo negocij exploratio. ibi. q̃d facimus qꝛ. Tertio ꝯsiliarij ꝓlocutio. ibi. Unꝰ aũt ex ipsis cay. Quarto cõsiliarij approbatio. ibi. Ab illo ergo die cogita. Circa primum igitur notandum s̃m sacram scripturam et s̃m naturales lumen celi quod solem vocamus. excellit omnia celi lumina. et sine eo non potest A

homo aliq̃d bñ opari nisi habito alio lumie materiali. nã in nocte post recessuz solis nõ possunt hoies opa sua pfecte exercere. Moraliter quid per solẽ qui illuminat intelligiẽ nisi cõsiliũ quod lumie celesti fit qõ ẽ excellẽtiꝰ q̃ lumẽ prudẽtie cũ hoc lumẽ ipsaz prudẽtiã rectificet. p donum eñ ꝓsilij declinat prudẽtiaz ne eaz peniteat. Jõ dic̃ sapiẽs. Sine cõsilio nihil facias. z post fctñ nõ peniteb̃. Eccĩ. xxxv. z Prouer. xij. Qui agũt oia cũ cõsilio regũtur sapia. ppter qõ põtifices z pharisei collegerũt cõsiliũ. vt testaꝫ euangeliũ sed valde improuide illud collegerũt. primo ideo qz festinanꝫ. Quia vt habeꝫ Job. xj. Cuz xp̃us videz Lazaꝝ suscitasset multi ex iudeis q̃ hoc viderũt crediderũt. Quidã eoꝝ abierunt ad phariseos z dixerũt que fecit Jhesus. Et statim sequitur. Et collegerũt consiliũ. Quod fuit contra illud dictũ Socratis qui dicit. q̃ in consilio non debent esse ista tria. scz festinatio. ira: z insipientia. Et ibidez dicit. Velox consilium sequitur penitentia. De hoc etiam dicit sapiẽs. Qui festinus est pedibus offendit Prouerb. xix. Et hoc patet de iudeis qui nimis festinauerũt z xp̃z p malũ suũ cõsiliũ occiderũt. ideo pnia est i eos secuta. Oportet eñ consiliũ viroꝝ esse maturũ z bene in corde digestũ si saltem debet esse validum. Quia consiliũ ipsaꝝ mulieꝝ ideo est inualidum eo qõ est velox z festinum vt ꝓbat Egidius romanus libro. ij. de regi. princi. parte p̃ma c. penul. ex dicto Aristotelis li. de aialiꝫ dicẽs Omnia minora z debiliora citius veniunt ad suum cõplementũ. Consilium ergo mulieruz quia est inualidum z debiliꝰ citius venit ad suuz complementũ q̃ consiliũ virile ceteris paribus. vt si quis statim operari deberet z non posset ad illud negociũ sufficienter habere deliberationem tunc eligibilius esset consilium muliebre q̃ virile. simpliciter tamẽ melius est consiliũ viroꝝ q̃ ipsarum mulieꝝ. eo q̃ vir sit ratione pfectior et mulier habet cõsiliũ inualidũ. Dicit eñ Egidꝰ vbi supra. q̃ cõsiliũ mulieꝝ potest esse in aliquo validuz. vt si oporteret repente opari. eligibile forte esset earum consilium. Illud aũt consiliuz phariseoꝝ fuit penitus inualidũ. vulgariter vntuglich. Ideo de hoc petit liberari. Job. xxj. Consilium impioꝝ longe fac a me. Et ps̃. j. Beatus vir qui non abijt in consilio impiorum ꝛc̃. Secundo illud consiliũ improuide collegerunt quia insipienter. Sapiens enim consiliarius in eo quod facere aut cõsiliari solet. debet attendere principium. medium aut finẽ. Quia scit q̃ sapientia libenter est circa consilia. iuxta illud Sap̃. xiij. Ego sapientia habito in cõsilijs z eruditis intersum cogitationibus. Et nota q̃ sicut insipientibus z bonis consiliatoribꝰ consistit salus: honoz z pfectus reipublice. ita in insipientibus maxime consistit ꝓfusio z subuersio. sicut patet ad experientiam q̃ isti phariseꝰ male consiliati sunt in morte christi. ideo confusio facta est reipublice z subuersio ipsius. Ideo vt dicit Tullius libro suo de senectute. Consiliatoz est in republica sicut gubernatoz in naui. i qua alij sentinam exhauriunt: alij cordas trahunt: alij malum scandunt. Ille vero tenens clauum quietus sedens in puppi multo maiora facit. quasi diceret. Quia sua sapientia regit nauem ne pereclitetur. Sic z sapiens consiliatoz regit rempublicam ne damnuz patiatur. Et Auicenna dicit q̃ consiliarius est efficiens sicut dans formam ꝑm quam alius habz operari z dirigi. Et distinguit quadruplex efficiens. Consilians. adiuuãs. disponens z perficiens. Debent enim consiliarij habere in vita sanctitatem. in verbo veritatẽ in zelo equitatem. in experimento sagacitatem. Et in roma vocabantur senatores. z se in cõmunitate habent sicut coz in corpore: vt dicit Tullius. Unde Romulus condita ciuitate quam ex nomine suo romã vocauit. centũ ex senioribꝰ elegit quoꝝ consilio oia ageret. quos senatores ꝓpter senectutẽ. patres. ꝓpter solicitudinẽ iure noiauit. Horꝝ nomia ab initio vbis cõdite aureis litteris scribebanꝫ. ppter qõ patres cõscripti ab oñibꝰ dicebantur. Isti eligebãt. et postq̃ enumerati i statibꝰ diuersis z officijs extitissent tanto aptiores sapientie negotijs quanto in exercito corporis minus poterãt. Istis apud grecos tantꝰ honoz fuit q̃ nunq̃ duces ꝓcederent sine istis. Et dicit Robertus holcol sup li. Sap̃. lectione. cxxxj. Sicut isti senatores z consiliatores sunt reipublice vtilissimi quando sunt boni: sapientes z virtuosi. ita sunt mali iudices prelato z principi pernicios̃issimi quando sunt mali. insipientes z nequitiosi. videlicet quãdo habẽt zelum pro cõmodo suo priuato vel personali. z nõ pro bono communi. quãdo sunt corrupti cupiditate z receptione munerum. q̃ sunt nimis territi z dissimulant dicere veritatem. q̃ deniq̃ odio vel amore regulãt vel inuidia. tũc ꝑsulẽdo principem destruunt quẽ regere z dirigere debent. z fiunt nõ solum ei. sed z toti reipublice pessimi inimici. Talis fuit quidaz magnus nomine Helimas. qui falso suo consilio nitebatur procõsules auertere a fide z veritate. Cui dixit Paulus Actl. xiij. O plene omni dolo z omni fallacia. fili dyaboli. inimice omnis iusticie. nõ desinis peruertere vias domini rectas. Et nunc ecce manus domini super te z eris cecus. z nõ videns solẽ vsq̃ ad tps̃. Et confestim cecidit in eũ caligo z tenebre. z circumiens querebat qui ei manum daret. Talis etiam cõsiliatoz insipiens

ꝛ malus fuit ille Amon qui simplicitatem nobilissimi principis Assueri fraudulentis consilijs circumuenit. ꝛ nobilis regis innocentiam ad nephandam crudelitatem induxit. vt videlz omnẽ populũ iudaicũ vno die occidi mandaret. q̃propẽ malum suum consiliũ in caput suum redũdauit cuz suspensus in patibulo fuit Hester. vij. Talis etiam fuit quidam artifex Perillus noie de quo refert Orosius li. j. Et Valeriuſ libro. ix Et Vincen. in specu. histo. libro. iij. c. vij. Cum Phalaris in cilitia tyrannidem contra christianos exercebat propter fidem katholicam occidendo christianos. predictus Perillus artifex etiam affectans tyranni amicitiam eneum thaurum fecit cui fabrice ianuam ex latere apposuit que ad intrudendum christianos receptura foret. ꝛ inclusi ibidem iniectis ignibus terrerẽtur in thauro. ꝛ propter inconcauitatem magis mugere q̃ voces humanas prodere audirentur.

Sed Phalaris factum amplectens factorez execrans ꝛ vltionis materiam prebuit ꝛ crudelitatem. Nam ipsuz opificem sua intentione puniuit. quia ipsum primitus intrusit ꝛ ignem magnum superposuit volens audire mugitum suum Et sic malum consilium suum quod dederat de thauro faciendo in caput suum redundabat.

Tertio illum consilium improuide collegerunt quia impacienter. Nam ex ira ꝛ inuidia christũ pati disposuerunt. sed ira omnino rationem vnius cuiusq̃ turbauit q̃ in consiliando verũ discernere nescierunt. Quia dicit Grego. li. v. molal. c. xxxj. per iram sapientia perditur vt quod vero ordine agendum sit omnino nesciat. Per irã vita amittitur. ꝛ si sapientia teneri videatur perditur. per iram iusticia relinquit sicut scriptũ ẽ. Ira viri iusticiam dei nõ operat. qz dum mens turbatur ad iudicium sue rationis exasperat. ꝛ omne quod furor suggerit rectuz putat. Et Ory soſt. super Math dic. Nemo potest pacifice loqui qui cor habet turbatum. Ideo dicit Grego. xj. q. iij. c. Illa ꝓpositorz sollicitudo est vtilis. illa est cautela laudabilis: in quo totuz ratio agit ꝛ furor sibi nihil vendicat. Et subdit. Nihil est agendum priuſq̃ concitata ad tranqlitatẽ mens redeat. Nam cõmotionis tpe iustum putat omne quod fecerit. Quantũ ad scõm ponit negocij explanatio cũ dixerũt. Quid facim⁹ quia hic homo multa signa facit ꝛc. Ubi nota Rober. hol. sup li. Sap̃. lec. clxxviij. dicit. Christ⁹ legit fecisse miracula aut signa, ꝓpter tria. Prio ad eorũ quos in corpore curabat vtilitatem. qz eos frequenter in corpore ꝛ aia curabat. Secũdo, ppt alioꝝ conuersationẽ aut ꝙuersionẽ. qz multi videntes xp̃i miracula ꝙuertebant ꝓpter glaz dei ꝛ honorẽ. Tertio, ppt opez dei manifestatiõem iuxta illud Jo. x. Neq̃ hic peccauit neq̃ parentes eius sz vt manifestet opus dei in illo. Et hec signa quo ad litterã fuerũt multa. s. cecorz illuminatio: leprosorz mũdatio: paliticorz sanatio. mortuorz suscitatio ꝛc. Et infra eadez lec. dicit Holcot. Deus humano generi multa signa oñdit. scz benivolentie: reminiscẽtie: prouidẽtie: et patientie. Signa benivolẽtie sunt. qz oñs creature facte ꝛ create sunt ad homini seruiendum. Est enim signũ q̃ vnum offert sensui. ꝛ aliud relinqt intellectui. Et ita oñis creatura sensibilis seipsaz offert sensui. ꝛ demũ repsentat itellectui boni viatoris. Quia dr̃ Job. iij. Nemo põt hec signa facere que tu facis nisi deus fuerit cuz eo. Signa reminiscẽtie sunt septem sacramenta ecclesie per que reducimur in memoriam passiõis De his signis dicit apl's ad Heb. ij. Salus nr̃a firmata est contestãte deo signis ꝛ portentis et varijs virtutibus ꝛ spũssanti distributionibus. Signa prouidentie faciet vel dabit q̃n circa aduentum suũ signa faciet ne omnino petõrib⁹ veniat improuisus. ꝛ hoc est signũ magne curialitatis diuine. Nullus enĩ qui aliquid facit qõ vel let occultari approbat aduẽtũ hoĩs improuisuz Peccator aũt q̃libet qõ facit vellet si posset occultari. Et ideo deus mũdo pleno peccatis venturus p̃mittit signa quedaz notabilia per q̃ homines contra ipsum aduentũ sibi ꝓuideãt. de q̃bus signis Luc̃. xxj. Erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛc̃. Vegecius de re militari lib. iij. c. xxj. dicit. Tria genera constat esse signorz pro negocijs belli que vocalia. semivocalia. ꝛ muta vocalia dicuntur. Prima humana voce proferuntur. sicut duces preordinãt aliquod certum verbum quo in cõflictu vtunt̃. sicut deus nobiscũ vel triumph⁹ imperatoris vel aliquod ꝑsimile Signa semivocalia sunt que fiunt p tubã vl' cornu buccine. Signa muta sunt vexilla. aqle. dracones. Ista tria signorum genera faciet christus in suo aduentu vltimo. Nam signa vocalia erunt in illa disceptatõe Math. xxv. Esurivi ꝛ dedist⁹ mihi manducare ꝛc̃. Signa semivocalia. qz tuba p̃cedet. Et de istis simul apl's. j. Thessa. iij. Ipe dñs in iussu ꝛ in voce archãgeli ꝛ in tuba dei descendet de celo. Et ista tuba vt dicit glosa nõ est aliud nisi vox archãgeli que tuba dr̃ propter similitudinẽ tube veteris testamẽti qua fiebat vocatio ad cõsiliũ: ꝑparatio ad bellum ꝛ inuitatio ad festũ Signa vero muta erũt passionis christi insignia ꝛ instrumenta. ꝛ ipsum corpus dñi cuz vulneribꝰ insignitum. De his signis dicitur danielis sexto. Ipe est liberator et saluator faciẽs signa. Sed signa pacientie facit nobis diu nos expectando. vt per veniam redeamus ad gratiam Ad Romanos. ij. Ignoras q̃ benignitas

Feria

dei ad penitentiã te adducit. ꝓpter qđ dixerunt pontifices ⁊ pharisei. Dic homo multa signa facit. Et ꝓpter hec signa nos christiani debemus omnes credere in xp̃m. vt verbum phariseoꝝ impleatur cũ dixerunt. Omnes credent in eum Vbi .b. Augu. de verbis dñi. ⁊ allegat a magr̃o li. iij. sen. dist. xxiij. Multũ interest vt q̃s credat xp̃m vel xp̃o vel in xp̃m. Nam ipsum esse xp̃m demones crediderũt. Nam Math. viij. dixerunt. Quid nobis ⁊ tibi Jhesu fili dei. cur venisti ante tempus torquere nos? Et Mar. j. dixit dem̃ Quid nobis ⁊ tibi Jhesu nazarene? venisti ante tempus nos ꝑdere? scio quia sis sanct⁹ dei. Ecce q̃ crediderũt xp̃m. sed non crediderũt in eum Et addit magr̃ ibidẽ. Aliud est credere in deum ⁊ aliud credere deo. vnde credere deo: est credere verba vera eẽ q̃ loquit̃. qđ ⁊ faciũt mali. ⁊ sic nos credim⁹ homi. sz nõ credim⁹ in hoiez. Credere deũ est credere q̃ ipse sit qđ ⁊ mali faciunt credere in deũ ẽ eũ credẽdo amare. credendo in eum ire. credẽdo ei adhibere. ⁊ ei⁹ mẽbris incorpari. hec magr̃. Et hec fides q̃ sic credim⁹ in deũ q̃ttuor opat̃. vt dic̃. Job. hol. sup li. Sap̃. lec. cxxxviij. ꝑmo pctõm remissionẽ. nã Actl. x. dr̃ de xp̃o. Huic oĩs ꝓphete testimoniũ ꝓhibẽt remissionẽ pctõm accipe ꝑ nomẽ ei⁹ q̃ credũt in eum De hoc habet figura de niniuit̃ Jone. iij. Crediderũt viri niniuite dño. ⁊ ꝑdicauerũt ieiunium. Que hist̃oria habet. s. feria q̃rta. iiij. tpm. f. ij. Vl. f. Docet Aristot. ij. ethicoꝝ. in ꝓnci. Tria sunt q̃ faciũt dictũ alicui⁹ credibile. videlz. prudentia. virtus. beniuolẽtia. Cui⁹ causa ẽ ꝓm eũ. Qm̃ ꝓpter opposita illoꝝ discredimus alicui ñ demonstratiue loquẽti. videlz aut ꝓpter imprudentiã. qz reputam⁹ eũ ignaꝝ. aut ꝓpter malicia. qz q̃uis veꝝ sciat. nõ tñ est amic⁹ veritatis ⁊ iusticie. aut ꝓpter defectũ beniuolẽtie. Quia i casu lz sit prudens ⁊ virtuosus nõ tñ reputam⁹ euz beniuolũ q̃ velit cõsulere id quod nobis expediens iudicabit. Sed quando ista tria cõcurrunt in consilio q̃ reputamus eũ prudentẽ virtuosum ⁊ nobis beniuolũ. tunc absq; dubio credimus dictis eius. q̃uis ea nequaq̃ demõstrat Si de xp̃o loquimur. Christus venit in mundũ persuadere ⁊ sanctificare. non aũt dicta sua sciẽtifice demonstrare. Et ideo doctrina sua nõ sciẽtia vocat̃ sed fides. Sunt autẽ dicta sua nihilominus credibilia ꝓpter tres rationes prędictas Tum qz in eo viguit prudentia cum eẽt sapiẽtia dei patris. Tuz qz in eo fuit virtus. quia oĩa bñ fecit. Tũ qz in eo fuit beniuolentia ad nos. quia dilexit nos ⁊ lauit nos in sanguie suo a pctis nostris Apocali. j. Et ideo signanter dicit p̃s. cij. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis Secundo operatur demonioꝝ confusionẽ. Mar. vlt. In nomĩe meo demonia eijciẽt ⁊c. Et tõ hec fides dicit̃ scutum ꝑncipale. in quo possim⁹ demones vincere. iuxta illud Ephes. vj. In omnibus sumentes scutũ fidei in quo possitis oĩa tela nequissimi ignea extinguere dic̃ papias. ⁊ habet in expositiõe sup Juue. satyra. ij. q̃ numma Pompeyo sacrificante cecidit quoddã scutũ de celo quod antile dictum fuit. datũq; ẽ responsuz q̃ illic fozet romanum imperiuz vbi illud antile fuerit seruatuz. Idem autem. xj. Alia scuta fecit vt essent. xij. in numero. ⁊ q̃ illud quod de celo ceciderit maneret occultatũ. Mozaliter scutuz scilicet de celo cecidit quando christus de celo veniens fidem prędicauit. ⁊ vbicunq; scutuz illud fuerit seruatũ demonis extirpabitur dominium. ⁊ diuinum ꝑseuerabit imperium. Nec aũt scuta. xij. sunt. Quia articulos duodecim apostoli fundauerunt. Istud scutum liberat a demonib⁹ quod in Daniale figuratũ fuit. qui licet q̃n in lacu leonũ mozaretur nulla tamen lesio inuẽta est in eo. quia credidit deo suo. Dañ. vj. Certio confert hec fides optatoꝝ constructionem. iuxta illud Mar. xj. Omnia q̃cunq; ozantes petitis credite qz accipietis ⁊ veniẽt vobis. Idez Math̃. xxj. Narrat magr̃ in hist̃o. q̃ cũ Alexander venisset in montes Caspie miserũt ad eũ filij captiuitatis. x. tribuũ egrediendi licentiam postulantes. cũq; quesisset causam captiuitatis accepit eos recessisse in parte a deo Jsrael vitulis aureis immolando. ⁊ ꝑ ꝓphetas p̃dictum esse eos a captiuitate nõ redituros. Tunc rñdit alexander q̃ artus eos includere vellet. cunq; angustias viaꝝ inciperet facere molib⁹ bitumina- tis vidit humanũ auxiliũ ad hoc nõ posse sufficere. rogauit deũ israel vt illud opus cõpleret. Et ecce nutu dei rupes mõtium ad seinuicẽ accesse runt. ⁊ factus est locus immeabilis. Et sup hoc Josephus. Deus quid facturus ẽ fidelibus suis si tantum fecit ꝑ infidelibus. Exemplum etiam ad idem patet Joh̃. iiij. de regulo cuius fili⁹ infirmabatur Capharnaum. cuius reguli fides licet diminuta. qz nõ credidit christum posse curare filiũ suum nisi descenderet corꝑaliter ad eũ. ⁊ tñ tandẽ salutẽ filio suo impetrauit. Pz idẽ etiam de cẽturione. cui ꝑ salute serui deprecanti rñsum finaliter ẽ. Unde qz credidisti fiat tibi qđ vis. Math̃. viij. Quarto confert electoꝝ bñdictionẽ. iuxta illud Jobis. xx. qđ dixit dñs Thome. qz vidisti me thoma ⁊ credidisti. beati q̃ non viderunt ⁊ crediderũt. Quod exponẽs Gregorius. In hac snĩa nos specialiter signati sum⁹ qui eum quem carne nõ vidimus mente retinuimus si fidem nostram operibus sequimur. Ille enim bene credit qui exercet operando quod credit. Ideo nos omnes credere debem⁹ in eũ vt dicit

p̄sens euangeliū. Quantū ad tertiū ponit̄ ꝓsi liarij ꝓlocutio. ibi. Unus aūt ex ipsis Caypbas noie cū esset pontifex anni illi⁹ dixit. Vos nescitis quic̄q̄ nec cogitatis. qz expedit vobis vt vn⁹ moriatur homo: vt nō tota gens pereat. Hic vt dicūt doctores spiritussanctus fuit p Caypham locutus. sed spiritussanct⁹ non fuit in eo. Et dicūt vlteriꝰ q̄ spiritussanct⁹ aliquando loquitur p aliquē ꝛ tamen non loquitur in eo. quia non est in eo per gratiam. Sic etiam locut⁹ est hic p Caypham. Aliqñ loquitur in aliquo ꝛ nō loq̄tur p eum. vt quando interi⁹ aliq̄d menti inspirat qđ exterius nō manifestat. sicut locut⁹ est i Dauid qui ait. Audiam q̄d loquat̄ in me dñs de⁹ meus Tertio spūssanct⁹ loquit̄ in aliquo ꝛ etiā loquit̄ per eum. sicut fecit in bonis ꝓphetis. Sed di. qz Caypbas hic ꝓphetauit: nūq̄d ꝓpheta fuit? Ad qđ rñdetur q̄ nō. Quia dic̄. b. Aug. sup Geñ. Tria sunt que faciūt veꝝ ꝓphetā. Primuꝫ ē vt aliquas visiones habeat. scđm q̄ illas visiones intelligat. tertio q̄ illas visiones manifestare a lijs sciat. Primum eñ habuit Nabucho. qz statuam vidit. vbi supra dixi. J. M. Duo vero seq̄ntia non habuit. qz nec intellexit: nec ipsā visionē Danieli ostendere sciuit. ideo ꝓpheta non fuit. Duo aūt ex his Pharao habuit: qñ septeꝫ vaccas pulchras. ꝛ septē macras de flumine ascendere vidit. ꝛ insup ipsam visionem Joseph enarrauit Geñ. xlj. Sed qz significationem nō intellexit: iō ꝓpheta nō fuit. Tertiū tñ Caypbas habuit. Ipse eñ de morte christi nullā reuelatōnem habuit nec intellexit. sed tñ moꝛteꝫ xp̄i necessariaꝫ esse nunciauit. iō ꝓpheta nō fuit. Ꝫz di. nunq̄d solū amicis dei cōfertur donū ꝓphetie? ꝛ videt̄ q̄ sic. Secreta eñ nō sunt reuelādo nisi amicis dei iuxta illud Joh. xv. Vos aūt dixi amicos. quia oīa reuelaui quecunq̄ audiui a patre meo. Ꝫz de⁹ reuelat secreta sua amicis suis. s. ꝓphet̄. igit̄ ꝓphete sunt amici dei. Ad oppositū huius Nume. xxiiij. cum dixit balaaꝫ Oꝛietur stella ex Jacob. ꝛ tñ malus fuit ꝛ cultoꝛ idolorum ꝛ demonū. ꝓpterea Matḥ. vij. habetur. q̄ multi dicent in die iudicij. Dñe nonne in nomine tuo ꝓphetauim⁹? ꝛ in nomine tuo demonia eiecimus? ꝛ virtutes multas fecimus? Et respondebitur eis a deo. Nunq̄ noui. i. approbaui vos. ꝛ illi fuerūt ꝓphete. ꝛ tamē nunq̄ fuerunt amici. ꝓpter qđ sciendū q̄ sola charitas ē p quā homo amic⁹ dei cōstituit̄. ꝛ ois gratia gratis data q̄ nō pōt esse sine charitate pōt cōicari bonis ꝛ malis. amicis dei vel inimicis. Hui⁹ autez gratie sunt ꝓphetia: fides: sapientia: potestas curādi ꝛ signa faciendi. Unde dī. j. Chor. xiij. Si habuero ꝓphetiā ꝛ nouerim mysteria oīa ꝛ habuero oīem fidem ita vt montes transferā charitatez aūt nō habuero nihil sum. Ex qua auctoꝛitate satis patet. q̄ donū ꝓphetie haberi non pōt sine charitate. Ideo dicendū est ad q̄sti onez negatiue. q̄ nō solum amicis dei cōfert̄ donum ꝓphetie. Cui⁹ ratio est. qz donum ꝓphetie cōceditur alicui ad vtilitatē ecclesie cōmuniter: ꝛ nō ad vtilitatez ipsius p̄cise cui datur. ꝟm illud. j. Chor. xij. Unicuiq̄ datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. s. ecclesie ad honoꝛē dei. q̄ habeat etiam testimoniū a malis aliquando. Et ideo legimus multos malos ꝓphetasse. Unde notandum licet ꝓphetia cōpatitur secum maliciam moꝛ. nō tñ indifferenter admittit malitiam vicioꝝ. Quia enī ꝓphetia est quedam spiritualis p̄cognitio futuroꝝ ad quam requiritur eleuatio mentis per contemplationez. Jō ꝓphetie vel spūali cognitioni repugnant ꝛ cōtrariantur. vicia carnalia que habent vehementes passiones ꝛ occupassiones terrenas. similiter que mentis eleuationem impediunt ꝓphetie repugnant vt dicit Holcot lectione. ciij. Ex his patet q̄ ꝓphetie secreta etiam reuelantur malis ꝛ inimicis. sed cum dicebatur q̄ solū sunt reuelanda amicis. dicit Holcot q̄ secreta non sunt reuelando ꝓpter se. sed ꝓpter vtilitatē amicoꝝ maxime vbi noticia non ꝓdest inimico vt indigeat occultatione sed publicatione Tunc enim ad honoꝛē domini est cum secretum illud quod est contrarium inimico per inimicuꝫ potius diuulgatur. Qñ autem dī Johis. xv. q̄ ideo discipulos suos xp̄us dixit amicos. qz oīa nota fecit eis. exponit Gꝛego. q̄ noticia illa quā eis notificauit: fuit noticia cum amoꝛe. Talis autem ꝓphetia non omnibus communicatur Quantum ad quartum est notandum vbi ponit̄ cōsiliati approbatio cum dicit̄. Ab illo ergo die ꝛc̄. Approbant ergo pharisei ꝛ scribe cōsilia tuꝫ Caypbe ꝛ sniam iniustaꝫ cōtra xp̄m tulerūt Primo igit̄ iniusta eoꝝ snia fuit. qz ex inuidia ꝓ lata. qz Matḥ. xxvij. sciebat aūt Pilat⁹ q̄ p inuidiā tradidissent eū. Cōtra illō. xj. q. iij. c. op⁹. vbi dicit̄. Judex nō dz iudicare p̄cio vel etiā nec odio: vel inuidia: vel fauoꝛe. Secūdo iniusta fuit ex causa. qz nullā habuerunt causam q̄ eū ad moꝛtem sententiauerūt. testante Pilato qui ait Luc̄. xxiij. Ecce ego eum coꝛam vobis interrogans: nullā causaꝫ inuenio in hoīe isto ex his in quibus eum accusatis. Sed neq̄ Herodes. Jō dicit̄ de regu. iuris libꝛo. vj. c. sine culpa. Nisi subsit causa nō est aliquis puniendus. Unde dic̄ glo. Ubi non est delictuꝫ ibi non debet quis puniri nisi quando causa rationabilis subest. Sed qz christus nullum delictum fecit. j. Pe. ij. Qui peccatum non fecit. Ideo puniri non debuit. Quia vbi nō reꝑitur culpa ibi nō debet imponi

f

pena. Tertio fuit iniusta ex ordine. qz ordo iuris exigit. vt iudex contra reum aduocet testes veraces z nõ falsos. Qui enim cõuincitur: necesse est q̃ ipse de crimine confiteat. quia dicit ex de accu. libro. v. Si legittimus non fuerit accusator: non fatigetur accusatus. Sed fm glo. repellatur accusator. id est absoluatur reus de obseruatione iudicij. vj. q. vlt. c. vlt. Sed quia nullum habuerunt veracem testez contra xp̃m. licz adessent falsi quorum testimoniũ erat inconueniens. Mar. xiiij. Ideo Pilatus debuisset ipsum absoluisse. z nõ ad mortez per sententiaz condẽnasse. Ideo dicitur de sen. z re iudi. libro. vj. Cũ eterni tribunal iudicis illum reum non habeat quem iniuste iudex condemnat. teste prophet. nec damnabit eum cum iudicabitur illi. Caueãt ecclesiastici iudices z prudẽter attendant vt in causarum processibus nihil vendicet odium vel fauor vsurpet. timor exulet. Premium aut expectatio premij iusticiaz non euertat. sed stateram in manibus gestent. lances appendant equo libramine. vt in omnibus que in causis agẽda fuerint. presertim in concipiendis sententijs z ferendis habeant pre oculis solum deum illi imitantes exemplum: qui querelas populi taberna culum ingressus ad dominum referebat. vt fm eius imperium iudicaret. per Innocen. iiij. concil. Lucẽ.

Dñica in palmis sermo primꝰ.

Hoc sentite i vobis qõ z in xp̃o Jhesu. ad Phil. ij.

Cũ reges terreni volũt bella aduersos inimicos ibi intrare. vestes regias solẽt deponere. ne ab hostibus cognoscant: z pre alijs occidantur. quia vita regũ z principũ pre oĩbus primo queritur vt occisis illis: populus illorz dispergatur z fugetur. Quia legit. iiij. Regũ. ij. z Hiere. xxxix. Cũ rex Sedechias fuit captꝰ per chaldeos omnes bellatores eius qui erant cũ eo sunt dispersi. in signũ cum reges capiuntur z occidunt: eiꝰ subditi dispergunt. Qõ aũt reges intrando bellum deponũt z mutant habitũ. habet figuratũ iij Regũ. xxij. q̃ rex Jsrael vadens ad prelium contra Syrios mutauit habitũ deponens. videlicet regale ornamentũ ascendens currũ. z percussus est sagitta inter stomachuz z pulmonem. z mortuꝰ est vespere. Serui aũt sui reuersi sunt in domũ suam. Ordinauerũt eñ Syri vt solum regem Hierusalez interficerent. quo facto prelium fuit terminatũ. Ad idez habes figurã de Ozia rege. de quo s. feria. iiij. Judica. sermone. ij AA. ol. Spiritualiter dñs noster Jhesus xp̃s ẽ rex reguz z princeps regũ terre. vt habet Apo. j. Hic cum vellet pugnam ingredi cũ hoste generis humani deposuit vestes regias sue clarissime deitatis. z induit vestes viles miserrime humanitatis. quia prophetatum fuit a deo patre prez ordinatum q̃ electi de genere humano aliter liberari non possent. nisi dei filiꝰ qui erat z est ab eterno patri coequalis se exinaniret. z formam serui acciperet. z se vsq̃z ad mortẽ crucis humiliaret. Quia dicit. b. Aug. li. xiij. de trini. z allegatur a magistro. li. iij. senten. dist. xx. ca. j. Dicimus deum alium modum potuisse habere ad nos redimendũ: exquo cuncta subiacent sue potestati. nostre tamen miserie sanande conuenientiorem alium moduz nõ fuisse. Et subdit. Quid enim mentes nostras tantũ erigit. z ab immortalitatis desperatione liberat q̃ q̃ tanti nos deus reputauit. vt si dei filius immutabiliter bonꝰ in se manens quod erat. z a nobis accipiens quod non erat. z dignatus nostrum inire consortium mala nostra moriendo perferret. q. di. certe nimbil. Et addit magister. Ast z alia ratõ quare isto potius q̃ alio modo liberare voluit. quia sicet iusticia. quasi diceret nõ potentia superatur dyabolus. z de hoc modo presens tradit epistola. que dicit de xp̃o. qui cum in forma dei esset non rapinam tc̃. In quo duo tanguntur principaliter pro instrutione. Primo contumelia passionis dolorose: ibi. Hoc sentite. Secundo gloria exultationis gaudiose: ibi. propter quod. Primo dico q̃ in hac epistola: contumelia passionis: tangitur dolorose cum dicit. hoc sentite in vobis quod z in Jhesu christo. q. d. Sentite i vobis compassionem quam pati debetis cum xp̃o in sua acerbissima z dolorosa passione. Unde dicit Themiscius. Preclarium est delicati z puri corporis: valde pati a supereminente laboze z dolore. Christus enim purissimum atq̃z delicatissimum habuit corpus. eo q̃ naturalissimum nullam carnis vomite inquinatum. propterea amarissime sustinuit passionem. Et ideo dicit Remig. omnes penas collectas insimul corporales adhuc excellit z supergreditur pena christi. Circa quod vlterius notandum. Passio christi fuit penalis z dolorosa. incurialis z ignominosa. preiudicialꝰ z iniuriosa. vt dic̃ Holcot lecti. xxviij. Primo igit̃ fuit penalis z dolorosa. tuz qz passio eiꝰ fuit p totũ corpꝰ extensa. tũ qz ad mortẽ terminata. Jo dixerũt impij. Sap. ij. Morte turpissima cõdemnemꝰ eũ. Fuit enim istud genꝰ mortis longum z dolorosuz nimis. iuxta illud Aug. de tri. Lõga. n. morte cruciabant̃ ligno suspẽsi. de istis doloris magnitudine exclamauit xp̃s p. ppha Trenoz. j. O vos oĩes q̃ transitis p viam attendite z videte si est dolor sicut dolor meus. Fuit z passio eiꝰ ideo dolorosa. quia ad mortem terminata. de qua morte dicit Bern. in quodaz

sermone O bone Jhesu q̄quid tibi z morti nos delinquimus.als debuimus.tu soluis. Nos peccauimus z tu luis opus sine exemplo.gratia sine merito.charitas sine modo. Secundo passio christi fuit incurialis et ignominiosa.et hoc ex quattuor. Primo ex genere.nam nullum genus supplicij magis ignominiosum fuit q̄ crucis. Ideo dicit Bern. O dñe Jhesu q̄ dura z aspera p̄ boibus passus es .dira verba. duriora verbera.durissima z horrenda crucis supplicia Idem in quodam sermone dicit. Caput angelicis tremebundum spiritibus densitate spinarū pūgit̄.facies pulcra p̄ filijs hoim sputis iudeorum deturpatur. Oculi lucidiores sole caligāt in morte.aures que audiunt angelicos cantus audiunt peccatorum insultus. Os qō docet angelicos spūs.felle z aceto potatur. Pedes quorum scabellū adoratur cruci clauis affiguntur Manus que formauerunt celos in cruce extēse z affixe sunt. Corpus verberatur.latus lancea p̄foratur. Quid plura.non remansit nisi lingua vt p̄ peccatoribus exoraret. z matrē discipulo cōmendaret.hec Bern. Et.b. Aug.de.iiij.virtutibus cardinalibus. Filius inquit dei ad crucē ducit̄.expalmatur qui est vera palma victorie spinis coronatur qui peccatoꝝ spinas venit cōfringere ligat̄ qui soluit compeditos. suspēdit̄ qui erigit elisos. Aceto potat̄ fons vite.discipli na ceditur.salus vulneratur.vita moritur.occidit ad tempus mors vitaz: vt impetuū a vita occidat̄ mors. Secō fuit ignominiosa ex tempore.nam tunc tempis celebrauerunt iudei pascha suum.z fuit solennissimū festum anni z maioris sanctitatis. z ideo maximus populus de iudeis p̄fluxerat ad ciuitatē .grauiter est em̄ affligi eo tempore quo alij homines magis gaudent q̄ quando est penitentie tempus quo etiā alij affligunt̄. Quia dicit metrista. Gaudiū ē mi seris socios habere penaꝝ. Iterū q̄tum ad tempus nam in illo tēpe a iudeis patit̄ quo eos ab egypto liberauit. Item illo die aiam expirauit quo die animā inspirauit. Tertio ex parte loci q̄ locus fuit altus in monte qui videri poterat a longe. Fuit etiam locus abominabilis p̄pter cadauera mortua damnatoꝝ.z p̄pe ciuitatem vt ab omnibus videri posset. Quarto ex pte sorietatis.q̄ inter latrones.inter cognatos.z in pñtia matris. Tertio fuit xp̄i passio preiudicialis z iniuriosa. q̄ nec confessum nec legittime cōuictū ad mortem cōdemnauerūt.sicut de eis p̄ Dauid fuit p̄phetatū in p̄s. xciij. Captabāt i aiam iusti.et sanguinem innocētē cōdemnabūt Jdcirco sentire debemus i nobis hoc p̄ deuotā meditationē sue amarissime passiōis.sic̄ ex hoc docemur i quodā exēplo qō legit̄ i gestis romanoꝝ. Quidā rex pulchram habuit filiā quā multū dilexit.z regnū suū dedit ei .Hoc audiēs quidam tyrannus p̄ncepS venit ad eaz.et si ei cōsentiret multa repromisit . Consentiens igitur ei ab eo fuit seducta .z ab hereditate repulsa . Quo facto gemitus emittebat.et in via mendicans publice residebat. Una igitur dierum cum sic flendo sederet quidam miles generosus iuxta eam equitauit videns q̄ eius pulcritudinem quid ei esset interrogauit . Qui illa. Filia inquit regis sum vnica.sed p̄ quendam tyrannum deflorata z regno sum p̄riuata . Hoc audiens miles dixit. Si fidem mihi dederis z me in spōsuz acceptis p̄tra tyrannū bellandū p̄gam.z regnū tuū tibi requiram.hac tñ conditione interposita vt si in bello mortuus fuero arma mea sāgui nolenta totuz custodies in signū memorie mei q̄ amoris. Cunq̄ hoc illa promitteret. contra tyrannum miles p̄cessit.z amputato eius capite ip̄m supauit z hereditatem puelle recupauit In hac tñ pugna miles letale vulnus accepit. sicq̄ consumauit cursum huius vite. Puella vero p̄ multos annos eius mortem deplanxit. et arma eius in camera pendentia sepius visitauit et visis illis amare fleuit . habito igitur regno multi nobiles ad eam veniebant.et multa ei p̄mittentes in vxorem petierunt. At illa auditis eorum verbis ante q̄ responsuz daret cameraz intrauit z diligenter inspexit dicens. O domine mi mortuus es p̄ro meo amore . hereditatemq̄ meā mihi occiso hoste redonasti.absit hoc a me q̄ alteri vnquā consentirem . Sicq̄ exiens dixit. Moraliter iste imperator vel rex est pater celestis cuius imperio omnes obediūt creature.sicut testatur. Sedulius libro.j.cū dicit. Te duce difficilis nō est via.sō dit̄ omnis . Natura tuis imperijs rituq̄ soluto. Iste rex habet pulchram filiam.p̄ quam intellige cuiuslibet fidel aiam que pulchra est rōe creatōis .sicut testat̄ Hugo in soliloq̄.de arra anime dicēs. O q̄ suauis z decora facta es anima mea . Et subdit. Quid sibi tantus vel talis ornatus valuit nisi quia ipse idem qui te induit sponsam thalamo p̄parauit. qui nouit qualis ornatus illud deceret opus. Et ideo dedit quod decuit.z qō tñ decuit vt z ipse hoc diligeret qui dedit sensibus foris decoratum.intusq̄ sapientia illustrauit.sē sibus quidē dat exteriorez ornatū sapiētie qua si exteriorem habitum.z quasi quasdam gēmas fulgentes appendens exterius sapiam qua q̄si naturali pulchritudine faciē tuā decorauit int⁹ et subdit. Ecce ornatus tuus oīm gēmaz̄ pulchritudinē vincit. Ecce facies tua oīm formaꝝ. supat decorē. Talē oīno esse decebat que ad celestis sponsi thalamū introducēda fuerat . hec

ille. Propter hanc pulchritudinē celestis sponsus cōcupiscit eius speciē. sicut attestat̄ Dauid i ps̄. xliij. Audi filia & vide & inclina aurē tuam Et sequit̄. Et cōcupiscet rex decorē tuum. Ecce q̄ pulchra est amica mea dei filia dūmodo est i eius gr̄a. & nō solum pulchra imo valde dilecta Sicut testatur idem doctor hugo vbi supra dicens. Multū dilecta es quando talis facta es. ergo multū gloriari poteris & multū custodire deberes ne tale donū pderes. ne tale ornamentum fedares. & ne tantū decorem corrumperes Et similiter de dilectōe tante filie videlicet anime nostre dicit deus pater. Hiere. xxxj. In charitate ppetua dilexi te. Vide o aia nō solum es pulchra & multū dilecta sed etiam de regno patris tui p̄electa. de quo dicit Sap̄. v. Accipient regnū decoris & diadema speciei de manu dñi. Silr̄q; dicit Rober. hol. lect. lxx. Q̄n aia beata sanctū obtinebit regimen sup corpus gl̄iosū & subtile. agile & impassibile. tūc erit aie glorioſum regere corpus suum quod modo est valde tedioſū. Quia dr̄. Sap̄. ix. Corpus qđ corrumpit̄ aggranat aiam. & ideo regnum anime super corpus erit tunc temporis regnū decoris q̄n anima humana subiecta erit voluntati dei. & corp⁹ erit volūtati anime subiectū. Et subdit Robertus Regnū celor̄ ê decoris & glorie iuxta illud ps̄. cxliiij. Gloriam regni tui dicēt &c. vsq; ibi. Gloriā magnificentie regni tui. Et Math̄. xj. Regnū celor̄ vim patit̄. & violenti rapiunt illud. Quod exponit Bern. in floribus libro. x. Quattuor sūt genera hominū regnū celor̄ possidentiū. Alij violenter rapiūt. alij ad illud cōpellunt̄. Rapiunt qz relinquūt oia & sequuntur xp̄m. Sunt alij inferiores gradus a quibus metuntur carnalia dum seminant spūalia. & dicūt̄ mercatores. Sunt alij qui nōnulla bona occulte faciunt. & hi furari dicunt̄. Quia laudem humanā vitātes solo diuino testimonio sunt contenti. Hi aūt qui cōpellunt̄ sunt paupes q̄ igne paupertatis, pbantur dño disponente. De quibus dicit̄. cōpelle intrare. Compelluntur eīm variis opp̄ssionibus & necessitatibus afflicti. hec Ber. Ecce q̄ anima summi regis filia ad regnū decoris est electa. De hoc audiēs princeps tyrānus dyabolus. qui Job. xxj. dr̄ princeps huius mūdi. Et ſm Greg. princeps tenebraz venit & multa, pmisit p̄ncipal'r p̄mis p̄entib⁹ nr̄is qñ dixit Heñ. iij. Critis sicut dij scientes bonū & malū & similit̄ nobis adhuc existentib⁹ pmittit multa vt longā vitā. diuturnā sanitatē facilē consecutionē venie & gratie. & sic de alijs. vt ei consentiamus. quo facto decipit nos & polluit aias nostras. vt quilibet dicere potest ad suam aiam cū Hugone li. Soliloq. Vide quicquid feceris aia mea dereliquisti spōsum tuū. cū alienis pstituisti amorē. corrupisti virginitatē tuā. fedasti pulchritudinem tuam. & dispersisti ornamentū tuū tam vilis & tam turpis facta es. q̄ sponsi huius amplexibus digna ampli⁹ nō eris. hec ille. Iste inquā tyrannus dyabolus nō solū aias peccantium & sibi consentientiū polluit. sed etiā ab hereditate paradisi celestis repulit. Sicut figura tū fuit in primo pente Adā. de quo dicit seduliꝰ lib. ij. Expulerat primogenitū seuissimus anguis. florigera de sede sua. i. de hereditatiōe paradisi. p̄pter quod filia summi regis. s. genus humanū sedebat secus viam mendicās. sicut figuratur Luce. xviij. de ceco in via sedente & mēdicante. & nō solum mendicabat gratiā dei videlicet quottidie expectando. sed etiam miserabiliter lacrimando. iuxta illud ps̄. vj. Laborauī in gemitu meo lauabo p̄ singulas noctes lectū meum lachrimis meis stratū meum rigabo. Et tāndiu sic lugens sedebat quousq; generosus, miles christus filius dei vna die⁹ q̄n videlicet venit plenitudo temporis ad Gal̄. iiij. induceret se carne humanitatis. & pugnādo cū dyabolo filiā sūmi regis patris sui celestis liberaret. & sibi regnum celeste moriens in cruce redonaret. Et ō hoc cōmemorat apl's in epistola hodierna cum dicit. Qui cū in forma dei esset. i. in plena essentiaz equalitate dei patris nō rapinā arbitratus est esse se equalē deo. s. in potestate. xp̄s erat vere equalis patri p̄ naturā ideo non erat illi rapinā q̄ natura erat equalis. qz ad hoc erat genitus vt esset equalis illi a quo genitus erat dicit mgr̄ in glo. Et p̄ hoc apostolus excludit errorē Arrij qui christum purā creaturā dixit. Propterqđ dicit Eusebius in histor̄. miserabiliter mortuus fuit in constātinopoli. vt patuit supra dñica Letare sermone. ij. T. A. Cui⁹ quidē discipulus (vt dr̄ in cronica arrianica) tempe Anastasij impatoris in balneo duabus sagittis igneis p̄forat⁹ fuit. eo q̄ christū puram creaturaz dixit. Cuius error p̄ Siluestrū papaz & .ccc. et xviij. patres condemnatus fuit tempe Constātini impatoris. vt dr̄. xvj. dist. ppter quod non rapinā arbitratus est esse se equalē deo. sed semetipsum exinaniuit. i. maxime humiliauit. formā serui. i. humanā naturā accipiens. nec tamē ppter hoc formā diuinaz amittens forma serui accessit. sed nō forma dei decessit. In similitudinē hominū factus ē. Glo. q̄tum ad naturā passibilē nō q̄tū ad culpā. & in habitu inuentus vt homo. s. sua conuersatione. qz inter homies duxit cōmunē vitā. iuxta illud Baruch. iij. In terris visus est & cum hominibus conuersatus est Humiliauit inquit semetipsum formā serui accipiens. factus obediēs. & nō solū quo ad ꝙicta

ꝛ verbera. ſed etiã vſq; ad mortẽ ꝛ nõ ad quãcũ q; ſed ad mortem crucis contemptiſſimam. Ecce qualiter ille miles generoſus chriſt⁹ Jheſus venit aſſumens arma humanitatis. et pugnans cum tyranno ſuggeſtore iniquitatis. ꝛ filiã ſummi regis in poſſeſſionez introduxit regni. Jdeo dicit deuotus doctor Hugo in Soliło. de arra anime ad animam ſuam. Humiliari dignatus ẽ cum te repararet. vt enim te releuaret illuc vnde ceciderας. ipſe dignatus ẽ deſcendere vbi iacebas. ꝛ vt tibi iuſte redderetur quod perdideras ipſe dignatus eſt pro te pati quod per peccatum tuleras Deſcendit ergo: ſuſcepit: ſuſtinuit: vicit reſtaurauit. Deſcendit ad mortalem: ſuſcepit mortalitatem. Suſtinuit paſſionem: reſtaurauit hominem. Et infra. Abieras ergo et perieras. quia in peccatis tuis venundata fueras. Abijt ille poſt te ꝛ redemit te. ꝛ tantum dilexit te vt ſanguinis ſui preciuz appenderet pro te. taliq; pacto reduxit te de exilio. ꝛ redemit de ſeruitio. ꝛ hoc etiam innuitur in exemplo predicto. vbi dictum eſt q; miles ille accepit vulnus letale. quia de xp̃o dicitur Iſa. lviij. Ipſe vulneratus eſt propter iniquitates noſtras. et attritus eſt propter peccata noſtra cuius liuore ſanati ſumus. Jdcirco debet anima cuiuſlibet hominis toto tempore vite ſue mortem chriſti deplangere ad inſtar illius puelle. ꝛ arma ſue paſſionis ad cameram ſui cordis portare. ꝛ ea frequenter aſpicere. Quia chriſtus cuilibet militi ſuo ſpũali. ſ. homi contulit illa arma. Dicit em̃ Robertus holcot lec. cxxuj. q; reges iuuenes ꝛ principes conſueuerunt militare in armis ignotis. nec in iſtis que poſtea debẽt deferre. Quando autem tales principes exercitũ in talibus armis dimittunt: ꝛ victoria gaudent. tunc ſolent dare alicui armigero arma illa conſecrando eũ in militem. ꝛ illud cedit ad honorem illius armigeri q; poſſit portare arma domini ſui quibus vſus eſt in ſua militia iuuenili. Moraliter dominus noſter filius dei Jheſus chriſtus militauit in cruce. arma habuit de argento ꝛ byſſo carniſ ſue roſis rubeis diſtincta que ſunt vulnera impreſſa corpori ſuo ſacro. Princeps autem xp̃s iſte ludum talem armorum in ſua reſurrectione dimiſit. quia chriſtus reſurgens ex mortuis iaz non moritur. quia mors illa vltra non dominabitur ad Romanos. vj. Sed homini chriſtiano tanq; armigero multum dilecto contulit illa. et militem illum fecit per apoſtolum. ij. Thim. ij. Labora ſicut bonus miles chriſti. Et honorificum debet eſſe homini multum. quia cogitare ꝛ portare valet arma chriſti exemplo apoſtoli q̃ gloriabatur iſtis armis Gall. vj. Stigmata domini noſtri Jheſu chriſti in corpore meo porto

Et nõ ſolum iſta arma portauit. ſed ad ea portã dum nos hortatus eſt. j. Chor. vj. Empti eſtis precio magno in chriſti ſanguine precioſo. glorificate ꝛ portate dñm noſtrum Jheſum chriſtũ in corde veſtro. Sed eſt valde notabile illud qõ ad hanc puellam per militẽ redemptã multi nobiles venerunt. ꝛ eam in vxorem petierunt. Hz per nobiles moraliter intelliguntur demones. quia nobiles ſunt ꝓpter ſubtilitatem nature Dicit em̃ mgr̃ li. ij. di. vij. c. vj. Licet mali angeli p̃ maliciam ita ſint obſtinati. viuaci tamen ſenſu. id eſt ſubtilitate ingenij non penitus ſunt priuati. Et allegat ibidem Jſidorum de ſummo bono libro. j. c. x. dicentem. Triplici acumine ſcientie vigent demones. ſcz ſubtilitate nature. experientia temporꝫ. ꝛ reuelatione ſupernorum ſpirituum angelorum. Jſti igitur non contenti q̃ ante chriſti paſſionem quaſi totum mundum ſibi ſubiugauerunt. ꝛ filias ſummi regis. ſcz aias hominum deflorauerunt ꝛ regno celeſti priuauerunt. ſed adhuc quottidie veniunt. ꝛ animam cuiuſlibet hominis xp̃i ſanguine redemptam in vxorez petunt. nũc per ſuggeſtionẽ ſupbie. nũc luxurioſe: ꝛ ſic de alijs. Q̃ igit̃ ſic tẽptant te ducere in vxorẽ ſeu accipe. intra ī cameraz cordis tui. ꝛ p̃ deuotã meditationẽ intuere arma xp̃i p̃ pter te mortuũ. ꝛ tũc ei nõ cõſenties Quia dicit Gregl. Nihil adeo reſiſtit iaculis diabolice ſuggeſtionis q̃ frequẽs meditatõ diuine paſſionis Et. b. Ambro. in hexa. dicit. Folia mori ſuperiacta ſerpẽti ipſuz interimũt Et folia mori vt dicit Anſel. li. iij. c. xlix. ſunt exempla crucifixi q̃ omnem ſerpentem. i. dyaboli ſuggeſtionẽ interimunt. Si autem temptaris auaricia. conſidera crucifixi pauptatem ꝛ nuditatem. Si de ſupbia objice ei⁹ humilitatem. Si de luxuria corpis penaꝫ eius acerbitatem. ꝛ ſic extinguet̃ oĩs temptatio. Et hoc figuratũ fuit in ẽpente eneo ī deſerto exaltato. cui⁹ aſpectus a venenoſis morſibus ſerpentũ liberauit. Nume. xxj. Sic liberat⁹ fuit ille a tẽptatiõe demonis de quo legit̃. Erat quidã religioſus vir qui grauiter tẽptabatur de pctõ carnis. tandẽ vidẽs ſe nõ poſſe reſiſtere venit ad imaginẽ crucifixi ad quaz ſepe venerat. rogans chriſtum vt eum liberaret ab hac tẽptatione dicens. niſi eum cito liberaret. dimiſſis veſtibus religioſis ad ſeculum rediret ꝛ ſuam concupiſcentiam ſatiaret. Nec igitur cum dixiſſet. nocte ſequẽti grauiſſime eſt temptatus. Hz mane cum fletu flexis genubus dixit. Ecce veſtes tue exquo tu non vis me iuuare. Sicq; poſuit eas ante pedes chriſti crucifixi. Tunc crucifix⁹ vocans eũ noĩe ꝓprio dixit. Frater accipe veſtes tuas. quia anteq̃ te per banc temptationẽ exire permitterem. potius iterum deſcenderem

si necesse esset & te liberando iterum mortem sustinerem. Tunc dixit frater. Domine exque me vis iuuare: prius mortem sustinerē anteq̄ te offenderem. et ita a temptatione liberatus nunq̄ ita q̄ talem postea sentit carnis passionez. Quā tum ad secundū tangitur gloria exaltationis. gaudiose cum dicit. Propter quod et deus exaltauit illum &c. Vbi nota xp̄s per suā humilitatem meruit exaltationem sibi q̄tum ad humanitatem. & nobis meruit redēptionē. de quo loquitur mgr̄ li. iij. dist. xviij. c. iij. di. Meruit em̄ mē bris redemptionē a peccato a dyabolo. a pena & regni reseratione vt amota ignea rumphea libere pateret introitus. vbi fm glo. per igneā rūpheam intelligit gladium versatilez. qui est qui dam splendor quasi rota solis. vel ad litteram fuit aliqua virtus qua prohibitus fuit paradisi introitus quam hic vocat rumpheam. Sic originale peccatuz fuit causa propter quam nō potuimus ingredi paradisum celestem quod plene deletum fuit in passione christi. Et addit magr̄. Si meruit impassibilitatem. scz in anima. & immortalitatem. scz in corpore. sicut apls dicit h̄ quem allegat magister. Xp̄s factus est pro nob obediens vsq̄ ad mortem &c. vsq̄ qd̄ est super omne nomen. vbi aperte dicit apls xp̄m propt̄ea exaltatum per impassibilitatis gloriaz. quia est humiliatus per passionis obedientiā. Et subdit. Humilitas ergo passionis merituz fuit exaltationis. & exaltatio premium humilitatis. Et adducit magister Aug⁹. qui exponit apl̄um. vt xp̄s per resurrectionē clarificaretur. pr⁹ humiliatus est per passionem. humilitas claritatl̄ est meritum. claritas humilitatis est premium. Sed hoc totuz. s. humilitas & clarificatio factū est in forma serui. In forma dei semper erit & fuit claritas. Ad idem etiam allegat Amb. qui exponit apl̄um. Quid & quantum humilitas mereatur sic ostenditur his testimonijs enumeratis q̄ christus per humilitatē & obedientiam passionis meruit clarificationē corporis. nec illud solum sed impassibilitatem aie. Alia enim ipsius añ mortem erat passibilis. q̄ fm glo. tristicia & dolore erat grauata sicut caro mortalis. Q̄z post q̄ merito humilitatis aia impassibilis facta est & ipsa caro immortalis facta est. Et est notāduz dicit vbi supra magister. c. iij. Xp̄s nec tm̄ gloriam impassibilitatis & immortalitatis meruit. sz etiam nomen sibi donari quod ē super oīe nomen fm honorificentiam quod vocatur deus. hoc tm̄ nomen añ mortē habuit. Et subdit. hoc est nomē dei filij in q̄tū de⁹ est ab eterno p̄ naturā In q̄tū vero hō fact⁹ est habuit ex tpe p̄ gratiā q̄ nō solū dedit sibi nomē q̄ noīetur & sit deus. Q̄z etiā in noīe ei⁹ oīe genu flectat celestium terrestriū & infernoz. De p̄mo patz Apocal. v. Vbi Johes vidit vigintiquattuor seniores q̄ ceciderunt coram agno cantantes canticū nouuz dicentes. Dignus es dñe accipere librū & aperire signacula eius quoniā occisus es & redemisti nos domine in sanguine tuo. Ecce q̄ celestia flectunt genua in nomine Jhesu. De secundo patz de reli. & venera. sancto. decet domū. li. vj. vbi dicit Grego. x. in concil̄. Lugd̄. Nomē illud qd̄ est super omne nomen a quo aliud sub celo non est datum hominibus in quo saluos fieri credētes oporteat nomen videlicet Jhesu xp̄i qui saluum faciat populum suum a peccatis eoz. exhibitione reuerētie specialis attollāt. Et q̄ generaliter scribit vt in noie Jhesu oīe genu flectatur singuli singulariter in seipsis implentes p̄cipue dū aguntur missaz sacra solennia gl̄iosum illud nomē quandocūq̄ recollit flectant genua cordis sui quod vel capitis inclinatione testent. Et ex quodam registro papali habetur. Quicū q̄ hoc mellifluum nomē Jhesu audierit. & deuote geniculatus fuerit a Johanne papa. xxij. viginti dies indulgentiaz cū quibusdam diebus ab antiquo datis obtinebit De tertio legitur in quodā libello q̄ annulus nuncupat. pte. j. c. xj. In Meydeburgk ciuitate saxonie cōtigit tres socios iuuenes filios diuitū. ppter discoliā suaz ad extremā inopiā deuenire. q̄ de p̄silio cōi se cu idam nigromātico sociauerūt. qui cū eis ad qd̄dam cellarium perrexit: maleficium suum & cōiurationes suas faciens in quodam circulo. et subito ante noctem mediam lumen effulsit. cel larium ornatur. thronus paratur Adest rex potentissimus cū magna ambitione & multitudine militū. Et querit rex. Quid velit magister & socij? At illi. Petunt diuitias: dicentes se suam in omnibus facere voluntatem. Ait rex. Cogitate octo diebus. si mihi homagiū facere velitis. et christum & matrez eius obnegare. inuenietis in tali loco tantam pecuniam quam infra octo diez es expendetis. postea deliberantes redire poterītis. Et dixerunt. Placet nobis hec snia. & duz hec fecerunt. rex surgens deposita corona adorat. & postea resedit incepta psequens. plus pr⁹ iterum surgit inclinās non tamen adorat. Stupent omnes. adiurat magister regē & querit q̄re ita fecerit. Post alterationē longaz dicit rex Plebanus sancti Johannis cum corpore christi saluatoris mundi transit & infirmum visitat. & illum oportet me honorare. q̄z scriptum est. In nomine Jhesu oīe genu flectatur &c. Et recedente sacerdote sine corpe christi ppter dignitatem officij me inclinare oportebā nō tm̄ adoratem officij me inclinare oportebā nō tm̄ adoratione. Audientes hoc illi penitentiaz egerunt non reuertentes: sed vitam mutauerūt. quoz vnus

ordinē predicatorꝝ intrauit: Moraliter sic xp̄s per suā humilitatē ꝛ obedientiā meruit sibi tantam exaltationē. Sic simili mō ꝛ nos si volumꝰ pꝰ ipsuꝫ exaltari necesse habemus nos hic hūiliare ꝛ obedientiā tenere. Naꝫ de humilitate hr̄ Judith.ij. Hūiles exaltati sunt.et Luc.j. Depo suit potentes de sede: ꝛ exaltauit humiles. Item Petrꝰ dicit.j.can̄.c.v. Humiliamī sub potenti manu dei vt exaltet vos in die visitationis. De obediētia hr̄ Hebr.v. vbi dr̄ ō xp̄o. Factus est obtēpantibus.i.obediētibus sibi causa salutis eterne.ad quā nos pducat ꝛc̄.

De eadem dn̄ica in palmis.

Turima autez turba strauerunt vestimēta sua in via alij aūt cedebant ramos de arboribus ꝛ sternebant in via. Math̄.xxj. Narratur de quodā histrione qui paruū equuꝫ habebat cū quo frequēter coram hominibus in aula ludebat.qui inter alios ludos quos equum suum docuerat: instruxit eū ꝙ quandocūqꝫ dixit Flectamus genua.si bi equus obediret ꝛ genu flecteret. quando aūt diceret leuate: surgeret. Contigit aut ē ꝙ menestrallus.i.histrio iste accedēs ad quoddā festuꝫ cuiusdā dn̄i: equum suū cū equis aliorum hospitum collocauit. Cum autem homines comedissent iste menestrallus morabatur ꝛ occupabat sicut debuit circa ludum suuꝫ in aula: scilicet ergoglet. Et interim iuit quidā armiger ad stabulum.ꝛ videns equuꝫ menestralli rotundū ꝛ pinguem.reliquit ibi equum suū ꝛ ascendit equum menestralli ꝛ recessit.ꝛ cito post innotuit negocium menestrallo. qui relictis oībus cucurrit. ꝛ insecutus ex illum armigerum. Qui vidēs ꝙ fere eum attigerat.temptauit trāsire quandam aquam: quam nullus poterat pernatare. Videns autem histrio ꝙ erat in periculo perdēdi equum: equo existente in medio fluminis clamauit fortiter. Flectamus genua.statimqꝫ equꝰ audita voce dn̄i flexit genua.ꝛ armigerꝫ proiecit in aquam.ꝛ surgens redijt ad dn̄m suū Moraliter per menestrallū qui ludit ꝛ decepit homines mundus intelligitur qui semper nos decipit. qz nihil verꝫ pmittit. Iō dicit Hieron̄i. in epistola Si mundus cultello veritatis aperitur nihil in eo nisi falsitas reperitur. Sꝫ equꝰ cuꝫ quo mundus ludit est bonor tpalis.de quo in ps̄.xxxiij. Fallax equus ad salutē. vbi dicit glo. Iste equꝰ fallax est gl̄a mūdi.cui cum insidet homo inuebitur in eaꝫ confidit sicut confidit miles in velocitate ꝛ virtute equi.multotiens corruens decipit eum.ꝓpter qō dicitur Isa.xxx. Ue qui descendunt in auxilium in equis sperātes. Per armigerꝫ aut qui equū furat̄ quilibet ambitiosus designatur: qui querit gloriā mundi ꝛ honores. que quidē gloria est sicut stercus ꝛ vermis. hodie est ꝛ cras non inuenit̄.j.Machab.ij. Quia cū tales sunt in maxima securitate.dic̄ eis. Flectamus genua.ꝛ priuat eū honore obtento.sic̄ figurat̄.iij.Regū.xxj. vbi legit̄ ꝙ Zambri ductus cupiditate dn̄andi cōtra dn̄m suum Hely ā rebellauit. Contigit aūt Helyaꝫ bibere ꝛ inebriari. Quod vidēs zambri irruit super eū ꝛ occidit illū: ꝛ pro eo regnauit. Insuper pcussit oēm domū Baazā. ꝛ non reliquit ex eo mingentem ad parietem ꝛ pximos ꝛ amicos eiꝰ. Qui pauco tpe regnauit.ꝛ in honore tali fuit.scilz tm̄ septem diebus. Quia Amry princeps militie Israbel terram in qua morabatur obsidebat. Et videns Zambri ciuitatem esse expugnatam.ingressus pallacium.succendit se cū domo sua regia.ꝛ mortuus est in peccatis suis. Ecce ꝙ ille pauco tpe ꝛ breui in regia gloria fuit. Ideo dic̄ Seneca. Pensare debemꝰ ꝙ breuis est felicitas mundi huius.ꝙ modica est huius seculi gloria ꝙ caduca ꝛ fragilis temporis potentia. Dicit em̄ Boetius libro.ij.prosa.ij.in persona mūdi. Hec nostra vis est.hunc continuum luduꝫ ludi mus.rotam volubili ordine versamus. infima summis summa infimis mutare gaudemus. Ad propositum autem hodie ipse mundus christo gloriam magnam ꝛ honorem exhibuit: quando cantu puerorum in hierusalem solenniter ductꝰ fuit. De hoc primo figuratum est.j.Reg.xviij. vbi legitur. Cum Dauid vinceret in prelio pcusso philisteo.aggresse sunt mulieres de vrbibus in tympanis letitie ꝛ in sistris ducentes choros laudantes dicebant. Saul percussit mille: Dauid decem milia. Quod audiens Saul iratus est nimis.ꝛ displicuit in oculis eius sermo iste. Dixitqꝫ. Dederunt Dauid decem milia: ꝛ mihi mille. Quid superest nisi regnū. Non ergo rectl oculis Saul aspiciebat Dauid ex illa die. Dauid enim interpretat̄ aspectus desiderabilis. et hic designat christum in quem desiderant angeli aspicere.j.Petri.j. Sed mulieres que sunt in stabiles significant instabiles iudeoꝝ soboles. que christum hodie laudauerunt: ꝛ cito pꝰ ad instar aeris immutati ipsum crucifixerūt. Iste dauid verus christus varia bella habuit cum dyabolo qui ipsum impugnauit in deserto. in tēpli pinnaculo: ꝛ in monte excelso.quē tamen pcussit lapide sacre scripture Math̄.iiij.ꝛ Luc.iij. Cum cū phariseis qui euꝫ multis modis impugnabant.vt patet cuilibꝫ euangelium intuenti. Cum igit̄ ab his plīs reuerteret: regressi sunt de vrbibus pueri hebreorum laudantes christum

ꝛ dicentes. Osanna filio Dauid benedictus qui venit in nomine dñi osanna in excelsis. Matth. xxj. Et Luc. xix. dr. Cum autē approp̃inquaret ad descensum montis olivēti. oīs discipuloꝝ turbe gaudentes laudauerūt dñm dicentes voce magna super oībus virtutib⁹ quas viderant dicentes. Bñdictus qui venit in nomīe dñi. pax in terra ꝛ glozia in excelsis. Sed q̃ Saul qui interpꝛetat abutens iratus est cū laudare Dauid audisset. significat q̃ pharisei ꝛ scribe qui abutebantur pꝛophetijs ꝛ scripturis de christo p̃dictis audientes christum laudare inuidia moti sunt. Luc. xix. Quidaz pharisеoꝝ de turbis dixerūt ad illū. Magister increpa discipulos. q. dicerēt Talis laus ꝛ honoꝛ seu glozia tibi ab eis exhibita nō decet te. Sed hoc ex inuidia irati animi dixerunt. qz ipsuz decet laus ꝛ oīs honoꝛ. Quibus ipse ait. Dico enim vobis. qz si hi tacuerint lapides clamabūt. ꝛ hoc impletum fuit bona sexta feria qñ iudeis tacentibus laudē xp̃i pꝛomere petre scisse sunt. ꝛ eius innocētiam sunt attestate. Quod aūt Saul nō aspiciebat Dauid rectis oculis ex illo die designat q̃ pharisei pleni inuidia ex illo die quo pueri ipsuz laudabāt nō recte inspiciebant. sed in multis tēptabant. Hic potes adducere de adultera quaz ad xp̃m feria scōa adducebant Johis. viij. ꝛ sic de alijs. Secundo ille solennis honoꝛ xp̃o exhibitus figuratus est. iij. Regū. j. vbi legitur q̃ dixit Dauid ad Sadoch ꝛ Nathan ꝓphetā. Tollite vobiscū seruos dñi vestri. ꝛ imponite Salomonē filium meū super mulam meam. ꝛ ducite eū in gyon. et vngat eum Sadoch in regez. ꝛ canetis in buccina atqz dicetis. Viuat rex Salomon. Descēdit igitur Sadoch sacerdos ꝛ Nathā ꝓphetā ꝛ bananias ꝛ imposuerūt Salomonē sup̃ mulā regis Dauid. ꝛ adduxerunt euz in gyon. Et sequiē q̃ ascendit vniuersa multitudo post eum ꝛ popul⁹ canebat tybijs letātes gaudio magno. ita vt insonuit terra a clamoꝛe coꝝ. Et dum hec ageꝛētur venit filius Abyatar sacerdotis noīe Jonathas ad Adoniaz. ꝛ dixit eo audiente. qualiter rex Dauid constituisset Salomonē regez super Israel. ꝓpter qō timens adonias abijt in tabernaculuz. Sed Salomon eduxit eum de templo pꝛecipiens ei vt iret in domum suā. Dauid alio modo interpꝛetat foꝛtis manu. ꝛ significat hic deum patrem. qui dixit ad apostolos Petrū et Andreā. Tollite vobiscū seruos dñi vr̃i scz. lxx ij. discipulos qui pie creduntur in cōspectu xp̃i glozioſi extitisse. ꝛ ponite Salomonē qui interpꝛetat pacificus. i. filiuz meū qui ē vera pax. super asinam meā. ꝛ ducite eum cū cantu in hierusalem. Dicit̃ em̃ q̃ fuit in hierusalē quedā asina que seruabatur cōiter ꝓ paupib⁹ ad poꝛtanduz aquam. Cum em̃ ciuitas esset in alto ꝛ haberet aque penuriā. ꝛ erat ante domū alicuius ligata ꝛ qui indiguit in illa die ad locū illum reducere debuit. ꝛ pabuluz sibi dare. ꝛ pullus similiter ꝓ illo die nutriebatur. Super illam iussit pater celestis ponere filium suū. Et christus similiter ꝓ ea direxit Petrū ꝛ Philippū. ꝛ eā adducere ꝓcepit qñ dixit Matth. xxj. Ite in castellū qō cōtra vos est ꝛc̃. Quod autem Sadoch ꝛ nathan ꝓpheta imposuerunt ꝛc̃. significat q̃ apostoli adducentes asinam imposuerunt sibi vestimēta ꝛ eum desup̃ sedere fecerunt. qō dicit Matth. lo co vbi supꝛa. Dicunt em̃ aliqui doctoꝛes q̃ xp̃s pꝛius sedit super pullū. Sed qz lasciu⁹ erat. viā rectā nō tenebat. descendere fecerunt euz. ꝛ sup asinam posuerūt Et merito christus super vtrū qz sedere voluit. nō necessitate coactus: sed q̃ significaret q̃ vtrūqz populū tam gentiles ꝓ pul lum q̃ iudeos ꝓ asinam designatos ad fidē combinaret. Sed ꝓ hoc q̃ vniuersa multitudo ascēdit post Salomonem denotat̃ q̃ plurima turba sequebatur christum in hierusalē. Et alij sternebant vestimēta sua in via. alij cedebant ramos de arboꝛibus ꝛ sternebāt in via. Et ista faciebāt ei in reuerentiam ꝛ vt iumenta leuius incederēt In hoc aūt q̃ Jonathas cozā adonia dixit Salomonem eē regez israel. significabat q̃ Theodolfus abbas floziacēsis cozā Ludouico imperatoꝛe christum regē Israhel decātaret dicens. Glozia laus ꝛ honoꝛ tibi sit rex christe redemptoꝛ cui puerile decus ꝓmpsit osanna pium. Israhel es tu rex dauidis ꝛ inclita ꝓles noie q̃ ꝛc̃. Refert em̃ Sigibertus ꝛ Vincen. li. xxx. in spe. hist. c. xxxv. Temporib⁹ Ludouici imperatoꝛis flozuit Theodolphus abbas floziacensis. post moduz episcopus aurelianēsis qui illos versus Glozia laus et honoꝛ ꝛc̃. cōposuit. Quos cum Ludouico imperatoꝛe secus domum in qua exul tenebatur apud andegauū transeunte decantaret. Audiens imperatoꝛ. ꝛ misertus illius iussit eum absolui. Alij dicunt. cum hodierna pꝛocessio fieret apud Andegauum circa turrim in qua idem sanctus abbas tenebatur hos compposuit versus. ꝛ publica voce cantabat. ꝓpt̃ quod idem imperatoꝛ qui interfuit pꝛocessioni ipsum liberauit. et vt idem hymnus singulis in altis cantaretur in ecclesia demandauit. Sicqz cum tantis laudibus ꝛ honoꝛibus apostoli cū pueris hebꝛeoꝛum vsqz ad templum deduxerūt quē honoꝛem christo exhibitū annuatim sancta recolit ecclesia. Sz tū q̃ fallax sit honoꝛ mundi ꝛ glozia: christus in hoc demonstrauit. Qua in tanto honoꝛe fleuit. vt dicitur Luc. xix. Et hoc etiam ad denotandum eccl̃a legit post letam ꝓcessionem doloꝛosam xp̃i passionez. sicut de hoc

Bern. in sermo. Ut quid sibi vult hec mirabilis coniunctio. aut q̄d cogitauerunt patres nostri passionem addentes p̄cessioni. Passio reuera gaudio ē ꝓiuncta vt discam⁹ in nulla letícia huius seculi fiduciam habere. sciētes qm̄ extrema gaudij luct⁹ occupat Prouerb. xviij. In signuz huj⁹ subdit Bern. ab eodē pp̄lo in eodez loco et tpe passionis dieb⁹ interpositis paucis p̄mo cū cantu z triūpho suscept⁹ postea crucifix⁹ ē O q̄ dissimile. Tolle tolle crucifige euz. z Benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi osanna i excelsis. Quā dissimile est rex Israel z regē non habem⁹ nisi Cesarez Quā dissimile est regnum z crux: flozes z spine. Qui p̄ius vestimenta sternebant aliena. ecce suis exuitur z sozs mittitur super ea. Sicut ergo isto die quidam christum honorifice z gaudenter receperunt. z postea in eius passione nullaz cum eo compassionez habuerūt. Ita hodie xp̄i ani debēt facere. p̄cessionē cōgaudendo christo de honoze sibi exhibito. z ꝓpatiēdo sibi de crucl passione quā. p nostra salute volūtarie z ex magna charitate tolerauit. hoc pōt p̄udens p̄dicator p̄out scit solerē ordinare. z p exhortatione populo breuiē. pponere. qz hoc die nō ē diu ppter. plixitatē officij p̄dicandū.

De eadem dñica.

QVm appropín quasset Jhesus h ierosolymis z venissz Bethfage ad montē oliueti ꝛc. Math. xxj. Hec p̄ est natura flozz ſm naturales q̄nto magis antiquanē: tanto magis in terrā inclinanē. Et rō. qz calor naturalis q̄ flozes in iniuuētute erigit. in senectute deficit. Sicqz flos. ppter defectū caloris naturalis se submittit z inclinat. Mozaliter vita humana assimilaē flozi. vt dicit Ansel. lib. iij. c. lxxxiij. Primo rōne generationis. qz flores in zephiro vēto generanē. z significat q⁹ humiles in humilitate z māsuetudine oziunē. Naz vent⁹ zephir⁹ est ventus occidentalis collateralis fauonio. z qz flatus ei⁹ est leuis. iō dicit fauonius. z producit viridia. vt flozes in vere. Sed bozeas est ventus collateralis aquiloni qui est fortis z rigidus z tumultuosus. z destruit viridia denudando arbozes frondesqz arborz. Jō zephirus dicit mitis ſm Bern. li. j. medi. c. v. Tua vis variū temperat annum vt quos bozee spūs auffert releuat mitis zephirus frondes. Sic homo misericors ac humilioz nascitur omnibus animalibus. Nam omnia aialia p̄ter hominez armata nascuntur. In cornib⁹. pilis. vnguib⁹ vel dentib⁹ acutis. Quare dicit philosophus. j. polit. Homo naturaliter est aial mansuetum. politicū z ciule. Secundo ratione dissolutionis. qz flozes in austro vēto dissoluunē. Auster eñ calidus significat infirmitatis feruozez qua incolumitate. ppozcio humane vite dissoluitur Jō dicit Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viuēs tpe repleē multis miserijs. q̄ quasi flos egredit. s. in iuuētute. z cōteritur. s. in senectute vel infirmitate supueniente. Flozes eñ dū humoze aliquo nutriunē solis incēdio subito desiccanē. z oīs eoz pulchritudo cōteritur z delet tur. Similiter accidit de corporibus humanis. Tertio rōe diuulsionis. qz flozes in vēto bozea diuelluntur. qz est vent⁹ asper. frigidus z fortis. Sic vent⁹ asper z fortis est mozs p quaz humana vita totaliter euellitur nec iuueni nec seni p̄cit. sicut attestatur deuotus doctoz Amādus in hoza. Sap̄. li. ij. c. ij. Equum est iudicium mortl psonam non accipit nec alicui parcit sed equaliter omnibus cōcludit. nec iuuenib⁹ nec senibus miserē. ignozat nobiles z potentes non verē. diuitē ac pauperē simul p̄dit. Et quia homo bis tribus rationibus compatur flozib⁹. quare ad instar flozz cū semp appropinquat ad senectutez z ad mortē dz se sp inclinare z humiliare. qz christus qui est flos campi z lilium conuallium Cantic. ij. cū appropinquaret morti se maxime nob in exemplū humiliauit cū intrādo ciuitatē hierusalē nō in equo phallerato ad modū regis sed in vili asino velut humilis seruus humiliter equitauit. vt implerē illud Zach. ix. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus sedēs sup asinā. ꝛc. sic de hoc tractat p̃tis euāgelij doctrina quā volo. p̄sequi. Sed sic p̄o doctrina breuiter. quare ad similitudinē puerorz hebreorz quilibz status hoim debet xp̄o in speciali veste suo statui congruēte portans ramū z florez in manu obuiare volo deo suffragante assignare. Pro quo sciendū Aristo. j. poetrie dicit. Exemplis vtimur in docēdo vt facilius intelligaē qđ dicit. Ut igitur doctrina p̄dicatoris facilē intelligaē. exemplū puerorz hodie christo occurrētiū inspiciaē. Jp̄i eñ in vestib⁹ portātes ramos z flozes ei occurrerūt z ei vestimēta strauerūt. sicut dicit euan. z in stationē ē cantatū. pueri hebreorz vestimēta. p̄sternebāt in via. Et itez. pueri hebre. tollētes ramos oli.. Et iterum. occurrūt turbe cum flozib⁹ z palmis redēptoi. Sic z q̄libet status hoim exēplo ipsoz xp̄o ad passionē suā mistice appropiquāti occurrit. Et p̄mo stat⁹ sacerdotū q̄ p̄cellit oēs stat⁹ toti⁹ mūdi dignitate. z nō solū oēs sz etiā impiales z regales. Qđ patz. j. Pe. ij. Vos estis gen⁹ electū regale sacerdotiū. vbi ad explicandū dignitatē sacerdotū sup regiam excellentiam ponit sacerdotiū in substantiuo. z dignitatem regiam in adiectiuo. Regale inquit

per hoc innuēs q̄ sacerdotio regalis dignitas debitis seruicijs debeat subiacere. Quia vt dicit ex de maio. & obe. solite. Tantū p̄ferē sacerdotalis dignitas dignitati regali quantū etiā spiritus corpori. dies nocti. lux solis. lunari splēdori. Et Grego. nazāze. ep̄us scribens ad imperatores cōstantinopolit. Et ponit di. x. suscipitis dicit sic. Suscipitis ne libertatē verbi libenter. id ē predicationis. q̄ christ⁹ sacerdotali vos sūmiecit potestati. atq; istis tribunalibus subdit. Dedit et etiā vobis potestatē. dedit p̄incipatū multo perfectiorē p̄ncipatib⁹ vestris. aut nunq̄d iustū vobis videt si spūs cedat carni. si a terrenis celestia superent. si diuinis preferent humana. ac si patenter diceret nullo mō. Cōparat em̄ imperiū carni terre & reb⁹ humanis. sacerdotiū vero spūi celesti & rebus diuinis. Et q̄ sacerdotes oīs status p̄cedunt dignitate. ita p̄cedere debēt ordine. vt videl3 p̄mo xp̄o occurrāt in alba veste mūdicie & sanctitat. q̄ quāto sunt in eminētiori dignitate ordinis. tāto magis debent eē p̄fectiores in excellētia mūdicie & sanctitatis. Legit em̄ Exodi. xxxviij. q̄ Moyses fecit de mādato dñi quandā luterē. i. lauatorium: q̄d ponebat inter tabernaculū & altare. in cui⁹ margine superiori erāt specula. & interi⁹ continebat aqua vt sacerdos anteq̄ ad altare accederet inspicere posset si aliquā maculā haberet ad abluendū. sicut dicit magister in histor. & eam abluendo deleret: anteq̄ accederet ad altare. Et si sacerdotes antiq̄ testamēti mundi esse debebāt: q̄ ad altare accedere debebāt. multo magis sacerdotes noui testamēti mūdi esse debēt. & si aī sacerdotiū seruiebāt lasciuie & immundicie post adeptam sacerdotij dignitatē debent vitā suam emendare. & in omni sanctitate in suo officio ministrare. nō solū exhortatione sacre scripture q̄ dicit Isa. liij. Mundami qui fertis vasa dñi. Et Leuit. xix. Sācti estote. glo. aīa & corpe. q̄m ego sanct⁹ sum dicit dñs. sed etiā exēplo gentilium. Narrat em̄ Ualeri⁹ maximus li. vj. c. ix. q⁹ Uhori⁹ vitā luxuriosā inchoauit & perditā. factus aūt flamē sic a vicijs recessit q⁹ oīb⁹ quibus fuit exemplū luxurie. postea fact⁹ est exemplū sanctitatis & virtutis. Sz valde timendum ē & heu sic est q⁹ multi sacerdotes noue legis qui post adeptā sacerdotij dignitatē nō sunt sancti sanctiores: sed peiores. & tales incongrue sacerdotes appellantur. nā cuz ipi mali sunt: quō alios sanctificare possunt. Dicit em̄ Isido. li. vij. c. xxiij. Sacerdos habet nomē cōpositū ex greco & latino q̄d est sacrū dans. Sicut em̄ rex dicit a regēdo. ita sacerdos a sanctificando dictus est. Cōsecrat em̄ & sanctificat. vñ sctitate dz fulgere q̄ alios p̄ mysteriū habz sanctificare Jō deberz indui alba veste mūdicie & sanctitat. Et hāc tūc in via xp̄o sternūt q̄ñ alios ad mūdiciā sanctitatis ducūt dicētes Math. v. Beati mūdo corde q̄m ipsi deū videbūt. Itē sacerdotes debēt portare ramos de arboribus q̄ arbor dī agnus castitatez & sp̄ viret. & p̄ hoc significat moztaliter q⁹ sacerdotes debēt esse casti & in castitate sp̄ vire- re fm exemplū gentiliū sacerdotuz. Dicit enim Plato in thymeo q⁹ apud athenienses sacerdotes sepatim a cetero populo mozabant ne aliq̄ pphana cogitatione castitas polluerēt. Et Seneca li. vij. declarationū. loquēs de v̄ginib⁹ ministrātib⁹ in sacr̄ gentiliuz dicit. q⁹ a sacerdotio repellebant apud gentiles captiue. p̄stitute. et homicidie. he em̄ nō poterāt petere sacerdotiū Quia sacerdos. i. que dz sacra dare. debet esse casta cū castis. & pura cū puris. de hoc etiā loq̄tur Piero. cōtra Jouinianū. Fremon inq̄t stoicus videl3 eloquētissim⁹ de vita antiquoz sacerdotū narrās ait. Qui oīb⁹ postpositis negocijs in templo fuerūt & rez naturas causasq; ac fide rū p̄templati sunt rōnes. & nō se mulierib⁹ miscuerūt. nūq̄ cognatos: liberos & p̄ximos. viderūt eo tpe quo ceperūt diuino cultui seruire. & multa alia pulcra narrat de vtutibus antiquoz gentiliū sacerdotum. Dī igit flamines aut sacerdotes gentiles in sup̄stitiosis suis cultib⁹ & ritibus seruientes fatbane. sic vtutibus castitatiq; insistere curauerūt. multo forti⁹ hoc facere debēt sacerdotes dei altissimi vt possint in suis officijs digne ministrare. Itē sacerdotes debēt cuz hoc ramo q̄ dī agn⁹ castus portare in manibus. suis florē q̄ dī flos cāpi. q̄z in p̄tib⁹ vltramarinis dī nasci. habēs stipitē aspez & quinq; folia rubea. & significat christum. qui p̄tulit asperitatem crucis. & habuit quinq; vulnera sue beatissime passionis. quē clerici p̄cipue debent portare. q̄z sunt p̄ alijs in sortem & hereditatem dei electi. ppter quod dixit de sacerdotib⁹ Ezech. xliij. Non erit eis hereditas coz. Sed sup hoc non intellige q⁹ p̄sbyter aut cleric⁹ non possit capere paternam hereditatē. q̄ capere possunt hereditates cū fratrib⁹ suis. vt in autenē. de sanctis epis. & de deo amabilib⁹ cleric. clici. col. ix. Si aūt vellent amare hereditates tpales pl⁹ q⁹ christum multū peccarent Secundo reipublice rectores occurrere debent xp̄o in veste nigra in signū stricie & rigiditatis. non q⁹ tales rectores alias non possint portare vestes. sed nigre sunt eozū statui magis congruentes. Quia nigrum ad litteram significat rigorem. p̄prie ernste. quem iusticia ostendit. Et iusticie vestis est valde conueniens platoz. Quia dicit Rober. hol. sup li. Sap. lectiōe. ij. sup illud Sapientie. j. Diligite

iusticiã qui iudicatis terrã. Videm⁹ enĩ q illud qđ est p̃cios⁹ charꝫ vel amatũ p̃incipi in orna tu gestu vel victu. illud trahit ad cõsequẽtiaꝫ a subditis siue sit vtile siue inutile: saltez si nobile negotiuꝫ reputat effigitare p̃incipis vt ab his qui hoc gestant se cognoscat diligi. vnde si iudi ces: dñi vel p̃lati vellent amare iusticiam non est dubiũ quin eam subditi amarẽt. nec miruꝫ si is qui est de secta regis ꝛ põt de eodẽ vel ꝓsimi li panno indui multum gaudij habet. Et subdit Rober. hol. p̃incipis iudic ꝛ p̃lati vestis de bet esse iusticia. Sm illud. Job. xxix. Justicia in dutus sum. ꝛ vestiuit me sicut vestimento Et est notandum q hec vestis nigra iusticie ꝛ rigidita tis magis rectoribus cõitatis ꝓuenit q̃ aliqua alia vestis virtutuꝫ duplici ratione. p̃ma qꝛ ba bita iusticia in p̃latis habent cõiter oẽs v̊tutes Nam dicit Amb. in hexa. Ubi est p̃udẽtia ibi a liqñ est malicia. vbi fortitudo ibi iracundia. vbi temperãtia ibi impatiẽtia. ꝛ plerũqꝫ alia vicia. vbi aũt est iusticia ibi cõcordia virtutũ ꝛ recto ruꝫ Secũda ratio. qꝛ sine iusticia nõ possunt re ges ꝛ p̃incipes esse dñi. ideo multuꝫ debent di ligere illam vestẽ sine qua dñi esse nõ possunt. a mota enĩ iusticia fiunt reges tyranni. qđ probat Aug. libro. iiij. de ciui. dei. c. iiij. Remota iusti cia quid sunt regna nisi latrocinia. ꝛ latrocinia quid sunt nisi pempta regna. Et adducit histori am de Alexãdro ꝛ quodaꝫ pirata q̃ vocabatur Dyonides que tamẽ plene narrat in. iij. poll. q cũ pirata cõp̃ehẽsus esset. ꝛ alexander inter rogaret ꝓpter quid mare haberet infestũ. respõ dit libera ꝓtumatia. ꝓpter quid tu orbẽ terraꝫ Sed qꝛ ego facio hoc paruo nauigio latro vo cor. Tu aũt qꝛ magna classe facis diceris impe rator. Si solus captus fuerit Alexander. latro dicitur ꝛ erit. Si ad nutum Dyonidis populi fa mularentur erit Dyonides imperator. Naꝫ q̃ tum ad causã latrocinij meũ ꝛ tuũ non differũt qꝛ nõ deterior est qui rapit improbis ꝛ qui iusti ciaꝫ abiectius deserit. qui manifestius impugnat leges sponte ꝛ contumeliã infert sine necessita te ꝛ magnam inopiam. Ego abiectus desero. sꝛ tu manifestius impugnas. leges quas ego fugio Tu persequeris. ego vtrumqꝫ vereor Tu cõten nis me fortune iniquitatis ꝛ rei familiaris an gustia. Vero tu fastus intollerabilis ꝛ inexple bilis auaricia furem facit. Si fortuna mea man suesceret forem forte melior. Et tu quo fortuna tior eris nequitior eris. Miratus Alexander hominis constantiam cum iuste increparetur ꝛ merito argueretur. Experiar inquit an futurus sit melior fortunamqꝫ mutabo. nec nocet alicui q deliquisti sed tuis moribus ascribatur. tuncqꝫ ascribi iussit eum militandis: vt posset exinde saluis legibus militare. Ex isto sequitur q reges sine iusticia non possunt iuste regere. Panc autem vestẽ iusticie christo in via sternũt quan do vnicuiqꝫ prout decet iusticiam faciunt. eo q iusticia dat vnicuiqꝫ quod suum est. Ut inquit Anselmus. Item tales domini temporales nõ ℣ solum debent christo vestem iusticie in via ster nere. sed etiam ramum in manu portare. Et hic quidem ramus debet succidi de arbore que dici tur iuniperus: que hꝫ hanc ꝓprietatem. q licet sit aspera ꝛ rigida. si tamẽ prune sub eꝰ cineribꝰ operiantur. vt dicit auctor li. xvij. proprietatũ. nullatenus extinguuntur. Per qđ moraliter si gnificatur. q̃uis iusticia dñoꝝ ꝛ communitatẽ regentiũ debet esse aspera. tamen debet fieri cũ amore qui significatur per ignem qui sub cineri bus iuniperi seruatur. Dicit enĩ Aristo. libro. ij ethicoꝝ. Ad hoc q homo sit iustus: nõ sufficit iusta facere. sed etiã requirit q iuste faciet iusta. vnde qui suspendit furẽ zelo vindicte, ꝓpter gra uamen personale facit quidem iusticiam sed nõ iuste. Sed ad hoc q homo sit iustus requiritur q faciat amore iusticie. Ideo dicit Anselmus in libro de libero arbitrio. c. iij. q iusticia est recti tudo ꝓpter se seruata. Et Deut. xvj. Juste qđ iustum est exequaris. Ex quibꝰ patet q quattuor sunt genera hominum qui iusticiam quodam modo faciũt. ꝛ tamen eam nõ diligunt. Et tales licet vestem christo in via ponant. tamen ramũ non portant. Primi sunt appetitiui bonorum. Sunt enĩ quidam vt inquit Rober tus vbi. s. q licet iusticiam non diligunt. delinquentes tamẽ vituperant. ꝛ virtutes docent. vicia puniũt sine misericordia. ꝛ tñ nõ intẽtione corrupta. qꝛ nõ ob aliud nisi vt glorificenť ab hoibus. ꝛ vocen tur iusticie zelatores q̃les fuerũt scribe ꝛ pharisei. de qbus Math. v. Nisi abundauerit iusticia vra. Secundi vindicatiui iniuriaꝝ ꝛ rancoꝝ q̃ ptendũt se esse exploratores iusticie ꝛ non sunt Sicẽ enĩ iusticia vult vindicare delicta: sic ꝛ ira iniuriã. Quia dicit phs. Ira ẽ appetitꝰ vindicte Iratꝰ enĩ añ vindictã dolet q̃si patiẽs aliqđ in iustũ. sꝛ qñ punit delectať. sic dicit phs in ethi. Tales fuerũt duo senes iudices qui Susannaꝫ adiudicauerunt ad mortem. qꝛ eoꝝ libidinosuꝫ amorem contempsit Danielis. xiij. Inter enim passiones malas que in iudice esse possunt. Ira est vna de peioribus. Nam Sm Gathonem im pedit ira animum ne. Ira excogitat causas ca lumniãdi etiam vbi culpa non subest. Ira in pe nis modũ vel medium nescit tenere. Et hoc dic Seneca de ira ad Nouatum de quodam iudice malo. Dicit enĩ furore accensus condemnauit ad mortẽ tres milites innocentes in hunc mo duꝫ. vnuꝫ iussit occidi de via. quia redierat sine

socio cōmilitone imponēs ei causam q eū interfecerat. precepitq; statim cuidam militi astanti q eū duceret ad locum supplicij vbi morte plecteretur. Cū aūt esset eductus rediit miles eius socius sanus t incolumis pro quo alius morte plectendus ducebaē. Videsne aūt hoc ille tertius miles qui primū ducebat versus supplicū. redi it ad iudicē t ambos milites coram eo presentauit. Quos vt vidit tyrannus furore succensus iudicium tale dedit primo: dixit. te iubeo occidi quia iuste occideris. imperatori enī nō obedisti Secundo militi dixit. Te inquit iubeo interfici qui damnatus es. Tertio dixit. Te similiter iubeo interfici q causa cōmilitoni dānationis fuisti. Et subdit Seneca ibidē. O q solers iracundus ad fingendum causas furoris. Tres enim hi puniti sunt ob vnius innocētiā. excogitās ille quendā modū quo faceret crimina cū nullū inueniret. Habz eñ iracūdia hoc malū q nō vult regi. nā ipsi veritati irascit si contra eius voluntatem aliquid faciat. hoc ille. Ideo signanter dicitur Jacobi. j. Sit omnis homo velox ad audiendum. tardus ad irā. Tertij sunt lucratiui oīm munerū qui pretendūt se iusticiā diligere. Hz q mentiunt. oīno eñ diligūt pecuniā. t ppter pecuniā faciūt iusticiam. Isti eñ nō diligunt iusticiā nisi vt veneficus venenū. t iudas christus ad vendendū Isti enī sunt mercatores iusticie t nō amatores Sicut eñ mercator nō curat cui vendat merces suas nisi q ille habeat qui plus affert de pecunia. ita tales iudiciuz vendunt suuz indifferenter siue iuste siue iniuste. dūmodo iste potius habeat qui plus de pecunia eis donat. q̄bus deus merito maledicit Isa. v. Ue q iustificat impium pro muneribus. t iusticiā iusti auffert ab eo. Quarti sunt dissimulatiui scelerū. t etiaz nō sunt iusticie amatores. hz enim iusticia q culpe correspondeat pena sicut morbo medicina. oppositum aūt est iniusticia. t ideo talis cōpassio vel pietas falsa est t non iusticia. Sic eñ mater quandoq; nō sustinet filium verberari vt corrigat: nec filiam aduri vt sanetur. Sed contra tales loquitur. b. Aug. in quadam epistola. Molestus est inquit medicus furienti frenetico et pater indisciplinato filio. Ille ligando. ille corrigendo. Si autem illos negligunt t peccare permittunt. ista potius falsa consuetudo crudelitas ē. Et ideo signanter dicit pś. cv. Beati Uqui custodiunt iusticiā Et Matth. Beati qui esuriunt t sitiunt iusticiā. quoniā ipsi saturabunt. Item prelati tam spūales q̄ seculares debent etiam portare flores in manib⁹: t sic occurrere christo. t hos flores debent colligere de arbore que dicitur malus. cuius fructus seu flores sunt varij t decori. Hec autem arbor vt dicit Ansel. libro. iij. c. lxj. est decentia mor̄ t pulcritudo q̄ debent esse in prelato. Quia dicit Albinus in primo dyalogo ad Karolū. Pereunt dignitates ad nihilum. perit status pariter t bonores qui non sunt moribus fundati t virtutib⁹. Vel alio modo flores odoriferi t attractui sunt bona exempla ꝑlati quibus debent abundare. Juxta illud Thimot. iiij. Exemplū esto fidelium in vbo. Alo. sane doctrine. In ꝙuersatione. s. sancte vite. In charitate. in fide. in castitate. s. mundicia corꝑis t aie. Hz etiā facere illud qđ expediat. q qđ a ꝑlatis agitur facile trahitur a subditis i exēplū. vt habeē exē de vo. t vo. redem. magne deuotionis: per Jnno. iij. Sunt etiam tanq̄ signum positū ad sagittā. vt inferiores vitā eorū respiciāt. vt dicit de accu. qualit̄ t qñ. Jdcirco si mala exēpla ꝑbent suis inferioribus t illi per hec scandalizant t pereūt ipsi p pctis eor̄ damnant. Fm illud Grego. Tot mortib⁹ digni sunt quot exēpla mala in subditos trāsmiserūt. Tertio in statu hoīm inferior̄ potiores sunt vgies que debēt xp̄o ocurrere in veste subzubea. i. bzu tissima vginitati Ubi Aug. de ciui. t ponit. xxvij q. v. Ita pudicicia ē aie virt⁹ que pl⁹ vult queq; mala tolerare q̄ mala cōsentire t multa bona facit fm eundem Aug. Pudicicia hz castitatem lites debilitat. lasciuiam castigat. ebrietatē calcat. verba non multiplicat. cōcupiscentias guet. verba non multiplicat. cōcupiscentias guet. compugnat. omnia vicia reprimit: t oēs virtutes facit. Et nota q pudicicia virginum principaliter attenditur in duob⁹. Primo in submissione oculor̄. Si eñ virgo submittit oculos suos t non huc inde circūspicit: signū certum est t firmū sue vginitatis. Et de talibus pōt exponi illud pś. xvj. Oculos suos statuerūt declinare in terram. Si aūt volunt videre oia curiosa signum est impudicicie. Jō dicit Aug. in de fide christi. t ponitur. xxxij. q. v. nec sole. Nec inq̄t dicatis vos habere aias pudicas: si habetis oculos impudicos. Oculus eñ impudicus impudici cordis ē nuncius. Secūdo in taciturnitate verbor̄. nā vgo pudica pauca in modū. pfert vba. petēs dñm cū pś. cxl. Pone dñe custodiam ori meo. t hostium circūstantie labijs meis. Hz immeo. t hostium circūstantie labijs meis. Hz immeo. t hostium circūstantie labijs meis. Hz imme

talis nō gubernans linguā suam quantuz ad rationem que est quasi dñs ad ruinā tendit. iuxta illud Prouer. xvij. Qui exaltat os suum. s. in loquacitate querit ruinam. Et Eccī. v. Imprudētie lingua subuersio ipsius est. Tertio similis ē vasi sine cooperculo quod immundum est z cito refringitur. Sic homo qui non custodit linguam suam immundus est. Juxta illud Lume. xix. Vas qđ non habuerit ligaturā z cooperculum desup immūduz erit. Ideo necesse est vt vgines habeant vestem subzubeam aut bzunaticam induāt taciturnitatis z pudicitie z christo studeant obuiare. Ideo z ramū in manib⁹ suis portāt cū quo z christo veniēti occurrāt. z hūc ramuz incidere debēt de arboze que vocatur cedzus. z significat virginitatē. ꝓmo ꝓpter gratissimū virozez. Est em̄ aspectui pulcra z semp tenēs viridia folia. Sic ē vginitas multū pulcra in oculis dñi. Hm qđ dicit Cantīc. iiij. O q̄ pulcra est generatio casta cū charitate. Et semp viridis z flozida manet. iuxta illud quod dicit Architarenti⁹ in li. de euētib⁹ in natura. Totus in meipso flozeo ad tactū mundicie vginalis. Hz Ansel. li. iij. c. lxxix. Cōtinētia carnis est quasi quidā viroz arboris. Et subdit. Gratus est aūt dño viroz continētie coniugalis. gratioz viroz continētie vidualis. sed gratissimus viroz cōtinentie virginalis. Et declarat hoc per dictū sapientis Eccī. xj. Gratiaz z speciem desiderabit oculus. z sup hoc virides sanctiones desiderat q. d. Desiderat oculus videre ꝓtinētie gratiam cōiugalis. z speciez pudicicie vidualis. z super hoc virides sanctiones. i. sanctissimas vgines. Scđo ꝓpter iocūdissimū odozē. odoz em̄ cedri serpentes fugat z homines recreat. sic odoz virginitatis serpentes infernales fugat z angelos delectat. De ꝓmo dicit Damascenus contra errozes grecoz. Comptū est q demones qui nulla virtute ejici potuerunt excelsa virtute presente virginitatis nimium conclamantes protinus exierunt. De secūdo q angelos delectat. qz vginitas vt inquit Augustⁱ. li. de virginitate. est sozoz angelozuz. expulsio demonum. extirpatrix vicioz. auctrix sola spūalium meritoz. Tertio ꝓpter efficacissimuz vigozem. quia tanti vigozis q nunq̄ a tinea cozroditur Quia tinea in veste est concupiscentia in carne. de qua dicit Aug. in li. de bap. puu. Et allegat mgr̄ li. ij. dist. xxx. c. vij. Est in nobis cōcupiscētia que nō est ꝑmittenda regnare. Sunt z eⁱ⁹ desideria q̄ sunt actuales cōcupiscētie que sunt arma dyaboli q̄ veniunt ex languoze nature. Languoz aūt iste tyranniⁿ q̄ mouet desideria inducit peccatū mortale Si ergo vis rector esse z inimicū vincere nō obedies concupiscētie male. hec mgr̄. Hanc autem concupiscētiam carnis renuit virginitas. z carnem illesam custodit. Quia dicit Aug. li. de sancta virginitate. Virginitas est continentia qua integritas ipsa corporis z anime foueť. cōsecratur z conseruatur ipsi creatori. Item non soluz sufficit virginibus q̄ induant vestem bzunaticā pudicicie z taciturnitatis vel portent ramuz cedzi corporalis z mētalis virginitatis. sed etiaz necesse est vt gestent florem que dicit viola vere humilitatis. Valde em̄ timēda est supbia vginibus. Quia dicit Aug. li. de virginitate. Nō solū ꝑdicāda est virginitas vt ametur. verūetiā monēda est ne inflet. Idez in eodē dicit. Sic metue tibi vehemēter vt cū te agnū quocūq̄ ierit secuturā esse glozieris. Cum eum pze tumoze superbie sequi per angusta non possis. Et iteruz. Bonum inquit virginitatis quantum magnū video tanto ei ne pereat per furem supbie timesco. Et Bern̄. sup missus ē. Pulcra inquit ē permixtio virginitatis z humilitatis. Nō mediocriter placet illa deo anima in qua aie humilitas cōmendat virginitatem. z virginitas exoznat humilitatem. Et subdit. Potest placere humilitas que deplozat virginitatem amissam. Sine humilitate audeo dicere nec virginitas Marie deo placuisset. vnde Maria se virginē oblita glatur de humilitate. z tu negligēdo humilitatē blādiris de vginitate. q. d. in hoc male facis. Et. b. Aug. li. de vginitate laudat ꝓiugatos homines vltra supbas vgines cū dicit. Facilius consequuntur agnuz. z si nō quocūq̄ ierint. certe quocūq̄ ꝓtuerint coniugati boues pl⁹ q̄ superbientes virgines. Idcirco necesse est vt cum ramo cedrino virginitatis portent secū florez violaticū humilitatis. Si volunt xp̄o hodie oznate obuiare et cum pueris hebzeozum gaudenter collaudare. Quarto vidue si volūt xp̄o occurrere debēt vestem flaueam cōtinentie z sobzietatis induere. significat em̄ vestis flauea stabilitatē. qz vidua debet stabilis in castitate post mortē viri sui viuere. z ad hoc debet eā incitare vnitas carnalis z mētalis que fuit inter eam z suū comparē duz viuerent. Nam fuerūt duo in carne vna Señ. ij z Matb. xix. Et subdit. Itaq̄ iam nō sunt duo sed vna caro. Ergo persona relicta quasi semimortua. Vnde satis rationabile est vt non multum adhereat seculo huic. sed magis cogitet de anima. in quo est iam quasi dimidia z in breui tota futura. Quod aūt vir z vxor sunt vna caro z vna mortua manet alia quasi dimidia probat in simili sanctⁱ Augustⁱ. li. cōfessi. loquēs de amico suo quodam defuncto. Unde dixit de illo qui dem dimidium aie. Nam ego sensi animā meam z aiam illius vnā fuisse in duobus corporibus. z ideo horroz mihi vita quasi nolebā dimidius

viuere. Et idē ꝓbat Bernñ. loquēs de fratre suo Heraldo defuncto dicit. Cū essem⁹ coꝛ vnum ꝛ aīa vna hanc meā pariter ꝛ ipsius aīam ꝓtransiuit gladius. ꝛ scindens mediā partē locauit in celo. aliam vero ꝓtem in sceno deseruit. Et ex illa poꝛtio misera in luto iacēs truncata parte sui ꝛ parte potiozi. hec Bernñ. Si ergo sic est inter bonos socios ꝛ fratres. multo magis hoc debꝫ esse inter viros ꝛ vxores: vt videlꝫ moꝛtuo viro vxoꝛ quasi semidimidia relicta vlter⁹ quasi potiozi parte moꝛtua manet Sunt ꝛ alia incitamēta cōtinentie vidualis. Primuꝫ est oppꝛessio liberoꝝ quam solent facere vt frequenter secūdi mariti filijs qui fuerunt a primo marito. Secōm est tribulatio experta quā habent qui sunt in cōiugio de quo. j. Coꝛ. vij. Tribulationē carnis habēt hmōi. glo. ꝓ reb⁹ necessarijs acqrēdis ac puidēdis sibi ꝛ filijs. Tertiū ē impedimētū deo ad seruiendū. Jō dicit aplus vbi. s. hoc ad vtilitatē vr̄am dico vob. q. d. Ostēdo vobis illud qō melⁱ est ꝛ magis elegibile potentib⁹ ꝓtinere nō vt laqos vobis immittā. q. d. Non dico hoc tanꝯ necciū ad salutē. qꝛ hoc eēt illaqare infirmos q̄ nō possunt continere. sed ad aliud qō honestū est, puoco. q. d. Quia ꝓtinētia est honestissima. ꝛ qꝯ facultatē ꝑbeat sine impedimēto dño consecrando, i. sacre seruiēdo. Quā facultatem ꝓbet continentia aufferēs impedimēta deo libere seruiendi. Et nota qꝯ vidua q̄ vult manere casta debet esse sobria. qꝛ sobrietas carni cōcupiscēti aduersus spñ victualia auffert ꝛ igni cōcupiscentiaꝝ ligna subtrahit. Ideo dicit aplus Vbi. v. Vidua que in delicijs est viuens moꝛtua est. Item vidue debēt gestare in manib⁹ palmaruꝫ ramos. ꝑmo ad ostendendū humilitatē. qꝛ dixit. b. Fulgentⁱ⁹ ad Gallā. Habitus tuus talis sit qui nō ad lasciuiū excitet. sed ad continētiam ꝓuocet. Et infra. Pꝛosit tibi vilitas vestium. ꝛ parce vestiatur nuditas pauperꝝ. Secundo ad dēmōstrandū castitatem. qꝛ sicut palma habet viroꝛis ꝓpetuitatē. qꝛ diuturnis vestitur foliis sine vlla suppꝛessione tpis ea ꝓseruās tpo hyemis ꝛ estatis. sic etiā vidua debet seruare sibi perpetuā castitatē diutius quo potest. ꝓpter quod dicit idē Fulgentius Post obitū temꝓoꝛalis mariti oēs de coꝛde tuo debēt reliquie cogitationis mū dane extingui. nec q̄ras vt placeas oculis hoīm. sed vt christi non offendas aspectū ille in te qō diligat. s. castitatē videat. qō dederit inueniat. quo delectetur agnoscat. Tertio ad denotandū operum multiplicitatem. Sicut enim palma multiplices fert fructus ꝛ suaues ꝛ quanto coniuncti immediatius soli. tāto magis sunt suaues ꝛ sapidi. Sic vidua dꝫ ferre fructⁱ⁹ bonoꝝ opeꝝ. vt videlꝫ sit crebꝛa in oꝛone. sancta in cogitatōe ꝛ ꝓtinua in opatōe vt dicit ibidē Fulgētⁱ⁹. Item vidua dꝫ poꝛtare floꝛem q̄ dr̄ solsequiū vel spōsa solis. de quo dic̄ Ji. li. xvij. Cū sol occubuerit se recludit. ꝛ qñ iteꝝ oꝛitur se aperit. Vnde ꝓ solē moꝛaliter intellige marituꝫ. qui si est pꝛudēs ꝛ bon⁹ ē q̄si sol in domo sua. lumē bonoꝝ exemploꝝ vxoꝛi ꝛ pueris cereiq̄ familie administrans. Quia familia debet per dominum domus a malo cohiberi: ꝛ ad bonum incitari. vt dicit Amb. di. xlvij. sicut hi. Iste igit̄ si ꝓ moꝛtem occubuerit. debet ammō vidua ad similitudinē floꝛis solsequij se i domo sua recludere: ꝛ nō ad publica spectacula curre. exemplo Judith que post moꝛtē viri in supioribus dom⁹ sue fecit sibi secretū cubiculū in quo cū puellis suis moꝛabat Judith. viij. Dꝫ qꝯ flos ille sole oꝛiente se aperit. in hoc figuratur qꝯ oꝛto vero sole christo in coꝛde vidue debet se ad christum vertere ꝛ ad omnia opera bona aperire exemplo Anne vidue que non discedebat de templo ieiunijs. obsecrationibus seruiens deo. Luc̄. ij. Quinto cōiugati debent occurrere xp̄o in veste rubea amicicie ꝛ charitatis. vt videlicꝫ amice ꝛ charitatiue secū cōmoꝛent. ꝛ hoc ꝑmo annulus demonstrat quē ex vna parte vir tribuit vxoꝛi. ꝛ ex alia parte vxoꝛ viro. Iste quidem annulus nec digitum excedit nec excedit̄ur. sed ei adequatur. per quod intelligit̄ qꝯ amoꝛe carnali debet vir vxoꝛi adherere ꝛ vxoꝛ similiter viro. Et sicut annulus aliū digitū per hū c in quo posit⁹ est capere nō pōt. sic amoꝛ viri ad aliam mulierē diuidi nō dꝫ. nec ecōuerso vt di. Hiero. Annul⁹ ponit̄ in illo digito in quo ē vena q̄ vsqꝯ ad coꝛ ꝓtendit̄. qꝛ cōiuges ex coꝛde debēt amare seinuicē. nō solum signis exterioꝛib⁹. sed etiā interioꝛibus. vt. xxx. q. v. femine. Dicit̄ igit̄ annulus quarto digito appensus sponse. vt sicut vena ab illo digito transiens coꝛdi cōiungitur sic etiam eoꝝ coꝛda per dilectionē cōiungant̄. Secūdo qꝛ vir ꝛ vxoꝛ sunt tanꝯ vna arboꝛ siē planta ꝛ ramus insertus vnā arboꝛē efficiunt ꝛ vnum fructū ferūt. ꝛ neutrum illoꝝ sufficiens ē ad ferendum illuꝫ fructum Sic vir ꝛ mulier sufficiens est ad generandū ꝓlem. Ideo debent amoꝛe inuicē adherere sicut ramus insitus adheret plante. Item cōiugati occurrēdo christo debent habere in mānib⁹ ramos oliuaꝝ mie ꝛ pietatis. ꝛ boc ideo. qꝛ sicut de ramis oliuaꝝ exprimitur oleū ꝛ effundit̄. sic debēt ipsi coniugati effundere ꝛ exprimere de se oleū misericoꝛdie. elemosine ꝛ pietatis. Quia dicit Salust⁹ in tugurtino. Nulla certioꝛ custodia thesauroꝝ q̄ dū dat elemosinis recōdimur sub custodia miseroꝛū. Et dicit Pli. in specu. natu. qꝯ oleum de ramis oliuarum melius in toꝛculari eliquatur

si oliua prius aqua calida pfundat. Quid est aqua calida nisi cordis cōpassio feruida. vt dicit Anselmus li.iij.c.xxxix. Quā quidem passionē si habuerint erga paupes citi⁹ effundit oleū ele mosine ⁊ mie ab eisdē. sicut dicit Job. q̄ fuit pi⁹ ⁊ miserícors cōiugatus. Quia dicit.c.xxxj. Si negaui quod volebāt pauperes ⁊ oculos vidue expectare feci. Qui comedi buccellaz solus. Et subdit rationē. Quia ab infantia creuit mecum miseratio. Et ponitur ibi si p non. Item bonus cōiugatus erat Thobias qui dixit filio suo Uade ⁊ adduc aliquos de tribu nostra vt epulentur nobiscum Thob.ij. Itē boni cōiugati erāt parētes Marie. de q̄bus scribit Piero. q⁹ substantiā suam tripharie diuidebant. vnam partem tēplo ⁊ eius seruitoribus impendebāt. Aliam partez peregrinis ⁊ pauperibus erogabant. Sed tertiam sibi ⁊ familie vsibus reseruabant. Ecce q̄liter illi ramos oliuaz in manu portabant misericordie ⁊ pietatis. Itē debēt in manibus portare flores amigdali vere fidelitatis. Sicut enim flores amigdaloz pre alijs floribꝰ arboz citi⁹ apparent. sic debet fidelitas cōiugatoz p alijs vtutibus florere ⁊ apparere. Quid aūt sit fidelitas aut fides docet Aug. sup Gen̄.li.ix. c.ix. In fide inquit attenditur vt post vinculū coniugale cuz alio vel cuz alia nō coeat. Propter q̄ dicit magister li.iiij.dist.xxxj. Deest enim fides vbi vir cum alia vel mulier cuz alio coit. Sexto ⁊ vltimo debent omnes peccatores occurrere christo in veste cilicia penitentie ⁊ austeritatis. Ipsi em̄ peccatores debent agere austerā penitentiam. ppter quattuor incitamēta q̄ ponit Rober.bol.lectione.cxliij. Primū ē amor christi quē offendimus. Ipse em̄ ab eterno dilexit nos Iere.xxxj. In charitate perpetua dilexi te. Et Apocal.j. dicit Johan. Dilexit nos ⁊ lauit nos in sanguine suo a peccatis nostris ⁊ fecit nos regnū. i. conscribin os in gaudiuz regni celestis. Ecce quantaz dilectionē nobis peccatoribꝰ ostēdit. ⁊ certe maiorē ostendere nō potuit. nisi cuz pro nobis mortuus fuit. iuxta illud Joh̄.xv. Maiorez hac dilectionē nemo habet q̄ vt aiaz suaz q̄s ponat. p amicis suis. Et vere si talia bñficia cogitemus ⁊ pctōz nroz magnitudinē pōderemꝰ. nō est dubiū quin si vsuz rōis habemus occasionē pnie sentiemꝰ. Quia dicit Aug. Penitētiā certā nō facit nisi odium peccati ⁊ amor dei. Scribit Pli. in spe. natu. ⁊ alij naturales. Arpea ē auis a remoti mūdi ptibꝰ habitās iuxta mare. insatiabilis ē ⁊ crudel' habēs quasi faciez hominis sed in se nihil habet humanū. primū hominem quē in deserto inuenerit occidit. Cū aūt casu fortuito in aquā prospexerit faciemq̄ suaz contemplata fuerit mox similez hominē se occidisse prospicit. tuncq̄ tanto dolore patit ⁊ tristatur q̄ exinde quandoq̄ moritur. Moraliter aūt per hāc auē quilibz peccator mortalis intelligitur. primo sicut auis illa est in remotis mundi ptibꝰ. sic per peccatū peccator se a deo elongat. Sicut figuratū est Luc̄.xv. de filio prodigo q̄ petijt substantiā suā a patre suo ⁊ abijt in regionē longinquā. Sic etiā beatꝰ Aug. ante suā conuersionē inuenit se longe esse a deo in regiōe dissimilitudinis. Ideo dixit pſ. cxviij. Longe a peccatoribꝰ salus. ⁊ Prouer.xv. Longe est dñs ab impijs. Secundo sicut auis illa est insatiabilis. sic ⁊ peccatores peccatis nō satiant̄. q⁹ dicitur Sap̄.xxxj. Tria sunt insatiabilia. ⁊ quartum dicit nunq̄ sufficit. ⁊ illud quartum est ignis auaricie in auaro. luxuria in luxurioso. ⁊ superbia in superbo. Tertio sicut hec auis habet faciē quasi hominis. nihil tamen habet de homine. Sic etiam peccator licet fm exteriorem faciem appareat homo. non tamē in anima que est facies interior que per peccatum deformatur. vt dicit propheta Isa.c.iij. Facies combuste vultus eorum. Et Naum.ij. Et facies eorum sicut nigredo olle. Jō dic̄.b. Aug. li.xiiij. de ciui. dei. c.xiiij homo ad imaginem dei factus. quanto plus se auertit a deo per peccatum. tanto magis eius imago deformatur. Nos igitur peccatores per hanc auem designati christum verum hominem ppter peccata nostra occidimus in deserto huius mundi. iuxta illud Actū.iij. quod dicit Petrus. Auctorem vite interfecistis. Et Actū.v. legitur: De Jhesu quē inquit occiderant suspendentes in ligno. Si autez homo non peccasset mortem christus non sustinuisset. Ideo pōt dicere homo cum bea. Bern. Peccator ego perditus tibi mitis agne fui causa penitus confusionis magnē. Sed quid faciendum est peccatoribus. Debent em̄ inspicere aquā sacre scripture. ⁊ tūc videt q⁹ sibi similē occidit. s. christū hoiem qui habitu inuentus est vt homo ad Phil'.ij. Et tūc dz flere ⁊ penitere. iuxta illud Actū.iij. Penitemini ⁊ reuertimini. vt deleantur pcta vestra. Et Marci. j. Penitemi ⁊ credite euāgelio. Scōm incitamē tū ē dolor p gr̄a quā amisim⁹. magnā em̄ gratiā dedit nobis deus per quā possumus filij dei fieri Joh̄.j. Dedit inq̄t eis potestatem filios dei fieri Sed amissa hac gratia per culpā. de filijs dei filij dyaboli. de filiabus ⁊ amicis christi. hostes proditores ⁊ emuli. et de regni celestis heredibus efficimur et sumus exules et proscripti. Unde Richardus de sancto victore. Propter peccatum homo obligatur ad duo. Ad culpam videlicet ⁊ ad penā. In vno obligatur vinculo captiuitatis. In altero vero debito dāpnationis Et quia anima per culpam captiua tenetur et

damnationē incurrit. iō plāgere dz ꝛ penitere. Legit̄ eñ in li. de natu. rer. q̄ sit quedā auis q̄ vocat̄ auis paradisi: que propt̄ insignē pulchritudinē ita vocat̄. Est em̄ adeo pulchra ꝛ mirabilis q̄ null⁹ ei color deesse credat̄. Vox ē ita dulcis ꝛ pia: q̄ possit in homīe deuotionē ꝛ gaudium excitare. Hec auis si capta fuerit ꝛ illaqata irremediabiliter plangit ꝛ gemit. nec vnq̄ plāgere desit. donec reddita fuerit libertati. Moraliter ista auis est exemplū ꝛ figura aīe christiane. Hec quoniā est auis ꝛ pulcherrima. quia in ea relucet imago trinitatis. q̄ ad imaginem dei factus est homo. Juxta illud Gen̄. j. Faciamus hominē ad imaginē ꝛ similitudinē nostraz. Naturaliter habet aīa sibi impressaz imaginez trinitatis que est decorata virtutibus ꝛ gratia vt nihil sibi desit quin sit filia dei ꝛ patrie celestis incola gratiosa. Ista igitur illaqueatur ꝛ captiuatur in laqueo demonis quando peccat. Quid ergo restat ei facere: nisi plāgere ꝛ plorare: dolere ꝛ incessanter penitere: donec per gratiam reconciliationis in statuz p̄stinū reducat̄. ꝛ de bufone dyaboli: fiat denuo auis paradisi. Ad q̄d hortatur sponsus Cantic̄. vj. Reuertere reuertere sunamitis ꝛc̄. Quod sic exponit Richard̄. O sunamitis. i. aīa captiua quā dyabolus propter malicias mundi captiuam trahit. reuertere a peccato praue cogitatiōis. reuertere a peccato locutionis. reuertere a peccato praue consuetudinis. vel sic. Reuertere per cordis cōtritionē. reuertere per oris cōfessionez. reuetere p operis satisfactionē. reuertere p bone vite cōtinuationem. vt intueamur te. i. vt sic in te videre possimus imaginē dei ꝛ similitudinē dei quā feruenti desiderio optam⁹. Pāc igit̄ vocē sponsi vl̄ etiā p̄dicatoz debet audire captiua aīa que adhuc tenetur funib⁹ demonū alligata. ꝛ debet reuerti per gemitum ꝛ planctum quousq̄ introducatur in celestez paradisuz. Sic fleuit ꝛ planxit sanct⁹ latro iuxta christuz suspensus. donec audire meruit. Hodie mecū eris in paradiso Luc̄. xxiij. Tertiū incitamentū penitentie est horror pene quā incurrim⁹ Istum enim horrorez satis sibi impresserat Job quando dixit. c. x. Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meum anteq̄ vadā ꝛ non reuertar ad terram tenebrosam ꝛ opertam mortis caligine terram miserie ꝛ tenebrarum. vbi vmbra mortis ꝛ nullus ordo sed sempiternus horror. Et apostolus ad Heb. x. Horrendum est incidere in manus dei viuentis. Et beatus Gregorius. li. ix. moral̄. Horrendo modo fit miseris: mors sine morte: finis sine fine. defectus sine defectu. ꝛ mors semper viuit. ꝛ finis semper incipit: et deficere defectus nescit. mors punit ꝛ non extinguit. dolor cruciat: sed pauorez non fugat. flamma comburit: sed tenebras non excutit. hec ille. Istud penitentie incitamentum multos mouit. quia timore pene qui est timor seruilis ꝛ initialis gignitur timor filialis sicut zeta introducit filū ſm Aug. Et sic incipit beatus Johannes predicare iudeis. Progenies inquit viperarum quis demonstrabit vob fugere a ventura ira dei facite ergo dignos fructus penitentie. Quartum incitamentum penitentie est timor mortis ad quam transcurrimus Hec enim est ratio ſm Gregorium. quare deus diem mortis nobis incertum esse voluit. vt duz semper ignoraretur semper proximus esse credatur. vt ita semper parati inueniamur. vt p̄z. xij. moral̄. Penitentia enim prope mortem est valde difficilis. Tum quia dolor languoris corpo ris occupat totaliter vires mentis. ꝛ cum homo tm̄ cor vnicum habeat non habet protunc vbi pro culpa dolorē producat. Exquo ad hoc dicit Aug. contra Faustum Plane non inuenio mortis instante tempore te aliqualē posse penitentiam agere. tunc enim omnes potentie mortis vehemētia sunt occupate. discutite ergo interim q̄ sunt in omnimoda libertate. Tuz quia tūc homo nō pōt esse certus an doleat p peccatō suo ductus timore duct⁹ amore. Jō dicit ibidem Aug. in sermo. quodā. ꝛ ponit̄ de pe. di. vij Quē morbus vrget ꝛ pena terret ad verā vir satisfactionē veniet. maxime cuz filij quos illicite dilexit sunt p̄ntes. parentes: vxor: ꝛ mūdus ad se vocet. Multos em̄ solet penitentia serotina decipere. Tū q̄quando aliqua persona notabilis infirmatur vix inuenitur aliquis q̄ de aīe sue salute audeat sibi loqui. Executores em̄ sollicitant̄ circa diuitias ꝛ thesauros. Medici circa corporis medicinas. Uxor filij ꝛ amici sollicitantur infirmum etiam cōtra conscientiam mentis. ꝛ sic miser non mittitur de peccatis suis cogitare. neq̄ finē vite ꝛ statum salubriter ordinare. ꝛ sic fortassis iusto dei iudicio damnationi exponitur De hoc dicit deuot⁹ amandus in hora. Sap̄. li. ij. c. ij. Sunt nonnulli qui se diu viuere arbitrant̄. ꝛ quia mortem indispositam non metuūt. ideo miseri damna ipsius prouidere contemnunt. Et subdit. Cum nuncius mortis infirmitas adest. conueniunt amici ꝛ socij ad egrotum gratia visitandi. omnes que bona sunt prophetando promittunt. ꝛ nequaquam mortē ad esse Sed neq̄ sibi omnino timendum esse vel etiam periculum imminere testantur. sed fluxum transeuntem vel qualemcunq̄ humorum decoctionem. ac membrorum vel neruorum compilationem in breui transituram. Sic amici cor poris inimici fiunt anime. ꝛ miserum negligunt Hec Amādus. Ideo dicit Sapiens Eccl̄i. ij. Si

penitentiã nõ egerimus incidimus in manꝰ dei. ꝛ non in manus hoīum. id est si sacramentũ penitentie debito tempore nõ suscipimus in manꝰ dei incidimus. ideo, ppter ista quattuor iã dicta debẽt oẽs peccatores christo in veste cilicia vere penitẽtie occurrere. ꝛ ipsum vt regẽ benignũ suscipere ne transito tempore gratie mereamur eternaliter puniri. Jusuper debent peccatores cum veste cilicia penitentie ꝛ asperitatis portare ramos deuote orationis. Est enī aloes arbor aromatica que in Jndia ſm Papiã inuenit̃ suauissimi odoris ꝛ fumi. cuius pticula loco thymiamatis in altaribꝰ adolet̃: ꝛ significat deuotam orationẽ penitentium. Quia cum pure orant et deuote quasi quendam odorem suauissimuz ꝛ fumum deo amministrant. Huius ergo particula vna est oro mentalis Quia alia pars eius ẽ oro vocalis. Prima ergo particula dũ in altari cordis feruenter immolatur ex ea ipse deus velut ex suauissimo thymiamate recreatur. Ut dicit Anselmus libro. iij. c. lvj. Jdeo dicit hic beatus Berñ. Quid oratione preciosius que domini ẽ sacrificium. angelis organum. sanctis conuiuium. orantibus presidium. contritis vnguentuz penitentibus remedium. hostibus iaculum. ꝛ tẽptatis omnibus firmamentum Jtez debent peccatores penitentes: portare in manibus flores lauri. qui q̃ diu sunt in arbore non deficiunt in nitore: nec in hyeme nec in estate. Per quod designatur q debent esse perseuerantes in penitẽtia vsq; ad finem. si volunt capere mercedem labozis. Jdeo dicit apostolus. Bonum facientes ne deficiamus ad Gallat. vj. quasi diceret. Penitentes nõ debent cessare a bono opere. Quia ſm Aug. Homo non debet deficere operando. Si enim homo non posuerit finem operi: deus non imponit finem remunerationi. Jdeo necesse est vt ꝛ penitentes portent inmanibus flores lauri finalis perseuerantie et stabilitatis Quia qui perseuerauerit in finem hic saluus erit. Matth. xxiiij.

Feria quarta post palmaꝝ.

Vlneratus est

ppter iniquitates nostras. attrit̃ est ppter scelera nostra. disciplina pacis nostre super eum. ꝛ liuore eius sanati sumus Jsaie. liij.

Dyascorides ꝛ magister libro proprietl. xvj. dicunt. Draguntea est herba habẽs similitudinẽ serpentis ꝛ tamen non est venenosa. ymo est serpentibus cõtraria. Nam eius hasta ad modum colubri ẽ resperſa habẽs similitudinẽ draconis Et dicit Papias q dicta herba nata fuit de sanguine draconis. florem habet purpureum diuisum ꝛ apertum sicut os serpentis. de cuius medio, pcedit lingua: quasi lingua serpentis nigra ꝛ rotunda. Hec autẽ herba odore suo serpentes fugat. Et dicit Papias. Si quis radices huius herbe sanis confricet manibꝰ: serpentes sine periculo predet. quia est tyriace virtutis. si legat̃ in mense Julij. Spiritualiter huic herbe assimilatur christus vt dicit Anselmꝰ. li. iij. c. lxxiiij Quia ipse habuit similitudinẽ serpentis q̃tum ad similitudinem carnis. Sz tamẽ in rei veritate caruit veneno. i. pctõ. qõ serpens antiquꝰ .i. dyabolus sua tẽptatione humane nature immisit. qõ testat̃ Jsa. liij. Dat impios. s. iudeos, p sepultura sua. ꝛ diuites, p morte sua. eo q̃ iniq̃tatẽ nõ fecerit. Et. j. Pe. ij. Qui pctm̃ nõ fecit. nec inuentꝰ est dolus in ore eiꝰ. Et ad Hebr. iiij dic̃ aplus. Jtõ habemꝰ põtificẽ q̃ nõ possit ꝯpati infirmitatibꝰ nr̃is tãptatũ p oĩa p similitudinẽ absq; pctõ. q. d. christꝰ tẽptatꝰ est ꝛ passus ẽ in carne passibili. nõ tamẽ, p pctis suis. qz absq; pctis fuit sz, p pctis nr̃is. Jdẽ inq̃ xps vt dic̃ Ansel. sue passionis odore ipos serpentes. i. demones fugauit. ꝛ nos ab eoꝝ veneno liberauit. Jtẽ lingua ipsi. i. doctrina fuit serpẽtina. i. prudentissima q etiã nemo poterat ei rñdere. Mat. xxij. ppter qõ dicit discipulis suis Matth. x. Estote prudentes si. ser. Jtẽ lingua ipsius fuit nigra. i. humilima. qz humiliter doctrinas suas, pposuit Jdeo dixit. Matth. xj. Discite a me qz mitis suz ꝛ humilis corde. Vel etiã fuit nigra. i. ardentissima. Res. n. adustе nigredinẽ habẽt. Jõ dicebãt duo discipuli Cleophas ꝛ almeon. Nonne cor nr̃m erat ardẽs in nobis dũmõ loq̃batur nobis in via. q. d. vtiq;. Luc. vlt. Jtẽ fuit rotunda. per qõ designat̃ q ei⁹ doctrina fuit pfectissima. ppt̃ qõ dixerũt ministri phariseoꝝ. Nũq̃ sic locutꝰ est hõ sicut hic hõ Joh. vij. Et qz xps ad modũ hui⁹ herbe serpentes infernales fugauit. iõ attritus est manibꝰ iudeoꝝ vt ꝛ eosdẽ demones spoliaret. De qua attritione dicũt verba, ppbetie p libata. Attritus ẽ, ppter scelera nr̃a. in q̃bꝰ duo tangunt̃. Prio passio xpi penosa. ibi. vulneratꝰ est, ppt̃. Scõo passio xpi fructuosa. ibi. et liuore eius sanati. Pro quo notandũ. corpꝰ xpi cõpar̃ ꝑmo arbori q̃ dicitur balsamꝰ: ꝛ p balsamũ designatur sanguis xpi, ppter quinq;. Primo ratõe originis. Dicũt em̃ naturales q balsamus ẽ frutex. iuxta illud. Balsamꝰ est arbor sup balsama dicta liquores. Sz lignum dicitur carpobalsamuz. sucus aũt dr̃ opobalsamũ. Vñ v. Arboris emanat opobalsama cortice cesa Dicit em̃ mgr̃ libro. xvij. pprietatum. q cortex ligni cedr̃ aut percutitur ferreis vngulis. et per cortices vulneratur quasi per cauernas gutte opobalsami

eximie effluunt. De hoc dicit etiam Amb. super Beati immaculati. q in vineis engadi est arbor balsamus. que si pungatur. emittit vnguentum quod dicitur balsamū. Hec arbor si nō pungit̄ z inciditur nō redolet z fragrat. Et subdit hoc exponēdo de xpo. dicit enim sic. Christus in ligno compunctus est lancea. z exiuit de eo sanguis z aqua omni vnguento suauior. Accepta dñs hasta per totū mundū odorē sanctificationis effundens z quasi balsamum ex arbore sic punctus exiuit de corpe. hec Amb. Diceres q̄re xp̄s voluit vulnerari z sanguinem effundere Respondeō. Nui⁹ eīm multe sunt cause. Prīo vt vinctos in lymbo liberaret. Refert eīm pe. mā ducator in sco. histo. q Salomō habuit strutionem habentē pullū: quē pullū Salomō in quadam cauea vitrea nutriebat. Cū vero pater strucio pullū suū liberare nō posset. vermē quendā de deserto apportauit. cui⁹ sanguine caueam liniuit z continue fracta fuit. z sic pullū suum liberauit. Moraliter Salomō interpretatur retributor vel retribuēs iniquis. z significat patrez q̄ est retributor oīm bonor. Quia omne datuz optimū: z omne donū pfectū de sursum ē descendens a p̄re luminū Jaco. j. Et ip̄e retribuit oībus iniq̄s penā eternā. iuxta illud Deut. xxxij. Reddam vltionē hostib⁹ meis z his retribuā in tpe. Hic inquā verus Salomō habuit strutiōez per quē intellige primū hominē. s. Adam. cui⁹ pullus erat totuz genus humanū. significat tñ spūaliter quēlibet iustū ab eo descendentē. quez q̄dez pullū de⁹ pater in cauea vitrea. i. in lymbo nutriebat. Videns aūt Adam q pullū suū quē de se genuerat: liberare non posset. volauit suis desideriis z precibus in desertū celi: quod desertum erat. i. derelictum ab angelis malis. z tulit inde vermiculū christum. qui fm humanitatem se vermi cōparauit ps. xxj. Ego inquit sum vermis z non homo. z illius corpore vulnerato effudit sanguinē. z cū eo inferni caueaz seu lymbi liniuit. z inde pullum eduxit. z hoc virtute sanguinis christi. Jō dicitur Zacharie. ix. Tu inq̄t in sanguine testamēti tui eduxisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Secundo christus iō vulneratus effudit sanguinē vt homines in peccatis mortuos viuificaret. Nam legitur q serpens multū psequit̄ pellicanum. z cum abest intrat nidū z pullos occidit. Rediens pellicanus tribus dieb⁹ pullos plangit. Deinde tertio die rostro se vulnerat: z sanguine suo pullos aspergit quo viuificat Moraliter serpēs ē dyabolus qui callidior erat cunctis animantib⁹. Gen. iij. Hic odiuit vex pellicanuz christū qui dic̄ ps. ci Similis factus sum pellicano solitudinis. Hūc quidem non solum persecutus est quando voluit sibi sedem dei vsurpare nolens ei subesse Isa. xiiij. cum dixit. Ascendam in celū. z similis ero altissimo. sed etiā pullos eius scz Adam cum suis occidit. Ideo christus non soluz in quinq̄ p=tibus: sed etiam in toto corpore se vulnerauit z vulnerari permisit vt genus humanū viuificaret. Jō dixit Isa. c. vj. Viuificabit nos post dies duos. z tertia die suscitabit nos. vbi dicit Glo. Viuificabit nos prima die passionis. secūda die sepulture. sed die tertia resurrectionis suscitati sumus. De hac materia dixi supra dñica Judica. sermone. j. Tertio ideo vulneratus est sanguinē copiose effundendo vt compre hensores beatificaret. Est enī illis sanguis xp̄i sicut balsamum sanctificans. Est enim balsam⁹ liquor suauissimus z pretiosissimus ad vngendum aptus quo sanctificabātur vasa tante mandestati digna. sic sanguis christi suauissimus z p̄ciosissimus facit electos reges a regēdo dictos propterea deuotus Amandus in hora Sap. li. j. c. ij. alloquitur electos in patria dicens. O vos celestes principes. o nobilissimi reges z imperatores. o filij dei excelsi diuine cōsortes nature q̄ immēsa bilaritate facies vestre videntur perfuse. Corda vestra q̄ copiose z supereminenter cernuntur superefluere pre exultatione serta aurea ineffabiliter micantia. facie chorusci z indumento splendidi. hec ille. Nec mirum si sancti sunt reges in celo. quia dum inter tot mundi pressuras regnauerunt in terris fideles serui fuerunt christi. Ideo constituit eos super omnia bona sua qñ dixit Math. xxv. Vnicuiq̄ claro euge serue bone z fidelis: quia in pauca fuisti fidelis. supra multa te constituā. intra in gaudium domini tui. Diceres que sunt illa bona supra que dñs eos cōstituit. Rñdetur q quilibet iustus ppter excellētiaz sue conditionis cōstituitur super bona naturalia. sed ppter sapiam et sanctitatē constituitur super bona supernaturalia. ppter tpantiam z castitatē super bona coelia. ppter patiaz z stabilitatē sup bona spiritualia. z ppter affluentiā felicitatis constituit super bona eternalia. Diceres vñ merent̄ electi vt fiant electi in patria celi. Rñdetur. q regnū celi habent iure hereditarie successionis. qđ p̄z sic. Omnis eīm legittimus filius seruans voluntatem p̄ris est z efficit̄ heres regni sui qđ sibi iure successionis debet̄. Sz oēs sancti in patria de celo sunt filij dei Joh. j. Dedit eis ptātez filios dei fieri. Et sunt coheredes christi ad Roma. viij. Qđ si heredes dei coheredes christi. Secundo habent hoc iure strenue adeptionis. Quia ad Hebr. xj. Sancti per fidē vicerunt regna opati sunt iusticiā. Tertio ratione emptionis. Omne enim emptuz transit in ius ementis. sed regnum

celorum emitur. qr. b. Aug. in psona dñi loquit̃ di. Venale habeo quid regnũ celoꝝ. Quõ emitur? Certe emitur pauptate regnũ. dolore gaudiuz. labore requies. Et morte emitur vita sempiterna. ergo ipsoꝝ est regnum celoꝝ. Sed ista hereditaria successio. emptio ⁊ v̄tuosa adẽptio vnde habet̃? certe non nisi a morte ⁊ sanguine christi. Quod pulchre deducit. b. Bern̄. dicẽs. Multos enim filios vnitos deo patri dilexit. Emit sanguine suo inunitos. reprobauit reprobatos. redemit venditos. honorauit iniuriatos viuificauit occisos. mortuus est innocens ꝓ nobis. nihil quod amaret in nobis inueniens. hec ille. Quapropter omnes electi in patria dãt laudes christo de sua misericordia dicentes. Dignus es domine deus quoniam occisus es ⁊ redemisti nos in sanguine tuo. ⁊ fecisti nos deo nostro regnũ ⁊ sacerdotes. ⁊ regnabimus sup terram Apoca. v. Secundo sanguis christi qui de eius fluxit vulneribus significatur per balsamũ ratione ponderis. Nam balsamum in aqua positum statim fundũ petit nisi fuerit zophisticatũ sic sanguis xp̄i ⁊ gloriosa eius passio posita per meditationẽ in aqua tribulationis nostre mox fundum petit. quia grauiorem se omnib⁹ tribulationibus nostris ostendit. iuxta illud Treno. j. O vos omnes qui tansitis ꝑ viam attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. q. d. nullus Quapropter. b. Bern̄. in quodam sermone loquens in persona dñi deuote sic ait O homo vide que pro te patior nõ est dolor sic̃ dolor quo crucior. Ad te hodie clamo qui pro te morior. Vide penas quibus pro te afficior. Vide clauos cum quibus fodior. Et cũ sit dolor tantus exterior. intus tñ ẽ planctus grauior cum te iam ingratum experior. Hec Bern̄. Cum igitur tantũ dolorẽ in xp̄o perpendimus cũctas nostras tribulationes sui ponderis ⁊ grauaminis cõpatione leuiter ferimus. Ideo dic̃ aplus. Recogitate eũ qui talẽ sustinuit aduersus semetipsuz a peccatoribus cõtradictionẽ vt nõ fatigemi animis vr̄is. Et. b. Grego. Si passio xp̄i ad memoriam reuocet̃ nihil adeo durum qd̄ non equo animo toleretur. sicut de hoc legit̃ in annulo aureo ꝑte p̄ma. c. x. Quidam nouit⁹ dum ꝓpter duriciam ⁊ insipiditatẽ ciboꝝ vellet apostotare quodam die ei in mensa sedenti christus apparuit aperto vulnere ⁊ latere ⁊ dixit. Cur cibarie sunt tibi insipida. intinge in vulnere isto ⁊ erunt dulcia ⁊ delicata. Quod cũ fecisset mirã dulcedinez sensit. ⁊ sic in ordine in penitentia ꝑmansit. Tertio ratione incisionis. Nam in arbore que dicit̃ balsamus sola cortex exterior inciditur. lignuz aũt nullo mõ tangitur ferro. Sic in xp̄o sola caro vulnerata est ⁊ incisa atqꝫ lesa. Sed lignũ diuinitatis nullatenus sensit lesionẽ. sicut figuratũ fuit. Gen̄. xxij. vbi dñs p̄cepit Abrae vt imolaret filium in vno monte qui dicebat̃ morion. Sed tñ nõ Isaac sed aries qui inuentus fuit est immolatus pro Isaac qui interpretatur risus ⁊ gaudium significat deitatem a qua electi in patria habent omne gaudium. Sed per arietẽ humanitas que fuit in cruce immolata ⁊ vulnerata deitate illesa permanente. Et hoc commemorat vna Glo. sup. ca. firmiter. sup hoc verbo impossibilis dicens. Nihil Isaac patitur. aries fit victima xp̄s. Nec deitas patitur cuz moriat̃ hõ Et est notandũ s̄m magr̄m lib. xvij. ꝓprie. Estiuo tempore leuiter inciduntur rami eius cũ cultello osseo non nimis accuto ne lignum ledatur quia tunc periret. Sed sub cortice sic inciso vitree ampulle ponũtur in quibus gutte stillantes colliguntur Moraliter vitree ampulle sunt anime aut mentes pure aut humiles. Et propter quattuor rationes anima vitro similatur. vt dicitur feria quarta post Judica sermone secundo AA. X. Et dicuntur etiam vitree ampulle. quia sunt vacue per humilitatem. ⁊ vitree per puritatem. ⁊ debent colligere in se commemorando ⁊ compatiendo guttas sanguinis christi ⁊ penas corporis eius. Quia dicit Grego. in registro. Passio christi mentis oculis seruata om̃ez virtutem in presenti ⁊ in futuro causat efficitqꝫ om̃ez salutẽ. Et Sedulius in carmine pascali. Cunqꝫ passionis christi assumunt̃ insignia mox cuncta fugant̃ demonia. ⁊ vniuersa alleuiantur supplicia. Quarto sanguis christi qui de ipsius effluxit vulneribus assimilatur balsamo ratione odoris. Quia s̄m Plinium eis odor omnib⁹ odoribus prefertur. scd̄m ꝙ illud balsamum est optimum qnod est odoriferum ponderosum semine maximum mordens gustum. in ore feruidum. in colore ruffum. Moraliter omnia predicta conueniunt sanguini xp̄i qui de vulnerib⁹ ei⁹ effluxit aut passioni eius. Est enim odoriferus ꝑ attractionis suauitatẽ. Ideo ipse dic̃ Joh. ij. Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. Item fuit ponderosissimus. i. grauissimus ꝑ doloris immensitatẽ. Quia sanguis non exijt de corpore sine magno dolore. Itẽ dixit Trenoꝝ. j. Videte si ẽ dolor sicut dolor meus. Item semine maximus per propagationis multiplicitatem. quia multi filij dei ex sanguine christi tanquam fruges ex quodã semina in terra semper spargendi sunt. propter quod xp̄s assimilat se grano frumẽti in terraz cadenti ⁊ morienti quod multũ fructuz affert Johannis. xij. Nisi granum frumẽti cadẽs in terrã mortuũ fuerit ip̄m soluz manet. Itẽ dz mordere gustũ aĩe per passionis dolorẽ. ⁊ debet feruere in ore per

Feria

predicationē.sic vt frequēter ꝛ feruenter christi passio p̄dicet.iuxta illud.j.Ad cor.j. Nos.s.xp̄i ani p̄dicam⁹ xp̄m crucifixū.Iudeis quidē scādalum.gētibus aūt stulticiaz.q.d. Judei ex hac p̄ dicatione capiūt occasionē ruine.nō ex natura rei predicate.sed ex cecitate eoꝝ qua christum adhuc expectant futurum. Sed gentibus est talis predicatio stulticia. Stultum enim videbatur eis mortuuz fuisse deū.quia nesciebant vtrā qz naturaz in vno supposito considerare. quod tamen credunt ipsi christiani ꝛ confitentur. vt dicit Lyra. Item sanguis christi est colore rufus.quia charitatis ardore ꝛ cruciat⁹ dolore ē vehementer contrit⁹. Sic dr̄ hic Attrit⁹ est propter scelera nostra. Et est valde notabile q⁹ balsamuz licet sit ruffum.vestem tn̄ mundā quā tangit nō polluit.vt dicit Isido.li.xvij. Sic multo magis est mirabile q⁹ sanguis christi sit rubeus non solum mūdas non polluit.ymo etiaz immūdas abluit.iuxta illud ad Hebr.ix. Si sanguis hircorum aut thaurorum.s.quod fiebat in festo expiationis ꝛ cinis vitule aspersus inquinatos sanctificauit ad emundationem carnis. Quia dicitur Numeri.xix. In aqua lustrationis qua debebant immundi aspergi ponebātur cineres vitule combuste.ꝛ si hoc fecit ad emūdationis sanctificationem.quanto magis inquit apostolus sanguis xp̄i qui p spm̄ semetipsuz obtulit in maculatū deo viuēti emūdauit ysciam nr̄am ab opib⁹ mortuis.i.peccatis mortalib⁹ que mortificant aiam morte culpe ꝛ gebenne. Et Apoc.j. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quinto ratione valoris. Valet enim balsamuz
F ad multa. Nam fetum mortuum adducit. ꝛ hoc signat q⁹ sanguis xp̄i ꝛ passio eius benedicta mediante penitentia peccatum mortale euellit de conscientia.vt patuit ex verbis apostoli. Nam penitentia ꝛ cetera sacramenta in virtute passionis xp̄i operantur ꝛ sunt instituta. vt testatur Hugo li.de sacramentis. Dia inquit sacramēta in v̄tute passionis dr̄ice nouimus instituta. Itē balsamum mortua corpora incorrupta custodit.quia quantum dissoluitur tantum consumit Similiter passio ꝛ sanguis christi carnalem. id est carnalia vicia mortificat. Sed mortificatos carne a peccatoꝝ corruptione custodit Itē balsamus morsib⁹ venenosis resistit. Quia passio christi ꝛ sanguis ei⁹ p̄ciosus temptationi demonū obsistit.sicut patet in hoc exemplo. Quidaz eñ erat cōsuet⁹ quotiēs lectū intrabat: ꝛ quotiens de eo surgebat semp memoriā passionis xp̄i habebat.deprecāsqz insup q⁹ ille q̄ ē rex iudeoꝝ id ē cōfitentiū daret sibi de hoc seculo migranti veram cōfessionē suoꝝ peccatoꝝ.ꝛ vt ostenderet q⁹ memoriā passionis xp̄i ageret semp dicebat illum titulū. Jhesu nazarene rex iudeorum miserere mei:ꝛ crucē impr̄imēdo cum pollice su per caput suū ꝛ super faciem eius:ꝛ super pect⁹ ꝛ totiēs predicta verba humiliter repetebat. ꝛ semp in fine In noie patris ꝛ filij ꝛ spūssancti: concludebat. Contigit autem deo permittēte vt subita morte preoccupatus esset. ꝛ demones vel lent eum recipere.vir lucidus ab eo fugit.ꝛ cuz ducerent eum per medias tenebras subito disparuit.ꝛ vbi signum crucis impr̄imere consueuerat splendor nim⁹ egrediebatur. qui eum in medijs tenebris illuminauit. Cum autem demones de abysso ascenderent eum rapere volentes splendor eos ita terrebat.q⁹ nullus ei manū imponere audebat. Dunc predictus vir lucidus subito a longe apparuit.ꝛ ecce accedens:dixit⁹ q⁹ ei:q⁹ summus iudex licet esset condemnand⁹ p̄m exigentiam peccatorum suorum.tamen propter deuotionē quam habuit circa passionē ei⁹: ꝛ nois triumphalis tituli inuocationē ꝛ crucis impressionem parceret ei.volēs vt iret ad vitaz p̄stinā ꝛ peccata confiteretur.ꝛ vitam in melius cōmutaret aut emendaret.ꝛ sic factū est.laudabiliterqz postmodum vixit ꝛ in dño quieuit. Ecce q⁹ passio xp̄i p̄cios̄issima:ipsuz a temptatione demonuz liberauit. Ex iam dictis patet q⁹ corp⁹ xp̄i est velut p̄ciosa arbor balsamus de qua effluxit sanguis sanctissimus ad instar nobilissimi balsami ad multa vtilissimus. vt patet ex predictis Secundo corpus xp̄i simile est alabastro pleno nobili vnguento. Est enim alabastr⁹ vt dicit Isidorus libro.xvij.c.v.lapis candid⁹ ꝛ intrinsecus varijs coloribus.ꝛ vnguenta per optima custodit incorrupta. Et spiritualiter significat corpus christi qui dicitur lapis excisus de monte sine manibus Daniel.ij. Et de hoc lapide dicit p̄s.cxvij. Lapidem quem reprobauerunt edificantes.hic factus est in caput anguli. Est enim candidus propter innocentie puritatē ꝓpter quod dicit sponsa Cantico.v. Dilect⁹ meus candidus ꝛ rubicundus electus ex milibus. Et est intinctus varijs virtutum coloribus. vt nigro humilitatis.rubro caritatis: albo castitatis.ꝛ flaueo stabilitatis. Quia vsqz ad mortem fuit stabilis in sua passione. Ex illo spūali alabastro:videlicet corpore xp̄i fecit deus pater vasculū.ꝛ infudit vnguentum optimū plenitudinis scz gr̄az Joh.j. Vidimus gloriam ei⁹ gloriam quasi vnigeniti a patre.plenū gratie ꝛ veritatis. Sed homo erat vulneratus. Quia vt dr̄ Luc.x. Ipse cecidit inter latrones qui vulnerauerunt eum.ꝛ semiuiuo eo relicto abierunt. Jō voluit deus pater vt illud alabastrum videlicet corpus christi multis vulneribus frangeretur q⁹ inde exiret vnguentum sui sanguinis p̄ciosuz

Quarta Post CC Palma.

quo vulneratus homo sanaretur. Ideo ista saluberrima vnguēta pretiosi sanguinis q̄ fluxerunt de toto corpe christi petit deuota aia dicens. Trahe me post te. ꝛ curremus in odore vnguentoꝝ tuorum Canticoꝝ primo. Tertio corpus christi simile est sacco pleno argento. de quo quidem sacco dicitur Prouer. vij. Sacculum pecunie secum tulit. Et beatus Bernha. Sacculum inquit plenum misericordia sua misit dominus pater in terram. Et quare. quia homo erat paupr q̄libz dicere possz cū ps̄. lxxxv Quoniaz inops ꝛ pauper sum ego. Et itez ps̄. lxxxij. Pauper sum ego ꝛ in laboribus a iuuentute mea. Voluit igitur pater vt sacculus plen⁹ thezauro scinderet: vt homo captiuus ꝛ paup redimeret. Ille thesaurus fuit sanguis christi. de quo. j. Petri. j. Scientes q̄m nō corruptibili auro vel argento redempti estis de vana vra conuersatione paterne traditionis. sz precioso sanguine agni incōtaminati ꝛ immaculati Jhu christi. Ideo dicit. b. Bern̄. in meditat. Copiosa redemptio data est nobis in vulneribus nostri redemptoris. magna multitudo dulcedinis gratie siue plenitudo ꝛ perfectio virtutū. Et sb dit. Cū pulsat turpis cogitatō: recurrere ad vulnera christi ꝛ fugiet a te. Cum me premit caro mea recordor vulnerum dei mei ꝛ resurgo. Cū dyabolus parat mihi insidias. fugio ad vulnera dei mei ꝛ recedit a me. In omnibus aduersitatibus meis non inuenio tam efficax remediuz q̄ vulnera christi. Ideo legit. Iuuenis quidam ordinem intrauit. qui nutritus in seculo delicate fuit. ideo vitam austeram difficulter sustinere potuit.. Panis enim erat niger ꝛ durus: ꝛ vinū acre. ꝛ ideo quidem sibi grauia que fuerunt ordinis videbantur. stimulatus enim de exitu. petiuit a prelato licentiam recedendi dicens se nō posse sustinere ordinem. Cui prelatus sicut vir discretus ait. Non inde licet tibi recedere. quia professus es in religione Sed habe confidentiā in deo. quia temptatio est. et ille acquieuit ad tempus. Sed iterum temptatione inualescente habitu mutato iuit ad seculum. Eunte autem illi: apparuit christus in specie iuuenis. sequens eum probandum viam. Ille autem quasi despera⁹ festinabat. nesciens quo ire debebat. Christus autem clamans post eum vt se expectaret sed ille ampli⁹ currebat. Tunc dn̄s vocauit euz nomine proprio dicēs. Frater expecta me: ꝛ ibo tecum. Iratus igitur ille q̄ vocauerat eū ex nomine ꝛ fratrē: fortius currebat. attamē tandem tedio clamantis affectus ꝛ victus: euz expectauit. Cūq̄ christus quereret quo nāq̄ iret. ille respondit. Ego vado viam meā quid ad te. Tandem victus precibus dixit ei q̄ religionē dimiserat ꝛ ad seculū rediret Tunc christus eleuans vestē viditq̄ ex vulnere quasi sanguinē fluere. ꝛ dixit ei. Reuertere in locū tuum. ꝛ qñ inuenies panem nimis duz: vel alia tibi grauia. intinge in latus illud ꝛ erit tibi totum suaue. Tunc ille rediit. ꝛ deinde sancte vixit. Ecce q̄ vulnus lateris christi fuit sibi remedium salutare reuertē di: ꝛ in ordine vlterius remanēdi. Quarto corpus christi similatur herbis odoriferis. Quia dixit Isa. xl. Omnis caro fenum. ꝛ omnis gloria eius quasi flos agri. Sicut enim herbe odorifere terunt manibus vt inde fiat emplastrum quo apostemata sanant. sic corpus christi fuit attritū velud herbe aromatice vt tumor nostre superbie sanaretur. ꝛ homo deo patri recōcilia ret. Ideo dicit Anselmus in medita Iste formosissimus in stola sua q̄ deformis pre filijs hominum nimium fact⁹. vulneratus est propter iniq̄tates. ꝛ attritus est, ppter scelera nostra. factus holocaustum suauissimum vel arbor in cōtinuo vt pater eterne glorie auerteret indignationez suam a nobis. ꝛ consedere nos sibi faceret in celestibus. Quinto corpus christi fuit tanq̄ colūna ꝛ velut aqua preclara. Circa quod nota pax olim tribus modis confirmabatur. Primo per cussione. quia adinuicem manu percutiebant. Secūdo columne erectione. quia aliqui pro columna pilam aut lapidem erigebant in signum pacis. De istis duob⁹ modis habet Josue vlt̄. vbi habetur. q̄ in signum vt Juda teneret mandata dei. percussit Josue cun eo fedus. qua percussione pacem inter deuz ꝛ ipsos confirmabat Et deinde subditur. Tulit lapidem quendā erigent eum dixit. Lapis iste erit nobis in testamētum. Tertio per effusionem. qz aquam in cōspectu domini effuderūt. valentes p hoc. sicut de aqua effusa nihil remaneret nec sapor nec color sic si quis pacē non seruaret q̄ neq̄z de illo neq̄z ad eum pertinentibns aliquid remaneret. De hoc. j. Regū. vij. Hauserunt aquā ꝛ effuderunt in conspectu domini. Ad ppositum. homo deū patrem offenderat. q̄ pax inter ipsum ꝛ hominem nō erat. Propterea dic̄ Isa. c. xlviij. ꝛ. lvij Non est pax impijs dicit dn̄s. Ut igitur christ⁹ firmā pacem inter deum patrem ꝛ hoīes confirmaret. voluit percuti ꝛ disciplinari. sicut dicit hic prophet. Disciplina pacis nostre super eū Ut enim pacem reformaret. fuit non solum in manibus vel i pedib⁹ perforatus. sed etiam in toto corpore vulneratus ꝛ flagellatus. hoc quo ad primum. Fuit etiam velut columna in testamentum pacis erectus. ꝛ in ara crucis mortificatus. De hoc Chrysostomus in sermone de cena domini. Occisus prepositꝰ christus. ꝛ cur occisus est videamus. vt celestia pacificaret.

Feria

¶ et vt in terra reconciliaret vniuersa. vt deniq; hominē amicū cōstitueret angelo⁹. et hoc quo ad scōm. Insup xp̄s fuit sicut aq̄ effusus q; nihil sibi remansit. nec sanguis nec aia. nec vita. nec vestis. nec familia Ideo dixit p̄s. xxj. Sicut aqua effusus sum tē. Pro morali doctrina est notādū Exquo xp̄s nō peccauit. et tamē disciplinam patris sui nō pro se sed pro nobis sustinuit. vt nos liuore eius sanaremur Idcirco nos q̄ in multis offendimus: oēs libenter debemus disciplinā dei sustinere. ppter tria que ponit Job. bol. lec. cvij. Primo propter castigantis dilectionē. Ille enim qui disciplinat pater noster est. amicus noster et redemptor. Jō dicit ap'lus ad Hebr. xij. Quis est filius quē non corrigit pater. q. d. nullus. loquendo de filio vero et dilecto. Et subdit. q; si extra disciplinam estis cuius participes facti sunt omnes. ergo sicut adulteri et non filij estis. q. d. Oēs amici dei facti sunt participes disciplina dei. sicut in matre et in apostolis suis patet. et generaliter in oibus qui filij dei dicunt Non esset magnum si homo reciperet vnū ictuz paruum ab aliquo amico qui pro eo fuisset acerrime vulneratus. Xp̄s p nobis non solum vulneratus ymo crucifixus et occisus fuit. Ipse eīm vt dicunt verba thematis vulneratus est propt̄ iniquitates nostras. ergo et nos pro amore suo et pro peccatis nostris disciplinari debemus secunduz illud Heb. xij. Fili mi noli negligere disciplinā dñi. neq; fatigeris cum ab eo corripueris. Dicit Macrobius libro suo de lapidibus c. xix. Si maritus ponit magnetem sub capite mulieris dormientis. experiri poterit an sit adultera vel fidelis. Quia si sit adultera statim cadit de lecto ac si manu hominis fuisset depulsa. Si vero fidelis sit marito. conuertet se ad ipsum amplexando eum dormiendo. Et hoc comprehendit in his metris. Sam si cupit scire: an sit adultera coniunx. Suppositum capiti: lapidem iacentis adaptat. Mox q; casta monet: petit amplectiq; virum. Non tamen euigilans cadit omnis adultera lecto. Tang̃ pulsa manu subito fetore coacta. Quem lapis emittit: celati criminis index. Quāuis istud non sit leuibus et lasciuis indifferenter cōicandum. viris tamen litteratis et ecclesiasticis potest dici Moraliter anima humana coniunx dei. potest dici cōiunx per fidem charitate formata. scōm illud Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Volens ergo deus experiri an anima xp̄iana sit vera sponsa vel adultera supponit magnetem que est lapis ferrei coloris. et trahit ad se ferrum per quē significatur magna tribulatō: qua ferrei boies et duri ceruicis. ppter hal'stargk domantur et ad deū trahuntur. et q̄d euenit? Certe terrene et adultere ꝓiuges cadūt de lecto charitatis: p impatiaz et murmurationē contra deū. et tales omnino pdunt omne meritum. Sicut attestatur Cypria-nus libro de monastica vita. Murmurare nannus libro de monastica vita. Murmurare nanq; hois meritum perdit. et vita validius infesta tur. Sed deuote sponse christi et fideles conuertunt se ad deum per humilitatez duz sunt sub disciplina dei similiter per orationē et deuotionem dicētes Roma. viij. Quis nos sepabit a charitate xp̄i. tribulatio: an angustia: an psecutio: an fames: an nuditas: an piculū: an gladius. sicut scriptum est p̄s. xliij. Qm̃ propter te mortifica mur tē. Sed in his oibus speramus eū semper qui dilexit nos. Et talis fidelis sponsa fuit aia Pauli qui vbi supra. Certus sum q; neq; mors neq; vita tē. poterit me separare a charitate dei Unde Aug. in quodā ser. Nullus seruus christi sine tribulatione ē. Si putes te nō habere persecutiones nō duz cepisti esse xp̄ianus. Supponit aūt magnes iste discipline dei sub capite sponse xp̄i quiescentis et dormiētis. Quia qñ homo ad maiorē trāquilliorēq; cōuersationē disponit se. tūc deus sibi tribulationē et disciplinā iniuriā et persecutionem immittit. iuxta illud Job. xxxiij. Qñ irruit sopor sup boies et dormiunt in lecto. tūc aperit aures virorū et erudiens eos instruit disciplina. Sup quo dic̃ Greg. xxvj mor. Aurē cordis tribulatio aprit quā sene mūdi ꝓsperitas claudit. Secūdo disciplina est deuote suscipien da ppter peccāt̄is correctionē. Un̄ p̄s. xvij. Disciplina tua correxit me in finē: et disciplina tua ipsa me docebit. Et Petr⁹ raueñ. in quadā epl'a Ideo inquit forsitan te tpaliter punit de⁹ vt eter ne mortis ardores pena tempalis redimat. Et boc figuratur fuit. iij. Regū. vj. Cum Salomō edificaret templū domino de lapidibus quadratis et politis nō audiebat sonus malleorū. eo q; extra templū lapides fuerūt secti et politi. Spū aliter Salomō interpretat pacific⁹ vel suscept⁹ et deū significat oipotentem. q; oēs quos susci pit pacificat. ñre iudeos siue gentiles. pter qđ dr Eph. iij. Ipse est pax nostra qui facit vtraq; vnum. q. d. ex iudeis et gētibus vnū faciens populum xp̄ianum. Dic inquā volēs edificare templuz celeste. viuis ex lapidib⁹ prius hic secat et polit ferro aduersitatis. ne ibidem sonus tribulationis audiretur. Et hoc est quod subdit. Petr⁹ raueñ. In edificatione inquit templi omnes lapides prius malleis tondebant̄ ne in illoz pomini ponitur granū donec flagellis attritū aut pedibus fuerit excussuz. Sic et viui lapides qui ponendi sunt in illa celesti hierusalem que edificatur vt ciuitas. varijs infortuniozum concussionibus poliuntur anteq; edificationi celestis

babitaculi collocentur. hec ille. Et ideo ad cor rectionē ꝛ cōmodū nostrum ordinatur quod in nobis de ista disciplina prestatur. Un ad Hebr̄. xij. Omnis disciplina in presenti non videt gau dij esse sed merozis. Postea autem fructum pa cificum. id est beatitudinem que quietat totali ter appetitum exercitatis per eaz reddet Et. b. Hrego. Nō dns hic quibusdā parcit ideo facit vt illos imperpetuū feriat. Ideo autez hic ferit non parcēdo vt ineternuz parcat. hec Hrego. Et ideo pr̄ verberās cū virga facit puerum ces sare a fletu: ꝛ ipsam virgā osculari cū qua ē bene disciplinatus. Sic deus pater verberās elec tos filios cū virga discipline facit eos cessare a fletu perpetuo. de quo Math̄ .xxj. dicit. Ibi scz in inferno erit fletus ꝛ stridor dentiū. Ideo dicitur Apocal̄. xxj. Absterget de⁹ oēm lacri mam ab oculis eoꝝ. ꝛ mors vltra non erit neq; luctus neq; clamor. neq; dolor erit vltra que p ma transierunt Virga aūt cum qua deus pater filios filiasq; suas interduz disciplinat. est infir mitas corporalis. interdum mors amicorum. interdumq; alius horror truculentus ꝛ impius de quo dicit Ezechiel̄. vij. Floruit virga. germi nauit superbia. iniquitas surrexit in virga impi etatis. Cunq; cum hac virga nos percutiet. nō vult deus vt plorem⁹ per nimiā desolationem immo vult vt virgam nostram asculemur per di lectionem. cum dicit Math̄ .v. Diligite inimi cos vestros. ꝛ benefacite his qui vos oderunt. Tertio disciplina dei est deuote suscipienda p pter temptantis directionē. Prosternitur nan q; caro. mūdus ꝛ demon cū disciplina dñi fortit̄ toleratur. vnde ꝛ cōtra temptationē carnis so lent sancti sibīpsis disciplinam infligere. sicut Hrego. ij. dyal̄. c. iij. dicit de sancto Benedicto. q cū de quadam muliere quā prius aspexerat tem ptaret̄. exutus indumēto nudū se in spinaꝝ acu leis ꝛ vrticaꝝ incendijs proiecit. Vanitas eniz mūdi cōtemnitur dū sanct⁹ homo persecutioni bus agitur. Sicut enim nutrix filiū suum volēs ablactare inungit mamillā aliqua amara re. ita deus hui⁹ mundi delicias infinitis amaritudini bus ordinauit esse respersas ne eas nimis ama remus. Ideo. b. August⁹. li. 9 fes. regratiat̄ deo omnipotēti q; resperserat semper amaritudini bus oīs illicitas delectationes suas. Et Boe. de vera innocē. ppositione. ccxxvj. dicit sic. In presenti vita delicie tpales dulces sunt. ꝛ tribu lationes corpales amare sunt. Si q̄s non bibit tribulationis periculum metuat ignē gehēnaꝝ Et si q̄s non cōtemnit dulcedinē seculi si inbere

Rat bonis vite eterne. q. d. Omnes deberent hoc facere si saltem essent bone mentis. Sūt ergo di uine discipline quoddā medicamētum preserua tiuuz a tēptatione putrefactione pcti. Dicit em̄ Aristo. iiij. metheoꝝ. q; quinq; sunt que impe diunt putrefactionē. Prima est causa frigus cir cunstans ad multos annos. ꝛ ideo minus pu trescunt res in hyeme q̄ in estate. qz calor natu ralis per frigus exterius circūstans compzimi tur. ꝛ in humido suo conseruat̄. Secūda causa ē excellentia calozis extrinsici. ꝛ ideo illa in qui bus abundat calor igneus. vt piper: galganum ꝛ hmōi non cito putrescunt. Tertia causa est co agulatio facta a frigido intrinseco. Quarta mo tus moderatus. Quinta ē magnitudo rei. Un aqua diuisa per partes cito putrescit. integra i sua magnitudine non putrescit. Isto modo mo raliter quinq; sunt que putrefactionem peccati impediunt (Quando em̄ calidū ꝛ humidū de re extrahuntur cito putrescit. Sic quando humor gratie ꝛ calor charitatis ab homine extrahunt̄ homo naturaliter putrescit. sicut cōquerat̄ Da uid in ps̄. xxxvij. Putruerūt ꝛ corrupte sunt ci catrices mee a facie insipientie mee) Primo fri gus circunstans. per qō significatur tribulatio ꝛ persecutio exterior que conseruat a peccatis. sicut patet in Manasse qui multa mala fecit. vt dicit̄. iiij. Regū. xxj. Cum aūt tribulatio ꝛ perse cutio venit super eū penituit. ꝛ a multis pecca tis que adhuc facere potuisset preseruatus fuit. vt habetur. s. dñica. ij. in quadragesima sermo ne. ij. U. V. Ideo dicit deuotus Amandus li. j. c. xiij. O quot sunt qui grauissima commisissent peccata. qui multa crimina incurrissent. si non pia quadā dispensatione diuina tribulationib⁹ preseruati fuissent. Secūdo per excellentiaz ca lozis naturalis ignei intrinseci. per quod signi ficatur excellentia gratie spūssancti. per quam multi seruant̄ ne peccata cōmittāt. neq; spūalit̄ putrescāt. Quia ipse spiritussanctus nutrit ignē diuini amoris in cordibus nostris. De quo qui dez igne dicit dns Leuit̄. vj. Ignis i altari meo semper ardebit quez nutriet sacerdos. Ubi mo raliter vt dic̄ Lyra. per altare significat̄ cor hu manum. in quo debet offerri deuotionis ꝛ ora tionis holocaustum. ꝛ in hoc debet ignis chari tatis semper ardere per ardorez deuotionis di uine: quem nutriet sacerdos. i. spiritussanctus: qui dicitur sacerdos. i. sacra dans. quia dat sa cra septem dona subijciens ligna. id est diuina beneficia et sanctorum exempla ad dei dilectio nem ꝛ proximi inflammantiā. ꝛ per hunc ignem charitatis ꝛ deuotiōis preseruatur quilibet ho mo a peccatis. Tertio modo per coagulationē factam a frigido intrinseco. id est per timorē di uini iudicij ꝛ vltionis future intrinsecus recogi tati. Quia talis timor a peccato preseruat. Juxta illud dictum beati Hiero. Nulla res ab

omni peccato nos seruat immunes sicut timor iudicij ⁊ timor supplicij. Quarto per motus moderatum. Quia dicit metrista. Et vicium capiunt ni moueantur aque. Motus moderatus ē variatio ⁊ continuatio sanctarus occupationū que excludūt ociū quod inducit maxime putredinem libidinis. sicut patet de zodomitis Ezechielis. xvj. Saturitas panis ⁊ ocium. Ideo dicit Ouidius in de remedio amoris. Oscia si tollas periere libidinis arcus. Quinto impeditur putrefactio peccati per magnitudinem rei. quia res magna magis resistit putrefactioni q̄ parua. Isto modo moraliter magna dignitas gradus siue status persone debet eum preseruare a corruptione peccati. quando scilicet homo recogitat q̄ sit prelatus. ⁊ q̄ habet curā aiarum. recipit honorē a subditis ⁊ beneficia quib⁹ omnino est indignus nisi bene viuat. Quia dicit Aristo. iiij. ethic. Prauus nō est honore dign⁹ Sicq; ex ipsa sue dignitatis magnitudine. facit sibi stimulum bone vite. Inter ista quinq; putrefactionis impedimenta precipuum est disciplina. que vitam gratie a putrefactione preconseruat. iuxta illud Prouer. vj. Mandatū lucerna ⁊ lex lux ⁊ via vite increpatio disciplinę. Ideo dicit hic. Disciplina pacis super eū. ſ. hoiem. et eum a peccato preconseruet.

Feria quinta. In cena dñi.

Capite ⁊ comedite. hoc est corpus meū Math. xxvj

1 Aristot. de regi. principū ad Alexan. sic inquit Semp reuera sic ponatur cib⁹ corpis vt appetitus cibi vlterior remaneat aliqualis. Cui concordat Johan. mesue in p̄ma practica. Esuriente adhuc stomacho cessandum est a cibo. Et ratio est. Quia nimius cibus naturaz grauat. stomachū inficit. tortiones generat. malos humores augmētat. vomitū ⁊ fastidiū. puocat. calorē naturalem suffocat. ossium ⁊ neruoz cōtractionem causat. vlcera ⁊ apostemata. p̄curat ⁊ mortem accelerat. ⁊ si tunc homo immoderate māducat non mortem effugiet: sed citius morietur Q̄ econtra cibus est nimis paucus naturā debilitat. visum ⁊ sensum hebetat. fluxum capillorum ⁊ caluiciē generat. tussim ⁊ ethicā accelerat ⁊ corpus attenuat. peiores infirmitates q̄ repletio causat. Ideo dixit Ypocras in amphorismis q̄ in tenuibus dietis maxime peccāt egrotantes. Cibus igit̄ si mediuz inter hec teneat rē perditam restaurat. virtutē conseruat. calorem temperat. ingenium acuit. vires operandi tribuit. sanitatem perficit ⁊ custodit. et salubrem somnum inducit. vt dicit Ansel. li. vj. c. xvj. Et hoc fit cū homo tantū comedit q̄ cū appetitu a cibo cesset ⁊ desistit. Spiritualiter per cibuz intellige venerabile christi sacramētuz. de quo canitur. Ecce panis angeloz: factus cibus viatoz: vere panis filiorum non mittendus canibus Iste cibus saluberrimus sancte eucharistie ita est sumēdus a quolibet xp̄ifideli: vt in eo maneat desiderium felicitatis ⁊ gaudium internuz ⁊ appetitus celestis. Sm illud Cassiani in collatorum. Preeunte ⁊ sequente anime desiderio cibus sumendus est eucharistie huius sancte. Sicut sumpsit hunc cibū beata Monica mater beati Aug. de qua legit̄ q̄ quadam die post sumptionē huius sacramēti: tantus appetit⁹ celestis in ipsa remansit q̄ ad vnū cubitum a terra eleuata fuit. ⁊ in spiritu rapta clamauit. Volemus ad celum. Que postea reuersa ad seipsam interrogata ab Augustino filio ⁊ alijs qui aderant. quidnam ei accidit. tacuit. Sed demuz quasi cōpulsa respondit. Vox meum ⁊ caro mea exultauerunt in deum viuuz. Ecce cum quanto desiderio accepit. quantumq; desiderium huius salutiferi cibi in ea remansit. Ita etiam in primitiua ecclesia magna desideria in sanctis hominibus remanserunt qui quottidie hunc precordialem cibum sumebant. sicut adhuc fuit tempore Calixti pape. qui fuit quartus post beatum Petruz. Et dicit de cōse. dist. ij. c. Peracta inquit consecratione cōmunicent omnes qui noluerint carere ecclesiastici liminib⁹ Sic em̄ apostoli docuerunt: ⁊ sancta romana ecclesia tenet Sed postea tepescente deuotione. q̄ ex frequēti sumptione huius benedicti cibi nullum desiderium in multis remanebat. Statuit Fabianus papa. vt habet̄ de cōse. dist. ij. c. Et si nō frequētius saltem ter in anno homies cōicent. In pascha. penthecosten ⁊ natali domini. vt sic deseria vlteriora in hominibus remanerēt. Sec hoc die sub precepto statuit Innocentius tertius. vt semel in anno fideles cōmunicarent. vt de peni. ⁊ remissi. Omnis vtriusq; sexus. Et ad hoc dicit hic dñs p̄cipiēdo. Accipite ⁊ comedite. hoc est corp⁹ meū. que sunt v̄ba thematis p̄cessum pta. In quib⁹ inquā verbis dñs duo principaliter facit circa corpus suū glosuz. Prio allicit ad accipiēdū. ibi. Accipite ⁊ come. Scdo inducit ad credendū. ibi hoc est corp⁹ meū. De p̄mo ē notandū. Auicena libro medicinaliū dicit. q̄ non est cōueniens ambulare in hyeme ieiuno stomacho. sed bonum est p̄us p̄libare triticeū panē assatam carnē. ⁊ bonū vinum haustare. quia vt dicit auctor p̄rie. libro. ix. In hyeme est magis appetitus cibariorum. Quia sm Ypocratem ventres tunc sunt caliciores. ⁊ cuz caliduz non

habet in qđ agat agit in seipsuz. z sic corrumpit stomachũ. Moraliter per tps hyemis est tempus aduersitatis vel tribulationis designandũ quã xps habuit cum ad suam passionem appropinquaret. Ideo ad litterã voluit plibare de pane azimo z triticio. z de carne assata agni paschalis. z de genimine vitis. i. de vino qđ generatur de vite. Idcirco dicit Math. xxvj. Prima die azimorum. que erat quinta feria hodierna. in cuius vespere agnus paschalis erat immolandus. vt habet. Mar. xiiij. Accesserũt ad Jhesum discipuli di. Vbi vis parem⁹ tibi comedere pascha. i. agnum paschalem. Nam ppriam domũ xpus non habuit. sicut conquerebatur Luc. ix. Vulpes foueas habent. z volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Ideo dixerunt vbi vis. quasi dicerent. Tu es deus cuius voluntati nemo resistere potest. vbi vis fiet tibi ibidem. Et dixit Petro et Johanni. Jhesus Luc. xxij. Ite in ciuitatẽ scilz hierusalem. z inuenietis hominẽ occurrere vobis amphoram fm Luc. fm Marc. xiiij. baiulans lagenam. Quod cõcordat August⁹. in cõcon. euangelistaz dicens. Terrea erat lagena. ideo amphora vel lagena dici poterat. Amphora erat in materia: sed lagena in forma. Hũc igitur hominen lagenam portantez sequimini quocunqz introierit. z dicite dño domus Magister dicit. Tempus meum. s. patiendi. s. quod est aboterno a deo ordinatum. in lege prefiguratum z a me amore hominũ desideratuz prope est. vt dicit Math. Quia in crastino. ideo apud te in domo tua faciam pascha. id est comedam agnuz paschalem cum discipulis meis. Et ipse ostendet vobis cenaculũ grande stratum. i. magnum z honorifice preparatũ. illic parate nobis. vt dicit Mar. xiiij. z Luc. xxij. Euntes autem discipuli scz Petrus z Joh. inuenerunt sicut dixit illis Jhesus z parauerunt pascha. id est agni paschalis refectionem. Et dicit Marcus. Vespere autem. s. ferie quinte facto venit Jhesus z discũbebat cuz duodecim discipulis suis sicut pius pater cum filijs. Et dicit Crysost. Mirabile fuit valde qđ ille suscepit christum non solum ignorans. sed quasi nesciens consequi se inimicicias iudeorum. sed contempsit odium eorum diuinitus inspiratus. Et edentibus illis Math. xxvj dicit glo. fm consuetudinem z preceptum legis Exo. xij. vbi dicitur sic. Comedetis illum. scilz agnuz paschalez. renes vestros accingetis zc. Et vt infra dicetur. Cum igitur sic comederent ait illis. vt dicitur Luc. xxij. Desiderio desideraui. id est valde desideraui hoc pascha manducare vobiscum anteqđ patiar. ammodo dico vobis. Non manducabo vobiscum hoc scz pascha figuratũ. donec inpleatur in regno dei. i. donec sacramentum corporis z sanguinis mei. quod in hoc veteri pascha spiritualiter intelligit in regno dei celebretur. vt dicit glo. q. d. Non comedam ammodo vobiscum in figura sed in veritate. Pro doctrina cõmunicanciuz est notandũ per agnum paschalem spiritualiter figuratus ẽ christus. qz sicut ille agnus paschalis quem comedebant iudei fuit agnus sine macula. Exo. xij. Sic xps qui sumitur a populo xpiano ẽ agnus dei tollens peccata mundi Joh. j. Et sine macula. qz peccatum nõ fecit. nec inuentus est dolus in lingua eius. j Pe. ij. Istum itaqz agnũ mundissimũ quicunqz sumere volunt debẽt obseruare ritum comedẽti iudeis preceptũ. vt agnum paschalem comedant cum lactucis agrestibus. z hoc litteraliter fiebat ad seruandũ amaritudinẽ quã sustinuerunt in seruitute egypti. Sed moraliter in hoc significabatur. quicunqz vult agnum pascalẽ christum comedere debz pmo z pncipaliter amaritudinẽ de peccatis commissis habere. Juxta illud Isa. xxxviij. Recogitabo tibi oẽs annos me. in ama. ani. m. Qz amaritudo pnie quattuor facit. Primũ est qđ xpm reconciliat Hiere. xviij. Si pniam egerit gens illa a malo suo quod locut⁹ suz aduersus illã agam z ego pniam super malum quod cogitaui vt facerem ei. Ecce mirabilis modus reconciliationis tanti dñi qui vult quasi ad paria iudicari cũ homine seruo suo. si homo vult penitere. id ẽ ad modum penitentis se habere. Sic z nobiles tẽporales pulcruz vindicte genus reputauerunt ignoscere noxijs. z penitentibus concedere veniam post reatũ. vt dicit Petr⁹ raueñ. in quodã sermone. Secundum est qđ angelos letificat. iuxta illud Luc. xvj. Gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiam agente. Et dicit Robert⁹ bol. super illud Sap. lect. cxlix. Gaudent angeli de penitentia peccatoris ppterea. primo qz vident sue anime custodẽ cõmissum taz glorioſum factũ. Sicut medic⁹ gaudet qñ videt sue cure cõmissum reparatuz z cõsuete valitudini restitutũ. Scdo quia vident ex peccatoribus conuersis suum adimpleri numerum z ruinã. Tertio quia vident se ad laudandum deum tale habere consortium. Tertium est qđ amara penitentia velut agrest| lactuca nosmetipos reformat Dicit eñ Boetius li. iiij. prosa. iij. Homo scõm varia vicia quibus indulget in naturam bestiarum transformatur. sicut inquietus in lingua. compatur cani. callid⁹ vulpi. accidiosus asino z sic de alijs. Ratio ẽ. quia anima homis ẽ mollis sicut cera que cito recipit effigiez illi⁹ rei cui imprimit. Si eñ applicat sigillo cui impressa ẽ figura leonis induet cera effigiez leonis. Si vo

cera applicet sigillo. cui insculpta est figura lupi vel vulpis. cera consimilem induet formam. Isto modo aia reruz quibus se per amorem applicat effigiem induet z in illas se transformat. Ideo dicit Hugo in solilo. de arra aie. Ea ē vis amoris vt talem te esse necesse sit quale est illud quod amas. z cui per affectuz coniungeris z in ipsius similitudinez dilectionis societate transformeris. Quartum est q demones ꝓfutat. Ne bementer em̄ confidimus q̄ eoz̄ preuidemus consilium z eoz̄ eijcimus laqueum vel carcerē q a suis p̄ncipib⁹ grauī affligunt. sicut custos carceris, p euasione latronū punitur. Valde ergo agitant inuidia quādo vidēt nos eis similes z diffformatos per peccatū ite⁊ per sacr̄m pnie restitutos. qđ sacr̄m pnie nullo mō eis cōcedit. Un̄ de hoib⁹ dicit Petr⁹. ij. Pe. iij. Non tardat deus promissis. sz patienter agit, ꝓpter nos nolle aliquē perire: sz ad pniam reuerti. ideo nc̄e ē q agnū pascalē christuz Jhesuz cū lactucl agrestibus amare pnie, p pctis pre ceteris reuerent comedam⁹ Scdo fuit preceptū iudeis. vt agnū pascalē comederēt assum tm̄ igni nō crudū: nec coctū in aqua. In quo moraliter instruimur vt in vera dilectione christum veruz agnum sumamus. Quia dicit glo. Illi comedūt assum igni q̄ habent coz excoctū per amorē: z sapidū per deuotionē Illi comedunt crudū qui habēt coz crudum. id est non coctum. qui habēt coz insipiduz id est nō sapidū sapore deuotionis. Ideo debēt fideles hunc veꝝ agnū comedere corde ignito ex vero amore. qz est sacramentū amoris. Und Clemēs. v. de reli. z vene. sanc. in clement. si dominū. dicit. In institutione huī sacr̄i dixit ipse dn̄s aplis. Hoc facite in meā ꝓmēorationē. vt p cipuuz in signū memoriale sui amoz eximij quo nos dilexit esset nobis hoc precelsum z venerabile sacramentum. Tertio fuit eis preceptuz q̄ caput cū pedibus z intestinis vorarent. Spūaliter caput agni christi est deitas sua qua similis z equalis est deo patri. de quo. j. Thoz. xj. Caput christi deus. Sed per pedes significat caro que ē infima in ipa natura. per intestina vero intelligitur aia christi. z hec oia debemus nobis p fidem incorporare. Debet enī quilibz volēs mā ducare hunc agnū mitem christuz credere q in sacramēto hec tria veraciter cōtineātur. deitas caro de virgine assumpta z anima sanctissima. Quia dicit. s. Ambro. li. de sacra. z ponit de con se. di. ij. c. panis. ij. Idē allegat magr̄ li. iiij. di. ix. c. iiij. q panis ē in altari vsitatus ante verba sacra. vbi aūt accesserit consecratio de pane fit caro xp̄i Et. b. Aug. i li. sen. Prosperi. z de ꝓse. dist. ij. c. sacrificiū. In specie inq̄t panis z vini quam videmus res inuisibiles. i. carnē z sangui nem christi honorem⁹. Item Eusebi⁹ emissin⁹ de con. di. ij. c. qz corp⁹. Inuisibiliť inq̄t sacerdos. i. christus visibiles creaturas in substantiam corporis z sanguinis verbo suo consecrata potestate commutat. Ex his vt dicit magister vbi. s Constat verum corpus christi z sanguinem in altari esse immo integrum christum sub vtraq̄ specie z substantiam panis in corpus. viniq̄ substantiam in sanguinem conuerti. Sed in hac fide multi errauerunt. quorum vnus principalis fuit Berengarius ecclesie andeganensis dyaconus. qui dixit q̄ post consecrationē non esset in altari verum corpus christi z sanguis. sed solū dixit ibi esse sacramentū. i. speciem panis z vini vt dicitur. de consecra. dist. ij. c. Ego berengarius. Iste error fuit nimis detestandus. ex eo q̄ oñes adorantes idolatriam cōmitterent. quia adorant verum corpus christi quod traxit de virgine gloriosa. ymo veꝝ filiuz dei dn̄m nostr̄ Jhesum christuz. qui tamē ibidē in humana natura non esset. vt dicit illa heresis. z certe valde ridiculosum esset q deus faceret illud maximum miraculum. q transsubstantiaret substantiā panis in corpus suum. z vinum in sanguinez. z statim ibi desineret esse corpus suum z sanguis ei⁹. ita q accidentia remanerent. Ideoq̄ victus dictus Berengarius de heresi coram papa Nicolao z centum. xiij. episcopis istum errorez reuocauit. vt de cons. dist. ij. vbi ponitur forma reuocationis. c. Ego Berengari⁹ indignus ecclesie sancti Mauricij andeganensis dyaconus cognoscens verā katholicam z apostolicam fidem anathematizo omnem heresim z precipue eam de qua hactenus infamatus suz. que asserere conatur panē z vinū que in altari ponunt post cōsecrationē solūmodo sacr̄m z nō veꝝ corpus z sanguinē dn̄i nostri Jhesu christi esse z nō posse sensualiter nisi in solo sacramēto manibus sacerdotum tractari vel frangi aut fidelīū dentibus atteri. Cōsentio aūt sctē romane eccl̄ie z corde z ore ꝓfiteor de sacr̄o dn̄ice mēse eandē fidē me tenere quā dn̄s venerabiľ papa nicola⁹ z hc̄ sctā sinodus aucte euangelica z aplica tenendā tradidit mihiq̄ confirmauit. s. panē z vinum q̄ in altari ponunt p⁹ ꝓsecratōez nō solū sacramētū Sz etiā veꝝ corp⁹ z sanguinē dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i cē Et sensualiter non solū sacramētū: sed in vitate manib⁹ sacerdotū tractari. frangi. z fidelīū dentibus atteri. iurans per sanctā z homonsion trinitatē. z per hc̄ sacrosancta euāgelia eos q̄ cōtra banc fidē venerint cū dogmatib⁹ z cōsectatorib⁹ suis eterno anathemathe dignos esse pronuncio. Qđ si egoipse aliqñ cōtra hoc aliq̄t sentire aut predicare presumpsero canonū seuerita ti subiacea. Quā reuocationē diligens lector at

tendere dz diligenť ne incidat in errorē magis periculosum. Nam ex illa reuocatione quidam referebāt q̄ corp⁹ xp̄i essentialiť frangiť z diuiditur manib⁹ sacerdotum qđ non ē. Jō qñ dicit in reuocatione: z spūaliter nō sacramentū. sz in vitate manib⁹ sacerdotū tractari. frāgi. z fideliuz dentib⁹ atteri. hoc totū referri dz ad accidētia. s. ad ipas spēs q̄ tractanť manib⁹ sacerdotū franguntť. z fideliū dentib⁹ atteruntť Et ibi sub illis spēb⁹ fractū totū corp⁹ xp̄i existere integruz z perfectū est credendū. ut plen⁹ docet glosa sup. c. Ego Berēgari⁹. Et infra. c. si doceť. Hc probať etiā ille error per illud qđ habeť in. c. si dñm. in clement. vbi. s. vbi dr̄. In hac vera sacramentali xp̄i ꝓmēoratione Jhesus xp̄s p̄sens sub alia q̄dē forma. in ppria aūt substātia ē nobiscū. Narrat etiā sanct⁹ p̄r Arseni⁹ in vitas p̄rum q̄ q̄daz p̄r sanct⁹ magne vite sz ideota z simplex nō p malicīā: sz ex simplicitate dicebat q̄ in sacramēto non erat corp⁹ xp̄i verū. sz solū eius figura sub specie panis. Quod cū sancti duo p̄res intellexerunt ipsuz arguebant dicentes. Nōne credere debem⁹ fm sedē apostolicam. q̄ panis quem sumimus nō fm figuram. sz in veritate sit corp⁹ xp̄i. Quia sicut de⁹ in p̄incipio de puluere terre fecit hoiez verū: z non fm figurā tm̄ ad eⁱ imaginē. ita credim⁹ q̄ quantuncunqz dixit. Hoc est corp⁹ meū: vere z nō fm figurā fuit ibi corp⁹ xp̄i. Qui cum per rationē senez de sua dubitatione trahere nō possent. dixerūt ad eū. Deprecemur cōiter per istam hebdomadā vt deus buⁱ rei aperiat veritatem. Quod verbuz senex cum gaudio recepit dicēs. Domine tu nosti q̄ non per malicīā incredulus suz huius rei sz per ignorantiam. Si erro reuela mihi dñe quod verum ē. Omnib⁹ aūt illis orantib⁹ diu. die dñico iuerunt ad ecclesiam vt mysteria celebrarent. Visum est illis trib⁹ solis q̄ puerulus in altari iaceret quod angelus domini in sacrificiū obtulit cū p̄resbyter panem deo offerret. z cū p̄resbyter frangeret panē angelus pueruz istum in frustra cōcidit. Et cū senex ad cōionem accederet. data est caro pueri cruentata. Tunc exclamauit dicens. Credo dñe q̄ panis hic in altari ponitur corpus tuum. z calix sanguis tuus. Et statim etiā illa caro versa est in panē fm ministerium sacramēti. quē cum summa deuotione sumētes deo gratias egerunt. Sacerdos etiā q̄dā deuot⁹ beate virgini de sacramēto altaris dubitauit. vnde eam assidue inuocauit vt ei subueniret. Qui missam celebranti. hostia ante pater noster disparuit. Admirat⁹ de hoc z perterrit⁹ beata virgo sibi apparuit filium tenendo in manibus. Qui etiam dicebat. Ecce eum quem puella puerpera peperi. Ecce quem consecrasti. ecce quē tuis manibus tenuisti. quem tangendo z leuando cunctis ostendisti. quem in sacramēto manducas z bibis. Ecce filium meuz tibi trado deuote z reuerenť suscepturz. z sic deposuit pueruz pulcerrimum. qui subito transfiguratus ē in hostiaz panis quē sacramētaliter sumpsit. et sic oīs dubitatio in eo cessauit. Albertus in p̄russia eps refert. q̄ q̄dā mulier cū ipse eēt eps venit ad eū cōfitens q̄ dyabolus non permitteret eam credere in sacramēto altaris q̄ ibi esset verū corp⁹ christi. z ergo cū accepisset ipsuz ante porcum in siliquis posuisset. Ecce mirū oīs porci flexerunt genua. z adorauerūt sacramentum. Volens autē misera experiri plus. posuit corpus christi super feru. z assauit iuxta ignem tanq̄ assaturam. z ecce gutte sanguinis abinde fluere ceperunt. Hoc autem facto. adhuc misera non contenta. corp⁹ christi fodit in terram. z sanguis super fossuz cepit emanare. quasi extra buliendo. ad qđ tunc compuncta est. z credidit verū corp⁹ christi esse in altaris sacramento. Et ep̄o supradicto confessa est. z ppetuaz penitentiam ab eo suscepit. His quidē sanctoz auctoritatibus z exemplis roborati sunt instructiq̄ xp̄i fideles nihil dubitent. nihil hesitent de sacramento altaris. sed veraciter credāt ibi esse verū corpus dñi nostri Jhesu christi z sanguinē eⁱ aiam z deitatez. De hoc dicit sanct⁹ Thomas in summa contra errores gentilium libro. iiij. c. lxix.

In hoc sacramento aliquid est ex vi conuersionis. aliquid ex naturali ꝓcomitātia Ex vi quidē conuersionis est in hoc sacramento illud ad qđ directe conuersio terminať. sicut sub specie panis corp⁹ christi in quod panis conuertitur. vt patet p verba ꝓsecratōis cū dr̄. Hoc est corpus meum. Similiter sub specie vini est sanguis xp̄i. vnde dr̄. hic est calix sanguis mei. Sz ex naturali cōcomitātia sunt ibi omnia alia ad q̄ cōuersio nō terminatur. sz tamen ei in qđ terminanť sunt realiter cōiuncta. Et subdit. Manifestuz est eīm q̄ cōuersio panis non terminať in diuinitatem xp̄i neq̄ in aiam eius. sed tm̄ sub specie panis est anima xp̄i z eius diuinitas. ppter vnionē vtriusq̄ ad corpus xp̄i Si eīm in triduo mortis hoc sacramētum celebratū fuisset sub specie panis nō fuisset anima xp̄i. quia non erat realiter corpori xp̄i vnita. Similiter nec sub specie panis fuisset sanguis. nec sub specie vini corpus: propter separationem vtriusq̄ in morte. Nunc aūt q̄ corpus christi in sui natura nō est sine sanguine. sb vtraq̄ igitur specie est corp⁹ z sanguis. hec san. Thomas. Ex hiis iam dictis elicitur breuiter q̄ heretici qui xp̄m in sacramēto deitatē negant. caput agni nō manducāt. Qui vero dixerūt ipsum nō habere carnē verā: sed fantasticaz vel de

celo aspoztatam. pedes agni nō comedūt. Alij aūt qui negabant ipsum habuisse animam rationalem. sed diuinitatem loco anime. intestina nō vozabūt. Nos autem xp̄ifideles caput cum pedibus z intestinis vozamus. quia de eius deitate vera carne z aīa rationali catholice sentire firmiterqz debemus credere. Quia q̄uis ex vi sacramenti solum est ibi cozpus. cetera autez alia sunt ibi ex naturali concomitantia. vt etiam dic̄ ipse doctoz Egidius in tractatu suo de cozpoze xp̄i. ꝓpositione. v. z vlt]. ¶ Quarto fuit p̄ceptū iudeis vt comederent agnū cum azimis panib⁹ Sed quid per azimos? certe penitentia z pura conuersatio fidelium cozpus xp̄i sumentium designatur. Debent enī puri esse sine peccatis qui saltez edere volunt de sacramēto altaris. iuxta illud apostoli. j. Cho[. v. Epulemur non in fermento veteri. i. peccato quod aīam inueteraſſe facit spūaliter. neqz in fermēto malicie neqz neq tie. i. in peccato ex certa malicia facto. sz in azimis sinceritatis. s. quantū ad puritatē affectus z veritatis quantuz ad puritatem intellect⁹. Et ratio est quare comedentes agnuz paschalez xp̄z debent esse pure ꝙuersationis z sine peccato qz sicut alimentum naturale z cozpozale nō ꝓdest cozpozi moztuo sed viuo. sic alimentum spūale cozpozis xp̄o nō pzodest moztuo spūaliter. s. existenti in peccato moztali. sed viuēti vita gratie z veritatis. z nō solum non pzodest in peccato moztali existentib⁹. verūetiā multū nocet. Naz sicut panis naturalis vsui humano cōueniens ē z nocet veneno nutritis. sic ille panis vite q̄ de celo descendit Joh̄. vj. Multū nocet infect] veneno moztifero peccati moztalis. Unde refert Aristo. in de regi. princi. ꝙ Indi quandam puellam pulcram valde miserunt regi Alexandro magno. Quā cū intuerer Aristo. dixit regi Alexandro. ꝓuisq̄ te tali puelle coniungas: da ei panem ad vescendum. Quod cuz fecisset statim puella moztua fuit z extincta Et ratio fuit. quia predicta puella fuit veneno a iuuētute nutrita. z tm̄ erat veneno pzo cibo vsa. quod venenū fuit ei cibus naturalis. z cibus humanus letalis. Moztaliter hec puella ē cuiuslibet hominis aia que ratione creatiōis est valde pulcra. Hz beu nutritur veneno peccati interdum p dyabolum cui consentit. ꝙ alium oēm cibū spiritualē contemnit. sicut predixit Dauid in ps̄. cvj. Oīmez escam abominata est anima eoz. Hec q̄dez puella mittitur Alexandro qui interpretatur alleuans tenebras. z significat deum qui leuat z tollit tenebras peccatoz. Isa. xlvij. Ego suz qui deleo iniquitates vestras. z mittitur ei per sacerdotes qui habent discernere aptitudinē peccantiuz. Et si adhuc estuans veneno peccati audet accedere ad sacramentū panis celici moztē incurrit temporalē. Si non penitea: eternam.

Quia dicit Hylarius sup Math̄. Oīm ad vindictam excitat. sanctos a se fugat. hostem suum letificat. vitā suā abzeuiat: q̄ cozp⁹ christi indigne manducat. Refert enī Apiarius ꝙ sacerdos quidā lubzicus z immūdus cozpus christi quasi quottidie polluto oze sumebat. Et vide vindictam dei. Os enī circa nasum. z mentū z lingua cōputruit. ita ꝙ vix posset pze fetoze ab amicis suis sustineri. ¶ Sed z alius sacerdos in gallia fuit. cuius manus immissa sup araz extense igne celesti vsqz ad cubitos sunt cōbuste. ¶ Quidā etiam sacerdos vidit quēdam peccatozē sibi cōfessum non vere contritū. qui nō habuit voluntatē abstinendi a peccatis: z sacerdos pzohibuit ei sacramētum. super hoc ille frivole accessit. Cui dixit sacerdos. Judicet de⁹ inter me et te. z dedit ei cozpus xp̄i. qz sacerdos non debet ꝓhibere sic accedētes Quia dicit Aug. de cō. di. ij. c. quottidie. Nō ꝓhibeat dispēsatoz. i. sacerdos q̄ cozp⁹ xp̄i dispensat populo. pingues terre. id est peccatozes diuites in peccatis si occulti sunt ad mēsaz domini manducare. sz moneat timere exactozem. id est deuz qui hoc exigit ab eis. quod patet de illo de quo supza. qui cum sic sumeret indigne. statiz guttur ei⁹ ruptū fuit. et exiuit cozpus christi z illico expirauit. Ideo dicit apostolus. j. Thozint]. xj. Pzobet aūt seipm homo z̄c. Qui enī māducat z bibit indigne z̄c. Diceret aliquis. dicit Hzego. ꝙ hoc venerabile sacramentum est ablutio scelez. q̄ videtur ꝙ sumens illud in peccat] moztē nō mereat: sz magis mundet Ad hoc dr̄ ꝙ. b. Hzego. nō intelligit de ablutiōe pctōz moztaliū: sed venialiū. Quidaz tm̄ intelligunt de peccatis moztalib⁹. Et tūc fm Innocē. locutio talis ē impzopzia. Quia sacēmētum eucharistie crimina abluere dicit inquantū ea impedit ne cōmittant̄. vel intelligitur de peccatis moztalibus oblitis. de quibus aliquis hz cōtritionē generalem. Quia in sumente pōt esse tale peccatū moztale occultū. ꝙ si ei⁹ cognitionez haberet in memozia libenter vellet cōfiteri z penitētiam pzo eo acceptare Talis si deuote accedit ad sacramentū eucharistie cōsequit̄ veniaz de peccatis. Et ad hūc sensuz dic̄. b. Aug. Cū cozp⁹ christi manducat moztuus suscitatur. Quinto pzeceptū fuit vt comederent agnū paschalez accinctis renib⁹. Quia dicebatur iudeis Exod. xij. Sic comodetis illum. renes vestros accingetis. Quod ad litterā fuit eis pzeceptum qz debebāt esse parati ad eunduz de egypto. Hz moztaliter significabatur in accinctione renum ꝙ qui vellet de agno vero christo Jhesu comedere. deberet esse accinctus cingulo castitatis.

iuxta illd Luc.xij. Sint lumbi vestri precincti. Super quo dicit Grego. Lumbos precingimus cū carnis luxuriam per cōtinētiam coartamus Debēt eñ tam cōiugati q̄ soluti caste viuere cū volūt ad hoc sacramentū eucharistie sancte accedere. ¶ Quia legit q̄ quidā cognouit sabbato pasce vxorem,ppziam.z in die pasce quando cōicaretur corpus christi ex ore eius exiliit.

¶ Sed diceres. Utrum pollutio nocturnalis impediat eucharistie sumptionez. Ad hoc dicit q̄ pollutio qñq̄ prouenit ex precedenti cogitatione vel delectatione vel consensu. Quandoq̄ ex repletione nimia vel crapula.z quelibet hmōi impedit.vel si aliquis probabilit dubitat q̄ peccatum mortale in ipso sit causa pollutionis dz omnino abstinere ab eucharistie perceptione. Quādoq̄ aūt contingit ex illusione dyaboli cōcitantis z volentis impedire cōmunionē. Quādoq̄ ex debilitate.cuius causa hō non potest semen custodire z cōtinere. Quandoq̄ ex virtute nature expellentis superflua. Et de illa dic Grego.scribēs anglor episcopo.z ponit di.vj.c.j. Omnino hec illusio non timēda.q̄ omnino nesciens pertulisse magis dolendus est q̄ fecisse. Et si necessitas vrget potest sacerdos celebrare si deuotio exposcat. Similiter laica persona potest communicare.sed sine necessitate aut speciali deuotione non debet. Si tamē celebraret vl sacramētum acciperet nō per hoc mortalit peccaret. In tali aūt casu tutius est abstinere humiliter. ¶ Sexto preceptum est vt haberent calcimenta in pedibus. Moraliter calciamēta pedū sunt exempla sanctor patr̄ q̄ inspicere debem quantā reuerentiaz circa hoc sacr̄m venerabile sumendū habuerunt. Et certe pueri sumere debent hoc exemplū ab hoc puero de quo scribit Cesarius in dyalo. Qui cum infirmaretur spiritusancto inflat corp christi sibi dari fecit. Qū q̄ eum parentes ,phiberent ille fortiter clamauit. Date mihi corp dñi: date mihi corp domi Delatuz est igitur verbū ad sacerdotē. Qui cuz diceret nō esset securū tali puero ,qui nō intelligit quid sit dare corpus dñi. Hostiaz tulit ei nō benedictaz. Quam cū porrigere ei vellet z diceret. Ecce hoc ē corp domini. Ut igitur ex ore infantium dñs deuiceret z destrueret perfidiā multor̄ qui de eodē sacramento male sentiunt. inspirauit puero vt responderet. Nō est corpus dñi quod mihi offertis. Ad quod verbuz admirans z pueri aliquid diuini inspiratum arbitrās ei sacram communionem attulit. Quam ille deuote satis accepit. Sic z pueri exemplo illus discretionē debent habere inter panez non consecratum z consecratum. quia sub specie panis a sacerdote consecrati ver̄ corp christi occultat. Quare si reuerenter et deuote sicut ille puer susceperint.calciamenta dicuntur spiritualiter in pedibus habere. Dz adulti etiam z senes iam sumere debent exemplū .b. Piero.qui cū infirmaretur.humiliter rogauit fratres suos vt corpus christi sibi ministrarent. vt habetur in epistola Eusebij discipuli sui ad Damasuz portensez episcopuz. Rogo inquit domini mei vt afferat corpus christi quatenus in suo lumine videam lumen.z firmans super me oculos suos det mihi intellectum z sanet me in via qua nūc exiturus gradior. Cum autez dñm venire vidit: pstrauit se protinus in terra: voce z lachrymis quantuz poterat clamās. Dñe quis ego suz vt sim dign vt intres sub tectum meum. meruit hoc peccator hō? quasi diceret.certe domine non sum dignus. Nunquid ego melior sum q̄ oñes patres mei. Tu Moysi noluisti vno ictu oculi monstrari. cur te tantum humilias vt patiaris ad hominem descendere peccatorem z publicanū.z non solum cum illo manducare.sed teipsum prebere manducari nobis mandas z iubes. ¶ Cunq̄ prope illum esset sacerdos.erigens se vir glorios genubus flexis cunctis cernentibus magis lachrymis z suspirijs clamauit. z pluries pcutiens pectus suuz dixit. Tu es deus meus q̄ pro me passus es.an forte alius? certe tu es ille Qui cum deus esses ante oia tempora sine principio genit a deo patre eternaliter z iestimabili generatiōe . qui ipso patri z spirituisancto idē vnus deus es permanes idem quod eras es. z inter vnius puelle corpusculum clausus. fact es homo. Et plura alia laude digna exorauit. Quibus finitis reuerenter accepit corp christi preciosuz .hoc exempluz moneat quemlibz hominem ratione vtentem.vt humiliter petat z reuerenter cum fletibus z suspirijs corpus christi suscipiat. z orationes deuotas dicat z premittat.vt sic calciamenta spiritualiter in pedibus habeat. ¶ Septimo preceptū fuit iudeis edendo agnum pascalē.vt haberent baculos in manibus. Et moraliter per baculos custodia significatur pastoralis.quem quilibet subditus volens eucharistiam sumere debet in manibus tenere.q̄ a suo pastore z pprio sacerdote corpus christi est sumenduz. vt dr ex de pe. z remis.c. Omnis vtriusq̄ sex.per Innocēt.iij. de quolibet parochiano.q̄ debet ad minus recipere reuerenter in pasca eucharistie sacramentum a,p prio sacerdote nisi de ꝓsilio sacerdot ob aliquā ratōnabilē causaz ad tps ab ei preceptōe duxerit abstinēdū. Ecce bēs mētōz de ,ppo sacerdote a quo tu pochiane dēs agnū pascalū sumere vel ab alio cui voluerit ille ꝓmittere.nec dz se alienus sacerdos de subditis alteri eos cōicando

intromittere. Quia dicitur extra de parochi. c. vt dñicis. vbi glosa. premittit. Statuim⁹ vl' pre cipimus vt dñicis vel festiuis dieb⁹ presbyteri anteq̃ missam celebrent plebẽ interrogent si alterius parochianus in ecclesia sit qui propio cõtempto presbytero ibi missam non velit audire. quem si inuenerit statim ab ecclesia abijciat. Et si alieno sacerdoti inhibeꝛ ne mittat alienum parochianũ ad ecclesiam (si hoc ex contemptu propij sacerdotis fieret) fortius inhibetur ne admittat ad sacram eucharistiam. qz prohibito vno oia prohibent̃ que sequuntur ex illo. disti. iiij. c. deniq;. z. xiij. q. v. c. penale. Octauo p̃cipitur. q; in vna domo agnus paschalis comedaꝛ Hec dom⁹ est ecclesia. de qua extra de sum. tri. z fide catho. c. firmiter. Una est vniuersalis ecclesia extra quã nullus omnino saluaꝛ. In qua quidez ipse deus sacerdos ẽ. z sacrificiũ Jhesus christus. cuius corpus z sanguis in sacramẽto altaris sub speciebus panis et vini veraciter cõtinentur In hac quidẽ domo sancte ecclesie tradendũ est sacr̃m sctẽ eucharistie. z ñ in cõuenticulis hereticoꝝ. Et ideo canitur in hystoria corporis xp̃i. z est sumptũ ex ps̃. xlij. Introibo ad altare dei. z sumam christum qui renouat iuuẽtutem meam. Nono z vltimo preceptum fuit vt comederent festinãter. in quo significatur q; sumendo hoc venerabile sacramentũ festinare debemus ad omne op⁹ bonuz. vel etiam in hoc significatur q; per virtutẽ huius sacramẽti festinandũ est ad patriã celestem: qz est viaticũ pduc ens ad celũ. sicut figuratum est. iij. Regũ. xix. de Helya q̃ cibatus est pane subcinericio z aqua z ambulabat in fortitudine cibi illi⁹ vsqz ad mõtez dei Oreb. Spiritualiter hic mons significat celum. quia oreb interpretatur mensa. z significat mensaz celi. de qua Luc. xxiij. Ego dispono vobis: sicut disposuit m̃i pater meus vt edatis z bibatis super mensaz meam in regno meo. Ad quã quidẽ mensaz ambulant qui hic digne de vero agno paschali manducant. Quia dicit Ambꝝ. li. de sacramẽto. Cum caro christi digne percipitur vita vtiq; eterna in nobis reparatur. Post Q q̃ igitur cũ agnũ paschalẽ cum discipulis comedisset. surrexit a cena. vt dicitur Joh. xiij. Et deposuit vestimẽta sua. id est tunicã superiorẽ exuit: z inferiorem precinxit. z cepit lauare pedes discipulorz. Hoc figuratum est p̃mo Gen. xviij vbi legitur. Abzabaz sedenti in hostio tabernaculi. apparuerunt ei tres viri. Quos cum vidisset cadens in terram adorauit z dixit. Afferam pauxillum aque z lauentur pedes vestri. Abzabam interpretatur pater videꝝ. z significat xp̃z qui videt omnia Et est vt dicit apostolus Heb. iiij. Discretor cogitationum et intentionum. et non est vlla creatura inuisibilis in cõspectu ei⁹. omnia eñ nuda z aperta sunt oculis eius. Per hoc autem q; Abzaham sedit in hostio intelligitur exitus christi de mũdo: cũ in breui exiturus esset de hoc seculo nequã ad patrem. accepit linteuz se cingendo. Deniq; misit aquã in peluim et cadens humiliter ante pedes discipulorum. Quod figuratur in illo q; Abzabaz adorauit in terra. z cepit lauare pedes eorum. z lintheo extergere quo erat precinctus. Et dicit Orisosto. q; a Juda incepit lauare Et hoc ideo. quia sicut bonus medicus plurimorum egrotorum curis intentus ab his qui magis indiget curã incipit. sic dñs a Juda icepit tanq; a magis indigẽte vt p̃ hoc ostenderet nob inimicis nr̃is officiũ beneficentie z humilitatis debere exhibere. Jo dicit Origenes. Dominus cepit lauare pedes discipulorum ab vltimis incipiẽs. Et qz (vt creditur) Judas fuit vltimus igitur cẽ. Sed o figurata est hec lotio Gen. xix. Ubi legitur. vespere sedente Loth in foribus ciuitatis venerũt duo angeli zodomam reuertere. Quos cum vidisset adorauit cadẽs in terra. z dixit. Obsecro declinate in domũ pueri vestri. z lauabo pedes vestros. Qui dixerũt: minime. Et sequitur. Cõpulit eos opido. i. valde. Ad litteraz eñ erat vespere quando hanc lotionẽ peregit. Quia dicit Mar. xiiij. Vespere aũt facto venit Jhesus cuz xij. discipulis. Sed q; angeli dixeruut: minime. nolentes sibi lauare pedes. figuratur q; Petr⁹ z forte alij nolebãt q; xp̃s ver⁹ Loth lauaꝛ eorꝝ pedes. Ideo dicit euangelista. Uenit ergo ad simonem petrum. Quia dicit Aug. q; primo incepisset a Petro tanq; a digniori. Qui ait ei. Dñe tu lauas mihi pedes. q. d. Tu creator: mihi creature. tu domine: mihi seruo. Qui ille, Nõ ego facio tu nescis modo: scies autem postea. Dixit ei Petrus. Non lauabis mihi pedes in eternum Qui christus. Si non lauero te nõ habebis partem mecum. Per quod compulit eum ad cõsentiendum lotioni. z denotatur in hoc q; Loth cõpulit angelos valde. vt ad eum intrarent. et pedes eorum lauari permitterent. Sic si Petrus vellet in domuz dñi intrare. necesse foret vt mitteret sibi pedes lauare. Ideo dixit. Domine nõ tantũ pedes. sed z manus et caput. Cui Jhesus Qui lotus est non indiget nisi vt lauet pedes. sz est mundus totus. Per hoc corripuit eum asserens q; non indigeret vel egeret lotione capitis nec manuum. sed tm̃ pedum. Per caput moraliter intelligitur intentio. per manus operatio. z per pedes affectio. duo prima videlicet: intentio z operatio. in Petro erant munda. qz in oibus habuit intentionem rectam z operationem bonã. ppter quod lotione capitis z manuũ non

indigebat. Sed affectus in Petro ⁊ in ceteris
sepe in aliquo puluere terrene affectionis pote
rant maculari ⁊ aspergi. sicut patet Luc. xxij.
quando simul discipuli cõtendebant quis eoꝝ
post discessuꝫ christi videreꝝ esse maioꝝ. propte
rea arguebat eos Christus duꝫ dixit. Qui inter
vos est maioꝝ fiet sicut iunioꝝ Ideo necesse erat
vt talis affectio in eis lauaretur Propter qõ di
cit. b. Aug. Ipsi humani affectus quibus in hac
vita viuitur quasi pedes sunt vbi ⁊ humanis re
bus afficimur. vt si dixerimus q̃ peccatum non
habemus nosmetipsos decipimus. Pro doctri
na morali notandum dominus noster Jhesus
christus ideo lauit pedes discipuloꝝ vt ipsi pre
lati lauarent sordes suoꝝ subditoꝝ. Tunc eñ
pedes ⁊ caput lauant quando verbo ⁊ exemplo
subditorum intentionem malam purgant ⁊ affe
ctus emendant. Sepius eñ contingit q̃ pedes
nõ lauantur qñ manus est inquinata. aut quan
do aqua est turbida. aut quando immũdicia in
pedibus est inueterata. His tribus de causis sũ
diti non lauantur. Primo quando manus. id ẽ
opera prelatoꝝ sunt immũda. iuxta illũ Eccl̃i.
xxxiij. Ab immũdo quis mundabitur. q. d. nul
lus. sed magis inq̃natur. Ideo dicit Grego. in
registro. ⁊ habeť. j. q. j. c. Necesse ẽ vt mũda sit
manus que diluere sordes curat ne tacta queq̃
deterius inquinet. si sordida sequẽs lutea tenet
Scriptum est eñ Isa. lij. Mundamini qui fertis
vasa domini. Et exponit hoc. vasa eteñ dñi fe
runt qui proximoꝝ animas ad interiora ⁊ spiri
tualia celestia perducẽdas in conuersatiõis sue
exemplo suscipiunt. Qui dicto alludit Grego. ⁊
nazanze. Mundari inquit prius debet. ⁊ sic ali
os mundare. Sapientẽ prius fieri. ⁊ sic alios fa
cere sapientes. lumen effici. ⁊ sic alios illumina
re. accedere ad dñm. ⁊ sic alios ducere ad dñm
sanctificari. ⁊ sic alios sanctificare. manus re
ctas habere. ⁊ sic dare rectum consiliuꝫ. Scõ
quando aqua est turbida ⁊ immũda Moraliter
aqua turbida est amoꝝ mundi. de qua Hiere. j.
Quid tibi in via egypti vbi babes aquam turbi
dam. Talis eñ aqua nõ lauat sed inquinat. Et
de hoc Aug. Quisquis es qui es in mundo. ad
te venit qui fecit mundum vt eripiat te de mun
do. q̃ si adhuc dilectio retinet mundus non es.
Si tamen aliqua necessitate te retinet mundus
habitat in te qui mundat immundos. Tertio
quando ipsa macula pedum ex nimia frequenta
tione efficit̃ nimis tenax ⁊ inueterata. Per hoc
intellige quando aliquis nimia peccata frequẽ
tat. talis difficulter posset lauari. Quia dicitur
Eccl̃i. xxxiij. Qui baptizatur a mortuo. id est
peccato mortali. Et iterum tangit. Quid pdest
eius lotio. quasi diceret: parum vel nihil. Ter
tio loco pedum figurata est Gen̄. xxiiij. vbi dici
tur. Laban dedit aquã ad lauandum pedes ca
melorum. quos secum adduxerat seruus abra
he. Non solum dedit aquam ad lauandũ pedes
camelorum. sed etiam viroꝝ qui cum eo erant.
Laban interpretatur candidus ⁊ significat xp̃z
de quo dicit sponsa Cantic̃. v. Dilectꝰ meꝰ can
didus ⁊ rubicũdus electus ex milibus. Iste in
quam cãdidus ⁊ rubicundus ⁊ absq̃ omni pec
cato. Dedit aquã ad lauandum pedes camelo
rũ ⁊ viroꝝ. i. apostoloꝝ q̃ dicũtur cameli ⁊ viri
Cameli quidẽ ppter mansuetudinẽ ⁊ oneꝝ sup
portationẽ. Sicut enī cameli sunt aialia oneri
fera ⁊ mansueta ad portandum hominez onera
deputata. vt dicit autor propie. li. xij. sic apo
stoli fuerunt oneriferi ⁊ mansueti hoĩm onera
supportantes. vt adimplerent illud ad Gall̃. vj
Alter alterius onera portate. Sunt ⁊ viri ppt̃
virtutum germinationez. quia germinauerunt
in virtutibus sicut sancti ⁊ electi dei. Istis q̃dez
dedit aquam ad lauanduꝫ pedes verus Laban
christus. vt sic mundi essent ab affectibus mun
danis. Ideo post lotionez dixit eis Johannis.
xiij. Jam vos mũdi estis sed nõ oñes. Sciebat
nanq̃ quisnam esset qui traderet eũ Propterea
dixit. non estis mundi omnes. Postq̃ aũt lauit
pedes eoꝝ accepit vestimẽta sua. Et cũ recubu
isset iterum dixit eis. Scitis. i. scire debetis q̃d
fecerim vobis. quasi diceret. Feci hoc in exem
plum humilitatis. vos vocatis me magr̃ ⁊ dñe
⁊ bñ dicitis. sum eteñ. Si g̃ ego dñs laui pedes
vr̃os ⁊ magr̃. ⁊ vos debetis alter alterius laua
re pedes. Exemplũ eñ dedi vobis: vt quẽadme
duꝫ ego feci ⁊ vos faciatis. Postq̃ hoc fecisset
cõtinuo instituit duo venerãda sacr̃a. Primum
in memoriã sue passionis. ⁊ hoc fuit eucharistie
sacr̃m. de quo Mathe. xxvj. Accepit Jhs panẽ
⁊ bñdixit ⁊ fregit deditq̃ discipul̃ suis. accipite
⁊ comedite. hoc ẽ corpꝰ meũ. Deinde accipiens
calicem. i. vinum mixtuꝫ cum aqua in calice ad
transsubstantiandum in sanguinem suum. bene
dixit ⁊ gratias egit ⁊ dedit illis dicens. Bibite
ex hoc omnes. Hic est calix noui testamenti. id
ẽ sanguinis r̃m Marc̃. xiiij. qui p multis effun
detur. i. extra corpꝰ fundeť. in remissionẽ pcto̅z
sq̃z per sufficientiã. licet nõ per efficaciaꝫ. Quia
multi amore peccatoꝝ se tali effusione faciunt
indignos. Hic queruntur plura Primo quibus
figuris in veteri lege hoc sacr̃m est figuratum.
Ad qõ dicit̃ q̃ multis Primo habeť Gen̄. xiiij.
Melchisedech rex Salem, pferens panẽ ⁊ vinũ
Abrahe. Erat eñ sacerdos dei altissimi. Mel
chisedech eñ interpretatur rex iustus. rex paci
ficus. rex pacis. aut rex iusticie. que quidez om
nia christo recte conueniunt. qui obtulit panez

sui sanctissimi corporis ꝛ vinum sanguinis sui preciosissimi. Abrahe qui interpretat̃ pater mlt̃itudinis. ꝛ significat quẽlibet apostolũ. Quia quilibet excepto Juda fuit pater multitudinis: ꝓpter collisionẽ multoꝝ populoꝝ. Nõne petr⁹ fuit pater multitudis q̃ cõuertit vno die tria mlia homĩ. Actĩ. ij. ꝛ alio die. v. mlia Actĩ. iiij. quos cõuertit de iudeis ꝓter hos quos ꝙuertit de gẽtib⁹. Nõne Andreas fuit pr̃ multitudis q̃ ꝙuertit. xx. milia hoĩm. ꝛ sic de alijs. Scda figura Gen. xviij. vbi Abrahã post q̃ lauit pedes triũ viroꝝ. s. angeloꝝ ait Ponã buccellã panis ꝛ cõforteť cor vr̃m. Et siliter Gen. xix. post lotionem pedũ duoꝝ angeloꝝ appositus erat in cõspectu eoꝝ panis. Sic ver⁹ Abrahã xp̃s post q̃ lauit pedes discipuloꝝ suoꝝ qui similantur angelis Isaie. xxxiij. Angeli pacis amare flebunt. s. in passione dñi. apposuit eis veꝝ panem sui preciosissimi corporis. Tertia figura habeť Exo. xvj. Pluit dñs manna filijs israel in deserto. Quod cũ vidissent dixerunt. Man hu. sunt due dictiones. ꝛ significat. Quid hoc. s. est. Sic exponit Joseph⁹. Sed Rabisalomon ꝛ hebrei moderni exponunt Man hu. i. preparatum a deo pro refectione nostra Spiritualiter per mãna in sacra scriptura figurar singulariter eucharistie sacramentum. vt dicit Holcot lectione. clxxxiij. Dicit enim. Filij israbel per desertuz trãseuntes versus terram eis a domino repromissam tali refocillabantur alimẽto. Ita nos per mundũ ad celum pergentes. corporis ꝛ sanguinis quottidiano viatico recreamur Et sicut mãna sapiebat vnicuiq̃ sicut affectus ei⁹ disposit⁹ fuit ꝛ sicut volebat. q̃uis magister historiarum super eodẽ dicit q̃ non sit valde autenticũ. Credo tamen q̃ sit autenticum. propter verbũ sapientis. Quia dicit Sap̃. xvj. Angelorum esca nutriuisti populum tuum. ꝛ paratuz panem de celo prestitisti eis sine labore omne delectamentum in se habentẽ. ꝛ omnis saporis suauitatem. Substantiam eñ tuam ꝛ dulcedinẽ quaz habebas in filios ostendebas ꝛ deseruiens vniuscuiusq̃ voluntati ad quod quisq̃ volebat. Et loq̃tur sapiens ad litterã de manna quod fuit figura verissima huius sacramẽti. vt dicit Amb̃. et magister li. iiij. dist. viij. c. j. Dicit etiaz. b. Aug. de ecclesiasticis dogmatib⁹. ꝛ ponit̃ de cõse. di. ij. quottidie. in fine. Quia mãna ꝼm voluntatẽ filijs israbel in deserto sicut volebant sapiebat. Quod tamẽ dictũ ꝛ sapiẽtis ꝛ Aug. vniuersaliť nõ de omnibus vere est intelligendũ. vnde idez beat⁹ Aug. in li. retrac. dicit. Si itaq̃ ille panis vnicuiq̃ sapuit sic̃ voluit. tũc nõ dixissent aliq̃. Anima nostra nauseat super cibo isto leuissimo sed solum intelligitur q̃ apud sectatores diuini beneplaciti iste panis conuertebatur in gustum quem quilibet talium appetebat qui ꝼm diuinũ beneplacitum tunc viuebat. Sic sumentes eu charistie sacramentũ si post sumptionẽ sentiunt amorẽ. i. saporẽ dinine dulcedinis ꝓecturando possunt se scire digne sumpsisse. Ita econuerso q̃ spũalem saporẽ diuine dulcedinis post sacramẽti sumptionẽ non sentiũt. possunt se timere indigne sumpsisse. Ecce hunc angelicũ cibum dedit christus discipulis suis in deserto huius mundi Quarta figura habeť. ij. Regũ. vj. Cunq̃ Dauid reduxisset archam in tabernaculum. deinde benedixit populo ꝛ ptit⁹ est vniuerse multitudi israel singulũ collyridã panis ꝛ assaturã bubale Moraliter per archã intellige virginẽ Mariã quam (vt pie creditur) ver⁹ Dauid christus reduxit in tabernaculum sue habitationis anteq̃ iret ad locũ esus agni paschalis. Deinde bñdixit intellige panẽ. ꝛ sic partit⁹ est oĩbus apostolis collyridã. ꝛ est panis triangulus. ꝛ significat corpus xp̃i in quo hec tria sunt. deitas. aia ꝛ carо. ꝛ assaturam bubale. id est carnẽ assam in ara crucis. Quinta figura habeť Hester. j. vbi legiť q̃ rex Assuerus tertio anno imperij sui grande fecit cõuiuiuz cunctis principibus ꝛ pueris suis Per Assuez qui interpretat̃ beatus intelligitur xp̃s q̃ tertio anno. i. tertio tpe. s. gratie magnũ fecit conuiuiũ. qz tũc instituit eucharistie sacramentũ: cũ ctis principib⁹ ꝛ pueris suis. i. apostolis. de q̃bus p̃s. xliij. Constitues eos principes super oñem terrã. vt ostenderet gloriã regni sui Tũc eñ oñdit fidelibus cibũ preciosissimũ quo reficiuntur angeli in sua spẽ. Fideles aũt in hoc sacramẽto in spẽ aliena. Et inuitauit insup oẽm populũ. qz vult oẽs hoies saluos fieri ꝛ ad hoc sacr̃m admitti. ꝛ b⁹ septẽ dieb⁹. i. toto tpe q̃ septenario diez reuoluiť spaco i vestibulo ozti. i. in ecclesia militante. de qua Cantic̃. iiij. Ortus cõclusus sozor mea sponsa. sicut exponit hanc figuram Nicolaus de lyra in glosa morali. Secundo si queritur quando hoc sacramentum fuit institutum. Ad hoc dicitur q̃ facta est hui⁹ institutio post esum agni paschalis. vt satis clare patet ex predictis. Idem testatur magister lib. iiij. dist. viij. c. iiij. Dominus inquit Jhesus ad inuisibilia paterne maiestatis migraturus. celebrate cum discipulis suis typico paschate. q̃dam memoriale eis commendare volens. sub specie panis ꝛ vini. corpus ꝛ sanguinem eius tradidit eis. Idem probat Eusebius emissenus. et ponitur de consecra. distin. ij. Et qz corpus. dicit. Quia corp⁹ assumptuz ablatur⁹ erat ab oculis ꝛ illatur⁹ sideribus. necesse erat vt in die cene sacramentũ nobis corporis ꝛ sanguinis consecraret vt coleret iugiter ꝑ mysterium

quod semel offerebatur in precium. Idē patz in clementi. de reli. z venera. sanc. si dñm vbi dicit Transiturus de hoc mūdo ad patrem saluator dñs noster Jhesus christus cum passionis sue instaret hora sumpta cena in memoriaz mortis sue instituit summum ac magnificum sui corporis z sanguinis sacramentum. corpus in cibum z sanguinem in potum tribuendo. Tertio queritur. Quare hoc sacramentum post cenam fuit institutum. Ponit de hoc magister li. iiij. distin. viij. c. iiij. tres causas. Primo vt oñderet eis legis veteris sacramēta (inter que precipuū erat agni paschalis sacrificium) terminari in morte sua. z noue legis sacramenta substitui. in quib⁹ excellit misterium eucharistie. Secundam tangit cum dicit. Idcirco etiam post alia dedit. vt hoc vnum. s. sacramentum artius memorie discipulorz infigeretur. Tertiam tangit cū cōcludit. z ab ecclesia deinceps frequentaret. Ex illa oritur alia questio. Exquo christus hoc suū sacramentū post agnum paschalem instituit. z discipulis ad sumendū dedit. Nunquid et nos post alios cibos hoc sacramentum sumere debemus Respondet mgr̄ li. z dist. vbi. s. di. Non exinde disciplinā sanxit in posterz vt post alios cibos sumat. sed potius a ieiunis sumi oportet. Hlo. nisi necessitas vrgeat. Et. b. Aug. in li. responsionum ad Januariū. z habet de cōse. dist. ij. c. liq̄do. dicit. Apparet. n. primo cū discipuli accepe rūt eucharistiā nō eos accepisse ieiunos. nō tñ ideo calumniandū. i. apponendū ad crimē ē vniuerse ecclesie q̄ a ieiunis semp sumit. Placuit eñ spūi sancto: vt in honore tanti sacrāmēti primo in bos christiani dñicū corp⁹ intraret q̄ alij cibi. Ideoqz mos est iste z cōsuetudo secura zc̄. Quarto si queritur vtrum christus discipulis suis omnibus dedit eucharistie sacramentum. Ad hoc dicit q̄ sic. Et pōt hoc oñdi per hoc qō dixit dñs Mathe. xxvj. Bibite ex hoc oēs. Et Marci. xiiij. dixit. Biberunt ex eo omnes. Ex quo pz q̄ nullū excepit. Et ē argu. eī de maio. z obedi. solite. vbi tractat dñs Innocēti⁹ illud v̄ bum christi. Quodcūqz ligaueritis sup terram erit ligatum z in celis zc̄. dicēs. Nihil excipit q̄ dicit Quodcunqz. Nam si alicui discipulorum non dedisset christus sacramentum sui sanctissimi corporis. hoc maxime videret de Juda cui tamē dñs tradidit sicut z alijs. sicut testatur. b. Aug. z ponit. j. q. j. christus. Christus inquit qui traditorem suum tanta pacientia pertulit. vt ei primam eucharistiam cōfectam manib⁹ et ore suo cōmēdatam sicut ceteris apostolis traderet. Quinto si queri quale corp⁹ christus discipulis suis tradidit. Rñdz san. Tho. z mgr̄ q̄ christus tale corp⁹ dedit discipul̄ q̄le tūc habuit id ē passible z mortale. nec tamē impassibile ma S iorez habet efficatiā. Hugo vero de sacra. peni. c. viij. dicit. q̄ christ⁹ dedit eis impassibile. Xp̄s inquit diuersis tēporib⁹ oñes dotes assumpsit quia in natiuitate assumpsit subtilitatem. cuz reseruatis virginalibus claustris exiuit de vtero virginis. In tranfiguratiōe aūt assumpsit claritatem. Sed cum ambulasset super mare assumpsit agilitatem. Cum tradidit corpus suum cenantib⁹ discipulis suis sub specie panis. assumpsit impassibilitatē. ergo videt q̄ corpus impassibile dedit discipulis suis. Sed qualiter verba Hugonis sunt intelligenda potest haberi ex verbis ipsius cuz subdit. Quomodo impassibiliter non dabatur qui inuisibiliter sumebatur. z incorruptibiliter manducabatur. Vult dicere hugo q̄ licet fuit passibilis z dedit discipulis suis passibile. dedit tñ illis impassibiliter. id est eo modo quo pati non potuit. quia christo vt existit sub hostia dolor inferri non potest. vt pulcre declarat Egidius romanus in tractatu de corpore christi propositione. xvj. Et similiter legitur in dicto Hugonis z in alijs doctoribus reperitur q̄ christus dedit discipulis suis corp⁹ impassibile. q̄ dando corpus suum assumpsit impassibilitatem z incorruptibilitatem. hoc nō debet referri ad rem. sed ad modum. z declarat sit. Sicut inquit si corpus christi fuisset reseruatum in hostia cum patiebatur in cruce z separata fuit anima eius a corpore. tunc mortuus fuisset in cruce. fuisset etiam mortuus in hostia. Nō enim est intelligibile q̄ idem corpus numero simul sit viuum et mortuum. z simul sit animatuz et inanimatum. Sic omnis dolor qui inferebatur christo in cruce fuisset in eo in hostia. Non tamen fuisset in eo in hostia. vt habet esse in hostia. Et hoc est quod dicit idem doctor. q̄ ille dolor fuisset differenter in christo existente in cruce z existente in hostia. Quia in cruce vbi erat corpus passibile z passibiliter fuisset in eo dolor per illationem. Sed in hostia licet esset corpus passibile. tamen quia ibi erat impassibiliter non fuisset ibi dolor per illationem. Licet christus in hostia doluisset. Quia dolor iste fuisset in corpore christi propter idemptitatem corporis z naturalem concomitantiam. Quia vt christus existit sub hostia. non potest dolorem sustinere. Et ad hunc sensum corpus fuit impassibile quod discipulis ministrauit. Sexto si queritur vtrum christus corpus suum sumpsit in cena. Ad hoc dicit q̄ sic. Qđ ꝓbat beatus Hiero. Et ponit de cōse. dist. ij. Nec Moyses inquit nec Moyses dedit vobis panē verz sed dominus noster Jhesus christus ipse conuiua z conuiuiū ipse comedens z q̄ comedit. Et

In Cena

de ꝓse. dist. ij. c. nec Moyſ. ponunt in glo. versus. Rex sedet in cena: turba cinctus duodena
Se tenet in manibus: se cibat ipse cibus. Et super eodez. c. accipite dicit. Comedit christus se ipsum. sed nō quo ad effectum: quia non indigebat. recte sicut de baptismo. Sed querit glosa. Quare christus sumpsit corpus suuz: qui nō indigebat. Et rñdet q hoc ideo fecit vt daret eis exemplum sumendi sicut est per aquā baptizat⁹ Septimo si queriē quid per illud pronomē hoc demonstreē cū sacerdos dicit. Hoc ē corp⁹ meū Ad hoc rñdet. b. Hiero. in suo li. de officio misse z multi alij q ista verba cōsecrationis panis: z similiter cōsecrationis sanguinis: nō dicunt significatiue sed tm recitatiue. Dicunt em̄ q xps sic instituit q apostoli z. lxxij. discipuli scirēt q dñs in cena ordinauit eos in sacerdotes nec nō z eoz successores dicēdo ista verba supza narrata. que cū intentione consecrādi cōficiunt eu charistie sacramentū. z ostendūt duplici ratione. Prima qz sacerdos dic̄ ea in ꝓsona xp̄i z nō sua. nec loquitur de corpe suo: sz de corpore xp̄i Et dicit glosa de cōse. dist. ij. c. timorem. Si sacerdos proferret illa verba significatiue mentiretur. Secūda ratio. Sacerdos añ v̄ba ꝓsecrationis narrat aliqua que xps dixit non significatiue: sed recitatiue dicēdo Accipite z comedite: hoc est corp⁹ meum. Et sicut sacerdos dicit recitatiue aliqua verba que p̄cedūt verba cōsecrationis: z aliqua que sequuntur. ita etiā dic̄ recitatiue verba cōsecrationis. Sed Thomas de argentina dicit q sacerdos dicit nō solum illa verba recitatiue: sed etiā significatiue. z dicit q illud, pnomē hoc sit ptim demōstratim ad sensuz: z ptim ad oculū seu ad itellectū: vt sit sensus ist⁹ ꝓpositionis. Hoc ē corpus meū. i. hoc illud qd̄ est p̄sens. s. transsubstantiandū est corp⁹ meum. z sic ad sensuz demōstrat̄ per illud, pnomen hoc. substātia panis. qz ibi ē panis sub, pp̄is spēbus. Ad intellectū añt corp⁹ xp̄i qd̄ ibi erit sub accidētib⁹ panis in fine, platio nis, verboz cōsecrationis. ist⁹ opinionis ē doctor Hugo de san. vic. in li. de sancta trini. di. Qñ sacerdos dic̄ cū intentione cōsecrādi hoc est corp⁹ meū. p illud pnomē hoc nō demōstrat̄ corp⁹ xp̄i p̄ntialiter. sed demōstrat̄ id qd̄ erit ibi dūmodo sb̄stātia panis fuerit transmutata. Scōm sacr̄m qd̄ de⁹ instituit post esum agni paschalis fuit sacramentuz ordinis sacerdotalis. qz per illa v̄ba Luc. xxij. Hoc facite in meam cōmemorationē: apostolos in sacerdotes ordinauit. vt h̄ ex glo. de ꝓse. di. ij. c. timorē. i glo. sup v̄. corp⁹ Et h⁹ qdē vt ipi z eoz successores debite ordiati possēt ꝓficere eu charistie sacramētuz. z non solū per ista verba ordinauit dñs apl̄os in sacerdotes. verūetiam lxxij. discipulos in eodē cenaculo lz in alia mensa. vt pōt petere ex decreto di. xciij. c. dñs. Ubi dic̄ q dñs per. xij. apl̄os tanq̄ maiozes sacerdotes. z per. lxxij. discipulos q̄si minozes instituit sacerdotiū Petz vero in summū sacerdotē elegit: dū ei pze oībus claues regni celoz tribuit. Et circa hoc est notandū. q dñs per ista verba. hoc facite in meā ꝓme. nō ordinauit. xij. apostolos in maiozes sacerdotes. s. in eōs. z. lxxij in minozes. sed p resurrectionē suā apl̄os in episcopos ordinauit. z hoc fuit factū. xj. discipl̄is p⁹ resurrectionē dñi qñ abier̄t in galileā in montē quez ꝓstituerat illis Jhesus. z fuit hic mons thaboz. vbi videtes eū apl̄i. q̄dā adozauerūt. q̄dam dubitauerūt Marci. vlt. Et videt esse illa visio de qua loquit̄ apl̄s. j. Thoz. xv. Visus est pluſq̄ quingentis frib⁹. Et bñ dixit eis cuz manum impositione. vt patz ex dicto Aug. qui infeum impositione. vt patz ex dicto Aug. qui infe-
rius statim ponet. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos In noie p̄ris z filij z spūs sancti Et per illa verba eos dñs in eōs ordinauit: vt dicit Leo papa scribens epis sicilie. z ponitur de conse. dist. iij. Postq̄ dñs resurrexit a mortuis discipulis suis in qb⁹ oīs ecclesiaz p̄sules dicebant. z formā z potestatē tradidit di. Euntes docete oīs gentes baptizātes eos In noie patris z filij z spūssancti Ideo patz per. b. Aug. li. xxix. ve. testamēti. Nemo inqt ignoret episcopos saluatorez instituisse. s. p̄ius q̄ ascenderat in celos imponens manus apostolis ordinauit eos epos. Ex qbus liquet q̄uis Judas fuit sacerdos ordinatus cuz alijs apostolis. nō tamen fuit cū eis pontificalem adeptus dignitatem. Sed si di. tū de Juda dicit p̄s. cviij. Episcopatū eius accipiet alter. s. Mathias. q non accepit episcopatū Jude. qz episcopus nō fuit. sed quē habuisset iudas si stetisset. z non a collegio apostolorz cecidisset. Et ita dictum, pphete est intelligendum. Et qz Mathias fuit vnus de lxxij. discipulis z per christum in sacerdotē ordinatus. ipsum postea apostoli in episcopum ordinauerunt. vt dist. xxj. clerus. vt eis esset equalis in honore. Item. b. Jacobus apostolus licz cum alijs fuit episcopus a domino ordinatus. tamen postea ab apostolis fuit archiepiscopus ordinatus. vt patet. lxv. dist. pozro. Postq̄ igitur christus hec duo instituit sacramenta ait. Matth. xxvj. z Marci. xiiij. Amen dico vobis Non bibam ammodo de genimine. id est generatione vel fructu vitis. donec bibam illud nouum. id est nouo modo in regno dei. Et cum hoc dixisset: vt dicitur Johannis. xiij. Jhesus turbatus spiritu. et protestatus est dicēs. Amē amen dico vobis. Quia vnus ex vobis tradet me ista nocte. Hec quidem turbatio figurata

fuit Danielis.v.vbi legit q̄ Balthasar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis. eadez hora apparuerunt digiti scribentes in superficie parietis aule regie. Tunc facies regis cōmutata est. z cogitationes turbabant eū. Balthasar interpretat absorbens diuitias dñi. z significat christum in quo sunt omnes diuitie. In eo sunt omnes thezauri sapientie z scientie absconditi. Hic cum fecisset magnum conuiuium sui sanctissimi sacramenti corporis z sanguinis electis apostolis suis qui erant ex omni populo optimates. apparuit man⁹ Jude scribēs ꝓtra dicionez christi. propter quod christus turbatus magis quidem propter Jude deceptionem q̄ sui traditionem z passionem eminentem. Ideo dixit Math̄.xxvj. Unus vestrum me traditurus est

¶ Sed quare dominus suā traditionem in cena reuelauit? Rñdet propter tres causas. Prima vt magis appareret malicia z nequitia traditoris qui cum eo edebat. z tamen eum tradere volebat. Secunda vt reuelaret se esse deum qui futura preuidebat. Tertia vt ꝑditor puderet qui se christum latere audiebat. Audientes autē boni discipuli contristati. id est simul tristati sunt valde. non solum propter magistri mortem. sed etiā quilibet pro se timebat ne ipse esset qui xp̄m traderet. Ideo inceperunt singuli. id est sigillatim dicere. Nunquid ego sum domine. scilicet q̄ te traditurus sum. quasi diceret quilibet. Tu scis omnia anteqū fiant: qui nosces melius quid sit in homine q̄ homo in seipso. si cognoscis me futurum esse talem dicas mihi. quia volo libēs vt omnes alij me occidant. Jhesus aūt respondens ait. Qui intingit mecum manum in parapside scōm Matheum. Sed scōm Marcum in catbino. hic me tradet. Et ponit hic presens ꝑ preterito. intingit pro intinxit. Quia dum edebant agnum paschalem Judas semper impudentior misit manum cum christo in vas fictile. in quo fuit succus lactucarum agrestium qui necessarius erat ad esum agni paschalis. Quod alij propter reuerentiam christi non faciebant. licz vsi fuissent de lactuca Sed hoc alij boni discipli non notabant domino sic volente. vt dicit Hieronimus. Ideo aspiciebant inuicem hesitantes de quo diceret. Erat enim vnus recumbens su pra pectus Jhesu quem diligebat Jhesus scilicet Johannes. cui Petrus annuit vt interrogaret quis esset. Qui Jhesus secrete dixit. Ille est cui intinctum manu porrexero. Et cum ille intinxisset manum dedit Jude Et tunc post buccellam in eum satbanas iuit. Secundum glosaz vt eum plenius possideret instigando ipsum vt proditionē inceptam non obmitteret. sed citius adimpleret. Ideo dixit Hugo. Attende quidez q̄ primo non intrauit Satbanas in Judam. sed immisit in cor eius solum vt proderet preceptorem. Post panem autem in ipsum ingressus est Quamobrem timendum est. ne intrudat in cor nostrum quasi aliquod ignotorum telorum suorum. Nam si intruserit insidiatur vt et ipse introeat. Judas autem ne tacendo se reum ostenderet (Quia dicit regula iuris libro sexto. Qui tacet consentire videtur) Ideo dixit. Nunquid ego sum rabi. id est magister. Non enim dixit sicut ceteri discipuli domine. sed rabi. quia iam fuit seruus dyaboli. Qui Jhesus. Tu dixisti. id est teipsum manifestasti. ego non. Et non christus cum coram omnibus discipulis manifestare voluit. propter duo. Primo ne Judas a xp̄o turbatus diceret se ad tradendum motū fuisse. ex eo q̄ christus ei traditionem imponeret. Secundo vt nos doceret non loqui de peccatis aliorum occultis ea reuelando ne esset cōtra ꝓmu ne bonum. Quia sicut dicit.b. Aug. Sicut peccatum est mortale innocēti imponere crimē. sic peccatum mortale est occultum crimē ꝓximi si etiam verum esset reuelare. quia esset cōtra charitatē ꝓximi. quē q̄libet debet sicut semetipsum diligere. Math̄.xxij. vbi dicit dñs. Diliges ꝓximum tuū sicut teipsum. Et postea dixit xp̄us. Luc̄.xxij. Filius quidē hois vadit. s. voluntarie ad passionem pro humana salute. sicut diffinitū vel scriptum est de eo Isa.liij. Oblatus est quia ipse voluit. Et iterum. Sicut ouis ad occisionē ductus est. Et dicitur notanter. Filius hominis scilicet virginis. quia licet sit deus z homo. nō tamen tradebatur z patiebatur scōm deitatem in qua impassibilis est. vt de sum. trinita. z fide catho.c. firmiter. Sed ꝼm humanam naturam patiebatur. tradebatur z capiebatur. Ideo ve. id est eterna damnatio fiet illi homini per quem filius hominis tradetur. Melius enim erat illi si homo nat⁹ nō fuisset. Et dicit mgr̄. Bonum illi esset. quasi diceret multo melius esset omino nō esse. q̄ post mortem eternaliter male eē. Circa quod notāduz. Exquo hic fit mentio de traditione. christus multipliciter est traditus. primo a patre ex feruentissima dilectione. iuxta illud apostoli ad Ro.viij. Proprio filio suo non pepercit deus sed ꝓ nobis omnibus tradidit illum. Scdo tradidit semetipsuz ex būlitate obedientie. Juxta illud ad Eph̄.v. Tradidit seipsuz ꝓ nob hostiā z oblationē deo in odorē suauitatis. Et.j. Pe.ij. Tradebat se iudicanti iniuste Tertō tradidit eū iudas ex cupiditate auaritie sicut hic. Ve illi per quez filius hois tradet. Et infra Math̄.xxvj. Qui tradidit eum dedit eis signum. Quarto tradiderunt eum iudei ex iniq̄tatis inuidia. Quia Luc̄.xxiij. dicitur. Sciebat

Pilatus q̄ propter inuidiam tradidissent eum. Quinto tradidit eum Pilatus ex peruersitate iusticie. iuxta illud Luc. xxiij. Jhesum flagellatum tradidit voluntati eoꝝ. Sexto vt dicit Orige. tradidit euꝫ dyabolus ex timore timēs amittere genꝰ humanū: ꝓpter eiꝰ doctrinā si ampliꝰ viueret. nō aduertēs q̄ magis erat eripiēdū genus humanū ab ipso ꝓpter mortē eiꝰ q̄ ꝓpē doctrinā. Quia igit̄ voluntarie semetipsum xp̄s tradidit. debemꝰ nos spōte tradere ei ad seruiciū suū. iuxta illud ps̄. ij. Seruite dño in timore et exultate ei cū tremore. Sed sunt heu multi q̄ se dño nō tradunt. sꝫ potiꝰ seruicio dyaboli: ad modum iudeoꝝ xp̄m crucifigentes. sicut dicit Amb. in sermone dñice passionis. qō fecerūt iudei tunc xp̄m crucifigentes. Hoc faciūt mō mali xp̄iani. lapidant et occidunt. Et subdit. Quid est xp̄s? respondet. Veritas pax et iusticia. Qui ergo ꝑ falsitate veritatem derelinquūt. ꝑ discordia pacem. ꝑ temporali precio iusticiam. nihil aliud videntur facere q̄ lapidare. crucifigere et occidere xp̄m. qz ipsius dona extinguunt in seipsis. Et subdit. O q̄ pauci sunt in tanta multitudine xp̄ianoꝝ: q̄ xp̄m nō persequuntur: lapidant et occidunt. Illi nō aduertunt qō dñs dic̄ de eis per ꝓphetā ps̄. lxij. Ipsi vero inuanū q̄si erunt aīam. q. d. vt trahitur ibidē ex glo. mgr̄i. Licet ipsi querant aīam. id est vitam meam in quo omnes viuunt. nihil tñ mihi faciunt. sed sibipsi vitam subtrahunt. Ideo introibunt in inferiora terre. i. in infernum: qui dr̄ esse in medio terre. vt tradenr̄ in manus gladij. i. potestatem diuine sentētie et vindicte. et partes vulpiū erūt id est demonum. Post hoc vt dicit Luc. xxij. Facta est cōtentio inter discipulos Jhesu quis eorum videret esse maior ꝛc̄. Deinde vt ait Joh. xiij. dixit dñs Jude. Quod facis. s. in te iam cogitando quō ꝓmissam iudeis traditionē facias et perficias. hoc fac citius ne diutina in humana salute fiat mora. Et dicit glo. q̄ xp̄s hoc nō dicit imperatiue. sed ꝓnunciatiue. q. d. Quod facere taꝫ intendis cito pficias. Et dicit Johes hoc aūt nemo sciuit discumbentiū ad quid dixit ei. Quidā em̄ putabāt eo q̄ loculos habebat Judas. q̄ dixit ei Jhesus. Eme ea que opus sunt nobis ad diem festuꝫ. aut vt egenis aliq̄d daret Cum ergo Judas accepisset buccellam. exiuit continuo abijtq; a xp̄o et discipulis eius ad p̄ncipes sacerdotum: vt cum eis tractaret quō ipsum traderet eis sine turbis Erat em̄ nox q̄n Judas abijt. vt dicit Joh. xiij. Ecce habes breuit̄ que gesta sunt a xp̄o feria quinta. Nunc seq̄tur de passione dñi.

In die Paraſceues. Paſſio domini.

Decidit corona

capitis nostri. ve nobis qz peccauimus Treno. v. Flos rosaꝝ inter alios flores habilioꝛ est ad faciendū serta capitis aut coronas. qz pre alijs floribus caput hois fulcit decentius et ornat. et q̄ diu durat flos rosaꝝ vt invere: tam diu sunt hoies letiores capita sua rosis coronantes ac seinuicē exhortantes Venite coronemus nos rosis anteq̄ marcescāt. et non pretereat nos flos campi Sap̄. ij. Cū autem deciderit flos et marcescit statim euanat naturalis leticia. vt hoies non tam leti sint. et occupat hominē magis tristicia. et cātus auiū vt cōiter cōticescit. Ꝑpūaliter per florem rosaruꝫ intellige xp̄m dñm nostrum qui oꝛtus est a radice virginea et benedicta v̄gine Maria. iuxta vaticiniū Isa. xj. Egredietur virga de radice Jesse et flos de radice eiꝰ ascēdet. Iste flos xp̄m figurat. vt dicit. b. Bern̄. flos est v̄ginis filius: flos candidus et rubicundus ex milibus electus. est flos in quē desiderant angeli ꝓspicere. et est flos ad cuius odorē reuiuiscūt mortui. hec Bern̄. Iste igitur flos delicatissimus est xp̄s Jhesus coronа et sertum capitis nostri. qz per ipsuꝫ sancti apostoli coronati sunt. martyres inuicti laureati v̄gines caste exornate sunt. ꝓpter qō deuotus doctoꝛ Amandus loquens ad electos in hora. Sap̄. li. j. c. ij. dicit. Serta de sertis aurea ineffabiliter micantia. facie chorusci et indumento splendidi. cantu iocūdi et sertis redimiti. et vere qui oīs electos iam per semetipsum coronauit vt de quolibet dici posset illud ps̄. viij. Gloria et honore coronasti eum dñe. Etiā et nos oīs coronabit. iuxta illud Ysaie. xxviij. In die illa. scz vltimi iudicij: vel cuꝫ aīa exierit a corpore. erit dñs exercituū corona gl̄e: et sertū exultationis residui populi sui. Ecce homo corona hec et flos electis decidit hodie per mortem acerbissimam sicut prophetauit Isa. xl. Exiccatū est fenuꝫ et decidit flos. Quid autē sit fenū exponit idē propheta. Vere inquit fenū est populus. s. iudaicus qui totaliter erat exiccatus ab humore misericordie et pietatis. q̄ videlicet xp̄o nullam misericordiā demōstrauit. sed totaliter in cruce contriuit. vt impleretur illud Job. xiij. Quasi flos egredit̄ et cōterit̄. Egressus ē em̄ xp̄s vt flos albus ex vtero virginis ꝑ puritatē. et rubricatus ex flagellis et plagis per iudeorum crudelitateꝫ sed demum contritus per crucis asperitatem. Et qz hodie cecidit flos et corona nostra. ideo coꝛ virginis benedicte eius matris tristicia occupauit et leticia: ab ea euanuit p̄mo pre oībus.

vt dicat illud Treñ.ij. Defecerũt pre lachrymis oculi mei. ꝓturbata sunt viscera mea. effusum ẽ iecur meũ sup ꝓtritione filij mei. Maria enĩ velut rosa flozida quãto letioz fuit in huius flozis parturitiõe tanto fuit tristioz afflicta in ei⁹ passione. ita vt desideraret mozi p eo dicẽs. ij. Regũ. xviij. Fili mi quis mihi tribuat. q.d. Utinaz placeret tue maiestati vt ego moziar p te. Libẽtius enĩ pi⁹ moztua fuisset. vt moztẽ hãc ignominiosam filij sui nõ vidisset. Deinde apli qui in pñtia xpi leti extiterũt. Quia Math. ix. nõ pñt filij sponsi lugere ꝙdiu cũ illis ẽ sponsus. Post ꝙ xps verus flos ab eis est captus z ablatus. tristes z dolozosi sunt facti. Et quilibet potuit ꝓgrue dicere cuz Dauid. ij. Regũ. j. Doleo sup te frater mi Jonatha decoze nimis z amabilis valde sup amozem mulierũ. Sicut mater vnicũ amat filiũ ita te diligebã. Deinde sancta ecclia in casu huius flozis cristi tristata est dicẽs Job xxx. Uersa est citharа mea in luctũ z gaudium meũ z ozganũ meũ in vocẽ flentiũ. Et demuz tu bõ peccatoz ꝓspice de fenestra domus tue ꝓscientie et vide iuuenẽ triginta triũ annoꝝ z triuz mensiũ ſm Crif. Quõ transiuit p plateas Hierusalem vinctus z ligatus. et liuoreverberũ im mutatus. Quo viso exue vestes iocũditatis z leticie. et indue te vestibus lugubzitatis z tristicie quia facti sumus hodie sine consolatoze z patre quoniã iaz defecit gaudiũ cozdis nostri. versus est in luctũ chozus noster Treñ. v. Scindite igitur o peccatozes cozda vestra p compũctionez et matris dignissime pozrare merozẽ. aplozum dolozẽ. quia peccata nra filiũ amantissime vginis. et magistrũ aplozꝝ occiderũt. Dicat enĩz q̃ libet cũ Anſ. in ozatione ad dñm iesum christũ Cur tu aia mea nõ es cõpassa castissime virgini dignissime matri eius. benignissime dñe tue. q̃si diceret. Propter peccata tua ozbata ẽ filio suo charissimo. ꝓpter te patitur. Ideo merito frẽs secũ passiões z merozes sustineamus. Proijce igitur a te o peccatoz hõ coz lapideũ. et assume cõpassibilem carnẽ luctũ vnigeniti fac tibi planctũ amarũ. Hiere. vi. Quia peccata tua christũ occiderũt. vt dicit in Pſ. lxviij. Propter te sustinui opprobziũ zc. Idem patet in verbo preassumpto. Cecidit cozona capitis nostri. ve nob quia peccauimus. q.d. Propter pctã nostra cecidit in tã acerbissimã penã z passionẽ. de q̃ quidem passione vt digne loqui valeamus matrem mestã salutemus dicẽtes. Salue regina misericozdie. Hanc quidem passionẽ licet sit longa. tñ dũtaxat z ꝑncipaliter in duo diuiditur. scz i noctẽ iudaice punitionis. et in diẽ gentilice examinatiõis. Primo igitur passio pñs diuidit in noctẽ iudaice punitionis. quia in ista nocte Jesus male tractatus est a iudeis z punitus. sicut predixit Job. c. xxx. in persona christi. Nocte os meũ perfozatur dolozibus. et qui me comedũt nõ dozmiunt. In multitudine eozũ consumitur vestimentum meum. comparat⁹ sum luto. z assimilatus sum fauille z cineri. Circa qõ notandũ Dicunt doctozes super. iiij. libzo senten. distin. xliij. q. xps. xxv. die Marci est conceptus. Et eodem die ꝓpletis trigintatribus annis z trib⁹ mensibus passus est z moztuus. vt tenet Crif. et Hiero. Et tunc vt dicũt doctozes fuit eq̃noctiũ vernale. in quo nox habet duodecĩ hozas. et quid in qualibet hoza cum saluatoze actũ sit. vel quid fecerint ſm ozdinem z concozdantiaz euangelistarum z impletionẽ scripturarum z figurarum cum ꝺi adiutozio quo possum breui⁹ enarrabo. Prima igitur hoza noctis discipul⁹ magistrum vendebat. Quia vt dicit Hiero. Licet ante factũ fuit pactum venditionis. tamẽ in illa hoza pecunia fuit recepta z proditio ratificata. Nam cũ iesus dixisset Johannis. xiij. Qõ facis fac citius. statiz exiuit Judas ad ꝑncipes sacerdotum. tractans cum eis quomodo christum traderet eis sine turbis. Hic verificata est ꝓphetia. Pſ. xl. Etenim homo pacis mee i quo speraui q̃ edebat panes meos magnificauit sup me supplantationem. Hic etiam impleta ẽ figura Geñ. xxxvij. vbi legitur q fratres ioseph ex inuidia moti vendiderũt eũ Ismahelitis in egiptum Joseph interpretatur domini iustus. et significat christum qui ſm Pſ. est iustus dñs et iusticias dilexit. Et hunc vẽdidit ex inuidia frater suus spiritualis Judas. sicut fratres carnales ipsum Joseph. Et sicut Joseph venditus fuit triginta argenteis. vt Nicolaus de Lyra dic ita z christus triginta argenteis. Sed quare vẽdidit christum triginta argenteis? Respõde ad hoc q consuetudo fuit christi q decimã partez eozum que dabantur sibi iussit dari pauperibus q̃m Judas qui fuit fur furabatur z vxozi dabat Sed quia Maria magdalena. vt habetur Johannis. xij. Attulit alabastrum vngenti. vnxit pedes Jesu. et capillis suis exterſit. z inuidens Judas dixit. Quare hoc vngentum non venijt id est. venditum est tricentis denarijs. et datuz est pauperibus. Dixit autem hoc. non quia egenis pretendebat dare. quia de pauperibus non curabat. sed fur erat. Et quia triginta sunt decima pars de tricentis. visum fuit Jude q triginta argẽteos perdidisset. Et ab illa hoza christũ vendere cogitabat vt pecuniam perditam recuperaret. Contra quem inuebitur Berñ. O iuda quid fecisti nonne verecundaris exhibere venalem cuius vna sanguinis gutta dignioz est omni auro z argento. et ponis in optione iudeozũ

z

et triginta argenteis contentaris. O crudelis i
pietas. O fraudulenta nequicia. creatura ven-
dit creatorem suum. discipulus magistrum. ser-
uus dominum. et familiaris amicum. Sed quã-
do hec proditio facta est a Juda. Responde q̃
cum adhuc christus in cena resideret. vt imple-
retur figura. ij. Macha. vlti. vbi legitur q̃ Sy-
mon sacerdos summus proditur in ꝯuiuio. Nã
Ptholomeus dux qui habebat aurum ⁊ argen
tũ. et erat gener Symonis cogitabat dolos ad
uersus eum. et in conuiuio occidit eũ. fecitq; re-
ceptionem magnam in israhel reddens mala ꝓ
bonis. Ptholomeus interpretatur ad mensurã
deducens. et significat Judam qui valorem vn
genti effusi duxit ad mensuraz trecentoꝝ argẽ-
teorum Math. xxvi. cum dixit. Ut quid perdi-
tio vngenti facta est. Poterit enĩ venũdari pl⁹
q̃ trecentis denarijs. et sic vlterius deduxit q̃i
trigĩta perdidisset. Propter quod cogitauit do
lum vt Symon qui interpretatur obediẽs signi
ficans christum qui obediẽs factus est patri vs
q; ad mortem crucis Philip. ij. in conuiuio pro
deret ⁊ necaret pro bonis mala reddendo. Se-
cundo in hac prima noctis hora discipulos cri
stus consolabatur ⁊ docebat. Quia vt habetur
Johannis. xiij. Cum exisset Judas ait Jhesus.
Nunc clarificatus est filius hominis. quasi di-
ceret. Eiecto tenebroso remanserunt solum mũ
di cum suo mundatore. Deinde dixit scilicet ip-
sis. xi. Filioli adhuc vobiscum modicum sum. q̃
ritis me. et sicut dixi iudeis Johãnis. xij. Quo
ego vado vos non potestis venire. Sed vobis
modo dico. Mandatum nouũ do vobis vt dili
gatis inuicem sicut dilexi vos vt ⁊ vos diligat⁊
inuicem. In hoc ꝯgnoscent om̃es quia mei est⁊
discipuli si dilectionem habueritis ad inuicem
Sed quia discipuli tristabantur de recessu suo:
ip̃e tanq̃ consolator mestorum dulcissime cepit
eis predicare Johãnis. xiiij. Non turbetur cor
vestrum creditis in deum ⁊ in me credite. in do-
mo patris mei mansiones multe sunt ⁊c̃ Et pro
misit eis spiritum sanctum consolatorem destĩa
re. et longum ſmonem fecit de dilectione. quez
solum Johannes scripsit. xiiij. xv. xvi. et. xvij.
capitulis. Tertio in hac hora christus cũ disci-
pulis peracta cena gratias agebat dans nobis
exemplum vt post cibi sumptionem deo agam⁹
gratiarũactiones. Quia dicit Hugo de sancto
victore. Cibo illo tam anima q̃ caro reficitur q̃
cum benedictione ⁊ gratiarumactione mandu
catur. De hoc vide supra. dominica. ij. post epi
phanie. sermo. j. M. E. Secunda hora noctis
hec acta sunt. Primo cum discipulis christus
montem oliuarum ascendebat. Et hoc figura-
tum est. ij. Regum. xv. Cum absalon perseque-
batur Dauid patrem suum: Dauid se absconde
bat sub cliuum oliuarum scandens ⁊ flens op-
to capite nudis pedibus incedens. ⁊ omnis po
pulus qui cum eo erat operto capite ascẽdebat
plorans. Absalon interpretatur patris amari-
tudo. et significat iudaicum populum qui ama-
ricauit patrem suum christum. Sicut conqueri
tur Trenoꝝ. iij. Repleuit me amaritudinibus.
et inebriauit me absinthio. Hic inquam popul⁹
crudelis cum persecutus esset christum ascen-
dit ipse tantum cum discipulis suis plorans in
monte oliuarum. Juxta illud Trenoꝝ. j. Ego
plorans. et oculus meus deducens lachrymas
quia et longe factus est a me consolator. ⁊ facti
sunt filij mei perditi. quia preualuit inimicus.
Preuidit enim christus perditionem multoruz
hominũ in quibus perdita fuit sua amara pas-
sio. de illis dixit. Facti sunt filij mei ꝑditi. et ne
gationem discipulorum. ideo plorauit Et hunc
ascensum tangit euangelista Mathei. xxvi. Et
Marci. xiiij. Et hymno dicto. id est postq̃ gra-
tias egerunt. exierunt in montem oliuarum qui
distat a Hierusalem vnum miliare. vt dicit̃ Ac-
tuum. j. Mons distat a Hierusalem sabbati ha-
bens iter. quia in sabbato non licuit iudeis ire:
nisi mille passus que faciunt miliare. Sed qua-
re Jhesus exijt obuiam traditori? Responde p̃
mo vt ostenderet se voluntarie velle pati Secũ
do vt vitaret contentiones ⁊ guerras. Si enim
capi debuisset in domo hospitij. hospes si bon⁹
esset hospitem suum quem sciebat probuz totis
viribus defendisset. et sic de familia hospit⁊ for-
tassis aliqui mali tractati fuissent per ministros
iudeorum. hoc christus precauere volens exijt
in montem oliuarum. Secundo in hac hora se-
cunda christus discipulos premonebat. et vt q̃
dam volunt cum esset in via eundo ad montem
oliuarum dixit Luce. xxij. Quando misi vos si
ne calciamentis. pera ⁊ tunica. nũquid aliquid
defuit vobis. At illi dixerunt nihil. scilicet defu
it. et dixit eis. Qui habet sacculum tollat. ven-
dat simul ⁊ peram. Et qui non habet vendat tu
nicam. et emat gladium. Dico enim vobis. qd̃
scriptum est oportet impleri in me scz Isa. liij.
Et cum iniquis reputat⁹ est Eteniz ea que d̃ me
scripta sunt. finem habent. At illi dixerũt. Dñe
ecce duo gladij hic. Et dixit. satis est Moralit̃
duo gladij hi significant gladiũ spiritualez quẽ
habuit Petrus. et hunc nunc habet papa. epi
scopi et ceteri prelati. Et gladium materialem
quem habuit scz Johannes. et nunc imperator
habet et alij domini seculares. vt habetur dist.
xcvi. c. duo. Qui idem primus gladius spiritu-
alis scindit animã et separat a deo ⁊ ab om̃i bo
nonoꝝ consortio. de ho. in. l. hi qui sanctã. C.

de apostā. vbi dicit lex. Maiorīs pene vīsum ē nō versari inter homines ⁊ hominū carere suffragijs q̄ eijci extra ciuitatē. puta in exiliū deputi. id est nemoris. Secūdus gladius materialis scindit corpus. de quo Amb. sup epl̄am ad Roma. Et ponit. xxiij. q. v. c. nō soluz. vbi dic̄. Nō sine causa gladiū portant. q⁹ tales scelera iudicāt. scz q̄ nō habent iudicare spūales. et subdit. Sunt enī maxime constituti ꝓpter homicidas. raptores. vt etiā illos dānent. et alios suo timore cōpescant. Tertio in hac hora secūda casum discipulis p̄dicebat. q⁹ cū esset in mōte oliuaruz dixit eis Math. xxvi. Oīnes vos scandaluz. i. ruinā vel casum in pctīm patiemini in me. scz recedendo a me ista nocte, ꝓpter timorē humanū et mortis. Est enī scriptū Zach. xiij. pcutiā. id est pcuti pmittam pastorē. i. xp̄m. qui dixit Johānis. x. Ego sum pastor bonus. et dispgentur oues gregis. i. apli. Postq̄ aūt surrexero precedam vos in galileam. Glo. p̄dixit eis scāda lum affuturū vt post euentū nō desperarent sed per pñiam emēdarent. Postq̄ aūt casum aplorum in generali p̄dixisset. ōnde diuertit sermonē specialiter ad Petrū. vt dicit Luce. xxij. Ecce iniq̄t satħan expetiuit. id ē valde desiderauit vel per permissionē a deo obtinuit vt cribraret id est tēptaret vos sicut triticū. Ego aūt pro te singulariter sp rogaui Petre vt ñ deficiat fides tua. et tu aliq̄n q̄uersus scz ad fidem. confirma fratres tuos. scz alios discipulos. Quod audiens Petrus qui erat feruētior ceteris Et si oēs alij discipuli scandalizati fuerint in te ego nūq̄ scandalizabor Math. xxvi Et hoc dixit. q⁹ prae ceteris dilexit. Ideo dicit Crīs. Quid dic̄ o petre. ꝓpħta dixit. Percutiā pastorē. et dispergētur oues gregis. Christus p̄dixit. Timuisti dictū de traditione et nūc dicis. Ego nunq̄ scandalisabor. Et dicit hic Glo. Hoc verbū petri nō mendaciū vel temeritas est. sed eius fides et ardens desideriū ⁊ affectus. Qui dixit iesus. amē dico tibi. anteq̄ gallus bis vocē dederit. ter me negabis. Hic dicit Hiero. et Remigius. Euāgelista nō attendit quando cōplenda sed quando inchoanda erat trina negatio. Unde ante p̄mū gallicantū ⁊ ante secūdum negauit eū bis. Ioh. Marcus in predictis verbis notat completionē trine negationis. alij vero inchoationē Tūc ait Petrus Math. xxvi. Si oportuerit me mori tecū nō te negabo. Ecce figuratū est. ij. Reg. xv. vbi legitur q⁹ Dauid dixit ad Ethay getheū Ego vado quo itur⁹ sum. reuertere ⁊ reduc fratres tuos. et deus faciet tecū misericordiaz Et respondit Ethay. Uiuit dñs. viuit anima tua. i quocunq̄ loco fueris domine mi rex. siue i morte siue in vita ibi ero Spiritualiter Dauid interpretatur aspectu desiderabilis. et significat cristum Ethay interp̄tatur formidans ⁊ significat Petrū qui ex formidine christum negauit. Cum ergo xp̄s diceret Joh. xiij. Quo ego vado vos non potestis venire. dixit ei Petrus. Dñe quo vadis. Rñdit Jesus. Quo ego vado non potes me modo sequi. q. d. Reuertere tu in errorez in quem cito cades. et confirma reducēdo fratres tuos ceteros apostolos. Uel etiam ad litteram voluit christus vt Petrus reuerteretur ad negocia sua. quia nondum venit hora vt pateret. Petrus aūt dixit Joh. xiij. Aiam meam ponā pro te. Et Luce. xxij. Paratus sum tecum i carcerem ⁊ in mortem ire. quasi diceret. cū Ethay Domine mi rex in quocunq̄ loco fueris siue in in morte tē. Et vt dicit Mar. Hoc oīes alij discipuli dixerunt. Tertia hora noctis hec gesta sunt. Primo per fluuiū cedron ortum ſbintrant sicut narrat Joh. xviij. Hec cum dixisset intellige cum fecisset eis in monte longum sermonem Joh. xv. Ego sum vitis vera vos palmites tē. Et illam dulcissimā orationē scz subleuatis oculis in celum dixisset. Pater clarifica filium tuū tē. Johānis. xvij. statim egressus est Jesus cuz discipulis suis trans torrentem cedron Et hoc figuratum est. ij. Regū. xv. vbi legitur q⁹ rex dauid transgrediebatur torrentē cedron. et oīnes viri qui cum eo erant flebant voce magna. Qz ad litteram discipuli christi erant gemētes ⁊ tristes. Juxta illud Treñ. j. Omnes viri gemētes Et nota in radice montis olueti. vt dicit magister li. xiiij. ꝓphetatum. erat riuulus dictus torrens cedron ꝓpter arbores plantatas in montis pede cedrinas. inter cuius ripam ⁊ montem fuit ortus quem dñs orationis gratia ⁊ quietis sepe intrauit. Ideo dicit hic. vbi erat ortus scz villa gethsemani. Nunc locum sciebat Judas. quia frequenter conuenerat illuc Jesus cum discipulis suis. Sed si queratur quare Jesus trāsiuit torrentem cedron. et intrauit ortum delicio sum. Respondeo propter triplicem rationē. Primo q⁹ designaret q⁹ ad delicias paradisi celesti venire non possumus nisi torrentem penitentie prius transeamus. quia dicit Hiero. Impossibile est de delitijs ad delicias peruenire Ideo per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum Actuū. xiij. Secunda q⁹ in ortis et solacijs huius mūdi designaret esse periclm Quia sicut ipe captus fuit in orto. sic adhuc mlti in ortis deliciarum in peccato capiūtur. Tertio vt satisfaceret peccato primorum parē DD
tum qui in orto ameno terrestris paradisi deliquerunt Heñ. iij. tē. Secundo christus discipulos a se segregauit dicēs. Sedete hic donec vadam illuc ⁊ orem tē. Mathei. xxvi. In boc A

docuit nos ꝺm Xrīm. vt tempore orationis turbas fugianus. Quia dicit Matħ. vi. Tu cum oraueris intra cubiculum tuū. et clauso hostio ora patrem tuū in abscondito. Et dicit Marci xiiij. Assumpsit secum Petrū Johannem et Jacobum. et cepit pauere ꝛ tedere. In hoc moraliter nos informans quos comites secum ꝺz habere qui vult orare. Primo debet habere petr̄ qui interp̄tatur cognoscens. et significat firmitatem fidei vt scz postulet in fide firma nihil hesitans de impetrādo. Secundo debet assumere Jacobum qui interpretatur supplantator. quia omnia terrena debet supplantare qui vult bene orare vt tempore orationis de eis non cogitet. Quia dicit Amb. Illam orationē deus nō exaudit q̄m ille qui orat nō attendit. Tertio ꝺz assumere Johannē qui interp̄tatur in quo ē gratia. per quod significatur q̄ homo volens fructuose orare: debet per humilitatē ꝛ dilectionem se ad gratiam parare. Quia ꝙ̄s. l. coꝛ contritum et humiliatū deus nō despicies Et ꝓpterea sumpsit secum hos tres discipulos. Sed Rabanus et Theophilus dicūt q̄ assumpsit eos tanq̄ suos secretarios vt quibus p̄ius ostenderat gloriam diuinitatis Matħ. xvij. ostenderet ꝛ nūc tristitiā humanitatis. Ideo dicit Matħ. Cepit cōtristari ꝛ mestus esse. vt ostenderet assumpte humanitatis veritatem in qua mortē horrebat Et ait scz illis tribus. Tristis est anima mea vsq̄ ad mortē. q. ꝺ. Tristicia que est in me pro p̄ditione impiorum durabit in me donec mortu⁹ fuero. et nō extendetur vltra mortem Sed cum morte morietur ꝛ finietur. Hic eliditur error dicentium ꝺm similitudinē ad imaginē passionis: et doloris xp̄m hominē p̄tulisse. sed nullum omnino dolorē veraciter ꝛ passionē sensisse. quē errorem trāctat mgr̄ li. iij. sentē. dist. xv. c. xxxij. destruens eum auctoritatibus scripture Isaie. liij. Vere lāguores nostros ipe tulit. et dolores nostros ipe portauit. Et Matħ. xxvi. Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortem. Et p̄s. xcvij. Repleta est malis aīa mea Qō exponit Aug⁹. Nō malis culpe peccati. sed humanis malis. i. doloribus repleta fuit anima christi. Tertio xp̄us per trinā orationem ad patrē exorauit Ideo dixit ad tres discipulos Matħ. xxvi. Sustinete hic pondus scz tribulationis et vigilate mecuz videlicet fideles mei ꝛ spūales mei amici. qui in angustijs assistere debent. donec vadam illuc et orem. Super quo dicit Hiero. Pariter eis vigilias imperauit quibus simul passio imminebat. et progressus ab eis pusillum. quantū est ictus lapidis. et positis in terram genubus vt ꝺicit Lucas. et addit Matħ. q̄ pcidit in faciem suā. Et hoc ideo fecit vt dicit Hiero. vt humilitatē mentis habitu ostenderet corpis. hic impletur figura. j. Regū. xviij. q̄ Helyas ascendit in montez carmeli ꝛ pronus in terram posuit faciem suaz inter genua sua orans pro pluuia. Helyas interpretatur robustus ꝺn̄ator. et significat christū qui figuratus est per Helyam. Quia sicut p orationē Helye nubes dedit pluuiā sic ad orationē xp̄i caro dedit sudoris affluentiā. Et sic Helias orauit in monte carmeli. ita xp̄s in monte oliueti. sicut heri cantatum est. et sunt verba xp̄i. In mōte olīueti orauit patrē. Pater si fieri pōt tr̄ē. Ideo dic Mar. xiij. q̄ orabat ꝺ. Abba pater: tibi possibilia sunt omnia. Et ꝺm Matħ. orabat Mi p̄r si possibile est glo. Si gen⁹ hūanū aliter redimere possum q̄ q̄ ego moriar. transfer calicē hūc scz amare passiōis a me. q. ꝺ. Fac vt me nō morīēte moꝛs moriaꝛ. hō redimaꝛ. et celum apiaꝛ. Sz nota q̄ hec ē petitio sensualis timentis mortē naturaliter ꝛ monētis rōem ad petendū. iō formaꝛ petitionē. Et ē sensus. trāseat calix a me. i. maneat in me. Sz cito trāseat dolor mort⁹ in gaudiū resurrectiōis. vel transeat a me id ē a mēbr⁹ meis scz discipl⁹is ꝛ eoꝛ seq̄cib⁹ vt nō timeāt. sz audacter ꝛ letanter sustineāt. Hic incidēt aliter oriūtur q̄stiones. Ex quo enī dicit xp̄s. Si possibile ē scz si alius modus redimēdi hoīem q̄ q̄ ego patiar ꝛ moriar. Ideo queriē an ad saluandū genus humanū fuerit possibilis vel magis cōueniens modus alius q̄ passio et moꝛs. Et videt q̄ nō fuit possibilis alius mod⁹ redemptiōis Quia sup isto verbo apli ad Heb. ij. Dicebat enī eū per passionē ꝓsumari. ꝺicē glosa. Nisi xp̄s pateret nō hō redimeret. Et Anſ. in li. Aur deus homo dicit de christo. Nō potuit transire calix nisi biberet. nō q̄ mortē vitare nequiuerat. sed quia aliter mundus saluari non posset. Ex quibus videtur q̄ alius modus saluandi genus humanū nō fuit possibilis. Sed in ꝓtrariū est b. Greg. xxvi. mor̄. q̄ dicē. Qui fecit nos de nihilo etiā sine morte ꝛ sua passione potuit nos redimere. Ex quibus videt q̄ ali⁹ modus fuisset ꝙueniētioꝛ. Et ꝓbaꝛ Diabol⁹ ei nos oino iniuste p vim detinebat. Sz nihil ꝙuenient⁹ videt q̄ q̄ vis vi repellaꝛ. vt hr̄ de sen. excō. dilecto filio li. vi. Omnia iura vim vi repellere: cunctisq̄ sese defendere p̄mittūt. Ergo videtur q̄ conuenientius fuisset q̄ nos p penitentiā eripuisset ꝛ potentiā. Ad hanc questionem dicunt doctoꝛes q̄ tū est ex parte ꝺn̄i fuit alius mod⁹ possibilis nr̄e liberatiōis. q̄ eius potētentia limitata nō ē quēadmodū si de⁹ aliud elegisset cōuenient⁹ fuisset. nō tū habuisz rōz redēptiōis q̄ icludit satisfactiōez scz libatiōis ēminū. q̄ libatio nō fuisset facta p p̄cij solutiōez. Ex pte autē hois nō fuit alius modus possibilis nisi qō de⁹

ei dedit. qz hō per se satisfacere nō potuit. sz diuino mūere p viscera miscōie dei xp̄s nos visitauit oriēs ex alto. Et ita fecit redemptionē plebis sue Luc. j. Sed simul ex pte dei z ex pte nr̄i possibilis quidē fuit alt⁹ mod⁹. sz tn̄ null⁹ ita decēs. Hec ē sn̄ia b. Aug. qz Aug. li. xiij. de ci. dei dic̄. sanāde nr̄e miserie nullū q̄uenientiorē modū fuisse. Idem Anſ in li. Cur deus hō. Et beatus Bern̄. in. l. xi. sup Cañ. di. Quis digne exp̄met q̄te fuit māsuetudinis z hūilitatis. et dign̄tionis dn̄m maiestatis carne indui z mortali morte turpari. Ad obiectionē p̄mā dicūt doctores q̄ fm potentiā ordinatā dei loq̄tur Glo. super ep̄lam ad Heb. Unde recte dicit. Nisi xp̄s pateretur rē. Quia redemptio satisfactionem includit. nihilominus hō aliter nō potuisset liberari Ad scōm dicūt. q̄ Anſ. loq̄tur q̄tū est ex parte nostra. dei tn̄ ordinatiōe p̄supposita. Sz ad obiectionē p̄positā de modo q̄uenientiori dicūt Quāuis nos diabolus iniuste detineret. nos ātem iuste detinebamur eius patientes tyrannidē p̄p̄ culpā nr̄am voluntariā. Et ideo ex pte nr̄i congruū fuit vt nos iuste p satisfactionis viā eriperemur. p̄pter qō z xp̄s voluntatē suā patris voluntati p̄formauit cū dixit Math. xxvi. Verum tamē nō sicut ego volo. scz fm infirme hūanitatis affectū. sed sicut tu vis pater. scz fm tue ordinationis p̄suppositū. Secunda q̄stio. q̄
B re xp̄s mortē timuit cū tn̄ multi martires gaudēter sustinuerūt. sicut btūs Greg⁹. de quo canit q̄ letus sustinuit supplicū mortis. Et beata Agatha de q̄ legit̄. Agathes letissima z gloriāter ibat ad carcerē. vt q̄si ad epulas inuitata. et sic de alijs. Ad hoc rn̄detur. q̄ delectatio dulcedinis q̄m deus tpe passionis mētib⁹ martyrū instillauit dolorē in eis z timorem p̄pter fi dei p̄fortationē z exaltationē mitigauit. Qz delectatio fm cursum naturalem minuit mort] dolorē. vt dr. vij. Eth. Delectationi intellectuali n̄ est tristicia admixta. Iste aūt cursus nature mirabiliter fuit mutatus in crhisto tpe passionis. Nam etiā eius ratio hūanitatis cū deitate summū habuit gaudiū z exultationē cognoscēs ex hac passione redemptionē humano generi euenire. Sed ista delectatio nō fuit imptita corpori nec rōni anie inferiori sed sensualitati. Ergo aia xp̄i tpe passionis ptunc habuit summū gaudiū z summā tristiciā. Quare fm rōem habuit gaudiū. et fm sensualitatē tristiciaz. Et quo ad hoc dicit mgr̄ li. iij. dist. xv. habuit xp̄s verū timorē z amorē z tristiciā i nāa hois Sed nō sic nos q̄ sumus mēbra ei⁹. Nos enī cā peccati nr̄i bis defectib⁹ nēcio sb̄iacemus. et in nobis sunt isti defectus fm p̄passionē z passionē. Sz i xp̄o nō nisi fm p̄passionē. Et sb̄dit ostendendo q̄d sit passio. et q̄d sit p̄passio dī. Afficitur enī q̄s interdū in tristitia vel tristitia ita vt mētis intellect⁹ nō inde moueat a rectitudine vel dei p̄templatione. et tūc p̄passio ē. Aliq̄n vero turbat̄ z mouet̄ intellectus a rectitudine sua. et tūc passio ē. Xp̄s nō fuit ita turbatus in aia timore vel tristitia vt a rectitudine vel dei p̄templatione aliq̄ten⁹ declinaret. fm quē modū intelligit̄ xp̄m timuisse vel tristē fuisse. Et allegat mgr̄ Piero. q̄ exponit illud Math. xxvi. Cepit p̄tristari z mestus esse. vt inq̄t veritatē cōprobaret assumpti hois vere p̄tristatus ē. Sed nō passio eius dn̄at anie eius verū p̄passio ē. vñ ait. cepit p̄tristari. Aliō enī est p̄tristari: aliud incipere p̄tristari. qō est. aliter cōtristat̄ q̄s p̄ passionē: aliter p passionē. Ideo fm hāc distinctionē aliq̄n dr̄ xp̄s non vere timuisse. aliq̄n vere timuisse. qz verū timorē habuit z tristiciā. sed nō fm passionē neq; ex necitate p̄ditionis. hec mgr̄. Sed dī. q̄re xp̄us tristatus est. Rn̄det Crisſ. p̄p̄. v. causas. s. p̄p̄ sue passionis imaginationē. Jude dānationem. discipulor̄ dispsionē. iudeor̄ excecatioē z eorūdem destructionē Et addit Bern̄. Scō. p̄p̄ maternor̄ viscerū cōq̄ssionē. cui scz matri dominus cōpatiebatur maxīe. Quarto in hac hora tertia dn̄s discipulos sup dormitione increpauit. Et hoc figurat̄. j. Regū. xxvi. vbi legit̄. L
Dauid q̄dam nocte venit in tentoriuz Saul. et inuenit Abner z pplm dormientē. Nō enīz erat quis q̄ qui vigilaret. sed oīes dormiebāt. qz sopor irruit super eos Cumq; transisset Dauid ex aduerso. et stetisset in vertice montis. clamauit Abner ad populū dicēs. Nō rn̄des Abner nūc nōne tu vir es? et q̄s alius tui similis in israhel. q̄re nō custodisti dn̄m tuū regē. Ingressus ē enī vnus de turba vt interficeret regē dn̄m tuū. nō est bonū q̄d fecisti. Spiritualiter Dauid interp̄tatur fortis manu. et significat xp̄m q̄ solus fm Bedā in Omel. fortē z supbissimū Goliā diabolum vicit. Dic inq̄ nocte sue passionis intrauit tentoriū Saul qui interp̄etatur expectās. et significat deū in cuius tentoriū. id est ortū intrauit. Quia domini ē terra z plenitudo eius p̄s. xxiij. Inuenitq; Abner z populū dormientem. Abner interp̄tatur lucidus pater. et significat btm̄ Petrū q̄ adeo lucidus fuit q̄ diuinitatē in christo cognouit cū dixit Tu es christus filius dei viui Math. xvi. Js inq̄ cuz alijs apostolis dormiuit. Et hoc est q̄d dicit Lucas. xxij. Cum surrexisset ab oratione z venisset ad discipulos inuenit eos dormientes p̄e tristicia. et ait illis Surgite z orate vt nō intretis in temptationez Q; autem Dauid solum Abner arguebat. figurabatur q̄ xp̄s Petrū singulariter sb̄ dormitione increparet dicens Math. xxvi. Nō potuisti

vna hora vigilare mecum. quasi diceret. Jã apparet tua infirmitas. Nũquid tu es vir ille qui promisisti mecum in carcerem vel in mortez ire et quis est similis tui in Jsrahel. quasi diceret. Tu es princeps in populo qui videt dominum per fidem. et quare non custodisti me regem tuum quem hactenus dilexisti dicens. Animã meam pro te ponam Johis. xiij. Ecce ingressus ẽ pronus scz Judas. et principes sacerdotum vt interficerent me regem tuum. ideo nõ est bonũ ꝙ fecisti taliter dormiendo. quasi diceret. Sic ne ostendis virtutem tuam quaz promittebas. Deinde dixit omnibus. Quid dormitis. Spiritus quidem promptus est: caro autem infirma quasi diceret. Spiritus vester promptus fuit ad promittendum. sed caro vestra infirma ẽ ad bonum operandum ⁊ malum sustinendum. Secundo abijt a discipulis ad eundem locum. ⁊ dixit Math. xxvi. Pater mi si non potest hic calix scilicet amare passionis transire a me nisi bibam illum fiat voluntas tua. quasi diceret. ſm Hiero. Si non potest saluari genus humanum nisi me occiso fiat beneplacitum tuum. Dicunt enim doctores ꝙ alius q̃ christus presertim d̃ lege ordinata pro homine satisfacere non potuit. Ideo christum necesse pati fuit. De hoc dicit Anſ. libro. Cur deus homo. Deus satis potuit facere pro homine sed non tenebatur. Homo enim tenebatur satisfacere sed non potuit Ideo necesse fuit ꝙ esset deus ⁊ homo. scz christus q̃ satisfacere posset (quia deus) et tenebatur: quia homo. Cunqz deus sic orasset secũdo. vt ait Lucas. Apparuit ei angelus domini confortãs eũ Quod figuratum fuit olim. ij. Paralip. ij. vbi legitur. Congregati sunt filij Moab ⁊ filij Amõ ad Josaphat vt pugnarent contra eum. Quod cum didicisset rex perterritus est. et totum se cõtulit ad rogandum dominũ. Qui confortãs eũ dixit. ꝙ non timeret nec paueret multitudinem hanc. quia non est pugna eius sed dei. Spiritualiter Moab interpretatur ex patre. ⁊ significat filios Jsrahel quibus dixit dñs Johannis. viij Vos ex patre diabolo estis. Sed Amon interpretatur populus murmurans. et significat iudeos qui semper murmurauerunt contra Xp̃m quia Johis. vij. Multus erat murmur de xp̃o ĩ turba. Cum igitur illi congregati essent contra Josaphat qui interp̃tatur iudiciũ d̃i significãs xp̃m. cui pater dedit omne iudiciũ Joh. v. Territus ille ſm sensualitatem contulit se ad rogãdum deum patrẽ dicens in Ps̃. Intret in ꝯspectu tuo oratio mea. quia factus sum sicut homo sine adiutorio. Cunqz sic oraret. venit ad eũ spiritus domini et hic fuit Michael archangelus (qui iussu dei assumpsit corpus humanũ) ꝯfortans eum aliqualia verba consolatoria sibi dicendo. Et forte confortauit eum ne timeret multitudinem iudeorum. quia dei esset pugna. ⁊ nõ hominis. Et certe nisi deitas humanitatem adiuuasset nunq̃ talem penam sustinere potuisset. Tunc enim positus in agonia. proprie. angst. prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Causa huius sudoris fuit imaginatio sue passionis. qz ſm Auicennã. libro. vi. naturalium. vehemens imaginatio de facili mutat corpus. Sed christꝰ vehementissime imaginabatur de sua passione. ita ꝙ ſm Franciscũ maronis illa hora vidit totum processum. non solum sue passionis. sed nostrum omnium qui passuri erãt pro christo vsqz ad nouissimum diem. propter quod tantus horror inuasit eum vt tota medulla ossium moueretur. et omnia membra quassarent̃ exterius. cor et anima ⁊ interiora tremere ceperunt. et ex tali motu ⁊ concussione sudor sanguinis causabatur. Sed ꝙ ille sudor fuit sanguineus hoc fuit ratione bonitatis sue complexionis. Quia adeo bone complexionis fuit ⁊ clare ꝙ nullam superfluam humiditatem habuit. ideo sanguinem sudauit. Deinde redijt ad discipulos. scilicet tres inuenitqz eos dormientes. Et vt ait Marcus. erant oculi eoruz grauati. Et dicit Crisostomꝰ ꝙ eos non arguit. quia sb̃uersi erant pre tristitia. vt neqz presentiam eius sentirent. Ideo nõ excitauit eos. nec rursus increpauit. vt nõ magis stupefaceret stupefactos Ideo relictis illis iterum abijt. et orauit tertio eundem sermonez Luce. xxij. Pater si vis transfer calicem hunc a me. veruntamen non mea voluntas. sed tua fiat. Quare autem ter orauit illius sunt tres rationes. Primam ponit Hugo dicens. Ter orauit dominus vt dirigeret orationem ad trinitatem ad quam est dirigenda. et tria in oratione sunt petenda scilicet culpe remissio. gratie collatio ⁊ glorie adeptio. Secundam ponit Rabanꝰ Ter orauit vt doceret nos tria in oratione petere. s. propter peccatorum preteritorum veniam. propter presentium tutelam. et propter futurorum cautelam. Tertio propterea vt tres vires exerceamus in oratione vocali scilicet ꝙ rationalis vis sit sollicita in meditando. cõcupiscibilis sit feruens in desiderando. Et irascibilis fortl mala detegendo. Et post trinam orationem venit ad discipulos. et inuenit eos dormiẽtes. et stãs contra eos. vt ait Mathi. xxvi. et Marci. xiiij Dormite iam ⁊ requiescite Quia vt deus ꝯgnouit eorum infirmitatem. ꝙ cum eo non adhuc poterant vigilare permisit eos dormire Et hec fecit christus in quarta noctis hora. Quia ptꝰ hanc permissionẽ apostoli quasi ad vnã horam

dormierunt. Quia dicit Crisᵗ. Interposito aliquo intervallo quasi hore vnius dixit. Sufficit scz qᵗ iam dormiuistis. Ecce scz iaz appropinqt hora mee passionis ⁊ salutis hūane Quinta hora hec facta sunt. Primo inimicis suis christus obuiauit. Qđ figuratū est. iiij Regū. vi. Ubi legitur qᵗ ministri regis syrie cū quererēt Helyzeum ad occidendum ipe eis obuiauit dicens. Uenite ostendam vobis virū quem queritis. et sic eos in ciuitatē samariā introduxit. Helizeus interptatur deꝰ meus saluator. et significat xpm q̄ est saluator noster ⁊ deus qz saluū fecit a peccatis pplm suū Matħ. j. Sed syria interptatur sblimis. et significat synagogā iudaicā. cuꝰ filios sblimes fecit dominus. Filios enutriui ⁊ exaltaui. ipi aūt spreuerūt me Ysa. j. Illi synagoge reges fuerūt pharisei ⁊ sacerdotū pncipes. qui cū mitterent ministros suos ad capiendū xpm. ipe ostendens se voluntarie velle pati: eis obuiauit ⁊ occurrit. Ideo dicit ad apostolos Mat. xxvi. Surgite eamus. scz obuiā traditori ⁊ persecutoribus. vt nō latētes ⁊ timētes vos inueniant. sed vt passionē meā voluntariā ⁊ nō coactā sentiant ⁊ sciant. Ecce enī ipe est scz Judas qui me tradet. Ecce q̄ feruens desideriū habuit christus ad nr̄am redemptionē. Qđ miratur Crisᵗ. dicens. O mira bonitas dei ⁊ clementia cū voluerunt eum regem facere fugit. Cum autem in cruce suspendere vellent occurrit sicut bonꝰ miles vel rex. nō expectat hostē venturū ne eū inueniat desperatū vt ex hoc fortificetur. sed occurrit hosti vt eū prosternat occursu magnifico prosternēdo ⁊ occurrendo. Secundo in hac hora turba ministroꝝ xpm occurrentē cum armis circumuallauit. Qđ figuratū est. iiij. Reg. vbi s. Ubi legiᵗ qᵗ ministri regis syrie circūdederūt ciuitatē in qua fuit Helizeus. ⁊ qđ in hoc significabaᵗ nisi qᵗ xps ministris iudeoꝝ circū uallaretur Et hoc ostendit euangelista Matħ. Adhuc eo loquēte scz discipulis suis. venit Judas ⁊ cū eo turba multa. scz ex iudeis ⁊ gentibꝰ cū gladijs ⁊ fustibus ⁊ armis qui missi erāt a sacerdotū pncipibus ⁊ senioribus populi. Hic dicit Augꝰ. et Nyco. de lyra. Judas muniuit se p̄mo societate magna. forti ⁊ autētica contra populi multitudinē ne impediret eius traditionē. Accepit enī ministros vtriusq potestatis. spūalis vicz ⁊ secular. vt nemo resistere auderet videns vtrāq potestatē. Secūdo venit cū luminibus ⁊ facibus. Quia Joħ. xviij. nox erat. ne intenebris christus abiret aut se alicubi absconderet. Tertio cū armis vt si quis traditioni resistere vellet ipi defensarent. Cunq irent adhuc in via traditor dedit eis signū dicens. Quēcunq osculatus fuero ipe est tenete eum Mat. xxvi et Marci. xiiij. dixit. Ducite eum caute. Et dic Crisᵗ. Nz ideo dedit eis signum. quia multotiēs detentus ab eis pertransijt nescientibus eis Sicut cum quadam vice duceretur ad superciliuz montis vt precipitaretur ipe transiens per medium illorum iuit Luce. iiij. Uel ideo dedit eis signum fm Origl. Ne Jacobum minorem loco christi caperent. quia ei in facie similis aliqualiter erat. Uel ideo dedit eis signuz. vt dic Tho. in Glo. continua Putabant enī christū in Beelzebub eijcere demonia. Ideo arbitrati sunt euz artibus maleficis posse euadere. Tertio xpus hos qui venerant quem quererēt interrogauit de hoc Joħ. xviij. Jhesus aūt sciens omnia scz vt deus. Juxta illud Augl. in fmone de assumptione. Scimus inquit deum oīa nosse que futura essent super eum. processit eis obuiam. scz magis eis approinquādo ⁊ dixit. Quē queritꝭ ⁊c. Dicit enī Glo. q̄ virtute diuina factum est. vt eum non noscerent nec ⁊ Judas de quo dicit euangelista. Stabat aūt Judas cum ipis. scz q̄ christum capere volebant. licet eum non nouerūt. Quia fm Crisᵗ. Christus duas formas habuit. Unam fm q̄m omnes viderūt eum. Aliaz q̄m habuit in transfiguratione coraz discipulis tantum in monte Thabor Matħ. xvij. Immo eis apparebat fm q̄ digni fuerunt. sicut de māna scriptum est Exodi. xv. Nz vnicuiq sapiebat fm qđ dignus fuit. Ideo dixit eis. Quē queritꝭ Illi aūt dixerunt. Jesum nazarenum scz querimus. Uide q̄ nō cognouerunt eum. quia si cognouissent eum: non dixissent Jesum nazarenū querimus: sed te querimus. Et respondit. Ego sum scz qui creaui celum ⁊ terram. Ego suz qui cecos vestros illuminaui. mortuos suscitaui. et leprosos mūdaui. Ego suz qui iudicaturus suz seculum per ignem. Ut ergo dixit ego sum: abierunt retrorsum ⁊ ceciderunt in terrā. Hic dicit btūs Augꝰ. O si vna vox intantū terruit Jude os q̄ ceciderunt ad terram. quid erit in iudicio peccatoribus. De quibus dicit Mat. xxv. Ite maledicti in ignē eternuz. Qui consonat Crisᵗ. O q̄tum iudicaturus poterit qui tantum potuit iudicandus. Quia dicit btūs Augꝰ. Nz quod dam igneum vel flammeū apparēs in eius oculis ipos tanq̄ tonitruo prostrauit. Cunq surrexissent volente xpo iterum secūdo interrogauit eos. Quem queritis. hoc fuit aliqđ intervalluz a p̄ma interrogatione. quia q̄diu iacuerūt prostrati nō mouit se ỏ loco vt magis eius captio voluntaria declaretur. Illi aūt dixerunt Jesuz nazarenum. Rndit aūt Jesus. Prius dixi vob: qz ego sum. Et dic Glo. Cum hoc dixisset. tunc ipius noticiā habuerūt. et capiēdi licētiam ab eo receperūt. Et dicit xps. Si id est qz me q̄ritis.

sinite hos abire. quasi diceret. Sic do vob ptã tem me capiendi vt tamen meis discipulis non faciatis quicq̃ mali. Hoc dixit Jesus vt impleretur ꝑmo quẽ dixit Jesus Joh. xvij. ꝓr quos dedisti mihi nõ perdidi ex eis quenq̃ nisi filium perditionis. Et dicit Aug⁹. Faciũt qõ iubet. sinunt abire quos vellent abire. Debebant enĩ ꝓ conuertẽdis gentibus manere in mũdo. Quarto in hac hora xp̃m Judas ad occidenduz osculo ꝓpalauit. Hoc figuratũ fuit. iij. Regũ. ij. Cũ abysai ad persequendum zela cũ robustis Jsrahel amasa occurrẽs eis. Ad quẽ Joab accedẽs ait. Salue mi frater. quia erat eius cognat⁹ ger manus. Erãt enĩ de duabus sororibus. vt dicit ij. Regũ. xviij. Ideo vocauit eũ fratrem. Tenuitq̃ manu dextra mẽtũ ei⁹ deosculãs eũ. z amasa nõ obꝺuabat gladiũ quem ille tenebat. ꝑcussitq̃ eũ in latere z effudit intestina eius. Spiritualiter Amasa interꝑtat gentẽ sustollens. et significat xp̃m q̃ omnẽ pp̃lm manu miscõie sustollit. Hic cũ occurreret robustis de hierlem. Accessit ad eũ Joab q̃ interꝓretat mut⁹. et significat Judam q̃ factus fuit mut⁹ in laude dei z ait Aue Rabi. Et osculat⁹ est eũ Matb. xxvi. q. d. Ego sum cũ illis armatis q̃ te q̃rũt capere. Attamẽ sicut Joab accessit ad Amasan vt amicus et fuit inimicus. Sic Judas vt dicit glo. accessit vt domesticus z fur erat. salutauit vt discipulus z traditoz erat. osculat⁹ est vt amic⁹. inimicus aũt erat. Ideo dixit Berñ. Infelix signum vbi per pacẽ bellũ: per osculũ homicidiũ. ꝓ salutationẽ inimicitia cõprobat. Deinde dixit xp̃s Amice ad q̃d venisti. q. d. Si q̃ris gratiam inuenire poteris. quia dicit Bernñ. Q̃ per hoc a malo retrahere voluit ꝓposito vt recozdaret ꝓioris amicitie q̃ta sit sibi exhibita. Ideo dixit Ad q̃d venisti. Vbi dicit canõ de pe. dist. j. ℌ. Item his. Judas a venia exclusus nõ fuisset si ipsaz a christo postulasset. Sed q̃ Judas nõ osculo amicabili fungebatur qñ tradidit. Ideo dixit ei. Luce. xxij. Juda osculo illo filiũ homĩs tradis quasi diceret. Humanitatẽ q̃m sumpsi ab homine tradis. Quinto in hac hora peruersitas ministroz xp̃m captiuauit. De hoc Matb. xxvi. Tũc accesserũt scz q̃ missi erant z manus iniecerũt in christũ. et tenuerũt eũ. scz vnus cũ criminibus. alter cũ brachio. alter antrozsum. alter retrozsum trahentes. Tunc verificata est scriptura ꝑs. lviij. Ecce ceperũt aiam meam irruerũt in me foztes. Et iterũ ꝑs. xciij. Captabant. id est captiuabant in animã iusti. et sanguinem innocentem condemnabant. Et similiter illa scriptura Trenoz. iij. Venatione ceperunt me q̃si auem inimici mei. Ecce hic ver⁹ Joseph scilicet christus a fratribus suis capitur. et in egiptum qui interꝑtatur angustia vel tribulatio ducitur Vt dicit Heñ. xxxvij. hic impleꝝ figura etiã ista j. Regũ. iiij. vbi legitur. Philistijm pugnauerũt contra israhel. et victus est israhel. et archa ꝺi capta. Et Philistijm interꝑtatur ceciderũt vel cadentes. z significat ministros iudeoz qui ad vocẽ ꝺñi dicentis. Ego sum. in terrã ceciderunt hi pugnauerunt contra Jsrahel. i. apostolos. et apostoli contra eos cum dixerũt Luce. xxij. Ꝺñe si percutimus in gladio. Et vnus ex eis. s. Symon petrus qui erat ardentioz ceteris exemit gladiũ z percussit ꝟuum principis. q̃ prius extendebat manũ ad capiendum xp̃m. et abscidit auriculam eius dexteram. Nam ꝟm Criso. putauit ei amputare caput. Ecce pugnauerũt philistijm z Jsrahel. Sed sic deo volente ꝓeua luerũt iudei ministri missi. et captatur archa domini. Archa ꝺñi est humanitas christi in q̃ erat manna sue diuinitatis absc̃ditũ. et vrna aurea sue mũdissime anime. quia diuinitas non capiebatur sed tũc occultabatur. sicut dicit mgr̃. lib. iij. dist. xxi. c. j. Humanitate ĩmolata diuinitas in solitudine occultauit potẽtiam suam vt ñ exhiberet auxilium vt dicit Glo. Sexto in hac hora quita christus aplos paterne increpauit Luce. xxij. Et hoc figuratũ fuit. ij. Regũ. xvi. Cuz Dauid transisset iozdanẽ. et occurrit ei Semei. et maledixit illi. vocansq̃ eum virũ sine iugo. z iactauit lapides contra ipm. Qõ videns Abysai dixit. Quare maledixit canis moztu⁹ ꝺomino meo regi. vadam z amputabo caput ei⁹. Increpauit aũt eum Dauid dicens. Dimitte eũ vt maledicat. quasi diceret. Eius maledictio ẽ mihi necessaria ad exercitiũ penitentie ꝺñs enĩ ꝓcepit ei. Spũaliter aũt Dauid gerit figurã Xp̃i Qui cũ transisset tozrentem cedzon occurrit ei Semei qui interꝑtatur auditio mea. et significat audientiã iudeoz ministroz. qui sepe xp̃m ꝓdicantẽ audiuerũt. et hec congregatio iudeozũ ad instar Semei christo maledixit cũ in euz manus sacrilegas misit. Qõ videns Abysay q̃ interꝓretatur pater salutis. et significat beatũ Petrũ q̃ voluit amputare caput. ꝓeꝛtim Malchi qui fuit vnus de congregatione illa. Sz dominus increpauit illũ scz Petrũ dicens. Sinite vsq̃huc. id est permittite ꝓeualere maliciã eorum vsq̃ ad captionẽ. et vsq̃ ad moztem meam Quia dominus ꝓecepit eis. id est permisit. Vel sinite. id est permittite eum ire vsq̃ huc ad me scilicet Malchum cui amputasti auriculam Et cum tetigisset eius auriculam sanabat eum Et hoc fecit ꝓpter plura. // Primo ꝓpter astantium et videntium conuersionem. Secundo ꝓpter discipulozum in fide diuinitatis confirmationem Tertio ꝓpter nostrã instru-

ctionem vt benefaciamus inimicis nostris Cri
ſosto. Sanabat eum qui paulopost alapam da
turus erat in exemplum nobis. Sm illud Bene
facite illis qui persequũtur vos. Quarto ppter
sue potestatis ostensionem. scz ad ostendendu
q non de necessitate captus esset sed volũtarie
Quinto hoc etiam ideo fecit ne iudei causaz ha
berent eum accusandi coram iudice q discipu
lus suus eum vulneraſſet. Deinde specialiꝰ cor
ripuit Petrũ Math. xxvi. Mitte inquit gladi
um tuum in vaginam. q. d. quia gladio nolo me
defendere. Et Joh. xviij. dixit. Calicem quẽ de
dit mihi pater non vis vt bibã illum. q. d. Paſ
sionẽ quã ordinauit pater meus celestis ad salu
tem humani generis debeo z volo patienter to
lerare. Ideo cesset vindicta et exhibeatur patiẽ
tia. Deinde Math. xxvi. ait. Omnis qui accipit
gladium. scz ad vindictam propria auctoritate
gladio peribit. An putas Petre si vellez me de
fendere possem rogare patrem meũ. et exhiberz
mihi in adiutorium plus q duodecim legiones
angelorum. q. d. Sm Hiero. Non indigeo auxi
lio. xij. apostolorum. cum possem habere. xij. le
giones angelorum. Et legio continet sex milia.
sexcenta. et. lxvi Septimo in hac hora christus
persecutores suos mansuete exprobrauit. id est
redarguit dicens. Marci. xiiij. Tanq ad latro
nem existis cum gladijs z fustibus cõprehende
re me scz innocentẽ sine culpa mea. sed ex mali
cia vestra et ego quotidie coram vobis erã do
cens in templo. scz manifeste vt magisterverus
et de salute vestra sollicitus. et non me tenuistis
Glo. quia adhuc teneri nolebaz. sed modo tene
tis me. et hoc est de arbitrio voluntatis mee vt
impleantur scripture ppbetarum Math. xxvi
Sexta hora noctis hec gesta sunt. Et primo xps
a ministris ignominiose vinculatur. De hoc Jo
hãnis. xviij. Chorz ergo z ministri iudeorum
comprehenderũt Jesum z ligauerũt. Et hoc figu
ratũ fuit Gen. xxij. Abraham volens imolare.
Ysaac filium suum ligauit eũ. Ysaac gaudiũ in
terptaꝛ. et significat xpm qui Sm Bedã in ome
lia quadam suoꝝ gaudium est factus pplorum
Quem ligauit. i. ligari permisit Abraham q in
terpretatur pater multitudinis. et significat ce
lestem patrẽ. Hic etiã impletur figura Judicũ.
xvi. vbi legitur q Dalida ligauit Sampsonem.
f et tradidit vinculatũ philisteis. Dalida inter
pretaꝛ paupcula. et significat gentẽ iudaicam:
q paup ẽ: eo q fide caret. qm si haberet dives
esse posset. Et hec ligauit Sampsonẽ q interpre
taꝛ illũinãs eos. et significat xpm q illũinat om
nes boies i hũc mũdũ venientes. Et hec ligatio
facta ẽ in gremio orti. i. i medio. Et dicunt aliq
doctorz q cũ pueniſſet ad finẽ orti vsus ciui
tatẽ vbi currebat torrẽs siue fluuius cedrõ. mi
nistri p põticuluz trãsierũt. sz xpm ligatũ p aqm
traxerũt vt aq etiã in os eius intrarẽt Tunc ad
litterã implete sunt scripture Ps. lxviij. q in p
sona xpi dixit. Saluũ me fac de us qm intraue
rũt aq vsqz ad aiam meã. Et iterũ Ps. cix. De
torrẽte i via bibet. ppterea exaltabit caput. Se
cũdo i hac hora sexta chor apostolic a mgro
et a dño suo elongaꝛ. Tunc verificata est scrip
tura Job. xix. Obsederũt in gyro tabnaculum.
id est corpus meũ. fratres mei longe steterũt a
me. Et iterũ. c. xix. Noti mei quasi alieni recesſ
serũt a me. Et Treñ. j. conqueriẽ christus. Ab
stulit id ẽ aufferri permisit dominus oñes ma
gnificos meos de medio mei. vocauit aduersũ
me tempus quo conteret electos meos scz apo
stolos. Tunc impleta est figura Hiere. lij. Ubi
legitur q exercitus caldeoꝝ persecutus est re
gem Sedechiam. et apprehenderunt eum in de
ſto iuxta Hiericho. et omnis comitat fugit ab
eo. Sedechias interpretatur iustitia domini. et
significat christum quẽ persecutus est exercit
iudeoꝝ. et tũc fugit ab eo comitatus apostolo
rũ. Ideo dixit Mat. xxvi. Tunc discipuli reli
cto eo fugierũt. Ista fuga nunc significaꝛ in nu
datiõe altariũ. nã altare significat xpm. sed or
namenta altar significãt aplos q fuerꝛ pma cri
sti vestimẽta. Significaꝛ etiã i extictiõe. xij. can
delarũ. qz apli aliqliter tũc a fide recesserũt. Et
mgrm solũ i manib inimicoꝝ reliqrũt z miserꝛ
qõ significat cãdela sola remanẽs pt extinctio
nẽ aliarũ. Et dicit Mar. xiiij. Adolescẽs qdaz
seqbaꝛ xpm amict sindone sup nudo. s. corpe.
et tenuerꝛ eũ. s. p sindonẽ. et ille relicta sindone
nudus pfugit. i. pnus z cito fugit ab eis qui Je
sum christum duxerunt Quidam dicũt hunc fu
isse Jacobum minorẽ. alij quendam adolescẽtẽ
de domo in qua christus cenauerat. Sz Greg
et Beda tenent hũc fuisse Johãnem euangelistã
qui z si charitate nõ fuit repletus vt ad mortem
tũc xpm seqretur. tamẽ vsqz ad detentionem pa
ratus fuit christo assistere. Septima noctis ho
ra hec acta sunt. Primo xps in domo Cayphe
ducit ligatus. et tũc implet figura cum Hiere.
ductus est ligatus in babilonẽ. Ille per chalde
os. Xps vero p iudeos. et hoc tangit euangeli
sta Joh. xviij. cum dicit. Adduxerũt eũ ad An
nã primũ. Erat enim Annas socer Cayphe qui
erat põtifex anni illius. Quare aũt duct est p
mũ ad Annã ibi triplex est rõ. Prima qz eundo
ad domũ Cayphe habebãt ire añ domũ Anne.
Jo. ppter eius reuerentiã domũ eius intrauerꝛ
eo q anno pcedenti pontifex summus fuit. z sic
qz senior fuit honorauit eũ Cayphas vt primo
ab eo iudicaretꝛ. Secunda rõ ẽ. qz pontificatus

singulis annis vendebatur. Et isti duo Annas
z Cayphas quasi alternatis vicibus erāt pon-
tifices, ppter quod quasi pontifex habebaī. qz
anno p̄terito fuerat. et anno sequēti futur⁹ erat
et hoc procurauit cayphas ne tanq̄ iunior solus
videretur reus in sanguine xp̄i. Ideo voluit ha
bere p̄sectantē. vt qui p symoniā iūcti erāt. z in
crimine sanguinis simul iūgerētur. Tertia cau
sa vt xp̄s cozā iudicib⁹ pluribus p̄demnat⁹ ma
gis dign⁹ morte videretur. Scdo in hac hora a
Petro xp̄s ē negatus. Dicūt enī oēs euangeli-
ste q̄ Petrus seq̄baī a longe vt finem videret.
Alo. cā deuotiōis z feruoris. Sz qz a lōge hoc
erat timoris. Et dic̄ Joh̄. xviij. Qz z alius disci
pulus seq̄batur a longe z fuit ipemet qui seq̄ba
tur. Quia dī in euāgelio Nicodemi Qz Petrus
et Joh̄. se de incōstantia timētes secuti sunt do
minū a longe in domū Anne. Erat ei Johānes
notus pōtifici q̄si indigena z p̄ciuis. z intrauit
atriū. i. in domū pōtificis scz Anne. vt videret
quid de passione christi scriberet Orig. Hoc Jo
hānes inq̄t nō causa iactātie q̄si magnū esset se
dicere notū pontifici. sed hoc soluz ponit ne q̄s
credat eū ex magnitudine cozdis. sed ppter so-
lam eius noticiā intrasse. Petrus aūt stabat fo-
ris ad hostiū scz pauidus. Exiuit ergo alius di
scipulus scz Johānes. et hostiarie aliqua beni
gna z rogatoria verba. et introduxit Petruz ti
mide intrantē. dixit hostiaria. Nunq̄d z tu ex il
lis es discipulis hois istius. scz qui stat añ do-
minū meū Annā. Querit Amb. Cur ancilla pri
mū prodit q̄ viri cū magis poterant cognosce-
re. Prima rō est vt sexus iste videatur in necem
dñi peccasse. et q̄ etiā per passionē dñi redēpt⁹
sit. videlicz sexus femineus. Secūda rō. qz hoc
fuit in p̄me preuaricationis Ade memoriā. Sm
illud Ecc̄i. xxv. A muliere initiū omnis peccati
Tertio in cōmunis deceptionis sequelam. Qz
Sm Aug̃. Visitatus sexus est ad decipiendum.
Per mulierē enī diabolus eiecit Adaz maximū
Sampsonē fortissimū. Dauid sanctissimū. Ab-
salonē pulcherrimū. Salomonē sapientissimū.
Juxta illud Prouerb. viij. Multos enī vulne-
ratos deiecit. et quinq̄ fortissimi interfecti sunt
ab ea. sic ad negationē hic z mlier Petrū pduc
it. Qui dixit. Non sum scz discipulus eius. quia
recessi ab eo Beda dicit. Petrus columna fo-
tissima ad vnius aure ventum totus p̄tremiscit
Et statiz post Petri negationē gallus cantauit
scz p̄ma vice. Sed hoc Petrus nō aduertit. sed
ex verbis ancille attonitus fuit. Tertio christ⁹
fuit ab Anna interrogatus. et hoc de duob⁹. s.
discipulis suis z de doctrina eius Joh̄is. xviij.
De discipulis omnino tacuit. quia tūc ꝺ illis ni
hil boni loqui potuit. eo q̄ principaliozem de il
lis in p̄sentia sua se negare audiuit. Attamen
malum ꝺ eis loqui noluit. vt doceret nos q̄ ma
lum p̄oximozum omnino taceamus. Sed de
doctrina respondit. Ego palā locutus sum mū-
do. id est hominibus in mundo. Ago semper do
cui sicut magister verus in synagoga. i. in tem-
plo quo oēs conueniunt iudei p̄o maiozi par-
te. In occulto locutus sum nihil. quid me inter
rogas. interroga eos qui a me audierunt quid
locutus sum ipis. Ecce hi sciunt quid dixerim
ipis ego. Glosa. et illi possunt dicere tibi. Quar
to fuit Christus a suo Anne alapatus. vt scri-
bit Johānes. xviij. Cum Christus hec dixisset:
vnus assistens ministroruz scz Malchus. dedit
ei alapam scz Jesu dicens. Sic respondes pon-
tifici. Sic verificata est scriptura Trenoruz. iij.
Dabit percutienti se maxillam. saturabitur ob-
probrijs. Et impleta est figura. iij. Regum. xxij
Cum loqueretur pphēta Micheas cuz Achab
rege veritatem z diceret ei. Vidi cūctum popu-
lum Israstel dispersum in montibus quasi oues
nō habentes pastorem Per que verba predixit
eius mortem que z secuta fuit. Dixit achab rex
israhel ad Josaphat regem iuda. Nūquid non
dixi quia nō pphetauit mihi bonū sed semp ma
lum. Cunq̄ hoc dixisset Micheas. accessit Se-
dechias filius Chanaan percussit Micheaz in
maxillam. Et ait Micheas. Videbis es in die
illa tc̄. Spiritualiter Micheas interpretaī q̄s
est ille. et significat christum. Cui dixerunt an-
geli Ysa. lxiij. Quis est iste qui venit de Edom
tinctis vestibus de bosra. Iste formosus in sto-
la sua gradiens. Et Pś. xxiij. dixerunt. Quis ē
iste rex glorie tc̄. Hic cum diceret veritatem co
ram pontifice q̄ non in occulto sed in publico
predicasset Tunc accedens minister pontificis
filius Chanaan. et percussit Christum in maxil
lam. q̄ sonus in toto pallacio insonuit. Et q̄ ve
stigia digitoruz in maxilla remanserunt. Et il-
le percussor vt dictum est fuit Malchus. vt qui
dam volunt. cuius sanauit auriculam per Pe-
trum amputatam. Sed glosa vult. q̄ percussor
ille fuit paraliticus quem Jhesus sanauit circa
piscinam Johannis. v. Et sicut Micheas re-
spondit patienter. Videbis es in die illa. Sic
et christus cum magna patientia respondit. Si
male locutus sum testimonium perhibe de ma-
lo. Si autem bene. cur me cedis. id est percutis
manu et lingua. Crysostomus. Corrigit peccā-
tē vt faciat penitētem. ipsius arguit conscienti
am vt de peccato suo agat penitentiam Cryso.
O dulcis inquit Jhesu q̄ patienter sustines in
teipso quod tam punis in seruo tuo. Nam apo-
stolo rome alapam datā sic dure puniuit. q̄ ca-
nis manus eius qui euz percussit in medio aule

laceratam per leones asportauit. Octaua hora hec facta sunt. Primo christus de domo Anne ad domũ Cayphe portabatur ꝛ ducebaꝫ Quia dicit Johis. xviij. Tunc Annas misit eum ligatum ad Cayham pontificem scz anni illius. Et tunc impleta est figura Geñ. xxviij. vbi legit ꝙ Jacob mutatus est in domo Isaac ad domũ laban. et iuit Jacob solus sine socijs. Sic et christus verus Jacob suplantator omniũ viciorũ mutatus est de domo Anne ad domũ Cayphe. Et sicut Jacob iuit sine socijs. sic xps sine discipulis. Secũdo in hac hora xps a Petro bis fuit negatus. Dicit enī Matth. Petrus sequebaꝫ a longe vsq; in atriũ ꝓncipis sacerdotũ. vt videret finẽ scz totius negocij. et quõ pontifex ꝺ Jesu iudicaret. Et dicit Luc. xxij. Accenso igni in medio atrij assedit. Et Joh. xviij. Stabant ministri ꝛ serui ad prunas et calefaciebãt se. quia frigus erat. Erat aũt Symon petrus stãs ꝛ calefaciẽs se. scz exterius. qz ignis diuini amoris extinctus fuit in eo interius. Quem cũ vidisset quedam ancilla vt dicit Luc. sedentẽ ad lumen. et cum fuisset intuita dixit. Et hic cum illo erat. Et ille negauit dicens. Mulier nescio quid dicis. id est hominẽ hunc de quo dicis tu: nõ agnosco In hoc ostenditur magnitudo timoris. quia nõ tm̃ negauit fidem christi sed etiam noticiã pssone christi Johis. xviij. dixit vnus ex suis pontificis cognatus eius cuius abscidit Petr⁹ auriculam. Nonne te vidi in orto cũ illo. Ad hanc allocutionẽ tacuit Petrus magis pauore pterritus. Et post pusillum Matth. xxvi. accesserũt qui stabant ad ignem dixerunt. Vere ꝛ tu ex illis es scz qui cum Jesu nazareno erant. Nam ꝛ galileus es. nam loquela tua manifestat te. qz vt dicit Glo. differentia erat ideomatũ galileorum et hierosolomitarũ. sicut ydeomata saxonum et prutenorum. Audiens hoc Petrus Mar. xiiij cepit anathematizare. i. excõmunicare et iurare. quia non nouisset hominẽ. et statim gall⁹ cãtauit bis. Quia ꝛm cõmunẽ cursum secund⁹ cãtus gallorum fit in hora octaua noctis. Sed dicere q̃re dñs Petrũ cadere permisit. Rñde huius tres sunt cause. Prima vt nullus de se presumeret cũ principem apostolorum cecidisse videt. Secunda vt nullus desperaret cũ Petrus post tantũ peccatũ factus sit ianitor celi (dum tamẽ homo facit sicut sanctus Petrus) Nam dicit Lucas. Conuersus respexit Petrũ Qui respectus fuit diuinus. Et recordatus est Petrus vbi domini sicut dixit. Postq; gallus bis vocez dederit ter me negabis Et egressus foras fleuit amare. Non ꝓtunc solum sed q̃diu vixit qñ gallum cantare audiuit vt dicit Leo papa. trepidationem discipuli dñs diuino vidit intuitu vt pauentis animũ mox vt aspexit erexit. et in fletum penitendo excitauit. Tertio cum cadere permisit vt cum postea esset prelatus alijs sciret misereri. De hoc dicit Greg⁹. dist. l. c. considerandũ. Factum est magne pietatis dispensatione. vt q̃ futurus erat pastor ecclesie in sua culpa discerz qualiter alijs misereri debuisset. Tertio in hac hora octaua a falsis testib⁹ accusatur. De hoc Matth. xxvi. et Mar. xiiij. Conuenerunt interim principes sacerdotum ꝛ seniores populi. et inierunt consilium aduersus christum in domo scz Cayphe. vt impleretur illud Ps̃. ij. Astiterũt reges terre. et principes conuenerũt in vnũ aduersus dominum ꝛ aduersus christum eius. Et ideo conuenerunt vt eum morti traderent Et q̃rebant falsum testimoniũ contra Jesum. qz verum inuenire nõ potuerunt. Et dicit Mar. xiiij Multi falsum testimoniũ dicebant aduersus iesum. et conuenientia testimonia nõ erant. vt impleretur illud Ps̃. xxvi. Insurrexerũt in me testes iniqui. et mentita est iniquitas sibi. Et iterũ Ps̃. cviij. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa. et sermonibus odij expugnauerunt me gratis. Et ideo dicit Mar. Nouissime quidam duo falsi testes surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum dicentes. Audiuimus eum dicentem. Possum destruere templũ dei. ꝛ post triduum reedificare illud Et eorum testimoniũ non erat conueniens. Et hoc patet ꝛm Glosaz. ex tribus. Primo ex mutatione. quia dñs nõ dixit. possum destruere. sed dixit soluite. Nec dixit reedificare sed excitabo illud. Et Johis. ij. ꝙ templo viuẽti scz corpori suo ꝛ non materiali cõuenit. Secũdo ex additione. quia addiderũt qꝺ dominus nõ dixerat. Tertio ex intentione. qz nõ eodem sensu quo dñs dixerat retulerunt. Nam dñs dixit de tẽplo corporis sui Johis. ij predicens suam passionẽ. Judei autem accipiebant de templo materiali lapideo a Salomone edificato. Quarto i hac hora xps inqrit a pontifice ꝛ adiuraꝫ. De hoc Mar. xiiij. Tunc exurgens summus pontifex Cayphas in mediuz et interrogauit. Non rñdes quicq; ad ea que tibi obijciũtur. Dicit Rabanus. Ira preceps ꝛ insaniens non inueniens locuz calumnie. excutit principem de solio. vt insaniam mẽtis motu corporis denunciaret. Et Beda dicit. Ad responsum christum prouocat vt ex actione sermonis locum accusandi inueniat. Et ideo Jhesus tacebat. et hoc propter tria. Primo quia iudex iniqu⁹ ꝛ testes iniq; eius accusationẽ q̃rebãt. Ideo nõ rñdebat. Juxt illud Prouer. xxi. Ih aurib⁹ insipientiũ ne loquaris. qz despiciũt doctrinam eloquij tui. Secundo quia iniusta contra eum ꝓposita fuerũt. Et ꝛm Aug⁹. Aperta mendacia

nō sunt responsione digna. Tertio vt scriptura impleretur. qz dic̄ Ysa. liij. Quasi agnus coram tondēte se obmutescet Et ps̄. Factꝰ sum sic̄ hō nō audiēs Hic etiā iplet figura Ben̄. xxxix. Nā dña Joseph coz̄ p̄ncipe Phutifare accusaret. ille tacēs missus est in carcerē Cū igit̄ xp̄s nihil rn̄deret dic̄ Math. xxvi. q ille clamās ait Adiuro te per deū viuū vt dicas nob̄ si tu es xp̄us filius dei viui. scz vt quidā credūt z dicūt. Tūc Jesus ꝓpter diuini noīs inuocati reuerentiā dixit. Tu dixisti scz veritatē de me. q. d. Cum sis summus sacerdos i lege. discere potuisti q ego sum filius dei viui. Et vt habet Lu. xxij. ait. Si vobis de me veritatē dixero non creditis n̄ qz veritatis estis inimici z filij diaboli. Et si interrogauero nō respondebitis mihi. scz per veritatis consensum. qz estis in malo obstinati. Neqz me dimittetis. et hoc facit vestra malicia indurata. Uerūtamen videbitis filiū hominis sedentem a dextris virtutis dei. et venientem scz ad iudiciū in nubibus celi. Nunc iudicandus est filius dei ab hominibus. Tunc aūt iudicaturus veniet. Et licet me ignominiose tractetis. tamē me iudicem vestrum videbitis. Tunc dixerunt ei omnes. Tu ergo es filius dei: dicit eis. Vos dicitis quia ego sum. Principes aūt sacerdotū vt dicit Math. xxvi. Scidit vestimēta sua in signū dolozis exteriozis quo veritatez a christo prolatam blasfemiā reputauit Et ꝑm Orig. hoc ideo fecit vt accusationē redderet grauiozē Sz scissio vestis figura est. j. Regū. xv. vbi legitur. Cum Samuel vellet ozare pro Saul. et conuersus est vt abiret Saul apprehendit summitatez pallij eius que scissa est. Et ait Samuel. Scidet dn̄s regnum tuum et tradet illud proximo tuo meliozi te. Quia in hac scissione vestis ad literā pontifex significabat q regnum iudeozum scinderetur z christianis daretur. Juxta illud Mathei. xxi. Aufferetur a vobis regnū dei. et dabitur genti facienti fructus eius. Et non solum vestimenta sua scidit. sed in christo blasfemiaz posuit dicens. Blasfemauit omnes audistis blasfemiam. Quid adhuc egemus testibꝰ. ipi audimꝰ de ore eius. Quid vobis videtur cuius pene sit dignus. aut qua pena plecti debeat. At illi dixerunt. Reus est morti ꝑm Rabanū. quia eū blasfemū putabant. sequūtur arbitrium p̄ncipis sacerdotū condemnātis eum morte. Quia dr̄ Leuitī. xxiiij. Qui blasfemauerit nomen dei morte moziatur. Nona hora hec acta sunt. Primo in facie conspuitur. Quia dicitur Mar. xiiij. Conspuerunt in faciem eius. Et impleta est scriptura Job. xiij. In faciem meam conspuerunt. id ē simul spuerunt. Et Ysa. v. Faciem meā nō auerti ab increpantibus et conspuentibus me. Et hoc figuratum est in Hur. de quo legitur i Glosa Heb. super Exodi. xxxiiij. Qui nolens populo in peccato ydolatrie consentire. in faciē eius conspuerunt. et sputo occiderunt. Secundo colaphis ceditur. De hoc iterū Math. Colaphis eum ceciderunt. vt impleretur illud Ysa. l. Corpus meum dedi percutientibus. Tertio in maxillam percutitur. vt impleretur illud Ysaie. v. Genas meas dedi vellētibus. Et illud Mich. vi. Percusserunt maxillam iudicis. Et hoc tangit Marcus. Alij palmas in faciem eius dederunt dicentes. Prophetiza nobis Christe quis est qui te percussit. quasi di. Tu dicis te esse christum. Ideo bene potes scire percussozem tui. et ideo vindica te de ipso si vis. Quarto facies eꝰ cooperitur. Figura Exodi. xxxiiij. vbi Moyses facie velabatur Tunc impletum est illō ps̄ lxviij. Quoniam propter te scilicet o homo sustinui opprobrium. et operuit confusio faciē meam. Dicunt enim doctozes. q ita desiderabilis fuit aspectus eius. et facies eius plena gratiarum. vt quicunqz accedens et percutere eū volens pre nimia gratia et delectabilitate que i facie eius resplendebat. eum percutere non valebat. sed manum protinus retrahebat. Vt ꝯ maiozi auducia eum percutere possent faciem eius velauerunt. Ideo dicit Bernardus Vultum tuum domine Jhesu christe desiderabilem in quē desiderant angeli prospicere sputis inquinauerunt nec amaris verberibus pepercerunt. Et Anſ. libzo meditationū. Vultum inquit tuū honozabilem in quez desiderant sancti angeli prospicere. qui omnes celos impleuit letitia. quem deprecantur omnes diuites plebis. pollutis suis labijs sputis inquinauerunt. manibus sacrilegis cooperierunt z deriserunt. et te dominum vniuerse creature tanqꝫ seruum contemptibilez colaphizantes. Quinto caput eius benedictuz feritur. id est percutitur. Luce. xxij. Alij caput eius percutiebant. et multa alia blasfemantes i eum decidebāt. Peractis igitur his. principes sacerdotum et seniozes populi ad lectos trāsierunt. et Jhesum per alias tres hozas noctis in garcisozio in custodia garcionum reliquerunt. a quibus deinceps vsqz ad diem male et viliter eum tractauerunt. licet de hoc euangeliste tacuerunt. Nam in his tribus hozis creditur. impleuerunt hoc dictum ps̄. quinquagesimoquinto Conculcauerunt me inimici mei. quia ad terraz Christum proiecerunt. et super corpus eius benedictum saltauerunt. Tunc impletum est illud Psalmo. cxxviij. Supza dorsum meum fabrica uerunt peccatozes. Et illud Ezechielis. xxij. quod predixit pater de filio suo Christo Dabo te in manibꝰ fabricātiū. Et dicit Piero. Passio

quã christus in illa nocte sustinuit .et presertim in illis tribus horis a generationibus pessimis nunq̃ reuelabitur nisi in extremo iudicio.iuxta illud Naum.iij.Reuelabo cũctis gentibus iniquitatẽ tuã Ecce homo dei Phariseis dormitũ euntibus christus cũ delusione noctẽ duxit insomnẽ Pester.iij.Et in Ps̃.lxxvi Anticipauerũt vigilias oculi mei.turbatus sum z nõ sum locutus.Et iterũ.Non dormitabunt neq̃ dormient qui custodiunt israhel.Ideo dicit Bernñ .in lib. de cõuiuio crucifixi Erubescat miser christianꝰ qui nocte ista requie scz in lecto cũ rex suus vigilet z pugnet pro eo in campo .Erubescat qui nocte ista letatur cũ rex suus timeat z tristetur Erubescat qui dormit z solaciatur cũ rex suus sic super nudam terrã pro salute nostra prosternitur.Quantũ ad secundum diuidit hec passio in diẽ gentilice examinationis.qz cum christus tota nocte a iudeis esset passionatus.in hac die est ab herode z Pilato gentilibus z seruis suis examinatus.Ideo dicit Math̃.xxvij.Mane facto.s.ꝑma hora diei veneris consiliũ inierũt oñes ꝓncipes sacerdotũ z seniores populi aduersus Jesum vt eum morti traderent.z vinctũ adduxerunt z tradiderunt Pilato presidi.Hic impletur figura Judicũ.xv.Quia Sampson in imicis traditur in manu philistinorꝫ.traditur z xp̃s in manus paganorꝫ.Ille vinctus.hic ligatus.Ille per Dalidã meretricẽ.hic per synagogam preuaricatricẽ.Et dicit notãter q̃ christꝰ traditus est in manus paganorꝫ.Quia dic̃ magister in histo.Pilatus lugdunẽsis fuit paganꝰ qz a romanis ꝑmus in ponciaña insulaz missus fuit a quo ponti⁹ dicebaṫ.sed postea custodiuit iudeã Hierusalem ex pte romani cesaris.Et hic Pilatus ꝑm Glo.in domo Kayphe habuit mãsionẽ.et ideo hinc xp̃m portauerũt ꝓpter quattuor causas.Primo vt ignominiosior eẽt mors xp̃i.eo q̃ iudeũ gentilis ad mortẽ cõdemnaret.Secũdo ne sibi viderẽtur vsurpare iudiciũ romanorꝫ.Tertio qz timebãt ne plebs eriperz eũ vbi nõ esset auctoritas romanorꝫ.Quarto qz suam per hoc voluerũt malicia occultare.et Pilato culpã imponere.Ideo dicit Joh̃.xviij.q̃ iudei nõ introierunt in pretoriũ vt nõ ꝓtaminarẽtur.i.macularenṫ scz vt mũdi permanerẽt z mãducarẽt pascha.i.azimos panes nõ agnum paschalem vt greci dicũt z male .qz precedẽti die comederũt illud Cris̃.dicit O impia cecitas iudeorꝫ.qz ꝓtaminari timẽt alieno habitaculo.z sanguinẽ innocentis effundere nõ verẽtur .Sic multi sunt qui sibi ꝓscĩam faciunt de leuib⁹ peccatis.et ad grandia incidere nihil curãt.excolantes culicem.camelũ vero deglutientes Math̃.xxiij.Et primo hoc factum est i prima hora diei.q̃ synagoga xp̃m Pilato pñtauit.Secũdo in hac hora ꝑma Judas desperauit.ỏ hoc Mat. xxvij.Videns Judas q̃ tradidit eũ qz dãnatus esset.i.q̃ traditus esset xp̃s iudicio seculari.penitẽtia ductus.i.q̃dam pñie angustia z tristicia ob pctĩ magnitudinẽ.retulit.xxx.argẽteos ꝑncipibus sacerdotũ.scz a quibus eos recepat d. Tradens sanguinẽ iustũ peccaui.i.hois iusti.ỏ quo ps̃.cxliij Justus dñs in oñibus vijs suis Glo.dicit.et sunt verba Piero.Licet dolor fuit cordis i Juda.cõfessio oris z satisfactio opis tñ nõ fuit pñia vera z fructuosa.qz defuit spes salutis.Nã dr̃ de pñia dist.iij.c.inter.et.c. in salicibus.Judas infructuose penituit.qz laqueo se suspendit.Et nota q̃ ista ꝓfessio nõ valuit sibi ꝓpter tria.Primo ex parte illorꝫ quibus fiebat. qz nõ ꝓprio sacerdoti z fideli.cui tamen est ỏ iure facienda.de peni.et remissi.Omnis vtriusq̃ sexus postq̃ ad annos discretionis peruenerit omnia solus sua peccata saltem semel in ãno fideliter ꝓprio confiteatur sacerdoti.et iniunctã sibi penitentiã,ꝓprijs viribus studeat adimplere.Judei enĩ ꝓprij sacerdotes nõ erant.qz officium sacerdotũ amiserunt.nec erãt fideles .qỏ patet ex illo.Nam q̃ dixit Judas peccaui.Illi dixerũt.Quid ad nos scz pertinet de facto tuo q.d.certe nihil.quia nõ habemus te absoluere de peccato tuo.tu videris .Tu nosces in pena quid feciſti in culpa.Ideo dicit btũs Aug⁹ .Et ponitur de peni.dist.j.c.quez penitet.Qui vult peccata sua confiteri vt querat gratiam.veniat ad sacerdotẽ scientem ligare z soluere .ne cũ negligens circa se extiterit negligatur ab illo qui eum misericorditer monet et petit ne ambo i foueam cadant quam stultus euitare noluit.Secundo ex parte eius a quo fiebat.quia desperatus erat.quod patet ex illo.quia cuz audiret q̃ deriderent eum lapsus est in extremã desperationem.et proiectis(vt dicit Math̃.xxvij)argẽteis in templo recessit.et abiens laqueo se suspẽdit.Hoc figuratum fuit.ij.Regum.xvij.Porro Achitofel strauit asinum suum in domũ suam. et abijt dispositа domo sua laq̃o interijt Achitofel interꝑtatur frater meus cadens .et significat Judam q̃ fuit frater noster rõne generationis q̃ oẽs fratres sum⁹ Math̃.xxiij.Sz strauit asinũ qñ asinine vixit abiens a venia laqueo interijt.Et rupto laqueo cadẽs in terram crepuit medius.et diffusa sunt oñia viscera eius Actu. j.Propter hoc dicit frater cadens.vel dicit frater cadẽs in desperationẽ.de qua Aug.xxiij.q. v.si nõ licet Judas plus peccauit desperando q̃ xp̃m tradẽdo.Et rõem ponit Piero.qz in traditiõe xp̃i peccauit i eꝰ hũanitatẽ directe.sz i eꝰ ỏ spatiõe peccauit directe ꝓtra eꝰ ditatẽ.qz ꝓtra

infinitatem diuine misericordie. Tertio nō pfuit ex parte pfessionis. quia diminuta ꝛ insufficiens. Ideo dixit supra decretalis. omnis vtriusq; q̄ oīa pctā sua debet cōfiteri (Sed nota de pēnia) dicit Math̄. Principes aūt sacerdotū acceptis argenteis dixerūt. Nō licet nobis mittere i carbonā. i. in locū oblationibus deputatū ad sustētationē mīstroꝝ ecclie. qz p̄ciū sanguinis ē. id ē p̄ciū datū p̄ sanguine effundēdo. Consilio autē inito emerūt ex illis agrū figuli in sepulturaz peregrinoꝝ. qđ fecerunt non in misericordiam paupm. sed ad familiam saluatoris vt longe lateq; diffamaretur illa emptio. Et btūs Aug. li. de passione. Prouidentia diuina factuz puto vt p̄ciū saluatoris nō peccatoribus sumptū p̄beat. sed peregrinis requiem sōministret. Propt̄ qđ vocatus est ager ille acheldemach. Hoc est ager sanguinis vsq; in hodiernū diem. Et dicit Thomas in glo. continua. Hoc referendum est ad tempus quo euāgelista hoc scripsit. Deinde confirmat pphetico testimonio Hiere. xxxi. et Zach̄. xi. qui p̄dixerunt. Acceperūt triginta argenteos p̄cium appreciati scz Jude. ꝛ dederunt eos in agrū figuli. quia ille ager erat figuli sicut constituerat dōs. Tertio in hac hora cristum synagoga perfidia accusauit De hoc habetur figura Dañ. vi. vbi legitur q̄ p̄ncipes ꝛ satrape querebant vt inuenirēt occasionē Danieli. et nullam causam. i. suspicationē inuenire potuerūt. eo q̄ fidelis esset. et oīs suspitio nō reperiebatur in eo. Dixerūt enī viri illi. Non inuenimus Danieli huic aliquā occasionē nisi forte in lege dei sui. sicq; accusabāt q̄ tribus temporibus per diem oraret deū suum. Qđ rex Darius audiens satis contristatus est et p̄o Daniele posuit cor suum vt liberaret eū. et vsq; ad occasum solis laborabat liberare eum. Viri autez intelligentes regem dixerunt ei Scito rex quia rex medoꝝ es atq; persarum. et omne decretū qđ constituerit rex nō liceat immutari. Tunc p̄cepit rex ꝛ adduxerunt Danielem. et miserunt eum in lacū leonū. Spiritualiter Daniel interp̄tatur iudicat me deus. et significat christū quē deus pater iudicauit ad hāc acerbissimā mortē p̄ peccatis nostris sustinendā. Ideo p̄ncipes sacerdotū ꝛ seniores populi quesierūt occasionē mortis. sed nō potuerūt. quia fidelis fuit in omnibus verbis suis. et sanctus in oīb⁹ suis. vt inq̄t p̄s. Nec etiā Pilatus potuit in eo causam mortis inuenire cū esset cū eo in p̄torio. ppter qđ vt dicit Joh̄. xviij. exiuit foras et dixit. Quā accusationē affertis contra hūc hominē. scz innocentem siue mitem quē mihi vinctum ꝛ a vobis male tractatum. nihil tamē contra vos conquerentem p̄sentastis. Responderunt iudei ꝛ dixerūt. Si nō esset hic malefactor nō tradidissemus eum tibi. Ecce qualis sententia. q. d. quia scz tibi cuz tradidimus ergo ē malefactor p̄sentatus. quasi dicerēt. ergo a te iudicari debet Aug⁹. dicit. Respondeant p̄o cristo ab immundis spiritibus liberati. languidis anati. leprosi mundati. surdi audiētes. mortui resurgentes. stulti facti sapientes vtrum christus sit malefactor qui tanta fecit bona miseris ꝛ oppressis. Pilatus enim videns q̄ ppter inuidiaz tradidissent eū. id est sine oīi culpa. dixit. quid enim male fecit quia eum malefactorem dicitis Tunc vt habetur Luce. xxiij. accusabant eū in tribus que significantur per tria tempora orationis de quibus p̄ncipes persarum Danielem accusabant. vnde dicebant. Hūc inuenimus sōuertentē gentem nostram scz cum sua falsa doctrina. et p̄hibentem tributa dari cesari ꝛ dicentem se christum regem esse. Introiuit q̄ iterum in p̄toriū. scz postq̄ audiuit inculpatiōes eoꝝ. Et p̄imā accusationē nō curauit. quia gētilis erat. et de lege eorum non curabat. De secunda etiā nō curauit. quia fm Bern̄. audierat q̄ ad interrogationem iudeorum christo de tributo factā sic rn̄dit. Reddite que sunt cesari cesari Math̄. xxiij. Sed de tertio dicit Joh̄. xviij Tu es rex iudeoꝝ. q. d. hoc est verū qđ tibi a iudeis imponit̄ q̄ tibi vis vsurpare nomē regium ꝓtra regl romanoꝝ ꝺcretū ꝛ statutū. q. d. i hoc male facl. Rn̄dit Jh̄s Pilato. Hoc a temetipo dicl. an alij dixerūt ꝺ me. Hoc iesus nō dixit q̄ ignorātes scz iudei sibi hoc imposuerūt. sz p̄ interrogationē Pilato factā magl detegere volebat nequiciā iudeoꝝ. qz mētientes imposuerūt sibi. Nam cū voluerunt cū regem facere fugit i montē ipe solus Joh̄. vi. Hec autem iudeorum malicia detecta fuit in respōsione Pilati cū dixit. Nunquid ego iudeꝰ sum. q. d. A meipso hoc non dico. nec tibi hoc nomen impono. sed iudei hoc tibi imposuerunt qui te coram me q̄ velis te regem facere accusauerunt. Nam gens tua ꝛ pontifices tui tradiderunt te m̄. qđ fecisti. s. ppter qđ te accusent. q. d. videt q̄ i aliquo sis culpabil. ꝛ ad hoc non rn̄dit. qz si debuisset rn̄disse veraciter dixisset. Omnē ab ipis fugaui tribulationē. cecos illūinaui ꝛc̄. Et illꝺ Joh̄. x Multa opa bona feci eis a p̄re meo. et sic occasionem dedisset Pilato sue liberatiōis qđ noluit. Quia oblatus est qz ipe voluit Isa. liij. Sz rn̄dit ꝺ regno. Regnū meū inq̄t nō ē de hoc mūdo. s. q̄ tū ad hec tpalia loq̄ndo. sz si hoc modo eēt regnū meū mīstri mei certarēt p̄o me. s. contra te vt nō traderer iudeis Ex hoc patet q̄ eū Pilatus traditurus esset perfidis iudeis. Nunc ergo regnū meū nō est hinc. i. in hoc mūdo ꝛ tempale.

Dixit ei Pilatus. Ergo rex es tu. scz illi⁹ regni cuius dominiū nō ptinet ad impatorē romano rū. Rñdit Jesus. Tu dicis. qz rex sum ego q.d. Nōne annūo. ḡ qđ dicis. sz tū nō veni ad regnā dū tpaliter. Ego in hoc mūdo natus sum. scz ỏ virgine. et de hoc veni in mūdum vt testimoniū phibeā veritati vt doceā veritatē. Et oīs qui ex veritate est. i. ex me qui sum veritas Johis. xiiij. Audit vocē meam. i. obedit voci mee z doctrine. Tūc dicit Pilatus. Quid ē veritas. Ad hanc interrogationē nihil rñdit multiplici rōe. Prima qz longa rōe idiguit qualiter sit triplex veritas creata. Prima veritas doctrine in mūdo obscura. Secūda veritas iusticie obliquata Tertia veritas vite penitus anichilata. q̄m triplicem veritatē christus voluit restaurare. sed nō rñdit. qz ipemet erat veritas. Etiā qz Pilat⁹ nō erat dignus audire. Tertio modo nō rñdit: quia cū dixisset Pilatus iterū ad iudeos exiuit. et responsionē nō expectauit. Quia ꝑm Augu. subito venit sibi in mentē ꝓsuetudo iudeoꝝ. qz solebat eis vnū ex vinctis in pascha in memoriam dimittere liberatiōis. qz deus liberauit eos de captione egyptiaca de manu tribulantꝫ pharaonis. Alia cā ꝑm Nico. de ly. quare nō expectauit rñsionē. sed statim exiuit. qz v̄bū xp̄i fuit de regno spūali qđ ad Pilatū nō ptinebat sz solum cura tpalis. ideo nō expectauit ne mora fieret in xp̄i liberatiōe. Et cum exiuisset dixit eis. Ego in eo nullā inuenio cām scz mortis. Ecce q̄liter laborauit Pilatus ad similitudinē Darij regis vt verū danielem xp̄m liberaret. sed sic p̄ncipes medoꝝ z psarū instabāt vt daniel occideretur. sic z iudei vt dicit Luc. xxiij. ꝓualescebāt id est. sil valescebant in malo dicētes secūdario clamādo. Cōmouit vniuersum pplm scz falsis et iniq̄ docēs p vniuersam iudeā: incipiens a galilea vsq; huc. Secūda hora diei hec acta sunt. ꝑmo xp̄s ad Herodē tanq̄ malefactoꝝ mittit. qz dicitur Luc. xxiij. Pilatus audiens galileā. interrogauit scz alios nō xp̄m si galileus esset. Cit aūt cognouit q̄ de Herodis ptāte esset. quia ỏ nazareth ꝓceptus z educatus fuit que erat ciuitas galilee Luc. j. Ideo remisit eu⁹ Herodi qui hierosolymis erat his diebus. Quia dicit Jhesus. Conuenit ad esu⁹ agni paschalis eo q̄ iudeus erat. Nam pater eius Herodes senioꝝ scz Ascolonita qui pueros in bethleem ꝓpter xp̄m occidit eū circūcidere permisit vt rex iudeoꝝ in galilea esset z fieri posset. alias ad festū iudeoꝝ non venisset. sicut nec ceteri gentiles. Herodes aūt viso Jesu vt dicit Luc. xxiij. Gauisus ē valde. Erat enī ex multo tpe cupiens videre eū eo q̄ audierat mlta de illo. z sperabat ab eo aliquod signū fieri. et interrogauit eū in multis ꝑmonibus. Et volunt quidam q̄ dixit ad eū. As tu ne ille ꝓpter quē pater meus occidit pueros in bethleem. As tu ne ad cuius aduentū simulachra egypti corruerunt. Es ne ille qui peccata Marie Magdalene dimisisti z cecū illuminasti As ne qui Lazarum suscitasti. Jhesus aūt nihil respondit scz ad illas interrogationes. et hoc ꝓpter duas causas. Primo qz Herodes erat indignus vt audiret verbū eius. Secundo quia si dixisset Sum ille de quo interrogas. tūc eum vt rex potens de manibus iudeoꝝ liberasset. z sic genus humanū redemptū nō fuisset. Sed qz liberare voluit ideo tacuit. Secūdo in hac hora etiā Jesus accusabatur apud Herodem. de hoc Luc. xxiij. Stabāt etiā p̄ncipes sacerdotū cōstāter accusantes. his etiā nihil rñdit. vt implereꝫ illō Ps̄. xxxvij Sic mut⁹ ñ aperiēs os suū Tertio ab Herode sperniē z illuditur Spreuit enim eum Herodes cū exercitu suo z illusit eum. iductum veste alba remisit eū ad Pilatū. Hic impletur figura. ij. Regū. iij. Cum verus Dauid xp̄s sperniē z illuditur a Michol q̄ interp̄tatur aq̄ oīs Significat enī herodē cū suis. in quo fuit aqua oīs vanitatis. Quia vane christum spreuit z illusit. et sic illusum ad Pilatum remisit. et facti sunt amici Herodes z Pilatus in illa die scz p xp̄m. Nam ante erāt inimici adinuicē. Cuius quidem inimicicie due erant cause. Prima ponit histo. triptita. Qū herodes a cesare Tyberio esset sup iudeam. hierusalem z galileā cōstitutus. Herodes aūt de Pilati versutia z astutia nescius eū ad se vocauit. et sibi vices suas super iudeam z hierusalem cōmendauit. Pilatus aūt in suo officio cōgregata pecunia nesciente Herode clam cesarem adijt. et ab ipo Tyberio regnū iudeoꝝ quod prius ab herode ỏtinebat precibus z muneribus impetrauit Hec causa fomitem inimicicie inter eos seminauit. Secunda causa quia postq̄ Pilatus esset super iudeā cōstitutus. multos de iurisdiciōe herodis occidit sicut Theodam z Judam galileum. Tertia hora diei hec facta sunt. ꝑmo a iudeis crucifigēdꝰ ꝓclamatur. Nā cū xp̄s remissus esset ad pilatū dicit Luc. xxiij. Pilatus ꝓuocatis p̄ncipibꝰ sacerdotū z magistratibus z plebe dixit ad illos Obtulistis mihi hominē hunc q̄si auertentem pplm z quasi morte dignū. ecce ego coram vobis interrogans illum nullā causam scz in hoīe isto inuenio in his quibus eū accusastis. scz falsis et mendaciter. Sed neq; Herodes scilicet inuenit Nam remisi vos ad illum. Et ecce nihil morte dignum actum est ei. Emendatum ergo eum. id est correptum dimittam scilicet in vestra solennitate paschali. q.d. Si non vultis eum vt innocentem dimittere saltem eum vt condemnatum

festiuitate dicte dimittatis. et in hoc state contenti q eũ cozrigã sup vestra querimonia. Pricipes aũt sacerdotũ susscitauerũt turbas vt clamarẽt q crucifigerẽt. Cunqz hoc vidisset Pilatus q nihil pficeret sed magis accusantium tumultus fieret. dicit Johis, xviij. Accipite eum vos z fm legẽ vestrã iudicate eũ. i. damnate et occidite. q. d. Ego talis ppter vos non efficiar vt iustum condemnẽ sine culpa. Illi aũt respoderũt. Nobis nõ licet interficere quemq. quasi dicerent. ad te spectat causam huius cognoscere vtrũ sit reus mortis an nõ. Hoc vt dicit Aug⁹. Ideo dixerũt. vt totam culpã mortis cõtra deũ in ipm iudicẽ retorquerent. et ipi impune p transirẽt. sed per hoc nõ excusantur. Quia fm Aug⁹. Judei christum occidebant eo q gentib⁹ ad occidendum offerebãt. et tamẽ bene dicebãt Nõ licet nobis interficere quẽq. Quia iurisdicio per romanos dudum est eis ablata z gentilibus data vt fmo Jesu adimpleretur quẽ dixit Jesus Math. xx. Tradẽt aũt gentibus. Secũdo homicida ab ipis postulat. quia ꝺz Math. xxvij. Marci. xv. Luce. xv. et Johis. xviij. Pilatus dixit. Est aũt consuetudo vobis vt vnum vinctũ dimittam vobis in pascha. scz in memoriam vestre liberationis quãdo agnũ paschalez comedentes de egypto exiuistis. Et dicit Matheus. Habebant tũc vnũ vinctũ qui dicebatur Barrabas. Et fm Marcũ in seditione fecerat homicidiũ ppterea merito mozi deberz iudicio et iusticia condictãte. Cõgregatis ergo illis vt dicit Math. dixit Pilatus. Quẽ vultis dimittam vobis Barrabam an Jesum qui dicit christus. Cogitabat enĩ q Barrabã peterent et necarent. quia pessimus erat. Interim iterum deliberabant quẽ peterẽt dicit Mathꝰ. Sedente Pilato p tribunali scz expectando iudeoz responsionẽ quem inter duos eligere vellent. misit ad eũ vxor sua dicẽs. Nihil tibi z iusto illi. qi dicet. Nullo modo ꝯdemnes eũ: sed magis dimittas eũ qz iustus est. Multa enĩ passa sum per visum hodie ppter eũ. Quia forte dormierat ad similitudinẽ pigrarũ mulierũ vsqz in clarum diem. Hic dicit Glo. Diabolus qui captionẽ christi procurauerat per iudeos. per aliqua signa perpendit eũ esse christum. et pmo rõe patie. secundo ex scripturarũ cognitione. tertio ex patrum in lymbo exultatione. Timens ergo spoliari infernũ per mortẽ suam vxorem Pilati pigrã cuius preces efficaces credebat apud virũ. cõuenit mouẽs eam terroribus ad liberanduz xpm. Et sicut pus per mulierẽ deceperat genus bũanũ. ita modo voluit iam per ipam redemptionẽ impedire. Cunqz hec agerentur pncipes sacerdotũ vt dicit Math. et seniores persuaserunt. scz maliciose populo vt peterent Barrabã. Jesum vero perderent. Ideo venientes ad Pilatuz (qui sedens expectauit responsionẽ) dixit eis. Quem vultis de duobus vobis dimitti. Illi autem dixerũt Barrabã. s. volumus dimitti. q. d. Da nobis p Jesu latronẽ. pro saluatore interfectorem. pro auctore vite mortis auctorẽ Unde Aug⁹. O cecitas iudeoz. o furia freneticorum nõ dimittis nobis xpm sed Barrabã. Quid aliud est dicere nisi q occidatur ille qui susscitauit mortuos. et viuat Barrabas. vt iterũ occidat viuos. Merito ergo iudei patiũtur q filiũ diaboli elegerũt pro filio dei. mortẽ elegerunt z vitam occiderunt. ideo salutẽ z vitam eternã perdiderũt. Cum igitur peterent Barrabã dixit pilatus. Quid ergo faciam de Jesu q dicit xpus. At magis scz q pus clamabãt illi crucifigatur O magna impietas q nõ solum occidere sed et crucifigere querunt ne eius mors citius finiat Tertio in hac hora xps a militibus flagellatur Uidẽs aũt Pilatus fm Math. vt nihil pficerz dicit Luc. xxiij. Corripiã eũ z dimittã. Et sicut dicit Joh. xix. Apprehendit Pilatus Jesum et flagellauit eũ. nõ per se sed per suos. et bos vt dicit Glo. Judei pecunia corruperũt vt eũ nudum ligarẽt ad vnã columnã siue statuã Et hoc ideo factũ est vt impleret figura Judith. xi. vbi Holofernes precepit suis suis vt apprehenderent Achoz. Quẽ cum apprehendissent ligauerunt eum ad arborem manibus z pedibus. Holofernes interptat infirmitas discretionis q scz fuit in Pilato. qui precepit militibus suis vt apphenderẽt Achoz. q interptat fratris mei lumẽ et significat xpm quẽ apphẽdentes ligauerũt nõ solum manibus sed etiã pedibus. Et dicit Glo. q hec statua erat tã spissa q manib⁹ z brachijs xpi cingi nõ posset. ipi vero cuz corde brachia eius extenderũt. Quo facto cõgregauit omnẽ cohortẽ. vicz quingẽtos milites z quidam dicunt qui ipm sic ligatum z nudum cũ virgis nodatis iunciscqz marinis inhumaniter verberauerũt. q a planta pedis vsqz ad verticem non erat in eo sanitas. Quod figuratũ fuit Job. j. Ubi sathan percussit Job vlcere pessimo a planta pedis vsqz ad verticẽ. Et tũc impleta est scriptura Isa. liij. Vere languores ptulit. et dolores nostros ipe portauit. et nos reputauimus eum quasi leprosum pcussum a deo z humiliatũ. Quarto in hac hora spinis coronatur Joh. xix. Tũc milites plectentes coronas de spinis imposuerunt sup caput eius. Et dicũt q̃dam q cũ magna ptica impꝰsserunt capiti eius. Et iste spine nõ fuerũt de spinis terre huius. sed de tũcis marinis qui habent aculeos acutissimos ad instar columbi duros. et exteri⁹ porosi sunt. et hñt naturalr

virtutē extrahēdi humorē Et ideo ista corona nō solum caput eius pforauit.sed ꝛ sanguinem ꝛ humorē capitis totaliter extraxit. Jō dic̄ beatus Ber. O homo vide quo amore dilexit te deus.p te ligatus est vt te a vinculis pctōꝝ solueret. Pro te flagellatus est.vt te a flagellis ire eē ne liberaret. Pro te coronatus est spinis vt te coronaret in cel̄.p te vulneratus est vt te sanaret.p te lachrymatus est vt sp gauderes.pro te mortuus est vt te a morte suscitaret.hec Ber̄. Quito post flagella ī veste purpurea vt rex derisorie adorar̄ . Dr̄ enī Math .xxvij. q̄ clamide coccinea.i.tunica rubea induerūt eū.scz pt⁹ flagellationē. et cōplectētes coronā de spinis. scz de iuncis marinis aculeatis ad modū spinarū.et imposuerūt sup caput eius ꝛ dederūt arūdinē in dextera eius scz loco sceptri ꝛ locantes eū sup soliū.et genuflectētes ante eū illudebāt ei dicentes Aue rex iudeoꝝ.q.d. Tu dixisti te esse regem iudeoꝝ.modo coronatus ꝛ vestitus purpura.sceptro ornatus es.vt vere talē decet regē.et Joh.xix.or.q̄ dabāt ei alapas. Et ꝑm Math.et Mar.expuētes in eū .et acceperunt arūdinē scz de manu eius.p̄cutiebāt scz cum ea caput eius. Et dicit Crisō.q̄ milites hoc nō solum fecerūt iussu pilati p̄sidis.sed magis corrupti pecunia iudeoꝝ Ber̄. O bone iesu quid fecisti q̄ sic tractaris.q.d.nihil .Sed ego sum cā tui doloris. Idem dicit Amor tuus ꝛ iniquitas nostra te fecit flagellari .Quarta hora diei hec facta sunt. Primo xp̄s saturatus opprobriis ō mōstratur iudeoꝝ .Videō enī Pilat⁹ q̄ opprobriis multis fuit punitus.introiuit p̄torium .et manu eū suscipiēs erexit eū .Sed Jhesus s̄ pedes stare vix potuit Exiuit ergo foris Pilatus ad iudeos ducēs secū Jesum: et dixit eis Joh. xix. Ecce adduco eū foras Glo.sic male tractatū:sic debilitatū.totū aculeis pfossum qui stare vix potest vt ipi videtis.miseremini ipius :et cognoscatis q̄ nullā causam in eo inueni. Exiuit ergo iesus portans coronā spineā ꝛ purpureum vestimentū Et erat vestis purpurea mala ꝛ corrupta qua rex olim vtebar̄ qua induerunt eum,p derisu. Et hec,ppter subtilitatem ipsius vulneribus eius adhesit ꝛ dorso lacerato Et dixit Pilatus. Ecce homo.q.d.O iudei lapidib⁹ duriores.videntes sic vulneratum ecce hō quē regem dicitis iudeus frater vester ꝛ rex vester est(ꝑm btm̄ Aug)nō clarus imperio sz repletus opprobrio. Quem regem dicitis vir homini est similis. Ecce homo nō irrationalis bestia sed imago dei sicut ꝛ vos:ei cōpatiemini q̄ caro vestra est. Si regi inuidetis. parcite ei queso quia deiectum ꝛ despectum videtis .ipe enī flagellatus:spinis coronatus ꝛ alapis cesus. Jō cōtenti in his eum amplius viuere permittatis Et dicit Joh. Cum vidissent eū pontifices ꝛ ministri eoꝝ clamabant. Crucifige crucifige eum Ecce quanta crudelitas in eis fuit q̄ nullam pietatē ꝛ cōpassionem cū christo habuerūt. Jdeo dicit deuotus amandus in hora. sap̄ .li.j.c. xv Qualiter o cruēte bestie leonibus ferotiores lupis rapacibus seuiores agnū illum mansuetissimū speciosum forma pre filijs hominū .nobilez ac delicatum.pium ꝛ mansuetū sic torquere potuistis. O deus meus.vtinam tunc fuisset famulus tuus presens dum hec agebantur vt pietas et cōpassio que eis defuit in me cōpleta fuisset. Profecto si possibile fuisset salua humani generis redemptione ego aīaz meā,p vita tua exposuissem.hec Amādus. Cum igitur clamarent q̄ christus crucifigeretur dixit illis pilatus Joh. xix. Accipite eū vos ꝛ crucifigite . Ego enī non inuenio in eo causam.q.d. Ego nolo esse iniquus iudex,ppter vos.ego nō crucifigam eū.qz non inuenio in eo causam crucifigendi. Tūc dixer̄t iudei. Nos legem habemus.et ꝑm hanc dz mori.quia filium dei se fecit. Falsum enīz dixerunt quia nō fecit se filium dei.sed erat filius ver⁹ ō quasi dicerēt. dicēdo se filium dei in hoc blasfemauit.et sic debet mori ꝑm legem Leuit̄.xxiiij. Qui blasfemauerit nomen dñi morietur. Secdo in hac hora Pilatus timore circūdatur .Qz cū Pilatus vt dicit Joh. Audiuisset hūc ꝑmonem magis timuit Glo.nō,ppter legem iudeorū.sed ,ppter factum enorme q̄ filium dei sibi oblatum flagellari fecisset ꝛ spinis coronari. Et etiam timuit ne apud cesarem accusaretur ō crimine lese maiestatis. Jdeo ingressus est pretoriū iterū cū Jesu scz vt cōmodosius posset eū interrogare. Et dixit ad Jesum. Quis es tu:p hoc vt dic̄ glosa quesiuit suam generationem aut originez vtrum esset deus vel vtrum tantum esset homo terrenus. Jesus autem responsum nō dedit. Et hoc,ppter duas causas. Primo,ppter difficultatem questionis.cuius solutionē Pilatus non itellexisset. Qz dr̄ Ysa.liij.generationē eius q̄s enarrabit. Secūdo vt dicit Aug.tacuit vt ostē deret suā patientiā.quia corā tondente tanquā ouis obmutescet Ysa.liij. Et nota ter tacuit christus. Primo corā pontifice.et hoc ꝓtra ꝓtumelias vt nos patiam doceret. Secūdo corā herode ꝓtra questiōes curiosas vt nos non vana doceret sed vera inuestigare. Tertio coram Pilato contra laudes.quia noluit gloriari de deitate.vt nos veram laudem sequi doceret. Voluit etiam tacere ne morte suam impediret . Jā enim nimis passus fuerat. quia totam noctē in passione expenderat ꝛ partē diei.et iam non restabat nisi crux. Et dic̄ Crisō . Gratis querebat

Pilatus vnde es tu: quia signis ꝛ veritate poterat ꝓius audire vnde esset. Cunqꝫ ita taceret cōmot⁹ Pilat⁹ ait. Mihi nō loqueris. q. d. Erras qui questionē tibi a me ꝓpositam soluere cōtemnis. cum potius meam captare deberes benivolentiam tanꝯ qui es in manibus meis. Nescis q̄ potestatem habeo crucifigere te. et potestatē habeo dimittere te. Hoc solo verbo vt dic̄ Xrīs. Pilatus condemnauit seipm. Quia si totum in potestate sua positū erat nullam causam excusationis ī nouissimo die habebit: si innocētem non dimittebat. Sed ad hoc q̄ Pilatus se de potestate iactabat respondit Jesus. Nullam potestatem haberes super me scz quantūcunqꝫ modicā nisi datū esset tibi desuper. id est a superioribus. scz a deo permissiue. aut a romano ꝑncipe cōmissiue. quasi diceret. Ego sum deus. nisi permissiue tibi dedissem eam non haberes. ꝓpterea qui tradidit me tibi. scz Judas ꝛ Judei. magis peccatum habent q̄ tu habes. Quia ſm Aug⁹. in originali. Qui ex auaricia seu ex inuidia deliq̄t peccat magꝭ q̄ q̄ ex timore. Modo Judas ex cupiditate: Judei vero ex inuidia. Pilatus ex humano timore christum occiderūt. Et exinde querebat Pilatus dimittere Jesum. ſ. ne Pilatus hoc peccatum faceret. occidendo innocentem. Judei autem clamabant dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris. quasi dicerent. Scribemus contra te cesari. et sic pdes amiciciam suam. quia nos dimittis sine iure. et publicum aduersarium foues. Quia omnis qui se regem facit. scz ꝓpria auctoritate. iste contradicit cesari. et potestatē eius vilipendit Jsta comminatio traxit eum a bono ꝓposito quo eum intendebat liberare. Quia Pilatus cū audisset hos sermones plus timuit. ſm Xrīs. Regem romanorum q̄ celorum. ꝓpter quem timorem a liberatione christi cecidit. Jux illud ꝓuerb. xxix. Qui timet hominē cito corruit a iustitia. Et Xrīs. Facile deuiat a iustitia q̄ in causis non deum sed hominē timet. Tertio in hac hora christus ad mortem crucis iudicatur. Pilatus enim vt dicit Joh̄. adduxit ihm foras scz ad iudeos qui foris expectabant. et sedit ꝑ tribunali in loco qui dicitur Lycostratus. scz grece. a lycos q̄ ē lapis. ꝛ stratus structura. quasi lapidea structura. Sed hebraice golgatha. scz idem locus dicebatur. Erat autem scz dum hec fierent parasceue. id est ꝓparatio sabbati hora quasi sexta. Quia iudei sabbato non ꝓparabant cibos: nec colligebant die sabbati manna. ¶ Sed per duos dies colligebant in parasceue scz feria sexta. Pilatus autem sedens ꝓ tribunali dixit iudeis. Ecce rex vester. quasi diceret. Videte qualiter est tractatus. Illi autem clamabant. Tolle tolle crucifige eum. Dic̄ enim Pilatus. Regem vestrum crucifigam. q. d. De hoc vobis erit magna verecūdia ꝛ dedecus: si sic moriatur rex vester morte abiecta. Rñdert pontifices. Regem nō habemus nisi cesarē. q. d. Non est iste rex noster. ideo nō est nob ignominia si crucifigatur. Sed cesar Tyberius ē noster rex. Per hoc vt dicit Glo. Perpetue subiectioni ꝛ suituti se ꝑbiderūt. Et sic ſm Xrīs. qꝫ voluntarie negauerūt regem christū celestem iusto dei iudicio facti sunt serui potestat⁹ terrene. Tunc dicit Glo. Pilatus videns q̄ sic se subiacebant romanoꝝ ptāti cui aliqñ cōtradicebāt et spūaliter in soluendo tributo. accepta aqua lauit manus scz exterius. Quia intus a culpa ñ erat lotus. Lauit inꝯ se coram populo vt corā ipis innocens appareret qui tñ coraꝫ deo reus fuit ꝛ laudans se dixit. Innocens ego sum. i. eē volo a sanguine. id est sanguinis effusione iusti huius vos videritis. scz quid ꝓtinget vobis ꝗn tum ad suppliciū ꝑ culpa quā cōmittitis in hoc homine iusto. ego sum minister legis. Attendite qualem mihi traditis ad occidendum. qꝫ ex allegatis nō ex ꝓsciētia optet me ꝓferre sententiam. Sed ipe Pilatus mētiebatur. ꝓio quia ipe sciebat q̄ per inuidiam tradidissent eū Matthei. xxvij. Secūdo quia dixit. Nō inuenio ī eo causam mortis. Tertio qꝫ habebat ptātē dimittendi eū. ideo dimittere tenebat. ideo illa lotio etiā oim aquarū sup eū effusio ñ ꝓfuiſſ sibi Et rñdens oīs ꝑplus dixit. Sanguis ei⁹ sup nos et sup filios nr̄os. Sup quo dic̄ Jero. Optimā hereditatē dimiserūt filijs suis. vbū optimum ꝛ salutiferū. Rñdert iudei. scz voluntate pessima ac intentione puersa denotabant. q. d. peccata et pena effusionis sanguinis ei⁹ sit sup nos. hic dic̄ btūs Aug⁹. in ſmo. q̄ sic incipit. In cruce inuit videt q̄ ex malicia parētum currat adhuc ī filios vena facinor⁹. vt scz ꝑ maculaz sanguinis fluidam iportune, ples ipie inexpiabiliter crucientur quousqꝫ se reos sanguis recognoscāt penitus. et tūc sanabūtur. Audiui enī quendā litera tissimū iudeoꝝ ꝓbatasse iudeis. Certifico inqt nullū vos sanari posse ab illo quo punimi vere cūdissimo cruciatu nisi solo sanguie. Nō vbum ceteri iudei attēdentes indixerūt in oīm prouintia fundendum eē sanguinē xp̄ianū vt tali sanguine ꝙualescerēt. ꝛ addit. male intellexerūt verbū sanguinē intelligētes cuiuslibet hois xp̄iani scz ꝓf⁹ illū sāguicz q̄ ī salutē pctōꝝ quotidie fū dic̄ in altari. quē q̄cunqꝫ nr̄m ꝙuersus ad fidem xp̄i sumpserit vt decuit mox sanat ab illa maledictiōe p̄na. hec in apia. c. lvi. Cūqꝫ sic clamarent. Sanguis eius sup nos ꝛc̄. Tunc vt dicit. Math̄. xxvij. et Joh̄. xix. Pilatus dimisit eis

Barrabam.z Jesum tradidit vt crucifigeretur Et hoc ꝑm Luc̃.xxiij. Fecit ad petitionẽ eozum ne scz apud cesarẽ accusarẽ .et milites ꝓlati exuerũt illũ.scz cũ impetu purpura . et induerũt eũ vestimẽtis suis Mar.xv.et hoc iudei ꝓcura uerũt vt a ꝓplo magꝫ cognosci deberet.z sic tra ditus est eoꝝ volũtati .Quinta hoza hec gesta sunt.Primo q̃dem xp̃s ducit̃ cruci adiudicatus Et hoc dic̃ Mat.z Mar.et deducũt eũ vt cru cifigerẽt eũ.Et ꝺz Job̃.xix.Et baiulãs sibi cru cẽ exijt in eũ locũ q̃ ꝺz caluarie locus .hebraice aũt golgotha.qz ꝑm glo.imposuerũt in humer suis trabẽ sancte crucis.xv.pedũ in longitudie excepto ligno trãsuersali vt portaret ad locum passionis.Tũc verificaꝫ illud Ysa.ix. Factus ẽ ꝓncipatus eius sup humerũ ei⁹.Et sil̃r illa scr iptura.ps̃.lxviij. Factus sum illis in gabolam aduersum me loq̃banꝫ q̃ sedebant in porta.z in me psallebant q̃ bibebãt vinũ. Quia ad litterã cũ christus exeũdo baiularz crucẽ hi q̃ in taber nis manebãt z bibẽtes in hospicijs deridebant eũ.Et q̃ sedebãt in porta hierl̃em cuz esset dies festiuus ꝓtra ipm p portã exꝫ ciuitatẽ euntez ad suppliciũ sil̃iter derisorie loq̃banꝫ .Dic etiã implenꝫ he figure. Nã ḣ verus Ysaac xp̃s in hũe ris suis ad mõtẽ caluarie ligna holocausti por tauit Gen̄.xxij.et Ezech̃.ix. Vir q̃dam vestit⁹ lineis.et attramẽtariũ scriptoris ad renes eius et vocauit eũ dñs di.Transi p mediã ciuitatem hierl̃m.et signa Thau sup frontes viroꝝ gemẽ tiũ z dolentiũ .Quid p vestes lineas albas nisi puritas z innocentia xp̃i intelligit̃.q̃ habuit at tramẽtariũ scriptoris.qz noia scoꝝ suoꝝ z ele ctoꝝ scp̃sit iã in libro vite eterne.et hunc vocau it bodie deus pater vt transiret p mediã ciui tatẽ hierl̃m.et signaret cũ thau sancte crucẽ ge mẽtes de morte sua.dolẽtes de sua sanctissima passiõe.Secũdo in hac hoza est Simon cyrenẽ sis pater Alexandri ruffi ad portandum crucẽ xp̃i angariatus.Quia vt dicũt quidã .Cuz dñs crucẽ suã in dorso suo vsq̃ ad portã ciuitat̃ ba iulasset.vltra,ꝓpter penas z labores q uos su stinuit nõ potuit baiulare. qz maioꝝ vt⁹ corpo ralis exhausta fuit.et sic christus in terrã decli nauit. Ideo dic̃ Math̃.z Mar. Exeũtes inue nerũt hoiem cyreneñ.scz dei ordinatiõe de vil la noie Simonẽ.hũc angariauerũt vt tolleret. id est portaret crucẽ dñi Jesu. Et hoc nõ feceꝛt ob reuerentiã xp̃i.sed vt citius venirent ad lo cũ crucifixionis.Alia enĩ causa fuit qz tanti op probrij,ptunc erat crux q̃ nullus iudeoꝝ eã cõ tingere voluit.sed gentilis angariat⁹ ẽ p iudeo rũ coactoz.Tũc verificatũ est dictũ ps̃.xvij. Populus quẽ nõ cognoui seruiuit mihi.Et tũc impleta est etiã illa figura .Numeri.xiij.vbi le gitur q̃ duo viri portabant vectẽ ꝺ terra,pmissi onis q̃ ad litterã fuit hierl̃m.de q̃ duo viri.s.cri stus z simon cyreneñ portabant vectẽ scẽ cru cis. In vecte pendebat palmes diuinitatis vna cũ palmite hũanitatis q̃ in torculari sancte cru cis vndiqꝫ fuit circũpressa.et vinũ nr̃e redemp tionis exp̃ssum.Tertio in hac hoza xp̃s ẽ a mu lieribus lamẽtatus z lachrymatus. Et hoc fa ctũ est vt implerẽt figure infra.ij. Regũ.j .Ubi filie syon plangebant Saulẽ.nã cũ saul z Jona thas in mõtib⁹ gelboe mortui essent.plangebat eũ Dauid z viri eius vsq̃ ad vespam z sil̃r muli eres.Secũda figura ponit̃.iiij.Reg.xxiij. z ex pressius in scolast.histo.vbi legit̃ Cũ rex egipti Pharao,ꝓcederet ad bellũ ꝓtra regẽ assirioꝝ. noie Andremõ.trãsibat ad portaz regni Jude Josias hoc nolens sustinere.timẽs ne ingressus terrã caperet vel saltẽ spoliaret.et dũ pugnaret ꝓtra eũ occisus est magedon a sagittarijs.dum transiret de curru in currũ qui sequebaꝫ eũ mo re regio Et tradit̃ q̃ iuxt̃ fontẽ z arborẽ occisus ẽ q̃ statim arruerũt .et plãxit eũ vniuersus po pulus Jude z israhel.et maxime Jeremias qui sup eius exeq̃as scripsit trenos lamẽtabiles vt dicit Uincẽ.in specu.histo.lib.iij.c.viij. Et hos trenos cantatrices p longũ tempus decãtabãt et replicabant.vt dicit mgr̃ in scola.hist̃ .Quis per Andremõ qui trãsiuit p portas iude intelli gitur nisi demon q̃ ante passionẽ transibat p ter ras hominũ confitentiũ deũ z nos cepit z deua stauit.Sed Josias qui interp̃tatur salus dñi.et significat xp̃m nolens hoc sustinere.assumendo humanitatẽ venit sibi obuiã pugnãdo ꝓtra dia bolũ.a ministris suis iniquis iudeis occisus est ideo filie hierl̃m replicabant lamẽtationes sup eũ.de quibus dicit̃ Luc̃.xxiij .Sequebatur euz multitudo populi z mulierũ q̃ plangebant z la mentabantur eũ.et he fuerũt que eum viuũ dile xerunt z colebant.Sed qz ꝑm Glo.tristabãtur de corpali vita q̃ morte finienda erat .ideo coꝛ ripuit eas. Nam ꝓuersus ad eas dixit. Filie hie rusalem nolite flere sup me:sed flete super vos: et super filios vestros.que cũ alijs hominibus estis causa mee mortis seu passionis.et super fi lios vr̃os qui me ex odio z malicia coꝛdis eo rum adduci ad mortẽ z occidi procurauerunt. Quoniã ecce venient dies in quibus dicet̃ .Be ate steriles que nõ genuerũt z vbera que non la ctauerꝛt.Qñ tempore Tyti z Uespasiani imple tum est quando miserabiles dies venerunt sup eos. Nam triginta vno nũmo vendebantur. vt dicit Josephus de iudaico bello. Tunc scz in il lis diebus incipient dicere montibus. Cadite super nos.et collibus cooperite nos.Quia si i viridi.id est in me qui tot⁹ suz viridis sine pcõ

hoc faciunt. in arido quid fiet. id est quanta ma
la faciēt Tytus ⁊ Uespasianus in ipsis iudeis
qui sunt arida ligna sine humore gratie. Uel in
arido quid fiet. id est in apostolis meis qui ari=
di fuerunt respectiue ⁊ comparatiue ad christū
Quarto in hac hora christus fuit iniquis socia
tus. Quia Luc. xxiij. Ducebantur cum eo alij
duo neꝯ vt interficerentur. Quia principes sa
cerdotum procurauerunt hoc vt eorum societa
te diffamaretur. Sed hoc fieri voluit vt ostēde-
L ret ꝙ pro peccatoribus moreretur. Et dicitur
notanter ducebantur cum eo. Hec eductio xp̄i
figurata ē ꝑ. Gen. iiij. vbi Chayn seduxit abel
dicens. Ueni egrediamur in agrū. et occidit eū
Secundo figurata est Num. xix. per vaccam
rubeam que immolabatur. Hec quidē debebat
esse sine macula ⁊ ruffa. per qđ significat xp̄i ca
ro ⁊ passio sanctissima q̄ fuit a sanguine suo ru-
bricata. et debebat esse integre etatis. quia āno
etatis sue. xxxiij. pro nob fuit immolatus. De-
bebat insuper extra castra immolari. Quia cri=
stus fuit extra Hierusalez passus. Comburebāt
q̄z eam. ad designandum ꝙ christus ex magno
feruore charitatis fuit passus. Per hoc autē ꝙ
cineres vacce aquis viuis commixte purgabāt
immundicias. significatur ꝙ virtus passionis
christi in aquis baptismi purgaret immūdicias
mentis. et in aquis penitentie immūdicias pec-
catorum post baptismū perpetratorū. Per hoc
autem ꝙ in combustione vacce ponebantur li=
gna cedrina. ysopus ⁊ coccus. significabaṫ ꝙ
tres persone cum christo passe sunt per cōpassi
onem. Prima persona fuit beata virgo Maria
que per ysopum que est humilis herba significa
tur Luc. j. Respexit humilitatē ancille sue. Se-
cunda fuit sanctus Johes designans cedrum q̄
ē arbor alta qz ipe eleuat⁹ fuit ad videndū secre
ta celestia. Tertia fuit latro christum confitens
significatus per coccum bis tinctum. quia com
patiebatur christo corpore ⁊ mente Luc. xxiij.
Hic nihil mali fecit. Hec Lyra in Glo. morali.
Tertio fuit figurata Gen. xxij. vbi Abrahaz no
cte consurgens strauit asinū suum ducens filiū
suum in montem vt eum immolaret. et sumpsit
secum duos iuuenes quibus dixit. State ḥ cū
asino cū adorauerimus reuertemur advos Tu
litq̄z ligna holocausti ⁊ posuit super Ysaac filiū
suum. Ipse vero portauit in manu ignem ⁊ gla-
dium. Quam figuram exponit Nycolaus de ly
ra. ꝙ per Abrahaam intelligitur deus pater qui
de nocte surrexit quādo vetus testamentū quo
ad legalia reliquit. Et strauit asinum. i. iudaicū
populum parauit scz permittendo eos occide=
re. ducens filium suum super montem caluarie
et sumpsit secū duos iuuenes scz Petz ⁊ Johā
nem qui in passione secuti sunt christū. Et dicū=
tur iuuenes eo ꝙ de nouo renati sunt ꝑ bapti=
smū. Sed quia nondum erant perfecti cum cri=
sto pati. Ideo ībditur. State hic cum asino. id
est manete interim cum iudaico populo. et cum
adorauerimus reuertemur ad vos. scz in resur
rectione quādo christus reuersus est ad eos eis
apparendo Et iungitur hic pater cū filio. quia
sunt inseparabiles Johānis. xiiij. dixit Jesus.
Qui videt me videt ⁊ patrē meum Tulitq̄z ligna
cē. quia ex dispositione patris christus exeun=
do portauit crucem suam. ipse vero portauit ig
nem ⁊ gladium. Per ignem vero intelligitur ar
dor iudeorum ad occidendum christū. Per gla
dium vero lancea militis qua perforatū fuit la=
tus eius scz xp̄i. Hec deus pater portauit inq̄n
tum ea fieri permisit. et cum venisset ad locū im
molationis Ysaac nō fuit immolatus sed aries
Quia diuinitas nō fuit passa sed sola būanitas
Sexta hora diei hec facta sunt. Primo christ⁹
nudus cruci affigitur Luc. xxiij. Postq̄ venerṫ
ad locum qui dicitur caluarie ibi crucifixerṫ eū
Et dicit Glo. ꝙ nudauerunt eū ad pudoris spe
ctaculum vt ventis ⁊ frigori nudus exponeret.
et exuentibus eum vestibus suis vt cuz impetu
et cum vehementia exuitōnis vulnus vulneri iū
geretur. vt verificaret illud Ysa. j. A planta pe
dis vsq̄z ad vti capi nō est in eo sanitas Ubi di
cit Bern. Uolue ⁊ reuolue hoc ⁊ illuc domini=
cum corpus. vbiq̄z inuenies dolorez. vbiq̄z cru
orem. Et addit ꝙ christus pro nobis pertulit i
toto corpore. v. milia. cc. lx. vulnera. Unde ver
sus. L. x. et duo. c. superaddita milia q̄nq̄z Tot
fertur christus pro nobis vulnera passus. Sed
deo homo vulneribus gratias quottidie cum
deuotione quindecim Pater noster: dicendo ꝑ
integrum annum. tunc cuilibet vulneri christi
vnum tantum dixisti pater noster. Quomodo
autem crucifixus est christus dicunt aliqui: ꝙ
crucem in ciuitate parauerunt. in monte euz su=
per terram posuerunt. et christum super eū cuz
violentia proiecerūt. et percusserūt vnū clauū
per vnā manū adeo spissum ꝙ sanguis emana-
re cepit. sed non potuit. quia vulnus clauo im-
plebatur. Sternentes autem aliud brachiū vs=
q̄z ad foramen factum extendere non poterant
Tunc ministri Pilati funes ad brachia ponen-
tes ipsum ad foramē factū vi traxerūt. ⁊ vi grā
dem clauum incusserunt Tandem quia foramē
pedum longius erat q̄ christi magnitudo ⁊ lon
gitudo similiter pedes fune traxerūt. ita ꝙ om
nia ossa christi possent numerari vt impleretur
illud Ps. xxi. Dinumerauerunt oīa ossa mea
Tunc crucem cuz christo impetuose sustulerūt
et propter corporis ponderositatem oīa sunt

vulnera eius lacerata. et hoc factū fuit vt dicit Joh̄. xix. hora sexta. et Math̄. dic̄ q fuit hora tertia. Vbi dicit Aug. in exigi. q crucifixus est hora tertia liguis iudeoꝝ. hora. vi. maiꝰ paganoꝝ. Sed sancta Brigitta li. vij. reuelationum c. xv. ponit aliū modū crucifixionis dicēs. Ad montē caluarie dū esset mestissima mr̄ plorans. vidit dñm nudū z flagellatū ductū p iudeos ad crucifigendū. qui diligenter ab eis custodiebat. Vidit tūc foramē quoddā excisuz in mōte z crucifixores in circūitu patos ad opandum crudelitatē. Dñs aūt cōuersus ad me dixit Attēde tu q in isto foramine infixus fuit pes crucl mee tēpore passionis. et statim vidit qualiter ibi crux eius a iudeis figebat firmabatur fortiter in foramine petre mōtis cū lignis confixis cum malleo. i. validissime circumquaqz. vt crux solidius staret ne caderet. Quz igit crux ita solide firmata esset ibidem. statim adaptabantur tabule lignee in circūitu stipitl crucis p modū graduū vsqz ad locū vbi pedes eius crucifigebant vt possent p illos tabularū gradus tam ipe q ipi crucifixores z sup tabulas illas aptiori modo stare ad crucifigendum eū. Post aūt ascenderunt ipi per illos gradus ducentes eū cū irrisione et vituperio maximo. qui gratāter ascendens velut agnus mansuetus ductus ad immolandum Cū esset sup tabulas illas nō coactus. sed stati voluntarie extendit brachiū suū. et aperta manu dextra deposuit eam in cruce. Quaz illi seui tortores inhumaniter crucifixerūt. id est perforabant cū clauo per illam ptez qua os solidius erat. Tūc etiā trahētes cū fune vehemēter manū eius sinistrā crucifixerūtqz eam simili modo Deinde extenso corpe vltra modū in cruce posita fuit vna tibia eius sup aliā. et sic iūctos pedes affixerūt in cruce duobus clauis. Intantū qz extenderunt illa gliosa mēbra in cruce vehementer. q quasi oēs vene z nerui eius rūpebantur. Quo facto coronā de spinis q̄m deposuer̄t de capite ei⁹ cū crucifigeretur. iterū imposuer̄t z aptauerūt capiti suo sanctissimo. que tam fortiter pupugit venerandū caput eius q oculi sui repleti fuerūt illico fluēte sanguine. aureisqz obstruebantur. et facies z barba quasi tegebātur et intincta erant roseo sanguine. Et statim illi crucifixores amouerūt oēs tabulas illas q̄ adherebant cruci. et remānsit crux sola z alta. z dominus me⁹ crucifix⁹ in illa. Hec Brigitta Tūc impleta est scriptura Pš. xxi. Foderūt manus meas z pedes meos Et similiter figura Numeri. xxi. vbi legit̄. q Moyses suspendit Fpentem eneū in ligno vt sanarētur filij israbel aspectu illius a morsibus Fpentum in deserto. Per hunc serpentem figurabatur christus multipliciter. vt dicit Holkot lect. cxxviij. Primo M enim q̄tum ad mortum innocentiam Quia sic̄ illa figura z serpēs venenosus apparuit. et tamē nullum venenum habuit. ita christus in carne peccati apparuit. et tamen nullum peccatū habuit nec inuentus est dolus in ore eius. Secundo q̄tum ad vite carentiam. Sicut enim Fpens ille vitam non habuit. et tamē de materia maxime duratiua fuit. qz es inter metalla durabil⁹ est. Ita christus vere mortuus est Fm humanitatem. et verus eternus z immortalis Fm diuinitatem z deitatem. Tertio q̄tum ad situs eminentiam. quia sicut Fpens ille positus erat sup particam longam in qua a toto populo conspici potuit Ita etiam christus in cruce exaltatus in monte caluarie a iudeis z gentibus videbat. vbi etiam a deuotis mentibus per fidem z amorem conspicitur. Quarto q̄tum ad salutis efficaciam. Quia sicut omnis a vero serpente percussus si in Fpentem eneum aspiceret sanabatur Ita quilibet a diabolo vulneratus si christū in cruce consideret per fidem z compatientiam sanatur. Ideo Aug⁹ super Joh̄. Omel. xij. dicit. Mordebantur homies z sanabantur. Quid āt sunt serpentes mordentes nisi peccata carnis. Quid est serpens exaltatus mors christi i cruce. Et subdit. Igitur fratres vt a peccatis sanemur christum crucifixum intueamur. // Quia qui intuebantur illum serpentem eneum morsibus non peribant serpentum Sic qui intuent̄ fide mortem christi sanantur a morsibus peccatorum. Sed illi sanabantur a morte ad vitaz tēporalem. illi autem vt habeant vitam eternam Secūdo in hac hora sexta ad quodlibet lat⁹ latro suspenditur. Ideo dicitur Mar. xv. Cū eo crucifixerunt duos latrones. vnum a dextris. et vnum a sinistris eius. Et volunt quidā q p̄mo crucifixerunt illos duos latrones. scz Dismam z Gesmā. vt ipe dominus videns eoꝝ penam z audiens. gemitu in corde sibi imminente passione cruciaretur. In medio autem crucifixerunt dominū. et omniū peior videretur. Tunc verificata est scriptura Ysa. liij. Cum iniqs reputatus est. Et impleta est figura Gen̄. xl. Vbi legitur q Joseph fuit in carcere cum duob⁹ ministris qui peccauerunt. Vnus fuit pincerna. alter pistor pharaonis. pincerna saluabatur. pistor suspendio condemnabatur. Sic verus Joseph christus fuit in carcere crucis cum duob⁹ latronibus. quorum scz vnus a dextris saluatus est. et alter a sinistris condemnatus. Tertio in hac hora titulus triumphalis i cruce ponitur Joh̄. xix. Scripsit autem z titulum Pilatus. et posuit super crucem. quia mos erat romanorum causam mortis scribere super caput

interfectorum. Hoc aũt fecit Pilatus ad erubescentiã iudeorum qui tantam exercuerunt crudelitatem in regem iporum. Erat enim scriptuz vt dicit Joh. Jesus nazarenus rex iudeoz. Jesus sicut ꝓpium nomẽ. Nazarenus sicut ꝓgnomẽ. quia in nazareth cõceptus z nutritus Rex iudeorum quasi causa mortis. Hunc titulũ multi legerunt quia ꝓpe ciuitatẽ erat locus vbi crucifixus erat Jesus. Et erat scriptus hebraice. grece. et latine. vt scz a diuersis posset legi. Credibile enĩ est vt ait Crisp. Multos z gentiles sil' cũ iudeis conuenisse. Ideo vt nullus ignoraret diuersis linguis cõscriptus erat. Hunc ꝯ titulũ cum legissent principes iudeorũ pilato dixerũt Noli scribere rex iudeorum. sed quia ipe dixit. Rex sum iudeoz. In hoc enĩ dicto nitebantur christo mortuo aufferre famã: cui abstulerũt vitam. Vel ideo hoc dixerunt. quia videbãt q talis modus scripture in eoz confusionem redundabat ꝓpter gentiles: qui hoc verbum per vniuersi mõdi ptes erãt portaturi. q vicz hierlm iudei regem suum sine oĩi causa interfecissent qõ scripture interptatio ostendebat. Nam Jhesus saluator. nazarenus floridus interpretatur. q. d. scriptura. Judei regem suũ z saluatorem suũ floridum innocentem sine oĩi causa interfecerunt. Ideo voluerunt vt Pilatus titulum corrigeret. Sed ille constanter respõdit. Quod scripsi scripsi. q. d. nõ delebo ꝓpter vos qõ scripsi. sed hec scriptura eternaliter manere debet i vestram ignominiã z confusionem. Sm illud Eccĩ. xxix. Non recedet memoria eius. In hoc q Pilatus noluit mutare scripturam suam prevalet alijs dñis terre qui aliquãdo aliquid dicũt z suis litteris confirmãt z sigillis roborant. z mox scripturã rumpũt et infringunt. Quarto in hac hora vestis christi diuiditur Joh. xix. Milites cum crucifixissent eum fecerunt. iiij. ptes. vnicuicꝫ militi partem scz tunice. Nam Sm Aug'. iiij. fuerunt milites qui in christi crucifixione presidi paruerunt. Qui cum fecissent. iiij. partes ꝺ vestimẽtis christi. vnicuicꝫ militi dederunt partem. Ad cuius euidentiam nota christus per se habuit duas tunicas. vnã vicz cũ tunica inconsutili. et tertiã tunicam rubeam in flagellatione et palliũ croceum. i. glaucum in coronatiõe. et albam vestem Herodis. et sic ex quattuor vestibus militibus pars cessit. Sed quia tunica inconsutilis superstes fuerat q̃ scindi nõ potuit et diuidi comode. Quia vt dicit Crisp. Factus fuit opere reticulato sicut vestimẽta palestinorum. Quã vt dicit Anſ. mater Maria Jesu puero in iuuentute fecerat. que secuz crescebat. Ideo dixerũt ad inuicem. Nõ scindamus eam sed sortiamur pro ea cuius sit. vt impleretur scriptura. Diuiserunt sibi vestimenta mea. et super vestẽz meam miserunt sortẽ. Ps. xxi. Septima hora hec facta sunt. Primo xps a pretereuntib⁹ blasfemabatur Math. xxvij. z Mar. xv. Pretereuntes aũt blasfemabant eum mouentes capita sua. vt impleretur illud Ps. xxi. Oĩes videntes me deriserunt me locuti sunt labijs z mouerunt caput. Et iterum Ps. cviij. Factus est opprobriũ illis. Viderunt inquã me z mouerũt capita sua dicentes. Vach qui destruit templum dei. z in tribus diebus illud reedificat. Et vach ẽm Jsi. z Britonẽ est interiectio insultantis vl' deridentis. Ideo ironice z derisorie dixerunt. Vach qui destruit templum dei ꝛc. Secundo a principibus sacerdotuz scribis z senioribus deridetur Math. xxvij. Mar. xv. et Luce. xxiij. Alios inquiũt saluos fecit. et seipm non pot̃ saluũ facere. q. d. Non est verũ q alios saluos feẽ Quia si talia posset facere vtiqꝫ saluaret seipm in tam seuissima tribulatione. Et iteruz. Si rex israbel est Glo. Non quicunqꝫ. sed Messias i lege promissus. descendat nunc de cruce z credimus ei ꝛc. False dicunt descendat nunc de cruce ꝛc. quia maiora fecit quando Lazarũ de monumento suscitauit. quare fraudulenta erat eorum ꝓmissio. Magis enĩ fecit surgens pro mortem q̃ si viuus descendisset de cruce. Propter qõ btũs Amb. O stulta inqt z ceca grex sacerdotum. nũquid tua vincula possunt tenere quez celum z terra nõ potest cape. Nõ impossibile ẽ de paruo stipite descendere qui descendit de celi altitudine. Ideo male dixerũt. Confidit i deo liberet eũ nunc si vult. Dixit enĩ quia filius dei sum Math. xxvij. Nam eum liberare potuisset pater. et xps seipm si voluisset. Tertio i hac hora a latronibus vituperatur. Quia Math. xxvij. Idipsum autem z latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei. vt impleretur illud Jere. xx. Omnes maledicunt mihi. Sz iste maledictiones z blasfemationes fiebant instinctu diaboli. qui tunc super brachium crucis existens ꝓsiderabat si in christo aliquid suũ inueniret. de quo Aug⁹. Diabolus vires suas confractas sentiens suscitauit iudeos ad istã blasfemiã. Quarto pater a xpo exoratur Luce. xxiij. Pater inquit ignosce illis scz simplicibus. non enĩ sciunt quid faciũt. sed bonũ mihi. malum sibi. Et dic Nico. de lyra. q solum p simplicib⁹ exorauit z nõ p fratis. quia tales ex inuidia et malicia eũ occidere ꝓcurauerũt. et simplices p suasionibus z minis vt christũ ad mortẽ cozaz iudice peterẽt induxerũt. Et btũs Bern. super hoc verbo Pater ignosce in sermone parascenes. Respice inquit dñe sancte pr̃ ꝺ sanctuario tuo. et de excelso habitaculo intuere hãc sacrã

hoſtiam quã offert tibi ſummus põtifex noſter ſanctus puer tuus dñs noſter Jeſus chriſtus,p peccatis fratrũ ſuoꝝ.et eſto placabilis ſup malicie noſtre multitudine.Ecce quia ſanguis viri Abel clamat,p nobis de terra dicẽs Pat̃ igno ſce illis.Quito in hac hora latro a dextris pro regno deprecat̃.Nã vt dr Lu.xxiij. Cum vnus qui pendebat cũ xpo blaſfemaret dicens .Si tu es xps ſaluũ te fac ipm ꝛ nos Rñdens ſecũdus increpauit eũ dicẽs. Neq; tu times deuz ſcz ad huc.q.d.Licet nõ timueris in latrocinio: tamẽ modo deũ deberes timere maxime in articulo mortis .qz in eadem dãnatione es .Nos quidẽ iuſte ſcz hoc patimur vt crucifixi ſumus.Nã digna ſcz ſtipẽdia recipimus,p pctis noſtris ꝟ nihil mali fecit.q.d. Iſte mortuos ſuſcitauit.nos vero viuos occidim⁹.Et dicebat ad ieſuz.Memento mei dñe dũ veneris in regnũ tuũ.Hic dicit Greg⁹.xviij.moral̃.Nihil in latrone liberuz niſi coꝛ ꝛ lingua remanſerat.et ipe dño inſpirãte totũ deo obtulit qđ liberũ habuit vel inuenit.ꝛ ergo data fuit ei culpe remiſſio ꝛ pene. Qđ patet ex verbo xpi.Amen dico tibi .hodie mecum eris in paradiſo.ſcz in fruitione deitatis eterne et beate viſionis.qz immediate mortuo chriſto aia eius cũ deitate deſcendit ad patres in lymbum q̃tũ ad locũ tm̃ nõ quo ad penã. et tũc ibi exiſtentes habuerũt btitudinis ſue premiũ ſed nõ locũ.Et quia anima latronis eo die deſcendit illuc.ideo particeps btẽ viſionis ꝛ dine fruitionis fuit.Octaua hora acta ſunt hec .Primo mater meſtiſſima cũ alijs ceteris mulierib⁹ crucj appropinquauit .Quia,ppter terribilem conflictum iudeorũ ante appropinquare auſa non fuit.Ideo dicit Joh̃.xix.Stabant aũt ante crucem mater eius ꝛ ſoror matris eius Maria cleophe.ſcz filia cleophe q̃ fuit vxor Alphei ꝛ mr̃ Jacobi ſcz minoris.et Maria magdalene. Hic dicit Brigitta in ſuis reuelationibus li.ij.c .vbi ſupra . Cum ego repleta doloribus reſpicerem crudelitatem iudeoruz.vidi tũc eius matrẽ meſtiſſimã in terra iacentẽ ꝛ quaſi trementẽ ꝛ ſemimortuã.q̃m conſolabantur Johãnes ꝛ alie ſorores eius que tunc ſtabant nõ a longe ad eius partem dextrã.Dolor igitur nouus compaſſionis illius ſanctiſſime matris intãtũ trãſfixit me q̃ quaſi ſentiebam q̃ coꝛ meũ pertranſibat quidam gladius acutus importabilis amaritudinibus.Surgens tandem tũc illa eius mater dolorosa quaſi ex animis reſpexit ad filiũ ꝛ ſic ſtabat ſuſtentata a ſoroꝛibus tota ſtupore ſuſpẽſa. et velut mortua viuens doloris gladio trãſfixa Quã cum filius reſpexiſſet ꝛ alios amicos plorantes voce flebili cõmendabat eam Johanni: qui turbatiſſimus fuit.vt bene reuelatur ĩ geſtu eius ꝛ voce.q̃ coꝛpus ipſius ex paſſione mr̃is penetrabat acutiſſima ſagitta doloris immenſi Hec Brigitta. Et de hac commendatione dicit euangeliſta Johannes.Cum vidiſſet ergo Jheſus matrem ſcz fm humanitatem.Et fm Ber. Merito videbat quia qđ pati poterat ꝺ ipa accepit.et eam ſicut matrem fideliſſimam dilexit. Et diſcipulum ſtantem quez diligebat ſcz Johãnem.Et dicit matri ſue.Mulier ecce filius tu⁹. ſcz pro humana ſalute pendit in cruce.Ergo deinceps Johannes tuus filius ſit.quaſi diceret. O mater vſq; modo tui curam habui. Sed me mortuo iſtum loco mei relinquo. Et nominauit eam mulierem propter aduenas iudeos qui ita malicioſi fuerunt ſi eam chriſtus matrez cognominaſſet eam maledixiſſent. Ideo dixit mulier. quod non ſonat in virginitatis coꝛruptionem. ſed ſolum in ſexus diſcretionem.Etiam vt dicit Anſelmus.ſi eam matrem nominaſſet.coꝛ ipſius virginis pre doloꝛe ꝛ triſticia mediuz crepuiſſet.Et beatus Bernardus dicit.O bone Jeſu tuam dulciſſimam matrem que ita dulciter te lactauit.diligenter nutriuit ita dure alloqueris. Et ſubdit. Non erat hic tempus dulciter loquẽdi.nec matris nomen exprimendi .Credeſi dulcius locutus fuiſſet coꝛ virginis crepuiſſet Mulier inqt.quaſi diceret chriſtus Dixiſti aliquando Vinum non habent.Et ego reſpondi.Quid mihi ꝛ tibi mulier (Mulier quidem ſexu ſcilicz Virgo in ſtatu) Nondum venit hora mea Ecce nunc venit hora .Ecce hoc habeo a te qđ nunc patioꝛ.Ecce filius tuus .Deinde dicit diſcipulo.Ecce mater tua.Hic dicit Gloſa.Ita eam diligas ꝛ cuſtodias.et eius curam habeas vt matrem.et ipſa te vt filium diligat. Super quo dicit Bernardus.O qualis commutatio.Johannes ei traditur pro Jheſu.diſcipulus pro magiſtro.ſeruus pro domino. Filius zebedei pro filio dei. Attamen hec commendatio prouocat nos ad honoꝛem parentum. Ideo dicit Auguſtinus in oꝛiginali.Lignum crucis ſignat cathedram chriſti docentis .Exemplo enim ſuo omnes inſtruit vt filijs piis ipſa datur cura de parentibus.Et ex illa hora accepit eam diſcipul⁹ in ſua ſcilicet habitacula vel cuſtodia vt de ea curam haberet ꝛ gereret Secundo in hac hora ſol lumen ſuum obſcurauit.Quia dicit Math̃. xxvij.A ſexta autez hora tenebre facte ſunt ſuper vniuerſam terram vſq; ad horam nonam. Tales tenebre vt dicit Gloſa .fuerunt vt ſtelle viderentur velut in nocte. Tunc impletuz eſt illud Amos.viij.Occidet ſol in meridie. et tenebreſcere faciam terram in die luminis . De his enim tenebris dicunt doctoꝛes Hiero .Q facte ſunt per retractionem radioꝛum ſolis .Orige.

aũt per interpositionẽ densarum nubium. Sed in hoc magis credendũ ẽ Dyonisio qui dicit in epistola ad Policarpum hoc fuisse factum per interpositionem lune inter terram ꝛ solez sicut fit in ecclipsi solis Et quia ista obscuratio facta fuit per vniuersam terram .pbi in Athenis hoc videntes dixerunt. Aut deus in natura patitur aut elementa sibi compatiũtur: aut tota mundi machina dissoluetur. vnde aram ignoto deo fabricauerunt. quẽ Paulus veniens postea eis p̃ dicauit scz christum qui erat illis ignotꝰ. Et nota q̃ he tenebre propter duas causas facte sunt Primo ne lux solis luceret impijs. Secundo ãt ne christus in cruce pendens nudus videretur Tertio ꝑm Hieronimũ sol nõ emisit radios suos versus nos ad condolendum creatori nr̃o. sicut ꝛ alie creature. Hora nona hec gesta sunt. Primo christꝰ pre doloris magnitudine exclamauit Marci. xv. Hora nona exclamauit Jhesus voce magna. scz pre doloris magnitudine. Heli heli lamazabathani. hoc est deus meꝰ deus meꝰ q̃re me dereliquisti. q. d. O pater tantũ diligis hoies in mũdo q̃ pro ipis me amare penalitati tradis. et propter eos me sine iuuamine iudeis derelinquis. hic dicit Brigitta libro .ij. c. vbi supra Oculi eius amabiles ꝛ decori apparebant semimortui. Os eiꝰ erat appertũ ꝛ sanguinolentũ. vultus pallidus ꝛ sõmersus totusq̃ liuidus ac intinctus sanguine. Horpusq̃ totum erat quasi liuidum ꝛ pallidum valde ex cõtinuo fluxu decurrentis sanguinis. Cutis etiaz ꝛ caro illa virginea sanctissimi corpor̃ eius ita delicata erat ꝛ tenera q̃ ex modica percussiõe illata signũ liuidum exterius apparebat. Aliq̃n vero conabatur ipe extensiones facere i cruce pre amaritudine nimia q̃m sentiebant intẽsi dolores acutissimi. Nam q̃tumcunq̃ doloꝛ ꝺ mẽbris eius ꝛ venis perforatis ascendebat ad coꝛ et vexabat eum crudeliter intenso martirio. Et sic moꝛs eius prolongabatur ꝛ dilatabatur cuz tormento graui ꝛ ingenti amaritudine. Tũc anxius pre doloris nimia angustia ꝛ vicinus iam morti ad patrem clamauit alta voce ꝛ flebili dicens. O pater quare dereliquisti me. Habebat tunc labia pallida ꝛ sanguinolentam linguã. vẽtrem submissum coherentem dorso. ac si nulla habuisset intus viscera. Hec Brigitta. Et dicit notãter q̃ voce magna clamauit. quia hec vox etiam erat supernaturalis. Quia ita cruciatus nullo modo potuisset sic clamasse nisi ex virtute dĩnitatis. Quia secundum Augustinũ. tantam foꝛtitudinem voluit seruare vsq̃ tunc. vt ostẽderet se deum ꝛ hominem. Nam alij taliter suspensi cito deficiunt in extremis. Et dicit Crisostomꝰ. Per hoc ostenditur q̃ ille clamoꝛ fuit miraculosus. per quod se non solum deũ sed etiam hominem ostendit. Et nota q̃ cristus propter quattuoꝛ clamauit. Primo ad insinuandum humane nature veritatem contra Manicheos qui dixerunt eum coꝛpus fantasticũ habere. Secundo ad ostendendum sue passionis magnitudinem Treñ. j. O vos omnes qui trãsitis per viam ꝛc̃. Tertio ad ostendendum deitatis cum humanitate coniũctionẽ. Quarto vt astãtes ꝛ etiã nos recoꝛdantes deinceps inuitaret ad cõpassionẽ. Cum aũt christus sic clamaret quidam astãtes. Glo. nõ intelligentes liguã hebꝛaicã dicebant. Helyam vocat iste. scz ad iuuandum eum vel ad deponendũ. Sinite id ẽ sustinete. videamus si veniat Helyas liberãs eum scz de manibus nostris. Uel hoc dixerũt iudei in infamiã xp̃i tanq̃ helie auxilio indigeret. sed mentiebanꝰ. qꝛ xp̃s liberatione nõ indiguit. qꝛ ipe erat liberatuꝛ Helyã. Secũdo in hac hora xp̃s sitiuit Joh. xix. Sciẽs iesus aũt qꝛ oia cõsumata sunt dicit. Sitio. De hac siti dicunt doctoꝛes. Quidam dicũt q̃ sitiebat coꝛpoꝛaliter. qꝛ humoꝛ sanguis rõe penalitatis omnino exaltatus fuit Alij dicũt q̃ pendebat in caloꝛe solis ꝛ aure rõne cuius sitiebat. Tertij dicũt ꝛ verꝰ: q̃ hec sitis nihil aliud fuit q̃ ardens desideriuz p̃ salute humani generis. Jdeo dicit Bernñ. Domine plus te cruciat sitis q̃ crux de cruce siles de siti clamas. quia oĩm salutẽ expectas ꝛ affectas. omniũ gaudium procuras. iudei ꝛ gentiles sitiunt sanguinẽ tuum te occidendo. tu sitis eoꝛum salutem p eis moꝛiendo. quasi diceret in persona christi. Plus aiarum vestrarũ salus q̃ coꝛpoꝛis mei cruciatus me tenet. Tertio vnus militũ eũ felle ꝛ aceto potauit eũ Math. xxvij. et Marci. xv. Unus militũ impleuit spongiam aceto ꝛ vino cum felle mixto ꝛ ysopo circumponẽs imposuit arundini ꝛ obtulit oꝛi eius Sup quo dicunt Gloſe. vt diffuse inuenitur in Alexan. super Johannẽ. q̃ vinum quod apud se habebant milites christum custodiẽtes ꝛ obseruãtes ne quis eum viuum de cruce deponeret a caloꝛe solis acetosum factum fuerat. quod felle et mirra (que est amarissima) mixtũ in spongia cũ arundine oꝛi eius poꝛrexerunt. Et hic impletũ est quod dictum fuit in ps̃. lxviij. Dederunt in escam meam fel. et in siti mea potauerũt me aceto. Ecce qualis crudelitas iudeoꝝ q̃ tl̃z potũ morienti poꝛrexerunt. cum tamen sit scriptum. Prouerbioꝝ. xxxi. Date siceraz merentibus ꝛ vinum bis qui amaro sunt animo. Idem scõm illud Deutrono. Fel draconum vinum eoꝛum. et venenum aspidum insanabile. Unde Augu. Oꝛi mellifluo quo salutaris fluxit doctrina fel pro cibo impij poꝛrexerunt. Jdeo cũ accepisset

ſm Johannem. et guſtaſſet ſm Matheū. noluit bibere. Et dicit Beda. Q̄ non accepit vt biberet: ſed vt ſcripturam adimpleret Quarto chriſtus ſpiritum in manus patris commendauit. Quia ſm Johannem cum accepiſſet acetum fel le mixtum dixit Conſumatum eſt. ſ. opus de humana redemptione. quaſi diceret. Totum feci pro homine qđ pro eo fieri debuit. Et dicit Luce. xxiij. Clamans voce magna Jeſus ait. Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum. Criſ. Aſcēdens in altum vt longius audiretur clamauit fortiter. vt nullus excuſaretur clamori: lachrymas addidit vt homo ſibi cōpateret Et ſm Joh. Inclinato capite emiſit ſpiritum. id eſt aiam tradidit quando voluit. Et dic̄ Criſ Nō qñ dñs expirauit inclinauit caput. ſz qñ iclinauit caput tūc expirauit. hic d. Brig vbi ſ. q̄ xp̄s clamauit cū maximo dolore z anxio. O p̄ in manus tuas cōmendo ſpiritū meū. et tūc caput eius erigens ſe aliquantulum inclinauit. et ſic emiſit. Quod mater eius tūc videns tota cō tremuit pre immenſa amaritudine volens cadere in terram niſi q̄ ſuſtentabatur ab alijs mulieribus. In illa igitur hora manus illius aliquātulum ſe traxerunt a loco perforationis clauorum pre nimio pondere corpis. et ſic corpus e⁹ quaſi ſuſtentabaſ a clauis quibus pedes crucifixi erant. Digiti aūt z manus z brachia magis iam extenſa erant q̄ ante. Scapule vero z dorſum conſtringebātur ad crucem. Tunc deniq̄ circumſtantes iudei irridentes clamabant contra eum z matrem eius multa. Alij enī dicebāt Maria filiꝰ tuꝰ eſt mortuꝰ. Alij vero dixerūt alia verba irriſoria. Quinto oīs creatura xpo mortuo compaſſa eſt. et primo velum qđ erat in introitu templi ſciſſum eſt medium a ſommo vſq̄ deorſum. et factū fuit in ſignū reuelatiōis veritatis z intelligentie. ac ſacramenti noue legis que completa eſt in morte chriſti. Secūdo terra mota eſt quaſi nō valens mortem chriſti ſui creatoris ſuſtinere. Tertio petre ſciſſe ſunt oſtēdentes ſe cōpati morti chriſti creatoris ſui. in ſignū q̄ humana corda quantūcūq̄ dura bodie cōpati debent chriſto p eis morienti. Quarto monumēta aperta ſunt ſcz ex terre motu ꝓpter acerbitatem mortis xp̄i. Cor ergo peccatoris lapide eſt durius z monumēto fetidius z terra ponderoſius qđ compaſſione nō mouetur. Jō dicit Jero. Ecce oīes creature xpo morieti cōpatiuntur. ſolum homo non p quo tamen xp̄us patitur. Qui ergo hodie non frangitur nec per compaſſionem mouetur lapide eſt durior. terra ponderoſior. monumento fetidior. mortuo miſerabilior. Quinto multa corpa mortuorum qui dormierunt. ſcz ſomno mortis naturalis z corporalis ſurrexerunt ſcz de monumentis aperti et venerunt in ſanctam ciuitatem ſcz hieruſalez que ſancta ꝓpter templum ſanctum dicebatur. et apparuerūt multis. et p̄ncipaliter Cayphe. Anne. vt dicit Nycodemus. Et dicit Jero. q̄ ñ tunc quando monumenta aperta ſunt ſcz in hora mortis chriſti. ſed poſtea quādo chriſtus reſurrexit tanq̄ teſtes ſue paſſionis z reſurrectionis. Sexto Centurio z qui cum ipo erant cuſtodientes Jeſum ex iuſſu Pilati. ſcz quouſq̄ more retur viſo terremotu z alia ſigna que fiebant dixit. Vere filius dei erat iſte Math̄. xxvij. Et Luc̄. xxiij. Qui glorificauit deum dicens. Vere hic homo iuſtus erat. Et omnis turba eorꝝ qui ſimul ad ſpectaculum iſtud aderant z videbant que fiebant. percutiētes pectora ſua reuertebātur. Septimo vt dicit Lucas. ſtabant noti eius a longe. et mulieres que ſecute ſunt eum a galilea hec videntes Nec eſt cōtra iſtud Johannis qui dicit. q̄ ſtabant ante crucem. Quia Auguſtinus. libro de concor. euangeliſtarum dicit. q̄ primo ſteterunt prope chriſtum ita q̄ eis loqui poterat. Poſtquam autem chriſtus commendauit matrem diſcipulo. ceperunt ſe elongare z ſegregare a turba z multitudine chriſtum irridentium. et a longe ſtantes intuebantur que fiebant. Criſoſtomus. Diſcipuli fugerant. mulieres aſtiterant z omnia conſiderabant compatiendo. Inter quas vt dicit Math̄. erat Maria magdalena Maria Jacobi minoris. et Joſeph et mater filiorum zebedei. De ſolum noiantur. quia in iſtis exprimitur triplex ſtatus anime p̄cedentis de virtute in virtutem. In Maria magdalena exemplum cauſe penitentis. In maria Jacobi et Joſeph qui augmentum interp̄tatur notatur augmentatio z proceſſus virtutum In matre filiorꝝ zebedei exēplum anie perfecte. qz hec regnum filijs poſtulauit Math̄. xx. Nota in hac hora miles latus lancea perforauit. De hoc Johannis. xix. Judei autem quia paraſceue erat ſcilicet feria ſexta in cuius veſpere incipiebat ſolennitates ſabbati ſequentis q̄ feria ſexta paſceue. i. p̄patio dr̄. qz i ea tūc preparabātur z coquebantur ea que comedi in ſabbatho debebantur. Rogauerunt Pilatum vt frangerentur crura eorum z tolerentur. ſcz ne in diem ſabbati remanerent. Et hoc petebant ꝓpter legem Deutrono. ij. vbi dicitur. Cum peccauerit homo morte plectendus. et cum adiudicatus morti ſuſpēſus fuerit in patibulo nō remanebit cadauer in ligno ſed eadem die ſepelietur. Vel ideo petebant vt citius morerentur. et ne feſtus eorum fedaretur. Idcirco Pilatus annuit. Venerunt ergo milites. et primi quidem fregerunt crura. et alterius qui crucifixus eſt cum eo. Et

adhuc viuebant. Ad Jesum aũt cum venissent viderunt eum iam mortuum non fregerũt eius crura. vt impleretur scriptura Exo. xij. Os nõ cõminuetis ex eo. scz ex agno paschali qui fuit figura passionis christi. Sed vnus militum lancea latus eius aperuit. vt impleretur illud Ps. lxviij. Super dolorem vulnerum meorum addiderunt. Et continuo exiuit sanguis z aqua Miraculose tamen. quia sanguis in corpore mortuo statim induratur z congelat. Et dicit Gregorius. Sanguis exiuit in precium. et aqua i lauacrum. Et btũs Aug⁹. li. origi. tenet q⁹ sanguis de latere christi tangens latronẽ adhuc parum videntem baptizauit eum sicut Longinum in vno oculo modicum videntem in corde z corpore illuminauit. De hac etiam lanceatione dic̃ Brigitta vbi s. Stantibus turbis in circumitu venit vnus occurrens cum furia maxima. et infixit lanceam in latere eius dextro tam vehemẽter z valide q⁹ quasi per aliam partez corporis lancea transisset. Qõ cum extraberetur lancea de corpore statim abundanter exiuit de vulnere illo cum impetu quasi quidaz fluuius sanguinis. Ferrum vero lancee z aliqua pars haste rubicunda exibant de corpore z intincta sanguie. Que videns mater ita vehementer contremuit cum amaro gemitu q⁹ bene cernebatur in eius facie eiusq; gestu q⁹ anima eius tunc penetrabatur acuto doloris gladio Decima hora diei hec gesta sunt. Nam Joseph christi corpus ad deponendum a Pilato postulauit. De hoc Mat. et Mar. Cum enim sero factũ esset. quidam homo diues Joseph noie qui erat nobilis decurio id est vnus de curiensibus bonus z iustus vt dicit Lu. qui fuit ab aromathia q̃ fuit ciuitas helcane z Samuelis. j. Regũ. xij. Hic non consenserat fm Lucã consilio z actibus vicz iudeorum eo q⁹ esset discipulus Jesu. nõ ex. xij. sed ex multis alijs credentibus in eum. Oĩes enĩ credentes in ꝓncipio discipuli dicebantur. Et dic̃ Johannes. q⁹ erat occultus ꝓpter metum iudeorũ quia iudei dederunt mandatum vt si quis confiteretur ip̃m esse christũ. i. vnctũ regem deberet pciuari corpe z oĩbus rebus suis. et extra synagogã fieret Joh. ix. Sed post mortez christi Joseph feruẽs fuit in amore cogitans. Si enim magister passus esset qua rõne etiã discipul⁹ nõ pateretur. Ideo tunc audacter introiuit ad Pilatum z petijt corpus Jesu vicz vt illud de cruce deponeret z sepeliret. Quia fm leges humanas corpora damnatorum nõ poterunt sine licentia iudicis sepeliri. Si autem digne penituerunt non est eis neganda eucharistia neq; eccle siastica sepultura. quia tale supplicium cedit eis ad pene remedium. xiij. q. vlti. c. Si fur. Attamen semper necesse est vt cuz licentia iudicis secularis deponeretur. Et dicit Mar. xv. Pilat⁹ autem mirabatur q⁹ tam cito obijsset. Et accersito centurione interrogauit eum vtrum mortuus esset. Et cũ cognouisset a Centurione donauit ei corpus. Et fm Math. Jussit reddi corp⁹ tum propter petentis reuerẽtiam. tum propter christi innocentiam quã ipse Pilatus cognouerat. Tulit ergo Joseph corpus Jhesu de cruce Et vt dicit Joh. xix. Venit autem z Nicodem⁹ qui venerat ad Jesum nocte scilicet Joh. iij. Ferens mixturam mirre z aloes. id est vngentum factum ex his que habent corpus a putrefactione conseruare. Et fm Crisc. Jn hoc apparet. q⁹ adhuc de christo non habebant veram fidez resurrectionis. Acceperunt ergo corpus Jesu z ligauerunt illud linientes cum aromatibus sicut mos est iudeos sepelire. quasi diceret Sepelierunt eum quasi non damnatum sed vt consuetudo est indeis. scz multum honorifice Propterea statutum est q⁹ corporalia super quibus cõficitur corpus christi debent esse de pãno lineo et non serico vt habetur de conse. distin. j. Hic dicit Brigitta vbi supra. His autez expletis cũ multe turbe recederent deposuerunt dominum quidam amici eius. Quem tunc sua mater accepit in eius brachia sanctissima. et reclinauit euz sedens in gremio suo totum vulneratum. dilaceratum z liuidum. Et tunc tersit eius mater mestissima cum lintheo suo totum corpus z vulnera. clausitq; eius oculos deosculans eos. et inuoluit eum in sindone munda. et sic duxerũt eũ cũ planctu z doloze maximo. z posuerunt eum in sepulchrum. et hoc pie credenduz est. licz alii qui improbent ita factum atq; negent. vbi autẽ sepelierũt eum dicit Joh. Erat aũt in loco vbi crucifixus est ortus. et in orto monumentũ nouũ in quo nõdum quisq; positus erat. Jbi ergo ꝓpter parasceue iudeorũ quia ppe erat monumentum imposuerũt eũ. dñs enĩ Jesus xp̃s mortu⁹ fuit hora. ix. Deinde accedentibus ad Pilatuz z pcurãtibus ea q̃ sibi nccia fuerũt ad sepulturã dies decursus erat z vespere iminebat. Unde ꝓpter sabbatũ mime opari licebat. et sic ꝓpter breuitatẽ tpis vrgebãtur xp̃m ponere in sepulcro ꝓpinquo. Et dicit Math. xxvij. q⁹ posuit illud i monumẽto nouo qõ exciderat i petra. z advoluit magnũ saxũ ad hostiũ monumẽti z abijt z dina ordinatiõe factũ ẽ vt dic̃ Crisc. q⁹ positus est i sepulcro in quo nondum quisq; positus fuerat. ne alterius alicui⁹ qui cũ eo iaceret estimet resurrectio facta. Et dic̃ Mat. Erat aũt ibi maria mag. et alia maria sedens cõtra sepulcrũ Et hoc iõ fm Amb. vt viderẽt quõ z qualiter posuerent reuerti ad ip̃m vngendũ. Et dicit Raban⁹.

Alijs notis. Jesu ad sua redeuntibus sole muli
eres que ardentius amauerunt obsequiũ fune-
ris inspiciebant expectãtes qd̃ ꝓmiserat. Et iõ
post resurrectionẽ p̃mo mulieres q̃ ministraue-
rũt viuẽti astiterẽt. et morienti obsecute sũt sepul
cro. et sic gauise sunt resurgẽti. Alia autẽ die q̃
est post parasceues. i. in vigilia pasce ꝯuenerũt
p̃ncipes sacerdotũ ⁊ pharisei ad Pilatũ (vocã
tes eũ dñm. Quia rege suo dño interempto ĩ ſ-
uitutẽ alienigenarũ redacti sunt) dicẽtes. Dñe
recordati sumus ꝙ seductor ille dixit adhuc vi
uẽs. Post tres dies resurgã. Ex inuidia eniz vt
dicit Hugo noluerũt xp̃m ꝓprio noĩe noĩare. sz
dicebãt seductor Jube g̃ custodire sepulcrũ vs-
q̃ ĩ diẽ tertiũ. Ne forte veniãt discipli eꝰ ⁊ furẽt
eum. et dicãt plebi surrexit a mortuis. et erit no
uissimus error peior priori. Ignoranter verum
dicũt. ꝙ peior erat error ⁊ infidelitas resurre-
ctionis q̃ crudelitas passionis. Ait illis Pila-
tus. Habetis custodes. Jte custodite sicut scit
q. d. ſm Rabanũ. Faciatis sicut vult vos pessi
mi. ego doleo ꝙ vos sum secutus tm̃. Jlli autez
redeũtes scz a. Pilato accepta licẽtia ⁊ habita
custodia d̃ gẽtibꝰ munierẽt sepulcrũ scz custodia
hoĩm signãtes. s. sigill' siue annulis suis lapidẽ
qui erat in hostio monumẽti cũ custodibꝰ. Et ꝓ
conclusionibus dicit btũs Jero. Diligentia eo
rum nostre fidei ꝓfuit. Quia q̃to amplius ſua
batur tanto magis v̄tus resurrectionis ostendi
tur. Jnuanũ aũt custodiũt sepulcrũ ne exeat de
morte viuus quẽ mors tenere nõ poterat: nec
infernus claudere valebat.

Finit pars hyemalis huius operis.

Incipit tabula.

Abiicienda sunt pctã exõ cerui q̃ abijcit cornua. A. R.
Absintheo cõpatur pctm̃. U. H.
Absintheo compatur pñia. X. F.
Absoluere quid sit. M. X. et. Z. D
Absoluitur pctõr ⁊ perit ⁊ q̃liter. C. G.
Absolon crine suspenditur arbore. U. X.
Ablata sunt restituenda. A. M. Jtẽ. O. H. Jtẽ Z. H. Jtẽ. R. J.
Abrahe apparuerũt tres viri. Q. Y.
Abrenũciare debent ꝓprijs predicatores pro-
pter quattuor. X. D.
Achab fec̃ malũ corã dño. A. E.
Achab deposuit vestes eũdo ad bellũ. B. B G
Achaz tulit d̃ anathemate hiericho. P. T.
Agates significat benignitatẽ. P F.
Achitofel Judam figurauit qui laqueo se suspẽ
dit. D. D. H.
Accidia aĩam tristẽ facit. A. L.
Accidiosi sp deteriores fiunt. N. U.
Accidia silat̃ morsui canis rabidi. Y. R.
Accidia significat̃ p cecitatẽ Tobie. Z. N
Accidia compatur paralisi. A. A. B.
Accidiosi lapidant xp̃m. A. A. F.
Accipitrũ dieta dz eẽ valde ordĩata. R. U.
Accipiter lactucam scalpendo succo visum re-
cuperat. Z. N.
Acceptãde nõ sunt ꝑsone. A. A. O
Accusatores tres erẽt in fut̃o iudicio. E. Z.
Accusant iudei xp̃m in sex. A. A. L.
Accusans ex malicia quenq̃ grauẽ debet susti-
nere penam. A. A. Q.
Adã formatꝰ ẽ a deo ⁊ nõ maĩbꝰ corpeis. H. P
Adã ⁊ Eua boni sunt creati. P. S.
Adam creatꝰ positꝰ ẽ in paradisum. Q. X.
Ade que gr̃a data est. Q. X.
Adam fuit expulsus de paradiso. T. D.
Adã ⁊ Eua fuerũt pares q̃tum ad occasionem
peccati ex esu. T. L.
Adamas frangitur sanguine hircino. U. E.
Adolescentia est tp̃s ꝯueniẽs pñie. L. F.
Adolescentia est ꝓna ad malum. Q. O.
Adorãdꝰ ẽ xp̃s cũ ĩ altari a sacordote leuatur.
Adorari qñ dz crux xp̃i. L. M. X. U.
Aduenit xp̃s ĩ carnẽ vt nos pctõres saluos fa-
ceret. A. C.
Adueuit xp̃s vt pr̃. frat̃. medicꝰ ⁊c̃. C. H
Aduẽtꝰ xp̃i ad iudiciũ erit t̃ribil' ꝓpt̃ t̃a. E. J.
Aduẽtꝰ xp̃i ad iudiciũ valde ẽ timẽdꝰ. A. R
Aduersitas ꝓdest his q̃ sunt in gr̃a. A. R.
Aduersitas ẽ signũ saluatiõis. A. Z.
Aduersi euẽtus bonoꝝ nõ sunt iudicãdi. F. K

Aduersitas mẽozãda est in ꝓsperitate. N. F.
Aduersitas diuitiarũ nõ ẽ dolẽda. N. S
Aduersitas est aie nccia. Z. O.
Adulatozes sunt canes diaboli. U. C
Adulatozes sunt in domib⁹ regũ. Z. H.
Adulteri grauiter peccant. J. F
Adulteros pũire spectat solũ ad iudices spũa-
Adulẽ quidã punit⁹ est. M. Q. (les. J. F
Adulteriũ deturpauit quẽdã militẽ vt niger vi-
Adulteriũ detestãẽ aialia. Q. J. (dereẽ. N Æ
Adulteriũ ẽ duplex. ⁊ ẽ gue, ppẽ q̃ttuoz. Æ. O
Adulterij magitudo ppẽdiẽ in trib⁹. Y. Y.
Adulẽa vxoz q̃lr ꝓgnoscit ꝑ magnetẽ. C. C. D
Aduocati mali puniũtur ⁊ restituere videntur. et tenenẽ. O. D.
Aduocati oppmũt sapiam. A. A. M
Affectiões q̃ttuoz hz coz. S. E.
Affligendũ ẽ cozp⁹ fz nõ est ꝓterẽdũ. M. U
Afflictio seu abstinentia nimia cozpozis induc malum. U. R
Afflictio discreta carnis ducit ad veniã. S. H.
Ager est triplex. P. M.
Ager significat aiam penitentẽ. T. H.
Agricola in quo agro debet triticũ seminare. et significat pzecem. P. M.
Agricola agrat agrũ spinas euellendo. Q. R.
Agricola est quilibet xp̃ianus. Q. R.
Agricola est duplex. Æ. M.
Agn⁹ paschalis figurabat xp̃m. C. C. M
Agn⁹ paschalis quõ comedebaẽ. C. C. M.
Alexandrũ q̃dam miles Darij in capite vulne rauit. Q. P.
Alexã. voluit bre secũ potẽ seiozes q̃ iuuenes
Alexã. iclusit. x. trib⁹. B. B. D. (A. A. T.
Alexã. reꝑbẽdiẽ a Dionide pirata. B. B. S
Allectozio siẽ castitas sacerdotũ. Æ. Z.
Altitudo mũdi fugiẽda est. P. A.
Aloes ẽ arboz aromatica. ⁊ significat oroez de
Amãd⁹ est de⁹ p oñib⁹. L. L. (uotã. C. C. A.
Amare mũdum est amare adulterũ. proditozez et periculum. L. J.
Amaritudinẽ mdi seq̃ꝫ ꝓsolatõ aut dcedo dna
Amoz dei extiguit amozẽ mdi. Æ. M. (K. L.
Amicos tres q̃dam q̃siuit. L. J.
Amicicia malo⁹ nõ est va. Æ. N.
Amicicia iracũdo⁹ fugiẽda ẽ, ppẽ ca. A. A. F.
Amoze iusticie debet homo facere aliquid vt iu ste fiat. B. B. T
Angeli ceciderũt, ppter supbiam. B. B
Angeli mistrãt hoib⁹ ⁊ eis viã mõstrãt. D. F.
Angeli tremẽt in iudicio. E. L.
Angelos in domos suas q̃dam recipiũt hospi-tantes. M. D.
Angeli q̃re et qñ creati sunt. N. D. ⁊. Q. S
Angeli sunt honozãdi ⁊ diligendi. O. Q.
Angeli creati sunt boni. P. M.
Angeli qñ creati sunt. et vtrũ q̃ ceciderũt dile-ctionẽ habuerint. P. M.
Angelo⁹ pctm fuit supbia ⁊ iuidia. Q. T. U
Angeli quidam versi sunt a deo. Q. U.
Angeli apparuerũt patribus in persona dei. et non deus. T. S.
Angelo⁹ custodia ꝑuati sunt iudei. Æ. S.
Angeli sunt diuersa officia. Æ. J.
Angeli sunt custodes aiarũ. Æ. M.
Angeẽ cõpanẽ sacerdotes, ppẽ q̃ttuoz. Æ. Z.
Angeli mali ẽplici acumiẽ vigẽt. B. K. L.
Angli gaudẽt ꝺ pñia pctoꝝ, ppẽ ca. C. C. M.
Angelũ bonũ hẽbit antixp̃s. E. C.
Aialia bruta pt⁹ iudiciũ ñ manebũt. F. E.
Aia hois multũ accepit a deo. C. L.
Aia hois ẽ, ppẽ⁹ locus xp̃i. F. F.
Aie deuote dicũtur regine. S. R.
Anima sponsa xp̃i debet se ornare. M. P. ⁊ M Æ. et. M. T.
Aia debet xp̃m imitare. S. C.
Anime assiẽanẽ puellis. S. D
Aia assiẽaẽ ozto. S. L.
Aia egrediẽs domũ rõnis oppmiẽ a diabolo. (S. M
Aia creãdo infundiẽ. S. F.
Aia volẽs penitere q̃d dz facere. J. B
Aie arra est duplex. M. S.
Aia est diligenda. O. N.
Aia cõpatur vinee. A. S.
Aia cõpatur cineri, ppter tria. Q. K.
Aia penitẽs significaẽ p agrũ. R. H.
Aia est ciuitas munita. T. D.
Aie peccatrices dñt se pũire exẽplo apũ. U. Æ.
Aie scẽ siẽanẽ mlieri⁹, ppẽ tria. Æ. A.
Aia fidelis est vinea. Æ. L.
Aia ẽ plãtata in cozpe, ppter tria Æ. L.
Aia hz angelo⁹ custodiã. Æ. M.
Aia est oztus ꝓclusus. Æ. M.
Aias añ iudiciũ dicũt q̃dam nõ videre diuinaz essentiã. et errant in illo. T. H.
Aia peccaẽ purificaẽ p sãguiez iesu xp̃i. Z U
Aia assiẽaẽ vitro, ppẽ q̃ttuoz. A. A. Æ.
Aie pulcritudo in quo ꝓsistit. B. B. J
Aia cozrupta p diabolũ mẽdicat ⁊ plozat. B. (B. J.
Aia assiẽatur aui paradisi que capti uatur per pctm. C. C. A.
Aiam tanq̃ sponsam, pbat deus tribulatione: an sit fidelis. C. C. H.
Animat xp̃s milites suos. F. Æ. Y.
Annulus quẽ dat spõsus sponse designat amo-rem vtriusq;. B. B. T
Antixp̃s vbi nascẽ ⁊ mlta de ipo. E. B. C
Antigonus rex inuenit occasionẽ qua se a dan-do excusaret. J. M.
Appebit xp̃s i forma bũana ⁊ gliosa. E. C.

Appitiões q̃ fiebãt p̃rib⁹ erãt p ãgelos. T. S.
Apes nõ sunt ociose. P. Y
Apes habent regẽ piũ. U. G.
Apiaster excitat apes ad laborandũ. P. Y.
Apli p⁹ cenã sunt ĩ sacerdotes ordiati. deide p⁹ resurrectionẽ eos ĩ ep̃os ordinauit. C. C. T.
Aq̃m cupiditat̃ poĩt diabol⁹ ĩ viã hoĩs. P. T.
Aqua est sil̃is lachrymis. N. M.
Aqua sil̃atur p̃nie, ppt̃ tria. Y. H.
Aqua cumpatur sapie. Y. J.
Aq̃m bñdictã cũ aspgit sacerdos ppl̃s. Z. Z
Aquila q̃liter se renouat. L. G.
Aquila suspendit pullos vngue ⁊ cõpellit solez videre. M. S. et. Z. X.
Aquila instruit pullos ad volandũ. M. N.
Aquile liberalitas cõpatur xp̃o. N. N.
Aquilam grãdẽ vidit Ezechiel. P. Z.
Arbor significat hominẽ. L. D.
Archa dei capta significat xp̃i humanitatẽ a iudeis captam. D. D. E.
Archidiaconus quidã occidit lapide vel hostio ep̃m suum vt ep̃s fieret. P. Z
Archiep̃s q̃dam accusat̃. et per btm̃ Martinũ condemnatur. Q. C.
Arguere debẽt prelati sb̃ditos. Z. Y.
Argui qui hic nolunt in futuro per demones v̄berantur. Z. Y.
Argus habuit centum oculos ⁊ vnam vaccam custodiendam. Y. S.
Arma spũalia sunt virtutes. K. H.
Arma diaboli sunt mulieres. S. B
Arma christi debet quilibet habere in camera cordis sui. B. B. K.
Aristipp⁹ redargut⁹ ẽ a dyogene pho. Z. H
Arpea ẽ aĩal insaciabile ⁊ crudele. et assil̃at̃ peccatori in tribus. C. C. A.
Arra aĩe est duplex. M. S.
Arrius dixit xp̃m purã creaturã. Z. A
Arri⁹ mis̃abil̃r iterijt cũ discipulo suo. G B K
Arrogãtia in quo cognoscit̃. Y. L.
Articl̃i fidei assil̃ant̃. xij. signis zodiaci. Z. A.
Ascensio xp̃i nr̃a est, ptectio. Z. T.
Astra intendere ⁊ inspicere curiositas magna est. U. D.
Astra lz inclinẽt tñ nõ necessitãt. A. A. F
Astuti compantur vulpibus. N. B
Astutia quid est. N. B.
Astutia secularis tria homĩ dat. Y. G
Assuerus rex fuit carnalis. J. Y.
Assuerus fecit conuiuiũ magnum principibus suis. L. K. et. X. J.
Assumit deus homines ad sobrie viuendum. sz diabolus ad se replendum. R. U.
Auaricia est inordinatus ardor qui quietẽ omnium tollit. A. J.
Auar⁹ nõ satiat̃ pecũia ⁊ q̃re hoc. L. D. ⁊ Y G
Auari ñ ĩplẽtur diuitijs, ppt̃ tres rõnes. N. T
Auari habent in se om̃ia peccata. R. E.
Auaricia tẽptat diabolus. T. M.
Auaricia causat iram dei. T. M.
Auaricia est detestãda, ppt̃ mlta exẽpla. R. S.
Auaricia assil̃at̃ ethne mõti. X. O.
Auari sunt auibus prede similes. X. P.
Auari similes sunt griffonibus. X. P.
Auaricia excecat. Z. N.
Auaricia assil̃at̃ hydropisi. A. A. B.
Auicule crescunt in arboribus. U. M.
Auis padisi si capit̃ plãgit. et significat animã. (C. C. A.
Auro assil̃at̃ xp̃s. L. H.
Aurũ q̃ritur scutellis eburneis. L. H.
Aurũ qui vult iungere argento tria debet cauere. M. H.
Austeritas corpis nimiũ ĩducit malũ. O. R.
Austeritas vite moderata efficit mũdiciã. Z. J
Auersi sunt quidã angeli a deo. Q. U
Auditor⁹ v̄bũ dei. iiij. sunt differentie. J. D.
Axa petiuit bñdictionẽ a patre. G. T

Salinus quidã accepit bouẽ. Sz vacca bouẽ loq̃ nõ pmisit. O. T.
Abylon q̃liter capta est. T. D.
Balneantur dãnati in inferno. M. Z.
Balsamo similis est sanguis. C. C. D. C
Balsamo similis est passio xp̃i. X. O
Baltasar rex fec̃ ꝯuiuiũ optĩatibus. C. O. T.
Baptismus debilitat vomitẽ. X. Q.
Baptizati q̃ nõ sunt damnãtur. X. Q.
Baptismus ẽ porta in eccl̃ia. K. G.
Bãnũ triplex p̃cedere dz mr̃imoniũ. M. J.
Barrabas dimittit̃. et Jesus nazaren⁹ rex crucifigitur. D. D. J.
Btĩtudo bonor⁹ erit alior⁹ p⁹ iudiciũ. F. E.
Btĩtudinẽ oẽs desiderãt. P. R.
Bñdicere dñt parẽtes puerũ. M. F.
Bñdicẽdus est de⁹ ope cõpleto. M. L.
Bñdicẽdi sũt cibi ⁊ p̃ncipl̃r cl̃icor⁹. M. E.
Bñdicendi sunt nuptie. M. S.
Benignitas xp̃i desig̃t̃ p benignitatez apiastri. (U. G.
Benignitas assil̃at̃ achati. P. F.
Benignitas ꝯgruit p̃latis. R. R.
Benificentia semp letificat. R. R.
Bern̄. monuit quẽdam de salute sua. S. X.
Berengarius reuocauit errorẽ quẽ circa sacramentũ eucharistie habuit. C. C. N
Blasfemi q̃druplicit̃ debẽt puniri. T. X.
Blasfemie exemplum. T. X. et. X. R.
Blasfemant pctõres deũ. X. R.
Blasfemia ꝯtra deũ. Y. R
Blasfematus est xp̃s a iudeis. D. D. N.
Bigamus quando aliquis sit est priuatus priuilegio. A. A. K.

Boni debẽt ſuppoztari ⁊ foueri. J.H.
Boni interdũ generãt malos. O.A.
Boni hic tẽptantur. O.A
Bonitas ſenis habeẽ ex trib⁹. R.K
Bona opa ſunt h̃ ſeminãda. R.F.
Bõa opa in pctis facta, pſunt ad tria. R.L.
Bonus eſt dñs. X.P.
Bonũ mr̃imonij eſt triplex. M.O.
Boũ ſiluestriũ quedã nar̃a. V.C.
Botri q̃liter ꝓfuantur. O.A.
Brachia ſignificãt ptãtẽ ſeculare. A.X
Breuis eſt vita hoĩs. P.V.
Brigitta vidit in monte caluarie paſſionẽ chriſti. D.D.M.
Buboni aſſiĩar̃ diabolus, ppt̃ duo. X.D.

Cayn derelictus eſt a deo. J.P.
Caypbas an fuit, ppĥta. B.B.T.
Calci viue aſſiĩar̃ dilectio, ppt̃ ea. X.N
Canis rabidi mozſus q̃d facẽ homi. Y.V.
Cantus dãnatoz q̃lis eſt. M.Z.
Caput nr̃m eſt xp̃s. M.C
Charitas aſſiĩar̃ petriſilio. H.K.
Capilli ſunt aut ſignificãt cogitatiões. S.J
Charitas eſt fundamẽtũ ſcie. A.A.T
Charitas ꝓſtituit dei actiones. B.B.E.
Charitas excedit alias ỹtutes. R.N.
Charitas ẽ nobil̃ dña mr̃tas h̃s ãcillas. R.O
Caritas xp̃i ꝓpar̃ dozſo ⁊ ferro calido. A A D
Charitas compatur igni. K.M.
Charitas expellit vicia. F.R.
Caro quõ ſit macerãda ⁊ qñ. M.V.
Caro eſt hoſtis peſſimus. O.R.
Caro ſbijcit ſpm̃ diabolo. O.R.
Carni debet dñari ſpũs. X.K.
Caro reſiſtit ſpiritui. Z.T.
Carnis fragilitas non neceſſitat ad peccatum. A.A.E.
Carnes ad veſcẽdũ p̃bere ẽ abſenti detrahere.
Carnes nõ edũr̃ tpe ieiunij. S.H. (A.A.N
Carniſp̃uio mr̃ta pctã cõmittũtur. R.N
Carniſp̃uio q̃dã ſe ad mediũ noct̃ repleuerunt
Caſeus q̃d mozar̃ ſignificet. H.K. (T.J.
Caſtitas eſt ferculũ xp̃i. H.H.
Caſtitate eſt deo occurrẽdũ. C.M.
Caſti dñt eẽ ſacerdotes, ppt̃. viij. cãs. X.Y.
Caſtitas ſacerdotũ cõpar̃ alueario. X.Z.
Caſti dñt eẽ q̃ volũt corp⁹ xp̃i ſumere. C.C.O
Caſtozi cõpantur ſacerdotes. R.C.
Cattus ludit cum mure. et deinde ipſum comedit. X.R.
Cecitas. viij. facit pctã mortalia. Z.M
Ceylam expugnabant phyliſtei quam Dauid liberauit. J.P.
Cenſum tenẽtur dare ſbditi. V.A.
Cẽtuplũ recipit q̃ h̃ eccl̃iã tribuit. A.K.
Ceraſtes eſt ſp̃es aſtutus. N.A
Ceraſtes inſidiar̃ equiti. X.T.
Ceruoz fidelitas. H.J.
Cerui deglutiũt ſpentes. O.P.
Cerui timẽt vulpem. T.E
Cerui mirãtur oĩes nouitates. V.D.
Cerui hauſto ſpẽte querũt aq̃m. Y.S.
Cedra eſt reſina cedri. Z.Y.
Cedro aſſiĩar̃ v̊ginitas, ppt̃ tria. B.B.X.
Cibandi ſunt eſuriẽtes. H.N
Cibi imoderãtia nocẽt corpi. Y.Y.
Cib⁹ ſumd⁹ ẽ vt appetit⁹ mãeat aliq̃lis. C C L
Cibus nimius multa facit mala. C.C.L.
Cibus corpis chriſti eſt cum deſiderio magno ſumendus. C.C.L.
Ciconia femina lauat ſe poſt coitũ.
Ciconia purgare docet nos ⁊ cogitatiões malas extinguere. Z.J.
Cignus ſignificat hypocritã. V.X
Cinis fugat tẽptatiõez. Fuat deuotiõem. oznat
Circũciſiõz bũit abzahã. O.E. (oz̃oz. A.A R
Ciuitas dei eſt Maria. B.J
Ciuitas dei eſt celum. D.Z.
Clamãdũ eſt trib⁹ generib⁹ hoĩm. S.M.
Clamauit xp̃s in cruce ꝓpter q̃ttuoz. D.D.P
Charitas xp̃i illuminat celũ. N.O
Claritas ſanctoz. N.P.
Claues eccl̃ie due ſũt ⁊ q̃s vſus eaz. K.S.
Claudit diabol⁹ coz hoĩs os ſil̃ ⁊ burſaz. X.S
Coact⁹ ꝓſenſus tollit mr̃imoniũ. M.K.
Codrus rex mortuus eſt ꝓ populo ſuo. B K et. A.A.V.
Cogitationes ſimilantur capillis. S.J.
Cogitatiões bõas ſequũr̃ bõe volũtates. X.K
Cogitationũ q̃ttuoz ſunt genera. Z.K.
Cogitatio cõpar̃ radici teneriozi ⁊ pil̃. Z.L
Cognati ita ſunt diligẽdi vt in ſequẽdo deũ nemo p eos impediatur. O.P.
Cognoſcim⁹ p ſanguinẽ xp̃i q̃ttuoz. Z.V
Colligendi ſunt hoſpites. H.N.
Colloq̃ntide ſiĩar̃ moꝛs ſp̃ualis. F.N.
Colũba nos docet q̃ttuoz. N.H.
Colũba ſb alis hz ſanguiẽz medcialẽ. Z.T.
Compati debemus xp̃i paſſioni. R.T.
Cõcupia carnal̃ cõpatur nebule. F.S
Concupiſcentia eſt triplex. X.E.
Cõcupia carnal̃ finiri h̃ nõ p̃t ſed reaccenditur exemplo extincte candele. Z.K.
Cõcupia nõ eſt pmittẽda regre ĩ nob. B.B.X
Cõcozdie exemplum. K.M.
Concozdiã nitit̃ diabol⁹ frangere. N.J.
Confeſſio trinitat̃ nccia ẽ ĩ baptiſmo. K.E.
Confeſſio ozis nccia eſt. L.R.
Confeſſio qualiter diffinitur. L.V.
Confeſſio qualis debeat eſſe. L.R.

Confessio ejcit venenū peccati.
Confessionē quidam nolens portare inclusus ē in ecclesia. N.E.
Confessio debet esse totalis. S.E.
Confessio assimilatur niui. T.F.
Confitētes debent se ꝑus examinare. J.Q.
Confessio .xl. nō est ꝓtrahēda ꝓpt duo. F.T.
Confessio sīlata quō ꝑpendit. F.M.
Confiteri mulier q̄dam erubuit pctīn. A.A.Y
Confessio iude nō valuit ꝓpt tria. D.D.H.
Confiteri dz bō, ꝓpzio sacerdoti. D.D.H.
Conformare dz se alijs homo. F.J.
Conformari debēt boni eccl̄ie ꝛ tribulati. T.E
Cōiuges qñ dicūtur vir ꝛ mulier. M.K.
Cōiunx tenet viro quinqz. M.M.
Coniugij duplex institutio. M.N.
Cōiuges scz vir ꝛ vxor sunt vna caro. B.B.J
Coniugati debent in veste rubea charitati cristo occurrere. B.B.Z.
Coniugati debent portare oliuarū ramos misericordie ꝛ pietatis. B.B.Z.
Coniugati debent sibi ꝟuare fidē. L.L.A.
Cōmunicandum est ter in anno. H.E.
Conscie sylogismus. K.J
Conscientia accusat ꝛ monet hominē vt se saluet. J.F.
Conscie singlorꝝ apte erūt in iudicio. E.S.
Conscientia an sola sufficiat. S.H.
Conscia pctō ḡnata a diabolo vexat. U.T.
Conscia est quasi torcular. E.M.
Conscia homis triplicē habet actū. Z.R.
Conscia bona est carta in qua est meritū nostrꝝ scriptum. T.U.
Cōscie dom⁹ q̄ dz hīe vt sit bona. A.A.T.
Cōsilia euāgelij ñ sunt de necītate ꝟuāda. F.P
Consiliū ab alijs est querendū. A.A.Z.
Consiliū est lumē eccl̄esie. B.B.A.
Cōsiliū nō dz eē festinās nec insipiēs. B.B.A
Cōsiliator est sicut gubnator in naui. B.B.A.
Consiliarij mali sunt pessimi inimici. B.B.A.
Cōsensus clādestinus est duplex. M.J.
Consensus de ꝓsenti fac̄ mr̄imoniū. M.J
Consensus dz esse liber nō coactus. M.K.
Cōsolationes interdū dantur in mūdo. K.L
Consolationē ꝑcepit amaritudo. K.L.
Constātinus monachus fuit humilis. Z.E.
Constituti sunt electi sup multa bona. L.L.D
Consuetudo mala est abijcienda. A.Z.
Cōsuetudo mala carnisꝓziuij depoīt ꝓ ieiuniū.
Cōsuetudo peccādi ē pessima. F.M. (S.S
Cōsuetudo mala ē velut sepulcrū. Z.Q.
Contactus est duplex. T.P.
Contemnere seipm dz homo. H.P.
Contemplatio assimilat somno. D.H.
Contritio sola an deleat pctā. L.Q. ꝛ T.R.
Contritionē sex faciūt. L.Q.
Contritio mortificat pctōꝝ radices. Q.L.
Contritio dz ꝑcedere in pñia. S.E.
Cōtritōe nō habita nihil valēt reliq̄ opa. T.E
Contritionis exemplum. T.E.
Cōtritio amara delet pctā. E.S.
Contricio efficit mūdiciam. Z.J.
Cōtumelias facit gulosus deo. R.V.
Cōtumelia lingue assimilat flagello. F.Q.
Cōuersatio bōa ē cū hoīb⁹ habēda. H.Q.
Cōuersationē debēt hīe ꝓudētes bonā. M.Y
Cōuersi sunt quidā angeli ad deū. Q.U.
Cōuersiones nat̄ales sunt quinqz. S.D.
Cōuersus q̄dā deceptus fuit a diabolo. T.L
Cōuersio pctōꝝ q̄ttuor requirit. U.F.
Conuersio fit multipliciter. U.Q.
Cōuersio ē accelerāda ꝓpt multa. F.T.
Cōuiuiū eterne btītudinis significat ꝑ cōuiuū Assueri. K.L.
Cōuiuiū ꝑparat animā christo. M.T.
Cōuiuiū celeste ē delectabile ex quinqz. T.V
Cōuiciū q̄d sit ꝛ qȝ est patiēti sustinēdū. N.L
Cōuicijs q̄dam ꝓturbāt alios. U.S.
Cor ē custodiendum. Q.M.
Cor durū quid est. B.H.
Cor humanū hz q̄ttuor affectiōes. S.E.
Chorea punita est in q̄dā puella. S.S
Chorizantes puniūtur in inferno. R.O.
Chorizātes irridēt xp̄i passiōez. B.T.et.S.A
Chorizandū nō est diebus dñicis. T.Y.
Cornices infestant aquilam. F.R.
Coriandro assimilat gula. Y.Y.
Corona quid significat. A.T.
Corōas. vij. q̄dā meruit ꝓpt tēptatiōes. T.S.
Coronā ō spinis iposuerūt Jesu xp̄o. D.D.J.
Corpus nō est ꝑponēdū aīe. O.N.
Corpis vilitas attēditur ex origine. medio et fine. Q.J.
Corpi nō est nimiū abstrahendū. O.H.
Corpus christi ex vi verborū fit ex pane in altari. cū enī verba ꝓferūtur ꝓuersio fit panis in corpus christi. H.Q.
Corpus christi ad minus semel in āno est sumēdum. E.U.et.L.A.L.
Corpus xp̄i est panis viuus. T.S.
Corpus xp̄i assimilatur arbori balsamo alabastro pleno vngento. L.L.F.
Corp⁹ xp̄i i p̄mitiua eccl̄ia quotidie sumebatur
Corp⁹ xp̄i ꝓtinet tria. deitatē. vicz (L.A.L
carnē ꝛ aīam. A.L.N.
Corpus xp̄i est sb̄ specie panis. et sanguis sub specie vini. L.L.N.
Corp⁹ christi sumentes in peccatis puniti sunt A.A.D.
Corp⁹ christi delet peccata venialia ꝛ mortalia

Dominica.

occulta.L.L.O.
Corpus christi a proprio sacerdote sumendum est.L.L.P.
Corpus xpi pducit ad montē dei.L.L.P.
Corporis sui z sanguinis instituit sacramētum deus post cenā.L.L.R.
Corp⁹ xpi a ieiunis est sumendū.L.L.S.
Corpus suū dedit dñs oībus discipulis z etiam Jude.L.L.S.
Corpus quale dedit discipulis.L.L.S.
Corrigere debent plati sbditos.D.P.
Correctionis modus.D.R.
Corripere qualiter debet vir vxorē z vxor ecōuerso virū.M.N.
Correctio plator nō est dimittēda.S.N.
Correctio efficit mūdiciā.Z.J.
Corripiens alios debet ipse a tribus cauere.Z.K.
Corrigere debent prelati peccātes.Z.Y
Correctionē qui spernunt in futuro crudeliter punientur.Z.Y.
Corui pascūt filios z econtra.M.N.
Coruus vt pullos,producat quid est faciendum.A.A.R.
Crapula est excessus in cibo.Y.Y.
Creaturā purā dixit Arrius xpm.Z.A.
Creaturarum bonitas nō inducit ad peccatū.A.A.E
Credere christum .in christo z in christum differunt.B.B.T.
Credendum est xpo,pter tria.B.B.C.
Credulitas bona impetrat ḡttuor.B.B.C
Crines z capilli mulierū causant malum.U.R
Chrisolito comparatur christus in suo aduentu.C.J.
Chrisopassus significat penitentiā.P.K.
Cruce querendus est xps.L.O.
Crucifixū quidā vulnerauit in brachio.X.U
Crucifixus quomodo est xps.O.O.L.
Crux xpi quādo est adorāda.L.J.
Crux xpi fuit torcular.X.K.
Cupiditas tpalis auertit iusticiā.O.T.
Cupiditatē posuit diabolus in via.P.T.
Curam z occupationē debent vitare anime sancte.H.H.
Curiositas est duplex.U.T.
Curiositas ptingit sex modis.Y.L.
Curialis quidam violauit virginem et punitus est.X.O.
Dalida decepit sampsonē.U.X.
Damnatis nullus cōpatitur.O.V.
Damnati patiuntur ignem corporalem O.K.
Damnati dolent maxime q eos oporteat in iudicio apparere.E.M.
Damnātur multi.L.B.
Danielē accusabāt pncipes i lege sua.O.O.V
Dauid in spelunca precidit orā vestimenti saul Y.P.
Dauid depositus est per fenestrā.J.X.
Dauid psallebat in cythara.R.T.
Dauid emit aream ab arenna.U.S.
Dauid honoratus est a mulieribus cū reuerteretur a prelio.B.B.N.
Dauid ascendit cliuū montis plorans cum seruis suis.C.L.X.
Dauid in tentorio inuenit Saul dormientem z tulit hastam.OO.C.
Dauid fuit benignus erga Saul.X.L.
Debitum est duplex.O.C.
Debitores enī sunt multi.O.C.
Debita soluere nō valens qr pauper ñ est excōmunicandus.S.P.
Decime sunt soluende propter quattuor vtilitates.T.Z.
Decipere nō debet qs primū suuz .et in aliquo iura decipere pmittūt.A.A.K.
Decius quando regnare incepit. et quomodo Obijt.O.J.
Decretum quidam dedit excludendo paupes.M.P.
Dedalus fecit domū varijs vijs.A.A.Y.
Defendunt quidam pctā.Y.M.
Deitas non patiebatur cum humanitas morie batur.C.C.F.
Delectatio occidit mentē.X.F.
Delectatio illa est triplex.Z.P.
Delectantur quidā in specie,ppria.Z.O.
Delicie carnales dānant.L.B.
Demones an puniant dānatos post iudicium.F.O.
Demones dicūtur furor dei.P.Y.
Demones triplici acumine vigēt.B.B.L
Demones genuflectūt i noīe iesu.B.B.M
Derisores a deo puniūtur.U.B.
Derisio ostēdit stulticiā.suspēdit amicicia.offēdit iusticiā z intendit maliciā.X.O.
Descendit Jesus de monte celi propter multa N.O.
Descendit Jesus ad inferna.L.D.
Desertū significat penitentiā.T.E.
Desiderium sanctorum patrum propter aduentum dñi.C.D.
Desperatio qd sit z exemplum eius.Z.O.
Desperatio venit ex tristicia.Y.Y.
Detractor est homicida.N.J.
Detractor tenetur restituere famam z qualiter N.J.
Detractionis exemplum.C.P.
Detractio inhibetur.Y.Z.

Detractio nō facienda nec audienda sed timenda. Y.N.
Detractores sunt tonsores monete legalis. impeditores testamēti regalis. humanatores cadaueris fraternalis. A.A.M.
Detractores sunt dapiferi dyaboli. A.A.N
Deuotio assimilatur oleo. L.O.
Deus est sanctus sanctoꝝ. L. f
Deus honorandus est in sex. X.T
Deum esse quidam negant. Z.O.
Deus vnus est. Z.A.
Diabolus peccauit superbia. K.X.
Diabolus nititur impugnare oēs. f.Y.
Diabolus circūit q̄rēs quē deuoret. L.D.
Diabolus posset saluari si posset coram deo humiliari. L.S.
Diaboli inuidia. O.p.
Diabolus enim habet duo vicia. superbiam et inuidiam. O.p
Diabol⁹ an p̄t intrare in cor homis. A.E.
Diabolus vt locusta destruit virtutum initia. T.R
Diabolus est venator circūiens. Y.R.
Diabolus mētes ingredit hoīm. U.h
Diabolus similatur buboni. X.D.
Diabol⁹ assilat mlieri cupiēti muscas. X.p
Diabolus insidiatur mūdum ingredientibus. p̄ficientibus ⁊c. X.O
Diabolus nitit impedire baptismū. X.O.
Diabolus tēptat q̄druplices hoīes. X.O
Diabolus similis est catto cum mure ludenti. X.R.
Diabolus excecat peccatores. et eos facit mutos. X.U.
Diabolus claudit os. cor ⁊ bursam. X.S.
Diabolus ligat peccatores ⁊ super eos letatur X.S.
Diabol⁹ venit i ſpētē dū decepit Euā. Z.S
Diaboli non possunt hominē violētare ad peccatum. A.A.E.
Die dñica est eundum ad ecclesiā. K.T.
Dies dñici et festiui non sunt laboribus frangēdi. L.A.
Dies dñica succesſit sabbato. T.X
Dij dicūtur hoīes sancti. R.A.
Diffamatio fit tripliciter. A.A.O.
Dignitas sacerdotum magna est. Y.B.
Dilatio ē duplex. ꝓfessiōis ⁊ ꝙuersiōis. Y.T.
Dilectio dz esse inter cōiuges. M.L.
Dilectionis ordo. O.R.
Dilectio coniugū dz esse honesta. M.M.
Dilectionis dei incitamēta. O.L.
Dilectionis dei quinq̄ signa. O.M.
Dilectionis dei octo sunt signa. T.S
Dilectio assimilatur calci. X.N.
Dilectionis vere exemplum de gentili ⁊ christiano. X.N
Dilectio cum misericordia sanat superbiam. X.N.
Dilectio habet quinq̄ gradus. A.A.D.
Dilectio est quadruplex. A.A.U.
Dilexit nos x̄ps ab eterno. L.L.A.
Diligendus est de⁹ p̄ oīnibus. L.D.et.O.L
Diligendus est deus p̄ omnibus. et ad hoc incitant nos tria. X.U
Dilectio qualiter ꝓfuatur. A.A.R.
Dyna oppressa est a sychez. G.M.
Dyogenes patiēter tacuit. R.N.
Dyonides captus ab Alexandro constanter ipsum reprehendit. B.B.G.
Discordes puniūtur. N.h.
Discordie exemplum. R.O.
Discodie ignem accendentes a consortio boīm excluduntur. Y.G.
Disciplina ꝓpē tria est suscipienda. L.L.h
Dispar cultus impedit matrimoniū. A.A.J.
Dissimilitudo est causa odij. M.L.
Displicentiā peccati habere debemus. S.T.
Dissolutio quid sit. Y.T
Diuicie in ducendo vxorem non sunt respiciende. M.h.
Diuitibus nō est elemosyna danda. R.M.
Doctrinā semiat x̄ps deus noster. Q.Y.
Doctrina predicatoꝝ est panis. Z.G.
Doctrina ꝓpalata crescit. Z.G.
Doctores sunt dentes ecclesie. A.A.G
Dolea duo vini erant in templo Jouis. R.L.
Dolor q̄lis debet esse p̄o peccatis. X.M.
Dñica die est ad ecclesiā eundum. R.T.
Dñs importat quinq̄ dñationes. h.p
Dominatio temporalis significatur i brachijs. A.p.
Dñi terreni nō debēt sumere vltra stipendia rei sibi constitute. O.L
Dona spiritus sancti sunt contra septem mala. T.R.
Dormiētes nō sunt dure excitandi. A.Z.
Dormit Jesus cum electos temptari permittit. p.B.
Dormitio significat negligentiam prelatorum. p.M.et.p.p.
Dormire facē diabol⁹ lr̄atos i negligētia. Y.G.
Dormiēdū h nō est multū, ꝓpter tria. Y.G.
Dormiētes dñs arguit aplos. D.D.L.
Dotes corpis ⁊ aie in patria. M.X.
Draguntea est herba ad modū spentis. ⁊ signi ficat x̄pm. L.L.T.

Duri sunt triplices pctōres. U.E.
Eclia sp mansit firma. O.Y. ⁊ X.B.
Eclia compatur vince. p.Z.

Ecclesia assimilatur firmamẽto .X.B
Ecclesia orat ꝓ suis ꝓpter tria .X.B.
Ebrietas multa facit mala .T.K.
Eccl̃ia est electa .et synagoga abiecta .X.J.
Eccl̃ia est mr̃ nr̃a ⁊ honorãda .Y.D.
Ecclesia non est violanda. vide exemplum. Y.D.
Ecclesia vniuersalis est significata per archam extra q̃m nullus saluatur .Z.T.
Ecclesia est vna extra quam nullus saluatur. C.C.P.
Edera adheret arboribus sicut proficiẽtes bonis .S.Y.
Elephas qualiter captiuatur .G.D.
Electi assimilantur ouibus propter quattuor. T.N.et.Q.P.
Electionis tempus est tempus semestre.et. vi. mensium .H.D.
Elemosina comꝑatur lucerne .H.M.
El̃ina faciẽda est de bñ acq̃sitis .M.A.
El̃ina edificat pallaciũ in celo .M.Z.
El̃ina cõꝑatur semini ꝓpter q̃ttuor .U.K.
El̃ina est triplex .R.K.
Elemosyna quõ debet tribui .R.Q.
Elemosynis se dz hõ redimere .Q.N.
Elemosyna melior est ieiunio .S.J.
Elemosyna est duplex .N.S.
Elemosyna spũalis .S.O.
Elemosyna corꝑalis quõ danda ẽ .S.Q
Elemosynã nõ possunt facere ꝟui de rebus dño rum .U.A.
Elemosynas quando possunt facere vxores. et de quibus .U.A.
Elemosyna mũdat .Z.J.
El̃inã debẽt dare ꝯiugati pauꝑibus .B.B.Z
Eleazar morit̃ sb̃ elephãte .A A.T.
Epyphanie festum illustrat christus per miraculum .N.O.
Episcopis est obediendum .K.U
Ep̃os ordinauit xp̃s apostolos post resurrectionẽ in monte Thabor .C C.T
Equorum suꝑbia patet in multis .B.U.et ibidem equitate
Erant hoĩes ante xp̃i aduentũ .B.N.
Errauerunt multi circa christi sacramentum. C C.N.
Erugo significat hypocritã .S.K.
Eradicandi sunt mali .J.D.
Esuriẽtes sunt cibandi .H.N
Esurire tẽptauit diabolus quẽdã fratrẽ .T.K.
Eternitas tormẽtoꝝ .D.J.
Etates mundi sunt sex .Q.E.
Ethne mõti assimilat̃ auaricia .X.O.
Etates homĩs .Q.O.
Eua plus peccauit q̃ꝫ Adam .C.F
Eua quõ fuit decepta .P.O.
Eua peccauit suꝑbia .auaricia .inuidia .P.X.
Eustarist⁹ pastor visitatus ẽ a senibus .M.P.
Eucharistia q̃liter est sumẽda .C C.M.
Exactiones indebitas faciens tenetur restituere .U.Y.
Examinatio fiet in iudicio de peccatis .E T
Examinari debent ordinãdi .U.Q
Excusare in iudicio se nõ pñt pctõres .E.J.
Excusatio pctõꝝ quõ fit .Y.M
Excusant pctã tripliciter q̃dam .A A.E.
Excusantes peccata raro vel nũq̃ꝫ vere penitẽt A A.E
Exẽpla in ꝟmone adducere summe ꝓdest ad cõuersionẽ pctõꝝ .A.B.
Exẽpla sanctorũ sunt imitãda .D.B.
Exẽpla sanctoꝝ ꝯuertũt pctõres .N.S.
Exempla bonoꝝ debemus imitari .U.F
Exempla sanctoꝝ ad detestandam auariciam vide .R.S.
Exempla bona debent habere prelati ne pereant .B B.U
Exempla circa sacramẽtũ eucharistie q̃ ibi verus deus est .C C.N.
Exempla antiquoꝝ debent inspicere q̃ corpus christi volunt sumere .C C.P.
Exire de inferno an liceat dãnatis .D.U.
Exiẽs de celo venit in mũdum xp̃s .Q.X.
Exire dz p̃dicator a tribus .N.C.
Expectat de⁹ miscd̃iter pctõres .D.N.⁊.Q C
Extorquere quãdo possunt domini a sb̃ditis suis licite .A A.M
Ezechias manifestauit thezauros .S.T
Ezechias ꝓpt̃ pctm̃ ad mortẽ egrotauit .Z.P.
Ezechiel tractatus fuit ꝑ saxa .X.H
Faba comꝑatur ꝓsperitati .A.Y
Faciem difformatã habent peccatores interiorẽ .C C.A
Falco colligit pullos aquile .M.B
Falsum testimonium non est ferendum ꝓpt̃ tria Q.K.
Fama ẽ sic̃ ꝑatura pomi vel piri .Z.Q.
Fama q̃ꝫdiu est ꝯꝟuat a peccatis .Z.Q.
Familiã triplicẽ hz xp̃s .H.O.et.X.K.
Fenix triduo suscitat̃ .L.A.
Fercula dz q̃libet xp̃o .v.p̃ponere .H.G.
Festa iudeoꝝ .vij .T.L.
Festa frangẽtes punitur .L.A.
Festina debet esse confessio propter quinq̃. L.R.
Festinãs non debet esse consilium virorum .sed mulierũ .B B.A.
Feudum amittit qui a domino suo in prelio fugit .B.C.
Feudum nõ est alienandum .U.A.

Fideles debent esse homines erga christum ⁊ ꝓximũ. H. J
Fides compatur riuo. U. M
Fides est turris fortissima. X. K
Fides ẽ fundamentũ virtutũ. Q. G
Fides facit placere deo. R. S.
Fides vera q̃ttuor in nob̃ opatur. B. B. C.
Fidem debent sibiinuicẽ ꝯiugati. C. C. A.
Figure lotiõis pedum sunt tres. C. C. Q
Figure corporis christi ⁊ sanguinis sunt quinq̃. C. C. R.
Filistijm sunt demones. U. X
Filius est duplex scilicet legittimus ⁊ illegittimus. J. Q.
Filij dei sunt duplices. J. Q.
Filij non amant parentes sicut parentes filios K. L
Filij parentum sunt instruendi. M. N
Filiorum amor non est amore dei preponend⁹. O. P.
Finis fidelium christus est. X. T.
Flecti debet in noĩe Jesu om̃e genu. B. B. L
Flectamus genua docuit quidam histrio equũ suum. B. B. N.
Flores significant homines. A. B.
Flores significant christum in eius aduentu. T. P.
Floribus compatur vita humana. B. B. P
Floribus compãtur diuersi status hominum. B. B. Q. et. S. T.
Flos xp̃i cecidit in sua passione. C. C. X.
Fomes extingui hic nõ potest. Z. L
Formatus est Adam de limo terre. H. P
Formice prouident se in estate ꝙ habeant in hieme. L. K.
Fornicatio assimilatur furfuri
Fornicatio placet diabolo ⁊ inducit erubescentiam. U. R.
Fornicatio dicitur a fornix. Y. Y.
Fornicatores lapidant christũ. A. A. F
Fortitudo anime ad q̃d valet. M. U
Forum quidam monachus fecit peccatori dãs sibi bona opa pro peccatis suis. Z. Q
Fossio quid significat. Q. C.
Fodere parietẽ q̃d est. S. F
Fossores vinee aĩe sunt q̃ttuor. E. M.
Fragilis est homo ⁊ vilis. M. U.
Fraudulenti sil̃antur polipo pisci. Y. X.
Frenetico compatur peccator. Z. S.
Fugauit christus diabolum per suum aduentũ C. Q.
Fundamentũ scientie est doctrina christi ⁊ charitas dei. A. A. T.
Fundamentum ponitur in petra solida. argilla vel laxa terra. A. A. T.
Fur debet incarcerari ⁊ tormentari vt confiteatur. J. G. et. Z. O
Fures debent suspendi sicut fec̃ Bartholome⁹ dux. J. L
Fures tenentur restituere. O. G
Furti exemplum de vitaspatrũ. Y. R.
Furtum quid sit. A. A. H.

Gallina refert figuram christi. F. O.
Gaudia celi sunt magna. ibi est vernalis amenitas. G B. ibi etiam totum q̃d d̃lectat. G. O.
Gaudiũ electoꝝ vnde ꝓuenit. K. D.
Gaudiũ est duplex virtutis ⁊ mũdi. M. G.
Gaudium virtutis precellit gaudium mundi in quattuor. M. G.
Gaudere debemus de v̄tutibus ꝓximoꝝ. ⁊ sic erunt nostre. M. G. ⁊. R. R.
Gaudia celi cogitabãt quidam ⁊ conuersi sunt. N. U.
Gaudium temperatum facit duo bona corpori Y. Z.
Gaudium vehemẽs cito accidit. U. Z
Gantherus quidam nomine exaltabatur in regnis multis. J. S.
Gaudioꝝ celi multiplex occasio. D. D
Gellia sil̃ate fleuit mortẽ patris. Y. F.
Gentiles sunt electi ⁊ iudei abiecti. X. H.
Genu flectere debemus in noĩe Jesu. B. B. M
Gladius versatilis ante paradisum quid sit. B. B. L.
Gladius spũalis ⁊ secularis. C. C. Z.
Gloria mundi est abijcienda. U. A
Gloria debetur soli deo. A. A. C.
Gloria mũdi nõ durat. B. B. M.
Gl̃ia laus cõposuit abbas theodolfus. B B O
Gloria electoꝝ vnde ꝓuenit. D. D
Gloria sanctorum post iudicium erit maior. F. E.
Gloriantes de pulchritudine corporis gratiaꝫ in se occidunt. Z. Q.
Gloriãs de dono dei bona est gloriatio. si tanq̃ de ꝓprio mala est. A. A. C.
Gothardus histrio penituit. U. Z.
Gratia dei viuificat aĩam. G. S.
Gratia plenus fuit christus a die sue conceptionis. L. M. et. Z. X.
Gratia dei docet nos. N. P.
Gratia dei est duplex. et in qua sunt angeli creati. Q. T.
Gratia que data est Ade. Q. X.
Gratiam non potest suscipere qui in pctõ mortali. S. Z.
Gratia dei cum non astat nobis nihil possum⁹. Z. T.
Gratiarumactio referenda est deo ꝓpter octo.

X.T.
Grates sunt reddende ꝓpter tria. P.H.
Gradus humilitatis sex sunt. I.T.
Griffonibus simulantur auari. X.P.
Grues habent vigilem. Y.S
Gulam restringit penitentia. A.f.
Gula deturpat ad instar lepre. N.Y.
Guloſi in inferno comedunt serpentes ignitos N.Y.
Gula includit oīa peccata. K.N.
Gula facit ꝓtumeliam deo. K.P.
Gula facit tria mala. T.K.
Gula temptat diabolus. T.I.
Gula assimilatur coriandro. Y.Y.
Gula excecat corporaliter et spiritualiter. T. N.
Gulam enumerat sacra scriptura. A.A.L.
Guloſi lapidant christum. A.A.f

HAbundare oues in fetibus q̄ttuor requirūtur. T.K.
Habundantia tpalium est periculosa, ꝓpter tria Y.P.
Heli punitus est propter peccata filiorum. H. P.
Helias manifestauit latrūculos syrie. V.T.
Helyas serra est serratus. X.H.
Hercules vno anhelitu cucurrit per stadium. P.K.
Hericie sunt tres prudentie. N.E.f.
Heretici sunt eradicandi. I.H
Heretici significantur p vulpes. O.H.
Herodⁱ colligit aq̄le pullos eiectos. M.B.
Hester figurat obedientiā. K.E
Hester regina induit gloriā suam. P.H
Hiena frangit sepulcbra comedens carnes humanas. A.A.N.
Hyeme non est ieiunio stomacho ambulandum L.O.L.
Hircus significat xp̄m. V.E.
Histrionibus nō est dandum. I.N.
Hoc quadrupliciter sumitur cum dicitur. Hoc est corpus meū. L.L.S.
Homo est bonum opus dei. P.P.
Homicida est qui odit vel detrahit. N.I.
Homicide sunt debitores. O.K
Homicide similanⁱ demonibus. T.P
Honor mūdi fugiendus est. I.T.X.
Honorandi sunt parentes. T.Y.
Honorandus est deus in sex. X.T. X.
Hospites colligendi sunt. H.N.
Hospites sunt ꝓtegendi. M.H.
Hospitādi sunt paupes, ppⁱ q̄ttuor. M.L
Hospitalitatē docēt nos apes. M.E.
Hostes tres debet vincere homo. L.M.
Hostia diuidit in tres ptes. et quid partes ille significent. X.L
Hugo canonicus qualiter fuit a demonibus p̄cussus. I.Y.
Humilitatem debet querere qui vult christo occurrere. L.L.
Humilitas vincit diabolum. L.N.
Humilitas placet deo. H.S.
Humilitas est scala celi. I.T.
Humilitatis sunt sex gradus. I.T.
Humilitas est media inter superbiam ⁊ dejectionem. K.B.
Humilitatis historia. K.O.
Humilitas adiuuat obedientiā. S.P.
Hūilitas debet esse in confessiōe. L.S.
Humilitas assimilaⁱ magneti. P.H.
Humilitatē ꝓt hr̄e aīa. O.H.
Humilitas expellit demonē. Y.I
Humilitas assimilatur cristallo propter duo. I.E.
Humilitatem dedit constātinus. T.E.
Humiliari voluit christus vt nos repararet. B B.K
Humilitas christi meruit sibi exaltationem. B B.L.
Humilitas aperit celi hostium. L.B.
Humiliari dz hō vt exalteⁱ. B.B.M.
Humilitatis violam debēt portare virgines vt nō sint superbe. B.B.X.

IAcinctus significat modestiā. P.H.
Iacobus aplus est ab alijs aplis in archiep̄m ordinatus. L.L.T
Iactantia est fugienda. S.T.
Iactātie exemplū ⁊ remodia. S.T.
Iactantia q̄bⁿ dep̄hendiⁱ indicijs. Y.L.
Ieiunium incipit in die cinerum propter quatuor. S.H.
Ieiunare volens q̄d debet facere. S.P.
Ieiunij stipendium. T.P.
Ieiuniū q̄dragesime ꝑuandum est. T.H.
Ieiunare non tenentur senes ⁊ pueri infra. xxi. annos. T.H
Ieiunāti tria sunt nec̄ia. S.I
Ieroboam misit vxorem ad Abiam prophetaz T.f.
Ieronimi claritas post mortem visa est Augustino. N.P
Ieronimus de nocte sumpsit corpus Christi. L.P.
Iesi factus est leprosus. N.T.
Ignauia est triplex. M.V.
Ignis inferni est inextinguibilis. H.I.
Ignis est triplex. ire. iuidie ⁊ luxurie. P.B
Idolatria vnde habuit ortū. T.V
Ignorantia assimilatur tenebris propter tria. V.N.

Ignorantia est triplex. U.O.
Ignominiosa fuit passio christi ex quattuor. B B.H.
Jesus est nomẽ dignũ. B.B.L.
Jesus hoc nomẽ expellit demones. z liberat ab ab inimicis. N.Q.
Jhesus nazarenus fecit remittere iniurias. N. Q.
Jesus quõ interptatur litteraliter. N.Q
Illuminauit sanguis christi ad cognoscendum quattuor. L.T.
Illusit diabolus vbis spũalibus. X.K.
Imagines sanctorum an sunt adorande z quo modo. T.U.
Immersio trina debet fieri in baptismo. K.S
Impatiẽtia vbi fuerit ibi rixa. T.B.
Impatientia assimilatur gallíne in domo .et an cille incluse. Y.Q.
Imparitas est signũ odij. M.M
Imperatori est obediendum. K.U
Impassibilem quidam dixerunt extitisse Christum. T.H.
Immoderantia cibi. U.Y
Incarnationis cause. B.M.
Incarnatio quare tamdiu fuit dilata vel ptracta. B.B.
Incarnatio christi attribuit spiritui scõ. T.B.
Incantatiões nihil conferũt sanitatis. U.T.
Incendarij domorũ sunt a cõmunione fideluz sepandi. T.O
Incẽdarij ecclesiarũ sunt excõmunicati. Y.Q.
Incertitudo vite. P.U
Incestus est cum consanguineis .et est magnuz peccatum. X.P.
Incitamẽta viduitatis multa. B.B.Y.
Incitamẽta sunt q̃ttuor penitẽtie. L.L.A
Inconstantẽ facit peccatũ. U.X.
In curia dissuadetur. Y.U
Indeuotio vnde puenit. Y.U.
Indulgere debent domini ratione nobilitatis. J.O.
Indulgẽda est iniuria. A.J
Indulgentie vnde habent ortũ. T.H.
Infamatio fit dupliciter. A.A.O.
Infernũ nõ asserẽtes puniũtur. L.T.
Infirmi sunt visitandi. H.N.
Inanis gloria tollit fructum elemosynarum. R K.
Infirmitas sex bona facit. Q.Q.
Infirmitas corpis plus prodest q̃ sanitas propter quattuor. T.O.
Infirmis sunt dulcia verba dicenda. T.Q.
Infirmi cũ dormiũt moriũtur. T.Q.
Infirmitates spũales sunt septẽ. A.A.A
Infirmitas melior est q̃ sanitas. A.A.Q.
Ingẽtitudo auffert accepta z danda. X.U.
Ingratitudinis exempla. Y.O.
Ingrati sunt peccatores deo quadrupliciter. Y.O.
Iniuriam illatam eis debent remittere prelati. O.O.
Iniuriã nõ remittẽs quidã punitus. M.T.
Iniuria fit alicui tripliciter. N.K.
Iniuria dominorum quando est repellenda. N.K.
Iniuria est petenti remittenda. N.J.
Iniurias fecit remittere Jhesus nazarenus. N.Q.
Iniuria z offensa est remittẽda. P.F.et.S.E
Iniuria reputatur elemosyna. Y.Q.
Inimici sunt diligendi propter octo causas. S.S.
Innouabũtur omnia post extremum iudicium. E.S.
Innocẽs nulli nocet. T.N.
Inobediẽtia ppter Abdo punita ẽ. K.S.
Inobediẽs incurrit multa. O.X.
Impfectio i psumatiõe pseuerãtia. Y.T.
Impunita vicia malorz non sunt temere iudicã da. F.J.
Instabilitas animi est abijcienda. A.T
Integra debet esse confessio. L.U.
Isaias serratus est serra forrea. X.H.
Intẽtiões boim similanr radici. F.L.
Intẽtio mrimonij est cã prolis. M.N
Interrogatio nccia ẽ in pfessione. Q.L.
Inuanũ sumit nomẽ dei tripliciter.
Inuẽtores rerũ tenẽtur restituere. U.A.
Inuidie venenũ expellit pnia. A.J.
Inuidia diaboli patet in exemplo. O.A.
Inuidia corrũpit aiam. M.T.
Inuidia est ignis deuorãs. P.S.
Inuidia est cijcienda quia est toxicum charitatis. M.N
Inuidia excecat hominẽ z significatur per cecitatem Hely. T.M
Inuidia assimilatur febri. A.A.B.
Inuidia nocet pmo suo sbiecto. A.A.F.
Inuitare debemus alios ad conuiuium celeste exemplis bonis. K.L
Joab osculãdo amasa occidit eũ gladio. T.B. D.D.E.
Jocũditas gaudiorz celi. D.D.
Jonas obedire deo noluit proiectus est in mare. O.X.
Jonas filius veritatis multa aduersa sustinuit. T.T.
Joppite sbmerserũt iudeos. O.B.
Josaphat contulit se ad rogandum deum. D. D.E.

Joseph inuident fratres. A. J. r. N. B.
Josias occisus est a Pharaone. D. D. K.
Ypocrite ostendunt sanctitatem. et sunt mali interius. X. Q.
Ypocrite faciunt opa bona ad glozias nominis sui. J. H.
Ypocrite se affligunt vt hominibus placent. S. J
Ypocrita assimilaf erugini. S. K.
Ypocrite ꝓuertũtur cã cupiditatis. U. Q.
Ira expellitur per penitentiam. et nõ est diu tenenda. A. K
Ira dei comparatur feruozi solis r iridi. L. Q. et. Z. E.
Ire exẽplum vide. K. M.
Ira ẽ ꝓtraria pñie r patie. K. P.
Ira facit mala ex quibus opatur. N. S.
Ira cõparatur igni. P. S.
Ira facit iniuriam proximo r proprio subiecto Y. P.
Ira tria mala facꝫ ppio sbiecto. Y. P
Ira excecat r figuraf p cecitatẽ. Z. N.
Ira comparatur febri r eam sanat verbum dei. A. A. A.
Ira turbat hospitium spũi sancto. A. A. F.
Ira impedit sapiam r ꝓsiliũ. B. B. L.
Ira in penis nescit tenere modũ. B. B. T.
Iracũdi sunt triplices. Z. E.
Iracũdis nõ est cõmunicandũ. A. A. F.
Iridi compatur ira dei. E. R
Iridi lapidi similatur miscõia P. E.
Isboseth dormiẽs occiditur. Q. M
Judas desperãdo plus peccauit ꝙ christũ tradendo. D. D. H
Judei quia occiderunt christum ideo sunt dispsi. X. H
Judex diligens munera peruertit iudicium. O. T.
Judex nullus potest esse in sua causa vel iniuria Y. Q.
Judex non debet dimittere furem sed absoluere debet innocentem. A. A. N.
Judex male iudicans tenetur ad restitutionem expensarum. A. A. N.
Judex vt iuste iudicet tria attendere debet. A. A. O.
Judex ecclesiasticus in iudicando debet habere deũ pre oculis. B. B. F
Judicandi ꝗttuoz sunt modi. E. X.
Judicandum temerarie non est de quinqz. F. S.
Judices iniusti puniendi sunt. J. L
Judices sunt duplices. et nihil debent recipere. O. D
Judices debent diligere iusticiã. B. B. S.
Judicium est duplex. E. Y.
Judiciũ finale est memorandũ. A. A. B.
Judicare debet seipsum homo. et discernere. Z. F
Judiciũ ꝓuertitur ꝗttuoz modis. A. A. N
Jurandum nõ est ꝙ nihilo. T. X.
Justiciam debent diligere iudices r prelati. B. B. S.
Justicia habita habentur omnes virtutes. Et absqz ea nihil aliud sunt regna nisi magna latrocinia. B. B. S.
Justicia dominoz debet fieri cum amore. B B. T.
Justiciam simulant facere quattuoz genera hominũ qui eam nõ diligunt. B. B. T.
Juuẽtus est ꝓueniẽs pñie. L. F.
Juuentutem amissam quidam iuuenis deplanxit. Q. O.

Laboz multa bona ꝓfert. A. A.
Laborandũ est in pñti. L. A.
Laborandum est in tpe gratie exemplo formice. L. K.
Laborandũ est in bonis opibus. Q. U.
Labor ducit ad requiem r ad conuiuiuz eternũ Q. N.
Lacerta intrans foramen. et viso sole visum renouat. Z. N.
Lachryma est fons pctoz um. L. S.
Lachryme sunt nccie in ꝓfessiõe. L. S.
Lachryme similaf aque. U. M. et. Y. J
Lachryme purgãt pctm̃. Z. J.
Lachryme calide r frigide quid significent. Z. J.
Lactabat ꝗdam filia matrẽ in carcere. Y. E
Lactuca capna significat peccatũ. U. H.
Layco in nccitate põt ꝓfiteri. L. Z.
Lampas est simplicitas iustoz. H. M.
Lapidabant christum septem genera hominũ. A. A. E.
Laqos doloz patiebãtur boies. S. O.
Largitas fec famosos. R. S. et. A. A. T.
Laudandus ẽ deus ꝓpt redẽptionẽ. T. T
Laudare deum debemus. S. F.
Laudare deũ debemus exẽplo amandi deuoti. X. U.
Lauari non possunt subditi propter tria. L. L. Q
Lauit pedes Jesus discipulozum in exemplum humilitatis. L. L. Q.
Lazarus significat quẽlibet pctoz em. Z. O.
Lectus ꝓscientie est oznandus. H. L
Lectus christi est pax. H. L.
Lectoz um temporalium tria sunt reprehensibilia. H. L.
Leena miscet se pardis quã punit leo. O. J.

Legem posuit xps ꝛ impleuit.h.f
Legem statuens dz implere.k.f.
Legē dedit dñs hoībus ab initio.o.b
Leges duodecim dedit dux Ligartus Lacedonijs.o.b.
Leo benignꝰ est erga boies.p.l.et.x.l
Leo semel repletus diu abstinet a cibis.s.b
Leo quomodo capitē.k.k.
Leopardus saltando deficit.u.d
Lepra est multiplex.n.c.
Letícia inepta in quo noscitur.f.l.
Leuitas mētis in quo perpēditur.y.l
Liber est sacra scriptura.d.x.
Liberandi sunt vincti.h.n
Liberalitatē ostendit dñs in sex.j.a.
Liberalitatē debēt hre prīcipes.j.m.
Liberalis debet tria respicere.j.m.
Liberalitas in quibus est exercenda.z.e
Libellū si qs scripserit diffamosum aut inuenerit quid patietur.n.m.
Liberalitas peccandi.y.m
Libertinus monachus remisit iniuriam abbati suo.n.l.
Lignū scientie boni ꝛ mali.s.k.
Lignū vite vnde dicitur.s.s.
Lotio pedū qualiter ē figurata.c.l.q.
Lotio moderanda est.a.z
Loci mutatio interdum proficit penitenti.l.f
Longanimitas quid sit.z.b.
Loquitur angelus homini.angelo alteri.sibi et deo.t.p.
Loqtur spūs sanctus triplicit in boie.b.b.s
Loquax vir ꝛ mulier assimilat naui sine gubernaculo.b.b.x
Lucerna est elemosyna.h.m.
Luci assimilatur xps.f.u.
Lucifer non solus cecidit:sed cum eo multi.p.n
Lucifer qualiter superbiuit.p.m.
Lucifer qñ peccauit ꝛ cecidit.p.n.
Lucifer cum suis excecatus fuit.z.m.
Lumē celi est christus ꝛ sancti.n.q.p.
Luna significat peccatorē ppt quattuor.s.h
Lupus significat diabolum.x.q.
Lupus facit hominem raucum .et quō hoc accidit.x.s.
Lusores spoliant homines.et tenentur restituere.o.f.
Lusor quidam blasfemauit deum.y.k
Lux solis ꝛ lune post iudicium augmentabitur.f.e
Luxit deꝰ in sanctis suis tribus diebꝰ.z.t.
Luxuria.a.b
Luxuria fugat oratione.a.p.
Luxuriosi multos habent labores.l.e.
Luxurie filie.f.z.
Luxuriaz sequitur penitentia exemplo cuiusdā puelle.j.y.et.y.h.
Luxuria nō facit obedire aut resistit obedientie k.p.
Luxuriosa mulier punita est.m.k.
Luxuria est fetida.patet in exēplo.o.a.et.x.o.et similiter.z.o.
Luxuria est ignis deuorans.p.t.
Luxuria est lutū maculans.q.c
Luxuriosi gnē suscipiūt correctiones.h.h.
Luxuriosi nō ambulant in via dei.q.u.
Luxuriosi cor cōpatur vie.k.d.
Luxuria assimilat sulphuri.x.o.
Luxuria tria mala facit homini.y.h.
Luxuria excecat hominē.z.u.
Luxuriam volens vitare:debet inferni tormenta cogitare.z.n.
Luxuria compatur lepre.a a.c.
Maledicere non debēt parētes filijs suis.m.f.
Maledicere non debent homines sibi ipīs.m.f.
Maledicere inimicis nō debemus.m.f.
Maledicuntur qui ecclesiam malis exemplis polluunt.p.z.
Maledicit peccator deū.x.k
Mali sunt eradicandi.j.d.ꝛ.s
Mali eiciūt bonos.p.a.
Mali assimilant zizanie.p.q.
Mali duobus modis non maculant bonos p.q
Mali sunt tolerandi.p.q
Mali interdum nascuntur a bonis.q.a.
Mali non possunt totaliter eradicari.q.d.
Mali sunt admixti bonis.y.q
Mandata dantur in ciuitatibus.c.y.
Mandata seruantibus promittitur multiplex premium.c.z.
Magnes significat humilitatē.p.h.
Magnes positus sb capite vxoris ostendit an sit casta.c.c.h.
Magnes significat tribulationem qua deus p bat sponsas.c.c.h.
Manasses post multa peccata penituit salubriter.u.q.et.u.y.
Manna significat sacrā scripturā.d.x.
Manna figurabat corpus xpi.c.c.k.
Mansuetudo xpi.n.n.
Mansuetudo est necessaria homini propter ꝛa.a.a.d.
Mare ē mūdus.b.n.et.l.s.ꝛ.p.a.

Mare circũdat terrã. O. S.
Maria significatur per montem oliueti. B. Q.
Maria soror moysi facta est leprosa ꝓpt̃ murmurationẽ. N. Z.
Maria de orgenis orauit ꝑ matre. R. J
Maria est honorãda ꝓpter tria. X. X
Marie cor occupauit tristicia in filij passione. C. C. X.
Marie dolenti debẽt cõpati. C. C. X.
Maria erat mestissima in filij passiõe. D. D. N
Martinus episcopus quendam episcopum ecclesie sue accusauit. Q. C
Martiriũ nõ ꝓdest sine charitate. J. Q.
Matrimonium contrahendum est in timore dĩ H. M.
Matrimonium est honorabile propter multa. M. Q.
Maxilla an semper sit prebenda percutienti. N. B.
Maximus imperator quando regnare incepit J. J
Mechandum non est. T. U.
Medicinã querũt aĩalia. Q. P.
Melodia an expellat demones. C. T.
Memoria mortis valet ad quiq̃. H. C.
Memoria mortis valet ad mundiciam mẽtis. Z. J.
Memoria mortis fugat delectationẽ. A. A. C.
Mendacioꝝ octo sunt genera. U. B.
Mendaciũ est fugiendum. U. X
Mendacium dedecorat hominem propter tria A. A. J.
Mendaciũ est duplex. A. A. K.
Mensuras falsas qui habent fiunt pauperes U. O.
Mercatores sine fraude nõ vendunt. O. S.
Mercatores multipliciter peccãt. U. T.
Mercedem mercẽnariorum nullus tenere debet vltra eorũ velle. U. A.
Merguli fugiunt ad aquas. O. N.
Meretrices peccãt cũ om̃ibus. M. Q.
Meretricibus non est dandum in intuitu peccati. C. M.
Meretrix q̃dam ꝑ ꝯtritionẽ saluata ẽ. X. F
Meretrices ꝓhibuit dñs. X. O.
Meta significat btitudinẽ. P. R.
Mechiã ꝑcussit Zedechias in faciẽ. D. D. F.
Micol deposuit Dauid ꝑ fenestrã. J. X.
Miles quidam habuit consobrinã suaꝫ q̃m nõ potuit dimittere. S. X.
Milites tres quidam iudex condemnauit innocenter. B. B. T.
Miracula antichristi q̃lia erũt. E. E.
Miracl̃a fec̃ xp̃s ꝓpter tria. B. B. B.
Miria cũ pr̃e incestũ perpetrauit. Y. H.
Miscd̃ie sex sunt opa. Y. H
Misericordia dei. M. H
Miscd̃ia similatur iridi. P. H.
Miscd̃ia ꝑducit ad celum. F. E.
Miscd̃ia significatur per torcular. Q. N.
Missa diebus dominicis est totaliter audiẽda. Q. T
Modestia similatur iacincto. P. J.
Mitis quis est. R. S.
Moyses cum esset in monte peccauit populus Q. C.
Moyses erexit ſpentẽ. Q. P.
Moyses orauit manibus eleuatis. X. T.
Mollicies est impatientia rei dure. Y. S
Mons oliueti significat mariã. B. Q
Mons synai est similis mõti celi. N. O.
Mõtes sunt apti ꝑ castroꝝ edificatiõe. N. O.
Morsus canis rabidi. Y. R.
Mori necesse est. B. B.
Mors spũalis sil̃iat̃ colloq̃ntide. F. N.
Morientibus ꝓpe ẽ dñs. H. Q.
Mors bonoꝝ est gaudiosa. H. R.
Mors malorũ dolorosa. H. S.
Mortis solacia sunt quinq̃. H. R.
Mors est memorãda. H. S.
Mors ꝯterit potẽtes. J. U
Moriũtur mali citius. Q. D.
Mors est quadruplex. U. H.
Mortẽ expellunt pueri. et quid ꝑ hoc moralit̃ significetur. Y. K.
Mors quõ accidit. J. K.
Mortalis peccator similis est arpee aui ꝓpter tria. C. C. A.
Mortẽ indispositam quidã non metuũt christiani. et quare. D. D. B
Mortuus vere est xp̃s. Z. B.
Moꝝ decẽtiã dñt diligere p̃lati. B. B. O.
Motus celi post iudiciũ cessabit. F. E
Mulieres sunt diaboli arma. S. B.
Mulier significat animã peccatricẽ ꝓpter duodecim causas. U. X.
Mulieres reconciliant hos qui sunt extra gratiam virorum ꝛ dñoꝝ. X. A
Mlierib⁹ sil̃ant̃ aĩe scẽ ꝓpter tria. X. A.
Mulierũ visus ꝛ tactus nocet. X. P.
Mulierũ ꝯsiliũ velox. B. B. A.
Mũdus respectu celi paruus est. B. X.
Mũdus significat̃ per mare. K. N
Mũdus assimilatur mari. L. B
Mũdus similatur deſto. L. D.
Mundus habet falsitatẽ. L. E
Mundum qui amat. L. J.
Mũdus assil̃at̃ mari ꝓpt̃ tria. P. A.
Mũdus dereliquit nudam Mariaꝫ campanie

comitissam. p.A
Mundi debent esse qui volũt corpus christi sumere.Z.E
Mũdiciam mẽtis octo efficiũt.Z.J.
Munera excecãt iudices.ZZ et.OT.
Munera diligẽtes simulant iusticiam. sed eam nõ diligunt.BB.T.
Mures significant delectatiões aut diaboli tẽptationes.X.F.
Murmurãt quidam ꝓtra infirmitatẽ.T.J.
Murmurãt q̃dam q̃dr̃pliciter.AA.p
Muse puelle apparuit btã virgo monens eã abstinere a choreis.S.B.
Mustela munit se ruta vt secure inuadat basiliscum.X.B.
Naas pugnabat aduersus Jabitas. J.K.
Naaman syrus lauit se septies in iordane ꝛ sanabatur.Z.H.
Nabuchodonosor post flagella penituit .AS. et.AA.A.
Narcius fuit puer pulcherrimus.Z.O.
Nauigare in mari periculosum est.L.B.
Naui compatur vita humana.L.C.
Nauis significat ecclesiã.O.T.
Naute sunt prelati.O.E
Nauigãt hoies in varijs nauibus.U.T.C.
Nauicula petri nõ periclitat.O.p.
Nebule cõpanẽ ꝓcupie carnales.f.S.
Necitatẽ patiẽtib⁹ sũuenire debemus.A.T
Necessitate oĩa euenire quidam dicunt et errant.Z.C
Necessitas excusat furtũ.A.H.
Negligẽtia tollit ptãtem opandi.H.O.
Negligentes puniũtur.et que valent contra negligentiam.O.E.
Negligẽtia significat ꝑ deuiationẽ.p.p.
Negligẽtia prelatis dissuadetur.p.p.
Negligentia est causa penarum.Y.S.
Negociatores cõmittũt fraudes.O.S
Nero mala morte interijt.J.H.J.
Nescit hõ an sit in gra.Q.H.
Nichanor iactauit se dicens.potens sum in terra.Z.M.
Nintuite ad predicationẽ Jone penituerũt.U.f
Niui similatur confessio.T.f
Nobilitas dei apparet in sua misericordia. J.T.
Nobiles sunt oppressores.J.E.
Nobiles significãtur ꝑ aues rapaces.N.N
Noe emisit colũbam de archa.N.H.
Noe plantauit vineã.p.Z.
Nomẽ dei inuanũ sumitur tripliciter.T.E.
Noua inuenire curiositas est.U.H
Nouitius quidam verberatur a demone .T.E
Nubibus compatur pctm̃.U.H
Nuci compatur sacra scriptura.H.T.
Nudos vestire debemus.H.N.
Nuptie clamdestine q̃d mali faciũt.M.J.
Nuptie sunt multiplices.M.S.
Nuptie secunde non sunt benedicende. M.S.
Nuptie glorificatiõis christi.p.C.
Obediendum est maioribꝰ.K.A.
Obedientia est filia dei.K.O.
Obediens velociter implet mandatum K.T.
Obediendum est deo ꝑ oĩbus.K.U
Occasiones peccati sunt vitãde.S.U
Occidere nullus debet.TT
Occidere dominũ suum quando quis potest sine culpa.N.K.
Occidere malum non prohibet apostolus. O.K.
Occupatio terrenorũ in fine habita damnauit quendam.S.S
Occupationem terrenoꝝ immittit diabolus in cor homis.K.K.
Ocia sunt diaboli arma.A.O
Ociositas reprehensibilis ẽ.Q f.ꝛ.Y T.
Ociosi sunt a communitate repellendi. AA.M.
Ociositas est occasio multorum peccatorum. AA.M.
Ocium est sentina viciorum.Z.J.
Oculus impudicus impudici est cordis nuncius.BB.E.
Odium fugat penitẽtia.A.K
Odiũ compatur homicidio.N.J.
Odiũ ꝓtrariat charitati ꝛ occidit.O.Y.
Offerre tenent laici ꝛ qñ.U.A.
Oleum significat deuotionẽ.C.O.
Oliuarũ ramos.i.misericordie debent cõiugati in manibus portare.BB.Z.
Onix significat iram.Y.p.
Operari debemus vt pascamur.C.A
Opera bona similant semini.R.f.
Opera bona in mortali peccato facta prosunt ad tria.C.L.
Opa miscõie.H.N.
Oppssor paupm q̃dã penituit ꝛ restituit.A.N.
Oppssores paupm puniũtur a demõib⁹.M Z
Oppssor quidam paupm percussus est a puero Jhesu.U.S.
Opprimunt subditos tyranni aduocati ꝛ prelati.AA.M.
Opprimere an q̃s possit licite.AA.M.
Oratio ꝗttuor bona facit.A.p
Oratio defendit a tribus hostibus .scz.carne. mũdo.et diabolo exẽplo rute.X.T.

Oratio causat mũdiciã. Z. J.
Oratio assimilat̃ arbori aloes. et ea nihil preciosius. C C. A.
Oratio dz habere tres comites. D D. A
Orationis tpe turbe sunt fugiende. D D. A
Orantes nitit̃ diabolus impedire. X. P.
Orat ecclesia ꝓ nob ꝓpt̃ tria. X. B
Orauit xp̃s tribus vicibus. D D. A.
Ordines q̃ttuor er̃t ĩ iudicio extremo. E. Y
Originale delet̃ ꝑ baptismũ. Q. L.
Ornãtes filias suas matres puniũtur. O. P.
Orto similat̃ aĩa ꝓpter tria. S
Ochozias consuluit deum Acharon. ido mortuus est. Z. Y.
Oues quõ sunt pascende ⁊ potãde. T. Q
Ouibus nocet ip̃e tonitrus. T. N.
Ouibus similantur electi ꝓpt̃ q̃ttor. T. N.
Ouis significat xp̃m ꝓpter tria. A A. S
Osias voluit thurificare in tẽplo ⁊ leprosus factus est. N. R.
Osias fuit puer bone indolis. Q. O
Patientia est triplex. P. M.
Patientia est necessaria volentibus saluari. K. N.
Patientia tria bona facit. R. R
Patientie exemplum. K. O.
Patientia respondet ire. K. P.
Patiens debet esse hõ. N. H.
Patientia similat̃ chrysopasso. P. K.
Patĩa irõnabilis vicia seminat. P. P
Patiẽtia amãda est ꝓpter tria. R. T.
Patientia cordis. oris. operis necessaria est. S. U.
Patientia ꝓbat̃ in sex. T. A.
Patientia tenet homines in octo virtutibus. T. B.
Patientia expellit demones. U. Z
Palmarũ ramos scz humilitatis ⁊ castitat̃ debent portare vidue. B B. Z.
Palmites sunt duplices. Q. A.
Palmitibus similantur sancti viri ꝓpter quiq̃ causas. X. J.
Panes q̃nq̃ mistici sunt. Y. Z.
Pani similatur p̃nia. Z. F.
Panis penitẽtie fit ex tribus farinis. Z. S.
Panthera significat christum. S. R
Panthera gerit figuram p̃nie. U. K.
Pape est obediendum. K. O.
Paradisus compatur ad aĩam. S. L. N.
Parentes sunt alendi ⁊ diligendi exemplo cornicum. O. O.
Parentibus honor est exhibendus ⁊ obediẽtia T. Y. et. Y. F.
Parentes qui percutiunt aut maledicunt morte moriãtur. T. Y.
Parẽtes egeni sunt alendi. T. Y.
Parentes diligunt filios suos. et non econuerso. X. T.
Parentes carnales debent pasci exemplo ouium. Q. S.
Parentes sunt dimittẽdi propter ingressum religionis. Y. F.
Parentum non debent filij post mortem obliuisci. Y. F.
Paruuli nõ examinabũtur iudicio. E. U.
Paritas signũ amoris est. M. M.
Passio xp̃i ẽ recordãda. S. H O. et. N. X.
Passio xp̃i significat̃ per cytharã. R. T
Passio xp̃i inducit ad sobrietatẽ. R. U.
Passionis christi memoria iuuat ad virtutes. R. Z.
Passio xp̃i tria bona facit. X. E.
Passio christi aufert tristitiam ⁊ extinguit concupiscentiam. X. E.
Passio christi fuit penalis ⁊ dolorosa in multis et ignominiosa ⁊ iniuriosa. B B. H.
Passio christi est memoranda et in camera cordis tenenda exemplo cuiusdam filie regis. B B. H.
Passionis christi arma debet christianus portare in corde. B B. K.
Passio christi resistit iaculis diaboli. B B. L
Passio quare iungitur processioni in die palmarum. B B. O.
Passio xp̃i sil̃at̃ balsamo ⁊ vinctos liberauit. mortuos viuificat. electos sctificauit. C C D
Passio xp̃i ad instar balsami fundũ petit. q̃ ꝑcellit oẽs martirũ passiones. C C. E
Passio xp̃i fac̃ oĩa insipida sapida exemplo cuiusdam nouitij. C C. E.
Passionis christi memoria fugauit demones a quodam damnando. C C. F.
Passionem et dolorem christus vere sustinuit. D D. A.
Passum quidam negauit xp̃m vere. D D. A
Passio ⁊ ꝓpassio quid sit. D D B.
Passibilitatem assumpsit xp̃s. L. N.
Passus est xp̃s ꝓpter certas causas. C. H.
Paterfamilias deus est. vel quilibet predicator. Q. A.
Pater celestis seminauit semen angelicũ ⁊ humanũ. Q. S.
Pater dat tria beneficia filio. X. T.
Paulus multa passus est. Q. P.
Paulus significatur ꝑ aquilam. X. M.
Paulus p̃mo intuitu cognouit facies hominũ. R. A.
Pauo vidẽs pedes caudam deponit. H. U.
Pauonis caro dura est. S. H.
Pauperes quare deus esse voluit. Q. N.

Pauperes eligit deus. T.Q.
Pauptas iuuat ad vitam eternam consequendam. A A.Q
Pax cordis tria requirit. H.L.
Pacis tpe incarnari voluit xps. K.L
Pace cordis querēdus est xps. L.O.
Pacē annūciātes assimilant tribus. N.H.
Pacē frangētes puniūtur. N.H.
Pacificat oīa xps. P.Y.
Pacis amator fuit xps. A A.L.
Pacis pturbatores debent expellere prīcipes et rectores. A A.M.
Pax est triplex. A A.C.
Pax tribus modis firmabat. C C.S.
Peccatum primorum parentum an fuit remissibile. A.F.
Peccatū similatur somno. B.S.
Peccator similatur asino. B.Y
Pctōr prauitas est erubescētia. D.T.
Pctā hoīm nō sunt iudicāda. F.S.
Peccator dz se renouare sic̄ fenix. L.Q.
Peccatis quibus dānantur mulieres. L.R.
Peccatū nō confessum attrahit alia. L.R.
Peccatū compat veneno. N.E
Peccatū denigrat hoīem. N.X.
Peccati angelici que fuit origo. P.N.
Peccata septem mortalia significantur per zizaniam. P.Q.
Peccatum originale deletur in baptismo Q.L.
Peccatū vilificat hoīem. S.E.
Peccator similat lune. S.D.
Peccatū hoīem ligat. S.M.
Peccatū separat a deo. V.H
Peccatū compatur absintheo. V.H.
Peccatū mortificat aiam. X.H
Peccatū ignorātie similat tenebris. V.N.
Peccāt hoīes quītupliciter. V.N.
Peccatū miseros facit hoīes. V.Z.
Peccare christus nō potuit. sed omnes homines peccauerūt. Z.X.
Peccatū habet penā annexam. Z.Y.
Peccatū assimilat arpee in tribus. C C.A.
Peccator ē insatiabilis remotus a deo. et habz faciē interiorē deformatā. C C.Q.
Peccator negat xpm peccatis. C C.A
Pedes significāt paupes. K.H.
Pellican⁹ occidit pullos z sanguine reuiuiscit. N.H.et.Z.B.et.C C.D.
Pena illorr qui habent iniqua pondera. et iniustas mensuras. V.V.
Penam annexam habet omne peccatum. Z.Y.
Pene raptorr. J.E.et.Q.E
Pene vsurariorum. O.H.
Pene inferni augmētantur ex multitudine dānatorr. O.A.
Pene inferni. vij. C.S.
Pene infernalis horror multos monet ad penitentiam. C C.H.
Penitendi hora h est tm̄. A.E.
Pñia liberat a carcere peccati. A.M
Penitētes recipit dns. J.A.
Penitentia significatur per potum. z qualis eē debeat. K.K.
Penitentia non est in fine vite expectanda. L. F.L.V.
Penitentia suscitat peccatores exemplo fenicl L.Q.
Penitentes debent habere amaritudinē z spez salutis. M.Y.
Penitētia purgat peccata. Q.L.
Pñia q̄dragesimalis significat p ver. S.X.
Pñia hz tres partes. S.X.
Penitēs dz pficere ad instar arboris. S.Y.
Penitentia designatur per defctū ,ppter tria. T.E.
Pñia signatur per tonitrū. V.J.
Pñia similat panthere. V.K
Pñia viuificat. V.K.
Pñia significatur per piscinā. V.M
Pñia destruit mortalia que dyabolus procurauit. X.D.
Pñia compatur aque,ppt tria. Y.H
Pñia similiē pani sb cinericio. Z.F
Penitentiam quidam negant post baptismuz. Z.F.
Penitentes debent caput tondere z barbaz radere. A A.R
Pñia punit peccata. A A.R.
Pñie sunt q̄ttuor incitamēta. C C.A.
Pñia,ppe mortem aut finem est difficilis,ppter tria. C C.B.
Pñia pctōr dz pseuerare in finē vt recipiat mercedem. C C.A.
Pñia xpm recōciliat. angelos letificat. nos reformat z demones confutat. C C.M.
Peregrini sumus in hoc mūdo. G.A.
Peregrīatio appbata ē a sctis pr̄ib⁹. M.Y.Z
Peregrinār h sil aia z corp⁹. Z.P. (P
Persequūtur boni a tyrannis. J.H.
Persecutores bonorr sp in fine puniūtur. J.J.
Perillus artifex fecit thaurum eneum propter tormentum christianorum. et primitus in eo punitus est. B B.A.
Personarū raptores. J.F.
Perseuerantia est similis auro,ppter tres causas. H.V.
Perseuerātia est filia summi regis. K.V.R.S
Perseuerātiā multa psuadent. P.V.

perseuerantie exemplũ. P.U
periuriũ quid sit. R.S.
periuriũ est euitandũ ppter q̃ttuor. Y.X.
periuriũ inhibeť. A A. R. et ibidem est exẽplũ cuiusdam militis regis Ludouici.
petrosilio compatur charitas. H.K.
petrus defleuit peccatum trine negationis L.G.
petrus theolonarius prius tenax et postea est factus misericors. R.L.
petrum dominus cadere permisit ppter tres causas. D D.S.
phisitarcus dux fuit benignus. P.G
pietas valet ad oñia. H.J.
pietas xpi expectat peccatores. J.C.
pietas nõ curat de iniuria. N.H.
piger est pctõr ad opandum. C.A.
pignoribus uti fit interdum ad usuram et furtum. U.T. et. A A. H
pilatus nõ excusatur licet Jesum liberare studuit. A A. N
piscina tria req̃rit ad sui bonitatem. U.M
pistor principes vidit somniũ de tribus canistris. S.M.
pisces salientes extra aquam quid significent R.Z.
plãtatio arbor q̃ttuor requirit. L.C.
plantatio spũalis req̃rit quattuor. L.E
polipo pisci similis est fraudulentus. Y.X
pollutio nocturnalis quando impedit sumere corpus christi. C C. P.
poma arboris qñ efficiũtur putrida ncce est vt cortex sanus aperiat cultello. S. f
pondus pctõr est abijciendum. A.T.
ponderosus est peccator. Y.B
porte celi sunt quattuor. E.A.
postulatio quid sit. X.C.
potandi sunt sitientes. H.N
potestas temporalis significatur per brachia A.X.
potestas temporalis est abijcienda propter ea A.X.
potestas dei est triplex. A.P.
potẽtes sunt breuis vite, ppt̃ tria. J.T.
potus dãnator qualis est, M.T. et. N.A
potus an frangat ieiuniũ. T. K
precepta promulgant domini per suos ministros. T.S
precepta sunt scripta, ppter quattuor. T.T
precepta quomodo in tabulis fuerũt scripta. T.T.
precepta decẽ similaň decẽ cordis. H.E
predestinati nõ dãnanť. P.X.
predicatori sunt septẽ necessaria. B.S.
predicator similatur seminatori. R.B.
predicatorũ merces. R.B.
predicator debet predicare fm capacitatẽ audientium. Y.J.
predicator debet esse purus r non immũdus. Y.Z.
predicatores temptant demones. X.Q
prelati debent esse mansueti in remittendo. D.O.
prelati debent corrigere sbditos. P.D.
prelati similantur nautis. O.Z.
prelati debent inspicere vitas sbditor. O.Z.
prelati nõ debẽt sumere munera. O.Z.
prelati sunt vites. P.Z.
prelature sunt renuende exemplo Thome de aquino. P.Z.
prelati debent corrigere sbditos. X.M
premiũ dandũ est laborantibus. T. K
premia duo habẽt q̃ fuãt mãdata. C.Z.
presbiteri se replẽtes a deo puniũť r intelligentiam perdunt. C X.
presumentiũ fatuitas ostẽdiť in trib⁹. Y.M
presumptio i quo ppendiť. Y.L.
presumptio comparatur balcellino et a mente alienato. Y.L.
pretor condemnaturus aliquem misit lapides magnos in vrnã. Z.U.
priapus iuuenis, ppter membri magnitudinez expulsus fuit. Y.A
principes reddent rõem, p ecclesijs quas non defensarunt. J. K.
proclamatõ triplex dz pcedere nuptias. M J
prodigalitas facit q̃ttuor mala. Y.Y.
proficere in gr̃a põt hic hõ. A.Q.
profecit christus in gratia non sibi sed alijs .s. nobis. Z.Y.
pronus ad malum est homo. U. f
prope est dñs r quibus. H.Q.
prophetia fit pncipaliter habentibus charitatem. R.Q
prophetiam tria faciunt. B, B. E.
prophetie an solum dentur amicis dei vel inimicis. B.B.E.
prophetia compatitur secũ maliciã mor. non tñ indifferentur vicior. B B.E.
proprijs abrenũciare debet predicator, ppter quattuor. R.D.
prosperitas mũdi est timẽda. A.Y.
prosperitas est signũ dãnationis. F.G.
prospitas ẽ memorãda in aduersitate. N. f.
prospitas plus q̃ aduersitas timẽda ẽ. N.G.
prosperitatẽ malor quidã iudicãt r inculpant T.Q. et. A A. P.
proximus est diligendus. et ad hoc incitamẽta. Q.Q.
prudentia predicatoris quiq̃ req̃rit. K.E.

Prudentia necessaria est aie .S.R.r.M.U.
Prudentie spentis sex sunt.N.C.
Prudentie ericij.N.E.F.
Prudētia ꝓiugatoꝝ ꝓsistit in tribꝰ.M.N
Prudentia est vestis virginalis.et multa bona facit.B.B.X.
Prudētia virginalis attenditur .scz sbmissione oculoꝝ r immodicitate vboꝝ.B.B.X
Puellam nutritā veneno miserunt Jndi Alexā dro.C.C.O.
Puellis compantur aie sancte.S.D.
Puer nobilis accepit correctionem. et saluatꝰ est.P.P.
Pueri debent esse bone indolis exemplo Ozee regis.Q.O.
Pueri ante.xxi.annum non tenentur ad ieiunium.Z.S
Puer quidam petijt corpꝰ christi r deuote sumpsit.C.C.P
Pugnādum ē ꝓtra tres hostes.F.X
Pugnauit diabolus aduersus deuz r aduersus Adam.T.D
Pulcritudo celi est ineffabilis.K.C.
Pulchritudo aie in quo ꝓsistit.B.B.J
Purificaꝝ aia sanguine xpi.Z.U.
Pulli quotdiebꝰ in ouis cōplenē.F.O.
Punire adulteros spectat solum ad episcopos J.F
Puniri possunt suspecti de furto vt confiteanē. J.H
Puniuntur mali eternaliter.et que est ratio R.S.
Purgari debet ecclesia a malis hominibus. Q.C.
Purgatoriū quidam negant.Z.B
Puri debent esse sacerdotes propter quinqꝫ. Y.O.
Puritas remouet mentis elationē .R.S
Putrida est vinea.Q.R.
Putanda est aia a peccatis.X.M
Puteum qui vult fodere quid debet attendere. C.U.
Putrefactionē quinqꝫ impediūt.A.Q.K.

Querunt quidam deum in mundo et nō inueniunt.L.R.
Querendus est deus ppē quinqꝫ.L.L.
Queredꝰ est deꝰ ad similitudinē topasij.L.L.
Querere qui vult Christum tria facere debet. L.P.
Quinqgesima suadeē clericl ieiunāda .R.U.
Quies tediosa est pueris.Z.E.

Radix est principium herbarū r significat patrem.X.T
Radici silis ē intētio bois.F.L.
Raguel fecit conuiuiū in nuptijs Tare.P.C.
Raptores quibus sunt peiores.J.E.
Raptores personarū.J.F.
Raptores sunt odiosi deo r hoibus.O.E
Raptoribus imꝓperabit dominus opera misericordie.T.O.
Raptores ꝓsumit flāma infernalis.A.A.F
Rebelles regnū dei nō intrabūt .Y.M.
Recidiuatio facit tria mala.X.S.
Recordatio pctoꝝ facꝫ ꝓtritionē.L.Q.
Redemptionis modus ꝓuenientioꝝ fuit assumptio humanitatis.B.B.S.
Redimere an potuit cristus alio modo nos q̄ fecit.D.D.A.
Redire peccata semel dimissa q̄dā negāt. U.Y
Regine sunt aie sanctoꝝ.B.B.
Regnū romanoꝝ qñ finieē.E.D.
Regnum mundanum quid conferat regibus. J.T.
Regnum carnalitatis.J.Y
Regnum celi possident quattuor genera hominū.B.B.J
Regnū decorl ē cū aia regt corpi.B.B.J.
Regnum celoꝝ habent electi triplici iure .C C.E.
Religionē intrātes pueri infra annos discretionis pñt a parentibus reuocari.U.Q.
Religiosi in crapula viuētes puniūtur.X.R.
Remittere debent prelati iniuriam sibi illatam D.O.et.J.O
Remittere nolētes iniuriā puniūtur.A.Z.
Remittere iniuriā vel offensam seu debita ē spiritualis elemosyna.S.O.
Remissus semp fit deterioꝝ.Y.T.
Renouare q̄liter se debet peccatoꝝ.L.S
Respondere noluit Herodi christus ꝓpter duas causas.D.D.J.
Restitutio est facienda r cui.A.A.
Restituende sunt rapine.M.A.
Restituende sunt vsure.M.A.r.O.h.
Restituēda sunt ablata alꝫ dānāt.R.J.
Resurrectio quando fit an potest sciri determinate.h.h.
Resurrexit christus in argumentum nostre resurrectionis.Z.Q.
Resurrectionem quidam negant.Z.C.
Rete triplex ponit diabolus.T.J.
Reuelatio diuina fit principaliter habentibus charitatem.R.Q.
Reuertere debet aia a peccato.C.Q.A.
Rex quidam tussit sibi ministrari in vasis luthe is.Q.J.
Riuo compatur fides.U.M.
Roboam voluit grauare populū .et ideo.x.tribus decesserunt ab eo.P.S.
Romulus condita Roma elegit centum ex

seniorib⁹.B.B.A.
Rosam ostendit papa dominica Letare. ꝛ hoc quare facit.Y.Z
Ruminanda est sacra scriptura.D.U
Ruta significat oratione.

Sacerdos est ianitor ecclesie habēs claues.K.S.
Sacerdotib⁹ ꝓfitendum ē.L.U.
Sacerdotes significātur p accipitres.Q.U.
Sacerdotibus suadetur ieiunium quadragesimale.R.X.
Sacerdotes crapulosi puniūtur.R.X.
Sacerdotes sūt honorādi,ppt castitatē.Y.X.
Sacerdotes debēt eē casti,ppt octo.X.Y.
Sacerdotes compantur angelis.X.Z.
Sacerdotes sunt oculi ꝛ specula eccle.Y.A
Sacerdotes similes sunt stomacho.Y.B.
Sacerdotalis dignitas precellit omnem statuꝫ mundi.B.B.Q.
Sacerdotes debent habere vestem albam:mūdicie ꝛ castitatis.B.B.Q.
Sacerdos cōponit ex greco ꝛ latino.B.B.Q
Sacerdotes debent portare ramuꝫ qui dicitur agnus castus.B.B.U.
Sacerdotum gentiliū castitas perpenditur in hoc eo q̄ separatim vixerunt.B.B.R.
Sacerdotes debent portare florem qui dicitur flos cāpi.et significat xp̄m.B.B.R.
Sacerdotes ap̄los instituit post cenā.L.L.T
Sacra scp̄tura compatur rogo.D.T
Sacra scp̄tura est sicut speculum.L.X.
Sacra scriptura requirit discipulum aut lectorem expeditum.auditorem deuotū studiosum et vigorosum.D.Y.
Sacra scriptura significatur per manna.et per librum.D.X.
Sacramentum eucharistie instituit dn̄s post cenam ꝛ quare.L.L.R,
Sacram scripturam legētes quid facere debēt T.Q.
Sacrilegiū cōmittitur tribus modis.T.Z.
Sanguis xp̄i tria bona facit.X.E.
Sanguis humanus habet triplicē naturā X E
Sanguinis christi vna gutta liberauit damnatum.X.X.
Sanguis cum egestus fuerit malus causat corpus sanum.A.A.S
Sanguis in mortuis corporibus non apparet Z.S.
Sanguis xp̄i ꝥa bona facit nob.Z.S.
Sanguis xp̄i similat balsamo.L.L.D.
Sanguinis fluxū patiūtur iudei.D.D.L.
Sāguine⁹ filius Lucretij suspensus est.Z.Y.
Sanguisuge compatur auaricia.Y.P.
Salomon fuit carnalis quia habuit septingentas vxores.J.Y.
Salomon obfuscatus fuit in decore suo p̄ feminas alienas.Y.H.et.Z.N.
Salomon super mulaꝫ ductus est in gyon ꝛ vnctus in regem.B.B.O.
Samuel excusauit se coram populo q̄ neminez offendisset.U.S.
Sancti viri similantur palmitibus,ppter quinq̄.X.J
Sancti orāt,p nobis.Z.D.
Sapia inuenit̄ per hūilitatē.L.U.
Sapientia saluatoris compatur aque propter tria.Y.J.
Sampson deceptus est a Dalida.
Sampson deuictus ductus est a philisteis.et significat christum.D.D.H.
Sardinapalus rex carnalis fuit.J.Y
Satisfactio describit̄.et hz tres ptes.L.Z.
Satisfactio quid sit.X.J.et.Q.L.
Saul liberauit viros Jabes.J.K.
Saul ꝓsuluit phitonissam.J.P.
Saul scidit summitatem pallij samuel.D.D S
Scādalū nō est p̄bendū.X.R.et.A.A.N
Scia plato⁹ cōpetēs laudanda ē.O.Z.
Scorpio quale flagellum fuit cum dr̄ cedā vos scorpionibus.P.S.
Scripturam sacram legentes quid facere dn̄t. Z.J.
Scriptura q̄m scripsit xp̄s in terrā.A.A.O
Scurrilitas ꝓsistit in vbis iocosis.X.P
Scrutiniū dz p̄cedere ordinationē.U.Q
Semey maledixit Dauid.D.D.E.
Semey exiens domum suaz occiditur iussu Salomonis.X.S.
Semen est multiplex.Q.S.T.
Semiandum q̄n est.A.D.et.T.J.
Semini compatur vbum dei.R.A.
Seminatoꝛ est p̄dicatoꝛ.R.B.
Semina quō,pbant̄.R.N
Semini compatur elemosyna.R.K
Seminis bonitas noscit̄ ex tribus.R.K
Senescit homo per pctm̄.L.S.
Senes non tenentur ad ieiunia quadragesime. T.H.
Senes debent arguere insolertes.Z.Z.
Senex quidam se stultum coram ad se venienti bus simulauit.T.B.
Senio cōparat̄ pctm̄,ppt quinq̄.
Sententia proferetur in iudicio futuro.F.B.
Sentētia an erit vocalis.F.L.
Sententia phariseorum contra christum fuit in iusta tripliciter.B.B.F.
Sensus hominis querunt deum ꝛ non inueniunt.L.K.
Sensus q̄nq̄ spoliāt hoiem vtutibus.Z.O.

Sepeliendi nō sunt raptores nisi satisfecerint. J.E
Serpēs deponit pellē ꝛ sic renouat .A.Z.
Serpēs decepit Euā. P.O.
Serpens erectus in deserto christuꝫ significat Q.P
Serpēs quidā necat hoiem in somno.U.H.
Serpenti similatur diabolus.Z.B
Serpenti eneo similatur christus ꝓpter quat tuoꝛ.O.O.M.
Serpentis ꝓudentie sex sunt.N.C.
Serpens qualiter se renouat.A.Z.
Sertis irridetur xp̄s.S.A.
Serta q̄dam ꝓesbiter excōmunicauit.S.A.
Sidera nō necessitāt ad pctm̄.A.A.F.
Signa q̄ ꝓcedūt xp̄i aduentū .O.H.ꝛ.E.N.
Signa duodecim zodiaci articulis assimilātur fideꝛ.Z.A.
Signa fecē deus ꝓpter tria.B.B.B.
Signa ostendit deꝰ mlta hūano generi .ibidem
Signa dilectiōis dei sunt quiqꝫ.O.M.
Siler montanū clarificat visum.Z.N.
Silogismus conscie.K.J.
Symonia q̄d sit ꝛ exēpla eius.Y.X.
Simō summꝰ sacerdos tradit̄ i puiuio.C.O.Y
Singularis abstinētia inducit malum .O.R.
Singularitas in quo ꝓgnoscitur.Y.L.
Sitiuit christus in cruce ꝛ vnde ꝓuenit illa sitis.O.O.P.
Sobꝛietas comparatur amatiste.et bonam dis positionē facit.T.E
Socialis vita est securioꝛ ꝓpter quinqꝫ. T.N.
Societas electoꝛum erit occasio gaudioꝛum. O.S.
Societas ꝓaua est fugienda.A.Z
Societatē odit diabolus.N.J.
Societas mala nocuit in celo ꝛ in terra.O.U.
Socrates accepit duas vxoꝛes que eum molestabant.N.H.
Sol fit septies clarioꝛ post iudicium. O.S.et F.E
Spolia moꝛtis sunt quinqꝫ.H.R.
Solicitudo aliq̄ est relinquēda .M.U
Solitaria vita est periculosa.T.N
Soluere quid sit.Z.R.
Solsequm debēt sequi vidue.et post moꝛtem viri se in domo recludere.B.B.Z.
Somnus est multiplex.B.A.
Somnū reꝑhendunt quinqꝫ.B.C.
Somnolentia vitāda est ꝓpt̄ tria.Y.S
Somniū pincerne.A.M.
Somniū ioseph.X.S.
Spes describitur ꝛ q̄ requirit.O.Z.
Spem salutis debēt hr̄e penitētes.M.F.
Spes in celū introducit.U.S
Spēs qualis fuit diaboli dummodo Euam decepit.P.O
Speculum est scriptura.C.P.
Spine quid significant.Q.U.
Spiritum sanctum dicunt Macedonici seruuꝫ patris ꝛ filij.Z.C.
Spiritus sanctus mittit ignem charitatis i coꝛ dibus nostris.C.C.K.
Sponsalia quot sunt ꝛ quot modis contrabuntur.M.K
Sponsus aīe est christus.M.S
Statuā vidit Nabuchodonosoꝛ.J.U
Stipēdijs ꝓpꝛijs nemo militat.K.O.
Stomacho compan̄ sacerdotes.Y.B.
Studere volentes impediūt demones.E.R.
Stulticie peccatoꝛis multe.C.C.
Stultiloquiū in quo consistit.E.P.
Stupꝛū est v̄ginū deflоꝛatio.E.U
Strutionē inclusit Salomō in vitro.C.C.O.
Suffragia ꝓsunt moꝛtuis.Z.O
Sulpburi compatur foznicatio.E.O.
Superbia fugatur.A.S
Superbia Ade ꝛ Eue.K.E.
Supbiā humiliat vilitas coꝛpis.H.U.
Supbia fecē diabolum cadere.K.E.
Supbia est ꝓjcienda.K.P.
Supbia difficulter curat̄.N.R.
Supbia fuit pctm̄ angeloꝝ.Q.T.
Supbi nō capiūt v̄bum dei.R.A
Superbia ꝓponitur alijs vicijs ꝓpter tria. Y.K.
Supbia venit de celis.Y.K.
Superbia est ejcienda a coꝛde ꝓpter tria que facit.Y.K
Superbia nulli parcit.Y.K.
Superbie filie sunt multe.Y.L.
Supbia excecat multos.Z.M.
Supbia compatur freneſi.A.A.A.
Superbia valde timēda ē virginibꝰ.B.B.E.
Surgēdū est interdū a ꝓtēplatiōe.B.H.
Surgendū est a pctō.B.H.
Surgendum est mane ꝓpter duo.J.Z.
Sustinētia diligēda est ꝓpt̄ duo .R.S.
Susurratio ē inī aīcos discoꝛdie seiatio.Y N
Taberna diaboli faciūt qui die dn̄ico ꝓpināt.L.A.
Taciti debent esse boni.S.F.
Tactus mulieꝛum nociuus est quasi ignis.C. Z.et.E.P
Tales pl̄s cecidit in foueā.U.O.
Tallias qn̄ possunt recipe domini a sb̄ditis suis.S.P.
Talpa nō hz oculos apparētes.Z.N
Tarditatē tria dissuadent.Y.T.ꝛ.Z.S

Taxus repellit feminã byeme. S.H.
Templa dei sunt boni. X.D.
Templum dei nõ est violandum. Y.D.
Temptationi posuit deus modũ. P.B
Temptari cur pmisit deus Adam. T.E.
Temptatio fortis fit in penitẽtia. T.F.
Temptat occulte diabolus. T.F.
Tẽptatio nccia est ppter tria. T.H.
Temptatione carere in hac vita nõ possumus vide exemplum. T.H
Temptationes diaboli repellit amaritudo penitentie. X.F
Tẽpestates aeris nõ sunt increpande. A.A.P
Tempus merendi est hic. A.P.
Tẽptant demones quadrupliciter. X.Q.
Tempus nostrũ breue est. B.H.
Tẽpis ioptunitas nõ est inculpanda. T.Q
Tempus nõ debet negligi. S.Z
Temistocles dedit malũ consiliũ. A.A.Z.
Tenebris similis est ignorãtia. V.N.
Tenebre vnde causabantur in passione domini D.D.Q.
Tepiditas tria mala facit. Y.S
Thezaurus est diuinitas in carne christi abscõdita. L.N.
Thezaurũ qui inuenit cui debetur. L.P.
Testamentũ vet⁹ pmittit solũ tpalia. X.S.
Testamentũ qui impedit debet excommunicari. A.A.M.
Testes sunt tres in iudicio. F.A.
Testionia iudeoꝝ falsa erãt i trib⁹. D.D.H.
Tigridi assimilãtur penitẽtes. J.B.
Tigris est animal velocissimũ. Sed circa ignẽ efficitur tarda. P.S.
Timidus est peccatoꝛ. Q.B.
Timidi debent esse dñi. J.P.
Timoꝛ de supplicijs ꝙuertit ad pñiam. H.E.
Timoꝛ inoꝛdinatus non conuenit dominis pter quinq. J.P.
Timoꝛẽ debemus hre exẽplo lepoꝛis. H.H.
Timoꝛ pctã expellit. X.M.
Tinea significat vanã gloriã. J.L.
Tollere iussit dominus pncipes ꝛ contra solem suspendere. Q.R
Tolerandi sunt mali. Q.D.
Thomas de aq̃no renuit episcopatũ. P.Z.
Tonitrus significat penitentiã. T.N.ꝛ.V.J
Tonitrus qualiter fit. V.J.
Topasion significat christum. L.L.
Toꝛcular significat miscoꝛiam. Q.N.
Toꝛcularia sunt mali. X.R
Traditionem suam reuelauit deus in cena pꝛo pter tres causas. Q.L.L.
Tradit⁹ est a pre. a se. a iuda. Q.L.V
Traditoꝛi xps obuiauit ppt̃ duo. L.L.Y.
Transformat se diabolus in angelum. F.Z.
Translatio fit multipliciter. V.Q.
Transplantatio q̃ttuoꝛ req̃rit. L.O.
Trãsbstãtiatur panis in coꝛpus xpi. H.Q.
Tribulatio significaꝫ p mare. O.S.
Tribulatio tria bona facit. O.S.
Tribulatio q̃ttuoꝛ bona facit. A.Z.
Tribulationem habent qui iuste seruire volũt. P.H.
Tribulatio amanda est. P.B.
Tribulatio infirmitat] duc ad pñiam. Q.P.
Tribulatio ꝙbat patiam. T.A.
Tribulatio ꝙuertit pctoꝛes. V.Q.ꝛ.V.Y.
Tribulatio ẽ homĩ bona ꝛ secura. V.V.
Tribulatio efficit mũdiciã. T.K.
Tribulatio nccia est ppter septẽ. Z.O.
Tribulationes nõ sunt iculpãde. A.A.Q
Tribulationibus hic punit dominus ne ineternum puniat. L.L.J
Tribulatione pꝛobat deꝰ sponsas suas an sint adultere vel fideles. Q.L.H.
Trina imersio dz fieri in baptismo. L.S
Tristiciam veram habuit christus. et quare tri status est. D.D.B.
Tristicia de diuino officio. Y.Y
Truce pisces oua in aqua faciunt. V.K.
Tuba est causa resurrectionis. E.P.
Tuba canere quid sit. S.V
Turris est meritũ iustoꝝ. Q.D
Turris est charitas. Q.N.
Turris est fides. X.K.
Tutoꝛes sunt triplices. K.V

UAcce pigues sũt raptoꝝ vꝛo. T.O.
Alerianus quando regnare incepit et quomodo obijt. J.J
Valli cõpatur cupidus ppt̃ duo
Vana glia assilatur tinee. S.L
Vana gloria est fugienda. S.T.
Vane gloꝛie remedia. S.T.
Vana glia tẽptat diabolus. T.L.
Vana gloria quando pulsat mentẽ quid homo facere debet. T.L.
Vasa lutea quidam rex habuit. Q.J.
Vaschi ꝙtẽpsit venire ad ꝙuiuũ assueri. ido repudiata fuit ex ꝙsilio virorũ. H.L.
Venatoꝛ est diabolus. J.B.et.P.S.
Venãdũ nõ ẽ diebus festiuis. V.Z
Venatoꝛ diabolus ponit tria retia. T.J.
Venatio est multiplex. V.Z.
Venenum deponit serpens anteq̃ aquã intrat. N.E.
Veneno cõpatur pctm̃. Y.S
Venia est duplex: pene ꝛ culpe. R.O.
Venti fiũt fortes in auroꝛa. T.F.
Vẽtus septẽtrionalis q̃d significat. T.R.

Veniale nõ dimittit̃ sine mortali. V. J.
Verbũ dei ꝯtẽnentes puniũtur. K. T.
Verboꝝ supfluitas abijciẽda est. A. Z.
Verbũ dei cõmutat pctõrem. L. F.
Verbum dei assimilatur semini propter septem R. A.
Verbum dei qñ sit p̃dicandum. R. B.
Verbum dei nõ placet luxuriosis. R. D.
Verbum dei mũdat dupliciter. Z. J.
Verbum dei sanat septem peccata mortalia. A A. A.
Ver ẽ tp̃s ãni. et currit ꝑ tres menses. S. X.
Verecũdia nc̃cia ẽ in confessione. G. E
Verecũda debet esse confessio. L. R.
Verecũdia nõ ẽ ꝯfessio dimittẽda. L. R
Verecũdia tenet hoiem in pctõ. V. R.
Veritas est triplex. Z. Z. et. D. D. J.
Veritas est cum studio inquirenda cum odio d̃fendenda. Z. Z.
Veritas ẽ preponẽda om̃i socio. A. A. Q
Veritas iam detrahitur et ipsa captiua detinetur. A. A. Q.
Vestiũ curiositas ꝓhibet̃ clericis. V. D.
Vestiendi sunt nudi. H. N.
Vestes consueuerunt deponere reges cum vadunt ad bellum. B. B. G
Vestes q̃ ꝯueniũt om̃i statui. B. B. Q.
Victoria habita bñdicendus est deus. M. E.
Vident electi malos ⁊ mali electos ante iudicium. D. E.
Vident mali demones in extremis. H. B
Vidue debẽt occurrere xp̃o in veste flauea continẽtie ⁊ sobrietatis. B. B. Z.
Viduitatis incitamẽta multa sunt. B. B. Y.
Vidua quasi dimidia viuit. ideo continere debet. B. B. Y.
Vidue debent portare ramos palmarũ humilitatis. B. B. Z
Vidue debent portare florẽ solsequij. B. B. Z.
Vie ostensor ẽ xp̃s vt fera cruẽta. Z. T
Vigilandum est omni tempore gratie in bonis opibus. K. K.
Vigilare nos mouẽt tria. Y. S
Vilitas pctõrum fac̃ ꝯtritionẽ. Y. S
Vilitas ꝓpria ẽ considerãda. Q. J.
Vim vi repellere licet om̃ibus. N. K
Vinea significat aĩam. F. Q. et X. L
Vineas habẽt dñi terrestres ⁊ q̃re. P. Y
Vineas duas habet xp̃s. P. Z.
Vinea ecclesie quiq̃ indiget. Q. B
Vinea est triplex. X. G
Vindemiãda qñ est vinea. Q. D
Vincula homĩs sunt septẽ. Z. O.
Vinculant̃ quidã vinculis ꝑpetuis. Z. O.
Vindictã petijt florẽtinus de inimicis. M. F
Vindicare se est contra legem diuinam ⁊ humanam. Y. Q.
Vindicta est triplex. A. A. R
Vindicatiui rancorum simulant iusticiam ⁊ nõ diligunt eam. B. B. T.
Vinum propinat diabolus primo dulce ⁊ postea amarum. M. Z
Violatores virginũ puniti sunt. X. V.
Violentia quid sit. Y. X.
Virginitas similatur cedro. B. B. X.
Viridum qui vult facere. Q. R.
Virt⁹ nc̃cia ẽ septẽplicib⁹ hoĩbus. T. T.
Visitandi sunt infirmi. H. N.
Visus generat ꝯcupiam inordinatã. F. G.
Vita hũana compatur naui. L. C.
Vita humana comparatur floribus ꝓpter tria B. B. P
Vites sunt prelati ⁊ presides. P. Z
Vitis est vere humilis. P. Z.
Vitis est Maria. Q. A
Vitro assilat̃ aĩa ꝓpter q̃ttuor. A. A. X
Viuificatio aĩe qñ fit. F. O.
Viuificat deus per sanguinem genus humanũ Z. S. T.
Viuificati sumus de latere christi ⁊ non de manibus. Z. S.
Viuificatiõis spũalis tria sunt signa. Z. S
Voluntas dei est duplex. X. D.
Volũtas bõa est origo v̄tutũ. X. L
Voluptates mũdi afferũt anxietates. D. L.
Voluptuosa vita damnat. N. D
Voluptas carnis tria facit mala. Y. G.
Voluptuose cogitatiões. Z. K.
Voti transgressores ⁊ q̃d sit votũ. T. X.
Vox tube est causa resurrectiõis. O. P.
Vsurarius q̃dam restituit vsuras. M. A
Vsurarius peior est Juda. inferno ⁊ iudeo ⁊ ei⁹ pene. O. H.
Vsura cõmittitur in om̃i re. T. Z
Vsura est duplex. V. T
Vsurandum nõ est homĩ sed deo. Y. P
Vsurarij q̃ttuor iniq̃tates. Z. H
Vtilitas plurimoꝝ est p̃ponẽda. R. S.
Vue qualiter p̃ſuãtur in futurũ. Q. A
Vulnera insanabilia facit peccatum mortale. C. D.
Vulnera christi sunt memoranda quia conuertunt peccatores. N. D.
Vulneratus est christus vt vinctos liberaret. mortuos viuificaret. comprehensores sanctificaret. C. C. D
Vulnera christi faciunt omnia sapida exemplo nouitij. C. C. E.
Vulnera christi fugant cogitationes. reducunt ꝓfugum. C. C. G

Vulnera xpi quot fuerunt. D.D.L
Vulpes est aial dolosum. N.S.
Vulpes latitant in foueis vinearum et vuas cõ sumunt. Q.D.
Vulpes pugnat cõtra taxũ. T.D.
Vulpes significat diabolum. T.D
Uxor nõ pt dimitti nisi ppt fornicationẽ. M.H
Uxores bñ pñt facere elemosinas. U.A
Xerses rex visa multitudie fleuit. L.L.
Xps est vuificator mortuorz. F.M.
Xps compatur soils flori. F.H
Xps est mũdator delictorũ. F.I.
Xps ꝙsi allicit exẽplo elephantis. H.D.
Xps cõtinetur in sacramẽto veraciter. K.F
Xps est rex regum. K.L.
Xps mortuus ẽ ex obedientia. K.N.
Xps assilatur auro. L.H.
Xps ꝙrẽdus ẽ ad instar topasij ppt. v. L.L.
Xps iuenit in pace z cordis i ara crucl. L.Q.
Xps est thesaurus. L.P.
Xps liberauit quendã iuuenẽ fornicari volentẽ a potestate diaboli. L.Z
Xps cõpatur aqle. M.B. et. N.N. et. Z.O.
Xps est sponsus aie. M.S.
Xps videt oia. N.N.
Xpi mansuetudo. N.N
Xps regit nauẽ ecclesie. O.Y.
Xps similat leoni. P.L.
Xps intelligitur p apiastrũ. P.E.
Xps significatur p Salomonẽ. P.Y.
Xps figuratur per Noe. P.Z.
Xps significat p Ypentẽ. Q.P.z.D.D.M
Xps significat per hircũ. U.E.
Xps est noster amicus. X.H.
Xps i se tria hz. deitatẽ. aiam z carnẽ. Z.H
Xps intelligit p pellicanũ. Z.S.
Xps vt va cruẽta ostẽdit nob viam. Z.T
Xps figurat est p colũbam Noe. Z.Y.
Xps pfecit in gra nõ sibi sz alijs. Z.X
Xps peccare nõ potuit. Z.Y
Xps donauit liberaliter iniuriã. A.A.D.
Xpo credendum est ppt tria. B.B.D
Xps p hũilitatẽ metuit exaltationẽ. B.B.L
Xpo exhibit fuit honor i igressu hirlm B B N
Xps assilatur herbe draguntee. L.L.L
Xps comedit agnũ pascalem. L.L.L
Xps figuratus est p agnũ pascalẽ. L.L.M
Xps sumpsit corpus suũ post cenã. Q.L.S
Xps figuratus est per vaccam ruffam extra castra immolatam. D.D.L.
Xps portauit crucẽ in humerũ. D.D.L.
Xps similatur Ypenti eneo. D.D.M
Ydolatria vnde habuit ortũ. T.Y.
Ydrie sex deuote aie. M.T.
Ymagines nõ sunt adorãde. N.T.
Ymaginem christi vulnerauit quidam iudeus i gutture. Z.U.
Ymaginem terream iudei crucifixerũt. Z.U.
Ypocrite apparent sancti z sunt mali. P.Q.
Ysaac iussit deus immolari. D.D.L
Zaphirus hz septẽ virtutes. A.F.
Zare imperoperauit ancilla. B.I
Zambri occidit Helam vt solus posset regnare. B.B.N.
Zizanie similantur mali. P.Q.
Zodomite excecati sunt. Z.N.

Finit tabula.

S482
8483

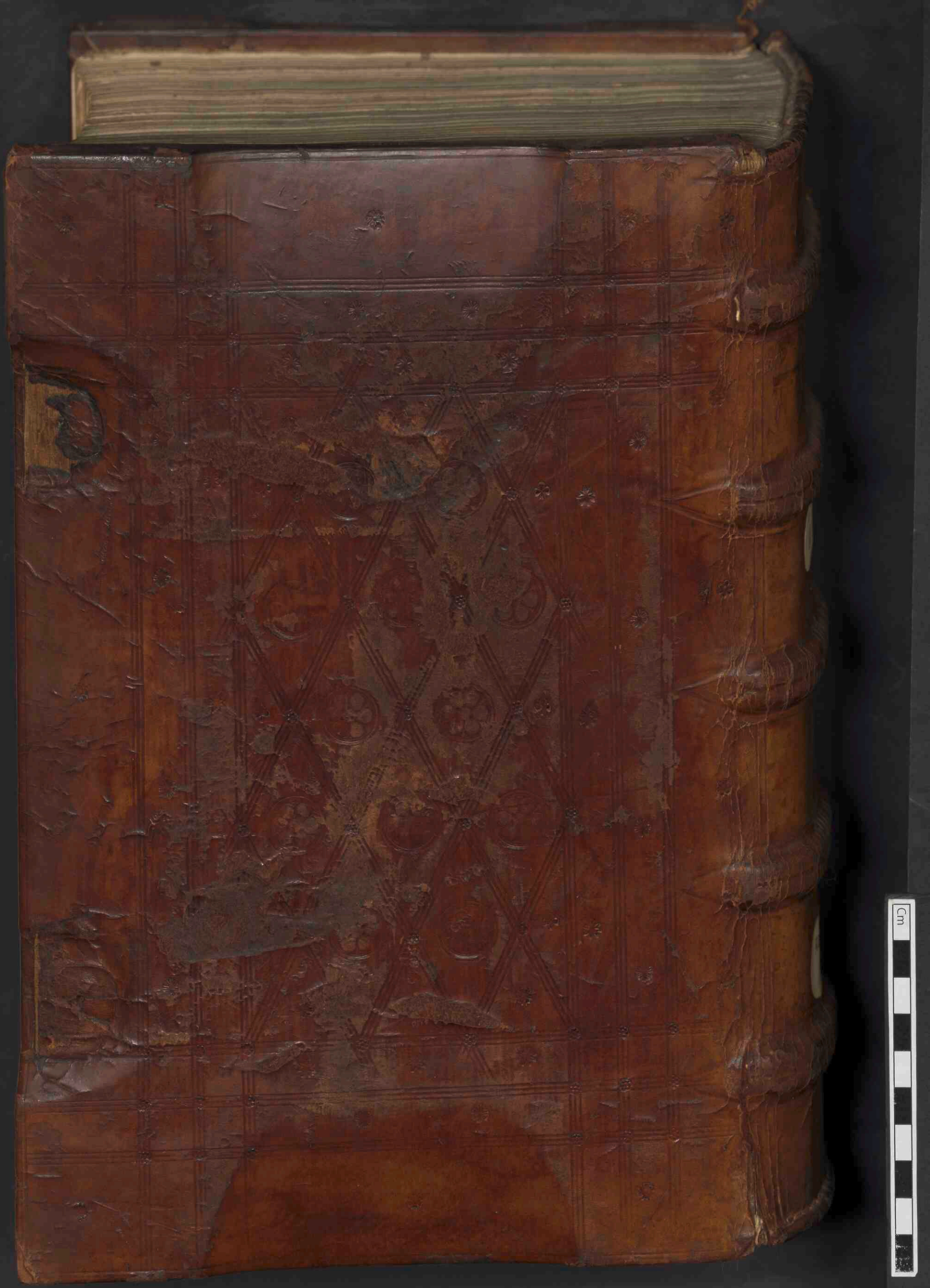
Cm

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6